ספר

לשם שבו ואחלמה

יכלכל בתוכו

חלקי הביאורים
וחלקי הדרושים

אשר חנני הקב"ה מאוצר מתנת חינם בהבסחתו ית"ש כי לא תשכח מפי זרעו וכמה שנאמר וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם והוא מנפלאות תמים דעים החונן לאדם דעת לבאר קצת מעמקי סתרי פליאות ספר קודש הקדשים עץ חיים להאר"י זצוק"ל כפי אשר קיבל ממנו תלמידו הותיק **מהרח"ו** זללה"ה, ובאשר שדבריו הם סתומי' וחתומים מאת אשר כיסה עתיק יומין כמו שכתב הרח"ו בהקדמה שלו שכל מה שגילה לנו אין זה רק מה שגילה טפח וכיסה אלפיים, ולזאת העיר ה' את רוחי בשפעת חסדו וטובו לפתוח פתח כמעט ולדלות מים חיים מתוקים ונעימים סהורים וקדושים מבאורות עמוקי' באר חפורוה שרים כרוה נדיבי עם קדושי עליון **האר"י והגר"א** זללה"ה וזי"א אשר שדיהם ינקתי ומציתי ומימיהם שאבתי ושתיתי ומדבריהם בשפעת ישועת סובת הקב"ה גליתי שפוני סמוני אור יקרות וקפאון וגנזי נסתרות רבות בשמו הגדול יתברך ויתעלה למען יחוד שמותיו וגילויפלאותיו אשר נתגלה ע"י מעשיו, והגם שעמוק עמוק מי ימצאנו וגבוה ורחוק מי יראנו אך כקדושתו כן ענותנותו ורם ה' ושפל יראה וגבוה ממרחק יידע וחלק לכל אחד ואחד מישראל חלקו בשמו ותורתו וכדי לעמוד קצת על סתרי פעולותיו ונפלאותיו מעת אשר נתגלה אלינו ע"י **משה נאמן ביתו** ודבר עמנו פנים בפנים בהר סיני, ובזה גבר גם עלי חסדו להראני נפלאות מתורתו ולגלות על ידי את כל זאת שהוא חלקי וגורלי אשר נפלה לי בנעימים ונגזר עלי ממרומים לחבר את אותו הספר והחיבור **לשם שבו ואחלמה** אשר שמי בקרבו והגם שבעו"ה הרי אין בי לא מקרא ולא משנה ולא גמרא וריק אני מכל חכמה וסברא אך הוא מנפלאות תמים דעים ההופכי הצור לאגם מים וחלמיש למעינו מים והשפיע מטובו וחסדו למען שמו ותורתו ושכינתו ולמען כלל ישראל עמו גם עלי תולעת ולא איש קסן המעלה באין אומר ומלה בריה נמוכה ושפלה, צעיר הצעירים, זעירא דמן חבריא צמיאה ומשתוקק לדבר ה', מנשמה רוח ונפש

שלמה בן לאאמו"ר המתחסד עם קונו כמ"ר **חיים חייקל** יליד אשה יראת ה' היא תתהלל מ' **סתירה גיטא** זללה"ה

יצא לאור בעזה"י על ידי

אברהם בהרה"צ ר' **משה** ז"ל רב מהומלא, חתן המחבר ז"ל

שנת תרצ"ה לפ"ק בעיה"ק ירושלים ת"ו

דפוס העברי, ירושלם

This Sefer has been made available by:

COPY CORNER

5314 13th Avenue
Brooklyn, NY 11219
TEL. (718) 972-0777
FAX. (718) 972-0178

A deluxe bound copy of this sefer is available at:

Biegeleisen Hebrew Book Store

4409 16th Avenue

Brooklyn, N.Y. 11204

(718) 436-1165

הספר הזה צולמה על ידי אחים גאלדענבערג

וניתן להשיג ממנו טופס מכורך, במחיר סביר, אצל:

בימ"ס ביגלאייזן

4409 16th Avenue
(718) 436-1165

ספר

לשם שבו ואחלמה

חלק הביאורים

והוא פירוש וביאור על ספר עץ חיים להארי"זל. אשר יצא ונתגלה לנו. ע"י תלמידו נאמן ביתו. הגאון הקדוש מרח"ו ז"ל. ונודע כי דבריו הם סתומים ועמוסים מאד.

ולזאת הערני ועזרני הקב"ה לפרש ולבאר את דבריו. הן מה שנוגע להבנת פשט, והן מה שנוגע לעומקן. וכן כמה סתירות הנראה לכאורה בדבריו, את הכל רשתי ובארתי ע"פ יד ה' הטובה עלי. והוא ע"פ ההקדמות שהעלתי בישועת ה'. בספר הקדמות ושערים. ובספר חלקי דע"ה (שהוא דרושי עולם התוהו ח"א וח"ב). ובספר הכללים. והם כולם חלקי הדרושים שחנני ה' בהם. ועל פיהם כתבתי את ספר הנוכחי **חלק הביאורים** ובארתי בהם את דברי ע"ח. עד שלא הנחתי תהלית"ש. לשון אחד בלי פירוש וביאור.

וכ"ז הוא מאת החונן לאדם דעת שחנן גם אותי בחסדו וטובו יתברך ויתעלה שמו. וכמאמרם ז"ל (ב"ר פ"י) ע"י הכל עושה הקב"ה שליחותו. ועשה שליחותו בזה, ע"י תולעת ולא איש. משול כחרס הנשבר אֱנוש אֻנוש.

שלמה ב"ר **חיים חייקיל** ב"ר **אריה** ולאמי מורתי **סתירה גיטא**
בת ר' **יצחק** זללה"ה וזיע"א:

הוגה ותוקן מחדש מכתב יד המחבר זצוק"ל

ניסן התש"ן לפ"ג
ירושלם עיה"ק תובב"א

דברים אחדים

מחתן המחבר, המוציא את הספר הנוכחי לאור.

תפעם אודה את ה׳, על כל הטוב אשר גמלני, והפליא חסדו עמי, לברך על המוגמר של החלק הראשון "מספר הביאורים", אשר זה כמה, כלתה וגם נכספה נפשם, של הצמאים לדבר ה׳, להספר הקדוש הזה, שממקום קדוש יהלך, מכ"ק אדמו"ר הגאוה"ק זללה"ה, ואשר הוא מיוסד לבאר ולהעמיק בדברי האריז"ל בספר הנורא עץ חיים, בפשוטו ובעומקו עד שלא נשאר בו דיבור אחד בלא ביאור" [כמ"ש בעצמו בהקדמה לס׳ הקדוש] וזכותו היא שעמדה לי, להגיע עד הלום, כן אשא עיני אל ה׳ מנת חלקי, שיזכני לגמור את אשר החילותי ולהוציא לאור עולם גם את החלק השני מהספר הזה, לשמחת לב ההוגים בו, והי׳ זה שכרי.

והנה כאשר רבים משתוקקים לדעת פרטים מהנוגע לתולדותיו של הגה"ק המחבר ז"ל באשר בחיים חיותו העלים את דרכו בקודש ומעטים היו אשר זכו להתקרב אליו מצאתי את מחותני הרב הגאון מוה"ר אריה לוין שליט"א אשר זכה להתקרב אל אדמו"ר זצ"ל בהיותו בפעה"ק והיה מבאי ביתו ליל וליל. ושמע מניה וידע בעובדיה. ונתן לבו ונפשו להתבונן בדרכיו ודרכו בקודש. רחש לבי לו נאה עבודת הקדש זו. להודיע מקצת שבחיו לתועלת הרבים וזכותו הגדול יעמוד לכ"י.

והנני כותב פה איזה ביאור, אשר בעיקרו הוא שייך לחלק הנסתר.

הרמב"ם בפ"ב מה׳ עירובין כ׳ שוכרין מן העכו"ם אפי׳ בשבת, שהשכירות כביטול רשות הוא, שאינה שכירות ודאית אלא היכר לבד לפיכך שוכרין מן העכום אפילו בפחות מש"פ עכ"ד. ופשטות הסוגיא בעירובין דף ס"ב משמע דשכירות כזו קנין גמור הוא, כדאמר התם הוי יודעין ששוכרין מן העכו"ם אפי׳ בפחומש"פ משום דב"נ נהרג ע"פ מש"פ. והמ"ל בפ"ה מה"א הביא דברי הרדב"ז, במי שזרק קדושין לאשה ולא הי׳ ש"פ וכשהגיע לידה נתיקרו ועמדו על פרוטה, שהיא מקודשת. מטעם דאזלינן בתר מקבל ע"ש והאבנ"מ סי׳ ל"א, הביא ראי׳ לדבריו מגמ׳ הנ"ל ששוכרין מן העכו"ם בפחו׳ מש"פ מטעם דלגבי ב"נ פחו׳ מש"פ הוי ממון. אף דלגבי הנותן אין זה ממון, דישראל הוא ע"ש. וצ"ע דהלא מדברי הרמב"ם הנ"ל מבואר שאין זה שכירות ודאית רק היכר בעלמא ומשום זה דוקא הוא דמועיל בפחו׳ מש"פ א"כ הרי מוכח להיפך ולכאורה הי׳ אפש"ל דהרמב"ם לשיטתי׳ אזיל דפסק בה׳ זכי׳ פ"א דעכו"ם. המוכר קרקע, או הקונה, אין לו קנין רק בשטר, לא בכסף ע"ש א"כ לענין עירובין דמועיל בכסף, ע"כ מוכרח לומר. דאין זה קנין גמור. רק היכר לבד. אבל להני פוסקים דסברי דקנין כסף מועיל בעכו"ם ע׳ בחו"מ סי׳ קצ"ד א"כ י"ל שפיר דקנין גמור הוא. אמנם ז"א דהרמ"א שם פוסק דשכירות קונין מן העכו"ם בכסף לבד. וע׳ בערוה"ש שביאר דגם לדעת הרמב"ם מועיל בשכירות כסף לבד. ואולי הי׳ אפש"ל דהרמב"ם רצה להשמיענו בזה דיכול לחזור דשכירות הזה כביטול כשם שביטל הרשות הרי המבטל יכול לחזור קודם שהחזיקו בהרשות כמבואר באו"ח סי׳ שפ"א בן המשכיר יכול לחזור, א"כ בזה הפרט אין השכירות כקנין גמור אבל אי אפשר לומר כן כי הרבה ראשונים סברי כי כ"ז שלא חזר הכסף מה שנוטל מן היהודי אינו יכול לחזור ע׳ בטוש"ע שם. משמע דאם חזר הכסף יכול לחזור, ודעת רש"י בר"פ הדר וז"ל אם אגורי מניי, היכא מצי למיהדר דהא נקיט דמי, היינו דסובר דאינו יכול לחזור וע׳ ברע"ב ובר"י ואם נאמר דהרמב"ם סובר דיכול לחזור בודאי הי׳ מביאים הפוסקים שיטתו ולכאו׳ עוד יש למידק לדעת הרדב"ז הנ"ל דבכ"מ אזלינן בתר חשיבות המקבל והוה קנין גמור בעירובין אף בפחו׳ מש"פ, איך מתירין שבות בשבת, הלא אין עולין באילן אפי׳ אם זה נוגע למ"ע דאורייתא כגון תקי"ש כו׳ אולם זה ל"ק דאף שכנגד פעולת הקנין יש כסף. אבל ענין גדר השכירות חסר כאן דבכ"מ ששוכרין נסתלק המשכיר מן המקום כי שכירות ליומא ממכר הוא, אבל כאן גם המשכיר משתמש פה רק שם הבעלות מסתלק אבל לא מן התשמיש, ע"כ לא נקרא בשם שכירות, והוה בגדר אורח:

והנה קיי"ל דישראל המחלל שבת בפרהסי׳, צריכים לשכור ממנו, כמו בעכו"ם. אף שבעצמותו ישראל הוא, וישראל הרי מסתלק בדיבור בעלמא וא"ל כיון דאינו מודה בעירוב אין הביטול ברצון והלא בישראל מערבין בע"כ וע׳ בירושלמי פ"ז דעירובין וא"כ יש להבין החילוק בין ישראל המודה בעירוב למומר שאינו מודה בעירוב ואפש"ל בזה, דהנה ידוע שבתעה"ז הן בכלל הן בפרט, הנה מיוסד כ"א על שני בחינות שהם חומר וצורה. ואין חומר בלא צורה, ולא צורה בלא חומר, והם מתיחדים זב"ז ביחוד עצום וגבוה מעלת הצורה על החומר באין ערך, וכן בכל הנמצאים שבכל עולם ועולם עצמו, אבל מעולם לעולם. הנה נעשה מהחומר של העולם העליון הצורה של העולם התחתון וכלול באותה הצורה כח החומר דהתחתון ג"כ. אלא שמתחילה היא כלולה שם רק בכח. ואח"כ יוצא משם מן הכח אל הפועל למציאות גמור. והעולם העליון הוא שורש להעולם התחתון, וכן מבואר בזוה"ק פ׳ פקודי רכ"א דכל מה שברא הקב"ה בעלמא דין, ברא לי׳ כגוונא דלעילא, וכל אינון גוונין דלעילא אתקין לון לתתא למחוי דא בדיוקנא דלעילא לאתדבקא ולאתקשרא עלמא בעלמא. והוא משום ששורש כל מציאותם אשר בכל העולמות בי"ע וכל סדרם והלוכותיהם הוה שורש להן באצילות, והיא עומדת בפנימיות כל העולמות כבחי׳ נשמה לנשמה. והוא אור שכינתי׳ ית׳, השוכן בתוך כל העולמות בי"ע, ע"י התורה שאדם מקיים שהוא רמ"ח ושס"ה כבנין מציאת כל אדם, והו החומר והצורה שנתדבקו יחד, כדכתיב ואתם הדבקים כו׳, ואז הוא דבוק ומקושר ברצונו ית׳, וכן איתא בזוה"ק פ׳ בחוקתי קי"ג. כל מה שאדם מקיים ועושה רצון ית׳ למטה. הנה הוא מקיים ומעמיד ומתקן ובונה דוגמתו בשורשו ואורו למעלה ולמעלה, וכן הגר"א

ז"ל בס' היצירה פ"א כ' שלא הי' לעולם חומר בלא צורה, וצורה בלא חומר. וכח החומר בהצורה, וכח הצורה בהחומר, כי גם האור הראשון שנתפשט. הנה הי' התפשטותו מהחומר העליון שהוא הצורה להתחתון. ממילא נתפשט האור העליון עד העולם התחתון ומקושר ומדובק זב"ז עד המאציל העליון ית"ש. ועל ידה מתנהג כל נמצא תמיד, ותכלית רצון ית' לברא המון ברואים לאין תכלית, ולהחליף עליהם השנוים העצומים בגזירת נורא עלילות בשמים ובארץ, ועי"ז מזדכך חומריותם ונקשרים ומתאחדים כל פרטי המציאות, וכולם תלוי באדם שהוא מבחר כל היצורים, ועי"ז מתעלים ממדריגה למדריגה ויתוקנו כולם ע"י האדם, שבו ע"י התורה והמצוה תלוי תקון הכל לעלות עמו למעלה למקורם הראשון. וכדי להשביעם מנועם זיו שכינתו, ומתאחדים צורות כל המציאות באחדות גמורה, משום שכולם נמשכים ממקור אחד, עכ"פ מתנהג החיצוניות ע"י הפנימיות. ואותו הפנימיות שהוא אור הנשמה העומד עיקרו למעלה וקצה התחתון אשר מתפשט למטה ויורד ומתלבש בתוך הגוף לנשמה שבו, הדרך אותה הקצה התחתון הנה שואב הגוף חיותו של כח קיומו למעלה ואותה הנשמה שהוא הצורה העיקרית אשר עומד למעלה הנה הוא פועל במציאותה תמיד, ואינה מניחה רגע אחת, כדי לתקן חומריותה למטה, ולהתיחד עמו לנצח, וכן הוא בזוה"ק פ' בראשית אילין ישראל לנשמתייהו תלין מההוא אתר דאתמר בי' ברוך כבוד ה' ממקומו. אמנם בפרטות הנשמה דכל אחד יש מדריגות רבות אין חוקר. אך עכ"פ כולם מושרשים ואחודין לעילא לעילא ועי"ז אפשר לכ"א מישראל להתקדש בקדושה של מעלה. ובזה נוכל להבין תפילת נשמת כל חי תברך את שמך. ורוח כל בשר תפאר ותרומם זכרך. ויש להבין דגבי נשמת אמר שמך, וגבי רוח אמר זכרך, משום דאיתא בפסחים דף נ' לא כשאני נכתב אני נקרא, נקרא. באדני, נכתב בשם הוי"ה, ונשמת אדם המקושר ומדובק עד כתר עליון לפיכך נתנה לה רשות לברך בשם הוי"ה. אבל הרוח שניתן בגוף האדם, אין לה רשות לברך בשם הוי"ה, רק בשם אדני. וכן אמרי' שמך ה' א' יתקדש, וזכרך מלכנו יתפאר בשמים ממעל זה עולה על הא דאמר. שמך ה' יתקדש, ועל הארץ מתחת, זה עולה על הא דאמר וזכרך מלכנו יתפאר, ואמרי' בפ"ק דברכות: א"ל רנב"י לר"ח ב"א הני תפילין דמארי עלמא מאי כתיב בהו. א"ל ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ וכ' המהרש"א שענין התפילין הוא דבוקן וחיבורן של ישראל לאביהן שבשמים, ע"ש ותפילין נקרא אות, ושבת נקרא אות, ושבת ויו"ט לאו זמן תפילין, כי הקשר של קיימא שבין ישראל לאביהן שבשמים ע"י השבת עדיף מתפילין, וזהו מ"ש אתה אחד ושמך אחד כמו שאנו מובטחים לעת"ל, ביום ההוא יהי' השם אחד ושמו אחד, ואף החומר יתהפך לצורה וישיג קדושת השי"ת בשם הוי"ה ב"ה. כן בשבת, גם היום, ומעולם לא זזה התקשרות השכינה עם ישראל, ומי כעמך ישראל גוי אחד אף בארץ ומרגישים ומתדבקין עד כתר העליון, ומטעם זה אסרו גבי שבת איסור רשות הרבים, ולהוציא מרשות לרשות, כי שבת מראה על יחוד הקב"ה עם ישראל, יחוד גמור, לפיכך אסורין לעשות פעולה נפרדת, ואל יוצא איש ממקומו, אבל בעכו"ם העיקר הוא החומר, ולא הי' לו שום צורה ולא שייך בו שום יחוד, והוא רשות בפני עצמו. ע"כ אם הוא בחצרו של ישראל, צריך הישראל להשתדל ולסלק אותו מן החצר, ודוקא בשכירות, אבל בדיבור בעלמא לא מועיל לסלק אותו, כי הפירוד אשר נמצא אצלן הנפש מן הרוח, והרוח מן הנפש, הוא רחוק מאד. ובזוה"ק פ' תרומה כ' ר' חייא פתח כי יעקב בחר לו יה ישראל קמי קב"ה דאתרעי בהו ובעא לאתדבקא בהו ולאתקשרא עמהון ועבד להון עמא יחידאי בעלמא דכתיב ומי כעמך ישראל גוי. ואינון איתרעו בו ואתקשרו בו כדכתי' כי יעקב בחר לו יה, ויהב לשאר עמים שולטנין רברבן ממנן עלייהו והוא נטל לחולקי' ישראל. ע"כ צריך הישראל לשכור ממנו וישראל המחלל שבת בפרהסי', הרי נתהפך בחינת צורתו לבחינת חומר, ונעתק ממנו הכל התקשרות הקדושה לכן מוכרחים לשכור ממנו, כנ"ל. אבל ישראל כשר רק שנפגם קצת מבחינת צורתו, ואינו רוצה ליתן חלק בעירוב כופין אותו ונוטלין שלא מדעתו, כי אפשר ברגע שנוטלין ממנו את העירוב נהפך חומרתו ויתן בלב שלם, והרצון יש בו לעשות כדין רק שהוא בעלם קצת ועי' הכפי' נתגלה הרצון כמ"ש הרמב"ם ספ"ב מה' גירושין ע"ש, ובזה י"ל במה דקיי"ל באו"ח סי' שמ"ו דאם מקפיד על עירובו אינו עירוב כר"י אמר שמואל דאמר המקפיד על עירובו אינו עירוב משום דעירוב שמו' כי בתיבת עירובין יש בו בחי' חסד וגבורה חסד בגימט' שם ע"ב וגבורה בגי' רי"ו והו השם בגבורה כידוע לי"ח נמצא בתיבת עירובין יש בו ב' שמות חסד וגבורה ונשאר מן התיבה י"ן בגים' ס' זהו רמז נגד ו' ספירות כי הספי' הוא כלול מעשר והו נגד עמודא דאמצעיתא והוא הספי' של תפארת שהיא כלולה מחסד וגבורה וע' בליקוטי הגר"א לענין ויעבור ע"ש ע"כ יש בעירובין ג' בחי' חסד וגבורה ותפארת זהו כנגד אברהם יצחק ויעקב ועי' זכותם נתקשרו הבנים ונתיחדו לאחד ובכל אחד. אורייתא וקב"ה וישראל חד הוא, ע"כ אם מקפיד על עירובו ואינו רוצה להתחבר יחד נאבד שם העירוב דמראה על אחדות וכנ"ל וע' בירושלמי פ' חלק מפני מה אמרו מערבין בחצירות מפני דרכי שלום ע"ש;

והנה ע"י לימוד פנימיות התורה יתדבק נשמתו עד עולם האצילות, ואינון נקראים מחושבי שמו אינון דמחשבים ומכוונים ברזא דשמא ליחדא היכלין בהיכלין לקשרא קשרין וליחדא ביחודא חדא, ע' בזוה"ק פ' פקודי, ובזוה"ח שיר השירים, זכאין כל אינון דמשתדלין באורייתא למנדע בחכמתא דמאריהון ואינון ידעין ומסתכלין ברזין עילאין ע"ש, וע' בהקדמת הרח"ו ז"ל לס' עץ חיים, ובהקדמת עמק המלך שהאריכו בזה:

הנני נותן הודי' להשי"ת על העבר, ומתפלל על העתיד, מצפה לישועתן של ישראל

אברהם בהרה"צ ר' משה ז"ל עליאשאוו

תולדות הגאון הקדוש המחבר זצ"ל. מאת מחותנו הרב... מוה"ר ארי' לוין שליט"א

קוים ורשמים לתולדות הגאון המחבר ספר הקדוש „לשם שבו ואחלמה" „חלק הביאורים" היה הרב הגאון המקובל אלקי מרי דרזין חד בדרא. גאון עולם בחכמת האמת קדוש ה' מכובד מרנא ורבנא ר' שלמה עליאשאוו זצוק"ל.

כדאי הוא המחבר הגה"ק זצ"ל שיכתבו תולדותיו בספר מיוחד ובארוכה. למען נדע איך להעריץ את איש אלקי זה אשר היה בדורינו. ציר שולח ממרומים לפענח נעלמות „להאיר פני תבל בלשם שבו ואחלמה", הגדולים — צדיקים במתתם בהגלות נגלות הסוד נסתרות רזי עולם בחכמת האמת אשר הפליא והגדיל לעשות בספרו „חלק הביאורים" על ספר הקדוש „עץ חיים" בנתיבות פליאות בדרך סלולה וברורה כסולת נקי'ה בפשטות ועמקות.

אמנם לא לאנוש כערכי להעריך את האדם הגדול והק' הזה. אשר רק חכמי לב גאוני ישראל מסוד חכמים ונבונים המה יכולים לתת ערכה על ההופעה הקדושה והענקית הזאת. אם לספר תהלותיו ונפלאותיו הלא הוא למותר „כי דמי הוא לחאי מרגניתא כל מה דאת משבח יתה את מגני יתה". וגם הוא זצ"ל הסתיר את דרכו בקודש. צנוע באורחותיו לא מצאנהו בדורותיו.

אמנם כאשר זכני השי"ת לשמש את הגה"ק זצ"ל לצקת מים על ידיו „למד לא נאסר" נעתרתי להפצרת משפחתו לקחת ע"ע לרשום איזה רשומים מה שקבלתי ממשפחתו הנשאת שיחיו. וביחוד מה שהודיע לנו בנו היקר הרב חו"ג יצחק שליט"א אשר בעת למד הגה"ק ז"ל בטלז בפרישות לקח אתו את יצחק בנו יחידו לשים עינו עליו בהדרכתו. אח"כ עזר לו הרבה בכתיבת חדושי תורתו ועסק ג"כ בסדורם. ואת אשר זכיתי לפי השגתי לראות בעיני. וכשמוע תולדותיהם של צדיקים מעוררת את האדם לכשרון המעשה התשוקה להדבק במעשיהם:

מבין שני הרים גדולים עמודי עולם מצוקי תבל מגזע רבותינו הק' האר"י הקדוש והמהר"ש הקדוש אסטראפאלר זי"ע וזכי"ע. יצא המחבר הזה. „כמ"ש בהקדמתו לספרו הק' „הקדמות ושערים". נולד להוריו היקרים צדיקים ישרים גם ענוים מדוכאים אביו הצ' הרה"ג ר' חיים חייקל ז"ל ואמו הצדקת מ' סתירא גיטא נ"ע אשר מהם יצא תורה ואורה לכל ישראל בשנת תר"א בעיר זאגר בליטא.

עוד בילדותו נראה בו הצטיינות וגדולה על בני גילו בכשרונות נפלאים. ביחוד בזכרונו הנעלה כבור סיד שאינו מאבד טפה ובישרות השכל. ובמדות סגוליות אשר בהן יחונן העליון יחיש את בחיריו הדגולים מרבבות. במעלליו התנכר כי זך וישר פעליו. קדוש וטהור היה מאז ידע לבחור בטוב ולמאס ברע עד יומו האחרון.

עד י"ג שנה למד אצל אביו זצ"ל. וכשנכנס למצוות נשאתו לבו להיות גולה ממקומו לכתת רגליו לעיר מינסק לבקש תורה מפי הגאון הגדול ר' גרשון תנחום זצ"ל. שש שנים למד בישיבתו בשקידה נפלאה וחיבה יתירה נודע לו מסביר הגאון הנ"ז עד שקבע אתו שיעור מיוחד ולמד כל הש"ס רמב"ם וכו' ותורתו היתה ערוכה בפיו ושמורה בלבו ויראת ה' אוצרו

טרם הגיעו לשנת העשרים הכין לו ה' את כ"נ המ"ל אשה יראת ה' מרת בת שבע אסתר בת רחים ומוקיר וצורבא מרבנן הר"ר דוד פיין ז"ל מנכבדי עיר שאוויל אשר היתה לו אח"כ לעזר רב בסיועה לקבל עליה פרנסת הבית לכלכל את משפחתה ולהסתפק במועט בכדי שלא להפריע כלל את בעלה הקדוש מעבודת ה' ועל ידה זכה להאור הגנוז הזה כה ישב כמה שנים על התורה והעבודה בשקידה עצומה בקדושה.

יחידי סגולה בשאוויל אשר הבינו את ערכו הגדול וידעו את מצבו הקשה הוציעו לפניו לקבל עליו משרת רומ"צ שמה בזמן כהונתו של הגאון הגדול בדורו ר' יוסף זכריה זצ"ל בתור אב"ד שמה מתחילה הסכים להצעתם אמנם עד מהרה חזר מהחלטתו מטעמים הידועים לו. * ועשה משמרת למשמרתו והגביר חיילים לתורה ועבודת ה' ולא הסתפק גם בזה. עד כי נשאהו לבו המטהרה לעזוב את ביתו „ברשות קא עביד" ואת משפחתו ללמוד תורה בפרישות וכתת את רגליו לעיר טלז אשר היתה אז מקום תורה לאברכים גדולי ישראל אשר נתפרסמו אח"כ לגאוני עולם רועי ישראל כמו הגאונים הגדולים ר' מאיר אטלס אב"ד רשאוויל ור' צבי יהודה תאומים אב"ד דראנלי זצ"ל הוא חותן של רבינו הגה"צ מרן ראה"כ שליט"א ועוד... אשר למד אתם יחד. ולקח אתו את יצחק בנו יחידו וילכו יחדיו כדי שיהיה עין השגחתו עליו לטובה.

כמו עשר שנים ישב שמה בפרישות על התורה והעבודה בשקידה גדולה אשר אין לתאר לא נתן שנה לעיניו רק שעות אחדות במעל"ע, וגם אז היו שפתיו רוחשות.

עסק בש"ס בבלי ירושלמי פוסקים ראשונים וכו' וחלק הלילה הקדיש לתורת חכמת האמת כמ"ש „קומי רוני בלילה" והעלים הליכות דרכו בקודש. אמנם התורה שלמד בסתר הכריזה עליו בחוץ ושם החל רוח ה' לפעמו והתחיל לכתוב ספריו הק' „הקדמו"ש" „ולשם שבו ואחלמה".

שמעתי מפי המקובל האלקי הרה"ג הצדיק מה"ר רבי אהרן שלמה מהרי"ל שליט"א מספר על המחבר הגה"ק ז"ל, כי בראשית בואו בטלז הזדמן לו להתודע אל ת"ח זקן אשר למד שם בפרישות והכיר בו כי הוא איש נפלא צנוע בארחותיו הרגיש בו כי הוא עוסק אחר חצה"ל בחכמת האמת וכאשר נפשו כוסף מנעוריו לחכמת האמת הפציר בו שילמוד אתו ונענה להפצרתו ולמד אתו „שער רוה"ק ושער גן עדן" מהשמנה שערים" ומאז התגברה עליו התשוקה העזה לחכמת האמת אמנם לא ארכו הימים ונתבקש אותו חסיד בישיבה של מעלה ולא נודע שמו. גם הגה"ק ז"ל לא הגיד מזה.

אח"כ שב לעירו שאוויל כי שם ביתו ועשה עוד משמרת למשמרתו בתורתו ועבודתו לא שח שיחת בטלה. ללא

---

* פ"א נזדמן לי לשמוע מפי"ק נדון זה ולא אמר לי שום טעם אמנם אח"כ הראה לי בפסיקתא רבתא פ' כ"כ יל"א ח"ש א' ע"ש וכו' ומסיים שם אמר ר' אבהו אני נקראת קדוש ואתה נקראת קדוש הם אם אין בך כל המדות שיש בי לא תקבל עליך שררה עכ"ל וסיים בברכתו וכל המקבלים עליהם וכו' יהי"ר. שתשרה שכינה במעשי ידיהם

תולדות הגאון הקדוש המחבר זצ"ל

תולעת והיה סגור בחדרו מוכתר כמרית ולמד בשקידה נוראה יומם ולילה בנגלה ובנסתר סוד ושקל את כל רגעי חייו להקדישם קודש לה'. וכה הקדיש את רוחו וגופו כליל לעבודת ה' בכל התהלכותיו וכל המדות שמנו חכמים כולם נתקיימו בו. ושם חיבר כל חיבוריו ספריו הי"ק הקדמות ושערים „לשם שבו ואחלמה" כמה חלקים" וספרו הגדול חלק הביאורים על „עץ חיים".

בשנת תרס"ט הוציא לאור ספר הקדמות ענף הראשון מספר הק' „לשם שבו ואחלמה" ובשנת תרס"ט הד"ל ספר „לשם שבו ואחלמה" ספר הדעה חלק א. ב. ובכדי לזכות את ישראל שלח לידידיו אנ"ש יודעי חן בחנם בפרט ליושבי לפני ה' בחצרות בית ד' בתוככי ירושלם עה"ק וצורף לזה דמי כריכת והשתדל לפני מכיריו להשיג תמיכת עבורם.

אשתוללו כל חכמי וגאוני עולם להתבונן בספריו הקדושים ונתפרסמו ונתפשטו בכל קצוי תבל ליודעי חן ושם הגה"ק הולך למרחקים בתור שר הקבלה בחכמת האמת. בהדר גאונו וזהר טהרתו.

ספרו לנו בעת שהגיע הספר הי"ק לשם שבו ואחלמה ליד הגאון הצדיק המקובל אלקי רבי יוסף חיים ארי' מבבל זצוק"ל ובניו הרבנים הגדולים יבדלו לחיים טובים ברך ברכת שהחיינו.

אני הכותב הייתי נוכח בשעה שהביאו הספר לש"ו חלק א. ב. ליד הגה"צ הו"ע מוה"ר אברהם אבא וורנר ז"ל אב"ד דמחזיקי הדת בלונדון; זלגו עיניו דמעות מרוב שמחה ואמר „המחבר הוא משירי כנה"ג אשר זרח עליו אור שמשו של הגר"א ז"ל עפ"י דרך האמת לאמתו אשר סלל בחכמת האמת"

שמעתי מפי רבינו הגאון הצדיק מרן ראי"ה הכהן שליט"א הגאב"ד דירושלם עה"ק. כי מזמן רבנו הי"ק הרמ"ק ז"ל זי"ע לא יצא לאור ספר בחכמת האמת בהרחבת הביאור ובתפיסת הענינים כמו הספר הי"ק לשם שבו ואחלמה כל כל החלקים: „מלבד הספרים הק' מרבותינו הקדושים זי"ע המדברים בעיקרי בשרשי הקבלה אשר כל דבריהם הקדושים ברוה"ק נאמרו".

כל חידושיו ודרושיו אשר חידש ודרש בספריו הי"ק המה רק עד היותו בן חמשים. אח"ז נעשה למעין המתגבר ולרוב גבורתו והתפשטותו לא יכול לצמצם מחשבותיו ועוסק רק בתיקונם ועשה להם מהדורות שונות.

וזה ראינו בעליל דבר פלא אשר הכתיבה בכלל היתה קשה לפניו מחולשת ידו הימנית בכ"ז בעת כתבו חדושי תורתו היתה היד כותבת במהירות נפלאה והספיק לזכות את ישראל בספריו הי"ק אורות עליונים ואוצרות כל טוב וזה ראינו בעליל כי מן השמים הסכימו ע"י שיתגלו ספריו הי"ק בעולם—כי בעת גירוש שאוול בשנת תרע"ה שנתנו זמן לעזוב את העיר עד מ"ח שעות המבוכה היתה גדולה וצעקתם הגיע השמימה. במובן כמה השפיעה הגזירה על הגה"ק ז"ל לעת זקנתו וחולשתו בפרט בעת אשר סכנת החיים מרחפת על כל צעד ושעל. ביחוד נגעה ללבבו ונשמתו להפרד ממשאת נפשו כתי"ק אשר לא ראו עוד אור לזכות את ישראל ולקחת אתו הי' בלי אפשרות. וכהפוך גדול הספיק עוד לגנזן בקרקע כדין כל ספרי קודש ונפרד מהם בדמעות שליש. ואחרי איזה שנים אשר קבע דירתו בעיר האמלא והעיר שאויל נכבשה בידי הגרמנים הודיע הגה"ק ז"ל את צערו לאיש חסדו ומטיבו האיש המרומם לב טהור המצוין בצדקת פזרנו מר בן ציון נודיק הי"ו משאויל אשר נמצא אז בריגא. והאיש החסד הזה לא נח ולא שקט מלהשתדל בעי"ה בזה בגופו ומאדו להציל את המטמון הי"ק הזה ושלח עקספרטין מריגא לשאויל. ובעזה"י עלתה בידו להשיב את המטמון הי"ק אל הגה"ק המחבר. א)

ועוד פלא כי בהיותם בדרך בדרכם לא"י בשנת תרפ"ד היו איזה ימים בקושטא. ואח"כ בהעלותם על האניה להפליג מקושטא לא"י נאבד מהם הכריך עם כת"י הי"ק מחלק הביאורים ועוד. אין לשער ואין לתאר גודל צערו של אותו צדיק כי בעוד איזה רגעים האנית תפליג את דרכה. והתפלל להשי"ת בדמעות שליש שיוחזר לו אבידתו. ולפני רגעים אחרים לפני עזבת האניה את החוף האיש רץ אחד בכל כחו שהתאכסן אתו במלון ומסר לו אבידת הקודש.

בחיי המחבר זצ"ל הספיק להוציא לאור הספר „הקדמות ושערים" „לשם שבו ואחלמה" ספר הדעה חלק א. ב. דפוס פטריקוב הספר לש"ו ח"ג בשם ספר הכללים יצא לאור בירושלם בשנת תרפ"ח עש"ק לסדר לשם שבו ואחלמה יום שנתבקש המחבר הגה"ק בישיבה של מעלה אני הכותב הייתי נוכח בשעה שהביאו מהדפוס הספר לידו נטלו בזרוע חבקו ונשקו ודמעות נגרו מעיניו. ונתן שבח והודאה להשי"ת על החסדים ונסים ונפלאות שעשה עמו כל ימי חייו. „מה אשיב לה' ככל תגמולוהי עלי", והאנשים אשר היו נוכחים אצלו הביעו את ברכתם שיזכה עוד בעצמו להוציא לאור את כל כת"י הק', והשיב להם ב"ה שזכיתי עד כאן ודי!

ושאר החלקים מהספר הי"ק הנ"ל נתגלו בעולם ע"י חתנו הנכבד הרב הגאון וכו' רב פעלים מוה"ר אברהם עליאשאוו שליט"א בן לאותו צדיק המזכה את הרבים הרה"ג ר' משה אראנער ז"ל מלבד מה שהוציא בעת בסס"ג את הספר הגדול הזה חלק הביאורים יזכהו השי"ת לברך על המוגמר להוציא לאור כל כתי"ק של חותנו הגה"ק ז"ל זכותו הגדול יעמוד לו וכל משפחתו הנשאה שיחי'.

מלבד ספריו הי"ק אשר זכינו לאורם נשארו עוד בכתי"ק של המחבר ז"ל. א) ביאור על ספר היצירה ב) ביאור על ספרא דצניעותא בקיצור נמרץ. ג) ביאור על ספר התמונה

א) כרם זכור אותו האיש המרומם לטוב אשר הרבה לעשות צדקה עם אותו צדיק נ"ע ז"ל בהיותו בגלותו ואח"כ בבואו לירושלם עה"ק עד יום האחרון.

ויזכה את הרבים בהוציאו הון עתק להדפיס ספרי רבי רב לשם שבו ואחלמה רבינו ז"ל מזכירו בהקדמת ספרו הק' יברכהו ה' בכל טוב וירום קרנו בכבוד ויזכה עוד להוציא לאור תעלומות חכמה.

תולדות הגאון הקדוש המחבר זצ״ל

חיי עוני וצער. ונוסף לזה סבל צרות שונות ויסורים של אהבה. ואת הכל קיבל באהבה ובשמחה.

ולמרות סבלו מדקדוקי עניות. מסר נפשו על דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים לקיים כל המצוות בכל ההידורים בשמחה עצומה (מי שלא ראה שמחת נפשו בשמחת תורה בעת ההקפות לא ראה שמחה מימיו.)

ובכל פעם שבא מצוה לידו היה מתפלל להשי״ת בדמעות שליש שיזכהו לקיים המצוה בשלימות. ובכל פעם ראו בעליל כי הזמין לו השי״ת כפי משאלות לבבו הטהרה מרוב בטחונו צנצנת המן

אחרי סבלו הרב לעת זקנותו בתקופת המלחמה העולמית בעת גזירת גירוש שאוויל בשנת תרע״ה כאשר זכרנו למעלה. בהיותו בהאמלא. ואח״כ בעיר ברדיאנסקי בפנים רוסיא בגלגולי צרות משך שבע שנים ועוד. ואחרי שובו עוד להאמלא ותגברה תשוקתו אשר נכסף והשתוקק כל ימיו לעלות אל ארה״ק אשר היתה משאת נפשו לעבוד עבודתו בקודש בארץ הקדושה והכין א״ע על דרכו במסירות נפש מאד׳

ואחרי כל הטלטולים. זכינו ב״ה לקבל פני רבינו ובני לויתו א) בשערי ירושלים בשנת תרפ״ד בחדש אדר קבלת פנים צנועה נערכה לכבודו מיחידי סגולה יקירי ירושלים מתוך הערצה והרגשה פנימית בין מקבלי פניו היו ג״כ אחרים מגדולי ירושלים בנגלה ובנסתר. היה תלמידו הנאמן המובהק הרה״ג הי״צ מקובל אלקי מוהר״א שלמה מהר״ל שליט״א והרה״ג המופלא ומובהק בנגלה ובנסתר חכם ר׳ יעקב אלמאגע זצ״ל הראשון בפגשו נשק לו ובירך ברכת שהחיינו והשני ז״ל ברך, אשר חלק מחכמתו ליראיו וכולם ענו אחריו אמן.

בביתו באו גדולי חכמי ירושלים לקבל פניו ומי לקבל ברכתו הטהורה. (כשבא אליו הרה״ג הי״צ ר׳ ואב אשכנזי שליט״א שמח מאד לקראתו אשר הכירו משם ע״י חליפות מכתבים) קומתו דמתה לתמר תואר פניו ומבטי עיניו הפיצו אור צחצחות ובקסם קדוש משך אחריו את כל עין רואיו

מגדולי ירושלים באו אח״כ לבקש תורה מפי רב הדומה למלאך וכו׳ והיה מקבל את כל אדם אשר בא לתועלת להשיח דאגתו ולשאל בעצתו. בסבר פנים יפות והיה מעודד ומחזק את כל מר נפש, ועצתו נכונה ודבריו אשר יצאו מלב טהור מפיו הקדוש נכנסו אל עמקי הלב פנימה ולא נפל מדבריו צרור ארצה כמ״ש ״ותגזר אומר ויקם לך״ ונמשכתי ג״א אחריו ביראת הכבוד. ומזמן לזמן הייתי בא אל איש אלקי זה. להודיעו צערן של נפגעים ר״ל לבקש רחמים עליהם והיה מתפלל מקירות לבבו ואם תפילתו היתה שגורה בפיו ידענו שהוא מקובל.

ראשית גשתי אל הקודש אספרה אל חוק דבר פלא פ״א נפגשתי עם אחד ממכירי מכבר שלמד בנעוריו הרבה נכנסנו בשיחה. והקיפו בספיקות אמונת חכמת האמת והפסקתי אתו

באותו יום נקראתי ע״י שליח אל הגה״ק ז״ל לבוא אליו לפנות ערב בבואי אליו אמר לי שיש לו מה לדבר אלי אחר תפלת הערב. ולע״ע התחיל לדבר אלי בדבר חכמת הקבלה והקיף את כל תוכן הדברים אשר דבר אלי האיש אשר נפגשתי אתו. ואני נשארתי דומם מחריש ומשתאה ויודעתי נאמנה אשר כל דבריו הקדושים מכוונים אלי.

אח״כ הייתי בא אליו לעתים קרובים עד שהרשני לבוא אליו ליל וליל להקריא לפניו בספריו ה״ק. והייתי מבלה איזה שעות ואם כי לא בינת אדם לי בחכמת האמת בכ״ז בעת ישבו לפניו הרגשתי א״ע כמו בעולם אחר לגמרי הרחק מהדברים המוציאים את האדם מן העולם ולא עצרוני גשם ושלג לבוא כל ליל. וכל ימי צבא עלי תבל לא ימח מקרב לבבי הפרק החשוב הזה משנות חיי עלי חלד שזכני השי״ת לשמש את הגה״ק ז״ל ואז ראיתי את עולמי עלמא דקשוט כמה פעמים בבואי אליו מצאתיו יושב ולומד בע״פ וכ״כ דבוק במחשבתו הק׳ עד שלא הרגיש כלל בבואי.

כמו חי תעמוד לפני ותשאר דבר זה חקוק בלבבי נצח.

נכנסתי אליו בליל הסליחות כדרכי, מצאתיו עומד וראשו כפוף וארכובותיו דא לדא נקשן מפחד ה׳ ומהדר גאונו, ועמדתי מרחוק לראות המחזה הנורא הזה ואחרי איזה רגעים שב למקומו ואחרי שנפטרתי ממנו סיפר לי כך. המחבר ספר ה״ק ״מנחה וקדושה״ היה איש קדוש וזכה לזקנה מופלגת, ובשחרותו שימש את רבן של ישראל הגר״ח מוולוזין ז״ל ואיזה תקופה קצרה בחייו בחר לו לפרנסתו להיות רוכל מחזיר בכפרים, פ״א בימי הסליחות היה מוכרח להשאר בכפר מפני הקפותיו, ואחר שנמסר עבודתו בקרב הזר העירה לומר סליחות בצבור, וכשהגיע להביהכ״נ התחיל הצבור לומר לך ה׳ הצדקה ולנו בושת הפנים. תקפתו הבושה כ״כ עד שלא יכול בשום אופן להרים ראשו איזה רגעים וזרם של דמעות נגרו מעיניו, כנגד כמ״ש עזרא הסופר בושתי ונם נכלמתי להרים פני, וכל ימיו של אותו צדיק היה מתפלל שיזכה עוד לרגעים קדושים כאלו בחייו עכ״ל, ובמדרגה זו הרגיש רבינו ז״ל א״ע אז בעת הכנסי אליו

הוא זצ״ל היה מרי דחושבנא היה מתבורר עצמו וממשמש במעשיו שלא יהיה נדנוד עבירה ח״ו ובפרט בעת ביטול תורה ואם חשש באיזה דבר חזר בתשובה וגדר על להבא

ותנני מרשה לעצמי לספר מה שכתב אחד מרבני גאוני ישראל בחו״ל מה שהרבנית הצדקת ספרה לו בתומת נפשה כי משך איזה שנים שמעה בכל לילה את„צ. מהחדר שבו היה הגה״ק מגזר עוד קול נעים לומר את בעלה יחד, ולא הרהיבה עוז לנפשה לשאול מבעלה ע״ז אמנם עפ״י מקרה הוכרחה פ״א להפסיק אותו מלמודו הרגישה איזה דבר נורא אמנם יראה לספר מזה. וגם זה שמעתי כי בשנת עת״ר בערך היה לאחד ממקורביו משפט פלילי אשר עפ״י החוק היה צפוי לעונש עבודת פרך וזה האיש הודיע צערו לפני הגה״ק ז״ל וכיון את השעה להתפלל בעת המשפט ותלה יצא זכאי בדין

הדבר הזה הרעיש אז את כל הסביבה.

אלה אזכרה בהדרת קודש הפעם האחרונה שנפטרתי מאיש אלקי זה, הרגעים האלו היו היותר מזעזעים בעולמי בעת דברו דבריו האחרונים אלי לא עלתה על לבי לחשוב כי זהי הפעם האחרונה, אור ליום ד׳ ב״ד אדר אחר חצה״ל בכל פעם היה מלוה אותי עד פתח הבית

א) (הם בתו הצדקת מרת חיה מושא ת׳ אשר זכתה לשמש את אביה הק׳ משך כמה שנים ובעלה הרב הגאון וכו׳ רב מעלים לתורה מוה״ר אברהם שליט״א ובנם היקר יניק וחכים טובא אשר שוד בילדותו וזכה לכתוב איזה ענינים בספר הק׳ לשם שבו ואחלמה חלק ג׳ מפיו הק׳ של אביו זצ״ל מדברי אליו אשר מזכירו בספרו ״אשרי יולדתו״ ה״ה הרה״ג וכו׳ מוה״ר יוסף שלום שליט״א.)

תולדות הגאון הקדוש המחבר זצ״ל

וברכתו שנורה בפיו י״ר שנזכה להיות קשורים ודבוקים בהקב״ה בפעם האחרונה שינה נוסח ברכתו ואמר לי ״אמרו חז״ל דאגה בלב איש ישיחנה ואמרו חז״ל כי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם. אמנם לא כ״כ בנקל למצא לפני מי להשיח וגם אינו מצוי בכל עת, ע״כ על כל צרה שלא תבא ישפוך שיחו לפני הקב״ה המצוי בכל עת ועונה וקרוב הוא לכל אשר יקראהו באמת ונפרדתי מאתו, בלכתי ממנו באשון לילה התבוננתי אל הדברים אשר דבר אלי אשר לא שמעתי מפיו הק׳ בלתי היום, וחשבתי לשאול את פיו למחר בערב, אמנם למחר הוכרחתי לנסוע יפו במוקדם, ביום ה׳ בצהרים שבתי לירושלים נודע לי כי הנה״ק נחלה פתאום ושלח לקרא אותי אליו ואם לא ימצאני יבא חתני הרה״ג ר׳ שמואל אהרן שליט״א אליו וזה מהר לבוא אליו ומסר לו איזה דברים למסור אלי אח״כ אמר להרש״א הנ״ז ״אם יש לך לשאול ממני שאל כעת והוא השיב כי ישאל ממנו כאשר ישיבהו ה׳ לאיתנו, ואני כהודע זאת מהרתי לרוץ אליו ולדאבון לב מצאתי את רבנו במצב אנושי, הודענו צערנו לרבים ושפכנו שיחנו לפני הקב״ה כי נזכה לחיות בצלו עד ביהג״צ. אח״כ מסר לי איזה דברים כתור צוואה בעת מעשה היו איזה דברים בלתי מובנים לי הצורך בהם אמנם אח״כ נוכחתי לדעת אשר כל דבריו הק׳ היו ספורים ומנוים למטרתם בחכמה נפלאה אשר אין לשער כל היום לא הסיר דעתו אף רגע מדביקות השי״ת ושפתותיו מרחשין, למחר עש״ק בבוקר הביאו אליו ספרו הק׳ לשם שבו ואחלמה מהדפוס וכל העומדים אצלו הביעו את ברכתם שיזכה עוד להוציא לאור את כל כת״י ה״ק והוא זצ״ל השיב להם ב״ה שזכיתי עד כאן ודי כאשר זכרתי למעלה, כל היום היה מכין א״ע ליום שכולו שבת, ובערב קידש ויקרא ואחצה״ל שב נפשו רוחו ונשמתו אל האלקים כאשר נתנה בטהרה. לסדר לשם שבו ואחלמה שנת תרפ״ח בן פ״ז שנים, נפשו הק׳ והזכה כעצם השמים לטוהר תשכון מרומים, הוא הלך למנוחות ואותנו עזב ״עד אשר ישקיף ד׳ ויראה ויחי׳ ישני עפר בשוב ה׳ את שיבת ציון וכבוד ה׳ אשר אספתו עלי׳ יזרח:

בכצש״ק התאסף קהל גדול מיקירי ירושלים מכל העדות אל בית המנוח הנה״ק ז״ל לחלק לו את כבודו האחרון (בבתי נייטין במאה שערים)

הספידוהו רבים מגאוני וחכמי ירושלים אשכנזים וספרדים ותחנו הרב הגאון ר׳ אברהם שליט״א רב מחוסלא. כשהוציאו המטה ברחובה של עיר הספידו מע״כ רבינו הגאון הצדיק מרן ראי״ה הכהן שליט״א הגאב״ד דעיה״ק ת״ו בבכי תמרורים ובתוך דבריו התפרץ בבכי וצעק בקול מר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו, אלו זכינו היינו רואים בעינינו כי איפסק עמודא דנורא בין דירי׳ לדידן כראוי לחד בדרא או לתרי בדרא כי הנה״ק הי׳ חד בדרא בחכמת האמת אמנם כשהעלו את ארונו אל מעלת הר הזתים מנוחתו כבוד והתחילו להתעסק בקבורתו זכינו כל המשתתפים שמה לראות בעינינו עמודא דנהורה כעין מראה הקשת תחת כפת השמים ממזרח למערב עד סתימת הגולל, ״כולם ראו ותמהו״

כשובי מהלויה בלב נשבר ונרכה ספרתי לפני המלוים דבריו האחרונים ששמעתי מפי״ק של הנה״ק המנוח ז״ל שדיבר אלי בלילה האחרונה שנפטרתי מאתו ״דאגה בלב איש ישיחנה מי שיש לו חולה בתוך ביתו׳ ״ישפוך שיחו לפני הקב״ה״ אשר לא שמעתי נוסח כזה בלתי הלילה הנ״ז.

בבואי הביתה מצאתי חולה בתוך ביתי והתבוננתי כי דברי׳ הק׳ היו מכוונים אלי ובמשך השבוע היה מצב החולה אנוש מאוד. ככלות ימי השבעה הלכתי על ציון איש אלקי זה והתפללתי להשי״ת ושפכתי שיחי בדמעות שליש כאשר שמעתי מפיו הק׳ וכמובא בספרו חלק ד׳ בשם הגר״א ז״ע אשר ״בזמן הזה השראת השכינה אצל קברי הצדיקים״ ובשובי משם הביתה נתבשרתי כי מצב החולה נשתנה לגמרי לטובה כי התחי׳ פתאום לשטוף דם מאוזן והחום ירד לגמרי ובמשך איזה ימים שב החולה למצב איתן הבריאות.

והנה אם לספר כל מה שידענו ושמענו ודאינו יראתי פן תפלוט עטי מה שנגד רצונו הק׳, אשר בחייו התרחק מאוד מזה ע״כ יהיו דברי מעטים ״ולו דומיה תהלה״

זה הנוסח אשר נתן רבינו הגאון הצדיק מרן מהראיה״כ שליט״א
לחרות על מצבת איש אלקי לזכרון נצח.
שמן משחת קודש אור הנשמות
להבת אש קודש דובר רמות
ממרומים שולח ציר לפענח נעלמות
האיר מחשכי עולם בלשם שבו ואחלמות
חרב הדומה למלאך ה׳ צבאות, גאון עולם למופת ואות,
רזי עולם בתורת אמת, לפניו הם פתוחות ונלוות,
צדיק יסוד עולם כלי צנוע, וענוה גדולה חתולתו,
רבינו הגדול קדוש עליון מרי דרזין מוה״ר שלמה עליאשאו זצ״ל נכנ״מ
המחבר ספרי הקודש הקדמו״ש ולשם שבו ואחלמה
נפטר ז״ך אדר תרפ״ח מעיה״ק ירושלם ת״ו תנצב״ה זי״ע ועכ״י אמן.

הנה״ק המחבר ז״ל הניח אחריו בנו יחידו הנז׳ שליט״א יאריך ה׳ ימיו ושנותיו בשיבה טובה ורעננה. ושלש, בנות צדקניות חני חינדא ז״ל אשת הרה״ג ר׳ מרדכי פארבר שליט״א משאוויל ויבדלו לחיים טובים ארוכים הרבנית חיה מושא תחי׳ הגאון ר׳ אברהם שליט״א המו״ל הספר הק׳ הזה הרבנית שרה לאה אשת הרב הגאון ר׳ שלום שליט״א רב דוויינאווא זכותו הגדול יעמוד למשפחתו ולכל ישראל.

לשם שבו ואחלמה

חלק הביאורים

ביאור לדרוש עגולים ויושר אשר בעץ חיים להאריז"ל

[א] **אמר הרב ז"ל** בענין תכלית הכוונה של בריאת העולמות, נבאר עתה ב' חקירות שנתעסקו בהם המקובלים, החקירה הראשונה מה שחקרו חכמים ראשונים ואחרונים, לדעת סיבת בריאת העולמות, לאיזה סבה היתה, וממנו וגמרו וגזרו אומר, כי סיבת הדבר היה לפי שהנה הוא יתברך, מוכרח שיהיה שלם בכל פעולותיו וכחותיו ובכל שמותיו של גדולה ומעלה וכבוד, ואם לא היה מוציא פעולותיו וכחותיו לידי פועל ומעשה, לא היה כביכול נקרא שלם, לא בפעולותיו ולא בשמותיו וכינוייו, כי הנה השם הגדול, שהוא בן ד' אותיות הוי"ה, נקרא כן על הוראת הוויתו הנצחית וקיומו לעד, היה הוה ויהיה, טרם הבריאה ואחרי ההפכו אל מה שהיה, ואם לא נבראו העולמות וכל אשר בהם, לא יוכל לראות אמתת הוראת הוויתו יתברך הנצחית בעבר והוה ועתיד, ולא יהיה נקרא בשם הוי"ה כנ"ל, וכן שם אדנות נקרא כן אל הוראת אדנות, היות לו עבדים והוא אדון עליהם, ואם לא היה לו נבראים, לא יוכל ליקרא בשם אדון, ועד"ז בשאר שמות כולם, וכן בענין הכינויים, כגון רחום וחנון ארך אפים, לא יקרא על שמם זולת בהיות נבראים בעולם שיקראו לו ארך אפים וכיוצא בזה. בשאר הכנויים כולם, אמנם בהיות העולמות נבראים אז יצאו פעולותיו וכחותיו יתברך לידי פועל, ויהיה נקרא שלם בכל מיני פעולותיו וכחותיו, וגם יהיה שלם בכל השמות וכינויים בלתי שום חסרון כלל ח"ו, וענין טעם זה נתבאר היטב בספר הזוהר פ' פנחס רנ"ז ע"ב, וז"ל פקודא תליסר וכו' דא ק"ש. ואיהו למנדע דאיהו אקרי חכים בכל מיני חכמות ומבין בכל מיני תבונות וכו', אלא קודם דברא עלמא אתקרי בכל אלין דרגין ע"ש בריין דהוו עתידין להבראות, דאי לאו הוויין בריין בעלמא אמאי אתקרי, רחום דיין, אלא ע"ש בריין דעתידין וכו', ובפ' בא דמ"ב וז"ל דאי לא אתפשט נהוריה ע"כ בריין איך ישתמודעין ליה ואיך יתקיים מלא כל הארץ כבודו, ע"כ להרב זלה"ה בענין החקירה הראשונה, ואם שדבריו ז"ל הם כולם אמת לאמתו, והאמת עד לעצמו, מכ"מ הם צריכים המתק וביאור, איך ישתוו הדברים הללו עם כל מה שהסכימו גדולי החכמים חקרי לב שהקב"ה אינו צריך להבריאה מאומה, וכל הבריאה כולה אינו מוסיף בעצמותו שום שלמות כלל, כי הוא שלם מעצמו בתכלית השלימות ומשולל ממנו לומר עליו שהוא נצרך לזולתו, להתגלה שלימותו על ידם, ומה גם כי עצמותו האמיתית ית"ש, אין לו השוואה עם זולתו והוא לעולם בעצמותו בלי שנוי, ור"ל כי גם כל הבריאה אחר שברא אותה ויצר אותה ועשה אותה, ליש גמור, ולמציאות אמת, וכמו שיסדו פועל אמת שפעולתו אמת, עם כל זה הנה הוא אינו חוצץ לפניו כלל, ובהיות הכל הוא בכל, בעצמותו האמתית בלי שינוי כמו קודם הבריאה, וכמו שהעמיקו בזה רב סעדיה גאון והרמב"ם ז"ל במורה נב"מ, ועכ"פ הוא כי משולל ממנו לומר עליו ית"ש שמקבל תועלת מברואיו, כי אין להם השוואה עמו כלל, והעיקר הוא כי משולל ממנו לומר עליו ח"ו שהוא נצרך לאיזה תועלת ושלימות.

ומ"ש (משלי ט"ז ד') כל פעל ה' למענהו, וכן מה שיסדו שהכל ברא לכבודו, הנה אין הכוונה שהוא לתועלתו ולטובתו ח"ו, אלא עומק הכוונה הוא, כדי שיתגלה אורו וכבודו להנבראים לזה, כי הנה גילוי אורו וגילוי כבודו ית"ש, הנה הוא עצמו הנה הוא העונג והנועם והזיו והזוהר לכל הנבראים להדבק בו ולהתייחד עמו, והוא עצמו עיקר כל הנועם והזיו והעונג דכל חיי עוה"ב (וכמ"ש ברכות י"ז א') העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה וכו' אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם [הם האורות דהתורה והמצוה שסגלו בהיותם בעוה"ז ונעשה להם מזה אור כתרים על ראשיהם לכל אחד לפי מעשיו ח"ש ועטרותיהם כו' ר"ל העטרה שהכין ה"א לעצמו ונהנים מזיו השכינה שנאמר ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו, והרי לנו כי אור השכינה עצמו, לכל הזוכים להסתכל בו, הוא עצמו הזיו והנועם דכל חיי עולם הבא. וזה הוא שאמר כל פעל ה' למענהו, ר"ל למען אורו שיתגלה לנבראים לזה, וכן תרגם יונתן שם, על מלת, למענהו, לאילין דמשתמעין ליה, וכן הוא מה שיסדו שהכל ברא לכבודו, שיתגלה כבודו, כי גילוי אור כבודו יתברך אשר יתגלה לנבראים אליו, הוא עצמו הזיו והנועם שאין למעלה מזה כמ"ש, והרי נגלה כי מה שכתוב כל פעל ה' למענהו וכן מה שיסדו שהכל ברא לכבודו אין הכוונה שהוא לתועלתו ולטובתו ח"ו, אלא לטובת הצדיקים, וכמו שתרגם יונתן וכנ"ז, ועכ"פ הוא כי הנה הוא ית"ש אין צריך לזולתו מאומה, ומשולל ממנו לומר עליו שהבריאה מוסיף בו שבח ושלימות, וכ"ז הרי הוא לא כדברי הרב בדבריו הנ"ל, שאמר כי כל הוראות שמותיו וכינוייו הוא נשלם רק ע"י הבריאה, וכל השבח והמעלה אשר שמותיו מורים עליהם הוא נשלם רק ע"י הבריאה, והרי נתוסף בו ע"י הבריאה שבח ומעלה ושלימות מה שלא היה לו קודם לזה.

אך הענין בזה הוא באמת עמוק מאד, ואין לדבר בזה בדיוק כלל, אך מחמת הכרח הענין לבאר אמיתתו, הנה מוכרחין אנו לדבר בזה עכ"פ, ובקיצור היותר אפשרי, והוא ית"ש ברחמיו יכפר.

ונתחיל ונאמר, כי הנה אנו מאמינים בו ית"ש, ג' בחינות אחד הוא, עצמות אמיתתו הנעלמה ית"ש אשר, בהיות הכל הוא בכל וכמו קודם הבריאה וכלול עצמותו בכל מיני שלימות ובכל מיני שבח ומעלה הכל באחדות פשוט, ולכן משולל מלאמר עליו שום שבח ומעלה, כי הכל עצמותיה בו, ואין דבר בו נוסף על עצמות אחדותו הפשוטה השלימה בתכלית השלימות, ואין שום דיבור ומלה במה לדבר בו ואין שום רעיון ושכל לתפוס אותו וכמו שהעמיק בזה הרמב"ם ז"ל במורה ח"א פ' נ"א נ"ב נ"ג, וכתב הגר"א ז"ל בליקוטיו, שגם ההרהור אסור בו (כי הוא הנותן מקום לחוץ ממנו ר"ל מקום ריקני ופנוי ממנו, אשר עי"ז מתבונן עליו, והאמת הוא כי לאמתתו הנעלמה אין חוץ ממנו ח"ו) ואין להסתכל בזה רק בדרך רצוא ושוב.

בחי' השניה הוא, עליית רצונו ית"ש להתגלה, ומציאות אותו הרצון, אנו מתארים אותו וקוראין אותו בשם גילוי, כי יכולתו ית"ש הוא בחפצו הטוב ורצונו להתגלה, הרי הוא עצמו

הגילוי כי נתגלה שאמתתו הנעלמה במציאות הרצון להתגלה, ועכ"ז הנה הוא אינו עדיין באמת הגילוי עצמו, כי הרי הוא רק הרצון להתגלה, והרי הוא קודם הגילוי, ונקרא הוא בשם ותואר, אין סוף, כי הרצון הנה הוא להתגלה בשורש הכחות דגבול ומדה, אך מציאותו גופה אשר הוא עדיין קודם הגילוי, הרי הוא בבחי' א"ס, כי הוא עצמו למעלה ומרומם משום בחי' דגבול ומדה ח"ו אמנם עכ"ז הנה הוא בהעלם, השורש דכל הגילויים כולם, ובאשר שהוא עצמו הרי הוא בבחינ' א"ס, ולכן כדי להתגלות בשורשי הכחות דגבול ומדה, הנה נעלם בעצמו, כביכול בנקודה האמצעית שבו, [שהוא בחי' המלכות שבו שהוא ההיכל הקודש המכוון באמצע, כמ"ש בספר יצירה פ"ד] ושם הנה נעשה הצמצום ויסד בזה מקום לגילוי דכל שורשי הגבוליים כולם, שהיו עתידים להעשות שם, והוא המקום הנקרא חותם, ע"י רשימת אור שנשאר שם ממנו, גם אחר הצמצום, והרי עומד המקום לעולם בו עצמו, כי הוא מקיף אותו מכל סביבו בהשוואה אחת לעולם, ובזה הנה עומד לעולם כל שורשי הכחות דגבול ומדה שנעשה שם, רק על רצונו ית"ש, (ר"ל על אור א"ס) תמיד, וברצותו חוגג וברצותו ממוגג, ואין להגבול ומדה, יסוד החלטי כלל, והוא מה שכתוב, איוב כ"ו, תולה ארץ על בלימה, כי כל כח הגבולי הנה הוא מיוסד ותלוי על אור הנסוי לעולם, וכמו שהארכנו בזה בספר הכללים כלל ב' ע"ש.

הבחינה השלישי, הוא, גילויו ית"ש אשר נתגלה בשמו הגדול, שם בן ד', שם הוי"ה ב"ה, ובכל השמות והכינויים המסתעפים ממנו, והוא ושמו חד הוא, כי הוא עצמו נתגלה בזה בשם, ע"י התלבשו בהאצילות, ונתגלה בזה להיות סבה ושורש לכל הכחות והפעולות כולם, אשר בהם ברא ויצר ועשה כל העולמות בי"ע, והנה הם המון ברואים לאין תכלית, וכ"א הוא בשיעור ומדה וגבול כן במציאותו וכן בכל ההנהגה הנעשה בו תמיד, שהוא כל מאורעותיו וענייניו, הרי הם כולם במדה ובמשקל ובשיעור ותחום וגבול על כל פרט ופרט, והנה הם כולם מאורו ושפעו ית"ש המשפיע לזה תמיד בלי הפסק רגע אחת על כל פרט ופרט ועל כל ענין וענין, אלא שהם נעשים ע"י התלבשות במסכים ולבושים שונים, כמו שביארנו בזה בהקדמה לספר הכללים ע"ש בארוכה בזה. אך כולם הנה הם בסיבתו וממנו עצמו ית"ש ע"ד כל פעולות הגוף שנעשה רק ע"י הנשמה שבו ועל זה הוא כל השמות והכינויים כולם, אשר נתגלה הוא עצמו ית"ש בהם כולם בהאצילות כי הם הכחות דהפעולות כולם הנעשה בכל העולמות בי"ע תמיד הנה הם כולם רק בשפעת שמותיו וגלוייו אשר נתגלה, וכן מתגלה בהם תמיד הוא עצמו ית"ש בהאצילות וכמו שאמר הוא ית"ש למשה רבע"ה, על בקשתו ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם, והשיב לו הקב"ה, ואמר, שמי אתה מבקש לידע, לפי מעשי אני נקרא כמ"ש רז"ל בשמו"ר פ"ג סי' ו', והרי לנו כי כל שמותיו יתברך הם עצמם שרשי הכחות דכל הפעולות והמעשים כולם, כי רק על זה היה כל גילויו בכל השמות כולם, אשר נתגלה בהם באצילות, והיה גילויו בהם לצורך הכחות דכל הפעולות והמעשים אשר עשה ועושה בהם בהעולמות בי"ע תמיד, והרי נעשו כל אלו הגילויים רק לצורך העולמות בי"ע. ונתגלה בכל אותן השמות להעולמות בי"ע להיות עמהם בבחי' סבה ומסובב לכל הפעולות והמעשים הנעשה בהם תמיד.

כי בכל גילוי ושם כאשר עולה ברצונו להתגלה בו, הנה יוצא ונעשה הפעולה ממנו בהכרח כמו האור המאיר מהשלהבת, כי כן יסד את כל גילוייו היסוד והכח הזה, שיומשך ויוצא מכל גילוי, פעולתו בהכרח, ע"ד שיסד את השלהבת שיומשך ממנו האור בהכרח, ובדרך זה היו יוצאים ונעשים כל מעשי בראשית כולם מכל מאמר ומאמר, וכמ"ש, ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, ויאמר אלהים יקוו המים כו' ויהי כן, ויאמר אלהים תדשא הארץ כו' ויהי כן, וכן כולם, והוא כמו שאמרנו כי כן יסד את כל גילוייו ית"ש שיומשך ויוצא מכל גילוי, פעולתו, בהכרח, ע"ד שיסד את השלהבת, שיומשך ויוצא האור ממנו בהכרח, (והכונה האור היוצא מהשלהבת, הנה הוא נמשך מתכונת האור היוצא מהשמש) והוא ג"כ, מגזירתו ומאמרו ית"ש, אשר אמר בהמאורות, יהי מאורות ברקיע השמים כו' (ואח"כ גזר ואמר עוד) והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ, ויהי כן, ועכ"פ הוא כי כל שמותיו וגילוייו ית"ש הם עצמן הסיבות לכל הפעולות והמעשים כולם, ועי' בזה עוד דברי הרמב"ם ז"ל במורה ח"א פרק ס"ט, שמבאר שם ג"כ כי הוא ית"ש הסבה לכל הפעולות כולם ע"ש בדבריו הראוים אליו.

והנה נתבאר לנו מכל דברינו, הנז' כי מה שנראה מדברי הרב הנ"ל בראש דבריו, כי ע"י הבריאה הנה נשלם הוראת שמותיו וגילוייו, עכ"ז הנה אין מקום לאמר שנתוסף בעצמותו ית"ש ע"י הבריאה איזה שלימות ושבח ומעלה מה שלא היה בו קודם הבריאה, חלילה וחלילה כי הנה כל שמותיו וגילוייו הנה הם רק מה שנתגלה בהם לצורך הבריאה לבד, והגם שכל שמותיו וגילוייו הנה הוא מה שנתגלה הוא עצמו בהם, אך כולם, הנה הם רק מה שנוגע להבריאה לבד, ולא לעצמותו גופה מאומה כלל וכל השלימות והמעלה והשבח שנתגלה בהם ע"י הבריאה, הוא ג"כ הכל רק על גילוייו עצמן אשר הם כולם רק מה שנוגע מהם להנבראים, אבל לא לעצמותו ית"ש אשר זולת הבריאה, וכגון השבח והמעלה, שהוא מהוה הכל, וכן טוב ומטיב לכל, וכיוצא, וכן הגדול הגבור והנורא, וכן כל הברכות כולם וכן כל שיר ושבח הלל והודיה הנאמר בשירי דוד, וכן קבלת מלכות שמים וכל התורה והמצוה וכן כל גילוי שמותיו כולם וכל גילוי רצונו ופעולותיו, הוא הכל רק מה שנוגע לתועלת ולטובת הנבראים, כי כן גזר רצונו, והוא ממחשבתו הנעלמה ית"ש להתגלה ולהיטיב בכל זה לכל אוהבי שמו עושי רצונו הדבקים בו ומקדישים אותו תמיד, והנה הוסיף להתגלה בחסדו וטובו ית"ש להעמיד את כל שמותיו וגילוייו ולייסד אותם, אם להגדיל אורם או להמעיט ח"ו, הנה הם עומדים ותלוים בכ"ז על מעשה ישראל, וכמו שנודע בסוד העבודה צורך גבוה, וכמו שכתוב, תנו עוז לאלהים, ועד"ז להיפך ח"ו, כמ"ש צור ילדך תשי, ואמרו במדרש איכה פ"א אות ל"ג, בזמן שישראל עושין רצונו של הקדוש ברוך הוא מוסיפין כח בגבורה של מעלה כו', ובזמן שאין עושין רצונו של הקב"ה כו' ע"ש, וכן בזוה"ק ח"ג קי"ג סוף ע"א מאן דעביד פקודי אורייתא ואזיל באורחוי, כביכול, כאלו עביד ליה לעילא, אמר קב"ה כאלו עשאני כו' וכן בזוה"ק ח"ב ל"ב ב', וכד עבדין עובדין דכשרין יהבין תוקפא וחילא לקודשא בריך הוא, ועל דא כתיב, תנו עוז לאלהים, וכן הוא בכ"מ, כי הוסיף חסדו וטובו ית"ש להעמיד את שמותיו וגילוייו על מעשי ישראל, ועי' בספרי ברכה בפסוק ויהי בישורון מלך, וכן במדרש שמואל פ"ב על פסוק, כי לה' מצוקי ארץ ע"ש ותתפלא, והרי תלה כל גילוי שמותיו ית"ש, במעשי ישראל, והוא משום כי הם כולם רק מה שנתגלה בהם לצורך הנבראים, ותלה אורם ושלימותם, במעשי הנבראים עצמן, כי בזה יזכו לבא להכוונה התכליתית אשר כוון לזה בכל בריאת עולמו, והוא להתיחד באותן הגילויים עצמן אשר האירו הם במעשיהם והוא אור זיו השכינה אשר בחי' העוה"ב שיזכו הצדיקים להתענג בו, והוא ע"י שהם עצמם האירו והכינו את האור הזה עליהם במעשיהם.

והרי נתבאר לנו עכ"פ כי מה שמבואר בדברי הרב הנ"ל בריש דברינו כי ע"י הבריאה נשלם כל הוראת שמותיו וגילוייו, הוא משום כי כן יסד הוא עצמו ית"ש את כל גילוייו ושמותיו כולם שיעמדו ויתקיימו ויאירו ויושלמו ע"י הנבראים עצמן, כי כל זה הנה הוא הכוונה התכליתית אשר כוון לזה בכל גלוייו ושמותיו כולם, שהם הכחות והשרשים דכל הפעולות והמעשים כולם אשר בהם ברא ויצר ועשה את כל העולמות וכן הם ג"כ הפעולות והמעשים דכל ההנהגה תמיד, ויסד אותם ביסוד וסדר הזה שיאירו בגילויים, ע"פ המעשים דהנבראים עצמן, כדי שיבואו על שכרן בתכלית העתיד להאר באורם אשר הכינו לעצמם ולהתענג במעט זיוום דכל גלוייו ושמותיו ית"ש אשר יתגלה להם במעשיהם.

והנה בדברינו כללו מבואר ממילא ג"כ מה שיש להעיר עוד בדברי הרב, הנ"ל בריש דברינו, כי הרי תחילת דבריו הוא מתחיל ואומר בענין תכלית הכוונה של בריאת העולמות נדבר שהב"ה ולבסוף הנה מבאר ומדבר רק בהסבה, בסיבת בריאת העולמות, איזה סיבה שסיבב את בריאתה, ובענין התכלית אינו מדבר מאומה, אך בדברינו הנ"ל הנה הוא מבואר ממילא כי תכלית כל הבריאה הנה הוא להתייחד בשמותיו וגילוייו, ולהאיר ולהתענג בזיו אורם וכמו שבארנו בכמה מקומות מדברינו, כי רק זה לבד הוא תכלית כל התכליות, והם עצמן הסיבה ג"כ כמו שמבאר הרב, ששמותיו וגילוייו ית"ש הם סיבת כל הבריאה וכנ"ל, וכן הוא לעולם כי הסבה והתכלית אחד הוא, כי כוונה התכליתית של כל פעולה, הוא עיקר סיבת הפעולה, כי כוונת התכלית שבה הוא מסבב את פעולתה, וכן הוא בענייננו כי שמותיו וגילוייו ית"ש אשר הם עצמן תכלית כל הבריאה וכנז', הנה הם גופה סיבת כל הבריאה וכנ"ל, ופשוט הוא, ומשום שכל שמותיו יתברך הנה הם רק לסיבת הבריאה ולתכלית הבריאה, לכן יסד שיושלם כל גילוי הוראתם, רק ע"י הנבראים, כי רק בזה יושלם הכוונה התכליתית שבכל הבריאה כולה וכנז', אך כ"ז הוא רק בגילויו ית"ש, שהם נתייסדו רק לצורך הנבראים, ותלה גילויים ושלימותם במעשה הנבראים, כדי שיזכו הם להאיר באורם שהכינו לעצמם, אבל זולת גילוייו, שהוא עצמותו עצמו ית"ש הנה ישולל ממנו לומר עליו שהוא מקבל איזה תועלת ושלימות מברואיו ח"ו וכנ"ל, ודי בזה.

מהדורא קמא

אמר המחבר הנה הגם שכל דברינו הנ"ל הנה הם מספיקים לעומק כוונת דברי הרב אשר בכל חקירה הא', עכ"ז, הנה ראינו להעתיק כאן ג"כ מה שכתבתי בזה במהדורא קמא, כי הם דברים נכונים ואין ראוי להשמיטם, והוא זה, כי הנה נראה בעליל שכל דברי הרב בהחקירה הא', הנה הוא רק בסבת בריאת עולמות הנפרדים שהם העולמות בי"ע אשר הם מאחר האצילות ולמטה, הנה ע"ז אמר כי סבתם היה כל השמות והכינויים אשר נתגלה בהם באצילות וכדי להוציא את הוראותיהם וכחם אל הפועל כי הרי כל השמות והכינויים אשר באצילות שהוא כל עולם האצילות עצמו, הנה הם רק בשביל העולמות בי"ע, וכמ"ש גם הרמ"ק ז"ל בפרד"ס שער מהות והנהגה ר"פ ה', כי מציאות כל האצילות לא נאצל אלא לצורך התחתונים כו' ע"ש, והוא הענין דהעבודה צורך גבוה שהכוונה הוא כדי להעמיד את כל שמותיו יתברך על עמדם ולהוסיף אורם וגילויים תמיד, והגם ששמותיו הנה הוא עצמו יתברך, כי אור א"ס עצמו נתגלה ע"י האצילות בהשם הוי"ה ב"ה ובכל השמות והכינויים המסתעפים ממנו, והוא ושמו חד הוא, אמנם הנה היה כל גילוייו בהם רק לצורך התהוות והמציאות דהעולמות בי"ע דזולת זה לא היה נתגלה כלל, כי היה נשאר בבחי' א"ס כמקדם, ואם שלא היה בורא את העולמות בי"ע גם אחר גילוייו אשר באצילות, הרי היה כל שמותיו וגילוייו לחינם ח"ו, והוא ע"ד כל אומן ופועל שאינו נקרא ואינו נעשה פועל אלא רק כשעושה את פעולתו, אבל בלא זה הנה הוא אינו פועל כלל, ונשאר כח פעולתו שבו בחינם בו, וכן הוא עד"ז כביכול בו יתברך כי כל השמות אשר נתגלה בהם ע"י האצילות הנה הם רק על הוראת פעולת הבי"ע, ולכן הנה נעשו הם הסבה לכל בריאת העולמות אשר מאחר האצילות ולמטה, כדי להוציא את כחם ופעולתם לחוץ כמ"ש הרב, ונמצא כי כל דברי האריז"ל בזה אשר אמר שסיבת בריאת העולמות הוא כדי להוציא את שלימותו ופעולתו וכחותיו מן הכח אל הפועל, הנה הוא מדבר, רק באצילות כי שם הוא שמותיו וכינוייו שבהם גילוייו, והיה האצילות הסבה להמציא את העולמות בי"ע כדי להוציא את כל כחות האצילות שבכח אל הפועל, דאל"כ הרי היה כל גילוייו אשר באצילות לחינם ח"ו כנז', והנה בא האריז"ל בזה ללמדינו על כל הד' עולמות אבי"ע כי הם תלוים זב"ז כי הם בבחי' סבה ומסובב, והנה תכלית הסבה הוא המסובב ממנו, והוא הענין העבודה צורך גבוה, ור"ל כדי להעמיד גילוייו ולהתגלה באורם ושפעם למטה, ועי' דברינו בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז'.

והנה לבאר ולומר טעם על עיקר האצילות גופה שהוא על השמות עצמן לאיזה טעם נתגלה בהם [מאחר שהוא ית"ש אינו צריך לבריותיו כלל] הנה הגם שלכאורה הרי מראים הדברים שלא בא האריז"ל לחקור בזה כלל, כי הרי מתחיל כל ביאור החקירה רק מגילוי השמות ולמטה ואמר שהשמות הם סבת העולמות, והוא האצילות שהוא סבת הבי"ע, וכנז', והרי אינו מתחיל לכאורה אלא רק מסבת הבי"ע לבד ואמר שסבתם הוא האצילות אבל בסבת האצילות עצמה, ר"ל איזה ענין שסובב את גילוייו גופה הרי לכאורה אינו מדבר בזה, וא"כ הרי אינו מרווה לצמאונינו בדבריו כלל כי הרי נשאר עדיין החקירה על סבת האצילות עצמה, אמנם למטה בחקירה הב' ולקמן עכ"פ הנה מבואר הוא כי סבת האצילות הוא אור א"ס, אך עדיין אינו מבואר לאיזה תכלית שכוון בכל הגילויים כולן עצמן, וכן במה שאמרנו כי תכלית האצילות הוא הבי"ע שהרי תכלית הסבה הוא המסובב ממנו וכנ"ל, ואמרנו כי הוא הענין דהעבודה צורך גבוה, הרי כל זה הוא באמת עדיין אינו ביאור מספיק וטעם כלל, כי הרי עדיין צריך טעם למה סידר את גילוייו ית"ש בסדר כזה שיהא העבודה צורך אליו, הרי הוא אינו צריך באמת לבריותיו כלל, וא"כ איזה תכלית אמיתי נסבב מזה במה שסידר את גילוייו שיהיו הם הסבה לתוצאות הבי"ע ולקבל את העבודה מהם.

אך דע כי האמת הוא כי כל דברי האריז"ל אשר בכל הענף א' ובפרט בהחקירה הראשונה הזה, הנה הוא רק כעין הקדמה לבד לכל הספר עץ חיים כולו ולכל דבריו כולם אשר בעומק סתרי הקבלה שנתגלה על ידו, והקדים ולמדינו כאן בהחקירה הראשונה את הדברים בדרך כלל, כי כל הד' עולמות אבי"ע הם תלויים זב"ז, כי האצי' הוא סבת הבי"ע בכל מציאותם והנהגתם, והבי"ע הם מסובב מהאצילות, ועל ידם עומד האצילות על עמדו בכל אורו וגילוייו שנתגלה בו, וא"כ הרי ממילא הוא מובן ג"כ תכלית האמיתי דכל המציאות כולו שהוא כדי להתקיים מ"ש ונגלה כבוד ה'. ויהיה כבודו מלא עולם, וכן ילך ויתגדל גילויו מגילוי לגילוי עד ונשגב ה' לבדו, כי יתאחדו לבסוף כל העולמות בי"ע אשר הם סבת גילויו כנז', ויתייחדו באורו עצמו ויאיר בהם כולם אורו לבד שהוא סיבת הכל ושורש אחד וסבה אחת לכולם, והוא ג"כ תכלית כולם, כי יחזרו כולם לסבתם ומקורם וכמו שנודע שכן הוא סדר כל הבריאה כולה שכל דבר חוזר לשרשו ומקורו, והוא תכליתו, וכמו שבארנו כ"ז בכללי הת"פ והס"מ כלל ט"ו וכלל י"ז באריכה, מעומק כל דרושי הרב בזה ע"ש דברים נפלאים, וכ"ז הנה הוא כלול בדבריו כללו אשר בהחקירה הראשונה אשר הקדים ללמדינו כי שמותיו יתברך שהם גילוייו הם סבת הכל וממילא הוא כי הם עצמן ג"כ תכלית האחרון של הכל כי הסבה עצמה הוא התכלית, שסוף מעשה הוא במחשבה תחלה, וכמו שהעתיק בזה גם הרמב"ם ז"ל במורה ח"א פ' ס"ט ובח"ג פ' י"ג שתכלית כל המציאות כולו הנה הוא רק הוא עצמו ית"ש לבד, והבן זה מאד, ואח"כ בהחקירה הב' הנה ביאר האריז"ל עוד בדרך כלל איך שסיבת כל גילוייו כולם שהוא עולם האצילות, הנה הוא רק אור א"ס ית"ש כי גם בחי' אור א"ס שאנו מזכירים בכל מקום, הנה הוא ג"כ רק מבחי' גילוייו, כי למעלה מכל הגילוים לגמרי הנה הוא אמתתו הנעלמה אשר אין לו תפיסה בשום תואר כלל ואסור כל בחי' התבוננות והרהור בו [כי אין חוץ ממנו כלל] אבל תואר א"ס הנה הוא ג"כ רק אחר שנתגלה אורו מאמתתו הנעלמה בבחי' א"ס, והגילוי דא"ס הוא סבת האצילות, והאצילות הוא סבת דהעולמות בי"ע, וירד כביכול בכ"ז מגילוי לגילוי מעילא לתתא, לסבת גילוייו כולם, וכן יחזור לעתיד מתתא לעילא מגילוי

לגילוי ומגלוי להעלם עד עצמותו ית"ש לבד, וכ"ז הנה בא האריז"ל לרמז לנו על עומק הדברים הנ"ל, והם הקדמה ויסוד לכל ספר הקדוש והנורא הע"ח אשר לפנינו: כל זה הוא דברינו בזה ממהדורא קמא.

[ב] **כי** הנה השם הגדול שהוא בן ד' אותיות הוי"ה נקרא כן על הוראות הוויתו הנצחית וקיומו לעד, היה הוה ויהיה (כנ"ל). והם אותיות דג' הויות דמֶלך מָלך ימלוך, כמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א מ"א ה"ג והכ"מ. והיה שהוא בעבר, הי' נעלם, משום דעיקר הוראת דאות י' הוא בהוה שהוא מזמן הבריאה והלאה בכל משך ימי העולם כי הי' הוא מורה על הגילוי וגילויו ית"ש הוא רק מזמן הבריאה והלאה, כי מאז נתגלה לזולתו, והוה הי' נעלם משום שהגילוי דאות י' הוא יהיה רק לעתיד, כמ"ש בזוה"ק פ' ויקהל רט"ז ע"ב, ברזא דיהיה, ע"ש. ומה שנאמר אות י' בהיה, שהוא בעבר, הוא רק על שורש הגילוי (בסוד סוף מעשה במחשבה תחלה) ולא גילוי ממש דהרי לכך אין בו י', שהוראתו הוא על הגילוי כנז', והרי לנו עכ"פ כי היה והוה ויהיה הם אותיות דהשם הוי"ה עצמו, שהרי הם האותיות דג' הויות:

[ג] **ואחרי** התפשטו אל מה שהיה, אמנם לא יתבטל ח"ו, אלא שיזדככו כל הנפשות והכלים ויתבטל כל החומרות והעביות, ויתהפך כל גוף לנשמה, וכן יתעלו מעילוי לעילוי עד שיתייחדו כולם זב"ז ויתאחד הכל בו ויהיה ה' אחד ושמו אחד [וכו' הוא גילוי שבאצילות, שיתוסף ויתגלה אור א"ס באצי' ויתגדל היחוד בהם בתכלית האפשרי, ושמו הוא גילויו אשר בעולמות בי"ע, שגם כל העולמות בי"ע, אשר שם הוא שמו ומלכותו, יזדככו ויתעלו להתייחד כולן בשרשן בקודש, ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, וכנ"ל אות א' ועי' עוד בזה בליקוטי תורה להאריז"ל בהגה"ה י"ד:

[ד] **החקירה** כ"ו שאין בו שום תפיסה לא במחשבה ולא בהרהור כלל ועיקר, והוא מופשט ומובדל מכל מחשבות והוא קודם אל כל הנאצלים כו' ור"ל וא"כ הרי אין להתבונן בו כלל, למה לא האציל את כל אותן הנאצלים מקודם, כי המתבונן בזה, הרי על כרחך הוא שעולה ההתבוננות במחשבתו בנעלמה ית"ש, במחשבת ורצון הא"ס עצמו, ומאחר שהוא מופשט ומובדל מכל מחשבה ותפיסה, א"כ הרי אין שייך לחקר שם כלל, כי אין נופל שם שום מחשבה והתבוננות משום בחי' [וכן מבואר כוונתו בספר לקוטי תורה להאריז"ל פ' בראשית בדה"מ למה התחלה התורה בב' (דף ד' סע"ב), במ"ש שם, כי א' הוא נגד עולם האצילות, ולפני א' שהוא למעלה מהנאצלים אין רשות לדבר ולחשוב כלל ע"ש, ועי' עוד בספר דברי שלום] והנה דברי הרב ז"ל בזה הנה הוא עצמו דברי הרמב"ם ז"ל במורה ח"ב פ' י"ח, שאמר שם על זה ג"כ, כי מאחר שא"ס ית"ש הנה הוא ורצונו חד הוא הנה כמו שאין שייך לחקור ולהתבונן בעצמותו ית"ש כן אין שייך לחקור ברצונו על מה שפעל עתה ולא קודם, ואמר שם כי כמו שנסכל (מלהבין את) חכמתו אשר חייבה שיהיו הגלגלים תשעה לא יותר ולא פחות, ומספר הכוכבים כמו שהם לא יותר ולא פחות, לא יותר גדולים ולא יותר קטנים, כן נסכל (מלהבין את) חכמתו בהמציאו את הכל, אחר אשר לא היה מזמן קדום, והכל נמשך אחר חכמתו התדירה אשר אינה משתנה, אלא שאנחנו נסכל סכלות גמורה (מלהבין) דרך החכמה ההיא ומשפטה, אחר שהרצון ג"כ בדעתו נמשך אחר החכמה, והכל דבר אחד ר"ל עצמו וחכמתו עכ"ל ע"ש וכן הוא ג"כ כוונת הרב ז"ל בדבריו כאן, אלא שהוסיף ללמדינו דעת ע"פ דרכו דרך קודש הקדשים בכל דבריו שבכאן, כי על העולמות בי"ע הנה לא קשה כלל, כי מאחר שהם נברא מאצילות והאצילות הוא סבתם כנ"ל א"כ הרי לא היה אפשר להם להבראות מקודם אלא רק מאחר האצילות דוקא, וכן עולם האצילות אשר סבתו הוא אורות הא"ס שהוא העקודים, והא"ק וכל אורות הנקודות, א"כ הרי לא היה אפשר שיאציל ויעשה כל האצילות אלא רק מאחר המציאות דהא"ק והעקודים והנקודות דוקא, אמנם הא"ק אשר סבתו הוא האור דא"ס עצמו הנה הגם שכל מציאותו הנה הוא נעשה ג"כ בהתחלה וסוף, והיה לו זמן להתחלת הוויתו וכמו שמפורש כל זה בכל דברי הרב כאן, עכ"ז הנה לא שייך לחקור בו על מה שלא נעשה הוא מקודם כי מאחר שסבתו הוא האור דא"ס עצמו א"כ כאשר נתבונן עליו על מה שלא נאצל מקודם הנה יעלה המחשבה וההתבוננות בא"ס גופה על מה שלא רצה הא"ס ית"ש להמציא אותו מקודם, ומאחר שא"ס ית"ש הוא מופשט ומובדל מכל מחשבה ותפיסה כלל וכלל, א"כ הרי אינו נופל החקירה וההתבוננות שם כלל וכלל ח"ו, וכנ"ל מדברי הרב, והרמב"ם ז"ל, ודע כי בערך האצילות הנה נקרא העקודים והא"ק בשם עולמות דא"ס וכן גם אור האצילות נקרא א"ס בערך העולמות בי"ע, וכמ"ש הרב במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ה כי כל האורות שהם עליונים נקראים א"ס לגבי עולם אשר למטה ממנו, וא"כ נמצא כי בערך הבי"ע הוה האצילות בלתי זמן כלל, וכן האצילות, ובבחי' הזמן הנבחן שם, הוה העקודים, ומכ"ש הא"ק, הוו הם בבחי' א"ס בערך האצילו', והם בלתי זמן כלל, כי כל בחי' הזמן הנבחן על כל מציאות, הנה הוא רק לפי ערך גילויו ומציאותו וע"י הסיבובים הנופלים עליו, כי אצלינו הנה נבחן הזמן ע"י תנועות הגלגל וכן ע"י כל המקריים והתנועות והפעולות שנעשה בעצמינו ומתחלפים תמיד, הנה ע"ז נבחן אצלינו העבר וההוה והעתיד וכל רגע הזמן כולו (ועי' בזה במורה ח"ב פ"ג ופ' ל' ובעקידה ריש שער נ"ט ושער ג') אבל בכל מי שמהות מציאותו נעלם לגמרי וענייני ואופני פעולותיו נעלם לגמרי והוא מבלי השערה ותפיסה בו כלל, הנה משולל מלשער בו ולהבחין בו שום תואר זמן כלל, וכל מה שמזכיר בהם הרב כאן בחי' זמן וגבול ואמר כי א"ק ואצילות הנה היה להם ראש וסוף וכן הוא ברע"מ פנחס רנ"ז ע"ב דכל ספי' אית לה שם ידוע ומדה וגבול ותחום ואמר הרב עוד כי כל הנאצלים אשר מהתחלת א"ק ולמטה, הנה היה להם זמן התחלת הוויתן ואצילותן ונתחדשו אחר שלא היו, וכן הוא מבואר ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב, במה שאמר שם בתר דעביד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה נחית תמן ואתקרי הו' לבתר עבד מאנא זעירא כו' ולבתר עבד מאנא רברבא כו' לבתר והכהו לשבעה נחלים כו' ע"ש וכן בזוה"ק בראשית ט"ו בריש הורמנותא דמלכא כו' וכן הוא מבואר בכ"מ בזוה"ק כי כל האצילות היה לו עת וזמן להתחלת הוויתו והרי לנו כי כל הנאצלים כולם הם מחודשים, כי היה עת וזמן להתחלת הוייתן, הנה כל זה הוא רק בערך עצמם ומכ"ש בערך האור שלמעלה מהם, אבל בערך התחתונים הוה כל עולם האצילות ומכ"ש העקודים וא"ק בלי גבול כלל ובלי זמן כלל כי נבחן אור גילויו ית"ש אשר באצילות בערך הבי"ע בבחי' א"ס לגמרי, ונמשך יחודו עם האור א"ס שלמעלה כאחד, והבן, ודע וזכור זה:

[ה] **מהם** אצויין ממהו, הם הי"ג נימין וכמ"ש באדר"ק קכ"ח ע"א כל נימא ונימא אקרי משיכא דמבועא דנפקין ממוחא סתימאה, וכמות שאמר הרב כאן הנה הוא כולל את האוירא ג"כ דהרי לא מזכיר כאן את האוירא כלל, ועיין מבו"ש שער א"א מפרק ז' עד סוף פ' י"א, ויש בזה דברים ארוכים ויתבאר בעה"י במקום הראוי להם:

[ו] **מהם** מגולגלתא, והם הי"ג אורחא, וכמ"ש באדר"ק קכ"ח ע"ב בהאי גלגלתא אורחא דאיהו אתכליל לתליסר עיבר כו' וכן אמר שם עוד, ומהאי גולגלתא נטיף טלא לההוא דלבר (שהוא ז"א) ומלייא לרישא בכל יומא כו' והרי לנו מכ"ז דהרבה אורות יוצאין תמיד ונמשכין מהגולגלתא להאיר למטה:

[ז] **ומהם** מעינים, אין לפרש שכוונתו הוא על האורות דהנקודות אשר יצאו מהעינים, כי הרי עיקרם הם אינם מהעינים, אלא הם רק מהטבור שבו ולמטה, שהוא מהנה"י שבו, אשר עלה הפנימית שלהם למעלה ויצאו דרך העינים כנודע, ועוד כי הרי יציאתם מהעינים היה רק אלא בעת עולם הנקודות לבד ולא אחר התיקון, אלא כוונתו הוא על נהורא חוורא דעינא עלאה הנקרא טוב עין, והוא ההשגחה פקיחה שאמרו בספרא דצניעותא

פ"א

פי', השגחה פקיחא דלא נאים, ונטיל סדירא כו' ומבואר הוא באד"ר קכ"ט ב' וק"ל א' ע"ש ואמר שם אי עינא דא איסתם רגעא חדא לא יכלין לקיימא כלהו, בג"כ אקרי עינא פקיחא כו' הוא. אגין על כלא, והוא השגח על כלא כו', והנה שכל הדברים האלו הנה הם נאמרים על א"א דאצילות, אך דע כי כל הדברים אשר בא"א דאצילות וכן בהאריך דאצילות, הנה ישנם כולם בהא"ק בבחי' הנ"ל שבו ג"כ וכנודע בכ"מ. וכן יתבאר לפנינו בעזה"י עוד ועוד:

[ח] **ומהם** מאזניו ומהם מחוטמו ומהם מפיו, הם האורות דהאח"פ כמבואר לקמן בשער אח"פ והם העולם דהעקודים כמבואר לקמן בדרושים:

[ט] **עולם** הנקודים ואח"כ נשתלשלו ממנו ד' עולמות אבי"ע, הנה כל הד' עולמות אבי"ע הנה הם מהנקודות עצמן אלא שבעולם הנקודות יצאו אז רק שרשן לבד והיו אז בבחי' שרשים קטנים והקרני חגבים ולכן נקראו בשם נקודות, אמנם לאחר התיקון הנה נתקנו ונתוסף עליהם אור על אור ונעשו אצילות גמורים ועולמות אין מספר, ועליהם אמרו במ"ר ב"ר ריש פ' ס"ו, הקרני חגבים היו ועקרן הקב"ה ושתלן בתוך גן עדן, (ר"ל שנתקנו ונעשו אורות שלימים) ובזוה"ק בראשית ל"ב ב' בשיעור הקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק, ולא הוו נהורין, כיון דאתנטעו ואתתקנו אתרביאו בנהורא ואקרין ארזי לבנון, ור"ל כי מהם נעשו ונתקנו כל הד' עולמות אבי"ע, ומ"ש הרב ואח"כ נשתלשלו הר הוא משום שאורות התיקון היו נמשכים לאט לאט, ובהשתלשלות מדרגות רבות מפרצוף לפרצוף ומעולם לעולם כמבואר כ"ז לקמן בדרושים:

[יד] **ואיך,** והמה, ומתי, מ"ש, ואיך, ר"ל סדר ההשתלשלות דהעולמות, איך שיצא כל תחתון מהעליון אשר הוא במדרגה למטה לגמרי מהעליון, והוא בערכו בבחי' יש מאין, ובפרט יציאת העוה"ז החומרי והמגושם כ"כ, הנה אי אפשר לבאר כ"ז בביאור בכל הצורך, לבד מה שמובן מאליו אחר ההבנה קצת מכל דרושי הרב זללה"ה, אמנם בדבריו בדע"ח ובפרט בספר הכללים תמצא מבואר זה הרבה, ומ"ש והמה, ר"ל על מספר מדרגות העולמות אשר מא"ק עד סוף האצילות ואח"כ בהעולמות הנפרדים שהם העולמות בי"ע שהם ג"כ במדרגות רבות אשר שרשם הוא לעילא לעילא, כי מה שנזכר בכ"מ שהם ה' בחי' לבד, א"ק, והבי"ע הוא רק בכללות, אבל בפרטות הנה ישנם בהעולמות הנאצלים פרטים רבים לאין חקר וכמ"ש הרב לקמן ריש ענף ד' ובסדר אצילות בקיצור רפ"א. ומ"ש, ומתי, ר"ל על בחי' הזמן של האצילות דכ"א, כי מאחר שאין חקר לריבויים ולמספרם, א"כ הרי ממילא הוא שאי אפשר לבאר בפרטות את הזמן דהתחלת וראשית אשר לכ"א, והעיקר הוא כי מאחר שהבחנת הזמן דכ"א הרי הוא רק בכ"א לפי אצילותו וכנ"ל אות ד' א"כ הרי אי אפשר לבאר את זמנם, כשם שאי אפשר לבאר ולהבין את אצילותם ובפרט בחי' התחלת זמן דאצילות הא"ק הכללי, אשר הוא מעולמות דהא"ס, הנה אי אפשר לדבר בזה מאומה, כי כשם שאצילותו הוא נעלה ומרומם מתפיסת כל רעיון כן הוא נשגב ומרומם מלהבחין בו בחי' זמן כלל, וכנ"ל:

הקדמה לענף ב:

[א] **הנה** בענין הצמצום והקו, אשר גילה האריז"ל בדבריו אשר לפנינו, חקרו בזה כמה קדושי עליון אם שהוא כפשוטיה או שהוא רק בדרך רמז ומשל על ענין נעלם ונסתר אשר אין לנו השגה בזה, ויש מהם שהטילו חומר איסור גדול לומר שהוא כפשוטיה, וכמו שנודע מדברי הרב הגדול מו"ה יוסף אירגאס זללה"ה, בספרו הנכבד שומר אמונים דף כ"א וכ"ב מדפוס ווילנא תרל"ז ע"ש באורך, אמנם הרב הגדול ר' עמנואל חי זללה"ה, בעל מ"ח. בספרו יושר לבב, מיאן בכל דבריו בזה, ודעתו הוא שהצמצום הוא כפשוטו ממש, ואמר שאין לשפוט בדברים כללו מצד החקירה כלל. כי מה מועיל חקירתנו בדבר שנעלם מאתנו מהותו לגמרי, ולעולם יכולים אנו לומר שהגם שהוא כפשוטו עכ"ד. הנה הוא במהות נעלם כזה, עד שכל החקירות אשר נעשו לא שייכו בו כלל. ע"ש בכל דבריו שהאריך בזה, ודבריו הם צודקים בעיני למאוד, והוא ע"ד שהשיב הרמב"ם ז"ל על דברי אריסטו בענין חידוש העולם במורה ח"ב פי' י"ז במשל נעלה ונשגב כנודע, ומבאר שם כי אין לשכל אנושי להשיג ולשפוט בדבר נעלם, כי הוא משולל מהשגתינו לגמרי, וכן הוא עד"ז בעניננו, כי אנו אין לנו הבחנה בכל אלו הענינים אלא רק בבחינה אחת ציור דמות ותואר עכ"פ, אשר באמת הוא משולל מלכנות בזה למעלה ח"ו לגמרי, והוא משום כי אנחנו תופסים אותם רק כמו שהוא לפנינו, ואי אפשר לנו להבחינם בענין אחר כלל, כי אין לנו השגה בנבדל מגוף ותואר מאומה, אמנם חכמת הקבלה המסורה למשה מסיני, היא מלמדינו שהאמת לא כן הוא, וישנם אמיתת כל הענינים כולם בלי שום ציור דמות ותואר ותמונה כלל, אלא שהוא נעלם מאתנו בתכלית ההעלם, איך שהוא, ומה שהם, וכ"ז הנה הוא דברים מספיקים בכל הצורך ומסיר כל חומר וקושי הנופל בכל דברי האריז"ל והזוה"ק מענין הכונות התוארים והמיקריים דכל עניני דעוה"ז הנדרש באצילות וכן למעלה למעלה, הגם שמהאצילות ולמעלה הוא הכל אלהות גמור אשר משולל הוא מכל אלו הענינים כולם, אך האמת הוא, כי כל הגריעות והחסרון אשר ישנם באלו הענינים בכל מה שאסור לכנותם באלהות, הנה אינם שם כלל ח"ו, ומשולל הוא ית"ש מהם לגמרי, ועכ"ז, הנה ישנם שם כל אלו הענינים כולם, ממש באופן כזה אשר הוא בתכלית האפיסה מכל משיגי הגוף ומקריו לגמרי ובלי תואר וציור ודמות כלל ח"ו, והגם שלכאורה הרי הם דברינו בזה כשני הפכים בנושא אחד, אך מאחר שכל מהות האצילות, הנה הוא נעלם בתכלית ההעלם, א"כ הרי אפשר היטיב שיהיו שם כל אלו הדברים במהות נעלם כזה שאין נופל שם שום קושיא כלל, וכל החקירות הנופל בזה, לא שייכו שם כלל, כי ישנם שם כל אלו הדברים והתוארים כולם הם עצמן ממש וכן כל אלו הענינים הנאמרים בדברי הזוה"ק והאריז"ל, הנה ישנם שם כולם באמיתתן בלי שום תמונה ח"ו ובלי שום סתירה לאחדותו הפשוטה ית"ש, אלא שנעלם מאתנו בתכלית ההעלם איך שהם, ומה שהם, ועל זה נאמר, כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם כו', ועל זה הנה הנה הם ג"כ כל התוארי דשיעורי קומה הנמצא בכל התורה כולה כמו, ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כתובים באצבע אלהים, וכיוצא בזה הרבה, וכן בנביאים, וכובע ישועה בראשו, ואש מפיו תאכל, וכיוצא, ובפרט בשיר השירים שהיא קודש קדשים והיא כולה ממש ככל דברי האידרא רבא והאידרא זוטא וספד"צ, וכל דברי האריז"ל הנה כולם הם במהות נעלם כזה שאין שם לא תואר ולא דמות ולא ציור ולא גוון ובאפיסה מוחלטת מכל משיגי הגוף לגמרי, כי הרי זהו מה שאנו אומרים תמיד שהוא ית"ש הנה הוא נעלם בתכלית ההעלם והוא נעלם גם מכל צבא מרום ושרפי מעלה וכמו שאמרו בחגיגה י"ג ב' בפסוק ברוך כבוד ה' ממקומו, מכלל דמקומו ליכא דידע ליה, ואין משיג שום נברא את האצילות כלל, איך שעומדים שם כל אלו הענינים דשיעורי קומה כולה כנאמר בתורה ובדברי הזוה"ק והאריז"ל בלי תואר ודמות וציור כלל ואין כל אלו הענינים בבחי' משל וגיחוס כלל או בבחי' מראה הנבואה לבד (כמו שנמצא בהרבה ספרי האחרונים) אלא שהם הכל כמשמען וכפשוטן ממש אלא שהוא נעלם בתכלית ההעלם איך שהם, ומה שהם, ואינו מושג אמיתת כל אלו הענינים אלא רק לו לבדו ית"ש, כי הוא לבד מכיר את עצמו ית"ש, ואין זולתו משיג אותו מאומה כלל, וכמו שאמרו בזוה"ק פ' שלח קס"ט ע"א, רזא דמלה תלת עלמין אית ליה לקב"ה דאיהו גניז בגווייהו, עלמא קדמאה [שהוא אצילות (מהרח"ו שם) הוא עלאה טמירא דכלא דלא אסתכל ביה ולא אתיידע ביה בר איהו, דאיהו גניז בגוויה כו' ע"ש, והרי לנו דעולם האצילות אינו מושג רק לו לעצמו ית"ש, וא"כ הרי אינו

נופל החקירה שם כלל לחקור בזה מה שהם, ואיך שהם, וכן אמר האריז"ל מפורש בשער הקדמות דף ה' ע"א (הובא דבריו בע"ח דפוס ווארשא תרכ"א בשער עגולים ויושר סוף ענף ד' דף י"ד ריש עמוד ג') ע"ש שאמר מפורש שהם אורות דקים בתכלית הרוחניות בלי שום תפיסה בהם כלל וכמו שאמר הכתוב כי לא ראיתם כל תמונה כו' ע"ש, והרי לנו כי לא אמר האריז"ל שהם משל כלל או רק במראה הנבואה כלל (וכמו שנמצא בדברי המתחכמים והמשכילים) אלא שאמר שהם אורות דקים בתכלית הרוחניות בלי שום תפיסה בהם, והרי לנו עכ"פ, כי הם כמשמען וכפשוטן ממש ככל הנאמר בכל דבריו בע"ח ובכל שאר ספרי האריז"ל הכל מפורש באר היטיב, וכל דברי האריז"ל, הרי הם עצמם דברי הרשב"י באדרות וספד"צ, וכן הוא נודע מכמה מקומות בזוה"ק דכל דברי הרשב"י הם באתגלייא ולא בחידות וכמו שנאמר במרע"ה פה אל פה אדבר בו וכמ"ש בזוהר אחרי מות ע"ש ע"א ופ' שלח קס"ט א', ובאד"ר קל"ב ע"ב ובכ"מ וכנודע, וכבר האריך בזה השל"ה הקדוש בהקדמת תולדות אדם במאמר הנקרא בית אהרן בית נאמן, והאריך שם בענין היעודים והתוארים הנאמרים בתורה, ומבאר שם בדברי חכמה ואף שאינם במשל כלל ולא במראה כלל, אלא שהם כמשמען וכפשוטן, הכל באמיתתן ע"ש דבריו, ושפתיים ישק, וכן הוא עד"ז בעניינו בענין הצמצום שהוא כמשמעו וכפשוטו ע"ד שכתב השל"ה שם בענין התוארים כולם, וכן הוא האמת והעיקר, וכן כתב ג"כ הרב הקדוש בעל מקדש מלך בספר הדרת מלך בסי' קנ"ה ע"ש בסופו שמביא דברי היושר לבב בענין הצמצום שהוא כפשוטו והסכים עמו ואמר שדבריו הם בטוב טעם ודעת ודי בזה:

[ב] **וזהו** עיקר גודל מעלת לימוד הקבלה לדבר הכל באצילות ולהשתמש רק באותן הדברים והלשונות אשר דיברו ונאמרו בזוה"ק ובדברי האריז"ל כי בזה מעורר באותן הדברים למעלה שיתפשטו ויתגלו ויצאו מהעלם אל הגילוי ולהוסיף בהם אור ע"י היחוד דאור א"ס שבהם וכמו שמבואר בזוה"ק בהקדמת בראשית דף י"ב ע"א, שאמר ר' אלעזר, שתיקא דילי בנא מקדשא לעילא ובנא מקדשא לתתא ע"ש כי ע"י דרשת רשב"י ועסקו בענינים הללו נעשה ונבנה למעלה אותו הענין שדרש בו, וכן הוא בהקדמת תיקונים, דף ג' סע"ב, ונענה מלאך מגו אשא משמיה ואמר הן כן מעשה מרכבה, והוו מתקבלין מלאכי השרת כו' ע"ש בביאור הגר"א וכ"ז הוא לא כמו שנהגו אחה מקובלים שבדורינו להלביש כל עניני דסתרי עליונים בהנהגת עוה"ז, והעמיקו והרחיבו דברים בזה, כי גם אם נתן להם שכוונו באיזה דברים לנכון, אך עכ"פ הוא כי אין זה לימוד הקבלה כלל, כי עיקר לימוד הקבלה הוא לעסוק ולדבר רק למעלה באצילות, ובאותן הלשונות שדיברו בהן הרשב"י והאריז"ל, כי הם כולם על אמיתתן, ואין להם דבורים ולשונות אחרים כלל, ולא כמו שחושבים איזה מקובלים שבדורינו שכל דברי האריז"ל הם רק ע"ד מראה הנבואה או בבחי' משל, ואמרו שכל לשון דברי האריז"ל הם רק בחיצונית דהקבלה ולא בפנימית, ולפי דעתם, שהפנימית דהקבלה הנה הוא אותן ההסברים שנותנים הם לפי דעתם וכל אותן הדרושים הנפלאים והנוראים הנזכר בדברי האריז"ל בפרצופי עליוני עליונים אשר למעלה למעלה, הנה הם מלבישים הכל בתהלוכות דהנהגה אשר בעוה"ז, חלילה וחלילה להעלות זאת על הדעת, כי הוא ח"ו כמכחישים כל סתרי עליונים ח"ו וח"ו, ומה שאמרו בענין החיצונית והפנימית, הן אמת שישנו פנימיות, ופנימית לפנימיות, וכבר כתבו בשם הגר"א ז"ל שאמר שגם בכל דברי האריז"ל הנה ישנם ג"כ כל הד' חלקי פרד"ס, ע"ד כל חלקי התורה שהם כולם בפרד"ס, וזהו מה שנמצא כמה פעמים בזוה"ק שאמרו, רזא דרזין, כו', הרי לנו שישנם באמת פנימית לפנימית בכמה פנים, אמנם כל אותן הפנימיות, הנה הם ג"כ רק עפ"י אותן הלשונות והדיבורים שהשתמשו בהם הזוה"ק והאריז"ל, וכמו שאנו רואין בכל אותן הרזין דרזין הנמצא בכ"מ בזוה"ק שהם ג"כ רק על אותן הדברים ובאותן הלשונות אשר באדרות והספד"צ, וכל ההסברים אשר נותנים הם לפי דעתם באלו הדברים, הם כולם אינם, כי כל אלו הדברים אין להם השגה לשום בריה, ועי"ז נאמר כי גבהו שמים מארץ כן גבהו כו' (ישעי' נ"ה) ואין שום השגה ותפיסה לאותן הענינים מאומה לשום נברא איך שהם, ומה שהם כלל, והוא ע"ד שנאמר כי לא יראני האדם וחי, ומכ"ש הוא שחלילה וחלילה להעלות על הדעת ולומר שהם רק משל בעלמא, כי האומר כן הוא בעיני כמכחיש כל חכמת הקבלה בכללה ח"ו, וראוי להתרעם עליהם הרבה יותר, ממה שהתרעמו כמה קדושי עליון על החוקרים שהוציאו כמה מעשיות וסיפורי התורה מפשוטן לגמרי כנודע, כי הם לא נגעו רק באמיתת אותן הסיפורים פרטים לבד, אבל אותן האומרים שדברי האריז"ל הם משל בעלמא, הרי הם מכחישים חכמת הקבלה בכללה לגמרי ח"ו, כי הרי כל דברי האריז"ל אשר לפנינו הנה הם עצמן דברי הזוה"ק באדרות והספד"צ, וכן הוא ג"כ דברי שיר השירים שהיא קודש הקדשים, וכן הוא ג"כ כמה פסוקי התורה שקבל משה מפי הגבורה, וכל אותן הדברים הנה הם כלל כל פנימית התורה והגילוי דהשם הוי"ה ב"ה עם כל השמות והכינויים המשתעפים ממנו שהם כל אורו וגילוייו ית"ש אשר נתגלה בהם מאמתתו הנעלמה ומאור א"ס להתגלה בכל הנאצלים כולה, שהוא עולם האצילות בכלל, וע"י אותן הגילויים הנה נתגלה ג"כ בכל ההתהוות והמציאות דכל העולמות בי"ע ובכל הנהגתם כנודע:

[ג] **ובדי** להמתיק הדברים ולקבוע בלב כל מעיין אעתיק לפניך מאמר אחד מדברי האריז"ל אשר בספר שער הקדמות ומזה תראה כמה שהתרעם האריז"ל עצמו על אלו המתחכמים יותר מדאי להוציא הדברים מפשוטן ואמר שם כי על זה נאמר אשר יומרוך למזימה ח"ו וזה לשונו שם דף ו' עמוד ג' בענין הקו דא"ס שהוא רק קו דק כנודע אמר שם כי באשר שגם הקו הוא היה בתכלית הדקות בלתי עב ורחב אך כדי שהאור הנמשך אל הנאצלים יהיה במדה ובמשקל דבר קצוב הצריך להם, כי הנה לסבה זו נקראו הנאצלים בשם י' מדות וי' ספי' ולהורות כי יש בהם מדה קצובה ומספר קצוב משא"כ בא"ס עצמו וכמ"ש ברע"מ פ' פנחס דף רנ"ז ע"ב פקודא תליסר כו' אבל לאו דאית ליה מדה ולא שם ידיע כגוונא דספי' דכל ספי' וספי' אית לה שם ידוע ומדה וגבול ותחום כו' וכן בספר יצירה פ"א עשר ספי' בלי מה עומק ראשית ועומק אחרית כו' (הרי לנו דיש בהם ראשית ואחרית) ובהקדמה זו יתבאר לך ענין הפסוק ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו, אשר כל החכמים הפשטנים והחוקרים נתערבבו בענין זה איך יסבול הדעת שיש ח"ו ליוצר אדם במדות קצובות והרי הקב"ה אין לו גוף וכח בגוף ואין לו ראשית ולא אחרית וכמעט מונעים עצמם מלעסוק בחכמת ספר הזוהר מפני קושיא זו המערבבת שכלם ואמנם אלו היודעים בחכמה זו יודעים כי עליהם נאמר אשר יומרוך למזימה ומסירים השגחתו ית' מעל ברואיו ח"ו בדבריהם האלה, אבל אנו אין לנו אלא שהי' ספי' יש להם מדה קצובה לכל אחת מהם ומספר קצוב כדי שיהא על ידיהם בחי' השגחה קצובה בתחתונים כפי הצורך אל מוכרח וכמו שנתבאר במאמר פנחס הנז', ואמנם אם ח"ו היו הי' ספי' בלתי מתקשרים ונאחזים עם האין סוף דרך הקו אז היה ח"ו כדבריהם ולא היו נקראים בחי' אלהות והיו כמו הנבראים אמנם בהיותם קשורים ונאחזים בו דרך הקו כשלהבת הקשורה בגחלת א"כ הוא והם הכל אחד וגם הם בשם אין סוף יקראו והרוצה לעמוד על בירורי תשובה קושיא זו יסתכל ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב בענין המשל איך המשיל הי"ס אל בחי' המקור הנובע מן התהום ואח"כ יצאו ממנו מעין ואח"כ המעין נמשך כעין ים: ואח"כ מן הים נמשכים לחוץ ויוצאים ז' נחלים באופן שאם כפי השתכלות עיני האדם יראה קץ וסוף וגבול ומדה אל כל בחי' מהם (אמנם באמת) איננו כך אלא רק בבחי' הכלים אשר בתוכם נגבלים המים ונכנסים בתוכם אבל המים עצמם אין להם שיעור כי דבקים הם במאצילם שהם התהומות אשר משם נמשכים ויוצאים ועיקר בחי' המדה והמספר איננה רק בבחי' הכלים בעצמם אשר

לא יכילו מים יותר משעורם אבל המים אשר בתוכם אין להם קץ ותכלית ואין להם סוף. אך לשון המאמר הנז' ובגין דא אמר ואל מי תדמיוני ואשוה ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו דאפי' האי תמונה לית ליה באתריה אלא כד נחית לאמלכא על בריין ואתפשט עלייהו יתחזי לכל חד כפום מראה וחזיון דיליה כו' אבל בתר דעביד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא הוי"ה בגין דישתמודעון ליה בכל מדה ומדה כו' ווי ליה מאן דישוי ליה לשום מדה ואפי' מאלין מדות דיליה כו' אלא דמיונא דיליה כפום שלטנותיה על ההיא מדה ואפי' על כל בריין הבל לעילא מההיא מדה וכד אסתלק מיניה לית ליה מדה ולא דמיון ולא צורה כגוונא דימא כו' ע"ש, הרי מפורש היטיב כל מה שאמרנו לעיל באופן שלא יתבהל לב האדם הרואה מדות וספי' וציורים למעלה, כי כל בחי' אלו הוא בכלים או באורות עצמם בהיותם מתלבשים תוך הכלים וזה מחולשת *) הכלים שאין בהם כח לקבל יותר ממספר ומדה קצובה כראוי להם אשר לסבה זו נקראים מדות וספי' ממש, ויש רשות ביד האדם לכנות להם מספר וקצבה כנז' במאמר הנז' שאמר שם ויכילנא למעבד חושבן תמן, אמנם באורות הפנימיים עצמן אין להם קץ וסוף ח"ו וזה מחמת התקשרותם בא"ס כי ממנו יונקים ואליו חוזרים ברצוא ושוב וכל הנותן קץ ומספר וגבול באורות אלו בהיותם שלא בתוך הכלים הרי הוא מקצץ בנטיעות ואוי לו אוי לנפשו וכמו שאמר לעיל במאמר ווי ליה מאן דישווי ליה בשום מדה כו' וכד אסתלק מההיא מדה לית ליה מדה ולא דמיון ולא צורה כו', גם בכלל זה תבין ענין הקדמה אחת אשר אנו עתידין לבאר לך בענין עצמות האורות והכלים עיין שם וזהו שאמר במאמר הנז', ואי יתבר אומנא אלין מאנין דתקין יהדרי מיא למקור וישתארין מאנין תבירין יבישים בלא מיא וכו', גם מהמאמר הזה יתבאר לך ענין אחד שנתבאר בע"ה בענין עולם הנקודים איך יצאו השבעה מלכים שמלכו בארץ אדום ונסתלקו האורות מתוך הכלים ואשתארו מאנין תבירין יבישים בלא מיא אשר זהו סוד מיתת המלכים ודי בזה, והנני מבאר לך בקיצור ענין כללות של כל הבריאה ושים דעתך בזה מאד, הנה בשתי בחי' נפרט כל מה שיש בעולמות, כלא הם, בחינה הראשונה הוא בחי' האין סוף אשר הוא אור פשוט לגמרי בלי שום ציור כלום, ותמונה כלל ח"ו, וזה האין סוף הוא המאציל העליון האמיתי אשר האציל כל העולמות כולם הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים, כולם נאצלו ממנו והם עילות ועילולים ממנו כולם כאחד והבחי' השנית הם כל העולמות הנזכרים כולם כאחד ויש בהם בחי' עצמות אורות המתפשט מן האין סוף בתוכם להאירם ולהחיותם ודבר זה נמשך בכל העולמות מן הנקודה הראשונה העליונה שבכולם ועד הנקודה התחתונה שבכולם שהוא הארץ התחתונה אשר שוכנים בה בני אדם גם בני איש בעולם השפל הזה כל אלו העולמות נכללים בשתי מדרגות אלו והם עצמות אורות המתעלם בתוך הכלים, אמנם בהם עצמם יש הפרש בין זה לזה וכולם בדרך עילה ועלול כי העליון מחבירו נתחזק בו כח בחי' עצמות האור, בתכלית הרוחניות ולכן בחי' הכלים אשר לו הוא זך בתכלית הזכות עד שכמעט איננו נכנס בערך כלי אלא שבערך האור המופלג אשר בתוכו נקרא בשם כלי אבל בערך הכלים שלמטה ממנו נקרא אור ממש וכל מה שהעולמות יורדים במדרגת מקום זה למטה מזה כך הם מתמעטים במדרגת מעלתם כי האורות שבהם אינם כ"כ זכים כהאורות העליונים להיותם מתרחקים ממקום שהוא הא"ס וגם לסבת זה באים בהתלבשות נוסף על אורות שלפניהם וכן בחי' הכלים שלהם מתעבים ומתחזקים יותר מאד עד שנמצא בחי' העולם הזה השפל שאורו ממועט מכל שאר העולמות העליונים שעליו והכלים אשר בו הם גסים וחומריים וחזקים מכל בחי' הכלים העליונים והמשכיל כאשר יפקח עיני שכלו יבין איך כל העולמות בחי' אחת לבושי הא"ס והא"ס מתלבש בתוכם וגם סובב עליהם ומחיה את כולם ואין דבר יוצא ממנו והכל בחי' אחת וכל העולמות נקשרים במאציל ודי בזה כי אין ראוי לגלות יותר בענין זה. והנה בכל עולם ועולם תמצא איך כל מה שהולך, מתעבה ומתגשם יותר מחבריו אשר עליו ובחי' הכלים הולכים ומתגלים ומתחזקים ובחי' האורות הולכים ומתעלמים וכמו שנבאר בע"ה בכל עולם ועולם עכ"ל דברי שער הקדמות, והעתקתי כל לשונו כי מתוכם יעמוד כל מעיין על בירורי הדברים שבכל דרושי האריז"ל ומזה תראה שכל דבריו הם כמשמען וכפשוטן ואינם משל כלל וגם לא במראות וחדות ע"ד מראה הנבואה כלל אלא הם מאמיתתן כמו שנאמרו ואין להתחכם עליהם כלום ובחון בהם וחקור מהם ואל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר: אמנם כבר אמר בספר יצירה כי העשר ספי' הם בלימה ור"ל שהם בלי מהות מושג וכל מה שאנו אומרים שיש להם מדה וגבול ותחום הנה הוא רק בערך האור הנמשך בתוכם שהוא מאור העליון מעצמות דאור א"ס ית"ש אבל בהם עצמם אין בהם השגה לשום נברא כי הרי הם נקראו נאצלים אשר הוא למעלה מתכונת כל נברא ואי אפשר להשיג בשום פנים את ערכם ובחי' המדה והגבול הנאמר בהם כי בערך הנבראים הם נבחנים בלי מדה וגבול כלל וכמו שהאריך בזה הרמ"ק ז"ל בכ"מ בספר הפרד"ס ואמר שם בשער טעם האצילות פ"א כי צריך המעיין והמתבונן בענין הזה להכין דעתו ולכוונו ולסעדו ולישרו אל האמת ואל יחשוב ואל ידמה להגביל לא במאציל ולא בהנאצלים חלילה וחס אלא הכונה הוא כי אחר שנשלול הגשם והגבול והכמות ואפיסת הכח והתכלית והסוף מהאצילות הטהור והקדוש תכלית השלילה וההרחק חוייבנו בהכרח גמור להעלות עוד במדרגה יותר עליונה ויותר נבחרת באין סוף המאציל ית"ש וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' כתר עלאה אע"ג דאיהו אור קדמון אור לא אור מלובלא, אוכמא איהו קדם עילת העילות והכונה הוא אע"ג שהוא אור לא כו' תכלית הטהור והוא באין גבול ואנו חייבים לשלול ממנו, העביות והגבול עכ"ז חוייבנו להאמין כי יש לו עביות וגבול ואפיסת האור והכח בערך המאציל שהוא עילתו ולזה מכנה בכ"מ בזוה"ק אל האין סוף בלשון עילת העילות והכונה לחייב הענין בהכרח גמור כי הוא עילת העילות כולם ולכן הוא מוכרח היות לו מעלה על כולם ואם נשלול האצילות מכל חסרון שבעולם ונעליהו במדרגה היותר שלימה שאפשר בעולם ימשך מזה הכחשת מציאות סיבה ראשונה כיון שהכתר במעלה שאין מעלה למעלה ממנו א"כ מה המעלה שיתעלה עליו המאציל לכן חוייבנו לתת מקום שבו נעלה המאציל על כל הנאצלים עם שנעלה הנאצלים בכל האפשר והדבר הזה

צריך

הגהה:

ומזה תראה אמתת דברינו אשר כתבנו בכ"מ דמה שנקרא השם הויה ב"ה, שם העצם, הוא משום כי מאחר שנתלבש הא"ם באצילות הנה נתגלה הוא עצמו בהשם הוי"ה ב"ה ע"י האצילות ונקרא מעתה הוא עצמו בהשם הגדול הזה וכאשר שאנו מכוונים להשם הוי"ה ב"ה הנה עילת הכוונה על עצמות א"ם אשר נתגלה אלינו בשם זה ע"י התלבשותו באצילות, ומבואר כ"ז בדברי הרב כאן בס"ש, או באורות עצמם כו', וכן מבואר ברע"מ פ' בא הנז' בס"ש שם, נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא, יהו"ה כו' ואמר שם עוד לבתר עביד מאנא זעירא כו' יקרא גרמיה בת חכם כו' כו' ע"ש הרי לנו כי ע"י האצילות נתגלה הוא עצמו להקרא בשם והאמת הוא כי אחר שמתלבש באצילות ונעשה האצילות חד עמו וכמו שאמר הרב כאן לעיל בסמוך הרי מאיר האצילות עתה ג"כ רק בכח האור א"ם אך עכ"ז ע"י התלבשו שם הנה נתצמצם כביכול ונקרא מעתה הא"ם עצמו ע"י האצילות בשם הוי"ה ב"ה והרי נמשך ועולה עכ"ז עיקר השם על המאציל א"ם עצמו אלא שנתגלה להקרא בשם זה רק ע"י האצילות והיינו ע"י שהתלבש שם והתייחד בכל האצילות ביחוד עצום עד שנעשה כל האצילות חד עמו ומאז הנה נקרא כל האצי' כולו באותו השם ואשר עליו לעולם מצד אורו המתייחד שם וע' בזה בארוכה בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' ע"ש, ע"כ הגהה:

צריך להתבונן כו' ואמר שם עוד כי מיעוט הדיבור בזה יפה ונאות ועל כזה ועל כיוצא בו נאמר כבשים ללבושך עכ"ל ע"ש וכן כתב שם עד"ז בכ"מ וכנודע למי שרגיל בו והוא דרך כל המקובלים הראשונים וכן הוא ג"כ דרך האריז"ל וע' מה שכתבנו לקמן בפקודים פ"א אות ג' שם בסופו ושם פ"ג אות ה' בארוכה קצת ע"ש :

[ד] **ונאמר** עוד, כי מה שנמצא לפעמים בדברי האריז"ל עצמו (ע' שער אבי"ע רים פ"א) שאמר שהם דרך משל הנה הוא רק על האורות שהם למעלה מאצילות, וכמ"ש בשער אבי"ע שם וכן בשער טנת"א רים פ"א, ע' דברנו שם אות ו' ז', וגם אם תמצא באיזה מקום שאמר כן גם על האצילות הנה המעיין האמיתי יבין הדברים שכוונתו הוא רק לפי תפיסתינו והשגתינו, כי בזה הנה ודאי הוא שרחוקים כל אמיתת אותן הענינים, כפי מה שהם בעצם, מהשגתינו בהם בהרחק היותר אפשרי עד שהם כאין ממש והם רק בדרך משל וחידה, והוא רק לפי תפיסתנו בהם, וכמדומה לי לפי זכרוני, כי לא נמצא באמת בדבריו כלל שמכנה אותם בשם משל אלא רק על האורות דא"ק וכמ"ש בשער אבי"ע רפ"א ושער טנת"א רפ"א, אבל לא על הענינים הנאמרים באצילות אך לפי תפיסתינו והשגתינו שייך לומר גם על האצי' ג"כ וכמ"ש ולהבין הדבר על בוריו הנה ארחיב הדבור קצת כדי שיכנס בלב המעיין, הנה נודע הוא שכל ציור ותואר דכל אבר ואבר מאברי הגוף הנה הוא מתכונת וכח הנפש שבו וכמ"ש בראשית חכמה בשער האהבה פ"ו כי כפי כח הנפש והחיות שבכל אבר כן נמשך לפ"ז הצורה והתואר של כל אבר כי מכח הראיה שבעין נעשה כל צורת העין בכל כמותה ותוארה וציורה ובכל גלדי עינא ונעשית כל צורת העין מכח ותכונת הראיה שבכמות ונעשית בתכונתה ודוגמתה ממש, וכן כח השמיעה שבאזן הנה הוא הוציא את האוזן בכל תואריו וציוריו ואולמיו וחדריו וכ"ז הוא מתכונת השמיעה שבאזן ונעשית כלי אליו, לפעול על ידו את כל פעולתו כי הוא כמדת תכונתו ממש ונמשך ממנו ולכן נעשית כלי אליו להשתמש על ידו וכן עד"ז כל אבר ואבר שבגוף שציורו ותוארו הוא נמשך מכח הנפש שבו ולפי תכונת כח הנפש כן נמשך ונעשה צורת אותו האבר שמשתמש על ידו והגם שבכח הנפש עצמו הרי אין בו שום ציור ותמונה כלל אך מצורת וציור האבר שמשתמש על ידו אנו יודעים שכן הוא תכונת אותו הכח דהנפש עכ"פ כי באם שלא היה אותו התכונה כלל בהכח דהנפש הרי לא היה מוציא אותו הציור בהאבר וע"י שאנו רואין שפעולת השמיעה הוא מהאוזן דוקא ופעולת הראיה הוא מהעין דוקא ע"ז אנו יודעין שתכונת כח השמיעה הוא בכח הציור אשר בצורת האוזן ותכונת הכח הראיה היא בכח הציור אשר בצורת העין, ואחר כל זה הנה יכולים אנו לומר כי באם שהיינו יכולים להסתכל בעין הנפשי על כל כח וכח פרטי דהנפש היינו רואים את כל אותה הצורה והציור בהכח דהנפש ג"כ כמו שאנו רואין אותה בעין הגופני את אותו הצורה והציור בכלי הגוף והמלאכים שהם מבחי' הרוח הנה הם רואים את כל אותן הציורים בהנפש עצמו כמו שאנו רואין את כל אותן הציורים בהגוף, ומעתה נאמר עוד כי הנה נודע הוא שגם בחי' הנפש הנה הוא כלול מה' בחי' שהם נרנח"י וכל בחי' ובחי' הוא גבוה במעלה מחבירו כמו שגבוה הנפש מהגוף וכל מה שאמרנו בענין הנפש עם הגוף שכל ציור ודמות דאברי הגוף הם מכח ותכונת דהנפש שבו הנה הוא רק מבחי' החלק היותר אחרונה שבהנפש שהוא הנפש שבנפש וכמו שמבואר בדברי הרב בכוונת הרי"ל בסוד הכללים ע"ש ואותו הנפש דנפש הנה הוא מקבל את הכח והתכונה הזה מרוח שבנפש והרוח שבנפש מקבל כל זה מהנשמה שבנפש והנשמה שבנפש מהחיה שבנפש והחיה שבנפש מהיחידה שבהנפש ואותה היחידה היא מקבל כ"ז מהבחי' אחרונה שברוח שהיא הנפש שברוח כי גם הרוח כלול מה' בחי' נרנח"י כנודע ומקבל כל תחתון את אותו הכח והתכונה מהעליון שעל גביו והעליון דהרוח הנה מקבל אותה מהחלק התחתון דהנשמה אשר היא כלולה ג"כ מה' בחי' נרנח"י וכן עד"ז הנשמה מהחיה והחיה מהיחידה והם בס"ה כ"ה בחי' כנודע והנה כל תחתון לגבי עליון הוא כגוף לגבי הנפש ונבחן בהתחתון שהוא בתואר וציור ודמות ממש אבל בהעליון הנה נבחן נגדו שהוא בו רק בכח ותכונה לבד וא"כ הרי פשוט הדבר שכל התואר והציור ודמות דהגוף הנה הוא עומד בהבחי' היותר עליונה דהנפש אשר היא גבוה ה' מדרגות למעלה רק בבחי' אַין ממש ורק בבחי' משל רחוק בעלמא והגם שבערך הבחי' התחתונה דהרוח נבחן כ"ז בהבחינה העליונה דהנפש שהיא ג"כ בציור ותואר ודמות ממש אבל בערך הגוף העיקרי נבחן כ"ז בהבחי' העליונה דהנפש רק כאין ממש וכמשל בעלמא ומכש"כ כשאנו מבחינים עוד יותר למעלה שהוא בבחי' העליונה דהרוח וכן בהבחי' העליונה דהנשמה וכן למעלה למעלה והרי לנו כמה בחי' אין וכמה בחי' משל שיש לנו להבחין בהתואר והדמות אשר אלינו גופה מהצורה ממש שבגוף עד סוף בחי' הכ"ה דהנרנח"י שבקרבינו עצמו הגם שבאמת הנה בכולם ישנם כל הציור ודמות ממש בערך העליון ממנו וכנז' וכ"ז הוא באדם התחתון שהוא בעולם העשיה ומכש"כ כשנעלה בכ"ז בעולם היצירה ובהכ"ה בחי' דנרנח"י אשר שם וא"כ בעולם הבריאה בהכ"ה בחי' אשר שם כי כל העולמות כולם הרי הם כחותם ונחתם זה מזה וכל מה שישנו בזה ישנו בזה כנודע ובפרט בעולם האצילות אשר הוא נעלה ומובדל מכל הנבראים כולם ואין ערך ויחס לכל אלו הענינים שם אלא רק בשם לבד וא"כ הרי יצדק מאד אם נמצא לפעמים בדברי האריז"ל ג"כ, שהם בדרך משל, והכוונה הוא ע"פ תפיסתינו והשגתינו בכל אותן הענינים בהעוה"ז, הנה פשוט הוא שהם למעלה כאין ממש ורק בדרך משל בעלמא אבל בערך המתייחס שם, הנה באמת כל הדברים במשמען ובפשוטן ממש, כי הם שורש השרשים לכל הכחות והתכונות הללו שבהעולמות בי"ע ולמעלה הם סבתם, והם גילויין יתי"ש אשר נתגלה בהם באצילות בבחי' שורש וסבה להתהוות כל אלו הענינים אשר בהמציאות דהעולמות בי"ע והם הם כל השיעורי קומה הנאמרים בבריתות ופרקי המרכבה כנודע כי אי אפשר שימצא בבי"ע שום דבר אלא רק מה שישנו בשורש השרשים ובסבתם אשר למעלה והוא בעולם האצילות בגילויי שמותיו ית"ש אשר שם והוו האצילות עם העולמות בי"ע כחותם ונחתם אמנם כל אלו הגילויים אשר באצילות הנה הם נעשה ונבדל מכל נברא והנה הם באצילות בערך הבי"ע, בבחי' אפיסה מוחלטת ותכליתית מכל משיגי הגוף ומקריו לגמרי ובלי תואר וציור ודמות ותמונה וגוון כלל כי הוא נעלם בתכלית ההעלם מה שהם ואיך שהם, עד שעל פי תפיסתינו אין להם מהות כלל וא"כ כל החקירות שנעשה בזה וכל ההסברים שאמרו בזה הם כולם אינם וכנ"ל מדברי היושר לבב, והוא רק מכלל הדברים הנאמר בהם ולדיק באמונתו יחיה, אמנם כל מה שאמרנו הנה הוא רק בהנאצלים כי שם הוא שורש השרשים דכח כל תכונות שבבי"ע במהות נעלם ע"ד שאמרנו ועומדים שם כל אלו התכונות, בעצם אלא שהם רק במהות נעלם ורק בבחי' שורש השרשים דכח כח לבד אבל הם שם בעצם עכ"פ [וכמ"ש הרמ"ק ז"ל בפרד"ס שער אם א"ס הוא הכתר ספ"א, דכל השיעור והמדה והתוארים והשיעורים הוא הכל בהספי'] משא"כ באור העצמות המתלבש בהם הנה אינם עומדים בהם כל אלו הענינים בעצם ח"ו אלא שנבחן בהם כ"ז ג"כ רק ע"י התלבשות בהכלים שהם הספי' וכמ"ש ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב ממשל המים שנכנס בתוך הכלים שנבחן בהם הציורים רק ע"י הכלים, וכנ"ל אות ג' מדברי האריז"ל בשעה"ק, אמנם כבר אמרנו איך שהוא משולל מכל משיגי הגוף גם בהנאצלים, ואיך שהוא רחוק ומשולל מכל תפיסה ורעיון וכנז' ודי בזה וכבר הארכנו בכ"ז בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' :

[ה] **ונחזור** להענין כי מבואר ע"פ דברינו שכל ענין הצמצום הוא כמשמעו וכפשוטו וכדעת הרב הקדוש בעל משנת חסידים בספר יושר לבב, וכן הסכים עמו הרב הקדוש בעל

מקדש מלך בספרו הדרת מלך סס״י קנ״ה. ולעומק הכוונה הוא ע״ד שכתב השל״ה בענין כל התוארים והיחודים הנאמר בתורה, וכל דבריו שם הם דברי חכמה וחן ושפתיים ישק. והנ״ל כל זה באות ג׳. ומה גם כי כן מוכח מכל לשון האריז״ל אשר בענין זה שאמר בעגולים ויושר ענ״ב זה לשונו, אז צמצם את עצמו, א״ס, בנקודה האמצעית אשר בו באמצע אורו ממש וצמצם האור ההוא ונתרחק אל צדדי סביבות הנקודה האמצעית ואז נשאר מקום פנוי ואויר וחלל רקני מנקודה האמצעית ממש כזה, (וע״ש הציור, וכן בשער הקדמות דף י׳) ואמר שם עוד והנה הצמצום הזה היה בהשואה אחת בסביבות הנקודה האמצעית ריקנית ההיא באופן שמקום החלל ההוא היה עגול מכל סביבותיו בהשואה גמורה ולא היה בתמונת מרובע בעל זוית כו׳ כו׳, ע״ש עוד בזה שכפל ושנה הדבר פעמיים ושלש והרחיב שם הדיבור בזה [וע״ש בביאורינו בכ״ז] עוד שם במהדורא תניינא, כי תחלת הכל כו׳ ולא היה שם שום חלל ושום אויר פנוי כו׳ הנה צמצם עצמו באמצע האור שלו בנקודה המרכז האמצעי אל הסביבות והצדדים ונשאר חלל בנתיים כו׳ וזה המקום חלל עגול כו׳ וכל העולמות נתונים תוך עגול זה כו׳ כו׳ ע״ש בארוכה. ונראה איך שמוכח ומבואר מכל דברי האריז״ל על הצמצום שהוא כמשמעו וכפשוטו, וכן מוכח ג״כ מלשונו אשר בספר מבוא שערים שם, בענין זה בהתחלתו ע״ש שער א׳ פ״ב במ״ש שם בענין מה שמבואר בזוה״ק בכ״מ כי א״ס יתב״ש הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכמ״ש בפ׳ בהר ק״ט ע״ב דאנת הוא נשמה לנשמות ולית נשמה עלך ולא אלהא עלך אנת לבר מכלא ולגו מכלא ולכל סטרא ולעילא מכלא ולתתא מכלא כו׳ ומלגו דעשר ספירין כו׳ ואנת בכל ספירה בארכה ורחבה עילא ותתא ובין כל ספירה וספירה ובעובי דכל ספירה וספירה כו׳ כו׳ וכן בפ׳ פנחס רכ״ה ע״א איהו סובב על כל עלמין כו׳ איהו ממלא כל עלמין כו׳ ע״ש הנה מבאר האריז״ל במבו״ש כנז׳ שהכונה הוא על בחי׳ אור א״ס המקיף ועל הקו דאור א״ס הנמשך ממנו ומתפשט מבפנים לכל העולמות וע״ז הנה נוקב האור הפנימי של הא״ס מבפנים ויוצא לחוץ והאור המקיף שמבחוץ נוקב ונכנס לפנים כי חשק האורות השוין במציאותם הוא להדבק יחד וע״ז נמצאים כל העולמות שמאיר בהם א״ס הן מבפנים הן מבחוץ הן בעובי כל ספי׳ כי הנה נוקב האור ועובר כנז׳ כו׳ א״כ הרי נתבאר כי הא״ס סובב בעיגול על כל העולמות וגם הוא ממלא כל העולמות מבפנים [והוא ע״י שמאירים האור המקיף שמבחוץ עם האור המקיף שמבפנים זב״ז וע״י הארתם שנמשך מזה לזה הנה עי״ז נתמלא כל העולמות אורה ע״י ההארה שנמשך מהם מזה לזה] וכן הוא עד״ז בעתיק וא״א ושאר הפרצופין כולם כי יש להם אור פנימי תוך הכלי ואור המקיף סובב כל השאר שבתוכו לסבה כנז׳. [שהוא כדי להאיר את הגוף וכלי מבית ומחוץ] כמ״ש בפ״ג (ר״ל כמ״ש כ״ז בארוכה בע״ח שער השתלשלות הי״ס ענ״ג סמוך לסופו ע״ש) הנ״ל המבו״ש ע״ש (במבו״ש דפוס שאלוניקי כי המבו״ש דפוס קארעץ ודפוס קראקא משובש כאן קצת וכן אותן הדפוסים משובשים הרבה בכ״מ) וכן הוא ג״כ במאמרי רשב״י בפ׳ בהר הנה אמר שם ג״כ שכוונת הזוהר כנז׳ הנה הוא ע״פ מה שמבואר בדבריו במבו״ש כנז׳ וע״ש עוד בזה והרי מבואר מכ״ז כי הצמצום הוא כמשמעו וכפשוטו דאל״כ הרי יהיה כוונת הזוה״ק בענין ממלא וסובב על דרך אחר לגמרי וכמו שהעמיקו בזה אחד חכמים בספריהם כנודע וכן בספר שומר אמונים מבואר שם דעתו ג״כ שתופס הענין דממלא וסובב כפשוטו [וכ״ז הוא אינו כדברי האריז״ל במבו״ש כנז׳ עי׳ בזה ותבין] ועל הצמצום האריך שם בספר שומר אמונים להוכיח שהוא אינו כפשוטו אבל אנו אין לנו אלא דברי האריז״ל כן במה שמבואר בדבריו כנז׳ בענין ממלא וסובב וכן במה שמוכח מכל דבריו בענין הצמצום שהוא כפשוטו ור״ל שהדברים כן באמיתתן ממש כמו שנאמרו בלי כוונה אחרת בהם כלל אמנם הוא במהות נעלם אשר אין תפיסה בזה לשום נברא כי אין שם ח״ו לא תואר ולא ציור ולא דמות ותמונה כלל והם ע״פ דברי הקדוש בעל השל״ה בענין כל היחודים והתוארים הנאמר בתורה והנ״ל וכן הוא ג״כ דברי האריז״ל בענין הצמצום שהוא רק בבחי׳ ערך המתייחס למעלה למעלה שהוא בהגילוי דא״ס יתב״ש כי גם בחי׳ דאור א״ס הנה הוא ג״כ מכלל גילוייו יתב״ש כי קודם כל המציאות כולו הנה נתגלה מאמיתתו הנעלמה אשר אי אפשר להתבונן בו כלל ונתגלה באור א״ס והוא היסוד העיקרי הנושא לכל המציאות כולו והמקום להם הוא החלל דהצמצום כנז׳ ונעשה המקום לזה בנקודה האמצעית דבחי׳ א״ס וכמו שאמר האריז״ל בענף ב׳: ומה שנמצא בשם הגר״א ז״ל בליקוטיו שבסוף הספד״צ מדפוס ווילנא תרמ״ב שהצמצום הוא ברצונו הבלתי בעל תכלית כו׳ ע״ש [הנה באמת נראה לי לעיקר שכל הליקוט שם הוא אינה מדברי הגר״א ז״ל אלא הוא מאיזה תלמיד אשר לא נודע לנו מי הוא כן נראה לי ברור] כבר נודע שהוא ורצונו חד הוא, אלא הכוונה הוא להבינינו דעת גם לפי השגתינו שאי אפשר לנו להשיג את מהות הצמצום רק בבחי׳ רצון לבד שצמצם את רצונו הבלתי בעל תכלית כדי להמציא את המציאות בגבול ותכלית כי אנחנו אין אנו יכולים להשיג ממנו יתב״ש אלא מרצונו לבד ודי בזה: אמנם גם אחר כ״ז הנה נאמר, כי כבר אמרנו לעיל שגם כל דברי האריז״ל הם ככל דברי התורה, שהם בפרד״ס, וכל מה שאמרנו הנה הוא רק בבחי׳ הפשט, אך הסוד בזה הוא נעלם מאד. וכל דברי האריז״ל אשר בענין א״ס, המקיף, והמוקף, והצמצום, הנעשה בנקודה האמצעית שבו, שהוא החלל ואויר פנוי, והוא המקום אשר בו ועל ידו, נעשו ונתקנו כל העולמות כולם, והם כולם נתונים שם ונשואים עליו, הנה כ״ז הוא סוד עמוק נעלם אשר פרטי הדברים בזה לא ניתנו להעלות על הכתב ועכ״ז הנה רמזו הדברים בכ״מ מדבריו וכל הראוי לזה ישכיל ויבין, והוא רחום יכפר:

[ו] **ונאמר** עוד בזה כי הנה נמצא בדברי הגר״א בליקוטיו שבסוף הספד״צ אשר גם בדפוס ראשון ווילנא, שנת תקי״ט, שם בסופו אמר שם, ז״ל, וידוע תידע שמרע״ה לא השיג אלא בבריאה ובהיכל הרצון כמ״ש מהרמ״ק והאריז״ל (מ״ש הרמ״ק בפרדס בשער סדר עמידתן פ״ו ובשער ההיכלות פי״ב ואמר שם שנבואת מרע״ה היה מתוך היכל הרצון וההיכלות הרי הם בעולם הבריאה וכמ״ש בשער כסא הכבוד וכנודע [אמנם דעת הרמ״ק ז״ל, בענין ההיכלות, שהם רק, בעולם היצירה, וכמו שמבואר בדבריו שם פ״ט] ומ״ש, והאריז״ל, הוא בשער הפסוקים ר״פ פ׳ וארא וכן פ׳ תשא בפ׳ ויכל משה מדבר אתם עי׳ שם, ד״ה, עוד יש דרך שני, וכן הוא בשער הקדושה להרח״ו ז״ל חלק ג׳ שער ו׳, וידוע שכל דברי הרח״ו הם דברי האריז״ל, ושם בספר הלקוטים פ׳ תשא כנז׳ אמר שם, כי בתחלה היה משיג אלף חלקים שבעולם הבריאה הנקרא אלף, בסוד א״ל שד״י, שהוא בגי׳ משה, ובמלואם הם בגי׳ אלף, והוא שם עולם הבריאה כנודע והיה משיג מתחלה את כל האלף ואח״כ לא השיג מן הבריאה רק מן מט״ט וסנדלפון שהם כנגד זו״ן, וה׳ של השם וזה סוד מסוה״ה כי ר״ת, מ״ס, הם מט״ט סנד״ל, ומקום אחיזתם הוא בו״ה של השם וכן מסוה גימ׳ קי״א כמנין אות אלף והוא אלף זעירא דויקרא שזה לבד היה משיג משרע״ה אחר חטא העגל עכ״ל) והנביאים לא השיגו אלא ביצירה (ועי׳ בשער הקדושה שם שזה היה רק בהנביאים אשר אחר החורבן אבל קודם החורבן הי׳ נבואתם מבריאה וכן אמר הרמ״ק ז״ל שם בכנז׳ כי נבואת שאר הנביאים היה ג״כ מההיכלות אלא שהיה רק מהיכל ג׳ שהוא היכל נוגה ע״ש) ודניאל בראש עולם העשיה תחתית עולם היצירה ושם אמר ועתיק יומין יתיב והוא היה בין הנביאים לדורות הבאים והולך ומתמעט עד שבדורותינו אין משיגים אלא בעקב עשיה כו׳ וכל מה שאנו מדברים בא״ק ואבי״ע הכל בעולמות התחתונים מאד שבכל עולם יש אבי״ע

וכל

כל הבחי', אלא שהן אחוריים דאחוריים ואינן מצחצחין לכן אנו מדברים דרך משל ואינן מבינים כלל, כי יחזקאל אמר בדרך חידה (כמ"ש ביחזקאל י"ז ב' חוד חידה ומשל משל כו') שהיה בחו"ל ובסוף הבית וזכריה מראות סתומות ואין אתנו יודע עד מה עד יערה רוח ממרום עלינו עכ"ל הגר"א ז"ל (עם מה שהוספתי בו בהמוקף והמוסגר) וכן בדבריו עוד בזה בתז"ח דף י' ע"ב סמוך לסופו ע"ש, והנה מזה הלשון דהגר"א לקחו איזה מקובלים שבדורינו יסוד לדבריהם שהכל הוא רק בדרך משל לבד אמנם אני רואה שאין גם מדברי הגר"א הללו ראיה לדבריהם כלל כי הרי להאורה אין הבנה לדבריו במה שאמר שכל מה שאנו מדברים כו' וכנז' הלא כל דברינו הנה הוא ג"כ רק באותו הלשון עצמו אשר דיבר הרשב"י בזוה"ק ובפרט באדרות ובספד"צ הרי היה להם בקבלה מקדושי עליון אשר מהחסידים הראשונים והוא איש מפי איש עד משרע"ה ע' זוה"ק סוף פ' תרומה בתחילת הספד"צ מה שאמר הרשב"י עליו ועי' הגר"א בביאורו לספד"צ בתחלתו בד"ה, תאנא, השני, שאמר שם הגר"א שהיה להם כ"ז בקבלה ע"ש, וכן הרי באותו הלשון עצמו הנה מדבר ומשתמש בזה גם שלמה המלך ע"ה ג"כ בכל שיר השירים כולו ובימיו היה קיימא סיהרא באשלמותא והיה התיקון היותר גדול כנודע וכן הרי גם באותו הלשון הנה הוא כל התוארי דשיעור קומה אשר גם בתורת משה רבינו ע"ה, ואין לנו לשון אחרת בכל דברי הקבלה אלא רק לשונם ממש ובזה אנו משתמשים ומדברים תמיד באותו הלשון אשר דברו בזה כל קדושי עליון הראשונים עד משה מפי הגבורה ועל אותה הכוונה אשר דבריהם מכוונים ותלוים, אנו סומכים ותולים את כל דברינו ג"כ, וכל דברי הזוה"ק והספד"צ המדברים באותו הלשון ובאותן המלות והכינויים הנה הם מסורים למשה מסיני כי הרי רק הם עצמם הנה הם כל סוד מעשה בראשית ומעשה מרכבה וסתרי תורה כמ"ש תמיד בדברי רז"ל בש"ס ובמדרשים ובספר יצירה וספר הבהיר ופרקי היכלות אלא שבדורות הראשונים אשר בזמן כל הגאונים היו כל הדברים הללו מכוסים ונעלמים עד זמן הרמב"ן ז"ל אשר קרוב לדורו נתגלה לנו ספרי הזוה"ק והתיקונים ואח"כ ע"י אור הגדול האריז"ל הנה נתגלה גם מעתה כל חלק הנסתר כמו כל התורה שבע"פ אשר נתגלה אלינו ע"י חז"ל ועי' חכמי דור ודור כפי מה שהופיע עליהם רוח ממרום לדלות מים עמוקים מאור קדושת הראשונים ועל עומק הכוונה שכוונו הם באותן הדברים לאמיתתן כפי מה שהיה להם בקבלה איש מפי איש עד משה מפי הגבורה עליהם אנו סומכים ותולים את כל דברינו ג"כ ע"פ אותה הכוונה שכוונו הם, וכן אנו מדברים ג"כ תמיד ומשתמשים באותו הלשון עצמו אשר דברו הם ואח"כ הרי מהו שאמר הגר"א ז"ל כי כל מה שאנו מדברים הנה הוא בדרך משל, הלוא אנו משתמשים רק באותן הלשונות ממש ועפ"י אמתת כוונתן אשר מפי הקב"ה בעצמו, אך פשוט הדבר שכל כוונת הגר"א הוא איננו על הדיבור והלשון אלא רק על ההשגה לבד וכל דבריו הוא רק לקבוע בלבינו שאין אנו מבינים מאומה וכדי להרחיק ולהסיר כל מחשבת דמות תואר וציור ח"ו, וע"ז אמר שכל מה שאנו תופסים באותן הענינים הוא רק באחוריים דאחוריים ואינן מצחצחים והשגתינו בכל אותן הדיבורים והלשונות הם רחוקים מאמתתן כי אין אנו מבינים כלל עד שלפי השגתינו הנה הוא כל דבריהם אלינו רק בבחי' משל, אך השגת הראשונים היה מצחצח, זך ונקי והיה משולל מהם [גם בעת שהיו מדברים בזה] כל מחשבת דמות ותואר ותמונה ח"ו וכמו שנמצא כמה פעמים בזוה"ק שאמר ר' שמעון ורזין אלין לא אתמסרו בר למחצדי חקלא קדישא וכל דא כתיב סוד ה' ליראיו כמ"ש באדר"ק קמ"א ע"ב וכן שם קמ"ד א' זכאה חולקיה דמאן דידע ויסתכל בהון ולא טעי בהון דמלין אלין לא אתיהבו אלא למארי מארין ומחצדי חקלא דעאלי ונפקי דכתיב (הושע י"ד) כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם כו' וכן באדר"ז ר"ל ע"ש מלין אלין לא אתייהבו לגלאה בר לקדושי עליונין דעאלי ונפקי וידעין ארחוי דקב"ה [ר"ל שיודעין שהם מהדברים הנעלמים מעיני כל בריה] דלא סטאן בהו לימינא ולשמאלא דכתיב (הושע יד) כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם, זכאה חולקיה דמאן דזכי למנדע אורחוי ולא סטי ולא יטעי בהו, דמלין אלין סתימין איכון וקדישי עליונין נהירין בהו כמאן דנהיר מנהירו דבוצינא לא אתמסרו מלין אלין אלא למאן דעאל ונפיק, דמאן דלא עאל ונפק טב ליה דלא אברי דהא גליא קמי עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין דמלין אלין נהירין בלבאי באשלמותא דרחימותא ודחילו דקב"ה כו' ע"ש, וכן הוא עד"ז בזוה"ק בכ"מ וזהו שאמר הגר"א עוד כי יחזקאל אמר בדרך חדה וזכריה מראות סתומות ואין אתנו יודע עד מה ור"ל כי יחזקאל וזכריה אשר היו בסוף הבית וכבר כהה אור השמש וע"י זה היה השגתם אינו מצוחצח כ"כ ודיברו לפי השגתם כפי מה שהיו משיגים כן היו מדברים, יחזקאל בדרך חדה וזכריה במראות סתומות אבל אנחנו אשר אין אנו משיגים כלל וכל דברינו הוא רק בדברי הראשונים, אשר דברו הם, והוה כל דבריהם אלינו לפי השגתינו רק בבחי' משל לבד, כי אין אתנו יודע עד מה עד יערה רוח ממרום עלינו, אבל באמת הוא כל הדברים ההם במקורן על אמיתתן לגמרי כפי כל הדברים בזה ועכ"ז הוא משולל מכל ציור דמות ותואר ח"ו ואינם ממשיגי הגוף כלל והוא נעלם בתכלית ההעלם איך שהוא ומה שהוא ואינן מושגין אלא רק לו לבדו ית"ש וכנ"ל.

אמנם גם כ"ז הוא רק בבחי' גילויו אשר נתגלה בהם לצורך המציאות דכל העולמות כולם והוו כל אותן הגילויים עצמן שורש השרשים של כל המציאות כולו ולכן נתגלה בהם בכל הגילויים הללו כדי להיותם שורש לכל המציאות שהמציא בהם ולכל הנהגתו ית"ש אשר מעולם ועד עולם ונתגלה בכל אותן הגילוים רק בעת שסלק ברעותיה למברי עלמא ומאיר מעתה תמיד בכל הגילוים הללו בשורש כל המציאות וההנהגה ובהם הנה הוא ית"ש נושא וסובל את הכל והוא מקומו של עולם ית"ש, אבל באמתתו הנעלמה זולת גילויו אשר לצורך המציאות הנה בזה אין אנו מדברים כלל, כי משולל שם ההתבוננות וההרהור לגמרי, וגם כל גילויו הנה הוא רק ע"י הספירות שהוא האצילות ושם נתגלה בשם הוי"ה ב"ה ובכל השמות והכינויים המסתעפים ממנו שהם עצמן הסבה והשורש להעולמות בי"ע כנ"ל ענף א' אות א' והסבה דהאצילות הוא אור א"ס שהוא ג"כ מכלל הגילוים, והכל נמשכים ממנו ונשואים רק עליו, כי הוא הגילוי הראשון אשר נתגלה בו מאמתתו הנעלמה בבחי' הגילוי דאור א"ס והוא סבת הכל ותכלית הכל שרק בשביל זה המציא את הכל כדי להחזיר לבסוף את הכל אליו וכנ"ל ענ"א, וכדי לסבב את התכלית הזה הנה נעלם מתחלה את האור דא"ס בבחי' נקודה האמצעית שבו ועשה בזה מקום להמציאות כולו ואח"כ המשיך שם את הקו דא"ס והמציא שם בזה את המציאות כולו כדי להביאם לתכלית הנז' כי יצאו מא"ס ויחזרו לא"ס. אך קודם ביאתם לתכלית הנה הם כולם רק בגבול ומדה וכן עומד כל גילויו בהם עתה רק בסדר דגבול ומדה וכ"ז הוא ע"י הצמצום הנז' והרי עומד כל הצמצום כמשמעו וכפשוטו ממש. ע"כ הקדמה:

ענף ב' אות א'.

נחלקו בו כל המקובלים כולם כי יש מי שכתב כך כך, ע' בפרד"ס להרמ"ק ז"ל בשער סדר עמידתן שם מבואר כל שיטות המקובלים בזה אחת לאחת ע"ש דעת וסברת כל אחד ועי' דברינו לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ב סוף אות י"ד,

[ב] **איך** קודם תיקונים היו בסדרן זה למעלה מזה אבל אחר התיקון כו', עי' דברינו בספר הכללים כלל ע"ז וי"ז דברים עמוקים ואחרים בכ"ז ע"ש ותמצא נחת:

[ג] **היה** אור עליון פשוט ממלא כל המציאות וכו' הכל היה אור אחד פשוט שוה בהשואה אחת והוא הנקרא אור א"ס, הנה כתבנו לעיל בהקדמה וכן בספר הקדו"ש שער ד' פ' ג' ד' כי זהו ג"כ רק אשר שיצא מאמתתו הנעלמה אשר אין לנו רשות לדבר בו כלל ויצא מאמתתו הנעלמה ונתגלה בהגילוי דאור א"ס ועי' עומק הענין בזה בדברינו בספר הכללים כלל ב' ע"ש:

[ד] **וכאשר** עלה ברצונו הפשוט כו' כ"ז הוא ג"כ ע"פ מה שכתבנו בהקדו"ש שם פ' ג' ד' כי בחי' אור א"ס שהוא הגילוי הראשון אשר מאמתתו הנעלמה ולמטה הנה הוא ג"כ רק מה שנתגלה בזה לצורך המציאות דהעולמות כולם ושם הוא הגילוי דהרצון לכל המציאות כולו והוא מ"ש וכאשר עלה ברצונו הפשוט כי שם הוא הגילוי דעליית הרצון לכל המציאות כולו אמנם שם הוא רק הרצון פשוט לבד כמו שכתבנו שם ע"ש ובספר הכללים כלל ב':

[ה] **לברוא** העולמות ולהאציל הנאצלים, כי משום שתכלית הכוונה הנה הוא העיקר על העולמות בי"ע ליחדם גם הם באור אחדותו ית"ש לכך כתב בתחילה לברוא העולמות ואח"כ להאציל הנאצלים משום שהכוונה התכליתית הוא יותר עיקר וניכר יותר בהבי"ע מבהאצילות משום שבאצילות הרי היא גם עתה מיוחד באור א"ס ובפרט בעניינו אשר בכל הדיבור הזה שקורא הרב גם את א"ק בשם אצילות וכולל אותו הם כלל כל הנאצלים וכמו שמבואר בכל דבריו כאן וכן בענף א' ובא"ק הרי מיוחד בו אור א"ס תמיד בתכלית היחוד ונקרא גם עתה בשם עולמות דא"ס כנודע וא"כ הרי היה כל עיקר הצמצום וסילוק דאור א"ס רק בשביל העולמות בי"ע ולכן כאשר התחיל הרב לבאר עתה ענין וצורך הצמצום הזכיר את הבי"ע מקודם להאצילות משום שעיקר כונת הצמצום הוא נוגע להם ביותר:

[ו] **להוציא** לאור שלימות פעולותיו ושמותיו וכינוייו אשר זאת כו', הנה נודע הוא שכל שמותיו וכינוייו וכל גילוי הם פעולותיו הוא רק באצילות כי רק שם נתגלה בכ"ז אבל לא למעלה וכמו שמבואר ברע"ס פ' בא מ"ב ע"ב וכאן הרי מדבר בא"ס וכמו שאמר וכאשר עלה ברצונו הפשוט כו' וברצונו הפשוט הרי אין שם שמות וכינויים כלל, (ובלשון הזה הנה כן הוא ג"כ בספר אדם ישר ובשער הקדמות ובמבוא שערים ואי אפשר לנו לשנות סגנון לשונו ולהטעים בו כוונה נאות לפי רצוננו, והכ"ל ענ"א אות א') ועל כרחנו מוכרחים אנו לומר שהרב ז"ל אשר דרכו הוא לגלות עמיקתא ומסתרתא הנה עומק כוונתו (כאן וכן לעיל ענ"א בהקירה א') הוא באמת גם על אור א"ס כביכול והוא כמו שאמר בספר ויקהל משה במאמר אדם דאצילות פ"א, זה לשונו אדם דאצילות סליק אתערותא מתתאי לעילא כמה דאמר ממעני אשה וכתב שם בהפירוש זה לשונו, הנה כבר ידעת שכל הדברים של מטה בעולמות הנעשים והיצורים והנבראים כולם יש להם שורש דק וכמוס למעלה בעצמות של א"ס יתברך כי לעולם מטבע הנהגה שיהיה בו כח של התולדה לעולם ככל ענף של האילן יש בו כח השורש וגם בשורשו של האילן בהכרח שיש בו גם כח של הענף דאל"כ אי אפשר להענף לצאת מן השורש, ממילא בהכרח שיש לעשר ספירות שבעולם האצילות שורש כמוס ונעלם מאד בעצמותו של א"ס יתברך וכ"ז דבר פשוט מאד וכבר ידעת שכל פרצוף ופרצוף שיש בו עשר ספי' הוא קומה שלימה ומכונה כביכול בשם אדם, וממילא בכל עולמות אבי"ע יש בכל אחד סוד אדם. א"כ תקשה מאין יצא שורש ועיקר של ארבע עולמות אבי"ע. לכן צריכין אנו לומר שעשר ספי' שהיו כמוסים קודם בריאת עולמות בעצמות של א"ס הם שורש ועיקר לעולם אצילות שיצא ממנו אח"כ כו' ע"ש. לכן אותו השורש של האצילות שעיקרו גנוז בעצמותו של א"ס ית' הם נקראים בעצמותו דרך שאלה, אדם דאצילות בעצמות של א"ס. אמנם עכ"ז לא היו ניכרים כל ספי' וספי' בפרוטרוט בכדי שיוכל לומר זה כתר וזה חכמה כו' אלא היו כולם בבחינת חומר היולי המוכן לקבל צורת י"ס בפרט כו' עכ"ל לענייננו, והנה על אותו השורש דבחי' עשר ספי' הכמוס ונעלם בעצמותו של א"ס ית"ש הנה על זה מכוון הרב ז"ל כאן וכן לעיל ענ"א בהקירה הא' שזה היה הסבה לכל המציאות כולה להוציא שלימות פעולותיו ושמותיו וכינוייו כי כל עשר ספי' הוא הגילוי בהשם הוי"ה ב"ה וכל השמות וכינויים כולם המסתעפים ממנו והם כל האורות דהכחות ופעולות כולם של כל המציאות כולו והיו הם הסבה לכל תולדות המציאות כדי להוציא שלימותם והם מן הכח אל הפועל וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו שגם אור דא"ס ית"ש הוא ג"כ רק מבחי' גילויו אשר יצא בו מאמתתו הנעלמה לצורך היסוד והשורש העיקרי הראשון דכל המציאות כולו ועי' דברינו בספר הכללים כלל ב' ענף ג' שרמזנו שם עוד סוד נעלם בזה ויובן למבינים;

[ז] **בנקודה** האמצעית אשר בו באמצע אורו ממש, הנה בחי' נקודה הוא מכונה על ספי' המלכות, כי הוא השורש העיקרי שלכל ספי' ודכל מציאות ולכן היא מכונה בשם נקודה כי היא השורש, כגרעין הפרי להפרי ונקודה האמצעית שבה, הוא על בחי' היסוד שבה, היסוד דהמלכות, שזה נקרא לעולם נקודה האמצעית, כי איכות היסוד וכח הפנימי שבו הוא מהדעת הקו האמצעי, ולכן נקרא היסוד דהמלכות בשם נקודה האמצעית. וכמו שאמר הרב בהארות המוחין פ"ב ע"ש ותבין וכן אמר במאמרי רשב"י פ' תרומה כי בכל ספר הזוהר אינו קורא נקודה אלא ליסוד דהמלכות. וכן הוא הכוונה כאן, על בחי' המלכות דא"ס. ובחי' היסוד שבה. הוא הנקודה האמצעית דהמלכות דא"ס והרי לנו עכ"פ כי היה כל הצמצום רק בהמלכות דא"ס ובבחי' היסוד שבה, וכן אמר הרב בדרושי אבי"ע פ"א כי בהמלכות דא"ס נעשה השורש לכל מה שתחתיו. וכן הוא ג"כ בדברי הגר"א בתז"ח ד' י' ע"א כי בהמלכות דא"ס הנה בה נוצרו הכל, ואמר שם עוד וכן בא"ס כל ע"ס שבכחו לא נברא בעולם בכח ולא נגלה אלא מלכות שבכחו ע"ש. והוא עפ"י מה שאמרנו לעיל בסמוך שגם בא"ס ית"ש יש ג"כ רמז לעשר ספי' עכ"פ בבחי' שורש כמוס ונעלם. ובהמלכות דהי"ס שבא"ס, שם היה נעשה הצמצום בבחי' היסוד שבה, והוא הנקודה האמצעית שאמר הרב כאן והבן, וכן הוא ג"כ בהקדמת תיקונים דף ב' ע"א הנה קורא שם את המלכות בשם נקודה דאמצעיתא ע"ש, ומה שמדקדק הרב ואמר עוד שהוא באמצע אורו ממש הוא עפ"י מה שאמר בספר יצירה פ"ד מ"ד אמר שם על המלכות ומכנה אותה בשם היכל הקודש המכוון באמצע כי המלכות, ויסודה היא לעולם באמצעיתא דכל פרצוף. בקשר של תפילין. ובטבורא דלבנה. ובטבורא דגופה, ובעטרה כנודע וכ"ז הוא הכל משום ששורש המלכות הוא מהדעת הקו האמצעי: וכן הנה יש בזה ענין עוד כי נודע הוא שכל עשר ספי' כולם הנה הם באור ישר ואור חוזר. והאור ישר הוא מלמעלה למטה. והאור חוזר הוא מלמטה למעלה, שבהמלכות דאור ישר מתחיל הכתר דאור חוזר, וכמ"ש לקמן בסוף דרוש מ"ן ומ"ד. ובארנו במ"א שפעולתם הוא כי בהי"ס דאור ישר הנה נמשך כל הכחות הנעלמים שבהם. מלמעלה למטה ויצא גילויים ופעולתם למטה ע"י ספי' המלכות דאור ישר, ומהיסוד שבה, כי שם הוא המקום הנושא וסובל את כל המציאות כולו דהתחתון (וכמו שבארנו בארוכה בזה בכ"מ) ואח"כ בפעולת הי"ס דאור חוזר הנה נתקן ועולה כל המציאות התחתון כולו שחוזר ועולה למעלה לשורשו ומקורו הראשון להתענג בנועם זיו העליון ושם נשלם תכליתו האחרון, וכמו שיתבאר בזה בע"ה לקמן בדברינו עוד, וא"כ נמצא כי המלכות דאור ישר אשר שם הוא הכתר דאור חוזר. הנה היא הממוצע בין האור ישר להאור חוזר. שהוא בין הסבה להתכלית, והיה המלכות דאור ישר, הנקודה האמצעית בזה וכן הוא כל זה ג"כ בכללית המלכות דא"ס, והוא הנקודה האמצעית שאמר הרב, וזה ג"כ מה שאמר הרב שהיא באמצע אורו ממש. ור"ל שהיא האמצעי בין הסבה להתכלית, אשר כוון ברצונו ית"ש בכל המציאות כולו. ודי בזה והבן:

[ח] **ונתרחק** אל צדדי סביבות הנקודה האמצעית, הוא עפ"י

שאמרנו שהנקודה האמצעית אשר בה נעשה הצמצום הוא היסוד דהמלכות ח"ש שנתרחק אך לצדי סביבות הנקודה האמצעית. שהוא לצדי דופני היסוד. ונעשה ע"י הצמצום בהיסוד, ושם הוא המקום דהמציאות דכל העולמות כולם אשר הם כולם נשואים על בחי' היסוד דהמלכות דא"ס, כי הוא הכלי ובית קיבול להוציא ולהמציא בה ועל ידה את כל המציאות כולה, והוא ע"י הקו דאור א"ס שנכנס בה אח"כ כמו שמפרש והולך :

[ט] **ואז** נשאר מקום פנוי ואויר וחלל ריקני מנקודה האמצעית ממש כזה. ⊙. והנה הצמצום הזה היה בהשואה אחת בסביבות הנקודה האמצעית ריקנית ההוא באופן כו', הנה מהלשון והציור הכתוב ונרשם לפנינו בע"ח. הרי משמע לכאורה לומר שנשאר הנקודה האמצעית באמצע, והצמצום שהוא המקום והחלל ריקני. הוא נעשה בסביבות הנקודה האמצעית, אשר בהחלל. הנרשם לפנינו. וכן הוא ג"כ בספר אדם ישר (אשר כל הדרוש הזה שבע"ח שסידר אותו הרמ"פ ז"ל, לקוח משם) אמנם מסגנון כל דברי הרב ז"ל הנ"ל. משמע שאותה הנקודה המאויר באמצע החלל בע"ח אשר לפנינו הוא ט"ס. כי הרי לא השמיטנו הרב ז"ל מענין אותה הנקודה שום דבר, ואדרבה הוא כי הרי בכל דבריו הוא מפורש שהיה באמצעיתו חלל ריקני ופנוי לגמרי. וכן הוא במבו"ש. שבאמצע היה רק מקום פנוי ומאויר שם בדפוס עגול ומלא חלל באמצע, וכזה,

וכן מבואר ג"כ בספר ארבע מאות שקל כסף בתחילתו. זה לשונו צמצם עצמו והניח מקום פנוי עיגול בתוך כמו שהוא הרקיע, חלל, ובתוך החלל הזה ברא העולמות דא"ס (שהם הא"ק והעקודים) ואח"כ אבי"ע כו' ע"ש. וכן הוא ג"כ בשער הקדמות דף ח' ריש ע"ב. כי נשאר מקום פנוי ואויר ריקני חלל בנקודת אמצעית כזה כו'. ומאויר שם ג"כ, עיגול אחת ובתוכו כתוב מלת חלל כמו במבו"ש וכנ'. ומכ"ז משמע שהנקודה המאויר באמצע העיגול אשר לפנינו בע"ח הוא ט"ס, אמנם עפ"י קבלת ר"י סרו"ג הנה יש מקום היטיב לאותה הנקודה המאויר באמצע העיגול אשר לפנינו בע"ח. והוא עפ"י כוונה עמוקה מאד, וכמו שכתבנו בזה בספר הקדוש בשער הפונה קדים פ"ב ע"ש היטיב. כי עומק הכוונה דהנקודה הזה, הוא רמז על איחוד ותכונת וכח אשר הטביע המאציל ית"ש בכח היסוד דהמלכות לתקן את טיפת המ"ן ומ"ד הניתן ונעשה בה להתתקן ולהעשות למציאות ולד כהראוי, ונעשה כ"ז בכח פעולת אור הגבורה אשר הטביע המאציל ית"ש, בהיסוד דהמלכות. לתקן על ידה כל מה שניתן בה למציאות שלם כהראוי. ועל עומק כוונת דבחי' אור הגבורה הזה אשר ישנו בהיסוד דהמלכות הנה הוא מרמז בהנקודה האמצעית אשר רשום לפנינו באמצע החלל דהעיגול :

[יוד] **היה** עגול מכל סביבותיו בהשואה גמורה כו' לפי שגם א"ס כו' כו', הנה הרב ז"ל האריך בזה כ"כ הרבה כדי לקבוע בלבינו ענין השוואת הצמצום, ולהאריך שפת יתר הוא כי הרי היה מספיק לנו להבנת הענין היטיב גם במילין קלים מאלה. וודאי הוא שלא לחינם הוא, אמנם הוא כי לצורך גדול האריך הרב כ"כ וכדי לשמור אותנו שלא נטעה בזה. כי הנה יש כאן מקום לטעות והוא כי מאחר שלמדנו שכל ענין הצמצום הנה היה בהנקודה האמצעית שבא"ס. ולמדנו בזה שגם בבחי' א"ס הנה יש שורש כמוס לכל העשר ספי' עכ"פ, והרי הם בודאי כלולים ג"כ מעשר לעשר כנודע וכן רמז לנו עוד בתחילת דבריו ג"כ במה שאמר שסיבת הבריאה היה כדי להוציא לאור שלימות פעולותיו ושמותיו כו' ואמרנו שם. שהכוונה הוא על כל אלו הכחות כולם הכמוס ונעלם בא"ס ית"ש וכנ"ל אות ו' ז'. ואח"כ הרי נמשך מזה לכאורה בהכרח לומר שגם הצמצום לא היה נעשה בהשואה אחת כלל כי הרי הסתלקות האור אשר מבחי' הכתר שבהיסוד דהמלכות הרי בודאי הוא כי אינו שוה להסתלקות האור דהחכמה שבה וכן החכמה להבינה וכן כו' כו', כי כל ספי' שהיא יותר תחתונה והאור שבה הוא יותר ממועט הרי נעשה בה הצמצום ביותר מהספי' העליונה אשר האור שבה הוא יותר גדול, ואח"כ הרי לא היה הצמצום בהשואה אחת כלל, וע"ז הנה האריך הרב ללמדינו שלא כן הוא, כי הצמצום לא היה נעשה בבחי' פרצוף כלל. ולא היה בו לא מעלה ולא מטה לא ימין ולא שמאל לא פנים ולא אחור. והוא מפני כי הנה שורש העשר ספי' אשר אמרנו שהם כמוס ונעלם באור א"ס ג"כ הנה הם רק בבחי' עגולים לבד ולא בבחי' יושר כלל והנה הם אינם זה למטה מזה אלא הם בבחי' זה לפנים מזה כי מאחר שא"ס ית"ש הרי הוא בלי גבול ובלי ציור תמונה כלל א"כ כאשר שיער ברצונו כביכול על המציאות דספי' כתר הלא היה נמשך אותו הרצון מכל מקום בשוה והרי עומד בו אותו הכתר רק בבחי' עיגול, בהשואה אחת בכל סביבותיו. וכן כאשר נמשך אח"כ אותו הרצון מהכתר על החכמה הנה היה נמשך ג"כ מכולו ונעשה החכמה עגול שני לפנים מן הכתר ובתוכו והוא ג"כ בהשואה אחת בכל סביבותיו וכן אח"כ כאשר נמשך אותו הרצון מהחכמה על הבינה הנה היה נמשך ג"כ מכולו ונעשה הבינה לפנים מן החכמה ובבחי' עגול ג' בתוך עגול החכמה והוא ג"כ בהשואה אחת בכל סביבותיו וכן עד"ז מהבינה אל החסד ומהחסד אל הגבורה ומהגבורה אל התפארת וכן כו' כו' עד המלכות שהיא לפנים מכולם ג"כ בבחי' עגול בהשואה אחת בכל סביבותיה והיא הנקודה האמצעית כי הרי היא ממש באמצע ולפנים מכל היו"ד וזהו סוד מה שאמר הספר יצירה בפ' ד' על המלכות שהוא היכל הקודש המכוון באמצע והוא עפ"י דברינו שהיא העיגול הפנימי לכלם והיא באמצעית כלם והרי היא ממש ההיכל הקודש המכוון באמצע ובה נעשה המציאות כולו [והרי מובן ג"כ היטיב מה שמבואר בכל דברינו הנז' כי הצמצום הנה היא הנקודה האמצעית כי הרי היא באמת באמצעית כולם] והרי עומדים כל בחי' שורש היו"ד ספי' הכמוס ונעלם בא"ס הנה הם בו רק בבחי' עיגולים לבד. זה לפנים מזה כנ', וכ"ז הוא מפני שהאור דא"ס הכולל אותם ומקיף אותם. הוא בהשואה אחת בכל מקום וא"כ נמצא כי כאשר נעשה הצמצום שהיא הסתלקות דאור א"ס מהיסוד דהמלכות וכדי ליתן שם מקום לכל בחי' הנאצלים ולכל העולמות כולם [ונעשה ההסתלקות כביכול על דרך בחי' מבפנים לחוץ מהמלכות להיסוד ומהיסוד להוד ומההוד לנצח ומהנצח לתפארת ומתפארת לגבורה ומגבורה לחסד ומחסד לבינה ומבינה לחכמה ומחכמה לכתר ומכתר לא"ס עצמו] והרי עכ"פ כי כשנעשה הצמצום בהמלכות הנה הוא נעשה בעיגול ממש ובהשואה אחת ולא היה שם לא מעלה ולא מטה לא פנים ולא אחור וכנז' אלא בהשואה אחת בכל אותו המקום כולו והגם שהרי גם אותו היסוד דהמלכות הנה הוא כלול מעשר ספי' ואינו דומה לבחי' הצמצום דהכתר שבו להחכמה שבו ומהחכמה שבו להבינה שבו וכן כו' וכנ"ל אך הרי גם אותן הי"ס אשר היסוד כלול מהם הנה הם ג"כ רק בבחי' עיגול וכנז' וא"כ הרי אין להבחין חלוקת איכות הצמצום בהם אלא רק מפנימי לחיצון לבד שהכתר דהיסוד שהוא יותר חיצון והוא קרוב יותר למעלת מדרגת א"ס הוא איכות הצמצום בו יותר מעוטה והמלכות שבו שהיא מבפנים לכולם ורחוקה ממעלות א"ס יותר מכולם הוא איכות הצמצום בה יותר מרובה אבל עכ"פ הוא שהצמצום דכ"א הוא רק בעיגול והוא בכ"א בהשואה אחת ובאיכות אחת בכל כמותה ועל כ"ז הנה האריך הרב בזה ללמדינו על כל הנז' ואמר כי עכ"פ הוא שהצמצום היה עגול מכל סביבותיו בהשואה גמורה ולא היה בתמונת מרובע בעל זויות נצבת [בבחי' קומת פרצוף דעשר ספי' שבו] לפי שגם א"ס צמצם עצמו בבחי' עגול בהשואה אחת מכל צדדים והסיבה היתה לפי שכיון שאור הא"ס שוה בהשואה גמורה הוכרח ג"כ שיצמצם עצמו בהשואה אחת מכל הצדדים כו' וזהו מה שמסיים ואמר והסבה היא בעבור שהוא שוה בכל מדותיו ור"ל על בחי' עשר ספי' הכמוסים בו שהם ג"כ רק בבחי' עגול ובהשואה אחת וכנז' :

והנה האריך הרב בכ"ז ללמדינו ולהבינו בינה. על עומק ב' ענינים. א' הוא על כוונת הצמצום אשר בכל ענין זה והנה

הוא השורש דכל גבול ומדה כנודע והאריך הרב עליו לבאר שהוא באמצע ואור א"ס מקיפו בכל סביביו בהשואה אחת ומלמדינו בזה כי כל היסוד והשורש דגבול ומדה הוא עומד לעולם באור א"ס המקיפו והוא תלוי עליו ונשוא עליו והרי ממילא הוא שאין למציאות דהגבול ומדה יסוד החלטי כלל כי הוא תלוי לעולם על אור א"ס. שהוא הפרי ועומד לעולם הגבול ומדה רק ברצונו לבד וברצותו חוגג וברצותו ממוגג והוה היסוד העיקרי של כל המציאות כולו רק אור א"ס לבד אשר ממנו הוא אור הנסיי ומזה הוא כל הנסים הנאמר בתורה ובנביאים וכ"ז הוא משום שעיקר יסוד דהמציאות כולו הוא תלוי לעולם רק על אור א"ס. ובזה סרה ומסולק כל טענה ותלונות החוקרים בענין הנסים והוא כי דעתם וטעתם הוא שהגבול ומדה הוא ביסוד החלטי שלא ישונה. והוא הפך האמת והכ' וכבר הארכנו בזה בספר הכללים כלל ב' ע"ש ותמצא:

ענין השני אשר מלמדינו הרב כאן בארוכת דבריו שהוכיח לבאר שהעולם הוא באמצע ואור א"ס מקיפו בכל סביביו בהשואה אחת, הנה מלמדינו בזה, על השורש דהיו"ד ספי' הכמוס ונעלם בא"ס, שהם רק בבחי' עגולים והוא על מה שהתחיל ואמר בתחילת ענף ב' דעניינו היש בזה מחלוקה גדולה בין המקובלים במצב הספי' אם שהם בבחי' עגולים או שהם בבחי' קו אחד או שהם בבחי' ג' קוים. ועל זה מבאר הרב שכל השטות כולם יש מקום לדעת כל א"א, כי הי' ספי' הכמוס ונעלם בשרשם שאין סוף הם עגולים, זה לפנים מזה, ולמטה בסמוך מבאר ג"כ כי אח"כ נתגלו ונסדרו בבחי' ג' קוין, ולקמן בדרושי נקודות יתבאר גם כי תחילת יציאתם היו רק בקו אחד זה למטה מזה והרי עכ"פ כי כל שיטת המקובלים בזה הם כולם אמת, וכמו שיתבאר בדרושים הבאים טעמן ונמוקן. ר"ל גודלם ותועלתם דכל אחד ואחד מה שבזה נסדרו בג' קוין ובזה היו רק בקו אחד, כמבואר בדרושים הבאים ובפרט בדברינו בספר הכללים כלל ט"ז וכלל י"ז ע"ש בארוכה ובדברים עמוקים בזה:

אמנם בענין מה שבשורשם הנעלם אשר בא"ס הנה הם בבחי' עגולים. לא השמיענו הרב בזה דבר. אך הענין בזה הוא כי הנה הם רק על הוראת תכלית האחרון דכל המציאות כולו שאז יתבטלו כל המסכים וכל חלוקי המדרגות דמעלה ומטה ויחזרו וישובו כולם לאור א"ס שיאר בכולם בהשואה אחת והוא בבחי' הי' ספי' הכמוס ונעלם בו שהם כולם בבחי' עגול ובזה יאר המציאות כולו אחר שישובו אליו בתכלית האחרון דכל התכליות, מאור הא"ס הכמוסים בו. ובזה יאירו כולם בהשואה אחת, וכמו שאמר הרב לעיל בסמוך כי אין תמונה כ"כ טוב כמו תמונת העיגול, והוא סוד התכלית הנצחי שיאר אורו ית"ש בהשואה אחת בכל מקום וע' דברינו בזה בהקדמה לספר הכללים ע"ש ותבין, אמנם עכ"ז הרי גם בחי' שורש הספי' הכמוס ונעלם בו הנה הם ג"כ בבחי' י' ספי' מכתר עד המלכות, והם זה לפנים מזה, והרי אינו דומה אור הכתר לאור החכמה ואור החכמה לאור הבינה ואור הבינה לאור החסד וכן כו' כו' עד המלכות, אלא ע"י שהם זה לפנים מזה הנה הם נכללים כולם באחד והם כולם רק אחד. כי נכללים כולם יחד זה בזה, ודי בזה והבין, וכבר בארנו הדברים הללו במקומות רבים מדברינו והשי"ת יאר עינינו במאור תורתו ויעלה לפניו כל דיבורינו וכל הגיונינו בזה לרצון לפניו ית"ש כי עומק כל כוונתינו בזה, הוא רק למען שמו ותורתו יתברך ויתעלה שמו לעד ולעולמי עולמים:

[יא] **כי** היכלות ומה שבהם הם עגולים, וכל זה הוא משום שהעולם דעניינו שהוא המקום לכל העולמות כולם, שכולם הם בתוכו והוא ההיכל הראשון היכל הכללי אשר בתוכו עומדים העולמות כולם, הנה הוא רק בעיגול וכנז'. ולכן נמשך מזה תכונת כל ההיכלות שבכל העולמות. שהם כולם ג"כ רק בעיגול וע' לקמן אות ל"ד;

[יב] **עוד** יש סבה אחרת והוא בעבור הנאצלים כו' ר"ל כי מהסיבה הקודמות היה משמע שכן הוא הענין ממילא ובהכרח, ובאמת רחוק ומשולל הוא כ"ז מלומר בו איזה ענין. ממילא והכרח ח"ו. בכל הגילויים דא"ס ית"ש אלא שכל סדרי גילוייו כולם הם בכוונה ורצון ולטעם ותועלת גדול לכל מה שנעשה בהם. ולכך בא לבאר לנו הסיבה הזה שאמר עתה, עיקר הטעם על הגילוי דא"ס עצמו (אשר הוא ג"כ מכלל הגילויים וכנ"ל) מה שהיה גילויו בהשואה אחת שהוא בעיגול ואמר שהוא לתועלת שורש הנאצלים הכמוס ונעלם בו וכדי שיהיו הם ג"כ רק בבחי' עגולים, כי ע"י ימשך על ידיהם שפעת אור א"ס למטה בהשואה גמורה מכל צדדיהם וכמו שמפרש והולך וע"ש הרב בלשונו. בעבור הנאצלים אשר עתיד להאציל אח"כ בתוך המקום החלל ההוא הריק ופנוי כנ"ל, כי בהיות הנאצלים בתמונת עגולים, הנה אז יהיו כולם קרובים ודבוקים בא"ס הסובב אותם בהשואה אחת גמורה, והאור והשפע הצריך להם יקבלום מן א"ס מכל צדדיהם בשיקול א'. משא"כ אם היו הנאצלים בבחי' מרובע או משולש וכיוצא בשאר תמונות. כי אז היו בהם זויות בולטות קרובות אל א"ס יותר משאר צדדיהם ולא היו מקבלים אור א"ס בהשואה אחת, ע"כ לשון הרב אשר לפנינו. והם להורה צריכים ביאור, כי הרי בדבריו למטה בסמוך הרי הולך ומבאר לנו כי עיקר האצילות אשר אנו מדברים בו הנה אדרבה הוא כי הוא רק בבחי' יושר ואמר מפורש כי כמעט כל ספר הזוהר והתיקונים רוב דבריהם כולם מתעסקים בבחי' היושר, והרי עכ"פ הוא כי עיקר האצילות אשר אנו מדברים בו הוא רק בהי' ספי' דבחי' יושר:

אמנם הוא כי בדבריו למטה הרי מבאר לנו כי הם באמת ב' בחי' אחד י' ספי' דבחי' עיגולים ואחד י' ספי' דבחי' יושר ומבואר בדברינו שם כי העיגולים הם בבחי' הד' יסודות, וע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם בבחי' עגולים, והי' ספי' דבחי' יושר הנה מהם הוא כל מציאות הפרטיים ע"ד מציאות הדצח"מ, והם כולם בבחי' יושר, אמנם יסודם הוא בהד' יסודות ארמ"ע אשר הם בבחי' עגולים, ועכ"פ הוא כי הם ב' בחי' אחד כללים שהם הד' יסודות שהם עגולים ואחד פרטים שהם כל מציאות הדצח"מ שהם כולם בבחי' יושר, ועד"ז הוא בכל עולם ועולם, והנה העגולים שבכל עולם שהם בחי' הד' יסודות כנז', הם העולם עצמו אך היושר שהם כל חלקי הדצח"מ בכל פרטיהם שהם המון ברואים לאין תכלית הנה הם המציאות שבכל עולם וכל זה הוא כן באצילות וכן בבריאה וכן ביצירה וכן בעשיה, וכל העסק והדיבור וההשכלה וההתבוננות הוא לעולם רק בבחי' המציאות דהדצח"ם בכל פרטיהם, שהם היושר שבכל עולם כי הם כולם בבחי' קומת פרצוף אדם כנודע. אבל בהיסודות הנה כמעט שרחוק ההשכלה וההתבוננות בהם משום שהם רק בבחי' כללים וכללי כללים והם רק על בחי' ארמ"ע הפשוטים שהם היסודות הכלליים וכמו שבארנו במקום אחר. אמנם כל מה שמדבר הרב כאן בענין העגולים ואמר כי לכן היו הנאצלים בבחי' עגולים כדי שיהא קבלתם מא"ס בהשואה. הנה כונתו בזה הוא על העגולים דאצילות שהם בחי' הד' יסודות שבהם וע"ז אמר שלכן הם בבחי' עגולים כדי שיהא קבלתם מא"ס בהשואה אחת כמו שמפרש והולך כי ע"י שקבלת היסודות הם בהשואה אחת הנה ממילא נמשך מזה התועלת והמעלה הזה להיושר ג"כ שהם בחי' הדצח"מ שהרי כל שפעם ויניקתם הרי הוא לעולם מהיסודין תמיד, אמנם הם עצמן הנה הם באמת רק בבחי' יושר ובהם הוא כל העסק והדיבור וההשכלה וההתבוננות ועכ"פ הוא כי מה שאמר הרב בענייננו שהוכרח הוא להיות הנאצלים אשר נעשו במקום העולם להיות עגולים כדי שיקבלו מא"ס בהשואה אחת הנה הגם שבאמת הוא כי עיקר האצילות כולו הוא רק בבחי' יושר כמו שמבואר למטה, אך כוונתו הוא על העגולים דהאצילות, שהם הבחי' הד' יסודות, אשר הם הוכרחו להיות עגולים כדי שיהא כל שפעת ויניקת היושר דהאצילות שהוא האצילות העיקרי, מאור א"ס אשר בהשואה אחת ודי בזה:

[יג] **ובסוף** ענף ג' יתבאר טעם למה הוצרך ענין העולם ומה עניינו, והנה מבואר שם שכל צורך העולם

ועניינו

ומינו הוא לערך מציאות הכלים ולכל שורש דגבול ומדה כי הצמצום הוא שורש העביות אשר מזה הוא כל בחי' גוף וכלי וכן הוא כי ע"י הצמצום נעשה כל בחי' גבול ומדה וכנודע. אמנם צריך ביאור מה שאמר הרב בענינו כי לקמן יתבאר הטעם למה הוצרך ענין הצמצום, הלא כבר מבואר לעיל בכל דבריו כי כל ענין הצמצום הנה הוא כדי לעשות מקום להעולמות כולם, וכן מה שאמר הרב. וגם בדברינו לעיל. שהצמצום הוא שורש דכל בחי' עביות וכלים הרי גם זה להאורה אינו מובן כי הרי הרב אמר שהצמצום הוא חלל פנוי וריקני כנ"ל א"כ הרי הוא העדר גמור ואין בזה בחי' עביות כלל, אך עומק הדברים הוא כי צריכים אנו לדעת ולהבין כי כל דברי האריז"ל הם ככל דברי התורה אשר לא כמו שנכתבו נקראו וכל ענין ההעדר וחלל פנוי ואויר ריקני, שאמר הרב, הנה הוא רק על הגילוי שבו אבל בעצם הנה היה הצמצום כולו בחי' כח המסתיר ומגביל לכל אור ומציאות הניתן בו וזהו מה שידע המשכיל יתי"ש בהתהוות הצמצום, כי נתגלה בו בכח גבולי, אשר על ידו הוא הגבול והקצבה והמדה והתחום הנמצא עתה בכל המציאות כולו כי הגם שהוא יתי"ש הוא בלתי גבול ובלתי תכלית והוא אור א"ס, עכ"ז הרי פשוט הוא כי ממנו לא יפלא שום דבר ויש לו כח להמציא את הגבול ג"כ, וזהו הכח הנה הוא ג"כ עצם כח החושך המחשיך ומסתיר לכל אור ומגביל אותו וכן הוא עצמו ג"כ כח העביות והוא שורש ושורש לשורש לכל בחי' גוף וכלי ושורש לכל בחי' חומר וגשם, וע"י כח הגבול ומדה שבו. הנה הוא השורש לכל הנפרדים כי הוא נותן גבול ומדה לכ"א ונעשו עי"ז לנפרדים, כי ע"י הגבול ומדה שבכ"א הנה נעשו לנפרדים רבים אין תכלית. כי הוא מקמץ ומצמצם את כ"א, מעצמו אל עצמו, וע"י זה הוא מתעבה וכן ע"י זה נפרד כ"א מזולתו, וממנו הוא כל הריבוים כולם, אשר יצאו ונעשו בהעולמות בי"ע, וכן הנה יש בכח הזה תכונות רבות אין חקר, ככל הראוי להמציאות כולם שיצאו אח"כ שכל אחד הוא משונה מחבירו בחומרו וצורתו וגווניו ותוארו ובכל השינוים כולם הנמצא בהעולמות בי"ע הם כולם מבחי' הצמצום הזה. שהוא שורש השרשים לכ"ז:

אמנם אותו הכח שהוא לעצמו אין לו גילוי כלל והוא ממש כבחי' העדר וריקני וחלל פנוי, כי הוא בעצמו הנה הוא היפך המציאות, כי ע"י כח המחשיך ומסתיר שבו, הנה הוא שולל לכל מציאות ממנו, והוא שולל ג"כ מלהבחין בו שום כח מתכונותיו הנעלמים בו, כי הנה כל בחי' דגבול ומדה [שהם מכחותיו הנעלמים בו] הרי הוא אינו מתגלה בהם אלא רק כשיש לו על מה לשלוט. וכן תכונת כח העביות אשר הוא ע"י קימוץ וצמצום, הנה הוא ג"כ רק כשיש לו על מה לשלוט, וכן כל כחותיו הנעלמים בו הנה אין גילוי להם אלא רק על איזה נושא ששולט עליו ומגלה את כחותיו בו, אבל עצם כח הצמצום לבדו [כשאין לו במה להשתמש בכחותיו עליו] הנה אי אפשר להבחין בו מאומה ואי אפשר לעמוד עליו מה שהוא כי הרי הוא בעצמות שולל ומדחה את כל נמצא והרי הוא היפך מציאותו, ותכונתו, כשני הפכים בנושא אחד, וזהו מה שאמר הרב כי הוא חלל ריקני ואויר פנוי, משום שלא נופל באמת על עצמותו שם מציאות כלל אמנם הוא כח מתעלם ומתדבק אל כל מציאות, וגורם להעשות ציורי המציאות וגבוליו על ידו, ובאשר שהוא באמת כח חזק ותקיף למאד, אלא שהוא נעלם כנז', לכן מכנה אותו הרב ג"כ בשם אויר, וכנודע שהאויר הנה הוא אינו העדר אלא אדרבה הוא שהוא החיות לכל חי, והנה מכ"ז נתבאר לנו שאין להצמצום גילוי כלל אלא רק ע"י הקו דא"ס אשר נתפשט בו אח"כ ומהקו הנה יצא ונעשה כל המציאות כולם וכמו שמבואר למטה בדברי הרב ועל אותן המציאות שנעשה בו מהקו הנמשך בו הנה על זה נתגלה הצמצום עליהם בכל כחותיו שאמרנו בו:

אמנם הנה יש עוד ענין בזה מה שקורא אותו הרב בשם אויר [והרי הוא אינו העדר ממש] הענין בזה הוא כי באמת הנה אינו נשאר הצמצום ריקן מאור מכל וכל, אלא שנשאר בו, [אחר הסתלקות אור העיקרי שבו הנה נשאר מאותו האור עצמו] רשימת אור מהאור הראשון דא"ס אשר נסתלק, וכמ"ש הרב בכלל זה לקמן בספר עקודים רפ"ו, כי לעולם הוא, כל אור שעולה ומסתלק, הנה מניח קצת הארה למטה במקום שהיה שם ואינו מסתלק לגמרי בכולו ואותו ההארה הוא נשאר למטה לעולם ואותה ההארה היא נקרא, רשימו, כי הנה היא רק בבחי' רושם לבד מהאור הגדול הראשון שהיה שם בתחלה וכן כתב הרמ"ז ז"ל בענין הזה, בכ"י (הובא בספר שמן ששון ענ"א אות ב') ואמר שם בפירוש גם בענינינו כי בהסתלקות האור דא"ס הנה נשאר באותו המקום רושם אור כו' (וכמו שיובא לשונו לקמן אות י"ד) ובאותו הרושם אור שנשאר שם, הנה היה להצמצום, נושא ומציאות במה להשתמש, ויותר נראה והוא העיקר, כי הנה הגם שמהאור הראשון ממש אשר היה שם בתחלה הנה לא נשאר ממנו אלא רק רשימו לבד וכנז' עכ"ז הנה גם אחר שעלה ונסתלק הנה נמשך הארתו ממנו תמיד ומאיר בהצמצום אור גדול כי מכיון שהוא עומד סמוך וקרוב אליו הנה נמשך שם הארה גדולה עכ"פ ומאיר הצמצום בתוקף אור הרבה מהארת אור א"ס הנמשך שם תמיד והוא מאור א"ס המקיף. וכן כתב הגר"א בסוף תז"ח בדף מ' ע"א בד"ה, בטהירו, כי פי' טהירו הוא אור עליון אשר בסוד הצמצום ששם מאיר אור א"ס ותוקף האור אשר אין למעלה ממנו נמשל לצהרים שהוא תרגום טהירו ושם הוא עיקר שורש האור, כי אור, הוא דבר שמאיר מאחר, אור השמש, וכיוצא בו, אבל דבר המאיר אין נקרא אור. לכן שם [ר"ל בהצמצום] הוא האור, והוא אויר הקדמון. כד נפיק יו"ד ממנו נשאר אור, עכ"ל. ור"ל אשר שנסתלק משם האור דא"ס העיקרי ונשאר הצמצום למטה ומקבל הארה מהאור א"ס שעלה למעלה אז נקרא הצמצום בשם טהירו על שם האור שמקבל מלמעלה. ואין לומר שכוונתו הוא על האור שמקבל הצמצום מהקו כי הרי הקו, אינו מסתלק משם לעולם ח"ו, והוא נעשה עם הצמצום לאחד. ואינו נקרא זה שמאיר מאחר. אלא כוונת הגר"א הוא על ההארה שנמשך בהצמצום תמיד מהאור א"ס המקיף, ומשום שהרי הוא סמוך וקרוב אליו. והוא כמ"ש הרב במסי ולא מסי פ"ג כי כל זמן שעומד האור בפתוח מג' ממקורו עדיין נמשך שם מעיקר אור עצמו ג"כ, וכן הוא כאן בענינינו. והרי היה שם עכ"פ אור גדול. והנה באותו האור, היה משתמש הצמצום ונעשה על ידו כל בחי' העביות הראוי להם לבחי' הכלים שבהם:

והנה עומק הענין דכל שימושי הצמצום בכל בחינותיו ר"ל בכל תכונותיו שאמרנו בו לעיל איך שנעשו הנה היה ע"ד שאמר הרב בעקודים רפ"ג ושם פ' ה' ו' בענין הכלי דעקודים, בכל סיבתה והתהוותה כן עד"ז הנה היה למעלה למעלה בכל שורש בחי' כלים אשר מאחר אור א"ס ולמטה [כי בכ"א ישנו בחי' כלי לפי ערכו כמתייחס בו. אמנם בכל האורות אשר למעלה מהעקודים אי אפשר לדבר בזה כ"כ ברום גבוה כזה כי הרי פשוט הוא כי גם אחר כל דברינו שכתבנו בזה בענין תכונות הצמצום עכ"ז הנה במקור הצמצום אשר בענינינו הנה האמת והעיקר הוא כי כאן הוא הכל מוזכך מאד וכאן הוא רק אור בהיר וכל מה שאמרנו בו לעיל הנה כאן הוא רק בבחי' שורש השרשים הנעלם לכל תכונותיו וסדריו ועניניו וכל דברינו אשר אמרנו בו הוא משום שכל מה שנתגלה למטה הנה בהכרח הוא שישנם שורש לזה למעלה והבן זה מאד בעומקא דליבא והשי"ת ברחמיו יכפר. אך עכ"פ הוא כי בדברינו הנז' הנה יובן לנו מה שאמר הרב לקמן סוף ענ"ג שע"י הצמצום נעשה ההוות הכלים הגם שנודע הוא בכל בחי' כלי לא התחיל אלא רק מהעקודים ולמטה, אך הכוונה הוא שע"י שורש השרשים הנעלם וכנז' ודי בזה:

[יד] **לגלות** שורש הדינין כדי לתת מדת הדין אח"כ בהעולמות, כי כל הסתלקות האור הוא לעולם ע"י כח הדין כי מדת החסד תכונתו להתפשט בלי גבול והוא טוב ומטיב לרעים ולטובים

ולסובים והוא מתפשט ומשפיע תמיד אבל בחי׳ הדין שהוא דן כ״א לפי מעשיו הנה נפסק על ידו האור והשפע לפי הצורך והראוי עפ״י הדין והמשפט. והכל גבול וקצבה ומדה הוא לעולם רק מבחי׳ הדין ונתגלה הכח הזה ע״י הצמצום דעניננו וניתן מאז מדת הדין בעולם אמנם אותו הכח דהצמצום עצמו ומציאותו, מהיכן שנתהווה, הנה מבאר הרח״ו ז״ל בספר ה״י, הובא לשונו בספר שמן ששון ענף א׳ אות ב׳, ומבואר שם, כי הנה בהסתלקות האור דא״ס נשאר באותו המקום רושם האור לבד (והנ״ל אות י״ג) אך מה שגורם לו להסתלק הנה הוא כח הדין והגבורות שהיה שם, כי זה מוכרח שיהיה שם ג״כ כח הדין והגבורות שהרי כל מה שלמטה מוכרח שיהיה שורש למעלה, אמנם הוא שם בתכלית הרחמים אבל עכ״פ הוא כי מוכרח שיהיה שורש הדינין והגבורות למעלה שאם תאמר ששורש הדין לא היה שם הרי הוא חסר ח״ו ואינו נקרא שלם בתכלית השלימות אלא מי שלא חסר לו שום דבר אלא ודאי שיש שם כח הדין ג״כ, ואותו הכח היה מעורב בכל מציאותו ית״ש אלא שלא היה נרגש ולא היה מתעורר כלל שהכל תכלית הרחמים והשעלה ברצונו ית״ש להאציל העולמות, קיבץ כל שרשי הדין והגבורות שהיה מובלעים בו. פי׳ שגלה אותם מעט. ונעשה זה בבחי׳ יש מאין שמתחילה לא היה שום דבר אלא הוא ית״ש תכלית הרחמים ולא היה נרגש בחי׳ הדינין והגבורות כלל ולא היה מתעורר כלל והנז׳. ועתה נתגלה מעט אותו השורש בו ואופן גילויים הנה אי אפשר לדעת ולדבר בזה כלל. מחמת גודל העלמם ולכן אלו הגבורות נקרא יש שנתגלה מאין, ונתקבצו אל מקום אחד ונסתלק הרחמים מאותו המקום. ע״כ מדברי הרח״ו ז״ל הנ״ל. והרי מבואר מזה עכ״פ כח דהצמצום ומציאותו מה שהוא כי הנה הוא מבחי׳ הגבורות והדין שהיו כביכול כמוס בשורש ונתפשטו ונתגלו ומזה הוא ג״כ כח ותכונת העביות אשר בהצמצום והנ״ל, והנה היה גילויים ע״י הסתלקות האור ע״ד שכתב הרב בהעקודים רפ״ג, עש״ה, והרשם אשר בעגלם, נתהווה ונעשה ע״י התפשטות האור שבתחילה אשר היה נתפשט באותו המקום שנסתלק משם אח״כ כי כל התפשטות גורם עיבוי כמ״ש הרב בסדר אבי״ע פ״א ועי׳ במבו״ש שער א׳ פ״א שאמר שם בענין הצמצום דעניננו כי מזה תבין כל שאר הצמצומים שנזכרים במקומם כמו צמצום דא״ק שנעלם עצמו להוציא עולם הנקודות, כמ״ש לקמן בנקודות פ״ב וכן שם בסוף פ״ג בענין הכלים אשר נעשה ע״י הצמצום והנ״ל אות י״ג ואמר שם במבו״ש ספ״ב (בדפוס שאלוניקי) והנה עד״ז היה בעולם הנקודות והעקודים בעשיית הכלים שלהם עי״ש. והרי מבואר מכ״ז כי היה הכל בסדר אחד והיה גם כאן על אותו הסדר ובכל אותן הענינים שמבואר שם וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל א׳ וכלל ב׳ ובכ״מ, ומזה תראה אמיתת דברינו בספר הכללים אשר יסוד כל הספר הנה הוא לבאר איך כל העולמות כולם נתייסדו בסדר אחד כי הרי הם נשתלשלו זה מזה וכל עליון עם התחתון אשר למטה ממנו הנה הם כחותם ונחתם. והרי הם כולם בסדר אחד עכ״פ אלא שבכל אחד הנה הוא לפי מציאותו וענייניו המתייחסים בו וא״כ הרי כל מה שמבאר הרב לקמן בעקודים רפ״ג ושם פי׳ ה׳ ו׳ בענין הכלי דעקודים וגילויו ומציאותו כן עלינו להבין בעומקא דליבא במציאות העולמות דא״ס אשר למעלה למעלה וכן הוא ג״כ בענין הצמצום. דעניננו בבחי׳ הכלי הנעשה בו. כמ״ש הרב לקמן סוף ענף ג׳, הנה הם כולם בסדר אחד אלא שבכ״א הוא לפי ענינו והכ״ז. וכן הוא ג״כ בכל בחי׳ דין ועביות שאמרנו בו, הנה פשוט הוא שהוא רק לפי ערכו ובערך עצמות דאור א״ס אשר נסתלק משם, אבל בערך העולמות שלמטה הנה נקרא כל העולם דקו ולצמצום רק בשם, טהירו עלאה ואויר קדמון והנ״ל, והוא עצמו בתכלית הטוהר והזך והאור והזוהר, וכן הוא ג״כ בתכלית הרחמים. אלא שממנו מתערין הדינין למטה, והוא אך רק בבחי׳ שורש השרשים לבד לכל בחי׳ הדינין והגבורות ולכל העביות דהגוף והכלים, ועי׳ בכ״ז עוד במבו״ש בתחלתו פ״א ופ״ב ודי בזה:

[טו] **וכח** ההוא נקרא בוצינא דקרדוניתא, וכן אמר הגר״א בליקוטים שבסוף ספד״צ כי הקו והצמצום הם סוד אוירא ובוצינא ע״ש והבן, ובמבו״ש פ״א, אמר הרב, אמנם הבט נא וראה ענין הצמצום הזה מה ענינו ויובן בפסוק מי מדד בשעלו מים הר׳ כי הבינה נקרא בוצינא דקרדוניתא לפי שהיא שורש הדין ומינה דינין תליין והיא הנקרא מי, כמבואר כל זה בתיקונים תיקון ה׳ ולהיותה גבורה ודין, לכן כל מדת האצילות היה על ידה לפי שמדת החסד מתפשט בלי גבול אמנם הדין איננה מאיר אלא במדה ובמשקל הו׳ ע״ש, והנה מה שאמר הרב ז״ל כי נעשה הצמצום ע״י הבינה הנה הוא מרמז על דברי קבלת ר״י סרוג ז״ל שנעשה פרגוד מבפנים להחלל דהצמצום, לאור א״ס המקיף שלא יכנוס מבפנים להחלל, ואותו הפרגוד הוא מבחי׳ בינה, שהיא שורש הדינין, ועי׳ בכ״ז בדברינו בספר הקדו״ש שער הפונה קדים, ע׳ שם פ״ה ותמצא ותבין, והנו שאמר בלשונו אשר במבו״ש הבט נא וראה לומר שהוא מרמז על ענין עמוק, והוא על דברי ר״י סרוג הנז׳, כי הרח״ו ז״ל לא רצה לדבר בזה מחמת רום גבהו ולא זכינו בדברי הרח״ו ז״ל בזה מאומה אלא רק באותן מילין אחדים אשר מרמז לנו במבו״ש הנז׳ וכל עומק דברים הללו הוא נתגלה לנו רק ע״י הקדוש ר״י סרוג ז״ל וע״י תלמידו הקדוש רמ״ע מפאנו ז״ל זיע״א, ובארנו אותם תכלית״ש בשער הפונה קדים הנז׳ כל מה שחננו הקב״ה בזה.

[טז] **ונל״ד**, הוא דברי הרח״ו ז״ל עצמו, כי נקודה אמצעית של א״ס שם היה בחי׳ שורש הדין שנתגלה אח״כ למטה וכן ממנו נעשה המקום שהוא דוגמת הכלי, וממה שסובב על הנקודה ההיא, נמשכו חיצוניות העולמות ומהיותר סובב נמשך פנימיות, ודי בזה שלא נחטא כו׳. הנה פשטות דבריו משמע דמ״ש ומה שסובב כו׳ ומהיותר סובב כו׳ ר״ל על בחי׳ דאור א״ס המקיף, כי הוא הסובב את הצמצום, שהוא המקום והכלי לכל העולמות כולם שנעשו בו, ואותו המקום והכלי הנה הוא נעשה מנקודה האמצעית שאמר, אך באמת קשה מאד לכוון כן בכוונתו, כי הרי לקמן מבאר והולך שכל מציאת דהעולמות כולם הם נעשו רק מהקו, וכמו שמפורש בכל דבריו למטה, ואיך ירכיב הרח״ו ז״ל בעצמו לתלות את מציאת העולמות ולומר שנמשכו מאור א״ס המקיף נוסף, באין הכרח לו כלל על זה, כי הרי מבואר הוא למטה באר היטיב איך שנמשכו כולם רק מהקו וכל סדר המשכתם ממנו הכל מפורש, ועוד כי הרי מבואר הוא בשער הקדמות דף ט׳ סוף ע״ד וכן במבו״ש ש״ב ח״א פ״ג כי המקום הוא יותר זך וגדול ומעולה מן העולם עצמו וא״כ איך אפשר לומר שמציאות העולמות עצמן ימשכו מן אור א״ס המקיף, והמקום שלהם הרי הוא רק הצמצום, אמנם יש לומר דכוונתו הוא באמת ג״כ רק על האור דהקו הנמשך מאור א״ס המקיף לצורך המציאות דהעולמות כולם, והנה ע״ז אמר כי המשכת האור אשר בהקו מה שנמשך בו מאור א״ס המקיף, מהבחי׳ הסובב להנקודה האמצעית אשר בו נעשה הצמצום הנה מזה נמשך ונעשה חיצוניות דהעולמות ומה שנמשך בהקו מהיותר סובב שבא״ס המקיף הנה מזה נמשך ונעשה הפנימיות דהעולמות והרי לא נעשה באמת העולמות כולם רק מהאור הנמשך בהקו לבד, והוא אחר שנמשך בהקו מאור א״ס המקיף, ונתצמצם ונחלש ונתמעט בו האור הרבה ע״י שהוא רק קו דק, ונעשה בו ע״ז כל האור הנמשך בו רק בבחי׳ מדרגה אחרת לגמרי וכנודע, ומה שאמרנו שהמקום הוא יותר גדול ומעולה מהעולמות עצמן הוא משום כי עיקר המקום הנושא וסובל את הכל, הנה הוא רק אור הרשימו אשר נשאר בהצמצום מהאור שבתחילה, ונשאר הארה ממנו אחר הסתלקות האור העיקרי דא״ס, ומשום שאותו הרשימו הנה הוא מהאור שבתחילה לכן הוא יותר זך ומעולה מהאור הנמשך בהקו כי הרי הוא מאור א״ס העליון עצמו, לכן הוא יותר גדול באיכותו מהאור הנמשך אח״כ בהקו שהוא אחר שנתצמצם בו עכ״ש.

ומלמדינו הרח״ו ז״ל בדבריו כאן על מציאת העולמות הנעשים מהאור הקו אשר הם נבחנים בחיצוניות ופנימיות כנודע הנה מלמדינו הרח״ו ז״ל את שורש חלוקי בחינותיהם

בחיצוניהם, כי כל מה שהוא יותר פנימי הנה הוא מאור א"ס המקיף היותר עליון ועי"ז הם נבחנים ונעשים בחיצונית ופנימית כי הם תלויים בשורש המשכתם אשר בא"ס המקיף, מפנימי לפנימי שבו, ומשום שבא"ס המקיף אי אפשר לנו להבחין בו חלוקי שונות ח"ו לכן אמר הרח"ו ז"ל בלשונו הנ"ל ודי בזה שלא נחשה ור"ל להזהיר שלא להרחיב הדיבור בזה כי אסור להתבונן למעלה מהצמצום ומכש"כ להבחין שם איזה חלוקי בחי' ח"ו, ואח"כ אמר עוד והזהר שלא תחשוב כי גם בנקודה ההיא היה גילוי דין ח"ו, ור"ל כי גם על הצמצום אסור לחשוב שיש שם בחי' גילוי דין ח"ו, כי הוא כמו שאמרנו לעיל. שכ"ז הוא הכל רק בבחי' שורש השרשים הנעלם. אבל הצמצום הראשון עצמו הנה הוא אור זך ובהיר כי הוא טהירו עלאה ואויר קדמון וכנ"ל:

[יז] **והנה** אחר הצמצום הנ"ל אשר אז נשאר מקום החלל הרי הנה כבר היה מקום ור"ל כי הנה נעשה ע"י הצמצום ג' הכנות לצורך המציאות דהעולמות. אחד הוא המקום הנושא וסובל את כל המציאות הניתן בו בכל מלואו והוא ע"י הרשימו שנשאר שם מאור א"ס שבתחילה, ועי"ז הנה נקרא הוא ית"ש בשם, מקום, כי הוא מקומו של עולם שנושא את כל המציאות כולו בכל מלואו לעולם, והשני הוא כח הגבולי שבתוכו שע"י הוא הגבול והמדה והשיעור והתחום לכל המציאיות כולם והשלישי הוא כח העביות אשר בהצמצום שעי"ז הוא הגוף והכלי אשר לכ"א, והנה אחר שהכין בהצמצום את כל אלו ג' ההכנות לפי רצונו ית"ש אשר יסד עליהם את המציאות כולו, הנה המשיך שם את אור הקו להמציא את כל המציאיות כולם בכל כמותו ואיכותו ותכונתו דכ"א כפי רצונו ית"ש אשר רצה בהם והמציא אותם בכל תיקוניהם ונעשה כ"ז ע"י אור הקו אחר שנכנס בהצמצום וכמו שמפרש והולך:

[יח] **באמצע** אור א"ס ממש הנ"ל, הנה חזר הרב בזה על דבריו הראשונים שהיה כל הצמצום באמצע אור הא"ס ממש והוא כדי ללמדינו ולקבוע בלבינו, כי הנה הגם שהמציא את כל המציאות בגוף וכלים ובגבול ומדה לכ"א והוא ג"כ כל מציאת והנהגת הטבע שבהם, עכ"ז הנה אור א"ס מקיף אותם מכל צדדיהם ועומדים ותלוים רק עליו שהוא על אור א"ס, ועי"ז הנה אין להגבול ומדה שבהם וכן לכל בחי' הטבע הנה אין להם יסוד החלטי כלל ואין להם שליטה עצמותית כלל אלא תלוים הכל תמיד ברצונו וכנ"ל, וזהו שאמר כי הם כולם רק באמצע אור א"ס ממש והרי אין להם שליטה עצמותית לכל הגבול והטבע שבהם, אלא שאור א"ס מקיף אותם מכל סביבותיהם בשוה ונתייסדו כולם רק עליו ומנהיג אותם תמיד רק ע"פ רצונו, והנה בזה נתבטל כל טענות ותלונות החוקרים מה שדוחקים תמיד לקרב את הניסים אל הטבע בכל אפשרי משום שלדעתם נתייסד כל הבריאה רק על הטבע ועליה חתם התורה ואמר וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, ואח"כ הרי אין אחר הטבע כלום, אך האמת לא כן הוא, כי יסוד כל הבריאה כולה הנה תלויה רק על אור א"ס, והם העשרה מאמרות אשר בהם נברא העולם כנודע, וכל אלו העשרה מאמרות הם כולם גילוי דאור א"ס אשר נתגלה בהם להמציא את כל הבריאה כולה, להיותם כולם נשואים עליו תמיד, שהוא רק על רצונו ית"ש, וברצונו מונהג וברצונו ממונהג, ועי"ז חתם התורה וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, והוא משום שהם נשואים כולם רק עליו, והוא ענין העשרה מאמרות הנאמר בכל אחד, ויאמר אלקים שהוא סוד א'מ'ר' ו'ק'ב', הנמשך מרזא דאור א"ס ית"ש, כי ויאמר אלקים, הוא גימ' א'מ'ר' ק'ב'. והוא סוד א'מ'ר' ו'ק'ב' שאמרו בזוה"ק פ' תרומה קס"ג ובדברי הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה' ו', והוא ע"י האור דשם מ"ה, אשר עליו נאמר ויאמר אלקים יהי אור, והוא מסוד אור הגנוז אשר בו נברא העולם והוא יסוד העולם תמיד אשר עליו הוא מתקיים כמ"ש בזוה"ק פ' תרומה קמ"א סע"ב וקמ"ט רע"א, וכמ"ש במדרש שמו"ר פ' ט"ו סי' כ"ב, הרבה מעשים כתב משה בתורה סתומים עמד דוד ופירשם, אלו מוציאין מעשה בראשית משברא שמים וארץ ברא האור שנאמר בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ ואח"כ ויאמר אלקים יהי אור, ודוד פירשו, מאחר שברא אור ברא שמים שנאמר עוטה אור כשלמה והדר נוטה שמים כיריעה, הרי למדנו משברא אור ברא שמים, והוא האור הנאמר עליו ויאמר אלקים יהי אור, והוא האור הגנוז, וכמ"ש רש"י שם בחומש והוא ממדרש ב"ר פ' י"ב סי' ו' ואמר שם, אותה האורה שנברא בה העולם אדם הראשון עמד והביט בה מסוף העולם ועד סופו כיון שראה הקב"ה מעשה דור אנוש ודור המבול כך עמד וגנזו כו' הרי לנו שנברא העולם באור הגנוז, שהוא מרזא דאור א"ס ועליו מתקיים העולם תמיד כנ"ל, והרי לנו מזה עכ"פ כי יסוד העולם כולו הוא לעולם רק האור דא"ס וממנו הוא כל הניסים אשר הם למעלה מן הטבע לגמרי והם שולל את הטבע בכל עת שרוצה כי הם מעיקר יסוד העולם שהוא אור דא"ס וכנ"ל וכ"ז הנה למדנו מדברי האר"י ז"ל אשר בכל דבריו שבענף זה שכפל ושלש הדברים בזה שאור א"ס מקיף וסובב על כל המציאות כולו וכולם נשואים רק עליו וכנ"ל:

[יט] **ואז** המשיך מן אור א"ס קו אחד ישר מן האור העגול שלו הר"ל כי אחר שנסתלק ועלה למעלה הרי נעשה עי"ז כביכול גם בחי' צמצום באור המקיף ג"כ כי הרי נתצמצם בעלייתו מעצמו אל עצמו ומכח הצמצום הזה אשר נעשה גם באור המקיף כביכול הנה מזה נעשה האפשרית לצמצם עוד בצמצום שני שהוא המשכת אור הקו אשר הוא רק בבחי' קו דק כמו שמפרש והולך, ובעומק הענין, הנה היה מתחיל בחי' צמצום גם בההתפשטות עצמו כי כל התפשטות הוא בחי' יציאת וירידה ממדרגתו הקודמת והנה הוא בחי' צמצום ומיעוט וכמ"ש הרב בשער טנת"א פ"א [ע"ש דברינו אות ט"ו] ובסדר אבי"ע פ"א והרי לנו כי גם התפשטות הוא ג"כ בחי' צמצום, וההסתלקות הנה הוא בבחי' צמצום שני, וכ"ז הוא הכל גם בהאור עצמו ר"ל בהאור אשר עלה ונסתלק, וכ"ז הוא זולת הצמצום העיקרי שהוא החלל ריקני הנשאר ונתגלה אשר בהסתלקות, אלא גם בהאור עצמו היה ג"כ ב' בחי' צמצום, אחד בהתפשטות, ואחד בהסתלקות, ואלו ב' הצמצומים אשר בהאור עצמו הנה נמשך עי"ז כל הקו דא"ס שהוא רק בבחי' קו דק והוא בבחי' צמצום שלישי אשר גם בהאור עצמו וזהו שאמר כי אור הקו הוא נמשך מן האור העגול שלו שהוא מן הצמצום השני אשר ע"י ההסתלקות שנצמצם ועלה ונעשה עיגול מסביב להחלל הנה מזה יצא הקו דק ור"ל שעי"ז נצמצם האור עוד בצמצום שלישי. ונתפשט האור רק בבחי' קו דק לבד, ומן האור דהקו ההוא הנה נמשך מזה כל העולמות כולם, ומלמדינו בזה עוד כי אור הקו הנה יצא ונעשה רק מהאור אשר היה בתחילת המקום החלל והוא אשר עלה למעלה ונעשה בבחי' עיגול סביב להחלל. והנה מאותו האור עצמו אחר שעלה יצא האור דהקו ולא מבחי' האור היותר למעלה. וזהו שאמר, שהוא נמשך מן האור העגול שלו ואי אפשר לבוא בזה ביותר ביאור. והוא רחום יכפר:

והנה כ"ז הוא ע"ד שאמר הרב בהאור דהעקודים בשער מטי ולא מטי פ"א, שהתפשטות הראשון הוא חכמה והסתלקות הראשון הוא בכח אור הבינה, והם שניהם בבחי' י"ה כנודע, והתפשטות השני הוא בחי' ו', שהוא ז"א, והוא ענף החכמה ונולד ויצא מן הבינה, והבינה (וכן המלכות) הוא לעולם בבחי' מקיף וסובב ובבחי' עיגול (ובסוד נקבה תסובב גבר) והוא מה שאמר בעניננו, שהקו הוא נמשך מן האור העגול. והוא משתלשל ויורד תוך החלל ההוא (שהוא סוד המלכות שהוא לעולם בבחי' אויר ולכך היא נקרא נקבה, ע"ש הנקב והחלל שבה כמו שאמרו בספר הבהיר):

והנה נודע כי כל אור שיורד מעילא כדי להתגלה למטה הנה מתצמצם ע"י ירידתו ואינו חוזר עוד למדרגתו הראשונה גם אחר שעלה ונסתלק אלא שעומד למעלה בבחי' שורש עליון להתחתון, וכן הוא בעניננו כי כל אותו האור שהיה בתחילה

באותו המקום דהצמצום הנה הוא נשאר לעולם בבחי' שורש להקו והוא מעתה שורש השרשים לכל האצילות והנהגת דהעולמות כולם ונעשה בכ"ז ע"י התפשטותו מתחילה בהמקום העתיד להאצילות ונעשה בו עי"ז אח"כ בחי' צמצום וכנ"ל, ודי בזה, והבן, וה' יתב"ש ברחמיו יכפר:

[כ] **ודרך** הקו הזה נמשך ונתפשט אור א"ס למטה, והגם כי מאחר שנתפשט בהקו שהוא רק קו דק, וא"כ הרי נתצמצם בו, והרי הוא אינו מעתה בבחי' אור א"ס, אך הכוונה הוא כי אותו האור שמתפשט בהקו, הנה מצד עצמו, בכחו להתפשט בלי גבול ושיעור ומדה כלל, וכל צמצומו הוא רק ע"י הקו, שהוא בחי' כלי אליו, אמנם כל הכח דהקו המצמצמו הנה הוא עומד לעולם רק בבחי' רצון, על הצמצום שבו, כי באשר שהאור עצמו אשר בהקו הנה הוא מבחי' אור א"ס, א"כ אין עליו שום בחי' מנוע מלעכב עליו ח"ו, ועומד לעולם בחי' הצמצום אשר בהקו עכ"פ, רק בבחי' רצון עליו לבד, וא"כ הרי נמצא כי כל האצילות כולו שהם העולמות כולם הנעשים ע"י אור הקו הנה הם מיוסדים ועומדים רק על האור דא"ס, וכל הגבול והמדה הנעשה בהם, הנה הוא אינו דעצמות האור גופה אשר הם נשואים עליו, אלא הוא רק מסיבת בחי' הצמצום אשר בהקו עכ"פ שהוא רק בבחי' רצון לבד וכמ', ועומד רצוני בהגבול ומדה שבהם על כל רגע ורגע בכל עת והזמן אשר גזרה רצונו להעמיד ולקיים את הגבול והטבע, שכל זה הוא רק עד עת תיקון העתיד, ובאשר שעיקר יסודם הרי הוא רק האור דא"ס לכן הוא עושה ניסים תמיד [אם ניסים נגלים שהם רק לעת מצוא, אם ניסים נסתרים שהם לישראל תמיד] באשר שיסודם העיקרי הוא רק האור דא"ס, ואין בהם בחי' שינוי רצון ח"ו כי אדרבה הוא שעליהם הרי הם מיוסדים בתחלה:

וגם כל זה שאמרנו הנה הוא על אצילותם הגלויה דהעולמות כולם שהוא רק מהאור דהקו (אשר הוא ג"כ בבחי' צמצום עכ"פ) אבל בהעלם הנה נעשו הכל מאור א"ס המקיף, וכן הוא מעלה את האצלתו בהאצילות תמיד לתקנו ולהעלותו לבלי גבול ומדה כלל והוא בעת התיקון העתיד, אלא שתיקונו עתה הוא נעשה לאט לאט ובהעלם גדול:

[כא] **וקו** זה כעין צינור דק אחד אשר בו מתפשט ונמשך מימי אור העליון של א"ס אל העולמות, וכן אמר לעיל בסמוך, ודרך הקו הזה נמשך ונתפשט אור א"ס למטה, והנה מבואר מהלשון הזה שהקו הנה הוא ג"כ בבחי' אור וכלי, כי הקו עצמו הוא הכלי ומימי אור העליון המתפשט ונמשך דרך בו הוא האור והנשמה שבו, והרי הוה הקו בב' בחי', שהוא אור וכלי, גוף ונשמה, וכן כתב ג"כ בספר דברי שלום בביאורי כאן בדה"מ המשיך הא"ס, שהקו הוא מב' בחי' אור ולבוש ע"ש, אמנם ראוי לנו להבין מהיכן נתהווה בחי' הלבוש הזה אשר בהקו, אך עומק הדברים בזה הוא עפ"י קבלת ר"י סרוג ז"ל בענין המסך והפרגוד אשר נעשה בחלל הצמצום בכל סביבו להפסיק לאור א"ס המקיף שלא יכנס בהחלל ונעשה מבפנים בחי' מסך ופרגוד וכהדין קמצא דלבושיה מיניה בכל סביבו דהחלל כולו, עי' דברינו בזה בספר הקדו"ש בשער הפונה קדים פ' כ' וכבר אמרנו לעיל אות ט"ו, שגם הרח"ו ז"ל מרמז על זה במבו"ש בתחילתו וכנ"ל אות ט"ז, ע"ש, והנה אותו המסך והפרגוד הנה הוא מבחי' בינה [מהר ספרי העלמים שם] וכמ"ש בשער דרושי אבי"ע, פ"ב. כי בינה היא בחי' גוף ע"ש, וממנו הוא המסך והפרגוד אשר נעשה מבפנים להחלל דהצמצום והנה מאותה בחי' הלבו"ש אשר נעשה לאור א"ס המקיף מבפנים להעיגול, הנה היה נמשך מזה, ר"ל מאותו המסך והפרגוד שהוא בבחי' לבוש, הנה הי' נמשך מזה בחי' הלבוש והכלי לאור הקו ג"כ כשהי' נמשך האור העליון מלמעלה להתפשט בהחלל, שהוא החוט דא"ס, הנה היה נמשך הוא ונדבקו עמו, היינו האור עם השפה שהוא הלבוש, ביחד, ונמשכים שניהם בבחי' קו דק האור עם הלבוש ונמצא כי היו נמשכים שניהם מבחי' אור א"ס המקיף, האור מהאור, והלבוש מהלבוש, ומשניהם נעשה הקו בבחי' אור וכלי:

[כב] **אך** בהיות אור א"ס נמשך דרך קו אחד וצינור דק בלבד יצדק בו מעלה ומטה, פנים ואחור, מזרח ומערב (וכן ג"כ בחי' צפון ודרום כמ"ש לעיל בסמוך) והוא כמו שמבואר למטה איך שנמשך ונעשה בהתפשטות הקו כל הי' ספי' דעיגולים ויושר ונעשים הי' ספי' דהיושר בבחי' פרצוף אדם, כמ"ש לקמן, וככל צורת פרצוף אדם הרי יש בו מעלה ומטה, מזרח ומערב, צפון ודרום, שהם פנים ואחור, ימין ושמאל, אמנם באמת הנה צריך לכאורה כ"ז ג"כ ביאור, כי הרי נודע הוא שכל ציור הפרצוף וצורתו הוא נמשך ונעשה מהאור והנשמה שבו, וא"כ הרי ע"כ הוא שישנו בהאור והנשמה כל תכונת הצורה אשר ישנו בהפרצוף, וא"כ הרי מוכרחים אנו לומר, שישנו באור הקו גופה ג"כ כל אותה התכונה, אשר נעשה ונתגלה אח"כ בהכלי והגוף, אמנם הנה המעלה ומטה אשר ישנו בהאור ג"כ הוא ניחא פשוט והוא ע"י שיש בהקו ראש וסוף וכמו שמבואר למטה, אך הפנים ואחור, ימין ושמאל הרי מאין נמשך ונעשה כל זה בהאור דהקו ור"ל כי מאיזה סיבה נמשך מה שבהפנים הנה יש נקבים פתוחים שמשם נתגלה ויצא האור, ובהאחור הוא סתום ואינו יוצא משם שום גילוי מאומה, וכן בחי' השמאל אשר הוא ממועט וחלוש מהימין, הרי מאין נעשו כל בחי' תכונות הללו בהאור ג"כ, כי הרי האור הנמשך בהקו הרי הוא בהשוואה אחת בכל סביבו, וא"כ הרי מאין נמשך הסיבה מה שבהפנים נפתחו ויוצאים כל האורות האח"פ שבו משא"כ באחוריו ששם נסתם מכל וכל, וכן השמאל שהוא למטה במדרגה מהימין, הרי מאין נעשו כל זה, כי הרי מסבת אור הקו היה צריך שיהיו כל הצדדים שוים במעלה אחת, וכן צריך ביאור ג"כ על פתיחת הנקבים דהאח"פ אשר ישנם בהפנים. מאין נעשה כל זה, הרי אור הקו שבהכלי שלו הנה הוא סתום מכל סביביו, א"כ הרי מאין נעשו כל הנקבים אשר לצורך גילוי אור דהאח"פ שבהפנים, וכן צריך ביאור בזה עוד כי הרי הגם שמכל פשטות דברי הרב אשר למטה הנה משמע שכל הקו כולו הנה הוא נמשך בא"ק, והקו עם הא"ק אחד הוא שכל הקו הוא בפנימיותו, והם כמו הנשמה עם הגוף, אך עומק הדברים הנה לא כן הוא, וכמבואר לכל חכם ומבין מדעתו, שהקו והצמצום הוא עולם מיוחד בפנ"ע למעלה למעלה והוא הטהירו עלאה ואויר הקדמון, שהוא למעלה במדרגה הרבה ממדרגת הא"ק, ורק הקצה התחתון שבהקו, הנה הוא אשר נמשך בהא"ק לבחי' הנשמה שבו, וכמו שהוא הסדר בכל עולם ועולם שרק הקצה התחתון דהעליון הוא נמשך בעולם השני לו ונעשה כל עולם תחתון רק מהקצה התחתון דהעליון וכן הוא בענינינו כי הקו והצמצום הנה הם עולם מיוחד בפנ"ע למעלה לגמרי מהא"ק, וכמו שיתבאר כ"ז למטה אות כ"ח וא"כ הרי צריך ביאור מהיכן נמשך ונתהוה כל חלוקת הבחינות והמדרגות דתכונות פנים ואחור, ימין ושמאל בהקו עצמו ג"כ, אשר האור שבו הוא האור דא"ס עצמו, אשר כל בחי' דחלוקי מדרגות הוא משולל ממנו: אמנם כאשר נתבונן היטיב אנו מוציאין כי היה באמת הגילוי אור שבהקו על כמה תכונות שונות ובכללות הנה אנו מוציאין בו כל תכונת הו"ק כולם, שהם המעלה ומטה, פנים ואחור, ימין ושמאל הכל גם באור הקו עצמו, כי המעלה ומטה הנה הוא כמו שכתב הרב, כי הרי יש בו ראש וסוף, כמו שמבואר למטה, וכן בחי' הפנים הנה נמשך בו תכונה הזה מראשית גילויו, והיינו כי הנה פתיחת הפתח אשר פתח א"ס יתב"ש אחר שנתצמצם ועשה מסך ופרגוד מבפנים להעיגול להפסיק בפני האור דא"ס כנ"ל אות כ"א ואח"כ מה שחזר ועשה מקום ביאת אורו להמשיך את האור דהקו למטה והרי נעשה שם בחי' חלון ופתח להמשיך דרך בו את האור דהקו, הנה אותו המקום דהגילוי רצון להחלון והפתח, הנה הוא מכונה בשם פנים, כי הרי שם הנה היה כביכול פנייתו אשר פנה את עצמו להתגלה דרך שם בהאור דהקו להאיר בו למטה, והרי הוא בחי' פנים

בודאי. כי הרי רק שם הי' פנייתו אשר פנה להתגלה בתוכו למטה והנה מזה נמשך אח"כ תכונת הפנים באור הקו ג"כ. והנה כאשר שהקו שהוא אור ולבוש נשמה וגוף והוא הגילוי הנמשך מאור א"ס המקיף, הנה הוא בערך אור א"ס המקיף רק בבחי' הז"ת נגד הג"ר שהג"ר הם נסתרות והז"ת הם הנגלות וכנודע. והוא בעניננו בחי' הקו אשר ישנם בו כל בחי' הו"ק כמו שיתבאר (וכן גילויו בהצמצום הוא בחי' המלכות שבו והרי הוא בבחי' ז"ת), הנה הוא בחי' הז"ת בערך ראשית גילויו ויציאתו מאור א"ס המקיף. שהוא בחי' הג"ר בערכו (כי השפה והפרגוד הרי אמרנו לעיל שהוא מבחי' בינה הנעלם שם והפתח והחלון אשר לצורך הגילוי הוא מבחי' חכמה והמעיין והמקור להנביעו דהגילוי הוא בחי' הכתר והערכים הוה הקו בבחי' ז"ת כנז') וכאשר שאור הקו הנה הוא בבחי' ז"ת לכן הנה נעשה בו המשכת אורו וגילויו בז' מקומות כי כל אחד מהז"ת המשיך אורו להתגלה דרך צינור מיוחד לפי תכונתו, והנה הם הז' נקבים שבהפנים, שהם תרין אודנין ותרין עיינין ותרין נוקבין דפרדשקא והפה, וכ"ז הוא מבחי' הז"ת המתגלים באורם דרך הפנים, והרי נתבאר לנו עכ"פ שורש תכונת הפנים אשר ישנו בהקו ע"י תכונת הז"ת שבו, ומזה נמשך כל תכונת ומציאת הפנים אשר בכל הפרצופים ובכל העולמות כולם:

וכן הוא נמצא עד"ז בהקו ממילא ג"כ בחי' האחוריים, והוא ג"כ משורשו והוא מבחי' השפה והפרגוד אשר ממנו הוא הכלי שבהקו כנז' ותכונתו הוא לסתום ולהסתיר את האור, ומזה הוא תכונת אחוריים, ר"ל בחי' העורף והאחור שכנגד הפנים, כי מלת אחור הוא בב' הוראות, אחד מלשון אחרית, כמו מראשית השנה ועד אחרית שנה, ואחד מהוראת, אחר כמו זרע אחר תחת הבל, ואחד מהוראת אחרי, כמו אחרי ה' אלהיכם תלכו וכ"ז הוא בהוראת, אחור. אשר שורשו הנעלם, שהוא בעניננו והוא מבחי' המסך והפרגוד אשר על ידו מסתיים האור דא"ס שלמעלה, והרי הוא מלשון אחרית, וכן כאשר שעל ידו הנה משתנה ונתחלף מבחי' האור לבחי' הצמצום, והרי הוא מהוראת לשון אחר, וכאשר שכל הצמצום הנה הוא נעשה מהאור שנסתלק והרי הוא נמשך אחריו תמיד, כי ממנו הוא נעשה והוא מהוראת לשון אחרי, וכ"ז הוא בהוראת אחור, שהוא כנגד הפנים ומצורף אליו, אמנם לא נקרא אחוריים ממש בהקו כל המשך הסתום שבו כולו אלא רק אותו הצד לבד מה שהוא כנגד הפנים ממש, כי הרי רק שם הוא סופו וסיומו של הגילוי דהאור שבו אבל כל משך הכתלים הצדדים אשר מאחר הפנים ולמטה אין שייך לכנותם בשם אחוריים, כי הרי לא נסתיים אורו שם והנה הם נקראים בשם ימין ושמאל, וחלוקת הב' בחי' הללו דימין ושמאל, הנה הם מסיבת האור עצמו, כי הנה יש באור הקו עצמו ב' תכונות, אחד תכונת התפשטות וריבוי ואחד תכונת הסתלקות ומיעוט, כי במה שנתפשט להאיר ולהתגלה ולהשפיע למטה הרי הוא התפשטות טובה וברכה ולהשפיע ולהטיב לזולתו והוא התפשטות וריבוי, שמתרבה ומשפיע אורו בהצמצום תמיד אבל במה שהיה כל התפשטותו רק בבחי' קו דק ומצומצם ולהמשיך שפעו רק במדה ובמשקל, הרי הוא בחי' הסתלקות ומיעוט, ואלו ב' התכונות הם חסד ודין, כי מדת החסד הוא להאיר ולהשפיע תמיד ולהתפשט בלי גבול, אבל מדת הדין הוא לעכב שפעו ולהסתלק ושלא ליתן יותר מהמדה, והרי יש באור הקו עצמו בחי' חסדים וגבורות והוא במה שנתפשט והיה התפשטותו רק בבחי' קו דק, ואלו ב' הבחי' הנה הם ג"כ משורשו והוא במה שאמרנו לעיל אות י"ט כי כל המשכת הקו הנה הוא מאותו האור אשר היה מתפשט בתחילה במקום החלל דהצמצום ואח"כ נסתלק ועלה למעלה והרי היה גם בו כביכול בחי' צמצום מעצמו אל עצמו ואותו האור אשר נסתלק ועלה למעלה הנה ממנו עצמו היה נמשך אח"כ האור דהקו ונתצמצם הוא עוד ביותר. והיינו מה שהוא רק בבחי' קו דק לבד, ופי' היטיב במה שרמזנו בדברינו שם ואמרנו כי הצמצום אשר באור הקו הנה הוא בבחי' הצמצום השלישי להאור העליון ע"ש, והרי לנו עכ"פ כי היה בחי' צמצום גם באור העליון עצמו והוא אור וצמצום ומזה נמשך האור והצמצום אשר בהקו, וכל אור וצמצום הנה הם בבחי' חסדים וגבורות כי הרי הצמצום הוא מבחי' דין וגבורות וכנ"ל אות י"ד, והרי לנו כי היה האור דהקו מבחי' חסדים וגבורות ונמשך בו כ"ז משורשו שלמעלה אשר נתגלה בכ"ז ע"י ההתפשטות וההסתלקות כנ"ל אות י"ט, והנה אותן הב' תכונות דחסדים וגבורות אשר באור הקו הנה הם נתגלו בו בהב' כותלי הצדדים שבו והם הימין ושמאל שבו כי בצד הפנים שבו אשר שם הוא עיקר גילוי האור דרך נקבים פתוחים, וכנ"ל שישנם בהקו התכונות דהז' נקבים שבפנים, הנה אין שם גילוי לבחי' דינין וגבורות, שהם תכונות מיעוט וסילוק, מאחר שמצד הפנים מתגלה האור ע"י תכונות דבחי' הנקבים פתוחים שבו, והרי עומד שם האור בגילוי גדול והוא כולו חסד גמור, אך בהב' כותלי הצדדים אשר שם הוא סתום הנה שם נתגלו תכונות החסדים וגבורות לב' כחות מיוחדים כ"א על תכונתו וגם אור החסד עומד שם סתום ומצומצם בסבת אור הגבורות המנגדו ועומדים שם שניהם סתומים זה בכח התפשטות וריבוי וזה בכח ההסתלקות ומיעוט וכן מתגלה באמת אלו ב' התכונות בהפנים ג"כ עכ"פ והיינו מה שיוצא משם האור ג"כ רק דרך צינורות דקים לבד והוא מסבת כח הגבורות שבו אבל זולת הפנים הנה הם עומדים סתומים מכל וכל והם הימין ושמאל שבהקו ומה שנמשך כל תכונת ומציאת ימין ושמאל אשר בכל הפרצופים ובכל העולמות כולם, שבחי' חסד הוא הימין ובחי' גבורה הוא השמאל, והרי נתבאר לנו עכ"פ כל בחי' תכונות השש גבולים, מעלה ומטה (כמו שיתבאר בדברי הרב עצמו בדבריו אשר בעניננו), פנים ואחור, ימין ושמאל, איך שישנם גם בהקו דעניננו והם עצמם בחי' הו"ק כנודע, וכן אמר גם הגר"א ז"ל בליקוטיו שבסוף ספד"צ הנדפס מחדש בד' ל"ח סע"ג, כי הקו הוא בבחינות הו' קצוות ע"ש, ומאלו בחי' השש גבולים שבהקו הנה נתהווה אח"כ כל בחי' הו"ק אשר בא"ק ובכל הפרצופים והעולמות כולם, כי כולם יצאו ונעשו רק ממנו, ר"ל מאור הקו דעניננו:

ואין להרהר ולומר כי הרי גם בעתיקא קדישא דאצילות הנה אמרו ג"כ באד"ר קכ"ט ע"א, לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה כלא ימינא, וא"כ איך אנו אומרים שיש גם בהקו דאור א"ס בחי' שמאל ח"ו, אך כבר אמרנו כי כל דבר הוא נידון בעירוכין, ופשוט הוא, כי כל הבחי' כולם הנה ישנם בהעלם בשורש השרשים אשר לעילא לעילא דהלא"כ לא היו נמצאים למטה ג"כ כי אין למטה אלא רק משורשם אשר למעלה וכנודע, אלא שבכ"א הוא לפי ערכו ולפי ערך האור שלמעלה ממנו, אבל בערך כל מה שלמטה הימנו לא שייך להבחין כלל שום בחי' דין וגבורות ושום חלוקי בחי' ומדרגות למעלה כלל וכלל וכנ"ל אות י"ג י"ד ובכ"מ ופשוט הוא:

[כג] **אמנם** היה מתפשט לאט לאט, כי מאחר שהיה התפשטותו לצורך האצילות דהי' ספי' שיהיו חלוקים במדרגתם וכדי להמציא מהם את כל המציאות כולו אשר הם בגבול ומדה והם חלוקים במדרגתם זה מזה שכל תחתון הוא למטה במדרגה מהעליון מראשית א"ק עד סוף העשיה לכן היה התפשטות הקו לאט לאט, שהוא צמצום אחר צמצום כהראוי לכל מדרגה ומדרגה:

[כד] **כי** בתחילה התחיל קו האור להתפשט שם ותיכף בתחילת התפשטותו בסוד קו נתפשט ונמשך ונעשה כעין גלגל אחד עגול מסביב, הנה מבואר מכל הלשון הזה שכל העיגול הנה הוא יוצא רק מהקו ולא מאור א"ס המקיף עצמו וכן אמר מפורש עוד למטה בענף זה כי הנה נתבאר איך הקו הנמשך מן הא"ס היה מתפשט, ואח"כ מתעגל כו' ועיגול ראשון כו' הנה הוא נמשך מראש הקו כו' ע"ש, וכן הוא מבואר ג"כ מכל דבריו אשר בשער הקדמות דף ו' ע"ד, שאמר שם כי בהיות מתפשט אור הא"ס דרך הקו אל תוך מקום החלל התחיל להתעגל ונעשה גלגל עגול בתוך חלל הא"ס בלתי דבק בו וזה הגלגל הראשון נקרא גלגל ספי' הכתר ואח"כ נתפשט עוד הקו הוא וחזר ונתגלגל כו', ועד"ז

היה הקו הזה הולך ויורד ונמשך למטה ומתפשט ומתעגל עגול בתוך עגול עד העגול העשירי כו', והרי לנו מכ"ז שגם העגול הראשון שהוא הכתר הנה היה נמשך ג"כ רק מהקו. והרי היה בתחלת הקו קודם לו עכ"פ וזכור זה, והענין דהתפשטות העגולים הגם שעיקר כל השפע הוא נמשך רק מהקו וכמו שמבואר בכל דברי הרב הנה הוא כי משום שהקו הנה הוא יוצא ונמשך מאור א"ס המקיף אשר הוא בבחי' עגול כי הרי הוא מתעגל ומקיף מסביב להעולמות, [ומהטעם שאמר הרב לעיל כדי לכלול את כל העולמות כולם בתוכו ולהשפיע בהם בהשוואה גמורה] כן יצא עד"ז גם מהקו עצמו הגם שהוא יושר ועיקר השפע לכל המציאות הוא רק ממנו, עכ"ז הנה יוצא ומתפשט מכל חלק וחלק ממנו בחי' עגול ג"כ ומקיף העיגול שבו על היושר שבו כי כל מה שהוא בהשורש הנה יוצא ממנו אח"כ בהענף ג"כ ולכן כמו שהוא באור א"ס המקיף כן הוא ג"כ בהקו ונמשך ההתפשטות דכל הקו הכל רק בעגולים ויושר, וכן נמשך מזה שכל העולמות כולם וכל הפרצופים כולם הנה הם כולם בעגולים ויושר, והוא ג"כ בסיבת אותו הטעם הנז' כדי שיכלול כל אחד את העולם שיצא ממנו בתוכו ולהשפיע בו בהשוואה גמורה בכל סביביו וכמו שבארנו פרטות הענין דהעגולים ויושר וכל תכונתם ותועלתם בארוכה בדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ב' ג' ושם סי' ה' אות י"ט ויתבאר עוד לקמן בעה"י:

[כה] **והעיגול** הזה היה בלתי דבוק עם אור הא"ס הסובב עליו מכל צדדיו, (ובשער הקדמות דף י' סע"ב מוסיף ואומר) זולת בראשית קצה העליון אשר בהקו, כי הרי שם ע"כ הוא שמתדבק העגול ג"כ באור א"ס המקיף מאחר שהוא מתחיל בתחילת התפשטותו של הקו היוצא מא"ס עצמו וכנ"ל וא"כ הרי מתדבק שם גם העיגול באור א"ס המקיף כמו הקו, אמנם עכ"ז הנה גם שם הרי אינו יוצא ונמשך העיגול מא"ס גופה אליו רק מאור הקו הנמשך מאור א"ס וכנ"ל אות כ"ד וא"כ הרי עכ"פ הוא שהקו הוא קודם אליו באיזה קדימה עכ"פ והרי אינו מתדבק העיגול גם שם בדיבוק ממש כמו הקו אשר הוא נמשך מאור א"ס המקיף עצמו. ויתבאר בזה כל הענין עוד בפרטיות לקמן בדברינו בעה"י (עי' לקמן אות כ"ח ואות ל"ו ולפי מה שמתבאר שם יהיה הכוונה מ"ש זולת בראשית קצה העליון אשר בהקו, על קצה העליון שבו המתפשט בהא"ק כי שם הוא מתדבק באור א"ס המקיף ע"י הקו ע"ש:

[כו] **כי** אם היה האור נמשך להם דרך גם מכל סביבותיהם היו הנאצלים כו', והגם שאמר לעיל שאור א"ס המקיף הנה הוא משפיע בהם באמת מכל סביבותיהם ג"כ ואמר שם כי ע"י שהוא בבחי' עגול הנה הם מקבלים ממנו בהשוואה אחת וכנ"ל אות ב' אמנם הוא כי מה שמשפיע בהם מאור א"ס המקיף ג"כ הנה הוא רק בדרך הארה לבד אבל עיקר השפע אשר לצורך מציאותם וקיומם הנה הוא לעולם רק ע"י הקו לבד וכן אמר לקמן ענ"ג, כי אור א"ס, מקיף וסובב עליהם ומאיר לכל העולמות מכל צדדיהם בהשוואה אחת, מלבד מה שמאיר בהם עיקר הארה האמיתית הגדולה שממשיך דרך הקו כו', כי באם שהיה נמשך להם גם מאור המקיף דא"ס האור בשפע היו הנאצלים בלתי גבול וקצבה וע"ד שהוא האור המקיף עצמו ולכן לא נמשך להם מאור המקיף ג"כ אלא רק הארה מועטת לבד וכן הוא עד"ז בכל עגולים ויושר שבכל עולם הנה נמשך עיקר השפע לכל המציאות הפרטיים דאותו העולם אלא רק מהיושר לבד אבל מהעיגולים הנה לא נמשך להם אלא רק הארה נעלמה ובדרך כללות לבד וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ב' ג' ע"ש בארוכה ועיקר עומק הענין בזה הוא אשר רמזנו לעיל אות ה' כי הארת אור א"ס המקיף הנה הוא רק בבחי' הנהגתו הנעלמה אשר מנהיג גם עתה את כל העולמות כולם להכוונה התכליתית אשר בתכלית תיקון האחרון להחזיר את הכל אליו כי משם יצא הכל ואליו ישובו ולכן מאיר משם גם עתה באיזה הארה מועטת ומנהיג אותם תמיד בהנהגתו הנעלמה לתכלית הזה ומזה הוא כל הכבשי דרחמנא אשר נמצא בההנהגה תמיד אבל עיקר ההנהגה של עתה הנה הוא רק ע"י אור הקו לבד וכן הוא ג"כ בהעגולים ויושר שבכל עולם הנה לא נמשך הארת העגולים אלא רק הארה כללית ויסודית ומשום שהעגולים הם היסודות של כל המציאות הפרטיים שבאותו העולם אשר משם יצאו ושם הם עתידים לחזור ולכן מאיר בהם העגולים הארה כללית תמיד משום שהם הם כלולים יחד וכן יוכללו שם לבסוף וכמ"ש בדע"ה שם ע"ש ודי בזה כעת:

[כז] **כלול** מי"ס פרטי פרטות, וכן אמר למטה גם דהי"ס דהיושר כי כל ספי' וספי' מהם נפרטת לי"ס עד אין קץ וכן אמר ג"כ לקמן ענ"ה ובכ"מ, אמנם דע כי כל זה הנה הוא רק בכח לבד שכל ספי' הנה כלולה מי' ספי' שלימות דאבי"ע (עי' שער הפרצופים דרוש ז') אשר כל אחד מהם כלול בכח מי' לי' עד אין קץ אבל בפועל עומדת כל ספי' רק בגילוי י"ס כוללים לבד, אמנם הנה הם יוצאים תמיד מן הכח אל הפועל ומתגלים בכל רגע ורגע כי המציאות דכל נמצא הנה הוא תמיד בכח חדש ובשפע חדשה הנמשך לזה מהמאציל א"ס ית"ש וכמו שיסדו לומר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב והוא הענין התתר"ף צרופי דהשם הוי"ה ב"ה השולטים בכל שעה בהתתר"ף חלקים שבה וישנם י"ב צרופי הוי"ה ובכ"א יש תתר"ף והם השולטים בי"ב שעות היום וכן י"ב צרופי הויה כ"א מתתר"ף השולטים בי"ב שעות הלילה אלא שביום הם בסוד פנים ובלילה הם בסוד אחור (שהיא למפרע ע"ד א"ת ב"ש) וכמ"ש בפרד"ס שער פרטי השמות פי"ב והגר"א בליקוטיו שבסוף ספר יצירה, וכ"ז הנה הוא שפעת אורות חדשות המושפעים תמיד מהמאציל א"ס ית"ש לצורך מציאות כל נמצא ולכל הנהגתה אשר הוא בכל רגע ורגע באורות חדשים והם נמשכים ויוצאים ע"י הי' ספי' דפרטי פרטות הכלולים בכל ספי' היוצאים ומתגלים בכל עת מן הכח אל הפועל כי כל ספי' הנה היא השורש של כל נמצא אשר ממנה ולמטה המתייחס אליה בכל עולם ועולם וכלול בכל ספי' כל הכחות כולם של אותו הנמצא כפי הצורך אליו לכל רגעי הזמן דשית אלפי שנין דקיום העולם ויוצאים בכל רגע מן הכח אל הפועל ע"י שפעת אורות חדשות מהמאציל ית"ש הנמשך תמיד בכל ספי', והכחות הקודמים דכל רגע שעבר, הם חוזרים למקורן ולתכלית כוונת גילויים אשר כוון עליהם המאציל ית"ש בכל המציאות כולו וכמו שהארכנו בזה בספר הכללים כלל ט' ע"ש ועי' עוד בדברינו בהקדמות ושערים שער ז' פ"ז:

[כח] **גם** הקו הוא מתפשט ביושר מלמעלה למטה מראש גג העליון של עיגול העליון מכולם עד למטה מתחתית סיום מכל העיגולים ממש מלמעלה למטה כלול מי' ספי' בסוד צלם אדם ישר כו' מצטיירים בציור ג' קוין ימין ושמאל ואמצע כלול מי' ספי' כו', והנה אותו הצלם, אדם ישר שאמר, הוא הא"ק הידוע, וכמו שמבואר בכל דבריו לקמן, והנה משמע מכל לשון הזה שכל הקו כולו הוא מתלבש בא"ק והעגולים שאמר מקודם, הם העגולים דא"ק כי גם הא"ק הוא ג"כ באותן הב' בחי' דעגולים ויושר) וכמו שאמר לעיל והנה העגול הזה הא', היותר דבוק עם הא"ס הוא הנקרא כתר דא"ק וא"כ נתפשט עוד הקו הזה ונמשך מעט וחזר להתעגל ונעשה עיגול ב' תוך עיגול הא' הנה נקרא עיגול החכמה דא"ק עוד מתפשט כו' כו', וא"כ הרי משמע כי הא"ק הידוע בכל דרושי הרב הנה הוא מתחיל סמוך ודבוק לאור א"ס המקיף וכן אמר לקמן ענ"ד והנה אע"פ שראשית קו הזה שהוא צורת יושר דא"ק מתחיל להתפשט מן הא"ס ובוקע ונכנס בין כל העגולים כו', וכן כפל ושנה הדיבור כמה פעמים שהעגולים והיושר דא"ק ממלא את כל החלל כלו וכל העולמות כולם הם רק בתוך הא"ק, ר"ל מסביבו אשר מבחי' הטבור שלו ולמטה ומתחתיתו, כי שם הוא המקום דכל הד' עולמות אצילות, בריאה. יצירה, עשיה. וכמבואר וכנודע בכ"מ מדברינו שהוכחנו כ"ז מדרושי הרב, ועכ"פ כי הנה משמע מכל דברי הרב אשר בעניננו שהקו דא"ס אשר

אשר הוא בצורת יושר הנה תיכף בהתחלתו הוא מתחיל להתפשט לכל הי' עגולים אשר אמר לעיל. וכן הנה תתפשט ממנו אח"כ מהתחלתו ג"כ כל הי"ס דהיושר דא"ק אשר הם בג' קוין ימין ושמאל ואמצע בצורת אדם והקו דא"ס הנה הוא מתלבש כולו בתוכו לגמרי והרי מתחיל כל עיקר הא"ק עצמו סמוך ודבוק ממש באור א"ס המקיף שהוא בהתחלת ראשית הקו דא"ס:

אמנם הוא כי הנה בשער הכלים רפ"ו הנה אמר שם הרב כי הא"ק כולו. הנה הוא רק מבחי' א"א ולמטה שבו. ולעילא מהגלגלתא שלו הנה יש בו דוגמת בחי' עתיק דאצילות. ונודע הוא כי התלבשות עתיק בא"א הנה הוא רק מהז"ת שלו ולמטה ומבואר הוא בשער סדר אצילות בקיצור פ"ב כי התלבשות הז"ת דעתיק בא"א אין הכוונה על הז"ת עצמם אלא רק הארת הז"ת וגלוי אורם לבד הנה הם היורדים להתלבש בא"א, והרי לנו כי יש מא"ס המקיף עד א"ק העיקרי הפסק הרבה וכן הביא הרב עצמו לקמן ענ"ד בשם התיקונים שקורא לא"ק רק בשם אדם דבריאה והוא משום הקו דא"ס אשר הוא מפסיק בין א"ס המקיף להא"ק והרי לנו שבא"ק הנה הוא נבחן במדרגה אחרת למטה מהקו כי באם שנאמר שהקו הוא מתלבש כולו בא"ק וכנ"ל הרי נעשו שניהם למדרגה אחת וכנודע מכל ההתלבשות דהעליון בהתחתון שנעשו שניהם לאחד ונעשה העליון בהתחתון לנעלם מעלמיו, וכן אמר הרב עוד בשער הקדמות ד' י"א ע"א כי כל שם אדם אינו נקרא אלא רק הזו"ן שהם מ"ה וב"ן וכן א"ק הוא ג"כ רק בחי' ז"א ונו"ק שהוא מ"ה וב"ן בערך הקודם אליו. ודי בזה עכ"ל, והרי מבואר מלשון זה כי יש בחי' למעלה מא"ק אשר הם בבחי' ארי"ה שהם ע"ב וס"ג, והם בין אור א"ס המקיף להא"ק, והרי לנו עכ"פ כי יש אורות הרבה שהם למעלה מהא"ק אלא שהם אינם מכונים בשם אדם כלל כי למעלה מהא"ק אין שום גילוי לתבנית פרצוף אדם כלל ולכך נקרא הוא בשם אדם קדמאה, כי הוא הגילוי הראשון לבחי' אדם אבל ישנם באמת אורות רבים ונשגבים אשר הם למעלה למעלה ממדרגת א"ק:

ואין כוונתי בזה להוכיח על קבלת הקדו"ש ר"י סרוג ז"ל אשר כתבנו בספר הקדו"ש בשער הפונה קדים ע"ש באריכה ומבואר שם כמה עולמות נעלמים ונסתרים אשר הם למעלה מכל אור הא"ק הנאמר בעץ חיים, כי הרח"ו ז"ל בכל ספריו אשר בידינו הנה אינו מדבר מזה מאומה, אלא כוונתי בזה להוכיח גם מדברי הרח"ו ז"ל עצמו, שישנם אורות רבים ונשגבים למעלה מהא"ק אשר מדבר בו בעניינו והם מפסיקים בין אור א"ס המקיף להא"ק שמדבר בו, והעיקר בזה הוא כי הנה הא"ק העיקרי אשר מדבר ממנו הרב בכל דרושי ע"ח כולו הנה הוא בחי' א"א והכתר הכללי דכל העולמות כולם, כי א"ק הוא א"א והכתר הכללי והאצילות הוא בחי' חי' שהוא אבא וחכמה הכללי, והבריאה הוא בחי' אימא והבינה הכללי, כי אימא מקננא בכורסייא, והיצירה ז"א, והעשיה מלכות, ונודע הוא מהא"א דאצילות שג' רישין הן, א'פ'ס. א'י'ן. א"א. והם רדל"א וגלגלתא חוורתא ומ"ס, וכן בהגלגלתא עצמה שהוא רישא תנייתא הנה כלול בה ג"כ, אווירא וקדי"א, וכולם הם מכלל הרישא תנייתא, הנקרא אי"ן. אבל א"א העיקרי הנה הוא רק הרישא תליתאה, מ"ס, אמנם בכללות הנה נקרא כל הג' רישין כולן בשם, א"א, שהוא הכתר, כי למעלה מהכתר אין להם שם וגילוי, וכמ"ש בספר יצירה כי לפני אחד, שהוא הכתר, יחידה, מה אתה סופר, והנה הם הנאצלות העליונות אשר הם למעלה מהכתר אלא שהם מאירים בו, ובהעלם הנה הם כלולים בו, והוא הא"א שכלול מכולם, אבל בדיוק הנה הוא עיקר הא"א רק המ"ס, רישא תליתאה. וכ"ז הוא מה שנודע ומבואר בדברי הרב בהא"א דאצילות וכן הוא בהעלם עד"ז ג"כ בהא"ק, שהוא הא"א דכלל העולמות, הנה ישנו גם בו, ועליו, כל בחי' הנאצלות העליונים אשר בא"א דאצילות, והנה הם הטהירו עלאה ואויר הקדמון אשר הם כלל העולם דהקו ומלבוש, שהוא באמת עולם מיוחד בפני עצמו, אמנם הוא מאיר בא"ק וכלול בו ג"כ, ומשום שכל העולמות אשר למעלה מהא"ק הנה הם נעלמים מאד לכן מבליע הרב את הדיבור בהם וכולל אותם בהא"ק, אבל באמת הנה ישנם מא"ק ולמעלה עד א"ס המקיף כמה עולמות ונאצלות עליונים באין שיעור וחקר וכל הא"ק הכללי אשר הרב מדבר בו הוא רק בבחי' הזו"ן שהוא מבחי' הטבור ולמטה דהעליון שעליו, והוא ברור ופשוט ודי בזה:

והנה אחר שהעלינו כ"ז, ואמרנו ג"כ שישנו בא"ק כל בחי' הג' רישין כולן כמו בא"א דאצילות ויש בו ג"כ בחי', רדל"א, ואין, וא"א. הנה נאמר בזה ג"כ, כי הנה יש בבחי' הרדל"א שבו ג"כ בחי' עגולים בפנ"ע והם סובבים על העגולים דהא"א שבא"ק (ר"ל שהוא הא"ק הכללי) ע"ד שהוא באצילות ממש וכמ"ש לקמן ענף ד' וכן במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ד, כי הא"ק הנה הוא מסודר בכל הבחי' כולם כמו האצי' ולפי"ז הנה יהיה שכל מה שאמר הרב לעיל בענין העגולים דהא"ק ואמר כי העיגול הראשון היותר דבוק עם הא"ס הוא הנקרא כתר דא"ק וכן בר"פ כ', הנה יהיה הכוונה בכ"ז על עגולי עתיק דא"ק ור"ל בחי' הרדל"א שבו, אבל כל עגולי א"א שבו הם בתוכם, ויהיו עגולי עתיק דא"ק היותר קרוב לא"ס, יותר מכל מה שתחתיו, כי הם כולם בתוכו:

והנה נודע הוא שגם עתיק דאצילות, הנה הוא קרוב למדרגת אור א"ס אשר למעלה. משום גודל היחוד דאור א"ס שמתיחד בו כנודע, אמנם הוא רק בבחי' תחתית הקו העיקרי דא"ס ר"ל מה שאמרנו שהוא קרוב למדרגת אור א"ס הנה הוא רק לבחי' אור א"ס אשר בתחתית הקו העיקרי, כי עיקר הקו דא"ס בכל תוקף גילויו, הנה הוא רק עד הפרסא דא"ק, אבל מהפרסא ולמטה עד סוף האצילות הנה הוא מתלבש באצי' רק דרך הא"ק וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל כ' וכ"א, ועתיק דאצילות הקרוב לאור א"ס שאמרנו הכוונה הוא רק לתוקף גילויו שבתחתית הקו הנעלם בהפרסא דא"ק, אבל העתיק דא"ק והעגול הראשון שבו היותר קרוב לאור א"ס העליון, הנה הוא גם לאור א"ס המקיף, כי הרי הוא יותר קרוב לאור א"ס המקיף יותר מכל הנאצלים כולן שהרי הוא הראשון לכל הנאצלים, אבל עכ"ז הנה כל העתיק דא"ק אינו מתחיל אלא רק מהקצה התחתון דהקו וכנז' ומ"ש הרב שהעגול הראשון הוא מתחיל בתחילת התפשטותו, ר"ל בתחילת התפשטותו בהא"ק, כי הקצה התחתון דהקו הנה הוא מתפשט ומתלבש בכל הא"ק כולו (וע"ד שכתב הרב בשער א"א פ"ז בד"ה ונחזור לענין כי ז"ת כו' ע"ש) והנה מתחיל העיגול העליון תיכף בתחילת התפשטותו בהא"ק, וכן מ"ש לקמן ענ"ד שהיושר דהא"ק מתחיל להמשך מן א"ס המקיף דרך הקו כו' ר"ל דרך הקצה התחתון דהקו אשר מתלבש בהא"ק וכן מ"ש שם עוד שראשית הקו שהוא צורת יושר דא"ק כו' הכוונה בכ"ז הוא על ראשית הקו אשר מתלבש בהא"ק, והוא הקצה התחתון דהקו דא"ס אשר באויר קדמון וטהירו עלאה שהוא העולם דקו ומלבוש, שהוא עולם גמור בפנ"ע, ואינו מדבר הרב בכל מה שהשמיענו מהענין דהעגו"י אלא רק בהא"ק ובאותו החלק דהקו המתפשט ומתלבש בו שהוא רק הקצה התחתון דהקו אבל בכל עיקרו כולו דהקו העומד למעלה והוא העולם דקו ומלבוש אשר הוא כולו למעלה מהא"ק הנה אינו מדבר בו הרב בפרטות ענייניו מאומה וכנ"ל: ומ"ש הרב לקמן סוף ענף ד' שכל העגולים הם בהג"ר דהיושר הנה פשוט הוא שאם הכוונה הוא רק על הג"ר דהיושר של א"ק גופה כי העגולים דהעתיק הם נמשכים מהג"ר דהיושר של עתיק, והעגולים דא"א הם נמשכים מהג"ר דהיושר של א"א, וכן בכולם וכמו שיתבאר לקמן בדברינו באות ל"ו בעה"י אבל המשכתם מהקו דא"ס הנה הוא רק מהקצה התחתון שבו כי כל היושר ועגולים דכל תחתון הנה הם לעולם רק מהקצה התחתון דהעליון וכמו שבארנו כ"ז בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ה' אות י"ט ע"ש וכן הוא כאן בענייננו כי כל העגולים והיושר דעתיק שבא"ק הם רק מהקצה התחתון דהקו וכנ"ל שכל הא"ק כולו הוא עולם אחר בפנ"ע למטה מהקו ונמשך כולו רק מהקצה התחתון דהקו ע"ד שהוא בכל העולמות וכן בכל הפרצופים כולם

שכל תחתון הוא יוצא בכולו רק מהארה התחתון דהעליון וכנודע:

[כט] **מצטיירים** בציור ג' קוין ימין ושמאל ואמצע כלול מי"ס כו'. והנה שכל המשכתו הנה הוא מהקו דא"ס שהוא רק קו אחד וא"כ מאין נמשך בו מה שמצטייר לג' קוין אך הוא מובן ע"פ מה שבארנו לעיל אות כ"ב שישנו גם בהקו הזה ותכונת דפנים ואחור וימין ושמאל שהם כל הג' קוין דתכונת אדם אלא שבהקו עצמו הנה הם רק בבחי' כח ולא בפועל וכלולים שם תכונת הג' קוין רק בהעלם גדול ומיוחדים שם באחדות שלם והוא בכלל רק בבחי' קו אחד לבד אבל אחר שנתפשט ויצא מהקו ולחוץ הנה יצא תכונותיהם בפועל כ"א לעצמו ונצטיירו הג' קוין גם בגלויים כי ע"י שנתפשטו ונתרחקו קצת ממקורם הנה נעשה האפשרית בהם שיתגלה כל כח וכח כל תכונתו ויצא כל תכונה ותכונה על גילויה לעצמה ונעשה מזה הציור דג' קוין בתכונת אדם, וכן הוא הענין ג"כ מ"ש שהוא כלול מרמ"ח אברים הנה הוא ג"כ רק מהכחות והתכונות אשר הם נעלמים בהקו, אמנם שם הנה הוא רק בבחי' הרצון אשר לזה כי כל בחי' הכחות כולם שאמרנו שכלולים באור א"ס הנה הם רק בבחי' הרצון אשר להם וכנודע שכל מה שאנו מדברים באור א"ס ואנו אומרים שהוא השורש דכל העולמות כולם הכוונה הוא רק על בחי' הרצון לבד כי אין אנו משיגים באור א"ס אלא רק הרצון לבד ועפ"ז אנו אומרים שהוא השורש לכל, אמנם אח"כ כאשר נתגלה אורו ונתפשט להוציאם לפועל, הנה ע"י התפשטותם והתרחקם מהמקור הנה יצא כ"א על גילויו בכל הראוי לו כי הנה הקו אשר היה נמשך לאט לאט והוא בצמצום אחר צמצום כנ"ל אות כ"ג, הנה נקנה בו עי"ז הכח דתכונת הי' ספי' בכל כחותיהם ותכונותיהם כהראוי להם, ור"ל בכל מה שרצה בהם, וישנה בכל י' ספי' הכח ותכונה דרמ"ח, כמ"ש הרב בשער כ"ד שהוא שער פרקי הצלם פ"ז וכן בשער כ"ו שהוא שער הצלם פ"ב בהמ"ק, ע"ש ושם ולכן אחר שנתפשט עוד מהקו ולחוץ ונתרחקו ממקורן הנה יצא ונתגלה כל תכונותיהם בכל גילויים אשר רצה בהם ויצא ונעשה המציאות דא"ק בציור דבחי' ג' קוים כלול מי' ספי' הכלולים מרמ"ח אברים ובסוד כל צלם דמות אדם: אמנם בעיקר הענין מה שנסדרו הי' ספי' בציור ג' קוים ולא בקו אחד זה למטה מזה כי מאחר שכל ספי' התחתונה הנה נתפשט ונמשך רק מהספי' העליונה אשר עליה וכמו שמבואר לעיל שהקו נמשך רק לאט ונעשה עי"ז כל הי' הספי' כולם כל תחתון אחר העליון של גביו וכן הוא מבואר בשער מטי ול"מ פ"ב ע' שם, א"כ הרי צריך שיהיו מסודרים רק זה למטה מזה הנה בארנו כ"ז בארוכה בספר הכללים כלל ט"ז י"ז והעלינו שם כי האמת הוא כי כלילותם בהקו דא"ס וכן באדם קדמאה הנה מסודרים שם כל בחי' הי' ספי' שבהם רק זה למטה מזה והם רק בקו אחד וכמו שמבואר בדברי הרב כאן לעיל במה שאמר כי היה התפשטות הקו רק לאט לאט כו' ואמר עוד ואח"כ נתפשט עוד הקו הזה ונמשך מעט כו' עוד מתפשט יותר למטה כו' ועד"ז היה הולך ומתפשט כו' וכן אמר לקמן ענף זה בסמ"ח כי התפשטות היושר היה ג"כ עד התפשטות העגולים וא"כ הרי מבואר מכ"ז שכל בחי' הי' ספי' דהקו וכן הי' ספי' שבא"ק הם מסודרים רק בקו אחד וזה למטה מזה, אך מה שאמר שא"ק הוא בציור ג' קוים הכוונה הוא רק על כללות כל הפרצופים שבו כי א"ק הוא נבחן ג"כ בכל הפרצופים כולם כמו האצילות וכמו שאמר לקמן ענף זה בסמ"ח, והבחי' הב' הוא כי באמצע כל העגולים מתפשט דרך קו ישר בחי' אור דוגמת העיגול ממש רק שהוא ביושר ויש בו בהי' א"א ואו"א וזו"ן וכולם ביושר כו' כי הוא קו ישר ומתפשט דרך קוים עכ"ל והנה בכללות כל אלו הפרצופים כולם הנה הוא בג' קוים כי הי' ספי' דא"א שבו הם באמצע והי' ספי' דאבא שבו הם בהימין דהא"א והי' ספי' דהאימא שבו הם בהשמאל דהא"א, ועד"ז בהי"ס דכ"א מהזו"ן שבו הנה הם עומדים זה מימין דהא"א וזה מהשמאל דהא"א וכנודע שאיהו צלם ואיהו סוד, והרי הם בס"ה בג' קוים אבל הי' ספי' דכל פרצוף ופרצוף עצמו שבהא"ק הנה הם מסודרים בכ"א רק בקו אחד וזה למטה מזה אלא רק שבכללות כולם הוא בג' קוין וכנז', וזהו הטעם ג"כ מה שנקרא כל עולמו רק בשם אדם קדמאה, ואין לו שם אחר כלל אלא רק, אדם, לבד, כי הרי כל העולמות כולם הנה כולם נקראים ג"כ בשם אדם, אדם דאצילות, אדם דבריאה, אדם דעשיה, כנודע. ועכ"ז הנה יש לכ"א שם מיוחד לעולמו, כגון, אצילות בריאה יצירה עשיה, וא"ק אין לו שם אחר כלל, ונקרא כל עולמו רק בשם אדם לבד, אך הטעם הוא כדי להורות לנו כי כל התכונה ציור אדם שבו, הנה היא רק בכל עולמו כולו בכלל דוקא, אבל בפרטות הי"ס שבכל פרצוף ופרצו' שבו, בכ"א בפ"ע, אין להם שם אדם כלל, כי הי"ס שבכ"א הם רק בקו אחד וזה למטה מזה ע"ד שהוא בהקו דא"ס וכנז' אבל הסדר דג' קוין שיהיו עומדים הי"ס בסדר ג' קוין גם בכל פרצוף ופרצוף גופה הנה זהו רק מהעולם אצילות ולמטה וכמו שבארנו והארכנו בכ"ז בספר הכללים כלל ט"ז י"ז ע"ש ותמצא נחת, ויתבאר עוד בענין סדר דהי"ס גם בס"א בעה"י, ועי' לקמן ענף ה' אות ג' ואות ד':

ואין להקשות כי הרי לפי מה שבארנו לעיל אות כ"ב בענין שורש דהחסדים וגבורות איך שישנם גם בהקו ג"כ ויהיה נמצא לפי הדברים שבארנו שם שתכונת החו"ג הם באמת זה מול זה כי הרי הם כלולים יחד בכל חלק וחלק מהקו והם הימין ושמאל שבו וכן ישנם שם ג"כ שורש הפנים והאחוריים וכמו שמתבאר שם א"כ הרי ישנה שפיר היטיב תכונת ציור דג' קוין גם בהקו דא"ס ומזה יצא אח"כ הציור דג' קוין בפועל ממש בהא"ק וכנ"ל בריש דברינו כי הי' ספי' הרי הם מובחנים בג' תכונות ימין ושמאל ואמצע, משורשם הא' אשר בהקו, והנה הם כתי"ם באמצע חח"נ בימין בג"ה בשמאל אשר יצאו אח"כ מן הכח אל הפועל בציור ג' קוין דוקא והרי היה צריך שיהיו מסודרים בדרך זה דוקא, בא"ק, גם בכל פרצו' ופרצו' שבו ג"כ, אך באמת לא קשה כלל כי הרי מבואר הוא מדברי הרב להדיא כי כל התפשטות דהי"ס אשר הם בהעלם גם בהקו ג"כ וכן התפשטותם ויציאתם אשר יצאו אח"כ בהעגולים והיושר דהא"ק הרי מבואר הוא מכל דברי הרב שהיה יציאתם רק זה אחר זה וזה מזה וזה למטה מזה וכנ"ל והוא החכמה למטה מהכתר ובינה למטה מהחכמה והחסד למטה מהבינה והגבורה למטה מהחסד והת"ת למטה מהגבורה וכן כו' כו' והרי הם כולם רק בקו אחד ומ"ש הרב שהא"ק הוא בציור ג' קוין הוא רק כמו שאמרנו שהכוונה הוא רק על כללות כל הפרצופים שבו וכנ"ל, ומה שאמרנו לעיל אות כ"ב שגם בהקו גופה הנה הם ג"כ בתכונת ג' קוין הנה פשוט הדבר כי שם הוא רק בכח לבד ולא בפועל כלל ואותו הכח הנה הוא גם בכל ספי' וספי' בפ"ע כי בבחי' הכתר דהקו נעשה הכח דתכונת ג' קוין וכן בהחכמה דהקו נעשה הכח דתכונת ג' קוין וכן בבינה דהקו נעשה הכח דתכונת ג' קוין וכן בחסד וכן בגבורה וכן עד"ז בכולם והיה נעשה בהם כ"ז מטעם הסיבה אשר כתבנו שם אות כ"ב והיה כ"ז בכל ספי' וספי' גופה ורק בכח לבד כי הרי גם עיקר מציאת הספי' לא היה נעשה שם ממש ח"ו ולא היה שם י' ספי' כלל אלא רק בבחי' כח ותכונה דבחי' י' ספי' אבל לא במציאות וגילוי ממש ח"ו ומהכח ותכונת דהי"ס אשר היה שם יצא מהם אח"כ במציאות ממש בהא"ק והיה שם יציאתם ג"כ רק בקו אחד וכמו בהקו דא"ס אשר הא"ק יצא ממנו וכן מהכח ותכונת דהג' קוין אשר היה בכל בחי' ספי' וספי' שבהקו דא"ס הנה יצא אח"כ בהא"ק חלוקת הפרצופים שבו בסדר ג' קוין ממש וכנ"ל כי כל מה שהולך ומתפשט הנה נתגלה ביותר ויוצאים כל הכחות הנעלמים מהשורש ומתגלים בהענפים וכל מה שמתפשטים הענפים ביותר מתגלים בהם הכחות הנעלמים אשר בהשורש הכל ביותר וביותר ולכן נתגלו מציאות הי' ספי' היכף בהא"ק כולו אבל תכונת דהג' קוין אשר בכל ספי' הנה הם לא נתגלו אלא רק אחר שנתפשט גם הא"ק לפרצופים שונים שהם הא"א ואו"א וזו"ן אז נתגלו תכונת דהג' קוין ג"כ והיינו בסדר מצבם ועמידתם בו שנסדר א"א שבו באמצע

וא"א

ואו"א **וזו"ן** שבו בימין ושמאל ואח"כ כאשר שנתפשט עוד יותר שהוא באצילות הנה נתגלה שם תכונת דהג' קוין ג"כ בפועל ממש בכל פרצוף ופרצוף שבו דכ"א גופה ונסדר שם הכל רק בתלת תלת קו זכות וקו חוב ומכריע והם חד"ר שהוא רזא דמתקלא כנאמר בספד"ץ פ"א אשר עיקר גילויו הוא רק באצילות וכמ"ש בביאור הגר"א שם בארוכה וכן כל ספר וספרי היא כלולה ג"כ מהד"ר כנודע. והרי יצא לנו עכ"פ כי בקו דא"ס וכן בכל פרצוף ופרצוף בפ"ע אשר בהא"ק הנה מסודרים שם בכ"א בחי' הר"ס שבו הכל רק בקו אחד זה למטה מזה וכה סדר דהג' קוין שאמר הרב שישנם בא"ק הנה הוא רק בכללות כל הפרצופים שבו והנז' אמנם ענין החילוק והתועלת מה שהוא בין אם שנאמר שהם בג' קוין לבין אם נאמר שהם בקו אחד הנה בארנו כ"ז בספר הכללים כלל ט"ז וכלל י"ז בארוכה ע"ש:

[ל] **כולם** מתעסקים בבחי' ב' הזאת בלבד. והוא ע"פ מה שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ב' ג' שענין העגולים ויושר הוא כי העגולים הם בחי' היסודות דכל עולם ע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם כולם עגולים וכן כל מערכת השמים שהם כל הגלגלים כולם והם היסודות העליונים. להד' יסודות ארמ"ע שהם היסודות התחתונים וגם אלו היסודות העליונים והתחתונים הנה הם העולם עצמו והוא העגולים אך כל פרטי המציאיות כולם שבכל העולם כולו שהם הפנימית שבהעולם הנה הם היושר והם יוצאים כולם מהיסודות שהם העגולים ע"י היושר שבהעולם העליון המתפשט בתוך העגולים דהתחתון ע"ש בדברינו בכ"ז בביאור בארוכה ולכן כל ספר הזוהר והתיקונים מדברים ביושר לבד כי בהעגולים שהם היסודות אין שייך לדבר שם כי שם הוא הכל בהעלם גדול ובכללות וכל המציאיות הפרטיים שבכל עולם הם כלולים שם רק בכח לבד ונקראים היסודות בערך המציאיות שיצא מהם רק יסודות פשוטים כי לא ניכר בהם שום הרכבה כלל והרי לא שייך לדבר שם מאומה ולכן הולך כל דברי הזוהר והתיקונים רק ביושר לבד, וכל מה שנולד ומתחדש בעולם הם יוצאים כולם מהיסודות מן הכח אל הפועל ומתחדש הכל בבחי' היושר שבכל עולם אבל בהעגולים לא נעשה בהם שום חידוש ואינם מתחדשים ומתחלפים לעולם:

[לא] **ועוד** יש סיבה ב' כו', כי הסיבה הא' הוא מטעם אור א"ס המקיף שהעיגול היותר ראשון הוא יותר משובח מטעם שהוא קרוב יותר לאור א"ס המקיף, והסיבה הב' הוא מטעם הקו שכל עיגול היותר ראשון הוא במקום ראשית הקו ולכן הוא יותר משובח מטעם שהוא נמשך ממקום יותר גבוה וא"כ הרי הוה מעלתו יותר גדולה כי מאחר שהוא נמשך מראשית הקו א"כ הרי מקבל הארה תמיד ג"כ ממקום יותר גבוה, והרי הוא במעלה יותר גדולה מהעגולים שתחתיו, וזהו שאמר הרב ועוד כי הנה הוא מקבל הארה בהיותו במקום גבוה יותר מכולם, וא"כ הרי הוא גבוה במעלה בסיבת ב' דברים, אחד מצד עצמותו גופה שהוא נמשך ממקום יותר גבוה שהוא מראשית הקו, והרי הוא מקבל הארה תמיד ג"כ ממקור יותר גבוה שבהקו עצמו, והוא הסיבה הב' שאמר, אבל הסיבה הא' הוא מטעם שהוא קרוב יותר לאור א"ס המקיף וא"כ הרי מקבל הוא הארתו משם בלי הפסק כלל ויותר בראשונה מכולם כי הנה העגולים מקבלים שפע מסביבם עיקר השפע הוא מאור הקו וכן מקבלים ג"כ לעולם מאור א"ס המקיף וכנ"ל אות כ"ו:

[לב] **איך** גם בבחי' ר"ס של העגולים יש בהם בחי' קוים ממש עם היותם עגולים מלבד כו', ושם יתבאר לך איך גם בר"ס העיגולים יצדק בהם ימין ושמאל ואמצע כך הנה כל ביאור הדברים הללו לא נמצא בע"ח אמנם הוא במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ד זה לשונו ועניינם כך הוא כי הרי עגולי א"א מקיפים על עגולי אבא, ועגולי אבא מקיפים על עיגולי אימא. והנה בעגולי א"א מצד הימין יש חלון ונקב אחד יורד ונוקב עד עגולי אבא ומאיר בו וכן בשמאל עגולי א"א יש חלון ונקב אחד יורד ונוקב כל עגולי' ונוקב כל עגולי אבא ויורד עד עגולי אימא ועם היות שעובר ההארה דרך עגולי אבא אל אימא אינו לוקחו אבא ואח"כ נותנו אל אימא רק אין עגולי אבא משמשים אלא למעבר בעלמא ולכן נקרא זה הארת אימא ממש הנמשך לה מא"א עצמו וכן עד"ז יש קוים נמשכים מן אבא שהוא חכמה אל החסד דז"א כי נוקב ויורד קו הארתו מימין עגול אבא ונוקבין תוך עגולי אימא עד שיורדין ומגיעים אל עיגולי החסד וכן קו נמשך מעיגולי אבא [נ"א עיגולי אימא וכן הוא בשעה"ק דף י' ע"א ואמר שם כי החסד מקבל מאבא והגבורה מאימא ע"ש] בשמאל ונוקב עיגולי אימא ועיגולי החסד עד שמגיע אל עגולי הגבורה וכן עד"ז בכל עשרה עיגולים יש קוים נמשכים דרך ימין ודרך שמאל ודרך אמצע להמשיך הארתם ואינם משמשים העגולים שבאמצעם רק למעבר בעלמא והבן זה גם הבן ענין הקוים (ר"ל הצינורות) שיש בעשר ספי' מספירה לחברתה עכ"ל במבו"ש וכן הוא בשעה"ק דף י' ע"א ושם ע"ג, אמנם מבואר שם שכל זה נעשה רק אחר התיקון ע"ש, והרי לנו כי יש קוים גם בעגולים והיינו כי הם מאירים זה לזה בדרך קוים דרך החלונות דהעיגולים ויש חלונות בהעגולים בימין ושמאל ואמצע ומהם נמשך הארתם בדרך קוים מזה לזה והרי מבואר בזה כל דברי הרב בכאן היטיב ועי' מה שכתבנו עוד בזה בשער טנת"א פ"ו אות כ"א ע"ש:

[לג] **וזה** היה מקום א' של המאציל העליון, כי הנה אח"כ היה עוד מקומים רבים מכל עולם עליון לצורך המציאות דהעולם שלמטה הימנו והיה לכ"א ואחד מקום בפ"ע וכמ"ש הרב לקמן בדרושי נקודות רפ"ב וכמו שבארנו בזה בספר הכללים כי כל העולמות כולם נעשו ונשתלשלו זה מזה כולם בסדר אחד והיה מקום והסתלקות האור מכל עליון לצורך התחתון וזהו שאמר הרב כי המקום הזה דענייננו אשר היה באור א"ס הנה הוא המקום הראשון, והוא המקום הכללי לכל המציאיות דהעולמות כולם כי כולם הם בתוכו, אמנם עיקר כוונת הרב מה שאמר שזה הוא המקום הראשון, כוונתו הוא, על מה שכתוב לקמן בדרושי נקודות פ"ב בענין הסתלקות האור מהטבור ולמטה דהא"ק שחזר ונסתלק ועלה מהטבור ולמעלה כמו שמבואר שם וזה היה המקום השני שנעשה בא"ק לצורך האצילות, וע"ז אמר הרב כאן, בענייננו שהמקום דא"ס אשר לצורך הא"ק הוא היה המקום הראשון:

[לד] **מוכרח** הוא שיהיה בבחי' עגולים, כדי שיקבלו הם מאור א"ס המקיף את הארתו בהשואה אחת כנ"ל אות י"ב, ועיקר הוא משום שהעגולים הנה הם היסודות דכל עולם ע"ד הגלגלים דמערכת השמים שהם ג"כ בבחי' הד' יסודות ארמ"ע העליונים וכן ע"ד הד' יסודות ארמ"ע התחתונים שהם היסודות לכל הדצח"מ שבהעולם הזה והנה כל הד' יסודות ארמ"ע כולם עגולים כמ"ש הרמב"ם ז"ל בתחילתו בהלכות יסודי התורה פ"ג ס"ז וכנודע כי לכן הם בבחי' עגולים כדי להשפיע לפרטי הדצח"מ היוצא מהם לכולם בהשואה אחת מכל סביבותיהם. כי ע"י זה הנה נמשך לכל נמצא חיותו וקיומו בכל משך ימי עולם ומקבלים כ"ז תמיד מהד' יסודות ארמ"ע הכלליים וכמו שבארנו בזה בארוכה בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ב' ע"ש ועי' עוד דברינו בזה בשער טנת"א פ"ו אות כ"ה:

[לה] **ויש** בו בחי' א"א ואו"א וזו"ן, וכולם ביושר, ולבחי' זו קרא בתורה את האדם כו'. הנה מבואר בזה שגם א"ק הנה הוא נבחן בכל הפרצופים כולם כמו האצילות ממש וכן הוא ג"כ בשמיה"כ רפ"ו אמנם בא"ק הנה הם שם כולם באחדות עצום למאוד וכמו שהארכנו בזה בדע"ה ח"א דרוש א' סימן ד', אמנם יותר משמע כי כוונתו כאן הוא באמת רק על האצילות וכל העגולים והיושר שאמר כאן באותו הדיבור שבהמ"ת כוונתו הוא על העגולים ויושר דהאצילות וע"ז אמר ויש בו בחי' א"א ואו"א וזו"ן כי הרי מהא"ק אינו מתחיל הרב לדבר בו אלא רק למטה בסמוך במ"ש דע כי בזה החלל נאצל א"ק כו', אבל בפרטי הפרצופים

שבא"ק ג"כ, אינו מדבר הרב בזה אלא רק מה שמרמז לנו מעט רמז בשביה"כ רפ"ו וכן משמע ג"כ בשער הקדמות דף י"א ע"ב שמובא שם כל הדיבור הזה, ע' בכל סגנון לשונו שם:

[לז] **אמנם** בתחילה יצאו י"ס דרך עגול אלו תוך אלו ואח"כ בתוך העגולים נמשך דרך יושר כציור אדם כו',

הנה מבואר הוא מלשון זה וכן מכל דבריו לעיל כי מתחילה יצאו כל העגולים ואח"כ יצא היושר וכן הוא לקמן ענף ג' וענף ד' ומפורש שם ג"כ בהדיא שכל הי"ס דהעגולים הם יצאו בתחילה ואחר שיצאו הם יצאו אח"כ הי"ס דהיושר, אמנם הנה לקמן בשער דרושי אבי"ע פ"ד אמר שם כי מהאור המקיף דהיושר שהוא בחי' לבושים הנה מהארתם ומשיוריהם נעשה ויצא כל העגולים ואח"כ הרי הוא מבואר להיפך כי מתחילה יצא היושר ואח"כ העגולים וע"ש בדברי השמש למהרי"ש שרעבי ז"ל שנשאר בזה בצע"ג, אך הענין בזה. דהנה לקמן ענ"ג אמר כי העגולים הם בחי' נפש, והיושר הוא בחי' רוח. והסדר דמציאות כל פרצו' הוא כי בתחילה בימי קטנותו נקנה בו בחי' נפש ואח"כ כשנגדל ונעשה איש נקנה בו בחי' רוח, ואח"כ הרי יצא ונעשה בכל עולם ובכל פרצו'. העגולים שהם הנפש מתחילה וקודם ליושר. שהוא בחי' רוח, וכמ"ש כ"ז לקמן ענ"ג, אמנם כאשר נתבונן על שורש מציאותם דהנפש והרוח הנה נודע הוא דהרוח נברא ונולד מתחילה וקודם להנפש כי כל מציאותם דנרנח"י אשר ממקורם הרי הם נמשכים מעילא לתתא כי הנה הם עצמם הבחי' ד' ספי' אשר אצילותם הוא מלמעלה למטה, ומהם עצמן הם היחידה חיה נשמה רוח ונפש אשר עיקר מציאותם הוא מלמעלה למטה ונעשה כל תחתון רק מהעליון שעליו והוא נודע ופשוט וכן הוא נודע ג"כ כי שורש הרוח הוא מז"א והנפש הוא מהמלכות וכן הרוח הרי הוא מהיצירה והנפש הוא מהעשיה וידוע כי סדר ההשתלשלות הספי' והפרצופים והעולמות הוא מלמעלה למטה, מתחילה א"א ואח"כ אבא ואח"כ אימא ואח"כ ז"א ואח"כ מלכות, וכן בהעולמות, מתחילה העולם דקו ולמלום ואח"כ א"ק ואח"כ העקודים ואח"כ אצילות ואח"כ בריאה ואח"כ יצירה ועשיה כי כל תחתון הוא נשתלשל ונאצל ונברא ונולד ונעשה ונמשך רק מהעליון שעל גביו [ועי' במה שהארכנו בזה בענין הסתירות רבות הנמצא באלו הענינים, בספר הכללים כלל ט"ז ע"ש באריכה ותמצא דברים עמוקים הרבה בזה] והנה כן הוא עד"ז בענינינו כי בריאת הרוח והנפש שהם היושר והעגולים בריאותם ומציאותם במקורן הנה הוא הרוח קודם להנפש כי כל מציאת הנפש נעשה ונמשך רק מהרוח ואינו מתחיל שורש מציאת הנפש רק מהקצה התחתון דהרוח וכן כל מציאת העגולים במקורן הנה הם נעשו ונמשכו רק מהיושר ומהקצה התחתון שבו וכמו שיתבאר. אמנם ירידתם בהעולם ובהפרצוף שלהם אשר בשבילו נאצלו ונמצאו הנה יורד בו הנפש קודם להרוח והעיגולים קודם להיושר כי סדר גידול כל עולם וכל פרצוף הנה הוא בהיפך שהוא רק מלמטה למעלה היינו מעיבור ליניקה ומיניקה לקטנות ומקטנות לגדלות שהוא מנפש לרוח ומרוח לנשמה והוא להיפך מסדר מציאותם במקורן שהוא מלמעלה למטה וכנ"ל והטעם בזה בארנו בספר הכללים כלל ט' ע"ש ואח"כ הרי ניחא בזה הקושיא הנ"ל כי מ"ש הרב כאן שהעגולים יצאו מתחילה ואח"כ היושר הכוונה הוא על התפשטות העיגולים ויושר אשר בכל עולם ועולם גופה אשר מתפשטים שם כי בזה הנה נכנס תחלה העגולים שהם הנפש, מקודם ליושר שהוא הרוח, ומ"ש הרב במ"א שכל מציאת העיגולים הנה הם נמשכים ונעשים רק מהארת אור המקיף דהיושר ומשיוריו ואח"כ הרי נעשה היושר מתחלה הנה שם הכוונה הוא על מציאותם במקורן כי בזה פשוט הוא שהיושר שהוא הרוח הוא נאצל מתחלה וקודם להעיגולים שהם הנפש כי כל מציאת דהנפש הוא נעשה ונמשך רק מהרוח וכנ"ל ועי' עוד לקמן ענף ג' אות ב' עיקר ביאור הדברים בזה ע"ש, אמנם הנה הרב אמר לקמן בשער ציור העולמות בהקדמת מהרח"ו שם כי כל הי' עגולים הנה הם נמשכים ויוצאים מהג"ר דהיושר וכן אמר ג"כ במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ד וכן לקמן סוף ענ"ד והרי הוא שלא כדברינו אשר אמרנו שכל העגולים שהם הנפש הם רק מהקצה התחתון דהיושר והרוח אך הענין בביאור בכ"ז מה שנוגע לענינינו הנה דע כי יש נפש כללי ונפש פרטי וכן רוח כללי ורוח פרטי והרוח ונפש הפרטיים הם בכל פרצוף בפרט והם העגולים והיושר שבכל פרצוף גופה אך הרוח והנפש הכלליים הם היושר והעגולים שבכל עולם וכל דברי הרב עתה הנה הוא רק בהכלליים כי הרי אינו מדבר הרב עתה בהפרצופים בפרט, ובהעיגולים דכ"א, אלא רק בכלל ר"ל בהעגולים והיושר הכלליים שבכל עולם בכלל, כי כמו שהוא בפרטית כל פרצו' ופרצו' כן הוא ג"כ בהעולם בכלל וכנודע וכמו שמוכח בכל דברי הרב אשר בדרוש הזה שמדבר רק בכלל העולם דאדם קדמאה הכללי, והנה הרוח הכללי שהוא היושר הכללי דכל עולם הנה הוא עומד כולו למעלה בהעולם העליון שעליו ורק הקצה התחתון שלו הוא יורד ונמשך בתוך העולם שלמטה הימנו (עי' דברינו בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ג' ושם אות ג' ע"ש היטיב ותבין) והנה באותו הקצה התחתון דהרוח הכללי שם עומדים הג"ר דהרוח הפרטי הנמשך ויוצא מהרוח הכללי ואותן הג"ר דהרוח הפרטי שבכל פרצו' מאור המקיף שבו ומשיוריו הנה מזה נמשך ויוצא כל הנפש הכללי שהם כל העגולים הכלליים דהעולם התחתון וזהו מ"ש הרב בדרוש אבי"ע פ"ד כי מהאור המקיף דהיושר שהוא בחי' הלבושים הנה מהארתם ומשיוריהם יוצאים כל בחי' העגולים וכן מ"ש לקמן סוף ענ"ד כי כל הי' עגולים הם יוצאים ונאחזים בהג"ר דהיושר, הכוונה הוא על הג"ר דהיושר הפרטי אשר כל אותן הג"ר הם עומדים רק בהקצה התחתון דהיושר הכללי ומשם נמשכים ויוצאים כל העגולים הכלליים שהוא כל נפש הכללי כולו ונמצא כי באמת הנה יוצא כל הנפש הכללי רק מהקצה התחתון נגד דהרוח הכללי ועכ"ז הנה הוא ניחא היטיב ג"כ מ"ש שהם נאחזין בהג"ר דהיושר והכוונה הוא על הג"ר דהיושר הפרטי אשר הם בהקצה התחתון דהיושר הכללי וכנז', הוא ע"פ מה שהזכרנו לעיל אות ל"ד שכל העגולים הנה הם היסודות הכלליים של אותו העולם ע"ד הגלגלים והיסודות ארמ"ע ולכן נמשכים הם ג"כ מהג"ר דהיושר הפרטי כי הג"ר הם ג"כ בחי' השורשים העליונים של כל עולם ועולם ומהם הוא כל המציאות הפרטיים שבכל עולם שהם הז"ת דהיושר כי כל עולם הם רק הו"ק שהם הז"ת וכמ"ש לקמן בשער טנת"א רפ"ה וכנודע אבל הג"ר הם רק השורשים העליונים העומדים למעלה באותו העולם והוא בהקצה התחתון דהיושר הכללי שעיקרו כולו למעלה ולכן מהארת אור המקיף היושר דאותן הג"ר ומשיוריו הנה נמשכים ויוצאים כל העגולים כולן שהם היסודות העקריים דאותו העולם עצמו ע"ד הגלגלים והד' יסודות ארמ"ע והם הנפש הכללי וכנז' והנה הז"ת דהיושר הפרטי אשר אמרנו שהם כל המציאיות הפרטיים דכל העולם כולו הרי פשוט הוא שהם נמשכים ויוצאים מהג"ר דהיושר הפרטי כי כל ז"ת הנה הם נמשכים מהג"ר וכנודע, אמנם יציאתם הנה הוא רק דרך כל העגולים הכלליים שהם הנפש הכללי והיסודות העיקרים דאותו העולם וכנ"ל וכמו שידוע שכל פרטי המציאיות הנה הם נמשכים מהיסודות הכלליים אך אותן היסודות הנה הם נמשכים מהג"ר דהיושר הפרטי וכנ"ל וכן מקבלים משם כל כחם ושפעם תמיד וכפי השפע שמקבלים היסודות מהג"ר דהיושר הפרטי אשר הם נאחזים שם לעולם וכנז' כן הם משפיעים בתולדות כל המציאיות הפרטים אשר הם אורות הז"ת דהיושר הפרטי אשר הם יוצאים מהג"ר שלהם הנה הוה כל יציאתם רק דרך העגולים הכלליים שהוא הנפש הכללי וממילא הוא כאשר מוציאים את תולדותיהם בכל מציאות הפרטיים שהם אורות הז"ת דהיושר כנז' הנה ממשיכים ומשפיעים העגולים בהם מכחם ושפעם ג"כ ונעשה עי"ז כל מציאות ומציאות כלול משניהם היינו הן מהיושר שהוא הרוח וכן מהעגולים שהוא הנפש והוא כל הרוח ונפש אשר בכל מציאות ומציאות שזהו עיקר מציאותם ור"ל שעיקר המציאות דכל נמצא הוא הרוח ונפש שבו והנה הם היושר הפרטי והעגולים הפרטי שהם הרוח והנפש הפרטיים והם פרטי כל

המציאות כולם שבכל עולם, והנה נתבאר מדברינו כי הרוח הכללי שהוא היושר הכללי עיקרו הוא לעולם למעלה ורק הקצה התחתון שלו מתפשט בעולם שלמטה דהיינו כי נכנס ומתפשט בהעגולים הכלליים הנמשכים ויוצאים ע"י הג"ר דהיושר הפרטי (אשר ממנו נעשה כל מציאות הפרטיים שבאותו העולם שכולם הם בבחי' יושר) והג"ר דהיוש"ר הפרטי הנה הם עומדים בהקצה התחתון דהיושר הכללי, אבל העגולים הכלליים שהם הנפש הכללי הנה הם עומדים בכל עיקרם למטה והם מעגלים ומסבבים את כל אותו העולם כי הם ע"ד השמים והגלגלים שהם היסודות העליונים וע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם היסודות התחתונים וכל אלו היסודות הם כולם ג"כ עגולים כנודע אך היושר והעגולים הפרטיים שהם הרוח והנפש הפרטיים אשר בכל מציאות ומציאות הנה הם כל המציאות הפרטיים עצמן שבכל עולם ועולם ועיקרם הוא רק מציאות הז"ת דרוח ונפש הפרטיים אבל הג"ר שלהם הם המוחין ופנימית של כל מציאות ומיוחדים הם בהקצה התחתון של היושר הכללי אשר הוא עומד לעולם למעלה אלא שהארתם מתפשט ומתלבש בתוך כל מציאות ומציאות לפי ערכו וענינו ועי"ז הנה קשור כל מציאות למעלה בכל חיותו וקיומו אשר בכל ימי נצחו: והנה כל מציאות הפרטיים כולם הגם שאמרנו שהם רק כללות הז"ת דהיושר הפרטי אמנם נודע הוא כי כל מציאות הפרטיים הנה הם כולם תלוים זב"ז וצריכים זה לזה וכן הם כוללים ונכללים ועולים מאישים למינים וממינים לסוגים וגם הסוגים הרי הם צריכים זה לזה ונעזר כ"א ע"י חבירו עד שנעשים כולם למציאות אחת ולקומת פרצוף אחד כנודע, והנה הוא נעשה מזה להיושר הכללי שבאותו העולם והוא היושר הכללי דכל עולם העומד בתוך כל עולם ועולם עצמו אשר אמר הרב שכל עולם הנה הוא כלול מעגולים ויושר כי העיגולים הנה הם השמים והגלגלים שבכל עולם וכל הד' יסודות ארמ"ע עם כל פרטי הדצח"מ היוצא מהם הנה הם הוא כל מציאות הפרטיים כולן אשר הם בכללות ג"כ רק מציאות אחת, הד' יסודות ארמ"ע הם העגולים והנפש, והדצח"מ הפרטיים הם היושר והרוח שבנפש, והרי הוא כל עולם רק מאלו ב' הבחי' דעגולים ויושר אך באמת הנה עומד עיקר כל היושר הכללי כולו דכל עולם, רק למעלה מאותו העולם, וכל מה שמתפשט ממנו בהעולם גופה הנה הוא רק הז' תחתונות דהיושר הפרטי, אשר מהיושר הכללי, ומהם הוא כל המציאיות הפרטיים כולם וע' בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ג' ושם סימן ה' אות י"ט ותבין כ"ז היטיב:

קיצור הדברים המתבאר מדברינו כי יש רוח ונפש כלליים ורוח ונפש פרטיים, והנפש הכללי הוא יוצא ונמשך מהקצה התחתון דהרוח שהוא היושר הכללי ע"י הג"ר דהרוח והיושר הפרטי המתייחד בו ומשם מקבל הנפש הכללי הארה ושפע תמיד ויוצא מהם כל המציאות הפרטיים אשר כל אחד כלול מרוח ונפש פרטי והם כל מציאות הפרטיים שבכל עולם הנמשכים ויוצאים מהגלגלים ומהיסודות והוא ע"י קבלת השפע שמקבלים הם מהג"ר דיושר הפרטי אשר כל אותן הגלגלים והיסודות נמשכים מהג"ר הפרטיים אשר בהקצה התחתון דהיושר הכללי, ועיקר המתפשט בכל עולם הוא רק הנפש הכללי אבל הרוח הכללי עצמו הנה הוא אינו מתפשט ויורד למטה אלא עיקרו הוא לעולם למעלה וכל המציאות הפרטיים שבכל עולם הם רק מהז"ת דהיושר הפרטי ועיקרו הוא בהוי"ק שבכל עולם, וכל האדם ישר שאמר הרב הוא רק בחי' הז"ת והוי"ק דהיושר הפרטי שאמרנו אשר הם בכללן קומת פרצוף אחד וכנז', והעגולים הכלליים הנז' בדברי הרב הנה הם היסודות העליונים והתחתונים וכנ"ל: ומשום שהיושר הכללי אינו מתפשט הוא עצמו למטה כלל אלא רק הארת הקצה התחתון שלו לבד לכן אינו מדבר הרב אלא רק בהיושר הפרטי לבד ועליו אמר כי אח"כ בתוך העגולים נמשך דרך יושר כציור אדם אחד באורך כל העגולים כו', ור"ל על כל המציאות הפרטיים שבכל עולם, שהם בתוך הגלגלים והיסודות שבכל עולם, אמנם באמת הנה כלול כל מציאות פרטי גם מנפש פרטי ג"כ אלא שמזה אינו מדבר הרב כאן, כי במקום הדוכרא לא סלקא הנוק' בשם כלל כי היא כלולה עמו והם שניהם אחד, ודי בזה:

[ל"ז] **והנה** ע"י הצמצום הזה הנ"ל אשר נעשה האדם הנ"ל היה בו בחי' עצמות וכלים כי צמצום האור גורם מציאות הויות הכלים כו' והמשכיל יבין ראשית דבר מאחריתו כמ"ש בע"ה בדרושים אחרים הבאים לפנינו ואמנם אינו כלי ממש אלא שבערך האור שבתוכו נקרא כלי, אמנם הוא זך ובהיר בתכלית הזכות והדקות והבהירות, הנה לפי מה שמתבאר מכל הדרושים לקמן נודע הוא שכל עצמות וכלים דכל פרצו' הנה נמשך בכ"א ע"י בחי' זווג עיבור יניקה קטנות גדלות ונמשך ונארג האור והכלי ביחד מתחלת יצירתו דהולד והוא ע"י בחי' אמ"ר וקי"ב המבואר בדרושי מ"ן דרוש ה', ו', ובפרט בשער המוחין ספ"ה ושם פ' ו', ז'. והנה הולכים וגדלים האור והכלי תמיד יחד מתחילת יצירתן עד היותו לאיש, אמנם בכל הפרצופים כולם אשר מעולם הנקודות והלאה שהוא בנין כל האצילות אשר נעשה אחר התיקון, הנה שם נעשה שורש כל הכלים שלהם ע"י הצמצום השני האמור לקמן בדרושי נקודות פ"ב וכמו שנתבאר בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ה'. ו' ובכ"מ, אך כל בחי' הכלים אשר בהא"ק דעניננו, הנה הם נעשו ע"י הצמצום הראשון אשר אמר הרב בענף זה, כי כל צמצום הנה הוא מבחי' דין וגבורות שהוא גורם הסתלקות האור וכן הוא גורם שיתצמצם האור מעצמו אל עצמו ונתעבה עי"ז, והנה נעשה עי"ז בחי' עביות בהאור גופה ג"כ והנ"ל מאות י"ג עד סוף אות י"ז, ולכן כל אור שמתפשט אחר הצמצום והלאה הנה נקנה בכל אור תכונת העביות ע"י הצמצום שמתפשט דרך בו ועי"ז נעשה בכל אור גופה תכונת העביות שהוא השורש דבחי' כלי ואותו העביות הוא ג"כ מבחי' הגבורות שנעשה בהאור ע"י הצמצום אשר סביבו ואותן בחי' הגבורות הם נקנה בהאור בבחי' החיצונית שבו, והנה בעולם העקודים אשר שם נעשה בחי' כלי ממש הנה נסתלק אח"כ האור הזך שבו ונשאר העביות לבדו ונתעבה עי"ז בעיבוי אחר עיבוי ונעשה עי"ז לכלי ממש והוא הכלי להאור שמתפשט בו אח"כ וכמו שמבואר כ"ז בעקודים פ"ג ופ"ה, אמנם בא"ק עצמו אשר הוא מיוחד עם הקו דאור א"ס ביחוד עצום והנ"ל אות כ"ח, הנה לא נעשה בו הסתלקות שני אלא כאשר התפשט הקו דאור א"ס והמשיך ממנו הציור דג' קוין שהוא המציאות דא"ק והנ"ל אות כ"ח כ"ט הנה באשר שהיה ההתפשטות הזה אחר יציאה וריחוק עכ"פ מעצם אור א"ס עצמו והנ"ל ריש אות כ"ט הנה שלט הצמצום עליו בכל משך התפשטותו כולו וגרם בו בחי' עביות בהחיצונית דהאור שבו אשר הצמצום מקיפו מסביב ונעשה אותו העביות לבחי' גוף וכלי אליו ג"כ, אך משום שהרי לא היה בו הסתלקות שני ⊛ ע"ד שהיה בעקודים ולא צמצום שני ע"ד שהיה לצורך עולם הנקודות לכן לא היה בו כלי ממש אבו שאמר הרב ואמנם אינו כלי ממש אלא שבערך האור שבתוכו הוא נקרא כלי, אמנם הוא זך ובהיר כו', אך עכ"פ הוא כי הנה גרם בו הצמצום בחי' עביות עכ"פ ונקרא אותה העביות לבחי' כלי אליו ג"כ, ועוד כי הנה אמרנו לעיל אות כ"א כי באמת הוא שגם בהקו עצמו הנה יש בו ג"כ בחי' אור וכלי וא"כ כאשר נתפשט הקו להמציא את הג' קוין דהא"ק הרי היה התפשטותו מבחי' האור והכלי שלו משניהם יחד והרי נתהוו כל הג' קוין דהא"ק מאור וכלי מסיבת הקו עצמו ג"כ, והוא ע"ד שאמר הרב בשער המוחין ספ"ה בכל בנין פרצופי האצילות שנמשך אריגת כ"א מחומר וצורה יחד מתחילתו ועד סופו והוא בבחי' גוף ונשמה אשר שניהם יחד הם אדם שלם ונמשך הגוף ונשמה שבכ"א מהאו"א שנותנים בהולד חלק מגופם ונפשם, וכן הוא עד"ז בענינינו כי נמשך בא"ק בחי' כלי גם מסיבת הקו וכנז', אמנם בכל פרצופי האצילות הנה מלבד חלקי דאו"א אשר נותנים

⊛ **הגהה:** **מה** שאמרתי שני, משום שהוא השני להצמצום הכללי שבא"ס, שהוא ג"כ הסתלקות האור למעלה וכמו שמתבאר כ"ז בדברינו בספר הכללים באר היטיב. וע' בהקדו"ש שער ו' פ"א: ע"כ הגהה:

נותנים בהולד מגופם ונפשם, הנה יש בכל בירורי דהולד עצמו ג״כ בחי׳ גוף ונפש וכמו שמבואר שם במוחין ספ״ה ואותן החלקי דגוף ונפש אשר מבירורי דהולד עצמו הנה הם משרשם שבעולם הנקודות שהיו אורות וכלים, וכן מה שנתוסף להם לאחר התיקון מהשם מ״ה ועי׳ האמ״ה וקל״ב האמור בדרוש מ״ן דרוש ה׳, והרי לנו עכ״פ כי ישנם בכל ולד ב׳ בחי׳ דגוף ונפש אחד מה שהוא מחלקם עצמן משרשם שבעולם הנקודות ואחד מחלקי דאו״א מה שנותנים מגופם ונפשם בהולד וכ״ז הוא בבנין פרצופי דכל האצילות וכמו שביארנו כ״ז בארוכה בספר הכללים ובדע״ה ח״א בכ״מ, והנה כן הוא כ״ז גם בענינינו, ר״ל בהא״ק, [בערך המתייחס אליו] כי הנה יש בו ג״כ ב׳ בחי׳ באור ולבוש שבו אחד מהקו דא״ס וכנז׳ והשני הוא מהטביעות הנעשה בו עצמו ע״י הצמצום וכנ״ל, וכן יש בו ג״כ בחי׳ אור השייך להיות עליו שהוא של עצמו והיינו כי כאשר המשיך אור א״ס המקיף את הקו להאציל על ידו את כל הנאצלים כולם הנה השריש בו שורש דכל חלקי אור השייך להא״ק ולהעקודים ולהאצילות לכל פרטי פרטים הנמצא בכ״א והם חלקי האורות דכ״א הניתן להם מאור א״ס והם גנוזים ומשורשים בהקו עד שמגיע תור עתם לצאת לגלויים בכל שלימותם וכמו שבארנו כ״ז בספר הכללים ובדע״ה בכ״מ והרי נתבאר לנו מכ״ז כי סדר המציאות דעצמות וכלים דהא״ק הנה הוא בסדר אחד כמו בפרצופי האצילות:

[ל״ח] **והנה** הא״ק הזה מבריח מן הקצה אל הקצה כו׳ בכל חלל האצילות הנ״ל (ר״ל בחלל הנאצל שהוא החלל דהצמצום) ובזה האדם נכללין כל העולמות, עי׳ לקמן ענף ד׳ אות י׳ ובדברינו בדע״ה ח״א דרוש ד׳ ושם דרוש ה׳ מסימן ד׳ שם עד סוף סימן ה׳ ובספר הכללים כלל י״ח ענף י׳ ותמצא בזה דרושים ארוכים ועמוקים מאד:

[ענף ג׳]

[א] **והאור** נחלק לאור פנימי ואור מקיף, עי׳ לקמן בשער סדר ההשתלשלות י״ס הענין יותר בארוכה ושם יתבאר בעה״י:

[ב] **ופשוט** הוא שבחי׳ הנפש נאצלה תחילה ואח״כ נאצל הרוח כו׳ כנודע באדם התחתון שבתחלה קונה נפש ואח״כ זכה יתיר יהבין לו רוח כו׳, הנה לעיל ענף ב׳ אות ל״ו אמרנו כי אצילותם במקורן הוא מלמעלה למטה אלא שירידתם במקומן והתפשטותם בכל פרצוף הוא מלמטה למעלה ע״ש, אמנם מדברי הרב כאן אשר אמר שהנפש נאצלה תחלה ואח״כ כו׳ הרי לכאורה מבואר בהדיא שגם עיקר אצילותן הוא ג״כ רק מלמטה למעלה, והאמת הוא כי אנו מוכרחין בסדר הבריאה ב׳ סדרים אשר הם בהיפך זה מזה, כי הרי סדר השתלשלות העולמות והפרצופים והספירות הם כולם רק מלמעלה למטה, א״ק, העקודים, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, וכן בהפרצופים הנה הם ג״כ מלמעלה למטה, א״א, או״א, זו״ן, וכן בהספירות הם, כח״ב, חג״ת, נה״י מלכות, ונאצל ונמשך כל תחתון רק מהעליון שעליו והוא מלמעלה למטה, אמנם הנה בכל עולם גופה וכן בכל פרצוף גופה הוא להיפך כי הרי בתחילה נעשה הצמצום ואח״כ הקו וכן בתחילה העגולים ואח״כ היושר וכן באצילות מתחלה יצא הב״ן ואח״כ המ״ה וכן כל פרצוף גופה הנה נמשך גידולו מלמטה למעלה מיניקה לקטנות ומקטנות לגדלות, ואמרנו לעיל ענ״ב אות ל״ו כי כל אותו הסדר אשר בכל אחד גופה שהוא ממטה למעלה הנה הוא רק בסדר גילויים במקומן בכל פרצ׳ ופרצ׳ באותו העולם אשר שם ניתן לו מקומו ובזה הנה נמשך מציאותו ממטה למעלה שהוא לאט לאט עד גמר שלימותו ויורד ומתגלה בתחלה באותו העולם רק הנפש שבו ואח״כ הרוח וכן הולך ומתגדל מרוח לנשמה ומנשמה לחיה ומחיה ליחידה אבל בסדר אצילותן והמשכתם אשר במקורן, נאצל באמת כל עליון בתחילה ונמשכים מלמעלה למטה כי הרי בעולם דהקו והצמצום הנה הגם שהצמצום נתגלה שם בתחלה עכ״ז הרי האור הקו דא״ס הנה הוא היה בתחלה להצמצום כי הרי הוא ירד ונמשך מאותו האור דא״ס עצמו אשר היה שם בתחלה קודם שנתצמצם וכנ״ל ענ״ב אות י״ט וכן העגולים אשר נתפשטו מתחלה וקודם להיושר הנה באמת כבר היה מוכן להם היושר מתחלה, בהקצה התחתון דהקו דא״ס, וכנ״ל ענף ב׳ אות כ״ח, ומאותו היושר נאצלו העגולים אלא שהיושר נתפשט אח״כ וכנ״ל ענ״ב אות ל״ו שהעגולים יצאו מהג״ר דהיושר הפרטי אשר עומד בהקצה התחתון דהיושר הכללי וכן הב״ן אשר יצא באצילות קודם להמ״ה הנה באמת כבר הוכן המ״ה במקורו מתחילה, וכל הב״ן יצא רק מהארתו, וכמו שכתבנו בדע״ה ח״א דרוש ד׳ סימן א׳ כל מקורן ושרשו דהב״ן ע״ש, והרי לנו כי במקורן נתהוה ונעשה כל אור היותר עליון מתחילה וקודם להאור התחתון, אמנם בסדר ירידתן במקומן העיקרי היאות להם הנה בזה יורד אור התחתון בתחילה והולך גידולי דכ״א רק לאט לאט, ר״ל ממטה למעלה, והנה כ״ז הוא ע״פ דברינו אשר כתבנו לעיל ענ״ב אות ל״ו, אמנם דברי הרב בכאן אשר אמר שהנפש נאצלה מתחילה ואח״כ הרוח והרי מבואר הוא מלשון הזה שגם סדר עיקר אצילותן הוא ג״כ רק אור הקטן מתחילה והוא צריך ביאור כי הרי נודע הוא שהוא להיפך, כי הרי כל בחי׳ נפש הוא מהמלכות והעשיה, ובחי׳ רוח הוא מז״א והיצירה, אשר הם קודמים להמלכות והעשיה, אך הענין הוא כי מה שאמרנו שכל אור עליון הראוי להתחתון וכמו היושר והרוח הראוי למטה, שהוא כבר הוכן במקורו בתחילה וקודם להעגולים והנפש, אין הכוונה שהוא עומד במקורו ע״ד שהוא אח״כ למטה, אלא שבמקורו אין לו גילוי עדיין כלל ועומד שם רק כלול ונעלם ע״ד הבן הכלול במוח האב ואין לו היכר עדיין כלל כי מתבטל באור העליון, וכגון היושר והרוח הכללי והפרטי הראוי לז״א. הנה כל זמן שלא נולד הז״א עומד כל היושר והרוח שלו רק כלול באו״א ונעלם בהם, ועכ״ז הנה גם בהיותו כלול באו״א הנה גם אז עומד בהקצה התחתון דאותו היושר ורוח דז״א הכלול באו״א, הנה עומד כלול שם העגולים והנפש הראוי לז״א, והוא כלול בהיושר והרוח שלו, כי הנפש הוא למטה מהרוח, והוא נאצל רק ממנו, וכשמגיע תור לידת הז״א, הנה מתחיל להתנוצץ אור היושר והרוח הכללי הראוי אליו, ומאיר ומזהיר בהקצה התחתון שבו, את הג״ר דהרוח הפרטי אשר אליו, ועי״ז הנה נמשך מהם ויוצא ומתגלה הנפש הכללי שהוא העגולים העיקרי דז״א אשר היו כלול שם כנז׳, ויורדים הם במקום הראוי לז״א ומתגלים הם בגלוי גמור כי הגלוי דכ״א הוא לאט שהוא ממטה למעלה ולכן מתחיל הגילוי רק מהקצה התחתון דכ״א ומתגלה מתחילה הנפש ואח״כ הרוח כנ״ל, ועכ״ז הנה נמשך ויוצא הנפש רק מכח הרוח אשר עליו כנז׳, אלא שגלויים ולידתם העיקרי הוא מתחילה הנפש ואח״כ הרוח, כי הרי מהתנוצצות והארת כח הרוח נולד ומתגלה הנפש, ויוצא הוא בגלוי גמור מתחילה, וזהו אשר אמר הרב בענינינו שבחי׳ הנפש נאצלה תחילה ואח״כ נאצל הרוח, והכוונה הוא על גילויים ומציאותם העיקרי אשר במקומן למטה, כי כל זמן שלא נולד הרוח ולא יצא עדיין במקומו הראוי לו ולמציאותו הראוי לו לא נקרא עליו עדיין שם אצילות כלל, והנה המציאות העיקרי דכ״א הנה הוא רק הז״ת שבו והז״ת דהרוח הוא עיקר גילויו ומציאותו, כי הג״ר דהרוח הם המוחין והם נקראים נסתרות כי הם לעולם נעלם, וכמ״ש הגר״א בהיכלות בראשית היכל א׳ דבי״ע כד אתכליל (בספר יהל אור י״א ע״ד) עש״ה, וכן אמר הרב בשער מוחין דצ״ל פ״ז כי הג״ר שהם חב״ד דז״א עצמו הם המוחין והם הנקרא פנימיות אך השניות אפי׳ הראש עצמו נקרא ז״א והוה גם הראש רק מכלל הז״ת ע״ש, ולכן כל זמן שלא יצא הז״ת דהרוח הרי נקרא שלא נאצל עדיין הרוח כלל, ואח״כ נמצא שהעגולים והנפש אשר הם נמשכים ויוצאים מהג״ר דהרוח, יוצאים הם בתחילה, אבל הז״ת דהרוח שהם הרוח העיקרי והיושר העיקרי דאותו העולם, הנה הם יוצאים רק אח״כ, וכמו שכתבנו כ״ז לעיל ענ״ב

אות ל"ז הרי נמצא שנאצלה הנפש מתחילה ואח"כ הרוח, כי כל זמן שהם במקורן לא נקרא עליהם עדיין שם אצילות כלל כי לא ניכרו מאומה ואין להם גלוי כלל, וכל הז"ת קודם שיצאו מהג"ר הנה הם שם רק בבחי' כח לבד ועי"ד הבן שהוא קודם שנולד והוא כלול במוח האב הנה הוא רק בבחי' כח לבד: וכ"ז הנה הוא הן בהעולמות בכלל והן בהפרצופים בפרט בהשתלשלות הנרנח"י שבכ"א מהם וכגון בעולם האצילות שהז"ן יצא קודם להמ"ה, הנה כל זמן שלא יצא המ"ה הנה נקרא שלא נאצל עדיין כלל, ועכ"ז הנה היה כל יציאת הז"ן משורשו רק ע"י התעוררות דשורש אור המ"ה אשר נמשך ממנו, ר"ל כי השורש דאור הז"ן הוא נמשך ויוצא אחר השורש דאור המ"ה, וממנו דוקא, וכנ"ל שבמקורן הם נמשכים מלמעלה למטה, וכן העגולים אשר יצאו מקודם להז"ת דיושר ונקרא שלא נאצל עדיין היושר כלל וכנז', עכ"ז הנה הם יוצאים רק מהארת השורש דאור היושר, והוא מהכ"ע דהיושר וכנ"ל, וכן הצמצום אשר נתגלה מקודם להקו, הנה היה כל גילויו רק מאותו הבחי' דהאור א"ס אשר היה שם בתחילה, והוא אשר מתפשט אח"כ בהקו שבו, עי' לעיל ענ"ב אות י"ט ושם אות י"ד וט"ו עש"מ והבן, והרי נמצא כי כל הכחות דהצמצומים הנה הם בשורשן רק מאותו האור אשר התפשט אח"כ בהקו, והרי לנו עכ"פ כי כל אותן המדרגות התחתונות, הגם שהם נתגלו בתחילה, אמנם כל מציאותם הנה נמשך ויוצא רק מהכללותם שבתחילה בהמדרגות העליונות אשר נתגלו לבסוף, ועכ"ז הנה כל מדרגה ומדרגה כל זמן שלא נתגלו וירדו למקומן, לא נתגלו על מציאותה וגילויה הראוי לה, הנה לא נקרא עליה עדיין שם אצילות כלל ונקרא שלא נאצלה עדיין, כי כל זמן שהיא במקורה היא רק בבחי' כח ובבחי' רושם אור לבד ולא ניכר כלל, כי מתבטלת באור העליון הכלולה בו, זהו שאמר הרב כי הנפש נאצלה מתחילה וקודם להרוח, הגם שבאמת הוה כל אצילות דהנפש והמשכתה רק מהרוח ומהקצה התחתון שבו לבד, אלא שכל זמן שלא יצא הרוח ממקורו, הנה נקרא עליו עדיין שלא נאצל כלל וכנז': אמנם פשוט הוא כי כ"ז שאמרנו שיוצא כל מדרגה קטנה מתחילה הנה הוא רק בכללות כל עולם ועולם בפנ"ע, בפרטות האורות שבה גופה, וכן הוא בכל פרצוף ופרצוף בפנ"ע בפרטות האורות שבו, ר"ל בחלקי הנרנח"י שבו אבל חלקי המדרגות דהעולמות וכן חלקי המדרגות דהפרצופים, ר"ל בכללות העולמות והפרצופים. הנה בזה פשוט הוא שיוצא כל עליון מתחילה וקודם להתחתון, כי הרי אצילות נעשה קודם להבריאה, והבריאה נעשה קודם להיצירה, והיצירה נעשה קודם להעשיה, וכן פרצוף א"א נעשה קודם לאו"א ואו"א קודם להזו"ן כי כל עליון ממשיך תחתיו את הסמוך אליו במדרגה אלא שסדר המשכת דכ"א גופה הוא לאט לאט, שהוא ממטה למעלה, ומתחיל התהוותו רק מהמדרגה הקטנה שבו, והטעם הוא כי ע"ז מתעבה ונעשה למדרגה בפנ"ע ולפרצוף בפנ"ע כהראוי לכ"א ולכן יצא בהעולמות, הצמצום קודם להקו, והעגולים קודם להיושר, והז"ן יצא קודם להמ"ה, וכן בכל פרצוף הנפש קודם להרוח, והרוח קודם להנשמה וכנ"ל, וכן היה עד"ז בהי' ספי' דהעגולים ויושר, ר"ל בהי' ספי' שבכ"א גופה, הנה יצא בכ"א הי' ספי' מלמעלה למטה שהוא מהכתר עד המלכות שהם הה' פרצופים א"א או"א וזו"ן שבכ"א מהם והנה היה יציאתם מלמעלה למטה מתחילה א"א ואח"כ או"א ואח"כ זו"ן ועכ"ז הנה יציאת כל אחד גופה היה מתחילה רק מבחי' הנפש שבו אלא שאח"כ נתרבה ומתגדל בכ"א אור על אור עד שנשלם בכל חלקי הנרנח"י שבו ועי"ד שהוא בפרצופי דהאצילות וע' דברינו עוד בזה בספר הכללים כלל ט' ע"ש ותמצא נפלאות בזה בעה"ית:

[ג] **שם** בהגהת מהרי"ל זלה"ה כי תחילה נאצלו העגולים ובעת אצילותם ממש עלו הי"ם דיושר כו' והכל נעשה בזמן אחד כו', הנה נראה מדבריו שהבין שכל האדם ישר שאמר הרב הוא הקו דא"ס עצמו אשר הוא ביושר וממנו מתפשטים העגולים והוא העגולים והיושר דהא"ק כי כן משמע פשטות לשון הרב אשר לעיל ענ"ב והיה קשה לו להמהרי"ל כי הרי מוכח שם שהיושר שהוא הקו הוא יצא מתחילה שהרי כל העגולים מתפשטים רק ממנו וכנ"ל בדברינו שם אות כ"ד כ"ה ולכן דחק מהרי"ל ז"ל בזה ואמר שהכל נעשה בזמן אחד אבל באמת אי אפשר לומר כן כלל כי הרב כפל דבריו כמה פעמים ואמר שהעגולים נעשו מתחילה ואמר עוד כי הם נפש ורוח והם כמו באדם התחתון שבתחילה קונה נפש ואח"כ כשזוכה יותר יקנה לו רוח, והרי מבואר בכל דברי הרב בזה בפירוש כי העגולים נאצלו תחילה ואח"כ היושר ולא נעשו בזמן אחד כלל ועוד כי איך אפשר לומר שהקו עצמו הוא היושר דהא"ק כי הרי הקו הוא רק קו אחד אבל היושר דא"ק הרי הוא ג' קוין, אמנם פשוט הוא כי הקו עם היושר דא"ק הם ב' דברים והיה מתפשט הקו בתחילה והמשיך ממנו את כל הי' עגולים דהא"ק ואח"כ היה מתפשט באורו עוד והמשיך ממנו את היושר דא"ק בציור ג' קוין והעיקר בזה הוא כמו שאמרנו לעיל ענ"ב אות כ"ח כ"ט עיי"ש, וע' בדברינו בהקדו"ש שער הפונה קדים פרק מ"ג מה שהעלינו שם בזה:

[ד] **כי** הרוח נקרא אדם והבן זה מאד, כתב הרב דברי שלום ז"ל כי בא לרמז בזה שגם א"ק לא נאצל בתחילה אלא רק הנפש רוח שלו לבד והוא הנקרא בשם אדם והוא ע"י הרוח שהוא השם מ"ה גימ' אדם, וכל אדם הוא כולל דכר ונוק' וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם והם מ"ה וב"ן רוח ונפש אך הנו"ק שהיא השם ב"ן הנה היא כלולה עמו וטפלה אליו וכמ"ש הרב בשער התיקון פ"ג ולכן נקרא אדם על שמו שהוא השם מ"ה גימ' אדם אבל הע"ב וס"ג הנה הם באים רק אח"כ והם נקראים בשם גדלות שהוא מורה שהם למעלה ממדרגתו וכמ"ש הרב בשער המוחין רפ"ז והוא מדרגת כל אדם רק המ"ה וב"ן לבד וכן היה גם בא"ק וכמ"ש בשער הקדמות ד' י"א ע"א כי גם א"ק הוא רק בחי' זו"ן מ"ה וב"ן בערך הקודם אליו אמנם יש גם באותו המ"ה גופה כללות כל הד' שמות עסמ"ב אבל כל אותן העסמ"ב הם רק מ"ה וב"ן חו"ן בערך הקודם אליו וכן כל האורות היוצאים מא"ק הם כולם יחד ג"כ נגדו רק בחי' זו"ן כלול מעסמ"ב והמ"ה וב"ן שבהם הוא עולם האצילות ונקרא בשם אדם דאצילות ולכן אינו מתפשט אלא רק מהטבור דא"ק ולמטה כי כל מ"ה וב"ן אינם אלא רק מהטבור ולמטה דהעליון וכן אדם זה דאצילות כלול ג"כ מעסמ"ב והמ"ה וב"ן שלו הם הזו"ן דאצילות ויוצאים מהטבור ולמטה דא"א ודאו"א דאצילות (ע"כ מהעמ"ק) והרי לנו עכ"פ כי כל בחי' אדם הוא רק מ"ה וב"ן לבד אבל הע"ב וס"ג אינן נקראים אדם אלא מוחין והם הגדלות שהוא למעלה מעצמותו העיקרית הנכנסים בו מהעליון שעליו אבל עצמותו העיקרי דכל פרצוף הוא רק הז"ת לבד וכנ"ל אות ב' (כ"ז מספרי דע"ש בא"ח תוספות קל"ת):

[ה] **ואין** זה מקום ביאור לדברים אלו. עי' לקמן שער המוחין פ"ה:

[ו] **ועוד** יש י' אורות מקיפים על הכלים מבחוץ. הנה האמת הוא שגם המקיפים יש להם ג"כ לבושים שהם בחי' כלים, אמנם הכלים שלהם הם יותר זכים ובהירים והם בבחי' אורות בערך הכלים דהאורות הפנימים, וגם אין בהם עצם בחי' פרצוף כלל ויתבאר בעה"י במ"א. עי' ספר הדע"ה תחילת דרוש ה':

[ז] **ואור** א"ס מקיף וסובב עליהם ומאיר לכל העולמות מלבד מה שמאיר בהם עיקר הארה האמיתית גדולה וממשית (נ"א הגדולה שממשיך) דרך קו המתפשט ממנו ונמשך בתוך כל העולמות כו', מכאן אנו רואים שכל מה שנסדר מענין אור פנימי ואור מקיף והכלים דאור פנימי הנה הוא הכל משרשם שלמעלה כי כל אורות המקיפים שורשם הם מאור א"ס המקיף, והכלים ואור פנימי שורשם הם מאור הקו דא"ס שהוא ג"כ בבחי' אור וכלי וכנ"ל ענ"ב אות כ"ה, וכמו שאור א"ס המקיף הרי הוא עיקרו למעלה ומה שמתפשט ממנו למטה הוא רק ע"י הקו דק לבד כן הוא בכל אורות המקיפים והפנימים, הנה נשאר החלק אור

ביותר

היותר גדול, מבחוץ, להיות בבחי' מקיף, והוה אורות המקיפים יותר גדולים הרבה מאד מהאורות הפנימים וכמ"ש לקמן שער השתלשלות הי"ס ענ"ג, וכמו שעיקר האור הנמשך להעולמות כולם הנה הוא רק מאור הקו הדק כן הוא לעולם, כי עיקר האור המחי' ומקיים את הגוף הנה הוא רק האור הפנימי המועט כי רק הוא קשור ומיוחד בהגוף והכלי בפנימיותו והוא הנשמה שבו המחי' ומקיים אותו, משא"כ האור המקיף הגם שהוא יותר גדול אך הוא אינו מתדבק עם הגוף כ"כ, כי אין הגוף יכול לסובלו ולכן נשאר הוא מבחוץ ואינו מאיר להגוף אלא רק בהארתו לבד וכמ"ש לקמן סוף שער השתלשלות הי"ס, וע"י אור המקיף הנה מתעלה הגוף תמיד מעילוי לעילוי עד אין קץ, ודע כי כל אורות המקיפים הנה מצד עצמן הם חסד פשוט וכשמאירים הם נמשך הארתם בלי גבול, כי הם הרי אינם מלובשים בבחי' גוף וכלי ומהם נמשך כל אורות הנסיים אשר הם למעלה מהגבול ומדה אבל כל הנהגת הטבע הוא מצד האור הפנימי אשר הוא מלובש בהגוף וכלי והוה כל הנהגת הטבע מצד האור הפנימי והנהגת הנסיי מצד האור המקיף והוא ג"כ מסיבת שורשם כנז' שהוא אור הקו ואור א"ס המקיף, אמנם כ"ז הוא רק מה שהוא מבחינת האור בעצמו והוא כשמתפשט באורו ומאיר ואז הנה לא נקרא באמת בשם אור מקיף כלל מאחר שמתפשט ומאיר בכל מקום, אבל בעת שעומד בבחי' אור מקיף ואינו מתפשט מבפנים אלא רק בהארתו לבד וכנז', הנה אז אדרבה הוא כי נעשה גילויו רק בבחי' גבורה ודין כי הרי נתעלם להיות מאיר אלא רק במיעוט אחר מיעוט וזהו מה שנזכר בהרבה מקומות שהמקיפים הם בבחי' גבורות ודינין כי הרי אינו מאיר ואינו מתפשט מבפנים משא"כ האור הפנימי אשר הוא עומד מבפנים ומאיר להגוף בכל עיקרו הרי הוא בבחי' חסד בודאי וזהו אשר אמר הרב בשער ראש השנה בכוונות שופר דף ל"ז ע"ד כי כל אורות המקיפים הם דינין וגבורות ואין הכונה שהאור מצד עצמו הוא גבורה ודין כי אדרבה הוא שהוא מצד עצמו הוא חסד פשוט, אך כאשר מתחבר עם הגוף ומתעלם להאיר אליו רק בהארה מועטת אז נעשה גילויו בבחי' גבורה ודין, והוא בסיבת בחי' הגבורה המעורב בו, כי אין אור שלא יהי' כלול מבחי' חו"ג ומצד כח הגבורה המעורב בו הוא מתעלם שלא להאיר בהגוף אלא רק בהארה מועטת לבד, הגם שמצד עצמו הוא בבחי' חסד גמור להאיר בלי גבול והוא יותר חסד הרבה מהאור הפנימי שהוא מלובש בגוף וכלי ואינו מאיר אלא לפי כח הגוף, משא"כ אור המקיף שהוא אינו מלובש כלל וכנז', והרי נמצא כי בעת שעומד האור בבחי' מקיף הוה האור הפנימי בבחי' חסד והאור המקיף בבחי' גבורה, הגם שמצד עצמם הוא להיפך וכמו שאמרנו,

והנה מזה הטעם נקראו כל האורות המקיפים, בשם אהי"ה, וכמ"ש לקמן בשער השמות, כי הוראת אהי"ה הוא רק על לעתיד, אנא זמין לאתגליא, כי לעתיד הנה יתפשטו כל אורות המקיפים ויתייחדו עם כל הפנימים ביחד ויתבטל אז כל הצמצומים והעביות לגמרי והוא רק לעתיד, כי הנה יתעלו ויעלו בדרך שירדו עד שיחזרו ויבואו כולם אליו כי יעלו בו מפנימי לפנימי עד הקו דא"ס שהוא בפנימית כולם ויוכללו בו ממקיף למקיף עד אור א"ס המקיף שהוא מחוץ לכולם והרי יתעלו ויעלו עד אליו עצמו ית"ש אשר ממנו יצאו כולם וכ"ז הוא בתיקון העתיד, אמנם עתה כל זמן שהם בעביותם ובמדרגתם שהם עתה הנה מאיר אור הפנימי שבכ"א רק לפי כח הכלי והעביות שבו שיוכל לקבל ואור המקיף אינו מאיר בכ"א אלא רק בהארה בעלמא והוא ע"י העביות שהוא מכח הגבורות והדינין אשר הם שולטים עתה עד עת התיקון העתיד ועי"ז מתעלם האור הפנימי ומעכב את האור המקיף שלא יאירו בכל תוקפם וכ"ז הוא עד שיוצא כל עביותם וכח הגבורה שבהם בכל שיעורם אשר גזר עליהם המאציל ית"ש שהוא עד הזמן דביאת המשיח וכמו שביארנו כ"ז בדע"ה ח"א:

[ח] **כדי** לעשות בחי' כלים כי ע"י צמצום האור וכו' במבו"ש פ' א' ב, אמר שהוא כדי שיוכלו להעשות הכלים של א"ק וכן הוא מבואר ג"כ לעיל בסוף ענ"ב בהמ"ת וע"ש אות ל"ז, אבל בהעולם דקו וצמצום עצמו אשר למעלה מהא"ק הנה באמת אין שייך להזכיר שם בחי' כלי כלל ואי אפשר לעמוד עליו ר"ל על עצם כח הצמצום מה שהוא ועי' לעיל ענף ב' אות י"ג:

[ט] **ועי"ז** כן יתגלה הויות הכלי, כי כל אור שמתפשט ויורד ממקומו מתחשך ומתעבה קצת ואח"כ כאשר מסתלק האור ועולה למעלה הנה נשאר אותה העביות למטה לבדו ומתוסף בה עי"ז עיבוי על עיבוי ונעשה היא לבחי' כלי להאור שמתפשט בה אח"כ וכבר בארנו בזה הרבה לעיל ענ"ב וע"ש אות י"ד ואות י"ט:

[יוד] **והיה** יכול להניח אותו בחי' הקו ההוא במקומו ויסלק שאר האור הגדול בלבד כיון שהוא עתיד להחזירו, הנה בדברינו בספר הכללים בארנו כי כל אור דהתפשטות השני הנה הוא באמת מדרגה אחרת מהאור דהתפשטות הא' לגמרי כי כן צריך להיות בדוקא לפי מדרגות הראוי לכל עולם ועולם וכן היה גם כאן בהעולם דקו וצמצום וכמו שרמזנו לעיל ענ"ב אות י"ט וא"כ הרי הקושיא מעיקרא ליתא כי מאחר שבקו הוא אינו ממדרגת אותו האור הראשון עצמו כלל וכן הוא הצורך וכנז' וא"כ הרי אין שייך להקשות מה שאמר והיה יכול להניח אותו בחי' הקו כו', כי באם שהיה מניח בחי' קו מתחילה שהוא מהאור הראשון הרי היה הקו ממדרגתו עצמו, והצורך הוא שלא יהיה ממדרגת אור הראשון עצמו, אך דע כי הגם שהאמת כן הוא עכ"ז הנה משום שכאן אשר הוא מעולמות דא"ס הנה לא ניכר שם חלוקת מדרגות כלל כי הרי הקו נקרא לעולם ג"כ בשם הקו דאור א"ס ולכן בחר הרב לתרץ את קושיתו בתירוץ פשוט גם לפי פשטות הדברים ג"כ וכדי שלא להבחין חלוקת מדרגו'. בהעולמות דא"ס אבל באמת הנה יש לפי עומק הענין תרוץ אחר על אותו הקושיא וכנז', ומה גם כי הרי כתבנו בספר הכללים בכמה מקומות שגם בעולם העקודים הנה כלולים שם האור דהתפשטות הא' עם האור דהתפשטות הב' בקומה אחת ונקרא כל האור דההתפשטות הא' בשם כתר להאור דהתפשטות הב' שהוא נקרא כולו בשם הט"ס התחתונים שבו אשר מהחכמה ולמטה והוא משום גודל מעלת דעולם העקודים ועומד שם כל ההתפשטות הב' במדרגה אחת עם ההתפשטות הא', וכמו שבארנו בזה בכ"מ, ומכש"כ בענינינו שהוא עוד גבוה הרבה גם מהעקודים הנה כש"כ וכש"כ הוא שהם במדרגה אחת, ולכן בוחר הרב להסביר הענין ע"פ תרוץ אחר לפי פשוטן של דברים והבן:

[י"א] **כי** לא יוכלו להתהוות הכלים עד שיסתלק האור לגמרי, הנה הגם שאין מונע לפניו ית"ש אך באמת כי כל הענין הצמצום הנה היה להמציא את חק הטבע בהעולם וחק הטבע הוא מיוסד בחיוב ואפשר ונמנע כי מחייב ענין אל ענין וכן מונע ענין אל ענין וזהו שאמר כי לא יוכלו להתהוות הכלים עד שיסתלק האור לגמרי כי כן הוא ע"פ חק הטבע שרצה לייסד ע"י הצמצום שמעט מן האור דוחה הרבה מן החושך ולכן היה הכרח לסלק מתחילה את האור דא"ס לגמרי ועי"ז נעשה כל הגבול ומדה וכח החושך והעביות שהוא כל בחי' גוף וכלים וכנ"ל ענ"ב אות ג'. וכן הוא עד"ז כל מה שתמצא נזכר בדברי הרב ז"ל ענין צורך והכרח. הכוונה הוא בכולם ע"פ החק דגבול ומדה אשר נתייסד בכל העולמות כולם ע"י הצמצום. וזכור זה הגם שפשוט הוא, ועי' עוד לקמן במטי ולא מטי פ"ב אות ט' ע"ש:

[יב] **די** בזה. הנה מרמז לנו בזה שדיין בליעת המתוק נשאר בפיו והוא מה שרמזנו לעיל אות יו"ד שכל התפשטות שני הוא באמת רק תולדות האור דהתפשטות הראשון והוא רק מדרגה אחרת למטה מהראשון, והארכנו בזה בספר הכללים:

[ענף ד']

[א] **ומרזא** דמחשבה עלאה ולתתא כולהו איקרו א"ס. הגר"א זללה"ה בביאורו לתז"ח ד' י"ח ע"ד הגיהה כי צ"ל ומרזא דמחשבה עלאה ולעילא כולהו כו'. אמנם בדברינו בספר הכללים כלל ס"ו ענף א' שבנו תהלאית"ש הגירסא, ולתתא, היטיב ע"ש:

[ב] **עשר** לחלחות על כתר עליון. הוא העשר ספי' דא"ק שנקרא כתר עליון והוא הכתר הכללי לכל העולמות כולם:

[ג] **כי** הנה בחי' כלים לא נתגלו רק מן עולם הנקודים. כי כל עולם העקודים הנה הוא עדיין מכלל העולמות דא"ס אשר הוא בלי גבול ומדה וא"כ הרי ע"כ הוא שמה שנז' שם בחי' כלי הנה הוא ג"כ רק אלא בערך האור העליון כי כל כלי הוא מדה שהוא מצומצם ומוגבל ומאחר שהעקודים הוא ג"כ מכלל העולמות דא"ס א"כ הרי אין לו כלי ממש כלל ובחי' כלי המוזכר בו הוא רק בערך שלמעלה וכן על שם השורש לבד ור"ל ששם נתהוה השורש והכח לבחי' כלים. אבל לא בחי' כלי ממש ח"ו. והכל נידון בערוכין כנודע. ועי' במפרשים שטרחו בזה ולדעתי הוא פשוט כי הכוונה הוא רק על השורש וכח דבחי' כלים אשר באצילות:

[ד] **והוא** מתחיל להמשך מן הא"ס המקיף דרך קו, אמנם כל היושר דא"ק הנה הוא מתחיל רק בקצה התחתון דהקו אלא שאותו הקצה התחתון הוא מתלבש בכל הא"ק כולו, וכן הוא עד"ז מ"ש עוד והנה אעפ"י שראשית קו הזה כו' ור"ל על התחלת אותו החלק דהקו המתלבש ביושר דהא"ק והנה הוא נמשך ויורד מהקו עצמו המתפשט ויוצא מהא"ס המקיף. וכבר כתבנו כ"ז לעיל ענ"ב אות כ"ח ע"ש. כי הרב ז"ל הנה הוא כולל את הקו עם הא"ק בכללא חדא משום שהם יחודו בו, ומהקו עצמו זולת הא"ק אינו מדבר כלום:

[ה] **שם** בהגהת מהרח"ו ז"ל ל"ע כו', הנה הדברים כללו עם עוד דברי הרח"ו ז"ל בענין זה יתבאר בעה"י בסוף השער הזה בדרוש בפ"ע ובשם דרוש ספיקות דעגולים ויושר וכבר נדפס תלאית"ש כל אותו הדרוש בסוף ספר הדע"ה ע"ש ותמצא:

[ו] **אל** תחשוב כי כן הקו הזה נמשך ונתפשט למטה עד סיום כל העגולים מצד תחתיהם המתעגלים מתחת רגלי א"ק דיושר, אמנם שיעור התפשטותו אינו רק עד התחלת קרקעית העגולים דעתיק יומין שהוא בחי' פרצו' כתר דעולם האצילות אשר העגולים הנז' דעתיק יומין מתעגלים תחת רגלי היושר א"ק עצמו בלבד, וכן אמר ג"כ למטה בסוף ענף זה כי רגלי א"ק דיושר הנה הם מתפשטים ונמשכים עד חציים התחתונים של עגולים דעתיק יומין מצד מטה ועגולים דעתיק יומין מקיפים סביב רגלי יושר דא"ק. אמנם לעיל ענ"ב אמר כי הקו המתפשט מן הא"ס הוא עובר ויורד ונמשך מעגול אל עגול עד סיום תכלית כולם ואמר שם עוד כי הקו הוא מתפשט ביושר (שהוא היושר דא"ק) מלמעלה למטה מראש גג העליון של עגול העליון מכולם עד למטה מתחתית סיום מכל העגולים ממש מלמעלה למטה כלול מי"ס בסוד צלם אדם ישר כו' וכן אמר שם עוד בשם ענ"ב כי היושר דא"ק הוא נמשך באורך כל העגולים כו' והנה הא"ק הזה מבריח מן הקצה אל הקצה מן הקצה העליון עד קצה התחתון בכל חלל האצילות. ור"ל החלל דהצמצום, וכה"ל ענ"ב אות ל"ח, והרי מבואר מכ"ז כי הקו דא"ס עם כל היושר דא"ק הם נוקבים ויורדים כל העגולים דעתיק יומין כולם וכן כל העגולים דהא"ק אשר גם מצד מטה עד תחתית סיומם ממש. וכאן בענף ד' אמר הרב כי היושר דא"ק עם הקו דא"ס שבו הם מגיעים רק עד החלקי התחתונים דעגולי עתיק יומין שבחלקי התחתונים דעגולי עתיק יומין הם מקיפים ומסבבים מתחתיהם והרי סותר הרב את עצמו מדבריו שבענף ב' לדבריו דעניינו שבענף ד', אמנם דע כי הנה נמצא בזה עוד סתירה גדולה בדברי הרב כי הרי גם לפי מה שכתב כאן ענף ד' שרגלי א"ק מגיע החלקי התחתונים דעגולי עתיק יומין הנה נמצא עכ"פ שהם נוקבים ויורדים את כל הד' עולמות אבי"ע כולם ויורדים הרגלי א"ק עם הקו דא"ס שבו עוד יותר למטה שהוא עד חלקי התחתונים דעגולי עתיק יומין וכמו שמבואר כ"ז בארוכה למטה בדברי הרב בזה. אבל במבו"ש שער ב' ח"א פ"ג (ע"ש בדפוס ירושלים עה"ק ת"ו) וכן בשער הקדמות דף יו"ד ע"א מבואר שם ושם כי העולמות בי"ע הם למטה לגמרי מרגלי א"ק ע"ש ותמצא. ועל הסתירה הזה הנה כבר עמד הרח"ו ז"ל עצמו במבו"ש שם וכן בשעה"ק דף יו"ד ע"ד סמוך לסופו ונשאר בצ"ע ע"ש והרי לנו עכ"פ בזה ג' סברות בדברי הרב הסותרים זה לזה כי לעיל ענ"ב אמר שרגלי היושר דא"ק עם הקו דא"ס שבו הם מתפשטים גם עד סוף כל העגולים דא"ק וכאן ענ"ד אמר שהם אינם מתפשטים אלא רק עד החלקי התחתונים דעגולי עתיק יומין ובמבו"ש הנז' אמר שהם אינם מגיעים אלא רק עד ראש העולמות בי"ע: אמנם הוא כי הנה כל דברי הרב בענין סדר התלבשות העולמות אשר בענף זה וכן במבו"ש הנז' הנה הם עמוקים מיני ים ורחבים כמרחבי רקיע וכבר עמדו בזה גדולי עולם כמו שתראה למטה בדברי מהר"ש שרעבי ז"ל וכן הרמ"ז בהגהות ספר אדם ישר דף ד' וכן טרחו בזה כל מפרשי הע"ח, והארכנו בזה בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ד'. ה'. ו' ע"ש ותמצא נחת בעה"י אך מה שנוגע לעניינו בקיצור נמרץ כי בשיעור המשך היושר דא"ק הנה יש בזה ד' הבחנות. אחד בעיקר הא"ק עצמו והשני בהשתתפו באצילות והג' בהארתו הנמשך גם בהעולמות בי"ע והד' בהתיקון דלעתיד כאשר יתעלו העולמות ויוכללו זב"ז ויעלו ויוכללו מבי"ע לאצילות ומאצילות לא"ק עם האור דהקו שבו ומשם לאור א"ס המקיף והיינו כי הנה עיקר הא"ק עצמו מה שהוא רק מדרגת הא"ק לבד הנה הוא מסתיים ונשלם רק במקום הטבור שבו שהוא רק עד סוף הפרסא לבד ושם מסתיים מדרגת עיקר הא"ק בתוקף הגלוי דאור הקו שבו והיינו שביושר דהא"ק העיקרי עם תוקף האור דהקו דא"ס הוא מגיע רק עד הפרסא לבד אבל משם ולמטה לא נמשך האור דהקו דא"ס וכן היושר דהא"ק העיקרי המלביש עליו. אלא רק דרך הפרסא שהוא בחי' מסך וא"כ הרי נחלש האור הרבה משם ולמטה וזהו מה שאמר הרב לקמן בשער א"א פ"ב כי אין א"ס מתלבש באמיתות רק גו רישא עלאה דכולהו שהוא עתיק ע"ש, כי הנה עתיק הוא מלביש לא"ק מהחזה שלו עד הטבור [כי כן הוא הסדר דהתלבשות הפרצופים שעתיק דכל תחתון הוא מהחזה עד הטבור דהעליון והא"א דכל תחתון הוא מהטבור עד סוף הגוף וכמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א מ"א אופן ה'] והרי מגיע רישא דעתיק בהתחלת הפרסא אשר הוא במקום החזה ועי"ז הרי הוא נוגע עדיין בתוקף האור הקו דא"ס ממש [וניחא בזה קושיית מהר"ל. ופשוט הוא] אמנם עכ"ז הנה משתתף הא"ק בכל האצילות כולו בהנה"י שבו ומתייחד עם האצילות ביחוד עצום מאד ונחשב האצילות עם הא"ק לבחי' פרצוף אחד זה מטבורו ולמעלה וזה מטבורו ולמטה כי עד הטבור נקרא בשם א"ק ומהטבור ולמטה נקרא בשם אצילות והם שניהם עכ"פ בבחי' פרצוף אחד [כי א"ק הוא הכתר הכללי והאצילות הוא החכמה הכללי] והרי נמצא כי נמשכו ומגיעים רגלי דא"ק עד סוף האצילות אבל למטה מאצילות הנה שם הא"ק מסתיים לגמרי ולא ניכר משם ולמטה האור דא"ק כלל וזהו אשר אמר הרב במבו"ש הנז' כי העולמות בי"ע הנה הם למטה מרגלי א"ק לגמרי ור"ל כי לא ניכר בהעולמות בי"ע מאור הא"ק מאומה [ועי' דברינו בספר הכללים כלל ג' ענ"א ששם נתבאר כ"ז בביאור היטיב]:

אמנם ידוע הוא כי כל המציאות דכל עולם תחתון הנה הוא רק מהארת וכח דכל העליונים כולם ומתפשט ומתלבש הארת וכח דהא"ק עם האור הקו שבו גם בכל העולמות בי"ע ג"כ עכ"פ כי התהוות כל נמצא הרי היא רק משם וכמ"ש הרב כאן כי בזה האדם נאצלים ונאחזים כל העולמות כולם.

והרי נמצא כי בבחי' הזה הנה נוקב ויורד הרגלי א"ק כל העולמות בי"ע ג"כ כי הרי רק מכחו ואורו נתהוו הכל והם חיים וקיימים רק ממנו והיינו כי ע"י התלבשות הא"ק

באצילות

באצי' הנה מתפשט כחו והארתו בכל העולמות בי"ע כולם והם כולם תלויים ואחוזים רק בו וזהו מה שאמר הרב בסדר אצי' בקיצור פ"ב כי רגלי קומת א"ק המלבים את א"ס מבריח עד סיום כל העולמות אבי"ע והכוונה הוא על כחו והארתו הנמשך בהתהוות כולם ובקיום כולם תמיד [ועיקר עומק הכוונה הוא ע"פ מה שמתבאר למטה אות י"ד ובכל דברינו בענף זה, והבן:

והנה נודע הוא כי כל המציאות דבי"ע אשר ירדו ונתעבו ונתגשמו על מדרגתם שהם עתה הנה לא היה ירידתם כ"כ להשאר כן ח"ו אלא רק שיתעלו ויעלו לבסוף לשורשם אשר משם יצאו והנה סוד עלייתם הוא על ד' מדרגות כלליים אחד הוא מה שיעלו לבסוף למדרגת האצילות ויעלו מפרצוף לפרצוף עד כל קומת האצי' כולו והוא עד עתיק דאצי' וזה יתחיל אחר הזמן דשית אלפי שנין שהוא הזמן הקצוב למדרגת מציאותם של עתה, שהוא מדרגה המ"ה וב"ן. ואחר שיושלם הזמן הזה אז יתחיל עלייתם למדרגת הג"ר דאצילות ויומשך העלייה הזה עד סוף האלף העשירי. כי הוא הזמן הקצוב למדרגת הג"ר דהאצילות. והשני הוא למדרגת העולמות דא"ס שהוא העקודים והראשון דהא"ק והוא מאחר האלף העשירי והלאה והוא העולם הנצחי בלתי זמן. וכדי לתקנם ולהעלותם לכל העליות הללו הנה הוא מ"ש הרב לקמן כי הנה נוקבים ויורדים כל הארת היושרים דפרצופי האצילות דרך כל הבי"ע כולם ונמשכים ומגיעים עד הארת עגולי א"א דאצי' שבצד מטה וכמו שמבואר לקמן בדברי הרב בסוף ענף זה כי עי"ז נמצא שכלולים העולמות בי"ע תמיד בתוך הארת כל פרצופי האצילות כולם כן מבפנים וכן מבחוץ ויתעלו עי"ז לבוא למדרגת האצילות ולהכלל שם עד שיוחזר הכל למדרגת א"א דאצילות.

וכן עדיין הארת היושר דא"ק הנה הוא מתפשט עוד יותר שהוא עד עגולי עתיק וכדי לכלול לבסוף הכל בו שהוא שורשם הראשון אשר ממנו יצאו הכל והוא כדי להחזיר הכל למדרגת העתיק כי כמו שיציאת והשתלשלות כל העולמות כולם הנה היה ע"י התפשטות רגלי א"ק בהעתיק דאצילות וכמו שאמר לקמן בסדר אצילות בקיצור פ' א' ב' והרי יצאו כל העולמות אבי"ע כולם רק משם כן נוקב ויורד הארתו ג"כ דרך כולם ומתגלה שם באותו ההארה דהעתיק בלי התלבשות אחר כלל והרי עומד ומאיר בהם באותו ההארה דהעתיק כן מלמעלה וכן מלמטה ועי"ז יזדככו ויתעלו לבסוף להחזיר את כולם למדרגת העתיק דאצילות וכ"ז יהיה עד סוף אלף העשירי שיגיע אז כל המציאות כולו להעתיק דאצילות וזהו אשר אמר הרב כאן שרגלי א"ק מגיעים עד חלקי עגולי עת"י התחתיים והכוונה הוא על הארת היושר דהא"ק אשר מתלבש בכל העולמות כולם בהתהוית מציאותם וקיומם והנהגתם והנה היה התחלת מציאותם בהתלבשות הא"ק בהעתיק דאצילות ולכן הנה נוקב ויורד אותו ההארה, וחוזר ומתגלה לבסוף בלי התלבשות אחר כלל והרי עומד ומאיר בהאור דעתיק לכל המציאות כולו כן מלמעלה להם שהוא בראשיתם ובתחלתם וכן מלמטה להם שהוא בסופם וסיומם וכדי להחזיר לבסוף את הכל למדרגת העתיק כבתחילה וכ"ז הנה הוא לצורך התכלית העתיד אשר עד סוף אלף העשירי יגיע עילויים עד תחלת וראשית הכתר דאצילות שהוא עתיק יומין דאצילות וכל העילוי הזה הנה הוא ג"כ בבחי' התלבשות עכ"פ כי הרי מתלבש הא"ק בעת"י דאצילי':

אמנם אחר הזמן הזה הנה יגיע עילויים עוד לאדם קדמאה עצמו בלתי התלבשות כלל כי יתעלו העת"י וכל פרצופי האצילות כולם למעלת הא"ק עצמו וכן יתעלו עדיין העולמות בי"ע ג"כ ויאר בכל החלל כולו רק הא"ק לבד. וכ"ז הוא ג"כ ע"י שגם עתה הנה מתפשט הארת היושר דהא"ק ונוקב גם עגולי עת"י ונוקב ויורד עד סוף כל העגולים שלו עצמו וכמו שאמר הרב לעיל ענף ב' וכנ"ל שהיושר דהא"ק הוא מבריח באמת מן הקצה אל הקצה מראש גג העליון של העיגול דהכתר שלו עד למטה מתחתית סיום כל העגולים שלו ממש והרי נכללים בו עי"ז כל המציאות כולם אשר מראש גג העליון שלו עד הקצה התחתון שלו הנה נכללים בו כולם כי הוא מקיפם ומסבב אותם מכל צד והוא משום לצורך תכלית התיקון אשר מאחר אלף העשירי והלאה שאז יוחזר הכל למדרגת א"ק לבד וזהו מ"ש הרב לעיל ענ"ב כי היושר דא"ק הוא נמשך ומגיע עד תחתית סיום כל העגולים שלו כולם וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל ענ"ב אות ל"ד ובכ"מ כי ענין העגולים הוא שהם היסודות הכלליים דכל פרצוף ודכל עולם וכן העגולים דהא"ק הנה הם היסודות הכלליים לכל העולמות כולם ולכן כאשר יתגלה אור היושר דכ"א עד החלקי עגולים שלו אשר לצד מטה הנה יגיע עי"ז כל המציאות כולם אשר יצא מהם ליסודם הראשון ויחזרו כולם למדרגתם הראשונה והבן כ"ז מאד כי קצרנו כאן הרבה והארנו כ"ז בארוכה בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ה' עש"מ ויתבאר עוד בזה למטה:

והנה נמצא מכ"ז כי יש ג' מדרגות בהתפשטות היושר דהא"ק, אחד הוא עד סוף האצילות כי עד שם מתפשטים הנה"י דהא"ק עצמו ונעשה עם האצילות לקומה אחת אבל למטה מהאצילות אינו מתפשט עוד היושר דהא"ק עצמו כלל אלא רק כחו והארתו לבד וכנ"ל וזהו מ"ש המבר"ם הנז' שהעולמות בי"ע הם למטה מרגלי א"ק כי למטה מהאצילות הנה לא ניכר עוד מהא"ק מאומה, והנה נעשה עי"ז עיקר מדרגת כל העולמות בי"ע כפי מה שהם עתה במציאותם ועביותם, והשני הוא בכחו והארתו אשר מתפשט בהבי"ע ג"כ עכ"פ ומתלבש שם ע"י האצילות ועומד כחו והארתו שם בהעלם עכ"פ. והנה אחר שמסתיימים כל הבי"ע כולם חוזר אותו ההארה ומתגלה ומאיר ונוקב ועובר דרך כל הארת היושרי ועגולי דכל פרצופי האצי' כולם ומתגלה מגילוי לגילוי ונמשך ומגיע עד החלקי התחתונים דעגולי עתיק שבצד מטה, והוא מ"ש הרב כאן ענף ד' שהיושר דא"ק הוא מגיע עד התחלת קרקעית העגולים דעתיק יומין והכוונה הוא על כחו והארתו שמתגלה בסוף הבי"ע ומתפשט ונמשך עד החלקי התחתונים דעגולי עת"י ומתלבש שם והוא כדי להאיר לכל המציאות העומד בין קצה העליון אשר בעתיק יומין דהאצילות שלמעלה לבין קצה התחתון אשר בהארת עתיק יומין דאצי' שלמטה וכדי לתקנם ולהעלותם מעילוי לעילוי עד התחלת הכתר דאצי' שהוא העתיק יומין וכ"ז הוא כדי להביאם לתיקון הראוי להם עד סוף האלף העשירי. והשלישי הוא מה שאח"כ הנה מתפשט ויוצא גם מהתלבשות דהעתיק ג"כ וחוזר ומתייחד גם בהעגולים שלו עצמו והוא מ"ש לעיל ענ"ב כי מתפשט היושר שלו עד תחתית כל העגולים שלו והוא כדי להביא את כל המציאות לתכלית התיקון אשר למעלה מקומת כל האצילות כולו והוא התיקון האחרון אשר לאחר אלף העשירי והלאה, והרי נתבאר מכ"ז שאין שום סתירה בדברי הרב כלל כי ישנם באמת כל אלו הבחי' כולם, אלא שכ"א הוא במדרגה מיוחד בפ"ע זה בגלוי וזה בהעלם כי מצד העולמות כפי מה שהם עומדים עתה הנה לא ניכר בהם אור הא"ק מאומה והרי הם כולם למטה מרגלי א"ק לגמרי. אמנם בסוף הזמן דשית אלפי שנין שיתחיל להתנוצץ תיקונם ועלייתם ויעלו מעילוי לעילוי בכל קומת האצילות כולו עד העתיק דאצילות אז יתגלה התפשטות אור דא"ק עד עגולי עתיק שבצד מטה וכן אח"כ כשיגיע עלייתם להעולמות דא"ס אז יתגלה התפשטות אור דא"ק גם עד תחתית סיום כל העגולים שלו עצמו, וכ"ז הנה הוא ע"י שגם עתה הנה עומד בהם האור דא"ק בפנימיות כולם אלא שהוא עתה בהעלם מאד וכשיושלם ויסתיים זמן הקצוב למדרגת מציאותם אז יתגלה ויאר בהם מגילוי לגילוי עד סוף סוד כל העליות הללו וכנז' והבן כ"ז ויתבאר עוד לקמן:

[ז] **העגולים** הנ"ל דעתיק יומין מתעגלים תחת רגלי היושר א"ק עצמו בלבד. כי כל רגלי היושר דפרצופי האצילות הנה הם מסתיימים בקרקעות העגולים דא"א וכמו שמבאר כ"ז לקמן וזהו שאמר תחת רגלי היושר א"ק עצמו בלבד:

[ח] **אמנם** נשאר מקום פנוי בין אור מקיף של אור יושר שבו אל הכלים ואור פנימי דיושר שבו ושם נתהווה ונאצלו כל העולמות אשר כולם נתלים ונאחזים בזה הא"ק וממנו

יצאו, (מ"ש נתלים הוא על הבי"ע כי בהם לא ניכר אור הא"ק מאומה ועכ"ז הנה הם תלוין בו וכנ"ל ומ"ש נאחזים הוא על האצילות וכן הוא בספר דב"ש) והנה מבואר הוא למטה שכל העולמות כולם אשר יצאו ממנו והם נתלים בו הנה הם רק מהנה"י שבו לבד [כי עולם העקודים שהוא האורות דאח"פ הנה הם במדרגה אחת עמו וכמו שיתבאר] וכן הוא מ"ש כי נשאר מקום פנוי בין אור מקיף לבין הכלים ואור פנימי, הכוונה הוא ג"כ רק על הנה"י שבו שהוא מהטבור ולמטה שבו אבל עד הטבור הנה מתחברים האור מקיף עם הכלים ואור פנימי שניהם יחד והם דבוקים זב"ז והענין הוא כי כל נה"י הנה הם לבר מגופא והם רק לצורך התחתון ונודע הוא שכל תחתון הוא במדרגה אחרת ולמטה לגמרי מהעליון. ובענין אור פנימי ואור מקיף הרי כתב הרב לקמן בשער השתלשלות הי"ס כי האור המקיף הוא גדול הרבה מאור הפנימי שהחלק היותר גדול מהאור שלא היה יכול ליכנס מבפנים הוא נשאר מבחוץ לבחי' אור מקיף והאור הפנימי הוא מזכך את הכלי מבפנים לחוץ והאור המקיף מזככו מבחוץ לפנים ועי"ז מתקיים כל גוף וכלי להתייחד עם אור הנשמה שבו. ולכן משום שנה"י הם לבר מגופא והם רק לצורך התחתון ולכן מתרחק שם האור המקיף מהאור הפנימי ועי"ז מתעבים הנה"י שבו בכל הראוי לתולדות התחתון מהם. וכן הוא ג"כ כי ע"י שמתרחקים שם האור המקיף מהאור הפנימי הנה נמצא כי יוצא ונולד כל תחתון רק מהאור הפנימי דהעליון שהוא ממועט ועי"ז יוצא כל תחתון על מדרגתו הראוי לו שהוא מדרגה אחרת ולמטה לגמרי מהעליון.

ואין להקשות כי הרי לפי מה שאמרנו היה ראוי שיופסק לגמרי האור המקיף במקום הנה"י ולא יהיה האור המקיף אלא רק עד הנה"י לבד כי עתה אשר עומד כל התחתון בין הכלים ואור פנימי ובין אור המקיף נמצא שמוקף כל התחתון כולו מאור המקיף דהעליון שהוא אור יותר גדול הרבה מהאור הפנימי שלו והרי נזדכך עי"ז הן מהאור הפנימי דהעליון והן מאור המקיף דהעליון ולפי הטעם האמור הרי היה צריך שיופסק האור המקיף לגמרי מגבול הנה"י ולמטה ואז לא היה מקבל כל תחתון אלא רק מהאור הפנימי לבד דהעליון אבל עכשיו הרי אדרבה הוא שהוא מקבל ממנו הן מהאור הפנימי שלו והן מהאור המקיף שלו. ולא עוד כי הרי מקבל מהאור המקיף דהעליון הרבה יותר מהנה"י עצמו דהעליון. כי הרי הנה"י הם מופסקים ממנו ע"י התחתון שעומד ביניהם.

אך הענין הוא כי כבר אמרנו שכל ירידת המדרגות הנה לא היה הכוונה בהם שישארו כך לעולם אלא שיזדככו ויתעלו לבסוף מעילוי לעילוי עד רום המעלות. והנה האור המקיף משום שהוא עומד מבחוץ הנה הוא אינו מתייחד כ"כ עם הגוף שיהיה הוא ג"כ אחד חלק ממנו ממש אלא שהוא רק בבחי' לבושים אליו וכמ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ"ד, ולכן סידר המאציל ית"ש שיצא כל תחתון מהנה"י דהעליון מהכלים ואור פנימי שבו כנ"ל והוא עומד תחת כנפי לבושו שהוא האור המקיף אשר שם והרי עומד כל תחתון תחת צל כנפיו דהעליון וחוסה עליו בצל כנפיו לעולם והוא כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף לתקנו ולזככו תמיד וזה תלוי לפי מעשי התחתונים כי כשהם זוכים מתקרב אליהם האור המקיף והם חוסים בצילו ועי"ז הם מתתקנים ומתעלים ואם לאו ח"ו מתרחק מהם ויורדים מדרגה אחר מדרגה רח"ל. והרי נמצא כי במה שנסדר יציאת כל תחתון מהנה"י דהעליון בין הכלים ואור פנימי לבין אור המקיף שבו הנה בזה תלוי כל ירידתם וכל תיקונם ועלויים וכנז':

אמנם דע כי כל מה שאמר הרב כאן שכל מציאת העולמות כולם הנה הם עומדים בין הכלים ואור פנימי דהנה"י דא"ק לבין אור המקיף שבו וכן עד"ז כל עולם תחתון וכל פרצוף תחתון שהוא יוצא ועומד בין הכלים ואו"פ דהנה"י דהעליון לבין אוה"מ שבו וכנז' והרי הוא מרוחק האו"פ מהאור המקיף בהנה"י דכ"א ע"י מציאות דהתחתון שמפסיק ביניהם. הנה כ"ז הוא רק בכל משך המציאות דהתחתון לבד אבל אחר סיומו הנה שם חוזרים ומתחברים האו"פ עם האו"מ דכל עליון ומתייחדים יחד וכמו שיתבאר לקמן בדברי הרב למטה בענף זה והוא משום כי בכלות הזמן הקצוב לירידת המדרגות ולכל ההתעבות הנעשה בהם הנה אז יחזרו להזדכך ולעלות ממדרגה למדרגה והוא ע"י היחוד דאו"פ ואוה"מ שחוזרים ומתייחדים לבסוף וכן הרי הם מיוחדים בתחילה שהוא למעלה מהנה"י וכנ"ל בריש דברינו ועי"ז הנה יתוקנו כל המציאיות כולם הנתון ביניהם ויומשך תיקונם הן מלמעלה והן מלמטה ונמצא כי מה שמתרחקים האו"פ ואו"מ זה מזה במקום משך המציאות הנתון ביניהם הנה זהו סבה לירידת המדרגות ולהתעבותם ובמה שחוזרים ומתייחדים לבסוף הנה זהו הסיבה לתיקונם ועלייתם וכמו שבארנו כ"ז בדע"ה חלק א' דרוש ה' סימן ה' (ע"ש אות א' ב' ושם אות כ' וכ"א) בארוכה וכנ"ל אות ו. והבן כ"ז:

[ט] **וכל** אלו האורות הם בדרך יושר לבד ואין להם בחי' עגול כלל, והוא עפ"י מה שאמרנו לעיל בכ"מ כי ענין העגולים הם היסודות ע"ד הד' יסודות ארמ"ע אבל היושר הוא כל פרטי המציאיות עצמן שהם כל חלקי הדצח"מ היוצאים מהד' יסודות ארמ"ע. ופרטות כל אותן המציאיות כולם, בכללותן, הם היושר הכללי דכל עולם. והד' יסודות ארמ"ע הם העגולים הכללי דכל עולם וכנ"ל בדברינו בכ"מ וכל היושר הכללי שאמרנו הנה הוא יוצא ונמשך מהיושר הכללי העליון אשר מהקו האמצעי העיקרי דהעולם העליון והוא נמשך מלמעלה למעלה עד רזא דקו דאור א"ס ית"ש. והנה האורות דהאח"פ הם עומדים במדרגת הא"ק עצמו כי כל למעלה מהטבור היא מעיקר הפרצוף עצמו ולכן האורות דאח"פ אשר הם למעלה מהטבור דהא"ק הנה הם מעיקר הא"ק עצמו והם אינם עולם מיוחד בפ"ע כלל ולכן אין להם יסודות ר"ל בחי' העגולים בפ"ע כלל אלא הם משתמשים ונכללים בהעגולים דהא"ק. והנה הם בהא"ק ע"ד פ"ג ת"ד בהא"א דאצילות שנקראים כל טובי והם הדעת עלאה אור דקו האמצעי העיקרי הנמשך מלמעלה למעלה עד רזא דא"ס ית"ש וזהו שאמר וכל אלו האורות הם בדרך יושר לבד כי הם יוצאים רק מהיושר העיקרי דא"ק ומהקו האמצעי שבו והם מהעולם דהא"ק עצמו ולכן אין להם עגולים בפ"ע כלל וכנז'. ועי' בזה בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן א' וסימן ג' אות ו' ושם סימן ה' אות כ"א ובספר הכללים כלל י"א ענף י' סי' ה' באבני מלואים שם:

[י] **ואלו** נקרא עולם הנקודים. כי הוא רק בבחי' נקודות קטנות וכקרני חגבים והיו מופרדות זו מזו (משא"כ העקודים שהיו קשורים יחד ומיוחדים זב"ז גם מתחילת יציאתם. משא"כ הנקודות שיצאו מתחילה נפרדות זו מזו והיו בבחי' נקודות קטנות וכקרני חגבים) והם היו השרשים הראשונים לכל המציאיות כולם שהיה עומד לצאת בכל משך זמן דקיום העולם כולו אשר בכל עולם ועולם מכ"ד עולמות אבי"ע הנה יצאו מתחילה ר"ל בעולם הנקודות יצא אז השרשים הראשונים כגרעיני פירי. לכל המציאיות כולם וכמו שבארנו בזה בארוכה בדע"ה ח"א:

[יא] **ויש** בהם ב' בחי' עיגולים ויושר. הנה היושר שאמר הכוונה הוא על אור המ"ה אשר הוא בא רק בעת התיקון וכולל אותו עם אורות הנקודים משום שהם שניהם נתחברו ונכללו ביחד ונבנה מהם כל העולמות כולם כנודע וכן הוא מבואר בלשונו בשער הקדמות דף ט' ספ"ב דה"מ ודע וכן שם דף י' ספ"א דה"מ והנה ע"ש והוא המ"ה כולו בבחי' יושר בערך האורות שיצאו דרך העינים שהם כולם בבחי' עגולים בערך המ"ה וכנודע כ"ז בדברינו בדע"ה ח"א. אך האמת הוא כי גם בהנקודות גופה היה ג"כ עגולים ויושר והנה הם הב' מיני מלכים שהם מלכי העגולים ומלכי יושר אשר בארנו מעניינם הרבה בדע"ה ח"א. אמנם הוא כי העגולים דהנקודות לא היו ע"ד העגולים שאמר לעיל ענ"ב בחי' עגולים דהא"ק שהיו זה לפנים מזה וזה תוך זה העגולי דהכתר מחוץ לכולם והעגולי דהמלכות לפנים מכולם, משא"כ הנקודות שאמר הרב בענינינו שהם היו כולם ג"כ בבחי' עגולים

הנה הם לא היו זה לפנים מזה אלא שהם היו זה למטה מזה וכולם בקו אחד. אמנם הנ"ל שבהם הם היו בבחי' ג' קוין וכמו שיתבאר כ"ז בדרושי הרב לקמן. אמנם בשער הקדמות דף יו"ד סע"א מבואר שם (בלשון הרח"ו ז"ל המדבר בזה בדרך אגב) כי גם כל הי' עגולים דהנקודות היו ג"כ זה לפנים מזה עגולי חכמה תוך עגולי כתר ועגולי בינה תוך עגולי חכמה וכן כולם כן הי"ס דכל פרצוף ופרצוף וכן הפרצופי' כולם שכל הי' עגולים דכל פרצוף התחתון היה בתוך עגול המלכות דפרצוף העליון ע"ש והוא תמוה מאד כי הרי נודע הוא שבעולם הנקודות היו רק בקו אחד ומופרדות זה מזה. אמנם אפשר לפעמים שם בלשונו ג"כ שכוונתו הוא רק על לאחר התיקון. שהולך ומבאר שם איך שנעשו ונסדרו הנקודות לאחר התיקון שנסדרו אז כל עגולי הפרצופי' כולם כל עגולי התחתון בתוך העגול הפנימי דעגולי העליון ע"ש אבל בעת עולם הנקודות עצמו היה באמת הי' עגולים דכ"א ומכש"כ כל פרצוף ופרצוף כ"א לעצמו וזה למטה מזה והז"ת שבכ"א היו רק בקו אחד וכנז' (וכן מוכח ג"כ שם בשעה"ק גופה באותו העמוד בד"ה ועתה נבאר בשורה ב' שם ע"ש. ועי' בזה בדברינו בספר הכללים כלל י"ז ענף ז' ותמצא נחת בעה"י:

[יב] **מהטבור** כו' נקרא כליות נה"י. כי התחלת היסוד הוא מהטבור וכמ"ש הגר"א בתיקונים דף י' ע"ד כי התחלתו הוא מהטבור על ב' הכליות. דסיום תפארת הוא בטבור וכמ"ש באד"ר כו' ע"ש:

[יג] **אמנם** כאשר נאצלו אח"כ גם הי"ס דיושר דעולם הנקודים שהוא בחי' רוח שלהם אז הלבישו כו' ר"ל על השם ע"ב דהתיקון והוא אשר קורא אותו הרב בשם היושר והרוח דהנקודים וכמו שמבואר בדבריו בזה בשעה"ק דף ט' סע"ב וריש ע"ג וכן שם דף י' סע"א ע"ש כי אחר שיצא המ"ה הנה נתחבר הוא עם הנקודים שהם העגולים והנפש. ונעשה המה להיושר והרוח שלהם ומהם שניהם נעשה כל העולמות אבי"ע וכנ"ל ריש אות י"א.. אבל אין לפרש כוונתו על מלוי יושר שהם היושר דהנקודות עצמן ועליהם יאמר שהנקודות דהעגולים שהם מלוי העגולים היה מלבישים עליהם זה אי אפשר כי הנה הם לא נתלבשו זה על זה והיו עומדים רק אחור באחור וכמו שהארכנו בזה בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ובדע"ה ח"א דרוש ב' ג' ע"ש באריכות הרבה:

[יד] **אז** הלבישו הי"ס דיושר כו' ע"ג הכלים והרי"ס דיושר דנה"י דא"ק כו' כו'. הנה ענין ההתלבשות של הנה"י דא"ק האמור כאן וכן בדרושי נקודות פ"א ובכ"מ וכן עד"ז כל התלבשות הפרצופים אשר כל פרצוף תחתון הוא מלביש על הנה"י דהעליון ומתלבש הנה"י דהעליון בהתחתון המבואר בכל דברי האריז"ל הנה אין הכוונה שמתפשטים הנה"י ממש שהם בחי' הרגלין דהעליון בהתחתון כי הוא דבר שקשה להולמו, ובפרט שהרי נודע הוא שגם בבחי' עיבור הנה מתפשטים הנה"י דאימא החיצוניים בתוך הז"א והרי כ"ז הוא קשה להולמו מאד ומה גם כי הרי ידוע הוא שכל הענינים הנה יש דוגמתן למטה וכמ"ש הרב בשער רפ"ח פ"א ובמוחין דצלם פ"ב ובגלגולים פ"ג ובכ"מ וא"כ הרי היכן מצינו כל ענין ההתלבשות, דוגמתה למטה, אמנם עומק הכוונה בכל בחי' התלבשות המוזכר בדברי הרב הנה הוא רק ע"פ מה שאמר בשער המוחין פ"ב והלאה סדר בנין כל ולד אשר הוא מטפה הזרעית דאו"א והנה כל בחי' טפה הזרעית דהזווג הנה הוא נמשך ויוצא מהנה"י דאו"א כי בנצח והוד הם השחקים ששוחקים מן לצדיקים. שהם צדיק וצדק. שהם זו"ן וכמ"ש בזוה"ק ויקרא כו' ר"י ע"א. והנה ישנם בכל טפה זרעית ב' חלקים אחד הוא החלק דהולד עצמו והוא נקודה העיקרית שלו הניתן אליו מהמאציל א"ס יתב"ש והוא מונח גנוז וטמון בהמלכות דאו"א שהוא בהעטרין שלכן והשני הוא החלק שנותנים או"א מגופם ונפשם ג"כ להשתתף בבנין הולד (וכמ"ש הרב בשער המוחין פ' ה' ו' ז' ושם פ' י"ב ע"ש) ואותו החלק הוא מהנה"י שלהם ומאלה ב' החלקים נבנה הולד. והנה אותו החלקי דאו"א הנה הם מתלבש בתוך החלקי דהולד עצמו וכמ"ש הרב בשער המוחין ספ"ה. וזהו הענין המוזכר בכל מקום שהנה"י דהעליון הוא מתלבש בכל התחתון והכוונה הוא על החלקי דאו"א אשר בהטיפה הזרעית שהוא מהנה"י שלהם והוא אשר מתלבש בהחלקי דהולד עצמו ונעשה בו לצלם מצלמיו והוא ענין התלבשות דהנה"י דהעליון המתלבש בכל תחתון המוזכר בכל מקום וכן הוא באמת דוגמתו למטה אשר גם בעולם הזה. והגם שהטיפה הזרעית היא נמשכת באמת מכל הקומה כולה דאו"א כי רק עי"ז הנה נעשה הולד ג"כ בקומה שלימה וכמו האו"א אך עיקר גילויה והתהוותה דהטיפה הזרעית היא נגמרת בהנה"י כי הם השחקים ששוחקים מן כו'. וכמו שמבואר בדברי הרב בדרושי מ"ן דרוש ה' ו' בענין אור מים רקיע המוזכר בדברי זוה"ק תרומה. קס"ז. וזהו הענין ג"כ מה שאמרו הולד במעי אמו הנה הוא בבחי' נה"י לבד וכמ"ש בנדה ד' ל' ע"ב למה הולד דומה במעי אמו לפנקס שמקופל כו' שתי אציליו על שתי ארכובותיו ושתי עקביו על ב' עגבותיו וראשו מונח לו בין ברכיו כו'. וכ"ז הוא משום שהטיפה הנמשכת מכל הקומה כולה דאו"א הנה כח החג"ת שבה כלול בהנה"י שבה וכח הכח"ב הוא כלול ונעלם בתוך החג"ת וכמ"ש הרב בפרקי הצלם ספ"א ע"ש. אמנם משום שהחג"ת הם אינם מוסתרים כ"כ כמו הכח"ב לכן תראה נזכר בכ"מ בדברי הרב ג"כ שהז"ת דהעליון מתלבש בהתחתון וכמ"ש בשער סדר אצי' בקיצור פ"א ובכ"מ, אך עכ"פ הוא כי כל ענין התלבשות דהעליון בהתחתון הנאמר בדברי הרב הכוונה הוא רק על אותו החלקי דאו"א הנמשך מהם בהטיפה הזרעית להשתתף בבנין הולד, והנה בהזווג אשר להעיבור נמשך הטיפה הזרעית מהלבושים החיצוניים דהנה"י דאו"א וביניקה נמשך מהלבושים דהנה"י האמצעיים ובהזווג אשר לעיבור ב' דמוחין שהוא הגדלות נמשך טפת הזווג מהלבושים דהנה"י הפנימיים דהאו"א וכמ"ש בשער מוחין דקטנות פ"א ובכ"מ והוא הוא ההתלבשות דהנה"י דאו"א המתלבשים בזו"ן וכן אמר הרב בפירוש בפרקי הצלם פ"א כי הנה"י דאו"א המתלבשים בז"א הנה הם הבחי' אשר נותנים או"א מעצמותן בהבנים וכמ"ש רז"ל ברא כרעא דאבוה וכן אמרו עובר ירך אמו והבן עכ"ל. וכן אמר ג"כ בחשמל פ"א כי הג' כלים דתבונה הנקרא צ' דצלם שבו מתלבשין המוחין דז"א הנה הוא החלק שנותנת האם בבנה בסוד עובר ירך אמו והוא לבוש אל הנר"נ עכ"ל והרי לנו כי התלבשות הנה"י המוזכר בכל מקום הכוונה הוא רק על החלקי דאו"א מגופם ונפשם שמתפשט בטפה הזרעית להשתתף בבנין הולד וכמ"ש בשער המוחין פ"ה ובכ"מ ורק זה הוא ההתלבשות דכל הפרצופים וכ"ז המוזכר בכל מקום אבל באמת הנה עומדים כל הפרצופים כל אחד ואחד בבחי' פרצוף בפ"ע והנה נודע הוא שכל אותו החלק דאו"א הנמשך מהם בטיפה הזרעית שאמרנו הנה הוא רק בבחי' כח ותמצית לבד מגופם ונפשם כי הרי כל עיקרן דאו"א הנה הם נשארים במציאותם והויתם כמו שהיו ורק כח ותמצית לבד מהם הוא אשר מתלבש בהולד וכנז'. ובהעולמות שלמעלה הנה מכונה הוא רק בשם ההארה לבד כי ההארה דהעליון אשר מהנה"י שלהם וכ"ז הוא אשר מתלבש בהתחתון. וכ"ז הוא כן מעולם לעולם וכן מפרצוף לפרצוף שרק ההארה דכל עולם ופרצוף העליון דהנה"י שלהם הוא אשר מתלבש בהעולם ופרצוף התחתון וזהו אשר אמר הרב בשער מוחין דצלם ספ"ד שרק המלבו' דמלכו' של המלכות אשר בהנה"י דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון ע"ש וכן אמר ג"כ בשער או"א ספ"ח ושם ספ"ט ע"ש והבן כ"ז ועי' עוד בזה לקמן בשער סדר אצילות בקיצור פ"א אות י"ג ע"ש, והנה כ"ז שאמרנו הנה הוא כן בהיושר וכן בהעגולים כי רק ההארה דהנה"י מהיושר דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון בפנימיותו וכן ההארה דהנה"י מהעגולים דהעליון הוא מתפשט בהתחתון ומתעגל ומקיף עליו מסביב ועי"ז הנה נמצא כי כל עולם תחתון וכל פרצוף תחתון הנה מלובש בפנימיותו מכל הארת היושרים דהנה"י דכל העליונים כולם וכן הוא מוקף מסביב מכל הארת הנה"י דהעגולים דכל העליונים כולם. והרי נמצא מכ"ז כי באמת הוא שכל עולם תחתון הנה הוא באמת

למטה לגמרי מהעולם העליון שעליו וכמ"ש הרב בשער דרושי אבי"ע פי"ד כי הד' עולמות אבי"ע הנה הם כדמיון ד' בתים זו למעלה מזו וקרקע העליון הוא הגג דהתחתון וכן עד"ז כל פרצוף התחתון הנה הוא באמת למטה במדרגה לגמרי מהפרצוף העליון שעליו ויש לו לכל עולם ולכל פרצוף מקום ומדור לכ"א בפ"ע למטה לגמרי מהעליון שעליו ועכ"ז הנה כלול כל תחתון מכל הארת היושרים דהעליונים כולם בפנימיותו וכן הוא מוקף מכל הארת העגולים דכל העליונים כולם המקיפים ומסבבים אותו בחיצוניותו. התבונן בכל דברינו אלו ותראה שכן הוא ברור ונכון, ובזה הרי ניחא פשוט כל מה שטרחו כמה גדולי עולם בהבנת ענין ההתלבשות אשר בכל דברי הרב ז"ל בענף זה ועי' בדברי הרמ"ז ז"ל בשער דרושי אבי"ע פ"ג במ"ש שם האיך עולין וכללין נוקבא בז"א ובריאה באצי' כו' אם עגולים מפסיקין, אלא יובן עם הנ"ל כי יש חלל ופתח פתוח ודרך פתחים בהם עולים כו' ע"ש. והרי מוכח מזה ג"כ כי היושר והעגולים דכל עולם ודכל פרצוף הוא עומד בכ"א בפ"ע אלא שעולים זה לזה דרך פתחים והלונות, והבן, וכבר הארכנו בכ"ז הרבה בד"עה ח"א דרוש ה' סימן ד' ה' ו' ע"ש. אמנם עכ"ז הנה העליתי שם (סימן ה' אות ה' כ"א) כי נשתנה בזה הא"ק מכל העולמות כולם שגם העגולים העיקרים שבו הנה הם מתעגלים באמת מחוץ להכל וכולם נתונים בתוכו והוא ע"ד אור א"ס המקיף שכולם נתונים בתוך החלל דהצמצום והוא מקיפם מסביב וע"ש בכ"ז טעמו ונימוקו בארוכה ואחר שהקדמנו כ"ז נבאר מעתה את כל דברי הרב כאן בכל מקום הצריכים ביאור ונבאר את כל דיבור ודיבור מדברי הרב בזה נבאר אותם ע"פ כל דברינו הנז' בעזהשי"ת:

[טו] **וכל** עולם מהם כולל ו' פרצופים כוללים לבד מפרצופים אחרים פרטים שהם נעשים ענפים היוצאים מאלו הו' הפרצופים שהם עתיק א"א או"א זו"ן. הכוונה הוא ע"ד שבהעוה"ז כי כל הבנים הם פרצוף זו"ן הכללי ולהאבות הם האו"א הכללי וכל האבות דאבות הם הא"א הכללי וכל אבות של האבות דאבות הם העתיק הכללי ואלו הד' דורות הם ע"פ רוב רואים זה את זה והם בעולם אחד ביחד והוא הו' פרצופים הכלליים שכולל כל עולם והפרטיים הם כל האופנים הפרטיים שבכ"א מאלו הו' הכלליים. והם רבים אין חקר. ואח"כ הנה חוזרים ועולים הם כולם לשרשם ומתחדשים ונכנסים אחרים תחתיהם ומתחלפים והולכים בדרך זה עד שיכלו כל הנשמות שבגוף וכן הוא עד"ז למעלה למעלה כי בכל עולם יש קומה גדולי כללית הכולל כל האורות והנשמות שבה עד תכלית הכל שיוחזר הכל לא"ס והם שרשי הנשמות שבהעוה"ז וכמו שכתבנו בזה בהקדו"ש שער ז' פרק ז' ע"ש, ועכ"פ הוא כי הנה ישנם בכל עולם פרצופים כלליים ופרטיים וכנ"ז והבן:

[טז] **וי' עגולים** דא"ק הם מקיפים וסובבים על או"מ דיושר דא"ק עצמו ואו"מ דיושר דא"ק ע"ג י' עגולים דעתיק כו' כו'. הנה אלו הי' עגולים והאור מקיף דיושר דהא"ק אשר מבואר הוא ע"פ דבריו שהם מתפשטים ומקיפים לכל העולמות כולם הנה הם מתפשטים בב' בחי' אחד בבחי' הארתם אשר מבחי' הנה"י שלהם שהם השורש דכל העולמות כולם כי הנה"י דא"ק הוא השורש לכל העולמות וממנו יצאו וכנ"ל אות י"ד ולכן מתפשטים הם בכל עולם ועולם ומקיפים ומסבבים בהארתם לכל אחד ואחד בפ"ע מבחוץ לכל העגולים שבו כי באצילות נמשך הארת הי' עגולים ואו"מ היושר דא"ק ומקיפים ומסבבים על עגולי העיקרים דאצילות ובעולם הבריאה נמשך הארתם ע"י האצילות ומקיפים ומסבבים על הארת עגולי דאצי' המקיפים ומסבבים על העגולים העיקרים דהבריאה ובעולם היצירה נמשך הארתם ע"י האצי' והבריאה ומקיפים ומסבבים על הארת עגולי האצי' ובריאה המקיפים ומסבבים על העגולים העיקרים דהיצירה ובעולם העשיה נמשך הארתם ע"י אצי' בריאה יצירה ומקיפים ומסבבים על הארת עגולי אצי' בריאה יצירה המקיפים ומסבבים על עגולי העיקרים דהעשיה כי בכל תחתון יש הארה דהנה"י של כל העליונים כולם אור הפנימי דהיושר מבפנים ואור המקיף היושר והעגולים מבחוץ וכמו שבארנו כ"ז בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ה' אות י"ח וכ"א ובבחי' השנית הוא מה שכתבנו שם אות כ' ובסימן ו' שם אות ג' כי לבד מה שמתפשטים הי' עגולים ואו"מ היושר דהא"ק בהארתם בכל עולם ועולם בפ"ע וכנז' הנה הם מתפשטים בכל עיקרם ג"כ ומקיפים ומסבבים בהקפה אחת מבחוץ לכל העולמות כולם יחד בהקפה אחת לכולם וכמו שכתבנו שם הטעם בזה ע"ש, וכ"ז הוא רק בבחי' עגולים ואו"מ היושר דהא"ק לבד אבל שאר כל העגולים והאורות המקיפים דכל עליון המתפשט ג"כ בכל התחתונים כולם הנה אינו יורד ומתפשט למטה ממקומו אלא רק בהארתו לבד אשר מהנה"י שבו וכנ"ל אות י"ד. אבל עיקרו דכל עליון עומד במקומו למעלה מהתחתון לגמרי ויש לכל עולם ופרצו' מקום ומדור בפ"ע וכל עולם ופרצו' תחתון הוא למטה לגמרי מהעולם ופרצו' העליון אשר עליו ועי' בדע"ה שם בכ"ז ותבין את כל דברינו היטיב:

[יז] **מקיף** על י' עגולים דבריאה כו', הנה הכוונה בכ"ז הוא על הארת הנה"י העגולים ואור מקיף דכל פרצופי האצי' הנז' שהם מקיפים ומסבבים על הי' עגולי דהבריאה כי כל תחתון הוא כלול מכל העליונים כולם. הארת היושרים דכל העליונים בפנימיותו והארת האו"מ והעגולים דכל העליונים בחיצוניותו וכנ"ל וכן הוא עד"ז ביצירה ובעשיה אשר אמר למטה בסמוך שהם מוקפים בכל האו"מ היושר ומכל העגולים דכל העליונים כולם בחיצוניותם וכן הם כלולים מכל האור פנימי והכלים היושרים דכל העליונים כולם בפנימיותם הכוונה בכ"ז הוא רק על הארת הנה"י היושרים והעגולים דכל העליונים היורדים ממקומם העיקרי אשר למעלה ומתפשטים בכל העולמות בי"ע ועי"ז נעשה כל תחתון כלול ומוקף מהארת כל העליונים כולם וכנ"ל:

והנה יצא לנו ע"פ דברינו כי הנה למטה מחלקי התחתונים דעגולי האצי' שהם קרקע האצי' הנה מתחיל משם ולמטה הארת עגולי א"ק המשתתפים בבנין הבריאה ע"י האצי' והם הגג העליון דהבריאה. אמנם הנה הם מתפשטים ויוצאים רק מבחינה האחרונה דהיושר דהאצי' כי בנין כל עולם התחתון בהעגולים והיושר שבו הנה הוא נמשך ומתפשט רק מבחי' האחרונה דהיושר דהעליון והוא נמשך ויוצא דרך החלונות דהעגולים דהעליון (עי' כ"ז בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ה' אות י"ט ושם ריש אות כ"ב ותבין) ונמצא כי מבחי' האחרונה דהיושר דהאצי' אשר הוא כלול בפנימיותו מאור היושר דהא"ק הנה נמשך ומתפשט משם כל בנין דעולם הבריאה כולה בכל העגולים והיושר שבה אשר הם כלולים מהארת עגולים ויושר דאצי' ודא"ק ומתפשט מתחילה הארת העגולים דהא"ק ובתוכם הארת העגולים דאצי' ואח"כ יוצא מהם ובתוכם העיגולים העיקרים דהבריאה עצמה והוא גג דהבריאה העומד מתחת קרקע האצילות העיקרי שהם חלקי התחתונים דעגולי העיקרים דהאצילות. וכן עד"ז בנין היצירה היוצא מהבריאה הנה הוא כי מבחי' האחרונה דהיושר דהבריאה הכלול בתוכה ובפנימיותה מהארת היושרים דהאצי' ודא"ק הנה נמשך ומתפשט בנין כל היצירה כולה בכל העגולים והיושר שבה ויוצא ויורד דרך החלונות דעגולי הבריאה ומתפשט בתחילה הארת העגולים דהא"ק ודאצי' ודבריאה המשתתפים בבנין היצירה ויוצא מהם ובתוכם העגולים העיקרים דהיצירה עצמה והוא הגג דהיצירה העומד מתחת קרקע הבריאה שהוא חלקי התחתונים דעגולי העיקרים דהבריאה. וכן עד"ז בנין העשיה היוצא מהיצירה מבחי' האחרונה דהיושר שבה הכלולה מהארת הבריאה ודאצי' ודא"ק הנה מתפשט ויוצא דרך החלונות דעגולי היצירה הארת העגולים והיושרים דא"ק ודאצילות ודבריאה ודיצירה המשתתפים בבנין העשיה ומתפשט בתחילה הארת העגולים דא"ק ודאצי' ובתוכם הארת העגולים דבריאה ודיצירה ומהם ובתוכם יוצא העגולים העיקרים דהעשיה עצמה וכ"ז הוא הגג דהעשיה העומד מתחת הקרקע דהיצירה שהוא חלקי התחתונים דעגולי העיקרים דהיצירה. והרי נמצא כי כל עולם תחתון עומד באמת למטה לגמרי מהעולם העליון שעליו כי קרקע העליון הוא למעלה מהגג דהתחתון ועכ"ז הנה עומד כל תחתון בתוך כל

העליונים כולם ג"כ והיינו בתוך הארת האור מקיף והעגולים דכל העליונים המתפשטים ויוצאים ממקומם להשתתף בבנין כל תחתון ומתפשטים ומקיפים אותם בהארתם בכל סביבותיהם וכו"ז:

[יח] **על** כלים דאו"פ דיושר דיצירה כו' כו', כל ההתלבשות הזה אשר בהכלים ואו"פ דהיושר הנה הכוונה הוא ג"כ ע"ד שאמרנו בההתלבשות דהעגולים והו"מ, דמה שאמר על כלים ואו"פ דיושר דיצירה הכוונה הוא רק על הנה"י שלהם לבד, וכן כל מ"ש שהכלים ואו"פ דיושר דיצירה על הכלים ואו"פ דיושר דבריאה הכוונה הוא רק על הנה"י לבד דהבריאה וכן מ"ש שהכלים ואו"פ דהיושר דבריאה על הכלים ואו"פ דיושר דא"ק דאצי' וכן כו' כו' הכוונה בכ"ז הנה הוא רק על הנה"י לבד שבכ"א וכנודע מכל הדרושים שלעולם אינו מתלבש מהעליון בהתחתון אלא רק הנה"י שלו לבד, ובארנו נ"ל הכוונה הוא על הטיפה הזרעית הנלקחת מהנה"י והוא החלקי דאו"א אשר בהטיפה הזרעית המתלבשים בהחלקי דהולד עצמו אשר בהטיפה הזרעית וכמ"ש הרב בשער המוחין ספ"ה והנה הוא רק כח ותמצית לבד שהוא בחי' הארה לבד מפרצוף העליון ומעולם העליון המתלבש בהעולם והפרצוף התחתון אבל עיקרו דכל עליון הוא עומד באמת כולו למעלה וכנ"ל בכל דברינו וכן הוא מוכח ממה שאמר כל ענין ההתלבשות הזה גם באו"א שמתלבשים בזו"ן ונודע שהוא רק על הנה"י שלהם לבד שהרי האו"א מסתיימים בהטבור והזו"ן אינם מתחילים אלא רק מהטבור ולמטה וכמ"ש לקמן אות כ"ז וכן הוא הכוונה ברור ופשוט בכל ענין ההתלבשות האמור כאן והרי ניחא מאתה כל הומר הקושיות שהרבו לתמוה כל המפרשים בזה: והנה נמצא מכל דברינו שכל ענין ההתלבשות וכללות כל העולמות כולם מה שהם מלובשים וכלולים זה בתוך זה ע"י הכלים ואו"פ דיושר הם מקיף לזה ע"י האור מקיף והעגולים וככל מה שמבואר בדברי הרב כאן הנה ישנו כל הכללות הזה בכל עולם ועולם בפרט והיינו ע"י הארת האור פנימי והאור מקיף והעגולים דכל העליונים המתפשטים בכל התחתון והרי עומד כל עולם בפרט בכל צורת ההתלבשות המבואר בדברי הרב כאן הגם שכל תחתון הוא באמת למטה לגמרי מהעליון, אמנם כל עולם שהוא יותר עליון הנה הוא בו צורת ההתלבשות הזה אלא רק מהעליונים שעליו אך עולם העשיה הנה הוא בה כל צורת ההתלבשות הזה כולו ממש והיינו ע"י ההארה דכל העליונים כולם שנכללו בה כמ"ש והבן היטיב ודי בזה:

[יט] **וכלים** ואור פנימי דיושר דנר"ן על כלים ואו"פ דיושר דח"א וכלים ואו"פ דיושר דח"א על כו' כו' עד על אור פנימי היוצא מאור א"ס כו', הנה לפי דברינו שאמרנו שהכוונה בכ"ז הוא רק על הארת כל העליונים כולם המתלבש בכל תחתון וככל הנ"ל והנה מבואר הוא בכל דבריו שכל הארת אור היותר עליון הנה הוא מתלבש ביותר מבפנים והם כולם בתוך האור פנימי שהוא הנשמה דהתחתון, ולכאורה יש להקשות בזה כי הרי בשער המוחין ספ"ה ושם פ' י"ב מבואר שם שכל מה שמתלבש מהעליון בהתחתון ועומד בו העליון מבפנים והתחתון מבחוץ הנה הוא רק בהכלים דהתחתון שהכלים דהתחתון הם מבחוץ להאורות והכלים דהעליון המתלבש בו אבל האור והנשמה דהתחתון הנה הוא מבפנים לכולם ע"ש ספ"ה ופ' י"ב ובדרושי מ"ן דרוש ה' וכאן מבואר שכל הארת אור דיותר עליון הוא עומד יותר מבפנים ועומד האור דאו"א וא"א ועתיק וא"ס מבפנים לאור דח"א והרי הוא בהיפך ממה שאמר שם כי הרי שם אמר שהאור דח"א עצמו הוא מבפנים להאור דעתיק וא"א ואו"א המתלבשים בו ועוד כי הרי כאן מבואר שהאור פנימי דח"א הוא דבוק לעולם עם הגוף וכלי שלו ושם אמר שבין הכלים לאור הפנימי שלו הנה עומדים ביניהם כל הארת האור פנימי והכלים דכל העליונים כולם המתלבשים בו,

אך דע כי הנה יש ב' מיני הארה המתפשט מכל העליונים בכל תחתון אחד הוא מה ששייך לעיקר עצמותו גופה ור"ל כי אשר שמתפשטים בו הארת הכלים והאו"פ דכל העליונים הנה נעשים בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו ונחשבים מעתה לעצמותו גופה והשני הוא מה שמתפשטים עוד הארת הכלים ואו"פ דכל העליונים לבחי' תוספת מוחין אליו ומתגדל ומתעלה עי"ז יותר מדרגתו ועולה מעילוי לעילוי עד למעלה למעלה והבחי' השניה הזה נעשה ג"כ ע"י זיווגים של העליונים אשר ע"י עליית המ"ן דהתחתון והוא בחי' זווג דמוחין הנאמר בכל מקום ונמשכים בו ג"כ ע"י טיפה הזרעית ע"ד הנ"ל אות י"ד וכנודע. והנה הבחי' הא' והוא מה שנעשה בו לעצם מעצמיו ומעיקר עצמותו גופה הנה זה מתלבש ונכנס בין הכלים שבו לבין אור הפנימי שלו וממנו הוא מדבר בשער המוחין ספ"ה ושם פ' י"ב אבל כאן בענינינו שהוא בעגו"י ע"ד מדבר הרב רק מהבחי' השניה אשר לבחי' תוספת וגדלות שהוא מהזווג שני דמוחין כנז' ואותו הבחי' השניה הנה היא מתלבש בתוך הנשמה דהתחתון וזהו מה שמבואר כאן שכל הארת אור היותר עליון הוא מלובש בתוך האו"פ דהתחתון אבל הבחי' הא' אשר נעשה בו לעצם מעצמיו הנה זה כלול במילת אור פנימי שאמר כאן ור"ל שמה שאמר כאן וכלים ואו"פ דיושר דח"א על כו' הנה במלת או"פ מכוון הוא כל הארת העליונים אשר בבחי' הא' הנז' המתלבשים בו כי מאחר שאותו הבחי' הנה נעשה בו לעצם מעצמיו כנז' הנה נקראים הם כולם בשם אור פנימי דח"א ונכלל במלת או"פ כל הארת העליונים המתלבשים בו אשר בבחי' הא', וזהו מ"ש כאן כי אור פנימי דיושר הוא לעולם קשור ודבוק עם הכלים והקשינו לעיל ממה שאמר בשער המוחין ספ"ה ופ' י"ב שהחלקי דאורות וכלים דאו"א וא"א המתלבשים בו הם מפסיקים ביניהם אך הענין הוא כי מ"ש כאן או"פ דח"א הנה כלול בו כל אותן ההארות דאו"א וא"א כנז' אשר אמר במוחין ספ"ה ושם פ' י"ב כי מאחר שהם נעשים בו לעצם מעצמיו הרי נקראו הם כולם בשם או"פ דח"א והם עומדים כולם בתוך הכלים דח"א קשור ודבוק עם הכלים אבל ההתפשטות דבחי' השניה שאמרנו הנה הוא מתלבש ועומד בתוך הנשמה דהתחתון וכנז', כי הרי סדרן דעשר ספי' שהם כח"ב חג"ת נהי"מ הנה נמשך כל תחתון רק מהעליון שעל גביו והם מתלבשים זה בזה וכל מי שהוא יותר עליון הוא יותר פנימי וכן הוא עד"ז לעולם כל סדר התלבשות הפרצופים והעולמות שכל מי שהוא יותר עליון הוא עומד יותר מבפנים ומזה הוא כל בחי' העליות והגדלות. ומ"ש במוחין ספ"ה הנה הוא בבנין כל פרצוף במציאותו העקרית לבד כי מתלבש כל עליון בהתחתון בב' בחי' כנז' ואלו ב' הבחי' הם תלוים באמת בזו"ז כי כשנתוסף בו המוחין והגדלות ע"י התלבשות דבחי' השניה אז נתגדל עצמותו העיקרית ג"כ ע"י התלבשות דבחי' הראשונה ונתגדל באורך וברוחב כנודע והם תלוים זב"ז, והכ"פ הוא כי ישנם ב' מיני התלבשות מהעליון להתחתון וכמו שאמרנו ודי בזה:

[כ] **וכלים** ואו"פ דיושר דעתיק על כלים ואו"פ דיושר דנה"י דא"ק, הגם שכתבנו בכ"מ מדברינו כי מהטבור ולמטה דא"ק הוא עצמו נקרא בשם אצילות אמנם עכ"ז הנה מחלקם הרב לב' בחי' והוא ע"פ מה שכתבנו בספר הכללים כלל ה' ר' ובכ"מ שם כי עיקר האצילות הוא נעשה מהנה"י דא"א שבא"ק אבל הנה"י דהא"א שבא"ק הוא עומד לעולם במדרגתו והוא מתפשט באצילות לבחי' לבוש לאור א"ס שבו והוא אשר נקרא לעולם בשם א"ק גופה:

[כא] **הנה** הוא הנקודה האמצעית שבכל העולמות כולם כו', כבר אמרנו שהכוונה הוא רק על הארת כולם המתפשטים בה מבפנים ומבחוץ והיינו הארת היושרים של כל העליונים המתלבשים בה מבפנים וכן הארת העגולים של כל העליונים המתפשטים בה ומקיפים אותה מסביב שהוא מבחוץ כי מתמצית הארת העליון יוצא עיקר כל תחתון ועומד בה הארת העליון מבפנים ומבחוץ והוא באמצעיתה ומקבל מהם

חיותה וקיומה תמיד וכ"ז הוא כן בכלל העולמות וכן בכל פרצוף בפרט שכל אחד הוא כלול מכל העליונים הן מבית וכן מבחוץ ועי"ז קשור כ"א למעלה למעלה אבל עיקר כל עולם התחתון וכן כל פרצוף התחתון הוא באמת למטה לגמרי מהעליון שעליו כי במקום שמסתיים העליון שם מתחיל התחתון וכנ"ל:

[כב] **עד** היכן הגיע התפשטות רגלי האדם הישר שבכל עולם ועולם, ר"ל כי הרי אמרנו שכל עולם ועולם הנה עומד כ"א בפ"ע זה למטה מזה אצילות הוא למטה מהא"ק ר"ל למטה מגבול הטבור דא"ק כי מגבול הטבור ולמטה דא"ק שם נעשה האצילות ונקרא מהטבור ולמטה שבו בשם אצילות אמנם עולם הבריאה הוא למטה לגמרי מרגלי האצילות וכן היצירה הוא למטה לגמרי מרגלי הבריאה וכן העשיה הוא למטה לגמרי מרגלי היצירה והנה ישנו בכל עולם ועולם עגולים ויושר ועל זה הולך הרב ומבאר עד היכן שמגיע היושר דכ"א, הקצה התחתון שלו. והנה מסיק הרב ואומר כי יש בזה ג' חלוקות כי הרי כל עולם ועולם הנה יש בו ד' פרצופים שהם עתיק א"א או"א זו"ן ובכ"א ישנו יושר ועיגולים והעגולים של כל פרצוף התחתון הם מבפנים להעגולים של כל פרצוף עליון אך היושר של כל פרצוף התחתון הוא מבחוץ להיושר דפרצוף העליון וכן יש בכל עולם ועולם ג"כ בחי' יושר ועגולים מהארת כל פרצופי האצי' וכן מהארת א"ק המתפשטים בכל עולם ועולם הארת העגולים מבחוץ והארת היושרים מבפנים וכנ"ל, והנה עולם האצילות אשר שם הוא רגלי הא"ק העיקרים וכנ"ל שמהטבור ולמטה שבו ממנו נעשה האצילות הנה סדרם כך הוא כי רגלי א"ק הם מתפשטים עד חלקי התחתונים דעגולי עתיק ורגלי עתיק מתפשטים עד חלקי התחתונים דעגולי א"א, ורגלי א"א מתפשטים עד החלקי התחתונים דעגולי' של עצמו והם מסתיימים בשוה עם רגלי עתיק ורגלי אבא מתפשטים רק עד חלקי התחתונים דעיגולי אימא ושם הם מסתיימים וכן מסתיימים שם ג"כ רגלי אימא והם שניהם שוים (כן הוא בשער הקדמות דף ע"ג) ורגלי זו"ן מתפשטים עד עגולי א"א ונמצא שיש כאן ג' חלוקות כי א"ק ועתיק ואבא הנה יש הפסק בכ"א מהיושר שלו להעגולים שלו כי הרי הארת העגולים דא"ק הם מתעגלים ומקיפים מתחת העגולי עתיק וכנ"ל את ע"ז ועכ"ז אינו מתפשט היושר שלו עד שם אלא רק עד עגולי עתיק והרי מפסיק עגולי עתיק בין היושר דא"ק להארת עגוליו שלו וכן עד"ז יש הפסק בין היושר דעתיק לעגוליו ע"י עגולי א"א וכן יש הפסק בין היושר דאבא לעגוליו ע"י עגולי אימא אבל א"א ואימא הנה הם מתפשטים כ"א עד עגוליו של עצמו בלי הפסק ביניהם כלל, אמנם עכ"ז יש הבדל גדול בין אימא לא"א כי באימא עומד היושר בתוך העגולים שלה בכל משך אורכה בלי שום הפסק ביניהם כלל כי או"א הרי הם מהגרון עד הטבור ועגולי אימא הם עומדים מבפנים לעגולי אבא והרי לא יש שום הפסק בין העיגולים של האימא להיושר שלה כלל [ועי' למטה אות כ"ז ואות ל"א] אבל א"א הנה בכל משך אורכו יש בו הפסק בין היושר להעגולים שלו ע"י או"א וזו"ן המלבישים עליו מהגרון עד סוף רגליו ומה שאמרנו שמתייחדים בא"א היושר עם העגולים הנה הוא רק בעקביים שלו לבד כי העקביים דיושר דא"א הם מגיעים ודורכים על העגולים שלו ושם הם מתייחדים יחד בלי שום הפסק כלל ביניהם, אמנם הזו"ן הנה בהם מתייחד ג"כ היושר והעגולים בכל משך אורכם ועוד יש יתרון בהם כי רגלי היושר שלהם הנה הם נוקבים את כל עגוליהם ג"כ ומתארכים ומתפשטים עד עגולי א"א וכנז' והרי יש בזה ג' חלוקות א"ק ועתיק ואבא חלוקה א', א"א ואימא חלוקה ב', זו"ן חלוקה ג', וכן הוא עד"ז כל אלו הג' חלוקות ג"כ בהעולמות בי"ע בהד' פרצופים שבכ"א מהם כי סדר התפשטות היושר שבהם הוא ג"כ ע"ד הנז' באצי', אמנם בהעולמות בי"ע הנה שם הוא אלו הג' חלוקות בכפליים כי הרי מתפשט בהם כל הארת היושר והעגולים דכל פרצופי האצי' והא"ק ג"כ והארת העגולים דכל פרצופי האצי' והא"ק הם מתעגלים ומקיפים מסביב ומחוץ להם וכל הארת היושרים מבפנים וכנ"ל כ"ז וא"כ הרי כל הארת היושרים דהאצי' והא"ק אשר הם מסתיימים בהארת העגולים שלהם ע"ד הנז' הארת א"ק עד הארת עגולי עתיק דאצילות והארת א"א עתיק וזו"ן עד הארת עגולי א"א דאצילות הרי נמצא כי כל הארת היושרים דא"ק ודאצילות המתפשטים בבי"ע הנה הם נוקבים את כל העגולים דבי"ע [או שיורדים דרך החלונות שבהם] ומתפשטים ויורדים ומסתיימים עד הארת עגולים של עצמם ע"ד הנז', והרי יש בהם כל אלו הג' חלוקות עוד פעם שני ובכפליים, וכן עד"ז שאמרנו הג' חלוקות בהעגולים הנה הוא כ"ז ג"כ באור מקיף היושר כי הרי אור מקיף היושר דכ"א הוא עומד לעולם בתוך העגולים שלו וכנ"ל בדברי הרב וא"כ נמצא כי בא"ק ועתיק ואבא אינו מתחברים האור פנימי דהיושר עם האור המקיף לעולם ובא"א ואימא הם מתחברים היטיב ובזו"ן הם נוקבים ויורדים עוד יותר עד אור המקיף והעגולים של א"א: והנה הטעם בכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ו' ואות ח' כי הנה עיקר הגילוי של כל עולם הנה הוא הזו"ן שבו, כי הג"ר שבכל עולם הם נסתרות ורק הזו"ן הם הגילוי בכל עולם והם יוצאים מאימא ולכן באימא וזו"ן מתחברים בהם היושרים והעגולים וכן הפנימים והמקיפים ביחד ומאירים זה לזה בלי הפסק כלל ביניהם וכפי הצורך לקיום העולם והזו"ן הנה הם נוקבים ויורדים עוד יותר ומגיעים עד אור המקיף והעגולים של א"א והוא כמו שאמרנו לעיל וכנודע שכל חלוקת מדרגות העולמות של עתה אשר עומדים כל אחד בעיבויו והוא חלוק ממדרגת עולם העליון שעליו הנה לא היה הכוונה בהם שישארו כן לעולם ח"ו אלא שיזדככו ויתעלו ויתייחדו לבסוף עם כל האורות העליונים עד למעלה למעלה כנודע ולכן מתפשטים הזו"ן לבסוף עד אור המקיף והעגולים של א"א כי עי"ז הם מקבלים תיקונם ממנו תמיד כדי שיחזרו לבסוף כולם אליו וכן מטעם זה גופא הנה מתיחדים לבסוף בא"א גופה ג"כ היושר והעגולים והפנימי והמקיף שלו ביחד כי לבסוף הנה יוחזר הכל להנהגת א"א והוא אחר שישלם הזמן דהנהגת זו"ן ולכך אחר שמסתיימים הזו"ן הנה חוזרים ומתייחדים בו כל אורותיו יחד, וכן ע"י שמתפשטים הזו"ן ומתייחדים בו גם עתה הנה עי"ז מקבלים ממנו את כל ההנהגה הנעלמה שהוא כל הכבשי' דרחמנא וכן האוצר של מתנת חינם אשר כתיב ביה וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם אשר כל זה הוא מהנהגתו הנעלמה ית"ש שמנהיג בו גם עתה תמיד לצורך תיקון האחרון ונמצא שמה שנסדר באימא וזו"ן שמתחברים בהם היושרים והעגולים, והפנימים והמקיפים ביחד הוא לצורך הקיום וההנהגה של עתה, ומה שמתפשטים הזו"ן עוד יותר למטה הוא כדי לקבל תיקונם שיהיו הולכים ומתתקנים גם עתה תמיד על לעתיד וכן מה שמתייחדים לבסוף כל האורות דא"א ביחד הוא רק לצורך תיקון דלעתיד לבד כי לבסוף יוחזר הכל להנהגת א"א כנודע, אמנם פרצו' אבא הנה אינם מתייחדים בו אורותיו ביחד והוא מופסק ע"י עגולי אימא הנה הטעם בזה הוא ג"כ משום צורך הקיום וההנהגה של עתה כי נודע הוא שמציאת הזו"ן הוא מהנה"י דאו"א ומתלבש הנה"י דאבא בהנה"י דאימא ויוצאים הזו"ן מהנה"י דאימא ונמצא שמדרגת הזו"ן שבהם הקיום וההנהגה של עתה הוא אינו יוצא מהאבא במכוון אלא רק ע"י הפסק הנה"י דאימא ולכך אינו מתייחד היושר דהאבא בהעגולים והאור מקיף שלו ומופסקים הם ע"י האור מקיף והעגולים דהאימא שמפסיקים ביניהם כדי שיומשך כל המציאות דהזו"ן רק מהאור פנימי דהיושר שלו לבד כי עי"ז הם יוצאים על מדרגתם הראוי לפי הצורך הקיום וההנהגה של עתה, וזהו ג"כ הטעם בא"א מה שבכל משך אורכו אינו מתייחד בו האו"פ דהיושר עם האו"מ והעגולים שלו ומופסקים הם ע"י האו"א וזו"ן המלבישים עליו מהגרון עד סוף רגליו ואינם מתייחדים בו אלא רק בעקביים שלו לבד וכנ"ל והוא רק מתחת הזו"ן כולם הנה הטעם בכ"ז הוא ע"ד האמור והוא משום שלמות הזו"ן היוצאים מאו"א שיושלמו על מדרגתם הראוי להם

ולכן אינם מתייחדים היושרים הפנימים עם המקיפים והעגולים גם בא"א אלא רק בהעקביים שלו שהוא אחר סיום הזו"ן כולם שאז יוחזרו להתיקון דלעתיד וכנ"ל: אמנם הסיבה והטעם מה שבא"ק ועתיק הנה בהם אינם מתייחדים היושרים והעגולים וכן הפנימים עם המקיפים כלל הוא משום כי גם התיקון דלעתיד הנה הוא נבחן בהמה בחי' כי הרי יש תיקון דימות המשיח ואח"כ התיקון אשר לאחר תחיית המתים והלאה ואח"כ התיקון דחיי העולם הבא והתיקון דהנ"ר הכלליים שהוא מאלף הז' והלאה שאז הוא שליטת דא"א ואח"כ הוא התיקון דעולם הנצחי שהוא בהעולמות דא"ס והוא התיקון דהעקודים והא"ק וכן התיקון דהטהירו עלאה והאויר קדמון עד אור א"ס המקיף (וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ז) ואלו התיקונים אין להם משך זמן כלל כי מאחר אלף העשירי והלאה הוא בלי שיור ותכלית ואין לנו בהם השערה כלל ולכן נפסק עתה הארתם ואינם מתייחדים זב"ז כי הרי בעתיק וא"ק הרי אינם מתייחד בהם היושרים עם העגולים והפנימים עם המקיפים וכן בהקו דאור א"ס הרי נפסק הקו באמצע ואינו מגיע לאור א"ס המקיף אשר מתחת החלל דהצמצום וכ"ז הוא משום כי עד הזמן דסוף אלף העשירי לא יאירו הם בכל תוקפם ור"ל שאינם מאירים עדיין באורם העיקרי כלל ולכן אינם מתחברים אורותיהם זב"ז בכל אותו הזמן כולו אשר עד סוף אלף העשירי אבל מעת אלף העשירי ולהלאה הנה יתוקן הכל ויתייחדו כל היושרים הפנימיים עם המקיפים והעגולים גם בעתיק וא"ק וכן הקו דאור א"ס יתייחד באור א"ס המקיף בב' הקצוות וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בספר הכללים כלל י"ז ע"ש, והנה משום שכל הזמן הזה אשר עד סמוך לתכלית אלף העשירי הנה הוא עדיין מקומת הגבולי הכללית, כמ"ש. דאצילות אשר מזו"ן ע' סוף א"א והם סובבים והולכים להעשות ההנה לזה גם עתה והוא ע"י הנהגתו הנעלמה ית"ש אשר מתנהג בזה תמיד לצורך התיקון דלעתיד, ועל הכוונה הזה הנה מבאר הרב את היחוד דאורות הא"א ג"כ זב"ז אבל מהיחוד דהאורות אשר למעלה מא"א אין מדבר הרב מאומה. אמנם לעיל ענף ד' מרמז לנו קצת בזה ג"כ וכנ"ל אות ד' ואות ה' ודי בזה:

[כג] **עד** חצאי עגולי עתיק יומין הסובבים תחת רגליו עד שם מסתיימין רגלי היושר דא"ק, בהקו אור א"ס שבו:

הנה בעולם האצי' הוא רגלי היושר דא"ק ממש המתלבש ביושר דעתיק המתלבש ביושר דא"א או"א זו"ע דאצילות ונוקבים ויורדים רגלי היושר דא"ק דרך כולם ומתפשטים עד חצאי עגולי התחתונים דעתיק אך בעולמות בי"ע הנה הוא רק הארתו המתפשט בהם בהתלבשות הארת היושר דעתיק המתלבש בהארת היושר דא"א או"א זו"ן דאצי' המתפשטים בפנימיות הבי"ע ונוקב ויורד הארת רגלי א"ק דרך כולם ומתפשט עד הארת חצאי עגולי עתיק יומין התחתונים אשר הם מקיפים ומסבבים על הארת חצאי עגולי התחתונים דא"א או"א זו"ן דאצילות אשר הם מתחת חצאי עגולי התחתונים העיקריים דהבי"ע עצמן:

[כד] **עד** שם מסתיימין רגלי היושר דא"ק, בהקו אור א"ס שבו ואינו מתפשט עד למטה שהוא עד הארת עגוליו שלו עצמו אשר מתחת עגולי עתיק יומין אלא שהחלקי עגולי התחתונים דעתיק יומין הם מפסיקים ביניהם כי באם שיתפשט עד הארת עגוליו של עצמו הלא יאיר הארת הא"ק בהקו דאור א"ס שבו מלמעלה ולמטה וע"י תוקף האור הגדול הזה לא היה אפשר לצאת כל מדרגת העולמות אבי"ע כמו שהם בשום אופן ומטעם הזה הוא ג"כ מה שיש הפסק בין רגלי היושר דעתיק לחלקי העגולים התחתונים שלו ע"י חצאי עגולי התחתונים דא"א שמפסיקים ביניהם והוא כדי להעלים הארת העתיק בהעולמות שבינתים כדי שיצאו אל מדרגתם הראוי להם, ולכן נקרא העתיק בשם רישא דלא אתידע כי נעלם אורו עתה בהעולמות לגמרי משא"כ א"א הנה הוא מתייחד היטיב היושר שלו עם העגולים והאור מקיף שלו כנ"ל כי הרי מתגלה אורו היטיב בהעולמות ג"כ והם הי"ג מדות הרחמים שבהם מתנהג העולם ולכן מתפשטים ומתקרבים אלו הזו"ן ג"כ ומתייחדים בהאור מקיף והעגולים שלו אשר למטה כדי לקבל הארתו תמיד מלמעלה למטה כי רק באור דא"א שנקרא כל טובי' והם הי"ג מדות הרחמים הנה בהם מתקיים העולם:

[כה] **כי** אם נאמר שרגלי א"ק [בהקו אור א"ס שבו] הם מגיעים ומתפשטים עד למטה בתוך עגולי עצמו עד סיומם וסופם, ור"ל ויגיע גם עד אור א"ס המקיף אשר למטה הרי יאיר אור א"ס בכל העולמות שבינתיים מב' הקצוות שהוא מלמעלה ולמטה ויתבטל עי"ז כל המדה והגבול שבהם וכנ"ל ענף ד' ואח"כ הרי מוכרח הוא שיופסק בינתיים וזהו אשר נפסק הקו באמצע וכ"ז הנה הוא נמשך למה שאמר לעיל בסמוך והנה מוכרח הוא כו', ור"ל בכ"ז שבא להוכיח ולומר כי מוכרח הוא שיופסק הרגלי יושר דא"ק גם מהעגולים שלו ע"י חצאי התחתונים דעגולי עתיק ע"ד שמוכרח שיופסק עיקר הקו דאור א"ס מאור א"ס המקיף אשר למטה כי כמו שהכרח הוא שלא יתפשט הקו דאור א"ס עד אור א"ס המקיף אשר למטה וכדי להוציא עי"ז את העולמות כולם ממדרגת אור א"ס ולהמציאם בבח' גבול ומדה כן עד"ז הוא ההכרח ג"כ עוד שיהא מופסק הרגלי יושר דא"ק גם מהעגולים שלו עצמו ע"י אחר הפסק ביניהם שהם עגולי התחתונים דהעתיק כדי להוציא את העולמות ממדרגת הא"ק ג"כ וכן מוכרח עד"ז ג"כ שיהא מופסק הרגלי יושר דעתיק מהעגולים שלו ע"י הפסק עגולי התחתונים דהא"א כדי להוציאם גם ממדרגת העתיק וכנ"ל (כי בהעולמות אבי"ע עיקר הגילוי דאור א"ס שבהם הנה הוא רק האור דא"א שהוא גם בגלוי בפנימית כולם כנודע, אבל האור דעתיק הנה הוא עתה נעלם בהם לעולם) וכמו שמבואר דבריו בזה למטה בסמוך, והבן כל דברי הרב בזה כי קיצר בלשונו ומובלעים דבריו בדבריו ושיעור כוונתו הוא כמו שאמרנו והבן היטיב:

[כו] **אמנם** כל שאר הרגליים דיושר כגון רגלי עתיק ורגלי א"א הרי כולם מסתיימים בהשואה אחת והוא עד חצאי התחתונים של עגולי א"א כו', הנה בשער הקדמות דף י' ע"ב וכן במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ד אמר שם כי הסיבה מה שלא נתפשטו רגלי היושר דעתיק עד עגוליו של עצמו הוא משום כי הנה לא יצא היושר דעתיק תיכף אחר העגולים שלו אלא רק אחר העגולים דא"א ויצאו העגולים דעתיק ואח"כ העגולים דא"א ואח"כ יצא היושר של שניהם היינו היושר דעתיק ואחריו היושר דא"א וע"י שלא יצא היושר דעתיק תיכף אחר העגולים שלו אלא רק אחר העגולים דא"א לכן נתמעט אור היושר דעתיק ולא היה בו כח להתפשט עד עגולי עצמו, והענין הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל ענף ד' אות ל"ד ול"ו ובכ"מ כי ענין העגולים הנה הם בחי' היסודות ע"ד הגלגלים והד' יסודות ארמ"ע, והיושר הנה הוא כל פרטי המציאיות דהדצח"מ (היוצאים ונמשכים מהד' יסודות ארמ"ע) וכל אלו הפרטיים דהדצח"מ הם בכללות ג"כ קומה שלימה אחת והוא היושר הכללי דכל עולם שכולל בתוכו כל פרטי המציאיות כולם ואותו היושר הכללי שבכל עולם הוא עומד בתוך העגולים הכללים דכל עולם שהם כללות הד' יסודות ארמ"ע שבו וכנ"ל בדברינו בכ"מ, והנה עתיק וא"א ידוע הוא כי הם שניהם כללות הכתר והם הב' בחי' שבכתר ולכן לא נתחלקו כ"א לעגולים ויושר בפני"ע אלא שיצא עגוליהם זה אחר זה ואח"כ היושר של שניהם זה אחר זה כי אינם יסודות מחולקים ולא פרצופים מחולקים אלא שהעגולי שלהם הם ב' בחי' היסודות שבכתר והם עומדים זה בתוך זה וכן היושרים שבהם הם ב' בחי' הפרצוף שבכתר אשר הם בכללות רק פרצוף אחד (כי עתיק דכל עולם הוא מהחזה עד הטבור דהעליון וא"א דכל עולם הוא מהטבור עד סוף הגוף, ר"ל עד סוף התי"ת, דהעליון) וידוע הוא שכל מציאת הפרטיים אשר הם בכללות רק פרצוף אחד הנה הם יוצאים רק מהיסודות

מהיסודות ולפי הכח הנשרש בהם ולכן ע"י שלא גם היושר דעתיק רק אחר העגולים דא"א הרי נמצא שהיה יציאתו רק לפי כח היסודות דא"א ולכך נתמעט כחו אלא רק ע"פ כח הא"א ולא היה בו כח להתפשט יותר אלא רק עד חצאי התחתונים דעגולי א"א לבד כי נתלבש ביסודות דא"א ע"י שלא רק של ידיהם וכ"ז היה בשביל צורך מדרגת העולמות והפרצופים שלא מהם ובתוכם שיתלבשו אלא רק לפי קבלת אור הא"א לבד אבל אור העתיק העיקרי הוא נעלם בהם ואלו היה מתפשט העתיק עד בסי' היסודות שבה העגולים של עצמו הי' מתגבר אורו והיה מאיר ומתגלה בכל העולמות שבינתיים בתוקף אור עצמו הן מלמעלה והן מלמטה ולא היה אפשר לצאת מדרגת העולמות כמו שהם וכנ"ל בדברינו:

[כז] **כגון** א"א שיעור קומתם מהגרון דא"א עד הטבור של א"א בלבד, הנה לעיל אמר שהעגולים ואור מקיף דאו"א הם על העגולים והאור מקיף דזו"ן הם בתוכם וכן אמר שם עוד כי הכלים ואור פנימי דיושר דזו"ן הם על הכלים ואור פנימי דיושר דאו"א, ונודע הוא כי כל מציאת הזו"ן והתחלתם הנה הוא רק מהטבור דא"א ולמטה ומאחר שאו"א הם מסתיימים בהטבור הרי נמצא כי כל התחלת הזו"ן בכל העגולים והיושר שלהם הנה הוא רק אחר הסיום דהאו"א לגמרי וא"כ איך יצדק כל מה שאמר לעיל וכ"ז, אך פשוט הדבר שהכוונה לעיל הנה הוא רק על הנה"י דאו"א מהכלים ואור פנימי שלהם הוא מתלבש בפנימיותם וכן הנה"י דהאו"א מהעגולים והאור מקיף שלהם הוא מתפשט ומקיף ומעגל את הזו"ן בכל סביבותיהם שהוא בחיצוניותם, ובאמרינו הנה"י הכוונה הוא רק על המלכות העומדת בהנה"י ובסוד והנה שלשה סדרי צאן רובצים עליה וכנודע וגם איהו המלכות עצמה אלא רק המלכות דמלכות וכמ"ש במוחין דצלם סוף פ"ד (ועי' בשער כסא הכבוד ספ"א ופ"ב ופי"ה) אבל עיקרן דאו"א הם באמת רק עד הטבור ומה גם כי הרי בארנו לעיל שכל ענין ההתלבשות כולם אשר אמר הרב לעיל בכל העולמות כולם ובכל הפרצופים כולם כן ההתלבשות דהכלים ואור פנימי אשר הם זה לפנים מזה וכן ההתלבשות דהעגולים והאור מקיף אשר הם זה מחוץ לזה, הנה הכוונה בכולם הוא רק על הארת הנה"י דהעליון המתפשט ויורד ממקומם [מבחי' אחוריה דהיושר דהעליון וכנ"ל אות י"ז] ומתלבש בכל תחתון בפנימיותו וכן מקיף עליו ומעגלו ומסבבו בחיצוניותו אבל עיקרו דכל עליון הוא באמת למעלה לגמרי מכל תחתון ודבר זה ניחא ופשוט כל מה שטרחו המפרשים בזה וכנ"ל בארוכה [אמנם הנה בעיקר הענין מ"ש הרב שאו"א הם קצרי הקומה הנה העלינו בזה תהלאית"ש השגות רבות בהאבני מלואים אשר בסוף ספר הכללים סימן ז' אות ע"ש ותמצא נחת בעזהית"י]:

[כח] **ואלו** הפרצופים אין רגליהם נוטים עד רגלי א"א כי הם קצרי קומה, כי הנה"י שלהם המתפשטים בהזו"ן וכנ"ל הנה הם נעשים בהזו"ן לעצם מעצמיהם ובשר מבשרם ונחשבים מעתה להזו"ן עצמן, ועי' דברינו בספר הכללים כלל א' ענף ה' וענף ז' תמצא שם דברים ארוכים ועמוקים בזה ע"ש:

[כט] **הם** מתפשטים יותר למטה מרגלי א"א והם נכנסים בגבול עולם הבריאה, גם מכאן מוכח כי כוונת הרב בכל סדר ההתלבשות שאמר לעיל הנה הוא רק עפ"י מה שכתבנו לעיל והיינו שכל העולמות כולם הם באמת רק זה למעלה מזה לגמרי ואינו מתחיל כל תחתון אלא רק אחר הסיום דהעליון וכל ההתלבשות שאמר לעיל הנה הוא רק עפ"י מה שכתבנו לעיל והיינו שכל העולמות כולם הם באמת רק זה למעלה מזה לגמרי ואינו מתחיל כל התחתון רק אחר הסיום דהעליון וכל ההתלבשות שאמר לעיל הנה הוא רק על הארת המלכות אשר שיעורה הוא נגד הנה"י וכנ"ל הנה רק היא מתפשטת בהארתה ומתלבש בהתחתון הן מהכלים ואו"פ שלה בפנימיותו וכן מהאו"מ והעגולים שלה בחיצוניותו וכנ"ל דאל"כ אין מקום כלל להדברים לומר שהעקביים דעתיק יומין הם מתפשטים יותר למטה מרגלי א"א והם נכנסים בגבול עולם הבריאה הלא לפי סדר ההתלבשות שאמר לעיל הנה נמצא כי אדרבה הוא שעולם הבריאה הוא יותר למעלה הרבה מהקצה התחתון דרגלי א"א ומהעקביים דעתיק יומין אשר הם מגיעים עד חצאי עגולי התחתונים דהא"א וכנ"ל כי הרי בתוך עגולי א"א הוא עגולי דאו"א ובתוכם עגולי זו"ן ובתוכם עגולי הבריאה והוה כל עולם הבריאה כולה למעלה הרבה מכל חצאי עגולי התחתונים דא"א, וסוף רגליו, ועקביים דעתיק יומין המתפשטים עד שם, והרי מוכח מכל דבריו כאן וכן מהנ"ל אות כ"ז שגם בכל הדרוש אשר בזה ענף זה גופה סובב הרב ואינו מסיח דעתו כלל ממה שמבואר ברוב דרושי ע"ח שרק הארת המלכות דהעליון הוא אשר מתפשט בהתחתון (וכמ"ש בכסא הכבוד ספ"א ובכ"מ) אבל כל עולם עליון וכל פרצוף עליון הוא למעלה לגמרי מהעולם והפרצוף השני לו וכנ"ל בכל דברינו:

[ל] **כי** לא היה כך אלא קודם תיקון אצילות, אין כוונתו על עולם הנקודות שהוא קודם התיקון כי הנה אז לא נתארך העתיק כלל וכמ"ש בשער התיקון רפ"ה וכן בשביה"כ פ"ג ופ"ד ע"ש אלא כוונתו הוא על עת התיקון והיינו בעת שנתקן עתיק ועדיין לא נתקן שאר כל הפרצופים הנה אז נתפשטו עקביים דעתיק למטה בגבול עולם הבריאה וכדי לתקן את כל הפרצופים שהיו במקום עולם הבריאה קודם תיקונם וכמ"ש בשער א"א פ"א ובשער ז"א פ"א ע"ש, ועי' עומק כל הענין בזה בספר הכללים כלל ט"ו ענף ז' אות ה':

[לא] **כולם** נמשכים ומתפשטים סביב ג"ר לבד דיושר שלו כו'. וכן כתב הרח"ו ג"כ בשער ציור עולמות בהקדמה שם ועיקר הדברים הללו הוא בשער הקדמות דף י' ע"ב וע"ג ובמבו"ש שער ב' ח"ג פ"ד ע"ש, אמנם בעגולים ויושר דהאו"א, הנה אמר שם כי היה חילוק ביניהם כי הרי עגולי אימא היא תוך עגולי אבא ובאם שאמר שגם כל הי' עגולי דאימא מתפשטים ויוצאים מהג"ר של היושר שלה הלא יהיה התחלת היושר שלה למטה מהג"ר דאבא ונודע הוא כי או"א כחדא נפקין וכחדא שריין לכן אמר שם כי גם הג"ר דהיושר דאימא הוא מתחיל בשוה עם הג"ר דהיושר דאבא והוא מהגרון דא"א מימין הוא אבא ומשמאל הוא אימא והוה הג"ר דהיושר דאימא למעלה מכל התחלת העגולים שלה וכן עד"ז הם שניהם שוים בסיומם והוא עד הטבור דא"א והיינו כי הנה שני היושרים דאו"א הם מסתיימים שניהם בחצאי התחתונים דהעגולי אימא ואינו מתפשט היושר דאבא עד עגוליו אשר למטה אלא רק עד החצאי התחתונים דהעגולי אימא והוו שני היושרים דאו"א שוים בקומתם הן למעלה והן למטה והיינו מהגרון עד הטבור, אמנם כ"ז הוא בכללות או"א עלאין וישס"ת ותבו' כאשר נכללים שניהם יחד אבא עם יש"ס לחד שהוא מימין, ואימא עם תבונה לחד שהוא משמאל, וכמ"ש בשער ז"א ספ"ב והרי הם שניהם מהגרון עד הטבור, אך עכ"פ הוא כי הנה נמצא מזה כי כל התחלת דהעגולי אימא הוא למטה מהג"ר של היושר שלה כי הרי הג"ר דהיושר שלה הוא מתחיל בשוה עם הג"ר דהיושר דאבא אבל העגולים שלה הרי הם רק מבפנים להעגולי אבא והרי הם למטה מהם ולמטה מהג"ר דיושר שלה משא"כ בכל הפרצופים כולם הנה יוצאים ומתפשטים כל הי' עגולים מהג"ר דהיושר דכ"א, ואולי הוא כי גם באימא יוצאים העגולים רק מהדעת שלה שהוא כללות הג"ר כנודע ור"ל מהדעת המתפשט אשר הוא למטה מהג"ר העיקרים והוא בהתחלת הז"ת הנה משם יוצאים ומתפשטים כל הי' עגולים דהאימא ויצאו מהדעת שלה שהוא כללות הג"ר והרי נמצא לפ"ז שכל העגולים כולם הנה יוצאים הם תמיד עכ"פ רק מבחי' הג"ר דהיושר, ועי' לעיל ענף ב' אות ל"ו ובענף ג' אות ב':

[ענף ה']

[א] **כי** כתר הוא גולגלתא וחב"ד הם ג' מוחין, עי' לקמן שער

מוחין דצלם פ״ב שם מבואר גודל מעלת הכתר על המוחין שהוא אין קץ, ועיקר הכתר הוא אור רוחני מקיף על הפרצוף מבחוץ ואינו נגלה וניכר כלל והוא למעלה ואינו מתפשט בפנימית הפרצוף אלא רק הארתו לבד, והוא שורש המוחין כולם כי המוחין הם רק חב״ד כנודע אבל הכתר הוא למעלה מהם והוא שרשם והוא נעלם ורק החיצונית שלו הוא מתפשט למטה בהפרצוף עצמו הוא הנגלה והוא הגלגלתא קרקפתא דתפילין המקיף את המוחין עיי״ש ועי״ש עוד ספ״ה שאמר כי חב״ד הם המוחין והכתר הוא המוחין דמוחין עיי״ש:

[ב] **וחב״ד** הם ג׳ מוחין, וחג״ת הם ב׳ דרועין וגופא (והם הרוח, והוא עיקר כל פרצוף) ונה״י הם ב׳ שוקין (הם באמת עשרה בחי׳, היינו ב׳ כוליין, ב׳ ביעין, ב׳ ירכין, ב׳ שוקין, ב׳ רגלין, וכולם הם מכלל הנה״י, וכל נה״י הן לבר מגופא) ואימא, ומלכות, הם בחי׳ הנוקבין עד כאן לשון הרב ובאמת כי בסדרן דהי׳ ספי׳ צריך ביאור הרבה, וכבר הארכנו בזה בספר הכללים, כלל ט״ז וי״ז, ועכ״ז נדבר גם כאן קצת בזה, אחרי שהרב ז״ל קבע כאן המקום לכל הקדמות כללו, והוא באמת מהקדמות המוכרחות, לכל באי שערי עץ החיים. לזאת ראינו גם אנחנו לקבוע איזה דיבור בזה כאן גם אחר שכבר הארכנו בזה בספר הכללים הנז׳, ואין ביהמ״ד בלא חידוש, וכל דברינו בזה הוא ג״כ הקדמה כללית בסדרן דהיוד ספירות.

הנה צריכים אנו להבין בעיקר הסדר דהי׳ ספי׳, שנסדרו בג׳ קוין, כח״ב חג״ת נה״י, הרי עיקר עצמותם ומציאותם הרי הם נאצלו רק זה מזה, וכמבואר בדרושי נקודות וכן בדרושי העקודים בשער מטי ולא מטי, החכמה עם כללות כל הט׳ הוא נאצל מהכתר, והבינה עם כללות כל הח׳ הוא נאצל מהחכמה, והחסד מהבינה, והגבורה מהחסד, והת״ת מהגבורה, וכן כו׳ כו׳ עד מלכות מהיסוד, והרי הם מעיקרן זה למטה מזה וכולם בקו אחד, וא״כ אמאי נתחלפו ונסדרו אח״כ בג׳ קוין ובבחי׳ פרצוף אדם, עוד צריך ביאור על ענין השינוי בהסדר דתלת תלת, אשר בין הג״ר להז״ת, כי הנה נודע הוא שהתפשט ספי׳ כח״ב חג״ת נה״י אשר כ״א הוא מסודר בתלת תלת, הנה הם בג׳ מדרגות, ומדרגת הכח״ב שהם הג״ר, הנה שם נסדרו שיהא הכתר, שהוא מהקו האמצעי, הנה הוא למעלה מכולם, והחכמה ובינה שהם קוי הקצוות, דימין ושמאל, הנה הם למטה מהכתר, ומצדדיו, והם כעין סגולתא וכזה ⸫. אבל התלת תלת אשר בהז״ת הנה הם נסדרו כל תלת תלת כעין סגול, וכזה ⸪, כי החסד גבורה שהם קוי הקצוות, הם למעלה נגד חכמה ובינה, והת״ת שהוא מהקו האמצעי הוא למטה מהם ובאמצע, וכן הנה״י הנה הוא ג״כ נצח הוד שהם קוי הקצוות הם למעלה, נגד החסד והגבורה, והיסוד שהוא מקו האמצעי הוא למטה מהם, והרי יש שינוי בסדרן דתלת תלת, מהג״ר להז״ת, וכל זה צריך ביאור, ועוד כי הרי נודע הוא, שהלב, שהוא בחי׳ תפארת, הנה בו הוא התגלות כל המוחין, ע״י הנה״י דהאו״א המתלבש בז״א עד החזה שבו, ומתגלין המוחין בהת״ת, שהוא בחי׳ לב, ולכן הוא הלב השני למוחין, כנודע, וא״כ הרי צריך שיהא גם הת״ת למעלה מהחסד גבורה, ומה גם כי הרי הוא מתייחד עם המוחין ע״י הדעת המתפשט, מה שא״כ החסד גבורה הגם שהם כנגד החכמה ובינה אבל אין להם קשר וחיבור עם החו״ב כלל, וכן הוא החוט השדרה, שהוא ג״כ הקו האמצעי דהאחוריים, הרי הוא נמשך ג״כ מהמוחין והדעת, וע״י הלב והחוט השדרה הוא הקיום והחיות, והחוזק והתוקף דכל הגוף והרי מכ״ז הנה היה צריך שיהא הת״ת למעלה מהחסד וגבורה, כי הוא למעלה מהם במדרגה הרבה, וכן הוא קשה עד״ז ג״כ על סדרן דהנה״י, שנסדר היסוד למטה מנצח הוד, הלא נודע הוא שהיסוד הנה בו הוא הגלוי דכל המוחין, בסוד החסד דאתגלי בפום אמה, והיסוד הנה הוא עולה עד המוחין ממש ונוטל משם כל הראוי לו, וכמ״ש בזוה״ק פ׳ משפטים דף ק״י, בסוד משכיל לאיתן, וכנודע, משא״כ הנצח הוד הנה אין להם קשר מאומה לא עם החסד והגבורה ומכ״ש עם החכמה והבינה, והרי קשה מכ״ז הרבה אמאי נסדר היסוד למטה מנצח הוד, אך הענין בכ״ז הוא, כי הרי עיקרן דהי׳ ספי׳ נודע הוא, שהענין מה שהם עשרה, הוא ע״י שהם חמש כנגד חמש, ה׳ חסדים וה׳ גבורות, וכמ״ש בספר יצירה, כי רק ע״י בחי׳ החסדים וגבורות, כאשר שהם מתייחדים זע״ז, ומתבסמים זמ״ז, הנה ע״י זה, נעשה כל סדרי בראשית וכל הפעולות כולם, אשר מעולם ועד עולם, וכמו שבארנו בדע״ה ח״א דרוש א׳ סימן ב׳ ג׳, והנה שהחסדים וגבורות הנה הם היפך זמ״ז, זה חסד וזה דין, ואי אפשר שיתייחדו להיות אחד, והכ״מ בעצמו הנה אי אפשר שיוצא מהם שום מציאות, ושיעשה בהם איזו פעולה כלל, ולכן כדי שיתייחדו לצורך כל הפעולות והמעשים דכל סדרי בראשית שהיה צריך להוציא על ידיהם ולכן כדי שיתייחדו הם, הנה היה הצורך להמציא בהם הקו האמצעי שהוא קו המכריע הכולל משניהם והוא בפנימיותם כי הוא מיוסד משניהם יחד ומכריע בהם פעם לזה ופעם לזה, כפי הצורך להמציאות וההנהגה, וע״י זה הנה יצאו כל סדרי בראשית ונעשה כל הפעולות והמעשים ע״פ רצונו ית״ש, כל מה שרוצה להוציא מהם ולהעשות על ידיהם, זהו הענין בדרך כלל מה שנסדרו בתלת תלת שהם ג׳ קוין, ומה שנסדרו בהז״ת, הקו האמצעי למטה, הוא משום כי הנה ע״י קוי הקצוות יצאו כל הנפרדים והריבוים, והם המון ברואים לאין תכלית ובאשר שעיקר כוונתו בכל המציאות כולו, ובכל ריבוים והשינוים שנעשה בהם, אשר כל זה היא מתכונת קוי הקצוות כנ״ז, הנה היה כוונתו העיקרית בהם, שיתוקנו לבסוף ויתייחדו ויתעלו לסוד האחדות הנצחי, לכן הנה נסדרו ממנו ית״ש, קוי האמצעית דהז״ת, אשר בכל תלת ותלת יהא הקו האמצעי למטה מהקצוות, והוא לייסד בהם כוונתו ורצונו ית״ש על התיקון הנרצה שיתייחדו לבסוף ונמצא כי כל מה שנעשה עתה מהריבוים והשינוים הנה הוא מקוי הקצוות דהז״ת אשר הם שולטים עתה בכל משך ימי עולם ובאשר שצליטתם הוא קודם לכן הם למעלה מקו האמצעי שבהם, אך ע״י הקו האמצעי אשר בסוף כל תלת, הנה יתוקנו ויתעלו לרצונו ית״ש אשר בתכלית האחרון הנצחי שהוא להביא את כולם לתיקון דסוד האחדות, אשר ע״ז הוא כל כוונתו ית״ש אשר במציאות כולו אשר מעולם עד עולם והוא כדי שיתעלו ויעלו מעילוי לעילוי עד הכתר שהוא שורש הכל, ובו הם כלולים כולם יחד באחדות עצום ומשם יצאו ואליו ישובו.

הרי נתבאר לנו, כי לצורך כל הכוונה הנז׳ הנה נסדרו הי׳ ספי׳ בהסדר אשר הם עתה לפנינו, כי ע״י הכתר שהוא למעלה מהכל והוא כללית כל הג״ר וממנו יצאו החכמה ובינה שהם שורשי דהחסדים וגבורות ונתגלו החו״ב לב׳ קצוות, שהם שורשי החו״ג, והכתר שמתחילה והוא למעלה מהם הנה הוא הכולל משניהם יחד, ומיוחדים בו באחדות עצום וכן יחזרו וישובו כולם אליו, והוא למעלה מהכל שהוא התיקון האחרון לכולם ולכן יצא הוא מתחילה כי הוא בסוד סוף מעשה במחשבה תחלה כי כן יתעלו ויעלו כולם בו בהתכלית האחרון כנ״ל, אמנם עתה הנה יצאו מהכתר החו״ב שהם שורשי החו״ג כי בהג״ר עצמן אי אפשר להחו״ג ולקוי הקצוות שיתגלו כלל באשר שהג״ר הם קרובים למעלת ומדרגת אור א״ס ולכן אין להג״ר שום גילוי כלל וכמו שאמר אליהו זל״ט שעליהם נאמר הנסתרות לה׳ אלהינו והרי לא היה אפשר עדיין לצאת מהם שום מציאות ושום פעולה, ולכן הנה נאצל מהם עוד מדרגה למטה שהם החג״ת ונמשכים הם מהדעת שהוא כללות הג״ר והדעת הנה הוא לעולם בפנימית כל הז״ת ומתנהגים כולם על ידו אלא שהוא לעולם נעלם, והנגלה ממנו הנה הם החג״ת וכדי להוציא מהם כל הפעולות כולם ובכל הכוונה אשר מהם עתה וכן בכוונת התיקון אשר לבסוף וכנז׳, ובאשר שכוונת התיקון אשר יעשה מהם לעתיד הנה הוא רק בהתכלית האחרון ולכן נסדר בהם הת״ת למטה מהחו״ג ובסופם וכנ״ל והוא ג״כ כ״י שגם החו״ג אשר הם שולטים עתה הנה עיקרם הוא ג״כ רק מהדעת שהוא הקו האמצעי אשר בו הוא היחוד ולכן הנה יחזרו הם ג״כ

להתייחד בסוף גם בגלוים והוא ע״י הת״ת אשר בסופם והם כלולים בו,

והנה אלו הג׳ שהם החג״ת הנה הם נקראו אבות כי הם השורשים של כל המעשים והפעולות כולם, ובהחג״ת הנה שם עומד כל עצמותם ושורש כל מציאותם ולכן הם נקראו אבות אבל שרשם אשר בהג״ר הנה הוא נעלם מאד, וכל הגילוי לשורש המציאות כולם הנה כדי לייסד כח ההולדה להוציא תולדות להמציא את כל המציאות כולו להוציאו מן הכח אל הפועל הנה נתייסדו כל מדרגת הנה״י כי ע״י הנה״י הנה יוצא כל הכחות המיוסדים בהחג״ת הנה יוצאים הם מן הכח אל הפועל ע״י הנה״י ולכן נקראו הנה״י בשם בנים כי על ידיהם יוצא כל הכונת החג״ת מן הכח אל הפועל וזהו ג״כ מה שנקראו הנה״י ומכונים הם שהם לבר מגופה והוא באשר כי כל הנה״י הנה עיקרם הם רק לצורך ההולדה שהוא להוציא תולדות, והרי אינם לצורך אותו הפרצוף עצמו אלא רק לצורך התולדות שיולד ממנו, עי׳ דברינו בספר הכללים בסוף כלל ח׳ שם תמצא הדברים בזה בביאור היטיב, והרי לנו עכ״פ ג׳ מדרגות באלו הט״ס שהם כח״ב חג״ת נה״י כי הכח״ב הם הגלוי הראשון מא״ס יתי״ש אשר נתגלה כל שורשי אלו הג׳ בחי׳ דהריבוי והיחוד והם רק בבחי׳ גילוי הרצון והמחשבה ממנו יתי״ש על כל הנ׳, כי הכתר הוא הרצון והחו״ב הם המחשבה וההרהור (שהוא התפשטות המחשבה וגלויה) והם שניהם ר״ל המחשבה וההרהור התחלתם הוא במוח, בחו״ב, והוא בבחי׳ או״א עלאין והתפשטותם וגילוייהם הוא בלב והוא בבחי׳ ישסו״ת כי הלב הוא השני להמוח והוא מקושר ומיוחד בו ע״י הדעת המתפשט וכן מתגלין בו אורות המוחין ע״י התפשטות הנה״י דהאו״א המתלבשים בז״א עד החזה ומתגלה אורם בהלב אבל הרצון הקדום הקודם להמחשבה הוא למעלה מהמוחין ואין לו גילוי כלל כי הוא אוירא דלא אתפס, כי אין השגה בו ואין האדם יודע ממנו מאומה והרצון הנה הוא רק בבחי׳ שורש השרשים לכל אשר תחתיו אמנם המחשבה וההרהור הנה הם מתפשטים ומתגלים בלב ונעשה מזה בחי׳ החג״ת והם בבחי׳ האבות לכל המציאיות כולם כי בהם יצאו הכחות הנעלמים בהכח״ב הנה הם יוצאים מן הכח אל הפועל בהחג״ת, והנה״י הם תכונת ההולדה של החג״ת ונתגלה בהנה״י ובאשר שרצונו יתי״ש בכל הגילוים הנז׳ הנה היה להמציא את העולמות הנפרדים אשר הם נפרדים מבחי׳ אלהותו יתי״ש ואין בהם עצמם שום בחי׳ אלהות כלל כי הם רק נבראים נוצרים נעשים משא״כ כל אלו הגילויים הנז׳ שהם התשע ספירות כח״ב חג״ת נה״י הנה הם כולם רק אור אלהותו יתי״ש עצמו והם כולם מיוחדים באחד ואי אפשר עדיין להוציא מהם כל מציאות הנפרדים כולם ובחי׳ ריבוים ממש כי מאחד אינו יוצא אלא אחד לכן האציל מכל כללות הט״ס הנזכרים עוד בחי׳ קומת פרצוף אחת היוצא בהם ויסד בה בית קיבול לקבל את השפע מכל הט״ס הנז׳ וגם כח ההולדה דהנה״י אשר נתייסד בהם והנז׳ והפרצוף הזה הנה היא בעצמה ג״כ אור אלהות ממש אלא שהיא מדרגה למטה מהט׳ ספי׳ הנ״ל והיא נלקחת ונמשכת מהם והנה היא פרצוף מיוחד בפנ״ע והיא פרצוף הנוק׳ שהיא המלכות והיא כוללת כל הט׳ הנז׳ שכולם כלולים בה והנה ניתן בה הכח להוציא ולהמציא את כל המציאיות כולם ע״י קבלתה מהט׳ ספי׳ הנז׳ ובאשר שהיא השורש להוציא ממנה את כל העולמות הנפרדים לכן אינה מתייחדת היא עם דודה אלא לפרקים, אמנם היא נלקחת ממנו עצמו ע״ד הכתוב ויקח אחת מצלעותיו כו׳, ולזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת והם שניהם אדם שלם וכן שורשה הנה עומד בו תמיד ונשרשת בו בכל מדרגה ומדרגה מהג׳ מדרגות הנ״ל כי בכח״ב הנה היא נשרשת בו במקום הקשר של תפילין והוא בהגומה שתחת הראש ושם הוא סופו של מוח הדעת שבראש ועומדת שורשה בו שם לעולם וכן הוא שורשה בהפנים ג״כ והוא בהפה וכמו שאמר אליהו זל״ט מלכות פה תורה שבע״פ קרינן לה ושם הוא ג״כ התפשטות המוחין בחיך וגרון ובשיניים ולשון כנודע, ושרשה בחג״ת הנה הוא בהגומה שתחת הלב והוא מה שנקרא בשם טבורא דלבא וכן היא מתחיל למעלה והוא בהגומא שתחת הגרון כי שם הוא הסוף דהתפשטות המוחין שבגרון ושם הוא התחלת החג״ת, ושרשה בהנה״י הנה הוא בעטרת היסוד וכן היא מתחיל למעלה שהוא במקום הטבור שהוא בטבורא דגופא אשר שם היא התחלת הנה״י כי שם מצפים הנה הם הב׳ כליות ומתחיל שרשה אשר בהנה״י מטבורא דגופא, כי כל פתיחה ונקב וחלל הוא בהנוק׳ ולכן נקראת נקבה כמ״ש בספר הבהיר וכן הגר״א בתיקונים דף י״א ע״א והוא מפני שכל תכונתה הנה היא להיות בית קיבול להשפע הנמשך בה מהט״ר דז״א ועכ״פ הוא כי היא נשרשת בו בכל מדרגה ומדרגה שבו ועי״ז הנה היא כלולה מכל הט״ס כולם ונמשכת מכולם ונעשית לפרצוף מיוחד בפנ״ע שהיא השורש לכל העולמות דבי״ע ונקרא היא בשם ראשית לנבראים ר״ל שהיא שורשם כמ״ש הגר״א בהקדמת תיקונים דף ה׳ סע״ב, ור״ל שעל ידה נבראו הכל, אמנם היא בעצמה הנה היא ג״כ כולה רק אלקות ממש, לא זולת ח״ו, והיא בפנימיותה הנה היא עולה למעלה למעלה עד מלכות דא״ס וכמו שכתבנו בזה בכמה מקומות, הנה נתבאר לנו בזה ענין הסדר דהי׳ ספירות תכונתם וגילוייהם וכתבנו כ״ז כאן באשר שהרב מדבר בזה ג״כ אמנם עיקר עומק הדברים בזה הנה הם בספר הכללים כלל ט״ז וי״ז ע״ש ותראה נפלאות בעזה״ש :

[ג] **הנה** הכתר הוא פרצוף אחד שלם מ״ס ונקרא א״א, והחכמה כו׳ ונקרא אבא, ובינה כו׳ ונקרא אימא, והו״ק כו׳ ונקרא ז״א, וספי׳ עשירית שהיא מלכות כו׳ ונקר׳ נו״ק דז״א, הנה ענין ה״ה פרצופי הללו כי הנה גילויו יתי״ש אשר נתגלה בהתהוות כל המציאות והנהגתה הוא בב׳ מיני גילוים אחד הוא בכל יסודי הטבע אשר היא מיוסד בחיוב ונמנע ואפשר ועי״ז הנה נסדרו כל מציאות ומציאות בחוקים וגבולים מיוחדים ולא יעבור כל אחד את גבולו אשר הטביע בו היוצר בראשית יתי״ש וכן הוא עד״ז הנהגתו יתי״ש אשר היא מתנהגת ג״כ במדה וגבול והם כל משפטי התורה שכרה ועונשה להיות גומל לאיש חסד כמפעלו וליתן לרשע רע כרשעתו וכ״ז הנה הוא גילויו יתי״ש אשר נתגלה בהמציאות בחק וגבול והוא גילוי אחד ממנו יתי״ש, אמנם יש עוד גילוי שני ממנו יתי״ש הן בהתהוות המציאות וכן בהנהגתו והם כל הנסים כולם כמו קריעת ים סוף אשר נצבו כמו נד נוזלים והפך צור לאגם מים וכן הליכת ישראל במדבר שנעשו כל הדרכים לבקעה וכן בביהמ״ק שמקום ארון וכרובים אינו מן המדה, ועומדים צפופים ומשתחוים רווחים, והרבה נסים היוצא בהם אשר יצא בהם המציאות נופה מחוקו וגבולו, וכן עד״ז בההנהגה שמתנהג הקב״ה עם ישראל למעלה מן המדה ולפנים משורת הדין וכמו שהיה בגאולת מצרים ותרבי ותגדלי כו׳ ואת ערום ועריה, הללו עובדי עבו״ז והללו כו׳ וכן כתיב וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם אע״פ שאינו כדאי והגון לכך והוא האוצר גדול של מתנת חנם כמ״ש בשמו״ר ס״פ מ״ה, והנה אלו הב׳ מיני גילוים אשר נתגלה בהם המאציל א״ס יתי״ש הנה הם הב׳ פרצופים אריך אנפין וזעיר אנפין כי הגילוי הנסיית הוא הנקרא בשם א״א והגילוי הגבולי הוא הנקרא בשם ז״א וזהו אשר אנו מזכירים תמיד הי״ג מדות הרחמים כי הנה הם שפעת אורות דא״א אשר נתגלה בהם למשרע״ה ולכן אנו מזכירים אותם תמיד כדי להמשיך אותם עלינו ולהתנהג עמנו לפני ולפנים משורת הדין וכמו שהיה בגאולת מצרים ובהנהגתם שבמדבר וזהו ג״כ אחד מהטעמים דזכירת יציאת מצרים תמיד פעמים בכל יום כדי לעורר עלינו אור ההנהגה הזה תמיד כי רק בזה אנו חיים וקיימים ורק בזה אנו מובטחים על תקותינו העתידה וכמ״ש (מיכה ז׳) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות : ופרצופי דאו״א הנה הם הממוצע בין א״א לז״א כי אבא הוא המקבל מא״א ואימא הוא המשפיע לז״א והם שניהם תמיד תרין ריעין דלא מתפרשין דא מן דא ומתלבש אבא באימא להשפיע לז״א והנה הם השורש לכל הגילוי דחק וגבול כי כל הגילוי דחק וגבול עצמו הוא נמשך ג״כ רק

מא"א והוא כמו שאמרנו לעיל ענף ב' אות י"ח ואות כ' ובכ"מ כי כל המציאות דהטבע עצמו בכל חוקו וגבולו הנה הוא עומד רק על היסוד דבלתי גבול וכל הגבול שבו הנה הוא רק רצון ממנו על כל רגע ורגע וכוונתו בו הוא רק לחזור ולהביאו לבלתי גבול שכן יהיה בתכלית האחרון וכן הוא מנהגו תמיד בההנהגה הנעלמת לאותו הכוונה התכליתית והוא כל הכבשי דרחמנא שאנו רואין בההנהגה תמיד וכ"ז הוא משום שכל ההנהגה הגבולי הוא תלוי ועומד רק על ההנהגה דבלתי גבול ונמשך ממנו והוא במה שז"א הוא מלביש לא"א מטבורו ולמטה ונמשך מאו"א אשר הם מטבורו ולמעלה דא"א וכלולן בהמזלין והם מקבלין מא"א ומשפיעים לז"א ועכ"ז הנה הם המדרגה השניה לא"א והם הממוצע בין א"א לז"א והם השורש להנהגת ז"א, ולכך נקראים בשם או"א אליו והעיקר הוא כי אבא הוא השורש לז"א ואימא הוא השורש להנוקבה דז"א כי הנה"ק דז"א היא השורש לעולמות הנפרדים והיא הממוצע בין האצילות שהוא עולם היחוד להעולמות בי"ע שהם עולמות הנפרדים כי היא ראשית לנבראים כנ"ל אות ב' ונעשו הנפרדים ע"י ב' דרגין שהם זו"ן אשר יחודם הוא רק לפרקים ואותן הב' דרגין דהזו"ן הם נעשים ע"י ב' דרגין דהאו"א אשר יחודם הוא תדירי ולכך הוו הזו"ן עלמן מעולם היחוד לעולם ויורדים המדרגות מגילוי לגילוי ולאט לאט מבלתי גבול לגבול ונמשך מא"א עד הנה"ק דז"א שהוא שורש כל הגילויים כולם וכל הנפרדים כולם, כי כל הגילויים הנה הם ע"י בחי' הגבורות שדרכם להתפרד והוא בהנה"ק דז"א שהיא בחי' גבורות ונמשך מאימא שהיא שורש הגבורות, והרי לנו עכ"פ כי כל ענין דהב' פרצופים הנה הם כולם גילויי דהמאציל ית"ש אשר ירד בהם מדרגא לדרגא לצורך ההתהוות וההנהגה דכל המציאות כולו מראשית מציאותה עד סוף התכלית האחרון כי נמשך מציאותה מבלתי גבול ונתגלית בגבול ואח"כ תחזור לבלתי גבול וכל הגבול שבה הוא ע"י הב' מדרגות כלליים שהם או"א וזו"ן וע"י שאותן הב' מדרגות הנה הם תלוים בא"א והוא מלובש בהם מתחילתם ועד סופם הנה הם נמשכים ממנו ויחזרו בו לבסוף כי הוא סבתם והוא תכליתם כי תכלית כל דבר הוא סבתו שהסיבה עצמה הוא התכלית להמסובב ממנו שיחזור אליו:

[ד] **והו"ק** מחסד עד היסוד כו' ואינו חושב הדעת כי הדעת הוא רק פנימית דהו"ק והוא נשמתא דלהון והם הכלי והגוף שלו כי הדעת הוא כללות דהג"ר וסופן, והוא השורש דהו"ק אשר ממנו נמשכו הם, והם גילוי, לכן אינו נחשב הוא לספי' בפנ"ע, אמנם משום שהוא כללות דהג"ר לכך נעשה ממנו המוחין דז"א וכן הוא מתפשט בפנימיותו בכל קומתו, ומשום כ"ז הנה נחשב הז"א רק לבחי' ו"ק לבד, כי עיקר הג"ר הם נשאר למעלה, והעיקר מה שנקרא ז"א בשם ו"ק הגם שיש לו מוחין ג"כ, שהם הג"ר שבו, הנה הוא כי יש ג"ר כלליים וג"ר פרטיים, וכן ז"ת כלליים וז"ת פרטיים, והג"ר הכלליים, הם פרצופי א"א ואו"א, והז"ת הכלליים הם פרצופי זו"ן והג"ר הפרטיים הם הג"ר שהם המוחין דכל פרצוף, והז"ת הפרטיים הם הז' ספי' דחג"ת נהי"מ שבכל פרצוף ונקראו הזו"ן בשם ז"ת משום שהם הז"ת הכלליים דהאצילות הכללי בערך א"א ואו"א שהם הג"ר הכלליים דהאצילות הכללי, והנה יש חילוק בין הג"ר הכלליים להג"ר הפרטיים שבכל פרצוף, בסדר גילויים ועמידתן, כי הרי הג"ר הכלליים שהם א"א ואו"א, הנה בהם הכתר מגולה והחו"ב מכוסה, כי הרי החו"ב שהם או"א הנה הם כלולים ומכוסים בהמזלין כנודע, אבל הג"ר הפרטיים שבכל פרצוף הנה לא ניכר אור הכתר שבהם מאומה, וכנ"ל אות א', וגילויים דהמוחין הוא החב"ד (כי הגלגלתא הוא ג"כ רק מכלל הגוף והז"ת וכמ"ש הרב במוחין דצלם פ"ו), וכ"ז הנה הוא משום שהג"ר הכלליים הם קרובים למדרגת אור א"ס, לכן לא נגלה בהם החו"ב שהם השורשים דקוי הקוות, הנה הם לא ניכרו למעלה מאומה, לכן לא נגלה בהג"ר אלא רק בחי' האור דקו המלוי לבד משא"כ הג"ר הפרטיים הנה בהם אדרבה הוא כי הכתר לא ניכר הוא בהם כלל כי בו הוא היחוד הנעלם דאור א"ס אשר אין לו עתה גילוי כלל אמנם גילויו הוא למטה מהחו"ב והוא בהדעת שהוא במקום הכתר והרי ניכרו בהג"ר הפרטיים שורשי דקוי הקוות הרבה יותר מקו המלוי שבו, והענין יותר בדיוק הוא, כי הרי נודע, שהמזלין אשר האו"א כלולין בהם הם בחי' דעת והוא הדעת עלאה המיוחד את או"א (וכמ"ש בהולדת או"א פ"ו ובכלי חו"ג ריש כלל ט"ו ובהנסירה ספ"ג ובדרושי מ"ן דרוש ח' ובזוהר הרקיע דף קי"ט ע"א וכן במאמרי רשב"י פי' תרומה כ"ג סע"ג) וא"כ נמצא, כי בהג"ר הכלליים, עומדים האו"א שהם החו"ב, כלולים בהדעת, והוא גבוה מהם במעלה, כי הוא מיוחד בהכתר עצמו והם נמשכים ויוצאים רק ממנו וכלולים בו לעולם, משא"כ בהג"ר הפרטיים אינו כן כי שם נמשך ויוצא הדעת רק מחו"ב, והם הב' חללי דגלגלתא והדעת הוא חלל הג' למטה מהב' חללים דמוחי החו"ב, והגם כי עיקר התפשטות הדעת והמשכתו הוא לעולם מהכתר אמנם אינו נמשך מהכתר במכוון אלא רק דרך החו"ב ועי' עוד בזה בדברינו בספר הכללים כלל ח' ותמצא שם בזה נפלאות הרבה בעזהשי"ת:

[ה] **הא** כולה סתים כדבקדמיתא, הנה הרב מפרש שהכוונה הוא על הדרישה והחקירה בעניינה, אמנם אלולא דבריו הייתי אומר שכוונת הזוה"ק הוא רק על השגת עצמותה ומהותה, שאי אפשר לשום בריה להשיגה, וכן הוא מבואר בפי' תרומה קכ"ז ע"א, שאמרו שם, דעלמא עלאה, שהוא בינה, אקרי מ"י, ועלמא תתאה שהוא מלכות, אקרי מ"ה, ואמאי אקרי מ"ה אלא אע"ג כך דאיהו אתר סופא דכל דרגין, סופא דאמשכותא דכולא וקיימא באתגלייא, ואע"ג דאתגלייא יתיר מכולא, קיימא לשאלה מ"ה, מה חמית מה ידעת, כד"א כי לא ראיתם כל תמונה עכ"ל, והרי מבואר הכוונה על השגה והפיסה בעצמותה ומהותה, שהגם שכל הידיעה והשכלה בכל עניני האצילות הוא הכל רק ע"י המלכות, עכ"ז הנה עצמותה ומהותה אי אפשר להשיג מאומה, וכמו הפי' הראשונים, ועל זה היה בקשת משרע"ה במ"ש הראני נא את כבודיך, להשיג בהמלכות, והיה התשובה ממנו ית"ש כי לא יראני האדם וחי:

ובזוהר חדש במדרש הנעלם בראשית סוף דף י', והאיך שאיל משה למחמי דא, אלא משה סבר כיון דחמא גופיה ארבעין יומין וארבעין לילין דלא אכיל ושתי והוה ניזון מהאספקלריא דלעילא, סבר דכדאי הוא למישאל דא כו', ואמרו שם כ"ז, גם על ראיית מטט' שר הפנים ע"ש ובדברינו בספר הקדוש שע"ד פ"א ובספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' אות ח', ועכ"פ הוא כי כוונת הזוה"ק הנה הוא רק על ההשגה, ועל זה אמרו מה ידעת מה אסתכלתא מה פשפשתא הא כולא סתים כדבקדמיתא, וכן מה שאמרו שם (בהקדמת זוהר בראשית דף א' ע"ב) כי מבינה ולמעלה לית תמן שאלה, וכן הוא בתיקונים תיקון כ"ב. כתר עליון כו' ודא איהו דלא אתייהב למשה כו' כו', וכמו שהעתיק הרב את לשונם בזה, נראה לענ"ד ג"כ, כי אין כוונתם בזה, לאסור הדרישה והחקירה במציאת אורם אשר בהם גופה, כי בזה הנה הוא באמת מותר ומצוה רבה למי שראוי לזה, וכמו שראינו להרשב"י ע"ה בב' האדרות, וכן להאריז"ל בכל שער עתיק וא"א ואו"א, אלא הכוונה הוא רק על התפשטות אורם, שהוא ההנהגה הנמשך מהם למטה בעוה"ז. הנה על זה אמרו שאין לדרוש ולחקור בכל ההנהגה הנמשך משם, כי משם הוא כל הכבשי דרחמנא שאין לעמוד עליהם, ועל זה אמרו ראש השנה כ"א ע"ב, כי שער החמשים לא ניתן למשרע"ה ע"ה, וכמ"ש ג"כ בתיקונים שם סוף תיקון כ"ב, כתר עליון דא איהו שלימו דחמשין שערי בינה (שהוא שער הנ' הכולל כל המ"ט, והוא נקרא כתר עליון. כמ"ש הרב בשער א"א פ' י"ג) ודא איהו דלא אתייהיב למשה כו' וכמ"ש בספר הבהיר סי' נ"ח, בקש לדעת מפני מה צדיק ורע לו רשע וטוב לו ולא הודיעו כו'

ע"ש, והוא כדעת ר' מאיר, ברכות ז' א', שחיים נתנו לו ואחת לא נתנו לו, וכן הוא בתנא דבי אליהו זוטא פ"ו ע"ש, וכן עד"ז במנחות כ"ט ב', שתוק כך עלה במחשבה לפני, כי כ"ז הוא ההנהגה המתפשט מהג"ר, אשר עליהם נאמר הנסתרות לה' אלהינו, והוא כל הענינים שהם מכבשי דרחמנא שהם מהנהגתו הנעלמה ית"ש. שכ"ז הוא מתפשט ונמשך מהג"ר, ועל זה אמרו כי מבינה ולמעלה לית שאלה, כי אין בריה יכול לעמוד ע"ז, אבל בהשגת ידיעת אורות גופא אשר למעלה, הנה בזה אין איסור כלל לדרוש ולחקור בהם, וכמו שראינו בהאדרות ובדברי האריז"ל, ומותר ומצוה הדרישה והחקירה בכל ידיעת אורות הנאצלים כולם, אשר מהצמצום ולמטה ואין האיסור רק, אלא בעצמות אמיתתו הנעלמה ית"ש, אשר למעלה מהצמצום, וכמ"ש ברע"מ פ' בא מ"ב ב' ע"ש, אבל מהצמצום ולמטה מותר ומצוה לדרוש ולחקור בכולם, כי אין אנו מדברים במהותם ח"ו אלא רק במציאותם:

אמנם אנו מחויבים ליתן הבדל בין המדרגות, בין כל מדרגה ומדרגה, כי אנו מחויבים לקבוע בלבנו, שהגם שכל הדרושים כולם הנאמרים בהזוין, הנה ישנם כמו כן ג"כ בהג"ר, כי בכ"א יש כל הבחי', וכן הוא ג"כ למעלה למעלה, בכל אורות הנאצלים אשר מהצמצום ולמטה, עכ"ז. הנה אין ערך ואין דמיון להענינים שבהזוין. עם אותן הענינים שבהג"ר. כי בהג"ר נעלה ומרומם כל מציאת הענינים הללו. באחדותם ופשיטותם, לאין שיעור וחקר. ומכש"כ ברדל"א ומכש"כ דכש"כ בא"ק. עד ששם לא נאמר כל הענינים הללו אלא רק בדרך משל ודמיון. ורק כדי לשבר את האוזן. וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א. ואמר הרב עוד במבו"ש שער ב' ח"ג פ"ב. כי כל האורות שהם עליונים נקראים א"ס להעולם אשר למטה ממנו. ובא"ס הרי אין שום הבחנה לשום ספי' כלל ח"ו כנודע. והרי נדרש כל הענינים הללו, מהג"ר ולמעלה. רק בערכין. בכל תחתון בערך העליון ממנו. אבל העליון בערך התחתון הוא נעלה ומרומם בפשיטותו ואחדותו לאין חקר. ולא נדרש בו כל הענינים הללו אלא רק בבחי' המתייחס אליו. וכן בערך העליון ממנו. אבל באופן הזה הנה מותר לדרוש ולחקור בכל הנאצלים אשר מאחר הצמצום ולמטה. ואין איסור רק אלא באמיתתו הנעלמה אשר קודם הצמצום ומבחוץ להצמצום כנז'. ומ"ש כי מבינה ולמעלה לית שאלה. הכוונה הוא רק על סדרי שפעם ואורם הנמשך מהם למטה. שהוא טעמי ההנהגה הנמשך מהם בעוה"ז. הנה בזה אין לדרוש ולחקור כלל כי נלאה כל שכל למצוא לה סדר וטעם. והם כל הכבשי דרחמנא שאנו רואין בההנהגה. שהם מהנהגתו הנעלמה ית"ש. המנהיג את הכל בהעלם תמיד לכוונת תכלית תיקון האחרון. כמו שבארנו בכמה מקומות מדברינו. ואי אפשר לשום בריה לעמוד עליה. ועל זה נאמר הנסתרות לה' אלהינו. וצדיק באמונתו יחיה:

אמנם מה שאמרו רז"ל. חגיגה ר"פ אין דורשין. כל המסתכל בארבעה דברים כו' ולמדו ג"כ ממקרא שכתוב כי שאל נא לימים ראשונים כו' ע"ש. הנה כבר כתבו רבינו סעדיה גאון בספר האמונות והדעות בהקדמה שם סי' ו וכן הרמב"ם במורה ח"א פ' ל"ב ובפי' המשנה ר"פ אין דורשין שכוונתם ז"ל הוא רק להודיע ולקבוע בלב כ"א. שיש לשכל כל בני אדם גבול, ולא יתבונן בשום ענין מופלא ומכוסה בלתי ההתחלות וההקדמות. ולא יסמוך על שכלו כי יבוא להריסה ולכפירה ח"ו. אלא שיקבע בלבו תמיד ששכלו קצר לעמוד על עומקן. ויקח מהם רק מה שיתברר לו מהם לצורך התורה והיראה ע"פ האמונה הפשוטה לכלל ישראל. ומה שיראה לו שהוא נגד זה ח"ו יודע שאינו עומד על בוריו וקצר שכלו בזה. ולא יעמיק יותר. ומי שבטוח בעצמו על כ"ז. אין איסור כלל לעיין גם במופלא ומכוסה. כשיש לו ההתחלות וההקדמות הצריכים לזה. ועליו נאמר משלי ט"ז. משכיל על דבר ימצא טוב:

והכלל הוא כי להתבונן בדברים הנעלמים הנה צריך לזה ב' תנאים. אחד ההתחלות וההקדמות. שנית מה שימצא בזה ע"פ עיונו. שהוא סותר ח"ו לאיזה ענין מדרכי התורה והיראה. לא יסמוך על שכלו. ויידע שיש לשכל אנושי גבול וכן מדרגות רבות גם בשכל אנושי גופא. וקצר שכלו לעמוד על עומקן. והוא ג"כ בכלל מאמרם ז"ל. שמתנאי החכמה הוא. שיהא יראת חטאו קודמת לחכמתו. וכן מעשיו מרובין מחכמתו. ואז יתקיים עליו. סוד ה' ליראיו. וכן נאמר. משלי ט'. תחלת חכמה יראת ה' ודעת קדושים בינה. ושם ג'. ואת ישרים סודו:

ולפי הדברים הללו. הרי ניחא לנו פשוט. מה שמצינו להרשב"י ע"ה וכן להאריז"ל, שדרשו גם בהג"ר וכן למעלה למעלה, כי הרי האיסור הוא רק למי שהוא חסר מהב' תנאים הנ"ל. משא"כ להקדושים הללו שהיו מעיילי בלא בר. ומאחר שגילו הם ונכתב בספר. הרי הותר הדבר מעתה. להתבונן בדבריהם מה שגילו הם ולהעמיק בהם. כ"א ע"פ מה שחננו ה'. ולפי שכלו יהולל איש. אמנם פשוט הוא. כי הב' תנאים הנזכר מוכרחים המה תמיד לכל העוסק בדברי הזוה"ק והאריז"ל. וכבר כתבנו כל מה שנוגע להתחלות וההקדמות כדי לשמור את עצמו ממחשבת פיגול ח"ו. בספר הקדוש ולעיל בהקדמה לענף ד' ובספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ז' ועוד בכ"מ מדברינו:

והנה הגם שדברי רבינו סעדיה גאון והרמב"ם ז"ל הנז'. אינם צריכים חיזוק. עכ"ז האמת ניתן לכתוב. כי ממקומו הוא מוכרח שהכוונה הוא כדבריהם. שהרי אמרו בחגיגה שם י"ג א' (וכן בכל מקום שהובא הלשון זה). במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור במה שהורשית התבונן אין לך עסק בנסתרות. והרי המלות. ממך ממך. הם מיותר. וכן מה שאמר. אין לך. היה לו לומר אין לנו. והרי מבואר מזה שהאזהרה הוא רק לכל אחד ואחד בפ"ע. שיכיר כ"א את ערכו ומדרגתו. ואל יעלה עיונו במה שלמעלה ממדרגתו, ואין אזהרה זו לכולם שוה. אלא מה שאסור לזה מותר לזה. כי לפי שכלו יהולל איש וכנז'. והוא כדברי רבינו סעדיה ז"ל והרמב"ם ז"ל. ודי בזה והוא רחום יכפר. ועי' עוד למטה ותראה מה שאלגני בכ"ז. ומה גם כי הרי האמת יורה דרכו. ומעתה נשוב לדברי הרב זללה"ה וזיע"א:

[ו] **ובמקומות** אחרים על פסוק כי שאל נא לימים ראשונים כו'. הוא בפ' ויצא קס"ח א'. ובריש פ' וארא כ"ב א'. ובפ' יתרו נ"ג א'. ופ' פקודי רל"ג א'. ומבואר שם ושם כי השאלה הוא רק מחסד ולמטה. אבל הבינה איהו עלמא דאתכסיא. ולא אתגלייא כלל. ולית רשו לבר נש לאסתכלא ביה ועל זה נאמר. שלח תשלח את האם. ואת הבנים תקח לך. כי למעלה מן הו"ק לית מאן דיכיל למיקם עליה. וכן בתיקונים בריש תיקון כ"ב. ובתפילת אליהו. כי על החכמה ובינה נאמר הנסתרות לה' אלהינו. ובפרט על הכתר. הנה אמרו בסוף תיקון כ"ב וכן בתז"ח דף ה' ע"ד. כי עליו אמרו רז"ל במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור אין לך עסק בנסתרות. ואמר ג' דברים; מופלא. מכוסה. נסתרות. לרמז על הג' רישין שבכתר [ועי' בהגר"א בתיקונים ריש תיקון מ"ד. דף ל"א ע"ב. דה"מ אמון. שאמר שם. כי מכוסה הוא למעלה ממופלא וכן אמר עוד בתז"ח דף ג' ע"א דה"מ דעליה. וכן בדף ה' ע"ד דה"מ ואיתון. אמנם בתיקונים ריש תיקון ע'. מבואר בדבריו שם. כי מופלא הוא למעלה. ונראה כי בתיקון ע' שם. יש טעות קולמוס. ובמקום מכוסה צ"ל מופלא ובמקום מופלא צ"ל מכוסה. ע"ש קל"ח א' שורה ט' י'] ועכ"פ הוא כי בכל אלו המקומות מבואר. כי למעלה מהז"א הנה אין שאלה כלל:

אמנם לפי דברינו לעיל, לא קשה כלל. כי הנה להרשב"י ע"ה. בעת שגילה האדרות והתיקונים. וכן להאריז"ל. לא היה שום שער נעול לפניהם. וכמ"ש בריש הקדמת תיקונים. רשותא אתיהיב לון כו' ורשותא יהיב לעשר ספירן לגלאה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלאה עד דייתי דרא דמלכא משיחא. וכן ניתן רשות עד"ז להאריז"ל. כי הם היו מאותן דעיילי בלא בר. ועי' עוד בדברי הגר"א בתיקונים דף מ"ד סע"ב, שאמר שם בענין הבטחה העתידה. ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים (ושפיר

י"א) אמר שם הגר"א זה לשונו, ומ"מ אף בזה"ז הוא לפרקים, וכמו שאמרו הראשונים, דכל דבר שיהיה לעתיד, הוא עתה לפרקים, ובזמן שיש צדיק בדור, כמו רשב"י וכיוצא, עכ"ל, ודבריו ז"ל כן הם בתנא דבי אליהו רבא פ"ג, דף ס"ד ע"א, ובמדרש ויקרא רבה פ' כ"ז סימן ד' ע"ש, ולפ"ז הרי אין לתמוה מעתה על הרשב"י והאריז"ל במה שדרשו וגילו גם במופלא ומכוסה, כי הוא מעין הבטחה העתידה כי מלאה הארץ דעה את ה' ומגלה הקב"ה מקצת מזה גם עתה לפרקים:

[ז] **ואיך** בהקדמת הזוהר אמר בהיפך, שאפי' החקירה במלכות אחרונה, עליה אתמר מה פשפשת מה ידעת, אבל הענין הוא כך כו', הנה לפי מה שכתבנו לעיל אות ה' אין כאן קושיא כלל כי כוונת הזוהר שם, הוא רק, להשיג את עצמותה ומהותה, ועל זה אמר מה פשפשת מה ידעת, וכמבואר בזוה"ק תרומה קכ"ז א' ע"ש, אמנם הרב זללה"ה תופס בכוונת הקדמת הזוהר הוא, על הדרישה וחקירה בעניניה, ומתרץ כי מה שאמרו, שגם במלכות אסור החקירה, הכוונה הוא על המלכות דא"ק, כי היא בבחי' א"ס להאצילות, וכמו שמבואר בשער סדר אצילות בקיצור פ"א, ומה שאנו מדברים גם בהג"ר הנה הוא רק, בהג"ר דאצילות, כי כל האצילות כולו, הוא למטה במדרגה מהא"ק, כי הוא רק לבוש על התנה"י דא"ק, מטבורו ולמטה, וע"ד המלכות דאצילות המלביש לז"א דאצי' מטבורו ולמטה והיא פרצוף גמור בפנ"ע, כן הוא עולם האצילות כי הוא עולה במדרגה בפנ"ע למטה לגמרי ממדרגת הא"ק, ובאצי' מותר העסק והחקירה, אפי' בהג"ר שבה. אבל בא"ק, אסור החקירה גם בהמלכות שבו.

אמנם כל מעיין אמיתי יראה. כי דברי הרב ז"ל בזה הם תמוהים מאד והם מרפסן איגרי. כי אם נאמר שבא"ק הוא כולו אסור, ובאצילות הוא כולו מותר, א"כ לא היה לו להזוה"ק לחלק בין הג"ר לבז"ת. אלא רק בין הא"ק להאצי'. ואין לומר כי מה שאמרו האיסור על הג"ר וההיתר על בז"ת, הכוונה הוא, כי הא"ק כולו. הוא כללות הג"ר. כי הוא הע"ב וס"ג הכלליים, והאצילות כולו הוא כללות הז"ת, כי הוא המ"ה וב"ן הכלליים, וכנודע כ"ז, אך המעיין בזוה"ק בכל מקומות הנזכרים, ויצא קנ"ח א', וארא כ"ב א'. יתרו ל"ג א', פקודי רל"ב א', וכן בתיקונים ריש תיקון כ"ב ושם בסופו, הרי יראה בעליל. בכוונת הזוה"ק באיסור השאלה בהג"ר, הוא על הג"ר דאצילות ממש, ועוד כי לפי דברי הרב ז"ל מה נעשה בכל עומק הדרושים, אשר בכל שער העקודים ובמטי ולא מטי ובדרושי נקודות פ"ב, ובשבירת הכלים רפ"ו ובשער התיקון רפ"ב, וכן בטנת"א פ"א בהמ"ב, אשר בכל אלו המקומות, הרי מעמיק הרב הרבה, ומדבר גם בפנימית הא"ק וגם ברישין שבו, וכאן אמר שגם במלכות דא"ק אסור החקירה, ומחמת גודל חומר הקושיא בזה, אלצני לכתוב את אשר עם לבבי, כל מה שכתבתי בזה לעיל אות ה' ו', אמנם ראיתי כי הרב זללה"ה בספר שער הקדמות אחר שכתב שם כל אותן הדברים כמו בעץ חיים, מסיק שם ואומר, ודי למבין כי הדברים סתומים וחתומים, ע"ש דף ה' ע"א, והרי אנו רואין מזה, כי לא גילה לנו אלא רק מעט ברמז ועיקר הדבש נשאר בפיו,

ובספר נפש החיים שער ג' פ"ח בענין הכתוב כי שאל נא לימים ראשונים למן היום אשר ברא אלהים אדם כו', אמר שם, והאריז"ל אשר הורשה והפליא לגלות סודות עמוקים ורמים, כבר פי' הוא ז"ל (כוונתו הוא על אותן הדברים דענינינו), שפנימיות כוונת הכתוב למן היום אשר ברא אלהים אדם כו', הוא על עולם אדם קדמאה, וגם בענין א"ק. כתב שאין אנחנו רשאין לדבר ולחקור בענין עצמות פנימיותו רק באורות היוצאים ממנו לבד, וגם זאת רק מאורות דס"ג שבו ואילך, ולא באורות ע"ב שבו, עכ"ל, וכן הוא ג"כ בספר מקדש מלך בהקדמת זהר בראשית א' ע"ב עי"ש, אמנם גם זה תמוה, כי א"כ הרי אין חילוק כלל בין הג"ר לבז"ת, אלא החילוק הוא בין עצמות פנימיותו, לבין האורות היוצאים ממנו. כי בעצמות פנימיותו הוא כולו אסור, וכמו שאמר הרב ז"ל מפורש, שגם על המלכות שבו אמרו מה פשפשת מה ידעת כו' ובאורות היוצאים ממנו, הרי מותר גם בהג"ר (זולת הע"ב), כי כל האורות האח"פ, הרי הם מהג"ר, ועוד כי הרי אנו רואים, שאינו מדבר בהאורות היוצאים ממנו לבד, שהוא רק אחר שיצאו ממנו, אלא גם בכל סדר התהוותם אשר בפנימיותו ג"כ, וכמבואר בטנת"א פ"א בהמ"ב ובמטי ולא מטי פ"ב ובדרושי נקודות פ"ב ובשביה"כ פ"ו, וע"ש בתחילתו שמרמז לנו שם, כל הג' רישין בא"ק, כמו בא"א ממש עש"מ ובשער התיקון פ"א ופ"ב, עי' היטיב בכל המקומות הנז', ותמצא מבואר שאינו חושש לדבר גם בפנימית המוחין שבו, ועי' עוד שער דרושי אבי"ע פ"ב שמבאר שם הרב באריכה ובביאור היטיב דאין חשש כלל, שכל הענינים הם בא"ק, כמו בהעולמות אבי"ע, אלא שבא"ק הוא הכל בבחי' שורש, ע"ש ותמצא.

כללו של דבר הוא. כי כל מעיין אמיתי יראה שאין בדברי המפרשים כלל להעלות ארוכה ותעלה, לכל מה שהקשינו, ובפרט כי הרי הזוה"ק בכל המקומות הנז' מבואר שם בפירוש, האיסור גם על הג"ר דאצילות, והוא שלא כדברי הרב ז"ל וכן יש סתירה בזה מדברי הזוה"ק גופה כי בג' האדרות, ועוד בכ"מ, הפליגו לדבר בהג"ר הרבה מאד, ואין בזה להעלות ארוכה, אלא רק במה שכתבנו לעיל אות ה' ו', ועל זה כוון הרב ג"כ במה שאמר כי הדברים סתומים וחתומים אך יש בזה עוד תוספת איזה דברים קצת, והוא זה, כי הנה נודע הוא, שהתורה הקדושה הנה היא מתפשטת ומתגלה בכל עת, ומתגדלת תמיד, בכל חלקי הפרד"ס שבה, אמנם עכ"ז הנה יש חילוק גדול בין חלק הנגלה שבה לחלק הנסתר שבה, והיינו, כי הגם שבשניהם הנה היא מתגדלת תמיד הן בכמותה והן באיכותה, והאיכות הוא, מה שמתגלה חידושי תורה בכל עת מה שלא נתגלה מקודם לזה, והכמות הוא מה שהיא מתפרשת ומתבארת מה שקיצרו הראשונים, ובשניהם הרי היא מתפשטת ומתגלה, ומתגדלת תמיד, והנה בחלק הנגלה הנה נעשה עיקר התוספת שבה מה שניתוסף ומתגדלת בכל זמן היותר אחרון, הוא בהכמות שבה, כי נתמעטו הלבבות בכל דור היותר אחרון, וצריכים תמיד לפירושים וביאורים והרחבת דברים להבין ולבאר את דברי חכמי דור הקודם, אבל התוספת באיכות הנה נתמעט התוספת בכל זמן היותר אחרון, ואינו מתחדש בדורות האחרונים חידושי תורה, מה שיהיה חידוש בהחלט, גם מכל הדורות הראשונים כולם שלאחר הגמרא והלאה, רק מעט מן המעט, כי כל דין מחודש או סברא חדשה המתחדש עתה הרי נמצא ע"פ רוב, כלול ומרומז, במילה אחת או שתים מדברי הראשונים, והרי נמצא כי עיקר התפשטות התורה וגילויה מה שהיא ניתוסף להתגלה תמיד בכל דור וזמן היותר אחרון, הנה הוא עיקר רק, בבחי' הכמות שבה, והרי הוא רק מסיבת קילקול וחסרון, שהוא מטעם מיעוט הלבבות, שמתמעט והולך בכל זמן ודור היותר אחרון.

אמנם באמת הנה גם זה, הוא תיקון וזכות גדול והוא ענין נפלא לאין שיעור וחקר, כי מאחר שהדור הוא צריך לזה. הרי הוא להם כנתינת התורה ממש, והוא מה שהראה הקב"ה לאדה"ר דור ודור וחכמיו, סנהדרין ל"ח ב' ובסדר עולם בסופו, ונחשב גם זה לחידושי תורה ממש, כי החידושי תורה הוא לפי חכמת כל דור, ולזאת המעמיקים ומרבים בזה, אין קץ למתן שכרן, ומחלקם יהא חלקנו, אך בערך התורה בכללה, הרי הוה כל התוספות שמתוסף בכל דור וזמן היותר אחרון, העיקר רק, בבחי' הכמות, והוא מסיבת חסרון דמיעוט הלבבות כנז' אך כ"ז הוא רק בחלק הנגלה דתורתינו הקדושה.

אמנם בחלק הנסתר שבתוה"ק לא כן הוא, כי עיקר כל התפשטותה וגילויה וכל תוספת שמתוסף בה והיא מתגדלת תמיד הנה הוה העיקר לעולם, רק בבחי' האיכות, וכל מה שמתוסף בכל דור ועת וזמן היותר אחרון הוה העיקר לעולם ע"י תוספת מעלה ושבח, והיינו כי הנה הוא, מגילויי דאור א"ס ית"ש, מה שמוסיף תמיד להתגלה באצילות, בכל יום נוסף על

היום

כיום שעבר, ומזה נמשך התגלות חכמת הנסתר למטה, בכל עת וזמן אחרון, יותר הרבה מבזמן הקודם.

כי קודם שנתגלו הספרא דצניעותא והאדרות הנה היה כמעט כל אורות הא"א והאו"א הכלליים נעלמים בבחי' א"ס ולא היו נתגלו עדיין גם באצילות כלל, כי היו סתומים ונעלמים בשרשן, והנה היה אסור אז, לדרוש ולחקור בהם כלל, ע"ד האיסור השאלה והחקירה בא"ס, וכמ"ש בהקדמת תיקונים, דף ז' ע"ב, דגם הדיוקן דאצילות הנה אין לומר בא"ס כלל, ומאן דלייף ביה דיוקנא, עליו נאמר, ארור האיש אשר יעשה פסל כו' ושם בסתר, בסתרו של עולם, עי' ביאור הגר"א שם, וזהו מה שאסרו בכ"מ בזוה"ק החקירה בהג"ר, והיה כ"ז. קודם שנתגלו האדרות, והיה אז האורות דהג"ר סתומים ונעלמים, כי היו כלולים בא"ס, אבל אח"כ כאשר נתגלו האדרות, והיה גילויים למטה, ע"י שנתגלה בהם אז א"ס ית"ש באצילות, והאיר א"ס ית"ש בהם באצילות בגילוי גמור, הנה ע"ז נתגלה ידיעתם ע"י הרשב"י למטה ג"כ, והותר מאז לעסוק ולדבר בהם, וכן עד"ז שאר כל הסודות אשר באצילות כולו הנה היו כולם גלוים בימי רשב"י, משום שנתגלה אורם באצילות ע"י גילויי דא"ס ית"ש, שנתגלה והאיר בהם באצילות בהדיא, וכמו כן נתגלה ידיעתם ע"י רשב"י וסיעתו למטה ג"כ, ולכן הקפיד הרשב"י מאד, על הסתר אותן הסודות אז לדבר בהם בדרך חידה, וכמ"ש בפ' אחרי מות ע"ט ע"א, וע"ש ס"ח א' ובכ"מ, כי גורם הי' כ"ז, הסתלקותן למעלה, כי כפי ערך הלימוד והעסק שעוסקים בהם למטה, כן הם מאירים למעלה, וכמ"ש באד"ר קל"ב ב', אמר ר"ש כו' וכד אתפרש כל חד מנייהו מפומייכון, אסתליק ואתתקן ואתעטר ואתטמר כו' ובעוד דכל חד מתפרש בפומייכו, נהיר ואתעטר ויתיב כו', וכד אסתיים לאתפרשא, סליק ואתעטר כו' עכ"ה, והרי לנו כי גילויים למעלה, הוא כפי ערך הלימוד והעסק שעוסקים בהם החכמים למטה, והם תלוים זב"ז, כי נמשך ידיעתם למטה ע"י שמתגלים מא"ס להאיר למעלה, אמנם כ"ז היה רק בזמן שהרשב"י היה קיים, ורק בסודות האצילות דוקא, אבל אחר שנסתלק הרשב"י הנה חזרו האורות ונתעלמו, וכמ"ש שם ע"ש א' ופ' אמור ק"ה סע"ב ובכ"מ, ולכן נתעלם כל הזוהר, ונגנז עד מאה הראשון לאלף הששי:

וכן גם כל הסודות אשר דיברו בהם בזוה"ק בהתגלות, הם רק בסודות האצילות לבד, אבל למעלה מאצילות, דברו בהם ג"כ רק בהעלם גדול, וכגון המאמר הנורא אשר בתחילת בראשית, בריש הורמנותא כו', שזה מדבר בסוד הצמצום והקו והא"ק, וכמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ד ע"ש, וכן המאמר הנורא, בפ' נח ס"ה א', שזה מדבר בסוד עולם העקודים כמו שבארנו שם כלל ט"ו ענף ח', ומשום שאז היה עדיין רחוק הרבה מעת התיקון דביאת המשיח. כי הרשב"י וסיעתו היו סמוך לעת החורבן, והיה אז עדיין כל האורות שלמעלה מאצילות נעלמים מאד והיו כלולים בא"ס ובא"ס ית"ש הנה אסור לתאר שום תואר גם מאצילות כנ"ל לכך דיברו גם הם בהם, רק ברמז ובהעלם גדול, כי אינו מתגלה למטה אלא רק לפי ערך גילויים למעלה, ומשום שאז היו אותן האורות עדיין נעלמים למעלה. היה אסור למטה לגלותם ולהוציאם מן הפה ולחוץ אלא רק בדרך רמז, וכן אח"כ כאשר נגנז ספר הזהר, והוא ע"י שחזרו ונתעלמו גם כל אורות האצילות למעלה, הנה נסתלק כמו כן ידיעתם למטה מרוב החכמים, ולא נשאר רק ביחידי סגולה שבדור, וגם הם לא דיברו בזה אלא רק בהעלם גדול, וכמו שתראה בכל קבלת הראשונים אשר עד הרמב"ן ז"ל, הנה כל דבריהם, הם במלות היוליים עד שקשה להעתיקם מלשון אל לשון, וכן גם כל דברי הרמב"ן ז"ל ותלמידיו, עד הרמ"ק והאריז"ל, הם ג"כ בהעלם מאד ובמלות הגיוניים, עד שאי אפשר להשיג מהם ענין ברור, וכ"ז הוא משום שהיו כמו כן נעלמים אורם למעלה מלהאיר בגלוי. והיה נמשך כ"ז עד סוף מאה הג' לאלף הששי, כי עד אז היה עדיין חלק הנסתר בהעלם מאד, שהוא כל זמן שליטת הג"ר דאלף הששי, שהם נסתרות, אך ממאה הד' ואילך, שהוא שליטת הז"ת, התחיל להתגלה ע"י הרמ"ק והאריז"ל בגילוי גמור, כי כן נתפשטו אורם למעלה באצילות מא"ס ית"ש, והאירו שם, ולכן נתפשט ונתגלה ידיעתם למטה ג"כ, והם עתה ת"ל ית"ש, חקוקים, חצובים, ונמצאים בהעולם, בספר וספר, וסיפור, שהם ספרי זוה"ק וספרי האריז"ל, אשר יצאו כולם לדפוס עם עוד כמה ספרי קדש קדשים, המבארים את דבריהם עד שכל משכיל דורש את אלהים והוא חכם ירא וסר מרע, הוא ישלח ידו ולקח מעץ החיים ואכל וחי לעולם:

והרי נמצא, כי פרסומה למטה, ע"י הגילוי שנתגלית בדורות האחרונים, מכל ספרי האריז"ל, וכן כל ספרי הרמ"ק ז"ל, והגר"א ז"ל, עם עוד ספרי כמה קדושי עליון, המגלים את מצפוניה, והרי ניתוסף ונתגדל כמותה עתה הרבה מאד ממה שהיתה בכל דורות הראשונים הנה הוא אינו בבחי' הכמות לבד, אלא שכל ריבוי הכמות כולו הוא כמעט לפי גדול האיכות שבה, כי כל ריבוי הספרים בזה שנתגלו עתה. הוא אינו בסיבת חסרון דמיעוט הלבבות שהוא מחמת פגם וקלקול הדורות אלא אדרבה הוא כי הוא רק בסיבת שבח ומעלה שהוא מחמת שאור גילויו ית"ש הוא נמשך ומתגלה וניתוסף תמיד למעלה כן הוא הולך ומתפשט ומתגלה ידיעתו ית"ש למטה:

והגם שאמת הוא שהדורות מתמעטים והולכים ובפרט אנחנו בדור הזה שהוא כקוף בפני אדם גם כנגד הדור הקודם שלפנינו, ומה גם בימינו אלה שהוא חורבן העולם ממש בכל מילי דמיטב, ה' ירחם, אמנם הנה הוא ממש ע"ד שהיה בגאולת מצרים, וכמ"ש ובמורא גדול זו גילוי שכינה, שנגלה השכינה לישראל במצרים בעת הגאולה (כמ"ש רש"י וריטב"א בפי' הגדה), וכן על הים, ראתה שפחה על הים, מה שלא ראו הנביאים, הגם שהיו ערומים מן המצות, וכמ"ש ואת ערום ועריה, כן הוא עד"ז בהדורות האחרונים הללו אשר מדורו של האריז"ל והלאה שהיה במאה הרביעי שהוא שליטת דספי' החסד ומאז התחיל להתנוצץ בפנימית העולמות אור התיקון דימות המשיח שהוא בעטרת היסוד, מלך הדר, מלכות דז"א, ועל המלכות נאמר והוכן בחסד כסא, כמ"ש בפ' תרומה קל"ג סע"א ופקודי ר"כ ע"ב, ועי' פע"ח שער הקריאת שמ"ע רפ"ד, ולכן מאז התחיל להתנוצץ אור התיקון דימות המשיח, והוא מתקרב והולך בכל יום, אמנם הוא רק בפנימית העולמות כי אור התיקון הנה הוא נמשך מלמעלה למטה ומפנימי לחיצוני, עי' פ' משפטים ק"ח סע"א ע"ש כל הענין, ולכן הגם שהחיצוניות הוא עתה גרוע מאד ובכל יום מרובה קללתו משל חבירו אבל הפנימית הוא הולך ומתתקן תמיד ונמשך התיקון מפנימי לחיצוני, עי' דברינו בארוכה בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף ט"ז ובכ"מ שם.

והנה מתפשט בכל יום ויום נוסף על חבירו האור דא"ס באצילות ומתגלה שם בגילויים חדשים, אמנם הוא עתה רק בפנימית האצילות כנז', וכן מתגלה למטה בערך זה ג"כ בפנימית התורה, חידושי תורה תמיד בסתרי צפוניה, ועי"ז נמצא, כי מה שהיה אסור לחקור ולדרוש בהיום שעבר הוא מותר ביום הבא, והנה מרגיש כל מעמיק ומעיין אמיתי, שכמה דברים אשר באיזה זמן שעבר, היה מכריח אותו, יראת רוממות הענין לעמוד מלהתבונן שם, וע"ד שנאמר במשרע"ה ויסתר משה פניו כי ירא מהביט כו' הנה באיזה זמן הבא משיג אותו הענין בקל, כי נפתח שערי ההשגה בזה למטה בסיבת גילוי אורו הגדול למעלה וכנז':

וכן היה עד"ז גם להרשב"י וסיעתו לפי ערכם הגדול ולפי ערך חידושי תורה הנוראים שנתגלה להם, וכן להאריז"ל לפי ערך גדולתו ותורתו, כי הגם שנפתח להם כל שמי שמים העליונים וראו מראות אלקים, אך היה כ"ז להם ג"כ בזמן זמנים, אם ארוכים או קצרים, אבל היה להם ג"כ בדרך לאט לאט עכ"פ, והוא לפי עת גילויים למעלה וכנז' ולכן מקודם היה אסור להם להתבונן בהג"ר, ואח"כ הותר להם וכנ"ל, וכן היה עד"ז להאריז"ל ומכש"כ להרח"ו ז"ל אשר קבל ממנו, אשר כל תורת האריז"ל הוא לנו רק על ידו כנודע, והורשה להאריז"ל לגלותם ולמסור אותם להרח"ו ז"ל רק

לפי הערך והעת שהיו מתגלים אז ומאירים למעלה, ובעת שגילה האריז"ל להרח"ו ז"ל את אותן הדברים דעניינינו, אשר בעגו"י ע"ה, אשר כל העסק בו בענין הא"ק הוא רק בדרך כלל, הנה לא הורשה לו אז לדבר באורות הא"ק בפרטות מאומה, ולכן אמר שגם במלכות דא"ק אסור העסק והחקירה בו, אך אח"כ הנה נתקן העת מיום ליום וגילה לו כמה סתרי סודות נוראים באורות הא"ק ג"כ, והוא כל שער העקודים ומטי ולא מטי וכיוצא הרבה וכנ"ל, ולכן הרח"ו ז"ל כאשר כתב בספר כסדר הדברים שקבל מרבו, הנה כתב לנו ג"כ, את איסור החקירה בא"ק, אשר קבל מרבו בתחילה, וכדי ללמדינו גודל יראת רוממות כל עניני הדרושים שבא"ק, ואח"כ כתב לנו ג"כ, את כל הדרושים שקבל בו ג"כ אח"כ, והוא ג"כ ע"ד שכתב התורה במשה רבינו ע"ה, כי בתחילה נאמר בו, ויסתר משה פניו כי ירא מהביט, ואח"כ נאמר בו ותמונת ה' יביט, והנה על תוכן כל הדברים הללו שכתבנו בדיבור הזה וכן לעיל אות ה' ו', הנה על כ"ז, מכוון הרח"ו ז"ל, מה שכתב בספר שער הקדמות דף ה' ע"א, אחר הדברים דעניינינו, ודי למבין כי הדברים סתומים וחתומים, ומכוון בזה על כל מה שכתבנו:

[ח] **נמצא** כי עולם האצי' אינו אפי' בערך עולם עשיה שהוא מלכות דא"ק, כן הוא הנוסח בדפוס ירושלים ע"ה וכן בדפוסים הישנים, ור"ל כי המלכות דא"ק הוא בחי' העשיה שבו, והמלכות הרי היא יוצאת מאחורי התפארת ומתפשט עד סוף הנה"י הנודע, ואח"כ עולם האצי' שהוא לבוש על הנה"י, ור"ל שהוא מלביש על המלכות היוצאת מהנה"י שלו, הלא הוא אינו אפי' בערך עולם העשיה להא"ק, כי הרי העשיה העיקרי שבו הוא רק המלכות עצמה, ולא האצי' המלביש עליה, והוא ע"פ מה שאמר לקמן בשער סדר אצילות בקיצור פ"א ופ' ב' כי מהמלכות דהא"ק נעשה העתיק דאצילות, ואמר שם, ואין הכוונה ח"ו עליה עצמה, רק על הארת הז"ת שבה המתלבשים בה' ספי' דאצילות, אך עצמות הז' תחתונות שבה, נשארו למעלה במקומו, רק ניצוצי אורם הם יורדין להתלבש באצי' ע"ש, והרי לנו כי כל האצילות כולו לא נעשה מהמלכות עצמה דהא"ק, שהיא העשיה דהא"ק, אלא רק מהארתה וניצוצי אורותיה לבד, וזהו שאמר כי עולם האצי' אינו אפי' בערך עולם העשיה דא"ק, ועי' עוד לקמן בשער מוחין דצלם ספ"ד, שכן הוא הסדר בכל העולמות כולם, שרק המלכות דמלכות של המלכות דהעליון, הוא אשר מתלבש בהתחתון, וממנה נעשה כל התחתון כולו, ועי' עוד שער אי"א ספ"ח וספ"ט ושער פרטי עו"א ספ"ד ושער כסא הכבוד ספ"א:

[ט] **והם** ד' מוחין ימין ושמאל, והגם שהמוחין הם ג', והם חב"ד, והם בג' חללי דגולגלתא אך המוח הג' שהוא מוח הדעת הנה הוא אינו מוח בפ"ע אלא הוא רק כללות הב' מוחין דחו"ב והוא ההתפשטות שלהם המתפשט מהמוח להגוף ונמשך ומתפשט דרך חוט השדרה וממנו לכל העצמות והוא המוח שבעצמות ועל זה נאמר כל עצמותי תאמרנה כו' כי הוא החיות דכל הגוף ופנימיותו והוא המייחד המוחין עם הגוף, ועכ"פ הוא כי מוח הדעת הוא מעיקרו אינו מוח בפ"ע כי הוא כללות הב' מוחין חו"ב המתפשטים בהגוף ולכן מרומז מוח דעת ג"כ רק באות ו' דהשם כמבואר בע"ח כי הוא פנימיות דהגוף שהוא כו', ועי' לעיל אות ב' ואות ד':

[י] **ועד"ז** ג"כ בפרטות כל פרצוף ופרצוף כו', כי כל מה שיש בכללות יש כ"ז ממש בפרטות ג"כ, וכמ"ש בשער המקיפים פ"ב, ועי' בשער פנימי' וחיצוני' דרוש ט' וי"א ובדרושי אבי"ע פ"ב והוא פשוט מכמה מקומות:

[יא] **וכמו** שכל ספי' וספי' נפרטת לי' ספי' ומי' ספי' לי' ספי' עד אין קץ ותכלית, עי' לעיל ענף ב' אות כ"ז שאמרנו שם שכל זה הוא רק בכח לבד. אמנם הם יוצאים תמיד מן הכח אל הפועל והוא החיות והקיום דכל הנמצאים כולם אשר הם תמיד בכוחות חדשות בכל רגע והם הי' ספי' הפרטים שבכל ספי' היוצאים מן הכח אל הפועל בכל רגע ומתחדשים ומתגלים באורם ופעולתם למטה ע"י שפעת המאציל א"ס ית"ש שמשפיע עליהם תמיד שפע חדשה וכמו שיסדו המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית:

[יב] **כך** הוא חילוק מילוי פרטי הקוי"ת שהם מתרבים כו', כי בספי' הנה הם כלים ואורות וכ"א הוא כלול מחיצונית ופנימית כנ"ל ענ"ג ובע"ח וכן יש כלים ואורות דב"ן וכלים ואורות דמ"ה וחיצונית ופנימית בכ"א מהם וכמבואר בדרושי פנימי' וחיצונית כמה בחי' בזה, וכולם הם באותיות התורה ובתיבותיה ובהשמות והכינויים וכן במילויים ובמילוי מילויים עד אין קץ וכן עוד בכמה בחי', וכמבואר בשער רפ"ח פ' א' ב' ובשער פרקי הצלם פ"ו ובשער השמות מפ"ג והלאה וכן בשער אי"א פ' ה' ו' ז'. ועי' עוד בזה בשער טנת"א מפ"ג עד סופו ובדרושי פנימי' וחיצו' דרוש י"ג. והגר"א בליקוטיו הנדפס עם ביאורו על האגדות בדף מ"ג ע"ב אמר שם, כי הנה יש בהספי' בחי' היכל ולבוש וגוף ונשמה [והנשמה הרי היא ג"כ ה' נרנח"י] והנה היכלות הספי' הם הכינויים הנזכר בתורה ואינם מתוארים להקב"ה רק בהעלם וכמו לחם מלח וכיוצא [וכמבואר בפרדס שער ערכי הכינויים] ולבוש הספי' הם כל הכינויים שמתואר הקב"ה בהם כמו רחום חנון וכיוצא. וכמ"ש בזוה"ח בסתרי אותיות פ' בראשית דף ז' סע"ב ושם ע"ג. וגוף הספי' הם הז' שמות שאינם נמחקים. ונפש הספי' הם הי' הוי"ת מנוקדות בתשעה נקודות הידועים [ובהם הוא הכ"ב אותיות דהוי"ה דב"ן] והעשירית בניקוד לבאות [שהוא ג"כ הניקוד דשם אדנ"י] ורוח הספי' הוא הי' אותיות דשם מ"ה [ונשמה הי' אותיות דשם ס"ג. וחיה הי' אותיות דשם ע"ב. והיחידה הוא בקוצו של י' דהע"ב] ומשום שהיכל ולבוש אינם מדובק בעצם הספי' לכן הם כינוים הנמחקים משא"כ הגוף שהוא מיוחד עם הנפש שהוא שמות הוי"ה ב"ה לכן הז' שמות שבגוף הם ג"כ אינם נמחקים. [וכן עד"ז ישראל שהם דבקים בה' נאמר עליהם ואתם הדבקים בה' חיים כו'. ומה גם כי הם גופא דשכינתא כמ"ש הגר"א בתיקונים דף פ"ז ע"ד דה"מ מה כתיב בה. וכן בכ"מ:

[יג] **וגדולה** מכולם צריך להבחין כו'. הנה כל הדברים הללו שאמרנו לנו הרב כאן הם מבואר לקמן בהדרושים והשם יתברך יאר עינינו במאור תורתו ונזכה לבארם כ"א במקומו למען שמו יתברך ויתעלה. ובזה נשלם דברינו בענף זה ובהשער הזה יהי' שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים אמן ואמן:

ומעתה נשוב לענינינו בביאור הע"ח שער ב' שהוא שער השתלשלות הי' ספי' דרך עגולים. אמנם בענף א' ב' אין לנו מה לחדש כי הם אותן הדברים עצמן אשר לעיל שער א' וכבר כתבנו בביאורם שם כיד ה' הטובה עלינו. ונתחיל מענף ג':

ענף ג'

[א] **בהגהת** מהרח"ו ז"ל. ל"ע אור מקיף דיושר מה ענינו ומה שורשו אם מן הזכר אם מן הנקבה הכללית וכן הפרטית, ויש מקיף ישר ויש מקיף חוזר ומה ענינו וכן אור פנימי מה ענינו ול"ע עכ"ל. הנה המילות דהמקיפים בכלל הרי מבואר הוא למטה בסמוך כי כל אור שיורד מהעליון להתחתון נשאר עיקר אורו מבחוץ להקיף עליו מבחוץ וזה נקרא אור מקיף הישר והוא מבחי' יחידה שבכל פרצו' ואח"כ גם מהחלק אור שנכנס לפנים וירד עד סופו בפנימיותו הנה חוזר ויוצא חלק ממנו ממטה למעלה ומקיף אותו ג"כ מבחוץ והוא נקרא אור מקיף החוזר והוא מבחי' חיה שבכל פרצו' וזהו נוהג בכל הפרצופים כולם ובכל העולמי' כולם בכללות ובפרטות כן באורות הב"ן וכן באורות המ"ה כמבואר. כ"ז בכמה דרושים רבו מלספר. עי' לקמן שער המקיפים ובמבוא שערים שער ב' ח"ג פ"ה ולעיל בעגו"י ענ"ג ושם ענ"ד בפרטיות ובאח"פ פ"ח ובעקודים פ' א' ב' וספ"ה בהמ"ק. וכן היה גם בעולם הנקודות כמ"ש בנקודות ספ"ב ואמר שם כי בודאי הוא שגם בנקודים יש בחי' אורות מקיפים ופנימים. ועי' אי"א פ"ז שאמר שם. נמצא כי כל ספי' מי' ספי' דאו"ן יש בה הי' פנימי ומקיף מפנים ואסור דמ"ה ופנימי ומקיף מפנים ואור דב"ן כו', ובמבו"ש ש"ב ח"א ספ"ג אמר כי לעולם הוא שכל אור מקיף

הוא נקבה בסוד נקבה תסובב גבר. וגם בשע"ב ח"ג פ"ה אמר כי המקיפים הם גבורות וכן אמר בשער הכוונות דרה"ש דרוש ז' כי נודע הוא שאור המקיף הוא דינין וגבורות כמבואר בהרבה מקומות עכ"ל. ובשער טנת"א פ"ג אמר כי כל המקיפים הם נמשכין מבינה וכן הוא בשער השמות פ"ו. וע' עוד בדרושי הצלם דרוש ב' בענין הה' מוצאות הפה אחה"ע בומ"ף הר' אמר שם ג"כ כי הה' חסדים הם האור פנימי והה' גבורות הם יוצאות לחוץ והם אור מקיף מבחוץ ע"ש. והנה אחר כ"ז הרי מה לנו להסתפק עוד בענין המקיפים מה שהם כי הרי מבואר לנו מכל הנ"ל כל ענינם באר היטיב כי ענינם הוא להאיר לגוף וכלי מבחוץ ג"כ וכמו שמבואר למטה ושורשם הוא כי אור מקיף הישר שורשו מהיחידה שבכל פרצוף ואור מקיף החוזר שורשו מהחיה שבכל פרצוף כמ"ש בשער המקיפים פ"א ונמשכין מן הבינה שזו כמ"ש בטנת"א פ"ג והם בחי' נוקבין וגבורות כמ"ש במבו"ש ושעה"כ כנ"ל. והם הן כלולות כל עולם וכל פרצוף וכן בפרטות כל ספי' שבו אשר הן בהב"ן וכן בהמ"ה וכן הן בעולם הנקודות וכן לאחר התיקון וכנ"ל וא"כ מה לנו להסתפק בזה עוד. ובפרט מה שנסתפק בענין אור פנימי הרי אין הנה כלל להדברים כי נודע הוא שהאור פנימי הוא הנרנח"י שבכל פרצוף ומה יש להסתפק על ענינם:

אמנם עכ"ז הנה דברי הרח"ו ז"ל הם עמוקים כי בודאי הוא שיש חילוק בין פעולת אור פנימי לפעולת אור מקיף והם חלוקים באיכותם וע"ז מעורר הרח"ו ז"ל להתבונן על איכותם ושואל על פעולת או"מ מה שהוא ועל פעולת או"פ מה שהוא. וכן בענין או"מ הישר ואו"מ החוזר בודאי צריך שאלה למה צריך שניהם ועל החילוק שביניהם, וכן בענין אור המקיף בדרך כלל אשר מבואר למטה כי הוא להאיר לגוף וכלי מבחוץ הרי קשה כי א"כ היה צריך שכל אור המקיף יהיה קרוב וסמוך לגוף וכלי שלו בלי הפסק בינתיים ולעיל בעגו"י ענ"ד מבואר שיש הפסק גדול בין המקיף לבין הכלים ואור פנימי שכל התחתונים מפסיקים ביניהם והגם שלפי דברינו אשר בארנו שם הנה הוה כל ההפסק רק אחר שמסתיים עיקר כל עליון לגמרי ע"ש מאות י"ד ולהלאה אך עכ"פ הוא כי הרי נלמוד מזה שאור מקיף הישר הוה עיקרו אינו לצורך הכלי שלו לבד וכן מבואר לקמן בשער המקיפים שאור מקיף הישר של כ"א הוא מקיף ממנו ולמטה עד סוף כל אותו עולם כולו וא"כ הרי צריך ביאור מה ענינו ופעולתו כי מאחר שהוא נשאר מבחוץ גם להעליון משום שאין בכחו לסבול את אורו הגדול איך הוא מקיף למטה גם להתחתונים. וכן בענין שאמרנו שהוא בחי' נוק' וגבורות הרי גם בזה צריך ביאור הרי הוא אינו נתלבש להכנס בתוך הכלי מבפנים וא"כ הרי הוא יותר חסדים וכן באחה בחי' הוא נוקבא הלא הוא אינו מקבל מהכלי ואור פנימי אלא שהם מקבלים ממנו, וכן במה שאמרנו ששורשו הוא מהיחידה שבכל פרצוף גם זה צריך ביאור כי הרי היחידה היא לעולם נעלם מאד ואינו מתפשט בתוך הפרצוף אלא רק תמצית הארה ממנו וגם זה רק ע"י החיה והנשמה והרוח, ע' שער המוחין פ' י"ב ובכ"מ, אבל אור המקיף הישר הרי הוא מתפשט להקיף את כל התחתונים כולם ומתגלה גם בהם, והרי צריך ביאור על שורשו כי הרי הוא להארה ההיפך ממנו, ואחר כ"ז הרי עמוקים מאד דברי הרח"ו ז"ל בכל מה שהעיר לנו להתבונן בכ"ז, גם צריך ביאור במה שמבואר לעיל ענ"ד כי אור המקיף הוא עומד לעולם בתוך העגולים הרי להארה מה ענין לאור המקיף עם העגולים כי הרי העגולים הם בחי' נפש שהוא בחי' התחתונה לכולם והאו"מ הישר הוא מהיחידה שהוא העליון לכולם ואיך משתוים זה עם זה:

אך עומק הענין בכ"ז הוא כי סוד שורש השרשים דאור המקיף ואור הפנימי הנה הוא מאור א"ס המקיף והמוקף. וסוד שורש דהעגולים הנה הוא מהצמצום. כי כבר אמרנו שהעגולים הנה הם כלל העולם ע"ד הגלגלים והמזלות שהם היסודות העליונים שמשם הוא הנפש וע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם ג"כ עגולים ומהם הוא החומר והגוף ואלו הב' מיני יסודות הם משתתפים זע"ז ומהם נמשך הנפש והגוף הנארגים יחד מתחילת יצירת האדם וכמ"ש, סנהדרין ל"ח ע"ב. נשמה מאימתי ניתנה באדם משעת פקידה. והוא הנפש שהיא שותפא דגופא כמו שיתבאר לקמן בשער טנת"א פ"ה. והנה כ"ז הוא מסוד הצמצום עם הרשימו שבו שהוא סוד שורש העגולים, סוד הגוף והנפש. אך הנפש הזה הוא רק הנפש דקטנות הבא משעת פקידה. והוא ג"כ סוד הבלי דגרמי הנשאר בקבר בתוך עצם לוז שמשם הוא התחייה כי הוא שורש הכל. ע' דברינו לקמן בעקודים פ"ה אות י"ז. אמנם עיקר האדם שהוא הרוח שבו וכן כל הנרנח"י העיקרים אשר בהם נשלם על שלימותו הנה הם מסוד אור א"ס המוקף שהוא סוד הקו דאור א"ס הנמשך ומתפשט בתוך הצמצום, כי ממנו נעשה צורת בנין כל העולמות כמו שהם כולם עתה לפנינו וממנו הוא צורת בנין האדם בכל הנרנח"י שבו. כי הצמצום שהוא סוד היסודות והעגולים. שם הוא רק השורש. אבל הבנין והצורה הוא מסוד הקו. וכן נמשך בנין כל אדם (וכן כל עולם) ג"כ בתחילה בבחי' שורש והוא משעת הפקידה ואח"כ בצורה ושלימות. ונעשה באמת גם השורש של כל אדם ועולם. ג"כ רק מסוד הקו. כי רק ממנו הוא הכל אלא שבחי' השורש נמשך מהם ואיכות הצמצום אשר הקו מתפשט ומתייחד בו:

והנה כל הגילוים הללו שהם סוד הצמצום והקו הנה הם רק לצורך מציאת העולמות כולם אשר רצה להתגלות בהם ועל ידיהם בהגבול ומדה והם כל העולמות הנאצלים כולם שהם שורש להעולמות בי"ע כמו שהם עתה לפנינו בכל תכונתם המיוסד בהם וההנהגה הקבועה עליהם, אמנם הוא כי כמו שנתייסדו בגבול ומדה במהותם ומציאותם כן ניתן זמן ושיעור לכל תכונותיהם שבהם עתה וכן לההנהגה הקבועה עליהם עתה. וכמו שיסד הפייטן בפרשת שקלים וא"ר. וכמו ניתנה מדה למדידת הארץ כן ניתן כיל לתולדות הארץ וקץ לימי הארץ. כי עתידה שתתחלף המציאות כולה ותתעלה בעילוי רב בכל תכונותיה כולם ובכל מהותה כולה ותתנהג ממנו ית"ש בהנהגה עליונה מופלאה וגבוה הרבה משל עתה אז יתחיל מציאת המשיח והלאה ואח"כ בעת תחיית המתים תתעלה עוד ואח"כ בחיי עוה"ב וכן תתעלה ותלך מעילוי לעילוי עד סוף אלף העשירי שאז תצא לגמרי מכל הבחינה דגבול ומדה ויתבטל הצמצום ויחזור לא"ס כמקדם והוא כוונה התכליתית לכל קדושת המציאות כולו כי אחר שתטהר ותזדכך ותתקדש אז תצא מהגבול לבלתי גבול ותוחזר לסיבתה הראשונה. וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל י"ז ועוד בכ"מ. ובאשר שכוונת כל הבריאה היה רק לתכלית זה לכן המשיך המאציל שהוא א"ס המקיף. אור אחד ממנו ית"ש ומתפשט בו בתוך הצמצום ג"כ. מסבב ומקיף את הקו מבחוץ מכל סביביו. ובו הנה צופה ומסתכל על הנהגת הקו כולו. ומתראה בשליטתו עליו. ומשלה הארתו בו. להנהיג את הכל בשלם תמיד רק ע"פ אותה הכוונה התכליתית. ונמצא כי מלבד ההנהגה הקבועה אשר מתנהג בה עתה המציאות תמיד והוא מהאור הפנימי דאור הקו. והוא ההנהגה הגלויה אשר בה גומל לאיש חסד כמפעלו ולרשע רע כרשעתו וכן בה הוא ג"כ כל ההנהגה הטבעית המצומצמה משום שהיא מהאור הפנימי שבהקו שהוא ג"כ בבחי' אור וכלי. כמו שאמרנו לעיל בעגו"י ענ"ב. הנה מלבד זה הרי מתנהג גם עתה המציאות ג"כ בעוד הנהגה עליונה מזה הנמשך מאור המקיף את הקו מכל סביביו שהוא אינו מצומצם בכלי כלל והוא שולט על האור הפנימי להטותו לחפצו והוא מנהיג את האור הפנימי ג"כ שיהא הולך ונמשך בכל הנהגתו רק ע"פ הכוונה התכליתית תמיד אמנם הנהגה הזו היא בהעלם גדול כי התכלית האחרון הנה נעלם השגתו מכל נברא אבל עכ"פ הוא כי היא שולט בהעלם תמיד ומשם הוא סוד כל הכבשי דרחמנא וסוד צדיק ורע לו רשע וטוב לו וכן כמה פליאות שאנו רואין בההנהגה תמיד כי הוא מהנהגת אור המקיף המשלה הארתו באור הפנימי להנהיג את הכל תמיד רק ע"פ הכוונה התכליתית והרי נמצא כי

באור המקיף הנה הוא פועל גבורות תמיד כי בו הוא כל ההנהגה אשר נגד החק והטבע כי כל החק והטבע הוא רק ע"י אור הפנימי אשר הוא מלובש בהגוף והכלי אבל אור המקיף שהוא מבחוץ הנה ממנו הוא כל הנסים והנפלאות ובו הוא פועל גבורות תמיד, ולא עוד כי לפי עומק סוד הענין אשר בארנו בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף י"ז י"ח וכן בהקדו"ש שער ו' כי כל הדינין והגבורות הנעשים בהעולם מיום ברוא ה' אדם על הארץ עד ביאת המשיח הנה כולם הם רק מסוד ההנהגה הנעלמת אשר להכוונה התכליתית, וכמ"ש שם ושם בארוכה, והרי נמשכים כולם רק מהאור המקיף כי הוא נתייסד עיקרו רק על זה והבן:

והנה עומד אור המקיף בתוך העגולים לעולם כי העגולים הם מסוד הצמצום סוד כל העביות והגבורות וכן הם העגולים מליאת כל היסודות כנ"ל ולכן עומד אור המקיף בתוכם וביניהם לבין הכלים ואור הפנימי כדי להשתתף עמהם להטותם ולהמשיכם תמיד רק ע"פ הכוונה התכליתית:

והנה הוה אור המקיף בבחי' נוק' ובסוד נקבה תסובב גבר, שהיא לוקחת אליה אל חדר הורתה לעשות בה כל תכלית פעולת הזכר, כן הוא אור המקיף עם אור הפנימי שכל הפעולות שנעשה בו הנה ממשיך האור המקיף את הכל אליו והם נשמרים בו ונעשים בו להכוונה התכליתית שבהם, והרי עושה אור המקיף ב' מיני פעולות כי בתחילה משלח הארתו בהאור הפנימי לשלוט עליו ולשמרו שיהא כל הטייתו ופנייתו אליו וכנ"ל ואח"כ לוקח הוא כל מה שנעשה בו ויצא ממנו, וממשיך אותם בתוכו לשומרם ולהשלימם לכוונתו ולחפצו התכליתית והם נשמרים בו לעת קץ הימין וכ"ז הנה הוא פעולת נוק' ובסוד אשת חיל עטרת בעלה שבה יתעלה ויושלם כל פעולתו לתכליתם האחרון:

והנה הוה אור המקיף היושר מסוד היחידה שבכל פרצוף ושבכל עולם שהוא הכתר המיוחד בא"ס, כמ"ש ברע"מ פ' בא מ"ב ב' ופ' פינחס רנ"ח סע"א, כי כן הוא האור המקיף הראשון אשר לקו הנה הוא מאור א"ס המקיף אשר בו יוחזר הכל ויתוקן הכל לסוד האחדות הנעלמה שהוא תכלית כל התכליות שאין לו קץ ותכלית.:

והנה נמשכין כל המקיפים רק מבינה כי הכתר עצמו הוא נעלם וכל גילויו הוא רק ע"י הבינה ולכן נקרא הבינה ג"כ בשם אהי' שהוא שם הכתר כי בה הוא כל גילויו, וכמ"ש הגר"א בתיקונים דף מ"ז ע"ד, וכן הוא אור המקיף הראשון הכללי המקיף לקו הנה הוא נמשך שם ג"כ מסוד שורש בחי' בינה שבמלכות דא"ס כי על ידה נבחן הענין דאור א"ס המקיף, כי לולא הבינה לא היה הצמצום כלל כמו שמתבאר בדברינו בהקדו"ש שער הפוכה קדים פ"ב ועומד הצמצום על עמדו רק ע"י הבינה ונבחן עי"ז מאור א"ס המקיף וכל גילויו הוא בה וכן נמשך על ידה ג"כ האור המקיף לקו, והרי נתבאר לנו בכ"ז כל עניני דאור המקיף שהעירנו לעיל, ענין ההבדל אשר בינו לבין אור הפנימי וענין מה שהוא נוק' וגבורות וענין מה שהוא מהיחידה ונמשך מהבינה וענין עמידתו בתוך העגולים הגם שאין לו השתוות עמהם, כי משום שהוא למעלה מהחק וגבול אין צריך הוא להשתוות כלל אלא הוא מתייחד עם כולם להטותם לחפצו ולרצונו הגם שתכונתם הוא בהיפך, וע"ד שאמרו מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק וכן והאש מתלקחת בתוך הברד, ועי' דברינו לקמן בסדר אצי' בקיצור רפ"א ע"ש אות ב' וכן למטה בסמוך אות ג' ולעיל עגו"י ע"ב אות ז' ועוד בכ"מ:

ובמהדורא קמא כתבתי בזה בסגנון אחר ובתוכו מתבאר ג"כ ענין אור מקיף היושר ואור מקיף החוזר וההבדל שביניהם, וזה הוא, כי הנה האור מקיף ענינו הוא כדי לזכך את הכלי לצורך התכלית העתיד ושרשו מתכונת אור א"ס המקיף אשר למעלה מהצמצום כי האור פנימי הרי הוא מלובש בתוך גוף וכלי ואינו מאיר אלא לפי כח הכלי וכן הוא מתנהג תמיד ע"פ מעשה התחתונים, והנה הוא ע"ד נשמת האדם שאינו מחיה את הגוף וכל אבר שבו אלא רק כאשר הגוף הוא שלם בכל אבריו אבל כשהוא חסר ואין לה כלי להתלבש בו אינה מחייהו עוד כן הוא עד"ז בכל אור פנימי שהוא אינו מאיר בהכלי אלא רק לפי כחה וכשהיא מוכשרת לקבלו ונמשך אורו לעולם ע"י הכלי ורק בגבול וקצבה לפי כח הכלי וממנו הוא כל ההנהגה הקבועה של עתה עד ביאת המשיח, והוא ההנהגה הגלויה, והוא נמשך ובא מהקו דאור א"ס אשר הוא מלובש ומוגבל ואינו מאיר אלא לפי כח העולמות, וממנו הוא כל הגבול ומדה וכן כל הנהגת הטבע אשר הוא בחוקים גבוליים והוא מיוסד ומסודר בהכרח וראוי ובחיוב ונמנע, משא"כ האור המקיף אשר הוא לא נתלבש בגוף וכלי הפרצוף כלל הנה אין גבול אליו ואין הכרח ונמנע לפניו והנה הוא עומד על הגוף וכלי מבחוץ ומחכה לאט לאט לצורך התכלית העתיד וכן הוא מסתכל תמיד על כל החוקים הגבוליים אשר מצד הטבע שהם בהכרח וחיוב ונמנע, ושולל אותם כפי רצונו ע"פ הכוונה התכליתית, וכן לפעמים כשמעשה התחתונים הם מקולקלים הנה באשר שלא יהפוך המאציל ית"ש בהשחתת העולם הנה ממשיך ומאיר בהאור המקיף ומחייה ומקיים את העולם למעלה מן המדה כי על ידו הוא נושא עון ועובר על פשע וסובל ומעלים עין מסוררים וטוב ומטיב לרעים ולטובים וכן ממנו הוא כל הנסים וכן כל הכבשי דרחמנא שאנו רואין בההנהגה תמיד, וכ"ז הוא מהנהגתו הנעלמת אשר מנהיג את הכל תמיד לכוונתו התכליתית, אמנם עתה הנה הוא עומד תמיד רק מרחוק ואינו מאיר האור המקיף בהפרצוף אלא רק במיעוט מאד וע"ד שכתב הרב לעיל בעגו"י ענף ב' ג' באור א"ס המקיף שאינו מאיר בכלל העולמות אלא במיעוט היותר אפשרי כן הוא עד"ז בכל אורות המקיפים כולם אשר לכל עולם ולכל פרצוף שאינו מאיר בו האור המקיף שבו אלא במיעוט האפשרי וכל עיקר אורו וגילויו הוא רק לעתיד ולכן נקראו אורות המקיפים רק בשמות של אהי' וכמ"ש בספר השמות פ' ג' ד' ו' כי הוראת אהי' הוא רק לעתיד אנא זמין לאתגלייא כמ"ש בזוה"ק אחרי מות ס"ה ב', כי כל המקיפים הוה עיקר גילויים רק לעתיד, ולכן הם ג"כ בבחי' דינין וכמ"ש הרב בכוונת שופר ל"ז ע"ד כי אורות המקיפין הם לעולם דינין והוא משום כי הרי אינם מאירים ומתגלים עתה אלא רק במיעוט היותר אפשרי, וכן גם לעתיד כשיתגלו בכל אורם הגדול הנה הגם שיזכו לזה כל ישראל כולם ממש וכמו שאמרו סנהדרין קי"א א', אפי' לא למד אלא חוק אחד כו' ואחד מעיר מזכה כל העיר, וכן שם ל"ז ב' חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו לא בתשובה ומעשים טובים וכמו שהארכנו בזה בספר הקדו"ש שער ו' ע"ש, עכ"ז הנה פשוט הוא שלא ישארו כמו שהם ח"ו אלא יצרפו ויתלבנו וכמו שנאמר (מלאכי ג') וישב מצרף ומטהר כו' ומי מכלכל את יום בואו כו' כי הוא דוחה ושורף ומכלה כל סיג וכל זוהמא, והרי הוא בחי' דינין וגבורות, וכן הוא עוד כי בגילוי אור המקיף הנה הוא כל השעשוע והעונג וכל טוב הצפון יין המשומר בענביו אשר כ"ז הוא מבחי' גבורות קדושים שבהם הוא כל השמחה והעונג שלהובין דרחימו, וכן הוה אור המקיף סוד לויתן נחש עקלתון ובסוד נקבה תסובב גבר שהוא סובב על לויתן נחש בריח שהוא הכלי עם האור הפנימי שבו, והוא מ"ש הרב במבו"ש שער ג' ח"א פ"ג כי כל אור מקיף הוא לעולם בחי' נוק' ובסוד נקבה תסובב גבר, ובה נעשה ונשלם תכלית פעולת הזכר שהוא האור פנימי, והרי נתבאר ענין אור המקיף שעיקרו הוא לסוד התכלית, וכ"ז הוא כן בכללות העולמות שהוא האור המקיף אשר לכל עולם בכלל וכן בפרטות האור מקיף אשר בכל פרצוף ופרצוף, כי יהיה העילוים בהתכלית, ממקיף למקיף, מפרטי לכללי, ומכללי לכללי עד האור המקיף הכללי העליון המקיף לקו שבו יושלם הכל לתכלית היותר אחרון, כי יזדכך אז הצמצום ג"כ שממנו הוא סוד העגולים ויתייחדו העגולים עם האור המקיף להעשות לאור אחד, והוא ע"פ מה שאמרנו בעגו"י ע"ב אות ל"ו שכל עצמות דעגולים הם נמשכים באמת ג"כ רק מאור המקיף ולכן הם סמוכים זה לזה

לעולם וכמו שמבואר שם עכ"ד שהאור המקיף מתפשט ועומד לעולם בתוך העגולים, וכן יזדככו לעתיד כל העגולים להעשות לאור אחד עם האור המקיף שבו ואז יתבטלו כל הצמצומים ויחזור לאור א"ס כמקדם:

והנה יש אור מקיף ישר ואור מקיף חוזר והאו"מ האחר הנה הוא נכנס בתחילה ג"כ בתוך הגוף וכלי ואח"כ הוא סר ויוצא ונשאר הוא ג"כ לעולם לאור מקיף לאותו הפרצוף כמו שמבואר בשער המקיפים ע"ש והנה ענינו הוא ג"כ ע"ד או"מ הישר אלא שהוא קטן ממנו הן בכמותו והן באיכותו כי מאחר שהוא נכנס מתחילה ג"כ הפנים הרי נתצמצם עי"ז אמנם אחר שיצא הרי הוא מאיר מעתה בלי צמצום והרי הוא מצומצם ואינו מצומצם, וכאשר נתמעט לפעמים כח הגוף והכלי ואין באור הפנימי להחיותו כי האור הפנימי אינו מחיה את הגוף רק כשהגוף הוא שלם כנ"ל אך ע"י איזה זכות ורחמים מחייהו הקב"ה ע"י אותו אור המקיף ונמשך חיותו אז בחוץ ממנו וחי בדרך נס והוא ע"י האו"מ האחר, ולפעמים כאשר שחסרון דהגוף הוא יותר גדול ואין כח גם בהאו"מ החוזר להחיותו משום שהרי הוא נתצמצם ג"כ כנ"ל אך ע"י רחמים גדולים או ע"י זכות אבות או איזה זכות גדול מעצמו הנה מחייהו הקב"ה לפעמים ג"כ ע"י האור המקיף הישר כנ"ל והוא נס יותר גדול, ועכ"פ הוא כי האו"מ האחר הוא מצומצם ואינו מצומצם והוא בבחי' ממוצע בין תכונת אור פנימי לתכונת אור מקיף הישר והוא ממוצע בין שניהם בכל ענייניו וממנו הוא כל האמצעיים אשר בין הגבול לבלתי גבול ונודע הוא כי האמצעיים אשר בין ב' הקצוות רבים הם, והם כולם מאור מקיף האחר, וכן ממנו הוא כל הנסים נסתרים אשר אנו משתמשים בזה הרבה מאד כי הרי ע"ז אנו חיים וקיימים בכל משך זמן גלותינו שכל התלאות ענינינו הן בכלל והן בפרט הם כולם עתה נסים נסתרים כנודע לכל בן דעת והם כולם ע"י או"מ האחר:

והנה על אלו הב' מיני מקיפים הנה עליהם אמר הקב"ה למשרע"ה השמות אהי"ה אשר אהי"ה כי אהי"ה הראשון הוא על אור מקיף הישר ואהי"ה הב' הוא על אור מקיף האחר כי שניהם הוא עיקר גילויים רק לעתיד שיתגלה כ"א מאו"מ שבו לאו"מ האחר שבו ומשם לאו"מ הישר שבו, ועכ"ז הרי אמרנו כי או"מ האחר הוא שולט גם עתה כי ממנו הוא כל הנסים הנסתרים שאנו משתמשים בהם גם עתה והנו שאמר הקב"ה למשרע"ה אהי"ה אשר אהי"ה והכוונה הוא שהגם שעיקרו הוא רק אהי"ה לעתיד אנא זמין לאתגלייא והוא אור המקיף הישר שכל עיקרו הוא רק לעתיד עכ"ז הנה מאותו הבחי' ג"כ אהי"ה עמהם עכ"פ בכל ימי עולם כולו ור"ל גם קודם עת התיקון שהוא בכל משך זמן גלותם והוא או"מ החוזר שהוא שולט ומאיר גם עתה תמיד והנו שאמר אהי"ה אשר אהי"ה כי מאהי"ה הא' שהוא אור מקיף הישר שעיקר גילויו הוא רק לעתיד הנה ממנו נמשך האור מקיף האחר שהוא אהי"ה הב' שהוא מאיר גם עתה עכ"פ והנו שאמר אשר אהי"ה ור"ל שבזה אהיה עמהם לעולם, והבטיחנו הקב"ה להתנהג עמנו בנסים נסתרים לעולם, אמנם באותו העת שהוא בזמן גאולת מצרים אשר אז היה שולט האו"מ הישר עצמו והיו הנסים גלוים לא היו צריכים אז להשתמש באהי"ה הב' שהוא או"מ האחר ולכך אזר ואמר כה תאמר לבני ישראל אהי"ה שלחני אליכם ואהי"ה הזה הוא אהי"ה הא' שהוא או"מ הישר והודיע להם כי עמהם יתנהג באו"מ הישר עצמו ובנסים גלוים שכן היה הנהגת כל דור המדבר וכן היה מתגלה לעת הצורך מאז ולהלאה ג"כ עד עת החורבן שהיה ג"כ המה נסים גלוים כל זמן שבית המקדש היה קים אך בכל משך זמן הגלות אנו משתמשים רק באו"מ האחר שהוא אהי"ה הב' ונמשך התלאות ענינינו עתה בנסים נסתרים תמיד, אמנם עיקר גילויו דאור מקיף האחר שהוא אהי"ה הב' הוא ג"כ רק על עת התיקון דלעתיד כי הוא ממוצע בין אור הפנימי שהוא יסוד ההנהגה הקבועה של עתה לבין אור מקיף הישר שהוא יסוד כל ההנהגה דלעתיד וע"י אור מקיף האחר יתעלה המציאות ממדרגתם של עתה למדרגת התיקון כי על ידו יתייחד האור פנימי גופה עם אור מקיף הישר להיות לאור אחד ונמצא שגם אור מקיף החוזר הוא ג"כ עיקרו רק על עת התיקון:

וזהו הענין מה שלא נמצא בכל התורה השמות אהי"ה רק פעם אחד כי הם עיקרם רק על לעתיד, ולא הודיעם אלא בתחלת גילויו ית"ש לישראל, שידעו מרב טוב הצפון להם ומכוונתו ית"ש אשר עמהם ויידעו שעיקר תקוות חמדת ישראל הוא רק על לעתיד אבל כל הנהגת ישראל עתה הוא נעלם והוא ע"ד שכתוב ירמיה כ"ט כי אנכי ידעתי את המחשבות אשר אנכי חושב עליכם נאום ה' מחשבות שלום ולא לרעה (ר"ל שגם כל הרעות הוא רק) לתת לכם אחרית ותקוה, והרי הוא כל הנהגתו ית"ש אשר עם ישראל נעלם ועל זה הכוונה הודיעם מתחילה מהשמות אהי"ה שעיקר גילויו באור פניו ית"ש לישראל הוא רק לעתיד וכנז', ומדברינו תבין מה שנמצא בספרים סגולה להתפלל בעת הצורך בהשמות אהי"ה אשר אהי"ה, כי הב' נמשך מהא' כנז' והרי הבטיחנו הקב"ה להשתמש עמנו באור הנסיי לעולם עכ"פ ולכן טוב הוא לזכור אותן ולהתפלל בהם בעת צרה רחמ"ל כדי לעורר אותן עלינו לעשות עמנו נס לטובה, והרי נתבאר לנו בכ"ז כל מה שהעיר הרח"ו ז"ל בענין אור פנימי ואו"מ הישר ואו"מ החוזר ענינם ושורשם, וע' עוד בזה לקמן בעקודים פ"ב ושם בדברינו אות ח':

[ב] שם בהגהה שניה דמהרח"ו ז"ל, ענין חיצוניות ופנימיות כו' כו', הגהה זו אין מקומה כאן אלא לקמן בשער דרושי פנימיות וחיצוניות ומבואר שם עיקר דבריו בזה וכן ברוב דרושי ע"ח, ובספר שמן ששון כאן מציין את מקומם על כל דיבור ודיבור אחד הוא, כי מ"ש ענין חיצוניות ופנימיות כו' הוא בשער פנימי' וחיצו' דרוש א' ושם סוף דרוש י' ובכ"מ שם ובמוחין פ"א ובשער הכללים פ"ב ועוד בכ"מ, ומ"ש כי גם במוחין יש י' ספי', ע' דרושי הצלם דרוש ג' ובפנימי' וחיצוני' דרוש ט' ובכ"מ, ומ"ש שהאחור והאמצע שניהם נקראו חיצוניות, ע' פרצופים סוף דרוש א' ובפנימי' וחיצוני' דרוש א' ודרוש ט', ומ"ש שהחיצונית אין בו דעת כלל, ע' מוחין דקטנות פ' א' ב' ובפנימי' וחיצוני' דרוש ח' ט', ומ"ש כי מוחין דעיבור ויניקה הם אלהי"ם ונמשכין כו', ע' מוחין דקטנות פ"א ופ"ג ובהג"ה פ"י ובמוחין פ"ח ובפנימי' וחיצו' דרוש י' ובכ"מ:

[ג] הן חיצונית הכלי יותר מעולה מפנימית הכלי, וכן כתב ג"כ בשער עקודים פ"ב ובפנימית וחיצונית ריש דרוש י', אמנם הדבר צריך ביאור כי מרוב הדרושים משמע שהפנימית הם גם מעיקרן יותר גדול ומעולה הרבה מהחיצוניות, ע' לעיל עגולי' ע"ד וכן במלכים פ"ד בדה"מ והנה, וכן הוא נודע שכל חיצונית הוא מסוד הצמצום, וכל העביות והדינין וכן הקליפות הם לעולם רק בהאחוריים שהוא היותר חיצונית, והוא נודע ופשוט, וא"כ איך אפשר להעלות על הדעת ולומר שהחיצונית הם מעיקרן יותר מעולה מהפנימית, ועשר קדושות שבארץ ישראל תוכיח, וכן הד' יסודות ארמ"ע הרי כל יסוד שהוא יותר חיצון הוא יותר עב ויותר קטן במעלה, וכן עיבור יניקה ומוחין שהם חיצון אמצעי ופנימי, וע' לקמן שער הפרצופים, וכן עור בשר גידין עצמות שהם מבחי' עסמ"ב כמ"ש בפרקי הצלם רפ"ב, וכן מוח לב כבד שהם כלים לנר"ן, ומכ"ז מוכח שכל פנימי הוא יותר מעולה גם משורשו ועיקרו, אך פשוט הדבר שאין כוונת הרב על צורת החיצונית כמו שהיא עתה לפנינו אלא כוונתו הוא רק שיש בחי' אחת בהחיצונית שהוא יותר מעולה מהפנימית וכן אמר הרב בדרושי פנימית וחיצונית דרוש ד' זה לשונו וכבר ידעת כי בערך אחד החיצוניות גדול מהפנימיות לכן שם ב"ן לעתיד יהיה גדול משם מ"ה עכ"ל הרי אמר בפירוש שהוא רק בערך אחד, ופשטות הכוונה הוא כי החיצונית הוא שורשו, שהרי גידולו של כל דבר הוא ממטה למעלה מחיצונית לפנימית והחיצונית הוא שורשו ועיקרו שעליו הוא עומד ומתקיים והוא המושא של כל מציאות וזו ועל ידו מקבל תמיד כל תוספת שלימותו, וכאשר נכרת משורשו שהוא גידולו הראשון דקטנותו וחיצוניותו

אשר עליו מתגדל הרי הוא מתבטל תיכף ואין לו קיום עוד בעולמו, וכמו שנודע שבנין האדם שהוא ע"י עיבור יניקה ומוחין וחלקי העיבור הרי הוא היותר חיצונית שבו כמבואר לקמן בשער הפרצופים ועכ"ז הנה הוא העיקר אשר רק עליו מתקיים, וכל הפנימית והשלימות שבא אח"כ הנה הגם שכל מה שהוא יותר שלימות הוא יותר מעלה, עכ"ז הנה תליית קיומו העיקרי הוא תלוי הכל ביותר, במה שבא בו ראשון ראשון שהוא היותר חיצונית שבו, והחומר והצורה אשר בהטיפה הזרעית דמלך אבא שהוא התחלה הראשונה לכל והוא היותר חיצוני לכל כמ"ש בשער המוחין פ"ה עכ"ז הנה בו תלוי כל האדם וממנו יקום בתחיית המתים כמו שנתבאר בשער טנת"א פ"ה אות מ"ו ובפקודים פ"ה אות י"ז ע"ש, והרי לנו עכ"פ כי יש בחי' אחת בהחיצונית שהוא יותר מעולה והוא משום שהוא שורשו והעיקרי שבו, והוא לא יחסר בו לעולם כמ"ש בשער המלכים פ"ז:

אמנם עדיין הדבר צריך ביאור כי מאחר שהחיצונית היותר ראשון הם באמת קטן במעלה מכל מה שלאחריו א"כ למה סידר המאציל ית"ש, שבו יהא תלוי קיומו ועיקרו הלא יותר היה ראוי שיהא קיומו ועיקרו תלוי רק במה שהוא היותר שלימות שבו שהוא היותר פנימי שבו כי הרי רק בזה תלוי מעלת האדם, וזולתו הרי מותר האדם מן הבהמה אין, ועוד כי הרי בדברי הרב מבואר שישנו באמת בחי' אחת בהחיצונית שהוא בו יותר מעולה אף מהפנימית וכמו שאמר כי עכ"ז יש לו השוואות עם האור המקיף היותר מעולה וכמו שמפרש והולך, וא"כ הרי קשה כל מה שהקשינו כי הרי הוא להורה דבר שאי אפשר:

אך עומק הענין בזה הוא כי הרי נודע שהאדם הוא תכלית הבריאה כולה והוא סוף כוונת כל הבריאה, וכמ"ש בראשית בשביל ישראל שנקרא ראשית, ואמרו ב"ר פ"א מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר והוא סוף מעשה אשר במחשבה תחילה, וכן נודע הוא שכוונת הבריאה אשר בשביל האדם הוא רק על מציאותו שבעוה"ז כי בהיותו בבחי' נשמה שהוא יותר גדול משרפי מעלה אינו מוסיף ואינו גורע במעשיו כלום לעיקר כוונת הבריאה, והרי היה כוונת הבריאה להתתקן רק בהיותו בגוף בעוה"ז כי ע"י מתקן כל העולם כולו עמו, וירד האדם וכן התורה וכן שכינתו יתברך בעוה"ז, שהיא האחרונה לכולם והחיצונית לכולם, כדי לתקן כל החיצונית על ידם, ולא עוד אלא שבזה תלוי שלימות התיקון של כל העליונים ג"כ כידוע בסוד העבודה צורך גבוה, שע"י העבודה שהאדם עובד להקב"ה בהיותו בגוף בעוה"ז בכל התורה והמצוה המלובשים בנושאי שבעוה"ז, הנה מתקן ע"י באצילות ג"כ, והרי תלוי גם שלימות התיקון דאצילות רק בעוה"ז שהיא היותר חיצוני לכולם, ועל זה היתה כוונת הבריאה וכמו שאמרו בשביל התורה שנקרא ראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית והרי היה כוונת תכלית כל המציאות על החיצונית שבה, וכן עומד בה אותו הכוונה אשר ממנו ית"ש תמיד, והוא סוד מאמרם ז"ל ב"ר פ' י"ט סי' ז' עיקר שכינה בתחתונים היתה כי עליה הוא תכלית הכוונה כנ"ז וכן הוא עומד שם אותו הכוונה והרצון תמיד וכמאמרם ז"ל שמות רבה פ"ב לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי וכן נאמר והיו עיני ולבי שם כל הימים והוא אור רצונו ית"ש על כוונת תכליתה שעומד בה תמיד, ונודע הוא כי כל חיצונית ועביות הוא מסוד הצמצום והנה נשאר רשימו מאור א"ס שבתחילה בהצמצום והוא אור רצונו שעומד בה לכוונת תכליתה והוא ע"ד שכינתו ית"ש שעומד בתחתונים תמיד, ונודע הוא כי הרצון הוא בכתר כמ"ש הגר"א בתיקונים ריש תיקון ה' וכל אור הפנימי הוא רק מחכמה ולמטה שמשם הוא שירותא והתחלה דכל פרצוף וכן הוא התחלת השם כי הכתר הוא נעלם כמ"ש בזוה"ק בראשית ל"א רע"ב, ועיקר אור הכתר הוא אור מקיף כישר העומד בתוך העגולים שהם מסוד הצמצום והוא עומד שם. אע"פ שאין לו השוואות עמהם כי הוא אור הנסיי אשר הוא אין צריך לאמצעיים והוא משתתף עם כל לסבב את כולם לרצונו כנ"ל אות ה' וכן הוא מתפשט ועומד בתוך החיצוניות כולם לצורך כוונת תכליתם כנ"ל אלא שהוא בהעלם גדול נורא מאד אבל הוא עומד בכולם עכ"פ כנ"ז, וזהו שאמר הרב כי בערך אחד הוה החיצונית גדול מהפנימית ומעולה ממנו ולכן עומד הוא סמוך וקרוב לאור מקיף המעולה, כי כל מציאת החיצוניות נמשך מהעגולים אשר האור מקיף עומד בתוכם וכן מתפשט הארתו ג"כ בכל מציאות דהחיצוניות והם בערך זה מעולה וגדול מהפנימית ולכן עומד החיצוניות סמוך להמקיף לעולם:

והרי לנו כי מעלת החיצונית על הפנימית הנה הוא משום שעיקר התיקון תלוי בהם והגם שהיא יותר מעובה ויותר גס אך היא הנותנת כי בשביל זה נעשה תלוי בה תיקון הכל כי בה הוא כל הנסיונות וכל העבודה היותר קשה ולכן הוא ג"כ עיקר שכינתו בתחתונים כדי להיות להם סיוע ועזר להתיקון וכן לכך נאמר ג"כ והיו עיני ולבי שם כל הימים כי כל רצונו ית"ש הוא על התיקון דהעוה"ז ובה שוכן אור רצונו תמיד, וכן הוא בכל חיצונית נגד הפנימית שבו, והרי ממילא הוא יש לכל חיצונית מעלה ג"כ על הפנימית משום אור רצונו ית"ש השוכן שם ביותר וזהו ג"כ הענין מה שיסד המאציל ית"ש שהחיצונית הוא היסוד והשורש הראשון של כל מציאות וכנ"ל והוא משום שעליו היה עיקר הכוונה ובו תלוי כל התיקון:

וזהו ג"כ עומק הטעם מה שהאור מקיף עומד לעולם בתוך העגולים כמ"ש לעיל בענ"ג ענף ד', משום שהעגולים הרי הם בבחי' הגלגלים והד' יסודות ארמ"ע אשר מהם הוא החומר הראשון והצורה הראשונה של כל מציאות, והוא העביות והיותר חיצונית שבו, ושורשם הוא מסוד הצמצום, וכבר אמרנו כי האור המקיף עיקרו הוא על הכוונה התכליתית דהטוב הצפון שבתיקון העתיד, ולכן עומד הוא בתוך העגולים, שהם שורש כל העביות והחיצוניות דהגוף והכלי של כל פרצוף, משום שהרי בהם תלוי כל התיקון כנ"ז ולכן עומד הוא בתוכם כי הוא שכרם ותכלית פעולתם שכשיתוקנו הם יגלה להם טובו, ור"ל שגילויו הוא תלוי בתיקונם כי לפי ערך תיקונם כן יהיה גילויו והרי הוא תלוי בהם ולכן עומד בתוכם דוקא, וכן מטעם זה הוא עומד ג"כ סמוך וקרוב להמציאות העיקרי דהחיצונית של כל פרצוף וכמו שאמר הרב בענינינו:

אמנם הוא כי הגם שאמרנו שהוא תלוי בהם כי גילויו הוא לפי ערך תיקונם עכ"ז הנה האמת הוא שהוא שולט עליהם ומסבב אותם תמיד להכוונה התכליתית אם ברצון אם באונס ור"ל כי מוכרח הוא שיתוקנו עכ"פ ע"פ סוד הדברים שכתבנו בהקדו"ש שער ו' ובספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף י"ז י"ח ע"ש, ועכ"ז הנה מסבב אותם האור המקיף תמיד להכוונה התכליתית וכנ"ל אות ה' ויתגלה להם בכל אורו לעתיד לבא עכ"פ ויזכו כולם לכל טוב הצפון, והרי נתבאר לנו כי בערך אחד הוה החיצונית יותר גדול כי בה תלוי כל התיקון ועליו היה עיקר הכוונה וכן בה שוכן בהעלם אור רצונו ית"ש תמיד שהוא אור הכתר משא"כ הפנימית היא רק מחכמה ולמטה כנ"ז וזהו שאמרו ג"כ כי מתחילת ברייתו של עולם עיקר שכינה בתחתונים היתה, והרי נמצא כי הגם שכל חלקי החיצוניות הם יותר עבה וגם והם יותר גרוע עכ"ז הנה בבחי' אחת הם יותר גדול ויותר מעולה מהפנימית ודי בזה כעת, אמנם הנה העיקר בזה הוא סוד עמוק ובסוד הגבורות שהם בשרשן מעולים מהחסדים אך נצמצמו וירדו למטה והם בצמצום אחר צמצום ותלוי בהם כל התיקון וכן בהם הוא כל טוב הצפון:

שער סדר אצילות בקצור פרק א'

[א] **ואינו** נוגע ודבוק זולתי בעולם אצי' לבד ולא בבי"ע, הנה לעיל בענ"ג ענף ד' אמר כי הקו דא"ס הוא נמשך ומתפשט עד כל סיום רגלי א"ק ולקמן פ"ב אמר כי רגלי קומת א"ק המלבים את א"ס הוא מגיע עד סיום כל הד' עולמות אבי"ע וכן הוא

מבואר ג"כ בכל סדר ההתלבשות אשר לעיל בעגו"י ענ"ד כמ' כי רגלי א"ק הם נוקבים ויורדים מתחת כל העולמות אבי"ע כולן והם מגיעים עד אלאי התחתונים דעגולי עתיק וא"כ הרי מאחר שהקו דא"ס הוא מתלבש בכל אורך כולו דא"ק עד סוף רגליו והוא עומד בפנימיותם הרי נמצא ממילא כי מגיע הקו דא"ס ג"כ עד סוף כל הבי"ע וא"כ הרי איך אמר הרב כאן כי הקו דא"ס אינו נוגע בבי"ע, הרי הוא נוקב ויורד בכולן ומתפשט ונמשך גם מתחתיהם עוד הרבה, ואין לומר שכוונתו הוא על הקו עצמו בלתי התלבשות כי הרי כל מה שמתפשט הנה הוא רק ע"י התלבשות ברגלי א"ק אבל הוא עצמו הרי אינו נוגע בהם כי רגלי א"ק אשר הוא מתלבש בתוכם הם מפסיקים ביניהם, דא"כ הרי הוא אינו נוגע גם באצילות ג"כ כי התפשטותו באצילות הוא ג"כ לעולם רק ע"י התלבשות ברגלי א"ק ומה הפרש הוא בין אצילות לבי"ע, אמנם הכוונה הוא כי הנה כל התפשטות דרגלי א"ק עם הקו דא"ס שבתוכם שמתפשטים בהעולמות בי"ע, הנה הוא רק ע"י מסכים, וכמו שמבואר בדברי הרב למטה בפרק זה וכן הוא לקמן בשער דרושי אבי"ע ובשער סדר אבי"ע בכמה מקומות שם, שיש מסך ומחיצה בין אצילות לבריאה ובין בריאה ליצירה ובין יצירה לעשיה, ואמר בשער דרושי אבי"ע פי"ג, כי כל אור העובר דרך מסך אינו עצמות האור ממש אלא רק תולדתו ועל כן נקרא משם ואילך בשם בריאה חדשה ואינו מכלל עולם אצילות וזהו ההפרש שביניהם (ר"ל ע"י זה מובדל כל עולם התחתון מהעליון שעליו ולא כ"א נשם בפ"ע זה לשם בריאה וזה לשם יצירה וזה לשם עשיה) עכ"ל, וזהו מה שאמר הרב בענינינו כי בחי' א"ס המוקף שהוא הקו דא"ס, הוא אינו נוגע ודבוק זולתי בעולם האצילות אבל לא בהעולמות בי"ע כי באצי' הוא מתלבש בלתי מסך ומאיר שם הוא עצמו אבל בבי"ע הוא מתפשט שם רק ע"י מסכים אשר בין כ"א ואחד ואינו האור עצמו אלא רק תולדתו, והגם שגם באצי' הנה יש פרסא בין הא"ק להאצילי' שמפסיק ביניהם כמבואר לקמן בדרושי נקודות פ"ב ובנודע, אך הפרסא הנה הוא אינו כמו מסך ויש ביניהם חילוק גדול [והעיקר הוא כי הפרסא עצמה הנה היא ג"כ אלהות גמור ובנודע כי עד סוף האצי' מתייחד אור א"ס בכולם והם הכל אלהות משא"כ מסוף האצילות ולמטה] וכמו שבארנו בארוכה בזה בספר הכללים כלל י"ט ענ"ד ע"ש שבארנו ב' חילוקים בין מציאת הפרסא למציאת המסכים אשר בין כל עולם ועולם שמהאצי' ולמטה ואינו נקרא הפרסא בשם מסך כלל אלא שנחשב שהאצי' מקבל את האור דהקו דא"ס מא"ק עצמו בלתי מסך ומתייחד גם עיקר האור דהקו באצי' עכ"פ משא"כ העולמות בי"ע שהם מקבלים מהאצי' אלא רק דרך מסכים ואינם מקבלים האור עצמו אלא רק תולדתו וכנז' וזהו שאמר שהקו דא"ס אינו נוגע ודבוק זולתי בעולם אצי' ולא בבי"ע אמנם עכ"ז הנה הגם שהאמת הוא שהאצי' מקבל גם מעיקר האור דהקו עצמו עכ"ז הנה הוא רק ע"י ההתלבשות בהא"ק ועל ידו דוקא אבל האור דהקו עצמו בלתי התלבשות כלל הנה הוא רק בהא"ק לבד וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל כ' וכ"א ושם כלל י' ע"ש:

[ב] **אך** בחי' המקיף דבוק ונוגע בכל הד' עולמות אבי"ע, הנה לעיל בעגו"י ענ"ב אמר שגם העיגול הראשון שהוא הכתר דא"ק הוא ג"כ בלתי מתדבק אל האור המקיף דא"ס וכאן אמר שהוא דבוק ונוגע גם בכל העולמות אבי"ע, אמנם הכוונה הוא ע"פ דברינו אשר אמרנו לעיל שער השתלשלות ענ"ג אות א' כי כל ענין פעולת האורות המקיפים אשר הם. נמשכים ממקיף למקיף עד אור א"ס המקיף הנה עיקר תועלתם ופעולתם הוא לתכלית העתיד והוא הענין כל הכבשי דרחמנא הנעלמים בההנהגה כי הם כולם מהנהגתו הנעלמה ית"ש המנהיג את הכל תמיד לכוונת תכלית האחרון וכן מזה הוא ג"כ כל ענין הנסים הנגלים כי הם כולם מהנהגתו הנעלמה ית"ש אשר לצורך תכלית האחרון והנה כל תכלית ההנהגה הזה הגם שהוא היפך הטבע והוא שולל את כל החוקים גבוליים שבה עכ"ז הנה הוא עושה את כל פעולותיו גם בעת שהטבע קיים ואינו שולל אותה אלא במקום הילוכו לבד וע"ד שכתוב ולכל בני ישראל היה אור במושבותם גם במושבותם של מצרים שבכל מקום שהיה ישראל נכנס היה האור נכנס עמו כמ"ש בשמו"ר פי"ד סי' ג' והרי היה נוקב האור בתוך החשך והיו נוגעים ודבוקים זב"ז כן הוא עד"ז כל תהלוכות הנסים כולם שהם עומדים בתוך הטבע עצמה ועושים את פעולתם גם בעת שהטבע קיים והטבע מקיפם והם נוקבים בתוכה והרי הם נוגעים ודבוקים זב"ז וזהו שאמר כי הא"ס המקיף הוא נוגע ודבוק בכל הד' עולמות אבי"ע כי הוא נמשך בהם עצמם גם בהיותם על עמדם ועושה את פעולתו גם בתוך הטבע עצמה, והוא במה שאמר לעיל בעגו"י ענף ב' ג' שהגם שעיקר האור הנמשך מא"ס להעולמות הנה הוא רק דרך הקו עכ"ז גם מא"ס המקיף נמשך להעולמות הארה תמיד והארה הזה הרי אמרנו כי הנה הוא כל הנהגתו הנעלמה וכל הכבשי דרחמנא והנסים נגלים שכ"ז הוא כדי להוליך תמיד את כל המציאות כולו להכונה תכליתית וכנז', והרי לנו עכ"פ כי נמשך בהעולמות תמיד הארת א"ס המקיף ג"כ, ועל זה אמר הרב כאן כי ההארה אשר נמשך מא"ס המקיף הנה הוא נוגע ודבוק בכל העולמות אבי"ע ור"ל שאינו מבטל את העולמות ממדרגתם כלל אלא שמאיר ועושה את פעולתו גם בהיות כל העולמות כולם בעביותם וחומריותם וטבעם והגם שכל הארתו הוא רק אור א"ס היפך כל כח דגבול ומדה והיה צריך שיתבטל בסבתו כל תכונת הטבע לגמרי עכ"ז הנה הם הן גבורותיו ונוראותיו שמעמיד את הטבע על תכונתה ועכ"ז הנה הוא עושה את כוונתו ופעולתו שהוא הפכו והוא כמו שאמר קדוש ה' בשיר היחוד ליום ג' ובהיות הכל אתה בכל, משא"כ אור א"ס המוקף שהוא הקו דאור א"ס אשר ממנו נמשך ונעשה כל המציאות דהעולמות כולם בכל כח המצומצם והמציאות וממנו הוא כל הנהגת הטבע שהוא כל החוקים גבוליים שבהם הנה מתצמצם אור הקו בכל עולם ועולם לפי ערך עביותה הצריך אליה ומסתיים אור הקו העיקרי בסוף אצי' לגמרי ולא נמשך ממנו בהעולמות בי"ע אלא רק תולדות הארה לבד ממנו ועי"ז נעשו נבראים נוצרים נעשים וכנ"ל אות א' מדברי הרב שער דרושי אבי"ע פי"ג וא"כ נמצא שאור הקו העיקרי אינו נוגע עצמותו בהעולמות בי"ע כלל דאם שהיה נוגע עמהם והיה מאיר עצמותו בהם לא היה באפשרי לצאת עביותם כלל כי הוא שולל כל עביות וכל גבול ומדה (עי' דברינו לעיל בעגו"י סענ"ג עש"מ) ולכך הולך אור הקו להתצמצם בדוקא שלא יתראה בהם כלל וזהו שאמר כי אור הקו דא"ס אינו נוגע ודבוק זולתי עד סוף אצי' כי משם ואילך נתצמצם ואינו מתראה עוד הוא עצמו כלל אבל הארת דאור א"ס המקיף הוא אינו כן אלא שהוא מתראה בכולם ונוגע ודבוק בהם גם בהיותם בכל שפל מדרגתם התחתונה כי כן הן גבורותיו ית"ש שאין מבטלים זה את זה ועושה היפך הטבע גם בתוך הטבע גופה באין מונע והוא משום כי בזה הנה הוא מנהיג גם את כל הטבע עצמה וכל כח הנעלום שבהעולמות לכוונה התכליתית והוא הנהגתו הנעלמת שבהם וכנז':

[ג] **הנקרא** ראיה שמיעה ריח דיבור הנזכר בתיקונים תיקון ע' דף קכ"א (והוא בתיקונים הנדפס עם ביאור הגר"א בווילנא תרכ"ז קמ"א ע"א), אמנם המעיין בתיקונים שם יראה ששם קאי רק על ז"א דאצילות וכמו שמבואר בהאד"ר דף קל"ז וקל"ח עי' שם ושם, אך כוונת הרב הוא רק לדוגמא כי כמו שהוא בז"א דאצי' כן הוא ג"כ למעלה למעלה כי בכל עולם יש כל הבחי' כולם אלא שבכ"א הוא לפי ערכו וכנודע, ומ"ש שמיעה ריח דיבור הוא בא"ק העולמות דאח"פ שהם כללות העולם דעקודים, ומ"ש ראיה אין הכוונה על האורות הנקודות שיצאו מהעינים (עי' עגו"י ענ"א אות ד) אלא עיקר הכוונה הוא על האורות העליונים דהראיה אשר למעלה מהעקודים והם עליון נורא מאד וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן א' ב' ע"ש:

[ד] **כי** האצי' לגבי א"ק כהעשיה לגבי העולמות, כי כמו שהעולמות

אבי"ע הם כולם כללות הד' אותיות דשם הוי' ב"ה י' אצי' ה' בריאה ו' יצירה ה' תתאה עשיה והם כולם כללות קומה אחת והעשיה הוא תכליתם ותשלום ההוייה שבכולם וכמו שבארנו בספר הכללים כלל פ"ז ענף י"א וגם כלל ס' באורכה כן הוא באצי' לגבי הא"ק אשר הוא כללות כל העולמות דא"ס (וכמ"ש בשעריי עכ"ע אות כ"ח שנכללו כל העולמות דא"ס בא"ק) הנה כולל הוא את האצילות עמו ג"כ בהקלה התחתון שלו והוה האצי' קומה אחת עם הא"ק והוא תכלית כל העולמות כולם דא"ס כי כל גילויין הקודמים אשר בכל העולמות דא"ס ובא"ק (שהוא כללות כולם וכו') הנה הוא רק לצורך האצי' ובאצילות נשלם כוונת כל הגילוים הקודמים שהם כולם רק בשבילה והיא שלם העשיה שלהם שהוא גמר תיקונם ותכליתם ועי' עוד בזה לקמן פ"ב אות ד':

[ה] **וחכמה** הנ"ל נתלבשה במלכות דא"ק, אבל שאר הספי' שבו אשר מהחכמה עד המלכות שבהם בינה וז"ק הנה הם לא התפשטו אלא למעלה לבד שעבר האור דרך הם אבל לא התלבש בהם להיות לנש' אלא שהיה מקבל האצי' האור דא"ס מהמלכות דא"ק רק דרך התלבשות החכמה שבו לבד וכמו שמבואר כ"ז לקמן בשער מ"ז שהוא שער סדר אבי"ע פ"ב ע"ש (ועי' עוד בספר אילימה להרמ"ק ז"ל דף ל' ע"ד:

[ו] **והיה** זה כדי לקשר א"ק בעולם האצי' ר"ל כי לכך ירדו הז"ת דהמלכות דהא"ק בעולם האצי' ונשארו ועומדים שם לעולם כדי לקשר את הא"ק באצי':

[ז] **ועד"ז** בכל עולם ועולם כמו שיתבאר בעה"י, הנה יש בזה מקום עיון ובאור כי הרי בכמה מקומות מבואר שרק המלכו' דמלכו' של המלכו' דהעליון רק הוא אשר יורד מהעליון ומתלבש בהתחתון ועי' למטה אות י"ג ואות כ"ג ושם יתבאר בעה"י:

[ח] **של** ד' ימי בראשית הם נתלבשו כו' (מלת של ט"ס ובספרים אחרים ליתא) ר"ל בז"ת דהמלכות דא"ק הם הז' הראשונים אשר מהם נעשה הכל ולכן נקראו ז' ימי בראשית כי הם השבעה ימים הראשונים אשר בהם עשה ה' את השמים ואת הארץ וכל צבאיהם אשר בכל הד' עולמות אבי"ע ומה שנקראו הז"ת בשם ימים הוא, ע"ש הכתוב ויקרא אלהים לאור יום כי רק בהם נתגלה המאציל ית"ש להאיר על ידיהם והם ז' ימים המאירים בתוצאות כל המציאות כולו כי רק בהם נברא הכל כמ"ש הרב בשעה"א רפ"ה וכנודע והם הז' ימי בראשית ונקרא הז"ת דמלכו' דא"ק בשם ז' ימים העתיקים משום שהם מהמלכו' דא"ק שאין קדמון קדמותו כי הוא הגילוי הראשון והשורש הראשון לכל סוד צלם דמות אדם שהוא כל המציאות כולו דכל העולמות כולם אשר הם כולם בבחי' פרצוף אדם כנודע:

[ט] **כי** ראשונה כלולה מב', כי כל פרצוף אדם הוא רק הז"ת ר"ל שגם הראש הוא ג"כ רק מהז"ת (וכמ"ש הרב [illegible] פ"ז) והעיקר הוא כי הרישא שהוא הגלגלתא הנה הוא מהחכמה עלאה שהיא בינה וכמ"ש בתיקונים תיקון י"ט ל"ז א' ור"ל שהוא מהז"ת דבינה המתפשט ומתייחד עם הז"ת ונכללת עמו ונחשב מכלל הז"ת והג"ר הם בתוכה והרי נמצא כי הראש שהיא הראשונה דהז"ת דגופא הנה היא כלולה מהג"ר אמנם הוא כי הג"ר העיקריים הנה הם עומדים באמת לעולם למעלה ואינם מתפשטים ומתלבשים בהראש אלא רק הארתם לבד אך עכ"פ הוא כי הארת הג"ר מתלבש בהראש והרי הוה הראש שהיא הראשונה מהז"ת כלולה מהארת הג"ר וכ"ז הוא כמו שאמר כאן שהג"ר דמלכות דא"ק הם נשארים במקומם שהוא בא"ק עצמו ורק הז"ת שלה מתלבש באצי' אלא שהראשון דהז"ת היא כלולה מהג"ר ור"ל מהארתם לבד כי עיקרם הרי נשארים למעלה והנה אמנם דע כי אותן הג' ראשונים שאמר כאן שהם נשארים במקומן הנה הם הג' נקודות העליונות אשר הם למעלה מאצי' ומהם הוא י"ג והם הי"ג מכילן דרחמי כמ"ש בתשובות הגאונים (הובא בפרדס שער האצילות פ"ח), ואלו הג' עליונות הם סוד הרדל"א המבואר לקמן בשער עתיק, וכן הז"ת דהמלכות שאמר שהם נקראו עתיק יומין הנה הוא בבחי' פרצוף גמור, והוא נקרא בשם אין לגודל העלמתו, ואותן הרדל"א והאין, הם הג' רישין עלאין שבכתר והא"א הוא הראש השלישי כי ג' רישין הן ושלשתן הם הכתר הכללי דאצי', ואלו הג' רישין הם נקראין ג"כ בשם אפס אין א"א אמנם הראש הג' הנה הוא נעלם מאד, ונחשב הוא למעלה ומתחיל עיקר הכתר הכללי רק מהרישא דאין והם הג' רישין אין וא"א, אמנם נחלקים גם הם לג', כי רישא דאין נחשב לשניים, וכמבואר לקמן בשער א"א פ"ג, והו שאמר כאן כי הראשונה כלולה מב' שהם הג"ר, ועי"ז הנה נחשב רישא דאין גופה לשניים, והבן כ"ז:

[י] **עי"ד** היכל ק"ק שכולל ג', כמבואר באורכה לקמן בשער כסא הכבוד ע"ש:

[יא] **וגם** הוא מתפשט בנה"י אחרונות דאצי' ר"ל שעיקרו דעתיק הוא מתלבש ברישא דא"א ובכ"ז הנה הוא מתפשט ג"כ בכל הא"א כולו וכמו שמבואר כ"ז בהדיא לקמן בשער א"א פ"ז והנה הא"א הנה הוא מתלבש בכל האצי' כולו עד סופו ממש כי הוא הנשמה דאצילות וכמ"ש בשער הכללים ספ"ט ובשער המקיפים פ"ג ובכ"מ והו שאמר כי העתיק מתפשט גם בנה"י אחרונות דהאצי' ור"ל ע"י א"א שמתלבש בו העתיק בכולו והנה וכן אמר בנסירה פ"ט כי אין עתיק מתפשט אלא בהתלבשות א"א, ויותר נראה שמ"ש וגם הוא מתפשט כו' ר"ל על הא"א שהגם שהוא רק הכתר דאצי' עכ"ז הנה הוא מתפשט גם בהנה"י אחרונות דהאצי' וכ"ז ור"ל וא"כ הרי ממילא הוא שהעתיק אשר נעשה נשמה לא"א כמ"ש לעיל בסמוך הנה ממילא הוא שהוא מלובש ג"כ בכל האצי' כולו ע"י הא"א והכ"ל וכ"ז פשוט הוא:

[יב] **הז"ת** שלו לבדו ע"ד הנ"ל ונקראו או"א, הנה במה שאמר ע"ד הנ"ל, הרי מבואר כוונתו שהוא רק על הז"ת דהמלכות דהא"א ע"ד שאמר לעיל בא"א שהוא מלביש על הז"ת דהמלכות דהא"ק, אמנם הנה להאורה הרי הוא היפך ממה שמבואר לקמן ברוב הדרושים והוא נודע ומפורסם שהתלבשות או"א על א"א עיקרן הוא על החג"ת שלו והוא מהגרון עד הטבור אלא שהאשר מתפשטים או"א בהנה"י שלהם להתלבש בהזו"ן אשר הם מהטבור דא"א עד סופו אז נמצא ממילא שמתלבשים או"א את הא"א על כל הז"ת כולן שבו וא"כ הרי איך אמר כאן שהתלבשות או"א על הא"א הנה הוא ג"כ רק ע"ד שאמר לעיל בהעתיק המתלבש בא"א שהוא רק הז"ת דהמלכות דא"ק הלא עיקר ההתלבשות דאו"א על א"א הנה הוא למעלה הרבה שהוא על החג"ת שבו והוא מהגרון עד הטבור שבו, אמנם דע כי בעיקר הענין דהתלבשות או"א את הא"א על החג"ת שבו וכמ' הנה יש בזה דברים עמוקים וארוכים ובארנו אותם בספר הכללים כלל פ' באר היטיב ע"ש והעיקר בזה הוא כמו שכתב כאן ועפ"י מה שנודע כי עתיק וא"א הם שניהם רק בחי' פרצוף אחד כי הם השני בחי' שבכתר כי בכל ספי' יש שני בחי', בכתר הוא עתיק וא"א, בחכמה הוא אבא וישס"ם, בבינה הוא אימא ותבונה, ובז"א ישראל ויעקב, ובנוק' לאה ורחל, כנודע וכל פרצוף כללי הנה הוא באמת רק מהז"ת דהמלכה של הפרצוף כללי דהעליון ורק על זה הנה הוא מלביש כל תחתון להעליון וכמו שאמר כאן לעיל בהעתיק המתלבש בו א"א שהוא רק מהז"ת דמלכו' דא"ק ומה שאו"א הם מלבישים לא"א על החג"ת שבו הנה הוא באמת ג"כ רק את הז"ת דהמלכה דהכתר הכללי כי החג"ת דא"א עם האו"א ענין אחד הם אלא שזה פנימי וזה חיצוני וכמו שבארנו שם באורכה כ"ז ע"ש ותמצא נחת, ועי' עוד בכל דברינו בזה ג"כ למטה בסמוך:

[יג] **וזו"א** כו' מלבישים לאו"א את ז"ת שלהן, גם בכאן יש להאורה לתמוה הרבה כי הרי נודע הוא ברוב הדרושים שהזו"ן אינם מלבישים לאו"א אלא רק הנה"י שלהם לבד כי עיקרן דאו"א הנה מקומם הוא מהגרון עד הטבור דא"א שהוא עד הפרסא שבו ושם הם מסתיימים אך לצורך הזו"ן אשר הם עומדים מהפרסא דא"א ולמטה עד סוף רגליו הנה מתפשטים האו"א ג"כ בהנה"י שלהם למטה מהפרסא ומתלבשים בהזו"ן ומלבישים

הזו"ן את הנה"י דא"א עם הנה"י דא"א אשר בתוך הנה"י דא"א (כמ"ש בפע"ח שער התפילין פ"ד ובשער הכוונות ראש השנה דרוש ד' לי"ב ספ"א) וא"כ הרי מלבושים הזו"ן רק על הנה"י דא"א ולא על החג"ת שלהם ואיך אמר כאן שהז"א מלביש לכל הז"ת דא"א ואין לומר כמו שתירץ הרמ"ז ז"ל בהגהות ע"ח כאן שהכוונה הוא על הגדלות ב' דז"א שאז עולה ומלביש על החג"ת דא"א ע"ש כי הרי בענין העלייה הנה יש עליות רבות ועולה לפעמים גם בחב"ד דא"א כגון במוסף לחש דשבת ובחזרה עולין גם בכתר דא"א ובמנחה גם בדיקנא עלאה דא"א וכנודע ואם נאמר שהרב מדבר על עת עלייתן הרי יש עליות רבות ואז מלבושים הזו"ן גם על הג"ר דא"א אך העיקר בזה הוא כי לעולם הוא כאשר עולים הזו"ן הנה אז עולים האו"א ג"כ וכן עולה גם א"א וכנודע ונמצא כי באמת ובדיוק הנה מלביש הזו"ן לעולם רק על הנה"י לבד דהא"א כי כל המוחין והגדלות שמקבלים הנה אינם מקבלים לעולם אלא רק מהנה"י דהא"א וכנודע ואין כאן המקום להאריך בזה וא"כ הרי איך אמר כאן שמלבישים על כל הז"ת אך האמת הוא כי כאן מוכיח הדברים שמה שאמר שמלביש על הז"ת דא"א כוונתו הוא רק על הז"ת דהמלכות דא"א ועד"ז שאמר לעיל בהעתיק שהוא הז"ת דהמלכות דא"ק כי הרי בזה הולך כל סגנון דבריו מתחילתן עד סופן שמשמיענו ומלמדינו שסדר אחד הוא בכל ההתלבשות כולם שכל תחתון הוא מלביש להעליון שעליו רק על הז"ת דהמלכות שבו, אמנם גם בזה קשה כי הרי ברוב דרושי ע"ח מבואר שמלביש הז"א לא"א על כל הנה"י שלהם ממש וכנ"ל ואיך אמר כאן שההתלבשות כולם הוא רק על הז"ת דהמלכו' דהעליון, ועוד כי הרי במבו"ש שע"ג ח"ב פ"א משמע בהדיא שההתלבשות כל הפרצופים זב"ז הוא בכל הז"ת כולם ממש שכל תחתון מלביש על כל הז"ת ממש דהעליון ואמר שם כי אין מתגלה מכל פרצו' רק רישיה בלבד כי אין פרצו' שאין בו כללות הי"ס ומתלבשים תוך פרצו' אחר בבחי' גופא לבד [והרישין הם מגולין] וכן השני בשליש' כו' ואמר שם עוד [כי ע"י שמתלבש כל עליון בהתחתון בהז"ת שבו הנה נמצא כי] כל הרישין הם זה למטה מזה מצטיירים כולם יחד פרצו' אחד הכולל כל האצי' בכללות עכ"ל וכן אמר ג"כ שם שע"ג ח"ג פ"ד ע"ש וכן הוא מבואר ג"כ בע"ח שער הולדת או"א רפ"ד ע"ש ועוד הרי גם כאן בעניננו אמר הרב למטה בסמוך אכן יתפרדו בראשם זה למעלה מזה כו' ואמר עוד למטה כי אין ניכר מכ"א מהם כי אם הראשים אכן גופם מתלבשים אלו תוך אלו ואינם ניכרים רק בחי' ראשיהם וכ"ז הוא כמ"ש במבו"ש הנז' כי אין מתגלה מכל פרצו' רק רישא בלבד וא"כ הרי הוא סותר את עצמו מניה וביה שמתחילה אמר שאין מתלבש מהעליון בהתחתון אלא רק הז"ת דהמלכו' שלו והרי עומד כל פרצו' עליון כולו מגולה והוא כולו למעלה מהתחתון ואח"כ מסיק ואומר שאין מתפרדים אלא בראשם ויהיה רק ראשם מגולה וכל הגופות שהם הז"ת הם מתלבשים כל עליון בהתחתון והרי לנו כמה סתירות ומבוכות בענין ההתלבשות כי בכ"מ מבואר שרק המלכו' דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון וכמ"ש כאן לעיל וכן בא"א ספ"ט ובמוחין דצלם ספ"ד ע"ש ובכמה מקומות מבואר שכל הנה"י כולם דהעליון מתלבש בהתחתון וכמ"ש בנקודות פ"ב ובשער הפרצופים דרוש ה' ד' ובכמה מקומות מבואר שכל הז"ת דהעליון הם מתלבשים בהתחתון וכנ"ל. אך הוא כדבר אשר הקדמנו ואמרנו לעיל בעגרי ענף ד' אות י"ד שכל ענין ההתלבשות דהפרצופים זה בתוך זה המוזכר בדברי האריז"ל הנה הכוונה הוא רק על בחי' כח והארה הנמשך בעת הזווג מכל עליון שהוא בבחי' או"א להתחתון שהוא בבחי' זו"ן אליו לצורך הולדת דהתחתון ואותו הכח וההארה הוא מהמלכו' דמלכו' דהעליון היא אשר מתלבש ועומד בתוך התחתון לעולם והוא תמצית דגוף ונפש דהא"א הנמשך בהטיפה הזרעית לצורך הולד ונותנים בו חלק מגופם ונפשם והוא אשר מתלבש ועומד בו לעולם וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בשער המוחין ספ"ה ושם פ' ו' ז' ח' י"ב, והוא הוא ההתלבשות העיקרי מכל עליון בהתחתון המוזכר בכל דברי האריז"ל והנה עיקר אותו הכח וההארה הוא נמשך מהמלכות דהעליון והוא הז"ת דהמלכו' המתלבש בכל תחתון מהעליון אשר אמר הרב לעיל בהתלבשות הא"ק בהכתר דאצילות וכן הוא בכל ההתלבשות כולם, ואמר הרב לקמן פ"ב שאין הכוונה על הז"ת ממש דהמלכו' אלא רק כל הארתם לבד והוא בחי' המלכו' הב' שאמר הרב במוחין דצלם ספ"ד שרק המלכו' הב' דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון אמנם הגילוי דאותו הכח וההארה הנה הוא נעשה בהנה"י דהעליון כי הם המקום שמוציאים מ"ן לזווג ולדק כנודע וזהו מ"ש בכ"מ ג"כ שהנה"י דהעליון מתלבש בהתחתון, ובאמת הנה נמשך אותו הכח וההארה וכל הטיפה הזרעית כולה מכל הקומה כולו דהעליון וכידוע בסוד אמ"ר וקי"ב בדרושי מ"ן דרוש ה' וכן בהולדת או"א פ' א' ב' ג' ד' ובכ"מ אמנם הוא כי הנה הג"ר דהעליון באשר שגם בהפרצו' העליון עצמו הנה עיקרם הם בו ג"כ רק מלמעלה שהוא מהפרצו' העליון אשר עליו וכנ"ל אות ט' וכנודע לכן לא ניכרו הם ר"ל הכח וההארה הנמשך מהם ג"כ, בהפרצו' התחתון מאומה וזהו שאמר הרב כי הרישין הם מגולין שהם אינן מתלבשים בהתחתון והוא משום שלא ניכרו הם בהתחתון כלל והרי הוא הרישין כ"א במדרגה בפ"ע ונבדלו הפרצופים במדרגתם זה מזה רק בבחי' הרישין שלהם כי הרי רק שם ניכר מדרגת כ"א ושם הוא כל עליון גבוה במעלה מהתחתון וזהו שאמר שהרישין הם מגולין ואינם מתלבשים זב"ז משא"כ החג"ת שהם הגוף דהתחתון הנה ניכר הכח וההארה הנמשך מהם בהטיפה הזרעית היטב ג"כ וזהו שאמר הרב בכ"מ שכל הז"ת כולן דהעליון הם מתלבש בהתחתון כי הרי יש ממש וניכר בהכח וההארה הנמשך מהעליון להתלבש בהתחתון מכל הז"ת כולן דהעליון אמנם עיקר מה שנשלם ונגמר לצורך התחתון הנה הוא רק בהנה"י ועיקר מה שיורד ומתלבש הנה הוא רק מהז"ת דהמלכות וזהו מה שנמצא בדברי הרב מאמרים שונים בזה כי לפעמים אמר שכל הז"ת כולן מתלבשין ולפעמים אמר שהנה"י מתלבשין ולפעמיה אמר כי רק הז"ת דהמלכו' ורק ההארה מהם הוא אשר מתלבש הנה כולם הם דברי א"ח אמת כי כולם ישנם אלא שכ"א הוא לפי ערכו וכנז', ועי' עוד בזה מ"ש בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כ"ג סימן ג' והרי מתבאר לנו עכ"פ כי עיקר מה שמתלבש מהעליון בהתחתון הנה הוא רק הכח וההארה לבד מהעליון אבל עיקרו דכל פרצוף הוא כ"א בפ"ע וכמו שכתבנו כ"ז בעגרי' עכ"ד וכן בדברינו בדע"ה ובספר הכללים בכמה וכ"מ וזכור הקדמה זו כי בזה תעמוד על כמה עיקרים בדברי האריז"ל וכמו שתראה בדברינו:

[יד] **וכל** קוה הוא צורת ו', כי הרי"ק שהם חג"ת נה"י הנה כ"א הוא בצורת ו', ומ"ש ו' פעמים ו' גימטר' אלה, כי כ"א מהו' הוא כלול מכולם ולכן הם ו' פעמים ו' והם נקראים אל"ה משום שהם הניגלים כי כל הגילוי הוא בהרי"ק כנודע, ומ"ש ובהם מתלבש הבינה הנקרא מ"י, כי היא עתיקא דקיימא לשאלה, ונקרא מ"י שהוא רק בשאלה לבד כי נשאר השאלה באין תשובה משום שעלמותה הוא נעלם וכל השאלה שבה הוא רק ע"י הרי"ק שיצא ממנה כי הם הניגלים, ושניהם נעשה אלהי"ם מ"י ברא אל"ה, וכוונתו בכ"ז הוא על דברי הזוה"ק בהקדמת זוהר בראשית דף א' ע"ב ע"ש:

[טו] **ובעת** הזווג שוב היא אליו פב"פ, עי' לקמן שער מיעוט הירח פ"א שמבאר שם שישנו בזה ז' בחי' וכנודע ומבואר ברוב הדרושים ומ"ש ח"א הוא ו"ק כו' עם שהוא בעצמו י"ס. עי' שער המלכים פ"ב שם מבואר בארוכה:

[טז] **כד** אתתקן אפיק ע' נהורין דלהטין מיניה מתיקונוי ואינון נהורין מיניה מתנהרין ומתלהטין ואזלין ומתפשטין לכל עיבר כבוצינא דאתפשטין מיניה נהורין לכל עיבר ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבון למינדע לון לא שכיח אלא בוצינא בלחודוי כך

הוא עתיקא קדישא בוצינא עלאה סתימא דכל סתימין ולא שכיח בר איהו נהורין דמתפשטן דמתגליין וטמירין ואינון אקרון שמא קדישא ובג"כ כולא חד עכ"ל האדר"ז רפ"ח ע"א, ועי' בדברי האריז"ל בשער א"א פ"ב וכן במאמרי רשב"י בפי' אד"ז שמפרש הנהורין הללו על הט"ס דא"א ע"ש אמנם הגר"א ז"ל בתז"ח דף י"א ע"ד מפרש אותן על הט"ס דאצילות אמנם שניהם לא ביארו אלא סיגנון המאמר בכלל ולא ביארו אותו בפרטיות לזאת נבאר אותו פרטי כל דיבור ודיבור שבו באופן שיסתכל כוונת שניהם כי אלו ואלו הם דברי א"ח:

והנה מ"ש כד אתתקן ר"ל כאשר נתלבש עתיק בא"א כמ"ש הרב כאן לעיל זה נקרא תיקון משום שאי אפשר לקבל אורו אלא ע"י שנתלבש בא"א וכן כל ההתלבשות וצמצומים נקראו תיקונים כי ע"י זה יש אפשרות לקבל אורו וכן כאשר נתקן א"א בהני תיקונים דגלגלתא ובי"ג תיקוני דיקנא ונקראים כולם תיקונים משום שנתמעט האור ע"י זה ואפשר מעתה לקבלם:

אפיק ט' נהורין, הם הנהורין דהט"ס דאצי' אשר מהחכמה ולמטה והם כל חלקי הכתר שהוא א"א המתלבש באו"א וזו"ן כי הוא חיות דכל האצילות והם נקראים נהורין כי למעלה מזה שהוא הא"א עצמו והוא הכתר הנה הוא נעלם כי א"א עצמו הנה הוא נקרא ג"כ בשם א"ס וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' ד' קמ"א ע"ב מוחא סתימאה אתקרי א"ס (וכן הוא ברע"מ פנחס רכ"ה ספי' דכתר א"ס אתקרי ועי' רע"מ פ' בא מ"ב ע"ב) אבל כל חלקיו המתפשט ומתלבש בהט"ס דאצילות ומתייחד בהם הם נקראים נהורין כי הם מתגלים ע"י האצילות ונקראו מעתה כל הט' ספי' דאצי' ע"י יחודו בהם בשם נהורין כי הרי הם כללות כל אותיות דהשם הוי"ה ב"ה (וכמו שמסיק ואומר ואינון איקרון שמא קדישא) אשר בו הוא הגילוי ולכן נקראים הם נהורין והם הנהורין שאמר, ומ"ש נהורין דלהטין כי הנה הט"ס דאצילות הנה יש להם שני בחי' אחד הויית עצמותם ר"ל מציאת האצילות גופה ואחד פעולתם הנמשך מהם מה שהם פועלים בעולמות הנבראים במציאותם ובהנהגתם ועל בחי' עצמותם אמר ט' נהורין ועל בחי' פעולתם אמר דלהטין כי מילת להט הוא נופל על ההארה הנמשך מהאש האור זוהר אורו המתפשט למרחוק, ועי' במזרחי על פסוק להט החרב המתהפכת שאמר שם כי הלהט הוא מקרה ואין בו קיום בעצמו ע"ש והוא כל העולמות הנבראים שהם מחודשים לגמרי ועומדים רק ע"י זוהר אור דאצילות:

ואמר מיניה מתיקונוי, כי כל הנהורין דהט"ס הם כולן כלולין בא"א שהוא הא"ס והם יוצאין ממנו כי א"א שהוא הא"ס הוא הכתר והוא השורש אשר כולם כלולין בו והם יוצאין ממנו ע"י התיקונים הנז' שהם הז' תיקוני הגלגלתא והי"ג ת"ד כי בהתיקונים נתמעט האור שאין יוצאין משם אלא רק דרך חלונות ונקבים דקים שהם נקבי העין והאוזן וחוטם פה וכן דרך צנורות השערות דהגימין והדיקנא ועי"ז יש יכולת לקבלם וזהו שאמר דלהטין מיניה מתיקונוי כי הם מתפשטים ויוצאין ממנו ע"י התקונים שהוא אחר שנתמעט האור בהם ואפשר מעתה לקבלם:

ואינון נהורין, דהט"ס הנ', מיניה מתנהרין ומתלהטין ואזלין ומתפשטין, הד' לשונות הללו הוא כנגד הד' עולמות אבי"ע כי באצי' אשר שם הוא עיקר האור לכן אמר מתנהרין, אך עולם הבריאה אשר שם הוא רק תולדות האור כי הוא רק מהתולדות הי' אורות דאצילות כמ"ש לקמן בשער סדר אבי"ע פ"א לכן אמר מתלהטין שהוא רק זוהר האור לבד וכמ' אך היצירה שהוא רק תולדות האור דהבריאה שיוצא ההארה משם והולך ונעשה מזה ג"כ הי"ס דיצירה לכן אמר ואזלין, וכנגד העשיה אשר הוא רק תולדות האור דהיצירה אמר ומתפשטין ור"ל שמתפשט גם למרחוק כי מתפשט תולדות האור דהיצירה ג"כ ונעשה מזה הי"ס דהעשיה:

ואמר ומתפשטין לכל עיבר, ר"ל ע"ד סוד הכתוב ואתה מחיה את כולם ואמרו ואתה מהו"כ, וכמ"ש יוצר אור ובורא רע כי התפשט האור להמציא גם את כל הסטרא אחרא כולה כמו שהיא משום צורך הבחירה והעונש כנודע אמנם בהם עומד האור רק מחוץ להם ומאיר להם רק מרחוק כי אין קודש מתערב בחול וכמ"ש בשער המלכים פ"י והוא מהזוה"ק פ' יתרו ס"ט ע"א בסטרא אחרא אית נהירו דקיק חד דנהיר סחרניה כד"א ונוגה לו סביב. כו' ע"ש אך עכ"פ הוא כי כולם הם רק ממנו ית"ש ומהארת האור הנז' זהו שאמר ומתפשטין לכל עיבר:

כבוצינא דמתפשטין מיניה נהורין לכל עיבר ר"ל זה ללמדינו על עולם היחוד הנהורין דאצילות בא"ס כי כמו שהוא בנר שמתפשטין ממנה קוי וגלולי אור לכל הצדדים והנה הם מיוחדים עם עצם אור הנר ממש כי הרי הם מתפשטין רק ממנו כן הוא כל אור דאצילות הנה הוא רק מאור דא"ס עצמו המתפשט ומתלבש באצילות כהנשמה בהגוף וכל הפועל באצילות וכל הפעולה הנמשך משם בהעולמות בי"ע הנה הוא רק מאור א"ס עצמו כי הוא נעשה עם כל האצילות לאחד ממש ונמשך הפעולה ממנו ע"י האצילות ע"ד שנמשך פעולת הנשמה ע"י הגוף וכמו שהגוף נעשה עם הנשמה לאחד והוא כולו חי כן נעשה האצילות עם האור שבתוכו לאחד והוא כולו אור אלו"ה והנה כל האצילות בכללו השם יהו"ה ב"ה וכמו שמסיק האדר"ז כאן ואמר ואינון איקרון שמא קדישא והוא השם דא"ס אשר מתגלה בהשם הזה ע"י יחודו באצילות (ועי' דברינו בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' בארוכה וכן בספר הכללים כלל ח' ענף ד' ע"ש:

ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבון למנדע לון לא שכיח אלא בוצינא בלחודי, כי כל הקוי ועמודי אור והזוהר והתנוצצות אינם נראים אלא למרחוק כי מקרוב הם מתבטלים בעצם אור הנר עצמו ואינו נראה אלא רק עיקר אור הנר לבד:

כך הוא עתיקא קדישא בוצינא עלאה סתימאה דכל סתימין, אמר ג' לשונות והכוונה הוא כי מ"ש עתיקא קדישא ר"ל על א"א ומ"ש בוצינא עלאה ר"ל על רדל"א ומ"ש סתימאה דכל סתימין ר"ל על כללות כל הא"ק עצמו, ויותר נראה שהכוונה הוא על הג' רישין א"א אי"ן רדל"א שהם הרישין דאצילות ומהם הוא כל הגילוי דהנהורין דאצילות, ולא שכיח בר איהו נהורין דמתפשטן דמתגליין, כי אין שום גילוי אלא רק לאחר שנתפשטו הנהורין משם ונתלבשו ונתייחדו בהט' ספי' דאצילות אז נתגלה שמו וקדושתו ואין גילוי לו אלא רק מרחוק וע"ד שכתוב (ירמיה ל"א) מרחוק ה' נראה לי אבל מקודם לזה אין גילוי לו כלל הגם שאותן הנהורין הנה הם באמת רק מאורו עצמו אך מאחר שנתרחקו ממקורן אז נתגלו וזהו שאמר דמתפשטן דמתגליין:

ואמר דמתפשטן דמתגליין וטמירין ואינון אקרון שמא קדישא, כי אלו הנהורין הם נתפשטו באצילות ונתגלו שם ונתלבשו בהי' ספירן דאצילות כהנשמה בתוך הגוף וזהו שאמר דמתפשטן דמתגליין וטמירין ואלו הי' ספי' הם השם הוי"ה ב"ה כי ע"י שנתלבש בהספי' נתגלה להקרא בשם ונקרא מעתה כל כללות הי"ס בשם הוי"ה ב"ה מצד עולם יחודו בהם ונעשה הוא והם כולו חד כי כבר אמרנו כי כל אלו הנהורין אשר נתגלו להקרא בשם הנה הם התפשטות אורו עצמו וזהו שמסיק האדר"ז ואומר ובג"כ כולא חד ור"ל שהשם הוי"ה ב"ה שהוא האצי' הוא כולו חד עם אור א"ס כי אור א"ס ע"י התפשטותו והתלבשו באצי' נתגלה להקרא בשמא קדישא וכשאנו מכוונים להשם הוי"ה ב"ה הנה קאי הכוונה על עצם אור א"ס אשר נתגלה בהנהורין ע"י האצילות להקרא בשם זה והוא אלהינו ולו אנחנו:

ועיקר כוונת אד"ז מ"ש דמתגליין וטמירין הוא ע"ד שאמר באדר"ז שם רפ"ט א' שמא קדישא סתים וגליא ההוא דסתים לקבליה דעתיקא קדישא סתימא דכלא וההוא דאתגליא בגין דתליא בז"א כו' וכן בזוה"ק פ' נשא קמ"ז ע"ב אמר ר' שמעון תאנא בצניעותא דספרא שמא קדישא אתגלייא ואתכסייא כו' אמר ר' יהודה ואפי' ההוא דאתגלייא אתכסיא באתוון אחרנין בגין ההוא טמירא דטמירין בגו ע"ש ור"ל משום שהשם הוי"ה

ב"ה הוא שמו של א"ס עצמו וכמו שאמרנו שנתגלה להקרא בשם הזה ע"י התלבשו באצי' ולכן הוא נעלם ג"כ ואי אפשר להזכירו אלא רק באתוון אחרנין שהוא השם אדנ"י משום שכל גילויו הוא רק ע"י המלכות שהיא השם אדנ"י כנודע, ולפ"ז יהיה עיקר הכוונה מ"ש וטמירין שהם טמירין מהבי"ע כי אינו מתגלה שם אלא רק ע"י המלכות דאצילות והוא גילויו אשר ע"י שם אדנ"י כי כל גילויו ית"ש אשר בהעולמות בי"ע הנה הוא רק מצד פעולותיו וכן בקבלת העבודה מברואיו שהוא כל התורה והמצוה אבל עצמותו ית"ש הרי הוא נעלם בתכלית ההעלם והנה הם הב' שמות הוי"ה אדנ"י כי הוראת השם הוי"ה ב"ה הוא על עצמותו ית"ש שהוא היה הוה ויהיה או מגלה קיום כמ"ש הגר"א בא"ח סימן ה' וכ"ז הוא על עצמותו ית"ש ולכן השם הוי"ה הוא נעלם וכל גילויו הוא רק ע"י שם אדנ"י שהוראתו הוא אדון הכל והכל שלו כי הוא הממציא ומנהיג אותם כולם וכן שהוא אדון לנו בציווי עבודתינו אליו שהוא כל התורה והמצוה והרי נמצא שכל גילויו בהעולמות בי"ע הוא רק בשם אדנ"י ולא נתגלה אלינו השם הוי"ה ב"ה אלא רק ע"י שם אדנ"י וזה שאמר דמתגליין וטמירין כי הוא טמיר מצד עצמו ומתגלה מצד מעשיו וכן קאי על בחי' אור עצמותו שהם הנהורין הנז' דמתגליין באצי' וטמירין בבי"ע וכנז' :

והנה מה שאמר האד"ז בהמשל הבוצינא דאתפשטין מיניה נהורין לכל עיבר כו' כך הוא עתיקא קדישא כו' לכאורה הרי מסיק הנמשל בהיפך מהמשל כי בהבוצינא שהוא הנר הרי אמר כד יקרבון למנדע לון לא שכיח אלא בוצינא בלחודוי אבל בהנמשל הרי מסיק להיפך דלא שכיח בר אינון נהורין דמתפשטין מיניה, אך הכוונה הוא כי עיקר המשל אשר אמר הנה הוא רק ללמדינו על הנהורין דמתפשטין שהם מעצם האור העיקרי עצמו וזהו שאמר כי כמו שהוא באור הנר שמתנוצץ זוהרי האור למרחוק ונראין להעומד מרחוק כאלו יש בהאור דהנר קוי ועמודי אור אך כשמתקרב להנר אז יראה שכל הקוין ועמודי אור שראה בתחילה הנה הוא רק משום שלא ראה אז את כל עצם האור גופה כמו שהוא מחמת ריחוקו ולא נראה לו אלא רק זוהרו אבל כשעומד אצל הנר עצמו הרי מתבטל זוהרו בעיקרו משום שהוא ממנו גופה כי אין הזוהר בהאור מקרה בו אלא שהוא עצם בו שהאור גופה הוא המאיר, והזוהר הנראה ממנו למרחוק הנה הוא בחי' חלק קטן מעצם איכות האור ואורתו ולכן כשעומד מקרוב לא שייך אז לראות זוהרו מאחר שרואה אז כל כללות האור כולו כן אנו למדין עד"ז בהנמשל שהם הנהורין הנז' כי הנה הם ג"כ מאור א"ס ממש כי כל הנהורין שמתגלה ממנו באצילות הנה הוא רק משום שאי אפשר לראות אותו עצמו משום שהוא סתימא דכל סתימין ולא נראה אלא רק זוהרו לחוד והוא אחר שנתעלם בהג' רישין ונתפשט וירד מהא' להב' ומהב' להג' וגם מהג' נתפשט ונתעלם בהב' תיקוני דגלגלתא ובהכל הנימין והרי"ג ת"ד ואחר שנתפשט בכל המיעוטים כללו ונתרחק וירד משם ולהלאה אז נתגלה הזוהרי אור ממנו והם הם נהורין המתלבשים בהי' ספי' דאצילות אשר מאחר הכתר ולמטה והם אשר מתפשטים ומתגליין וטמירין באצילות והרי נעשה כל גילויו באצילות רק באלו הנהורין לבד אשר הם רק זוהרי אור ממנו אחר שנתרחק ונתעלם אבל עכ"פ הוא כי כל הזוהר הזה שהם כל הנהורין האמורים הנה הם רק מאורו עצמו והנ"ל בהמשל מאור הנר אלא שאי אפשר לראות ולהתגלה ממנו גם באצי' אלא רק אותן הנהורין לבד ומ"ש כבוצינא כו' כד יקרבון למינדע לון לא שכיח אלא בוצינא בלחודוי הוא ללמדינו מזה על הנהורין דמתפשטין שהם ממנו עצמו, ע"כ מה שנוגע לביאור המאמר דהאד"ז, והנה הביא הרב את דברי האד"ז הללו להורות לנו על התלבשות א"ס באצי' ויחודו בהם ואיך שכל אור דאצי' הוא רק ממנו עצמו :

[יז] **כי** אין ניכר מכ"א מהם כי אם הראשים, כי רק בזה נבדלו במדרגותיהם זה מזה וכנ"ל אות י"ג אבל עכ"ז הנה הם מקושרים זב"ז בבחי' נפש שמתלבשים זה בזה ומתייחדים עי"ז כל המדרגות כולם בבחי' פרצוף אחד וכמ"ש במבו"ש שע"ב ח"ב פ"א כי מצטיירים כל הרישין זה למטה מזה כולם יחד פרצוף אחד וכנ"ל שם :

[יח] **לכן** יכנוס באד"ה כאינו בבחי' ראשים, והוא מ"ש באד"ז רפ"ט ע"ב כמה דעתיקא קדישא תלת רישין מתעטרן ביה הכי כלא בתלת רישין וכד אתנהרן תליין כלהו דא בדא בתלת רישין תרין מתרין סטרין וחד דכליל לון, וע' כ"ז לקמן בשער א"א פ"ט עיקר הדברים בכ"ז ע"ש :

[יט] **כ"א** כלול מרמ"ח אברים, ע' שער פרקי הצלם ושם פ"ו ובשער הכלים פ"ג במ"ק שם ע' שם ושם ותמצא מבואר ענין הרמ"ח :

[כ] **אכן** בערך הוי"ה הכולל נמצא כו' ע' באורכה כ"ז בשער דרושי אבי"ע פ' א' ב' :

[כא] **ואחר** זה נשלם תוך הא"ס בבחי' פנימיותו הנ"ל, מ"ש פנימיותו ר"ל פנימיותו דהאצילות וכמ"ש לעיל שהתוך דא"ס מתלבש בהחכמה דא"ק והחכמה דא"ק בהמלכות דא"ק ואלו הג' מתלבשים תוך האצי' והרי מתפשט ומתלבש התוך דא"ס בפנימית האצי' ובספרים אחרים יש בזה נ"א ואחר זה נשלם הארת והתלבשות הא"ס בבחי' הפנימיות הנ"ל ואז נתעבה האור כו' והוא יותר נכון :

[כב] **ואז** נתעבה האור ונעשה שם מסך, ע' לקמן שער דרושי אבי"ע פ' י"ג ופ' י"ד ובשער סדר אבי"ע פ"ב ופ"ד שם מבואר כל ענין המסכים מה שהם ומהיכן שנעשו באור היושר והנה מבואר שם כי כל אור העובר דרך המסך אינו עצמות האור ממש אלא רק תולדתו וע"כ נשתנה משם ולהלאה שאינם אלהות כלל ונעשו נבראים נוצרים נעשים וע"ש בסדר אבי"ע פ"א ובכ"מ שם, והענין הוא כי מאחר האצילות ולמטה הנה אין אורו מתייחד עמהם להעשות חד עמהם אלא רק שמחיה אותם ומקיימם ומנהיגם אבל לא נעשו חד עמו ח"ו והוא ג"כ ע"ד הנשמה עם הגוף שהגם שנעשה הגוף ע"י הנשמה כולו חי עכ"ז הרי נשאר הגוף לעולם על תכונתו שהוא לעולם רק בשר גידין ועצמות ואינה נשתנה מהותו כלל כן הוא כל העולמות בי"ע שהגם שהקב"ה הוא מחייה אותם ומקיימם ומנהיגם וכל מציאותם וקיומם וחיותם הוא רק ממנו ית"ש ע"י שהוא מאיר להם בבחי' נשמה לנשמה כמ"ש בזוה"ק פ' בהר קי"ט ב' ופ' וירא קי"ג ב' עכ"ז הנה לא נעשו חד עמו ח"ו אלא עומדים לעולם על תכונתם שהם רק נבראים נוצרים נעשים :

[כג] **ודרך** המסך ירדה שם המלכו' דאצי' ז"ת שבה כו' כו', והנה הולך ומבאר הרב כאן כי הז"ת דהמלכות דכל עולם עליון יורדים ומתלבשים בהעולם התחתון ונעשים שם לבחי' עתיק יומין והוא ע"ד שאמר לעיל שהז"ת דהמלכו' דא"ק נעשו לעתיק יומין באצילות וכן אמר לעיל ועד"ז הוא בכל עולם ועולם וכנ"ל אות ד' אמנם לקמן פ"ג אמר הרב שאין הכוונה על הז"ת ממש אלא רק על הארתם לבד שרק הארת הז"ת דהמלכו' דא"ק הם אשר יורדים למטה באצילות ונעשה שם מהם בחי' העתיק יומין אבל עצמות הז"ת דהמלכו' הם נשארים לעולם למעלה רק ניצוצי אורם הם היורדים להתלבש באצי' כו' וכן יהיה הכוונה בכל בחי' הז"ת דהמלכו' דכל עולם עליון היורד בהתחתון שאמר כאן יהיה הכוונה בכולם ג"כ רק על הארתם וניצוצי אורם לבד וכן הוא מבואר בשער כסא הכבוד ספ"א שאמר שם ומזה תבין כי כל העולמות הם בסדר אחד כי כמו שתנה"י דבינה הם מוחין דז"א כן תנה"י דז"א הם מוחין דנוקבא וכן תנה"י דמלכו' דאצילות הם מוחין דבריאה והנה נתבאר שאין עצמן נעשים מוחין למטה בבריאה אלא רק האורות שלהם ור"ל הארתם לבד וכן אמר שם לעיל מזה ואל תאמר כי תנה"י עצמן דמלכו' דאצי' הם עצמן נעשים מוחין למטה רק מהם מאירין ד' אורות הנ"ל (ור"ל שהם הארתם לבד) והם היורדין למטה כו' ע"ש וכ"ז הוא ע"פ דבריו שאמר בשער א"א ספ"ח וספ"ט ובמוסף דצלם ספ"ד ובפרטי עו"ש ספ"ד שרק המלכות דמלכו' של המלכו' דאצי' (והוא המלכות הב' ממנה הוא אשר) מתלבש בבריאה וכן בכל ספירה וספירה כן כו' ע"ש

והכוונה הוא על ההארה הנ' שהוא בחי' המלכות הנ' שאמר, והוא פשוט וברור בכוונתו כאן שכל מה שאמר הז"ת דהמלכות ר"ל על הארתם לבד שרק זהו מה שיורד מכל עליון לתחתון לצורך ההתהוות והאצילות דהתחתון ואין ענין כאן למיעוט הירח אשר אז ירדה נקודת המלכות עצמה למטה וכן לירידתה בעת הפגם שאז יורדת בכל כללותה וכמ"ש בשער סדר אבי"ע פ"ז ובשער כסא הכבוד פ"ב וכן בכוונת קדיש בפע"ח ובשעה"כ וכמו שהקשו וטרחו המפרשים בכ"ז אך אין קושיא כלל כי כאן אינו מדבר אלא רק מה שנוגע לעיקר מציאת העולמות והשתלשלותם זה מזה וכמו שהיה בתחילת הבריאה ולצורך זה אין יורד מעליון לתחתון אלא רק האור המתפשט מהם ולא הם עצמם וכנז' וכן אמר בפירוש בכסא הכבוד פ"ב ע"ש וכן הוא ג"כ בספר שמן ששון כאן אות ס' ואות ס"ז ע"ש, וכ"ז הוא ע"פ עומק הכוונה אשר כתבנו בזה לעיל אות י"ג ע"ש ודע זה:

[כד] **גם** הבינה דאצילות נתלבשה אור ז"ת שלה במלכות דא"א כו' כו', והנה מבואר כאן כי העתיק יומין דא"א הוא מהתלבשות דאור א"ס בהחכמה ומלכות דא"ק, והעתיק יומין דבריאה הוא מהתלבשות דאור א"ס בהבינה ומלכות דאצי' והעתיק יומין דהיצירה הוא ע"י ז"א דאצי' והמלכות דבריאה, והעתיק יומין דהעשי' הוא ע"י המלכות דאצילות והמלכות דיצירה ועי' עוד בשער סדר אבי"ע פ"ב שמבואר שם ג"כ ואמר כי הנה כל האצי' כולו הוא מקבל אור א"ס מהתלבשות בהחכמה דא"ק וע"י המלכות דא"ק וכל הבריאה כולה מקבל אור א"ס דרך המסך אשר בין אצי' לבריאה מהתלבשות בהבינה דאצי' וע"י המלכות דאצי' אמנם כל קבלת הבריאה הוא רק דרך המסך אשר בין אצי' לבריאה וכל היצירה כולו מקבל אור א"ס רק ע"י התלבשות גם בהז"א דבריאה [והוא זולת ההתלבשות אשר בז"א דאצי' שאמר כאן] וע"י המלכות דבריאה אמנם אינו מקבל אלא רק גם דרך המסך הנ' אשר בין בריאה ליצירה וכל העשיה כולה היא מקבל אור א"ס ע"י התלבשות גם בהמלכות דהיצירה וע"י המסך הנ' אשר גם בין היצירה להעשיה.

אמנם הגר"א ז"ל בספר יצירה פ"א משנה ו' מבאר הענין עוד יותר ואמר שם זה לשונו כי א"ס ע"י התלבשו בחכמה דא"ק האציל עשר ספי' שבאצילות ולכן הן כולן במחשבה לבד (שהם עומד כל הבריאה כולה רק בבחי' מחשבה ושם הוא המחשבה של העולמות בי"ע וכל האצילות הוא בחי' מציאת מחשבה (ועי' פרדס שער האצילות רפ"ג) וכן הוא השם הוי"ה ב"ה הוא רק בכוונה ובמחשבה, ועי' בדברי הרב בזה בסדר אבי"ע פ"ב) ונקראין ע"ש יו"ד שבהוי"ה וע"י התלבשו בבינה דא"ק וחזר ונתלבש בבינה דאצי' ברא עשר ספי' דבריאה ולכן נקרא ע"ש ה' שבשם וע"י התלבשו בז"ק דא"ק ודאצילות ודבריאה יצר עשר ספי' דיצירה ונקראו ע"ש וא"ו של השם וע"י התלבשו במלכו' דא"ק ודאצי' ודבריאה ויצירה עשה עשר ספי' דעשיה ולכן נקרא ע"ש ה' אחרונה של הוי"ה ב"ה עכ"ל הגר"א ז"ל ופשוט הוא שכן הוא ג"כ כוונת הרב ז"ל.

ומ"ש בינה מקננא בכורסיא כו' ז"א מקנן ביצירה כו' מלכות מקננא באופן, הוא בתיקונים תיקון ו' כ"ד רע"ב וכן בכ"מ:

[כח] **ובתוכם** מתלבש אור ו"ק דז"א דאצי' ונעשה בחי' עתיק יומין דיצירה כנ"ל. ומ"ש בנ"א דז"א דבריאה הוא כמ"ש לקמן בשער סדר אבי"ע פ"ב וכנ"ל והוא ג"כ אמת כי שניהם ישנם כי לצורך היצירה מתלבש אור הז"א דאצי' בתוך אור הז"א דבריאה וכנ"ל אות כ"ד אך עכ"ז כאן הנוסח היותר רצוי הוא דז"א דאצילות וכמו שמוכח למטה בסדר דהעשיה שאמר שם ובתוכם מלכות דאצילות כו' וא"כ הרי כאן בענין היצירה צ"ל לפ"ז ג"כ דז"א דאצילות ופשוט הוא, סליק פ"א שבח ותהילה לאל ית"ש:

[פ"ב]

[א] **איך** יפגשו אבר פרצוף זה באבר פרצו' המלביש אותו כי אין עומדים כל הפרצופים בשוה ובקומה אחת ונמצא כו', הדברים כללו הם מובנים ע"פ מה שמבואר בארוכה בשער הפרצופים ובכ"מ סדר התלבשות הפרצופים זב"ז שנה"י דהעליון הוא מתלבש בהתחתון ומזה נעשה כל ההתהוות והמציאות דהתחתון ומבואר שם כי כל נה"י הוא ג"כ בחי' פרצו' גמור והרי מתלבש אבר באבר ממש עין בעין אזן באזן יד ביד רגל ברגל כי אבר מוליד אבר אמנם בערך העליון כולו בבחי' החג"ת וחב"ד והכתר שבו הנה נחשב מה שמתלבש ממנו בהתחתון רק בחי' אברי דנה"י לבד ממנו ומהפרקי עליונים דנה"י דהעליון נעשה הפרקי דחב"ד דהתחתון והרי נפגשו אברי הרגל דהעליון באברי הראש דהתחתון וכאשר מתלבשים הה' פרצופים זב"ז ומגיע התפשטות הנה"י דהיותר עליון בכל התחתון כולו ג"כ הרי נמצא כי נפגשו אברי פרקי היותר תחתונים דהנה"י דהעליון שהם העקביים שבו באברי פרקי הראש דהתחתון והנה מבואר הוא בשער הפרצופים דרוש ג' ד' ה' ו' דכמו שהוא בה' פרצופים הכלליים שבכל עולם כן הוא ג"כ בכל פרצוף ופרצוף גופה כי ישנם בכ"א ה' פרצופים ומלבים כל תחתון על הנה"י דהעליון שבו והרי ישנם ג"כ בחי' דנה"י המתלבשים זה תוך זה, והנה"י דכל עליון הנה הוא מתפשט ומתלבש בכל התחתונים כולם אשר למטה הימנו ובכל פרצוף היותר תחתון מגיעים בו הפרקי היותר תחתונים דנה"י דהעליון וכבר אמרנו כי ישנם בכל בחי' נה"י כל בחי' פרצוף גמור מרמ"ח אברים ושס"ה גידים והרי נמצא כי בכל פרצוף ופרצוף מהתחתונים מגיעים בו בחי' אברים וגידים אחרים מהנה"י דהעליון ובאשר שההתלבשות הם מבחי' רבים כנז' הרי נמצא כי לפעמים יפגשו עין בחוטם ואזן בעקב וכיוצא בזה לאין קץ וכמ"ש הרב והכוונה הוא על בחי' אותן האברים דהנה"י ובאמרו עין בחוטם ואזן בעקב ר"ל על בחי' העין והאזן אשר בהפרצו' דהנה"י כי הנה"י הם ג"כ בחי' פרצו' גמור מרמ"ח אברים ושס"ה גידים כנז':

והנה נודע הוא כי כמו שהוא בה' פרצופים הכלליים והפרטיים שהם א"א או"א זו"ן שבכל עולם ובכל פרצוף כמו שמתלבשים הנה"י דכל פרצו' עליון בכל פרצופי התחתונים כולם כן הוא בכללות העולמות ג"כ שמתפשט ומתלבש הה"ה בחי' דנה"י דכל עולם היותר עליון שהוא הא"ק גם בכל העשיה כולה וע"ד הנ' וזהו שאמר ונמצא כי ראש המלכו' דעשיה נפגשה בתחתית העקב דא"ק (ובמהדורא קמא האריכתי קצת לבאר זה בפרטיות ע"פ סדר התלבשות שכתוב לקמן שער הפרצופים דרוש ג' ד' ה' ו' ע"ש ולא רציתי להאריך עתה כי הקיצור יפה ומה גם כי הפרטים מתרבים בזה לאין קץ וכמ"ש כאן הרב:

[ב] **וזהו** ענין חכמת הצירוף דכ"ב אותיות, שהם הרל"א שערים דספר יצירה פ"ב כי האותיות התורה הם יסוד כל נברא ושורש כל נמצא ולפי התחלפות צירופיהם זה עם זה כן מתחלף הרכבת היסודות בכל נמצא ונמצא בכל כחותם ואיכותם וצורתם עד שאין בריה דומה לחברתה וכ"ז הוא מהתפשטות הכחות דהספי' דאצי' המתפשטים בהעולמות בי"ע כי אותיות התורה הן הם עצם הספי' והאותיהם וכמ"ש בשער סנת"א פ' ד' ה' ו' והתלבשות הספי' והפגשם זב"ז בכל שינוייהם וחילופיהם הנ"ל אות א' הוא עצמו התחלפות כל הצירופים דהרל"א שערים, והנה ישנם רל"א שערים פנים ורל"א שערים אחור והם תס"ב שערים והנה הם הפנים והאחוריים דהספי' וסדר ההתלבשות הוא האחוריים דהעליון בהפנים דהתחתון כנודע והוא עצמו התחלפות הצירופים דכל התס"ב שערים אשר בהכ"ב אותיות ומזה הוא כל השינויים כן בהמציאות וכן בהזמן מה שאין בריה דומה לחברתה ואין יום דומה לחבירו:

[ג] **וכל** הנבראים כולם לצורך גבוה כי אין יניקת כולם טוב אף לא תיקון כולם טוב, כי הנה כל הנבראים הם

כולם תולדות כחות האצילות מה שיצאו מן הכח אל הפועל ואילולי הבריאה הרי היה נשאר כחותיהם אשר למעלה׳ לבטלה ח״ו וכן הוא כי הנה כל האצי׳ כולו הנה הוא רק אור גילוי ית״ש אשר לצורך הבריאה ואילולי הבריאה לא היה נתגלה גם באצי׳ כלל והרי הוא הבריאה צורך גילויו כי רק לזה נתגלה באצי׳ והנה כל פרט ופרט מהנבראים הנה הוא מאור גילויו אשר לזה באצי׳ ונמצא כי כל פרט מהנבראים הנה הוא מעמיד את אותו השורש דאור גילויו למעלה ונודע הוא כי כל גילוייו אשר נתגלה באצי׳ הנה הם עצמן כל השמות והכינויים אשר נתגלה בהם לצורך המציאות וההנהגה דכל העולמות בי״ע והרי נמצא כי מציאת השמות באורם וגילויים הוא תלוי ועומד בקיום כל הנבראים כי בלתי הנבראים היו חסרים כל השמות כולם לשרשם לאמתתו הנעלמת וזהו שאמר שכל הנבראים הם כולם לצורך גבוה כי על ידם מתקיים ועומד כל גילוי השמות והכינויים וע׳ דברינו בדע״ה ח״א דרוש ה׳ סימן ד׳ ושם בפתיחה לחלק ב׳. ומ״ש אף לא תיקון כולם טוב, הוא כמ״ש בזוה״ק ויקהל ר״ג ע״ב דכל מלין דעלמא אסהדרו כלהו לעקרא ויסודא ושרשא דנפקו מניה וכן ברע״מ פ׳ נשא קמ״ה ע״א דהא באתערותא דלתתא אתער חילא אחרא לעילא והיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דשופר כו׳ כי כ״א נוגע בשורשו וכ״ז הוא ע״פ מ״ש בזוה״ק תרומה קמ״ד ספ״א דעלמא דא איהו כגוונא דעלמא דלעילא ועלמא דלעילא כל מה דהוה בהאי עלמא הכי איהו לעילא וכן בפ׳ תצוה קפ״ז ע״ב דלית לך מלה בעלמא דלא אית לה דוגמא לעילא כגוונא דלעילא הכי אית לתתא כו׳ וכן בפ׳ פקודי רכ״א ע״א כד ברא קוב״ה עלמא ברא ליה כגוונא דלעילא למהוי עלמא דא בדיוקנא דעלמא דלעילא וכל איגון גוונין דלעילא אתקין לן לתתא לאתדבקא ולאתקשרא עלמא בעלמא כו׳ ע״ש והענין בכ״ז הוא כי הנה כל האצילים כולן וכל גילוייו שבהן הנה הם רק לפי ערך שיעורי כל פרטי הנמצאים שבהעולמות בי״ע וכל עניניהם כי הרי רק לזה נתגלה כנז׳ ולכן הנה הם בדוגמא אחת שכל מה שישנו בזה ישנו בזה והם קשורים ותלוים זב״ז וכבן כ״ז :

והנה מבואר הוא מכל דברינו הנז׳ שכל מה שאמר שהנבראים הם לצורך גבוה וכל תיקונם אשר נעשה על ידיהם למעלה הנה כ״ז הוא רק לבחי׳ גילויו ית״ש אשר שנתפשט וירד להתלבש בכל האצילים כולם אשר מאחר הצמצום ולמטה כי הרי רק לזה ירד בכל האצילים כולם כדי להמציא את גילויו בהם ולהתגלה על ידיהם בהעולמות בי״ע והרי נמצא כי העולמות בי״ע בכל כללותיהם ופרטיהם וכל עניניהם הם תולדות פרי מחשבתו והם לצורך גבוה ור״ל לצורך גילויו כי הרי לזה נתגלה ונעשה ונתקיים מחשבתו ורצונו רק על ידיהם והרי שייך מעתה לומר היטיב שהם לצורך גבוה ור״ל לצורך מחשבתו ורצונו כי הרי רק בהם יצא מחשבתו ורצונו מן הכח אל הפועל ואותו המחשבה והרצון הנה הוא עצמו כל אור גילוייו אשר באצילות שנתגלה בהם מאחר הצמצום ולמטה אמנם לבחי׳ עצמותו ית״ש אשר זולת גילוייו ולמעלה וקודם להצמצום אין מקום כלל לומר שהבריאה צורך אליו ח״ו כי הרי בזה הוא נעלם בתחילה ואינו מתגלה להם אלא רק במה שנתגלה ור״ל כי הרי אין שייך לומר שתלה בהבריאה ושהבריאה היא קיום רצונו וצורכו שעל ידה יצא רצונו לפועל וכנ״ל אלא רק באותן האורות שנגלה רצונו בהם שהוא הרצון בעצמו והוא רק מהצמצום ולמטה והיינו הקו דא״ס שהוא הרצון לכל העולמות כולם אבל למעלה מהצמצום הרי אין אנו רואין רצון כלל ומאחר שהרצון וכל הצורך אליו לא נעשה אלא רק ע״י הצמצום א״כ הרי קודם הצמצום ולמעלה מהצמצום אין צורך אליו לשום נברא כלל, ואין להתחקות ולהתבונן על פעולת הצמצום גופה שהרי זה גופה הרי נעשה ג״כ רק ברצון ממנו כי על זה אין שייך שום התבוננות מאומה כי הרי שם הוא אמתת א״ס הנעלם מכל רעיון ולית שום תפיסה ביה כלל ואין שייך לכנות בו לא רצון ולא מחשבה ואין שם שום דיבור ומילה במה לכנותו ולדבר בו וכל המציאות כולו הוא כאפס ואין בערך עצמותו ואמתתו הנעלמה ית״ש ומה שייך לומר שהם צורך אליו ח״ו וכל מה שאנו מדברים בו הנה הוא רק מרצונו לבד שהוא גילויו בהקו אשר מאחר הצמצום ולמטה והאציל ע״י את כל האצילים כולם ונתלבש ונתגלה בהם ועל אלו האצילים וגילויו שבהם הנה ע״ז אמרו כי העבודה הוא צורך גבוה וכן מה שאמרו כי כל הנבראים כולם הם צורך גבוה וכנז׳ :

[ד] **ותתקן** החלבנה בקטורת מה שלא תתקן הלבונה, כי כ״א מעורר בשורשו אשר למעלה באצילות ובמציאותו ובפעולותיו הנעשה בו למטה מוציא כחו וגילויו למעלה שהוא גילוי אורו ית״ש המתרבה באצילות תמיד מאור א״ס אשר רק הוא המהוה את הכל ויוצא ונמשך גילוי תמיד באצי׳ ע״י כל הנבראים שבבי״ע במציאותם ופעולותיהם ואופן גילויו ית״ש אשר ע״ז הנה הוא בכל התורה והמצוה כי כל התורה כולה היא מסודר באופן הזה להמשיך ולהגדיל אורו ית״ש ע״י הנבראים במציאותם ופעולותיהם כי התורה הנה היא עצמה הכח דכל הבריאה כולה ואור קדושתו ית״ש אשר המציא אותה ומנהיג אותם ולכן נתרבה גילויו תמיד על ידה עד שיהיה מלא כל הארץ כבודו והיינו כשיגיע עת תיקון האחרון שתכלה כל הזוהמא ותתבטל כל העביות והמסכים שהם המחיצות של ברזל המפסיקים בינינו לבין אבינו שבשמים מבלי יתראה אורו למטה הנה אז יתראה אורו וגילויו ית״ש גם למטה בעוה״ז ור״ל כי אז יתראה התועלת והגדלת ריבוי גילוי אורו ית״ש הנעשה ע״י כל המציאות ופעולותיהם אשר למטה ויאיר ע״ז אורו וגילויו למעלה ולמטה כאחד ויתראה אז כי ה׳ הוא האלהי״ם בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד ונגלה אז כבוד ה׳ וראו כל בשר יחדיו כי פי ה׳ דיבר ר״ל שיתראה בהם כי הוא צוה ונבראו והכל במאמר פיו ית״ש שהם העשרה מאמרות דמעשה בראשית ואותן העשרה מאמרות הם לעולם הנושאים של כל המציאות תמיד בכל מילואם ויתראה ויתגלה אור קדושתו בכולם :

[ח] **לכן** היה צריך באלו העולמות טוב ורע ובינוני וכה״א מינים לאין קץ, ענין צורך בריאת הרע, עי׳ דברינו בארוכה בדע״ה חלק ב׳ דרוש ב׳ ושם דרוש ד׳ ענף י״ז י״ח ע״ש ושם כי הוא ענין עמוק למאד, והוא ג״כ רק לסיבת טעם הנז׳ שהכל ברא לכבודו שהוא לצורך גילוי אור קדושתו ית״ש וכנ״ל ע״ש ותמצא כ״ז :

[ו] **והנה** אלו הה׳ פרצופים כו׳, הוא אחר למה שכתבתי בראש הפרק אמנם דע כי כל בחי׳ ה׳ פרצופים כו׳, ומ״ש היו בחי׳ ה׳ פרצופים, ר״ל הם בחי׳ ה׳ פרצופים, ועי׳ לקמן בשער פנימית וחיצונית דרוש י״א :

ומ״ש מה׳ זעירא המלכו׳ דא״ק, ר״ל כי המלכו׳ הוא לעולם בבחי׳ ה׳ זעירא כי אותיות רבתי הם בבינה והוא הה׳ ראשונה דהשם הוי״ה ב״ה ואותיות זעירין הם במלכו׳ שהיא הה׳ אחרונה דהשם הוי״ה ב״ה :

(**ומ״ש** אחר שנתמעטה בנ״א כתוב אחר שנתלבשה ובנ״א כתוב אחר שנתפשטה) ור״ל בכ״ז כי זהו שכתב בהבראם ואמרו רז״ל בה׳ בראם והה׳ הוא ה׳ זעירא ור״ל בהה׳ זעירא דמלכות דא״ק כי בה נעשה הכל :

[ז] **והנה** הי״ס דאצי׳ להיותם לבושים למלכות דא״ק התחילו בהם הסיגים ונרמזו באלה המלכים הנז׳ בריש אד״ר כי כולם בני מלכים הם (ר״ל שהיו כולם מבחי׳ נוק׳ ודינין תקיפין והם המלכיות דדין שלא בעולם הנקודות והיו כולם דינין כנודע) וזהו שכתוב בראשית ברא אלהי״ם (שהוא מדת הדין) והוא מלכו׳ דא״ק הנקרא אלהים (וממנה יצאו כל המלכים דדין אשר יצאו דרך העינים וכן כל האורות דנפר״ג) ולא נתקנו עד שיצא הדר מלך הח׳ שם הוי״ה תולדות יסוד דא״ק (ע׳ בזה בספר הכללים כלל ט״ו ענ״ז אות א׳) מילה שניתנה לשמיני (והוא סוד הדוכרא בחי׳ חסד והוא חסד דאתגלי בפומא דאמה והוא השם מ״ה שהוא סוד מ״ה דאברהם אבר מ״ה וכמ״ש בזוה״ק בראשית דף ד׳ ע״א) והוא הדרת פנים זקן (כמ״ש לקמן בשער

הנסירה ספ"ג וע"ש ספ"ח) והוליד טיפת הלובן חסד הנקרא לובן והטיל במ"ן דמלכות שהוא טיפת אודם ארץ אדום והדין עלמין אתתקנו כו' כנ"ל כי בדפוסים נשתבש כאן קצת והגהתי כ"ז מספר קול ברמה דף ע"א רע"ב ומספר כ"ח דף נ"ב ע"ב שהובא שם כל השער הזה וכן הוגה קצת על ידי בדפוס ווארשא תרכ"א אמנם ביאור כל הדברים הללו הנה בארנו אותם בדע"ה חלק א' ועיין שם בארוכה כי על זה מיוסד כל דברינו בח"א שם:

[ח] **גם** המלכו' עצמה דא"ק שהיא ראשית דאצי' והיינו אור ז"ת שלה המתלבש בר"ס דאצי' והוא עתיק יומין נתקנה טיפת אודם שלה ועליה נאמר באד"ר כו' כנ"ל והוא ע"פ שמבואר לקמן בשביה"כ פ"ז כי היה כל מקרה המלכים גם בז"ת דעתיק והיו ז' מיני מלכים שהוא בכל הי' פרצופים שבהם עתיק א"א או"א זו"ן וכמו שמבואר כ"ז בדברינו בדע"ה ח"א:

ואמר עוד ולכן נקרא אי"י ונקרא אי"ן כי היא המלכו' דא"ק ונשמה לכתר דאצי' כנ"ל, וטעם מה שנקרא המלכו' אי"י עי' לקמן בסנת"א פ"ב אות ע"ד:

[ט] **וז"ש** באד"ז דף רפ"ח ע"ב, ובגין כך אקרי עתיקא קדישא אין דביה תליא אי"ן, העתיקא קדישא שאמר כאן כוונתו על א"א שהוא הכתר הכללי דאצי', והאי"ן שאמר הוא על הארת המלכו' דא"ק המתלבש בו ואותו ההארה הנה הוא הרדל"א שהוא הרישא קדמאה מהג' רישין שאמר באד"ז רפ"ח ספ"א והו שאמר כי נקרא עתיקא קדישא שהוא א"א ג"כ בשם אי"ן משום התלבשות הרדל"א שמתלבש בו, ועיקר האי"ן הוא באמת רק האוירא עלאה אוירא דלא אתפיס אשר בגלגלתא רישא חיורתא שהוא הרישא תניינא דא"א והוא נמשך מרדל"א דאזי נהוריה בהאי גלגלתא ואותו ההארה הוא האוירא עלאה הנ"ל והוא נקרא בשם אי"ן משום גודל העלמתו כי ביאור מלת אי"ן הוא שהוא נעלם מהשגה ובזרתו הוא מחוברת דב' תיבות אי"ה נעלם ונקרא הרישא תניינא דא"א בשם אי"ן משום שהוא נמשך מרדל"א שהוא רישא קדמאה, והרישא תליתאה שהוא המ"ס נקרא בשם א"א אמנם בכללות הנה נקרא כל הא"א כולו ג"כ בשם אי"ן משום הרישא תניינא שבו והו שאמר שנקרא עתיקא קדישא בשם אין משום דביה תליא אי"ן:

ודע כי סתם עתיקא קדישא המוזכר בזוה"ק ברוב המקומות הכוונה הוא על א"א אמנם בדיקדוק הנה נקרא עתי"ק רק הז"ת דרדל"א וכמ"ש הרב בשער המלכים פ"ה שהז"ת דרדל"א הם הנקראים עתיק יומין והם מתלבשים בא"א וכן אמר הרב כאן לעיל פ"א והג"ר שלו הם הנקרא רדל"א כמ"ש לעיל פ"א אות ט', אמנם לקמן בשער א"א פ"ב ובפרט במאמרי רשב"י בביאור אד"ז דף מ"ד ע"ד אמר שם האריז"ל זה לשונו כי עיקר שם עתיקא קדישא הוא באין סוף המתעלם תוך תלת רישין אלא שגם התלת רישין כל אחד מהם יקרא ע"ק ע"ש הא"ס המתעלם בתוכן ונמצא כפי זה כי עיקר שם ע"ק הוא ברישא עלאה דלא אתידע הנקרא עתיק יומין [כי הרי שם הוא עיקר ההתלבשות דאור א"ס] אלא שגם הרישא תניינא שהוא האוירא נקרא ג"כ ע"ק ונקרא אי"ן כו' והנה גם הרדל"א הנקרא עתיק יומין נקרא ג"כ אי"ן ע"ש הרישא תניינא דא"א שהוא האוירא ונקרא אי"ן כנ"ל עכ"ל לענייננו וכן אמר לקמן בא"א פ"ב כי כל הג' רישין נקראו כולן בשם ע"ק ע"ש והרי לנו מכ"ז כי שם ע"ק סתם המוזכר בזוה"ק הוא על כללות א"א כולו, ושם עתיק יומין הוא הז"ת דרדל"א המתלבש בא"א, והג"ר דרדל"א הוא עצמו והוא הרישא קדמאה, והאוירא הוא הרישא תניינא והוא נקרא אי"ן, והחכמה סתימאה שהוא המ"ס הוא הרישא תליתאה והוא הא"א העיקרי הכור כ"ז:

[י] **דביה** תליא אי"ן כו' בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה, מתפרשין תלת זמנין כו', כנ"ל כי כן הוא באד"ז שם וכן הוא בספר קול ברמה ובע"ח דפוס ישן, אבל בע"ח דפוס ירושלים ודפוס ווארשא משובש כאן והוא מספר אדם ישר דף ר' ע"ג אך בספר ארבע מאות שקל כסף דף ט' ע"ג שם הוא כהוגן:

[יא] **בגין** דהאי חכמתא סתימאה דביה, מתפרשין תלת זמנין כו' שהוא החכמה דא"ק המתלבשת בעתיקא שהוא כתר דאצי' ולכן (ר"ל ע"ז) נקרא אי"ן, אל תטעה לומר שכוונתו הוא שמה שאמר באד"ז חכמתא סתימאה ר"ל על החכמה דא"ק אשר מתלבש בא"א דאצי' ע"י המלכו' דא"ק וכנ"ל פ"א, כי א"א לומר כן כי הרי החכמתא סתימאה דא"א הנה היא רק הרישא תליתאה שבו והיא מדרגה השלישית מהמלכו' דא"ק ואפי' על המדרגה הא' שהוא הרדל"א דאצי' הרי אמר ג"כ לעיל בסמוך שהוא רק הארת וגילוי אור מהז"ת דהמלכו' דא"ק ולא הז"ת עצמן דהמלכו' ומכש"כ החכמה דא"ק שהוא הראשית גם בא"ק עצמו [וכנודע שמחכמה הוא שירותא] אך כוונת הרב הוא רק על שהוא דוגמתו ר"ל שהחכמתא סתימאה דא"א הנה היא דוגמת החכמה דא"ק ונמשך ממנו, כי ע"י הארת הז"ת דהמלכו' דא"ק המתלבש בא"א ובתוך אותן הז"ת דהמלכו' הנה הוא אור החכמה דא"ק וכנ"ל פ"א הנה נעשה בו ע"ז כל הבחי' כמו בא"ק והוא החכמתא סתימאה דא"א אשר הוא דוגמת החכמה דא"ק ונעשה בו אותו החכמתא סתימאה ע"י התלבשות הארת המלכו' הנ' וע"ז נקרא א"א בשם אי"ן וכנ"ל רי"ש אות ט', ופשוט הוא:

[יב] **ורגלי** קומת א"ק המלבישים את א"ס מבריח עד סיום כל העולמות אבי"ע, עי' מה שכתבנו בזה בהגרי' ע"ד אות ו' ע"ש בארוכה:

[יג] **ואצילות** לבוש לז"ת דמלכו' שבו וכל בריאה לבוש לז"ת דמלכו' דאצילות וכל היצירה כו', עי' במפרשים שטרחו בזה מאד מה שנמצא הרב דרושים בענין ההתלבשות הנראים כסותרים זה כי פעם אמר שההתלבשות הוא על הז"ת ופעם אמר שהוא רק על התנה"י ופעם אמר שהוא רק על המלכו' ופעם אמר שהוא רק על המלכות דמלכות של המלכו' והוא המלכו' הנ' ופעם אמר שהוא רק על הארת המלכו' אמנם כבר ישבנו כ"ז לעיל פ"א אות י"ג ושם אות כ"ג וכן בהגרי' ע"ד אות י"ד והעלינו שם כי אין כאן שום סתירה כלל וכולם הם דברי א"ח אמת:

[יד] **והיה** (נ"ל והיו) כי עקביים דא"ק מתלבשים בי"ס דעשיה כי הנה עקביים הם ד' כחות הדין והם ב' שמות אלהי"ם שהוא גימ' עקב והוא סוד יעקב י' עקב שהוא הב' שמות אלהי"ם עם עשר אותיות ויעקב אבינו ע"ה תיקן אותם והמתיקן והם סוד תרין דמעין דב' עיינין דא"א הנמשך בו מהתלבשות הגלה הוד דאימא והם תוקף הדינין והוא ג"כ סוד מה שאמרו רז"ל חוה סחטה ענבים ונתנה לו כי ענבים הוא גימ' עק"ב שהמשיך בו תוקף הדינין שהם אחיזת הקליפות והשקיתה לו כוס התרעלה חלק החיצונים סטרא דמותא וכמ"ש הרב כ"ז בשער לאה ורחל פ"ד ובשער הפסוקים ולק"ת פ' תולדות בפסוק עקב אשר שמע אברהם בקולי כי אברהם ויעקב שהוא י' עק"ב הנ"ל הם תיקנו והמתיקו את אותן העקבים הנ', והו שאמר כי העקביים דא"ק מתלבשים בי"ס דהעשיה ולכן נתהוה שם כל מדור הקליפות והחיצונים:

[טו] **בי"ס** דעשיה וכ"א כלולה מק' הרי אלף יומין דהוו כי שם הקליפות כולם, כי כל ספי' הנה היא בחי' יום ע"ש הכתוב ויקרא אלהים לאור יום כי כל פעולת המאורות בעיקר התהוותם גופה וכן בכל מקריהם ועניניהם הנה הוא הכל ע"י הי' ספירות שבאותו העולם שהספי' הם מאירים ומתגלים בכחם ופעולתם בכל המאורות דהעולם ובכל עניניהם ולכן נקראו הספי' בשם יומין כי הם המאירים ומשום שהי' ספי' הנה כלול כ"א מק' לכן הם אלף יומין ומשום שבעשיה שם הוא עיקר כל הקליפות והם נברא ג"כ רק בכח פעולת דהי"ס לכן נפגמו גם הם, הגם שהקליפות אינם נוגעים ח"ו בהם כלל וכמ"ש הרב במבו"ש שער הקליפות ספ"ד וכן בשער הקדמות דף ל"ז ע"ג (וכן הוא ג"כ בע"ח במ"ן ומ"ד דרוש א' בהמ"ק שם ובשער הקליפות פ"ג) עכ"ז מאחר שסביב רשעים יתהלכון הנה נפגמו גם הם ונקראו הספירן דהעשיה בשם אלף יומין דהוו משום שהם נתונים ועומדים בתוך העמים אשר שם הוא מדור הקליפות והם

האלף יומין דחול שאמרו בזוה"ק פקודי דף רכ"ו ריש ע"ב, ועי' לקמן בשער י' שהוא שער קיצור אבי"ע ספ"ג ובשער תיקון הירח פ"ב באות קי"ן, וזהו שאמר כי העקביים דא"ק הם מתלבשים בכ"ים דעשיה שהם האלף יומין דחול בסיבת הקליפות שנעשה שם ונתהוו גם הם רק בלען והנה העקביים דא"ק שמתלבש שם והוא בסוד ואתה מחיה את כולם ואמרו ואתה מהוה לכולם:

[טז] **שהוא** סוד יעקב י' עקב, והם עשר כחות הדין דתוקף הדינין הניתנין בעקב שהוא עולם העשיה ונמתקו ע"י יעקב אבינו ע"ה כנ"ל אות י"ד, ועי' בענין יעקב י' עקב בתיקונים תיקון כ"ו קי"ב רע"א וע"ש בביאור הגר"א וכן בתיקון ס"ט ק"ח ר"ע ע"ב (מדפי התיקונים הנדפס עם ביאור הגר"א) וכן בכ"מ בתיקונים ויתבאר בסמוך:

[יז] **כי** הי' הם עשר ניצוצי אורה הניתנין בעקב שהוא עולם העשיה, ואלו הי' ניצוצין הם הי' אורות דלפר"ג שנפלו בעולם התוהו וכמ"ש בנקודות פ"ג וכן הם ג"כ כללות כל הניצוצין דרפ"ח שירדו ונפלו בהעשיה ומשום אלו הי' ניצוצין הניתנין בתוך הקליפות ושולטים עליהם עי"ז הוא כל סוד הגלות וכמ"ש ויגע בכף ירכו דנגע בו ס"ם שהוא שרו של עשו והיה נגיעתו בההוא גיד הנשה דפרח י"ד מגיד והוא י"ד דטופת הזרע שהוא י' וכמ"ש בתיקונים תיקון י"ח (מ"א רע"א) והוא י' דיעקב וכמ"ש שם בסוף תיקון כ"ו (קי"ב רע"א) וזהו ויגע בכף ירכו ואמרו בב"ר ס"פ ע"ז נגע בצדיקים ובצדיקות בנביאים ובנביאות שעתידין לעמוד ממנו זה דורו של שמד וכ"ז הוא בסיבת הי' ניצוצין דהי' ספי' שנפלו בתוכם כי כמו שנפלו ונטבעו הניצו"ק בתוך הקליפות כן הם ישראל כטבועים בגולה בין או"ה רחמ"ל:

[יח] **כי** אז בעקבות משיחא הוא א"ק חוצפא יסגא, כי הקליפות כל מה שהולכים ויורדים הם יותר גרועים ולכן הקליפות שעולטים בעקב הם גרועים מאד:

[יט] **ואח"כ** יעמדו רגליו על הר הזיתים דכתיב (זכריה י"ד) ועמדו רגליו ביום ההוא כו' וישתלם קומתו, כי הר הזיתים הוא סוד יסוד דהנוק' וכמ"ש בפע"ח שער הסליחות פ"ג ע"ש, וכל עיקר נפילת הניצוצין וכל סוד עולם התוהו הנה היה משום שיצאו שלא ע"י זווג אלא רק בסוד טפ"ק והיה חסר הזווג גם באו"א וכמ"ש בספד"צ פ"א לא הוו משגיחין אפין באפין וכמו שבארנו בארוכה בדע"ה ח"א ובספר הכללים כלל י"ח ענף ב' ע"ש ולכן בזמן התיקון הנה יוּבררו ויחזרו כל אלו הניצוצין דהעקביים דא"ק הנפולים בהעשיה שהוא מדור הקליפות הנה יחזרו ויעלו למ"ן ביסוד דהנוקה להתתקן שם ולחזור ולצאת ממנה ע"י זווג וע"ד שכתוב לקמן בשער התיקון פ' א' ב' וזהו שאמר הכתוב ועמדו רגליו על הר הזיתים כי יתעלו כל אורות העקביים שבהעשיה ויעלו להתתקן ביסוד דהנוקה ואז ישתלם קומתו כי יחזור לו אבדתו שהוא כל הניצוצין שנפלו ונאבד ממנו בעת התהו וכל זמן הגלות הנה יחזרו ויעלו בו וישתלם קומתו ואז יבוא משיח צדקינו, ועי' עוד בזה בשער מ"ן ומ"ד דרוש א' וכן בשער מאמרי רשב"י פ' פקודי כ"ד ע"ד שאמר שם הרב כי זהו מ"ש בזוה"ק פ' פקודי דף רל"ח ע"א כי בזמן חורבן בית שני גרמו חובין ושלטא ההיא ערלה ונחתו מתמן לתתאי ירכין לתתא עד די מטון לתתא ברגלין כו' והדין כד יסתיים גלותא במשיכו דרגלין כדין ועמדו רגליו ביום ההוא ויתעבר ההוא רוחא מסאבא ערלה מן עלמא ויתהדרון ישראל בלחודייהו לשלטאה כדקא יאות כו' ע"ש והכוונה בכ"ז הוא ע"פ דברינו הנ"ל כי כל ענין הגלות הוא משום הניצוצין דעשר ספי' אשר נפלו ונטבעו בתוך הקליפות ואלו הניצוצין הם קומה שלימה שהוא פרצוף אדם שלם ונפל וירד מראשו ועד רגליו שקוע בתוך הקליפות אשר גם הם בבחי' צורת פרצוף אדם מראשו עד רגליו והוא האדם בליעל ובעת חורבן בית שני גרמו חובין וירדו בכל משך הירכין והרגלין דהאדם בליעל וכן הם יורדים תמיד בכל זמן הגלות הזה עד דנחתו לתתא בהעקביים וזהו שכתוב אשר חרפו עקבות משיחך וכן מ"ש בעקבות משיחא חוצפה יסגי וכשיסתיים לעלות ולהתתקן כל אותן הניצוצין אשר גם בבחי' הרגלים והעקביים דקליפה הנה יתוקן אז כל הרגלין דקומת אדם דקדושה ויתקיים אז מקרא שכתוב ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים וכנ"ל ואמר עוד הרב בספר הליקוטים ריש פ' בא כי זהו ענין ד' גליות כי בכל מקום שהקליפה היה שולטת בקומת הניצוצין דקדושה שם היה הגלות כי גלות מצרים היה שליטת הקליפה בצואר וכידוע שפרעה היה בסוד העורף ושר המשקים ושר האופים הם קנה ושט וורדין כמ"ש בלקו"ת פ' וישב וחורבן בית ראשון וגלות בבל עלתה הקליפה עד הראש וכמ"ש היו צריה לראש וכן נאמר אנת הוא רישא די דהבא, וגלות מדי ופרס היו בבחי' הזרועות שהם שנים ולכן היו מדי ופרס שהם ג"כ שנים וגלות יון היה בבחי' הגוף שהוא אחד והגלות האחרון הזה הוא בבחי' הרגלים שהם ב' והוא אדום וישמעאל ושליטתם הוא ברגלים ובעקב ועליהם נאמר אשר חרפו עקבות משיחך ולזה נאמר (דניאל ב') עד די התגזרת אבן כו' ומחת לצלמא על רגלוהי, ועי' עוד בזה בשער סדר אבי"ע פ"ב ובפע"ח שער הקריאת שמע פ"ג בארוכה:

[כ] **ועליך** נאמר (ישעיה נ"ב) הנה ישכיל עבדי כו', עי' בזוה"ק פ' וישב קפ"א ע"ב שאמר שם הנה ישכיל עבדי עליה דסיהרא אתמר בההוא זימנא דמטי זימנא דסיהרא לאתנהרא מה כתיב הנה ישכיל עבדי דא הוא רזא דמהימנותא כו' והכוונה הוא ע"פ הנ"ל כי כאשר יתעלו ויוּבררו כל הניצוצי קדושה שהם מהמלכיות דב"ן שהם חלקי השכינה אשר נאבד ממנה ונפלו בעולם התוהו הנה כאשר יתחדשו נהורותא דסיהרא ויוּבררו ויעלו בה כל הניצוצין שנאבד ממנה (וכמו שמבואר בזוה"ק שם ע"א ע"ש) והוא מ"ש כאשר מטי זימנא דסיהרא לאתנהרא ויוחזר לה אבדתה הנה אז נאמר הנה ישכיל עבדי, ודא הוא רזא דמהימנותא ור"ל כי השכינה הקדושה היא אמונת ישראל שאנו מאמינים שהכל הוא באור השגחתו והנהגתו וה' מלך עולם ועד והוא ע"י אור שכינתו ית"ש השוכן תמיד בתוך כלל ישראל ועל כל הרעות והצרות אנו מאמינים ואומרים הצור תמים פעלו כו' צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו אך כאשר יתעלו כל הניצו"ק ומטי זימנא לסיהרא לאתנהרא אז ישכילו לדעת איך שכל ההנהגה כולה הוסבב מענין נפילת הניצוצין וירידתם בעולם התוהו וכנ"ל אות י"ז וכן הענין בנפילת הניצוצין גופה היה הכל לטובה שאין למעלה הימנה וזהו שאמר הנה ישכיל עבדי והכוונה הוא כן על השכינה וכן על ישראל כי הכל אחד כי כשם שישראל הם תמיד בצער ובמצוק וצועקים תמיד על אריכות הגלות כן הוא השכינה הקדושה כאיל תערוג וגעת גועה בתור גועה כמ"ש ברע"מ פנחס רמ"ט ב' וזהו שאמר הזוה"ק הנה ישכיל עבדי עליה דסיהרא אתמר והוא רזא דמהימנותא כי בזה תלוי כל האמונה כולה שכל מה שנעשה הוא הכל מאור שכינתו ית"ש והוא השגחתו והנהגתו והכל הוא לתכלית הטוב שאין למעלה ממנה ואמר הרב עוד ישכיל מעשה בסוד ונחמד העץ להשכיל עץ הדעת והכוונה הוא ע"פ הנ"ל כי הנה בעשיה הנה שם הוא כל הרע כולו ושם צריך תוקף האמונה להגיד כי ישר ה' צורי ולא עולתה בו ולהתחזק ולהדבק בו יתברך ולכן כשיגיע עת התיקון וישכילו לדעת איך שכל ארחות ה' הם חסד ואמת אז נאמר על זה הנה ישכיל עבדי, ועי' דברינו בזה בדע"ה ח"ב דרוש ב' (ועי' עוד בתנחומא ר"פ תולדות אות כ' ובספר הגלגולים פ' י"ט:

[כא] **ירום** מיצירה, כי יתעלה אז גם עולם העשיה למעלה מהיצירה של עתה וכמו שהיה קודם החטא דעה"ד שהיה מסתיים אז עולם העשיה בד' ראשונות דבריאה וכמ"ש בלקו"ת פ' בראשית ובמאמרי רשב"י פ' קדושים וזה היה אחר שנברא אדה"ר כאשר הגיע לחצות היום דערב שבת בראשית ע"י האור דקדושת שבת שהוא מתחיל להאיר מחצות שעה ו' ולהלאה וכמו שמבואר שם וכן יהיה לעתיד ג"כ כאשר יתחיל להתנוצץ אור התיקון ויתתקן עלמא לאעלה בשביעאה כבר נש דמתתקן

ביומא שתיתאה מכי ערב שמשא לאעלה בשבתא (וכמ״ש בזוה״ק ויקהל קר״ז ע״א) וע״ש ידוע מליורה כי יתעלו אז העולמות כולם ויעלו גם העשיה של עתה למעלה מהיצירה של עתה וזה יהיה שבהשלם עת התיקון כנ״ל אמנם אח״כ יעלו עוד בעליה אחר עליה ח״ע ושם מבריאה וגבה מאצילות מצד אותיות אדם והוא כמ״ש הרב בלק״ת ובמאמרי רשב״י שם כי אילנא כחדא היו מתעלים עוד כל העולמות כולם והיו עולים עד א״ק וכן יהיה לעתיד וכ״ז הוא משום שכולם יצאו ממנו ותלוים בו וכמ״ש הרב בעגו״י ענ״ד שכל העולמות הם נאצלים ונאחזים בא״ק וממנו יצאו ולכן יחזרו ויתעלו לבסוף כולם בו אמנם כ״ז יהיה רק אחר שיוברר כל הבירורים דכל העולמות בי״ע כולם וכמ״ש בשער מ״ן ומ״ד דרוש י״א סימן ד׳ ויוברר גם כל הניצוצין אשר בבחי׳ הרגלין כנ״ל אות י״ט ומטא לצלמא על רגלוהי ואז יושלם התיקון והעליה לכל העולמות כולם:

[כב] **ומחת** לצלמא על רגליה, והוא כל הצלם הנראה לנבוכדנצר והם כל הקליפות שכנגד עולמות בי״ע ומשום שהוא היה בבחי׳ ראש של הקליפה כנ״ל אות י״ט לכן היה נראה לו כל מראה הצלם כולו והיה נראה לו כל מלכותו וביטולו:

[כג] **כי** על האצילות נאמר אני ה׳ הוא שמי, שאם הוא עומד בגילויו שהוא בקדושתו תמיד ולא ישתנה לעולם, ובכבודי לאחר לא אתן, ואינו מגיע שם הקליפה כלל וכמ״ש בשער הקדושה ד׳ ט״ו באריכה ועל שם נאמר לא יגורך רע והזר הקרב יומת:

[כד] **והיא** אבן מלכות האחרונה שבכל העולמות היא עקב א״ק, ר״ל שהיא האבן די לא בידין דמחת לצלמא על רגלוהי שנאמר בדניאל שם, ומ״ש די לא בידין הכוונה היא שזה לא יעשה ע״י מעשה התחתונים אלא ע״י הקב״ה בעצמו כי ביטול הרע שיתבטל מכל וכל הוא יהיה רק ע״י הקב״ה בעצמו וכמ״ש (זכריה י״ג) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ (וכן ישעיה ס״ג) פורה דרכתי לבדי וכן יסד הפייטן ואתא הקב״ה ושחט למלה״מ:

[כה] **ואז** שמים דעשיה והארץ דעשיה, ר״ל השמים והארץ דקליפה נאמר עליהם כי שמים כעשן נמלחו כו׳ וכמו שאמרו בתיקונים סוף תיקון ח׳ כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה הוא סמ״א ובת זוגיה, ואז יהיה אור הלבנה שהוא המלכות דאצילות כאור החמה שהוא בינה (וכמ״ש בזוה״ק ס״פ מצורע והגהות מהרח״ו שם ועי׳ עוד בפ׳ שמות יו״ד ע״א ובפ׳ קרח קע״ח ע״ב ובפע״ח שער ראש חדש סמוך לסופו ק״ח סע״ד) ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ור״ל שהמלכות תתייחד עם ז״א ויאירו שניהם באור הבינה והבינה תכלול באבא ויאירו שניהם יחד באור הי״ג ת״ד והוא אור שבעתים כי הי״ג ת״ד הם הדעת עלאה והוא הדעת הכללי דאצי׳ וכל בחי׳ דעת הוא י״ד בחי׳ וכמ״ש בפע״ח שער ספירת העומר פ״ג והוא אור שבעתיים וכן יתייחדו ויכללו כל אלו הפרצופים א״א ואו״א וזו״ן כולם יחד ויאירו כולם באור שבעת הימים שהוא הי״ג תיקוני דגלגלתא שהם מבוצ״ש דרדל״א שהוא מאור הז״ח דמלכות דא״ק שהוא אור שבעת הימים הראשונים כנ״ל פ״א ויתייחדו כולם בו כי ממנו יצאו ואליו ישובו ואז יתגלה כבוד מלכותו יתברך למעלה ולמטה ונשגב ה׳ לבדו ביום ההוא:

פרק ג׳

[א] **והאציל** ממנו אדם אחד הכולל כל העולמות כולם, כי כל העולמות כולם הם כולם כלולים בו והוא כולל את כולם והם נכללות יחד ג״כ רק אדם אחד ופרצוף אחד וכמו שמפרש והולך ומבואר הוא עוד באריכה לקמן שער דרושי אבי״ע פ״ב, ומ״ש וכן משמע בתיקונים דף י״ח כו׳ זה לשון התיקונים שם דאימא עלאה מקננא בכרסייא בתלת ספירן עלאין ועד״ה כליל שית ספירן מקנן במטט׳ אימא תתאה מקננא באופן והרי לנו כי בין שלשתם אינם כוללים רק הי׳ ספי׳; ומ״ש על הבינה שהיא מקננא בבריאה בתלת ספירן עלאין ר״ל שהבינה דאצי׳ נכללות כל הג״ר דאצילות היא מקננא בבריאה כי הג״ר דאצי׳ נכללין בבינה ומקננא היא עמהם בכל הבריאה כולו:

[ב] **כי** הגוף שהם הכלים שם נגלו באצי׳ ולא יותר למעלה, הנה נודע הוא שגם בעולם העקודים ישנו ג״כ בחי׳ כלי וכן לעיל בשער עגולים ויושר ענף ב׳ ג׳ ד׳ מזכיר הרב בחי׳ כלים גם בא״ק אך הענין בזה כי הנה הכלים דאצילות הנה הם הכחות הגבוליים אשר מהם יצא הגבול והמדה שהוא כל המציאות דהעולמות בי״ע אשר נעשו ע״י הכחות הגבוליים שבאצילות שהם הכלים והרי נתגלה הויית הכלים דאצי׳ ע״י מציאת הבי״ע שיצא מהם והוא ע״ד שיש גילוי בכל פעולה לתכונת כחות הפועל שפעל אותה כי מסדרי ואופני מציאת הפעולה נגלה כל סדרי ואופני כחות הפועל אשר לזה וזהו שאמר שהכלים נגלו באצי׳ ור״ל שנגלו לנבראים ע״י מציאותה היות אותן הכחות אשר לזה בעולם האצילות אך למעלה מאצילות אין גילוי למטה היותם כלים כלל ר״ל שאין שום גילוי לנבראים שיש איזה בחי׳ כחות גבוליים למעלה מאצילות כלל אלא רק רצון לבד והוא ג״כ ע״ד שהוא בכל פעולה שלמעלה מכחות הפועל הנכרים בהפעולה אין גילוי מהפועל אלא רק רצונו לבד כי הרצון הרי הוא קודם להמעשה ונגלה ע״י הפעולה כי קודם שהתפשט בכחותיו לפעול אותה היה רצונו לזה והרי אין גילוי למעלה מכחות הפעולה אלא רק רצון לבד וזהו שאמר הרב כי הכלים נגלו באצי׳ ולא יותר למעלה כי למעלה מאצילות וכן מבפנים להכלים דאצי׳ אין אנו יכולים לכנות בו יתברך אלא רק רצון לבד והוא שמו והוא רצונו שהם במספר שוה (כי שמו הוא גימ׳ רצון) גם זה הוא רק ע״י פעולותיו ית״ש כי ע״ז נתגלה לנו בשמו ורצונו וכמו שאמר הוא יתברך למשה רבינו ע״ה לפי מעשי אני נקרא (בשמו״ר פ׳ ג׳ סימן ו׳) אבל זולת פעולותיו ית״ש הרי אין גילוי בו כלל וכל מה שאנו מדברים ממנו ית״ש הוא רק בשמו ורצונו שהוא בגילויו אשר ע״י בריאת העולמות:

אמנם גם כל הגילוי דשמו ורצונו הנה הוא נמשך ג״כ רק ע״י השתלשלות מדרגות רבות והם כולם מכלל הנאצלים בערך עצמותו האמיתית ית״ש והנה הם העולם דקו ולמעלה והעלמא דאדם קדמאה ועולם העקודים והם כולם למעלה מעולם האצי׳ העיקרי אשר הוא רק מאחר העקודים ולמטה מהפרסא דא״ק כנודע וכן ישנם עוד כמה עולמות למעלה כנודע מקבלת ר״י סרוג והוא בספר ויקהל משה ובספר עמק המלך וספר שערי גן עדן וכל מה שלמעלה מאצילות העיקרי הם כולם מכלל העולמות דא״ס אמנם בערך עצמותו האמיתית הנעלמה ית״ש הם כולם ג״כ מכלל הנאצלים כי הכל נידון בערוכין וכמ״ש במבו״ש שע״ב ח״ג פ״ב כי כל האורות שהם עליונים נקראים א״ס לבחי׳ עולם אשר למטה ממנו וכן אמר עוד בשער הקדמות דף ע״ב עמוד ד׳ בסוף דרוש י״א שם כי המלכות של האצילות נעשית בחי׳ א״ס אל הבריאה כו׳ ע״ש וכן הוא עד״ז בכל העולמות בכלל כי כל העולמות אשר למעלה מהאצילות העיקרי הם כולם נקראים בשם עולמות דא״ס אמנם בערך עצמותו האמיתית הנעלמה ית״ש הנה הם כולם רק מכלל העולמות הנאצלים והם השתלשלות המדרגות דגילוי שמו ורצונו כנ״ל והנה ישנם בכ״א בחי׳ פנימית וחיצונית כי האור דמדרגת העליון המתלבש בהתחתון הוא הפנימית שבו והאור דמדרגת התחתון עצמו הוא החיצונית שבו וכן ישנם בכ״א בחי׳ אור וכלים כביכול כי כל תחתון הוא בבחי׳ גבול ומדה בערך העליון שנקרא א״ס בערך התחתון וכנ״ל ואותו הכח דבחי׳ גבול ומדה שיש בהתחתון אשר נתעלם בו לצאת ממדרגת העליון שהוא א״ס לגביה הנה אותו הכח דבחי׳ גבול ומדה שבו הוא הכלי שבו כי הוא מגבילו ומצמצמו לירד ע״ז ממדרגת העליון והרי נמצא כי גם כל העולמות כולם אשר למעלה כל מה שהוא אחר אמיתת עצמותו הנעלמה ית״ש הנה נמצא כ״א בבחי׳ אור וכלי בערך העליון ממנו וזהו מה שנמצא בדברי הרב בשער עגולים ויושר ענף ב׳ ג׳ ד׳ שמזכיר בחי׳ כלים גם בא״ק וכן גם בהעולם

דקו

דקו ולמטה (ועי"ש בדברינו ענ"ב אות כ"א) הנה שעיקר בחי' כלים לא נתגלה באמת אלא רק באצי' לבד וכנ"ל והבן חבור כ"ז, ועי' עוד בדברינו בעגו"י ענ"ב אות ל"ז:

[ג] **זולת** ע"י אמצעות מלבוש זך כר ע' בזה לקמן שער כ"ו שהוא שער הכלים פ"א ובשער דרושי אבי"ע פ"א:

[ד] **לכן** אפי' הכלים דא"ק נקרא עצמות, והוא כמ"ש הרב בסוף הע"ח כי הכלים דעולם העליון הם אור ונוגה בערך העולם שלמטה ממנו וכן מבואר בשער השמות פ' א' ב' כי הכלים דאצי' נעשה נשמה בהעולמות בי"ע, ועי' בזה בפנימי' ואחור' דרוש א' ובדרושי אבי"ע פ"ב ובקליפת נוגה פ"א:

[ה] **אך** במלבושים (שהם העולמות בי"ע) אין אור עצמות מתגלה לכן בי"ע אינם בחי' אלהות אלא נקראים נבראים נוצרים נעשים כי אין אורו ית"ש מתייחד עמהם להיותם חד ע"ד הנשמה המתייחד עם הגוף אלא שהוא להם רק בורא ויוצר ועושה אותם אבל לא נעשה עמהם חד ולכן נקראו הם בחי' מלבושים שהם אינן דבר אחד עם הגוף משא"כ באצי' הנה מתייחד שם אור א"ס ונעשה האצי' חד עמו לכך נקרא האצי' בשם גוף שהוא מיוחד עם הנשמה שבו ולכן הוא כולו אלהות גמור:

[ו] **אור** א"ס מתגלה בו, ולכן נקרא א"ק מהעולמות דא"ס כי אור א"ס מתגלה בו ונמשך הארתו בבלי גבול ותכלית משא"כ העיגולים אשר אור אין סוף מתגלה בו אלא רק ע"י הא"ק לכן יצא ממדרגת אור א"ס ונקרא אלהות שבהארתו הוא רק על שהוא בורא ויוצר ועושה את כל העולמות בי"ע שהם רק בגבול ותכלית, אמנם מה שנקרא אלהות הנה הוא רק מסיבת החיצוניות דאצי' שהוא הכלים כי על ידי הכלים דאצילות נבראו ונוצרו ונעשו כל העולמות בי"ע וכמו שמבואר בשער השמות פ' א' ב' אבל הפנימית דאצי' שהוא אור א"ס המתגלה שם ע"י הא"ק הוא נקרא בשם יהו"ה ב"ה והוא שמו של א"ס אשר נתגלה להקרא בשם זה ע"י התלבשו באצי' [וכמו שביארנו בארוכה בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' ע"ש] והוראתו הוא על הגילוי דא"ס המתגלה באלהותו ור"ל כי הגילוי דשם הוי"ה ב"ה הוא בבחי' מדרגה ממוצע מא"ס לאלהות והוא מורה כי א"ס נתגלה באלהות והוה השם הוי"ה ב"ה הא"ס אשר נתגלה במדרגת אלהות ונעשה הגילוי הזה ע"י הא"ק כי ע"י שנתלבש בא"ק ויצא עי"ז להגילוי דהשם הוי"ה ב"ה בהפנימית דאצילות הנה נתגלה אח"כ עוד ע"י החיצוניות דאצי' ויצא שם להגילוי דשם אלהי"ם ולפעול בגבול ותכלית שהוא להמציא את כל העולמות דבי"ע והרי נתגלה עי"ז השם הוי"ה ב"ה בהגילוי דשם אלהי"ם אמנם מפני שכל פעולתם הרי הוא יוצא רק מא"ס עצמו כי הרי הא"ס נתגלה בהשם יהו"ה ב"ה ויהו"ה הוא האלהי"ם וכנ' והרי יוצאים באמת כל העולמות בי"ע רק מא"ס עצמו לכן יוחסו כולם לבסוף רק לאורו הגלוי לבד וכמו שכתבנו בזה לעיל בעגו"י ענף א' אות א' ושם ענף ב' אות י' ובכ"מ מדברינו, ודע כי בע"ח דפוס ווארשא תרל"א יש בזה שיבוש וכצ"ל כי הא"ס הנגלה בי"ס דאצילות הוא ע"י א"ק, וכן הוא בדפוס ירושלם ע"ה ת"ו וכן הוא בדפוס ישן וכן הוא ג"כ בספר ארבע מאות שקל כסף:

[ז] **כי** הי"ס דאצי' הם בחי' עשי' אל א"ס העליון כי הם מלבושים כנ"ל, הנה פשטות הכוונה לפי סגנון דבריו הוא כי כשם שהעולמות בי"ע הם בבחי' מלבושים אל האצי' כי האצי' הוא בבחי' גוף אליו והבי"ע הם מלבושים אליו וכמ"ש כן הוא עד"ז האצילות לגבי א"ס העליון כי הא"ק הוא גוף אליו והאצילות הוא לבוש אליו כן משמע מפשטות דבריו אך אינו מדוקדק מ"מ כ"ז בכוונת הכתוב כולם בחכמה עשית כי הרי עכ"ז לא היה צריך לומר בלשון עשיית שהוא הוראת עולם העשיה אלא רק בלשון בראת שהוא הוראת עולם הבריאה כי אצילות לגבי א"ס העליון אשר למעלה מא"ק הרי הוא רק בבחי' עולם הבריאה לגבי א"ק שהאצילות הוא בבחי' גוף אליו והבריאה הוא בבחי' לבוש אליו כן הוא האצילות לגבי א"ס העליון שא"ק הוא בבחי' גוף אליו והאצילות אשר הוא למטה ממנו הרי הוא בבחי' עולם הבריאה לגבי א"ס העליון אבל לא בבחי' עולם העשיה שהוא עוד ב' מדרגות למטה ועוד כי גם בעיקר הענין הרי אין בזה שום דמיון כלל ח"ו כי מה שייך להשוות עולם האצי' שהוא עולם היחוד והוא כולו אלהות גמור כי א"ס מתייחד בהם ביחוד עצום מאד עד שהוא והם כולו חד כנודע להעולמות בי"ע שהם עולמות נפרדים ואינם אלהות כלל ח"ו ומה שייך להשוותם יחד ולומר שהעולם האצי' לגבי הא"ס הוא כהעולמות בי"ע לגבי הא"ק הרי העולמות בי"ע עם הא"ק אינם מתייחדים כלל ושייך היטב לומר שהם מלבושים שהם מחוץ להגוף אבל האצי' הרי הוא מיוחד עם אור א"ס ע"י הא"ק עד שנעשה הוא והם כאלו חד וכמ"ש בזוה"ק יתרו פ"ו ע"א איהו שמיה והוא איהו הוא ושמיה חד הוא וכן הוא בכ"מ וכנודע אמנם משמע שכוונת הרב בזה הוא באמת רק בדרך קל מן הלשון ואין כוונתו שהם בדקדוק ממש אלא רק מעין ודוגמא, ועכ"ז הנה יש מקום היטב לדברי הרב עכ"פ ג"כ והיינו על עיקר עצם הנאצלים כולם כפי מה שהם מצד עצמם כי מה שאמרנו שכל האצי' כולו הוא אלהות הרי הוא רק מצד אור א"ס המתייחד עמהם ביחוד עצום לאחד עד שנעשה הוא והם כולו חד ועי"ז נעשה כל האצילות כולו אלהות גמור מצד האור א"ס שבהם אבל הנאצלים מצד עצמם זולת יחודו בהם הם אינם אלהות כלל כי הם מחודשים שנתחדשו ונאצלו אחר שלא היו וכמו שהארכנו בזה בדברינו בדע"ה בכ"מ שם ובפרט שם ח"א דרוש ה' סימן ז' עש"מ ולכן על העצמותם העיקרי דהנאצלים כפי מה שהם מצד עצמם הנה על זה אמר שהם בבחי' מלבושים על הא"ס העליון ע"ד העולמות בי"ע שהם בחי' מלבושים על א"ק, ומה שהערינו במה שאמר עשיית שהוא הוראת דבחי' עולם העשיה כי היה צריך לומר בראת שהוא בחי' עולם הבריאה וכנ"ל הנה הוא משום שהם ד' עולמות נאצלים הייגו עולם הצמצום [שהוא נקרא אויר קדמון וסיהרא עלאה וכמו שכתבנו בעגו"י ענ"ב אות י"ג] ועולם הא"ק [שהוא נקרא אדם דבריאה וכמ"ש הרב לעיל פ"א] ועולם העקודים ועולם האצילות והרי הם ד' עולמות נאצלים והרי לפי"ז היטב כי עולם האצילות הנה הוא לגביה א"ס העליון בבחי' עשי', אמנם יותר נראה שכוונת האריז"ל הוא על עומק הדברים אשר כתוב בספר ויקהל משה מהמאמר אדם דאצילות פ"א שאמר שם, אדם דאצי' סליק אתערותא מתתאי לעילא כמה דאתמר למעני עשה. ואמר שם בספר (שהעתקנו לשונו בעגו"י ענ"ב אות ר' ע"ש) כי עשר ספי' שהיו כמוסים קודם בריאת העולמות בעצמותו של א"ס ית"ש הם שורש לעולם אצילות שיצא ממנו אח"כ ועשר ספי' של אדם קדמאה סתימאה שמקיפין את הספירות הם הם שורש לע"ס של עולם הבריאה שנתהווה אח"כ וע"ס של א"ק סתם הם הם שורש לי"ס דעולם היצירה שאח"כ וי"ס דאצילות הם שורש לעולם העשיה שאח"כ עכ"ל לענינינו והרי לנו כי עולם האצילות הוא השורש להעשיה וזהו שאמר הרב כאן כי מ"ש כולם בחכמה עשית הוא קאי על הי"ס דאצילות כי הם בבחי' עשי' אל א"ס העליון:

ודע כי כל ענין דבחי' גוף ולבוש שאמר הרב כאן שהאצילות הוא גוף לא"ק והבי"ע הם בבחי' מלבושים אליו הנה הגם שהעיקר הוא שכל העולמות כולם הנה הם מסודרים רק זה למטה מזה לגמרי אך כוונת הרב הוא על הארתם המתלבש מזה לזה כי הארת דכל העליונים כולם מתפשט מעילא לתתא ומתלבש בכל תחתון וכמ"ש בספר הגלגולים פ' י"ט ובכ"מ וכנודע ועי"ז נעשה כל תחתון כלול מכל העליונים ועל הארתם המתפשט ומתלבש מכל העליונים בכל תחתון הנה על זה קאי כל דברי הרב מ"ש שנעשים בבחי' גוף ולבוש לאור העליון המתלבש בו וכבר כתבנו זה בכמה מקומות ופשוט הוא ואין צורך למה שטרחו אחד מן האחרונים בזה:

[ח] **ולכן** תראה שאפי' הקליפות שכנגד האצי' אינם שם אלא בבריאה, וכן אמר בספר מבו"ש בסופו כי עולם

האצי'

באצילות הוא נעלם מאד ואי אפשר לקליפו' שלהם לשבת שם אלא למטה באחורי היכל ק"ק דבריאה וכן אמר ג"כ בזוהר תרומה דף קס"ח ע"א ועי' בזה בשער הקליפות פ"ג ושם פ"ב ובדרושי אבי"ע פ"ג ויתבאר בע"ה :

[ט] **האור** שמאיר הא"ק בגוף הזה נקרא נרנ"ן של אצי', והם מבחי' הגוף וכלים של א"ק כי אור הכלים של א"ק נעשה לנר"ן באצי' וכנ"ל אות ד' ובתוך כולם מתלבש האור עצמו דא"ק, כי ד' מיני אורות מתלבש מכל עליון בהתחתון א' מהכלים דהעליון והב' מהאור דהעליון, והאור אשר מהכלים דהעליון הנה הוא אשר נתעלם למדרגת התחתון עצמו ונעשה בו לנר"ן שבו אך האור הב' אשר מהאור דהעליון הנה הוא לא נתעלם כ"כ להעשות למדרגת התחתון עצמו אלא שעומד לעולם במדרגתו הראשונה ונעשה לבחי' אור א"ס בהתחתון וכמ"ש לעיל בסמוך כי האור דא"ק נקרא א"ס בערך אצי' וכן עד"ז מכל עולם לעולם כי אור המאציל דאצי' נקרא א"ס בערך הבי"ע וכנ"ל אות ב' :

[י] **דכורסייא** דאיהי אמה כגופא לגבי שכינתא דאצי', הוא בזוה"ק משפטים ל"ד ע"ב ובתיקונים קמ"ד א' והובא לקמן בשער דרושי אבי"ע פ"ב (מספי' ש"ש עמדתי על זה :

[יא] **כי** כל בחי' זו"ן שיש בעולמות כולם נקרא ז"ת של גוף של אותו עולם ר"ל כי הג"ר הכלליים של כל עולם הם א"א ואו"א אבל הזו"ן של כל עולם הנה שהם כ"א מ"מ עכ"ז הנה הם נקראים רק הז"ת של אותו עולם כי הג"ר שבהם הנה הוא רק הארה הג"ר הכלליים המתפשט ומתלבש בהם וכן ישנם בהם ג"כ בחי' ג"ר והם הג"ר שברוח ונפש אשר עיקרם הוא רק הז"ת הכלליים של אותו העולם והם הגוף של אותו עולם אבל הג"ר הכלליים שהם א"א ואו"א הם רק המוחין של כל עולם והם נסתרות והגוף של כל עולם הוא רק הז"ת שהם הזו"ן וה"פ שבהם הנה הוא רק ה"פ הפרטיים אשר בהז"ת עצמן :

[יב] **כי** כן יתאר בעת אצילות הראשון שנאצלו חסרים ג"ר בז"א וט"ל לנוק', וכן אמר ג"כ בשעהכ"ל פ"ז כי בהנוק' דז"א לא יצא אלא רק המלכי' עשיריות לבד שבה וכן הוא ג"כ בפנימות וחיצו' ריש דרוש ו' ע"ש אמנם בשעהכ"ל פ"ו וכן במלכים פ' ה' ו' אמר שבהנוק' יצא אור הכתר שבה והיתה חסירה מהט' אחרונות שבה ובשער תיקון נוק' פ"ב סימן ט' אמר ג"כ כי מהאור דהנוק' יצא הכתר שבה (והוא לא כמו שנדפס בהגה"ה כאן מאיזה חכם) ומהכלי לא יצאה אלא רק עשירית אחד לבד מי' חלקי כלי הכתר הראויה אליה, ומבואר שם שאותו חלק העשירית דהכלי היה ג"כ רק חלק הכתר והוא הכתר שבכתר אמנם בשבירת הכלים פ"ה מבואר שבכל יציאתם לא היה אלא רק המלכיות לבד וכן הוא ע"ש ופשוט מכ"מ ואי"כ הרי ע"כ הוא כי מ"ש בכ"מ שלא בהנוק' הכתר שבה הכוונה הוא על הכתר שבמלכות והוא מ"ש כאן ג"כ שלאה חסירה הט"ר שבה כי הרי כל מה שלא בה לא היה אלא רק מאור המלכות שבה אך עדיין קשה כי הרי גם בז"א לא יצא בו ג"כ אלא רק המלכיות לבד דהרי"ק שבו וכן היה גם בא"א ואו"א דהנקודות וכנודע שבכולם לא יצא אז אלא רק המלכיות דהבי"ן והיה חסר בכולם כל הט"ר דבי"ן וכל המ"ה כולו, אמנם הוא כי הנה בפע"ח ושער הכוונות בברכה ולמלשינים (הובא בספ' ע"ש כאן) אמר שם הרח"ו ז"ל עצמו כי מה שאמר באיזה מקומות שנקודתה הראשונה דהנוק' היא בחי' המלכות שבה, ובכ"מ אמר שהוא הכתר שבה הנה העיקר הוא שהיה נקודה הכתר שבה (ור"ל הכתר דהמלכות דהבי"ן שבה כנ"ל) אך אותו הכתר עצמו היה נחסר אורו מאד ולא היה בו אלא רק בחי' אור המלכות לבד דהכתר ומשום זה אמר שהיה נקודות המלכי' שבה ור"ל המלכות דהכתר מהי' מלכיות דהבי"ן שבה כי יצא הי' כתרים מהי' מלכיות דהבי"ן שבה ואותן הכתרים נחשכו ונתמעטו ג"כ כמ"ש הרח"ו ונשארו רק על המלכיות שבהם והוא מה שנודע שהיו כולם רק נקודות קטנות וכקרני חגבים ודי בזה כעת:

[יג] **אמנם** בבחי' הכלל יהיה כל הה' פרצופים שבאותו עולם נקרא זו"ן אל העולם שלמעלה ממנו, וכן אמר בספר שער הקדושות דף י"א ע"א כי גם א"ק הוא רק בבחי' זו"ן בערך הקודם אליו וכן כל העולם הנקודים הוא רק בבחי' זו"ן בערך שלמעלה וכן כל העולם האצי' כולו הוא רק בבחי' זו"ן בערך עולם הנקודים, וכמו שהאריך בזה הרב הקדוש מהרש"ש שרעבי ז"ל ברחובות הנהר, והיא הקדמה זו כי עמוק הוא למאד וכמו שנרמוז קצת למטה בסמוך :

[יד] **ויהיו** חסרי מוחין בבחי' הכלל, ר"ל שכללות כל עולם התחתון הוא כולו חסר מוחין בערך העולם שלמעלה ממנו והוא גם הא"א ואו"א דכל עולם תחתון ג"כ חסרי מוחין כי נחשב בערך שלמעלה כל הה' פרצופים שבעולם התחתון רק לזו"ן הכלליים שהם הז"ת והם חסרים מהג"ר שהם המוחין וצריך להשלימם והנה הם מתתקנים ונשלמים ע"י עיבור יניקה ומוחין והוא ע"י בחי' זווגים אשר בעולם העליון, וכן הענין דמיתת המלכים ושבירת הכלים אשר היה בזו"ן ולא בהג"ר וכן הענין דמעשה התחתונים אשר הוא נוגע רק בזו"ן ולא בהג"ר הנה כ"ז הוא רק מהג"ר לזו"ן אשר בכל עולם ועולם גופה אבל בערך העולם העליון שנחשב כל התחתון כולו רק לבחי' ז"ת וזו"ן הנה נבחן בהם כל הענינים כולם אשר אנו מבחינים בזו"ן הפרטיים ונבחן בערך העולם העליון כל אותן הענינים כולם בכל עולם התחתון כולו ר"ל גם בא"א ואו"א שבו וכמו שמבואר כ"ז מדברי מהרש"ש שרעבי ז"ל ברחובות הנהר והארכנו בזה בדעה ח"א דרוש ג' סימן ה' ובספר הכללים כלל כ"ה ענף ג' ע"ש וכן עד"ז להיפך ג"כ כי כל עולם עליון בערך התחתון הנה נחשב כל עליון כולו רק לבחי' הג"ר הכלליים ולא נבחן בו בערך התחתון מהבחי' דזו"ן מאומה, והבן כ"ז מאד :

[טו] **שיהיה** עיבור יניקה ומוחין בכלים חיצוניים ועי"מ בכלים פנימיים, כי כל הענינים כולם אשר ישנה בפנימיות הנה ישנם ג"כ בחיצוניות וכמ"ש בדרושי פנימי וחיצו' סוף דרוש ב' :

[טז] **הנה** בראש השנה בתחלה נעשה כלים פנימים, והוא ביום א' דר"ה השנה ואח"כ ביום ב' נתקן החיצוניות וכמ"ש בפע"ח שער ר"ה פ"ד ובכ"מ שם אך בקבלת שבת ובתפילת ליל נתקן תחלה החיצוניות וכמו שמבואר בפע"ח בשער התפלה בכ"מ שם וכן בהקדמה לשער שבת פ' ו' ז' ח' ועי' בזה בשער ענ"ה ספ"י וכן בפע"ח שער התפלה פ"ו וכן נמצא עוד בדברי הרח"ו ז"ל שהעיר בזה בכ"מ ואין כאן המקום להעמיק בזה והשם יתברך יערה עלינו רוח ממרום לדבר בזה במקום הראוי לו [ועי' דברינו בספר הכללים כלל ט' ענף י'] ובזה נשלם דברינו עתה בשער הזה יהי' שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים :

שער אח"פ פ"א

[א] **כבר** ידעת כי אין בנו כח לעסוק קודם אצילות י' ספי' ולא לדמות שום דמיון וצורה כלל ח"ו, כי כל תואר ושם ספי' הנה הוא מורה על איזה בחי' דגבול ומדה וכמ"ש ברע"מ פנחס רנ"ז ע"ב דכל ספי' אית לה שם ידיע ומדה וגבול ותחום כו' ע"ש והגם שאינם ח"ו כבחי' גבול ומדה שאנו תופסים ומשיגים כי אין שום השגה לשום נברא בהספי' מאומה ומשום שהרי הם למעלה מכל הבריאה כולה וכמו שהארכנו בזה בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' ובכ"מ אך עכ"ז הנה הם עכ"פ השורש דהגבול ומדה אשר בהבריאה ומצדם אנו מבינים כל בחי' הפרצופים וכל עניניהם והוא משום כי הם השרשים לזה אשר בהבריאה וכמו שבארנו שם וכ"ז הוא משום שהם עצמם הנה הם ג"כ נאצלים מחודשים שחדשם המאציל א"ס ית"ש אשר שלא היו והעיקר דהם גבול ומדה אשר נתגלה בהם הנה הוא משום שבתחלה בעת אצילותם הראשונה שהוא בעולם הנקודות לא התייחד אז המאציל בהם ועי"ז נתגלה בהם כל הכח הגבול ומדה ונעשו הם שורש להגבול ומדה שבהבריאה וכן לכל עניני הבריאה כולה משא"כ בכל הנאצלים כולם אשר למעלה מאצי' הנה התייחד בהם אור

המאציל גם מתחילת אצילותם והם רחוקים מכל תנועות הבריאה הרבה מאד ולכן אין לדמות בהם שום דמיון וצורה כלל ח"ו והם נקראים בשם עולמות דא"ס והנה הם השורש להאצי' וכמו שהארכנו בזה בכמה מקומות מדברינו וע' בשער טנת"א פ"א אות ד:

[ב] **הא'** הוא התפשטות הרוחניות והוי הוא כלים והדברים אשר העצמות מתפשט בהם, והם כדמיון נשמה וגוף אמנם התפשטות הרוחניות שאמר שהוא הנשמה שבו הנה הוא ג"כ כלול מבחי' רבים כי בכל תחתון מתלבש בו כל העליונים כולם והם כולם אור ונשמה להתחתון וכמ"ש הרב בסוף הע"ח כי החומר דעולם העליון נעשה צורה להעולם התחתון אך עיקר הנשמה האמיתית הוא האור דא"ס המתפשט ומתלבש בכולם אך התלבשות דאור א"ס אשר בכל תחתון הוא לעולם רק דרך כל הכלים העליונים שהם נעשים לבוש לאור א"ס שבהתחתון וכמו שמבואר כל סדר ההתלבשות לעיל בהגה"ה ענף ד' וע"ש בדברינו ובאות י"ט שם:

[ג] **לי'** מדרגות ע"י סדר האצילות, בספר שער הקדמות ליתא הני תבות לי' מדרגות ובדפוסים ישנים ליתא הני תבות ע"י סדר, והכתוב שם האציל והמשיך כו':

[ד] **כי** מסוד האזן נמשך ממנו הבל ורוח מתוכו ולחוץ והוא סוד נשמה והבל היוצא מהחוטם סוד רוח והבל היוצא מהפה הוא סוד נפש, דע כי כל ענין האורות דאזן חוטם פה שמתחיל הרב לבאר כאן ונמשך בביאורם בכל השער הזה ובשער טנת"א ובכל שער העקודים ובכל שער דמשי ולא משי הנה הם כולם רק בחי' אורות מקיפים לבד והם בבחי' אורות הי"ג תיקוני דיקנא שבא"א דהאצי' וכאן בענינינו שהוא באדם קדמאה נקראים הם בשם עולם העקודים (וכמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ט ענף י' בסוף סימן ה' באבני מלואים שם) והם כולם רק אורות מקיפים לבד וכמ"ש הרב כאן וכן בכל דבריו לקמן כי האורות דאח"פ הם יוצאים מהאח"פ ולחוץ ואינו מדבר הרב באורותיהם אשר מהאח"פ ולפנים מאומה אלא רק מרמז מעט רמז בהם למטה בסמוך כמו שיתבאר בדרושים הבאים בעה"י אבל עיקר דרושי הרב בהם הוא רק באורותיהם שיצאו מהם ולחוץ והם אורות מקיפים ולא יצא מהם האצי' העיקרי כלל כי כל עולם האצי' העיקרי כולו הנה הוא יצא רק מהאורות הפנימים שבא"ק ומהאו"א שבא"ק ע"י בחי' זווגם ויצא עולם האצי' מהאימא שבא"ק ע"ד הזו"ן דאצי' שיצאו מהאימא שבהאצי' והאו"א שבא"ק הם עומדים מבפנים להאורות דהעקודים וכלולים בהם ע"ד האו"א דאצי' שהם מכוסים וכלולים בהמלין [וכמו שבארנו כ"ז באריכה בדע"ה ח"א דרוש א' סימן ד' ושם דרוש ב' ודרוש ד' ובספר הכללים כלל ה' ו' ושם כלל י"א ענף ה' ובענף י"ד שם] אבל עיקר דכל אורות עולם העקודים המשפיעים להאצי' הנה הוא רק לבחי' אורות מקיפים לבד וע"ד הי"ג ת"ד שבא"א דאצילות להזו"ן דאצילות ומ"ש הרב לעיל בסמוך כי הם שרשי האצילות הוא משום כי מהם מקבלים או"א הכלולים בהם את כל שפעת האצי' כולו והרי הם שרשי האצי' בודאי וכמו שבארנו כ"ז בדברינו הנ"ל ודע זה והבן הקדמה זו:

[ה] **אוזן** ימנית הבל שלו הוא שורש נשמת בינה והבל אזן שמאלית שורש נשמת תבונה, כי כשם בינה שבריש"א הנה הוא מבפנים להאזניים והיא מכנגד האזניים ולפנים וע' לקמן שער טנת"א פ"א אות י"ט ע"ש וגם עוד דברים עמוקים בזה בדברינו בספר הכללים כלל ט"ז:

[ו] **גם** הבל החוטם נחלק לב' בחי' בסוד שורש יעקב וישראל הימין ישראל והשמאל יעקב, כי יעקב וישראל שניהם הם בת"ת הכללי דאצילות שהוא ז"א ויש ב' בחי' יעקב אחד מה שהוא פרצוף בפ"ע ואחד בז"א גופה כי יעקב הוא בחי' הקטנות שבו וישראל הוא בחי' הגדלות שבו וכמ"ש בשער הפסוקים פ' וישלח בפסוק ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך אך עכ"פ הוא כי כולם הם בת"ת הכללי דאצי' שהוא בחי' ז"א ושורש הת"ת הוא הדעת והוא הרוח כנודע והנה הוא בפנימיות החוטם דא"ק ושם שורש כל שורש ז"א הכללי שהוא סוד כל בחי' יעקב וישראל כי הדעת עצמו שהוא פנימית הת"ת הנה הוא המוח הג' הכלול בהמ"ס עצמו (כי בא"א ומכ"ש בא"ק שם לא נתחלק לתלת כנודע) והוא עולה עד הקד"א ועד האוירא עלאה דלא אתפס כי שם הוא עליית הדעת לעולם אך הת"ת שהוא מלבר הנה שורש גילויו הוא בחוטם ששם הוא הרוח רוח חיים באפיו, ושם הוא שורש הת"ת שורש כל בחי' יעקב וישראל:

וראיתי מקשים בכ"ז כי הלא בינה ותבונה וכן יעקב וישראל הם ב' פרצופים כ"א זה למטה מזה ואיך אמר כאן שהם זה בימין וזה בשמאל שהוא זה כנגד זה ועוד כי לקמן שער טנת"א פ"א ד' ובעקודים פ"א מבואר שם כי אלו הב' מיני אורות ימין ושמאל דאזן חוטם הנה הם בבחי' מקיפים ופנימים ואיך יתפרש זה עם מה שאמר כאן כי הם בינה ותבונה וישראל ויעקב, אך לא קשה כלל כי הרי הרב לא אמר כאן אלא רק שהם שורש לבינה ותבונה וליעקב וישראל והשורש עומד הכל רק בבחי' כח והעלם והוא הכל מיוסד שם ואח"כ כשיוצאים על אצילותם העיקרי מכח אל הפועל הנה יוצא כל כח מהשורש לאצילות בפ"ע ובמקום הראוי לו וכמו שראינו היוצא בזה בשורש הבחי' דרין כי בעתיק הם בפנים ואחור ובא"א הם בימין ושמאל (וכמ"ש בשער עתיק פ"ב) ובאו"א הם ב' פרצופים אלא שהם כחדא נפקין וכחדא שריין ולא מתפרשין דא מן דא ובזו"ן הם אינם שוים וכ"א בפ"ע והרי כי כל מה שיורד ונמשך למטה מתגלים ביותר ומשתנים בגילויים מפנים לאחור ומימין לשמאל ומלמעלה למטה והוא בכל דבר אחד וע' עוד כיוצא בזה בשער א"א ר"פ י"א בהב' פאות הראש שאמר שם ג"כ שהפאה שמאלית הוא שורש ז"א ועומד שם כנגד א"א ע"ש, גם מה שמקשים איך נקשר כ"ז עם ענין מקיפים ופנימים גם זה לא קשה כלל כי האורות אשר יצאו מהאזנים והחוטם ולחוץ הנה השמתו הם לאורות המקיפים והפנימים דעולם העקודים והאור אשר מהאזניים והחוטם ולפנים הנה הם שורש בינה וז"א והם בינה ותבונה וישראל ויעקב בימין ושמאל שבכ"א והם ג"כ בבחי' מקיפים ופנימים כי כל עליון הוא בחי' מקיף להתחתון כי הוא מקיפו ומסבבו ומאיר עליו מבחוץ זולת מה שנכנס ומתלבש בו מבפנים וכן מבואר ג"כ בשער הזווגים פ"ד בענין בינה ותבונה שהאורות דבינה הם עומדים על התבונה בבחי' אורות מקיפים ע"ש:

[ז] **ואע"פ** שיש לאה ורחל עכ"ז עיקר לאה מבחי' מלכות דתבונה המתלבשת תוך ז"א, וכמ"ש לקמן בשער יעקב ולאה ובשער לאה ורחל ולכן הנה נכללת לאה בתבונה אשר באור כאן וכן נכללת ג"כ בז"א משום שעיקר המלכות דתבונה מתלבש בז"א ונעשה בו לעלם מעלמיו, והנה שיעקב אשר הוא פרצוף בפ"ע הנה נעשה הוא ג"כ מיסוד דאבא המתלבש בז"א ועכ"ז הנה נחשב הוא לבחי' בפ"ע ויש לו שורש בפ"ע שהוא בחוטם שמאלי כנ"ל אך היסוד דאבא הנה אינו נעשה הוא לעלם מעלמיו בז"א ג"כ כמו המלכות דתבונה ועוד כי הרי האבא גופא הנה הוא עלמא סתימא ונעלם כי כל גילויו הוא לעולם רק ע"י אימא וכן הגילוי דכל פרצוף הוא לעולם רק מהנשמה ולמטה שהוא מבינה כי לא נמצא בכל פרצוף אלא רק ג' כלים לנר"נ אבל הנשמה לנשמה שהיא מאבא היא למעלה ובבחי' מקיף וכמו שכתוב כ"ז למטה בסמוך וכנודע והרי הוא האור דאבא נעלם בכל פרצוף וכן הוא ג"כ בכלל האצי' הנה הוא האור דאבא סתים שם ולכן נחשב בחי' יעקב היוצא ממנו לבחי' פרצוף בפ"ע כי לא נגלה מאבא אלא רק הוא משא"כ בתבונה אשר היא עלמא מתגלה ג"כ כי הרי כל אצילות הז"א הוא ממנה והיא אור הנשמה שבו ולכן לא נחשב לאה אשר היא מהארת המלכות דתבונה לפרצוף בפ"ע אלא שהיא נכללת עם התבונה גופה:

ולפי מה שהעלינו בהקדמות ובשערים שער ז' פרק ה' כי לאה ורחל הנה היה ראוי שיהיו שניהם בעצמות רק פרצוף אחת ממש ובשם רחל ורק ע"י החטא דעה"ד נחלקו לשניים הנה

ניחא בפשיטות מה שלא נמצא בא"ק שורש מיוחד לבי"ע בפרט אלא רק שורש אחד לשניהם כי הרי כן הוא לפי התיקון האמיתי שיהיו הם שניהן אלא רק אחת ושורש אחד לשניהם :

[ח] **אע"פ** שקול הוא בחי' שהוא הז"א, (וכמ"ש בזוה"ק בראשית ו' ע"ב ופ' ויגש דף ר"י ע"א ובכ"מ) וא"כ הרי איך אנו אומרים עתה שהקול הוא בלאה [שהי"ז שורש של שניהם] ר"ל של הקול והדבור (כן הוא בשער הקדמות ל"א ע"א) [הוא במלכו' דתבונה] אשר שם הוא שורש לאה וכן ממנה נעשה הז"א ג"כ. וא"כ הרי הגם שעיקר הקול הוא בז"א עכ"ז הנה הוא בלאה ג"כ כי שניהם הם מהמלכו' דתבונה כי הרי גם הז"א נעשה מילואו מהמלכו' דתבונה וכמ"ש בשער אר"א ספ"א ובכ"מ וכנודע וכן הוא בזוה"ק בראשית ו' ע"ב ופ' פקודי רכ"ז ע"ב ובכ"מ דקלא דאשתמע הוא בז"א והוא יוצא מקלא פנימאה דלא אשתמע שהוא בינה והרי לנו דשורש הקול הוא בבינה ולכן יש לייחס היסוד בחי' הקול כן ללאה וכן לז"א כי שניהם הם מהמלכו' האחרונה דהבינה שהוא המלכו' דהתבונה אלא שלאה היא מהאחרה היוצא לחוץ בסוד קשר של תפילין ובנין הז"א נעשה מעיקר המלכות דתבונה המתלבשת בו כנודע כ"ז וא"כ הרי לנו עכ"פ כי יש לייחס הקול ללאה ג"כ [רק שהקול נעשה נשמה לז"א והדבור נעשה נשמה למלכו' שהיא רחל] כי שניהם ר"ל בין הקול ובין הדבור שרשם הוא בהמלכו' דתבונה וכנז' וכן מבואר לקמן שער שנת"א פ"ג ששם הוא כל הה' מוצאות הפה והנה נעשה הקול נשמה לז"א והדבור נעשה נשמה לרחל אך הקול הנה הוא בלאה ג"כ כנז' והדבור הוא רק ברחל (ועי' עוד לקמן אות ל"ג) ושניהן הם בחי' הנוקבין דז"א כי הוא משתמש על ידם בקול ודבור [ושניהם] ר"ל הקול והדבור שהם לאה ורחל הם [מצד הפה (דא"ק) שהוא סוד המלכו'] כי המלכו' היא בפה וכמ"ש אליהו ז"ל מלכות פה תורה שבע"פ קרינן לה ור"ל שהפה הוא המלכו' מהעשר ספי' שבראשה כי בראשה גופא ישנו שם ג"כ כל העשר ספי' כתר הוא בקרקפתא חכמה בעיינין בינה באודנין ת"ת הכולל ו"ק בחוטם מלכו' בפה וכן אמר ג"כ בשער עקודים ספ"ב כי בראש עצמו יש ג"כ כל הנרנ"ח הנשמה במוח הרוח בחוטם הנפש בפה ע"ש :

ומ"ש בדפוסים חדשים שהוא סוד המלכו' דתבונה מלת דתבונה בדפוסים ישנים ליתא וכן בשער הקדמות ליתא וכן משמע שהוא מיותר לפי סגנון הענין דכאן אך בעומק הדברים הנה האמת כן הוא שכל הבל הפה עם הגרון הוא כולו סוד בינה וכמ"ש הגר"א בתז"ס ר' ע"א בד"ה דכ"ע גו חכומא (ועי' בדברי הרב בשער מ"ן ומ"ד דרוש י"ד) והוא הפה המלכו' דתבונה, ועי"ש כל הענין בתז"ח דף ר"ס ר' ושם דף ר' ור"א ובהגר"א שם ומבואר שם כי בחיך וגרון הוא קלא פנימאה דלא אשתמע לבר אלא בלחישו דאודנין שמעין ליה שכאשר תסתום את האזן אז תשמע קול הולך בלי הפסק והוא קול הפנימי שהוא הולך בפנימית כל הגוף ומתדחק קלא פנימאה ושדר ללישן ואשתמע כי ע"י הדחיקו הוא נשמע הקול והוא ע"י הלשון שהוא מבפנים להחיך וגרון שהוא בחי' ת"ת שהוא הז"א והולך הקול עד השינים ושם הוא הדבור בחיתוך אותיות והוא נוקבא דז"א עי"ש כ"ז באריכה ולפי"ז הוא סגנון דברי הרב כאן כי הקול הוא שורש לאה שהיא מבינה קלא דלא אשתמע רק שמתפשט אח"כ ונעשה נשמה לז"א ושם הוא קלא דאשתמע וכן מתפשט ונעשה נשמה להנוק' דז"א שהוא הדבור והוא בשינים וכללות כולם הוא הפה שהוא המלכו' דתבונה כי הבינה מתחיל בראש שהוא במוח אשר מהאזניים ולפנים ומסתיים בפה ויהיה הכוונה בכ"ז על ז"א ומלכו' הכלולים בבינה שבראש וכן הוא אח"כ ג"כ בזווגין העיקריים שהם קול ודבור [ועי' עוד בשער עקודים ספ"א אות ג']

[ט] **והנה** הטעם שהם סוד ראיה שהיא ההכאה כו', ע' דברים עמוקים בזה בדברינו בספר הכללים כלל ט"ז ובספר הדע"ה ח"א דרוש ד' סימן א' ב', ולקמן שער שנת"א פ"ז אות י"ד עש"ה :

[י] **אמנם** הגלגלתא שהוא סוד הכתר משם שורש לנשמה עליונה הנקרא יחידה, הנה עיקר אותה הנשמה העליונה מקומה הוא באוירא עלאה אשר בין הקרקפתא להמוח והוא נקרא בשם חכמה עלאה סתימאה והוא אוירא דלא אתפס שאינו מתלבש בשום לבוש כלל אלא שהוא רק בחי' אור לבד והוא שורה בין הגלגלתא להמוחין ומבואר ענינו בשער א"א פ"ד ופ"ז והנה הוא סוד היחידה שבכל פרצוף אמנם הוא אינו היחידה הכללי אלא רק היחידה שבהנשמה וגם אינה מהנשמה הכללי אלא רק מהנשמה שבגוף אבל היחידה והחיה והנשמה הכלליים הם כולם למעלה לגמרי מכל פרצו' ועיקר כל פרצו' הוא רק הרוח והנפש לבד בכל חלקי הה' בחי' דנרנח"י שבכ"א מהם וכמו שכתבנו בהקדמות ושערים שער ג' פ"ג ופ"ה ע"ש:

[יא] **וטעם** קריאתה יחידה לפי שהיא מקפת כל העולמות בבחי' נשמה לנשמה לבדה ולא בבחי' נר"נ, הנה בשער המקיפים פ"א אמר שם הרב כי אור מקיף היושר אשר הוא לא נכנס לעולם בפנים הוא בבחי' יחידה והאור מקיף החוזר אשר הוא נכנס בתחלה מבפנים ג"כ אלא שאח"כ הוא חוזר ויוצא ונעשה לאור מקיף ג"כ הוא בבחי' חיה ומבואר שם כי א"ס היושר דכל עליון הוא מתפשט ומקיף לכל הפרצופים כולם עד סוף כל האצילות כולו אבל אור המקיף החוזר דכ"א הוא אינו מקיף אלא רק לאותו הספי' והפרצו' לבד אשר הוא יוצא ממנו וא"כ הרי מבואר מזה שהיחידה הוא מתפשט להקיף עוד יותר למטה הרבה מהחיה וכן לעיל בעגולים ויושר ענ"ד מבואר שם ג"כ שכל אור מקיף דכל עליון הנה הוא מקיף על כל העולמות והפרצופים שלמטה הימנו וכל התחתון הוא מוקף מכל אורות המקיפים דכל העליונים כולם ונודע הוא דכמו שהוא בכללות כן הוא בפרטיות וכמ"ש בשער המקיפים פ"ב ובכ"מ וא"כ הרי גם הנרנח"י הפרטיים שבכל פרצו' הנה מקיף כל עליון לכל התחתונים שלמטה הימנו וכמו שמבואר בהדיא בשער המקיפים פ"ב ובפרט במבו"ש שמ"ב ח"ג פ"ה ע"ש וא"כ איך אמר כאן שהיחידה אינה מקיף להנר"נ אלא רק להנשמה דנשמה לבד ואין לומר שכוונתו הוא כי באמת הנה היא מקיף גם להנר"נ אלא שהיא אינה מתחלקת להנר"נ להקיף להכ"א לפי מדרגתה אלא רק שהיא מקפת לכולם במדרגה אחת ובמדרגת היחידה וכמו שמסיק ואומר שכולה היא מליאה אחת כי הרי גם זה פשוט הוא שאינה מקיף לכולם בהשואה אחת אלא רק שמאיר לכ"א לפי כחו שיוכל לקבל ומקיף ומאיר להנשמה לפי כחה ולהרוח לפי כחו ולהנפש לפי כחה דהרי אין כ"א יכול לקבל יותר מכחו כי יתבטל עי"ז ממציאותו לגמרי וכנודע משבירת הכלים וא"כ הרי מתחלק אור היחידה באורה והקפתה ג"כ בודאי לבחי' שונות שהוא לכל בחי' הנר"נ להשפיע לכ"א רק לפי כחו, ואין לומר ג"כ שהכוונה הוא כי היחידה היא אינה מקיף ומאיר באמת אלא רק בהשואה אחת אלא שאורה הוא נמשך רק להחיה וזהו שאמר כי היא מקפת בבחי' נשמה לנשמה לבדה ומקבל החיה ממנה בהשואה אחת וההתחלקות לבחי' שונות דנר"נ הוא נעשה רק בהחיה ועל ידה אבל היחידה עצמה היא מקיף ומאיר לעולם רק בהשואה אחת, כי הרי אמרנו לעיל מדברי הרב שהיחידה מתפשט באורה והקפתה למטה מהחיה הרבה יותר וא"כ הרי מוכרח הוא שמתחלק שם היא עצמה לבחי' שונות הרבה שהוא לכל בחי' הפרצופים כולם ולכל ספי' וספי' דכל פרצו' ופרצו' להקיף ולהאיר לכ"א לפי מליאותו וכמו וכנז', וכן בעיקר דברי הרב אשר אמר שהיחידה היא מליאות אחת ואין בה בחי' נרנח"י הנה גם זה לכאורה קשה מאד כי הרי הוא היפך ממה שמבואר ומפורש בכ"ז דרושי הרב שגם ביחידה יש בה נרנח"י כי הרי כ"א הוא כלול מה', נרנח"י שבנפש נרנח"י שברוח נרנח"י שבנשמה נרנח"י שבחיה וכו כ"ה בחי' אלא שבכ"א הוא לפי ערכו וכמ"ש בפנימי ומקיף דרוש י"א ובדרושי אבי"ע פ"ב והוא פשוט ונודע :

גם במ״ש הרב כאן לעיל בסמוך כי החיה והיחידה הנה הם אינם מתלבשים בהפרצוף אלא שהם נשארו מבחוץ בסוד או״מ וכן אמר ג״כ בפקודים פ״ה בהמ״ק שם גם זה צריך ביאור כי הרי מבואר הוא בעגו״י ע״ד שבכל עולם ופרצוף עליון הוא מתלבש בכל התחתונים כולם וכ״ז דא״ק וכן א״א שהם הכתר והיחידה הכלליים כנודע הם בתוך כל פנימית כל האצילות ופנימית כל הפרצופים והעולמות כולם וכן אמר בשער המקיפים פ״ג ובכ״מ כי הכי ספר דא״א מתלבש תוך פנימיות כל הפרצופים, וא״ק וא״א הרי הם הכתר הכללי והיחידה הכללי כנודע, וכן בחיה שהוא החכמה הנה הוא ידוע ג״כ כי נה״י דאבא שהוא חכמה חיה הכללי הנה הוא מתלבש תוך נה״י דאימא ומתלבשים שניהם בכל הזו״ן וכמו שהוא בכללות כן הוא בפרטות והם הכתר והחכמה שבכל פרט׳ ושורה הכתר בהגלגלתא והוא באוירא עלאה כנ״ל ומשם הנה משלח את הארתו בכל פנימית הפרצוף כולו והוא היחידה שבכל פרט׳ והחיה הוא מוח החכמה השורה במוח ומשם משלח את הארתו בכל הפרצוף כולו כנודע כ״ז והרי עכ״פ הוא כי היחידה והחיה הנה הם ג״כ בכל פנימית הפרצוף כולו וא״כ הרי איך אמר הרב כאן שהיחידה והחיה הם רק בבחי׳ מקיפין לבד וכן הוא ג״כ לפי מ״ש בשער המקיפין פ״א שהיחידה והחיה הנה הם האו״מ הישר והאו״מ החוזר והם עומדים רק מבחוץ והרי איך יתקשר כ״ז עם מה שנודע שהיחידה והחיה הם הכתר שהוא אוירא עלאה ומוח החכמה אשר הם באמת בפנימית כל פרצוף עצמו :

אמנם הוא כי הנה דברי האר״י זלה״ה אף במקום שהם נראים שהם דברים קלים ופשוטים הנה הם עמוקים מאד והם כפטיש יפוצץ סלע שמתחלקים לכמה פנים, והענין בכ״ז הוא ע״פ מה שבארנו בהקדמות ושערים שער ז׳ שהה׳ פרצופים הכלליים א״א או״א זו״ן שהם ג״כ הה׳ בחי׳ נרנח״י שבכל פרט׳ הנה הם נגד הה׳ גילוים הכלליים דא״ס ית״ש אשר מרום הגיון עוז שהוא אור א״ס המקיף עד סוף גילויו שבהעולמות בי״ע ובארנו שם פ״א כי א״א וכן היחידה שבכל פרט׳ הנה הוא נגד בחי׳ א״ס המקיף אשר למעלה מהעולמות ומשתמש ועומד בהא״א בכלל האצי׳ וכן היחידה בכל פרט׳ בכל ענייניו כמו הא״ס המקיף בכלל כל העולמות כולם, והנה גילה לנו האריז״ל מענין א״ס המקיף ג׳ בחי׳, א׳ מה שהמשיך והתפשט ממנו הקו דא״ס והוא מתפשט ומבריח עד סוף כל העולמות אבי״ע בפנימיותם ובפנימית פנימיותם וכמו שבארנו בעגו״י ע״ד אות ד׳ והוא העיקר אשר ממנו נמשך הכל ובו תלוי הכל לעולם וכמ״ש הרב בעגו״י ע״ב וכנודע והנה אור הקו הזה הנה הוא מתצמצם בכל עולם ועולם שמתפשט בו לפי המדרגה הראוי לכל עולם ועולם כדי להוליד את כל אחד על מליאותו ומדרגתו הראוי אליו, ב׳ כי הנה מלבד מה שמאיר עיקר האור דרך הקו הנז׳ והוא בפנימיות כולם הנה מאיר להם ג״כ לעולם גם מא״ס המקיף הארה מועטת עכ״פ ונמשך להעולמות תמיד שפע ממש ג״כ וכמ״ש הרב כ״ז בעגו״י ע״ב וענ״ג אמנם הנה גם שפע הזה הוא מסתתר ומתעלם בהעולמות והוא מתצמצם ג״כ רק לפי כח העולמות שמשפיע בכל עולם ועולם רק לפי כחו ומדרגתו, ג׳ הוא מ״ש הרב בשער סדר אצי׳ בקי׳ רפ״א כי אור א״ס המקיף הוא נוגע ודבוק בכל הד׳ עולמות אבי״ע ובארנו בדברינו שם אות ד׳ כי זהו לעת צורך ההנהגה הנסיית שהם הנסים הנגלים ומ״ש שהוא נוגע ודבוק הכוונה הוא שהגם שבכל הנסים הנגלים הנה הם היפך הטבע לגמרי עכ״ז הנה הם עושים את פעולתם גם בעת שכל הטבע קיים והם נוקבים ויורדים בתוך כל הטבעיית דהעולם כולו ועכ״ז אינם מבטלים זה את זה והגם שלפעמים הוא שריבוי האור הוא מפסיד להכלי וכמ״ש השפעת עלינו רוב טובה אין אנו יכולים לקבל ואור הנשמה מוכרח שתתעלם רק לפי כח הגוף דאל״כ יתבטל הגוף ממציאותו אך הן הן גבורותיו והן הן נוראותיו ית״ש בכל פעולות הנסים כולם שהטבעיית דהעולם מתקיים על עמדו ואור הנסי מתפשט בתוכו עצמו ועושה את פעולתו ואינם מבטלים זה את זה וכמו שכתבנו בזה בארוכה עוד בהקדו״ש שער ד׳ פ״ד ע״ש ושם תמצא כי האור הזה הנה הוא אינו מתצמצם כלל כי הרי הוא הולך ומאיר בתוקף אורו למעלה ממדרגת העולם וגם בכל הטבעיית כולו והרי לנו ג׳ בחי׳ מהגילוי דאור א״ס, א׳ מה שהמשיך ממנו הקו דא״ס והוא בפנימית כולם ב׳ שפעו מבחוץ אשר משפיע תמיד גם מאור א״ס המקיף ואלו הב׳ הם מתצמצמים לפי כח העולמות, ג׳ שפעו הנסיית והוא בלא צמצום :

והנה כל בחי׳ אלו הנה ישנם ג״כ בהא״א שבכל עולם ובאור היחידה שבכל פרצוף כי הנה מתלבש א״א בכל הפרצופים כולם בפנימיותם מראשם ועד סיומם וכולם נשפעים רק ממנו ותלוים בו ונאחזים רק עליו לעולם וכמ״ש הרב בשער הכללים פ״ט כי א״א הוא נשמה לכל האצי׳ ומתפשט ומתלבש בכולו אמנם כל ההתפשטות וההתלבשות הזה הנה הוא ממש רק ע״י הקו דא״ס המתפשט ג״כ בכל העולמות כולם [וכמו שבארנו כל עומק הענין דההתלבשות לעיל בעגו״י ענ״ד] אבל עיקר האור דא״ס הרי הוא נשאר למעלה והוא א״ס המקיף שעומד לעולם למעלה מהכל ומקיף את כולם כן הוא בענינינו כי עיקר הא״א הנה הוא למעלה מעיקר האצי׳ והוא האור דהב׳ רישין הנודעים והאורות דהז׳ תיקוני דגלגלתא והי״ג חוורתא [שהם כלל כל התר״ך עמודי אור שבכתר] והי״ג נימין והי״ג ת״ד והש״ע נהורין דהפנים אשר הם כולם רק בבחי׳ אורות מקיפין לבד כנודע והרי הוא למעלה מעיקר האצי׳ והנה הוא בבחי׳ אור א״ס המקיף אשר למעלה מכל העולמות כולם, וכן הוא עד״ז ג״כ אור היחידה שבכל פרט׳ כי הנה היא השורש דכל פרט׳ ומתפשט ומתלבש בו בכל פנימיותו ועיקר מקומה הוא בהאוירא עלאה כנ״ל אות י׳ ומשם הנה היא מתפשט בכל הפרצוף כולו מרישיה עד סיומו כולו והנה מתגלה בו ג״כ דרך התפשטותה כל הה׳ בחי׳ נרנח״י שהם הנרנח״י דהיחידה כי היחידה שבה הוא האוירא עלאה שאמרנו והחיה שבה הוא מתפשט ומתלבש בפנימית החכמה דהפרצוף והנשמה שבה הוא בפנימית הבינה דהפרצוף והרוח שבה בפנימית הרוח דהפרצוף והנפש שבה בפנימית הנפש דהפרצוף והם הנרנח״י דהיחידה אשר הם מבפנים לכל פרט׳ והם שרוים בהנרנח״י דהחיה אשר הם בהנרנח״י דהנשמה ומ״ש הרב כאן כי הנר״נ מתלבשים תוך פנימיות הכלים שהוא הגוף אך הנשמה לנשמה אין יכולה בגוף האדם לסובלה הנה עיקר הכוונה הוא כי לנר״נ הנה יש להם כלים מיוחדים לכ״א שהם מוח לב כבד כנודע והרי הם מתלבשים בגוף ממש אבל החיה והיחידה הנה אין להם כלים בגוף להלביש אותם אלא שהיחידה שורה בתוך החיה והחיה היא שרויה בתוך הנשמה וכמ״ש הרב ג״כ בשער המוחין פ״ה ע״ש והוא משום כי אין יכולה בשום כלי לעשות את פעולתם ולכן אינם משתמשים הם ע״י שום כלי אלא רק שהיחידה הוא בתוך החי׳ והחי׳ הוא בתוך הנשמה ונעשה פעולתם ע״י הנשמה שבמוח וזהו ההתלבשות דהיחידה והחיה אשר מתלבשים בכל פנימית הגוף ג״כ ונבחן בהם ג״כ כל הה׳ בחי׳ דנרנח״י וכמו אמנם כל ההתלבשות הזה אשר מתלבשים היחידה והחיה ג״כ בפנימית כל פרט׳ הנה הוא רק ע״י הקו דאור א״ס המתלבש בפנימית כל העולמות שהוא רק קו דק וציור קטן לבד אבל עיקר האור דא״ס הרי הוא למעלה הנה כן הוא ממש עד״ז ג״כ בההתלבשות היחידה והחיה כי כל עיקר אור היחידה והחיה עצמן הנה הם באמת כולה רק למעלה מכל הפרט׳ וכל אור פנימיותן שאמרנו שמתפשט ומתלבש בכל הפרצוף כולו ומתחלק לנרנח״י הנה הוא אינו אלא רק ע״י הקו דא״ס הנמשך מא״ס המקיף ומתפשט ומתלבש בכל העולמות כולם ומתצמצם בכל עולם ועולם לפי ערכו וכמו אבל כל עיקר דהיחידה והחיה עצמן הנה הם נשאר למעלה והם רק בבחי׳ מקיף וזהו שאמר הרב שהם נשאר מבחוץ בסוד או״מ :

והנה היחידה הנה הוא אור המקיף הישר שבכל פרט׳ [ומבואר ענינו בשער המקיפים כי כל אור הנמשך מכל עליון להתחתון

להמסך הנה לא נכנס בהמסך בפנימיותו אלא רק מקצת אור לבד אבל עיקר האור הוא נשאר מבחוץ לאור מקיף והוא האור מקיף היותר שהוא בחי' היחידה והרי הוא ממש כמו שאמרנו כי הוא ע"ד הסדר דאור א"ס המקיף והמוקף וכנז] והנה אותו אור המקיף היותר שהוא בחי' אור היחידה העיקרי הנה הוא אינו מתחלק כלל ולא נבחן בו מבחי' התחלקות דנרנח"י מאומה והוא רק מציאה אחת כמ"ש הרב כאן, כי הוא להפרצוף כבחי' אור א"ס המקיף להעולמות וכו', אמנם הוא כי הנה אמרנו כי יש לנו גם מאור א"ס המקיף ב' בחי' אור ושפע, אחד הוא מה שמצטמצם ג"כ לפי מדרגת העולמות וממשיך שפעו בכל עולם ועולם רק לפי כחה ומדרגתה, והשנית הוא גילויו בבחי' אור הנסיי וזה הנה הוא משפיע בכל העולמות כולם בהשואה אחת כי אור הנסיי אין גורם שום בטול לטבעיות דהעולם מאומה אלא רק לפעולתו לבד וכנ"ל ולכן אינו צריך להצטמצם כלל למדרגת כל עולם אלא שמתפשט בכל מקום בהשואה אחת ואלו הב' מיני שפע דאור א"ס שאמרנו הנה הוא מה שנודע כי אור א"ס יש לו כח בגבול ובבלתי גבול ומתגלה בב' הבחי' והם אלו הב' מיני שפע שאמרנו והנה אלו ב' הבחי' הנה ישנם ג"כ בכל יחידה העיקרית דכל פרצוף הנאצל למעלה בבחי' אור מקיף שהוא אור מקיף היותר כנז' הנה יש בה ג"כ אלו ב' הבחי' והוא כמו שכתבנו בהקדו"ש שער ד' ספ"ד ובארנו שם כי כל אור מקיף הנה יש בו ג"כ אלו ב' הבחי' דגבול ובלתי גבול ושפעו אשר בבחי' גבול הוא תדירי והוא מתחבר ומתייחד לעולם עם האור הפנימי וכמ"ש הרב בשער השתלשלות עי"ש אבל שפעו אשר בבלתי גבול הוא אינו תדירי והוא אינו מתחבר עם האור הפנימי וכמו שבארנו בהקדו"ש שם עי"ש והנה בשפעו הגבולי אשר מתחבר ומתייחד עם האור הפנימי הנה בזה הוא נבחן האו"מ ג"כ בכל הבחי' דנרנח"י כי הרי מתחבר ומתייחד עם האור הפנימי בכל חלקי דנרנח"י שבו ומשפיע בכ"א רק לפי כחה והרי נבחן בזה האו"מ ג"כ בכל הה' בחי' נרנח"י כי הרי מצטמצם להתחבר ולהתייחד בהאור הפנימי בכל חלוקי הבחי' שבו אך בשפעו השנית אשר בבלתי גבול הנה בזה אינו מתחלק כלל אלא שהוא מאיר בהשואה אחת בכל מקום וע"ד הנ"ל באור א"ס המקיף וזהו שאמר הרב כאן שהוא מציאה אחת וכן אמר בשער עקודים ספ"ב כי הוא משפיע ומקיף בהשואה אחת, והרי נראה היטב זה כל מה שהערנו לעיל והוא כי הרי נודע הוא כי א"א שהוא בבחי' יחידה הנה הוא בפנימיות כל פרצוף וכן הוא נודע שגם היחידה נבחן בכל הה' בחי' נרנח"י וגם מוכרח הוא ג"כ שגם האור מקיף משפיע בכ"א רק לפי כחו להנפש לפי כחה ולהרוח לפי כחו וכן כו' וא"כ איך אמר הרב כאן שהיחידה היא או"מ לבד והיא רק מציאה אחת בלי שום בחינה דנרנח"י מאומה אך לפי מה שבארנו הרי נראה היטב ואין כאן סתירה כלל כי ב' בחי' הם וכולם ישנם וכו':

וכן הוא עד"ז ג"כ בענין החיה שהוא חכמה כי הגם שנודע הוא שהחכמה הוא עיקר המוח שבראש והוא מתפשט בכל הפרצוף כולו ע"ד האבא שמתפשט בהנה"י שבו הוא ואימא בכל הז"ן כולן בפנימיותן וא"כ איך אומר הרב כאן שהנשמה לנשמה שהוא שם החכמה אין יכולת בגוף האדם לסובלה אך הענין הוא כי כל בחי' הג' מוחין שבראש שהם חב"ד הנה הם רק המ"ד דהנשמה עצמה [ור"ל דהנשמה שברוח וכנ"ל אות י"ד] אבל החיה שהיא הנשמה לנשמה [ור"ל אפי' הנשמה לנשמה שברוח] הנה לא יש לה כלי מיוחדת בגוף כלל להתלבש בו ולא יש אלא רק ג' כלים לבד שהם מוח לב כבד להנר"נ והנר"נ משתמשים בהם ומתגלים על ידם בכחם ותכונתם ועכ"פ הוא כי גם המוח שבראש אשר הוא הכלי העליונה להנשמה העליונה הנה היא ג"כ רק להנשמה ולמטה כי הג' מוחין שבראש הם רק הג' מוחין שבהנשמה עצמה שהיא הוא כלול מנרנח"י אבל הנשמה לנשמה הראוי להפרצוף הנה היא אי אפשר להתלבש בשום כלי מהגוף כלל כי אין יכולת בשום כלי מהגוף לסבול את פעולתה ותתגלה הנשמה לנשמה על ידה בכחה ותכונתה ולכן אין לה שום כלי בהגוף להתלבש בו אלא שהיא מתלבש בהנשמה וכמ"ש הרב בשער המוחין פ"ב ועל ידה הנה היא מתפשט באמת ג"כ בכל הגוף כולו בפנימיותו ומתגלה בו רק ע"י הנשמה והוא ג"כ ע"ד שנודע כי התלבשות נה"י דאבא בזו"ן הוא רק ע"י נה"י דאימא, אמנם כל ההתפשטות הזה אשר מתפשט החיה ג"כ בפנימית כל הגוף הנה הוא ג"כ רק ע"ד הקו דא"ס המתפשט מאור א"ס המקיף אשר עיקר כל האור הוא רק מבחוץ ולכן אין להפרצוף אלא גילוי באו"א ולא להנשמה לנשמה בהגוף אלא רק בבחי' אות י' דהשם שהוא מורה על העלם והסתר כי הרי הוא רק נקודה קטנה והנה הוא רק התחלת ושורש לגילוי האו"א וכן הוא התחלת ושורש להגילוי דכל פרצוף וכמו שבארנו כ"ז בהקדו"ש שער ז' פ"ב עי"ש אבל עיקר האור דהחיה הנה משום שאין לה כלי מיוחדת בהגוף הנה נשאר כל עיקרה מבחוץ ובבחי' אור מקיף אמנם הנה משום שהיא התחלת הגילוי דכל פרצוף עכ"פ והיא שורש גם בפנימית הנשמה השרויה בתוך עצמו ומתלבשת בהגוף ממש לכן עומד גם כל האור מקיף דהנשמה לנשמה בהגילוי דכל חלוקי הבחינות כולם שבהפרצוף שהם הה' בחי' דנרנח"י ומאיר ומקיף לכ"א בתכונתו כי גם הנשמה לנשמה הנה היא קרובה לכל מדרגת ותכונת הפרצוף עכ"פ והיא התחלת גילויו לכן עומד כל האור מקיף שבה בכל חלוקי הבחי' דנרנח"י כולם והכל הולך למדרגת ותכונת בחי' פרצוף וזהו שאמר הרב כי האו"מ דהנשמה לנשמה הוא מתחלק לנר"נ, וזה הנה הוא מבואר כל דברי הרב בכאן:

אמנם דע כי כל מה שאמרנו בענין הנשמה והנשמה לנשמה וכן כל מה שאמרנו לעיל בענין היחידה הנה כ"ז הוא רק ביחידה והחיה והנשמה הפרטיים אשר בהרוח הכללי שהוא עיקר כל פרצוף וכלול הרוח; ג"כ מכל הה' בחי' נרנח"י כנודע וזה הוא כל דברינו בכל הענין הזה מענין היחידה חיה נשמה ור"ל על היחידה חיה נשמה אשר בהרוח הכללי אבל היחידה חיה נשמה הכלליים הנה מהם לא דברנו כאן כלל והנה הם כולם למעלה מכל פרצוף לגמרי ואינו מתחיל כל פרצוף אלא רק מהרוח הכללי ולמטה וכמו שכתבנו בהקדו"ש שער ג' פרק ה' עי"ש ודי בזה, ועי' עוד לקמן פי"ב אות ד':

[יב] **כי** הלא לא יש רק ג' בחי' נר"נ, ר"ל שעיקר כל פרצוף נתייסד רק על ג' בחי' לבד שהם נפש רוח נשמה וכמו שראינו שיש להם ג' כלים בהגוף שהם מוח לב כבד ולא נמצא בהגוף שום כלי עוד לאחה בחי' ד' והרי לנו כי עיקר הנשמה הראוי ומוכרח לכל פרצוף הוא רק ג' לבד שהם נפש רוח נשמה:

[יג] **וכנגדם** יש ג' בחי' אלו בנשמה לנשמה, כי היא שורש הנר"נ ויש בהשורש כל הכחות דהענפים והתולדות והם מקבלים ממנו שפעם ואורם תמיד ולכן היא מקיף אותם בהקפה מיוחדת לכל אחד ומאיר לכ"א ואחד באור ושפע הראוי אליו, להנשמה הראוי לה ולהרוח כהראוי לו ולהנפש כהראוי לה והרי מתחלק האור מקיף דהנשמה לנשמה ג"כ לכל בחי' הנר"נ:

[יד] **אבל** דוגמת הנשמה העליונה הנקרא יחידה (שהיא שורש השרשים) אין למטה (ר"ל בהפרצוף עצמו) דוגמתה בחי' ד', שתתקשר היחידה על ידה בהפרצוף עצמו ולכן אין מתחלקת היא בחלוקת הבחי' דהפרצוף כי היא רחוקה ממנו אלא שמקפת ומאיר להנשמה לנשמה בבחי' אחת לבד ועומד על הנשמה לנשמה רק בבחי' מציאות אחת ובלי שום חילוק בחי' כלל ולכך היא נקראת יחידה כי אין למטה דוגמתה משא"כ הנשמה לנשמה שהיא שורש הנר"נ שבהפרצוף הרי הם בדוגמה אחת כי השורש והענפים הם תמיד בדוגמה אחת ובפרט עם הנשמה שהיא הבחי' הג' ומתקשר הנשמה לנשמה על ידה בכל הפרצוף כולו אבל היחידה שהיא שורש השרשים היא רחוקה מהם ואינם בדוגמתה כלל ולכך הרי היא יחידה לבד והגם שהרי היא שורש להנשמה לנשמה והוה הנשמה לנשמה דוגמתה אך הנשמה לנשמה הרי היא ג"כ רק בבחי' שורש לבד וכל שורש הנה הוא נעלם כי אין גילוי כלל אלא מה

שמתלבש בתוך הפרצוף שהם הנר"נ והם מתגלים ע"י הגוף והכלים דהפרצוף אבל הנשמה לנשמה היא ג"כ נעלם ואינה אלא רק שורש להם וכל גילויה הוא רק שמתקשרת בהם ומתגלה על ידם אך היחידה אין לה בחי' מתלבש זיוה לגוף שמתקשר על ידה בהגוף ג"כ והיא רחוקה מהם ואינם בדמותה ולמה כלל ולכן היא נקראת יחידה:

ובמקום אשר כתבתי כי מ"ש שהנשמה לנשמה היא מקיף בבחי' נר"נ ולא בבחי' חיה ויחידה והיחידה היא מקיף בבחי' נשמה לנשמה ולא בבחי' יחידה הוא ע"ד שאמר לעיל בשער סדר אצי' בקיצור פ"א וכן בכ"מ כי אצי' שהיא בחי' חיה הנה מתחיל קבלתה מחכמה דא"ק ובריאה שהיא בחי' בינה שהיא נשמה מתחיל קבלתה מבינה דא"ק וכן מבינה דאצי' הרי ע"ש כן הוא עד"ז כאן שהוא בפרטיות הנרנח"י שבכל פרצוף ומאיר ומשפיע כל עליון לתחתון הנה מקיף ומשפיע היחידה להחיה ג"כ רק מהחיה שבה ולא מיותר למעלה וכן החיה להנשמה רק מהנשמה שבה:

[טו] **מעין** שרשי אצי' של עולמות והכלים בנתהוו מאח"פ ועינים כו', הנה באמת עד הנה לא השמיענו הרח"ו ז"ל מענין הכלים דאח"פ ועינים מאומה וגם מהאורות שבהם הרי לא דיבר עדיין ג"כ אלא רק בקצרה ובדרך כלל אך מבואר כ"ז לקמן בדבריו בכל הדרושים הבאים בארוכה והקדים דרוש הרי ר' גדליה ז"ל לדבריו:

[טז] **ששם** התחברות כל ההבלים, הוא מבואר לקמן בעקודים פ"א שבהגיעם למקום הפה הנה שם מתחברים כל האורות דאח"פ כולם יחד:

[יז] **ואז** במקום שמתחברים יש לכולם בחי' נפש, כי אורות האזן הוא בינה שהיא כללות כל הג"ר ואורות החוטם הוא ז"א כללות הו"ק ואורות הפה הוא מלכו' וכנ"ל וכ"ז הנה הוא כלול מי"ס שבהם נרנח"י והתפשטות אורות האזן והחוטם אשר מתפשטים ויורדים עד הפה הנה שם הוא המלכו' שלהם שהיא היותר אחרונה ועומדת למטה והיא הנפש שלהם ואורות הפה הנה כל כללותם הם רק בחי' מלכו' נפש והרי נמצא כי במקום הפה מתחבר ומתגלי' שם בחי' הנפש של כל אורות האח"פ כולם:

[יח] **ועל** זה נאה הסתכלות עינים וההכאה שהכה בהבל הזה נעשה הכלים, הנה פשטות הדברים הם להורה תמוהים מאד כי הלא הגוף והכלים הם לעולם יותר גרועים הרבה מהאורות הנר"נ כנודע וא"כ איך אפשר לומר שמאור העינים שהוא האור היותר גבוה מהאח"פ נעשה ממנו גוף וכלים להאורות דאח"פ ומה גם כי האור דעינים הרי הוא האור דבחי' חיה אשר אינו מתלבש בפנים ואין לו גוף וכלי כלל כי הלא לא יש אלא רק ג' כלים מוח לב כבד והם הכלים להנר"נ אבל החיה עצמה אין לה כלי כלל וכנ"ל בכל דבריו וא"כ איך אפשר להעלות על הדעת כי מהסתכלות אור החיה יהיה נעשה גוף וכלי לאורות האח"פ שהם נר"נ, ועוד כי בשער עקודים פ"ג ופ' ה' ו' וכן בשער מטי ולא מטי פ"א מבואר שם באר היטב מהיכן שנעשו הכלים להאורות דאח"פ והוא כי כל אור שיצא ממקורו ומתפשט למטה הנה ע"י ריחוקו וירידתו הוא מתעבה קצת וכמ"ש ג"כ בסנת"א פ"א וכן בשער סדר אבי"ע פ"א ע"ש והרי נעשה ע"י ההתפשטות בחי' עביות כלולים עם האורות עצמן ואח"כ הנה נסתלקו האורות מהם וחזרו ועלו למעלה והעביות נשאר למטה לבדן ונתעבו עי"ז ביותר ואח"כ הנה חזרו האורות ונתפשטו בהתפשטות שני ונכנסו בהעביות הנשאר למטה מעת ההסתלקות הנ' ונעשו עי"ז אותה העביות גוף וכלים להאורות שחזרו לבוא בהם אח"כ וכמבואר כ"ז לקמן בארוכה וא"כ הרי מפורש לנו באר היטב מהיכן שנעשה הכלים להאח"פ אך מה שאמר כאן וכן אמר ג"כ לקמן פ"ג כי נעשו מהסתכלות העינים בהם ולזה אין להורה שום הבנה כלל כנ':

אך כוונת הרב הוא באמת ג"כ כמ"ש שם שעיקר הכלים הם נעשו מהעביות שהיו כלולים בהאורות עצמן וע"י שנבדל ונפרדו אח"כ מהאורות בעת ההסתלקות ונשארו למטה לבדן וכנ' (וכמו שאמר ג"כ לקמן פ"ג ע"ש סוף אות ד') אמנם מי גרם הבדלתן והפרדתם שיפרדו האורות מהעביות שלהם הכלולים בהם ויובדלו האורות לעצמן ויעלו למעלה והעביות לעצמן ישארו למטה עי"ז מלמדינו הרב כאן וכן לקמן פ"ג כי היה כ"ז ע"י הסתכלות אור העינים וזהו שנאמר וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל וכמ"ש למטה כי אור העינים שהוא בחי' חיה אשר הוא מובדל מהגוף כי הרי הוא רק נשמה לנשמה הנה כאשר הסתכל הוא על האורות דאח"פ שהיו כלולים בעביות הנה המשיך הוא את האורות אליו והבדילם מן העביות שהיה כלולים בהם, ונשאר שעיקר העביות הנה הוא רק בהנפש כי הוא שיתופא דגופא וכמ"ש בהקדמת תיקונים י"ג ספ"ב וכן כתיב (בפ' ראה) כי הדם הוא הנפש ולכן לא נעשה הכלים אלא רק כאשר הגיע ההסתכלות במקום שמתחברים כל הג' ההבלים ביחד שהוא בהפה ששם הוא כל כללות הנפש של כל האח"פ כולם כנ"ל אות י"ז וכאשר הגיע ההסתכלות עד שם נעשה הכלים ע"י שהפריד האורות מהעביות כנ' וכמ"ש למטה בסמוך וכן באשר שכל הבדלה והפרשה הוא רק בסוד גבורות ודין וכמ"ש בזוה"ק בראשית י"ז ע"ב וכן כל עביות הוא ג"כ רק מצד הגבורות ודין וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"ג בד"ה כתיב ויאמר ולכן אמר למטה בסמוך כי ההסתכלות והדיבור הם שניהם מצד הגבורות ועי"ז נעשו הכלים, וזה הרי מבואר רוב דברי הרב שבכאן ויתבאר עוד למטה:

[יט] **ובהסתכלות** זה יש פנימי וחיצון, כו'. ולא נעשה הכלים אלא רק מההסתכלות החיצוני כי הפנימי לא נתגלה כלל והוא נעלם מאד וכמו שכתבנו בספר הדע"ה ח"א דרוש ד' סימן א' ב' ע"ש דברים עמוקים:

[כ] **איננו** נעשה אלא הכלים, אבל לענין אחר לא נתגלה האורות דעינים עצמן מהא"ק כלל כי משום שהם גבוהים מאד לא נתגלו למטה ולא נתגלו אלא רק לצורך הכלים דאח"פ שהוא בעולם דהעקודים אבל לא לענין אחר כלל, ואין להרהר מענין אורות דהנקודים שיצאו מהעינים דא"ק, כי הם אינם האורות דעינים עצמן ח"ו אלא שיצאו דרך העינים וכמו שבארנו בארוכה הרבה בזה בדע"ה ח"א דרוש א' ב' ג' ד' ויתבאר עוד לקמן בביאורינו על דברי הרב בעה"י בכל מקום ומקום לפי ענינו:

[כא] י' דנשמה בהבל האזן י' דרוח בהבל החוטם י' דנפש בהבל הפה, והרי הם ל' כלים וכן אמר ג"כ לקמן פ"ג שנעשה מסוד הראיה באח"פ ל' כלים, ולכאורה הרי יש בזה קושיא עצומה כי הרי נודע הוא מכל דבריו בשער העקודים ושער מטי ול"מ כי כל האורות דהאח"פ הם כולם רק בכלי אחת ולכך נקראו בשם עקודים שהם אחודים כולם יחד בכלי אחת וכמ"ש הרב בשער עקודים פ"א אמנם כבר ישבנו חבל"א יע"ש כל הענין על נכון בספר הכללים כלל י"ח ענף ז' ע"ש ויתבאר בעה"י עוד בזה בשער העקודים בדברינו שם כי אין כאן המקום לבוא בארוכה בזה (ועי' עוד לקמן בסנת"א פ"א אות כ"ה ובשער עקודים פ"א אות כ' ופ"ב אות ז'):

[כב] **וזה** סוד מרחוק ה' נראה לי (ירמיה ל"א), ומרחוק הוא חכמה וכמ"ש בזוה"ק בראשית ד' ע"א ושמות י"ב א' ובכ"מ, והוא כי ע"י החכמה שהוא אור החיה נעשה הכלים ועי"ז נתגלה למטה וכנודע שהגילוי דאור העליון הוא ע"י הכלים כי עי"ז נתכסה ויכולים התחתונים לקבלו וזהו שאמר נראה לי וכ"ז הוא משום שאור החיה הוא גדול מאד לכן מספיק ההסתכלות לבד אשר ממנו יוצא דרך מסך העינים להפריד את האורות דאח"פ מהעביות שבהם ולהעשות הכלים עי"ז וכנ"ל והעיקר הוא כי באם שהיה יוצא מהעינים אור ממש והיו יורדים על האורות דאח"פ היה מתבטל כל העביות שהיה כלול בהם מכל וכל והיו אורים גם הם לאורות אך ע"י שלא נמשך מהעינים אלא רק ההסתכלות לבד ולא אור ממש כלל לא נתבטל העביות עי"ז והיה ההסתכלות לתועלת ולא להפסד כי נעשה הכלים עי"ז כנ' וכמו שיתבאר עוד למטה:

וכ"ז

[כג] **וכ"ז** הוא דין בין בבחי' התפשטות הכלל, דאח"פ אשר מתפשטים עד הפה ונתעבו שם וכל התעבות הוא ע"י בחי' צמצום שהוא חושך ודין וכ"ז הוא ע"י שמתפשטים ומתרחקים ממקורם וע"י נעשה העביות בהם והרי הוא מבחי' גבורות ודין:

[כד] **בין** ההסתכלות הראות, שהוא ההבדלה וההפרשה אשר עושה אור ההסתכלות בהאורות דאח"פ ומבדיל בהם את האורות מהעביות הנה כ"ז הוא בחי' דין כי אור החסד הנה דרכו הוא לחבר ולייחד והוא סובל את הכל אבל אור הגבורה הוא מפרד ומברר ומבדיל בין האור והחושך שהוא בין האורות והעביות והרי נמצא כי כן עיקר מציאות העביות אשר נעשה בהאורות דאח"פ בהגיעם להפה וכן הבירור דהאורות מהעביות אשר נעשה ע"י הסתכלות דהראיה הנה כולם הוא מבחי' גבורה ודין וזהו מה שהראיה והדבור (עם הה' אותיות) שניהם הם גימ' גבורה שהוא רי"ו, והנה הגבורות דהפה הוא במלכות אדנ"י שהיא גבורה כנודע והוא אותיות דין דאדנ"י (כי הא' הוא הממתיק אותם כמ"ש במ"א) והגבורות דהראיה הוא מהחכמה מ"ש שהוא בוצד"ק כנודע בדרושי א"א ועכ"פ כי שניהם הוא מבחי' גבורות:

[כה] **במקום** שמתחברים ג' ההבלים ביחד שהוא הפה אשר הוא בחי' נפש והיה מכה שם אורו בהסתכלותו שם והו סוד וירא אלהי"ם את האור והענין הוא כי הבל האזן והחוטם שהם נשמה ורוח נקראים אור ממש אבל הבל הפה שהוא בחי' נפש טפל אליהם ונקרא את האור ואינו אור ממש והנה המאציל העליון נסתכל בנפש הנקרא את האור וזה אומרו וירא אלהים את האור וע"י כן ויבדל כו' כן הוא הלשון בשעה"ק וע' דברינו בזה בסנת"א פ"א אות כ"ב:

[כו] **אז** ויבדל אלהי"ם, [שהוא מ"ס בוצד"ק הנ"ל ולכך נאמר שם אלהי"ם שהוא דין] שהוא עשיית שרשי הכלים כי הכלי הוא הנותן הגבול וגבול וקצבה אל האורות כנודע, כן הוא הלשון בשעה"ק, ומ"ש שרשי הכלים כי כל הכלים דאורות האח"פ שהוא עולם העקודים הם רק בבחי' שורשי הכלים לבד אבל הכלים העיקריים הוא רק באצילות:

[כז] **והסתכלות** הזה בדרך ישר עשה רושם כו', הלשון בשעה"ק הוא כך, והנה ההסתכלות הזה בהיותו מתפשט ויורד עשה רשמים לכל בחי' ובחי' מן העשר והוא כי כל בחי' ובחי' מההסתכלות הזה היתה פוגעת בבחי' ההבל, כיצד בחי' כתר של ההסתכלות היתה פוגעת בכתר ההבל וחכמה בחכמה וכן עד"ז בשאר וע"י כן נעשו רשמים דכלים כי מן החיצוניות נעשו אברים חיצוניים ומן הפנימיים אברים פנימיים האמנם לא נגמר ענין זה עד אשר ההסתכלות הזה הכה במקום התחברות ההבלים שהוא התפשטות ההבלים שהוא בחי' החיצוניות שלהם והנה בכח הכאת אור ההבלים באור ההסתכלות וגם אור ההסתכלות חזר בדרך אור חוזר וע"י כן נעשו הכלים לכל בחי' ובחי' מהם לשאר הגוף מן החיצון איברים חיצוניים ומן הפנימי פנימיים עכ"ל:

והענין הזה הוא כי כבר אמרנו כי כל הכלים כולו הנה הם מהעביות שהיה כלול בהאורות עצמן ונעשה העביות בהם ע"י יציאתם מהאח"פ ולחוץ וע"י ירידתם והתפשטותם למטה כי ע"י שנתרחקו ממקורם הנה עי"ז נתחשכו ונתעבו ונשתנו ממדרגתם הקודמות בעת שהיו מבפנים שהיו אז אור מזהר ובהיר זך מאד ועתה כאשר יצאו לחוץ ונתפשטו וירדו הרי נתצמצמו ונתעבו עכ"פ אמנם אותו ההתעבות לא היה ניכר עדיין למדרגה בפרט כלל ולא נופל עליהם שם עביות כלל כי הם כלולים בהאור ממש ולא שייך לקרוא ולומר אלא רק שהאור הוא אינו זך ובהיר כ"כ כמקודם והנה נעשה ונגמר העביות שבהם למציאות ושם בפרט ע"י ג' בחי' פרטיים אחד כאשר ירד עליהם ההסתכלות דאור העינים אשר הוא אור דנשמה לנשמה שאינו קולט אצלו שום עביות כלל כי הרי הוא רחוק מתכונת הגוף ואינו מתלבש הוא בגוף כלל וכנ"ל בדברינו הנה כאשר ירד הוא על האור דאח"פ שהיה כלולים בהעביות הנה קלט הוא את האור הזך שבהם אצלו והתחיל להעשות בהם אחר ההבדלה ופירוד בינם להעביות אמנם הנה כל זמן שלא הגיע ההסתכלות בסיומם שהוא בסוף ההתפשטות דהאח"פ הוה כל העביות שבהם עדיין חלוש מאד ולכן לא היה זה עדיין אלא רק בחי' התחלה וראשית הכלים לבד ולא נקרא זה אלא רק רושם הכלים וכ"ז הוא בעת ירידת ההסתכלות על האורות קודם שהגיעו לסיומם והוא בחי' אחד, אך כאשר הגיע ההסתכלות בסיומם ותופס ששם הוא העביות יותר מורכב והם רחוקים הרבה מתכונת האור הגדול דההסתכלות ואי אפשר שיתחברו הם עמהם כלל לכן נפרדו אז בעל כרחם לעצמם ונעשו לבחי' כלים ממש והוא בחי' ב', אמנם הוא כי הרי פשוט הדבר שיש חילוק בין בחי' הג"ר דאח"פ להז"ת שלהם ור"ל בין הג"ר דכל ספי' להז"ת דכל ספי' כי בהג"ר הוה האור גדול ותקיף והעביות מעוטה וחלושה ובהז"ת הוה האור חלוש והעביות יותר מורכב ולכן הוא כי האורות דהג"ר דכ"א הנה הם מתחברים עם האור הגדול דההסתכלות יותר נקל ולא נעשה ע"י בחי' הב' שאמרנו שהוא בירידת אור ההסתכלות באור ישר אלא רק הכלים להג"ר לבד דכל ספי' מהאח"פ אבל הז"ת שבהם לא היה בהם כח להפריד האור שלהם מן העביות ושיתחברו גם הם עם האור ההסתכלות ע"י בחי' הב' הנז' שהוא בירידתם באור ישר אלא שהיו הם אז מעורבים עדיין עם העביות אמנם הנה ע"י עמידת אור ההסתכלות אצלם הנה נזדככו גם הם ונתקרבו ונתחברו באור ההסתכלות לאט לאט וכאשר חזר אור ההסתכלות לעלות למעלה המשיך עמו והוציא גם את אור דהז"ת מהעביות שלהם ונפרדו ונבדלו אז גם בהז"ת האורות לעצמן והעביות לעצמן ונעשה עי"ז כלים להז"ת ג"כ והוא ע"י האור חוזר דההסתכלות והוא בחי' הג':

ונמצא כי מתחילה בעת שירד אור ההסתכלות על האורות דאח"פ קודם שהגיע לסיומם ולהעביות העיקרי שבהם והיה שם עדיין העביות חלוש בהם לא נעשה רק רושם הכלים והוא בחי' הא' והוא מ"ש בשעה"ק הנ"ל כיצד כו' היתה פוגעת כו' וכן מ"ש בע"ח והסתכלות בדרך ישר עשה רושם כו', אך אחר שהגיע אור ההסתכלות לסיומם ששם הוא העביות ממש ולא היה אפשר שיתחברו העביות עם האור ההסתכלות ועי"ז נבדלו לעצמם ונעשו אז לכלים ממש והוא בחי' הב' אמנם עכ"ז הנה לא היה נעשה עי"ז אלא רק הכלים להג"ר דכל ספי' אבל הז"ת הנה לא נתחבר האור שלהם ג"כ תיכף עם האור דההסתכלות באור ישר כמו האורות דהג"ר ולא נבדל בהם עדיין העביות מהאור שלהם והוא משום מיעוט האור שבהם ולכן לא נעשה באור ישר אלא רק הכלים דהג"ר לבד והוא הבחי' הב' שאמרנו שהוא כאשר הגיע כל אור ההסתכלות לסיומם וכנז' וזהו מ"ש בשעה"ק הנ"ל האמנם לא נגמר כו' אמנם כי הנה ע"י עמידת אור ההסתכלות אצלם כל זמן שעמדו הנה נזדככו עי"ז גם האורות דהז"ת (וזהו שאמר בשעה"ק הנ"ל והנה בכח הכאת אור ההבלים באור ההסתכלות) ונעשה להם כח להתחבר עם האור דההסתכלות ושיבדל גם בהם העביות לעצמם להעשות כלים עליהם אמנם לא נגמר זה אלא רק כאשר שחזר אור ההסתכלות לעלות למעלה [כי כל ענין פעולת הראיה הוא לא נעשה אלא רק ע"י אור חוזר שמכה ההסתכלות באותו הדבר שמסתכל בו וחוזר אליו כנודע בחכמת הטבע] והנה ע"י חזרת האור המשיך גם בהז"ת דכ"א את האור מהעביות שבהם ונבדלו העביות לעצמם ונעשו לכלים עליהם והוא בחי' הג' והרי הם ג' בחי' כי בבחי' הא' נעשה רק רושם הכלים ובבחי' הב' נעשה הכלים דהג"ר ובבחי' הג' נעשה גם הכלים דהז"ת וע' עוד לקמן באות ל' עש"מ:

ואין להקשות בהבחי' הב' שאמרנו שנזדככו האורות דהז"ת דאח"פ ע"י הכאתם והתחברותם באור ההסתכלות כמ"ש הלא כשם שנזדככו האורות עי"ז הנה נזדכך העביות שלהם ג"כ וא"כ

ואי"כ הרי איך נבדל ע"י האורות מהעביות אך לא קשה כלל כי כבר אמרנו שאור ההסתכלות הנה הוא אור דהנשמה לנשמה אשר הוא רחוק מהשגת כל בחי' גוף ואינו מתחבר הוא עם בחי' הגוף מאומה ואינו בולע הוא ואינו קולט אלו אלא רק בחי' אור לבד כי אינו מתחבר ואינו מאיר אלא רק לבחי' נשמה ולא לבחי' גוף וכנ"ל בדברינו אות י"א שהנשמה לנשמה הוא מתלבש רק בהנשמה ולא בהגוף ולכן לא קלט אלו אלא רק את האור לבד ומזכך האורות על ידו ע"י הכאתם בו והתחברותם עמו אבל העביות אדרבה הוא שהיה דוחה אותם ממנו כי הוא מבחי' אור דגבורה שמצרף ומברר את האור מהעביות וקולט אותם אלו ולכן לא קבלו ממנו תועלת ההזדככות אלא רק האורות לבד ולא העביות כלל ולכן נעשה עי"ז האורות עם העביות לגוף ונשמה שהוא כלים ואורות גם בהוי"ת:

[כח] **וכאשר** שבהסתכלות כל הדבוק יותר אל שורשו הוא יותר עליון כי הכתר סמוך לעין יאהה אחרונה והמלכות יאהה ראשונה והשמה ואחר את כל בחי' הכלים שוין (כלשון בשעה"ק הוא כך, ואמנם הי"ס שבהסתכלות כל הדבק יותר לשרשו הוא היותר עליון כי הכתר הוא יותר קרוב וסמוך אל העין מן השאר וכן השאר על דרך זה ואמנם בחי' המלכות יאהה בראשונה והשאור מהה ואחר את כל בחי' הכלים היתה שוה שאם היסוד היה מתפשט לפנים יותר מן המלכות היה שוה אל המלכות אע"פ שהוא יסוד שהרי נתפשט יותר לפי שהיסוד מרבה אורו יותר מן המלכות היה בו כח להתפשט יותר ואין לו מעלה על המלכות אלא מפני שהתפשטות הזה היה בבחי' אור אחר שהוא אחר ומתקרב אל מקורו אמנם בבחי' הכלים עצמם הם שוים והשאר האור ומלבישם את הבל נמצא כי כאשר הוא סמוך אל הפה הנה אז שם הוא גדול אור הפה מאור האזן לפי שהבל הפה בהיותו כאן הוא בבחי' הרא"ש אבל הבל האזן בהיותו כאן עדיין הוא בבחי' שאר הגוף עד שיעלה כנגד מקום האזן ושם יהי' בחי' ראש ועי' במה שבארתי אני בדרוש הזה ענין היות שני נקבי האזן כו' ע"כ מלשון שעה"ק, וביאור הדברים הוא כי הרי להאורה קשה שהרי אמרנו שלא נעשו הכלים אלא רק אחר שהגיע אור ההסתכלות לסופם ולסיומם דהאורות אח"פ משום שרק שם עומד כל העביות העיקרי שבהם ואי"כ הרי קשה כי הרי לסופם ולסיומם ממש אינו מגיע אלא רק המלכות לבד אבל כל שאר הט"ס העליונים דאור ההסתכלות הנה הם אינם מגיעים עד שם כי הרי הם עומדים יותר למעלה ומה גם כי הרי כל הי"ס הללו כן דאור ההסתכלות וכן דאורות האח"פ הם עומדים כולם רק בקו אחד זה למעלה מזה (עי' דברינו בספר הכללים כלל י"ז) ועכ"פ הוא כי אינו מגיע לסופם ולסיומם אלא רק המלכות לבד וזהו שאמר ואמנם הי"ס שבהסתכלות כל הדבק יותר לשורשו הוא יותר עליון ואי"כ הרי עומדים הט"ס העליונים יותר למעלה וזהו ג"כ מה שאמר בפ"ח שלפניו כי הכתר סמוך לעין יאה אחרונה והמלכות יאה ראשונה ואי"כ הרי מאין נעשו הכלים להט"ס העליונים דהאח"פ ומה גם כי הרי אדרבה הוא שאמרנו כי הכלים דהגדי"ל נעשו בראשונה והרי הכלים דהגדי"ל דהאח"פ הנה הם נעשים מהגדי"ל דאור ההסתכלות והם הרי אינם מגיעים כלל לסופם ולסיומם דהעביות ועל זה מתרץ ואומר והשאור מהה ואחר את כל בחי' הכלים היתה שוה ור"ל כי הרי המלכו' דאור ההסתכלות הנה תיכף היה חוזר למעלה כי כן היה מטבע דהראיה וההסתכלות שחוזר תיכף להעינים וכשחוזר המלכו' ועולה הנה יורד היסוד למקומה ואח"כ חוזר היסוד ועולה ויורד ההוד למקומו וכן הרי כו' עד שלבסוף הנה יורד הכתר במקום שהיה המלכו' שהוא בסופם וסיומם דהעביות ועכ"פ הוא כי כל הי"ס דההסתכלות הנה הם מגיעים כולם אחד לאחד בסופם וסיומם דהעביות זה אחר זה ומוטלים כולם מסופם וסיומם דהעביות בשוה וזהו שאמר והשמה ואחר את כל בחי' הכלים שוין:

[כט] **שאם** היסוד כו', הכוונה בזה הוא כי הרי הנה עדיין קשה להיפך כי הרי נודע הוא שעיקר הכלים הנה הם רק בהספי' היותר אחרונים כי הכלי דהז"ת היה יותר עבה מהכלי דהגדי"ל ועיקר הכלי הוא רק בהמלכו' ששם הוא כל הגלמות והעביות כנודע וכאן בעניננו הרי יהיה להאורה להיפך כי הרי לפי מה שאמרנו לעיל בכל דברינו שכל התהוות הכלים דאח"פ הנה הוא ע"י שהאור דהסתכלות יורד עליהם ומברר בהם את האורות מהעביות ונעשה עי"ז העביות לבחי' כלים להאורות ואי"כ הרי נמצא כי כל ספי' דהסתכלות שהיא יותר עליונה והאור שבה הוא יותר גדול הנה היא מברר ביותר את האור דהאח"פ מהעביות שבהם כי היסוד דהסתכלות הוא מברר ביותר מהמלכות וההוד מברר יותר מהיסוד וכן כו' כו' עד שהכתר דההסתכלות הוא מברר בהאורות דהאח"פ את האורות מהעביות שבהם יותר מכולם א"כ הרי פשוט הוא כי כל ספי' דהסתכלות המברר בהאורות דאח"פ הנה נעשה אותו העביות לגוף וכלי לאותה הספי' שכנגדה בהאח"פ כי מה שמברר המלכות דהסתכלות נעשה כלי להמלכות דהאח"פ ומה שמברר היסוד דהסתכלות נעשה כלי להיסוד דהאח"פ וכן עד"ז בכולם ואי"כ הרי נמצא שהכלי דהיסוד יהיה יותר עבה מהכלי דהמלכו' והכלי דההוד יהיה יותר עבה מהכלי דהיסוד וכן כו' כו' עד שהכלי דהכתר יהיה יותר עבה מכולם כי הרי הוא מברר יותר מכולם וכו' והוא קשה מאד כי הוא היפך ממה שנודע ומבואר בכל מקום שאדרבה הוא שכל ספי' שהיא יותר אחרונה הוה הכלי שבה יותר עבה, ועי"ז מתרץ ואומר שאם היסוד היה מתפשט לפנים יותר מן המלכו' היה שוה אל המלכו' אף שהוא יסוד כו' ור"ל כי הרי זה פשוט ג"כ שהמלכו' דההסתכלות כאשר שירדה היא בראשונה בסופם וסיומם דהעביות דהאח"פ הנה היה מברר היא את העביות היותר חיצונה והיותר עבה שבכולם ולוקחת זה להיות כלי להמלכו' דהאח"פ ואי"כ הרי הוה הכלי דהמלכו' יותר עבה עכ"פ ואח"כ כאשר יורד היסוד דהסתכלות הנה נכנס הוא יותר מבפנים מה שלא היה כח להמלכו' לכנוס שם והוא משום כי הרי פשוט הוא שגם בסופם וסיומם הנה מה שהוא יותר חיצונה הוא יותר עבה ומה שהוא יותר מבפנים הוא יותר קרוב לאור וכל ספי' מההסתכלות שהיא יותר עליונה הנה היא נכנס יותר מבפנים כי גם האור אשר שם נחשב לפניה לעביות ולוקחת אותה להיות כלי להספי' שכנגדה בהאח"פ ואי"כ הרי נמצא שהגם שכל הי"ס דהסתכלות הנה הם יורדים כולם בסופם ובסיומם וכל ספי' שהיא יותר עליונה היא מברר ביותר וכנ"ל עכ"ז הנה לוקח כל ספי' תחתונה רק העביות היותר עבה כי היא לוקח העביות היותר חיצונה אבל כל ספי' עליונה היא לוקח רק העביות היותר פנימי והיא יותר דקה ויותר זכה ומה שאמרנו כי כל ספי' עליונה היא מברר ביותר הכוונה הוא רק כי היא נכנס יותר מבפנים אשר גם האור אשר שם נחשב לעביות אצלה ולוקח אותה להיות כלי להספי' שכנגדה בהאח"פ ואי"כ הרי הוה עכ"פ כל כלי דספי' עליונה יותר דק ויותר זך, וזהו שאמר [שאם היסוד היה מתפשט לפנים יותר מן המלכו'] ור"ל כי הגם שהיסוד הוא נכנס ומתפשט מבפנים והוא מברר ביותר מן המלכו' ואי"כ הרי היה נראה להאורה שהוא לוקח עביות ביותר מן המלכו' והרי הוה הכלי שבו יותר עבה עכ"ז [היה שוה אל המלכו'] ור"ל שהוא לוקח ג"כ רק עביות כערכו וכהראוי לו כמו המלכו' שהיא לוקח את הראוי לה [אף שהוא יסוד שהרי נתפשט יותר] ואי"כ הרי לוקח עביות יותר אך זהו רק משום [כי היסוד מרבה אורו על המלכו'] שהוא אור יותר גדול ויותר זך [היה בו כח להתפשט יותר] שהוא נכנס יותר מבפנים ולוקח הוא גם מה שלהמלכו' נחשב זה לאור הנה לוקח הוא אותו ג"כ לעביות ואי"כ נמצא שאינו לוקח היסוד עביות יותר כלל מן המלכו' והגם שהוא אור יותר גדול והוא מברר יותר עכ"ז הוא שוה אליה [ואין לו מעלה על המלכו'] ע"י רוב אורו לומר שהוא מברר עביות יותר, וכן הוא עד"ז בכל הי"ס כולם דההסתכלות כי כ"א מברר רק את אותו העביות הראוי לערכו, והנה עכ"פ הוא כי כל הי"ס דההסתכלות הנה כולם ירדו בסופם וסיומם דהאורות אח"פ ושם נעשה כל הבירור דהאורות מהעביות

ונעשה שם כל הכלים כולם לכל ספי' וספי' מהר"ס דהאח"פ כי עלו כל העביות אח"כ למעלה והלבישו לכל אור ואור כהראוי לו וזהו שאמר הרב עוד [אלא מפני שזה ההתפשטות] ר"ל הן ההתפשטות דכל הכלים דאח"פ והן ההתפשטות דכל אור ההסתכלות [היה בבחי' אור חוזר שהוא חוזר ומתקרב אל מקורו] ולכך חזרו ועלו כולם כל ספי' וספי' למקומה הראוי לה ולמדרגתה הראוי לה ואח"כ הרי בודאי הוא שכל ספי' שהיא יותר עליונה היא יותר במעלה [אבל בבחי' הכלים עצמן הם שוים] כי כולם נעשו רק מסופם וסיומם ונברר בכ"א את הראוי לערכו כנז':

[ל] **וכשחוזר** האור ומלביש את ההבל הר, הענין הוא כי הנה אמרנו לעיל אות כ"ח כי גם כל הספי' העליונים דאור ההסתכלות הנה היו מגיעים כולם לסופם ולסיומם דהעביות והגם שהמלכות ירדה בראשונה והכתר באחרונה והם עומדים כולם בקו אחד זה למעלה מזה עכ"ז היו מגיעים כולם לסופם ולסיומם והוא ע"י שכ"א מהר"ס דההסתכלות היה מכה וחוזר תיכף למקורו ואח"כ הרי כשירדה המלכה בראשונה חזרה תיכף למקורה וירד היסוד במקומה וגם הוא היה מכה וחוזר וירד ההוד למקומו וכן עד"ז בכולם ועי"ז הנה ירדו כולם היטב בסופם וסיומם דהעביות וכנ"ל והנה להאורה יש להקשות כי הרי לפי"ז יהיה נמצא שהכלים דכל ספי' שהיא יותר אחרונה היא נעשה מקודם כי הרי היא ירד בראשונה לסופם ולסיומם דהעביות ובירידה היא מקודם כל הראוי לחלקה ולעיל אות כ"ז מבואר כי הכלים דהג"ר נעשו ע"י ההתפשטות דאור ישר שהוא מקודם והכלים דהז"ת נעשה ע"י האור חוזר שהוא אח"כ ע"ש והרי לפי דברינו עתה הרי היה גם כל ההתפשטות דאור ישר דהג"ר אשר ירדו ונתפשטו בסופם וסיומם הנה היה כ"ז רק אחר האור חוזר דהז"ת ואח"כ הרי נעשו כל הכלים דהז"ת מתחילה וקודם להכלים דהג"ר אך האמת הוא כי אין הכוונה כלל לעיל אות כ"ז שהכלים דהג"ר נעשו מקודם אלא עיקר הכוונה שם הוא רק שהכלים דהג"ר נעשו ע"י האור ישר לחוד ונעשה ע"י האור ישר שלהם שהוא קודם האו"ח שלהם עצמם אבל הכלים דהז"ת נעשו רק ע"י האור חוזר שלהם שהוא אחר האור ישר שלהם אבל אעפ"י שכל האור ישר דהג"ר אשר ירדו ונתפשטו בסופם וסיומם הנה היה כ"ז רק אחר האו"ח דהז"ת ואח"כ הרי נעשה באמת רק הכלים דהז"ת מקודם וכן הוא מבואר בשער מטי ולא מטי פ"ג שהכלים דהז"ת נעשו תחילה וקודם להכלים דהג"ר אמנם הוא כי הנה הגם שפרידת האורות מן העביות הנה היה בהז"ת ע"י האו"ח ובהג"ר ע"י האור ישר ונפרדו העביות כראוי להז"ת מקודם להג"ר וכנז' אך התלבשות האורות בהעביות אשר נתלבש כל ספי' מהאח"פ כל אור בהכלי שלו הנה נעשה ההתלבשות בכולם ר"ל גם בהג"ר רק ע"י האור חוזר והיה ההתלבשות בכולם שוה ר"ל כולם ע"י האו"ח וכמו שאמר הרב [אלא מפני שזה ההתפשטות הוא בסוד אור חוזר כו' אבל בבחי' הכלים עצמן הם שוים] ור"ל כי הגם שהכלים של כל הר"ס כולם דהאח"פ הנה נעשה לכולם רק מסופם וסיומם אמנם אח"כ הנה חזרו ועלו למעלה והלביש כ"א להאור שלו וכל ההתפשטות הזה אשר ירדו הכלים דהאח"פ עד נגד מקום הפה להתעבות שם, היה רק בסוד אור חוזר שהוא לחזור ולעלות אח"כ ולא ירדו מתחילה אלא רק כדי להתעבות שם בכל הראוי לבחי' מציאות דהכלים אבל אח"כ הנה חזרו ועלו והלבישו כ"א להאור שלו ונתלבשו כולם בעת האו"ח. *) אמנם כ"ז הוא רק בכ"ם דאורות הפה וכן בכ"ם דאורות החוטם ובכ"ם דאורות האזן כי כל כ"ם דכ"א הנה הם נתלבשו כולם בעת אחת אבל בכללות כ"ם דהפה לכללות כ"ם דהחוטם וכן מהחוטם להאזן הנה נגמר ההתלבשות דכל כ"ם דהפה קודם לכ"ם דהחוטם וכן כ"ם דהחוטם קודם לכ"ם דהאזן והוא משום כי הנה בכ"ם דכ"א עצמו הנה הגם שאמרנו שהכלים דהז"ת נעשה מקודם להכלים דהג"ר וכן בהז"ת גופה הנה כל ספי' שהיא יותר אחרונה נעשה הכלי שלה יותר בראשונה והוא משום כי הרי המלכה דאור ההסתכלות הנה היא ירדה בראשונה למטה ונברר על ידה העביות הראוי לאור המלכה דהאח"פ ואח"כ חזרה תיכף המלכה לעלות וירד היסוד למקומה וכן עד"ז כולם וכנ"ל ואח"כ הרי נברר כל עביות דספי' אחרונה מתחילה וקודם להעביות דהספי' העליונה שעל גבה והרי נעשה הכלים דכל ספי' אחרונה קודם להכלים דכל ספי' העליונה אמנם ההתלבשות הכלים על האורות הנה לא היה אפשר להעביות דהמלכה דהאח"פ להלביש על האור שלה עד שעלה גם אור ההסתכלות דהכתר עם העביות אשר לאור הכתר דהאח"פ למקומו דוקא כי כל זמן שלא עלו הספי' העליונות דההסתכלות למקומם הרי לא היה אפשר להכלים דספי' התחתונות דהאח"פ להלביש על האורות שלהם כי אין הכלים יכולים לסובלם ולהלבישם שאין כלי המלכה דהאח"פ יכולה לקבל את אור הכתר דההסתכלות שהרי הוא גבוה ממנה הרבה ולכן לא היה אפשר לכלי המלכה דהאח"פ להלביש על האור שלה עד שעלה ונתרחק ההסתכלות דאור הכתר משם ועלה למקומו דוקא ואח"כ נמצא כי נתלבשו האורות בהכלים דכל כ"ם כולם בעת אחד אך כ"ז הנה הוא רק בכ"ם דאורות הפה בפ"ע ובכ"ם דאורות החוטם בפ"ע וכן בכ"ם דאורות האזן בפ"ע אמנם בכללות כ"ם דהפה הנה נתלבשו הם בהכלים שלהם קודם ההתלבשות דכ"ם דהחוטם וכן כ"ם דהחוטם קודם כ"ם דהאזן והגם שהרי גם הכלים שלהם הנה נלקחו ג"כ רק מהעביות אשר בסופם וסיומם דאורות הפה וכמ"ש הרב לעיל אמנם הנה אין בזה חשש כלל לגרום עי"ז איזה מניעה ועיכוב להתלבשות הכלים דהפה על האורות דהפה מאומה ועיקר ההקפדה הוא רק על האור דההסתכלות והנה כל כ"ם דההסתכלות כאשר שירדו הם לאורות הפה הרי נשלמו למדרגתם ופעלו בהם כל הצורך והיינו שבררו בהם האורות שלהם מהעביות שבהם ונעשה העביות דכל ספי' כלי להאור שלה כי הרי רק לזה ירד מתחילה האור דההסתכלות אלא לתקן בהם את כל התיקון דאורות וכלים ושיתלבשו האורות בהכלים הכל כראוי וכן מתלבשים ג"כ האורות דאזן חוטם באורות הפה בעולם וכמ"ש הרב בשער טנת"א פ"ב ונשלמו גם האורות דאזן חוטם למדרגת אור הפה וכמבואר בדברי הרב שם ולכן הנה נתלבשו היטיב כל כ"ם דאורות הפה בהכלים שלהם קודם ההתלבשות דאורות האזן והחוטם בהכלים שלהם אבל בכ"ם דכ"א גופה הנה בודאי הוא שלא היה אפשר להכלי דכל ספי' אחרונה להלביש על האור שלה עד שעלה ויצא ממנה כל הספי' עליונים דההסתכלות כולם כי אין כל תחתון יכול לסבול את אור העליון דההסתכלות מאומה וכנז':

ומעתה נבוא לדברי הרב. כי הנה אמר [וכשחזר האור] ההסתכלות [ומלביש את ההבל] ר"ל ההבלים דאורות האח"פ וקורא אותם בשם הבלים משום שהם אורות ממש אבל אור ההסתכלות קורא אותו אור, משום שהוא רק הארה בעלמא וכמ"ש לעיל שהוא רק הסתכלות לבד. ומ"ש וכשחזר ר"ל אחר שירד בסופם וסיומם ואח"כ הנה הוא חוזר ועולה וכנ"ל [נמצא כי כאשר הוא סמוך אל הפה] כל זמן שהוא עומד עדיין אצל אורות הפה ולא עלה עדיין אל האורות דהחוטם והאזן [הנה אז הוא גדול אור הפה מאור האזן] ור"ל גם מאור האזן ומכש"כ מאור החוטם [לפי שההבל הפה בהיותו כאן, כן הוא הלשון בשער הקדמות

הגהה:

והנך רואה שהרב אמר ב' פעמים שכל בחי' הכלים הם שוים. ולפי דברינו הנה הכוונה בפעם ראשון הוא שהספי' העליונים היו שוות לתחתונים כי גם הם ירדו בסופם וסיומם ונעשה גם הכלים שלהם רק מן העביות היותר תחתון וכנ"ל סוף אות כ"ח. והכוונה בפעם שניה הוא שגם הספי' התחתוני' הם שוים להעליוני' בענין הבירור הגם שהעליוני' בררו יותר כי כ"א מברר רק את הראוי לערכו וכנ"ל סוף אות כ"ט. וכן מכאן ג"כ שכולם נתלבשו בעת אחד וכנז'. ע"כ הגהה:

הקדמות והנ"ל] ור"ל בהיות עדיין האור ההסתכלות כאן כל זמן שלא עלה על החוטם והאזן [הוא בבחי' הראש] שהרי כבר נגמר בו כל בחי' הכח"ב שבו באורות וכלים כהראוי והרי נתגלה בו כל בחי' הראש שהוא כל הג"ר שבו כיו"ב [אבל הבל האזן בהיותו כאן (ר"ל כל זמן שעומד עדיין אור ההסתכלות אגל הפה) עדיין הוא בבחי' שאר הגוף עד שיעלה כנגד מקום האזן ושם יהיה בחי' ראש] כוונתו הוא ע"פ מה שאמר בספר מוחין דצלם פ"ז כי כל הפרצו' טנה הוא רק בבחי' הז"ת אפילו הגלגלתא והראש דכל פרצו' הנה הם ג"כ רק מכלל הז"ת כי הכח"ב שהם הג"ר הנה הם לעולם נעלמים ואין להם גילוי כלל אלא רק שמתלבשים בהראש שהוא ג"כ רק מכלל הז"ת כי הוא הראש דהז"ת ושם מתלבשים הג"ר בהמוחין דהראש וכמ"ש בזוה"ק פ' נשא קכ"ג ר"י ע"ב דגופא ורישא הם מלבר ומוחא וליבא מלגאו וכן המוחא וליבא הרי הם ג"כ רק כלים והם מלובשים בהכלים דהז"ת והרי לנו עכ"פ כי אין שום מציאות להג"ר בהפרצו' כלל אלא רק ע"י הכלים שבהז"ת והו שאמר הרב כאן כי כל זמן שהיה עומד אור ההסתכלות נגד מקום הפה ולא עלה עדיין נגד מקום החוטם והאזן והרי היה חסר עדיין להאורות החוטם והאזן הכלים שלהם לגמרי כי לא נגמר להם הכלים ולא נתלבשו בהם אלא רק ע"י האור אחר דההסתכלות כנ"ל, ולכן לא היה אז עדיין בהאורות דהחוטם והאזן שום גילוי להאורות דהג"ר שבהם ג"כ, כי אין בהם מקום למציאותם אלא רק ע"י הכלים וכל זמן שלא היה בהם הכלים היו הג"ר נעלמים מהם מאד ולא נתגלו ולא ניכרו הג"ר שבהם, אלא רק אחר שחזר ועלה אור ההסתכלות גם בהם ונעשה להם הכלים ונתלבשו בהם, אז נתגלו בהם האורות דהג"ר, והו שאמר כי לא היה להם בחי' ראש, שהוא המקום להג"ר, עד שעלה אור ההסתכלות גם בהם ואז נעשה להם בחי' ראש, ונמצא כי כל זמן שהיה עומד אור דכל ההסתכלות אצל אור הפה היה גדול אור הפה מאור האזן כי באור האזן לא היה בהם עדיין בחי' הראש כלל ובאור הפה יצא להם מעתה בחי' הראש היטב:

ודע כי ענין אור ההסתכלות אשר אמרנו שהוא יורד על האורות דהאח"פ ומעבר שבהם האורות מהעביות ונעשו עי"ז לאורות וכלים שהם נשמה וגוף והנ"ל כ"ז הנה נשאר דבוק אור ההסתכלות לעולם עם האורות דהאח"פ והוא חופף על הנשמה ובסוד כנשר יעיר קנו יפרוש כנפיו יקחהו והוא סוד אלו"ה שהוא לבוש להנשמה וכמ"ש בזוה"ק משפטים ל"ו ע"ב ובפ' לך לך ל"ד סע"א וכמבואר בדרושי מ"ן דרוש ה' ושם דרוש י"ב ע"ש וכן הוא כאן כי נשאר מהם אור ההסתכלות לעולם והוא חופף עליהם. ועל ידו הנה עולים תמיד האורות דהאח"פ למעלה בסוד מ"ן ול"ע, ודע זה:

[ל"א] **וע"ש** בביאורינו כו', כי עד כאן הוא דרוש הר' גדליה ז"ל ומעתה הוא דברי הרח"ו ז"ל עצמו וכוונתו הוא על כל אותן הדברים שאמר לעיל בפרק הזה:

[ל"ב] **והם** בחי' לאה ורחל, ר"ל שהגרון ופה דא"ק הוא שורש לאה ורחל והנ"ל אות ה' וכן הוא הלשון בשעהק"ד:

[ל"ג] **שמכאן** נמשך מקיף אל הדיבור כו' הלשון בשעה"ק הוא כי מכאן נמשך אור מקיף מן הקול אל הת"ת ומן הדיבור אל המלכות, והוא כמו שאמר לעיל (באות ה') כי הקול נעשה נשמה לז"א והדיבור נעשה נשמה למלכות כי האור הנמשך ויוצא נחות מהקול ודיבור של הפה דא"ק [וכן מהפה דא"א] הנה הוא נמשך בבחי' אור מקיף ונעשה כ"ז לנשמה לז"א ומלכות אמנם אין הכוונה על הנשמה העיקרית ממש כי הנשמה העיקרית שלהם הוא נמשך ובא להם מהאימא דאצילות וכנודע אלא הכוונה הוא על האור דנשמה העליונה כי כל העליונים מאירים להתחתונים תמיד בבחי' אור מקיף והוא מכונה בשם נשמה כי מה מאיר נשמתם ונתוסף בהם תמיד אור על אור ופשוט הוא ועכ"פ הוא כי מה שנודע שקול הוא בת"ת שהוא ז"א אין זה סתירה למה שאמר כאן שהגרון הוא שורש לאה כי שניהם אמת ושניהם ישנם כי הגרון הוא ג"כ בחי' נוק' והוא שורש לאה אמנם משם נמשך אור מקיף אל ז"א ג"כ והנ"ל אות ה' שז"א ולאה הם משורש אחד ע"ש:

[ל"ד] **ומה** שלפעמים עלה ישראל להחכמה אח"פ כו', הלשון בשער הקדמות הוא כך, ומה שנמצא כי לפעמים עולה ישראל עד החכמה אח"פ שבכאן השורש הוא, ישראל ת"ת בחוטם והחכמה בעינים, עכ"ז עלייתו הוא כדמיון כמי דארח ריסא שבריח עולה עד המוח שהוא חכמה עכ"ל, ור"ל כי מאחר שאמרנו ששורש ישראל שהוא ת"ת ז"א הוא בחוטם א"כ האיך אמרנו בכ"מ שעולה ז"א עד החכמה שהוא אבא וכגון בשחרית ובמוסף דשבת וכן בתפילה יו"ט וכמ"ש בשער הכוונות שם ומאחר ששורש דז"א הוא רק בחוטם ושורש החכמה אבא הוא בעינים וא"כ איך אפשר לו לעלות למעלה משורשו על זה מתרץ ואומר כי ענין עלייתו הוא רק שמתייחד ומתעלם עם החכמה וכדמיון הריח שהוא בחוטם ועולה עד המוח:

אמנם להאורה אין הנה לדבריו כן בקושייתו וכן בתירוצו כי הרי נודע הוא שכל ענין העליות הוא שניתוסף בו תוספת אור ומוחין ונעשה הוא עצמו עי"ז במדרגת הפרצוף העליון כפי ערך התוספת אורות ומוחין שניתוסף בו אם מאבא אם מא"א ונקרא על שמם וכמבואר בדברי מהרי"ש שרעבי ז"ל בספר הפרצופים דרוש ד' ובהגהות הנהר (בדף ח' ודף פ' מדפוס ווארשא תרכ"א) ומבואר שם כי כפי ערך המוחין שניתוסף בז"א ונעשה הוא במדרגת אבא או א"א כן ניתוסף בערך זה אורות ומוחין לאבא וא"א ונעשים הם במדרגת האורות דא"ק וכן מתעלים עד"ז כל הפרצופים והעולמות בו"ע ג"כ כ"א ואחד במדרגת העליון שעל גביו ונקרא על שמו וכמבואר שם וכ"ז הוא ע"י ששורש העיקרי והעלאות העיקרי של כל הפרצופים והעולמות כולם הנה הם מהקו דא"ס הנמשך מאור א"ס המקיף שלמעלה מן הצמצום ולכן אפשר לכ"א להתעלה ולעלות ממדרגה למדרגה עד אין קץ ואילולא החטא והפגם כבר היו עולים כולם עד א"ס ר"ל שהיו מאירים כולם באור א"ס והיה מתפשט אור א"ס בכל חלל הצמצום כולו וכמו שהיה קודם הצמצום וכן יהיה לעתיד לבוא בסוף תיקון האחרון כמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ז וכל מה שנסדר כל המציאות כולו במדרגות רבות שונות אין חקר וירדו מטה מטה וכן נסדרו שרשים מיוחדים לכ"א ואחד הנה הוא רק משום שנסדרו עתה כולם רק בסוד הקטנות שכולם הם עתה כ"א רק בסוד זו"ן מ"ה וב"ן וחסר בו הע"ב וס"ג אשר לפי ערכו וכמ"ש לעיל בספר סדר אבי"ע בקיצור ספ"ג ואפי' א"ק הוא עומד עתה ג"כ רק בסוד זו"ן ממ"ה וב"ן לבד לפי ערכו וכמ"ש הרב בספר הקדמות דף י"א ע"א וכנודע מדברי מהרי"ש שרעבי ז"ל שהאריך בזה וכ"ז הוא משום צורך כל עולם כתוכו שרצה המאציל ית"ש להמציא אותו משום צורך הבחירה ושכר ועונש כמו שבארנו בזה בכ"מ מדברינו בספר הכללים ובספר הדע"ה ועכ"ז הנה מסתתר ומתעלם שורה בהעלם בפנימיות כל המציאות אור א"ס העליון ומאיר ומתגלה ג"כ באיזה מיעוט בהאפשרי עכ"פ ע"י התורה וישראל ועי"ז הנה ישנם עליות תמיד לכל הפרצופים והעולמות ומתגלה אור א"ס בכל הפרצופים העליונים דהאצילות ובפרט בא"ק להאירם ולהזהירם מעין גלוי האור דא"ס דלעתיד כדי לתקנם ולהכינם תמיד לתיקון הכללי אשר יתגלה לבסוף בכל העולמות כולם ואחר כ"ז הרי לא קשה כלל מה שהקשה הרב איך עולה ז"א אשר שורשו הוא בחוטם (דא"ק ודא"א) איך אפשר לו לעלות לפעמים לאבא אשר שורשו הוא בעינים (דא"ק ודא"א) ואיך יכול לעלות למעלה משרשו כי לפי דברינו הנה אין שורש התלוי כלל לז"א ולא לשום פרצוף כי בפנימיותם הם תלוים כולם באור א"ס ואפשר להם לעלות בנקל למעלה למעלה וכשעולה ז"א למדרגת אבא הנה אז נתחלף לו בעצמת להיות שורשו אז בהעינים וכמו האבא ממש ועדי"ז בכולם כי בעת שעולים נעשה לכ"א שורשו למעלה כפי ערך העליה שעולה ומה שאנו אומרים ששורש ז"א הוא בחוטם שהוא רק שורש למדרגת

ותכונת ז"א, והנה בפנים שהוא רק שורש למדרגת ותכונת אבא וא"כ הרי הוה מדרגת כ"א שנכרה בו הנה כ"ז הוא רק בחיצוניותם לבד אבל בעצמותם ופנימיותם הם מושרשים כולם בא"ס וכנז' ואין שרשם החיצוני שורש עיקרי והחלטי להם כלל כי שרשם הוא ג"כ רק ע"פ מדרגתם שהם עומדים וכשעולים ממדרגתם מתחלף להם שורש אחר יותר עליון כי תלייתם העיקרי הוא רק בא"ס וא"כ הרי אין מקום לקושייתו כלל ובפרט תירוצו שאמר שאינו עולה כלל אלא שמתעלם ומתייחד עמו וכנ"ל הרי הוא להאורה תמוה מאד כי הרי נודע הוא שעולה ממש במוסף שבת למדרגת אבא ונקרא על שמו וכן במנחת שבת למדרגת א"א נקרא בשם א"א וכנז':

אמנם כוונת הרב בכל קושייתו ותירוצו הוא באמת ג"כ רק על בחי' חיצוניותם לבד ור"ל איך שישתוה חיצוניותם עם פנימיותם והענין הוא כי הגם שאמרנו שבחיצוניותם הנה נסדרו למדרגות רבות שונות אין חקר עכ"ז הנה פשוט ונודע הוא שנסדרו כל החיצוניות לפי כוונת הפנימיות שבהם וע"ד הגוף שהוא לבוש על הנשמה ונסדר בכל איבריו וגידיו לפי תכונת הנשמה וכחותיה שלא יסתור זה את זה והגם שהנשמה היא באמת מצומצם בו ואי אפשר לה להאיר בכל תוקף אורה ולהתגלה בכל כחותיה הפשוטים ע"י חומר והרכבת הגוף והוא מגביל ומצמצם כל כחותיה הרוחניים והפשוטים שבה (עי' שער העיבורים פ"ד סימן ב') עכ"ז הנה הוא נסדר ובנוי מעין ובדוגמא לפי תכונתה והויותיה בכל האפשרי והם אינם סותרים זה לזה לגמרי עכ"פ וכן הוא בענינינו שאחדות הפנימית המאחד את כל הפרצופים אשר הם כולם על ידו אחד ממש והוא אור א"ס המאיר ומאיר בפנימיותם וכולם מושרשים ותלוים רק עליו הנה נסדר עד"ז גילויים החיצוני ג"כ שהגם שהם עומדים במדרגות רבות שונות עכ"ז הנה הם קשורים ותלוים זב"ז ומכוונים רק ע"פ כח האחדות שבפנימיותם ואינם סותרים זה לזה כלל ח"ו וכמו שמבואר בספר סדר אצי' בקיצור פ"א ובדרושי אבי"ע פי"ב ובכ"מ, ועד"ז הוא ג"כ דברי הרב בענינינו בקושייתו ותירוצו בענין עליית הפרצופים כי הגם שבכל עלייתם אשר הם עולים לפעמים הנה הוא רק ע"י אור הפנימי שבהם וע"י הגילוי דאור א"ס שמתפשט בהם מלמעלה למעלה כנודע ובזה הנה מתעלים ועולים כ"א למעלה ממדרגתם ממש ועולה לפעמים הז"א למדרגת אבא אשר שרשו הוא בעינים וכן העתיק למדרגת אימא אשר שרשה הוא באזניים עכ"ז הנה מוכרח הוא שגם בבחי' החיצוניות שבהם שהוא מדרגתם התדירי של עתה אשר שורש העתיק הוא רק בפה כנ"ל ושורש הז"א הוא רק בחוטם יהיו קשורים ג"כ החוטם בעינים והפה באזן וכדי שלא יסתור החיצונית להפנימית וע"ז מתרץ הרב ואומר כי באמת הם שייכים זב"ז גם בחיצוניותם והם מיוחדים זה בזה לעולם והוא במה שאנו רואין שהריח שהוא בחוטם הנה הוא עולה עד המוח ששם הוא כח הראיה העיקרי כנודע וכן הפה והאזן הרי הם תלוים זב"ז כי הדיבור הוא תלוי בהשמיעה שמי שאינו שומע הוה דיבורו ג"כ שלא כהוגן ואי אפשר לדבר בשלימות אלא רק כשהוא שומע מה שהוא מדבר וכן כולם תלוים במוח שמשם הוא מאזין ומבין ומדבר והרי לנו שהגם שבחיצוניותם שהוא עמידתם התדירי של עתה הנה נראה שישנם שורשים מיוחדים לכ"א בפ"ע זה בעין וזה באזן וזה בפה עכ"ז הנה הם קשורים ומיוחדים כולם לעולם ועולים זב"ז גם בחיצוניותם וא"כ הרי אינם סותרים זה לזה כלל כל רוממות עלייתם אשר לפעמים שהוא ע"י הגילוי דאור הפנימי לעמידתם התדירי שהוא גילויים החיצוני והרי נתבאר שכל קושיית הרב ותירוצו הנה הוא רק ללמדינו שהם קשורים זב"ז לעולם גם בעת שאינם עולים והם מיוחדים ונמשכים תמיד זה עם זה גם בחיצוניותם ובזה נמצא שאינו סותר סדר עמידתם התדירי לעלייתם ממש אשר עולים לפעמים למעלה למעלה אינם סותר זה לזה כלל ומכוון החיצונית ע"פ הפנימית והם אחד לעולם:

פרק ב:

[א] **אמנם** סוד הקפה זו שביארנו בפ"א כו', ע' דברינו שם אות י"א בארוכה:

[ב] **לכן** תראה שלא נזכיר אנחנו רק מסוד הנשמה ולמטה, ר"ל כי בכל דרושי אח"פ וכן לקמן בשער עולם העקודים ובשער מטי ולא מטי אינו מדבר אלא רק מאורות האזן ולמטה שהוא מהנשמה ולמטה אבל מאורות העינים דהא"ק שהם בחי' החיה שבו ומכש"כ מאור היחידה שבו אינו מדבר מאומה כי הם אינם מתפשטים למטה ור"ל שאורם הם נעלמים מאד ולכן אינו מדבר מהם כלום ועי' דברינו בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן א' ב' (ומה שנודע שכל אורות הנקודות הם מהעינים דא"ק הנה הם אינם אורות העינים עצמן אלא רק שיצאו דרך שם:

[ג] **וכן** הבל הפה נמשך דרך אותו ארחא ב' הנקרא לא החזיק לעד אפו והוא תיקון ה' כנ"ל וכן הוא בשעה"ק ל"א סע"א וכמ"ש בשער א"א פ"ט והוא ארחא תניינא היוצא תחת הפה ונמשך למטה והיא המפסיק באמצע הזקן והיא מכוון נגד הארחא קדמאה אשר תחת החוטם והנה אלו ג' הבלים דאזן חוטם הנה נמשך הבל האזן עד שבולת הזקן והבל החוטם עד החזה והבל הפה עד הטבור (והוא סימן שח"ט) וכמ"ש בשער טנת"א פי א' ב' ובשער עקודים פ"א:

[ד] **והם** מתחברים בסוד נר"נ, הנה לעיל פ"א אות יו"ד וי"א אמרנו שם כי כל עיקר הנשמה בכל פרצו' הוא רק הנשמה שברוח והג' מוחין שבראש שהם חב"ד הנה הם רק החב"ד שבהנשמה שברוח אבל הנשמה לנשמה והיחידה שברוח ומכש"כ הנשמה הכללית ובפרט הנשמה לנשמה והיחידה הכללית הנה הם אינם מתלבשים בשום פרצוף כלל וכל מה שאמר הרב לעיל שהנשמה לנשמה והיחידה הם רק בבחי' מקיפים הכוונה בכ"ז הוא ג"כ על הנשמה לנשמה והיחידה שברוח עצמו כי אין מתלבש בגוף ממש אלא רק מהנשמה שברוח ולמטה והג' מוחין שבראש הם רק הג' מוחין שבהנשמה שברוח וכנז', אמנם דע כי כ"ז הוא רק בעולם האצילות כי שם הוה עיקר כל פרצו' רק מהרוח והנפש הכלליים אבל לא מהנשמה הכללית ולמעלה, אמנם עולם העקודים שהוא למעלה מהאצי' הנה הוא גבוה ממנו במדרגה אחת והיינו כי שם הוא בנין כל הפרצופים אשר שם מהנשמה הכללית ולמטה ומתלבש שם גם הנשמה הכללית ג"כ בכל הפרצו' עצמו כמו הרוח הכללי בפרצופי דאצי' וזהו מה שתראה בדברינו נזכר כמה פעמים שבעקודים שולט השם ס"ג (ועי' דברינו בספר הכללים כלל ט"ו ע"ז) כי באצילות שולט השם מ"ה שהוא מהרוח ולמטה ובעקודים שולט השם ס"ג שהוא מהנשמה ולמטה וזהו שאמר הרב כאן וכן בכ"מ שהאורות דאזן חוטם פה הם נר"ן והכוונה הוא כי אורות האזן הנה הם הנשמה הכללית דעולם העקודים ומתלבשים אורות האזן ג"כ בהעולם העקודים ממש והוא שליטת השם ס"ג אשר בהעקודים, אמנם דע כי הנה הוא ג"כ רק מהז"ת דהנשמה הכללית ולמטה אבל הג"ר דהנשמה הכללית הנה הם גם בעולם העקודים רק למעלה מכל העקודים ועד"ז הוא ג"כ שליטת המ"ה שהוא הרוח אשר באצילות הנה הוא ג"כ רק הז"ת דהמ"ה אבל הג"ר דהמ"ה הם למעלה מאצילות העיקרי והגם שהרי לעיל אמרנו שהנשמה שברוח היא מתלבש באצי' עצמו והנשמה הרי היא בינה שהיא מהג"ר אך הכוונה לעיל הוא ג"כ רק על הז"ת דהנשמה שברוח כי הז"ת דהנשמה שברוח הם אשר מתלבשים גם בעיקר האצי' עצמו וע"ד שנודע כי הז"ת דכל עליון מתלבש בכל תחתון והז"ת דהאימא מתלבש בהזו"ן, והמוחין דחב"ד שאמרנו לעיל שהם החב"ד דהנשמה שברוח והרי הם בכל פרצוף עצמו אך הכוונה לעיל הוא ג"כ רק על החב"ד שבהז"ת דהנשמה שברוח כי גם בהז"ת יש מוחין דחב"ד כנודע, כללו של דבר כי באצילות מתלבש השם מ"ה ור"ל הז"ת דהמ"ה הכללי והוא שליטת השם מ"ה אשר שם ובעקודים מתלבש השם ס"ג ור"ל הז"ת דשם ס"ג הכללי והוא שליטת הס"ג אשר שם ובעולמות שלמעלה מהעקודים מתלבש ושולט שם השם ע"ב ור"ל

הז"ת דהע"ב הכללי והוא מה שנודע שעכשיו עומדים כל העולמות רק בסוד זו"ן שהם הז"ת וכמ"ש הרב לעיל בשער אח"פ בקיצור ספ"ב ואפי' א"ק הוא ג"כ רק בסוד זו"ן וכמ"ש בשער הקדמות ח"א ע"א והוא ע"פ מה שאמרו כי הנה"י דכל עולם הוא רק מהז"ת דהעליון אלא שהכ"א הוא לפי ערכו זה מהע"ב וזה מהס"ג וזה מהמ"ה וכו' וכן העולמות בי"ע הם מהז"ת דהמלכות דאצי' שהיא מהב"ן, והבן כ"ז היטב:

[ה] **וענין** זה הוא בג' הכלים הנ"ל, שהכ"א מהאח"פ הנה יצא עיקר האור ביושר והוא תוקף האור והוא כולו חסדים כי הוא חסד פשוט נגד כל האורות דאצילות אמנם הנה נמשך ומתפשט קצת לצדדים ג"כ והוא מבחי' הגבורות אך הוא מתבטל באור החסד הגדול דהיושר ולכן הוה כל האורות דעקודים חסדים גדולים לעולם, ועיקר כוונת הרב בכ"ז הנה הוא להשמיענו כי בזה הוא תלוי החילוק אשר בין עולם העקודים לעולם הנקודות כי שם יצאו עיקר האורות רק אורות הצדדיים לבד שהם כולם גבורות כמש"כ כאן וכן הוא עוד כי בכאן, הנה יצאו עיקר האורות דהאח"פ דרך נקבים פתוחים ממש ויצאו אורות גדולים כמש"כ שם וכמו שמבואר כ"ז בדרושי נקודות פ"א ויתבאר שם בדברינו באריכות בעה"י:

[ו] **והבל** החיצון המתפשט הוא בחי' הגוף לנשמה, כי ההבלים אשר מתפשטים לצדדים מפני שהם מבחי' הגבורות כנ"ל הנה הם רק החיצוניות כי ע"י שנתרחקו מהמקור והם אינם עומדים מכנגד ממש לכן נתגלה בחי' הגבורות שבהם והם חיצוניות (עי' דברינו בדע"ה ח"א דרוש א' סימן ב') ובכל בחי' גבורות נעשה שם לגלום ועביות ולכן נעשה מהם בחי' גוף:

פרק ג':

כל הדיבור אשר בתחילת פרק הזה עד דה"מ ונחזור עתה כו' כתב השמש בשם הרח"ו ז"ל שהוא מזולתו והנה הוא אותו דרוש עצמו אשר להרב גדליה ז"ל דלעיל פ"א וחזר וכתבו הרח"ו ז"ל במהדורה אחרת וסידר אותו הרמ"פ ז"ל כאן וכבר בארנו אותו לעיל אמנם נבאר בקיצור איזה מילות שבכאן:

[א] **עד** סוף בחי' עשירית של הנפש, הוא מה שאמרנו לעיל פ"א שלא נעשה הכלים בכולם אלא רק כאשר הגיע אור ההסתכלות עד סופם וסיומם דכל האורות אח"פ כולם דוקא:

[ב] **ומלביש** את הנפש בכל חלקיה, ר"ל גם להז"ת כי הכלים דהז"ת הם לא נעשו אלא רק ע"י האור אחר דוקא:

[ג] **עד** שתפגע בנפש הנפש עצמה, והוא בחי' עשירית של הנפש שאמר לעיל ושם הוא העביות היותר חיצונית והיותר עב ומזה נעשה הכלים של הז"ת אמנם לא נגמר כל עשיית הכלים שלהם אלא רק ע"י האור אחר דוקא וכמו שמפרש והולך וע"י הסתכלות ב' כו':

[ד] **וע"י** הסתכלות ב' [ר"ל שניהם] מלמטה למעלה שהם אור העקודים ואור העין היה האור אחר ומלביש את ז"ת [בשער הקדמות ל"א ספ"ב כלשון הוא, היה האור אחר ועושה כלים ומלביש את הז"ת] ור"ל ע"י הסתכלות שניהם שהם אור העקודים ואור העין ע"י שנסתלקו שניהם וחזרו ועלו למעלה הנה נעשה אז הכלים גם בהז"ת, ומ"ש הסתלקות כי הנה אורות העקודים שהם כל האורות דאח"פ הנה הם נסתלקו ועלו למעלה וכמו שמבואר לקמן בכל שער עקודים שנסתלקו האורות מהעביות שלהם ונשארו כל העביות למטה לבדן ונתעבו ביותר וע"י"ז נעשו לגוף והכלים להאורות שחזרו ובאו להם אח"כ וכבר אמרנו לעיל פ"א כי סיבת עליית האורות דהאח"פ ויציאתן מן העביות שלהם הנה היה ע"י אור ההסתכלות דעינים שהם אשר העלו אותן והבדילו את האורות מן העביות וע"י"ז נעשה הכלים כנז' וזהו שאמר כי היה האור אחר ועושה כלים גם להז"ת והנה ממה שאמר הרב בעיניהו וע"י הסתלקות שניהם מלמטה למעלה שהם אור העקודים כו' וכ"ז הוא מצורף לדרוש הה"ר ר' גדליה הנ"ל בריש הפרק הנה מזה תראה שגם הה"ר ר' גדליה סובר וידע כל שיטת הרח"ו ז"ל שאמר בעקודים פ"ג וכן שם פ' ה' ו' שהכלים הנה הם מהעביות דאורות אח"פ עצמן הנשאר בהם אחר הסתלקותן והוא ראיה לכל מה שביארנו לעיל פ"א:

[ה] **והנה** שמיעה גימ' תכ"ה, עי' מאמרי רשב"י פ' בשלח דף מ' ע"ב ובפע"ח שער הזמירות פ"ב ובשער רוח הקודש דף ל"ז ע"ב ביחוד ד' ובלק"ת סוף תהילים ומבואר שם כי בזה השם הזה משה רבע"ה את המלוי והוא צירוף שם הכ"ת שם שמיני משם ע"ב ועליו אמרו בזוה"ק בשלח נ"ד ע"א ובההיא שעתא דנפק לנחתא לארעא (ר"ל על אור נשמת משרע"ה) בזרעא דלוי אסתלקו ארבע מאה ועשרין וחמש בוצינין לעילא, וארבע מאה ועשרים וחמש גליפין ממנן אחפוה לההוא רוחא לאתריה (וראיתי בספר זח"י ביאור על זה עמוק מאד) והשם הזה הוא יוצא מן שם ע"ב כי יו"ד פעם כ"י הוא ש' ויו"ד ה' עצמו הוא ל"ב הרי של"ב וג' מלואי יו"ד הי' יו"ד ה"א יו"ד ה"ה הוא צ"ב ועם של"ב הוא תכ"ה עם הכולל והרי לנו כי הוא יוצא משם ע"ב וזהו כ"ל ה'נשמה מ'כלל ע"ב:

[ו] **והענין** כי כבר ביארנו (לעיל פ"א) כי יש בינה ותבונה כו', אשר המחבר הנה ראיתי לבאר בכאן איזה פרטים מחלוקי הפרצופים דבינה ותבונה הנמצא בדרושי הרב כי בזה יהיה מובנים דבריו כאן וגם הוא תועלת להמתחילים להמה דרושים הבאים ומפני שיתארכו הדברים קצת נחלקיהו בדרך סימנים ליתן רווח להמעיין:

סימן א:

הנה נודע הוא מדברי הרב לעיל בשערי ענ"ה כי או"א הם ע"ב דהשם הוי"ה ב"ה הכולל כל עולם האצילות, אמנם אין הכוונה שהיו"ד הוא בחי' אבא לבד והה"י הוא בחי' אימא לבד אלא שהם תמיד כלולין זה בזה והיינו כי באות יו"ד שהוא לאבא נכללה האימא עמו ג"כ בשני מקומות אחד בה"י פשוטה והוא בקוץ התחתון שבה כי ג' קוצין יש בה' כמ"ש בזוה"ק ויקרא י' ע"ב והוא הג"ר הכלולין ביו"ד ובקוץ התחתון שם הוא כלולות האימא בינה הכלול באבא חכמה, והשני הוא במילוי היו"ד שהוא ו' ד' והם בחי' אות ה' כי צורת ה' הוא ד' על ו' וכלול בינה שהיא ה' ראשונה בו"ד דמילוי יו"ד והרי כלולה אימא באבא בב' בחי', וכן עד"ז הנה כלול אבא שהוא האות י' בהאימא שהיא האות ה' ג"כ בשני מקומות אחד בהאות ה' פשוטה והיינו בעוקץ הה' אשר מאחוריו בקרן זווית העליון הימיני ואותו העוקץ הוא בחי' אות י' והוא כלילות אבא באימא וכמ"ש בזוה"ק ויקרא י"א ע"ב והשני הוא במילוי הה"י שהוא י' ונכלל שם אבא באימא פעם שנית, ומה שנכללים זה"ז בב' מקומות הוא מפני שיש בכ"א בחי' ב' פרצופים אבא עילאה וישס"ת וכן אימא עילאה ותבונה ונכללים שניהם זה"ז היינו אימא עילאה ותבונה באבא ואבא עילאה וישס"ת באימא אלא שכלילותם אשר בי' הוי כל בחי' אימא נעלם שם והיא גניזה וטמיר באבא והכלילותם בה' הוי כל בחי' אבא נעלם שם והוא גניז וטמיר באימא ולכך נתייחס הי' רק לאבא והה' רק לאימא הגם שבאמת הנה הם כלולים זה"ז והם שניהם אחד אלא שהם הולכים ומתגלים בגילוי אחר גילוי ומתגלה ויוצא הכחות הפרטיים שבהם מן הכח אל הפועל ונעשו לב' פרצופים גמורים ועומד הי' בהגילוי דאבא והה' בהגילוי דאימא אבל באמת הרי הם כלולים כ"א בחבירו והם שניהם אחד ונקראים האו"א הכלולים באות י' בשם או"א עלאין והוא כללות פרצוף אבא כי האימא נעלם בו כנז' ולכן נקרא הוא בשם אבא הכללי, והאו"א הכלולים באות ה' נקראים בשם ישראל סבא ותבונה והוא כללות פרצו' אימא כי האבא נעלם בה כנז' ולכן נקראת היא בשם אימא הכללי (ומה שנקרא האבא

שבאימא בשם ישראל סבא הוא משום שהוא שורש הז"א הנקרא ישראל ומשום שהוא למעלה ממנו והוא שרשו נקרא הוא בשם ישראל סבא :

סימן ב :

והנה כל בחי' הארי"א אשר בי"ה שאמרנו הנה הם נקראים נסתרות וכמ"ש אליהו ז"ל שעליהם נאמר הנסתרות לה' אלהינו והוא משום כי כל גילוי המאציל ית"ש אשר נתגלה להקרא בשם שהוא השם הוי"ה ב"ה הנה הוא רק בז"א וכמו שבארנו בהקדו"ש שער ז' פ' ד' ה' ו' ע"ש וכן גילויו אשר נתגלה בכל המציאות וההנהגה דהעולמות בי"ע הנה הוא רק בהמלכות הכללי דאצי' שהיא הנוק' דז"א כי בה נתגלה להמציא ולהנהיג את כל העולמות בי"ע וכמו שבארנו שם ס"ס אבל כל בחי' הארי"א שאמרנו בסימן א' הנה הם רק שורשי הז"ון והם נסתרות וכמו שבארנו בהקדו"ש שם ע"ש אמנם הנה הארי"א הם מתפשטים בהעלם בהסתר שהיא בהמלכות שלהם ומתלבשים בהז"ון ומתייחדים עמהם תמיד בהגילוי העיקרי שבהם ג"כ עכ"פ אך המלכות דארי"א המתפשטת בהז"ון הנה הוא רק המלכות מהארי"א השניים שהם ישסו"ת הכלולים באות ה' אבל לא המלכות מארי"א הראשונים שהם ארי"א עלאין הכלולים באות י' כי המלכות דהארי"א עלאין הנה היא למעלה מכל ישסו"ת והם נעלו ממנה שמציאות כל ישסו"ת הוא נאצל ומתגלה מהמלכות דארי"א עלאין שכן הוא הדרך לעולם שכל תחתון הוא נאצל ומתגלה מהמלכות דהעליון :

והנה האימא עלאה הכלולה באות י' הנה היא נקראת בשם אהי"ה והוא השם אהי"ה הראשון מהג' שמות אהי"ה שגילה הקב"ה למשרע"ה במאמרו אהי"ה אשר אהי"ה ואח"כ אמר שם עוד אהי"ה פעם ג' והנה אהי"ה הראשון הוא על אימא עלאה הכלולה באות י' ופירושו הוא אנא הוא מאן דאנא והיא כלא סתים כללא דכלא סתימא עלאה ועליה נאמר ואהיה אצלו אמון לא ידע אנש ערכה וכמ"ש כ"ז בזוה"ק ויקרא ר"א ע"א ובפי' אחרי מות ס"ה ע"ב, ואהי"ה הב' הוא על בחי' האימא דאות ה' ופירושו הוא אנא זמין לאתגליא וכמ"ש בזוה"ק שם כי הרי היא עתידה להאציל את הז"ון ולהתגלה שם בשמא קדישא, ואהי"ה הג' הוא על התחלת האצילות דז"ון והתחלת הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה הנה על זה נאמר אהי"ה הג' כלומר השתא יפוק ויתתקן כולא וכמו שנאמר שם אהי"ה השם הוי"ה ב"ה ועי' עוד בזוה"ק ר"פ בראשית ט"ו סע"א ושם ע"ב :

אמנם הוא כי הנה כבר הבאנו בכמה מקומות שכל דבר הנה הוא נדון בעירוכין שמה שהוא נעלם ונסתר בערך הגילוי העיקרי אשר למטה הנה הוא נחשב לגילוי ממש בערך העליון אשר הוא עוד יותר סתים ויותר נעלם וכן הוא בענינינו כי בחי' האימא אשר באות ה' והוא התבונה שהיא אהי"ה הב' הנה מה שאמרנו שהיא ג"כ שם אהי"ה הנה הוא רק בערך הגילוי דהשם הוי"ה העיקרי אשר בהז"ון אבל בערך האימא עלאה בינה שהיא אהי"ה הא' הנה נחשב בערכה גם התבונה לגילוי ממש והיא ג"כ בבחי' גילוי דהשם הוי"ה ב"ה [וכן הוא עד"ז ג"כ בפרטות ופרטי פרטות כל תחתון בערך העליון וכמו שיתבאר למטה בסי' ד'] אך עכ"ז הנה יש עכ"פ חילוק גדול בין בחי' הגילוי דהוי"ה אז לבגילוי דהוי"ה זו כי השם הוי"ה ב"ה אשר בז"א הנה הוא במילוי אלפין והוא שם מ"ה שהוא הגילוי העיקרי אבל השם הוי"ה ב"ה אשר הוא בתבונה בערך הבינה הנה הוא רק במילוי יודין ואלף שהוא השם ס"ג שהוראתו הוא שהוא נעלם עדיין ואינו מתגלה הוא עצמו למטה כלל ולכן נקרא השם ס"ג לעולם רק בשם שמא סתים משא"כ השם מ"ה הנה הוא נקרא שמא מפרש והוא עיקר שם המפורש המוזכר בכמה מקומות וכמו שבארנו כ"ז בהקדו"ש שער ד' אבל השם הוי"ה אשר בתבונה הנה הוא רק במילוי השם ס"ג שהוא שמא סתים והרי לנו כי יש התבונה ב' בחי' כי בערך הז"ון הנה היא ג"כ רק בבחי' שם אהי"ה אבל בערך הבינה הנה היא בבחי' שם הוי"ה דס"ג :

אמנם הוא כי גם בערך הז"ון אשר אמרנו שאז הוה גם התבונה רק בבחי' שם אהי"ה עכ"ז הנה יש חילוק בין האהי"ה שבתבונה להאהי"ה שבבינה והוא במה שנודע כי יש ד' שמות אהי"ה והם ד' מדרגות זה למטה מזה והם כנגד הד' שמות עסמ"ב כי כל נוקבא לגבי דכורא הוי הדכר בבחי' הוי"ה כי הוא הגילוי דהפרצוף העליון והנוק' הוי בבחי' אהי"ה על שם הז"ון שעתידים להוולד ממנה ולכן הוי כל נוק' בבחי' אהי"ה אנא זמין לאתגליא וכן עד"ז הוי כל אור מקיף ג"כ בבחי' אהי"ה ע"ש שהוא עתיד להתפשט ולהכנס בפנימיות כי בעליית הפרצופים וגדלותן מתפשטים המקיפים ומתלבשים מבפנים ונעשים אז לשמות הוי"ה ונמשך להם מלמעלה מקיפים אחרים יותר גדולים ועומדים הם בבחי' שמות אהי"ה, והכל הוא משום שכל אור שלא הגיע עדיין לגילויו העיקרי והוא עתיד להתגלות נקרא הוא בשם אהי"ה, אנא זמין לאתגליא, ולכן הוי כל נוק' ג"כ בבחי' אהי"ה כי אין אשה אלא לבנים והרי היא עתידה להתגלות במציאות חדשים שהוא הז"ון שיוולד ממנה וכמו שיתבאר למטה עוד בזה ועכ"פ הוא כי הנה יש ד' שמות אהי"ה והם הנוקבין דד' שמות עסמ"ב [וכן המקיפין שלהם הם ג"כ ד' שמות אהי"ה כנז'] והנה הם ד' שמות אהי"ה במילוי יודין נגד הע"ב והס"ג ואחד במילוי אלפין נגד המ"ה ואחד במילוי ההין נגד הב"ן ופשוט הוא כי האהי"ה דמילוי יודי"ן אשר נגד הע"ב הנה היא במדרגה יותר גדולה מאהי"ה דיודי"ן אשר נגד הס"ג וזה הנה הוא החילוק אשר בין האהי"ה אשר בבינה להאהי"ה אשר בתבונה כי האהי"ה אשר בבינה שהיא האימא עלאה הכלולה באות י' שהוא שורש שם ע"ב (וכמו שבארנו בהקדו"ש שער ד' פ"ב) הוי האהי"ה אשר שם האהי"ה דיודי"ן אשר נגד הע"ב שהוא מדרגה יותר גדולה אבל האהי"ה אשר בתבונה הכלולה באות ה' שהוא השורש דשם ס"ג (וכמו שבארנו בהקדו"ש שער ד' פ"ג) הנה הוי האהי"ה אשר שם רק האהי"ה דיודי"ן אשר נגד הס"ג שהוא מדרגה למטה מהראשונה :

ודע עוד כי מה שאמרנו שהמקיפין דהד' שמות עסמ"ב הנה הם ג"כ שמות אהי"ה הנה הגם שיש כמה מיני מקיפים הרבה למאד וכמו שמבואר בכמה דרושים וכן בדברינו בכמה מקומות אך מה שנוגע לעניננו הנה הוא כי אותו האהי"ה דיודי"ן עצמו אשר בבינה שהוא האהי"ה דיודי"ן העליון כמו הנה הוא עצמו ג"כ מקיף ומאיר מלמעלה לישסו"ת שבאות ה' אשר הוא כולו שם ס"ג נגדו כנ"ל ומקיף ומאיר עליו מאהי"ה דיודי"ן העליון ג"כ אמנם הנה נמשך הארתו אליו בב' בחי' אחד מה שהוא מבחינתו עצמו שהוא ממדרגת אהי"ה דיודי"ן העליון והשני מה שמצמצם להאיר אליו רק לפי מדרגת הס"ג וזה הנה הוא מאיר אליו רק במדרגת אהי"ה דיודי"ן התחתון כי כן הוא הסדר לעולם בכל אורות המקיפים שמאירים להתחתון בב' בחי' אחד לפי כחו ומדרגתו דהתחתון שיוכל לסבול ולקבל והשני ממדרגת העליון עצמו אמנם גם בזה הנה הוא מאיר בו ג"כ רק במיעוט האפשרי ולאט לאט וכדי לזככו ולהעלותו להמדרגה העליונה, וכמו שבארנו כ"ז לעיל פ"א אות י"א ובפרט בהקדו"ש שער ה' פ' ד' ה' בארוכה ע"ש והבן :

סימן ג :

והנה כן הבינה הכלולה באות י' וכן התבונה אשר היא באות ה' הנה כלול כ"א מהה' פרצופים הידועים שהם א"א או"א זו"ן כי הרי ישנם בכ"א עשר ספי' כי הרי הבינה שהיא הו"ד שבמילוי יו"ד הנה הם העשר ספי' שבה כי ו"ד הם עשר וכן התבונה שהיא הה' ראשונה וצורת ה' הוא ד' על ו' והנה הם העשר ספי' שבה וכל העשר ספי' הנה הם הה' פרצופים הנודעים א"א או"א זו"ן והרי ישנם בכ"א ה' פרצופים שהם ג"כ

ד' שמות עסמ"ב והם בחי' הדוכרין שבהם והד' שמות אהו"ה ב' דיודי"ן ואחד דאלפי"ן ואחד דההי"ן והם בחי' הנוקבין שבהם, אמנם הנה לא נדבר עתה מבחי' א"א והנה חו"ן שישנם בכ"א וכן מהשמות ע"ב ומ"ה וב"ן ומאהו"ה דאלפי"ן וההי"ן שבכ"א כי בכ"ז אינו נוגע לענינינו עתה ומה גם כי הרי הם כולם הנה נקראים לעולם רק על שם הבינה או התבונה לבד כגון א"א והנה חו"ן דבינה או תבונה וכן ע"ב מ"ה ב"ן ואהו"ה דאלפי"ן וההי"ן דבינה או תבונה ולכן הנה לא נדבר עתה ולא נקרא את כל חלוקת פרטותיהם שבכ"א אלא רק בשם בינה ותבונה לבד ובשמות אהו"ה דיודי"ן והס"ג לבד כי כל הה' פרצופים שבכ"א הנה הם כלולים רק בזה אך עכ"פ הוא כי ישנם כן בבינה וכן בתבונה כל הבחי' כולם וכל מה שאמרנו לעיל סימן ג' מענין הג' שמות אהו"ה אשר ישנם בבינה ותבונה ושהתבונה בערך הבינה היא כולה בבחי' שם ס"ג הנה ישנם כל אלו הבחי' כולם גם בבינה עצמה מהבינה שבה להתבונה שבה וכן בהתבונה עצמה מהבינה שבה להתבונה שבה כי ישנם בכ"א כל הבחי' והרי נמצא כי כל מה שאמרנו לעיל הנה הוא רק בהבינה הכללית ובהתבונה הכללית בערך הבינה הכללי אבל באמת הנה ישנם כל הבחי' כולם בפרטות כ"א ג"כ והיינו כי אעפ"י שאמרנו שכללות הוד' שבמילוי היו"ד הנה הוא נקרא בינה ואהו"ה דיודי"ן אך כ"ז אינו אלא רק בערך התבונה הכללית שבאות ה' אבל בפרטות אחרי שגם באימא עלאה יש בה עשר ספי' א"כ ודאי הוא שהג"ר שבה הם יותר נעלמים והז"ת שבה הם קרובים יותר אל הגילוי כי הם קרובים אל התבונה הכללית אשר נתפשטה להתלבש בז"א ובפרט שהרי אמרנו לעיל שכל התבונה הכללית הנה היא מהמלכות דאימא עלאה וא"כ הרי מתפשטים הז"ת בהקלה התחתון שלהם ומתייחדים עם התבונה הכללית המתגלה בז"א ולכן הנה נחשב כל הז"ת דאימא עלאה בערך הג"ר שלה לבחי' תבונה ושם ס"ג כי הרי הם יותר נגלים והרי ישנם באימא עלאה עצמה בחי' בינה ותבונה וכן עד"ז התבונה הכללית שבאות ה' הנה הגם שבערך האימא עלאה נקראת כולה בשם תבונה וס"ג אבל בפרטות הרי ודאי שאינו דומה הג"ר שבה להז"ת שבה כי הג"ר הם יותר נעלמים ונקראים בערך הז"ת בשם בינה ואהו"ה דיודי"ן כי כל פרט הנה הוא נבחן ונערך בשני הבחנות היינו בערך העליון שלמעלה ממנו ובערך התחתון שלמטה ממנו וכל בחי' ובחי' הוא יש לו שם בפ"ע כי בערך העליון יש לו שם שמורה על הגילוי ובערך התחתון יש לו שם שמורה על ההעלם ונמצא מכ"ז כי כן באימא עלאה אשר בהוד' דמילוי יו"ד וכן התבונה שבאות ה' הנה יש בכ"א גופה בחי' בינה ותבונה שהוא אהו"ה דיודי"ן ושם ס"ג:

והנה הרב אמר בשער אר"א ספ"ח כי אימא עלאה נחלקה לד' חלוקות והם ד' נשים ד' פרצופים היינו חב"ד שלה נקרא אימא עלאה וחג"ת שלה נקרא תבונה ראשונה ונה"י שלה נקרא תבונה שניה ומלכות שלה נקרא תבונה שלישית והיא רביעית בערך בינה (ר"ל להחב"ד שלה שנקרא בינה) ובהי' ספי' של התבונה זו השלישית מתלבש כל נה"י דז"א, והנה הגם שכוונת הרב בכל אלו הד' בחי' שאמר שם הנה הוא על כל כללות האימא כולו שהם בינה ותבונה יחד כי יש זמנים שנכללים שניהם יחד ונעשו שניהם לפרצוף אחד (עי' ז"א ספ"ב וכנודע) אמנם בפרטות הנה ישנם כל אלו הד' בחי' כולם כן באימא עלאה עצמה הכלולה בהוד' דמילוי יו"ד וכן בהתבונה עצמה אשר באות ה' וכמו שמבואר באר"א פ"ט במ"ש שם כלל העולה כו' [וכן ישנם עד"ז ד' בחי' נשים ד' פרצופים בהנוק' דז"א כמ"ש בשער פרצו' עי"ש ספ"ג וספ"ד] וכ"ז הוא כי כל ג' ספי' שהם חב"ד חג"ת נה"י הוה כ"א פרצו' אחד גמור וכל התחתון הוא מלביש להעליון מהחזה שלו ולמטה וכמ"ש כ"ז בפרצופים דרוש ה' ו' והרי הם ד' פרצופים בינה וג' תבונות בהבינה הכללי ומלבישים זה את זה וכן ד' פרצופים בינה וג' תבונות בהתבונה הכללית ומלבישים זה את זה:

סימן ד:

והנה סדר השתלשלות דכל פרצופי בינה ותבונה אשר בכללות ובפרטות הוא באופן זה כי הנה האות ו' של מילוי היו"ד הנה הוא כל עיקר בחי' בינה העליונה בכל הט"ס הראשונים שבה והד' דמילוי היו"ד הוא המלכות שבה והיא מלביש מהחזה ולמטה דהט"ס הראשונים והוא על הנה"י שלה והם נעשים בה לעצם מעצמה ובשר מבשרה ולכן נקרא הבינה בשם ו' והמלכות בשם ד' כי אלו הד' אשר מהחזה ולמטה נקראים ע"ש המלכות וכן הוא הסדר לעולם שהמלכות דכל פרצוף מלביש ועומד על הד' ספי' דהנה"י של הפרצו' ולכן נקראת בשם ד' והיא הד' דשם אדנ"י וכן הם הד' אותיות אדנ"י וע"י אלו הד' אשר המלכות מלביש אותן מקבלת המלכות המוחין שלה מבינה כי יורדין מוחין מהו' ראשונות דהבינה ומתלבשים מהחזה שבה ולמטה אשר המלכות מלביש עליהם ונעשים מוחין אליה וכן נבנית עד"ז כל פרצוף והוא ממש כדוגמת הז"א אשר מקבל המוחין שלו ע"י הנה"י דתבונה המתלבשים בו וכן הנוק' דז"א מקבלת המוחין שלה ע"י הנה"י דז"א המתלבשים בה, והרי לנו כי הוד' דמילוי יו"ד הנה הו' הוא הו' ראשונות דהבינה והד' הוא המלכות דהבינה הכולל בתוכה את הד' התחתונות שבה מהחזה ולמטה כי מהחזה ולמטה הנה הם מכלל הנה"י שהם לבר מגופא והם רק לצורך התחתון ולכן נקראים כולם ע"ש המלכות שהיא הד' ומה שאנו אומרים לפעמים שהיא מלביש מהטבור ולמטה ולפעמים אנו אומרים מהחזה ולמטה הוא משום כי הנה הם הב' בחי' שבהחזה דהמלכות שהם עתיק וא"א שבה כי עתיק שבה הוא מהחזה עד הטבור וא"א שבה הוא מהטבור עד סוף הגוף דת"ת וכמו שכתב הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ה' שהב' שלישים דת"ת הן הרה כי הם הב' בחי' שבהחזה עתיק וא"א וכן הוא בכל הפרצופים וכמו שבארנו במ"א ועכ"פ הוא כי הוד' דמילוי היו"ד הנה הם הבינה ומלכו' דהבינה חו המלכו' הנה היא ג"כ פרצוף אחד וקומה שלימה מי"ס ונעשית מהד' התחתונות דהבינה כי הת"ת דהבינה הוא הכתר שלה ונה"י דהבינה מתחלקים כ"א לג' פרקין ומהם נעשה הג' קוין דחת"ן בג"ה דהי"י שבה ונעשית עי"ז לפרצוף שלם מי"ס והיא התבונה דהבינה וכ"ז הוא עפ"י מ"ש במבו"ש שער ד' ח"א פ"ב כי כל הענינים הנאמר בהתבונה עם הז"א כן הוא בהבינה עם התבונה בכל הפרטים:

והנה המלכות הזה שהיא התבונה דבינה הנה ממנה מתחלת התבונה העיקרית הרמוז באות ה' כי צורת ה' הוא ד' על ו' שהוא גימ' ו' והוא ה"ס דהתבונה העיקרית והנה היא מלביש את המלכו' הנ"ל שהיא הד' דמילוי היו"ד מהחזה ולמטה שהם הנה"י שלה שהם נעשין בה למוחין פנימית ע"ד הנ"ל וזהו מה שמורה הב' אותיות ד' ו' שבצורת ה' כי הד' הוא הד' התחתונות של המלכו' דהבינה אשר הם הד' מוחין חו"ב חו"ג של התבונה והו' של הה' הוא עיקרו של התבונה בכל הו"ס שבה והיינו כי הנה יש לו' זו ב' בחי' שהם בחי' קטנות וגדלות (ע"ד הז"א) כי כל זמן שאינו מקבל המוחין פנימיים מהמלכו' דבינה אז היה הו' זו ו' קטיעה בלי ראש שהוא מורה שלא נשלמה עדיין בהמוחין והוא רק בבחי' ו"ק לבד וכ"ז הוא כל הזמן שלא הגיע עדיין לתיקון הגמור שהוא בכל משך ימי עולם של עתה עד ביאת המשיח הנה עומד הו' שבתוך הה' רק בבחי' ו' קטיעה בלי ראש כי חסר לו עדיין המוחין פנימיים מהמלכות דהבינה ולכן נקרא הבינה, לעתיד לבוא, כי המוחין אשר מתפשטין ממנה הם רק עתידין לבוא שהוא בעת התיקון אבל עתה הם עדיין חסר ואינם מתפשטין למטה ולכן עומד עתה התבונה שהיא הו' שבתוך האות ה' רק בבחי' ו' קטיעה משא"כ הו' שבמילוי היו"ד הוא ו' שלם עם ראש כי הבינה עצמה היא שלימה גם עתה ויש לה מוחין פנימיים מלמעלה אבל התבונה היא חסרה עתה וכל המוחין שלה הם רק מקיפין עליה מבחוץ והם הד' של האות ה' המקיף על הו' דאות ה' אך לעתיד לבוא הנה יתוקן התבונה

בשלימות ויתוקן הו' שבה להיות גם הוא ו' שלם עם ראש והוא בחי' הגדלות שבה ואז יהיה הו' שבה מבחי' מקיפין יותר גדולים:

אמנם הוא כי כל מה שאמרנו שהתבונה העיקרי שהוא הה' שבתוך הה' הוא עתה רק בבחי' ו' קטיעה והוא רק בבחי' ו"ק לבד הנה הוא רק בערך המוחין העיקרים הראוי להתפשט הם עצמם בפנימיותה ג"כ והם עתידים להתפשט בה לעתיד לבוא וכנ"ל ובערך זה הנה היא עומדת עתה רק בבחי' ו"ק לבד אך עכ"ז הנה ע"י שכל המוחין שלה העיקרים הנז' הם מקיפים עליה מבחוץ ומאירים בה עכ"פ הנה נעשית גם היא כלולה מי"ס גמורים כי כן הוא מציאות כל הפרצופים של עתה עד עת התיקון שהם כולם עדיין אינם נשלמים לגמרי ומשתמשים כולם עתה כל תחתון מהעליון שעליו רק בבחי' הארה לבד בערך האור העיקרי דלעתיד ועכ"ז הנה נחשב כ"א גם עתה לפרצוף שלם מי"ס גמורים לפי בחי' מציאותם הראוי להם עתה וכן הוא ג"כ בהתבונה דענינינו שהיא האות ה' שבשם שהיא אינו מקבל עתה רק הארת המוחין לבד מהבינה העיקרית שבמילוי היו"ד עכ"ז הנה היא נחשב עתה לפרצוף גמור מי"ס והנה היא נחלקת ג"כ לב' בחי' היינו הט"ס הראשונים שלה והמלכות שלה ע"ד שאמרנו לעיל בהבינה, והמלכות דהתבונה היא מלבשת ג"כ על הד' תחתונות שלה שהוא מבחוץ ולמטה שבה והיא נעשית ג"כ לפרצוף גמור מי"ס ע"ד הנ"ל בהמלכות דהבינה והרי יש ב' בחי' בהתבונה הכללי ג"כ והם הבינה והתבונה שבה ונמצא כי הבינה והתבונה הכלליים הנה הם שנים שהן ארבע כי כ"א נחלק לשתיים כנז' והנה הם ב' בינות וב' תבונות והב' בינות הם הכלולים באות יו"ד והב' תבונות הם הכלולים באות ה' והם כולם כלולים זה"ז כי כל תחתון הוא מלביש לעליון שעליו מבחוץ ולמטה שבו כנז' והנה כל תחתון לגבי עליון הוא נקרא בשם תבונה וכל עליון לגבי תחתון הוא נקרא בשם בינה, ומאחר שאמרנו שהם כלולים זה"ז א"כ הרי כלול כ"א מבינה ותבונה כי הו' ראשונות שבו נקרא בשם בינה והד' תחתונות שבו נקרא בשם תבונה והרי הם ד' פרצופים ב' במילוי היו"ד וב' באות ה' וכ"א הוא כלול מבינה ותבונה אמנם בפרטות הרי אמרנו לעיל סימן ג' שכל הג' ספי' חב"ד חג"ת נה"י שבכ"א הנה הוא פרצוף שלם מי"ס והמלכות דכ"א הכלולה מכולם היא פרצוף הרביעי להם והם ד' פרצופים בהבינה וד' פרצופים בהתבונה וכ"א הוא נאצל מהמלכות דהעליון המלבישים אותו מבחוץ ולמטה שבו ע"ד הנ"ל והרי הם שמונה פרצופים ד' במילוי היו"ד וד' באות ה' וכ"א הוא כלול מבינה ותבונה כנז', והנה כל עליון לגבי תחתון וכן כל בינה לגבי תבונה הנה הוא בבחי' שם אהי"ה שפירושו הוא שהוא עתיד לצאת ולהתגלה בבחי' אשר תחתיו ואותו הבחי' שהוא גילויו הוא בבחי' שם הוי"ה ב"ה כי כל שם הוי"ה הוא מורה על הגילוי שנתגלה בהשם הזה והוא כל בחי' תבונה לגבי בינה שהיא גילויה כי כל תבונה היא גילויה של הבינה ולכן הרי כל תבונה בבחי' שם הוי"ה ב"ה וכל בינה לגבי תבונה היא בבחי' שם אהי"ה אמנם כל השמות דאהי"ה והוי"ה אשר בפרצופי דבינה ותבונה הנה הם רק בבחי' השמות דאהי"ה דיודין והס"ג וכנ"ל סימן ב' כי השם ס"ג הוא מורה ג"כ על הסתר עכ"פ והוא משום כי עיקר הגילוי הוא רק בז"א שהוא השם מ"ה אבל למעלה מז"א שהם בינה ותבונה הם עדיין נעלמים והם מכלל הנסתרות כנ"ל סימן ב' ולכן הנה כל שמות הוי"ה אשר בהם רק הויות דשם ס"ג כי הס"ג אשר ההוי"ה שבו הוא במילוי יודי"ן והאהי"ה שבו במילוי אלף הנה הוא מורה שהוא עצמו הוא עדיין נעלם והבחי' י' שהוא נקודה קטנה וכלול בו הכל רק בכח אך האלף שבו הוא במילוי אלף משום כי הוא שורש הגילוי שבז"א שהוא ואו"ו והוא השם מ"ה אשר בו הוא עיקר הגילוי אך עכ"פ הוא כי כל שמות אהי"ה והוי"ה שבבינה ותבונה הוא הכל רק אהי"ה דיודין ושם ס"ג לבד כי כל בינה הוא אהי"ה דיודין וכל תבונה הוא שם ס"ג ובזה הנה הולך כל סדרן דהבי' פרצופין שבבינה ותבונה שכל עליון הוא רק בבחי' בינה ושם אהי"ה דיודין בערך השני שתחתיו שהוא תבונה ובבחי' שם ס"ג נגדו, וכבר אמרנו כי הם כלולים זה בזה וכלול כל תחתון מהעליון שעליו כי כל תחתון שהוא תבונה ושם ס"ג הנה הוא מלביש על העליון שעליו מבחוץ ולמטה וכל עליון הרי הוא בבחי' בינה ואהי"ה דיודין וא"כ נמצא שכל תחתון שהוא תבונה ושם ס"ג הנה הוא כולל בתוכו ג"כ את הבינה שהיא אהי"ה דיודין והעיקר הוא כי ע"י שכל עליון מתלבש בהתחתון הנה נעשה כל תחתון עצמו לאהי"ה דיודין ושם ס"ג כי חב"ד שבו שהם המוחין והם מהעליון הנה הם בבחי' אהי"ה דיודין שהם נסתרות וחג"ת שבו שהם עיקר התחתון עצמו והם הנגלות הנה הם בחי' התבונה ושם ס"ג וכן הוא עוד כי עד החזה שבו שהוא עיקר עצמותו הנה הוא בבחי' בינה ואהי"ה דיודין ומהחזה ולמטה אשר שם הוא נכלל בהתחתון שמלבישו משם ולמטה הנה הוא עומד בבחי' תבונה ושם ס"ג ונמצא כי נעשה כל תחתון גופא כלול באמת מבינה ותבונה שהוא אהי"ה דיודין ושם ס"ג והרי לנו כי כל פרצוף ופרצוף מהשמונה פרצופים שאמרנו הנה הוא כלול כ"א מבינה ותבונה ומאהי"ה דיודין וס"ג, עד כאן מה שראינו לדבר עתה בחלוקת הפרצופים דהבינה ודהתבונה ומשום אורך הבנת דברי הרב שבכאן ומעתה נחזור לביאורינו כסדרן:

[ז] **כי** יש ס"ג הכולל בינה ותבונה למעלה מאהי"ה דיודין כנ"ל, כי האהי"ה דיודין והשם ס"ג שאמר מקודם הכוונה הוא על האהי"ה והס"ג אשר באות ה' ראשונה והיא הבינה והתבונה אשר בהתבונה הכללית אבל השם ס"ג שאמר עתה כי יש ס"ג כו', הכוונה הוא על השם ס"ג שבהבינה הכללי והוא האות ד' אשר במילוי היו"ד שהוא התבונה שבה כי הנה היא ג"כ שם ס"ג ואותו הס"ג הנה הוא כולל ג"כ בינה ותבונה כי הרי הוא מלביש על הבינה העיקרי שבאות ו' דמילוי יו"ד מבחוץ שלה ולמטה וכנ"ל סי' ד' ומשם ס"ג זה כנז' אשר בהבינה הכללי דמילוי היו"ד הנה ממנו יוצא ונמשך כל האהי"ה דיודין ושם ס"ג שהם בינה ותבונה שבכללות האות ה' ראשונה, וזהו שאמר אשר משם ס"ג זה יומשך למטה בינה אחרת של אהי"ה דיודין ותבונה בשם ס"ג וכ"ז למטה משם ס"ג העליון כי הרי כל הה' ראשונה כולו הנה הוא למטה מהאות ד' דמילוי היו"ד והוא נמשך ויוצא רק ממנו וכנ"ל סימן ד' כ"ז:

[ח] **ונדבר** עתה במציאות שם ס"ג זה, ר"ל מהשם ס"ג אשר באות ה' ראשונה והוא התבונה שבהתבונה הכללית שהיא המלכות דהאות ה' והיא המלכות דהתבונה הכללית, ומה שאמר שם ס"ג זה הנה קאי מלת זה על השם ס"ג אשר אמר לעיל בסמוך ותבונה בשם ס"ג, והוא הס"ג אשר התחיל לדבר בו בתחילת דבריו ג"כ באמרו כי יש בינה ותבונה בינה אהי"ה דיודין ותבונה היא שם ס"ג ומאותו השם ס"ג הוא מדבר עתה כי הרי לכך הקדים אותו בתחילת דבריו משום שעליו קאי כל דבריו אשר למטה ור"ל שכל דבריו אשר למטה הוא רק בהשם ס"ג הפרטי אשר באות ה' ראשונה הכללי ואותו הס"ג הוא המלכות דהתבונה הכללית כנז' והיא אשר מתלבש בז"א בהנה"י שבה ועליו קאי כל דבריו אשר בכל הדרוש הזה.

[ט] **אשר** עם היותו למטה מאהי"ה דיודין הוא כולל בינה ותבונה, האהי"ה דיודין שאמר עתה הכוונה הוא על הט' ראשונות דהתבונה הכללית שבאות ה' ואלו הט' ראשונות הוא אהי"ה דיודין ובחי' בינה בערך המלכות דהתבונה הכללית המלבשת על הד' תחתונות שבה וזהו שאמר עם היותו למטה מאהי"ה דיודין כי זה המלכות הנה היא שם ס"ג והרי היא למטה מהאהי"ה דיודין שבהתבונה הכללית אמנם עכ"ז הנה כולל זה המלכות ג"כ בתוכה בינה ותבונה עכ"פ כי הרי היא מלבשת על הד' תחתונות דהבינה שבאות ה' וא"כ הרי היא כלולה מבינה ג"כ ועוד כי עכ"ז הנה נעשה היא עצמה ג"כ כלול מבינה ותבונה כי עד החזה שבה היא כללות הבינה ואהי"ה דיודין

ומהחזה ולמטה היא כללות התבונה ושם ס״ג וכנ״ל סס״ד זהו שאמר כי גם הס״ג הזה שהוא המלכות דהתבונה הכללית הנה היא כולל ג״כ בינה ותבונה ושם מדבר הרב בכל הדרוש דלמטה:

והנה לא נחית הרב כאן לחלקם אלא רק בשתיים שהן ארבע לבד היינו הט׳ ראשונות והמלכות דהבינה הכללי שבמלוי אות יו״ד והט׳ ראשונות והמלכות דהתבונה הכללי שבאות ה׳, זה המלכות דהתבונה הכללי הנה היא אשר מתלבש בז״א והיא הם ס״ג אשר ממנו מדבר בכל הדרוש דלמטה ועליו אמר כי עם היותו למטה מהחזה דזו״ן הוא כולל ג״כ בינה ותבונה כנז׳:

[יד] **ודע** שיש חילוק בין בינה ותבונה ללאה ורחל, ר״ל כי רחל היא מתחיל אחר שמסתיים לאה לגמרי וכמ״ש בשער לאה ורחל פ״ג כי בסיום רגלי ועקבי לאה משם מתחיל כתר רחל למטה מרגלי לאה עיי״ש אבל הבינה והתבונה הנה מתחיל התבונה מהחזה דבינה ולמטה וכמו שמפרש והולך וכנ״ל בדברינו, וסיבת החילוק בזה הוא כי התבונה הנה היא נולדה ויצאה מהבינה ולכן מתלבש הבינה בהתבונה מהחזה ולמטה שזה ע״ד הזו״ן שמלבישים לא״א כנודע משא״כ בלאה ורחל שאין נולד רחל מלאה כלל והם ב׳ פרצופים מיוחדים ושניהם הם מאימא דז״א לאה מהחזה ולמעלה דז״א ורחל מהחזה ולמטה ומתחיל רחל בז״א רק אחר סיום לאה לגמרי אמנם לפעמים הנה הם ג״כ מחוברים יחדיו ע״י שהעקביים דלאה נכנסים בראש רחל ובסוד עקב ענוה יראת ה׳ וכמ״ש כ״ז בשער לאה ורחל פ״ג עיי״ש:

והנה הקשו המפרשים בזה כי הרב סותר את עצמו מה שאמר כאן למה שאמר בשער א״א פי״ג ששם מבואר כי גם הבינה והתבונה הנה מתחיל התבונה ג״כ רק מהעקביים של רגלי הבינה ונכנסים העקביים דהבינה בתוך ראש תבונה וע״ד שהוא בלאה ורחל כי לפעמים נכנסו העקביים דרגלי לאה בתוך ראש רחל וכנז׳ ועכ״פ הוא כי התבונה היא אינה מתחיל ג״כ אלא רק מהעקביים דהבינה וכאן הרי אמר כי התבונה הנה היא מהחזה דבינה, אמנם לא קשה כלל כי כבר ביארנו לעיל בעגולים ויושר ענף ד׳ ובכ״מ מדברינו כי כל ענין התלבשות המוזכר בדברי הרב שכל תחתון הוא מלביש להעליון מנה״י ולמטה או מהחזה ולמטה או על כל הז״ת דהעליון הנה עומק הכוונה הוא רק על ענין טפה הזרעית דהאו״א אשר הוא נמשך באמת מכל הפרצוף כולו שלהם אלא שמתגלה בהז״ת ושלם בהנה״י שלהם ונותנים או״א חלק מגופם ונפשם ג״כ ומשתתפים בבנין הולד ונעשה בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו והוא הוא ההתלבשות דהעליון והתחתון המוזכר בכל מקום אבל באמת הנה עומד כל עליון למעלה לגמרי מכל תחתון וכל תחתון הוא למטה לגמרי מכל עליון וא״כ הרי נראה בפשיטות מ״ש הרב כאן שהתבונה הוא מלביש מהחזה דהבינה ולקמן בשער א״א פי״ג אמר שהתבונה הוא למטה בסיומה כי שניהם אמת שכל ענין ההתלבשות דמהחזה ולמטה שאמר כאן הכוונה הוא רק על בחי׳ התלבשות דחלק הבינה שבטפה הזרעית המשתתף בבנין מציאות התבונה אבל באמת עומד כל התבונה למטה לגמרי מהבינה כי הרי אינו ניכר כלל כל אותן החלקי אור דמהחזה ולמטה דהבינה המתלבש בהתבונה שהם מהבינה כלל כי הרי נמצא ומתגלה התבונה למציאות בפ״ע ולפרצוף בפ״ע ועי״ד שאינו ניכר כל חלקי או״א מגופם ונפשם המשתתפים בבנין הולד ואינו ניכר כלל שהוא מאו״א מאחר שנעשה בהולד לעצם מעצמיו ובשר מבשרו והוא מעתה מציאות ופרצוף בפ״ע למטה לגמרי מאו״א וזהו שאמר הרב בשער א״א פי״ג כי התבונה היא עומדת למטה מהבינה כמו רחל עם לאה והגם שבאמת הנה מתלבשת הבינה בהתבונה בהארתה אשר מהחזה דהבינה ולמטה ככל התלבשות הפרצופים זה״ז אך אינו ניכר כלל וכל פרצוף תחתון הוא מציאות ופרצוף בפ״ע ועומד למטה לגמרי מהעליון אמנם הנה השמיענו הרב שם כי עכ״ז הנה נשאר הבינה והתבונה מכל שאר הפרצופים כי הנה הם מחוברים ומקושרים זב״ז ע״י שהעקביים דהבינה הם נכנסים בראש התבונה וע״ד שהוא לפעמים בלאה ורחל ג״כ וכמו שיתבאר עיקר עומק הטעם והכוונה בזה כשיזכנו הקב״ה להגיע שם בביאורינו:

[יא] **כי** הלא או״א כחדא נפקין ושריין ר״ל כי שניהם הם נמשכים ממקום אחד שהוא מיסוד דעתיק ונעשה ונשלם מציאות שניהם בעת אחד והם שניהם שוין בקומתן וכמ״ש בשער א״א פ״א ופ״ב וספ״ז וזהו שאמר כחדא נפקין ומ״ש כחדא שריין ר״ל שהם שניהם תמיד לאחר התיקון פנים בפנים וזהו שמסיק ואומר וא״כ הוא מוכרח כי החו״ב יהיו שוין בקומתן כי מאחר שיצאו בעת אחד ונשלם מציאותן ביחד ויצאו שניהם ממקום אחד שהוא מיסוד דעתיק ובעת אחת א״כ הרי הוא מוכרח שיהיו שוין בקומתן:

אמנם דע כי הנה הגם שמבואר הוא בשער א״א שם כי כל הד׳ פרצופים דאו״א עלאין וישסו״ת הנה כולם הם מהחסדים וגבורות דיסוד דעתיק עכ״ז הנה נעשה ונגמר ונשלם כל פרצופיהם רק ע״י א״א דוקא היינו ע״י הזווג דחיך וגרון שלו וע״י הי״ג תיקוני דיקנא שבו וכמו שמבואר בשער הולדת או״א פ״א ופ״ד ושם פ״ז, כי שרשם הוא בהב׳ רישין דא״א קד״א ומ״ש שבהם הוא החו״ג דרדל״א כמבואר בשער א״א ויונקין או״א רק מא״א וכמו שמבואר בארוכה בספד״צ פ״א בדברי הגר״א שם (בד״ה מליא טלא דבדולחא ובד״ה והחיות רצוא ושוב ובכ״מ שם עיי״ש:)

ודע עוד כי עיקרן דישראל סבא ותבונה הנה הם נולדו שניהם רק מהאימא עלאה ור״ל כי גם ישראל סבא אשר הוא נמשך מאבא עלאה והוא מתקשר עמו כי נחשב יש״ס לבחי׳ דאבא עלאה כנודע עכ״ז הנה יציאתו ולידתו בתחלה הנה הוא ג״כ רק מהאימא עלאה ויונקין ישסו״ת הם שניהם רק מהאימא עלאה כי ישסו״ת הרי הם הה׳ ראשונה דהשם הוי״ה ב״ה ואות ה׳ הוא ד׳ על ד׳ והנה הם עצם מהו״ד אשר במילוי היו״ד שהוא האימא עלאה וכמ״ש בשער הזווגים פ׳ ד׳ ה׳ וע״ש פ״ז בארוכה והרי יוצא כל הה׳ ראשונה שהוא ישסו״ת רק מהו״ד דמילוי היו״ד שהוא האימא עלאה, ופשוט הוא למבין ויתבאר עוד בארוכה למטה:

[יב] **וא״כ** הוא מוכרח כי החו״ב יהיו שוין בקומתן נמצא כי התבונה אינה מתחלת אחר סיום בינה רק יוצאת מהחזה של בינה עצמה כך כי הבינה ארוכה בכל שיעור החכמה, הקושיא בזה הוא מבוארת כי מאי הוכחה הוא זה שהרי נודע הוא שאבא שהוא חכמה הוא נחלק לשניים אבא ויש״ס וכן בינה שהוא אימא היא נחלק לשניים בינה ותבונה וכן כל בחי׳ הפרטיים אשר בבינה ותבונה שאמרנו לעיל אות ד׳ סימן ג׳ ד׳ שהנם בינה וג׳ תבונות בהרי״ד דמילוי יו״ד וכן בינה וג׳ תבונות בהה׳ ראשונה הנה כמו כן ממש ישנם כל אלו בחי׳ הפרטיים כולם באבא ויש״ס וכמ״ש בדרושי הצלם דרוש ט׳ ועומד כל פרט שבבינה ותבונה נגד כל פרט שבאבא ויש״ס שוין בקומתן בשיעור אחד וא״כ מאי הכרח הוא אשר מכריח הרב שמאחר שהבינה היא תופסת כל שיעור אורך החכמה מוכרח הוא שיהא התחלת התבונה רק מהחזה דבינה הרי יכול להיות היטיב התחלת התבונה למטה מסיום הבינה לגמרי ועכ״ז הנה תופסת הבינה שהיא האימא עלאה כל שיעור אורך החכמה שהוא האבא עלאה ועומדת האימא עלאה, כנגד כל האבא עלאה כולו וכן עומדת התבונה שהיא למטה מסיום כל האימא עלאה לגמרי הנה עומדת היא כנגד כל יש״ס כולו אשר היא ג״כ למטה לגמרי תחת סיום האבא עלאה ועומדים האו״א עלאין זה כנגד זה למעלה וכן התבונה ויש״ס זה כנגד זה למטה ועד״ז הוא בהתחלקות הפרטים ופרטי פרטים אשר בבינה ותבונה הנה עומד כל פרט שבהם נגד כל פרט שכנגדו שבאבא עלאה ויש״ס אשר הם מתחלקים ג״כ לפרטים ופרטי פרטים כמו הבינה ותבונה כנז׳ וכל פרט תחתון שבשניהם הוא למטה לגמרי מהפרט העליון שבשניהם וא״כ הרי דברי הרב הם לכאורה תמוהים מאד:

אמנם דברי הרב הנ"ל באמת עמוקים המה וכל כוונתו הוא רק ללמדינו שהתבונה הגם היא הה' אחרונה דהוי"ה דס"ג וכמו שמבואר בדבריו למטה והוא ע"י שהתבונה יוצאת רק מהחזה דהבינה כמו שיתבאר ולכן הקדים לבאר את החילוק שבין בינה ותבונה ללאה ורחל כי התבונה היא נמצא ויוצא רק מהבינה משא"כ לאה ורחל כי הם שניהם יוצאים מז"א וכנ"ל אות י"ד וכן נמצא ויוצא גם יש"ס ג"כ רק מהבינה אימא עלאה וכנ"ל אות י"ט אלא שהרב אינו מדבר כאן מיש"ס רק מהתבונה אבל באמת הנה הם יוצאים שניהם רק מהבינה ועד"ז הוא כל פרט ופרט התחתון מבחי' הפרטיים דיושרית הנה יוצאים הם שניהם מהפרט העליון דהתבונה שעליהם שהוא נקרא בערכם בשם בינה וכנ"ל אות י' סימן ד' ומשום שיוצא כל תחתון רק מהעליון שעליו והוה כל עליון לכל התחתון בבחי' או"א אליו הנה מוכרח הוא שילבש אותו מהחזה ולמטה ע"ד כל זו"ן לאו"א כנ"ל אות י' ועי"ז קאי כל דברי הרב כאן מה שמוכיח ללמדינו שהתבונה אינה עומדת מתחת סיום הבינה אלא רק מהחזה דהבינה ולמטה ור"ל כי כל זה הוא משום שהיא נולדה ויוצאת רק ממנה וא"כ הרי מתלבשת הבינה בהתבונה מהחזה ולמטה כדרך כל או"א המתלבשים בזו"ן משא"כ בלאה ורחל כנ"ל ולכן הוה התבונה הה' אחרונה דהוי"ה דס"ג וכמו שיתבאר למטה:

וביאור הדברים הוא כי הנה לאה ורחל הגם הם יוצאים שניהם מהמוחין דאימא שבז"א והם יוצאים ונמשכים מז"א מהמוחין דאימא אשר בו כי לאה יוצאת מן הארה המוחין דאימא שבראשו דז"א ויוצאת מאחוריו במקום הקשר דתפילין של ראש ומתפשטת באחוריו עד נגד מקום החזה דז"א כי עד שם מגיע היסוד דאימא המתלבש בז"א ועד שם הם המוחין סתומים בז"א ע"י הלבוש דיסוד דאימא אך משם ולמטה יוצאים האורות מכיסויים בהלבוש דיסוד דאימא ומתגלים בז"א ויוצא מהם עי"ז פרצוף רחל ג"כ מאחוריו כי בוקעים האורות דרך נקב החזה (והוא בגומא שתחת הלב) ומתפשטים מאחוריו ונעשה מהם פרצוף רחל באחוריו נגד מקום החזה ומתפשטת עד סוף רגליו ונמצא כי לאה היא ממקום העורף קשר של תפילין עד כנגד מקום החזה ורחל היא למטה ממנה מכנגד מקום החזה עד סוף רגליו וכנודע כ"ז בדרושי לאה ורחל ובכ"מ ועכ"פ הוא כי הנה הם שניהם יוצאים ונמשכים רק מז"א ומתגלה הז"א בשניהם כי הרי הם שניהם נמשכים ממנו זה מהחזה ולמעלה וזה מהחזה ולמטה וכן הוא מאיר לשניהם תמיד ללאה מהחזה ולמעלה שבו ולרחל מהחזה ולמטה שבו והרי מתגלה הז"א לשניהם שוה משא"כ הבינה עם התבונה הוא אינו כן כי החכמה ובינה שהם או"א עלאין הכלולין בשם יו"ד הנה מתגלה החכמה עלאה אלא רק להאימא עלאה לבד והוא מתכסה כולו בה שאין שום גילוי למטה מהחכמה עלאה כלל וכמ"ש הרב בדרושי הצלם דרוש א' כי חו"ב עלאין שהם הוי"ה דע"ב ואהי"ה קס"א הנה נעשה החכמה נשמה להאימא ונעלם בה ואינו ניכר הוא כלל כי הוא נעלם בתוכה ואינו נגלה למטה הוא עצמו כלל ולכן נקרא כל האורות היוצאים ומאירים מהם רק על שם האימא והוא הצלם שהוא גימ' קס"א על שם האהי"ה דיודי"ן ע"ש, והרי לנו כי אינו מתגלה החכמה עלאה למטה כלל וכל גילויו הוא רק ע"י האימא עלאה והוא כמו שאמרנו שגם ישראל סבא אשר הוא גילויו דאבא עלאה ונמשך ממנו ונעשה עמו לפרצוף אחד כנודע עכ"ז הנה הוא אינו יוצא ונמשך ג"כ אלא רק ע"י האימא עלאה וכמו שבארנו שכל הה' ראשונה אשר הוא כולל ישסו"ת הנה הוא נעשה כולו רק מהיו"ד דמילוי יו"ד שהוא באימא עלאה וכנ"ל סוף אות י"ח וזהו עומק כוונת הרב בענינינו במ"ש כי הלא או"א כחדא נפקין ושריין [ור"ל ולא היה גילוי לאבא לבד מעולם כלל אלא רק ע"י האימא] וא"כ הוא מוכרח כי בהכרח יהיו שוין בקומתן כו' כי הבינה ארוכה בכל שיעור החכמה כו' ועומק כוונתו בכ"ז הוא כי האבא עלאה הנה הוא מתכסה כולו בתוך האימא עלאה וכל גילויו למטה הוא רק על ידה דוקא. ואינו נמשך ג"כ יש"ס מהאבא עלאה לבדיה דא"כ הרי לא יהיה האבא עלאה מתכסה כולו בהאימא עלאה כי הרי היה יש"ס נמשך ממנו זולת האימא עלאה אלא הוא כי האבא עלאה הוא מתכסה כולו בהאימא עלאה ולא נתגלה ממנו שום גילוי ושום בחי' למטה מבחי' אבא עלאה, אלא רק ע"י האימא עלאה לבד וזהו שאמר שבהכרח הם שוין בקומתן והבינה ארוכה בכל שיעור החכמה ור"ל שהוא מתכסה כולו בה ואינו יוצא גם יש"ס שהוא גילויו של החכמה אבא עלאה אלא ג"כ רק ע"י האימא עלאה שהיא בינה והנה יוצא יש"ס ממנה עם התבונה ביחד שהוא כל הה' ראשונה כולו שהוא כללות דישסו"ת אלא שיש"ס הוא נמשך עיקרו מהחכמה עצמו ויוצא ע"י הבינה והתבונה היא נמשך מעצמות הבינה גופה והוה יש"ס מהארת דהחזה ולמטה שבהחכמה והתבונה היא מהארה דהחזה ולמטה שבהבינה אך עכ"פ הוא כי הם שניהם יוצאים רק ע"י הבינה ונמצאים ומתגלים רק על ידה כי הרי אינו מתגלה לעולם האבא עלאה עצמו זולתה כלל וא"כ הנה מוכרח מזה שהתבונה היא מהחזה ולמטה דהבינה ע"ד כל זו"ן שמלבישים לאו"א מהחזה ולמטה משא"כ הז"א עם לאה ורחל הנה מתגלה הוא עצמו לשניהם שוה ויוצאים שניהם רק מז"א וכנ"ל אך באם שהיה נמשך יש"ס מהאבא עלאה לבדיה והרי הוא נעשה עמו לפרצוף אחד זה מהחזה ולמעלה וזה מהחזה ולמטה הנה היה אז בינה ותבונה כמו לאה ורחל כי הבינה היה יוצאת מאבא עלאה שהוא מהחזה ולמעלה שבו והתבונה היה יוצאת מיש"ס שהוא מהחזה ולמטה שבו ולא היה יוצא התבונה מהבינה אלא רק מיש"ס והיה אז כל הגילוי דאבא ע"ד הז"א והבינה והתבונה היה מציאותם כמו לאה ורחל ממש:

והנה נודע כי החכמה ובינה הנה החכמה הוא שם ע"ב והבינה היא שם ס"ג ועל זה הנה בא הרב בכל דבריו כאן ללמדינו כי התבונה הנה היא אינה יוצאת מהחכמה אבא שהוא בשם ע"ב ומהחזה ולמטה שבו ויהי' התבונה לפי"ז הה' תתאה מהשם ע"ב ע"ד רחל שיוצאת מז"א והיא הה' תתאה שבו אלא שהיא יוצאת מהחזה ולמטה דהבינה שהיא בשם ס"ג והיא הה' תתאה שבה וכמו שמפרש והולך בכל דבריו למטה, והרי נתבאר עכ"פ כי כל הוכחת הרב הוא רק ממה שהחכמה אבא עלאה הוא מתכסה כולו בהבינה אימא עלאה ולכן הנה יוצאת התבונה ג"כ רק מהבינה והיא מהחזה ולמטה שבה ועי"ז הנה היא הה' תתאה שבה שהוא הה' תתאה דהס"ג וכמו שמפרש והולך:

[יג] **נמצא** כי התבונה אינה מתחלת אחר סיום בינה, ולומר שהיא פרצוף בפ"ע היוצאת מאבא גופה ע"ד רחל היוצאת מז"א והיא פרצוף בפ"ע מלאה כי אינה יוצאת ממנה אלא שיוצא רחל מז"א גופה מהחזה ולמטה שבו כמו לאה מהחזה ולמעלה שבו אמנם התבונה הוא אינו כן כי היא אינה יוצאת אלא רק מהבינה וא"כ הרי היא מלבש מהחזה ולמטה שבה ע"ד כל זו"ן לאו"א:

[יד] **כי** הבינה (שהיא אימא עלאה) ארוכה בכל שיעור החכמה, שהוא האבא עלאה והוא מתכסה כולו בה ונעלם בתוכה ואינו יוצא יש"ס ג"כ אלא רק ממנה ויוצא יש"ס עם התבונה ביחד מהאימא עלאה כלולים בה' ראשונה:

[טו] **משא"כ** למטה כי לאה מסתיימת בחזה דז"א (ויוצאת היא מז"א מהחזה ולמעלה שבו) ומשם מתחלת רחל, ויוצא רחל ג"כ רק מז"א עצמו מהחזה ולמטה שבו ואינה צריכה רחל ללאה כלום להלביש אותה כי היא פרצוף בפ"ע היוצאת מז"א גופה ג"כ משא"כ התבונה עם הבינה כו':

[טז] **כי** כמו שז"א הוא סוד יה"ו, כי הד' התחתונות שבו שהוא מהחזה ולמטה שבו הנה הם מתלבשים בהמלכות נוק' כמו שמפרש והולך והם נעשים בה לעצם מעצמה ובשר מבשרה ונקראים על שמה שהוא הה' תתאה ולכן הוה הז"א רק יה"ו הגם שהוא באמת פרצוף שלם, והגם שאמרנו לעיל אות י' ובכ"מ כי באמת הנה עומדים כל הפרצופים כ"א לעצמו בכל פרצופו כולו

וכל ההתלבשות דבי"ע הנה הוא רק על תמצית הארה וגם דגוף ונפש של העליון המתפשט בהתחתון אבל בעצמו הנה עומד כל פרצוף כ"א לעצמו, אמנם הוא כי הנה הנה"י דכל פרצוף הנה הם נקראים לבר מגופא ומשום שהם רק לצורך התחתון וכמו שבארנו בכ"מ מדברינו ובפרט בספר הכללים כלל ח' פ"ג בסוף ח' ולכן הנה הם נקראים רק על שם התחתון והוא הז"א רק יה"י כי הנה"י שלו הם דידה ונקראים על שם המלכות שהיא הה' תתאה:

[יז] **ואח"כ** המלכות נמשכת מקבלת החיים שלו והוא בנה"י שלו, כי מהטבור ולמטה נקרא בשם נה"י כי התחלת היסוד הוא מהטבור וכמ"ש הגר"א בתיקונים י' ע"ד והב' כליות הם נו"ה וכמ"ש בזוה"ק משפטים קכ"ג א' ולכן נקרא לעולם מהטבור ולמטה בשם נה"י וכן נקרא לפעמים גם מהחזה שבו ג"כ בשם נה"י כי שם הוא התחלת הפרסא המפסיק בין חג"ת לנה"י ושם מתחיל שורש הפתיק דהמלכות כי שורש הפתיק שבה הוא מהחזה עד הטבור דז"א ושורש הא"א שבה הוא מהטבור עד סוף הגוף ולכן נקרא משם ולמטה על שם המלכות כי הם רק שורש אליה והם דידה וכנ"ל וזהו שאמר ושם הוא סוד ה' אחרונה שבשם:

[יח] **שהיא** הבחי' ד' שלו, כי הגילוי דכל פרצוף הוא בד' בחי' חבת"מ שהם הד' פרצופים שבאצ"ל או"א זו"ן כי הכתר שהוא א"א הוא נעלם ואין לו גילוי אלא רק בקוצו של י':

[יט] **כי** גם היא אין בה רק כללות נה"י דבינה, ר"ל כי הנה שלאחורה אין הבנין דומה לראיה כי אין דוגמא להתבונה עם הבינה להמלכות נוק' עם הז"א כי התבונה עם הבינה הם בעצם פרצוף אחת שהם שניהם הם כללות האימא דאצילות וכן הרי התבונה הוא בעצמו הנה"י דמילוי ההי"ד וכנ"ל אלא שיורד ומתפשט מגילוי לגילוי וכל מה שאנו מחלקים אותן לב' פרצופים הנה הוא רק בבחי' חלוקת הפרטיים אשר בכללות האימא גופה משא"כ הז"א עם המלכות נוק' הרי הם בעצם ב' פרצופים גמורים וע"ז אמר הרב כי עכ"ז הנה נחשב התבונה ג"כ רק להנה"י דבינה כי כמו שהוא בכללות כן הוא עד"ז ממש בפרטיות ג"כ וכשאנו מבחינים ומחלקים את פרטות האורות דכל פרצוף עצמו הנה נבחן בכ"א עד"ז שהוא בכללות ממש:

[כ] **והנה** נמצא כי שם ס"ג שכולל בינה ותבונה כו', הנה לעיל אות י' בסימנים שם מתבאר בדברינו כי כל בינה הנה היא נעלם והיא אהי"ה דיודי"ן וכל תבונה היא שם ס"ג כי כל שם הוי"ה הוא מורה על הגילוי וכאן וכן לעיל אות ח' ט' הרי אמר שהס"ג עצמו הוא כולל בינה ותבונה ואדרבה הוא כי עיקר הס"ג הוא בבינה כי היא היו"ד ה"י וא"ו מהס"ג והתבונה היא רק הה"י אחרונה מהס"ג, אמנם הוא כי הנה כל בינה ותבונה כן הכללים כן הפרטיים הנה יש בהם ב' בחי' כי לפעמים הם עומדים בבחי' שני פרצופים ולפעמים הם נכללים בבחי' פרצוף אחד וגם בהיותם בפרצוף אחד יש ג"כ ב' בחי' אם שעולה התבונה ונכללת בבינה או שיורדת הבינה ונכללת בתבונה וכמ"ש בארי"ה פ"ח ובכ"מ והנה בעת שנכללים בפרצוף אחד ויורדת הבינה ונכלל בתבונה ומתגלית למטה הנה אז עומדים שניהם בגילוי דהשם ס"ג ודברי הרב אשר בענינינו הרי הוא מדבר כאשר הבינה נכלל עם התבונה בבחי' פרצוף אחד וכמו שמורה לשונו לעיל בסמוך במה שאמר ונדבר עתה במילואות שם ס"ג זה אשר כו' הוא כולל בינה ותבונה כו' ולכן הנה הם שניהם מבחי' שם ס"ג בודאי ויתבאר עוד עיקר כוונת הרב בזה למטה בסמוך אות כ"ג, וע' בשער המוחין ס"פ י' מה שהעיר הרש"ו ז"ל בענין השמות אהי"ה וס"ג אשר בבינה ותבונה וכן במבו"ש שע"ד ח"א פ"ה ואמר שם שאין לו קבלה מזה מהאריז"ל ע"ש ואין כאן המקום להאריך בזה:

[כא] **כי** כפי האמת בענין הכמות כמו כן גדול שיעור מהחזה ולמטה כמן החזה ולמעלה א"כ היה ראוי שתבונה תהיה מחצית הבינה כי נמצא עתה כו', ור"ל שהרי אנו רואין כי סידר המאציל ית"ש שהגם שהיא רק רביעית מהבינה עכ"ז הנה היא תופסת ואוחזת בה מאליה ולמטה שבכמות והרי יש לה מהכמות כפל משיעורה ולא עוד כי בערך הג' חלקים הראשונים דהאיכות הרי יש לה באמת כפליים משיעורה כי הרי נסדר כמות הבינה אשר להחלק הרביעית מאיכותה כשיעור כל הג' חלקים הראשונים כולן ונמצא כי בערך איכותה עצמה הנה תופסת בהכמות כפל משיעורה ובערך שיעור הכמות דהג' חלקים הראשונים דהאיכות הנה היא תופסת כפליים משיעורה כי הרי היא רק חלק אחת מהאיכות שהוא חלק הרביעי ויש לה מהכמות כמו כל הג' חלקי הראשונים דהאיכות וכ"ז הוא משום שיש בה ג' בחי' היינו רביעית וחציה ושוה בשוה וכמו שמבואר למטה בסמוך והרי נמצא שגם כאן יש שורש לכל אותן הג' בחי' כולן:

[כב] **כמו** שלפעמים עולה רחל להיות בכל פרצוף ז"א, היינו במוסף שבת וע' בשער מיעוט הירח פ"א ב':

[כג] **כך** זאת התבונה היא שוה באורכה כמו הבינה, ור"ל כי לפעמים נעשה התבונה שוה אל הבינה, ומתלבשת הבינה בהתבונה והם שוות בקומתם (וכן הוא הלשון בשעה"ק ל"א ע"ג) [והרי ישנם שלשה מלואות או שוה כמו הבינה או מחציתה או רביעית]:

והנה אלו הג' מלואות הם עצמם הג' בחי' שאמרנו לעיל אות כ' והיינו כי לפעמים הם עומדים בבחי' שני פרצופים ולפעמים נכללים בחד וגם זה בב' בחי' או שהבינה יורדת ונכלל בהתבונה או שהתבונה עולה ונכלל בהבינה והרי הם ג' בחי' והם עצמם הג' מלואיות שאמר כאן כי בעת שהיא עומדת בבחי' פרצוף בפ"ע ואז הוה כל אור עצמותה רק מאור המלכות לבד דהבינה והרי נעשה כל איכותה רק רביעית מהבינה כי כן הוא כל פרצוף התחתון הנה נבנה ונעשה רק מהמלכות דהעליון והוה כל עיקרו רק רביעית מהעליון אך כאשר שהם נכללים בפרצוף אחד הנה כשיורדת הבינה למטה ונכלל בהתבונה אז הנה נתגלה בה אור הבינה עצמה ג"כ ונתגלה בהתבונה שהיא נמשכת ונלקחת מהבינה ומהחזה ולמטה שבה ונעשים שניהם לחד והיא חציה התחתונה דהבינה כי כלולותם לחד הנה הוא ע"י שניתוסף בהם אור מלמעלה ומתארכים התנה"י דבינה ומתפשטים ומתאחדים עם התבונה ונעשים שניהם לחד ונחשב התבונה לחציה התחתונה שבה ונמצא כי הגם שעיקר עצמותה היא רק רביעית עכ"ז הנה משתתפת ומתאחדת עם כל התנה"י דהבינה אשר מהחזה ולמטה ונעשית חד עמה ונמצא מזה כי מ"ש הרב לעיל שהיא חציה בכמות הנה קורא מהחזה ולמטה בשם כמות בערך האור העיקרי דהבינה שהוא רק מהחזה ולמעלה כי עיקרו דכל פרצוף הוא לעולם רק מהחזה ולמעלה שבו ומשם ולמטה הוא בשם נה"י שהוא לבר מגופא (וע' דברינו בספר הכללים כלל ה' וכלל ח') אבל באמת הנה מתפשטים כל האורות דהתנה"י בכל פרצוף מהחזה ולמטה עד סוף רגליו והם מתאחדים בהמלכות שהיא בעניננו פרצוף התבונה והרי אינה חציה בהכמות לבד אלא גם מהאיכות ג"כ והרי לנו עכ"פ כי כשיורדת הבינה ונכלל בהתבונה הנה אז הוה התבונה מחצית של הבינה, אמנם כאשר עולה התבונה להכלל בהבינה אז מתוסף בה עוד אור על אור ע"י התנה"י הנז' ועולה למעלה כנגד כל הבינה העיקרי אשר מהחזה ולמעלה ג"כ ונעשית שוה בשוה עמו וזהו מה שנטלה מתחילה מהכמות כנגד כל הג' חלקי הראשונים מהאיכות וכנ"ל אות כ"א והוא כדי להיות מוכנת בעת הצורך לעלות למעלה להיות שוה בשוה עם הבינה, והרי נתבאר לנו כי אלו הג' בחי' שאמר הרב כאן בהתבונה שיש בה ג' מלואיות רביעית וחציה ושוה בשוה הנה הם עצמן אותן הג' בחי' שאמר בשער ארי"ה פ"ח כי לפעמים הם בבחי' ב' פרצופים (ע' אד"ב ספ"ד) ולפעמים נכללים באחד וגם זה בב' בחי' אם שהבינה יורדת למטה או שהתבונה עולה למעלה כי כשהם בבחי' ב' פרצופים אז אין בהתבונה רק רביעית מהבינה וכשהם נכללים בפרצוף אחד ויורד הבינה ונכלל בהתבונה אז הוה התבונה מחצית דהבינה אבל כשהתבונה עולה ונכלל בהבינה אז הוו שניהם שוה בשוה ומתלבש הבינה בהתבונה שוה בשוה ונמצא כי הבחי' דשוה

בשוה הנה הוא רק כשהתבונה עולה למעלה וכן הוא מורה הלשון בשעה"ק ד' ל"א ע"ג שכתוב שם ג"כ כל הדרוש דעניינו ואמר שם זה לשונו כי לפעמים התבונה נגדלת ועולה ומתארכת בשוה באורך כל הבינה עצמה ואז מתלבש הבינה בתבונה והם שוים בקומתם עכ"ל:

אמנם הוא כי הנה כאן אמרנו שמה שאמר שהתבונה היא רביעית מהבינה הנה הוא בבחי' היותם ד' פרצופים ולעיל אות כ' אמרנו כי מ"ש שהתבונה היא הה' אחרונה דהס"ג שהוא הרביעית מהבינה הוא רק בבחי' היותם פרצוף אחד כי רק אז הוא הבינה בגילוי דשם ס"ג אבל בהיותם ד' פרצופים עומד הבינה רק בבחי' שם אהי"ה והתבונה היא עומדת אז בבחי' הגילוי דשם ס"ג כולו וכמ"ש לעיל אות ו' בהשימושים שם, אך האמת הוא כי בהיותם בד' פרצופים הנה הגם שאז עומדת התבונה בגילוי דהס"ג כולו עכ"ז הנה היא אז רק בבחי' רביעית מהבינה כי הרי היא רק מהמלכות שלה וכנ"ל וכן גם בהיותם בפרצוף אחד הנה הגם שאז נגדלת למחצית דהבינה או להיותה שוה בשוה עמה עכ"ז עיקר עצמותה הרי הוא לעולם רק מהמלכות שלה שהוא הרביעית וכנ"ל כ"ז והנה אותה הבחינה היותה רביעית דהבינה הנה היא לא נתבטל ממנה לעולם גם בהיותה שוה בשוה עמה וניכר בה לעולם שעיקר בנין עצמותה היא רק רביעית מהבינה אלא הוא כי בהיותם בפרצוף אחד הנה מיתוסף בה בחי' נוספת על עצמותה העיקרית ונעשה ע"י אותה התוספת למחצית או להיות שוה בשוה אבל גילוי המציאות דבחי' היותה רביעית הנה זה לא נתבטל ממנה לעולם ולכן אפשר לה גם אחר שעלתה לחזור ולירד כמקדם ולהיות בבחי' מציאתה הרביעית שבה לבד ולעמוד בפרצוף בפ"ע שהוא בסוד היותם בד' פרצופים ואז היא עומדת באמת בגילוי דהס"ג, כולו מאחר שהיא פרצוף בפ"ע ובינה היא אז בגילוי דהשם אהי"ה כי היא נעלם ממנה ומ"ש הרב לעיל שהיא הה"י תתאה דהשם ס"ג ובינה היא האותיות יו"ד ה"י וא"ו דהס"ג הנה הוא רק בבחי' היותם בפרצוף אחד לבד וכנ"ל אות כ' והגם שאז הרי ניתוסף ונגדל ונעשית למחצה או לשוה בשוה והרי עכ"ז הנה אינו משנה עיקר עצמותה לעולם ולא נתבטל ממנה בחי' הראשונה דמציאת היותה רביעית וכדי לחזור ולירד לעת הצורך ולהיות בד' פרצופים וזהו מה שאמר הרב לעיל שהיא רק הה"י תתאה דהס"ג והנה הוא משום עצמות העיקרי שבה הנה השמיענו בזה שלא נתבטל ממנה הגילוי דבחי' הזה שהוא היותה במציאות הרביעית מהבינה גם בעת שנכללים בפרצוף אחד ונתגדלה והוא משום צורך ירידתה בעת הצורך שנעשים לד' פרצופים שאז הרי היא עומדת רק בבחי' מציאות הרביעית לבד ולכן לא נשתנה מציאותה לגמרי ולא נתבטלה המציאות הזה גם אחר שנכללים בפרצוף אחד ונתגדלה והרי נמצא מזה שכל ענין היותה במציאות רביעית לבד מהבינה הנה הוא לעולם באמת רק בבחי' היותם לד' פרצופים לבד וכמו שאמרנו כאן לעיל ועכ"ז הנה ניחא היטיב מה שאמרנו לעיל אות כ' שענין היותה הה"י אחרונה דהס"ג הנה הוא רק בהיותן נכללין בפרצוף אחד והגם שאז הרי היא נגדלת למחצית או לשוה בשוה וא"כ איך אמר שהיא רק הה"י אחרונה והוא רק הבחי' דהיותה רביעית אך הוא משום שאותה הבחי' לא נתבטל ממנה לעולם גם אחר שנתגדלה משום צורך ירידתה והיותה לד' פרצופים והרי נמצא דבחי' היותה רביעית לבד הוא באמת לעולם רק בעת שעומדים בד' פרצופים והבן כ"ז היטיב:

[כד] **ונשאר** שם של ס"ג למעלה שלם רק שה' אחרונה מלאה כזה יו"ד ה"י וא"ו ה"ה, שהוא גימ' מ"ה כמנין אדם אמנם לפי"ז הרי עכ"פ הוא שאינו עתה שם ס"ג כלל אלא רק שם של מ"ה ואיך אמר שנשאר השם ס"ג למעלה שלם אך האמת הוא כי כל התפשטות התבונה בז"א הנה הוא ע"י תוספת אורות ומוחין שניתוסף להתבונה מלמעלה ולא נחסר ממנה כלום וכמו שמבואר ונודע בכל דרושי הרב וא"כ הרי נשאר באמת השם ס"ג למעלה שלם לגמרי וכמו שאמר ג"כ למטה בסמוך ולעולם יהא בידך זה הכלל כי לעולם בדבר רוחני כו' ומה שאמר שהה' אחרונה הוא נעשה עתה רק מלאה ה"ה הוא משום כי הה' השלישית ממנה הוא שורש הז"א והוא מתחבר עמו כי כשמתפשט התבונה באורותיה להאציל את הז"א ולהאיר בו נחשב הה' השלישית ממנה על שם הז"א והוא מה שנודע שנה"י הם לבר מגופא כי הם רק לצורך התחתון ושורש אליו ולכן עומד התבונה עצמה (בכללות הבינה) רק בבחי' שם של מ"ה הגם שבאמת הנה יש בה לעולם שם ס"ג שלם כי הה' השלישית שהוא הנה"י שבה נקרא מעתה על שם הז"א:

[כה] **אמנם** סוד ה' הב' הם ג' קוים כו', כי הוא מהנה"י דתבונה שהם ג' קוין וכן הוא מתפשט ג"כ להאציל ולהמציא את הז"א בכל בחי' הג' קוין שבו שהם חח"ן בג"ה כדתי"ם ימין ושמאל ואמצע ומתפשט אותו הה' שהוא הנה"י דתבונה ומתלבש בז"א בכל הו"ק שלו כולם אמנם מהחזה ולמטה שבו מלביש אותו המלכות נוק' ונקרא על שמה וזהו שאמר הרב למטה בסמוך שמתפשט בהו"ק דז"א החב"ד ח"ג ועד החזה כי משם ולמטה הם מכלל הנה"י שהם לבר מגופא ונקראים על שם המלכות וכנ"ל:

[כו] **וזה** סוד הה' שיש בנוקבא דפרדסקא, הוא החוטם כי פרדסקא הוא עמוד אחד כמ"ש הר"ש ספ"ז דאצלות (מהגר"א ספד"צ פ"א) ושם יש סוד ה' והוא רוח החיים שבו וכמ"ש בספד"צ פ"ג ובאד"ז רפ"ט א':

[כז] **לפי** שה' זו מתפשטת בו"ק דז"א שהם החב"ד ח"ג, וכן מתפשט עוד עד שליש ת"ת שהוא החזה כמו שמפרש והולך, הנה האמת הוא שמתפשט אותו הה' בכל הו"ק כולם דז"א וכנ"ל אות כ"ה אלא משום שמהחזה ולמטה הנה מתלבש בז"א בהמל' נוק' ונקרא על שמה וכנ"ל אות כ"ד ועיקרו דכל פרצוף הוא לעולם רק עד החזה שבו וכן כתב הגר"א בספד"צ פ"א בד"ה אבא יתיב כי מהחזה דז"א ולמטה נקרא על שם המלכות לכך אמר הרב שמתפשטת בהחב"ד ח"ג ועד החזה כי רק זהו לבד הוא נחשב לז"א אבל משם ולמטה הם מכלל הנה"י שהם לבר מגופא ונקראים ע"ש המלכות כי הם דידה:

[כח] **וצורת** ה' זו הוא ד' ו', כי יש ה' שהוא בצורת ד' י' והוא לצורך עיבור ב' דמוחין דז"א אבל לצורך עיבור ראשון דז"א עומד התבונה בצורת ה' שהוא ד' ו' וכמ"ש הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה', ועי' עוד לקמן פי"ב:

[כט] **לכן** יש בז"א דהיינו אותם שם של מ"ה שיש בו ג' אלפי"ן שהם ג' אהי"ה כו', אלו הג' אלפי"ן שהם הג' אהי"ה הנה הם מהנה"י דתבונה המתפשטים בו וכמ"ש בשער יעקב ולאה פ"ד שיש בהנה"י דתבונה ג' אהי"ה ומהם הוא הג' אלפי"ן דהשם מ"ה שבז"א, והנה מלמדינו הרב כאן כי הגם שנודע הוא שז"א הוא השם מ"ה עכ"ז הנה מתפשט בו השם ס"ג ג"כ והוא ע"י האות ה' הזה המתפשט בו שהוא בבחי' ס"ג וממנו עצמו נמשך השם מ"ה בהג' אלפי"ן שבו ועומד בו הס"ג בפנימיותו והמ"ה בחיצוניותו ועיקר עומק הכוונה בזה עי' לקמן בסנת"א פי"ב אות א' ואות ח' ע"ש:

[ל] **וכנגד** ו' ספי' של הז"א, ר"ל כי לאה עומדת כנגד ו"ק של הז"א החב"ד ח"ג ומתפשטת עד החזה שבו ומשם ולמטה מתחלת רחל והגם שעיקר לאה היא מתחלת רק מהדעת דז"א וכמ"ש בשער לאה ורחל פ"ג אמנם היא כלולה מכל המוחין כולם שבז"א ומן הכתר ג"כ וכמו שמבואר שם פ"ג וכן בפרצופי זו"ן פ"ב ופשוט הוא:

[לא] **יש** פסיעה לבר כי בסיום רגל אות ה' יש שם עקומה קצת והיא הפסיעה לבר (כן הוא בשעה"ק ל"א ד') וכמו שאמרנו בזוה"ק פ' בלק ר"ג ב' ומבואר לקמן בשער המלכים פ"ז ובתיקון נוק' פ"ד:

[לב] **כשתסיר** ה' זו משם ס"ג, כי ה' הזה הוא נקרא על שם הז"א ומתייחס אליו וכנ"ל אות כ"ד,

ודע כי כל מה שמבאר הרב כאן מענין התבונה או"א וגם ס"ג וכן כל הדברים הנאמר לקמן פ"ד ופ"ה הנה כ"ז הוא רק על בחי' שורשם ושורש הפרצופים אשר בא"ק אבל עיקר כל הדברים הללו הנה הם באצילות והם מבוארים בדברי הרב לקמן בשער א"א פ"ט :

וזה נשלם הפרק בעזרת הקב"ה יתברך שמו לעד :

פרק ד :

[א] **אמנם** כל מ"ש זה הוא בסוד התבונה, ר"ל שהגם שלפי מה שאמר לעיל הוה התבונה רק הה"י תתאה והוא נשאר עתה רק במילוי ה"ה והרי היא אינה אלא רק עשרה לבד עכ"ז הנה יש בה כל הכ"ח כולם וכמו שמפרש והולך :

[ב] **הנה** חצי עליון דתבונה כו' ירדה במקום שהיתה חצי תחתון של תבונה כו', הנה לפי מה שאמר לעיל פ"ג הכלל הזה כי בכל האורות העליונים כולם הנה לעולם הוא כאשר עולה או יורד למטה נשאר הבחי' שלימה במקומה ואין שום דבר נגרע למעלה כו' וכן אמר ג"כ בנסירה פ"ז ובכ"מ כי כל בחי' הירידות וההתלבשות האורות האמור בכל מקום הנה אין הכוונה שנעקרין ממקומן ויורדין מדרגה אחר מדרגה אלא הוא שכל דבר שבקדושה הנה שרשו קיים במקומו ורק הארתו לבד הוא אשר מתפשט ונמשך למטה וא"כ הרי כל ענין ההתפשטות שהיה מתפשט התבונה בז"א שאמר לעיל הרי נשאר כל התבונה כולה במקומה לגמרי ולא ירדה למטה אלא רק הארתה ותמצית אורה לבד אשר מהחזה ולמטה שבה הנה הוא אשר התפשט בז"א אבל היא עצמה לא ירדה בעצמה ממקומה כלל וא"כ הרי לכאורה אין הנה כלל לכל הירידות וההתחלפות שאמר הרב שבשביל ירידת החצי תחתון דתבונה ירדו ונתחלפו כולם ממקומם הרי לא ירדה בעצמה החצי תחתון דתבונה ממקומה מאומה אלא רק הארתה לבד הוא אשר התפשט ממנה ונמשך בז"א, אמנם הוא כי כל ענין התפשטות התבונה בז"א שאמר הרב הרי אמרנו לעיל בכ"מ כי עומק הכוונה בכ"ז הנה הוא רק על בחי' טפה הזרעית דהזווג דישסו"ת אשר לצורך המוחין דז"א או לצורך העיבור בי' דהמוחין שלו והנה נמשך בהטפה הזרעית חלק מגופם ונפשם דישסו"ת ג"כ ומתפשטים בבנין הז"א ומתלבשים בו והוא הוא ההתפשטות התבונה בז"א שאמר הרב וכמו שבארנו בכ"מ מדברינו והנה כל בחי' טפת הזווג הנה נודע הוא שהוא נמשך ובא ע"י תוספת אורות ומוחין מלמעלה שניתוסף אורות ומוחין לישסו"ת מלמעלה ומזדווגים עי"ז לצורך המלואות והמוחין דהז"א ואותו התוספת אורות ומוחין אשר לישסו"ת הנה נמשך ובא להם ע"י הזווג דאו"א עלאין ואו"א עלאין הם מקבלים ע"י זווגי דפרצופי העליונים מהם וכן נמשך עד"ז מלמעלה למעלה עד רום המעלות דכל הנאצלים כולם שכ"א מזדווג להשפיע תוספת אורות ומוחין להתחתון ממנו כי כל זווג התחתון שהוא ע"י עלית מ"ן הנה הוא גורם זווג לכל פרצופי העליונים כולם ומקבלים זה מזה והפרצוף היותר עליון הנה הוא מקבל מאור הקו דא"ס עצמו אשר שם לית סוף לנביעו דנהורא דיליה וכמו שמבואר בשער מוחין דצלם פ"ו ובדרושי מ"ן דרוש י"ד ובכ"מ וכנודע והרי לנו עכ"פ כי כשמתפשט הפרצוף התחתון להמציא את הפרצוף אשר למטה ממנו וממשיך בו חלק מגופו ונפשו בהטפה הזרעית דהזווג ומתלבש עי"ז בתוכו הפרצוף אשר למטה הנה עד"ז מתפשטים כל פרצופי העליונים כולם ומתלבש כל עליון בהתחתון ע"י הבחי' ר"ל בבחי' ההתלבשות אשר נתן כ"א חלק מגופו ונפשו בהטפה הזרעית דהזווג שהוא התוספת אורות ומוחין אשר ניתוסף ונמשך בכל אחד ע"י הזווג דהעליון שעליו והרי נמצא כי כשמתפשטים ומתלבשים ישסו"ת בז"א הנה מתפשטים ומתלבשים או"א עלאין דישסו"ת וכן א"א ונוק' באו"א עלאין ועתיק ונוק' בא"א והזורין דא"ק בעתיק דאצי' ואו"א דא"ק בהזורין דא"ק וכן למעלה למעלה והנה עד"ז שאמרנו בכללות הפרצופים שמתלבש כ"א בהתחתון ממנו בבחי' תמצית חלק דגוף ונפש הנמשך ממנו בהטפה הזרעית דהזווג הנה עד"ז הוא ג"כ בכל פרצו' ופרצו' עצמו מחצי העליון שבו שהוא החו"ב חג"ת עד החזה להחצי התחתון שבו שהוא מהחזה עד סוף סיומו כולו כי הנה נודע הוא שטפת הזווג הנה הוא נמשך מכל קומת הפרצו' כולו מהתחלת המוחין עד סוף הנה"י שהוא עטרת הברית אלא שבחצי העליון דהקומה שהוא עד החזה הנה שם הוא רק בבחי' אור וכח לבד ומהחזה ולמטה ששם הוא התחלת הפרסא המפסיק בין אברי הנשמה שהם הלב והריאה לאברי הגוף שהם הכבד והמעיים הנה כאשר מגיע המשכת כח הטפה שם הנה מתעבה ונקרש ומתעבה מעיבוי לעיבוי עד רדתה לעטרת הברית וכמ"ש הרב בדרושי מ"ן דרוש ה' בסוד אור מים רקיע והנה בהמשכת כח הטפה מהחצי העליון דכל פרצו' להחצי התחתון דהפרצו' הנה מתלבש תמצית אור וכח מהחצי העליון בהחצי התחתון ומתפשט בהחצי התחתון שהוא מהחזה ולמטה כח והארה גם מהמוח שבראש והוא בחי' האור והנשמה אשר ישנו בהטפה הזרעית ג"כ כי יורד ומתלבש בעת הזווג כח והארה מהחצי העליון שבהפרצו' להחצי התחתון שבהפרצו' וזה הוא כל הנאת הזווג ע"י אור הדעת שמתפשט למטה וכמ"ש הגר"א בתיקונים תיקון מ' פ"ט ע"ג כי האור ההולך בזיווג בכל האברים הוא התענוג בזיווג כו' ע"ש והרי לנו עכ"פ כי יורד ומתלבש או תמצית הארה וכח מהחצי העליון דהפרצו' בהחצי התחתון שבו אשר מהחזה ולמטה ונמצא כי בכל בחי' הזווג דכל פרצו' הנה יורד ומתפשט כן הארת דכללות כל פרצו' עליון בכל פרצו' תחתון וכן הארת דכל חצי עליון שבכל פרצו' גופא בהחצי התחתון שבו והוא כוונת הרב בכל הירידות וההתפשטות שאמר בענינינו וכמו שיתבאר עוד למטה בכל דיבור ודיבור בפ"ע :

[ג] **בכמות** ולא באיכות, כי האיכות אשר מהחזה ולמעלה הרי הם כפליים מהחזה ולמטה כי מהחזה ולמעלה הוא החו"ב חג"ת ומהחזה ולמטה הוא רק נה"י והוא רק שליש וכמו שאמר לעיל פ"ג, ובדיוק הנה הוה מהחזה ולמטה רק רביעית כי נקרא מהחזה ולמטה רק על שם המלכו' וכנ"ל פ"ג אות ט"ז וי"ז ולכן בזה להשמיענו על החצי עליון דתבונה שיש בה בחי' כ"ח וכן יש בה ג"כ כל בחי' שם ס"ג שלם וכמו שמפרש והולך :

[ד] **ירדה** במקום שהיתה חצי תחתון של תבונה, הוא הה' הג' מהג' ההי"ן שאמר לעיל פ"ג שהוא הנה"י דתבונה מהחזה ולמטה שבה שהוא החצי בכמות והוא החצי תחתון דתבונה שאמר והנה כאשר ניתוסף בתבונה תוספת אור מוחין ונזדווגה עם יש"ס לצורך המוחין דז"א הנה ירדה שם באותו המקום דהה' הג' שהוא הנה"י הארת אור מהחצי העליון שבה שהם הה' ההי"ן העליונים שהוא החו"ב חג"ת שבה והוא כמו שאמרנו לעיל אות ב' שבעת הזווג הנה יורד ומתפשט הארת אור מהחצי העליון דהפרצו' בהחצי התחתון דהפרצו' והגם שהנה הוא רק תמצית הארה לבד מעיקר האור העליון עכ"ז הנה בירדתו למטה הוא נחשב כאן לאור גמור והרי נמצא כי ירד האור דהחו"ב חג"ת במקום הנה"י והוא ענין הירידה דחצי העליון בהחצי התחתון שאמר :

[ה] **והחצי** תחתון של בינה עצמה ירדה במקום אשר היתה מתחלת התבונה שהוא חצי עליון דתבונה, הנה מ"ש אשר היתה הוא לכאורה אינו מדוקדק ואדרבה הוא כי היה צריך לומר אשר מתחלת עתה התבונה ור"ל אחר שירד החצי עליון שבה בהמקום דחצי התחתון כי במקום שהיתה מתחילה החצי עליון דתבונה הרי היה גם או החצי תחתון דבינה מלובש בה כי החצי עליון דתבונה הוא מלביש להבינה מהחזה ולמטה שבה כנ"ל פ"ג וא"כ הרי היה גם מתחילה החצי תחתון דבינה במקום שהיה החצי עליון דהתבונה והרי היה לו להרב לומר כי עתה אשר ירד החצי עליון דתבונה למטה הנה ירד עמה החצי תחתון דהבינה ג"כ למטה בהמקום דהחצי עליון דהתבונה של עתה וכן הוא הלשון בשעה"ק ל"א ע"ג כי כיון שירד מחצית עליון של התבונה במקום שהיה שם בתחילה מחציתה התחתונה או גם המחצית התחתון של הבינה ירדה למקום מחצית עליון של התבונה

עכ"ל וכן כתבתי בהגהות ע"ח הנדפס בווארשא שנת תרכ"א שתיבת היתה הוא ט"ס אמנם עתה ראיתי שאפשר ליישב היטיב כי כבר כתבנו לעיל פ"ג כי הבינה ותבונה הנה לפעמים הם עומדים בבחי' שני פרצופים ולפעמים הם נכללים בפרצוף אחד אמנם לצורך העיבור דז"א הן לעיבור ראשון וכן לעיבור שני דמוחין הנה הם נכללים לעולם לפרצוף אחד וכמ"ש בארי"א פ"ח ובז"א פ"ב ובכ"מ אבל זולת זה הנה הם עומדים בבחי' שני פרצופים ומ"ש לעיל פ"ג כי התבונה היא לעולם מהחזה ולמטה דהבינה (גם בהיותם בשני פרצופים שהרי אמר שם שהוא) ע"ד רחל שהיא מהחזה דז"א הנה הכוונה הוא רק שהיא נמשכת ויוצא משם כי נמשך אליותה מתחלית ההארה אשר מהחזה ולמטה דהבינה וכמו שכתבנו שם אות יו"ד אבל באמת כל שלא לצורך העיבור דז"א הנה הם עומדים רק בבחי' שני פרצופים והוה אז כל הבינה כולה למעלה מהתבונה וכמו שמבואר בארי"א פ"ג ושם פ"ה וכן באה"כ ספ"ד אך עתה בעניננו שמיירי הרב בעת התפשטותם בז"א לצורך המוחין שלו והנה נכללים אז הבינה ותבונה שניהם לפרצוף אחד והגם הנה אמר הרב היטיב כי יורד החצי תחתון של בינה במקום אשר היתה מתחלת התבונה שהוא בחצי עליון שבה כי הרי יורד ומתלבש בה ונכלל עמה והגם שלפי דברינו לעיל בסמוך הרי לא ירד לעולם החצי עליון דתבונה ממקומה כלל ולא ירד ממנה אלא רק ההארה לבד אבל כל עיקרה הנה נשאר במקומה כמו שהיתה וא"כ הרי לא היה השינוי וירידת מקום אלא רק לבינה לבד כי מקודם היה הבינה כולה למעלה מהתבונה ועכשיו ירד החצי תחתון ממנה ונתלבש ונכלל בחצי עליון דהתבונה אבל אותה החצי עליון דהתבונה הרי הוא עומד במקומו כמקדם ושם הנה יורד ומתלבש החצי תחתון דהבינה וא"כ הרי עדיין אינו מדוקדק מ"ש אשר היתה כו' כי הרי החצי עליון דהתבונה הנה היא אינה נעתק ומתחלף ממקומה לעולם אך הענין הוא כי הנה כאשר ירד החצי תחתון דהבינה ומתלבש בה הנה נתבטל ממנה אז שמה הראשון ולא נקרא עתה בשם תבונה כלל אלא רק בשם בינה כי נתבטל האור דמדרגת התבונה (עי' לעיל פ"ג אות כ"ג) בהאור הגדול דהבינה ונקרא מעתה רק על שם הבינה והרי נמצא כי במקום אשר היה מתחילה החצי עליון דתבונה נעשה עתה החצי תחתון דבינה וא"כ הרי אמר הרב היטיב כי החצי תחתון של בינה עצמה ירדה במקום אשר היתה מתחלת התבונה שהוא חצי עליון דתבונה כי לצורך הזווג אשר להמוחין דז"א הנה נכללים בינה ותבונה יחד לפרצוף אחד ונתבטל שם תבונה ונעשה רק בינה לבד וכמ"ש בז"א ספ"ב ע"ש וכן הוא בפע"ח שער חג המצות פ"א ושם בהגהת מגיד כי בהיות הבינה ותבונה בשני פרצופים אז הוי הראש דתבונה בסיום נה"י דבינה אבל כאשר שנכללים בפרצוף אחד אז נקרא שם בשם חג"ת דבינה והמקום שהיה ראש התבונה נעשה ונקרא עתה [שהוא בעת היותם בפרצוף אחד] בשם חזה דבינה והרי מדוקדק תיבת אשר היתה היטיב ובפרט כי הרי עיקר כוונת הרב הוא ללמדינו שע"י ירידת הבינה והתפשטותה וכלילותה עם התבונה לפרצוף אחד הנה נעשה עי"ז הה"י האחרונה שבהתבונה לשם ס"ג שלם וכמו שמפרש והולך, אמנם הנה עיקר הענין דכלילותם בפרצוף אחד איך שהיה יתבאר בעה"י במקום אחר:

[ו] **וחצי** עליון דבינה ירדה במקום חצי תחתון של בינה עצמה, הכוונה בזה הנה הוא ג"כ ע"פ מה שאמרנו לעיל בסמוך אות ב' ואות ד' כי כאשר מזדווגים או"א לצורך המוחין דז"א ונעשה אבא עלאה וישס"ם לפרצוף אחד וכן אימא עלאה ותבונה לפרצוף אחד וכמ"ש בז"א ספ"ב והנה הם פרצופי דאו"א הכלולים הנה יחד ומתפשט אז האור דהמוחין בכל הפרצוף כולו דכ"א ומתפשט האור דכח"ב חג"ת אשר מהחזה ולמעלה שהוא האור דחצי העליון שבו בחצי התחתון שהוא מהחזה ולמטה שבו וזהו שאמר כי ירדה החצי עליון דבינה במקום החצי תחתון שלה והנה הוא בהמקום שהיתה התבונה מתחילה כי עתה נקרא כולה רק בשם בינה כנ"ל ובהמקום שהיה מתחילה מדרגת החצי עליון דתבונה נמשך ומתפשט שם הארת אור דהחצי עליון דהבינה וזהו שאמר הרי כי הכל ירדו למטה נמצא כו' כי הרי נתפשט כל הארת דהס"ג כולו מהחזה ולמטה דהבינה הכללות של עתה אשר שם היה מתחיל מתחילה ראש התבונה כי כאשר שנעשו שניהם לפרצוף אחד הנה מתפשט הבינה ונעשה החזה דבינה בהמקום שהיה מתחילה ראש התבונה וכנ"ל סוף אות ה':

[ז] **ונמצא** שכל זה יקרא תבונה (כי הרי כל הירידות הנז' הנה היה הכל במקום התבונה כנ"ל) וצריך שימלא בה' זו עתה כל שם ס"ג שהוא י"ה כמנין אזן זה וה' שירדה בחוטם הרי ס"ג [הלשון בשעה"ק הוא, ונמצא כי הבינה והתבונה שניהם יקראו עתה תבונה כוללת ובה צריך שימלא כל הוי"ה דס"ג שלימה והיא בחי' הוי"ה יו"ד ה"י וא"ו ה"י שהוא בגימ' אז"ן ועם הה' של מלוי ה"י אחרונה שבה שירדה ונתלבשה בחוטם שהוא הז"א כנ"ל הרי ס"ג שלם עכ"ל] והכוונה הוא כי הנה אחר שנאצלו ונולדו המוחין דז"א ע"י שנכללו הבינה והתבונה שניהם בפרצוף אחד כנ"ל הנה הם חוזרים אח"כ תיכף להיות בשני פרצופים כבתחילה כי אין הז"א יכול לקבל אלא רק ממדרגת התבונה לבד ולא ממדרגת הבינה וכמו שמבואר לקמן ברוב דרושי הרב (בארי"א ספ"ח ובזווגים ספ"ד ובשער המוחין מפ"ה והלאה ובכמה וכ"מ) ולכן הוא כי אחר לידת המוחין הנה הם חוזרים תיכף לשני פרצופים כבתחילה אמנם ע"י שנכללו מקודם לאחד הנה נשאר בהתבונה לעולם רושם אור מכל הבינה כולה כי זהו הכלל תמיד בכל אורות העליונים כאשר שמתפשטים פעם אחד למטה הנה נשאר לעולם רושם אור מהם גם אחר שעולים ומסתלקים וכמ"ש בשער עקודים רפ"ז וא"כ נמצא שגם בהיותם בשני פרצופים והוה התבונה רק רביעית מהבינה ובהוראה דאות ה' אחרונה דהס"ג (עי' לעיל פ"ג אות כ"ג) הנה גם אז הוכרח הוא שימלא בה כל הבחי' דהבינה ותבונה יחד והיינו הוראה דשם ס"ג שלם והוראת המלואות די"ה עם הה' הג' המתפשט בז"א, ויש בהה' אחרונה דהס"ג כן הוראה דשם ס"ג שלם וכן הוראה די"ה עם הה' המתפשט בז"א, ומ"ש ונמצא שכל זה יקרא תבונה הר"ל שכל מה שאמרנו בהבינה ותבונה יחד הנה יש כל זה בהתבונה לבד ג"כ שהוא גם בהיותה בפרצוף בפ"ע וא"כ הרי צריך שימלא בה' זו עתה שהוא בפרצוף תבונה בפ"ע כל שם ס"ג שהוא י"ה כמנין אזן זה ר"ל הבחי' הזה עם הה' שירדה בחוטם שעל ידו נעשה ס"ג שלם:

[ח] **איך** הם י"ה במספרם, ר"ל איך יש בהתבונה לבדה שהיא האות ה', מספר י"ה:

[ט] **בסוד** עליית התפלות, הוא בפע"ח שער התפלה שמבואר שם כי יש בכ"א פנימית וחיצונית והחיצונית דהעליון נעשה פנימית להתחתון והפנימית דהתחתון נעשה חיצונית להעליון וכן הוא כ"ז לקמן בשער פנימית וחיצונית דרוש ב' ע"ש והוא נודע בכמה דרושי הרב:

[יוד] **צריך** שתחזור להיות חיצוניות על חיצוניות של ב' הה"ין העליונות, הנה הוא ע"פ מ"ש בדרושי פנימית וחיצונית סוף דרוש ב' כי כשלוקח ז"א חיצוניות של נה"י דבינה אז אינה יכולה לעמוד בלא חיצוניות ועולין הפנימיות דהנה"י ונעשים חיצוניות לחג"ת כי החיצונית דחג"ת נעשה פנימית להנה"י כו' ע"ש אמנם הוא כי הרי אמרנו לעיל אות ב' ובכ"מ שכל מה שיורד מתבונה לז"א הנה הוא רק ההארה לבד ממנה אבל היא בעצמה נשאר למעלה שלם ולא נגרע ממנה מאומה וא"כ הרי לא ירד ממנה באמת הה' החיצוניית כלל אך הכוונה הוא באמת ג"כ ע"פ מה שאמרנו שם כי הרי כל התפשטות התבונה בז"א הנה הוא ע"י תוספת אור ומוחין אשר נתוסף בהתבונה מלמעלה והנה ע"י התוספת הזה נתעלה ונעשה הפנימית דהנה"י שהוא בעניננו הפנימית דהה' העליונה למדרגת החיצונית דהחג"ת והכח"ב והוא בעניננו הב' הה"ין העליונים וכמו שאמר הרב לעיל פ"ג כי הג' הה"ין הם הכח"ב חג"ת נה"י, והחיצונית דהה' העליונה שאמר

שהוא מתפשט בז"א הנה הכוונה הוא רק שהוא נעשה לשורש ז"א והוא הנה"י דתבונה שהם שורש הז"א ור"ל כי ע"י התוספת אור ומוחין שניתוסף בהתבונה עתה, הנה נעשה מהחיצונית לבד דהנה"י נה"י שלימים וגמורים בחיצונית ופנימית ונתקן וניתוסף בו פנימית ג"כ והפנימית הקודמים דהנה"י הם נתעלו למדרגת החיצונית דחג"ת וכמ"ש כנ"ל, וזהו שאמר עוד ועתה נגדלה ה' זו כשיעור הג' הכ"ין העליונים ולכאורה יפלא כי הרי אין נמצא בו כח הגדלה הזה וגם על עיקר העלייה עצמה הוא קשה ג"כ כי הרי נודע הוא שאין שום עלייה לשום פרצוף ולשום ספי' אלא רק ע"י איזה סבה ומסבב שגורם ומסבב את עלייתם וא"כ מאיזה סבה נתעלה הה' הפנימי שהוא הפנימית דנה"י לעלות למעלה לה' הכ"ין העליונים שהם חג"ת וכמ"ש אך הוא ע"פ דברינו הנ"ל את ה' שהוא ע"י תוספת האור ומוחין שניתוסף בה ונודע הוא כי עיקר תוספת דאור ומוחין לוקח הפנימית דהפרצוף אבל החיצונית אינו לוקח מהתוספת אלא מעט ולכן הנה נעשה עילוי להפנימית דהה' הג' בג' בחי' היינו אחד מה שנתעלה להיות במדרגת החיצונית דהחג"ת וכמ"ש והרי נתעלה מנה"י לחג"ת וכמ"ש והשני מה שנתגדל בכפליים להיות חיצונית לכל הג' הכ"ין כולן שהוא גם לבחי' הכח"ב ג"כ אבל החיצונית דהה' הג' הנה הוא לא לקח מהתוספת אור ומוחין אלא רק כדי עילוי אחד לבד והיינו כי מקודם היה רק לבחי' החיצונית לבד דהנה"י ועתה נעשה לחיצונית ופנימית ונעשה להנה"י הגמורים, ובזה הנה ניחא ג"כ מה שלכאורה קשה במ"ש הרב כי לא התפשט מהתבונה לז"א אלא רק החיצונית לבד דהה' הג' הלא מבואר הוא לקמן בכל דרושי המוחין ובכ"מ כי מה שלוקח הז"א מהחיצונית דתבונה זה הוא רק בעיבור אבל ביניקה הנה הוא לוקח גם מהאמצעית דהנה"י דתבונה ובגדלות הנה הוא לוקח גם מהפנימית דנה"י דתבונה אך ע"פ דברינו הנז' הרי הוא ניחא כי גם כל מה שלוקח ביניקה וגדלות מהאמצעית והפנימית דנה"י הנה הוא הכל ג"כ רק מאותו החיצוניות דהה' הג' לבד אלא שהוא עצמו הנה נתגדל ונשלם בהאמצעית ופנימית ג"כ כי נעשה ונשלם אותו החיצו' דהה' הג' לנה"י גמורים כנז' וממנו לוקח הז"א ביניקה וגדלות מהאמצעית והפנימית שבו והרי אמר הרב היטיב שהתבונה אינה מתפשטת בז"א אלא רק בהחיצונית דאותו הה' הג' לבד כי רק הוא לבד הנה הוא נעשה לכל הנה"י דתבונה והוא השורש לז"א הן בעיבור והן ביניקה והן בגדלות, ומ"ש הרב בשער פנימית וחיצונית סוף דרוש ה' הנ"ל כי כשלוקח הז"א החיצוניות שלה אז היא אינה יכולה לעמוד בלי חיצוניות ועולין כו', והנ"ל הרי לפי דברינו אינן יורדים החיצוניות כלל אלא אדרבה הוא כי נתקנו ונעשו לנה"י גמורים בפ"ע ונשלמו הם בפנימיות ג"כ וכנז' אך הכוונה שם הוא ג"כ רק ע"פ מה שאמרנו כי מאחר שנעשו החיצונית לבד לנה"י גמורים בפ"ע והוא ע"י תוספת אור ומוחין שניתוסף שם א"כ הרי נתעלה עי"ז ג"כ הפנימית הקודמים דהנה"י במכש"כ ואי אפשר להם לעמוד שם במקום ובמדרגת הנה"י אלא נתעלו לחג"ת ומ"ש שאינה יכולה לעמוד בלי חיצוניות הכוונה הוא כי אין אור עליון יכול לעמוד למטה אלא עד שיהא לו כלי המחזיקו ותופסו במקום הזה שיעמוד למטה דאל"כ הנה הוא עולה תיכף לשרשו וע"ד שכתוב כשישוב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה וא"כ מאחר שנעשו החיצוניות דהנה"י לנה"י גמורים בפ"ע הרי אין להפנימית דנה"י כלי להלבישם ובפרט אחר שניתוספו בתוספת אור ומוחין הרבה ולכן הוכרחו שיעלו למעלה ועולים למדרגת חג"ת:

[יא] **שכיון** שירדה תחילה החיצוניות דאות ה' בז"א, ר"ל אחר שנעשו הם למדרגת שורש ז"א והוא ע"י תוספת אור ומוחין שניתוסף בהתבונה ונתגלה אותן החיצוניות דהנה"י שהם שורש לז"א הן לעיבור והן ליניקה והן להגדלות שלו והוא ע"י שנעשו הם עתה לנה"י שלימים בפ"ע וכנז' א"כ מוכרח הוא שילכו אחריה כל המדרגות כולן ויורדים ומתלבשים הה' הכ"ין העליונים בהפנימית דאות ה' אחרונה והחיצונית דאות וא"ו יורד ומתלבש בהפנימית דהג' הכ"ין העליונים וכן נעשה עי"ז בכולם התלבשות אחר כמו שמפרש והולך, ודע כי כל אלו הירידות שמזכיר הרב כאן הנה האמת הוא שאינם ירידות ח"ו אלא כולם הם עילוים ועליות גדולות הם ומה שמכנה אותם הרב וקורא אותם בשם ירידות הנה הוא רק על שם שמתפשטים ומתגלים למטה כי ע"י תוספת האור מ"ס שניתוסף ונמשך בהבינה ותבונה מלמעלה הנה יורד ומתפשט גילויים למטה והוא ההתפשטות נה"י דתבונה בז"א להמשיך לו המוחין דגדלות ועי"ז הנה ניתוסף אור וברכה בכולם ונתעלו כולם והוא התוספת דאור ומוחין שאמרנו לעיל ועי"ז הנה נתעלו ונעשו מנה"י לחג"ת וכן מחג"ת לכח"ב וכנ"ל אות י"ד והרי שייך לכנות ולומר ג"כ שיורד הכח"ב לחג"ת וחג"ת לנה"י אחרי שנעשה נה"י למדרגת חג"ת וחג"ת למדרגת כח"ב כי נתעלה כל התחתון למדרגה העליונה שעליו וכן הולכים מעילוי לעילוי עד אין קץ וכמ"ש בפנימי' וחיצו' דרוש ה' וזהו כל בחי' הירידות שאמר כאן והכוונה הוא כי מתפשט גילויים ואורות למטה ועי"ז הנה הם מתעלים ונעשים ממדרגת נה"י למדרגת חג"ת וכן ממדרגה למדרגה כנז' וכן הוא הענין בכל העליות דפרצופים והעולמות שמבואר בכל דרושי הרב הנה הכוונה הוא שניתוסף בהם אור וברכה מלמעלה ועי"ז הנה מתעלה ונעשה כל התחתון למדרגת העליון ממנו אבל אינם מתחלפים ואינם זזים ממקומם כלל וכמ"ש הרב הקדוש מהרש"ש שרעבי ז"ל בשער המוחין פ"ה ובפרצופים דרוש י' ובכ"מ ודי בזה כעת:

[יב] **שיהיו** במספר י"ג כמנין וא"ו, כי משום שהוא"ו הנה הוא ממדרגת הבינה לכן לא היה אפשר להפנימית דג' הכ"ין לעלות יותר למעלה כי הרי הם רק ממדרגת התבונה והיה די ומספיק להם כשעלו להלביש רק על הוא"ו שלו אבל לא יותר למעלה משא"כ הג' הכ"ין שהם כולם ממדרגת התבונה לבד לכן היה יכולה להה' הפנימי לעלות ולהלביש על כל הג' הכ"ין העליונים כולן:

[יג] **הג'** עליונים מהם עולים ונעשו חיצוניות כו', הכוונה בשעה"ק הוא הג' חלקים העליונים של י"ג חלקי וא"ו נעשים חיצוניות אל פנימיות שני חלקי היו"ד כי כל כך הוא שיעור ג' התחתונים כמו ג' עליונים ושאר י' חלקי וא"ו התחתונים נעשים חיצוניות אל חיצוניות שני חלקים מן היו"ד הנז' הרי הם עתה י"ב חלקים ועם המ"ו הראשונים הרי הם נ"ח כו':

[יד] **ועם** ה' תתאה שנתלבשה בחוטמא, שהוא החיצוניות דאות ה' הנ"ל שנעשה הוא כולו לנה"י בפ"ע שורש לז"א הנ"ל הרי ס"ג:

[טו] **כי** כל דבר עליון הוא גדול הכל מה שלמטה ממנו כו' כו' וכנגדם היה כח בכאן להוסיף ה' אחרים, הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות י"ד כי כל הגדלות שלהם היה רק ע"י תוספת אור ומוחין שניתוסף בהם כאשר נזדווגו לצורך המוחין ח"ה וכנ"ל ומבואר בשער הנסירה פ"ז כי כל המשכת אור ומוחין כאשר נמשכים מלמעלה הנה נשאר שרשם ועיקרם בכל עליון שיורדים דרך שם ורק הארתן מתפשט למטה ע"ש וזהו שאמר כי כל דבר עליון הוא גדול הכל מה שלמטה כו' כי הרי כל תוספת דהמ' חלקים שניתוסף למטה הנה נשאר עיקרם ושורשם למעלה ולכן היה מתגדל הב' חלקי יו"ד בכל הגדלות דהמ' חלקים כולן אשר נתפשטו למטה כי האות י' הנה הוא נטל חלק ברכה מכל אותו אור וברכה כולו ובו נשאר השורש והעיקר של כל המ' ולא נתפשט למטה אלא רק הארתן לבד ולכן נתגדלו הב' חלקים דהי' בכל המ' חלקים כולן:

[טז] **כי** לא היה צורך רק אלו הב' לבד כו', ר"ל שהגם שהוא"ו הנה הוא לקח באמת התוספת והגדלות דכל המ' שהוא כל אור התוספת שלמטה שנשאר עיקרה בו כנז' אך לא השפיע הוא בהב' הכ"ין אלא רק המוחין הראוי להם לבד וניתוספו ונתגדלו הם רק בג' חלקים לבד שזה הוא שיעורם הראוי להם

שיוכלו להלביש אותו, והנה שהרי אנו רואין שאותן הב' הה"ין השפיעו הם בהפנימית דה' השלישית תוספת וגדלות דד' חלקים וע"כ הוא שקבלו כ"ז רק מהאות וא"ו שעליהם אך האמת הוא שלא קבלו ממנו רק תוספת דג' חלקים לבד כי זכו שיעור המוחין הראוי להם כדי להלביש אותו והנז' אך משום שהאות וא"ו הנה עיקרו הוא מהבינה וכל הב' הה"ין הם רק מהתבונה ולכן הוא כל כך שיעור תוספת הג' חלקים אשר קבלו ממדרגת הבינה כשיעור הראוי לתוספת ה' חלקים למדרגת התבונה וע"ד שאמר הרב לעיל בסמוך (באות י"ג) כי כל מה שהמוחין יורדים הם מתמעטים כנודע ומספיק הג' חלקים ממדרגת הבינה לה' חלקים למדרגת התבונה, והנה אנו רואין כי הגדלות אשר נעשה בהב' הה"ין הנה נעשה הגדלות בהמלבישים שהם החיצוניות אבל הגדלות אשר נעשה להד' חלקי יו"ד הרי נעשה הגדלות בהמתלבשים שהם הפנימיות כי הרי הפנימית דהה' השלישית הנה הוא נתגדל להלביש על כל הב' הה"ין העליונים ונעשה הוא חיצונית עליהם והרי היה נעשה כל התוספת והגדלות רק להמלבישים ולהחיצוניות אבל הב' הה"ין העליונים ר"ל החיצונית שלהם אשר הם נתלבשו בהה' הג' הנה הם לא נתגדלו כלל וכן הפנימית דהב' הה"ין העליונים שהלבישו להחיצונית דאות וא"ו ונתגדלו בג' חלקים ונעשה חיצוניות עליו הרי נעשה בזה ג"כ הגדלות רק להמלבישים ולהחיצוניות אבל האות וא"ו ר"ל החיצונית שלו אשר הוא נתלבש בהפנימית דהב' הה"ין העליונים הרי הוא לא נתגדל כלל והרי נמצא כי כל התוספת והגדלות אשר נעשה להג' הה"ין הנה נעשה רק בהמלבישים והחיצוניות משא"כ הגדלות אשר נעשה להד' חלקי יו"ד הנה הם המתלבשים והפנימיות כי הפנימית דד' חלקי יו"ד הנה הם נתלבשו בהג' העליונים דהוא"ו ונתגדלו אותן הד' חלקי יו"ד ג"כ לג' ונתלבשו עי"ז בכל הג' העליונים דהוא"ו וכן החיצונית דהד' חלקי יו"ד הנה הם נתלבשו בכל הי' חלקי וא"ו התחתונים ונתגדלו כמותם והרי היה התוספת והגדלות בכ"ז רק בהמתלבשים והפנימיות כי הרי הוא"ו הרי הוא לא נתגדל כלל, אמנם הוא כי הנה הב' הה"ין העליונים אשר נתלבש החיצונית שלהם בהפנימית דהה' הג' ונעשו הם לפנימית אליו ונתחלפו עי"ז מחיצונית לפנימית וכן החיצונית דאות וא"ו אשר נתלבש הוא בהפנימית דהב' הה"ין העליונים ונתחלף ונעשה מחיצונית לפנימית הרי הוא כ"ז גדלות גדולה למאד כי נתחלף ונעשה מכלי וגוף לאור ונשמה, אמנם הפנימית דאות וא"ו אשר היה מלביש להד' חלקי יו"ד ולא נתגדל הוא מאומה כי כל התוספת והגדלות הרי היה רק בהד' חלקי יו"ד אבל לא בהוא"ו כלל וכמו שמבואר בדברי הרב אך דע כי גם בזה הנה עומק הכוונה הוא באמת להיפך ור"ל כי כוונת הרב הוא שכל בנין הוא"ו ומציאותו בכל הי"ג חלקים שבו הנה הוא נמשך ונעשה רק מהד' חלקי יו"ד כי הפנימית דד' חלקי יו"ד הנה הם הוציאו והמציאו את הג' החלקים העליונים דהוא"ו והחיצונית דהד' חלקי יו"ד הנה הם הוציאו והמציאו את כל היו"ד החלקים התחתונים דהוא"ו ונעשה ונבנה כל הוא"ו כולו רק מהד' חלקי התחתונים דהיו"ד כי כל אותו הי' הנה הוא המילוי דאות ה"י מהאותיות יו"ד ה"י דהס"ג וכנ"ל בדברי הרב וע"ה הנה הם הנ"ל והאות י' הנה הוא בחי' הז"א דהס"ג ונעשה כל בחי' הז"א מהאימא כנודע אמנם בעניננו הנה אינו מדבר הרב מעיקר בנין הז"א דהס"ג ומציאותו בראשונה אלא רק מהגדלות שבו ומתיקונו והשלמתו בכל המוחין והגדלות כולם ונעשה כ"ז ג"כ רק מהאימא כנודע כי הד' חלקי יו"ד שאמר הכוונה הוא על הד' עטרין דחו"ג דאימא ומהפנימית שלהם נעשה הג' העליונים בז"א שהם בחי' הג' אלהות העליונות אשר למעלה מהי' ספי' שבו ומהחיצונית שלהם נעשה כל הי' ספי' הפנימים שבו והוא כל בחי' הוא"ו שמספרו י"ג ונעשה ונבנה כולו מהד' עטרין דחו"ג שבאימא וכן אמרו בזוה"ק פ' אחרי דף ס"ו ע"ב כי הוא"ו שמספרו י"ג הנה הוא עולה על הי"ג תיקונים שנמשך בז"א מהאימא ע"ש ושורש הי"ג תיקונים הנה הם הג' אלהות העליונים והי"ס הפנימיים אשר ישנם בכל פרצוף כמו שיתבאר בעה"י במ"א והרי לנו עכ"פ כי גם בהד' חלקי י' עם הוא"ו היה נמשך התוספת אור וברכה ג"כ להוא"ו המלביש להד' חלקי י' ונעשה הוא"ו חיצונית עליהם וקבלתו והמשכתו הנה היה מהפנימית כי כל התוספת והגדלות הנה הוא לעולם נמשך ובא רק מלמעלה למטה ומפנימי לחיצוני וכן הוא כאן כי היה כל התוספת הללו ע"י שפעת אור וברכה הנמשך להם מאור א"ס לצורך כל הגדלות הללו וכנ"ל אות י' וי"א והנה עיקר כל התוספת נוטל הפנימיות ורק ממנו נמשך להחיצוניות ג"כ והד' חלקי יו"ד שהם מהאותיות יו"ד ה"י שהם הנ"ל הנה הם לקחו כל עיקר התוספת אור וברכה ונמשך מהם עי"ז כל בחי' הוא"ו כולו שהוא בחי' הי"ג תיקונים אשר בז"א דהבינה ואח"כ ממנו נמשך ונעשה המוחין דהתבונה והוא הגדלות אשר נתגדלו הפנימית דהב' הה"ין ונעשו הם ג"כ י"ג כמו הוא"ו ואח"כ נמשך מהם תוספת וגדלות להה' השלישי שנתגדל להלביש על כל הב' הה"ין העליונים ואמרנו לעיל כי ענינו הוא שנעשה הנה"י הפנימיים למדרגת חג"ת וכח"ב והנה היה נמשך הגדלות הזה מהכח"ב להחג"ת ומהחג"ת להנה"י והם אשר העלו את הפנימית דהנה"י למדרגת החיצונית דהחג"ת והכח"ב ועיקר התוספת והגדלות הנה ודאי הוא שלקחו הם בתחלה ולכן נעשו הם לפנימית ונתחלפו מגוף וכלים לאור ונשמה והפנימית הקודם שלהם הרי נתעלו ונתגדלו להלביש על החיצוניות דהוא"ו והוא גדלות עוד יותר גדולה כי הרי עיקרם הוא ממדרגת התבונה ונתגדלו ועלו למדרגת הבינה כי הוא"ו הרי הוא מהבינה כנ"ל פי"ג והרי נתעלו ונתגדלו למדרגת הז"א דהבינה ונתקנו גם הם בכל הי"ג תיקונים כי נעשו י"ג כמו הוא"ו וכן הרי נתגדל את החיצונית דהוא"ו ג"כ בגדלות גדולה למאד כי נתחלף מחיצונית לפנימית ונעשה מגוף וכלי לאור ונשמה והרי נמצא כי היה הגדלות בכולם שוה ובסדר אחד כי החיצונית דכ"א נעשה לפנימית והוא"ו כולו שהוא ממדרגת הבינה עם הפנימית דהב' הה"ין העליונים שהלבישו עליו והגיעו הם ג"כ למדרגת הבינה הנה הם כולם נתקנו ונשלמו בכל הי"ג תיקונים והחיצונית דהב' הה"ין העליונים אשר נעשו לפנימית ע"י הפנימית דהה' הג' שהלביש עליהם והם כולם נשארו למדרגת התבונה העיקרית הנה הם נשארו על בחי' הי' ספי' העיקריים, והתיקונים היה כי נעשו החיצונית דהב' הה"ין העליונים לפנימית והפנימית דהה' הג' שהיה ממדרגת הנה"י שהוא שורש הז"א הנה עלה הוא להחג"ת והכח"ב ונעשה הוא ג"כ מהי"ס דהתבונה העיקרית עצמה כי מקודם היה מהנה"י שהם לבר מגופא ועתה נעשה גם הוא מהי"ס דהתבונה העיקרית עצמה והיינו כי הנה אותה הפנימית דהה' הג' נשלם לי"ס ונעשה הוא עם החיצונית דהב' הה"ין העליונים להי"ס דחיצונית ופנימית דהתבונה העיקרית גופה וכן נתקן עד"ז ג"כ החיצונית דהה' הג' בפנימית ג"כ ונעשה הוא עצמו לכל הנה"י גמורים דהתבונה שהם שורש הז"א כולו ר"ל לכל הפנימית והחיצונית שבו וכנ"ל אות י' וי"א, ונמצא מזה כי כל הוא"ו כולו עם הפנימית דהב' הה"ין העליונים הם נתקנו כולם בי"ג והוא משום כי הם כולם עתה ממדרגת הבינה הנז' והיא העלמה עלאה אשר בה משתכחי התליסר תיקונין כמ"ש בספד"צ פ"ב, והחיצונית דהב' הה"ין העליונים עם הפנימית דהה' הג' שהם כולם עתה מהתבונה העיקרית הם נתקנו בי' ונעשו י' שלימים בחיצונית ופנימית, והחיצונית דהה' הג' שהיא שורש הז"א היא נשאר על ה' והיא הה' תתאה דהס"ג ונשלמה בפנימית ג"כ ונעשית היא עתה לכל הה' תתאה כולה, וכל זה הנה הוא מסודרי תיקוני דהשם ס"ג שע"י כל הנז' נסדר ונתקן השם ס"ג כהראוי לו:

[י"ז] **ואולם** אלו הה' חלקים העליונים הם סוד א"ז מאן, ר"ל אותו התוספת אור וברכה דכל הה' חלקים אשר לקח הוא"ו מהחיצונית דהד' חלקי יו"ד וזהו שאמר הה' חלקים העליונים וקורא אותם בשם עליונים משום שמהם נמשך אח"כ למטה ה' חלקים ג"כ ג' בהפנימית דהב' הה"ין העליונים וב'

בהפנימית דהד' הג' הנ"ל והרי לקחו החיצונית דהד' חלקי י' כל אותו התוספת מתחילה כנ"ל אות ט"ז ומהם נמשך להוא"ו כנ"ל אות ט"ז והנה אותן הח' חלקים הנמשך מהחיצונית דהד' חלקי יו"ד בהוא"ו הם א"ז מאזן, והענין הוא כי הנה האזניים הם השורש דההתפשטות והגילוי של כל הי"ג תיקונים כי משם הם מתחילים לצאת ולהתגלה וכמ"ש בספד"צ פ"ג מקמי פתחא דאדנין שרי יקירו לאתתקן כו', וכמו שמבואר לקמן בשער א"א פ"ט. וכל הי"ג תיקונים הם נחלקים לב' חלקים ח' וה' ח' תיקונים ראשונים וה' תיקונים אחרונים והח' תיקונים ראשונים הם למטה ממדרגה מהה' תיקונים האחרונים אלא שבסדר עמידתם עומדים הח' למעלה מהה' והם הראשונים וכמ"ש ה"ז בשער א"א שם פ"י ע"ש וכבר אמרנו לעיל אות ט"ז כי כל סוד הוא"ו דענינינו הנה הוא על שורש האור דהי"ג תיקונים אשר בהשם ס"ג ומתגלים ויוצאים מיו"ד ה"י דהס"ג להוא"ו דהס"ג והו שאמר כי הח' חלקים הם סוד א"ז מאזן כי אלו הח' הם בחי' הח' תיקונים הראשונים אשר הם למטה במדרגה מהה' הח' ולכן הנה הם נעשו רק מהחיצוניות דהד' חלקי יו"ד אבל הה' העליונים הם נעשים מהפנימית דהד' חלקי יו"ד וכמו שיתבאר למטה ואלו הח' התחתונים הם סוד א"ז מאזן כי הם עומדים למעלה מהה' הגם שהה' הם גבוהים יותר במדרגה מ"מ מסודרים ועומדים הח' למעלה מהה' כמ"ש הרב שם פ"ח ופ"י והו שאמר שהח' הם א"ז מאזן האותיות הראשונות שבו :

[יח] **כי** הנה ד' חלקים עליונים של וא"ו (ר"ל של ה' תחתונים שבו) המלבישים לד' חלקי יו"ד הנה הם ד' כנגד ד' ור"ל כי הרי כל ה' דהוא"ו הרי הם כולם מחשבון הי"ג שבו וא"כ אלמה אינו חושב בהאותיות דאזן אלא רק הח' התחתונים שבו לבד ועל זה אמר כי הנה הד' חלקים העליונים של הוא"ו המלבישים להד' חלקי יו"ד הנה כל זמן שלא ניתוסף בו הנה הם ד' כנגד ד' והרי לא הועיל להם עדיין הד' חלקי יו"ד מאומה והנה הם עדיין מעיקר הז"א גופא ר"ל הז"א שבס"ג והוא אינו בכלל הא"ז דאזן כי האזן הוא רק מבחי' האימא ולכן לא שייך לחשב מכלל האזן אלא רק התוספת אור אשר ניתוסף בז"א מהתלבשות האימא שבו כי רק עי"ז נתעלה הז"א למדרגת האימא ונעשה הוא ג"כ לבחי' האזן ומאיר בו האור דהי"ג תיקונים ולכן לא נחשב להאותיות א"ז מאזן אלא רק התוספת שניתוסף בו ע"י התלבשות האימא והם הח' חלקים אשר ניתוסף בו מהד' חלקי יו"ד אמנם הוא כי ע"י אותו התוספת הנה מאיר א"כ כל הז"א כולו באור דהי"ג תיקונים והוא האות וא"ו במספרו י"ג כי מקודם הוא רק ו' פשוט שהוא ו"ק והי"ס שבו הוא רק בחי' הי"ס אשר בהו"ק עצמו כנודע וא"כ נעשה וא"ו מלא שהוא י"ג ומאיר הוא עצמו כולו באור הי"ג תיקונים אך עכ"פ הוא כי הם נעשים כולם בו רק ע"י התוספת אור שניתוסף בו ולכן לא נקרא הא"ז דאזן אלא רק על התוספת לבד :

[יט] **הנה** החלק העליון ממשיך עד הז' והחלק הב' ממשיך עד הח' כי הנה הח' תיקונים שאמרנו באות י"ז הנה הם ג"כ בב' בחי' כי הם הז' תחתונות חג"ת נהי"ם עם הבינה וכמ"ש בשער א"א פ"י ושם פ"ח ומבואר שם שהח' תיקונים הנה הם הח' ספי' דהחכמה כמ"ש דא"א מהבינה שבו ולמטה והה' תיקונים העליונים הם ה' ספי' דהכתר דא"א חג"ת נצח הוד שבו כי מהכתר דא"א לא היה אפשר להתגלות כל הנ"ל שבו אבל מהחכמה מ"ס לא היה יכול להתגלות אלא רק הה' ראשונים לבד ולא עוד אלא שהה' ספי' דהכתר הנה הם עומדים למטה מהח' דהחכמה כי אין התחתונים יכולים לקבל את אורם הגדול בהיותם למעלה אלא רק אחר שירדו למטה מהחכמה ונצמצמו עי"ז ואז דוקא אפשר להתחתונים לקבל אורם ג"כ והם הה' תיקונים האחרונים, והח' תיקונים דהחכמה מ"ס הם הח' תיקונים הראשונים והם מהבינה שבו ולמטה הח' וידוע הוא כי הבינה עם הז"ת הנה הם ח' מדרגות כנודע והם הא' ז' דאזן דענינינו כי הא' הוא בינה והז' הוא הז' תחתונות אשר מהחסד ולמטה והנה הז"א הם יצאו מהחלק העליון דהד' חלקי יו"ד החיצוניות אבל הבינה היא יצאה רק מהחלק השני שבהם והוא ג"כ מהטעם הנ"ל כי אין התחתונים יכולים לקבל אורה אלא רק אחר שנצטמצמה בהחלק הב' דהד' חלקי יו"ד החיצוניות והו שאמר כי החלק העליון ממשיך עד הז' והחלק הב' ממשיך עד הח', אמנם עכ"ז הנה עומד הבינה למעלה מהם כי נסדר מקומם שלא כסדר יציאתם וכמ"ש הרב שם ספ"ח וכן במבו"ש דרושי א"א ס"פ י"ג [ועי' עוד למטה בסמוך :

[כ] **כי** להיותו למטה מן הראשון יש לו כח עוד להמשיך חלק אחד יותר כו' ר"ל כי ע"י שהוא למטה הנה נצטמצם בו האור ואפשר לצאת על ידו גם האור היותר עליון שהוא הבינה והיא התיקון ראשון כו', אמנם יותר נראה לומר בענינינו כי אלו הח' תיקונים הה' שהם מהחכמה מ"ס וכמ"ש בשער א"א פ"י ע"ש הנה הם שורש הז"א ומלכה כי בהמ"ס שם הוא שורש זו"ן (כמ"ש הגר"א בתיקונים קל"א ע"ד) והם הח' תיקונים שאמרנו והנה הם הח' חלקים דהתוספת אשר ניתוסף בהוא"ו דהס"ג מהד' חלקי יו"ד החיצונית דמילוי ה"י דהס"ג והו שאמר כי החלק העליון ממשיך עד הז' והוא שורש הז"א והחלק הב' ממשיך עד הח' והוא שורש הנוק' ולכן אמר כי להיותו למטה מן הראשון הוא ממשיך עוד חלק אחד יותר והוא שורש המלכה נוק' דז"א כי באלו הח' תיקונים שם הוא שורש שניהם ומ"ש הרב בשער א"א שם כי הח' תיקונים הם מהבינה ולמטה והנ"ל אות י"ט הוא משום כי הבינה היא ראשית הגילוי ולכן היא ג"כ מכלל התיקונים וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בד"ה בראשית ברא שית עלייהו ע"ש והוה הבינה התיקון הראשון מהח' ז"א שהוא ו"ק הוא הו' תיקונים שאחריה והמלכה נוק' היא תיקון הח' ויצאו הז' תיקונים הראשונים שהם בינה ז"א מהחלק העליון דהד' חלקי יו"ד החיצוניות והנוק' מלכה יצאה מהחלק הב' :

[כא] **הם** כלולים מאור ד' חלקים העליונים אך חלק הח' אינו נמשך רק מן חלק הב' המתפשט עד שם, כלשון בשעה"ק הוא, ונמצא כי הז' חלקים הראשונים של התוספת הם מקבלים אור הב' חלקי עליונים יחד אבל החלק הח' אינו מקבל אור רק מן החלק השני לבדו כו' והנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ט"ז כי הב' חלקי יו"ד דענינינו הנה הם בחי' הב' עטרין דחו"ג דהאימא ונודע הוא כי הז"א לוקח כל הב' עטרין יחד אבל הנוק' היא אינה לוקחת אלא רק עטרה דגבורה לבד והרי מתפשט העטרה דגבורה יותר למטה שהוא בהנוק' וכ"ז הוא מכוון ע"פ מה שאמרנו שכוונתו בהח' חלקים שאמר הוא על שורש הזו"ן אשר הם בהח' תיקונים הראשונים שהם מהחכמה מ"ס הנ"ל אות י"ט ולוקח הז"א את כל הב' חלקי יו"ד הם שניהם והנוק' אינה לוקחת אלא רק מהחלק השני לבד :

[כב] **לכן** אלו הח' נחלקים לב' חלקים, כי הם ב' מדרגות שהם שורש הזו"ן כנז', [והם א"ז מאזן והם ממטה למעלה כי א' פחותה מן הז'] ור"ל שהיא פחותה במדרגה כי היא שורש הנוק' אבל הז' הוא על שורש הז"א והוא ע"ש הו"ק והבינה המתפשט בו אך הא' הוא על שורש הנוק' דז"א משום שהיא הראשית וההתחלה ממטה למעלה והוא הא' דאדנ"י אדרין בכל אמונת ישראל :

[כג] **כי** הנו"ן הוא עיקר, שהוא הבינה שבה הוא הנ' שערים והנו"ן פשוטה הוא כללות הזו"ן כמ"ש בזוה"ק בהעלותך קנ"ה ע"א [שהם כ"ה כ"ה דיחודא] דשמע ישראל ובשכמל"ו וכמו שיתבאר לקמן פי"ב והרי ישנם באותיות אז"ן בינה וזו"ן :

[כד] **איך** כל זה הוא מכלל התבונה, וכמו שאמר לעיל כי החיצונית דד' חלקי יו"ד המתלבשים בה' חלקים התחתונים דהוא"ו הפנימית שהם י"ג עם החיצונית דהוא"ו שהוא י"ג המתלבשים בהפנימית דהב' ההי"ן העליונים ונעשים י"ג כמותם והם כ"ו עם החיצונית דהב' ההי"ן העליונים המתלבשים בהפנימיות דהה' השלישי ונעשה ערכה כמותם והם ה' הרי ה' וכ"ו וי"ג הם

ה״ס הענין אז״ן והרי מתחיל המנין אז״ן מהמילויות דהב׳ חלקי יו״ד ונחשב ה״ז מכלל התבונה משום שכל הירידות הללו היה בסיבת הבררין כדי לבר הם התבונה העיקרית ור״ל משום שכל תוספת הם שניתוסף בהבררין הרי היה ה״ז מהמילויות דהב׳ חלקי יו״ד שהמשיכו בזו״א לכך נחשב מהמילויות דהב׳ חלקי יו״ד ולמטה מכלל התבונה, ובאשר שכל תבונה היא שם ס״ג לכן צריך שימלא בה ג״כ בחי׳ ס״ג והוא ע״י המילויות דהב׳ הפשוטי שירדה בזו״א ועם הכ״ח הנה הרי הם ס״ג, והרי נתבאר עכ״פ איך שיש כל בחי׳ אזן וכל שם ס״ג בתבונה ג״כ:

[כה] **אמנם** ג׳ עליונים של ו״א כו׳, כי לא נחשב הי׳ התחתונים דזו״א עם הב׳ חלקי יו״ד המילוים מכלל התבונה אלא משום התוספת דהג׳ אורות אשר ניתוסף מהם בהבררין שהם התבונה העיקרית והג׳ אבל הג׳ עליונים דזו״א עם הב׳ חלקי יו״ד הפנימית אשר הם לא נצטרפו עם התבונה הנה נשארו הם על מדרגת הבינה כמו שהיו:

[כו] **חיצונית** של ו״א זו כו׳, ר״ל כי משום שהמילוים של הג׳ העליונות דזו״א הנה הם נתלבשו בהפנימית דהג׳ הכ״ח העליונים ולכן הנה יש שייכות וייחס גם להפנימית דהג׳ עליונים של זו״א לצרפם ג״כ עם התבונה באיזה צד עכ״פ:

[כז] **ונשארת** בסוד מקיף אל כל התבונה, הוא ג״כ ע״פ מ״ש לעיל אות ט״ז כי ענין הב׳ חלקי יו״ד המתלבשים בזו״א הנה הם בבחי׳ העטרין דחו״ג דאימא המתלבש בז״א לצורך המוחין שלו וידוע הוא כי המוחין הם ד׳ חו״ב חו״ג והחו״ג הם הדעת המתפשט ומתלבש מבפנים אבל החו״ב הם שאורין למעלה בסוד ל״מ דצלם שהם המקיפין והנה הב׳ חלקי יו״ד המילוים המתלבש בהי׳ חלקי התחתונים דזו״א הנה הם בבחי׳ המוחין דחו״ג והם הצ׳ דצלם המתלבש מבפנים ומהם הוא הב׳ תיקונים הראשונים שהם מהחכמה כמ״ש אך הב׳ חלקי יו״ד הפנימית המתלבש בהג׳ חלקים העליונים דזו״א הנה הם מבחי׳ המוחין דחו״ב והם בסוד מ׳ ל׳ דצלם אשר הם נשארים בסוד מקיף ומהם הוא הב׳ תיקונים האחרונים דהי״ג ח״י שהם מהכתר כנ״ל אות י״ט כי הכתר הוא ג״כ לעולם בסוד מקיף כנודע וזהו שאמר כי אותן הב׳ חלקי יו״ד הפנימית עם הג׳ עליונים דזו״א שמלבישים עליהם הם עומדים בסוד מקיף על התבונה שהיא הכ״ח דאזן והוא הי׳ על כ״ח שהוא עומד למעלה מהכ״ח כמו הה׳ תתאה שלמטה מכולם והרי ישנם בחי׳ ס״ג כן ע״י ה׳ עלאה וכן ע״י הה׳ תתאה:

[כח] **ודרשו** רז״ל נייחא בעלאין נייחא בתתאין, הוא בזוה״ק ר״פ פ׳ נח סימן ה׳ ע״ש ובעניינו הנה הכוונה הוא כי הכ״ח שבתבונה מקבל הה׳ ואור הס״ג מהה׳ עלאה שהוא בבינה ומשפיע את האור דהס״ג להה׳ תתאה המתפשט בז״א ועולה הכ״ח דתבונה למעלה ואח״כ יורד למטה והרי הוא שא״ב לעילא ויהיב לתתא וע״י הוא נייחא לעלאין ותתאין כי כאשר מתפשט השפע למטה ניתוסף אור וברכה למעלה מהמאציל א״ס יתב״ש וכמ״ש בזוה״ק פ׳ נח ס״ז א׳ וכנודע:

[כט] **והכל** נעלמו שורש ס״ג, והוא כאשר נכללו הבינה עם התבונה ונעשים שניהם פרצוף אחד וכנ״ל פ״ג אות כ״ג ובכ״מ שם, ובזה נשלם הפרק בעזרת השם יתברך שמו לעד:

[פרק ה]

[א] **כי** ה׳ אחרונה כבר ירדה למטה, ר״ל שהיא שורש הז״א והיא מתייחס אחריו וכנ״ל פ״ג אות כ״ד ושם אות ט״ז ובכ״מ:

[ב] **הוא** כ״ה אתוון דק״ש, ר״ל הפסוק שמע ישראל שיש בו כ״ה אתוון והלוים אלו הכ״ה אתוון בהכ״ה כמו שהם בתבונה דשם ס״ג וכמ״ש בזוה״ק (פ׳ בא מ״ג א׳ תרומה קל״ט ע״ב ויקהל רע״ז א׳ ואתחנן רס״ב ב׳) שמע ישראל, ישראל סבא והרי כי הוא תלוי בישסו״ת וכמ״ש בפע״ח שער הק״ש פ״י ובכ״מ שם:

[ג] **הקורא** את שמע ולא השמיע לאזניו לא יצא. הוא דעת ר׳ יוסי ברכות ט״ו א׳ אבל שם ע״ב אמרו הלכה כר׳ יהודה שאמר משום ר׳ אלעזר בן עזריה הקורא את שמע צריך שישמיע לאזניו שהוא רק לכתחלה אבל דיעבד יצא וכן הוא בש״ע או״ח סימן ס״ב סעי׳ ג׳ וא״כ הרי נ״ל שהרב בא לפרש סברת ר׳ יוסי אמנם בשער הקדמות ל״ב ע״ב הלשון שם. גם זהו טעם מה שאמרו רז״ל הקורא את שמע צריך שישמיע לאזניו עכ״ל וכנ״ל גם בפע״ח, אך כאשר נתבונן בזה הרי נראה להאריך לומר כי מאחר שהכ״ה אתוון דק״ש הם תלוים בישסו״ת שהוא באזן א״כ בלא השמיע לאזניו הרי צריך להיות באמת שגם בדיעבד לא יצא וכסברת ר׳ יוסי ומאי טעמא דר׳ יהודה. וכן הוא הלכה דאינו אלא רק לכתחלה. הלא כל המצוות כולן הוא רק להתעורר בשרשם ואמר בפע״ח שער הק״ש רפ״ט כי הוא להאיר אל המלכה מאימא ולז״א מאבא ע״ש. ואם שאינו מגיע קריאתו לאזן שהוא בינה איך אפשר להמשיך האורה משם. אך הענין בזה הוא כי הבינה הגם שהיא באזן עכ״ז הנה היא רק בבחי׳ קלא פנימאה דלא אשתמע לבר וכמ״ש בזוה״ק דף י׳ ע״ד ע״ש וכן הוא בזוהר בכ״מ אבל קלא דאשתמע הנה הוא רק בזו״ן וכמ״ש בזוה״ק בראשית י׳ ע״ב ומבואר שם כי קלא דאשתמע הוא נפיק מקלא דלא אשתמע ע״ש והנה סברת פלוגתייהו דר׳ יוסי ור׳ יהודה כי ר׳ יוסי סבר כי מאחר שעיקר ק״ש הוא להמשיך מישסו״ת לזו״ן שהוא מקלא דלא אשתמע לקלא דאשתמע א״כ בלא השמיע לאזניו אפי׳ דיעבד לא יצא כי הרי לא נמשך לזו״ן ור׳ יהודה סבר כי מאחר דעיקר ק״ש הרי הוא תלוי בקלא דלא אשתמע שהוא בישסו״ת א״כ הרי מתעורר שם גם בלא השמיע לאזניו ומאחר שנתעורר שם הרי נמשך ממילא לזו״ן כי אין השפע מתעכב למעלה כיון שנתעורר ע״י מעשה בני אדם ואלל ונתרבה השפע ברצון ע״י האדם הרי יומשך ממילא להזו״ן ג״כ שהרי הם משרשים בתבונה שאותיות תבונה הוא בן ובת כנודע וא״כ הרי יומשך ממילא בזו״ן אלא שר׳ יוסי סבר שגם פעולת ההמשכה לזו״ן מוכרח ג״כ שיעשה ע״י האדם דוקא ור׳ יהודה סבר שאין עיכוב בזה שעיקר ההקפדה הוא רק על מציאת השפע בשרשה והאצלתה שזה מוכרח לעשות ע״י האדם דוקא וממילא שנמשך למקומה הראוי לה אך לכתחלה מודה ר׳ יהודה נמי שצריך להשמיע לאזניו כדי שיהיה גם פעולת ההמשכה עצמה ג״כ רק ע״י האדם:

[ד] **וזה** סוד ויפן כה וכה. וכמ״ש בזוה״ק שמות י״ב ע״ב וכן בתיקונים תי׳ כ״א דף כ״ב ע״א ע״ש בארוכה וכן שם דף ס״א ע״ב. כה וכה סלקין לחמשין אתוון דמייחדין בהון לקב״ה פעמיים (בכל יום) שמע ישראל כו׳ דאית בהון כ״ה אתוון תרין זמנין (בכל יום) וסלקין לחמשין תרעין דבינה כו׳. וע״ש עוד מ״ג א׳ ובהגר״א שם:

[ה] **והם** ב׳ יחודים שמע ובשכמל״ו. מזוה״ק ותיקונים הנז׳ משמע שחושב הכ״ה אתוון רק ע״י הב׳ פעמים דק״ש ערב ובוקר וכן מבואר בהדיא בתיקונים כ״ב ע״א ע״ש אבל מדברי הרב משמע שחושב הכ״ה אתוון בשמע ובשכמל״ו. ובשכמל״ו אינן באמת אלא רק כ״ד אתוון וכמ״ש בזוה״ק ואתחנן רס״ד ב׳ וכן הוא בזוה״ק תרומה קל״ט ע״ב ע״ש בארוכה וחושב שם שמע ובשכמל״ו אלא רק למ״ט ואמר שם שהם מ״ט תרעין ברזא דיובלא והם נגד המ״ט פנים דאורייתא ומבואר שם כי בזה תלוי עיקר החסרון לשלימות התיקון דהמלכה והוא מה שלא נשלמה לכ״ה ולא היתה אלא רק בכ״ד לבד ועומד עתה כל התיקון דהיחוד דשמע ובשכמל״ו אלא רק במ״ט תרעין ואינה מגיע לשער החמישים שהוא הבחי׳ דכ״ה וכ״ה ואמר שם זה לשונו ברזא עלאה דיוסדא כר גליף ואתקין משה כ״ה אתוון ברזא דפסוקא דיוסדא דכתיב שמע ישראל כו׳ ואינון כ״ה אתוון גליפן מתקנן ברזא דלעילא, יעקב בעא לאתקנא לתתא ברזא דיחודא ואתקין בכ״ד אתוון ואינון בשכמל״ו ולא אשלים לכ״ה אתוון בגין דעד לא אתתקן משכנא כיון דאתתקן משכנא ואשתלים. מלה קדמאה דהוה נפיק מניה (ר״ל הדיבור הראשון

שהוא המילות הראשונות כנאמר שם) כד השאלים לא תליא אלא בכ"ה אתוון לאחזאה דהא השאלים דא כגוונא דלעילא דכתיב וידבר יהו"ה אליו מאהל מועד לאמר הא כ"ה אתוון (ולא חשיב ויקרא אל משה כי הן הן תיקונין דמשריין דשכינתא כמ"ש בריש ויקרא והיינו חושב אלא מה שהוא מהתיקונים דשכינתא עצמה [מהגר"א] הרי ע"ש באורך ועי' ביאור הדברים על זה במבו"ש שער ה' ח"א פ' י"א ובדברי הגר"א בהיכלות בראשית היכל ג' מ"ב ב' וכן בספר שפת רצון תרומה קל"ט ומבואר בדבריהם כי כ"ה וכ"ה הן נ' שערי בינה שמתפשטין בזו"ן כ"ה בז"א וכ"ה במלכות והוא נתקן ונעשה ע"י חמשין אתוון דק"ש שהם לאגחא קרבא עם חויא נחש הקדמוני וכנ"ל מדברי התיקונים עש"ה והנה עד שלא הוקם המשכן לא נשלמה המלכות אלא בכ"ד והיה חסר ממנה שער הנו"ן ולכן אמר יעקב אבינו ע"ה בשכמל"ו ותיקן יחודה רק בכ"ד אתוון כי לא היה אפשר עדיין להמשיך אליה שער העליון שער החמישים הנקרא כתר עליון עד שנעשה המשכן אבל משה רבינו ע"ה בעשיית המשכן תיקן אותה בכל הכ"ה כולם והוא מ"ש הוקם המשכן ואמרו בזוה"ק פקודי רמ"א רע"א ביומא דאתקם הוי משכנא לתתא אתקם משכנא אחרא קדישא לעילא (ור"ל על המלכות דאצי' שנתקנה ונשלמה) ומשכנא עלאה טמיר וגניז (ר"ל הבינה אימא עלאה) אפיק נהורין לכל סטר ואתנהרון עלמין ור"ל שנתפשט הנו"ן תרעין שבה בזו"ן בכל הראוי כ"ה בז"א וכ"ה במלכות ונשלמה אז בשער החמשים ג"כ וכ"ז היה ביום שהוקם המשכן ע"י מרע"ה וכמ"ש בתיקונים שם ס"ח ד' (ובכ"מ) רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם דאיהו ק"ש חרבא דילך דאנת תקינת לה דהוה קטילא למארי (שהוא חויא נחש הקדמוני) הכ"ד ויפן כה וכה וגו' ויך את המצרי ע"ש ובהגר"א שם אמנם עתה אין בידינו לתקנה אלא רק בכ"ד לבד שכן מ"ש עם שמע ישראל וכמ"ש בזוה"ק תרומה קל"ט ב' הנ' ובהגר"א שם ואמר עוד הגר"א בתיקונים תיקון כ"ה כ"ב ע"ד בדכ"ע ובג"ד אתקריאת כי בשביל שער הנו"ן שחסר נשברו הלוחות וחרב בהמ"ק ואז (ר"ל אם שלא היה חסר שער הנו"ן וכן כשהוקם המשכן וכנ"ל) היו נש"ב בשמע ובשכמל"ו ולכן בשכמל"ו בחשאי מפני שער הנו"ן שחסר ול"ל אילו ויש פסק עד לע"ל עכ"ל ע"ש ואחר כ"ז הרי אין הנה לדברי הרב מ"ש שהכ"ה וכ"ה הם הב' יחודים דשמע ובשכמל"ו כי הרי הכ"ה וכ"ה לא יתוקן אלא רק לעתיד אבל עתה אין אנו מגיעים עדיין לכ"ה וכ"ה אלא רק למ"ט אמנם כוונת הרב הוא באמת אינו שהוא עתה כן אלא כוונתו הוא רק לפי התיקון הראוי כי באם שהיינו זוכים היה כל הנו"ן שערים באלו הב' יחודים דשמע ובשכמל"ו וכמו שאמרנו מדברי הגר"א ועל זה באמת נוח הכתוב ואומר ויפן כ"ה וכ"ה וירא כי אין איש וכמ"ש בתיקונים ת"ג א' ויפן כ"ה וכ"ה וירא כי אין איש ליה דכון דקטיל לחויא עד דייתא הוא דאתמר ביה ויפן כה וכה (ר"ל שעל ידו נתקן הכ"ה וכ"ה) ויך את המצרי ובגין דא אתמר עד כי יבא שילה משה דאיהו שורשה דיליה הר' ע"ש ובהגר"א. עוד יש לומר בכוונת הרב ז"ל ע"פ מ"ש הגר"א ז"ל עוד בר"מ אגדות ברכות כי היחוד של שמע הוא נגד שער החמישים ומצטרף כוונת היחוד להמ"ט אותיות והרי הם נ"ן הנו כ"ה וכ"ה והנה שעיקר התיקון בזה הוא חסר לנו עתה ואי אפשר לנו להגיע לתיקון דכ"ה וכ"ה האמיתי אמנם הנה מעין ובדוגמא הרי נעשה עכ"פ גם עתה ע"י כוונת היחוד שמצטרף להמ"ט אותיות: ומ"ש הרב כי שמע ובשכמל"ו הם ב' יחודים הנה הוא מדברי הזוה"ק בכ"מ כי שמע ובשכמל"ו הם הב' יחודים ה' אחד ושמו אחד והוא בפי' בראשית י"ח א' ה' אחד ושמו אחד תרין יחודין חד דעלמא עלאה לאתייחדא בדרגוי [הוא כל אורות ופרצופי האצילות לייחדם כולם באחד שהם כולם אחד שהם מיוחדים בא"ס ית"ש ועל זה הוא היחוד דשמע ישראל י"א י"א] וחד דעלמא תתאה לאתייחדא בדרגוי והוא היחוד דשמו אחד והכוונה שהוא לבדו ית"ש מהוה הכל וממליא הכל ומשגיח בכל ומנהיג את הכל רק הוי"ה ב"ה לבדו הנו ושמו אחד, כי הנה בעולמות התחתונים שהוא בהעולמות בי"ע הרי אין גילוי לעצמותו אלא רק לפעולותיו ואין אנו יודעים אלא רק את שמו ועל זה נאמר ושמו אחד והכוונה הוא שהכל הוא רק ממנו לבדו ית"ש והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים והוא היחוד דבשכמל"ו שהכל הוא רק ממלכותו והנהגתו. ואמרו בזוה"ק תרומה קל"ד א' כי מלת ועד הוא כמו אחד ע"ש ואמרו שם ג"כ כי שמע ובשכמל"ו הוא יחודא עלאה ותתאה ה' אחד לעילא ושמו אחד לתתא הר' ע"ש באורך וכן עוד בזה שם קס"א ע"ב ואמרו שם בגין דא אייתי ליה קודשא בריך הוא לבר נש בהאי עלמא למנדע כי יהו"ה הוא האלהים דא הוא כללא דכל אורייתא כללא דעילא ותתא הר' כללא דרזא דמהימנותא בגין דאיהו שם מלא (ר"ל הוי"ה אלהים הוא שם מלא ושלם) דאיהו רזא דמהימנותא ומאן איהו (ר"ל ומאי איהו) ה' אחד ושמו אחד. ה' אחד. שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד דא איהו יחודא חד. ושמו אחד בשכמל"ו הא יחודא אחרא למהוי שמיה חד. ורזא דא יהו"ה הוא האלהים הר' ועי"ש שמבואר מפני מה כתיב ה' אחד ושמו אחד והרי היה צריך לומר ה' ושמו הוא אחד וכמ"ש יהו"ה הוא האלהים ואמרו שם שהוא משום כי הנה צריך מתחלה לייחד כל אחד בפני"ע משום שהעולמות התחתונים הם עולמות הנפרדים שאין עצמותם גופה שום אלהות כלל וכלל ח"ו שהם כולם רק נבראים נוצרים נעשים ויחודו בהם הוא רק במה שהוא לבדו המציא אותם והוא לבדו משגיח עליהם ומנהיג אותם והרי אינו דומה ענין היחוד אשר בהעולמות בי"ע ליחוד אשר באצילות כלל וכלל ומשום שזה גופה הרי הוא מחויב ומצוה היחוד להבין ולדעת איך שנבדל יחודו שבאצילות כי שם הוא הכל אלהות גמור יחיד ומיוחד בתכלית היחוד ליחודו שבהעולמות בי"ע שהוא רק על שהמציא ומהוה אותם הוא לבדו וכן מנהיג אותם תמיד רק הוא לבדו ומשום שאינו דומה ענין אלו הב' יחודים זה לזה כלל וגם זה גופה הנה הוא ממצות היחוד לדעת שאינו דומה יחודו שבאצי' ליחודו שבבי"ע לכן צריך מתחלה לייחד כ"א בפני"ע היחוד הראוי לכ"א הנו שכתוב ה' אחד ושמו אחד (ולא כתיב ה' ושמו הוא אחד) משום שהם ב' יחודים וע"י כוונת הב' יחודים הללו שמייחד היחוד דכ"א כהראוי לו הנה עי"ז נעשה היחוד והגילוי כי יהו"ה הוא האלהים והוא היחוד כללי שכולל את הב' יחודים הנ' שהם יחודים פרטיים כ"א לעצמו ונמצא כי הגילוי דהוי"ה הוא האלהים הוא מתגלה ונעשה ע"י הב' יחודים ה' אחד ושמו אחד [אבל אם אינו מייחד האדם הב' יחודים הללו כ"א כהראוי לו הנה הוא גורם מלבד ר"ל בשורש נשמתו ובכל מציאותו דאותו האדם בהעולם סילוק שכינתו ית"ש והסתר פניו רח"ל והבן כ"ז] ומ"ש ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד ומשמע מזה שהוא רק לעתיד ולא עתה ח"ו וכמ"ש בפסחים נ' ע"א לאו האידנא לאו אחד הוא הר' ע"ש אך בזוה"ק תרומה קל"ד א' מבואר שם כי הכוונה הוא כי עתה כל זמן שמתקיים הסטרא אחרא בעולם הנה נמשך ונעשה כל יחודו ית"ש רק בהסתר ובהעלם גדול אבל לעתיד יתגלה. ויתגלה אז גם על כל הזמן של עתה איך שהוא הכל רק ממנו לבדו ומרצונו ית"ש ואיך שהוא הכל רק בכוונה עמוקה ממנו על התיקון האחרון, ונמצא כי כל הב' יחודים הללו הנה הם מתקיימים באמת בהסתר ובהעלם גם עתה אלא שלעתיד יתגלה וכמו שמבואר כ"ז בזוה"ק תרומה קל"ד א' הנ' ע"ש וכן הוא עומק הכוונה בגמרא פסחים שם והבן ועי' עוד בזוה"ק אחרי מות ע"ז ע"ב. וכן אמרו כ"ז ג"כ בזוה"ק ואתחנן רס"ד א' שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד דא איהו יחודא חד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הא יחודא אחרא למהוי שמיה חד ורזא דא יהו"ה הוא האלהים. דא כתיב כד איהון ביחודא חד (ר"ל כשהב' יחודים הנזכרים נעשים אחד) ואי תימא אי הכי כגוונא דכתיב ה' אחד ושמו אחד לאו איהו הוי"ה האלהים דהא כתיב ה' ושמו הוא אחד הוינא אמרי הכי לא כתיב אלא ה' אחד ושמו אחד ואצטרך לומר בגוונא דא. ה' הוא, האלהים הוא. ויתחזי ה' אחד ושמו אחד. אלא כלא חד

דכד אתאחדן תרין שמהן אלין. דא ביחודא חד ודא ביחודא חד. כדין תרין שמהן אלין אתעבידו חד ואתכלילן דא בדא והוי כולא שמא שלים ביחודא חדא וכדין הוי"ה הוא האלהים דהא כדין אתכליל כולא דא בדא למהוי חד, ועד דאתייחדו כל חד, דא בלחודי ודא בלחודי, לא אתכלילו דא בדא למהוי כלא חד. כללא דכל אורייתא הכי הוא ודאי (ר"ל כי הרי עד"ז הוא כל התורה כולה) דהא אורייתא איהי תורה שבכתב ותורה שבעל פה תורה שבכתב דא הוא דכתיב הוי"ה תורה שבעל פה דכתיב האלהים ובגין דאורייתא איהי רזא דשמא קדישא אקרי הכי תורה שבכתב ותורה שבעל פה (ר"ל שנקראו תורה שבכתב ותורה שבע"פ בהני שמות כללו משום שאורייתא כולה היא שמא קדישא) דא כלל ודא פרט כלל אצטריך לפרט ופרט אצטריך לכלל ואתייחד דא בדא והוי כולא חד ועל דא כללא דאורייתא (שהיא הוי"ה אלהים) איהו כללא דלעילא ותתא בגין דשמא דא לעילא ושמא דא לתתא דא. רזא דעלמא עלאה ודא רזא דעלמא תתאה ועל דא כתיב אתה הראת לדעת כי הוי"ה הוא האלהים דא כללא דכלא, וכל דא דאמרן אצטריך בר נש למנדע בהאי עלמא עכ"ל, והרי נתבאר בכ"ז ענין הב' יחודים דשמע ובשכמל"ו כי הם היחודים דעלמא עלאה ודעלמא תתאה, והרב בשער הפסוקים זכריה י"ד אמר עוד בענין היחוד דהוי"ה אחד ושמו אחד כי הנה עכשיו בגלות י"ס דז"א אינם באחדות אחד כי הנה"י שלו הם באימא וכן הט"ס דנוק' אינם קבועים בה אלא שעולים ויורדים כפי מעשה התחתונים (וכמ"ש בשער המלכים פ' ה' ו', ועי' לעיל שער סדר אצי' בקיצור פ"ג אות י"ב) אבל לעתיד יהיו הי"ס בכ"א בשלימות תמיד ויהיה הי"ס דז"א מקושרים תמיד באחדות אחד וכן כל הי"ס דהנוק' זהו ה' אחד ז"א ושמו אחד נוק' עכ"ל והוא ג"כ ענין הב' יחודים דשמע ובשכמל"ו. ודי בזה כעת, ועי' בהקדו"ש שער ד' פ"ד עוד בזה וכן בכ"מ מדברינו דברנו בזה ביותר עמוק:

[ו] **והנה** אלו הם הנו"ן פשוטה של אזן שהיא עיקרית, כי הנון פשוטה הוא בינה וכמ"ש בלק"ת וכן בשעה"פ ר"פ תרומה ובה הוא הנו"ן תרעין אלא שהם מתפשטים בזו"ן ג"כ שהם א"ז מאזין והוא ע"י תוספת הה' שניתוסף בהתבונה מהבינה ומתפשטים עי"ז הנון תרעין בהזו"ן ג"כ וכנ"ל פ"ד וכ"ז הוא נעשה ונתקן בהכ"ה וכ"ה דק"ש כנז':

[ז] **כי** הבינה היא י', כי הרי היא אהי"ה דיודי"ן וכן היא הרי"ד דמילוי היו"ד שהם מספר י' וכן הה' ראשונה צורתו ד' על ו' שהם ג"כ י' וכנ"ל פ"ג [אמנם בשעה"ק כתוב הלשון בזה והנה נודע כי הבינה יש בה ע"ס וכ"א כו':

[ח] **סוד** אותיות מ"ם שהם בבינה ותבונה, הוא מבואר לקמן בשער או"א פ"ט ובזווגים פ' ד' ה' והוא סוד ס"מ דאפרסמון כמ"ש בזוה"ק תרומה קכ"ז א' ב'. והוא ג"כ כמ"ש לעיל פ"ג שהח"ב חג"ת הם בבינה והי"ם הם בתבונה, וכל ספי' הרי היא כלול מי' הרי נמצא שבינה היא ס' ותבונה היא מ':

[ט] **סוד** ק' בגימט', ר"ל על הק' ברכות שהם מבינה ותבונה אשר הם כלולות השם ס"ג כנ"ל והס"ג הנה הוא בחי' ק' כי הס"ג ומילויו שהוא ל"ז הוא ק' ומשם הוא הק' ברכות שמברכין בכל יום כמ"ש הרב בשער הברכות רפ"א וכן הוא בזוה"ק תרומה קס"ג א' ברוך דא רזא דנקודה עלאה (ר"ל חכמה) דאיהו ברוך דכל ברכאן נבעין מתמן ואי אימא עלמא דאתי (ר"ל בינה) אקרי ברוך לאו הכי דהא נקודה עלאה (חכמה) איהו דכר עלמא דאתי (בינה) איהי נוקבא איהו ברוך ואיהי ברכה, ושם הוא סוד הק' ברכות כנז' ונמשך הק' ברכות מהס"ג לז"א וממנו להמלכות אדנ"י והוא סוד הק' אדנים כמו שיתבאר למטה:

[יד] **אמנם** כאשר תחבר כל החלקים אלו יהיו ק', ר"ל בזה כי הנה סוד הק' ברכות אשר אמרנו שישנם בבינה ותבונה הנה הם נמשכים בז"א והו כל בחי' הי"ס ובחי' עלאה ובחי' תתאה שאמרנו לעיל והם מתגלים ונעשים ע"י התוספת אור וברכה שניתוסף בהתבונה מלמעלה וכדי להוציא ולהמציא המוחין דגדלות לז"א וכנ"ל פ"ד והנה ישנם באותן המוחין דז"א כל סוד הק' ברכות וכמו שמפרש והולך וכ"ז הוא ע"פ מ"ש הרב לקמן בשער מ"ן ומ"ד דרוש ה' כי כל נשמה כשיוצאת ממקורה לירד למטה הנה מתברכת בק' ברכאן וכמ"ש בזוה"ק פ' לך לך בסתרי תורה שם (ע"ו סע"ב ופי' תרומה קכ"ז רע"ב) כי כל נשמה כשיורדת למטה נמסר לה מאה מפתחאן דברכאן דכל יומא לאשלמא לדרגין עלאין כחושבן ל"ך ל"ך, וכן הוא ג"כ בכל האורות והפרצופים העליונים כשיוצא להם המוחין דגדלות הנה נמסר לכ"א המפתחות דמאה ברכות להתברך בכל יום כדי להתעלה ולהתגדל עי"ז מעילוי לעילוי עד אין קץ ועל זה בא הרב עתה ללמדינו כי ישנם מציאות ק' שהם סוד הק' ברכאן בכל חלקי הס"ג שאמר לעיל פ"ד שהם כולם פרטי גילוי הס"ג אשר נתפשט ונתגלה וניתוסף בו אור וברכה מלמעלה לצורך המוחין דגדלות דהז"א ולתיקונו והשלמתו וכמו שמתבאר בדברינו לעיל פ"ד ובא הרב עתה ללמדינו על זה כי נמצא בהם סוד הק' מפתחאן דברכאן והוא מציאות הק' שמפרש והולך:

[יא] **הרי** ק"א הרי הם ק' עם הכולל, הנה הוא על רזא דנקודה עלאה דכל ברכאן נבעין מתמן כנ"ל אות ט' ובו נכלל כל הס"ג כולו והוא הכולל שאמר:

[יב] **גם** בתבונה צריך שיהיו כל הק' ברכאן, כי כל התוספת אור וברכה אשר ניתוסף בבינה ותבונה כשנכללים בפרצוף אחד לצורך המוחין דז"א כנ"ל פ' ג' ד' הנה נשאר אותו הרושם אור בהם לעולם גם כשחוזרים אח"כ להיות לב' פרצופים וישנם רושם אור מכל האורות הקודמים כולם הן בבינה לבדה וכן בתבונה לבדה (עי' לעיל פ"ד אות ז') ולכן הולך ומפרש איך שישנם כל הק' ברכאן בהתבונה לבדה ג"כ וממילא מובן גם על הבינה לבדה במכ"ש כי כל דבר עליון הוא גדול ככל מה שלמטה ממנו כנ"ל פ"ד:

[יג] **כבר** הודעתיך, לעיל פ"ג וע"ש אות כ"ה:

[יד] **וה'** בכ"א, והוא הג' פרקין שבכ"א שהם ג"כ ג' קוין:

[טו] **שצורתה** ד"י, לעיל פ"ג אמר שצורתה ד"ו, אך שניהם אמת כי זהו לצורך עיבור ראשון וזהו לצורך עיבור שני וכמ"ש במ"ן ומ"ד דרוש ה', וכאן הוא מדבר בהעיבור שני שהוא להמוחין והגדלות כנ"ל וזהו שאמר עוד כי הוא סוד מ"ב אזון שיש בשם ס"ג. ונודע הוא כי המ"ב אזון כללו הם רק בריאה שהוא הח"ב וכמ"ש באו"א פ"כ ופ"ז וא"כ הרי איך מייחס המ"ב אזון כללו על הנה"י אך משום שכאן מדבר בבחי' המוחין והגדלות היותר עליון הנמשך מהתבונה לז"א וכנ"ל פ"ד והם מתלבשין בהנה"י דתבונה כנודע ולכך אמר שבהנהי"ן הם בצורת ד"י וכן אמר שישנם בכאן ג"כ סוד שם מ"ב דפשוט ומלא ומלא דמלא:

[טז] **ושם** הוא שאמר לעולמו די, שלא יתפשט יותר למטה מהחזה וכדי שיתגלו משם ולמטה החו"ג שבדעת ונעשה מהם מציאות הלב כמ"ש בשער פרצופי זו"ן פ"ד ע"ש, ועוד כי ע"י החו"ג שמתגלין שם הנה יוצא מאחוריו משם ולמטה פרצוף רחל הנוק' העיקרית וכמ"ש בלידת המוחין פ"ג ובדרושי הצלם דרוש ה' ע"ש וכ"ז הוא משום שבינה הנה היא בוצינא דקרדוניתא שורש כל הגבורות והיא נותנת מדה ושיעור לכל וכמ"ש בתיקונים ר"ס תיקון ה' ובכ"מ וכן הרב בשער הכללים פ"ד בסוד מי מדד בשעלו מים:

[יז] **כי** נגד נה"י דבינה יצאה לאה עד החזה לבדו זהו שאמר לעולמו די, ור"ל על פרצוף לאה שנקרא ג"כ בשם עולם (וכמ"ש בזוה"ק ויצא קנ"ג ב' וכן הוא בשער לאה ורחל פ"ב) והיא יצאה מהמוחין סתומים שבהנה"י כנודע וכדי שלא תתפשט לאה יותר שהוא מהחזה ולמטה אשר שם הוא מקום רחל הנה נפסק התפשטות היסוד דבינה בהחזה דז"א ועי"ז נאמר לעולמו די ולא נמשך לאה יותר למטה והוא משום כי לאה היא דינין קשים למאד וישנם בה מקום אחיזה ויניקה אל הקליפות (וכמ"ש בשער לאה ורחל פ"ג סמוך לסופו ושם רפ"ב ושער יעקב ולאה רפ"ד וספ"ב

וספ"ב ובפע"ח שער חג המצות פ"ד ורפ"ז) אלא משום שהיא עומדת למעלה אינם יכולים להאחז בה ולינק ממנה אלא כדי הכרח היותם עד בא עתם אבל באם שהיה לאה מתפשט יותר למטה היה יניקתם ממנה יותר מדאי ח"ו ולכן אמר עליה המאציל יתש"ש לעולמו די:

[יח] **כמבואר** אצלינו בסוד ל"ב שינים, בכוונת יום הכיפורים בארוכה: מ"ש רז"ל אל"ף בינה, שבת ק"ד א':

[יט] **וג'** פעמים ל"ג ל"ג ל"ג (עם הכולל) גימטרי', אל יפלא בעיניך על דרשות רחוקות כאלו וגם כי הרי ע"פ דרך זה הנה אפשר לדרוש עד אין קץ ותכלית, כי הנה תורתינו הקדושה שהיא כולה שמו של הקב"ה והוא ושמו חד הוא ולכן אי אפשר שיהיה בה שום כח בהכרח או לבטלה ח"ו וכל צורת האותיות ומספרם וסידורם וכל התותיהם וכה התותיהם עד אין קץ הנה כולם הם ענינים נפלאים ונוראים והולך באמת עד אין סוף כי מאחר שקוב"ה ואורייתא חד הוא הרי אין שייך לומר כי בהכרח וחיוב הוא שיהא לכל אות צורה מיוחדת ומספר מיוחד וכן סידורם אשר זה אחר זה *) וכיוצא בזה שאר התכונות כמו מלואיהם ומוצאיהם שהם הרי מוצאות הפה וכן התייחסם זה לזה בכל האלפי"ן ביתי"ן דרל"א שערים וכן כל הכחות כולם שאפשר להמציא בהם הנה יש לכ"א ואחד ענין מיוחד בפנ"ע כי מאחר שהם אור אלהות הרי אי אפשר שיהא בהם שום כח בהכרח ולבטלה ח"ו אמנם לא ניתן לדרוש דרשות כאלה אלא רק מי שהופיע רוח ה' עליו וקרוב למדרגת רוח הקודש אבל עכ"פ הוא כי הם כולם דברי א"ח אמת:

הגהה:

*) והגם שהדברים בזה אינן צריכין לראיה כי האמת עד לעצמו עכ"ז הנה יש לנו מכך ראיה לזה ממ"ש ברכות מ"א כל המוקדם בפסוק מוקדם לברכה ואמרו שם עוד זה שני לארץ וזה חמישי לארץ הרי לנו שהביאו ראיה להלכה מסידורם הגם שהכרח הוא להקדים ולאחר בכל ריבוי האחרים אך משום שכל התורה הוא אור אלהותו יתש"ש אי אפשר שיהא בה שום כח ושום ענין בלא כוונה וללא תועלת ח"ו, וכשתדקדק תמצא בדברי רז"ל כמה דרשות שהם רק בסיבה זה

ע"כ הגהה:

[כ] **הם** שס"ו הה שס"ה כו', הלשון בשעה"ק, והם סוד שס"ה יום ורביע שהם מספר ימי שנות החמה כנודע עכ"ל:

[כא] **בספר** ההיכל כי אזן צורת אל"ף, הוא בספר ההיכל סי' ל"ג דאזן דמות אל"ף כו' וכן הוא בתיקונים תיקון ע' קכ"ב רע"ב:

[כב] **וק'** זה הוא שורשו מאדנ"י העליון אשר בכאן, כי גם בבינה יש שם אדנ"י והוא שם אדנ"י אשר במלכות דבינה ושם הוא הק' ברכאן וממנה נמשך להז"א וממנו להמלכו' נוק' שם אדנ"י שבאצי':

[כג] **והם** סוד מאה אדנים, כי האדנים שבמשכן הם סוד המלכו' אדני שבאצי' וכמ"ש בלק"ת ס"פ ויקהל, והיו מאה אדנים כנגד שם אדנ"י ס"ה עם מילוי המילוי כזה, אל"ף למ"ד פ"א דל"ת למ"ד ת"ו נו"ן וי"ו נו"ן, יו"ד וא"ו דל"ת, והם ל"ד אותיות ואם תמנה התי"ו ביו"ד בסוד ועתה יגדל נא כח ה' (וכמ"ש בשער הפסוקים פ' שלח) הוא ל"ה אותיות ועם ס"ה דמספרו הוא ק' והם סוד הק' אדנים שבמשכן וכמ"ש כ"ז בלק"ת שם ובאותן הק' דאדנ"י נמשך הק' ברכות שמברכין בכל יום וכמ"ש בפע"ח שער הברכות פ"א ע"ש, ומ"ש בשם התיקונים מלכו' נפש התבונה, הוא שם תיקון כ"א ד"ה פ"א:

[כד] **שהם** בן ובת אך בבינה כו' וכמ"ש באד"ז דף ר"ל ע"ב ע"ש ועי' שער הזווגים ספ"ד:

[כה] **כי** בבינה עצמה עדיין לא יש חשבון אדנ"י ר"ל שאין מתגלה בה המלכו' שבה והשם אדנ"י עד שמתחברת עם התבונה ועי' שער אר"א פ"ז:

[כו] **גם** הבין כאן ענין ש"ע נהורין כו', עי' שער א"א פ' י"ד:

[כז] **גם** הבין ענין שם מ"ה דאלפי"ן כו', עי' לעיל פ"ג אות כ"ט:

[כח] **הנמשך** מן ה' זו כו', נ"ל הנמשך עם ה' זו ונעשית ס"ג כמנין חוטם, ובזה נשלם הפרק ונשלם השער כולו בעזרת קדוש ישראל ומושיע יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים אמן ואמן:

[שער טנת"א פרק א']

[א] **כי** אין מציאת ציור קומת אדם כו', כי כמו שהוא בכללות כן הוא בפרטות ובפרטי פרטות וכמו שמבואר בכמה מקומות, אמנם מ"ש כי אין מציאת ציור קומת אדם הנה בשער פרקי הצלם רפ"ב אמר כי אין דבר שאין בו נרנח"י כו' וא"כ הרי הוא אינו דוקא בציור קומת אדם לבד אלא שהוא בכל מציאות ומציאות כן אך הענין הוא כי כל המציאיות כולם הנה הם ג"כ בתכונת אדם כנודע וא"כ הרי מ"ש כאן ומ"ש שם דבר אחד הוא: ודע כי כל הפרק הזה הנה הוא מגלה טפח ומכסה אלפיים ויש בו רמזים רבים לכמה הקדמות עמוקות בדברי הרב זללה"ה וכמו שתראה רמוז קצת בדברינו, והבן:

[ב] **הטעמים** שם ע"ב הנקודות שם ס"ג התגין שם מ"ה האותיות שם ב"ן, וכן לקמן בהמ"ב אמר ע"ב הוא כתר וטעמים. ס"ג הוא חכמה ונקודות, מ"ה הוא בינה ותגין וב"ן ז"א ואותיות, והנה הוא מדברי התיקונים סוף תיקון ה' שאמר שם טעמי אינון מן כתרא נקודין מן מוחא וכן בתיקון ע' קמ"ט ב' ובכ"מ חכמה דמתמן נקודין כתרא דתמן טעמי ומבואר שם ושם כי אתוון הם בבינה אימא אמנם הוא כי ע"ד שהם בהג"ל הנה מתפשטין אח"כ בבינה תו"ן וכמ"ש ג"כ בהקדמות תיקונים ס' ספ"א טעמי אינון נשמתין נקודין רוחין ואתוון נפשין והתגין אינו חושב שם התיקונים כלל כי הם מתחפין ומתחברים עם האותיות כמ"ש הרב לקמן פ"ה ולכן אינו חושב אלא רק הטעמים נקודות ואותיות ואמר שהם הג"ל וכן הם ג"כ בינה תו"ן כנ"ז ועד"ז הם בכל פרצוף ופרצוף כי עיקרם הוא בהג"ל דכל פרצוף ואח"כ הם מתפשטין בבז"ת ג"כ וכן הוא מבואר בתיקונים תיקון ס"ט קכ"א ע"ב שאמר שם וטעמי אינון מסטרא דכתר ונקודין מסטרא דחכמה ואתוון מסטרא דבינה ומתלבשין בחג"ת והכי מתלבשין בנה"י מלכות מאנא דכלהו כלילא מכלהו עכ"ל והרי לנו דכל הטנת"א כולן הם גם בכל הו"ק דז"א וכן הם ג"כ בהמלכו':

[ג] **והנה** בחי' קרקפתא של זה הא"ק שהוא הראש עד בחי' מקום האזנים שלו נקרא בחי' שם ע"ב והוא סוד הטעמים. שהוא הכתר כנ"ל אות ב' וכן אמר לקמן בהמ"ב שהשם ע"ב הוא בכתר והס"ג בחכמה ומ"ה בבינה וכנ"ל אמנם הנה נודע הוא שהשם ע"ב הוא לעולם רק בחי' חכמה ולא כתר כי הכתר הוא רק בקוצו של י' ואין לו שם בפ"ע כלל וכן הס"ג נודע הוא כי הוא רק בינה ולא החכמה ומ"ה הוא ז"א רוח וב"ן מלכו' נפש וכאן מחליף הרב את שיטתיה והסוגיין דעלמא הנודע בכל מקום וחושב ע"ב לכתר וס"ג לחכמה ומ"ה לבינה וב"ן לזו"ן וכוללם שניהם יחד בהשם ב"ן, אמנם מה שחושב השם ס"ג לחכמה הנה הוא מדברי התיקונים תיקון ע' קמ"א ע"ב שאמר שם מוחא סתימאה (שהוא חכמתא סתימאה כנודע) אתקרי אין סוף דאתפליג לתלת מוחין דאינון י' י' י' דאתרמיזו בהאי שמא יו"ד ה"י וא"ו ה"י כו' ע"ש שמבואר שיש שם שם מ"ה ג"כ, ויותר מזה כי שם קי"ג סע"ב מבואר כי בכתר עלאה הנה שם הוא אהי"ה דאלפי"ן ואמר ולעילא מינה הוי"ה דס"ג עם שם אדנ"י במלואה ולעילא מיניה שם מ"ה והם מ"ב אתוון והרי מבואר שם ג"כ כמה שמות בכתר שלא כסוגיין דעלמא הנודע בכל מקום וע"ש עוד קי"ט סע"ב וקל"ח ב' ובדברי הגר"א שם דברים הראוים למי שאמרם ועי' עוד בזה בדברי הגר"א שם מ"ז ע"ד והענין בזה הוא פשוט כי בודאי הוא שיש גם בכתר כל הבחי' כולם וכל

השמות כולם כי הוא שורש הכל וכלול בו הכל בהעלם ומה שנודע שהכתר הנה הוא רק קוצו של י' ואין לו שם כלל הנה הוא רק בערך הגילוים העיקריים אשר בכל פרצוף ופרצוף עצמו כי בערך זה הוה הכתר שבכל פרצוף נעלם מאד ואין לו גילוי כלל אבל בבחי' עצמות הכתר גופה ובבחי' מה שהוא שורש לכל אותו הפרצוף כולו הנה יש בו כמה מיני שמות המורים על כל הבחי' כולם אשר הוא שורש אליהם ומכש"כ בערך העליון ממנו הנה פשוט הדבר שיש לו שם ממש כי הוא גילויו והוא שמו של העליון כי הכל נידון בעירוכין וכנודע שהמלכו' דהעליון נעשה הכתר דהתחתון והרי נעשה מהשם ב"ן דהעליון שהוא הגילוי היותר אחרון שבו השורש הנעלם שהוא הקוצו של י' דהתחתון וכ"ז הוא משום שורש האחדות שבהם וכלול כ"א מכולם ויש בכ"א כל בחי' הפרצופים כולם וכל השמות כולם אלא שבכללותו הנה משתנה בכ"א שמו וגילויו לפי הערכין שמעריכין אותו אם בערך העליון ממנו או בערך התחתון ממנו או בערך כללות עצמותו גופה ועדיין הנה הוא כ"ז בהמ"ס דא"א כי בערך כל הגילוים כולם דכל עולם האצי' כולו נקרא המ"ס בשם כתרא עלאה שהוא שורש כל האצי' ושורש כל המציאות כולו כי למעלה מאצילות הנה נקרא רק בשם עצמות דא"ס והגילוי דכל המציאות הוא מתחיל רק מהא"א ולמטה כנודע וכל הגילוים דא"א הנה הוא רק מהמ"ס שבו כי משם הוא הש"ע נהורין וכל אור החיוורתא והנימין וכל התיקונים עד שהטעם דעיקר כל הא"א כולו נקרא רק על שם המ"ס שבו כי משם נמשך כל אורו וגילויו והנה נקרא המ"ס בשם כתרא עלאה שהוא הכתר הכללי הכתר עליון דכל האצי' כולו ומכ"ז הנה בא"א עצמו הוה המ"ס רק החכמה שבו והוא החכמתא סתימאה אבל הכתר שבו הוא רק הקרקפתא והוא הרישא תניינא מהג' רישין כי רישא קדמאה הוא רדל"א שהוא למעלה מא"א והוא בבחי' א"ס והוה הקרקפתא כתר והמ"ס חכמה ובפרטות הנה נחלק גם הגלגלתא לב' והם גלגלתא ואוירא ונחלק לג' רישין בא"א עצמו והוא גלגלתא (שהוא הקרקפתא) ואוירא ומ"ס והם הכח"ב שבו והרי נעשה המ"ס רק לבחי' בינה והיא שורש לאימא והאוירא הוא שו"ש לאבא והרי נמצא כי המ"ס הנה היא נקרא לפעמים בשם כתר ולפעמים בשם חכמה ולפעמים בשם בינה והוא שאמר התיקונים הנ"ל שהמ"ס הוא בבחי' השם ס"ג כי הס"ג הוא בינה והוה המ"ס רק הבינה דא"א והשם ס"ג שבו אמנם גם כשהיא בבחי' חכמה או בבחי' כתר הנה ישנם שם ג"כ כל השמות כולם והוא ע"י שהיא השורש להם וכמ"ש וכן הוא עדיין בהקרקפתא כי כאשר נחשב התלת רישין בא"א גופה הוה הקרקפתא בבחי' כתר אבל כאשר נחשב התלת רישין מהרדל"א הוה הקרקפתא בבחי' חכמה והוא שורש לאבא וכן ישנם שם ג"כ כמה מיני שמות ע"י שהוא השורש להם וכ"ז הנה הוא משום שבאמת הנה הם כולם חד ר"ל שהכח"ב דא"א הם כולם חד ממש ושם גופה אין באמת שום שם כלל כי השם הוא הגילוי והכח"ב דא"א שהוא כללות כל הרישא דיליה הנה הוא נעלם מאד וכל הגילוים וכל השמות הוא רק מז"א ולמטה אבל למעלה הוא רק שרשם שהוא המקור והמעין לכל האורות כולם וישנם שם שורש לכ"א מהם והשנמשך משם השפע לגילוי דהבינה והס"ג אז נקרא אותו השורש אשר לזה ג"כ בשם ס"ג וכשנמשך לגילוי דהחכמה ולשם ע"ב הנה נקרא אותו השורש ג"כ בשם ע"ב וכן עד"ז לכולם והוא ע"ד שאמרו לפי מעשי אני נקרא וכו' ומ"ש בתיקונים הנז' כמה מיני שמות גם ברישין דא"א וכן הוא עוד כי לפעמים הנה נדרש כל השמות רק בהשורש וכל מה שלמטה הם כולם בטלים אליו ונכללים בו כי הוא שורש הכל וכל מה שלמטה הם רק פרטי גילוייו והבן זה. וכ"ז שכתבתי הנה הוא רק להבין איך שהמה בחי' הם בכ"א וכמה שמות להם וכולם אמת:

אמנם בענינינו שהוא באדם קדמאה ואמר הרב כי הקרקפתא שהוא הכתר שבו הנה הוא השם ע"ב והחכמה שבו הוא השם ס"ג והבינה שבו הוא השם מ"ה והזו"ן הוא השם ב"ן וכולל את הזו"ן שבו בשם אחד הנה יש בזה עוד ענין נוסף על כל מה שאמרנו כי דע והבן כי אדם קדמאה הנה הוא עולם מלא ושלם ממש ויש בו כל בחי' הפרצופים כולם כמו האצילות ממש בפרטות ופרטי פרטות אמנם הם בו בהעלם גדול מאד שהרי הוא רק מהעצמות דא"ס וכמ"ש הרב בשער סדר אצי' בקיצור רפ"א וכן הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ אבא יתיב והוא ידוע, והנה א"א דאצי' הנה נקרא כל הרישא כולו שלו עד סוף הי"ג ת"ד שבו בשם כתר והוא הכתר הכללי דאצי' קוצו של י' דהוי"ה הכוללת כל עולם האצי' והחו"ב דאצי' שהם או"א הנה הגם ששרשם הוא מהחו"ב שברישא דא"א שהוא האוירא והמ"ס שבו או מכללות הגלגלתא והמ"ס וכנ"ל עכ"ז הנה עומדים הם בפ"ע וכמ"ש הרב בשער רפ"א פ"ב (ע"ש והבן) ומקומם הוא רק מהגרון דא"א עד הטבור שבו והם החו"ב הע"ב והס"ג דהאצילות והזו"ן דאצילות הם המ"ה וב"ן והם מהטבור ולמטה דא"א עד סוף רגליו ונתקן הז"א מתחלה שהוא המ"ה דאצי' ואח"כ נתקן ונעשה הנוק' שהיא הב"ן דאצי' ועומד כללות כל הרישא דא"א להכתר דאצי' והוא הא"א העיקרי ואו"א להחו"ב והם הע"ב וס"ג והם למטה מהרישא והזו"ן הם הז"ת דאצי' והם למטה מהטבור וכ"ז הוא באצילות אך באדם קדמאה הנה הגם שישנם בו ג"כ כל אותן הפרצופים כולם ובכל אותו הסדר ממש ג"כ אבל משום שבו הוא הכל רק בהעלם גדול מאד והאחדות שם הוא עצום למאד הנה לא נחשב שם החו"ב שברישא שהם אוירא ומ"ס שבו (או כללות הגלגלתא והמ"ס) לבחי' בפ"ע והחו"ב שבגופא שהוא האו"א שבו לבחי' בפ"ע אלא שהם נכללים בו כאחת ומתחיל הע"ב והס"ג שבו מבחי' החו"ב שברישיה שהם האוירא (או הגלגלתא) והמ"ס שבא"ק ונחשב הע"ב והס"ג שבא"ק מהאוירא (או הגלגלתא) והמ"ס שבו ולמטה והנה המ"ס הנה הוא החכמתא סתימאה והאוירא הנה הוא כללות הגלגלתא חיוורתא שהוא הכתר כי הם הג' רישין דא"א גלגלתא ומ"ס כנודע והם השורש דאו"א וכנ"ל וזהו שאמר שהע"ב הוא הכתר והס"ג הוא החכמה כי משום שבא"ק הנה האחדות שם עצום למאד נחשב בו השורש עם הענפים לאחת ומתחיל האו"א שבו מכללות הג' רישין דא"א שבו ולמטה והוה הע"ב והס"ג בהג' רישין שבו ור"ל כי הנה באצי' נקרא הע"ב והס"ג רק בהגופא דא"א מתחת הראש עד הטבור והוא מ"ש בספד"צ פ"א מתקלא קאים בגופא אבל הראש שבו הוא למעלה מהגילוי כי הוא כללות הכתר כתרא עלאה ואין לו שם מיוחד כלל אך א"ק שהוא כולו נעלם וכל השמות שבו הנה הוא רק ע"ש שהם השורש לאצי' אבל בו עצמו לא נגלה שום חילוק בחי' כלל משום האחדות העצום שבו כנז' הנה נחשב בו הע"ב והס"ג מהתחלת השורש עצמו ונחשב הע"ב והס"ג בהג' רישין עצמן אך הגופא דיליה אשר מתחת הראש עד הטבור שהוא החג"ת שבו ושם הוא התפשטות האו"א שהם ענפי המוחין שבראש והנה נכלל האבא באימא כי מתלבש אבא באימא כנודע הנה נקרא שם בשם מ"ה כי החג"ת הוא המ"ה ומשום ששם הוא התפשטות או"א ונכלל אבא באימא כנז' לכן אמר הרב כי הבינה היא השם מ"ה ור"ל על הגוף שבו אשר מהגרון עד הטבור כי שם הוא החג"ת שבו והוא השם מ"ה כנודע ומשום ששם עומד בחי' האימא שבו כנז' לכן אמר שהמ"ה הוא בינה ומהטבור ולמטה אשר שם נתפשט כל עולם הנקודות שהוא מהב"ן שבו והנקודות הנה הם ב' בחי' מלכי יושר ומלכי העגולים והם בבחי' זו"ן כנודע כ"ז לכן אמר כי הב"ן הוא הז"ת וכולל כל הז"ת רק בהשם ב"ן כי כן היה כל עולם הנקודות רק מהב"ן שבו לבד והמלכי יושר עם המלכי עגולים היו נחשבים בעולם הנקודות להזו"ן שבו והרי נמצא כי הזו"ן הם השם ב"ן, והבן כ"ז היטב ולמטה אות כ"ה יתבאר בעה"י עוד ענין אחר בזה:

[ד] **עד** בחי' מקום האזנים שלו נקרא בחי' שם ע"ב. הנה נודע הוא שהמ"ס שהוא מוחא חדא דכליל תלת הוא כולו למעלה מהאזניים והוא שוכן בתוך הקרקפתא גופה ואח"כ

הרי ממה שאמר הרב שעד האזניים נקרא בחי' שם ע"ב הרי נמצא שגם המ"ס שהוא עיקר המוח והוא החכמה חכמתא סתימאה הנה הוא ג"כ רק מכלל הע"ב וכן אמר בשביה"כ רפ"ו כי הע"ב בא"ק הוא בבחי' הכתר והחכמה שבו אמנם בפרטיות הג' רישין דהא"א עלאה שבא"ק הוה המ"ס רק בבחי' השם ס"ג וכן אמר לקמן בפי' זה בהמ"ב שהס"ג הוא חכמה ור"ל על החכמתא סתימאה מ"ה ובפרט כי בעומק ובדיוק הוה המ"ס שורש הבינה והיא הבינה שברישא וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א ועי' בדברי האריז"ל בזוהר הרקיע ק"א סע"א וכן במאמרי רשב"י פ' תרומה ה' סע"ב ורע"ג ע"ש והרי נמצא כי בפרטות הוה המ"ס רק שורש שם ס"ג וכה"ל אות ג' אמנם בכללות הנה נכלל המ"ס עם הקרקפתא ובשם ע"ב ונקרא עד האזניים בבחי' שם ע"ב ועי' עוד בדברינו למטה באות ט' וי"א:

ודע כי מ"ש הרב כי עד בחי' מקום האזניים שלו נקרא בחי' שם ע"ב הנה האמת הוא כי השם ע"ב הוא מתפשט בו ג"כ בכולו עד סוף רגליו כי השם ע"ב שבו הרי הוא בחי' הח"א שבא"ק והוא מתלבש בכל הא"ק כולו ע"ד הח"א דאצי' שמתלבש בכל האצי' ועולם תלוים בו והוא הנשמה לכולם כן הוא הע"ב שבא"ק עם הקו דא"ס שבתוכו הנה הוא מתפשט בכל הא"ק כולו וכל העולמות כולם תלוים רק עליו והוא הח"ס שבהעולמות אלא הוא כי עד מקום האזניים הנה הוא מגולה וממקום האזניים ולמטה הוא מתלבש בהס"ג ונעלם בו ואינו נגלה משם ולמטה אלא רק הס"ג לבד ולכן אמר כי מהאזניים ולמטה מתחיל השם ס"ג כי אין נגלה ואינו ניכר משם ולמטה אלא רק הס"ג לבד אבל באמת הנה עומד בפנימיותו כולו השם ע"ב ג"כ עם הקו דא"ס שבתוכו וכנז' וכן הוא הסדר לעולם בכל האורות כולם שכ"א מתחיל במקומו ומתפשט משם ולמטה בפנימית כל העולמות כולם כמ"ש בספר הגלגולים פ' י"ט והוא פשוט מהמה מקומות:

[ה] **אלא** שאין לנו רשות לדבר בזה, ודע כי הנה יש גם בא"ק עוד בחי' יותר למעלה והוא הבחי' הרדל"א כי הע"ב שבו הוא בבחי' הגלגלתא ואוירא שהם כללות הרישא תניינא דא"א שבו ויש גם בו בחי' רדל"א שהוא למעלה מהע"ב והוא הרישא קדמאה כי נבחן הא"ק בכל הרישין והבחי' כולם כמו הא"א דאצי' וכן למטה מהגלגלתא שבו הנה נבחן בו ג"כ כל הבחי' כולם כמו באצי' ממש וכמו שמרמז לנו הרב בכ"ז בשביה"כ רפ"ו וכמו שהארכנו בכ"ז בדע"ה ח"א דרוש א' סימן ד' ע"ש והבן וזכור כ"ז:

[ו] **אינו** רק לשכך האוזן, כי כל הא"ק הוא מעולמות דא"ס וכל הבחי' שבו הם נעלמים מאד וכל מה שאנו מדברים בו ומבחינים בו הוא רק ע"ש שהם השרשים לכל אותן השמות והאורות והפרצופים אשר באצי':

אמנם מ"ש שהם לשכך את האוזן כ"ז הוא רק מעקודים ולמעלה אבל לא מעקודים ולמטה וכמו שמפורש, ועי' בעקודים פ"א אות י"ג:

[ז] **עיקר** היווים אלו הם מעולם האצי' ולמטה, כי שם נמצאו ונתהוו כל הענינים כולם המדבר בדברי האריז"ל במציאות ממש והוא ע"י שרשם דכל אלו הענינים הנה נתהוו ונעשו בעת עולם הנקודות אשר לא התייחד אז בהם האור דא"ס כלל ויצאו רק בסוד רשות הרבים כמו שיתבאר בעה"י לקמן בהדרושים ולא היה נופל אז עליהם שם אלקות כלל והנה נעשו ונתהוו אז מהמאציל א"ס ית"ש בכל שורשי מקרי הענינים כולם דהעולמות בי"ע והגם שגם אז הנה היה כל תכונתם ומציאותם למעלה ממדרגת מציאת הבי"ע הרבה מאד כי הם רק שורשם ר"ל שכל הנקודות היו שורשי אבי"ע ושורשי דכל האצי' ג"כ אך עכ"פ הוא כי היה כל מציאותם וכל ענייניהם בתכונת שורשי כל הענינים שבבי"ע שהוא תכונת פרצוף אדם כי לא היה נופל אז עליהם שום שם אלקות כלל כנז' אמנם אחר התיקון שהוא אחר שיצא מהם כל סיגהם ע"י כל עניני דשבירת הכלים ועולם התוהו ונטהרו מכל תוקף הגבורות הקשים שבהם הנה חזר והעלה המאציל אותם והוסיף בהם אור על אור ונזדככו ונתקנו בכל הראוי והמשיך והתלבש אורו בהם כהנשמה בהגוף והתייחד עמהם ביחוד עצום מאד עד שנעשו עמו אחד ממש ומאז ולהלאה לא סר ולא יסיר יחודו מהם לנצח והם מעתה אלקות גמור ע"י אורו המתלבש בהם ונעשו חד עמו והוא כל האצילות כולו שהוא כולו אלקות גמור יחיד ומיוחד אמנם מצד מציאותם הראשונה אשר היו בתחילה הנה נופל עליהם גם עתה כל הכינוים דכל הפרצופים כולם וכל ענייניהם הנאמרים בדברי האריז"ל והוא ע"ש שהם שורשי כל הענינים הללו שבבי"ע כי כל הענינים שבבי"ע הוא נמשך רק מהם והם שורש לזה אך כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי האצילות מכל דרכי הבי"ע כי הרי הם למעלה מכל דרכי הבריאה כולה הרבה מאד ואין שום השגה ותפיסה בזה לשום נברא ואין לנו הדמות אלא במלות והלשון לבד וכמ"ש ונשמרתם מאד לנפשותיכם כי לא ראיתם כל תמונה אך במלות ולשון הותר לנו הדיבור בזה כי כן דרכה התורה בלשון בני אדם בזה בכמה מקומות וכמו שהארכנו בזה בספר הדעה ח"א דרוש ה' סימן ז' (ולעיל בעגולים ויושר בהקדמה לענף ב' ובהקדמות ושערים שער ד' ובספר הכללים כלל א' ענף ו') והרוצה לרוות לצמאונו וילך לבטח דרכו כי הטעות בזה ח"ו הוא סכנה עצומה למאד והמתבונן בזה הוא עומד בין המצרים גדר מזה אמונת פינת יקרת אחדותו הפשוטה והנעלמה ית"ש וגדר מזה אמונת חכמת האמת וכן גם פשטות כל התורה כולה אשר דברה ג"כ רק בלשון זה תמיד ושני הגדרים הללו הרי הם אחד כי אורייתא וקוב"ה חד הוא ולכן הרוצה לרוות לצמאונו בזה יעיין בכל דברינו הנז' ויאירו עיניו באור פני מלך חיים:

[ח] **בהגהה.** כל מציאות הנקודים הם נוק', והגם שהם מהחכמה שהוא בחי' זכר, וכן אמר לקמן פ"ב שהם בחי' רוח והוא ז"א שהוא בחי' זכר, אמנם אינם מתהווים ונעשים אלא רק אחר שיורד אור החכמה ח"ע להאיר להמלכי' ואחר שירד זוהר האור והבהיק בה הנה ע"י הכאת האור מתנוצץ בבחי' נקודות ואחר האור מסתלק לעילא ועולה דרך האחוריים דהז"א והאבא ומשם נכרין ונצצין למטה בבחי' נקודות והם כל נקודות התורה, והוא מ"ש בתיקונים סוף תיקון ה' ונקודי בכל אתר בת קול, כי הם רק מהתנוצצת אור דהחכמה, ונמצא שהם באים מבחי' גבורות שהוא מהבהקת האור והכאתו, וזהו שאמר והענין כי הם באים מכח אור המכה ונוצץ ואחר מסתלק לעילא, והנה כל בחי' גבורות הוא נוק', והוא מבחי' הנוק' שבאבא ח"ע, וכן אמר לקמן פ"ב כי הנקודות נקבות אור חוזר אף שהוא בחי' ז"א מפני שהוא אור חוזר שבו הר' ע"ש אות ע"א ולקמן רפ"ו אות ג', וכן אמר הרב בשער הקדמות ה"ז ע"ב דע כי כל בחי' הטעמים הוא אור פשוט ישר זכר אבל הנקודות הוא אור חוזר נקבה והענין הוא כי כשהאור ישר יורד ומכה למטה מתנוצץ ומתפוצץ בסוד נקודות וחוזר מלמטה למעלה עכ"ל, ועי' לקמן בשער רפ"ח ספ"ב, ומבואר כל הדברים הללו בארוכה בשער עקודים פ"ב ושם נשנה ההגהה הזה בשם מהרח"ו ז"ל ע"ש, ומ"ש והטעמים הוא אור הפשוט ר"ל האור היורד מלמטה למעלה בלי הכאה ואור חוזר, הנה מזה הוא אור הטעמים, ומ"ש וזה נוהג בכל האצי' ר"ל כי בכל אורות האצילות כולם ישנם בכ"א הב' מיני אורות הללו אחד אור ישר ואחד אור חוזר וכמ"ש בעקודים פ"ב ופ"ו:

[ט] **מהאזנים** ולמטה מתחיל שם ס"ג שבו, הנה האמת הוא כי התחלת וראשית השם ס"ג הוא מתחיל למעלה הרבה מהאזנים כי השם ס"ג דעניינו אשר ממנו נמשכים האורות דאבי"ע הנה הוא המ"ס דא"א שבא"ק הרישא תליתאה שבו כי הוא השורש לכל האורות דאבי"ע והוא כמ"ש לקמן בהמ"ב שהס"ג הוא חכמה והוא החכמתא סתימאה מ"ס המוח העיקרי שבו והוא למעלה מהאזנים הרבה כי מבואר אצה שהוא מקום שמוח של תינוק רופס וכמ"ש במבו"ש שער ג' ח"ב פ"ד ע"ש והוא

פשוט וידוע והכ"פ הוא כי המוח עצמו הוא למעלה מהאזנים הרבה ולכן הנה היא נקרא בבחי' שם ע"ב ג"כ הנ"ל אות ד' והנה מאותו החכמה מ"ס נמשכים ויוצאים כל האורות דאח"פ שבא"ק אשר הם בבחי' הי"ג תיקוני דיקנא שבא"א דאצילות והתחלתם בין בא"ק בין בא"א דאצי' הוא רק מן האזנים ולמטה אמנם לא נמשכו מהמ"ס לבדיה אלא רק ע"י השתלשלות מדרגות רבות מעסמ"ב לעסמ"ב כי המ"ס עצמו הוא כלול מד' שמות עסמ"ב והם שורש של כל העולמות והפרצופים אשר מהמ"ס דא"ק ולמטה והשם ע"ב שבו הנה ממנו הוא האור הגנוז שנגנז בששת ימי בראשית והוא קשור ומיוחד עם הע"ב הכללי דקרקפתא והשם ס"ג שבו שהוא הס"ג אשר בהמ"ס עצמו הנה הוא כלול ג"כ מד' שמות עסמ"ב והם נאצלים ומתפשטים ממנו ולחוץ ג"כ ואותן העסמ"ב שבהס"ג הנה השם ע"ב הוא ג"כ עדיין למעלה מהאזניים והוא נשאר למעלה תמיד וממנו הוא סוד אור העינים אשר אמר הרב בשה"פ פ"א שהוא סוד הנשמה לנשמה אך הס"ג שבו אשר אשר נאצל ומתפשט ממנו הנה הוא מכנגד האזניים ולפנים והוא השורש דכל אורות האח"פ ועליו אמר הרב בענינינו שמהאזניים ולמטה מתחיל השם ס"ג שבו והכוונה הוא על הס"ג שבהס"ג דהמ"ס אחר אשר נאצל ומתפשט ממנו והנה הוא מתפשט ויורד עד שבולת הזקן והמ"ה וב"ן שבהס"ג דהמ"ס אחר שנאצלו ונתפשטו ממנו הנה הם מכנגד החוטם והפה והם מתפשטים ויורדים עד החזה והטבור ושורש של כולם הוא הס"ג שבהס"ג דהמ"ס שהוא השורש לכל האורות דאח"פ והוא מה שמבואר בשער א"א פ"י כי התיקון הראשון דהאזן הוא רק מן הבינה דהמ"ס אבל הכתר והחכמה דהמ"ס הוא נשאר למעלה והבינה דהמ"ס הנה הוא הס"ג שבהס"ג דהמ"ס והכתר והחכמה הוא הע"ב שבהס"ג דהמ"ס והוא שורש אור העינים וכנז' וכן אמר הרב ג"כ שם פ"א כי כל הי"ג ת"ד הנה הם רק מכללות הי"ס דהכתר והחכמה אשר למטה מן המצח עד הגרון אבל לא מלמעלה מן המצח ע"ש וידוע הוא שעיקר המוח הוא למעלה מן המצח ולפנים והרי לנו כי כל הי"ג ת"ד וכן אורות האח"פ דא"ק הנה אינם הם מן המוח עצמו אלא רק ע"י השתלשלות כמה מדרגות ממנו וכנז' והיינו כי הנה עיקרו דהמ"ס עצמו הוא הס"ג שבו אבל הע"ב דהמ"ס הוא כלול ומיוחד בהקרקפתא שהוא הרישא תניינא והוא מכלל הע"ב הכללי דגלגלתא שאמר הרב שאין לנו רשות לדבר בו אמנם גם אותו הס"ג הנה הוא כלול ג"כ מד' שמות עסמ"ב [והם נאצלים ומתפשטים ממנו ולחוץ ג"כ] והע"ב שבו הוא ג"כ רק למעלה מהאזניים ולא יצא הוא לחוץ כלל אך הס"ג מ"ה ב"ן שבו הנאצלים ומתפשטים ממנו הנה מהם יוצאים ונמשכים אורות מבחוץ ג"כ היינו מהס"ג נמשך ויוצא אור האזן ומהמ"ה נמשך ויוצא אור החוטם ומהב"ן נמשך ויוצא אור הפה והם ג"כ רק ע"י השתלשלות כמה מדרגות וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בדע"ה ח"א דרוש ד' ובספר הכללים כלל י"ח ענף יו"ד והרי נתבאר לנו עכ"פ כי עיקר המ"ס עצמו הנה היא כולה למעלה מהאזניים כי הרי היא המוח אשר בקרקפתא גופה וכל דברי הרב הנה הוא רק בהתפשטות הס"ג דהמ"ס אשר מתפשט ממנו מהאזניים ולמטה והוא השורש דכל האורות דהאח"פ:

והנה נתבאר מדברינו ג"כ כי הנה ישנה ג' בחי' ע"ב אשר הם למעלה מראשית והתחלה הגילוי כי התחלת כל הגילוים הרי הוא רק האורות דאח"פ שהם עולם העקודים שהוא ראשית הגילוי כנודע וישנם למעלה מהעקודים ג' שמות ע"ב אשר הם כולם נעלמים היינו אחד הע"ב שבקרקפתא שהוא כללת הרישא תניינא גלגלתא תורתא שבו והשני הוא הע"ב דהמ"ס שהוא המצח והראשית דהמ"ס עצמו והוא ג"כ כלול ומיוחד עם הע"ב הכללי דהקרקפתא כנז' והג' הוא הע"ב דהס"ג דהמ"ס אשר הוא עומד ג"כ רק למעלה מהאזניים והוא נשאר ג"כ נעלם ולא יצא מהאזניים ולחוץ אלא רק מהס"ג דהס"ג דהמ"ס וכנז' כי רק הוא ר"ל הס"ג דהס"ג דהמ"ס הנה רק הוא אשר עומד מכנגד האזניים ולפנים וממנו נמשך ויוצא האור דהאזן והרי לנו עכ"פ כי ישנם ג' מיני ע"ב שהם נעלמים היינו הע"ב הכללי והע"ב דהמ"ס והע"ב דהס"ג דהמ"ס ואלו הג' מיני ע"ב הם הג' צחצחות העליונות אשר למעלה מהעקודים כי כן הוא הסדר תמיד שבכל עולם ובכל פרצוף הנה ישנם ג' צחצחות עליונות למעלה מהעשר ספי' שבו כנודע מדברי הגאונים בפרדס שער הצחצחות ועי' בירורן של כל הדברים הללו בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ד' מסימן א' עד סוף סימן ה' שם וכן בספר הכללים כלל י"ח ענף י' כי ארוכים ועמוקים המה למאד:

[יד] **מתחיל** שם ס"ג שבו וכבר נתבאר כי גם הוא כלול מטנת"א, סוד אלו הטנת"א שאמר הוא על כללות כל העולמות כולם מראשית העקודים עד סוף כל העולמות בי"ע והנה הוא ע"פ מה שאמר בדרושי נקודות רפ"א כי השם ס"ג היה נמשך מתחילה מהאזניים עד סיומו כולו שהוא עד כל סיום הרגליים שבו וכל העולמות כולם הם כלולים בא"ק ותלויים בו כמ"ש הרב בעגולי' ע"ד ובכ"מ, והנה הטעמים שאמר הוא על עולם העקודים כמו שמבואר בדבריו למטה והנקודים שאמר הוא על עולם הנקודות והתגין שהוא המ"ה הוא על עולם התיקון שהוא כל עולם האצי' והאותיות שאמר הוא על עולמות בי"ע כי האותיות הם הכלים והכלים הגמורים הוא רק בבי"ע וכולם הם יוצאים מא"ק ותלוים עליו וכמו שבארנו בכל ספר הכללים והוא סוד הטנת"א הכלולים בס"ג שאמר כאן והבן, אמנם גם האורות דאח"פ שהם כללות עולם העקודים גופה הנה הוא כלול ג"כ מטנת"א וכמו שמבואר לקמן בשער העקודים פ"ב וכן אורות הנקודות עצמן הנה הם כלולים ג"כ מטנת"א וכמו שמבואר בדרושי נקודות פ"ז ובשער רפ"ח פ"ב וכן הוא בעולם האצי' גופה וכן בעולמות בי"ע עצמן והנ"ל אות ב' שכ"א הוא כלול מטנת"א אך הטנת"א שאמר כאן הכוונה הוא כמו שאמרנו וכל עולם העקודים כולו הוא רק הטעמים דאותו הס"ג וכמו שמבואר בדבריו למטה ודי בזה:

[יא] **כי** יש בחי' טעמים ונקודות למעלה ע"ג האותיות וכן יש למטה מן האותיות וכן יש באמצעות האות, הטעמים אשר למעלה הוא מסוד אורות האזן כמו שמבואר למטה והטעמים אשר באמצעית האות הוא סוד אורות החוטם כמו שמבואר לקמן פ"ב והטעמים התחתונים הוא סוד אורות הפה וכמו שמבואר בעקודים פ"א וכל אלו הג' מיני טעמים הם נקראים בשם ע"ב דס"ג וכמ"ש בשער הנקודות ספ"א בתחילת הע"ב שם שכל אורות האח"פ שהוא עולם העקודים הנה הם הע"ב דס"ג שהם הטעמים דס"ג, ונקראים בשם ע"ב דס"ג או טעמים דס"ג משום שהם כולם מהתפשטות הס"ג שבהמ"ס דא"ק והנ"ל אות ט', והנה נקרא בשם ע"ב דס"ג עד סוף אורות הפה ומשם ולמטה שהוא כל הגוף כולו אשר מתחת הראש ולמטה הוא נקרא בשם ס"ג דס"ג ומ"ש לקמן בנקודים פ"א כי האורות שיצאו דרך העינים הם מהס"ג דס"ג הוא משום שעיקרן הם רק מה שעלו מלמטה למעלה ויצאו דרך העינים כמבואר שם ע"ש ולכן נקראים בשם ס"ג דס"ג משום שעיקרן הם רק מהגוף וכל הגוף כולו הוא הס"ג דס"ג ומהאזנים עד סוף הפה הוא הע"ב דס"ג והקרקפתא עד האזנים הוא הע"ב הכללי:

והנה כבר כתבנו לעיל באות ג' ד' ט' המה בחי' שיש בהמ"ס העיקרי אשר הוא מהאזנים ולמעלה ואמרנו כי הנה יש בו כל הבחי' דהנ"ל כי הנה הוא בחי' כתר והוא כתרא עלאה וכן הוא בחי' חכמה שהוא חכמתא סתימאה וכן הוא בחי' בינה שהוא שורש בוצד"ק האימא בינה אך כ"ז הנה הוא מהאזנים ולמעלה ששם הוא המ"ס העיקרי אך מהאזנים ולמטה הרי מבואר בדברי הרב בשה"פ פ"א כי האזנים הוא בחי' בינה ותבונה חסו. שאמר ג"כ כאן שמהאזניים ולמטה הוא רק השם ס"ג שהוא בחי' בינה ותבונה ונקרא מהאזניים עד סוף הפה

בשם ע"ב דס"ג ומשם ולמטה שהוא מתחת הראש ולמטה והוא כל הגוף כולו הוא יהיה הס"ג דס"ג, אך דע והבן עומק הדברים כי כ"ז הנה הוא ג"כ רק משום שבא"ק הנה נכלל השורשים עם הענפים בכללא חדא וכנ"ל אות ג' ולכן נקרא מהאזנים ולמטה רק בשם ס"ג וכנ"ל אמנם זה היה רק בתחילה ר"ל קודם יציאת הנקודות והוא מ"ש הרב בנקודות רפ"א כי מתחילה היה השם ס"ג בא"ק מהאזנים עד סוף סיומו כולו וכנ"ל אות י' ולא היה נבחן בו אז מהאזניים ולמטה עד סיומו כולו שום חילוק בחי' כלל והיה כולו רק בבחי' שם ס"ג לבד אמנם אחר שנעשה בפנימיותו בחי' הצמצום מטבורו ולמטה לכל פעולת תוצאות הנקודות כמבואר בדרושי נקודות פ"ב הנה נבחן בו מאז ולהלאה חלוקי בחי' גם למעלה ונתגלה בחי' האו"א שבו מבחי' הגרון שבו עד הטבור ועי"ד האו"א בהא"א דאצי' והנה נקרא אז כל הרישא כולו בערכם בשם ע"ב הכללי ג"כ והוא הכתר כתרא עלאה ע"ד הא"א דאצי' שכל הרישא כולו עם כל הי"ג ת"ד הם כולן בבחי' הכתר וכן הוא בא"ק שעד סוף העקודים הוא כולו בשם כתר והוא הע"ב הכללי, ובחי' או"א שבו אשר מהגרון עד הטבור הם בערכו בבחי' הס"ג הכללי והנה האבא שבו בבחי' הע"ב דס"ג והאימא שבו היא בבחי' הס"ג דס"ג ומשם הוא כל האורות שיצאו דרך העינים והיינו אחר שעלו ממטה למעלה ויצאו דרך העינים כמ"ש בדרושי נקודות פ"ב וכנודע והוא מ"ש הרב שם פ"א שאורות הנקודות אשר יצאו דרך העינים הם מהס"ג דס"ג ור"ל שהם מהאימא שבא"ק שהיא הס"ג דס"ג ור"ל מהס"ג דס"ג הכללי אשר כל עיקרו הוא רק מהגרון ולמטה לבד כי עד הגרון שהוא כל הראש כולו הוא נקרא בערכם בשם ע"ב הכללי וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בדע"ה ח"א דרוש ב' ודרוש ג' ושם דרוש א' סימן ד' ומכל זה תבין כי מ"ש הרב שאורות העקודים הם מהע"ב דס"ג ואורות הנקודות הם מהס"ג דס"ג הנה הם אינם ממקור אחד כלל כי הם רחוקים זה מזה הרבה מאד כי זהו מפורש כמ"ש שבא"ק זה הוא רק משורש האימא שבא"ק אשר מהגרון ולמטה ועיקר האימא הרי היא רק מהחזה עד הטבור כנודע וממנה נמשכו הנקודות מהתפשטות הנה"י שלה אחר שנתפשטו מהטבור ולמטה ועלו מלמטה למעלה ויצאו דרך העינים וכמו שנתבאר שם וא"כ הרי הם רחוקים זה מזה הרבה מאד אלא שדברי הרב עמוקים מעמקי תהום ועולים לגבהי מרומים אין חקר וע' בדברינו בדע"ה שם ויאירו עיניך בכ"ז:

[יב] **יצא** לחוץ דרך הנקבים הנ"ל, כי מהאח"פ ולמטה נתגלה אורם ופעולתם להעולמות שלמטה הימנו אבל למעלה מהאח"פ לא נתגלה אורם למטה כלל ואורם ופעולתם הוא רק בהעלם גדול:

[יג] **יוצאים** דרך נקבי השערות והבל ט', הנה הרב ז"ל מגלה טפח ומכסה אלפיים ומראה לנו כי יש גם בא"ק בחי' הנימין והשוורתא כמו בא"א דאצילות אלא שלא ניתן רשות להתבונן בזה וע' שביה"כ רפ"ז:

[יד] **ההבל** היוצא מהם שהוא בחי' ס"ג, כי הס"ג הוא שורש הגבורות כנודע ונתצמצם האורות עי"ז ולכן יש יש אפשרות להתחתונים לקבל אורם:

[טו] **ופשוט** הוא שבצאתו לחוץ מתעבה קצת, כי ע"י ירידתם וריחוקם ממקורם הם מתעבים ובפרט כי הרי הם מהס"ג שהוא גבורות ולכן כל מה שנתרחקו הם מתצמצמים ומתעבים והוא העביות אשר נעשים וישם בהאורות עצמן זה הוא כל ענין העביות אשר אמר בשער עקודים רפ"ג ושם פרק ה' וכן בשער מטי ולא מטי פ"א ופ"ג והוא סוד השורש כל בחי' הכלים וכמ"ש בשער סדר אבי"ע פ"א זה לשונו והענין כי בכל העולמות יש בחי' עצמות וכלים ותחלת הכל נתפשט הא"ס בסוד י"ס דאצי' בסוד כלים כי הלא ענין התפשטות מורה התעבות האור ממה שהיה ונמצא כי י"ס אלו הם י' כלים ועצמו מצד התפשטות הא"ס עצמו רק שנתעבה האור ונעשה כלים ע"י התפשטות ואחר התפשטות הזה אשר על ידו נעשים י' כלים אז נתלבש עצמות א"ס בתוכם וזה סוד עצמות וכלים כו' ע"ש וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל ה' בביאור הדברים בארוכה ודע חבור זה:

[טז] **נמצא** כי אור שנשאר בפנימיות א"ק גדול מזה האור היוצא לחוץ ממנו אבל ודאי כו', ר"ל בזה ללמדינו כי האורות דאח"פ שהם כל העולם העקודים הנה הוא בבחי' ממוצע בין הא"ק לאצי' ובמה שאמר אבל ודאי שזה האור היוצא הוא יותר גדול מבחי' כלים והגוף של א"ק, ר"ל ללמדינו כי עכ"ז הנה הוא התפשטות אור מהמוחין עצמן שבא"ק וממנו מקבלים האו"א שבא"ק אשר הם עומדים ומלבישים מהגרון שבו עד הטבור שבו והנה הם מקבלים שפעת המוחין שבא"ק ע"י העקודים וע"ז הם מוציאים ומולידים את כל האצילות כולו כן אורות דהנקודות וכן האורות דהתיקון ונמצא שכל האצי' כולו וכן גם כל הנקודות כולם הם מושרשים וניתלים בהעקודים תמיד ויש להם שורש השרשים גם בהמוחין עצמן שבא"ק וכן הם נאחזים תמיד באו"א שבא"ק וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ח ענף י' וכן בדע"ה ח"א דרוש ד' ע"ש בארוכה, וכ"ז הוא משום שעולם העקודים והאו"א שבא"ק הנה הם לכלל עולם האצילות כמו הי"ג ת"ד והאו"א דאצי' להזו"ן דאצילות וכמו שיתבאר עוד בסמוך:

[יז] **אמנם** לא נתחברו בחיבור גמור אבל נשאר ביניהם חלל מעט, כי הב' אזניים הם השורש דבינה ותבונה וכמ"ש הרב לעיל באח"פ פ"א והבינה ותבונה הנה יש בהם ב' בחי' כי לפעמים הם נכללים באחד ולפעמים הם עומדים בב' פרצופים כ"א בפ"ע וכמו שהארכנו בזה שם פ"ג ופ"ד וע"ש פ"ד אות ד' שאין הז"א יכול לקבל אלא רק ממדרגת התבונה לבד ולכן לא נתחברו האורות דב' אזניים למטה בחיבור גמור כי באם שהיו מתחברים גם למטה היו לעולם רק בבחי' פרצו' אחד לבד כי הרי שניהם הם משורש אחד מהס"ג דהמ"ס וכנ"ל ובאם שהיו מתחברים גם למטה הרי היו לעולם רק אחד וזה אי אפשר כמ' לכן לא נתחברו בחיבור גמור ויש ביניהם למטה הפסק מעט עכ"פ, וע' עוד למטה אות כ"ד כ"ה:

[יח] **ודע** כי אור הזה אינו דבוק ונוגע בפנים עצמם אבל חופף וסוכך עליהם, והנה שכל אורות האח"פ הנה הם בבחי' הי"ג ת"ד וכמו שמבואר באח"פ פ"ב ע"ש וכן למטה בפרק זה בהמ"ב שאמר זה לשונו ואח"כ יוצא שערות הזקן כו' ונמשכין תחלה סוד הטעמים דס"ג שהוא אח"פ עד טבורו, והרי הוא מפורש בהדיא שאורות האח"פ בא"ק הם בחי' הזקן שבו ובבחי' הי"ג ת"ד שבא"א דאצי' וכן אמר עוד מפורש בשביה"כ רפ"ז ושערות דיקנא (שבא"ק) הם מאח"פ כו', וכן הוא באמת לאמיתו, ובספר שמן ששון כאן האריך בזה וכתב שאורות אח"פ והדיקנא הם ב' דברים ע"ש אות ז', וטעה בזה טעות גדול כי באמת והעיקר הוא שהם אחד ממש וכן כתב גם הגר"א בספד"צ פ"א בד"ה עמר נקי כי הדיקנא יוצא דרך נקבי אח"פ כו' וכן שם ד"ה אבא יתיב אמר ג"כ, בא"ק עד טבורו יוצאין אורות אח"פ כו' וכן בא"א יוצאין ג"כ אורות אח"פ והן דיקנא יקירא כו' ע"ש, והרי לנו בהדיא מכל זה כי אורות אח"פ בא"ק הם ממש בבחי' הי"ג ת"ד בהא"א דאצי' והוא ברור ופשוט, וא"כ הרי קשה לפ"ז מ"ש הרב בענינינו כי אור האזן אינו דבוק ונוגע בפנים עצמן אלא חופף וסוכך עליהם, הלא בחי' הדיקנא הוא נוגע ודבוק בהפנים ממש כי הוא צומח ויוצא רק ממנו, וכן הקשה בספר יפה שעה ע"ש, אך הענין בזה הוא מתבאר היטב ע"פ מה שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ד' ובספר הכללים כלל י"ח ענף י' והיינו כי הנה נודע הוא שכל אור המתפשט מלמעלה למטה ויוצא מבפנים לחוץ להאיר למטה הנה נשאר עיקר האור

מבפנים ולא יוצא לחוץ אלא רק הארתו לצד וכן הוא בעניינו בענין אורות דהאח״פ היוצא מא״ק וכן הרי״ג ת״ד שבא״א דאו״א שהם ג״כ רק אורות דאח״פ כנ״ל הנה נשאר עיקר אורם מבפנים וכמו שמבואר לקמן פי״ב ע״ש דברינו אות י״ד והוא ע״ש הרב לעיל בסמוך כי אור שנשאר בפנימיות א״ק גדול מהאור היוצא לחוץ והנה אורות האזן היוצא לחוץ מהאזן ומתפשטים עד שבולת הזקן וכן אור החוטם היוצא לחוץ מהחוטם ומתפשטים עד החזה וכן אור הפה היוצא מחוץ להפה ומתפשטים עד הטבור הנה נשאר בהי״א עיקר אורו מבפנים והם מתפשטים כנגדם מבפנים ג״כ כי אורות האזן הפנימיים הם מתפשטים ג״כ ממקום האזן עד מקום שבולת הזקן מבפנים ואור החוטם הפנימיים מתפשטים ממקום החוטם עד מקום החזה מבפנים ואורות הפה ממקום הפה עד מקום הטבור מבפנים ומתפשטים האורות הפנימיים הי״א כנגד האור שלו אשר מבחוץ והנה הם מתחברים ומאירים זה לזה ע״י נקבי השער ודרך צינורות השערות וע״ד שכתב בנקודות פ״א וכנודע והוא כל בחי׳ שערות הדיקנא אמנם הנה עיקר האורות המתפשטים ומאירים למטה הנה הוא רק מהאורות החיצוניים היוצאים מהאח״פ ולחוץ כי הם יוצאים דרך נקבים פתוחים ממש אבל האורות הפנימיים שהם יותר גדולים ונשאר עיקרם מבפנים כנ״ל הנה הם אינם יוצאים ומאירים למטה אלא רק הארתם לצד היוצא דרך גומות השער וצינורות השערות שהוא רק הארה מועטת ועיקרם הוא רק שמתחברים עי״ז עם האורות שמבחוץ ומאירים זה לזה ונמשך הארתם עי״ז למטה ג״כ עכ״פ והרי נמצא מכ״ז כי השערות שבכל הדיקנא הנה הם רק מהאורות הפנימיים המשלחים הארתם לחוץ ובוקעים את השער להתחבר עם אותן שבחוץ אבל עיקר אורות האח״פ המאירים למטה הוא רק אותן האורות היוצאים מהנקבים פתוחים ממש דהאח״פ וזהו שאמר הרב כי אור הזה אינו דבוק ונוגע בפנים עצמן אלא שהוא רק חופף וסוכך עליהם כי האור היוצא מהנקבים פתוחים שהוא עיקר האורות דאח״פ המאיר למטה הנה ודאי הוא שהוא אינו דבוק בהפנים כלל ומה שגדל וצומח השערות בהפנים עצמו הנה הם רק מהאורות האח״פ הפנימיים המשלחים את הארתן לחוץ להתייחד עם אותן שבחוץ וכנ״ל אמנם הנה מתחברים ומתערבין ע״י השערות האורות החיצוניים עם הפנימיים יחד ונעשים שניהם מכלל הרי״ג ת״ד כי נכללין שניהם בהדדי ועי׳ דברינו בכ״ז בביאור יותר בספר הכללים כלל י״ח ענף י׳ סוף אות כ׳ באבני מילואים שם וכתבנו שם על קושיא הנז׳ עוד תירוץ יותר עמוק ע״פ כל הדברים שהעלינו שם בזה ומתבאר שם בדברינו כי הנה הרי״ג ת״ד הם מחולקים בב׳ בחי׳ ט׳ מהם הם ע״י שערות וד׳ מהם שהם תיקון ג׳ ה׳ ז׳ י״ב הם בלא שערות וכל אלו הד׳ הנה הם מהאורות החיצוניים והט׳ שהם ע״י שערות הם מהאורות הפנימיים ע״ש ותמצא מבואר כ״ז בדברי טעם ודעת וכן מתבאר שם ג״כ טעם מה, שהאורות דהאח״פ דא״ק הם לא נקראו (בדברי הרב) בשם י״ג ת״ד והאורות דאח״פ דא״א דאו״א הם נקראו רק בשם י״ג ת״ד הגם שהם בשניהם דבר אחד כי אורות אח״פ הם הדיקנא והי״ג ת״ד הם אורות האח״פ וע״ש בכ״ז:

[יט] **ולא** נתפשט האור הזה לא לאחורי הפנים ולא בכל הפנים רק בצדדי הפנים לצד אבל עכ״ז מן הארת

האור הזה מתפשט ומאיר בכל סביבות הא״ק כן הוא שיעור דבריו וכל מה שכתוב בינתיים וזה ענין הקדמה אחת כו׳ הוא כעין מאמר המוסגר באמצע הדיבור, ומ״ש ולא נתפשט האור הזה לא לאחורי הפנים ולא בכל הפנים רק בצדדי הפנים לצד אבל עכ״ז כו׳, הענין בזה הוא כי הרי צריך להבין כי הז׳ נקבי הראש שהם תרין עיינין תרין אודנין תרין נקבי החוטם והפה הנה הה׳ מהם הם בהפנים ממש אבל הב׳ אודנין הם רק לצדדי הפנים והם רק בצדיו הראש אשר לצד אחור אמנם גם הב׳ עיינין אשר הם בהפנים ממש הנה הם אינם נקבים פתוחים ממש אלא שהם שבפה גלדי עינא דאיהו דא על גב דא כגלדי בצלים אשר דרך הם נמשך כח הראיה וכמ״ש בתיקונים ת״ר ע׳ קמ״ט ב׳ ובכ״מ אך הענין הוא כי הנה כח הראיה שהוא מהנשמה לנשמה לכן אי אפשר שתתפשט היא עצמה לבדיה כי אין בכח הגוף לסובלה ולהשתמש באורה ולכן אינה מתפשט אלא רק ע״י מסכים שהם הז׳ גלדי עינא אך כח השמיעה שהיא מהנשמה הנה מתפשטות היא עצמה ג״כ ולכן הוה הב׳ אודנין נקבים פתוחים ממש אמנם אינם מתפשטים ויוצאים בישר ובמכוון אלא רק בריחוק מקום דהיינו שמתפשט מבפנים לצד אחורי הראש ונתמעט ונתעלם ואז יוצא כחו לחוץ ג״כ ונמצא שמה שהוא יוצא דרך הצדדין הוא משום כדי שיתמעט עי״ז שיהא אפשר לקבל כחו ולכן אינו יוצא דרך הפנים ממש אמנם אעפ״כ הנה מתפשט כחו והארתו לצד הפנים ג״כ וכן מתפשט גם לצד האחור וזהו שאמר אבל עכ״ז מן הארת האור הזה מתפשט ומאיר כו׳ ועי״ז אפשר לשמוע גם מכל סביבותיו ועי׳ עיקר הענין בזה לקמן פי״ב אות ה׳:

מ״ש בכל סביבות א״ק הזה, הלשון בשעה״ק (ד״א ע״ד) וסובבת א״ק במקום הזה פנים ואחור אבל עיקרו אינו אלא מה שמתפשטת דרך צדדי הזקן עכ״ל:

[כ] **ובודאי** שגם דרך כותלי ודופני הגוף בוקע ויוצא האור ומאיר בהם תמיד, וכן אמר ג״כ בנקודות רפ״ב

וכבר אמרנו לעיל אות י״ח כי זהו רק מהאורות האח״פ הפנימיים אשר נשאר עיקרם מבפנים (עי׳ לעיל בעגולים ויושר סע״ב וכן בשער א״א רפ״ג) ומהם הוא כל בחי׳ השערות דהרי״ג ת״ד, ועי׳ עוד בזה לקמן בדרושי נקודות פ״ב אות א׳ ע״ש:

[כא] **מאזן** ימין נמשכת י׳ ספי׳ מבחי׳ אור מקיף ומאזן שמאל י׳ ספי׳ מבחי׳ אור פנימי כו׳, הגם ששניהם

הם יוצאים ונמשכים רק מהאור הפנימי שבא״ק אך הכוונה הוא ע״פ מ״ש לקמן פ״ב כי אורות האזניים כאשר נמשכים ומגיעים מגבול החוטם ולמטה עד שבולת הזקן הנה מתלבש אור האזן בתוך אור החוטם כו׳ ע״ש וזהו שאמר כאן כי האור דאזן ימין הוא בבחי׳ אור מקיף כי אינו מתלבש מאור האזניים בתוך אור החטם בפנימיותו אלא רק האור דאזן שמאל לבד אבל האור דאזן ימין הוא נשאר ומקיף עליו מבחוץ לבחי׳ אור מקיף, והוא ג״כ ע״פ מ״ש בהאח״פ פ״א כי האורות דאזן ימין ושמאל הם שורש בינה ותבונה ואורות החוטם הוא שורש ז״א ונודע הוא כי רק התבונה היא אשר מתלבשת בז״א אבל הבינה נשאר עליו רק בסוד אור מקיף:

[כב] **חסר** ה׳ אחרונה, כי הה׳ אחרונה היא מתפשטת בז״א כמ״ש לעיל בשער אח״פ והוא הי׳ ספי׳ דאזן ימין

ושמאל המתפשטים בז״א בבחי׳ פנימים ומקיפים אליו כנז׳, ומ״ש וענין זה יתבאר בע״ה הכוונה הוא על כל דבריו שבשער האח״פ דלעיל (כי הרח״ו ז״ל הוא לא סידר את כל שערי הע״ח כמו שהוא מסודר לפנינו והוא רק מסידור הר״מ פאפרוש ז״ל כנודע):

[כג] **ולא** ניכר מכן רק שכולן בחי׳ ה׳ אחת, ר״ל כי לקמן פ״ב באורות החוטם הנה אמר שם שנתגלה הז״א בבחי׳

ו׳ אלפי״ן שהוא הרי״ק שבו אך כאן באורות האזן שהם סוד בינה הנה לא נתגלה בפרטיות שהוא הגילוי דכל הי״ס שבה אלא רק בכללות לבד והוא הה׳ האחרונה על שם הה׳ פרצופים שכלולים בה כי בינה היא כולל הג״ר וכן היא כולל הזו״ן ולכן היא בבחי׳ אות ה׳ והרי עכ״פ הוא כי כל גילויה הוא רק בכללות לבד ולא בפרטות כלל וכן גם אחר שמתפשטים ומתלבשים אורות האזן באורות החוטם ואח״כ גם באורות הפה וכמ״ש לקמן פ״ב והרי נתגלה אור האזן לאור החוטם והפה ע״י שהתלבש בהם והרי ניכר אורו להם עכ״ז הנה אין להם ההכרה בו בכל הי״ס הפרטיים שבו אלא רק בבחי׳ כללות ה׳ אחת לבד וכן הוא הכוונה ג״כ על הגילוי שנעשה מהם בהתהוות דהאו״א כי אורות האח״פ הם שורשי דהי״ס דהאו״א וכמ״ש בשער האח״פ פ״א ועי״ז אמר כי באורות האזן לא נתגלה עדיין השורש דהי״ס הפרטיים אלא רק כללות ה׳ אחת לבד

שהוא שורש כללות הה׳ פרצופים כלולים כולם באחד אבל לא בפרטיות כלל וכמו שמפרש והולך :

[כד] ואלו הי׳ ספי׳ באו מרוחקים או״פ מן או״מ שלו בהרחק גדול, כי הרי כל רוחב המסך הפנים כולו הוא מפסיק בין אזן ימין לאזן שמאל שהם בחי׳ או״פ ואו״מ כנ״ל, והכוונה הוא כי הרי אמרנו שאורות האזן ימין ושמאל הם שורש בינה ותבונה והם מתפשטים באורות החוטם והפה שהם שורש הזו״ן בבחי׳ או״פ ואו״מ להם והנה באו״א הנה מתחברים הבינה ותבונה ומקושרים בקשר אמיץ לעולם וכמ״ש בשער או״א פ״ב אמנם כאן הנה באו מרוחקים זה מזה בהפסק גדול בנתיים כי נמשכים זה מצד ימין דהפנים וזה מצד שמאל דהפנים וכן אינם מחוברים ג״כ למטה כנ״ל והרי אינם מאירים זה לזה אלא רק מרחוק ונתמעט אורם ע״ז ר״ל שהאור שלהם המתפשט למטה לבחי׳ או״פ ואו״מ הוא בא להם במיעוט גדול וע״ז נעשה האפשרות שילאו התחתונים על מדרגתם וזהו שאמר לפי שהם היו קרובים יותר לא היו יכולים לקבל האור כלל ור״ל שלא היה אפשר שילאו התחתונים על מדרגתם שרצה המאציל בהם וכמו שמבואר ג״כ בהלשון שהובא בהגהה כאן משער הקדמות, ועי׳ עוד למטה בסמוך :

[כה] ולהיות כי באו או״פ ואו״מ מרוחק זה מזה לכן לא היה בהם מציאת כלי כלל כו׳, הענין בזה הוא כי כבר אמרנו שאותן או״פ ואו״מ שהם האורות דב׳ אזניים הנה הם שורש דבינה ותבונה וענין דבינה ותבונה מבואר הוא בכ״מ כי לפעמים הם עומדים בב׳ פרצופים ולפעמים הם נכללים שניהם ונעשים לפרצוף אחד וגם זה בב׳ בחי׳ כי לפעמים עולה התבונה לבינה ונכללת עמה למעלה ולפעמים יורדת הבינה בהתבונה ונכללת עמה למטה והיינו כי לצורך עיבור ראשון דזו״א שהוא מציאת הרי״ק שלו הנה עולה התבונה למעלה ונכללת בהבינה וכמ״ש באו״א פ״ח אבל לצורך עיבור ב׳ דהמוחין והגדלות דזו״א הנה יורדת הבינה למטה ונכללת בהתבונה וכמ״ש בזו״א ספ״ב ומבואר עוד בשער הולדת או״א פ״ג ובעיבורים פ״ב כי לצורך העיבור ראשון דהרי״ק דזו״א הנה נכללים הבינה ותבונה גם בהנהי״י והחג״ת דאו״א ונעשה הרי״ק דזו״א ע״י כלילותם באו״א אבל לצורך העיבור ב׳ דהמוחין דגדלות אינם נכללים באו״א וכמו שמבואר בשער העיבורים פ״ב ע״ש והענין בכ״ז הוא כי מציאת הרי״ק דזו״א שהוא בחי׳ גוף וכלי הנה כבר כתבנו בכ״מ מדברינו ורמזנו לעיל אות ט״ו כי עיקרן דכל בחי׳ גוף וכלי הנה נעשה מהעביות הכלולים בכל אור גופא ע״י התפשטותו והתרחקו ממקורו אמנם לא נגמר העביות להעשות לבחי׳ כלי אלא רק ע״י שחזר האור ונסתלק למעלה ואז נבדל ממנו העביות שהיה כלול בו ונשאר הוא למטה לבדו כי אין בכחו לעלות גם הוא מאחר שנתעבה ע״י ירידתו וריחוקו ממקורו כנז׳ וע״י שנשאר למטה הוא לבדו הנה ניתוסף בו ע״ז עיבוי על עיבוי ואז נעשה ראוי להעשות לבחי׳ גוף וכלי להאור אשר חזר ונתפשט בו אח״כ בהתפשטות שני וע״ד שכתב הרב בעקודים פ״ג וכמו שהארכנו בכ״ז בדברינו בספר הכללים וזהו שורש הענין בקיצור נמרץ מה שלצורך הרי״ק דזו״א הנה עולה התבונה למעלה ונכללת בהבינה וכן נכללים שניהם עוד גם בהנה״י והחג״ת דאו״א כי הנה שורש הרי״ק דזו״א הנה הוא כלול ומושרש בהנהי״י דהתבונה כנודע ולכן כדי שיצאו הם ר״ל אותן העביות הראוי למדרגת הרי״ק דזו״א על מציאותם הראוי להם הנה מסתלק ועולה האור העיקרי דהתבונה למעלה בהבינה ונכללת עמה וכן נכללים שניהם עוד גם בהנהי״י והחג״ת דאו״א אשר שם אי אפשר לשום עביות לעלות שם כלל וע״י כ״ז הנה נברר האור מהעביות הראוי להרי״ק דזו״א בכל האפשרי ונעשה ונגמר מציאת הרי״ק דזו״א בהנהי״י דהתבונה הכל הראוי להם והוא ענין העיבור ראשון דהרי״ק דזו״א אשר בהנהי״י דתבונה שנעשה ע״י כלילותם למעלה כנז׳ משא״כ העיבור ב׳ דהמוחין דגדלות שענינו הוא להוריד את המוחין והאורות העליונים אשר קבלו או״א מלמעלה למטה ולהורידן בזו״א הנה אז הוא להיפך כי יורדת הבינה למטה ונכללת בהתבונה וכדי להמשיך את האורות והמוחין דגדלות לזו״א והוא הענין ההתפשטות שני שאמרנו כי אחר שנעשה ונגמר כל בחי׳ הרי״ק שלו שהוא בחי׳ הגוף והכלי שנעשה ע״י צמצום האור והסתלקות למעלה כנז׳ הנה חוזר אח״כ ונמשך ומתפשט האור בהתפשטות שני ומתלבש האור בהכלי והוא ענין העיבור ב׳ דהמוחין והגדלות ויתבאר כ״ז בעה״י במקומו באריכה, ומעתה נבוא לענינינו כי זהו ג״כ עומק הענין מ״ש הרב כי ע״י שהיה האו״פ והאו״מ מרוחק זה מזה לכן לא היה בהם מציאת כלי כלל כי הרי האו״פ והאו״מ הנה הם האורות האזניים דימין ושמאל שהם שורש דבינה ותבונה והנה כל שורש הכלי אשר הוא מבחי׳ העביות כנז׳ הנה עיקרו הוא בהאור דאזן שמאל כי הוא בחי׳ הגבורות והדינין ושם הוא עיקר כל הצמצום והעביות כי ע״י שנפרדו מתחלה ונתרחקו זה מזה זה לימין וזה לשמאל בהפסק גדול ביניהם כנ״ל אות כ״ד הנה נצמצם האור דאזן שמאל בצמצום גדול ונעשה שם שורש להעביות ע״ד שהוא בתבונה שורש להרי״ק דזו״א והנה אלו שהיו חוזרים ומתקרבים למטה ומתייחדים שם היה נכלל האור הפנימי שהוא האור דאזן שמאל שורש התבונה בהאור המקיף שהוא האור דאזן ימין שורש הבינה ע״ד כלילות התבונה בהבינה כנז׳ וע״ז היה מתברר ונברר האור דאזן שמאל מהעביות שבו ע״י תוקף האור דאזן ימין והיה נפרד ונבדל ע״ז האור לעצמו והעביות לעצמו והיה נעשה אז אותו העביות לבחי׳ גוף וכלי לשניהם אבל עכשיו שלא נתחברו ונשאר גם למטה אותו הפסק ביניהם לעולם וכנ״ל הנה לא היה נעשה בהם מציאת כלי כלל כי לא נפרד העביות מהאור לצאת לעצמו ולהעשות לבחי׳ גוף וכלי אלא שהיה נשאר עדיין כלול בהאור כמקדם וזהו ג״כ מ״ש הרב בהלשון שהובא בהגהה כאן משעה״ק כי עיקר הוית הכלים הנה הוא ע״י הכאת ובטישת האורות דהפנימים והמקיפים זב״ז ומבין שניהם נולד הווית מציאות הכלים והכוונה הוא כי ע״י שמתחברים יחד ומתגוללים זב״ז הנה נפרד האור מהעביות ונעשה העביות לבחי׳ גוף וכלי להם וכאן אשר לא נתחברו יחד לכן נשארו בלתי כלי כלל :

אמנם מה שיש להקשות בזה כי הרי לעיל שער אח״פ פ״א ושם רפ״ג הנה אמר שם שע״י הסתכלות אור העינים בהאורות דאח״פ הנה נעשה י׳ כלים להאורות דהאזניים וי׳ כלים לאור החוטם וי׳ כלים לאור הפה והרי אמר שם כי היה י׳ כלים בהאור דהאזן ג״כ וע״ש דברינו אות י״ח ואות כ״ז שהענין הוא ג״כ כי האור ההסתכלות דהעינים הנה הוא הפריד בהאורות דאח״פ את האורות מהעביות שבהם וע״ז נעשה העביות למציאת כלים להם ע״ש ועכ״פ הוא כי היה י׳ כלים לאור האזן ג״כ וכאן אמר שלא היה בהם בחי׳ כלי כלל אך האמת הוא כי אי אפשר לשום אור שמתפשט למטה לעמוד באותו המקום שמתפשט שם אלא רק ע״י איזה בחי׳ כלי דוקא כי הכלי שהוא הגוף הוא תופסו ומחזיקו במקומו שלא יחזור למקורו ע״ד הנשמה שאינו עומד בעוה״ז אלא רק ע״י הגוף וא״כ הרי היה באמת גם לאורות האזן בחי׳ כלים ג״כ עכ״פ אמנם הנה מציאת אותן הכלים הוא כי הנה כל יציאת והתפשטות איזה אור הוא לעולם ע״י בחי׳ זווג דהאורות העליונים אשר למעלה וכמ״ש במבו״ש שע״ב ח״א פ״ו וכל בחי׳ זווג הנה הוא נמשך ובא ע״י בחי׳ אמ״ר וק״ב כאמור בדרושי מ״ן דרוש ה׳ ד׳ והוא בחי׳ אור וכלי כנודע והרי היה לאור האזניים ג״כ בחי׳ כלים עכ״פ גם מתחילת יציאתם אשר גם בהתפשטות הראשון אשר להם אמנם כל אותן הכלים אשר נעשה להם משורשן הנה לא נחשב הם לבחי׳ כלים בעולם העקודים מאומה כי כל עולם עליון בערך התחתון הוא בבחי׳ א״ס נגדו ואינו נבחן בו בחי׳ פרצופים כלל ולא זווגים כלל ולא כלים כלל כי הוא כולו אור פשוט בערך התחתון ולא נבחן בו שום חילוק בחי׳ מאמ״ר וק״ב מאומה כלל וא״כ הרי אור האזניים כאשר שהוא נמשך מלמעלה מפנימיות א״ק הנה הוא כולו בערך עולם העקודים בבחי׳ אור לבד בלתי כלי כי אין ניכר בו בחי׳ האמ״ר

וק"ג אשר נמשך בו מלמעלה מאומה והוא כולו רק אור לבד אמנם כ"ז הוא רק בההתפשטות הראשון אשר לאור האזניים שהוא רק מדרגה העליון כי הרי הוא אחר אח"כ למעלה ונשאר שם לעולם כנודע בדברינו בספר הכללים וא"כ הרי הוא בערך עולם העקודים רק בבחי' אור לבד בלתי כלי כלל ומ"ש הרב בשער אח"פ פ"א ופ"ג כי נעשה ע"י ההשתלשלות בחי' י' כלים לכ"א מהאח"פ הכוונה הוא רק על ההתפשטות השני דהאח"פ שהוא העקודים העיקרי אך מה שהקשינו על זה כי הרי כאן בענינינו וכן לקמן פ"ב הרי מבואר שלא היה באורות האזן והחוטם שום כלי כלל ולא נעשה בעולם העקודים בחי' כלי גם בההתפשטות השני אלא רק באורות הפה לבד וכמבואר לקמן בשער העקודים וא"כ איך אמר בשער אח"פ פ"א ופ"ג כי היה נעשה ע"י ההשתלשלות י' כלים לאורות האזן ג"כ וכן י' כלים לאורות החוטם אך באמת גם זה לא קשה כי הרי מבואר שם בשער אח"פ גופה כי כל בחי' הכלים שנעשה בהם הנה הוא ג"כ רק כאשר הגיע ההשתלשלות למטה נגד הפה שהוא במקום שמתחברים כולם יחד ושם בסופם וסיומם נעשה הכלים לכ"א מהם והוא ע"פ מ"ש לקמן פ"ב כי אורות האזן כשנמשך מגבול החוטם ולמטה הנה מתלבש אור האזן באור החוטם ג"כ לבחי' נשמה אליו וכן אח"כ כשמגיעים אור האזן והחוטם לגבול הפה הנה מתלבש ג"כ אור האזן והחוטם שהם נשמה ורוח באורות הפה שהוא בחי' נפש והרי עומדים שם בבחי' אורות נר"נ מלובשים זב"ז והוא זולת מה שמתפשטים מחוץ כ"א בפני"ע אור האזן עד שבולת הזקן ואור החוטם עד החזה כנודע הנה מתלבשים זב"ז ג"כ אור האזן באור החוטם ושניהם באור הפה ונמשך גם אורות האזן והחוטם עד סופם וסיומם דאורות הפה והנה באורותיהם המתלבשים זב"ז הנה נעשה בחי' כלים לאור האזן והחוטם ג"כ והם הב' בחי' כלים דנר"נ כנודע אמנם לא נעשה להם בחי' כלים אלא רק מגבול הפה ולמטה אבל באורות האזן והחוטם אשר למעלה מהפה וכן באורותיהם שמבחוץ שמאירים זה לזה בבחי' אור מקיף אור האזן עד שבה"ז ואור החוטם עד החזה הנה לא היה נעשה באמת שום בחי' כלי כלל וכמ"ש כאן בענינינו וכן לקמן פ"ב והוא מה שמבואר בשער עקודים פ"א וכן הוא נודע בכל דרושי העקודים כי לא התחיל הויית הכלים אלא רק מאורות הפה לבד והיינו בסופם וסיומם דאורות הפה ושם היה נעשה באמת בחי' כלים לאורות האזן והחוטם ג"כ המתלבשים שם לבחי' נשמה ורוח ונעשה שם בחי' כלים גם להם ע"י שנעשה באורות הפה והם הג' כלים דנר"נ אשר ישנם בכל עולם ובכל פרצוף כנודע אמנם מה שקשה על זה ג"כ עוד במה שאמר שהיה י' כלים לאור האזן וי' לאור החוטם וי' לאור הפה והוא בהיפך מה שנודע כי בכל עולם העקודים לא היה רק כלי אחת הנה כבר בארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ח ע"ש ויתבאר עוד בעה"י בשער עקודים פ"א:

אך מה שאנו צריכים לבאר עתה עוד בזה כי הרי בשער אח"פ פ"א ופ"ג אמר שנעשה בחי' הכלים דהאח"פ ע"י השתלשלות דאור העינים בהם וכאן וכן לקמן פ"ב ובעקודים פ"א מבואר כי נעשה בחי' הכלים ע"י התחברות אור הפנימי באור המקיף ולכן באורות האזן והחוטם אשר שם לא נתחברו האורות הפנימים בהמקיפים הנה לא היה נעשה בהם במקומם בחי' כלי כלל וכנ"ל, אך הענין הוא כי זה וזה איתא ושניהם הם ענין אחד והוא ג"כ ע"פ מה שאמרנו לעיל כי התהוות הכלי דהעקודים היה ע"י התהוות הו"ק דז"א שהיה ע"י ב' בחי' אחד ע"י כלילות התבונה בבינה והשני ע"י שנכללו שניהם עוד גם בהנה"י וחג"ת דז"א וכנ"ל וכן היה צריך כאן אלו ב' הענינים ג"כ אחד כלילות האור דאזן שמאל שהוא שורש התבונה בהאור דאזן ימין שהוא שורש הבינה והשני שיכללו שניהם עוד גם בהאורות דהעינים העיקריים שהם מהע"ב דהס"ג דהטעמים שהוא בחי' א"א לכל עולם העקודים (וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ט"ו ענף ב' ג' וכלל י"ח ענף י' עד סוף סימן ב' שם) וע"י כ"ז הנה נפרד האור מהעביות שהיה כלול בו ונברר ונזדכך האור ע"ז להיות לבחי' נשמה פנימית דהעקודים שהוא הנרנח"י שבו והעביות שנפרד ממנו נעשה הוא לבחי' הכלי דהעקודים ועכ"פ הוא כי אלו ב' הענינים שהם ההשתלשלות דאור העינים שאמר בשער אח"פ פ"א ופ"ג וכלילות אור הפנימי בהאור המקיף שאמר הרב בענינינו וכן לקמן פ"ב ובשער עקודים פ"א הנה הכוונה אחת לשניהם כי שניהם היה נצרך לפעולת הזדככות האור ובירור העביות כי רק ע"ז נשלם עולם העקודים בבחי' האור והכלי שבו:

אמנם כל מה שהיה נעשה אז בחי' כלי גם בבחי' אור האזן והחוטם הנה היה רק באורותיהם המתלבשים באורות הפה ובסופם וסיומם וכמ"ש הרב עצמו לעיל באח"פ פ"א וכנ"ל אבל באור האזן והחוטם אשר למעלה ומבחוץ לאור הפה והוא אור האזן המתפשט רק עד שבה"ז והאור החוטם אשר עד החזה והנה הם רק בבחי' אורות מקיפים לאורות הפה הנה שם לא נתחברו כלל האורות הפנימים עם המקיפים שבהם וכן לא פעל בהם האור ההשתלשלות מאומה כי כל פעולת האור דהשתלשלות בהאורות האח"פ לא היה אלא רק בסופם וסיומם דהאור הפה וכמו שמבואר בשער אח"פ פ"א ושם רפ"ג ולכן לא נעשה שום כלי למעלה וכו', ודי בזה כעת ויתבאר עוד בעה"י בשער עקודים פ"א אות ה' ושם פ"ב אות ז' ע"ש:

[כו] **כי** ד' בחי' כוללים כל העולמות והם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והנה הם הד' עולמות אבי"ע אצי' ע"ב בריאה ס"ג יצירה מ"ה עשיה ב"ן, וכן ישנם בכל עולם גופה הד' שמות עסמ"ב והם כלולות הה' פרצופים שבו שהם א"א ואו"א וזו"ן כי השם ע"ב הוא כולל א"א ואבא והס"ג הוא פרצוף אימא והמ"ה הוא ז"א והב"ן הוא נוק' דז"א וכן ישנם בכל פרצוף גופה הד' שמות עסמ"ב כי הכתר והחכמה שבכל פרצוף הוא כלולות בשם ע"ב והבינה שבכל פרצוף הוא בשם ס"ג והו"ק חג"ת נה"י שבכל פרצוף הוא בשם מ"ה והמלכות שבכל פרצוף הוא בשם ב"ן וכמ"ש כ"ז בשער ענריי עמ"ה וכן הוא ג"כ בכל מציאות ומציאות בפרט כי כ"א הוא כלול מי' ספי' והם הד' שמות עסמ"ב שבו וכמ"ש בשער פרקי הצלם רפ"ב והרי לנו כי הד' שמות עסמ"ב הם כוללים כל העולמות כולם הן בכללות והן בפרטות וכנ"ל אות א' ועי' דברינו בהקדו"ש שער ז' פ"ד:

[כז] **והם** עצמן נקרא טנת"א, כי הטנת"א הם יוצאים מהד' שמות עסמ"ב והם התפשטות אורם וגילויים ע"ד האילן ופירותיו שיוצא מיבול הארץ ונמשך מציאותו וגידולו ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים וכן מכל הד' יסודות ארמ"ע הגם שאינם ניכרים בו אך כל מציאותו הוא רק מהם עכ"פ כן עד"ז הוא כל מציאות הטנת"א שבכל התורה הנה הם רק מהד' שמות עסמ"ב כי הטנת"א הוא גילויים והד' שמות עסמ"ב הוא שורשם ופנימיותם, וכן הד' בחי' טנת"א הנה הם עצמן כל הד' חלקי פרד"ס שהטנת"א הוא שורשם והד' חלקי פרד"ס הוא אורם וגילויים וע"ד הא' כי הטעמים הוא הסוד והנקודות הוא הדרש והתגין הוא הרמז והאותיות הוא הפשט כי עיקר טעמי כל התורה והמצוה ולהבין אמיתתם הוא רק בהסוד, והנקודות הוא הדרש כי כמו שאי אפשר לומר שום אות בלתי נקודה והנקודות הוא חיות האותיות כי אי אפשר להתנועע שום אות אלא רק ע"י הנקודות כן הדרש הוא חיות כל המקראות והכתובים ואי אפשר להבין המקרא אלא ע"י הדרש, והתגין הוא הרמז שכן הוא הוראה התגין על רמיזתם ותלייתם למעלה, ונודע כי עיקר חיוב התגין הוא באותיות שעטנ"ז ג"ץ כי אלו הז' אותיות הם שורש כל עולם התוהו אשר ממנו יצא כל הרע וכל הגבורות הקשים וכמ"ש הרב בנקודות פ"ו ובשביה"כ פ"ב והוא משום כי שם הוא עיקר הכרת האמונה והיחוד הידיעה שבכל הוא רק מאת ה' מן השמים וכולם הם מכוונתו העמוקה של המאציל ית"ש ועל זה בא התגין לרמז ששורשם ותכלית מציאותם וקיומם אשר עד עת התיקון הוא עולה למעלה וכמו שבארנו בדע"ה ח"ב דרוש ד' ושם דרוש

ד' ענף י"ח ע"ש, ועכ"פ הוא כי הד' חלקי פרד"ס שבתורה הנה הם הד' בחי' טנת"א והטנת"א הם הד' שמות עסמ"ב אשר הם כוללים כל העולמות וכל האצילות בכלל ובפרט כנ"ל אות כ"ז והעסמ"ב הרי הם הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה כנודע והרי כי השם הוי"ה ב"ה הוא כולל כל התורה וכל האצילות כולו ואין עוד מלבדו:

[כח] **ע"ב** הוא כתר וטעמים ס"ג הוא חכמה ונקודות מ"ה הוא בינה ותגין ב"ן ז"ת ואותיות, הנה כבר עמדו המפרשים בזה שדבריו כאן הם אינם כסוגיין דעלמא כנודע בכ"מ וכנ"ל אות ג' ע"ש, אמנם בשער מ"ן ומ"ד דרוש ט"ו אמר שם כי מ"ש שהשם ע"ב הוא בכתר הוא רק בהאור אחר שבכתר אבל האור היתר שבכתר אינו נקרא בשם כלל ע"ש, אך באשר שאין אנו עתה בביאור הענין דאור ישר ואור חוזר וגם כתבו האחרונים שם שהדרוש ט"ו אשר שם הוא אינו מפ"ים אלא הוא רק להרמ"ק ז"ל לכן לא נדבר בזה עתה, אך הענין בזה הוא כי הנה לפי עומק דברי האריז"ל כנודע בכמה דרושים וכן בדברי הגר"א ז"ל בספד"צ פ"א בהתחלתו, כי באשר שכל האצילות כולו הוא מיוחד באור א"ס, הנה הוא סתים וגליא (וכמ"ש בזוה"ק אחרי מות ע"ב א' ופ' נשא קמ"ז ב' ובאד"ז רפ"ט א'), והנה בהתחלתו אשר בהעלם הוא עתיקא קדישא הכולל רדל"א וא"א, והוא הכתר, אבל התחלתו אשר בהגילוי הוא רק מאצלא שהוא החכמה, כי הכתר נקרא ג"כ בשם א"ס משום דלית סוף לנביעו דנהוריה (וכמ"ש בפ' בא מ"ב ב' ופ' פקודי רכ"ו א' ופ' פנחס רנ"ח ספ"א וכן בתיקונים סוף תי' כ"ב ותי' ע' קמ"א ב') וא"כ נמצא כי כאשר שאנו מדברים בשרשם אשר בהעלם, והוא בעתיק וא"א שהוא הכתר, ומכנים בו ג"כ בחי' פרצוף גמור, הרי הוא נקרא ג"כ בשם והוא השם ע"ב, ובבחי' זה הוה החכמה שם ס"ג כי הוא המקבלא דכתר המקבל ממנו, ולכך נקרא חכמה בלשון נקבה כי הוא משרשו בחי' נוק' המקבל מכתר וכמ"ש בהא"ר פ"ס, וכן הוא החכמה מ"ס שהוא רישא תליתאה הנה נקרא בשם ס"ג, כמ"ש בתיקונים קמ"א ב', משום שהיא בחי' נוק' המקבל מהגלגלתא חוורתא רישא תניינא שהוא ע"ב, ובערך זה הנה נקרא הבינה שם מ"ה, כי היא שורש הגילוי העיקרי של הזו"ן וממנה יצאו הם ומקבלים ממנה תמיד והיא בבחי' דכורא להם, ולכן נקרא הבינה בשם עלמא דדכורא וכמ"ש בזוה"ק ויחי רמ"ו א', וכן כמ"ש שהיא שורש האימא בינה (כנ"ל אות ג') הנה בבחי' גילויה למטה בכל התיקוני דיקנא והחוורתא והנימין והשע"ע נהורין שבכל הם ממנה והיא מתגלה בהם למטה, הנה עומד השם בבחי' שם מ"ה וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ד (ועי' דברינו בספר הכללים כלל י"ח ענף ח') אך הזו"ן הנה הם שניהם בערך זה רק בבחי' שם ב"ן ולכן הוה שם ב"ן הוי"ה כפולה כי הוא ז"א ומלכה היוצאים שניהם מהבינה, וכמ"ש הרב בדרושי מ"ן דרוש ח', והרי נמצא כי כאשר שאנו מדברים מהתחלת האצילות אשר בהעלם הנה מתחיל בחי' הד' שמות עסמ"ב מהכתר ולמטה והוה החכמה בחי' נוק' ושם ס"ג לגבי הכתר והבינה היא שם מ"ה ובחי' דיכרא לגבי הזו"ן והזו"ן הם כלולים שניהם בשם אחד, כי בהתחלתם אשר בהעלם שהוא מהכתר הנה אנו מכנים החכמה לגבי הכתר שהיא נוקבא דיליה ונבחן בשם ס"ג, אבל הבינה שהיא שורש הגילוי העיקרי שהם הזו"ן וממנה הם יוצאים ולכן הנה נבחן היא ע"ז בשם מ"ה שהוא שמא מפרש הגילוי העיקרי כנודע והזו"ן. הם שניהם בשם אחד כי יצאו שניהם מאימא והם במדרגה אחת, אך כאשר שאנו מדברים מהתחלת האצי' אשר בבחי' הגילוי הנה אינו עולה הכתר בשם כלל כי הוא נעלם והוא מרומז. רק בקוצו של י' והוה רק החכמה אבא הגילוי הראשון שהוא שם ע"ב משום שהוא רק התחלת הגילוי וכן הוא הוראת שם ע"ב וכמו שכתבנו בהקדמות ושערים שער ז' פ' א' ב' והבינה אימא היא נוק' דיליה והיא שם ס"ג וכמ"ש בהקדו"ש שם פ"ג ואז הוה הז"א שם מ"ה שהוא הגילוי בפועל כי או"א הם רק שורש הגילוי והם נסתרות לעולם כי הם רק בבחי' המוחין והגילוי העיקרי בפועל הוא רק הזו"ן והוה הז"א שם מ"ה שהוא גילויו שבאצילות וכמ"ש בהקדו"ש שער ז' פ' ד' ה' והנוק' היא שם ב"ן והוא גילויו אשר לצורך המציאות דהעולמות בי"ע וכמו שכתבנו בהקדו"ש שם פ"ה ולכן בכל הדרושים אשר עיקר הדיבור בהם הוא רק בבחי' הגילוי דהאצי' הנה אמר הרב תמיד שהשם ע"ב הוא בחכמה אבא כי הכתר הוא רק בקוצו של י' והשם ס"ג הוא בבינה אימא והשם מ"ה הוא בז"א והשם ב"ן הוא במלכה נוק' אבל כאן בעניינו שמדבר הרב בא"ק שהוא כולו רק השורש הנעלם של כל הנאצלים כולן וכל האצי' כולו הנה הוא רק מבחי' הב"ן הפרטיים שבו וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן י"ד אות כ"ו ובכ"מ שם ע"ש ותבין לכן אמר הרב היטיב כי ע"ב הוא בכתר וס"ג בחכמה ומ"ה בבינה וב"ן בזו"ן שהוא כללות האצי' כולו כי כן הוא התחלקות הד' שמות עסמ"ב כשאנו מדברים בבחי' שרשם הנעלם והבן, ועי' עוד דברים עמוקים בזה בדברינו בספר הכללים כלל ט"ז ענף ז' אות ד' ע"ש:

[כט] **והנה** מתחלה, ר"ל קודם שנעשה עולם האצי' והיה רק א"ק לבד הנה היה כולו רק בבחי' הע"ב וס"ג הכלליים ולא היה נתגלה בו עדיין המ"ה וב"ן הכלליים מאומה כי היו כלולים אז בהס"ג הכללי וכמו שיתבאר למטה בעה"י:

[ל] **ס"ג** חו"ב. כן הוא הגירסא ג"כ בספר אדם ישר ד' סע"ג כה"ז והוא ע"ד מה שכתבנו לעיל אות ד' ע"ש כי עיקר הס"ג הנה הוא מתחיל מהתחלת המ"ס ולמטה והמ"ס הנה הוא בבחי' חו"ב כי הוא חכמתא סתימאה שורש החכמה והוא טלד"ק שורש הבינה והרי הוא כלל מדו"ן וכמ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י פ' תרומה ה' רפ"ג ע"ש וכנודע ג"כ מדברי הגר"א בספד"צ פ"א וכנ"ל אות ג' ד' והנה קודם שהתחיל הגילוי דהאצי' שהוא גילוי המ"ה וב"ן שבא"ק לא היה נבחן כל הא"ק כולו אלא רק בבחי' הנ"ל שבו לבד והם כללות התרין רישין שבו גלגלתא כתר והוא השם ע"ב, מ"ס הוא התר"ג שבו והוא השם ס"ג, ומשם ולמטה לא היה נבחן בו עוד שום חילוק בחי' כלל והיה עומד מהמ"ס ולמטה עד סוף היותו כולו רק בהגילוי אור דהס"ג לבד:

[לא] **וזה** הס"ג היה מאליו ולמטה שהם הנקודות שבו כו', הנה פשטות לשונו הוא משמע שהנקודות הם מאליו ולמטה ואי אפשר לומר כן כי הנקודות הרי הוא חכמה והוא ההתחלה וראשית דאליו העליון אך אפשר לומר שפיעור דבריו הוא שהשם ס"ג שהוא בחי' הנקודות שבו הנה היה הוא מלובש מאליו ולמטה שהוא מהטבור ולמטה שבו תוך המ"ה וב"ן אך העיקר נראה שכוונתו הוא כי משום שהאורות דהאח"פ שהם הטעמים דס"ג הנה הם מתפשטים עד הטבור ולכן הוא כי כל הנקודות דס"ג אשר הם באליו העליון הנה הם מתבטלים בהאורות דהאח"פ ואינו ניכר שם אורם כלל כי הם כלולים בהאורות דהאח"פ אך משם ולמטה הרי היה ראוי שיהיו ניכרים ומתגלים גם הם ועל זה אמר כי גם משם ולמטה אינם מתגלים הנקודות דא"ק כי הם מלובשים מטבורו ולמטה בתוך המ"ה וב"ן הכלליים שבו כי המ"ה וב"ן הכלליים מקומם הוא בא"ק מטבורו ולמטה שבו והרי הם מלובשים ומכוסים גם מהטבור ולמטה ולכן אינו מתגלה גם שם אור הנקודות דהס"ג אלא רק ע"י המ"ה וב"ן וכמו שהולך ומפרש בזה בכל דבריו למטה, ועי' לקמן אות ל"ה, והרי עכ"פ הוא כי הס"ג הכללי דא"ק הנה הוא מלובש מאליו ולמטה בתוך המ"ה וב"ן הכלליים שבו, והענין הוא כי מתחלה היה מתפשט השם ס"ג עד סוף רגליו וכמ"ש בנקודות רפ"א וכ"א הנה הוא כלול מטנת"א כנ"ל והרי ישנם כל הד' בחי' טנת"א שהם עסמ"ב פרטיים גם בהס"ג הכללי שהוא הנקודות הכללי והיה אותן המ"ה וב"ן הפרטיים שבהס"ג הכללי הנה היו הם מלובשים בתוך המ"ה וב"ן הכלליים שהם רק מטבורו ולמטה והיו עומדים גם המ"ה וב"ן שבהס"ג בתוך המ"ה וב"ן הכלליים והיו כולם רק מטבורו ולמטה:

אמנם דע כי הגם שמשמע לכאורה מפשטות לשונו כאן שהיה גילוי המ״ה וב״ן הכלליים מתחילה ג״כ אך באמת הנה עומק הענין לא כן הוא כי המ״ה וב״ן הכלליים דהא״ק הנה הוא רק עולם האצילות לבד לא זולת כלל וכמו שמבואר בדברי הרב בשער עתיק פ״א שאמר שם שאל תטעה לומר שהאצי׳ הוא דבר אחד ומה שלוקחים מהמ״ה וב״ן הוא דבר אחר אלא שכל עצמותם דהה׳ פרצופי האצי׳ הנה הוא עצמו בחי׳ המ״ה וב״ן הכלליים דהא״ק ע״ש וכן הוא מבואר ג״כ בשביה״כ פ״ז ובכ״מ וא״כ הרי כל זמן שלא נעשה האצי׳ הנה לא נתגלה בחי׳ המ״ה וב״ן הכלליים בהא״ק מאומה כלל וזהו שאמר בנקודות רפ״א כי מתחילה היה השם ס״ג מתפשט עד סוף רגליו כי לא היה עדיין הגילוי דהמ״ה וב״ן הכלליים מאומה וכן אמר ג״כ בשביה״כ תחילת פ״ז שכל זמן שלא היה נעשה האצי׳ היה עדיין השם ס״ג מתפשט עד סיומו כולו ור״ל שלא היה נתגלה בו עדיין המ״ה וב״ן כלל ומה שאמר כאן שהיה הס״ג מאליו ולמטה מלובש בהמ״ה וב״ן ר״ל שהיה כלול מהם כי המ״ה וב״ן היו מתחילה כלולים בהס״ג בהנה״י שלו שהוא מטבורו ולמטה אמנם לא היו אז כלולים בו רק בכח לבד אבל לא יצאו בגילוי ובפועל אלא רק אחר פריסת הפרסא המבואר בנקודות פ״ב ע״ש אבל מקודם היו רק כלולים בו בכח ע״ד הזו״ן קודם שנולדו שכלולים באו״א בהנה״י שלהם כי כל נה״י הנה הם שורש להזו״ן שהם המ״ה וב״ן והם כלולים מתחילה בהנה״י דאו״א ולכן הוה הנה״י לבר מגופא כנודע כי כל מציאותם הוא אינם לעיקר הפרצוף אלא רק להיות שורש להתחתון וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ח׳ ענף ח׳ ע״ש, והנה הנה״י דהס״ג הם המ״ה וב״ן הפרטיים דהס״ג הכללי והיה כלול בהם כל המ״ה וב״ן הכלליים אשר מהם נעשה כל האצילות וכמ׳ וזהו שאמר שהס״ג הכללי היה מאליו ולמטה שהוא הנה״י שבו [שהם תליו בכמות כמ״ש בהמ״פ פ״ג] הנה היה הוא מלובש ר״ל שהיה כלול שם מהמ״ה וב״ן הכלליים אשר יצאו ונתגלו ממנו אח״כ, והבן כ״ז היטיב כי כן הוא עיקר עומק כונת הרב ז״ל כאן אלא שמדבר בלישנא קלילא וקצר וכן הוא דרכו ע״פ רוב בכל פרקי הע״ח והלשון מלובש שאמר הוא לישנא קלילא והכוונה הוא שהיה כלול מהם וכמ׳ ועכ״ז היה באמת לשון מלובש ניחא ג״כ כי המ״ה וב״ן הכלליים שיצאו ממנו אח״כ בגלוי ובפועל הנה נמשכו ונתפשטו מהעביות דהנה״י שבו ומחיצוניותם וכנ״ל אות כ״ה בענין הריק דז״א היוצא מהתבונה ע״ש כן הוא עד״ז בכללות האצי׳ כולו שהוא המ״ה וב״ן הכלליים דהא״ק היוצאים מהנה״י דהס״ג הכללי שבו שהם נמשכו ויצאו מחיצוניותו וא״כ הרי הוא לשון מלובש מדויק ג״כ, והבן:

ודע עוד כי גם עיקר דהנה״י דהס״ג הכללי שבא״ק שהוא כל בחי׳ דמהטבור ולמטה עד סוף רגליו שאמר הרב כאן וכן בנקודות רפ״א שאמר שם שהיה מתחילה מתפשט הס״ג הכללי עד סוף רגליו ואמרנו שהוא המ״ה וב״ן הפרטיים שבהס״ג הכללי וכמ׳ הנה כ״ז לא היה נעשה ג״כ בעת אצילות מציאת הא״ק העיקרי, אלא רק אח״כ שהוא כאשר הגיע העת שיצמיח אור לישרים ושיתגלה השורש למציאת האצילות הנה אז המשיך ונתפשט הא״ק בהמ״ה וב״ן הפרטיים שבהס״ג הכללי עם המ״ה וב״ן הפרטיים שבע״ב הכללי אשר בפנימיותם וכנ״ל אות ד׳ ונעשה אז בחי׳ הנה״י שבא״ק שהוא כל המציאות דמטבורו ולמטה עד סוף רגליו והוא גילוי השורש דאצי׳ שמתגלה אז ונתפשט בהמקום העתיד לאצי׳ שהוא מטבורו עד סוף רגליו אבל עכ״פ הוא כי לא נתגלה כל השורש הזה אלא רק אח״כ אבל הא״ק עצמו הנה הוא נעשה מתחילה והיה כל מציאותו רק עד מדרגת הנה״י שהוא עד המקום אשר נקרא עתה בשם הטבור שבו כי עד שם מסתיים מדרגת הא״ק העיקרי לעולם וכן היה מגיע מתחילה כל מציאותו רק עד שם ושם מסתיימים הע״ב וס״ג הכלליים והעיקריים ולא יצאו ולא נתפשטו המ״ה וב״ן הפרטיים דאותן הע״ב וס״ג למטה ממקומם שהוא ממקום הטבור ולמטה אלא רק כאשר הגיע העת לשורש האצי׳ שיתגלה וכמ׳ וכאשר נתפשטו הם לבחי׳ הנה״י שבו אשר מהטבור ולמטה הנה ע״י יציאתם וריחוקם ממקורם נתחשכו ונתעבו ונתגלה בהם כח ובחי׳ המ״ה וב״ן הכלליים ג״כ שהם עצמות כל האצי׳ כולו והוא כלילות המ״ה וב״ן הכלליים שנכללו בהם כנ״ל אמנם לא נתגלו בפועל ממש ולמציאות בפ״ע אלא רק אחר שחזרו ועלו כל האורות דהנה״י הנז׳ למעלה והיה עלייתם בבחי׳ עליית מ״ן והזדווגו ע״י כל האורות שלמעלה והמשיכו תוספת אור וברכה ואור דהדעת עלאה מרזא דאור א״ס וירד ונתפשט מהטבור ולמטה ונעשו ונשלמו המ״ה וב״ן הכלליים ונתגלו להמציאות דכל פרצופי האצי׳ והוא עולם האצי׳ כולו שהוא המ״ה וב״ן הכלליים דהא״ק אשר מקומם הוא מטבורו ולמטה כי נחשב האצי׳ עם הא״ק לבחי׳ כללות פרצוף אחד הכלול מד׳ שמות עסמ״ב הכלליים אלא שמטבורו ולמעלה נקרא בשם א״ק והוא ע״ב וס״ג הכלליים ומטבורו ולמטה נקרא בשם אצי׳ והוא המ״ה וב״ן הכלליים וכמו שבארנו כ״ז בדע״ה ח״א ובספר הכללים ע״ש כי ישנם בזה דרושים ארוכים ועמוקים למאד אך מה שנוגע לענינינו הוא כי האליו ולמטה דהס״ג שהוא מטבורו ולמטה שאמר הרב כאן הנה הוא המ״ה וב״ן הפרטיים דהס״ג הכללי עם המ״ה וב״ן הפרטיים דהע״ב הכללי אשר בתוכם ובפנימיותם [וכמו שיתבאר עוד בארוכה לקמן אות מ״ג] ולא נתגלו ולא נתפשטו הם למדרגת הנה״י שהוא ממקום הטבור ולמטה אלא רק להיות שורש להאצי׳ ורק כאשר הגיע תור האצי׳ להצמיח ולעלות השחר אורו, והמ״ה וב״ן הכלליים שמרמז הרב כאן ואמר שהיה מלובש בהם הנה הכוונה הוא רק שהם היו אז כלולים בו ג״כ ונתגלה כלילותם בו ע״י ירידת והתפשטות המ״ה וב״ן הפרטיים הנז׳ ע״י שיצאו ונתרחקו ממקומם ומדרגתם כי מקומם ומדרגתם העיקרי הנה הוא רק להיות במדרגה אשר מהטבור ולמעלה וכן חזרו ונסתלקו אח״כ ונשאר עיקר אורו למעלה לעולם ולא ירדו מתחילה אלא כדי להתגלה השורש דהמ״ה וב״ן הכלליים ג״כ אשר עיקר מקומם הוא רק מהטבור ולמטה אך הגילוי העיקרי דהמ״ה וב״ן הכלליים ומציאותם בשלימות הנה לא נעשה אלא רק אח״כ שהוא בעולם הנקודות ולאחר התיקון דוקא והוא עולם האצי׳ כולו שהוא המ״ה וב״ן הכלליים דא״ק והוא כל המציאות דא״ק אשר מטבורו ולמטה עד סוף רגליו שהוא כל בחי׳ הנה״י שבו:

והרי נמצא מכ״ז כי היה נבחן הא״ק בג׳ בחינות אחד הוא עצמותו העיקרי שהוא רק עד מדריגת מקום הטבור והפרסא ושם מסתיימים הע״ב והס״ג הכלליים והעיקריים ועד שם היה מציאותו בראשונה, והשני הוא התפשטות המ״ה וב״ן הפרטיים דהע״ב וס״ג הכלליים אשר נתפשטו אח״כ למדרגת מקום הטבור ולמטה לצורך התגלות השורש דהאצילות והיו נמשכים ומתפשטים עד סוף רגליו שהוא המקום שהיה עתיד לכל האצי׳ כולו לעמוד שם ובבחי׳ השני הזה מדבר הרב כאן וזהו שאמר ג״כ בנקודות רפ״ב ובשביה״כ פ״ז שהיה מתפשט אז הס״ג עד סיומו כולו (כי הע״ב נעלם בתוך הס״ג כנ״ל אות ד׳) והשלישי הוא אחר עולם הנקודות והתיקון שנעשה ונשלם האצי׳ והוא מציאות המ״ה וב״ן הכלליים דהא״ק שיצאו מן הכח אל הפועל ונעשה מהם כל האצי׳ כולו והנה נקרא מעתה ממקום הטבור ולמטה עד סוף רגליו רק בשם אצילות והנה״י הראשונים דהא״ק שהוא התפשטות הארת המ״ה וב״ן הפרטיים דהע״ב וס״ג כמ׳ הנה הוא כלול ונעלם בתוך האצי׳ בפנימיותו כי מתפשטים תמיד הארתם באצי׳ ועומדים שם בהעלם תמיד (ועי׳ בדברינו בספר הכללים כלל ה׳ ף ודע חבור כ״ז):

[לב] **וב״ן** הוא פנימיות א״ק עצמו כו׳, שהיה עדיין כ״ז ממדרגת הא״ק עצמו מהאורות והכלים שבו כי גם כל הבחי׳ שמהטבור ולמטה שהוא הנה״י אשר נתהווה בו הנה הם

ג"כ רק המ"ה וב"ן הפרטיים של הע"ב והס"ג עצמן שהם עיקר הא"ק גופה אלא שבתוכם היה כלול בחי' המ"ה וב"ן הכלליים ג"כ שהם מדרגת האצי' וכנ"ל אבל עתה היה עדיין כ"ז רק ממדרגת הא"ק עצמו כי לא יצאו ולא נתגלו עדיין המ"ה וב"ן הכלליים בפועל ממש מאומה כלל :

[לג] **שהוא** הספירות של הכתר מקיפים ראשו כו', והרי מרמז כאן שישנו גם בא"ק כל בחי' הנימין וכל התיקונים כולן כמו בא"א דאצי' ועי' בשביה"כ רפ"ו :

[לד] **ואח"כ** הוציא שערות הזקן הנמשכין מן ס"ג עצמו הכולל הנקרא נקודים (כי הע"ב הוא טעמים והס"ג הוא נקודים) שמהם נעשו כללות ג' מוחין שבו, כי הס"ג הנה הוא המ"ס כנ"ל אות ד' והוא מוחא סבא דכליל תלת כנודע, ואמר כי שערות הזקן הם נמשכין מן הס"ג עצמו שהוא מן המ"ס עצמו כי כן הוא בא"א דאצי' הנה יוצאין הי"ג ת"ד מן המ"ס שבו וכן הוא כאן בא"ק יוצא ונמשך בחי' הזקן שלו מן המ"ס שבו, ומפרש והולך את בחי' הזקן מה שהוא ואמר כי הם האורות דאח"פ שהוא כל עולם העקודים והוא עצמו כל בחי' הזקן דא"ק זהו שאמר ונמשכין תחילה סוד הטעמים כו' והם ג' מיני טעמים עליונים תחתונים אמצעיים כנ"ל והם האורות דאח"פ והוא הדיקנא דא"ק והם נמשכין מכללות הג' מוחין שבו, ולכך הקדים ואמר שישנו בהס"ג שהוא המ"ס כללות ג' מוחין כדי ללמדינו על הג' מיני אורות דאח"פ שהם הג' מיני טעמים מאין שיוצאים, ואמר ונמשכין תחילה סוד הטעמים דס"ג שהוא אח"פ עד טבורו ואח"כ כו' והולך ומפרש את המ"ה וב"ן הכלליים איך שיוצאים, והוא ע"פ מה שכתבנו בספר הכללים כלל ה' כי המ"ה וב"ן הכלליים הנה הגם שעיקר יציאתם הנה הוא רק מהאח"פ שבא"ק עכ"ז הנה הוא רק בהאור והשפע אשר מקבלים האו"א מהעקודים וכמו שבארנו שם ע"ש :

[לה] **ואח"כ** לא הוציא שאר בחינותיו לחוץ, ר"ל שהרי לא הוציא עדיין אלא רק בחי' שערות הראש שהם מהע"ב הכללי והג' מיני טעמים דס"ג שהם הע"ב דס"ג אבל הנקודות דס"ג שהוא הס"ג דס"ג לא הוציא עדיין ממנו מאומה ואמר שהוא משום שהם מלובשים תוך מ"ה וב"ן ואי אפשר שיתגלה אורם אלא רק ע"י המ"ה וב"ן המלבישים עליהם והגם שמה שהוא מלובש תוך מ"ה וב"ן הנה הוא רק מחציו ולמטה כנ"ל וא"כ אלמה לא הוציא את בחינותיו אשר מחציו ולמעלה אך מחציו ולמעלה שהוא מהתחלתו עד הטבור הרי הוא כלול ומתבטל בהאור הגדול דהע"ב דס"ג שהוא האורות דאח"פ שהם מתפשטים עד הטבור ולכן אי אפשר להנקודות דהס"ג שהם הס"ג דס"ג שיתגלו גם הם אלא רק מהטבור ולמטה וע"י המ"ה וב"ן שמתלבשים בהם וכמו שמפרש והולך והגם שהרי הוא קשה להאורה כי הרי כשם שאנו רואין שמחציו ולמעלה הנה יצאו ונתגלו האורות דאח"פ שהם מע"ב דס"ג ויצאו ונתגלו הם לבדיה ולא נגרע חלקם במה שהם מלובשים בהס"ג דס"ג ואדרבה הוא שאנו אומרים כי האורות דס"ג דס"ג הם בטלים אצלם ולכן אינו ניכר למעלה אור הנקודות כלל וכנז' א"כ הרי צריך להיות עדיין ג"כ שלמטה מהטבור יצאו ויתגלו אור הנקודות לבדיה ולא יגרע חלקם במה שהם מלובשים בתוך המ"ה וב"ן כי הרי אדרבה הוא שהמ"ה וב"ן הם מתבטלים בהאור הגדול דהס"ג דס"ג שהוא הנקודות והרי צריך שיצאו מהטבור ולמטה אור הנקודות לבדיה ולא יגרעו חלקם ע"י ההתלבשות דהמ"ה וב"ן אך הענין הוא כי הנקודות דס"ג אשר הם למטה מאח"פ והוא מהגרון ולמטה הנה עיקר מציאותם הוא לבחי' או"א שבא"ק אשר הם עומדים בו ג"כ מהגרון עד הטבור וכנ"ל אות י"ח וכן באות ג' והוא ג"כ ע"פ מ"ש הרב לעיל בסמוך שהס"ג הוא חו"ב (ועי' לעיל אות ל') וכן הוא בחי' הנקודות דהס"ג שהם הס"ג דס"ג הנה עיקרו הוא למציאות או"א שבא"ק שהם מהגרון עד הטבור וכבר כתבנו בהקדו"ש שער ז' פ"ד כי הנה עיקרן דכל בחי' או"א הוא רק לצורך הזו"ן ולכן אין לאו"א שם מיוחד לעצמותם כי השמות דכל רזא דמהמנותא הם רק אהי"ה הוי"ה אדני שהם על ז"א ונוק' אבל או"א אין שם מיוחד להם כלל ונקראים רק בשם או"א שהם תוארים ומילות מצטרפים כי אין או"א אלא בנים ואין לאו"א שום אור מיוחד כלל שיאירו הם בפ"ע אלא כל אורם וגילויים הוא רק בהזו"ן והנה הם נכללים למעלה ולמטה כי למעלה הם נכללים בא"א כי הם כלולים ומכוסים בהדיקנא כנודע והוא עד הטבור, ולמטה מהטבור הם מתלבשים בהזו"ן ואינם מתגלים רק על ידם אבל להם עצמם הנה אין להם שום שם וגילוי בפ"ע כלל וכמו שכתבנו בהקדו"ש שם ע"ש וכן הוא כאן בעניננו שהוא בבחי' או"א שבא"ק כי הנה הגם שהם מהטבור ולמעלה והם מהא"ק העיקרי עכ"ז הנה כל מציאותם בו הוא רק לצורך המ"ה וב"ן הכלליים שהם הזו"ן הכלליים שבא"ק אשר הם בו ג"כ רק מהטבור ולמטה והוא כללות כל עולם האצילות ועומד כל המציאות שבו אשר מהגרון עד הטבור והוא בחי' או"א שבו רק לצורך המ"ה וב"ן הכלליים שהם הזו"ן שבו שיתגלו הם והנה נכלל כל המציאות שבו אשר מהגרון עד הטבור והוא בחי' האו"א שבו למעלה ולמטה כי למעלה הם נכללים באורות האח"פ שהם בחי' הי"ג ת"ד ועומדים האו"א שבא"ק כלולים ומכוסים באורות העקודים וכמ"ש הרב בשביה"כ רפ"ו ולמטה הם מתלבשים בהמ"ה וב"ן הכלליים שהם הזו"ן ואינו מתגלה אורם אלא בהם כי אין לאו"א שום גילוי אור מיוחד בפ"ע כלל וכנ"ז, וכ"ז הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל כי בעומק ובדיוק הוה כל הרישא כולה דא"ק רק בבחי' הע"ב הכללי והוא בחי' א"א שבא"ק והאורות דאח"פ שהם מהמ"ס שבו הם בחי' הי"ג ת"ד שבו והם נמשכים ומתפשטים עד הטבור ומהגרון ולמטה הוא הס"ג הכללי והוא האו"א שבו אבא הוא הע"ב דס"ג ואימא הוא הס"ג דס"ג והם נכללים ומכוסים באורות האח"פ והוא עד הטבור אמנם אח"כ הם מתפשטים בהנה"י שלהם מהטבור ולמטה ג"כ ומתלבשים בהמ"ה וב"ן הכלליים שהם הזו"ן ומתגלים רק על ידם זהו שאמר הרב כי לא הוציא שאר בחינותיו (ור"ל כל הבחי' אשר מהגרון עד הטבור) לחוץ יען כי הם מלובשים תוך מ"ה וב"ן כי כל עיקרם הוא רק בשביל המ"ה וב"ן והנז' ולכן אינם מתגלים אלא רק בהם ועל ידם דוקא :

[לו] **כדרך** אורות ע"ב הכולל שלא נתגלה ממנו רק השערות הנמשכים מע"ב של ע"ב, והנה הוא בחי' הקד"א כי משם הוא הנימין שהם השערות וכמ"ש בשער א"א פ"ז סמוך לסופו וכן במאמרי רשב"י באד"ר ל"ג ע"ד ועי' במבו"ש שער א"א פ"ז ופ"י ויש בזה דברים ארוכים ואין כאן המקום לזה, אמנם דע כי עיקר המשכת הנימין הנה הוא ג"כ רק מהמ"ס וכמ"ש באד"ר קכ"ח ע"א שבכל נימא ונימא אית מבוע דנפק ממוחא סתימאה כו' כל נימא ונימא איהו מעיינא דמבועא ממבועין דנפקין ממוחא סתימאה אלא שמה שנמשכין בבחי' שערות הוא ע"י הקד"א וכמ"ש במבו"ש הנז' והנה הקד"א הוא נכלל בהגלגלתא רישא קדמאה דא"א והוא הע"ב דע"ב שאמר :

[לז] **ושאר** חלקם טמיר תוך ס"ג הכולל, כי לא נתגלה מהע"ב הכולל אלא רק השערות שהם מהע"ב דע"ב והם הטעמים דע"ב אבל הנקודות דע"ב הכולל הם לא נתגלו כלל כי הם מתלבשים בהאורות דאח"פ שהם הע"ב דס"ג הכולל והוא משום כי האורות דאח"פ שהוא עולם העקודים הוא בחי' הזו"ן הכלליים דכללות כל הרישא כולה (שהיא בפרטיות ג' רישין) והנקודות דהע"ב הכולל הוא בחי' האו"א להם וכל או"א אין גילוי להם בפ"ע כי הם רק בשביל הזו"ן הכלליים ואין גילוי אלא רק לא"א ולזו"ן וכנ"ל אות ל"ה ולכן אינם מתגלין אלא רק השערות שהם מע"ב דע"ב והוא הא"א דהרישא והאורות דאח"פ שהם מע"ב דס"ג והם בחי' הזו"ן הכלליים דהרישא [והגם כי הנה ישנם ג"כ בחי' הסיורתא אמנם הנה הם למעלה מהכל והם רק מבחי' הרדל"א דאחוי נהוריה בההוא רישא דא"א וכמו שיתבאר בעה"י בשער א"א פ"ד

ופ"ז

[לז] וכן הוא עד״ז בהנקודות דהס״ג הכולל שאמר הרב הנה אין להם גילוי ג״כ כי הם רק בשביל המ״ה וב״ן הכלליים ולכן אינם מתגלים אלא רק על ידם וכנ״ל וזהו שאמר כי הוא כדרך האורות ע״ב הכולל כו׳:

[לח] **גם** מן מ״ה וב״ן שלו הפנימיים [אחוריהם] לחוץ, מ״ש הפנימיים ר״ל שהיו כלולים בו בפנימיותו ורצוני לומר בכח ובכלילות ולא היו עדיין במציאות ובפועל כלל וכנ״ל אות ל״ח ועי׳ עוד למטה אות מ״א ומ״ש אחוריהם לחוץ כי כן הוא הסדר לעולם שכל מה שיצא מעליון להתחתון להתגלה למטה הנה הוא לעולם מתחילה רק מהאחוריים דהעליון וכן היה כאן כי כל מה שיצא ונעשה מהמ״ה וב״ן הכלליים בתחילה והוא כל עולם הנקודות הנה היה רק מאחוריהם לבד כנודע אמנם אח״כ בעת התיקון הנה יצא אז פנימיותם ג״כ ונעשה עולם האצי׳ מכל המ״ה וב״ן הכלליים הן מאחוריהם והן מפנימיותם וכנודע בדברי הרב:

[לט] **ואז** עלו כל בחי׳ ס״ג הפנימיים, ר״ל בחי׳ המ״ה וב״ן הפרטיים דהס״ג עצמו שהוא בחי׳ הנה״י שבו אשר נתפשטו לצורך התהוות השורש דאצי׳ ממקום הטבור ולמטה דא״ק וכנ״ל אות ל״א ע״ש, ומ״ש כי עלו כל בחי׳ ס״ג, והכוונה הוא על בחי׳ מ״ה וב״ן הפרטיים שבו כמ״ש הנה מכוון בזה ג״כ על המ״ה וב״ן הפרטיים דהע״ב הכולל אשר הם בפנימית דהס״ג הכולל עם הקו דא״ס שבתוכם (וכנ״ל אות ד׳ ואות ל״א), הנה הם כולם עלו לגמרי מהטבור ולמעלה וכן אמר הרב בפירוש בנקודות פ״ב כי נשאר למטה ריקן מאור, וכן הוא ג״כ במבו״ש שע״ב ח״א פ״ג וכן בשער ההקדמות דף י״ד ע״א ע״ש ועי״ז הוא לא כמ״ש בספר ט״ע בביאורו על המ״ח מסכת למלום א״ק פ״א מ״ע:

[ם] **הטמונים** תוך מ״ה וב״ן הפנימיים, הנה לפי דברינו באות ל״ח הרי לא היו הם מתחילה טמונים בתוך המ״ה וב״ן אלא אדרבה הוא כי המ״ה וב״ן הכלליים היו מתחילה כלולים וטמונים בתוכם וכנ״ל אות ל״ח אמנם מ״ש שהיו הם טמונים תוך המ״ה וב״ן הנה הכוונה הוא על הרצון והתכלית שהרצון והתכלית היה רק על אותן המ״ה וב״ן הכלליים ור״ל כי כל התפשטות המ״ה וב״ן הפרטיים דהס״ג הכללי עם המ״ה וב״ן הפרטיים דהע״ב הכללי שבתוכם אשר נתפשטו וירדו ממקום הטבור ולמטה היה הרצון רק לתכלית תולדות המ״ה וב״ן הכללים שיצאו הם וזהו שאמר הטמונים תוך מ״ה וב״ן שהרי כל כוונת התפשטותם שם היה רק על המ״ה וב״ן הכלליים והם גילויים ותכליתם וכן מתפשט הארתם בהם תמיד ועומדים בתוכם לעולם וכנ״ל סוף אות ל״ח:

[מא] **ועלו** עמהם מ״ה וב״ן הפנימיים, ר״ל על המ״ה וב״ן הכלליים הנז׳ כי כל זמן שלא יצאו מהכח אל הפועל ולא נתהוה עדיין האצילות הרי היו עדיין כלולים בהנה״י דא״ק בכחו ובפנימיותו וכנ״ל אמנם גם מציאותם הזה אשר בכלילות הנה לא נתגלה ג״כ אלא רק ע״י ירידת כל המ״ה וב״ן הפרטיים הנז׳ שהם הנה״י דא״ק ואז נתגלה בהם השורש דהמ״ה וב״ן הכלליים ג״כ אלא שלא היו עדיין רק בבחי׳ מציאת השורש לבד ולכן כדי להוציאם מהכח אל הפועל הנה חזרו ועלו כל המ״ה וב״ן הפרטיים דהס״ג ודע״ב שהם הנה״י עם השורש דבחי׳ המ״ה וב״ן הכלליים שנתגלה בהם ועלו כולם למעלה כדי לקבל שם תוספת אור וברכה להוציא את אותן המ״ה וב״ן הכלליים מהכח אל הפועל ולתקנם ולהשלימם בכל תיקונים הנצרך לבנין האצילות שנבנה מהם וזהו שאמר כי עלו כל בחי׳ ס״ג הפנימים ועמהם עלו גם המ״ה וב״ן הפנימים:

[מב] **ואז** אלו מ״ה וב״ן הם מ״ן שלהם, ר״ל שסיבת עלייתם היה ע״י אלו המ״ה וב״ן שנתגלה בהם בבחי׳ שורש הנז׳ כי כן יסוד המאציל ית״ש בתכונת כל אור וכל כח שהוא משתוקק תמיד לצאת מן הכח אל הפועל ולא נח ולא שקט עד שמוציא כל כחו ותכונתו לאור ולפועל ולכן אחר שנתגלה השורש דמ״ה וב״ן הכלליים בבחי׳ שורש דחקו את עצמם לעלות למעלה ועלו על ידיהם כל הנה״י כולם הנז׳ אשר אותן המ״ה וב״ן הכלליים היה מושרשים בהם ועלו כולם למעלה כדי לקבל שם תוספת אור ומוחין שיתוקנו ויושלמו למציאות גמורים שהוא לפרצופים גמורים ולעולם גמור בפנ״ע שהוא עולם האצילות:

[מג] **אל** הטעמים עצמן דס״ג שאינם מלובשים תוך מ״ה וב״ן והם בערך כו׳, ר״ל ואז הטעמים עצמן דס״ג שאינם מלובשים תוך מ״ה וב״ן בערך כו׳, ועי׳ בכ״ז לקמן בדרושי נקודות פ״ב ששם חזר הרב על כל הדברים הללו יותר בביאור ע״ש, ועומק הענין בכ״ז הוא כי הנה דע והבן כי כל ההתפשטות הזה שאמרנו שהיה מתפשט הא״ק ממקום הטבור שלו ולמטה ונעשה בחי׳ הנה״י שבו הנה היה אותן הנה״י כלולים מג׳ בחי׳ אחד בחי׳ המ״ה וב״ן הפרטיים דהע״ב הכללי אשר הוא באמת כללות כל הרישא כולה כנ״ל בדברינו והיה מתפשטים גם המ״ה וב״ן הפרטיים שבו שהם התגין והאותיות שבו היו מתפשטים גם הם ממקום הטבור ולמטה והיו הם בפנימיות כולם ובתוכם שורה אור הקו דא״ס והיה מתפשט כ״ז ג״כ לבחי׳ א״א ולבחי׳ אור דא״ס שהוא אור נשמה פנימיית לכל ההתפשטיות דהא״א ולכל האורות והגילויים אשר מהטבור ולמטה והשני הוא התפשטות המ״ה וב״ן הפרטיים דהס״ג הכללי אשר עיקרו הוא מתחת הראש שהוא מהגרון עד הטבור והיה מתפשט הוא בהמ״ה וב״ן הפרטיים שלו שהם התגין והאותיות שבו ממקום הטבור ולמטה והנה הס״ג הכללי עצמו הנה יש בו שני בחי׳ כי הרי הוא בחי׳ או״א שבא״ק אבא הוא הע״ב דס״ג והוא מהגרון עד החזה ואימא היא הס״ג דס״ג והיא מהחזה עד הטבור והם נתפשטו ג״כ בפנ״ע למטה מהטבור דהא״ק בהמ״ה וב״ן הפרטיים שבאו״א והרי יש בזה הס״ג הכללי עצמו שני בחי׳ דמ״ה וב״ן פרטיים אחד מאבא ואחד מאימא והרי הם ג׳ בחי׳ דמ״ה וב״ן פרטיים זה לפנים מזה וכל אלו הג׳ בחי׳ הם כללות הנה״י דא״ק אשר יצאו מהטבור ולמטה אמנם כל אלו השלשה בחי׳ הם נכללין עתה בשניים כי עד שלא נפרס הפרסא לא נתגלה בא״ק בחי׳ או״א שבו לפרצופים בפ״ע כלל והם מיוחדים ונכללים עם הס״ג הפרטי שבהמ״ה שבו אשר מהאזניים ולמטה ונקרא משם ולמטה בשם ס״ג הכללי ומהאזניים ולמעלה שהוא גם כל הע״ב העיקרי עצמו הוא נכלל עם הקרקפתא ונקרא בשם ע״ב הכללי ואינו נבחן עתה אלא רק ב׳ בחי׳ דמ״ה וב״ן פרטיים אשר נתפשטו מהטבור ולמטה אחד מע״ב הכללי אשר מהקרקפתא עד האזנים ואחד מהס״ג הכללי אשר מהאזניים עד הטבור ונקרא כל אותו הס״ג הכללי בשם הטעמים דס״ג שהם האורות דאח״פ כי הנקודות דהס״ג שהוא בחי׳ או״א כמ״ש הם נכללים בהטעמים ובטלים בהם וכנ״ל אות ל״ה ולכן אינו מדבר הרב מהאו״א מאומה אמנם בהעלם ובפרטות הנה היה ההתפשטות מג׳ בחי׳ הנז׳, והנה כל הג׳ בחי׳ דמ״ה וב״ן הפרטיים הנ״ל כאשר ירדו מהטבור ולמטה וחזרו ועלו עתה עם השורש דהמ״ה וב״ן הכלליים שנתגלה בהם ועלו כולם למעלה כדי לקבל שם תוספות אור ומוחין וכדי להתתקן ולהשתלם וכנ״ל הנה היה עלייתן לאט לאט ובג׳ מדרגות, אחד הוא כי עלו מתחילה למקומן הראשון אשר משם ירדו היינו המ״ה וב״ן הפרטיים עם השורש דהמ״ה וב״ן הכלליים אשר מחלק האימא הנה עלו הם מהטבור ולמעלה ובהאימא שהיא מהחזה עד הטבור, והמ״ה וב״ן הפרטיים עם השורש דהמ״ה וב״ן הכלליים אשר מחלק האבא עלו הם מהטבור ולמעלה ובהאבא שהוא מהגרון עד החזה, והמ״ה וב״ן

הפרטיים עם השורש דהמ"ה ובז"ן הכלליים אשר מחלק העי"ב הכללי עצמו הנה עלו הם מהטבור ולמעלה ובעיקרן דאורות האח"פ עצמן אשר מהפה עד הטבור בפנימיותן והוא בפנימית עולם הנקודים אשר הוא מהפה עד הטבור כי שם בפנימיותן עומד ההתפשטות דהעי"ב הכללי עם הקו דאור א"ס שבתוכו, וכ"ז הנה הוא עליית מדרגה אחת כי עלה כ"א לשורשו אשר יצא משם, עליה הב' הוא שגם המ"ה ובז"ן הפרטיים **דהאו"א** הנז' עם השורש דמ"ה ובז"ן הכלליים שנתגלה בהם הנה עלו אח"כ גם הם בעליה שנית והוא בהשורש שלהם אשר בנקודים והיינו כי הרי כבר אמרנו לעיל אות י"ח וכן בכ"מ כי כל עולם הנקודים הוא בבחי' הי"ג ת"ד שבא"ק כמו הי"ג ת"ד שבא"א דאצי' והנה ישנם בהי"ג ת"ד ב' מזלין אחד מזל עליון שהוא תיקון ח' ובו כלול אבא והשני מזל תחתון שהוא תיקון י"ג ובו כלול אימא וכנודע כ"ז וכן הוא עד"ז בהי"ג ת"ד שבא"ק שהוא עולם הנקודים הנה ישנו שם ג"כ בחי' ב' מזלין שבהם כלולים האו"א שבא"ק אבא במזל עליון ואימא במזל תחתון והנה שם עלו אח"כ הנשמת פנימיות דהמ"ה ובז"ן הפרטיים דהאו"א עם השורש דהמ"ה ובז"ן הכלליים שנתגלה בהם הנה עלו שם בעליה שנית כ"א לשרשו המ"ה ובז"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה ובז"ן הכלליים אשר מחלק האבא שבא"ק עלו בשורש האבא אשר בבחי' המזל עליון שבהנקודים והמ"ה ובז"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה ובז"ן הכלליים אשר מחלק האימא שבא"ק עלו בשורש האימא אשר בבחי' המזל תחתון שבהנקודים כי כן הוא דרך וסדר כל עליית מ"ן שעולים מעליה לעליה ולמעלה למעלה שהוא משורש לשורש עד שורשם הראשון אשר בחי' העולמים כולם ית"ש וכמו שיתבאר עוד בסמוך לקבל שם תוספת אור ומוחין כדי להתתקן ולהשתלם לפרצוף גמור ולעולם גמור, וכן עד"ז היה ג"כ עליה ב' להמ"ה ובז"ן הפרטיים דהעי"ב הכללי עם השורש דהמ"ה ובז"ן הכלליים שנתגלה בו שעלה גם הוא מעליה לעליה בפנימית הנקודים עצמו מפנימי לפנימי אשר שם גופה וכ"ז הוא עליית דמדרגה השנית אשר עלו כל הג' בחי' דהמ"ה ובז"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה ובז"ן הכלליים דהאו"א שבא"ק והעי"ב הכללי שבו שעלו כ"א לשורשו שלמעלה אשר בהנקודים שהוא מהפה עד הטבור, עליה הג' הוא כי הנה אח"כ הנה חזרו ועלו עוד כל אלו הג' בחי' דמ"ה ובז"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה ובז"ן הכלליים שבכ"א מהם הנה חזרו ועלו כולם עוד גם ברישא דא"ק עצמו ובהמ"ס שבו כי שם הוא עליית כל המ"ן לעולם והמ"ס בספד"צ פ"א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהווין כי שם שורה ומתגלה האור דא"ס ולכן עולה הכל שם לקבל שם תוספת אור וברכה כדי להתתקן ולהשתלם והנה ע"י עליית כל המ"ן הזה שעלו בהמ"ס שבו הנה נעשה זווג בין הס"ג והע"ב שבהמ"ס שהם בחי' הדו"ן שבו ונמשך מזווגם כל שפעת אור ומוחין הנצרך לכל אותה המ"ן שעלו שם ונשלמו עי"ז ואח"כ חוזרים ויורדים למקומם באותה הדרך שעלו ויורדים מלמעלה למטה מהמ"ס להנקודים ומהנקודים לאבא ומאבא לאימא ושם הוא מקום תולדתם כי יוצאים ונולדים מהאימא ומתגלים ונעשים לאורות שלימים ולפרצופים גמורים ככל הראוי להם, הנה כן הוא הסדר לעולם בכל עליית מ"ן דכל הפרצופים והעולמות וכן היה נעשה לאחר התיקון, אמנם כאן בענינינו עתה הנה היה בזה שינויים רבים ועצומים מאד וכמו שבארנו בזה בארוכה בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ושם ענף י' מסימן ד' והלאה וכן בספר הדעי"ה ח"א דרוש ב' ג' ושם דרוש ד' מסימן ד' והלאה ע"ש כי הדברים הם ארוכים ועמוקים למאד ואי אפשר לבאר כאן הכל אמנם נכתוב כאן אחת מאלף וכמר מדלי מה שנוגע להכרח הבנת עומק הכוונה בדברי הרב ונכתוב בכל דיבור ודיבור לפי ענינו ע"פ הדברים שהקדמנו כאן ובכל דברינו לעיל והכי עכ"פ מבואר הוא ענין מ"ש כי המ"ה ובז"ן הכלליים הם המ"ן שלהם והנה הם גרמו את כל העליות הנז' וכנ"ל אות מ"ב וכן מ"ש אל הטעמים עצמן דס"ג שאינם מלובשים תוך מ"ה וב"ן הנה הכוונה הוא על הב' עליות הראשונים שאמרנו (כי גם האו"א שבא"ק הם נכללים ג"כ באורות האח"פ וכנ"ל) וזהו שאמר שעלו והיו למ"ן אל הטעמים עצמן כו' ומשום שאח"כ עלו באמת עוד כולם למעלה שהוא העליה הג' הנז' שהוא בהמ"ס עצמו והיה עלייתם שם ע"י העליה הב' שעלו מתחילה בהנקודים כי משום שהנקודים הוא התפשטות המ"ס לכן ע"י שעלו מתחילה בהנקודים היה להם כח לעלות אח"כ גם בהמ"ס עצמו וזהו שדייק ואמר אל הטעמים עצמן ולרמז לנו כי הגיעו עי"ז לעלות אח"כ גם באור המ"ס ג"כ, ויותר נראה כפי מה שכתוב בכ"מ (וכן הוא בספר אדם ישר ז' ע"ד וכן הוא בע"ח בדפוסים ישנים) ואז הטעמים עצמן דס"ג כו' והוא קאי על להלן על מ"ש שהם בערך או"א אל ישסו"ת וכמו שיתבאר בסמוך בכל אות ואות בפנ"ע כדי ליתן רווח אל המעיין :

[סד] **הם** בערך או"א אל ישסו"ת, הנה עומק כוונתו הוא כי הע"ב דהמ"ס אשר ממנו הוא המלואות דראיית העינים עם הס"ג דהמ"ס אשר ממנו הוא כל האורות דאח"פ הנה הם שניהם בבחי' או"א עלאין והנקודות דהס"ג שהם האו"א שבא"ק אשר מהגרון ולמטה הנה הם בבחי' ישסו"ת ועל זה אמר כי לצורך גילוי המלואות דהמ"ה ובז"ן הכלליים הנה מזדווגים הע"ב והס"ג דהמ"ס שהם בבחי' דאו"א עלאין ונכללים עמהם הנקודות דהס"ג שהם בבחי' ישסו"ת ויוצאים עי"ז כל המ"ה וב"ן הכלליים וכמו שמפרש והולך וכמו שיתבאר :

ומ"ש כי כמו שלצורך עיבור זו"ן מזדווגין או"א עלאין וישסו"ת נכללין עמהם, הוא בשער או"א פ"ח ובשער זו"ן פ"ב ובשער אנ"ך פ"ד :

ואמר כן הכא בטעמים דס"ג (שהם מהע"ב דהס"ג דהמ"ס) מזדווגים עם כל ע"ב (ור"ל הע"ב הכללי דהמ"ס עצמו) ומ"ש שנקודות תגין ואותיות דס"ג, שהם מהס"ג דהס"ג אשר מהגרון עד הטבור עם המ"ה וב"ן הפרטיים דהס"ג אשר נתפשטו מהטבור ולמטה הנה הם כולם בבחי' ישסו"ת והם טפלים ונכללים עם הטעמים דהס"ג המזדווגים עם הע"ב הכללי דהמ"ס שהם בבחי' או"א עלאין אמנם הנה לא היה עתה הזווג בין הע"ב הכללי העיקרי שהוא כללות כל הרישא תניינא עם המ"ס הכללי כי זה לא היה נעשה אלא רק בעת התיקון לצורך האור דהמ"ה וכמו שיתבאר למטה באות נ"ט אך עתה לצורך המלואות דעולם הנקודות הנה לא היה נעשה כל הזווג אלא רק בין הע"ב והס"ג הכלליים דהמ"ס עצמו וכנז' והבן וזכור כ"ז :

[סה] **ואז** מולידין בחי' ב"ן דחיצוניות כו', הנה עומק הענין בכ"ז הוא ע"פ מה שכתבנו לעיל כי המ"ס שהיא רישא תליתאה נגד הקרקפתא והאוירא וקד"א שהם כללות הרישא תניינא בחשבון הג' רישין עם הרדל"א שהוא רישא קדמאה הנה הוא כל המ"ס כולו בבחי' שם ס"ג והקרקפתא שהוא כללות הרישא תניינא הנז' הוא בבחי' שם ע"ב והם שניהם שורש כל בחי' דו"ן כי הע"ב הוא שורש אבא שהוא או"א עלאין והס"ג הוא שורש אימא שהיא ישסו"ת וכן הם שורש הזו"א ונוק' שהם המ"ה וב"ן אמנם הנה ישנם גם בהמ"ס שהיא בשם ס"ג כל בחי' ד' שמות עסמ"ב ג"כ והע"ב שבו הנה הוא כלול עם הע"ב הכללי שבהקרקפתא והס"ג שבו הוא עיקר המ"ס גופה וכלול בו ג"כ המ"ה וב"ן אך אותן המ"ה וב"ן הם בטלים אל הס"ג ואינם נקראים שם בשם כלל [אלא רק בבחי' גילויים למטה וכמו שביארנו בספר הכללים כלל י"ח ובדעי"ה ח"א דרוש ד'] ואינו ניכר בהמ"ס אלא רק הע"ב והס"ג לבד והם ג"כ בבחי' דו"ן כי הם הדו"ן שבהמ"ס וכן הם ג"כ שורש לכל בחי' דו"ן שמשם ולמטה כי הע"ב שבו הוא שורש (הפני) לאבא שהוא או"א עלאין והס"ג שבו הוא שורש (הפני) לאימא שהיא ישסו"ת [אמנם בענינינו הנה מכנה הרב וקורא את הע"ב הכללי דהמ"ס עם הע"ב דהס"ג דהמ"ס שהם הטעמים דאח"פ מכנה אותם הרב

וקורא אותם בשם א"ס עלאין והנקודות דהס"ג שהם בחי' הא"א העיקריים שבו אשר מהגרון עד הטבור הנה אותם קורא הרב עתה בשם ישסו"ת וכנ"ל אות מ"ד והב"ן:

והנה עיקר הגילוי דאור א"ס ית"ש הנה הוא בהקרקפתא שהוא כוללת הרישא תניינא הנז' אך בעת התיקון דמעשה בראשית ומכש"כ בהתיקון האחרון דלעתיד הנה מתייחדים כללם המ"ס כולו שהיא הס"ג עם כללות כל הקרקפתא הנז' שהיא הע"ב ביחודא שלים ונקרא אז כל המ"ס ג"כ בשם אור א"ס אמנם בענייננו שהוא קודם התיקון דאצילות ובכל משך זמן דעולם הנקודות כולו הנה לערך תוצאות הולדות כל הנקודות כולם וכל עולם התוהו כולה שיצא מהם אשר הם כולם בכוונה ורצון מהמאציל א"ס ית"ש וכמו שבארנו בדע"ה ח"ב ובכ"מ הנה נתעלם אז אור א"ס בהמ"ס שבא"ק אשר שם הוא שורש הכל והיה מתעלם אורו שם הרבה מאד ולא היו מתייחדים אז גם אלו הב' רישין הכלליים זע"ז אלא רק בהעלם גדול מאד שלא היה ניכר אז יחודם כלל ולא עוד אלא שגם הע"ב והס"ג דהמ"ס עצמו כנז' הנה גם הם לא התייחדו ביחודא שלים כהראוי אלא רק בדרך מטי ולא מטי שהוא ברצוא ושוב עייל ונפיק וא"כ הנה נמצא מזה כי כל שפעת האורות דהב' מיני התפשטיות דהמ"ה וב"ן הפרטיים אשר נתפשטו מהטבור ולמטה לצורך גילוי דהשורש דהמ"ה וב"ן הכלליים הנ"ל אות מ"ג הנה היו כולם עיקרם רק מהס"ג דהמ"ס לבד כי כל התפשטות אור היורד ממקומו ומתפשט כדי להתגלה למטה הנה הוא לעולם ע"י ריבוי השפע הנמשך מלמעלה וכן הוא כל אלו הב' מיני התפשטיות דמ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים שאמרנו לעיל אות מ"ג שנתפשטו ונתגלו מהטבור ולמטה הנה היה כ"ז ע"י ריבוי השפע הנמשך מלמעלה והיה עתה כל עיקר השפע אשר לזה רק מהמ"ס עצמו שהוא מהס"ג שבו אבל מהע"ב דהמ"ס ומכש"כ מהע"ב הכללי שבקרקפתא הנה הם לא השתתפו בזה אלא בהעלם ובמיעוט גדול אמנם המ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים אשר מחלק האבא שבא"ק ומכש"כ כל אותן אשר מחלק הע"ב הכללי שבו הנה בהם היה איזה גילוי ג"כ כ"א לפי ערכו גם מהע"ב דהמ"ס וכן היה בהם איזה רמז ג"כ גם מהע"ב שבקרקפתא אבל עיקר השפע אשר לכולם הנה היה עתה רק מהמ"ס העיקרי לבד שהוא מהס"ג דהמ"ס ובפרט אותן המ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים אשר מחלק האימא שבא"ק שהוא הס"ג דס"ג אשר מהגרון ולמטה הנה היה כל עיקר השפע אשר לזה רק מהמ"ס העיקרי שהוא מהס"ג דהמ"ס כי היא שורש האימא והנה מובן ממילא ג"כ עפ"ז כי כל אותן המ"ה וב"ן אשר מחלק האימא שבא"ק הנה הם היו בכמות ובמציאות ובגילוי יותר הרבה מכל אותן חלקי דמ"ה וב"ן אשר מהאבא שבא"ק ומכש"כ מהחלקי דהמ"ה וב"ן אשר מהע"ב הכללי כי כ"א היה נמשך מציאות התפשטותו למטה לפי גילוי שורשו אשר למעלה שהרי אמרנו שעיקר הגילוי להמשכת השפע אשר למעלה היה רק מהמ"ס לחוד ומהס"ג דהמ"ס אשר היא עיקר השורש להאימא שבא"ק וא"כ הרי היה ג"כ למטה עיקר המציאות דהמ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים אשר נתפשטו מהטבור ולמטה רק מהאימא שבא"ק אבל מהאבא שבא"ק היה מציאותם וגילויים רק מעט ומהע"ב הכללי היה עוד יותר פחות והיה כל מציאותם וגילויים רק מעט מן המעט אמנם כל אותן מציאותם וגילויים אשר נתפשט גם מהם עכ"פ וכנ"ל הנה היה ג"כ כל עיקרם רק מהמ"ס לחוד כי רק היא לבד אשר נתגלה עתה ומשפעה נתפשטו כל הב' חלקי דמ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים האמורים ויצאו מהמ"ס כ"א לפי ערכו והיה יציאתם ממנה מחיצוניותה ומפנימיותה ומפנימית פנימיותה כ"א לפי ערכו והבן כ"ז:

והנה המ"ס היא שורש הגבורות בוצ"ק ובפרט כאשר שהיא אינה ביחוד הראוי עם הע"ב שבה ועם הע"ב הכללי שבהקרקפתא הנה עומדת אז המ"ס כולו בבחי' הגבורות לבד שהיא בוצ"ק וכל בחי' גבורות כשהם מאירים לבדן הנה הם גורמים פירוד והגם שבענינינו שהוא בהאורות והפרצופים שבא"ק הנה שם הוא היחוד עלום לעולם מאד אמנם בהעלם ובשורש הנה יש להבחין שם כל הבחי' כמו באצילות כי בא"ק הוא השורש להם, והנה ע"י שהיה עתה עיקר כל המשכת השפע רק מהמ"ס לחוד שהוא בוצ"ק הנה לא התייחדו עתה גם הא"א שבא"ק לצורך ההתפשטות דהמ"ה וב"ן הפרטיים שבהם אשר נתפשטו מהטבור ולמטה אלא שהיה התפשטותם כ"א בפ"ע וזה היה במכש"כ וביותר מחסרון היחוד אשר לעילא כי הרי נודע הוא שכל מה שהוא יותר למעלה הוה היחוד יותר עלום ומאחר שאמרנו שגם ברישין היה חסר היחוד הראוי בין הע"ב הכללי להמ"ס וכן בין הע"ב דהמ"ס להס"ג דהמ"ס שהם השורש דהא"א ולכל בחי' דו"ן כנ"ל והיה חסר גם שם עיקר היחוד הראוי להם וכנז' א"כ מכש"כ שהיה חסר למטה שהוא בהא"א עצמן שהיה בהם חסרון היחוד עוד יותר והוא סוד מ"ש בספד"צ פ"א דעד דלא הוה מתקלא לא הוו משגיחין אפין באפין ועינין המתקלא הוא אור הדעת עלאה הנמשך מרזא דאור א"ס והוא אור היחוד אשר בין הגלגלתא להמ"ס ולא היה הוא מתגלה עתה כלל וכנז' ועי"ז היה חסר ממילא עיקר היחוד גם בהא"א שבא"ק וזהו שאמר לא הוו משגיחין אפין באפין והיה נמשך בהתפשטות דהמ"ה וב"ן הפרטיים שהתפשטו הא"א מהטבור ולמטה היה נמשך בהתפשטות דכ"א בפ"ע וכן היה עד"ז גם אח"כ כאשר חזרו ועלו למעלה בבחי' מ"ן כדי להתתקן ולהשתלם וכנ"ל הנה היה ג"כ עלייתם כ"א בפ"ע בלתי יחוד ועי"ז לא התעוררו בעלייתן כולם בשורש אחד אלא רק כ"א בשרשו ונעשה בהם עי"ז קלקול גדול והיינו כי כאשר עלו למ"ן בעליה השלישית הנ"ל אות מ"ב והיה עלייתם עד הע"ב דהמ"ס כי עד שם מגיע עליית כל המ"ן כדי לקבל שם תוספת אור והרבה מאור הדעת עלאה אשר שורה שם מהגילוי דאור א"ס הנה ההתפשטות דהמ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים אשר מהע"ב הכללי הנה הגם שכל שפעם היה עתה ג"כ העיקר רק מהמ"ס ולכן לא היה אפשר להם בעלייתם למ"ן לגרום זווג העיקרי אשר בין כל הרישין עלאין הכלליים ממש עכ"ז הנה גרמו ע"י עלייתם בחי' זווג בין הע"ב דהמ"ס להס"ג שבו וכנז' וכן משום שהם משורש הע"ב הכללי עכ"פ הנה גרמו בעלייתם למ"ן איזה התעוררת גם בהע"ב הכללי עצמו וקבלו גם משם איזה הארה ותיקון עכ"פ וכן עד"ז ההתפשטות דהמ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים דהאבא שבא"ק אשר שרשו הוא מהע"ב דהמ"ס הנה גרם גם הוא בעלייתו למ"ן התעוררת בהע"ב דהמ"ס והזווג אשר בין הע"ב להס"ג שבו וקבל משם איזה תוספת הארה לתיקונו והשלמתו ונשלם גם הוא במקצת כמו שיתבאר והגם שע"י שהיה חסר היחוד כן למעלה וכן למטה ולא היה מתגלה אז הגילוי דאור א"ס גם ברישין וכנ"ל לא היה אפשר גם להמ"ן דהע"ב הכללי ודהאבא לגרום הזווג העיקרי למעלה ולהשתלם כהראוי בשום אופן אמנם גרמו ע"י עלייתם הזווג אשר בין הע"ב והס"ג דהמ"ס עצמו וקבלו איזה הארה ותיקון משורשם עכ"פ ונתקנו במקצת אך המ"ה וב"ן הפרטיים עם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים אשר מהאימא שבא"ק והם הנה"י דיהב ושורשה היא רק בעיקר המ"ס עצמו הנה כאשר עלו הם למעלה למ"ן והיה עלייתם בחסרון היחוד כנז' ולכן כאשר עלו גם הם בהע"ב דהמ"ס הנה דחה אותם הע"ב דהמ"ס ממקומו ולחוץ ופלטם דרך העינים דהא"ק כי שם מהעינים ולפנים הוא מקומו דהע"ב דהמ"ס וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן א' ב' ע"ש ולכן יצאו הם לחוץ דרך העינים והוא יציאת הנקודות שיצאו

שאלו מהטעמים דא"ק כמבואר לקמן בדרושי נקודות פ"ע והם המ"ן מהנה"י דהאימא שבא"ק שפלטם הע"ב דהמ"ה והוציאם לחוץ דרך העינים והם המלכי העגולים כמבואר לקמן בדרושים כי האימא היא שורש העגולים בסוד נקבה תסובב גבר והם המלכים שיצאו ומלכו כרגע ומיתו ונשברו ונתפזרו ונתדעכו לאחר ומהם יצא כל עולם התוהו כי הם היו דינין גדולים וגבורות קשים ולכן יצא מהם מה שיצא כמו שבארנו בדע"ה ח"א ויתבאר עוד בעה"י לקמן בדברינו והנה הם הנקודות העיקריים כי באותו הרגע שמלכו נקראו בשם נקודות כי משום שיצאו בלא תיקון כלל ולא היו נשלמים כלל אלא שהיו רק אותן בחי' המ"ן עצמן כמו שעלו לכן היו רק בבחי' נקודות קטנות וכקרני חגבים ועליהם אמרו בזוה"ק פ' בראשית ל"ה ב' הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין (והן הוא ג"כ בדברי רז"ל בבראשית רבה ריש פ' ט"ז) ולכן נקראו בשם נקודות והוא עולם הנקודות והיינו בעת שמלכו ונקראו בשם עולם כי היו אז ג"כ בבחי' עולם מלא כי הם היו שרשי כל העולמות כולם וכל המציאיות כולם דכל הד' עולמות אבי"ע אשר נעשה מהם אח"כ שהוא אחר התיקון דמעשה בראשית כמו שיתבאר לקמן בהדרושים אבל אז שהוא אחר שיצאו בעולם הנקודות הנה היה מלוכתם רק כרגע ומיתו תיכף והוא מ"ש בספד"צ פ"א דעד דלא הוו מתקלא לא הוו משגיחין אפין באפין ומלכין קדמאין מיתו:

וב"ן שאמרנו הנה הוא בהמ"ן דהאימא שבא"ק שהם אשר יצאו דרך העינים וכמו אך המ"ן דהאבא שבא"ק ומכש"כ המ"ן דהע"ב הכללי שבו אשר הם קבלו קצת תיקון כנ"ל הנה הם לא נפלטו לחוץ ח"ו בעלייתם למעלה אלא שאחר שקבלו שם תיקונם במקצת כפי הנה ירדו בשלום דרך פנימית הא"ק עצמו ובאותו הדרך שעלו וכנ"ל אות מ"ג וירדו ונתפשטו בהאבא עצמו ור"ל שגם המ"ן דהע"ב הכללי נכלל עם המ"ן דהאבא וכנ"ל אות מ"ג שהוא לעולם רק לבחי' אור נשמה פנימית לאו"א ולכן לא נעשה ממנו מלכים בפ"ע אלא שהוא נכלל עם האבא וירדו שניהם עד מקום תולדתו של האבא ומשם יצאו ומלכו גם הם כמו שיתבאר למטה בדברי הרב:

אמנם הוא כי הנה כל אותן הג' בחי' המ"ן שאמרנו הנה כולם הם מבחי' המלכיות שהוא הב"ן לבד והגם שאמרנו שהיו מהתפשטיות דהמ"ה וב"ן הפרטיים דכ"ח וכן אמרנו ג"כ שנתגלה בהם השורש דהמ"ה וב"ן הכלליים וכנ"ל בכל דברינו אך כ"ז הוא רק בבחי' המ"ה וב"ן אשר בעולם הנקודות עצמו שהוא באמת כולו רק מכללות הב"ן לבד אשר לאחר התיקון כי משום שהיה עיקר שפעם רק מהמ"ה לחוד ומהס"ג דהמ"ה שהוא שורש כל הנוקבין והגבורות והיו רק נקודות קטנות וכמו הנה היה כל מציאותם רק מבחי' הב"ן והמלכיות לבד אשר לאחר התיקון אלא שאותן המלכיות והב"ן עצמו הרי הוא כלול ג"כ ממ"ה וב"ן כנודע והם המ"ה וב"ן דעולם הנקודות וכמו שיתבאר עוד למטה בזה אבל עיקר המ"ה עצמו הנה הוא לא יצא אלא רק לאחר התיקון וכל האורות דהנקודות הנה הם כולם רק בבחי' ב"ן לאחר התיקון והנה כל האורות דהמ"ן דהאימא שבא"ק אשר יצאו דרך העינים הנה הם נקראים בשם ב"ן דחיצוניות כי הרי הם יצאו תיכף מהעינים ולחוץ ועוד שהרי האימא היא החיצונית לאבא אבל האורות דהמ"ן דאבא שבא"ק אשר הם ירדו למטה דרך פנימיותו ויצאו למטה מהאבא עצמו כמו שיתבאר הנה הם נקראים בשם ב"ן הפנימי ועוד כי הרי האבא הוא לעולם הפנימי לאימא וזהו שאמר הרב ואז מולידין בחי' ב"ן דחיצוניות ולבושם לחוץ וקאי על האורות דהמ"ן דאימא שיצאו דרך העינים, והגם שאחר שיצאו דרך העינים והוא מה שפלטם הע"ב דהמ"ה ממקומו גופה ולחוץ ולא ירדו דרך פנימית האימא כלל וכנ"ל א"כ הרי לא היה יציאתם דרך לידה מהאימא וא"כ הרי לא שייך לומר עליהם לשון הולדה כלל אך משום שכל עיקר דאותן המ"ן דהאימא הנה היה נעשה ג"כ רק ע"י בחי' הדין שבה והיינו מבשרי יסודית שהם כללות האימא ועוד שיציאת הנקודות ומציאותם לי"ס הנה היה יציאתם זה מזה ע"י בחי' זווג ולידה כל תחתון מהעליון שעליו וכמו שמבואר לקמן בדרושי נקודות פ"ד ובשע"ה פ"א ובכ"מ ולכן אמר הרב לשון מולידין ולידה גם על האורות דהמ"ן דהאימא שיצאו דרך העינים, והעיקר בזה הוא כי בעומק ובעיון הנה היה פליטתם מהע"ב דהמ"ה ג"כ רק ע"י איזה בחי' לידה עכ"פ וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ב' סימן ד' ע"ש הענין בעומק ולכן אמר הרב היטב לשון מולידין גם על האורות שיצאו דרך העינים, והרי מבואר לנו עכ"פ כל דברי הרב בזה בדרך כלל ויתבאר עוד למטה בפרטיות קצת בכל אות ואות בפ"ע כדי ליתן רווח להמעיין:

[סו] **ולבושם,** הם הכלים דהנקודות כמבואר לקמן בדרושי נקודות פ"ד ובהם היה כל ענין דשבירת הכלים וכמו שמבואר שם פ"ה ובכ"מ וכנודע, אמנם דע כי היה חילוק גדול בין האורות דהנקודות להכלים דהנקודות כי האורות הנה יצאו זה מזה כל הי"ס שבהם אשר מהכתר עד המלכות ע"י בחי' זווג ולידה וכמו שבארנו בספר הדע"ה ח"א דרוש ב' סימן ד' איך שהיה בחי' זווג ולידה בהנקודות ג"כ וכ"ז הוא רק לצורך האורות דהנקודות אבל הכלים דהנקודות הנה הם לא נעשו ע"י זווג ולידה כלל ויצאו הם בפ"ע ונתיישבו במקומם מקודם להאורות וכמו שבארנו ענין מציאת הכלים דהנקודות איך שנתהוו בספר הכללים כלל י"ח ענף ד' ע"ש:

[סז] **הרי** נולדה הנקבה עתה תחלה, כי אלו האורות דהאימא אשר יצאו מהעינים והם מלכי העגולים הם בחי' הנוקבין דעולם הנקודות והאורות דהאבא אשר יצאו אח"כ כמו שיתבאר למטה והם מלכי היושר הם הדוכרין דעולם הנקודות ויצא בעולם הנקודות הנוק' מתחילה וקודם להדוכ' משא"כ לאחר התיקון הנה שם נתקן ויצא הדו"א קודם להנוק' והיא יצא רק ממנו ועל ידו כמבואר לקמן בהדרושים, אמנם בדרך כלל הנה נעשו כל האורות דהנקודות לבחי' ב"ן ונוקבין לכל האורות דהתיקון שאח"כ שהם כולם בחי' מ"ה ודוכרין להאורות דהנקודות אשר יצאו הם מתחילה והרי נעשה הנוקבא קודם להדוכרא, ועי' בדברינו בספר הכללים כלל ט' דברים ארוכים ועמוקים בענין כל הסדרים הללו:

[סח] **ואמנם** בחי' מ"ה וב"ן הפנימית של א"ק חזרו כו', ר"ל על המ"ן דהאבא שבא"ק שהם המ"ה וב"ן הפנימי כנ"ל הנה הם לא יצאו מהעינים אלא אחר שקבלו הם איזה תוספת אור ומוחין מהע"ב דהמ"ה ע"י עלייתם שם הנה נתקנו במקצת וחזרו הם לירד דרך פנימית הא"ק ודרך פנימית האבא שבו וחזרו ונתפשטו מהטבור ולמטה אחר שנפרס שם הפרסא כמבואר לקמן בנקודות פ"ב ובקעו את הפרסא וירדו מהטבור ולמטה עד סוף רגליו אמנם מאחר שהוצרכו לבקוע את הפרסא והרי היה ירידתם רק דרך המסך הנה לא היו מעתה אלא רק תמונות והארה לבד אבל לא הם עצמם ממש וכמ"ש הרב בשער דרושי אבי"ע פ' י"ג כי אור העובר דרך מסך הנה הוא איננו עצמות אור הראשון אלא רק תולדתו והוא רק תמונת הארה לבד וזה לבד אשר ירד מהאור המ"ן דהאבא מהטבור ולמטה אבל האור העיקרי שבהם נשאר מבפנים מהטבור ולמעלה:

[סט] **ומשם** היתה מאירה בחי' ב"ן פנימית, והוא המ"ן דאבא שהוא הב"ן הפנימי כי הנה הוא נקרא כולו בשם ב"ן וכנ"ל אות מ"ב והנה היה מאיר הוא להאור אשר יצא דרך העינים שהוא מהמ"ן דהאימא וירדו גם הם ועמדו מהטבור ולמטה מבחוץ והוא הב"ן החיצוני והיה מאיר הב"ן הפנימי להב"ן החיצוני וכמו שיתבאר עוד למטה עיקר הענין בזה:

[נ] **אחד** מלמטה למעלה בפנימיות הר, והוא האורות דהמ"ן דאימא אשר יצאו דרך העינים והרי עלו הם מלמטה למעלה כי עלו מהטבור ולמטה דרך פנימית כל הא"ק והוא בבחי' אור חוזר שחזרו לעלות מלמטה למעלה דרך פנימיותו ומשם יצאו דרך העינים והנה גם הם נשאר ג"כ עיקר אורם מבפנים מהטבור ולמעלה כמ"ש לקמן בנקודות פ"ב ויצאו מהעינים רק תולדות הארתם לבד אבל אותו התולדות אשר יצא מהעינים הנה הם עיקרן דהנקודות והוא שאמר [ומשם יוצא עיקר האורה לצורך הנקודים] כי הם הנקודות העיקריים [שהוא שם ב"ן נוק'] כי האורות האימא הם הב"ן והנוקבין דהנקודות והאורות דאבא שמבואר למעלה הוא המ"ה והדוכרין דהנקודות, ועיקרן דהנקודות וכל תולדותיהם שנעשה מהם והוא כל עולם התוהו הנה עיקרן הוא רק מאור הב"ן והנוקבין שהם מהאימא:

[נא] **אבל** נעשה מאור חוזר, וכל אור חוזר הנה הוא בחי' דינין וגבורות מאד כמו שיתבאר לקמן בדרושים הבאים ואינו חוזר כל אור לעלות למעלה אלא רק בכח הגבורות שבו ולכן כאשר יצאו מהעינים אותן הבחי' דאור חוזר לבד הנה היו גבורות גדולים ודינין קשים ולכן יצאו מהם כל עיקר דעולם התוהו וכנ"ל:

[נב] **וגם** יש לו אור ישר שהוא נוקב ועובר דרך העור מן הטבור ולמטה, והוא אור המ"ן דאבא שבא"ק אשר ירד דרך פנימיותו כנ"ל והנה הוא המלכי ישר דהנקודות והוא בחי' המ"ה והדוכרין והחסדים דהנקודות כי כל אור ישר הוא בחי' חסד שיורד ומתפשט ומתגלה למטה, והנה אלו שזכו להעשות הכל ע"י יחוד כהראוי וכמו שהוא לאחר התיקון היה מן הראוי שגם המ"ן דהאימא אחר שעלו למעלה יחזרו לירד בה ג"כ רק דרך פנימיותה ויהיו הם לבחי' טפה הזרעית דהאימא והאור המ"ן דאבא אשר ירדו דרך פנימיותו יהיו הם לבחי' טפה הזרעית דאבא והיה צריך שיתנו גם הם ע"י זווג בבטן אימא ויתייחדו שם עם הטפה הזרעית שבה ויעשו שניהם לעובר אחד במעי האימא וישהו בה כל ימי העיבור הראוי עד שיוצא ממנה בבחי' לידה לולד שלם אמנם עתה אשר נעשה הכל שלא ע"י יחוד כנ"ל הנה נחלקו לשניים ויצאו המ"ן דהאימא בפנ"ע והיה יציאתם דרך העינים וכנ"ל וכן המ"ן דאבא הגם שהם ירדו דרך פנימיותו כהראוי אך גם הם יצאו רק מהאבא בפנ"ע בלתי אימא וזהו שאמר הרב בפע"ח ראש השנה פ"ב קכ"ט סע"ד (וכן הוא בדברי הגר"א בהיכלות פקודי היכל ד' בספר יהל אור ל' ע"ב) שכל המלכים הראשונים היו בסוד קריין בלי זווג, והרי נמצא כי כל המלכי עגולים שהם מהאימא שבא"ק וכל המלכי יושר שהם מהאבא שבא"ק הנה היה הראוי שיעשו שניהם לאחד וכן נעשו באמת לאחר התיקון אמנם בעולם הנקודות הנה נחלקו לשניים ונעשו לב' מיני מלכים ועי"ז אמר הרב כי הנה הגם שנחלקו לשניים והיה כ"א בפנ"ע עכ"ז הנה היו מאירין זה לזה כי עי"ז נמתקו ונתבסמו ויצאו למלוכה באותה הרגע שמלכו, והנה גם אחר שיצאו כ"א בפנ"ע כנז' הנה באם שהיו מזווגים זב"ז היינו החכמה דהמלכי יושר עם החכמה דהמלכי עגולים שהם שניהם בחי' או"א עלאין דהנקודות וכן הבינה דהמלכי יושר עם הבינה דהמלכי עגולים שהם בחי' ישסו"ת דהנקודות ועד"ז הו"ק חג"ת נה"י דהמלכי יושר עם הו"ק חג"ת נה"י דהמלכי עגולים שהם בבחי' זו"ן ישראל ורחל דהנקודות וכן המלכות דהמלכי יושר עם המלכות דהמלכי עגולים שהם בבחי' יעקב ורחל הקטנה דהנקודות הנה באם שהיו כל אלו בחי' דו"ן הנזכר מזווגים זב"ז היה ג"כ תיקון גדול אמנם באשר שגם האבות שהם האו"א שבא"ק לא היו מזווגים יחד וכן היה חסר היסוד כראוי גם למעלה וכנ"ל אות מ"ה הנה היה ג"כ כל תולדותיהם כיוצא בהם ולא היו מזווגים גם כל הדו"ן דהמלכי יושר ודמלכי העגולים זב"ז כלל והמ' והיו עומדים כל המלכי יושר עם כל המלכי עגולים רק אחור באחור לבד אמנם עכ"ז היו מאירין זה לזה והיו גם זה תיקון קצת עכ"פ כי עי"ז נמתקו ונתבסמו במקצת ויצאו ומלכו עכ"פ:

והנה ענין מלוכתם הוא במה שהאירו ונתגלו והוציאו כל כחותיהם לפועל והיינו כי הנה הם היו השרשים ועצמים והכחות לכל הד' עולמות אבי"ע בכללות ופרטות ופרטי פרטות כל המציאות שהיה עתיד להמצא בהם בכל משך זמן דקיום העולם כולו וכאשר יצאו ומלכו הוציאו והמציאו את כל השרשים הראשונים דכל האבי"ע כולם מן הכח אל הפועל אמנם באשר שהיו גבורות גדולים ודרכם של הגבורות הוא להתפרד ולהתפזר הנה הוציאו אז את הכל בלי סדרים כלל והיינו כי כל מה שהיה עתיד להמצא בכל משך זמן דשתא אלפים שנה דזמן קיום העולם כולו זה מזה ותולדה מתולדה ופרי מפרי ונמשך גידולו דכ"א רק לאט לאט ובזמן זמנים אבל הם הנה הוציאו אז את הכל בפעם אחת ויצאו אז כל השרשים והכחות דכל פרטי המציאות כולם אשר בכל משך זמן קיום העולם כולו שבכל הד' עולמות כולם הכל בפעם אחת בלתי מקושרים זב"ז ובלי סדרים כלל והיו כולם רק שרשים קטנים וכקרני חגבים וכולם היו רק מבחי' גבורות קשים אשר דרכם להתפרד ונתפזרו לניצוצין רבים אין חקר ולכן נתדעכו ונתבטלו לאלתר וכחותיהם חזרו ועלו למעלה וכ"ז היה משום שהיה חסר בהם אור הדעת עלאה אשר מחא דאור ח"ים והיה כל יציאתם בלתי היחוד דאור ח"ים בהם והגם שהכל הוא רק ממנו ית"ש אמנם היה בהעלם מהם מאד וכמו שבארנו באריכה כ"ז בדע"ה ח"א ויתבאר עוד לקמן בהדרושים בעה"י:

[נג] **דרך** נקבי העור ודרך פי היסוד ודרך טבור, הנה הם המלכים מהאבא שבא"ק והם יצאו ממנו מהטבור והיסוד שבו כי הנה הם כלול מי' ספי' והכתר הוא נמשך מהטבור ונמשך ומתפשט עד היסוד ושאר הט"ס הם יצאו מהיסוד שבו והנה הם מתפשטים עד סוף רגליו שהוא עד סוף נצח הוד ונכללים כולם במלכות כי כל י' ספי' הם כלולים לעולם במלכות שבהם והמלכות הוא בחי' העור כי היא העור המקפת לכולם וכמ"ש בשער פרקי הצלם פ"ב והנה הם המלכים דהאבא שבא"ק אשר יצאו ממנו בסוד טפ"ק והם המלכי יושר ובתוכם ובפנימיותם עומד ג"כ האורות דהע"ב הכללי שהם מהאו"א שבא"ק וכנ"ל אות מ"ג ומ"ה והם נמשכים ג"כ מבחי' הטבור והיסוד שבו והם בפנימית המלכי יושר שמהאבא העומדים בו מהטבור עד סוף רגליו ונכללים במלכות שהוא בחי' העור המקפת לכולם כנז' והנה דרך המלכות שהוא העור הנה נמשך הארתם ומאיר בהאורות הנקודים דהעינים שהם המלכי העגולים אשר הם מהאימא שבא"ק שיצאו דרך אור חוזר מלמטה למעלה כנ"ל ויצאו מהעינים ונתפשטו וירדו ועמדו ג"כ מבחוץ להא"ק כנגד הנה"י שבו שהוא מהטבור עד סוף רגליו והם הנקודות העיקריים והנה מאיר המלכי יושר להמלכי עגולים העומדים זה כנגד זה בהנה"י שבא"ק דרך נקבי העור שבהם שהוא מהמלכות שלהם כנז', והנה נתבאר מכ"ז כי מ"ש הרב ומאיר בנקודים דרך נקבי העור ודרך פי היסוד ודרך טבור הנה עומק הכוונה הוא כי מהטבור והיסוד הנה משם יוצאים כל המלכי יושר העיקריים ומ"ש דרך נקבי העור הוא ההארה הנמשך מהמלכי יושר להמלכי העגולים שהוא דרך המלכות דהמלכי יושר שהיא בחי' העור וכמ' והבן כ"ז ויתבאר עוד למטה:

[נד] **ודרך** נקב האחור, וכן אמר בשער הקדמות דף ט' רע"ד ורי"ש ע"ג וכן הוא במבו"ש שע"ב ח"א פ"ב, והנה משם הוא שורש הסיגים שהוא מהמותרות והעכירות דהגבורות היותר קשים והוא שורש כל הקליפות שנעשה בעולם התוהו כי משם הם נאחזים ויונקים והנה למטה בסמוך יתבאר כי ההארה

שנמשך למלכי העגולים מהמלכי יושר דהטבור והיסוד הנה הוא רק להג"ר שהם הכח"ב דמלכי העגולים כי מהטבור נמשך להכתר ומהיסוד נמשך להחו"ב והנה הטבור והיסוד הרי הם מצד הפנים ויש שם ב' נקבים אחד להכתר ואחד להחו"ב אך מצד האחור שהוא שורש ליניקת החיצונים הנה לא יש אלא רק נקב אחד לבד שהוא כנגד היסוד מאחוריו והוא רק להחו"ב דקליפה אבל להכתר דקליפה אין לה שורש ממה לינק והוא מ"ש הרב בשער הקליפות פ"ג כי הכתר דהקליפה רוצה להמשיך לה תיקונים כדי לקבל האור העליון ואמר הקב"ה אם תגביה כנשר גו' משם אורידך נאום ה':

[נה] **וכתר** שבהם לוקח האורות והכלים מבחי' אזן הנכללת גם שם, כי כל הנקודות כולם כאשר שיצאו מהעינים לירד מהטבור ולמטה והרי עברו דרך האורות דאח"פ הנה לקחו משם אורות רבים לטובתם ולתועלתם אמנם לא לקחו כולם בשוה אלא כ"א לפי כחו והכתר דהנקודים הוא לקח מאור האזן ג"כ אמנם לא לקחו אלא רק בסיומו אבל עכ"פ כי לקח גם מעצמות אור האזן גופה אבל החו"ב דהנקודים הם לא לקחו מאור האזן אלא רק הארה ממנו לבד ולא עצמותו כלל ולקחו העיקר רק מאורות דחוטם פה והז"ת דהנקודות הם לא לקחו מאור האזן כלל וגם מאורות דחוטם פה לא לקחו אלא רק מפה ולכן היה חילוק גדול ביניהם בענין מיתת המלכים ושבירת הכלים כי בהכתר דהנקודים לא נעשה רק פגם בעלמא בהנה"י שבו ובהחו"ב דהנקודים נעשה ביטול ושבירה באחוריים ובהז"ת דהנקודים נעשה ביטול ושבירה גם בהפנים שלהם וכמו שיתבאר כ"ז לקמן בנקודות פ"ב והוא שאמר מבחי' אזן הנכללת גם שם ור"ל שגם בהנקודות נמשך אור מהאזן ג"כ ונכלל שם והיינו בהג"ר דהנקודות וכו' ועי' בזה בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן ג':

[נו] **ומהארת** היוצא דרך פי הטבור והאמה, ר"ל ההארה הנמשך למלכי העגולים מהמלכי יושר שהם מהטבור ופי האמה וכנ"ל אות י"ג הנה אינו נמשך אותו ההארה ביושר ובמכוון לכל המלכי העגולים כולן העומדים כנגדם ג"כ בהנה"י דא"ק מהג"ר דמלכי יושר להג"ר דמלכי העגולים ומהז"ת דמלכי יושר להז"ת דמלכי העגולים שהם כולם בהנה"י דא"ק ויהיו מקבלים גם הז"ת דהעגולים את ההארה מהז"ת דהיושר במקום הנה"י דא"ק ג"כ אלא הוא שאינו מקבלים ביושר ובמכוון ובמקום הנה"י דא"ק עצמו אלא רק הג"ר דהעגולים לבד אבל הז"ת דהעגולים הם אינם מקבלים הארתם מהז"ת דהיושר אלא רק למטה מרגליו וכמו שמפרש והולך:

[נז] **הנה** מהטבור לקח כתר ומהיסוד לוקחים או"א, שהם הג"ר דהעגולים הנה הם לוקחים את הארתם מהג"ר דהיושר ביושר ובמכוון היטיב כי הכתר דהמלכי יושר שהוא עומד מהטבור עד היסוד דא"ק הנה הוא מאיר להכתר דהמלכי עגולים העומד ג"כ כנגדו מהטבור עד היסוד ומקבל הכתר דהעגולים את הארתו מהכתר דהיושר ביושר ובמכוון וכן האו"א שהם החו"ב דהיושר העומדים בפי היסוד דא"ק הנה הם מאירים להאו"א שהם החו"ב דהעגולים העומדים ג"כ כנגדם במקום הזה וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בנקודות פ"ג ע"ש והנה מקבלים האו"א דהעגולים ג"כ את הארתם מהאו"א דהיושר ביושר ובמכוון שהוא בזה כנגד זה אבל הז"ת דהעגולים אשר הם עומדים כנגד הנצח הוד דהיושר שהוא בהנצח הוד דא"ק הנה הם אינם מקבלים הארתם מזה כנגד זה אלא רק למטה מרגליו וכמו שמפרש והולך:

ודע עוד כי כל מה שאנו מזכירים כאן בחי' הנה"י דא"ק ואנו אומרים שהמלכי היושר והעגולים הם עומדים בהנה"י דא"ק וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בנקודות פ"א ופ"ג הנה העיקר הנה"י דא"ק הוא התפשטות הע"ב הכללי אשר נתפשט ממקום הטבור שבו ולמטה והוא עומד בפנימית כל המלכי יושר והעגולים וכנ"ל אות מ"ג ואות מ"ה, ועיקר הדברים בזה הם עמוקים וארוכים מאד וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ה' ד' וכלל י"ז ענף ד' ח' ט' וכלל י"ח שם;

[נח] **וז'** התמונות עם ד' אחוריים דאו"א וישסו"ת לוקחים מד' אצבעות הרגליים כו', הענין בזה כי כבר אמרנו שהמלכי יושר והעגולים הנה הם בחי' הזו"ן דעולם הנקודות והיה ראוי שיזדווגו זו"ן וכנ"ל אות נ"ג אמנם לא נזדווגו גם הם זו"ן אלא שהאירו זה לזה רק בהארה בעלמא והנה הג"ר שבהם היה מאירים זה לזה ביושר ובמכוון כנ"ל אך הז"ת שבהם הנה כל ההארה אשר היה ראוי להמשיך מהז"ת דהמלכי יושר להז"ת דהמלכי עגולים הנה יצא אותו ההארה מהז"ת דהמלכי יושר מציפורני הרגליים שלהם והוא בסוד טפ"ק ובבחי' מה שאמרו רז"ל בשבועות י"ח א' נועץ עשר ציפורניו בקרקע וכמ"ש הרב לקמן בנקודות פ"ג והנה אלו הם האורות דהמלכי יושר אשר נתערבו ונכללו עם המלכי העגולים בכל עניני דעולם התוהו כי אלו הי' ניצוצין שיצאו מצפרני רגלים דהמלכי יושר הם נעשים ג"כ לבחי' מלכים והם מלכי היושר אשר מיתו ונתבטלו ג"כ אבל עיקרן דהמלכי יושר עצמן אשר יצאו מהטבור והיסוד הם לא מיתו ונשארו קיים במלוכתם גם בכל משך עולם התוהו ולא מיתו מהם אלא רק הי' ניצוצין דהצפר"ג אבל המלכי עגולים אשר יצאו מהעינים הנה הם מיתו כולם והיינו כי כאשר יצאו מהעינים וירדו מהטבור ולמטה הנה כל זמן שעמדו בכל משך המקום אשר מהטבור עד סוף רגליו שהוא המקום שהיה עתיד להאצילות הנה האירו ומלכו בכל ענין מלוכתם אשר אמרנו לעיל סוף אות נ"ב ועשו אז לכל המציאות דעולם הנקודות אמנם לא עמדו שם במקום הזה אלא רק כרגע וירדו אח"כ למטה מרגליו שהוא המקום שהיה עתיד להעולמות בי"ע וכאשר הגיעו שם נעשה אז מהם כל המציאות דעולם התוהו והנה נתערב ונכלל עמהם גם כל הי' ניצוצין דצפר"ג דהמלכי יושר ושם מיתו ונתבטלו שניהם ונעשה משניהם יחד כל המציאות דעולם התוהו והרי נמצא כי היה מיתת המלכים ושבירת הכלים וכל המציאות דעולם התוהו הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר אמנם בהמלכי יושר לא היה אלא רק בהניצוצין דהצפר"ג שבהם לבד אבל לא בהם עצמם אבל המלכי עגולים הם נשברו כולם ולכן מתייחס עיקר המיתה והשבירה לעולם רק על המלכי עגולים שהם האורות אשר יצאו מהעינים אך כ"ז לא היה אלא רק כאשר שירדו למטה מרגלי א"ק שהוא המקום שהיה עתיד להבי"ע כי רק שם נעשה כל עולם התוהו וכמו שמבואר לקמן בדברי הרב בשביה"כ פ"ב אמנם הגם שאמרנו שהי' ניצוצין דצפר"ג הם האורות והמלכים דהמלכי יושר והם מיתו ג"כ עכ"ז הנה היו הם מעולים יותר הרבה מהמלכי עגולים כולם והיו מאירים הם להמלכי עגולים וכמ"ש הרב בעניינו שהז"ת דמלכי העגולים עם הד' אחוריים דהאו"א וישסו"ת דהעגולים לוקחים מד' אצבעות הרגליים ור"ל שלוקחים הארה מהם להתבסם קצת לצורך קיומם ומציאותם בעולם התוהו שלא יתגברו יותר מדאי והוא משום כי המלכי יושר הנה הם מהאצלה שבא"ק והם היו יותר מתוקנים הרבה וכנ"ל אות מ"ב ולכן היו מאירים הם לכל מלכי העגולים כולם לעולם אך עכ"ז הנה משום שכל אלו הי' ניצוצין דצפר"ג הם היו ג"כ רק בסוד טפ"ק מהמלכי יושר עצמן לכן לא היה אפשר להם ג"כ להתקיים כלל ונכללו גם הם עם כל המלכי עגולים בכל עניני דעולם התוהו עכ"פ, ועי' בדברינו בכ"ז בדע"ה ח"א דרוש ג' ע"ש ותמצא נחת בעה"י:

ומ"ש הרב בעניינו כי היו הי' ניצוצין דצפר"ג נגד הז"ת דהמלכי עגולים והד' אחוריים דאו"א וישסו"ת דהעגולים הנה האמת הוא כי עיקרן דהד' אחוריים דאו"א וישסו"ת הנה הם עצמן לא ירדו כלל למטה ולא נתערבו הם עצמם בעולם התוהו כלל כי הם נשארו ג"כ למעלה וע"ד שאמרנו בהמלכי יושר העיקריים אשר יצאו מהטבור והיסוד אמנם הארתם של

אלו הד' אותיות רק זהו אשר ירד מהם ג"כ למטה ואותה ההארה הוא השתמש לבחי' המוחין שהם החב"ד להז"ת דמלכי העגולים אשר מיתו ונתבטלו ונודע הוא שהמוחין הנה בפרטן הם ד' שהם החב"ד אבל בכללן הם ג' שהם הג"ר של הז"ת וזהו שאמר הרב בענינו שהרי ניצוצין דלפר"ג הם נתערבו עם הז"ת דמלכי העגולים והד' אותיות והגם שהם ר"ח בחי' וניצוצין דלפר"ג הם רק י' אך אלו הר"ח הם ג"כ באמת רק י' כי הד' אותיות נכללין בג' שהם הג"ר וכו' וכמו שיתבאר בעה"י עיקר הענין דאותן הד' אותיות בנקודות ספ"א ובשבה"כ רפ"ב כי שם הוא המקום לזה, ועי' במבו"ש שע"ב ח"ג פ"א בד' י"ח סע"ב מדפוס קראקא ושם בשער הקליפות פ"א בד' ס"ח ע"ב ובשער המצות פ' תרומה כ"ה ע"ב:

[נט] **ואח"כ** חזר להזדווג ע"ב הכולל עם טעמים דס"ג בסוד פנימיות, הנה הזווג הראשון שאמר מקודם לצורך תולדות הב"ן שהוא כל אורות דהנקודות הנה הי' רק בבחי' זווג החיצוניות שהוא רק בין הע"ב והס"ג שבהמ"ה עצמו ולא השתתף אז עמהם הע"ב הכללי העיקרי שהוא כללות הקרקפתא כולו הכולל בתוכו הגלגלתא והאוירא והקד"ם והוא כללות הרישא חוורא רישא תניינא (מחשבון הג' רישין שמהרדל"א ולמטה) ולא השתתף אז באותו הזווג מהרישא תניינא כלל אלא שהיה כל הזווג רק בין הע"ב והס"ג דהמ"ה עצמו וכנ"ל אות מ"ד והוא זווג החיצוני. ולכן לא נולד מאותו הזווג אז אלא רק הב"ן החיצוניות לבד והוא כל האורות דהנקודות כולם שהם המלכי יושר והעגולים שהם רק המלכיות דהב"ן לבד וכמ"ש בשבה"כ פ"א אך עתה לצורך תולדות האור דהשם מ"ה שעל ידו נעשה כל התיקון והוא האור הגנוז מששת ימי בראשית אשר על ידו נאצלו ונבראו ונוצרו ונעשו כל העולמות כולם בששת ימ"ב וגנוז אז כנודע ויתגלו עיקרו בהתיקון האחרון דלעתיד הנה לצורך תולדות אותו האור דהשם מ"ה הנה נתגלה אור א"ס ית"ש בכל הג' רישין כולן דהא"ק ונתייחדו כולן ביחודא חדא ונזדווגו עי"ז גם הע"ב הכללי העיקרי שהוא כללות כל הרישא תניינא כולו עם כל המ"ה שהוא כללות כל הרישא תליתאה והוא הזווג אשר בסוד פנימיות כי הוא בהגילוי דאור א"ס שבהם ונולד מהזווג הזה האור דשם מ"ה שהוא מרזא דאור א"ס כי האור דהדעת עלאה הנמשך מהגילוי דאור א"ס בכל הג' רישין עלאין כנ"ל ועל ידו התייחד האור דא"ס בכל אצילות כולו ונעשה האצי' חד עמו ונתקנו עי"ז כל הנקודות מהקלקול דעולם התוהו ואלו ונעשו כל העולמות דאבי"ע בכל תיקונם אשר בששת ימי בראשית וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז בספר הכללים כלל י"ח ענף ח' ע"ש:

[ס] **וכל** שאר הבחי' טפלים להם, כי הזווג דהמ"ה עם הע"ב הכללי העיקרי אשר בסוד פנימיות הנז' הנה הי' עי"ז שעלו למ"ן כל האורות דהנקודות שמיתו ועלו כל המלכי יושר וכל האורות דהמלכי עגולים למעלה וכן הארה שבא"ק אשר מהגרון עד הטבור שבו הנה כולם התייחדו ועלו ונכללו בהמ"ה שבו להתייחד בהע"ב הכללי העיקרי והאיר ונתגלה האור א"ס בכולם ונתחדשו ואלו כולם מעתה בהגילוי דאור א"ס והתייחד אור א"ס בכולם וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים שם:

[סא] **ואז** הולידו הזכר והוא שם מ"ה, כי הוא אור דהחסד עלאה הנמשך מלמעלה למעלה ומשפיע למטה והוא השם מ"ה הכללי מהד' שמות עסמ"ב הכללים שבא"ק וכן יצאו עמו ג"כ כל הט' ראשונים מהב"ן הכללי ונשלם עתה כל הב"ן הכללי ג"כ כי מקודם לא הי' מתגלה בא"ק אלא רק הע"ב הכללי והס"ג הכללי לבד וע"י הזווג החיצוני דהע"ב והס"ג הנ"ל אות נ"ט נתגלה ונולד המלכות דהב"ן הכללי ונעשה מזה כל עולם הנקודות שהוא כולו המלכיות הפרטיים דהב"ן הכללי ועתה ע"י הזווג הפנימי דהע"ב וס"ג נתגלה ונולד כל המ"ה הכללי כולו וכן גם כל הט"ר דהב"ן הכללי ונשלם עתה הא"ק בכל הד' שמות עסמ"ב הכלליים שבו, אמנם הוא כי מכל אותן המ"ה וב"ן הכלליים שבו הנה נעשה מהם כל עולם האצילות כולו ור"ל שכל אותן המ"ה וב"ן הכלליים הנה הם עצמן נעשו לעולם האצילות ונשאר הע"ב והס"ג להא"ק והמ"ה וב"ן הוא לאצילות, והנה הע"ב והס"ג הנה מקומם הוא מהתחלת הא"ק עד המקום הטבור שבו והמ"ה וב"ן מקומם הוא ממקום הטבור עד סוף רגליו והוא האצילות כנז' ונמצא כי הא"ק והאצילות הם רק כללות בחי' פרצוף אחד אלא שעד הטבור שבו נקרא בשם א"ק והוא הע"ב והס"ג הכלליים וממקום הטבור עד סוף רגליו נקרא בשם אצילות והוא המ"ה וב"ן הכלליים, ועי' דברינו בכ"ז בספר הכללים כלל ה' ו' ע"ש:

[סב] **ואז** נתחברו מ"ה וב"ן כו' ר"ל שנתחברו יחד בכל פרצוף ופרצוף ומהם שניהם נעשה ונבנה כל פרצוף ופרצוף מפרצופי האצי' ולא נמצא מעתה שום אור פרטי בכל פרצופי האצילות כולם שלא יהא כלול ממ"ה וב"ן וכמו שמבואר לקמן בשער שבירת הכלים פ"ז ע"ש:

[סג] **באופן** זה כו', כ"ז הנה הוא מבואר לקמן בשער עתיק בארוכה וכן הוא בשער א"א רפ"א ובשער או"א פ"א ובשער ז"א רפ"א ובשער המוחין פ"י וכן בשער אח"כ מפ"ה והלאה ובכ"מ ויתבאר בעה"י במ"א כי הם עמוקים מאד ואין כאן המקום לזה:

[סד] **כי** עתיק לקח כו', ר"ל שפרצוף עתיק נעשה מכל הכתר כולו דהמ"ה ומה' ראשונות דכתר דב"ן ומהג' ראשונות דחכמה דב"ן ומהד' ראשונות דבינה דב"ן ומהכתרים של הז"ת דב"ן, ופרצוף א"א נעשה מכל החכמה כולו דהמ"ה ומהה' אחרונות דהכתר דב"ן, ופרצוף אבא נעשה מחצי העליון דהבינה דהמ"ה ומהז"ת דהחכמה דהב"ן (כי הג"ר דהחכמה דב"ן הרי לקח עתיק) ופרצוף אימא נעשה מחצי תחתון דהבינה דהמ"ה ומהו' תחתונות דהבינה דהב"ן (כי הד' ראשונות הרי לקח עתיק) ופרצוף ז"א נעשה מהו"ק חג"ת נה"י דהמ"ה ומהו"ק חג"ת נה"י דהב"ן זולת הכתרים שלהם כי הכתרים דחג"ת נה"י דהב"ן הרי לקח עתיק, ופרצוף הנוק' דז"א נעשה מהמלכות דהמ"ה ומהמלכות דהב"ן זולת הכתר שבה כי הכתר דהמלכות דהב"ן הרי לקח עתיק, ונמצא כי בכולם לא נשוו מציאות המ"ה וב"ן בשיווי אחד עכ"פ כי הרי אפי' הז"ן הרי לקח הז"א מהב"ן הו"ק חג"ת נה"י חסרים מהכתרים שלהם וכן הנוק' דז"א לקחה המלכות דהב"ן רק הט' אחרונות שבה והי' חסרה מהכתר שבאותה המלכות שהוא לקח עתיק אבל מהמ"ה לקח הז"א כל הו"ק חג"ת נה"י כולם בשלימות וכן הנוק' דז"א לקחה מהמ"ה כל המלכות כולה בשלימות שהוא כל הי"ס שבה כולם והרי לא נשוו מציאות המ"ה וב"ן בשום אחד מהם והסבה בזה הוא משום חסרון התיקון כי גם בהתיקון דמעשה בראשית שנתקנו הנקודות ע"י האור דשם מ"ה ונתקנו על ידו ממיתתן ושבירתן שבעולם התוהו הנה לא נתקנו באמת עדיין כל הנקודות כולם אלא רק מה שהוכרח להמציאות דהד' עולמות אבי"ע אשר לפי מה שהוא מציאותם והתהוותם אשר נעשו בששת ימי בראשית אבל כל מציאותם כולם אשר מאז ולהלאה עד ימות המשיח הנה זה ניתן ביד אדה"ר ולזרעו שהם כל הנשמות כולם שהיו כלולים בו שיתקנו הם ע"י מעשיהם וזהו מה שכתוב ויכולו השמים והארץ וכל צבאם גו' אשר ברא אלקים לעשות ור"ל לעשות ע"י האדם שמאז והלאה יעשה ויתוקן הכל ע"י האדם ולכך נאמר וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה והוא מה שנודע מענין כל הרפ"ח וש"ך ניצוצין שנפלו ונתבטלו בעולם התוהו בעמקי מצולת ים ומוכרח שיתוקנו כולם ע"י האדם במעשה התורה והמצוה וכמו שבארנו בארוכה בדע"ה ח"ב ע"ש דרוש ב' ובכ"מ מדברינו וזהו הטעם בעניינינו אשר לא נשוו המ"ה וב"ן במציאות שוה בשום אחד מהפרצופים בעת התיקון דמעשה

בראשית וכנ"ל והוא משום שלא נבררו עדיין כל הרפ"ח והס"ג ניצוצין ולא נתקנו כולם אלא רק בימות המשיח דוקא שהוא התיקון האמתי דלעתיד ואז ישתוו באמת כל המילואות דהמ"ה וב"ן בכל פרצוף ופרצוף כהראוי כי אלו הרפ"ח והס"ג ניצוצין הם כולם מהב"ן דעולם הנקודות וכל זמן שלא נשלמו להתברר כולם הרי חסר עדיין הב"ן ממילואותו והוא אינו בשלימות ולכן אי אפשר לו להשתוות עם המ"ה אבל כשיושלם להתברר ויושלם מילואתו לגמרי אז ישתווה עם המ"ה בכל הראוי ויהיו שניהם שוין בכל פרצוף ופרצוף, וזהו הסבה ג"כ מה שעתה בכל משך ימי עולם אינו משתווים הילוך החמה והלבנה כלל כי ימי שנת החמה הוא שס"ה וימי שנות הלבנה הוא שנ"ד והוא ג"כ מהטעם הנז' כי החמה והלבנה הם משורש המ"ה וב"ן וכל זמן שלא נשלם הב"ן אינה עומד הלבנה בשלימות ואי אפשר להשוות מהלכה עם החמה בשום אופן והנה היא חסרה י"א יום נגד הד' התחתונות והד' אחוריים הנ"ל אות ס"ח שנפלו ממנה ולא נתקנו עדיין בשלימות כלל עד ימות המשיח דוקא וכנז', ועי' לקמן בשבה"כ ספ"ז ובאה"כ ספ"ה ובנסירה פ"ב ודי בזה כעת :

[סה] וז"א ד' תחתונות דאותיות דב"ן ונוק' העשיריות דאותיות, כנ"ל, כי הד' תחתונות דב"ן שהם חג"ת נה"י דב"ן הם האותיות דב"ן ולקח הז"א את החג"ת והנה"י והנוק' לקח את המלכו' וכנ"ל וזהו שאמר כי הז"א לקח הד' תחתונות דאותיות והנוק' לקח העשיריות דאותיות (אמנם הכתרים מכל אלו הז"א לקחם עתיק וכנ"ל :

[סו] ענין מ"ה וב"ן כו', כל הדיבור הזה כבר ביארנו לעיל בסוף שער עגולים ויושר בדרוש ספיקות דעגולים ויושר סימן ב' ע"ש ותמצא: (א.ה. דרוש זה נדפס בסוף ספר הדע"ה).

[סז] ענין ה' בחי' נרנח"י פנימים והמקיפים הם ב' חיה ויחידה, וכמו שמבואר כ"ז לקמן בשער עקודים פ"ב (ושייך כל הדיבור הזה רק שם) ועל זה אמר הרח"ו ז"ל כי האמת הוא שמה שאמרנו שהמקיפים הם רק ב' הוא רק המקיפים הכוללים כי לבד המקיפים הפרטיים אשר לכל אור ואור בפני"ע וכנ"ל בשער עגולים ויושר ענף ג' ד' ובשער השתלשלות הי"ס ובכ"מ הנה ישנם עוד ב' מקיפים כוללים והם מקיף החיה ומקיף היחידה (וכמו שיתבאר בעה"י החילוק בין המקיפים הכוללים להמקיפים הפרטיים לקמן בשער עקודים פ"ב) אבל המקיפים הפרטיים הם ישנם באמת בכל אור ואור בפני"ע שכל אור ואור נחלק לשניים אחד הוא מה שנכנס מבפנים להכלי והגוף ואחד הוא מה שנשאר מבחוץ והוא החלק האור היותר גדול שהוא נשאר מבחוץ להגוף והכלי ומאיר ומקיף עליו מבחוץ וכמו שבארנו ענינו לעיל שער השתלשלות הי"ס ענ"ב והנה ישנם מקיפים פרטיים בכל הה' בחי' כולם דהנרנח"י, והראיה הוא מנפש נדב ואביהוא ואליהו ז"ל שמבואר הוא בשער הגלגולים הקדמה ל"ב וכן בספר הגלגולים פ' ל"ב כי נדב ואביהוא הם לקחו מהנפש דאדה"ר שהיה באדם הראשון את האור המקיף שבו ואליהו ז"ל זכה לשניהם הן לאור הפנימי והן לאור המקיף אלא שהאור הפנימי נכנס בו בבחי' גלגול והוא תיכף משנולד וזה היה עיקר נשמתו והאור המקיף נכנס בו רק אח"כ והוא בבחי' עיבור בקנאו את קנאת ה' כאשר הרג לזמרי ואז זכה שנכנס בו נפשות נדב ואביהוא שהיו מבחי' אור המקיף של נפש דאצי' דאדה"ר והרי לנו עכ"פ כי ישנם בחי' אור פנימי ואור מקיף גם בהנפש ג"כ ומה שאמרנו שהמקיפים הם רק מהחיה והיחידה לבד הכוונה הוא רק על המקיפים הכוללים כנז' :

[סח] כי גם בה' בחי' פנימיים יש מקיף בכ"א כנפש נדב ואביהוא ואליהו ז"ל אבל אלו הב' מקיפים (דחיה ויחידה) הם אחרים כוללים זולת ה' מקיפים שבפנימיות, לכאורה אינו מדוקדק דבריו כי מאחר שאמר שיש מקיפים בכולם א"כ מפני מה קורא אותם ה' מקיפים שבפנימיות הלא המקיפים הם רק מבחוץ אך כוונתו הוא באמת רק על הנפש רוח נשמה ועל הה' בחי' נרנח"י שבכ"א מהם גופה והוא ע"פ מה שנודע כי בכל פרצוף הנה לא יש אלא רק ג' כלים לבד להנפש רוח נשמה והם מוח לב כבד שהם כלים להנר"נ שבו ולכן הם נקראים פנימיים משום שהם שורים ומתלבשים בתוך הגוף אבל החיה והיחידה הם אינם מתלבשים בהגוף כלל והם רק בבחי' מקיפים לבד אמנם גם הנר"נ עצמם הם כלולים כ"א ג"כ מנרנח"י כנודע וזהו ג"כ כוונתו במה שאמר בתחילת דבריו ענין ה' בחי' נרנח"י פנימיים ור"ל על הה' בחי' נרנח"י שבכ"א מהנר"נ הפנימיים כי על זה קאי כל דבריו בכאן להשמיענו שגם בהנרנח"י הפרטיים אשר בהנר"נ הכלליים שהם מתלבשים מבפנים הנה יש בכ"א ג"כ פנימי ומקיף וזהו שאמר ג"כ זולת ה' מקיפים שבפנימיות ור"ל על הה' מקיפים שבהנרנח"י הפרטיים אשר בהנר"נ הכלליים המתלבשים מבפנים להגוף אבל גם אותן המקיפים הפרטיים הם באמת ג"כ רק מבחוץ כי כל מקיף הרי הוא רק מבחוץ אלא שהנר"נ הכוללים הם מתלבשים מבפנים ג"כ והרי יש בהם אור פנימי ג"כ אבל החיה ויחידה הכוללים הם אינם מתלבשים בהגוף כלל והם רק מקיפים לבד והרי נמצא שיש י"ז בחי' מקיפים כי ט"ו הם הג' פעמים ה' מהנרנח"י הפרטיים שבהג' נר"נ הכלליים והב' הם החיה והיחידה הכלליים אמנם הנה באמת גם החיה ויחידה נחלקים ג"כ כ"א לה' וא"כ הרי הם ה"ה מקיפים פרטיים אך משום שכל החיה והיחידה הם כולם רק מקיפים לבד ולא נכנסו הם מבפנים כלל לכן נקראו הם מקיפים כוללים משום שכל כללותם הוא רק מקיפים לבד והעיקר הוא כי משום שהם אינם מתלבשים בהפרצו' ולא נתלבשו בכליו הנה נמשך הארתם מהם רק בכללות ולא בפרטות כלל ולכן נקראו הם מקיפים כוללים :

[סט] ואות לזה שאלו המקיפים הפנימים, ר"ל המקיפים הפרטיים דהנר"נ הפנימים כנ"ל הנה יש בהם באמת עוד יותר מה' כי הרי יש מקיפים דל"מ דצל"ם דאימא והם מקיפים זה על זה וכן יש מקיפי דל"מ דצל"ם דאבא והם מקיפים יותר גדולים והרי נמצא כי הנה הם ד' מיני מקיפים על הנרנח"י הפרטיים שבכ"א אחד מהכלי' ואחד מהמ' דאימא ומקיפי דהמ' הם על המקיפי דהכלי' וכן עד"ז מהל"מ דהצל"ם דאבא וכנז' בכוונת ברכת כהנים והרי יש ד' מיני ט"ו מקיפים מהל"מ דצל"ם דאימא ומהל"מ דצל"ם דאבא וכמבואר כ"ז בכל דרושי הצל"ם, ובאמרינו אר"א ר"ל ישסו"ת כי כל התפילות דחול הוא רק להמשיך המוחין והמקיפין דישסו"ת וכמ"ש בשער המוחין פ"ט סמוך לסופו וכל ישסו"ת הם רק נשמה הכללית כנודע וא"כ הרי לנו עכ"פ שישנם מקיפים רבים בהנר"נ עצמן זולת המקיפים הכוללים דהחיה והיחידה וכמבואר בשער השמות ובשער המקיפים וכל דברי הרח"ו הללו הוא שייך רק לקמן בעקודים פ"ב וטרח הרח"ו בכ"ז הגם שהוא פשוט ונודע בכ"מ משום שאמר שם שמעולם העקודים ולמטה לא יש אלא רק ב' מקיפים לבד שהם מקיפי דחיה ויחידה וע"ז בא הרח"ו ז"ל ללמדינו שהכוונה הוא רק על המקיפים הכלליים אבל מקיפים הפרטיים הנה ישנם באמת גם בנר"נ ג"כ כמה וכמה מקיפים פרטיים וכנז' ויבואר עוד בעה"י בדברינו שם :

[ע] שהוא מקיף ומקיף למקיף ומקיף לד' המקיפים כנז' בפי' ברכת כהנים באד"ל, הנה עיקר כוונתו באלו הג' מקיפים שאמר הוא מבואר לקמן בשער הנסירה פרק ד' וכן הוא במאמרי רשב"י בביאור אד"ר דף ל"ח ואד"ז דף כ"ב ומבואר שם כי הנה הג' מוחין חב"ד דז"א אשר מקבל אותם מאו"א כנודע הנה מראשית אצילותם באו"א עד שנכנסים בז"א מתיישבים בג' מקומות ובכ"א הנה מתנוצץ אורם לחוץ בבחי' אור מקיף והם ג' מקיפים והיינו כי אחד הוא בהיותן תוך או"א עצמן

במקומן גופה ה' כאשר נתפשטו בנה"י דא"א לצורך התלבשותם בז"א ג' אחר שמתלבשים בז"א גופה כי הנה גם שם מתנוצץ אורם מבחוץ במצח דז"א בסוד תפילין דרא"ש והרי הם ג' מקיפין ואמר שם עוד ברית פ"ט כי מן הב' מוחין דחו"ב שבו נמשך לו הארה ג"כ בב' פנים שלו ימין ושמאל מצד החכמה ומצד הבינה והוא מה שכתוב יאר ה' פניו אליך והנה כל הב' מקיפים הפנימיים דהנרנח"י שבכ"א מהנר"נ שאמרנו לעיל הנה כולם הם מהמקיף הב' הוי עצמו שהוא אחר שמתלבשים המוחין בז"א עצמו הנה אז מתנוצץ אורם לחוץ ומאיר כ"א מהנר"נ בכל הב' בחי' דנרנח"י הפרטים שבו ומאירים לחוץ בבחי' אור מקיף והוא בסוד התפילין ותכלת הפנים כנ"ל וזהו שאמר הרב בעניננו כי הרי באלו המקיפים הפנימים יש יותר מהי שהוא מקיף [ור"ל המקיף הב' אשר ממנו הוא כל הב' מקיפים הפנימים כנ"ל] ומקיף למקיף [והוא המקיף הב' שהוא כאשר נתפשטו המוחין בנה"י דא"א ומתנוצץ משם אורם לחוץ בבחי' אור מקיף והוא המקיף הב' כנ"ל] ומקיף לב' המקיפים, והוא המקיף הא' העליון שהוא בהיות המוחין עדיין בא"א עצמן ומתנוצץ אורה לחוץ ומאירים למטה בבחי' אור מקיף והוא המקיף הא' והוא אור המקיף על הב' מקיפים התחתונים ומ"ש הנזכר בפרשת ברכת כהנים ר"ל על המקיף הב' המאיר על הפנים ג"כ שהוא מה שכתוב יאר ה' פניו אליך וכנ"ל והרי לנו עכ"פ כי ישנם עוד ב' מקיפים נוסף על כל הב' מקיפים דהנר"נ הנזכרים וגם אלו הב' הם ג"כ רק מה שייך ומתייחס אחר הנר"נ הפנימים כי הרי הם מאורות המוחין אשר מתפשט ומתלבש בז"א בפנימיותו וכנ"ל וא"כ הרי לנו שכל אלו הם זולת אותן הב' מקיפים דחיה ויחידה הכוללים, וזה נתבאר כל דברי הרח"ו ז"ל דעניננו והבן כ"ז היטיב, ועי' עיקר הדברים בזה לקמן שער עקודים פ"ב אות ד' בסימן ד' ה' ו' ע"ש:

[עא] **הנה** בע"ח דפוס ווארשא תרכ"א יש כאן עוד דיבור אחד אשר לא נמצא בדפוסים הקודמים והוא בע"ח כת"י כמ"ש בספר שמן ששון וכן הוא נמצא בספר אדם ישר דף ח' ע"א וכן בספר אוצרות חיים דף ב' ע"ב וזה לשונו, בפנימיות א"ק יש הוי"ה אחת שהא"ק הוא לבוש אליה (וכמ"ש באח"פ פ"ה) ומדי אותיותיה יוצאות ד' הויות ונגלים לחוץ של א"ק והם הענפים של הוי"ה הפנימית והם הוי"ה דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והם נגלים בראשו במצח ואזן חוטם פה ומה שקדם הוי"ה דב"ן להשם מ"ה הוא בסוד תפילין דר"ת ובסוד נקבה תסובב גבר עכ"ל, הנה מ"ש והם נגלים בראשו הר' כי בראשו שם הוא הגילוי דהוי"ה דע"ב והוא בשערות הראש וכמ"ש הרב לעיל, ומ"ש במצח הוא הגילוי דשם מ"ה כנודע ומ"ש באח"פ הוא הגילוי דשם ס"ג כי כל אורות אח"פ הם מהמ"ס שהוא הס"ג וכנ"ל בדברינו, ויש כאן שיבוש קצת וחסרון כי צ"ל ג"כ ועין והם האורות שיצאו מהעינים והוא הגילוי דשם ב"ן, ומ"ש שקדימת הב"ן להמ"ה הוא בסוד תפילין דר"ת כי הב"ן הרי הוא הה' אחרונה והאורות דאח"פ שהם הס"ג הרי הוא הה' ראשונה ויצאו אורות דהעינים שהם הב"ן והה' אחרונה אחר האורות דהאח"פ שהם הס"ג ה' ראשונה וקודם לאור המ"ה דהמצח שהוא האות ו' וכנ"ל אות ע"ז שיצא אז הנקבה מתחלה והרי נתגלה אז השם הוי"ה הפנימית שבא"ק בגילויו שמבחוץ בגילוי הצירוף י' ה' ה' ו' שהם סוד תפילין דר"ת והוא כי הנה לצורך המציאות דעולם הנקודות כנ"ל אות מ"ה הנה יצאו הגבורות מתחלה ולא הה' קודם להו' והיא סוד תפילין דר"ת וכמ"ש הרב בע"ח שער התפילין פ"ט.

ומ"ש שהוא בסוד נקבה תסובב גבר, כי הנקודות הם העגולים והעוקצין והם מבחוץ והשם מ"ה הוא היושר והדוכרין והוא מהפנים ועי' בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ה' שבארנו שם כי כל בחי' העגולים הנה הם היסודות העליונים והתחתונים ע"ד כל הגלגלים שהם היסודות העליונים וע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם היסודות התחתונים והם כולם עגולים כנודע והם בחי' נוקבין והם מבחוץ אבל כל מציאת הפרטיים שבכל עולם הנה הם מבחי' היושר וכן היה כל ענין הנקודות שהם היו היסודות והשורשים הראשונים לכל הד' עולמות אבי"ע ולכן היו כולם עגולים ויצאו הם מתחלה אבל אורות התיקון יצאו רק אח"כ והם בתוכם כי הם היושרים שבתוך העגולים והם מבחי' הדוכרין וזהו שאמר שקדימת הב"ן להמ"ה הוא בסוד נקבה תסובב גבר ור"ל דלכך קדם הב"ן להמ"ה משום שהב"ן הוא העגולים ובסוד נקבה תסובב גבר לכך קדם הוא מתחלה כי העגולים מוכרח שיצאו מתחלה משום שהם היסודות כנז' ועי' דברינו בדע"ה שם באורך וכן לעיל בשער"י ענ"ע אות ל"ז ובספר הכללים כלל ס' ויאירו עיניך בכל זה:

פרק ב'

[א] **וחוטם** גימט' ס"ג, כי בעולם העקודים הנה שולט שם השם ס"ג ומאיר ומתגלה הס"ג בעקודים ע"ד אור המ"ה אשר באצילות וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ס"ו ענ"ז כי באצילות הנה אמר אליהו זל"ט מלגו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות אבל בעולם העקודים הנה מלגו איהו יו"ד ה"י וא"ו ה"י דאיהו ארח העקודים כי באצילות ומכ"ש משם ולמטה הוא השם ס"ג נעלם שם ונקרא שמא סתים כמ"ש בתיקונים בכ"מ כי הוא רק מהנסתרות וכמו השם ע"ב שעליהם נאמר הנסתרות לה' אלהינו וכמ"ש אליהו זל"ט ואינו נקרא מאצילות ולמטה שמא מפרש אלא רק השם מ"ה שהוא השם המפורש המוזכר בכל מקום והיינו בנקודות מלא אותיותיו שהוא חולם צירי קמץ צירי אבל בעקודים היה שם השם ס"ג לשמא מפרש כי הוא מאיר ומתגלה שם בבחי' נשמה לשם מ"ה ולכן החוטם שהוא שורש הז"א והמ"ה וכמ"ש בשער אח"פ פ"א הנה הוא גמט' ס"ג משום שמתגלה בו השם ס"ג לבחי' נשמה שבו, אמנם משום שגם בעקודים הנה אינו מאיר ומתגלה השם ס"ג עצמו לבדו אלא רק ע"י המ"ה עכ"פ וכמו שביארנו בספר הכללים שם ע"ש באורך לכן לא נמצא הגימט' דס"ג אלא רק בחוטם ולא באזן גופה שהוא הס"ג עצמו כנ"ל בשער אח"פ משום שגם שם אינו מאיר הס"ג אלא רק ע"י המ"ה ולכן אינו מתגלה המספר ס"ג אלא רק בחוטם:

[ב] **דרך** ב' נקבי החוטם ימין ושמאל, כי הם שורש ישראל ויעקב כנ"ל באח"פ פ"א והם מתחלקים באצי' לב' בחי' ולב' פרצופים ולפעמים מתגלה זה ולפעמים זה וכנודע שיש כמה בחי' זווגים כי לפעמים הוא הזווג דישראל עם רחל והוא במוסף שבת ולפעמים יעקב עם רחל והוא בשחרית של ימי החול ולפעמים ישראל עם לאה והוא במנחה דימי החול ולפעמים יעקב עם לאה והוא בערבית דימי החול ובפרט אחר חצות לילה עי' שער הגלגולים דף כ"ו ע"א הקדמה כ"ז ונמצא כי הם באצילות לב' פרצופים מיוחדים ולכן נתייסד השורש אשר להם ג"כ להוציא הארתו בב' מקומות זה לימין וזה לשמאל וכדי שיצאו למטה בבחי' ב' פרצופים וכמ"ש למטה אות ד':

[ג] **ימין** מקיף ושמאל פנימי, ר"ל כי הנה כל עליון הוא מתפשט ומתלבש בהתחתון כן בפנימיותו שהוא בבחי' אור"פ וכן בחיצוניותו שמקיף עליו מבחוץ ומאיר עליו בבחי' אור"מ וכן הוא מתפשט עד"ז האור דהחוטם באור הפה וכמ"ש הרב למטה וזהו שאמר כי האור הנמשך מב' נקבי החוטם הוא ימין מקיף ושמאל פנימי ור"ל כי האור היוצא מנקב הימני דהחוטם הוא אינו מתלבש למטה באור הפה בפנימיותו אלא רק שמאיר ומקיף עליו מבחוץ אבל האור היוצא מהנקב שמאלי דהחוטם הנה הוא מתלבש למטה באור הפה בפנימיותו ג"כ וכן

הוא עדיין בעולם האצילות כי ישנם כמה מיני אורות הנמשך מהז"א להנוק' ומתלבש בפנימיותה וכנודע מכל דרושי בנין פרצו' הנוק' וכן ישנם כמה מיני אורות שנמשך ממנו אליה רק בבחי' אור מקיף וכמ"ש בשער ז"א פ"ד וכן הוא כאן באורות החוטם עם הפה כי הם שניהם ג"כ בחי' זו"ן הכלליים דעולם הנקודים, אמנם עיקר עומק הדברים בזה עי' לקמן בשער נקודים פ"ב ז' ע"ש:

[ד] **ונמשכו** ביושר עד החזה. כי כל אורות האח"פ הם כולם רק ביושר וכמ"ש הרב לעיל בעגולים ויושר ענ"ד וע"ש דברינו אות ס'. ומ"ש עד החזה הוא ע"פ מה שכתבנו לעיל פ"א ובפרט בספר הכללים כלל ה' ד' כי עיקר כל הא"ק הוא רק עד מקום הטבור שבו ושם מסתיים מדרגת כל הא"ק ומתחיל משם ולמטה עולם האצילות והנה הג"ר שבו הוא כללות הרישא כולו ולכן מסתיים אורות האזן שהם מהבינה בסוף שבולת הזקן שהוא סוף הראש, ואורות החוטם שהם הז"א והמ"ה שבו הם מסתיימים בהחזה כי שם מסתיים סוף התג"ת שבו ואורות הפה שהם המלכות נוק' דז"א שבא"ק הם מסתיימים בהטבור כי שם הוא הסיום דהנה"י ממדרגות הא"ק העיקרי עצמו והוא הנה"י שבו מהחזה עד הטבור ושם מסתיים מדרגת כל הא"ק העיקרי וכן מסתיימים שם כל האורות דאח"פ ג"כ:

[ה] **אמנם** הארתו ג"כ הוא מתפשט אל נגד האחור ומסבב בכל סביבות א"ק, הענין בזה הוא כי כשהעולמות הם זוכים הנה מאיר להם באור פני מלך חיים והוא באור העיקרי היושר הנמשך ביושר דרך פניו ממש אבל כשאינם זוכים הנה אינו מאיר להם אלא רק מהארתו אשר דרך סביביו או רק מהארתו אשר דרך אחור ממש עכ"פ וכדי שלא תתחרב העולם ואז הנה לא נמשך להם ההארה אלא רק לצורך קיומם לבד ולכך כתיב יאר ה' פניו אליך שיהיה הולך ומאיר מהאור היושר העיקרי שבפניו ממש ובאור פני מלך חיים אך האור אשר סביבותיו ובאחוריו הנה הוא נמשך אז רק להחיצונים ולהבאים מכחם כדי שיתקיימו גם הם עד שיגיע זמן בטולם ואז ימשך גם אור סביבותיו ובאחוריו רק לצורך התיקון והיינו לכל המציאיות אשר הם מהעביות היותר גס והסוף לתקנם גם הם ולזככם מזיכוך לזיכוך עד שיתייחדו באור הפנים ג"כ:

[ו] **והנה** כאן נתקרבו האורות אלו הפנימים והמקיפים שלהם יותר מאורות האזנים כו', כי האורות האזנים אשר הם במעלה גבוה מאד לא היה אפשר להם להתקרב יחד כי אלו שהיו מתקרבים זה לזה היה מתגבר ומתנוצץ אורם למטה יותר מאלו ולא היה אפשר עי"ז שיוכלו התחתונים על מדרגתם הראוי להם וכמו שכתבנו לעיל פ"א אות כ"ד אך אורות החוטם שאין מעלתם גבוה כ"כ הנה נתקרבו הם יותר כדי שיתנוצצו זה בזה ולהמשיך אורם למטה ועכ"ז אינם מתחברים גם הם לגמרי ויש בהם איזה הפסק עכ"פ וכדי שיתנוצץ אורם למטה ג"כ רק במדה ובמשקל ובשיעור הראוי ואפשר לתחתונים לקבל:

[ז] **ועל** כן גם באורות אלו לא היה בחי' כלים, כי בחי' כלים שהיה ראוי להם הנה הם מהעביות והדינין הכלולים באור עצמו דהנקב שמאל והנה הם נעשים ע"י התחברות באור דהנקב ימין כי עי"ז מתברר האור דהשמאל מתוך העביות שבו ונבדל העביות בפני"ע וע"י שנשאר העביות לבדו בלתי אור הנה מתעבה עוד יותר ונעשה לבחי' גוף וכלי להאור דהתפשטות בפני אבל משום שלא נתחברו גם הם יחד הנה לא נבדל בהאור דהנקב שמאל האורות מהעביות שבו מאומה וכאשר עלו האורות למעלה בהסתכלות הא' דהאורות דהאח"פ הנה עלה גם בהאורות דהחוטם האורות עם כלילות העביות בתוכם יחד ולא נבדלו לעולם כלל אלא שנשארו תמיד האורות עם העביות שבהם כלולים יחד וכמו בהאור דהאזנים ולכך לא נעשה גם בהאורות דהחוטם בחי' כלי לעולם, ועי' בארוכה בזה לעיל פ"א אות כ"ג:

[ח] **וכאן** הוא שם ס"ג. והגם שכל ז"א הנה הוא לעולם רק בחי' השם מ"ה וזה הוא הכונה מ"ש לעיל בסמוך שהוא ד' אלפין כי בחינתו וגילויו דהוי הוא שם הוי"ה במילוי אלפין כנודע ועכ"ז הנה אמר הרב שכאן הוא שם ס"ג. משום שבעולם הנקודים הנה שולט שם השם ס"ג הנ"ל אות א' ומאיר הס"ג בהמ"ה בבחי' נשמה ומתגלה בו ולכן אמר וכאן הוא שם ס"ג משום שבעולם הנקודים הנה שולט שם השם ס"ג ומאיר ומתגלה הס"ג בז"א הגם שהוא בעצמו הנה הוא לעולם רק בבחי' שם מ"ה:

[ט] **שנפסק** ונעשה ד' אלפין. ור"ל לאורות שנתגלה בו שורש כל הרי"ק בפרטיות וכנ"ל בדברי הרב. אמנם דע כי כאן שהוא בעולם הנקודים הנה עומדים כל בחי' הרי"ק שבו שהם חג"ת נה"י כולם זה למטה מזה שהוא רק בקו אחד וכמו שמוכח לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ב בבחי' הרי"ק שבאורות הפה וכן הוא ג"כ בהרי"ק הכלליים שבחוטם שהם עומדים כולם זה למטה מזה בקו אחד וע"ד שהוא בהקו דא"ס וזהו ג"כ עומק הכוונה מ"ש שהם ד' אלפין כי הם בבחי' ד' פרצופים שלימים ומיוחדים כ"א באורו וגילויו ע"ד הנ"ל שכ"א מהם הוא פרצו' גמור בפני"ע הגם שהם מיוחדים זב"ז ג"כ ביחוד עצום מאד וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בספר הכללים כלל י"ז ע"ש ועכ"פ הוא כי הם כולם רק בקו אחד והרי הם כצורת ו' ממש וזהו ג"כ מ"ש שהוא פסק שהוא רק בצורת קו ארוך וכן הוא ג"כ לפי מ"ש למטה בסמוך בהוראה הווי"ן אשר בהנקב ימין ושמאל דחוטם שהם צורת ו' והרי מכ"ז מבואר הוא שהם רק בקו אחד וכולם זה למטה מזה וכמו שבארנו בספר הכללים שם בארוכה ודי בזה כעת:

[יוד] **כאשר** תקח הה' שבאזן ימין כו' ואם תצייר ציור אחר כו'. כי משום שהב' נקבי האזן הם שורש דבינה ותבונה והב' נקבי החוטם הם שורש ישראל ויעקב וכנ"ל באח"פ פ"א והרי הם ד' בחי' והם כלולים זב"ז לכן נעשה ע"י כולם יחד ד' אלפין כי אלף אחד הוא ע"י בינה וישראל ואלף אחד ע"י תבונה ויעקב כי הרי ישראל הוא נמשך מבינה ויעקב הוא נמשך מהתבונה ולכן נעשה מבינה וישראל אלף אחד וכן מתבונה ויעקב אלף אחד. וכן באשר שבינה ותבונה הם ג"כ שניהם כלולים בישראל וכן הם שניהם ג"כ כלולים ביעקב לכן נעשה עוד ב' אלפין בציור יו"י מבינה ותבונה בישראל וכן מבינה ותבונה ביעקב:

והנה אנו רואין שמלקט הרב כל האורות דאח"פ כולם יחד ואמר שמזה נמשך ויוצא הד' אלפין אשר מתגלים אח"כ באורות הפה. וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות א' ואות ח' כי בנקודים שהוא אורות הפה הנה מאיר ומתגלה שם השם ס"ג ע"י המ"ה ולכן מבאר לנו הרב שכל הד' אלפין שבאורות הפה הנה הם יוצאים ונעשים רק ע"י אורות האזן והחוטם כי הם כולם מאירים ומתגלים באורות הפה שהוא עולם הנקודים העיקרי כנודע ובענין הד' אלפין שאמר הרב כאן ע' דברינו בארוכה בזה לקמן שער נקודים פ"א אות כ"א ע"ש:

[יא] **אבל** לא נגלית לגמרי כמו הה' של הה'. ר"ל שכאן בהחוטם הנה לא נגלית עדיין האות ד' בכל הה"ס הפרטים שבו אלא שהיו עדיין כלולים יחד בבחי' אות ד' לבד עד שהגיע להפה ושם נתגלה הד' ג"כ בכל הה"ס שבו בפרטיות וכמו שמבואר לקמן בשער נקודים מפ"ג והלאה וכן בשער מטי ולא מטי בארוכה וזהו מ"ש לעיל כי אות ד' נשארת עדיין אות אחת מחוברת ור"ל שכל הה"ס שבה היו עדיין מחוברים וכלולים יחד באות אחת שהיא הד' ולא נתגלו בה הה"ס בפרטיות עד שהגיע להפה וכו'. וכ"ז פשוט הוא בכוונת הרב ומה שהקשה בזה בספר יפה שעה שם לא קשה כלל כי כוונת הרב פשוט הוא כמו שאמרנו ועי' עוד בנקודים פ"א אות י"ח. וכן מה שטרח היפה שעה בענין הד' מה שנתגלה בד' אלפין לא קשה ג"כ הנ"ל אות ח' ואות ט' גם הענין מה שהנוק' הנה היא אות ד' הוא משום שבנייתה הוא מהד' תחתונות דז"א וכנודע לקמן בכל דרושי בנין פרצו' הנוק

וכן היא נכללת בהנ"ל בסוד אד"י ואד"ן ועל זה הוא מרמז השם אדנ"י שהיא אד"ן ד'. ויתבאר בע"ה במ"א:

[יב] **אבל** כשנמשך מגבול החוטם ולמטה עד שבולת הזקן אזי מתלבש אור האזן בתוך אור החוטם ונעשה בחי' נשמה פנימית אליו כו' כו'. הענין בזה הוא כי הנה אורות אח"פ אשר בא"א הוא מ"ש הכח"ב חג"ת נה"י שבהם ג' מדרגות כנודע הנה נחלק מקומם ועמידתם דכ"א ג"כ בג' מקומות חלוקות זה מזה במדרגתם כי אור האזן שבהם עד שבולת הזקן הנה הם תופסים ג' מקומות חלוקות אחד מהאזניים עד גבול החוטם ושם הכח"ב דאור האזניים והשני הוא מהחוטם עד גבול הפה ושם הוא החג"ת דאור האזניים והשלישי הוא מגבול הפה עד שבולת הזקן ושם הוא הנה"י דאור האזניים אמנם המלכות הנה היא יורדת ומתפשטת משבולת הזקן ולמטה ג"כ ומתפשטת עד החזה וכן מתפשטת משם ולמטה ג"כ בהמלכות דמלכות שבה והיא מתפשטת עד הטבור, וכן הוא דאור החוטם שהם כח"ב חג"ת נה"י שבו הנה הם תופסים ג"כ ג' מקומות חלוקות במדרגתם אחד מהחוטם עד הפה ושם הוא הכח"ב דאור החוטם והשני מהפה עד שבולת הזקן ושם הוא החג"ת דאור החוטם והשלישי הוא משבולת הזקן עד החזה ושם הוא הנה"י דאור החוטם אמנם המלכות דאור החוטם הנה היא מתפשטת עוד גם מהחזה ולמטה עד הטבור וכן המלכות דמלכות דאור החוטם הנה היא מתפשטת עוד יותר למטה והיינו שהיא מתפשטת גם בעולם האצילות שהוא מהטבור ולמטה וכן הוא הכח"ב חג"ת נה"י דאור הפה הנה הם תופסים ג"כ ג' מקומות חלוקות במדרגתם אחד מהפה עד שבולת הזקן ושם הוא הכח"ב דאור הפה והשני משבולת הזקן עד החזה ושם הוא החג"ת דאור הפה והשלישי הוא מהחזה עד הטבור ושם הוא הנה"י דאור הפה אמנם המלכות דאור הפה היא מתפשטת מהטבור ולמטה ג"כ ומתלבש בהנ"ל דאצי' וכן המלכות דמלכות שבה היא מתפשטת עוד יותר למטה והוא בזו"ן דאצילות והרי נמצא מזה כי אור החוטם הנה הוא מלביש לאור האזניים מהחג"ת שלהם ולמטה שהוא מהחוטם ולמטה וכן אור הפה הוא מלביש לאור החוטם מהחג"ת שלהם ולמטה שהוא מהפה ולמטה והיינו שכל התחתון הוא מלביש לכל עליון מחג"ת שבו ולמטה אך הרישין שלהם הם מגולים וכמו שהוא עד"ז בכל פרצופי האצי' ג"כ כמ"ש הרב לעיל בסדר אצי' בקי' פ"א ע"ש בדברינו אות י"ז ושם אות י"ג וכן נמצא ג"כ כי אור הפה מלביש על אור האזן ג"כ והיינו מהנה"י ולמטה וכן מתפשטת המלכות דאור האזן גם בכל אור הפה כולן שהוא עד הטבור והכ' והוא מ"ש הרב לעיל בהאח"פ פ"א ושם פ"ג כי אור האזן מתלבש גם באור הפה ומתפשט עד סופם וסיומם דכל אורות הפה כולן וכמו שמפורש שם והוא מבואר ע"ש בדברינו והרי מבואר בזה כל דברי הרב בענינינו מ"ש שאורות האזן כשנמשך מגבול החוטם ולמטה עד שבולת הזקן אזי מתלבש אור האזן בתוך אור החוטם ונעשה בחי' נשמה פנימית אליו ור"ל כי מהחוטם ולמטה שם הוא הז"ת דאור האזן והם אשר מתלבשים בתוך הכח"ב והחג"ת דאור החוטם ונעשה לנשמה פנימית באור החוטם וכן אור החוטם כשנמשך מגבול הפה אז מתלבש באור הפה ונעשה אור החוטם נשמה ופנימית אל אור הפה ור"ל על הז"ת דאור החוטם המתלבש בהכח"ב והחג"ת דאור הפה כי כן הוא סדר ההתלבשות עד"ז בפרצופי האצי' ג"כ וכמ"ש הרב בהולדת אריה רפ"ד ע"ש, ועי' בדברינו בכ"ז בספר הכללים כלל ס"ז בארוכה מאד ע"ש מענף ג' עד סוף ענף ד':

ודע עוד כי הנה הנ"ל דאור הפה שהם מגבול הפה עד שבולת הזקן אשר בהם מתלבש החג"ת דאור החוטם ובתוכם הנה"י דאור האזניים הנה עומד שם הנ"ל דאור הפה ג"כ רק בהגילוי דאור החוטם והאזניים כי מתבטל אור הפה באור הגדול דהחוטם והאזן ע"ד שרגא בטיהרא ואינו מתחיל הגילוי דאור הפה עצמה אלא רק מתחת השבולת הזקן ולמטה ועיקר הגילוי דאור הפה הוא רק מתחת החזה ולמטה ששם מסתיים גם אור החוטם לגמרי ועומד ומאיר שם אור הפה בכל גילויה מהחזה עד הטבור אמנם המלכות דאור החוטם היא מתפשטת ומתלבשת בתוך אור הפה גם למטה וכן מתפשטת ומתלבשת בה גם המלכות דמלכות דאור האזניים כי הם מתפשטים ומתלבשים בה עד סופם וסיומם דכל אור הפה כולן וכנ"ל וכן הנה"י דאור החוטם אשר הם מגבול החוטם עד הפה אשר בהם מתלבש החג"ת דאור האזניים הנה עומד שם הנ"ל דאור החוטם ג"כ רק בהגילוי דאור האזניים ואינו מתחיל הגילוי דאור החוטם עצמה אלא רק למטה מהפה אשר שם הוא רק הנה"י דאור האזניים שהם לבד מגופא ולכן מתחיל שם הגילוי דאור החוטם ממש שהם הז"ת שבה ואלו הז"ת הנה הם הך אלפין והאות ד' שאמר לעיל שמתגלין באור החוטם ומתחיל גילויים רק מתחת הפה ולמטה אמנם עיקר גילויים הנה הוא רק מתחת השיבולת הזקן ולמטה כי שם מסתיים אור האזניים לגמרי ועומד שם אור החוטם ומאיר בכל גילויו משבולת הזקן עד החזה אמנם המלכות דאור האזניים היא מתפשטת ומתלבשת בתוך כל אורות החוטם כולן לעולם וכנ"ל:

[יג] **הנה** הוא כולו אור אחד טוב, כי כל אורות האח"פ כולם הם נמשכים ממקור אחד שהם מהמ"ס דא"ק כנ"ל פ"א ואין הפסק והבדל ביניהם בין זה לזה כלל ור"ל כי הנה הגם שמבואר לעיל שער אח"פ שהאורות דאח"פ הנה הם שורש לבינה חו"ן דאצי' והבינה חו"ן דאצי' הנה מבואר הוא בשער סדר אבי"ע פ"א שיש הבדל בין זה לזה ע"ש וכן יש הפסק ופרגוד בין בינה לז"א שהוא בין ראש לגוף והוא הקרום שבמוח נתון בתוכו וכמ"ש בחולין מ"ה א' תייתא דמתנה ביה מותא והוא מפסיק בין הנ"ל שהוא כללות איכות הראש להז"ת שהוא הגוף וכן יש הפסק ופרגוד בין ז"א לנוק' שהוא בין חג"ת לנה"י שהם דידה והוא הפרסא כנודע וכמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' אופן כ' ע"ש ושם פ"א משנה י"ד וכו' לנו ע"כ כי בבינה חו"ן דאצי' הנה הם נבדלים זה מזה באיכותם ולכן יש בהם ג"כ הפסק ופרגוד בין זה לזה ועל זה אמר הרב כי בהאורות דהאח"פ עצמם הגם שהם השורש להבינה חו"ן עכ"ז הנה בהם עצמם אין הפסק והבדל בין זה לזה כלל אלא רק בבחי' ריחוק מקום לבד שהיא יורד ומתרחק ממקורו ועי"ז הנה מתעבה היא לפי ערך ירידתו וריחוקו ונעשים עי"ז לג' בחי' דאח"פ אבל האורות בעצמם הם כולם טוב ואין הבדל בעיקר עצמותם בין זה לזה כלל ולכן מתייחסים כולם אחר א"ק ונקראים א"ס בערך עולם האצי' וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בדכ"ם אנא יהו"ה וכן הוא בדברי הרב לעיל בשער סדר אצי' רפ"א:

[יד] **עד** הגיעו אל החוטם ולא קנה דרך שם כו' ועד"ז בהתפשטותו יותר למטה בצאתו עד הפה ולא קנהו דרך שם. הנה מבואר הוא מלשון הזה מה שכתבנו לעיל פ"א אות י"ח ובכ"מ מדברינו כי גם כל אורות האח"פ הנה נשאר עיקרם מבפנים וכמו שהם מתפשטים ויוצאים לחוץ דרך האח"פ כן הם מתפשטים מבפנים ג"כ במקום האח"פ ולפנים ושם נשאר עיקר אורם ממש ואינו יוצא מהאח"פ ולחוץ אלא רק אור קצתם לבד ואלו האורות שנשארו מבפנים הנה הם משלחים הארתם דרך נקבי השער ומהם הוא כל שערות הדיקנא שהם הארת האח"פ הפנימיים היוצא דרך צינורות השערות ומתחברים ומתייחדים עי"ז האורות הפנימים עם החיצונים ונעשים שניהם לאחד והם כללות כל הדיקנא כולו וכנ"ל פ"א אות י"ח:

[טו] **וזה** יקרא ס"ג ר"ל כל האורות דהאח"פ כולן הם רק בבחי' השם ס"ג וכן הוא הלשון בשער הקדמות רי"ב ס"א אמנם המשכיל יבין כי האור אשר למעלה במקום המוחין יקרא הוי"ה דע"ב ומן האזן ולמטה יקרא ס"ג עכ"ל והוא כמו שכתבנו לעיל פ"א אות ד' ס' י"א ובכ"מ שם שהמ"ס עצמו שהוא המוחין הנה היא מכללות הע"ב אך האורות דהאח"פ כולן שהם רק מהס"ג

מהס"ג דהמ"ה הנה משום שנתרחקו ממקורן ונתעבו קצת נקראו הם בשם ס"ג הכללי. ובזה נשלם הפרק הזה תהל"א יתב"ש:

פרק ג'.

[א] **כל** העולמות כולן. שהם העולמות בי"ע שנבראו יש מאין הנה הם נבראו ע"י כ"ב אתוון שבמלכות אשר מהם נולד הולד (כנ"ל וכן הוא בדפוסים ישנים), כי המלכות לגבי העולמות בי"ע נקראת אפס ואין שהם ב' הבחי' שבכתר עתיק וא"א כי המלכות דאצי' היא בבחי' כתר להעולמות בי"ע ונבראו כל העולמות בי"ע על ידה ובסוד אמ"ר וק"ב אשר אמרו בזוה"ק פ' תרומה קס"ז א' וקל"ז סע"ב ובס"ת ר"ש פ' לך לך והמבואר ענינם בדברי הרב בדרושי מ"ן דרוש ה' ו' והם התשע מאמרות דמע"ב שכתוב בהם ויאמר אלהים והוא גימט' אמ"ר ק"ב ותשעה פעמים ק"ב גימט' בריאה יצירה עשיה וכמו שכתבנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ט ענף ה' ע"ש, והנה כל המציאות כולן הנה נעשה הי"א ע"י כ"ב אותיות וע"י הצירוף דרל"א שערים שבהם וכמ"ש בספר יצירה פ"ב שעל ידם צר בהם את כל היצור ואת כל העתיד לצור והם מהכ"ב אותיות שבמלכות וכן נעשה המלכות עצמה ג"כ רק מהכ"ב אותיות וכמ"ש בשער תיקון נוק' פ"ב סימן ה' ובשער תיקון הירח פ"ג וכן בפרקי הצלם פ' ה' ו' והם הכ"ב אתוון דהז"א אשר מהם נעשה המלכות אמנם הם לא נתגלו אלינו כלל וכל הכ"ב אתוון שנתגלה אלינו הם רק האתוון דהמלכות אשר מהם נבראו כל העולמות כולם אבל למעלה מהמלכות אין לנו שום גילוי מהם מאומה:

[ב] **וגם** יש בה אותיות מנצפ"ך. והם השורש דכל הכ"ב אותיות וכן הם באמצען ובסופן ועל ידיהם הוא סוד כל ההנהגה כולה וכן הם בסי' המוחין והגדלות דהמלכות עצמה וכמ"ש בתיקון הירח פ"ג ע"ש:

[ג] **והג'** הם. ר"ל אלו המנצפ"ך שנוטלת בתחילה ע"י הז"א הם הג' והם השורש דכל הכ"ב אותיות אמנם יש עוד מנצפ"ך כפול שנוטלת אח"כ ע"י אימא עצמה והם ה' חסדים בערך הראשונים כי הם ממותקות וכמ"ש בתיקון הירח פ"ג שם ובדרושי הצלם דרוש ב' בכללי-תר"ג כלל ד' והם המנצפ"ך הכפולים שבסופן דהאותיות וע"ש עוד כלל ה' וכן בפע"ח שער חג המצות פ"א שמבואר שם כי נוטלת אח"כ ע"י ז"א ג"כ הה' חסדים ממש והם המנצפ"ך שבאמצע האותיות שהם המנצפ"ך דז"א עצמו וכמ"ש בתיקון נוק' פ"ב סימן ה' והרי לנו עכ"פ כי ישנם ג' מיני מנצפ"ך אחד מבחי' הגבורות עצמן והם שרשם שבתחילה ואחד מבחי' הגבורות ממותקות והם בסופן ואחד מבחי' חסדים ממש והם המנצפ"ך שבאמצע ולכן אמרנו כי נמשך מהמנצפ"ך כל סוד ההנהגה כולה כנ"ל אות ב' ויתבאר עוד למטה:

[ד] **וכנגדם** יש ה' מוצאות הפה כו'. וכמ"ש בדרושי הצלם דרוש ג' ע"ש שמבואר איך כל הכ"ב אותיות הם כלולים במנצפ"ך והמנצפ"ך הם שרשה שבתחילה כי מהם יוצאים כל הכ"ב אותיות ואח"כ הנה מתגלה המנצפ"ך על ידיהם והם יוצאים ומתגלים באמצעם ובסופם וע"י אותן שבסופן הנה מהם הוא כל ההנהגה כי נעשה הכל ע"י המנצפ"ך שבסופן בכלילותם מכל הכ"ב אותיות כולם. אמנם שרשם שבתחילה שאמרנו הנה הוא רק המנצפ"ך דבחי' הגבורות עצמן כנ"ל אות ג' כי מהם הוא כל הדיבור שהם הכ"ב אותיות ולכן דבור (עם הד' אותיות) גימט' גבורה כמ"ש לעיל באח"פ פ"א וכן הפה עם הכולל הוא גימט' אלהים כמ"ש הרב בדרושי הצלם דרוש ג' הנז' כי הוא הכל רק מבחי' הגבורות לבד והם השרשים דכל הכ"ב אותיות והם מתחילה להם והנה הם הה' גבורות העיקריים אבל המנצפ"ך שבאמצע האותיות ושבסופם הם המנצפ"ך דהחסדים והמנצפ"ך דהגבורות הממותקים וכנ"ל אות ג' וע' עוד למטה בסמוך אות ה':

[ח] **ונקראו** אותיות סתומות ועגולות כן הפה עגולה כמותם. הנה מ"ש שהם סתומות עיקרו הוא רק על הם' סתומה אמנם גם על הנצפ"ך אשר בסוף התיבות אפשר ג"כ לומר שהם סתומות בערך הנצפ"ך הפתוחות שרגליהם הוא הפוך והולך אל הצד והרי יש בהם חלל ואויר משא"כ הפשוטות שרגליהם הוא משוך למטה ולאורך כעין קו והרי אין שום חלל ואויר ברגליהם לכך קורא אותם סתומות אך מ"ש שהם עגולות ואמר וכן הפה הוא עגול כמותם הוא קשה מאד הלא אינם עגולות כלל אלא אדרבה שהם פשוטות וכן המנצפ"ך שבאמצע תיבה הם ג"כ אינן עגולות כלל ומכש"כ שהם אינם סתומות אך עיקר כוונתו בזה הוא באמת עמוק מאד וכמו שיתבאר בסוף דברינו והנה הוא קאי באמת על המנצפ"ך הפשוטות ועליהם אמר שהם סתומות ועגולות ואין כוונתו על צורתן עצמן אלא רק שהם סתומות ועגולות משרשם וכמו שיתבאר וכן הם סתומות ועגולות ג"כ בבחי' תכונתם והוא במה שהרי הם כולם רק בסופי תיבות ולכן נקראו סתומות כי הרי בהם מסתיים ונסתם התיבה וכן כל סופי תיבות כולם הוא רק משרשם ולכן נקראו ג"כ עגולות כי כן הוא כל תכונת עיגול שהוא הולך וחוזר מעצמו אל עצמו ומסתיים בעצמותו גופה ואינו נותן מקום להתפשט ולהתחבר עם זולתו כלל לא בראשו ולא בסופו כי אין בו לא ראש ולא סוף ור"ל שאינו נותן מקום לראות בו לא ראש ולא סוף ועי"ז הוא נבדל מזולתו לגמרי וכן הוא תכונת כל המנצפ"ך שבסוף שעושים הבדלה להתיבות ומופסק על ידם כל תיבה מחברתה וכ"ז הוא מבחי' הה' גבורות שבהם שתכונתם הוא להתעלם ולהסתלק כי החסד דרכו להתפשט ולהתחבר והגבורות דרכם הוא להתעלם ולהסתלק ולכן הם לעולם בסיומן ובסופן של התיבות וכן כל בחי' דסופי תיבות כולם הוא נמשך רק מהם ומשרשם הנז' ולכן נקראו הם אותיות סתומות ועגולות ע"ש תכונתם. ומה שהם אינם סתומות ועגולות גם בצורתם [כי הרי אין סתום ועגול בכל הכ"ז אותיות כולם אלא רק האות ס' לבד] הוא מהסבה שאמרנו לעיל אות ג' ד' כי המנצפ"ך שהם בסוף הכ"ב אותיות הנה הם ג"כ רק כללות מנצפ"ך הכפולים אשר הם כלולים מחו"ג יחד שהוא אחר שנתן הז"א להנוק' את הה' חסדים ג"כ והם המנצפ"ך שבאמצע והמנצפ"ך שבסוף הם כלולים מהם והם הה' גבורות הממותקות והם הב' מיני מנצפ"ך אשר נתגלה לנו אחד באמצע האותיות ואחד בסוף האותיות והמנצפ"ך אשר בסוף הם כפולים מהמנצפ"ך שבאמצע וכלולים גם מהם והנה הם הגבורות הממותקות והם כלולים מחסדים וגבורות יחד כי הם נמשכים ויוצאים מכללות האותיות כולן וישנם באותן המנצפ"ך ב' התכונות כי זה אשר בא בסוף התיבות הוא מתכונת הגבורות שבהם ומה שצורתן אינם סתומות ועגולות הוא מתכונת החסדים שבהם אבל המנצפ"ך שהם שורש הכ"ב אותיות ותחילתן שכל הכ"ב אותיות יוצאות מהם כנ"ל אות ד' הנה הם רק בבחי' הגבורות לבד והם כולן סתומות ועגולות מכל וכל אמנם לא נתגלו הם עצמם לנו כלל כי נשארו הם למעלה והם עומדים רק בשרשם ובהעלם ומה שנתגלו מהם אלינו ג"כ הנה הוא רק החמש תנועות גדולות שסימנם פיתוחי חותם כמו שיתבאר בסמוך והם במקורם מבחי' הה"ג דהמנצפ"ך והם טו"ם נקודות שהם סתומות ועגולות ממש וכל גילויים אלינו הוא ג"כ רק בע"פ ולא בכתב כי הרי הנקודות אינם כתובים בתורה אבל המנצפ"ך עצמו שהם שורש האותיות ותחלתן הנה הם עצמן לא נתגלו כלל כי הם עומדים בשרשם ובהעלם וכן הוא ג"כ בהמנצפ"ך הראשונים דהז"א שהם השורש דהכ"ב אתוון שבז"א הנה הם ג"כ לא נתגלו כלל כי הם השורש דכל הה' חסדים כולן אבל שאר כל הכ"ב אתוון שבז"א הם נתגלו עכ"פ ע"י המלכות משא"כ השורש שלהם שהם לא נתגלו בהמלכות ג"כ והבן ואלו הב' מיני מנצפ"ך שהם השורש דהה"ג שבנוק' ושורש דהה"ח שבז"א הנה הם נכללים באחד בשרשן שהוא ביסוד דאימא והם מכלל האור דהדעת עלאה אשר גנז בששת ימי בראשית וכמ"ש בזוהר חדש שיר השירים

בפסוק מישרים אהבוך מישרים היינו שאר אתוון דאשתארו ואתון אינון מנצפ"ך דלית בכל אתוון דאיקרון מישרים בר אלין ואינון דאתכפלו מישרים אלין באלין מי במי ל' בך כו' אלין מישרים אינון אתוון טמירין גניזין גו עלמא עלאה וכד אתגני אור קדמאה שהגניזו אתוון אלין כו' כו' ע"ש אך המנצפ"ך אשר נתגלה אלינו הנה הוא רק מה שנמשך להמלכה מהז"א והם אותן שבאמצע ומה שנמשך לה מהאימא והם אותן שבסוף והם מסופן של כל האותיות כולן ומכללותן וכנ"ל :

והרי מבואר לנו עכ"פ כי מה שאמר שהם סתומות ועגולות וכן הפה הוא עגול כמותם הנה עיקר מה שהם סתומות ועגולות הוא רק המנצפ"ך הראשונים הפרטיים שהם שורש כל הכ"ב אותיות כולן וכל הפה כולה וכל הדיבור כולה יוצא רק מהם והם הכ"ב העיקריים אשר קבלה המלכה מתחלה קודם תיקונה וכמ"ש בספר תיקון נוק' פ"ב סימן ל' ובתיקון בירה פ"ג ובכ"מ והם לא נתגלה אלינו כלל כי הם רק השורש דכל הכ"ב אותיות ומה שנתגלה אלינו מהם הוא רק החמש נקודות דתנועות גדולות שסימנם פיתוחי חותם כמ"ש הרב למטה בסמוך והם סתומות ועגולות ממש ולכן הפה הוא עגול ג"כ כמותם כי הם שורש כל הפה כולה כמ"ש אמנם המנצפ"ך הפשוטות אשר בסוף הכ"ב אותיות נקראו הם ג"כ סתומות ועגולות ע"ש שרשם שהם המנצפ"ך הראשונים שהם הכ"ב העיקריים כי המנצפ"ך שבסוף הנתגלה אלינו הם מתייחסים אחריהם שהרי הם ג"כ גבורות אלא שהם ממותקות אך עכ"פ הוא שהם גבורות ג"כ ולכך הם באים רק בסופי תיבות מפני תכונת הגבורות שבהם והם גילויים של הראשונים ולכך נקראו הם סתומות ועגולות ע"ש שרשם וע"ש תכונתם כנ"ל והבן כ"ז היטב :

[ו] **וז"ש** בתיקונים כו'. עי' הקדמת תקונים ה' רע"ב ובתיקון ע' קי"ט ע"א ושם אמר כי אימא עלאה איהי חותם. כי בה נחתמין ונסתמין ומצטיירים הכל והוא ע"י הנה"י שבה שבהם הוא ג' שמות אהי"ה דיודין דאלפין דההין שהם קס"א קמ"ג קנ"א והם גימטרי תנ"ה והוא המנין חותם עם הכולל והמתלבשין בהנה"י שבה בז"א בסוד מוחין נפתחין ונחתמין בו הה' מוצאות הפה וכללות כל הפה כולה מהחותם שבה והם נעשים מהכ"ב שביסוד שבה כי מתגלגלים הכ"ב ומתחברים בו בחמשה מיני אור שהם אָ אֵ אֹ אִ אֻ שעליהם נאמר נפתחו השמים ואראה מראות אלהים כי כל א' הוא אור והם החמשה אור הנאמר ביום ראשון כמ"ש בתיקונים שם והנה הם מנוקדות בניקוד קמץ צירי חולם חירק שורק. והם החמש נקודות דפיתוחי חותם כי השורק הוא שורק גדול שהוא בו' ומאלו החמשה נקודות יוצאים ונעשים החמשה אותיות מנצפ"ך שהם השורש דכל הה' מוצאות הפה כי מהם יוצאים כל החמשה מוצאות שהם אחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסשר"ץ, ועי' עוד בתיקונים תיקון ה' וסוף תיקון י"ח וריש תיקון י"ט. ואלו החמשה נקודות והה' אותיות מנצפ"ך והחמשה מוצאות הפה הם כולם מהכ"ב שביסוד דאימא וכל גבורה הוא בחי' נוק' כנודע ומהם נתגלה אלינו כל הכ"ז אותיות אשר הם כולם מבחי' מלכות נוק' וכנ"ל אות ה' אבל הה' חסדים אשר להז"א עם כל תולדותיהם הם נגנזו ממנו לגמרי אמנם מתפשט הארתם ומתלבש בהכ"ז אותיות שבמלכות ונעשים גם הם עי"ז כלולים מחסדים וגבורות עכ"פ וכנ"ל אות ה' :

ומ"ש הרב שהיסוד שבה הוא הנקרא חותם הנה שהחותם הרי הוא נעשה רק ע"י כל הנה"י כולן כנ"ל אך הנצח הוד הם סתומים לעולם וגילויים הוא רק ביסוד כנודע ועומק הטעם בזה הוא בסוד הצמצום כי נצמצם שלא להריק השפע שבכל התנה"י דז"א להמלכה נוק' אלא רק דרך קו אחד שהוא היסוד וכן עד"ז מכל התנה"י דכל פרצוף עליון להתחתון אינו יורד ונמשך אלא רק מהיסוד דהעליון וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"ב בד"ה כתיב ויאמר עש"ה וכן הוא בענינינו כי לא נתגלה כל השפע מהמתלבשות דהנה"י דאימא בז"א אלא רק מהיסוד דאימא ולכן נעשה כל החותם רק ביסוד. וגם משום שהוא הקו האמצעי והוא כולל את כולם ולכן נקרא ונעשה כל החותם רק ביסוד ועי' עוד בענין החותם בכוונת נעילה ובכוונת הושענה רבה :

וע' עוד כ"ז בפע"ח שער ספירת העומר פ"ג שאמר שם כי ע"י שהאורות החו"ג שביסוד דאימא הם אורות רבים וגדולים ולכן כשנכנס יסוד דאימא בז"א הנה כאשר הגיע להגרון שהוא מקום צר מאד מתפשטים האורות ובוקעים ויוצאים לחוץ וזה סוד בקיעת הפה שבאדם כי נבקעו ע"י רבוי האורות ההם ואז יוצאין קצתן ונעשין מקיפים מבחוץ וקצתם נשארו מבפנים ועיקר מה שיוצא מבחוץ הוא הגבורות כי מרוב חמימותם ואשם הגדולה הם יוצאים לחוץ ונעשים אור מקיף ומן החסדים הוא האור פנימי וזה סוד ה' מוצאות הפה שהם ה"ג מנצפ"ך והם נקראו בתיקונים פיתוחי חותם כי מקום הנפתח ונתגלה מזה בפה הוא נמשך מאימא עלאה הנקראת חותם כי עטרה דגבורה הוא גנוז באימא וחותם האימא הוא ה"ג שביסוד שבה ואז יוצאים הכ"ב אותיות כי סוד האותיות נפקי מבינה שהם הה"ג אחה"ע בומ"ף כו' ולפי שהם באים מסוד הגבורות שהם עטרה דגבורה דנוק' מלכה הנקראת נפש לכן בתיקונים קורא נפש אל אותיות עכ"ל פע"ח שם ע"ש :

[ז] **גם** בזה תבין איך כל המקיפין נמשכין מבינה. ר"ל כל המקיפים דהזו"ן הם מהבינה כי הנה מהפה דז"א יוצאים ונמשכים ז' הבלים והם מקיפין אל הז"ת דהנוק' וכמ"ש בספר ז"א פ"ד סימן ב' ע"ש וכ"ז הוא מהיסוד דהבינה אשר מאיר ומתגלה בהפה דז"א וכנ"ל וכן עד"ז מהפה דבינה יוצא ג"כ ז' הבלים ומקיפים לז"א כמ"ש בדרושי הצלם דרוש ב' בכללי חי"ב כלל י"ז ובפרט בפע"ח שער השופר ע"ש והרי לנו שכל המקיפין דזו"ן הם רק מהבינה וכן אמר ג"כ בשער השמות פ"ז דכל בחי' המקיפים דזו"ן שמבואר שם פ"ג ופ"ד הנה כל אלו אורות המקיפין כולם הם בחי' אור הבינה המקיף את הבנים בסוד פורס סוכת שלום ע"ש ולכן נקרא הבינה בשם קו ירוק המקיף את כל העולם כולו שהם זו"ן וכנודע :

[ח] **כי** היא נקרא פום ממלל רברבן. והוא משום כי הנה מפיה יוצאין אורות מקיפין להזו"ן והם גדולים הרבה יותר מהפנימים כנודע ולכן נקרא פומא ממלל רברבן ע"ש אורות המקיפין שהם רברבין הנמשכים מפיה להזו"ן. אמנם הוא כי הנה עיקר מה שנקרא פום ממלל רברבן הוא א"א וכמ"ש בספד"צ פ"ה יהי רקיע כו' פומא ממלל רברבן אנתיק ואתעטר כו' וכן שם פ"א לישן ממלל רברבין לישן דא סתים בין י"ה ועי' שם ושם בביאור הגר"א. כי בפה דא"א הנה ישנו שם ג"כ הה' אותיות מנצפ"ך וכל הה' מוצאות שהם הכ"ב אותיות וכן נמשך מפיו ג"כ אורות מקיפין וכמו שמבואר כ"ז בשער א"א פ' י"ב ע"ש ונקרא הוא פום ממלל רברבן כי הוא שורש הכל. וכל אורותיו הם גדולים ועצומים למאד כנודע. אך כתב הרב בלק"ת ובשער הפסוקים תהלים ל"ג כי פיו של א"א אעפ"י שנקרא פום ממלל רברבן עכ"ז אינו יוצא ממנו להדיא בחי' הבל אור המקיף אל הזו"ת שהם זו"ן כי אינם יכולים לקבל אותם עלמן בהדיא אלא רק ע"י או"א וכמו שבארנו בהקדמות ושערים שער ד'. אבל הבינה אימא עלאה שהיא אם הבנים הנה היא מרחפת עליהם באור המקיף להקיפם ולשמרם ובסוד כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף ומשפעת עליהם אור המקיף תמיד ולכן נקרא היא אל הזו"ן בשם פום ממלל רברבן כמו א"א. וכן נקרא הבינה לעולם על שם א"א כי היא הכתר להזו"ן ונקרא ג"כ בשם אהי"ה. כמו א"א. וכן הי"ג מכילן דרחמי דא"א משתכחין בה ומתפתחין על ידה תליסר תרעי דרחמי. כמ"ש בספד"צ פ"ב. וכמ"ש הגר"א בתיקונים תיקון כ"א מ"ז ע"ד ע"ש. ועי' עוד בזו"ח דף י"ט ברזא דהר"ל :

[ט] **גם** נתבאר בזה מ"ש בפי' משפטים קכ"ג ע"א דעת גניז בפומא דמלכא כו'. כי מהיסוד של אימא נעשה מוח הדעת דז"א כמ"ש בדרושי הצלם דרוש א' ובשער הנסירה פ"ז ובכ"מ

ובכ"מ והוא נמשך ומתפשט בנפש דז"א כי הדעת הנה הוא כלול מה"ח ומה"ג והם הב' מיני מנצפ"ך דחו"ג שאמרנו לעיל והם מתפשטים ונכנסים בנפש דז"א והנה המנצפ"ך דחסדים שרשם הוא מאבא מהה"ק חג"ת נ"ה שבו ואח"כ נכללו ביסוד שבו והוא ו' וכן המנצפ"ך דאימא הם מחג"ת נ"ה שבה וכללותם ביסוד שבה והם ג"כ ו' והרי הם י"ב והם הי"ב אותיות דמילוי מנצפ"ך ע"ש עיין לד"י פ"ב ה"ף שהם כולם נפש דז"א והם ג"כ סוד שם של י"ב שהוא ג' הויות דמֶלך מָלך יִמלך הוי"ה והוי"ה ויהו"ה שהם י"ב אותיות דג' הויות וכמ"ש כ"ז בספר יצירה להגר"א פ"א משנה א' אופן ג' ובכ"מ וכן מֶלך מָלך יִמלך הוא גימטרי' ר"פ כמנין מנצפ"ך וכן הנקודות דמֶלך מָלך יִמלך הוא גימטרי' קי"ב שהוא סוד יב"ק יחוד ברכה קדושה שהם בדעת כי הדעת שהוא הקו האמצעי שם הוא היחוד והוא כולל הב' קוין דימין ושמאל שהם ברכה וקדושה וכמ"ש בפ' משפטים קט"ז סע"א ופ' עקב רע"ג ע"ב ובכ"מ בזוהר ותיקונים ופ' רע"מ פנחס רי"ז רע"א וכן הוא גימטרי' הוי"ה אלהים שהוא כללות התרי"ג שהם בדעת וכ"ז הוא סוד המנצפ"ך כי המנצפ"ך הוא בדעת ושם הוא סוד שם י"ב שהוא בדעת וכן הוא ג"כ שם י"ב ביסוד והוא בפסוק (משלי י"ח י') מגדל עוז שם הוי"ה בו ירוץ צדיק ונשגב וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ז ב' ופי' בהגר"א בתיקונים סוף תיקון ד' אמנם בתפלת ר' נחוניא בן הקנה מבואר כי השם י"ב שביסוד הנה הם הי"ב צרופי הוי"ה והם יוצאים ג"כ מהג' שמות הוי"ה מֶלך הוי"ה מָלך הוי"ה יִמלך ג' צירופים מהג' יודי"ן וג' מהג' ההי"ן וג' מהג' ווי"ן וג' מהג' ההי"ן האחרונים ומקורי דלהון הוא הג' יודי"ן דשם ס"ג וכמ"ש בהקדמת תיקונים י"א ע"א ופי' בהגר"א ואולי הוא כי אלו הי"ב צירופים הם הפנימיות להשם י"ב שבזוהר בראשית הנז' אך עכ"פ הוא כי ישנו שם י"ב ביסוד ג"כ וכ"ז הוא משום שהיסוד והדעת אחד הוא כי מהיסוד דאימא נעשה הדעת דז"א וכן מהדעת דז"א נעשה היסוד שבו וכמ"ש בזוה"ק משפטים קכ"ב מעוי בדעת אתתקנן ולכן שם י"ב בדעת ושם י"ב ביסוד כי שניהם אחד הוא והם מהיסוד דאימא והמנצפ"ך שבנפש דז"א כי מהיסוד דאימא נעשה הדעת שבו והוא נמשך ומתגלה בפה כי שם נחתמין ומצטיירין כפיתוחי חותם דאימא ומהם נתקקין המנצפ"ך שהם שורש כל הה' מוצאות הפה וכללות כל הפה כולו וכנ"ל וזהו שאמר דעת גניז בפומא דמלכא:

[יד] **כי** הגבורות של דעת נגנזו בפה, והנה שאמרנו לעיל אות ג' ד' ה' כי המנצפ"ך דז"א הנה הם הה' חסדים אך עיקר כוונת הרב בכל דבריו כאן הרי הוא רק על המנצפ"ך דהנוק' שמקבלת תחלה מז"א לבד שהם השורש דכל הכ"ב אותיות שבמלכות נוק' והם מנצפ"ך הסתומות ומגולות שהם השורש דכל הכ"ב אותיות שנתגלה לנו והם הה' גבורות העיקריים אשר הם עצמם לא נתגלה אלינו ג"כ וכנ"ל אות ה' והם אשר מקבלת המלכות את הארתם מתחלה ובראשונה מז"א וכנ"ל אות ג' והנה מקבל ז"א אותן ג"כ רק מהאימא מהיסוד שבה שבהדעת שבו ונותנם להמלכות נוק' ומהם מיירי הרב כאן ועליהם אמר כי הגבורות של דעת נגנזו בפה ור"ל שהם נשארו גנוזים בפה דז"א ולא נתגלו הם עצמם אלינו כלל אבל מהמנצפ"ך הפ"ך ושאר לז"א גופה והכ"ב אותיות שבז"א גופה עצמו הנה מהם אינו מדבר הרב בכל הפרק הזה כלל אמנם כן אותן המנצפ"ך שהם השורש דכ"ב אתוון שבז"א והם הה' חסדים וכן אותן המנצפ"ך שהם השורש דהכ"ב אתוון שבהנוק' והם הה' גבורות הנה שניהם הם מכלל אור הגנוז שנגנז בששת ימי בראשית ולא נתגלו הם שניהם אלינו כלל וכנ"ל אות ה' אמנם אינו מדבר הרב כאן אלא רק מהמנצפ"ך הראשונים דהמלכות נוק' שהם השורש דכל הכ"ב אותיות שלה אשר מקבלת המלכות נוק' מתחלה מז"א לבד והם המנצפ"ך דהגבורות ועליהם אמר כי הם הגבורות של הדעת שמהיסוד דאימא שנגנזו בפה דז"א לשורש כל הה' מוצאות הפה וכללות כל הפה כולו דהמלכות נוק' המקבלת מז"א ומהם יצאו ונתגלו כל הכ"ב אותיות שלנו שהם הכ"ב אותיות דהמלכות אשר מהם נבראו כל העולמות כולם וכמו שהתחיל דבריו בזה בתחלת פרק זה וזהו שמסיק הרב ואומר והם נגנזו שם ור"ל בפה דז"א והם לא נתגלו אלינו כלל, ועיקר עומק כוונתו בזה הוא כי הנה שהמנצפ"ך דז"א עצמו וכל הכ"ב אתוון שלו הנה הם באמת רק שורש החסדים לבד והם החסדים העיקריים וכמ"ש בתיקון נוק' פי"ב אות ה' (וכן בדרושי הכללים דרוש ב' בכללי הרי"ג כלל ה' ע"ש) אך עכ"ז הנה נשאר גנוז שם עכ"פ השורש דכל המנצפ"ך הגבורות העיקריים דהנוק' ג"כ כי כל קבלתה אותם הוא רק ממנו ונשאר לעולם שרשם בו עכ"פ וזהו שאמר והם נגנזו שם וכן אמר הרב ג"כ בדרושי הכללים דרוש ב' בכללי הרי"ג כלל י' כי אעפ"י שמסרה הגבורות ניתנת לנוק' שרשם נשאר בדעת ז"א ע"ש וכן הוא פשוט ונודע בכ"מ:

[יא] **וכשרוצה** נשארים גנוזות בפנים בסוד נאלמתי דומיה, והיינו הפגם בהתחתונים הוא גדול מאד וכמו בעת חורבן בהמ"ק או בעת גלות מצרים הנה אז היה הז"א בסוד אלם כי הב' אותיות י"ה מאלהי"ם לא היו מתגלים בארץ בו והיו יושבים סתומים וגנוזים ונעלמים שם ולא היה מתגלה בו אלא רק האותיות אל"ם מאלהי"ם וזהו נאלמתי דומיה כי האותיות י"ה היו דוממין וסתומים וזהו דומיה דום י"ה וכמ"ש בתיקונים תיקון ל"א כי עיקר הדיבור הוא רק מהגילוי דאותיות י"ה כשמתגלים בו הם ג"כ אמנם גילויים הוא רק ע"י הדעת כי האותיות י"ה הם המוחין חו"ב דז"א אשר באים בו ע"י הארת הוד דאו"א שמתלבשים בו אך בלא הוד הרי הם קוין סתומים וכל גילויים הוא רק ע"י היסוד דאו"א שבו הוא כמות דעת ז"א ועל ידו מתגלים הב' מוחין דחו"ב ג"כ ולכן בעיבור שאין בו אז עדיין דעת כלל כי הדעת הוא אינו מתחיל לבוא אלא רק ע"י היניקה הנה אינו מתגלה בו אז החו"ב ג"כ ואין לו אז שום דיבור כלל וכן היה בגלות מצרים כי היה אז בסוד עיבור וכמ"ש בפע"ח שער חג המצות פ"א אמנם אין הכוונה כי נכנס וחזר אז בעיבור ממש כי זה הוא דבר שאי אפשר להולמו וכמו שהעיד הרמ"ע שם ע"ש וגם באמת שהיה כן היה מתחרב העולם מכל וכל אלא הכוונה הוא שהיה המוחין סתומים בו והיה כמו בעיבור כי כמו שבעיבור שאין בו אז עדיין מוח הדעת כלל וע"כ לא ניכר בו אז גם המוחין דחו"ב כלל כי הם סתומים בהכ"ה וכל גילויים הוא רק ע"י הדעת שביסוד כן היה בגלות מצרים וכן בעת החורבן כי נסתם אז מוח הדעת שבו והיו כל המוחין דוממין וסתומים בו והיה בסוד אלם כי לא האירו בו גם המוחין דחו"ב כלל וכל הדיבור הוא בא רק ע"י הגילוי דחו"ב שמתפשטים ומתגלים בחיך וגרון חכמה בחיך ובינה בגרון ומהם יוצא כל הדיבור כולו וכמ"ש בא"א ר"י פי"ב ובמ"ן ומ"ד דרוש י"ד ובכ"מ והוא ע"י התפשטות הארת דל"ב נתיבות חכמה והנ' שערי בינה שמתפשטים בפה ומהם יוצא כל הדיבור אמנם הוא רק ע"י הדעת שביסוד כמו כי הוא מוציא את גילויים לחוץ וכמ"ש כ"ז בשער מוחין דקטנות פ' א' ב' ובעיבורים פ"ב ובמבו"ש שער ה' ח"א פ"ו ע"ש וכן בכ"מ וגילוי הדעת הרי הוא בפה ולשון וממנו נעשה כל הדיבור ולכן בעת הפגם נסתם הדעת ונעלמו האותיות י"ה ונשאר בסוד אל"ם אבל בעת הזכות אז מתגלה הדעת והדיבור בפה ולשון ואז מתקיים ישקני מנשיקות פיהו ופה אל פה אדבר בו:

[יב] **כי** היסוד דאימא הוא בפומא דז"א ומשם יצאו האותיות, בספר אדם ישר דף י' סע"ב הלשון הוא כי יסוד דאימא נפתח דרך הפה ומשם יוצאות האותיות והוא יותר נכון כי היסוד דאימא הוא באמת רק בסוד הדעת דז"א וכמ"ש בדרושי הכללים ובשער הנסירה ובכ"מ אלא שמתפשט הארתו ונפתח ומתגלה בפה וזה ענין בקיעת הפה ע"י ריבוי האורות דחו"ב שבדעת שמתפשטים למטה ונכנסים למקום הפה ונפתח ומתגלה וכנ"ל אות ו' וכן הוא הכוונה ג"כ בהלשון שלפנינו בע"ח:

[יג] **ודע** כי מוחין דאימא הם בחי' כ"ב אתוון, הלשון בספר אדם ישר הוא ומהם יוצאות האותיות (הוא סוף הלשון שהובא לעיל ריש אות י"ב) דרך מוחין דאו"א והם היו בחי' כ"ב אותיות ומהם נעשו כל הכלים כו', והוא יותר נכון והכוונה הוא כי כל האותיות והדיבור הוא נעשה ע"י המוחין דאו"א וז"ל המוחין דחו"ב שבז"א שהם בו מאו"א הי' ע"י התפשטות הארה דל"ב נתיבות חכמה שממנו החכמה אבא והתפשטות הארה הנ' שערי בינה שממנו הבינה אימא ע"ש נעשה כל הדיבור שהם הה' מוצאות שבפה דז"א והם כל הכ"ב אותיות וכמ"ש במבו"ש שער ה' ח"א פ' ט"ו וכנ"ל אות י"א, ומ"ש שמהם נעשו כל הכלים הוא נודע לקמן בדרושים בכ"מ כי כל הגוף והכלים הוא מבחי' האותיות כי הנקודות הם רוח והטעמים הוא נשמה והאותיות הם גוף וכלי וכמ"ש לקמן פי"ב:

[יד] **לכן** נפלו ט"ו אותיות, והיינו א' ב' ד' ה' ו' ח' י' כ' ל' מ' ס' פ' ק' ר' ת'. ומהם נעשה כל הכלים דאו"א בעולם הנקודות והיינו כי האותיות אוכ"ל מספ"ת הנה הם היו לפנים שלהם והאותיות בד"ק חי"ה היו לאחוריים שלהם אך הזו"ן הם נפלו אז בעולם הנקודות רק ז' אותיות לבד והם האותיות שעטנ"ז ג"ץ וכמ"ש כ"ז לקמן בדרושי נקודות פ"ז ע"ש ובשביה"כ פ"ג:

[טו] **כי** הם ז' מלכים, והגם שהנה הם האותיות ו' ה' מהשם והם י"א אך הד' עליונים הם רק בחי' מוחין שהם חב"ד והדעת הוא כלול משניהם חסדים וגבורות כנודע והוא הד' עליונים דזו"ן שהם הד' מוחין חו"ב חו"ג והמוחין הרי הוא רק מאו"א כנודע אבל עיקרם דזו"ן עצמן הוא רק ז' והם הז"ת ולכן נפלו הם בעולם הנקודות רק ז' אותיות לבד והם האותיות שעטנ"ז ג"ץ כנז' ומהם נעשה כל הכלים דזו"ן בעולם הנקודות והם אשר שברו כנודע אמנם לאחר התיקון הנה ישנם בכל פרצוף ופרצוף כל הכ"ז אותיות כולם בכמה בחי' שוות וכמו שיתבאר לקמן פ"ז ופ"ח:

[טז] **והנה** הזווג שבסוד האותיות הוא להחיות העולמות ושבסוד הנקודות הוא לנשמות, כי הנה ישנם ב' מיני זווגים כמו שמפרש והולך והענין דזווג שבסוד האותיות הוא כי מזדווגים הפרצופים זה בזה רק בבחי' המלבושים והחיצונית שבהם לבד אבל הפנימית שבהם הם מתעלמים ומסתתרים ואינם משתתפים הם באותו הזווג כלל וזה נקרא בשם זווג דאחוריים שהוא אב"א והגם שכל זווג הנה הוא באמת רק פב"פ כי בלתי זה אי אפשר לשום זווג כלל אך מכיון שהוא רק מהחיצוניות שבהם הנה כל חיצונית נקרא בשם אחוריים ולכן נקרא כל הזווג הזה בשם זווג דאחור באחור והנה נמשך מהזווג הזה רק שפע הקיום לבד שהוא להחיות העולמות ולקיימם שלא יתחרבו ח"ו אמנם הנה גם בהחיצוניות הנה ישנו ג"כ בחי' עיבור יניקה ומוחין וכמ"ש הרב לעיל בסוף שער סדר אצי' בקיצור ולכן הנה ישנו גם בבחי' זווג הזה ב' בחי' כי הזווג החיצונית אשר בבחי' עיבור ויניקה שבהם הנה נמשך מזה רק שפע החיות והקיום לבד כנז' אך זווג החיצונית אשר בבחי' המוחין שבהם הנה נמשך מזה אורות ונשמות ג"כ ונולדים נשמות חדשות בעולם אמנם אינם נשמות חדשות ממש אלא רק לחדש הנשמות הישנות שנאצלו בבריאת העולם ועדיין לא נולדו הנה הם מתתקנים ע"י הזווג הזה ונולדו ויוצאו בעולם וכ"ז הוא בזווג החיצונית אשר בסוד האותיות אך הזווג הפנימי אשר בסוד הנקודות שהוא הזווג דפנים בפנים העיקרי אשר נמשך בהשתפכות האורות הפנימיים העיקרים דהפרצופים הנה נולדו מזה נשמות חדשות ממש אשר לא נאצלו עדיין בבריאת העולם כלל אמנם לא נעשה עתה הזווג הזה כלל והוא רק לעתיד וכמו שיתבאר כ"ז עוד למטה בסמוך, אמנם עיקר הדברים הוא בשער הזווגים פ"א וע"ש בביאור ענין זווג דהנקודות:

[יז] **כי** זווג הנקודות הם חכמה דאבא עם חכמה דאימא והאותיות הוא בינה דאבא עם בינה דאימא, כי המוחין דחכמה הם בחי' חיה שהוא הנשמה לנשמה אבל המוחין דבינה הם בחי' נשמה ונודע הוא כי בכל גוף יש ג' כלים לנר"ן והם מל"כ והרי מתלבש הנשמה ג"כ בהגוף והיא מבחי' הגוף וכן אמר ג"כ בדרושי אבי"ע פ"ב כי הבינה נקרא גוף וכן הוא בכללות העולמות הנה עולם הבריאה נגד בינה אימא מקננא בכורסייא כנודע אבל החיה הוא אינה מתלבשת בהגוף והיא למעלה מהגוף והרי היא רק אור לבד וכן בכללות העולמות הנה אצילות בחי' חיה והיא כולה אלהות גמור למעלה מהעולמות הנפרדים ולכן כשהזווג הוא בהחכמות דאו"א הוא נקרא זווג פנימי שהוא בפנימית האורות ג"כ והוא הזווג דפב"פ העיקרי והוא הזווג שבסוד הנקודות אבל הזווג אשר בהבינות דאו"א הוא נקרא זווג חיצוני והוא בבחי' גוף שהם סוד האותיות ולכן נקרא זה בשם הזווג דאב"א ועי' לקמן בשער עקודים פ"ב ודע עוד כי זווג הפנימי הנה הוא אי אפשר בלתי החיצונית וכשנעשה זווג פנימי הנה הוא ע"י החיצונית ג"כ ונעשה ע"י שניהם אבל החיצונית בלתי פנימית זה אפשר להיות כי נמשך רק מהחיצונית לבד והפנימית מתעלמים אז וכנ"ל וכמ"ש הרב כ"ז בשער פנימיות וחיצוניות דרוש ח' ע"ש:

[יח] **יועיל** לחדש הנשמות ישנות שנאצלו בבריאת עולם. הנה מלשון זה משמע בהדיא שהנשמות חדשות הם אשר לא נאצלו עדיין בבריאת עולם כלל וכנ"ל אות ט"ז אמנם בספר הגלגולים פ"ז מבואר שם כי הנשמות אשר לא נכללו באדה"ר הנה הם הנשמות החדשות ואמר שם זה לשונו ודע כי אותן הנשמות שלא נכללו באדה"ר נקראו נשמות חדשות ממש ואותם שנכללו באדם נקראו נשמות ישנות והבן כלל זה והנה בין נשמות חדשות ובין נשמות הישנות כולם נבראו בעת בריאת העולם בסוד זווג אחור באחור אמנם הנשמות הישנות שהם אותם שנכללו באדה"ר חזרו להבראות בסוד זווג פב"פ ולכך נבראו אדם וחוה אב"א ואח"כ נסרם הקב"ה והחזירם פב"פ ואז כל הנשמות הכלולים בו חזרו להבראות בסוד זווג פב"פ אמנם הנשמות החדשות שהם אותם שלא נכללו באדה"ר לא נבראו ולא נתהוו עדיין בסוד פנים בפנים ושמור כלל זה עכ"ל ואח"כ מ"ש כאן שהישנות הם אשר נאצלו בבריאת עולם ומשמע מזה כי החדשות הם אשר לא נאצלו עדיין בבריאת עולם כלל יהיה הכוונה ג"כ רק על בחי' אצילותם בבחי' פב"פ שלא נאצלו ולא נתהוו עדיין בבחי' פב"פ אבל בבחי' אב"א היו גם הם ונאצלו ונעשו בעת אצילות הראשון והוא ע"פ מה שאמר שם הרב עוד כי גם עולם האצי' עצמו וכן היוצא בזה שאר העולמות כולם הנה נבראו מתחילה בסוד זווג אחור באחור ואח"כ חזרו לבוא ע"י זווג פב"פ והיוצא בזה הוא ג"כ בענין הנשמות שתחלה נבראו בסוד אב"א ואח"כ הוצרכו לבא בסוד זווג פב"פ כדי שישלם תיקונם האמיתי ובירורם כי הם מן בירורי ז' מלכי אדום כו' ודע כי יש ב' מיני נשמות אחד הם אותם שנכללו באדה"ר ב' הם אותם שלא נכללו באדה"ר והם יותר גבוהים ומעולים מכל הנשמות שנכללו בו ואלו הנשמות לא יבואו לעולם רק עד אלף השביעי וכמ"ש בזוהר שמות ח' ע"א ובאלף השביעי יתעטרו אלו הנשמות שנכללו באדה"ר באותן הנשמות שלא נכללו בו שהם יותר גבוהים מהם כל חלק וחלק עם הדומה לו והבן זה היטב עכ"ל ע"ש וענין מ"ש שהיו מתחילה כל העולמות כולם וכל הנשמות כולם רק מסוד הזווג דאב"א הכוונה הוא על עולם הנקודות ויצא אז כל שורש מציאותם בתחלה מהמלכיות דהב"ן לבד שהוא סוד הז' מלכי אדום שאמר והיה אז כל יציאתם רק ע"י בחי' הזווג דאב"א וכמו שיתבאר לקמן בהדרושים והיו כולם אז רק בבחי' קרני סגנים שהוא רק שורש מציאותם לבד ואח"כ נשלמו ע"י האור דהמ"ה וחזרו ויצאו ע"י סוד הזווג דפב"פ ואז נתקנו ונשלמו לגמרי אמנם לא נתקנו עדיין כולם כל מה שהיה בתחילה בכל עולם הנקודות כולו אלא שנשאר עדיין הרבה ונשארו עומדים עדיין בבחי' עולם הנקודות כבתחילה כי

הם היו עומדים להתתקן ע״י אדה״ר אך ע״י החטא דעץ הדעת נתעכב תיקונם ולא יוגמרו להתתקן כל אותם הנשארים אלא רק באלף השביעי שאז יחזרו כולם לעלות בסוד עיבור במעי הבינה שהיא אלף השביעי ואח״כ יחזרו כולם לצאת מתוקנים לגמרי בהתיקון דאור הגלוי זהו אשר אמר הרב בעניינו כי נשמות הישנות הם אשר נאצלו בבריאת עולם והחדשות הם אשר לא נאצלו עדיין ור״ל כי כל אותן הנשמות אשר נכללו באדה״ר ונתקנו בהאור דהמ״ה בעת התיקון דמעשה בראשית הנה הם נקראו נשמות ישנות הגם שלא נולדו עדיין בהעולם כלל עכ״ז נקראו הם נשמות ישנות משום שהרי כבר נתקנו הם מתחלה והיו כלולים בנשמת אדה״ר כי בו היו כלולים כל הנשמות כולם שהיה עתיד להוולד בהעוה״ז של עתה וכמ״ש הרב בספר הגלגולים פ״א וכן הוא ג״כ בדברי רז״ל במדרש שמות רבה פרשה מ׳ סימן ג׳ ולכן נקראו הם בשם נשמות ישנות ועי׳ עוד בספר הגלגולים בהק׳ פ״ז וכן בפ׳ י״ד שגם בהנשמות הישנות עצמן יש ג״כ ג׳ בחי׳ אחד אותן שנסתלקו ממנו ע״י החטא ונשרו ממנו והוטבעו בקליפות ואחד שנסתלקו ממנו קודם החטא והוא הזיהרא עלאה דפרחא מניה בעת שרצה לחטוא ואחד אותם שנשארו בו ולא נסתלקו ממנו כלל גם אחר החטא ונשארו בו לצורך חיותו וכל אלו נקרא בשם נשמות ישנות בערך החדשות לגמרי שהם אשר לא נכללו בו כלל ולא נתקנו הם עדיין באור דהמ״ה ובסוד הזווג דפב״פ כנ״ל. ומשום שעיקר שם אצילות הוא נקרא רק אחר התיקון דמעשה בראשית שהוא אחר שבא האור דמ״ה ובירר מהאורות דב״ן ונתקשר ונתייחד עמהם וחזרו לצאת בסוד הזווג דפב״פ ואז נקראו בשם אצילות כי נתקן אז כל עולם האצילות וממנו נבראו אח״כ כל העולמות בי״ע והוא התיקון דמעש״ב אבל קודם שבא האור דהמ״ה והיו רק מהמלכיות דב״ן לבד וכל יציאתם הנה היה רק בסוד הזווג דאב״א הנה לא היה נקראו אז בשם אצילות כלל אלא רק בשם עולם הנקודות וכמו שכתבנו בכמה מקומות מדברינו ולכן אמר הרב כאן בעניינו כי הנשמות הישנות הם אשר נאצלו בבריאת העולם ור״ל בעת התיקון דמעשה בראשית ע״י המ״ה אבל הנשמות החדשות אשר הם לא נתקנו עדיין בהאור דהמ״ה הנה עליהם נופל הלשון לומר שלא נאצלו עדיין כלל כי הם לא נתקנו עדיין להקרא בשם אצילות כלל אלא שהם עומדים עדיין במדרגת עולם הנקודות וכנ״ל:

ודע עוד כי מה שאמרנו כי הנשמות החדשות שהם אשר לא נכללו באדה״ר הנה הם עתידים להתתקן רק באלף השביעי הנה יש בהם ג״כ ב׳ בחי׳ כי הנה כן הנשמות הישנות וכן הנשמות החדשות הנה כלולים כ״א מכל הד׳ עולמות אבי״ע מרום עולם האצי׳ עד סוף הנפש דעשיה ומה שאמרנו שהנשמות החדשות לא יתוקנו אלא רק באלף השביעי הנה הוא רק על חלקי האצילות שבהם כי אין העוה״ז של עתה כדאי להם ואי אפשר שיתוקנו הם להאיר ולבוא בעוה״ז אלא רק ע״י התיקון העתיד שהוא באלף השביעי אבל הנשמות אשר מחלקי הבי״ע שבהם הנה הם אפשר שיבואו גם עתה ע״י איזה זכות ויתוקנו הם בהזווג דפב״פ גם עתה וכמ״ש הרב כ״ז בספר הגלגולים פ״ז הנה ע״ש והארכתי בכ״ז כי יצטרך לנו לדרושים הבאים בעה״י, ובזה נשלם הפרק הזה שבח והלל לאל יתברך [ועי׳ עוד מה ששייך כאן ג״כ לקמן שער מטי ולא מטי פ״ב אות י״ד ואות כ״ג ע״ש:

פרק ד׳.

[א] **הנה** כתר דאצא הם טעמים, כי הנה הטעמים כשמם כן הם שכל טעם ונגינה הוא נותן טעם ומיתוק להתיבה להבין על ידו את כוונתו וענינו והם מורים על רצונו ומחשבתו ית״ש בכל תיבה ותיבה שבתורתינו הקדושה מה שרצה וכוון בהתיבה זו, והכוונה והרצון הנה הוא בהכתר הכללי דאצי׳ שהוא א״א כי שם הוא הרצון והתכלית לכל המציאות כולו וכמו שכתבנו בכמה מקומות מדברינו כי הרצון הוא בהכתר והמחשבה בחכמה וההרהור בבינה וקול בז״א ודיבור במלכות ועי׳ דברינו בהקדו״ש שער ד׳ וגילויו דא״א הוא בהרי״ג ת״ד כי א״א עצמו הוא נעלם וכל גילויו הוא רק בהרי״ג ת״ד ובו כלולים או״א ומתגלה א״א בהרי״ג ת״ד שלו ומקבלים ממנו או״א והם ממשיכים את האורות דא״א להזו״ן כנודע כ״ז ולכן הכתר דאצא הוא טעמים כי הוא הראשון המקבל את האור דהרי״ג ת״ד שבא״א ולכן הם רי״ג טעמים והוא הענין א׳ח׳ד׳ כי שרשם הוא מא״א שהוא הכתר הכללי דאצי׳ אשר שם הוא רק רצון לבד והוא הרצון הקודם להמחשבה והוא כולל את הכל באחדות עצום למאד והגם שהטעמים הם באמת יותר מי״ג אך נודע הוא כי הם נחלקים לב׳ מינים מלכים ומשרתים והמלכים הם י״ג והכוללים כל הטעמים בי״ג וכמ״ש בתז״ח ברזא דהרי״ל כי ע״ד תליסר טעמי דאורייתא כו׳ וכן שם דף כ״א ע״ש כל הענין ובהגר״א שם אמנם הנה הגם שאמרנו שהטעמים הם י״ג עכ״ז הנה אמר הרב לקמן פ״ו שהטעמים הם כלולים ג״כ בד׳ ועי״ש אות ד׳:

[ב] **וט״ס** אחרות הם נקודות. ולכן הם תשעה נקודות כי הם יוצאין מהט״ס האחרונות דהאצא. וכללות שניהם ר״ל הי״ג טעמים והט׳ נקודות הם כ״ב ומהם יוצאין הכ״ב אותיות שבבינה וכמ״ש בתז״ח הנ״ל ע״ש. ועי׳ עוד לקמן פ״ה אות כ״ב:

[ג] **וכתר** דאימא הם תגין וט״ס אחרות הם אותיות, הנה סדרן דהאותיות בהט״ס האחרונות שבה מבואר הוא בזוהר הרקיע פ׳ בראשית י״ח ע״א (הובא בספר אור עינים) כי סדרן הוא ז׳ אותיות בחכמה שבה והם א׳ ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳. ז׳ אותיות בבינה שבה והם ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳. וח׳ אותיות בדעת שבה והם ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳. ועד״ז בחג״ת שבה ז׳ אותיות בחסד והם א׳ ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ ו׳ ז׳, ז׳ אותיות בגבורה שבה והם ע׳ פ׳ צ׳ ק׳ ר׳ ש׳ ת׳, וח׳ אותיות בת״ת שבה והם ח׳ ט׳ י׳ כ׳ ל׳ מ׳ נ׳ ס׳, ועד״ז בנה״י שבה ז׳ אותיות בנצח מא׳ עד ז׳ ז׳ אותיות בהוד מע׳ עד ת׳, ח׳ אותיות ביסוד מח׳ עד ס׳ (ועי׳ בכ״ז לקמן פ״ו אות כ״ו) ואלו הג׳ מיני כ״ב אותיות הם הנר״ן שבה כי הכ״ב אותיות שבחב״ד הם נשמה והכ״ב אותיות שבחג״ת הם רוח והכ״ב אותיות שבנה״י הם נפש, והמלכות שבה היא הגוף לכל אותן הנר״ן וכולל את כולם בתוכה, וכ״ז הוא משום שבבינה הנה בה נצטייר האותיות וממנה נתנו להזו״ן כי היא אם הבנים ועיקר הכלים הם בהזו״ן כנ״ל פ״א ולכן מוגדשים בה ג׳ פעמים כ״ב אחד מה ששייך לעצמותה ושנים מהשורש הזו״ן שבה, ומה שבקוי הקוות הם ז׳ אותיות ובקו האמצעי הוא ח׳ אותיות משום שכל קו הוא שורש הו״ק, והמלכות שבהם הז״ת וקו האמצעי הוא המכריע ד׳ לכאן וד׳ לכאן והוא בחי׳ הדעת לכל ז״ת הנשמה פנימית שלהם הכוללה מהג״ר והיא השמינית להם שכלולים כולם בה והיא בתוכם, והבן כ״ז, ועי׳ עוד למטה באות ד׳:

[ד] **הם** כולם צורת אותיות ג״כ אלא כו׳. כי כל פרצוף הוא בבחי׳ אור וכלי נשמה וגוף והגוף הוא לעולם רק מבחי׳ אותיות אלא שצורת כל גוף וחומר הוא לפי הצורך שבו ולכן האותיות שהוא הכלי דהכתר דאצא הוא בנוי מטעמים והם מאירים בצורת טעמים והאותיות שהם הכלים דהט״ס האחרונות שבו הם בנוים מנקודות והם מאירים בצורת נקודות ועד״ז האותיות שהם הכלים דהכתר דאימא הם בנוים מתגין והם מאירים בצורת תגין כי לעולם מאיר הגוף בצורת הנשמה שבו אבל עכ״פ הוא שהם מצורפים וכלולים רק בצורת אותיות כי בלתי אותיות אין גילוי להם כלל וע״ד הנשמה שאין ידיעה ותפיסה בה אלא רק ע״י הגוף זהו ג״כ מה שכל הטעמים והנקודות והתגין עצמן הם כולם ג״כ נקראים ומתגלים לנו רק ע״י אותיות ותיבות כמו פשטא זרקא כו׳ וכן קמץ פתח כו׳ וכן מילת תגין והוא משום שכל גילוי אור ונשמה הוא לעולם רק ע״י

בחי' גוף וכלי דוקא והאותיות הם הגוף וכלים לכן כולם מתגלים ונקראים רק ע"י אותיות ותיבות:

ודע עוד כי הנה באמת שעיקר הגוף דכל פרצוף הוא רק הז"ת שבו אבל החכמה ובינה הנה הם מיוחדים עם הכתר כי הג"ר הם כחד חשיבין כנודע ולכן הוא כי הנה הגם שהנקודות הם מתחילים מהחכמה דאבא והאותיות הם מתחילין מהחכמה דאימא וכמו עכ"ז הנה באמת הוא כי עיקר גילויים דהנקודות הוא רק בהז"ת דאבא אבל הכח"ב דאבא הנה הם מאירים עדיין ג"כ באור הטעמים דהכתר דאבא אשר בפנימיותם כי נכללו הכח"ב באור הכתר ומאירים באורו ואינו מתחיל עיקר גילוי הנקודות באבא אלא רק מהחסד שבו ולמטה שהוא בהז"ת שבו וכמו שיתבאר ג"כ לקמן באות ח' ע"ש וכן עד"ז גילויים דהאותיות אשר הם מתחילים מהחכמה דאימא ולמטה הנה עיקר גילויים הוא באמת רק בהז"ת דאימא כי שם מתחיל עיקר הגוף והכלים כמו אבל הכח"ב דאימא הנה הם מאירים עדיין ג"כ באור התגין דהכתר דאימא אשר בפנימיותם כי כל הג"ר הם מיוחדים ביחוד עלום למאד ונכללים הכח"ב בהכתר ומאירים באורו והוא כמו שכתבנו לעיל פ"א אות ל"ד כי כל חכמה ובינה אין להם גילוי אור מיוחד בפ"ע כלל אלא או שהם נכללים בהכתר ומתבטלים בו ומאירים באורו או שהם מתלבשים בהז"ת ומתגלים באורם שהוא בגילוי הז"ת והו מה שנראה לכאורה סתירה קלה בדברי הרב כי כאן אמר שמהחכמה דאימא ולמטה הם אותיות והתגין הוא רק בהכתר שבה ולקמן פ"ב אמר שהתגין הם מהג"ר דאימא והאותיות הם מהז"ת דאימא וגם בזו"ן ע"ש והרי אמר שם תגין בכל הג"ר שבה והאותיות רק מהז"ת שבה וכמו שהקשו ותרצו זה המפרשים אך באמת לא קשה כלל כי הנה הגם שבאמת הוא שהאותיות הם מתחילין בה מהחכמה שבה ולמטה וכנ"ל אות ג' עכ"ז הנה החכמה ובינה שבה במקומן אשר למעלה הם מאירים ג"כ רק באור התגין דהכתר שבה אשר בפנימיותם ואינו מתחיל גילוי האותיות גם בהחכמה ובינה שבה אלא רק מהחג"ת שלהם ולמטה כי משם ולמטה הם מתלבשים בהז"ת העיקריים דאימא ומאירים שם גם הם בהגילוי דאור האותיות אשר מתגלה עיקרם רק בהז"ת וכנ"ל:

עוד ראיתי מקשים שכאן אמר הרב שכל הס"ס אורות דהבינה אשר מהחכמה שבה ולמטה הם אותיות וכן אמר ג"כ בשער רוה"ק דף כ"ד ע"א ביחוד הנעי"ן ע"ש ולעיל פ"א אמר שהאותיות הם רק הז"ת הכלליים דאצי' שהם הזו"ן אבל כל הבינה אימא עלאה היא רק תגין וכן אמר ג"כ בשער עתיק סילה פ"א ע"ש. אך גם זה לא קשה כלל כי באמת והעיקר הוא שעיקר האותיות הם לא נתגלו ולא נתהוו אלא רק בהזו"ן הכלליים שהם הז"ת הכלליים דאצי' כי האותיות הם הכלים ועיקר הכלים הם רק בהזו"ן ושם הוא כל הגילוי דאצי' אבל למעלה מהזו"ן אין גילוי כלל והם רק נסתרות וכמ"ש אליהו ז"ל והוא ידוע ופשוט והו אשר אמר לעיל פ"א שהאותיות הם בזו"ן כי רק שם הוא הגילוי והכלים אבל הבינה היא רק תגין כי הוראת התגין הוא על רמיזתם ותלייתם למעלה במקום הנסתר והעלם כי הזו"ן הם תלוים ומרומזים בבינה אבל היא עצמה היא נעלם ולכן עומדת היא על הזו"ן בבחי' תגין להורות שהם רמוזים ותלוים בה והחכמה אבא הוא בבחי' נקודות להורות שהוא הראשית וההתחלה לכל ואין לו גילוי רק בבחי' שורש וכ"ז הוא הוראת נקודות כי הנקודה היא ראשית והתחלה לכל מליאות והיא שורשם, והכתר הוא בבחי' טעמים כי שם הוא הרצון והתכלית לכל דבר כי כן הוא הוראות הטעמים כנ"ל אות א' והו אשר אמר לעיל פ"א שהכח"ב הם טעמים נקודות ותגין ומ"ש הרב כאן שהאותיות הם בהס"ס אורות דהבינה הנה הכוונה הוא ג"כ רק על שרשם כי שורש האותיות הם בבינה כי בבינה שם הוא השורש דהגילוי כי היא אם הבנים ועל ידה מתגלים הזו"ן ולכן היא נקראת מ"י דקיימא לשאלה אבל היא בעצמה היא נקראת ג"כ רק עתיקא סתים וכמ"ש בזוה"ק בראשית א' ע"ב ע"ש במאמרי רשב"י דף ס' והובא בדברינו לעיל בשער"י ע"ב ע"ש כל הענין הזה והרי אין בבינה עצמה שום גילוי כלל אלא רק שהיא שורש הגילוי ונקרא רק בשם אהי"ה אנא זמין לאתגליא והוא בהשם הוי"ה ב"ה אשר בז"א שזה הוא שמו וגילויו כנודע והו אשר אמר לעיל פ"א שהאותיות הם רק בהז"ת שהם הזו"ן והבינה היא רק בבחי' תגין וכן הוא אמת והעיקר אך מה שאמר כאן שהאותיות הם מהחכמה דאימא ולמטה ואמר עוד שגם התגין שבה וכן הנקודות והטעמים דאבא הם כולם כלולים ומצורפים בצורת אותיות הנה הכוונה בכ"ז הוא רק על בחי' שורשם ושורש שורשם כי שורש האותיות הם בבינה ובפרט בהז"ת שבה ושורש הנקודות הם בחכמה ושורש הטעמים הם בכתר והם כולם ג"כ בכ"א כלולים ומצורפים באותיות והכוונה הוא על בחי' שורשם ושורש שורשם כי בבחי' שורש ושורש לשורש ישנו באמת הכל גם למעלה למעלה אבל עיקר גילויים עצמם הם כולם ר"ל כל הטנת"א כולם הם באמת רק בזו"ן:

והעיקר בכ"ז הוא כמו שכתבנו כמה פעמים בדברינו כי כל הגילויים כולם הם נידונים בערכין כי כ"א בערך העליון ממנו יש בו כל הגילויים כולם ובערך התחתון ממנו אין לו גילוי כלל ובבחי' עצמותו גופה הנה נבחן כ"א לפי מדרגתו והיינו מדרגה אבא אשר בבחי' עצמותו גופה הנה עומד הכתר שבו בבחי' אותיות מצורפים מטעמים והט"ס אשר מחכמה ולמטה שבו הם בבחי' אותיות מצורפים מנקודות אמנם גילויים העיקרי אשר גם בבחי' עצמותו גופה הנה הם ג"כ רק בהז"ת שבו וכנ"ל והאימא בבחי' עצמותה הנה הכתר שבה בבחי' אותיות מצורפים מתגין ומחכמה שבה ולמטה היא אותיות ממש בבחי' עצמותה אמנם גילויים העיקרי אשר גם בה גופה הנה הם ג"כ רק בהז"ת שבה וכנ"ל אך כ"ז הוא רק בבחי' גילויים אשר בעצמותם גופה אך בכלל האצי' אשר כל הגילוי שבו הוא רק הזו"ן הכלליים לבד הנה נבחן כל בחי' הטעמים והנקודות והתגין והאותיות הכל שאמרנו בהאו"א הנה נבחנים כ"ז רק בבחי' שורש נעלם לבד לכל בחי' הטנת"א אשר בזו"ן כי ישנם כל הבחי' כולם גם למעלה בבחי' שורש אלא שנמשך ומתגלה מגילוי לגילוי וכל מה שיורד למטה הוא מתגלה ביותר וכל עליון הוא שורש להתחתון וכן אמרו בתיקונים בכ"מ ובפרט בדברי הגר"א שם כי הטעמים והנקודות והאותיות הנה הם בהג"ר שהם כח"ב ואח"כ הנה הם נמשכים ומתפשטים בבינה וזו"ן טעמים בבינה [כי היא לעולם במקום הכתר] נקודות בז"א אותיות במלכו' וכן הם מתפשטים מגילוי לגילוי בכל פרצוף ופרצוף גופה מהכח"ב לחג"ת ומחג"ת לנה"י ומהנה"י להמלכות וכמו שכתבנו לעיל פ"א אות ב' ע"ש וכ"ז הוא ברור ופשוט ואין כאן קושיא כלל:

[ח] **בצורת** טעמים שהם עגולים, כי הטעמים הנה אותה מהם הם עגולים ממש ואותה מהם הם כחצי עגולים וכגם שישנם בהם ג"כ שאינם עגולים כלל הנה הוא משום שהם כלולים מכל בחי' הטנת"א וכנ"ל פ"א שגם הטעמים כלולים מכל הטנת"א ולכן נמצא בהם ג"כ מה שאינם עגולים כלל אבל עיקר הטעמים עצמם הם רק עגולים משרשם כי משום שהטעמים הם מהכתר לכן הם בבחי' עגולים משרשם כי הכתר הרי הוא מקיף למעלה על כולם וכן הרי הוא מקיף בהבלעתו את כולם ג"כ בכל סביבותיהם כי הוא סבתם בראש ותכליתם בסוף ולכן הוא מסבב את כולם להחזירם אליו וכן להנהיגם תמיד על פי כוונה התכליתית שבהם ולכך הטעמים אשר הם מהכתר הנה הם בבחי' עגולים משרשם ולכן הם מעוררים ונמשכים הנה והנה על פי הוראת הרצון והכוונה כפי מה שהוא בכל תיבה ותיבה וכן בכל מליאות ומליאות והבן:

[ט] **בתיקונים** כו' ע"ש לירס. הובא לקמן בנקודות פ"א ע"ש ורצונו בזה הוא רק לדוגמא שיש אותיות שבנוים מצורת עגולים ותגין. אמנם ממה שמסיק הרב ואומר והבן זה היטב וכן מדברי התיקונים שם שמדבר שם ג"כ מענין

טעמים ונקודות ומבאר שם כ"ז על האותיות דהשם הוי"ה ב"ה שהם מאירים בצורת עיגין מעגולים ותגין כ"ד עיגין וע"ב תגין בצירופי דהד' אותיות וס"ד עיגין וע"ב תגין בצירופי דהג' אותיות יה"ו עי"ש א"כ משמע מזה שגם כוונת הרב הוא בכל מה שאמר כאן שהטעמים ונקודות דאבא וכן התגין ואותיות דאימא הם כלולים ומאירים באותיות הנה כוונתו הוא ג"כ שכל האותיות כללו הנה הם מהאותיות דצירופי שמות הוי"ה ב"ה ולא משאר אותיות וכן נראה באמת שהוא כן כי הרי האו"ם שהם מהנ"ל הרי הם המוחין והפנימיות שהם כולם שמות הוי"ה כנודע ואולי עוד כי האותיות אשר בכל הו"ם דאימא הם רק האותיות דיה"ו כי שם נכללת עיקר בדכורא בינה בן י"ה ולכך אין בה רק ג' אותיות יה"ו כמ"ש בתיקונים שם ע"ש ובהגר"א קמ"ט ר"י ע"ג וכן באבא הנה יהיה עד"ז בכל הו"ם שבו רק האותיות י"ה ובסוד הבן בחכמה וחכם בבינה ע"ש ותבין אך עכ"פ הוא כי כל האותיות שאמר הרב כאן שהם בטעמים ונקודות דאבא ובתגין ואותיות דאימא הכוונה הוא שהם רק אותיות דשם הוי"ה ב"ה וכו':

אמנם הנה בשער רוח הקודש כ"ד ע"א אמר שם בענין הזה כי בתרי"ג דאימא הוא אבי"ע דיודין ובהוי"ת שבה הוא השם ס"ג וכן לקמן בסמוך הרי מבאר הרב כי בכתר דאימא הוא האותיות דד' הויות עב"ס סג"ל וכן אמרנו לעיל אות ג' כי ישנם בכתרים האמצעות שבה כל הכ"ב אותיות כולם וכמו שכתבנו שם את סדרם וא"כ הרי מבואר מזה כי ישנם באמת גם כאן כל השמות כולם וכל האותיות כולם והיינו השמות הם מבפנים והאותיות הם מבחוץ כי ישנו בכ"א פנימים וחיצונים כנודע והוא מה שמבואר לקמן בשער או"א פ"ב ועד"ז הנה מיני שמות שישנם עוד בכו"ם דאו"א וכנודע מהמה דרושים אלא שמלמדנו הרב כאן שכל השמות והיחודים והאותיות שישנם בכ"א הנה הם מצורפים בכ"א מבחינתו כי בכתר דאבא הם מצורפים כולם מטעמים ובכתרים שבו אשר מחכמה ולמטה הם מצורפים כולם מנקודות ובכתר דאימא הם מצורפים כולם מתגין ובכתרים שבה אשר מחכמה ולמטה הם באותיות ממש אבל עכ"פ הוא כי הם מסודרים ג"כ מפנימית וחיצונית השמות והיחודים מבפנים ושאר האותיות מבחוץ וכנודע מכל דברי הרב בכמה מקומות והרי ישנם עכ"פ גם כאן כל השמות והיחודים כולם וכל האותיות כולם ומה שאמרנו כי הרי התרי"ג הם מהנ"ל שהם המוחין והם רק שמות דהוי"ה הנה הוא ע"ד שנודע שגם היחידה והחיה והנשמה הנה כלול כ"א ג"כ מנרנח"י וכן כלול כ"א מנרנח"י כי ישנם בכ"א כל הבחי' כולם אמנם הנפש והאותיות דכל עולם הנה הגם שבערכו עצמו הנה נחשבים הם לחיצונית ממש והם בחי' הגוף והכלי שבו אך כאשר מתפשטים הם בהתחתון ומתלבשים בו הנה נחשבים שם לאור ונשמה ממש והוא כי הרי בכל גוף הנה מאיר בו האור והנשמה שלו וכשמתלבש הגוף דהעליון עם אור הנשמה שלו שמאיר בו בהתחתון הנה נחשב שם לאור ונשמה ממש כי מספיק אור הנשמה שמאיר בהגוף דהעליון להיות לנשמה ממש בהתחתון ולכן נחשב אותו האור בהתחתון לאור המוחין שהוא האור דהוי"ה ממש והוא מה שנודע שאור המוחין דכ"א הנה הוא רק אור דהשם הוי"ה הגם שהוא רק מהגוף והאותיות דכל עולם והוא כמו שאמרנו שהרי הגוף דכל עליון הנה הוא מאיר תמיד מאור הנשמה שבו וכנ"ל ריש אות ד' אלא שהעליון עצמו נחשב זה רק לבחי' הארת הגוף לבד ור"ל שנקרא זה בו שהגוף מאיר מהה הנשמה שבו אבל בהתחתון הנה נחשב אותו ההארה לאור ונשמה ממש שהוא האור דהשם הוי"ה והוא מה שנודע שהאור דהנ"ל הוא לעולם האור דהמוחין שהוא האור דהשם הוי"ה הגם שבאמת אינם מתלבשים מהנ"ל בהוי"ת אלא רק מהנפש והאותיות דהנ"ל אך הכוונה הוא כמו שאמרנו והבן זה והרי עכ"פ מתבאר לנו היטיב שגם באו"א אשר בעניינינו ישנו שם כל השמות כולם וכן כל האותיות כולם אלא שבכ"א הם מצורפים ועומדים בבחינתו בזה בבחי' טעמים וזה בבחי' נקודות וזה בבחי' תגין וכנ"ל והנה משום כ"ז הנה מסיק הרב בעניינינו ואומר והבן זה היטיב כי מכוון בדבריו על כל מה שכתבנו ועי' עוד לקמן בסמוך אות ד' והבן:

[ז] **הם** אותיות של השמות של צורת תגין העליונים, הנה נראה מדבריו שגם התגין יש להם שמות מיוחדים להם אמנם אנו לא זכינו לזה ולא נמצא לנו בהם שמות כלל אבל יש להם שמות עכ"פ כי אינו דומה תג הנוטה לימין להתג הנוטה לשמאל ולתג העומד באמצע והוא זקוף ביושר ויש לכ"א רמז והוראה בפ"ע ולכ"א הוא שם מיוחד ועי"ז יש שמות מיוחדים להטעמים שהם בדרך זה כגון תלישא קטנה ותלישא גדולה והראשונים קורין לתלישא קטנה בשם תרסה וכן אינו דומה התג שעומד בראש התיבה לתג שעומד בסוף התיבה ובטעמים הרי נקרא זה בשם יתיב וזה בשם מהפך וכן עוד כיוצא בזה כמבואר בספרי הטעמים וכן אינו דומה תג אחד לג' תגין ובנקודות הרי נקרא זה בשם חיריק וזה בשם צירי וכתבו בשם הרמב"ם ז"ל בתשובה בשם ספר תגין כי יש אותיות שצריכים תג אחד ויש שצריכים שתים ויש שצריכים שלש וכיוצא עד שבעה וכן הוא בהלכות ס"ת פ"ז הלכה ח' ובודאי שיש להם שמות מיוחדים לכל מספר התגין כ"א בשם מיוחד אליו אלא שאנו לא זכינו לזה כי הרי יש להם רמזים וכוונות עמוקות לכ"א והוא מה שר' עקיבא היה דורש כתרי אותיות וכן נמצא ג"כ בשם האריז"ל כמה דרשות על התגין בסוף ספר הכוונות קטן ועי' בזה בספר רב פעלים למהר"א בן הגר"א באות כ' כתרי אותיות שהוא לא מהאריז"ל אלא שהוא מאיזה מדרש קדום ולהתנא ר' עקיבא בן יוסף הדורש כתרי אותיות ועי' עוד בקונטרס יריעות שלמה למהר"ש בהגהה שהוא הערות על הספר רב פעלים הנ"ל ומביא שם הגהות נוספות בזה:

אמנם מה שאמר הרב כי האותיות שבט"ים האחרונות דהאימא הנה הם אותיות של השמות דהתגין הנה להאורה קשה כי הרי לעיל אות ג' אמרנו בשם הזוהר הרקיע כי האותיות שבט"ים האחרונות שבה הנה הם האותיות דהכ"ב אתוון כסדרן וכמו שכתבנו שם אך יש לומר דזה וזה איתא כי כוונת הרב בזה הוא ג"כ שהתיבות דהשמות דהתגין הנה הם בנוים ומצורפים כל אות מהם מהאותיות דהכ"ב אתוון כסדרן כגון התי"ו דמילת תגין הנה בנוי התי"ו כל הני רזות שבו מצורת אלפי"ן בכל רזה ורזה שבו או רזה אחת מצורת אלפי"ן ורזה ב' מצורת ביתי"ן ורזה ג' מצורת גימלי"ן או בכל רזה ורזה גופה הנה מצורף שם כמה אותיות מהכ"ב אתוון דכסדרן ומזה בנוי כל הני רזות דהתי"ו עם העוקץ שבצד שמאל שבו ועד"ז כל אות ואות מהתיבות דהשמות דצורת תגין הנה בנוי כל אות מהם מצורת דהכ"ב אתוון כסדרן ובזה אין סתירה ממה שאמר כאן למה שאמרנו לעיל אות ג' כי שניהם קיימים כי האותיות דהט"ים האחרונות דהאימא הנה הם באמת רק השמות דצורת תגין ועכ"ז הנה הם רק בסוד דהכ"ב אותיות כי כלולים זה בזה ושניהם אחד הוא, ועד"ז הנה אפשר לנו לומר ג"כ במה שכתבנו לעיל אות ד' בענין מליאת האותיות דהתרי"ג מה שהם אם שהם שמות דהוי"ה ואהי"ה וכמו שמבואר בדברי הרב בשער או"א פרק ה' ד' ובכ"מ אם שהם שאר האותיות וכמו שאמר הרב כאן שבכל תחתון הוא האותיות והתיבות של השמות דהעליון או שהם באימא הכ"ב אתוון כסדרן וכנ"ל אות ג' כי ע"ש הדרך כזה הנה אפשר לנו לומר שכולם ישנם וכולם כלולים ביחד גם לפי פשיטתינו והשגתינו בהאותיות שלנו כי הרי כגון צורת א' ב' הנה אפשר להיות כלול ומורכב מכמה מיני שמות פשוטים ומלואים ומילוי מילוים ומכמה מיני אותיות זה בתוך זה וזה לפנים מזה ויהיה כ"א מבחינתו זה בצורת טעמים וזה בצורת נקודות וזה בצורת תגין וכולם בכללם הם צורת א' או צורת ב'

כי בכל קו וקו וקוץ דכל אות ואות בחכמה גדולה אפשר לכלול בה כמה מיני אותיות ותיבות מצורפים מצורת טעמים או נקודות או תגין, וקל לתפוש זה בציור, ומ"מ הרי אפשר לנו להבין בנקל איך שכולם ישנם וכלולים יחד אלא שזה חיצוני וזה פנימי וכולם הם דברי א"ח אמת :

[ח] **נקודות** חסד גבורה של חכמה שב"א סגו"ל, כי הסגו"ל הוא נקודת החסד והשב"א הוא נקודת הגבורה כנודע והם בהחסד וגבורה דאבא ומתגלים אלו הד' אותיות דשב"א סגו"ל שהם השמות דהנקודות חסד גבורה דאבא בהכתר דהאימא וכמו שמפרש והולך וכ"ז הנה הוא כמו שאמרנו לעיל אות ד' שעיקר גילוי הנקודות שבאבא הוא מתחיל רק בחג"ת שבו והם מחסד וגבורה שהם סגו"ל ושב"א אבל הג' נקודות הראשונים שהם קמ"ץ פת"ח וצר"י והם בהחב"ד שבו הנה הם כלולים באור הכתר והם בטלים באור הטעמים ולכן מתחיל שמותם וגילויים רק מסגו"ל ושב"א שהם הנקודות דחג"ת ועיקר גילויים שמתגלה גם הג' נקודות הראשונים הוא רק למטה בזו"ן וכנ"ל סוף אות ד' אבל למעלה בהאבא עצמו ששם הוא שורש הנקודות אין גילוי שם עדיין להג' נקודות הראשונים כלל כי הם כלולים בהכתר וכן הוא ג"כ בהד' נקודות האחרונים שהם חולם חירק קיבו"ץ שורק שהם בהנהי"י דאבא הנה הם אינם מתגלים כאן ג"כ כי הנה"י דאבא הם מלובשים בהחב"ד דאימא ואינם מתגלים כאן אלא רק הנקודות דסגו"ל שב"א לבד שהם האמצעי' ח"ג והם בחסד וגבורה דאבא שהם עומדים בבחי' תגין על הכתר דאימא וכמו שמבאר הרב אבל שאר הז' נקודות אינם מתגלים כאן הג' נקודים הראשונים מפני שהם כלולים בהכתר והד' נקודות האחרונים מפני שהם מתלבשים בהבינה וגילויים דכל הי' נקודות כולם הנה הוא רק בזו"ן כמ"ש :

[ט] **אינם** אלא ד' אותיות אלו שהם שב"א סגו"ל, אמנם אלו האותיות עצמם הם בנוים מהאותיות דשמות אהי"ה פשוטים וריבועים וכמו שמבואר באו"א פ"ז כי הכתר דאימא הוא אהי"ה פשוט וריבוע והד' אותיות דשב"א סגול הנה בנוי כל אות ואות מהם מצורת אלפי"ן ההי"ן יודי"ן ההי"ן בכל קו וקו מהם ובכל קוץ וקוץ וכלולים האותיות דאהי"ה בהאותיות דשב"א סגו"ל בפנימיותם אמנם גם כל אלו אותיות דאהי"ה שבתוכם הם בנוים רק מתגין ובנוי וכלול כל קו וקוץ מהד' אותיות דשב"א סגו"ל רק מהשמות דאהי"ה ומתגין ומהם עצמן בנוים ונעשים הד' אותיות דשב"א סגול והם כלולים זה בזה והכל אחד אלא שזה פנימי וזה חיצוני וכנ"ל אות ז' :

[י] **כי** כתר דאימא הוא בת"ת דאבא, האבא שאמר ר"ל או"א עלאין שהם בא"א מגרון שבו עד החזה שבו והם האבא הכללי והאימא שאמר ר"ל ישסו"ת שהם בא"א מהחזה עד הטבור והם האימא הכללי אמנם האבא הכללי הנה הוא מתפשט ומתלבש בתוך האימא הכללי ג"כ מהחזה שבו ולמטה והוא מתפשט ג"כ עד הטבור דא"א בפנימית האימא הכללי וכמו שבארנו כ"ז בכ"מ מדברינו ונמצא מזה כי כתר דאימא הוא בת"ת דאבא וכן כתב הרב עוד בשער הנקודות פ"ז ושה"כ ספ"ח וכמ"ש הרמ"ז כאן בהגהה :

[יא] **ונשאר** חסד וגבורה דאבא בבחי' תגין על הכתר דאימא כו' כו', ע' שער רוח הקודש כ"ד ע"א ובשער היחודים דף כ"א מדפוס לעמבערג שמבואר שם הענין יותר באריכה ואמר שם כי הנה נודע שאו"א הם כלולין בהמזלין אבא במזל ח' ואימא במזל הי"ג ומתיקון הח' עד תיקון י"ג יש ששה תיקונים והם כלול אבא והיינו כי תיקון ח' שהוא נוצר חסד הוא בהכתר דאבא תיקון ט' שהוא לאלפים הוא בהחכמה דאבא נשא עון תיקון י' בבינה דאבא ופשע תיקון י"א בדעת דאבא וחטאה שהוא תיקון י"ב בחסד דאבא ונקה תיקון י"ג בגבורה דאבא והנה אימא שהיא יונקת מבין תרין דרועין דאבא הנה היא בין חסד לגבורה שהוא בין חטאה ונקה ונמשך בה האור מהב' תיקונים כללו דחטאה ונקה ומהחסד גבורה דאבא ומזה נעשה הכתר דאימא והם חופפים ומאירים עליה תמיד בבחי' תגין על ראשה כי הם למעלה ממנה שהרי היא רק בהת"ת דאבא והחסד גבורה דאבא אשר שם הוא הב' תיקונים וחטאה ונקה הרי הם רק חופפים עליה מלמעלה בבחי' תגין, והנה נתבאר בסוד הי"ג תיקונים בשער א"א פרק ח' ופרק י' כי אלו הששה תקונים אשר מנוצר חסד עד ונקה הנה הם אורות המקיפים מהר"ק דהכתר דא"א שמאירים שם ממטה למעלה שהוא מהחסד עד יסוד והיינו כי בתיקון הי"ג ונקה הנה שם מאיר אור המקיף דהחסד שבכתר דא"א ובתיקון הי"ב וחטאה שם מאיר אור המקיף דהגבורה שבכתר ובתיקון י"א ופשע הוא הת"ת שבכתר נשא עון נצח שבכתר לאלפים הוד שבכתר נוצר חסד יסוד שבכתר והרי לנו כי הב' תיקונים אחרונים שהם וחטאה ונקה הנה הם הגבורה וחסד שבאור המקיף דהכתר דא"א ומשום שהאימא מקבל מאלו הב' תיקונים האחרונים שהם הגבורה וחסד שבכתר דא"א והם חופפים ומאירים עליה בבחי' תגין על ראשה וכנ"ל לכן נתגלה בהכתר דאימא האותיות דשב"א סגו"ל כי הם בחי' הארת דגבורה וחסד דהכתר דא"א שמאירים עליה. וכ"ז הוא משער רוח הקודש ומספר היחודים ע' שם ושם ובזה נתבאר כל דברי הרב כאן יותר היטיב וכמו שיתבאר עוד בסמוך :

[יב] **ולפי** שהבינה היא נקבה לכן גברה הגבורה וקדמה נקודתה אל נקודת החסד שהוא זכר (כי חסד וגבורה הם בחי' זו"ן כנודע) לכן הוא הסדר זה שב"א סגו"ל ולא סגו"ל ושב"א, הנה לפי מה שכתבנו לעיל מספר היחודים הרי הטעם פשוט כי הרי היא מקבל הארה מהב' תיקונים וחטאה ונקה אשר שם הוא הגבורה והחסד שבהכתר דא"א והרי הוה שם הגבורה קודם ולכן נעשה בה ג"כ היטיב נקודת השב"א מקודם להסגו"ל אמנם כוונת הרב בזה הוא רק להסביר לנו טעם השינוי מה שנשתנה בזה בין האבא להאימא כי אבא הרי הוא מקבל ג"כ מאותן הב' תיקונים דחטאה ונקה ואדרבה הוא כי עיקר המקבל מהם הוא רק אבא כי הוא עומד מבפנים לכל אלו הששה התיקונים האחרים ומתכסה מהם שהרי הוא מגרון דא"א עד החזה וכנ"ל אות י' והרי הם חופפים עליו והוא מתלבש בהם ממש והרי הוה הב' תיקונים אחרונים וחטאה ונקה שהם גבורה וחסד דהכתר דא"א בהחסד וגבורה דאבא הגבורה דהכתר בהחסד דאבא והחסד דהכתר בהגבורה דאבא והרי אינו משתנה בו כלל שיתהפך בו הסדר והמקום מהחסד לגבורה ומגבורה לחסד בשביל ההתלבשות דהב' תיקונים וחטאה ונקה שגם הוא הגבורה מקודם אבל באימא ע"י שמאירים הם בהכתר שלה הנה נשתנה בה סדרם ומתגלה בהכתר שלה הגבורה מקודם ולא עוד כי הרי כל קבלת אימא הרי הוא רק מאבא שדרך אבא מקבלת האימא ג"כ והרי מקבל האימא כל הארת אותן הב' תיקונים האחרונים שהם אור הגבורה וחסד דהכתר דא"א רק דרך החסד וגבורה דאבא וא"כ אלמה נשתנה בה הסדר שיתגלה באור הכתר שבה הגבורה קודם להחסד יותר באבא עצמו ועל זה אמר לנו הרב כי הטעם בזה הוא משום שהבינה היא נקבה לכן גברה בה הגבורה וקדמה גילוי אור הגבורה להתגלה הוא בהכתר שבה מקודם לגילוי אור החסד שבכתר שלה ולכך קדמה בה נקודת השב"א לנקודת הסגו"ל, והענין הוא כי נודע הוא שהאו"א שהם החו"ב הנה הם נמשכים מהימין והשמאל שבכתר הכללי שהוא א"א כי אבא נמשך מבחי' לד הימין שבכתר הכללי ולכן הוא אבא שורש החסדים ואימא נמשך מבחי' לד שמאל שבכתר הכללי ולכן הוה היא שורש הגבורות כי מנה דינין מתערין כנודע ולכן הוא ג"כ אח"כ כאשר יוצאת האימא על אצילותה העיקרית והוא כללות ישסו"ת שהיא האימא הכללית והיא נמשכת ויוצאת מהת"ת דאבא ונפקא מהכנגד תרין דרועין דיליה שהם חסד וגבורה דאבא ומקבלת מביניהם הנה משום שמוצאה הוא מצד השמאל כמ"ש לכן כאשר מקבלת היא מהחסד וגבורה דאבא הנה מקדמת לקבל

מהגבורה שבו מקודם וביותר לקבלתה מצד החסד שבו כי תכונת כל מציאות נמשך לעולם אחר שורשה ובאשר שורשה היא מצד השמאל דהכתר הכללי והרי לכן מקדמת היא לעולם לקבל מבחי' הגבורות מקודם וביותר ולכן קדמה בהכתר שבה נקודת השב"א להסגו"ל כי כן היא מקבלת גם מאבא מהגבורה שבו מקודם לקבלתה מהחסד שבו ונמצא כי כן מאבא וכן מהב' תיקונים האחרונים דא"א שהם מזלא ונקה והם הגבורה והחסד דהכתר דא"א וכ"ל הנה מקבלת האימא לעולם את אור הגבורה מקודם וביותר ולכן מתגלה באור הכתר שבה נקודת השב"א קודם לנקודת הסגו"ל משא"כ באבא שהוא משורשו מצד הימין דהכתר הכללי והוא שורש החסדים הנה תכונתו וקבלתו לעולם את בחי' החסד מקודם וביותר לבחי' הגבורה ולכן מקבל הוא מתיקון ונקה שהם הוא החסד דהכתר שבא"א מקודם וביותר לקבלתו מתיקון ומזלא שהם הוא הגבורה שבהכתר דא"א אבל באימא הוא להיפך כנז':

אמנם דע כי הנה יש בזה עוד טעם העיקר על מה שנתגלה בהכתר דאימא אור הגבורה מקודם לאור החסד שבו כי הנה הטעם שאמר הרב משום שהיא נקבה לכן קדמה בה אור הגבורה, והכל מה שאמרנו הנה הוא רק טעם והסבר לבאר שכן הוא טבעה ותכונתה כך והרי אבל עדיין לא נתבאר בזה צורך הענין והתועלת הנמשך מזה כי בודאי הוא כל מה שסידר המאציל ית"ש בתכונת כל הפרטים ובסדר קבלתם הנה הוא צורך והכרח לכל הבריאה כולה ומוכרח שיהיה כן בדוקא דאילולא כן היה משתנה הבריאה עי"ז וא"כ הרי עדיין לא נתבאר לנו איזה תועלת נמשך בהבריאה ע"י מה שקדם להתגלה בהכתר דהבינה אור הגבורה שבו לאור החסד שבו אמנם הנה הצורך והתועלת בזה מלמדינו הרב לקמן שער א"א פ"ט בענין הד' תיקונים האחרונים דהי"ג ת"ד שהם הו"ק דהכתר דא"א חג"ת נה"י שבו ומסודרים ועומדים שם ממטה למעלה כנ"ל אות י"ג ומרמז לנו הרב שם בקצרה הטעם בזה משום שאין התחתונים יכולים לקבלם אלא רק ע"י עמידתם ממטה למעלה דוקא כי עי"ז נתצמצמו כשהם עומדים למטה ממדרגתן ואז יש כח בהתחתונים לסובלם ע"ש והרי לנו כי הב' תיקונים אחרונים ומזלא ונקה שהם הגבורה והחסד דהכתר דא"א הנה מוכרח שיסודר שם הגבורה קודם להחסד כדי שיתצמצמו ע"י עמידתם שלא במקומן וסדרן כי רק באופן זה אפשר להתחתונים לקבלם ולסובלם והנה אותו הטעם והצורך הוא ג"כ בהכתר דבינה מה שקדם בה השב"א להסגו"ל ונתגלה בה אור הגבורה מקודם להחסד הנה הוא ג"כ רק מאותו הטעם עצמו כי הנה אותן הגבורה והחסד דהכתר דא"א אשר בהב' תיקונים האחרונים דהי"ג ת"ד הנה הם עצמן אשר נתגלו בהכתר דבינה וקדמו בשניהם אור הגבורה להחסד מאותו הטעם הנז' שהוא כדי שיוכלו התחתונים לקבלם כי כשם שא"א הנה הוא השורש לכל האצי' כולו בהעלם כן הוא הבינה הנה היא השורש לכל האצי' כולו בהגילוי שבהם כי היא אם הבנים וממנה יצאו הזו"ן שהם הגילוי דאצי' ולכן היה הצורך בשניהם שוה שיתגלה בהם אור הגבורה מקודם לאור החסד כן בהכתר דא"א אשר בהי"ג ת"ד וכן בהכתר דבינה המקבל את הב' תיקונים הנז':

והענין הוא כי הנה כל בחי' הגבורות שבהכתר דא"א הנה הם אינן דינין כלל כי בא"א אין דין כלל אלא אדרבא הוא שהוא סובל ומעלים עין מסורחים והוא טוב ומטיב לרעים ולטובים ולכן נקראים כל הי"ג מדות בשם מדות הרחמים ועליהם אמר אני אעביר כל טובי על פניך כי כל בחי' הגבורות אשר שם הם עיקר כל מעיני הישועות וטוב הנצחי ושם הוא שורש כל הפדיונות מאור הגנוז וסוד שורש לויתן נחש בריח ונחש עקלתון וכן הוא עד"ז גם הגבורות שבבינה הנה הוא ג"כ שם רק עיקר שכר העוה"ב וכל טוב הצפון אשר עליו נאמר עין לא ראתה ועי' בדברי הגר"א בתיקונים תיקון כ"א מ"ז ע"א אמנם בבינה הנה יש בה עוד בחי' שנית והוא כי מבינה דינין מתערין למטה אבל בה עצמה אין בה דין כלל ומכש"כ בא"א ולכן נתגלה כן בהכתר דא"א וכן בהכתר דבינה הגבורה שבהם קודם להחסד כי אין התחתונים כדאי לקבלם עתה ולכן נתגלו שלא במקומן כי עי"ז נתצמצמו וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ט והרי כי עיקר גילויים הוא רק לעולם הבא ובעולם הנצחי ואלו שהיה נסדר בהם אור הגבורה והחסד כסדרן לא היה אפשר לצאת מהם מציאת העולמות על מדרגתם שהם עתה אשר הם כולם בכוונה ורצון מאת המאציל ית"ש להיות טוב ורע ושכר ועונש וכמו שמתבאר בכמה מקומות מדברינו והיה כל המציאות כולו רק מעין תיקונם שלעולם הבא והתיקון הנצחי ומשום שאי אפשר להעולמות עתה להשתמש באור הזה לכן יצאו שלא כסדרן ונתצמצמו עי"ז אמנם זהו רק בהאורות דהי"ג ת"ד ובהכתר דבינה לבד כי שם הוא השורש כל האורות דהעוה"ב והעולם הנצחי אבל הז"ת דבינה שהם הוא שורש הזו"ן שורש המציאות דגילוי האצילות והעולמות של עתה לכן נתגלה שם ג"כ החסד והגבורה כסדרן החסד קודם להגבורה וכפי הסדר הראוי לכל האצילות כולו ולכל העולמות כולם על מדרגתם שהם עתה, והרי נתבאר בזה דברי הרב בטעמן ונימוקן:

[יג] **כי** ז' דרקא הוא כזה, ר"ל שהוא מצורף מנקודות קמץ פתח וכיוצא ונעשה בנין כל אות ז' מצורף מנקודות בכל הקו שבו וראשו ובכל ציורו:

[יד] **והם** אותיות של בחי' אחרת שלמעלה ממנו, שהם השמות של הי"ג ת"ד אשר בפסוק מי אל כמוך וכן הי"ג מדות שנזכרו בתורה א"ל רחום וחנון וכמ"ש בשער א"א פ"ט ע"ש ועי' בהגר"א בספד"צ פ"ג בד"ה תקונין ויתבאר בעה"י במ"א אמנם אלו האותיות והתיבות הנה הם בנוים כולם משמות הוי"ה פשוטים וריבועים וכמו שמבואר בדברי הרב בשער אר"א פ"ב ופ"ז בהכתר דאבא הם שמות הוי"ה פשוט וריבוע ע"ש והנה נבנה כל אות ואות מאלו האותיות של הבחינה אחרת שלמעלה ממנו שאמר הרב משמות הוי"ה פשוט וריבוע וכגון האות מ' של מי אל כמוך או האות א' של א"ל רחום וחנון הנה הוא בנוי כל קו וכל קוץ שבו מיודין הה"ין ווי"ן הה"ין וכלול האות מ' מהד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה שהם בפנימיותו אמנם אלו האותיות דהשם הוי"ה ב"ה הם ג"כ בנוים ומצורפים מצורת טעמים בכל קו וקוץ מהם ונמצא כי האות מ' הוא כלול בתוכו האותיות דהשם הוי"ה ב"ה וצורת טעמים כי מכללות כולם נבנה ונעשה האות מ' אלא שהם בפנימיותו והוא נעשה רק מהם והם כולם אחד והרי לנו עכ"פ כי הנה ישנם שם הן הטעמים וכן האותיות דהשם הוי"ה ב"ה וכן האותיות דהשמות של בחי' אחרת שלמעלה ממנו וכולם כלולים יחד שהם אחד ממש כמ"ש אלא שזה פנימי וזה חיצוני:

[טו] **ודי** בזה כמ"ש בשער היחודים, הנה מרמז לנו הרב בזה על כל הדברים שכתבנו לעיל אות י"א י"ב שכוונתו הוא כמו שאמרנו, ובזה נשלם הפרק שבח ותהלה לאית"ש:

[פרק ה']

[א] **בל"ב** נתיבות פליאות חכמה כו' והוא משנה א' בספר יצירה ומסיק הספר יצירה שם וברא את עולמו כו' כי בהם נברא כל העולם כולו והם הל"ב אלהים דמעשה בראשית של ששת ימים עד ויכולו והם עצמן ג"כ העשר מאמרות וכ"ב אותיות אשר בהם נבראו כל העולמות כולם יסוד כל אלו הל"ב הנה אמר הגר"א בספר יצירה שם כי הל"ב הוא מספר הקו הסובב לעיגול עשר כי כל שיש ברחבו עשר יש בהקיפו ל"ב והוא סוד הצלם והקו כי הצלם היה בסוד עשר שהוא במלכות דא"ס והיה הצלם בסוד הי' דאדנ"י י' זעירא חכמה זעירא ושטחו בהיקפו הוא ל"ב והוא הקו הנמשך בהצלם וכולל אותו ונתגלה הצלם ע"י הקו ובזה נבראו הכל והוא הל"ב נתיבות חכמה שהוא חכמה זעירא אשר במלכות דא"ס ונגלה

ע״י הקו ולכן הוא ל״ב והוא הל״ב אלהים שבצמצום שהוא דין ונתגלו והאירו ע״י הקו שהוא חסד ונעשה הכל ע״י הקו כנודע וכן הם ג״ע סוד נחש בריח ונחש עקלתון ועיקר הגילוי עתה הוא רק ע״י נחש בריח כמו שבארנו בספר הכללים כלל י״ז, והנה ג״כ ענין הי׳ מאמרות והכ״ב אותיות כי הי׳ מאמרות הוא סוד העשר שאמרנו שהוא הי׳ זעירא הנז׳ והכ״ב אותיות הוא נעשה ע״י הקו שחקק בצמצום ומזה נעשה כל הכ״ב אותיות כי הם הג׳ אמות אמ״ש שהם הנ״ל והז׳ כפולות משום שהוא בכל מהם חסד ודין ועוד י״ב פשוטות שהם הי״ב גבולי אלכסון אשר נחקקו כולם בצמצום ע״י הקו ונמצא כי העשר נעשה ע״י הצמצום והכ״ב נעשה ע״י הקו והם בכלל ל״ב והי׳ מאמרות והכ״ב אתוון הנה הם סוד אמ״ך וק״ב אשר בדרושי מ״ן הדוע כי שהם הד׳ שמות עסמ״ב כמו שמבואר שם ומהם נבראו כל מע״ב והם מרומזים בויאמר אלהים הנאמר בכל מאמר ומאמר וכמו שבארנו בספר הכללים כלל י״ט כי כל מאמר מהי׳ מאמרות הם סוד אמ״ך שהם הג׳ שמות עס״מ והכ״ב אתוון הם השם ב״ן שהוא הק״ב והבן כ״ז:

והנה אלו העשר מאמרות אשר סודן הוא הצמצום הנה עיקרן הוא מהרשימו הנשאר בצמצום וכמו שכתבנו בעגולים ויושר ענף ב׳ אות י״ג ואלו העשר עם הל״ב אשר נתגלו ע״י הצמצום והקו הנה הם מ״ב והוא סוד שם מ״ב שבו נברא העולם וכמ״ש בזוה״ק פקודי דף רל״ד והם השת ימי בראשית שהם הו״ק כלול כ״א מז׳ עם המלכות המשלמת לון כי היא שורשם לעילא וסופם לתתא בסוד א״י וא״ן ו׳ פעמים ז׳ הרי מ״ב וכן אמר ר׳ שמעון בהקדמת תיקונים י״ד ע״א כי הו״ק שהם השת ימי בראשית הם כלילן מעשר אמירן ול״ב שבילין דאינון ל״ב זמנין אלהים בעובדא דבראשית וכן אמר עוד בתיקונים בתיקון ד׳ ע״ש ושם אחר סוד שם מ״ב והוא יוצא מבראשית ברא כו׳ עד ב׳ דבוהו כי כן מ״ב אותיות וכמ״ש בפרדס שער פרטי השמות פי״ג והנה יש שם מ״ב בכל עולם ועולם לבד בעשיה כמ״ש הרב בסוף שער כסא הכבוד והשם מ״ב אשר בעולם אצילות הנה הוא הוי״ה פשוט ומלא ומלא דמלא שהוא מ״ב אותיות, ובעולם הבריאה הוא הג׳ שמות אהי״ה דאהי״ה אשר אהי״ה וכן אהי״ה יה״ו, ובעולם היצירה הוא השם אבגית״ץ כו׳ וכמ״ש הי״ז בתיקונים תיקון ס״ט ק״ח ע״ב, ושורשו דכל שם מ״ב הוא בגבורה כי הוא מסוד הצמצום והוא סליק ולא נחית וכמ״ש בפ׳ תרומה קל״ב ע״ב ועי׳ עוד בתיקונים קי״ג כל הענין שם וזהו שאמר בספר יצירה בל״ב נתיבות פליאות חכמה חקק כו׳ ואמר פליאות כי מרמז בזה על הרשימו שבצמצום שהיא פלא מופלא ומכוסה גנוז ונעלם והוא העשר פנימית כי כל רשימו הוא בסוד י׳ והוא הנקרא פליאות חכמה וממנה יצא כל הל״ב נתיבות ועם אותה הרשימו הוא מ״ב והוא השם מ״ב שבו נבראו כל העולמות כולם כמ״ש בפ׳ פקודי רל״ד וכנ״ל ולכן אמרו בפ׳ תרומה קל״ב הנז׳ כי שם מ״ב הוא סלקא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף ועל דא סליק ולא נחית אתעטר גו מחשבה עלאה ור״ל בהרשימו הנז׳ שהיא בבחי׳ המחשבה עלאה והיא מא״ס המקיף ולכן היא בבחי׳ סילוק וסוד הדין כביכול כי הרי א״ס המקיף הוא אשר נסתלק למעלה מהצמצום ואינו מאיר עיקר בהארתו אלא רק דרך הקו כנודע ולכן הוא השם מ״ב סליק ולא נחית כי הרשימו היא מתייחד לעולם עם א״ס המקיף ואינה מתגלה היא עצמה למטה כלל ולכך נקרא הרשימו פליאות חכמה וממנה הוא כל הל״ב נתיבות, ודי בזה כעת:

[ב] **הנה** העולם הוא ו״ק שהם מעלה ומטה וארבעה רוחות והם סוד ז״א הכולל ו״ק, הנה האמת הוא כי כל עולם נקרא תמיד בזוה״ק רק בינה ומלכות והם בבחי׳ עגולים וכמו שיתבאר למטה אות ה׳ אך כוונת הרב הוא על בנין העולם ושלימותו כי הנה הוא נתייסד בו׳ קצוות שהם מעלה מטה מזרח מערב צפון דרום והוא בריבוע והוא סוד הז״א דאצי׳ שהוא עיקר עולם האצי׳ וגילויו והוא הו״ק דז״א והנה המזרח ומערב שלו הם ת״ת ויסוד והדרום וצפון הוא חסד וגבורה והמעלה ומטה הוא נצח והוד וכמ״ש בהקדמת תיקונים ט״ז ע״ב נטיל ליה ירכא ימינא ואסתכל ביה לעילא כו׳ נטיל ליה ירכא שמאלא ואסתכל לתתא כו׳ ע״ש וכן בזוה״ק פ׳ פנחס רל״ו א׳ שהם הב׳ ריחים עליון ותתאין דטוחנים מן לצדיקים וכן הוא בפ׳ ויקרא כ״ז ע״א והרי לנו כי הנצח והוד הם מעלה ומטה והוא נודע והנה שכל דבר שהוא בריבוע הוה המעלה שבו למעלה מכל הד׳ רוחות והוא עליהם והמטה שבו הוא למטה מכולם ותחתיהם והנצח והוד הם אינם כן כי הרי הם רק ענפי החו״ג והם עומדים ג״כ לימין ושמאל עכ״ז הנה הם נקראים מעלה ומטה ע״י תכונתן ועיקרן כי תכונת הנצח הוא נמשך מהחכמה ובו הוא החיים וכמ״ש בהקד״ת שם אסתכל לעילא לגבי חכמה ואתקשר בירכא ימינא ותמן ביה חיים בגין דחכמה עליה אתמר (קהלת ז׳) החכמה תחיה בעליה ולכן נקרא נצח כי בו הוא החיים הנצחים והרי עולה הנצח למעלה עד החכמה ולכן נקרא מעלה ע״ש החכמה שהוא הראשית, והוד הנה הוא נמשך בהמלכות ובו הוא המטה וכמ״ש (דה״א כ״ט) ויתן עליו הוד מלכות ולכן נקרא הוד מטה ע״ש המלכות שהיא למטה מכולם והרי הוה הנצח והוד בתכונת הראש והסוף שהם מעלה ומטה ועי׳ כ״ז בספר יצירה פ״א משנה י״ג ופ״ד משנה ב׳ ובהגר״א שם ושם וכן בהקדמת תיקונים ט״ז ע״ב:

[ג] **והתחלתם** מחסד כמ״ש (תהלים פ״ט) אמרתי עולם חסד יבנה, וכן הוא ברע״מ פנחס רנ״ז א׳ דבניינא מתחיל מחסד הה״ד עולם חסד יבנה אבל מבינה ולעילא איהי מנוחה ועונג ושביתה, אמנם מה שאמרנו דהתחלתם הוא מחסד הנה אין הכוונה על שורשם שבתחלה כי הנה שורש כל האצילות אשר בתחילתה הנה נעשה באמת עיקרו בבחי׳ הגבורה אלא שנשתתף עמו אח״כ החסד ג״כ וכמ״ש בתחלה עלה במחשבה לברוא במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים וזהו שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה הכוונה הוא כי בנין העולם וקיומו והשלמתו הנה זה נעשה רק ע״י החסד והוא ע״י שיתף אח״כ את החסד למדת הדין וכן אמרו בזוה״ק ויחי דף ר״ל ע״ב כי אמרתי עולם חסד יבנה דכד ברא קוב״ה עלמא חמא דלא יכיל למיקם עד דאושיט ימינא עליה ואתקיים ואי לאו דאושיט ימינא עליה לא אתקיים בגין דעלמא דא בדינא אתברי כו׳ ולא אתקיים אלא בימינא כו׳ ובגין כך אמרתי עולם חסד יבנה כו׳ ע״ש וכן הוא בפ׳ תרומה קס״ו ב׳ וכן אמרו ג״כ בהקדמת תיקונים י״ז ע״א מסטרא דגבורה כו׳ בגין דבמדת הדין אתברי עלמא כו׳ והא אוקמוה (ר״ל והרי אמרו) דבימינא אתברי עלמא כו׳ אמרתי עולם חסד יבנה כו׳ לא בעא קוב״ה למברי עלמא עד דשתף לון בימינא ושמאלא וברא בהון עלמא ע״ש והרי לנו מפורש כי מ״ש אמרתי עולם חסד יבנה הכוונה הוא רק על מה שיתף מדת החסד למדת הדין אבל עיקר הבריאה היתה במדת הדין בראשית ברא אלהים וכנ״ל אות א׳ שבשם מ״ב נברא העולם שהוא גבורה ומה שהחסד הוא קודם להגבורה בהו״ק הנה כ״ז נעשה רק אחר התיקון אבל בעולם התוהו יצא באמת הגבורה מקודם וכמ״ש הרב בספר הליקוטים פ׳ וישלח וכן הגר״א בספד״צ פ״א ויתבאר בעה״י במקומו שהוא לקמן בנקודות פ״ד ועכ״פ מתבאר לנו שמה שאמר הרב והתחלתם מחסד וכן מ״ש אמרתי עולם חסד יבנה הכוונה הוא רק כי כן נעשה לאחר התיקון שנשתתף אז מדת החסד למדת הדין שהיה בתחלה ונסדר לאחר התיקון החסד קודם להגבורה והוא ע״י האור דמ״ה אשר עליו נאמר ויאמר אלהים יהי אור והוא היה קודם בריאת שמים וארץ דמעשה בראשית וכמ״ש במדרש שוח״ט פ׳ ט״ז סימן כ״ג הרבה מעשים כתב משה בתורה סתומים ועמד דוד ופירשם אנו יודעין ממעשה בראשית שנברא שמים וארץ ברא האור שנאמר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ ואח״כ ויאמר אלהים יהי אור ודוד פירשו

מאמר שברא אור ברא שמים שנאמר עוטה אור כשלמה והדר נוטה שמים כיריעה הרי למדנו משברא אור ברא שמים וכן הוא שם פ' י' סימן א' ובה"ל פרשה ג' סימן א' ועי' דברינו בארוכה בזה בספר הכללים כלל י"ט והרי לנו עכ"פ כי לאחר התיקון הנה יצא אז החסד מתחילה וכן נסדר אז בהרי"ק ונעשה בנין העולם התחלתם מחסד אבל עיקר הבריאה שהוא שורשם וראשיתם שבעולם התוהו היה רק במדת הדין שהוא גבורה והרי נתגלה מעיקרם הגבורה מתחילה והוא סוד שם מ"ב שבו נברא העולם ועי' דברינו בדע"ה ח"ב דרוש א' ענף ב' בענין שם מ"ב דעולם התוהו מה שהיה ע"ש :

[ד] **אמרתי** עולם חסד יבנה, כתב רבינו בחיי בפי' תצוה בפסוק ועשית חושן משפט (הובא בסדר הדורות בתחילתו) כי העולם שנברא בששת ימי בראשית הנה היה הבריאה ביום ולא בלילה וכל יום הוא י"ב שעות וששה פעמים י"ב הוא ע"ב כמנין חסד וזהו שנאמר עולם חסד יבנה, ועי' בראשית רבא פ' י"ב סימן י"ד ע"ש :

[ה] **הרי** כי העולם הוא מחסד ולמטה, הנה נודע הוא בזוה"ק בכמה מקומות שהשם עולם הוא קאי על בינה או מלכות ונקרא בינה עלמא עלאה ומלכות עלמא תתאה וכן בינה נקרא עלמא דאתכסיא ומלכות עלמא דאתגלייא וכן עולם הבא הוא בינה ועולם הזה הוא מלכות וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ד א' ועי' ויחי רמ"ח ב' ואמר שם דעלאה עלמא דדכורא אתקשר בתתאה עלמא דנוקבא הר' תרין עלמין ניהו כדכתיב מן העולם ועד העולם ואע"ג דתרין נוקבי ניהו הר' דא שבע ודא בת שבע דא אם ודא אם הר' ע"ש ובפ' וירא קי"ד סע"א ורי"ע ע"ב יובלא (שהוא בינה) איהו סתים עלמא דאתכסיא וכל מילוי לאו באתגליא ניהו הר' עלמא תתאה באתגליא איהו הר' וכן בפ' וארא כ"ג ע"א עד תאות גבעות עולם מאן אינון גבעות עולם אילין אינון תרין אמהן נוקבי יובל ושמטה (שהם בינה ומלכות) דאקרון גבעות עולם כד"א מן העולם ועד העולם יובל ושמטה כל חד מנהון אקרי עולם וכן הוא בכ"מ בזוהר ותיקונים כנודע אמנם הוא כי גם מה שנקרא בינה ומלכות בשם עולם הנה הוא ג"כ הכוונה רק על הז"ת שלהם כי כנ"ל שבכל פרצוף הם רק מוחין והם מבפנים והם נסתרות וכמ"ש אליהו זל"ע וכנודע אבל עכ"פ הוא כי עיקר שם עולם הוא רק על הנוקבין שהם בינה ומלכות ועליהם נאמר מן העולם ועד העולם עלמא דין ועלמא דאתי מלכות ובינה וכמ"ש הרב ג"כ בשער הזווגים פ"ה כי הנקבות נקראו עולם וכ"ז הרי הוא לכאורה לא כמ"ש הרב כאן כי העולם הוא ז"א שהרי"ק שלו הוא העולם אך האמת הוא כי עיקר מלת עולם הוא נופל רק על כללות הנושא את כל המציאות כולם והם הד' יסודות ארמ"ע שהם הנושאים את כל הנמצאים כולם אבל המציאות עצמן הם אינם נקראים עולם אלא שהם רק פרטי הנמצאים שנתגלו ויצאו מהיסוד הכללי המעלים אותם ונושא אותם שהוא העולם עצמו וכן כתב הרב בסוף המן חיים כי העולם עצמו הוא כללות הד' יסודות עצמן אשר בו ור"ל הד' יסודות הפשוטים אשר מהם נבראו הד' מיני דצח"מ שהם מורכבים והם רק פרטי המציאות שבעולם אבל עיקר שם עולם הוא רק על הד' יסודות לבד אמנם הוא כי הנה הד' יסודות הפשוטים עצמן זולת הדצח"מ הרי הם רק בהעלם ולא נתגלה עליהם שם עולם אלא רק אחר יציאת הדצח"מ שאז מהם אז נקראו הד' יסודות בשם עולם ע"ש שהם כוללם ונושא אותם כי אין כלל בלתי פרט ואין נושא בלתי נשוא וזהו מלת עולם שהוא אותיות עלם ו' כי רק ע"י הו' שהוא הרי"ק דכל פרטי המציאות נתגלה היסוד והנושא, בשם עולם, אבל זולת הו' קצוות דפרטי המציאות הרי הוא נעלם כי אין יסוד אלא לבנין אבל זולת הבנין הרי אין לו שם יסוד כלל והרי נמצא מכ"ז כי עיקר שם עולם הוא באמת רק על היסוד והכללי והנושא אבל לא נתגלה בשמו אלא רק ע"י הבנין והפרטי והנשוא וזהו שאמר הזוה"ק בכ"מ וכן בדברי הרב הנ"ל כי בינה ומלכות הם נקראים בשם עולם כי הרי בינה היא שורש הז"א שהוא כל הגילוי דעולם האצילות והיינו כי הרי היסוד דבינה הוא הדעת דז"א והוא יסודו וכללותו שמשם יצאו כל הרי"ק שבו והיסוד דבינה הוא נושא אותם תמיד והיא מקומו של כל הרי"ק דז"א שהם עומדים רק על היסוד דבינה ומושפעים ממנה תמיד והרי הוה היסוד דבינה עולמו של ז"א שבו הוא עומד ונמצא ומתקיים תמיד ונמצא שעלמא עלאה שהוא עולם של האצילות הוא רק הבינה ור"ל היסוד דבינה אמנם לא נקרא היא בשם עולם אלא רק ע"י הז"א ועמו כי זולת זה לא נופל עליה שם עולם כלל ולא שם יסוד כלל ורק ע"י הרי"ק דז"א נתגלה עליה שם יסוד ושם עולם וכנ"ל וזהו שאמר הרב בענינינו כי העולם הוא מחסד ולמטה כי הרי רק ע"י הרי"ק ועמהם נעשה הבינה לבחי' יסוד ולבחי' עולם ע"ש שהיא נושא אותם והיא מקומם ומושפעים ממנה תמיד וכן עד"ז במלכות שהיא עלמא תתאה שורש לכל העולמות בי"ע והוא ג"כ בבחי' היסוד שבה שהוא הנושא את כל העולמות בי"ע והם בתוכה ומושפעים ממנה תמיד שהם נמצאים וחיים וקיימים רק בהארתה ושפעה והיא מקומם ועולמם ונקרא היא ע"י מציאותם והויותם בשם עולם להם אשר בה הם נמצאים ולכן נקרא היא בשם עלמא תתאה ובשם עלמא דין ובשם עלמא דאתגליא אבל הבינה אשר היא העולם של האצי' הרי והוא כולו אלהות גמור אשר לית מחשבה תפיסא ביה ולא אתגליא אלא רק לעתיד וכמו שאמרו במדרש הנעלם תולדות קל"ה א' ביומא דיחדי קב"ה בעובדוי זמינין אינון לדיקייא למינדע ליה בלבהון וכדין יסגי סכלתנו בלבהון כאילו חזו ליה בעינא ככ"ד ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה וכן נאמר ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך וכמ"ש בזוה"ק משפטים קט"ז ב' ופנחס רכ"ב ב' לכן מפני כ"ז נקרא בינה בשם עלמא עלאה ובשם עלמא דאתי ובשם עלמא דאתכסיא ועי' בזוה"ק בראשית כ"ב ע"א אלהי"ם אומנא לעילא ודא אימא עלאה אלהי"ם אומנא לתתא ודא שכינתא דלתתא הר' ע"ש וכן שם כ"ט ע"ב ע"ש כל הענין ובמאמרי רשב"י פ' בראשית דף ט' י' י"א וכן בזוהר הרקיע שם דף ט' י'.

והעיקר בזה הוא כי מה שאמרנו שהיסוד של הבינה הוא העולם של האצי' והיסוד של המלכות היא העולם של כל העולמות בי"ע אין הכוונה על היסוד ממש כי בהיותן ביסוד שם הם עדיין נעלמים לגמרי כי אז הם עדיין רק בסוד עיבור והם נעלמים בבטן המלאה אך הכוונה הוא רק על עטרת היסוד כי עטרת היסוד דבינה היא העולם של האצי' ועטרת היסוד דהמלכות היא העולם של העולמות בי"ע ונודע הוא כי עטרת היסוד שם הוא המטרין דהרי"ג וכמ"ש בדרושי הצלם דרוש א' וכלולים שם כל הד' מוחין כולם שהם חכמה בינה חסדים גבורות והנה הם בחי' הד' יסודין ארמ"ע ור"ל הד' יסודין הפשוטים אשר מהם נבנה כל עולם והם עיקר העולם עצמו כנ"ל ומהם נבנו כל המציאות הפרטיים שבכל עולם והרי נמצא כי בעטרת היסוד דבינה שם הוא הד' יסודין לז"א ובעטרת היסוד דהמלכות שם הד' יסודין הפשוטים להעולמות בי"ע וזהו שאמרנו כי עיקר מה שנקרא בשם עולם הוא בינה ומלכות עלמא עלאה ועלמא תתאה כי בבינה ר"ל בעטרת היסוד שבה הוא היסודין הפשוטים לכל בנין הז"א שהוא כל הגילוי דעולם האצי' ובמלכות ר"ל בעטרת היסוד שבה הוא היסודין הפשוטים לכל המציאות דהעולמות בי"ע והיסודין הפשוטים הם באמת עיקר העולם עצמו אך כל בחי' הדצח"מ ופרטי המציאות כולם הם גילויין ועל ידן נתכנו היסודין לשם עולם וכנ"ל כ"ז.

והנה היסודין הפשוטים הנה הם עגולים כמו הגלגלים וכמ"ש הרמב"ם ז"ל ביסודי התורה פ"ג סימן י' אבל כל פרטי המציאות אשר הם כולם מתהוים ויוצאים מהד' יסודות הנה הם כולם בעלי רי"ק שהרי יש להם קצה בכל צד שלא יתפשטו יותר ומתגלמים היא ברי"ק והם בבחי' מרובעים וכמו שבארנו הענין בזה בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ב' ג' ועי' עוד דברינו לעיל בעגולים

ויושר עם ב' ונמצא שכללות העולם כולו הנה היא מסודר בבחי' עגולה ויושר היינו יושר דנפקא מגו עגולה כי העגולה הוא מבחוץ והיושר מבפנים והם בסוד ס' ומ' סתומה כי העטרת היסוד הוא בסוד ס' והרי"ק הם בסוד מ' סתומה והם ג"כ סוד ס' מ' דאפרסמון שאמרו בזוה"ק תרומה קכ"ז וקאי שם על בינה ותבונה וכמ"ש הרב בזוגים פרק ד' ה' אך לפי ענינינו הוה הס' מ' גם בעטרת היסוד דתבונה עם הז"א וכמ' וכן בענין עגולה ויושר שאמרנו מ' בהקדמת זוהר בראשית ה' ע"ב ואין כאן המקום להאריך בזה ובע"ה יתבאר:

[ו] יען היות העולם כגוף אל הראש, ר"ל שלכן הוא ההתגלה רק מחסד ולמטה כי רצון המאציל היה שיהיה העולם לבחי' גוף וכלי לאורו שמתלבש שם ולא יהיה למציאה נבדל בפ"ע ח"ו ע"ד פעולת כל פועל שבעוה"ז אלא שרצונו היה שיהא העולם קשורה בו תמיד לכן עשה את ההתגלה רק מהז"ת ולמטה כי הז"ת הם רק בבחי' גוף לבד והגוף בלא נשמה הרי א"א להתקיים ונתייסד כל קיומה רק ע"י אור העליון המתלבש שם ובזה נמצא שאין העולם נבדל ממנו כלל אלא שהיא קשורה באורו תמיד וכל חיותה וכל קיומה תמיד הוא רק מאורו ית"ש והגם שבעולם גופה יש בה ג"כ בחי' ראש וכמ"ש בקבלת רבה בפסוק והארץ לעולם עומדת וכן באדר"ז פ' ל"א אך כל מציאת הראש שיש בעולם ובאדם הנה הוא ג"כ רק מכלל הז"ת שהוא הגוף וכמ"ש הרב במוחין דצלם פ"ז ועיקר הראש הם רק האורות והמוחין שהוא הנשמה המתלבש בו והם אינם מהעולם והאדם עצמו אלא רק מלמעלה וכמ"ש ג' שותפין יש באדם הקב"ה כו' והוא שאמר הרב עוד המתלבשת בסוד מוחין דז"א בתוך מוחותיו ור"ל שגם המוח שבראש אינו הוא עצמו אור הנשמה אלא רק מנו ובתוכו מתלבש הנשמה כנודע והנשמה הנה היא הראש העיקרי והיא מתלבשת בו בתוך המוחין וכל עיקרה דהנשמה הרי היא רק מלמעלה למטה וא"כ הרי נמצא שכל חיות העולם והאדם וקיומם הוא אינו מהם עצמם ולא הן נבדלים אלא שהוא תמיד רק מה שנמשך להם ממנו ית"ש ועי"ז הם קשורים בהקב"ה תמיד וכ"ז הוא ע"י שהאציל וברא את כל העולמות והאדם שיהיה כל עצמותם רק בבחי' גוף לבד שהם הז"ת והוא שאמר הרב יען כו' ור"ל דלכך הוה בנין העולם רק מחסד ולמטה משום שרצה המאציל ית"ש שיהיה העולם קשורה בו תמיד ולכן המציא אותה רק מחסד ולמטה שהוא רק בבחי' גוף לבד ואין בה נשמה מעצמותה אלא רק ע"י שהוא ית"ש ממשיך בה אורו תמיד ומתלבש בה ועי"ז הרי נמצא שכל קיומה וחיותה הוא רק ממנו תמיד והיא קשורה בו לעולם:

[ז] והנה הבורא עולם זה הוא חכמה ע"י כו', כי בחכמה אבא קודם הזווג הרי הוה כל הטפה רק כלולה בו בעודו בבחי' כח לבד והיא שם עדיין רק בבחי' אין ורק ע"י הזווג הנה יוצא מן הכח אל הפועל ונמשך מדרגא לדרגא בסוד אמי"ר וקי"ע עד שנשלמה ביסוד ושם נעשית בבחי' יש והרי היא יש מאין ונעשה כל הגילוי הזה דיש מאין ע"י החכמה ולכן מתייחס אליו הבריאה הזה כי כל בריאה היא יש מאין זה נעשה ע"י החכמה והוא שאמר והנה הבורא עולם זה הוא חכמה, ומ"ש עולם זה ר"ל בנין הרי"ק הז' אשר התחלתם הוא מחסד הנה זה נעשה ע"י חכמה ע"י שהזדווג עם הבינה אבל בעולם הקדם שהוא עולם הנקודות אשר שם יצא הגבורה מתחילה וכנ"ל אות ב' הנה שם לא היה מזדווג אבא עם אימא כלל והיה יציאתם עכ"פ שלא ע"י זווג וכמו שבארנו כ"ז בדע"ה ח"א ובספר הכללים כלל י"ח ע"ש והוא שדקדק ואמר והנה הבורא עולם זה ור"ל במלת זה על הרי"ק הז' שיצאו לאחר התיקון דוקא ורק הם יצאו ע"י זווג ולכן נעשה התחלתם מחסד וכנ"ל והנה כוונת הרב בכל הדיבור הזה הנה לבד מה שהולך ומבאר את האמת כמו שהוא והדברים הם ככתבן הנה נמשך בזה על כוונתו הקודמת וכמו שבארנו לעיל אות ד' והולך ומבאר איך שכל העולם הוא קשור תמיד בהקב"ה ואיך שכל תחתון הוא קשור תמיד בהעליון שעליו והולך ומבאר כ"ז בתוספת ביאור כי מדבריו הקודמים מתבאר שכל העולם קשור בו ע"י הנשמה ועתה הוא הולך ומבאר איך שהנשמה והגוף הם מתהווים כאחד ונקשרים ומיוחדים זב"ז וא"כ הרי נמצא ממילא שע"י הנשמה הנה קשור גם הגוף עצמו ג"כ למעלה וכ"ז הוא מבאר והולך עכשיו וכמו שיתבאר:

[ח] שכלולה מחומר וצורה כו', וישנם בכל טפה ב' בחי' דחומר וצורה אחד הוא מה שהוא מבירורי דהולד עצמו מה שנברר מהכלים וניצוצין דעולם התוהו וכן ממה שנמשך לאו"א לצורך הזווג תוספת אור ומוחין מלמעלה למעלה עד המאציל עליון ית"ש וניתן להם חלק להטפה הזרעית ג"כ וכ"ז הנה הם חלקי דהולד עצמו השייך אליו וניתן לו מהמאציל ית"ש ונברר ונמשך בהמוחין דאו"א ומשם ולמטה עד עטרת היסוד דאו"א והם מחלקי דהולד עצמו והשני הוא מה שנותנים או"א חלק מגופם ונפשם ג"כ שהוא מהחומר והצורה שלהם וממשיכים ג"כ בהטפה הזרעית להשתתף בבנין הולד ונעשים בו לעצם מעצמיו וכמו שמתבאר כ"ז בשער המוחין מפ"ה והלאה שם וכל אותן הב' חלקי דחומר וצורה הנה כלול כ"א מי' כי הם נמשכים מכל הקומה כולה דאו"א ולוקחים הארה מכל הי"ס כולם שבהם ונמשך ונכלל בהטפה הזרעית אלא כל מה שלוקחת מהג"ר דאו"א הוא רק נעלם בה מאד כי משם נמשך רק אור וכח לבד אך כאשר הגיע להתחלת הז"ת היא נתעבה ובהנה"י היא מתתקן עוד ביותר ונגמר ונשלם בעטרת היסוד אבל בהעלם הנה היא כלולה במלוא ההארה מכל הקומה כולה דאו"א וכמו שבארנו כ"ז בכמה מקומות מדבריו ועי"ז הנה היא כלולה מי':

[ט] וזה סוד (תהלים כ"ב) זרע יעבדנו שמשעה שהזרע ניתן בה הצורה השכלית שהוא הנפש כו', בגמרא סנהדרין ל"א ע"ב נשמה מאימתי ניתנה באדם משעת פקידה כו' אמר רבי דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו שנאמר ופקודתך שמרה רוחי ע"ש וא"כ הרי קשה למה לא הביא הרב אותו המקרא שאמר רבי והביא מקרא אחר שלא נזכר שם בזה בגמרא כלל אמנם יש לומר שהרב בחר במקרא זה דזרע יעבדנו משום דהנה ממקרא הזה למד שם בגמרא דף ק"י ע"ב דמשעה שהזרע שהוא משעה שנקלט הזרע במעי אשה אפי' הפילה אמו ונמצא יש לו חלק לעוה"ב והרי ממילא מוכח מזה דמשעה שהזרע ניתן בו הצורה השכלית דאל"כ מה שייך חלק לעוה"ב כשלא זכה עדיין לצורה כלל ומקרא זה הוא יותר פשוט דהרי נזכר כאן מילת זרע בפירוש ומה שלא למד רבי ג"כ ממקרא זה יש לומר דהוא סבר כר' שמעון בריה או כר' חייא דאמרו שם קטן מאימתי בא לעוה"ב ר' חייא ור' שמעון בר רבי חד אמר משעה שנולד וחד אמר משעה שסיפר כו' ע"ש אבל מאחר שמביא שם הגמרא אח"כ בשם רבינא שהוא בתרא והלכה כמותו שהוא אמר משעה שנזרע [וכן אמר ג"כ ר' אלעזר בכתובות קי"א ע"א וכן בירושלמי ספ"ד דשביעית] לכן בחר הרב להביא את מקרא זה שהוא יותר פשוט:

[י] אשר בכחה מצטייר החומר ונעשה אברים כו', הוא עוד ראיה דניתן בה הצורה משעה שהזרע דאל"כ מאין בא לה הכח להצטייר ולהעשות לאברים והוא ע"כ הוא שהוא רק ע"י הצורה שנמשך בה מתחילתה שהוא משעה שהזרע והוא ג"כ מ"ש בסנהדרין שם ל"א ע"ב אפשר חתיכה של בשר עומדת ג' ימים בלא מלח ואינה מסרחת וע"כ הוא שניתן בה הצורה תיכף מתחילתה והוא נמשך ובא עם החומר ביחד ועי"ז הוא מתקיים ומצטייר ובא לצורת אדם ועכ"פ הרי מבואר מכ"ז כי החומר והצורה שהם הגוף ונפש הנה הם באים כאחד והם קשורים ומיוסדים זב"ז מתחילת מציאותם:

[יא] וזה סוד ויפח באפיו נשמת חיים, ומאן דנפח מפיו באפיו של אחר מנשמתו נפח וכמ"ש הרמב"ן ז"ל בפירושו על התורה שם והוא מפרקי דר"א פרק י"א שאמר שם מה עשה הקב"ה נפח ברוח נשמת פיו וזרק בו נשמה שנאמר ויפח באפיו

נשמת חיים, ובאותו הנשמה נלביש בו באדם כל איבריו עורקיו וגידיו וכמו אומן המנפח בכלי זכוכית (וכמ"ש רז"ל בסנהדרין ל"א ע"א ובב"ר פ' י"ד סימן ז' ובשוח"ט ב' אות י"א) ונלביש ע"י נפיחתו כל ציורי הכלי מבפנים ומבחוץ והבי"א הרב כ"ז לראיה והוכחה שהצורה בא תיכף משעה שזרע כי הרי רק מה נמשך ונעשה הציור דכל איברי הגוף ודמות אדם וככל הראוי להם להיות בית קיבול ומשכן ומעון להנשמה ששורה בו והרי לנו עכ"פ כי מתעלם הנשמה והגוף יחד מתחילת מציאותם ואח"כ הרי קשור האדם וכן העולם כולו למעלה כן בגופם וכן בנפשם כי הגוף מתעלם ומתאחד עם הנפש והנשמה ועל הנשמה הרי אמרנו כי הנה היא נמשך מרוח פיו של הקב"ה והרי נשאר עיקרו בפיו ית"ש תמיד ומשם נמשך תוספת אור להאדם ולהשכילו ולהאיר אליו באור פני מלך חיים וע"ז נאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו' וכן הוא ג"כ בכלל העולמות שהם קשורים למעלה כי נאצלו כולם ברוחו ית"ש וכמ"ש וברוח פיו כל צבאם והוא הנשמה פנימית ר"ל הנשמה לנשמה לכולם ועי' בדברי הגר"א בספר יצירה פ"א משנה ט' והרי לנו עכ"פ כי האדם וכן כלל העולמות הנה הם קשורים ודבוקים בהמאציל עליון ית"ש לעולם:

[יב] **לכן** הנפש משעת זריעה (והלאה) אינה נפרדת לעולם מהחומר, והוא משום שהם מתהווים ונארגים ביחד מראשית התחלתן וכל מציאת גוף האדם מה שנעשה מטפת הזרע לעור בשר גידין ועצמות הנה נעשה ומתהווה לכל זה רק ע"י הנפש שמתעלם בו והם אחד [וכמו שמבואר כ"ז בזוה"ק פ' יתרו דף ע"ו ע"א ע"ש] לכן היא אינה נפרדת לעולם ממנו גם אחרי מותו והוא הבלי דגרמי שנשאר תמיד בקבר עד עת התחיה וכמ"ש הרב בשער רפ"ח פ"א ובמוחין דקטנות פ"ב והוא בזוה"ק פ' שלח קס"ט ע"א ויתבאר עוד למטה:

[יג] **ונפשא** איהי כללא דאתוון ואיהי שותפא דגופא ורוחא איהי כללא דנקודין דנהרין בעיינין, הוא בהקדמת תיקונים י"ג ע"ב ופשוט הדברים הוא כי האותיות הם הנפש המשתתף עם הגוף והוא רק הנפש החיוני והנקודות הם בחי' הרוח והוא רוח האדם אשר על ידו נעשה למדרגת אדם ומ"ש דנהרין בעיינין שהוא אור העינים הנה הוא ע"ד שכתוב והיית לנו לעינים כי ע"י הרוח הוא מתנהג במדרגת אדם וכן הוא הנקודות לאותיות כי כמו שהגוף מתנהג ע"י אור העינים כן האתוון מתנהגים ע"י הנקודות כי בלתי הנקודות אי אפשר להתנועע שום אות כלל וע"י הנקודות הם מתנהגים בכל דרכם ועי"ש בהגר"א הדברים בעומק והרי אמר התיקונים עכ"פ כי נפשא איהי שותפא דגופא כי היא משתתף עם הגוף ומתערב עמו מתחילת מציאותו ונעשים שניהם לאחד וכחי' חזו שאמר ג"כ כי היא כללא דאתוון הגם שבאמת עיקר האותיות הוא רק הגוף לבד אך משום שהגוף והנפש הם אינם לעולם זה בלא זה והם מתעלמים יחד כנ"ל לכן אמר ונפשא איהי כללא דאתוון כי כל צורת האותיות וציורם הם נעשו באמת ג"כ רק ע"י אור הנפש ששורה בפנימיותם ע"ד כל ציורי דאיברי הגוף שנעשה רק ע"י הנפש כנ"ל וכמו שיתבאר בזה בסמוך:

[יד] **יזהירו** אלין נקודין דנהרין באתוון כו' וכלהו נהרין בעיינין דגופא כו', והרי מקביל אור הנקודות שמאירים באותיות לעומת האור אשר בעיינין דהגוף והרי לנו כי האותיות הם רק בבחי' גוף לבד וכן אמרו בפירוש בתיקונים דף י"ז והוא לפנינו בדף כ"ב רע"א בתיקון כ' וכן הוא ג"כ בתיקון ס"ט קכ"ה ע"ב שאמרו שם ואתוון איגון לגבי נקודין כגופא לגבי רוחא אבל במקומות אחרים והוא בהקדמת תיקונים ד' סע"א אמר עם טעמי איגון נשמתין נקודין רוחין ואתוון נפשין וכן הוא בהמאמר דלעיל אות י"ג ונפשא איהי כללא דאתוון כו'. והרי הוא בפירוש להיפוך שהאותיות הם נפש אך הענין בכ"ז הוא כמו שאמרנו לעיל וכמו שמפרש והולך כי הגם שהאותיות הם באמת רק בחי' הגוף והכלים אך משום שהנפש הנה הוא מתעלם עם הגוף מראשית התחלתו ואינו נפרד ממנו לעולם לגמרי הרי נעשים שניהם לאחד ולכן קורא התיקונים לפעמים את האותיות ג"כ בשם נפש והוא ע"ד שאמרה התורה בפ' ראה י"ב כ"ג כי הדם הוא הנפש וקורא להדם עצמו בשם נפש משום שבם היא שרויה ושניהם מעורבין יחד ולא יתפרדו זה מזה וכמ"ש הרמב"ן בפ' אחרי י"ז י"ד ע"ש:

[טו] **ואותיות** מזו"ת שבה וגם בזו"ן, ר"ל כי עיקר האותיות הם באמת רק בזו"ן שהם הזו"ת הכלליים דאצי' וכמ"ש הרב לעיל פ"א והוא משום כי רק הם כללות הגוף והכלים דאצי' אמנם באשר שבאימא היא שורשם לכן נעשה שורש האותיות גם באימא והנה מתחיל שורש האותיות באימא גם מהחכמה שבה ולמטה וכמ"ש הרב לעיל רפ"ד אמנם באשר כי החכמה ובינה שבה הנה הם כלולים בהכתר כי כל הג"ר הם כחד חשיבין כנודע לכן מאירים הח"ב שבה ג"כ באור התגין דהכתר ועיקר גילויה דשורש האותיות שבאימא הוא רק בהזו"ת שבה כי הנ"ל מתגלים בהזו"ת וזהו שאמר הרב כאן שהאותיות הם בהזו"ת שבה כי הזו"ת שבה הם עיקר שורש הזו"ן ולכן מתגלה שם עיקר השורש להאותיות שהם הגוף והכלים אבל כל הג"ר עצמם הם לעולם רק נסתרות כנודע שהם רק בחי' מוחין אמנם בבחי' המוחין מתחיל באמת שורש דהאותיות גם מהחכמה שבה ולמטה וכנ"ל רפ"ד וכבר הארכנו בזה שם אות ד' ע"ש ואין כאן סתירה כלל בדברי הרב וכמו שטרחו בזה המפרשים כי כולם הם דברי א"ח אמת:

[טז] **רק** ע"י קריאת אדם בספר תורה, כי ע"ז נתקן ונשלם באותיות גם אורות הנקודות והטעמים וכמ"ש הרב בזה לקמן בדרושי נקודות פ"ו ע"ש:

[יז] **ובעבור** זה אין התגין רמוזים ונזכרים בתיקונים, הנה באמת נזכרים התגין ג"כ בתיקונים במקומות רבים וכמ"ש בתיקון כ' כ"א ע"ב ואיהי תגא ברישא כל אתוון כו' וכן בתיקון כ"א ס"ט ע"ב ואתעבידת תגא על רישיה בכל את ואת דיליה כו' כגוונא דא שעטנ"ז ג"ץ כלהו זיינין איגון חד ועשרין כו' וכן הוא בכ"מ בתיקונים אך כוונת הרב הוא רק שאינו נזכר בתיקונים מענין התגין מה שהם אם שהם בבחי' גופין או נפשין וכיוצא וכן אינו נזכר היכן שהם מושרשין אם באימא אם בזו"ן וכיוצא ע"ד שנזכר כ"ז בטעמים ונקודות ואותיות שאמר בדף ט' טעמי איגון נשמתין ונקודין רוחין ואתוון נפשין ושם דף כ"ב טעמי איגון מן כתרא נקודין מן חכמה אתוון מסטרא דאימא עלאה וכלהו אתכלילן במלכותא וכן הוא שם דף קכ"א ע"ב וכן בכ"מ אבל בהתגין אין מזכיר התיקונים בשום מקום את מקורם ויחוסם כלל לאיזה מדה שהם מתייחסים (ועי' תיקון י"ט ס"ל ר' ע"א) ועל זה אמר הרב הטעם בזה משום שהם נפש האותיות המתאחד עמהם והם כלולים תמיד עם האותיות כי הם משתתפין ומתחברין בעצמות האותיות ואין להם שורש בפ"ע כלל וזהו שאמר הרב אין התגין רמוזים כו' ור"ל שאינו רשום מקורם היכן שהוא כי הם כלולים לעולם עם האותיות כנ"ל:

[יח] **ויובן** ג"כ מה שאמרו (בתיקונים סוף תיקון כ' וכן בתיקון ס"ט קכ"א ע"ב) כי אתוון מבינה והיא מזו"ת שבה, וכללות הזו"ת הרי הם נשרשין ונכללין בהג"ר שהם התגין [אך תגין נפשא והוא מג"ר שבה] והג"ר הם כלולים מזו"ת שהם האותיות וכנ"ל בסמוך והרי הם כלולים זה מזה אחד עם זה והם אחד:

[יט] **ולהיות** התגין בחי' נפש וכל נפש בחי' מלכות ולכן אמרו שם ד' פ"ט (נ"ל ד' ר"ס וכן הוא בספר אדם ישר והוא לפנינו בתיקונים דף ס"ט רע"ב) דמלכות

אתעביד כתר דז"א בסוד התגין שעל גבי אותיות * שכבר ידעת [בכוונת מוסף שבת] כי נפש יתירה דאו"א היא כתר בראש ז"א, כי ניתוסף אז נפש יתירה באו"א ונמשך מהם לז"א ומלכות ועולה אז הז"א בכתר דאבא עלאה והמלכו' עולה בכתר דאימא עלאה והרי נותנים אז או"א עלאין אור הכתר שלהם לז"א ומלכו' זהו סוד כתר יתנו לך ה' אלקינו דקדושת מוסף שבת אמנם הוא כי הנה מדרגה הראשונה דז"א שהוא מקומו אשר בימי החול הנה נשאר לעולם רשימו ממנו והעלמות שלו במקומו למטה שהוא למטה מאו"א עלאין לגמרי כי או"א עלאין הם עד החזה דז"א ומקום הזו"ן שבימי החול הוה התחלתם רק מהחזה דז"א ולמטה ושם הוא מקומם העיקרי והנה נשאר לעולם רשימו ממנו והעלמות שלו במקומו למטה ולכן כאשר עולה המלכות בקדושת מוסף שבת בהכתר דאימא עלאה הרי נעשית המלכו' עתה בבחי' עטרה על ראשו שהוא על אור הרשימו והעלמות שבו הנשאר במקומו למטה ור"ל שהיא מעלה האורה עליו במקומו למטה ומאירה עליו מלמעלה למטה בבחי' תגין ונעשה האורה עליו לכתרא ותגא על ראשו זהו הענין מ"ש בתיקונים כנז' דמלכות אתעבידת תגא על רישיה כי הרי נעשית עתה כתר על ראשו דהרשימו והעלמות שלו הנשאר לעולם במקומו למטה וכמ"ש כ"ז בפע"ח ושער הכוונות שם ע"ש ועל זה אמר הרב בעניינו כי בדבריו במאמר כאן שהתגין הם בהכתר דאימא הרי יומתק מאד מה שאמר התיקונים דמלכות אתעבידת תגא על ז"א כי מאחר שעתה המלכות בקדושת מוסף שבת בהכתר דאימא ששם הוא התגין הרי היא מאירה אז על הז"א באור התגין ממש ונעשית תגא על רישיה והיינו בקדושת מוסף שבת וכנז':

הגהה

הנה פשטות דבריו משמע לכאורה שכוונתו הוא שהתגין דאימא עצמה שהם בחי' נפש מלכו' הנה הם גופה נעשים לבחי'. תגא וכתרא על ז"א אמנם אי אפשר לפרש כן כלל כי א"כ הרי אינו תלוי בקדושת כתר כלל כי הרי הוא לעולם כן והמעיין בהתיקונים יראה שהכוונה שם הוא על המלכות נוק' דז"א שהיא עולה ונעשית כתר על ז"א בסוד אשת חיל עטרת בעלה כנודע וכן הוא כוונת הרב ג"כ וכמו שכתבתי בפנים ופשוט הוא.

אמנם הוא כי הנה שם בשער הכוונות דף ע"ג סע"ד (וכן בפע"ח פ"ב דשבת אלא ששם הלשון מגומגם קצת) מבואר שם כי גם בתפילת לחש דמוסף שהמלכות עולה אז רק בנה"י דאימא עלאה הנה היא נקראת ג"כ בבחי' עטרה על ראשו דז"א שבמקומו בימי החול שהוא למטה לגמרי מאו"א עלאין כנז' ולכן בלחש דמוסף כשהמלכה עולה בנה"י דאימא עלאה נעשה היא אז ג"כ עטרה על ראשו שבמקומו בימי החול וא"כ הרי אינו תלוי הדבר בקדושת כתר כלל אך עכ"ז הנה דברי הרב כאן נכונים מאד כי הרי מה שנעשית עטרה על ראשו בלחש דמוסף הנה הוא אינו אלא רק מטעם גבהות המקום שהוא מטעם שהיא גבוה ממנו אבל עצמותה גופה הרי היא אינה עדיין בבחי' עטרה ממש שהרי היא אז עדיין אינה אלא רק במדרגת הנה"י דאימא אבל בקדושת מוסף כאשר היא עולה אז בהכתר דאימא עלאה ששם הוא השורש ומקור התגין הרי היא מתעלה אז ונעשית עצמותה גופה לבחי' כתרא ותגא ממש משא"כ בלחש דמוסף שנעשית אז ג"כ עטרה על ראשו הנה הוא רק בבחי' עירוכין מטעם שהיא גבוה ממנו אבל היא בעצמה אינה עדיין עטרה ותגא ממש כלל אבל בקדושת מוסף הרי נעשה עצמותה גופה ג"כ לבחי' עטרה ותגא ממש:

ובפרט כי הרי התגין שהם בכתר דאימא הרי הם בחי' שורש הנפש להז"ת דאימא שהם שורש דהאותיות והגוף וכנ"ל בכל דבריו ובחי' נפש הוא מלכות כנודע והאותיות והגוף הנה הם שורש להעולמות בי"ע ששם הוא הגוף העיקרי כנודע כ"ז ונמצא שהתגין והאותיות אשר הם בהג"ר והז"ת דאימא הנה הם השורש להעולמים דאצילות ולהעולמות בי"ע כי מהמלכות דאצי' נבראו העולמות בי"ע והיא הנפש להם שהוא חיותם וכן היא המלכות להם לעולם שהיא אדון כל הארץ וכמ"ש בזוה"ק בראשית ף ע"ב וכן בפ' וירא ל"ט ע"ב בסתרי תורה שם והוא כי בה כלולים כל האורות דכל האצי' כולו עם היחוד דאור א"ס שבהם ולכן היא לעולם אדון כל הארץ והמלכות לכל העולמות בי"ע כנודע וא"כ נמצא כי כאשר עולה המלכות בקדושת מוסף שבת להכתר דאימא עלאה ששם שורש התגין נפש מלכות הרי היא עולה אז לשורשה העיקרי דאצילות ומתעלית אז לעצמותה העיקרי הראוי לה כי עולה ומתייחדת בשורשה שבראשית האצילות ומתגלית ומאירה בבחי' כתרא ותגא שהוא עצמותה העיקרית והיא עטרת בעלה וכנז' זהו שאמר הרב בעניינו ולהיות התגין בחי' נפש וכל נפש בחי' מלכות [והרי הוא שם שורש המלכו' נוק' דז"א] ולכן אמרו בתיקונים דמלכות אתעבידת כתר דז"א [שהוא כאשר היא עולה בקדושת מוסף שבת לשורשה העיקרי שבה ואז היא מאירה בבחי' כתר על ז"א] בסוד התגין שע"ג אותיות כי עיקר האותיות הוא בהז"ת הכלליים דאצילות שהם הזו"ן העיקרים לפי מקומם ומדרגתם אשר בחול ושם נשאר לעולם הרשימו שלהם ואור עצמותם וכנז' וא"כ כאשר עולה המלכו' בשורשה הראשון שהוא בהכתר והתגין דאימא עלאה הרי היא עומדת אז בבחי' כתרא ותגא ממש ומאירה עליו מלמעלה למטה ונעשה האורה לבחי' כתרא ותגא על ראש הז"א שהוא האותיות דמקומו ומדרגתו שבחול זהו שאמרו בתיקונים שם (ס"ט סע"א וע"ב) איהי אבן יקרה מוכללת ומעוטרת בה איהי סגולת מלכים בה ואזלא לשרייא כתרא על ישראל דאיהו עמודא דאמצעיתא דאיהו ספר תורה בה ואתעבידת תגא על רישיה בכל את ואת דיליה תלין אתוון בה ע"ש:

אמנם מה שיש להקשות בזה כי הרי כל מה שאמרנו שהתגין הוא בהכתר דאימא הרי הכוונה הוא רק על האימא הכללית שהוא ישסו"ת וכנ"ל פ"ד אות יו"ד י"א אבל האימא עלאה הנה היא כלולה באבא עלאה והם שניהם האבא הכללי ועליהם הרי אמר הרב לעיל פ"ד כי הכתר דאבא הוא טעמים והט"ס האחרונות שמחכמה ולמטה שבו הוא נקודות וא"כ הרי בקדושת מוסף שבת כאשר עולה המלכות אז בהכתר דהאימא עלאה הרי היא נעשית אז לבחי' טעמים ולא לבחי' תגין כלל וכן ראיתי מתקשה בזה בספר שמן ששון ע"ש אך באמת לא קשה כלל כי הרי כבר כתב הרב לעיל פ"א ונודע שכ"א מהטנת"א הנה כלול ג"כ מטנת"א וא"כ הרי האבא הכללי שהוא כלול מאו"א עלאין שהכתר שלו הוא טעמים והט"ס האחרונות שבו הוא נקודות הנה האמת הוא שהאבא הכללי שהוא האו"א עלאין הנה כלול הוא ג"כ מטנת"א והוא בסדר זה כי אבא עלאה עצמו הוה הכתר שלו טעמים והט"ס האחרונות שבו נקודות והאימא עלאה בערך אבא עלאה הוה הכתר שלה תגין והט"ס האחרונות שלה אותיות כי כמו שהוא בכללות כן הוא בפרטיות כל פרצוף ופרצוף כנודע אלא שבכל פרצוף היותר עליון הוא יותר נעלם אבל ישנם שם עכ"פ כל הבחי' כולם וכל הפרטים כמו שהוא בכללות והרי ישנם באימא עלאה בערך אבא עלאה התגין בהכתר שלה והאותיות בהט"ס האחרונות שבה וא"כ הרי כאשר עולה המלכות בקדושת כתר דמוסף שבת בהכתר והתגין דאימא עלאה הרי היא עולה ומגיעה לשורשה הנעלם ונעשית אז עצמותה גופה בבחי' כתרא ותגא ממש וכן היא מאירה על ז"א ממקומה ולמטה בבחי' כתרא ותגא עליו ובסוד אשת חיל עטרת בעלה והכל מה שפירשנו:

[כ] **כולל** עשרה שליטים, הוא לשון הכתוב קהלת ז' החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר ופי' נדרים ל"ב ב' שהעשרה שליטים הם עשרה כחות המנהיגים את הגוף שתי עינים ושתי אזנים ושתי ידים ושתי רגלים וראש הגויה ופה והרב מפרש על העשר ספי' וכן אמרו באד"ר קמ"ד ע"א והם כח"ב חג"ת נהי"מ וכמו שסדרם אליהו זל"ט בהקדמה שניה

דתיקונים וכן סדרם אשר בגמרא הנז' הנה הוא ג"כ על העשר ספי' כי ב' עינים הם או"א עלאין וב' אזנים הם ישסו"ת (עי' אד"ר פ"א) וראש הגוי"ה הוא כולל דת"י והפה הוא מלכות הכלול מכתר בסוד אני ראשון ואני אחרון ומגיד מראשית אחרית אר"י ואר"ן כנודע כ"ז ומ"ש החכמה תעוז לחכם הכוונה הוא על החכמה מ"ס וכמ"ש באדי"ר קמ"ד ע"א והוא תעוז לחכם שהוא אבא שהחכמה מ"ס נותן עוז ותעצומות לחכמה אבא כי המ"ס הנה הוא נמשך ומשפיע בהחכמה אבא שהוא דוגמתו ותולדתו אך כל העשרה שליטים שאמרנו הוא קאי על הי"ס דז"א המתגלה במלכות וזהו שאמר מעשרה שליטים אשר היו בעיר כי עיר היא מלכו' וכמ"ש בפי' ויקרא ה' ע"א וכן בפי' אחרי ס"ה ע"ב והנה אלו העשרה שליטים הם תיקונין דז"א וכמ"ש באדי"ר שם וכן קורא אותן אליהו זל"ע בשם תיקונין וכמ"ש אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן לון עשר ספירן כו' ועכ"פ הוא כי מה שקורא הרב את הי' ספי' בשם העשרה שליטים משום שכן הוא הלשון הכתוב וכמ"ש באדי"ר קמ"ד ע"א שהעשרה שליטים קאי על הי"ס שהם תיקונא דאדם דאצילות-זו"ן וכו' ועי"ש :

[כא] **ואח"כ** נבאר איך מכ"ב אותיות נעשין י' תיקונין, הוא לקמן פי' ד' ז' שם נתבאר יחס הי"ס לכ"ב אותיות וכבר רמזנו לעיל אות א' והם העשרה שליטים הנ' שהם הי"ס ולהם קרא אותן בשם תיקונין משום שעל ידיהם נעשה האספקלריא שיתגלה אור הא"ס למטה כי נתלבש בהם והמציא על ידיהם את כל העולמות כולם ולכן נקראו הם בשם תיקונין כי התעלמות האור העליון וכיסויו הוא תיקונו שמתגלה עי"ז למטה, אמנם הוא כי אלו הי"ס שהם הי' תיקונין הנה הם הי"ס דבחי' נפש והם כלולין בהכ"ב אותיות עצמן וזהו שאמר שהכ"ב אותיות שהם הגוף הוא כולל י' שליטים כי נפשא הוא שותפא דגופא כנ"ל ולכן נקראו אלו הי"ס דבחי' נפש ג"כ בשם גופין וכמ"ש אליהו זל"ע וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופא כו' ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא תפארת גופא נצח והוד תרין שוקין כו' כו' וכ"ז הוא על הי"ס דבחי' נפש שהם התגין והם העשרה שליטים שאמר והנה הם כלולים עם הכ"ב אותיות עצמן ולכן נקראו גם הם בשם גופא וזהו שמסיק הרב ואומר והנה להיות שהתגין משותפין באותיות לכן נכללין נפש וגוף יחד בכ"ב בחי' אתוון וכולן נקראו כ"ב בחי' אתוון, כי מאלו הי"ס דבחי' נפש שהם התגין מהם עצמן יוצאין ונעשים כל הכ"ב אותיות והם שניהם אחד וכנ"ל בכל דברינו וזהו מ"ש הרב כי מהכ"ב אותיות נעשין י' תיקונין ואין הכוונה שהי"ס דבחי' נפש נעשין הם מהכ"ב אותיות שהם בבחי' גוף כי הרי אדרבה הוא שהכ"ב אותיות שהם הגוף הם נעשין מהתגין שהם הי"ס דבחי' נפש כי התגין הם בהג"ר והאותיות הרי הם בזו"ת אך עיקר מילת תיקונין שאמר הרב הכוונה הוא על בחי' התואר וצורת דפרצוף אדם וכמו שאמר אליהו זל"ע ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא כו' כו' וכוונתו במילת תיקונא במה שנתקן ונעשה בצורת פרצוף אדם והרי נעשה הצורה בהגוף עצמו אמנם עיקר הצורה הרי הוא רק ע"י הנפש שהוא הצורה להחומר והמנה הוא כל צורת הפרצוף כנודע ונעשים הצורה והחומר לאחד כי אין זה בלא זה וזהו שאמר כי מהכ"ב אותיות נעשין י' תיקונין ור"ל שהתיקונין נעשין בהכ"ב אותיות עצמן כי הם שניהם אחד שאין חומר בלא צורה ואין צורה בלא חומר ונמשכו ונארגו שניהם יחד אמנם בשורשם ועיקרם הנה מתהווה באמת כל חומר רק בכח הצורה שבו אך בגילויים הנה מתגלה הצורה רק דרך החומר כי כל צורה היא יוצאה ומתגלה מהגוף :

[כב] **והנקודות** הם י'. והנה הם הה' תנועות גדולות והה' תנועות קטנות כנודע אמנם הוא הנה עיקרן דהנקודות הם רק תשעה לבד שהם קמץ פתח צירי סגול שבא חולם חיריק קיבוץ שהוא שורק קטן בג' נקודות שורק גדול שהוא מלאפום וכן אמר הרב עצמו לעיל רפ"ד שהנקודות הם רק ט' והוא כי הנקודה הראשונה שהוא הכתר הראשון מהל"ב נתיבות הוא נעלם שעליו נאמר נתיב לא ידעו עיט ונשאר הנקודה הראשונה גנוז במקומו ולא נתגלה אלינו רק תשעה נקודות לבד וכמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ג' ובתז"ח דף י"ט וכן בתיקון ס"ט דף קכ"א רע"ד ע"ש ובכ"מ :

[כג] **והם** בחי' רוח, הנה לעיל אמר כמה פעמים שהנקודות הם מהחכמה אבא שהוא חיה וכן נתקשו המפרשים בזה אך לא קשה כלל כי הטעמים נקודות אותיות הנה שרשם הוא בכח"ב וכמ"ש בתיקון ס"ט קכ"א ע"ב טעמי אינון מסטרא דכתר ונקודין מסטרא דחכמה ואתוון מסטרא דבינה וכן אמרו ג"כ בסוף תיקון ה' אמנם מציאותם אשר בהג"ר שם הם נעלמים כי הג"ר הם נסתרות והרי הם נעלמים אמנם אח"כ הם יורדים ומתגלים מגילוי לגילוי והוה הטעמים בבינה שהוא נשמה נקודות בז"א שהוא רוח והאותיות במלכה שהוא נפש וכן הם בכל פרצו' ופרצו' בבינה וזו"ן שבו והם הנר"נ וזה הוא עיקר גילויים לעולם ר"ל שהטעמים נקודות אותיות הם נשמה רוח נפש וכמ"ש בהקדמת פי' ספד"צ טעמי אינון נשמתין ונקודין רוחין ואתוון נפשין ובפרטות הנה הם ג"כ בהחג"ת של כל פרצו' וכן בהנה"י של כל פרצו' וכ"ז הוא ידוע ופשוט בתיקונים שם וכן בדברי הגר"א בכ"מ וכבר כתבנו לעיל בזה ופשוט הוא :

[כד] **והם** נקראים י' ספי' באמת, כי עיקרן דהי"ס הם הי' אותיות דהשם מ"ה וכמ"ש אליהו זל"ע מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות ר"ל שהוא דרך האור שכל האצילות סובב והולך רק עליו וכל הנהגת האור הוא על ידו והשם מ"ה הנה הוא מדרגת הרוח כנודע והוא עיקר האדם דאצי' מ"ה אד"ם אבל הנשמה הנה הוא למעלה ממדרגת האדם והיא נעלם וכן הנפש הנה היא למטה ממדרגת האדם כי היא שותפא דגופא ונעשה אחד עמו כנ"ל ונקרא ג"כ בשם הגוף וכמ"ש כי הדם הוא הנפש כי היא מתערב עם הדם כנ"ל ואינו ממדרגת האדם עצמו ועיקר האדם הוא רק הרוח שבו והי' ספי' דהרוח הם הי' ספי' העיקרים דמדרגת האצילות וזו הוא הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה, והוא מדרגת הז"א אבל למעלה שהוא בבינה שהיא נשמה היא נקרא בשם אהי"ה והוא נעלם אנא זמין לאתגלייא ולמטה שהוא במלכות נקרא בשם אדנ"י או אלהי"ם והם שמות משותפים וכמו נפשא שהיא שותפא דגופא וכן אלו השמות הם משתתפים בבי"ע כי השם אלהי"ם הוא גימט' הכסא כנודע וכן הוא השם אדנ"י כמ"ש בשער הכסא הכבוד ספ"ד ע"ש אך השם הוי"ה הוא בז"א שהוא בחי' רוח והוא שמא דכליל כל שמהן עיקרא דכולא שהוא כלול מכל העליונים וכולל את כל התחתונים והוא אצילות העיקרי :

[כה] **כולל** י"ס המספרים, ר"ל דזהו שכתוב השמים מספרים כי מספרים הוא לשון ספירות ונקראו ספירות משום שהם מזהירים ונוצצים ע"ד שכתוב כמראה אבן ספיר וכן מעולפת ספירים וכ"ז הוא משום שעיקר הספי' הם בז"א שהוא נקרא שמים כנודע בזוה"ק בראשית ט"ו ב' וכן שם בהשמטות רנ"א רע"ב ובכ"מ [וטעם שנקרא ז"א בשם שמים הוא כמ"ש הגר"א באד"א פי' בראשית בביאור מילת שמים שהוא מלשון שם ומילת שם בהחלט הוא רק על גבוה מכל גבוה שאי אפשר להגיע שם לשום בריה ונקרא שמים בלשון רבים משום שהוא כולל את כל מה שתחתיו והכל נשרשים שם שהוא יסוד כל נמצא ושורש כל נברא וסבת כל הסבות והרי הכל שם ולכך נקרא שמים בלשון רבים להורות שהכל תלוים בו] וזהו שאמר השמים מספרים כבוד אל כי הי"ס דז"א הנקרא שמים ממשיכים אורם וזהרין ונצצין ומספרים ומזהירים להמלכה הנקרא כבוד אל משום שעל ידה מתגלה כבודו למטה והם מזהירים אליה בגליפו דנקודה עלאה (לפנינו הנוסח בזוהר תרומה שם קל"ז ב' דנהורא עלאה) שמקבלים מהחכמה כי שם הוא שורש הנקודות כנ"ל והחכמה הוא נקרא נקודה עלאה נקודה סתימאה וכמו שאמרו בפי' שמות

דף ד' ע"א ומזהירים הי"ס דז"א להמלכות מאותו האור שמקבלים הם משרשם שלמעלה שהוא החכמה אבא והרי לנו עכ"פ כי ז"א מקבל את כל זוהר אור די"ס המספרים ומזהירים מהאבא שהוא נקודה עלאה כי באבא הנה שם הוא השורש דהי"ס שבז"א וכמ"ש כולם בחכמה עשית ולכן הוא הי' שבשם ע"ש השורש דהי"ס שבו וכן הוא השורש דהנקודות כנז' וכנ"ל רפ"ד וזהו שמסיק הרב ואומר הרי כי הספי' הם מחכמה נקודה עלאה כי הרי ממנו הוא מקבל ז"א כנז'. והנה מביא הרב את כל זה לראייה לדבריו שעיקר הי"ס הם בהנקודות והרוח וכמו שכתוב השמים מספרים והרי מזה בכתוב בפירוש מליאה הספי' על השמים שהוא ז"א והוא רוח והוא מקבל אותם מחכמה נקודה עלאה וכמ"ש בזוהר תרומה הנזכר והרי לנו שעיקר הספי' הם בהנקודות והרוח :

[כו] גם ידעת מפסוק מונה מספר לכוכבים (והוא בלק"ת וכן בשער הפסוקים תהלים קמ"ז ואמר שם) כי ת"ת נקרא מספר, והוא מדברי הסבא משפטים ק"ה ע"א ומבאר הרב שם הטעם כי ת"ת שבו כלול הדעת הנה הוא כלול מה"ח וה"ג כנודע והם עשר הויו"ת ופשוטן הוא מ' אותיות והוא מ' של מספר ובמילואם הם ק' אותיות והוא מ"ס של מספר ובמילוי מלואם יש כ"ח אותיות בכל הוי"ה והם עשר פעמים כ"ח והם פ"ר של מספר והרי כי ת"ת נקרא מספר וזהו שכתוב השמים מספרים וכמ"ש בסבא שם ות"ת הוא רוח כנודע והרי לנו כי מספר הוא על הת"ת והרוח ולכך נקראו ספי' משום שעיקרם הם בת"ת שהוא רוח שנקרא מספר ועל שם זה נקראו בשם ספירות משום שעיקרם הם רק בבחי' הרוח וכנז' וזהו שאמר אליהו זל"ט וקרינן לון עשר ספירן כי נקראו ספירן משום שעיקרם הם בהרוח שנקרא מספר והוא על שם הי' הויו"ת דפשוטים ומלואים ומילוי מילואים שהם כלולים ומכוונים בתיבת מספר כנ"ל ואותן הי' הויו"ת הם עצמן הי' ספי' שברוח ונקראו ספי' ומספר ע"ש שהם נהרין ונגלין בכל מיני זוהר ואור וכמראה אבן ספיר כנ"ל וזהו עצמו לשון ספי' ומספר (ומ"ש בע"א כמ"ש דף י"ו וקרינן הי' לי"ל זהו שאמר דף י"ג וקרינן הי' וכן הוא באדם ישר והוא בתפילת אליהו בהקדמה שניה דתיקונים וכמו שפירשנו) וזה שאמר אליהו אח"כ עוד, לבושין תקינת לון הי' וכמה גופין תקינת לון הי' והרי לנו מכ"ז כי עיקרן מה שנקראו בשם ספירות הם אינן הלבושין ואינן הגופין אלא רק העצמות שבתוכן והוא בחי' הרוח שהוא הנקודות שבתוך האותיות (כי על הנפש אי אפשר לומר כי הוא נכלל עם האותיות ונקרא בשמם וכנ"ל אות כ"א) ונתגלו הי"ס דרוח בבחי' נקודות משום שהם נמשכים מהחכמה אבא שהוא נקרא נקודה עלאה י' שבשם וממנו נמשכו העשרה נקודות שהם העשר ספירן דבחי' הרוח ובז"א והם ג"כ הי' אותיות דהשם מ"ה שהוא גימטרי' אדם והוא רמז ג"כ בחכמה כ"ח מ"ה שבחכמה הוא הכח והשורש דשם מ"ה כי מהחכמה הוא נמשך ויוצא, ע"כ לביאור דברי הרב בזה וכללתי את כל לשונו בביאורי ובארתי והמתקתי אותם כי הלשון לפי מה שכתוב לפנינו הוא קשה ובלי המתקה כלל, והנה האריך הרב בכ"ז לחזק את דבריו ולבאר וללמדינו איך שעיקרן דהי"ס הם רק בחי' הרוח והנקודות והוא בז"א שהוא האות ו' דהשם הוי"ה ב"ה והוא נמשך ויוצא מהאות י' דהשם הוי"ה שהוא החכמה נקודה עלאה אבל הנפש הנה הוא כלול בהאותיות שהם הגוף ונכללין נפש וגוף יחד בהכ"ב אותיות וכולן נקראו כ"ב אותיות וכנ"ל ובזה הרי יש המשך ללשונו ונקשר דבריו זה עם זה :

[כז] וזהו שאמרו בזוהר (הוא בהקדמת תיקונים י"ד ע"א) והמשכילים יזהירו אלין אתוון (ר"ל אלין היודעין ברזין דאתוון) דכלהו כלילן באת ב' מן בראשית ב' איהו בית בי מקדשא (הוא בינה וכמ"ש בפי' בראשית כ"ו ע"א ופי' שמות ט' ע"ב) דתמן בה נהרין כל אתוון (ר"ל ששם הוא השורש כל האותיות ומשם הם מאירים ומתגלים בהמלכות ומשום שהשורש האותיות אינם מתגלים בבינה אלא רק בהז"ת שבה וכנ"ל אות ט"ז לכן אמר כפול לשון דתמן בה ור"ל לא בכולה אלא רק באחד חלק ממנה שהוא בהז"ת שבה וכן הוא מרומז בתיבת בה שהוא גימטרי' ז') ראשית נקודה בהיכליה הי' (והוא הנקודה שבתוך הבי' דבראשית כי בתוך הבי' יש דגש קל והוא נקודה והיא מחכמה י' שבשם שנקרא ראשית והחכמה הוא שורה בתוך הבינה שהבינה הוא היכל דיליה בית דיליה שכל נוק' היא היכל ובית להזכר והנה נקרא החכמה בשם נקודה עלאה נקודה סתימאה וכמו שאמרו בזוה"ק פ' שמות דף ד' ע"א משום שהוא סתים תמיד בהיכליה שהוא בינה וזהו שאמר נקודה בהיכליה) עלה אתמר כל כבודה בת מלך פנימה (כי אותה הנקודה הוא ג"כ שורש המלכות אדנ"י כי הי' דאדנ"י הוא מהי' דהוי"ה והיא נקרא ג"כ חכמה, חכמה זעירא כמ"ש בפי' אחרי ס"א ע"א וכן היא נקרא ג"כ ראשית ראשית דרכו ראשית לנבראים כמ"ש בהקד"ז שם י"ב סע"ב ואותה הנקודה שבהבי' דבראשית הוא נקודת החכמה עלאה השורה בבינה והוא עטרת היסוד דאבא מלכות דיליה השורה בהאימא עלאה תמיד והוא השביל דקיק פלא העליון כמ"ש בפי' בראשית י"ג ב' ופי' בלק קל"ג ב' והוא נקודה בהיכליה וכן היא ג"כ שורש המלכות דאדנ"י נוק' דז"א וכמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ וכנודע וזהו שאמר עלה אתמר כל כבודה בת מלך פנימה) תשע נקודין תליין מינה ואיהי ספיר גזרתם עטירת לון (כי החכמה הוא נקרא נקודה סתימאה כי הוא סתים ונעלם והוא נקודה עלאה שהוא הראשית לכל וכמו הנקודה שהיא השורש והראשית לכל דבר והשורש הראשון של כל דבר הוא בבחי' נקודה פנימית נקודה סתימאה והוא הנקודה שבתוך הבי' דבראשית שהיא הראשית והשורש של כל בריאת שמים וארץ והוא נקודת החכמה וכמ"ש כולם בחכמה עשית והרי נקרא החכמה נקודה סתימאה שהיא סתים בהיכליה כנז' והיא הנקודה עלאה סתימאה וממנה הוא כל התשע נקודין שבתורה ואיהי ספיר גזרתם השורש לכולם עטירת לון ואלין איגון דנהרין באת ב' (שכל התשע נקודין עם הנקודה סתימאה שהיא עטירת לון שהם כולם מחכמה הם כולם נהרין באת ב') דאיהי בי מקדשא דלעילא (שהיא בינה) וספירים אתקריאו (שכל אלו הנקודות הם נקראו ספירות שהם העשר ספירות העיקריים) על שם השמים מספרים כבוד אל (שהם מספרים ומזהירים ונהרין להמלכות וכנ"ל אות כ"ה) ולבתר דאינון מספרים כבוד אל אתקריאו עשר ספי' בלימה ונחית בהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א לאנהרא בהון דעל שמיה אתקריאו (כי אחר שמאירים להמלכות הנה נתגלו בה כי כל האורות דאצי' הם מתגלים בהמלכות ונתגלו בה אור דהי"ס ואתקריאו עשר ספי' בלימה כי הוראת תיבת בלימה הוא על אור דל"ב נתיבות ועשר ספי' ושם מ"ה דנהור בהון ולכן נקראו עשר ספי' בלי מ"ה כי הם מאירים מהאור דהמ"ה ועל ידו נתקנו ונשלמו והאירו בפעולת כל הבריאה שנבראו בהל"ב נתיבות והעשר ספי' והם מ"ב שהוא שם מ"ב בו נברא העולם וכ"ז נעשה ע"י האור דהמ"ה כי על ידו נתקנו כל העשר ספי' כנודע ונתגלו והאירו כולם בהמלכות דאצי' ובה נברא הכל והנה היא כבודה בת מלך פנימה הרמוז בהנקודה הפנימית שבתוך הבי' דבראשית ואותה הנקודה היא השורש והראשית דכל הבריאה כולה וזהו שאמר שם בתיקונים עוד) וכלהו נהירין באתוון (כי הרי מאותה הנקודה שבתוך הבי' תליין כל התשע נקודין שהם בס"ה העשר ספי' בלימה שהם כל האורות הפנימים דאצי' כנז' ומהאות ב' עצמו ממנו הוא כל האותיות כולם וכנ"ל שהאות ב' הוא מרמז על הבינה שבה הוא שורש כל האותיות והם החיצונית דהאצילות והרי הוא כלול בהאות ב' והנקודה שבתוכה כל הפנימית והחיצונית כולם שהם כל האורות והכלים כי הנקודה היא מחכמה שהוא הפנימית והאות ב' הוא מבינה שהיא החיצונית ומהם יצאו כל הפנימית והחיצונית דהאצילות ונתגלו כולם בהמלכות ואח"כ נעשה על ידה כל הפנימית והחיצונית דכל העולמות בי"ע וכ"ז הוא ע"י האור הפנימי שמאיר בהחיצונית והוא הנקודה שבתוך הבי' שבה תליין

כל הנקודין שהם האור הפנימי והם מאירים באות ב' שבו תלוין כל האתוון שהם בחי' החיצונית וזהו שאמר התיקונים וכלהו נהירין באתוון שכל העשר ספי' בלימה הכלולים בהנקודה פנימית הם מאירין באתוון הכלולים באות ב' ומזה נבראו כל העולמות בי"ע שהם חיצונית לכולם, עד כאן מה ששייך לביאור לשון התיקונים שמביא הרב בקצרה והעתקתי כל לשונו ובארתי כי הוא צורך לענינינו וכמו שיתבאר עוד למטה וזהו מה שמסיק הרב ואמר כי ב' היא בבינה דמנה אתוון ורא"שית דא חכמה דמנה נקודין והם י' ספי' כי הנקודין הם הי"ס העיקרים וכנ"ל בכל דברינו ולזה מביא הרב את לשון התיקונים הנז' לראיה על דבריו:

[כח] **והנה** בתחילה הזריע הא"ב והוא חכמה טפת חומר והוא האותיות ר"ל שהגם שאמרנו שהאותיות הם מבינה הנה האמת הוא שעיקרן הם ג"כ רק מהחכמה כי כל קבלת הבינה וכן כל עצמות הבינה גופה הרי הוא ג"כ רק מהחכמה כי כל התחתון נמשך רק מהעליון שעליו וכל קבלתו וכחו הרי הוא רק מה שמקבל מהעליון כנודע וכל מה שאמרנו שהאותיות הם מהבינה הכוונה הוא רק כי בה נעשה הציור וכל תוארם וצורתם כי כ"ז נעשה ע"י הבינה אבל עיקר מציאותם הם ג"כ רק מהחכמה והוא ע"ד הולד שעיקר מציאותו הרי הוא מהאב אלא שע"י האימא הנה נעשה כל ציורו ותוארו בכל חיתוך אבריו וגידיו אבל עיקר מציאותו הרי הוא מהאב מהטפה הזרעית שבו אלא שממנו הרי הוא רק כחומר בלא צורה ועליו נאמר (תהלים קל"ט) גלמי ראו עיניך כי גלם הוא גימט' חכמה כי מה שיוצא מהחכמה אבא הוא רק כגולם בלא צורה אלא שהכל הוא בו רק בכח לבד ונעשה הציור והצורה רק בהאימא (ועי' בהגר"א ספר יצירה פ"א משנה א' בתחילתו שם בדה"ע חכמה ושם משנה ד' אופן ב') והרי יצא עיקר האותיות ג"כ רק מהחכמה אבא אלא שציורם וצורתם הוא נעשה ע"י הבינה אימא וזהו שאמרנו בכל דברינו לעיל שהאותיות הוא בהז"ת דבינה כי מציאותם העיקרי אשר מהחכמה לא היה ניכר בהם שהם אותיות כלל ונעשו לצורת אותיות רק ע"י הבינה אמנם הוא הנה עיקר צורתם וגילויים לא נעשה בהם אלא רק אחר שיצאו ונולדו מהבינה ג"כ אלא שבבינה נקרשו ונתגלמו אבל לא נתגלו ולא נתקנו אלא רק אחר שיצאו ונולדו מהבינה ג"כ כי האותיות הם הז"ק וכל זמן שהם בעיבור אין להם עדיין צורתם הראוי להם אלא רק אחר שנולדו כי רק אז מתפשטים בכל צורתם ומתגלים וכן הוא בזוה"ק פ' תרומה קנ"ט סע"א שכל אתוון כד נפקו מרזא דעלמא דאתי אתגלימו ואתציירו וכן אמרו ג"כ בזוהר חדש שיר השירים ס"ג ע"א דלית דיוקנא לאתוון בגלימו דלהון עד דנפקי לבר (ר"ל אחר שיצאו ונולדו מהבינה) כיון דנפקי אתגלימו ואתתקנו כו' ור"ל אבל שיצאו מחכמה לבינה ונתגלמו בה הנה אינם מתתקנים עדיין בכל צורתם אלא רק אחר שיצאו ונולדו מהבינה ולחוץ כי רק אז נגמר גלימו דילהון ומתתקנים בדיוקניהון וצורתם וכמו שיתבאר עוד לקמן פ"ו אות כ"ג אמנם הנקודות שהם האורות והם הי' ספי' הפנימיים כנ"ל הנה נתגלה שרשם ואורם בחכמה עצמו ג"כ אך עכ"פ הוא כי עיקר האותיות הם ג"כ רק מהחכמה וזהו ענין דל"ב נתיבות חכמה שהם העשרה נקודות והכ"ב אותיות כי הם כולם בהחכמה כנז' אלא שהאותיות באו לגמר תיקונם ע"י הבינה וכן ישנם הל"ב נתיבות בהבינה ג"כ והם הל"ב אלהים דמע"ב כי הי' נקודות שבחכמה הם מאירים ומתיחדים בהכ"ב אותיות שבבינה שנשרשו בה וכמ"ש בהקד"ת הנ"ל אות כ"ז וכלהו נהירין באתוון ועי' בהגר"א ספר יצירה פ"א מ"א אופן ב', והרי לנו עכ"פ לענינינו כי עיקר האותיות הם יצאו מהחכמה אבא וזהו שאמר הרב כי בתחילה הזריע הא"ב והוא חכמה טפת חומר והוא האותיות וכו':

[כט] **שעליה** נאמר והארץ היתה תהו ובהו כי מעכירת המים יצא החומר הראשון הנקרא תהו, כי המים קדמו לכל דבר וכמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א משנה ה' דה"מ וכן בעולם והוא כמ"ש רש"י ז"ל בפסוק ראשון שהמים קדמו לבריאת שמים וארץ וכן הוא בשמות רבה פ' ט"ו סימן כ"ב שלשה בריות קדמו את העולם המים והרוח והאש והרי חושב המדרש המים בתחילה לכל וכן הוא ג"כ במדרש כונן ה' בחכמה יסד ארץ כו' חכמה גימט' ע"ג כו' ע"ג שמות חקוקים על זרועו של הקב"ה כו' מה עשה נטל שם מן התורה ופתח אותה ונטל ממנה אחד שלא נמסר לכל בריה כו' והציק והטיף ממנו ג' טפות מן המים ונתמלאת כולו מים כו' פתח התורה ונטל ממנה שם שני והוציא משם ג' טפות של אורה אחת לאור עוה"ז ואחת לאור העוה"ב ואחת לאור התורה כו' פתח התורה והוציא שם שלישי והוציא ממנו ג' טפות של אש ע"ש ובספר רזיאל בזה והרי לנו כי המים קדמו לכל וכן הוא ג"כ בירושלמי רפ"ב דחגיגה דרש ר' יודה בר פזי בתחילה היה העולם מים במים כו' חזר ועשאו שלג כו' חזר ועשאו ארץ כו' והרי לנו מכ"ז כי המים קדמו לכל דבר וכ"ז הוא במעשה דבראשית דהעוה"ז והוא מסוד שורש השרשים אשר היה למעלה באצילות ג"כ עד"ז והוא מרומז בהב' דבראשית כי הנה אלו המים הנה הוא סוד טפת חומר דהחכמה אשר הוא מרומז במילת בראשית כי ראשית הוא חכמה והב' דבראשית הוא הטפת חומר שבו שהוא האותיות וכנ"ל אות כ"ח והטפת חומר דהחכמה הוא כולו מים כי חכמה הוא מים ובינה אש כנודע והחכמה עם הטפת חומר שבו הוא תיבת ראשית עם הב' שיצא ממנו והוא מ"ש בירושלמי הנז' בתחילה היה העולם מים במים והוא החכמה עם הטפת חומר שבו שהוא תיבת ראשית עם הב' שיצא ממנו והנה באותו הב' שהוא הטפת חומר שבו שם היה כלול כל הי"ס דז"א בבחי' האותיות שהוא החיצוניות שבו אמנם בתוכו היה כלול ונעלם גם האור והפנימיות שבו כי כל טפה זרעית הרי הוא כלול מחומר וצורה וכנ"ל אות מ' ואות י' והאור והפנימיות הנה הוא הנקודה שבאות ב' וכנ"ל אות כ"ז ויצא הטפת חומר דהחכמה כלול מחומר וצורה והוא האות ב' עם הנקודה שבו ובתחילה הנה היה הצורה נעלם בו והיתה רק בבחי' נקודה לבד והוא הנקודה סתימאה שבאות ב' ולא נתגלה אלא רק אח"כ שהוא בהמאמר יהי אור והוא האור שנתגלה אחר המים כנ"ל ממדרש כונן כי נתגלה אותה הנקודה מגילוי לגילוי מנקודה קטנה ליו"ד שלם ומיו"ד לא' כמו שיתבאר והוא הא' דאור כי כל א' הוא אור כמ"ש בתיקונים והוא האור אשר אמר לעיל במדרש כונן שהיה השני למים והוא האור הגנוז כי ע"י החטא דעץ הדעת הנה חזר אותו האור ונגנז וכמ"ש בב"ר פ' י"א סימן ב' ולא חזר להתגלות אלא רק במתן תורה והוא האות א' דאנכי שהוא הא' דאור ונמצא כי אותו הא' הנה הוא הנקודה דאות ב' והוא אשר נתגלה אח"כ בהמאמר דיהי אור הנז' כי כל נקודה הנה היא בחי' י' וכשהוא בהעלם הוא רק נקודה קטנה נקודה סתימאה באות ב' אבל כשנתגלה נעשה לי' שלם שהוא יו"ד במלואו וכל יו"ד במלואו הוא א' כי צורת א' הוא י' ו' ד' כנודע וכן י' שלם יש לו ג' קוצין קוצא לעילא קוצא לתתא וגיו באמצעיתא והנה הוא בהוראת י' ו' י' שהוא ג"כ צורת א' וכ"ז הוא הא' דיהי אור וכן הוא הא' דאנכי דהדיבור הראשון והרי לנו עכ"פ כי אותה הנקודה סתימאה דאות ב' הנה הוא בחי' אות א' והוא האור והפנימיות דאות ב' כי הב' הוא החיצוניות שלו והנקודה הוא האור והפנימיות שבו ומתחילה היה הוא נעלם בנקודה סתימאה ויצא המציאות בתחילה רק בגילוי החיצונית שהוא האות ב' והוא התחלת דכל מעשה בראשית וכן הוא התחלת התורה בבחי' מציאותה וקישורה בהעולם קודם שנתגלה ויתנה אמנם בו היה כלול האות א' ג"כ והוא הנקודה סתימאה שבו שהוא האור והפנימיות דאות ב' אלא שהיה מתחילה גנוז ונעלם וכנז':

ונחזור לענין כי הנה האות ב' הנה הוא הטפת חומר דהחכמה אבא שהוא האותיות והוא הי"ס דז"א בבחי' החיצונית שבו והנה יצא מתחילה כל הי"ס שבו כלולים בהכתר ונודע הוא

כי בכל כתר יש בו שני בחי' והם עתיק וא"א ובעת שהיו עדיין כל הי"ס כלולים ונעלמים בהטפה הזרעית דהחכמה והיו כלולים בהכתר שאז הם הנה נקרא אלו הב' בחי' שבכתר בשם תוהו ובוהו וכמ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ"א ע"ש כי הבחי' הא' שהוא השורש הראשון הוא נקרא בשם תוהו כי הוא קשור עדיין במקורו ואי אפשר לעמוד עליו מה שהוא. אך הבחי' השני שהוא כללות הי"ס הנכללים בו בכח והם עתידים להתגלות אח"כ ולצאת מן הכח אל הפועל הנה בעת שהם עדיין כלולים בו נקראו הם בשם בוהו כי בו הם כלולים ועומדים, וזהו שאמר הרב בענינינו כי מעכירת המים שהוא מתמלית ועביית דהחכמה יצא החומר הראשון שהוא טפה הזרעית שבו הב' הנקרא תהו ואח"כ בהו וכמו שכתוב למטה בסמוך והם הב' בחי' שבכתר דהז"א אשר בהם היה כלול כל הי"ס דהז"א וכ"ז היה כלול בהטפת חומר דהחכמה ויצאו אח"כ מן הכח אל הפועל וכמו שמפרש והולך מהלשון דספר יצירה פ"א משנה י"א וכמו שיתבאר והבן כ"ז היטיב:

[ל] **שלש** מים מרוח, והוא הכמה וכמו שכתב שם הגר"א והוא השלישי לעתיק שנקרא שם משנה ט' רוח אלהים חיים על שם שהוא שורש השרשים דכל אור נשמת פנימית האצי' ועל שם הכתוב ויפח באפיו נשמת רוח חיים והוא מרוח פיו ית"ש והנה הוא כמשל האדם המנפח בכלי זכוכית לעשות כלי ושליה זה ממנו הנה מתחילה אתעביד רוח בהבאי בגרון ואח"כ כשמגיע לחיך הנה משתנה תלת גוונין שהם רוח מים ואש שהוא הרטיבות שברוח והחמימות שבו והרוח עצמו והנה הא' נקרא רוח אלהים חיים והוא בחי' עתיק והנשמה שבאדם הוא ניתן אלו"ה שורה באדם והוא המתייחד בישראל ועל שם זה נקרא אלהי ישראל כי הוא מאור המלכות דאצילות המתייחד בישראל והב' נקרא רוח מרוח והוא בחי' א"א ונשמת האדם הוא האויר שבין ב' הקרומים בין הקרום הדבוק להקרקפתא מבפנים ובין הקרום שעל המוח ואותו האויר הוא עיקר הנשמה שבאדם, והג' הוא נקרא מים מרוח והוא בחי' חכמה אבא ובהאדם הוא המוח הראשון מהג' מוחין שבו ועל אותה הבחי' הג' הוא מ"ש בספר יצירה הנז' שלש מים מרוח, והבחי' הד' הוא מ"ש בספר יצירה שם משנה י"ב ארבע אש ממים והוא בחי' בינה אימא ובהאדם הוא המוח השני מהג' מוחין שבו, והרי נתבאר בזה עיקר הכוונה דשלש מים מרוח מהלשון דספר יצירה שבענינינו ועי' כ"ז בהגר"א שם:

[לא] **חקק** וחצב בהן עשרים ושתים אותיות מתהו ובהו כו', חקק הוא חקיקת האותיות וצורתן כמי שחוקק על הלוח אמנם הוא רק ע"י חק תוכות שחוקק תוכם וסביבותם בכל צידם שמבחוץ ומבפנים ונעשה האותיות בולטות ויש ממשות בכל האותיות וצורתן ועל זה אמר וחצב שחצב אותם אח"כ ממקומן ועיקרן ג"כ ולקח אותם לעצמן כי הוסיף בהם אור על אור ותיקנם והשלימם והמשיך אותם משורשם וכלילותם בהב' בחי' שבכתר שהם תהו ובהו כנ"ל אות כ"ט ונעשו למציאות בפ"ע שהם הי"ס דז"א וזהו שאמר חקק וחצב בהן עשרים ושתים אותיות מתהו ובוהו וכן כתב הראב"ד בפירושו לספר יצירה כי תהו ובהו הנאמר כאן אין הכוונה על השממה ולא על הריקנות ולא על חרבה אלא הם הויות דקות נעלמות אשר אין שם ולא מלה מתפס בהם ונקרא תהו מלשון תוהא ומתהומם משום שהלב תוהה להשיג מה שהוא וכן בהו הם ג"כ הויות נעלמות אך לא כמו הראשונות כי ההויות של תהו הם נעלמות גם מצד עצמן אך ההויות של בהו הם נעלמות רק מצד משיגן כי אין הם במשיגן לקרות להם שם אבל מצד עצמן אינם נעלמות ולכן נקרא בהו על שם בו הוא כו' ע"ש והנה הם מתאימים עם מה שכתבנו לעיל מדברי האריז"ל:

והנה נעשה חקיקת האותיות בבחי' חק תוכות וכמ"ש כי בזה הנה נמצא שהיה כל מציאת האותיות מאותו המציאות עצמו אשר בשרשם כי הרי זהו כל ענין דחק תוכות שנשאר עיקר עצמותו כמקדם ונעשה השינוי שהוא החקיקה רק בתוכו וסביבותיו וכ"ז הוא לרמז שעיקר עצמות הז"א שהוא האותיות הנה הוא עצמות אחד ממש כמו העתיק וא"א והוא מ"ש באד"ר קמ"א סע"א עתיקא דעתיקין וא"א כלא חד כלא הוה הוי כלא יהא (ר"ל הוה והיה ויהיה) לא ישתני ולא משתני ולא שנא ר"ל ג"כ לא ישתני לעתיד ולא משתני הוא בעבר ור"ל שלא נשתנה ממה שהיה מקודם ולא שנא הוא בהוה, וכן אמר רשב"י עוד באד"ז ר"ל סע"א כי הם כולם אחד אלא שזהו בהעלם וזה הוא בגילוי וזהו ענין החקיקה והחציבה כי נתגלו מהעלמתם ויצאו האותיות נגלויים שהוא בחי' ז"א מהעלמתם שהוא בחי' עתיק ונעשה יציאתם וגילויים בבחי' היציאה מן הכח אל הפועל אך באמת הם כולם חד והבן כ"ז:

[לב] **רפש** וטיט, כתב הרמב"ן ז"ל בפירושו לספר יצירה כי עכירת המים הוא קרוי רפש ועביו קרוי טיט, והנה הוא סוד הנאמר בדברי האריז"ל בדרושי מ"ן דרוש ה' ד בענין הטפה הזרעית שהיא בסוד אמ"ר כי בתחילה כשיוצא מן המוח היה רק בסוד אור לבד ואח"כ בהגוף שהוא בהחג"ת היה נתעבה ונתעכר ונעשית בבחי' מים ואח"כ בהנה"י היה נקפה ונגלד ונעשית בבחי' רקיע וכ"ז הנה הוא סוד אמ"ר שאמרו בזוה"ק תרומה קס"ז סע"א ורע"ב אמנם בספר יצירה אשר בענינינו שהוא מדבר בהתהוות האותיות שהוא רק בבחי' החיצוניות דהז"א וכנ"ל אות כ"ט הנה הוא קורא להבחי' דמים רקיע הנז' בשם רפש וטיט כי הרפש הוא עכירת המים וכנ"ל בשם הרמב"ן והטיט הוא אחר שנתעבה ונקפה והנה הוא אותו הענין עצמו דעכירת המים וטפת החומר דהחכמה שאמר הרב לעיל בסמוך כי הוא הרפש והטיט אשר בהטפה הזרעית דהחכמה והנה מזכיר הספר יצירה רק את הרפש והטיט שהם כנגד בחי' המים והרקיע ואינו מזכיר הבחי' אשר כנגד האור משום שהוא מדבר רק בהחיצוניות שהם האותיות והאור שבהם הוא גנוז וטמיר ובהעלם גדול וכנ"ל אות כ"ט שהוא רק הנקודה סתימאה שבאות ב' ולכן אינו מזכיר בזה שום בחי' מה שהוא כנגד האור כלל כי לא היה ניכר עתה עדיין האור בהם מאומה והנה מאותן הרפש וטיט שהוא עכירת המים וטפת חומר דהחכמה יצאו הכ"ב אותיות כלולים בהכתר שאז הם שהם התהו והבהו כנ"ל וזהו שאמר חקק וחצב בהן עשרים ושתים אותיות מתהו ובהו רפש וטיט:

[לג] **עשאן** כמין ערוגה הציבן כמין חומה סבבן כמין מעזיבה, ר"ל כי אותן הכ"ב אותיות שהם כללות הז"א אשר היו הם כלולים עתה בתהו ובהו רפש וטיט שהוא הטפה חומר דהחכמה הנה מיתנו אח"כ בעיבור במעי הבינה וזרעו בה כדי להתתקן ולהשתלם וזהו שאמר עשאן כמין ערוגה שהרי זרעו בה להיות הגינה אשר זרועיה תצמיח ואחר שניתנו לבטן אימא והם שם נעלמים בבטן המלאה הרי נעשו בה כמין ערוגה והוא ע"ד הכתוב בטנך ערמת חטים והוא בחי' עיבור ואח"כ הציבן כמין חומה והוא בחי' לידה ויניקה דהז"א שנעשו אז למציאות בפ"ע וזהו מה שאמר הציבן כמין חומה כי הרי נעשו אז לבנין שלם בפ"ע חומה גבוהה חומה נשגבה שהרי הז"א הם כל עיקר בנין האצילות כנודע וזהו שאמר הצבן כמין חומה ר"ל שנעשו אח"כ לבנין שלם בפ"ע והוא בחי' יניקה דהז"א שהוא עיקר בנין הז"א עצמן ואח"כ אמר סבבן כמין מעזיבה והוא כל בחי' הגדלות שנשלמו בהאורות דהצלמים ואז כל האורות עליונים הם סוככים ומקיפים עליהם מבית ומבחוץ כנודע וזהו שאמר סבבן כמין מעזיבה, והעיקר הוא על בחי' אימא הסוככת על ז"א בהאי התחתון דהי"ת שלה והיא דבוקה ממש ע"ג מוחין דז"א ונעשה כתר אליו והנה"י החדשים שלה הם יורדין ומסבבין אותו עד למטה וכמ"ש במוחין דצלם פ"ג וכן בדרושי הצלם דרוש ה' ועל זה אמר סבבן כמין מעזיבה והרי נתבאר כי כוונת הספר

יצירה באלו הג' לשונות שאמר להשמיענו על הג' בחי' דעיבור יניקה גדלות אשר בזו"ן הכלליים דאצילות שהם האותיות [ועי' עוד למטה בסמוך עוד כוונה שניה בזה] והנה כ"ז שאמרנו שנעשה בזו"ן שהם האותיות הנה כ"ז הרי נעשה מהטפה חומר דהחכמה שבתחילה שהוא מים במים כנ"ל אות כ"ט זהו שמסיק הרב ואומר הרי כי חומר האותיות מן מים שבחכמה יצאו ותחילה נעשה תהו ואח"כ בהו והם הב' בחי' שבכתר שכל העשר ספי' דזו"ן היו כלולים בהם והיה כ"ז בכלולת הטפה חומר דהחכמה ואח"כ נרשמו ונצטיירו והוא כאשר ניתנו בעיבור במעי הבינה וכנ"ל שזהו שאמר הספר יצירה עשאן כמין ערוגה וכמו שמבאר הרב בזה עוד למטה :

[לד] **ויש** אותיות עגולות כמין חומה ויש פרוסה וארוכה כמין מעזיבה ויש של בית קיבול כמין ערוגה שמחזיק ושוהה המים בתוכה, ור"ל כי הנה טבע השורש כן הוא בענף היוצא ממנו ולכן הוא כי כמו שאמרנו שנעשו האותיות שהם בנין הזו"ן ע"י ג' סדרים שהם אחד עיבור אשר שם הוא מלאכת תיקונם והשני לידה ויניקה שהוא גמר מציאותם ובניינם העיקרי והשלישי גדלות שהוא תוספת אור ומוחין שניתוסף להם מלמעלה ומתגדלים ומתעלים עי"ז מעילוי לעילוי עד אין קץ וכנודע מכל עניני הגדלות והרי נעשה בנין הזו"ן שהם מציאת האותיות בג' סדרים הללו הנה כמו כן נעשה כל הג' סדרים הללו בתכונת האותיות גופה ג"כ כי יש מהם אשר הם עגולות וסתומות מכל צד כמין חומה ובנין וכגון אות ם' סתומה ואות ס' והם מורה על עצמות העיקרי שבהם ויש מהם שהם פרוסות וארוכות כמין מעזיבה וכגון אות ד' ואות ר' והם מורים על שהם מקיפים וסוככים על המציאות שלמטה מהם ויש מהם שיש להם בית קיבול כמין תלמי הערוגה וכגון אות ב' כ' ה' ח' וכדומה והם מורים על שהם מקבלים תיקונים הם מלמעלה הם מלמטה וכן יש כמעט כל אלו הג' תכונות והוראות בכל אות ואות מכל הכ"ז אותיות כולם כי כל אות ואות בכל ציוריו שבו הנה יש בו איזה חלקי ציורים אשר הם בתכונת בית קיבול ואיזה חלקי ציורים אשר הם בתכונת בנין לעצמן ואיזה חלקי ציורים אשר הם בתכונת גג וסיכוך וכדי לסכך ולסבב על זולתם כי כן הוא באמת סגולת כל האותיות שהם הזו"ן הנה יש בהם כל הג' בחי' הללו כי שרשם העיקרי הנה זה לא יעדיף ולא יחסר בהם לעולם וכמ"ש בשער המלכים פ"ו ועי' במוחין דצלם פ"ו שמבואר שם כי גם המוחין הפנימים דיניקה אשר מצד אימא הם בו לעולם וכן הוא מבואר בכ"מ ויתבאר במקו"י במ"א כי עי"ז מתקיימים ועומדים כל העולמות בי"ע על מציאותן וקיומם והרי לנו כי יש עכ"פ בזו"ן איזה בחי' אשר לא יחסר לעולם וזהו מה שאמר חציבן כמין חומה כי הם בנוים ועומדים בזה בבנין עדי עד וכן הנה יש בהם ג"כ כמה בחי' אשר מקבלים תיקונים רבים הן מלמעלה והן מלמטה והוא עליית הניצוצין דש"ך ורפ"ח שעולים בהם תמיד מלמטה למעלה וכן מקבלים עד"ז תמיד תוספת אורות ומוחין מלמעלה למעלה והוא נמשך ויורד בהם מלמעלה למטה וכנודע כ"ז והנה הם מוכשרים תמיד ועומדים לקבל כל תיקוניהם הן מלמעלה והן מלמטה ועל זה אמר הספר יצירה עשאן כמין ערוגה ור"ל שיש להם בית קיבול לקבל תמיד תוספת אורות ותיקונים ונעשים עי"ז כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח תמיד בפרי קודש הילולים לה' וכן יש בהם גם הבחי' הג' כי הרי הם מקיפים ומסבבים וסוככים על העולמות בי"ע והם מתנהגים תמיד בהשגחתו והנהגתו ית"ש כי הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים ובפרט כל ישראל כולם אשר עליהם נאמר ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כו' והרי מתייחד שכינתו ית"ש בישראל וסוככת עליהם ומסבב אותם תמיד זהו שאמר סבבן כמין מעזיבה והנה זהו אשר מלמדינו אברהם אבינו ע"ה בהמשנה הנ"ל במה שאמר עשאן כמין ערוגה חציבן כמין חומה סבבן כמין מעזיבה והשמיענו בזה כי יש באותיות שהם הזו"ן הכלליים דאצילות כל הג' סגולות הנזכרים היינו א' הוא בניינם העיקרי מה שלא יחסר בהם לעולם כי בזה תלוי הקיום דכל הג' עולמות בי"ע ב' הוא מה שמקבלים תוספת ותיקונים תמיד הן מלמעלה והן מלמטה ג' הוא מה שסוככים ומסבבים על למטה מהם ודבוקים בהם תמיד וכמו שבארנו, וכ"ז הוא נוסף על מה שבארנו לעיל אות ל"ג כי שם בארנו הג' לשונות ערוגה חומה מעזיבה על הג' בחי' דעיבור יניקה גדלות והרי הוו כל הג' לשונות הללו רק מה שנוגע למציאותם ובניינם ותיקונם דהזו"ן עצמן אבל לפי מה שבארנו כאן הרי הוה כל הג' לשונות הללו רק בחי' התכונות והסגולות שישנם בזו"ן בכל מה שנוגע מהם עם זולתם, והב' הפירושים הם שניהם אמת ונכוחים למבין וישרים למוצאי דעת :

[לה] **וזהו** שאמר כי לשלג יאמר הוא ארץ, הוא ג"כ מלשון הספר יצירה פ"א במשנה י"א כנז' (אחר תיבות) סיבבם כמין מעזיבה ויצק עליהם שלג ונעשה עפר שנאמר (איוב ל"ז) כי לשלג יאמר הוא ארץ, והנה מ"ש ויצק עליהם שלג הנה הכוונה הוא כי עד עתה דיבר במציאת האותיות בבחי' החיצונית שבהם וקרא אותם בשם רפש וטיט וכנ"ל אות ל"ג משום שלא היה ניכר עדיין האור דהמ"ה בהם והיה רק בבחי' נקודה סתימאה שבאות ב' וכנ"ל בכל דברינו אך כ"ז הוא רק בבחי' העיבור ויניקה לבד שהוא בימי הקטנות אמנם אחר שאמר סיבבם כמין מעזיבה שהוא בחי' המוחין והגדלות כנ"ל אות ל"ג והרי נמשך בהם האורות מעתה בבחי' פנימים ומקיפים שהרי על זה אמר סיבבם כמין מעזיבה וכנ"ל הנה מפרש והולך הספר יצירה ומלמדינו את בחי' האורות והמוחין שנמשך בהם ע"י שסיבבם כמין מעזיבה מה שהם והוא מה שאמר ויצק עליהם שלג כי בחי' שלג הנה הוא הג' אלפי"ן דקס"א קמ"ג קנ"א וכמ"ש הרב בשער לאה ורחל פ"ח וכן הגר"א בספד"צ פ"א בד"ה עמר נקי בליקוט הא' שם כי ג' פעמים אל"ף הוא גימט' של"ג ובהם נמתקין כל הדינין וסוד הכתוב (ישעיה א') אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו והנה הם ה' אלפי"ן שהם הה' פעמים אור הנאמר ביום ראשון וכמ"ש בתיקונים תיקון ה' כי כל א' הוא אור והוא האור דהשם מ"ה אשר עליו נאמר ויאמר אלקים יהי אור והוא האור הגנוז אשר ממנו נתקן ונעשה הכל כנודע ונאמר שם ה' פעמים אור כי הם הה' חסדים דהדעת עילאה שהוא האור הגנוז אשר מראה דאור א"ס הנמשך לא"א מהב' מזלין דנוצר ונקה ונמשך מאבא לאימא ומאימא הם נמשכין לז"א ע"י הנה"י שלה שהוא מהשליש ת"ת שבה ולמטה אשר בהם היא נעשית כמין מעזיבה על ז"א וכנ"ל אות ל"ג ונכללין כל אלו הה' אורות בנה"י דאימא בהאלפי"ן דקס"א וקמ"ג וקנ"א שהם הג' אהי"ה אשר בנה"י שלה כנודע והרי נכללים הה' אורות בהג' אלפי"ן שהם גימט' של"ג זהו שאמר הספר יצירה סיבבם כמין מעזיבה ויצק עליהם שלג כי הרי כל אותו השלג בא לז"א שהוא הכ"ב אותיות ע"י שהאימא סובבת עליו כמין מעזיבה והנה נתתקן הז"א עתה בכל המוחין דהגדלות שהם בחי' של"ג כנז' זהו שאמר הספר יצירה עוד ונעשה עפר כי ע"י שיצק עליהם שלג נעשה עפר ור"ל על המלכות נוק' דז"א שהיא נקראת עפר וכמ"ש בפי נו ל"ד ד' ובכ"מ וע"י המוחין דגדלות נתקן ונעשה פרצו' המלכות שהיא נקרא עפר והענין הוא כי הנה יש עפר ויש אפר והחילוק הוא כי עפר הוא מצמיח ומגדל פירות אבל אפר הוא אינו מצמיח ומגדל פירות כלל וכמ"ש בזוה"ק פקודי רס"ו ע"ב אפרא דקיטמא דלא עביד תולדין ואיבין לעלמין ואע"ג דאקרי עפר הה כד"א מעפר שרפת החטאת כו' (ור"ל על אפר הוכלין כמו עפר שרפת החטאת שמביא שם והם אינם מגדלים צמחים וכמ"ש ר"ת בחולין פ"ח ס"ע ב' בתוספת דה"מ מלינו וכמו שיתבאר עוד בדברינו למטה אות ל"ו ע"ש) ועי' עוד בזוה"ק וישלח קס"ע ע"א ואמר שם מה בין עפר לאבק דא אבק דאשתאר מן נורא ולא עביד איבין לעלמין עפר דכל איבין נפקי מניה ואיהו כללא בעילא ותתא כו' ומהכוא עפר כל איבין וכל טיבו דעלמא נפקי מניה וביה אתעבידו כל עובדין דעלמא כו' ור"ל

בכ״ז כי אבק הוא הסט״א והיא מן תוקף הדין וזהו שאמר דאשתאר מן נורא ולכן הם מתפרדים ומתפזרים ואין דבר טוב יוצא מהם אבל עפר הוא המלכות אשר כל האורות דאצילות מתייחדים בה והיא כולל את כולם ולכן יוצא ממנה כל טוב עולם וזהו ג״כ העפר שאמר בספר יצירה ויצק עליהם שלג ונעשה עפר ור״ל על המלכות מקבל ז״א שהיא נקראת עפר כי אחר שנשלם הז״א במוחין דגדלות הנה נתקן המלכות ג״כ וזהו שנאמר כי לשלג יאמר הוא ארץ והיא ארץ החיים מלכות שהיא נתקן ונעשה ע״י המוחין דגדלות שהוא השל״ג כנז׳ ומילת יאמר הוא רמז על סוד אמי״ר שאמרו בזוה״ק תרומה קס״ז ע״א והם מהשל״ג שהוא מהנה״י דבינה ומזה נתקנו ונשלמו הזו״ן, והרי נתבאר בזה דברי הספר יצירה שהביא הרב בענינינו:

[לו] **נמצא** כי מעכירת המים שבחכמה (שעליה אמר בספר יצירה הנ״ל שלש מים מרוח וכנ״ל אות ל׳ הנה מעכירת המים שבו שהוא הטפה הזרעית שלו) יצא חומר האותיות הראשון הנקרא תהו (ואח״כ בהו וכנ״ל אות כ״ח כ״ט) ואח״כ ניתן בבינה ונצטירו במעי אימא (כי בה נעשה הציור כנ״ל אות כ״ח והוא) ע״י חומר שבה ג״כ (שהוא טפה הזרעית שבה כי הרי היא ג״כ משתתף בבנין הולד וכמ״ש ג׳ שותפין באדם אביו ואימו כו׳ והחומר שלה הנה הוא בבחי׳) אפר של אש, כי בינה היא אש ועליה אמרו בספר יצירה ארבע אש ממים וכנ״ל אות ל׳ והטפה הזרעית שבה שהיא מהעכירות והעביות שבה הנה הוא בבחי׳ אפר כי החכמה שהוא מים אמרנו לעיל אות ל״ב שהטפה הזרעית שלו שהוא מהעכירות והעביות שבו הנה הוא נקרא בשם רפש וטיט אך הבינה שהיא אש הנה נקרא הטפה הזרעית שבה בשם אפר שהוא עכירות שמרי האש וכמו שכתב הרב למטה בסמוך והנה אפר הזה הוא ג״כ קודש קדשים והיא ג״כ מגדל צמחים ועביד פירין שהרי ממנה יצאו ונעשו הזו״ן וכנ״ל אות ל״ה שיש כמה מיני אפר שמגדלים צמחים ג״כ וכמ״ש התוספת בחולין פ״ח ע״ב בד״ה שחיקת ובדה״מ מצינו ע״ש והוא מסוד בחי׳ האפר שמבינה שהוא קודש קדשים כי הרי בחי׳ האפר הזה הוא טפה הזרעית דהבינה המשתתף בבנין הזו״ן דאצילות וכנ״ל ולא אמרו בזוה״ק פקודי הנ״ל אות ל״ה דאפר אינה מגדלת צמחים אלא רק מה שהוא מתוקף הדינין דהס״א ויש בהם בחי׳ עפר ג״כ שאינם מגדלים צמחים וכגון עפר המדבר שהיא ארץ לא זרועה [ועי׳ תנחומא קדושים בפסוק ונטעתם וכן בשיהש״ר ד׳ בפסוק שלחיך כי ע״י הבאר היה מגדל להם גם שם ע״פ נס אך אחר שנסתלק הבאר התאוננו ואמרו לא מקום זרע כי המדבר מעצמו הוא ארץ לא זרועה] וכן אבק דאשתאר מן נורא שהם מתוקף הגבורות דהס״א והם ג״כ אינם מגדלים צמחים כלל וכנ״ל אבל כל שהוא מצד הקדושה כן אפר וכן עפר הם כולם מגדלים צמחים ועביד פירין אלא שאפר הוא לעולם מצד תוקף הגבורות הרבה יותר מעפר כי הרי הוא נעשה רק ע״י האש והוא עכירות שמרי האש וכן הוא האפר דענינינו שהוא טפה הזרעית דהבינה כנ״ל הנה היא קודש קדשים ועביד פירין לעלמין אלא שהיא מתוקף הגבורות הקדושים והוא דינין דקדושה שמהם הוא כל טוב הצפון אשר לעתיד לבוא וכמו שכתבנו בזה לעיל פ״ד אות י״ב ולכן השתתפו הם ג״כ בכל בנין הזו״ן דאצילות וכמו שיתבאר למטה עוד בזה:

[לז] **כי** המים מימין שהוא חכמה וממנו יצא מעכירותיו (שהוא הטפה הזרעית שלו שהיא מהעביות ותמצית דהחומר וערה שבחכמה והיה כלול אותו הטפה הזרעית מכל) הכ״ב אתוון (וכנ״ל אות כ״ח) ובהם ה׳ חסדים מנצפ״ך הפשוטים הראשונים, כי המנצפ״ך הם השורש דכל הכ״ב אותיות וכמ״ש הרב בדרושי הצלם דרוש ד׳ וכמו שכתבנו בזה לעיל פ״ג והמנצפ״ך הראשונים אשר באמצע הם ה״ח ונקראים פשוטים כי כל חסד הוא פשוט ואינו מתפרד ולא ניכר בו שום בחי׳ פרטיות ולא שום הרכבה ולא ריבוי כלל אלא שהוא מייחד הכל והוא מתפשט והולך ולכן נקראו המנצפ״ך שבאמצע בשם מנצפ״ך הפשוטים ועיקר עומק הכוונה מ״ש מנצפ״ך הפשוטים הראשונים הוא על המנצפ״ך שהם השורש דהכ״ב אתוון שבז״א וכנ״ל פ״ג אות ה׳ ואות י׳ והם מהחכמה אבא והם שורש הה׳ חסדים שבז״א ולהם קורא אותם בשם מנצפ״ך הפשוטים הראשונים משום שהם קודם לכל הכ״ב אותיות דהז״א כי הם שרשם והם השורש דהה״ח והם מהחכמה אבא אמנם הנה הם עצמם לא נתגלו הם אלינו כלל אך מהם נמשכים הה׳ אותיות מנצפ״ך שבאמצע האותיות והם ג״כ חסדים כי הם נמשכו בהמלכה מהכ״ב אותיות שבז״א וכמו שמתבאר כ״ז בדברינו לעיל פ״ג ונקראו אותן המנצפ״ך שבאמצע [האותיות שלנו שהם הכ״ב אתוון דהמלכות] ג״כ בשם מנצפ״ך הפשוטים הראשונים בערך המנצפ״ך הכפולים שבסוף שהם גבורות כמו שיתבאר למטה בסמוך ועכ״פ הוא כי המנצפ״ך שבאמצע הנה הם בבחי׳ ה׳ חסדים ושרשם הוא מהטפה הזרעית דהחכמה שהוא כלול מה׳ חסדים והם המנצפ״ך הפשוטים הראשונים העיקריים ובהם היה כלול כל הכ״ב אתוון דז״א שהם החסדים אשר הם מצד החכמה אבא:

[לח] **ונעשה** עפר לובן, ר״ל כי מזה היה נמשך הה׳ חסדים בהמלכה נוק׳ דז״א שהיא נקראת עפר הנ״ל והם הה׳ אותיות מנצפ״ך שבאמצע הכ״ב אותיות שלנו שהם כולם מהמלכות וכנ״ל פ״ג ונקראו הה׳ חסדים שבהמלכה בשם עפר לובן והם מעכירת השלג דהחכמה הטפה הזרעית שבו שהוא לובן שבלבנון כי הרי החכמה הוא שורש דהחסד והוא לובן שבלבנון כמו השלג שהוא מראה הלבן ביותר וכמו שאמרו במסכת נגעים רפ״א והרי נעשה החסדים דהמלכות מהחכמה והוא בסוד כי לשלג יאמר הוא ארץ וכמ״ש בחכמה יסד ארץ אבא יסד ברתא:

[לט] **אך** האש הוא בבינה ומעכירותה ושמריה יצא (הטפה הזרעית שלה והוא) חומר הנקרא אודם והם ה׳ אותיות מנצפ״ך כפולים שהם ה׳ גבורות כו׳, הנה הענין בפרטיות הוא כי מהטפה הזרעית דהבינה הנה נעשו הה׳ גבורות הראשונים שהם המנצפ״ך הראשונים אשר הם השורש דכל הכ״ב אותיות דהמלכה והם מקודם לכל הכ״ב אותיות כי הם שורשם אמנם הם נשארו גנוזים בהפה דז״א ולא נתגלו כלל כי עליהם אמרו בפ׳ משפטים קכ״ג א׳ דעת גנוז בפומא דמלכא ונשאר עיקרם לעולם בהפה דז״א אמנם הז״א הנה הוא ממשיך הארתם ונותנם להמלכות והם הה׳ גבורות דהמלכה שמקבלת תחילה מז״א לבד ומהם הוא הכ״ב אתוון העיקרים דהמלכה שהם כולם גבורות לבד אמנם אח״כ הנה מקבלת המלכה אותן עוד פעם ב׳ ע״י אימא עלאה והם גבורות ממותקות כי אינה מקבלת אותן בפעם ב׳ מאימא עלאה אלא רק אחר שנמתקו למעלה ע״י הזווג דאו״א שמזדווגים ג״כ פעם ב׳ וכמ״ש בשער הכוונה פ״א ובדרושי ראש השנה בפע״ח וכן מקבלת אח״כ מהז״א עוד גם הארת הה׳ חסדים שלו ג״כ ונכלל כ״ז בהאתוון דהמלכות ונעשו כלולים מחסדים וגבורות והנה הארת הה׳ חסדים אשר מקבלת אח״כ מהז״א הנה הם נרשמו בהמנצפ״ך שבאמצע האותיות והה׳ גבורות הממותקות אשר היתה מקבלת בפעם שניה מאימא עלאה הנה הם נרשמו ונתגלו בהמנצפ״ך הכפולים אשר בסופן של האותיות ונקראו המנצפ״ך שבאמצע בשם הה״ח והמנצפ״ך שבסוף בשם הה״ג כי הם נחשבין לגבורות ממש בערך החסדים שבאמצע אבל הה״ג העיקרים הראשונים הנה הם לא נתגלו כלל כי הם קודם לכל האותיות ושרשם והם נשארו גנוזות בפה דז״א עם הה״ח שלו ביחד והוא הדעת שכלול מחו״ג הגנוז בפומא דמלכא וכמו שכתבנו כ״ז לעיל פ״ג אות י׳ אמנם משום שכל בחי׳ ה׳ גבורות דהמלכות אשר מקבלת מתחילה מז״א וכן המנצפ״ך הכפולים שבסוף שהם בבחי׳ גבורות כנז׳ הנה שרשם הוא מהטפה הזרעית דהאימא לכן אמר הרב כי מעכירותה ושמריה יצא חומר הנקרא אודם והם ה׳

אותיות מנצפ"ך כפולים שהם ה"ג כי הרי אלו הה' מנצפ"ך כפולים הם תולדותיה המתפשט מהשפת אודם שלה אבל עיקר השפת אודם שלה עצמה היא באמת לא נתגלה כלל כי היא עיקרן דהה' גבורות הראשונים שהם נשארו גנוזות בהפה דז"א ולא נמשך מהם אלא רק הארתם לבד ולאט לאט לפי צורך ההנהגה, ויתבאר בעה"י עיקר הענין בזה במ"א :

[ס] **גימט'** אפר כו'. כי מנצפ"ך הוא גימטרי' פ"ר ושרשם הוא מהז' מלכי אדום שכ"א הוא כלול מד' פרצופים או"א זו"ן אשר כל פרצוף מהם הוא כלול מ' והרי כלול כל מלך ומלך ממ' וז' פעמים מ' הוא פ"ר וכמ"ש כ"ז בשביה"כ ספ"ז אמנם אחר התיקון הנה נתקנו כולם בשם מ"ה והרי לא נמשכה מעתה השפה הזרעית דהבינה שהוא שפת אודם שבה באותן הפ"ר כמו שהם בתוקף גבורתם אלא רק אחר שנמתקו ונתבסמו ע"י האור דהמ"ה שהוא מילוי אלפי"ן לכן נעשו מפ"ר אפר בתוספת א' כי כל א' הוא אור והוא האור דהמ"ה שכלול בהם ומה שהיה מתחילה השפת אודם דהבינה רק פ"ר לבד היא נעשית עתה אפ"ר, וע' בענין זה בשער רפ"ח פ"ה :

[סא] **כי** אפר עכירות שמרי הלא הוא, כי הלא הוא הבינה והשפה הזרעית שלה הוא העביות והעכירות דהלא והוא האפר וכנ"ל ה"ז, והנה בארנו מ"ש הרב כי מהחכמה שהוא מים נעשה עפר לובן ומהבינה שהיא אש נעשה אפר הנה בארנו ה"ז על החסדים וגבורות דמלכות נוק' והוא על בנין פרצופה לבד אך האמת הוא כי כוונת הרב בענין העפר לובן והאפר שאמר וכן מ"ש מהמנצפ"ך הפשוטים והכפולים הנה כוונתו הוא בה"ז על בנין שניהם כן דז"א וכן דהנוק' ואדרבה הוא כי מה שיצא מאו"א בעצם וראשונה הוא רק הז"א אלא שבו היה כלול הנוק' ג"כ וכנודע בכל סדר אצילות ובנין הנוק' שהיא נמשכת ונלקחת רק מז"א וכמ"ש בשער תיקון נוק' פ"ג ופ"ד וכן בשער הירח פ' א' ד' אמנם מה שבארנו בחי' העפר לובן ובחי' האפר רק על החו"ג דמלכות נוק' הנה לא בארנו ה"ז אלא לתשלום ביאור הלשון דהספר יצירה מ"ש ויצק עליהם שלג ונעשה עפר והוא קאי על עפרות זהב עפרות קודם שהיא המלכות נוק' שעליה נאמר כי לשלג יאמר הוא ארץ ארץ החיים מלכות וכנ"ל אות ל"ה כי היא נקראת ארץ וכמ"ש בזוה"ק בראשית י"ב ע"א ובכ"מ וכנודע וכן כל הכ"ב אותיות עם המנצפ"ך הכפולים המתגלים אלינו הנה הם כולם רק מהמלכות נוק' כי למעלה ממנה לא נתגלה אלינו כלל וכמ"ש הרב לעיל רפ"ג כל העולמות נבראו ע"י כ"ב אתוון שבמלכות וכמו שכתבנו שם ולכן בארנו לעיל אות ל"ח ס"ל ענין העפר לובן והאפר וכן המנצפ"ך הפשוטים והכפולים הכל רק על בנין המלכות לבד כי ממנה הוא כל הגילוי דהכ"ב אותיות והמנצפ"ך אשר אלינו והוא העפר והארץ אשר בהלשון דהספר יצירה הנז' וכן פי' שם הגר"א שמ"ש ונעשה עפר הוא קאי על המלכות וכן הוא פשוט דעת הרב ג"כ אמנם כוונת הרב בענינינו הוא באמת עיקרו רק על ז"א וכמו שמפרש והולך ואז נצטייר גוף הולד ז"א במעי אימא בכ"ב אותיות דכורין כו' הרי שמדבר הרב כאן רק בבנין הז"א אלא שבו כלול המלכה נוק' ג"כ והנז' והנה מכוון הרב בדבריו שבענינינו עיקרם רק על הכ"ב אתוון שבז"א ועל המנצפ"ך הפשוטים והכפולים אשר בו והם החסדים והגבורות שבז"א והם נעשים מהעפר לובן שהוא השפה הזרעית דהחכמה כי ממנו הוא הה"ח דז"א ומהאפר והאש דהבינה שהוא השפה הזרעית שבה כי ממנה הוא הה"ג דז"א והוא המנצפ"ך הפשוטים משורש החכמה אבא והכפולים משורש הבינה אימא והכל מה שפירשנו לעיל אות ל"ח ואות ס"ל כי בז"א עצמו הוה ג"כ ענין החו"ג וכל גילויים בו ע"ד שהוא בכללות הזו"ן שניהם יחד והיינו כי שורש הה"ח שהוא מהחכמה אבא מהשפה הזרעית שבו שהוא העפר לובן הנה הם המנצפ"ך הפשוטים הראשונים אשר הם השורש דכל הכ"ב אתוון שבז"א בבחי' החסדים שבהם ושורש הה"ג שהוא מהבינה אימא מהשפה הזרעית שבה שהוא האפר של אש הנה הם ג"כ בחי' ה' אותיות מנצפ"ך שהם השורש דכל הכ"ב אתוון שבז"א בבחי' הגבורות שבהם ואלו הה' מיני מנצפ"ך השרשים דהכ"ב אתוון בבחי' החו"ג שבהם הנה הם קודם לכל הכ"ב אתוון שבז"א כי הם שורשם והרי הם קודם לכל הכ"ב אותיות כולם והנה הם עצמם הם לא נתגלו כלל אלא שהם נשארו ביסוד דאו"א המתלבש בז"א והם בחי' דעת הסתום העומד ביסוד דאו"א עצמו לעולם והנה הוא ג"כ בכלל מ"ש דעת גנוז בפומא דמלכא כי הוא ביסוד דאימא המתפשט בפה דז"א כנ"ל פ"ג אמנם גניזתם וגילויים הוא לפי רצון המאציל ית"ש ע"פ צורך ההנהגה כי פעם הם גנוזים לגמרי ופעם הם נפתחים ומתגלים ולאט לאט לפי רצונו ית"ש ולפי הצורך אבל עצמותם העיקרי הוא לעולם גנוז ומצפנים ליסוד דאימא עד עת קץ תיקון האחרון שאז יתקיים מה שנאמר (ישעיה מ"א) אפתח על שפיים נהרות וכן מה שנאמר (יואל ג') אשפוך את רוחי על כל בשר והוא ע"י הגילוי דהדעת הזה שיתגלה אז ויתגלה עי"ז כל טעמי תורה וכמ"ש באותיות דר' עקיבא אבל עתה הנה הם גנוזים ומצפנים וכמ"ש בזוה"ח שיר השירים בפסוק מישרים אהבוך כ"ב סע"ד מישרים אינון שאר אתוון דאשתארו ומאן אינון מנצפ"ך דלית בכל אתוון דאיקרון מישרים בר אילן ואינון דאתכפלו מישרים אלין באלין מ' בם' נ' בן' צ' בץ' פ' בף' כ' בך' אילין מישרים כד אינון אתוון טמירין גניזין גו עלאה וכד אתגניז אור קדמאה אתגניזו אתוון אלין והוה ידע לון אדם בתר דחטא אדם אתגניזו כמלקדמין עד דאתא אברהם וידע לון ברזא קדישא דשראת עליה לבתר אורית לון ליצחק כו' יצחק אורית לון ליעקב יעקב אורית לון ליוסף כו' עד דקיימו ישראל על טורא דסיני ואתמסר אורייתא לישראל ואתגלו כו' וע"ש שמבאר ג"כ שהם ברזא דדרין וה"ז הוא כמו שאמרנו שהם השורש דכל הכ"ב אותיות וקודם להם ולכן הם גניזין והם השורש דבחי' החסדים וגבורות שבהכ"ב אותיות דז"א והוא הדעת עליון העיקרי הגנוז הכלול מחו"ג וממנו יצאו כל הכ"ב אותיות כולן שהם כלולים ג"כ מחו"ג והם הכ"ב אתוון דז"א אמנם הוא כי הנה מתפשט ונתגלה בהם הדעת עצמו ג"כ עכ"פ והוא הדעת תחתון המתפשט ויוצא מהדעת עליון כנודע וגילויו הוא בהב' מיני מנצפ"ך האחד שבאמצע התיבות והם מבחי' החסדים והשני מנצפ"ך הכפולים אשר הם בסוף התיבות והם מבחי' הגבורות אמנם הם גבורות ממותקות כי הם כלולין אלין באלין וכן הם כלולים מכל הכ"ב אתוון כולם ולכן הם נחשבים ג"כ בסוף הכ"ב אותיות כולן כנודע והרי נתבאר לנו עכ"פ כי כל דברי הרב בענינינו הוא מדבר על הכ"ב אתוון שבז"א שהוא בנין הז"א עצמו והמנצפ"ך הפשוטים והכפולים שבו שהוא יוצא ונעשה מהשפה הזרעית דאו"א שהם העפר לובן והאפר של אש שהם החו"ג דהחכמה והבינה והנז' וזהו אשר מסיק הרב ואמר ואז נצטייר גוף הולד ז"א במעי אימא בכ"ב אותיות כו' וכמו שיתבאר עוד למטה :

[סב] **בכ"ב** אותיות דכורין וה' אותיות מנצפ"ך הכפולים נוקבין, כי הרי עיקרן דכל הכ"ב אתוון שבז"א הנה הם מאבא וכנ"ל אות ל"ח והרי הם דכורין אך המנצפ"ך הכפולים שהם מהאפר של אש דהבינה אימא וכנ"ל בכל דברינו והרי הם נוקבין ומהם שניהם נעשה כל בנין הז"א והרי כלול הז"א עצמו גופא ג"כ מדו"ן והוא ע"י שאו"א שניהם משתתפין בבנייתו ונותן בו כ"א חלק מגופו ונפשו ומהם שניהם נעשה ונשלם כל פרצוף ז"א וכנודע כ"ז זהו שאמר ומהם נוצר הולד כי נעשה כל בנייתו רק ע"י שניהם דוקא :

[סג] **כי** החכמה יש בו ל"ב שבילי שכלו נקבה כו'. והוא כי כמו שאמרנו שכל בנין הז"א נעשה מדו"ן שהוא או"א ולכן כלול הז"א עצמו ג"כ מדו"ן הנה כמו כן הוא פרצוף אבא עצמו כי הוא נעשה ג"כ מבחי' הדו"ן דהעליון והוא מהב' מזלין דהי"ג ת"ד

נוצר

כזכר ונקבה שהם ג"כ בחי' דו"ן כנודע וכן נעשה האצלה מהחו"ג דא"א כמ"ש בנסירה פ"ז ובכ"מ וכן הוא ג"כ בכל בחי' הפרצופים אשר למעלה למעלה הנה נעשה כל תחתון מהחו"ג דהעליון עד הקו ולמטה שהם בחי' החו"ג הראשונים שנתגלה מא"ס המקיף ונעשה משם ולהלאה כל תחתון מהחו"ג דהעליון שהם בחי' דו"ן וכן נעשה אצלה ג"כ מהזווג דחיך וגרון דא"א שהם חו"ב דא"א וכמ"ש בהולדת או"א פ"ד ובכ"מ וכ"ז הוא בחי' דו"ן כנודע והרי נעשה גם האצלה עצמו ג"כ מבחי' דו"ן שלמעלה ומזה נעשה כל הקו שמאלי דאצלה שהוא הבג"ה שבו שהם בחי' נוק' וא"כ הרי כלול האצלה עצמו גופא ג"כ מבחי' דו"ן והנמשך ממנו הכ"ב אתוון לבנין הז"א הרי ישנם ממילא בהכ"ב אתוון גופא ג"כ בחי' נוק' אלא שנערך המנצפ"ך הכפולים שהם מאימא שהיא נוק' העיקרית נקרא הכ"ב אתוון שהם מאצלה שהוא הזכר הכללי נקראו הכ"ב אתוון דכורין והמנצפ"ך הכפולים נוקבין:

[סד] **ובזה** תבין איך כל רמ"ח איברים כו' כולם מזכר כו', והוא במה שאמר שכל הכ"ב אתוון הם כולם עיקרן מאצלה ולא נמשך מאימא אלא רק המנצפ"ך הכפולים לבד והרי נעשה עיקר כל פרצוף רק מהזכר ולכן אמרו בנדה ל"א ע"א כי מהאדם הלבן לא נמשך אלא רק העור והבשר ודם והשערות ושחור שבעין אבל מאביו הוא עצמות וגידים והמוח והלובן שבעין והרי נעשה עיקר בנין הגוף רק מהאב והוא מהטעם שאמרנו כי כל הכ"ב אתוון עם גם המנצפ"ך הפשוטים הם רק מאצלה והרי נעשה פרצוף הז"א רובו ככולו רק מהאצלה, אמנם מה שנעשה השחור שבעין מהאימא וכל הראיה הרי הוא מהשחור שבעין כי היא האישון בת עין שממש הוא כל הראיה וכמו שאמרו במדבר רבה פ' בהעלותך סימן ז' שאין אדם רואה מתוך הלבן אלא מתוך השחור והנה כל האדם כי סומא חשוב כמת אך האמת הוא כי עיקר אור הראיה הרי היא רק מהמוח שהוא חכמה אבא ומתפשט האור ומתלבש בהלובן שבעין שהוא ג"כ מאבא אך השחור שבעין הוא מגלה את אור הראיה לחוץ ע"י שפועל בו ג' פעולות ונעשה עי"ז פעולות כל הראיה כולה אחד שמגלמו ועי"ז נבדל חוש הראיה מכלילותו עם שאר החושים שבמוח ונמשך לעצמו לעשות את פעולתו ב' שמעוררו לצאת ולפעול ונותן בו התעוררת לצאת חוץ כי זולת זה לא היה יוצא לחוץ כלל והיה נשאר במקומו ג' שנותן בו כח הציור והבדל להבדיל דבר מדבר ולצייר כל מראה וגוון בהתפשטותו והסתכלותו ועי' כ"ז נעשה הראיה מהשחור שבעין אך נמצא כי השחור שבעין עם הראיה הנה הוא רק ע"ד פועל עם המלאכות שנתגלה ונעשה כל סגולת המלאכות ע"י הפועל וכן ע"ד נשמה עם הגוף שנתגלה ונעשה סגולת הנשמה בעוה"ז ע"י יחודה בהגוף כן הוא כאן כי הרי עיקר אור הראיה הוא רק בהמוח ומתלבש בהלובן שבעין שכ"ז הוא מהחכמה אבא אך נתגלה ונעשית סגולתה ופעולתה רק ע"י השחור שבעין שהוא מאימא ע"י שהיא פועל בו כל הג' פעולות האמורים שהם כולם רק מגדרי הגבורות דהאימא ועי"ז יוצא סגולת אור הראיה דהחכמה מהכח אל הפועל והוא מה שיסדו חז"ל בברכת המפיל (ברכות ס' ע"ב) ומאיר לאישון בת עין כי נמשך לה האור רק מלמעלה אלא שהיא מוציא אותו מהכח אל הפועל, והרי לנו עכ"פ כי עיקר אור הראיה הוא באמת ג"כ רק מהחכמה אבא כי רק ממנו הוא עיקר כל האדם וכנ"ל (ועי' בסוד בת עין בשעה"ק ל"ד ע"ד ובדבריו בדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כ"ג סי' א'):

[סה] **אך** אבא לא נתן בו רק החומר הכ"ב אתוון שהם שורש העצמות (כ"ה בס' א"י) וזה הוא ג"כ עפ"י מ"ש בנדה ל"א א' וכנ"ל שהדם והבשר הוא מאימא והדם שם הוא הנפש שהוא דגופא וכמ"ש כי הדם הוא הנפש וכנ"ל אות י"ג י"ד וכן כתיב בפ' אחרי כי נפש הבשר בדם היא כו' כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא כו' והרי לא נזכר הנפש רק בהדם והבשר שהוא החלק אשר מאימא אבל בעצמות שהם מאצלה לא נזכר נפש כלל אמנם לעיל בריש הפרק אמר הרב ואבא נותן בה טפה שכלול מחומר וצורה כו' והנה סוד זרע יעבדנו שמשעה שמזרע נותן בה הצורה שהוא הנפש כו' וכנ"ל אות מ' ע' י' וכן אמר ג"כ בשער המוחין פ"ה כי בטפת הזרע של האב יש בה חומר וצורה והחומר נמשך מהחומר של האב והצורה מן הנפש עלמה שבאב וכן כיוצא בזה בטפת האם כו' ע"ש באורכה והרי לנו כי גם מאבא יש ג"כ בחי' נפש וכמו שיתבאר כ"ז בסמוך:

[סו] **אך** בהכרח היה בתוכה הבל דגרמי כו', והוא מ"ש לעיל בריש הפרק וכן בשער המוחין פ"ה שגם הטפה דאבא הוא כלול מחומר וצורה והכוונה הוא על הבל דגרמי אך עכ"פ מבואר מדבריו שבחי' הנפש אשר נמשך בהטפה הזרעית אחר שבא במעי האימא היא אור יותר גדולה מבחי' הנפש אשר מאבא וכן מבואר ג"כ בשער מוחין דקטנות פ"ב שאמר שם כי הבל דגרמי הוא רק מבחי' המוחין דקטנות והוא ג"כ בחי' נפש אשר מצד אלקי"ם דעשיה והוא נשאר תמיד בקבר עד עת התחיה אבל הנפש ממש הנה היא מהמוחין דגדלות שבעשיה והיא נשארת בקבר עד שיתעכל הבשר והמתעכל הבשר עולה היא ג"כ למעלה והוא הנפש אשר מצד אימא והרי לנו ג"כ כי אור הנפש אשר נמשך בהולד מהאימא היא אור יותר גדולה וכ"ז הוא משום שעיקר בנין הגוף הוא מאבא ולכן אינו משפיע בו מאורתו אלא רק במיעוט היותר אפשרי כדי שיוכל להבנות בכל חומרו ועביותו אמנם אותו הצורה המועט שמשפיע בו הוא דבוק עמו לעולם משום שמזה נעשה כל הבנין דהולד ולכן הוא שורה בתוכו גופה תמיד עד שממנו יחזור ויבנה לעת התחייה ג"כ אך אחר שנכנס הטפה במעי אימא משפיע היא בו בחי' נפש יותר גדולה כדי שיתעלה ויתגדל וכן נמשך לו ממנה הבשר והדם שאינם ג"כ מעיקר בנין הגוף כמו העצמות והם ג"כ אינם עבים כ"כ ובתוכם משתתף ומתלבש חלק הנפש אשר משפעת האימא בהולד ועומד בו כל זמן קיומו וגם אחר המיתה היא חופף ומרחפת עליו מבחוץ וכמ"ש הכתוב ונפשו עליו תאבל ועומד עליו עד שיתעכל הבשר והנה אור הנפש הזה אשר מצד אימא הנה היא משתתף ומתלבש בדם ובבשר כי הדם והבשר הם ג"כ רק מהאימא וכנ"ל אות י"ד ולכן כשמתעכל הבשר עולה היא למעלה אבל ההבל דגרמי שהוא מאבא הנה הוא משתתף עם העצמות שהם ג"כ רק מאבא ולכן נשאר הוא עם העצמות לעולם ובפרט בטלם לה שהוא אינו נרקב לעולם וממנו עתיד הקב"ה להחיות את המתים וכמו שאמרו בבראשית רבה פ' כ"ח סימן ג' ובכ"מ וכנודע וכן הוא עוד כי משום שחלק הנפש אשר משתתף בהולד מהאימא היא חלק יותר גדול מהבלי דגרמי שמהאבא לכן עומד חלק הנפש שמהאימא בהולד רק בבחי' תגין שהוראתם הוא שעיקרה הוא רק למעלה שהוא חופף ומרחף עליו מלמעלה ואינו מתפשט בו אלא רק בהקצה התחתון שבה אבל הבלי דגרמי אשר מהאבא הוא כולו לעולם בתוך העצמות ממש בתוכם ובפנימיותם תמיד:

והרי לנו עכ"פ כי הבלי דגרמי שהוא הצורה אשר בהטפה דאבא הוא אור קטן וממועט הרבה מהצורה אשר נמשך בהולד מהאימא ועי' עוד בענין הבל דגרמי בשער החשמל פ"ב ובספר דרושי אבי"ע פ"ד ע"ש וכן כתב הרב במבו"ש דפוס קראקא ש"ב ח"ב פ"ט כי הבלי דגרמי הוא רק בחי' נפש שבנפש דעשיה ע"ש וכ"ז הוא בעיבור ראשון דבחי' גוף ונפש אבל אח"כ בעיבור הב' דמוחין הנה פשוט הדבר כי מה שמקבל אח"כ מהמוחין דאבא הוא גדול לאין קץ מהמוחין דאימא אלא שבעיבור ראשון דגוף ונפש הנה אז בעת הוריה דטיפה הזרעית אינו יכול לקבל מאבא אור יותר גדול כלל אבל מאימא שמדרגתה פחותה מהאבא הרבה הנה מקבל ממנה בעת העיבור אור הנפש יותר גדולה ועכ"ז הנה אינו עומד עליו עיקרו רק בבחי' תגין שהוא חופף ומרחף עליו רק מלמעלה וכנ' ועי' עוד בספר הכללים פ"א שמבואר שם כי ההבלי דגרמי הנה הוא רק בחי' לבוש אל הנפש העיקרי והוא אמצעי בין הנפש והגוף שעל ידו מתלבש

ומתייחד הנפש העיקרי בהגוף זהו לבד אשר משפיע אבא תיכף בהטפה הזרעית שבו שנותן בו כח והכנה לקבל אח"כ את הנרנח"י העיקרים שבו לבוא למדרגת אדם והוא ע"י הנפש והרוח וכן אח"כ ע"י הנשמה חיה ויחידה להתעלה עי"ז מעילוי לעילוי עד אין קץ וכל קבלת הנרנח"י וכל עילויו שמתעלה האדם אח"כ הוא לפי ערך מעלת הלבוש הזה דהכלי דגרמי הנמשך בו מאביו ובאותו הלבוש הנה מושרש שם כל תכונותיו ומדותיו של הולד בכל הנהגתו ומעשיו וטבעו ועליו הוא כל התורה והמצוה כולו לתקנו ולטהרו לקדשו ולהעלותו שיהא כולו קודש לה' ובו תלוי כל התורה כולה הכל רק לצורך התיקון דהלבוש הזה וכן באותו הלבוש הנה בו תלוי כל תהלוכות האדם וכל ענינין מכל מה שעובר עליו בעוה"ז מהעוני והעושר היגון והשמחה הדאגה והרצון וכל התמורות כולם ובו הוא סוד צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכן רשע וטוב לו רשע ורע לו אשר כ"ז תלוי במחשבתו הנעלמה ית"ש בכל הסדרים שסידר בה קודם הבריאה איך שיתנהג בה כל הבריאה כולה בכללות ופרטות ופרטי פרטות בכל הנמצאים כולם בכלל ובפרט ובפרטי פרטים והוא מרומז בתיבת בראשית כי ראשית הוא חכמה שהוא המחשבה והוא סוד מאמרם ז"ל כך עלה במחשבה לפני:

והענין צריך כלל הוא כי הנה סוד הלבוש הזה הנה הוא נמשך לכל אחד ואחד בעת הזווג מהש"ך ורפ"ח ניצוצין דעולם התוהו אשר שעולה ונתקן כל ניצוץ השייך לאותו האו"א כאשר הגיע זמן תיקונם דכל ניצוץ וניצוץ לעלות ועלייתם הוא בהמוחין דאו"א ע"י כל מאכל אשר יאכל מכל מיני הצומח והחי כי מזה נתרבה המוחין ומעורר ונמשך כל זווג וכנודע שהמבורר מכל מאכל לוקח הכבד וממנו נשתלח לכל הגוף ע"י וורידי הכבד ונעשה ממנו דם ובשר והמבורר מהם. עולה הכבד ללב ומשם נמשך כעין רוח דק חם לכל הגוף כולו ע"י עורקים הדופקים ואח"כ עולה הלב המבורר ממנו אל המוח ומשם נמשכין דרך הגידין הפנימים החיות הרוחני לכל האיברים כולם וכ"ז נעשה מתמצית המבורר דכל מאכל מביותר זך ומבורר שבו ומציאת כל מאכל הנה הוא מהצומח מן הארץ וחידוש כל צומח הוא מכח ועליית הניצוצין דש"ך ורפ"ח אשר עולים ומתתקנים תמיד וכמו שבארנו בכ"מ מדברינו שכל המציאות כולם הוא הכל נעשה מהניצוצין העולים כי מהם הוא כל הצמחים וכל גידולי קרקע ר"ל אשר ניזונין וגדילין מן הקרקע (וכמ"ש בגמרא עירובין כ"ז סע"ב) הנה הוא הכל רק מעליית הניצוצין ובסוד הכתוב תשלח רוחך יבראון [שהוא הרוח מאור התיקון דהמ"ה] ותחדש פני אדמה והם כל הגידולים והצמחים המתחדשים בכל עת אשר מהם הוא הגידול ותוספת כח דכל חי ומהם נתרבה המוחין ומזה נמשך טפה הזרעית דכל זווג אמנם הוא נעשה ונשלם ע"י תוספות אור שלמעלה ג"כ כי כנגד כל ניצוץ שעולה מלמטה למעלה שהם מהש"ך ורפ"ח ניצוצין כמ' הנה יורד כנגד זה תוספת אור מלמעלה ג"כ ונעשה כל זווג וכל תולדות אור ונשמה חדשה ע"י אלו הב' היינו ע"י הניצוץ העולה מלמטה למעלה וע"י שפעת אור שנשפע עליו ויורד מלמעלה למטה וכן הוא עד"ז גם בכל הצמחים וכמ"ש (ב"ר פ"י) אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל למעלה שמכה אותו ואומר לו גדל אך עיקר השורש דכל מציאות הנה הוא רק מהניצוץ העולה והוא בחי' הנפש והצורה שנמשך מהאב בהטפה הזרעית שלו והוא נעשה לבוש להנרנח"י העיקרים אשר עתיד הוולד לקבלם אח"כ ולפי ערך כח ותכונת הניצוץ כן הוא ערך תכונת ומדרגת הנרנח"י שמקבלם אח"כ וכן לפי בחי' תכונת הניצוץ מאיזה בחי' שהוא אם שנטייתו הוא יותר לחסד או לגבורה או לשאר המדות כן הוא תכונת האדם ומדותיו וכל טבעו ומעשיו וכן לפי ערך מקומו ושורשו של אותו הניצוץ מאיזה שורש שהוא אם מעתיק אם מא"א אם מאו"א אם מזו"ן כי בכ"א היה כל מקרה המלכים וכנודע וכן אם שהם מהח"ב או חג"ת או נה"י וכיוצא בזה חלוקה רבות הנה לפי ערך זה הוא מעלת האדם ומדרגתו בעוה"ז. ועד"ז הנה הוא ג"כ כל מצב האדם בעוה"ז בכל מה שעובר עליו מטוב ועד רע הנה הוא ג"כ רק ע"פ שורשו בהניצוצין דעולם התוהו כי הנה נידון האדם בכל מעשיו ומתנהג עמו ההנהגה העליונה אשר ממנו ית"ש תמיד הכל לפי ערך נפילת וירידת כל ניצוץ בעולם התוהו באיזה מקום שירד ונטבע בעת שבירת הכלים לפי חלאתו וצחנתו אשר נטבע שם הנה ע"פ ערך זה מתנהג עמו ההנהגה העליונה בכל תהלוכותיו וענייניו דהאדם בהעוה"ז מהעוני והעושר והיגון והשמחה וכן בכל התמורות כולם כי הוא הכל רק ע"פ מה שראוי לו בשורשו שהוא לפי ערך ירידת ונפילת כל ניצוץ וניצוץ אשר הוא שורש כל אדם וכאן הוא סוד צדיק ורע לו רשע וטוב לו אשר אי אפשר לשום בריה לעמוד על זה וכן על זה ניתן כל התורה והמצוה לתקן את אותו הניצוץ והשורש ולטהרו ולקדשו להעלותו למקורו במקום אשר חוצב בעולם הנקודות ולייחדו באור הגנוז אשר מצחא דאור א"ס שהוא סוד המ"ה דהתיקון והכל מה שראוי לכל ניצוץ וניצוץ ולהכוללם כולם יחד בסוד האחדות באור א"ס כדי להאירם באור פני מלך חיים בעולם הנצחי והנה שורש עולם הנקודות הוא סוד המחשבה עליונה דהמאציל עליון ית"ש שנתגלה בא"ק והוא בהמ"ס דא"ק שמשם יצאו כל הנקודות כולם כמו שבארנו בדע"ה ח"א ושם סידר כל מוצאם ומובאם דכל אורות הנקודות כולם מלוכתם ומיתתם ושבירתם וכל תולדות עולם התוהו הנעשה מזה וכן נפילתם וירידתם דהשברי כלים וכל ניצוץ וניצוץ עד היכן שתהיה ירידת וטביעת כל אחד ואחד וכל צורך תיקוניו שיהא צריך אליו לפי"ז והוא כל תהלוכותיו וגלגוליו וענייניו בכל מה שיעבור עליו בזה ובבא עד עת קץ תיקון האחרון הנה הכל נסדר או מהמאציל עליון ית"ש בסוד המחשבה העליונה שהוא בהחכמ"ה מ"ס דא"ק בפרטות ופרטי פרטות על כל הפרטים ופרטי פרטים והוא מרומז בתיבת בראשית שהוא חכמה כנודע בתרגום ירושלמי ונאמר שם והארץ היתה תהו כו' שהוא סדרן דכל עולם התהו ואח"כ ויאמר אלהים יהי אור שהוא הסדר דכל עולם התיקון ונסדר הכל במחשבה העליונה ית"ש המרומז בתיבת בראשית והוא החכמה דא"ק זהו סוד מאמרם ז"ל מנחות כ"ט ב' כך עלה במחשבה לפני והוא בהחכמה מ"ס דא"ק שהוא לפני האצי' ושם הוא סוד סדר כל ההנהגה כולה בטעם וכוונה על כל פרט ופרט ולכן אי אפשר לעמוד על זה לשום נברא, ודע עוד כי אותו הכלי דגרמי הנמשך מאבא הנה הוא בבחי' החומר הראשון היולי שנקרא גולם כי הוא מוכן לקבל כל צורה ועליו נאמר גלמי ראו עיניך כי גל"ם הוא גימטריא חכמה וכמ"ש הגר"א בספר יצירה בתחילתו וכן שם פ"א משנה ד' אופן ב' וזהו מ"ש הרב כי הטפה חומר הוא מאבא ועומק הכוונה הוא על אותה הכלי דגרמי שהוא החומר הראשון חומר היולי שמוכן לקבל כל צורה כי כן הוא הכלי דגרמי שהוא ההכנה לכל צורת הנרנח"י דהולד והוא שרשם וכנ"ל וזהו מ"ש הרב לעיל שעל אותו החומר הראשון שהוא מאבא על זה נאמר והארץ היתה תהו והוא החומר היולי כמ"ש הרמב"ן, והנה להנרנח"י העיקרים נקרא אותו הכלי דגרמי בשם חומר אבל להגוף נקרא הכלי דגרמי בשם צורה כי הוא השורש דכל הנרנח"י והוא לבושם כי בו הם מתלבשים ולפי ההכנה שבו הם נמשכים ובאים מלמעלה וכן הם מאירים ומתגלים בהפרצוף ומתנהג כל הפרצוף תמיד הכל לפי ההכנה שבו וכנז', והרי נתבאר לנו עכ"פ מה שנוגע לנו לענינינו כי הצורה אשר נמשך מהאבא בהטפה הזרעית שבו הנה הוא השורש דכל האדם כולו ומכל מה שיעבור עליו בזה ובבא ולכן לא נפרד הוא מגוף האדם לעולם גם בשכבו בקבר ומתקיים על ידו עד זמן התחיה ועל ידו יחזור ויחיה בתחיית המתים ולפי הכנת האדם ותיקונו שתיקן באותו השורש בעודו בעוה"ז כן יהיה חלקו וגורלו בעולם הבא כי אותו השורש הוא הלבוש והכלי להצמיח ולהשיג על ידו את כל טוב העתיד ועל זה נאמר (ישעיה ג') אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו:

[מז] **והם** סוד הש"ך ניצוצין דנפקי מחכמה דהיינו אבא, הנה נודע הוא כי עיקר מה שנקרא בשם ניצוצין הנה הוא רק מה שנשאר בהשברי כלים אחר מיתת המלכים ושבירת הכלים שאלו האורות דהנקודות מהם ומיתו ונשארו השברי הכלים חסרים מאור העיקרי שבהם ועכ"ז הנה נשאר, כמה ניצוצי אור בהשברי כלים גם אח"כ עכ"פ והוא ע"ד בחי' הבלי דגרמי שנשאר בהעצמות תמצית חיות לעולם וכנ"ל וכן היה ג"כ בהמלכין קדמאין שנשאר כמה ניצוצי אור בהם גם אחר שמיתו ונשברו והוא ענין הש"ך וכרפ"ח ניצוצין וכמ"ש הרב באורכה בשער רפ"ח ובכ"מ וכנודע ואח"כ הרי לא יצאו אלו הניצוצין ממוח החכמה שהוא אבא כלל כי הם אינם בחי' בפרטיות כלל אלא הם רק ניצוצי אור הנשאר בהשברי כלים מעיקר האור שהיה בהם מקודם והגם שבאמת הוא שהבירור הוא לעולם רק בהמוח שהוא חכמה וכל טפה הזרעית דהזווג אשר לצורך כל פרצוף תחתון הנה היא מתברר רק בהמוח שהוא חכמה כי רק במחשבה שהוא חכמה אתברר הכל והוא פשוט ונודע אבל אלו הניצוצין דש"ך ורפ"ח דעולם התוהו שבהם רק מה שנשארו בהשברי כלים דהז"ת מהאור הראשון העיקרי דהנקודות שהיה בהם מקודם הרי לא נעשו הם ע"י המוח חכמה כלל אלא שנשארו בהשברי כלים דהז"ת עצמן אחר שיצא האור העיקרי מהם והם בחי' הבלי דגרמי האמור כאן וכמ"ש בשער רפ"ח פ"א ושם פ"ב ואח"כ הרי מה שייך לייחס אותם על המוח חכמה שהוא אבא ולומר דהש"ך ניצוצין נפקי מחכמה דהיינו אבא הרי לא יצאו הם בפרטיות ממוח החכמה שהוא אבא כלל וכן גם עיקר כל הנקודות עצמם הנה הם לא יצאו ג"כ מהחכמה אבא לבד כי גם בא"א וכן בעתיק הנה היה בכ"א ג"כ מקרה המלכים וכנודע וכל יציאתם הנה היה מהעינים דא"ק כי יצא משם בתחילה נקודת עתיק כלול מי' והיה בו כל מקרה המלכים בהז"ת שבו ואח"כ יצא נקודת א"א מהעינים והיה ג"כ כלול מי' ואירע בו כל מקרה המלכים בהז"ת שבו ואח"כ יצא משם נקודת אבא ואח"כ נקודת אימא ואח"כ הזו"ן והיה בכ"א מקרה המלכים בהז"ת שבו ועכ"פ הוא כי כולם יצאו מהעינים דא"ק כ"א לעצמו ומזה היה נעשים כל מלכי העגולים וכן יצא עד"ז ג"כ מהלפרי"ג שבו ונעשים מזה כל המלכי יושר וכמו שבארנו כ"ז בדברינו בדע"ה ח"א ויתבאר עוד בדרושים הבאים בעה"י ואחר מיתת המלכים ושבירת הכלים שהיה בכ"א לפי ערכו וכמ"ש הרב בשבוה"כ פ' ו' ז' הנה נשאר בהם כמה ניצוצי אור בהשברי כלים דהז"ת דכ"א והם הש"ך ורפ"ח ניצוצין שירדו עם השברי כלים למטה וכנז' ואח"כ הרי אחר כ"ז הרי לכאורה אין מקום כלל לפשטות הדברים שאמר כאן שהש"ך ניצוצין הם נפקין מחכמה דהיינו אבא כי הרי לא יצאו הניצוצין דש"ך ורפ"ח בפרטיות משום פרצוף ומשום מקום כלל אלא שנשארו בהשברי כלים מהאור הראשון עצמו שהיה מקודם בהז"ת דכ"א וכן מה שייך לייחס אותם אחר פרצוף אבא יותר משאר הפרצופים כי הרי בכ"א היה נעשה כל מקרה המלכים וכנז':

אמנם שורש הדברים אשר אמר הרב דהש"ך ניצוצין הם נפקו מחכמה הנה הוא בזוה"ק פ' פקודי רנ"ד סע"ב וכמו שיובא דבריו ויתבארו למטה וכן אמר עוד בזוה"ק בכ"מ בפ' תזריע מ"ח ע"ב ובאד"ר נשא קל"ב ע"ב וכן באדר"ז רצ"ב ע"ב ומדבר הרב בזה באורכה בשער רפ"ח פ"ב ועוד בדרושי מ"ן דרוש ה' ובכ"מ מדבריו אמנם באמר שאין כאן המקום העיקרי לזה כי הרי גם הרב אינו מזכיר מזה כאן אלא רק בדרך אגב משום הענין דהבל דגרמי שבהם נמשכו בהטפה הזרעית דאבא ועל זה אמר כי הנה הם מבחי' הש"ך ניצוצין דנפקו מחכמה אבא וכמו שמבואר בזה בשער רפ"ח באורכה ולזאת לא נדבר גם אנחנו כאן אלא רק בקצרה ובדרך כלל, והענין הוא כי הנה עיקרן דכל הנקודות כולם אשר יצאו מהעינים דא"ק הגם שמציאותם הוא מהבחי' האחרונות דהא"ק שהוא מהנהי"ם שבו שעלו מלמטה למעלה ושם יצאו לחוץ דרך העינים וכמו שיתבאר לקמן בדרושים עכ"ז הנה היה יציאתם רק מהנה"ים דא"ק שהוא החכמה שבו שהוא אשר הוציא אותם דרך העינים וכן גם המלכי יושר דעולם הנקודות אשר יצאו מהלפרי"ג הנה היה יציאתם משם ג"כ רק אחר שעלו מתחילה בהנה"ים דא"ק לבחי' מ"ן ואח"כ חזרו וירדו הם דרך פנימיותו ויצאו אח"כ מפרצוף אבא שבא"ק מהלפרי"ג שבו וכמו שבארנו באורכה כ"ז בדע"ה ח"א ונמצא כי עכ"פ הוא כי הן המלכי עגולים והן המלכי יושר הנה נמשכו כולם רק מהנה"ים דא"ק כי שם עלו בתחילה ומשם נמשכו ויצאו כולם ולכן הוא כי הנה הגם שבאמת הוא שכל בחי' הניצוצין דש"ך ורפ"ח המוזכר בכל מקום הכוונה הוא רק על אותן הניצוצין שנשארו בהשברי כלים אחר המיתה והשבירה וירדו גם הם למטה עם השברי כלים בבחי' הבלי דגרמי וכמ"ש הרב בשער רפ"ח פ"א וכאשר מתתקנים ועולים הנה הם עולים עד המוחין דאו"א ובבחי' מוח החכמה שבהם ושם נגמר תכלית בירורם כי אינו עולה בהמוח אלא רק המבורר היותר זך בתכלית האפשרי והוא מה שנודע שכל הבירורים הוא רק ע"י המחשבה שהוא מוח החכמה כי שם נגמר תכלית כל הבירורים ומשם נמשך ויוצא האור דהטפה הזרעית שהוא השורש דהולד כי הוא שורש דהנפש שבו והוא הנשאר בו לעולם שהוא הבלי דגרמי הנשאר בתוך הקבר עד עת התחייה וכנ"ל אות מ"ו כי הוא אשר נמשך ונתקן מהש"ך ורפ"ח ניצוצין דעולם התוהו שהיו הם ג"כ בבחי' הבלי דגרמי בהשברי כלים ונשארו שם עד עת התיקון וכנ"ז נמצא כי עיקר הש"ך ורפ"ח ניצוצין הנה הם רק מה שנשארו וירדו עם השברי כלים אחר המיתה והשבירה וכנז' עכ"ז הנה באמת הוא ג"כ שגם עיקרן דכל הנקודות כולם אחר שיצאו מהעינים הנה היו הם ג"כ בבחי' ש"ך ורפ"ח כי אחר שיצאו כולם מהנה"ים שהוא חכמה וכנ"ל והוא השורש דל"ב נתיבות חכמה אשר כ"א הוא כלול מי' והרי הוא ש"ך וכן מאחר שיצאו כולם מהחכמה שהוא ע"ב וכ"א היה כלול מד' פרצופים או"א זו"ן והרי הם ד' פעמים ע"ב והוא רפ"ח וכמו שיתבאר למטה ענין מספר הש"ך ורפ"ח והרי היו גם עיקרן דכל הנקודות כולם אחר שיצאו מהעינים הנה היו גם הם ג"כ בבחי' ש"ך ורפ"ח וכ"ז הוא משום שכל הנקודות כולם לא היו מיוחדים זה עם זה והיו בסוד רשות הרבים כנודע ולכן יצאו ונתגלו בכל כחות הפרטיים הנשרש בהם מעצם שהם ש"ך ורפ"ח כנז' ונתפזרו גם הם לש"ך ורפ"ח ומהם נמשך אח"כ בחי' הש"ך ורפ"ח ג"כ בהניצוצין אשר ירדו אח"כ בהשברי כלים והרי נמצא כי באמת הנה היה נעשה מספר הפרטי דש"ך ורפ"ח גם בעיקרן דכל הנקודות ג"כ תיכף כאשר יצאו מהעינים ומזה נמשך אח"כ בחי' הש"ך ורפ"ח בהניצוצין שהם עיקר הש"ך ורפ"ח המוזכר בכל מקום וכ"ז הנה הוא נמשך ונעשה בהם משורשם שבהנה"ים דא"ק שהוא החכמה אשר ממנו יצאו כי שם ניתן להם הכח על כל מציאותם דהנקודות עצמן שהם ג"כ בבחי' ש"ך ורפ"ח ושם נסדרו בכל מוצאם ומובאם וכל תהלוכותיהם ועניניהם כן על מהותם שהוא כל המציאות דעולם הנקודות וכן על כל עניני מיתתם ושבירתם ומציאת הש"ך ורפ"ח ניצוצין שירדו עם השברי כלים וכן כל תולדותיהם שיצא ונעשה עי"ז בעולם התוהו הנה כ"ז נסדר הכל כל שיעורם ומנייניהם ומציאותם בהנה"ים דא"ק שהוא החכמה קדומה מחשבה העליונה וכנ"ל אות מ"ו כי הנה בהחכמה קדומה שהוא בהנה"ים דא"ק הנה שם נסדרו ונתבררו מה שראוי מהם לחלקי האורות ומה שראוי מהם לחלקי הניצוצין דש"ך ורפ"ח שירדו עם השברי כלים הנה הכל נסדר ונתברר בהנה"ים דא"ק על כל מה שנעשה בהם אח"כ וניתן בהם בהנה"ים דא"ק הכח והסדר מזה אלא שאח"כ יצאו בכ"ז מן הכח אל הפועל והרי נמצא עכ"פ כי כל התהוות דהש"ך ניצוצין שהם בחי' הבלי דגרמי דהשברי כלים הנה יצא באמת כ"ז ג"כ רק מהחכמה העליונה שהוא שורש דפרצוף אבא ולכן הנה נמשך מזה כמו כן גם אחר התיקון בכל הזווגים

דהפרצופים כשמזדווגים לצורך תולדות אור ונשמה חדשה והוא ע"י עליות הש"ך ניצוצין ותיקונם כאשר מתתקנים ועולים בהמוחין דזו"ן הנה נעשה לעולם עיקר הבירור והתיקון דכל ניצוץ ג"כ רק בכח החכמה דאבא כי עולה ונתברר בו ומשם הוא נמשך ויוצא בהטפה הזרעית שלו ונעשה לשורש העיקרי דכל וולד שהוא בחי' הכלי דגרמי דהוולד וכנ"ל אות מ"ז והרי נתבאר כי מ"ש הרב דהש"ך ניצוצין נפקי מחכמה דהיינו אבא הנה החכמה שאמר כוונתו הוא על החכמה מ"ס דא"ק והוא השורש להפרצוף אבא וכן כל חכמה הנה הוא בחי' אבא כנודע ומ"ש כי הש"ך ניצוצין נפקו משם אין הכוונה שיצאו משם ממש אלא הכוונה הוא כי שם נסדר כל מציאותם ושם נתגלה הרצון עליהם ושם היה הגזירה על כל מציאותם ותהלוכותיהם ועל כל תולדותיהם שיצא ונעשה מהם בעולם התהו הנה הכל נסדר ונגזר עליהם בהחכמה מ"ס דא"ק אבל עיקר יציאתם ומציאותם הוא באמת רק בחי' השיורים והשמרים דאורות הנקודות והם עכירות דהנקודות אשר נתגלו ונשארו בהשברי כלים אשר מיתת המלכים ושבירת הכלים אבל עיקר מה שיצא מהמ"ס לבדיה הוא רק אורות דהנקודות עצמן כי הם אשר יצאו מהמ"ס דא"ק דרך העינים ומעכירות דאותן האורות דהנקודות הנה נעשה אח"כ הש"ך ניצוצין אשר ירדו עם השברי כלים למטה וכנז':

אמנם כ"ז שאמרנו הנה הוא ע"פ פשוטן של דברים אך סוד הענין בזה הנה הוא כי כל הש"ך ניצוצין הם יצאו באמת מהמ"ס דא"ק ממש אך אין כוונתי שיצאו משם לבדיה כי יציאתם לבדיה הנה היה רק ע"י האמור וכנ"ל אלא כוונתי הוא שהתהוותם ומציאותם הוא מהמ"ס כי המ"ס הוא סוד שורש הבוצינא דקרדינותא והוא שורש כל הדינין תקיפין אלא שם אין ניכר שום דין כלל וכלל מ"מ אבל שורשם הם שם עכ"פ ובהעלם גדול והדינין תקיפין הנכללים שם בהעלם הם בבחי' העכירות והסיגים והפסולת דהמ"ס אך בעודם שם אינם ניכרים כלל אבל ע"י השתלשלות המדרגות שהוא ע"י התגלות כל אורות דהנקודות שהם המלכין קדמאין במלוכתם ומיתתם ושבירתם הנה נתגלה עי"ז כל אותן הדינין תקיפין שהיו נכללין בשורשם הנה יצאו הם אח"כ ונתגלו לבדיא והם הש"ך ניצוצין שירדו עם השברי כלים והרי נמצא כי כל הש"ך ניצוצין הם יצאו באמת רק מהמ"ס כי הרי שם הוא שורשם ומשם יצאו ונעשו אלא שנתגלו רק אחר השתלשלות דהמה מדרגות, וגם דע כי כל הניצוצין עצמן הם כולם טהורים וקדושים כי כן נקראו לעולם בכל מקום בשם ניצוצי קדושה אלא ע"י תוקף הדינין שבהם הנה נעשו הם שורש לכל העביות דהעולמות בי"ע וכן היו הם השורש דכל תולדות עולם התוהו שהם הקליפות והפסולים וכמו שבארנו בארוכה כ"ז בדע"ה חלק שני דרוש ב' ע"ש אבל הם בעצמן הנה הם טהורים וקדושים ולכן על זה הוא כל התורה והמצוה לתקן את כל אותן הניצוצין ולהעלותם מנפילתן דעולם התוהו להחזירם לקדושתם הראשונה ולהוסיף בהם אור על אור מהאור דהמ"ה ולייחדם באור א"ס וכ"ז הוא משום שכל הניצוצין עצמן ממקום נורא וקדוש יהלכון והם טהורים וקדושים אלא שהם דינין תקיפין וכנז', ודע עוד כי גם מה שאמרנו שנעשו הם לשורש דכל תולדות עולם התוהו ולכל העביות דהבי"ע וכן גם מה שאמרנו ששרשם הוא בהמ"ס דא"ק הנה כ"ז נעשה ע"י שנסתתר אז אור א"ס ולא נגלה אז יחודו העיקרי בהמ"ס דא"ק משום צורך כל ההתהוות הזה שנעשה עי"ז אשר כולם הם ברצון ובכוונה מהמאציל עליון א"ס ית"ש וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ושם ענף י' מסימן ו' והלאה ובדע"ה ח"א בכ"מ שם ע"ש ותמצא מבואר כ"ז והבן כ"ז היטיב מאד ואל תטעה ח"ו וכבר בארנו כ"ז היטיב בדברינו שם כי הדברים בזה הם עמוקים נפלאים ונוראים מאד והרוצה לרות צמאונו בזה יעיין בדברינו שם ודי לנו באזהרה זו, והנה מה שאמרנו כי המ"ס הוא שורש הגבורות בוצד"ק הנה זה הוא עצמו הענין מה שנודע כי כל הבירורים הוא רק בכח החכמה שהוא המחשבה מ"ס כי משום שהיא בבחי' הגבורות לכן אינה מקבלת בה אלא רק היותר זך בתכלית הזכות ומה שמברר המוח ומקבל בתוכו הנה אין בו עוד שום סיג ופסולת כלל ולכן אמרו כי כל הבירורים הוא ע"י המחשבה שהיא חכמה כי בה נעשה ונגמר תכלית הבירור וכ"ז הוא משום שהיא שורש הגבורות בוצד"ק כי החסד הוא סובל הכל אבל הגבורה היא מצרף ומלבן הכל ומה שנודע ג"כ כי החכמה הוא שורש החסדים שהרי החכמה הוא בימין והחסד הוא ענף ממנו אך זה הוא רק כשמתייחדים הב' רישין אוירא ומ"ש זצ"ל ונעשים לרישא חדא אבל המ"ס בעצמו הוא שורש הגבורות בוצד"ק ודי בזה כעת וכבר יצאנו מן הענין וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל י"ט ענף ח' ויתבאר עוד במקום אחר בעה"י:

[מח] **והנה** כל הדברים שאמרנו הנה הם מרומז בקצרה בזוה"ק פ' פקודי רכ"ד סע"ב שאמרו שם זה לשונו [ותא חזי רישא שירותא דמהימנותא] והוא בראשית התחלת גילוי דאצי' שהיא אמונת ישראל שאנו מאמינים שהוא ית"ש לבד מהוה וממציא הכל ומשגיח ומנהיג את הכל וכ"ז הוא ע"י גילוי האצילות ועי"ז אמר כי הנה ראשית התחלת גילויו והוא העולם דהנקודות שמשם נעשה שורש האצילות ושורש לכל העולמות בי"ע [גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא] המחשבה הוא הע"ב דהמ"ס שבא"ק והוא שורש בחי' פרצוף אבא שבא"ק והבוצד"ק הוא הס"ג דהמ"ס שבא"ק שורש כל הגבורות והוא שורש בחי' פרצוף אימא שבא"ק והנה עלה הבוצד"ק אל הע"ב להעלות שם כל מה שעלה בו למ"ן מהבחי' האחרונות דהנהי"ם דא"ק וזה הבוצד"ק להעלות אותם ג"כ למ"ן אל הע"ב כי שם הוא עיקר כל עליית המ"ן ותיקונם וזהו שאמר עוד [וסליק גו מחשבה] שהבוצד"ק העלה אותם בהע"ב כדי לקבל שם תוספת אור מא"ס השורה בקד"א ומ"ס וכדי שיתתקנו ויושלמו [ואפיק נצוצין] הניצוצין שאמר. עתה הכוונה הוא על כל הנקודות כולם שיצאו מהעינים כי משום שהם היו רק נקודות קטנות וכקרני חגבים לכך קורא אותם בשם ניצוצין ור"ל כי אחר שהעלה אותם הס"ג בהע"ב כדי שיתוקנו ויושלמו שם והכל כראוי להאורות דאצי' הנה לא נתמלא תפלה כלל ולא השפיע בהם הע"ב מאור התיקון מאומה ולא נשלמו כלל אלא שהוציא אותם הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוץ והוציא אותם דרך העינים כי העינים הוא מקום מוצא דהע"ב דהמ"ס שהוא חכמה וכמ"ש בהח"פ פ"א שהעינים הוא מהחכמה והוציא אותם הע"ב דהמ"ס דרך העינים ולחוץ ולא נשלמו כלל ונשארו רק בבחי' נקודות קטנות וכקרני חגבים וזהו מה שאמר ואפיק ניצוצין והוא כל אורות הנקודות כולם שהוציא אותם דרך העינים והיו רק בבחי' נקודות קטנות לבד והטעם והסבה בזה הנה בארנו אותו בארוכה בספר הכללים כלל י"ט ענף א' ב' וכן בספר הדע"ה ח"א ע"ש אמנם עכ"ז הנה גם מה שנעשו למציאת הנקודות וכל מלוכתם וסדרם וענינם כולם הנה כ"ז נתהוה ג"כ רק ע"י אותה המחשבה העליונה שהוא הע"ב דהמ"ס שבא"ק ע"י שעלו שם כי משם קבלו התיקון והסדר לכל זה ומה שאמרנו שלא תיקן אותם כלל והוציאם דרך העינים הכוונה הוא רק שלא תיקן אותם בהתיקון הראוי להאצי' ולא נשלמו. עתה בזה כלל אבל עכ"ז הנה נתקנו על ידו להעשות למציאות דעולם הנקודות כולו ולכל תהלוכותיהם וענייניהם וכמו שאמרנו לעיל שכ"ז נעשה בהם ע"י החכמה הקדומה שהוא המחשבה העליונה והוא הע"ב דהמ"ס שבא"ק שממנו יצאו הנקודות כולם וכל ענייניהם וכן ממנו נתקנו אח"כ ג"כ בעת התיקון כל העולמות אבי"ע כולם והוא סוד הכתוב כולם בחכמה עשית וע' שער סדר אבי"ע פ"ב ובדברינו בדע"ה ח"א דרוש ד' ובספר הכללים כלל י"ט ענף י', ונחזור להענין ולביאור דברי הזוה"ק הנז' כי זה שאמר וסליק גו מחשבה ואפיק ניצוצין הכוונה הוא על עלייתם בהע"ב דהמ"ס שבא"ק והוציא אותם דרך העינים והוא כל הנקודות כולם והם אשר קרא עתה בשם ניצוצין משום שלא היו רק נקודות קטנות

וקרוי סגים וכנודע שכל אורות דהנקודות לא היו אלא רק המלכיות דהב״ן לבד, ואמר הזוה״ק עוד ניצוצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר, ור״ל כי אחר שאמר ואפיק ניצוצין שהכוונה הוא על עולם הנקודות כנז׳ הנה מדבר עתה מעולם התוהו אשר יצא ונעשה מעולם הנקודות והוא אחר מיתת המלכים ושבירת הכלים ונפלו השברי כלים למטה במקום שהיה עתיד להעולמות בי״ע כנודע והנה נפלו וירדו עמהם ג״כ ש״ך ניצוצין והם גילויי אורות מהאור העיקרי דהנקודות שיצאו ומלכו והיינו כי אלו מהעינים ונכנסו בהכלים והוא מלוכתם וכמו שיתבאר בעה״י עיקר הענין הזה לקמן בדרושי נקודות ושבירת הכלים והנה אחר שמיתו ונשברו שהוא אחר שחזרו האורות לצאת מהכלים וחזרו לשרשם ונשברו הכלים וירדו השברי כלים למטה הנה נפל וירד עמהם ג״כ ש״ך ניצוצי אור מהאור הראשון שהיה בהם מקודם, ומשום שהאור הראשון דהנקודות קרא אותם ג״כ בשם ניצוצין וכנ״ל לכך שינה לשונו קצת וקורא את הש״ך ניצוצין של עתה הנשאר מהנקודות בשם ניצוצין להורות שהם היו עוד מעוטים ופחותים הרבה מהנצוצין הראשונים כי הם רק נצוצי - אורות הנשאר מהראשונים (כי נצוצין בר׳ פירושו הוא שביבים זיקים וכמ״ש איוב י״ח ה׳ ישעיה נ׳ י״א ויש בהם אחד מהם עכ״פ אבל ניצוצין בר׳ פירושו הוא רק זוהר אור והארה בעלמא וכמו ונוצצים כעין נחושת קלל יחזקאל א׳ ז׳ ובלשון הזוהר הוא כמו נציץ ונהיר) לכן קורא להראשונים שהם הנקודות בשם נצוצין ולהש״ך הנשאר מהם בשם נצוצין ולהורות על קוטן ומיעוטן ומה שהיו הנצוצין במספר ש״ך הוא משום כי היה ירידתם ע״פ הסדר והכח הניתן להם מלמעלה שהוא החכמה הקדומה שהוא סוד שורש דל״ב נתיבות חכמה וכ״א הוא כלול מעשר לכן היו במספר ש״ך וכן היו הנצוצין שהם הנקודות העיקריים היו ג״כ במספר הזה וכנ״ל וכמו שיתבאר עיקר ענין דחשבון מספר זה למטה, והנה על הנצוצין שהם הנקודות אומר ואפיק אבל על הנצוצין דעולם התוהו אמר זריק והוא משום שהם היו מתוקף הדינין והיה בהם סיגים ופסולת הרבה לכן אמר עליהם לשון זריקה וכמי שאין חפץ בהם וזורק אותם חוץ ממנו ולמרחוק אך עכ״ז הנה היה כל זריקתם בכוונה ורצון ממנו ית״ש וזהו שאמר כי זרק אותם לתלת מאה ועשרין עיבר ור״ל כי נזרק כל ניצוץ וניצוץ למקום מיוחד שהוא לשורש מיוחד לכל התולדות והמעשים שיעשה ממנו בכל משך זמן נפילתו ועמידתו דכל ניצוץ באותו המקום שנזרק לשם עד שיגיע עת תיקונו שיעלה ויציץ נזרו ויתעלה ויתקדש בקדושת עולמים:

ואמר הזוה״ק עוד ובריר פסולת מגו מחשבה ואתברר, הנה כוונת הדברים כללו הוא מתפרש על שני פנים ושניהם אמת אחד הוא כי הנה כל אורות הנקודות כולם גם בעת מלוכתם נודע הוא שכולם היו גבורות גדולים ודינין תקיפין ולכך נקראו כולם בשם מלכי אדום כנודע ולכן בעת שעלו למ״ן במחשבה העליונה שהוא בהע״ב דהמ״ס דא״ק וכנ״ל לא השפיע בהם הע״ב דהמ״ס מאור התיקון העיקרי מאומה ולא השתתף בהם האור דא״ס אלא רק בהעלם גדול מאד מאד כי לא רצה להשתתף עמהם עד שיתבררו מכל הסיגים והפסולת שבהם והנה הסיגים והפסולת שהיה באורות דהנקודות הנה הם הש״ך ופ״ר ורפ״ח ניצוצין כי הם הגבורות היותר קשים והדינין היותר תקיפין כי הם שורש כל כח הטבעיות דהבי״ע וכן שורש השרשים דכל הקליפות והחיצונים ולכן כאשר היו הם ר״ל הש״ך ופ״ר ורפ״ח ניצוצין מעורבין עדיין באורות דהנקודות לא השתתף בהם האור דא״ס כלל עד שיצא מהם הסיגים והפסולת ולכן כדי להגיע לכוונה זו ולברר אותם הנה כאשר העלה אותם הע״ב דהמ״ס מהעינים ולחוץ הנה בירר מהם האור היותר זך והניח אותו אצלו ונשאר הוא מהעינים ולפנים וכמו שכתבנו בדע״ה ח״א דרוש ג׳ סימן ה׳ אות י״א כי נשאר השורש דאור הנקודות מהעינים ולפנים והוא האור היותר זך שבהם וזהו שאמר ובריר פסולת מגו מחשבה כי בירר את כל האורות הראוי להז׳ מלכי אדום והם כל אורות הנקודות והם הפסולת הנה בירר אותם והוציא אותם מגו מחשבה ולחוץ זה שאמר ובריר פסולת מגו מחשבה שהוציא אותם לחוץ דרך העינים ויצאו ומלכו אמנם ע״י תוקף הדינין שהיה בהם הנה היה מלוכתם רק כרגע ומיתו ונשברו ואז יצא מהם עיקר הסיגים והפסולת שהם הש״ך ופ״ר ורפ״ח ניצוצין וירדו עם השברי כלים למטה ונטהרו עי״ז האורות דהנקודות מהסיגים והפסולת העיקרי שהיה מעורב בהם ואז חזרו האורות ועלו למעלה נקיים וטהורים וזהו שאמר ואתברר ור״ל שנבררו אז האורות דהנקודות ע״י מיתתם ושבירתם מהסיגים ופסולת העיקרי שבהם ונמצא לפי״ז כי מה שאמר מקודם ובריר פסולת מגו מחשבה הוא הכוונה על כלל האורות דהנקודות כולם שהם הז׳ מלכי אדום שהם הפסולת שבירר אותם המחשבה מהאור היותר זך שבהם שנשאר מהעינים ולפנים ומ״ש אח״כ ואתברר זה קאי על הש״ך ופ״ר ורפ״ח ניצוצין שהם הסיגים העיקרים שנבררו הם מהנקודות ע״י מיתתם ושבירתם ויהיה קאי מילת ואתברר לביאור ולסיום דבריו על מה שאמר מקודם נצוצין זריק לתלת מאה ועשרים עיבר שאותן הש״ך נצוצין הם נתבררו אח״כ בהבירור השני שהוא אחר המיתה והשבירה אשר על זה מכוון במה שאמר ואתברר וכנז׳, והבן כ״ז, ומ״ש הזוה״ק רק ש״ך נצוצין הגם שבאמת הם ש״ך ופ״ר ורפ״ח כי הזוה״ק כולל אותם בכללא חדא וכמו שיתבאר עיקר הענין הזה למטה שהש״ך הוא שורש כולם וכ״ז שאמרנו הוא פנים אחד, וכן יתבאר עוד בלשון הנז׳ על פנים ב׳ כי מ״ש ובריר פסולת מגו מחשבה ואתברר הוא קאי הכל רק על הניצוצין דש״ך ופ״ר ורפ״ח אשר הם מתוקף הדינים הקשים והם הפסולת ואחר שיצא האורות מהם וירדו הניצוצין למטה הנה נבררו הפסולת מהאורות וקורא את הניצוצין בערך האורות בשם פסולת משום שהם תוקף הדינין הקשים שבהם ומשום שכל אותן האורות הרי יצאו מהמחשבה מ״ס לכן אחר שיצאו הניצוצין ונפרדו מהאורות הרי נברר הפסולת מגו מחשבה וכמו שיתבאר עוד עיקר סוד הענין הזה למטה בסמוך ומ״ש ואתבריר הוא קאי על הניצוצין עצמן ג״כ כי אחר שירדו ונפלו הניצוצין למטה הנה מתבררים הניצוצין ג״כ כי הנה כל אותן הנצוצין כולם הנה הם עצמן באמת כולם טהורים וקדושים מעיקרן אלא שהם מתוקף הדינים הקשים ועי״ז הם שורש לכל הטבעיות דהעולמות בי״ע וכן הם שורש השרשים דכל הקליפות כולם וכמו שבארנו עיקר עומק הענין הזה בדע״ה חלק שני דרוש ב׳ ע״ש בארוכה והנה נעשה מהם כל הטבעיות ויצא על ידיהם כל הקליפות כולם אחר שנפרדו משורשן ונתרחקו וירדו למטה במקום שהיה עתיד להעולמות בי״ע אז יצא ונעשה מהם כל מה שנעשה וכמו שבארנו שם אבל הם בעצמם הם באמת כולם קדושים, וכן נקראו בכל מקום בשם נצוצי קדושה, אלא ע״י שהם מתוקף הדינים הקשים יצא מהם אחר שנפלו למטה כל תולדות עולם התוהו והנה נברר אז הפסולת מהם וזהו שאמר נצוצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר ור״ל כי אחר שנזרקו למטה הנה נברר אז הפסולת מהם ויצא ונעשה על ידיהם כל תולדות עולם התוהו והם כל הקליפות והחיצונים שהם הפסולת העיקרים אשר נבררו ונעשו מהש״ך נצוצין והנה כולם נעשו בגזירת המחשבה העליונה כל סדרם וכחם ומניינם הנה הכל נעשו בכוונה ורצון ובגזרה מהמחשבה העליונה ית״ש וזהו שאמר ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר ומ״ש ואתבריר בלשון הוה ר״ל שכן הוא הולך ונברר תמיד והוא בכל התלאות שעוברים על כל באי עולם מהחטא דעץ הדעת עד עת קץ הימין הנה כ״ז הוא הכל רק מהדינים הקשים אשר מתבררים תמיד מהש״ך ופ״ר ורפ״ח נצוצין אשר ירדו עם השברי כלים למטה וכמו שבארנו כ״ז בארוכה בדע״ה ח״ב וזהו שאמר ואתבריר ור״ל שכן הם מתבררים והולכים תמיד והוא עד עת קץ הימין:

אמנם סוד שורש עומק הענין הוא כי הנה כל מה שנעשה בעולם הנקודות מהז׳ מלכי אדום וכן אח״כ כל מה שנעשה מהם בעולם התוהו הנה הכל הוא משורש הגולד״ק שהוא המ״ס כי משם הוא כל עילאות המלכין קדמאין כולן ומשם הוא כל הנצוצין דש״ך ופ״ר ורפ״ח שירדו למטה וכל תולדותיהם שיצא ונעשה מהם הנה

כ"ז הוא הכל רק משורש הבוצד"ק מ"ס ואחר שיצא ונעשה כ"ז הנה נברר הפסולת מגו המחשבה ולא נשאר בה מעתה מאומה וזהו שאמר עוד ואתברר כי ע"ז נתברר המחשבה העליונה שהוא המ"ס דא"ק ונעשה טהור ונקי להתייחד מעתה באור א"ס להיות משכן ומעון אליו ית"ש, והנה שעיקר שורש הדינים והפסולת הרי הוא רק בהבוצד"ק שבהמ"ס ולעיל אמרנו כי הבוצד"ק הוא הס"ג דהמ"ס והמחשבה הוא הע"ב דהמ"ס וא"כ הרי אין במחשבה עצמה שורש להדינים כלל וכן הוא נודע ג"כ כי המחשבה שהוא החכמה הוא שורש החסדים והבינה שהיא בוצד"ק הוא שורש הגבורות וא"כ הרי אין להדינים שורש במחשבה כלל אך הענין הוא במה שנודע ג"כ כי הג' מוחין חב"ד שהם תלת חללי דגלגלתא הנה הוא רק בז"א אבל בא"א ומכש"כ בא"ק שם נכללו בחד והוא מוחא חדא דכליל תלת וכן כלול בו ג"כ כל הד' שמות עסמ"ב שהם חו"ב וחו"ג אלא שנכללו שם הכל באחד, והנה תלוי שם גילוי החו"ג שבו, בהכלילות הרישין, כי באם שנכללים הב' רישין שהוא אוירא ומ"ס באחד אז עומד כל המ"ס כולו בגילוי דהחסדים ואם לאו הוה כל המ"ס רק בבחי' הגבורות בוצד"ק אמנם לצורך התהוות והמציאות דעולם הנקודות וכל עולם התהו שהוא הכל בכוונה ורצון מהמאציל עליון א"ס ית"ש הנה לא התייחדו הב' רישין הללו זה בזה כלל והיה עומד כל המ"ס בבחי' בוצד"ק וע"ז נעשה שם השורש לכל הגבורות והדינין תקיפין דהש"ך ניצוצין אלא ששם גופה לא היה ניכר כלל כי הוא רק שורשם אבל אח"כ יצאו מן הכח אל הפועל זה שאמר ניצוצין זריק לתלת מאה ועשרין ועבר ובריר פסולת מגו מחשבה ואתברר כי הנה אחר שיצאו הש"ך ניצוצין מהכח לפועל הנה נטהר המחשבה מהדינים שבה אחר שכולם הכוונה והרצון בזה ונשאר מעתה זך ונקי וזהו שאמר ואתברר וע"ז הנה נתייחדה אח"כ עם האוירא רישא עלאה ויצא ונתגלה ממנה האור התיקון דשם מ"ה ונתקנו על ידו כל העולמות כולם וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ושם ענף ט' ויתבאר עוד בעה"י בדרושים הבאים והרי נמצא עכ"פ כי כולם יצאו מהמחשבה ממש כי הרי המחשבה הוא שורשם ואחר שיצאו ממנו הנה נתברר המחשבה מכל הפסולת כולם :

ואמר שם הזוה"ק עוד אוף הכי כגוונא דא סליק במחשבה כמה דאתברר ביה פסולת ויתברר אלין די בהו אשתלים מאן דאצטריך ודאי כד סליק במחשבה סליק וכלא כמה דאצטריך חדו מסטרא דא ועציבו מסטרא דא, ור"ל כמו שבתחילה נעשה הכל רק מהמחשבה כי משם יצאו הנקודות ומשם נעשה הש"ך ניצוצין והרי יצא כל תוקף הדינין והסיגים רק משם כן הוא ג"כ להיפך שכל התיקון דהש"ך ניצוצין נעשה לעולם ג"כ רק ע"י המ"ס כי שם הוא עליית כל הניצוצין שעולים שם למ"ן כדי להתתקן, וכמ"ש בספד"צ פ"א, ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהויין, וכן הוא ג"כ בהמוח חכמה של כל פרצוף הנה עולין שם הבירורים של הכבד והלב ונעשה בהמוח הבירור היותר אחרון ומשם נמשך כל האור דהטפה הזרעית וכנ"ל, והרי נברר שם ע"י שנתברר מן הפסולת, וזהו שאמר אוף הכי כגוונא דא סליק במחשבה כמה דאתברר ביה פסולת, כי הנה עולין הניצוצין ממחשבה למחשבה שהוא מפרצוף לפרצוף עד שעולין בהמ"ס עצמו כי משם ירדו בתחילה ושם הם חוזרים להתתקן, וכאשר מתתקנים הנה נברר מהם הסיגים ג"כ בבחי' ש"ך וכמ"ש הרב במבו"ש שער ה' ח"א פ"ב ונמצא כי כמו שמקודם הנה נבררו הם מהמ"ס לבחי' פסולת כי הרי היו כל הש"ך ניצוצין כולם בבחי' פסולת ונבררו ויצאו הם מהמ"ס כנ"ל ובבחי' ש"ך, כן אח"כ נתקנו כל הש"ך ניצוצין עד"ז ג"כ ע"י המ"ס ונבררו הם על ידה מהפסולת שבהם שהם ג"כ בבחי' ש"ך וכו', כי קודם שיצא מהש"ך ניצוצין כל התולדות דעולם התוהו הנה נקראו כולם בשם סיגים ופסולת ע"ש כל הכחות הללו שהיו מעורבים בהם ומכש"כ אחר שיצאו כל הקליפות והחיצונים ונתפרדו כל הש"ך ניצוצין מהם ונטבעו בהם והרי לא ניכר תוארם כלל, ולכן נקראו אז כל הש"ך ניצוצין גופה ג"כ בשם פסולת, אמנם הנה הם מתתקנים ועולים תמיד ונבררו הם מתוך הקליפות והחיצונים שהם הפסולת ממש, והם ג"כ בבחי' ש"ך, ונעשה כ"ז ג"כ רק ע"י המ"ס כי עולים בו ושם נגמר תכלית בירורם, וכ"ז נעשה ע"י אור המ"ה שמתגלה מהמ"ס ומאיר בהם וע"ז הנה הם עולים במעלה אחר מעלה ומתבררים בבירור אחר בירור עד שחוזרים ועולים בהמ"ס ושם נגמר תכלית בירורם, אמנם תיקונם הוא לאט לאט כי כל ניצוץ וניצוץ בפ"ע כשהגיע זמן עלייתו הנה הוא עולה בהמ"ס ושם נתקן ונתברר, וזהו שאמר הזוה"ק שם ויתברר אלין די בהו אשתלים מאן דאצטריך, ור"ל כל ניצוץ מהם כאשר נשלם ויצא ממנו כל תוקף הדינין שבו והרי נשלם בו הכוונה לרצון אשר עלה לזה ואז הרי מגיע עת תיקונו ונצרך לעלות ולהתתקן הנה מאיר בו המ"ס בהאור דהמ"ה והוא עולה ומתתקן, והרי נמצא כי מקודם נבררו הם ויצאו מהמ"ס כולם בבחי' פסולת ממנו, ואח"כ הנה נבררו הם מהפסולת שבהם שהם ש"ך פסולת העיקריים ג"כ רק ע"י המ"ס ע"י שחוזרים ועולים שם דוקא כי רק אז נגמר תכלית בירורם.

וב"ז הנה הוא במה שנודע כי כל הגבורות אינם נמתקין אלא בשרשם, כי שרשם שהוא קודש קדשים הוא צורף ומכלה כל סיג והוא מצרף ומלבן בתכלית הצירוף והליבון, ולכן הוא כי הנה מקודם שהוא בעת שהיה עומד המ"ס בלתי היחוד בהרישא עלאה שהוא האוירא ויצא ממנה ע"ז כל הש"ך ניצוצין כנ"ל, וכאשר ירדו ונתרחקו ממקורן ונפלו עם השברי כלים למטה הנה יצא מתוקף גבורתם כל השורש דהרע כולו ונעשו כל הקליפות והחיצונים וכמו שבארנו בדע"ה חלק שני דרוש ד' ע"ש אבל אחר שנתייחדה המ"ס באוירא ויצא ונתגלה האור דהשם מ"ה הנה מעלת המ"ס בגבורתה את אור דהמ"ה למטה ונעשה כ"ז ע"י התורה וישראל כי התורה שהוא אור דמ"ה הרי היא שורה בישראל וישראל בהעולם ומתייחדים כולם זב"ז וע"ז נמשך הארת גבורת המ"ס עם האור דמ"ה שבה עד למטה ומאיר בהניצוצין ומעלה אותם מטיט היון והם עולים במעלה אחר מעלה עד המ"ס עצמו שהוא המקור אשר משם חולצו בראשונה ושם הם מתצרפים ומתלבנים בתכלית הצירוף והליבון ונמצא שאותו הכח דהגבורה עצמה אשר בה נתעכרו בתחילה ונפגמו ונתקלקלו בכל חלאת לחנות דתולדות עולם התוהו שיצא על ידיהם הנה באותה הכח עצמה הם מתתקנים אח"כ ועולים והוא כמ"ש רז"ל (ויק"ר ס"פ י"ח וכן בשמו"ר פ' כ"ג סימן ג' ובכ"מ) כי מדת הקב"ה במה שהוא מכה בו עצמו הוא מרפא שנאמר (ירמיה ל') ומכותיך ארפאך וכן נאמר אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא במה שהוא מכה בו הוא מרפא וכ"ז הוא משום שהגבורות אינן נמתקין אלא בשרשן וע"י שרשן הם נטהרין מכל תולדות דינין הקשים ומתתקנים וזהו שאמר הזוה"ק ודאי כד סליק במחשבה סליק והוא המ"ס בוצד"ק שהוא שורש כל הגבורות ושם עולים כולם ומתתקנים ונמתקים על ידה, אמנם הנה אינם עולים הניצוצים בהמ"ס לבדיה אלא רק ע"י השתלשלות מדרגות רבות ולאט לאט דוקא והם עולים דרך כל הפרצופים כולם ממחשבה למחשבה כי כל תיקונם ובירורם הוא רק במחשבה דוקא שהוא במוח חכמה של כל פרצוף עד שעולים בהמ"ס דא"א ודא"ק ושם הוא גמר תיקונם והוא כמ"ש הרב במבו"ש ש"ה ח"א פ"ב בביאור דברי הזוה"ק הנז' זה לשונו כי כל הבירורים של המלכים נעשה ע"י המחשבה שהוא המוח ששם מתברר ומשם יורד אח"כ בסוד טפת הזווג [והוא כמו שאמרנו לעיל שהרי כל טפת הזווג הוא נמשך מן המוח ונעשה מכל מאכל ומשקה שהאדם אוכל ושותה שהמבורר מהם נמשך להכבד ונעשה לבשר ודם והמבורר מהם עולה

שולח הכבד אל הלב ונמשך מהם קיום וכח לרוח החיוני המתפשט מן הלב לכל הגוף דרך העורקים הדופקים והמעורר מן הלב שולח הלב אל המוח ונמשך משם רוח חיוני יותר פנימי לפנימית הגוף דרך גידין המשכין מן המוח והרי נעשה בהמוח הבירור היותר אחרון וכמ״ש הרב כ״ז במוחין פ״ה ע״ש וכ״ז הוא מהניצוצין המתתקנים ועולים מנפילתם לעמקי תהום ובכל מדבר שומם וכשמגיע זמנם להתתקן הם נמשכים ובאים לחלקי היסוד ועולים שם מדומם לצומח ומצומח לחי ומחי למדבר עד שמתבררים בהמוח כנ״ל ומשם נמשך למלאות טפת הזווג ונעשים לאור ונשמה חדשה וכמו שהארכנו בזה בדברינו בחלקי הדרושים] אמנם יש מחשבות ומוחין רבות כי במחשבה של עתיק הוברר א״א ובמחשבה של א״א הוברר או״א ובמחשבה של או״א הוברר זו״ן ובמחשבת זו״ן הוברר עתיק דבריאה ובעתיק דבריאה הוברר א״א דבריאה וכן כיוצא בזה עד עולם העשיה בין בכללות ובין בפרטיות של כל ספי׳ וספי׳ עצמה כי מהיותר מובחר וזך נעשה בחי׳ עליונה ומה שנשאר ממנה נעשה בחי׳ התחתונה עד סוף המדרגות והנה מחשבות או״א ומוחא דילהון הוא מברר את הזו״ן כי הכלים והאורות והניצוצים שיש בהז׳ מלכים כל מה שיכול להתברר ולעלות ולהיות מהם זו״ן עולה ומתברר במחשבת דאבא וזריק הפסולת של כל ניצוץ וניצוץ מהש״ך ניצוצין לבר ונוטל האוכל מהם שהם הבירורים ומתקשרים בהטפה שממשיך ממוחא דיליה [שהוא החלק אשר נותן אבא מגופו ונפשו ג״כ ומשתתף בבנין הולד] ומתקשרים יחד ויורדים כולם יחד בסוד טפה אחת עד היסוד ונותנו בסוד זווג ביסוד דאימא והנה גם אימא בוררה בירורים במחשבה דילה וגם היא הוציאה טפת מ״ן ממוחין דילה ויורד הכל עד היסוד שלה ושם נתחברו שניהם כאחד ב׳ הבירורים דאו״א עם ב׳ החלקים שנתנו מגופם ונפשם ונתחברו כולם יחד בטפות הזרעית שלהם בתוך היסוד דאימא ולקטו בה בג׳ ימי הקליטה ונשארו שם בסוד עיבור וטעם הדבר מה שהוכרח להיות כל הבירורים רק ע״י המחשבה שהוא מוח החכמה דוקא כתב שם הרב ג״כ במבו״ש הנז׳ זה לשונו וטעם הדבר הוא משום שהקליפות אין להם אחיזה בהנ״ל שהם א״א ואו״א [וגם הבינה שהיא אימא אין בה כח לדחות את החיצונים לגמרי אלא רק כשהיא ביחד עם החכמה אבל בהיותה לבדה בלתי חכמה אפשר להחיצונים לאחוז באחוריים שבה וכמ״ש בשער העקודים פ״ב ובשער לאה ורחל פ״ז] ולכן אי אפשר שיתברר לגמרי אלא רק עד שיעלה במוח החכמה דוקא שהוא המחשבה כי כאשר עולים הניצוצין במחשבה דאבא שהוא מוח החכמה שבו אינם יכולים הסיגים אשר היו מעורבים ונאחזים בהם מקודם לישאר שם כלל והם נפרדין מהם אז לגמרי כי החכמה דוחה אותם ומתצרפים ומתלבנים הניצוצין במוח החכמה מכל סיג ופסולת שבהם ויוצאים ונזרקים הסיגים והפסולת לחוץ והנה מתפרדין אותן הסיגים ג״כ לתלת מאה ועשרין פירודי סיגים כמו הניצוצין הראשונים כי כל מה שנתברר ויצא ממוח החכמה הוא מתחלק לש״ך משום שהחכמה הוא ל״ב נתיבות וכל נתיב הוא כלול מי׳ והם פועלים כולם בהבירור והליבון ולכן מתפרדין לש״ך ואותן הש״ך פירודי סיגים הם חוזרים להתברר אח״כ ג״כ ע״י בחי׳ זווגים ונעשה מהם כל המציאיות כולם אשר עד סוף העשיה ומה שנשאר מכל הבירורים עולם הם סיגים גמורים שאין בהם תועלת כלל ומהם הוא כל הקליפות ונמצא כי הכל הוא בחשבון ש״ך עד כאן מדברי הרב במבו״ש שם פ״ב ורפ״ג ע״ש כי שניתי לשונו קצת כדי ליתן ביאור לדבריו והרי לנו עכ״פ כי הבירור נעשה תמיד במוח החכמה שהוא המחשבה והנה הגם שהרב אמר שנעשה הבירור דכל תחתון רק במחשבה דהעליון ממנו לבד ולא הזכיר מהמ״ס הכללי דא״ס ודא״ק מאומה אך האמת הוא שעיקר הבירור הוא נעשה רק ע״י המ״ס הכללי דא״ס ודא״ק כי כל הניצוצין כולם שרשם הוא רק משם וכנ״ל ושם עולה הבירור היותר זך והיותר רוחני דכל ניצוץ וניצוץ ונעשה שם למ״ן וע״י״ז ניתן בו משם אור וזוהר גדול ומאיר ומזהיר משם ולמטה עד המוחין דאו״א לברר בהמוחין שלהם כל החלקים הראוי לנשמת הולד עצמו וכמו שאמרו בספד״צ פ״א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהוויין והרי לנו כי עליית כולם והתיקון העיקרי הוא נעשה רק בהמ״ס הכללי דא״א ודא״ק כי כולם סלקין ביה להשפיע להם וכמו שכתב שם הגר״א ע״ש ותמצא וזהו שאמר הזוה״ק ודאי כד סליק במחשבה סליק כי עולה כל ניצוץ להמחשבה דאו״א ומשם עולה ממחשבה למחשבה ונתברר בכ״א עד שעולה היותר זך ויותר רוחני שבו להמ״ס הכללי דא״א ודא״ק אשר משם חוצב בראשונה שהוא בעולם הנקודות ואח״כ הוא מאיר ומזהיר ויורד ממחשבה למחשבה דרך עלייתו ונשאר בכ״א היותר מובחר שבו עד שיורד להמוחין דאו״א ושם נעשה ונגמר כל מה שראוי אליו להיות לאור ונשמה להולד הנולד והרי נתבאר כי לא נגמר ונעשה שום בירור לכל ניצוץ מהש״ך ניצוצין עד שעולין להמ״ס דוקא כי רק ע״י המחשבה מ״ס שהוא שורש כל הגבורות הנה רק ע״י״ז עצמה הם מתתקנים ועולים כי הגבורות אינן נמתקין אלא בשרשן וכנ״ל:

ואמר הזוה״ק עוד והלא כמה דאצטריך חדו מסטרא דא ועציבו מסטרא דא כי נעשה הכל מהמחשבה כפי הצורך כי מתחלה יצא ונעשה משם כל הדינין הקשים אשר מהם הוא כל הרע כולה וכל העונשים כולם והיה כ״ז כדי להוציא ע״י״ז כל סוד כח הבחירה כנודע ואח״כ נעשה משם גופה ג״כ כל הבירור והתיקון שהוא כל השמחה והעונג וכל טוב העתיד ח״ש וכלא כמה דאיצטריך חדו מסטרא דא ועציבו מסטרא דא כי אותן הגבורות עצמן הנה מצד זה הם שמחה ועונג ומצד זה נעשה מהם כל עונש ורע כי כאשר ירדו למטה הרי נעשה מהניצוצין כל הקליפות והחיצונים וכאשר עלו למעלה הרי נעשה מהם כל התיקונים כולם וכל טוב עולם והרי הוא חדו מסטרא דא ועציבו מסטרא דא ואמר שם הזוה״ק כ״ז בסוד העשרה הרוגי מלוכה כי ע״י שליטת הדינין הקשים ששלטו בגופן רח״ל הנה ע״י״ז יצא הפסולת והסיגים מאותן הגבורות ונתקנו ועלו לשרשן תיכף בקודש הקדשים שהוא בהמחשבה מ״ס ונשלם המ״ס באורותיה שיצא ממנה וזה סוד שאמרו מנחות כ״ט ב׳ כך עלה במחשבה לפני כי אותן תוקף הדינין הם מהמחשבה מ״ס ומוכרח שיתגלו וישלטו ויוצאו מן הכח אל הפועל בכל כחם אשר נתייסד להם וע״י״ז יטהרו ויתקדשו ויעלו ויתייחדו במקורן וזהו שאמרו ברכות ס״א ב׳ שהיה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד כי היה מאריך כ״כ עד שראה שעלו כל אותן הגבורות והניצוצין למעלה ובקעו כל המסכים והמחילות של ברזל ועלו בעליה אחר עליה עד המ״ס ונתייחדו במקורן ונשלם בהם תיכף הכוונה דתכלית תיקון האחרון כי אז יהיה כמו כן בכל הש״ך ניצוצין כולם כי ע״י כל אורך משך זמן הגלות בכל התלאות והמאורעות שעוברים על כל אדם אם בעוה״ז או בהדינים ועונשים שבעולם הנפשות הנה ע״י״ז יטהרו כל הניצוצין כולם ויעלו כולם לסוד האחדות השלימה וכמו שבארנו כ״ז בדע״ה ח״ב ד״ב אך באותן הניצוצין אשר נעשה בהם כל המאורע דר׳ עקיבא וחביריו הנה נשלם בהם כל כוונת תיקון האחרון תיכף באותו העת וזהו שיצתה בת קול ואמרה אשריך ר׳ עקיבא שאתה מזומן לחיי העוה״ב ור״ל כי נשלם ונעשה לו אותו האור דתיקון העוה״ב תיכף מאז ולהבא והבן כ״ז היטב אחר שתעיין בכל דברינו בדע״ה שם וכן בספר הכללים כלל י״ז ודי בזה וה׳ יכפר, ומעתה נחזור לביאור דברי הרב זללה״ה:

[סט] **כבז׳** בפי שלח קס״ט ע״א, וע״ש בהגהות מהרח״ו אות ב׳ וכל דבריו שם הוא במוחין דקטנות פ״ב ע״ש בארוכה, ובפי שלח שם ק״ע רע״א מבואר שם כי בתחילת כל לילה הנה פוקד תמיד הרוח להבא הבל דגרמי ע״ש והוא משום כי בתחילת הלילה הוא התגברות הסטרא אחרא לכן פוקד הרוח אותה ומשפיע בה הארה וכח שלא תשלוט בה הסט״א ח״ו ותשאר קיים לעת התחיה וכנ״ל:

ואולי

[נ] **ואולי** דגש ורפה הוא הבל דגרמי, הנה הדגש ורפה הם נקודה וקו כי בימים הקדמונים היו נוהגים על הרפה לעשות למעלה קו ברוחב על האות אלא שהאחרונים השמיטוהו כי מן הבדל הדגש ניכר כן כתב הגר"א בסוף תיקון ה' והרי הוו הדגש ורפה נקודה וקו והם בחי' מלכות ויסוד וכן הם דין ורחמים כמו שיתבאר ועי"ז אמר הרב כי שניהם הם בחי' הבל דגרמי ולכן הוא הדגש בתוך האות עצמה כי כן הוא הבל דגרמי מחובר בתוך העצמות ובפנימיותם לעולם אמנם הרפה הרי הוא רק על האות וכמ"ש בתיקונים סוף תיקון ה' רפה איהו לעילא מאתוון וכנז' אך הוראתו ועניינו הרי הוא ג"כ רק על הכרת האות עצמה להחליש הכרתו כנודע וא"כ הרי הוא ג"כ עכ"פ מיוחד עם האות עצמה ובתוכו והוא ג"כ רק בחי' הבל דגרמי ומה שהוא עומד למעלה הוא משום שהרי ההבל דגרמי הוא ג"כ מבחי' נפש וכנ"ל והרי הוא קשור ג"כ למעלה באור העליון לעולם עכ"פ ועי"ז בא הוראת הדגש והרפה שאחד הוא בתוכו ואחד הוא למעלה להורות על הבל דגרמי שהוא מיוחד עם העצמות בתוכם ובפנימיותם גופה ועכ"ז הנה היא קשורה ג"כ למעלה לעולם:

ועי' בתיקונים שם ובהגר"א שמבואר כי הרפה והדגש הם בבחי' יסוד ומלכות ולפי ענינינו הנה הוא כי ההבל דגרמי הוא מהמלכו' דאצ' והיא אשר מיוחד לעולם בתוך הולד עצמו וזהו בחי' הדגש אמנם המלכו' הנה היא קשורה לעולם באור היסוד שהיסוד הוא חופף עליה מלמעלה והוא בחי' הרפה וזהו ג"כ מ"ש הרב בשער העיבורים פ"ג כי הדגש הוא בבחי' דין והוא סוד שם שדי שהוא בדגש כי השם שדי הוא גימט' רפ"ח עם שם הוי"ה כ"ו וכמו שמבואר שם שהוא בסוד עיבור ע"ב רי"ו והם רפ"ח ועם הוי"ה כ"ו הוא גימט' שד"י והנה הוא בחי' רפ"ח ניצוצין המתתקנים ועולים בעיבור וכ"ז הוא במלכות שהיא דין וכמ"ש במאמרי רשב"י פ' בראשית דף י"ב ספ"א ע"ש כי בחי' עיבור הרי הוא במלכו' וכמ"ש בשער המוחין ספי"ב וכן כל הניצוצין הם מבחי' המלכו' ודין כי הם מהמלכיות דדין וזהו ענין שם שדי בדגש כי הוא בבחי' הרפ"ח עם שם הוי"ה כ"ו ועניינו הוא על תיקון הניצוצין שבעיבור וכ"ז הוא מרמז על ההבל דגרמי שהוא מהרפ"ח ניצוצין שנתקנו בהשם הוי"ה דאצ' והוא אשר נכנס בהולד בתוכו ובפנימיותו ונשאר בו לעולם ולכן מתקיים על ידו עד עת התחייה ועי"ז יקום בתחה"מ וכ"ז הוא ע"י השם שדי שהוא בדגש והוא מהמלכות דאצ' אך הרפה אמר הרב ג"כ במאמרי רשב"י שם כי הוא ביסוד והוא רחמים בערך המלכות והוא בסוד הכתוב (שה"ש א') בין שדי ילין שמלת שדי הוא רפה והוא ג"כ גימט' רפ"ח כ"ו אלא שהוא הרחמים ולכן הוא רפה והנה הוא ג"כ אותו האור דההבל דגרמי עצמו אלא שהוא בבחינתו הקשורה למעלה ביסוד דאצ' ולכן הוא רפה שהוא הקו אשר על האות להורות על קישורו למעלה ביסוד וכנז':

אמנם הנה בשער דרושי נקודות פ"ו הנה חושב שם הרב את הדגש ורפה מכלל הנקודות שהם רוח וכאן אמר שהם ההבל דגרמי שהוא למטה גם מהנפש העיקרי וכנ"ל אות מ"ז ויש לומר כי משום שההבל דגרמי הוא ג"כ רק מאצ' וכנ"ל בכל דברינו לכן כולל אותם הרב ג"כ בכלל הנקודות שהם מאצ' וכנ"ל פ"ד ולא נחית הרב לחלק שם בין זה לזה משום דשם ר"ל בדרושי נקודות פ"ו אינו מזכיר הרב את הדגש ורפה אלא רק דרך אגב וכמו שמבואר למעיין שם לכן כולל שם הרב את הדגש ורפה עם הנקודות בכללא חדא כי הם כולם משורש אחד שהוא מאצ', ומה גם כי הרי הרוח הוא פוקד אותם בכל לילה ומאיר בהם וכנ"ל אות מ"ט לכן חושב אותם הרב שם בבחי' מדרגה אחת ג"כ:

[נא] **והנה** הנקודות הם הי"ם שבתוכם כו' כו', כאן חוזר בקצרה על הראשונות שעיקר בנין העולם שהוא ז"א הוא מאצ' כי ממנו הוא עיקר האותיות שהוא הגוף וכנ"ל מאות כ"ח עד אות מ"ב וכן ממנו הוא הי"ם העיקריים שהם הנקודות והרוח וכנ"ל מאות כ"ד עד אות כ"ז והנה הם הל"ב נתיבות פליאות חכמה שהוא מחכמה אצ' שבהם נאצל העולם ר"ל הו"ק שהוא ז"א וכנ"ל בריש הפרק אך הנפש וציור הולד ותיקונו הוא מאימא כי בה ועל ידה נתקן ונצטייר הולד לגוף שלם ולכל צורה פרטי' וכנ"ל אות כ"ח וכ"ט אבל עיקר היסוד דכל פרטי' הוא מאצ' כי ממנו הוא עיקר החומר וכן הוא ממנו ג"כ הצורה הראשונה הדבוק בו לעולם שהוא ההבל דגרמי כנ"ל ולכן נקראו בספר יצירה הכ"ב אותיות יסוד כי הם היסוד והעיקר הבנין דכל עולם ודכל פרטי' והם מאצ' כי ממנו הוא הל"ב נתיבות חכמה שבהן נעשה העולם:

[נב] **והנה** אלו הל"ב נתיבות הם זכרים מחכמה ונתונים באימא, כי בחכמה הם הכ"ב אותיות והי"ם ובבינה הם הל"ב אלהי"ם דעובדא דבראשית כי שם אלהי"ם הוא בבינה ועל ידה נבראו שמים וארץ שהם זו"ן ויצא על ידה היש מאין כי עיקר הגילוי והמציאות הוא בזו"ן כנודע ושורשם הראשון הוא בכתר שהוא אי"ן ויצא ונעשה היש מאין ע"י הבינה והוא ע"י הל"ב נתיבות הנתונים בה מהחכמה עי"ז יצא ממנה היש מאין וז"ש בראשית שהוא חכמה ברא אלהים שהוא בינה את השמים ואת הארץ שהם זו"ן:

[נג] **ונתונים** באימא תוך מצפ"ץ שהם נ' שערים שבה כו' כו', כי ע"י הל"ב נתיבות חכמה כאשר שנתונים בבינה הנה נעשה בה נ' שערים כי הל"ב נתיבות חכמה אמרנו כי הנה הם הי' נקודות והכ"ב אותיות והי' נקודות כבר אמרנו לעיל אות כ"ב שגילויים הוא רק ט' ובבינה הוא השמות של הנקודות כמ"ש הרב לעיל פ"ד והם קמץ פתח צרי סגול שבא חלם חרק שרק קטן שרק גדול והם כ"ח אותיות ועם הכ"ב הרי נ' והגם שאמרנו לעיל פ"ד אות ח' שאין מתגלים בה אלא רק השמות של השב"א סגו"ל לבד אך בהעלם הנה יש גם בה כולם ונעשה בה על ידם הנ' שערים שבה וכן הוא עוד כי הט' נקודות הנה הם ח"י נקודות פרטיות כי הקמץ הנה הוא מורכב מב' נקודות והפתח הוא אחת וצירי ב' וסגול ג' שבא ב' שורק קטן ג' וכן נחשב ג"כ שורק גדול לג' וחולם וחירק כ"א אחת והרי הם ח"י נקודות ועם הל"ב אלהי"ם הרי הם נ' וכן אלהי"ם פשוט ומלא הוא ח"י אותיות ובהם מתלבשים הי"ח מפתחין דהשם הוי"ה דעיינין בהי' מפתחין שבין כ"ד עיינין והח"י עם הל"ב הוא נ' ומכ"ז הנה נעשה הנ' שערים שבבינה וכמ"ש כ"ז הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ב' ע"ש כי בבינה הנה נפתחין ומתגלין כ"ז ונעשים בה לנ' שערים והנה גילויים הוא ע"י המצפ"ץ שבה כי כ"א הוא כלול מי' והם נ' כי ע"י הה' גבורות דמצפ"ץ הם מתגלין ומאירין לנ' שערים ונקראו בשם שערים כי כ"א הוא כלול מכל הל"ב ומקבל בתוכו כל הל"ב כולם שכל הל"ב נכנסים בכל שער ושער בפני"ע ומשונה כ"א מחבירו וכן הוא כ"א שער מיוחד למעברות אורות ונשמות אחרות ואין שער אחד דומה לחבירו וכמו שכתב הרב בכוונת ספירת העומר וזהו שאמר הרב כי שעריה פתוחים לקבל בתוכה נתיבות חכמה ור"ל שכל שער ושער שבה מקבל בתוכו מכל הל"ב כולם אלא שאין שער דומה לחבירו והם נחלקים בה לנ' שערים מיוחדים:

[א.ה. אות כ"ד נדפסה בסוף ספר הדע"ה עם דרוש ס"ן פ"ד ורפ"ח].

[נה:] **שהם** ל"ב אלהי"ם דקטנות. כי בקטנות שהוא בעיבור ויניקה אין בו רק המוחין דהשם אלהי"ם לבד והוא רק מהי"ס דבחי' נפש ואז אינו מאיר בו גם השם מ"ה ג"כ רק בבחי' האור דשם אלהי"ם כי מ"ה הא' הוא גימט' פ"ו כמנין אלהי"ם והוא החיצונית דשם מ"ה שאין בו ג"כ רק הארת דשם אלהי"ם לבד והנה אות הי"ס דבחי' נפש עם הכ"ב אותיות דהגוף הרי הם ל"ב והם הנקרא בשם ל"ב אלהים דקטנות כי הרי אינו עומד אז רק בבחי' קטנות לבד ורק באור דשם אלהי"ם לבד וכמו שמבואר כ"ז בשער מוחין דקטנות ובשער עיבורים פ"ה. וע"ש שאמר הרב כי הם הל"ב אלהי"ם דעובדא דבראשית. והנה שכל מעשה בראשית הנה נעשו כולם אחר התיקון ומהאור דהשם מ"ה בהאור הפנימי שבו שהוא באור המוחין דהגדלות שהם שמות דהויו"ת ונעשו כולם ע"י אור הגנוז אשר במאמר ויאמר אלהי"ם יהי אור וא"כ איך אמר הרב שהל"ב אלהי"ם דמעשה בראשית הם שמות אלהי"ם דקטנות וכן קשה ג"כ כי מאחר שנעשו כולם מהאור הגנוז א"כ אלמה לא נזכר באמת שם הוי"ה בכל מעשה בראשית כולם אך הענין הוא כי הנה כל מעשה בראשית כולם הנה נעשו במילות ויאמ"ר אלהי"ם כנאמר בכל פעולה ופעולה והשמות אלהי"ם הם באמת רק הל"ב אלהי"ם דקטנות אך מילת ויאמ"ר הוא סוד אמ"ר שאמרו בזוה"ק פ' תרומה קס"ז ע"א וכמבואר בדברי הרב בדרושי מ"ן דרוש ה' ו' והם האורות המוחין דהגדלות היותר מעולה הנמשך מהדעת עלאה אשר לעילא לעילא עד רזא דאור א"ס ית"ש והוא סוד מ"ש בעשרה מאמרות נברא העולם ור"ל על סוד אמ"ר הנאמר בכל מאמר ומאמר וכן מילת ויאמר הוא גימ' עם הכולל רמ"ח שהוא מספר הוי"ה פשוט כ"ו עם כ"ד שמות עסמ"ב היוצאים ממנו שהם גימ' רל"ב והרי רמוז במילת ויאמר כללות כל המוחין דהגדלות כולם ובויאמר אלהי"ם כלולים המוחין דקטנות עם הגדלות כי כאשר שמתוסף הגדלות על הקטנות אז נשלם ונעשה הכל ומה שלא הוזכר שם הוי"ה בכל מעשה בראשית בפירוש הטעם הוא כי אם היה נברא העולם בהאור דהשם הוי"ה בהתגלות ר"ל באם שהיה נתייסד מליאותם העיקרי בגילוי אורו בהם לא היה אפשר שתחטא כלל ולא היה בה הבחירה ביד האדם ולא שכר ולא עונש ולכן הנה שבאמת הוא שנבראו כל מע"ב רק ע"י המוחין דגדלות כולם אך היו מכוסים ונעלמים ר"ל שהיו רק כלולים ומלובשים בהחיצונית והקטנות והיו מאירים בהם המוחין דהגדלות רק בסוד תוספת ועילוי ולא בבחי' שורש ועיקר וכדי שיהא אפשר להשתנות ולהסתלק בעת הפגם ולכן לא הוזכר בכל מע"ב רק השם אלהי"ם וכל האורות דגדלות הם מרומזים רק במלת ויאמר ועי' עוד בדברינו בספר הכללים כלל י"ט שהבאנו שם כי ויאמ"ר אלהי"ם הנה הוא גימ' ג"כ אמ"ר וק"ב שהוא כללות כל האורות דגדלות מליאתם מן המקור עד גילויים האחרון וכמ"ש בדרושי מ"ן דרוש ה' ו' והיה כלול ומלובש כ"ז בהשם אלהי"ם שהוא החיצונית והו"ק שהוא הקטנות והוא כמ"ש הרב ג"כ לעיל בריש הפרק כי כל העולם הוא רק בבחי' גוף וו"ק אבל הג"ר הם רק נסתרות והם נעלמים והוא ג"כ אותו הענין עצמו שאמר בסוף שער סדר אבי"ע בקיצור שכל העולמות הם עתה רק בבחי' זו"ן שהוא ו"ק והם בחי' הקטנות וכל המוחין בא להם רק בסוד תוספת וכמ"ש בשער המלכים פ"ו וזהו שאמר הרב שהל"ב אלהי"ם דמעשה בראשית הם הל"ב אלהי"ם דקטנות ואין הכונה שלא יצא אז המוחין דגדלות כלל והיו רק בסוד הקטנות לבד אלא הכוונה הוא שחיצוניותם וגילויים היה רק בבחי' הקטנות לבד והוא השורש והעיקר שבהם אבל כל הגדלות נתייסד כל המשכתם וביאתם רק בסוד תוספת ולפעמים הם ישנם ולפעמים הם חסרים וזהו מה שהזכיר בכל מע"ב רק השם אלהי"ם אבל באמת הנה היו כלולים אז מכל אורות המוחין והגדלות כולם ג"כ אלא שלא היו בהם בבחי' שורש ועיקר אלא רק בסוד תוספת וכדי שיוכלו להסתלק בעת הפגם ולהשתלם בעת הזכות ועל זה בא כל השכר ועונש והוא סוד כל הבחירה כולה וכנז' ועי' עוד עומק דברים בזה לקמן אות ס"ו ע"ש:

[נו:] **כי** עשר אלהי"ם שהם כנגד הנפש הם יותר מעולים ונזכר בתיקונים כת"י החסר, וכבר זכינו להם בדפוס אמשטרדם בסוף הזוהר חדש פ"ד ע"א והוא בתז"ח הנדפס בווילנא תרכ"ז עם ביאור הגר"א ל"ה ע"ג והם אלו. א' בְּראשית בָּרא אֱלהים אֵת והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת וכזה יְהָוֱהֵ, ב' וַיאמר אֱלהים יְהי אוֹר והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱוְהוֹ. ג' וַיאמר אֱלהים יְהי רָקיע והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱוְהָ. ד' וַיאמר אֱלהי"ם יִקוו הַמים והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה בניקוד הר"ת יַהֱוִהַ, ה' וַיאמר אֱלהים תַּדשא הָארץ והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱוַהָ, ו' וַיאמר אֱלהים יְהי מְאורות והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱוְהְ, ז' וַיאמר אֱלהים יִשרצו הַמים והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱוִהַ. ח' וַיאמר אֱלהים תּוצא הָארץ והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱוֹהָ, ט' וַיאמר אֱלהים פְּרו וּרבו והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱפְּוּ י' וַיאמר אֱלהים הִנה נָתתי והמאמר שלו שהוא השם הוי"ה הוא בניקוד הר"ת יַהֱוִהָ ע"כ מהתז"ח שם ע"ש והרי לנו עשר שמות אלהי"ם שהם הלבושים דעשרה מאמרות ועליהם אמר הרב שהם העשר ספי' דבחי' נפש אשר הוא נמשך מהבינה והם היותר מעולים ושאר הכ"ב שמות אלהי"ם הנאמר בפרשת מעשה בראשית והם מנוים ג"כ בתז"ח שם ע"ש הנה הם האורות דהכ"ב אותיות שהם הכלים והגוף הנמשך מהבינה וכ"ז הוא הל"ב אלהי"ם שהם בבינה אבל העשרה מאמרות שהם העשר שמות דהוי"ה הנה הם העשר ספי' דהרוח הנמשך מהחכמה והוא נקודותיהם הנז' שהם האורות דהחכמה המתלבש בהרוח כי כל הנקודות הם מחכמה וכנ"ל פ"ד ושם הוא סוד כל האמ"ר וק"ב אשר בכל מאמר ומאמר וכנ"ל אות נ"ה אמנם למטה בסוף הפרק אמר הרב כי הי"ס דבחי' הרוח הם עשרה הויו"ת מנוקדות בהי' נקודות קמץ פתח כו' ומלכו' בלא נקודה וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' קנ"א ע"א וכאן הרי אמרנו מדברי התז"ח שהם מנוקדות בניקוד הפסוקים והתיבות של העשרה אלהי"ם דהנפש ונראה לי כי שניהם ישנם אלא שאלו שהם בהי' נקודות הפשוטים הם יותר פנימים ואלו שהם בהנקודות המורכבים מניקוד הפסוקים והתיבות של העשרה אלהי"ם דהנפש הם חיצונים להם כי הם מתלבשים בהעשרה שמות דאותן אלהי"ם עצמן ולכן הם מנוקדות באותן הנקודות דהפסוקים והתיבות דהשמות אלהי"ם כי זה מורה שהוא משום שמתלבשים בהם עצמם אבל העשרה הויו"ת שהם בהי' נקודות הידועים הם פנימים להם ועי' לקמן סוף אות ע"ט ובדברינו בספר הכללים כלל י"ד ענף ב' אות י"ג ע"ש עיקר הדברים בזה.

ודע עוד כי ע"ד שהם עשר הויו"ת שהם הי"ס דהרוח והם בניקוד הר"ת של הפסוקים דעשר אלהי"ם הנז' הנה עד"ז ישנם ג"כ עוד כ"ב הויו"ת והם ל"ב הויו"ת שהם הל"ב נתיבות חכמה וכמ"ש במבו"ש ש"ב ח"ב ספ"ו שהל"ב נתיבות חכמה הם כולם שמות דהויו"ת והנה הם מנוקדות ג"כ בניקוד הר"ת של הפסוקים דכל הל"ב אלהי"ם וכן ישנם עוד ג' שמות הוי"ה אשר הם הפנימית דהג' שמות אלהי"ם שבויכלו והם יותר עליונים מכל הל"ב וכמ"ש בתז"ח שם והנה הם מנוקדות ג"כ בניקוד הר"ת שבאותן הפסוקים והתיבות דהשמות אלהי"ם וע"ד העשרה הויו"ת הנ"ל כ"ז נראה לי לומר אם יכשר בעיני ה' ועי' עוד במבו"ש הנז' שמבואר שם כי בקטנות שהוא בעת היניקה הנה הוא אז גם כל הל"ב נתיבות חכמה ג"כ רק שמות אלהי"ם והם כולם החיצוניות דשמות ההויו"ת שבהל"ב נתיבות והיינו כי הוי"ה פשוט הוא גימ' כ"ו והשם במילוי כזה כ"ף ו"ו הנה האותיות השניות פ"ו שהוא גימ' אלהי"ם והוא החיצונית דשם הוי"ה והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות נ"ה

שהחיצונית

שבחיצונית דשם מ"ה הוא ג"כ בבחי' שם אלהי"ם כי זהו מה שמ"ש הי"א הוא גימ' אלהי"ם:

[נז:] **ומאלו** הל"ב אלהי"ם מתקבץ הארתם בצאתם מהחכמה שהיא מוחא לגבי לבא ונעשה לב כמנין ל"ב נתיבות החכמה. ר"ל בזה ללמדינו על מציאת הלב ממה שהיא ואמר כי הנה היא מהארת הל"ב אלהי"ם שבמוח ולכך נקרא לב וזהו שאמר כי נמשך ומתקבץ הארת הל"ב אלהי"ם בצאתם מהחכמה לגבי לבא ונעשה הלב והגם שהל"ב אלהי"ם הם רק במוח הבינה אמנם הוא ע"פ מ"ש אליהו זצ"ל חכמה מוחא בינה לבא בה הלב מבין והענין הוא כי הנה עקר הבינה הנה היא ג"כ רק במוח וכנודע שהם ג' מוחין ברישא חב"ד וחכמה מתפשט לל"ב נתיבות ומהם הוא הכ"ב אותיות דהגוף והי"ס דהגוף כי עיקר החומר דהגוף הוא ג"כ רק מהחכמה וכנ"ל אות כ"ח ואות מ"ד והבינה נתפרש לל"ב אלהי"ם ומהם הוא הציור דהכ"ב אותיות דהגוף אשר נתגלה ונעשה במעי הבינה אימא כי כל הגידול והציור דהגוף שהוא מהטפת הזכר דהאבא הרי הוא נעשה ונצטייר רק במעי האימא ועם הי"ס דהנפש הוא ל"ב והם מהל"ב אלהי"ם שבבינה אשר עיקרם הוא ג"כ רק בהמוחין עצמן שברישא אמנם בהיותן בהמוחין אינם ניכרים הל"ב אלהי"ם שבבינה כי מתבטל בהארת הל"ב נתיבות שבחכמה שהם שמות דהויו"ת וכמ"ש במבו"ש ש"ב ח"ב ספ"ו וכנ"ל אות נ"ו ולכן קורא אליהו זצ"ל כל המוח כולו בשם חכמה כי אין ניכר שם אור הבינה והדעת ע"ד שרגא בטיהרא אך כאשר מתפשטים הארת הל"ב אלהי"ם למטה ומתקבץ הארתם בהלב הנה שם מתגלים וניכרים ונעשה מזה מציאת הלב ונקרא לב ע"ש שהיא מהארת הל"ב אלהי"ם שבמוח הבינה ולכן אמר אליהו זצ"ל חכמה מוחא בינה לבא כי אין ניכר אור הבינה ואינה מתגלה אלא בלב, אמנם לקמן בשער פרצופי זו"ן פ"ד אמר שם הרב כי מציאת הלב הנה היא מקיבוץ הארה דהחכמה ג"כ ומבואר שם כי היא מהארת שמות דהויו"ת ע"ב וס"ג מהאותיות דאחוריים דמילוי שבהם שהם ל"ב אותיו"ת ע"ש שמבואר כי בהלב מתקבץ הארת דכל המוחין כולם אך נודע הוא כי כל מה שמתפשט למטה הנה הוא רק מהחיצוניות והאחוריים שהם בחי' גבורות וכמ"ש שם שהם רק מהמילוי והאחוריים שכ"ז הוא בחי' גבורות כי כל אחוריים הוא גבורות וכל מילוי הוא גבורות כי מלוי הוא גימ' אלהי"ם וכנודע כ"ז וא"כ הרי האחוריים דהמילוי הרי הוא גבורות שבגבורות ולכן הנה ניכר שם היטיב ומתגלה הארת דהל"ב אלהי"ם ג"כ ועומדים הארת הל"ב אותיות דהאחוריים דהמילוי דהע"ב והס"ג מבפנים והארת הל"ב אלהי"ם מבחוץ ונעשה מכ"ז מציאת הפנימית והחיצונית דהלב ונמצא כי מ"ש הרב בשער פרצופי זו"ן פ"ד הוא בהפנימית ומ"ש כאן מהארת הל"ב אלהי"ם הוא בהחיצונית ששניהם הם ניכרים ומתגלים למטה אחר שמתפשטים ויוצאים מהמוחין שברישא למקום הלב ע"י הגילוי שמהיסוד דאימא אשר שם נפתח ומתגלה ויוצא הארת כל המוחין כנודע וכמ"ש הרב שם בשער פרצופי זו"ן פ"ד ומהם נעשה כל מציאת הלב בהפנימית והחיצונית שבה:

[נח:] **ונעשה** לב כמנין ל"ב נתיבות החכמה. והגם שמציאת הלב הרי אמר כי היא נעשית מהארת הל"ב אלהי"ם שבבינה וא"כ הרי היה לו לומר שנעשה לב כמנין ל"ב אלהי"ם אך כוונת הרב הוא משום שהלב היא כלולה באמת מכל הל"ב נתיבות חכמה ג"כ שהוא גם מכל המוחין דגדלות שהם הויו"ת וכנ"ל וכן גם כל הל"ב אלהי"ם מה שהם ל"ב הם ג"כ רק ע"י הל"ב נתיבות חכמה כי מתלבש החכמה בהבינה אשר בה הוא שם אלהי"ם ומתפשט עי"ז לל"ב אלהי"ם אבל עיקר הל"ב הם בחכמה כי שם הוא השורש דהכ"ב אותיות וכנ"ל אות כ"ח וכן שם הם העשר ספי' העיקריים שהם הי"ס דהרוח וכנ"ל אות כ"ג כ"ד אבל הי"ס דהנפש הם רק שתופא דגופא וכנ"ל אות י"ג י"ד ויוצא ונעשה הל"ב אלהי"ם רק ע"י הל"ב נתיבות חכמה ולכן הלב שהיא נעשית מהארת הל"ב אלהי"ם ונתגלה בה כל הל"ב אלהי"ם הנה היא כלולה מחכמה ג"כ ומכל הל"ב נתיבות החכמה שהם המוחין דגדלות שהם הויות אלא שבה נתגלו הל"ב אלהי"ם ג"כ וכנ"ל אבל היא כלולה מחכמה ג"כ וכלול בה כל המוחין כולם ולכך מייחס הכתוב תמיד החכמה אל הלב כי שם היא מתגלה אבל במוח היא סתום ונעלם הגם שעיקרה הוא משם והוא מ"ש במדרש משלי פרשה א' היכן החכמה מצויה ר' אליעזר אומר בראש ר' יהושע אומר בלב כו' נמצאת אומר שדוד תפש כדברי רבי אליעזר ושלמה כדברי ר' יהושע ע"ש ופשוט הוא כי אין מחלוקה בזה אלא שזה מדבר בעיקרה כי עיקר החכמה הוא בראש כי שם הם כל המוחין וזה מדבר בגילויה כי גילויה הוא רק בלב אבל בהמוחין הם סתומים, וזהו שאמר הרב ונעשה לב כמנין ל"ב נתיבות החכמה ור"ל כי נתגלו בה ג"כ כל הל"ב נתיבות חכמה כולם וכנז' וכן כתב ג"כ הגר"א בספר יצירה רפ"ו ע"ש:

[נט] **ולכן** הלב הוא אש שורף כי הוא האלהי"ם דקטנות. מ"ש כי הלב הוא אש שורף הוא לשון הזוהר פנחס רל"ד א' לב איהו נורא דדליק וכן בהקדמת תיקונים י"ד ב' לב נור דליק וכן בתיקון י"ג כ"ט א' לבא איהו אש אכלה כו' ואי' לאו כנפי ריאה דנשבין על לבא הוה אוקיד כל גופא וכן הוא ברע"מ פנחס—רכ"ז ב' דאי לאו (כנפי ריאה) דנשיב בנתין דלבא הוה נורא דלבא אוקיד כל גופא וע"ש עוד רל"ג סע"ב כי מוח ולב הם מים ואש רחמי ודינא ועי' בהגר"א בתיקון כ"ה ע"א א' כי הנורא דלבא הוא החום הטבעי שבלב וכמ"ש בסוף תיקון כ"א שהוא האש היסודי דלבא ועל זה אמר הרב כי האש היסודי והחום הטבעי שהוא בלב הנה הוא מצד הל"ב אלהי"ם דקטנות אשר מתקבץ הארתם בו וכנ"ל ועי' עוד בהגר"א בספר יצירה פ"א מ"ה בדה"מ ועומק אחרית שאותו האש היסודי הוא סבת כל דבר וגמרו וכן על ידו ישוב כל דבר לשרשו ע"ש כי שרשו הוא מהבלי דגרמי שהוא הנפש דנפש ולכן הוא סבת כל דבר ושורשו כנ"ל אות מ"ו והבן:

[ס] **אך** הקול שבתוכו הוא שם הוי"ה שהוא בחי' הרוח השורה בלב כו', כי חיות האדם וקיומו דבחי' נפש הוא ע"י החום הטבעי שבלב והוא מהל"ב אלהי"ם דקטנות שהוא בחי' נפש מלכו' אשר שרשם הוא מבינה אך הקול והדבור הוא מהרוח שבלב והוא מהכנפי ריאה דנשבין תמיד על לבא ומזה נמשך הרוח ללב ומשם הוא הקול והוא מהד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה שהוא בחי' רוח ז"א אשר שרשו הוא מהחכמה וכמ"ש ברע"מ פנחס רל"ד א' וההוא רוחא דנשיב בכנפי ריאה איהו אפיק קלא בקנה דאיהו קנה חכמה קנה בינה ואתמר בה כה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח דאיהון ארבע אתוון יהו"ה והאי איהו רוח דדפיק בכל ערקין דלבא כו' וכן שם רכ"ה א' ודא יהו"ה דאיהו קול כו' וכן בתיקונים תיקון כ"ה ע"א א' וכד ייתי רוחא לגבי לבא דתמן נפשא אתמר ביה קול דודי דופק כו' והנה מזה נמשך החיות דבחי' רוח לכל הגוף ע"י העורקים הדופקים הנמשכים מן הלב לכל האברים וכמ"ש בתיקונים תיקון ס"ט קכ"ב א' וכל ערקין ורידי גופא דאיתון דפקין מלבא איתון דפקין ושם מתלבש כל המוחין דגדלות שהם כל הל"ב נתיבות חכמה הכלולים בלב ג"כ וכנ"ל וכמו שיתבאר עוד בסמוך:

[סא] **שהוא** הנקודות השופים דפיקו מכח הנקודות, הלשון בספר אדם ישר דף י"ב ע"א, שהם י' נקודות המוציאים דפיקו בכח הנקודות כנז' בתיקונים דף ס"ט וכד ייתי רוחא לגבי לבא כו', והוא בתיקון כ"ה שם וכנ"ל וכן הוא עוד בתיקון ס"ט מדף קכ"א ומשם והלאה ע"ש בארוכה הרבה מענין הדפיקין וכדי להבין הדברים קצת נעתיק כאן דברי הרב בזה אשר בשער רוח הקודש דף ג' סע"ב זה לשונו דע כי בדפק האדם כמו שנודע בו וניכר תחלואים הגופניים אל הרופאים הגופניים כך מורי ז"ל היה מכיר בו חולי הנפש בהיותו ממשמש בדפק האדם וסוד הענין הוא כי כבר ביארנו בסוד הפסוק כולם בחכמה עשית כי אבא עלאה שהוא חכמה הוא חיות כל האצילות וכאשר הא"ס מתפשט אורו העליון בתוך האצילות הוא מתלבש תחילה תוך אבא ומתעלם בתוכו ואז מתפשט אבא בתוך כל האצילות כולו עד סופו ובתוך אבא מלובש ומוצנע חיות כל האצי

ונעלם בו כנז' וע"י אבא שואבים כל האבר' החיות העליון של הא"ס המחיה לכל עולם האצי' וז"ש כולם בחכמה עשית והנה החכמה זו מתפשט בבחי' הוורידים והעורקים של הדם החיוני של האדם שהם בחי' הדפקים הדופקים הנודעים ובתוך הדפקים ההם גנוז ונעלם ומלובש החיות העליון דא"ס המחיה את האבר' כולו באופן כי הדפק עצמו שהוא הווריד הוא אבא והחיות שבתוכו הוא אור וחיות של הא"ס המחיה האדם שהוא ז"א שהוא האדם העליון והוא כלל כל האבר' כולו ונקרא בשם אדם דאצי' וכבר ידעת כי כלא אתברר במחשבה וכמ"ש בפ' פקודי רנ"ד סע"ב שכל הש"ך ניצוצות אתברירו במחשבה ויצא הפסולת והרע מתוך הטוב ובחי' הדם הטוב שהוא החיות המשובח הוא נעלם בדפק והדם הרע יוצא לחוץ ולפעמים מחמת העונות של האדם אין יכולת במחשבה לברר ולדחות את המותרות ופסולת הדם הרע לחוץ ואז יחלה האדם וצריך להקיזו כדי שיצא לחוץ כנודע אל הרופאים. והנה נודע כי אבא הוא שם הוי"ה דיודי"ן דע"ב והאחוריים שלו הוא גימ' דפ"ק והענין הוא כי אין פנימית אבא עצמו יורד למטה ומתלבש באדם רק האחוריים שלו כנודע כי כל דבר עליון אינו יורד למטה אלא בחי' האחוריים שלו והוא בחי' הדפ"ק הנז' וזהו הטעם שכל חיות האדם תלוי בדפק וכל תחלואיו ניכרים בו כי כפי העבירה והחטא שעושה האדם כך יחסר בחי' האור והחיות ההוא שבתוך הדפק והנה נודע מ"ש בתיקונים (תיקון ס"ט קכ"ב ע"א קכ"ג א' קכ"ד א') שיש עשרה מיני דפקים והם קמץ פתח צירי כו' וביאור הענין הוא כי הנה הנקודות הם בחכמה כנודע וכל אותן הדפיקות שדופק כולם הם בציור נקודות והנה כאשר תמשש בידך על הדפק תמצא לפעמים שהוא דופק נקודה אחת ואח"כ דופק נקודה ב' בצדה וזה סוד נקודת צירי ולפעמים דופק נקודה אחת למעלה ונקודה ב' תחתיה והיא נקודת שבא ולפעמים דופק נקודה אחת ארוכה והשנית נקודה אחת בלבד קטנה והיא נקודת קמץ וכן עד"ז כל שאר הנקודות וזה מורה כפי בחי' החיות הנמשך לה בעת ההיא מאותו בחי' שבחכמה והמשל בזה אם דופק כעין קמץ אז הוא מורה על התגברות בחי' הכתר שבחכמה אשר משם שולח חיות והארה אל כל האיברים בעת ההיא ואם הדופק הוא כעין פתח מורה שנמשך חיות האיברים מן החכמה שבחכמה וכן כו' ע"ד סדר הנקודות בכל הי' ספי' כנודע ולפעמים יהיה התחברות שתי נקודות יחד כעין שבא צירי שבא קמץ שבא פתח שבא סגול וכיוצא בזה ובזה נבין ונדע בחי' חטא האדם כי אם דופק כעין קמץ זה יורה שחטא בכתר ולכן הוא המתגבר עתה להראות כחו שלא יסתלק ע"י החטא כי אם אנו רואין שבחי' אחת גוברת הנה אדרבה הוא שהוא על מכוון אותו הבחי' ע"ד שכתוב תוסף רוחם יגועון שכל מה שהוא חלוש מתגבר בכחו כדי להתקיים ולפעמים הוא מורה בהיפך על שעבר איזו מצוה בבחי' ההיא ואין אתנו יודע עד מה עכ"ל בשער רוח הקדש וכן הוא כ"ז ג"כ בשער הפסוקים באיוב י"ט וע' עוד שם בשיר השירים ה' והרי לנו ענין הדפיקין איך שנעשו מהנקודות והוא מבחי' החכמה והמוחין דגדלות שהם שמות דהוי"ת אחר שמתקבץ הארתם בלב הנה מתפשט ונמשך משם כחם וחיותם לכל האיברים כולם דרך העורקים הדופקים וזהו הוא עיקר התנועה וההתעוררות דכל חי אלא שהוא בכל אחד לפי ערכו ומדרגתו ולכן אמרו בתיקונים שם תי' כ"ה ע"ח א' כי על הנפש נאמר אני ישנה כי כן הוא בשינה שלא נשאר אלא הנפש אבל על הרוח נאמר ולבי ער כי בו מתלבש המוחין דגדלות כולם:

[סב] **כי** הנפש והרוח הם שניהם בלב זה רוח וזה דם, והם הקטנות והגדלות כמו שמפרש והולך, והגם שהרוח עצמו הוא אינו עדיין הגדלות כי הגדלות הרי הוא רק מהנשמה ולמעלה שהם הג"ר אבל הרוח לבד הוא רק הו"ק וכללות הז"ת וכנודע כ"ז אמנם הוא כי הרוח הנה הוא מעלת ומדרגת האדם שבו מתלבש המוחין והגדלות, וכל דברי הרב כאן שמדבר מענין עבר אמירן ואמר שהם הר"ם דרוח והם הגדלות, הכוונה הוא כי הרוח הוא מעלת ומדרגת האדם שבו שורה הגדלות ומתייחד עמו ועיקר כוונת הרב מה שקורא כאן לכל המוחין הגדלות בשם רוח משום שהם מהשם מ"ה דהתיקון, שהוא האור דהדעת עלאה והמ"ה והדעת הם נקראים בשם רוח כי הוא הרוח דנביעו מרחא דאור א"ס, שמתלבש בו ומתגלה על ידו כנודע כ"ז ולכן קורא הרב בענינינו את הרוח בשם גדלות. וע' לקמן סוף אות ע"ט:

[סג] **כי** הנפש והרוח הם שניהם בלב. לכאורה הנה הוא היפך ממה שנודע שהמוח לב כבד הם הג' כלים להנר"נ והרי הוה הנפש רק בכבד וכמ"ש בשער המוחין פ"ה ובשער החשמל פ"א ובפנימיות וחיצוניות דרוש י' ודרוש י"ב ע"ש וכאן אמר שהרוח והנפש שניהם הם בלב וכן אמר ג"כ לקמן רפ"ו כי הנפש עיקר ישיבתה הוא בלב וכן הוא באמת ג"כ בכ"מ בתיקונים, בתיקון כ"א ס' ע"א, נשמתא במוחא, רוח בכנפי ריאה. נפש בלבא. ובתיקון כ"ה ע"ח סע"א וכד ייתא רוחא לגבי לבא דתמן נפשא. וכן בסוף תיקון כ"ו, לבו דתמן נפש, רוח בכנפי ריאה. נשמתא במוחא, אך הענין בזה הוא כי הנה אלו הג' נר"נ, שורש כולם הם בהמוחין שבראש שהם חב"ד, כי מוח הדעת שם הוא השורש דהרוח והנפש ואח"כ הנה הם מתפשטין שניהם בהלב כי שם מתפשט ומתקבץ הארת כל המוחין כנ"ל אות נ"ז נ"ח אך עיקר מה שנתגלה שם הוא הרוח והנפש אבל הנשמה עיקר מקומה הוא לעולם רק בהמוח כי היא מהג"ר שהם למעלה משא"כ הרוח ונפש עיקר מקומם הוא לעולם רק בהז"ת והוא בכלל דברי הרב מה שאמר בשער הנסירה פ"ו במה שמחלק שם בין אחסנתא דאו"א לאחסנתא דז"א עצמו ע"ש והבן והנה נכנס הרוח והנפש עיקרן בהלב אלא שאור הרוח הנה מתייחד בו הריאה והלב יחד ומקבל הלב את אור הרוח ע"י הריאה אבל אור הנפש נכנס עיקרה בלב אמנם אח"כ הנה יוצא ומתפשט אור הנפש מהלב אל הכבד והוא מה שנודע שהנפש שרויה בכבד אך נודע הוא מה שכתב הרב הכלל בזה בשער הנסירה פ"ז ובכ"מ כי כל דבר שיורד ממדרגה למדרגה אין הכוונה שנעקרין ממקומן אלא שרשם נשאר לעולם קיים במקומו ורק הריבוי אור שבהם הוא אשר מתפשט ויורד למטה וכן הוא בענינינו בענין אור הנפש כי עיקרו הוא נשאר קיים לעולם בהלב ושורה שם עם אור הרוח ביחד ורק ריבוי אורו הוא מתפשט ונכנס בהכבד וקונה מקומו שם ומשם יוצא ומתפשט הארת אור הנפש דרך וורידי הכבד לכל שאר האיברים כולם וכמ"ש בשער המוחין פ"ה ומקבלים כל האיברים כולם את התפשטות אור הנפש רק מהכבד וזהו מה שנודע כי הכבד הוא הכלי לאור הנפש והכוונה הוא כי כל האברים כולם אינם מקבלים הארת אור הנפש אלא רק אחר שנתלמלם וירד בהכבד משא"כ הארת אור הרוח הנה מקבלים כל האיברים כולם דרך העורקים הדופקים הנמשך מהלב ולכן אמרו שהלב הוא הכלי לרוח ור"ל שהגוף משתמש בו ונוטל הגוף כולו על ידו את הארת אור הרוח וכן הכבד הוא כלי להנפש ור"ל שהוא כלי להגוף אשר הגוף משתמש בו ונוטל על ידו את הארת אור הנפש ולכך אמרו כי הלב הוא הכלי להרוח והכבד הוא הכלי להנפש, ועוד כי הרי נמצא מדברינו כי הכבד הנה הוא רק הכלי להנפש לבד ולכך נקרא הכבד בשם כלי הנפש כי הרי בו עומד ומאיר אור הנפש וניכר בו משא"כ הלב הנה שם שורה הרוח ג"כ ושניהם שורים שם ובמקום הרוח לא נזכר הנפש כלל ע"ד שרגא בטיהרא שאינה ניכר אורה כלל אבל באמת הנה שורה בהלב עיקר אור הנפש ג"כ וכל אור הנפש אשר בהכבד הנה מקבל אותו ג"כ רק מהלב וכנז' אך משום ששם שורה אור הרוח ומאיר שם באורו הגדול הנה נתבטל שם אור הנפש ואינו ניכר שם אורה כלל ולכך נקרא הלב רק בשם כלי הרוח אך בערך הראיה אשר שם הוא שורה רק הרוח לבד הנה קורא התיקונים היטיב את הלב בשם כלי להנפש משום שהרי שם שורה עיקר אור הנפש ג"כ עכ"פ אך הכבד בערך הלב נקרא הוא כלי להנפש כי הרי בו שורה ומתגלה הנפש לבד משא"כ הלב שבו שורה ומאיר אור הרוח ג"כ ואינו ניכר בו אור הנפש על ידו נקרא

הוא בערך הכבד בשם כלי להרוח ועי' ג"כ מה שכתב בזה הגר"א בתיקון כ"ה ע"ח סע"א ע"ש ובכלל דבריו דברינו:

[סד] **זה** רוח וזה דם. והנה הם השני חללי הלב אשר באחד הוא רוח ובהשני הוא דם והרוח הוא מהשם מ"ה שהוא רוח והדם הוא מהאחוריים דאהי"ה שגימט' דם כי גם אלו הל"ב אלהי"ם דקטנות הם מלובשים בנה"י דאימא שהיא שם אהי"ה והאחוריים שלה הוא גימט' דם והוא דם הלב ועל אותן הל"ב אלהי"ם דקטנות כשהם יורדים למטה וכמ"ש במוחין דקטנות פ"ג שע"י זכות גדול הנה יורדים המוחין דקטנות עד ראש עולם הבריאה וכשיורדים כולם הנה אז יתקיים מה שנאמר כי יום נקם בלבי ודם עבדיו יקום כי בלב"י הוא גימט' דם וכמ"ש בתז"ח דף ט"ז ע"ג ואמר שם הגר"א שהוא דם הלב שמשם הוא נקם באחוריים דינא כי בשני חללי דלבא בשמאלא דם כידוע אחוריים הנ"ל ובימינא רוחא מ"ה דשמא מפרש עכ"ל, והנה הגם שאמרנו שהל"ב אלהי"ם דקטנות הם בחי' נפש והנפש הנה הוא בלב ובכבד כנ"ל אות ס"ג והם דם הלב כנז' וכן הכבד הוא כולו דם כנודע עכ"ז הנה יש חילוק גדול בין בחי' הל"ב אלהי"ם דקטנות שבלב להל"ב אלהי"ם דקטנות שבכבד כי הלב שהוא מהחג"ת שם הוא הל"ב אלהי"ם דקטנות דיניקה והכבד שהוא מהנה"י שם הוא הל"ב אלהי"ם דקטנות דעיבור והקטנות דיניקה הם כולם קדושה ור"ל שאין שום אחיזה להחיצונים בהם עצמם מאומה אלא שהם דין קשה וגם כשהם יורדים למטה אינם יורדים האורות והמוחין שבהם אלא רק עד ראש הבריאה ולא יותר למטה כלל אמנם הגוף והכלים דקטנות היניקה הם יורדים למטה ג"כ וכמ"ש בשער אנ"כ פ"י אבל האורות והמוחין דקטנות היניקה הם אינם יורדים למטה מראש הבריאה כלל וכמ"ש בשער מוחין דקטנות פ"ג ובשער אנ"כ פ"י משא"כ הקטנות דעיבור הנה הם יורדין גם בהאורות והמוחין שבהם בכל העולמות בי"ע כולן כי משם הוא עיקר יניקת החיצונים היינו מהחיצוניות דהאחוריים דאלהי"ם דעיבור הנה משם הם יונקים אבל לא שהם נכנסים בקדושה עצמה ח"ו וכמ"ש כ"ז במבו"ש שער ז' ח"ב פ"ב עש"ה והרי ישנם חילוק גדול בין הקטנות דיניקה שהוא בחי' נפש שבלב להקטנות דהעיבור שהוא בחי' נפש שבכבד וכן יש עד"ז חילוק גדול בין הדם שבלב להדם שבכבד והוא כמ"ש ברע"מ פ' פנחס רל"ד סע"א דכבד איהו דרגא דעשו עשו הוא אדום הוא כניש כל דמין בין צלולין בין עכורין ולא אבחין בין טב לביש לא עביד אפרשותא בינייהו לבא איהו ישראל דאבחין בין טב לביש בין דם טמא לדם טהור ולא נטיל אלא ברירו ונקיו דההוא דמא כבורר אוכל מגו פסולת עכ"ל והוא כמו שמבואר בדברי הרב בשער המוחין פ"ה כי הדם הגשמי העיקרי אשר בכבד ונמשך ומתברר היותר מובחר והזך שבו ועולה אל הלב והוא בחי' דם חומרי ג"כ אלא שהוא הזך והיותר מובחר שבו כי הוא מבחי' הל"ב אלהי"ם דיניקה כנז' וכשיורדין הם בראש הבריאה נעשה דין גדול בכל שונאי ישראל וע"ז נאמר כי יום נקם בלבי ודם עבדיו יקום וכנ"ל מתז"ח ועי' עוד למטה אות ס"ו ולקמן פ"ו אות ל':

[סה] **בסוד** כי הדם הוא הנפש טפת אודם דנוקבא והכלי הוא בשר הלב עצמו, והם הל"ב אלהי"ם שהם עשר ספירן דהנפש והכ"ב אותיות דהגוף, ומ"ש שהדם הוא טפת אודם דנוק' הוא כמ"ש בנדה ל"א ע"א אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר ודם כו' והוא דם הלב שהוא הנפש שהיא מאימא ועם הכ"ב אותיות דהגוף שהוא בשר הלב עצמו הם הל"ב אלהי"ם דקטנות אבל הרוח שבלב שהוא מהשם מ"ה וכנ"ל הנה העשר אותיות דשם מ"ה הם העשר אמירן שהם הוי"ת דגדלות ואז נדחין הקטנות למטה וזהו שאמר ובבוא הרוח כו':

[סו] **ובבוא** הרוח אזי הם הוי"ת דגדלות (וכנ"ל אות ס"ב) ולא אלהי"ם דקטנות. כי אז נדחין הקטנות למטה ממדרגה למדרגה עד שנסתלקו לגמרי וכמ"ש בשער מוחין דקטנות פ"ג ואמר שם כי אפשר להם להסתלק מאלי' לגמרי עד ראש הבריאה ע"ש ואז יתקיים מ"ש כי יום נקם בלבי ודם עבדיו יקום וכמ"ש בתז"ח כנ"ל אות ס"ד אמנם הוא כי מה שאמרנו שהקטנות יורדים למטה אין הכוונה שלא נשאר מהם למעלה מאומה אלא הוא שהיותר זך והיותר מובחר שבהם הוא נשאר לעולם למעלה כי כן הוא לעולם בכל דבר עליון שיורד הנה נשאר עיקרו שהוא היותר פנימית שבו למעלה לעולם וכנודע וכן הוא כאן שהיותר פנימי והיותר זך מהמוחין דקטנות הוא נשאר ג"כ לעולם למעלה באצילות וכמ"ש כ"ז הרב עצמו במוחין דקטנות שם פ"ג וזהו ענין דם הלב שעומד לעולם בתוך הלב עם הרוח שבו ג"כ והם השני חללי דלבא שבאחד רוח ובאחד דם וכנ"ל: והנה מבואר הוא בדברי הרב שם כי ענין ירידת הל"ב אלהי"ם דקטנות בבריאה הנה הוא ענין כל השמות אלהי"ם הנזכר במעשה בראשית הגם שכל מע"ב הנה נבראו רק אחר שיצא האור המ"ה דהתיקון והרי כבר יצאו ונתגלו כל שמות הוי"ת דהגדלות עכ"ז הנה נזכרו בכל מע"ב רק שמות אלהי"ם לבד וכמו שהערינו בזה לעיל אות נ"ה אך מדברי הרב שם מבואר שהענין הוא כי כל מעשה בראשית מדבר רק בהעולמות בי"ע שהוא מהבריאה ולמטה כי כן הוא שם אלהי"ם גימ' הכסא שהוא הבריאה כנודע והנה נבראו כל העולמות בי"ע רק אחר שיצאו כל האורות דהגדלות שהם שמות דהוי"ת ואז נדחו כל הקטנות למטה שהוא בראש הבריאה ונבראו בהם כל העולמות בי"ע וזהו מ"ש הרב בשער עיבורים פ"ה ובמבו"ש ש"ב ח"ב פ"ז שכל הל"ב אלהי"ם דמע"ב הנה הם הל"ב אלהי"ם דקטנות והוא אחר שנדחו למטה בראש הבריאה ע"י יציאת כל המוחין והאורות דהגדלות באצילות כולו ונתמלא ונשלם כל האצי' כולו באור דהוי"ה ב"ה אז דחו את כל אורות דשמות אלהי"ם דהקטנות למטה וברא בהם את כל העולמות בי"ע ולכך נזכר בכל מע"ב רק שם אלהי"ם לבד הגם שכל מציאותם הנה נעשה רק אחר יציאת השם מ"ה והגילוי דשם הוי"ה ב"ה, אמנם הוא כי הנה כל הבריאה כולה היא נעשה באמת ג"כ רק ע"י שם הוי"ה דוקא אחר שמתלבש הוא בהאור דהשם אלהי"ם ונתלבש הגדלות בהקטנות ומזה נעשה כל הבריאה כולה וכמו שיבואר למטה בסמוך אות ס"ז וס"ח וכל הל"ב אלהי"ם דמע"ב שהם הל"ב אלהי"ם דקטנות אחר שנדחו הם בראש הבריאה כנז' הנה בתוכם ובפנימיותם היה כלול כל האורות דגדלות כולם שהם שמות דהוי"ת והם ג"כ ל"ב הוי"ת שהם הל"ב נתיבות חכמה שהם כלולים בהל"ב אלהי"ם וכנ"ל אות נ"ו והם הכחות העיקרים והפנימים דכל מע"ב כולם וכמו שמפורש בתורה ויאמר אלהי"ם יהי אור שהוא אור הגנוז אשר בו נעשה הכל וכן הוא מרומז ג"כ בכל מאמר ומאמר הנאמר על כל פעולה ופעולה וכמו שהארכנו בזה בספר הכללים כלל י"ט ע"ש וכנ"ל אות נ"ה ולכן תתם התורה אחר כל מע"ב כולם ואמר ביום עשות יהו"ה אלהי"ם ארץ ושמים כי עיקר הבורא והממציא הכל היה רק השם הוי"ה ב"ה אלא שהיה גנוז ומלובש בהשם אלהי"ם ומהטעם שאמרנו לעיל אות נ"ה ועומד לעולם בפנימיותם האור דהוי"ה ובחיצוניותם הוא בהאור דאלהי"ם והם אחד כי רק יהו"ה הוא האלהי"ם בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד וכמו שאמרו בזה בזוה"ק תרומה קס"א ע"א ויתבאר עוד בסמוך;

[סז] **והנה** אז נשלם שם מ"ב שהם ל"ב נתיבות גוף ונפש וי' אמירן שהם י"ס דרוח דגדלות כנז' בתיקונים דף נ"ח ע"ב (כל"ל). והוא בתיקון כ"א בדף ס"ח סע"ב הנדפס בווילנא עם ביאור הגר"א שאמרו שם והא ארבעין יתרין לקבל ל"ב אלהי"ם ועשר אמירן דאתברי בהון שמיא וארעא וכל חיליהון וכן הוא ג"כ בתיקון ד' וכן בתיקון ס"ט ק"כ ע"ב שאמר שם שהל"ב נתיבות ועשר אמירן הוא שם מ"ב שבו נברא העולם (וכמ"ש בזוה"ק פקודי דף רל"ד סע"א ורע"ב) והרי לנו עכ"פ כי היה כל הבריאה כולה רק ע"י כללות הקטנות והגדלות יחד דוקא שהם הל"ב אלהי"ם דקטנות עם העשר אמירן דהגדלות, והגם שהגדלות עצמו הם ג"כ ל"ב וכנ"ל אות נ"ז נ"ח ובכ"מ אך הכ"ב אותיות דהרוח שהוא הגדלות כאשר מתייחדים עם הכ"ב אותיות דהנפש הנה הם

נעשים חד ממש כי הטפת חומר דהאבא עם הטפת חומר דהאימא הנה מהם שניהם הרי נעשה הגוף אחד דז"א וכמו שמבואר לעיל אות כ"ח אבל העשר ספי' דהגדלות הנה הם ניכרים לעולם שהם תוספת וגדלות כי הרי הם לפעמים ישנם ולפעמים הם מתמעטים וחסרים ולכן נחשבים הם בבחי' בפ"ע שכאשר באים הם ומתוספים על הל"ב אלהי"ם דקטנות משתלם ונעשה למ"ב ונשלם אז שם מ"ב :

[סח] **ע"ש** היטיב איך הנקודה והחוט הם ל"ב שבילין (כנ"ל וכן הוא בספר אדם ישר) ותגא דעל חוט י' הרי מ"ב, והוא בתיקונים הנז' בדף ס"ח סע"ב שאמרו שם כ"ז על האות ב' דבראשית כי האות ב' הרי יש בו נקודה והאי נקודה אית לה רישא ומצעיתא וסופא ואתעבידת תלת יודי"ן י' י' י' דסלקין לתלתין והאות ב' הנה הוא בבחי' חוט דאסחר על ההיא נקודה והוא שניים הרי תלתין ותרין והתג אשר על האות ב' כי הב' יש לו תג למעלה ואותו התג הוא ג"כ י' והם מ"ב והא ארבעין ותרין לקבל ל"ב אלהי"ם ועשר אמירן דאתברי בהון שמיא וארעא וכל חיליהון ע"כ בתיקונים שם וע"ז אמר הרב כי הל"ב אשר בהאות ב' עם הנקודה שבו הם מרמזין על הל"ב אלהי"ם דקטנות והתג אשר עליו הוא מרמז על הי"ס דהרוח והגדלות והרי מרמז לנו התורה שהיה בריאת כל העולם רק ע"י הקטנות והגדלות ביחד כי נכללו הגדלות בהקטנות והוא גילוין ית"ש בהב' שמות יהו"ה אלהי"ם ע"י שנתגלה בהב' שמות הללו ברא ויצר ועשה כל העולמות כולם והנה אותן הי"ס דהגדלות הם העשר אמירן דשם מ"ה דהתיקון והוא עומד בפנימית כל העולמות כולם וכמ"ש אליהו זל"ט מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א ב"ה והגם שכוונת אליהו זל"ט עיקרו הוא רק על עולם האצילות שבשם מ"ה הוא פנימית כל האצי' אך מלמדינו התיקונים הנז' וכן מרמז לנו התורה שע"י האצי' הנה מתפשט הארת השם מ"ה בכל העולמות בי"ע ג"כ והוא כמו שאמרנו שהגם שכל הל"ב אלהי"ם דמעשה בראשית הנה הם הל"ב אלהי"ם דקטנות אך בתוכם ופנימיותם הנה כלולים האורות דגדלות ג"כ וע"י שניהם נבראו הכל וכנ"ל :

[סט] **ובזה** תבין מה שאמרו (בתיקונים שם בתיקון כ"א ס"ח סע"א) וכד אית בישראל משכילים בחכמה דאיהי י' מחשבה עלאה ידעין לזרקא לה להאי אבנא (שהיא מלכות שכינתא קדישא) לההוא אתר דאתגזרת בנין דברתא באבא אתעבידת הה"ד ה' בחכמה יסד ארץ בחכמה דאיהו אבא יסד ברתא דאיהי ארץ הדום רגליו עכ"ל והענין הוא כי עליית השכינה היא לפי זכותן של ישראל ולפי לימודם חכמתם בתורה ולכן כשיש בישראל משכילים בחכמה הנה עולה היא ג"כ עד החכמה אבא וכמו שביאר שם הגר"א ז"ל ע"ש כל הענין ותראה הכוונה פשוט שם אך הרב בא להמתיק לנו טעם בדברי התקונים ואמר כי הנה מ"ש התיקונים שעולה המלכות להחכמה אבא הנה הכוונה הוא על הי"ס הפנימים דהרוח שבה ששרשם הוא מהל"ב נתיבות חכמה וכנ"ל בכל דבריו ולכן הם עולים היטיב להחכמה אבא כי הוא שרשם והענין בפרטות דברי התיקונים הוא כי הנה שם מדבר התיקונים כ"ז בענין הטעמים זרקא סגולתא ואורח הזרקא הרי הוא כחוט עקום ומסובב בב' ראשיה כעין טבעות טבעת אחד למטה לצד השמאל וטבעת אחד למעלה לצד הימין והנה הנקודות הראשיים של הב' טבעות קורא התיקונים שם בשם תגא ואבנא והתחלת הזרקא אשר מלמטה למעלה הנה הוא מהנקודה הראשונה אשר למטה שהיא התגא ואבנא שהוא ראשית הטבעת השמאלי אשר למטה ומסבב והולך דרך אותה הטבעת והחוט העקום עד התחלת וראשית התגא ואבנא שהיא הנקודה הראשונה של הטבעת הימיני אשר למעלה וכ"ז הנה הוא מרמז על עליית השכינה שהיא הנקודה התחתונה שעולה מלמטה למעלה עד שרשה העליון שהוא חכמה והוא הנקודה העליונה וכן הוא ג"כ הוראת הנגינה של הזרקא שעולה הנגינה שלה מלמטה למעלה ועל זה מסיק התיקונים שם ואמר וכד אית בישראל משכילים בחכמה דאיהי י' מחשבה עלאה והוא התגא ואבנא של הטבעת העליון הימיני ידעין לזרקא לה להאי אבנא שהיא מלכות שכינתא קדישא אשר היא התגא ואבנא של הטבעת התחתון השמאלי לההוא אתר דאתגזרת שהוא התגא ואבנא של הטבעת העליון הימיני בנין דברתא באבא אתעבידת וכמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ כו' וכנ"ל ועל זה מלמדינו הרב בפניניו ואמר כי הנה ענין עליית המלכות בחכמה הוא ע"י שעולה הרוח פנימית שבה למעלה למ"ן והרוח הנה הוא מהי"ס הפנימים העיקריים שהם המוחין דגדלות הנמשכין מהל"ב נתיבות חכמה והרי הוא שרשם מהחכמה ולכן אפשר להם לעלות להחכמה ממש שהוא אבא וזהו שאמר הרב כי אותן הי"ס הפנימים דהרוח הנה הם בחי' הנקודות שהם מחכמה וכנ"ל פ"ד וזהו מה שמרומז עליית המלכות אל החכמה בהב' נקודות התחתון והעליון דהזרקא שהם הב' אבנין דהב' טבעות הימיני והשמאלי כנ"ל כי האבן התחתון שהוא הנקודה הראשיית של הטבעת התחתון השמאלי הוא הי"ס דרוח של המלכות והם עולין עד האבן העליון שהוא החכמה עצמה והוא הנקודה הראשיית של הטבעת העליון הימיני וכ"ז הוא כוונת הרב מ"ש ובזה תבין כו' כי בא ללמדינו על מה שאמר התיקונים עליית המלכות בהאבנין כי הוא משום שהאבנין הנה הם הב' נקודות העליון והתחתון וכל נקודות הנה הם בחי' חכמה י' שהיא הי' דהשם וכל עלייה הוא ג"כ רק על הי"ס הפנימים דהרוח שהם מחכמה י' והנה הם עולים לשרשם שהוא להחכמה עצמה והוא הנקודה התחתונה שהיא האבן התחתון הי' תחתונה דהשם אדנ"י שהוא המלכות ורמוז בהקוץ התחתון דהזרקא אשר עולה למעלה להנקודה העליונה שהיא האבן העליון הוא הי' דהשם הוי"ה ב"ה שהוא למעלה מכולם והוא רמוז בהקוץ העליון דהזרקא והם הב' נקודין הב' אבנין וזהו מה שאמר התיקונים כל עליית המלכות בבחי' האבנין,

ומה שקורא התיקונים שם את אותן הנקודות בב' תוארים תגא ואבנא הנה מה שקורא בשם אבנא הוא נודע ופשוט כי כל נקודה הרי היא סתום מכל צד ומתעגל ומתגלגל בכל עצמותה והיא בתכונת אבן שהוא סתום מכל צד ומגולגל כל כחו בעצמותו וכן הוא הי' דנקודת חכמה שהוא כולל כל הי"ס בעצמותו וכן עד"ז הי' דנקודת מלכות שהיא כלולה מכל מה שלמעלה ממנה וכן היא כוללת כל אשר למטה ממנה כנודע ומה שקורא אותה ג"כ בשם תגא כי כל הוראות התג הוא מורה ששרשו ותלייתו הוא למעלה וכן הוא נקודת המלכות הנה שרשה ותלייתה הוא למעלה למעלה עד אין סוף וכנודע ששורש המלכות היא סליקו עד א"ס ובסוד אנ"י וא"ין העולה עד המלכות דא"ס ועל זה הוא מרומז בבחי' תגא ששרשה ותלייתה הוא למעלה למעלה וכ"ז הוא ג"כ רק מצד הי"ס הפנימים דהרוח שבה שהם מהל"ב נתיבות חכמה אשר שרשם הוא בעולם הצמצום שהוא בהמלכו' דא"ס וכמו שכתבנו לעיל אות א' ע"ש .

[ע] **כי** כשעולין זו"ן בסוד מ"ד ומ"ן לגבי או"א ז"א באבא ונוק' באימא כו', הנה לפי כל הדברים הנ"ל הרי אמר התיקונים דפירוש שהמלכות עולה להחכמה וא"כ הרי עולה הנוק' להאבא ג"כ כי על זה קאי כל דברי התיקונים שעולה המלכות לאתר דאתגזרת שהוא להאבא עצמו והרב אמר שעליית המ"ן דהנוק' הוא רק לאימא אמנם הוא כי הנה עליית המלכות נוק' לאבא שאמר התיקונים אין הכוונה על עליית מ"ן אלא על העלייה והגדלות עצמו שמתעלה ומתגדל עד שרשה העליון ומתייחד בהחכמה אבא וע"י עליית הנוק' בהאבא אשר במנחת שבת כמו שמבואר בשער הכוונות שם וכן הוא כל עליות וגדלות הפרצופים שמתגדלים ועולים הם עצמם ממש והוא כדוגמת האדם בעוה"ז שקטנים נעשו גדולים וגדיים נעשו תיישים ואפשר להאדם להתעלות ולעלות במעלה עליונה עד שנעשה כעין בריה חדשה ובפנים חדשות ממה שהיה מקודם אבל ענין עליית מ"ן הוא רק כעין עליית נשמה בלילה ואפשר שאינו מתעלה עי"ז למדרגה חדשה אלא רק ע"י שהיה מקודם וכמ"ש חדשים לבקרים שמתחלף לו כחות חדשים שיוכל להתקיים ע"י שהיה מקודם אמנם לפעמים נתוסף ע"י עליית מ"ן תוספת אורות חדשים ממש ג"כ וישנם כמה בחי' בענין עליית מ"ן כנודע בדרושים אך עכ"פ הוא כי עליית הפרצופים ועליית מ"ן

הם שני דברים ופשוט הוא אמנם הוא כי הנה אי אפשר להיות שום עליית פרצופים אם לא ע"י עליית מ"ן מקודם כי כל עליית הפרצופים הוא רק ע"י תוספת מוחין כי ע"י שניתוסף בהם אורות ומוחין מתעלה ומתגדל למדרגת פרצוף העליון שלמעלה והן עולים עי"ז מעילוי לעילוי עד אין קץ וכל תוספת מוחין הנה הוא נמשך ובא רק ע"י זיווגי דהאו"א וזווגי דאו"א אשר לתוספת אורות ומוחין אי אפשר אלא רק ע"י עליית מ"ן דהזו"ן כמ"ש במוחין דצלם פ"ו ובכ"מ ונמצא כי עליית המלכות לאבא שאמר התיקונים הנה מוכרח הוא שיעשה כ"ז רק ע"י העליית מ"ן שעלו הזו"ן מקודם בהאו"א למ"ן ומזדווגים האו"א עי"ז ומתחדשים ונולדים מזווגם אורות ומוחין חדשים להזו"ן ועי"ז הם מתגדלים ועולים והנה עליית המ"ן הוא הנשמה פנימיית כנודע וכן הוא ג"כ ענין עליית הפרצופים אשר מתגדלים ועולים הנה הוא עיקר העלייה ג"כ רק להפנימית דהפרצוף כי הצורה והנשמה הנה היא אשר נתעלה לאיכות רב ונעשה למדרגה העליונה ממה שהיה מקודם אבל החומר והגוף שהוא החיצונית דהפרצוף הוא עומד במדרגתו כמקדם אמנם לפעמים מגיע העלוי להחיצונית ג"כ וע"ד שהיה בחנוך שנתהפך גופו ג"כ למדרגת עולם הבריאה כמ"ש בהיכלות דר"י כה"ג וכן עוד יותר במשרבע"ה שקרן עור פניו ונתהפך גופו אלו גם בהיותו בעוה"ז מכתנות עור לאור כנודע וכן היה קצת עד"ז גם להאבות וכיוצא וכמ"ש ב"ב ספ"א שבעה לא שלטה בהן רמה ותולעה אך עיקר העלייה הוא לעולם להפנימית (וע' פע"ח שער התפלה פ"ו וכן בכ"מ מה שהעיר בזה הרח"ו ז"ל בענין עליית החיצונית) וזהו שאמר הרב כי עליית הנוק' להחכמה שאמר התיקונים הנה הכוונה הוא על עליית הי"ס דהרוח אשר שרשם הוא מהחכמה שהם העולים כי הם מהל"ב נתיבות חכמה והם בחי' הגדלות שבה וכנ"ל בכל דברינו ונעשה כ"ז ע"י עליית המ"ן אשר עולים מקודם אלו הי"ס הפנימים דהרוח ג"כ למ"ן בהאו"א ונולד וניתוסף להם ע"י אורות ומוחין חדשים ועי"ז הם יכולים להתגדל ולהתעלה עי"ז להחכמה ממש בבחי' עליית הפרצופים וכנ"ל:

[עא:] **וידוע** (לעיל פ"א ע"ש אות ח' ולקמן בשער עקודים פ"ה) כי הנקודות נקבות ונקרא אור חוזר אף שהוא בחי' ז"א מפני שהוא אור חוזר שבו, כי הנקודות הנה הם מהגבורות שבחכמה ולכן הם נאצלים רק בבחי' נקודות קטנות והנה הם אור חוזר כי תשוקתם הוא תמיד לעלות למעלה ולכן הי"ס דרוח אשר שרשם הוא מהחכמה הנה הם העולים בבחי' מ"ן והוא מסבת הגבורות שבהם וכל בחי' גבורות הנה הם בחי' נוק' וכנ"ל אות מ"ג שגם בחכמה יש בחי' גבורות ונוק' ולכן הי"ס דרוח הגם שהוא בחי' ז"א כי כל רוח הוא ז"א כנודע ובענינינו הם בחי' ז"א שבמלכות וכן שרשם הרי הוא מחכמה כנז' עכ"ז הנה הם בחי' נוק' וגבורות והם אור חוזר כי הם העולים למעלה, ומ"ש ולכן נקרא אבנים נקבות ר"ל כי כל מקום שנזכר אבן בתנ"ך נזכר בלשון נקבה כמו והאבן הזאת והאבן גדולה על פי הבאר את שתי אבני השוהם על האבן האחת על האבן השנית אבן שלמה ולדק אבנים שלימות תבנה אבן יקרה (דברי הימים א' כ' וכ"ט) וכמוהו רבים וכמו שמבואר בקונקורדאנציא ורצונו בכ"ז כי לכך נקראו הנקודות בשם אבנים שהם נקבות כי הם הגבורות והאור חוזר ולכן הם העולין למ"ן וכן על ידיהם הוא כל עליית הפרצופים כי כל עלייה הוא ע"י בחי' הגבורות וכידוע בסוד שם מ"ב וזה שאמר התיקונים הנז' ידעין לזרקא לה להאי אבנא לאתר דאתגזרת וכוונת התיקונים הוא על הי"ס הרוח שבמלכות נוק' שהם בחי' הנקודות אשר שרשם הוא מחכמה שהם עולים להחכמה עצמה שהוא אבא וכנ"ל אבל המלכות עצמה שהוא החיצונית שלה היא איהו עולה וכמ"ש הרב כאן שאין עולה רק בחי' הרוח שבהם שהם אלו הנקודים שהם י"ס דרוח כי בחי' הגוף והנפש שלהם הם נשארים במקומן לעולם וע' לקמן בפנימית וחיצונית דרוש ג' ודרוש ט"ו וכן בפע"ח שער התפלה פ"ו ובכ"מ ויש בזה דברים ארוכים ואין כאן המקום לזה:

[עב] **וזה** סוד בידך אפקיד רוחי כי הרוח עולה בסוד מ"ן למעלה. הוא כמ"ש בשער הנסירה פ"ג כי עליית המ"ן הנזכר בכל מקום הוא ע"ד עליית הנשמה דהאדם התחתון שעולה בכל לילה בעת השינה אמנם יש חילוק כי באדם התחתון הוא רק בלילה בעת השינה אבל עליית המ"ן דהזו"ן הוא הן ביום והן בלילה והיינו בקריאת שמע דשחרית וערבית וכמ"ש בשער הנסירה שם ועי"ש עוד בזה והאמת הוא כי גם באדם התחתון ישנם כמו כן ג"כ עליית מ"ן הן ביום והן בלילה והיינו כל כוונת התורה והמצוה שהיא למען שמו יתברך וכן תשוקת האדם להקב"ה הנה הם ג"כ עליית מ"ן ממש וכמ"ש בכוונת נפילת אפים וכן בכוונת ק"ש בפע"ח פ' י"ב שם ובכ"מ אמנם עליית מ"ן הזה הנה הוא רק מהיותר פנימי שברוחא אבל עליית הרוח אשר בלילה בפסוק בידך אפקיד רוחי הוא כללות הרוח כולו והעיקר בזה הוא כי באדם התחתון הנה יש חילוק גדול בין עליית המ"ן דהיום אשר ע"י התורה והמצוה לעליית המ"ן דהלילה אשר בסוד בידך אפקיד רוחי כי בעליית המ"ן דהיום אי אפשר לו לעלות אלא רק עד שורשו אבל בעליית המ"ן דהלילה אפשר לו לעלות ע"י איזה זכות (כמבואר בפע"ח בק"ש שעל המטה פ"ו) גם למעלה משורשו וכמו שמבואר כ"ז בשער מ"ן ומ"ד סוף דרוש ד' ע"ש וכ"ז הוא מהטעם שאמר בשער הנסירה פ"ג כי עיקר שליטת המלכות הוא בלילה ולכן כשעולה אז כללות הרוח כולו למ"ן בסוד בידך אפקיד רוחי שהוא ר"ת בא"ר ועולה אז ליסוד של המלכות שהיא באר מים נובעין וכמ"ש בפע"ח שם פ"ו וי"א ושם הוא שורש כל הנשמות כולן והיא מתעברת בכל לילה מנשמת הצדיקים שעולים בה כדי להתחדש שם וכמ"ש בפע"ח שם פ"ב וכן בשער הכוונות שם ל"ג רע"ב הנה אפשר לו לזכות ע"י איזה זכות לעלות ולהתעלה גם למעלה משרשו וזוכה ועולה למדרגה יותר גבוה ממה שהיה מקודם וע' עוד בפע"ח שם פ"א:

[עג] **אך** הנפש נשארה למטה עם הגוף, וכן כתב ג"כ בפע"ח שם פ"א וריש פ"י שהעליה הוא רק להרוח ולא להנפש וכן הוא ג"כ בשער הפסוקים פ' האזינו דף קכ"א ע"ב אמנם בפע"ח שם פ"י גופא מבואר שם שגם הנפש עולה ג"כ ואמר שם בעת השכיבה יכוין למסור נפשו כשיאמר פדית אותי ה' שהוא מלוי ההוי"ן כו' שהמרגיש בעצמו שהשלים חלק נפשו יאמר בעת השכיבה פסוק נפשי אויתיך בלילה עם הכוונה שבארנו שם ויזכה אל חלק הרוח כו' ויכוין להעלות נפשו כי שם זה דמ"ב המעלה נפש למעלה ושם זה הוא ביצירה ואנו מעלין הנפש מעשיה ליצירה ע"י שם זה שביצירה וג"כ תכוין בשם אהי"ה אשר אהי"ה שגימ' מ"ב והוא שם של הבריאה ב' פעמים אהי"ה גימ' מ"ב ותכוין כי על ידה אתה מעלה הרוח שלך לבריאה כו' וכן הוא כ"ז בשער הכוונות שם דרוש י' ע"ש וכן בספר הגלגולים פ"א בארוכה בזה ומבואר בספר הגלגולים שם שאפי' אם לא השלים עדיין נפשו לגמרי צריך לכוין בכל לילה להעלות הנפש בנקודת ציון של מלכות נוקבא דז"א שהוא בחי' היסוד שלה ששם הם המ"ן שהם סוד נשמות הצדיקים והוא הנקרא באר מים חיים ויכוין להעלות שם את נפשו בסוד פקדון לבד שאח"כ תחזור אליו אך מי שרואה שכבר השלים נפשו ורוצה להשיג את הרוח יעלה נפשו לגמרי ולא בסוד פקדון אלא שתשאר שם למעלה תוך הבאר ויורד חלק הרוח בבוקר כשיקיץ משנתו ויכנס בו במקום הנפש כו' ע"ש בארוכה והרי מבואר מכ"ז שהנפש עולה למעלה ג"כ וכאן אמר שהנפש נשארה למטה עם הגוף אך האמת הוא כי הרי אי אפשר שתצא הנפש לגמרי כי הרי זה הוא החילוק בין מיתה לשינה וכמ"ש בפע"ח שם פ"א זה לשונו בידך אפקיד רוחי כי הנפש נשארה בגוף בעודו ישן כי זהו ההפרש בין מיתה לשינה כי במיתה יוצא גם הנפש ובשינה אין הנפש יוצאה אלא מן הרוח ולמעלה ור"ל מן הרוח שבה ולמעלה וזהו שאמר בידך אפקיד רוחי ואף שאני חייב לך והיה ראוי שלא להחזירה לי אעפ"כ פדית אותי ואתה מחזירה לי להיותך אל אמת עכ"ל. ומה שמבואר בכל הנז' ובכ"מ שגם הנפש עולה ג"כ הכוונה הוא רק מן הרוח שבנפש ולמעלה

אבל הנפש שבנפש היא נשארה לעולם בתוך הגוף בעת השינה אמנם מן הרוח שבנפש ולמעלה הם עולים כולם :

[עד] **הוא** מהנקבה הנקרא אני, וכמ"ש בזוה"ק פ' מקץ ר"ד ע"ב כי קדוש אני מאן אני דא קודשא בריך הוא מלכות שמים קדישא וכן הוא בפ' תרומה קנ"ו א' ובכ"מ. והטעם שנקרא אני מבואר הוא בשער מאמרי רשב"י פ' תרומה דף ד' ע"א שהוא מצד היסוד שבה כי במקום הזה יכירוה שהיא הנקבה וכן אמר עוד שם דף י"ז ע"ג כי אני הוא מלכות בסוד ציון שבה אשר היא ניכרת על ידו לומר אני הוא ולא הזכר כי אין להם היכר כי אם בהמקום הזה שהוא ניכר מזכרות לנקבות והוא הנקודה האמצעית שבה עכ"ל וכן הוא בהקדמת זוהר בראשית ו' ע"א והאי נקודה אקרי אני ע"ש :

[עה] **דאינון** עיינין דלבא, הלשון שם ברע"מ דכד אתי ליליא כו' ותרעין דליבא דאיהו ג"ע מסתתמין ולא מתפתחין דכל נהורין דעיינין מלבא נפקין ותרעין דלבא אינון עיינין מסתתמין בגין דלא מסתכלין באלין מזיקין דאינון לילית ולא שלטין בנהורין דלבא דאינון מלאכים דמתפשטין בכל איברים כו' ומפרש הרמ"ז ז"ל הובא במקדש מלך שם כי הרי היסוד דאימא שהיא גן עדן כי היא גן ליסוד אבא שהוא עדן הנה היא מתפתחת בחזה דז"א וע"י מאירין כל המוחין והאורות דעסמ"ב בהלב וכנ"ל אות כ"ז והנה היודי"ן והאלפי"ן דעסמ"ב הם נקראו עיינין וכמ"ש הרב בברכת המפיל חבלי שינה על עיני ותנומה על עפעפי כי היודי"ן הם בחי' עיינין והאלפי"ן הם העפעפים ובלילה הנה מסתלקים כל המוחין מזעיר ואפי' הרשימו שלהם כמ"ש בדרושי התפילין וזהו שאמר ברע"מ שם ותרעין דלבא דאיהו ג"ע ואינון עיינין מסתתמין בלילה וכ"ז מחמת התגברות החיצונים שמתגברין אז והוא כגוונא דתבת נח שנסתם מחמת מי המבול וכן נסתם עי"ז ג"כ כל כחות הנפש בהלב וכמו שמפרש והולך :

[עו] **כי** הנפש יש בה אחיזה להקליפות בהיותה בלי רוח בסוד גם בלא דעת נפש לא טוב, כ"ז הנה הוא דברי זוה"ק פ' וארא כ"ד ע"ב ונפשא לא קיימא אלא ברוחא דאי גרע רוחא אפי' רגעא חדא נפשא לא יכילת לאתקיימא ורזא דא כתיב (משלי י"ט) גם בלא דעת נפש לא טוב נפשא בלא רוחא לאו איהי טוב ולא יכלא לאתקיימא עכ"ל והוא משום כי הרוח נקרא דעת כמ"ש בשער המוחין פ"ז וכנודע ובו מתלבשין כל המוחין דגדלות שהם מהדעת עלאה כנ"ל בדברינו :

[עז] **בסוד** חותם בתוך חותם שצריך ליין. הוא בשער תיקון הירח פ"ג כי יין סוד הגבורות הניתנין אל המלכות ביסוד שבה ומשום שכל אחיזת החיצונים הוא בהגבורות ולכן סתומים והחתומים הגבורות שביסוד שבה בחותם בתוך חותם שלא ינקו מהם החיצונים והחותם בתוך חותם הוא היסוד והעטרה שבה והם ב' סתימות שבהם נסתמים הגבורות כי ג' חדרים יש בלאה והגבורות מונחים מבפנים והיא מ' סתומה גן נעול כי יש דלתות וצירים בלאה והדלתות שבה סתומין וכל עיקר החותמות הללו הם נעשים בה מן בינה מהג' אהי"ה קס"א קמ"ג קנ"א שהם גימ' תנ"ה שהוא גימ' חותם עם הכולל ועל ידם היא שמורה מהחיצונים וכמו שמבואר כ"ז שם והרי לנו כי בכל מקום שיש אחיזה אל החיצונים צריך שמירה לסתום ולהסתיר וכן הוא ג"כ בענין הנפש שמסתלקת ומסתתרת בלילה מטעם זה בתוך הלב כמו שמפרש והולך :

[עח] **כנזכר** בתיקונים ז' ע"ב כנ"ל, והוא בהקדמת תיקונים שלפנינו ט' ע"א והרי שקורא התיקונים להאותיות בשם מלאכים משום שהם למטה במדרגה מהנקודות והנקודות מתגלים בהם ומשתמשים על ידיהם כן קורא הרע"מ הנז' להנהורין דלבא המתפשטין בכל אברים והם הכחות דנפש המתפשטים מן הלב להחיות כל הגוף בשם מלאכים כי הם שלוחי הנפש וכן כי הרי הנפש הוא שותפא דגופא וכללא דאתוון כנ"ל אות י"ג ונקרא הנפש והאותיות בתיקונים הנז' בשם מלאכים :

[עט] **והנה** כמו שהי"ס נעשין ז' היכלות כו'. וכמו שמבואר כ"ז בשער כסא הכבוד באריכה ורצונו בכ"ז הוא כי אחר שביאר בכל דבריו הנ"ל שהי"ס דרוח הנה הם הי"ס העיקריים והם כל הויו"ת דגדלות וכנ"ל מאות ס' עד אות ס"ח והנה הם העשר אמירן שהם העשרה מאמרות שבהן נברא העולם וכן הם העשר דברות שבהם ניתנה התורה וכמ"ש בזוה"ק יתרו פ"ג סע"ב וכן בפ' ויקרא י"א סע"ב ובכ"מ וכנודע ואמר הרב כי אלו הי"ס דרוח הנה הם העשרה הויו"ת מנוקדות בעשר נקודות ומלכות בלא נקודה וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' קנ"א ע"א וכן הם ג"כ עשרה הויו"ת מנוקדות בנקודות מורכבים מהפסוקים והתיבות של עשרה שמות אלהי"ם דהנפש וכנ"ל אות נ"ו ע"ש והרי לנו מכ"ז כי אינם יוצאים ממספר עשר כי הרי הם העשר אמירן והעשרת הדברות ועשרה הויו"ת א"כ הרי הוא קשה לכאורה מה שאמרו בריש תיקון כ"ב וכן בתיקון ל' צ"א ב' כי בז' קולות ניתנה תורה (ומ"ש בגמרא ברכות ו' ע"ב שהם רק ה' קולות אמר הגר"א ז"ל שם בדה"מ דאינון שבע קלין כי עיקרן הם ה' ה"ח וה"ג וב' הם כלילותם כללות החסדים וכללות הגבורות אבל בפרטות הם ז') ואמרו בתיקונים תיקון ס"ט ק"כ ע"א כי אלו הז' קולות הם ז' הויו"ת ע"ש וע' עוד שם קי"ט ע"א והרי אינם אלא ז' הויו"ת ולעיל אמרנו שהם י' הויו"ת ע"ז אמר הרב כי הם ע"ד ז' היכלות שהיכל הז' כולל ג"ר ונתלבשו העשר דברות בז' הבלים וע"ז נאמר וכל העם רואים את הקולות דאינון ההבלים וכמ"ש בריש תיקון כ"ב דף ע"א סע"א ע"ש ואלו הז' הויות הם הז' הויו"ת דההבלים והנה הם הז' הויו"ת שבמלכות וכמ"ש בהקדמת תיקונים ט"ז סע"ב ז' זמנין אתקריאת הוי"ה כו' ובאלין ז' שמהן אתקריאת היא בת שבע והם הז' ההבלים דכלילן בבת שבע וכמ"ש שם קי"ט סע"ב כי כל הבל הוא במלכות וכמ"ש הרב בשער היחודים פ"ב וכן כל תיקונה הוא בהבלים דבר גם ועל זה נאמר יש הבל אשר נעשה על הארץ נוק' זכאין אינון ישראל דסלקין הבלים דצלותין כו' וכמ"ש שם קי"ט ב' ק"כ ב' ובהגר"א שם ע"ש ומ"ש הרב כי הי"ס דרוח הם י' הויו"ת הנזכר בתיקונים תיקון ע' קנ"א ע"א כנ"ל הנה לקמן בשער השמות פ' ב' ג' אמר שם הרב כי אותן י' הויו"ת המנוקדות שאמר בתיקונים שם הם כל הנרנח"י כולם כי הי' הוא הנשמה לנשמה וה' ראשונה הוא נשמה ו' רוח וה' אחרונה נפש ע"ש והרי לנו כי אין כוונת הרב כאן שהם רק הי"ס דהרוח לבד אלא כוונתו הוא על כל הנרנח"י כולם שהם כל המוחין דגדלות אלא שבפרק הזה קורא הרב לכל המוחין דגדלות בשם רוח משום שבו נתלבשו כולם וכנ"ל אות ס"ב :

[פ] **ז'** קולות דנפקי מלבא הנזכר במזמור הבו לה' בני אלים, כי אלו הז' קולות הנזכר שם הם הז"ת שהם הזו"ן שיצאו מאימא בינה שהיא הלב וכמ"ש אליהו ז"ל בינה לבא ובה ניתנה התורה וכמ"ש וידבר אלהי"ם בינה ובה פתח אנכי וכמ"ש בתיקון ל' פ"ב א' וכן בתיקון ל"ח פ"ח א' מ"י אימא עלאה דבה פתח קב"ה בטורא דסיני אנכי וע' בזוה"ק יתרו פ"ה א' אמר ר' יהודה אורייתא מחכמה ובינה אתכלילת כו' והוא מל"ב נתיבות חכמה דאתכלילו בלב שהיא בינה וכנ"ל אות נ"ז נ"ח ומשם יצאו הז' קולות שהם הזו"ן ונכלל אורייתא מכלהון כמ"ש בזוהר יתרו שם והם הז' קולות הז' הבלים שנתלבש בהן כל העשרת הדברות כנ"ל בסמוך וכן אמרו בהקד"ת ג' ע"ב דהז' קולות הנז' במזמור שם הם הזו"ן ע"ש ובהגר"א והם הז' קולות דנפקו מלבא שהיא בינה אימא עלאה :

[פא] **ז'** הבלים דנפקו מלבא. הוא פירוש לדברי הראשונים שמה שאמר ז' קולות ר"ל ז' הבלים וכמ"ש בריש תיקון כ"ב שמה שכתוב וכל העם רואים את הקולות וכן הז' קולות הנזכר במזמור הבו הכוונה הוא על הז' הבלים וכנ"ל והם נפקין מלבא וכן אמרו בתיקון ס"ט ק"כ ע"ב על אלו הז' הבלים שהם סלקין מלבא לפומא כי הם יוצאים מהלב שהוא בינה וכלילן כולן בהמלכות

שהיא הפה וכמ"ש אליהו זל"ט מלכות פה וכמ"ש בתיקון ס"ט קי"ט ספ"ב דהז' הבלים אינון דכלילן בבת שבע וכללו בה הז' קלין וכל עשרת הדברות כולן וכמ"ש בהקד"ת י"ג א' נגע בבת וכליל בה כל הי' ועניין הז' הבלים דנפקי מלבא כתב הגר"א בתיקונים שם ק"ה ע"ב דה"מ ועליה אתמר כי הבל הראשון הוא מהקלא פנימאה דלא פסק והוא הדעת שכולל כל הז' קלין ואח"כ בפומא נכלל ההבל בג' שהם אמ"ש והם התמימות והרטיבות והרוח שבהבל וכשיוצא לחוץ הוא ג"כ באותן הג' והג' שבפה הם חג"ת שהם גניזין כי הם הנהגת עלמא דלעילא והג' שמבחוץ הם נה"י שהם נגלין וכן יש בהם בחי' אור חוזר שהיא בת קול וכמ"ש בתיקון ל' פ"ב ב' והיא מלכות שהיא אור חוזר והיא כלולה מכלהו ועליה אתמר וכל העם רואים את הקולות דאינון ההבלים:

[פב] **כי** הנפש בחי' דבור והרוח בחי' אמירה, וכן אמר ג"כ בלקו"ת פ' וירא בדרוש העקידה כי כל אמירה הוא בז"א והדבור הוא בנוק' והנה בהדבור שהוא בנוק' הוא בזוה"ק פ' וארא כ"ה ע"ב וכן ברע"מ פנחס רכ"ח ע"ב והוא בדברי הרב באח"פ פ"א ובכ"מ אמנם בענין אמירה שאמר שהוא ברוח וז"א הנה נמצא בדברי הרב להיפך ג"כ והוא בלקו"ת פ' יתרו בפסוק כה תאמר לבית יעקב ואמר שם כי כל אמירה הוא בנוק' כי היא כמו הפה שכוללת כל הה' מוצאות והיא מוציאה אותן לחוץ, וכן הוא ג"כ אמירה בבינה כי היא מקבלת טפת אבא ומוציאה לחוץ וכמ"ש להבין אמרי בינה ע"ש וכן הוא באמת בתיקונים תיקון י"ג כ"ט ע"א שאמרו שם מחשבה בלבא ודא י' ה' ה' איהו אמירה ודבורא ו' קלא והרי לנו ג"כ כי אמירה ודבור שניהם הם בנוקבין היינו בינה ומלכות ועי' עוד בתיקון ס"ט קל"ה ע"ב שאמרו שם י' דבור ואמירה והרי לנו כי שניהם הם בחכמה אמנם בדברי הרב כאן הרי ניחא לנו הכל כי האמת הוא שישנם דבור ואמירה בכל פרצוף ופרצו' אלא שהדבור הוא מצד הנפש שבכל פרצו' ואמירה הוא מצד הרוח שבכל פרצו' והנפש והרוח הרי הם בחי' זו"ן והוא הזו"ן שבכל פרצו' והרי נמצא כי דבור הוא בנוק' ואמירה הוא בז"א ועכ"ז הנה הם בכל פרצו' ופרצו' והיינו בהזו"ן שבו שהוא בנפש ורוח שבו ועי' עוד בשער היחודים פ"ב שאמר שם כי הנה הבל וקול ודבור הנה ההבל הוא במלכות לבד והקול הוא ת"ת לבד והדבור הוא במלכות בהצטרפה עם הת"ת ע"ש והכוונה הוא ג"כ על המלכו' ות"ת שבכל פרצו' ופרצו' וכן הוא ג"כ בפנימית וחיצונית דרוש ו' שאמר שם כי הקול ודבור הנה הם מהנר"ן והוא מהנר"ן שבכל פרצו' ועכ"פ הוא כי ישנם כולם בכל פרצו' ופרצו', אמנם ענין דבור ואמירה מה שהם ר"ל ההבדל שביניהם הנה נודע הוא מדברי רש"י ז"ל בפ' יתרו בפסוק כה תאמר לבית יעקב ובפ' תשא בפסוק וידבר ה' אל משה לך רד כי אמירה הוא רך ודבור קשה וכן הוא במכילתא פ' יתרו כה תאמר לבית יעקב בלשון רכה ובגמרא מכות י"א רע"א דכל דבור לשון קשה ע"ש והרי לנו מדברי חז"ל כי אמירה הוא רכה ודבור הוא קשה וכן הוא בספרי פ' בהעלותך סי' ל"ט אין דבור בכל מקום אלא לשון קשה כו' ואין אמירה בכל מקום אלא תחנונים כו' ועי' במזרחי ובגור אריה בפ' יתרו שם ובתהילת פ' וארא שהאריכו בזה והנה כ"ז מתייחס היטיב על המלכו' וז"א כי מלכו' הוא דין וז"א רחמים כנודע והם נפש ורוח כנ"ל ועי' עוד בהבדל שבין דבור לאמירה בדברי רמ"ל מלבים ז"ל בספרא פ' ויקרא סי' ד' ובאילת השחר שם פ' ל"ז באריכה הרבה ואמר שם בפ' ויקרא סי' ד' כי מה שאמרו דבור לשון קשה הוא כולל בין מה שקשה מצד מושגם ועומק עיונם שצריכים ביאור ופירוש בין מה שקשה מצד ענינו כמו דברים הרעים ווכוחים וטענות וכמו דבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות ע"ש ועכ"פ הוא כי דבור הוא דין ואמירה הוא רחמים והם בזו"ן ר"ל בנפש ורוח שבכל פרצו' ופרצו' כנז':

[פג] **לכן** נקרא אלו הי"ס דבחי' רוח י' אמירן (שהם הויו"ת דגדלות כנ"ל בדברינו) הנז' (בזוה"ק בראשית כ"ב ע"א ובתז"ח מ' ע"ג) בסוד אומר ועושה אבא בסוד הויו"ת ועושה אימא בסוד אלהי"ם כנז' בדף ק"ו ע"ב ע"ש בב' הנוסחאות ותמצא בהגהה כי שם מ"ב הוא ל"ב אלהי"ם וי' אמירן שהם הויות. כנ"ל וכן הוא בספר אדם ישר י"ב ע"ג. ומ"ש בסוד אומר ועושה הוא לשון התיקונים תיקון ס"ט ק"ו ע"ב ולפנינו הוא שם ק"ה ע"א ומ"ש ע"ש בב' הנוסחאות בהגהה הר' הוא לפנינו שם ק"ה ע"ב בהגהה בשם נוסח אחר ואמר שם כי עשר אמירן ול"ב אלהי"ם דבראשית הם מ"ב ושם ע"א אמר שם על הז' הבלים ואינון ז' הויו"ת דאתמר בהון באמירה יהי אור והוו מיד הה דאלין תליין באמירה ואלין בעשיה ברזא דאומר ועושה מיד הה והרי לנו כי האמירה הוא הויו"ת וא"כ העשר אמירן הם עשר הויו"ת ומ"ש שם ז' הויו"ת כבר אמרנו לעיל אות ע"ט כי אלו הז' הם י' וכן הוא מפורש בתז"ח ל"ה ע"ג כי העשר אמירן הם עשר הויו"ת וכנ"ל אות נ"ו, ומה שאמר שם ע"ב בהנוסח אחר הרי מפורש שם שהעשר אמירן עם הל"ב אלהי"ם הם שם מ"ב והרי לנו כי השם מ"ב הוא הל"ב אלהי"ם ועשר הויו"ת, והגם שאמרנו לעיל אות נ"ו שישנם בחי' ל"ב הויו"ת ג"כ שהם הפנימית דכל הל"ב אלהי"ם וא"כ הרי ישנם שם מ"ב בהויו"ת עצמן ג"כ והיינו עשר אמירן שהם עשרה הויו"ת דגדלות ול"ב הויו"ת שהם הפנימית דכל הל"ב אלהי"ם דקטנות אך האמת הוא כי כל הל"ב הויו"ת אשר בפנימית הל"ב אלהי"ם הם כולם רק מבחי' הגדלות והם העשר אמירן דבחי' רוח שהם האורות הפנימים שמאבא שהם האורות דהגדלות ושאר הכ"ב הויו"ת הנה הם רק בחי' הגוף הפנימי הנמשך מאבא מהטפת חומר שבו והם נעשים אחד עם הגוף דהקטנות שנתגדל על ידם והם אינם נחשבים למספר בפ"ע כלל וכנ"ל אות ס"ז ולכן אינם נחשבים רק העשר הויו"ת דאמירן עם הל"ב אלהי"ם והם השם מ"ב והבן זה היטיב, ומ"ש הרב בסוד אומר ועושה אומר אבא ועושה אימא כן הוא בתיקון ל' פ"ב ע"ב ואמר מסטרא דאבא דאיהו י' יהי מסטרא דאימא דאיהי ה' ומבואר הוא באריכה בזוה"ק בראשית כ"ב ע"א ע"ש וכל הדברים שם הוא מתז"ח מ' ע"ג ע"ש ושם באריכה ומביא הרב כ"ז ללמד על דבריו כי העשר אמירן הם עיקר הויו"ת דגדלות כי הם נמשכים מהחכמה אבא ונשלמו ונעשו ע"י הבינה וכמ"ש שם בזוה"ק בראשית הנז' מלכא ודאי איהו חכמה עלאה לעילא הוי' אלהי"ם אומנא לעילא ודא אימא עלאה כו' וכל בניינין דהוו באורח אצילות (ר"ל כל האצילות כולה) הוה אמר אבא באמירה לגבי אימא יהא כדין וכדין ומיד הוה הכי ע"ש ונעשה כל האצי' ע"י או"א שהם כללות הג"ר שהוא האורות דגדלות שהם העשר אמירן עשר הויו"ת דאבא שנכללו בהל"ב אלהי"ם שבאימא והם שם מ"ב שבו נעשה הכל אמנם באצילות הנה מאירין כל הל"ב אלהי"ם דהאימא באור הויו"ת דאבא שבפנימיותם ומאיר שם השם מ"ב כולו בהאור דהשם הוי"ה ב"ה ולכן הוה השם מ"ב שבאצילות הפשוט ומלא ומלא דמלא דהשם מ"ה וכמ"ש בשער כסא הכבוד פ"ז והוא בתיקונים תיקון ס"ט קי"ט ע"ב בהגהה שם אבל בהעולמות בי"ע עומד כל גילויים רק האור דהשם אלהי"ם לבד וכנ"ל אות נ"ה ולכן אינו ניכר שם השם מ"ב מהאור דהשם הוי"ה ב"ה כי הוא נעלם בהם והוה השם מ"ב דבריאה הב' שמות אהי"ה דאהי"ה אשר אהי"ה ולמעלה ממנו אהי"ה יה"ו וכמ"ש בהסה"ע שם ובשער הכוונות נ"ח ע"א והשם מ"ב דיצירה הוא השם אבג"י כו' אמנם בפנימיותם עומד גם בהם האור דהשם הוי"ה ב"ה וכמ"ש בתיקון ס"ט ק"ה ע"א וכן בתיקון ע' קנ"ט ע"א ע"ש שאמרו שהשמות דאבגית"ץ כו' הם לבושין על שמות דהויו"ת והרי עומד אור דהשם הוי"ה ב"ה בפנימיות כולם והוא משום כי גם העולמות בי"ע הנה נעשים הם ג"כ רק אחר שנכללו הגדלות בהקטנות ונעשה כולם רק ע"י האור דשם הוי"ה ב"ה שבפנימיותם והם העשר אמירן והל"ב אלהי"ם וכנ"ל אות ס"ו ס"ז ס"ח ע"ש ובזה נשלם הפרק בעזרת קדוש ישראל ומושיע ברוך ומבורך שמו לעד והוא יאיר עינינו בתוה"ק למען שמו יתברך סלה:

פרק ו'

[א] **כי** כ"ב אתוון הם רמ"ח איברים של הגוף וה' מנצפ"ך הוא הדם ששורה בו הנפש, הנה לקמן בשער פרקי הצלם פ"ו מבאר הרב שם איך שבנין הגוף נעשה מכל הכ"ז אותיות כולם וכאן אמר שבנין הגוף נעשה רק מהכ"ב אותיות וה' מנצפ"ך הם הנפש אך כבר מבואר לעיל פ"ה כי הנפש הוא שותפא דגופא שהוא משתתף עם הגוף וכמו שכתבנו שם אות י"ג י"ד ולכן כולל הרב בפרקי הצלם שם את כל הכ"ז אתוון כולם בבנין הגוף ור"ל שם על הגוף עם הנפש ביחד כי נעשים שניהם לאחד כי כל ציור הגוף וצורתו הוא רק ע"י הנפש שבו והם נעשים לאחד ממש וכן הוא עוד כי הרי הה' אותיות מנצפ"ך הנה הם השורש של כל הכ"ב אותיות וכמ"ש בדרושי הצלם דרוש ב' וכנ"ל פ"ג בארוכה וכן אמר הרב ג"כ לעיל פ"ה כי המנצפ"ך הם השורש של כל בנין הגוף כולו והרי הוה המנצפ"ך שהם הנפש שורש האותיות והגוף ולכן נחשבים כולם היינו המנצפ"ך עם הכ"ב אותיות והגוף כולם לאחד. אמנם לקמן בשער הצלם פ"ב בהמ"ק שם מבאר הרב כל בנין רמ"ח איברים דעיבור ויניקה וגדלות רק בשמות אלהי"ם והוי"ת דעסמ"ב ע"ש וכן בשער השמות פ' ג' ד' הרי מבאר הרב שם בארוכה כל הג' כלים דהגוף והנר"נ הכל בהשמות דהוי"ה ואהי"ה ע"ש וכאן ולעיל פ"ה וכן בפרקי הצלם פ"ו אמר שכל הגוף והנפש הוא רק מהכ"ב אותיות והמנצפ"ך אך ממה שאמר בשער הצלם פ"ב בהמ"ק בענין הרמ"ח יש לומר כי כוונתו שם הוא רק על כח ותכונת הרמ"ח כי מה שנעשה סדר בנין הגוף מרמ"ח איברים וכן נסדרו האותיות ג"כ בבחי' הרמ"ח וכמ"ש בפרקי הצלם פ"ו הנה זה נעשה מהשם אלהי"ם והעסמ"ב וכמ"ש בשער הצלם פ"ב בהמ"ק שם אבל מציאת האיברים עצמן הנה הוא רק מהכ"ז אותיות וכמ"ש כאן ובפרקי הצלם פ"ו אמנם משער השמות פ' ג' ד' הרי הוא לכאורה קשה כי הרי שם מבואר שכל הג' כלים דהגוף החיצון תיכון פנימי דהזו"ן הם רק שמות דהוי"ה ואהי"ה פשוטים ומלואים וריבועים כמו שמבואר שם יעו"ש ובפרקי הצלם אמר שהם מהכ"ז אותיות ולא עוד כי בשער הקדמות דף ע"ה ע"ג והובא בע"ח סוף דרושי אבי"ע אמר שם כי הכלים והגוף דבי"ע הנה הם העשרה שמות של הוי"ה שהם אהי"ה י"ה הוי"ה בניקוד אלהי"ם א"ל אלהי"ם כו' וכמו שאמרו בזוה"ק פ' ויקרא סוף דף י' ושם בדף י"א עמוד א' ב' ע"ש והרי מצינו ג' וד' ענינים בבחי' הגוף והכלים וצריך ביאור מה הם אמנם הוא כי הנה מבואר לקמן בדרושי פנימית וחיצונית וכן בכמה מקומות כי ישנם באצילות כמה מיני כלים והיינו כי הנה הם עור בשר גידין ועצמות וישנם ג' בחי' כלים בכ"א מהם וכן ישנם ג' כלים דמו"ה וג' כלים דזו"ן וכן ג' כלים דחב"ד וג' כלים דחג"ת וג' כלים דנה"י ואמר בפרקי הצלם פ"ד כי אותן הג' כלים שמבואר בשער השמות הנה הם הג' כלים דחב"ד וא"כ הרי אין להקשות בזה מאומה כי כולם אמת וכולם ישנם אלא שכ"א הוא על בחי' אחרת וענין מיוחד אך ביאור הענין דכל בחי' כלים אשר בכל בחי' ובחי' כ"א בפרטיות אין כאן המקום לזה כי ישנם כמה דרושים עמוקים בזה לקמן ויתבאר כ"א במקומו כשיזכנו השי"ת לבוא בביאורינו שם אך שורש כל הכלים כולם הנה הם באמת רק הכ"ב אותיות שאמר כאן ולעיל פ"ה והם הכלים אשר מבחי' המלכות שהיא שורש הכל והם הכלים דבחי' עור והם ג' כלים זה לפנים מזה וכולם מבחי' אותיות וכמו שמבואר בשער פרקי הצלם שם והם הכלים דבחי' המלכות אך הכלים דנה"י וחג"ת והחב"ד דהזו"ן ודהמו"ה הנה הם מבחי' שמות דאלהי"ם והוי"ת ושאר כל השמות כולם וכמו שיתבאר כ"א במקומו בעז"ה:

[ב] **ועיקר** ישיבתה בלב. ר"ל כי הגם שמבואר הוא בשער המוחין פ"ה ובפנימית וחיצונית דרוש י"ב ובכ"מ שהנפש הוא בכבד ע"ז אמר הרב כי עיקר הנפש הוא באמת ג"כ רק בלב אמנם היא מתפשטת מהלב אל הכבד ומשם מקבל כל הגוף החיות דאור הנפש וזהו שאמר בכ"מ שהנפש הוא בכבד כי אין הגוף מקבל הארת דאור הנפש אלא רק אחר שנתמעט אורה ונתצמצמה בהכבד אבל עיקר ישיבתה דאור הנפש הוא באמת ג"כ רק בלב וכמו שכתבנו כ"ז לעיל פ"ה אות ס"ג ע"ש בארוכה קצת:

[ג] **וגם** הם נקבות כנ"ל (פ"א אות ה' ופ"ה אות ע"א) כי הם אור חוזר. ר"ל שגם הנקודות הם בחי' נקבות שהם מבחי' הגבורות שבחכמה וכל גבורות הם בחי' נוקבין ולכן קורא הזוהר חדש שה"ש להנקודות ג"כ בשם נפש ע"ש ואמר שם נ"ח רע"א שעליהם נאמר ויהי האדם לנפש חיה כי הם הנפש חיה של האותיות והנה הם באים רק ע"י אור חוזר וכמ"ש לעיל פ"א אות ה' וכן הרוח הנה הוא אור חוזר מתתא לעילא כי הנה הוא נמשך ובא מהמוח אל הריאה ומשם ללב וכמ"ש בפי' פנחס רל"ד ורל"ב ובכ"מ: שם ואח"כ הנה הוא חוזר מתתא לעילא דרך הקנה להפה והושט וכ"ז הוא רק ע"י שכל הרוח הוא מבחי' הגבורות שבחכמה שהם הנקודות ולכך הם נקודות קטנות משום שהם מבחי' הגבורות וכל גבורות דרכם הוא להתצמצם כנודע וכן כל גבורות תשוקתם תמיד לחזור למעלה וכן חוזרים הנקודות מתתא לעילא כי הרי רובם ככולם הם למטה מהאותיות ועכ"ז הנה הם מנהיגים את כל האותיות כולם והם שולטים על כל האותיות כי בלכתם ילכו ובעמדם יעמודו וכמו שכתבנו למטה אות ל"ב והרי הם חוזרים ומאירים מתתא לעילא:

[ד] **והטעמים** הם הנשמה זכרים. כי הנשמה הוא מבינה והיא עלמא דדכורא וכמ"ש בזוה"ק ויחי רמ"ו א', והנה תופס הרב כאן שהטעמים הם בבינה והנקודות בזו"א והאותיות במלכות וכן הוא בהקד"ת ט' סע"א טעמי אינון נשמתין ונקודין רוחין ואתוון נפשין אמנם לעיל פ"א ופ' ד' ה' אמר הרב כי טעמים הם בכתר ונקודות בחכמה ואותיות הם בזו"ן אך כבר כתבנו לעיל פ"א אות ב' ובכ"מ שם שהטעמים נקודות ואותיות הנה הם בהנ"ל ואח"כ הם משתלשלים בבינה וזו"ן וכן בכמה בחי' וכמו שכתבנו שם מדברי התיקונים שאמרו כן מפורש ופשוט הוא:

[ה] **והל"ב** נתיבות הם כללות הגוף והנפש. והם הכ"ב אותיות עם התגין שהם הי"ס דהנפש והם הל"ב אלהי"ם דקטנות וי' אמירן הם י"ס דרוח שהם הוי"ת והם כללות כל המוחין דגדלות וכנ"ל פ"ה בארוכה.

[ו] **והנה** נקודות הם ט', ע' לעיל פ"ד אות ב' ופ"ה אות כ"ב ומ"ש כי ז"א אינו רק ט"ס הוא מבואר לקמן בשער פרקי הצלם ובשער השמות פ"א ובכוונת ק"ש במלא אחד וכן הוא עוד בע"ח בכ"מ.

[ז] **אמנם** הטעמים צריכין להלק לי' חלקים. הנה לעיל פ"ד אות ה' כתבנו בשם התז"ה כי הטעמים הם כלולים בי"ג כי שרשם הוא מהי"ג ת"ד ע"ש אך עכ"ז אמר הרב כאן שהם כלולים בי' והוא משום כי אור הי"ג ת"ד הם הדעת עלאה שהוא ה' חסדים וה' גבורות וכן הם מתפשט ומתלבש בזו"א ומלכות ושם הם נכללים בי':

[ח] **וכן** האותיות אע"פ שהם כ"ב נחלקים לי"ס. הנה לעיל פ"ד אות ב' כתבנו בשם התז"ה כי מה שהאותיות הם כ"ב הוא משום שהם נמשכים ויוצאים מהי"ג טעמים והט' נקודות ועכ"ז הנה אמר הרב כאן שהם נכללים בי' והוא משום שהרי הם נעשים כלים להי"ס דזו"א ומלכות וא"כ הרי ע"כ הוא שהם נכללים בי' ועיקר הענין מה שכ"א הוא כלול בי' הוא משום שכן הוא שורשם הראשון אשר למעלה למעלה אשר משם ולא הכל הנה הוא כלול בי' והיינו כי הגילוי הראשון דא"ס ית"ש הנה היה גילויו בבחי' חסדים וגבורות כי רק עי"ז נעשה הכל וכמו שכתבנו בספר הדע"ה ח"א דרוש א' והוא העולם דקו וצמצום שהם בחי' הו"ג וכ"א מהם הוא כלול מה' ה"ח וה"ג כי מתחילה נעשה כ"א במתקלא שהוא בתלת תלת שהוא שורש הריבוי וכללות האחדות שבהם והם בחי' חג"ת ואח"כ מוציא הת"ת שהוא המכריע והאחד

עוד שניים והם שורש התולדה להתפשט ולהוליד למטה וכמו שכתבנו לעיל בשנר"י ענ"ה אות ב' והרי נעשו החסדים והגבורות כ"א כלול מה' כדי להוציא עי"ז את כל המציאות דהעולמות כולם והרי היה הגילוי הראשון כלול מי' שהם ה"ח וה"ג כי רק עי"ז נעשה הכל ולכן יצא אחכ גם הגילוי העיקרי שהוא הזו"ן ג"כ בי"ס כי כן הם משרשם הראשון אשר לעילא ומה גם כי הרי גם הם צריכים להעשות ג"כ בדרך הזה דוקא כדי להוציא ולברוא על ידיהם את כל העולמות בי"ע ולכן הוא כי הגם שהיה נצרך להעשות באמצע אחה גילוים שאינם בי' וכמו הי"ג ת"ד שמהם הוא הי"ג טעמים וכן הכ"ב אותיות ונעשו הם ע"י צירוף האורות דעילא ותתא ונשתנו עי"ז מחק היסודי דהי' כהצורך לחכמת המאציל ית"ש אשר ראה הצורך בהם להעשות הם עד"ז דוקא עכ"ז הנה מוכרח הוא שיוחזרו גם הם להחק היסודי דהי' ולהכלל הם בסוף ג"כ רק בי' כי כן הם משרשם הראשון הנצרך להמציאות כולו וכן היו גם הם גופה באמת בהעלם ג"כ לעולם רק בי' עכ"פ אלא שנשתנו בגילויים מחמת הצורך אבל לבסוף הם חוזרים ג"כ לי' וזהו שאמר הרב שגם הטעמים והאותיות הם נכללים אח"כ בי' והבן זה היטיב כי קצרתי עבור שביארנו כבר כל אותן הדברים בספר הכללים כלל ט"ז ובכ"מ מדברינו בארוכה:

[ט] **ואנו** לא זכינו בהם, ר"ל איזה צרופי אותיות השייך לכל מאמר ומאמר מהי' מאמרות דמעשה בראשית וכמ"ש בזוה"ק שם שישנם לכל מאמר ומאמר צרופי אותיות מהכ"ב אתוון והם הצירופי אותיות שנבראו בהם שמים וארץ וכמ"ש ברכות נ"ה א' יודע היה בצלאל לצרף כו' והנה הם כלולים בהרל"א שערים שבספר יצירה פ"ב משנה ה' וע"ש בהגר"א ועי"ז אמר הרב ואנו לא זכינו בהם ור"ל על איזה צירופי אותיות השייך לכל מאמר ומאמר מהי' מאמרות שבהם הי"ס דרוח אשר בהם נבראו כל מע"ב אבל חלוקי הכ"ב אותיות בהי"ס דז"א ומלכו' עצמן הנה מבואר בשער פרקי הצלם פ"ו כל הכ"ב אותיות איך שמתחלקים בהט"ס דז"א כי הט' אותיות האחדים אשר מא' עד ט' הם בהט"ס הפנימים מהחכמה עד יסוד [כי הכתר שבו אינו נמנה כי הוא מהתבונה ונמנה הדעת במקומו וכן המלכו' אינו נמנה כי הוא פרצו' בפנ"ע כמו שמבואר ה"ז שם] והט' אותיות העשיריות אשר מי' עד צ' הם בהט"ס האמצעיים שבו מהחכמה עד יסוד והט' אותיות המאות אשר מק' עד ץ' פשוטה הם בהט"ס החיצונים שבו מהחכמה עד יסוד והם בסדר אי"ק בכ"ר א' פנימית דהחכמה י' אמצעית דהחכמה ק' חיצונית דהחכמה ועד"ז בכ"ר בבינה גל"ש בדעת דמ"ת בחסד הנ"ך בגבורה וס"ם בת"ת זע"ן בנצח הפ"ף בהוד טצ"ץ ביסוד והרי לנו חלוקת כל האותיות בהט"ס דז"א וזהו בבחי' מציאת האותיות שבז"א אשר נעשה בו מהצלמ"ס דתבונה ונעשה עי"ז לט"ס אמנם בבחי' הו"ק שבו הנה הם הכ"ב אותיות שבו ז' בימין וז' בשמאל וח' באמצע וכמ"ש בפע"ח שער העמידה פ"ז וכן בשער הכוונות שם כ"ט רע"ב ואמר שם כי ז"א נעשה ע"י הכ"ב אותיות האלפא ביתא והם מתחלקות בו לג' חלוקות בג' קוין שלו ז' אותיות הראשונות בקו ימיני וז' אותיות שניות בקו שמאלו וח' אותיות הנשארות בקו האמצעי שלו וזהו סדרן א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' בחסד ח' ט' י' כ' ל' מ' נ' בגבורה, ס' ע' פ' צ' ק' ר' ש' ת' בת"ת כו' ע"ש והרי לנו חלוקת הכ"ב אותיות בז"א הן בבחי' כללותן עם הג"ר שבו ונחשב לט"ס הן בבחי' מציאת העקרי שבו שהוא הו"ק כי בבחי' כללותו עם הג"ר והוא בט"ס הוה הכ"ב אותיות שבו בסוד אי"ק בכ"ר ובבחי' מציאת העיקרי שבו שהוא ו"ק מאירים בו הכ"ב אותיות ז' בימינו וז' בשמאלו וח' באמצעיתו והנז' וע' בזה לקמן אות כ"ו בארוכה. וכן חלוקת האותיות בהי"ס דהמלכות הנה הם מבוארים ג"כ בשער תיקון הירח פ' ד' ה' כי הם בסדר אטב"ח א"ט בכתר ב"ח בחכמה ג"ז בבינה ד"ו בדעת י"ל חסד כ"פ גבורה ל"ע ת"ת מ"ס נצח ק"ץ הוד ר"ף יסוד ש"ן מלכות והרי לנו כל חלוקת הכ"ב אותיות הן בהז"א וכן בהנוק' אמנם כל אלו האותיות הם רק מהי"ס דבחי' נפש שהם הקטנות וכמ"ש בסוף שער תיקון הירח בהנוק' וכן בשער פרקי הצלם בז"א שהם רק הכלים דבחי' עיר אבל בגדלות הנה הוה הכלים שלהם שמות דאלקי"ם והויו"ת ואהי"ה וכן השמות דכל העשר ספי' המבוארים בשער השמות פ' ג' ד' אך האותיות הם הקטנות והם התחלה והשורש והם עומדים לעולם בו והכ"ל אות א' וא"כ הרי אחר כ"ז מה הוא שאמר הרב ואנו לא זכינו בהם וע"כ הוא כמו שאמרנו שכוונתו הוא רק על הצירופי אותיות השייך לכל מאמר ומאמר מהעשרה מאמרות שבהם נברא העולם וכן משמע לשון הזוהר פ' אחרי ע"ח ב' שהביא הרב וע' עוד בספר הפרדס להרמ"ק ז"ל בשער האותיות שם וכן בספר מאורי אור להרמ"פ ז"ל עם ביאור יאיר נתיב וכן בספר קהלת יעקב למהרי"ל יאלים ז"ל שהאריכו בזה הרבה מאמרים רבים מדברי הזוהר והתיקונים על כל אות ואות מהכ"ב אותיות באיזה ספי' שהיא וע"כ שהכוונה בדברי הרב הוא כמו שאמרנו:

[י] **אמנם** ממולא דבר נוכל להבינם מספר יצירה ומזוהר שה"ש כו', כוונתו ע"פ מה שאמרנו שמשם יש מקום להבין את כל כח וכח מהבריאה כולה שורשה ומקורה בכל אות ואות מהכ"ב אותיות וע"י איזה צרופי אותיות שהיא נעשית ולהרב ז"ל ברוח ה' שהיה עליו היה לו פתח להבין משם:

[יא] **כי** אמ"ש הם באופן זה כי ג"ר הם ג' קוים של ש' כי ראש נברא מאש. הענין הוא כי הנה האותיות אמ"ש הם השורש והם כללות הבנין דכל הפרצו' כולו ודכל הבריאה כולה ולכן קורא אותן הספר יצי' בשם אמות כי הן עיקר תולדות שמים וארץ כמ"ש הגר"א שם רפ"ג ואמר שם תחלת כלילותן דהאותיות אמ"ש הם במלכות דא"ק שהוא עתיקא קדישא רדל"א ושם הם כלולים בהעלם גדול והם שם כולם אחד ואח"כ הם מתפשטין בכח"ב דא"א ושם מתחלקין והם ג' אויר מים אש שהוא הג"ר ואח"כ מתפשטין בהו' קצוות דא"א ע"י הו' צירופים שבהם היינו אמ"ש אש"ם מא"ש מש"א שא"מ שמ"א והם חג"ת נה"י שהוא ז"א ואח"כ הם חוזרים ונכללים כולם בהמלכו' נוק' דז"א עד"ז ג"כ כי במלכו' דז"א שהוא בעטרת היסוד שם הם כלולים בהעלם ובהג"ר דהמלכו' נוק' הם מתחלקין ובהו"ק שבה הם מתפשטין לו' צרופים וכן עד"ז מהמלכות שבה עם הבריאה וכן מבריאה ליצירה וכן מיצירה לעשיה והנה בהג"ר הנה הם גלגלתא שהוא אוירא ומוחא ולבא שהם אויר מים אש ובהו"ק הם הידים והגוף שהם חג"ת והרגלים והברית שהם נה"י וזהו באדם ר"ל בבחי' הפרצופים שהוא האדם ובכלל העולם הנה הא' הוא האור של מע"ב שהוא רוח מים אש שלמטה ממנו והוא בבחי' ע"ק והג"ר הם כתר הוא הרוח שעל פני המים חכמה הוא המים שעל הרקיע שבו כל הגלגלים והכוכבים בינה הוא גלגל האש שתחת הרקיע בכללות כל הד' יסודות הפשוטים שהם כולם בבינה ודעת והו"ק עם המלכות הם השש ארצות עם כל צבאיהם כי הארץ הז' העליונה שהיא תבל שם הוא הגן עדן והיא בסוד הבינה עולם הבא ור"ל בסוד הבינה המתפשטת ומכתרת על הז"ת כמו שיתבאר בסמוך אך כל זה שאמרנו הנה הוא בחי' האותיות דאמ"ש אשר בכל עולם עצמו ובכל פרצו' עצמו אבל כללות כל עולם ופרצו' התחתון בערך העליון אשר ממנו הוא יוצא הנה מתחיל כל תחתון מהקצה התחתונה דהעליון ונעשה הראש דהתחתון מהאש דהעליון שהוא הש' דהאמ"ש וזהו מה שאמר שם בספר יצירה פ"ג משנה ב' שלש אמות אמ"ש סוד גדול מופלא ומכוסה והוא כלילותם בע"ק בהג"ר דרדל"א ועי"ז אמרו גדול מופלא ומכוסה גדול הבינה דרדל"א שבינה נקרא גדול קול גדול שופר גדול מופלא הוא חכמה דרדל"א ע"ש פליאות חכמה מכוסה הכתר דרדל"א שהכתר הוא מלובש ומכוסה בהכ"ם ונחתם בשש טבעות הם הו' צירופים דהאמ"ש אשר נתקקין ונתתמין בהו"ק וכ"ז הוא בשורש כלילותם בהעלם בע"ק ואח"כ אמר ויצאו מהם אויר ומים ואש והם הכח"ב ומהם נולדו אבות שהם החג"ת שנקראו אבות ומאבות תולדות שהם הנה"י שנקראו בנים, והרי הוטב הספי' יצי' בכ"ז הא' בתחילה שהוא האויר והוא הכתר כנז' והש' בסוף

שהיא הבינה ועכ"ז שם במשנה ד' ה' ו' בסדר היצירה מה שנולד מהם מהפך הסדר ואומר שמים נבראו מאש וארץ נבראת ממים ואויר מרוח מכריע בינתים וכן שם במשנה ה' ו' ראש נברא מאש ובטן נברא ממים וגויה מרוח מכריע בינתים והרי אומר כי נבראו השמים והראש רק מהש' והאש שהוא האחרון שבאמ"ש והיה צריך שיבראו הם מהא' והאויר שהוא הראשון שבאמ"ש אך הענין הוא כמו שאמרנו שנברא כ"א מהקצה התחתון דהעליון ומהבינה שהיא האש יצאו הזו"ן וכן מהארץ העליונה שהיא ההבל גן עדן סוד הבינה כנ"ל נמשכו כל השש ארצות כולם שהם הו"ק ומ"ש שמים נבראו מאש ר"ל מהאש שלמעלה וכמ"ש בפדר"א פ"ג שמים מהיכן נבראו מאור לבושו ואור הוא הבינה מאורי האש ה' פעמים אור של מעשה בראשית ה' ראשונה של השם (וכמ"ש בזוה"ק ויקהל ר"ח ובהקד"ח ה' סע"א ווי"ב א' ובכ"מ) וכן הראש שנברא מאש הוא מהנשמה שנקראת אש שהיא מבינה אש והיא משמים שבינה כולל ג"ר ונבראו השמים והראש שהם התחלת כללות העולם והאדם והם כ"א בבחי' ז"א ו"ק כנודע הנה נבראו הם מהש' שלמעלה שהיא הבינה אש והיא כולל ג"ר שהם כל האמ"ש כולם ועומדים באמת בהעולם והאדם עצמו האמ"ש שבו כסדרן והם גלגלתא שהוא אוירא ומוחא ולבא כי מוח הוא מים ולבא אש וכן עד"ז בהעולם כנ"ל והרי הוו באמת סדרן דהאמ"ש בהעולם והאדם עלמן כסדרן אלא שכל אותן האמ"ש אשר בהעולם והאדם הנה הם נעשים מהבינה שהיא ש' ואש ובהבינה עצמה שהיא הש' יש בה ג"כ כל כללות האמ"ש עומדים בה ג"כ כסדרן וממנה נעשה ונברא האמ"ש שבהעולם והאדם וזהו שאמר הרב בענינינו כי ג"ר הם ג' קוים של ש' כי ראש נברא מאש ור"ל שבג"ר שהם האמ"ש שבראש הנה הם מהג' קוים של ש' שהיא הבינה כי ממנה נבנה הראש של ז"א והוא מהאמ"ש שבה וזהו שאמר הרב בפנימית וחיצונית סוף דרוש י"ב כי אותיות אמ"ש הם א' מוח מ' לב ש' כבד והם נר"נ והמוח הוא הראש ע"ש והרי אמר שם שבראש הוא הא' מהאמ"ש וכאן אמר שהוא הש' מהאמ"ש אך הוא הדבר אשר אמרנו כי כאן הכוונה הוא שנעשה הראש מהש' שלמעלה שהיא הבינה ושם בפנימית וחיצונית מדבר בהאמ"ש אשר בכללות הז"א עצמו בהג כללות הפרצוף שבו והוה הא' בהראש שהוא הג"ר והמ' בהלב שהוא החג"ת והש' בהכבד שהוא הנה"י אמנם כ"א מהם הוא כלול ג"כ מהאמ"ש וישנם כל האמ"ש בהראש עצמו שהוא הא' וכן בהמ' עצמו שהוא הלב וכן בהש' עצמו שהוא הכבד וכמו שיתבאר עוד למטה ועי' עוד בהגר"א בספד"צ פ"א בד"ה היתה ואמר שם כי הקד"א והמ"ש שהם הכתר והחכמה הם אויר ומים א' מ' והגלגלתא עצמו הוא אש ש' והיא הבינה ור"ל שהיא נעשית מהתפשטות הבינה דעלייהו כי ראש נברא מאש ולכן היא תקיפא והוא מהבינה דעלייהו וכמ"ש שם בד"ה בראשית ברא שית ובד"ה כלהו לתתא עכ"ה והוא בסוד בעטרה שעטרה לו אמו שאימא מספלא עליו ומקיף ומכתיר אותו כמ"ש הרב במוחין דצלם פ' ב' ג' ובדרושי הצלם דרוש ג' וכן הגר"א שם בד"ה עמר נקי בתחלה הדכיר שם וענין אלו התיקונים כו' עכ"ה והבן, [ועי' בזה עוד, בדברינו בספר הכללים כלל י"ז ענ"ג אות ד' ה':

[יב] **ואי'** כוללת ג' אמצעית חג"ת כי גויה נבראת מרוח והם חסד גבורה ב' יודי"ן דא' ו' מן א' דא ת"ת באמציעתא כנז' בספר הזוהר בכמה מקומות, וכן הוא בהקד"ת ז' ע"ב י"ז ע"א וכן בתיקון ה' ובתיקון י' ובכ"מ, ומ"ש שהא' דאמ"ש הוא חג"ת הנה גם כאן הכוונה הוא על הא' שלמעלה שהוא הכתר והדעת והוא הא' אשר במזל עליון דא"א תיקון ח' מהי"ג ת"ד שצורתו י' ו' י' כמ"ש בהולדת או"א פ"ו והוא הכתר והדעת כי א"א הוא הכתר והמזל עליון הוא הדעת עלאה וכמ"ש בדרושי הצלם דרוש ב' בכללי מו"ג כלל ט"ו והדעת הוא נשמת פנימית הו"ק כמ"ש שם כלל ט"ז ולכן הז"א שהוא הו"ק הוא נקרא דעת וכמ"ש בנסירה פ"ז בהגהת מהרח"ו שם וכן הוא במוחין פ"ז ולכן הוא כי החג"ת שהם עיקרו דז"א כי נה"י הם לבר מגופא כנודע ועיקרו הוא החג"ת שהם הגויה הנה הם נמשכים ויוצאים מהא' דהאמ"ש שהוא הדעת והוא הרוח והאויר וממנו נעשה החג"ת דז"א וכן מצינו ג"כ כי או"א עלאין שהם נקראים חג"ת וכמ"ש במוחין פ' י"ב וכן באו"א פ' ג' הנה הם אחודים ותלויים באותו המזל עליון שהוא הא' שצורתו י' ו' י' והרי לנו עכ"פ כי כל חג"ת הנה הם תלוים באותו הא' שהוא הדעת עלאה ועי"ז אמר הרב כי הא' דאמ"ש הוא כולל ג' אמצעית חג"ת ור"ל כי החג"ת נעשו מהא' שהוא הדעת עלאה והוא הא' דאמ"ש ור"ל מהאמ"ש הכלליים שהם הג"ר דאצילות ונעשה החג"ת דז"א מהתפשטות האור דהא' דהאמ"ש אבל בז"א עצמו בכללות האמ"ש הכוללים את כל הפרצו' שבו גופה הנה עומדים החג"ת שבו רק בבחי' המ' דאמ"ש כי הראש שהוא הג"ר שבו הוא הא' דאמ"ש והגויה שהוא החג"ת שבו הוא המ' דאמ"ש והבטן שהוא הנה"י שבו הוא הש' דאמ"ש וכמ"ש הרב בפנימית וחיצונית סוף דרוש י"ב, ואין להקשות איך אפשר שהראש שהם הג"ר נעשו הם מהש' שהיא הבינה והגויה שהוא החג"ת נעשו הם מהא' שהוא הכתר והדעת כי **הענין** הוא שאין הכוונה שנמשכו החג"ת מהדעת עלאה שהוא הכתר לבדיה אלא הוא כי המשכתם היה רק בהשתלשלות המדרגות מהדעת עלאה דא"א להדעת דאבא שהוא המ' דאמ"ש **ומהדעת דאבא** להדעת דאימא שהיא הש' דאמ"ש וממנה נעשה הראש אשר הוא כלול מג"ר ומכל האותיות אמ"ש והנה מאותו הא' דהאמ"ש שבראש הנה מזה נמשך ונעשה הגויה שהיא החג"ת אלא ששרשו הוא מהדעת עלאה אבל עיקר ההארה הנמשך מהדעת עלאה הנה לקחו או"א ומאימא להראש דז"א שהוא כלול מאמ"ש כנז' ונשאר עיקר ההארה בהא' שבראש ומאמצעית הארתו נעשית הגויה שהיא החג"ת משא"כ הש' שבראש הוא נתגלה שם בכל אורות העיקרים שבו והם הג"ר שבראש ולכן אמרנו כי בבחי' האמ"ש אשר בכללות הז"א עצמו הנה עומד הראש בערך החג"ת בבחי' הא' דאמ"ש כי שם הוא ג"כ עיקר האור דהדעת עלאה והכתר ומה שאמרנו שהיא ש' הוא רק משום שכל עיקרו היא מהבינה שהיא הש' דהאמ"ש שלמעלה וכנ"ל אבל בערך החג"ת הוה הראש האות א' דהאמ"ש ור"ל מהאותיות אמ"ש אשר בכללות הז"א עצמו והחג"ת הוא רק המ' דאמ"ש כי הוא בבחי' החכמה מים הנאצל מהכתר אור וכן הוא הלב בערך המוח שהלב הוא נאצל מהמוח וכן הוא ג"כ כי הלב הנה הוא בבחי' דעת הנמשך מהמוחין כי הלב הוא דעת התחתון הנמשך ויוצא מהג"ר כי כן הוא באמת עיקר שרשו מהדעת כנ"ל והוא הדעת תחתון ולכן נקרא החג"ת בשם דעת וכנ"ל כ"ז, והנה נתבאר לנו כי מה שאמרנו כי הגויה שהוא החג"ת הוא הא' דאמ"ש הכוונה הוא כי הוא התפשטות הארה מאור הכתר והדעת אבל הראש שהוא הש' דאמ"ש הנה הוא הגילוי מאור הבינה עצמה כי היא מתחברת ומתדבקת בהז"א וכנ"ל שהיא מקפת ומכתרת אותו ומתקשרת בו. והנה הגויה שהיא חג"ת הנה היא כלולה ג"כ מכל האמ"ש שהוא אויר. מים אש כי הלב עצמה היא אש כנ"ל פ"ה והרוח ומים הוא בריאה כי היא עצמה היא מים והיא מנשב על הלב ומזה הוא הרוח שבלב ושם שורה הרוח החיונה והרי יש בגויה כל האמ"ש וכמ"ש הגר"א בספר יצירה שם פ"ג מ"ו, והרי נתבאר לנו מדברינו ד' ידיעות אחד ייחס החג"ת אל הא' דהאמ"ש ב' הענין איך שהחג"ת הם מהא' שהיא ראשונה להאמ"ש והראש שהיא הג"ר היא מהש' שהיא השלישית מהאמ"ש ג' כי בכללות האמ"ש אשר בכל פרצוף הז"א עצמו הוה באמת הראש הא' דהאמ"ש והחג"ת רק המ' דהאמ"ש ד' כי בפרטות הנה ישנם כל האמ"ש כולם הן בהראש עצמו והן בהחג"ת עצמו:

[יג] **מ'** פתוחה ביסוד בכללות ג' תחתונות כי בטן נברא ממים, מ"ש מ' פתוחה ביסוד כתוב בספר קהלת יעקב שכן הוא בזוה"ק וילך רפ"ה ב' מ' פתוחה נהרא דנגיד ונפיק ואקרי מ"ס ופי' בהגהות מהרח"ו שם שהוא יסוד דז"א, ומ"ש בכללות ג"ת הוא ע"ד שכתוב בזוגים פ' ד' ה' בענין ס' ס' דבינה ותבונה כי ע"ש הד' תחתונות נהי"מ נקרא ס' אלא שבם הוא ס' סתומה

מהטעם שאמר שם אבל היסוד שהוא פתוח הנה נקרא בכללות כל הנהי"מ בשם מי פתוחה והוא המי דאמ"ש, ומ"ש שהוא בטן כתוב בספר קהלת יעקב שכן הוא בתיקונים תיקון ל' פ"ב סע"א בטן כר דא צדיק וכן שם בריש תיקון ט"ל צדיק דאיהו קדש ידיד מבטן והוא ע"פ מ"ש הגר"א ז"ל בתיקונים שם כ' סע"ד כי התחלת היסוד הוא מהטבור ועליו נאמר אשר יצא ממעיך ולכן הוא מכונה בשם בטן, ומ"ש כי בטן נברא ממים כתב החכמוני בפי' לספ' יצירה כי כן הוא בטבע שמן הבטן יולד קור כי מן הראש יולד חום ומן הבטן קור ומן החזה רוח. והנה מ"ש שהמי דאמ"ש הוא היסוד הנה הכוונה גם כאן שהיסוד בכל כללות הנהי"מ הנה הם נעשים מהמי דאמ"ש אשר בהג"ר הכלליים דאצי' והוא החכמה הכללי שהיא נקראת מים כי כן החכמה הקדומה שהיא מ"ם הנה עליה נאמר ובמים עזים נתיבה ;וכמ"ש הגר"א ברי' ספר יצי' וכן חכמה מוחא היא מים כמ"ש בר"מ פנחס רכ"ח ב' ורל"ג סע"ב ובכ"מ וכן הד' אותיות השם הוי"ה ב"ה הם השורש דהד' יסודות מים אש רוח עפר וכמ"ש הרב בדרושי אבי"ע רפ"א והרי הוה כי' שהוא אבא חכמה בחי' מים שהוא המי דאמ"ש וממנו נעשה היסוד בכללות כל הבני תחתונות שבו כי הנצח והוד הם השחקים ששוחקים מ"ן לצדיק וצדק שהם יסוד ומלכו' והוא נמשך מן המוח' וכמ"ש הרב בנסירה ספ"א כי היסוד הוא סוד המוח וכמו שמבואר שם ספ"ג והוא מדברי הזוה"ק משפטים קי"ו רי' ע"ב בסוד משכיל לאיתן ע"ש והרי נמשך ונעשה כל הנהי"מ מהמוח שהוא חכמה מים והוא המי דאמ"ש ועי"ז נעשה היסוד מי פתוחה להשפיע במלכו' וזהו שאמר שמי פתוחה הוא ביסוד ור"ל שהוא נמשך מן החכמה שהוא המ' דהאמ"ש שבהג"ר הכלליים דהאצי' ונעשה אז היסוד ג"כ למי פתוחה כנז' והנה נכלל אז אותו המי פתוחה שביסוד מכל האמ"ש כולן כי כל טפה הנה היא כלול מג' חב"ד סוד יה"ו וכמ"ש הרב בהולדת או"א פ"א והם מים אש אויר והרי נעשה המי שביסוד כלול מכל האמ"ש כולן, אמנם הגם שעיקר שורש היסוד הנה הוא באמת מהחכמה העליונה אשר למעלה למעלה והוא מהשם ע"ב העליון אשר באור הגנוז דמעשה בראשית וכמ"ש הרב בדרושי מ"ן דרוש ה' וכן אמר הספד"ל פ"א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהויין עכ"ז גילויו העיקרי הנה הוא רק ע"י השתלשלות מדרגות רבות ונמשך ונעשה רק מהמוחין שבראש שלו עצמו שהיא הש' דהאמ"ש שבהג"ר הכלליים המתגלה בז"א וכה"ל ומקבל היסוד את הטפה הראויה אליו רק מהמוחין שלו שבראש ועיקר ההארה הנמשך לזה מלמעלה דרך השתלשלות כל המדרגות הנה לוקחים המוחין שבראש לעצמן ונשאר בהם ונמשך ביסוד רק תמצית ההארתן לבד אחר שמתלבש הטפה בסוד אמ"ר כנודע אך שרשו הראשון דאותו ההארה הנה הוא עכ"פ לעילא לעילא והוא בהמי דאמ"ש שבהג"ר הכלליים וכנז' אמנם כ"ז שאמרנו הנה הוא רק בבחי' טפת היסוד הנמשך בהנהי"י דז"א לצורך המלכו' הנה זהו המי דהאמ"ש שבהג"ר הכלליים כי היא נמשך מעילא לעילא והכלל מה שאמרנו אבל הנהי"י עצמן דז"א שהוא כללות כל חלק התחתון דהפרצו' שלו אשר מהטבור ולמטה שבו הנה הם באמת רק הש' דאמ"ש ור"ל מהאמ"ש אשר בכללות הפרצו' דז"א עצמו והוה הג"ר שבו הא' דאמ"ש והחג"ת שבו המי דאמ"ש והנהי"י שבו הש' דאמ"ש ולכן שם בהנהי"י שבו הנה שורה ומתגלה הנפש ומשכנה בכבד שהוא דם ואש והוא הש' דהאמ"ש הכוללת כל פרצו' דז"א עצמו וכמ"ש הרב בפנימית וחיצונית סוף דרוש י"ב, והנה נתבאר מכל דברינו כי בז"א עצמו וכן הוא בכל פרצו' ופרצו' הנה עומד באמת האמ"ש שבכ"א הא' בראש שהוא הג"ר והמי בהחג"ת והש' בהנהי"י וכ"א מהם הוא כלול ג"כ מהאמ"ש א' כתר אויר מ' חכמה מים ש' בינה אש ועד"ז בחג"ת וכן בהנהי"י וכה"ל ובזה יתבאר גם כאן כל הד' בחי' שאמרנו לעיל סוף אות י"ב היינו א' ייחס הנהי"י להמי דאמ"ש ב' כענין מה שהנה"י הם מהמי שהיא השניה מהאמ"ש והראש שהיא הג"ר הם מהש' שהיא השלישית מהאמ"ש ג' כי בכללות האמ"ש אשר בהפרצוף דז"א עצמו הוה באמת כל הנהי"י שבו רק הש' דאמ"ש ד' כי בפרטות הנה ישנם כל האמ"ש כולן גם בהנהי"י גופה ג"כ. והנה נודע הוא כי ע"ד שנחלקים הי"ס מהס"ב לחג"ת ומחג"ת לנהי"י שהם ג' מדרגות מלמעלה למטה כן עד"ז נחלקים לג' מדרגות מימין לשמאל חו"ן בימין בג"ה משמאל דת"י באמצע ועד"ז הוא ג"כ בהאותיות אמ"ש כי כשם שנבחנים מלמעלה למטה וכנז' כן נבחנים עד"ז מימין לשמאל היינו קו ימין הוא מ' מים קו שמאל הוא ש' אש קו האמצעי הוא הא' אויר והוא מ"ש הרב בפרקי הצלם ספ"ה שהאמ"ש הם נחלקים מימין לשמאל כי הם ע"ד שאמר בפנימית וחיצונית סוף דרוש י"ב שהם נחלקים מלמעלה למטה וכ"ז הוא משום שכ"א מהם הוא כלול ג"כ מכל האותיות אמ"ש וכנז' ופשוט הוא והרי נתבאר שכל דברי הרב בענין האותיות אמ"ש כן מה שאמר כאן והן מ"ש בפנימית וחיצונית סוף דרוש י"ב ובפרקי הצלם ספ"ה הם כולם דברי א"ח אמת ובזה נתבאר עומק דברי הרב וכל מה שטרחו המפרשים בזה:

[יד] **כו'** ואותיות בג"ד כפר"ת הם בז' נקבי הראש, הלשון בספר אדם ישר וכן בג"ד כפר"ת הם אותיות ג' ראשונות כי הם בז' נקבי הראש והוא מדברי הספר יצירה פ"ד שאמר שם כי הז' אותיות בג"ד כפר"ת הם ז' שערים שהם שתי עינים שתי אזנים שני נקבי האף והפה שהם הז' נקבי הראש והנה יש שם בזה נוסחאות שונות נוסח הראב"ד הוא שבג"ד כפר"ת הם עין ימין עין שמאל אזן ימין אזן שמאל נחיר ימין נחיר שמאל והפה. נוסח הגר"א הוא שהם עין ימין אזן ימין נחיר ימין עין שמאל אזן שמאל נחיר שמאל והפה, ונוסח הראשונים שהוא רס"ג ור' שבתי דונולו ז"ל שבבג"ד כפר"ת הם פה ועין ימין ושמאל ואף ימין ושמאל אזן ימין ושמאל ונוסח הרב ז"ל אשר לפנינו הרי הוא נוסח ד' שהם אזן ימין ושמאל עין ימין ושמאל נחיר ימין ושמאל והפה. והנה אנו רואין שהושב הרב כאן האזנים למעלה מן העינים הגם שבאמת הרי הוה העינים למעלה וכן הוא בשרש העינים. למעלה וכמ"ש בשער אח"פ פ"א וכאן הושב האזנים למעלה וכן מצינו עד"ז ג"כ בשער א"א פ"ו בענין הז' תיקונים דהגלגלתא שהם מהז"ת דרדל"א אשר מתלבש שם הנה הושב שם ג"כ האזנים למעלה ואמר שהם בחי' גלא הוד הסתומים דרדל"א שהם בחי' תרין ביעין ואמר שם עוד שהם כלולים ג"כ בגלגלתא ומוחא ששם הוא חסד וגבורה דרדל"א אבל העינים הושב שם לגלא הוד הגלוים שהם התרין ירכין דרדל"א וכן עד"ז אח"כ בהתפשטות הז"ת דרדל"א לי"ג מכילאיות שבגלגלתא הנה הושב שם הרב ג"כ את האזנים למעלה מהעינים ואמר כי האזנים הם הו"ב ועל העינים אמר שם שהוא חו"ג והרי לנו כי הושב בכ"ז האזנים למעלה מהעינים הגם שבאמת הוה העינים למעלה מהם אך הענין בזה הוא כי הנה שורש ראיית העינים הוא באמת למעלה למעלה והוא בסוד הנשמה לנשמה כמ"ש באח"פ פ"א אמנם היא עצמה איננה מתגלית בהפרצו' כלל אלא רק תמצית הארתה לבד שהוא אשר יוצא מהעינים ומזה הוא כל אור הראיה כולה וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן א' ב' ע"ש אבל שורש שמיעת האזנים הוא בנשמה עצמה כמ"ש הרב באח"פ שם והנשמה הנה היא מתפשטת בהז"ת שהוא הגוף ומתגלה בהפרצוף וכמ"ש בשער המוחין ס"פ י"ב ובכ"מ וכן הוא נודע שיש ג' כלים בהגוף שבהם שוכנים הנר"נ והרי מתחיל גילוי האורות דהנרנח"י בהפרצוף רק מהתפשטות אור הנשמה לבד ולא מיותר למעלה כלל וכן הוא עד"ז התחלת גוף וכלי בהעולמות. הנה הוא מתחיל ג"כ רק מהעקודים שהם האורות דאח"פ שהם אשר נתלבשו בבחי' כלי אבל לא יותר למעלה ונמצא כי ראשית גילוי דאורות המוחין שהם החו"ב בהז"ת שהם החו"ג והגוף הוא רק מאור האזנים ולמטה ואור האזנים שהם בינה ותבונה כמ"ש באח"פ פ"א הנה הם עומדים בהגוף בבחי' חו"ב כי כל מוחין ונשמה הוא בבחי' שם ע"ב וכמ"ש בעקודים פ"ב ובשביה"כ פ"ב ובא"א פ"ד והתחלת הגוף הרי הוא מהז"ת שגם הרישא הוא ג"כ רק מכלל הז"ת וכמ"ש במוחין דצלם פ"ז והרי הוה אור האזנים בבחי' חו"ב שהרי הם

ראשית הגילוי דאור המוחין המתלבשים בהגוף ממש אבל האזניים עצמן הם בבחי' חו"ג שהם הראשית להז"ת אשר רק בהם מתחיל הגילוי דאור המוחין אמנם אור העינים הנה עיקרן עצמן אינה מתגלה כלל ואינו מתגלה אלא רק תמצית הארתם לבד והיה מתחיל גילויים רק בעולם הנקודות שהוא אחר העקודים ולמטה מהעקודים והוא האורות דהנקודות שיצאו מהעינים והנה הם היו באמת רק האורות דהתנה"י אשר מהטבור ולמטה דא"ק שחזרו ועלו מתתא לעילא ויצאו דרך העינים וכמ"ש בנקודות פ"ב וכנודע אמנם הנה יצא מהם תמצית הארה מעצמות אור העינים ג"כ אבל עיקרם היו רק מהאורות דהנצח הוד דא"ק וכ"ז הוא משום שהאור העיקרי דעצמות אור העינים גופה אי אפשר להגוף וכלי לקבלו ולהשתמש עמו כלל וכמו שכתבנו כ"ז בדע"ה ח"א דרוש ד' ובכ"מ מדברינו ולכן הוא עד"ז ג"כ בהתלבשות הז"ת דרדל"א בהז' תיקונים דגלגלתא דא"א הנה מתפשט ובכלל החסד וגבורה שלו בהב' אזנים וכן הם כלולים ג"כ מהנצח הוד הפנימית שבו שהם התרין ביעין אבל בהב' עינים אינו מתלבש שם אלא רק בהנצח הוד שלו לבד וגם רק בבחי' הנצח הוד החיצונית שלו שהם התרין ירכין וכ"ז הוא משום כי כל הז' תיקוני גלגלתא הם כולם תיקונים להתגלה למטה ולכן אור העינים שהיא מהנשמה לנשמה אי אפשר להתגלה אורה למטה אלא רק ע"י המדרגה התחתונה דוקא שהוא נצח והוד החיצונית שהם הירכין כי ע"ז נתפשטו ונתצמצמו שיהא אפשר להתחתונים לקבל את הארתם אבל באם שהיה מתלבש בהם הפנימית דנצח והוד שהם התרין ביעין ומכש"כ אם שהיה מתפשט בהם הארת דחו"ג דרדל"א היה אורם יותר ודאי ולא היה אפשר להתחתונים לקבל אותם כלל אבל האזנים שהם רק מאור הנשמה לבד הנה אפשר להם לקבל היטיב התלבשות הפנימית דנצח והוד דרדל"א וכן גם הכלילות דהחסד וגבורה שלו ג"כ וכן הוא עד"ז גם בגילויים הכללי שבהעולמות הנה מתגלים מתחילה ג"כ אורות האח"פ דהא"ק ויצאו הם עצמם ממש והוא כל עולם העקודים ועומד הוא למעלה מהטבור דא"ק שהוא למעלה מכל העולמות כולם אבל אורות העינים הם נתצמצמו מאד ולא יצאו הם מתחילה כלל וגם אח"כ לא יצאו הם עצמם בעיקר אורם אלא רק תמצית הארה מהם אשר יצא עם האורות דנצח והוד דא"ק כנז' והם מתפשטים ועומדים למטה מהעקודים כנודע. וזהו ג"כ ענין דברי הרב בעניינו באותיות בג"ד כפר"ת שהם הז' שערים שהוא הז' נקבי הראש שאמר הספר יצירה הנה אמר הרב על זה כי אותיות הראשונים שהם ב' ג' הם הב' אזנים כי הרי בהם נתגלה אורם העיקרי דהמוחין שהוא הנשמה אשר ממנה הוא השמיעה כנ"ל באח"פ פ"א ומשום שרק ממנה מתחיל הגילוי דאור העיקרי מהמוחין בהחושים והוא חוש השמיעה שהוא הגילוי העיקרי דאור הנשמה לכן הנה עומד החוש שלה בהב' אזניים במדרגת חכמה ובינה כי היא הראשונה מאור העיקרי דהמוחין שבראש המתגלה בהחושים וכנז' אבל האזנים עצמן שהם הגוף והכלי לאור השמיעה הנה הם באמת רק בבחי' חסד וגבורה שהם ראשית הז"ת כי הרי כן הוא האזניים הנה הם הראשית מהגוף אשר בהם מתפשט הגילוי העיקרי דאור המוחין אשר בהחושים וכן הם נכללים ג"כ בחסד וגבורה דרדל"א וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ו וכנ"ל אבל העינים הגם שהם באמת גבוהים מהאזנים כי הם מהנשמה לנשמה אך משום שעיקר אורה אינה מתגלה בהעינים כלל כי אינם יכולים לקבל ואינה מתגלה בהם אלא רק תמצית הארתה לבד וגם זה רק ע"י האורות דנצח והוד שחוזרים ועולים מתתא לעילא ומתפשטים דרך העינים ולכן הוו העינים רק האותיות ד"כ מבג"ד כפר"ת והם נחשבים בהחושים בבחי' נצח והוד כי כן הם נאחזים בהנצח והוד דרדל"א וכמ"ש בשער א"א פ"ו וכנז' וזהו אשר מתייחס תמיד ההליכה אחר העינים וכמו שאמרו בכמה מקומות הלך אחר עיניו וכן נאמר עיניך בשדה אשר יקצורון והלכת אחריהם ונאמר כי עיניו על כל דרכי איש וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ השגחה פקיחא ע"ש והרי נתבאר לנו עכ"פ דברי הרב מ"ש שהאזנים הם חו"ג והעיינין הם נו"ה הגם שבאמת הוו העינים למעלה מהאזנים כי העינים הרי הם מהנשמה לנשמה חכמה והאזנים הם רק מהנשמה בינה אך הטעם הוא כי כח השמיעה אשר מהנשמה בינה הנה היא יוצא ונמשך מאור העיקרי שבה וכן הם נאחזים האזנים גם בהחסד וגבורה דרדל"א אבל כח הראייה אשר מהנשמה לנשמה הנה אינה יוצא ממנה אלא רק תמצית הארה לבד ומעורב ומתלבש בהאורות דנצח והוד, וכן הם נאחזים העינים ג"כ רק בהנו"ה החיצונים דרדל"א וכן היה עד"ז בכלל העולמות ג"כ שעולם העקודים היא מהאורות האח"פ העיקריים שבא"ק והוא למעלה מהכל אבל אורות הנקודות שיצאו מהעינים הנה היה עיקרם רק מהנה"י דא"ק והם למטה מהעקודים:

ודע עוד כי הנה מ"ש הרב שהז' נקבי הראש הם מאותיות בג"ד כפר"ת ונודע הוא שהם אותיות כפולות בדגש ורפה והם חסד ודין והנה הם בתמורות כמ"ש בספר יצירה שם פ"ד משנה ג' הנה כן הוא עד"ז ג"כ בהז' נקבי הראש שהם משמשים כולם ג"כ בטובה ובתמורה וכמו שיתבאר לקמן פ"ז אות ב' ג' ע"ש:

[טו] **פ"ר** חוטם ת"ת דעת, הלשון בספר אדה ישר הוא דעת ת"ת, אמנם הנה להאורה קשה כי מאחר שאמר שהוא ת"ת דעת א"כ הרי הוא למעלה מהעינים אשר אמר מקודם שהם רק נ"ה וא"כ אלמה אמר שהחוטם הוא רק מהאותיות האחרונות שהם פ"ר מבג"ד כפר"ת והעינים הם מהאותיות ד"כ שהם קודמות אך פשוט הדבר שהחוטם הנה הוא בודאי למטה במדרגה מהעינים וכמ"ש לעיל באח"פ פ"א שהב' נוקבין דהחוטם הם בסוד ישראל ויעקב שהם כללות הז"א אבל העינים הם בסוד חכמה וישראל סבא וכן הוא בתיקונים תיקון ע' קל"א א' בענין ראיה שמיעה ריח דבור שהם מסוד הד' אותיות דשם הוי"ה ב"ה ראיה י' שמיעה ה' ריח ו' דבור ה' והוא פשוט בכ"מ ולכן אמר היטיב שהב' נוקבין דהחוטם הנה הם מהאותיות פ"ר והם אחרונים במדרגה להאותיות ד"כ שבהעינים ומ"ש שהד"כ והעינים הם נצח הוד הרי אין הכוונה שהם הנצח הוד שבמקומן למטה אלא שהם עולים דרך אור חוזר מתתא לעילא ובסוד עליית מ"ן עד הע"ב עלאה שבקרקפתא שהוא סוד הנשמה לנשמה ומשם יוצאים דרך העינים ע"י התמצית הארה מהנשמה לנשמה שמשתתף עמהם ומתלבש בהם והיא עיקר סוד הראיה כולה אלא שמתלבש בהאורות דנצח הוד שלו שם ונקרא על שמם משום שהיא בעצמה אין כח להגוף לקבל אותה ולהשתמש בה אלא רק ע"י שמתלבש בהאורות דנצח הוד התחתונים אבל עיקר הראיה עכ"פ הוא כי היא רק מאותה התמצית הארה דהנשמה לנשמה אלא שנקרא על שם הנצח הוד משום שמתלבש בהם ועל ידם היא מתגלה וא"כ נמצא כי העינים הם באמת למעלה למעלה אלא שנקרא ע"ש הנ"ה כי הם שמה וגילויה שעל ידם היא מתראה ומתגלה אבל הב' נוקבין דהחוטם שאמר שהם ת"ת דעת הימין דעת והשמאל ת"ת ומתלבש הדעת בהת"ת דעת מבפנים ות"ת מבחוץ ומהם הוא סוד הריח הנה הוא מבחי' הדעת תחתון והת"ת שבמקומן בהז"ת וא"כ הרי הם בודאי למטה במדרגה מהעינים שהם מהנ"ה שלו למעלה בהגג"ל ועיקר כחם הוא מהתמצית הארה שמהנשמה לנשמה עצמה וכנז' ולכן אמר הרב היטיב שהעינים הם באותיות ד"כ שהם אותיות קודמות והחוטם הוא באותיות פ"ר שהם אותיות אחרונות אמנם נודע הוא כי אור החוטם הנה משום שהוא הקו האמצעי ת"ת דעת הנה הוא עולה לפעמים ג"כ למעלה למעלה כי הדעת הוא הבריח התיכון שמבריח מהקצה אל הקצה ועולה הוא לפעמים ג"כ עד החכמה העליונה וכמ"ש הרב באח"פ ספ"א וע' לקמן שער א"א פי' י"ב ובשער רוח הקודש ביחוד הפה והחוטם אך מדרגת העיקרי התדירי של אור החוטם הנה הוא רק בהת"ת והדעת תחתון אלא שעולה לפעמים ג"כ ע"י עליית כל הפרצופים אבל מדרגה העיקרי דאור העינים הנה הוא לעולם למעלה וכנז':

[טז]: ת' פה מלכות שבראש, ור"ל שהפה הוא בחי' המלכו' מהי"ס שבראש והוא כמ"ש אליהו זל"ט מלכות פה. והנה

הגם שאמר הרב והוא מדברי הספר יצירה שם פ"ד (כפי נוסחת הרב כנ"ל רי' אות י"ד) שנעשו האזנים מאותיות ב' ג' והעינים מאותיות ד"כ וב' הנחירין מאותיות פ"ר וכפה מאות ת' עכ"ז הנה מבואר בספי' יצירה שם ג"כ שנעשו כולם רק ע"י שצרפן את כל הז' אותיות בגד"כ כפר"ת כולם זה בזה והנה הם ה' אלפים ומ' צרופים וכמ"ש שם משנה ט"ז שבע אבנים בונות חמשת אלפים וארבעים בתים ומכל אלו הצירופים נעשו הז' שערים הנז' ונקראו בשם שערים כי הם הפתחות והנקבים שבהם מתפשטים ויוצאים החושים מן המוח וכמ"ש הגר"א שם מ"ו והרי לנו עכ"פ כי נעשו כ"א רק ע"י כל הצירופים כולם דוקא אלא שבכ"א מתגבר האות שלו שהוא שורשו והוא הראשון שבו מתחיל כל הצירופים שבו והיינו כי האזן ימין התחיל כל צירופיו מהב' והאזן שמאל התחיל כל צרופיו מהג' ועד"ז בכולם והוא מ"ש הספי' יצי' שם המליך אות ב' בחכמה כו' כו' כי האות הראשון שבו התחיל הנה הוא נקרא בשם מלך שכולם מתגלגלין רק עליו ובשבילו להוציא את פעולתו מהכח אל הפועל אך עכ"פ הוא שכ"א נעשה רק ע"י כל הצירופים כולם דוקא והרי שייכים כל אותן הז' שערים שהם כל החושים כולם זה בזה כי הרי הם כולם יוצאים ממקום אחד שהוא המוח וזהו שאמר הסול"י שם וקשר לו כתר והוא כמו שאמר הרב לקמן פ"ז שכל הכחות לא יפעלו אלא ע"י **חזרתם** לשרשן ויחודם למעלה. וזהו שאמר וקשר לו כתר ור"ל שחיבר אותו לשורשו שבהמוחין שהם נקראו כתרים כי עיקרן דאורות המוחין הם מקיפין ומכתירין מבחוץ והשפיע עליו מאור המוחין כדי להוציא כחו לפועל ע"י צירופיו שצרפן זה בזה כי מפני שכולם יוצאין ממקום אחד לכן צריך שישתתפו כולם זב"ז בפעולת כ"א מהם כי הם אחד משרשן וכן הם חוזרים אח"כ לאחד בהפה שהיא כלל כולם כי הרי כל הג' חושים ראייה שמיעה ריח הרי אין אחד מהם אפשר לו להשתמש בחושו וכחו בזולתו מאומה אבל חוש הדיבור הוא משתמש בחושו על כל החושים כולם שהרי הוא מדבר מהראיה והשמיעה והריח בכל כחו וכולל בחושו את כולם והנה הוא יוצא מהדעת שהדעת הוא למעלה מכולם כי בלא ידיעה וכגון כשהוא טרוד באיזה מחשבה עמוקה אינו רואה ואינו שומע ואינו מריח והרי הוה הידיעה למעלה מכולם שכל פעולתם הוא רק על ידו והוא כולל אותם למעלה והדבור הוא למטה מכולם והוא כולל את כולם למטה והוא סוד המלכו' שנמשך מהדעת וכולל את הכל וכן הוא הדעת גנוז בהפה כנ"ל פ"ג כי המלכות עם הדעת אחד הוא:

(יז) **יב** פשוטות ה' בחסד ו' בגבורה ב' ידים וכעד"ז כל הי"ב פשוטות בו"ק הגוף, כ"ז הוא בספר יצירה שם פ"ה וגם בזה יש שם נוסחאות שונות ע"ש ומשמע שנוסחת הרב ז"ל הוא כנוסחת הראב"ד ז"ל שם ולכן אמר שה' ו' הם בב' ידים, ומ"ש וכעד"ז כל הי"ב פשוטות בו"ק הגוף אין הכוונה כאן על הי"ב גבולי האלכסונין שבזו"ק שזה יתבאר לקמן פ"ז אך כאן הכוונה הוא על הי"ב מלאיית שבו"ק הגוף שחושב הספי' יצי' שם והם שתי ידים שתי רגלים שתי כליות כבד טחול מרה המסס קיבה קורקבן ובשתי ידים בהם הוא ה' ו' ובשתי רגלים ז' ח' ושתי כליות ט' י' כבד ל' טחול נ' מרה ס' המסס ע' קיבה צ' קורקבן ק' והוא ע"פ נוסחת הראב"ד ז"ל שם, אמנם נוסח הגר"א ז"ל שם שסדרן הוא רגל ימין כוליא ימין יד ימין (כי הם מלמטה למעלה ע"ש) רגל שמאל כוליא שמאל יד שמאל מרה דקין קבה כבד קורקבן טחול ובהם הוא כל הי"ב פשוטות כסדרן ה ו ז ח ט י ל נ ס ע צ ק ע"ש ואלו הי"ב מלאיית שבגוף קורא אותם הספי' יצי' שם בשם שנים עשר מנהיגים כי הם מנהיגי הגוף והם נעשים ג"כ כ"א ע"י צירוף כל הי"ב אותיות הנז' כולם יחד והם כמה אלפי רבואות צירופים ועל ידיהם נעשה השנים עשר מזלות העולם והשנים עשר חדשים בשנה והשנים עשר מנהיגים בנפש וכמ"ש כ"ז בספי' יצי' שם:

(יח) **ודע** כי הרוח שהם י' ספי' (שהי' ספי' העיקריים הוא רק הי"ס דהרוח כנ"ל פ"ה) אינם כסדר הכלים כי החסד של הרוח הוא בכלי הגבורה וגבורת הרוח הוא בכלי החסד, הנה הדברים הללו צריך ביאור ואריכות קצת לכך ראינו לסדר אותו בסימנים כדי ליתן ריוח להמעיין.

סימן א **הנה** מקור הדברים הללו הוא בזוה"ק פ' וארא כ"ד ע"א שאמר שם תא חזי אש רוח ומים ועפר אלין אינון קדמאי ושרשין דלעילא ותתא, ותתאין ועלאין עלייהו קיימין, ואלין אינון ארבע לארבע סטרי עלמא וקיימין בארבע אלין (ר"ל שהקיום דהד' יסודות הוא ע"י הד' רוחות העולם) צפון ודרום ומזרח ומערב אלין אינון ארבע סטרי דעלמא וקיימין בארבע אלין (ר"ל שהקיום והמציאות דהד' רוחות העולם הוא ע"י הד' יסודות והם תלוים זב"ז וכמו שיתבאר כ"ז לקמן אות כ"א ע"ש) אש לסטר צפון רוח לסטר מזרח מים לסטר דרום עפר לסטר מערב וארבע אלין בארבע אלין קטירין וכלהו חד, ואמר שם הרב על זה בספר זוהר הרקיע זה לשונו דע כי כמו שבזה העולם יש ארבע יסודות ארמ"ע כן יש בכל ד' עולמות יסוד המים הוא כנגד החכמה והחסד ועולם האצילות ויסוד האש כנגד בינה וגבורה ועולם הבריאה (ולכן המלאכים שבבריאה נקראו שרפים אש שורף) ויסוד הרוח נגד הת"ת ועולם היצירה (ולכן המלאכים שביצירה נקראו חיות ע"ש רוח החיים) ויסוד העפר נגד מלכות ועולם העשיה (ולכן המלאכים שבעשיה נקראו אופנים ע"ש גוף וכלים) וכן בכל ד' עולמות יש בחי' הד' יסודות והם נגד הד' אותיות הוי"ה ב"ה י' מים ה' אש ו' רוח ה' עפר אלא שבכל עולם גובר העיקר ונשתנה בו הצירוף כי באצי' גובר המים והשם שבו הוא כסדר יהו"ה ובבריאה גובר האש והוא העיקר והשם שבו הוא הוה"י וביצירה גובר הרוח והוא העיקר והשם שבו והי"ה ובעשיה גובר העפר והוא העיקר והשם שבו ההו"י והנה מבואר שם בזוה"ק עוד כי הד' יסודות ארמ"ע שהם בד' סטרי עלמא כנ"ל הנה החליף הקב"ה את מקומם כדי למזגם כי האש שהוא חם ויבש והדרום הוא ג"כ טבעו חם ויבש והרי היה ראוי שיהיה האש ברוח דרום אך משום כי היה מתגבר ע"ז כח האש לאין קץ לכן החליפם הקב"ה ומזגם ונתן בדרום את יסוד המים שהוא קר ולח היפך האש כי כל ב' בחי' הפכיים יולידו בחי' אמצעית שוה וכן יסוד האש שהוא חם ויבש נתנו ומזגו ברוח צפון וכן יסוד הרוח שהוא קר ויבש וכמו שאנו רואין בחוש שהרוח הוא מקרר ומייבש ומזגו ונתנו ברוח מזרח שהוא חם ולח וזהו מה שאמרו חכמי הטבעים שהרוח הוא חם ולח והוא משום תכונת המקום שניתן בו אבל יסוד הרוח גופה הנה הוא קר ויבש וכן יסוד העפר הוא ג"כ קר ויבש והוא מקבל מהרוח וכן הוא טבע המערב ג"כ קר ויבש כי עפר ומערב הם לא נתמזגו ששניהם הם בטבע אחד כי הם מקבלים מכל הג' עליונים אחר שנתמזגו ולכן הם אינם צריכים להתמזג עוד והנה מבואר מכ"ז כי עיקר היסודות הם ב' שהם מים אש חו"ב ומהם הוא הרוח והעפר שהם זו"ן (ועי' כ"ז בספר זוהרקי"ע שם אמנם שם הוא משובש קצת אך בספר אור החמה הובא לשונו וגם הוא מתוקן בזה) וזהו שאמרו בזוהר הקדוש שם זה לשונו תא חזי אש הוא בשמאלא לסטר צפון דהא אש תוקפא דחמימותא ביה ויבישו דיליה תקיף וצפון בהפוכא דיליה הוא (כי צפון הוא קר ולח) ואתמזיג חד בחד ואיהו חד (שניתן האש בצפון ונעשית האש עם הצפון לאחד כדי להחליש כח חמימותו דהאש) מים לימינא והוא לסטר דרום (שניתן המים שהוא לח וקר והיה ראוי שיהיה בצפון אך כדי להחליש כחם ניתן המים בדרום שהוא חם ויבש כדי שיתמזגו) וקודשא בריך הוא לחברא לון כחדא (לחבר אח"כ את הדרום והצפון ג"כ יחד) עביד נהגא דא כמזגא דא (שנעשה המיזוג כן בצפון וכן בדרום כדי שיוכלו שניהם להתחבר ג"כ יחד) צפון איהו קר ולח אשא חם ויבש (וניתן האש בצפון כדי להחליש כחו ולמזגו) אחלף לון לסטר דרום (שבדרום נתחלף ג"כ עד"ז והיינו) דרום איהו חם ויבש (וניתן בו) מיא קרים ולחים (וכ"ז הוא מיזוג אחד אמנם לא הספיק עדיין בזה לבד ונעשה עוד מיזוג שני והוא

כי) וקודשא בריך הוא מזיג לון כחד (שמזיג אח"כ את הדרום והצפון ג"כ יחד והיינו) דנפקי מים מדרום ועאלין בגו צפון ומצפון נגדי מיא (שהמים היוצאים בעולם אינם יוצאים מהדרום אשר שם ניתן המים כנ"ל אלא דנפקי מים מדרום ועאלין בגו צפון ומצפון נגדי מיא לעולם וכן עד"ז בהאש כי הגם שהוא ניתן בצפון כנז' עכ"ז אינו יוצא האש בהעולם מצד צפון אלא) נפיק אשא מצפון ועאל בתוקפא דדרום ומדרום נפיק תוקפא דחמימותא לעלמא ועי"ז מתמזגים כולם יחד. ונעשים כולם לאחד, וכן הוא מבואר עד"ז בתקונים בענין החושים שבם ראיה שמיעה ריח דבור ואמר שם בתיקון ע' קמ"א סע"א כי ראיה היא מסטרא דימינא חסד ושמיעה היא מסטרא דשמאלא גבורה והמוח והלב הנה המוח הוא קר ולח והלב שם הוא האש היסודי כי הוא אש שורף כנ"ל פ"ה והיה מן הראוי שיהא השמיעה תלוי בלב והראיה במוח כ"א למינו אך נעשה להיפך כדי למזגם והוא מה שאמר שם סוף תיקון כ"א שמיעה במוח ואיהו בהיפוכא אש דשריא בליחותא וקרירותא דמוחא לחממא ליה מסטרא דגבורה (שנתלה השמיעה במוח כדי לחמם את המוח) ואיהו אריה מסטרא דגופא (שהמוח הוא מסטרא דגופא בבחי' אריה שהוא חסד) שור מסטרא דנפשא (שנתלה בו השמיעה שהוא בחי' נפש והוא בבחי' שור שהוא לשמאל) דאיהון אש ומים (שהשמיעה עם המוח הם אש ומים) אש שכלית מים יסודית (שהשמיעה שהיא בבחי' שכלית שהוא נפש והוא בבחי' אש הוא נתלה בהמוח שהוא בבחי' יסודית שהוא גוף והוא בבחי' מים כי הוא קר ולח כנז') ראיה בלבא דאיהו אש (שהלב הוא אש ונתלה בו הראיה שהוא) אריה מים שכלית לקררא אש יסודי דלבא דלא יוקיד כל גופא שהראיה שהוא בבחי' שכלית שהוא נפש והיא בבחי' מים חסד אריה הנה נתלה היא בלב כדי לקרר את הלב מחמימותו כי הנה הראיה תלוי בלב ע"ד שכתוב קהלת א' ט"ז ולבי ראה הרבה חכמה והוא כמ"ש בעבו"ז כ"ח ב' דשורייני דעינא באוזנתא דליבא תלוי ועי' בהגר"א בסוף תיקון כ"א שם כי תליית השמיעה במוח והראיה בלב הוא ע"ד שאמר בזוה"ק והוא הנז' דהקב"ה מזיג לון ולכן נסדרו הנפש עם הגוף מקומם להיפך מטבעם וזהו שאמר הרב בענינינו כי הרוח שבהם י' ספי' אינם כסדר הכלים כי החסד של הרוח הוא בכלי הגבורה וגבורת הרוח הוא בכלי החסד:

[סימן ב'] אמנם הדבר צריך ביאור גדול כי הרי הנה הוא לכאורה להיפך ממה שמבואר בכל דרושי הרב שבהתלבשות הי"ס דרוח בהכלים הנה הוא לעולם שכל אור הוא מתלבש ועומד בהכלי שלו אשר ממינו החסד בכלי החסד והגבורה בכלי הגבורה וכן כולם ואינו משנה שום אחד את מקומו לעולם והרי אנו רואים כמה שטרח הרב בשער מטי ולא מטי פ"ג באורות העקודים שנאמר שם אור הכתר למעלה ואמר שם הרב כי מאחר שבאו האורות מחולפים ואור החכמה ניתן בכתר ואור הבינה ניתן בחכמה ואור החסד ניתן בבינה א"כ קשה כי העולמות נהפכו כי במקום דכורא נכנס הנוקבא ובמקום הנוק' נכנס דכורא ע"ש והרי לנו שהוא דבר שאי אפשר להיות וכן הוא מבואר בדרושי נקודות פ"ד ובשביה"כ פ"א שכל אור הוא נכנס בהכלי שלו דוקא החסד בכלי החסד והגבורה בכלי הגבורה ולא שינו את מקומם לעולם ועי' דרושי הצלם דרוש ג' ובשער פרצופי זו"ן פ"א ושם רפ"ב וכן בכ"מ בע"ח רבו מלספר וכן בפע"ח בדרושי ספי' העומר ובכ"מ רבו מלספר ומבואר הוא בכל המקומות והדרושים שכל ספי' וספי' הנה הם לעולם האור והכלי ממין אחד תמיד והדברים הללו שאמר הרב כאן כי הי"ס דרוח אינם כסדר הכלים כי החסד של הרוח הוא בכלי הגבורה וגבורת הרוח הוא בכלי החסד לא נמצא מעולם בשום מקום מדבריו ואדרבא כי בכל מקום מבואר להיפך שכל אור עומד בכלי שהוא ממינו ועי' סוף שער דרושי אבי"ע בציור דהעשרה שמות של הספי' דאורות וכלים הנה מבואר שם ג"כ כי אור החסד שבכלי החסד הוה האור שלו הוי"ה בניקוד סגול והכלי שלו הוא שם א"ל ואור הגבורה שבכלי הגבורה הוה האור שלו הוי"ה בניקוד שבא והכלי שלו הוא שם אלהי"ם וכן עד"ז בכולם ע"ש וכן בשער השמות פ' ג' ד' והרי מבואר מזה ג"כ שהאורות והכלים הם לעולם מתכונה אחת וממין אחד והוא פשוט ונודע:

[סימן ג'] **אמנם** הוא כי הנה גם דברי הזוה"ק הנז' מענין הד' יסודות והד' רוחות העולם שאמרו שם שניתנו הד' יסודות אש ומים בהרוחות צפון ודרום אשר תכונתם הוא היפך מהיסודות שניתן בהם כי תכונת רוח צפון הוא קר ולח ותכונת רוח דרום הוא חם ויבש וכן עד"ז יסוד הרוח שבמזרח הוא ג"כ היפך מתכונתו וכנ"ל וא"כ הרי מבואר מזה שישנם להד' רוחות מציאות ותכונות בפנ"ע זולת היסודות הנה כ"ז צריך ג"כ הבנה וביאור כי הרי לכאורה היה נראה שהד' יסודות עם הד' רוחות אחד הם והנה הם שניהם כחומר עם הצורה שהד' רוחות הם החומר והד' יסודות הם הצורה שלהם והם אחד משרשם שלא היו מעולם זה בלא זה ומאן ומאין היה לרוח צפון תכונת קר ולח אם לא מהיסוד המים שנמשך בו וכמו שיתבאר למטה וכן לרוח דרום מאין היה בו תכונת חם ויבש אם לא מהיסוד האש שמתפשט בו וכמו שיתבאר למטה אבל הרוחות עצמן בלתי היסודות אינם מתייחסים לשום טבע ותכונה כי הם כחומר בלי צורה והחומר בלתי צורה הרי אין לו תכונה כלל ואין שייך לייחס בו שום טבע ושום תכונה מיוחדת אלא הוא כחומר היולי שהוא מוכן לקבל כל הצורות וכל התכונות אבל הוא בעצמו אין לו מאומה כלל ועוד כי הרי נראה לכאורה לומר שאין להרוחות מצד עצמם מציאות כלל כי הד' יסודות הם רק כללות העולם וכמו שכתבנו בכ"מ מדברינו וע"י בנין העולם שיש בה בחי' ריבוע ג"כ הנה עי"ז נעשה בה ד' רוחות אבל זולת היסודות שהם כלל העולם הרי נראה לומר שאין להרוחות מציאות כלל והעיקר בזה מה שנראה הוא כי הרוחות מצד עצמם אין להם היכר וצורה ולא היה נופל עליהם שם רוח וצד לייחס להם הבדל בין זה לזה ולומר זה דרום וזה צפון זה מזרח וזה מערב וכשהם בלתי היסודות שהוא כלל מציאות העולם לא היה נופל עליהם שום תואר ויחס כי אין להם היכר וצורה כלל (וכמו שיתבאר עיקר הדברים בזה למטה אות כ"א) וכן היסודות מצד עצמן הנה לא היה נופל עליהם שם רוחות כלל כי הם מצד עצמם כולם עגולים כמו כל הגלגלים דהרקיע והשמים והם זה לפנים מזה וכמ"ש הרמב"ם ביסודי התורה פ"ג סימן י' ולא היה נופל עליהם הבדל הרוחות כלל כי הם מצד עצמם עגולים ומקיפים בתכונה שוה לכל צד אמנם הנה נקבעו ונדחו כ"א שיהיה תוקפו וחוזקו לצד מיוחד דוקא ומשם יתפשט וישפיע את כחו ושפעו ככל הצריך להעולם ונקבע ונדחה כל חוזקו ותוקפו דכח יסוד האש לצד צפון וחוזקו ותוקפו דכח יסוד המים לצד דרום והרוח לצד מזרח והעפר לצד מערב וע"י קביעתם ודחייתם כ"א לצד מיוחד הנה מזה עצמו נעשה כל הד' רוחות העולם בכל תכונותיהם המיוחד לכ"א מהם וא"כ הרי אחר כ"ז אין הבנה כלל לדברי הזוה"ק הנז' מ"ש שניתנו היסודות כ"א ברוח וצד שהוא היפך מטבעו הרי אין להרוחות שום תכונה כלל אלא רק מהיסודות ומה שצפון הוא קר ולח הגם שבו הוא כל חוזקו ותוקפו דיסוד האש ודרום הוא חם ויבש הגם שבו הוא כל חוזקו ותוקפו דיסוד המים הנה הוא רק מהסבה השנית שאמר הזוה"ק הנ"ל שכל יסוד הוא משפיע בהעולם רק דרך הצד השני שכנגדו ואינו יוצא הליחות והקרירות בהעולם מתוקפו וחוזקו דיסוד המים אשר בצד דרום אלא רק אחר שמתפשט והולך מדרום לצפון ומתמזג שם ע"י הכח החמימות דיסוד האש אשר בצפון ומצפון נגדי מיא וכן החמימות והיבשות אינו יוצא בהעולם מכוון ובהדיא מתוקפו וחוזקו דיסוד האש אשר בצד צפון אלא רק אחר שמתפשט והולך מצפון לדרום ומתמזג שם בכח הליחות והקרירות דיסוד המים אשר בדרום ומדרום נפיק תוקפא דחמימותא לעלמא ומזה נמצא שהליחות והקרירות הוא בא מצפון כי הרי רק משם מתפשט הליחות והקרירות שהוא המים בהעולם

בעולם וכן בחמימות וביבשות הוא מדרום כי הרי רק משם נמשך החמימות וכל כח האש אשר בעולם אבל מה שאמר הזוה"ק כי רוח הצפון הוא מצד עצמו קר ולח ורוח הדרום הוא מצד עצמו חם ויבש כ"ז אין לכאורה הבנה כלל כי הרוחות מצד עצמם בלתי היסודות אין להם שום תכונה כלל וכן גם אין בהם משום היכר לתואר רוחות כלל וכנז':

[סימן ד'] **אך** הענין בכ"ז הוא כי ענין הד' יסודות וענין הד' רוחות הנה הם הב' בחי' דעגולים ויושר אשר ישנם בכל עולם כנודע כי הד' יסודות הם עגולים כנ"ל והד' רוחות הם היושר והנה בארנו בשער עגולים ויושר ענ"ב אות כ"ו כי העגולים ויושר דכל עולם תחתון הנה שניהם הם יוצאים מהקבלה התחתון דהיושר דהעליון שהוא מהנהי"ם שבו העגולים הם מאור המקיף שבהם והיושר הוא מהאור הפנימי שבהם וא"כ נמצא כי ישנם באמת להד' רוחות שורש בפנ"ע והם מציאות בפנ"ע זולת הד' יסודות אלא שהם מתחברים יחד ונעשים לאחד ע"י שהם שניהם משורש אחד וכמו שלמעלה מתייחדים המקיף עם הפנימי יחד וכמו שמבואר בשער השתלשלות י"ס סע"ג כן הם למטה מתייחדים העגולים והיושר זב"ז ומתייחדים הד' יסודות ארמ"ע עם הד' רוחות צפון דרום מזרח מערב ונעשים שניהם לאחד אמנם יחודם יחד הוא בתכונות ההפכיים וכנ"ל מדברי הזוה"ק וכמו שיתבאר, והענין הוא כי הנה כבר בארנו בעגו"י ענ"ב ובפרט בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' כי כל בחי' העגולים ויושר הנה הם בבחי' דו"ן וכן עד"ז הוא כל בחי' אור מקיף עם אור הפנימי הנה הם ג"כ בבחי' דו"ן וכמו שכתבנו כ"ז בכמה מקומות מדברינו כי העגולים עם היושר וכן אור המקיף עם האור הפנימי הנה הם בסוד נקבה תסובב גבר וכל יחוד דו"ן הרי הוא לעולם בתכונות הפכיים כי הוא חסד והיא דין מים ואש וכן ימין דידיה הוא לשמאל דידה ושמאל דידה לימין דידיה והרי הוא יחודם זב"ז בתכונות הפכיים וכ"ז הנה הוא עומק הכוונה בדברי הזוה"ק הנ"ל ודברי הרב הנ"ל בענין התלבשות האורות בהכלים וסדרן דהיסודות עם הרוחות שהוא בתכונות הפכיים זה מזה. וכנ"ל וכמו שיתבאר עוד למטה אות כ"א עיקר הדברים בזה אך מה שנוגע לעניננו עתה הענין הוא כי הנה הד' רוחות שאמרנו כי הם היושר והם נמשכים ויוצאים מהקבלה התחתון דהיושר העליון שהוא מהנהי"מ שבו הנה יוצא רוח דרום שהוא ימין מהנצח דהעליון ורוח צפון שהוא שמאל מההוד דהעליון ומזרח מהיסוד דהעליון ומערב מהמלכו' דהעליון אמנם נודע הוא שכל היציאה הוא לעולם רק מהיסוד והמלכו' ויוצאים באמת כל הד' רוחות דהתחתון רק ממקום אחד אך לד הדרום שורשו הוא בנצח ולד צפון שורשו הוא בהוד ומזרח ביסוד ומערב במלכו' והנה הם כללות היושר דהעולם התחתון והם ג"כ בבחי' ד' יסודות אלא שהם בבחי' יושר כי הם בריבוע והם ע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם העגולים אמנם כל גילויים וכל כחם ושפעם הנמשך בהם בהעולם הנה הוא רק דרך הד' יסודות ארמ"ע כי רק מהם נשפע ונמשך כל כחות הגשמיים כולם לכן לא נקראו בשם ד' יסודות אלא רק הארמ"ע לבד אבל היושר הוא נקרא רק בשם רוחות שהם רוחות העולם שהוא הריבוע דהעולם הו"ק שבו ומתקשרים ומתייחדים הם עם הד' יסודות ארמ"ע ונעשו עמהם לאחד ועכ"פ הוא כי הד' רוחות העולם הנה הם גם מצד עצמם מציאות גמור ויש להם ג"כ תכונות בפנ"ע לכ"א תכונה מיוחדת כי הם משורש בפנ"ע וכנז' אמנם מה שאמר הזוה"ק הנ"ל כי תכונת רוח דרום הוא חם ויבש ורוח צפון הוא קר ולח הגם שדרום הרי הוא בימין שהוא מים וצפון הרי הוא לשמאל שהוא אש וכן הוא לפי מה שאמרנו שרוח דרום שורשו הוא בנצח דהעליון והרי הם שניהם בחי' ימין וכל ימין הרי הוא חסד והוא מים וכנ"ל סימן א' וכן עד"ז הרי אמרנו שרוח צפון שורשו הוא בהוד דהעליון והרי הם שניהם לשמאל וא"כ איך אמר הזוה"ק הנ"ל שרוח צפון תכונתו הוא קר ולח והרי שמאל הוא גבורה והוא אש שהוא חם ויבש

אך הענין הוא כי הנה בחסדים וגבורות הנה יש באמת בכ"א ב' בחי' וכמו שנודע כי לפעמים אנו אומרים שחסד הוא אור והוא הב' פעמים אור שביום ראשון שהוא חסד אור הגנוז והאש הרי הוא תולדות האור מאורי האש וא"כ הרי הוה האש תולדות החסד וכן המים אנו אומרים ג"כ לפעמים שהוא גבורה והוא הב' פעמים מים שביום שני שהוא גבורה וכן גבורות גשמים כנודע ולפעמים אנו אומרים להיפך שמים הוא חסד ואש הוא גבורה וכנ"ל סימן א' ואמר הגר"א ז"ל בתיקונים תיקון מ' דף פ"ט ע"ג כי אלו הם הב' בחי' דחו"ג שבדו"ן כי בז"א החסדים וגבורות שבו הוא אור ומים אור חסד מים גבורה אבל החסדים וגבורות שבנוק' הוו מים ואש מים חסד ואש גבורה כי אור דידה הוא גבורה והוא אש והנוק' היא גבורה והאש שבה הוא גבורה שבגבורות אבל האור דידיה שהוא חסד הוה האור שבו חסדים שבחסדים והמים שהם הגבורות שבו הוא החסד שבה ולכן הד' רוחות שהם היושר והוא בחי' ז"א אמר הזוה"ק היטב שרוח דרום הוא חם ויבש ורוח צפון הוא קר ולח כי כן הוא הימין ושמאל דידיה שהם אור ומים כנז' וכ"ז הוא בהד' רוחות העולם שהם הריבוע והוא היושר דכל עולם והוא בחי' ז"א ו"ק ונמשך ויוצא מהקבלה התחתון שהוא הנהי"מ דהיושר הפנימי דהעליון וכנ"ל ולכן הוה רוח דרום חם ויבש ורוח צפון קר ולח כי הם בחי' ימין ושמאל דז"א שהם בו אור ומים וכנז' אך הד' יסודות ארמ"ע שהם עגולים והם העגולים דכל עולם והוא בחי' נוק' ונמשך ויוצא מהנהי"מ דאור המקיף דהעליון שהוא ג"כ בחי' נוק' וכנ"ל ובנוק' הוה מים חסד ימין שבה ואש גבורה שמאל שבה והנה נמשך ויוצא יסוד המים מהנצח שהוא הימין דאור המקיף דהעליון ויסוד האש מההוד שהוא השמאל דאור המקיף דהעליון ויסוד הרוח מספי' היסוד דאוה"מ דהעליון ויסוד העפר מהמלכו' דאוה"מ דהעליון והנה באשר שהעגולים שהם הד' יסודות והיושר שהם הד' רוחות הנה הם שניהם יוצאים מאור הפנימי ואור המקיף דהעליון לכן הנה מסודרים ועומדים הד' יסודות עם הד' רוחות העולם ע"ד הסדר שמסודרים האור הפנימי והאור המקיף למעלה כי כמו שלמעלה הנה עומד האור המקיף דכל הספי' שבצד ימין שהם חח"נ ומקיפים על החח"נ הפנימיים וכן האור המקיף דכל הספי' שבצד שמאל שהם בג"ה הם מקיפים על הבג"ה הפנימיים והרי עומד כל ספי' דאור המקיף על כל ספי' דאור הפנימי שבדומה לה חכמה בחכמה חסד בחסד נצח בנצח וכן עד"ז קו שמאל בינה בבינה גבורה בגבורה הוד בהוד וכן עד"ז בכדהו"מ קו האמצעי ונמצא שעומדים ומתייחדים הפנימיים עם המקיפים ימינים בימיניים ושמאלים בשמאליים כן הוא עד"ז ג"כ סדר עמידתן דהד' יסודות ארמ"ע עם הד' רוחות העולם היוצאים מהאוה"מ והאוה"פ שלמעלה הנה הם מסודרים ועומדים למטה ג"כ ימין בימין ושמאל בשמאל ע"ד שהם מסודרים ועומדים למעלה ורצוני בזה כי הנה הגם שאמרנו לעיל כי הן האו"פ והאו"מ וכן העגולים והיושר הנה שניהם הם כ"א בבחי' דו"ן וכל יחוד דו"ן הנה נודע הוא כי הוא לעולם ימין דידיה לשמאל דידה ושמאל דידיה לימין דידה אמנם באורות הפנימים עם המקיפים וכן העגולים עם היושר הכלליים שבכל עולם הנה הגם שהם ג"כ בבחי' דו"ן עכ"ז הנה נסדר יחודם וכלילותם זב"ז רק ימין בימין ושמאל בשמאל שרוח דרום שהוא הימין דהיושר הנה הוא מתקשר ומתייחד ביסוד המים שהוא ג"כ בחי' הימין דהעגולים ורוח צפון שהוא השמאל דהיושר הנה הוא מתקשר ומתייחד ביסוד האש שהוא ג"כ בחי' שמאל דהעגולים והרי הוה היחוד דהעגולים והיושר זב"ז ימין בימין ושמאל בשמאל והטעם בכ"ז הוא כי הרי כפי יחוד הדו"ן אשר לעולם שהוא ימין דידיה לשמאל דידה ושמאל דידיה לימין דידה וא"כ היה נמצא כשמתייחדים ונכללים הד' יסודות ארמ"ע בהד' רוחות העולם הרי היה צריך שיוכלל האש בדרום ומים בצפון ואז היו נכללים האש עם האור ומים במים אך באם שהיו כך הרי היו מתגברים בכחותיהם לאין קץ

ולכן נשתנה כאן הסדר והחליפה הקב״ה והעמידם רק ע״ד פנים באחור ונכללו הד׳ יסודות בהד׳ רוחות הפנים דהיסודות בהאחוריים דהד׳ רוחות ואז הם נכללים ימין בימין ושמאל בשמאל ועי״ז הנה נכלל וניתן יסוד המים בדרום ויסוד האש בצפון ועי״ז נתמזגו וכן הוא הטעם בכ״ז ג״כ בסדר עמידתן דהפנימים והמקיפים אשר למעלה שהוא ג״כ ימין בימין ושמאל בשמאל וכנז׳ והנה הם עומדים ג״כ רק ע״ד פנים באחור הפנים דהמקיף להאחור דהאור הפנימי ומהטעם הנז׳ והרי נמצא כי היחוד דאוה״פ עם האוה״מ וכן היחוד הנז׳ דהיושר עם העגולים הנה הוא רק בבחי׳ היחוד דפנים ואחור כי כשיתייחדו פב״פ אי אפשר להעולם עתה לקבלם עד עת התיקון והנה הוא בסוד מאמרם ז״ל ב״ב ע״ד ב׳ סירס את הזכר וצינן את הנקבה כי הדרום שהוא ימין שלו והוא אור הרי הוא אינו מתגלה ואינו מאיר כי הוא מתכסה בהמים שהוא ימין שלה והוא סוד מאמרם ז״ל (שמות רבה פ׳ ט״ו סימן כ״ב) מים הרו וילדו אפלה וכן הוא בזוה״ק בראשית ל״ב ב׳ ופ׳ וירא ק״ג ב׳ מיא אעדו ואולידו חשוכה וכן האש שהוא שמאל דידה הרי נצטנן ברוח צפון שהוא קר ונח שמאל דידיה והרי הוא סוד סירס את הזכר שהוא אור דידיה וצינן את הנקבה שהוא האש דידה ועי׳ בהגר״א שם בתיקון מי הנ״ל פ״ט ג׳ והרי נתבאר לנו עכ״פ כי העגולים והיושר הגם שהם בבחי׳ דו״ן עכ״ז הנה נעשה יחודם רק בבחי׳ היחוד דפנים ואחור שהוא ימין בימין ושמאל בשמאל והוא מ״ש הזוה״ק הנ״ל סימן א׳ כי ניתן ונכלל המים בדרום והאש בצפון:

[סימן ה׳] **אמנם** כ״ז הנה הוא רק במציאותם גופא שהוא מציאת העלמיי דהד׳ רוחות העולם וכן מציאת העלמי דהד׳ יסודות אבי״ע בבחי׳ מציאותם אשר נמשכו ונשפעו מאור הפנימי ואור המקיף דהיושר דהעליון וכנ״ל הנה בזה לא היה אפשר שיומשכו למטה בבחי׳ היחוד דפנים בפנים כי אין עולם התחתון יכול לקבל את תולדות היחוד דפב״פ מהאורות שלמעלה ולכן הוכרח שיסודר כלילותם זב״ז רק בבחי׳ היחוד דפנים ואחור שהוא בסוד סירס את הזכר וצינן את הנקבה כנז׳ ועי״ז נתעלמו ונתמעט כחם ואפשר מעתה להתחתונים לקבל שפעם ואורם.

אמנם אח״כ שהוא כדי להוציא שפעם וכחם בהעולם שירדו בו להוציא תולדות שהוא כל הנמצאים כולם שבכל העולם כולו שכולם נמשכו ונשפעו מהד׳ יסודות אבי״ע כנודע והנה לא אפשר להעמיד תולדות אלא רק ע״י זווג דפנים בפנים דוקא ולכן אחר שנתעלמו מציאותם העלמיי אשר נמשכו מהעולם העליון ע״י כלילותם דפנים באחור וכנז׳ הנה התייחדו אח״כ בבחי׳ היחוד דפנים בפנים ג״כ והוא ענין מיזוג השני שאמרנו לעיל סימן א׳ מדברי הזוה״ק שם שאמר וקודשא בריך הוא מזיג לון כחד (שאח״כ ייחד אותם ביחוד דפב״פ ג״כ שהוא ימין דידיה בשמאל דידה ושמאל דידיה בימין דידה ומתיחד המים שהוא ימין דידה אחר שנתעלם ונחלש חזקו ותוקפו ע״י ימין דידיה שהוא הדרום הנה מתייחד אז אותן המים שהוא ימין דידה בשמאל דידיה שהוא הצפון וזהו שאמר הזוה״ק שם) דנפקי מיא מדרום ועאלין בגו צפון ומצפון נגדי מיא שהמים היוצאים להעולם הוא נמשך ויוצא רק מצפון שהוא שמאל דידיה והוא ג״כ בחי׳ מים מ״ד (וכמ״ש בתיקונים תיקון י״ג ל׳ ע״א ודיק נטיל לשמאלא) וכנודע שעיקר המציאת דהולד הוא מהמ״ד שבטפת הזכר וכן מתייחד עד״ז ג״כ שמאל דידה בימין דידיה והוא האש שהוא שמאל דידה אחר שנתעלם ונחלש חוזקו ותוקפו ע״י שמאל דידיה שהוא הצפון הנה מתייחד אז אותו האש שהוא שמאל דידה בימין דידיה שהוא הדרום והוא מה שאמר הזוה״ק שם נפיק אשא מצפון ועאל בתוקפא דדרום (ששם הוא תוקף האור אור הגנוז יומא דכלהו יומין חסד ימין דידיה) ומדרום נפיק תוקפו דחמימותא לעלמא כי עיקר החום ומאורי האש הוא נמשך ויוצא בכח האור שבטפת המ״ד דהזכר אלא שבציור דהולד וגילויו וגידולו נעשה ע״י הטפת מ״ן דהנוק׳ כנודע והרי נמצא כי התהוות ותולדות כל הנמצאים כולם שהם מהד׳ יסודות אבי״ע שבהד׳ רוחות העולם שהם העגולים והיושר וכנ״ל הנה אינם נעשים אלא רק אחר שמתייחדים העגולים והיושר שהם בחי׳ דו״ן ביחוד דפב״פ דוקא שהוא התכללות ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא ימין דידה בשמאל דידיה ושמאל דידה בימין דידיה:

ועומק הענין והטעם בזה הוא משום שכולם יוצאים רק ממקור האחדות האמיתי לכן הגם שיציאת ומציאת כל הריבוים הנה סידר המאציל ית״ש שלא יהיה אפשר לצאת ולהתהוות אלא רק ע״י הגילוי דחו״ג שהוא ימין ושמאל ובחי׳ דו״ן וכמו שבארנו בדעה ח״א דרוש א׳ עכ״ז הנה הוכרח הוא שיוכללו גם הם ימין בשמאל ושמאל בימין משום שהרי כל החו״ג וימין ושמאל והדו״ן הם כולם רק מהאחדות האמיתי וכן יחזרו לבסוף גם תולדותיהם שהם כל הריבוים כולם הנה יחזרו הכל לבסוף רק למקור האחדות אשר משם יצאו ולכך הם נכללים תמיד גם עתה זב״ז ואי אפשר גם עתה שיצא איזה מציאות אלא רק ע״י כלילות דוקא ונכללו תמיד ימין בשמאל ושמאל בימין משום שכולם הם אחד והאחדות שורה בפנימיותן תמיד והרי נמצא מזה שכל מה שאמרנו לעיל בסימנים הקודמים שנסדר סדר היחוד תמיד שיתייחדו זב״ז בתכונות הפכיים הנה כ״ז הוא ג״כ רק בסבת היחוד עצמו ר״ל בסבת האחדות שבהם כי משום שלצורך התהוות הריבוים היה הצורך להמציא הפכיים כי מזה הוא כל הריבוים (עי׳ דברינו בעומק וארוכה בספר הכללים כלל ט״ז) אך באשר שכולם הם ממקור האחדות אינו יוצא הריבוים מההפכיים אלא דוקא אחר שמתייחדים ההפכיים עצמן זב״ז ולהורות שכולם אחד:

[סימן ו׳] **ומעתה** נבוא לביאור דברי הרב שבעניננו כי מה שאמר הרב שהרוח שהם י״ס אינם כסדר הכלים כי החסד של הרוח הוא בכלי הגבורה וגבורת הרוח הוא בכלי החסד הנה אין הכוונה שהאורות דהרוח עם הכלים הם אינם ממין אחד והם הפכים זה מזה ועומדים האורות בכלים שאינם ממינם לעולם וכמו שמשמע פשטות לשונו כי זה אי אפשר בשום פנים וכנ״ל סימן ב׳ אמנם עומק הכוונה הוא על הי״ס דהרוח שהם הנקודות הנמשך בכל פרצוף מטפת מ״ד דהזכר ונכנס ונכלל עם הי״ס דנפש וגוף שהם התגין והאותיות והם מטפת מ״ן דהנוק׳ וכנ״ל פ״ה וכן כאן לעיל אות א׳ הנה באשר שזווגם ויחודם דהדו״ן הוא ימין דידיה בשמאל דידה ושמאל דידיה בימין דידה והרי נמצא במתייחדים ונכללים הי״ס דהמ״ד עם הי״ס דהמ״ן ימין בשמאל ושמאל בימין והרי מתלבש הצד ימין דהי״ס דהרוח שהם החח״נ שבו בהצד שמאל דהנפש והגוף שהם הגבו״ה שבה והצד שמאל דהי״ס דהרוח שהם הגב״ה שבו הוא מתלבש בהצד ימין דהנפש והגוף שהם החח״נ שבה והרי עומד החסד של הרוח בכלי הגבורה והגבורה דהרוח בכלי החסד אמנם כבר אמרנו שהחו״ג שהם הימין ושמאל שבו הנה הם אור ומים והחו״ג שבה שהם הימין ושמאל שבה הנה הם מים ואש וא״כ נמצא שהשמאל שבה עם הימין שבו הם באמת ממין אחד כי אור ואש מין אחד הם ומכש״כ השמאל שבו עם הימין שבה הרי הם אחד כי הרי הם מים במים וכשמתייחדים זב״ז הנה חוזר כ״א לשורשו ונעשה האש נוגה לאור יומם וזהו היחוד דאיש ואשה שהם. אש ואש וי״ה עמהם ונעשו שניהם עי״ז למאורי האש וכמ״ש בהקדמת תיקונים י״ב א׳ כי בריה איהו י׳ ועם אש אתעביד איש ואוף הכי את ה׳ עם אש איהי נוקבא ועל תרין אישות אתמר בקדמיתא כתנות אור כו׳ והיינו בורא מאורי האש כו׳ ע״ש והרי לנו כי כשמתייחדים אש שלה עם האור שלו נעשה גם האש שלה לאור וכן המים שלה נעשה לאחד עם המים שבו כי חוזר כ״א לשרשו וזהו מה שנודע ומבואר בכל הדרושים שהכלים עם האורות הם שניהם תמיד ממין אחד וכנ״ל סימן ב׳ והוא נעשה דוקא רק ע״י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא ומשום שהם ממין אחד וכנז׳ והנה הצד שמאל שבה שהוא בחי׳ הנוקבא שבה כאשר שנמשך מכחה בהטפת מ״ן שלה ונכלל עם הצד ימין אשר

בהטפת מ"ד שלו הנה כמעט שנתבטל כל בחי' הצד שמאל שלה לגמרי כי הרי נכללת שמאל שלה בימין שלו אשר הם רחוקים זה מזה מקצה אל הקצה ונכלל בו ונעשית ממש לאור כנז' והנה נכלל צד שמאל שבהטפת מ"ן שלה בהצד ימין שבטפת מ"ד שלו ונעשית לגוף וכלי אליו ומתבטלית אליו לגמרי אך הצד ימין שבהטפת המ"ן שלה כאשר שנכללת היא עם הצד שמאל שבטפת מ"ד שבו ונכלל הימין שלה בהשמאל שלו הנה היא אינה מתבטלת כ"כ משום שהרי הם אינם רחוקים זה מזה כ"כ הרבה כי המים שהם הגבורות שבו הם החסדים שבה ומה שנחשב בו לבחי' נוק' וגבורות נחשב בה לבחי' דוכרא וחסדים כאשר שנכללים זב"ז הם חוזרים לשרשן והם מים במים כנ"ל והרי אינם מתבטלים כ"כ אמנם צד הגבורות והנוקבין שבה הנה הם מתבטלים לגמרי כי הרי האש שבה שהוא גבורות שבגבורות הנה נכלל הוא עם האור שבו שהוא חסדים שבחסדים והרי מתבטל הגבורות שבה לגמרי והוא משום כי כל מציאותן מה שהיו בה לבחי' נוקבין וגבורות אש שהוא גבורות שבגבורות הגם שמעיקרן ושרשן הם אור והם חסדים שבחסדים הנה כ"ז היה נעשה בה רק ע"י שנתרחקו ממקורן וירדו ונתרחקו מימין שבו לשמאל שבו ועי"ז נתגלגלו ונתעבו ונתחלפו מאור לאש אך אח"כ כשמתייחדים הדו"ן זב"ז ונכלל עי"ז האש עם האור אז מתבטל העביות והתוקף הגבורות שבהאש ומתייחד עם האור ונעשה עמו לאחד אמנם לא נעשה אלא רק לבחי' גוף וכלי אליו אבל עכ"פ הוא כי הם ממין אחד ונעשים עתה עי"ז ג"כ רק לבחי' חסדים והם כלי החסדים לכל הצד ימין חח"נ שבהולד וכן הצד ימין שבהטפת מ"ן שבה כשנכלל עם הצד שמאל שבטפת מ"ד שבו הנה נעשה עמו לאחד כי החסדים שבה הם גבורות שבו ונעשים הם לבחי' כלים לכל הצד שמאל בג"ה שבהולד והרי נמצא כי הכלים והאורות הם באמת ממין אחד כלי החסד לאור החסד וכלי הגבורה לאור הגבורה אמנם נעשה זה רק ע"י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא אבל עכ"פ הוא כי ע"י ההתכללות הם נעשים למין אחד ועומדים מעתה האורות דחח"נ בכלים שהם ג"כ בתכונת חח"נ והאורות דבג"ה בכלים שהם ג"כ בתכונת בג"ה וזהו מה שנודע בכל הדרושים שהאורות עם הכלים הם לעולם בתכונה אחת וממין אחד אור החסד בכלי החסד ואור הגבורה בכלי הגבורה וכנ"ל סימן ב' אמנם עשייתם לתכונה אחת הוא נעשה רק ע"י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא וכנז' אבל מתחילתם שהוא מציאותם הראשונה אשר בטפת מ"ן דהנוקבא עצמה הנה נמשך כל הכלים דהחח"נ של עתה אשר בהולד רק מבחי' הבג"ה שבהנוק' וכל הכלים דבג"ה של עתה אשר בהולד הם מבחי' החח"נ שבהנוק' וזהו מה שאמר הרב בעניננו כי הרוח שהם ו"ס אינם כסדר הכלים כי החסד של הרוח הוא בכלי הגבורה וגבורת הרוח הוא בכלי החסד והכוונה הוא על מציאותם הראשונה דהכלים בהיותם בהטפת מ"ן דהנוק' אז הם בדרך זה כי הכלים הימינים דהולד הם נמשך מהשמאל שבה והכלים השמאלים דהולד הם נמשך מהימין שבה אך כאשר נכללו הטפת מ"ן ומ"ד זב"ז ונכלל שמאל שלה בימין שלו וימין שלה בשמאל שלו ומהם שניהם נארג ונבנה כל מציאתו דהולד בהאורות והכלים שבו הנה נעשה באמת עי"ז כל אור וכלי מתכונה אחת וכמו שנודע ומפורסם בכל הדרושים שהאורות והכלים הם ממין אחד ומתכונה אחת לעולם:

ודע עוד כי כל מה שאמרנו שהכלים הימינים הם נמשך מהשמאל דהנוק' והכלים השמאלים הם נמשך מהימין דהנוק' הנה זהו רק בהכלים החיצונים דכל פרצו' שהם הכלים דבחי' נפש שבו שהוא מהנוק' והם האותיות שבה שהם גוף וכלים וכנ"ל אות א' אבל באמת הנה ישנם להי"ס דהרוח כלים מבחי' רוח ג"כ והוא נמשך בהטפת מ"ד דהזכר עצמו וכנ"ל פ"ה אות מ"ד והנה הם נמשכים גם מתחילה מתכונת האורות לעולם האורות הימינים עם הכלים דהימינים והאורות השמאלים עם הכלים דהשמאליים והנה הם ג"כ מבחי' אותיות כי יש כ"ב אותיות בז"א וכ"ב אותיות במלכו' כנ"ל פ"ג אלא שהאותיות דז"א הם יותר פנימים כנודע אך דברי הרב כאן הוא מדבר רק מהאותיות דהמלכו' שהם האותיות דבחי' נפש ועליהם קאמר שהכלים דהימינים הם נמשכו מהשמאל שבה וכלים השמאלים הם נמשכו מהימין שבה וכנז'. ודע והבן כ"ז. ועי' עוד לקמן אות כ' כי שם חזרנו על כל עיקר הדברים בקצרה ע"ש:

[י"ט] **וזה** סוד התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא הנז' בזוהר, בראשית ט"ז ב' ובפ' וארא כ"ו סע"ב ע"ש ובפ' ויקרא כ"ד א' ופ' קרח קע"ח ע"א וברע"מ עקב רע"ח ע"ב ועיקר הדברים בזה הוא בפ' תרומה קנ"ט ע"ב אבל בפ' ויקרא שם אין ענינם זה לכאן כי שם מיירי להיפך ח"ו ע"ש וכן כתב הרמ"ז ז"ל בהגהה בספר אדם ישר דף י"ב ע"ד, ומה שהביא הרב מפ' ויקרא כ"ד הוא לדוגמא בעלמא, ועכ"ז הנה הוא ראיה משם ג"כ, שגם לדין ולעונש רח"ל הנה לא נשלם הדין אלא ג"כ רק ע"י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא, שהה' גבורות עומדים על הה' חסדים והה"ח נכללים בתוך הה"ג, כמו שמבואר בהגהות מהרמ"ז שם, אך הדברים הנוגע לעניננו הוא בפ' תרומה הנז', כי שם מדבר ג"כ בענין התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא אשר בסוד הד' רוחות והיסודות ובסוד האותיות דאמ"ש ג"כ ע"ש.

וענין ההתכללות הנה הוא נעשה בכל יחוד וזווג זו"ן ונעשה בהם התכללות כפול, אחד כי הרי הזו"ן עצמן הם כללות ימין ושמאל חסדים וגבורות כנודע וכשמתייחדים זב"ז הרי נכלל ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא, ב' כי הרי נכלל בהזווג ימין שלו בשמאל שלה ושמאל שלו בימין שלה, והרי נעשה בכל יחוד התכללות כפול, שהוא הן בכללות והן בפרטות כי מתחילה הם נתגלמו להיות כ"א בפנ"ע, כללות החסדים בז"א וכללות הגבורות בנוק', כדי שיצאו ויתגלו הכו"ג כ"א על מדרגתו ע"י שעומדים כ"א לבדו ובפנ"ע, וכן בפרטות הנה עומדים החו"ג שבז"א עצמו וכן החו"ג שבהנוק' עצמו החסד שבכ"א בימין שלו והגבורה שבכ"א בשמאל שלו, והכל הוא כדי שיתגלה כ"א על מדרגתו הראויה לו והוא ע"י שעומד כ"א בצד מיוחד בפנ"ע ואח"כ הנה מתייחדים ונכללו כולם בחד הן בכללות והן בפרטות וכנז' ומ"ש וזהו סוד התכללות כו' הנה ע"פ מה שאמרנו לעיל כוונתו הוא כי סבת המשכת והתהוות כלי החסד מהגבורה שבה והמשכת כלי הגבורה מהחסד שבה הוא מסבת התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא כי בשעת הזווג הרי עומד שמאל שלה בימין שלו וימין שלה בשמאל שלו והרי נמצא כי כאשר נכללים הטפת מ"ן שלה עם המ"ד שלו זב"ז הרי נכלל שפעת הבג"ה שבה אשר בטפת המ"ן עם שפעת החח"נ שבו אשר בטפת המ"ד ושפעת החח"נ שבה אשר בטפת המ"ן הוא נכלל עם שפעת הבג"ה שבו אשר בטפת המ"ד וכל בחי' הכלים החיצונים הרי הם נעשים מהמ"ן שלה להאורות אשר הם מהמ"ד שלו והרי נמצא כי הכלי של אור החסד הוא נמשך מהגבורה שבה והכלי של אור הגבורה הוא נמשך מהחסד שבה וזהו שאמר וזה סוד התכללות כו' אמנם כבר אמרנו כי ע"י ההתכללות עצמו הנה מתבטלים ונכללים כל הגבורות שבה להחסדים שבו וכן החסדים שבה הנה הם בו רק בבחי' גבורות וא"כ נמצא כי באמת הוה הכלים והאורות לעולם ממין אחד ומתכונה אחת וכנ"ל אות י"ח סימן ו' בארוכה:

[כ'] **נמצא** כי הם ב' בחי' אחד ד' רוחות דרום צפון מזרח מערב בחי' ב' היא ד' יסודות ארמ"ע והם בחי' רוח וגוף, כי הד' רוחות העולם עם הד' יסודות ארמ"ע הם בבחי' אור וכלי חומר וצורה כי הד' רוחות הוא המקום הסובל ונושא את הד' יסודות ארמ"ע שבתוכם והנה הם אינם מתכונה אחת אלא שעומדים זב"ז בתכונות הפכיים כי דרום הוא חם ויבש ובו ניתן יסוד המים שהוא קר ולח וכן צפון הוא קר ולח ובו ניתן יסוד האש שהוא חם ויבש ונתמזגו עי"ז כדי שלא יתגברו בכחותיהם לאין קץ וכנ"ל אות י"ח סימן א' וע"ש סימן ד' ה' שבארנו שם כי הד' רוחות עם הד' יסודות הנה הם בבחי' דו"ן והמיזוג אשר נעשה בהם ע"י שעומדים זה בתוך זה בתכונות הפכיים הנה הוא אינם בבחי' התכללות שמאלא בימינא וימינא

בשמאלא אלא אדרבה הוא כי הוא רק ע"י שמתייחדים זו"ן ימין בימין ושמאל בשמאל והוא בבחי' היחוד דפנים באחור אמנם אח"כ הנה מתייחדים עוד ביחוד שני ג"כ והוא בבחי' פנים בפנים ואז הנה נעשה בהם ע"י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא וחוזרים ונכללים אז בתכונות שוות וכמו שמבאר שם כ"ז בדברינו סימן ד' ה' ע"ש וכן הוא באמת כ"ז ג"כ בענין היחוד והזווג דהפרצופים כי הנה ימין דידיה וימין דידה הם תכונות הפכיים כי ימין דידיה הוא אור וימין דידה הוא מים וכן עד"ז בשמאל כי שמאל דידיה הוא מים ושמאל דידה הוא אש ורק ע"י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא הנה אז נכללו זו"ן בתכונות שוות כי אש ואור אחד הם ומכ"ש מים במים וכמו שכתבנו כ"ז שם סימן ו' והוא משום שהחו"ג שבכ"א מהם הם אשר נתהפכו לתכונות הפכיים כי החו"ג שלו הוא אור ומים והחו"ג שלה הוא מים ואש וכמ"ש שם סימן ד' בשם הגר"א ולכן כאשר שהם עומדים ימין בימין ושמאל בשמאל שהוא בחי' היחוד דפנים ואחור אז הם בתכונות הפכיים אבל כאשר נכללו שמאלא בימינא וימינא בשמאלא אז הם מתייחדים ונכללו זו"ן באמת רק בתכונות שוות ומה שאמר הרב שהאורות אינם כסדר הכלים והרוחות אינם כסדר היסודות כי דרום היא חם ויבש וכו מים קרים ולחים כוונתו הוא על מציאת הכלים כאשר שהם בשורשן ועל היחוד הראשון דהיסודות בהרוחות שהוא היחוד דפנים ואחור שבהם כי הרי מתחילה הנה ניתן ונשרש המים בדרום והאש בצפון ואז הם עומדים זו"ז שלא כסדר כי הרי הם בתכונות הפכיים אבל אח"כ הנה יוצא באמת המים מדרום ונמשך לצפון ומצפון נגדי מיא ויוצאים באמת המים בהעולם רק מצד צפון וכן יסוד האש הגם שניתן ונשרש בצפון עכ"ז הנה יוצא אח"כ מצפון ונמשך בדרום ומדרום נפיק תוקפא דחמימותא לעלמא וכנ"ל אות י"ח סימן א' מדברי הזוה"ק והוא היחוד השני דפנים בפנים וע"י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא וכמו שכתבנו שם סימן ה' וכן הוא עד"ז מ"ש הרב בענין האורות עם הכלים שהם אינם כסדר כי אור החסד הוא בכלי הגבורה ואור הגבורה הוא בכלי החסד הנה כוונתו הוא על מציאת הכלים שבשורשן כי שורש הכלים והגוף הוא מהנוק' והרי נעשה כלי החסד של הולד מהגבורה של הנוק' וכלי הגבורה של הולד מהחסד של הנוק' וכמו שכתבנו הסבה בזה לעיל אות י"ט אבל באמת כאשר שנמשך כ"ז בטפת המ"ן של הנוק' להתערב עם טפת המ"ד של הזכר הנה נכנס ונכלל החסד שלה שהוא מים בהגבורה של הזכר שהוא ג"כ מים ונתחלף עי"ז לתכונת המים של הזכר ממש שהוא בחי' הגבורה ונעשית לגוף וכלי אליו והרי נמצא כי עומד באמת אור הגבורה בכלי הגבורה והוה האור והכלי בתכונה אחת לעולם וכן עד"ז בצד שמאל שבה שהוא אש כאשר שנמשך בטפת המ"ן שלה ומתערב עם טפת המ"ד שלו הנה נכנס ונכלל הגבורה שלה שהוא אש בהחסד של הזכר שהוא אור ונתחלף מאש לאור והרי נתהפך לתכונת החסד ממש של האור שבו ונעשית לגוף וכלי אליו והרי נמצא כי עומד באמת אור החסד בכלי החסד והוה האור והכלי בתכונה אחת לעולם וכ"ז הוא ע"י התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא שהוא ע"י הזווג דפנים בפנים שימין דידיה הוא בשמאל דידה ושמאל דידיה הוא בימין דידה וכנ"ל כ"ז ומ"ש הרב שהאורות עם הכלים וכן היסודות עם הרוחות אינם כסדר והם בתכונות הפכיים הכוונה הוא רק על מציאת הכלים כאשר שהם בשורשן ועל מציאת היסודות כאשר שהם במקומם וכנז':

והנה נתבאר מדברינו ג"כ כי בחי' החו"ג שבנוק' שהם מים ואש הנה ידעתם בה ר"ל מה שירדו בה החו"ג ממדרגת אור ומים למדרגת מים ואש הנה הוא ע"י מה שניתן ונתייסד היסודות אהרמ"ע ברוחות בתכונות הפכיים ור"ל כי הרי הד' רוחות שהם דרום צפון מזרח מערב הנה הם ימין ושמאל פנים אחור והם בבחי' חגת"מ וכן הד' יסודות אהרמ"ע הרי הם ג"כ בבחי' חגת"מ וכן אמרנו לעיל בסימנים סימן ד' כי שניהם הם מהנהי"מ דהעליון הד' רוחות הם מהאור הפנימי והד' יסודות הם מהאור המקיף אך עכ"פ הוא כי שניהם הם מהנהי"מ דהעליון וא"כ אלמה נשתנו הד' רוחות מהד' יסודות להיות בתכונות הפכיים זה מזה כי הרי הימין והחסד של הד' רוחות שהוא דרום הוא חם ויבש והוא תכונת אש והימין והחסד של הד' יסודות הוא יסוד המים שהוא קר ולח וכן עד"ז בצד שמאל כי השמאל והגבורה של הד' רוחות שהוא צפון הוא קר ולח שהוא תכונת מים והשמאל והגבורה של הד' יסודות הוא יסוד האש שהוא חם ויבש וכן עד"ז בצד הפנים שהוא הת"ת והמזרח של הד' רוחות הוא חם ולח והפנים והת"ת של הד' יסודות הוא יסוד הרוח שהוא קר ויבש וכנ"ל בסימנים סימן א' ואלמה נשתנו זה מזה מאחר שניהם הם בחי' חגת"מ אך הענין הוא מה שאמרנו לעיל בסימנים סימן ד' כי הד' רוחות עם הד' יסודות הם בחי' דו"ן שהד' רוחות שהם בריבוע והם היושר הוא בחי' זכר והד' יסודות שהם עגולים הוא בחי' נוק' והחו"ג שבזכר הם אור ומים אבל החו"ג שבנוק' הם מים ואש כי ע"י שירדו ונתרחקו ממקורן נתגשמו שהגבורות שבו הוא החסדים שבה והאור שבו הוא נתרחק ונתגשם עוד יותר ונתחלף בה מאור לאש כי נתהפך בה לתוקף גבורות ודינין וכן הת"ת שבו הוא חם ולח כי הוא מתייחד ונכלל עם החו"ג ומטה כלפי חסד אבל הת"ת שבה הוא מטה כלפי גבורה ויורד ומתייחד עם מלכות נוק' יסוד העפר ולכן הוא ג"כ קר ויבש אמנם ניתנו ונתייסדו כל אלו הד' יסודות בהד' רוחות כדי למזגן ועומדים הד' יסודות עם הד' רוחות בבחי' פנים ואחור וכנ"ל בסימנים סימן ד' והוא ע"ד הנוק' עם ז"א שיוצאת מאחוריו כנודע אמנם הנה בהנוק' עם ז"א נתייסד מציאותה הראשון רק אחור באחור אבל היסודות עם הרוחות שהם העגולים והיושר הנה הם נעשו גם מתחילה רק פנים באחור ולא נמצא שם הבחי' דאחור באחור כלל והטעם הוא כי בזו"ן הנה נמשך כל מציאותה רק ממנו ולכן היא דבוקה עמו בתחילה אחור באחור כי היא אחת מצלעותיו וכמ"ש הרב כל סדר מציאותה וגידולה בשער תיקון נוק' ובשער הירח ע"ש אבל כאן הנה לא נמשכו עיקר המציאות דהד' יסודות מהד' רוחות עצמן אלא שניהם יש להם שורש למעלה וכנז', ועוד כי הנה שם הוכרחו לעמוד בתחילה אחור באחור מפני חשש יניקת החיצונים וכמ"ש הרב לקמן בשער העקודים פ"ב וכן בתיקון נוק' פ"א ובכ"מ אבל כאן לא שייך זה כי מקום החיצונים הרי הוא רק מבפנים להמקיף דיושר אשר מבפנים להעגולים ובהנהי"ם דהכלים דהיושר [ועומדים הם בין הגוף דהיושר לבין אור המקיף דהיושר אשר הוא לפנים מן העגולים] וא"כ הרי אין מגיעים החיצונים להיסודות שהם העגולים מאומה, ומ"ש הרב בשער ציור עולמות פ"א שהקליפות נאחזים בהד' יסודות אהרמ"ע הכוונה שם הוא רק על היסודות החומריים שהם הגופות והכלים דהעשיה כי שם מדבר מהגופים והלבושים היותר חיצונים ע"ש אבל דברינו הוא על היסודות הפשוטים אשר בהד' רוחות ושם אין מגיעים החיצונים כלל כי הם העגולים אשר מבחוץ להאור מקיף והחיצונים הם רק מבפנים להאור מקיף על הגוף דהיושר וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ"ג ובציור עולמות בסוף ההקדמה וכנודע ועכ"פ הוא כי אינם מגיעים להיסודות הפשוטים מאומה ולכן לא נסדר בהם בחי' דאחור באחור אלא רק הבחי' דפנים באחור וכן הבחי' דפנים בפנים כנ"ל ועי' עוד למטה בסמוך:

[כ"א] **והם** בחי' רוח וגוף דרום חם ויבש וכו' מים קרים לחים, הנה פשטות לשונו משמע שהד' יסודות הם בבחי' אור ונשמה והד' רוחות העולם שהם דרום צפון מזרח מערב הם בבחי' כלי וגוף להד' יסודות וכן אמרנו לעיל ג"כ כי הרוחות עם היסודות הם בבחי' חומר וצורה שהד' רוחות הם החומר והד' יסודות הם הצורה ואמרנו לעיל עוד שהד' רוחות הם המקום להד' יסודות כי הד' יסודות עומדים בתוך הד' רוחות והגם שהד' יסודות הרי הם עגולים והם זה לפנים מזה ומקיפים ומסבבים

זה לזה ע״ד הגלגלים דרקיע והשמים וכוללים בתוכם את כל העולם כולו כי הם מעגלים ומקיפים על כל המציאיות כולם כנודע אמנם עכ״ז הנה ניתן לכל יסוד ויסוד שורש ומקור ברבוע של עולם ג״כ ונשרש יסוד המים בדרומו של עולם ויסוד האש בצפונו אלא שהם נמשכים מזה לזה ותולדתו ומציאתו בהעולם הוא כ״א מצד שכנגדו וכנ״ל וכן יסוד הרוח הוא נשרש במזרחו של עולם ויסוד העפר במערבו והרי עכ״פ הוא כי הד' רוחות הם המקום והכלי להד' יסודות ולכן אמר הרב כי היסודות עם הרוחות הם בבחי' רוח וגוף, אמנם לעיל אמרנו כי הרוחות עם היסודות הם בבחי' דו״ן כי הם בבחי' יושר ועגולים והרוחות שהם הרבוע והיושר הוא בחי' זכר והיסודות שהם העגולים הם בחי' נוק' ונודע הוא כי כל בחי' זכר נגד הנוק' הוה הזכר בבחי' אור ופנימית והנוק' היא הגוף והכלי בית דיליה היכל דיליה שהיא המקום אליו והיא החיצונית אליו ובסוד נקבה תסובב גבר וא״כ נמצא כי הרוחות הם גבוהים במדרגה הרבה מהיסודות והרי הוא סותר לכל הנז':

אך הענין הוא כי מה שאמרנו שהם בחי' דו״ן אין הכוונה על בחי' דו״ן שהם ב' פרצופים אלא רק על בחי' דו״ן שבכל פרצ' ופרצ' גופה כי הם שניהם באמת רק אחד וכן מה שאמרנו בבחי' מקום שהרוחות הוא המקום להיסודות הכוונה הוא על בחי' המקום המוכרח ומחוייב לכל מציאות ומציאות עצמו כי הרי בהכרח הוא שכל מציאות הוא תופס מקום שהוא מקומו גופה ור״ל כי באמרינו שהרוחות הם המקום להיסודות אין הכוונה שהם ב' ענינים וכבכל בחי' מקום עם המציאות שבתוכו שהם ב' עצמיים מיוחדים ויש אפשרית להיות זה בלא זה שאם יתבטל האחד לא יתחייב ביטולו להשני אלא מה שאמרנו שהרוחות הוא המקום להיסודות הכוונה הוא על תפיסת המקום של המציאות גופה כי הרי במקום שנמצא אין ריקנות שם והוא ממלא את הריקנות בכל שיעור מציאותו והוא מקומו של המציאות עצמו וכשנתבטל הוא מתבטל מקומו וחוזר לריקנות והנה אותו המקום המיוחד לכל מציאת גופה הנה הוא יותר מעולה מהמציאות עצמו וכמ״ש הרב בשער הקדמות דף ט' סע״ד שהמקום הוא יותר זך וגדול ומעולה מן המציאות עצמו כי הוא ראשית אונו אשר ממנו הוא מצמיח ועולה ונמצא ומתהוה והנה הוא חומר ההיולי הנושא את הכל אמנם אין תפיסה בו אלא רק ע״י המציאות שנמשך ממנו ונעשה אותה המציאות צורה אליו כי ע״י המציאות הוא נתפס וניכר ומתגלה כחו ותולדתו והדברים עתיקים בזה כי זהו הענין מה שאמר הרב לעיל פ״ה כי מזרע האב נעשה החומר ומזרע האם נעשה הצורה כי החומר הזה הוא גדול ומעולה מן הצורה הרבה ועליו נאמר גלמי ראו עיניך וגלם הוא גימט' חכמה וכמ״ש הגר״א בספר יצירה רפ״א ושם מ״ד וכבר כתבנו בזה לעיל פ״ה אות מ״ו וזהו הענין ג״כ בעניינינו מה שאנו אומרים שהד' רוחות עם הד' יסודות הם בבחי' חומר וצורה והרוחות הוא המקום להיסודות וכן הם שניהם בבחי' דו״ן והם היושר והעגולים וכנ״ל והכל הוא ענין אחד כי באמרינו חומר ר״ל על החומר הראשון חומר ההיולי אשר ממנו הם נמצאים ובאמרינו מקום ר״ל שהוא המקום הנושא אותם בכל מלואם ועליו הם קיימים ובאמרינו דו״ן כי הנה הם שניהם בבחי' משפיע ומושפע שמציאת היסודות הוא ע״י שפע הנשפע מהרוחות והגם שהם בתכונות הפכיים כי דרום הוא חם ויבש ובו מים קרים ולחים אך הוא ע״ד הזו״ן שהוא חסדים והיא גבורות ועכ״ז הנה היא נמצא ויוצא רק ממנו והוא כי ע״י שנשפע בה הגבורות נשאר הוא חסדים כי מתחלה היה בו הכל שהוא בן בכור שנוטל פי שניים וכן נשאר בו באמת עטרה דגבורה לעולם וכמ״ש בכללי חו״ג כלל י' וכנודע כ״ז וכן הוא בעניינינו כי ע״י יסוד המים שיוצא מהדרום נשאר דרום חם ויבש כי הדרום שהוא קו ימין והוא אור כנ״ל הנה היה מתחילה בסוד אויר אור וי' כלול בו וכד נפיק הי' מאויר אשתאר אור וכמ״ש בזוה״ק בראשית ע״ז ב' והוא הקו ימין שלו שהוא אור ע״י שיוצא ממנו המים שהוא הי' חכמה דידה שהוא מים וכן ברוח צפון כי נשאר רוח צפון קר ולח ע״י שיוצא ממנו יסוד האש כי אש יצא ממים וכמ״ש בספר יצירה פ״א משנה י״ב ועכ״פ הוא כי היסודות הם נשפעים מהרוחות שהרוחות הוא החומר הראשון להם כנז' וכן הם מקומם הנושא אותם בכל מלואם אך היסודות הם הצורה להרוחות כי אין היכר וגילוי להחומר הראשון אלא רק ע״י המציאות שיוצא ממנו והם תלוים זה בזה כי גילוי החומר ראשון הוא ע״י המציאות שהוא הצורה וקיום המציאות שהוא הצורה הוא ע״י החומר ראשון וכן הוא כ״ז בהרוחות עם היסודות וכמו שאמרנו וכן אחר שיצאו היסודות מהרוחות ונמשכו משם הנה הם נמשכים והולכים בעיגול ומתעגלים ומקיפים לכל הד' רוחות כולם וכדי לקבל שפע מהם תמיד והרי הם שניהם בבחי' דו״ן משפיע ומושפע ומה שאמרנו לעיל שהיסודות יש להם למעלה שורש בפני״ע והוא אור המקיף דהעליון שהוא השורש להד' יסודות דהתחתון עכ״ז הנה אינם יוצאים להדיא מהאור המקיף עצמו אלא רק דרך היושר הפנימי וכמ״ש הרב בעיגולים ויושר סוף ענף ד' שהעגולים הם נמשכים ויוצאים מהגי״ל דהיושר ועי' דברינו שם ענף ב' אות ל״ו בארוכה בזה וזהו ענין יציאת היסודות מהד' רוחות כי עצמות הד' רוחות אשר משם יוצאים היסודות הם בחי' המוחין והגי״ל דהיושר (כי הגי״ל הם בפרצופות ד' שהם ח״ב ח״ג כנודע) אשר משם יוצאים העגולים והבן כ״ז היטיב ודי בזה כעת.

והנה בדברינו יתבאר איך שיצדק לומר גם בהעגולים בחי' ימין ושמאל ואמצע וכמ״ש הרב בעגו״י ענ״ב כי הרי שורש דכל העגולים הנה הוא ג״כ רק בהד' רוחות ומשם הם נמשכים ויוצאים וא״כ הרי יש בהם ג״כ בחי' ימין ושמאל ואמצע כי הרי יש בהם התחלה וראשית בהרוחות והצדדים ומה גם כי הרי חוזרים אח״כ כ״א לצד שכנגד שורשו להשפיע משם בהעולם וכנ״ל בסימנים סימן א' ב' והרי הם נמשכים הן בראשיתם והן בהשפע היוצא מהם רק בבחי' רוחות וצדדים וא״כ הרי הנה הגם שהשפע שבהם עומד בעיגול עכ״ז הנה נבחן בכ״א בחי' רוחות וצדדים ג״כ ע״י שורשו וע״י התחלת המשכת שפעו.

ואין להקשות כי הרי בדברי הרב בעגו״י ענ״ב משמע שם שגם התחלת שורש העגולים הוא ג״כ רק בעיגול ואינם מצד מיוחד כלל אלא שהם נמשכים מכל הצדדים בשוה וכאן בהד' יסודות הרי מבואר בזוה״ק הנ״ל בסימנים סימן א' וכן הוא בכל דברינו עד עתה כי התחלת כ״א הוא רק בצד מיוחד דוקא אך הענין מה שמשמע מדברי הרב שם שנמשך מכל הצדדים בשוה הנה הוא רק על התפשטותם ושפעם בהעולם כי הם מתפשטים לכל הצדדים ומעגלים לכל הד' רוחות כולם ובסוד נקבה תסובב גבר וכן מתפשטים בשפעם בהעולם ג״כ בעיגול וכדי להשפיע לכל פרטי הנמצאיים כולם לכ״א מכל צדדיו שוה מה שנוגע לעיקר חיותו וקיומו ועי' דברינו שם בזה אבל שורש התחלתם דהעגולים הוא באמת ג״כ רק כ״א בצד מיוחד שבהד' רוחות כי הי' עגולים הם נכללים ג״כ רק בד' וכנודע שהי' ספי' הם נכללין בחגת״מ ויונקים הי' עגולים כ״א מצד מיוחד שבהד' רוחות כי משם הם נמשכים ומשם הם משפיעים וכנ״ל ודי בזה:

[כ״ב] **כיון** שכללות ז״א אינו רק ו״ק בחי' גופא אלא שבבחי' רוח נשלם לי', כי גם הגלגלתא הוא ג״כ רק מכלל הגוף שהוא הו״ק וכמ״ש במוחין דצלם פ״ז מרע״מ פ' נשא קכ״ג ב' דגופא ורישא מלבר כי נחשב הראש ג״כ רק מהחיצוניות והגוף ורק המוחין הם הגי״ל והם הפנימיות אמנם הרוח הנה הוא הי' ספי' העיקרים דכל פרצוף ועיקר מקומו וגילויו הוא בהמוחין שהם הפנימיות והגי״ל ועל ידם נשלם הז״א לי״ס עם המלכות שהיא העטרה שבו והיא קשורה בהמוחין והם הי' ספי' שבו וכן המוחין עצמן הם ג״כ בפרצופות ד' כנודע ועי״ז הוא נשלם לי' ספי' אבל הראש עצמו הוא ג״כ רק מכלל הגוף שהוא הו״ק וא״כ נמצא שכל כללות ז״א הוא רק ו״ק אלא שבתוכו ובפנימיותו כלול הגי״ל:

[כ"ג] **לכן** גם האותיות אינם רק בו"ק, ר"ל שגילוי האותיות הוא מתחיל רק מהו"ק אמנם שורש האותיות בהעלם הם מתחיל באמת בהבינה והחכמה שבה וכנ"ל פ"ה אות ט"ו ובפ"ד אות ד' בארוכה ע"ש אלא שעיקרם וגילויים הוא רק בהו"ק וכן הוא בזוה"ק תרומה קנ"ט סע"א דכל אתוון כד נפקו ארחא דעלמא דאתי אגלימו ואתציירו והרי לנו כי חומר האותיות וצורתם הוא רק אחר שיצאו מהבינה והוא בהזו"ן שהם הז"ת ומ"ש ארחא כי שרשם הוא בהחכמה שבבינה וכנ"ל פ"ד אות ד', אמנם מה שמשמע מלשון הזוה"ק שהגלימו דהאותיות הוא נעשה ג"כ רק אחר שיצאו מהבינה ולחוץ הרי זה קשה כי הרי הוא כדרך העובר במעי אמו והרי נקרש ונגלד הולד במעי האם ונגמר שם בכל תיקון אבריו כולם אלא שבעודו שם הוא עדיין רך וזך וכן אינו מתפשט עדיין בכל צורתו אלא רק אחר שנולד כי במעי אמו הוא כפנקס שמקופל כנודע בנדה ל' ע"ב אך עכ"פ הוא כי גם במעי אמו הוא במציאות אדם שלם אך כוונת הזוה"ק הוא ג"כ שלא נגמר העביות דהאותיות וכן לא נשלם צורתם אלא רק אחר שיצאו מהבינה ולחוץ כי הוא ע"ד הולד שלא נתחזק מציאת גופו ואינו מתפשט בצורתו כראוי אלא רק אחר שיצא לאוויר העולם וזהו שאמרו שלא נגלמו ולא נתציירו עד דנפקו לבר ע"ש כי הגלימו שנעשה בהם בעודן בהבינה אינו מספיק להם עדיין למציאותם האמיתי ולא נקראו עדיין בשם אותיות כלל והוא ג"כ ע"ד הולד במעי אמו שאין לו עדיין דין אדם עד שיוולד כי הרי בנוגף אשה הרה ויצאו ילדיה אינו משלם אלא דמי ולדות ואין לו דין כהורג נפש וכן האשה שהיא מקשה לילד מחתכין את הולד במעיה ומוציאין אותו אברים אברים מפני שחייה קודמין לחייו יצא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש (משנה אהלות ספ"ז ובסנהדרין ע"ב ב') והרי לנו שכל זמן שהוא במעי אמו לא נקרא עדיין נפש כלל וכן הוא בענינינו שלא נקראו בשם אותיות עד שיצאו מהבינה ולחוץ כי לא נגמר ולא נשלם עדיין הגלימו דלהון אמנם מציאת הגלימו והקרישו הוא נעשה באמת עכ"פ בהיותם בהבינה אלא שלא נגמר ולא נשלם עד שיוצאים ממנה ולחוץ כנז' וכן כתב הגר"א בפשיטות בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ג' כי האותיות נתגלמו בבינה:

[כ"ד] **כנזכר** בתרומה קנ"ט ע"א, שאמרו שם א' איהו קדמאה דאיהו ימינא ואגלים ואתצייר ברזא דימינא ובפי' ויקרא ג' א' ברזא דא' דאיהו ימינא כו' דהא' את נציץ ונפיק מן ימינא וכן בזוהר חדש שה"ש בפסוק הביאני המלך חדריו חדרא תניינא א"ל דא חדרא ואדרא דימינא כו' א' איהו רזא דנהורא קדמאה כו' כד ועשרין ותרין אתוון מתפשטין ושריין לאתנהרא מרישא דנהורא קדמאה שהוא החסד ראשון להו"ק והרי לנו כי גילוי דהאותיות הוא מתחיל רק מחסד כי עיקר גילויים הוא רק בהו"ק:

[כ"ה] **כי** כבר ידעת כי רישא דמלכא בחסד וגבורה אתתקן וכמ"ש בפי' משפטים קכ"ב רע"ב, ור"ל כי אחר שאמר שכל הכ"ב אתוון הם בהו"ק ואות א' שהוא הראשון הוא בספי' החסד ונודע הוא כי החסד שבכל פרצוף הוא לעולם הדרועא ימינא וא"כ הרי יהיה קשה להאורה כי לעיל בסמוך אמר שכל כללות ז"א הוא רק ו"ק והוא הגלגלתא ג"כ רק מכלל הו"ק והגוף וכנ"ל אות כ"ב וכל הו"ק שהוא הגוף הוא האותיות ומאחר שאות א' שהוא הראשון לכל האותיות הוא בחסד שהוא דרועא ימינא א"כ הרי איזה אות הוא בראש וגם יהיה קשה ממה שנודע שהחסד הוא הראשון להו"ק והוא הדרועא ימינא וא"כ הרי הוה הראש למעלה מהו"ק ועל זה בא הרב ללמדינו ואמר כי רישא דמלכא בחו"ג אתתקן כי נעשה הגלגלתא והראש מהחלקים העליונים דהחסד והגבורה שלו כי עיקרו דז"א הוא רק ו"ק שהוא הגוף לבד אלא שנגדלו החו"ג שלו ונעשה ונתקן מהחלקים העליונים שבהם מציאת הגלגלתא והראש וכמו שמבואר הענין בזה במוחין דצלם פ"ו ובשער הנסירה פ"ד ובכמה וכ"מ וא"כ נמצא שהאמת הוא שגם הראש עצמו הוא ג"כ מכלל הו"ק והגוף והוא מחסד ולמטה וזו הוא האות א' שהוא בחסד:

[כ"ו] **נמצא** כי כל הכ"ב אתוון הם בז"א ועצמותם אינם רק ו"ק, כי הרי גם הראש הוא ג"כ רק מכלל הו"ק שהוא מהחסד ולמטה ובהם הוא הגילוי דכל האותיות אשר הם הגוף והכלים כי הם מתחילים רק מהחסד ולמטה והוא בהו"ק שיצאו מהבינה ובהם נגמר צורתם וכל הגלימו וקרישו דלהון וכנ"ל אות כ"ג ועכ"ז הנה הם כוללים בתוכם את כל הי"ס כולם כי בהם מתלבשים הג"ר ג"כ והוא המוחין שמתלבשים בז"א שהוא הו"ק וכנ"ל אות כ"ב אך עיקר האותיות הם רק בהו"ק וכנז'.

אמנם בענין סדרן אשר בהו"ק יש לי בזה מקום עיון כי לעיל אות ט' כתבנו מדברי הרב בפע"ח שער העמידה פ"ז וכן בספר שער הכוונות שם כ"ט ר"ע ע"ב שהז' אותיות האמצעות אשר מח' עד נ' הם בגבורה קו השמאל והח' אותיות האחרונות אשר מס' עד ת' הם בת"ת קו האמצעי ומבואר שם בדברי הרב כי כל הכ"ב אותיות שבז"א שהוא הו"ק הנה הם יוצאים בו מהבינה ומהיסוד שבה ומתחילה הם עומדים בו על ראשו בבחי' אור מקיף ואח"כ הם מתפשטים בו מהיסוד דבינה ונכנסים בז"א עצמו ובתוכו ומתחלקים בו ז' אותיות הראשונות אשר מא' עד ח' בהחסד שהוא קו ימין ז' השניות שהם מח' עד סוף אות נ' בגבורה שהוא קו שמאל וח' אחרונות שהם מאות ס' עד ת' בת"ת קו האמצעי וכולם הם יוצאים בו מהיסוד דבינה כמו שמבואר שם אמנם בהכ"ב אותיות שבהבינה גופה הנה כתבנו לעיל פ"ד אות ג' מדברי הרב בספר זוהר הרקיע י"א א' שסדרן הוא ז' אותיות הראשונות בהקו ימין אח"כ וז' אותיות האחרונות אשר מע' עד ת' בקו שמאל בג"כ וח' אותיות האמצעות אשר מאות ח' עד סוף אות ס' בהקו אמצעי דת"ת והרי לנו שינוי גדול מסדרן אשר בהבינה עצמה לסדרן אשר בז"א כי הרי בבינה אמר שהח' האמצעיות הם בקו האמצעי והז' אחרונות הם בקו השמאלי ובז"א אמר שהז' האמצעיות הם בקו השמאל והח' אחרונות הם בקו האמצעי והוא קשה מאד לומר שנשתנה הסדר בז"א ממה שהם בבינה כי הרי כל קבלת הז"א הוא רק מהיסוד דבינה העומד בו ואיך אפשר שישתנה סדרם בו ממה שהוא בהבינה עצמה ועוד כי הרי בפירוש אמר שם הרב בזוהר הרקיע הנז' וכן הוא במאמרי רשב"י שם י"ב ע"א כי כשם שהם מסודרים בבינה כן הם מסודרים בזו"ן ואמר שם זה לשונו וכיון שאם הבנים היא כך כולם נחתמו בחותמה על דרך זה כי ממנה יצאו עכ"ל ע"ש ואחר כ"ז הרי מוכרחין אנו לומר כי יש ט"ס ושיבוש באחד מן המקומות הללו ונראה לענ"ד שהעיקר הוא כמ"ש בזוהר הרקיע שהח' האמצעיות אשר מאות ח' עד סוף אות ס' הם בהקו האמצעי והז' האחרונות הם בקו שמאל כי אותיות האחרונות הם יותר דין וכמו שמבואר בזוהר הרקיע ובמאמרי רשב"י שם.

והנה ראיתי בספר שמן ששון ח"ג ט"ל ע"א שהעיר הוא עוד מה שנמצא בדברי הרב כמה דרושים שונות בענין מצב האותיות שבכל פרצוף כי כאן אמר הרב כי המ"ש הם באופן זה כי בג"ד כפרת הם בז' נקבי הראש כו' י"ב פשוטות כו' ולקמן פ"ז מבאר הרב כל זה בדרך אחר קצת (ע' דברינו שם אות ב' ואות ו') ובשער פרקי הצלם פ' ה' ו' מבואר שם ע"ד אחר לגמרי ובפע"ח שער העמידה פ"ז וכן בשער הכוונות שם מבואר שם עוד ע"ד יותר וכנ"ל וע' בש"ש שם אך הענין מה שנראה לי בזה בדרך כלל הוא כי כאן ולקמן פ"ז הנה מדבר הרב רק בכחות הבריאה ובשרשיה כי הרי כולם נבראו מהכ"ב אותיות וכנ"ל רפ"ג ומדבר הרב בפרטי הספי' ובחי' האברים והחושים הראשיים שבכל פרצוף מאיזה אותיות שנבראו וכמו שאמרנו לעיל אות ט' י' ט"ז י"ז ובזה מדבר הרב כאן ולקמן פ"ז והוא בשרשי הכחות אשר בפרטי הי' ספי' והפרצוף מאיזה אותיות יצאו ונעשו אבל בפרקי הצלם פ' ה' ו' וכן בפע"ח ושער הכוונות הנז' הנה שם מדבר הרב במציאת האותיות שבכל פרצוף ופרצוף גופה אחר שנעשו ונגמרו כי הנה יש בכל

בכל פרצוף עצמו כל הכ"ב אותיות זולת מה שהם שרשים אליו כי השרשים הם נעלמים בו והם ממדרגה יותר גבוה כי המה מדרגות יש בבחי' הכ"ב אותיות והם גבוה מעל גבוה ומדבר כאן וכן בפ"ז בבחי' השרשים דז"א אשר מהם הוא נעשה אבל בפרקי הצלם מדבר בהכ"ב אותיות שבמציאותו גופה וכמו שמבואר שם את כל פרטי רמ"ח אברים שבכל פרצוף מציאותם בהאותיות, והנה יש בז"א גופה ג"כ ב' בחי' אחד מה שנוגע לעצמותו גופה ואחד מה שנמשך ממנו בהעולמות בי"ע והם אינם מקבלים ממנו אלא מבחי' הו"ק שבו ור"ל כי גם בעת שהוא עומד בבחי' הגדלות וממשיך ומשפיע מהג"ר ג"כ עכ"ז הנה הוא רק שנמשך הארת הג"ר בהו"ק ומאירים הו"ק למטה כי אין התחתונים יכולים לקבל אלא מהו"ק ובזה הנה מדבר בפע"ח ושער הכונות הנז' בענין קבלת התחתונים מהו"ק אחר שנמשך הארת הג"ר בהם וכמו שאמר שם כי נמשך הארתן בהו"ק ע"ש אך עכ"פ הוא כי אינו מדבר גם אלא בהמשכת השפע למטה שהוא מהו"ק ומבאר שם את סדר הכ"ב אותיות המתגלים ומאירים בהו"ק לצורך המשכת השפע למטה ואמר כי מאירים הז' אותיות הראשונים בחסד וז' השניות בגבורה וח' האחרונות בת"ת וכנ"ל [וכן הוא עד"ז בבינה בבחי' השפעתה לז"א] אבל בפרקי הצלם מדבר הרב בז"א עצמו מה שנוגע לעצמותו גופה וכמו שמוכח הענין שם, ונמצא כי הנה יש ג' בחי' בענין סדרן דהאותיות אשר לצורך כל פרצוף אחד בשורש יצירתו ובשרשי כל הכחות שבו ובזה הוא מדבר כאן פ"ו ולקמן פ"ז, ב' הוא במציאותו העיקרי אחר שנגמר ונשלם ובזה הוא מדבר בשער פרקי הצלם פ' ה' ו', בחי' ג' הוא בהמשכת שפעו למטה שנמשך ויוצא רק מהו"ק ובזה הוא מדבר בפע"ח ושער הכונות כי בבחי' שפעו למטה הנה הוא נכלל כולו בהו"ק והג"ר הם נעלמים בו וכנז' ודי בזה,

והנה העיר שם השמן ששון עוד ממה שכתב הרב לעיל ספ"ג וכן בדרושי נקודות פ"ו שאו"א נטלו ט"ו אותיות והזו"ן נטלו רק ז' אותיות והרי לא נמצא בשום אחד מהם כל הכ"ב אותיות כלל אך לענ"ד אין זה קושיא כי הרי שם מדבר הרב בעולם הנקודות שהיו אז כל הכלים קטנים מאוד כי לא היו רק כקרני חגבים וגם או"א היו מחוסרי אז מתיקון ושלימות הרבה וכנודע כ"ז לכן אמר הרב כי גם או"א לא נטלו אז רק ט"ו אותיות וזו"ן נטלו רק ז' אותיות אבל אחר התיקון הנה נשלמו כ"א בהכ"ב אותיות כולם ועל כמה פנים וכנ"ל, ועי' עוד בכ"ז לקמן פ"ז אות כ"ג:

[כ"ז] **נמצא** כי האותיות הם נפש, והגם שהאותיות עצמן הם רק הגוף וכלים אך משום שהנפש הוא משתתף עם הגוף ונעשה עמו לאחד והוא התגין שמחוברים ומקושרים עם האותיות תמיד ונעשים לאחד וכנ"ל אות א' וכן לעיל פ"ה אות י"ד ובכ"מ שם והנה הם הל"ב אלהי"ם דקטנות שהם הכ"ב אותיות והי"ס דהנפש וכנ"ל פ"ה אות כ"ה כ"ו ובכ"מ שם כי הגוף והנפש הם שמות אלהי"ם אבל הי"ס דהרוח שהם הי"ס העיקרים דכל פרצוף כי הם עיקר כל פרצו' עצמו ועומדים בו בפנימיותו ובהם כלולים כל המוחין דגדלות והאורות כולם וכנ"ל פ"ב אות ס"ב ואות ע"ט ע"ש הנה הם שמות דהוי"ת ובאשר שהנפש שהוא התגין הוא משתתף עם הגוף שהוא האותיות לכן אמר שהאותיות הם נפש כי הם נעשים לאחד עם התגין, והנה בעוד שהזו"ן הם בבחי' נפש לבד הנה הם נדבקים יחד אחור באחור כדי שלא ינקו החיצונים מהאחוריים כנודע ואז הם בסוד אחור וקדם צרתני כי נקרא היא אחור והוא קדם משום שהיא נעשית ממנו ויוצאת מאחוריו והנה אז הוה ז"א רק בבחי' ו"ק אמנם בבא המוחין דגדלות שהם ההויות הנה נעשה בי"ס גמורות גם בבחי' הכלים והוא ע"י נה"י דאימא שמתחברים ונכנסים בו ומתגדלים עי"ז הו"ק שבו ונעשים לי"ס כמ"ש במוחין דצלם פ"ו ובכ"מ ואז חוזרים פב"פ ע"י הנסירה וכמו שמפרש והולך:

[כ"ח] **ואז** ננסרת הנקבה ממנו ולוקחת היא הדין של אלהי"ם והוא עומד אז בהאור דהשם הוי"ה ב"ה וכמו שמבואר כל ענין הנסירה בפע"ח שער ראש השנה ונקראים אז הזו"ן שניהם יחד בשם הוי"ה אלהי"ם וזה נקרא שמא שלים כמ"ש בספד"צ פ"ג ובאד"ר קמ"א ע"ב תיקונא דשמא שלים הוי"ה אלהי"ם כו' דכליל דכר ונוקבא ועי' בהגר"א בספד"צ פ"ג שאמר דלכך נקרא שמא שלים משום שרחמים בלבד אינו שלים וכן דין בלבד כי אין העולם אפשר להתקיים באחד מהם אלא בשניהם יחד דוקא כנודע ולכך נקרא השם הוי"ה אלהי"ם בשם שמא שלים, ומ"ש הרב כי הוי"ת דוחין אלהי"ם ע' בזה בארוכה בשער מוחין דקטנות פ"ג וע"ש שאמר כי כשיש זווג גדול הם נדחין גם מהנוקי' ויורדין בראש הבריאה ע"ש והגם שעיקר התיקון הרי הוא שניהם יחד דוקא כי זהו שמא שלים וכנז' אך כשיש זווג גדול הנה נכלל הבריאה עם האצילות באחדות גמור כי כל עולמות בי"ע הם חיילות המלכות וצבאיה וכמ"ש הרב בשער השמות פ"א וכשיש זווג הם נכללים זב"ז וזה עיקר שמא שלים כי מתפשטת המלכות בבריאה ואז נקראת אלהי"ם וכמ"ש בזוה"ק בראשית כ' ע"א ונקרא אז האצילות עם הבריאה בשם שמא שלים שהוא הוי"ה אלהי"ם וזהו עיקר שמא שלים כשנעשה האצילות עם הבריאה לאחד כי אז מתראה ומתגלה כי ה' הוא האלהי"ם בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד וכמ"ש בזוה"ק תרומה קס"א ע"א והוא ממדרגת העולמות שקודם החטא וכמ"ש בספד"צ רפ"ד ע"ש בהגר"א והוא כשנכלל הבריאה עם האצילות ונעשים לאחד ואז ימלא כבוד ה' את כל הארץ וזהו שמא שלים:

[כ"ט] **ומה** שאנו אומרים תמיד חיצונית העולמות הם הכלים האלו הגוף ונפש ופנימית העולמות הם י"ס דרוח שהם מלגאו כו', כי הנה כמו שיש בהאדם שהוא בחי' הפרצופים שבכל עולם הנה יש בו בחי' גוף ונפש שהם החיצונית שבו ובחי' רוח עם כל אורות הגדלות הכלולים בו שהם הפנימית שבו הנה ישנם כ"ז בהעולמות ג"כ וכמ"ש לקמן בשער פנימית וחיצונית סוף דרוש ב' ובכ"מ שם והם שני בחי' העולם והאדם וכל מה שישנו בזה ישנו בזה וכן אמר בשער הפרצופים דרוש א' זה לשונו והנה ב' בחי' יש בקדושה אחד נקרא פנימית ואחד נקרא חיצונית והענין כי כמו שבעוה"ז התחתון יש בחי' אדם בפרצוף הגוף והנפש ועומד תוך הארצות של עולם הזה כך יש למעלה בעולם אצילות בחי' אדם עליון דקדושה כלול מכלים ואורות היינו ג' כלים שהם עיבור יניקה ומוחין והוא מוח לב כבד וכן הוא ג' אורות שהם נר"נ והוא נקרא פנימית העולמות שהוא דוגמת האדם בעוה"ז עוד יש בחי' ב' והוא עולם אצי' עצמו הנחלק בז' היכלות אשר בתוכו עומד אדם העליון ההוא והוא נקרא חיצונית העולמות ואעפ"י שהם בחי' עולם והיכלות בערך הפנימי הנקרא אדם עכ"ז גם אלו ההיכלות בעצמן הם מצויירים ג"כ בציור אדם ונקרא אדם חיצון בערך אדם הפנימי ויש בו ג"כ כל הבחי' דעיבור יניקה ומוחין (שהוא קטנות וגדלות) וכלים ואורות כמו באדם הפנימי עכ"ל ע"ש וזהו שאמר כאן בענינינו ומה שאנו אומרים תמיד חיצונית העולמות הם הכלים האלו דגוף ונפש ור"ל על הל"ב אלהי"ם דקטנות שהם הכ"ב אותיות עם הי"ס דבחי' נפש שישנם בהעולמות ג"כ וכן בהאדם ג"כ והם חיצונית בשניהם ומ"ש ופנימית העולמות הם הי"ס דרוח שהם מלגאו כו' ר"ל על השמות דהוי"ת והגדלות אשר ישנם ג"כ כן בהעולמות וכן בהאדם והם הפנימית שבשניהם ומכוון כאן על החיצונית שבשניהם ועל הפנימית שבשניהם, אמנם הוא כי האדם הנה הוא נקרא כולו בשם רוח ופנימית בערך העולם שהוא כולו בבחי' נפש וחיצונית בערך האדם וזהו שמסיק כי הנשמות של בני אדם הם מהאדם דאצילות שם מ"ה מלגאו שהוא הרוח והפנימית הכללי והמלאכים הם מן החיצונית שהוא העולמות שהם הנפש הכללי והחיצונית הכללי אלא שכן בהנפש הכללי וכן בהרוח הכללי ישנם כל הבחי' כנודע.

ומה שאמר על הי"ס דרוח שהם שם מ"ה מלגאו בארח אצילות כנז' דף י"ז, הוא בהקדמה שניה דתיקונים בתפילת אליהו זל"ט שאמר שם מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח

אצילות כי השם מ"ה שהוא בחי' רוח הוא האצילות העיקרי והוא כלל כל עולם האצילות כי הע"ב וס"ג הם נסתרות והם רק בבחי' מוחין אך האצילות העיקרי הוא השם מ"ה אבל השם ב"ן הוא רק בחי' החיצונית דהאצילות והוא בחי' נפש גימטר' בהמ"ה וגילויו ותולדתו הוא בעולמות בי"ע סוד בהמה דרביעא על אלף טורין כמו שבארנו בדע"ה ח"ב דרוש ד' והשם מ"ה שהוא גימטר' אדם הוא הרוח שהוא עיקר כל האדם והעשר אותיות שבו הם הי"ס העיקריים דהאצילות וכנ"ל פ"ה וזהו שאמר הרב עוד כי הנשמות של אדם באים מזה האדם דאצילות שם מ"ה והגם שהשם מ"ה הוא רק בחי' רוח אך הג"ר דהרוח הנה הם כללות הנשמה חיה יחידה דהאדם כי הנשמה חיה יחידה הכלליים שהם הע"ב והס"ג הם אינם מתפשטים בהאדם כלל וכמו שבארנו במ"א, ומ"ש כי המלאכים הם מן החיצוניות הוא מבואר לקמן בשער פנימי' וחיצונית דרוש י' וי"ג וכן בדרושי מ"ן דרוש ד' אמנם הנה ישנם כמה מיני פנימית וכמה מיני חיצונית וכן ישנם עד"ז כמה מדרגות בהנשמות וכמה מדרגות במלאכים ועי' בספר שער הקדושה להרח"ו ז"ל ח"ג שער ב':

[ל'] **וזה** הגוף של אלהי"ם יורד לפעמים בבי"ע, ר"ל שכל הל"ב אלהי"ם דקטנות שהם הנפש והגוף והם החיצונית להי"ס דרוח שהוא הפנימית וכללות כל הגדלות כנ"ל הנה לפעמים והוא כשיש זכות גדול בתחתונים וכנ"ל אות כ"ח הנה יורדים אז כל הל"ב אלהי"ם דקטנות בהעולמות בי"ע ואז נעשה דין גדול בשונאי ישראל וכמ"ש בתז"ח ט"ז ע"ג כי אז יתקיים מה שנאמר כי יום נקם בלבי ודם עבדיו יקום כי הל"ב אלהי"ם דקטנות הם דינים גדולים והם אש שורף וכנ"ל פ"ה ולכן כשיש זכות גדול בתחתונים והם נדחין לבריאה נעשה על ידיהם דין גדול בכל שונאי ה', ומ"ש הרב וזה הגוף של אלהי"ם יורד כו' הנה דקדק ואמר הגוף כי האורות והמוחין של אלהי"ם דקטנות הם אי אפשר לירד אלא רק עד ראש הבריאה לבד וכמ"ש הרב במוחין דקטנות פ"ג שאי אפשר להם לירד יותר למטה כלל אך הגוף והכלים שלהם הם יורדין בכל העולמות בי"ע וכמו שמבואר כל זה בשער אנ"ך פ"י והנה הם ג' כלים פנימי תיכון חיצון ויורדין פנימית הכלים לבריאה והתיכוניות ליצירה והחיצוניות להעשיה והוא ע"ד שכתוב בשביה"כ פ"ז ובשער השמות פ"א ועי' עוד בזה לעיל פ"ה אות כ"ד והאות ס"ז:

[ל"א] **ושם** מתקשטת ומתלבשת באותן הלבושים להתנאות בהם בפני בעלה לומר ראה גידולים שגדלתיו, כי השכינה הקדושה הנה היא מתפשטת בכ"א ואחד מישראל והיא עצמה כלל ישראל וכל קישוטי ומעשה ישראל וכל ענייניהם הכל בה וכל התיקונין שבהם הכל אליה כי הם איברים דילה וכל בנייניה הוא ע"י מעשה הצדיקים כי הם התפשטות רוחא דילה וכמ"ש ושכנתי בתוכם ר"ל בתוך בני ישראל ממש וכפי שישראל מאירין כן השכינה וכמ"ש כ"ז הגר"א בתיקונים בכ"מ ולכן כשיש זכות בישראל ויורדין הקטנות לבי"ע והקטנות הנה הם הדינין שהם שמות אלהי"ם והם מהמלכות וכנ"ל שהמלכות היא לוקחת הדין של אלהי"ם כי היא עטרה דגבורה כנודע ולכן כשיורדין הם לבי"ע ונעשים הבי"ע עם האצילות לשמא שלים כנ"ל אות כ"ח הנה ע"י אורותיה המתפשטים שם בסיבת זכותן ומעשים טובים דישראל הנה מתקשטת המלכות שהיא השכינה הקדושה בכל הקישוטים שהם המעשים טובים ומתלבשת ומתנאה בהם בפני ז"א ואומרת ראה גידולים שגדלתי והוא שעשועים של הקב"ה כמ"ש ישראל אשר בך אתפאר ואז מאיר ומתגלה השכינה הקדושה בכל אורותיה הנעלמים שבה כי הנה היא כלולה מכל האורות אשר למעלה למעלה ובסוד אנ"י ואי"ן והיא מגעת ועולה עד המלכות דא"ס אלא שנתעלמה ומתעבת והם נעלמים בה עד שאינה ניכרת יחודה למעלה אבל כאשר מתנוצץ ומאיר אור הפנימי שבה ומתגלה אחדותה למעלה הנה היא מתעלית ועולה בראש כולם וזהו שאמר ולהיות כתר כמו שיתבאר:

[ל"ב] **ולהיות** כי אור הנקודות הם אור החוזר לכן עולה תמיד בסוד זרקא, כי הי"ס דרוח שהם הי"ס העיקריים והם כללות הגדלות הנה הם בחי' הנקודות כי הקטנות שהוא הגוף ונפש הוא האותיות והגדלות שהוא כללות הרוח הוא הנקודות והנקודות הנה הם בחי' אור חוזר כי שורשם הוא מלמעלה שהוא מחכמה אבא וגילויים הוא למטה שהוא תחת האותיות והנה הם אור חוזר מתתא לעילא כי הם מתחת האותיות ועכ"ז הם מנהיגים את כל האותיות כולן ושולטים עליהם ועליהם נאמר כי רוח החיה באופנים על אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו בלכתם ילכו ובעמדם יעמודו וכן הוא הרוח דכל פרצוף כי הנה הוא בבחי' אור חוזר וכנ"ל אות ג' ולכן עולה תמיד הרוח למעלה בסוד מ"ן ובסוד זרקא וכמו שמבואר כ"ז לעיל פ"ה ע"ש מאות ס"ט עד סוף אות ע"ג ע"ש ותמצא.

אמנם הוא כי הנה עיקר סוד זרקא הנאמר תמיד בתיקונים הוא קאי על עליית המלכות אלא שעלייתה הוא ג"כ רק בבחי' רוח שבה כי הרוח שבה הוא העולה וכן כוונת הרב כאן הוא ג"כ על עליית המלכות למעלה למ"ן שהיא עולה תמיד בבחי' הרוח שבה שהוא הנקודות אור חוזר ועולה הרוח שבה למעלה ובסוד זרקא וכנ"ל פ"ה אות ע"א ואות ע"ג כי המלכות הנה היא סוד הזרקא שעולה למ"ן למעלה והיא בבחי' אור חוזר כי הרי המלכות הנה מקומה הוא למטה מכל האורות כולם והיא תכליתם שכולם הם בשבילה כדי לגלות כבוד מלכותו ואמונתו למטה וכן מתנהגים כולם על ידה כי היא מגעת ועולה עד המלכות דא"ס כנ"ל ולכן כאשר נתקנו ונשלמו אורותיה המתפשטים בבי"ע ע"י המעשים טובים דהצדיקים ומאיר ומתגלה האור הפנימי שבה שהם הי"ס דהרוח הנה היא עולה על כולם כי נתגלה בה המשכתה ואחדותה למעלה למעלה ואז היא בסוד זרקא כנ"ל פ"ה אות ס"ט והוא הה' התחתון דהשם אדנ"י שהוא למטה ונמשך ועולה בסוד זרקא ע"י הי' דהשם הוי"ה ב"ה שהוא למעלה מהכל והם הב' קוצין דהזרקא התחתון והעליון שבו וכמו שכתבנו שם וכן היא עולה עד אין סוף וכמ"ש בזוה"ק בראשית כ"ד א' בסוד הזרקא שהוא רמוז על המלכות כי היא נטלא עד אין תכלית ובסוד ואתה מחיה את כולם וכן ומלכותו בכל משלה וסלקא עד אין סוף ובסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה והנה הוא ע"פ מ"ש הרב בפנימית וחיצונית דרוש ד' כי החיצונית שם ב"ן והפנימית שם מ"ה וכבר ידעת כי בערך אחד החיצונית גדול מהפנימית לכן שם ב"ן לעתיד יהיה גדול משם מ"ה עכ"ל והענין הוא כי השם ב"ן שהיא החיצוניות והיא הנפש והמלכות הנה היא מהמלכות דא"ס ולכך יש בה הכח לירד כ"כ למטה גם בכל העולמות בי"ע להיות שורש להם לכל מציאותם והנהגתם אמנם זה היה רק אחר שנתעלמה בכל האפשרי וגם ע"י ירידתה הנה נתחשכה עוד יותר ולא ניכר אורה כלל וירדה מטה מטה והיא אבן מאסו הבונים משא"כ השם מ"ה הנה הוא עומד באורו הגדול תמיד שהוא אור האצילות ואינו מאיר ומתגלה למטה אלא ע"י המלכות וה' בהיכל קדשו שהוא אור דהוי"ה המתלבש באדנ"י גימט' היכל וכנודע והנה כאשר נתקנה המלכות ע"י מעשה הצדיקים ומתייחדת באור המ"ה כראוי עד שיכירו וידעו הכל כי לה' המלוכה ורק ה' הוא האלהי"ם אז מזהיר ומתנוצץ אורה עצמה ג"כ ומאירה ביחודה אשר למעלה למעלה ונעשה היא אז גדולה מהמ"ה כי יתגלה עצמותה מלמעלה למטה בלי התחלפות מדרגה כלל ונעשית אז לראש פינה כי על ידה יתבטלו כל המסכים כולם ויתייחד על ידה גם השם מ"ה בשרשו שהוא השם ע"ב וכן יתעלו ממדרגה למדרגה שהוא מלמטה למעלה ומפנימי לחיצון עד אור א"ס המקיף והוא סוד האחדות העיקרי שיתוקן לעתיד ע"י המלכות וכמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ז ובספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ה' ונמצא כי מתחילה הנה מתתקן היא ע"י המ"ה ואח"כ יתעלה ויתוקן המ"ה על ידה וכן מתחילה הנה מתתקן החיצונית ע"י הפנימית כי

הפנימית הוא עתה יותר גדול ומתתקן החיצונית על ידו אבל לבסוף יתעלה הפנימית ע"י החיצונית כי בהעלם הוה החיצונית יותר גדול כי הם נמשכים מעגולים לעגולים וממקיף למקיף עד אור א"ס המקיף לכולם בהשוואה אחת וכמ"ש בשער"י ע"ב ועכ"ד וכן הוא עד"ז ג"כ בענין האור חוזר כי הנה עתה עומדים הנקודות בבחי' אור חוזר ועל ידם מתתקן האותיות כי הם מתנהגים על ידם כנ"ל והוא משום כי עתה נמשך התיקון רק מלמעלה למטה כי מתתקן ונשלם כל התחתון ע"י העליון שעליו אשר הוא מאיר ומשפיע בו וכן נתקן כל חיצונית ע"י הפנימית שבתוכו ע"ד הגוף שהוא נתעלה ונתקן ע"י הנשמה שבתוכו ולכן הנקודות שהם הרוח והמ"ה והוא העליון והפנימי הנה מתקן הוא את הנפש והגוף שהוא התחתון והחיצוני ומאירים הנקודות בבחי' אור חוזר ומתקנים הם את האותיות שהם נפש וגוף אמנם לעתיד שהוא אחר כלות הכל ואחר שיוגמר התיקון בכל התחתונות והחיצוניות את כל הנצרך להם להתתקן ע"י העליון והפנימי הנה יומשך אז סדר כל העילוים מחיצוני לפנימי ויהיה אז האותיות בבחי' אור חוזר כי יחזור כל חיצוני לשורשו הנעלם ויתייחד כל חיצוני עם החיצון שעליו מעיגול לעיגול וממקיף למקיף עד אור א"ס המקיף ועי"ז יתוקן כל הצמצום דהקו אשר הוא עתה רק קו דק לבד וממנו הוא כל הפנימית כמ"ש בשער"י ענ"ב הנה יתוקן הוא מכל הצמצום שבו ויעשו כל הפנימית עם כל החיצונית כולם אחד באור א"ס המקיף כמו שכתבנו בספר הכללים כלל י"ז וכנ"ל ודי בזה כעת ועי' עוד בשער עקודים פ"ג אות י"ד והבן כל הדברים ובזה נשלם הפרק שבח ותהילה לאל עליון ית"ש:

פרק ז'

[א'] **הנה** נודע מן הכתוב לעיל פ"ו כי אמ"ש הם ג"ר שהם יסודות אל ז"ת, והוא ע"פ מה שבארנו לעיל פ"ו אות י"א י"ב י"ג שמה שאמר שם כי הראש הוא הש' דאמ"ש והגוויה שהוא חג"ת הוא הא' דאמ"ש והבטן שהוא נה"י הוא המ' דאמ"ש הנה הכוונה הוא על האמ"ש הפרטיים דאצילות שהם הג"ר הכלליים שהם א"א ואו"א והוה א"א הא' דאמ"ש שהוא אויר אור י' והוא הכתרא עלאה אוירא סתימאה אור סתום באת י' שהוא הכתר אור הכלול מהחכמה י' כי כל זמן שלא יצא החכמה ממנו נקרא הכתר אויר שהוא אוירא דלא אתפיס שאין לו גילוי כלל וכד נפיק י' מאויר איהו אור שכאשר יוצא החכמה מהכתר אז נתגלה אור הכתר ע"י החכמה אבל הכתר בעצמו נקרא אויר אוירא דלא אתפיס כנז' וכמ"ש בזוה"ק בראשית ט"ז ב' ותיקונים ריש תיקון ה' וסוף תיקון י"ח ובכ"מ והוא הא' דאמ"ש והוא הרוח מרוח שאמר הספר יצירה פ"א משנה י' והמ' דאמ"ש הוא החכמה שהוא אבא כי המות הוא מים כמ"ש ברע"מ פנחס רל"ג סע"ב והוא מים מרוח שאמר בס"י שם משנה י"א והש' דאמ"ש הוא הבינה סטרא דגבורה בולד"ק והיא הש' ש' שורקת כמ"ש בס"י רפ"ב והוא אש ממים שאמר בס"י שם פ"א משנה י"ב והם האמ"ש הפרטיים שהם הג"ר הכלליים דאצילות ומאלו האמ"ש הפרטיים נעשה כל פרצוף ז"א וכמ"ש בס"י שם פ"ג משנה ו' ראש נברא מאש כי הגלגלתא דז"א הוא מהבינה המקפת ומכתרת אותו וממנה נעשה הגלגלתא דז"א ובטן נברא ממים כי הנה"י הוא מכח' והתפשטות דהחכמה אבא וכן הם סלקין עד מוחא בעת הזווג וגויה נברא מרוח שהחג"ת הוא מכח והתפשטות דאור הכתר כי הת"ת שהוא כללות החג"ת הנה הוא מהדעת שהוא התפשטות אור הכתר כנודע אמנם הגויה והבטן שהם החג"ת והנה"י שנעשו מהתפשטות אור הכתר והחכמה הנה הם נעשו רק מכחם והתפשטות אורם לבד אבל הראש שהוא הג"ר דז"א הנעשה מהבינה הנה הוא ממנה עצמה ע"י שהיא מכתרת אותו ומתדבק בו ועומדת עליו בסוד צורת ל' כמ"ש במוחין דצלם פ"ג ומזה נעשה הגלגלתא דז"א וכן מתפשט עוד בתוכו ג"כ בנה"י שבה ומהם נעשה הג"ר שבו כמ"ש שם פ"ו וכן גם התפשטות כח והארת דהכתר והחכמה אשר מהם נעשה הגויה והבטן שבו כנז' הנה נשאר עיקר אורם ג"כ בהראש שהוא בהג"ר דז"א ומשם מתפשט הארתם להחג"ת והנה"י שבו וכנ"ל פ"ו אות י"א י"ב י"ג ע"ש והרי לנו עכ"פ כי כל ז"א נעשה מהאמ"ש הפרטיים שהם הג"ר הכלליים שהם א"א ואו"א וזה שאמר הרב בענינינו כי נודע מ"ש לעיל פ"ו כי אמ"ש הם ג"ר שהם יסודות אל ז"ת והכוונה על הג"ר הכלליים דאצילות שהם א"א ואו"א שהם יסודות אל הז"א שהוא הז"ת הכלליים דאצילות אמנם הנה מתבאר שם בדברינו ג"כ כי בפרטות הנה נכנס גם בהג"ר דז"א עצמו כל האותיות אמ"ש והם ג"כ פרטים אל פרטות הז"ת שבז"א עצמו:

[ב'] **ובבג"ד** כפר"ת (אשר הם בדגש ורפה) הם ז"ת יען שיש בהם דין ורחמים שהם אור ישר ואור חוזר, והוא כמ"ש בתיקונים תיקון ע' ק"י ע"ב שבע כפולות בג"ד כפר"ת דינא רפיא ודינא קשיא ובהון והיות רצוא ושוב רצוא בדגש ושוב ברפה ואינון דינא ורחמי וכן בסוף תיקון ה' רצוא בדגש ושוב ברפה וע"ש בהגר"א כי רצוא הוא שהן רצין להשיג למעלה והוא בחי' אור חוזר ושוב שאח"כ הן שבין למטה והוא בחי' אור ישר וכמו שיתבאר כ"ז עוד למטה אמנם הנה לעיל פ"ו אמר שגם הז' כפולות בג"ד כפר"ת הם ג"כ בהג"ר והם בז' נקבי הראש שהם הז' שערים שאמר הספר יצירה פ"ד וכנ"ל פ"ו אות י"ד וכאן אמר שהם בהז"ת אך הענין הוא פשוט כי הראש הרי הוא שורש כל הגוף ונכנס בהראש כל העשר ספי' כולן כי הג' מוחין הם הג"ר והז' נקבי הראש הם הז"ת שבראש והם ג"כ דין ורחמים ימין ושמאל ולכן הם ב' עיינין וכן ב' אודנין ב' נקבי האף והפה הוא ג"כ ב' קול ודבור כנודע והם הז"ת שבראש והם שורש להז"ת שבגוף שהם הז"ת העיקריים וכן מתפשטין המוחין שהם הג"ר בהגוף כנודע ובפרט בהלב שהוא כלול מכל הג' מוחין כנ"ל פ"ה אות כ"ז כ"ח ונכנס כל העשר ספירן הן בהראש והן בהגוף וכן הוא נודע בספד"צ פ"א כי הז' תיקוני דגלגלתא הם שורש להז"ת ואמר שם כלהו לתתא ותליין משבעה דגולגלתא ועי' שער א"א פ"ו ושורש הכל הוא הג' רישין והם בחי' אמ"ש והז' תיקוני דגלגלתא הם בג"ד כפר"ת ושם של י"ב שהם ג' הוי"ת ששורשם הוא במ"ס וכן הי"ג חוורתא והי"ג נימין והי"ב ת"ד שעיקרם הוא י"ב כי הי"ג הוא רק כלל כולם כנודע הנה הם הי"ב פשוטות והרי נכנס כל שורש אמ"ש ובג"ד כפר"ת והי"ב פשוטות גם למעלה למעלה ועי' בזה למטה אות כ"א ושם יתבאר כי כל מ"ש הרב שהז' כפולות בג"ד כפר"ת הם בז"ת הכוונה הוא רק על הז"ת דז"א עצמו שהוא הו"ק חג"ת נה"י שבו והם רק ו' אלא שע"י בחי' העטרה שהוא המלכות הפרטי שבו נחשב הו"ק לז' והם הז"ת אשר בהם הוא הז' כפולות בג"ד כפר"ת והוא בהז"ת אשר בז"א עצמו אבל המלכות נוק' הכללי היא אינה מכלל הז"ת שאמר כאן כי בה הוא סוד הי"ב פשוטות וכמו שמתבאר כ"ז עוד למטה אות כ"א ע"ש ודע כל זה:

[ג'] **יען** שיש בהם דין ורחמים, וכמ"ש בספר יצירה פ"ד כי הבג"ד כפר"ת יסודן חכמה עושר זרע חיים ממשלה שלום חן והם כולם בתמורה תמורת חכמה אולת תמורת עושר עוני תמורת זרע שממה תמורת חיים מות תמורת ממשלה עבדות תמורת שלום מלחמה תמורת חן כיעור ויסוד כולן הוא הז' כפולות בג"ד כפר"ת שהם בדגש ורפה רחמי ודינא וכן בהז"ת כי חסד הוא חכמה גבורה עושר ת"ת זרע נצח חיים הוד ממשלה יסוד שלום מלכות חן וע"ש בהגר"א ומשום שהז"ת כלול כ"א מחו"ג לכן הם היסוד דהתמורות ג"כ אמנם כשהם מתפשטים ומשפיעים למטה והם בבחי' אור ישר הנה הם מאירים ברחמים ומשפיעים בטובה כי כל הטובות והישועות הם ג"כ רק ע"י בחי' הגבורות אלא שהוא רק בעת שנכללו הגבורות בהחסדים ואז הם מאירין בשלהובין דרחימו והוא דינא דקדושא המאיר למטה בחסדים

ורחמים גדולים והוא בבחי' עמידתם באור ישר ומשפיעים אז למטה כל הטובות והישועות אבל כשהם מסתלקים למעלה והם בבחי' אור חוזר (וכמ"ש בשער עקודים פ' ז' ח') אז נמשך מהם למטה הדין שבהם לבד ונמשך מזה כל התמורות הנז', והנה עדיין הוא ג"כ בהז' נקבי הראש שהם ג"כ בבחינת בג"ד כפר"ת וכנ"ל אות ב' והנה הם ג"כ בטובה ובתמורה וכמ"ש באד"ר קל"ז א' ואית פקיחותא דעיינין לטב ואית פקיחותא דעיינין לביש כו' וכן שם קל"ו ע"א זכו הנה עין ה' אל יראיו לא זכו עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ וע"ש קל"ז רע"א וכן האודנין הוא לטב ולביש וכמ"ש שם קל"ח א' טב דכתיב כי שומע אל אביונים ה', ביש דכתיב וישמע ה' ויחר אפו ותבער בם אש ה' וכן החוטמא הוא ג"כ לטב ולביש וכמ"ש וירח ה' את ריח הניחוח וכתיב וחרה אף ה' וחרה אפי וכמ"ש שם קל"ח א' וכן הפה הוא ג"כ לטב ולביש וכמ"ש (ישעיה מ"ה) יצא מפי צדקה וכתיב ואש מפיו תאכל ועי' אד"ר קל"ז ב' ואד"ז רפ"ט א' והרי לנו כי גם כל הז' נקבי הראש הם כולם משמשים ג"כ בטובה ובתמורה והוא משום כי הם ג"כ מהאותיות בג"ד כפר"ת שהם בדגש ורפה דינא ורחמי:

[ד] **שהם** אור ישר ואור חוזר, כי בחי' אור ישר הוא שיורד ומתפשט למטה והרי הוא רחמים אבל בחי' אור חוזר שעולה ומסתלק למעלה והרי הוא דין ועוד כי הנה תכונת אור ישר הוא שנמשך ומאיר להתחתונים גם אם אינן כדאי והגון לכך והוא נושא עון ועובר על פשע וסובל ומעלים עין מסוררים אבל אור חוזר שתכונתו הוא לעלות למעלה הנה אינו מעלה עמו אלא רק מה שהוא יותר מתוקן ומבורר כי הנה האור חוזר הנה הוא מעלה את כל המצות ומעשים טובים והתיקונים כולם שנתקנו למטה מהנשמות והמלאכיות כל מה שנתבררו מזוהמתם ונזדככו הנה מעלה אותם האור חוזר למעלה להתייחד בנועם זיו העליון אשר באור פני מלך חיים והנה כל מה שעולים ביותר למעלה מתצרפים ומתלבנים בכל עליה ועליה והוא ע"ד שכתב הרב בשער המוחין פ"ב בענין המוח לב כבד כי היותר זך ומובחר מכל אוכל הוא מתברר ומתהפך לדם ונמשך בהכבד ואח"כ הכבד הוא מברר ומעלה את היותר זך ומובחר שבו אל הלב ואח"כ הלב הוא מברר עוד בבירור אחר ומעלה הוא את היותר זך שבו אל המוח כן הוא עד"ז בענין אור חוזר שעניינו הוא להעלות למעלה את כל התיקונים כולם הנה מתצרפים ומתלבנים בכל עליה ועליה ומתבררים בבירור אחר בירור ולכן נאמר ביום הגדול והנורא שהוא הבירור האחרון ומי מכלכל את יום בואו ומי העומד בהראותו כי הוא כאש מצרף כו' וישב מצרף ומטהר כו' וזיקק אותם כזהב וככסף והרי לנו כי האור חוזר הוא דין שהוא מצרף ומלבן ושוקל ומודד ודן את הכל במשפט ובדין אבל האור ישר הוא רחמים והוא טוב ומטיב לרעים ולטובים וכ"ז הוא בהז"ת כי בהם הוא האור ישר ואור חוזר ובהז"ת בהם הוא כל הנהגת העולמות בי"ע שבעולם הוא ו"ק כנ"ל רפ"ה ועם היכל הקודש המכוון באמצע שהוא הכח פנימי נקודה אמצעית הנושא את כולם וכמ"ש בסי' פ"ד מ"ד הוא ז' ומתנהג העולמות בהנהגת הז"ת כי כן הוא כל מליאותם מהז"ת דאצילות ולכן מתנהגים תמיד על ידיהם והוא באור ישר ואור חוזר שבהם וחוזר כל המעשים וכל ענייני התחתונים למעלה ע"י האור חוזר ועי"ז הנה הם מתנהגים בטובה ובתמורה לפי המעשים כי נמשך בהם מעתה האור ישר ג"כ רק ע"פ תיקונם ועניינם הנעשה ועולה באור חוזר ושולטים עתה שניהם יחד ועי"ז נידון העולם תמיד בטובה ובתמורה שהוא הנהגת החו"ג דהז"ת וכנ"ל אות ב', ועי' עוד בעיקר הענין דאור ישר ואור חוזר בדברינו לקמן בעקודים פ"ז אות א' בארוכה בעה"י:

[ה] **שהם** בחי' עלמין רחמים ובחי' מלכות שבכל אחד ואחד הוא דין לכן הם כפולות, אמנם הוא כי גם בחי' עלמותן הוא מתגלה ונמשך למטה ג"כ רק ע"י המלכות כי המלכות הנה היא לעולם מקבל מהם ומשפיע למטה והוא בחי' אור ישר שנמשך מלמעלה למטה והוא רחמים אך המלכות עצמה הנה היא מעלה את כל המעשים והתיקונים שנעשה בהעולמות בי"ע למעלה שהוא באצילות והוא בבחי' אור חוזר ופוקד ובודק את כל מעש ומעש ודן ושופט את כולם הכל במשפט והכל בדין והמלכות הנה היא בכל ספי' וספי' כי כללות בנין ספי' המלכות הוא מפרטי המלכיות שבכל ספי' וספי' כי היא אתנטלית מכלהו שהיא עצמה אינה רק נקודה אחת לבד ושאר הט' נקודות שבה הוא נעשה בה מהמלכיות של כל הספי' העליונים כנודע וכמ"ש האריז"ל בשער מיעוט הירח רפ"א ולכן היא תמיד באור חוזר שחוזרת לשרשה וזהו הענין דז' כפולות שכ"א היא כפולה כי המלכות שבכ"א הנה היא כלולה מכל מה שיש בו והרי הם כפולות ע"י המלכות שבכ"א והנה היא נוטלת מכ"א ומשפעת למטה באור ישר ורחמים ואח"כ היא חוזרת לשרשה עם כל מה שנעשה בשפעה למטה באור חוזר ודין והרי נמצא כי הם כפולות ע"י המלכות שבהם וכן הם על ידה בבחי' חסד ודין ואור ישר ואור חוזר וכ"ז הוא רמוז בדגש ורפה שבהם כי האות עצמה הוא מליאותה אשר למעלה והרפה הוא שפעת אור ישר שמשפעת למטה בחסד ורחמים והדגש הוא האור חוזר שחוזר למעלה והוא נפקד במשפט ובדין ושניהם הם ע"י המלכות שהיא הכפל שבכל ספי' שעל ידה הם נעשים כפולים והוא ענין הדגש ורפה שבכל אות שזה מורה על כפילתן מחו"ג וכנז' ועי' עוד בזה למטה בסמוך:

[ו] **וי"ב** פשוטות הם ספי' ת"ת לבד, ר"ל כי אחר שאמר שהז' כפולות שהם הז"ת הנכללות בו"ק הנה כפולות כ"א מחסד ודין ע"י המלכות שבכ"א וכנ"ל והרי הם י"ב בחי' ואח"כ הרי ע"כ הוא שישנם לכ"א מאלו החו"ג שבו"ק שהם י"ב בחי' הנה ישנם לכ"א מקום מיוחד בפנ"ע ועל זה אמר הרב כי הנה הם בת"ת ושם הם י"ב פשוטות וכמו שמפרש והולך.

אמנם הרי לכאורה יש להקשות במה שאמרו שהם ז' כפולות הרי אינם אלא רק ו' כפולות לבד כי הם ו"ק וע"י המלכות שבכ"א הם נעשים כפולים כ"א מחסד ודין וכנ"ל והמלכות הכללי היא רק כלל כולם והרי אינם מעיקרם אלא רק ו"ק והרי הם רק ו' כפולות אך הענין פשוט הוא כי הרי ספי' חג"ת נה"י אשר כ"א הוא כלול מחסד וגבו' והם כפולות הרי פשוט הוא כי אינו דומה בחי' החו"ג שבחסד לבחי' החו"ג שבגבורה וכן להחו"ג שבת"ת וכן כו' כו' כי החו"ג שבכ"א הוא בתכונה בפנ"ע ולכן עומדים כל חו"ג וחו"ג במליאות ספי' בפנ"ע ואח"כ ספי' המלכות שהיא כלל כולם וכולל את כל החו"ג שבכ"א הרי נעשית היא לעוד תכונה בפנ"ע והרי הם ז' כפולות אלא שכ"א מחג"ת נה"י הנה כלול כ"א מב' והמלכות היא כלולה מי"ב שהם הו' מיני חו"ג שבכ"א ולכן נעשית לתכונה נוספת תכונה בפנ"ע והם ז' כפולות [ואלו הי"ב שבה הם הי"ב אותיות דמילוי אדנ"י כי הם הי"ב כוחות שבכל הו' כפולות שכ"א הוא באות מיוחד אמנם הם נכללים בד' שהם הד' אותיות אדנ"י כי הם כללות החו"ג שבהו"ק וכללות החו"ג אשר נכללים בה ונעשים בה לתכונה בפנ"ע] והרי נמצא כי בהו"ק נעשה בכ"א ההרכבה מב' ובהמלכות הנה בה נעשה ההרכבה מי"ב ועיין עוד לקמן אות כ"א.

והנה נאמר עוד כי הגם שאמרנו לעיל שענין החו"ג שבכ"א מהו"ק הוא ע"י המלכות הפרטי שבהם כי הם עלמין רחמים ובחי' המלכות שבכ"א ואחד מהם הוא דין וכמ"ש הרב וכנ"ל אות ה' עכ"ז הנה האמת הוא שיש בכל אחד ואחד גופה גם זולת המלכות הפרטי שבו בחי' חסד ודין וכן כל תכונת אור ישר ואור חוזר דאל"כ מאין נמשך המלכות שבו לצאת בפנ"ע בבחי' גבורה ואור חוזר הרי אין הענף יוצא אלא ממה שכלול בהשורש וע"כ הוא כי עצמות דכ"א גופה הנה הוא כלול ומורכב ג"כ מחסד ודין ולכן הדין שהוא בחי' הגבורות אשר תכונתו הוא להתנוצץ ומתגלה תמיד והוא המוציא והיוצא מן הכח אל

הפועל ולכן בחי' הדין והגבורה שישנם בכ"א מהם הנה הוא הוציא בסופו וסיומו את המלכות הפרטי שבו שהיא בחי' הגבורה והדין שכלול בו ועכ"ז הנה היא כלולה מחסד ג"כ כי הרי היא נמשך ויוצא מכלילותם יחד אלא שעיקרה היא גבורות ואחר שיצאה היא בפנ"ע הנה נשאר למעלה עיקר החסדים אלא שישנם שם גבורות ג"כ עכ"פ כי אי אפשר לצאת לגמרי מאחר שהם מושרשים יחד וכלולים זב"ז באחדות והרי נמצא כי כל ספי' בעצמה הנה היא כלולה מחו"ג אלא שהגבורה שבה מתגלה ויוצא בהמלכות הפרטי שבכ"א ועכ"ז הנה היא כלולה ג"כ מחסדים עכ"פ כנז' ומכל המלכיות הפרטיים שבהו"ק נבנה המלכות הכללי כנ"ל ונשאר בהו"ק בחי' החסדים לעיקרי שבהם ובהמלכות הוא הגבורה העיקרי שבה ועכ"פ הוא כי כולם כלולים ומורכבים משניהם והם ז' כפולות, אמנם הוא כי הנה לא נתגלה הכפל שבהו"ק אלא רק ע"י המלכות הכללי אחר שנתגלה ויצאה היא בפנ"ע אבל קודם יציאת המלכות לא נתגלה הכפל שבהם כלל מאחר שכלולים שם באחדות ולא היה ניכר עדיין תכונת כ"א מחו"ג בפנ"ע כלל אלא רק אחר שיצאה המלכות אשר עיקרה הוא גבורות והיא חוזר ועולה בהם תמיד ומתייחדים זב"ז הן לצורך השפעת אור ישר שמקבלת מהם להשפיע למטה וכן לצורך השפעת אור חוזר שמעלה היא מלמטה ומכניס בהם הנה עי"ז נתגלה בחי' החו"ג שבכ"א החסד לחסד והגבורה לגבורה כ"א לפי פעולתו הנפעל ונעשה למטה ע"י המלכות ונתגלה ע"י המלכות שהם כפולות מחו"ג ושהם ז' כפולות והרי נמצא כי כל גילוי הכפל שבכ"א מהם הוא לעולם רק ע"י המלכות והבן ודע כל זה.

ונחזור לענין כי הרי אמרנו שהז"ת עיקרם הם ו' שהם הו"ק כי המלכות היא רק כלל כולם וכן הו"ק הם כלולים כ"א מב' והמלכות היא כלולה מי"ב והוה עיקרם רק ו' כפולות ונודע הוא כי כל מציאת הכלול ומורכב מכוחות שונות הנה ישנם מתחילה כל כח וכח בבחי' כח פשוט כי כל המורכבים הם נעשים מהכחות הפשוטים שבתחילה ועל זה אמר הרב כי הנה עומדים כל אלו הי"ב כחות בבחי' פשוטים בספי' הת"ת והם הי"ב אותיות הפשוטות כי הם בת"ת ושם הם עומדים כולם בבחי' פשוטים ומשם נמשכו ונכללו ונרכבו זב"ז כל חו"ג דכל סוג ומין באחד והוא בכל ספי' וספי' מהו"ק שכ"א הוא כלול ומורכב מחו"ג וכן נכללו ונרכבו אח"כ כל הי"ב ביחד זב"ז בספי' המלכות וזהו שאמר הרב וי"ב פשוטות הם בספי' ת"ת לבד וכמו שיתבאר עוד למטה.

אמנם הנה לעיל פ"ו אמר הרב שהי"ב אותיות הפשוטות הם בו"ק הגוף והם הי"ב מציאיות שבגוף שאמר בספר יצירה פ"ה שהם שתי ידים שתי רגלים שתי כליות כבד טחול מרה המסס קיבה קורקבן ועי' דברינו שם אות י"ז וכאן אמר שהי"ב פשוטות הם בת"ת לבד אך הענין הוא כי מה שאמר שם שהי"ב פשוטות הם הי"ב מציאיות שבגוף אין הכוונה שבהם הוא הפשוטות ממש כי הרי אלו הי"ב מציאיות שבגוף אינם פשוטים כלל כי כל מציאת הוא מורכב מכל הד' יסודות אהמ"ע כנודע אבל הכחות הפשוטים אינם נראים לעין כלל וכל מה שיוצא ונעשה למציאות גמור בהעולם והוא גוף חומרי וממשי הוא אינו כח פשוט אלא הוא מורכב מהמה כחות פשוטים שהם הכחות השרשיים דכל הבריאה כולה והם אינם חומריים וממשים ואין גילוי למציאותם ר"ל שהפשוטים אינם מתראים לעין כלל וכן גם כל הד' מציאיות אהמ"ע שלפנינו הרי נודע הוא שהם אינם היסודות אהמ"ע הפשוטים אלא הם ג"כ רק מורכבים כ"א מהד' יסודות אהמ"ע הפשוטים אבל הפשוטים אינם נראים כלל כי יסוד האש הפשוט הוא תהה וכמ"ש הרמב"ן בריש פ' בראשית ויסוד המים הפשוט הוא המים אשר מעל לרקיע וכמ"ש הרב בשער קיצור אבי"ע פ"א ויסוד הרוח הוא רוח אלהים המרחפת על פני המים וכמ"ש הרמב"ם ז"ל במורה ח"א פ"א ויסוד העפר הוא השלג שתחת כסא הכבוד וכמ"ש בפרקי דר' אליעזר פ"ג ובכ"מ וכל אלו הפשוטים נכללו ונרכבו זה בזה ומהם נעשו כל הד' יסודות אהמ"ע שלפנינו אשר הם באמת ג"כ מורכבים מכל הד"י הפשוטים אלא שבכ"א מתגבר יסודו אשר אליו ביחוד ולכן הוא מתייחס אחריו ונקרא על שמו אמנם גם המציאיות אהמ"ע שלפנינו הם נקראים ג"כ בשם ד' יסודות כי הם יסודות לכל פרטי המציאיות מהדצח"מ והאהמ"ע הוא העולם גופה וכל פרטי המציאיות דהדצח"מ הנמשכים ויוצאים מהם הם הנמצאים שבהעולם והעולם עצמו שהוא האהמ"ע הם עומדים וקיימים אבל כל פרטי הנמצאים מהדצח"מ הנמשכים מהם הם תמיד בדין בני חילוף הללו נוצצים והללו נובלים ומשום כ"ז הרי הוה האהמ"ע שלפנינו בבחי' יסודות באמת כי הם יסודות לכל הנמצאים כולם שכל הנמצאים נמשכו ונרכבו מהם כולם ועליהם הם קיימים כנודע כ"ז אך עכ"פ הוא כי גם כל הד' יסודות אהמ"ע הם ג"כ מורכבים מהד' יסודות הפשוטים אלא שבכ"א מתגבר יסודו השייך אליו ונקרא על שמו וכנז' כי אין שום מציאות בעולם שלא יהיה מורכב והפשוטים הם רק הכחות נעלמים לבד והם השורשים והפנימיים לכל הבריאה כולה ועד"ז הוא בענינינו כי מ"ש הרב לעיל פ"ו שהי"ב אותיות הפשוטים הם בהי"ב מציאיות שבגוף אשר אמרנו שם אות י"ז ע"ש אין הכוונה שכל מציאת ומציאת מאלו הי"ב מציאיות הם כ"א רק מכח פשוט כי זה אי אפשר כנז' אלא הכוונה הוא שבכ"א מתגבר בו כח אחד מהפשוטים והוא שורשו העיקרי ומתייחס אחריו אבל באמת הנה נעשה מציאותו רק ע"י הרכבת כולם יחד וכולם נרכבו ונכללו בכ"א וכמו שמפורש שם בספר יצירה גופה שאמר שם פ"ה מ"ג שתים עשרה פשוטות כו' צרפן שקלן והמירן וצר בהם כו' וכן אמר שם בכ"א ואחד ג"כ המליך אות ה' בשיחה וקשר לו כתר וצרפן זב"ז כו' כו' ומפורש שם בכל אחד ואחד מהם שנוצרו ונעשו רק ע"י צירוף כולן יחד אלא שהאות המיוחד אליו הוא היה העיקר בו ועליו נצטרפו כולם והרי לנו עכ"פ כי הי"ב מציאיות שבגוף שנעשו מהי"ב אותיות הפשוטות הנה היה נעשה מציאת כ"א רק ע"י שנכללו ונרכבו זב"ז כולם יחד דוקא וזהו שאמר הרב בענינינו כי הי"ב פשוטות הם בת"ת לבד כי רק שם עומדים כולם בבחי' פשוטות לבד והם נעלמים בו ומשם מתפשטים ונכללו ונרכבו זב"ז לצורך כל מציאות ומציאות, ועי' עוד למטה בסמוך אות ח':

[ז] **שהוא** אחד מז' כפולות עצמן נחלקת לי"ב חלקים שהם י"ב פשוטות, ר"ל שהת"ת הנה יש בו ב' בחי' אחד מה שהוא מציאת בפנ"ע ע"ד שאר הו"ק כלול ומורכב ג"כ מחו"ג וכמו שאר הו"ק שהם כפולות ואחד מה שהוא שורש לכולם ועומדים בו כל כחות החו"ג שבכל הו"ק כולם כל כח וכח לעצמו בבחי' כחות פשוטות והוא משום שהת"ת הוא הקו האמצעי המבריח מן הקצה אל הקצה והוא עולה עד המוחין ומקבל מהם ולכן הוא השורש לכל הו"ק שכל כחות המורכבות שנמצא בהם הם מקבלים ממנו ועומדים כ"א בו מתחילה בבחי' פשוטים כל כח וכח בפנ"ע, וסודן של אלו הי"ב הם הג' מוחין שהם ג' הויו"ת והם י"ב אותיות וכל הוי"ה הוא כלול מב' בחי' חו"ג כי י"ה שהם חו"ב הם בחי' חו"ג חכמה הוא חסד ובינה גבורה וכן ו"ה שהם זו"ן הם חו"ג ז"א חסד ומלכות גבורה וכנודע כ"ז והרי כי כל אות מהג' מוחין שהם חב"ד והם ג' שמות הוי"ה הנה כלול כ"א מב' בחי' חו"ג ונודע ופשוט הוא כי אינו דומה תכונת החו"ג שבשם החכמה לתכונת החו"ג שבשם הבינה ולתכונת החו"ג שבשם הדעת שכ"א הוא בתכונה מיוחדת והרי נמצא כי הנה יש בהמוחין ג' הויו"ת אשר כ"א הוא כלול מב' בחי' חו"ג והם ו' בחי' חו"ג שאינם דומים זה לזה והם השורש דהו' כפולות שהם הו"ק שכ"א הוא כלול מחו"ג כי החו"ג שבספי' חסד נצח הם מהב' מיני חו"ג שבהוי"ה דמות החכמה והחו"ג שבספי' גבורה הוד הם מהב' מיני חו"ג שבהוי"ה דמות הבינה והחו"ג שבספי' ת"ת ויסוד הם מהב' מיני חו"ג שבהוי"ה דמות הדעת והוה החג"ת מהחו"ב שבג' מוחין ונה"י מהזו"ן שבג' מוחין

ולכך נקראו חג"ת אבות שהם הג' אבות כנודע ונה"י הם בנים כי הם בני ישראל כמ"ש בתיקונים תיקון מ"ח וכן בדברי הרב בשער המוחין ספ"ג ונודע הוא כי הג' מוחין הם נכללים בדעת וכן נמשכים ויוצאים כל הו"ק מת"ת כי הוא עולה עד הדעת וכן דעת מלגאו וה"ת מלבר ולכן יכנס בו כל הו' בחי' חו"ג דהמוחין כולם ועומדים בו בבחי' פשוטות כ"א לעצמו והם י"ב כחות שהם מהי"ב אותיות דהג' הוי"ת אמנם בת"ת הנה הם הי"ב אותיות הפשוטות שבא"ב שהם הוזחטילנסעצק, כי הם יוצאים בת"ת מהי"ב אותיות שבהג' הוי"ת דהמוחין וכן הז' כפולות מושרשים ג"כ בהוי"ת והם ז' שמות הוי"ת וכמ"ש בתיקונים תיקון כ"ט ק"ב א' ב' ובהקדמת תיקונים ט"ז ספ"ב וע"ש עוד ק"י ע"ב, כי השמות דהוי"ת הם השורש דכל הכ"ב אותיות כולם והם בפנימיותם כנודע, וכן האותיות א' מ' ש' שהם השורש דהכפולות והפשוטות והם האמות כמ"ש בספר יצירה הם מושרשים ג"כ בהשם הוי"ה ב"ה והוא האותיות י' ה' ו' דהשם שהם השורש של האותיות א' מ' ש' כי י' ה' ו' הם חב"ד והוא בהוי"ה הכללית הכולל כל הג' מוחין כולם והם שורש הכל וכן האותיות א' מ"ש הם השורש דהפשוטות והכפולות יחד ונקראו האותיות אמ"ש בספר יצירה בשם אמות כי י' ה' ו' הם האבות כי הם הפנימית והם העיקרים ואמ"ש שהם החיצוניות נקרא הם אמות והה' אחרונה דהוי"ה הכללית שהיא המלכות הנה נגדה הוא הה' אותיות מנצפ"ך שהם החיצוניות להה' אחרונה דהוי"ה הכללית שבהמוחין וכמו שהה' אחרונה היא כפולה כן הם המנצפ"ך שהם אותיות הכפולות וכן האותיות אמ"ש הם בכח"ב והאותיות מנצפ"ך הם בדעת והם כללות השם כי הכח"ב הם באותיות י"ה והדעת שהוא ב' עטרין הם באותיות ו"ה והרי נתבאר איך שכל הכ"ז אותיות דהא"ב הם כולם לבושים וחיצונית להאותיות והשמות דהוי"ת אך מה שנוגע לענינינו שהי"ב אותיות הפשוטות שבת"ת הנה הם מהי"ב אותיות דהג' הוי"ת שבמוחין כי משום שהת"ת הוא הקו אמצעי שעולה עד המוחין הנה לוקח הוא משם ועומדים בו כל האורות כולם כ"א לעצמו בבחי' פשוטות והם השורש דכל הז' כפולות וכנז' וע' למטה בדברינו שיתבאר עוד בזה בעה"י :

[ח] **והיותם** י"ב הוא כי כל ז"ת נשרשים בגוף שהוא הת"ת, ר"ל כי הז"ת כפולות צריך להיות י"ד פשוטות ואיך אמרנו שהם רק י"ב על זה אמר שהת"ת עצמו הוא זולת הי"ב כי הוא שורש כולם ואין לו גופה אות מיוחד בהי"ב פשוטות אלא שכולם נשרשו בו והז' כפולות זולת הת"ת הרי הם רק י"ב והם הי"ב אותיות הפשוטות וכן הוא ג"כ לפי מה שמבואר בספר יצירה פ"ה שהי"ב אותיות הפשוטות הם בשתי ידים שתי רגלים שתי כליות כבד טחול מרה המסס קיבה קורקבן וכנ"ל פ"ו אות י"ז ע"ש והשתי ידים ושתי רגלים הרי הם חסד גבורה נצח הוד ושאר הח' הנזכרים הרי הם כולם למטה מהפרסא והם מכלל הנה"י כנודע והרי כי הת"ת בעצמו שהוא למעלה מן הפרסא אין לו אות מיוחד בהי"ב פשוטות וכן לפי דברי הספר יצירה יהיה נמצא שגם היסוד והמלכות הנה גם להם אין להם חלק בהי"ב פשוטות כלל. אמנם צריך ביאור מפני מה נשתנו הם מהשתי ידים ושתי רגלים כי הרי אמרנו לעיל אות ו' ז' שכל הו' כפולות שרשם הוא בהי"ב אותיות הפשוטות כי הנה יש שינוי בכל חו"ג וחו"ג שבהם שכל חו"ג הוא בהכונה מיוחדת כי הם יוצאים מהו' בחי' חו"ג שבהג' הוי"ת דמוחין אשר מהם הוא הי"ב אותיות הפשוטות וכנ"ל אות ז' וא"כ הרי ע"כ הוא שכל חו"ג שבהו"ק כולם הנה יש לכ"א שורש מיוחד בהפשוטות וא"כ מאחר שגם הת"ת והיסוד הם ג"כ מהו"ק הכפולות והם ב' בחי' חו"ג החו"ג שבת"ת והחו"ג שביסוד והם ד' אורות וכחות מיוחדים כ"א לעצמו הרי בהכרח הוא שיש להם שורש כנגדם בד' אותיות פשוטות אשר מהם הם יוצאים ונמשכים והיה צריך להיות שכל הי"ב אותיות הפשוטות יתחלקו כולם רק להו' בחי' חו"ג אשר בהו"ק הכפולים ולמה יצאו הת"ת והיסוד שאינו נותן להם הספר יצירה שום חלק בהפשוטות כלל, ועוד כי הרי גם לשתי ידים ושתי רגלים שהם חסד גבורה נצח הוד הנה אינו נותן להם הספר יצירה אלא ג"כ רק אות אחד לכ"א אות אחד לספי' החסד ואות אחד לספי' הגבורה ואות אחד לספי' הנצח ואות אחד לספי' ההוד אלא לפי כל הדברים הנאמר בענין זה וכנ"ל היה צריך להיות ב' אותיות לכל ספי' אות אחד לאור החסד שבה ואות אחד לאור הגבורה שבה כי הרי זהו ענין דהי"ב פשוטות שהם השורש אשר מהם יצאו הו' בחי' חו"ג שבכל הו"ק ובשרשם עומד כ"א לעצמו והם הי"ב פשוטות שהם הכחות דהז' כפולות בהיותם בשרשם כ"א לעצמו והרי יש גם ב' אותיות פשוטות לכל חו"ג וחו"ג שהוא ב' אותיות לכל ספי' והרי היה צריך שיתחלקו הי"ב פשוטות ד' אותיות לשתי ידים וד' לשתי רגלים וב' לת"ת וב' ליסוד והוא לחו"ג שבכ"א מהם.

אך הענין הזה הוא כי הנה באמת הוא שהי"ב אותיות הפשוטות הם רק השורש להז' כפולות וכנ"ל עכ"ז הנה מחלק אותם הספר יצירה למציאות אחרות וגם לשתי ידים ושתי רגלים אינו נותן הספר יצירה אלא רק אות אחד לכ"א מהם בלבד וכנז' והטעם הוא כי הרי בבחי' מה שהם השורש לכל אור ואור בפנ"ע בהיותן פשוטות הנה אינו ראוי להיות להם שום גילוי בשום אות כלל כי הפשוטות הם שורשים נעלמים ואין להם עצמם שום גילוי כלל וכנ"ל אות ו' ואין שום אות שיהא הוראתו על כח הפשוט ממש כי הפשוט ממש לא נתפס בזמן ובמקום ואי אפשר לעין לראות ולהשכל להשיג כי הזמן והמקום והעין והשכל כולם מורכבים ובאמת כי אין פשוט ממש אלא הקב"ה לבד והוא אמתת אחדותו הפשוטה הנעלמה אשר לא נתפס בשום אות ונקודה כלל כנודע אבל זולת אמתת עצמותו הנעלמה ית"ש אין פשוט ממש כלל וכל מה שאנו אומרים פשוטות זולתו ית"ש הנה הוא רק בערוכין וכגון מה שאמרנו שיהם ד' יסודות פשוטות וכנ"ל אות ו' הכוונה הוא שהם פשוטות בערך המציאות דכל העולם הזה כולו ולכן אין גילוי להם בהעולם הזה שאנו בו כלל והם למעלה מהעולם הזה כנ"ל אות ו' וכל המציאות דהעוה"ז כולם מורכבים מהם והם פשוטים בערך העוה"ז אבל למעלה במקומם הם ג"כ מורכבים מכחות ומציאות דהעולם העליון וכן מעולם לעולם עד המאציל עליון ית"ש שהוא לבדו פשוט בתכלית הפשיטות והוא אמתת אחדותו הפשוטה האלהית שאין לו ראשית ואין לו אחרית והוא לבדו הפשוט באמת ואין לו גילוי בשום אות ונקודה כנודע והארכנו בזה בהקדו"ש ע"ש וכן הוא בענינינו כי מה שאנו אומרים על הי"ב אותיות הנ"ל שהם פשוטות הנה הוא רק שהם פשוטות בערך הכפולות כמו שיתבאר אבל הם בעצמן הם ג"כ מורכבות וכלולים כ"א מחו"ג כי הרי אמרנו לעיל אות ז' שהם יוצאים מהג' הוי"ת דהמוחין ונודע הוא כי הג' מוחין שהם הב"ד הם נמשכים ויוצאים זה מזה ע"י שכ"א הוא כלול מב' החכמה הוא או"א עלאין והם חו"ג וממנו יוצא הבינה שהוא ישסו"ת והם חו"ג וממנה יוצא הדעת שהוא הב' עטרין חו"ג וכן אמרנו לעיל שכל הוי"ה מהם הוא כלול מב' מיני חו"ג והם שורש ג"כ להו"ק הכפולות והרי הוי כל אלו השמות ג"כ רק כפולות אלא שהחכמה בערך הבינה הוא פשוט כי אין ניכר הדו"ן שבו וכן הבינה בערך הדעת וכן הדעת בערך הז"ת אבל בעצמם הנה כלול כ"א מחו"ג ולכך יש להם גילוי באותיות שהם אותיות השם ועיקר הפשוט שבכל העשר ספי' הוא רק הכתר והוא באמת אין לו גילוי רק בקוצו של י' והרי לנו עכ"פ כי כל הי"ב אותיות הפשוטות שהם הו"ז חט"י לנ"ס עצ"ק הנה הם באמת ג"כ רק מורכבות כי הם כלולים כ"א מחו"ג וכן כלול כ"א מכולם ע"ד הג' הוי"ת דמוחין שכלול כל אות מהם מחו"ג וכל הי"ב אותיות כולם שבהם הם כלולים זב"ז וכנודע שהחכמה שהוא הי' הוא כולל הבינה בתוכו במילואו והבינה שהיא ה' היא כולל החכמה בתוכה במילואה וכן כולל הדעת בתוכה בצורתה שהיא ד"ו שהם זו"ן והדעת הרי הוא כלל החו"ג והוא מתפשט ומתגלה בהאותיות ו"ה'

כנודע והרי כלול כ"א מחו"ג וכן הם כלולים כולם זה בזה ועד"ז הוא הכ"ב אותיות הפשוטות היוצאים ומשתתפים מהי"ב אותיות דהג' הויות הם באמת ג"כ כלולים כ"א מחו"ג וכן הם כלולים ומורכבים זב"ז וכלול כ"א מכל הד' בחי' חו"ג הכלולים ונעלמים בהג' הוי"ת וכן כמו שהי"ב אותיות שהג' הוי"ת הנה ו' מהם הם בבחי' חסדים וו' מהם הם בבחי' גבורות כי האותיות י"ו שבהם הם בבחי' חסדים והאותיות ה"ה שבהם הם בבחי' גבורות וכנודע כן הם הכ"ב אותיות הפשוטות הנה הם נחלקים ג"כ לב' חלוקות כי ו' מהם הם חסדים ביותר וו' מהם הם גבורות ביותר אמנם בהעלם הנה כלול כ"א מחו"ג וכן כלול כ"א מכולם ומה שנקראו הם פשוטות הנה הוא רק בערך הבג"ד כפר"ת כי בהם מתגלה החו"ג ביותר ולכן הם מתנהגות בשתי לשונות שהוא בדגש ורפה כמ"ש בספר יצירה פ"ד משא"כ הי"ב פשוטות הנה אין גילוי להחו"ג בהם ולכן הוא ג"כ כי הז' כפולות בג"ד כפר"ת הנה מהם יוצא כל כלי החושים שברא שבהם שתי עינים שתי אזנים שני נקבי האף והפה אשר בהם מתגלה החושים ממש והגם שהחושים עצמם שהם ראיה שמיעה ריח דבור הנה הם רק בהפשוטות אך גילוי החושים הוא רק בהכפולות וכמ"ש כ"ז בס"י שם פ"ד ופ"ה ע"ש והוא משום כי כל גילוי החו"ג הוא רק בהכפולות וכן גם שאר כל החושים הרוחניים שחושב שם בס"י פ"ה שהם הרהור תשמיש שינה רוגז שחוק הנה גילויים הוא ג"כ רק בהז' שערים הנז' שהם שתי עינים שתי אזניים שני נקבי האף והפה אשר הם מהכפולות כי ההרהור הוא מכח השמיעה אזן מלין תבחן כמ"ש הגר"א שם וגילויו הוא בפה שהוא בדבור תשמיש הוא בעינים כעין רואה והלב חומד ואמרו יומא ע"ד שע"ב טוב מראה עינים באשה יותר מגופו של מעשה, שינה הרי הוא בעינים רוגז הוא באף וחרה אפי וכן שחוק הוא תלוי באף שהוא כאשר נעשה מבוסם ברוחו אז מוליד השמחה והשחוק והכעס והשחוק שניהם תלוי ברוח החוטם אם לרוגז אם לרצון וכן אמרו בספד"צ פ"א תרין נוקבין דפרדשקא ואתער רוחא לגלא כי בו הוא התעוררת הרוח לכל כן לרוגז וכן לרצון וכן הוא באד"ז רל"ד א' כי התרין נוקבין מחד נפקא ואשא ומחד נייחא ורוחא טבא והרי לנו כי כל החושים כולם הגם שעיקרם הם בהפשוטות וכמ"ש בס"י פ"ה אך גילויים הוא רק ע"י הכפולות כי כל גילוי החו"ג הוא רק בהכפולות משא"כ הפשוטות שאין גילוי להחו"ג בהם הם דוממים והוה כל גילויים רק במציאות דהגוף שהוא בכמות ולא באיכות כי איכות הפשוטים אי אפשר שיתגלו כלל וכנ"ל ולכן הוה כל גילויים במציאות התחתונים שבהגוף שהם שתי ידים שתי רגלים שתי כליות כבד טחול מרה המסס (לפי נוסח הראב"ד ולנוסח הגר"א דקין במקום המסס) קיבה קורקבן וכמ"ש בס"י שם פ"ה אמנם במקורם הוה הפשוטות יותר גבוהים מהכפולות כי הם שורשם אך למטה אין להם גילוי באיכות אלא רק בכמות משום שאין גילוי לאורות החו"ג שבהם כנז' ולכן אינם מתייחסים הי"ב פשוטות על החו"ג הכפולות שהוא האיכות שבהד"ק עצמן ולייחס ב' אותיות מהפשוטות לכל קצה וקצה יען שאין להי"ב פשוטות גילוי באיכות כלל כי האיכות הפשוטים אין להם גילוי וכנז' וגילויים אשר יש להם בהכמות שהוא בהי"ב מציאות שבגוף כנ"ל הוא אינו מצד איכותם הפשוטים הראשונים והעיקריים כי להם אי אפשר שיהא להם איזה גילוי כלל אלא שכל גילויים אשר בהי"ב מציאות הגוף שהוא בהכמות הוא אדרבה שהוא ג"כ רק מצד הרכבתם כי הרי כל אלו הי"ב אותיות עצמן ר"ל גילויים בהאותיות הרי הוא ג"כ רק מצד הרכבתם וכנ"ל.

והרי נמצא כי אלו הי"ב אותיות הפשוטות הנה יש להם ב' בחי' אחד פשוטות כי הרי הם פשוטות בערך הז' כפולות ואחד מורכבות כי הרי מצד זה יש להם גילוי באותיות והנה בבחי' הפשוטות שבהם הם השורש להז' כפולות ומצד זה הם י"ב והם בת"ת שבו מושרשים כל הז"ת וכמ"ש הרב בעניינו אך מצד גילויים באותיות אשר הוא מבחי' ההרכבה שבהם הנה מצד זה הם השורשים להי"ב מציאות שבגוף שאמר בספר יצירה שם פ"ה וכנ"ל, והרי ניחא בזה מעתה כל מה שהערינו לעיל בריש דברינו כי מה שאינו נותן הספר יצירה ב' אותיות מהפשוטות לכל קצה וקצה שהו"ק הכפולות להחו"ג שבכ"א מהם הוא מטעם שהרי כל גילויים באותיות הוא אינו מצד איכות החו"ג הפשוטים כי להם אין גילוי כלל וכל גילויים באותיות הוא רק מצד בחי' ההרכבה שבהם אך מצד כח הפשוטים אשר ישנו בהם ג"כ אשר מצד זה הם י"ב והם השורשים לכל הכפולות שבז"ת הנה כח הזה הוא עומד נעלם בת"ת ושם הם מושרשים כולם בהעלם והרי אין שייך ליתן ב' אותיות מהם לאיכות כל חו"ג וחו"ג הפשוטים כי הפשוטים אין להם גילוי באותיות כלל והם נעלמים מאד וגילוי האותיות אשר בהי"ב פשוטות הרי הוא אדרבה שהם רק מצד ההרכבה שבהם, ומה שהערינו עוד על מה שאינו נותן הספר יצירה שום אות מהם לא לת"ת ולא להיסוד ולא להמלכות, הנה הגם כי הרי לפי כל דברינו הנז' הרי ממילא אין קושיא כלל כי הרי הוכחנו לדעת שכל מה שאמר הספר יצירה שהי"ב אותיות הפשוטות הם השורשים להי"ב מציאות שבגוף שחושב שם פ"ה הנה הוא אינו מסיבת מה שהם שורשים להי"ב איכות הפשוטים הנעלמים שבהכפולות אלא שהוא אדרבה רק מצד גילויים והוא מבחי' ההרכבה אשר נמצא בהם ג"כ ויצא ונעשה מהם עי"ז כל הי"ב מציאות התחתונים שבהגוף שחושב שם וא"כ הרי לא שייך להקשות כלל על מה שמייחס להם הספר יצירה הי"ב מציאות הללו דוקא ולא שאר מציאות שבגוף כי כן ידע הספר יצירה ברוח קדשו שהם השורשים רק לאלו ולא לזולתם כי הרי לפי דברינו אין שייכות מעתה להת"ת יסוד ומלכות לייחס להי"ב אותיות הפשוטות יותר משאר כל הספי' והמציאות שבהפרצוף וא"כ הרי אין שייך עוד להקשות כלל בזה אך עכ"ז הנה יש לנו באמת תירוץ נכון על זה ג"כ והוא זה כי הרי פשוט הדבר שהגם שאמרנו שכל אלו הי"ב מציאות שבגוף אשר אמר הספר יצירה שהם יצאו ונעשו מהי"ב אותיות הפשוטות וכן המציאות דהאותיות עצמן וגילויים שאמרנו שכל זה הוא מצד ההרכבה אשר נמצא בהם ג"כ עכ"ז הרי פשוט הוא שהכח ובחי' הפשוטות שבהם אינו יוצא מהם לעולם כי הרי בערך הז' כפולות הנה הם פשוטות וכן הם נקראו לעולם בשם י"ב אותיות הפשוטות שהרי הם אינם בדגש ורפה כמו הכפולות שמתנהגות בשתי לשונות כמ"ש הספר יצירה בפ"ד והרי הם בערך הכפולות רק בגילוי פשוטות לבד לעולם ומשום זה הנה אין להם באמת ייחס כלל לא להת"ת ולא להיסוד ולא להמלכות כי הנה הת"ת והיסוד והמלכות אשר הם כולם מהקו האמצעי הנה נודע הוא שהם כלולים מב' הקצוות שהת"ת הוא כולל חסד וגבורה והיסוד הוא כולל נצח והוד והמלכות היא כלל כל הז"ת והיא נמשך מכולם וכנודע כ"ז וא"כ הרי הוה כל מציאותם וגילויים רק בבחי' הרכבה משא"כ הקצוות הנה הם זה כנגד זה רק בבחי' פשוטים כי ספי' החסד הגם שהיא כלולה מחו"ג כי הרי היא מהז' כפולות עכ"ז הנה מתגבר בה ומתגלה בה בחי' החסד ביותר והרי היא בערך ספי' הגבורה בבחי' חסד פשוט וכן ספי' הגבורה הגם שהיא בעצמה היא כלולה ג"כ מחו"ג כי הרי היא מהז' כפולות עכ"ז הנה מתגבר בה ומתגלה בה בחי' הגבורות ביותר דהרי לכך נקרא בשם גבורה והיא בערך ספי' החסד במציאת הגבורות לבד ובבחי' גבורה פשוט ר"ל שהיא בערך ספי' החסד בלי הרכבה מחסד כלל וכן עד"ז נצח והוד שנצח הוא ענף החסד והוד הוא ענף הגבורה שהגם שכ"א בעצמו הוא כלול ומורכב מחו"ג אבל בערך שכנגדו הוה כ"א בבחי' פשוט זה מחסד לבד וזה מגבורה לבד משא"כ הת"ת והיסוד והמלכות שהם הקו האמצעי והם עומדים גם בגילויים לעולם רק בבחי' כלולים ומורכבים מב' הקצוות ולכן אמר הספר יצירה היטיב כי הי"ב אותיות הפשוטות הנה הם בשתי ידים ושתי רגלים ושתי כליות כבד טחול מרה

המסס קיבה קורקבן כי כל אלו הם בבחי' פשוטות זה כנגד זה כי שתי ידים הם בחי' ספי' חסד וגבורה ושתי רגלים הם נצח הוד וכן שתי כליות הם נצח הוד הפנימים כנודע והרי הם כולם בבחי' פשוטים זה כנגד זה וכנז' וכן הוא כבד טחול כמ"ש בברכות ס"א ריש ע"ב כבד כועס טחול שוחק וכן מרה הרי יש מרה חוורא ומרה אוכמא שהם שני הפכים והרי הם זה כנגד זה בבחי' פשוטים זה הפכו וכן המסס קיבה קורקבן הנה יש בכ"א כח המחזיק שהוא מבחי' חסד וכח הדוחה שהוא מבחי' גבורה והם ב' כוחות מיוחדים שמשתמש כ"א בזמנו והם זה כנגד זה בבחי' פשוטים והם כולם יחד ונעשו מהי"ב אותיות הפשוטים אשר ו' מהם הם חסדים וו' מהם הם גבורות והם כולם פשוטים בערך הכפולות כנ"ל ולכן אמר הספר יצירה היטיב כי מהם נוצרו אלו הי"ב מציאיות שבגוף הנ"ל כי הם כולם מתייחסים אחר הפשוטים כנז' משא"כ הת"ת והיסוד והמלכות הרי כל מציאותם וגילויים אינם בפשוטים כלל אלא שהם כלולים ומורכבים כנ"ל ולכך אין צריך לייחס אותם אחר הי"ב פשוטות והרי ניחא היטיב כל מה שהערינו אמנם בהעלם הנה הם מושרשים כולם בת"ת ועומדים שם בבחי' כחות הפשוטות ממש שהם שורש כל הז"ת כפולות זולת הת"ת עצמו כי הוא השורש לכל הכפולות שכולם מתפשטים ונמשכים ממנו ויש בת"ת ב' בחי' כחות הפשוטים ממש שעומדים בו בהעלם בפנימיותו וכחות כל הכפולות ע"י כל הפשוטים שנכללו ונרכבו בו בחיצוניותו שהוא מציאותו וגילויו כי בו נכללו ונרכבו כל הי"ב כולם זב"ז וממנו מתפשטים בכל הכפולות חו"ג וחו"ג בכ"א לפי תכונתו וכן הם מושרשים כל הי"ב גם ביסוד כמו שיתבאר למטה וכן הוא ג"כ במלכות שגם בה נכללו כל הי"ב במכש"כ כי היא כלל כולם ועכ"פ הוא כי בכל קו האמצעי נכללו כולם לעולם וכנ"ל, ודי בזה ועי' עוד למטה בעה"י.

[ט] **והז'** כפולות עם ת"ת בעצמו יהיה י"ד, והם סוד הי"ד שבטים שהיה עתיד להוולד מיעקב אבינו ע"ה אלולא שבלבל ראובן את יצועי אביו ואח"כ השלימו מנשה ואפרים החשבון וכמ"ש בספר הליקוטים פ' וישלח ובלק"ת פ' ויחי והם מושרשים בהדעת אשר שם הוא ז' חסדים וז' גבורות כמ"ש בפע"ח שער חג המצות פ"ב והם שורש הי"ד שבטים עם מנשה ואפרים וכמ"ש בספר שער הגלגולים דף ס"ז סע"א מדפוס ירושלים ע"ש ואלו הי"ד בחי' שבדעת הם עצמן הז' כפולות דעניננו שהם י"ד כי הדעת הוא פנימית הת"ת שהוא מדת יעקב כמ"ש בזוה"ק פ' ויצא קנ"ז ע"ב בסתרי תורה שם ויצא יעקב דא תפארת קדישא כו' וכנודע.

[י] **נמצא** כי הת"ת בעצמו הוא מב' בחי' שהוא אות ד' (כנ"ל וכ"ה בס' א"י) מבג"ד כפר"ת והיא כפולה עוד יש בו י"ב שרשים של הוי' התחתונות כו', הנה לפי מה שאמרנו לעיל אות ח' הנה גם בחסד וגבורה ונצח הוד שהם שתי ידים שתי רגלים ג"כ ב' בחי' בכ"א כי הרי הם מהכפולות ועכ"ז הנה יש בכ"א אות אחת מהפשוטות כי הם זה, כנגד זה רק בבחי' פשוטות וכנ"ל אך כוונת הרב הוא כי בת"ת יש ב' בחי' אחד כללית ואחד פרטית כי מהכפולות הוא ג"כ רק פרטות אות אחת כמו כל הז"ת אבל הפשוטות הנה עומדים בו כולם בבחי' שורש כי הם השורש לכל הז"ת כפולות ובזה הנה הוא כולל את כל הו"ק כולם ואלו ב' הבחי' לא ישנם אלא רק בת"ת לבד כי הוא פרטי וכללי שהוא ספי' אחת פרטי מתכונת חו"ג כמו שאר כל הו"ק שכ"א הוא בתכונת חו"ג מיוחד וכן הוא כללי ג"כ שהוא כולל את כל החו"ג שבהו"ק כולם שכולם נמשכו ממנו והרי יש בו מעלה יתירה על כל הו"ק. ועי' עוד למטה אות כ"ח.

[יא] **ואלו** י"ב פשוטים נקראו י"ב גבולי אלכסונים בספר יצירה, הוא בס"י פ"ה משנה ב' שאמר שם שתים עשרה פשוטות ה' ו' ז' ח' ט' י' ל' נ' ס' ע' צ' ק' יסודן שנים עשר גבולי אלכסון גבול מזרחית רומית גבול מזרחית צפונית גבול מזרחית תחתית גבול דרומית רומית גבול דרומית מזרחית גבול דרומית תחתית גבול מערבית רומית גבול מערבית דרומית גבול מערבית תחתית גבול צפונית רומית גבול צפונית מערבית גבול צפונית תחתית, והוא כי העולם הרי הוא בו"ק וכנ"ל רפ"ה וכל דבר ריבוע שהוא בו"ק הנה יש בו י"ב קרנות ד' קרנות ארוכות שוכבות בכל אורך משך התקרה עם הד' כתלים במקום חיבורם יחד וד' קרנות ארוכות עומדות במקום חיבור הד' כתלים זה לזה ועוד ד' קרנות ארוכות שוכבות בכל משך חיבור הרצפה עם הד' כתלים והם נקראים י"ב גבולים כי בהקרן שם הוא הסיום והגבול של כ"א ונקראו אלכסונין כי אם תצייר התפשטות קו מהקרן הוא רק באלכסון ומתפשט באלכסון עד קרן המגבילו כגון ממזרחית רומית למערבית תחתית ועד"ז בכולם וכן אלכסון של כל ריבוע הוא רק בהקרנות ולכן נקראו י"ב גבולי אלכסונים והגם שכל שטח מהו"ק הרי יש לו ד' גבולין וא"כ הם כ"ד גבולין אך כל גבול הרי הוא משמש לשני שטחים וכגון גבול דרומית מזרחית הרי הוא משמש הן לדרום הן למזרח ועד"ז בכולם ולכן הם רק י"ב גבולין וכמ"ש הגר"א שם בס"י פ"ה משנה ב' וכן הגם שקוי האלכסונין אינם אלא רק ו' כי כל קו אלכסון הרי הוא מחבר שני גבולין אך הגבולין עצמן הרי הם עכ"פ י"ב ח' שוכבות וד' עומדות כנ"ל, והנה כל בחי' גבול הוא מצד הגבורות כי כל סיום וגבול הוא מבחי' גבורות כי החסד הוא מתפשט בלי גבול כלל ומצד הגבורות הוא אמר לעולמו די לכן חושב בהם השמאל קודם להימין משום שהם כולם מצד הגבורות ור"ל כי הרי חושב בכ"א רק הצד השמאל והצד ימין הוא משלים בהיות השני שהוא ג"כ השמאל שבו אך הרוחות עצמן מתחיל ממזרח שהוא קדם והולך לדרום שהוא ימין משום כל פינות שאתה פונה הרי כמ"ש הגר"א שם, ומ"ש הרב שהי"ב גבולין הם הי"ב פשוטים הוא משום כי הגבולין בעצמן זולת הקצוות הרי אין להם מציאות ואינם אלא רק הכחות הפשוטים של המציאות שהם השרשים הנעלמים אליו ולכן כאשר שמתפשטים בהמציאות הנה עומדים בו לראשית והתחלה אליו וכן הם סיומם וסופן של כל מציאות כי הכחות הפשוטים הם יסודן וכן הם תכליתן כי לעולם הוא שהיסוד עצמו הוא התכלית כי תכלית כל דבר שחוזר ליסודו הנעלם אך הו"ק הם המציאות גופה והוא נעשה ויוצא מהעלם אל הגילוי ומהכח אל הפועל ע"י הכפולות ולכן הוא ו"ק כי כל קצה כלול ומורכב מחו"ג שהם ב' כחות מהפשוטות אך זהו רק בבחי' מציאות העיקרי שבו שהוא תכונתו המיוחדת אליו ובזה אנו אומרים שהוא כלול ומורכב רק מב' אבל באמת הנה משתתפים כולם בבנין כ"א וכמו שמבואר בספר יצירה פ"ד ופ"ה שלא נעשה שום דבר מהפשוטות והכפולות אלא רק ע"י שצרפן זה בזה ולכן קשור כל קצה מהו"ק עם כולם ע"י הגבולים שהרי גם בהצד שכנגדו הוא קשור עמו ע"י קוי אלכסונים ולא עוד אלא כי ע"י הו' קוי אלכסונים הנה נכללו כולם זב"ז בכל אחד ואחד כמו שיתבאר למטה אות י"ג ועכ"פ הוא כי המציאות גופה הנה לא נעשה אלא מהכפולות אבל הי"ב גבולין הם מהי"ב פשוטות וכנז'.

והנה נאמר עוד בזה כי הו"ק הנה כל קצה מהם הוא ג"כ בו"ק וכידוע בסוד מי ברא אלה בהקדמת זוה"ק בראשית דף ב' ע"א והרי יש בכל קצה גופה ג"כ כל הי"ב גבולי אלכסונים והם ו' פעמים י"ב שהוא ע"ב גימט' חסד וזהו עולם חסד יבנה וכן הוא שם ע"ב בחסד שהוא התחלת הו"ק כנ"ל רפ"ה, ושורש השרשים דכל הי"ב הוא במחשבה מ"ה אשר שם הוא שם ס"ג כמ"ש בתיקונים תיקון ע' קמ"א ע"ב ויש בו ג' יודין אשר מהם יוצא השם בן י"ב שהוא ג' הויו"ת דמלך מלך ימלוך וכמ"ש בהקדמת תיקונים דף י"א ע"א והנה הם השורש דהי"ב פשוטות כנ"ל אות ז', וכן הוא עוד כי הו"ק אשר כ"א הוא כלול מכל הו"ק והם ל"ו ועם הי"ב גבולי אלכסונים המחברם הוא מ"ח שרשם הוא המ"ח אותיות שבהי"ב צרופי הוי"ה שהם יוצאים מהג' הויו"ת דשם בן י"ב כנז' כי הי"ב צרופי הוי"ה הנה הם

יהו"ה יהה"ו יוה"ה, היו"ה היה"ו הוי"ה, ויה"ה והי"ה וה"הי, הוה"י ההי"ו ההו"י, והג' שבתחלתם ביודי"ן הם מהג' יודי"ן דהג' הוי"ות הנז' והג' השניים שבתחלתם בהה"ין הם מהג' ההי"ן הראשונים שבהג' הוי"ות והג' שבתחלתם בו' הם מהג' ווי"ן שבהג' הוי"ות והג' הרביעיים הם מהג' ההי"ן אחרונים שבהג' הוי"ות וכמ"ש הגר"א בהקד"ת שם, והנה אלו המ"ח אותיות דהי"ב צרופי הוי"ה הם מתחלקים ג"כ לשרשים וענפים כי התחלת האותיות דכל שם שהם הי"ח שבהם הם השרשים כי הם עצמן הי"ב אותיות דהג' הוי"ות ושאר הל"ו אותיות הם הענפים המסתעפים מהם וכן הי"ב עצמן דהי"ח הם נבחנים ג"כ בשרשים וענפים כי הג' יודי"ן הם השרשים והט' שהם ההה"ין ווי"ן ההי"ן הם הענפים כי הג' יודי"ן הנה הם הג' יודי"ן דהשם ס"ג אשר הוא בסוד המחשבה העליונה מ"ש דא"א כי מאותן הג' יודי"ן יוצאין הג' הוי"ות שהוא שם של י"ב אותיות ומהם יוצא הי"ב צרופי הוי"ה שהם מ"ח אותיות י"ב ול"ו שהם שורש הי"ב גבולי אלכסונים והו"ק אשר כ"א הוא כלול מכל הו' והם ל"ו כנ"ל, אמנם כללות דהי"ב צרופי הוי"ה שהוא הי"ב שמות שבהם הנה הם השורש להי"ב פשוטות כי אלו הי"ב צרופים כתב הגר"א בספר יצירה פ"ה משנה א' כי ו' מהם הם באור ישר וו' מהם הם באור חוזר וכן שם פ"ג משנה ג' אמר כי הו' מהם המתחילים ביו"ד הם זכרים והו' מהם המתחילים בה' הם נוקבין והנה הם הו' חסדים והו' גבורות שבהי"ב פשוטות שהם שורש הו"ק הכפולות וכנ"ל בכל דברינו והרי לנו עכ"פ כי הכל עולה למקום אחד כי שורש אחד לכולם.

[יב] **כי** מאחר שהם עצמן בחי' ו"ה כפולות אשר בת"ת נשרשים א"כ צריכין להיות מצויירין שם בציור גבולי אלכסונים

כי הנה אחד הם, הענין הוא כי הרי אמרנו לעיל בסמוך כי הי"ב גבולין הם הי"ב קרנות והנה כל קרן הוא מיוסד רק על בחי' אלכסון כי מפני שמציאותו הוא מב' שטחים שבאים ברום אחת לכן הוא מיוסד רק בבחי' אלכסון ואי אפשר שיתפשט קו מהקרן מכוון אלא רק באלכסון והי"ב קרנות שהם הי"ב גבולין הרי אמרנו שהם מהי"ב פשוטות והם היסודין עלאין והשרשין הראשונים הנעלמים לכל המציאות כולו ונמצא כי בדקדוק אין הגבולין יוצאין מהו"ק אלא אדרבה הוא שהו"ק יוצאין מהגבולין כי הי"ב גבולין הם הי"ב פשוטות שהם השורשים לכל ומה שנתייסדו הפשוטות בבחי' אלכסונים מפני שהם צריכים להתפשט אנה ואנה כ"א לשתי רוחות וכן נכללים כולם בכ"א מהו"ק כי לא נעשה מהפשוטות שום דבר אלא רק ע"י שנצרפן זע"ז כנ"ל אות י"א ולכן נתייסדו הפשוטות במציאת הגבולין דוקא אשר מציאותם הוא ג"כ רק בבחי' אלכסון, ועיקר עומק הטעם זה שהפשוטות הם נתגלו בבחי' האלכסונים מפני שהם הממוצע בין השורשים הנעלמים אשר בהם נעשה הצמצום הראשון אשר שם הוא רק בבחי' עגולים וכמו שכתבנו בשער עגולים ויושר ענף ב' אות י' לבין הקו דאור א"ס שהוא בבחי' ו"ק וכמו שאמר הרב שם ע"ש דברינו אות כ"ב והוה הי"ב פשוטות שהם הי"ב גבולין דהו"ק הממוצע בין אותן העגולים ליושר ולכן הם בבחי' אלכסונים כי מתפשטים מהעיגול ונעשו ליושר והממוצע ביניהם הרי הוא האלכסון כי בו מתייחד העיגול עם המרובע שבתוכו שהוא היושר והרי נמצא כי הפשוטות הנה הם אלכסונים מתחילת מציאותם וכן הם אלכסונים גם בבחי' התפשטותם למטה כי כ"א מתפשט לשתי רוחות וכן הם מתפשטים בכל מציאות ומציאות גם באותן אשר הם הפכים ומנגדים זה לזה ואי אפשר להתפשט בכולם ולהיות יסודין לכולן אלא רק ע"י שהם אלכסונים דוקא וכנז';

[יג] **כי** חלק אחד גבול אחד שבו יהיה נוטה באלכסון נגד ספי' החסד וחלק אחד גבול הב' יהיה עומד ונוטה נוכח ספי' הגבורה,

ר"ל כי הרי צריך שהחסד יהיה כלול מתכונת הגבורה ג"כ והגבורה יהיה כלול מתכונת החסד ג"כ ולכן מתפשט כל חלק מהפשוטות אשר בכל גבול באלכסון דוקא כדי שיתקשר ויתייחד גם עם שכנגדו והפוכו הכלולים בכ"א מהם, והנה מתקשר כל ספי' עם שכנגדה ע"י ד' קוי אלכסונים וכגון החסד שהיא בדרום הת"ת היא מתקשר עם הגבורה אשר היא נגד צפון הת"ת ומתקשרים שניהם זע"ז שיעשה כ"א כפול וכלול מהשני ע"י הד' גבולי האלכסונים שהם קו אחד הנמשך מדרומית מזרחית לצפונית מערבית קו ב' מצפונית מזרחית לדרומית מערבית ג' מדרומית רומית לצפונית תחתית ד' מצפונית רומית לדרומית תחתית והרי קשור החסד והגבורה זה עם זה מכל ד' קצוותיהם, אמנם הוא כי אותן הד' קוין הרי הם משמשים ג"כ לקשר את המזרח עם המערב וכן המעלה עם המטה אשר מדרומית לצפונית ואם תוסיף עליהן עוד ב' קוין קו אחד ממזרחית רומית למערבית תחתית קו שני ממערבית רומית למזרחית תחתית הרי הם ו' קוי האלכסונים אשר בהם מתקשרים כל הו"ק כולם זה עם זה וקשור כ"א בשכנגדו מכל ד' רוחותיו והם הי"ב גבולי אלכסון שבהו"ק המתייחדים זע"ז ע"י הו' קוין הנז' כי כל קו הרי הוא כולל ב' גבולין ועכ"פ הוא כי ע"י הו' קוי האלכסונים מקושרים כל הו"ק זה עם זה כ"א עם שכנגדו בכל ד' קצותיו ועי"ז נעשה כ"א כפול וכלול משכנגדו והם ו' כפולות, ואין להרהר ולומר הרי גם זולת הקוי אלכסונים הוו ג"כ כל הו"ק מחוברים ומיוחדים זע"ז ע"י הו' שטחים עצמן אשר מקושרים זה עם זה והם כולם מרובע אחת וע"י הו"ק דהת"ת עצמה שהיא ספי' אחת הרי מתייחדים הי"ב גבולין שבה זע"ז ע"י הו' שטחים שבה אשר הם מקושרים זה עם זה וא"כ למה לנו להשתמש בקוי האלכסונים כלל אך דע כי הו' שטחים לא די שאינם מחברים את הגבולין אלא אדרבה שהם מפסיקים ביניהם כי הרי עי"ז עומדים הי"ב גבולין בבחי' י"ב פשוטים והם כ"א לעצמו והוא מפני כי השטחים מפסיקים ביניהם כי השטחים הם כפולים וכל שטח ושטח הוא בתכונה מיוחדת כי הרי עי"ז נעשו לו"ק זה דרום וזה צפון זה מעלה וזה מטה זה מזרח וזה מערב ולכן מוכרח הוא שיוסדר כלילות הפשוטות זה עם זה רק ע"י קוי האלכסונים דוקא הנמשך ומתפשט מזה לזה כנז', והנה יש בזה עוד תועלת גדולה ועיקרית מה שנעשה כפילותם וכלילותם זע"ז ע"י קוי האלכסונים כי עי"ז נעשו כולם כלולים זע"ז בכל אחד ואחד גופה וכגון ספי' החסד שבדרום הת"ת הנכלל עם ספי' הגבורה שבצפון הת"ת ונעשו שניהם כלולים זה מזה הנה באם שהיה כלילותם זע"ז ע"י קוי יושר שהיה נמשך מזה לזה ביושר מהמעלה של דרום להמעלה של צפון ומהמטה של דרום להמטה של צפון וכן ממזרחית דרומית למזרחית צפונית וממערבית דרומית למערבית צפונית הרי היו נשארו עדיין חסרים מכלילות המעלה ומטה בכ"א מהם וכן מכלילות המזרח ומערב בכ"א מהם כי הרי עומד המעלה ומטה וכן המזרח ומערב בכ"א מהם רק בקצוות מרוחקים זה מזה ולא נכללו הם זע"ז ג"כ לא בהדרום ולא בהצפון אבל עתה כאשר שמתקשרים הדרום והצפון זע"ז ע"י קוי האלכסונים הרי נכללים עי"ז המעלה ומטה זע"ז בכ"א מהם ג"כ וכן המזרח ומערב זע"ז בכ"א מהם ג"כ כי קו האלכסון ההולך מדרומית רומית לצפונית תחתית ומצפונית רומית לדרומית תחתית הרי נכלל ומתייחד עי"ז הרומית והתחתית זע"ז ג"כ בכ"א מהם גופה וכן ע"י קו האלכסון ההולך מדרומית מזרחית לצפונית מערבית ומצפונית מזרחית לדרומית מערבית הרי נכלל עי"ז המזרח ומערב זע"ז ג"כ בכ"א מהם גופה והרי נכלל המעלה ומטה זה עם זה וכן המזרח ומערב זה עם זה הן בדרום וכן בצפון ע"י הקוי אלכסונין ובאה כלילותם יחד עם כלילות הדרום והצפון זע"ז והרי נמצא כי ע"י קוי האלכסונים הנה נכללו כל הו"ק כולם יחד זע"ז בכל קצה וקצה גופה במכוון ובהדיא משא"כ אם היה קישורם זע"ז ע"י קוי יושר לא היה נעשה מזה אלא רק כלילות כ"א עם הרוח שכנגדו לבד אבל לא כלילות שאר הקצוות שיוכללו הם ג"כ זע"ז בכ"א מהם ולא היה נעשה כלילות כולם זע"ז בכל אחד ואחד אלא רק מה שהיה נמשך בהם ממילא ע"י כלילות כ"א עם שכנגדו

אבל עתה הרי נעשה כ"ז במכוון ובכוונה, ובאה כלילות כולם יחד בכ"א מהם והבן כ"ז וזהו שאמר הרב כי הו' כפולות המושרשים בת"ת צריכין להיות מצויירין בציור גבולי אלכסונים כי רק ע"י זה נכללו כולם זב"ז בכ"א מהם הגם שכ"א הוא בתכונה מיוחדת וכנ"ל, ומ"ש כי חלק אחד גבול אחד שבו יהיה נוטה באלכסון נגד ספי' החסד וחלק גבול הב' יהיה עומד ונוטה נוכח ספי' הגבורה ר"ל כי כח העצמות דהגבורה אשר בהפשוטות הוא נוטה באלכסון כדי שיוכלל בספי' החסד ג"כ כי ע"י שמציאותו הוא בתכונת אלכסון דוקא ע"י זה אפשר לו שיוכלל בהחסד ג"כ וכן כח העצמות דהחסד אשר בהפשוטות הוא נוטה באלכסון כדי שיהיה אפשר לו שיוכלל בספי' הגבורה ג"כ ונעשו ע"י זה כל הו' כפולות כ"א כלול מחו"ג אבל אם היה מציאת הפשוטות רק בתכונת היושר לא היה מתפשט לעולם אלא רק בכחו לבד ולא היה נעשה הכפולות כלל ורק משום שכל הי"ב פשוטות הם משרשם רק בתכונת האלכסונים כנ"ל אות י"ב לכן מתפשטים ונכללים כ"א גם בהפכו שכנגדו וע"י זה נעשו כל הו"ק כ"א כלול מכולם:

[יד] **כדי** שאלו י"ב חלקי הת"ת יהיו נוטים פניהם נגד הו' ספי', כי ע"י שהם מתפשטים באלכסון מגבול זה לגבול זה הרי כולל בתוכו ד' שטחים כי כל גבול הוא כולל ב' שטחים כנ"ל וכל ד' שטחים הם כלולים מו' שהם הו"ק והרי נמצא שכ"א מהפשוטות משתתף בכל הו' אמנם עיקר גילויו הוא בב' והם הב' גבולין אשר מתפשט כ"א להגבול שכנגדו ומתגלים הי"ב פשוטות בהו' כפולות ב' פשוטות לכ"א מהכפולות שנעשה כ"א כלול מחו"ג הפשוטות והגם שהם ב' הפכיים עכ"ז אפשר להם להתייחד ע"י שגם כל הפשוטות הם אלכסונים מעיקרם כמ"ש וזהו שאמר דלכך הם אלכסונים כדי שאלו י"ב חלקי הת"ת יהיו נוטים פניהם נגד הו' ספי' ור"ל כדי שיהא אפשר שיהיה כ"א כלול מחו"ג הגם שהם ב' הפכיים והרי נעשה מהי"ב פשוטות הו' ספי' הכפולות שכפול כ"א מחו"ג ע"י שהפשוטות הם בתכונת האלכסונים:

[טו] **נגד** הו' ספי' שהם שרשים לאלו הי"ב חלקים שבת"ת יונק מהם, הנה לעיל בסמוך אמר שהי"ב חלקים שבת"ת הם השרשים להו"ס וכמ"ש כי כל ז"ת נשרשים בגוף שהוא הת"ת ואמר עוד נמצא כי הת"ת בעצמו הרי יש בו י"ב שרשים של ז"ת שהם כפולות כו' וכנ"ל בכל דברינו וכאן אמר שהו"ס הם השרשים והי"ב חלקים שבת"ת יונקים מהו"ס אמנם הוא כי הנה בחי' הז' והי"ב הם מושרשים בכמה מציאיות אשר מראשית התחלת האצילות עד סופו כולו כי למעלה מהכל הוא הז"ת דרדל"א ולמטה ממנו סמוך אליו הוא הי"ב חוורתא והי"ב נימין ולמטה מהם הז' תיקוני דגלגלתא ולמטה מהם הי"ב תיקוני דיקנא כי תיקון הי"ג הוא כללותם כנודע וכן כל י"ב מאירים בי"ג כמו שמבואר בשער א"א פ"ב אך עיקרם הוא י"ב וכן בזו"ן הוה מציאת הז"א בז' שהוא כללות הז"ת ומציאת הנוק' היא בי"ב וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בדבה"מ היתה וכן בספר יצירה פ"ב מ"א ובאלו שחשבנו הרי יש בחי' ז' למעלה מי"ב ויש י"ב למעלה מז' אמנם הי"ב והז' שבענייננו הוה הי"ב בדעת והז' בז"ת כי תרין עטרין דהדעת שהם חו"ג והם ה"ח וה"ג וב' מוחין והם הי"ב פשוטות שהם פנימית הת"ת הכולל כל הז"ת (עי' בהגר"א ספר יצירה פ"א מ"א חו"ג ומ"ג חו"ב וכה"מ) ובזה הרי הוה הי"ב למעלה והז' למטה ויונקים הז' מהי"ב כי הדעת הוא פנימיות הז"ת כנודע וכל זה הוא בבחי' הי"ב והז' אשר בז"א עצמו כי בזה הוה הי"ב הפנימית שבו והז' החיצוניות שבו אך באשר שבכללות הזו"ן שהם ג"כ ז' וי"ב ז"א הוא ז' והנוק' היא י"ב כמ' והרי בהם הוה הז' למעלה והי"ב למטה כי היא מקבל ויונק ממנו ובחי' הנוק' הנה היא מושרש בת"ת בסבורא דליבא וישנם בת"ת עצמו בחי' זו"ן כמ"ש הגר"א בתיקונים תיקון כ"א בדף ל"ח ע"ב ע"ש ואלו הי"ב דהנוק' המושרש בת"ת הם מקבלים מז"ס שהוא הו"ק כי הם שרשים לאלו הי"ב דהנוק' שבת"ת והרי ישנם בת"ת ב' הבחי' כי ישנו שם בחי' י"ב שהם שורש להו"ק והוא הי"ב שבדעת וכן ישנו שם בחי' י"ב אשר הו"ק הוא שרשם והוא הי"ב דשורש הנוק' שבת"ת וזהו מ"ש הרב לעיל שהי"ב הם המושרשים וכאן אמר שהו"ק הם השורשים כי שניהם אמת ושניהם ישנם וע"י הי"ב גבולי אלכסונים מתקשרים הי"ב עליונים עם הו' התחתונים וכן הי"ב תחתונים עם הו' שהם עליונים להם, והם כלולים כולם בת"ת ומתייחדים בו זה בזה, וכן יש בזה עוד ענין ב' והוא בבחי' אור ישר ואור חוזר כי בבחי' אור ישר אשר הוא מלמעלה למטה הוה הי"ב השרשים והו"ק הענפים ומקבלים הו"ק מהי"ב אבל בבחי' אור חוזר שהוא מלמטה למעלה מקבלים הי"ב מהו"ק.

ואל תתמה איך אפשר להי"ב לקבל מהז', הלא הי"ב הם פשוטות שאינם מורכבות כלל והז' הם כפולות וכל פשוטות וכפולות הוה לעולם הפשוטות שורשים אך כבר אמרנו לעיל אות ח' שכל פשוטות וכפולות דענייננו הם כולם רק בעירוכין וכל י"ב שהם פשוטות הוא רק בערך התחתונים והז' אשר למעלה מהם נחשב להם הי"ב אשר למטה למציאיות גמורים ואינם בערכם לפשוטות כלל והבן זה ודי בזה:

[טז] **כי** הרי בחי' חסד שבת"ת צריך שיהיה בקו ימין הת"ת בראשית הקו כו' ובסוף קו הימין דת"ת יהיה בו ב' חלקים דנצח, והגם כי מאחר שהם שניהם בקו ימין שהוא קצה אחד מהו"ק א"כ איך הם נחשבים לשניים ועד"ז בגבורה והוד שהם שניהם בקו שמאל אמנם כבר אמרנו לעיל פ"ב אות ב' כי מה שנחשב הנצח וההוד לשני קוות מיוחדים והם המעלה ומטה הנה הוא רק על שם תכונתן כי תכונתן הוא מחו"ב וכמ"ש בהקדמת תיקונים ס"ז ע"ב אסתכל לעילא לגבי חכמה ואתקשר בירכא ימינא כו' אסתכל לתתא לגבי אימא עילאה ואתקשר בירכא שמאלא כו' ולכן אמרו רז"ל ברכות ס"א סע"א כליות יועצות כי הם מחו"ב וכן מתלבש הנצח דא"א בז"א שהוא ענף החכמה והוד דא"א מתלבש בהמלכות שהיא ענף הבינה ומצד תכונתן הם בבחי' מעלה ומטה שהוא בחי' חו"ב וכן בחי' זו"ן, ומתקשרים הנו"ה בחו"ב ע"י קוי האלכסונים הנמשך ממזרחית רומית למערבית תחתית וממערבית רומית למזרחית תחתית ע"י אלו הב' קוין מתקשרים הנצח הוד בחכמה ובינה וע"י הב' קוין הנמשך מדרומית רומית לצפונית תחתית ומצפונית רומית לדרומית תחתית עי"ז נעשה כ"א כלול ג"כ משכנגדו והרי הם כפולים כי הרי נמשך מהחכמה להוד ג"כ ומהבינה לנצח ג"כ ועי"ז הם כפולים כ"א בדגש ורפה:

[יז] **ודע** כי גם ביסוד יש בו שנים עשר בחי' גבולי אלכסונים אלו כו' בסוד אלה תולדות יעקב יוסף, כי יוסף שהוא יסוד הוא תולדות יעקב שהוא ת"ת ויש ביסוד ג"כ כל תכונת הת"ת כי ת"ת ויסוד הם מזרח ומערב וע"י ד' האלכסונים אשר ממזרח למערב (ממזרחית דרומית וצפונית למערבית צפונית ודרומית וממזרחית רומית ותחתית למערבית תחתית ורומית) הנה הם נכללים זה בזה ונעשה היסוד ג"כ כל הי"ב גבולי אלכסונים כמו בת"ת והוא כלול ג"כ מכל הו"ק הכפולים שהם ו' בחי' סוי"ג כ"א בתכונה מיוחדת והם י"ב ר"ל שעומדים כל הי"ב ביסוד ג"כ כ"א בכחו בפנ"ע ובבחי' פשוטות וכן הנה ישנם ביסוד תכונות כל הו' כפולות ג"כ וישנם ביסוד ב' הבחי' אחד חלוקתם לי"ב והם פשוטות ואחד כלילותם בו' והם כפולות ולכך נקרא היסוד מערב כמ"ש בכוונת לולב וכנודע כי בו מתערבים כל הכחות כולם ומתערבים בו כל הי"ב כולם ג"כ זב"ז ומשום זה הוא נקרא בשם מערב, ומשום שיש בו בחי' הפשוטות ג"כ והם השורשים לכל מה שלמטה לכן הנה נקרא היסוד ג"כ בשם מזרח וכמ"ש בזוה"ק פ' וישב קפ"ו ע"ב מזרח שמש דא אתר דהוא נהר דנגיד ונפיק דמתמן נפקת נשמתא ואתנהירת וכמו שמבואר עוד בהקדמת זוהר בראשית י"ב ע"ב והמלכות היא היא המערב בערך היסוד שהוא המזרח בערך המלכות אך בערך הת"ת הוה יסוד

מערב והת"ת מזרח והוא ע"פ מה שאמרנו כי יכנס ביסוד ב' בחי', ומ"ש הרב שכל הז"א צריך שיהיו נרשמים ביסוד הוא משום כי היסוד הוא המיחד את זו"ן ולכן צריך שיהיו נרשמים בו כל מה שיכנס בז"א וכן נרשם בו המלכות ג"כ בהעטרה שהוא כתר של המלכות והוא שורשה וכמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א מ"א א"ה שלכן נקרא עטרה כי הוא כתרה והוא הה' אחרונה שבשם שהוא עטרת הברית כתר המלכות אדנ"י והרי נכלל ביסוד כל מה שיכנס בשניהם ובסוד צדיק כתמר יפרח כמ"ש באד"ר קל"ה ב' ובא"ז רל"ב א' (ועי' בענין מזרח ומערב בספר קהלת יעקב בערכם שם ושם):

[י"ח] **וזה** סוד וקרא זה אל זה י"ב בי"ב דת"ת ודיסוד, כי זה גימט' י"ב ומאיר הת"ת בהי"ב שבו להי"ב דהיסוד ומזה הוא שם של י"ב ביסוד היוצא מפסוק מגדול עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ז ע"ב והוא יוצא מהג' הויו"ת דמלך מלך ימלוך כמ"ש הגר"א בתיקונים סוף תיקון ד' והם הג' הויו"ת דהי"ב פשוטות הנ"ל אות י"א ועי"ז מתגלה כבוד מלכותו ית"ש לעילא ותתא כי היסוד משפיע תיכף להמלכות וזהו שאמר וקרא זה אל זה שנמשך האור מהי"ב שבת"ת להי"ב שביסוד ואמר קדוש קדוש קדוש שהוא קדוש לעילא קדוש באמצעיתא קדוש לתתא וכמ"ש בפ' בשלח נ"ב ספ"א ועי"ז מלא כל הארץ כבודו כי מקבל המלכות שהיא הארץ קדישא הארץ אשר נשבע לאבותינו הנה מקבל היא את גילוי אורו מהיסוד ומאירה ומתגלה למטה ויתקיים מ"ש ה' מֶלך ה' מָלך ה' ימלוך לעולם ועד ואז מלא כל הארץ כבודו;

[י"ט] **ואלו** הי"ב גבולי אלכסון דהיסוד הם בחי' י"ב מזלות עצמן, וכן אמרו בתיקונים תיקון י"ח ל"ד סע"ב שהי"ב מזלות הם ביסוד והנה הם מהי"ב פשוטות שבו שהם הי"ב גבולי אלכסון וכמ"ש בספר יצירה פ"ה משנה ב' שתים עשרה פשוטות הו"ז חט"י לנ"ס עצ"ק חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן וצר בהם שנים עשר מזלות בעולם וכו' ושם משנה ב' אמר כי השתים עשרה פשוטות הנז' הם הי"ב גבולי אלכסון והרי לנו כי מהי"ב גבולי אלכסון הם השנים עשר מזלות ועל זה אמר הרב כי הנה הם מהי"ב גבולי אלכסון שבהיסוד וכמ"ש בתיקונים והנז' ועי' שער לאה ורחל פ"ג ובמ"ן ומ"ד דרוש ט"ו ובדרושי אבי"ע בהד' פרקים אחרונים פ"א ובציור עולמות פ"ב ועי' עוד למטה בסמוך;

[כ'] **ובחי'** ז' ככבי לכת הם הז"ת מפאת עצמן ולא מבחי' התכללותן ביסוד, ר"ל שהגם כי האמת הוא שגם הז' ככבי לכת הם כלולין ביסוד וכמ"ש בתיקונים הנ"ל ואיהו כליל תרי עשר מזלות ושבעה ככבי לכת אמנם הם נמשכין מהז"ת עצמן וכמו שמבואר בספר יצירה פ"ד כי הז' ככבי לכת הם מהז' כפולות בג"ד כפר"ת שהם בהז"ת והנה הם יוצאים מהז"ת עצמן אלא שהיסוד הוא כולל אותם ג"כ כמו שכולל את הז"ת אבל הי"ב מזלות שהם מהי"ב פשוטות אשר שורשם הוא בת"ת הנה הם אינם מהת"ת עצמו אלא רק מהי"ב פשוטות אחר שנמשכו בהיסוד וכנז', ועי' עוד בשער דרושי אבי"ע בפ"א מהד' פרקים האחרונים שמבואר שם וכן בציור עולמות פ"ב כי כל הז' ככבי לכת עם כל הי"ב מזלות הם כולם קבועים ברקיע השני מתתא לעילא שהוא יסוד ועל זה נאמר ויתן אותם אלהים ברקיע השמים שהוא יסוד ובו הוא העשרה גלגלים שהם הי"ס דהיסוד והי"ב מזלות הם בגלגל השמיני שבו והז' כוכבי לכת הם בז"ת שבו ע"ש וא"כ הרי הם כולם ביסוד אמנם הוא כי על זה באמת הנה מלמדינו הרב כאן כי הגם שהם קבועים בהיסוד עכ"ז הנה הם נמשכים ובאים מהז"ת עצמן וכן אמר ג"כ בלק"ת פ' ויצא כי הז' כוכבי לכת הם מהז"ת עצמן ממש. והנה הם בחי' דכורין אבל הי"ב מזלות הם נוקבין כמ"ש בשער לאה ורחל פ"ג וכן הוא כל ז' וי"ב הז' הם דכורין והי"ב נוקבין כי גילוי ז"א הוא בז' שהוא הז"ת אבל גילוי המלכות הוא בי"ב משום שהיא כלולה בכל הקו האמצעי והיא הרביעי לכל אלה כי בדעת היא הקשר של תפילין והיא מושרש שם בהנוקבא שבעורף והיא הרביעית לחב"ד ובת"ת היא בהנוקבא שבין צלעות הלב והיא הרביעית לחג"ת וביסוד היא בעטרת הברית והיא הרביעית לנה"י כי כל נוקבא ונקב היא מבחי' הנוק' המושרש שם וכן היא ג"כ בהפה כי הפה הוא מלכות כמ"ש אליהו ז"ל שהיא תורה שבעל פה והיא הדיבור כנודע ולכן הוה כל י"ב במלכות והוא הי"ב אותיות דמילוי אדנ"י וכן מילוי מנצפ"ך והיא נתגלה בהי"ב שבטים וכן במציאות עולם הבריאה שהוא סוד הי"ב בקר שעשה שלמה שהם הי"ב גבולין והי"ב היכלין דעולם הבריאה כמ"ש בשער הסה"כ כי עולם הבריאה הוא בסוד בהמה בערך האצילות שהוא אדם כי האצילות עומד בהגילוי דשם מ"ה גימט' אדם אבל הבריאה הוא בשם ב"ן גימט' בהמה כי היא סוד בהמה דרביעאה על אלף טורין שהיא בהמות בהררי אלף שאמרו בבא בתרא ע"ד ב' כמו שבארנו בזה בארוכה בדע"ה ח"ב ולכן עשה שלמה י"ב בקר והים עליהם שהיא המלכות דאצילות כי יסד את ביהמ"ק ע"פ תכונת כלל כל המציאות כולו כדי שתהא מקום ומעון להשראת השכינה שם המקיים את הכל וכנודע ועכ"פ הרי מתבאר לנו כי גילוי המלכות הוא בי"ב וגילוי הז"א הוא בז' והוה הז' כוכבי לכת והי"ב מזלות בבחי' זו"ן ויתבאר עוד למטה בכל זה:

[כ"א] **ועניין** היותם י"ב פשוטות הוא שהרי הם בחי' ז"ת הרמוזים בת"ת או ביסוד בהיותם כפולות ולכן עלו בחשבון י"ב ועל כן הם י"ב פשוטות כי ו' כפולות הם י"ב פשוטות, כבר אמר כ"ז לעיל בת"ת ושונה הדברים כאן ביסוד ועי' לעיל אות ו' ז' ח' והענין הוא כי עיקרן דהז"ת שבז"א הם רק ו' כי הז' היא עטרת היסוד והיא המלכות שבו ואינה ספי' בפנ"ע כי היא כלולה ביסוד ולכן נחשב הז"א רק לט"ס וכמ"ש בשער פרטי עי"מ רפ"א ובכ"מ והרי הוה הז' רק ו' אלא שעם העטרה נחשב לז' כי היא שורש המלכות ובה הוא הי"ב פשוטות הנ"ל וכמו שיתבאר והרי נמצא כי הבג"ד כפר"ת שהם בהז"ת דז"א הנה עיקרן הם ו' והם ו' כפולות אלא שהז' שהוא עטרת היסוד היא כללותן והיא כללות דהו' כפולות ושורש דהי"ב פשוטות המתגלים בהמלכות הנוק' הפרטי כי משום שהיא לית לה מגרמה כלום וכמ"ש בעקודים פ"ה ע"ש אות י"ב לכן עומדים בה כל הו' כפולות רק בבחי' י"ב פשוטות שכל כח עומד בה בפנ"ע ואינו פועל מאומה כי פעולתם הוא רק ע"י שנרכבו ונכללו זב"ז ואז מתגלים כחם ופעולתם אבל כל זמן שהם פשוטות שהוא כ"א בפנ"ע אינם פועלים כלל וכנ"ל אות ו' ואות ח' והנה הם אינם פועלים בה אלא רק ע"פ הכח שמקבלת מז"א כי לפי קבלתה מז"א כך הם נכללים בה ומורכבים זב"ז ונעשים בה ג"כ בבחי' כפולות ומורכבות זב"ז ואז הם פועלים על ידה אבל מצדה עצמה הם רק פשוטות ואינם פועלים כלל כי היא לית לה מגרמה כלום וכנז'.

והנה אנו רואין מכל הנ"ל שהי"ב פשוטות הם לעולם רק בקו האמצעי כי הנה הם בדעת ובת"ת וביסוד ובמלכות וכנ"ל אות ט"ו והגם שאמרנו לעיל אות ח' שמציאת כל הקו האמצעי כולו גופה הוה עיקרו רק מהכפולות כי הוא המכריע הכולל ב' הקצוות עכ"ז הנה עומדים הי"ב פשוטות עצמן רק בהקו האמצעי לבד ובזה הוא שורש להקצוות וישנו בהקו האמצעי ב' בחי' כי בחיצוניותו שהוא מציאותו הגלויה הוא למטה מהקצוות והוא כפול וכלול מהם כי הדעת הוא למטה מהחו"ב והוא נמשך מהם וכלול מהם והת"ת הוא למטה מהחו"ג וכלול מהם והיסוד הוא למטה מנצח הוד וכלול מהם והמלכות היא למטה מכולם וכלולה מכולם וכ"ז הוא בחיצוניותם ובזה הוה כל קו האמצעי רק כלול וכפול ומורכב אבל בפנימיותו הוה הקו האמצעי מבריח מן הקצה אל הקצה ועולה המלכות עד הכתר בסוד אנ"י ואי"ן אני ראשון ואני אחרון והוה הקו האמצעי שורש כל הקצוות ובו הוא הי"ב פשוטות שורש דהו' כפולות והוה הי"ב רק בהקו

האמצעי

אמצעי שהוא דתו"מ והנה הוא ג"כ משורש הדברים שאמרנו לעיל אות כ' שכל בחי' י"ב הוא לעולם מהנוק' ומשום שהיא קשורה בכל הקו האמצעי שהוא בדתו"מ כנ"ל לכן עומדים הי"ב בהם כולם כי הוא מצד הנוק' כמופרש שם וכן הג' מיני י"ג שהם י"ג תורתא וי"ג נימין וי"ג ת"ד אשר עיקרן דכ"א הוא י"ב כנ"ל אות ט"ו הנה הם יונקים כולם מהמ"ס דא"א כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ רישא דכסופא והמ"ס דא"א הוא בחי' הנוק' ברישא דא"א וכמ"ש האריז"ל בשער מאמרי רשב"י פ' תרומה דף כ' ע"ב ובזוהר הרקיע דף ק"א סע"א וכן הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ קד"א והרי לנו כי כל י"ב הוא רק בחי' נוק' והוא משום שהיא כל גילויה להיות שורש להי"ב גבולין להעולם אשר למטה וכן נמשך מציאותה בהשתלשלות מהמ"ס דהעליון בבחי' רביעית לכל תלת וע"ז היא נעשה לי"ב והיא השם של י"ב יהו"ה חב"ד ה' תתאה מלכות יהו"ה חג"ת ה' תתאה מלכות יהו"ה נה"י ה' תתאה מלכות והוא השם של י"ב ג' הויו"ת דמלך מלך ימלוך והרי מאיר המלכות ומתגלה בי"ב אורות והוא מלכותו יתברך אשר בכל הי"ב גבולי אלכסונים דהמציאות כולו במעלה ומטה מזרח ומערב פנים ואחור והוא עמהם אח"ד בשכמל"ו:

[כב] **כי** ו' כפולות הם י"ב פשוטות וע"כ הי"ב אינם כפולות רק פשוטות לבד, ר"ל כי כל בחי' כפולות ע"כ הוא שהם כפולות מכחות הפשוטות שבתחלה ומאחר שהם ו' כפולות ע"כ הוא שהם מתחלה י"ב פשוטות והוה הפשוטות למעלה וקודם להם וכמו שאמרנו לעיל ששורש הי"ב פשוטות שבז"א הוא בהדעת וכן הם עומדים בכל הקו האמצעי ומשם מתפשטים בהקצוות כי הוא מכריע ושוקל ומודד את הכמות והאיכות דכל כח וכח מהפשוטות שבו באיזה שיעור להמשיכו בכל קצה וקצה להרכיבו בכחה שכנגדו אשר ע"ז נעשו שם להכפולות וישנם בהקו האמצעי ב' בבחי' היינו פשוטות וכפולות והפשוטות הוא מצד המלכות המבריח מן הקצה אל הקצה שורש הכל כי היא מגעת עד המלכות דא"ס והיא ראשית הכל וסוף הכל בסוד סגולתא וסגול ונעוץ סופה בתחלתה ותחלתה בסופה והרי היא רביעית לכל תלת שהיא סופם ושורשם ולכך היא י"ב וכן היא מתגלה בהי"ב גבולי אלכסון דמציאות העולם שלמטה ומשם נמשכים בהו"ק דהעולם שהם הו' כפולות והרי הוה הפשוטות והכפולות כולם משורש אחד והם אחד לעולם וכנ"ל ודי בזה:

[כג] **הכלל** העולה כי י' ספי' יש בהם י' אותיות אות אחד בכל ספי' על סדר זה כו', הנה לעיל פ"ו אמר כי הי' ספי' דרוח שהם עשר אמירן הנה יש ספי' שיש לה אות אחד ויש ספי' שיש לה ב' אותיות ומסודרים כל הכ"ב אותיות בהי' ספי' וכאן אמר שכל ספי' היא רק באות אחד אלא שהת"ת היא לבד האות שלה יש בה עוד י"ב אותיות שהם הי"ב פשוטות וכמו שמפרש והולך והוה הת"ת בי"ג אותיות ושאר כל הספי' אות אחד בכ"א מהם אמנם הנה לעיל פ"ו אות ט' אמרנו שכוונתו שם הוא על צרופי אותיות השייך לכל מאמר ומאמר שבהם נברא העולם הנה יש ספי' ומאמר שהוא רק באות אחד ויש ספי' ומאמר שנצרפו בה ב' אותיות ויש מג' וכן כו' הו' כי נבחנו מספר וסדר הצרופים בכל ספי' ומאמר לפי צורך הבריאה שנבראה על ידו כי היה כל הבריאה מהי' מאמרות שהם י' ספי' דרוח וע"י מספר האותיות ושינוי הצירופים שבכל מאמר ומאמר אבל כאן מיירי ממציאות הי' ספי' עצמן שבכל פרצוף הנה על זה אמר שהם כל ספי' באות אחד והוא עיקר עצמות ומציאות דכל ספי' והם י' ספי' י' אותיות זולת הת"ת שהוא שורש הו"ק הנה יש בו עוד הי"ב אותיות הפשוטות להיות שורש להו"ק הכפולות אמנם כ"ז הוא ממציאותם שאחר התיקון אבל בעולם הנקודות היה הז"ן רק מז' אותיות וא"א מט"ו אותיות וכנ"ל ספ"ג וכן בדרושי נקודות פ"ו וכן לאחר התיקון אחר שנתלבשו הפרצופים כולם זב"ז ונכלל כ"א מכמה מיני חיצונית ומכמה מיני פנימית ומכל האורות ושמות דא"א ואו"א ע"י נה"י דכל עליון המתלבש בכל תחתון הנה נתוסף בכ"א ונתקן ונעשה כל פרצוף ופרצוף מכמה מיני סדרים דכ"ב אותיות וכמו שמבואר בשער פרקי הצלם פ' ב' ו' ובפע"ח שער העמידה פ"ז ועד"ז בכמה מיני סדרים שונים מפרטי אותיות ושמות המבוארים ברוב דרושי הרב כי עומד מציאת האותיות והשמות בכ"א מהפרצופים לפי ערך האורות שמקבלים מלמעלה וכן לפי ערך גילוים בשפעם למטה ולכן אין לתמוה על שינוי הדברים בסדר מציאת האותיות שנמצא בזה בדרושי הרב כי כולם אמת וכולם ישנם והם בכמה בחי' אין חקר וכולם הם דברי אלהים חיים אמת:

[כד] **וזה** סוד מה שאמרו בפ' פקודי רנ"ג ב' בהיכל רצון שהוא כולל שית היכלין אחרנין בגוויה שהוא ו' כפולה ונעשין י"ב בסוד ו"ו כי ת"ת נקרא ו' כו', הוא ע"פ מ"ש שם בזוהר פקודי רנ"ה ע"א על היכל רצון היכלא דא כללא דכל אינון היכלין תתאין כלהו כלילן בהאי היכלא, והיכל רצון הוא היכל ת"ת וכמו שמבואר כ"ז באורכה בשער כסא הכבוד פ' ג' ד' ואמר שם הרב כי זהו מ"ש בפ' בראשית מ"ד ב' על היכל הרצון האי רוחא אתכליל בשית וקיימא בשית אתכליל בשית דלתתא בגדיה וקיימא בשית עלאין ובגין כך אפיק תריסר נהורין כלילן כלהו מתתא ולעילא כו' והנה מ"ש האי רוחא כו' כי היכלות הללו הם בעולם הבריאה שהרוחין ונפשין אשר שם הם אינם אלהות ומדבר הזוה"ק ממציאת הרוחין אשר שם ומבאר שם הזוה"ק בכל היכל והיכל רוחא חדא וזהו שאמר האי רוחא וכמ"ש הרב בשער השמות פ' א' ב' ע"ש ומ"ש אתכליל בשית ר"ל כי כל הני היכלין תתאין הם עולין אליו ונכללין בו והם עמו ו' היכלין וזהו שאמר אתכליל בשית וכמו שמסיק ואומר אתכליל בשית דלתתא בגדיה ומ"ש וקיימא בשית כי הנה יש בהיכל הזה עצמו השורש של הני היכלין תתאין והוא לבד מה שהני היכלין תתאין עולין אליו ונכללין בו הנה יש בו שורש אליהם אשר משם הם יונקים ועומד שרשם בו תמיד וזהו שאמר וקיימא בשית והם השית עלאין והוא ענין אות ו' שהיא כפולה כי הו' הוא ת"ת והוא כפול מהב' מיני ו' היכלין ו' השורשים והו' הכלולים בו שהם השית עלאין והשית דלתתא והוא מ"ש ובגין כך אפיק תריסר נהורין כלילן כלהו מתתא ולעילא כי אלו התריסר נהורין הם מתנוצצין ומתלהטין מהיכל הרצון שהוא ת"ת ע"י הי"ב היכלין העלאין ותתאין המושרשים וכלולים בו, וכ"ז הנה הוא ע"ד הי"ב פשוטות שבהם בת"ת והם מצד הו"ק שכלולים בו מתתא לעילא והוא שורשם מעילא לתתא ויש בו ב' בחי' כי הוא ג"כ אחד מהו"ק הכפולות וכמו ההיכל הרצון שהוא אחד מהשית היכלין עצמן וגם יש בו שורש כולם וכלולות כולם והוא מצד הי"ב פשוטות שבו כי ע"ז הוא שורש הכפולות וכן הם חוזרים אליו ונכללים בו לעולם, ועי' בהגר"א בהיכלות בראשית בספר יהל אור דף כ' ע"א שאלו הב' מיני ו' היכלין עלאין ותתאין אשר בהיכל הרצון הנה הם בסוד דו"ן אור ישר ואור חוזר כי הו' היכלין תתאין שעולין ונכללין בו הם בסוד אור חוזר נוק' והו' היכלין עלאין שהם השורשים העומדים בו כנז' הם בסוד אור ישר דוכרא והם בבחי' דגש ורפה שבהכפולות והו' חסדים והו' גבורות שבהי"ב פשוטות ועי' דברינו לעיל אות י"א:

[כה] **והנה** האותיות הם כחות אצילות ועצמות הספי', הלשון הזה משמע שהאותיות הם למעלה מהספי' כי הם עצמותם ופנימיותם והם אצילות מא"ס והם פנימית הספי' כי מהם נתפשטו ונתהוו הספי' אמנם בספר אדם ישר דף י"ג ע"א הלשון שם, האותיות הם בחי' אצולים מעצמות הספי' והרי משמע מלשון זה כי עצמות הספי' הם שורש האותיות וגבוהים מהם כי מהם נאצלו האותיות, אמנם ב' הנוסחאות הם ראויים להאמר ושניהם אמת כי רוחניות האותיות התורה ואורם וקדושתם הנה הוא עולה למעלה למעלה עד רזא דאור א"ס כי הם התנוצצת אור מאור א"ס וכהתנוצצת אור השמש הנראה במראה הלטושה המתנועע ומתהפכת ויוצא ונראה ע"ז זיקי אור מזהירים ככוכבים וכברקים לוהטים והם התנוצצת אור מתוקף אור השמש עצמו כן הוא כל אותיות

התורה כי הנה הם התגלות אור מאור א"ס עצמו אשר היה מאיר ומזהיר בטהירו עלאה שהוא הצמצום הראשון ומאיר שם בתוקף אורו ואותן הזוהרי אור המתלהטים שם הנה הם הם כל עצמות ורוחניות דאותיות התורה כי מהם נעשו כל הרל"א שערים פנים ואחור וכל הצרופי אותיות דכל התורה כולה והוא סוד עולם המלבוש שהוא התחלת וראשית להעולמות דא"ס ונשתלשלו ממדרגה למדרגה עד עולם האצילות העיקרי ששם הוא הי' ספי' העיקריים וכמו שבארנו הדברים הללו בספר הקדו"ש בשער הפונה קדים ע"ש והרי נמצא כי אותיות התורה הם באמת עצמות הספי' והוות כל האצילות כי נעשה כל האצילות רק מהם ונעשו פרצופי האצי' כל אחד ואחד רק מהכ"ב אותיות אחר שנשתלשלו ממדרגה למדרגה מאור א"ס לכל המציאות דכל פרצוף ופרצוף ונעשו כולם רק מצרופי דרל"א שערים שהם כל מילות ותיבות התורה והנה כל אותן הצרופי אותיות והתיבות אשר מהם נעשה האצילות הנה הוא תורתו של הקב"ה שאמרו רז"ל עבו"ז ג' ב' שהקב"ה יושב ועוסק בתורה והוא גילויי דאור א"ס מהרל"א שערים הראשונים הנז' שמתוסף ומתרבה אורם תמיד באצילות ע"י שעוסק בה ע"ד שהוא בעוה"ז שמתרבה ומתגלה נתיבותיה ודרכיה של התורה ע"י העוסקים בה ומתגלה עי"ז אורה ופנימיותה תמיד אלא שבעוה"ז לא ניכר ולא נרגש עתה זיוה ונוגה עד שיוסר המסכה הנסוכה מהעביית והזוהמא המחשיך עיני כל חי וכשתתבטל כל הזוהמא והעביית בעת התיקון אז יתגלה ויורגש נועם זיוה לכל טועמיה ולשומריה ולכל החוסים בצלה, והנה כמו שהתורה דאצילות הנה היא אשר נשתלשל ממדרגה למדרגה מרום אביון עוזו שהם הרל"א שערים הראשונים דהתגלות אור א"ס שהוא עצמות ופנימית דהספי' וכל האצילות הנז' כן הוא התורה אשר בידינו הנה היא נשתלשל מעצמות הספי' ופנימית האצילות וירד ממדרגה למדרגה עד עוה"ז ונתלבשה בלבוש דכל מדרגה שירד דרך בו והוא התורה אשר בידינו וזהו שאמרו בזוה"ק פ' בראשית כ"ג סע"א ובתז"ח דף מ"א שהתורה שלנו היא התורה דבריאה כי היא נשתלשל מהתורה דאצילות ונתלבשה בלבושין דבי"ע ונמשך אלינו כמו שהיא מסודרת בעולם הבריאה וכמ"ש הגר"א בהקדמת תיקונים י"ז ריש ע"ב והרי נמצא כי התורה שבידינו היא למטה מהאצילות והיא רק בהלבושין דבי"ע וכנודע מזוה"ק בהעלותך קנ"ב א' וא"כ הרי ב' הלשונות שכתבנו לעיל א' הלשון דע"ח אשר לפנינו ב' הלשון שבספר אדם ישר הנה הם שניהם שייך להאמר ושניהם אמיתיים כי עצמות התורה בשורשה העליון היא ודאי גבוה מאצילות שהרי ממנה נבנה ונעשה האצילות כולו וזהו שאמר בהלשון אשר לפנינו בע"ח כי האותיות הם כחות האצי' ועצמות הספי' כי הם זוהרי אור דא"ס עצמו אשר למעלה מאצילות וכנ"ל אמנם התורה אשר בידינו עתה הנה היא נמשכה ונאצלה מאצילות וזהו שאמר בהלשון שבספר אדם ישר כי האותיות הם אצולים מעצמות הספי' והרי הוה עצמות הספי' למעלה מהם כי משם נאצלה וניתנה לנו ואילו שזכינו להלוחות הראשונות היינו זוכים לתורת האצילות עצמו אבל עכשיו אין בידינו רק תורת הבריאה לבד הנאצלה מאצילות אמנם ע"י שראשה מגיע עד עצמות האצילות עי"ז הנה היא קשורה ומיוחדת לעולם ג"כ למעלה למעלה עד רזא דאור א"ס ולכן יש כח בצרופי אותיות לברוא שמים וארץ וכמ"ש ברכות נ"ה א' יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ וכן בסנהדרין ס"ה ב' אי בעו צדיקי ברו עלמא וכ"ז הוא משום כי הרי עצמות הספי' אשר התורה נמשכת אלינו משם הנה הוא מיוחד באור א"ס כי הוא מתלבש באצילות ונעשה עם האצילות לאחד כנודע וא"כ הרי התורה שהיא אצולה מעצמות הספי' הנה היא מיוחד באור א"ס כמו האצילות גופה והיא מגיע באור קדושתה למעלה למעלה אלא שנתלבשה אלינו בלבושים שונים ע"י השתלשלות המדרגות אשר מאצילות ולמטה אבל ברוחניותה ופנימיותה הנה היא מגיע למעלה למעלה באור א"ס ממש :

[כו] **וסוד** המְלָכות והצירופים שבספר יצירה הענין הוא שכל הכחות לא יפעלו אלא בסוד חזרתן וצירופם אל מקוריהם ואז יושפע עליהם שפע רב והזק לשיוכלו הם לפעול פעולתן בחוזק וזה סוד המליך אות פלוני הנזכר בספר יצירה כי יחדה וקשרה אל שרשה ואז הוציא פעולה אחת ממנה. הנה באשר שמתבאר לפנינו כמה מאמרים מספר יצירה לכן נצריך קצת בזה והסדר הדברים ע"ד סימנים.

סימן א' **הענין** דפעולת האותיות הוא כי הנה כל אות הוא בבחי' נפש וגוף וכמו שפעולת האדם הנה נעשה כל פעולה ע"י הנפש והגוף שבו כי הנפש הוא הפועל והגוף הוא הכלי שעל ידו נעשית הפעולה והוא משום שהנפש אין לו התחברות עם המציאות דהעוה"ז להאחז בהם ולפעול בם ולכן צריך לגוף שהוא אוחז בהמציאות דהעוה"ז ופועל הנפש על ידו והנה נעשה כל פעולה בהתעוררת אור הנפש שהוא מתעורר ומתגבר ושולט על הגוף ומשתמש בו והנה כן הוא עד"ז בענין הפעולות דהאותיות כי הנה הם מגוף ונפש כי זולת זה לא היה אפשר להם לפעול למטה כי אין להם התחברות למטה אלא ע"י הגוף שבהם ע"ד שאמרנו באדם והנה הנפש דהאותיות הוא הזוהרי אור דא"ס אשר מעצמות האצילות וכנ"ל אות כ"ה והגוף שבהם ר"ל תוארו וצורתו המתייחס לכל אות בשורשו העליון אשר עי"ז נמשך עליו אור קדושתו אלינו כשנכתב לשם קדושה ובכל הלכותיו והוא הגוף שלו למעלה אשר בו מתלבש הזוהר אור דא"ס המיוחד אליו הנה נעשה בחי' הגוף ממציאת הצמצום והעביית דהמלכות דאצילות ובה הוא כל הכ"ב אותיות עם האותיות מנצפ"ך שהם קדושת כל הכ"ז אותיות שבידינו כנ"ל פ"ג ונעשה גוף האותיות ממציאת הצמצום שבהמלכות ובהם מהגוללים הזוהרי אור דא"ס אור מיוחד לכל אות ונעשה עי"ז כל אות במציאת גוף ונפש ומהם הוא כל הפעולות שבכל העולמות בי"ע ונעשו ע"י התעוררת והתגברות אור הנפש על הגוף ע"ד שאמרנו באדם וכן הוא הענין כל פעולות הנעשה מצירופי האותיות והשמות בסוד חזרתן וצירופם אל מקוריהם שאמר הרב בענינינו וכמו שיתבאר:

סימן ב' **והענין** הוא כי הנה פשוט הדבר שמה שאמרנו שהזוהרי אור דא"ס שהתגוללו בהצמצום דהמלכות הנה הם הנפשין דהאותיות הרי פשוט הוא שהיה כל ניצוץ וניצוץ וכל זוהר פרטי בבחי' כוונה מיוחדת ורצון מיוחד לכל אחד ואחד מהם ויצא כל זוהר וזוהר בתכונה מיוחדת ולפעולה מיוחדת וכמו שאנו רואין שכל אות ואות הוא בצורה מיוחדת שזה מורה שכ"א הוא לצורך בפני"ע ולתכונה ולפעולה מיוחדת וזהו מה שמבואר בספר יצירה בפ' ג' ד' ה' כמה תכונות ופעולות פרטיות בכל אות ואות מהכ"ב אותיות ואמר שם פ"ג משנה א' שלש אמות אמ"ש יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים ור"ל שהרצון באלו הג' אותיות אמ"ש שיהיו הם לכף זכות ולכף חובה ולמכריע וזהו תכונתן ואמר שהם אמות ור"ל שהם האימהות לכל שאר האותיות כולן וקורא אותן אמות ולא אבות כי האבות הם האותיות יה"ו דהשם הוי"ה ב"ה והם למעלה מהם ובפנימיותם ואינו מדבר מהם הספר יצירה מאומה כי אלו השלש אמ"ש שאמר הם למעלה מכל הי' ספי' דאצי' והוא ברדל"א שהוא רק שורש הנעלם דכל האצילות וכמו שיתבאר ואינו מתחיל הספר יצירה לדבר ממנו אלא רק ע"ד שאמר בספד"צ פ"א האי מתקלא תלי באתר דלא הוי ור"ל על רדל"א שהוא נקרא בשם אפס ע"ש שהוא נשלל משום השגה וקורא אותו הספד"צ בשם דלא הוי ומתקלא הוא כף זכות וכף חובה ומכריע ועליהם אמר הספר יצירה דעניננו שלש אמות אמ"ש יסודן כף זכות וכף חובה ומכריע ור"ל על המתקלא התלוי ברדל"א ואינו מדבר הספר יצירה אלא רק בבחי' החיצונית שבו שהם האותיות אמ"ש והם הנקרא אמות אבל בהפנימית שבו שהם האותיות יה"ו והם האבות הנה בהם אינו מדבר הספר יצירה מאומה משום רוממות מעלתם ואין להם גילוי כלל כי הם

לא נתגלו אלא רק למטה שהוא בהו"ק דאצילות שהוא ז"א והנה הם הו' צירופים דיה"ו שאמר לעיל פ"א משנה י"ג שהם בהו"ק והם הפנימית והם האבות אבל האותיות אמ"ש הם החיצונית והם האמות ומדבר למטה בהאבות ג"כ אבל למעלה אינו מדבר אלא רק בהאמות לבד שהם החיצונית וזהו שאמר הספר יצירה שם פ"ג משנה ב' שלש אמות אמ"ש כו' ומהם נולדו אבות ומאבות תולדות ור"ל על הו' צירופים דיה"ו הנז' שהם יצאו מהאמ"ש שלמעלה כמו שיתבאר, והנה מלמדינו הספר יצירה שם בפ"ג משנה א' את תכונתן דהג' אמות אמ"ש והנז' וזהו שאמר יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים ור"ל שהרצון בהם שהוא יסודן הוא להיות בתכונה דזכות וחובה ומכריע שעל תכונה כזה נתייסדו והוא הרצון דא"ס שבהם ומתנוצץ בזוהרי אורו בהם להעמידם על תכונה הזה אמנם כל הגילוי דתכונה כזה הוא רק למטה בז"א אבל כאן הוא רק יסודן לבד והוא תליית המתקלא התלוי ברדל"א והנז', ואח"כ שם במשנה ב' הולך הספר יצירה ומבאר את סדר ההלוכות גילויים אשר נמשכו להתגלה באצילות ואמר שם מ"ב שלש אמות אמ"ש סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בששה טבעות ויצאו מהם אויר ומים ואש ומהם נולדו אבות ומאבות תולדות עכ"ל ור"ל כי הפעולה שלה באצילות מהמתקלא הנז' הנה הוא הג' רישין דא"א והו"ק דא"א ועליהם החב"ד דאצילות שהם או"א והמזלין המלבישים על החג"ת דא"א ולמטה מהם הזו"ן המלבישים על הנה"י דא"א וכולם הם בתלת תלת שהם רזא דמתקלא כי הג' רישין הרי הם מתקלא וכן או"א והמזלין שהם חב"ד הם מתקלא וכן הזו"ן הם מתקלא כי הם בנה"י דא"א ישראל ורחל בנצח הוד יעקב ולאה ביסוד כמ"ש בשער א"כ פ"ט ע"ש וכן ז"א עצמו שהוא ו"ק חג"ת נה"י הרי הם במתקלא וזהו שאמר [שלש אמות אמ"ש] ר"ל המציאות והפעולה שנעשה באלו מהשלש אמות אמ"ש הנ"ל במשנה א' שהוא רזא דמתקלא התלוי ברדל"א הנ"ל הנה הוא [סוד גדול מופלא ומכוסה] והם הג' רישין דא"א ממטה למעלה, גדול הוא כמ"ש רישא תליתאה שהיא בינה שהיא נקרא גדול, קול גדול שופר גדול, מופלא הוא רישא תניינא אוירא חכמה ועליה אמר מופלא ע"ש פליאות חכמה, ומכוסה הוא הרישא קדמאה ריש חוורא שהיא הכתר והוא מכוסה כי הכתר מתלבש בכל אצילות כולו כמ"ש בשער הכללים פ"ט והרי הוא מכוסה מכולם כמ"ש כ"ז הגר"א שם, ואמר סוד משום שהם כולם נעלמים מאד והגם שמחולקים לג' הנה הם כולם מיוחדים והאחדות בהם הוא עצום למאד, ואמר עוד וחתום בששה טבעות ר"ל על הו"ק דא"א עצמו ומשום שהם נעלמים וכמ"ש באד"ז רפ"ח א' בעתיקא לא אתגלייא אלא רישא בלחודוי וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ז לכן אמר וחתום בששה טבעות כי כאן אינם ו"ק ממש אלא רק החותם שלהם וזהו שאמר טבעות שהוא ג"כ ענין חותמות כי אינם בא"א ו"ק ממש אלא רק בחי' החותמות שלהם וע' בהגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ מתקלא קאים בגופיה שאמר שם בסופו שהמתקלא שבא"א הוא אינו בא"א ממש אלא רק ע"י או"א המלבישים אותו ע"ש לכן אמר על הו"ק דא"א וחתום בששה טבעות ור"ל שהם חותמות כי הם רק החותמות של הו"ק, ואמר עוד ויצאו מהם אויר ומים ואש ור"ל על החב"ד שהם או"א והמזלין כי המזלין שהם הדעת הם האויר והחכמה מים ובינה אש והם מלבישין על החג"ת דא"א, ואמר עוד ומהם נולדו אבות והם החג"ת דז"א הנקרא אבות וכנודע שהם הוא סוד האבות אברהם יצחק ויעקב ומאבות תולדות שהם נה"י דז"א הנקראים תולדות כי הם בני ישראל וכמ"ש הרב בשער א"א ספ"ו וכנודע והם הו"ק דז"א הנולד מאו"א:

סימן ג' **וכן** עד"ז הנה מבאר הספר יצירה שם פ"ד את הז' אותיות בג"ד כפר"ת שהם בדגש ורפה כי בהם מתגלה החסדים וגבורות כמ"ש שם משנה א' ואמר שם מ"ב שבע כפולות בג"ד כפר"ת יסודן חכמה עושר זרע חיים ממשלה שלום וחן, ואמר יסודן ר"ל שעל זה נתיסדו הבג"ד כפר"ת להנהיג את העולם על ידיהם באלו הז' שהם חכמה ועושר כו' ואמר שם משנה ג' כי הם בדבור ובתמורה תמורת חכמה אולת תמורת עושר עוני תמורת זרע כו' כי הם נתיסדו על התמורות ג"כ וכנ"ל אות ג', ואמר בדבור ובתמורה כי הדגש ורפה הוא נבחן רק בדבור ובא לרמז שכל התמורות כולם הם מצד הגבורות כי דבור הוא קשה וכמ"ש במכות י"א א' וכן דבור עם הד' אותיות גימ' גבורה וכמ"ש הרב באח"פ פ"א, ואמר שם מ"ד שבע כפולות בג"ד כפר"ת מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום והיכל הקודש מכוון באמצע והוא נושא את כולם, כי כל הו"ק הם ג"כ רק מצד הגבורות כי מצד החסד היה מתפשט בלי גבול אך מצד הגבורות אמר לעולמו די ונעשו כל הקצוות, והיכל הקודש המכוון באמצע הוא המלכות אדנ"י גימ' היכ"ל והיא מכוון באמצע כי שורשה הוא בפה ובטבור ובעטרת היסוד והיא נושא את כולן כי הכל הוא בשבילה לגלות כבוד מלכותו וכמו שיסדו שהכל ברא לכבודו והוא ע"ש הכתוב (ישעיה מ"ג) ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ואמר שם עוד משנה ה' שבע כפולות בג"ד כפר"ת שבעה ולא ששה שבעה ולא שמונה בחון בהם וחקור בהם והעמד דבר על בוריו והשב יוצר על מכונו, ור"ל כי נודע הנה בסוד מיעוט הירח שהמלכות ירדה למטה ולכן אמר שבעה ולא ששה שלא תוליא המלכות מכללן ח"ו כי היא תמיד באחדותה למעלה וכן יסדו שכינת עוזו בגבהי מרומים, ואמר שבעה ולא שמונה כי משום שלמדנו שהקצוות הם מצד הגבורות כנז' ונודע הוא שהבינה היא שורש הגבורות כי היא בוצד"ק וא"כ הרי סברא לחשוב הבינה ג"כ בהקצוות על זה אמר שבעה ולא שמונה כי חלילה לחשוב אותה בהקצוות כי היא עצמה רחמים אלא שדינין מתערין מינה כמ"ש בפי' ויקרא י' סע"ב, ואמר בחון בהם וחקור בהם כו' ר"ל כי הז' כפולות שהם חו"ג הרי הם שורש הבריאה דטוב ורע ולכן כאן הוא הבחי' להבחין בין זה לזה שלא נטעה ח"ו להחליף רע בטוב וטוב ברע כי כאן הוא סוד עץ הדעת אשר טעו בזה רבים וצריך הבחנה יתירה ורחמים גדולים כי הסכנה בזה הוא גדולה למאד והוא שולט בכל דור ודור רח"ל, ואמר וחקור בהם כי מי שכחו יפה הוא ענין גדול לחקור בשניהם וכמ"ש בפי' ב' ל"ד ע"א דהכי אתחזי לבר נש למנדע טוב ולמנדע רע ולאהדרא גרמיה לטוב ודא איהו רזא דמהימנותא, ובפי' ויחי רכ"ג ע"ב ובגין דשלמה מלכא ירתא לסיהרא בשלימותא בעי לירתא לה בפגימותא ועל דא אשתדל למידע כו' וע' עוד בפי' תצוה קפ"ג סע"ב וזהו שאמר הספר יצירה וחקור בהם, ואמר והעמד דבר על בוריו שלא תטעה ח"ו כי הסכנה בזה הוא גדולה למאד, ואמר והשב יוצר על מכונו שכאשר תחקור ותעמוד על כל כחותיהם ועניניהם אשיב הכח והממשלה ליוצר בראשית ית"ש שהכל הוא ממנו לבד שרק הוא ית"ש נותן ומקיים כל הכחות הללו בהם עד עת ביטולם שכל הרשעה כולה כעשן תכלה וכמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וגם עתה הוא הכל רק מרצונו לבד וכמ"ש ואתה מחיה את כולם ומלכותו בכל משלה ואין עוד מלבדו וזהו שאמר והשב יוצר על מכונו וע' דברינו בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' מענף י"ט והלאה שהארכנו בזה הרבה מענין גודל הסכנה לכנוס בזה עד שכל קדושי עליון מהקדמונים שנכנסו בזה היה רק ע"פ הדבור והוא עומק הענין דאשת זנונים דהושע וכן הוא הענין מה שנאמר במשה רבינו ע"ה וינס משה מפניו כי ירא לכנוס בזה עד שאמר לו הקב"ה שלח ידך ואחוז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו וכן היה עד"ז בהאבות כמו שבארנו שם והוא ג"כ ענין דהד' שנכנסו לפרדס ולא יצא בשלום אלא רק ר' עקיבא והוא עיקר עומק החטא דעה"ד וכן נכשל בו נח ג"כ כי נכנס בזה שלא ברשות וע' בזוה"ק בראשית כ"ב א' ובפי' ויצא בסתרי תורה קמ"ז סע"ב ובפי' פקודי רמ"ה א' ובכ"מ כמו שהארכנו בדע"ה שם וע' עוד לקמן שער העקודים ספ"ב, [אמר המחבר הנה מה שכתבתי בביאור המשנה שבעה ולא ששה שבעה ולא שמונה הוא מביאור הגר"א שם אמנם במהדורה קמא אשר כתבתי בזה אחר שנים שעברו כתבתי בדרך

אחר והעתיקנו פה, כי הנה הז׳ כפולות עיקרם הוא בהז״ת דז״א עצמו שהמלכות שלו הוא עטרת היסוד אבל המלכות הכללי היא לית לה מגרמה כלום אלא מה שמקבלת מז״א ולכן עומדים בה הז״ת כפולות בבחי׳ י״ב פשוטות כנ״ל אות כ״א, שעומדים בה רק כחות הפשוטות לבד והם בה רק בכח בלתי פעולה כלל כי הפשוטות לבד אינם פועלים מאומה כנ״ל אות ח׳ וכל פעולתם בה הוא רק לפי קבלתה מז״א כי לפי אור החו״ג שמקבלת מז״א כך הם נכפלו ונרכבו הי״ב פשוטות שבה בז״ז ונעשה בה הפשוטות לכפולות ע״י קבלתה מז״א אבל בה גופה זולת קבלתה מז״א עומדים בה רק בבחי׳ פשוטות לבד שהוא בכח ולא בפועל והם הי״ב פשוטות אשר מהריק הכפולות והוא ע״ד שאמרו בספד״צ פ״א והארץ תניינא לאו בחושבן ומפרש שם הגר״א כי הכוונה הוא שתיבת והארץ אשר בפסוק והארץ היתה תוהו הוא אינו בחושבן הז׳ תיקוני דגלגלתא שאמר שם כי אותו תיבת והארץ הוא קאי על המלכות נוק׳ הכללית והיא אינה בכלל הז׳ דגלגלתא כי הם לז״א אבל המלכות נוק׳ הכללי הנה היא בסוד הי״ג תיקוני דיקנא כי ז״א הוא בז׳ ומלכות היא בי״ג כנ״ל אות כ״א ובכ״מ מדברינו וכן הוא ג״כ בענינינו כי עיקר הז׳ כפולות בג״ד כפר״ת הוא בהז״ת דז״א עצמו הו״ק עם העטרת היסוד שבו אבל המלכות נוק׳ הכללי הנה בה הוא הי״ב פשוטות שהם בכח לבד ואינה מאירה בהז׳ כפולות אלא רק ע״י קבלתה מז״א וכנז׳ וזהו שאמר שבעה ולא ששה שבעה ולא שמונה ר״ל שלא תאמר הרי עטרת היסוד הרי היא כלולה ביסוד וא״כ הרי אינם אלא ששה על זה אמר שבעה ולא ששה כי העטרה היא מקבל מכל הו״ק והיא לתכונה בפ״ע והרי הם שבעה וכן לא תחשוב את המלכות נוק׳ ג״כ ויהיה שמונה על זה אמר שבעה ולא שמונה כי המלכות נוק׳ הכללי היא בבחי׳ הי״ב פשוטות ולא מכלל הז׳ כפולות כי כאשר שהיא מקבל מז״א ונעשה בה הפשוטות לכפולות אז היא בטלה אליו אבל בה גופה זולת הז״א הוא רק הפשוטות לבד והם בה בכח ולא בפועל וכנז׳, והרי מתבאר לנו עכ״פ כי יסודן דהז׳ כפולות שהוא הרצון אשר בהם והוא הזוהר דאור א״ס המאיר בהם הנה הוא על שפעת חכמה עושר זרע חיים ממשלה שלום חן להשפיעם בעולם וכן בכל הנהגת תמורתם ואותו הרצון שבהם הוא הנפש שלהם ומקומם של אלו הז׳ הוא בהו״ק עם היכל הקודש המכוון באמצע ואח״כ נתפשטו ונתלבשו בעולם שנה נפש שהוא הז׳ כוכבים בעולם וז׳ ימים בשנה וז׳ שערים בנפש שהם שתי עינים שתי אזנים שני נקבי האף והפה כמו שמבואר בספר יצירה שם פ״ד:

[סימן ד׳.] **ועד״ז** הנה מבאר הספר יצירה שם פ״ה את הי״ב אותיות הפשוטות שהם הו״ז חט״י לנ״ס עצ״ק את יסודן שהוא הרצון והזוהר אור דא״ס שבהם שהוא הנפש שלהם ואמר כי הרצון שבהם הנה הוא על תכונת הי״ב חושים שהם שיחה הרהור הילוך ראיה שמיעה מעשה תשמיש ריח שינה רוגז לעיטה שחוק ומקומם של אלו הי״ב הוא בהי״ב גבולי אלכסון שהם שורשן ויסודן דהו״ק ואח״כ נתפשטו ונתלבשו בעולם שנה נפש שהוא השנים עשר מזלות בעולם שנים עשר חדשים בשנה שנים עשר מנהיגים בנפש וכמו שמבואר כ״ז בספר יצירה שם פ״ה, והנה נתבאר לנו מספר יצירה את כל הכ״ב אותיות כולם אשר הם נחלקות בג׳ חלוקות, האותיות אמ״ש שהם שורש הכל ובבחי׳ הראש והמוחין והז׳ כפולות בג״ד כפר״ת שהם הו״ק והי״ב פשוטות שהם בהדעת, את יסודן שהוא הרצון והכוונה בהם אשר על זה נתייסדו והוא זוהר אור דא״ס העומד בהם שהוא הנפש שלהם והנה יוצא פעולתם למטה ע״י בחי׳ גופם הנעשה להם מהעביות אשר מהצמצום דהמלכות וכאשר מכוונים על כל אות ואות את שורשו בהשם הוי״ה ב״ה שהוא זוהר אור דא״ס המאיר בו אז נתעורר כחו ומאיר ומתגלה באורו ופעולתו ככל נפש הפועל ע״י הגוף וזהו שאמר הספר יצירה בכל סדר פעולתם המליך אות א׳ ברוח וקשר לו כתר כו׳ ומ״ש המליך ר״ל שיחדה אל שרשה כנז׳ ומ״ש וקשר לו כתר הוא על תוספת אור שניתוסף לו להוציא את כחו לפועל כי כל יציאת כח לפועל הוא אינו נעשה מכחו לבד ר״ל מכחו המיוחד אליו לבד אלא רק ע״י תוספת כח ממקור האחדות וכדי שתתייחד כל מציאות וכל פעולה עם הכל וזהו שאמר ג״כ וצרפן זב״ז והרי נעשה כל פעולה ע״י כולם אלא שאותו האות אשר הוא השורש אליו נעשה הוא לעיקר והוא היה הראשון אשר כל הצירופים סובבים רק עליו כמו אמ״ש אש״ם הרי הוא הא׳ הראשון לג׳ הצירופים והוא המלך להם וז״ש המליך כי פעל בכל הצירופים לפי שרשו ותכונתו וזה היה ע״י שקשר לו כתר שניתוסף לו אור על אור ממקור האחדות כנז׳ ועד״ז הוא בכל המלכות כולם שאמר שם, אמנם מ״ש שם פ״ג המליך אות א׳ ברוח כו׳ אות מ׳ במים כו׳ אות ש׳ באש כו׳ הרי לכאורה היה צ״ל המליך אות מ׳ בזכות אות ש׳ בחובה אות א׳ במכריע כי הרי זהו תכונתן כמו שמבואר שם משנה א׳ וכנ״ל סימן ב׳ אך הענין הוא ג״כ ע״פ מה שאמרנו שם כי אלו הג׳ תכונות שהם זכות וחובה ומכריע שאמר שם פ״ג משנה א׳ הנה הם לא ניכרו כלל למעלה כי השלש אמות אמ״ש שאמר שם מ״א הכוונה הוא על תליית המתקלא אשר ברדל״א ולא נתגלה המתקלא שהם החו״ג ומכריע אלא רק באצילות וע״י הקלקול והתיקון שהוא כל ענין דשבירת הכלים ואח״כ כאשר נתקנו ע״י השם מ״ה כנודע הנה אז נעשה באצילות כל ענין המתקלא שהם חו״ג ומכריע אשר מהם הוא הכף זכות וכף חובה והמשפט שהוא הלשון חק (כמ״ש בתפילת אליהו זל״ט ובזוה״ק פ׳ מקץ קצ״ג ב׳ ובכ״מ) ולא נתגלה המתקלא אלא רק בחג״ת דא״א וע״י התלבשות או״א והמזלין שהם בחב״ד דאצילות והם האויר ומים ואש שאמר בס״י שם פ״ג מ״ב אבל שם מ״א הנה מדבר מרדל״א שהוא למעלה הרבה כי הרי אח״כ אמר שם שהם סוד גדול מופלא ומכוסה ואמרנו לעיל שהכוונה הוא על הג׳ רישין דא״א והרי מדבר במשנה א׳ שם למעלה מהג׳ רישין דא״א והוא ברדל״א אשר שם אין גילוי עדיין להמתקלא כלל ח״ו ולכן אמר שם אח״כ המליך אות א׳ ברוח אות מ׳ במים אות ש׳ באש והם האויר מים אש שאמר שם מ״ב כי בהם היה התחלת המתקלא שהוא גילוי התכונות דאמ״ש ולכך היה ההמלכה ג״כ רק בהם ומ״ש המליך אות א׳ ברוח ולא אמר המליך אות א׳ באויר אך דע כי אותו הרוח שאמר הכוונה הוא על הרוח מרוח שאמר שם פ״א משנה י׳ שתים רוח מרוח והוא עצמו הדעת עלאה מזלין דא״א שהוא האויר שאמר שם פ״ג מ״ב ומה שקורא אותו כאן בשם אויר הוא משום שיציאתן היה מהאותיות אמ״ש אשר הר״ת שלהם הוא אויר מים אש ולהורות שמהם יצאו אבל שמו הנקרא בתורה הוא רוח כי הוא מרוח אלהים חיים שאמר שם פ״א משנה ט׳ וע״ש הכתוב ורוח אלהים מרחפת וממנו יצא הרוח מרוח שאמר שם משנה י׳ ודע עוד כי מ״ש שם פ״ג מ״ד שלש אמות אמ״ש בעולם אויר מים אש שמים נבראו מאש וארץ נבראת ממים והאויר מרוח מכריע בינתיים הנה האויר מים אש שאמר הכוונה הוא עתה על האויר מים אש מהד׳ יסודות ארמ״ע וקורא אותו בשם אויר ולא בשם רוח והוא ג״כ מהטעם הנז׳ משום שיצאו מהאותיות אמ״ש שהם ר״ת אויר מים אש ומ״ש והאויר מרוח וכן שם משנה ה׳ ורויה מרוח ושם משנה ו׳ וגויה מרוח הנה הרוח שאמר בכ״ז הכוונה הוא הכל על הרוח מרוח שאמר לעיל פ״א משנה י׳ שתים רוח מרוח כו׳ ויצאו האויר ורויה וגויה שבעולם שנה נפש מהאות א׳ דאמ״ש ע״י שהמליך אותו ברוח שהוא הדעת עלאה המזלין דא״א והוא הרוח מרוח אלהים חיים ר״ל שהדעת עלאה מזלין דא״א הוא נקרא רוח מרוח ועליו אמר בס״י פ״א מ״י שתים רוח מרוח והוא יצא מרוח אלהי״ם חיים אשר עליו אמר שם משנה ט׳ אחת רוח אלהי״ם חיים שהוא עתיק וממנו יצא הדעת עלאה המזלין דא״א שהוא הרוח מרוח והמליך דאות א׳ ברוח שאמר הכוונה הוא על אותו הרוח מרוח וכן מ״ש והאויר מרוח ורויה מרוח וגויה מרוח הכל הכוונה הוא על הרוח מרוח שאמר שם פ״א משנה י׳ ולא על הרוח העליון שהוא אחת רוח אלהי״ם חיים שאמר שם משנה ט׳ כי ממנו גופה לא יצא שום

דבר וכן בו לא היה ההמליך כלל אלא הכל רק בהרוח השני שהוא הרוח מלוה והוא הדעת עלאה המזלין דא״א וכנז׳, והרי נתבאר שהאויר מים אש שאמר שם משנה ב׳ הכוונה הוא על החב״ד דאצילות שהם א״א והמזלין אבל האויר מים אש שאמר שם משנה ד׳ הכוונה הוא על היסודות ארמ״ע וכל רוח שמזכיר שם משנה ד׳ ה׳ ו׳ ז׳ הכל הכוונה הוא על אותו האויר שאמר שם משנה ב׳ שהוא הדעת עלאה מזלין ומה שקורא אותו במשנה ב׳ בשם אויר הוא משום שהוא מהא׳ דאמ״ש וכנ״ל אבל אח״כ שהוא ממשנה ד׳ והלאה קורא אותו בשם רוח ולא בשם אויר כדי שלא להחליף מאויר לאויר שהוא מהפועל להפעולה ומהמלך לעבד וקורא אותו משם והלאה בשם רוח כי הוא שמו הנקרא בתורה שהוא התפשטות הרוח מרוח אלהי״ם חיים והוא הרוח מרוח כנ״ל כי משום שעתיק וא״א הם שניהם אחד אלא שזה עליון וזה תחתון לכן נקראו שניהם בשם רוח ע״ש הכתוב ורוח אלהי״ם מרחפת אלא שהתחתון שהוא א״א נקרא רוח מרוח כי הוא מתפשט מעתיק שהוא רוח אלהי״ם חיים וכן נקרא באמת האויר היסודי ג״כ בשם רוח בדברי רז״ל וכן בדברי חכמי המחקר כי הוא נברא מהרוח אלהי״ם חיים אלא שכאן בספר יצירה פ״ג מ״ד קורא אותו בשם אויר משום יהוסו לאות א׳ דאמ״ש אבל שמו העיקרי הוא ג״כ רוח כי שורשו הוא רק מרוח אלהי״ם חיים ;

[כז] **ו״ו** אותיות הנ״ל כוללת כל הכ״ב והם אמ״ש בג״ד כפר״ת כנז׳ בסוד י׳ ספי׳ כסדרן מלמעלה למטה, והם א׳ כתר כי אל״ף הוא אותיות פל״א והוא כתר שהוא מופלא ומכוסה וכן הג׳ רישין עלאין שהם כללות הכתר דאצילות נקראו אפ״ס אי״ן א״א שהם כולם בר״ת א׳ וכן נקרא כתר אויר אור וי׳ גניז בה והוא הכמה הכלולה בכתר והוא אוירא עלאה והוא ג״כ ר״ת א׳ ועי׳ עוד בהגר״א בתיקונים ריש תיקון ע׳ דף קל״ח ע״א, והמ׳ הוא חכמה מים שהוא בהי׳ דהוי״ה ב״ה כנודע וכן הוא ר״ת מוח וכן מחשבה וכמ״ש אליהו זל״ע חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו ובספר יצירה פ״ב מ״א מ׳ דוממת כי הוא מחשבה מלגאו וכן סיג לחכמה שתיקה וכן החכמה הוא שורש החסד סובל הכל ושותק כמ״ש הגר״א בס״י שם, והש׳ הוא בינה אש שהיא בולד״ק ש׳ שורקת כמ״ש בס״י פ״ב מ״א וכן ש׳ הוא ר״ת שלישי והוא הבינה שהיא הג׳, ב׳ הוא חסד שהוא המדרגה השניה להג״ר וכן הוא ר״ת בית בנין עולם חסד יבנה, ג׳ גבורה, ד׳ ת״ת שהוא ענף הדעת והוא כלי הדעת כי דעת מלגאו ת״ת מלבר והוא גילויו, כ״פ נה הוד כף זכות כף חובה ונקראו שניהם כ״פ כי הם תרי פלגי דגופא ר׳ יסוד שהוא ראש להמלכות עטרה דילה, ת׳ מלכות שהיא תמים תמימה כי בה נשלם כ״א לי׳ ספי׳ כי היא שלימו דכלהו וכן ת׳ הוא תם שבו נסתיים כל הכ״ב אותיות וכן הוא המלכות סופא דכל דרגין, והרי הוה אמ״ש בג״ד כפר״ת בהי׳ ספי׳ כסדרן והי״ב פשוטות הרי הם בהי״ב גבולי אלכסון שבת״ת ודיסוד ודהמלכות וכנ״ל והרי הם כלולים בהבג״ד כפר״ת כנז׳ והרי נמצא כי אמ״ש בג״ד כפר״ת הם כוללים כל הכ״ב אותיות, ופרטי הענינים והחקירות הנופל בכ״ז הרי כבר בארנו תהלות״ש בכל דברינו לעיל פ״ו ובפרק זה :

[כח] **וסוד** אמ״ש וי״ה הם ג״ר, כי א׳ הוא כתר מ׳ חכמה ש׳ בינה כנ״ל וכן הוא האותיות וי״ה כי הה׳ הוא הדעת שהוא במקום הכתר וכמ״ש במוחין דצלם פ״ה ופ״א וכן הוא כי הדעת הוא הקו האמצעי המבריח מן הקצה אל הקצה והרי הוא עולה עד הכתר והי׳ הוא חכמה והה׳ בינה והרי נמצא כי האותיות אמ״ש וכן וי״ה הם ג״ר אך האותיות אמ״ש הם הגופים והחיצוניות להאותיות וי״ה כי הא׳ הוא הלבוש דאות ו׳ שהוא הקו האמצעי הבריח התיכון ולכן הוא הא׳ צורת יו״י כי הי׳ העליון הוא רמז על הכתר שהוא בקוצו של י׳ למעלה מהכל והי׳ התחתון הוא רמז על היסוד טיפה הזווג שהוא י׳ וכן הוא עולה עד המוח חכמה בסוד משכיל לאיתן כמ״ש בסבא משפטים דף ק״י וכן מרמז הי׳ התחתון דהא׳ גם על המלכות שהיא חכמה זעירא כמ״ש באד״ז רל״ו ע״א והוא הי׳ דאדנ״י והך שבתוך הא׳ הוא הדעת ות״ת ועי׳ בהקד״ת ז׳ ע״ב ובתיקון י׳ כ״ה ע״ב וכן יש א׳ שצורתו יו״ד ומרמז הי׳ על הכתר והך על דת״י והד׳ על המלכות שהיא נקרא ד׳ ע״ש שהיא נמשך מהד׳ תחתונות דז״א ועכ״פ הוא כי הא׳ הוא ג״כ מבריח מן הקצה אל הקצה כמו הו׳ והוא לבוש על הו׳ דהשם וכמ׳ דאמ״ש הוא לבוש על הי׳ דהשם והש׳ על הה׳ ראשונה דהשם ועומד האותיות אמ״ש בבחי׳ וי״ה דהשם והה׳ אחרונה דהשם הנה היא מתלבש ומתגלה בהה׳ אותיות מנצפ״ך הכפולים וכן הוא הה׳ אחרונה כפול בהשם ויש בהה׳ אותיות מנצפ״ך במילואם י״ב אותיות כמו המילוי דאדנ״י כי המנצפ״ך הם בחי׳ נוק׳ והם נפש כנ״ל פ״ה ורפ״ו והם בהמלכות אך הז״א שהוא יהו״ו גימ׳ כ״א ועם קוצו של י׳ הוא כ״ב בו הוא הכ״ב אותיות והה׳ אותיות מנצפ״ך הם בהה׳ אחרונה שהוא המלכות ועי׳ בהגר״א בספ״י פ״א מ״ג אר״ב וע״ש עוד מ״א אר״ג כי שורש המנצפ״ך הוא בדעת וכן הוא ג״כ שורש המלכות בדעת והוא בקשר של תפילין וכן בפה שהוא המלכות שבראש תורה שבע״פ כמ״ש אליהו זל״ע ודעת גניז בפומא דמלכא כנ״ל פ״ג והרי מכ״ז כי המנצפ״ך עם האותיות אמ״ש הם כללות כל השם כי אמ״ש הוא וי״ה והמנצפ״ך הוא הה׳ אחרונה וכן האותיות אמ״ש הם בהג״ר ושאר הכ״ב אותיות הם בהז״ת כנ״ל אות כ״ז והמנצפ״ך הוא בהמלכות נוק׳ ועכ״פ מתבאר לנו כי אותיות אמ״ש הם לבושים על האותיות וי״ה דהשם וכל מה שאמר הספר יצירה שנעשה ע״י אותיות אמ״ש הנה הוא הכל רק מכח האותיות יהו״ו דהשם הוי״ה ב״ה שבפנימיותם ומה שנעשה ע״י אותיות אמ״ש בכח האותיות דיהו״ו הנה יצא בעוה״ז ע״י אותיות מנצפ״ך הכפולים בכח ואור דאות ה׳ אחרונה שבפנימיותם :

[כט] **וטעם** הקדמת א׳ באמ״ש כי גם כך, ר״ל כי מאחר שהא׳ דאמ״ש הוא כנגד הו׳ של השם והו׳ הרי הוא בהשם רק האות השלישי וא״כ מפני מה עומד הא׳ באמ״ש בראשונה, והגם שהאותיות יהו״ו הרי הם מתחלפים בך צירופים ויש צירוף אחד שהוא ג״כ וי״ה ויהיה האותיות אמ״ש שהא׳ הוא בראשונה נגד הצירוף הזה אך בהוי״ה כסדרן הרי הוא הו׳ בראשונה והסדר דהאותיות אמ״ש המוזכר בספר יצירה הוה הא׳ בראשונה ועל זה אמר הטעם הוא כי גם כך כמו שיתבאר :

[ל] **כי** הגם שכל הדברים מורכבים מאש מים ורוח עכ״ז עיקר הכל הוא ע״י הרוח שהוא האות א׳ לכן כו׳, כי המים והאש שרשם הם ג״כ מהרוח וכמ״ש הגר״א בספר יצירה פ״א משנה ט׳ אחת רוח אלהי״ם חיים שהוא עתי״ק והנה הוא כמשל האדם המנפח בכלי זכוכית לעשות כלי ומוציא רוח ממנו יש שם עשרה דברים א׳ הרוח שבקרבו ואח״כ כשיוצא הוא מתחלק לרוח מים אש ומים הוא הרטיבות שברוח ואש הוא החמימות שבו ואח״כ נתפשט לו״ק של הכלי כן הוא בנמשל בו יתברך שורש הרוח שבקרבו יתברך והוא מטי ולא מטי ברוח ומים ואש שמתחלקין ממנו אח״כ שעל זה נאמר ורוח אלהי״ם מרחפת על פני המים כדבר שנוגע ואינו נוגע והוא הרוח שעל המים אשר על הרקיע עכ״ל ועי׳ בדבריו עוד בתיקונים תיקון ס״ט ק״כ ע״ב שאמר שם שגם בפה עצמו הוא כלול ג״כ מאמ״ש וכן כשיוצא מהפה הוא אמ״ש ושורש הכל הוא רוחא דלא שכיך לעלמין קול גדול ולא יסף ועי׳ ברזא דהו״ל בתז״ח דף י״ט ע״ב ע״ש והרי לנו כי גם המים והאש שרשם הוא ג״כ מהרוח והוא הראשון והעיקר לכל הד׳ יסודות כולם ולכן הוא הסדר העיקרי של אמ״ש הא׳ קודם שהוא האויר והרוח כי הוא היסוד הראשון לכל אך בהאותיות דהשם שהוא הפנימי דאמ״ש והוא אור א״ס המאיר בהם וכמו שכתבנו כמה פעמים שהשם הוי״ה ב״ה הוא אור א״ס המתגלה ע״י האצילות בהשם הזה והו׳ שהוא הפנימי דאות א׳ אין לו גילוי למעלה שהוא בהכתר עצמו שהוא למעלה מהחו״ב ובו שורה האור דא״ס כמ״ש ברע״מ פ׳ בא מ״ב ע״ב ופנחס רנ״ח סע״א ואין לו גילוי למעלה אלא רק למטה שהוא בת״ת שהוא הגילוי דהדעת

אשר הוא ענף הכתר ומתגלה הו' שהוא הפנימי דאות א' יסוד הרוח רק בהת"ת שהוא כלל הו"ק ולכן עומד הו' בהשם רק למטה מחו"ב והוא האות השלישי אבל האמ"ש שהם הלבושים והחיצוניות להאותיות דהשם הנה בהם עומד הא' בראשונה וכמו שהוא באמת היסוד הראשון לכולם, ומה שלא נזכר אלא רק ג' יסודות שהם אמ"ש ולא נזכר מיסוד העפר מאומה כי יסוד העפר הוא אינו פשוט אלא הוא כללי הכלול מכל הג' דאמ"ש;

[לא] **לכן** נזכר וי"ה רוח מים אש כי הרוח עולה על הכל ואחריו מ' מים שהוא חסד ואחריו ש' אש שהוא דין וזהו אמ"ש והנקבה בהיפך ממש כי בא משה למעלה והוא אש"ם וה"י כשהמליך כו', כל דברי הרב בזה הוא מספר יצירה פ"ג משנה ז' ח' ט', ותושב שם מה שנבראו בעולם שנה נפש מהאותיות אמ"ש, כאשר המליך כ"א, ואמר שם משנה ז' המליך אות א' ברוח וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם אויר בעולם ורויה בשנה וגויה בנפש זכר באמ"ש ונקבה באש"ם, והענין הוא כי הנה ישנם כן בזכר וכן בנקבה כל הד' יסודות כולם אלא שבה גובר האש שהוא האחרון מאמ"ש, והיה נמשך בריאתה מהיסודות ממטה למעלה שהוא מהיסוד האחרון תחילה ונעשה עיקרה מהגבורות שהוא אש, והמים שהוא החסד הוא טפל בה, ומזה הוא ריבוי הדמים באשה והוא דם נדה כי מוכרחים הם לצאת ממנה משום שהגבורות הוא אחיזת החיצונים שאלו ונעשו ע"י החטא דעה"ד, ואם שלא היה יוצא ממנה לא היה אפשר לה להתקיים ע"י אחיזתם בה ולכך הם יוצאים ממנה, ואחר שיוצא המותרת והפסולת, הנה נעשה אח"כ מריבוי הדם שבה כל חלקי הולד אשר מהאם, וכמו שאמרו בנדה ל"א א' אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר ודם כו', וכן בימי היניקה הנה נעשה מזה החלב להניק את הולד, והרי יוצא כל ריבוי הגבורות שבה, או בפסולת ומותרות או בבנין הולד וסיפוקו, ולכן הוה הנקבה חלושה בטבע משום שהיסוד העיקרי מהד' יסודות אשר ממנה היא נבראת שהוא בחי' הגבורות הנה הם אינם משתמשים בה לצורך עצמותה אלא שהם הולכים ועולים למציאות אחרים, והוא מה שאמרו סוף תענית אין אשה אלא לבנים ובפרט מה שנתהפך בה למותרות ופסולת ע"י אחיזת החיצונים ומוכרח לצאת ממנה כנז' וע"י כ"ז נשארה חלושה, ולכן לעתיד לבוא כשיתבטלו כל החיצונים ויתהפכו כל הגבורות לשלהובין דרחימו בין ישראל לאביהם שבשמים שיעשו כולם לרשפי אש שלהבת י"ה אז יתקיים מה שנאמר (יחזקאל ט"ז) ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי, והם הב' מיני דמים דם טהור ודם טמא כמבואר בכוונת פסח, שיתהפכו שניהם לקודש קדשים להאיר על ידיהם באור החיים, והנה משום שבריאת הנוק' הוא עיקר ע"י הגבורות שהוא יסוד אש, והחסד שהוא יסוד המים הוא טפל בה, לכן כשהמליך אות א' בתחילה ונתגבר יסוד האויר והוציא והמציא את מציאת הגויה שהיא תולדות יסוד האויר בצירוף יסוד המים והאש שכולם מוכרחים להשתתף בבנין מציאת כ"א, הנה נעשה הגויה שבזכר מהאמ"ש כסדרן, א' בתחילה שהוא המלך בזה ואחריו מ' מים ואחריו ש' אש והוא אמ"ש כסדרן, ופנימיותם והם שהוא האותיות דהשם, הנה הם בצירוף דוי"ה, אבל הגויה שבנקבה שהיא גבורות האיר בה הש' והתגבר הוא תיכף אחר מלוכת הא' ויצא הש' קודם להמ' ונעשה הגויה שבה מצירוף אש"מ, ופנימיותם והם שהוא האותיות דהשם, הוא וה"י, וכשהמליך אות מ' תחילה היה זכר מא"ש הא' קודם להש', ופנימיותו והוא הוא יו"ה, והנקבה מש"א יה"ו;

[לב] **וכשהמליך** אות ש' היה בזכר שמ"א כי משום שהוא רחמים מתגבר בו המ' להיות קודם אל הא' כי המ' הוא יותר רחמים מהא' שהא' הוא רק ממוזג שהוא הקו האמצעי המכריע אבל המ' הוא רחמים גמורים שהוא בימין ולכן הוא בזכר במלוכת הש' שהוא אז קודם לכל, היה בו הצירוף שמ"א, ופנימיותו והוא שהוא האותיות דהשם הוא הי"ו, אך הנקבה שהוא גבורות ודין, היא אז בצירוף שא"מ, ופנימיותו והוא הוא הו"י הא' קודם להמ' וכן הה' קודם להו', והנה מתבאר לנו כל הששה צירופים דיהו"ה והם יו"ה יה"ו הי"ו הו"י וי"ה וה"י והמציאות שצר בהם בנפש זכר ונקבה שהם ראש בטן גויה, והנה להאורה הרי נראה מכאן שאלו הו' צירופים ג' מהם הם בחי' זכר וג' מהם הם בחי' נוק' והיינו יו"ה הי"ו וי"ה הם בחי' זכר אבל יה"ו הו"י וה"י הם בחי' נוק', אמנם הנה בספר יצירה פ"א משנה י"ג בענין הו' צירופים הללו שהם בהו"ק מבואר שם שהג' צירופים יה"ו יו"ה וי"ה הם בחסד נצח ת"ת [והוא לפי נוסח האריז"ל וע"פ מ"ש בכוונת לולב וכן הוא ברע"מ פ' ויקרא י"ז א' ובפ' פנחס רמ"ג ב' אמנם לפי נוסח הגר"א בס"י שם הם בנצח חסד ת"ת וכן הגיהה הגר"א ברע"מ פ' ויקרא הנז' ויתבאר למטה סברת כ"א בזה] והג' צירופים הו"י הי"ו וה"י הם בגבורה הוד יסוד ונודע הוא כי חסד נצח ת"ת הם כולם בחי' זכר וגבורה הוד יסוד הם כולם בחי' נוק' כי ת"ת הוא לימינא ויסוד לשמאלא וכמ"ש בתיקונים תיקון י"ב ל' ע"א ולדיק נטיל משמאלא ועד"א מימינא וכן הוא נודע כי איהו בנצח ואיהי בהוד והרי לנו עכ"פ כי הצירוף יה"ו הוא בבחי' זכר ולפי מה שמבואר כאן הרי הוא בבחי' נוק' וכן הצירוף הי"ו הרי לפי מ"ש בס"י הנז' הוא בחי' נוק' אבל לפי מה שמבואר כאן הרי הוא בבחי' זכר ועוד כי הרי גם בענינינו גופה שהוא ג"כ מדברי הספר יצירה שם פ"ג שאמרנו לעיל שבצירוף יה"ו הוא בבחי' נוק' מטעם שהה' הוא קודם להו' א"כ הרי צריך הסבר והבנה על הצירוף דהי"ו אשר לפי דברינו לעיל הוא בבחי' זכר הרי בו הוא הה' קודם לכל והרי כש"כ שצריך להיות רק בבחי' נוק' אך הענין בזה הוא כי הרי בעיקר הענין דההמלכות שאמר בספר יצירה הרי צריך להתבונן כי מאחר שאמרנו דהאותיות יה"ו הם הכחות הפנימיות דהאותיות אמ"ש ואמרנו כי הו' היא בחי' הדעת העולה עד הכתר והכחות הפנימיות דהאותיות אמ"ש הוא הצירוף וי"ה שהם כח"ב וא"כ הרי איך אפשר שיהיה המציאות דהמליך אות מ' בתחילה שהוא חכמה ומכש"כ המליך אות ש' בתחילה שהוא בינה הרי איך אפשר שתעלה החכמה ומכש"כ הבינה למעלה מהכתר וכן איך אפשר שתעלה הבינה למעלה מהחכמה אלא עיקר הענין דההמלכות האלו הנה פשוט הדבר שהכוונה הוא על הארת כולם המשתתף עם כ"א כי משתתף המ' והש' שהם חו"ב או הו"ג בפעולת הא' שהוא כתר דעת ת"ת ואז היה הא' המוליך וכן השתתף הארת הא' והש' שהם כד"ת ובינה וגבורה בפעולת המ' שהוא חכמה חסד ואז היה המ' המוליך וכן השתתף הארת הא' והמ' שהם כד"ת וחכמה חסד בפעולת הש' שהוא בינה גבורה ואז היה הש' המוליך כי כל אות שיצא לפעול את פעולתו המתייחס אליו היה הוא המוליך על ההארות דשאר האותיות המשתתפים עמו כי משתתפים כולם בפעולת כ"א וכמ"ש הספר יצירה וצרפן זה בזה והנה הוא נודע ג"כ שכ"א הוא כלול מחו"ג ונולד מכ"א ב' מיני פעולות אחד מהחסדים שבו ואחד מהגבורות שבו אך ב' מיני פעולות הללו הנה הם ע"י השתתפות הארת החו"ג דשאר האותיות המשתתפים עמו כי כ"א משתתף עם כולם כנ' וזהו מ"ש המליך אות מ' ועומד המ' בתחילה ואין הכוונה שעלה אז החכמה למעלה מהכתר או החסד למעלה מהדעת כי זה אי אפשר אלא הכוונה הוא שכאשר הגיע העת להמציא ולהוציא את פעולת החכמה או החסד שהוא האות מ' דאמ"ש בכחו ופנימיותו שהוא האות י' דהשם והרי יש בהמ' וכן בהי' שני מיני פעולות אחד פעולת החסדים ואחד פעולת הגבורות והם מציאת הבטן אשר בנפש זכר ונקבה כי כ"ז הוא פעולת המ' בכח פנימיותו שהוא הי' והוא פעולת חכמה או חסד כנז' והנה נעשה פעולת החסדים שבו שהוא הבטן שבזכר ע"י שהשתתף בו הארת החסדים דהא' בכח פנימיותו

שהוא הוי׳ אשר הם בכד״ת וע״י השתתפות הארת החסדים דהאות ש׳ בכח פנימיותו שהוא הה׳ ראשונה דהשם אשר הם בבינה וגבורה אמנם עיקר הפועל בזה הרי היה עתה רק המ׳ בכח פנימיותו שהוא הי׳ שהם חכמה חסד וזהו מ״ש המליך אות מ׳ כי הוא היה עתה המלך והשליט שהוא המאיר והמזהיר להוציא את פעולתו מן הכח אל הפועל ומההעלם אל הגילוי והנה בעת שהוא בפעולת החסדים שבו היה מתראה בו אז השתתפות הכד״ת הרבה יותר מההשתתפות הבינה וגבורה כי הכד״ת בערך הב״ג הם כולם חסדים כנודע ולכן היה עומד אז בצירוף מא״ש והאותיות דהשם שהוא פנימיותם היה אז בצירוף יו״ה כי המ׳ מאיר עתה בפנימיותו שהוא הי׳ בראשונה כי הוא המוליך כנז׳ ואחריו הא׳ בפנימיותו שהוא הו׳ ואחריו הש׳ בפנימיותו שהוא הה׳ ראשונה והרי שולט עתה הצירוף מא״ש בפנימיותו שהוא יו״ה אך כאשר שהיה נצרך להוציא את פעולת הגבורות שבו שהוא הבטן שבנקבה הנה היה מתראה בו אז השתתפות הבינה וגבורה הרבה יותר מהשתתפות הכד״ת כי הבינה וגבורה הם כולם גבורות בערך הכד״ת כי כל מין מתעורר ע״י מינו והתעורר עתה בפעולת הגבורה שבחכמה והחסד הארת הבינה וגבורה הרבה יותר מהארת הכד״ת ולכן עומד ומאיר עתה בצירוף מש״א וכחו ופנימיותו הוא צירוף יה״ו וזהו שאמר בהמלכת אות מ׳ זכר במא״ש ונקבה במש״א והם באותיות השם זכר ביו״ה ונקבה ביה״ו כי הצירוף מא״ש וכן יו״ה הוא על פעולת החסדים שבחכמה וחסד והצירוף מש״א ויה״ו הוא על פעולת הגבורות שבחכמה וחסד וזהו סברת הגר״א ז״ל מה שגורס בפ״א משנה י״ג יה״ו בגלא ויו״ה בחסד משום שכן הוא מוכח בעניינו שהוא בפ״ג משנה ה׳ שיו״ה הוא יותר חסדים מהצירוף דיה״ו אמנם סברת האריז״ל הוא כי הגם שבאמת הוה הצירוף דיו״ה יותר חסדים עכ״ז אמר היטיב הספר יצירה לעיל פ״א משנה י״ג כי יה״ו הוא בדרום כי הנה הוא בסוד והוכן בחסד כסא שאמרו בזוה״ק תרומה קל״ג סע״א ופ׳ פקודי ר״כ ולכן אמר הס״י אתם דרום ופנה לימינו וחתמו ביה״ו שהוא הגבורות שבחכמה כנ״ל כי עכ״ז יש קשר וחיבור למלכות נוק׳ להתחבר עם החסד שזה עיקר תיקון דהמלכות וכמ״ש בזוה״ק שם ולית תקונא דכסא אלא בחסד דאברהם והוא ע״י שנחתם החסד באותם דיה״ו שהוא הגבורה דחכמה ועכ״ז יש להמלכות שהיא כלל הגבורות חיבור וקשר בהחסד וזהו והוכן בחסד כסא שנעשה הכנה בספי׳ החסד להתקשר את המלכות עמו אבל הגלא נחתם ביו״ה שהוא יותר חסד וכן ההוד נחתם בהי״ו משא״כ הגבורה היא נחתם בהו״י שהוא יותר גבורה והרי הוה סותם הגלא יותר חסד מחותם דספי׳ החסד עצמו וכן חותם ההוד הוא יותר חסד מחותם הגבורה וכמ״ש הרב בכוונת לולב הטעם הוא כי אלו השש צירופים הנה הם בז״א דיצירה וכמ״ש הרב בשער השמות פ״ה ובעולם היצירה שם הוא הטוב והרע שקולין ומעורבין וכמ״ש בשער הקליפות פ״ג ועיקר אחיזת החיצונים ויניקתם הוא בהנה״י שהם לבר מגופא ומבחי׳ הגבורות שבהם וכמ״ש בפי׳ בראשית כ״א ע״ב ובכ״מ ולכן נחתמו הגלא וההוד בצירופי דיותר חסדים כדי להרחיק את אחיזת החיצונים משם, וע״ד שאמרנו בהמליך אות מ׳ כן הוא עד״ז בהמליך אות ש׳ כי כאשר הגיע העת להמציא ולהוציא את פעולת אות ש׳ שהוא בינה וגבורה בכחה ופנימיותה שהוא האות ה׳ דהשם והרי יש באות הש׳ וה׳ שני מיני פעולות אחד פעולת החסדים ואחד פעולת הגבורות והם מציאת הראש אשר בנפש זכר ונקבה וכנ״ל פ״ו אות י״א י״ב והנה נעשה פעולת החסדים שבו שהוא הראש שבזכר ע״י השתתפות הארת החסדים שבכד״ת שהם בהאות א׳ עם כחה ופנימיותה שהוא האות ו׳ דהשם וכן בהשתתפות הארת החסדים שבספי׳ החכמה והחסד שהם באות מ׳ עם כחה ופנימיותה שהוא האות י׳ דהשם אך עיקר הפועל בזה הרי היה עתה רק האות ש׳ בכחה ופנימיותה שהוא הה׳ ראשונה דהשם וזהו שאמר המליך אות ש׳ כי הוא היה עתה המאיר והמזהיר להוציא את פעולתו המתייחס אליו ולכן עומד הוא עתה בראשונה והא׳ והמ׳ הם טפלים אליו ובאים אחריו והנה כאשר שהיה נצרך להוציא את פעולת החסדים שבו היה עומד ומתראה בו השתתפות הארת אור ספי׳ החכמה והחסד שהם כולם בבחי׳ חסד גמור בערך הכד״ת שהם הקו האמצעי והכריע והם רחמים שהוא ממוזג קצת בדין והגם שהכתר הוא באמת יותר חסד מכולם והוא חסד פשוט כנודע אמנם גילויו למטה הנה הוא רק ע״י הדעת המייחד את החו״ב ומכריע ביניהם ואח״כ מתלבש עוד בהת״ת המייחד את החו״ג ומכריע ביניהם ונעשה שם ממוזג מחו״ג אבל אור הכתר עצמו אינו מתגלה למטה כלל אבל ספי׳ החכמה והחסד הם חסדים גמורים בערכם ולכן הנה מתעורר ומתגבר האות מ׳ בכחו ופנימיותו שהוא האות י׳ דהשם ומתראה הוא באורו בהשתתפות פעולת החסדים דהש׳ הרבה יותר מהאות א׳ ועומד עתה המ׳ סמוך וקרוב להאות ש׳ ואחריו בא האות א׳ ג״כ שהוא השתתפות הארת אור החסדים דהא׳ המשתתף בזה ג״כ ונעשה עתה הצירוף שמ״א ובהאותיות דהשם הוא הי״ו וכ״ז הוא בפעולת החסדים דהש׳ שאז הוא מאיר ופועל בפעולת מציאת הזכר וזהו שאמר הספר יצירה שם פ״ג זכר בשמ״א אך כאשר שהיה נצרך להוציא את פעולת הגבורות דאות ש׳ שהוא מציאת הראש שבהנקבה לא היה מתגלה בו הארת אור החכמה והחסד שהוא השתתפות אור האות מ׳ בכחה ופנימיותה שהוא האות י׳ דהשם אלא רק בסופה והיה הארת אור הכד״ת סמוך וקרוב אליו ועומד אז הש׳ בראש שהוא המוליך עתה ואחריו הא׳ שהוא עתה סמוך וקרוב אליו ואחריו המ׳ שהוא עתה בסוף כולם ונעשה מזה הצירוף שא״מ וזהו שאמר הספר יצירה שם ונקבה בשא״מ וכן באותיות השם הוא עתה הצירוף הו״י, והרי נתבאר בכ״ז כי מה שאמרנו בפעולות דאות מ׳ זכר במא״ש שהוא יו״ה ונקבה במש״א שהוא יה״ו הנה הם שניהם על פעולת החו״ג שבחכמה וחסד כי כ״א הוא כלול מחו״ג כנודע והרי הוה באמת הן הצירוף דיה״ו וכן הצירוף דיו״ה שניהם זכרים אלא שהם פועלים במציאות הנוק׳ ג״כ והוא בבחי׳ הגבורות שבהם וכן מה שאמרנו בפעולות האות ש׳ זכר בשמ״א שהוא הי״ו ונקבה בשא״מ שהוא הו״י הנה הם שניהם על פעולות החו״ג שבבינה וגבורה כי כ״א הוא כלול מחו״ג כנז׳ וגם הבינה והגבורה הגם שהם בחי׳ נוק׳ הנה הם פועלים בפעולת מציאת הזכר ג״כ והוא בבחי׳ החסדים שבהם וכן הוא נודע ג״כ כי הגבורות שבחכמה הם יותר חסדים מהחסדים שבבינה ומהגבורות דידיה נעשה החסדים דידה וכמ״ש באנ״כ פ״ו ובמוחין פ׳ ט׳ י׳ ובכ״מ וא״כ נמצא כי הצירוף דיה״ו שהוא הגבורות שבחכמה וחסד הנה הם יותר מעולים ויותר חסדים מהצירוף דהי״ו שהוא החסדים דבינה וגבורה והרי נמצא מכ״ז כי הצירוף דיה״ו הוא באמת רק בבחי׳ זכר כי הרי הוא בחכמה אבא וכן הוא בצד ימין דז״א והצירוף דהי״ו הוא באמת רק בבחי׳ נוק׳ כי הוא בבינה אימא וכן הוא בצד שמאל דז״א וכמ״ש בס״י פ״א משנה י״ג כי יה״ו הוא בדרום חסד שהוא ענף החכמה והי״ו הוא במטה שהוא הוד שהוא ענף הגבורה אשר הוא ענף הבינה וכמבואר לעיל הטעם בכ״ז אלא שהזכר פועל במציאת הנוק׳ ג״כ והנוק׳ פועל במציאת הזכר ג״כ כי כ״א הוא כלול מחו״ג ומזו״ן כנודע וכנז׳ והרי נתבאר לנו בכ״ז כל מה שהערינו לעיל בריש דברינו והוא פשוט ונכון, ודע כי בספר יצירה הנדפס עם ביאור הגר״א בדפוס ווארשא תרמ״ד יש שם בסוף פ״ג שיבוש בזה וצ״ל שם בסוף משנה ט׳ זכר בשמ״א ונקבה בשא״מ והמוקף אשר שם בביאור הגר״א בסוף הפרק הוא אינו מהגר״א ז״ל אלא הוא מאחד תלמיד קרוב לדורנו ועל ידו נדפס שם בשיבוש ומ״ש הגר״א שם ולכן בא האש על המים והאויר ר״ל בכ״א לפי ענינו כי בהמליך אות א׳ הוה בנקבה האש על המים והוא אמ״ש ובהמליך אות מ׳ הוה בנקבה האש על האויר והוא מש״א ובהמליך אות ש׳ שגם בזכר הוא הש׳ מתחילה הוה בנקבה האויר על המים והוא שא״מ ובזכר

שהוא חסד הוה המים שהוא חסד גמור על האויר שהוא ממוזג והוא שמ"א ונמלא כי במשנה ט' שהוא בהמליך אות ש' נ"ל שם זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ וכמו שהוא לפנינו בעץ חיים וכן הוא העיקר אלא שהגר"א ז"ל העמיד ביאורו שם על משנה ז' ומבאר שם על משנה ז' וח' וממילא מובן ג"כ על משנה ט' אשר שם הוא הש' בתחילה גם בזכר ולכן לא ביאר שם הגר"א על משנה ט' מאומה כי שם הוא הא"ש על המים והאויר גם בזכר והוא בזכר שמ"א ובנקבה שא"מ כי בנקבה הוא אז האויר על המים ג"כ ופשוט הוא, ובזה נשלם הפרק וכן נשלם כל השער הזה בעזרת החונן לאדם דעת קדוש ישראל ומושיע יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים, היום יום ד' לסדר והוצאתי והצלתי וגאלתי ולקחתי והבאתי ונתתי כ"ה לירח טבת שנת תרס"א למען שם כבוד מלכותו יתברך ויתעלה לעד ולעולמי עולמים אמן ואמן ;

ספר

לשם שבו ואחלמה

חלק הביאורים

חלק שני

והוא פירוש וביאור על ספר עץ חיים להאריז״ל
(כולל שער עקודים שער מטי ולא מטי שער דרושי נקודות).

חובר

מאת הרב הדומה למלאך ה׳ צבאות, גאון עולם בתורת אמת
כקש״ת מוהר״ר **שלמה** בהרה״צ ר׳ חיים חייקל **עליאשאוו** זללה״ה,
בעהמ״ח ספרי לשם שבו ואחלמה וספר הקדמות ושערים.

שנת **תש״ח** לפ״ק
בעיה״ק **ירושלם** ת״ו

דברים אחדים

הספר הזה נדפס מכתב-ידו של אאזמו״ר המחבר זצוק״ל וכת״י זה היה מסודר ומוכן לדפוס והוא ז״ל שנה את פרקו הרבה פעמים, בירר וליבן את דבריו בכל משך ימי חייו, ושקד עליהם לטהרם ולקדשם בקדושה העליונה, שנאם וחזר ויסדם, עד שהגיע בזה הספר לדרושי-נקודות פרק ב׳ באמצע אות י״ד ומשם והלאה לא מצאנו עוד מכת״י זה, — אולם הי׳ בידינו כתב-יד ישן מכתב-ידו של המחבר ז״ל ביאור על דרושי נקודות פ״ב ופ״ג והמשכנו להדפיס מכת״י זה עד סוף פרק ג׳. ואם כי משנה ראשונה היא להמחבר זללה״ה, ולא הספיק לחזור עליה להכינה ולסדרה, אבל בודאי תורה שלימה היא, ומפי רועה אחד נאמרו, ותורת אמת היתה בפיהו. זאת ועוד אחרת מצאנו בכת״י זה כתוב הרבה פעמים לעיין במה שביאר „בהו״ת״ ואנו אין לנו ספר ממנו בשם זה, וכפי הנראה חיבר בראשונה ספר על תורת-האמת בשם „הגהות ותיקונים״ ואח״כ העבירו בשם אחר כי כאשר העתיק מכת״י זה אחרי-כן השמיט את הציון הלז, ואנחנו כאשר הדפסנו מכת״י זה על הפרקים הנ״ל השארנו את הציונים כאשר המה כתובים על ספר.

והנה ספר זה התחיל להוציאו לאור א״א מורי ורכי הרב הגה״צ **ר׳ אברהם עליאשאוו** זצ״ל חתנו של המחבר, ועלה בידו להדפיס מספר זה עד דף ס׳, וביום ה׳ ד׳ מרחשון תש״ג, נלקחה ממני עט״ר ז״ל, ועבודת ההדפסה נפסקה. עד שנתעורר בזה אחד מידירי הנכבד ורב פעלים **הר״ר בנימין סרלין** שליט״א ונתגלגל הזכות ע״י האחים אנשי סגולה ומופלגי תורה ביראת שמים טהורה הרב ר׳ **מאיר יצחק** שליט״א **והר״ר דוד** שליט״א, שהסכימו לגמור את הספר (12 גליונות) על חשבונם ולהקים עי״ז שם עולם לאביהם המנוח הרה״צ אדם כשר וישר ידיד ד׳ ויראיו **ר׳ אלכסנדר סנדר הרמן** ז״ל, ידיד חותני היקר הרב הגה״צ המפורסם לשם ולתהלה **ר׳ ארי׳ לעוין** שליט״א. זכותו של אותו צדיק הגה״ק המחבר זצ״ל יגן עליהם וזכות הרבים תהי׳ תלוי׳ בהם.

אור ליום א׳ טבת תש״ח פעיה״ק ירושלים ת״ו **יוסף שלום עליאשאוו**

לשם שבו ואחלמה

חלק שני

חלק הביאורים

שער העקודים פרק א'

[א] **אח"כ** באו הטעמים התחתונים שמתחת האותיות והם בחי' אורות היוצאים דרך הפה של א"ק מפה ולחוץ, הוא נמשך אחר הדברים אשר בשער טנת"א פ' א' ב' ששם מבואר ענין הטעמים העליונים שיוצאים דרך האזניים והטעמים האמצעיים שיוצאים דרך החוטם על זה הנה בא לבאר כאן הטעמים התחתונים היוצאים דרך הפה והנה הם י' ספי' פנימים ומקיפים היוצאים מהפה ומתפשטים עד הטבור וכמו שמבואר למטה, אמנם הוא כי באלו הטעמים התחתונים שהם הי"ס היוצאים מהפה הנה מתלבש בהם הנהי"מ דאורות האוזן אשר הם מתפשטים עד שבולת הזקן וכן מתלבש בהם הסג"ת נהי"מ דאורות החוטם אשר הם מתפשטים עד החזה וכן ע"ד שהם מתלבשים מבפנים כן הם מקיפים על האורות הפה מבחוץ כי כ"א יוצא ומתפשט באו"פ ואו"מ וכנ"ל בטנת"א פ"א אות כ"א ופ"ב אות ג' וע"י כ"ז הנה אין גילוי לאורות הפה אלא רק מהחזה ולמטה ששם מסתיימים אורות החוטם ומתגלים שם אורות הפה באורם וגילויים והוא מהחזה עד הטבור וכמו שכתבנו בטנת"א פ"ב אות י"ב ע"ש, וע' עוד דברינו שם פ"א אות י"ח שכל אלו אורות האח"פ אשר מתפשטים ויוצאים מהאח"פ ולחוץ הנה נשאר עיקר אורם מבפנים וכמ"ש הרב שם ספ"ב שלא יצאו לחוץ אלא רק הארה האור אבל עיקר אורם הוא נשאר מבפנים וכמו שכתבנו שם פ"ב אות י"ד והנה הם מבפנים ג"כ במציאת עולמות ופרצופים ע"ד כל האורות שיצאו מהאח"פ ולחוץ וכמו שהארכנו והפלגנו בזה כמה דברים עמוקים מאד בספר הכללים כלל ט"ו וכלל י"ח ענף י' וכן בספר הדע"ה ח"א דרוש ד' והרוצה לרוות צמאונו יעיין שם ויראה נפלאות בעה"י.

[ב] **והנה** בכאן נתחברו אורות חיבור גמור כי הרי הם יוצאים דרך ניקב אחד לבד, ר"ל שהגם שאלו האורות היוצאים דרך הפה הנה יש בהם ג"כ ב' בחי' אורות שהם שורש ללאה ורחל וכמ"ש באח"פ פ"א ומאלו ב' הבחי' אשר ישנם באורות הפה שהוא העולם דעקודים הנה נמשך מזה מהעקודים להאצילות ב' בחי' אורות היינו אור פנימי ואור מקיף כי בחי' אחת שהוא השורש אשר לרחל הנה הוא מתפשט ומתלבש בפנימית האצילות ובבחי' הבינה שהוא השורש אשר ללאה הנה ממנה מתפשט בחי' אור מקיף להאצילות כי לאה היא מהארת הבינה אשר ממנה הוא המקיפים להזו"ן כנודע וכן הוא מהעקודים להאצילות כי העקודים הוא מהס"ג הכללי והאצילות הוא ממה"ה וב"ן הכלליים שהם זו"ן להעקודים ונמשך האור מקיף להאצילות מבחי' לאה שבהפה שהיא מהארת הבינה דהעקודים ואותן הב' בחי' שבהפה שהם לאה ורחל הנה הם הי' ספי' דפנימים ומקיפים אשר מאורות הפה שאמר למטה, ונודע הוא שהפנימי ומקיף אינם מתחברים לעולם בחיבור גמור כי הפנימי הרי הוא מבפנים להגוף והאור מקיף הוא מקיפו מבחוץ והרי מפסיק הגוף ביניהם ועל זה אמר כי עכ"ז הנה כאן בעניננו מתחברים ב' האורות חיבור גמור כי שניהם יוצאים מניקב אחד לבד ומתחברים כאן לאה ורחל שניהם יחד בחיבור גמור ונעשים כאן שניהם לבחי' פרצו' אחד ונכלל לאה ברחל והוא כללות עולם העקודים שהוא בחי' רחל ר"ל כללות אורות הפה הוא בחי' רחל כי לאה נכללת כאן ברחל ונעשים שניהם לפרצוף אחת וכן הוא ג"כ הי"ג תיקוני דיקנא אשר בא"א שהם אורות האח"פ דא"א דאצילות הנה הם ג"כ סוד מלכות רחל כי הז' תיקוני דגלגלתא הוא סוד שורש ז"א והי"ג ת"ד הוא סוד שורש רחל וכנודע מדברי הגר"א בספד"צ פ"א. וענין מה שאמרנו כי נעשו כאן לאה ורחל לבחי' פרצוף אחת ונכלל לאה ברחל הוא ע"פ סוד הדברים שכתבנו בספר הקדו"ש שער ז' פ"ה כי לפי תיקון האמיתי הוה לאה ורחל רק בבחי' פרצו' אחד וכן יהיה לעתיד ולכן בעולם העקודים אשר שם לא היה קלקול כלל כי כל הקלקולים הוא רק מעולם הנקודות ולמטה ולכך הוו לאה ורחל בעולם העקודים בבחי' פרצוף אחד לעולם והוא כללות פרצוף רחל דאורות האח"פ ור"ל כי האורות דאח"פ הרי הם בינה א"ן וכמ"ש לעיל בשער אח"פ כי אור האוזן הוא כללות הבינה ואורות החוטם הוא כללות הז"א ואורות הפה הוא המלכות שהוא נוק' הכללי ועל זה אמרנו כי היא כללות לאה ורחל יחד שנכללת לאה ברחל והוא בחי' פרצוף רחל דעולם העקודים ואותה הרחל הוא כלל אורות הפה.

[ג] **כי** הרי הם יוצאים דרך ניקב אחד לבד, כי באצילות יוצאים לאה ורחל מב' מקומות ונפרדו שם לשניים כי לאה היא נמשך ומתפשט מהארת הנהי"מ דאימא כאשר שנכנסים בז"א לעשות לו מוחין ובהיותן בדעת דז"א אז יוצאין ובוקעין הארתן לחוץ בסוד קשר של תפילין ומזה נעשה ונבנית כל פרצוף לאה ושורשה בעולם הנקודות הוא מהאחוריים דמלכות דאימא אשר נפרדו ממנה ונפלו למטה בעת ביטול המלכים ומאותן האורות דאחוריים הוא שורש מציאת לאה ונבנית ונעשית לפרצוף גמור ע"י הארת הנהי"מ דאימא הנכנסים בעת התיקון במוחין דז"א כנז' ועכ"פ הוא כי מציאת לאה הוא רק מהארת הבחי' האחרונות דאימא עצמה משא"כ רחל הנה היא ספירה גמורה בפנ"ע שהוא ספי' המלכות מהי' ספי' דהאצילות ונבנית ונעשית לפרצוף גמור ע"י אורות המאציל הניתן אליה ובשבילה במוחין דאו"א ונמשכים אח"כ בהנהי"מ דאו"א המתלבשים בז"א ומגיע היסוד דאימא עד החזה דז"א ושם יוצאים האורות ומתגלים בז"א מהחזה ולמטה שבו והנה הם בוקעים ויוצאים דרך נקב החזה ובונים את פרצוף רחל כמו שמבואר כל סדר ותהלוכות בנין רחל בכל דרושי הנוק' והרי נמצא כי רחל הנה היא מציאות גמור לעצמה ממש כמו הז"א והגם כי נאצלה גם היא מהמאציל ג"כ באור מיוחד המכוון אליה ממש מתחילתה ועד סופה משא"כ לאה הרי נעשה כל שורש מציאותה רק בסיבת הפגם והביטול אשר בעולם התוהו כי אלולא הפגם לא היה יוצאת לאה למציאות בפנ"ע כלל אלא שהיתה נשאר במלכות דאימא גופה כי הרי היא מאור האחוריים שלה עצמן וכאשר מתפשטים הנהי"מ דאימא בהחזה דז"א ומתגלים שם האורות לבנות את פרצוף רחל מהחזה ולמטה שבו אז היו מתחברים אותן האורות דאחוריים אשר הם בחי' לאה עם המלכות העיקרי דהי"ס שהיא רחל והיה נבנית

פרצו' רחל משניהם יחד והיו נעשים לאה ורחל אחד ממש ונמצא כי לא נעשו לאה ורחל לב' פרצופים אלא רק בסיבת הביטול והפגם דעולם התוהו ע"י שנפרדו אז אורות האחוריים דהאימא ונפלו למטה וכנ' וזהו הענין מה שעומדים לפעמים עקביים של לאה בראש רחל והם מתקשרים יחד כי כן הוא ראוי לפי תיקון האמיתי שיהיו שניהם רק אחד לבד, והנה כ"ז הוא בעולם האצילות שלא נתקן עדיין כל הקלקולים שנעשו באורות הנקודות לגמרי עד ביאת המשיח כנודע אבל בעולם העקודים שהוא יצא מתחילה מתוקן לעולם הנה לא נעשה שם בחי' לאה לפרצו' בפ"ע אלא שהיא כלולה שם לעולם עם אורות הפה ביחד והם שניהם אחד ממש והוא כמו שאמרנו לעיל אות א' כי מתלבשים הנהי"מ דאורות האוזן שהוא בינה בהאורות דהפה שהוא רחל ונעשים לאחד ועי"ז לא נעשה שם בחי' לאה לפרצוף בפ"ע כלל אלא שהיא כלולה באורות הפה שהוא רחל כי לאה היא בחי' קול ורחל היא בחי' דיבור וכמ"ש הרב לעיל באח"פ פ"א והקול והדיבור הרי הם שניהם יוצאים מהפה וזהו שאמר הרב בענינינו כי הרי הם יוצאים דרך צינור אחד לבד וזהו ג"כ מ"ש הרב לעיל באח"פ פ"א על הקול והדיבור כי שניהם הם מצד הפה שהוא סוד המלכות דתבונה וע' דברינו שם אות ה' אך עומק הכונה הוא ע"פ מה שאמרנו כאן כי כן היה ראוי להיות גם באצילות לפי התיקון האמיתי שהמלכות דתבונה שמשם הוא סוד לאה תתחבר ותתייחד היא עם המלכות והכלל לאה ברחל להיות שניהם רק פרצוף אחד לעולם ואז היה עולה רחל עד הבינה וכן יעקב שהוא מן האחוריים דאבא כמ"ש בשער יעקב ולאה ובשער רחל ולאה והנודע הנה אלולא הביטול והפגם היה נכלל יעקב עם ז"א שהוא ישראל אחד ממש ואז עי"ז היה עולה ז"א עד חכמה וכן היה עולה רחל עד הבינה כנז' והרי היו עולים ישראל ורחל עד או"א והיו המ"ה וב"ן במדרגת ע"ב וס"ג וכמו שיהיה לעתיד כמ"ש בשער התיקון ספ"ג ודי בזה כעת והבן.

[ד] **והטעם** כי כל מה שהאורות מתרחקים ומתפשטין למטה כך יש יכולת להשיגם ולקבלם לכן אין חשש אם נתחברו המקיפים עם הפנימים יחד, כי הנה אור האוזן שהם ג"כ שניים בינה ותבונה וכן אור החוטם שהם שניים ישראל ויעקב הנה הם נחלקו גם בעקודים לשניים ולא נתחברו הם כלל וכדי להמעיט הארתם למטה והנה האור דאוזן ימין שהוא בינה וכן האור דחוטם ימין שהוא ישראל הנה הם מאירים רק בבחי' מקיפים שהוא מלמעלה ומבחוץ ולא נכנסו הם לעולם מבפנים כלל כי אין התחתונים יכול לקבל אורם ולכן אינם מתחברים הם עם האור דאוזן שמאל וכן עם האור דחוטם שמאל שהם רק האורות הפנימיים לבד כי אינם מתחברים באורות האוזן והחוטם הפנימים עם המקיפים כלל משא"כ בהב' בחי' דאורות הפה שהם לאה ורחל הנה הגם שמבחי' לאה הוא נמשך האור מקיף ומבחי' רחל האור פנימי עכ"ז הנה הם מתחברים יחד לבסוף ונכנס אח"כ האור מקיף ג"כ מבפנים וכנודע מתיקוני ועליות הפרצופים שכאשר מתתקנים ועולים מתלבש האור מקיף מבפנים ויוצאים אורות מקיפים אחרים חדשים יותר גדולים ומקבל האצילות כ"ז תמיד מאורות הפה שהוא עולם העקודים והוא ע"י שמתחברים כאן האו"מ עם האו"פ שהם לאה ורחל שניהם יחד כי יוצאים שניהם ממקום אחד כנ"ל וכן הם מחוברים בעקודים לעולם, והנה ע"י שמתחברים יחד עי"ז נעשה כאן בחי' כלי והוא כי הנה ענין כל בחי' כלי הוא מהעביות הנעשה בהאור עצמו ע"י התפשטותו וריחוקו ממקורו וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א שכל אור בצאתו לחוץ מתעבה קצת וכמו שמבואר עוד כ"ז לקמן פ' ג' ה' ו' בדברי הרב עצמו בארוכה אלא שהעביות כל זמן שהוא כלול ומעורב עם האור אינו ניכר כלל אך כשיוצא האור הזך ממנו ונשאר העביות לבדו אז נתעבה ביותר ונעשה לבחי' גוף וכלי להאור שנכנס בו אח"כ אמנם סיבת בירור האורות מהעביות שבו שיצא האור וישאר העביות לבדו הנה יש בזה כמה גרמות וסיבובים וכמו שיתבאר לקמן בפרקים הבאים בעה"י אך הסיבה העיקרית הוא מה שמבואר בענינינו שהוא ע"י התחברות אורות המקיפים עם הפנימים יחד, והענין הוא כי הנה האו"מ והאו"פ בענינינו הרי אמרנו שהם לאה ורחל והם קול ודיבור וענין לאה הרי אמרנו שהיא מהמלכות דבינה והבינה הנה היא קלא פנימאה דלא אשתמע קול גדול ולא יסף דנביעו תדיר בחשאי רזא דלא פסיק לעלמין וכמ"ש בתז"ח דף י"ט ודף כ' ע"א ובכ"מ בזוה"ק והיא בגרון ושם הוא שורש לאה עלמא דאתכסיא כי שורשה היא מהפה ולפנים ולכן כאן אשר נתחברו לאה ורחל ביחד הנה כאשר שורש לאה הוא מבפנים להפה שהוא בגרון והנה היא נמשך תמיד אחר שרשה לכן היא ממשיך עמה ג"כ את כל אורות הפה אשר יצאו לחוץ שהם בחי' רחל ועולים גם הם והוא מה שנסתלקו אח"כ בההסתלקות הא' כמו שמבואר לקמן ועלו למעלה וחזרו בהפה ולפנים. שהוא ההסתלקות הא' דלעקודים וכאשר חזרו ועלו לא היה אפשר להעביות שהיה כלול בהאורות לכנוס עמהם ג"כ כמ"ש הרב לקמן פ"ג ונפרדו אז העביות מהאורות ונבדלו לעצמן ועי"ז נתעבו עוד ביותר ע"י שנשארו לבדן ואז נעשו העביות לבחי' גוף וכלי להאורות אשר חזר ונתפשט בהם אח"כ בההתפשטות השני והרי נעשה כל זה ע"י התחברות לאה ורחל יחד כי עי"ז נבררו האורות מהעביות ונשאר העביות לבדן כנז' וזהו שאמר הרב כי ע"י שנתחברו כאן האורות המקיפים עם הפנימים יחד לכן התחיל מכאן להתהוות בחי' כלים והוא ע"פ מה שאמרנו וכנז' וע' דברינו עוד בזה בטנת"א פ"א אות כ"ה ולקמן פ"ב אות ו'.

[ה] **לפיכך** עדיין לא נתגלה רק בחי' כלי אחת לבד אבל האורות הם נחלקים לי'. הדברים צריך ביאור כי מאחר שכלל בידינו שכל אור שמתפשט ויורד ממקורו הנה נתעבה עכ"פ וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א א"כ הרי מאחר שנחלקו לי' אורות והיה התפשטותם בבחי' י' ספירות וכמ"ש לקמן פ"ג וכן בהסתלקותם אח"כ היה בבחי' י' עליות וכמ"ש לקמן פ"ז והרי יצאו ונתפשטו אחד לאחד וכן נסתלקו אח"כ ג"כ אחד לאחד א"כ הרי נעשה בכ"א בחי' עביות ע"י התפשטותו ונשאר העביות דכ"א למטה בעת הסתלקותו והרי היה בהם י' בחי' עביות והרי הם י' כלים עכ"פ וכן מוכח ג"כ בשער מטי ולא מטי פ"ג במה שפרש שם הרב ואמר א"כ קשה כי העולמות נהפכו כי במקום דכורא נכנס נוק' ובמקום נוק' נכנס דכורא כו' ע"ש וא"כ מוכח מזה שהיה כ"א בכלי מיוחדת והיו י' כלים וכן הוא מבואר באמת בשער אח"פ פ"א ופ"ג בדרוש הר' ר' גדליה שם כי היה י' כלים באורות האוזן וי' כלים באורות החוטם וי' כלים באורות הפה והגם כי לעיל בטנת"א פ' א' ב' מבואר שלא היה באורות האוזן והחוטם כלים כלל וכן הרי הוא מבואר ג"כ בענינינו כי רק כאן באורות הפה התחיל התהוות הכלי אך כבר כתבנו לעיל בטנת"א פ"א אות כ"ה כי בסופם וסיומם דאורות הפה הנה נעשה שם באמת כלים לאורות האוזן והחוטם ג"כ כי הם כולם מתלבשים באורות הפה והיינו כי המלכיות דאורות האוזן והחוטם הנה הם מתפשטים בהארתם ומתלבשים באורות הפה עד סיומם וכמו שכתבנו בטנת"א פ"ב אות י"ב ע"ש ועומדים שם בבחי' נר"ן ונעשה שם ג' בחי' כלים י' דנשמה בהבל האוזן י' דרוח בהבל החוטם י' דנפש בהבל הפה וכמ"ש באח"פ פ"א ופ"ג בדרוש הר' ר' גדליה שם כי רק בסופם וסיומם שם נעשה להם כלים אבל באורות האוזן עצמם שהם עד שבולת הזקן וכן באורות החוטם עצמן שהם עד החזה הנה שם לא נעשה להם כלים כלל ורק בסופם וסיומם דאורות הפה שהוא בהטבור הנה שם נעשה כלים לכולם וזהו שאמר כי לא נעשה כלים אלא לאורות הפה לבד כי מהחזה עד הטבור הנה שם הוא הגילוי דאורות הפה לבד כי מהחזה ולמטה אינו מגיע שם מאורות האוזן והחוטם אלא רק התפשטות הארת המלכיות שלהם לבד וכמו שכתבנו בטנת"א פ"ב אות י"ב וזהו מה שמבואר בדברי הר' ר' גדליה שם פ"א

ופ"ג כי לא נעשה הכלים אלא רק בהתפשטות הכלים שלהם שהוא בהנפש שבנפש ע"ש והנה אך עכ"פ הוא כי שם בסיומם נעשה י' כלים לכ"א מהם וכאן וכן בכ"מ מבואר כי לא היה בעקודים רק כלי אחת כי הרי לכך נקרא עקודים שכולם קשורים ואחודים בכלי אחת וכמ"ש הרב למטה בסמוך, ועוד כי באם שנאמר שכל הי' אורות כולם הם רק בכלי אחת א"כ אין שייך כלל לקרוא אותם בשם י' אורות ג"כ כי אין הבדל בין אור לאור אלא רק ע"י הגוף והכלי המעלימו ומסתירו מזולתו והוא המבדיל בין כל אור ואור ומחלקם לי' אבל בלתי כלי אין הבדל בין האורות כלל והם כולם רק אור אחד, אמנם הוא הנה ביאור הענין בזה הוא באמת עמוק מאד ואי אפשר לי לבאר במקום אחד ובפעם אחד אלא שהם יתבארו בדברינו לקמן בשער זה וכן בשער מטי ולא מטי מעט כאן ומעט כאן בכל דיבור ודיבור מדברי הרב השייך לזה אך מה שנוגע לעניינו נאמר כאן ובדרך כלל והוא זה כי הנה באמת הוא כי הם י' בחי' עביות אשר מהי' אורות והיה נעשה העביות בכ"א ע"י התפשטותו וריחוקו ממקורו ואח"כ כאשר נסתלקו האורות ועלו למעלה והעביות דכ"א נשאר למטה לבדו אז ניתוסף בו עיבוי על עיבוי כמ"ש הרב לקמן פ"ג והיו י' בחי' עביות והם י' כלים אך מה שאמר כאן וכן בכ"מ כי העקודים הוא רק כלי אחת הוא ע"פ מה שמבואר לקמן פ"ג כי אור הכתר כאשר נסתלק ועלה הנה הוא לא ירד עוד למטה לעולם ולא חזרו האורות לצאת מהפה ולחוץ בההתפשטות הב' אלא רק מהחכמה ולמטה ונכנס אור החכמה בכלי הכתר ואור הבינה בכלי החכמה ואור החסד בכלי הבינה וכן כו' כו' עד אור המלכות בכלי היסוד וכמו שמבואר לקמן בדרושים הבאים והנה פשוט שהעביות דאור הכתר הנה הוא אינו נחשב לעביות כלל לאור החכמה וכמו שהעיר בזה הרב עצמו לקמן במטי ולא מטי פ"ג ויתבאר שם בדברינו בעה"י וא"כ נמצא כי אין הפסק בין אור החכמה לאור הבינה כי הרי אותה העביות אשר נכנס בו אור החכמה אינו מעלימו כלל ואינו מבדילו בינו לבין אור הבינה ואדרבה הוא כי הרי העביות דהחכמה הנה בו נכנס אור הבינה והרי יש כח באותו העביות לקבל את אור החכמה ג"כ וא"כ הרי אינו מבדיל הוא בין אור החכמה לבין אור הבינה כלל ואפשר לאור החכמה לירד ולהתייחד עם אור הבינה בהכלי שהיא נכנסה בו כי הרי הוא שלו וסובלו ומקבלו היטב וכן אפשר ג"כ לאור הבינה לעלות ולהתייחד עם אור החכמה העומד בכלי הכתר כי העביות דהכתר אינו מעלימו כלל להבדילו בינו לבינה וכן העביות אשר נכנסה בו אור הבינה שהוא כלי החכמה הרי אינו מעלים אותה כלל להבדילו בינה לבינו והרי אין גוף לא לחכמה ולא לבינה ואפשר לשניהם להתייחד זב"ז וכן עד"ז הבינה עם החסד והחסד עם הגבורה וכן כו' כו' עד המלכות עם היסוד מאחר שכל אור הוא נכנס בהעביות דהעליונה הרי אין הפסק והבדל בין כל עליון להשני שלמטה הימנו והרי הם קשורים ומיוחדים כולם יחד זב"ז בלי הפסק בין כ"א לחבירו והרי היא רק כלי אחת לכולם ולכך הנה הם עולים כולם תמיד מזה לזה במטי ולא מטי כי עולים אור החכמה ובינה שניהם יחד בכלי הכתר ואור החסד בכלי הבינה ואור הגבורה בכלי החסד ועד"ז כולם וכמו שמבואר בשער מטי ולא מטי פ"ב והרי יוצא כל אור מהכלי שלו ונכנס בכלי העליון ומתחלפים עד"ז תמיד והוא משום כי הנה כל אור ונשמה אין לו קיום והעמדה בעולמו אשר ירד שם אלא רק ע"י הגוף והכלי שמחזיקו למטה והוא אשר אינו מניחו לעלות למעלה אבל כאן בעולם העקודים שאין לשום אחד גוף ועביות המיוחדת לעצמו ולהחזיקו לכן הם עולים תמיד במטי ולא מטי וחוזרים תמיד למעלה ונמצא כי כל הי' בחי' עביות כולם הם רק כדמיון כלי אחד ארוך וכמ"ש הרב במטי ולא מטי פ"א והאורות שבה הנה הם תמיד רצוא ושוב שעולים ויורדים בה ממקום למקום כמו שמבואר שם פ"ב והרי ניחא מעתה מה שאמר הרב לעיל בהח"פ פ"א ופ"ג שהם י' כלים וכאן ובכ"מ מבואר שהעקודים הוא רק כלי אחת כי באמת הרי הם בפרטיות י' כלים שהרי הם מי' עביות פרטיות אשר נשארו מהי' אורות דהתפשטות הא' אחר הסתלקותם אמנם עכ"ז הנה הם משתמשים כולם רק לבחי' כלי אחת לכל הי' אורות דההתפשטות הב' שהרי אין הפסק בהם בין אור אחד לחבירו ומשתמשים כולם בה ברצוא ושוב ממקום למקום והרי הוא להם בבחי' בית אחת לכולם וזהו שאמר הרב בעניינו שהכלים הם זכים בתכלית הזכות לפיכך עדין לא נתגלה רק בחי' כלי אחת לבד והוא ע"פ מה שאמרנו כי הרי נכנס החכמה בכלי הכתר והבינה בכלי החכמה והחסד בכלי הבינה וכן כו' כו' והנז' וא"כ הרי אין הכלים עבים כמידתם להעלים אותם אלא שהם זכים להם מאד ולכן הם עולים מזה לזה ומתחלפים תמיד ממקום למקום וכאלו שהם כולם מקום אחד להם והוא משום כי העביות דכל עליון אינו נחשב לאור התחתון לעביות כלל ועי"ז הנה אין הפסק בהם בין אור לאור ומשתמשים כולם בה ברצוא ושוב ולכן הנה היא עומדת להם רק בבחי' כלי אחת לבד.

אמנם הוא הנה לקמן בשער מטי ולא מטי פ"א מבואר כי אותה הכלי אחת לבד אשר כל האורות דהעקודים נעלמים בה הנה היא בחי' הכלי של הכתר עליון ע"ש וא"כ הרי מבואר מזה שהיא רק כלי אחת ממש והוא הכלי של הכתר ובה היו נכנסים כל הי' אורות כולם וא"כ הרי קשה כל מה שהקשינו לעיל כי הרי היו י' בחי' עביות מכל הי' אורות כולם והרי הם בפרטיות י' כלים והנ"ל אך הענין בזה הוא ע"פ מה שכתבנו בספר הכללים כלל ט"ו וכלל י"ח ענף י' וכן יתבאר עוד בדברינו לקמן כי כל מה שאמר הרב לקמן פ"ג ובמטי ול"מ פ"ב שבהתפשטות השני לא חזרו לצאת אלא רק מהחכמה ולמטה ואור הכתר נשאר למעלה הנה עומק הכונה הוא שכל האור דההתפשטות הראשון כולו הוא נקרא בשם כתר לכל האור דההתפשטות השני והנה היה נשאר באמת כל האור דהתפשטות הראשון כולו בכל הי' ספי' שבו היה נשאר הוא כולו למעלה אחר ההסתלקות הא' והוא לא ירד עוד למטה כלל וכל ההתפשטות השני כולו הוא רק תולדתו וכמו שאמר הרב בשער מטי ול"מ פ"א כי ההתפשטות הראשון הוא האות י' דהשם וההתפשטות השני הוא האות ו' דהשם והרי הוא כל ההתפשטות השני בבחי' ו' שהוא ז"א הנולד ויוצא מהי' שהוא אבא. ואבא הנה הוא לעולם למעלה והוא נעלם כי הוא בכלל מה שנאמר הנסתרות לה' אלהינו וכמ"ש אליהו זל"ט ועיקר הגילוי הוא רק ז"א וכנודע והוא מציאות בפנ"ע פרצו' בפנ"ע ואבא הוא ג"כ פרצו' גמור בפנ"ע והוא כולו למעלה נעלם כן הוא עד"ז ממש כללות כל ההתפשטות הראשון עם כללות כל ההתפשטות השני שההתפשטות הראשון הוא מציאות גמור מי' ספי' ואחר ההסתלקות הראשון הוא נשאר כולו למעלה ולא ירד הוא לעולם למטה כלל ואחר הסתלקותו למעלה הנה נולד ויצא ממנו כל האור דהתפשטות השני והוא מציאות גמור בפנ"ע והוא הגילוי העיקרי והעולם העיקרי דהעקודים וכמו שבארנו כ"ז בארוכה ובעומק מאד בספר הכללים כלל ט"ו וכלל י"ח ענף י' וכן הוא עד"ז בההתפשטות הא' והב' אשר בכל עולם ועולם מכל העולמו' כולם וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים בארוכה אלא שבכל העולמות שלמטה הנה אין יחוד נגלה כלל מהתפשטות השני עם ההתפשטות הראשון אשר לו ועומד ההתפשטות השני אשר בכל עולם במציאות גמור בפנ"ע בכל הי' ספי' שבו והוא עיקר המציאות דכל עולם אבל התפשטות הראשון אשר לכל עולם הוא שורשו הנעלם אשר למעלה ואינו ניכר יחודם מזה לזה כלל משא"כ בעולם העקודים [ומכש"כ בהעולמות שלמעלה] הנה מתייחד ההתפשטות השני עם ההתפשטות הראשון תמיד לעולם גם בגילויים וזהו הענין מה שבהעקודים עולה תמיד אור דהתפשטות השני למעלה במטי ולא מטי וכמו שמבואר בשער מטי ול"מ פ"ד כי הוא תמיד ברצוא ושוב שעולה למעלה להתייחד עם האור דהתפשטות הראשון וחוזר למקומו וכן הוא תמיד רצוא ושוב והוא ע"י תוקף יחודם זה עם זה והם נחשבים

נמשכים שניהם, לעולם אחד מי' ספי', אך ההתפשטות הראשון הוא עומד לעולם למעלה מאחר הסתלקותו ולהלאה ומאיר ומכתיר על האור דהתפשטות השני תמיד ומתייחד עמו ולכן נקרא כל האור דהתפשטות הראשון כולו בשם כתר להאור דהתפשטות השני כי הם שניהם כלולות עולם אחד מי' ספי' ונחשב כל ההתפשטות הראשון לבחי' כתר וכל ההתפשטות השני הוא נחשב אלו להט' ספי' אחרונים שהוא מחכמה ולמטה וזהו עיקר כונת הרב אשר אמר לקמן פ"ג ובכ"מ שלא יצא ההתפשטות השני אלא רק מהחכמה ולמטה והכתר נשאר למעלה והכונה הוא על ההתפשטות הראשון כולו שהוא נקרא כולו בשם כתר לכל האור דהתפשטות השני שהוא רק בבחי' הט"ס האחרונים אליו וכנז'.

אמנם הנה יש בזה עוד כוונה עיקרית עמוקה והוא זה כי הרי אמרנו שההתפשטות השני הנה הוא באמת אצילות בפנ"ע אשר נולד ויצא מההתפשטות הראשון אחר הסתלקותו למעלה בההסתלקות הראשון והוה ההתפשטות השני להתפשטות הראשון בבחי' ז"א לגבי א"א ונודע הוא כי בעולם האצילות הנה נחשב הזו"ן להז"ת הכללים ואו"א עם א"א להג"ר הכלליים והגם שבכ"א יש כל הי"ס כולם אך הז"ת דאו"א הם מתלבשים בזו"ן ומתגלים בהם אבל הג"ר דאו"א הם נעלמים בזו"ן והם למעלה ממדרגת הזו"ן ונחשב או"א עם א"א להג"ר והם נעלמים והזו"ן להז"ת והם הנגלים וכן הוא ג"כ בכל הפרצופים הפרטיים הנה הוה הג"ר דכל עליון שהוא בבחי' או"א להתחתון למעלה ממדרגת התחתון שהוא בבחי' הולד והזו"ן להעליון וכנודע מסדר ההתלבשות דכל פרצופי האצילות זב"ז שהז"ת דכל עליון הוא מתלבש בהתחתון והרישין שבהם הג"ר הם למעלה ונחשב כל תחתון להז"ת דהעליון כי הוא מתלבש בו בהז"ת שבו והם המתגלים בהתחתון וע' דברינו בזה באריכה בדרושי עגולים ויושר ענף ד' אות י"ד ובשער סדר אצילות בקיצור פ"א אות י"ג והנה כ"ז הוא בפרצופי האצילות כי שם נסדר שהתלבשות הפרצופים זב"ז שהוא המשכת ולידת כל תחתון מהעליון שעליו הנה הוא רק מהז"ת דהעליון, אמנם בעולם העקודים ובעניננו שהוא בההתפשטו' השני הנמשך ונולד מההתפשטות הראשון הנה הוא נמשך ממנו מהחכמה ולמטה דההתפשטות הראשון ולא נשאר למעלה אלא רק הכתר שבו לבד אבל כל הט"ס אשר מהחכמה ולמטה הנה הם מתלבשים ומתגלים בההתפשטות השני וזהו שאמר הרב שההתפשטות השני הוא יצא רק מהחכמה ולמטה והכתר נשאר למעלה ור"ל כי הוא נמשך רק מהחכמה ולמטה דההתפשטות הראשון ומתלבש ומתגלה ההתפשטות הראשון בההתפשטות השני מהחכמה ולמטה שבו אבל הכתר שבו הוא נשאר למעלה נעלם וזהו ג"כ מה שקורא הרב את כל ההתפשטות הראשון אחר הסתלקותו בשם כתר משום כי הרי רק הכתר לבד שבו הוא אשר אינו נמשך ממנו בההתפשטות השני אבל כל הט' ספירות אשר מהחכמה ולמטה דההתפשטות הראשון הנה ממשיך מכולם הם וההארה בכל לידת האצילות דהתפשטות השני ולכן אמר שלא ירד בההתפשטות השני אלא רק מהחכמה ולמטה והכוונה הוא על ההם וההארה שנמשך מההתפשטות הראשון בלידת ואצילות ההתפשטות השני שהוא רק מהחכמה ולמטה לבד דההתפשטות הראשון אבל הכתר שבו נשאר למעלה נעלם והוא למעלה ממדרגת העקודים אבל באמת הנה הוו ההתפשטות הראשון וההתפשטות השני שני אצילויות גמורים כ"א מי"ס בפנ"ע ונולדו זה מזה ע"ד ז"א שנמשך ונולד מאבא וכמו שבארנו בזה בעומק ובאריכה בספר הכללים כלל י"ס ענף י' ושם כתבנו עוד כמה דברים עמוקים בטעם מה שנקרא כל ההתפשטות הראשון בשם כתר וההתפשטות השני בשם מהחכמה ולמטה וע' דברינו עוד לקמן בשער מטי ול"מ פי"ב אות ה' סימן ה', והרי נתבאר לנו עכ"פ כי ההתפשטות הראשון וההתפשטות השני הנה הם באמת שני אצילויים מיוחדים ובכ"א הנה יש בו כל הי' ספי' כולם וכל האור דההתפשטות הראשון כולו הוא נשאר כולו למעלה אחר הסתלקותו ורק העביות שבו אשר מכל בחי' ספי' וספי' מהי' ספי' שבו הם נשארו כולם למטה וכמו שמבואר לקמן פי"ג ובמטי ולא מטי פ"א והוא הכלי של כתר עליון שאמר הרב במטי ול"מ פ"א והוא ע"פ מה שאמרנו שכל האור דההתפשטות הא' הוא נקרא בשם כתר עליון לכל כלל האור דההתפשטות הב' כי הוא עומד עליו ומכתירו וע' עוד דברינו שם אות ט' ומשום שכל ההתפשטות הראשון הוה מעלתו גבוה ונעלה מאד לכן הוה גם כל העביות שנשאר ממנו ג"כ זכים בתכלית הזכות ולכך הם נחשבים כולם רק לכלי אחת לבד כי לא ניכר בהם חלוקת הי' ספירות כלל וכנודע שכל אור שהוא יותר עליון הוה האחדות שבו יותר עצום ואינו ניכר בו חלוקת הי' ספי' כלל וזהו שאמר הרב בענינינו שהכלים אשר כאן שהם העביות אשר נשאר מהאור דההתפשטות הראשון כמ"ש לקמן פ"ג הנה הם זכים בתכלית הזכות לפיכך לא נתגלה כאן רק בחי' כלי אחת לבד ור"ל כי הגם שבערך עצמם הם ג"כ בבחי' י"ס וכמו שמבואר לקמן פי"ג וע' ה' ו' כי היה בההתפשטות הראשון גופה ג"כ כל בחי' י' ספי' וא"כ הרי היה העביות שנשאר מהם אחר הסתלקותם ג"כ בבחי' י' כלים והוא מה שאמר הרב באס"ע פ"א ופי"ג כי היו י' כלים באור האוזן וי' כלים באור החוטם וי' כלים באור הפה ור"ל מהעביות הנשאר מהאור דהי' ספירות שבהתפשטות הראשון שבכ"א מהם אחר הסתלקותם כי י"ס בכ"א מהם והיה העביות הנשאר מהם ג"כ י' עכ"ז הנה בערך האור הי' ספי' דההתפשטות השני שהוא מדרגה למטה ממנו והוא תולדתו כנז' הנה נחשב בערכם כל הי' עביות דהאור ההתפשטות הא' רק לאחת כי אין ניכר להם חלוקת הי' שבהם והם להתפשטות השני רק בבחי' כלי אחת לבד [והוא כעין טעם נוסף למה שאמרנו לעיל בזה] וזהו שאמר הרב במטי ולא מטי פ"א שהכלי אחת דעקודים אשר כל הי' אורות נעלמים בה הנה היא הכלי של הכתר עליון ור"ל שהיא מהאור דההתפשטות הראשון שהוא הכתר עליון להאור דההתפשטות השני כי הוא עומד כולו למעלה והוא הכתר אליו וכנז' ומשום שכל הכלי דעקודים הנה היא רק מה שנשאר ונעשה מהאור דהתפשטות הא' שהוא עליון נורא מאד והעביות אשר ממנו הרי הוא ג"כ זך בתכלית הזכות לכן אינו ניכר בו חלוקת הי' ספי' כלל והוא כולו רק בבחי' כלי אחת לבד ולכך אור הי' ספי' דהתפשטות השני שנכנסים ומתלבשים בו הנה הם שם ברצוא ושוב ומשתמשים שם בכולו ונעתקים ומתחלפים בה ממקום למקום כי אין הפסק שם בין זה לזה וכנ"ל, ודי בזה כעת ויתבאר עוד בעה"י בפרקים הבאים, וע' למטה אות י"ד ולקמן פ"ב אות ז' ופי"ג אות ח' ופי"ד אות י' [ובשער מטי ולא מטי פי"ב אות ה' סימן ד' ה' ע"ש ותמצא מבוקשך בעה"י, וע' עוד שם פ"ח אות כ' כ"ג כ"ז, ופי"ג אות ד'.

[ו] כי הנה כתיב וירא בחלום והנה העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים וגו', הוא ע"פ מה שמבואר בזוה"ק ויצא שכל עניני המעשים שעשה יעקב אבינו ע"ה עם המקלות והרהטים ובהצאן המקושרות הנה היה כל כונתו על תיקונים העליונים אשר בכל אותן הענינים הנרמז כנגדם למעלה כי משום שהיה בבית לבן שהוא בדרגין נוכראין וברשותא דאל זר היה עוסק תמיד בהתחכמות ותחבולות בעובדין דלתתא והיה מכוון בהם על שורשי הדברים אשר מרמזים כנגדם למעלה וכדי לאפרשא בין דרגין לדרגין בין טמא לטהור ובין קודש לחול ולהדביק את עצמו בקודש וכמו שמבואר בזוה"ק פ' ויצא מדף קס"א עד דף קס"ג כי זהו העבודה היותר עליון והתיקון שאין למעלה מזה כאשר שהאדם עומד במצולות ים ובתוך הסיגים כמו יעקב בבית לבן להשתדל תמיד לתברא שם גופה תוקפיה וחיליה דס"מ סייבא ולכתתא רישיה ולאכפיא ליה וכמו שאמרו בזוה"ק פ' תלוה קפ"ד א' אמנם הוא עבודה קשה מאד מאד כי צריך להתבונן תמיד ולהבחין בין ימין לשמאל ולברר ולהפריש בין

טוב מרע ולקשר ולהתייחד את עצמו בקודש תמיד ואי אפשר לעמוד בזה ולצאת בשלום אלא רק מי שמוסר כל מעשיו לשם שמים ויהיה טהור ונקי משום פניה והרהור עצמית ולהסתכל בזהירות יתירה שלא יטעה את עצמו והעיקר הוא השהוא כמו יפה לכוון ולרמז בכל פעולותיו וענייניו בתיקון שורשי הדברים שכנגדם למעלה וזה היה עבודת האבות ומשה רבינו ע"ה ועוד איזה קדושי הראשונים אשר עלו בשלום וירדו בשלום ונשארו כולם קודש לה' ולכן אמר שהשלים יעקב אבינו ע"ה את עצמו בכ"ז והוא אשר שעמד בבית לבן עשרים שנה והתנהג עצמו בכל הני' ובריר נהורא מגו חשוכא ודהב לכלבו ויצא טהור ונקי כולו קודש לה' בזה נראה לו בחלום כל המראה והמ"ש וארא בחלום והנה העקודים העולים וגו' כי הראה לו הקב"ה שכוון בכל פעולותיו אל המטרה והוא עומד דבוק אל הקודש פנימה עד שכל העולם כולו לא נברא אלא בשבילו ולא עוד אלא שכל מעשיו ורמזיו אשר עשה הנה כוון בכולם מכוון ממש גם לשורש השרשים אשר בקודש קדש הקדשים והוא עד עולם העקודים שהוא ראשית הגילוי ושורש האצילות ולכן זכה שמטתו הוא מרכבה לכלל האצילות כולו כי עולם האצילות הוא בבחי' יעקב בערך א"ק ועולם העקודים הוא שרשו ונעשה העקודים בשביל האצילות שהוא יעקב והרי הוה העקודים שורש ליעקב אבינו ע"ה שהוא מרכבה להאצילות ולכן נתגלה לו במראה הזה סוד לובן העליון דא"ק שהוא שורש העקודים כמו שיתבאר למטה כי הוא הכל בשביל האצילות שהוא מדת יעקב ונעשה הכל בשבילו וזהו שאמר כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך ור"ל שגם לבן שהוא סוד לובן העליון שורש העקודים הוא ג"כ נעשה רק בשבילך וזהו שאמר עושה לך כי הוא מעותד ומוכן אליך כי שם ר"ל בלובן העליון הנה שם הוא סוד ברית אבות כמו שבארנו במ"א ועי' למטה אות ס' :

[ז] **כי** ראיתי את כל אשר לבן עושה לך ובפסוק זה רמוז כל בחי' אלו כו'. הענין איך שמרומז בשם לבן אשר היה רשע גמור וא"כ איך מרומז ונדרש בשמו ענין נורא גבוה ונעלה אשר דרש בו האריז"ל אך הענין בזה הוא כי הנה נודע שבכל המציאות כולם הנה יש לכ"א שורש למעלה למעלה אף כל הדברים האסורים והטמאים הוא מסיבת כי אחר שנשתלשלו למטה בהעולמות בי"ע אשר שם מתחיל מציאת הרע כי מציאת הרע מתחיל מעולם הבריאה ולמטה אלא שבבריאה הוא רובו טוב ומיעוט רע ואינן מעורבין וביצירה הוא הטוב והרע שקולין ומעורבין ובעשיה הוא רובו רע ומיעוט טוב והם מעורבין הרבה והנה כל המציאות כולם אשר הם קרובים בשרשם שבבי"ע להמקום אשר שם הוא תוקף הכח דהרע הנה ישנו להרע אחיזה בהם והם אשר אסרם התורה וע"ד שכתוב ויגע בכף ירכו כו' על כן לא יאכלו בני ישראל כו' כי נגע כו' וכמ"ש בזוה"ק פ' וישלח ק"ע וקע"א ולפי ערך קירוב כ"א לתוקפו דהרע כן הוא איסורו יש שהוא אסור באכילה לבד ויש שאיסורו גם בהנאה וכן יש שאיסורו הוא עד ס' ויש במאתים ויש במשהו וכן חלוקות רבות בענין הטומאות והכל הוא לפי ערך קירבותו בשורשו שבבי"ע אל הכחות דתוקף הרע אשר שם ועד"ז הוא בנשמת בני אדם כי מי ששורש נשמתו אשר בהעולמות בי"ע הוא יותר קרוב לאותן המקומות אשר שם הוא תוקף הכחות דהרע הוא יותר עלול לחטא והוא עומד תמיד בנסיונות ומוכרח להתבונן תמיד על דרכיו בזהירות יתירה ובפרט מי שמציאותו נמשך דרך הם ממש שיש לו עבירה בלידתן כגון בני תשע מדות שאמרו בנדרים ספ"ג ומכש"כ בני נדה או שאר בני עבירה רח"ל הנה פשוט הוא שהם בסכנה גדולה למאד וכמעט שאי אפשר לו להתגבר על יצרו ומהם הוא כל הרשעים והפושעים אשר בכל משך ימי עולם והם כולם בסוד מה שכתוב ראיתי דמעת העשוקים ואין להם מנחם ועי' דברינו בזה בדע"ה ח"ב אמנם כל רשעתם וטומאתם נעשה בהם רק אשר שנשתלשל מציאותם דרך העולמות בי"ע וכנ' אבל שורשם העליון אשר למעלה הוא בעולם קודש כי למעלה מהעולמות בי"ע הנה שם נאמר לא יגורך רע ואין שם שום מגע זר ח"ו והזר הקרב שם יומת ובאשר שתורתנו הקדושה היא מיוסד על הד' חלקי פרד"ס אשר הם היסודות של הד' עולמות אבי"ע בכלל ובפרט כן במציאותם וכן בכל מאורעותיהם שכולם נמצאו ונעשו משורשם אשר בהד' חלקי פרד"ס שבתורתנו הקדושה לכן כאשר נדרש איזה ענין ע"ד הסוד שהוא באצילות אשר שם הוא הכל קודש קדשים הנה נדרש על פיהם גם כל הענינים והשמות והמילות אשר ע"פ פשט הם טמא ורע וזר ומר אך כאשר שהם נדרשים על סודם שבאצילות שהוא שורש שורשם בנעלם ומכ"ש כאשר שהם נדרשים ברזא דרזין שהוא בשורש שורש השרשים אשר בהעולמות שלמעלה גם מאצילות הנה נדרש הכל בקודש פנימה שהוא בהאורות והמציאות שבקודש קודש הקדשים וא"כ הרי אין סתירה מזה לזה כי הסוד מוציא יקר מזולל ע"י שזורק את הקליפה והפסולת ובורר את הטוב ומעלה אותו בקודש הקדשים וזהו ג"כ ענין הד' חיות המרכבה שהם אריה שור נשר אדם הנה הגם כי אריה ונשר הם אצלינו מהמינים הטמאים אך כל טומאתם לא נעשה בהם אלא רק אחר שנשתלשלו למטה ונאחז הרע בהם ולכך נאסרו אצלינו אבל למעלה ממקום אחיזת ונגיעת הרע בהם הם טהור וקדוש ודע עוד כי מי אשר שורש מציאותו אשר למעלה בקודש הוא יותר נעלה וגבוה הנה כאשר נשתלשל מציאותו דרך המקום אשר איננה טהורה כנ"ל והוא הולך אחר יצרו ונעשה לרשע רע הנה מתגבר ברשעתו למאד מאד והם כל הרשעים הגדולים כמו לבן ועשו ופרעה וכיוצא ועד"ז הוא במדה טובה המרובה כי כאשר מתגבר על יצרו ועושה רצון קונו הנה גדלה מעלתו וקדושתו מאד מאד לאין חקר והוא מיחידי סגולה המצויינים וכ"ז הוא פשוט וידוע למבינים ובזה הנה מובן דברי הרב בענינינו היטב :

[ח] **כי** לבן הוא סוד לובן העליון אשר הוא קודם כל האצילות כזה (דהאורות אח"פ) והוא העושה כל אלו הבחי' כו'. הנה סוד לובן העליון שאמר כאן הוא אור החסד עלאה דאתגלי ונפק מזווגא עלאה דד' רישין עלאין שבא"ק אוירא ומ"ס שבו שהם בחי' אי"ן וא"א שבא"ק ומשם נפק טיפת חסד עלאה לצורך תולדות כל האורות דהאח"פ והוא הלובן העליון שאמר הרב והנה הוא שם ע"ב שהוא חסד והוא הע"ב דהס"ג שבהמ"ס והנה הוא השם ע"ב דאות ה' אשר הארכנו והעמקנו בו הרבה בספר הדע"ה ח"א דרוש ד' סי' ב' ובספר הכללים כלל י"ח ענף ו' סימן ב' אות ה' ובארנו שם כי אותו הע"ב הוא השורש דכל אורות האח"פ והוא אשר יצא מהבטישו עלאה שהוא בחי' זווג נעלם דהב' רישין עלאין שבא"ק והוא סוד הלובן העליון שאמר הרב כאן ודע עוד כי הנה הוא נמשך ויוצא מהשוורתא דגלגלתא אשר שם הוא סוד התר"ך נתיבות שבכתר והם תר"ך עמודי אור שאמר ר' נחוניא בן הקנה בתפילתו וכן הם נזכרו ג"כ במסכת אצילות והם כולם בהשוורתא שבהגלגלתא שישנם תר"ך גילופין דשוורתא היינו תרי"ג הם גילופין פרטיים ועוד ז' שוורתא הם כלליים וכלל כללותם הם ב' שהם סוד נחש בריח ונחש עקלתון ובאותן התרי"ג שם הוא סוד הברית, ברית אבות וישראל, וכל השוורתא כולם הם נכללים בהרא"ש דהנחש עקלתון והם תרי"ג. ובארנו כ"ז באורכה במ"א, ושם הוא סוד שורש הלובן העליון שאמר כאן.

[ט] **והוא** העושה כל אלו הבחי' שהם עקודים נקודים ברודים כו', הנה הנקודים הוא האורות דהנקודות שהוא מהשם ב"ן הכללי שבא"ק וברודים הוא האורות דהתיקון שהוא מהשם מ"ה הכללי שבא"ק ונתחבר ונתייסד עם הב"ן והוא עולם האצילות שהוא כלול מהב"ן ומ"ה יחד כנודע וכן כתב הרב בשעה"כ פ"ו סמוך לסופו כי נקודים הוא ב"ן וברודים הוא מ"ה

ע"כ ובז"ן יחד והוא כללות כל הה' פרצופים דאצילות ונקרא האצילות בשם ברודים כי ברודים הוא מלשון ברד כמ"ש האבן עזרא פ' ויצא ומשום שבאצילות הנה שם נגלדו ונקפו ונעשו לי' כלים והכלים הנה הם מהם הצמצום והעביית שהוא מתוקף וגלידת הדינין והרי נתגלד שם העביית הראוי לכל ספי' ונקפו ונעשו לי' כלים ממש והם שם י' כלים מיוסדים לכל ספי' וספי' בפ"ע והנודע שבאצילות הם י' כלים ולכך נקרא האצי' בשם ברודים על שם עיקר הגלידה והעביית שהם הי' כלים אשר נגמר ונעשה שם ולכל ספי' וספי' בפ"ע וזהו ברודים שהוא לשון רבים, וכן נרמז עוד בלשון ברודים שהם אינם עביית ממש ח"ו כי עיקר הכלים והעביית הוא רק בהעולמות בי"ע אבל באצילות הם רק ע"ד גלידת הכפור שאין ממשות בהעביית כי וחם השמש ונמס וכן הוא באצילות כי הם מזדככים תמיד וכנודע מעליית הפרצופים שעולים בזיון לאו"א ולמדרגתם והרי מזוכך הכלים שלהם תמיד ע"י שפעת אור החסד והוא נרמז בלשון ברודים שנקרא כן ע"ש גלידת העביית שבהכלים הנז' והוא מלשון ברד אשר נמס בשמש ונמס והוא ע"י שלהובין דרשימו מהמתקא שפעת אור החסדים שנשפע שם תמיד, והרי נתבאר מכ"ז כי כל מה שנקרא האצילות בשם ברודים הוא רק ע"ש הכלים שלהם וכמו שם העקודים שהוא ג"כ רק ע"ש הכלי כמ"ש הרב למטה בסמוך *).

והנה עולם העקודים שהוא כולל כל האורות דאח"פ הוא מהס"ג דא"ק והנקודים וברודים הוא מהמ"ה וב"ן דא"ק ואלו ונעשו כולם מסוד לובן העליון הנז' שהוא השם ע"ב הנ"ל וזהו שאמר והוא המושך כל אלו הבחי' כו' אמנם הנה הוא אינו הע"ב הכללי ממש דהא"ק כי הע"ב הכללי העיקרי שבו הוא לא נתגלה כלל וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א אלא שהוא תולדתו ותולדות תולדתו כי הוא יוצא ונמשך מהס"ג והע"ב דהמ"ס שבא"ק אמנם המ"ס עם האוירא עלאה שבו שהוא כללות כל הגלגלתא כולו הוא נקרא ג"כ בשם הע"ב הכללי וכמו שכתבנו בטנת"א פ"א אות ד' ושם אות ט' וי"א ע"ש.

הגהה :

אמנם ראיתי כי עיקר לשון ברודים הוא פירושו זך ובהיר כי כן הוא בתרגום אונקלוס על ברודים פציחין והוא מלשון זך ובהיר ונקרא האצילות בשם ברודים כי הרי נעשה האצילו' מבירורי דהב"ן ומהאור הגדול דהמ"ה ולכן נקרא ברודים ע"ש שהוא זך ומצוחצח. כן הוא העיקר וע' בערוך ערך פצח. וכן כתבתי בספר הכללים ריש כלל ד' ע"ש.

[יוד] **נקודים** ברודים לצורך האצילות שיאציל אחריהם. הנה הברודים הרי הוא האצילות עצמו כנ"ל וא"כ הרי אין ביאור למה שאמר לצורך האצילות שיאציל אחריהם אך הענין הוא כי הנה הסוד לובן העליון שהוא השם ע"ב הנ"ל הנה הוא עצמו אינו מתגלה באמת באצילות כלל וגילויו הוא רק בעולם העקודים שהוא בהאורות דהאח"פ וגם שם עומד רק בפנימיותם שהוא מתלבש בפנימית כולה והוא להאורות דאח"פ כמו א"א להאצילות ומסתיים השם ע"ב הנז' בסוף האורות דאח"פ שהוא עד הטבור דא"ק ומשם ולמטה שהוא בעולם האצילות שהוא מהטבור ולמטה אינו מתלבש עוד הע"ב הנז' כלל אלא רק שמתפשט הארתו שם דרך התלבשות הארת דעקודים המתפשט ומתלבש באצילות וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל ט"ו וכלל י"ח ענף י' באריכות וא"כ הרי הוא אינו מתגלה באצילות כלל אך ע"ש הרב כאן שסוד לובן העליון שהוא השם ע"ב הנז' הוא היה המושך גם את הנקודים וברודים הנה עומק כונתו הוא ע"פ מה שבארנו בספר הכללים שגם כל אורות הנקודות והאצילות הנה היה סדר השתלשלותם ג"כ רק ע"י התפשטות ראשון והתפשטות שני וכן הסתלקות ראשון והסתלקות שני ע"ד שהיה בעקודים והנה התפשטות ראשון אשר לכל עולם הנה הוא שורשו הראשון אשר למעלה שממנו יוצא ההתפשטות שני שהוא המציאות העיקרי דכל עולם וכן בארנו שם עוד כי גם ההתפשטות ראשון אשר הוא למעלה הנה יש לו ג"כ עוד שרשים פנימיים אלו שהם למעלה גם מההתפשטות הראשון כי מהם הוא יוצא ונמשך ומהם הוא יונק ושואב תמיד כל שפעו ואורו והוא ג"כ ע"ד שהוא בהעקודים וכמ"ש הרב בשער מטי ולא מטי פ' ג' ד' והנה ההתפשטות הראשון אשר לכל עולם הנה הוא למעלה ור"ל כי אשר בהסתלקותו בהסתלקות הראשון הנה הוא נשאר למעלה ולא ירד הוא עוד לעולם למטה כלל והוא עומד תמיד למעלה מאותו העולם ומכש"כ השרשים הפנימיים אשר גם כל התפשטות הראשון הוא יוצא מהם הנה הש"כ הוא שמקומם הוא למעלה למעלה והם בהסתר עליון תמיד וכמו שבארנו כ"ז בפרטות כל עולם ובארוכה בספר הכללים והרי נמצא כי ישנם לכל עולם ג' מציאיות שהם למעלה מאותו העולם ואותן הג' מציאיות הם ג"כ זה למעלה מזה והם השתלשלות דכל עולם ותלייתו אשר למעלה למעלה וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ח ענף י' כל שרשי הנקודות והאצילות איך שהם תלויים ועומדים באו"א שבא"ק אשר הם מהטבור ולמעלה שבו וכן מקומם בעולם העקודים שהם בסי' הי"ג ת"ד שבו וכן שרשם ותלייתם גם בעיקר הא"ק עצמו שהוא בהמ"ס שבו והנה על אותן המציאיות והשרשים דהנקודות והאצילות אשר הם באו"א שבא"ק ובהעקודים ובהמ"ס שבו הנה על זה אמר הרב בעניינו שסוד לובן העליון שהוא השם ע"ב הנז' הוא היה המושך את כל הבחי' דנקודים וברודים לצורך האצילות שיאציל אחריהם והכונה הוא על השרשים דהנקודים וברודים אשר בהאו"א שבא"ק ובהעקודים ובהמ"ס שבא"ק כי אותן השרשים הגם שהם רק שרשים נעלמים עכ"ז הנה הם מציאיות גמורים כ"א מד' שמות עסמ"ב והם עומדים בהאו"א שבא"ק ובהעקודים ובהמ"ס שבא"ק והם הנה מתגלה היטב בסוד לובן העליון שהוא השם ע"ב הנז' כי הם עומדים כולם מהטבור ולמעלה ומתלבש ומתגלה בהם השע"ב הנז' היטב ומ"ש לצורך האצילות שיאציל אחריהם הכונה הוא על ההתפשטות השני אשר להם שהוא המציאות העיקרי דהנקודות והאצילות אשר יצא מהשרשים הנז' ונתהוה ונעשה מהטבור ולמטה דהא"ק והם האצילות אשר נאצל אחריהם ר"ל אחר כל השרשים הנז' כי הם נאצלו ויצאו מהם, אמנם הנה הגם שאמרנו שהשם ע"ב הנ"ל אינו מתגלה למטה מהטבור כלל עכ"ז הנה הארתו והארת הארתו הוא עומד לעולם גם בהם תמיד בפנימיותם בהעלם גדול והוא לבחי' אור א"ס שבהם וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ח ענף י' מסימן ו' והלאה ע"ש ותמצא מבואר כ"ז בפרטיות באר היטב בעה"י.

[יא] **אשר** הוא נקרא בשם יעקב, כי יעקב אבינו ע"ה זכה להיות מרכבה אל כלל האצילות ונקרא האצילות על שמו וע"ד רחל שהיא מרכבה להשכינה הקדושה ונקרא השכינה על שמה וכן לאה שהיא מרכבה להארת המלכות דבינה המתפשט ויוצא מאחורי הראש למעלה בעורף בסוד קשר של תפילין ונקרא על שם לאה כן עד"ז האצילות בכלל הנה נקרא על שם יעקב משום שהוא נעשה מרכבה אליו אמנם כל מה שנקרא האצילות בשם יעקב הנה הוא רק בערך הא"ק כי כל האצילות כולו הנה הוא מהטבור ולמטה דא"ק שהוא בחי' הנה"י שבו והנה"י הוא בחי' הקטנות דעיבור וזה נקרא בשם יעקב כמ"ש בשער הפרצופים דרוש ה' ור"ל כי כל האצילות בערך הא"ק הוא רק בבחי' הקטנות דעיבור ולכן נקרא האצילות בשם יעקב והוא רק בערך הא"ק אבל בבחי' האצילות גופה ומכש"כ בערך העולמות שלמטה הנה נקרא האצילות בשם ז"א שהוא ישראל והוא בחי' גדלות וכמ"ש בשער הפרצופים שם וע' שער פרצופי זו"ן פ"ה ובשער לאה ורחל ספ"ב.

[יב] **וזהו** שאמר הכתוב אז יבקע כשחר אורך שקו היושר הנקרא יעקב היה בוקע העגולים מעט מעט כשחר שהולך מעט מעט כך יהיה אורך, כ"ז הוא אינו מע"ח אלא הוא הגהה מהרמ"ז ז"ל, אמנם הדברים הם מכוונים והוא ע"פ מ"ש בזוה"ק אחרי מות ס"ו ב' כי יעקב הוא אילנא קדישא בגין כך ו' דשמא קדישא היה

אחידא וכו' הנה הוא הבריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה והוא מדת יעקב וכמ"ש בסתרי תורה פ' ויצא קמ"ח ב' וזהו שאמר שהוא קו היושר והוא הנכנס ומתפשט בתוך העגולים ובסוד דו"ן נקבה תסובב גבר והרי בוקע את העגולים ונכנס ומתפשט בתוכם ונעשה שם על ידו כל הגילויים כולם שהוא כל העולמות כולם ונעשה מציאותם לאט לאט וכן היה ביעקב אבינו ע"ה שהוא במדת ו' הנה ממנו נבנה כל בית ישראל וזהו שנאמר אז יבקע כשחר אורך כי עיקר הגילוי הוא נעשה רק אח"כ ע"י משה רבע"ה שהוא בדעת שהוא ג"כ ו' קו היושר כי הוא פנימית הת"ת והיה הוא כולל את כל הששים רבוא וכמ"ש שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו כי היה פנימית כולהו וכלל את כולם שהם כולם תולדות כו' דור דעה שהוא הדעת ו' וזהו להדעת עלאה שהוא התורה אור הגנוז והרי כי ביעקב אבינו ע"ה היה רק התחלת הגילוי וזהו שאמר שעליו נאמר אז יבקע כשחר אורך כי יבקע הוא אותיות יעקב שממנו היה מתחיל לעלות השחר וכן היה ג"כ בכלל העולמות שהתחלת הגילוי היה העולם דעקודים ונאמר עליו ג"כ אז יבקע כשחר אורך ולכן נראה כ"ז ליעקב אבינו ע"ה במראה החלום וכמ"ש ואשא עיני וארא בחלום והנה העתודים העולים על הצאן והוא סוד אוירא ומ"ס ונקרא אוירא עתודים כי עיקר אורו יתגלה רק לעתיד וכמ"ש נקרא צאן כי הוא יצא לגילוי גם עתה וכן הוא מרומז ג"כ במילת צאן כי צ"א הוא הוי"ה אדנ"י שבמ"ס וכמ"ש הגר"א בתיקונים קל"ס ע"ד והאות ן' פשוטה הוא מרמז על התפשטותו למטה וכמ"ש בזוה"ק אחרי מות ס"ו ב' וזהו העתודים העולים על הצאן שהם אוירא ומ"ס אשר מהם הוא הלובן העליון וממנו יצא ונעשה כל העקודים נקודים וברודים ונראה לו המראה הזה משום שהוא מבחינתו כנז' וזהו שאמר הרב עוד והתחיל בעקודים כו' ור"ל שהכתוב אומר עקודים נקודים כו' ומתחיל מעקודים שהם אורות הפה ולא מיותר למעלה משום שהתחלת הגילוי הוא רק העקודים וכמו שמפרש והולך.

[יג] **כיון** שעדיין לא נתגלה בהם הויות הכלי. כי באורות האוזן שהוא עד שבוה"ז ובאורות החוטם שהוא עד הטבור לא נעשה שם בהם שום כלי כלל והנ"ל אות ד' והאור בלי כלי אין לו תפיסה כלל ואין לו שום שם ומלה ואי אפשר לדבר בו ולכן לא נזכר מהם בתורה כלל ומה שמדבר הרב בהם בשמות וכינויים הנה הוא רק בדרך משל ודמיון וכדי לשכך את האוזן וכמו שאמר הרב בשער טנת"א רפ"א וכן בשער אח"פ תחילת פ"א ומבואר הוא בדברי הרב בטנת"א רפ"א שעיקר הכינויים הם באמת רק באצילות כי שם הוא כל בחי' כלים הנאצלים ולכך נקרא האצילות בשם ברודים משום מציאת העביות והכלים הנעשה שם והנ"ל אות ט' אמנם בעקודים נתהוה ג"כ בחי' כלי אלא שהיא יותר דקה מהכלים דאצילות אבל היא בחי' כלי עכ"פ ומשום שיש בה בחי' כלי ג"כ לכן נזכר העקודים בתורה אבל למעלה מאורות הפה שאין שם כלי כלל הם לא נזכרו בתורה וגם כל דברי הרב שמדבר שם הנה הוא רק ע"ד לשכך את האוזן וכדי ללמדינו תליית כל הדברים למעלה למעלה וע"ד שאמר הספד"צ פ"א האי מתקלא תלי באתר דלא הוי. והנה מכאן תראה שכל מה שנזכר בתורה וכן כל מה שנאמרו בדברי הזוה"ק והרב ז"ל מהעקודים ולמטה הנה הם אינם במשל כלל אלא שהם כולן ככתבן אמנם הם רק לפי המציאות והענינים המתייחסים שם ובכל עולם ועולם לפי ערכו וע"ד שאנו רואין שאינו דומה צורת הנפש לצורת הגוף עד שאין לנו תפיסה במהותה כלל וכן הוא הרוח בערך הנפש והנשמה בערך הרוח ועד"ז בחיה והיחידה וכ"ז הוא בעולם העשיה עצמה וכן הוא עד"ז מהעשיה להיצירה כי הסומר דכל עולם עליון הוא הצורה להתחתון ומה גם בהנרנח"י דהיצירה וכן מיצירה לבריאה ובהנרנח"י דהבריאה וכש"כ דכש"כ מהבריאה להאצילות אבל עכ"פ הוא כי כל המציאות והענינים ישנם בכל עולם לפי ערכו והם כולם ככתבם אלא שהם משולל מכל השגה ותפיסת כל נברא ועי' לעיל בשער עגולים ויושר בהקדמה לענף ב' והארכנו בזה הרבה בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' ע"ש ומדברי הרב כאן הוא ראיה גמורה לדברינו שהרי אמר כי לכך לא נזכר בתורה מהעקודים ולמעלה משום שאין בהם בחי' כלי וכל הדברים שם הוא רק במשל ודמיון וכדי לשכך את האוזן כמ"ש בטנת"א רפ"א ובאח"פ פ"א וא"כ הרי לנו כי מהעקודים ולמטה אשר הם נזכר בתורה הם אינם לשכך את האוזן כלל ואינם במשל כלל אמנם הם משולל מכל השגה ותפיסה ורעיון איך שהם נעלמים באצילות ומכש"כ בעקודים אשר שם הוא רק אור אלקותו וקדושתו ית"ש ודי בזה כי כבר הארכנו בדברינו שם ושם וע' עוד בדברינו בזה בספר הקדו"ש.

[יד] **והנה** האורות פנימים עם האורות מקיפים מחוברים חוץ הפה לכן כו', כי הנה הם שניהם הם בתוך הפה בחי' קול ודיבור שהם לאה ורחל והנ"ל אות ב' ג' ד' וכן הנה הם ג"כ בחי' ז"א ונוק' כי לאה וז"א שורש אחד להם ושניהם הם בחי' קול וכמו שכתבנו בשער אח"פ פ"א אות ח' ואות ל"ב וזהו שאמר כי הם מכים זב"ז ומבטשים זב"ז ומהכאת שלהם אתייליד הויית בחי' הכלים ומ"ש מכים ומבטשים הוא ענין זווג וכ"ז הוא משום שהם בבחי' זו"ן וכנז' כי גם לאה היא בבחי' זכר כי הרי היא מהארת הבינה שהיא עלמא דדכורא כמ"ש בזוה"ק פ' ויחי רמ"ע ע"א וכן כתב הגר"א בספד"צ בליקוטיו שם כי לאה ורחל הם בחי' דו"ן שבהנוק' והרי שייך בהם בחי' זווג ומזווגם נתהוה הכלים. **וענין** התהוות הכלים ע"י זווג הנה הוא כי כל בחי' זווג הרי הוא נמשך ע"י סדר דאמ"ר וק"ב המבואר בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה' ו' והאור הוא הנשמה שבו ומים רקיע הרי הם גלידא וקפיאת העביות אשר מזה הוא כל הגוף והכלי כמו שמבואר שם ונמשך ונארג יצירת כל ולד בנשמה וגוף יחד מעת הזווג דהאו"א עד לידתו וכן הוא בעניננו כי ע"י שנתייחדו הזו"ן שבפה שהם קול ודיבור יחד לכן מזווגם שהוא בסדר אמ"ר וק"ב נתהוה ונולד בחי' הכלי ויצא כל אור בגוף וכלי ע"ד כל ולד שנולד מאו"א ע"י זווגם שנמשך ונארג האור שהוא הנשמה עם הגוף ביחד ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב וזהו שאמר הרב בעניינו כי מהכאת שלהם (שהוא סוד זווג) אתייליד הויית בחי' כלים והוא ג"כ סוד העביות שהיה מעורב באור שאמרנו לעיל אות ד' ויתבאר כ"ז בעה"י בפרקים הבאים באריכה, והנה היה כ"ז גם בהאור דהתפשטות הא' אשר באורות הפה אמנם האור עצמו דהתפשטות הא' הוא עלה ונסתלק למעלה ולא נשאר למטה אלא רק העביות לבד שהיה מעורב בו כנז' ולכן נעשה אותה העביות לבחי' גוף וכלי להאור דהתפשטות הב' שנתפשט שם אח"כ, אמנם בירור האור מהעביות שיוברר האור מהעביות ויסתלק למעלה האור לבדו הנה זה היה נעשה ע"י שנתחברו האורות המקיפים דהפה עם האורות הפנימים דהפה גם בצאתם לחוץ ועי"ז הנה בררו המקיפים את האורות מהעביות והעלום למעלה לבדן והעביות נשאר למטה לבדן ונעשה העביות עי"ז לבחי' כלי וכמו שכתבנו בשער טנת"א פ"א אות כ"ה והנ"ל אות ד', והנה נעשה כ"ז רק באורות הפה משא"כ באורות דהאוזן חוטם הנה הגם שנתייחדו גם שם כל בחי' הדו"ן שבהם כמש"כ ויצאו כל אורותיהם ג"כ רק בסוד זווג ובסדר דאמ"ר וק"ב אך משום שלא נתחברו בהם המקיפים עם הפנימים בצאתם לחוץ לכן כאשר חזר האור דהתפשטות הא' שבהם ועלה למעלה הנה עלה בהם האורות עם העביות ביחד ולא נברר בהם האורות מהעביות מאומה ולכן לא נעשה בהם במקומם כלי כלל אלא רק אחר שנתלבשו באורות הפה ובסופה וסיומה וכמו שכתבנו בטנת"א פ"א אות כ"ה, ודי בזה כעת ויתבאר עוד בכ"ז בפרקים הבאים בעה"י וע' בזה לקמן פ"ב סוף אות ו' ע"ש.

[טו] **בי פה** גימט' ס"ג וכ"ב אתוון, כי הנה כל האורות דאח"פ הם כולם מהשם ס"ג דהא"ק וכמ"ש בדרושי נקודות פ"א בהמ"ב שבסוף הפרק ולכן יצאו חשבון ס"ג באוזן וכן

חשבון ס"ג בחוטם וכמ"ש הרב בשער אח"פ פ' ג' ד' ה' ובטנת"א פ"ג ועל זה אמר הרב כאן שגם בהפה ישנו חשבון ס"ג אלא שנתוסף בו עוד כ"ב משום שכאן נתגלה הכלי שהיא הכלי דהעקודים שהיא מהכ"ב אתוון כי האותיות הם הכלים כמ"ש בשער טנת"א וכמו שמפרש והולך ואמר והנה בסוד אותיות הם הכלים לכן כו' וכ"ז הוא בהפה דא"ק ועד"ז הוא בהפה דא"א וכמ"ש בשער א"א פ' י"ב וכן בפה דז"א וכמ"ש בדרושי הצלם דרוש ג' כי הנה ישנו בכ"א מספר וחשבון פה אלא שבכ"א הוא לפי ענינו :

[טז] **והנה** מן הפה הזה יצא י' ספי' פנימיים וי' ספי' מקיפים ונמשכין מנגד הפנים עד נגד הטבור, כי הפנימים הם מצפים לכלי דעקודים והמקיפים הם מאירים ומקיפים מבחוץ לכלי דעקודים וכן הם משמשים לפנימים ומקיפים בעולם האצילות כי אורות הפה שהם עולם העקודים הרי מתפשט ומתלבש באצילות והנה הם מתפשטים שם ג"כ בבחי' פנימים ומקיפים כי כן הוא כל עולם עליון להתחתון וכן כל פרצוף עליון להפרצוף התחתון וכמ"ש בשער המקיפים וכנודע, והנה הפנימים והמקיפים אשר מאורות הפה דעניינו הנה הם מהפה וגרון שהם בחי' רחל ולאה אשר במלכות פה דא"ק כי הפה הוא כללות המלכות שבראש ויש בה במלכות שהיא הנוק' ב' בחי' שהם לאה ורחל והם המקיפים והפנימים וכנ"ל בדברינו וכן אמר הרב בשער אח"פ פ"ה סמוך לסופו כי מהגרון שהיא בחי' לאה נמשכו המקיפים וכ"ז הוא כי לאה הרי היא מאחרת הבינה אשר ממנה הוא כל המקיפים וכמ"ש בשער טנת"א פ"ג וכן בשער השמות פ"ו :

אמנם הנה להאורה יש להקשות כי הרי בהתפשטות הא' עדיין לא היה הכלי כלל כי הכלי לא נעשה אלא רק מהעביות שהיו כלולים בהאורות עצמן ונשארו בההסתלקות הא' אחר הסתלקות האורות הנה מהם נעשה הכלי דעקודים וכמ"ש לקמן פי"ג וא"כ הרי בהתפשטות הא' עצמו לא היה עדיין הכלי כלל וכן האור דהתפשטות הא' הנה הוא אינו מתלבש באצילות כלל כי הוא כולו נשאר למעלה שהוא מהפה ולפנים אחר הסתלקותו וכמו שיתבאר לקמן בפרקים הבאים וא"כ הרי לא שייך לומר בהאור דהתפשטות הא' שיצאו בו י' פנימים וי' מקיפים כי מאחר שלא היה עדיין שום כלי העומד ומבדיל בין הפנימי להמקיף מה שייך לומר פנימי ומקיף בזה והרי הוא כולו אינו רק אלא אור אחד ולא שייך לומר פנימי ומקיף אלא רק בהתפשטות השני שאז כבר היה נעשה הכלי וכן הוא מתפשט באצילות ג"כ אבל בענינינו שמדבר הרב בהתפשטות הא' מה שייך לומר שיצאו אז י' ספי' פנימים וי' מקיפים למי היו פנימים ועל מי היו מקיפים אך עומק הדברים בזה יתבאר לקמן פי"ב אות ז' בעה"י :

[יז] **וזה** עיקר האור אבל ג"כ מאיר דרך לצדדים לכל סביבות זה האדם ע"ד הנ"ל באורות אוזן חוטם, ומזה הוא מה שמשתמש בה הפה שהוא קול ודיבור בכל סביבותיו דהאדם כי הרי אפשר לדבר גם עם העומד מן הצד או מאחוריו והוא נמשך מן שורש העליון שבכאן מה שמתפשטים אורות הפה דא"ק בכל צדדיו וסביבותיו ועי"ז נמשך הכח הזה למטה ג"כ וכן הוא עד"ז ג"כ באורות האוזן והחוטם כי נמשך אורותיהם בא"ק גם בכל סביבותיו וכמ"ש בשער טנת"א פ' א' ב' ועי"ז נמשך הכח הזה למטה ג"כ ומשתמש האדם ע"י החושים דאח"פ גם בכל צדדיו וסביבותיו, ודע כי התחתונים זוכים הנה הם מקבלים הארת האח"פ דא"ק וכן דאח"פ דהאצילות ביושר ובמכוון שהוא מאורות הפנים עצמן ואז מתבטלים הארת הצדדיים באורות היושר דהפנים ונמשכים כולם למטה דרך הפנים ומקבלים הכל ביושר ובמכוון אבל כשאינם זוכים הנה אינם מאירים למטה אלא רק באורות הצדדיים לבד וכ"ז הוא ענין הסתר פנים והארת פנים והוא מ"ש יאר ה' פניו אליך :

[יח] **אבל** כאן בפה נכפלו הבחי' והיו ב' שהן ד', כי עיקרם הם רק ב' שהם אור פנימי ואור מקיף אך מהם שניהם נעשה כאן בחי' הכלי שהיא ג"כ ב' שהם פנימי וחיצון, והנה בעולם האצילות ומכש"כ משם ולמטה הוה האור מקיף נעלם אבל בעקודים יש גילוי לאור מקיף ג"כ וכן הכלים כאן הם ג"כ זכים בתכלית הזכות וכמ"ש הרב לעיל ולכן מאירים כאן שהוא בפה בבחי' ד' אורות ב' מאו"פ ואו"מ וב' מפנימית וחיצונית דהכלי והם הד' אלפי"ן שאמר שנתגלו כאן בפה כי כל א' הוא אור כמ"ש בתיקונים והם הד' אורות שנתגלה כאן שהם הד' מהאות ה' שבאוזן אשר צורתו הוא ד' ו' ונתגלה הו' באורות החוטם כמ"ש בטנת"א פי"ג והד' הוא אשר נתגלה כאן באורות הפה שהם הד' אורות הנזכרים וכבר אמרנו כי הפה הוא מלכות שהיא המלכות מהי' ספי' שבראש ונודע הוא שהמלכות נקרא ד' שהיא הד' דאחד, ושורשה הוא בהגילוי דאות ד' שבכאן :

[יט] **והנה** הב' אלפין שציורם יו"י הם או"פ ואו"מ והב' אלפי"ן שציורם יו"ד הם בחי' הכלי פנימי וחיצון, כל אלו הד' אלפי"ן הם מבואר בטנת"א פ"ג כי הם אורות האוזן והחוטם המתגלים בפה וכנ"ל ועל זה אמר כאן כי האלפי"ן יו"י הם או"פ ואו"מ והאלפי"ן דיו"ד הם פנימי וחיצון דהכלי והוא ע"פ מ"ש בשער הכוונות פסח דרוש ו' שהאלפי"ן אשר בציור יו"י הם בחי' זכרים ובציור יו"ד הם בחי' נוקבין וע' בהולדת או"א פ"ו ובדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה', ונודע הוא כי כל דו"ן הם בבחי' אור וכלי כי היא בית דיליה היכל דיליה וזהו שאמר כי האלפי"ן דיו"י הם האורות והאלפי"ן דיו"ד הם הכלי והם האורות דהאוזן והחוטם שמתפשטים ומתגלים בהאור והכלי דהפה וכמו שמפרש והולך :

[כ] **כי** מן אוזן ימין נמשך האור ויוצא דרך הפה בסוד או"מ ומן החוטם ימין נמשך ויוצא דרך הפה בסוד או"פ כו', כי האור שהוא בחי' זכר כנ"ל לכן הוה כל יציאתו דרך ימין והכלי שהיא בחי' נוק' כנ"ל הוה כל יציאתה דרך שמאל, אמנם קשה כי הרי בשער טנת"א פ' א' ב' מבואר שהאוזן שמאל וחוטם שמאל הוא אור פנימי דאוזן חוטם עצמן וכאן אמר כי משם הוא הפנימית והחיצונית דהכלי דהפה והרי האורות דאוזן חוטם הוא יותר גדול הרבה מאורות הפה וכמ"ש בטנת"א פ"ג וכנודע וא"כ הרי איך אפשר שלאוזן וחוטם עצמן ישתמשו לאורות ולהפה ישתמשו להחיצון והפנימי דהכלי וכן עד"ז קשה גם במה שאמר כאן כי מהימין דהחוטם נמשך האור פנימי דהפה הרי בטנת"א פ"ג מבואר כי משם הוא האור מקיף דהחוטם עצמו ונודע הוא כי לעולם הוה האו"מ יותר גדול הרבה מאו"פ וכמ"ש לקמן פי"ב, וא"כ איך אפשר שלאורות החוטם עצמו ישתמש הנקב ימין שלו לאו"מ, ולאורות הפה ישתמש רק לאו"פ, וגם קשה עוד כי הרי אמרנו לעיל כי כל הכלי דעקודים הנה היא נמלא ונעשה מהעביות שהאורות עצמן וכמו שמבואר בדברי הרב לקמן פי"ג ופ"כ ואיך אמר הרב כאן כי נעשה הכלי מהאור דאוזן וחוטם שמאל אך הענין בכ"ז הוא כי הנה כל אלו האורות דאח"פ הנה הם נמשכים זה מזה האורות החוטם מהאורות דהאוזן והאורות הפה מהאורות דהחוטם והאוזן וכן הם מתלבשים זב"ז בהארתם כל עליון בהתחתון ומתלבש הארת האוזן בהחוטם ועי"ז יצא ונעשה כל האורות דהחוטם וכן מתלבש הארת האוזן והחוטם בהפה ומזה יצא ונעשה כל האור והכלי דהפה כי כן הוא הסדר לעולם בכל הנאצלים כולם שנעשה כל התחתון מהתפשטות הארת העליון המתלבש בו אבל עיקרו דהאור העליון עצמו הוא נשאר לעולם למעלה וכמו שהארכנו בזה בשער עגולים ויושר ענף ד' ובכ"מ מדברינו, ועל זה מלמדנו הרב כאן בענין המילואות דאו"פ ואו"מ דהפה וכן המילואות דהכלי דהפה כל החילון והפנימי שבה מהיכן שנעשה ואמר כי האו"מ דהפה הוא נמשך ונעשה מאוזן

ימין ור"ל מהארת אוזן ימין המתפשט ונמשך בפנימית הא"ק דרך פנימית דאורות החוטם ובהגיעם לגבול הפה הנה נעשה מזה האור מקיף דהפה ואין כוונת הרב שנעשה האור מקיף דהפה מהאורות מקיפים דהאוזן שיצאו לחוץ כי זה אי אפשר שהרי מבואר הוא בשער המקיפים שכל או"מ דהתחתון הנה הוא נמשך ונעשה ג"כ רק מהא"פ דהעליון אלא כוונת הרב הוא ע"פ מה שבארנו בספר הכללים כלל ט"ו וכלל י"א ענף ו' כי כל האורות דאח"פ הנה הם שמתפשטים ויוצאים לחוץ זה עד שבוה"ז וזה עד הפה וזה עד הטבור כן הם נמשכים ומתפשטים מבפנים לא"ק ג"כ בכל השיעורים כללו ואדרבה הוא כי אורם העיקרי הוא רק מבפנים ומאלו האורות דהאוזן והחוטם הימינים אשר נתפשט מבפנים לא"ק הנה בהגיעם לגבול הפה נעשה מהם האו"מ והא"פ דהפה אשר יצאו גם מהפה ולחוץ כי הא"מ דהפה נעשה בכח התפשטות ההארה דהאוזן ימין שמבפנים לא"ק והא"פ דהפה נעשה בכח התפשטות ההארה דחוטם ימין שמבפנים לא"ק ועד"ז נעשה מציאות הכלי שבהפה החיצון והפנימי שהם מהתפשטות ההארה דאורות האוזן שמאל והחוטם שמאל שבפנימית הא"ק כי בכח ההארת דאוזן שמאל כאשר נתפשט מבפנים לא"ק בהגיעם לגבול הפה נעשה החיצונית דהכלי ובכח ההארת דחוטם שמאל אשר נתפשט מבפנים לא"ק הנה בהגיעם לגבול הפה נעשה מזה הפנימית דהכלי כי האורות נעשו בכח הימיניים שהם חסדים והכלי שהיא הטביעות נעשה בכח השמאליים שהם גבורות והרי נמצא כי מ"ש הרב שמהאוזן וחוטם ימין נמשך ונעשה הא"מ והא"פ דאורות הפה ומן אוזן וחוטם שמאל נמשך ונעשה החיצון והפנימי דהכלי דהפה הכוונה הוא שהאורות המקיפים והפנימים דהפה הנה הם נמשכים מכח הימין דאורות אוזן חוטם שהוא מצד החסד שבהם והכלי דהפה בחיצון והפנימי שבה שהיא מהטביעות הכלול באורות הנה היא נמשך ונעשה מהם הגבורה ודין דאוזן חוטם שהוא בחי' השמאל שבהם כי הטביעות נעשה לעולם מצד הדין והשמאל כנודע והרי נתבאר כי לא נעשה מהמקיפים דהחוטם הפנימית דהפה כלל וכן לא נעשה מאורות דאוזן חוטם הכלי דהפה אלא רק הכוונה הוא על בחי' החסד והדין שבהם כי מזה יצא ונעשה האורות והכלי דהפה והבן כ"ז כי כן הוא האמת והעיקר:

[כא] **נמשך** האור ויוצא דרך הפה בסוד או"מ כו', הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל כי האו"מ והאו"פ דאורות הפה הם בחי' לאה ורחל שהם כללות המלכות שהיא הפה שהיא המלכות מבי' ספי' שבראש וכנ"ל כ"ז והאו"מ הוא בחי' לאה והיא נעשית מהארת הבינה כנודע ולכן אמר שהיא נמשך מן האוזן שהוא דרגא דבינה אבל האו"פ שהיא רחל אשר בנייה הוא מז"א לכן אמר שהיא נמשך מן החוטם שהוא דרגא דז"א. אמנם מה שיש להקשות בזה כי כאן אמר שהב' אלפי"ן דיו"י הם נמשכו שניהם מימין והב' אלפי"ן דיו"ד הם נמשכו שניהם משמאל ולעיל בטנת"א פ"ב מבואר שהב' אלפי"ן דיו"י הם רק ע"י צירוף אוזן וחוטם שמאל ג"כ וכן הב' אלפי"ן דיו"ד אינם אלא רק ע"י צירוף דאוזן וחוטם ימין ג"כ וגם לפי מה שמבואר שם הוא בנין כל אל"ף רק ע"י אוזן וחוטם יחד אבל לפי דבריו כאן הרי יוצא מה"ש אות אל"ף בפנ"ע שמב' נקבי הימינים דאוזן חוטם יוצאים הב' אלפי"ן דיו"י ומב' נקבי השמאלים דאוזן חוטם יוצאים הב' אלפי"ן דיו"ד אך הענין בכ"ז הוא כי הרי לפי האמת הנה כל אלו הד' בחי' שהם האו"פ ואו"מ והפנימי וחיצון דהכלי הם כולם שייכים זה"ז והם כולם אחד משרשם אלא אחר שירדו ממקורן ונתפשטו הנה הם מתחלקים זה מזה ונעשו לד' מציאות מיוחדים כ"א בשם ותואר בפנ"ע כי הרי האו"פ והאו"מ הנה הם אחד מתחילתן וכמ"ש הרב לקמן פ"ב כי אותו החלק אור שלא יוכל הכלי לקבל בתוכה הוא נשאר מבחוץ בבחי' או"מ והחלק הממועט מהאור הוא נכנס מבפנים והוא האו"פ והרי הוא האו"מ והאו"פ אחד מתחילתן וכן מציאת הכלי הפנימי והחיצון שבה הרי אמרנו לעיל בכ"מ כי עיקר מציאת הכלי הנה היא מהטביעות שבהאור עצמו המתגלה ונעשה בו ע"י התפשטותו ואח"כ נבדל הטביעות מהאור ע"י סילוקו ונעשה למציאות בפנ"ע ונבחן בשני בחי' חיצון ופנימי ונעשה כ"ז ג"כ מתכונת האור אשר נחלק לשניים פנימי ומקיף וכמו שיתבאר לקמן רפ"ב ובכ"מ מדברינו והרי עכ"פ הוא כי כל אלו הד' בחי' הם כולם מתחילתן אחד אלא שנחלקו לד' מציאות כ"א בשם ותואר בפנ"ע והוא אחר שנתפשטו וירדו ממקורן ונעשו לאור וכלי אז נחלק האור לשניים וכן נבחן הכלי בשניים ועכ"ז הנה הם מתלבשים זה"ז לעולם ומתייחדים כולם תמיד והוא משום שהם אחד מתחילתן וכנ' וכן הוא הענין בתואר הד' אלפי"ן שבהם כי עיקרן כל הד' אלפי"ן הם אחד ולא נעשה שום אחד מהם אלא ע"י צירוף דאוזן וחוטם יחד והב' אזניים הרי אחד הם כי הם שניהם חוש השמיעה שהיא אחת וכן הב' נקבי החוטם הרי הם אחת שהם שניהם חוש הריח שהוא אחד ונעשה כ"א מהד' אלפי"ן רק ע"י צירוף דאוזן חוטם יחד והם כולם אחד והיינו כי הם כולם אות אל"ף אחד כללי אשר נעשה ע"י האוזן והחוטם יחד ואותו האל"ף הוא בצורת יו"ד כי הי' הוא כלל הי' ספי' שבאוזן והו"ד הם נתגלו בחוטם וכמו שמבואר בדברי הרב בשער טנת"א פ"ב והרי הוא אור האוזן והחוטם יחד כללות א' אחת דיו"ד אמנם ע"י הגוף והכלי שנחלקו האוזן והחוטם לשניים והם הב' אזניים והב' נקבי החוטם הנה נעשו עי"ז לד' אלפי"ן פרטיים והיינו כי האזניים עיקרם י' וכצורתא הנקבי אזניים שהם י' כי כל נקב הוא י' והחוטם הרי עיקרו ו' כי כן הוא צורתו שהוא עמוד סלל כמו ו' והנה מצטרפים זה עם זה ומאירים הב' נקבי האוזן שהם ב' יודי"ן עם הנקב ימין דהחוטם שהוא ו' ונעשה א' אחד בציור יו"י וכן מצטרפים עד"ז עם הנקב שמאל דהחוטם ונעשה א' שני דיו"י וכן אחר שנתגלה בהחוטם המציאות דו"ד והם נכפלו לב' בהב' נקבים שבו הנה מצטרף ג"כ האוזן עם החוטם הי' דנקב ימין שבאוזן עם הו"ד דנקב ימין שבחוטם וכן הי' דנקב שמאל שבאוזן עם הו"ד דנקב שמאל שבחוטם ומאירים זה"ז ונעשו ב' אלפי"ן בציור יו"ד והנה הם ד' אלפי"ן פרטיים המתפשטים ויוצאים מהארת אוזן חוטם שהם שניהם באמת רק א' אחד כללי וכנז' והגם כי לעיל בטנת"א פ"ב אמר הרב כי אלו הד' אלפי"ן הם יוצאים רק מהאות ד' אשר בחוטם אך עומק הענין הוא כי גם אות ד' שבחוטם הנה הוא כלול ג"כ ממציאות א' דיו"ד הנמשך ויוצא מהא' דיו"ד הכללי דהאוזן חוטם יחד וכנז' והיינו כי העיקר שבאותיו הד' מצד ימין הרי הוא בחי' י' והד' עצמו הוא מחובר מב' ווי"ן וכמ"ש הרב בשער תיקון הירח פ"ג וכללותו הרי הוא אות ד' והרי ישנם באות ד' בחי' יו"ד כי הוא נמשך מהאות א' הכללי אשר בציור יו"ד שבהאוזן וחוטם יחד וממנו נמשך האות ד' שבחוטם ומאותו הד' יוצאין הד' אלפי"ן שבפה כי הם יוצאים מהד' אותיות הכלולים בו שהם י' וב' ווי"ן וד' והיינו כי הנה הב' אלפי"ן אשר הם בצורת יו"י הנה שרשם הוא מהוי"ן דהא' הכללי והם מהאור דאוזן חוטם שהוא מצד החסד שבהם שהוא ימין והוא זכר והוא אור אבל הב' אלפי"ן אשר בצורת יו"ד הנה שרשם הוא מהו"ד דהא' הכללי שהוא מהטביעות והדין שבהם כי הד' הוא מבחי' נוק' וטביעות ודין והוא מבחי' השמאל דאוזן חוטם וכן הו' הוא כלול ג"כ מב' הבחי' וכנודע בסוד ז"א שנקרא הוי"ה ונקרא אלהי"ם עי' בהגר"א ספד"צ פ"ג. והרי יוצאין מהא' הכללי דיו"ד ע"י הד' שבחוטם ב' אלפין בציור יו"י מצד הימין והחסד והאור שבהם וב' אלפי"ן בציור יו"ד מצד השמאל והדין והטביעות שבהם אמנם משרשם הם כולם אחד והם כלולים זה"ז ולכן אמר הרב לעיל בטנת"א פ"ב כי כן הב' אלפי"ן דיו"י וכן הב' אלפי"ן דיו"ד הנה הם מהאוזן וחוטם יחד וגם ע"י צירוף הימין והשמאל שבהם והוא כי שם מדבר הרב באוזן וחוטם עצמן קודם שנתגלו למטה ור"ל בשורש הד' אלפי"ן כאשר שהם

מושרשים באוזן וחוטם ושם גופה ושם הם כלולים זה"ז כי הרי הם כולם משורש אחד ונכללו האלפי"ן דיו"י בשמאל ג"כ והאלפי"ן דיו"ד בימין ג"כ וכן נכלל כל אחד באוזן וחוטם יחד אבל כאן בענינינו שהוא באורות הפה אשר שם יצאו ונתגלו הנה בזה ניתן מקום לכ"א בפנ"ע כי כל זמן שהם כלולים זה"ז הרי אין גילוי לשום אחד מהם וכמו שאנו רואין בדבריו אשר בטנת"א פ"ב שכל נקב דהאוזן משמש לג' אלפי"ן ב' דיו"י ואחד דיו"ד וכן כל נקב דהחוטם משמש לב' אלפי"ן אחד דיו"י ואחד דיו"ד וא"כ הרי אין היכר לשום אחד מהם וה"ז הוא משום ששם מדבר רק בשורשם אשר באוזן חוטם והם כלולים שם זה"ז ולכן אין שם באמת היכר עדיין לשום אחד מהם אבל כאן בענינינו שהוא באורות הפה אשר שם נעשה הכלי ונתגלו הנה נותן מקום מיוחד לכל אחד בפנ"ע והוא המקום העיקרי שבו שהוא שורשו המתייחס אליו כי הנה הגם שהם כלולים זה"ז עכ"ז הנה יש לכ"א שורש מיוחד ג"כ והוא שורשו המתייחס אליו ביותר כי הב' אלפי"ן דיו"י שהם האורות הרי הם מתייחסים ביותר לימין הגם שהם כלולים בשמאל ג"כ אך שורשם העיקרי הוא מימין ולכן הם נמשכים ומתגלים באורות הפה רק בימין וכן האור היותר גדול שהוא האור מקיף הנה פשוט הוא ששורשו העיקרי הוא מאוזן ולכן אמר כי האו"מ הוא מאוזן ימין והאו"פ הוא מחוטם ימין כי כן הוא שרשם העיקרי ועד"ז בהב' אלפי"ן דיו"ד הנה הגם שהם כלולים בהאורות ג"כ והם מושרשים בימין ג"כ עכ"ז הנה שרשם המתייחס להם ביותר שהוא שרשם העיקרי הוא רק בשמאל שהוא דין כי משם הוא כל העביות ולכן הנה הם יוצאים ומתגלים באורות הפה רק מצד השמאל והיינו שהם נובעים ונמשכים באורות הפה מצד השמאל דאוזן חוטם ומהם הוא הכלי הנעשה באורות הפה והחילוניות דהכלי שהיא יותר גדול במעלה כמו שיתבאר לקמן פ"ב הנה היא נובע ונמשך באורות הפה מהשמאל דהאוזן כי שם הוא שורש העיקרי שבה אבל הפנימית דהכלי הנה היא מהשמאל דהחוטם ששם הוא שורש העיקרי שבה והם הב' אלפי"ן דיו"ד שהם מהשמאל דאוזן חוטם, והרי נתבאר כי כל אלו הד' אלפי"ן הנה הם כלולים זה"ז כי הם משרשם אחד ולכן הם שייכים זה"ז ובזה הוא מדבר לעיל בטנת"א פ"ב ולכך אינם ניכרים שם באמת כ"א לעצמו כלל אמנם עכ"ז הנה יש לכ"א שורש המתייחס אליו ביותר ועי"ז הם מתגלים למטה כ"א לעצמו ומתייחס אחר שורשו היותר עיקרי אליו ובזה הנה מדבר הרב כאן בענינינו והרי אין סתירה בדברי הרב מזה לזה וכולם הם דברי א"ח אמת :

[כב] **ואלו** הדי בחי' נכנסו בפה, כי לא נתחלקו ולא נעשו לד' אלא רק באורות הפה כי שם נתגלה הכלי ונתחלק הם האור לשניים שהוא האו"פ והאו"מ היינו האור אשר מבפנים לכלי והאור אשר מבחוץ לכלי וכן נבחן הכלי בשניים שהוא הפנימי והחילון שבו והרי הם ד' בחי' אשר נתגלו בהפה והם הד' אלפי"ן הנמשכין ויוצאים משני נקבי האוזן והחוטם ונתגלו בפה לד' אבל קודם שהגיעו להפה הם כולם רק אחת והוא הא' הכללי דיו"ד שאמרנו לעיל שהוא מכללות אור האוזן והחוטם יחד וכן הם כלול ג"כ בהאות ד' שבחוטם וכנ"ל אות ה"א ולא נתחלקו ולא נתגלו לד' אלא אחר שנכנסו בהפה וכנ"ז :

[כג] **כי** הנה בפה יש בחי' הבל ובחי' דבור, ואותו ההבל הוא הוסף דלא שכיך לעלמין ונביעו תדיר והוא מהגרון ונמשך מהלב והוא דרגא דבינה שהיא קלא פנימאה (וכמ"ש בזוה"ק פ' נח כ"ד ע"א ובתיקונים תיקון ס"ט ק"כ ע"א ובתז"ח י"ט ב' ובדף ג' וכ"א וע' בהגר"א שם ושם) והנה אותן ההבל והדבור שאמר כאן הם עצמן הקול והדבור שאמר בהאח"פ פ"א והם לאה ורחל כי לאה היא דרגא דבינה שהיא קלא פנימאה קול גדול ולא יסף דלא שכיך לעלמין והוא הולך בפנימית כל הגוף שהוא מסוף העולם ועד סופו והוא בכל הו"ק דהגוף ולכך נקרא קול גדול וה"ז הוא בחי' לאה שהיא דרגא דבינה והדבור הוא רחל ושניהם הם בפה ונמשכים ויוצאים מהגרון ולב וזהו שאמר הרב עוד והנה ההבל הוא בחי' אור והדבור הוא בחי' כלי כי ההבל שהוא דרגא דבינה שהיא מהג"ר הרי היא בחי' אור אבל הדבור שהיא המלכות רחל היא הכלי והם האור והכלי שנתגלו בפה, והאמת הוא כי בהיותם בפה עצמו הנה הדבור ג"כ רק בבחי' הבל כי כל דבור הוא כלול מאמ"ש שהם רוח מים אש וה"ז הרי הוא ג"כ רק בבחי' הבל והוא סוד זווג דנשיקין שהוא בפה שהוא רק זווג רוחני רוחא ברוחא (כמ"ש בזוה"ק תרומה קמ"ו ב' ובדברי הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ד' ודרוש ט') אבל זווג הגופני הוא רק ביסוד שבתחלתו הוא מהטבור וכן היה כאן כי הכלי דעקודים לא נעשה אלא רק בהגיעו למקום הטבור אבל בהפה עצמו לא נעשה שום כלי כלל כי הדבור עצמו הוא ג"כ רק בבחי' הבל והוא רוחני וזהו שאמר הרב לקמן רפ"ב כי כל הד' אלפין שנתגלו ונעשו בפה הם כולם בבחינת הבלים והם ד' הבלים כמו שמבואר שם ומ"ש כאן שהדבור הוא הכלי ר"ל שהוא שורש הכלי כי ממנו נעשה הכלי למטה בהטבור וע"ד שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם וכן זווג הנשיקין שהוא רוחא ברוחא הוא שורש לזווג הגופני שביסוד, ועי' בהגר"א בתז"ח דף י"ט ב', ובחנם טרחו המפרשים בכ"ז כי כל דברי הרב עמוקים הם ומרמז על כל נעלם ומי יוכל לעמוד על סוף דעתו וה' יערה ממרום רוח קדשו עלינו לנגוע גם בקצהו העליון :

[כד] **והנה** יש הבל ודבור העליון בלחי העליון סוד גיכ"ק שהוא בחכמה והבל ודבור תחתון בלחי התחתון סוד אחה"ע שהוא בבינה, כי גיכ"ק ואחה"ע הם בחיך וגרון הם חכמה ובינה והיינו כי החכמה ובינה שהם המוחין הנה מתפשט כ"א מהן לי' ספי' בהראש עצמו והחיך הוא הסיום דמוח החכמה והגרון הוא הסיום דמוח הבינה וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י"ד וע' בהולדת או"א פ' א' ב' ד' ובכוונות רה"ש ויוהכ"פ ובכ"מ וכן הם ג"כ בחי' חיך העליון וחיך התחתון שהוא לחי העליון ולחי התחתון והם חכמה ובינה וכמ"ש בשער הכוונות שם ע"ש דף ל"ח סע"א וע"ב ובדף קי"ב ע"א, ומגיכ"ק ואחה"ע שהם חיך וגרון חו"ב הנה מהם יוצאים כל הכ' מוצאות הפה וכמ"ש בשער הכוונות שם דף ל"ג ע"ד בכוונת אהבה והם יוצאים מהחכמה ונמשכין אל הבינה וזהו שאמר כי יש הבל ודבור עליון בלחי העליון סוד גיכ"ק שהוא בחכמה והבל ודבור תחתון בלחי התחתון סוד אחה"ע שהוא בבינה כי כל דבור הוא כלול מאמ"ש שהוא ההבל כנ"ל והרי ישנם בפה שני בחי' הבל ודבור והם מחו"ב והוא הבל ודבור אשר בלחש והוא מחכמה והבל ודבור שבקול והוא מבינה והוא ג"כ סוד זווג הנשיקין שבפה ועכ"פ הוא כי הם ד' בחי' והם הד' אלפי"ן הנ"ל והנה הב' מיני הבלים הם חו"ב או"א והב' מיני דבור הם תו"ג זו"ן והם הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה שנתגלה באורות הפה כמ"ש בשער מטי ולא מטי ספ"א והגם שאמרנו לעיל שהם לאה ורחל אך זהו בכללות האורות דהאח"פ כולן הנה בזה הוא כל אורות הפה רק בחי' לאה ורחל דהכלל האורות דאח"פ וזה הוא בפרטות אורות הפה לבד כי בכללות האח"פ הוא האזניים בחי' בינה ותבונה (כי העינים הוא אבא ויש"ס) והחוטם ז"א ויעקב והפה לאה ורחל וכמ"ש בהאח"פ פ"א אבל בפרטות אורות הפה לבד הנה ישנם בהם גופה כל הפרצופים כולם שהוא כל הוי"ה שלימה וכנודע שבכ"א ישנם כל הבחי'. ובזה נשלם הפרק שבח והלל לא"ל עליון קדוש ישראל ומושיע יתברך ויתעלה שמו :

פרק ב

[א] **ואלו** יקשה בעיניך כו', ר"ל כי הנה ישנו לכאורה כאן ג' קושיות א' כי הרי החילוניות ופנימות הכלי הנה הם נגד האור מקיף והאור פנימי וא"כ הרי למה בהאורות הוא האו"מ

האו"מ יותר גדול והכלי הוה לעולם הפנימי יותר מעולה וזך, ב' כי איך יתכן שהחיצונית דהכלי שהיא יותר גרוע הוא נמשך מהאוזן שהוא עליון והפנימית הכלי שהיא יותר מעולה היא נמשך רק מהחוטם שהוא למטה במדרגה מהאוזן ועל כל זה מתרץ ואומר כי האמת הוא שמשורשה הוא החיצונית דהכלי יותר מעולה כי היא נמשך ויוצא מכח והכונה האור המקיף ולכן היא נמשך מן האוזן שהוא יותר עליון ומה שאנו רואין שכל פנימית הכלי היא יותר מעולה וזך הוא משום שהיא דבוק ביותר עם האור הפנימי שהוא דחוק ומהודק מבפנים ועי"ז מזדכך פנימית הכלי מהאור הדבוק עמו תמיד משא"כ חיצונית הכלי אשר היא מקבל הארתה מאור המקיף שהוא אינו דבוק עמה כ"כ כי האוהמקי" הוא אינו דחוק ומהודק אלא רק שהוא קרוב וסמוך אל הכלי מבחוץ ומקיף ומרחפת עליה ולכן נשאר חיצונית הכלי יותר גרוע הגם שמשורשה היא יותר עליון, כן הוא שיעור דברי הרב בכ"ז אך הלשון כאן הוא מגומגם קצת וכבר כתוב כל הדברים הללו בספר השתלשלות הי"ס ענף ג' ועי"ש בדברינו אות ג' וכן בסנס"א פ"ו אות ל"ב ע"ש ושם והתבונן היטב ותבין כי לעת קץ תכלית תיקון האחרון שיומשך אז האור לכל העולמות נוגה מאור אין סוף המקיף ואז יתגלה ויתראה כח העילוי דהחיצונית דהכלי ויגדל הוא על הפנימי ויקבל הפנימי אז מילויו תמיד על ידו ועי' עוד דברינו בזה לקמן פ"ג אות י"ד ובשער מטי ולא מטי פ"ג אות י"ז הס"י י"ג :

[ב] **ולכן** הולך כו', ר"ל שנסדר הב' חלקי הכלי שיהיה מקומם ועמידתם כל חלק וחלק עם האור שהוא שוה עמו כי חלק הפנימי מהכלי שהוא משרשו יותר גרוע עומד הוא עם החלק הפנימי דהאור שהוא יותר ממועט והחלק החיצוני דהכלי שהוא משרשו יותר מעולה עומד הוא סמוך לאוה"מ שהוא יותר גדול כי ע"י שהחיצונית דהכלי הוא משרשו יותר מעולה יש בכח לקבל את הארת האוה"מ הגדול אבל אם היה עומד החלק הראוי לפנימי דהכלי מבחוץ לא היה אפשר לו לקבל את הארת דאוה"מ כלל כי אין לו השוואה עמו וזהו שאמר דאל"כ היה נשאר חיצונית הכלי בלי הארה ומה שאנו רואין עתה שהחיצונית דהכלי הוא יותר גרוע הוא מטעם הנז' שהוא משום כי אוה"מ אינו דחוק ומהודק עמו כמו האור הפנימי עם החלק הפנימי דהכלי אבל משרשה הנה הוא חלק החיצונית דהכלי יותר גדול ולכך יש לה כח לקבל את הארת דאה"מ הגדול משא"כ החלק הפנימית דהכלי שהיא אי אפשר לה לקבל את ההארה דאוה"מ הגדול וזהו שאמר כי יש הרחק והפרש והבדל גדול ביניהם ולכן הולך כו' כי החיצונית דהכלי אשר היא משרשה יותר מעולה הנה כאשר עומד הוא מבחוץ אין בהם עתה הפרש והבדל כ"כ ויש לה השוואות עם האוה"מ לקבל הארה ממנו ועי"ז מאירים שניהם ומקבל כל חלק מהכלי מהאור המשתווה עמו ומזדכך עי"ז הכל כראות לה וכמו שמפרש והולך בכל דבריו בסמוך :

[ג] **גם** יש סבה אחרת כו' כי בדבריו אשר אמר מקודם היה הטעם רק בשביל הכלי שנסדר כל חלק וחלק מהכלי אצל האור אשר יש לו השוואות עמו כי עי"ז מקבל כ"א את האור הראוי אליו החלק הפנימי דהכלי מהאור הפנימי והחלק החיצוני דהכלי מהאוה"מ וכנ"ל והרי היה הטעם הקודם רק בשביל הכלי אך עתה מוסיף עוד טעם שהוא בשביל האור הפנימי כדי שיקבל הוא את הארת אוה"מ ויתייחד עמו כי על ידי שעומד החיצונית דהכלי שהוא משרשו יותר מעולה ועומד הוא מבחוץ ואפשר לו לקבל את הארת האוה"מ הנז' הנה עי"ז נמשך הארת אוה"מ דרך בו ומתייחד עם האור הפנימי המאיר דרך חלק הפנימית דהכלי וכנ"ל ומתייחדים עי"ז האור הפנימי עם האור המקיף וכ"ז היטב אבל אם היה עומד חלק הפנימי דהכלי מבחוץ לא היה אפשר לאור המקיף לעבור דרך עליו להתייחד עם האור הפנימי משום שאין לאוה"מ השוואות עם החלק הפנימי דהכלי כנ"ל ולא היו מתייחדים האוה"פ עם האוה"מ כלל ולכן נסדר החלק החיצוני דהכלי שיהא הוא סמוך לאוה"מ כדי שיתייחדו עי"ז האוה"פ עם האוה"מ וכ"ז בכל הראוי, אמנם דע כי כל דברי הרב כאן בענין האורות והכלים במה שאמר שהאורות הם מזככים את הכלים מבפנים ומבחוץ ואמר כי האור כאשר הוא נכנס להתלבש בהכלי הנה חלק האור שאינו יכול לכנוס בתוך הכלי הוא נשאר מבחוץ בבחינת מקיף והאור פנימי הוא מאיר מבפנים להכלי ועובר האור עד אלי עובי דופני הכלי מצד פנימיותו והאור המקיף הוא מאיר מבחוץ להכלי ועובר עד אלי עובי דופני הכלי מצד חיצוניותו ועי"ז מקבל הכלי הארת שניהם בכל עוביה ומזדכך מבפנים ומבחוץ הנה כל הדברים הללו איירי רק בהתפשטות השני דהאורות אח"פ אבל בהתפשטות הראשון אשר להאורות דאח"פ לא היה עדיין הכלי כלל והוא מה שמבואר לקמן כי האורות יצאו תחילה ולא נעשה הכלי אלא רק מהבטישות הנשאר מהאורות אחר הסתלקותם בהסתלקות הראשון וכמו שיתבאר לקמן פ"ג ופ' ה' ו' וכ"ל פ"א אות ה' ובכ"מ וכל דברי הרב הוא רק על ההתפשטות השני ופשוט הוא :

[ד] **בחי'** אורות אחוריים ומתמעטים, הוא מבואר לקמן בכמה דרושים כי ישנם אורות פנים ואורות אחוריים וכן השמות פשוטים והשמות בריבוע וכמ"ש בשער או"א פ' ה' ו' ז' ובשער המוחין פ"ח ופ' י"א ובכמה וכ"מ וכן בחי' אחוריים אשר אמר באורות המקיפים הנה הוא מבואר ג"כ בשער השמות פ' ג' ד' כי הם שמות אהי"ה פשוטים וריבועים והם הפנים והאחוריים שבהמקיפים, אמנם הוא כי הנה נודע מדרושי עגולים ויושר ענף בג"ד שהסדר דהמקיפים והפנימים וכן העגולים והיושר הם בהיפך זה מזה כי המקיפים והעגולים הנה כל מי שהוא יותר גדול וגבוה במעלה הוא יותר רחוק ומבחוץ אבל הפנימים והיושר הוא להיפך שכל מי שהוא יותר גדול וגבוה במעלה הוא יותר מבפנים וא"כ הרי לפי מה שמבואר כאן שיש בכ"א אורות פנים שהם אורות גדולים ואורות אחוריים שהם מתמעטים הרי יהיה נמצא שהפנים דהעגולים והמקיפים הם לצד חוץ והאחוריים דהעגולים והמקיפים הם לצד פנים כי הרי כן הוא הסדר בהם שהאור היותר גדול עומד בהם יותר מבחוץ ואור היותר קטן עומד בהם יותר מבפנים אבל ביושר ובהפנימים הוא להיפך שאור הפנים שבהם שהוא יותר גדול הוא עומד בהם יותר מבפנים שהוא לצד הפנימי והאור האחוריים שבהם שהוא אור המועט הוא עומד בהם לצד חוץ ואם כן נמצא שכל עגולים ויושר וכל מקיפים עם הפנימים הם עומדים לעולם רק אחור באחור ודע זה :

[ה] **אם** כללות כללי ואם כללות פרטי, מבואר הוא בשער פנימית וחיצונית דרוש י"א ובשער דרושי אבי"ע פ"ב ע"ש באורך וכן לעיל עגו"יו ענף ה' ובכ"מ והענין בקיצור הוא כי בכללי כללות הנה הם ה' עולמות אדם קדמאה ואבי"ע והם כתר א"ק חכמה אצילות בינה בריאה ו"ק יצירה מלכות עשיה וכן הם יחידה חיה נשמה רוח נפש וכן א"א או"א זו"ן ובשמות הם אהיה וד' שמות עסמ"ב ובהוי"ה פשוט הם קוצו של י' והד' אותיות השם וכ"ז הוא הכללי כללות, והכללות פרטי הוא כל אלו הבחי' הנז' שבכל עולם, והפרטי פרטי הוא כל אלו הבחי' הנז' שבכל פרצו' וכן הוא בכ"א מהנרנח"י שבכל פרצו' וכן הולכים ומתפרטים לאין קץ, ושיעורם הוא כשיעור מספר רגעי הזמן דכל משך ימי עולם כי קיום כל המציאות כולו וכל ההנהגה הוא בכל רגע ורגע באור חדש שהוא פרט אחד המתגלה ויוצא מן הכח אל הפועל והם הפרטי פרטים הכלולים בכל העולמות והפרצופים שהם הכחות הנעלמים שבהם ומתגלה ויוצא מן הכח אל הפועל בכל רגע ורגע פרט אחר כי הראשונים חוזרים לשרשן וזהו שיסדו המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב וכמו שבארנו באורך בספר הכללים כלל ט' וע' בהקדו"ש שער ז' פ"ז, והנה כן בכללות וכן בפרטות הנה ישנם עגולים ויושר ואורות וכלים ומקיפים ופנימים ופנים ואחוריים וכל הענינים

כולם הנמצא בכל דרושי הרב אלא שכ"א הוא לפי ענייני המתייחס אליו והכל נידון בעירוכין כמו שבארנו בכ"מ: ומ"ש כי הנה היחידה לעולם אינה נכנסת כו', ע' לעיל שער סדר אצילות בקיצור פ"א ובשער דרושי אבי"ע פ"א: ומ"ש כי הנה ע"ב טעמים בכתר כו', ע' טנת"א פ"א ובדברינו שם בארוכה בזה:

[ו] **אמנם** דע כי כ"ז בהשלמתן כו', כי כאשר שהם שלימים אז יש לכ"א הה' בחי' נרנח"י אשר מכללי כללות עד פרטי פרטיות וקשור ומיוחד כל פרצוף תחתון בהעליון שהוא שרשו וכן בשורש שרשו עד הע"ב וס"ג שבא"ק והם כולם אחד אמנם זה יהיה רק לעתיד אבל עתה אין גילוי לכל האצילות ולא רק שהוא נמצא ונעשה מהמ"ה וב"ן לבד שבא"ק אבל האור דהע"ב והס"ג שבו הוא נעלם באצילות עתה מאד ועד"ז במציאות כל פרצו' תחתון מהעליון שעליו הנה הוה עיקר מציאותו רק מהמ"ה וב"ן דהעליון אבל כל ע"ב וס"ג דכל עליון לגבי התחתון הוא נעלם ממנו ואורם הנמשך בו עכ"פ הוא נקרא אצלו בשם נסתרות ועליהם נאמר הנסתרות לה' אלהינו וכמ"ש אליהו זל"ט בתפלתו ולכן נקרא עתה כל פרצוף תחתון לגבי עליון רק בבחי' זו"ן וכמ"ש בשער סדר אצילות בקיצור ספ"ג והוא משום שאינו מתגלה כל עליון בהתחתון אלא רק בהמ"ה וב"ן שבו ולא בהע"ב והס"ג שבו ונעשה עתה עיקר כל פרצוף רק מהמ"ה וב"ן דהעליון ונחשב אליו למ"ה וב"ן והעליון נחשב להתחתון לע"ב וס"ג והוא נעלם ממנו והמקבל התחתון את הארתם ג"כ נקרא אצלו בשם גדלות משום שהם למעלה ממדרגתו כי מדרגתו העיקרי הוא רק מ"ה וב"ן לבד וכמ"ש בשער המוחין פ"ז ועי' כ"ז הנה חסר עתה התגלות היחוד העיקרי מכל תחתון להעליון כי הוא נעלם ממנו וכנז' ולא עוד אלא שתחילת התהוות האצילות מהא"ק היה נמשך ונעשה רק ע"י שהיה מתגלה הא"ק מתחילה לצורך האצילות אלא רק בהב"ן שלו לבד וגם זה אינו בכולו אלא רק בבחי' האחרונות שבו שהם המלכיות לבד דהב"ן כנודע ולכן מתו המלכים ולא נעשה עי"ז כל עולם התוהו ועי"ז ר"ל על ידי שנפגם הב"ן בכל המאורעות דעולם התוהו הנה היה נמשך מזה עוד שגם אחר כך שהוא בעת התיקון דמעשה בראשית אשר יצא אז כל השם מ"ה וכל הע"ר דב"ן הנה לא נשוו המ"ה והב"ן בשיווי גמור בשום פרצוף ולא נתייחדו ולא נשלמו כראוי כי לא נטהר ולא נתקן עדיין הב"ן מפגימתו לגמרי אלא רק בזמן ביאת המשיח והרי נמצא כי גם היחוד דהמ"ה וב"ן לא נגמר עתה גם כן כראוי וע' לעיל בטנת"א פ"א אות ס"ד ולקמן במטי ולא מטי פ"ג אות י"ז ע"ש ועכ"פ הוא כי חסר עתה עדיין השלמות בהתיקון דהמ"ה וב"ן הרבה ולא נשלמו עדיין הפרצופים כלל וזהו שאמר הרב כי להיות שהעולמות אינם לגמרי בשלימות עד שיושלם הבירור והתיקון של המלכים לכן אינם שלמים כי כל זמן שלא נתקן הב"ן חסר שלימות הרבה בכל הפרצופים והעולמות כולם וכנז' ואמר הרב עוד אמנם יש זמן שנשלמים הו"ק (ר"ל בעת הגדלות כנודע לקמן בדרושים) אך לא לגמרי ור"ל כי חסר בהם עדיין התיקון האמיתי בשני פנים אחד שגם הגדלות אשר מקבלים הוא עתה אינו בגילוי גמור כלל וכמו שאמרנו כי אינם מתייחדים עתה כל תחתון בהעליון בהע"ב והס"ג שבו אלא שנשאר הע"ב והס"ג דכל עליון למעלה כי באם שהיו מתייחדים כל הפרצופים כולם כל תחתון בהע"ב והס"ג דהעליון עד שורש השרשים שהוא עד הע"ב והס"ג דהא"ק הנה היו עומדים לעולם בבחי' הגדלות ולא היה עוד בהם שום קטנות כלל ומה שהם עתה עולים ויורדים תמיד פעמים בגדלות ופעמים בקטנות הוא משום שגם כל הגדלות עתה הוא אינו גדלות אמתי כלל כי עיקר הע"ב והס"ג הוא עומד לעולם למעלה וכנז' והשני הוא שגם המ"ה וב"ן אינם משתוים עתה בשיווי גמור בשום פרצוף וכנז' והוא עיקר הסיבה והחסרון כי עי"ז אין באפשרי שיקבלו הגדלות האמתי כראוי שהוא החסרון הא' הנז' והרי עכ"פ הוא כי אינם מתוקני' עדין לגמרי כלל וחסר השלמות בכולם עד ביאת משיח שיבא בב"א:

[ז] **לכן** תמצא עד עולם הנקודים היו ה' בחי' אורות פנימים ומקיפים נגלים אלא כו' אמר המחבר הנה ראינו שבדיבור הזה יתארכו לנו הדברים קצת לכן ראיתי לחלק אותו לסימנים כדי ליתן ריוח למעיין:

סימן א. הנה מ"ש כי עד עולם הנקודים היו ה' אורות פנימים וה' מקיפים הוא עפ"י מ"ש לעיל פ"א שגם אורות הפה יצאו ג"כ י' ספי' פנימים וי' ספי' מקיפים כמו בהאורות דאזן חוטם המבואר בטנת"א פ' א' ב' ונודע הוא כי כל י' ספי' הם כלולים בה' שהם נרנח"י והרי הוא מבואר שבכ"א מהאורות דהאח"פ היו ה' פנימים וה' מקיפים וכן אמר ג"כ בשער המקיפים פ"ג בהגה שם שבכל האורות דהאח"פ היו ה' פנימים וה' מקיפים ורק מאצילות ולמטה נתמעטו ע"ש, אמנם לקמן פ"ג ופ"ו מבואר שם שגם באורות הפה הוא ג"כ כמו באצילות ולא נתגלה גם באורות הפה רק ב' מקיפים לבד וכן הוא גם כן בשער הקדמות דף י"ג ע"א וכמובא כאן בהגהת המו"ל מדפוס ירושלים ע"ה ת"ו וא"כ הרי נראים הדברים כסותרים זה את זה, גם מה שאמר כי בעולם האצילות לא נתגלה אלא רק הב' מקיפים לבד גם זה צריך ביאור כי הרי נודע ומבואר בכמה וכ"מ שישנו בכל פרצופי האצילות כולם כל הה' בחינות דנרנח"י פנימים ונרנח"י מקיפים בכל פרצוף ופרצוף וכמו שיתבאר למטה אך הענין בזה הוא כי הרי ראוי להתבונן ולהבין מה ענין המקיפים בהאורות דאזן חוטם אשר אמר בטנת"א פ' א' ב' שיצא מהאזן חוטם י' ספי' מקיפים מימין וי' ספי' פנימים לשמאל ומבואר שם כי הם עומדים בריחוק זה מזה זה לימין וזה לשמאל וא"כ הרי מה שייך לקרוא אותם בשם מקיפים כי על מה הם מקיפים ומי עומד בפנימיותם אך פשטות הדברים הוא כמו שכתבנו שם פ"א אות כ"א ופ"ב אות ג' שהכוונה הוא אחר שמתלבשים זב"ז וכמ"ש הרב בטנת"א פ"ב כי מתלבשים האורות דאח"פ זב"ז הנה עי"ז אמר שהאור דאזן וחוטם ימין הם מתפשטים למטה רק בבחי' מקיפים והם הנרנח"י המקיפים אמנם כל זה לא שייך אלא באורות דאזן חוטם כי אורות האזן הם מתלבשים באורות החוטם ואורות החוטם הם מתלבשים באורות הפה ועל זה שייך לומר שהאור דהאזן וחוטם שמאל הם מתפשטים למטה ומתלבש כל עליון בהתחתון בתוכו ובפנימיותו והאורות דאזן וחוטם ימין הנה הם מתפשטים גם כן למטה כל עליון בהתחתון ומקיף עליו רק מבחוץ אך באורות הפה דעניני שהוא האור דהתפשטות הא' דהפה אשר לא היה לו אז שום מציאות למטה כלל וכן לא היה לו עדיין שום כלי כלל והוא עלה אחר כך כולו למעלה ונשאר שם לעולם וכמו שביארנו בארוכה בזה בספר הכללים וכנ"ל פ"א אות ה' ואם כן מה שייך לומר בו בחי' מקיפים כי על מי היה מקיף ומי היה בפנימיותו מאחר שהיה אז עדיין בלא שום כלי ולא היה אז עדיין למטה ממנו שום אור ומציאות כלל והרי היה הפנימים והמקיפים דהפה שניהם רק אור אחד לבד כי אין שייך לומר פנימי ומקיף אלא רק כשיש איזה הפסק ביניהם אבל בלא זה הרי הם שניהם רק אור אחד ואין לומר כי הרי יצאו י' ספי' ומתלבש כל ספי' עליונה בהספירה התחתונה והיו בבחי' פנימי ומקיף כל עליון עם התחתון אך גם זה הרי לא שייך אלא רק בהט' ספי' עליונים אבל ספי' המלכות דהפה שאין למטה ממנה מאומה הרי בה לא שייך לומר פנימי ומקיף כלל והרי לא היו הפנימים ומקיפים רק ט' והרב אומר לעיל פ"א מפורש שהם י' ועוד כי הרי עיקר לשון הרב אשר אמר בכ"א מהאח"פ שיצא מכ"א י' ספי' פנימים וי' ספי' מקיפים הנה הלשון הזה הוא מורה בהדיא שבתחילת יציאתם היו בבחי' פנימים ומקיפים ועל תחילת יציאתם הרי לא שייך פנימים ומקיפים גם בהאורות דהאזן חוטם וכנז', **אך** עומק הענין בכ"ז הוא כי הנה כבר למדנו הרב כלל גדול בספר מבו"ש שע"ב ס"א פ"ו כי אי אפשר להוציא

לבוליה שום אור אלא רק ע"י בחי' זווג ואח"כ הרי יצאו כל אלו האורות דאח"פ שנמשכו מהמ"ס דא"ק וכמו שכתבנו לעיל טנת"א פ"א באריכה הנה יצאו כולם ע"י בחי' זווג נעלם בהרישין עלאין שבא"ק וכנ"ל פ"א אות ח' והנה כל בחי' זווג הוא נמשך ונעשה בסדר דאמ"ר וק"ב כאמור בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה' ו' והוא בבחי' אור וכלי מבחי' הכלים שבא"ק עצמו אמנם הוא אינו אלא רק מבחי' הכלים שבהרישין דא"ק שהם הכלים פנימיים דהמוחין שבו וזהו שאמר הרב בטנת"א פ"א כי זה האור היוצא הוא יותר גדול מבחי' הכלים והגוף של א"ק כי הרי גם בחי' הכלים והגוף שבאותו האור היוצא הנה הם ג"כ רק מבחי' הכלים פנימים דהמוחין והרישין עלאין שבו אך עכ"פ הוא כי גם כל אורות האח"פ בתחילת יציאתם אשר גם בהתפשטות הראשון היו גם כן בבחי' אורות וכלים כי הרי כל יציאתם הוא ע"י זווג וכל זווג הוא בסדר דאמר וק"ב וכל אמר וק"ב הוא אור וכלי וזהו סוד הענין אשר אמר הרב באח"פ פ"א ופ"ב כי היה י' כלים לאור האזן וי' כלים לאור החוטם וי' כלים לאור הפה כי הרי יצא ונולד כל ספי' וספי' מהי' ספירות אשר בכ"א מהאח"פ ע"י בחינת זווג ובסדר דאמ"ר וק"ב שהוא אור וכלי והרי הם י' אורות וי' כלים בכ"א מהאח"פ וכ"ז היה גם בהתפשטות הראשון עצמו והנה אותן בחי' הכלים שהיה נעשה בהם ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב הנז' הנה הם עצמן היו בחי' העביות שאמר הרב לקמן בפ' ג' ה' ו' שהיה כלול בחי' עביות בהאורות עצמן גם ביציאתם משורשם, ועומק הכוונה הוא על בחי' הכלים הנז' כי משום שכל יציאת אורות חדשים הנה הוא רק ע"י בחי' זווג וכל זווג הנה הוא נמשך בסדר דאמ"ר וק"ב שהוא אור וכלי והוא העביות שאמר שהיה כלול בהאורות אשר גם בהתפשטות הראשון אמנם באשר שכל ההתפשטות הראשון הנה הוא כולו אור בהיר מאד והוא חזר ועלה למעלה ונשאר שם לעולם ועיקר עולם העקודים במציאת האורות דהאח"פ שבו הנה הוא רק ההתפשטות השני שהוא אשר נתגלה ועומד לעולם מבחוץ להפה דא"ק וכל הי' ספי' דההתפשטות הראשון הוא בערכו רק בבחי' כתר לבד אליו וכן כל בחי' העביות והכלים שהיה בההתפשטות הראשון הוא נחשב כולו להאור דההתפשטות השני רק בבחי' כלי אחת וכנ"ל פ"א אות ה' כי אין ניכרים בו לי' כלל משום שהרי עיקר בחי' העביות שהיה נשאר מהאור דההתפשטות הא' אחר הסתלקותו שהם הכלים דבחי' אמ"ר וק"ב שבו הנה הם רק מבחי' הכלים פנימים דהמוחין דא"ק ומהרישין עלאין שבו והנז' והרי הם כולם באמת אורים גדולים אלא שאחר שחזר האור ונסתלק ועלה למעלה ונשאר אותו העביות לבדן למטה הנה נתעבו עוד יותר ונעשה לבחינת כלי להאור דהתפשטות השני שנכנס בו אח"כ אבל עכ"ז הנה אינו ניכר בו לי' כלל כי הרי הוא כולו מהאור דהתפשטות הראשון אשר הוא כולו רק בבחי' כתר לבד להתפשטות הב' ולכן לא ניכר באותה העביות בחי' חלוקת די"ס כלל והיא כולו רק כלי אחת והוא הכלי אחת הנתגלה בעולם העקודים אמנם בהאור דההתפשטות הראשון עצמו כאשר שיצא ונתפשט והיה יציאתו בבחי' י"ס וכן העביות והכלים שבו הנה היה ניכר אליו ג"כ בבחי' י' כלים כי הרי יצא מהמוחין והרישין עלאין על ידי הסדר דאמ"ר וק"ב שהם אור וכלי והיו לי' אורות וכן בבחי' י' כלים והנז' והנה זהו עומק הכוונה ג"כ מ"ש הרב על כל אחד מהאורות דאח"פ שיצאו בי"ס פנימים ובי"ס מקיפים כי היו אותן האורות בבחי' פנימים ומקיפים להכלים שבהם עצמן כי הרי יצאו כ"א משורשן בי' בחי' כלים ע"י שהיה יציאתן בסדר דאמ"ר וק"ב שהוא אור וכלי והנה יצא ב' בחי' אורות לכל כלי וכלי אחד פנימי ואחד מקיף ויצא כל הי' מקיפים הראוי לאותן הכלים מהאזן והחוטם ימין והי' פנימים עם הכלים ג"כ הם יצאו מהאזן והחוטם שמאל וכ"ז היה גם בההתפשטות הראשון שהיו אז י' אורות וי' כלים והיו י' פנימים וי' מקיפים, והנה בהאזן והחוטם אשר בהם לא נתחברו המקיפים עם הפנימים יחד לכן כאשר חזרו האורות לעלות למעלה הנה חזרו ועלו האורות הפנימים עם בחי' הכלים שלהם ג"כ ולא נבררו האורות מהכלים כלל ועלו כולם למעלה משא"כ באורות הפה אשר בהם נתחברו הפנימים עם המקיפים יחד הנה באשר שאורות המקיפים הם אינם דבוקים כ"כ עם הכלים וכנ"ל אות א' ב' לכן כאשר חזרו ועלו הם למעלה הנה נבררו הם את האורות הפנימים ג"כ מהכלים ועלו כל האורות למעלה והכלים נשארו למטה לבדן וזהו ענין הכלי אשר היה רק באורות הפה ולא בהאורות דאזן חוטם כי בהם לא נתבררו האורות מהעביות ועלו כולם למעלה אמנם זה היה רק בהאורות דאזן חוטם העיקריים שהוא במקומם למעלה קודם שנתלבשו באורות הפה אבל בהתפשטותם למטה ומתלבשים באורות הפה הנה שם נעשה מציאת הכלי להאורות דאזן וחוטם ג"כ ע"ד שנעשה באורות הפה וכמו שכתבנו בשער טנת"א פ"א אות כ"ה ע"ש. והרי נתבאר לנו מכ"ז עומק הענין איך שייך לומר פנימי ומקיף בהאורות דאח"פ כי הוא ממש ע"ד כל בחי' פנימים ומקיפים אשר בהאצילות שהפנימים הם מבפנים להכלי והמקיפים הם מבחוץ וכן נתבאר לנו ג"כ איך שבעומק ובדיוק היה באמת בחי' י' כלים בכ"א מהאח"פ וכמ"ש הרב לעיל בשער אח"פ פ' א' ופ' ג' אך כל בחי' הכלים הללו הם רק בהעלם גדול נורא מאד ולא נתגלה בבחי' כלי אלא רק בהאורות דהפה לבד וגם שם היה כל הגילוי רק בבחי' כלי אחת וזהו שאמר הרב לעיל פ"א כי בעולם העקודים לא היה אלא רק כלי אחת אמנם האורות הנה הם נתגלו לעולם לי' והיו י' פנימים וי' מקיפים באורות האזן כמ"ש בשער טנת"א פ"א וי' פנימים וי' מקיפים באורות החוטם וכמ"ש שם פ"ב וכן י' פנימים וי' מקיפים באורות הפה כמ"ש לעיל פ"א כי האורות הם נתגלו לעולם לי' וכמו שיתבאר בעה"י עיקר הענין בזה לקמן בשער מטי ולא מטי פ"א עיין שם אות י"ג כ' כ"ז ל"א ל"ג ודי בזה כעת :

סימן ב. אמנם מה שאמר כי בעולם האצילות הנה לא נתגלה שם בפרטיות רק הב' מקיפים דהיחידה והחיה לבד והרי הוא להאורה נגד מה שנודע ומבואר בהמה מקומות שישנם בכל פרצופי האצילות כולם כל הה' בחי' דנרנח"י המקיפים ג"כ בכ"א מהם וכמו שמבואר בשער השמות פ' ג' ד' שישנם להזו"ן דאצילות י"ס פנימים וי"ס מקיפים וכן הוא בדברי הרב בשער המקיפים באריכה ובשער דרושי אבי"ע ספ"ג ובשער המוחין פ"ד ובעגולים ויושר ענף ג' וענף ד' ובכ"מ רבו מלספר וכבר העיר הרש"ו ז"ל עצמו בזה לעיל שער טנת"א ספ"א ואמר שם כי מ"ש האר"י ז"ל שלא יש אלא רק ב' מקיפים דחיה ויחידה לבד הכוונה הוא רק על המקיפים הכוללים ע"ש אמנם גם זה צריך ביאור והבנה מה הם הכוללים שאמר ומפני מה הם רק ב' וגם מפני מה הוו אלו הב' החיה והיחידה דוקא, אך הענין בכ"ז הוא כי מ"ש הרב כאן שבעולם האצילות אין שם רק ב' מקיפים דחיה ויחידה וכן אמר לקמן פ"ג ופ"ו שגם באורות הפה אין שם ג"כ רק אלו הב' מקיפים לבד הנה אין הכוונה על האורות שבכל ספי' עצמה כי בזה הנה ישנם באמת פנימי ומקיף בכ"א מהם והיינו כי הרי הם י' ספי' והם כלולים בה' שהם נרנח"י וישנם בכ"א אור פנימי ואור מקיף היינו פנימי ומקיף באור הנפש ופנימי ומקיף באור הרוח ופנימי ומקיף באור הנשמה ופנימי ומקיף בחיה ופנימי ומקיף ביחידה אך מ"ש שלא יש אלא רק ב' מקיפים לבד הכוונה הוא רק על האור שמקבל כ"א תמיד גם כן מלמעלה אמנם אין כוונתו על מה שמקבל כל פרצוף התחתון מהעליון שעליו כי בזה הנה מקבל כ"א ג"כ מלמעלה או"פ ואו"מ בכל הה' בחי' הנרנח"י כולם כי כן הם מקבלים הזו"ן תמיד מאו"א תוספת אורות דפנימי ומקיף בכל הה' בחי' דנרנח"י כולם וכמבואר בדרושי הצלם וכן בשער המוחין פ' ו' ז' ח' וע"ש פ' ד' ה' ובשער הנסירה פ' ו' ז' וכמו שכתבנו בכ"ז בטנת"א ספ"א אך כוונתו הוא ע"פ מ"ש הרב לקמן פ' ג' ו' כי הנה בעת התפשטות האורות כאשר שיצאו מהאח"פ ולחוץ והיה יציאתם אחד לאחד

וממטה למעלה שהוא ממלכות עד הכתר הנה קיבל כל תחתון תוספת אור מהעליון בעת עלייתו ואח"כ כאשר שחזרו ונסתלקו למעלה והיה הסתלקותם ג"כ אחד לאחד ומלמעלה למטה שהוא מהכתר עד המלכות הנה בעת הסתלקות כל עליון נסתלק אז מהתחתון אותו התוספת אור אשר קיבל ממנו בעת עלייתו אמנם אחר שנגמר הסתלקותו ועלייתו למעלה אז חזר להתחתון אותו התוספת אור שמתחילה עם עוד אור נוסף והיה מקבל אז כ"ז מהמאציל עצמו וכמבואר כ"ז לקמן פ' ג' ד' ו' בארוכה ואמר עוד לקמן פ"ז כי שפעת המאציל הנה הוא אינו נפסק לעולם מכל הנאצלים כולם גם רגע אחת ע"ש, והנה על אותה השפע והתוספת אור אשר מקבלים הנאצלים תמיד מהמאציל עצמו ית"ש הנה בזה יש חילוק בין העולמות כי כל העולמות כולם אשר מאירות החיטם ולמעלה אשר בהם לא נתגלה עדיין בחי' הכלי כלל הנה הם מקבלים את שפעת המאציל בכל הה' בחי' נרנח"י שבהם הן הה' פנימים וכן הה' מקיפים אבל מאחר אורות החוטם ולמטה שהוא מאורות הפה ולמטה אשר בהם כולם נתגלה בחי' הכלי הנה הם אינם מקבלים את שפעת המאציל עצמו רק בבחי' הה' פנימים דהנרנח"י אבל בהמקיפים אינם מקבלים את שפעת המאציל עצמו אלא רק את המקיפים דהיחידה והחיה לבד אבל לא את המקיפים דנר"נ כלל וכמו שיתבאר עומק הטעם בזה למטה בעה"י ונמצא כי בכל הנרנח"י דכל הפרצופים כולם הן הנרנח"י שבכ"א גופה וכן הנרנח"י אשר מקבל כל תחתון מהפרצו' העליונים שעליו נבחי' הגדלות דכל תחתון הנה ישנם בכ"א ה' פנימים וה' מקיפים שהם נרנח"י פנימים ונרנח"י מקיפים ולא יש בזה שום חילוק בין המקיפים דחיה ויחידה להמקיפים דנר"ן ואין בזה שום חילוק בין העולמות כי כל העולמות כולם הם שוים בזה שישנם בכ"א בחי' ה' פרצופים שכ"א הוא כלול מנרנח"י פנימים ומנרנח"י מקיפים הן בהנרנח"י שבמדרגת כל פרצוף גופה וכן בהנרנח"י דהגדלות דכ"א שהוא מה שמקבל כל תחתון מכל הפרצופים שעליו ואין חילוק בזה בין העולמות כלל וזהו מה שאנו רואין בכל דרושי הרב המדבר בענין הפנימים והמקיפים אינו מזכיר הרב בשום מקום שום חילוק כלל בין המקיפים דחיה ויחידה למקיפי הנר"ן ואדרבה הוא כי בכל המקומות מבואר שהמקיפים הם ג"כ ה' כמו הפנימים אך מ"ש הרב כאן וכן לקמן פ' ג' ו' שבכל הנאצלים אשר מאורות הפה ולמטה אינו מתגלה המקיפים בהם ולא רק הב' מקיפים העליונים דחיה ויחידה לבד הנה הכוונה בכ"ז הוא רק על שפעת אור המאציל עצמו שנמשך תמיד בכ"א מהם וכמו שמבואר לקמן פ"ו הנה בזה אינם מקבלים ממנו את שפעת המקיפים אלא רק הב' מקיפים העליונים דחיה ויחידה לבד אבל לא המקיפי דנר"נ והטעם הוא כי נודע הוא שהנר"נ הנה הם מתלבשים בגוף והכלי ויש ג' כלים בכל פרצוף שהם מוח לב כבד שבהם מתלבשים הנר"נ אבל החיה והיחידה הנה אין להם כלי בהגוף להתלבש בו ואינם מתפשטים בהגוף אלא רק ע"י הנשמה ועיקרם הוא באמת רק מבחוץ ובבחינת מקיפים לבד ונמצא כי החיה והיחידה אין להם השוואות עם הגוף כלל כי אינם מאירים ומתייחדים בו אלא רק ע"י הנשמה אבל הם בעצם אין להם השוואות עם הגוף כלל משא"כ הנר"נ הנה הם יש להם השוואות עם הגוף היטב כי הרי יש להם כלים בהגוף להתלבש בו כנז' וכנודע, והנה מפעולת אור המקיף הוא שהוא מזכך את הכלי מבחוץ והוא עובר דרך בו ומתייחד עם אור הפנימי וכנ"ל אות ב' ג' ולכן הוא כי בכל העולמות כולם אשר מאורות הפה ולמטה שנעשה בהם בחי' כלי הנה אינו מתגלה בהם שפעת אור המאציל למקיפי דנר"נ כדי שלא תתבטל הכלי עי"ז כי אלו שהיה מאיר שפעת המאציל עצמו בבחינת מקיפי דהנר"נ ג"כ הנה ע"י יחודם בהאור דנר"נ הפנימי ועוברים דרך הכלי היה מתבטל הכלי עי"ז מכל וכל ולכן בכל העולמות כולם אשר יש בהם בחי' כלי הנה אינו מתגלה בהם משפעת אור המאציל בחי' מקיפי דנר"נ וכדי שלא תתבטל הכלי עי"ז אבל המקיפי דחיה ויחידה אשר אין להם השוואות עם הכלי והכל הארתם בהגוף הוא רק להנשמה לבד וכמ"ש בשער המוחין ס"פ י"ב ולכן אינם גורמים הם ביטול להכלי כלל כי הרי אין להם השוואות עמה וכמו שיתבאר עיקר עומק הדברים בזה למטה סימן ד' ולכך נתגלה המקיפי דחיה ויחידה אשר גם בשפעת אור המאציל ג"כ היטב אבל שפעת אור המאציל להמקיפי דנר"נ אי אפשר שיתגלה בכל אותן העולמות אשר יש בהם בחי' כלי כדי שלא תתבטל הכלי עי"ז וכנז':

סימן ג. אמנם הוא כי הנה מה שאמרנו שמה שאמר הרב שאינו מתגלה מהמקיפים אלא רק הב' מקיפים העליונים לבד כוונתו הוא רק על האור הנמשך בהעולמות משפעת אור המאציל עצמו הנה נודע הוא כי כל אור עולם עליון נקרא א"ס להעולם אשר למטה ממנו וכמ"ש הרב במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ה ואח"כ הרי כל מה שאמרנו בשפעת אור המאציל הנה יהיה עד"ז מעולם לעולם כי הרי כל אור עולם עליון הוא בבחי' א"ס לעולם התחתון ואח"כ הרי יהיה לפי"ז שכל אור עולם עליון הנמשך בהתחתון הנה אינו נמשך ממנו שפעת אורות המקיפים אלא רק הב' מקיפים העליונים לבד ונמצא כי בכל עולם גופה בבחינת הה' פרצופים שבו הנה ישנם באמת בכ"א כל ה"ה מקיפים כולם והוא הן בהנרנח"י שבכל פרצוף עצמו וכן בשפעת האורות אשר נמשך מפרצוף לפרצוף ומקבל תמיד כל פרצוף תחתון מפרצופי העליונים שעליו תוספות אורות ומוסין הנה נמשך השפע אשר מכל פרצוף עליון להתחתון בכל בחי' הה' מקיפים כולם אך האור והשפע אשר נמשך מהאור דהעולם העליון להתחתון הנה בזה אינו נמשך שפעת דאורות המקיפים אלא רק בבחי' הב' מקיפים העליונים לבד והוא ג"כ עפ"י מ"ש הרב בשער פנימית וחיצונית דרוש ח' ובכ"מ שהכלים דעולם העליון הם בבחי' אורות להתחתון ונמצא כי בערך התחתון אין לעולם העליון בחי' כלי כלל והוא כולו אור א"ס כנז' (כי בלתי כלי הרי נמשך האור בלי גבול) ולכן לא נמשך שפעת אור עולם העליון בהתחתון אלא רק בשפעת הב' מקיפים העליונים דהחיה והיחידה לבד אבל לא בשפעת המקיפי דנר"נ וכדי שלא תתבטל הכלים דהתחתון וכנ"ל סי' ב', והרי נתבאר לנו מכ"ז כי מ"ש הרב בעניינו שבכל העולמות אשר מאורות הפה ולמטה לא נתגלו אלא רק הב' מקיפים העליונים לבד הנה הכוונה בכ"ז הוא רק על שפעת האורות הנמשך מכל עולם עליון להתחתון אבל בכל עולם עצמו הנה ישנם באמת כל הה' מקיפים כולם הן בהנרנח"י אשר במדרגת כל פרצוף גופה וכן בהתוספת אורות דנרנח"י אשר נמשך בו מפרצוף לפרצוף אך בשפעת האור אשר מעולם לעולם הנה בזה לא נמשך אלא רק האור דהב' מקיפי' העליונים דהחיה והיחידה לבד אמנם מה שקשה על זה כי לפי דברי הרב אשר בסדר ההתלבשות העולמות והפרצופים בשער עגולים ויושר ענף ד' הרי מבואר שם שגם מעולם לעולם הנה מתפשטים כל הה' פרצופים דכל עולם עליון בהתחתון ומקיפים בכל הה' מקיפים כולם לכל תחתון ואין חילוק בזה בין הנרנח"י דהעולם עצמו להנרנח"י דהעולם העליון כי כ"א מקיף להתחתון בכל הה' מקיפי' דנרנח"י כולם וכמו שמבואר שם בארוכה ואח"כ הרי הוא סותר לדברי עצמו וכן למה שאמרנו בזה ביישוב הדברים, אך באמת הנה דבריו בזה הם נכונים מאד אלא שיש בזה עוד איזה כוונה עמוקה וכמו שנבאר ונייחד לזה סימן בפנ"ע:

סימן ד. והענין בזה הוא כי הנה ראוי להתבונן במה שאמר הרב לקמן בפ' ו' ז' כי לעולם אינו נפסק שפעת המאציל אפי' רגע אחת ומבאר שם הרב מענין האורות דשפעת המאציל עצמו כמה ענינים בזה הרי להאורה יפלא כל דבריו שם בזה כי הרי נודע הוא שכל קיום ועמידת דכל העולמות כולם וכל הפרצופים כולם וכל תוספת אור הנמשך בהם תמיד הנה נמשך ע"י השתלשלות המדרגות מלמעלה למעלה עד המאציל עליון ית"ש ורק ממנו לבד חיים וקיימים כולם אם בקיומם

העיקרי והם בהתוספת אורות ומוחין שבהם (עי' שער מוחין דצלם פ"ז ויתבאר בעה"י במ"א) וא"כ הרי בודאי פשוט הוא שהשפעת אור המאציל ית"ש אינו נפסק אפי' רגע אחת דאל"כ הרי יתבטלו כל העולמות כרגע שהרי כל קיומם ועמידתם וכל מה שנעשה בהם תמיד הרי הוא רק משפעו ית"ש לעולם וא"כ הרי מהו שעושה הרב דיבור מיוחד מהאור הזה לקמן פ' ו' ז' ונראה מדבריו שם שהוא תמיד עוד שפעת המאציל הפועל נוסף על עיקר קיומם ועמידתם והנעשה בהם תמיד בכל ההנהגה התמידי שבהם אך כוונת הרב הוא ע"ד שמבואר בשער עגולים ויושר ענף ב' ג' כי עיקר קיום והעמדת כל העולמות כולם וכל מה שנעשה בהם הנה הוא מהאור הקו ועכ"ז הנה נמשך גם מאור א"ס המקיף שפע תמיד ג"כ בהעולמות כולם אמנם הנה ישנו חילוק גדול בין הסדר דשפעת אור א"ס הנמשך דרך הקו לשפעת אור א"ס המקיף כי שפעת אור א"ס הנמשך דרך הקו הנה הוא נמשך לעולם רק דרך השתלשלות המדרגות הרבה מאד כי נמשך בכל תחתון רק דרך כל העליונים ומתעלם ומסתתר בכ"א ואינו נמשך להתחתון אלא רק תמצית הארה ממנו ועי"ז נעשה כל שינוי המדרגות בין כל עליון לכל תחתון ומתחלפים ע"י זה המדרגות כולם וכמו שבארנו לעיל בעזה"י עי"ד ובכ"מ והנה הוא אינו נמשך בכ"א אלא רק לפי מדרגתו ולפי כחו שאפשר לו לקבל כי הרי נעשה כל פעולתו רק ע"י התלבשות דגוף וכלי דכ"א ולכן הוא מתעלם רק לפי כח הגוף אבל שפעת אור המקיף הנה הוא נמשך בב' הכוונות אחד הוא מה שנמשך ג"כ דרך השתלשלות המדרגות ומתעלם ומסתתר בכ"א שאינו מתגלה להאיר בכ"א אלא רק לפי מדרגתו עד"ד אור הקו אלא שפעולתו ותועלתו הוא כי הוא מזכך את העביות והכלים מבחוץ לפנים עד"ד שכתב הרב לעיל בכל הכוונות המקיפים והשני הוא כי לפעמים הנה הוא מתגלה ומאיר בתוקף אורו גם למטה בתחתית השפל ואינו מתעלם כלל והוא פעולת כל הנסים הנגלים ואינו מתלבש האור הזה בגוף וכלי כלל כי הרי כל פעולתו הוא למעלה מכח הגוף שהוא היפך מהטבע לגמרי אמנם הוא כי גם פעולת הנסים הנה הוא ג"כ בב' בחי' דהיינו נסים נגלים ונסים נסתרים והנסתרים הם מתלבשים ג"כ בגוף וכלים והם נגמרים ויוצאים ע"י דרכי הטבע וכבר בארנו כ"ז בכ"מ מדברינו והרי נט כי בג' בחי' והכוונות מתפשט אור העליון להקיף על התחתון אחד מה שמתעלם למדרגת התחתון לגמרי והוא נקרא מעתה על שם התחתון כי הוא מאיר ומתנהג על פי כל תהלוכותיו דהתחתון בכל חוקיו וגבוליו שבו והשני מה שמתנהג למעלה מחוקיו וגבוליו אמנם מתלבש בו ונגמר על ידו והוא הנהגת דכל הנסים הנסתרים והג' הנהגת דנסים הנגלים שהם לגמרי למעלה ממדרגת התחתון והנה הבחי' הא' מה שמתעלם למדרגת התחתון לגמרי ונקראת על שמו הנה הוא המקיפי דנר"נ דהעליון כי הם מתעלמים למדרגת התחתון לגמרי ונקראים רק על שם התחתון אך הב' בחי' העליונים שהם הנהגת דנסים הנסתרים והנסים הנגלים הנה הם נקראים לעולם על שם העליון והנה הם האורות דהב' מקיפים העליונים דהחיה והיחידה אשר משפעת אור המאציל ית"ש וכן מכל אור עולם העליון להתחתון שהוא אליו בבחי' אור א"ס וכנ"ל סימן ג' כי שפעת המקיף דאור היחידה אשר היא אינה מתחלקת לנר"נ וכמ"ש הרב בשער אח"פ פ"א הנה ממנו הוא פעולת הנסים הנגלים אך שפעת המקיף דאור החיה אשר היא מתחלקת ג"כ לנר"נ ומאיר להנשמה לפי כחה ולהרוח לפי כחו ולהנפש לפי כחה וכמ"ש הרב בשער אח"פ פ"א הנז' ע"ש דברינו אות י"א הנה ממנו הוא פעולת הנסים הנסתרים אבל עכ"פ הוא כי שניהם הם למעלה מעיקר מדרגת התחתון והנה הם הב' מקיפים העליונים הנמשך מכל אור עולם עליון להתחתון והוא מתוקף האור דעולם העליון עצמו המאיר למטה במדרגתו העליונה והוא אור נוסף על אורו התמידי המתפשט תמיד למטה ג"כ ומתעלם שם למדרגת התחתון והם הפנימים והמקיפים דנר"נ דהעליון והם אשר נקראים על שם התחתון כי הם מתעלמים למדרגתו ולכן הם אינם נקראים עוד על שם העליון כלל, והנה בזה הוא החילוק בין העולמות אשר למעלה מאורות הפה להעולמות אשר מאורות הפה ולמטה כי בכל העולמות שלמעלה מאורות הפה אשר שם אינו מתגלה עדיין בחי' כלי כלל הנה מתפשט שם כל אור עולם עליון להתחתון ומאיר בו ומקיף עליו בכל הה' פנימים ומקיפים דהנרנח"י כולם הכל בתוקף אורו דמדרגת העליון עצמו אבל בכל העולמות אשר מאורות הפה ולמטה הנה אינו מאיר שם אור עולם עליון למטה בתוקף אורו אשר ממדרגתו העליונה אלא רק בהמקיף דהחיה והיחידה לבד אבל המקיפי דנר"נ הנה הם מתעלמים ואינם מתפשטים למטה אלא רק במדרגת התחתון לבד וכדי שלא יגרום ביטול להכלים שלהם וכנ"ל סימן ב', ונמצא מכ"ז כי באמת הנה מקיף כל עליון להתחתון בכל הה' מקיפים כולם וכמו שמבואר בדברי הרב בעגולים ויושר ענף ד' ובלמה וכ"מ וכנ"ל אך מ"ש הרב כאן שמאורות הפה ולמטה לא יש אלא רק השני מקיפים העליונים לבד הכוונה הוא על בחי' האור דמדרגת העליון עצמו כי אינו מתפשט מכל עולם עליון להתחתון להאיר בו ממדרגתו העליונה אלא רק בבחינת הב' מקיפים דהיחידה והחיה לבד ומהם הוא כל פעולת הנסים הנגלים והנסתרים אשר הם למעלה מדרכי הטבע דהתחתון אבל המקיפי דנר"נ הנמשך ומתפשט מכל העליונים כולם לכל התחתונים כולם הנה הם מתעלמים בכל עולם תחתון למדרגתו ומאירים עליו רק לפי ערכו וכחו והם נקראים על שם התחתון לעולם ועפ"י מה שבארנו בזה בעגולים ויושר ענף ד' אבל הב' מקיפים דהחיה והיחידה אשר מכל עולם עליון להתחתון הנה הם אינם מתעלמים כלל והם נקראים לעולם על שם העליון ולכן נקרא ונאמר שאינו מקיף העליון להתחתון אלא רק בהמקיפי דהחיה והיחידה לבד כי רק המקיפי דהחיה והיחידה הם מאירים למטה בתוקף האור העליון עצמו ונקראים לעולם על שם העליון משא"כ המקיפי דנר"נ הרי הם מתעלמים למדרגת התחתון ואינם מעתה ממדרגת העליון כלל וכנז' וזהו כוונת הרב מה שאמר שאינו מתגלה אלא רק הב' מקיפים העליונים דהחיה והיחידה לבד, והנה הם המקיפים הכוללים שאמר הרח"ו ז"ל לעיל שער טנת"א ספ"א כי היחידה והחיה הם כתר וחכמה שבהם עומדים כל הי' ספי' בבחינת כללות ולכך נקראו שניהם בשם ראשים כמ"ש בפע"ח שער ראש השנה ואינם נפרטים אלא בבינה שהיא אם הבנים שהם הז"ת הו"ק ומלכות ונעשה הגילוי דהו"ק ומלכות בבינה שהיא הה' ראשונה שצורתו ד"ו ע"ש הו"ק ומלכות המתגלה בה כנודע אבל בהחכמה יהכתר עומדים שם הזו"ן רק בהעלם ובכללות כי שם הם רק בכח לבד כנודע ולכן נקראו המקיפי דחיה ויחידה אשר ממדרגת עולם העליון בשם מקיפים כללים ור"ל כי נודע הוא שכל עולם תחתון הוא מהז"ת דהעליון שהז"ת דהעליון נעשה הגילוי להתחתון והז"ת הנה הם מתגלים בהבינה כי בה הם נארגים ונמתחים אחת לאחת אבל בהכתר והחכמה הם רק בבחי' כללות גם בכל עולם ועולם עצמו אלא שבכל עולם ועולם גופה הרי הם נפרטים אח"כ בהבינה והז"ת משא"כ מעולם לעולם הרי מה שמתפשט בהתחתון להקיף מהבינה והז"ת דהעליון הרי אמרנו שהם נתעלמו למדרגת התחתון כי מהבינה והז"ת מהם הוא המקיפי דנר"נ אשר הם נתעלמו ונקראים על שם התחתון כנז' והרי אינו מתגלה למטה ממדרגת עולם העליון אלא רק המקיפי דהחיה והיחידה שהם הכוללים והעיקר הוא כי כל עולם עליון נגד התחתון הוא בבחי' כללות כי שם נכנס הכל שהוא באחדות עלום למאד ועומדים שם כל האורות שנתגלו ונפרטו בעולם התחתון רק בכללות אחת שהוא בבחי' כח לבד בערך התחתון וכמו שאמרנו לעיל שכל אור עולם עליון נגד התחתון הוא בבחי' אור א"ס נגדו ולכן הוא כי הב' מקיפים דהחיה והיחידה אשר הם נשארו במדרגת אור עולם העליון הנה הם נקראו בשם מקיפים הכוללים :

סימן ה. ומעתה נבאר עוד מה שהערינו לעיל בריש דברינו במה שנראה לכאורה סתירה בדברי הרב כי כאן בעניינו אמר שאורות הפה הנה שוה בזה לאורות דאזן חוטם ויצאו גם באורות הפה כל הה׳ מקיפים כולם אבל לקמן פ׳ ג׳ ו׳ מבואר שאורות הפה הוא שוה בזה להאצילות שאין שם אלא רק הב׳ מקיפים דהחיה והיחידה לבד אך הענין בזה הוא כי שניהם אמת וזה וזה איתא דהרי אמרנו לעיל סימן ב׳ בטעם מה שאין באצילות אלא רק הב׳ מקיפים העליונים לבד שהוא מסיבת הכלים כי המקיפי דנר״נ הנה יש להם השוואה עם הכלים והם מזככים את הכלים מבחוץ לפנים ואלו שהיה מאיר בהם המקיפי דנר״ן ג״כ בתוקף האור העליון עצמו וכנ״ל סימן ד׳ היו מתבטלים הכלים עי״ז משא״כ המקיפי דהחיה והיחידה שהם אין להם השתווה עם הכלים כלל כי כל אורם הוא רק בבחי׳ אור הנסיי אשר הוא עושה את פעולתו גם בתוך העצמית עצמו והאור והחשך משתמשים במדור אחד ואינם מבטלים זה את זה וכמו שכתבנו בזה בשער סדר אצילות בקיצור רפ״א וכן בהקודו״ש שער ו׳, והנה מאחר שכל סיבת החסרון דמקיפי נר״נ הוא רק מטעם שלא יגרום ביטול להכלי א״כ הרי אורות הפה שלא היה נעשה בהם הכלי אלא רק בסופם וסיומם שהוא רק כאשר הגיע התפשטותם מהחזה עד הטבור ששם הוא הנה״י דאורות הפה וכמו שכתבנו בשער טנת״א פ״ג אות י״ב ע״ש, ורק שם היה נעשה בהם בחי׳ כלי אבל לא למעלה כלל וכמ״ש בשער אח״פ פ״א וכנ״ל פ״א אות ה׳ וא״כ הרי נמצא כי בכל עיקרן דאורות הפה כולן שהוא הכח״ב חג״ת שבהם שהם מהפה עד החזה אשר שם לא היה עדיין כלי כלל הנה היה מתפשט שם באמת כל הה׳ מקיפים כולם דאור העליון ור״ל שהיה מאיר בהם שם גם המקיפי דנר״נ במדרגתם העליונה וכמו באורות דאזן חוטם וזהו שאמר הרב בעניינו כי בכל אורות האח״פ היה נתגלה בהם כל הה׳ המקיפים העליונים כולם כי הנה״י דאורות הפה אשר שם נעשה הכלי הרי הם לבר מגופא וכנודע וא״כ הרי נמצא כי עיקרן דאורות הפה שהוא הכח״ב חג״ת שבהם הנה שם הרי לא היה בהם עדיין ג״כ שום כלי כלל ולכן הנה מאיר גם באורות הפה העיקריים כל הה׳ מקיפים כולם בכל תוקף אור במדרגתם העליונה כמו באורות דאוזן חוטם וזהו שאמר כאן כי בכל האורות דאח״פ היה מתגלה בהם כל הה׳ מקיפים העליונים כולם אך לקמן פ׳ ג׳ ו׳ אשר שם מדבר מהכלי אשר נעשה באורות הפה עכ״פ והוא כאשר הגיע התפשטותם מהחזה עד הטבור ונעשה שם בהם בחי׳ כלי ג״כ כמו בעולם האצילות הנה שם אינו מתפשט בהם המקיפי דנר״נ במדרגת האור העליון עצמו כדי שלא יגרום ביטול להכלי ע״ד שהוא באצילות וכנ״ל סימן ב׳ ד׳ וזהו שאמר הרב שם כי מפה דא״ק ולמטה עד סוף כל העולמות לא יש שם מהמקיפים רק הב׳ מקיפים העליונים לבד כי רק הם מקיפים ומאירים למטה במדרגתם העליונה ג״כ אבל המקיפי דנר״נ הם מתצמצמים למדרגת התחתון שהוא למדרגת אותו המקום שמקיפ׳ שם ונקראים על שמם וכנ״ל סימן ד׳ וכן הוא באורות הפה גם כן במקום שנעשה הכלי בהם שהוא בסופם וסיומם דאורות הפה והוא מהחזה עד הטבור אשר שם נעשה בהם בחי׳ כלי הנה שם לא נתגלה בהם כל הה׳ מקיפים בתוקף האור העליון עצמו אלא רק המקיפי דחיה והיחידה לבד וכנז׳, והרי נתבאר מדברינו כי בכל חלקי האורות דהפה אשר מהפה עד החזה הנה בהם היה מתפשט ג״כ כל הה׳ מקיפים העליונים כולם ר״ל שהיו מאירים כולם בתוקף אור העליון עצמו וכמו באורות דהאזן חוטם אך בחלקי האורות דהפה אשר מהחזה עד הטבור הנה שם לא היה מתגלה בהם מהמקיפים במדרגת האור העליון עצמו אלא רק הב׳ מקיפים העליונים דהחיה והיחידה לבד וכמו באצילות והרי נמצא כי ישנם באורות הפה ב׳ בחי׳ אחד כמו באורות דהאזן חוטם ואחד כמו באצילות והרי נתבאר לנו כל מה שהערינו לעיל בזה תכלית״ש ועיין לקמן פרק ג׳ אות ל״ז שם חזרנו על כל הענין הזה בכללות ובקיצור ע״ש :

[ח] **אך** לשאר הג׳ פנימיים לא יש להם בחי׳ מקיפים מבחינת נר״נ רק כו׳ ענין המקיפים הנה הוא לצורך ה׳ בחי׳ א׳ כדי לזכך את הגוף והכלי מבחוץ לפנים כי עי״ז מאיר כל הגוף באור הנשמה שבו בכל מלואו ונעשה כולו חי וכנ״ל אות אב״ג ב׳ כי לפעמים ע״י פגם ועון האשר נחלש ונתמעט כח אור הפנימי המלובש להחיות את הגוף הנה באשר שלא יהפוך הקב״ה בהשחתת העולם הנה מחייהו על ידי אור המקיף שהוא אינו מלובש ויש בו כח להחיותו למעלה מן המדה וממשך חיותו אף בדרך נס כי נמשך חיותו רק מבחוץ לפנים, ג׳ כי ע״י אור המקיף שהוא אור גדול הרבה יותר מהפנימי יש אפשרות לכ״א לעלות ולהתעלות למעלה ממדרגתו ויכול לעלות מעילוי לעילוי שהוא ממקיף למקיף עד אין קץ ולכן מתפשט כל אור פרצוף עליון ומקיף להתחתון וכן כל אור עולם עליון להתחתון כדי להעלות את התחתונים ממדרגה למדרגה וע״ד שיהיה לעת קץ תיקון האחרון, ד׳ כי על ידי אורות המקיפים שהם אינם מלובשים והם למעלה מהגבול הנה מתראה תמיד אלקותו ית״ש שהוא כבודו ומלכותו בכל העולם כולו והוא כל פעולות הנסים והנפלאות שהם למעלה מהטבע לגמרי והם נעשים ע״י אורות המקיפים כנ״ל אות ז׳ סימן ד׳ ועי״ז מתקדש שמו בעולם, ה׳ כי תיקון האחרון דלעתיד אשר יהיה התחלתו כאשר יגיע הקץ דבעתה שהוא אינו תלוי במעשה התחתונים כלל וכדעת ר׳ יהושע בסנהדרין צ״ז ב׳ וכמו שהארכנו בזה בספר הכללים כלל ט׳ והנה יהיה נעשה כל התיקון לכל העולמות כולם בענין הזיכוך והעילוי לזככם ולהעלותם מעילוי לעילוי יהיה נעשה ג״ז על ידי שיאיר ויתגלה האור המקיף דכ״א בשפעת אור שיומשך בו מעילא לעילא שהוא ממקיף למקיף עד אור א״ס המקיף אשר למעלה מהאצילות ובזה יגיעו כולם לתכלית תיקון האחרון העיקרי וכמו שביארנו בספר הכללים כלל י״ז וזהו עומק הכוונה בכל אורות המקיפים כי הם מנהיגים בהעלם תמיד את העולמות כולם לתכלית תיקון האחרון והרי לנו עכ״פ ה׳ בחי׳ פרטיים בפעולת דאורות המקיפים ועל זה נתייסד כי אורות מקיפים בכל עולם ובכל פרצוף שהם המקיפים דנר״נ ח״י שבכ״א כי הנה אור המקיף דיחידה עיקרו הוא על תיקון האחרון דלעתיד וממנו הוא כל ההנהגה דהשגחה הנעשה בהעלמה תמיד מהנהגתו הנעלמת ית״ש המנהיג את הכל תמיד לתכלית תיקון האחרון ומה שאמרנו לעיל שהוא משתמש לפעולת הנסים הנגלים הנה עיקרן דהנסים הנגלים שבכל ימות עולם עד זמן ביאת המשיח הנה הוא רק מאור היחידה הפרטי אשר באור המקיף דהחיה הכללי כי כ״א הרי הוא כלול מנרנח״י כנודע אבל אוה״מ דהיחידה הכללי עצמו שהוא א״א הוא עיקרו רק לימות המשיח וכנודע שהנהגת א״א עיקרו הוא לעתיד לבא וכמ״ש בספד״צ פ״א שתא אלפי שנין תליין בשתא קדמאי שביעאה עלייהו כו׳ אליסר יקיש לון ברחמי כו׳ וכן הוא שולט באמת תמיד גם עתה אלא שהוא בהעלם גדול מאד והוא הנהגתו הנעלמה ית״ש המנהיג את הכל תמיד לתכלית תיקון האחרון והוא מהאור המקיף דהיחידה כי ממנו הוא בחי׳ הה׳ הנז׳ והבחי׳ הד׳ שהוא פעולת כל הנסים הנגלים והנסתרים הנה הוא מהאוה״מ דהחיה עם היחידה שבו וכנז׳, והג׳ בחי׳ הראשונים הנה הם ע״י מקיפי דהנר״נ וישנם גם הם באמת מכל עליון ג״כ שגם הנר״נ דהעליון הם מתפשטים ג״כ למטה להקיף על התחתון והוא לצורך הג׳ פעולות הראשונים שאמרנו אמנם הם מתצמצמים לפי הם הגוף והכלי דהתחתון ומשתתפים ומשתוים עמו ונעשים לעצם מעצמיו ואינם נקראים מעתה על שם העליון כלל וכנ״ל אות ז׳ סימן ד׳ והנה הם נעשים לעצם התחתון גופה לכל צורך השלש בחינות הראשונים שאמרנו היינו א׳ לזכך אותו מבחוץ לפנים ולהחיות את הגוף בכל מלואו, ב׳ להחיותו גם למעלה

מן העדה והוא כאשר קצרה הם דאור הפנימי וכנ"ל, ג' להעלותו למדרגה העליונה ולהתעלה מעילוי לעילוי וכוונתו ית"ש בכל בריאת עולמו ונעשה כ"ז ע"י הג' מקיפי דנר"ן אשר גם מכל העליונים כולם והוא ע"י שהם אשר משתתפים עם כל התחתון ומשתווים עמו ונעשים עמו לעלם אחד משא"כ הב' מקיפים העליונים דהחיה והיחידה אשר מכל עולם עליון אשר הם אינם מתלבשים למדרגת התחתון והם מאירים לעולם במדרגתם אשר למעלה הנה הם לצורך הב' פעולות הגדולים והנעלים הנ"ל אשר הם למעלה מכל מדרגה אותו העולם לגמרי וכו' ועכ"פ כי הנה ישנם באמת כל הב' מקיפים כולם גם מכל עולם עליון אשר למעלה למעלה לכל התחתונים כולם אך משום שהמקיפי דהנר"ן אשר מכל עולם עליון הנה הם אינם מתגלים במדרגתם כלל ואינם מתראים באורם כלל אלא שהם מתלבשים למדרגת התחתון ונקראים על שמם לכן אמר הרב שלהב' פנימיים דנר"ן לא יש מקיפים ור"ל על המקיפי דנר"ן הנמשך לכל תחתון מהעולם העליון שהם אינם מתראים למטה במדרגתם העליונה כלל וכנ"ל אות ז' באריכה :

[ט] **רק** מבחי' יחידה וחיה אשר מקיף כולם, כי היחידה והחיה הם מקיפים באמת לכל הנר"ן כולם ומאירים לכל אחד ואחד לפי צורכו ועניינו אך כל אורם שמאירים בהם הוא אינו לצורך מדרגתם של עתה אלא שהוא לצורך עילויים דלעתיד ומה שאמרנו לעיל כי מהם הוא כל הנסים הנגלים והנסתרים הנעשה בכל משך ימי עולם וכן כל הכבשי דרחמנא אשר בכל ההנהגה כולה הנה כ"ז הוא ג"כ רק לצורך עילויים דלעתיד כי מנהיג הקב"ה את כל המציאות כולה תמיד ג"כ באופן הנהגה מיוסדת למעלה מן הטבע שהוא לא לפי החק והגבול שבהם ומנהיגם בזה לכוונת תכלית תיקון האחרון אשר אז יעלו כולם ממדרגתם של עתה לגמרי ולכן מנהיגם בזה גם עתה לצורך עילויים דלעתיד ונעשה כ"ז באורות המקיפים דהחיה והיחידה אשר מקיף לכל הנר"ן כולם במדרגתם העליונה אמנם עתה הוא רק בתכלית הסתר לבד אבל אורם העיקרי יתגלה רק לעתיד אך עכ"פ הוא כי המקיפי דהחיה והיחידה דאור העליון הם מקיפים ומאירים לכל הנר"ן כולם גם עתה :

[יוד] **ולא** מפאת עצמן, כי מצד עצמן דהנר"ן הפנימיים שהיא לפי מה שנצטמצמו למדרגתם אינם יכולים לקבל מהאור העליון שלמעלה שהוא בבחי' אור א"ס נגדם כי היה מתבטל כל הגוף והכלים שבהם וכנ"ל אות ז' וא"כ הרי מוכרח הוא שמצד עצמן אי אפשר להאיר בהם מאור העליון שלמעלה אשר במדרגתו העליונה מאומה כדי שלא תתבטל הגוף והכלי שבהם ולכך אינו מקיף אותם אור העליון בבחי' נר"ן כלל כי הם מתלבשים ומשתווים עם הגוף ואי אפשר לאור העליון להשתוות עמו כלל ולכן אינו מקיף מאור דמדרגת עולם העליון להתחתון אלא רק בבחי' החיה והיחידה לבד כי הם אינם גורמים ביטול להכלים כלל משום שאין להם השתוות זב"ז וכל הארתם הוא רק בדרך נס שהאור והחושך משתמשים במדור אחד שכ"א עושה את פעולתו ועכ"ז אינם מבטלים זה את זה ונמצא כי הנה המקיפי דהחיה והיחידה הם מקיף אותם תמיד אך הוא אינו מפאת עצמן שהוא מצד מדרגתם אשר בהם עתה אלא שכל פעולתם בהם הוא רק לצורך עילויים דלעתיד וכנז' :

[יא] **אמנם** יש בהם שינוים וגרעונות עוד אחרות כפי סדר הפרצופים והעולמות, הוא מבואר לקמן בשער סדר אבי"ע השינוים והגרעונות שישנם בכל תחתון מהעליון שעליו ע"ש ועי' עוד לעיל אות ו' :

[יב] **כי** כל המוחין הוא בסוד חכמה שהוא שם ע"ב, וכן אמר ג"כ בשעה"כ פ"ב ובשער א"א פ"ד והגם שנודע הוא הבינה היא שם ס"ג והדעת הוא שם מ"ה (ע' שעה"כ ק"ט ע"א דרוש ו' ח') אך כולם מאירים משם ע"ב והוא השם העיקרי המאיר בפנימיות כולם כי אם אין חכמה אין בינה ואם אין בינה אין דעת ומה שאמרו עוד (אבות פ"ג) אם אין דעת אין בינה ר"ל שאין הבינה מועיל בלי דעת אבל הבינה היא קודמת והיא פנימית הדעת וכן החכמה היא פנימית הבינה ועליו היא עומדת ומשתמש בו ר"ל שהבינה עומדת על החכמה שהחכמה הוא יסודה ומשתמש הבינה רק בהחכמה, ומה שלא אמר המשנה ג"כ אם אין חכמה אין בינה משום שאינו חידוש שם אלא מה שיש בו דבר וחילופו ואי אפשר לזה בלא זה ותלוי שניהם זה בזה אבל החכמה עם הבינה הנה הנה שבינה אי אפשר בלא חכמה אבל החכמה אפשר היותה בלא בינה ואינו תלוי הוא בהבינה כלל וכמ"ש הגר"א בסדר עולם פרק ל' שמשה רבינו ע"ה לא היה צריך לבינה כי בינה הוא המבין דבר מתוך דבר והוא קבל הכל מפי הקב"ה עכ"ל וכן בדברי רז"ל בעירובין דף ק' ע"ב אנשים חכמים וידועים ואלו נבונים לא אשכח והרי לנו שאפשר לחכמה בלא בינה אבל הבינה בלתי חכמה אי אפשר וזהו שאמר הרב בעניינינו כי כל המוחין הוא בסוד חכמה שם ע"ב ור"ל שגם המוחין דבינה והדעת שהם ס"ג ומ"ה הנה הם תלוים ג"כ רק בשם ע"ב שהוא עיקרם והם והוא בפנימיותם, [ומה שהעיר הרמ"פ ז"ל בהגהה כאן ממ"ש לעיל בסמוך כי ע"ב טעמים בכתר וס"ג נקודות בחכמה ומ"ה תגין בבינה והאך אמר שהחכמה הוא ע"ב עי' בכ"ז בדברינו בשנה"ש פ"א אות ג' ואות כ"ח ובכ"מ שם ע"ש באריכה :

[יג] **אי** אפשר להזדווג ועדיין שאר האורות שיש לו שהם נר"ן פנימיים נקרא כו', והנה כי הרי מאחר שאמר שכל המוחין הם בסוד חכמה ע"ב א"כ הרי יש שם ע"ב בהנשמה ג"כ וכן אמר בפירוש בשער א"א פ"ד כי כל בחי' הנשמה הוא הוי"ה דיודי"ן, אך עכ"ז הנה כל זמן שלא נכנס בהפרצו' בחי' חיה שהיא השם ע"ב העיקרי והכללי שבו אינו מאיר הנשמה שבו ג"כ בבחי' הפנימית שבה שהוא בהשם ע"ב שבפנימיותה הנ"ל אות י"ב אלא רק בהחיצונית לבד שבה שהיא השם ס"ג, וזה גופה הוא עומק כוונתו במה שהקדים ואמר שכל המוחין הם בסוד חכמה ע"ב ור"ל כי עיקרן דכל המוחין והם ופנימיותם הוא השם ע"ב והוא עיקר הכח גם במוח הבינה והדעת הגם שגילויים הוא רק ס"ג ומ"ה אך עיקר הכח הוא רק מה שמקבלין מהשם ע"ב כי הוא מאיר בהם לעולם וא"כ הרי מובן ממילא כי זהו רק כאשר נכנס בהפרצו' השם ע"ב הכללי שהוא החיה מוח החכמה אז מקבלים ממנו הבינה והדעת ג"כ והוא פנימיותם אבל כל זמן שלא נכנס מוח החיה בהפרצו' הנה אינו מתגלה בו המוחין דהבינה והדעת שהם הנר"ן בבחי' הע"ב כלל אלא שכל אורה וגילויים הוא אז רק בחי' הס"ג ומ"ה לבד שהוא רק חיצוניותם לבד כי אין להם אז עדיין מהפנימית כלל והרי אינם עומדים אז הנר"ן שבהפרצו' אלא רק בבחי' חיצוניותם ולכן אי אפשר לו אז להזדווג כי כל זווג הוא נמשך רק מפנימית דהמוחין שהוא השם ע"ב כמ"ש הרב בהולדת או"א פ"א כי טיפת הזיווג הוא לעולם רק משם ע"ב וכן הוא מבואר בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה' ו' בסוד הפמ"ר וק"ב ובכ"מ ולכן כל זמן שלא נכנס החיה ולא נתגלה האור דע"ב בהמוחין כלל הנה אי אפשר לו להזדווג עדיין.

אמנם הוא כי עכ"ז הנה בבחי' זווג החיצוני (הנקרא בשם זווג דאחור באחור כמו שיתבאר) הנה אפשר להם להזדווג גם בהיות בהם בחי' נר"ן לבד בלתי חיה פנימית וכמו שיתבאר בסמוך וכ"ז הוא משום שגם כל מציאת הנשמה גופה שהיא השם ס"ג הנה נעשה כל מציאותה ג"כ רק ע"י השם ע"ב וכן היה גם בעולם הנקודות הגם שהיה אז כל האורות רק מהס"ג לבד עכ"ז הרי היו מזדווגים עכ"פ וכמ"ש בנקודות פ"ד ובשעה"כ פ"א אלא שהיה אז כל זווגם רק בבחי' החיצונית לבד שהוא בבחי' הזווג דאחור באחור והנודע כי הזווג העיקרי שהוא פנים בפנים האמיתי הנה זה אי אפשר אלא רק אחר שבא להם גם החיה פנימית ואז מאירים הנר"ן ג"כ באור הע"ב ע"י פנימיותם

בפנימיותם ומזדווגים אז בהזווג דפנים בפנים העיקרי אשר רק הוא הזווג האמיתי וזהו שאמר כי בלתי היה פנימית אי אפשר להם להזדווג ור"ל על הזווג העיקרי דפנים בפנים העיקרי וכמו שתפרש והולך :

[יד] **נקרא** אורות אחוריים ואז עומדין אחור באחור, ר"ל שהגם שהם מזדווגים וכל זווג הרי הוא רק פנים בפנים אך כל זמן שאין להם היחוד הכללי נקראו כל האורות הנה"י בשם אורות האחוריים ונקראו כל הזווגים של אז בשם זווג דאחור באחור וכן נקראים ונחשבים שהם עומדים רק אחור באחור כי גם אור הפנים שלהם הוא ג"כ אז רק מבחי' החיצונית לבד אשר הוא נקרא בשם אורות דאחוריים, ומ"ש לעיל בסמוך כי בלתי היה פנימית אי אפשר להם להזדווג ר"ל שאי אפשר להם להזדווג בהזווג דפב"פ האמיתי ולהמשיך ולהוליד את האורות דהפנים ממש אלא רק אחר שבא להם האור דהיחוד הכללי אשר בלתי האור דהיחוד הכללי שהיא הפנימית העיקרי דכל פרצו' הוה כל זווגם רק בבחי' האורות דאחוריים וכן האורות והנשמות שנמשך ונולד מאותן הזווגים הם ג"כ רק מבחי' האחוריים לבד ולכן נקרא כל הזווג הזה רק בשם זווג דאב"א וכנז' וכעין זה אמר הרב ג"כ בספר הגלגולים פ"ז כי כאשר הזווג הוא מבחי' החיצונית דהספי' המזדווגים זה עם זה אז נקרא בשם זווג דאחור באחור ע"ש ועכ"פ הוא כי הנה מתבאר לנו כי באמת גם בהיותם באורות הנה"י לבד הם פב"פ ומזדווגים אלא שאין זה זווג העיקרי ולא פב"פ העיקרי ונקראים שהם אחור באחור ובזה ניחא כל מה שפרשו המפרשים בענין זה למטה בסמוך וכמו שיתבאר עוד בדברינו בעה"י :

[טו] **הם** דינין ונקרא נקודות שהוא הס"ג שהוא הנשמה דינין, כי הנשמה היא מהבינה שהיא האימא ומסטרהא דינין מתערין כמ"ש בזוה"ק בשלח ס"ד סע"א ופ' ויקרא י' בע"ב וכן הוא בולד"ק והיא שם ס"ג שהוא דין כי כן הוא ס"ג עם הכולל גימט' דין, וכן נקרא נקודות כי כל עולם הנקודות היו מסיטרא דאימא ויצאו אז כל האורות רק בבחי' נקודות קטנות והקרני חגבים וכמו שבארנו בדע"ה ס"א וכן בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ולכן נעשה אז כל עולם התוהו ויצאו ונעשו כל החיצונים כולם שהם נעשו מתוקף הגבורות והדינים הקשים וכן יניקתם ואחיזתם הוא לעולם משורש הגבורות שלמעלה וזהו שאמר ולכן כדי שלא יהיה בהם אחיזה אל החיצונים כו' וכמו שיתבאר, והגם שלעיל בסמוך הרי אמר שהנקודות הם מהחכמה אבא וכמו שאמר ג"כ בעה"ח פ' א' ד' ה' אך אמר שם ג"כ שהנקודות הם השם ס"ג אלא ששם אמר שהס"ג הוא בחכמה והוא ע"פ מה שכתבנו שם פ"א אות כ"ח כי שם מדבר בבחי' הפרצופים בהיותם בשרשם ובזה הוה הא"א שם ע"ב והחכמה שם ס"ג והבינה שם מ"ה כי הוא שורש הגילוי דאצילות שהוא השם מ"ה וכן הנקודות אשר הם בחכמה הוא בהגבורות שבחכמה כמו שכתבנו שם פ"א אות ע"א ושם פ"ו אות ג' אבל בירידתם למטה שהוא במציאותם העיקרי ובגילויים אשר באצילות הנה שם עומד החכמה בהגילוי דשם ע"ב והבינה בהגילוי דשם ס"ג ויצאו הנקודות מהבינה כי לעולם הוא שהנקודות הם מהס"ג בכל מקום שהוא והז"א הוא בהגילוי דהשם מ"ה שהוא עיקר האצילות והנוק' היא שם ב"ן שורש העולמות בי"ע אשר באצילות, וכבר כתבנו בזה כל מה שיש בו די בכמה מקומות מדברינו :

[טז] **ולכן** כדי שלא יהיה בהם אחיזה אל החיצונים הם מוכרחים כו', כי החיצונים הם יונקים מן האורות דהגבורות כי הגבורות הוא שרשם כנ"ל אמנם סידר המאציל ית"ש שיהא יניקתם רק למטה מהאצילות מהארת הגבורות המתפשט למטה וכדי שלא יקרבו באורות הגבורות עצמן להאחז בהם ח"ו לכן נסדרו שיהא הגבורות סתומים וחתומים שלא יבואו בהם שום מגע זר ולא יקרבו לגשת אל הקודש פנימה וכל זה הוא כל זמן שלא בא להם אור דהיחוד הכללי שהוא השם ע"ב אשר הוא חסד גמור ועומדים אז הנה"י בבחי' גבורות לבד ואינו מתגלה בהם אז יסודם למעלה כי כשעומדים הגבורות בגילוי יסודם למעלה אז הם מתמתקים ומאירים כולם ברשפי אש שלהבת י"ה ואז אדרבה הוא כי הם שורפים כל סיג וכל פסולת ובורחים מהם החיצונים הרבה מאד והוא ע"י האור דהיחוד שהוא השם ע"ב שעל ידו מתמתקים כל הגבורות ומתייחדים למעלה אבל בלתי השם ע"ב עומדים בבחי' גבורות לבד וצריכים שימור ממגע זר ולכך מוכרחים להיות סתומים וחתומים כי זהו סוד היין שצריך להיות חותם בתוך חותם וכמ"ש בשער תיקון הירח פ"ג ובכ"מ והנודע אמנם הנה באורות דהבינה עצמה שהוא האור דהנשמה שהיא מהבינה הנה הגם שהיא השם ס"ג והיא דינין וכנ"ל עכ"ז הנה משום שהבינה הרי היא מהג"ר והיא עומד תמיד ביחודה למעלה לכן אין בה עצמה שום אחיזה לחיצונים כלל והם בורחים ממנה ולא עוד אלא שהיא דוחה את החיצונים מהרוח והנפש ג"כ וכמ"ש בשער הפרצופים דרוש א' אך אין בה כח לדחות אותם מהרוח ונפש מכל וכל אלא שבאחוריים היותר חיצונים דהרוח ונפש הם עדיין צריכים שמירה ולכן מוכרחים הם להיות סתומים וחתומים והיינו כי האחוריים היותר חיצונים דהרוח והנפש דז"א עם האחוריים היותר חיצונים דהרוח והנפש דהנוק' הם דבוקים זה בזה ונמשכים אלו ב' האורות זה לזה ומתערבים יחד והרי הם סתומים וחתומים כ"א ע"י חבירו ועי"ז הם נשמרים מן החיצונים היטב וכמו שמפרש והולך :

[יז] **להיות** דבוקים יחד ואינם נגלים רק אור פנימי שהם נשמה בינה, כי האורות דאחוריים של שניהם הם נמשכים מזה לזה ומתערבין זה בזה והרי אינם מתגלים סופן וסיומן דאורות האחוריים שבהם מאחר שהם דבוקים יחד ואינם נגלים רק אורות הפנים שלהם לבד, והנה לפי דברינו הם עומדים באמת ג"כ רק פנים בפנים וכמ"ש הרב בשער הפרצופים דרוש ה' שכאשר נכנס בהם המוחין דנשמה אז חוזרים הזו"ן פנים בפנים אך מה שאמר כאן שהם דבוקים יחד באחוריהם הכוונה הוא רק שהאורות דאחוריים של שניהם הם נמשכין מזה לזה ומתערבין ועי"ז הם מכוסים כ"א ע"י חבירו וכנז' וכ"ז הוא משום שאין כח לאור הנשמה לבד בלתי אור החיה לדחות את החיצונים מסופי הקצוות דהאורות האחוריים של הרוח ונפש ולכך הוכרחו הם להיות סתומים ומכוסים והוא ע"י שהם נמשכים ומתפשטים מזה לזה והם דבוקים יחד, אמנם הרי ממה שאמר הרב למטה בסמוך כי בעוד שעדיין אין בהם רק בחי' נשמה לבד עשה המאציל סדר אחד שגם אורות של הנקבה לא יומשכו רק ע"י הזכר ואז הזכר יקח ב' בחי' שלו ושלה ויצאו אורות ממנו אליה דרך נקב אל אחוריו ושם תדבק ותקשר עמו הנקבה לגמרי בכותל אחד לבד ואין שם מקום פנוי בין הדבקים לכנוס שם זרים עכ"ל והרי מבואר מכל לשון זה כי בהיות בהם הנשמה לבד בלתי חיה הנה הם עומדים אחור באחור ממש דבוקים יחד מאחוריהם והם בסוד אחור וקדם צרתני שאמרו רז"ל בעירובין י"ח א' וכמ"ש הרב בשער תיקון נוקבא פ"ב כלל ט', אך למטה בעניינו ג"כ בסוף הפרק הנה חזר הרב ואומר כי בהיות הזו"ן בסוד נפש לבד כו' בסוד עיבור כו' עומדים אב"א וכן בזמן היניקה כו' עכ"ז הם אב"א ואח"כ בגדלות בא להם הנשמה דגדלות והם מוחין מצד אימא ועדיין חסר להם המוחין מצד אבא שהוא חכמה הנקרא חיה אבל עכ"ז הם פב"פ ומזדווגים ועדיין הוא חסרון אמנם אח"כ בא להם גם החיה ויחודה כו' אז הם שלימים עכ"ל והרי מבואר מזה שגם בהנשמה לבד בלתי חיה הם ג"כ פב"פ ומזדווגים אלא שהוא אינו בשלימות והרי סותר הרב את עצמו בעניינו גופה מרישא לסופו וכבר עמדו המפרשים בזה ותירצו כי שני מיני אורות דנשמה הם והאור דהנשמה שאמר ברישא הוא אינו

הנשמה שאמר בסיפא ע' בדבריהם אבל למ"ד קשה להולמם כי הרי כל הנגון לשונו נראה וניכר שמדבר בענין אחד אלא שהצריך לפרש מדבריו אל דבריו ועוד כי הרי בדבריו אשר גם בסיפא גופה מבואר כי רק בעיבור ויניקה אז הם אב"א אבל מאחר היניקה והלאה הנה הם פב"פ ומזדווגים אלא שהוא אינו בשלימות והרי לנו מכ"פ כי בכל בחי' נשמה אשר מאחר הקטנות דיניקה והלאה הנה הם חוזרים פב"פ ולעיל בסמוך אמר כי בעוד שאין בהם עדיין רק בחי' נשמה לבד בלתי חיה אז הם עדיין דבוקים יחד אב"א בכותל אחד לשניהם והרי סותר את עצמו מדבריו לדבריו בענין אחד, אך הענין בזה הוא כי הרי מבאר הוא בדברי הרב בדרושי נקודות פ"ו שכל מציאות האחוריים הנה הוא נעשה ונהוה על ידי אורות המוחין וכל מה שנכנסים בו המוחין ביותר נשלמים בו האחוריים ביותר והנה המשכת המוחין עד שנשלמו נודע הוא שהוא לאט לאט בהדרגה מאד היינו מעת הלידה עד היותו בן י"ח שנים ועל זה אמרו בן ח"י לחופה כי בי"ג נכנס בו הפנימים דאימא שהוא הנשמה פנימית ובסוף ט"ו המקיפים דאימא ובסוף ח"י הפנימים דאבא שהוא המוחין דחיה ואז ראוי לחופה וכמ"ש הרב בסוף דרושי הצלם דרוש ה' ואח"כ עד"ז הוא ג"כ הגדלת האחוריים כי לא נשלמו האחוריים בשלימות לגמרי עד היותו בן ח"י שהוא כאשר נכנס בו המוחין דחיה ג"כ אבל קודם שנשלמו בהמוחין דחיה לא נשלמו עדיין בהאחוריים כראוי והרי הם מעורים עדיין באחוריהם זה עם זה יחידים יוצאים מכלל שניהם משמשים בכותל אחד עד שנשלמו במוחין דחיה ג"כ וכמו שמבואר בדרושי נקודות פ"ו הנז' שכל זמן שלא נשלמו בהאחוריים הנה הם משמשים שניהם בכותל אחד והנה הולך ומתתקן החסרון דהשתמשות שניהם בכותל אחד לאט לאט שהוא מעת הלידה עד הגיעו לח"י שנים והוא מהקטנות דיניקה עד שנשלם בהמוחין דחיה וזהו שאמר הרב בעניינו כי בעוד שעדיין אין בהם רק בחי' נשמה לבד הם מודבקים שניהם בכותל אחד כי הרי לא נשלם החסרון דכותל אחד עד שנכנס בהם המוחין דחיה דוקא, אמנם עכ"ז הרי פשוט הדבר כי אינו דומה השתמשות שניהם בכותל אחד אשר בזמן הגדלות דהנשמה להשתמשות שניהם בכותל אחד אשר בעת הקטנות דהיניקה ונחשב הגדלות דהנשמה בערך היניקה כאלו שהם מתוקנים בהאחוריים בכותל מיוחד לכ"א והם פנים בפנים אלא שעדיין יש בהם חסרון ואינם בשלימות וזהו שמסיק הרב בסוף דבריו ואמר שכאשר בא להם המוחין דצלם אימא שהוא הנשמה דגדלות הנה הגם שחסר להם עדיין המוחין דצלם אבא שהוא החכמה הנקרא חיה עכ"ז הנה הם פב"פ ומזדווגים אלא שעדיין הוא בחסרון ואינו בשלימות כי הרי הכל נידון בעירוכין כי בערך התיקון הגמור דהאחוריים אשר בהמוחין דחיה נחשב בזמן דהנשמה כאלו שהם משמשים עדיין בכותל אחד לשניהם והם אחור באחור אבל הנשמה בערך היניקה הנה נחשב כאלו שהם מתוקנים באחוריהם בכותל מיוחד לכ"א בפנ"ע והם פנים בפנים והסבר הדברים הוא ע"פ מה שאמרנו כי בהאור דהנשמה אין אחיזה להחיצונים ונשמרים על ידה האורות דהרוח והנפש ג"כ ולכן יכולים הזו"ן ע"י האור דהנשמה להיות פנים בפנים היטב וכמ"ש הרב ג"כ בשער הפרצופים דרוש א' אך עכ"ז הנה בהיות הנשמה לבדה בלתי האור דהחיה אין בה כח לדחות את החיצונים מהאחוריים דהאורות רוח ונפש מכל וכל אלא שסופן וסיומן דהאחוריים דרוח ונפש הם צריכים עדיין שמירה וזהו שאמר הרב כי עדיין יש בהם חסרון ושמירתן ותיקונן הוא שיהיו סופן דהאחוריים מעורים זב"ז והרי הם עדיין מכלל שמשתמשים שניהם בכותל אחד כי הם דבוקים זב"ז בסופי הקצוות דהאחוריים והיינו כי נמשכים האורות מאחוריו שלו והולכים דרך עליו ודרך עליה ומתפשטים להאחוריים שלה והרי הם קשורים ומודבקים בבחי' אחוריהם זה עם זה ונקראים שהם אחור באחור כי בבחי' אורות הפנים הם פב"פ אבל בבחי' אורות האחוריים הם אחור באחור וכל זה הוא משום שהנשמה היא דינין כנ"ל ולכן הם על ידה בבחי' אחור באחור גם בעת שהם פנים בפנים ויש הם ב' בחי' יחד וכנז' ודי בזה וע' לעיל אות י"ד :

[יח] **אפי'** באחוריים כי אור החיה מאיר עד שם, ונשלם ע"י אור דהחיה אחוריהם בשלימות שנעשה כותל מיוחד לו בפנ"ע וכן כותל מיוחד לה בפנ"ע כי האור דהחיה דוחה את החיצונים מכל וכל גם מסופי הקצוות דהאחוריים דרוח ונפש ואינם צריכים שמירה עוד ולכן אפשר מעתה היטב שיוגמר מציאותם בשלימות כי ע"י האור דהחיה אין שום חשש מהמגע זה ח"ו ולכך נשלמו על ידו ועומדים מגולים באחוריהם ג"כ ועי"ז הם מעתה פנים בפנים לגמרי ומזדווגים בהזווג האמיתי והעיקרי וממשיכים אורות ומוחין מהפנימי היותר עליון אשר למעלה למעלה שהוא מזלא דאור א"ס המאיר ומתגלה בהם ע"י האור דהחיה לעולם וזה סוד כולם בחכמה עשית כי רק ע"י אור דהחיה שהוא החכמה נעשה ונשלם הכל וכמ"ש בסוף שער השמות ובכ"מ :

[יט] **אך** באחוריים שלהן, ר"ל בהאחוריים דהרוח ונפש בסיומן וסופן וכנ"ל ולכך לא נגמר אז גם מציאת אחוריהם גופה בשלימות כלל והם עדיין בכלל שמשתמשים שניהם בכותל אחד כי נמשכים האורות דסופי אחוריהם מזה לזה ומעורים זב"ז וכן כל הזווג הנעשה בהם אז הוא רק שממשיכים אורות ומוחין מהחיצוניות לבד שנקרא בשם אחוריים ולכך הם מכונים ונחשבים שעומדים אז רק אחור באחור וכנ"ל בדברינו :

[כ] **ואז** חוזרים פב"פ ומזדווגים יחד, ר"ל שכאשר בא אור החיה הנה הם חוזרים ומזדווגים בהזווג דפב"פ האמיתי והעיקרי וממשיכים ומולידים אז אורות ומוחין פנימיים משא"כ זווגם דפב"פ אשר בעת שאין בהם רק האור דנשמה לבד שהיא בשם ס"ג דינין ואינם ממשיכים ומולידים אז רק מהחיצוניות לבד הנה נקרא זה רק בשם זווג דאחור באחור הגם שהוא באמת גם כן רק פב"פ וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בדרושי פנימית וחיצונית ובכ"מ וכנודע :

[כא] **באורות** האחוריים שהוא נפש לבד, ר"ל בסיומן וסופן דהאורות האחוריים ששם הוא רק בחי' הנפש לבד ושם צריכין שמירה כי אין כח לאור הנשמה לבדה בלתי חיה להגן עד סופן דהאחוריים כולן ולכך עומדין הזו"ן אז מעורים באורות האחוריים זה עם זה כי נמשכים אורות האחוריים של שניהם זה לזה ומתערבין יחד והם בבחי' משתמשים שניהם בכותל אחד וכנז' :

[כב] **דרך** נקב אל אחוריו, הנה אותו הנקב הוא במקום החזה (ולא כמו שטעו אחרים בזה שהנקב הוא באחוריו גופה והוא טעות גדול) והוא המקום שניכר באדם כעין גומא שהוא הגומא שתחת הלב בין התחלת פירוד הצלעות שמשם מתפרדים הצלעות לימין ולשמאל ונמשכים לאחוריו עד חוט השדרה ואותה הגומא שתחת הלב הוא הנקרא בזוהר הקדוש וכן בדברי הרב והגר"א ז"ל בשם טבורא דליבא והוא בסוף שליש העליון דהגוף והטבורא דגופא הוא בסוף ב' שלישים ושם הוא התחלת היסוד מבפנים אבל הטבורא דליבא הוא בסוף שליש העליון ושם הוא התחלת הנוק' כי אותה הגומא שתחת הלב הוא הנקב שאמר הרב אשר משם נמשכים אורות הנוק' מז"א וכמו שמבואר בשער תיקון נוקבא פ"ג ושם פ"ד סמוך לסופו וכן בשער מ"ן ומ"ד דרוש י"ג סמוך לסופו ובכ"מ וזהו באמת אינו דוקא באורות האחוריים שלה אלא כל עיקר מציאת פרצוף הנוק' הוא נמשך ויוצא רק משם וכמו שמבואר בכל המקומות הנז' וכן אמר הרב בשער הכוונות דרושי סוכה דרוש ד' ק"ב ע"א, כי הנה בחי' רחל בין בהיותם פב"פ או אב"א אין עיקר יציאתה אלא מקו האמצעי של ז"א במקום החזה דתמן נקיב חד נוקבא ואתפשט כו' ע"ש והוא כמ"ש באד"ר קמ"א ב' אתפשט האי תפארת מטבורא דלבא ונקיב ואתעבר בגיסא אחרא ותקין פרצופא דנוק' והרי לנו כי

כל עיקר יניקת פרצו' הנוקבא הוא לעולם רק דרך אותו הנקב שבחזה דז"א אלא כל זמן שאין בהם רק רוח ונפש לבד אז הם עומדים שניהם רק אב"א ממש כי נמשכים ויוצאים אז כל האורות השייך אליה דרך אותו הנקב שבחזה ונמשכים לאחוריו ונעשה מזה פרצוף הנוק' ועומדת עמו אב"א ממש דבוקים שניהם בכותל אחד, אך אחר שנמשך בהם אור דנשמה ג"כ ונעשה פרצופה הנה אז היא נפרדת ממנו ועומדת עמו פב"פ אלא שעדיין הם מעורים באורות האחוריים זה עם זה ואינם יוצאים מכלל שמשתמשים שניהם בכותל אחד עד שנכנס בהם אור החיה ג"כ וכנ"ל, ועכ"פ הנה מתבאר לנו כי כל בחי' הנקב שאמר הרב הנה הוא רק לצד הפנים, והואמקום הגומא שתחת הלב ושם נמשך האור לצד אחוריו לתקן שם פרצוף הנוק' והנז' אבל באחוריו גופא לא יש שום נקב כלל וכתבתי כל זה משום שראיתי מי שטעה בזה, לכן ראיתי לברר האמת כמו שהוא: *)

[כד] כי בהיות זו"ן בסוד נפש לבד הוצרכו להיות שם בסוד עיבור במעי האם, לכאורה נראה שלא היה זה אלא רק בתחילת אצילותם דהזו"ן והוא בעת התיקון דמעשה בראשית אחר ע"י שם מ"ה ונעשה אצילותם אז בסוד עיבור ולידה כנודע, ואז בהיותן בבחי' עיבור היו במעי האימא ממש וכמ"ש בשער הולדת או"א פ"ג ופ"ה ובשער ז"א פ"א ופ"ב ובהצ"ה פ"א ופ"ד ובמוחין פ' ב' ג' וכן בכ"מ רבו מלספר אבל מאחר אצילותם בראשונה שהוא אחר שנולדו ונשלמו הנה הגם שיש בהם עליות וירידות רבות והם עולים ויורדים תמיד בבחי' קטנות וגדלות לפי מעשה התחתונים כנודע עכ"ז הנה אי אפשר שיוחזרו ממש להיות לסוד עיבור במעי האם כי הוא דבר שאי אפשר להולמו שאחר שנולדו יחזרו למעי האימא בבחי' עיבור, וגם אם שהיה כן היה מתחרב כל העולמות בי"ע מאצילותם לגמרי כי כל אצילותם הוא תלוי ועומד על הזו"ן דאצילות אחר שיצא הזו"ן על אצילותם ושלימותם, ע' בזוה"ק בראשית כ"ט ב' ל' ע"א ובכ"מ וכנודע ופשוט. אמנם בפע"ח שער חג המצות פ"א אמר שם כי בעת גלות מצרים חזרו הזו"ן לסוד עיבור אך בהר העיר הרמ"ע ז"ל שם וכן בשער הכוונות דרוש א' דפסח כי הוא דבר שאי אפשר ע"ש, וע' במבוא שערים שער ה' ח"א פ' י"ב שהכוונה הוא רק על הסתלקות המוחין כי בעת גלות מצרים וכן בעת חורבן בית המקדש נסתלקו המוחין מהזו"ן ונשארו רק בהמוחין דעיבור לבד וירדו אז לקטנות היותר אפשרי שהוא ג' כלילן בג' חג"ת בנה"י ור"ל שהמוחין דחג"ת שהם המוחין דיניקה נכללו ונתלבשו בהמוחין דנה"י שהם המוחין דעיבור כי נסתלקו המוחין דגדלות וגם המוחין דיניקה נתעלמו ג"כ ולא נשארו רק בהמוחין דעיבור לבד שהוא המוחין דנה"י ע' מבוא שערים שם אבל לא שחזרו ליכנוס במעי האם לאצילות עיבור ממש כי זה דבר שאי אפשר כנז' וכן הוא מוכח ג"כ בדברי הרב בשער מיעוט הירח פ"ב כי בעת גלות מצרים וכן בחורבן בית המקדש לא היה רק אלא שחזרו אז הזו"ן לקטנות היותר אפשרי ע"ש אבל לא שחזרו ממש לאצילות העיבור ח"ו וכן כתב מהר"ש שרעבי ז"ל בספר נהר שלום דף מ"א סע"א מדפוס ווארשא תרנ"א כי מ"ש בכוונות פסח דרוש א' שבגלות מצרים חזר הז"א לעיבור ג' גו ג' אין הכוונה כפשוטו שחזר ממש לתוך אימא אלא ר"ל שנסתלקו כל המוחין ולא נשאר בו כי אם מוחין דעיבור שהם אל"ים ואפי' מוחין דיניקה לא נסתלקו אלא שלא היו פועלים והיו שם דוממים בסוד דומיה עכ"ל ע"ש וע' דברינו בשער שנת"א פ"ג אות י"א, וע' עוד בזה בספר יפה שעה בכוונת פסח דרוש א' ובספר שמן ששון שם, וא"כ הרי אחר כל זה הנה מוכרח לומר שמה שאומר הרב כאן כי בהיות זו"ן בסוד נפש לבד הוצרכו להיות בסוד עיבור במעי האם הנה כוונתו רק על תחילת אצילותם דהזו"ן שהוא בעת התיקון דמעשה בראשית ע"י האור דשם מ"ה אבל מאז ולהלאה הנה לא נמצא שום זמן שיהיו הזו"ן בסוד עיבור במעי האם ממש וכנ"ז, **אמנם** עכ"ז הנה באמת יש מקום לומר ולהעמיד דברי הרב שנוהג ענין זה תמיד בכל עת ובכל זמן שהוא בכל דור ודור בכלל וכן גם בכל יום ויום בפרט והוא ע"פ מה שכתבנו בספר הקדו"ש שער ז' פ"ז שכל ענין הה' פרצופים שהם א"א או"א זו"ן הם בכל עולם ועולם ובכל דור ודור בכללות ופרטות ופרטי פרטות ובדוגמת שאנו רואין בהעוה"ז כי הרי כל פרטי הדורות והמציאות שבעוה"ז הרי הם יוצאים כולם מהד' יסודות ארמ"ע שהם בבחי' חבת"ם או"א זו"ן והד' יסודות ארמ"ע הנה הם נעשים מהחומר ההיולי שהוא בבחי' הכתר א"א ע' שער דרושי אבי"ע פ"א וברמב"ן בריש פי' התורה ופרטי הדורות וכן כל פרטי המציאות הם תולדות הה' פרצופים א"א או"א זו"ן הכלליים שהם הד' יסודות ארמ"ע והחומר ההיולי והנה נתייסד ונסדר מציאות הפרטיים גם כן בסדר ה' פרצופים ע"ד הכלליים ממש כי כל דור הרי הוא מיוסד בג' דורות שאלו הג' דורות הם נמצאים יחד בהעולם ע"פ רוב והם רואים זה את זה היינו אבות ובנים וזקנים שהם בבחי' הה' פרצופים א"א או"א זו"ן כנודע והרי הוה הכלליים והפרטיים בסדר אחד כי הכלליים הם השרשים והפרטיים הוא הענפים ונמשך כל ענף משורשו המתייחס אליו ועומד כל ענף למטה בכח ודוגמת שורשו אשר למעלה אמנם הנה יש חילוק בין הכלליים להפרטיים כי הכלליים הם מתקיימים ועומדים כל משך ימי עולם כי כן הוא הד' יסודות והחומר ההיולי הנז' משא"כ הפרטיים הרי הם כולם בדין בני חילוף כי הם מתחלפים בכל עת ומתחדשים בכל דור הללו נוצצים והללו נובלים דור הולך ודור בא והוא הענין מה שנודע שכ"א מהה' פרצופים הוא כלול גם כן מה' וכן ה' מה' עד אין חקר וענין כלילותם הוא בהם אלא שיוצאים מן הכח אל הפועל תמיד והוא מציאות הה' פרצופים הפרטיים המתחדשים בכל דור כי הדור הקודם הוא חוזר לשורשו ולהמקום אשר לוקח משם ומתחדש דור אחר תחתיו וכן הוא למעלה כי יוצא ומתגלה בכל עת אורות חדשים בה' פרצופים שהם השורשים דכל דור שבהעוה"ז המיוסד על ה' פרצופים הנז' והראשונים חוזרים לשרשם שהוא לאור א"ס ועל אלו השרשים הפרטיים המתחדשים ומתגלים למעלה לצאת ולהאיר ולערוך ההתהוות והמציאות דכל דור הוא מה שאמר האריז"ל שהה' פרצופים הם כלולים כ"א מה' וה' מה' עד אין חקר כי הה' פרצופים הכלליים אשר הם מתקיימים ועומדים כל משך ימי עולם הנה כלול כ"א בכח מה' וה' מה' שהוא לערוך מה שיוצא ומתגלה מהם בפועל אורות חדשים בכל דור והם אשר מתחלפים תמיד כי הראשונים חוזרים לשרשן ומתחדש אחרים תחתיהם, וכן ע"ד שאמרנו בכללות כל דור שהם הפרטים הנז' כן הוא ג"כ בפרטי פרטות שהוא בכל אישים הפרטיים ג"כ כי הרי כל איש בפרט הנה מתחלף ועובר עליו כל הבחי' דאצילות הה' פרצופים כי מתחילה כשנולד הוא בבחינת ז"א שהוא בן ואח"כ כשנגדל נעשה לאב ואח"כ לאבי האב עד שחוזר לשורשו ולהמקום אשר לוקח משם ונמשך לכ"א כל בחי' ובחי' מהה' בחי' שעובר עליו משורשו המתחדש ומתגלה לזה למעלה למעלה ומתחלף אורה וגילויה למעלה ע"ד שמתחלף מציאותם למטה כי הראשונים הולכים ועולים מעילוי לעילוי עד שחוזרים לשרשם ומתחלפים אחרים תחתיהם והרי נמצא מזה כי מציאת הה' פרצופים הנה הם בכללות ופרטות ופרטי פרטות אלא שהכלליים הם מקויימים ועומדים והפרטיים הם מתחלפים בכל עת ומתחדשים ונעשים בכל יום וע' כ"ז באורכה בדברינו בספר הקדו"ש שער ז' פ"ז ע"ש ותמצא נחת בעזה"י והרי לנו עכ"פ כי ישנם בחי' זו"ן המתגלים ומתחדשים בכל יום ג"כ וזהו שאמר

---

*) האות כ"ג שחסר כאן הוא משום שכבר נדפס תהל"א יתו"ש בדרוש ארוך בפנ"ע בספר הדע"ה בסופו בשם דרוש עץ הדעת עיין שם ותמצא בע"ה ית"ש.

הרב בענינינו כי בהיות זו"ן בסוד נפש לבד הוצרכו להיות שם בסוד עיבור במעי האם כו' כי נוהג ענין זה תמיד בכל עת ובכל יום והוא בהפרטים ופרטי פרטים המתגלים ומתחדשים תמיד וכנז' והבן וזכור כ"ז :

[כב] **ואפי'** שם עומדים אחור באחור, הדברים צריך ביאור כי הרי נודע הוא שבהאימא בינה אין אחיזה בה לחיצונים כלל וכלל ח"ו ולכך עומדים או"א פב"פ תמיד מאחר התיקון דמעשה בראשית והלאה וכמ"ש בשער השמות פ"ז בהמ"ת שם והנודע שהם תרין ריעין דלא מתפרשין והרי היא עם החכמה אבא תמיד פב"פ וע"ז היא דוחה את החיצונים וכמ"ש בשער לאה ורחל פ"ז ואין אחיזת החיצונים ויניקתם אלא רק מהזו"ן ולמטה והנודע בסוד י"א סימני הקטורת שהם לדחות את החיצונים מהאותיות ו"ה שהם זו"ן אבל באו"א שהם האותיות י"ה אין הפגם דהחיצונים מגיע שם כלל וכלל ח"ו וא"כ הרי בהיות הזו"ן בסוד עיבור במעי האם והם גנוזים וטמונים בה הרי הם נשמרים ובטוחים מכל מגע זר ולמה צריך שיהיו אז אחור באחור מפחד החיצונים הלא בהיותם באימא אין פחד מהחיצונים כלל ואדרבה הוא שהיא שומר את הזו"ן ומגין עליהם תמיד והנודע מסוד החשמל ע' שער החשמל פ"א ב' ובשער דרושי אבי"ע פ' י"ג ובכ"מ. **אך** האמת הוא כי מה שהזו"ן הם אחור באחור בהיותן בעיבור במעי האם אין עיקר הטעם אז מפחד אחיזת החיצונים בהם אלא עיקר הטעם אז הוא משום כי כל מציאת הנוקבא הנה היא נמשכת ויוצאת רק מאחוריו וכמ"ש באדרא רבא קמ"א ע"ב והנודע מדרושי הרב בכ"מ בסוד אחור וקדם צרתני כמ"ש בשער תיקון נוק' פ"ב כלל ט'. וענין מה שנמשך עיקר מציאותה רק מאחוריו הוא כי משום שהנוק' היא השורש לכל העולמות בי"ע שהם עולמות נפרדים שאין עצמותם אלהות כלל [וכן הנהגת כל הבי"ע הוא ג"כ רק על ידה תמיד וכמ"ש בזוה"ק פ' בשלח נ"א ע"א ובפ' אחרי ע"ד סע"א ובכ"מ] לכן נעשית מציאת הנוקבא שהיא שרשם ג"כ רק בבחינת הסתר פנים והיא נמשכת ויוצאת רק מאחורי ז"א בהסתר פנים כי באם שהיה יוצא מציאותה מהפנים שלו לא היה אפשר להעולמות בי"ע שנבראו על ידה להיות במציאות כלל וע"ד שהם עתה ולכך נעשית כל מציאת הנוק' שהיא ג"כ רק מאחוריו והוא בהסתר פנים כדי שיהא אפשר להעולמות בי"ע שנבראו על ידה לצאת על מדרגתם שהם עתה אמנם אח"כ נשלמה הנוק' וחזרו הזו"ן להיות פב"פ ג"כ כי כן יתוקנו לבסוף גם העולמות בי"ע להתעלה ולהשתלם ולעלות בעת התיקון העתיד באצילות ג"כ והנודע בדברינו בכ"מ, וישנם בענין עליית ותיקון הנוק' ז' מדרגות וכמ"ש בשער מיעוט הירח פ"א והם תלויים כולם בתיקון העולמות בי"ע וכמו שמבואר שם פ' בגי"ד, והכל הוא משום שהנוק' היא השורש להבי"ע בכל מציאותה והנהגתה לכן הם תלויים זב"ז בכל עניניהם, והרי נתבאר כי עיקר הטעם מה שהזו"ן הם אחור באחור בהיותם בעיבור במעי האם הוא משום כי עיקר מציאות הנוק' צריך שתהיה נמשכת בדרך הזה דוקא, אמנם עכ"ז הנה הוא בסיבת חשש פחד החיצונים ג"כ אך הוא רק על שם העתיד ור"ל כי משום שאחר שנולדו וירדו למקומם ובהיותן בסוד קטנות הוצרכו להיות אחור באחור מחשש פחד החיצונים שלא ינקו מהם וישנם ג' בחי' אחור באחור אשר מתנהגים בהם העולמות בי"ע ברוב הפעמים עד ביאת המשיח וכמו שמבואר בשער מיעוט הירח לכן נתייסד תחילת מציאותם שהוא בהיותן בעיבור במעי האם רק אחור באחור כי כן צריך שיהיו בהנהגת הבי"ע ברוב הזמנים אשר עד ביאת המשיח והוא מחשש פחד החיצונים השולט בכל משך ימי עוה"ז אבל בעת היותן בעיבור גופה במעי האם אז אין בהם באמת שום חשש פחד דיניקת החיצונים מהם כלל וכלל ח"ו אלא שנתייסד אז אחור באחור רק על שם העתיד וכנז'. והבן כל זה כי הוא ענין אחד עם מה שאמרנו מקודם :

[כו] **ואז** האם רובצת עליהם בסוד על גוזליו ירחף (כמו שמבואר לקמן בשער הזווגים פ' אב"ג) ועכ"ז הם אחור באחור, הגם שהאם היא רובצת עליהם הרי היא מגין עליהם אך עכ"ז הנה אינו מספיק הגנה הזאת אלא רק להגן על האור דהפנים שלהם לבד שלא יוכלו החיצונים לינק גם מהאור דהפנים שלהם ע"י שהם אז עדיין ג"כ בבחי' דינין אבל אינו מועיל הגנה הזה להגן גם על האור דהאחוריים משום שהאשה האימא היא בסוד רובצת על האפרוחים הנה אין אורה עליהם אז בהארה הגדול כמו שהוא למעלה אלא רק בסוד רביצה שמשפלת עצמה למטה וכמ"ש בשער הזווגים שם לכן אינו מספיק הגנה הזאת להגן אלא רק על האור דהפנים לבד ולא על האור דהאחוריים שהם הוא הדינין גדולים ולכן מוכרחים אז עדיין לעמוד רק אחור באחור והוא ע"ד שאמר הרב בשער דרושי אבי"ע פ' י"ג בענין החשמל זה לשונו וע"י מלבוש הזה דחשמל אין יכולין הקליפות לינק מזו"ן מאור פנימי שלהם כו' ע"ש. והרי לנו כי לפעמים הנה גם החשמל הגם שהוא מהתפשטות אור הבינה אינו מגין על הזו"ן אלא רק על האור דהפנים ולא על האור דהאחוריים כי יש המה מיני חשמל כנודע (ע' דברינו בדע"ה ח"א דרוש ו' סימן ג' אות גד"ה) ועי' בשער החשמל פ"ב וכן הוא בענינינו שגם כשהאימא רובצת עליהם בעת שהם בסוד יניקה אינו מגין אז רק על האור דהפנים ולא על האור דהאחוריים ולכך מוכרחים לעמוד אז רק אחור באחור :

[כז] **אבל** עכ"ז הם פב"פ ומזדווגים ועדיין הוא חסרון, כי לא נמשך טפת הזווג מהאורות הפנימים העיקריים הראויים לאותו הפרצוף כל זמן שלא נכנס בו המוחין דחיה וכנ"ל אות י"ג י"ד וכן לא נשלם עדיין ג"כ אחוריהם בשלימות בלתי המוחין דחיה והם מעורים באורות אחוריהם זה עם זה ולא יצאו עדיין לגמרי מכלל משתמשים שניהם בכותל אחד עד שבא להם המוחין דחיה דוקא וכנ"ל מאות ט"ז עד סוף אות כ"א וא"כ נמצא כי הגם שע"י המוחין דנשמה הם פב"פ ומזדווגים עכ"ז עדיין הוא חסרון ונקרא בערך מדרגתם אשר בעת כניסת החיה שהוא רק בחי' זווג דחיצונית לבד ובחי' זווג דאחור באחור לבד וכנ"ל באריכה באות י"ד ואות י"ז :

[כח] **אמנם** אח"כ בבוא להם גם החיה והיחידה ואח"כ מקיף חיה ואח"כ מקיף יחידה אז הם שלמים, ענין כניסת החיה והיחידה בפנימים והמקיפים ע' שער המוחין פ' ח' וי"ב ושער הפרצופים דרוש ו' ובכ"מ, ובפרטיות הוא כי מט"ו שנה עד י"ח נכנס הפנימי דחיה ומי"ח עד כ' המקיף דחיה ומכ' ולמעלה הפנימי ומקיף דהיחידה, ע' דרושי הצלם דרוש ח' ובסירה פ"ט ומאמרי רז"ל דף כ"ג. אמנם כ"ז הוא בהזו"ן הפרטיים המתגלים ומתחדשים בכל דור וכנ"ל אות כ"ד והוא בבחי' תיקונם וגידולם שבמשך הזמן הנמשך ובא בכ"א מאליו כי נכנס ונתוסף בו המוחין כל זמן שמגיע ליותר גדלות כשלא נמצא מעכבים על זה ואז הוא הולך וגדל התיקונו שנשלם בו המוחין ע"פ שיעורי הזמן ור"ל כאשר מתנהג הדור בתיקונו אז נמשך בשורש הזו"ן דאותו הדור אשר למעלה האורות והמוחין התיקונם ונמשך בו המוחין לפי שיעור השנים והגדלות שלו ונתוסף והולך מגדלות לגדלות הראוי מפנימים ומקיפים דאימא לפנימים ומקיפים דאבא משנת ט"ו עד כ' ואח"כ מכ' שנה ולמעלה להפנימים ומקיפים דהיחידה וכנז' אמנם בבחי' תיקונם אשר ע"י כוונת התפלות וקדושת הימים דשבתות וימים טובים הנה נמשכים כמו כן הפנימים ומקיפים דאו"א בהזו"ן הכלליים ג"כ והם מתחלפים ומתחדשים תמיד כן בהזו"ן הפרטיים וכן בהזו"ן הכלליים לפי כוונת התפילות ולפי קדושת הימים והם נמשכים ממקום יותר נעלה ויותר גבוה אך בזה הנה הם מתנהגים תמיד בעולה ויורד כי בעת התפילה הם עולים ואחר התפלה הם יורדים ומתנהגים תמיד בקטנות וגדלות חדשים לפי ערך הזמנים אם ביום אם בלילה אם בחול אם בשבת או בימים טובים וכיוצא בזה פרטים וסלוקים

וחלוקות רבים וכנודע מכל דרושי הרב בפע"ח ושער הכוונות כי הנה מתחדשים בכל יום במוחין פנימים ומקיפים דאימא ובהפנימים דאבא בברכת אבות שחרית דכל יום, ובהמקיפים דאבא בברכת כהנים, ומזדווגים ע"י בשים שלום ואח"כ בכוונת ויעבור ובנפילת אפים, וכן מתתקנים בפנימים ומקיפים דאו"א בקבלת שבת כמ"ש בפע"ח שם פ"ז ומזדווגים ע"ז בכל הזווגים דלילה, בתפילת ערבית יעקב עם רחל בנה"י, ואחר תפלת ערבית עד חצות יעקב עם לאה בכל קומת ז"א, ואחר חצות יעקב עם רחל בכל קומת ז"א, וכן מתתקנים אח"כ בשחרית בפנימים ומקיפים אחרים דאו"א בסוד נשמת כל חי וכמ"ש בפע"ח שבת פ' י"ט, ומזדווגים ע"ז בכל הזווגים דהיום, זווג דיעקב ורחל בתפלת לחש דשחרית בחג"ת דז"א ובחזרה בנה"י דז"א, ובתפלה מוסף הזווג היותר נעלה מכולם שהוא ישראל עם רחל טוב בטוב, ובתפלה המנחה הזווג דישראל עם לאה שעולים שניהם בדיקנא דא"א במזל העליון ושם הם מזדווגים וכמ"ש בשער הכוונות דף ס' ע"א, והרי לנו כי מתחלפים בכל עת במוחין פנימים ומקיפים אחרים דאו"א וכן מתחלפים ע"ז בבחי' הזווגים לפי ערך התפילה ולפי ערך קדושת היום ומה שאמר הרב בענינינו כי נכנס ובא להם החיה ויחידה פנימים ומקיפים, הנה הוא תלוי בכוונת התפילות והמצות ובקדושת הימים וע"פ מה שמבואר בכל דרוש, פע"ח ושער הכוונות והם פנימים ומקיפים יותר נעלים ויותר גבוהים מהפנימים ומקיפים הנמשכים ובאים בזו"ן הפרטיים במשך השנים אשר משנת ע"ו והלאה וכנ"ל ועכ"פ הוא כי ישנם ב' מיני פנימים ומקיפים אחד מה שנמשך בזו"ן הפרטיים שבכל דור והם נמשכים ובאים במשך השנים, אשר משנת ע"ו ואילך ואחד מה שנמשך ובא ע"י כל התורה והמצוה והם כן בזו"ן הכלליים וכן בזו"ן הפרטיים ועד"ז הוא ג"כ באו"א וא"א הכלליים והפרטיים וכנ"ל אות כ"ד כי כ"א מתחדש תמיד באורות חדשים ע"ד שאמרנו בזו"ן כי לפי התוספות אורות שנתוסף בהזו"ן כן נתוסף עד"ז בכל הפרצופים שלמעלה כנודע והבן כל זה:

[כט] ואין זה אלא בעלותם בדיקנא דא"א, והוא במנחת שבת ואז הם שלימים בכל המוחין פנימים ומקיפים כולם, אמנם מה שאמר בעלותם, לשון רבים, לכאורה אינו מדוקדק כי המלכות הכללי שהיא הנוק' העיקרי והיא פרצו' רחל הנה היא אינה עולה לדיקנא דא"א גם במנחת שבת ואינו עולה רק הז"א אבל רחל נשארה למטה באבא ולכן אין זווג אז בהם וכמ"ש בפע"ח ושעה"כ שם אך הכוונה הוא כי הגם שהיא אינה עולה ממש עכ"ז הנה היא מקבלת הארה מכל הי"ג תיקוני דיקנא וכמ"ש בשעה"כ שם בכוונת אתה אחד ושמך אחד ועי"ז נשלמה גם היא בכל הפנימים ומקיפים כראוי והוא תועלת ושבח גדול לכל הבירורים כולם שעלו בה בכל השבוע העבר וכן הוא תועלת ופעולה גדולה לכל התיקונים והזווגים שעתיד להעשות בה בשבוע הבאה אבל במנחת שבת עצמה אין זווג לרחל עם ז"א כלל כי הוא עולה למעלה בדיקנא דא"א והיא נשאר למטה באבא כנז', ומה שאמר הרב בענינינו ואין זה אלא בעלותם בדיקנא דא"א לא קאי על מה שאמר מקודם בענין הזווג דפב"פ העיקרי אלא שקאי רק על מה שאמר ואח"כ מקיף יחידה ועל זה אמר ואין זה כו' ור"ל כי המקיף יחידה הוא רק בעלותם בדיקנא אבל הזווג דפב"פ העיקרי אינו תלוי בעלייתם בדיקנא דוקא אלא רק בקבלת המוחין דחיה וכנ"ל ולכן נעשה הזווג דהזו"ן העיקרים שהוא ישראל עם רחל פב"פ במוסף שבת מפני שאז עולה הוא עד הכתר דאבא והיא עד הכתר דאימא ונשלם הוא בהמוחין דחיה ונעשים טוב בטוב ומזדווגים אבל עלייתו בדיקנא הוא רק בשבת במנחה ועולה הוא למעלה ואז אין זווג מישראל ורחל וכנז', **ובדרך** אגב אכתוב כאן עוד לדבר אחד כי ראיתי כעת בספר שמן ששון ח"ג דף ס"ו רע"ב שהקשה על מ"ש הרב בדרושי הלילה דרוש ה' בענין תולדות פרטי הזווגים איזה הוא שהוא לצורך בריאת המלאכים ואיזה הוא שהוא להולדת נשמת בני אדם ואמר שם כי הזווג דתפלת שחרית דחול הוא להולדת נשמת בני אדם והקשה על זה בספר הנז' כי א"כ למה נאסר להאדם התחתון הזווג ביום וכמ"ש בגמרא נדה י"ז א' ובכ"מ בדברי רז"ל ומה גם כי הרי מצינו ביצחק שימש מטתו ביום וכמ"ש והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו (עי' במדרש בראשית רבה פ' ס"ד סימן ה' שחפשו אותו על זה) ע"ש בספר ש"ש ונשאר בצ"ע, ולכאורה הנה יפה העיר בזה, כי הרי בזוה"ק פ' תזריע מ"ט ע"ב אמרו דעת הראוי לזווג הוא בעת הזווג של מעלה ע"ש, והרי רוב הזווגים של מעלה הוא רק ביום וישנם ביום ה' זווגים, כי בלחש דשחרית דחול הוא זווג יעקב ברחל איהו בנצח דז"א ואיהי בהוד דז"א *) ובחזרה ג"כ יעקב ברחל איהו בחסד ואיהי בגבורה, ובכוונת ויעבור הוא זווג ישראל עם לאה למעלה מן החזה ואח"כ בנפילת אפים יעקב עם רחל בנה"י, ובתפילת המנחה ישראל עם לאה מהחזה ולמעלה והרי הם ה' זווגים ביום, ג' דיעקב ברחל וב' דישראל עם לאה, אבל בלילה דחול הוא רק ב' זווגים לבד אחד יעקב עם לאה בתפלת ערבית ושניהם למעלה מן החזה, והב' ג"כ יעקב עם לאה אחר חצות לילה דחול אלא שאז נגדלים ומתארכים שניהם בכל קומת ז"א [ולכן הותר אז הזווג התחתון לאנשים בני אדם זולת תלמידי חכמים כמ"ש בזוה"ק פ' קדושים פ"א ע"א] והרי לנו בחול ה' זווגים ביום אבל בלילה הוא רק ב', ובשבת הוה ביום ד' זווגים ובלילה ג' כי בתפילת ערבית דשבת הוה הזווג דיעקב עם רחל ושניהם בכל הנה"י דז"א, ר"ל לא כמו בשחרית לחש דחול שאיהו בנצח דז"א ואיהי בהוד דז"א ושניהם פב"פ ועומד אז יעקב פניו לצפון ורחל פניה לדרום, משא"כ בשבת הם שניהם בכל רוחב הנה"י דז"א והם פב"פ והוה פני יעקב למזרח [כמו הז"א עצמו וכמ"ש בשער הכוונות פ' בראשית דף ו' סע"א שבקומה העליונה הפנים למזרח והוא בסוד אחור וקדם צרתני] ורחל פניה למערב והוה בתפילת ערבית דשבת הזווג דיעקב עם רחל ושניהם בהנה"י דז"א, ואחר תפילה ערבית עד חצות הוא הזווג דיעקב עם לאה ושניהם בכל אורך קומת ז"א וכמו אחר חצות לילה דחול, אך אחר חצות לילה דשבת אז הוא הזווג ג"כ דיעקב עם רחל אלא ששניהם הם ג"כ בכל אורך קומת ז"א ולכן הוא אז עונתן של ת"ח, והרי הם ג' זווגים בליל שבת, ב' דיעקב עם רחל ואחד יעקב עם לאה, אבל בשבת ביום הוא ד' זווגים, כי בלחש דשחרית יעקב עם רחל בכל רוחב החג"ת דז"א, ובחזרה דשחרית שניהם בכל הנה"י דז"א, ובמוסף אז הוא הזווג דהז"א עצמו שהוא ישראל ומזדווג הוא עצמו עם רחל פב"פ טוב בטוב כי אז הם עולים שניהם בכל או"א הוא באבא והיא באימא, והוא כעין זווג דאו"א ממש כי ירשו את מקומם, והוא הזווג המעולה והגבוה מכולם, ולא נעשה אלא במוסף שבת בקדושה מוסף כמ"ש בשעה"כ דף ע"ד ע"א וכן בפע"ח פ"כ, ובמנחת שבת אין זווג ברחל כנ"ל אמנם נעשה זווג אז ישראל עם לאה כי הם שניהם עולים אז בדיקנא דא"א עד המזל עליון ושם הם מזדווגים, והרי לנו ד' זווגים בשבת ביום, ב' דיעקב עם רחל בלחש ובחזרה דשחרית, ואחד ישראל עם רחל במוסף ואחד ישראל עם לאה במנחה, והרי הם ד' זווגים ביום אבל בלילה הוא רק ג' זווגים כנז', והרי לנו עכ"פ מכ"ז כי רוב הזווגים של מעלה הוא ביום, וא"כ למה נאסר לבני אדם לשמש מטתם ביום הרי עיקר עת הזווג התחתון הוא בעת הזווג של מעלה כמ"ש בזוה"ק תזריע מ"ט ב' שאמרו שם ואינון חברייא דמשתדלי באורייתא זווגא דילהון בשעתא

הגהה:

עי' לקמן פ"ח אות י' שם העליתי כי בשחרית דחול אין מיעקב עם רחל רק יחוד אחד, יע' עוד מה שכתבתי בכ"ז בליקוטים אשר בסוף ספר הקדו"ש בליקוט ב' שם בארוכה בזה וכן הוא העיקר ע"ש:

בעטטא דזווגא אחרא שאחרה והאי משנה לשנת כו', וגם בזה יש להקשות הרי גם בסוד יש למעלה ז' זווגים ה' ביום וב' בלילה הנ"ל אמנם בזה הוא הטעם כי כל הזווגים של מעלה אשר בסוד הם לצורך הבירורים דהמלכין קדמאין ולא נמשך אז נשמות חדשות וכמ"ש בפע"ח שער ק"ש שעל המטה פ' י"א וכן בשער השלום פי' הכר וע' בזוה"ק פ' יתרו פ"ט סע"א ורע"ב דלאפקא נשמתין קדישין לעלמא ובגין כך בהאי ליליא סיהרא מתקדשי בקדושה דמאריהון כו' ע"ש אמנם על איסור הזווג ביום הרי הוא קשה כנז', **אך** באמת לא קשה כלל כי איסור הזווג ביום אשר לבני אדם הוא מסיבת החטא כי משום שאין שום זוג בני אדם בלא תאות היצר וכמ"ש הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי ואמרו על זה בויקרא רבה תזריע פ' י"ד סימן ה' רבי אחא אמר אפי' אם יהיה חסיד שבחסידים אי אפשר שלא יהיה לו צד אחד מעון, ומשום שבכל הזווגים של בני אדם יש בכולם חסרונות חטא מצד תאות היצר לכן צריך שיהיה דוקא בהעלם גדול ובצניעות ביותר אפשרי, וכמו שאמרו בנדה י"ז רע"א, וכדי שלא יאחזו החיצונים באותו הזווג הנעשה כנגדו בשורשו אשר למעלה ח"ו, וכמ"ש הרב בשער הארת המוחין פ"ב, ונמצא כי איסור הזווג לבני אדם ביום הוא רק מגרמת החטא, ומאבינו יצחק מה שנאמר בו והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו לא קשה כלל, כי כבר אמרו בזוה"ק פ' בשלח על מאן שנאמר שים נא ידך תחת ירכי, אנא לכו לאבהן דעלמא דלית איהון כשאר בני עלמא, כי לא שלט בהן יצה"ר כלל וכמ"ש בבא בתרא י"ז א', ג' לא שלט בהן יצר הרע ואלו הן אברהם יצחק ויעקב, והרי גם בדוד המלך עליו השלום נמצא ג"כ שאמר ולבי חלל בקרבי שהרג ליצה"ר שבלבו וכמ"ש בירושלמי ברכות פ"ט הלכה ה' וכן בזוה"ק פנחס רכ"ז ב', וע' ב"ב י"ז א', ומכש"כ האבות אברהם יצחק ויעקב, שהיה היצה"ר מסור בידן ולכך להם היה אפשר להזדווג גם ביום כמו זווגו של מעלה משא"כ לשום אדם זולתם והוא מגרמת החטא וכנז'. **והעיקר** הוא כי בזוה"ק פ' תולדות קל"ז ע"ב אמרו שם כי גם יצחק לא שימש מטתו ביום כלל ח"ו ומ"ש וישקף אבימלך בעד החלון הכוונה הוא באצטגנינותא דיליה ובחכמתא דיליה, וכמ"ש עוד בפ' בתקוני קי"ג רע"א ובריש פ' בלק, והגם שבהאבות לא היה חטא כלל וכנז' מכ"ז היו נזהרים גם הם בזה משום חטא הדור ובפרט בימיהם שהיה קודם מתן תורה ועדיין היה העולם תוהו ועכ"פ הרי נתבאר לנו כל קושיות הנז' היטיב, ובזה הנה נשלם הפרק הזה בעזרת קדוש ישראל ומושיע יתברך ויתעלה שמו לעד אמן ואמן:

פרק ג. [א] והנה נתבאר ג' בחי' הטעמים, כאן חוזר הרב לדבריו דלעיל פ"א ששם מתבאר הטעמים התחתונים ובשער טנת"א פ' א' ב' שם מתבאר הטעמים האמצעים והעליונים ואלו הג' בחי' הטעמים הם האורות דהאח"פ שהם בינה וזו"ן אורות האזן הוא בינה אורות החוטם ז"א אורות הפה מלכות והם בחי' בינה וזו"ן שבא"ק ור"ל הבינה וזו"ן מהי' ספי' שבגופא דא"ק והם מתפשטים ומאירים לחוץ דרך האח"פ ומתפשטים ממקום האזניים עד מקום הטבור שבו והוא כלל כל עולם העקודים ושם מסתיים עיקר הא"ק ג"כ כי מהטבור ולמטה שבו נעשה שם עולם האצילות אבל המציאות דהא"ק עצמו אשר מהטבור ולמטה הוא אינו אלא רק התפשטות הנהי"מ שבו אשר נתפשטו מעיקרו שהוא מהטבור ולמעלה לצורך האצילות ונתפשטו ויצאו ממקום הטבור ולמטה ועומדים בפנימית האצילות לעולם והוא הנהי"מ דא"ק המתלבשים באצילות אבל עיקרו הוא מסתיים במקום הטבור אשר שם מסתיימים ג"כ האורות דהאח"פ שהם מהבינה וזו"ן דהרישא שבו כנז' והנה הם מהי' ספי' דהע"ס שבו שהוא הרישא תליתאה ומשם הוא האורות דאח"פ בינה וזו"ן והג' רישין עלאין שבו הם הא"א והאבא שבו, ומתבאר כ"ז בהמה מקומות מדברינו בארוכה לעיל בשער טנת"א פ"א ובפרט בספר הכללים בכ"מ :

[ב] **אמנם** גם ג' בחי' הנקודות ותגין ואותיות כלולים בהם, הנה אורות הטעמים הם בחי' נשמה והנקודות רוח והתגין נפש ואותיות גוף וכמ"ש בהקדמת תיקונים ט' סע"א טעמי איהון נשמתין נקודין רוחין וכמו שכתבנו בזה בארוכה בשער טנת"א פ"ב והם כללות העקודים והאצילות כי אורות האח"פ שהם כלל כל עולם העקודים הכולל בתוכו את הא"ק מהאזניים שבו עד הטבור שבו וכנ"ל הנה הוא כולו בבחי' טעמים ונשמה הכללית בערך עולם האצילות שהוא רק בבחי' נקודות תגין אותיות רוח נפש גוף בערך העקודים והנה הם כלולים כולם בהנשמה כי כל תחתון הוא כלול לעולם בהעליון שעליו כי ממנו הוא יוצא ונמשך אלא שבעליון הם כלולים ונעלמים ואח"כ הם יוצאים ומתגלה, והנה כשם שהטעמים הם כלולים מג' כי הרי הם האח"פ שהם בינה וזו"ן דהנשמה הכללים כן הוא הנקודות תגין אותיות הנה כלול כ"א מג' כי הרי ישנם נקודות עליונות והוא חולם ונקודות אמצעים והוא מלאפום ונקודות תחתונות שהוא קמץ פתח כו' וכן ישנם בהתגין ג' בחי' אלא שאין לנו גילוי בהם וכמו שכתבנו בטנת"א פ"ד אות ז' כי התגין הם כלולים עם האותיות שהנפש הוא שותפא דגופא וכמ"ש כי הדם הוא הנפש וכנ"ל בטנת"א פ"ב אות י"ד ע"ש כל הענין ונכלל התגין עם האותיות ונעשים לאחד והאותיות הם ג"כ ג' והם אותיות רברבין וזעירין ובינונים והרי כי הנקודות תגין אותיות הם כלולים כ"א ג"כ מג' והג' דהנקודות שהם רוח הוא חג"ת והג' דהתגין שהם נפש הוא נה"י והג' דהאותיות שהם גוף הם הג' חלקי שבגוף שהם בשר גידין עצמות ונכללו התגין באותיות והוא הנה"י הכלולים בהמלכות שהיא לבושא דילהון גופא דילהון כי היא לבוש וגוף על כולם והרי לנו כי הנקודות תגין אותיות כלולים כ"א ג"כ מג' והם רוח נפש גוף שהם כלל הו"ק והם ט' הנז' ועם הדעת שהוא במקום הכתר והוא פנימית הו"ק הרי הוא י' והוא הי"ס הכלולים בהו"ק כנודע, אך בכללות הם רק ג' שהם רוח נפש גוף והם כלל עולם האצילות שהוא כולו רק בבחי' זו"ן רוח נפש בערך עולם העקודים שהוא נשמה בינה, והרי לנו עכ"פ כי הנקודות תגין אותיות שאמר הרב כאן כוונתו היא על עולם האצילות שהוא נבנה ונעשה מהנקודות תגין אותיות הכלולים בהעקודים שהוא הטעמים והם מתפשטים מהעקודים ויורדים ונמשכים מהטבור ולמטה ומהם נעשה ונבנה כל עולם האצילות וכבר מתבאר כל הדברים הללו לעיל בטנת"א פ"א ע"ש בדברינו מאות ל' ולהלאה עד סוף כל הענין בזה וכן יתבארו עוד בעה"י בדרושים הבאים כי הם רחבים ועמוקים מיני ים :

[ג] **אלא** שאינם נגלים כלל כאן עד למטה באורות עינים, הנה האמת הוא כי העינים עצמן הם למעלה מכל האורות דהאח"פ ומבחרי אחזה, וכן כל האורות דהאח"פ הם רק מהבינה ולמטה וכנ"ל אות א' אבל העינים הם בחי' חכמה וכמ"ש הרב באח"פ פ"א אמנם הוא כי כל אלו הנקודות תגין ואותיות שאמרנו שמהם נבנה ונעשה כל עולם האצילות הנה כולם עיקרם הם רק מהתפשטות הנה"י דא"ק שאמרנו לעיל אות א' כי הנה נתפשט הא"ק בהנקודות תגין ואותיות הכלולים בהטעמים שהם למעלה מהטבור והם למטה במדרגה מהטעמים עצמן כי הטעמים הוא נשמה והנקודות תגין אותיות הכלולים בהם הם רק רוח נפש גוף הכלולים בהנשמה ונתפשט הא"ק בהם ממקום הטבור ולמטה ונעשה ונבנה מהם עולם האצילות אמנם בנין האצילות שנעשה מהם הנה אינו נעשה תיכף מאותה ההתפשטות אלא רק ע"י כמה סיבובים ופעולות שונות רבות אך מה שנוגע לענייננו הוא כי הנה אחר שנתפשט ויצא בהם ממקום הטבור ולמטה הנה חזרו אח"כ ועלו למעלה דרך פנימיותו ומשם יצאו לחוץ והיה יציאתם דרך העינים כי תחילה ירדו למטה במקום העתיד להאצילות כדי להתעלם ע"י"ז להיות שורש להאצילות ואחר שנעשו ראוי לזה חזרו למעלה לקבל שם

תוספת אור והרחבה להוליד כחם לפועל ועלו עד מוח החכמה דא"ק ומשם יצאו דרך העינים שהם מחשבה ויצאו ונתפשטו משם דרך כל העקודים ומשם ירדו למקום הטבור ולמטה מבחוץ שהוא נגד מקומם הראשון ונעשה מהם עולם הנקודות ואח"כ נתקנו ונעשה מהם עולם האצילות, והיה יציאתם דרך העינים בסוד הכתוב ה' בחכמה יסד ארץ אבא יסד ברתא כי העינים הוא חכמה כנ"ל וכל האצילות שהוא מהתפשטות הנה"י שאמרנו הנה הוא בדיוק רק מהארת המלכות דא"ק אשר כל הנה"י נכללים בה כנודע בסוד והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה, ע' בספרי חורב ויצא קנ"א ב', ונעשה האצילות מהארת המלכות הכלולה מנה"י ולכן היה יציאתה מהעינים שהם מוח החכמה כי יסוד ושורש המלכות הוא מחכמה אבא ולכך נקראת חכמה זעירא אחות לנו קטנה אמור לחכמה אחותי את וכמ"ש באד"ז רצ"ו א' משום דהיא אתנסבת מחכמה אבא והוא הי' דאדנ"י שהיא מהי' דהוי"ה ולכן יצאה הארת המלכות הכלולה מנה"י מהעינים שבו שהם מוח החכמה, ועיקר סוד הענין בזה כתבנו בספר הדע"ה ח"א דרוש ב' ובספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ע"ש והרי נתבאר לנו עכ"פ לשון הרב בעניננו מה שאמר שאורות העינים הם למטה מאורות דהאח"פ שהם אורות הטעמים שיצאו דרך האח"פ הנה שאורות הטעמים דהאח"פ הם רק בינה וזו"ן והעינים הרי הם מוח החכמה אך אלו הנקודות תגין ואותיות אשר יצאו דרך העינים לצורך האצילות הנה הם רק הנקודות תגין אותיות רוח נפש גוף שהיו כלולים בהטעמים נשמה ויצאו משם וירדו ונתפשטו מהטבור ולמטה ואח"כ חזרו ועלו למעלה ויצאו דרך העינים לצורך בנין האצילות וא"כ הרי הוו הם בודאי למטה הרבה ממדרגת כל אורות האח"פ שהם הטעמים עצמן ומה שאמר הרב כמו שיתבאר במקומו כוונתו הוא על כל דרושי הנקודות אשר לקמן שער ח' ששם יתבאר כל הענין דאורות העינים באריכה, וע' במפרשים שטרחו בזה אך במה שאמרנו הרי מתבאר הכל על נכון :

[ד] **דע** כי בעת שיצאו לא יצאו שלימים וטעם הדבר כו', הנה הטעם הוא שכן הוא הסדר לעולם בכל אורות הנאצלים הוא שתחלת יציאתם הוא רק במיעוט היותר אפשרי והולך וגדל לאט לאט, וע"ד שהוא ג"כ בכל המציאות המתחדשים ונולדים בעוה"ז, והטעם הוא כדי שיתקשר ויתאחד מציאותו עם המציאות הכללי דהעולם כולו והוא ע"י שנמשך שלימותו אשר מלמעלה ונשלם מציאותו ע"י הכחות דהעוה"ז גופא והיינו ע"י שמקבל תמיד זיונו ותוספת כח מכל הד' יסודות ארמ"ע הכלליים ומהדצח"מ הפרטיים והולך וגדל ונשלם על ידיהם הנה עי"ז נעשה הוא כולו ג"כ חלק אחד מהעולם עצמו שהרי מהעולם בזה גופא הוא נמשך ונשלם מציאותו ושלימותו אשר גם מלמעלה שאל"כ אם היה התחדשו וביאתו בהעולם בכל שלימותו בבת אחת הנה לא היה לו כ"כ שייכות עם העולם והיה כל קיומו בהעולם רק כאורח חדש אשר אין זה מקומו כי הרי היה רואה את עצמו שנעשה למציאות שלם בשלימות תיכף עם תחלת התחדשו ונעשה חידושו ושלימותו ע"ד החידוש והשלימות דהעולם גופא והיה רואה את עצמו עם העולם כשני מציאות נפרדים והיה כל קיומו ועמידתו בהעולם רק בעל כרחו כי הרי אינו הוא לו ולמה זה לו. **ועיקר** עומק הטעם אשר בכ"ז הוא כי הנה רצון המאציל עליון יוצר בראשית ית"ש הנה הוא שיתאחדו כל המציאות כולם זב"ז וכולם באדם והאדם עם כולם והוא ע"י שהם נצרכים זה לזה בכל מציאותם העיקרי והם משמשים כולם תמיד זה לזה ומתחזקים זה ע"י זה וכולם ע"י האדם והאדם הוא מתנהג ומתקדש בקדושה של מעלה בהתורה והמצוה הם מתקדשים כולם על ידו וזהו כוונתו ית"ש בכל הבריאה כולה כמו שבארנו בכ"מ וכ"ז הנה הוא נעשה רק ע"י שיש להם קשר ויסוד אמיתי בהעולם גם בעיקר מציאותם והוא ע"י שנמשך ונשלם המציאות העיקרי דכ"א ע"י העוה"ז גופא וכנז', ועי' בזה עוד למטה אות ו'. **אמנם** הנה יש בזה עוד טעם ב' במה שנסדר סדר השלימות דכ"א רק לאט לאט כי באשר שכל עולם התחתון הוא למטה במדרגה הרבה מהעולם העליון שעליו אשר ממנו נמשך השלימות דהתחתון וע"ד שאמרו ב"ר פ"י ס"ו אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו ואומר לו גדל ולכן כאשר נמשך כח ושפעת אור העליון למטה בהתחדשות כל מציאות והרי מתפשט ומתלבש אור העליון בכלי וגוף דהתחתון הנה באשר שאין להם השוואת זה עם זה הוכרח שיומשך שפעת אור העליון למטה בתחלה רק לאט לאט שהוא במיעוט היותר אפשרי כי עי"ז אפשר להתצמצם ולהשוות למדרגת התחתון והנה נמשך מציאת הגוף התחתון ג"כ רק לאט לאט ר"ל שהשפע היורד מלמעלה היא קולטת אלה מתחלה מהחומר והגוף התחתון הצריך אליה להתקשר עמו ולהתלבש בו ג"כ רק במיעוט היותר אפשרי היינו מה שאינו מעוכב כ"כ וקולטת מתחלה רק בחינת תמצית דהחומר ומתלבש בו כי ע"י שהשפעת האור הוא ממועט והחומר היוצא ונמשך אליו הוא אינו מעוכב כ"כ עי"ז יש להם השוואת זה עם זה להתלבש זב"ז והם הולכים וגדלים יחד לאט לאט שנתוסף בהאור תמיד כח ושפע מלמעלה לאט לאט וכן נקלט ונתוסף בהחומר והגוף עיבוי ותוספת חומר תמיד ג"כ לאט לאט וכהראוי שישתוו זה עם זה ויעשו שניהם למציאות אחד הראוי לאותו העולם כי הם הולכים וגדלים ונארגים יחד מתחלתן עד סופן ונמשך התוספת כח לכ"א רק כפי הראוי להשוות עם השני ועי"ז הם משתווים ונעשים שניהם לאחד והרי נמצא כי מוכרח הוא שיומשך גידולם רק לאט לאט משום שהאור הוא מהעולם העליון והחומר והגוף הוא מהעולם התחתון ואי אפשר שיתקשרו שניהם זב"ז להעשות למציאות אחת מחלקי המציאות דאותו העולם אלא רק ע"י שנמשך מציאותו לאט לאט שמתחלה הוא במיעוט היותר אפשרי ואח"כ הוא הולך ונשלם וכן הוא הסדר בכל עולם ועולם כן בכלל וכן בפרט שאינו יוצא מתחלה האור שלו אלא רק במיעוט היותר אפשרי ואח"כ הוא הולך ונשלם ונמשך מציאותו ועלייתו כאשר עולה עד נכון היום, ומשום שעולם העקודים הנה הוא הראשון לכל העולמות אשר בבחי' כלי כי למעלה מהעקודים נקראו בשם עולמות דאור א"ס ממש ואין לדבר בפרטי השתלשלות מציאותם אלא רק מהעקודים ולמטה ומשום ששם התחיל להתגלה בחי' כלי, ולכך מקדים הרב ואמר ודע כי בעת שיצאו לא יצאו שלימים, כי כן הוא הסדר לעולם בכל העולמות אשר מהעקודים ולמטה כי כולם נסדרו בסדר אחד וכמו שבארנו באריכה בספר הכללים וע' בזה בכלל ג' שם, וכל דברינו אשר אמרנו בטעם שלא יצאו שלימים מתחלה, הנה הוא נכלל בדברי הרב באותו הטעם שאמר הוא זלה"ה, כי מה שאמר שהוא משום התהוות הכלי, הוא נוהג ג"כ בכל עולם ועולם, כי כל תחתון בערך העליון הוה האור שבו בצמצום גדול והעביות שבו הוא מרובה הרבה ולכן מתפשט מתחלה האור הראוי לכל תחתון רק במיעוט היותר אפשרי וגם הוא חוזר ומסתלק ונשאר עביותו למטה ואח"כ חוזר ומתפשט בו האור לאט לאט ועי"ז מתצמצם האור ונעשה הכלי כהראוי להתחתון וע"ד שמבאר הרב כל הענין הזה בעולם העקודים בכל דבריו שבפרק הזה ובפרקים הבאים וכן בשער מטי ול"מ וכן היה הסדר הזה בכל עולם ועולם כמו שבארנו כ"ז באריכה בכל ספר הכללים ועכ"פ הוא כי נעשה בכולם הכל רק לאט לאט כן האור וכן הכלי כי רק עי"ז יוצא ונעשה כ"א על מדרגתו הראוי לו, ויתבאר בעה"י למטה בדברינו עוד בזה. **אמנם** דע כי מה שאמרנו לעיל בטעם הא' כי נמשך השלימות דכ"א ע"י אותו העולם עצמו אשר למטה דוקא הנה הוא רק בהתפשטות הב' דכל עולם שהוא עיקר המציאות דאותו העולם עצמו אשר למטה אך בהתפשטות הא' אשר לכל עולם שהוא נשאר למעלה אחר הסתלקותו בהתסתלקות הא' והוא עומד לעולם למעלה שהוא

השורש העליון אליו העומד תמיד למעלה וכנ"ל ע"ש אות ה' והנה גם הוא יצא מתחילה אור ממועט בכל האפשרי וכדי להתצמצם להיות שורש להתחתון וכמו שיתבאר עוד למטה ולא נגמר ולא נשלם גם הוא אלא רק אח"כ שהוא אחר שנסתלק ועלה למעלה הנה בו נעשה ונגמר כל השלימות שבו רק למעלה גופה כי שם הוא עולמו ומקומו ושם הוא מקבל כל השלמתו ועומד עמו למעלה לעולם וכן היה ג"כ בההתפשטות הב' דענינינו שהוא ההתפשטות הב' אשר לעולם העקודים והוא יציאת האורות שאמר הרב בענינינו שלא יצאו שלימים כי היה יציאתם מתחילה במיעוט האפשרי וכדי שיתצמצמו להיות שורש להעקודים ואחר שנעשו שורש לזה בכל הראוי הנה נסתלקו ועלו למעלה ושם נשלמו ונשארו שם לעולם כי שם הוא מקומם להיות שורש להעקודים במקום עליון ולכן לא נשלמו הם אלא רק למעלה שהוא בעולמם ומקומם והרי עכ"פ הוא כי מקבל כ"א את שלימותו רק בעולמו השייך אליו שהוא בהמקום שנאצל שם:

[ה] **כי** כוונת המאציל היה לעשות עתה התחלת הויות הכלים להלביש האור לצורך המקבלים שיוכלו לקבל, הנה האמת הוא כי ישנם בחי' כלי גם למעלה למעלה היינו גם בא"ק עצמו וכמו שמבואר בשנת"א פ"א במה שאמר שם אבל ודאי שזה האור היוצא הוא יותר גדול מבחי' כלים והגוף של א"ק כו', וכן בסדר אצילות בקיצור פ"ג אמר שם כי כן א"ק שהוא בחי' כל העולמות יש לו גוף זך שבו מתלבש עצמותו כו', עוד שם ונמצא כי כל העולמות הנה כאחד אפי' א"ק כל הכלים שלהם יש בהם בחי' פנימיות וחיצוניות כו', וכן כתבנו בעגולים ויושר ענ"ב ובכ"מ מדברינו שגם בהקו דא"ס ישנו שם ג"כ בחי' כלי אשר דרך בו נמשך האור ע"ש דברינו אות כ"א ושם אות ס"ו, וע' עוד לקמן בשטי ול"מ ע"א ח"ב אך הענין בזה הוא כי כל בחי' כלים אשר נזכר למעלה מהעקודים הוא אינו אלא רק על שם שהם שורש למה שלמטה כי גם בחי' פרצופים וכן גם בחי' ספי' אין שייך להזכיר למעלה מהעקודים כלל אלא רק כדי לשכך את האוזן שיוכל לקבל והוא רק בדרך משל ודמיון וכמ"ש הרב בשער אח"פ רפ"א וכן בשנת"א רפ"א וכל מה שאנו מזכירים בחי' ספי' ופרצופים וגוף וכלים למעלה מהעקודים הוא רק על שם שהם שרשים למה שלמטה באצי' אבל לא שהם שם ח"ו, עי' ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב ובהקדמת תיקונים ז' ע"ב שעל זה נאמר ארור האיש אשר יעשה פסל כו' ושם בסתר בסתרו של עולם ע"ש, והאמת הוא כי גם בעקודים הם ג"כ רק ע"ד הממוצע כי עיקר כל ההויות כללו הם רק באצילות אבל לא למעלה כי בעקודים הם ע"ד הממוצע ולמעלה מעקודים הם בדרך משל ודמיון לגמרי אמנם גם באצילות אינם הם ג"כ ע"פ תפיסתינו והשגתינו ח"ו וחלילה כי האומר כן אין לו חלק באלקי ישראל ובתורתו וכמו שמפורש בתורה בפ' ואתחנן ונשמרתם מאד לנפשותיכם כי לא ראיתם כל תמונה וכן שם ד' פסוק י"ב קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים וכן נאמר כי לא יראני האדם וחי כי לא נתפס שם שום תפיסה והשגה משום בריה אך עכ"ז הנה בדרך דיבור ואמירה וסיפור דברים שהוא בדרך לימוד מותר ומצוה להשתמש בכל ההויות כללו באצילות ולדבר בהם בכל האפשרי בכל מה שנמסר לנו בדברי האריז"ל שכולם הם דברי הרשב"י בזוה"ק וכן הם מפורשים כולם בשיר השירים שהיא קודש קדשים וכן הם מכוונים ג"כ בכל תורה שבכתב שהוא בתורת משה עצמו והם כל המילות והלשונות המגשמים אשר נלאו כל חכמי לב הפשטנים גם מראשוני ראשונים למצוא פשר להדברים להעמידם על נכון בדברים המתקבלים על הלב ואין אחד מהם שלא נכנס בדוחקים גדולים בכמה פרשיות התורה שאין לה תואר והדר לפי פשוטן וכמ"ש בחולין ס' ע"ב הרבה מקראות שראוין לשרוף והן הן גופי תורה ומה גם בטעמי המצות רובן ככולן ובפרט בענין שעיר המשתלח ופרה אדומה ומצות יבום וחליצה וטהרת מצורע וכן כל פרטי מעשה המשכן ובגדי כהונה וחינוך הלוים וכמה פרשיות היוצא בזה אשר ננעל השער לפני כל הפשטנים כולם מלהבין בזה כלל ואם נמצא בדברי אחד מהם איזה טעם בזה הלא נראה בעליל שאינם רק לשכך את האוזן ואין זה כונה העיקרי שבהם הראוי לתורתינו הקדושה והרי מוכיחים הדברים בעצמן שיש בכולם כוונה פנימית המכוונים אליו ית"ש שהוא לא ע"פ פשוטן הנראה ולא ע"פ דרך המחקר הבנוי ומיוסד על שכל אנושי, ואין כל הדברים כללו מיושבים ונכונים וישרים למוצאי דעת אלא רק ע"פ יסוד חכמת האמת אשר בזוה"ק והאריז"ל כי על ידיהם הם כולם מתיישבים על הלב והדעת ומתוקים מדבש ונופת צופים ומי שלא טעם טעם עץ החיים לא טעם טעם חיים מעולם ומי שלא השכיל ולא ראה את דברי הזוה"ק לא ראה זוהר אור תורה מימיו כן אמת שחלק הנגלה מתוה"ק הוא קודם לכל ואשרי מי שזוכה לזה לדרוך במסילותיה ולהעמיק בעמקיה מחלקם יהא חלקינו ומגורלם גורלינו אך עכ"ז הנה הוא רק ע"ד פרוזדור לטרקלין וע"ד סדרים החיצונים להפנימי כי היכל המלך הפנימי הוא רק חלק סתרי תורה שהוא דברי הזוה"ק והאריז"ל אשר כל דבריהם הוא רק באצילות עצמו אשר שם הוא עיקר מקומו ר"ל גילויו של מלך מלכי המלכים הקב"ה ושם יושב עוטה אורה מתלבש בעשרה לבושים אשר עמם שריה נהוריה מתייחד ומתגלה בהם בזיו יקריה מאיר ומזהיר בכל טעמי תורה והוא תורת האצילות אשר עליה אמרו עבו"ז ג' ע"ב שהקב"ה יושב ועוסק בתורה ור"ל שמגלה וממשיך ומתפשט אורה תמיד והוא אור פנימית התורה שהיא יסוד ושורש ההתהוות והמציאות דכל העולמות כולם וכל קיומם והנהגתם תמיד והיא מסודר בכל אותיותיה ותיבותיה ופרשיותיה ושמותיה בסדר וכללות דרמ"ח ושס"ה שהוא תכונת קומת פרצו' אדם וכן הם העשרה לבושים אשר מתלבש בהם באצילות והם מתפשטים מעצם התורה שהיא גילוי דאור א"ס כמו שביארנו בהקדו"ש שער הפונה קדים ע"ש ומתפשטים ממנה העשרה לבושים אשר מתלבש בהם באצילות כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה ע"ד שאמרו בבראשית רבה פ' כ"א סימן ה' ומשום שהם נתפשטו מהתורה שהיא בסדר דרמ"ח ושס"ה שהם תכונת קומת פרצו' אדם נעשו אלו העשרה לבושים ג"כ על תכונה הזה ובהם מתגלה המאציל א"ס ית"ש והמציא והוציא עי"ז את העולמות כולם ג"כ על סדר ותכונה הזה והנודע שכל העולמות הם כולם כל אחד בתכונת קומת פרצוף אדם וכמ"ש באבות דר' נתן פ' ל"א והרמב"ם במורה ח"א פ' ע"ב וכן הגאוני בספר יצירה פ"א ועל דרך זה הוא העשרה לבושים אשר מתלבש בהם המאציל א"ס ית"ש ומתגלה שם על ידיהם להמציא את כל העולמות כולם הנה הם כולם ג"כ כ"א בתכונת קומת פרצו' אדם והם פרצופי האצילות כי הם נעשים ויוצאים ג"כ מעצמות התורה שהוא קומה שלימה כנז' וכל אצילותם וסדר מציאותם הוא ג"כ רק ע"פ סדר תכונת קומת פרצו' אדם בבחי' אור וכלי נשמה וגוף פנימית וחיצונית ונעשים ג"כ בכל סדר ההשתלשלות דתכונת אדם שהוא ע"י בחי' עיבור יניקה מוחין קטנות גדלות וכן בכל שאר התכונות כולם אשר ישנם במציאות האדם בעוה"ז וכן נעשה עד"ז כלל העולם כולו בכלל וכן בכל פרטי המציאות כולם מכל חלקי הדצח"מ הנה ישנם בכולם כל אלו הבחי' כנודע למבינים ולכל חכמי הטבע וכן הוא בכל עולם ועולם בבחי' המתייחס לכ"א מהם וכן הוא באצילות ג"כ בערך המתייחס שם והגם כי מאמר שכל האצילות כולו הוא אור אלקו"ת גמור הרי פשוט הוא כי שם אין תמונה ואין דמיון ואין תואר ואין מראה כלל ואינו גוף ולא כח בגוף כי אורו וקדושתו ית"ש הוא לעילא פשוט בתכלית הפשיטות ומאחר שהוא מתייחד עם כל האצילות כולו עד שנעשית חד עמו וכל האצילות כולו הוא אלקו"ת גמור וכמ"ש הרב בשער הכללים פ"א ובשער ציור עולמות בהקדמה ובשער השמות פ' א' ב' וכן בכ"מ וא"כ והרי הוא רחוק ומשולל מכל תואר ותמונה ותכונת פרצו' עכ"ז הנה מצד ההאצלים עצמן אשר זולת יסודו בהם והם מחודשים שנתחדשו אשר שלא היו אלא שאח"כ

שאח"כ נתייחד עמהם ונעשים חד עמו ולא סר ולא יסור יחודו מהם לעלם אמנם מאדם גופה הנה יש בהם כל הבחי' והענינים כולם הנאמרים בדברי הזוה"ק והאריז"ל ומאדם הוא כל התוארים והכינויים הנאמרים עליו עצמו ית"ש והוא מצד יחודו בהם ונעלם להתגלה ולהקרא בכ"ז על ידיהם והוא ע"י שמתלבש בהם ומתייחד עמהם להיותם חד עמו וכמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א משנה ה' בד"ה אדון יחיד דכל הכינויים כולם אינם על מהותו ח"ו אלא ע"ש מדותיו וכמ"ש אליהו ז"ל אנת חכים ולאו בחכמה ידיעא אנת הוא מבין ולא מבינה ידיעא כו' ואמר שם עוד ובך לית דמיון ולא דיוקנא מכל מה דלגו ולבר וכן הוא בתיקונים תיקון ע' קכ"ב ע"ב שינויין אינין במאני דגופא אבל ביה לית שינויא כלל איהו לא אשתני בכל אתר ואמר שם הגר"א דהשתנות הוא באברי הגוף שזה רואה וזה שומע אבל בנשמתא לית שינויא דהיא רואה ושומע ומריח ומדבר הכל בהם אחד וכן הוא הוי"ה ב"ה דהוא נשמתא הה"ד אני ה' לא שניתי ע"ש והרי לנו כי כל הענינים כולם הנאמרים בדברי הזוה"ק והאריז"ל הם רק מצד האצילות גופה ואורו ית"ש הוא מתלבש בהם ומתעלם שם ע"ד הנשמה שהיא נתלבש בגוף ומתעלם בו ואינו מתגלה בכחותיה כל כח וכח רק דרך אבר מיוחד ונעשה הגבולים והשינויים רק מצד הגוף והיא מתעלם בו ומתחלק ומשתנה כחותיה על ידו והרי לנו עכ"פ כי כל התוארים והענינים כולם הם רק מצד האצילות כפי מה שהם זולת יחודו בהם אמנם הוא כי גם האצילות הם כולם ג"כ רק בערך המתייחס להם אשר הם נעלמים מכל בריה כי הם נעלה ומרומם מכל נברא ובתוכם ירד והתלבש באור פשיטותו ושוכן אורו בהם לגלות כי רצה ורוצה להתעלם בהם ולהתייחד עמהם שיהיו חד עמו כדי להתגלה לבריותיו היינו להמציא ולהוציא על ידיהם את העולמות בי"ע בתואר ותכונת דפרצוף אדם השייך ומתייחס בהם, **אמנם** הוא כי התלבשו באצילות והתעלמו בהם בכל ענייניהם שהם הנה הוא ע"ד שכתוב (הושע י"ב) וביד הנביאים אדמה ואמרו בפסיקתא רבתי פיסקא כ"א בשעה שנגלה הקדוש ברוך הוא על ים סוף לא נראה להם אלא כבחור כו' וכשנגלה הקב"ה על הר סיני ליתן תורה לישראל לא נראה להם אלא כזקן כו' וכן דניאל אומר חזה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתיב כו' וכן הוא ג"כ במכילתא בשלח פרשה ד' ויתרו פרשה ה' ואמרו עוד בפסיקתא רבתי שם פנים בפנים דיבר ה' עמכם אמר ר' לוי בדמויות הרבה נדמה להם לזה עומד לזה יושב לזה בחור לזה זקן כו' ע"ש והרי לנו כי נעלם הקב"ה את פשיטותו באמיתית להתגלה לבריותיו והוא מה שכתוב וביד הנביאים אדמה, אמנם אין כוונתי שכל הענינים הנאמרים בדברי הזוה"ק והאריז"ל הם רק ע"ד מראות הנבואה וכמו שנמצא בדברי איזה מקובלים אחרונים ובפרט בדורינו הקמו הרבה אחר הדעת הזאת יותר מדי כי חלילה וחלילה לי מלהיות דעתי כן ח"ו כי כל מראות הנביאים היו המראות גופה רק ע"ד דמיונות לבד ולא היו עצם המראות במציאות אמיתי כלל וכמ"ש רש"י ז"ל ביבמות מ"ט סע"ב על מאמרם ז"ל שם כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה, והסבורים לראות ולא ראו עכ"ל רש"י ז"ל אבל כל דברי הזוה"ק והאריז"ל הם כולם באמיתתן והם במציאותן ככתבם כי ע"ז מתגלה הוא ית"ש בהגילוי דשם הוי"ה ב"ה שחותמו אמת וכן בהגילוי דכל התורה כולה שהיא תורת אמת וכן בכל הבריאה כולה שהיא מציאות אמת וכמו שיסדו פועל אמת שפעולתו אמת וכל דברי הזוה"ק והארי"זל אינם משל ודמיון כלל ח"ו וח"ו אמנם הם אינם ע"פ תפיסתינו והשגתינו חלילה וחלילה וכנ"ל ובערך תפיסתינו בכל אותן הענינים הם באמת רק בבחי' משל ודמיון אבל בערך המתייחס להאצילות עצמו שהיא נעלה ומרומם מכל נברא בכל עניניה הנה כפי מה שהם שם הם באמת כל הדברים ככתבן ממש אלא שלא נראו ואינם מושגים לשום נברא יען שכל האצילות הרי הוא נעלה ומרומם מכל הבריאה כולה ובפרט אחר התיקון דמעשה בראשית אשר ע"י האור דשם מ"ה שהתייחד הוא ית"ש בכל האצילות כולו ונעשה חד עמו ולא סר ולא יסור מאז ולהלאה יחודו מהם לעלם ונעשה ע"י אורו המתייחד בה כל האצילות כולה אלהו"ת גמור הרי נאמר מעתה על כל האצילות כי לא יראני האדם וחי והוה כל הענינים הנאמרים שם נעלם בתכלית ההעלם ואינם מושגים אלא רק אליו לבד ית"ש אבל עכ"פ הוא כי כל דברי הזוה"ק והאריז"ל הם באמיתתן וככתבם אך מה שאמרתי כי הם ע"ד שכתוב וביד הנביאים אדמה כוונתי הוא כי כמו שמצינו שלצורך בריותיו נתגלה לנביאים בדמויות הרבה לכל אחד כפי כחו כן עד"ז הנה לצורך גילויו ית"ש בהתהוות כל המציאות דהעולמות בי"ע והנהגתם אשר הם כולם מסודרים על תכונת קומת פרצוף אדם שלם כי כן רצה רצונו ית"ש ליסדם ולסדרם על יסוד וסדר הזה דוקא הנה נעלם את אור פשיטותו ומתלבש באצילות אשר שם הוא היסוד והשורש לכ"ז ומתייחד שם בכל עניניהם שהם כדי להמציא ולהוציא על ידיהם את כל המציאות דהעולמות בי"ע שהם כולם מיוסדים על תכונת קומת פרצוף אדם ויצאו כולם מהאצילות ששם הוא השורש הנעלם לכ"ז והיה התלבשו ויחודו באצילות בכל עניניה וסדר גילויו שם שנעשה רק ע"י כל אותן הענינים אשר בדברי האריז"ל שהם מתכונת קומת פרצו' אדם הנה היה כ"ז מאותה הכוונה עצמה ע"ד שכתוב וביד הנביאים אדמה אמנם כל עניני האצילות וסדר גילויו שם בכ"ז הנה הם באמיתתן וככתבן ובמציאות אמיתי אלא שהוא רק בערך המתייחס ושייך למציאות האצילות אשר הוא נעלה ומרומם מכל נברא אך עכ"פ הוא כי הם באמיתתן ובתוכם התלבש אור פשיטותו ית"ש ונתעלם להתייחד בכל עניניהם כדי להתגלה לבריותיו שהוא מציאת העולמות בי"ע והנהגתם שהם מציאת אמיתי והוה התלבשו באצילות והתעלמו בכל עניניה מאותה הכוונה שכתוב וביד הנביאים אדמה וכמו כ"ז היטיב מאד, **אמנם** כדי לקיים מאמרם ז"ל באבות פ"א חכמים הזהרו בדבריכם נחזור על הדברים שלא נעשה ח"ו כי הטעות בזה הוא סכנה עצומה לאמר רח"ל ולכן נחזור ונאמר הגם שכבר כתבנו בזה לעיל כל מה שיש בו די וזהו כי הנה הגם שאמרנו שהם כולם ככתבם ובאמיתתן גם באצילות עצמו עכ"ז העיקר הוא כי לפי תפיסת והשגת הנבראים כולם בכל אותן הענינים הנאמרים בדברי האריז"ל הוה כל אותן הענינים באצילות רק בבחי' משל ממש כי אינם מושגים לשום נברא ואין באצילות שום תכונה גופני ח"ו ואין שם שום תואר ותמונה כלל ח"ו וח"ו כי כל האצילות כולה הרי היא למעלה מכל הבריאה כולה עד שהיא ראויה לקבל בתוכה את אור פשיטותו ית"ש ולהעשות חד עמו והיא למעלה מכל הבריאה בכל עניניה עד שכל האצילות היא פשוט לגמרי בערך כל הבריאה וכל התוארים וכל עניני דתכונת אדם הנאמרים שם הם כולם אינם אלא רק להיותם שרשים נעלמים לכל הענינים כללו שבהבריאה וע"י כל הענינים כללו אשר הם בעולמות בי"ע במציאות ממש אנו דורשים ומכנים אותם באצילות ג"כ ע"ש שהם שורשם בהעלם אך גם איך שהוא שורש שם הנה גם זה נעלם מכל בריה ואינם מושגים אלא רק לאצילות עצמו, אמנם מאחר כי עכ"פ הוא שכן הוא האמת שבאצילות הוא השורש לכל אותן הענינים כולם ונודע הוא כי כל שורש אין לו כח להוציא את פריו מעצמו אלא רק ע"י יבול הארץ שצריך אותו וממשיך בו שמנה להוציא כמו לפועל ורק זהו שעושה אותו להיות שורש להפרי וכן הוא בענינינו שלא נעשה האצילות שורש להעולמות בי"ע אלא רק ע"י היחוד דאור א"ס ית"ש שלא סר יחודו מהם לעלם וע"י הכניסו דאור א"ס שמקבל האצילות תמיד ע"י"ז היא נעשה לבחי' שורש להמציאות דהבי"ע לכל עניניהם, והכניסו דאור א"ס בהמשכה ומרוב להאצי' תמיד הוא אור הדעת עלאה שהוא אור פנימית התורה המיוסד ברמ"ח ושס"ה סוד שורש דתכונת אדם ובאותו האור ג"כ הוא סוד נשמת האבות והשבטים ובפרט נשמת משה רבינו ע"ה אשר הם שורש נשמת כלל ישראל וזהו

שאמרו בזוה"ק אחרי מות ע"ג א' קב"ה אורייתא וישראל מתקשרן זה בזה, ועל זה כלל אנו מדברים בכל ענייני דתבונת אדם באצילות משום שגם הוא אור פנימיות התורה שהיא השורש לכ"ז, וכשאנו עוסקים בזה למטה מתעורר בשרשה העליון אשר למעלה שהוא בהנביעו דאור א"ס שבפנימיות האצילות ויתוסף ומתגלה אורו ויסודו שם ומשקה ומרוה בשרשים הנעלמים דכל העולמות כולם מנועם זיו אורו יתברך שהוא חמודה כל החמודות ועדן כל העדונים והוא הוא כל טוב הצפון אשר יתגלה לעתיד אשר שיתבטל ויתבטל כל הזוהמא כולה ויסור כל המסכים והחומת ברזל המפסיקים בין ישראל לאביהם שבשמים ואז יתגלה ויתפשט כל הנועם והשעשוע העליון מהזיו הנפלא הנורא והנשגב הזה ועל זה נאמר מה רב טובך אשר צפנת ליריאיך, והנה יצאתי מן הענין לדבר בכ"ז אגב דאתי לידן ועיקר הענין בכ"ז כבר דברנו בארוכה וברחבה בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ז' ובספר הכללים כלל א' ענף ו' ובהקדו"ש שער ד' ולעיל בשער עגולים ויושר בהקדמה לענף ב' ובכ"מ מדברינו וכ' יח"ש יכנסו במעגלי צדק למען שמו:

[ו] **ולכן** בהיות שיצאו בלתי שלימים וגמורים חזרו לעלות לשורשן לתקן ולהשלים, הדברים צריך ביאור כי הרי נודע הוא שתשוקת כל אור התחתון הוא לעולם תמיד לעלות ולהדבק למעלה לקבל תוספת אור וברכה מאור א"ס שלמעלה בכל האפשרי וא"כ מהו שאמר הרב כי ע"י שיצאו בלתי שלימים לכך חזרו לעלות כי הרי גם אם היו שלימים בתכלית השלימות היו חוזרים ג"כ למעלה אם היה להם רשות ויכולת לעלות וכדי לינק ולהתברך מאור א"ס שהוא בלתי גבול ותכלית ואין קץ לזיו אורו וכנודע מעליית הפרצופים שעולים למ"ן תמיד כשאפשר להם והם ששים ושמחים על זה כי רק זה הוא כל תשוקתם לעולם, אך הענין הוא כי הנה העיקר מה שיצאו בלתי שלימים הוא כדי להשלים עי"ז שיתגלה הבחינות שבהם כדי להעשות בחי' כלי בהנקודים וכן חזרתן למעלה היה ג"כ מטעם זה כי ע"י שנסתלק ויצא האורות מהבחינות ונשאר הבחינות לבדן למטה ניתוסף בהם עיבוי על עיבוי ונעשו לבחי' כלי, וכן יש עוד טעם עיקרי ליציאתן בלתי שלימים ולחזרתן למעלה כי הנה כל אלו האורות שהם מהתפשטות הא' דהנקודים הנה מקומם העיקרי הוא באמת רק למעלה כי הם שורש העליון להנקודים העומד למעלה אבל מציאות העיקרי דנקודים הוא רק בהתפשטות הב' כי בהתפשטות הא' הוא רק שורש הנקודים אשר למעלה ולא ירד מתחילה למטה אלא רק כדי להשלים עי"ז להעשות שורש להנקודים ולכך יצאו בלתי שלימים שהוא רק אור ממועט כי ע"י שהיה אור ממועט וירד במקום העתיד להנקודים הנה נשלמו עי"ז להעשות שורש אליו ולכן חזר אח"כ ועלה למעלה כי שם הוא מקומו העיקרי ואחר הסתלקותו ועלייתו הנה נשאר שם לעולם וכמו שיתבאר כ"ז עוד למטה והרי נמצא כי יש ב' טעמים לירידתן למטה וליציאתן בלתי שלימים טעם אחד הוא מחמת הבחינות כי עי"ז נתגלה הבחינות שבהם כנז' טעם שני הוא מחמת האורות עצמן כי עי"ז נשלמו האורות ג"כ ונעשו שורש להנקודים, וכן יש ב' טעמים ג"כ לעלייתן למעלה אחד מחמת הבחינות כי עי"ז ניתוסף בהבחינות עיבוי על עיבוי ונעשו לבחי' כלי טעם ב' מחמת האורות כי כל אלו האורות הם שייכים רק למעלה ושם הוא המקום העיקרי שלהם להיות שורש להנקודים בפנימיות הא"ק עצמו והנה הגם שבאמת הוא שגם זולת כל הטעמים הנז' הרי עולים תמיד כל האורות והפרצופים כולם למעלה לקבל שם תוספות אור וברכה להתעלה ולהתגדל אך כאן בענינינו הנה היה עלייתם בהכרח משום עיקר בנין הנקודים כולו אשר רק לצורך זה נאצלו וירדו כל אלו האורות למטה וזהו שמבאר הרב בענינינו טעם הכרח עלייתן משום שכאן היה עלייתם בהכרח מטעם עיקר בנין הנקודים עצמו ומבאר הרב כאן הטעם אשר משום הכלי וכמו שמפרש והולך וכנז', ומה שאמר הרב שעלו לשורשן להתתקן ולהשלים הנה בזה מרמז ג"כ טעם השני שהוא משום האורות גופה כי אחר שנעשו כל האורות כללו שורש להנקודים הנה הם עולים למעלה לקבל שם שלימותם ככל הצורך להיות שורש להנקודים והם נשארים שם לעולם להיות שורש דהנקודים במקום עליון. אמנם הוא כי הנה אחר שנשלמו ע"י ירידתם למדרגת שורש הנקודים הנה כל שלימותם שמקבלים למעלה אחר שעלו הוא ג"כ רק לפי מדרגת שורש הנקודים לבד אבל עכ"פ הוא כי נשלמו למעלה כי מתחילה נשלמו ונתמעטו מחמת הטעמים הנז' ואחר שנעשה כל פעולתן חזרו למעלה ונשלמו שם בכל השלימות הראוי לשורש העליון דהנקודים כי מאחר שנעשו ראוי להיות שורש לאצילות הנקודים חזרו ועלו בבחי' מ"ן וקבלו למעלה תוספת אור וברכה לעשות פרי לטובה כהראוי לכל שורש, ועי' דברינו בזה בספר הכללים כלל ג' וכלל י"א וכלל ט"ו שם תראה דברים עמוקים בזה למאד מאד, והרי נתבאר לנו עכ"פ כי אין כוונת הרב בענינינו שהעליה למעלה הוא תלוי רק בשביל שיצאו מתחילה בלתי שלימים אלא הרב מלמדינו באמת כמו שהוא היינו כל סדר השתלשלות הנקודים איך שהיה נעשה, כי מתחילה יצא האור במיעוט גדול כדי להשלים ולהעשות שורש להנקודים ואחר שנעשה ראוי לזה הרי מוכרח הוא לעלות למעלה למ"ן לקבל שם תוספת אור וברכה כהראוי לכל שורש להוציא תולדתו ופריו לטובה והוא האור דהתפשטות הב' שהוא תולדות האור דהתפשטות הא' ונולד ויצא ממנו אחר שעלה למעלה, וממנו ר"ל מהאור דהתפשטות הב' הנה ממנו נעשה האצילות העיקרי דהנקודים כמו שמבואר לקמן בשער מטי ולא מטי אבל האור דהתפשטות הא' דענינינו הנה הוא נשאר לעולם למעלה אחר עלייתו כי הוא שורש העליון דהנקודים העומד לעולם למעלה וכנז'. ודי בזה והבן ויתבאר עוד בזה למטה בעה"י:

[ז] **ועי"ב** נעשה כלי כמו שיתבאר, כי ע"י שיצאו האורות בלתי שלימים והיה אור ממועט וגם אותו האור ממועט הוא נתעלם עוד ע"י ירידתו למטה וריחוקו ממקורו וע"י כ"ז הנה נעשה בו האפשרית שיתגלה מציאת הבחינות שבו להעשות בחי' כלי כמו שיתבאר עוד למטה והוא ע"ד שכתב הרב בעגולים ויושר ענ"ג כי ע"י העלים האור ומיעוטו עי"ז נעשה הויית הכלי וכן אמר ג"כ בנקודות פ"ב בענין הכלים דאצילות וכמו שיתבאר למטה כ"ז:

[ח] **והענין** הוא כי בודאי שבחי' הכלים היה בהם אף כי לא היו בפועל בתוך האור כי היה בבחי' האור היותר עב וגם רק שהיה בו מחובר בעצם היטב ולכן לא נגלה בחינתו כי כו' יצא הכל מעורב יחד, הנה פשטות הדברים הוא ע"פ מה שאמר לעיל בטנת"א פ"א כי כל אור בצאתו לחוץ הוא מתעבה קצת והוא ע"י ירידתו וריחוקו ממקורו נקנה בו עי"ז איזה עביות אלא שהעביות אינו ניכר בו כל זמן שהוא מעורב עם האור אבל נקנה בו איזה עביות עכ"פ ואותו העביות הוא השורש דכל בחי' גוף וכלי שנעשה אח"כ לכל אור והוא ע"י שנפרד אח"כ אותו העביות מהאור ויצא לבדו אז נתעבה עוד ביותר ונעשה למציאות גוף וכלי ממש להאור וכמ"ש הרב כ"ז למטה, אמנם ענין בחי' העביות אשר נעשה בהאור הוא מצד הגבורות שבו כי כל אור הוא כלול מחסדים וגבורות וכל בחי' גבורות כשנתרחק ממקורו שהוא מקור הרחמים כי כל עליון נגד התחתון הוא רחמים גמורים ולא ניכר בו הגבורות כלל אבל כשמתפשט ממנו איזה אור ויורד למטה הנה מתגלה בחי' הגבורות שבו ע"י ריחוקו ממקורו ונפרד ונבדל ונתעלם מעצמו אל עצמו ועי"ז נעשה ונקנה בו בחי' עביות שהוא שורש הכלים וכן אמר הגר"א בספד"צ פ"ג בדה"מ כתיב ויאמר שהאלקים הוא סוד הדין ועביות הכלים ע"ש, הנה כל זה הוא פשטות אמיתת הדברים מענין שורש מציאת הויית הכלים, אמנם עומק הדברים בענינינו הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ"א אות ה' ופ"ב אות ז' כי כל אור שנתגלה ויצא הנה הוא ע"י בחי' זווג דהאורות העליונים וכמ"ש הרב בכלל בזה במבו"ש שע"ב ח"א פ"ו כי אי אפשר להוציא שום אור אלא בכח זווג וכל זווג הרי נודע הוא כי הוא נעשה

ונמשך ע"י סדר דאמ"ל וק"ב וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד ה' ו' וכל אמ"ר וק"ב הנה הוא בחי' אור וכלי שהוא מהחומר וצורה דהדו"ן העליונים וכמ"ש בשער המוחין ספ"ה אמנם הוא כי משום שכל אור עליון לגבי עולם התחתון הוא בבחי' א"ס נגדו וכמ"ש במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ה, הנה לא נבחן בכל אור עליון בערך התחתון שום בחי' דו"ן כלל והרי לא נבחן בהאור היוצא שהוא נמשך מבחי' דו"ן מאומה וכן לא נבחן בו שהוא בבחי' כלי כלל כי הכלי דהעליון הוא בבחי' אור בערך התחתון ובפרט בענינינו שהוא מא"ק להעקודים אשר כל בחי' הכלים הנאמר בא"ק הוא רק בדרך משל ודמיון וכנ"ל אות ה' וזהו שאמר הרב כי היו הכלים בהם אבל לא בפועל ולא היה נגלה בהיותו כי יצא מעורב יחד ולא נתגלה ולא נעשה לבחי' כלים אלא רק אחר שחזר האור ועלה ונסתלק למעלה ונשאר העביות למטה לבדו אז נתעבה ביותר ונעשה במציאת כלי כמו שכתב הרב למטה בסמוך אך עכ"פ הוא כי כל מציאת אותו העביות והכלי הנה הוא נמשך ויוצא משרשן בהעלם כי הם מבחי' אמ"ר וק"ב דהדו"ן העליונים אשר בפנימית הפה דא"ק וכל אמ"ר וק"ב הוא בבחי' אור וכלי כנז' אלא שלא היו ניכרים כאן כלל והוא מובן שהוא רק בכח ולא בפועל וכנז', הנה זהו עומק הדברים דבחי' עביות וכלים שאמר הרב בענינינו, אך עיקר ענין דבחי' הכלים בהעלם שהיה גם בא"ק אשר ע"ז היה נמשך ויוצא משם האורות דעקודים בבחי' אמ"ר וק"ב והכל מה שאמרנו הנה הם מסוד שורש בחי' הגבורות אשר ישנם בהעלם בכל האורות כולם שמאחר הצמצום ולמטה כי רק משם הוא כל בחי' עביות וכלים וכנ"ל והבן כ"ז מאד.

[ט] **וכשחזרו** לעלות ולהשתלם כנ"ל אז כו', כי ע"י שיצאו בלתי שלימים והיה אור ממועט הנה נתצמצמו בירידתם ע"י ריסוקם ממקורם ונתגלה בהם הם העביות גם בהיות עדיין האורות ג"כ למטה אלא שהיה מעורב באורות ולא היו ניכרים לבדן האור לבד והעביות לבד אלא שהיו כלולים יחד והיה כולו כמו שנתעכר האור ולכן כשעלה האור למעלה לא היה אפשר להעכירת האור לעלות ג"כ ונפרד האור הזך ממנו ועלה הוא לבדו והעביות נשאר למטה לבדן וע"ז נתוסף בהם מעתה עביות יותר ונעשים ראוים עי"ז להיות לבחי' גוף וכלי להאור שחזר וירד ונכנס בהם אח"כ וכמו שמפרש והולך, וכ"ז היה ע"י שהעביות היה בהם בהם גם מעיקרן והיו הם בהם ובבחי' בפנ"ע ולכן נפרדו אח"כ ויצאו לעצמן ממש משום שהם מהם ובבחי' בפנ"ע גם מעיקרן והיינו כי הם מפסולת הגבורות שבהאור וכנ"ל אות ט' משא"כ אם לא היה בהם הם העביות גם מתחילה משורש בפנ"ע אלא שהיה נעשה כל עיקרו רק ע"י הצמצום דירידה וריסוקו ממקורו והיה מתעכר האור עי"ז הנה לא היה אפשר שיפרד האור הזך מהעכירות שבו ויעלה הוא למעלה לבדו כי הרי נתעכר האור גופה ולא היה אפשר לו לעלות כלל אבל כאשר שעיקר העביות יש לו שורש בפנ"ע והיה בו בהם גם מתחילה ולכן כשנתצמצם ע"י ירידתו וריסוקו ממקורו הנה נעשה הצמצום רק בהעביות לבד כי כל מין חוזר למינו ומתגלה עיקר פעולת הצמצום רק בהעביות והוא בהם העביות שהיה כלול בהאור ומתצמצם הוא ונתגלה ונקלט בבחי' בפנ"ע ועי"ז אפשר להאור הזך להפרד ממנו ולעלות הוא לבדו והעביות נשאר למטה לבדן ומתעבה עוד ביותר ע"י היותו לבדו בלתי אור ונעשה עי"ז לבחי' גוף וכלי להאור שחזר וירד ונכנס בו אח"כ וכמו שמבואר בדברי הרב בפרקים הבאים:

[יוד] **ואח"ת** כאשר יחזור האור הזך לירד ולהתפשט בכלי יחזור ויזדכך הכלי כבראשונה ויתבטל מלהיות בחי' כלי, הגם שיש לומר כי מאחר שיצאו העביות לעצמן ויתוסף בהם עיבוי על עיבוי אין סברא כלל שיחזרו כבראשונה אלא רק עד שיעלו גם הם למעלה ויתבטלו במקורן וע"ד שיהיה בהתיקון העתיד אבל מאחר שנקבע מקומם למטה והם נשארו שם לעולם כל משך זמן קיום העולם אין סברא כלל שיחזרו כבראשונה ע"י חזרת האור מאחר שכבר נתעבו בעיבוי על עיבוי אך סברת הרב בקושייתו הוא כי מאחר שכל העביות שנעשו בו הנה הוא ע"י שיצא האור ממועט ונצמצם עי"ז כנ"ל א"כ הרי אחר שחזר האור ועלה למעלה ונשתלם שם בכל שלימותו הרי בודאי סברא גדולה הוא שכאשר יחזור לירד למטה בכל תוקף אורו אשר נשלם למעלה יתבטל הכלי מעתה גם אחר שנתעבה ע"י תוקף האור הגדול שנכנס בה עתה הרבה יותר מבראשונה:

[יא] **התשובה** בזה הוא כמו שכתבתי במקום אחר, הוא לקמן בפרקים הבאים וכן בשער מטי ולא מטי וכמו שיתבאר למטה בדברינו בעה"י:

[יב] **אמנם** הט' התחתונים לבדם ירדו והעליונה שהוא הכתר נשארה תמיד עם המאציל, וכן הוא מבואר לקמן בפרקים הבאים, אך דע כי הנה דברי הרב הללו הגם שהוא לשון קל ודיבור קצר הנה הוא ככוכב אחד אשר כל העולם עומד תחתיו, והאבן שתיה אשר ממנו הושתת העולם, והוא מכלל גבורת האריז"ל אשר כל דבריו הם עמוקים מיני ים ועולים לגבהי מרומים, ועומק הענין בקיצור נמרץ הוא. כי דע והבן שכל ענין יציאת האורות הללו דהעקודים והתפשטותם למטה, ואח"כ מה שנסתלקו וחזרו ועלו למעלה, שהוא בחי' התפשטות א' והסתלקות א' הנעשה בהעקודים, וכן נעשה אח"כ בהם ג"כ התפשטות ב' והסתלקות ב' וכמו שמבואר לקמן בדברי הרב, הנה הם כ"ז ע"ד הסדר שכתב הרב בעגולים ויושר ענ"ב, בענין הגילוי הראשון דאור א"ס, שמתחילה היה נתפשט אור א"ס בכל המקום דהעולמות כולם של עתה והיה מלא מן אור א"ס פשוט בכל מקום בהשוואה אחת, ואח"כ עלה ונסתלק ונעשה הצמצום, ואח"כ חזר ונתפשט ונעשה הקו והנודע, והנה התפשטותו שמתחילה, הוא בחי' יציאתו מאמיתתו הנעלמה. לגילוי, והוא מה שנתגלה לבחי' אור א"ס, שהוא ג"כ אחד מן הגילוים בערך אמיתתו הנעלמה הקדומה, והוא ההתפשטות הראשון, שהוא הגילוי לבחי' א"ס, ואח"כ מה שחזר ונסתלק מהגילוי דאור א"ס ג"כ. והוא הצמצום, הנה הוא הסתלקות הראשון ונעשה עי"ז האפשרית להתגלה אח"כ בכל הגילוים דגבול ומדה, שהוא ההתפשטות השני, מה שחזר ונתגלה אח"כ בהתפשטות הקו, והוא הגילוי השני אשר על ידו נמשך כל גילויו, מאז ולהלאה, בבחי' גבול ומדה, שהם המציאות דהעולמות כולם, וכן נעשה אח"כ הסתלקות שני גם בהקו, וכמ"ש בדרושי נקודות פ"ב, והיה זה לצורך עולם האצילות כעיקר, וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בספר הכללים וכן בספר הקדו"ש, והנה סדר כל הגילוים הללו שהיה באור א"ס, לצורך כל המציאות כולו, נעשה והיה ע"י התפשטות א' והסתלקות א' והתפשטות ב' והסתלקות ב', הנה עד"ז ממש היה בפרטות כל עולם ועולם ג"כ, שכל יציאה והתהוות כל עולם תחתון מהעליון שעליו, היה ע"י ב' מיני התפשטות וב' מיני הסתלקות, כי כל אור עולם עליון בערך התחתון הוא בבחי' אור א"ס נגדו, וכמ"ש במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ה, ואי אפשר לצאת הגילוי דעולם תחתון מהעולם העליון שעליו, שהוא בבחי' א"ס נגדו, אלא רק ע"י השתלשלות המדרגות דהב' מיני התפשטות וב' מיני הסתלקות, וכמו שבארנו בכ"ז בספר הכללים אשר הוא מיוסד על זה לבאר איך שכל העולמות נעשו כולם בסדר אחד בזה, וע"ש כלל ט' שנתבאר שם כי בפרטות הנה נמצא הב' מיני התפשטות והב' מיני הסתלקות גם בסדר השתלשלות האצילות דכל פרצו' ופרצו' פרטי ג"כ ע"ש, והנה נתבאר שם בכל דברינו כי כל אור ההתפשטות הראשון אשר לכל עולם ועולם הנה הוא נשאר כולו אשר בהסתלקותו בהסתלקות הראשון, למעלה תמיד, והוא השורש דאותו העולם העומד למעלה, ולכך ירד מתחילה בההתפשטות הראשון, כדי להתצמצם להיות שורש להתחתון, אבל אח"כ הוא נשאר כולו לעולם למעלה והוא השורש העליון אליו, כי כל התפשטות שני הוא רק תולדתו, אבל הוא עצמו הנה נשאר לעולם למעלה,

וכמו שהוא ג"כ בהתפשטות הראשון דאור א"ס שאחר הסתלקותו למעלה לאורך הצמצום הוא נשאר שם תמיד והוא אור א"ס המקיף וכן הוא עד"ז בכל עולם ועולם. ועיקר הגילוי והמציאות דכל עולם ועולם, הוא רק מאור ההתפשטות השני אשר אליו שהוא תולדות האור דהתפשטות הראשון והוא רק אור ממועט הרבה בערך האור דהתפשטות הראשון, אמנם אור ההתפשטות הראשון הוא מקיף עליו לעולם ומכתירו ומאיר עליו ומשפיע בו תמיד, וכמו שהוא כ"ז בקו דאור א"ס המקיף שעיקר גילויו הוא רק ע"י הקו שהוא אור ממועט, קו דק, ומאור א"ס המקיף הוא משפיע בו תמיד כנודע, אמנם הנה ישנם בחי' הי' ספי' כולם הן בהתפשטות הא' אשר לכל עולם וכן בהתפשטות הב' אשר לכל עולם, ודע כ"ז. **אמנם** הוא כי הנה בכל העולמות אשר מאחר העקודים ולמטה הנה מתעלם האור דהתפשטות הראשון אשר אליו ועומד עליו רק בבחי' שורש נעלם, אך עולם העקודים הנה מפני שהוא עדיין מכלל העולמות דא"ק כי כל מה שהוא למעלה מהטבור דא"ק הוא מכלל העולמות דא"ס, לכן הנה מתגלה בו האור דהתפשטות הראשון בהתפשטות השני ומתייחד עמו תמיד, ונחשב הוא לבחי' הכתר אליו. וכל ההתפשטות השני נחשב אליו להט' ספי' האחרונים שבו אשר מהחכמה ולמטה, אבל באמת הנה ישנם כל הי' ספי' כולם הן בהתפשטות הראשון וכן בהתפשטות השני, וכל ההתפשטות השני הוא רק תולדתו, וכמ"ש הרב במבוא ולא מטי פ"א, כי הב' התפשטיות והב' הסתלקיות הם הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה והתפשטות הא' הוא האות י' שהוא אבא והתפשטות השני הוא האות ו' שהוא ז"א, והרי הם ב' בחי' פרצופים, וה"א פרצוף גמור מי' ספי', אלא מה שאמר הרב שהתפשטות הא' הוא כתר והתפשטות הב' הוא רק מהחכמה ולמטה, הוא מהטעם שאמרנו כי בעקודים הם מתייחדים שניהם זב"ז והם בבחי' פרצו' אחד, ונחשב כל ההתפשטות הא' להכתר אליו, מפני שהוא עומד עליו למעלה ומכתירו, וכל ההתפשטות השני שהוא עיקר הגילוי, דהעקודים נחשב הוא להט"ה האחרונים שבו שהוא מהחכמה ולמטה, כי מהחכמה שם מתחיל הגילוי והוא התחלת כל פרצוף וכל עולם, וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"א רע"ב ע"ש, וכמו שהאריך בזה הגר"א בספד"צ בתחילתו ובכ"מ וכנודע, **ועיקר** עומק הכוונה ע"פ הרב כי בעקודים נשאר הכתר למעלה ולא ירד אח"כ רק מהחכמה ולמטה, הנה הוא, כי הרי אמרנו שכל ההתפשטות הב' הוא תולדות האור דהתפשטות הא' ובבחי' ו' שהוא ז"א שהוא תולדות הי' שהוא אבא, והנה בעולם האצילות אשר שם הוא עיקר הגילוי רק מהשם מ"ה, הנה נסדר שם שהגילוי דכל פרצוף הוא רק הז"ת שבו כי גם גוף הגלגלתא הוא ג"כ רק מכלל הז"ת, וכמ"ש הרב במוחין דצלם פ"ז, ורק המוחין פנימים לבד הם הג"ר והם בבחי' נסתרות כי הם נעלמים מבפנים, וכמ"ש אליהו ז"ל שעליהם נאמר הנסתרות לה' אלקינו, ונקרא הג"ר דכל פרצו' בשם גדלות, כי הם למעלה ממדרגתו כי עיקר מדרגת כל פרצו' דהאצילות הוא רק הז"ת שבו, וכמ"ש בשער המוחין רפ"ז, ומטעם זה הוא ג"כ כי בכל פרצופי האצילות הוה כל פרצוף תחתון לגבי עליון רק בבחי' הז"ת אליו, כי אינו מתגלה ומתלבש מהעליון בהתחתון אלא רק מהז"ת שבו ולמטה, אבל הג"ר דהעליון אינו מתגלין בהתחתון כלל, כי הם גם בהעליון למעלה ממדרגתו כנז', והנה עומדים כל פרצופי האצילות כולם מיוסדים ומלובשים זב"ז רק בהז"ת לבד, שהז"ת דהעליון הוא מלובש בהתחתון אבל הג"ר שלו הם מגולה כי הם למעלה, וכמו שבארנו כ"ז בביאור היטב, בשער סדר אצילות בקיצור פ"א אות י"ג ע"ש, וכ"ז הוא רק באצילות אשר שם שולט השם מ"ה, אבל בעולם העקודים אשר שם שולט השם ס"ג, וכמו שבארנו בזה בספר הכללים כלל ט"ו ענף ז' ע"ש באריכה, הנה שם מלביש כל פרצוף תחתון להעליון מהבינה שבו ולמטה ואינם עומדים מגולים זה על זה אלא רק בהכתר ובהחכמה לבד אבל הבינה דכל עליון הוא מתלבש ומתגלה בכל תחתון ומתגלה, ומאיר השם ס"ג בכולם ולא נשאר נעלם בכל פרצופי העקודים אלא רק השם ע"ב לבד, כי הוא עומד למעלה מכל פרצוף ואינו מאיר ומתגלה מהעליון בהתחתון אלא רק מהבינה דהעליון שהוא מהס"ג שבו ולמטה, והוא מה שאמרנו שבעקודים שולט השם ס"ג. אמנם כ"ז הוא בפרטי הפרצופים אשר בהעקודים עצמו, אך כלל כל עולם העקודים בכללו שהוא כללות האור דהתפשטות הב' כולו הנולד ויוצא מכללות האור דהתפשטות הא' אשר הוא השורש עליון אליו כנ"ל, הנה הוא נתעלה עוד במדרגה אחד יותר גבוה כי מתלבש ההתפשטות הא' בההתפשטות הב' גם מהחכמה שבו ולמטה שהוא גם בהע"ב שבו, ומאיר ומתגלה האור דהתפשטות הא' בההתפשטות הב' גם בהע"ב שבו ג"כ, שהוא בחכמה שבו, ואינו עומד ההתפשטות הא' למעלה אלא רק בהכתר שלו לבד, אבל מהחכמה שבו ולמטה הנה הוא מתלבש בהתפשטות הב', וכ"ז מלמדנו הרב בעניננו, וזהו שאמר כי הכתר נשאר למעלה והט' התחתונים ירדו למטה, כי הט' התחתונים דאור ההתפשטות הא' הם מתפשטים ומתלבשים בהאור ההתפשטות הב', ולא נשאר למעלה אלא רק הכתר לבד [ועי' עוד בזה לקמן במבוא ולא מטי פ"ב אות ס' סימן ג']. **אמנם** כל ענין ההתלבשות האמור בכל מקום, הרי נודע בדברינו כי הוא רק בבחי' דאמ"ר וק"ב הנמשך מהעליון ומתלבש בהתחתון, וכמו שכתבנו בהגה"י ענף ב' אות י"ד באריכה וכן בכ"מ, אבל עיקרו דכל עליון הוא באמת למעלה לגמרי, וכן הוא בענינינו, כי כל אור העיקרי דהתפשטות הא' כולו הוא נשאר עומד כולו למעלה אחר הסתלקותו וממנו נולד ויצא האור דהתפשטות הב', ומתלבש בו הארת האור דהתפשטות הא' בבחי' אמ"ר וק"ב, מהחכמה שבו ולמטה כנז', ונעשה בו לצלם מעצמיו, והוא רק תמונת הארה לבד מהתפשטות הא', אבל עיקרו דהתפשטות הא' כולו, הוא נשאר למעלה ולא ירד למטה אלא רק האור דהתפשטות הב' שהוא תולדות האור מהא', ואותו ההתפשטות הב' הוא עיקר כל המציאות דהעקודים והוא רק אור ממועט הרבה בערך האור דהתפשטות הא', כי הוא ע"ד אור הקו דא"ס הנתפשט בהצמצום שהוא רק קו דק, אמנם ממנו הוא כל המציאות דעולם העקודים אלא שהוא מתייחד תמיד עם האור דהתפשטות הא' ג"כ ולכן עולה אליו תמיד במטי ולא מטי וכמו שמבואר לקמן בדרושי הרב, ונחשב אליו כל האור דהתפשטות הא' כולו לבחי' כתר עליו וכנ"ל. והבן וזכור כל זה וע' בדברינו בספר הכללים כלל ט"ו ענף ז' אות ז' וכלל י"ח ענף ו' מסימן א' עד סוף סימן ה' שם תמצא בכל זה פנים חדשות ודברים עמוקים נפלאים ונוראים בעז"י:

[יג] **ובזה** נמצא שאור החכמה הוא שחזר להתלבש בכלי הכתר וכן כל שאר הספי', ביאור הענין הוא ע"פ עומק הדברים שאמרנו לעיל, הנה הוא, כי כבר אמרנו לעיל פ"א אות ב' ופ"ב אות ז' איך שגם האור דהתפשטות הא' הוא נבחן בבחי' י' אורות וי' כלים בהתהוותו ומציאותו משרשו הנעלם, אלא שבחי' הכלים שבו לא היה ניכר למטה כלל עד שיצא האור מהם אבל אח"כ שהוא אחר שנסתלק ועלה האור למעלה ונשאר העביות למטה לבדן, הנה נבחנו בבחי' י' כלים גם למטה וכמו שהיו מתחילה בשרשן בהעלם וכנ"ל אות ה' ט', ולכן כאשר שנולד האור דהתפשטות הב' מהאור דהתפשטות הא' אחר הסתלקותו, ולא היה מתגלה בו הכח והאור דהתפשטות הא' אלא רק מהחכמה שבו ולמטה וכנ"ל בסמוך, הרי נמצא שכאשר ירד האור דהתפשטות הב' ונכנס ומתלבש בהעביות, שהוא הכלים שנשאר מהאור דהתפשטות הא', הרי נתלבש הכח והאור שמהחכמה בכלי הכתר והכח והאור שמהבינה בכלי החכמה וכן עד"ז כולם, כי הרי הספי' הראשונה דהתפשטות הב' שהוא הכתר שבו, הרי היא נמשכת רק מהארת החכמה דהתפשטות הא', וספי' השניה מהבינה שבו וכן כולם, כי מאחר שהכתר דהתפשטות הא' הוא לא נתגלה בהתפשטות הב' מאומה כלל, וכל הי' ספי'

דהתפשטות הב' אשר נולדו ויצאו מהתפשטות הא' אחר הסתלקותו ע"י הגילוי דאמר וק"ב שבו והנ"ל, הנה הוא רק מאור החכמה ולמטה דהתפשטות הא', משא"כ העביות דהתפשטות הא' הנשאר למטה לבדן אחר הסתלקות האור מהם הנה נשאר העביות מהכתר ג"כ, וא"כ נמצא כי האור והספי' אשר נמשך עתה בחכמה הוא נכנס בכלי הכתר והאור והספי' אשר הוא עתה בבינה הוא נכנס בכלי החכמה וכן עד"ז כולם, והרי הוה האור ממועט בערך הכלי הנכנס בו ועי"ז יכולים הכלים היטיב לקבל ולסבול את האורות שנכנס בהם ואינם מתבטלים ומזדככים מעליותם אלא שנשארו בבחי' כלים ועביות לעולם לכל ספי' וספי' כהראוי לה, וכמו שיתבאר עוד עיקר עומק הענין בזה למטה בסמוך, וע' עוד בזה במטי ולא מטי פ"ג אות ד' יותר באריכה :

[יד] **ויכולים** הכלים לקבל האור הממועט ממנו עתה ממה שהיה להם בתחילה, והגם שהרי לעיל בסמוך אמר שמתחילה יצאו בלתי שלימים ולכך עלו למעלה כדי להתתקן ולהשתלם וא"כ הרי נשמע מזה שאח"כ בהתפשטות הב' הנה יצאו שלימים לגמרי וא"כ הרי היו עתה אור מרובה הרבה מבראשונה, אך מאשר שנכנס החכמה בכלי הכתר והבינה בכלי החכמה וכן כו' כו' וכנז' ולכן הגם שהי"א יצא אח"כ שלם ומתוקן לגמרי עכ"ז כל ספי' תחתונה גם אחר שלימותה הנה היא קטנה וממועט מאור הספי' העליונה גם בהיותה בלתי שלם ולכן יש יכולת בהעביות דכל ספי' עליונה לקבל ולסבול את האור דספי' התחתונה ממנה גם בהיותה בכל שלימותה ואינה מתבטלת העביות מעליותה כלל, כן הוא פשטות כוונת דברי הרב, **אמנם** עומק הענין בזה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל בסמוך אות י"ב כי כל ההתפשטות הא' וההסתלקות הא' וההתפשטות הב' שאח"כ הנה הם ע"ד שמבואר בעגו"י ענ"ב בענין הגילוי הראשון דא"ס אשר לצורך כלל כל העולמות כולם שהיה ג"כ מתחילה התפשטות ואח"כ הסתלקות שהוא הצמצום ואח"כ התפשטות ב' שהוא הקו, והנה הצמצום הוא שורש כל העביות והכלים וכמו שמבואר בדברי הרב שם ענף ב' ג' ועי"ש בדברינו, והקו אשר נתפשט אח"כ הרי פשוט הוא שאין בכחו לבטל את הצמצום כלל כי הרי הצמצום הוא נתגלה ונעשה ויצא מתוקף הגילוי דא"ס העיקרי ולכן הוא כי בעצם הוה הצמצום יותר גדול הרבה מכל האורות כולם שנתפשט בו אח"כ, והוא סוד מ"ש הרב בפנימית וחיצונית דרוש ד' כי בערך אחד הוה החיצונית יותר גדול מהפנימיים וכן יהיה לעתיד ע"ש ובדברינו לעיל רפ"ב וכאן, והנה כל העולמות כולם הרי נעשו אח"כ רק ע"י אור הקו שהוא אור ממועט הרבה ולכך נשאר הצמצום בתקפו תמיד ומתצמצם גם אור הקו על ידו ועי"ז נעשה האפשרית להתהוות העולמות כולם אשר נעשו כולם ע"י אור הקו כנודע וכן הוא כ"ז בענינינו כי כל המציאות דהעקודים הנה הוא רק מהאור דהתפשטות הב' שהוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והוא אור ממועט הרבה בערך התפשטות הא' כי הוא ע"ד אור הקו כנז' והעביות אשר יצא ונעשה ונשאר מהאור דהתפשטות הא' הוא ע"ד הצמצום כנז' ואין בכח ההתפשטות הב' לבטל את העביות שיצאו מהאור דהתפשטות הא' בשום פנים ואדרבא הוא כי אותו העביות הוא מצמצם תמיד את האור דהתפשטות הב' הנכנס ומתלבש בו וע"ד הגוף וכלי הצמצום לאור ונשמה וכ"ז הוא משום שהעביות הוא מדרגה יותר גדולה כי הוא מההתפשטות הא' כנז' ונמצא כי מה שאמר הרב שהאור שנכנס בו אח"כ הוא רק אור ממועט הוא משום שכל האור דהתפשטות הב' הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והוא רק בבחי' קו דק ממנו והרי הוא אור ממועט בודאי ויכולים הכלים שהוא העביות הנשאר מהתפשטות הא' לקבל את אותו אור הממועט ולסבול אותו היטיב ואינו מתבטל העביות על ידו מעליותה כלל, ומ"ש הרב כי האור דהתפשטות הב' הוא מהחכמה ולמטה דאור התפשטות הא' כבר אמרנו כי עומק הכוונה הוא שהוא נולד מהאור דהתפשטות הא' ואינו מתגלה ואינו מתלבש בו אלא רק מהחכמה ולמטה שבו אבל באמת הוה כל ההתפשטות הב' אור בפ"ע לגמרי כלול מי' ספי' גמורים ג"כ, ומ"ש הרב כי האור דהתפשטות הא' יצא בלתי שלם ומתוקן ולכן חזר לעלות כדי להתתקן ולהשתלם והרי נשמע מזה כי ההתפשטות הב' הוא יצא שלם ומתוקן והרי הוא יותר בשלימות מהאור דהתפשטות הא' הכוונה הוא רק ע"ד ערכין כי האור דהתפשטות הא' שהוא אור העליון והוא מהא"ק עצמו הנה יצא הוא מתחילה בלתי שלם בערכו וכמו שיתבאר למטה באריכה אבל האור דהתפשטות הב' הנולד ויצא מהאור דהתפשטות הא' אחר הסתלקותו הנה הוא יצא שלם בערכו שהוא לפי ערך צורך עולם העקודים הנעשה ממנו כי הוא המציאות העיקרי דכל עולם העקודים ויצא הוא שלם בכל השלימות הנצרך להעקודים אמנם הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והוא רק בבחי' קו דק ממנו וכנז', ומ"ש הרב שיצא האור דהתפשטות הא' בלתי שלם ומתוקן ונשמע מדבריו שהוא עצמו נתתקן ונשלם אח"כ שהוא אחר עלייתו למעלה הנה עיקר הענין במה שנשלם למעלה אחר עלייתו יתבאר לקמן אות כ"א אך מה שנוגע לענינינו הוא כי ההתפשטות הא' הנה הוא השורש עליון לכל המציאות דהעקודים שהוא מההתפשטות הב' כנז' ונעשה לבחי' שורש אליו ע"י ירידתו מתחילה אשר יצא וירד במקום העתיד להעקודים כי עי"ז נתצמצם ונעשה ראוי להיות שורש אליו ולכן יצא מתחילה בלתי שלם שהוא רק אור ממועט כי עי"ז נתצמצם להעשות ולהיות שורש להעקודים בכל הראוי ואחר שנתצמצם לזה הנה עלה למעלה כי שם הוא מקומו לעולם כי הוא שורש העליון דהעקודים העומד תמיד למעלה ונשלם שם בכל השלימות והשפע הראוי לזה להוציא את כל העקודים על ידו ואחר שנשלם בכ"ז הנה נולד ממנו כל האור דהתפשטות הב', וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל ג' ד' וכלל י"א וט"ו, ומתלבש בו האור דהתפשטות הא' בהארת הט' ספי' אחרונים שבו שהוא מהחכמה ולמטה שבו אמנם הוא רק תמצית הארה מהם לבד וע"ד הבן הנולד מאו"א שאו"א ממשיכים בו תמצית הארה מגופם ונפשם ומזה נולד ויצא כל האור דהתפשטות הב' אשר להעקודים שהוא כל המציאות העיקרי דהעקודים כולו, ועכ"פ הוא כי מה שנשלם ההתפשטות הא' אחר עלייתו הנה הוא בהשפע הראוי לו שהוא בבחי' אור ומוסיף כדי להוציא ולהוליד את האור דהתפשטות הב' שהוא המציאות דכל העקודים כולו אשר יצא ונולד מההתפשטות הא' אחר הסתלקותו וכנז', כן הוא עומק כוונת הרב בכ"ז ויתבאר למטה עוד בזה בעה"י:

[טו] **דע** כי כולם יצאו בבחי' נפש לבד, הנה נודע הוא שהנפש הוא מלכות והיה כל הגילוי ויציאת אור דהתפשטות הא' רק מבחי' המלכות לבד מהאור שמבפנים והוא באורות הפה דענינינו וכן היה ג"כ באורות דהאזן חוטם וכמו שמבואר בשער אח"פ פ' ג' ה' ובשער טנת"א פ' א' ב' שבאורות דאזן חוטם הם מה' האחרונה דהס"ג והה' אחרונה היא המלכות כנודע והרי היה כל ההתפשטות הא' דהאח"פ רק מבחי' המלכות וכ"ז הוא ג"כ ע"ד הגילוי הראשון דא"ס האמור בעגו"י ענף ב' שהיה ג"כ רק בבחי' המלכות דא"ס וכמו שכתבנו שם, וכן ההתפשטות הא' אשר לצורך הנקודות היה ג"כ רק בהמלכות הכללי דהא"ק וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ו' ענף ב' וכן אח"כ בהתפשטות הב' אשר להנקודות שהוא כל המציאות דכל הנקודות כולם שהם השורש דכל העולמות אבי"ע וכמו שבארנו בכ"מ מדברינו הנה היו כל הנקודות כולם ג"כ רק מהמלכיות דב"ן וכנודע, וכ"ז הוא כי כן הוא הסדר לעולם שהמלכות דהעליון שם הוא השורש דהתחתון ונעשה הצמצום והמקום לצורך התחתון רק בהמלכות דהעליון כי בה נתגלה המאציל א"ס ית"ש לעולם בכל גילוייו אשר לצורך התחתון ובה נעשה העביות הראוי להתחתון והוא הצמצום שנעשה בהמלכות דא"ס לצורך כלל כל העולמות כולם, וכן כל

העביות שנתגלה ונעשה באור ההתפשטות הא' דלעקודים הוא ע"י שהיה כל אור ההתפשטות הא' כולו רק בחי' נפש שהיא המלכות מהי' ספי' שמבפנים להפה דא"ק אשר כל הפה עצמו הוא ג"כ בחי' מלכות מהי' ספי' שבהמוחין; כמ"ש בטנת"א פ"ו (ועי' בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י"ד) ולכן נתצמצם ונעשה בה המקום והכלי דעקודים, וכן בעולם הנקודות הנה נעשה בהמלכיות דב"ן כל הצמצום והעביות הראוי לאצילות וכמ"ש בשביה"כ פ"ח ובדרושי נקודות פ' ב' ד' וכן נעשה שם ג"כ שורש הצמצום והעביות הראוי להעולמות בי"ע וכמ"ש בשביה"כ פ"ז ובדברינו באריכה בדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ד' ה' ובספר הכללים כלל ז', והרי מתבאר מכ"ז כי מ"ש הרב שכולם יצאו בבחי' נפש לבד הכוונה הוא שהם מהמלכות דהי' ספי' שבפה אשר כל הי' ספי' שבפה כולן הם מהמלכות דהי' ספי' שברא"ש ובאותה המלכות שבהי"ס דהפה שם נעשה השורש לעולם העקודים שהוא מהפה עד הטבור כי כן הוא הסדר לעולם שבהמלכות דהעליון נעשה השורש להתחתון והבן' ועי' דברים עמוקים בכ"ז בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן ה' וכן בספר הכללים כלל י"ח ענף י' סימן ה' עי"ש וכן למטה אות כ"א עוד בזה:

[טז] **וזה** סוד הפסוק נשבע ה' בנפשו, עמוס ו' ירמיה נ"א, והענין הוא כי הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה הוא באצילות כי שם נתגלה המאציל א"ס ית"ש להקרא בשם וכן שם יש בחי' שבועה כי עיקר האצילות הוא הז"ת, שבהם הוא בחי' הכלים והגוף להעולמות דאור א"ס, ומשם נמשך ויוצא כל ההנהגה דהעולמות בי"ע בכלל ובפרט בכל הטוב וההיפך שבהם כי הז"ת הם הפועלות בדגש ורפה כף זכות וכף חובה ועל ידיהם נעשית כל ההנהגה דא"ס אם לחסד אם לדין, וכל מה שיצא בגזרה בהסכם כל הז"ת כולם, הוא נקרא שבועה משום שכל הז' מדות הסכימו בזה וגזרו על זה אמנם לא נעשה בהם שום דבר אלא מאור א"ס השורה בתוכם ומתייחד עמהם כהנשמה עם הגוף, וכאשר מתגלה האור א"ס בהם לפי הרצון וההסכם דכל הז' כולם ויוצא הגזרה מכל הז' מדות בהבטחת הקיום מהאור א"ס שבהם אז הוא נקרא ונאמר נשבע ה' בנפשו ור"ל בעצמותו שהוא עצמות האור דא"ס השורה בו, ועל זה אמר הרב כי אותו הנפש שאמר הוא קאי על האור דעקודים השורה באצילות שהוא פנימית האצילות והוא א"ס לגבי האצילות, ונקרא בשם נפש כי כל האור דעקודים הוא מהמלכות שבפה שהוא בחי' נפש הנז', וזה שאמר נשבע ה' בנפשו ור"ל שיצא הגזרה בהסכם כל האצילות, שהוא בכללות רק בחי' הז"ת לגבי העקודים, בקיום בהבטחת העצמות שבו שהוא אור העקודים השורה בתוכו והוא בבחי' אור א"ס אליו, וזהו הוי"ה בנפשו, כי הוי"ה ב"ה הוא האצילות כי שם הגילוי דהשם הוי"ה, ובנפשו הוא העצמות שבו שהוא העקודים, וכן פירשו המפרשים בנפשו בעצמו כמ"ש במצודות שם:

[יז] **בי** האצילות הנקרא נקודים כמו שיתבאר, ר"ל כי האצילות הנה הוא נעשה מהנקודות כמו שמבואר לקמן בדרושים [והוא הנקרא הוי"ה] כי שם נתגלה להקרא בשמו [והוא נשבע במי שגדול ממנו] שהוא העקודים אשר כל האצילות תלוי רק עליו וכל תשוקת ודבקת האצילות הוא רק בו ובו הוא נשבע לקיים כל דבר, וע"ד הכתוב ובשמו תשבע, כי בזה מגלה דעתו שהוא באמת היותר עיקרי שאין למעלה הימנו ועליו הוא כל תשוקתו ומגמתו, כי כן הוא מחוקי ודרכי הטבע שכל מי שרוצה לאמת כל דבר ולהראות שהוא כן בתכלית האמיתי בלי שינוי כלל, מאמת אותו במה שהוא אמת יותר עיקרי וחביב עליו במעלה ותשוקה אשר עליו הוא נותן כל נפשו, וזהו טעם הכתוב ובשמו תשבע שחשב אותו הרמב"ם ז"ל למ"ע, וכן נראה דעתו ז"ל לעיקר ממה שהיה רגיל בפי הקדמונים קדושי עליון לשבע תמיד בה' גם באין הכרח כ"כ, אמנם נודע הוא שגם להרמב"ם ז"ל לא ניתן המצוה הזאת לכל אלא רק לקדושים שעומדים לפני ה' תמיד וכמ"ש רש"י ז"ל בחומש דברים ו' פסוק י"ג וכן שם י' פסוק כ' והוא מדברי רז"ל בתוספתא פ' ויקרא בפסוק ושמעה קול אלה וכן ברבה ריש פ' מטות: ואמר הרב עוד ובזה תעמיק ותראה כמה עמקו משבועותיו ית"ש כי אפי' עולם עליון שהוא העקודים אינו רק בבחי' נפש לבד, ר"ל כי בזה אנו רואין איך שאי אפשר להשיג ולדמות מאומה בהאורות אשר למעלה מהעקודים אחרי שגם העקודים שהוא גבוה ונעלם מאד הנה הוא רק בבחי' הקטנה והאחרונה מהשתלשלות האור אשר נתפשט בו ליתן אפשרית לגילויו ולא נעשה התחלה וראשית הגילוי דהעקודים אלא רק מהמלכות דהשתלשלות האור המתפשט ממנו שהיא בחי' נפש שבו ורק בה נעשה האפשרית לראשית התחלה הגילוי דעולם העקודים וא"כ הרי כמה גבהו עוד מעלת האורות והעולמות אשר הם עוד למעלה גם מהעקודים, וע' עוד למטה אות כ"ו:

[יח] **והנה** כל הי' ספי' יצאו, ר"ל שהמלכות דהפה שהיא בחי' נפש הנז' אשר יצאה היא לצורך ההתפשטות הא' דלהעקודים אשר בענינינו הנה יצאה אותה המלכות בכל הי' ספי' שבה וגם הי' ספי' דההתפשטות הא' שמבואר למטה כי משום שעולם העקודים הרי הוא עולם מלא ושלם מכל בחי' ה' פרצופים שלימים הרי מוכרח שיוצא השורש אליו שהוא האור דהתפשטות הא' אשר לו בכל הי"ס כולם, וכן היה עד"ז בכל ההתפשטות הא' אשר לכל עולם ועולם:

[יט] **אבל** לא יצאו יחד כולם רק תחילה יצא בחי' מלכות, הוא מהטעם שאמרנו לעיל אות ד' ו' ט' כי היה סדר יציאתם בתכלית המיעוט כדי שיתצמצמו עי"ז וליתן אפשרית לגילוי העביות ולמציאות הכלים ולכן יצאו ג"כ המלכות מתחילה והיא המלכות דמלכות משום שהאור שבה היה מועט ביותר ועי"ז נתצמצמה כהראוי ונתגלה העביות שבה ואח"כ יצאו כולם עד"ז אחד לאחד ממטה למעלה עד הכתר ונתצמצמו כולם עי"ז בכל הצמצום הראוי להם ונתגלה עי"ז בחי' העביות שבהם שהוא הכלי דעקודים, וכן היה עד"ז ג"כ בכל ההתפשטות הא' אשר לכל עולם ועולם הנה היה כל האור דההתפשטות הא' רק המלכות דהעליון ואותה המלכות יצאה בכל הי' ספי' שבה אלא שאותן הי' ספי' לא יצאו כולם ביחד אלא רק אחד לאחד וממטה למעלה שהוא ממלכות עד הכתר ומהטעם האמור וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל ג' ד' ו' ט"ו ועוד בכ"מ שם:

[כ] **היפך** מעולם הנקודים וכמו שיתבאר במקומו, הוא לקמן בדרושי נקודות פ"ד שמבואר שם כי הנקודות יצא הכתר מתחילה ובו היה כלול כל הט' ואח"כ יצא החכמה מן הכתר ובו היה כלול כל הח' וכן כו' כו' שיצאו מלמעלה למטה מהכתר עד המלכות ויצא כל עליון כלול מכל התחתונים ממנו וכמ"ש שם פ"ד ופ"ה וכן בשביה"כ פ"ו ע"ש והרי הוא היפך מהסדר שאמר כאן בעקודים שיצא המלכות מתחילה וכולם אחד לאחד ממטה למעלה, **אמנם** לכאורה הדברים תמוהים כי הרי מה שיצאו הנקודות מלמעלה למטה ובאצילות הנה הוא משום שכל יציאת דהנקודות הוא היה באמת רק ההתפשטות הב' אשר להאצילות אלא שההתפשטות הב' אשר שם הוא נחלק לשניים אחד מהב"ן ואחד מהמ"ה וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ח ענף ח' ב' וענף ה' אך עכ"פ הוא כי כל יציאת דהנקודות הוא רק ההתפשטות הב' אשר להאצילות וההתפשטות הב' הרי היה באמת הסדר הזה בעקודים ג"כ וכמו שמבואר לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ב שבההתפשטות הב' אשר להעקודים הנה יצאו ג"כ מלמעלה למטה מהכתר עד המלכות ויצא הכתר מתחילה ובו היה כלול כל הט' ואח"כ יצא החכמה מהכתר בכלילות כל הח' ועד"ז כו' כו' עד המלכות וע"ד יציאת הנקודות וכמו שמבואר במטי ול"מ פ"ב אך ההתפשטות הא' אשר להאצילות הנה היה שם ג"כ סדר יציאתם המלכות מתחילה שהוא ממטה למעלה ואחד לאחד וע"ד שהיה כאן בההתפשטות הא' אשר להעקודים וכמו שבארנו בספר הכללים שם כלל ג' וכלל ו' והיה באמת כל סדר השתלשלות הנקודות והעקודים הכל בסדר אחד כן בההתפשטות הא' וכן בהתפשטות הב', והרב זלה"ה הנה מגביל את ההתפשטות הא'

דלעקודים נגד יציאת הנקודות שהוא ההתפשטות הב' ואמר שהם בהיפך זה מזה והוא תמוה מאד וכן אמר הרב ג"כ לקמן פ"ו ובדרושי נקודות פ"ד ע"ש שחושב עוד ג' שינוים מהעקודים להנקודות וגם אותן הג' שינויים שחושב שם הנה הם ג"כ רק בין ההתפשטות הא' להתפשטות הב' והם ישנם כן בעקודים וכן בהנקודות וכמו שיתבאר בדברינו שם בעה"י (ע' לקמן פ"ו אות י') אמנם הנה בארנו הדברים הללו היטב בספר הכללים כלל ט"ו ענף ט' ע"ש אך עכ"ז הנה נכתוב כאן מה שנוגע לענינינו בקיצור נמרץ והוא זה כי הנה כל דברי הרב בזה הנה הם רק ע"פ אורח וגילויים כי בעולם העקודים הנה משתתף תמיד ההתפשטות הא' עם ההתפשטות הב' בחזרתו וגילויו כי הרי ההתפשטות הב' שהוא העקודים בעיקרי עולה תמיד אצל ההתפשטות הא' במטי ולא מטי כמו שנתבאר לקמן וכן כל ההתפשטות הא' הנה נחשב לבחי' כתר להתפשטות הב' שכל ההתפשטות הב' נחשב להא' לבחי' הט' ספי' האחרונות שמהחזה ולמטה שבו והם שניהם בבחי' קומה אחת לעולם והגם שכל האור דהתפשטות הא' הנה הוא נשאר לעולם למעלה ומבפנים בפה דא"ק ולא ירד עוד אחר הסתלקותו ממטה כלל וכנ"ל אות י"ב וי"ד עכ"ז הוא משתתף בחזרתו עם ההתפשטות הב' תמיד ונחשבים שניהם לקומה אחת ונחשב ההתפשטות הא' ג"כ מכלל העקודים כי הוא התחלתו ושרשו המתגלה בו תמיד ע"י שמשתתף עמו בחזרתו ולכן נחשב התחלת העקודים גם מההתפשטות הא' אשר בו משא"כ ההתפשטות הא' אשר להאצילות הנה הוא נשאר נעלם מאד מהאצילות לעולם ולא נחשב התחלה האצילות רק מעולם הנקודות שהיא שרש והתחלה האצילות כנודע ולכן מגביל הרב את ההתפשטות הא' דלעקודים נגד הנקודות יען שהם שניהם מציאת התחלת הגילוי כ"א לעולמו זה להעקודים וזה להאצילות והם מגבילים זה כנגד זה בענין התחלת הגילוי אשר מצויין בזה כ"א לעולמו ולכן העיר הרב על ההיפך והשינויים הנמצא מזה לזה, **והענין** בביאור הוא כי ההתפשטות הא' אשר להאצילות הנה הוא מה שהתפשט אדם קדמאה ממקום הטבור שבו ולמטה עד סוף רגליו והוא יציאת ומציאת הנה"י שבו כי עיקר א"ק עצמו הוא רק עד מקום הטבור שבו ושם מסתיים עיקרו, ויציאתו והתפשטותו ממקום הטבור עד סוף רגליו הנה הוא ההתפשטות הא' אשר להאצילות כי לא נתפשט בזה אלא רק לצורך האצילות להמציא שורש אליו והוא שורש האצילות אשר בא"ק וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל ה' ו' ז' ח' ע"ש באריכה, והנה לצורך גילוי האצי' העיקרי שהוא מהב"ן והמ"ה דא"ק שהם אורות הנקודות והתיקון שהם ההתפשטות הב' דלהאצילות אשר מהם הוא כל בנין האצילות כולו הנה קודם שיצאו הנקודות חזרו ונסתלקו כל האורות הפנימיים מהתפשטות הא"ק אשר מהטבור ולמטה כנז' ועלו מהטבור ולמעלה ונשארו שם לעולם ונשאר מהטבור ולמטה רק החיצוניות והעביות לבד הנעשה ע"י ההתפשטות, וע"ד הנ"ל ריש אות ה' ואות ט', ונשארו הם ריקן מאור וגם נפרס פרסא במקום הטבור והפסיק בין אלו האורות שעלו למעלה מהטבור ששם הוא עיקר הא"ק עצמו הנ"ל לבין הנקודות והאצילות שיצא ונעשה אח"כ מהטבור ולמטה והנה נקרא מאז ולהלאה שהוא מאחר פריסת הפרסה ולהלאה הנה נקרא מהטבור ולמטה שבו שהוא כל הנה"י שלו על שם האצילות שנעשה שם אח"כ כי שם הוא המקום דהאצילות כי אחר שנפרס הפרסא הנה יצאו הנקודות מהעינים דא"ק וירדו ונתלבשו שם מהטבור ולמטה והם ר"ל הנקודות הם החלק הב' מהתפשטות הב' אשר להאצילות והנ"ל שההתפשטות הב' דלהאצילות נחלק לשנים אחד הב"ן ואחד המ"ה שהם אורות הנקודות והתיקון ומהם שניהם נעשה האצילות מהטבור ולמטה דא"ק ונקרא שם רק על שם האצילות וכ"ז הוא רק ע"י שנפרס הפרסא להפסיק בין האורות שמהטבור ולמעלה שהוא הא"ק העיקרי לבין כל המקום שמהטבור ולמטה כי עי"ז נעשה שם האפשרית לגילוי האצילות אבל קודם פריסת הפרסא שלא היה עדיין הפסק בין הטבור ולמעלה להטבור ולמטה הנה היה נקרא כל אותן הנה"י שלא על שם א"ק עצמו והגם שכל עיקרם הוא רק להתפשטות הא' להאצילות להיות שורש אליו הנ"ל עכ"ז קודם הסתלקות האורות שהוא חזרתם למעלה הנ"ל לא היה נראה עדיין מהאצילות מאומה והיה מתראה עדיין התפשטות אור דהא"ק עצמו וזהו שאמר הרב שם בדרושי נקודות תחילת פ"א כי מתחילה היה מתפשט הס"ג עד סיום הרגלים שלו כי לא היה גילוי עדיין להב"ן ומ"ה שהוא הנקודות והאצילות אלא רק להע"ב והס"ג נגד שהם האורות דהא"ק עצמו ולא התחיל להתגלה בחי' הנקודות והאצילות אלא רק אחר הסתלקות האור למעלה מהטבור וגם אחר פריסת הפרסא דוקא [וע' בהגר"א בספד"צ פ"ג דה"מ ומנין הפרסא והצמצום והסתלקות האור הוא בשביל זו"ן כו', ושם פ"ה בד"ה יהי רקיע יום שני קרומא דעי"ק כו' שיתגלה שמו כו' כו' ע"ש, אמנם הרב בדרושי נקודות פ"ב שם אמר שהפרסא הוא רק בשביל הבריאה ויתבאר כ"ז בעה"י במ"א] והגם שכל ההתפשטות א"ק אשר נתפשט מטבורו ולמטה הוא רק לצורך האצילות וכנז' וכן הוא נודע ג"כ שכל נה"י הם לבר מגופיה והם רק לצורך התחתון עכ"ז הנה הוא נעלם מהאצילות מאד שהרי הפרסא מפסיק ביניהם ולכן אינו חושב הרב את התחלת האצילות רק מאורות הנקודות לבד ומגביל אותם נגד ההתפשטות הא' דלעקודים שהוא התחלת העקודים ולכך כתב שהתפשטות הא' דלעקודים היה בהיפך מעולם הנקודים וכן אמר לקמן פ"ו ובדרושי נקודות פ"ד כי היה עוד ג' שינוים ביניהם אבל באמת הנה כל ההיפך והשינוים הללו הם רק בין ההתפשטות הא' להתפשטות הב' וישנם כל ההיפך והשינוים הללו הם בין התפשטות הא' לבין התפשטות הב' אשר להעקודים וכמו שמבואר לקמן בטעמי מטי ול"מ פ"ב וכן בין ההתפשטות הא' לבין התפשטות הב' אשר להאצילות וכמו שמבואר בדברינו בספר הכללים כלל ג' ה' ו' אלא משום דהתפשטות הא' דלהאצילות הוא נעלם מהאצילות לגמרי לכן אינו נחשב התחלת האצילות אלא רק מהנקודות אשר הם באמת רק מההתפשטות הב' דלהאצילות וחושב הרב את הנקודות להתחלת האצילות נגד התפשטות הא' דלעקודים שהוא התחלת העקודים ולכך אמר שהיה היפך ושינוים בין זה לזה והוא רק ע"פ גילויים כנז' כי בעקודים מתגלה ההתפשטות הא' להתחלה ובאצילות מתגלה הנקודות להתחלה והרי יש היפוך ושינוים מזה לזה, וע' דברינו עוד לקמן פ"ו ובפרט בספר הכללים כלל ט"ו ענף ט' שביארנו שם כי ע"פ סוד עומק הדברים לא היה שום היפוך ושום שינוי כלל גם בין התפשטות הא' לבין התפשטות הב' אשר הן לעקודים והן להאצילות. וכל מה שאמר הרב מההיפך והשינוים בזה הוא ג"כ רק ע"פ גילויים וכפי מה שנראים ומתראים לחוץ אבל בסוד עומק הדברים אין היפך כלל ואין שינוי כלל והוה גם כל הסדר דהתפשטות הא' והב' ג"כ שוים זה בזה כי הסדר דיציאת ומציאת כל העולמות הם כולם שוים וכן הסדר דכל ההתפשטות כולם הם ג"כ שוים וכמו שבארנו באריכה כל הענינים הללו באר היטיב בספר הכללים אשר הוא מיוסד על זה:

[כא] **ומלכות** זו יצאה בבחי' נפש לבד כי אין לך ספי' שאין לה בחי' נרנח"י כנודע אמנם לא יצאו עתה רק בבחי' נפש לבד. והנה כי הרי למטה בסמוך יתבאר שנשלמו אח"כ ג"כ בכל הה' בחי' נרנח"י בהיותם למטה גופה גם קודם שנסתלקו ועלו למעלה עכ"ז הנה מאחר שיצאו בתחילה רק בבחי' הנפש לבד שבהם ונצטמצמו ונתעבו ויצאו עי"ז למדרגה בפנ"ע שהוא מדרגת העקודים אשר היא למטה ממדרגת הא"ק העיקרי ונצטמצמו בתחילתן לבחי' נפש הנה נשאר בהם אותו הצמצום ואותה המדריגה לעולם עד שגם כל הנרנח"י אשר הם מקבלים אח"כ הנה הם מצומצמים ג"כ להאיר ולהתגלה באורם רק לפי הם הנפש שבתחילה וכן גם אחר שנסתלקו למעלה ונשאר העביות שבהם למטה עכ"ז הנה הם הצמצום לבחי' נפש שנעשה בהם

מתחילה זה נשאר בהם לעולם ומתמלאים תמיד להיות שורש להעקודים שהוא בחי' נפש וכל מה שנשלמים וניתוסף בהם אור ונרבה למעלה ומתעלים בעילוי אחר עילוי הנה הוא הכל רק לפי הם מדרגה הזה דבחי' נפש אשר נתמלאו לזה בתחילה וזהו מ"ש הרב לעיל בענין נשבע ה' בנפשו שהעקודים הוא בבחי' נפש כי אותה המדרגה דבחי' נפש נשאר בהם לעולם ועומד העקודים למטה וכן שורשה אשר למעלה הכל רק במדרגת דבחי' נפש לבד כי כל אור שנתמלא פעם אחת ויצא למדרגה בפנ"ע לא נתבטל מדרגתו לגמרי לעולם גם אחר שנתעלה בכל העילויים היותר אפשרי ולכן נשאר כל האור דההתפשטות הא' בבחי' נפש לעולם גם אחר חזרתו למעלה. ובזה ניחא מה שטרחו המפרשים בזה, **ומה** שכתב הספר ע"ש משום שהפסוק נשבע ה' בנפשו הוא בעמוס ו' ומדבר שם בענין פורענותן של ישראל ועל חורבן בית המקדש ולכן היה אז למעלה רק בבחי' נפש לבד ע"י הפגם, הנה הפסוק הזה הוא ג"כ בירמיה נ"א י"ד ושם מדבר על מפלת בבל, והעיקר מה שקשה בזה כי הרי נבואת עמוס היה יותר מק' שנה קודם החורבן וכמ"ש בסדר הדורות ומבואר הוא בשער הכוונות דרושי ק"ש ריש דרוש ו' וכן בדרושי הלילה ריש דרוש ד' ובכ"מ כי כל זמן שהיה ביהמ"ק קיים לא היו מסתלקין המוחין כלל והיו הזו"ן תמיד פב"פ ובבחי' הו' כמ"ש במיעוט הירח פ"ב ע"ש אלא העיקר בזה הוא כמו שאמרנו כי ע"י הצמצום לבחי' נפש שנעשה להאור דההתפשטות הא' בעת יציאתו הנה נשארו לעולם במדרגה הזה גם אחר שנתעלו וכנז', **והנה** אמרנו לעיל אות ט"ו כי מ"ש הרב שכולם יצאו בבחי' נפש הכוונה הוא שהם כולם מהמלכות דהי' ספי' שבפה אשר כל הפה בכללה היא מהמלכות דהי' ספי' שבראש והמלכות הרי היא בחי' נפש כנודע אלא שהיות המלכות מבפנים והיתה מיוחד למעלה עם כל הט' ספי' הראשונים שהם רוח נשמה חיה יחידה הרי אינה עומדת היא בבחי' בפנ"ע כלל כי המלכות היא לעולם קשורה ומיוחדת עם הט' העליונים אך כאשר נתפשט אור הי' ספי' שבה ויצאו בפנ"ע לגילוי אור ההתפשטות הא' אשר להעקודים הנה נתמלאה אז הבחי' נפש שבה ויצאה לגילויה, וכאשר היה יציאות הי' ספי' שבה אחד לאחד וממטה למעלה שהוא מהמלכות שבה עד הכתר שבה א"כ הרי היה יציאת אותה המלכות הפרטי שיצאה בראשונה רק בבחי' נפש שבנפש כי הי' ספי' דאותה המלכות שהיא הנפש הכללי הרי הם הנרנח"י שבה וזהו שאמר הרב ומלכות זו יצאה בבחי' נפש לבד כי אין לך ספי' שאין לה בחי' נרנח"י כנודע אמנם לא יצאה עתה רק בבחי' נפש לבד ור"ל שלא יצאה מתחילה רק הנפש שבאותה המלכות והוא הנפש שבנפש והנה נתמלאה עי"ז לבחי' נפש שבנפש משום שיצאה בפנ"ע בלתי הט' ספי' הראשונים שלה אמנם אח"כ כאשר לבסוף יצאו כל הט"ס הראשונים שלה ג"כ הרי נשלמה בכל הנרנח"י שבה שהוא הנרנח"י שבנפש והרי נשלמה הנפש הכללי כולה אך עכ"ז הנה מאחר שיצאה פעם אחת הנפש שבנפש לבדה הנה נשאר בה אותו הצמצום לעולם וכנ"ל, אמנם אח"כ כאשר חזרה כל אותה הנפש הכללי כולה ועלתה למעלה בהסתלקות הא' בכל הי' ספי' שבה הנה נתקנה ונשלמה אז עוד גם בהנרנח"י הכלליים הפנימיים ג"כ וזהו שאמר הרב לעיל כי בתחילה יצאו בלתי שלימים ואח"כ עלו למעלה כדי להשתלם והוא במה שמקבלים שם הארת דרוש נשמה חיה יחידה הכלליים ג"כ וזהו עילויים ושלימותם אמנם כל הצמצומים דבחי' נפש ונפש שבנפש הנעשה בראשונה באותה המלכות ע"י יציאתן והתפשטותו לבדן כנז' זה נשאר בהם לעולם גם אחר שעלו ונתייחדו למעלה ולכן אמר הרב לעיל בסוד הפסוק נשבע ה' בנפשו שהעקודים הוא בבחי' נפש ור"ל כי הרי גם כל ההתפשטות הא' הוא נשאר לעולם ג"כ בבחי' נפש לעולם גם אחר חזרתו למעלה ואחר שנשלם וכנ"ל, **והנה** מתבאר מדברינו כי היה באור ההתפשטות הה' עצמו ב' חסרונות וב' תיקונים חסרון הא' הוא מה שלא כללות כל האור דההתפשטות הא' אשר להעקודים רק מהמלכות הכללי שהיא הנפש הכללי דהי' ספי' שבראש וזה מה שמבואר בדברי הרב בשער אח"פ פ' ג' ד' ה' וכן בטנת"א פ' א' ב' שכל האורות דהאח"פ היו כולם רק מה' האחרונה דהס"ג והוא המלכות הכללי הנפש הכללי שהיא הה' אחרונה ובכ"מ מהאח"פ לא יצאה רק היא לבד שהוא המלכות אשר בכ"א מהם ועי"ז נתמלאו כל האורות דהעקודים והם לעולם רק בבחי' נפש לבד והנה החסרון הזה הוא נתקן רק אח"כ והוא בההסתלקות הא' כי אז הרי עלו כל אותן האורות כולם שהם רק מהנפש הכללי מלכות ועלו מבפנים ושם נתייחדו עם הרוח נשמה חיה יחידה שהם הט' ספי' שבראש והרי נתקנו אז בכל האורות דנרנח"י הכלליים ג"כ והנה החסרון והתיקון הזה הנה הוא בבחי' כללי אך החסרון והתיקון הב' הוא בבחי' פרטי והיינו בהי' ספי' הפרטים דאור הנפש הכללי עצמה שהוא הנרנח"י אשר בה גופה ויצאו מתחילה אחד לאחד וממטה למעלה והרי יצאה בתחילה רק הנפש שבנפש וכן גם אח"כ כשיצאו כולם עכ"ז ע"י שהיה יציאתם אחד לאחד ולא כולם יחד הרי נתמלאו להיות ניכר כ"א לעצמו והוא חסרון ב' אמנם עכ"ז הנה החסרון הזה נתקן קצת עכ"פ גם בהיותם למטה גופה קודם שעלו למעלה כי אחר שיצאו כולם הרי האירו זה לזה ונתייחדו זב"ז עכ"פ והרי לנו כי גם באור ההתפשטות הא' עצמו היה ג"כ ב' חסרונות וב' תיקונים והוא ע"ד שאמר הרב בעטי ולא מטי פ"א בענין הד' חסרונות שהיה בכלל האור דהעקודים כולו ע"ש כן היה כאן באור ההתפשטות הא' עצמו כי ע"י הב' חסרונות אשר אותן הצמצומים הם נשאר בהם לעולם כנ"ל הנה ע"י כ"ז נתקן ההתפשטות הא' להעשות שורש להעקודים להשפיע בהם תמיד ולהתגלה למטה וכנודע מדברי הרב בכ"מ שהתעלמות האור ומיעוטו וצמצומו הוא תיקונו שיהא אפשר להתחתונים לקבל את אורו וזיוו כי רק עי"ז יצא ונעשה כל השלמות כולם כי יצא כל התחתון מהעליון שעלו ע"י מיעוטים וצמצומים ויצא עי"ז כ"א על מדרגתו הראוי לו, ועי' למטה אות כ"ה שם יתבאר עוד דברים עמוקים בזה בעה"י:

[כ"ב] **שם** בהגהת מהרח"ו, ונלפע"ד לקשר דרוש זה עם דרוש שכתבנו במ"א (והוא בשער אח"פ פ' א' ב' ג' וכן בטנת"א פ"ב) כי בחי' אזן הוא הנשמה והחוטם הוא הרוח והפה הוא הנפש ולכן אפשר שיצאו מבחי' נפש לבד, כן הוא הלשון בספר שער הקדמות י"ב ע"ד, וכוונתו הוא כי בא להמתיק לנו מה שאמר שאורות העקודים הוא רק אור הנפש לבד ולכאורה קשה הלא גם באצילות ישנם כל הנר"נ ח"י בכל פרצו' ופרצו' ועל זה אמר כי באמת הנה בכללות האורות דכל האח"פ כולן ישנו בהם ג"כ כל הנרנח"י כי אור האזן הוא נשמה ואור החוטם רוח וכן ישנם חיה ויחידה כי הם מתלבשים בהנשמה וכמ"ש במוחין פ' י"ב וכנודע אך מה שאמר שהעקודים הוא רק אור הנפש הכוונה הוא על אורות הפה שהוא עיקר הגילוי דהעקודים והם נתגלה הכלי כנ"ל פ"א אבל האורות דאזן וחוטם הם נעלמים בה ונקרא כל העקודים רק על שם אורות הפה ובהם לא היה רק הנפש לבד כי כל כללות אור הפה הוא רק אור הנפש וכנ"ל אות ט"ו וכ"ה, ויותר נראה כי זה גופה קשה לו להרח"ו ז"ל איך אפשר לומר שאין בעקודים רק אור הנפש הלא האורות דאזן וחוטם הם נשמה ורוח והם מתלבשים זב"ז כמ"ש בטנת"א פ"ב והרי יש בעקודים כל הנר"נ כולם ועל זה אמר הרח"ו ז"ל כי ע"י אורות דאזן חוטם הנה ישנם באמת בהעקודים כל הנרנח"י כולם אך אורות הפה הם רק אורות הנפש לבד ומשום שכל הגילוי דהעקודים הוא רק מהאורות דהפה לכן אמר שהעקודים הוא רק אור דבחי' נפש וכנז', ואח"כ מוסיף הרח"ו ז"ל ואמר עוד והנה אני חושב ששמעתי ממורי ז"ל כי ודאי הוא שכאשר יצאו כל הי' ספי' האלו באו כל בחי' נרנח"י כלולים בהם אלא שבתחילה לא נתגלה בהם רק בחי' נפש בלבד וכמו שאמרנו בדרוש נשמת אדם התחתון שבתחילה באו כלולים יחד ואח"כ מתגלה כ"א

ואחד בפנ"ע נפש ואח"כ רוח נשמה, ור"ל כי גם זולת אורות האוזן והחוטם הנה ישנם באורות הפה גופה ג"כ כל הנרנח"י כולם אלא שהיו כלולים ונעלמים ולא נתגלה מתחילה אלא רק הנפש לבד ואח"כ נתגלה בהם הרוח נשמה חיה יחידה ג"כ והם נתגלים רק אח"כ אחד לאחד וכמו שהוא ג"כ באדם התחתון ואמר, בשער הקדמות י"ב ע"ד, שכן שמע מהאריז"ל כי אלו הי' אורות דהעקודים כשיצאו היו כלולים מכל בחינותיהם שהם יחידה חיה נר"נ אבל הענין הוא שלא נגלה בהם רק בחי' נפש בלבד כדוגמת ענין נפש האדם התחתון בעולם הזה שבצאתו לאויר העולם מבטן אמו יוצא כלול מכל הה' בחי' הנ' אבל בראשונה נתגלה הנפש לבדה ואח"כ מתגלים השאר מדרגה אחר מדרגה בהמשך ימי שני חייו עכ"ל, **אמנם** דבריו צריכין ביאור הן בקושייתו והן בתירוצו כי מה שקשה לו מאורות האוזן והחוטם הלא להאורה אין קושיא כלל כי הגם שהם נחשבים באורות הפה לאור דרוח ונשמה אך הם עצמם הם ג"כ רק אור הנפש לבד כי הרי הם רק מהה' אחורה דס"ג וכמ"ש באח"פ פ' ג' ה' ובטנת"א פ"ב ואח"כ הרי הם עצמם ג"כ רק אור הנפש לבד והרי אמר לעיל היטיב שכולם יצאו רק בבחי' נפש וכנ"ל אות ט"ו, וכן מ"ש בתירוצו שהנפש נתגלה בהם בתחילה גם זה להאורה קשה כי מאחר שהאורות דאוזן חוטם נחשב להם לנשמה ורוח א"כ הרי אדרבה הוא כי נתגלה הנשמה מתחילה לכולם ואח"כ אור החוטם ואח"כ אור הפה והם מתלבשים זב"ז כל עליון בהתחתון כמ"ש בטנת"א ספ"ב, וכן מ"ש שהוא כענין נפש האדם התחתון שיוצאים בו כל הנרנח"י כלולים מתחילה הרי קשה ג"כ שהרי נודע הוא כי אדם התחתון בצאתו לאויר העולם שהוא מעיבור ליניקה אין לו אז באמת רק נפש ובתחלת הרוח לבד אלא שהנפש והרוח עצמן הם כלולים ג"כ מנרנח"י והם אשר עומדים בו בתחילה בכלילות ובהעלם ומתגלים אחד לאחד בכל משך זמן הקטנות ויניקה כנודע אבל הנשמה חיה ויחידה העיקריים אין לו מהם אז מאומה והם באים רק בגדלות וע"י זווג ועיבור שני דמוחין וכנודע מהרב דרושי הרב, ע' שער המוחין ושער הפרצופים ובכ"מ וכן הוא בזוה"ק משפטים צ"ד ע"ב בר נש כד אתייליד יהבין ליה נפשא כו' זכה יתיר יהבין ליה רוחא כו' זכה יתיר יהבין ליה נשמתא כו' ע"ש והרי לנו כי הם באים זה אחר זה ממש. **אמנם** כוונת הרב הוא באמת רק ע"פ מה שאמרנו לעיל אות כ"א שכל הנרנח"י הנשלם בהעקודים הוא רק הנרנח"י הפרטיים אשר בהנפש הכללי לבד אבל הרוח נשמה חיה יחידה הכלליים לא יצאו הם בהעקודים לעולם וכ"ז הוא כן באורות האוזן וכן באורות החוטם וכן באורות הפה כי הרי כל אורות האוזן שיצאו מהאזניים ולחוץ הם ג"כ רק הנפש הכללי לבד אחר מאור האוזן העיקרי שמבפנים וכמ"ש הרב באח"פ פ' ג' ה' שכל אורות האוזן שיצאו הם רק מהה' אחורה דהס"ג וכן הוא ג"כ בכל אורות החוטם כמ"ש בטנת"א פ"ב וכן הוא באורות הפה וכמו שמבואר לעיל פ"א ובכל הנ"ל שכולם הם רק מאות ה' אחורה דהס"ג שהוא בחי' מלכות ונפש כנודע והרי לא יצא מעולם בכל האח"פ כולן אלא רק המלכות שהוא הנפש לבד אמנם זה הנפש הוא הנפש הכללי שכלול ג"כ מנרנח"י והם העשר ספי' שבנפש ויצאה בהתפשטות הא' כן דאור האוזן וכן דאור החוטם וכן דאור הפה הנה יצא כ"א ממקורו בכל הי' ספי' שבו והם הנרנח"י שבהנפש הכללי דכ"א והיה לידת ויציאת דאותה הנפש הכללי ממקורו כנ"ל אות ס' (עש"מ) בכל הנרנח"י כולם שבו אלא שאותן הנרנח"י היו מתחילה רק בכלילות ובהעלם ולא נתגלו ולא יצאו לחוץ רק לאט לאט כי מתחילה נתגלה רק המלכות שהוא הנפש דנפש ואח"כ היסוד וכן כו' כו' שלא נתגלו הי' ספי' דהנפש הכללי אלא רק אחד לאחד וממטה למעלה אך לבסוף נתגלו עכ"פ והם הנרנח"י דהנפש הכללי וכמו שהוא באדם התחתון בכל ימי קטנותו אך עכ"פ הוא כי הוא רק הנפש הכללי לבד וכ"ז היה כן באור האוזן וכן באור החוטם וכן באור הפה שבהתפשטות הא' דכ"א הוא לעולם רק הנפש הכללי לבד והנז' אמנם הרש"ו ז"ל מלמדינו שהגם שבאמת הוא שכ"א לעצמו הוא רק הנפש הכללי לבד שבו עכ"ז הנה נחשב הנפש הכללי דאור החוטם לבחי' רוח הכללי לאור הפה והנפש הכללי דאור האוזן הוא לבחי' נשמה הכללי לאור הפה וא"כ הרי אחר שמתלבשים זב"ז כנ"ל בטנת"א ספ"ב הרי נמצא כי ישנם באורות הפה שהם כללות כל עולם העקודים בחי' נר"נ הכלליים ג"כ אמנם התלבשות דאור האוזן והחוטם באור הפה וגילויים בה הנה פשוט הדבר שהוא רק אחר שנגמרו לצאת כל הי' ספי' דאור הפה כולם שהוא אחר שנשלם כל הנפש הכללי דאור הפה כולה אז נעשה ומתגלה בה ג"כ התלבשות דאור החוטם והאוזן וא"כ נמצא שהגילוי הראשון דהעקודים הנה הוא בתחילה רק מאור הנפש שבו לבד שהוא כללות אורות הפה כי הם מתגלים בו בתחילה והגם שאורות האוזן והחוטם יצאו תחילה אך הם בלתי אורות הפה לא נקראו בשם עקודים כלל כי אם ומדרגת העקודים הוא רק באורות הפה שאם נעשה הכלי כנודע והרי נתגלה בהעקודים רק הנפש מתחילה אמנם אותה הנפש עצמה היא כלולה ג"כ מנרנח"י שהם הי' ספי' הפרטיים אשר בה גופה ויצאו הם ממקורם, כנ"ל אות ס', כלולים יחד אך יציאתם מהפה ולחוץ הוא לאט לאט שהוא אחד לאחד ומלמטה למעלה והרי היה הסדר ביציאת אורות הפה וכן באורות החוטם והאוזן המתלבשים בה הכל ע"ד סדר הנר"נ שבאדם, והבן כ"ז היטב, והרי נתבאר בזה כל מה שבארינו לעיל על נכון:

[כג] **ואח"כ** כאשר יצא בחי' היסוד לא נתגלה ביסוד רק בחי' נפש לבד לעצמו, כי הרי אינו אלא רק היסוד דהנפש הכללי אך משום שהרי הוא מהו"ק שהם בחי' רוח והוא הרוח שבנפש הנה היה מתחיל על ידו התיקון דהמלכות שלא היתה מתחילה רק בבחי' נפש שבנפש ועתה התחילה להתתקן ולהשתלם באור הרוח שבנפש ג"כ והוא ע"י שיצא היסוד ומתייסד עמה וכן נתתקנו עד"ז כל תחתון ביציאת כל עליון וכמו שמפרש והולך, ודע כי הגם שפשטות דברי הרב בכל הדיבור הזה הנה הוא רק מה שנשלם כל תחתון ע"י יציאת כל עליון מבחי' הנרנח"י אשר רק בהנפש הכללי גופה וכנ"ל בדברינו אך לפי עומק הנה מתתקן כל תחתון ג"כ ע"י יציאת כל עליון בהארת אור מהרוח הכללי ג"כ והגם שעיקר תיקונם בהרוח הכללי לא נעשה בהם אלא רק אחר שחזרו ועלו למעלה ומבפנים שהוא בההסתלקות הא' דוקא וכנ"ל אות כ"א אך בהארת אור מהרוח הכללי הנה בזה נתקנו עכ"פ גם בהתפשטות הא' עצמו ונתוסף הארת אור מהרוח הכללי ג"כ לכל תחתון ביציאת כל עליון וכמו שיתבאר בעה"י הענין הזה בארוכה למטה אות כ"ה ע"ש,

ומ"ש כמ"ש בזוהר תרומה קנ"ז ע"ב, קל"ו ב' ובכ"מ:

[כד] **וזה** סוד הפסוק נשבע ה' בנפשו ע"ד הנ"ל ופי' כו', הלשון בשער ההקדמות י"ב ע"ד, וזה פי' שני הפסוק נשבע ה' בנפשו ע"ד שביארנו לעיל כי עולם העקודים נקרא נפשו (ולכן היה מפרש לעיל כי מ"ש נשבע ה' בנפשו הוא קאי על האצילות שהוא נשבע בהעקודים וכנ"ל אות י"ז אבל עכשיו מפרש פי' שני שהוא קאי על העקודים עצמו והיינו) לפי שהכתר שבהם לא יצאו רק בבחי' נפש בלבד ולא עוד אלא שאפי' בחי' נפש הזו שבכתר לא נשארה למטה בעולם העקודים אמנם חזרה למעלה ונשארה שם דבוקה במקורה ושרשה כו' עכ"ל ור"ל כי עכשיו מפרש סוד הפסוק נשבע ה' בנפשו שהוא קאי על העקודים גופה שהוא נשבע בהכתר אשר נשאר למעלה שהוא נפשו של העקודים כי הרי כל אותו הכתר לא יצא אלא רק בבחי' נפש לבד וגם הוא חזר ועלה למעלה ונשאר שם לעולם והוא נפש של העקודים אשר ירד אח"כ למטה, והכוונה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות י"ב וי"ד ובכ"מ שכל ההתפשטות הא' כולו אחר הסתלקותו בההסתלקות הא' הוא נשאר כולו למעלה לעולם והוא נקרא בשם כתר להאור דההתפשטות הב' שיצא ממנו אח"כ והוא משפיע עליו תמיד כי הוא מכתירו ומקיפו מלמעלה וכנ"ל בדברינו ומאחר

שאמרנו שגם כל אור דהתפשטות הא' כולו לא יצא ג"כ רק בבחי' נפש לבד א"כ יתפרש היטיב סוד הפסוק נשבע ה' בנפשו על כלל האור דהתפשטות הב' כולו (שהוא תולדות האור דהתפשטות הא') והוא עיקר המציאות דהעקודים הנה נשבע הוא בנפשו שהוא באור דהתפשטות הא' אשר למעלה ממנו והוא כולו ג"כ רק בחי' נפש וכנ"ל אות כ"א שהצמצום אשר נתצמצמו בבחי' נפש בתחילה זה נשאר ככה לעולם:

[כה] **ואמנם** בהוא כתר נמצא המלכות שלימה מכל ה' אורות פנימיים שהם נרנח"י ומזה היו חסרים עדיין כל הספי' הנ"ל שיצאו חסרים בלי תשלום, והיינו כי הז"א היה חסר מבחי' היחידה, והאימא היה חסר מהחיה, והאבא היה חסר מהנשמה, והא"א גם מהרוח כי לא היה לו אלא רק נפש לבד וכנז', אמר המחבר הנה ראיתי להאריך כאן קצת במה שהוא צריך ביאור לפי דעתי ולזאת נחלקהו לסימנים קצרים ליתן רווח להמעיין, [סימן א'.] אמנם הנה דברי הרב הללו צריכין ביאור כי ענין השלימות והחסרונות שאמר הרב שכל מי שהוא יותר התחתון הוא נשלם ביותר וכל מי שהוא יותר עליון היה נשאר חסר ביותר הרי מע"כ במה מדבר אם בהנפש הכללי הרי לא היו חסרים מאומה כי אחר שיצאו כל הי' ספי' כולם שהם הנרנח"י דהנפש הכללי הרי נשלם הנפש הכללי בשלימות ולא היה שום אחד מהם יותר חסר מבחי' אור דהנפש הכללי הראוי לו יותר מחבירו, כן אמת כי בתחילה כאשר יצאו אחד לאחד וממטה למעלה בודאי הוא שהיה כל תחתון יותר חסר כי המלכות דהנפש הכללי שהיא הנפש שבנפש הרי כאשר שיצאה היא לבדה היתה חסירה מכל הארת רוח נשמה ח"י דהנפש הכללי הראוי והשלמה בזה רק אחר שיצאו כל הי' כולם וכן עד"ז ביציאת היסוד וההוד והנצח וכו' כו' כי כל תחתון היה חסר מתחילה מהארת העליונים שעליו כל זמן שלא יצאו העליונים ג"כ אבל זהו עכ"פ כי כ"א אשר יצא הנה יצא עצמותו כולו כן מה שנוגע אליו עצמו וכן מה שנוגע לכל התחתונים ממנו, וכגון כשיצא הכתר שהוא היחידה דהנפש הכללי הנה יצא הוא בכל עצמותו הראוי אליו שהוא היחידה וכן האיר בבחי' יחידה לכל התחתונים כולם אלא שהוא הכל רק בבחי' היחידה דהנפש הכללי לבד אבל בזה הנה האיר לכולם עכ"פ וקיבל גם החכמה הארת היחידה וכן הבינה וכן הז"א, ועד"ז כשיצא החכמה שהוא החיה דהנפש הכללי הנה יצא בבחי' חיה לעצמו וכן האיר בבחי' חיה לאימא ולז"א ולמלכות אלא שהוא הכל רק מבחי' חיה דהנפש הכללי לבד אבל בבחי' חיה בזה הנה היה כן מה שנוגע לעצמו וכן מה שנוגע לזולתו וכן כשיצא הבינה שהיא הנשמה דהנפש הכללי הנה יצאה בבחי' נשמה לעצמה וכן האיר בבחי' נשמה לכולם אלא שהוא הכל רק בחי' נשמה דהנפש הכללי לבד אבל בבחי' נשמה הזה האיר כן לז"א כן למלכות וכ"ז הנה פשוט הוא למאד וא"כ הרי אין הבנה כלל למה שאמר הרב שכל עליון היה נשאר יותר חסר מהראוי לו וכן למה שאמר שכל עליון היה מאיר להתחתון הסמוך אליו רק בבחי' רוח לבד הרי אין מקום בזה להדברים כלל כי מאחר שיצאו כל הי' הרי נשלמו הנרנח"י דהנפש הכללי בשלימות וכן האיר כ"א לזולתו ממה שהוא אם נשמה אם חיה היה אם יחידה, וכן הרי נודע הוא שכל עליון הנה הוא כלול מכל התחתונים כולם וא"כ הרי כאשר יצא הכתר שהוא היחידה דהנפש הכללי הנה הוא כלול מכל הנרנח"י כולם כי הוא עצמו יחידה והוא כלול מחיה נשמה רוח נפש והרי הוא שלם בכל הנרנח"י דהנפש הכללי, ועד"ז כולם, כי אחר שיצאו כל הי' הנה נשלמו כ"א מכל הנרנח"י דהנפש הכללי כי התחתונים ממנו כלולים בו מאליו שהרי הוא שרשם והארת העליונים ממנו הנה מקבל כל תחתון ג"כ אחר שיצאו כולם והרי נשלמו כולם שוה בכל הנרנח"י דהנפש הכללי בשלימות כל אחד ואחד בכל הראוי לו ומה שמשמע ומבואר בדברי הרב שסיבת כל החסרונות שאמר הנה הוא מטעם שיצאו כולם רק בבחי' נפש לבד ור"ל הנפש דהיחידה והנפש דהחיה והנפש דהנשמה והנפש דרוח והנפש דנפש הרי כ"ז אינו מספיק כלל ליתן טעם להדברים כי כל אלו הנפשין הרי הם כולם יסוד המציאות דהנפש הכללי בכל הה' בחי' דהנרנח"י שבה כי מהנפשין דנרנח"י הנה מזה גופה הם הנרנח"י דהנפש הכללי וכנודע שכל אור שיוצא ומתפשט ויורד למטה הנה לא נגרע למעלה דבר אלא שנאצל ומתפשט ויורד למטה ונשאר למעלה שלם וגם למטה יש כל הבחי' וכמ"ש בלא"ש פ"ג ובכ"מ וכאשר יצאו ונתפשטו הה' מיני נפשין דהנרנח"י הכלליים נעשה למטה נפש כללי אחת הכלולה מנרנח"י (וגם למעלה נשאר שלם כמקדם וכמדליק נר מנר) וא"כ הרי אין הבנה לדברי הרב וקשה כל מה שהקשינו, ואם נאמר שכוונת הרב בהשלימות והחסרונות שאמר הנה הוא רק בענין מה שנוגע לאותה הנפש הכללי שיצא למטה ומבחוץ מרוח נשמה חיה יחידה הכלליים שנשארים למעלה ומבפנים כי אותה הנפש הכללי הרי היא צריכה להשלים ולהתייחד עמהם ולקבל מהם תמיד ועל זה מדבר הרב באיזה בחי' שנשלמה מהם ובאיזה בחי' שהיה חסרה עדיין מהם, אך הרי גם זה צריך הבנה וביאור גדול כי הרי להאורה נראה שהיתה חסרה מהם מכל וכל כל משך זמנה כי הרי היא נתפשטה ויצאה למטה ומבחוץ ונבדלה לעצמה והיה חסרה מיסודם בה ומקבלתה מהם מכל וכל כל משך זמן היותה למטה ולא נשלם בזה אלא רק אח"כ שהוא אחר שנסתלקה וחזרה ועלה למעלה וכנ"ל אות כ"א:

[סימן ב',] **אמנם** הוא הנה כוונת הרב בכל השלימות והחסרונות שאמר הנה הוא באמת רק מה שנוגע להנפש הכללי בענין קבלתה מהרוח נשמה חיה יחידה הכלליים אשר למעלה והגם שאמרנו לעיל אות כ"א שבזה לא נתקנה אלא רק אחר שחזרה להסתלק ולעלות למעלה הנה זהו רק בהתיקון דהיסוד העיקרי הראוי לכל נרנח"י להתייחד זו"ן בבחי' פרצו' אחד הנה זה לא נעשה אלא רק אחר שחזרה כל ההתפשטות הא' להסתלק ולעלות למעלה ומבפנים אצל הרוח נשמה חיה יחידה הכלליים העומדים שם מבפנים אשר הם לא יצאו מבחוץ לעולם אמנם איזה התפשטות הארה ותוספת אור מהם הנה זה היה מקבל האור דהתפשטות הא' לעולם גם בהיותה למטה ועל זה קאי כל דברי הרב בענין השלימות והחסרונות שאמר כי מבאר הרב ומלמדינו שאותה הנפש הכללי הנה היא מקבל מהרוח נשמה ח"י הכלליים שמבפנים איזה הארה עכ"פ גם בהיותה למטה והוא ע"י יציאת כל הספי' העליונים מהיסוד עד הכתר שיצאו אח"כ והיה קבלתה אשר מלמעלה אינו שוה בכל הספי' כי כל ספי' התחתונה היא נשלם בזה לפי ערכה יותר מכל ספי' עליונה עד שנמצא כי המלכות דהנפש הכללי שהיא התחתונה לכולם הנה נשלמה היא לפי ערכה בהארת דר"נ ח"י הכלליים כולן מאח"כ הספי' העליונים הנה היה כל עליון יותר חסר מקבלת ההארה מהר"נ ח"י הכלליים הראוי לו לפי ערכו יותר מהספי' שלמטה הימנו וכמו שנבאר, **והענין** הוא כי הרי נודע שכל י' ספי' הם בחי' פרצו' אחד כללי הכולל ה' פרצופים פרטיים שהם א"א או"א זו"ן והנה הי' ספי' דהנפש הכללי שהם הה' פרצופים שבה הנה הם נמשכים ויוצאים מהי' ספי' דהרוח הכללי שהם הה' פרצופים שבו ומקבלים הי' ספי' דהנפש הכללי תמיד תוספת הארה ממנו שהוא הארת הרוח הכללי אמנם בעניינו כאשר נשאר הרוח הכללי למעלה מיוחד עם הנשמה ח"י הכלליים, והנפש הכללי בכל הה' פרצופים שבה הם יצאו ונתפשטו וירדו הם כולם למטה, הנה כל פרצו' ופרצו' מהנפש הכללי כאשר שהוא עומד בפחות מג' לשורשו שברוח הכללי הנה הוא מקבל הארה ממנו תמיד ומשפיע אורו בו מלמעלה למטה ומבפנים לחוץ ונשלם עי"ז בהארת דרוח נשמה ח"י הכלליים ג"כ עכ"פ הגם שהוא למטה ומבחוץ והוא ע"י שכל פחות מג' הרי הוא כלבוד וכמ"ש הרב עד"ז במטי ול"מ פ"ג ובשביה"כ פ"ג אבל כשהוא למטה מג' ממנו הנה נתמעט הארתו כיון שיצא מתורת לבוד דרבנן אך עכ"ז הנה כל זמן שלא נתרחק להיות למטה מד' ועומד עדיין בפחות מד' לשורשו והרי

הוא עדיין בתורת לבוש דרשב"ג (כמ"ש בעירובין ט' א' ובכ"מ) הנה מקבל עדיין ג"כ איזה הארה משורשו עכ"פ, אך כאשר נתפסק ועומד גם למטה מד' משורשו הנה אז אינו מקבל עוד משורשו שום הארה מאומה, וזהו תוכן הענין מענין השלימות והחסרונות אשר ישנם בחלוקת הי' ספי' דהנפש הכללי שבענינינו, **והענין** בביאור הוא כי הרי הכתר שהוא א"א דהנפש הכללי כאשר יצא הוא מהאצ"פ ולחוץ הנה היה הוא רחוק משורשו שהוא הא"א שברוח הכללי כל הט' ספי' כולם שמהחכמה ולמטה אשר ברוח הכללי כי אלו הט' ספי' היו מפסיקים בין הכתר שהוא הא"א שברוח הכללי להכתר שהוא הא"א שבנפש הכללי ואלו הט"ס הרי הם ד' פרצופים שבו שהם או"א זו"ן והרי היה הפסק בין הכתר שברוח הכללי לבין הכתר שבנפש הכללי ד' פרצופים והרי היה עומד הכתר למטה מד' משורשו שלמעלה ועי"ז לא קיבל הכתר משורשו שום הארה מאומה ונשאר הכתר על בחינתו לבד שהוא רק בחי' נפש והוא הא"א והיחידה שבנפש הכללי אך החכמה אבא שבנפש הכללי הנה הוא לא היה רחוק משורשו שהוא החכמה אבא שברוח הכללי אלא רק הח' ספי' שמהבינה דרוח הכללי ממנה ולמטה (וכמו שיתבאר עוד כ"ז למטה בסמוך) ואלו הח' ספי' הרי הם רק ג' פרצופים שהם בינה זו"ן והרי היה החכמה רחוק משורשו למטה מג' ופחות מד' שהוא עדיין בתורת לבוש דרשב"ג ולכן קבל הוא ג"כ איזה הארה משורשו שהוא החכמה דרוח הכללי עכ"פ אבל הבינה דהנפש הכללי שהיא היה רחוק משורשה שברוח הכללי רק ב' פרצופים לבד שהם הז"א ומלכות והרי היה היא פחות מג' לשורשה ולכן קבלה היא משורשה הרבה, והז"א שהיה עוד יותר קרוב כי לא היה מפסיק בינו לבין שורשו אלא רק המלכות לבד הנה קבל הוא משורשו עוד יותר והמלכות שבנפש הכללי שלא היה בינה לבין שורשה שום הפסק כלל (וכמו שיתבאר כ"ז למטה בסמוך) לכן נשלמה היא בהארת הרוח הכללי בשלימות הראוי לה ובכל האפשרי, לפי ערך היותה למטה ומבחוץ, והרי נמצא כי כל ספי' שהיא יותר תחתונה היא נשלמה ביותר מהספי' העליונה שעליה והוא ע"י שכל ספי' תחתונה היה קרובה יותר לשורשה וע"פ מה שיתבאר למטה, אמנם כ"ז הוא רק בענין מה שמקבלים הי' ספי' דהנפש הכללי שהם הה' פרצופים שבה משרשם העליון שהם הרוח נשמה חיה יחידה הכלליים אשר למעלה ומבפנים הנה בזה יש חילוק בקבלת כ"א לפי ערך ריחוקו וקירובו לשורשו וכנז' אבל השלימות דהנרנח"י אשר בהנפש הכללי עצמה הראוי לכ"א הנה בזה. הם כולם שוים כי כאשר נגמרו נאצלת כל הי' ספי' כולם דהנפש הכללי הנה נשלמו כ"א בכל הה' בחי' דהנרנח"י שבה הראוי להם כי הרי מקבלין דין מן דין והם כולם מיוחדים זב"ז והרי נגמרו כולם בהנרנח"י דהנפש הכללי בכל הראוי והנ"ל סימן א' וכל מה שאמר הרב בחילוקי השלימות שבהם שכל תחתון נשלם ביותר הוא הכל רק על הארתם שמקבלים משרשה שלמעלה שהוא מרוח נשמה חיה יחידה הכלליים העומדים מבפנים וכנז':

סימן ג'. **ונבאר** כ"ז ביתר ביאור כי הנה אמרנו שהכתר דהנפש הכללי שהוא הא"א והיחידה שבו הנה הוא היה רחוק משורשו שברוח הכללי בהפסק ד' פרצופים בינתיים שהם או"א זו"ן שברוח הכללי והיה למטה מד' משורשו ולכן לא קבל הוא מהארת הרוח הכללי מאומה ולכך נשאר הכתר דהנפש הכללי על בחי' נפש בלבד וכמ"ש הרב אך החכמה שהוא אבא דהנפש הכללי הנה הוא היה רחוק משורשו רק למטה מג' ופחות מד' כי הרי לא היה הפסק בינו לבין שורשו שהוא החכמה אבא שברוח הכללי אלא רק הבינה וזו"ן שברוח הכללי והיה עדיין בתורת לבוש דרשב"ג ועי"ז קבל הוא משורשו הארת הרוח עכ"פ ולכן אמר הרב שהחכמה נשלם בבחי' רוח ג"כ והכוונה הוא על הארת הרוח שקבל משורשו שברוח הכללי משום שהיה הוא בתורת לבוש דרשב"ג וכנז', והגם שהכתר שהוא הא"א שבנפש הכללי הנה הוא מפסיקו ג"כ והרי יש בו ג"כ הפסק ד' פרצופים המפסיקים בינו לבין שורשו היינו הבינה וזו"ן שברוח הכללי והכתר שהוא א"א דהנפש הכללי והרי הם ג"כ ד' פרצופים המפסיקים בין החכמה דהנפש הכללי לשורשו שהוא החכמה דרוח הכללי אך דע כי ההפסק דהכתר לא נחשב עליו להפסק כלל כי משום שהרי הוא הכתר דהנפש הכללי עצמו אשר יצא הוא ג"כ למטה ובחוץ והוא עומד על החכמה ומאיר עליו לכן לא נחשב אליו להפסק כלל מאחר שהוא עמו במסילתו והם כללות פרצו' אחד שהוא פרצו' הנפש הכללי ולכן אדרבה הוא שהוא מאיר ומשפיע עליו ומקבל הארתו הראויה לו רק ממנו ועל ידו וי"ל כי לא די מה שמאיר הכתר על החכמה מאורו עצמו שהוא אור הא"א והיחידה דהנפש הכללי אלא שהוא מקבל עבורו הארת אור החכמה דהרוח הכללי ג"כ אשר אותו הכתר אינו רחוק ממנו אלא ח' ספי' לבד והרי הוא עוד יותר קרוב אליו מאותו החכמה שתחתיו וגם כחו הרי הוא יותר גדול ולכן הנה הוא אשר מקבל את הארת אור החכמה דהרוח הכללי ומשפיע על החכמה דהנפש הכללי ועי"ז הנה מתתקן החכמה דהנפש הכללי בהארת הרוח הכללי הראוי אליו משורשו וזהו שאמר הרב כי כאשר יצא הכתר ניתוסף להחכמה בחי' רוח כי על ידו קבל החכמה משורשו הארת הרוח הכללי הראוי אליו, **והנה** אותו הארת אור דהרוח הכללי אשר מקבל החכמה דהנפש הכללי משורשו שלמעלה הנה הוא משפיע ג"כ על הבינה וזו"ן אשר תחתיו שהם הבינה וזו"ן דהנפש הכללי ומשביעם מטוב עדיו ומתקן אותם ג"כ לכל אחד ואחד כהראוי לו והיינו כי הבינה דהנפש הכללי אשר היא עתה בצאת הכתר אינה רחוקה משרשה שהוא הבינה דהרוח הכללי אלא רק הז"א לבד שהם זו"ן ב' פרצופים והרי היא בפחות מג' לשורשה [כי הכתר והחכמה דהנפש הכללי אשר שיצאו הם ג"כ אינם מפסיקים בפניה אלא אדרבה שהם מסייעים אותה כנז'] ולכן הנה מקבל היא ע"י אור החכמה והכתר שעליה את הארת אור הנשמה ג"כ אשר בשורשה שהוא מהנשמה הכללי אשר למעלה כי הרי כל הר"נ ח"י הכלליים אשר מבפנים הם כולם מיוחדים זב"ז ומאירים זה לזה בכל הראוי ולכן כאשר מתקרב הבינה דהנפש הכללי לשורשה שברוח הכללי בפחות מג' הנה מקבל עתה משורשה גם הארת הנשמה הכללי אשר בה ג"כ, והז"א דהנפש הכללי אשר הוא עתה בצאת הכתר עוד יותר קרוב לשורשו כי הרי אינו מפסיק בינו לבין שורשו אלא רק פרצו' אחת שהוא פרצו' הנוק' ולכן הנה הוא מקבל משורשו ע"י הכח"ב שעליו גם את הארת אור החיה שבשורשו אך הארת אור היחידה שבשורשו זה אי אפשר עדיין להז"א שבהנפש הכללי לקבל ג"כ משורשו [שהוא אור היחידה שבהז"א דהרוח הכללי הנמשך בו מהיחידה הכללית] משום שהרי הוא עדיין רחוק ממנו באיזה הפסק עכ"פ כי הרי פרצו' המלכו' דהרוח הכללי הרי היא מפסיק ביניהם, אך המלכות דהנפש הכללי אשר אין בינה לשרשה שברוח הכללי שום הפסק כלל ואין ביניהם אלא רק ריחוק מקום לבד היינו מה שהרוח הכללי הוא למעלה ומבפנים והנפש הכללי היא למטה ומבחוץ אבל אין שום פרצוף וספירה מפסיק ביניהם כלל כי הט' ספי' העליונים שהם א"א או"א ז"א דהנפש הכללי שעלי' הנה הם לא נחשב להפסק כלל בינה לבין שרשה כי אדרבה הוא שהם מסייעים להאיר אליה משורשה ולהשפיע בה כנ"ל ולכן הנה מקבל המלכות דהנפש הכללי משרשה שלמעלה שהוא מהמלכות דהרוח הכללי מהארת אור שלימותה כולה שהוא משפעת אור היחידה הכללי שבה ג"כ ומקבלת כ"ז ע"י סיוע דהא"א ואו"א וז"א שהם הט' ספי' דהנפש הכללי וכמו שאמר הרב שעל ידם היא נשלמה בכל הנרנח"י הפנימיים ור"ל בהארת הנרנח"י אשר בשרשה שברוח הכללי אשר למעלה אך בחינת אור המקיף דחיה והיחידה שברוח הכללי הנה זה חסר עדיין גם להמלכות והוא משום שהרי הם עומדים בשני מקומות מיוחדים כי הרוח הכללי הוא כולו למעלה ומבפנים והנפש הכללי הוא יצא עתה כולו למטה ומבחוץ והרי אינם מתייחדים זב"ז להקיף אותה כלל

עד שחזר אור הכתר והחכמה לעלות למעלה ומתייסדים מעתה ג"כ וכן מתקרבת המלכות אל שרשה עוד עי"ז אז נשלמה המלכות בהב' מקיפים ג"כ כמו שמבואר בדברי הרב למטה בסמוך ובדברינו שם אות ל"ג, והרי נתבאר שהגם שכל האור דההתפשטות הא' אשר ירד ויצא מבחוץ הנה הוא רק אור דהנפש הכללי לבד וכל הרוח הכללי הוא לא יצא כלל ונשאר כולו למעלה ומבפנים עכ"ז כאשר שנשלמו לצאת כל הי' ספי' כולם דהנפש הכללי הנה נתקנו בה הט' ספי' התחתונים אשר מאחר הכתר ולמטה שבה כ"א לפי ערכו ונתקנו כ"א בהארת אור דהרוח הכללי ג"כ, כל ספי' וספי' שבהנפש הכללי מספי' שכנגדה שבהרוח הכללי כ"א לפי ערך קורבתה אליו וכנז', אך כ"ז הוא רק בהארה לבד מהאור דהרוח הכללי ובזה נתקנו גם בהיותם למטה קודם שנסתלקו ועלו למעלה אבל עיקר התיקון דהנפש הכללי אשר מאור העיקרי דהרוח הכללי הנה זה לא נשלם אלא רק אחר שנסתלקו ועלו למעלה והתייסדו בז"ז ממש, אמנם כל בחי' הנרנח"י אשר בהנפש הכללי עצמה הנה בזה נשלמו בכל עיקרם גם בההתפשטות הא' עצמו כאשר נגמרו לצאת כל הי' ספי' שבה וכנ"ל בדברינו וכן לעיל אות כ"א: סימן ד', **והנה** כ"ז שאמרנו בענין התיקון שמתתקנים בהארת דהרוח הכללי ג"כ היינו המלכות בהארת הנרנח"י הפנימיים כולם והז"א בהארת הנר"נ חיה והבינה בהארת הנר"נ והחכמה בהארת הרוח הנה כ"ז הוא רק כאשר נגמר יציאת הכתר ג"כ אבל כל זמן שלא נגמרו לצאת כולם הנה היה החסרון ג"כ בכ"א לפי ערכו היינו לפי ערך ההפסק שבכ"א כי בעת שהיה עדיין רק המלכות לבדה והיא נפש שבנפש הנה לא היה לה אז מהרוח הכללי שום הארה מאומה כי היתה המלכות אז רחוקה ג"כ משרשה שהוא המלכות שבהרוח הכללי בהפסק ט' ספי' ביניהם שהם ד' פרצופים והיתה למטה מד' משרשה והיינו כי הרי הט' ספי' העליונים דהנפש הכללי עצמה שעדיין לא יצאו והם ד' פרצופים א"א או"א ז"א שהיו הם עדיין למעלה ומבפנים והרי היו הם מפסיקים בין המלכות דהרוח הכללי להמלכות דהנפש הכללי אשר למטה ומבחוץ כי כל זמן שהט' ספי' הראשונים היו מבפנים שלא יצאו עדיין הרי הם מפסיקים ג"כ בינה לבין שרשה ולכן לא קבלה אז המלכות דהנפש הכללי מהמלכות דהרוח הכללי שהוא שרשה שום הארה מאומה כי הרי היתה רחוק למטה מד' משרשה, אך כאשר יצא היסוד דהנפש הכללי וכן אח"כ כל הו"ק כולם שהם הז"א דהנפש הכללי והנה יצא עתה כל הרוח דהנפש הכללי ג"כ הרי נתקרבה עתה המלכות דהנפש הכללי אל שרשה שיעור כל הו"ק שהוא כל שיעור פרצו' ז"א, והגם שבאמת לא עלתה עתה עדיין המלכות ממקומה מאומה אך ע"י יציאת הז"א הנה נעשה לה ממילא עלייה גדולה גם בהיותה במקומה הראשון כי מאחר שיצא הז"א ג"כ מבחוץ והוא למטה אם המלכות ביסוד הנה לא די שאין מפסיק עתה בפניה כלל אלא אדרבה הוא שהיא מקבל על ידו ההארה ושפע מלמעלה ואח"כ הרי נתעלית ונתקרבת המלכות עתה אל שרשה שיעור הו"ק כולם והרי היא עומדת עתה בפחות מד' ולמטה מג' והיא בתורת לבוד דרשב"ג ולכן הנה היא מקבל עתה משרשה הארה דהרוח הכללי ג"כ, והנה היא מקבלת ע"י יציאת הז"א ב' תועלת אחד אור העיקרי דהרוח שבהנפש הכללי והוא מאותו הז"א עצמו ע"י שיצא גם הוא ומתייחד עמה, שנית כי ע"י שנתקרבה אל שרשה כנז' הנה מקבלת משרשה שהוא המלכות דהרוח הכללי הארת הרוח הכללי ג"כ והיינו הארת הנפש שברוח הכללי וזהו שאמר הרב כי אחר שיצא הז"א ניתוסף להמלכות בחי' רוח ור"ל כי הרי ניתוסף לה עתה ביציאת הז"א כן כל האור העיקרי דהרוח שבנפש הכללי וכן הארת אור הנפש שבהרוח הכללי, ונודע הוא כי הנפש דהרוח הוא משמש לרוח בהנפש, וההארה שמאירה המלכות, שהיא הנפש דהרוח הכללי, להמלכות שהיא הנפש שבהנפש הכללי הנה נחשב להארת הרוח שבה, והרי עכ"פ הוא כי מקבלת עתה המלכות דהנפש הכללי ההארת דהרוח הכללי ג"כ, אמנם הז"א דהנפש הכללי הנה הוא היה עתה בבחי' נפש לבד והוא הרוח שבהנפש הכללי ולא קיבל הוא עתה עדיין מהארת הרוח הכללי מאומה משום שהרי הוא עדיין רחוק משרשו שהוא הז"א דהרוח הכללי שיעור ד' פרצופים שהם א"א או"א דהנפש הכללי שלא יצא עדיין ופרצוף המלכות דהרוח הכללי שהיא לעולם למעלה ומבפנים והרי יש לפניו הפסק ד' פרצופים בינו לבין שרשו ולכן לא קיבל הוא אז עדיין שום הארה מהרוח הכללי מאומה, אך אח"כ כאשר יצא גם הבינה דהנפש הכללי הנה יצאה היא בבחי' נפש לעצמה ור"ל שאין לה מהארת הרוח הכללי מאומה והיא רק מהנפש הכללי לבד כי היא הנשמה דהנפש הכללי אבל מהרוח הכללי אין בה עדיין כלל משום שהיא עומד רחוק משרשה שהוא הבינה דהרוח הכללי למטה מד' והיינו הא"א והאבא דהנפש הכללי אשר עדיין לא יצאו והזו"ן דהרוח הכללי אשר הם לעולם למעלה והרי מפסיק ד' פרצופים בין הבינה דהרוח הכללי לבין הבינה דהנפש הכללי והרי עומדת רחוק משרשה למטה מד' ולכן אין לה עדיין עתה מהארת דהרוח הכללי מאומה ולכך היא רק בבחי' נפש לעצמה והיינו כי כל עצמותה הרי הוא רק הנשמה דהנפש הכללי ואין לה מהארת הרוח הכללי שבשרשה מאומה, אמנם הז"א דהנפש הכללי הנה הוא נתקרב עתה אל שרשו ע"י יציאת הבינה מדרגה אחת והיינו כי הרי הוא עומד עתה משרשו בפחות מד' ולמטה מג', אחד הוא המלכות דהרוח הכללי שהיא לעולם למעלה, והב' והג' הם הא"א והאבא דהנפש הכללי שגם הם לא יצאו עתה עדיין וכל זמן שלא יצאו והם למעלה הרי הם מפסיקים ג"כ וכנז' והרי עומד הז"א עתה רחוק משרשו למטה מג' ופחות מד' והוא בתורת לבוד דרשב"ג ולכן הנה ניתוסף לו עי"ז הארת אור הרוח משרשו שלמעלה שהוא הז"א דהרוח הכללי וזהו שאמר הרב שכאשר יצאה הבינה ניתוסף לז"א בחי' רוח ור"ל על הארת אור דהרוח הכללי אשר מקבל עתה הז"א משרשו במה שנתקרב אליו ע"י יציאת הבינה להיות עמו בפחות מד' כי נתמעט בו עי"ז הפסק אחד וכנז', אמנם מהבינה עצמה שהיא הנשמה דהנפש הכללי הנה פשוט הוא שמקבל הז"א ממנה אותו האור העיקרי דהנשמה ג"כ מאחר שיצאה גם היא ומתייחדת עמו מעתה בכל הראוי והרי יש להז"א מעתה כל הנר"נ דהנפש הכללי כי הוא עצמו הוא רוח והוא כלול מנפש ג"כ כי כל עליון הוא כולל את כל התחתונים ממנו כנודע וכן מקבל עתה את אור הנשמה דהנפש הכללי ע"י הבינה אחר שיצאה גם היא כי הרי היא הנשמה עצמה דהנפש הכללי ומאירה להזו"ן באור הנשמה שלה בכל הראוי והרי יש עתה להז"א כל הנר"נ דהנפש הכללי היטיב אך מזה אינו מדבר הרב מאומה כי הרי פשוט הוא שכל ספי' דהנפש הכללי כשיצאה הרי היא עומד שם ומאירה שם באיזה בחי' שהיא אם נפש נפש אם רוח רוח אם נשמה נשמה וכן כו' כו' וכל דברי הרב בענייננו והחידוש אשר משמיענו בדבריו הכוונה הוא רק על תיקונם העיקרי אשר מהרוח הכללי שלמעלה וזהו אשר משמיענו הרב בכל הדיבור שבענייננו מה שמקבלים מהארת הרוח הכללי אשר למעלה ועל זה אמר כי ע"י יציאת הבינה ניתוסף לז"א אור הרוח ג"כ ור"ל על הארת דהרוח הכללי שהוא הרוח העיקרי אשר מקבל עתה הז"א משרשו וכנז' אמנם הנה לא מקבל עדיין אלא רק הארתו לבד אבל אור העיקרי שבו אינו מקבל אלא אחר חזרתו למעלה דוקא שהוא בהסתלקות הא' כמו שכתבנו לעיל אות כ"א וכנ"ל, **אמנם** המלכות דהנפש הכללי הנה ניתוסף לה עתה משרשה ע"י יציאת הבינה, הארת הנשמה ג"כ כי הרי נתקרבה עי"ז המלכות דהנפש הכללי אל שרשה שהוא המלכות דהרוח הכללי להיות עמה בפחות מג' והם הא"א והאבא דהנפש הכללי שלא יצאו עדיין והרי הם מפסיקים בינה לבין שרשה והם רק ב' פרצופים לבד כי הז"א והבינה אשר יצאו הם ג"כ והם עומדים עליה הנה הם לא חשיבי אצלה להפסק כלל כי אדרבה הוא שהם מאירים בה והם מסייעים אותה לקבל השפע משרשה וכנ"ל ולכן מאחר שעומדת המלכות עתה ע"י יציאת הבינה בפחות מג' סמוך לשרשה והרי היא עמה

גם בתורת לבוד דרבנן ולכן היא מקבלת ממנה עתה גם הארת הנשמה הכללית שנה ג"כ כי הרי למעלה ומבפנים הנה מתייחדים האורות יחידה חיה נשמה רוח הכלליים אשר שם כולם זו"ן בכל הראוי ומקבלת המלכות דהרוח הכללי מהנשמה הכללית את האור הראוי לה ולכן עתה כאשר נתקרבה המלכות דהנפש הכללי אל שרשה שהוא המלכות דהרוח הכללי ע"י יציאת הבינה להיות עתה גם בתורת לבוד דרבנן הנה מקבלת ממנה הארת דהנשמה הכללית ג"כ אשר בה וזהו שאמר הרב שכאשר יצאה הבינה ניתוסף בחי' רוח לז"א ונשמה להמלכות ור"ל על בחי' הארת הרוח והנשמה הכלליים אשר מקבלים עתה הז"א ומלכות דהנפש הכללי משרשם שלמעלה שהוא מהז"א והמלכות שבהרוח הכללי והוא ע"י שהז"א עומד עתה ביציאת הבינה בפחות מד' לשרשו והוא בתורת לבוד דרשב"ג והמלכות היא בפחות מג' לשרשה שהיא גם בתורת לבוד דרבנן, אמנם הארת החיה והיחידה הכלליים אשר במלכות דהרוח הכללי אשר למעלה הנה מזה אינה מקבלת עתה עדיין המלכות דהנפש הכללי מאומה הגם שהיא בתורת לבוד עמה מכל וכל הטעם הוא כי מאחר שלא יצאו עדיין הכתר והחכמה דהנפש הכללי והרי חסר עתה עדיין להמלכות דהנפש הכללי גם האור דחיה והיחידה אשר בהנפש הכללי ג"כ א"כ אין בה הכשר עדיין ומקום ובית קיבול לקבל בתוכה את הארת דחיה ויחידה הכלליים מאומה ולכך אינה מקבלת המלכות דהנפש הכללי עתה (שהוא ביציאת הבינה) משרשה שהוא מהמלכות דהרוח הכללי אלא רק הארת הנשמה הכללית שבה לבד וכנז', אמנם הבינה דהנפש הכללי שהיא עתה ביציאתה רחוק עדיין משרשה למטה מד' לכן אין בה בעת יציאתה מהארת הרוח הכללי מאומה והיא עתה עדיין רק בבחי' עצמותה לבד שהוא עצמות דהנפש הכללי והיא הנשמה דהנפש הכללי ואין בה עדיין (שהוא בעת יציאתה) מהרוח הכללי מאומה וכנ"ל:

סימן ה', **והנה** עד"ז אח"כ כאשר יצאה גם החכמה דהנפש הכללי הנה יצאה בבחי' נפש לעצמו כי הוא החיה אשר בהנפש הכללי ואין לו עתה מהארת הרוח הכללי שבשרשו מאומה כי הנה שרשו הוא החכמה חיה דהרוח הכללי והרי עומד עתה החכמה חיה דהנפש הכללי רחוק ממנו למטה מד' והיינו הבינה והזו"ן דהרוח הכללי שהם לעולם למעלה והכתר שהוא א"א דהנפש הכללי שלא יצא עדיין והוא מפסיק ג"כ כנ"ל והרי יש ד' פרצופים הפסק בין החכמה חיה דהנפש הכללי להחכמה חיה דהרוח הכללי ומשום שהוא למטה מד' משרשו לכן אינו מקבל ממנו מאומה ונשאר בעצמותו לבד שהוא רק מבחי' נפש הכללי והוא החכמה חיה דהנפש הכללי, אמנם הבינה דהנפש הכללי הנה היא נתקרבה עתה אל שרשה ע"י יציאת החכמה מדרגה אחת והיא עתה עם שרשה רק בפחות מד' ולמטה מג' והיינו הזו"ן דהרוח הכללי שהם לעולם למעלה והכתר שהוא א"א דהנפש הכללי שהוא לא יצא עדיין והרי הוא מפסיק ג"כ והרי הם ג' פרצופים הפסק בין הבינה דהנפש הכללי לשרשה שהוא הבינה דהרוח הכללי אך עכ"פ הוא כי היא בפחות מד' והרי נתקרבה אל שרשה ע"י יציאת החכמה והיא עתה בתורת לבוד דרשב"ג ועי"ז הנה מקבל הבינה עתה משרשה הארת דהרוח הכללי ג"כ וזהו שאמר הרב שכאשר יצאה החכמה ניתוסף להבינה בחי' רוח ור"ל הארת דרוח הכללי אשר מקבל הבינה עתה משרשה שהיא הבינה דרוח הכללי ע"י שנתקרבה אליה ביציאת החכמה מדרגה אחת וכנז', אך הז"א דהנפש הכללי הנה הוא נתקרב אל שרשו ע"י יציאת החכמה עוד יותר והוא עומד עם שרשו עתה רק בפחות מג' כי הרי אין מפסיק עתה ביניהם אלא רק ב' פרצופים היינו המלכות דהרוח הכללי שהיא לעולם למעלה והא"א דהנפש הכללי שלא יצא עדיין ומשום שהוא עם שרשו בפחות מג' שהוא גם בתורת לבוד דרבנן לכן מקבל עתה הז"א דהנפש הכללי משרשו שהוא הז"א דהרוח הכללי גם הארת הנשמה הכללי שבו ג"כ וזהו שאמר הרב שכאשר יצאה החכמה ניתוסף להז"א בחי' הנשמה ג"כ ור"ל על הארת אור דנשמה הכללי אשר מקבל הז"א משרשו שבהרוח הכללי ע"י שנתקרב אליו עתה להיות עמו גם בתורת לבוד דרבנן אמנם הארת אור החיה והיחידה אינו מקבל משרשו עתה משום שהוא עומד עדיין עמו בריחוק מקום ב' מדרגות הנז' שמפסיק ביניהם ולכן חסר לו ממנו עדיין ג"כ קבלת דב' בחי' שהם הארת דאור החיה ואור היחידה ואינו מקבל הז"א משרשו עתה אלא רק הארת דאור הנשמה הכללי לבד, אך כ"ז הוא רק מה שצריך הז"א דהנפש הכללי לקבל משרשו שהוא מהז"א דהרוח הכללי הנה בזה אנו אומרים שאינו מקבל ממנו אלא רק הארת דהנשמה הכללי לבד שבו ולא ההארה דהחיה והיחידה הכלליים אשר בו מאומה כלל, אבל אור החיה דהנפש הכללי עצמו הנה בזה פשוט הוא שישנו להז"א דהנפש הכללי ג"כ תיכף ביציאת החכמה כי מאחר שיצא החכמה דהנפש הכללי שהוא עצמו בחי' החיה דהנפש הכללי הרי פשוט הוא שמקבלים ממנו כל הספי' שתחתיו שהם בינה וזו"ן דהנפש הכללי הנה מקבלים הם בודאי היטיב את הארת אור החיה שבו מאחר שיצא עמהם ומתייחד עמם הרי ודאי הוא שמאיר בהם בכל הראוי וכל מה שאמרנו שאין להבינה עתה אלא הרוח ולז"א הנשמה הנה זהו רק על הארת אור שמקבל כ"א משרשו שבהרוח הכללי שהוא תיקונם העיקרי אבל מה שנוגע להם מהשלימות דהנפש הכללי עצמו הנה פשוט הדבר שכל ספי' דהנפש הכללי כשיצא הנה הוא מאיר מבחינתו לכל הספי' שתחתיו ומקבלים ממנו היטיב את אורו ושלימותו באין מונע וכאשר יצא הבינה שהיא אור דנשמה דהנפש הכללי הנה היא מאיר מאותה אור הנשמה לכל הספי' שתחתיה וכאשר יצא החכמה שהיא החיה דהנפש הכללי הנה היא מאיר באור החיה לכל הספי' שתחתיה ומה שאמרנו שע"י יציאת החכמה לא נשלמה הבינה אלא רק בהאור דהרוח והז"א באור דנשמה הכוונה הוא רק על קבלתן משרשם אשר בהרוח הכללי שהוא תיקונם האמיתי וכנ"ל בכל דברינו, **אמנם** המלכות דהנפש הכללי הנה היא נתקרבה עתה ביציאת החכמה אל שרשה עוד יותר כי הרי לא יש לה עתה הפסק בינה לבין שרשה אלא רק מדרגה אחת לבד והוא הכתר שהוא הא"א דהנפש הכללי שלא יצא עדיין ועי"ז הוא מפסיק ג"כ וכנ"ל, ומשום שאין הפסק בינה לבין שרשה אלא רק פרצוף אחד לבד לכן מקבל המלכות עתה משרשה גם הארת אור החיה שבה ג"כ וזהו שאמר הרב שכאשר יצא ספי' החכמה ניתוסף להמלכות בחי' החיה ואין הכוונה על בחי' החיה דהנפש הכללי אשר מאותו החכמה עצמה שיצא כי זה הרי מקבלים הבינה והז"א ג"כ וכנ"ל בסמוך אלא הכוונה הוא כי עתה ביציאת החכמה דהנפש הכללי הרי נתקרבה עי"ז המלכות דהנפש הכללי אל שרשה שהוא המלכות דהרוח הכללי מדרגה אחת כנז' ולכן היא מקבלת משרשה עתה הארת דבחי' אור החיה שבה ג"כ והוא הארת מאור החיה הכללי שלמעלה אשר במלכות דהרוח הכללי, אמנם הארת מאור היחידה שבה הנה זה אינה מקבלת עדיין והוא משום ב' טעמים טעם אחד הוא משום שהרי היא עדיין בהפסק ממנה מדרגת פרצוף אחד עכ"פ ולכן חסר לה קבלת אור אחד ג"כ, טעם שני הוא כי כל זמן שלא יצא הכתר דהנפש הכללי והרי חסר עדיין למטה כל אור היחידה דהנפש הכללי גופה א"כ הרי פשוט הוא שאי אפשר להמשיך ולקבל את הארת אור היחידה משרשה שבהרוח הכללי כל זמן שאין לה גם את אור היחידה דהנפש הכללי עצמו ולכן אמר הרב היטיב שאינה מקבלת המלכות עתה ביציאת החכמה אלא רק בחי' אור החיה לבד ור"ל כי מקבלת המלכות דהנפש הכללי משרשה שהוא המלכות דהרוח הכללי הארת אור החיה שבה והוא ע"י שנתקרבה עתה אל שרשה עוד מדרגה אחת וכנז':

סימן ו', **והנה** כן הוא עד"ז ג"כ אח"כ כאשר יצא גם ספי' הכתר כי הנה יצא הוא בבחי' נפש לעצמו כי הוא אור היחידה דהנפש הכללי ולא קבל הוא משרשו שהוא

הכתר והיחידה דהרוח הכללי הארת הרוח מאומה כלל משום שהרי עומד רחוק ממנו למטה מד' שהם האו"א והזו"ן דהרוח הכללי שמפסיקים ביניהם וכנ"ל ולכן נשאר הכתר על עצמותו בבחי' נפש לבד והוא היחידה דהנפש הכללי, אמנם החכמה דהנפש הכללי הנה נתקרב אל שורשו ע"י יציאת הכתר מדרגה אחת והוא עומד עתה עם שורשו בפחות מד' ולמטה מג' שהם הבינה והזו"ן דהרוח הכללי שמפסיקים ביניהם אך משום שהוא בפחות מד' והוא עכ"פ בתורת לבוד דרשב"ג ולכן מקבל עתה החכמה דהנפש הכללי משורשו שבהרוח הכללי את הארת אור הרוח עכ"פ, והבינה דהנפש הכללי הנה היא נתקרבה עתה אל שורשה שהוא הבינה דהרוח הכללי ועומדת עמה בפחות מג' שהרי אין הפסק בינה לבין שורשה אלא רק ב' פרצופים שהם הזו"ן דהרוח הכללי והרי עומד הבינה דהנפש הכללי עם שורשה שבהרוח הכללי גם בתורת לבוד דרבנן ולכן מקבל עתה הבינה משורשה את הארת דאור הנשמה ג"כ ור"ל הארת מאור הנשמה הכללי אשר בהבינה דהרוח הכללי [כי למעלה מתייחדים הרוח נשמה חיה יחידה הכלליים זב"ז ומאירים זה לזה וכנ"ל] אבל הארת אור החיה ויחידה הכלליים אשר בהבינה דהרוח הכללי הנה מזה אינו מקבל הבינה דהנפש הכללי מאומה משום ההפסק דב' מדרגות שישנם עדיין ביניהם כנז' לכן היא נשאר חסרה מקבלת הב' האורות דחיה ויחידה שבשורשה ואינו מקבל ממנה אלא רק הארת הנשמה לבד. אך הז"א דהנפש הכללי אשר הוא נתקרב עתה אל שורשו ע"י יציאת הכתר עד שאין בינו לבין שורשו שהוא הז"א דהרוח הכללי אלא רק הפסק פרצו' אחד לבד והוא המלכות דהרוח הכללי שמפסיק ביניהם ולכן מקבל הוא עתה משורשו גם הארת דאור החיה שבו ג"כ אבל הארת דאור היחידה שבו אי אפשר לו לקבל משום הריחוק דמדרגה אחת שהוא רחוק משורשו עכ"פ לכן חסר לו קבלת הארת אור היחידה ואינו מקבל עתה משורשו אלא תוספת הארת דאור החיה לבד, אמנם המלכות דהנפש הכללי אשר היא נתקרבה אל שורשה ע"י יציאת הכתר מכל וכל ואין ביניהם עתה שום הפסק מאומה לכן מקבל המלכות עתה משורשה שהוא המלכות דהרוח הכללי את הארת אור היחידה שבה ג"כ ונשלמה עתה המלכות דהנפש הכללי משורשה בכל הארת הנרנח"י כולם שבה אמנם זהו רק בהארת הנרנח"י הפנימים לבד אבל בחי' המקיפים מהם הנה זה חסר עדיין להמלכות ג"כ ואינה מקבלת משורשה בחי' המקיפים מאומה משום שהם מובדלים זה מזה ע"י שעומדים בשני מקומות כי כל הי' הספי' דהנפש הכללי הם למטה ומבחוץ וכל הרוח הכללי הוא למעלה ומבפנים והרי הם מובדלים זה מזה ואינו מקיף אותה כלל, **אמנם** כ"ז הוא רק בענין קבלת כל הספי' וספי' מהי' ספי' שבהנפש הכללי מה שמקבל כ"א משורשו שלמעלה שהוא מהספי' אשר כנגדו בהרוח הכללי וכנז' אבל מה שנוגע להם מהנפש הכללי עצמה הנה לא חסר להם דבר כי כאשר יצאה המלכות נעשה ונתגלה הנפש שבנפש וכאשר יצא הז"א שהוא הרוח שבנפש האיר להמלכות מבחי' הרוח שבו וכאשר יצאה הבינה שהיא נשמה שבנפש האירה להזו"ן מהנשמה שבה וכאשר יצא החכמה שהוא חיה שבנפש האירה להבינה וזו"ן מהחיה שבה וכאשר יצא הכתר שהוא יחידה שבנפש האיר לכולן מהיחידה שבו ונשלמה הנפש הכללי בכל הנרנח"י שבה בכל הראוי וכן נשלמו בהב' מקיפים שבה ג"כ כהראוי אך כל דברי הרב בענינינו הנה הוא רק מה שמקבל כל אחד ואחד מלמעלה משורשו אשר בהרוח הכללי והכל כנז', וגם הנה הוא רק בבחי' הארה לבד אבל תיקונם העיקרי ויסודם הראוי בהרוח הכללי הנה זה לא נעשה ולא נתקן אלא רק אחר שנסתלקו וחוזרים ועולים למעלה שהוא אחר הסתלקות הא' וכנ"ל אות כ"ה ודע כל זה:

[כו] **והיה** זה ממש הכוונה גמורה כנ"ל, ר"ל כי מה שיצאו עיקרם רק בבחי' הנפש הכללי לבד וכל מה שנתקנו מהרוח הכללי עכ"פ היה רק בהארתו לבד וגם בזה הנה לא נתקן בכל הארת דהנרנח"י כולם אלא רק המלכות, וכל ספי' שהיא יותר עליונה היה מחוסר תיקון ביותר עד שהכתר הוא לא נתקן כלל וגם המלכות לא נתקנה ביציאת הכתר אלא רק בהארת הפנימים ולא בהמקיפים וכנ"ל הנה כ"ז היה בכוונה גמורה והיינו כדי שיתגלה העביות לצורך הכלי דהעקודים ולכן כל אור שהוא יותר עליון שהאור שבו הוא יותר גדול היה הוא מחוסר שלימות ביותר והיה ממועט כי זולת זה לא היה אפשר שיתגלה העביות שבהם ולכך היה חסר בהם המקיפים שלמעלה מכל וכל כי פעולת המקיפים הוא שהם מזככים את העביות והכלי וכנ"ל רפ"ב וכאן הרי היה הצורך להיפך שיתגלה העביות ויתהווה הכלי ולכן היו חסרים מהמקיפים שלמעלה מכל וכל, וכ"ז הנה הוא משום שעולם העקודים הוא העולם היותר עליון [מכל העולמות הנופל עליהם שם אצילות וגילוי כי למעלה מהעקודים אין נופל עליהם שם אצילות וגילוי כלל כי הם כולם נעלמים] והוא עומד בא"ק מטבורו ולמעלה אשר שם הוא תוקף האור דא"ס ולכן לא היה אפשר שיתגלה כאן איזה בחי' כלי אלא רק ע"י כל המיעוטים והחסרונות הנז' דוקא, והאמת הוא כי כל הסדר הזה היה ג"כ בכל ההתפשטות הא' אשר לכל עולם ועולם כי כולם נשתלשלו ונסדרו בסדר אחד וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים באריכה והוא משום שכל אור עולם עליון הוא בבחי' אור א"ס בערך התחתון ולכן אי אפשר שיוצא התחתון אל גילויו אלא רק ע"י כל אותן סדרי המיעוטים דוקא אך הרב מלמדינו כ"ז בעולם העקודים ור"ל כי הגם שהרי הוא באמת ג"כ מכלל העולמות דא"ס כי מטבורו ולמעלה דהא"ק נקרא הכל בשם העולמות דא"ס והרי הוא בו האור עצום נורא מאד והיה נראה לכאורה לומר שהוא מתהווה ונתגלה מכל תוקף האור העליון עצמו ע"ז מלמדינו הרב כי לא כן הוא שגם אחר רוממות מעלת העקודים עכ"ז הנה נעשה אצילותו מהאור העליון שעליו ג"כ רק ע"י סדר כל המיעוטים הללו דוקא ומזה תבין כמה שנבכו ועמקו רוממות מעלת האורות העליונים אשר למעלה מהעקודים עד אשר אין השגה ותפיסה בכל הדרושים והענינים שבהם כלל וכמו שכתב הרב לעיל ובזה תעמיק ותראה כו' וכנ"ל אות י"ז:

[כז] **ולכן** הוצרכו לחזור ולעלות אל המאציל לקבל ממנו תשלומיהן, כי מה שיצאו מתחילה בחסרונות ומיעוטים הרי היה בכוונה כדי שיתגלה העביות שבהם וכדי להמציא הכלי ע"ז וכנז' ואחר שנעשה פעולתם הרי הוצרכו לחזור ולעלות למעלה כדי לקבל שם את כל השלימות שהיה חסר מהם, **והנה** נראה בעליל מדברי הרב כי קודם שחזרו האורות ועלו למעלה היו באמת חסרים גם מעיקרם דאם נאמר כי מעיקרם ומתחלה היו באמת כל אותן האורות שלימים אלא שיצא ונתפשט אור ממועט מהם כדי שיתעבו הרי אין מקום להדברים אשר אמר הרב כי הוצרכו לעלות אל המאציל כדי לקבל ממנו תשלומיהן הלוא הכר השלימים המאציל בכל שלימותם הראוי להם והם שלימים שם למעלה במקומם אלא שלא נתפשטו בכל שלימותם למטה כדי שיתעבו וכנז' ומהו שאמר הרב שהוצרכו לעלות אל המאציל כדי לקבל ממנו תשלומיהן הרי נראה בודאי שהיו חסרים מעיקרם ולא נשלמו אלא רק אחר שחזרו ועלו, וסוד הענין הוא ע"פ עומק הדברים אשר כתבנו לעיל אות ח' ובכ"מ כי כל עיקר האור הזה אשר יצא מהאח"פ ולחוץ הנה הוא רק אור חדש אשר נתחדש ונולד עתה לצורך ההתפשטות הא' דהעקודים והיה לידתו ע"י בחי' זווג עיבור לידה מבחי' הסמ"ב אשר למעלה הכלולים בהמ"ס דא"ק והיה לידתו מתחילה רק בבחי' נפש לבד והוא ע"ד כללות האצילות שלידתו בראשונה היה מתחילה רק הב"ן לבד וכנ"ל אות ט"ו וכ"ב וכל מה שאמרנו לעיל אות כ"ה מענין קבלתם מהארת הרוח הכללי וכן מהנשמה ח"י הכלליים הנה הוא על הרוח נשמה ח"י אשר בהסמ"ב הפנימים העליונים דהאח"פ וכן גם אורות העינים הפנימים והרישין עלאין דא"ק הם היה

הסיה והיסודה הכלליים לאורות אח"פ [וע"פ עומק הדברים אשר כתבתי זה בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן א' ב' וכן בספר הכללים כלל ט"ו וכלל י"ח ענף י' סימן אבגד"ה ע"ש באריכה כל סדר לידת ההתפשטיות הא' דהאח"פ ע"ש, ותבין ג"כ ענין וסדר ומליאת השלימות מה שנשלמו בחזרתם למעלה, ואיך נולד מהם עי"ז כל ההתפשטיות הב' אשר להאח"פ] וזהו שאמר הרב ולכן הוצרכו לחזור ולעלות אל המאציל לקבל ממנו תשלומיהן כי מאחר שכל מליאותם בתחילה היו מעיקרם רק אור ממועט לבד כי היה כל מליאותם רק בחי' נפש שהוא הב"ן והמלכיות לסוד ולכן הוצרכו לחזור ולעלות כדי להשיג שם שלימותם מן המאציל ית"ש, **וכן** הוא באמת הסדר הזה גם בהתפשטות הב' כי הוא ג"כ נולד מתחילה רק אור ממועט ואח"כ הוא חוזר ועולה בסוד מ"ן ומקבל עי"ז את השלמתו, אלא שבהתפשטות הא' אשר מקומו הוא למעלה והוא נשאר אחר הסתלקותו למעלה לעולם הנה נעשה בו השלמתו למעלה אבל בהתפשטות הב' אשר מקומו הוא למטה הנה נמשך ונעשה בו השלמתו למטה וכנ"ל אות ד', והוא ע"ד שנודע מענין הב"ן וכמ"ש שמתחילה יצא רק המלכיות דהב"ן ואח"כ נסתלקו האורות בעת מיתת המלכים ועלו למעלה בסוד מ"ן ויצאו עי"ז האור דמ"ה והט"ר דב"ן ונעשה כ"ז בסדר דעיבור ולידה ונולדו ויצאו למטה ושם הם הולכים וגדילים מקטנות לגדלות ומגדלות לגדלות עד שנשלמו בכל גדלותם ושלימותם והיה כ"ז בכל פרצו' ופרצו' בפרט כנודע בכל דרושי הרב והוא ההתפשטות הב' דאצילות שהוא סדר מליאת הפרצופים וגידולם והשלמתם, ונשלם כ"א במקומו למטה שהוא באצילות עצמו אחר שיצא כ"א על מקומו, משא"כ בהתפשטות הא' אשר הוא יצא מתחילה ג"כ רק אור ממועט ואח"כ הוא נשלם הנה נעשה השלמתו רק אחר שחזר ועלה למעלה ושם הוא נשלם בכל שלימותו ומליאותו הראוי לו כי שם הוא מקומו לעולם, והכלל הוא כי השלימות דכ"א הוא נעשה לו רק בהמקום אשר נסדר לעמוד שם לעולם ולכן בהתפשטות הא' אשר מקומו הוא למעלה הנה הוא נשלם למעלה שהוא אחר שחזר ועלה בהסתלקות הא' ושם נשאר לעולם הנה שם הוא נשלם אבל בהתפשטות הב' אשר מקומו הוא למטה כי הוא עיקר המליאות דאותו העולם הנה הוא נשלם למטה, והגם שמליאת האור דהשלמה (ר"ל אשר בו הוא נשלם) הנה הוא נעשה ג"כ רק אחר עליית מ"ן שהוא אחר שחוזר ועולה נשמת פנימיות דכל פרצו' למעלה, אבל השלמת הפרצוף עצמו הנה הוא רק במקומו למטה כי חוזר האור ויורד למטה ומתלבש בהפרצ' וזהו השלמתו, וכבר כתבנו עיקר הדברים בזה לעיל אות ד' ע"ש:

[כח] **אמנם** עתה בחזרה היה הכתר חוזר בתחלת כולם, והוא ג"כ מאותו הטעם אשר לעיל אות כ"ו וכן באות י"ט שהוא משום לצורך גילוי העביות והתהוות הכלי ולכן הכתר אשר אורו הוא יותר גדול חזר ויצא מהם ועלה הוא למעלה בתחילה לכולם וכן עד"ז שאר כל הספי' שכל ספי' שהיא יותר עליונה עלה הוא מתחילה לכל התחתונים ממנה ועי"ז נתעלם כל תחתון ע"י שנשאר למטה לבדו ונתגלה בהם העביות עי"ז ככל צורך התהוות הכלי דהעקודים כי כל ספי' שהיא יותר תחתונה היא נקל ביותר שיתגלה העביות שבה ובפרט המלכות שעיקר העביות מתגלה בה ולכן יצאה היא בראשונה לכולם והיתה אז היא לבדה וכן נכנסה היא באחרונה לכולם והיתה ג"כ אז לבדה ועי"י כ"ז נעשה בה הכלי ככל הצורך להעקודים כי נתגלה העביות בכולם ממטה למעלה ועי"י המלכות ועיקר הכלי הוא רק בה, וכמו שיתבאר עוד בזה לקמן בפרקים הבאים בעזה"י:

[כט] **וזה** סוד הפסוק אני ראשון ואני אחרון, ר"ל שהפסוק מלמדינו סדר השתלשות התחלת המליאות שהוא עולם העקודים אשר הוא עולם הראשון מהגילויים (כי למעלה מהעקודים אין גילוי כלל) שהיה גילויו בסדר דראשון ואחרון הן בהכתר וכן בהמלכות כי המלכות יצא ראשון ונכנס אחרון והכתר יצא אחרון ונכנס ראשון ולא היה הוא עמהם אלא שיעור מועט ועי"ז נתעלמו האורות ונעשה האפשרית לגילויו ית"ש במליאת העקודים ולהתהוות הכלי שבה כנ"ל:

[למד] **כי** אני הוא כינוי אל המלכות, (ע' דברינו טנת"א פ"ה אות ע"ד) והפוכו אי"ן כינוי אל הכתר, (ע' דברינו סדר אצי' בקיצור פ"ב אות ט') והמלכות והכתר עצם אחד הם כי המלכות שרשה מהכתר והיא גילויו שהכתר מתגלה במלכות, והכתר הוא שורש כולם בראש והמלכות היא כלל כולם בסוף, וכן המלכות דהעליון נעשה כתר להתחתון וכמ"ש אליהו ז"ל כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית כי הכתר שהיא הראשית הוא נמשך ומתגלה במלכות שהיא האחרית וכן מהמלכות שהיא האחרית דהעליון נמשך ונעשה הכתר שהיא הראשית דהתחתון, וכמ"ש בסדר אצילות בקיצור פ"א, וזהו ג"כ מה שאמרו בספר יצירה פ"א נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן שהסוף דכל עליון שהוא המלכות הוא נעוץ בתחילת כל תחתון שהוא הכתר שבו ותחילתו שהוא הכתר הוא נעוץ בסופן שהוא המלכות ושם הוא מתגלה, אלא שהכתר נקרא אי"ן משום ששם הוא נעלם ובהמלכות נקרא אני משום ששם הוא מתגלה וניכר אבל שניהם אחד הם וזה שאמר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי כו' כי הוא פנימית כל הי' ספי' מכתר עד המלכו' והוא הם כולם, **אמנם** כ"ז שאמרנו הוא בבחי' יחודו ית"ש בהי' ספי' שהוא מתייחד עמהם והם נעשים כולם אחד על ידו וכמ"ש אליהו ז"ל ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון, אך בענינינו הנה מפרש הרב הפסוק אני ראשון ואני אחרון על גילויו ית"ש במליאת עולם העקודים בסדר התהוות הי' ספי' שבו ביציאתם ועלייתם כי ביציאה היה המלכות ראשון ובהעלייה היה אחרון והכתר היה בהעלייה ראשון וביציאה אחרון, וכ"ז הוא בהתפשטות הא' ובהסתלקות הא' אבל בהתפשטות הב' ובהסתלקות הב' היה הכתר לעולם ראשון הן ביציאה וכן בהעלייה והמלכות היה לעולם אחרון וכמ"ש בשער מטי ולא מטי פ"ב ושם פ"ד ויהיה הפסוק אני ראשון ואני אחרון ראשון בכתר ואחרון במלכות וכמו שהם במליאותם והתלבשו ויסודו בהם תמיד שהוא נמשך מכתר עד המלכות כי מתחילה מתייסד בכתר ומשם הוא נמשך עד המלכות, והוא משום כי בהתפשטות הב' הוא עיקר המליאות דכל עולם והוא עיקר סדר גילויו ית"ש אשר מתגלה בהם בכל שמותיו ופעולותיו והוא בדרך השתלשלות המדרגות אשר מכתר עד המלכות והיה הכתר לעולם ראשון והמלכות לעולם אחרון, וכן הוא בהסתלקות הב' ג"כ כי עיקר גילויו ית"ש אשר בכל עולם הוא רק ע"י ההתפשטות הב' וההסתלקות הב' וכמו שבארנו בספר הכללים באריכה. אמנם כבר אמרנו לעיל אות כ' ובפרט בספר הכללים כלל ט"ו ענ"ט כי לפי עומק הסוד היה ההתפשטות הא' ג"כ ע"ד ההתפשטות הב' והיו כולם בסדר אחד ממש ודי בזה:

[לא] **והנה** בהתעלם הכתר על מקורו עלתה החכמה במקום הכתר והבינה במקום חכמה וכן על דרך זה כולם עד שנעלה המלכות במקום היסוד ועי"י עליה זו במקום היסוד ניתוסף בה האור, אמנם זה היה רק אחר שנגמר עליית הכתר וכן כל ספי' עליונה למעלה לגמרי, וזהו שדקדק ואמר בהתעלם הכתר אל מקורו ולא אמר סתם כאשר עלה הכתר להורות לנו שלא השיגו התוספת אור בעלייתם אלא רק אחר שנגמר עליית כ"א למעלה במקום העליון שעליו אבל בעת העלייה עלתה קודם שנגמר לעלות הנה לא ניתוסף להתחתון שום אור מאומה אלא אדרבה הוא שהפסידו כ"א ונתמעט ונגרע מהם גם מהאורות שהיה להם בתחילה וכמו שמבואר לקמן פ"ד ופ"ו, כי עי"ז נתגלה העביות בכל ספי' התחתונה כאשר עלה ונסתלק ממנה האור הגדול דספי' עליונים וכנ"ל אות כ"ח אך כאשר נגמר עליית דכל ספי' עליונה למעלה במקום העליון לגמרי וכן עלתה כל ספי' תחתונה ג"כ במקום יותר עליון אז ניתוסף אור בכ"א ע"י קרבתם אל המאציל וכמו שמפרש והולך:

[לב] **והיה** לה בחי' מקיף אחד אשר כנגד היה הפנימי, כי כבר

כי כבר כתבנו לעיל אות כ"ה בחינה מה שהיה חסר גם להמלכות המקיפים הראוי לה משורשה שברוח הכללי גם בעת יציאת הכתר שהוא משום כי כל אותן האורות שיצאו מהאח"פ ולחוץ שהם כולם בבחי' נפש הכללי הנה הם למטה ומבחוץ אבל כל אורות העליונים שהם רוח נשמה ח"י הכלליים הם למעלה ומבפנים ומשום שהם בשני מקומות ומובדלים זה מזה לכך לא נתפשטו להקיף למטה ומבחוץ ולכן היה חסר המקיפים גם להמלכות ונסדר כ"ז בכוונה ורצון מהמאציל עליון ית"ש ומהטעם שאמרנו לעיל אות כ"ו ע"ש אך עתה כאשר נשלם כוונת הרצון בכ"ז ועלו האורות למעלה כדי לקבל תשלומיהן ועלה ונכנס הכתר דהנפש הכללי למעלה הרי מתייחד עתה הנפש הכללי עם כל האורות שלמעלה ג"כ (וכמו שיתבאר בזה למטה אות ל"ג) והגם שלא עלה עתה עדיין אלא רק הכתר לבד עכ"ז הרי על ידו מתחיל עכ"פ להתייחד עתה כלות הנפש הכללי עם הרוח נשמה ח"י הכלליים ע"י אותו הכתר דהנפש הכללי שעלה אצלם והנה הם מתקשרים ומתייחדים שניהם ולכן זכתה עתה המלכות דהנפש הכללי לקבל מהם אור מקיף אחד והוא המקיף דאור החיה אך לאור המקיף דהיחידה לא זכתה עדיין עד שעלה החכמה ג"כ והוא משום כי עיקר התחלת כל קומה וכל פרצו' הנה הוא מהחכמה שבו וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"א רע"ב ובכ"מ ולכן כל זמן שלא עלה החכמה ג"כ הרי לא נשלם עדיין היחוד דהנפש הכללי העיקרי עם האורות שלמעלה ולכן חסר עדיין ג"כ המקיף העליון שהוא המקיף דיחידה כי אינו מתייחד עדיין הנפש הכללי העיקרי עם הרוח נשמה ח"י הכלליים עד שעלה החכמה ג"כ ולכך לא היה להמלכות בעליית הכתר אלא רק המקיף דחיה לבד:

[לג] **גם** ז"א עלה במדרגה אחת ונתוסף בו בבחי' יחידה מן אורות פנימים כו' ובינה נתוסף בה חיה הפנימי וחכמה נתוסף בה בבחי' נשמה הפנימי, הוא ג"כ ע"פ מה שכתבנו לעיל אות כ"ה בהטעם שהיה חסר להם מתחלה כל זה כי היה החסרון בכ"א מהם לפי ערך ההפסק שהיה בכ"א בינו לבין שרשו כי גם אחר שיצא הכתר הנה היה ההפסק לז"א בינו לבין שרשו מדרגה אחת ולכן היה חסר לו קבלת אור אחד ולהבינה היה ההפסק ב' מדרגות ולכן היה חסר לה ב' אורות ולהחכמה היה ההפסק ג' מדרגות ולכן היה חסר לו ג' אורות וכמו שבארנו כ"ז שם סימן ו' ולכן עתה כאשר עלה הכתר למעלה וכן עלו כ"א ג"כ למקום יותר עליון הנה נתמעט עי"ז בכ"א ההפסק אחד וכמו שיתבאר למטה בסמוך ולכן נתוסף לכ"א אור אחד וכן אח"כ כשעלה החכמה ג"כ הנה נתמעט ההפסק בכ"א עוד מדרגה אחת ולכן נתוסף לכ"א עוד אור אחד וכן אח"כ כשעלה הבינה ואח"כ הז"א לא היה עוד בהם שום הפסק כלל ונשלמו כולם, **והגם** כי הרי אמרנו שם שאדרבה הוא שכל זמן שלא יצאו הספי' העליונים דהנפש הכללי עצמה היו גם הם מפסיקים לאותן שיצאו בינם לבין שרשם א"כ הרי כמו כן כאשר חזרו לעלות הרי צריך שיהיו הם גורמים ג"כ הפסק יותר להם וכמו קודם שיצאו אך פשוט הדבר כי סילוק גדול הוא בין עד שלא יצאו עדיין כלל לבין אחר שיצאו וחזרו לעלות כי הנה קודם שיצאו הספי' העליונים עדיין כלל ויצאה מתחלה כל ספי' התחתונה לבדה והיה כ"ז בכוונה ורצון המאציל ית"ש כדי שתשתלם ותתעבה בהיותה למטה לבדה וכנ"ל בכל דברינו והרי נמצא כי כאשר יצא כל ספי' התחתונה היה מתעלם ממנה האור דכל ספי' העליונים כדי להמעיט האור ממנה בכל האפשרי וכדי שתשתלם ולכן הנה משה אז בודאי כל הספי' העליונים אשר עדיין לא יצאו להפסק בינם לבין שורשם כי קבלת כל ספי' תחתונה משרשה הרי הוא רק ע"י ספי' העליונה שעליה ומאחר שהספי' העליונה עדיין לא יצא והיא מתעלה ואינה מאירה למטה כלל הרי היא בבחי' הפסק ג"כ אבל עתה אחר שיצאו כל הי' ספי' דהנפש הכללי ונתגלו כולם והרי מקבל כל התחתון מהספי' העליונים בכל הראוי ולכן גם כאשר חזרו העליונים למעלה כדי להשתלם והוא אחר שנשתלמו ונעשה בהם כוונת המאציל ית"ש במציאת העביות ויוצאים עתה האורות מהעביות כדי להוסיף בהם עיבוי על עיבוי וחוזרים האורות ועולים למעלה כדי לקבל תשלומיהן הרי אין הכוונה בעליית כל ספי' עליונה להעלים את אורה מהספי' התחתונה אלא אדרבה הוא שכוונת עלייתם הוא כדי להתייחד בכל האור שלמעלה ולקבל ולהשפיע כל עליון לתחתון ולכן אינה מפסיק העליונה עתה כלל להתחתונה ע"י עלייתה אלא אדרבה שמקרבת אותה אל שורשה ע"י עלייתה וקבלתה למעלה והיא משפיע עתה למטה ג"כ וגורם היחוד לכל תחתון עם שורשה שהם מתייחדים על ידה, והיינו כי הרי קודם שעלה שום ספי' למעלה והיה גם הכתר למטה הרי היו עומדים הי' ספי' דהנפש הכללי עם הרוח נשמה ח"י הכלליים בשני מקומות כנ"ל אבל עתה כאשר עלה הכתר דהנפש הכללי למעלה הרי מתייחד עתה על ידה דהנפש הכללי עם הרוח נשמה ח"י הכלליים ומתקרבת עי"ז כל ספי' וספי' שבהנפש הכללי אל שורשה שברוח נשמה ח"י הכלליים. **והנה** כאשר עלה הכתר הנה היה עלייתו בהמלכות דהרוח הכללי כי הרי היה עלייתו כדי להתייחד למעלה ולכן עלה בהמלכות גופה והוא בחי' המאציל שאמר כי ממנה נאצל ויצא וחזר ועלה בה כדי להשתלם והרי נתמעט עתה הפסק אחד שהוא הפסק דאותה המלכות שהיה מפסיק מקודם בין הא"א ואו"א וז"א דהנפש הכללי לשורשם שברוח הכללי וכנ"ל אות כ"ה הנה נתקן עתה אותה ההפסק לגמרי כי מאחר שהכתר דהנפש הכללי עלה בה ומתייחד עמה הרי אין המלכות מפסיק עוד ביניהם אלא אדרבה שהיא מאיר בהם ומסייע אותם להתקרב אל שורשם על ידה כי נעשה היא עם הכתר שעלה בה לאחד וכן אח"כ כאשר עלה החכמה ג"כ הנה עלה אז הכתר אל הז"א דהרוח הכללי והחכמה עלה אל המלכות והרי נתמעט עתה עוד הפסק אחד והוא הפסק דהז"א שהיה מפסיק מקודם בין הא"א או"א דהנפש הכללי לשורשם שברוח הכללי כי עתה כאשר עלה הכתר אצלו ומתייחד עמו הנה לא די שאינו מפסיק מעתה אלא אדרבה שהוא עצמו מאיר ומסייע להם ג"כ לקבל משורשם וכמו הכתר גופה וכן אח"כ כאשר עלה הבינה ג"כ והנה אז עלה הכתר דהנפש הכללי אל הבינה דהרוח הכללי ומתייחד עמה והחכמה עלה בז"א והבינה עלה אל המלכות והנה נתמעט עתה עוד הפסק אחד והוא הפסק הבינה שהיה מפסיק מקודם בין הא"א והאבא דהנפש הכללי לשורשם שברוח הכללי אבל עתה כאשר עלה הכתר אצלה והתייחד עמה הנה לא די שאינה מפסיק מעתה אלא אדרבה שהיא מאיר ומסייע להם לקבל משורשם וכן אח"כ כאשר על הז"א ג"כ והנה עלה אז הכתר דהנפש הכללי בהחכמה דהרוח הכללי והחכמה בהבינה והבינה בז"א והז"א במלכות והנה נתמעט עוד הפסק אחד והוא הפסק החכמה שהיה מפסיק מקודם בין הכתר דהנפש הכללי להכתר דהרוח הכללי אבל עתה הנה לא די שאינו מפסיק אלא אדרבה שהוא מסייעו להתקרב אל שורשו ולקבל ממנו והרי לא יש מעתה שום הפסק כלל בין כל ספי' וספי' מהי' ספי' דהנפש הכללי לשורשו שכנגדו בהרוח הכללי אלא ריחוק מקום בבחי' מעלה ומטה לבד כי הרי עומד עתה כ"א למטה משורשו בסופו ובסיומו דבוק עמו, כי הכתר דהנפש הכללי אשר הוא עומד עתה בהחכמה דהרוח הכללי הרי הוא עומד עם שורשו בסיומו ממש דבוק עמו, וכן החכמה דהנפש הכללי שהוא עומד עתה בהבינה דהרוח הכללי הרי הוא עומד למטה משורשו שהוא החכמה דהרוח הכללי בסיומו דבוק עמו שהחכמה דהרוח הכללי הוא למעלה והחכמה דהנפש הכללי הוא למטה בסיומו, מאחר שהוא בהבינה דהרוח הכללי שהוא למטה מהחכמה סמוך ודבוק אליו, וכן הבינה דהנפש הכללי שהוא עומד עתה בהז"א דהרוח הכללי הרי היא למטה משורשה ובסיומה דבוק עמה וכן הז"א דהנפש הכללי שהוא עומד עתה בהמלכות דהרוח הכללי הרי הוא עומד למטה משורשו ובסיומו דבוק עמו, וכן הוא עתה ג"כ בהמלכות דהנפש הכללי הגם שהיא עדיין לא עלתה עכ"ז מאחר שהז"א עלה והיא

למטה סמוכה אליו הרי היא ממילא ג"כ סמוכה לשורשה אלא ששורשה הוא למעלה ומבפנים והיא למטה ומבחוץ אבל היא סמוכה לשורשה ג"כ עכ"פ והיא בסיומה, ואח"כ כאשר עלתה המלכות ג"כ הרי עולה כ"א בשורשו ממש, כתר בכתר חכמה בחכמה בינה בבינה וכן כו' כו' ונשלמו שם בכל הנרנח"י העצמיים והעיקריים אשר בהרוח נשמה ח"י הכלליים [כי שם למעלה מתייחדים כולם זב"ז כנ"ל] והוא השלימות הגמורה שמקבלים בעלייתם, והרי נתבאר לנו עכ"פ כי כאשר עולה כל ספי' עליונה הנה נעשה קירוב גדול גם לכל הספי' התחתונים כולם כי נתקרבו עי"ז אל שורשם שלמעלה ונתקן ע"י עליית כל ספי' וספי' הפסק אחד ועי"ז מתתקנים גם אותן אשר עדיין לא עלו למעלה הנה מתתקנים כ"א בתוספות אור אחד משורשם בעליית כל ספי' וספי' וכמו שיתבאר עוד בסמוך בעה"י כל הענין בפרטות ודקדוק ע"ש:

[לד] **ואח"כ** עלתה החכמה במאציל ועלתה בינה במקום הכתר וניתוסף בה בחי' יסודה הפנימית כו' וז"א ניתוסף בה מקיף אחד נגד חיה כו'. הדברים צריך ביאור כי הרי לפי דברינו לעיל יהיה נמצא שכאשר עלה החכמה למעלה הנה עלה אז הכתר בז"א והחכמה עלה למלכות וכנ"ל א"כ הרי נמצא שנתקן בזה כל ההפסקות כולם ולא היה מעתה שום הפסק גם להבינה כי הזו"ן דהרוח הכללי שהם המפסיקים בין הבינה דהנפש הכללי לשורשה הרי נתקן עתה ע"י עליית הכתר והחכמה דהנפש הכללי שעלו בהם, וכנ"ל אות ל"ג שע"י העלייה הנה לא די שאינם מפסיקים אלא אדרבה הוא שהם מסייעים להמשיך הארת השורשים למטה וא"כ הרי היה צריך שכאשר עלה החכמה תקבל הבינה מעתה ומכש"כ הז"א את כל השלימות דב' המקיפים החיה והיחידה מאחר שאין שום הפסק מעתה בינם לבין שורשם, ועוד כי לבד זה הרי אמרנו לעיל אות ל"ב כי כאשר עלתה החכמה אשר היא מעיקר הקומה והפרצו' הנה נעשה מעתה שמתייחד הנפש הכללי אשר למטה עם הרוח הכללי אשר למעלה וא"כ הרי לנו עכ"ז כי אין חסר מעתה שום דבר כי בעליית החכמה הנה נתקן כל ההפסקות וכן נתקן ג"כ החסרון דהיסוד והרי צריך שיושלמו מעתה גם הבינה וז"א בכל התיקון דהב' מקיפים הכל כראוי, אמנם לא קשה כלל כי הגם שהחסרון דההפסק ממש אשר היו מפסיקים הזו"ן בין הבינה לשורשה וכן החסרון מהיסוד ממש אשר מבדלות הנפש הכללי עם הרוח הכללי הנה כ"ז נתקן באמת תיכף בעליית החכמה וכנז' עכ"ז הנה לא נשלם עדיין החסרון דההפסק לגמרי והיה עדיין החסרון בזה בשני בחי' וכן לא נשלם עדיין החסרון מהיסוד לגמרי והיה החסרון בזה בג' בחי', והיינו כי הרי היסוד השלם והעיקרי אשר מהנפש הכללי עם הרוח הכללי הרי פשוט הוא כי הוא רק אחר שעולה המלכות ג"כ כי אז יעלה ויבא כ"א על מקומו בשלום שהכתר דהנפש הכללי הוא עולה אז להתייחד בהכתר דהרוח הכללי והחכמה בחכמה והבינה בבינה וז"א בז"א ומלכות במלכות אבל עתה כאשר עדיין לא עלו רק הכתר והחכמה והם עומדין עתה עדיין רק בהזו"ן דהרוח הכללי הרי רחוק עדיין כ"א ממקומו האמיתי כמה מדרגות והגם כי מאחר שעלו הכתר והחכמה למעלה ומבפנים הנה כבר נתקנו מלהיות הפסק ממש ביניהם וכנ"ל אך עכ"ז הנה ישנם בהם עדיין חסרון בב' בחי' ריחוק מקום עכ"פ כי הכתר אשר הוא עומד בז"א הרי הוא רחוק ממקומו ב' מדרגות שהם או"א והרי הוא עדיין בריחוק מקום משורשו ב' מקומות מקום הבינה ומקום החכמה וליסודו האמיתי הנה חסר לו באמת ג' בחי' כי יסודו האמיתי הנה הוא שיתייחד עם הכתר עצמו וכשהוא עומד עתה רק בז"א הרי חסר לו עוד ג' עליות בינה חכמה כתר והרי יש עדיין חסרונות להכתר דהנפש הכללי ב' בחי' בחסרון דהריחוק וג' בחי' בחסרון דהיסוד ועד"ז ממש ישנם כל החסרונות כללו להחכמה דהנפש הכללי אשר יסודה האמיתי בשורשה הנה הוא להתייחד עם החכמה עצמו דהרוח הכללי ועתה כאשר שהיא עלה ומתייחד עם המלכות דהרוח הכללי הרי יש לה ב' בחי' בחסרון דהריחוק כי הרי היא רחוק משורשה ב' מקומות ז"א ובינה וג' בחי' בחסרון דהיסוד ז"א בינה חכמה כי להתקרב לשורשה חסר לה עדיין ב' עליות ולהתייחד עם שורשה חסר לה עדיין ג' עליות והרי נמצא כי הכתר והחכמה גם אחר שעלו הם לבד הנה יש בהם כמה חסרונות עדיין עכ"פ,

וכן הוא עד"ז כל החסרונות כללו עוד ביותר להבינה וז"א דהנפש הכללי אשר הם עדיין למטה ומבחוץ הנה בהם יגדל עתה החסרונות כללו עוד ביותר והיינו כי הגם שהאמת הוא שמאחר שעלו הכתר והחכמה דהנפש הכללי למעלה ועומדים שם ומתייחדים בהזו"ן דהרוח הכללי הנה אותן הזו"ן אינן מפסיקים מעתה בין הבינה דהנפש הכללי לשורשה שבהרוח הכללי אלא אדרבה שהם מסייעים ומאירים לה לקבל משורשה ועי"ז הנה יתוסף לה באמת החיה ויחידה פנימיים וכמ"ש הרב עכ"ז הרי עכ"פ הוא כי עומדת הבינה רחוק משורשה בריחוק ב' מקומות כי היא עומדת עתה במקום הכתר דהנפש הכללי שהוא למטה מהמלכות דהרוח הכללי והרי היא רחוק משורשה מקום המלכות ומקום הז"א דהרוח הכללי והגם שאינה מפסיקים עתה בפניה ההפסק ממש עכ"ז הרי היא בריחוק מקום עכ"פ ובפרט כי שורשה הרי הוא למעלה ומבפנים והיא עדיין למטה ומבחוץ והרי נמצא כי לא נתקן בהבינה עדיין החסרון דההפסק בשלימות הכל ולכן חסר לה השלמה דב' המקיפים ע"י החסרון דהריחוק ב' מקומות וכנז' ולא זכתה אלא רק לתשלום הה' פנימיים לבד אבל לא להמקיפים כלל, ולא עוד כי גם מה שזכתה הבינה עתה לתשלום הה' פנימיים הנה לא זכתה להם באמת עדיין בשלימות כלל והוא משום החסרון דהיסוד אשר יגדל בה ביותר ע"י החסרון דהעלייה ור"ל כי הנה יש בהבינה החסרון דהיסוד ג"כ בג' בחי' ע"ד שאמרנו לעיל בסמוך בהכתר והחכמה כי הרי יסודה האמיתי בשורשה הראוי לה הנה הוא שתעלה למעלה ותתייחד עם הבינה עצמה דהרוח הכללי, ועתה כאשר שהיא עומד עדיין תחת המלכות דהרוח הכללי הרי חסר בה עליות ג' מקומות ליחודה האמיתי שהם מלכות ז"א בינה והוא החסרון דהיסוד בג' בחי' אשר יש בהבינה ג"כ ע"ד הנ"ל בהכתר והחכמה אמנם בה הנה יגדל אותו החסרון ביותר והוא ע"י שהיא עדיין למטה ומבחוץ ושורשה הוא למעלה ומבפנים ולכן יגדל בה החסרון דהיסוד ביותר ממה שהוא בהכתר והחכמה כי הרי הם כבר עלו עתה ג"כ מבפנים אבל הבינה הרי היא עתה עדיין מבחוץ ולכן הוא כי גם מה שזכתה להה' פנימיים הנה לא זכתה להם ממש אלא רק להארתם לבד והוא כמו שאמרנו לעיל אות כ"ה שכל מה שזכו הספי' דהנפש הכללי לקבל מהרוח הכללי כל זמן היותם מבחוץ הנה לא זכו אלא רק להארתם לבד אבל לא לעיקרן כלל כי עיקר קבלת אור הרוח נשמה ח"י הכלליים אשר קבל הנפש הכללי הוא רק אחר שחזר כולו ועלה למעלה בההסתלקות הא' אבל כל זמן היותו למטה הנה כל מה שקבל מהה' הפנימיים והב' המקיפים מהרוח נשמה ח"י הכלליים הוא רק הארתן לבד וכן הוא בהבינה דעניננו כי מה שנשלמה בהה' פנימים בעליית החכמה הוא רק בהארתן לבד אבל לאור העיקרי שבהם הנה לא אפשר לה לקבל אלא עד שתעלה גם היא, **וכן** הוא עד"ז בהז"א דהנפש הכללי כי עתה כאשר עלו הכתר והחכמה ועמדו בהזו"ן דהרוח הכללי הנה הגם שנתקן עי"ז ההפסק אשר היה בין הז"א דהנפש הכללי לשורשו שבהרוח הכללי כי זה הרי נתקן מכבר גם ע"י עליית הכתר לבד וכנ"ל אות ל"ג ובפרט עתה ע"י עליית החכמה הרי ניתוסף עוד השלמת תיקון דהיסוד ג"כ כי הרי מתחיל ע"י עליית החכמה היסוד הראוי מהנפש הכללי העיקרי בהרוח הכללי וכנ"ל אות ל"ב ועכ"ז הנה אמר הרב שלא נשלם הז"א בעליית החכמה אלא רק במקיף החיה לבד ולא במקיף היחידה אך הטעם הוא כי הנה הגם שהחסרון דההפסק ממש כבר נתקן באמת גם בעליית הכתר לבד כי לכך ניתוסף לו מאז היחידה פנימית וכנ"ל

עכ"ז הרי לא נתקן עדיין בשלימות גם בעליית החכמה כי הרי היה עדיין הז"א עכ"פ בריחוק מקום ממקורו שיעור מדרגה אחת שהוא מקום המלכות דהרוח הכללי ולכן נשאר עדיין חסר מקבלת אור אחד שהוא המקיף דהיחידה, אמנם הבינה דהנפש הכללי אשר היא לא עלתה עדיין ג"כ והיא עומדת על הז"א הנה לא נחשב לו עבורה ריחוק מקום כלל כי הבינה מקומה לעולם על הז"א ואינה גורם לו מניעת קבלה האור משרשו שבהרוח הכללי אלא אדרבה שהיא מסייע אותו כי היא נשמתו וכנ"ל אות כ"ה ולכן לא נחשב אליו לריחוק מקום אלא רק בסיבת המלכות לבד ועי"ז היה חסר לו עדיין אור אחד שהוא המקיף דהיחידה וכנ' ולא זכה בעליית החכמה אלא רק להמקיף דחיה לבד, אמנם המלכות דהנפש הכללי הנה היא זכתה עתה שהוא בעליית החכמה אל המקיף דהיחידה ג"כ כי הרי אין בה ריחוק מקום כלל משרשה שהוא המלכות דהרוח הכללי גם תיכף אחר שעלה הכתר ולא היתה חסרה אז אלא רק מהתיקון דהיסוד ולכן עתה כאשר עלו הכתר והחכמה ונעשה מעתה גם התחלת היסוד העיקרי מכללות הנפש הכללי עם הרוח הכללי וכנ"ל אות ל"ב לכן זכתה המלכות עתה היטב לקבל משרשה הארת המקיף דאור היחידה ג"כ. **ומה** שלא נשלם הז"א באור המקיף דחיה תיכף בעליית הכתר כי הרי מאז הנה נתקן בו החסרון דההפסק ממש ולא היה בו מאז אלא רק החסרון דריחוק מקום לבד וגם רק מקום אחד לבד שהוא המקום דהמלכות דהרוח הכללי ועי"ד שהוא בסניים בעליית החכמה וא"כ הרי היה צריך שיזכה הז"א להמקיף דחיה תיכף בעליית הכתר אך הטעם בזה הוא משום החסרון דהיסוד כי המקיפים הנה הם נמשכים רק אחר שמתייחד הנפש הכללי ברוח הכללי ולכן כל זמן שלא עלה הכתר בז"א דהרוח הכללי ולא הגיע עדיין היסוד דהנפש הכללי בהז"א דהרוח הכללי הנה לא נמשך להז"א דהנפש הכללי שום מקיף ממנו מאחר שלא הגיע עדיין היסוד דהנפש הכללי לשרשו ולכן לא זכה הז"א דהנפש הכללי לשום מקיף כלל משרשו שהוא הז"א דהרוח הכללי אלא רק אחר שעלה החכמה ג"כ ואז עלה הכתר להז"א והגיע בו היסוד ג"כ ואז השפיע בו אור מקיף אחד שהוא אור מקיף דחיה על הז"א דהנפש הכללי שהוא תולדתו, ודע והבן כ"ז וע' עוד למטה:

[לה] **ואח"כ** עלה חסד במקום כתר כי בינה עלתה במאצילה ואז ניתוסף בז"א גם בחי' מקיף ב' עליון שכנגד יחידה הפנימי, כי כאשר עלה הבינה ג"כ והיה עלייתה במלכות דהרוח הכללי והחכמה עלה בז"א דהרוח הכללי והכתר בבינה דהרוח הכללי הנה ניתוסף אז עי"ז להז"א דהנפש הכללי המקיף היחידה ג"כ, והגם שהרי היה עדיין בריחוק מקום משרשו שיעור מדרגה אחת והוא מקום המלכות דהרוח הכללי שהיא עומדת בין הז"א דהנפש הכללי לשורשו שברוח הכללי וכנ"ל אות ל"ד הנה לא נתקן גם עתה בעליית הבינה כלל, עכ"ז הנה זכה ע"י עליית הבינה להמקיף דהיחידה ג"כ, מסיבות וגרמות אחרות שגרמו לו זה, והיינו כי מאחר שעלה הכח"ב דהנפש הכללי למעלה ועלו ועמדו הם בהבינה וזו"ן דהרוח הכללי כנז' והרי עומדים הם כ"א בפחות מג' לשורשו ומקורו כ"ל ליחודו העיקרי הראוי לו, כי יחודם העיקרי הוא שיעלה כחב דהנפש הכללי בהכתר דהרוח הכללי והחכמה בחכמה והבינה בבינה וכנ"ל ועתה כאשר עלה הכתר בבינה הרי הוא בפחות מג' שהוא כלבוד דמי ליסודו האמיתי וכן החכמה אשר עלה בז"א הרי הוא בפחות מג' שהוא כלבוד דמי ליסודו האמיתי וכן הבינה אשר עלתה במלכות הרי היא בפחות מג' שהוא כלבוד דמי ליסודה האמיתי והרי הוו כל הכח"ב דהנפש הכללי למעלה ומבפנים קרובים ליסודם האמיתי לכן יש להם כח להמשיך הארת היחוד למטה בשלימות וניתוסף עי"ז גם לז"א הארת המקיף דהיחידה ג"כ, **ועוד** כי מאחר שע"י עליית הבינה למעלה הרי עלה החכמה **בז"א והחכמה** הרי הוא הראשית מהפרצוף העיקרי כנ"ל אות ל"ג וכיון שהגיע הוא לז"א דהרוח הכללי הנה נעשה על ידו התחלת היסוד העיקרי גם מהז"א דהנפש הכללי עם הז"א דהרוח הכללי ונתקשר על ידו הז"א דהנפש הכללי עם שורשו בקשר אמיץ ולכן ע"י עליית החכמה בו הנה התעורר השורש להמשיך אור יסודו למטה ומאיר ומקיף לתולדתו שהוא הז"א דהנפש הכללי מאור היחידה שבו ג"כ וזכו הארת אור היחידה אשר ניתוסף עתה בבחי' מקיף ג"כ להז"א דהנפש הכללי משרשו שבהרוח הכללי ע"י עליית הבינה והוא בסיבת החכמה שעלה אז בשורשו והתייחד בו כנז'. **אמנם** מה שיש להאריך להרחיב על דברינו כי הרי לפי מה שבארנו מאות ל"ג עד הנה יהיה נמצא כי כל התוספת שניתוסף למטה בכל הספי' התחתונים אשר עדיין לא עלו מבפנים הנה נעשה כ"ז ע"י עליית הספי' העליונים אשר עלו מבפנים כי ע"י עליית כ"א מאותן שנכנסו מבפנים עי"ז נתקן החסרון דהפסק אחד ונתקרבו עי"ז כל ספי' התחתונים אשר עדיין לא עלו אל שורשם אשר למעלה וכנ"ל בכל דברינו אמנם הרי פשטות לשון הרב משמע שכל התוספת שניתוסף בהם הנה הוא ע"י עליית כל ספי' התחתונה גופה אשר עדיין לא עלו מבפנים כי ע"י שעלה ונתעלה כ"א במקום יותר עליון הנה עי"ז נתקרב אל המאציל וניתוסף בו אור אחד בכל עלייה ועלייה וכן הוא מפורש לקמן פ"ו כי התוספת אורות שניתוסף לכ"א קודם שעלה למעלה ומבפנים הנה הוא ע"י עלייתם למטה גופה ממקום למקום כי עי"ז נתקרבו אל המאציל ונמשך להם עי"ז הארה נוספת בכל עלייה ועלייה אשר עלו למטה גופה ע"י קרבותו אל המאציל בעלותו ממקום למקום, וכ"ז הרי הוא שלא כדברינו כי לפי דברינו אינו תלוי קרבתם אל המאציל במה שעלו למטה גופה ממקום למקום כי זה אינו מעלה ואינו מוריד משום שהם קומת פרצוף אחד לא נפסק התחתון ע"י העליון שעליו כי אדרבה הוא שהוא מסייעו להמשיך אורו משרשו וכנ"ל אלא עיקר סיבת קרבותם אל המאציל הנה הוא ע"י אותן שעלו ונכנסו מבפנים, והרי הוו דברינו שלא כדברי הרב, אמנם הנה הוכחנו לדעת בכ"מ כי דברי הרב זללה"ה הם עמוקים מיני ים ויש בהם קריאן וכתיבן ויש אם למקרא ויש אם למסורת והגם שלא כמו שכתבנו נקראו עכ"ז הנה כן הקרי וכן הכתיב שניהם הם נמסרו למשה מפי הגבורה והם שניהם דברי אלקי"ם חיים אמת, **והענין** הוא כי הרי פשטות לשונו מה שאמר שע"י שנתעלו למטה גופה ממקום למקום עי"ז הרי נתקרבו אל המאציל וניתוסף להם עי"ז אור אחד בכל עלייה ועלייה הרי צריך ביאור מהמה פנים, א' כי הרי גם מתחילה כאשר יצאו ממטה למעלה ויצאה המלכות בראשונה הרי היה היא אז ג"כ קרובה אל המאציל ועכ"ז הנה היה יציאתה אז בתכלית המיעוט שהיתה אז רק נפש שבנפש וכנ"ל אות כ"א וא"כ הרי איך אפשר לומר שע"י שעלו אח"כ ממקום למקום ונתקרבו אל המאציל עי"ז ניתוסף להם אור בכל עלייה ועלייה דא"כ איך יצאו ממועט כ"כ בתחילה, ועוד כי הרי כל החסרון אור שהיה בהם מקודם הרי לא היה כלל מטעם אפיסת מקומם כי הרי עמדו כ"א על מקום הראוי לו כי כן הוא מקומם הראוי להיות מלכות למטה וז"א למעלה הימנה והבינה למעלה מז"א והחכמה למעלה מבינה והכתר למעלה מכולם, כי בעולם העקודים עומדים הי' הספי' בקו אחד וכמו שיתבאר הענין בזה לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ב אות י"ד ע"ש, וא"כ הרי עמדו כ"א על מקום הראוי לו, וכן גם כאשר עלו אח"כ כ"א למקום יותר עליון הכי הרויחו בזה אור יותר מהראוי להם אלא כל מה שנטלו ונשלמו ע"י עלייתם הרי את שלהם נטלו מה שהיה חסר להם מאור העיקרי השייך להם, והרי אנו רואין מכ"ז שלא סיבת ירידתם גרם להם החסרון כי הרי לא עמדו כ"א למטה ממקומו הראוי לו ולא סיבת עלייתם גרם להם איזה מעלה ותוספת כי הרי לא ניתוסף בהם אור על הראוי להם כלל אלא כל מה שנטלו לא נטלו רק את שלהם מה שהיה ראוי להם באמת גם מתחילה והרי על כרחך הוא כי משונה סיבת החסרון כאן אשר ע"י

הירידה וענין התוספת אשר ע"י העלייה מכל הירידות והעליות דהפרצופים המוזכר בכל מקום כי בכל היציאות והירידות דהאורות והפרצופים שבאצילות הרי כאשר שיוצאים ויורדים למקום היצאות להם הנה נשלמו שם גופה בכל האורות הראוי להם וכנ"ל אות ד' וכאן הרי לא היה כן וכנ"ל אות כ"ז וכן בכל העליות דהפרצופים כאשר עולים למעלה ממקומם הנה נעשים ע"ז לפנים חדשות וקורא להם שם חדש כי עולים ומתחלפים למדרגת הפרצופים שלמעלה שכאשר עולים זו"ן למקום או"א ולא"א מתחלפים ונעשים למדרגת או"א וא"א וכמו שנודע מעליית הזו"ן אשר בשבת מוסף ומנחה, וכאן הרי גם כאשר עלו הזו"ן למקום הג"ר הנה לא יצאו ממדרגתם כלל אלא שנשלמו באורות שלהם עצמן שהוא בהנרנח"י הפנימים והה' מקיפים דסיה ויסודה הראוי להם וא"כ הרי נשתנה כל הענין הנעשה כאן בהירידות והעליות מכל עניני הירידות והעליות אשר באצילות, **אך הענין** בכ"ז הנה פשוט הוא שהעיקר בזה הוא מסיבת הדברים אשר אמרנו לעיל בכל דברינו כי כל יציאתם וירידתם דכל האורות דעניינינו שהוא בהתפשטות הה' דהאח"פ אשר יצאו ונתפשטו מהאח"פ ולחוץ וירדו מהאזניים עד הטבור הנה היה כל יציאתם עתה שלא במקום הראוי להם כלל כי כל ההתפשטות הה' הנה מקומו העיקרי הוא לעולם רק למעלה ומבפנים ולא יצאו ולא ירדו למטה אלא רק כדי להתלמלם להיות ראוי לעשות שורש להעקודים שהוא ההתפשטות הנ' אשר להעקודים המבואר לקמן במטי ולא מטי מפ"ב והלאה אבל כל ההתפשטות הה' גופה עיקר מקומו הוא רק למעלה ומבפנים ולכן הוא חזר ונסתלק ונשאר שם לעולם ולכך יצא בראשונה בתכלית המיעוט האפשרי כדי שיולמלם לעשות שורש להעקודים והנה משום כל זה הנה נתעלם מהי' ספי' שבו אור המאציל בעת יציאתם כי ירדו ושולחו מעל פניו כדי שיתמעטו ויולמלמו לכל מה שכוון בהם ולכן כל ספי' וספי' בעת שיצאה הגם שהיתה אז קרובה אל המאציל ועכ"ז היה יציאתה בתכלית המיעוט משום שהרי נתעלם אז אור המאציל מהם בכוונה וירדו ושולחו מעל פניו כדי שיתמעטו ויולמלמו, אמנם אחר שנעשה באותו ההתפשטות הה' כל הכוונה שכוון בהם הנה חזר והעלה אותם אל מקומם הראוי להם אמנם היה עלייתם לאט לאט (כדי שישארו על המדרגה שכוון בהם) והוא ענין עלייתם ממקום למקום ונתקרבו אל מקורם ולשורשם שמבפנים והוא קרבותם אל המאציל שאמר ועי"ז הנה התחיל לזרוח ולהאיר בהם אור המאציל ג"כ לאט לאט והוא כדי שלא יתבטל מהם אותה הכוונה אשר שילחו לזה בראשונה וישארו להיות לעולם לשורש עליון דהעקודים ולכן עלו לאט לאט וכן קבלו אורם שלימותם ג"כ רק לאט לאט ונמצא כי כל ירידתם אשר בתחילה היה באמת שלא במקומם כלל וכן עלייתם אשר עלו לא היה עליית מעלה שהוא למעלה ממדרגתם אלא רק כי עלו והלכו ונסעו ממקום למקום כדי לבוא למקומם העיקרי ולכך לא הרויחו בעלייתם שום תוספת אור על הראוי להם אלא שהכל מה שניתוסף בהם היה רק משלהם שהיה מאור עצמותם שהיה חסר להם בתחילה, **והנה** סדר סיבת המיעוטים והחסרונות שהיה בהם ביציאתם וירידתם הוא נסדר ונעשה ע"י כל ההפסקות שהיה לכל אחד ואחד בינו לבין שורשו ועי"ז נפסק ממנו אור המאציל ויצאו בחוסר ומיעוט וכנ"ל אות כ"ה וכן אח"כ כאשר הגיע העת שיחזרו לעלות ויקבלו שלימותם הנה נתקן בכל עלייה ועלייה הפסק אחד ונתקרבו להתייחד בשורשם שלמעלה ונתקנו ונשלמו עי"ז וכנ"ל אות ל"ג והכל ההפסקות שנעשה בהם בעת יציאתם וכן תיקון כל ההפסקות שנתקן בהם בעת עלייתם היה הכל ע"י אורות הפנימיים אשר למעלה ומבפנים כי על ידיהם נעשה כל ההפסקות שבתחילה ומשום שהאור הנפש אשר יצא הרי נתרסק משורשו וכן אח"כ כאשר עלה ונתקרב הרי נתקן כל הפסק אבל הי' ספי' דאור הנפש עצמו כ"א כאשר יצא לא גרמו הם שום הפסק זה לזה ר"ל כי הספי' עליונה אינו גורם שום הפסק וריחוק להספי' התחתונה משורשה כי הרי כל הי' ספי' דהנפש הם קומה אחת והם פרצו' אחד הנה אדרבה הוא שהם מסייעים זה לזה ומאירים זה לזה כי הבינה אשר היא למעלה מהז"א אינה גורם להם בעמידתה למעלה מהם הפסק וריחוק בינם לבין שורשם שמבפנים אלא אדרבה הוא שהיא מסייע אותם והם מתייחדים עם שורשם על ידה כי היא הנשמה להם וכן החכמה היה שהיא למעלה מהבינה והזו"ן אינה גורם להם ע"י עמידתה למעלה מהם שום הפסק וריחוק בינם לבין שורשם אלא אדרבה שהם מתקשרים לשורשם על ידה כי הרי היא להם הנשמה לנשמה וכן עד"ז ובפרט ספי' הכתר שהיא למעלה מכולם אינה גורם להם בעמידתה למעלה שום הפסק וריחוק בינם לבין שורשם אלא אדרבה שהם כולם מתקשרים ומתייחדים על ידה למעלה והנודע ופשוט, והיה כל ההפסק והריחוק רק ע"י אותן שלא יצאו כי הט' ספי' התחתונים מאותן שלא יצאו הם היו מפסיקים בין הכתר אשר יצא והוא למטה ומבחוץ לבין שורשו שהוא הכתר אשר למעלה ומבפנים וכן הח' ספי' אשר מהבינה ולמטה מאותן שלא יצאו הם היו מפסיקים בין החכמה אשר יצא והוא מבחוץ לבין שורשו שהוא החכמה אשר למעלה ומבפנים וכן הזו"ן מאותן שלא יצאו הם היו מפסיקין בין הבינה שמבחוץ לבין שורשה שהוא הבינה שמבפנים וכן המלכות מאותן שלא יצאו היא היה מפסיק בין הז"א שיצא והוא מבחוץ לבין שורשו שהוא הז"א אשר למעלה ומבפנים וכנ"ל אות כ"ה, וכ"ז הוא משום שהמקום העיקרי גם מכל אותן אשר יצאו הנה הוא ג"כ רק להיות למעלה ומבפנים ולא יצאו אלא רק לצורך שעה לבד וכנ"ל ולכן כל זמן שהם למטה נחשב להם כל הנזכר להפסקות כי הרי הם נפסקים על ידיהם משורשם ויסודם הראוי להם [כי הרי עיקר מקומם הוא להיות ג"כ למעלה מיוחד כ"א עם שורשו] ועד"ז אח"כ כשהתחילו לעלות ולהתתקן הנה כאשר עלה הכתר והיה עלייתו בראשונה בהמלכות שלמעלה הנה נתקן הפסק אחד שהוא ההפסק דאותו המלכות ע"י שהתייחד הכתר עמה והשפיעה היא אז ג"כ למטה כמו הכתר עצמו וכנ"ל אות ל"ג ואח"כ כאשר עלה גם החכמה ועלה הוא בהמלכות והכתר עלה אז בז"א הרי נתקן הפסק שני והוא ההפסק דאותו הז"א וכן עד"ז בכולם וכמו שביארנו לעיל כ"ז באות ל"ג ל"ד ועכ"פ הוא כי סיבת כל החסרונות היה ע"י ההפסקות שמבפנים מאותן שלא יצאו וסיבת כל התיקונים וביטול ההפסקות היה ע"י שנכנסו מבפנים כל אותן שיצאו, **אמנם** מה שמבואר בדברי הרב שסיבת תיקונם הוא ע"י עלייתם ממקום למקום למטה גופה והרי נשמע מזה ג"כ שגם חסרונם אשר בתחילה היה ג"כ משום סיבת הירידה אשר למטה גופה, הענין בזה הוא כי הגם שבאמת הנה כן הוא הסדר הנכון להיות כתר למעלה וחכמה למטה ממנו ובינה למטה מחכמה וכן הו' הי' עד המלכות שהיא למטה מכולם והרי לא היה בהם בסי' ירידה כלל למטה גופה וכנ"ל בסברת קושייתינו, אמנם הוא כי הנה באותן האורות דעניינינו שהם הי' ספי' דההתפשטות הה' אשר מקומם העיקרי הוא למעלה ומבפנים ולהתייחד עם כ"א בשורשו שהיא בהרוח נשמה ח"י הכלליים וכנ"ל בכל דברינו והרי היה יציאתם לחוץ וירידתם למטה ירידת מעלה להם הנה בהם הוא כל מה שירדו יותר למטה נחשב זה להם לגרעון ופחיתות גדול, וכגון המלכות אשר היא למטה מכולם הגם שהסדר הוא לעולם כן אך כאן אשר אפי' אם שהיתה עומדת במקום הכתר היה נחשב לה ג"כ לירידת מעלה כי הרי מקומה העיקרי הוא להיות מבפנים ולהתייחד עם שורשה ועתה כאשר שילחו כל הי' ספי' דהנפש הכללי מבחוץ הרי הוא מוכרח ממילא שתעמוד המלכות למטה מכולם הרי נמצא כי נתרחקה המלכות עי"ז ממקורה שיעור מקום די' ספי' והרי הוא לה גירעון ופחיתות גדול בודאי בירידתה כל כך כי ע"ז הרי נתרחקה ממקורה יותר הרבה, ועד"ז בכולם כי נחשב לכל אחד ואחד עמידתו במקומו לירידה גדולה בערך ריחוקו ממקורו ושורשו

הראוי לו להתייחד שם, **והענין** בביאור הוא כי הנה כל החסרונות וההפסקות שאמרנו הנה הוא תלוי רק במה שיצאו וירדו שלא במקומם כי באשר שמקומם העיקרי הראוי להם הוא רק לעמוד למעלה ולהתייחד שם כ"א עם שורשו מבפנים וכאשר יצאו לחוץ שהוא נמשך להם לירידה שלא במקומם, והאורות התחתונים אשר מבפנים הם מפסיקים להספי' העליונים אשר למטה ביניהם לבין שורשם, ומקבלים עתה רק על ידיהם, הנה נמשך להם זה בודאי לחסרון והפסק כי הרי נתמעט מהם עי"ז האור הראוי להם הרבה מאד, אבל אם שהיה אותו המקום אשר יצאו וירדו שם מקומם הקבוע להם, שהיה נקבע להם מקומם למטה לעמוד שם לעולם. לא היה נמשך כל ההפסקות הנז' להפסקות כלל וכל המיעוטים דהאורות שנתמעט מהם עי"ז לא היה נמשך להם למיעוטים וחסרונות כלל, כי לפי ערך המקום אשר למטה אי אפשר להם לקבל אור יותר גדול ומוכרח הוא שיומשך בהם האור שלהם משרשם רק ע"י כל הספי' התחתונים אשר למעלה ויתמעט האור עי"ז במיעוט אשר מוכרח כי בלתי זה אי אפשר שיתגלה למטה וכמ"ש הרב בשעה"י סמנ"ב ובשעה"כ פ"ב שהתעלמות האור ומיעוטו הוא תיקונו כי עי"ז אפשר לו שיתגלה למטה וכנודע בכ"מ, וא"כ הרי נמצא כי כל ההפסקות וכל החסרונות אור שהיה חסר להם ונתמעט בהם עי"ז, הנה לא נמשכו הם להפסקות וחסרונות אלא רק ע"י שהיה ירידתם שלא במקום הקבוע להם כלל, והוא כמו שאמרנו שמקום העיקרי דהתפשטות הא' הוא רק למעלה ומבפנים ולהתייחד שם בהרוח נשמה ח"י הכלליים ולהאיר באורו הגדול תמיד ולכן כאשר ירד למטה ונתמעט בו האור ממה שראוי לו הרי הוא לו למיעוט וחסרון בודאי, **והנה** כאשר יצא אותן הי' ספי' מהאח"פ ולחוץ וירדו שם כל הי' ספי' זה למטה מזה הנה הגם שכן הוא באמת הסדר הנכון להיות כתר למעלה וחכמה למטה ממנו ובינה למטה מהחכמה וחסד למטה מהבינה וכן הו' הו' עד המלכות שהיא למטה מכולם עכ"ז הנה באשר שהמקום של כולם הרי הוא רק להיות למעלה ומבפנים והרי היה ירידתם למטה ירידה כללית לכולם במה שירדו מהאח"פ ולחוץ א"כ הרי כל ספי' מהם שירד עוד יותר למטה וכגון החכמה כאשר ירדה עוד למטה מהכתר והבינה כאשר ירדה למטה מהחכמה וכן החסד כאשר ירד למטה מהבינה וכן כו' עד המלכות הרי נמשך כל ירידה וירידה שירד כ"א מהם לחסרון גדול אצלו ונתמעט ונתחשך עי"ז הרבה מאד כי כאשר יצאה בתחילה המלכות ראשונה לכולם ועמדה אז במקום הכתר הרי גם זה ירידה הוא לה מאשר שמקומה העיקרי הרי הוא להיות למעלה ומבפנים ואח"כ כאשר יצא היסוד ונכנס הוא במקום הכתר והמלכות ירד אז במקום החכמה הנה הגם שקבלה המלכו' תועלת ותוספת אור ע"י יציאת היסוד עכ"ז הירידה אשר ירדה עי"ז למקום החכמה ונתרחקה עי"ז ממקורה עוד יותר הנה הוא בודאי ירידת מעלה אצלה כי נתעלמה עי"ז עוד יותר ממציאותה העיקרית הראוי לה, והתוספת אור אשר קבלה מהיסוד לא נמשך זה לבחי' תוספת, אלא רק לפי מקומה ומציאותה של עתה אשר היא למטה ומבחוץ והרי היא בפנים חדשות ובמדרגה אחרת תחתונה ממה שהיתה למעלה ומבפנים הנה לפי מציאותה של עתה הרי בודאי הוא שמקבלת מהיסוד כאשר שיצא הוא ג"כ תוספת אור עי"ז והוא תוספת הארת אור הרוח שניתוסף להמלכות ע"י היסוד כמ"ש הרב אבל באמת לפי ערך מציאותה העיקרית ומקומה העיקרי שהוא למעלה ומבפנים הרי נמשך לה אותה הירידה אשר ירדה ע"י יציאת היסוד, למקום החכמה, לירידת מעלה כי הרי נתרחקה עי"ז עוד יותר משורשה ומקורה וממקומה העיקרי הראוי לה, וכן הוא עד"ז בכל יציאה ויציאה דכל ספי' עליונה ובכל ירידה וירידה שנעשה עי"ז להספי' התחתונים כי הנה הגם שקבלה עי"ז כל ספי' תחתונה תוספת אור מהעליונים הנה כל אותו התוספת הוא רק לפי ערך מקומה ומציאותה אשר למטה אבל לפי מקומה העיקרי ומציאותה העיקרי הראוי לה להיות למעלה ומבפנים נמשך לה כל ירידה וירידה לירידת מעלה כי הרי נתרחקה ממקורה עי"ז ונתעלמה ממציאותה העיקרית הראוי לה. והנה ע"י כ"ז, ר"ל ע"י שיצאו שלא במקומם ויורדים בירידה אשר ירדה ונתרחקו ונתמעטו מהאור העליון העיקרי הראוי להם הנה נמשך להם כל ההפסקות שנעשה להם למעלה להפסקות וחסרונות כי הרי הם נפסקים וחסרים עי"ז מאור שורשם ומיסודם העליון והרי הם צריכים תיקון והשלמה והוא ע"י שחוזרים ועולים למקורם ולמקומם הראשון שהוא בההסתלקות הא'. וא"כ ממילא הוא שע"י נסיעתם ועלייתם ממקום למקום הם מתתקנים והולכים כי בכל עליה ועליה מתתקן בהם ריחוק אחד שנעשה בהם למטה והפסק אחד שנעשה בהם למעלה. וזהו מה שתולה הרב את כל תיקונם ע"י עלייתם ממקום למקום כי בזה תלמידנו שיציאתם היה שלא במקומם והיה הירידה אשר לכל ספי' וספי' לירידת מעלה וריחוק ממקורה והרי נשמע ממילא עי"ז כל החסרון דההפסקות שנעשה להם ע"י ירידתם, למעלה, וכנ"ל שכל החסרון דההפסקות הוא רק משום שיציאתם היה שלא במקומם העיקרי הראוי להם ועי"ז נמשך להם ההפסקות אשר למעלה לחסרון בתחילה, וכן הם מתתקנים מההפסקות אח"כ בעלייתם. ומה שאמר הרב כי בעלייתם ממקום למקום הם מתקרבים אל המאציל הכוונה הוא על שורשו שמבפנים שהוא מאצילו כי ממנו נאצל ויצא, והרי נעשה ע"י עלייתם ממקום למקום ב' תיקונים אחד כי מתתקן עי"ז החסרון הכללות שנעשה בכ"א בתחילה ע"י הריחוק וזה נתקן למטה גופה, ב' החסרון דההפסק אשר למעלה והוא מה שאמר לקמן פ"ד ופ"ו כי בעלייתם ממקום למקום הם מתקרבים אל המאציל ור"ל אל שורשו והוא התיקון הב' מה שנתקן החסרון דההפסק ומתקרב עי"ז אל שורשו אשר למעלה ומבפנים, **קיצור הדברים הוא** כי מה שמבאר הרב את כל תיקונם שהוא ע"י שעולים ממקום למקום ולא הזכיר מההפסקות מאומה הוא משום שכל ענין ההפסקות בחסרונם ותיקונם הוא תלוי רק בהחסרון והתיקון דהמקום כי ע"י שהיה יציאתם שלא במקום נמשך להם כל ההפסקות שאמרנו לחסרונות וכן הם מתתקנים ג"כ מכל ההפסקות רק ע"י עלייתם ולכן תולה הרב את עיקר החסרון והמיעוט, ביציאתם וירידתם, ועיקר התיקון והתוספת אור, בחזרתם ועלייתם והוא כאשר שהם עולים ממקום למקום ומתקרבים אל מקומם הראוי להם והוא קרבותם אל המאציל שאמר, שהוא שורשם שמבפנים, כי עי"ז הם מתתקנים, ולכן מבאר הרב את חסרונם. שהוא ע"י יציאתם וירידתם, ואת תיקונם, שהוא ע"י חזרתם ועלייתם:

[לו] **כי** בכל בחי' ובחי' מכל עולם ועולם כו' יש בו י' ספי' לא פחות ולא יותר כו' כו', ור"ל שאין שום מציאות בכל העולמות כולם שאינו כלול מי' ספי', והם העשרה מאמרות שבהם נברא העולם וכל מעשה בראשית כולם ואלו העשרה מאמרות הם עומדים בכל המציאיות תמיד ובהם הם מתקיימים וכן כל פרטי המציאיות המתחדשים בכל עת הוא הכל משפעת אותן העשרה מאמרות העומדים בהבריאה תמיד, והגם שהרי כפי הנראה בפרשת מעשה בראשית הנה נברא ונעשה בכל מאמר ומאמר מציאות מיוחדים ואין בהמציאות שבמאמר זה חלק במאמר זולתו אך באמת הוא שכל מציאות הוא כלול מכל הי' מאמרות כולם כי כל הי' מאמרות הם כלולים זב"ז וזהו שאמרו והלא במאמר אחד יכול להבראות, כי בכל מאמר ומאמר יש בו הם כולם וכלול בו כל הבריאה כולה, וכן כלול כל מציאות מכל הי' מאמרות כולם, והוא העשר ספי' שכלול בכל מציאות, וכן אמר הרב ג"כ בפרקים הללו רפ"ב כי אין דבר שאין בו נרנח"י והם הד' שמות עסמ"ב והם העשר ספי' וכן הוא ג"כ בדרושי אבי"ע רפ"א ורפ"ב והוא פשוט, והנה הכתר שבכל מציאות הוא סוד שורשו שבקודש הקדשים ובסוד הכתוב ואתה מחיה את כולם ואמרו רז"ל (הובא בפרדס שער ו' פ"ח) ואתה מהוה לכולם, והמלכות של כל מציאות הוא היותה התועלת שבו והשימוש הנמשך ממנו

לזולתו וכן שם הוא הרושם והכח דחזרתו לשורשו שהוא בחי' אור חוזר, ושאר הה' ספי' הוא מציאותו העיקרי שבו בכל איכותו וכמותו וצורתו וחומרו אשר בכל זמן קיומו, **ואמר** עוד אמנם י' פנימים נכללים בה' לבד שהם הו' כאשר במ"א, הוא בעגו"י ע"ח ובכ"מ. ומה שנכללים הי' ספי' בה' הוא משום כי הי' ספי' הם ה' חסדים וה' גבורות כי כתר חכמה חסד ת"ת נצח הם ה"ח ובינה גבורה הוד יסוד מלכות הם ה"ג [כי ת"ת נוטה לימין ויסוד לשמאל כמ"ש בתיקונים תיקון י"ג דכ"ח תשיעאה בינה דף ל' ע"א] והם חמש כנגד חמש כמ"ש בספר יצירה פ"א מ"ג לכך הם כלולים בה' וכלולותם בה' בבחי' אשר הם חמש כנגד חמש, הוא בדרך זה, כתר מלכות הם אחד, בסוד אני ראשון ואני אחרון אה"י ואד"י, חו"ב הוא ב' חו"ג ג' נו"ה ד' ת"ת ויסוד ה', והוא כלילות כל חו"ג זב"ז ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא, וכן הם נכללים בדרך זה, כתר אחד שהוא השורש, חו"ב ב' שהם המוחין (כי הדעת הוא רק כללות היוצא מהם) חג"ת ג' שהוא עיקרו דהגוף, נה"י ד', שהם לבר מגופא והם רק להוליד לזולתם (ע' דברינו בספר הכללים סוף כלל ה') מלכות ה' שהיא סופם וכולל כולם, וכן הם בדרך זה כח"ב ו"ק מלכות וכן הם הה' פרצופים א"א או"א זו"ן וכן הה' חלקי נשמה נרנח"י והוא כתר וטנת"א שהוא הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה עם הקוצו של י', ומשתנה כלילותם בה' וכן משתנה כלילותם זה בזה תמיד לפי צורך גילויים בהמציאות וע' דברינו בזה בעומק ובארוכה בספר הכללים כלל ע"ז וכן בדברינו לעיל בעגו"י ענ"ה:

[לז] **אך** מפה דא"ק ולמטה עד סוף כל העולמות לא יש רק ה' אורות פנימים וה' מקיפים העליונים שהם כנגד יחידה וחיה ולא עוד, הנה הענין בכ"ז כבר כתבנו לעיל פ"ב אות ז' בארוכה אמנם ראינו לחזור כאן על הדברים בדרך כלל, ונאמר כי הנה הענין דפנימים ומקיפים הוא שהאור העליון הוא מתפשט להאציל את התחתון ומתלבש בו בפנימיותו וכן מקיפו מבחוץ ונקשר התחתון בהעליון ונכלל עמו כי העליון הוא כולל את התחתון באורו הן מבית וכן מבחוץ ועי"ז הנה לא נפסק התחתון מהעליון להיות במדרגה אחרת לגמרי ממנו מאחר שהם כלולים זב"ז אלא שהם רק בבחי' מאציל ונאצל שהתחתון הוא נאצל מהעליון והוא תולדתו ומשתמש התחתון בהאור העליון תמיד ואינו נכוה מגחלתו כלל כי מקבלו וסובלו היטיב אך כ"ז הוא רק בכל האורות והפרצופים והעולמות אשר מהפה דא"ק ולמעלה אשר שם לא נתגלה בחי' כלי כלל ולכן הם כולם כמעט במדרגה אחת אלא שזה מאציל וזה נאצל והם ע"ד אב עם תולדתו שבנו הוא סומך על שולחן אביו תמיד ויושב בסתר כנפיו ומסתופף בצלו אבל כל האורות והפרצופים והעולמות אשר מהפה דא"ק ולמטה אשר שם נתגלה בחי' כלי הנה מצטמצם כל תחתון במדרגה אחרת לגמרי מהעליון והגם שהוא ג"כ נאצל ממנו והוא תולדתו אך מאחר שהוא יוצא ממנו דרך גוף וכלי הנה אינו משתתף העליון בהתחתון אלא בהארתו לבד שהוא תמיד הארה ממנו הנמשך דרך גוף וכלי, ואין בכח התחתון להשתמש באור העליון ובתוקף אורו כמו שהוא, מאומה כלל, וכל שפעת העליון הנמשך בהתחתון תמיד אשר בזה הוא כל קיומו והויתו והנהגתו הנה הוא משתלשל ומצטמצם רק לפי מדרגת התחתון ולא ניכר בו תוקף אור העליון מאומה, והנה נאצל כל תחתון ג"כ בבחי' אור דכל הי' ספי' פנימים ומקיפים באין מחסור דבר אך הם כולם מצומצמים מאד בערך העליון והם במדרגה אחרת למטה לגמרי עד שאין משיג כל תחתון את העליון כלל כי ע"י שכל אורו הנה הוא רק הארה ממועט הנמשך מהעליון הנה מתעבה הגוף והכלי שלו בעיבוי אחר עיבוי ולכן הוא בפנים חדשות לגמרי מהעליון ועי"ז נעשה האפשרית להמציאות דהעולמות בי"ע שימצאו הם במדרגת נבראים נוצרים נעשים עד שאין אור אלקותו ית"ש נגלה שם כלל עד שגם שרפי מעלה שואלים איה מקום כבודו וכולם אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, כי מקומו ליכא מאן דידע ליה, כמ"ש בחגיגה י"ג ב', וגם הספי' דאצילות הם ג"כ בכל הבי"ע בלי מהות מושג להם כלל **אמנם** באשר כי ירידת כל המדרגות אשר ירדו במדרגה למטה ממדרגה ובשביל צורך המציאות דהעולמות בי"ע כנז' הנה לא היה כוונת המאציל ית"ש שישארו כך לעולמי עד ח"ו אלא אדרבה הוא כי כוונתו ית"ש הנה היה שיתוקנו ויזדככו תמיד כל העביות שבהם ויעלו ויתעלו מעילוי לעילוי ויתהפכו כל העביות והכלים לאור בהיר ויאירו ויזהירו בתוקף האור אשר לעילא לעילא עד אור א"ס וכמו שיהיה לעתיד כמו שבארנו בכמה מקומות מדברינו, לכן סידר בזה המאציל עליון ית"ש שגם אשר שירדו כל המדרגות כולם והם בעביות והכלים כ"א על מדרגתו כמו שהם עתה עד תיקון העתיד הנה מתפשט כל אור עליון ומאיר ומקיף להתחתון מתוקף אורו ממש ג"כ נוסף על כל האורות הפנימים והמקיפים דהתחתון אשר נמשכו בו מהעליון תמיד ומצטמצמים בו לפי מדרגתו כנז' הנה מתפשט בו אור העליון עוד באור נוסף ומקיף עליו תמיד מתוקף אורו ג"כ ובזה הנה מזככו תמיד לאט לאט ומכינו ומתקנו תמיד לתכלית תיקון האחרון אך כדי שלא יתבטל עי"ז העביות והכלי שלו וכל צמצומיו הצריך לו למדרגתו של עתה וכנז' הנה אינו מתפשט אותו האור נוסף אלא רק בבחי' האור אשר למעלה מהגוף והכלי אשר אין להגוף והכלי השוות עמו והיינו בחי' אור מקיף דהחיה והיחידה אשר הם למעלה מהבחי' כלי לגמרי והנודע שהגוף והכלי אין לה השוות אלא עם הנר"נ לבד כי הם ג' כלים מוח לב כבד אשר בתוכם שוכן הנר"נ והם ג"כ הג' בחי' פנימי תיכון חיצון דהגוף הנמשכים מהמוח לב כבד שבו שהם הכלים להנר"נ אבל החיה והיחידה הם למעלה ממדרגת הגוף והכלי ואין להם כלי כלל בהגוף וכמו שמבואר בספר המוחין ס"פ י"ב ובכ"מ והרי אין להחיה והיחידה השוות עם הגוף והכלי כלל כי הם אינם מצטמצמים כלל להתלבש בהגוף ולכן כאשר מאיר האור נוסף אשר מתוקף אור העליון עצמו רק בבחי' המקיף דהחיה והיחידה לבד אינו גורם שום ביטול להכלי כלל כי הכלי אינה מקבל אורם אלא רק ע"י הנר"נ שהם האמצעיים בין אור דחיה ויחידה להכלי אבל בלתי הנר"נ אין להכלי התחברות עמהם כלל ולכן כאשר האיר האור נוסף דהעליון בתוקף אורו כמו שהוא בתוקפו למעלה והתפשט והאיר למטה להקיף בבחי' החיה והיחידה לבד אינו גורם שום ביטול להגוף והכלי עי"ז והוא רק לתועלת ולא להפסד היינו כי עי"ז נמשך הזדככות ותיקון לכל הצמצומים והעביות לאט לאט ומנהיג את כולם להכוונה התכליתית דלעתיד, **והעיקר** מה שאין החיה והיחידה דאור העליון גורם שום ביטול להכלי הוא משום כי כל אורם וגילויים הוא לעולם רק בבחי' אור הנסיו לבד ותכונת אור הנסיו הוא שהאור והחושך משמשים יחד במדור אחד וכל אחד עושה את פעולתו ואינם מבטלים זה את זה וע"ד שכתוב ולכל בני ישראל היה אור במושבותם ור"ל גם במושבות של מצרים, לישראל היה אור ולמצרים חושך כמו שמבואר במדרש רבה ותנחומא שם, ולכן אינו גורם אור החיה והיחידה דאור העליון שום ביטול להכלי גם כשהם מתפשטים ומאירים בכל תוקף אורם הגדול והם רק לתועלת ולתיקון שהוא להנהיג את הכל לתיקון העתיד כנז'. **וזהו** מ"ש הרב בעניננו שבכל האורות והעולמות אשר מהפה דא"ק ולמטה לא יש אלא רק הב' מקיפים דהחיה ויחידה לבד, ור"ל כי אינו מתפשט להקיף למטה מתוקף האור העליון עצמו אלא רק באלו הב' מקיפים היותר גדולים שהם החיה והיחידה לבד אבל שאר כל האורות כולם הנמשך מהעליון להתחתון בכל עולם ובכל פרצו' הן הנרנח"י הפנימים שבו וכן המקיפים דכל הנרנח"י הנמשך בכל תחתון מכל הפרצופים והעולמות שעליו אשר מלמעלה למעלה הנה הם כולם מצטמצמים בכל תחתון בכל אחד ואחד למדרגתו, והנה ישנם באמת בכל אחד ה' אורות פנימים וה' אורות מקיפים דכל הנרנח"י מכל עליון ועליון וכמו שמבואר בעגולים ויושר ענף ג' ד' ובכ"מ אמנם כי הם כולם מצטמצמים ביורדם למטה למדרגת כל תחתון

תחתון שמאירים בו ומקיפים עליו, אך מ"ש הרב שלא יש בכל האורות אשר מהפה דא"ק ולמטה אלא רק הה' מקיפים דהחיה והיחידה לבד הכוונה הוא כי אלו הה' הם באים באור מוסף והם מאירים מתוקף אור העליון עצמו בלי אמצעות כלל והם זולת כל המקיפים כולם שישנם בכל פרצו' מכל העליונים שעליו המאצילים בו לפי מדרגתו כנ', וכן אמר הרח"ו ז"ל בשער שנת"א ספ"א כי אלו הה' מקיפים הם מקיפים אחרים נוספים זולת הה' מקיפים שישנם בכ"א ע"ש והכוונה הוא כמו שאמרנו שכל הה' מקיפים שישנם בכל פרצו' הם כולם בו רק לפי מדרגתו אבל אלו הה' מקיפים הנוספים הם תמיד מתוקף אור העליון עצמו וכמו שבארנו כ"ז בארוכה לעיל פ"ב אות ז', **ובארנו** שם עוד כי האורות דהפה דא"ק שהוא העולם דעקודים העיקרי הנה הוא נבחן בב' בחי' כי בבחי' אחת הוא שוה כמו מן הטבור ולמעלה ויש גם בו כל הה' מקיפים כולם דתוקף אור העליון עצמו בלי אמצעות כלל והוא בכל אורות הפה אשר עד החזה דא"ק אשר שם לא יש עדיין שום כלי כלל ולכן שוים שם אורות הפה לכל האורות שלמעלה. והוא מה שמבואר בדברי הרב לעיל פ"ב שאורות הפה הם כמו האורות שלמעלה אבל בכל אורות הפה אשר מהחזה עד הטבור אשר שם הוא בחי' הנפש של כולם ור"ל הנפש שבנפש כי הרי כולם יצאו רק בבחי' נפש ועכ"ז הנה כלול כ"א מי' ספי' שהם חב"ד חג"ת נהי"מ ונתפשטו מהפה עד הטבור ומהחזה עד הטבור שם הוא הנהי"מ דכ"א (וכמ"ש בשנת"א פ"ב אות י"ב) והוא הנפש שבנפש ושם נעשה בחי' הכלי של כולם, וכמ"ש באח"פ פ"א ופ"ג, הנה שם שוה העקודים כמו עולם האצילות ואין שם מתוקף אור העליון עצמו אלא רק המקיפי דהחיה והיחידה לבד וכמ"ש הרב כאן בענינינו וכן לקמן פ"ו, והרי נמצא כי אין כאן סתירה כלל בדברי הרב מזה לזה כי שניהם אמת כי אורות הפה הם מחולקים בב' בחי' כנ' וכנ"ל פ"ב אות ז' סימן ה' ע"ש בכ"ז, ועי' עוד בענין הה' מקיפים דחיה ויחידה בשער אח"פ פ"א אות י"א:

[לח] **והנה** כאן בעולם העקודים היו זו"ן גדולים מאו"א כו', ר"ל כאן בהתפשטות הא' אשר להעקודים היו נשלמים הזו"ן בהאורות שקבלו מלמעלה שהוא משורשם שמשפעים יותר מאו"א וכמו שמפרש והולך וכנ"ל אות ל"ב בארוכה אמנם בהתפשטות הב' אשר להעקודים הנה שם היה הסדר כמו באצילות שאו"א נשלמים ביותר ומקודם להזו"ן וכמו שמבואר לקמן בשער מטי ולא מטי מפ"ב והלאה, והטעם הוא כי ההתפשטות הא' הוא אינו העקודים העיקרי אלא הוא רק השורש להעקודים העיקרי שהוא ההתפשטות הב' ולכן חזר ההתפשטות הא' ונסתלק ועלה למעלה ונשאר שם לעולם והוא שורש העקודים אשר למעלה וכנ"ל בדברינו. והנה נודע הוא כי כל התחתון היוצא מהעליון הנה הוא רק מהבחי' היותר התחתונה שבהעליון כי רק שם נתגלה השורש להתחתון כי לפי מדרגת התחתון הנצרך אליו אין בכחו לקבל יותר ולכן נשלמו בהתפשטות הא' רק הזו"ן כי רק בהם נתגלה השורש הראוי להעקודים העיקרי שהוא ההתפשטות הב' אבל הג"ר דההתפשטות הא' הם לא נשלמו ונתמעט בהם האור בכל יותר עליון שבהם וכדי שיתמעט האור הנמשך מהם בההתפשטות הב' ויצא עי"ז ההתפשטות הב' במדרגתו הנצרך אליו וכן הוא באמת הסדר לעולם בכל ההתפשטות הא' אשר לכל עולם ועולם הנה לא נשלמו בו רק הבחי' האחרונות שבו וכדי שיצא ממנו ההתפשטות הב' על מדרגתו המעוטה הראוי אליו וכמו שבארנו כ"ז באר היטב בספר הכללים וע"ש כלל ג':

[לט] **ולאימא** לא היה רק ארבע פנימים, לכאורה הרי פשוט הוא כי צ"ל ה' פנימים וט"ס יש כאן וכן הוא בס' אוצרות חיים כאן וכן הגהתי בע"ח דפוס ווארשא תרכ"ח בהגו"ב שם, כי הרי אבא נשלם בג' פנימים ואימא בב' פנימים וכנ"ל בדברי הרב, אמנם ראיתי אח"כ כי גם בספר שער הקדמות דף י"ג ע"ב כתוב ג"כ ד' פנימים כמו כאן בע"ח ולזאת נתתי לבי להתבונן בזה וראיתי כי הוא נכון כי הרי דברי הרב כאן הוא לבאר איך שזו"ן הם נשלמו יותר מאו"א ונשלמו הזו"ן במוחין הצריכים לזווג והיו יכולים הם להזדווג היטב משא"כ האו"א וכמו שמפרש והולך וא"כ הרי מאחר שאימא לא נשלמה בבחי' היחידה אלא רק אחר שעלה החכמה למעלה א"כ הרי ממילא שאין שייך בה אז בחי' זווג כלל מאחר שעלה החכמה אבא ונסתלק ממנה אבל כל זמן שהיה החכמה אבא עמה למטה שאז שייך זווג בהם הרי לא היה אז לאימא בעצמה אלא רק ד' פנימים ולאבא ג' והיה חסר לאבא גם המוחין דחיה ולא היה אפשר להם להזדווג וכמו שמבאר הרב למטה בסמוך וכנ"ל ספ"ב ולכן אמר הרב היטב כי לאימא לא היה לה אלא רק ד' פנימים ור"ל כי בעת שהיה שייך לומר שיזדווגו או"א זה בזה דהיינו כל זמן שלא עלה החכמה שהוא אבא למעלה והיה עדיין עם הבינה שהיא האימא ביחד למטה הרי אז לא היה להחכמה אבא אלא רק ג' פנימים ולאימא רק ד' פנימים וכנ"ל בדברי הרב והרי היה חסר לאבא אז המוחין דחיה ולא היה אפשר להם להזדווג כהראוי וכנ"ל ספ"ב משא"כ הזו"ן שז"א נשלם במוחין דחיה גם קודם שהתחילו לעלות שום אחד מהן וכמו שמפרש והולך, והרי הוא עיקר דברי הרב בכאן לבאר איך שהיה חסר שלימות הראוי לזווג באו"א משא"כ בזו"ן ולכן אמר הרב היטב כי לאבא היה ג' פנימים ולאימא ד' פנימים והכוונה הוא על העת שהיה שייך הזווג בהם דהיינו בעת שהיה עדיין אבא למטה עם אימא ביחד אז לא היה עדיין לאימא אלא רק ד' פנימים, והרי ניחא הנוסח ד' פנימים נכון היטב.

[מ] **כבר** היה מה שצריך להם אל זו"ן לצורך הזווג, אמר המחבר הנה באשר שיתארכו כאן הדברים קצת ובפרט כי יתבאר כאן איזה ענינים שונים שאין שייכים כ"כ זה לזה לזאת אסדר אותו הדיבור בסדר סימנים ליתן רווח בין ענין לענין:

סימן א' הנה ראיתי בספר שמן ששון כאן שהקשה איך אפשר שיזדווגו זו"ן מאחר שבעקודים הרי עומדים הי' ספי' כולם בקו אחד והם זה למטה מזה א"כ הרי איך אפשר שתזדווגו מאחר שהם זה למטה מזה עכ"ל ע"ש סוף אות ח"י, ולא הבנתי קושייתו אלמה לא והלא אדרבה הוא כי עיקר הזווג הוא כן הוא למעלה והיא למטה, ועי' לקמן במטי ולא מטי פ"ב בדברינו שם אות ז' מענין זווגם בארוכה וכן עיקר הענין דעמידתם בעולם העקודים בקו אחד וזה למטה מזה מתבאר ג"כ שם פ"ב אות י"ד ע"ש, עוד הקשה הספר שמן ששון כאן כי איך אפשר שיזדווגו הזו"ן בלתי הזווג דאו"א וכמ"ש הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז' כי אין שום זווג בעולם לזו"ן אם לא שיקדים להם בתחלה זווג או"א כי כל זווג הרי הוא רק ע"י הכתרין דהדעת שמקבלים מלמעלה והוא ע"י שמזדווגים או"א מקודם מולידין הם את הכתרין דדעת לזו"ן ועי"ז אפשר להזו"ן להזדווג ג"כ וע"ש עוד דרוש י' וכן הוא במוחין דצלם ספ"ו ובכ"מ כי אי אפשר להיות שום זווג בזו"ן אם לא שיקדים בתחלה הזווג דאו"א וא"כ הרי כאן שאו"א לא היו מוכשרים עדיין לזווג הראוי איך אפשר לזו"ן להזדווג, והוא לכאורה קושיא גדולה, אמנם כאשר נתבונן בזה אנו רואין שגם זה אין קושיא כלל כי הרי לכאורה יש להקשות עוד יותר כי איך אפשר שישלמו הזו"ן מתחלה לאו"א הרי כל קבלת הזו"ן הוא לעולם רק מאו"א ומאחר שלא נשלמו האו"א איך אפשר שישלמו הזו"ן, וכן הרי קשה לכאורה עוד גם בעיקר יציאתם אשר יצאו מלמטה למעלה מהמלכות עד הכתר ויצאו הזו"ן מקודם לאו"א הרי נודע הוא שכל אצילות הזו"ן הוא לעולם רק כי נולדו מאו"א ואיך אפשר שיצאו הזו"ן מקודם לאו"א וכן כל הספי' התחתונה איך אפשר שתצא קודם להעליונה הלא נודע הוא שכל אצילות התחתון הוא רק מהעליון שעליו ובפרט המלכות אשר כל אצילותה הוא מהמלכיות דהט' ספי' העליונים דהיא אתנטלית מכולהו וכמ"ש האר"י ז"ל בשער מיעוט הירח רפ"א

ואיך אפשר שתהא היא מקודם להם, וכן היסוד הרי הוא ג"כ רק התפשטות מתוספת אור שניתוסף בכל הה' ספי' חג"ת נצח הוד הנה נכללו כולם יחד ומתפשט מזה מציאת היסוד לכך נקרא הוא בשם תוסף משום שהוא מתוספת כנודע דעד"א הכולל כל הו"ק וכן נקרא היסוד בשם כל משום שהוא כלול מכולהו וכמ"ש בזוה"ק בראשית י"ז א' וכנודע וכמו שאמר הרב לעיל פרק ז' שהיסוד הוא אינו מציאה פרטי לעצמו אלא שהוא כללות כל הה' קצוות וא"כ איך אפשר שיהא היסוד קודם לכל הו"ק, ובאמת הנה יהיה הקושיא הזה ג"כ על כללות עולם הנקודות אשר אז יצאו רק המלכיות דהב"ן אבל הט' ראשונים דהב"ן והי' ספי' דהמ"ה הם יצאו רק אח"כ שהוא בעת התיקון והרי נמצא אז ג"כ המלכות מקודם והרי יהיה הקושיא הנ"ל ג"כ איך אפשר שתהא המלכות בלתי הט"ר מאחר שהיא אתגליא רק מהם וכנז':

סי' ב', אמנם הוא הנה עומק הענין בכל זה כבר נתבאר תהלית"ש בדברינו בספר הדע"ה ח"א דרוש ד' ובספר הכללים כלל י"ח ושם כלל ס"ו אך באשר שדברינו שם ושם הנה הם עמוקים מימי ים ועולים לגבהי מרומים והם ארוכים למאד מאד כאשר עיני כל מעיין תחזינה מישרים ולזאת הנה נאמר עתה לישב כל הנז' בסגנון אחר ובדרך כלל והיא קצרה ופשוטה והיינו כי הני כל שינוי הסדרים ביציאתם ובשלימותם בכל מה שבארנו הרי היה נמצא כל זה בהתפשטות הא' אשר להעקודים שהוא רק שורש העליון דהעקודים אשר למעלה והוא לעולם נעלם כי עיקר המציאות דהעקודים הוא רק בהתפשטות הב' הנ"ל אות י"ב ובכ"מ וכן עולם הנקודות הנה הוא ג"כ שורש הנעלם דהאצילות ובהם אנו מוצאים כל שינוי הסדרים הנ"ל והיינו כי בהתפשטות הא' אשר להעקודים הנה יצאו ממטה למעלה ונשלמו הזו"ן מקודם וכן בעולם הנקודות הנה יצא המלכיות דב"ן בלתי הט"ר והמ"ה אשר להאורה יפלא כל זה כי איך אפשר לצאת ולהתהוות בשינוי סדרים כאלו וכנ"ל, אך הענין בזה כי באמת היא שאינו דומה כלל סדר מציאותם ותלייתם זה בזה שאנו מוצאין ורואין בהם לאחר התיקון לסדר מציאותם ותלייתם זה בזה אשר בשרשם העליון ובאצילותם שבתחלה והנה הוא ע"ד שאנו רואין ג"כ בסדר בנין האדם שבעוה"ז שאינו דומה סדר קיומו ועמידתו ותיקונו ותכונותיו אחר שנולד ויצא לאויר העולם לסדר הוויתו ויצירתו שבתחלה עד שהם ממש בהיפך זה מזה לגמרי ומה שהוא נמנע בזה הוא מחויב בזה ומה שאינו רצוי בזה הוא רצוי בזה וכנודע מדברי הרמב"ם ז"ל במורה ח"ב פ' י"ז שאמר על זה משל נפלא להסיר קושית המתפלספים באמונת חידוש העולם ע"ש דבריו הנעימים בארוכה הנה כן הוא כ"ז ממש בענינינו כי אינו דומה כלל סדר קישורם ותלייתם זה בזה אשר מיוסד בהם אחר שנעשה האצילות על שלימותו לסדר התהוותם אשר נתהוו בשורשם שבתחלה כי הנה הגם שלאחר התיקון ואחר בנין כל פרצו' הנה נמשך כל ספי' תחתונה רק מהעליונה שעליה וכן כל פרצו' תחתון הוא תולה רק בהעליון שעליו ומקבל כל שפעו והשלמתו וכל תיקוניו רק מהעליון אך בשורש הוייתם כאשר נתהוו מהמאציל עצמו הנה נמשך התהוותם בהיפך כי אז נתגלה שורש המלכות תחילה לכולם והם יצאו כולם מלמטה למעלה שהוא ממלכות עד הכתר והנה מקבל אז כ"א את שפעו מהמאציל עצמו ועומד אז המאציל עצמו לשורש להם ואינו תלוי אז כל ספי' תחתונה בהעליון ולא כל פרצו' תחתון בהעליון שעליו אלא רק אחר שנעשה האצילות ואחר שנסדרו ונתיישבו במקומם הראוי להם אבל בשרשם העיקרי שבכ"א הנה תלוים כולם במאציל עצמו ומה שנמצא בהמה מקומות כי המלכות לית לה מגרמה כלום כבר אמר הארז"ל גופה בריש שער מיעוט הירח שלא אמרו לית זה אלא לית לה כי באמת הנה נקודה שרשיית יש להמלכות ג"כ אך שאר הט' נקודין להשלימה לעשר זה אשר מקבל מהט' עלאין וכן אותה הנקודה העצמותית שבה היא מתחלקת ג"כ לי' ובבחי' פרצו' גמור וכמו שמבואר בדרוש אטב"ח, וקודם השלמת האצילות והתיישבם על מקומם יצאה אותה הנקודה בתחלה לכולם וקבלה אז כל שפעה מהמאציל עצמו אמנם אח"כ הנה ניתוסף על המלכות תוספת מרובה על העיקר והוא מהט' ספירין עלאין וכן מקבלת עתה כל אורה רק מהם והוא בסוד מיעוט הירח אך כ"ז הוא לא מעיקרה וע' עוד בזה לקמן בדברינו פ"ה אות י"ב ואות י"ד, וע' עוד בשער המלכים פ"ה ובכל דרושי הנר"ק והתברר לך כ"ז, וכן הוא עד"ז בכל הי' ספי' כולם כי הגם לפי מה שנסדרו עתה הנה נמצא כל תחתון רק מהעליון שעליו וכן מקבל שפעו רק ממנו והוא מתקיים ומתנהג רק על ידו אך בשורשם בעצם הנה יש לכ"א שורש עליון בהמאציל עצמו ומקבלים כ"א מהמאציל גופה והם בהמאציל כולם שוה ומתייחדים כולם בו כי הוא מיסד את כולם בכל עניניהם ומושפעים כולם רק ממנו ורק לאחר שיצאו ונתיישבו במקומן הנה אז נסדרו תלייתם זב"ז ונסדרו בבחי' מטה ומעלה עליון ותחתון אבות ובנים כללות ופרטים כי הקו האמצעי דת"י הם הכללים והקצוות הם הפרטיים וכן היסוד הוא כללי שכל החג"ת נ"ה מתייחדים בו ונכללים בו בכל שפעם ונמצא ונעשה רק מהם, והמלכות ירדה בסוד מיעוט הירח ומקבלת כל תיקונה רק מהט' העליונים ונבנית רק מהם אבל באמת הנה ישנו נקודה שרשיית לכל אחד גופה והם י' שרשיים כי עשר ספי' הם עשר ולא תשע כמ"ש בספר יצירה וכן נקודת כ"א היא כלולה מי', ותחילת אצילותם והוייתם הראשונה כשנאצלו מהמאציל הנה הם נאצלו לעולם מלמטה למעלה שהוא ממלכות עד הכתר ומהטעם שאמרנו לעיל בהמה מקומות כדי שיתצמצמו ויתעבו למדרגת אותו העולם שיוצאים בו והנה מקבלים אז כל הויתם ושפעם הראוי לכל אחד ואחד לפי תכונת שורש מציאותו מהמאציל עצמו ולכן בענינינו שהוא בהתפשטות הא' אשר להעקודים שהוא רק שורש העקודים וכנ"ל בדברינו והיה אז יציאתם מלמטה למעלה הנה קבלו אז הזו"ן את השלמתם ג"כ וכל תיקונם הנצרך להם בכל רק מהמאציל עצמו וכנ"ל מאות כ"ה עד אות ל"ה בארוכה וכן אח"כ כאשר שנשלמו הזו"ן בהמוחין דחיה ויחידה שהם המוחין המשמשים לזווג הנה היו מקבלים אז את השפע דהזווג שהוא בחי' הב' טפין ג"כ מהמאציל עצמו ולכן היה אפשר להזו"ן להזדווג היטיב גם בלתי הזווג דאו"א, והרי נמצא כי כל מה שנשתנה הסדר בזה בהתפשטות הא' מהתפשטות הב' שיצאו מלמטה למעלה ויצאו הזו"ן מקודם לאו"א ונשלמו מקודם לאו"א וכן נזדווגו הזו"ן בלתי הזווג דאו"א כ"ז הנה הוא משום שהיה יציאתם אז מהמאציל גופה ולא מן האו"א וכן קבלו אז השלימות מן המאציל עצמו וכן קבלו את הטפין דהדעת אשר לצורך הזווג ג"כ מהמאציל עצמו ועי"ז נזדווגו אז הזו"ן גם בלתי הזווג דאו"א משא"כ אח"כ שהוא בהתפשטות הב' אשר אז יצאו הזו"ן רק מאו"א ויצאו ע"י זווג ועיבור ראשון שבאו"א הנה מקבלים אז את כל שלימות תיקונם ג"כ רק מאו"א והוא ע"י זווג ועיבור שני דמוחין וכן מקבלים הזו"ן תמיד את הטפין דדעת אשר לצורך כל זווג ג"כ רק מאו"א והוא ע"י שמזדווגים האו"א מקודם ומולידין את הטפין דדעת וממשיכין להזו"ן שיזדווגו גם הם וזהו שאמר הרב במ"ן ומ"ד דרוש ז' ודרוש י' כי לעולם אין שום זווג להזו"ן אם לא שיזדווגו מקודם האו"א וממשיכין את הטפין להזו"ן וכמו שמבואר שם וכל זה הוא בהי' ספי' והפרצופים דהתפשטות הב' שהוא המציאות העקרי דכל עולם משא"כ בהתפשטות הא' שהוא רק שרשם והוא חוזר ומסתלק ועולה למעלה ונשאר שם לעולם וכנ"ל בדברינו הנה שם הסדר להיפך כי יוצאים הזו"ן מקודם ונשלמים מקודם ומזדווגים מקודם כי יוצאים שם מהמאציל עצמו וכן נשלמים ומקבלים הכל מהמאציל עצמו וכנ"ז והרי ניחא בזה כל מה שהקשינו והערינו בזה לעיל סימן א' הכל באר היטיב.

סימן ג', והנה הענין מה שנסדרו הסדר דיציאת ההתפשטות הא' והב' בהיפך זה מזה הנה מתבאר מדברינו לעיל כי הרי במה שיצאו מתחילה מלמטה למעלה ונעשו הזו"ן מקודם הנה עי"ז נתגלה העביות והכלי וכן עי"ז נשלמה ההתפשטות הא' להיות שורש לההתפשטות הב' שהוא העולם דהעקודים העיקרי ונמצא כי במה שיצאו ונעשו מלמטה למעלה הנה עי"ז נמצא ונעשה כל העקודים וכן הוא עד"ז בכל עולם ועולם וכנ"ל אות ל"ה ואות ע"ו ובכ"מ, אבל אח"כ יצאו מלמעלה למטה ונעלה כל התחתון בהעליון שעליו כי עי"ז הם מתתקנים ועולים מעילוי לעילוי ומזדככים בזיכוך אחר זיכוך עד שחוזרים לשרשם, וכ"ז הוא משום כי הנה כל מה שנתצמצמו מתחילה ומתגלה העביות שבהם וירדו למדרגת אותו העולם שהוא למטה הרבה ממדרגת העולם שעליו הנה לא היה הכוונה שישארו כך אלא כל הכוונה בהצמצום הוא כדי להמציאם וכדי להעלותם, כי אחר שיצאו ונמצאו על אותה המדרגה שהם הנה תמיד הרצון בהם לתקנם ולזככם, לזכך את העביות ולהסיר את הצמצום ולהעלותם מעלה מעלה, וזה נעשה ונתקן ע"י שיצאו אח"כ, שהוא בעולמם ובמציאותם העיקרי, מלמעלה למטה ונעלה כל תחתון בהעליון שעליו וכן עולים תמיד כל תחתון לאור העליון בבחי' מ"ן ובפרט בעולם העקודים שהם תמיד ברצוא ושוב, עולים ויורדים וחוזרים ועולים, שהוא ענין דמטי ולא מטי ועי"ז הם מתתקנים תמיד עד שבתיקון האחרון יחזרו לשרשם הראשון ולמקורם העליון לאור ולהאיר הם עצמם באור פני מלך חיים לאין סוף ותכלית, ונמצא כי יציאתם תחילה מלמטה למעלה ובהסדר הראשון, הוא סיבה למציאותם ולירידתם במה שירד כל עולם תחתון על מדרגתו למטה מהעליון, ויציאתם אח"כ מלמעלה למטה ובהסדר השני הוא סיבה לתיקונם ועלייתם אשר בתיקון האחרון העתיד, **אמנם** עומק הענין מה שנסדרו אלו ב' הסדרים זה בהיפך מזה וכן מה שבהתפשטות הא' היה כל יציאתם ושלימותם מהמאציל עצמו הנה הוא מסיבת יסוד אחד גדול אשר נתייסד על זה כל המציאות כולו והוא מנפלאות פעולת המאציל ית"ש והיינו כי הנה מציאת הי' ספי' ועלייתם זה בזה הנה הוא כי כל הי' ספי' כולם הנה הם סבות זה לזה ותכליות זה לזה כי כמו שכל עליון הוא הסיבה להתחתון שהרי כל תחתון נמשך ויוצא רק מהעליון שעליו כן הוא כל תחתון סיבה להעליון כי אצילות כל עליון הוא בשביל התחתון ממנו ולצורך אליו, והעיקר הוא כי הם כולם קומה אחת והם נצרכים זה לזה ואי אפשר לאחד בלי חבירו ונאצל כ"א בשביל כולם והרי הם סיבות זה לזה, וכן הם תכליות זה לזה כי תכלית תיקון העליון והנאתו וזיוו בקיום רצון המאציל ית"ש הוא להוציא את התחתון ממנו ולהאיר בו ולהשפיע עליו כי זהו רצון מאצילו ועי"ז מקבל הוא ג"כ ברכת אור א"ס תמיד כאשר משפיע הוא על התחתון כמ"ש הרב במטי ולא מטי ע"ד והרי הוא כל תחתון תכלית להעליון כי בו הוא מקיים רצון מאצילו ועל ידו נשלם תיקונו ג"כ וכן הוא כל עליון תכלית להתחתון כי הוא משפיע עליו תמיד ועל ידו הוא מקושר למעלה עד אור א"ס וכן יושפע על ידו בתכליתו האחרון באור א"ס עצמו שהוא תכלית האחרון של כולם והרי הם סיבות זה לזה ותכליות זה לזה ותכלית אחד לכולם כי תכלית האחרון של כולם שהוא חזרתן לאור א"ס הוא רק ע"י כולם יחד דוקא כי הם כולם קומה אחת ושלימות אחד ואי אפשר לכ"א לבוא לתיקונו ולתכליתו האחרון אלא ע"י כל הי' כולם, וכן הוא דוגמתם ג"כ בעוה"ז שכל אישים הפרטיים שבהעוה"ז הם כולם נצרכים זה לזה ונעזר כ"א ע"י כולם והם כולם קומה אחת ושלימות אחד וכן הוא עוד גם במספר כל הדורות כי כל הדורות כולם אשר מאדם הראשון עד סוף ימי עולם הם כולם סיבות זה לזה ותכליות זה לזה ותכלית אחד לכולם כי הם כולם רק קומה אחת ושלימות אחד כי כל אבות ובנים שהאבות הם סיבות להבנים וכל דור הראשון הוא סיבה להדור הבא עד תכלית כל הדורות והנה הם כולם תכליתיות שהרי יציאת כל דור הוא לתכלית נצחי ולאור עולם באור חיים אמנם תכלית האחרון של כל אחד הוא לא יושלם רק ע"י כולם דוקא שכל הדורות אשר מאדם הראשון עד סוף ימי עולם הם כולם רק קומה אחת אשר אי אפשר לזה בלא זה וכ"א הוא סיבה לחבירו ותכלית לחבירו ותכלית אחד לכולם, **זה** סוד מאמרם ז"ל עדיות פ"ב מ"ט האב זוכה לבן כו' ובמספר הדורות לפניו והוא הקץ שנאמר קורא הדורות מראש, אעפ"י שנאמר ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה ונאמר ודור רביעי ישובו הנה, והכוונה הוא כי הנה כל הדורות כולם הם כולם בבחי' קומת פרצו' אחד ומציאות אחת אשר נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן והם שייכים זה לזה ונתלים זה בזה וזהו שאמר קורא הדורות מראש וקורא הוא ענין הזמנה כמו קרואי מועד (כמ"ש רמ"ל מלבים ז"ל בישעיה מ"א) כי היה המחשבה מראש על כל הדורות כולם דוקא כי הם כולם רק קומה אחת והיכין את כולם מתחילה למציאת אחת ויסד וסידר את כל אותן המציאות מראש שיהיו נתלים זה בזה ויתאחדו כולם בתכליתם האחרון שהוא הקץ שלא יושלם שלימות התכלית דכל דור אלא ע"י כל הדורות כולם דוקא והרי זוכה האב להבן בכל מספר הדורות שלפניו, כי כל התכלית הנצרך להבן ע"י כל הדורות שלפניו הוא נשלם בו ע"י אביו שהרי הוא האחרון לכל הדורות שלפניו והרי נמצא כי האב מזכה להבן במספר הדורות לפניו, והוא הקץ, ר"ל שבו נשלם כל סיבת התכלית הנצרך לו מכל מספר הדורות אשר מאדם הראשון עד אליו, וכמו שנאמר קורא הדורות מראש, והרי הוה כל מספר הדורות בכוונה לצורך התכלית, וזוכה הבן בתכלית שיעשה ממספר הדורות שלפניו ע"י אביו, ומביא המשנה ראיה שהכל תלוי בתשלום הדורות כי הרי אנו רואין בגאולת מצרים אף על פי שנאמר ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה והרי היה הגזירה על זמן קצוב ועכ"ז הנה נאמר אח"כ ודור רביעי ישובו הנה ותולה הגאולה בתשלום הדורות דוקא והרי תלוי תיקונו של גזירת הזמן רק במספר הדורות שרק במספר הדורות יושלם ויתוקן גזרת משך הזמן והרי לנו כי כל סיבת התכלית הוא תלוי רק בתשלום הדורות, אך מה שתולה בהזמן ג"כ הענין הוא כי הנה הזמן עם האדם הם בבחי' נפש ורוח וכל החטאים והעונשים הוא הכל בנפש נפש כי תחטא נפש כי תמעול מעל נפש כי תשבע כו' וכן העונשים ונכרתה הנפש, והאבדתי את הנפש (ויקרא כ"ג ל') הנפש החוטאת היא תמות (יחזקאל י"ח) ולכן הם שס"ה ל"ת נגד שס"ה גידין שבהם הדם והנפש וכן נגד שס"ה ימות השנה שהוא הזמן אשר הוא נפש הכללי דכל דור ודור והוה כל הפגמים בנפש והם מתתקנים ע"י האדם שהוא הרוח, מ"ה אד"ם, ולכן הם רמ"ח מ"ע שהם תיקונים והם נגד רמ"ח אברי האדם שהוא התיקון דהזמן וכן המ"ע הוא התיקון דל"ת וכמו"ש שחורה אני ונאוה שחורה אני במצות ל"ת ונאוה אני במ"ע וכן כתיב ברוגז רחם תזכור כי ברוגז שהוא כשעוברין על מצות ל"ת רח"ם תזכור שהוא המ"ע (כמ"ש הגר"א בתיקונים תיקון א' מי"א תיקונים האחרונים ובתיקון ס"ט בדף קט"ו ע"ד ע"ש) ולכן תולה משך הגלות והשעבוד במספר השנים שהוא הזמן ואומר ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה כי הפגם והעונש הוא בהזמן שהוא הנפש אבל הגאולה שהוא התיקון הוא תולה במספר הדורות שהוא הרוח ולכן אמר ודור רביעי ישובו הנה כי התיקון הוא רק ע"י מספר הדורות דוקא שהוא הרוח, ועכ"פ הוא כי כל הדורות כולם הנה הם סיבות ותכליות זה לזה ולא יושלם התכלית דשום אחד מהם אלא רק ע"י כולם דוקא כי הם כולם רק בבחי' קומת פרצו' אחד וכנז', והנה עד"ז הנה הוא באמת ג"כ בכלל העולמות כולם כי כל העולמות הנה הם כולם סיבות זה לזה ותכליות זה לזה ולא יושלם התכלית בשום אחד מהם אלא רק ע"י כולם דוקא והוא משום כי כל העולמות אשר מרום הביון עוזו ית"ש עד סוף עולם העשיה הנה הם כולם קומה אחת כי הם נצרכים זה לזה ונתלים זב"ז ותלוי שלימות כ"א ע"י כולם דוקא, וכמו שכתבנו בזה בספר הכללים סוף כלל ט"ו וע"ש עוד

כלל ט', וכן כל ענייניהם וכל מאורעותיהם הם כולם סיבות לתכלית העתיד ולא עוד אלא גם כל אותן הסיבות עצמן הם יהיו ג"כ כולם לתכליות וכמו שכתבנו בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש ה' ע"ש, כי הנה פעולת הקב"ה הוא לא כפעולת בני אדם כי כל מעשה ופעולת בני אדם שנעשה בסיבה ותכלית הנה עושה כל הסיבות כולם רק בהכרח משום שלא אפשר לו לבוא לתכליתו זולתם אבל אחר שבא לתכליתו אין תועלת בו מהסיבות עצמן מאומה אך לא כן כל פעולות הקב"ה שאין שום דבר לבטלה וכל הסיבות הם עצמן כולם ג"כ לתכליות ולא נקראו סיבות אלא בהשייכות והייחס אשר מזה לזה אבל הם כולם ג"כ מפרטי המציאות דהעולם ומהכחות והסגולות שבו והם ג"כ מכללי ומפרטי ההויות דהקומה הכללית דכל העולמות כולם שהם רק קומה אחת כנז' ותכלית אחד לכולם ור"ל שגם כל הסיבות והסותיהם והמקריים כולם אשר מששת ימי בראשית עד עת התיקון העתיד הנה הם יוחזרו כולם לעצמיים ותכליות וכמו שביארנו כ"ז בדע"ה ח"ב דרוש ב' ע"ש ותראה נפלאות בעה"י:

סימן ד', והנה כ"ז הוא עומק הענין ג"כ בעניינו בהיפוך הסדרים מהתפשטות הא' להתפשטות הב' מה שהתפשטות הא' הוא יצא מלמטה למעלה ונעלם כל התחתון ביותר ומקודם וקבלו אורם ושלימותם מהמאציל עצמו משא"כ התפשטות הב' הנה הוא יצא מלמעלה למטה ונעלם כל עליון ביותר ומקודם וכל התחתון מקבל אורו ושלימותו רק מהעליון שעליו הנה כ"ז הוא ג"כ רק מעומק הטעם הנז' כי הנה כמו שהתפשטות הא' הוא סיבה להתפשטות הב' כן הוא תכליתו ג"כ כי לבסוף יוחזר כל התפשטות הב' להאור דהתפשטות הא' אשר הוא לעולם למעלה מאחר הסתלקות הא' ולהלאה ולכן נסדר ההלוכות דהתפשטות הא' ע"ד שיהיה בתכלית האחרון שהוא מלמטה למעלה שיקבלו כל אורם ושפעם מהמאציל עצמו כי כן יהיה בתכלית האחרון כאשר יוחזר הכל למקורם ולסוד שורש התפשטות הא' והרי יהיה אז נסיעתם ועלייתם בו בבחי' אור חוזר ממטה למעלה שהוא מהמלכות דהתפשטות הא' עד הכתר שבו ובכל עלייה ועלייה יתקרבו אל המאציל ויקבלו תוספת אור ממנו ונודע הוא כי עליית כל התחתון להעליון הנה הוא בבחי' עליית מ"ן אליו ואז נמשך עי"ז תוספת אור ומוחין לאותו העליון שעלו בו ונשלם גם היא ועי"כ נמצא כי כאשר יעלו לעתיד ממטה למעלה הנה כאשר יגיע עלייתם באור המלכות דהתפשטות הא' אז יומשך תיכף על אותו אור המלכות תוספת אור וברכה מהמאציל ע"י עלייתם בה והרי יושלם אז אור המלכות מקודם להט"ס העליונים וכן עד"ז כאשר שיעלו אח"כ כולם לז"א והרי נמצא כי יושלמו אז הזו"ן מקודם ולכן נסדר כ"ז ג"כ באור התפשטות הא' ונתייסד בו כן מתחילתו משום שהוא היסוד להתכלית דלעתיד ולכן נתייסד סדר אצילות ובניינו דכל התפשטות הא' הכל בדרך זו כדי שיהיה מוכן להתכלית כי סוף מעשה הוא במחשבה תחילה, **והענין** יותר ביאור כי משום שכל התפשטות הב' הוא נמשך ויוצא מהתפשטות הא' והתפשטות הא' הוא שרשו והוא תכליתו ג"כ כנז' לכן נתייסד בו כל סדר התכלית כדי שיהיה כל התפשטות הב' מיוסד רק על יסוד התכלית, והנה אמרנו כי כל הענין התפשטות הא' והב' הנה ישנם בכל העולמות כולם והם בכולם בסדר הזה ועי"כ נמצא כי כל העולמות כולם הם עומדים לעולם רק על יסוד התכלית כי הם נעשים רק מהם ותכליתם הוא עומד מוכן להם למעלה כי משם הם יוצאים ועליו הם עומדים, והרי נתבאר לנו שכל השינויים שאנו רואין בין התפשטות הא' להב' הנה הוא משום שהתפשטות הא' הוא תכליתו והעלייה להתכלית הרי הוא בבחי' אור חוזר שהוא ממטה למעלה לכן נמצא בו כל השינויים הנזכרים, **וכבר** אמרנו ג"כ כי ע"י שיצא התפשטות הא' מלמטה למעלה וע"י שנשלמו בו רק הזו"ן הנה זה היה ג"כ הסיבה עצמו לכל תולדות התפשטות הב' כי עי"ז נתגלה הטבעיות ונעשה הכלי וכן עי"ז נתעלם האור דהתפשטות הא' גופה להיות שורש להתפשטות הב' להמציא אותו כי הוא רק תולדתו ואור מועט ממנו וכנ"ל כל זה והרי נמצא כי ע"י כל השינויים הנז' הנה נעשה התפשטות הא' סבתו ג"כ והרי היה השינויים הללו הסיבה לכל המציאות דהתפשטות הב' וכן הם כל זה יסוד תכליתם ג"כ וכנז' והרי נמצא שהסיבה עצמה נעשה לתכלית, והוא אינו לבטלה גם אחר שיצא המסובב ממנו אלא שאותו הסיבה עצמה הוא נשאר תמיד ליסוד מוסד להתכלית ג"כ, וכן הוא עוד כי לבד מה שאמרנו שנעשה כ"ז לסיבה ולתכלית להתפשטות הב' הנה הוא באמת סיבת התכלית ג"כ להתפשטות הא' עצמו כי ע"י שנתעלם ביציאתו לחוץ וירידתו למטה וע"י שהיה יציאתו ממטה למעלה ונשלמו בו הזו"ן ביותר ומקודם ויצא עי"ז ממנו התפשטות הב' וכן נתעלם עי"ז התפשטות הא' להיות שורשו למעלה להשפיע עליו תמיד הנה כ"ז הוא תיקונו דהתפשטות הא' עצמו כי תיקון כל אור ויחודו בא"ס הוא רק כאשר שמשפיע למטה כי עי"ז ממשיך עליו אור א"ס שפע וברכה תמיד ומאיר בו ומתייחד עמו וכנ"ל ונמצא כי כל מה שנתעלם בתחילה הוא תיקונו לבסוף והרי הוה כל אותן השינויים שנעשה בו, סיבת תיקונו ג"כ, וכן כאשר עולה בו התפשטות הב' תמיד במטי ולא מטי ובפרט לעתיד כאשר שיוחזר ויעלה בו התפשטות הב' לגמרי ויתייחד עמו לעולם והוא בתכלית האחרון וכנ"ל אז יתעלה עי"ז התפשטות הא' גופה ג"כ בעילוי רב ויגיע הוא ג"כ לתכליתו כי תיקון ותכלית כל עליון הוא תלוי בתיקון ותכלית התחתונים כי הם כולם קומה אחת ונאצל זה בשביל זה ונתקן זה ע"י זה כי הם סיבות זה לזה ותכליות זה לזה ותכלית אחד לכולם שלא יושלם התכלית בשום אחד מהם אלא ע"י כולם דוקא וכנ"ל, והרי נמצא כי כל שינוי הסדרים הנעשה בין התפשטות הא' להב' הנה בתחילה היה כל השינויים הללו לגלות להתפשטות הא' ולסיבה להאצילות דהתפשטות הב' אבל אח"כ שהוא אחר שנעשה התפשטות הב' ונעלה בו כל התחתון בהעליון שעליו ועולים תמיד זה אל זה בבחי' עליית מ"ן הנה נמשך ע"י כל השינויים הללו תיקון לשניהם וכן הוא סיבת התכלית לשניהם כי ע"י כל השינויים הללו הם מקושרים תמיד זה בזה ומתתקנים זה ע"י זה וכן יהיה בדרך זה כל סדר עילויים בהתכלית שהוא בבחי' אור חוזר וכנ"ל, והרי נתבאר לנו ענין השינויים הללו צורכם ותועלתם כי כל זה הוא היסוד אשר נתייסדו על זה כל העולמות כולם בסיבתם ותכליתם שהסיבה עצמה היא התכלית והם עומדים תמיד על סוד תכליתם וכמו שאמרנו, וע' עוד בזה לקמן פ"ז אות א'. **אמנם** דע כי גם אחר כל דברינו הללו שהארכנו בענין צורך השינויים שבין התפשטות הא' להתפשטות הב' עכ"ז הנה דע כי כל אצילות אותן השינויים כולם הנה הוא רק בגילויים ר"ל כאשר נתגלה ויצא האור מהפה ולחוץ הנה בזה היה ביניהם כל השינויים הללו בסדר יציאתן מהפה ולחוץ כי זה יצא מהפה ולחוץ ממטה למעלה וזה מלמעלה למטה וכן כל השינויים כולם וכנז' אבל במציאות הנעלם דאור התפשטות הא' אשר מהפה ולפנים בסדר אצילות הי' ספי' שבו אשר משם יצאו מהפה ולחוץ הנה כאשר נבחין אצילותם למעלה איך שנמצא במקורם הנעלם שמבפנים הנה יהיה נמצא שהיה הסדר בהתפשטות הא' כמו בהתפשטות הב' ולא היה ביניהם שום שינוי כלל וכל שינויים הוא רק כאשר שאנו מסתכלים גם בהתפשטות הא' רק על יציאתו מהפה ולחוץ שהוא גילויו אבל באמת הנה התפשטות הא' הוא מיוסד ביותר עם מקורו הנעלם ויציאתו לחוץ הוא רק גילויו משא"כ התפשטות הב' שביציאתו לחוץ נעשה כל עיקר אצילותו ועי"כ נמצא כי בעיקר סדר אצילותם לא היה ביניהם שום שינוי כלל וכולם הם בסדר אחד וכל שינויים הוא רק בגילויים ומטעם כל הדברים שאמרנו לעיל, כי בודאי יש שינוי בין הגילוי להעלם כי הגילוי הוא עצמו ענין הצמצום לצורך אצילות העולמות של מטה וכן הוא הסדר לתיקון העתיד, והבן הדברים מאד ודי בזה וע' לקמן פ"ט אות י':

והנה

סי' ה', והנה ראיתי עוד בספר שמן ששון שהביא כאן קושיות חכמי המערב מה ששאלו להרב הקדוש מהרש"ש שרעבי ז"ל ששאלו ממנו ע"ז שאלות ושם שאלה ב', מדוע לא נזכר הדעת בעולם העקודים, וכמו שמובא בנהר שלום דף כ"ט ע"ג מדפוס ווארשא תרנ"א ע"ש, והנה לכאורה יש לומר כי משום שהדעת אינו ספי' בפ"ע כי הוא רק פנימית הו"ק כנודע לכן לא הזכירו אבל ודאי שיצא והיה בעקודים ג"כ וכן כתוב בספר תורת חכם דף קמ"ד ע"א ע"ש, אמנם כאשר נתבונן בזה היטיב הנה נראה כי יש בזה ענין אחר וכן עוד ענין עמוק ועוד עמוק לעמוק והוא זה כי הנה כאן בענינינו שהוא בהתפשטות הא' דלעקודים ודאי לא קשה [וכן אותן החכמים לא הקשו ג"כ אלא רק על התפשטות הב' משום ששם לא נזכר הכתר לכן היה צריך להזכיר את הדעת וכמו שמבואר בדבריהם שם ע"ש אבל על ההתפשטות הא' הנה לא קשה כלל] כי חסר שלא יצאו אז אלא רק בבחי' נפש לבד א"כ הנה לא יצא בהם הדעת כלל כי בעודן בבחי' נפש אין גילוי עדיין להדעת וכמ"ש הרב במוחין דקטנות פ' א' ב, והעיקר הוא כי הדעת עלאה אינו נתגלה לעולם אלא רק בהתפשטות הב' וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל ו' וכלל י"א ובכ"מ, אמנם הרי לא הזכירו הרב גם בהתפשטות הב' שהוא לקמן בשער מטי ולא מטי, והטעם הוא כי כבר כתבנו בכמה מקומות מדברינו כי כל עולם העקודים שהוא האורות דאח"פ הנה הם בסוד הי"ג תיקוני דיקנא דאדם קדמאה וכמו הי"ג ת"ד דא"א דאצילות והי"ג ת"ד הנה הם עצמן כללות הדעת עלאה כי הם ממוח הדעת הכלול במס' [כי המס' הוא מוחא חדא דכליל תלת כנודע] שבא"ק ודא"א וכמו שיתבאר בעה"י בדרושי א"א, וא"כ הרי כל הי' ספי' שמזכיר הרב כאן בהתפשטות הא' וכן לקמן בשער מטי ולא מטי בהתפשטות הב', הוא הכל בחי' ספי' שבהדעת עצמו ולכן אינו מזכיר הרב בהם ספי' הדעת כי כל עצמן הם רק הי' ספי' שבדעת גופה, וכן אנו רואין עד"ז ג"כ בהי"ג ת"ד שבא"א דאצילות שאינו מזכיר שם הרב ג"כ מספי' הדעת מאומה כלל ע' שער א"א פ"י ושם פ"ט, והוא ג"כ מהטעם הנז' כי כל ענין דכל הי"ג ת"ד שבא"א הם רק הדעת הכללי עצמו דאצילות והרי הוא כל דרושי הרב בכל מקום שמדבר מענין הי"ג ת"ד או מהעקודים רק בהדעת עצמו, **אך** אחר כ"ז הנה נראה לי עוד לומר בזה אם יכשר בעיני ה', כי הנה יש עוד בחי' דעת עלאה אשר הוא למעלה גם מהי"ג ת"ד והוא האוירא עלאה אוירא דלא אתפיס הנקרא בשם חכמה עלאה סתימאה והוא מגלות הרדל"א דאחזי נהוריה בבחי' אוירא שבין גלגלתא למ"ס' וכמ"ש בשער א"א פ"ו ושם פ"ד ועי' שער מ"ן ומ"ד ריש דרוש י' וכן הוא כל זה ג"כ בא"ק וכמו שמבואר בשעה"כ רפ"ו, והנה אותו האוירא הוא הדעת עלאה העיקרי הנמשך ומתגלה מרזא דאור א"ס, וממנו הוא השם מ"ה אשר יצא בעת התיקון שעל ידו נתקנו המלכין קדמאין ונבנה האצילות וממנו יצאו כל מעשה בראשית כולם כי הוא הרעוא דרעוין דאתגלי במצחא כנודע, וכל זה הוא ג"כ בא"ק מבחי' הרדל"א אשר עליו וכמ"ש בשעה"כ רפ"ו וכנ"ז [כי ממנו יצא ונמשך הדעת עלאה והשם מ"ה אשר בא"א דאצילות לכל תיקון העולמות כולם והוא נמשך ובא מהדעת עלאה הנז' אשר בא"ק כי שם הוא העיקר והשורש לכל] ועל זה נראה לי לומר אם יכשר בעיני ה', כי אותו הדעת עלאה העיקרי הנה הוא לא נתגלה בכל הראוי גם בא"ק אלא רק בעת התיקון דאצילות ר"ל כאשר הגיע עת התיקון דהאצילות אז הוא נתגלה בכל הראוי בהא"ק וממנו היה נמשך התיקון דאצילות ובכל מעשה בראשית כולם כי ממנו הוא השם מ"ה דהתיקון כנ"ז אבל קודם שהגיע עת התיקון דהאצילות הנה לא נתגלה הוא בכל עיקרו ובכל הראוי לו גם בא"ק, ועי"ז יצא כל עולם הנקודות מהעינים דא"ק והיה מחוסר תיקון הרבה והוא רק בסיבה זו וכמו שכתבנו בארוכה בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' וכן בספר הדע"ה ח"א דרושי אבי"ע, וזהו מה שלא נזכר מבחי' הדעת בעולם העקודים משום שגילויו העיקרי אשר מלמעלה למטה הוא לא נשלם לגמרי גם בהא"ק והעקודים אלא רק בעת התיקון דהאצילות דוקא. כן נראה לי והקב"ה ברחמיו יכפר, ועי' בזה עוד לקמן במטי ולא מטי פ"ד אות כ', ובספר הכללים כלל ח"י ענ"י סי' ה' אות י"ט סעי"ב בסופו, ושם סי' ז' אות כ"ה עש"ה.

[מא] **ואי"ת** למה עלו זו"ן במאציליהם אחר שכבר היו שלימים, לכאורה הרי קושית הרב בזה הנה הוא סותר לכל עיקר דברינו שאמרנו לעיל בכ"מ שכל יציאתם היה רק על מנת לחזור כי הרי הם בהתפשטות הא' אשר עיקר מקומו הוא למעלה וכנ"ל אות ל"ב ומכ"מ וכן אמרנו ג"כ לעיל אות כ"ב ובכ"מ כי כל מה שנשלמו עתה הוא אינו עדיין השלימות העיקרי כלל כי אורם העיקרי והשלימות העיקרי הנה זה לא נשלם בהם אלא רק אחר שחזרו ועלו למעלה וכנ"ל בדברינו בארוכה וא"כ הרי אין מקום כלל לקושית הרב למה עלו כי הרי עלו למקומם העיקרי הראוי להם וכן לקבל שם את אורם העיקרי והשלימות העיקרי הראוי להם, אמנם הוא כי הרי גם זולת דברינו אין הנה ג"כ לדברי הרב מה שהקשה למה עלו כי הרי נודע הוא שתשוקת כל אחד הוא לעלות תמיד אל המאציל ית"ש ולהתקרב אליו כי כן הוא חפץ ותשוקת כ"א תמיד לעלות ולכנוס לפני ולפנים בהיכל קודש הקדשים פנימה לקבל פני המאציל כי באור פני מלך חיים וכמו שנודע ג"כ עליית כל הפרצופים דהאצילות שעולים למעלה תמיד בכל האפשרי כשיש זכות בתחתונים ובכל עליה ועליה הם מקבלים תוספת אור וברכה מא"ס אשר אין קץ ואין תכלית לאורו וא"כ הרי אין מקום להקשות כלל למה עלו, אך כבר אמרנו כי דברי הרב ז"ל גם במקום שנראה שהם פשוטים וקלים הנה הם עמוקים מני ים והם לא כמו שנכתבו נקראו וגם כאן הנה כוונתו הוא ליתן טעם וסיבה על עיקר הסדר שסידר המאציל ית"ש בכל האור דהתפשטות הא' שהוא חוזר ועולה למעלה ונשאר שם לעולם וכל בנין העולם ומציאותו הנה הוא נבנה ונעשה רק מהאור דהתפשטות הב' שהוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' הלא מאחר שאמרנו שהעצמיות דאור התפשטות הא' הנה הוא נשאר למטה לעולם לבחי' כלים וכנ"ל בדברינו בכ"מ א"כ הרי כשם שנתצמצמו האורות דהתפשטות הא' לעשות עביות וכלים לאותו העולם שירדו בו הלא כמו כן היה אפשר במכש"כ שיתצמצם האור דהתפשטות הא' להעשות הוא עצמו ג"כ למדרגת האור לאותו העולם שירד בו ולמה היה צריך שיצטרך מציאת האור דאותו העולם יעלה הוא למעלה ולא יורד למטה אלא רק תולדתו שהוא רק אור הנאצל ממנו ולמה לא נעשה אורו גופה למציאת האור דאותו העולם כמו שנעשה הכלי ממנו והרי אדרבה הוא וכש"כ הוא מאחר שאפשר להעשות כלים דאותו העולם מאורו מכש"כ הוא שאפשר להעשות אור דאותו העולם מאורו וזהו מה שהקשה הרב ואמר למה עלו זו"ן במאצילם אחר שכבר היו שלימים ור"ל כי הרי מכיון שנשלמו בכ"ב חלקי נרנח"י פנימים וב' מקיפים כהראוי לעולם העקודים וכנ"ל סוף אות ל"ז א"כ למה לא נשארו הם עצמם למציאת האורות דהעקודים ולמה עלו הם למעלה לגמרי ונשארו שם לעולם ויצא ונעשה האור של העקודים רק מהאור שנאצל ונולד מהם מחדש שהוא האור דהתפשטות הב' וכנז', ועל זה מתרץ הרב ב' תירוצים, אחד מטעם האורות ואחד מטעם הכלים, וזהו שאמר והתשובה כי כל חיותם הוא מאו"א וכיון שנסתלקו או"א למעלה אין זו"ן יכולין לפרד מהם וחושקים לדבק ולהתקשר בהם ועולין אחריהן לקבל מהם, והכוונה הוא כי לכך לא נתצמצמו הזו"ן דהתפשטות הא' להשאר הם עצמם למציאת האורות דהעקודים משום שאו"א דהתפשטות הא' הנה הם לא היה אפשר להם להתצמצם למדרגת העקודים כי הרי לכך לא נשלמו האו"א בהיותם למטה משום שהעולם דהעקודים לפי מדרגתו הנערך אליו לא אפשר לו לקבל את אורם הגדול וכנ"ל אות ל"ח והיה מוכרח לאו"א לעלות למעלה ולכן לא היה אפשר ג"כ שישארו הזו"ן למטה כי אי אפשר להם להיות מופסק מאו"א כי כל חיותם הוא מאו"א והם קשורים ומיוסדים באו"א לעולם ולכן הוכרח שיעלו גם הזו"ן למעלה ונשארו קשורים באו"א שלהם לעולם

ומקבלים שם את אורם העיקרי ונשלמים שם בכל השלימות הראוי להם למעלה כנ"ל אות כ"ה אך לענין המילואות האור דעולם העקודים הנה נאצל ונולד מאותן הזו"ן שעלו אור חדש והוא אשר ירד למטה והוא האור דהתפשטות הב' שהוא תולדות האור דהתפשטות הא' כנ', וכ"ז הוא הטעם מחמת האורות, ואח"כ מתרץ הרב עוד תירוץ שני מחמת הכלים, והוא מה שאמר וגם סבה אחרת כי עיקר חזרה הוא לעשות בחי' כלים לכן גם הם עלו לסבה זאת ור"ל כי כל מה שאמרנו שנעשה מהעביות דאור ההתפשטות הא' כלים למטה הנה לא נעשה אלא רק אחר שעלו האורות למעלה ונסתלקו מהם לגמרי והיינו אחר שעלו האורות למעלה ונשארו שם לעולם ונבדלו ונפסקו האורות מהעביות הנה עי"ז נתוסף בהעביות עיבוי על עיבוי ונעשו למילואת הכלי הראוי להעקודים אבל באם שלא נסתלקו האורות מהם לגמרי הנה לא היה נתעבה כל אותן העביות כהראוי כלל ולא היה נעשה מהם הכלי דהעקודים כלל ולכן היה הצורך והכרח שיסתלק כל האור דהתפשטות הא' ויעלה הוא למעלה וישאר שם לעולם ולא נעשה המילואות העיקרי דהעקודים אלא מהאור דהתפשטות הב' שהוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והוא כן מסיבת האורות וכן מסיבת הכלים וכנז'.

[מב] **כי** כל חיותם הוא מאו"א. הגם שלהאורה הרי כאן יצאו ממטה למעלה ויצאו הזו"ן מקודם לאו"א וכן נשלמו ביותר ומקודם לאו"א וקבלו הכל מהמאציל עצמו שהוא מורגש שלמעלה וכנ"ל בכל דברינו אמנם אחר שיצאו גם או"א הנה כל מה שמקבלים הזו"ן הרי מקבלים רק דרך או"א כי הרי לכך אמר הרב לעיל שכאשר יצאו או"א נתוסף עי"ז אורות בהזו"ן וכמו שבארנו בדברינו לעיל בארוכה, והעיקר הוא כי הרי כל דברי הרב כאן הנה הם רק בנוגע השקלא וטריא אם שהיה נתייסדו הזו"ן דהתפשטות הא' להשאר הם עצמן למטה לעולם וכנ"ל אות מ"א ובאם שהיה כך הרי ודאי ופשוט הוא כי אז מקבלים הזו"ן כל שפעם וחיותם לעולם רק מאו"א כי כן הם מסודרים לעולם כל סדר דהי' ספי' אחר שיצאו ונמצאו שהם מיוסדים על סדר סוד ה' פרצופים א"א או"א זו"ן ומקבלים הזו"ן הכל תמיד רק מאו"א ופשוט הוא וכבן זה.

[מג] **אין** זו"ן רוצין להפרד מהם ודוחקים כו', משמע מלשונו שאילולא חשש הפירוד מאו"א היו רוצים הזו"ן להשאר למטה הגם שבאמת הרי תשוקתם תמיד לעלות למעלה וכנ"ל אות מ"א, אמנם הוא כי כאן כאשר עלו למעלה הנה נשארו שם לעולם לא היה ברצונם להסתלק לגמרי ולעלות למעלה ולהניח את העביות למטה לבדן כי משום שהעביות הרי הוא שלהם עצמן שהרי היו כלולים מתחילה בהאורות עצמן וכנ"ל אות ס' לכן אלולא החשש דהפירוד מאו"א היו רוצים לחזור תמיד למטה, וכמ"ש הרב במטי ולא מטי פ"ד כי האורות יש להם חשק לחזור אל הכלים דוגמת הנשמה כשיוצאת מן הגוף, כי כן הוא חשק ותשוקת האורות תמיד לקבל תוספת אור וברכה למעלה ולחזור אל הכלים להשפיע עליהם ולזכך אותם ג"כ שיוכלו גם הם לעלות בסוף עמהם יחד ולהשאר למעלה לעולם עם הכלים ביחד וכמו שיהיה בסוף תיקון האחרון ולכן היה קשה להם לפרוש מהעביות ולהניח אותן למטה לבדן לגמרי ע"ד פרישת הנשמה מהגוף שהגם שהנשמה תשוקתה תמיד לעלות למעלה עכ"ז הרי קשה לה לפרוש מהגוף כי רצונה הוא לעלות למעלה עם הגוף ביחד כמו שיהיה בתיקון האחרון ולכן הוא כי הגם שהפרצופים הם עולים תמיד למעלה והוא תיקונם ומילויים אך כל עלייתם הוא רק בסוד מ"ן והוא רק ע"ד עליות נשמה שעולה בכל לילה ואח"כ חוזרת לגוף ומחדשת אותו בכח וחיות חדש וכנודע בסוד חדשים לבקרים שאמר הרב בדרושי מ"ן ומ"ד סוף דרוש ד' ובשער הכללים רפ"ד (ובפע"ח שער התפלה פ"ב ובשער קריאת שמע פ"א ובק"ש שעל המטה פ' י"א דף ע"ט ע"ג) והרי הוא עלייתה לתועלת גדול לגוף ג"כ כי עי"ז הוא מחדש בכל יום בכח וחיות חדש תמיד אבל שיעלה האור למעלה לגמרי הוא בסוד מיתה ח"ו וכמו שהיה בעולם הנקודות ולכן לא היו רוצים האורות לעלות כאן ולהסתלק לגמרי עד שיזככו את העביות ג"כ ואז יעלו עמהם ביחד כמו שיהיה בעת התיקון העתיד אך כדי שלא להפרד מאו"א אשר מהם מקבלים הזו"ן כל חיותם ושפעם תמיד (ע' לעיל אות מ"ב) לכן הוכרחו לעלות עכ"פ ונשארו למעלה לעולם אצל או"א והמשיכו למטה אל הכלים רק שפעת אור חדש שהוא האור דהתפשטות הב' אשר הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' וכנ"ל, ובזה נשלם הפרק, ברכות והודאות לשמו הגדול והקדוש לעד ולעולמי עולמים אמן ואמן.

פרק ד.

[א] **כי** כאשר עלה הכתר כו' אז המלכות נסתלקה ממנה בחי' גילוי יסודה כו', הנה ענין כל הסילוקים הללו הוא הכל כדי שתתגלה העביות הנשאר למטה ושתהיה ראויה להעשות לבחי' כלי, והענין בביאור הוא כי הרי הרב הקשה ואמר לעיל רפ"ג וא"ת כאשר יחזור האור הזך לירד ולהתפשט בכלי יחזור ויזדכך הכלי כבראשונה ויתבטל מלכיות בחי' כלי התשובה בזה הוא כי לא חזרו כל הי' ספי' שנתעלו למקורם לחזור ולירד כולם אלא שהט' התחתונים לבדם ירדו כו' וע"ש בדברינו, והנה התירוץ הזה הרי להאורה אינו מספיק אלא רק על האור אשר ירד אח"כ בהתפשטות הב' ומשום שהוא היה אור קטן וממועט וכמו שבארנו שם אבל באמת הרי נשאר עדיין אותה הקושיא עצמה על ההתפשטות הראשון גופה והוא במה שמבואר שם שיצאו ממטה למעלה ויצאה מתחילה המלכות שהיא הנפש דנפש ע"ש דברינו אות כ"א והיה הכוונה כדי שתתעלם ותתגלה העביות עי"ז כמו שמבואר שם בדברינו והרי קשה להאורה אותה הקושיא הנז' כי אפשר שאח"כ הרי יצאו כולם וכן נתוסף להם ג"כ הארת הנרנח"י וב' מקיפים גם ממקורם העליון כמו שבארנו שם אות כ"ה בארוכה א"כ מה תועלת הוא מה שנתמעט בתחילה ולא יצאה רק הנפש שבנפש מאחר שאח"כ הרי יצאו כולם עם עוד תוספות הארת אור דכל כ"ה פנימים וכ' מקיפים והרי תחזור עי"ז להזדכך העביות כבראשונה והקושיית הרב הנז' אך במה שאמר הרב כאן הוא ניחא כי ע"י כל הסילוקים אשר אמר הרב כאן (וכן לקמן פ"ו) הרי נמצא כי כל האורות אשר נשלמו בהם ע"י יציאת הי' כולם הרי לא עמדו בהם בקביעות אלא רק ברצוא ושוב ולא האירו בהם אלא ע"ד מטי ולא מטי כי כאשר חזרה כל ספי' עליונה שניה לעלות נסתלק מלמטה האור אשר נתוסף בהם על ידה וכאשר גמרה לעלות חזר ונתוסף בה והיה בדרך זה בכל עליה ועליה דכל ספי' וספי' וכמו שמבואר לקמן פ"ו, והרי היה כל השלימות והתוספת שנגלה ונתוסף בכל תחתון ע"י העליון רק ע"ד מטי ולא מטי ועי"ז נמצא כי כל אור ואור כאשר נתפשט ונמשך למטה היה רק על דעת לחזור תיכף למעלה וממילא הוא כי אין זה שלימות גמורה כלל ועי"ז הנה נשאר בהם בחי' הצמצום אשר נצטמצמו בתחילה ע"י יציאתם באור ממועט הנה נשאר בהם אותו הצמצום לעולם וכל האורות שנתוסף בכל תחתון ע"י העליונים היה התוספת רק לפי הם הצמצום והעביות שבתחילה כי לכך היה תכלית כל התוספות רק על מנת לחזור תיכף כנז' והרי היה כל התוספות אורות שבהם רק בבחי' מתנה על מנת לחזור עד שחזרו ונסתלקו כולם ולכן הנה נשאר בהם כל הצמצום והעביות על מליאותה לעולם והכל הראוי להעשות לבחי' הכלי דהעקודים, **והנה** מלמדינו הרב בהסילוקים הללו אשר הם כולם בחי' ספי' דהתפשטות הא' עצמו כי היה גם בהתפשטות הא' בחי' מטי ולא מטי ע"ד ההתפשטות הב' המבואר לקמן כי ההתפשטות הא' הרי הוא השורש דעקודים וההתפשטות הב' הוא המילואות העיקרי דהעקודים ומשום שבהעקודים העיקרי צריך להיות שם הסדר במטי ולא מטי כמו שיתבאר בעה"י לקמן בשער מטי ול"מ

לכן

לכך היה כן ג"כ גם באור ההתפשטות הא' שהוא שורשו כי כל הענינים אשר ישנם בהאצילות העיקרי הוא הכל מהשורש, ובשניהם הוא מטעם אחד שהוא מטעם הנאצלים לצורך הכלי וכמו שיתבאר עוד בזה לקמן בארוכה בעה"י

[ב] **אמנם** נשאר בה הרשימו לבד, הנה ענין הרשימו ישנם בזה דברים עמוקים ויתבאר בעה"י לקמן פ"ה ע"ש אות ז' וי"א וי"ז ה' אך פשטות הדברים (הכולל כל עומקו) הנה הוא מ"ש הרב לקמן רפ"ו שענין הרשימו הוא כי הנה האורות העליונים הם לאורות התחתונים בבחי' האב אל הבנים והנה נמשך ניצוץ אחד מהאב אל הבן ואינו זז ממנו לעולם כי אותו הניצוץ הנה הוא חלק אחד מהשורש דהבן המושרש בהאב ובעת המשכת ולידת הבן מהאב הנה נמשך בו מאותו השורש ניצוץ אחד ואותו הניצוץ הוא עומד בהבן לעולם כי גם לאחר מיתה הוא נשאר בתוך העצמות בקבר ובפרט בעצם לוז שהוא מתקיים לעולם וע"י אותו הניצוץ הנשאר שם הנה מזה יקום בתחיית המתים והוא סוד מה שנאמר ישעיה כ"ו ועצמותיך יחליץ והוא ע"י אותו הנצוץ שהוא שורשו הנשאר בו לעולם, והנה הוא הקשר דהאב עם הבן שעי"ז הם קשורים זב"ז לעולם, וזהו ענין הרשימו שאמר הרב כאן שגם אחר שהסתלק כל עליון ונפסק אורו מהתחתון עכ"ז הנה נשאר בו רשימו כי זה נשאר בו לעולם, והנה ענין הזה הוא נוהג בכל הפרצופים כולם וגם באדם התחתון כנז', והנה אותו הרשימו הנה הוא הכח וההכנה לקבל על ידו כל האורות והמוחין כולם וכן בעניננו כי אותה הרשימו היה השורש לכל האור דהתפשטות הב' אשר יצא ונתפשט אחר ההסתלקות דאור ההתפשטות הא' כולו כי ההתפשטות הב' הרי הוא תולדות האור דהתפשטות הא' כנ"ל פ"ג בה"ע שם וההתפשטות הא' הוא בבחי' או"א אליו ולכן היה נשאר רשימו מכל האור דהתפשטות הא', אחר שנסתלק למעלה להיות ההכנה ושורש לכל האור דהתפשטות הב', וכן באמת שכל האור דהתפשטות הא' מאחר שנסתלק ועלה בההסתלקות הא' הנה הוא נשאר לעולם למעלה והוא שורש עליון להתפשטות הב' להשפיע עליו מלמעלה לכן נשאר ממנו למטה ג"כ רושם אור ממנו כדי שיהא שורשו בתוכו גופא ג"כ לעולם ועי"ז הוא קשור ההתפשטות הב' עם ההתפשטות הא' כנז', והנה אותה הרשימו אשר היא מהאור דהתפשטות הא' עצמו הנה היא נעלה ומרומם במדרגה מכל האור דההתפשטות הב' והוא המקום הנושא אותו שעליו הוא מתקיים כי המקום הוא יותר גדול במעלה מכל האצילות עצמו אמנם אינו ניכר מעלתו כ"כ כי מאחר שהוא עומד למטה ובתוכו הנה הוא נתעלם לפי הם התחתון אבל בעצם הוא גדול וגבוה מאד ובו מתנהג כל התחתון כולו, וכן היה כ"ז עד"ז ג"כ בהעולמות הראשון דאור א"ס אשר בעגולים ויושר ענף ב' כי היה נשאר ג"כ רשימו בהעולמות מהאור שבתחילה שהוא עתה אור א"ס המקיף ואותו הרשימו הוא האור העיקרי הנושא את כל העולמות כולם אלא שהוא נעלם מאד כי הוא השורש הפנימי והכח הפנימי הנושא את הכל וכמו שכתבנו שם בעגו"י ענ"ב אות י"ג, **אמנם** דע כי בענין הרשימו דעניינו היה בה ב' חליפיות והם ב' מיני רשימות ור"ל כי מה שאמר הרב שכל אור אשר נסתלק הניח רשימו למטה הנה הענין בדקדוק הוא כי בעניינו הניח ב' מיני רשימות, רשימו אחד במקום שהיה עומד שם והוא בהכלי שלו ורשימו שני בכל האורות שתחתיו אשר היה מאיר להם בתחילה הנה כאשר עלה ונסתלק הניח בהם רשימו מהארתו שבתחילה ודברי הרב בעניינו הוא רק על בחי' הרשימו הנשאר בהאורות שתחתיו המבואר לכל מעיין, ואותן הרשימות שבהאורות הנה הם מסתלקים באמת ג"כ עם הסתלקות האורות שתחתיו כי הרי לבסוף הנה נסתלקו כל האורות כולם, אבל מה שאמרנו לעיל בענין הרשימו שהוא נשאר לעולם למטה והוא השורש להתפשטות הב' הנה הוא בהרשימו הנשאר בהכלי ומתבאר ענינה לקמן פ"ב ורפ"ו (עד דיבור המתחיל ונשאר סדר כו' וכמו שכתבנו שם אות ז' ע"ש) וכן מדבר הרב בענין הרשימו הנשאר בהכלי לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ג, וע' לקמן פ"ו אות ג' ופ"ב אות ב' ובה"ע שם, **והנה** בהרשימו הנשאר בהכלי ואמרנו שהוא היה השורש להתפשטות הב', כי ההתפשטות הב' הוא תולדות האור דהתפשטות הא' ונשאר רשימו מהתפשטות הא' להתפשטות הב' ועומד שם לעולם כדרך האב עם תולדתו כנ"ל, וכן הוא עד"ז בהרשימו דהאורות הנשאר מכל עליון לכל התחתונים ממנו כי כל עליון עם התחתונים ממנו הם בבחי' אב אל הבנים וכנ"ל, ורצוני בזה כי הרי לכאורה יש להקשות כי הלא בעניננו שהוא בהתפשטות הא' הרי יצאו מלמטה למעלה ויצא כל תחתון מקודם לכל העליונים שעליו וא"כ איך אפשר לומר שגם כאן הוו העליונים בבחי' אב להתחתונים הלא כל תחתון יצא מקודם להעליון שעליו ואמרנו לעיל ספ"ג אות ט' כי היה יציאתם מהמאציל עצמו, אמנם הנה דעת לנבון נקל כי מה שאמרנו שיצאו מהמאציל עצמו הכוונה הוא על שרשם הנעלם אשר מהפה ולפנים שהוא השורש דההתפשטות הא' העומד מבפנים להפה דא"ק וכמו שמבואר לקמן בשער מטי ולא מטי רפ"ג והוא הנקרא בשם מאציל לכל האורות דעקודים וכמ"ש הרב בספר שער הקדמות הובא בדברינו שם אות א' והנה ישנו בהאותו השורש ג"כ בחי' י' ספי' וכמו שמבואר בדברינו שם ע"ש ואותו השורש הוא המאציל בעניינו, והנה נאצלו בו הי' ספי' דהתפשטות הא' באמת ג"כ רק הכתר למעלה ומלכות למטה ונמשך כל תחתון רק מהעליון שעליו אלא שיציאתם וגילויים לחוץ היה רק מלמטה למעלה וכדי שיתעלמו ויתעבו וכנ"ל פ"ג והרי נמצא כי בשרשם הנעלם הוה באמת כל עליון בבחי' אב לכל התחתונים ממנו וכמו שיתבאר בעה"י לקמן פ"ו אות י' ורמזנו הדברים לעיל פ"ג אות ט' סס"י ד' ע"ש ולכן הוא כי אחר שיצאו ונתגלו הספי'. העליונים ג"כ ויצאו כל הי' ספי' כולם הנה נתגלה אז שורש כל תחתון אשר בהעליון שעליו כי הוא באמת בבחי' או"א אליו והוא אותו הרשימו דעניינו וכנ"ל כי כאשר עלה ונסתלק כל אור עליון למעלה הנה נשאר הרשימו למטה כי הוא הקשר שביניהם אשר אינו זז מהתחתון לעולם, כי הוא ניצוץ אור מהשורש כל תחתון אשר בהעליון ועומד השורש בהעליון תמיד וניצוץ שהוא הארה ממנו הוא בהתחתון תמיד ועי"ז הם קשורים זב"ז לעולם, והגם שאותו הניצוץ הרי היה ראוי שיומשך בו תיכף ביציאתו ממנו במקורם הנעלם, הנה האמת הוא שכן היה אבל הרי נצרך עתה לקשרם מחדש גם בגילויים דאל"כ לא היה קישורם זב"ז רק בהעלם אשר אין גילוי לזה כלל, והבן הדברים, וע' עד"ז ג"כ לקמן פ"ב אות ג':

[ג] **וכן** הוא עד"ז בז"א בבחי' סיג כו' כנ"ל: כי כשהתחילה החכמה לעלות בכתר נסתלקה הארתה מכל כו' כנ"ל, וע' כ"ז לקמן פ"ו בארוכה ושם יתבאר עוד בעה"י ובזה נשלם הפרק:

פרק ה'

[א] **ויש** לו ספק להאיר בו כמו ספק אימא לבנים, והגם שעתה מדבר בעת הסתלקות האורות ועלייתם למעלה ולא היה כוונתם אז להאיר למטה כלל אך כבר אמרנו כי הרשימו שנשאר הנה הוא מאותו השורש דהתחתון עצמו המושרש בהעליון ומה שלא היה כוונתם להאיר הוא רק להוסיף בהם אור על עצמותם העיקרי אשר ניתוסף בכל תחתון מהעליונים שעליו הנה זה לא היה כוונתם להאיר בעת הסתלקותם ועלייתם ולכן נסתלק אז מכל תחתון כל האור שניתוסף בו מהעליונים שעליו אבל מה ששייך להתחתון עצמו מהשורש שלו העומד בהעליון הנה בזה ודאי מאיר בהם לעולם כי הוא מעצם גופה ועי"ז הם נקשרים זב"ז כנ"ל

ואותו הקשר לא נפסק מהם לעולם ח"ו ועל זה אמר ויש לו שפע להאיר בו כמו שפע אימא לבנים:

[ב] **חוץ** מן המלכות כי אין ספי' אחרת תחתיה להאיר בה ולכן אין המלכות משארת רשימו למטה, והגם שאמרנו לעיל **פ"ד** כי נשאר רשימו בכל כלי לצורך הכלי עצמה ג"כ והוא אינו זז ממנה לעולם ובפרט כי הרי אמרנו שם כי אותו הרשימו הנשאר הנה היה ההכנה להאור דהתפשטות הב' וא"כ הרי היה צריך שישאיר אור המלכות ג"כ רשימו כן לצורך הכלי עצמה לחיותה וכן לצורך ההתפשטות הב' כי הרי עיקר האור דהתפשטות הב' שהוא תולדות האור דהתפשטות הא' כנ"ל **פ"ג** בכ"מ מדברינו הנה הוא מהמלכות דהתפשטות הא' כי כן הוא הסדר לעולם שכל יציאת התחתון הוא מהמלכות דהעליון, **אך** הענין הוא כי הנה משונה הוא עולם העקודים מכל העולמות שלמטה, והיינו כי נודע הוא שכל עולם ועולם הוא כלול מד' שמות עסמ"ב שאלו הד' שמות הם כוללים כל האורות והמציאות הכלליים והפרטיים שבכל עולם ועולם, ובכללות העולם הנה השמות ע"ב וס"ג הם החו"ב שהם המוחין שבכל עולם והם נסתרות וכמ"ש אליהו זל"ט כי עליהם נאמר הנסתרות לה' אלקינו והשמות מ"ה וב"ן הם הז"ת שהם הנגלים והם השולטים בכל עולם, ובעולמות בי"ע הוה עיקר השליטה מהמלכות שהיא הב"ן כי היא אדון כל הארץ ואלקי כל הארץ יקרא (וכמ"ש בפ' משפטים ק"ו א', תרומה קמ"א ב', בלק קפ"ו א' ב', וע' פ' בשלח כ"א א', ויקרא כ' ע"א, אחרי מות ע"ד סע"א, ובאד"ז רנ"ו א', ופ' בראשית כ"ט ב') ובעולם האצילות שניהם שולטים והמ"ה הוא העיקר שם והב"ן טפלה לו ונקרא השם מ"ה באצילות בשם שמא מפרש כי הוא נגלה שם והוא השם המפורש כידוע אבל השם ס"ג הוא נקרא באצילות ג"כ בשם שמא סתים (וכמ"ש בתיקונים תיקון י"ג בתחילתו, ה"ס ע"ב, ע"ש בהגר"א דה"מ בשמא סתים) והוא משום שהשם ס"ג ומכש"כ השם ע"ב הם נסתרים גם שם, כי הם רק בהמוחין שהם נעלמים, **אמנם** עולם העקודים שהוא נעלה ומרומם על האצילות הרבה הנה שם נכלל השם ב"ן בהמ"ה לגמרי ומתגלה שם השם ס"ג ג"כ ומשמשים שם הס"ג ומ"ה כמו באצילות המ"ה וב"ן והוא מה שאמר הרב למטה בפרק זה וכן בשער מטי ולא מטי ובדרושי נקודות פ"ב כי בעולם העקודים שהוא בהתפשטות הב' הנה נשאר המלכות ביסוד [והוא בבחי' עטרה שבו כמ"ש במטי ולא מטי פ"ד אות ה' ז'] ואין לה גילוי בפנ"ע כלל כי נכללה בז"א, וכן הוא עד"ז גם בא"א דאצילות וכמ"ש בשער א"א ע"ב בסוף המ"ק שם, והוא כי גם בא"א שולט השם ס"ג ולכן לא נתגלה גם בו המלכות בגילוי בפנ"ע אלא שנכללה ביסוד שבו. וע' דברינו בארוכה בזה בספר הכללים כלל ט"ו ענף ז', וזהו הענין מה שלא השאיר המלכות רשימו במקומה אחר עלייתה להיות ההכנה להתפשטות הב' משום שבהתפשטות הב' לא ירד שם אור המלכות כלל כי המלכות נשארה אז ביסוד ונכללה בו וכן גם הכלי דהמלכות קבלה שפעת חיותה רק מן אור הרשימו הנשאר ביסוד וכמו שמבואר למטה כי משום כ"ז נקרא מלכות אספקלריא דלא נהרא ונעשה כאן השורש לזה כמו שיתבאר לקמן אות י"ב ע"ש, והרי נתבאר כי הגם שהאמת הוא שכל אור שנסתלק משאיר רשימו ממנו במקום שהיה בו אי משום לצורך האור העתיד ואי משום לצורך הכלי עצמה. אך המלכות דהתפשטות הא' דהעקודים לא הניח רשימו כלל כי כן מה שנוגע להאור שלה וכן מה שנוגע להכלי שלה הנה היא כוללת את עצמה למעלה כנז', וע' עוד בזה לקמן פ"ט אות ג' ד':

[ג] **אפי'** כאשר המלכות חוזרת ועולה להמאציל, והוא כמו שאמרנו לעיל פ"ד כי תועלת הרשימו הוא ג"כ לצורך הכלי עצמה להחיותה וכן להיות שורש להתפשטות הב' והוא שורשו העומד בתוכו תמיד וכנ"ל, והגם כי הרי האור הנולד בהתפשטות הב' מהתפשטות הא', כי הוא תולדתו וכנ"ל פ"ג הרי בהכרח הוא כי נמשך אז גופה ניצוץ אחד משורשו עמו העומד בתוכו תמיד אך אותו הניצוץ הנמשך אז, הנה הוא נעלם בו מאד כי הרי הוא מהתפשטות הא' אחר שנסתלק ועלה למעלה ונשאר שם לעולם והרי הוא נעלם מלמטה משא"כ הרשימו דעניינינו הנה הוא מאיר בהתפשטות הא' בעת שנתפשט למטה ונתגלה אז, ולכן הוא הצורך שישאיר רשימו למטה גם מעת גילויו כי בזה נמצא שיש לעולם רשימו מהתפשטות הא' עצמו גם מעת התפשטותו, בתוך התפשטות הב' אשר הוא לעולם למטה, והרי יש למטה לעולם רשימת אור מהתפשטות הא' עצמו [והוא ע"ד שאמרנו לעיל פ"ד סוף אות ב' בענין הרשימות דהי' ספי' דהתפשטות הא' גופה מספי' לספירה, והבן כ"ז:

[ד] **והנה** בעלות הכתר אל המאציל אין ספק כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחד מן המקבלים הנאצלים רק ההפרש הוא כי בעת כו', להאורה קשה כי הרי כל הסתלקות ועליות האורות למעלה הנה היה כדי שיתגלה העביות כאשר שנשארו למטה לבדן בלתי אורות וכנ"ל פ"ג, א"כ הרי מאחר שתיכף חוזר אור אחר תחתיו א"כ מה תועלת הוא מהסתלקות הכתר מאחר שתיכף בעת עלייתו יורד אור המאציל תחתיו, ומה ההפרש הוא בין אור המאציל לאור הכתר שזה עולה וזה יורד ומסתמא יש איזה נפ"מ בהחילוף מה שעולה זה ומכניס זה, אך הענין הוא פשוט כי הרי האור הבא בדרך חוזרת למעלה הוא נקרא אור חוזר והוא דין והרי נעשה חילוף מרחמים לדין כי האור שעלה הוא אור ישר והוא רחמים ונכנס אור תחתיו שהוא אור חוזר ודין, וע"י שהוא דין הנה הוא גורם למלוא להעביות הנשאר למטה כי כל גבורות ודין הם גורם למלוא כנודע, ויתבאר בזה עוד למטה, אמנם מה שאמר הרב בענין ירידת האור הזה דעניינינו, שירידתו היה משום שאין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת מן המקבלים הנאצלים, הנה צריכים להבין כי הרי מאחר שכל אותו האור שהיה שם בתחילה הוא עולה ומסתלק לגמרי א"כ איזה מקבלים נאצלים היה שם הלא לא היה שם עדיין עוד שום נאצל כלל זולת אותו האור דהתפשטות הא' אשר ירד שם בתחילה ואותו האור הרי הוא עולה ומסתלק אל מקורו א"כ איזה מקבלים נאצלים היו שם, והנה להאורה היה נראה לומר בכוונתו פשוט כי באשר שלא נסתלק כל האור כולו בפעם אחת אלא כל ספי' וספי' לעצמה א"כ כאשר עלה הכתר ושאר הט' ספי' התחתונים עדיין לא עלו הנה מאחר שהכתר עולה ומסתלק מהם הרי הם נפסקים משרשם ח"ו ולכן יורד להם אור המאציל כדי להחיותם, אך העיקר הוא כי כוונת הרב הוא גם בהיות הכתר עמהם כי הרי אמר בפירוש שלעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת והרי לנו בפירוש שאותו האור הוא יורד לעולם גם בהיות הכתר ג"כ כי המאציל הוא מלא עמו תמיד בהי' ספי' והכתר הוא מקבל שפעת המאציל בראשונה וממנו נמשך לכל הי' ספי' כולם כי כל י' ספי' הם תלוים תמיד במאציל שכל קיומם וכל אורם ושפעם הוא רק ע"י שהם מקבלים מהמאציל תמיד והוא בכל י' ספי' וי' ספי' דכל עולם וכן הוא ג"כ בכל הי' ספי' דהתפשטות הא' דעניינינו כי כשם שכל התהוותם ואצילותם הוא מה שנשפעו ונמשכו מהמאציל כן הם מקבלים ממנו תמיד כל הם קיומם וחיותם ואורם ואלו שנפסק ח"ו שפעת המאציל מהם אף רגע אחת היו מתבטלים ממציאותם לגמרי והיו כלא היו וזהו שאמר כי אין ספק שלעולם אין אור המאציל נפסק מהם אפי' רגע אחת והכוונה הוא על הכתר ג"כ כי גם הכתר כל קיומו וחיותו ושפעו הוא רק ע"י מה שמקבל מהמאציל תמיד בלי הפסק רגע אחת ומקבל הכתר וכן כל הי' ספי' כולם שפעת המאציל תמיד הן בירידתם וכן בעלייתם וכמו שמבואר ג"כ בדברי הרב לקמן רפ"ו ע"ש, אמנם הנה יש חילוק ושינוי באיכות השפע בין עת התפשטותם וירידתם למטה לעת הסתלקותם ועלייתם למעלה והוא ע"פ מה שנודע שהשפע העליונה הוא משתנה לפי הכנת המקבלים כי כאשר המקבלים עומדים במדת החסד ומתייחדים

כ"א עם שכנו ומשפיעים זה לזה אז נמשך להם שפעת המאציל ג"כ שפעת של חסד בהארת פנים ומשניהם בטובו להאיר להם באור פני מלך חיים אבל בעת שהמקבלים מסתלקים זה מזה ומחזירים פניהם זה מזה אז נמשך להם שפעת המאציל ג"כ שלא בהארת פנים כלל ונעלמים בהסתרה והוא בבחי' גבורות ודינין ורק בקיום הכרחי שלא יחריב העולם וכן היא בענייננו כי בעת ההתפשטות כאשר נתפשטו וירדו למטה והשפיעו כ"א לחבירו בהארת פנים זה לזה אז היה נמשך להם שפעת המאציל ג"כ באור פני מלך חיים שהוא בחסד גדול אבל כאשר שנסתלקו זה מזה ועלו למעלה אז נמשך להם שפעת המאציל ג"כ רק בבחי' גבורות ודין והוא האור חוזר שאמר הרב שהוא בעת חזרתם ועלייתם למעלה שנשפע להם אור המאציל ג"כ רק בבחי' גבורה ודין והרי קבלו אז כולם ר"ל גם הכתר ג"כ שפעת קיומם וחיותם רק בבחי' דין ועי"ז הנה נקנה בהם כולם בחי' דין ג"כ ונעשה כ"א כלול מחו"ג וכמו שיתבאר בעה"י הענין בזה למטה אות ו' ע"ש:

([ד]) **מהרח"ו** ז"ל כו', כל הגהה זו אין מקומו כאן ושייך למטה בסמוך במה שאמר כי הנקודות הם לעולם דין ושם שייך הגהה זו ושם יתבאר כמ"ש למטה אות ט' ע"ש:

[ה] **נמצא** שיש כאן ג' מיני אורות כו', והם טעמים נקודות תגין כמו שאמר למטה בסמוך, הנה שלכאורה הרי אינם רק ב' כי כל זמן שהיה אור הראשון למטה הרי לא נתגלה אז הרשימו עדיין כי לא נתגלה הרשימו אלא רק אחר שנסתלק האור הראשון ואחר שנסתלק הרי הוא אינו ואינו שייך לחשוב אותו בחשבון כלל, אמנם הוא כי גם אחר שמסתלק ועלה למעלה הנה אחר שנגמר עלייתו הרי הוא חוזר פניו למטה להאיר שם וכמו שמבואר בפרקים ודרושים הבאים ולכן חושבו ג"כ בחשבון האורות דעקודים הגם שאחר שנסתלק הוא נשאר לעולם למעלה אך עכ"ז הנה הוא מאיר למטה לעולם והוא אור בחי' הטעמים להעקודים כי הוא עומד עליהם ומאיר בהם ומנהיגם ע"י הטעמים שעל ידם מתנהגים התיבות ועל ידם מתגלה הכוונה והרצון בכל תיבה ותיבה כן הוא האור דהתפשטות הא' להעקודים גם אחר שנסתלק ועלה למעלה והוא האור הראשון שהוא הטעמים שאמר ולכן הוא נחשב בחשבון היטיב:

[ו] **זה** אור ישר והוא רחמים וזה אור חוזר והוא דין וזה חפץ לעלות כו' והאור חוזר הוא חפץ לירד, הלשון צריך ביאור כי הרי ענין דאור ישר ורחמים הוא שתכונתו וכן חפצו ותשוקתו הוא לירד למטה ולהיות עמהם להנהותם מזיו אורו תמיד אבל האור חוזר שהוא דין הנה תכונתו הוא להיפך שתשוקתו הוא לחזור למעלה תמיד ובפרט שהרי כל מילואו הוא נעשה רק בעת עליית האורות והסתלקותם למעלה, ולא ירד אלא רק כדי להחיותם בחיות הכרחיי גם בעת שעולים ומסתלקים וכנ"ל אות ד' והוא פשוט ונודע, והרב אמר כאן להיפך שהרשימו שהוא אור ישר ורחמים הוא חפצו לעלות והאור חוזר שהוא דין הוא חפצו לירד, ועוד כי הרי מאותו הטעם עצמו אשר אמר שהרשימו רוצה לעלות משום שרצונו הוא להדבק אל מקורו שהוא האור אשר נסתלק אשר ממנו נשאר הרשימו הרי מאותו הטעם עצמו צריך גם האור חוזר להיות ג"כ חפצו לעלות וכדי להדבק אל מקורו שהוא אור המאציל שלמעלה אשר ממנו יצא וכנ"ל בדברי הרב, אך הענין פשוט הוא כי הגם שהרשימו הנה הוא מהאור ישר ורחמים עכ"ז הרי מאחר שהאור העיקרי שלו אשר ממנו נשאר הרשימו הוא עלה למעלה ונשאר שם לעולם כנודע בדברינו הנה חפצו ותשוקתו של הרשימו ג"כ לעלות למעלה כי כל תשוקת הענף הוא להיות דבוק עם שורשו ולכן הרשימו תמיד עינה ולבה רק למעלה, ועכ"ז הנה באשר שהיא מאור ישר ורחמים אשר תכונתו הוא להאיר ולהשפיע למטה הנה באמת אינה עולה כלל אלא שהיא נשאר לעולם למטה אמנם חפצה ותשוקתה הוא להדבק למעלה ושם הוא עינה ולבה תמיד כנז', וכן עד"ז הוא באור חוזר להיפך כי הגם שהאו"ח הוא דין ותכונתו הוא להסתלק ולעלות למעלה עכ"ז הרי מאחר שכל ירידתו הנה היה להמשיך לכל אותן הי' ספי' שפע החיות, כי על זה שולחו מהמאציל להאיר בהם כל די צורך קיומם, הנה בודאי חפץ הוא לירד, לקיים שליחותו אשר שולח לזה, ועכ"ז הנה באמת הוא חוזר ומסתלק אח"כ ג"כ, כי הרי כל ירידתו הנה היה לצורך אותן הי' ספי' דהתפשטות הא' וכנ"ל אות ד' א"כ הרי כל ספי' וספי' כאשר שהיא עולה ומסתלקת הנה בודאי הוא שעולה האור חוזר ג"כ, כי הרי לא ירד אלא רק אליה ובשבילה, אך מה שאמר הרב שהאור חוזר הוא חפץ לירד הוא על כל חלקי האור חוזר אשר לאותן הספי' שעדיין לא עלו כי הרי האו"ח הנה הוא יורד מתחילה לכל ספי' עליונה ונוטלת היא את חלקה המגיע אליה ואח"כ ממשיך היא למטה את כל חלקם המגיע אליהם והרי גם כאשר עולה הספי' עליונה ועולה אז באמת חלקו דאור חוזר שלו עמו ג"כ עכ"ז הנה כל חלקי דאור חוזר השייך לכל ספי' התחתונים אשר עדיין לא עלו הנה הם יורדין אז למטה לכל ספי' וספי' להמשיך שפע המאציל להם וזהו שאמר הרב שהאו"ח הוא חפץ לירד והכוונה הוא על חלקי דאור חוזר אשר להספי' שעדיין לא עלו הנה הם חפצים לירד בודאי כי על זה שולחו מהמאציל להשפיע בהם, אבל לבסוף כאשר עלו ונסתלקו כולם הרי פשוט הוא כי עולה האו"ח עמהם ג"כ שהרי לא ירד אלא בשבילם, משא"כ הרשימו הנה הוא נשאר לעולם למטה, והרי נמצא כי לבסוף הכל הנה נשאר באמת הרשימו למטה כי הוא אור ישר ורחמים המתייחד לעולם למטה והאור חוזר הנה הוא מסתלק ועולה כי הוא דין ותכונתו הוא להסתלק ולעלות, **אמנם** עומק סוד הדברים מה שאמר שהרשימו הוא חפץ לעלות הגם שהוא אור ישר ורחמים והאור חוזר הוא חפץ לירד הגם שהוא דין, הנה הענין הוא ע"פ מאמרם ז"ל הנודע כי מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין ראה שאינו מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים (ב"ר פ' י"ב סי' ט"ו ופסי"ר פיסקא מ') ונודע הוא כי סוד מאמרם ז"ל הוא על עולם הנקודות והתיקון שהוא בב"ן ובמ"ה כנודע אמנם הוא כי הענין הזה היה גם למעלה למעלה כי זהו ג"כ סוד הצמצום והקו הידוע למבין, וע' דברינו בספר הדעה ח"א דרוש א' סי' ב' ג', וכן הוא בענינינו ג"כ בהשתלשלות התהוות עולם דעקודים, והענין הוא כי כבר בארנו בספר הכללים שכל העולמות כולם היה ההשתלשלות דכ"א ע"י התפשטות א' והסתלקות א' והתפשטות ב' והסתלקות ב', וכל התפשטות הוא סוד רחמים וכל הסתלקות הוא סוד דין. והרי נעשה כל עולם ע"י חסד ודין, ועוד כי הנה למדנו הרב לעיל פ"ג כי כל התפשטות הא' היה על מנת להסתלק והוא במה שאמר שם כי לכך לא יצאו שלימים כדי לחזור ולהסתלק והרי היה כל כוונת התפשטות הא' על מנת להסתלק והרי נמצא כי גם ההתפשטות הא' גופה היה ג"כ כלול מדין, וכן כל אור ההתפשטות הנה לא היה אלא בחי' נפש לבד, והי' ספי' שבו לא יצאו רק חסד לחסד וממטה למעלה והיה כ"ז כדי להתעלם כנ"ל פ"ג, והרי לנו מכ"ז כי גם ההתפשטות עצמו הגם שהוא חסד עכ"ז הנה היה הוא גופה כלול מדין ג"כ, וכן ההסתלקות שהוא דין הנה היה הוא גופה כלול מחסד ג"כ כי הרי היה ההסתלקות רק לאט לאט, ובעליית המקום דכל ספי' וספי' חזר להאיר למטה והיה ההסתלקות בדרך מטי ולא מטי וכנ"ל פ"ד אות א', ועי"ז הרי לא היה נעשה העלמות, בהעליית הנשאר, גדול כ"כ אלא שהיה מעורב באור והרי היה הדין משותף ברחמים, והרי נמצא כי כן ההתפשטות וכן ההסתלקות נעשה כ"א כלול מחסד ודין אמנם כל ההסתלקות הוא בחי' דין בערך ההתפשטות אבל כ"א לעצמו הנה הוא כלול מחסד ודין עכ"פ, וכמו שיתבאר ג"כ לקמן במטי ולא מטי פ"ד אות ה' ע"ש, וזהו עומק הענין מה שאמר שהרשימו הוא חפץ לעלות הגם שהוא מההתפשטות שהוא אור ישר ורחמים עכ"ז יש בחפצו לעלות והוא מחמת הדין הכלול בו, והאור חוזר הוא חפץ לירד הגם שכל מילואו הוא מעת ההסתלקות אך ההסתלקות עצמו הוא כלול מחסד ג"כ כי היה בבחי' מטי ולא

מטי הא' ולכן יש בטבעו דאור חוזר לירד והוא שהם החסד הכלול בו, **והנה** בסדר המילואות דעולם הנקודות היה שם ג"כ ענין ההסתלקות האורות למעלה וכמ"ש בדרושי נקודות פ"ב אמנם שם לא היה מספיק זה לבד להגילוי דבחי' מילואת הדינין הנצרך שם אלא שהיה שם עוד ענין חסד והוא פריסת הפרסא שנפרס באמצע א"ק כדי להפסיק בין האור שלמעלה וכמו שמבואר שם ועי"ז נתמעט האור הרבה מלמטה ונתגלה ונתהוה עי"ז כל מילואת הדין הנצרך להנקודות אך עולם העקודים שהוא בבחי' חסד גמור נגדו הנה שם היה מספיק להגילוי דבחי' גבורות ודין הנצרך למילואתו ע"י הכח דהסתלקות לבד ובזה עצמו ר"ל ע"י ההסתלקות הנעשה בהם נקנה בהם טבע ותכונת הגבורות כי תכונת החסד הוא להתפשט ולירד למטה להמציא מילואות חדשים ולהשפיע בהם בכל האפשרי אבל תכונת הגבורות והדין הוא להיפך להמעיט השפע ולהסתלק ולעלות, והנה ההתפשטות הא' כאשר יצא ונתפשט וירד למטה הרי היה גילויו בבחי' חסד ורחמים, אמנם כל מילואתו הנה הוא רק להיות שורש עליון להעקודים שהוא שורשו אשר למעלה ואינו הוא עדיין המילואות העיקרי דהעקודים כלל וכנ"ל בדברינו בכ"מ, אך כדי להוציא ממנו את הבנין העיקרי דהעקודים שהוא ההתפשטות הב' שהוא תולדתו, וצריך הוא להעשות ע"י הגילוי דגבורות ג"כ, והרי צריך להשריש באור דהתפשטות הא' עצמו התכונה דבחי' גבורה ג"כ, והנה נעשה זה ע"י סילוקו ועלייתו למעלה כי כאשר שחזר ונסתלק הנה נקנה בו ע"י סילוקו התכונה דבחי' גבורה ג"כ ונעשה עי"ז האור דהתפשטות הא' עצמו כלול מחו"ג, וכן היה בעצם גם כוונתו בתחילה רק על מנת להסתלק וכנ"ל, והרי נמצא כי ע"י ההסתלקות הנה נעשה האור דהתפשטות הא' גופה כלול מתכונת הגבורות ג"כ, וזה היה מספיק כאן לצורך תולדתו שהוא האור דהתפשטות הב' שיצא ממנו אח"כ כמו שמבואר לקמן בשער מטי ולא מטי, והוא העקודים העיקרי, ויצא עי"ז ההתפשטות הב' כלול מחסד ודין הראוי להעקודים, **אמנם** הוא הנה עיקר דבחי' גבורות שנתגלה ממש ע"י ההסתלקות הנה הוא האור חוזר שאמר הרב והוא היה אור דבחי' גבורות ממש שנעשה ע"י ההסתלקות כנ"ל אות ד' והוא היה יורד על האור דהתפשטות הא' בעת הסתלקותו ונכלל בו ונעשה על ידו האור דהתפשטות הא' כלול מגבורות ג"כ, והנה נעשה ע"י אור חוזר עוד תועלת גדול גם להעקודים העיקרי והוא למילואת הכלי שבו והיינו כי הרי כבר אמרנו לעיל פ"ג שכוונת המאציל ית"ש בההתפשטות הא' הנה היה לב' תועליות אחד כדי להעשות שורש עליון להעקודים והשני כדי להמציא עי"ז הכלי דהעקודים, והנה במה שנעשה השורש להעקודים הרי היה תועלת האור חוזר כי עי"ז נכלל בו בחי' גבורות ג"כ הראוי להעקודים להיות כלול מחו"ג וכנז', ובמה שנעשה מההתפשטות הא' הכלי דעקודים הנה היה ג"כ תועלת דאור חוזר גדול מאד כי הרי כל מילואת הכלי אשר נעשה מהאור דהתפשטות הא' הנה הוא ע"י שעלה האור הזך למעלה ונשאר העביות למטה לבדן ועי"ז נתעבו עוד ביותר ונעשו עי"ז לבחי' כלי וכנ"ל פ"ג, והאמת הוא כי הוא נגד הטבע והרצון שיפרדו האורות מהעביות והוא קשה מאד ע"ד שקשה פרישת הנשמה מהגוף כנ"ל פ"ג אות י"ג ובפרט כי הרי העביות הם היו מיוחדים עם האור כי הם מהאור עצמו אלא שנעשו ונתגלו לעביות ע"י ירידתם והתפשטותם למטה כמו שבארנו שם וא"כ הרי איך אפשר שיתפרדו זה מזה ויבדלו האורות לעצמן, **אמנם** לעיל שער אח"פ פ"ט, אות י"ט כ"ד כ"ז, אמרנו שם כי ע"י הסתכלות דאור העינים שהם אורות מעולים מאד הנה הם קלטו את האור הזך מהעביות והעלהו למעלה והיה זה גרם וסיבה להתהוות הכלי וכמו שבארנו שם, וכן היה עד"ז עוד כי ע"י שנתחברו כאן המקיפים עם הפנימים נבדלו עי"ז האורות מהעביות והיה גם זה גרם וסיבה להתהוות הכלי וכמו שבארנו כ"ז לעיל פ"א אות ד' וי"ד ע"ש, אך מכ"ז עדיין אינו מספיק והיה עוד גרם וסיבה ג' והוא האור חוזר דעניננו כי משום שאור חוזר הוא גבורות ותכונת הגבורות הוא לצרף ולברר ובורר האוכל מתוך הפסולת ומעליהו למעלה ולכן ע"י סיוע דאור חוזר שהוא גבורות שנתוסף על הב' סיבות הראשונים הנה ע"י כ"ז נבררו האורות מהעביות שבהם ועלו למעלה עם עליית דאור חוזר דעניננו ועם עליית דאור חוזר דהסתכלות עינים (כמו שבארנו שם באח"פ פ"ט) ונשארו העביות למטה לבדן ונעשו עי"ז לבחי' גוף וכלי כנ"ל פ"ג, והרי נמצא כי היה האור חוזר דעניננו תועלת גדול למילואת הכלי ג"כ והיינו לסיוע ולסיבה לבירור האורות מהעביות ולהעלותם למעלה, **והאמת** הוא כי היה הא"ח תועלת גדול גם לעיקר המילואות דהעביות גופה ג"כ והגם שאמרנו לעיל בכ"מ שסוד העביות היה בהאורות עצמן ממקורן ונתגלה למטה ע"י התפשטות האור וירידתו אמנם כ"ז לא היה מספיק שיתגלה אלא רק ע"י אותו האור חוזר כי ע"י הא"ח שהוא גבורות ונקנה על ידו תכונת הגבורות באור דהתפשטות עצמו כנ"ל הנה עי"ז נעשה בו האפשרית שיתגלה העביות הכלול בו והנודע שכל גבורות הוא מוליד לחלום ועביות, ונמצא שהיה האור חוזר תועלת גדול גם לעיקר המילואות דהעביות עצמו, **ומה** שאמרנו כי היה ג' גרמות וסיבות לבירור האורות מן העביות, ענין צורך הג' סיבות כללו הנה הוא ע"ד שמבואר בעיבורים פ"ב ובהולדת או"א פ"ג (ובאו"א פ"ט ובאנ"ך פ"ד) כי העיבור ראשון דז"א היה ע"י ג' בחי' דתלת כלילן בתלת חסד בז"א עצמו וחסד באו"א וחסד בא"א כי משום ששורש הז"א הוא בהנה"י דאו"א ובהנה"י דא"א, ע' פע"ח שער התפילין פ"ד ובשער הכוונות דף נ"ה סע"א, לכן העלה הא"א את אור הנה"י למעלה כדי שיתגלה בהם העביות הראוי לז"א וכן נתעלם בדרך זה החג"ת דז"א עצמו והיה גם הוא תלת כלילן בתלת כדי שיתגלה בו העביות הראוי לעיבור ראשון שלו, והרי לנו כי היה ג' גרמות וסיבובים לצורך גילוי העביות הראוי לז"א [שנתעלם בכ"א החג"ת שלו והיה תלת כלילן בתלת כדי להוציא הז"א ג"כ בדרך זה שהוא בגילוי הנה"י שבו] כן היה כאן ג' גרמות וסיבובים לגילוי הכלי והעביות דעקודים, אחד הסתכלות עינים שהוא בחי' א"א ואבא להעקודים, כי אור העינים הוא חכמה ע"ב כמ"ש באח"פ פ"א, והוא בחי' א"א ואבא כמ"ש בשביה"כ רפ"ו, ואחד מאור חוזר דעניננו שהוא האו"ח דהעקודים עצמו שהוא מהס"ג, והוא האימא, ואחד מגרמת וסיבת אורות הפה גופה והוא מהתחברות אור המקיף להפנימי, והיה נעשה גרמת וסיבת הכלי כן בסיבתו עצמו וכן בסיבת כל האורות שמושרש שם וע"ד שהוא בז"א דאצילות וכנז', והבן כ"ז, ועי' עוד לעיל שער טנת"א פ"א אות כ"ה בזה:

[ז] **לבן** מכים זה בזה כנודע כי כל בחי' הכאות ובטישת אורות זב"ז הוא כאשר אינן שוין ואז כו'. ענין בטישת האורות הוא ענין זווג ומזיווגם נולד הניצוצין, והענין הוא ע"פ מה שאמר הרב לקמן בשער מטי ולא מטי פ"א כי האור התפשטות הא' הוא בבחי' י' שבשם שהוא אבא וההסתלקות הא' הוא הה' שבשם שהוא אימא והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ"ג ובכ"מ שכל ההתפשטות הא' הנה הוא אור חדש אשר נולד ויצא מהאו"א שבהמ"ס דא"ק לצורך השורש דהעקודים וענין ההסתלקות הוא כי אותו האור הוא חוזר ועולה בסוד מ"ן בהאימא לצורך הזווג שני דהמוחין כי כל לידת ההתפשטות הא' היה רק בסוד קטנות שהוא מהזווג ועיבור ראשון ולכן יצא כולו רק בבחי' נפש לבד כנ"ל פ"ג ולכך הוא חוזר ועולה בסוד מ"ן לצורך הזווג ועיבור שני דהמוחין וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים ע"ש כלל ט"ו ובכ"מ שם, והנה כל האור חוזר דעניננו אשר ירד ואמרנו שהוא בחי' גבורות הנה הוא מהאימא כי היא משפעת תמיד להבנים להחיותם ולהאיר בהם, וכמ"ש בפ' ויגש ר"ז ע"א ופ' פינחס רל"ט רע"ב, ועליה אמר הרב בעניננו לעיל כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת, ומשום שהיא מאימא לכן הוא בחי' גבורות, אמנם הם דינין דקודשא ושלהובין דרחימו אבל מכ"מ הוא שהם בחי' גבורות והם מאימא אשר ממנה דינין מתערין, אך הרשימו הנשאר למטה והוא

והוא חסד ורחמים הנה הוא מהם האבא חכמה שהוא שורש החסד, והרי נמצא כי הרשימו והאו"ח הנה הם שניהם בבחי' דין ולכן כאשר בא האו"ח על הרשימו הם מבטשים זה"ז שהוא בבחי' זווג ונולד עי"ז אורות חדשים והם הנצוצין שאמר הרב שיצאו מהכאת ובטישת האורות, והם גרוע מהרשימו ואו"ח שהרי הרשימו ואו"ח הם האו"א להם, **והנה** אותן הניצוצין הם מתחברים עם העביות ונכנסים הניצוצין בהעביות ע"ד הרפ"ח ניצוצין שמתערבים עם הכלים דהנקודות וכמ"ש הרש"ו ז"ל בסמוך ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כו' וכמו שיתבאר למטה אות י"א, ואח"כ אמר מהרש"ו ז"ל עוד שיטה ב' והוא מה שאמר אבל גם אפשר לומר כו' וכמ"ש בהגהה בשם שער הקדמות כי אלו הניצוצין שנפלו הם העביות עצמן, והכוונה היא כי הרשימו הנשאר למטה היה כלול עם העביות דהאורות אשר נשאר ג"כ למטה אחר שעלו האורות למעלה והיה הרשימו עם העביות כלולים ומעורבים זב"ז אך כאשר ירד האור חוזר על הרשימו הנה באשר שהאו"ח הוא גבורות ודינין ותטום הגבורה הוא לצרף ולברר ולדחות כל סיג ופסולת ולכן כאשר בא הוא על הרשימו הנה הוא בורר את אור הרשימו מהעביות המעורב בו ודוחה את העביות לחוץ והם הניצוצין שנפלו אשר אמר הרב שהם גרוע מאור הרשימו והם מתפרדים מהאור ע"י האו"ח ויוצאים לעצמן ומהם הוא הכלי דעקודים, והנה גם לשיטה הא' שהניצוצין שנפלו הם בבחי' הרפ"ח ניצוצין והנז' הנה הם ג"כ בחי' כלים כי הם בחי' צלם ולבוש על הנרנח"י כמ"ש הרב בשער כללם רפ"א והם בענינינו בחי' צלם ולבוש על האורות העיקריים שהוא האור דהתפשטות הב' שנכנס אח"כ בהכלי העיקרי שהוא העביות ונמצא כי בין לשיטה הא' וכן לשיטה הב' הנה הניצוצין בחי' כלים, והנה נעשה ע"י האו"ח ב' הבחי', אחד כי ע"י האו"ח נפרד העביות מהרשימו ר"ל שנפרד העביות שבו מהאור שבו ויצאו העביות לעצמן ונעשו לבחי' כלי, ב' כי ע"י בטישת האו"ח עם האור הרשימו שהם דו"ן והיה זווג נעלם ביניהם הנה נולד מהם אורות וניצוצין והם ע"ד הרפ"ח ניצוצין דעולם הנקודות, והעביות הוא הכלי העיקרי והניצוצין הוא הצלם ושניהם נעשו ע"י בטישת או"ח בהרשימו, וזהו ב' השיטות שאמר מהרש"ו ז"ל, וע' בשער הקדמות דף י"ג רע"ד שאמר שם כי אין בידו להכריע איך שמע מהאריז"ל, ונראה כי שמע מהאריז"ל לישנא דמשתמע בתרי אפי ולכך מסתפק מהרש"ו ז"ל אבל באמת היה כוונת האריז"ל על שניהם ושניהם אמת ושניהם ישנם, **והנה** הבטישה דהאור חוזר בהרשימו היה בסדר זה שכל אור חוזר השייך לספי' התחתונים אשר עדיין לא עלו הנה הוא פוגע בהרשימו הנשאר מהעליון שעלה ומכים ומבטשים זב"ז וכגון ספי' הכתר כאשר עולה הוא (והנה עולה אז האו"ח שלו עמו ג"כ. וכנ"ל אות ו') אך האור חוזר דכל הט' ספי' התחתונים אשר עומדים עדיין למטה במקומם הנה יורד אותו האור חוזר מהכתר אצלם ופוגע דרך הליכתו מהכתר להחכמה, בהרשימו דהכתר הנשאר במקומו ומכים ומבטשים זב"ז, ונמצא כי היה הבטישה, מהרשימו דכל ספי' עליונה עם האו"ח היורד מהעליון להתחתון, כי האו"ח השייך להעליון עצמו הרי עולה עמו ג"כ בעלייתו כי הרי לא ירד אלא בשבילו וכנ"ל תחילת אות ו', והרי הוא הבטישה רק עם האו"ח השייך להתחתון, וכן משמע מלשון שער הקדמות דף י"ג ע"ב שאמר שם, כי בהיות אור הג' הנקרא או"ח נמשך ויורד למטה להאיר בספי', ואז פוגע באור השני הנקרא רשימו אשר נשאר למטה והנה הם חלוקים בטבעם כי זה אור ישר ורחמים וזה או"ח ודין ולכן מכים ומבטשים זב"ז עכ"ל, **אמנם** נראה כי הבטישה הוא באמת רק עם האו"ח שלו גופה, והגם שהעיקר או"ח שלו הרי הוא עולה ג"כ כנז' עכ"ז הנה נשאר מאו"ח ג"כ רשימו למטה ע"ד שנשאר רשימו מאור ישר כי כל אור היורד למטה הגם שחוזר ועולה הנה נשאר רשימו ממנו במקום שירד והרי נשאר רשימו מאו"ח כמו שנשאר רשימו מאור ישר, ועוד כי הרי גם הרשימו דאור ישר כאשר שהיא נשאר למטה הרי בהכרח הוא שהיה צריכה לקבל ג"כ שפע המאציל תמיד והרי נשאר בה בהכרח מאותו האו"ח בחי' רשימו ג"כ לאחה לעולם להאיר לה זה שאמר הרב על האו"ח שהוא חפץ לירד והכוונה הוא על הארת דאו"ח הנשאר למטה לעולם להאיר להרשימו דאור ישר ואותה ההארה הוא ג"כ בחי' רשימו והרי יש בכל ספי' וספי' אחר עלייתה ב' בחי' רשימות רשימו מאור ישר שהוא רחמים ורשימו מאו"ח הבא בעת הסתלקות ועליית האורות למעלה והוא דין והם בבחי' דו"ן וכנ"ל והם הם אשר מכים ומבטשים זב"ז, כן נראה לי לעיקר והבן כ"ז :

[ח] **והם** סוד ד' בחי' טנת"א כנ"ל שהיו כולם נכללין כאן בענין העקודים, ע"ש כנ"ל, ר"ל על שער טנת"א, וע"ש פ"א שמבאר שם כי ישנם בא"ק ד' בחי' טנת"א ומהם נבנה ונעשה כל העולמות כולם כי עולם העקודים הוא מהטעמים שבו ועולם הנקודות הוא מהנקודות שבו ועולם האצילות הוא מהתגין והאותיות שבו, ומהאותיות אשר שנמשכו באצילות הנה נבראו ונוצרו ונעשו כל העולמות בי"ע כי הם נעשו מהג' בחי' פנימי תיכון חיצון שבהכלים דאצילות כמ"ש בשער השמות פ' א' ב', וע' דברינו בספר הכללים כלל ז', והרי נמצא כי הטנת"א דא"ק הם כוללים כל העולמות כולם, ועל זה אמר הרב כאן כי גם בהעקודים גופה הנה ישנם ג"כ כל בחי' טנת"א וכמו שמפרש והולך, וכן מבאר הרב ג"כ בדרושי נקודות פ"ו כל בחי' טנת"א בהנקודות עצמן שהוא מהשם ב"ן וכן מבאר בשער התיקון פ"ב כל בחי' טנת"א גם באצילות עצמו שהוא אשר נתקן באור השם מ"ה, וכן כלל הד' עולמות אבי"ע הנה הם ג"כ בחי' הטנת"א וכמ"ש הרב בדרושי אבי"ע רפ"א, וכ"ז הוא בכללות אבל בפרטות הנה ישנם בחי' טנת"א בכל פרט' ופרט' וכמו שכתבנו בשער טנת"א פ"א אות ב' ובכ"מ שם. אמנם כל מה שאמר הרב בענין הטנת"א שבענינינו הוא על ההתפשטות הא' וההסתלקות הא' כי הרשימו והאור חוזר והעביות והניצוצין הרי הם נתגלו ונעשו רק בההסתלקות הא', אבל באמת הנה היה כל בחי' הטנת"א גם בהתפשטות הא' עצמו והוא ע"ד שכתב הרב בשער התיקון פ"ב בחי' הטנת"א בהשם מ"ה ע"ש היטב שכאן בההתפשטות הא' יצאו מלמטה למעלה אבל אחר שיצאו כולם הרי היה בהם עצמם בחי' הטנת"א וע"ד שכתב הרב בהמ"ב, וכן הוא ג"כ בחי' הטנת"א בכללות הב' התפשטיות והב' הסתלקיות ארבעתן יחד כי הם הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה כמ"ש במקו' ואין מקום פ"א והרי הם בחי' טנת"א, וכן ישנם בחי' טנת"א בההתפשטות הב' עצמו והוא ג"כ ע"ד שהם בהמ"ה והנז', והרי נמצא כי ישנם הבחי' טנת"א הן בכללות ובכללי כללות וכן בפרטות ובפרטי פרטות, וכמו שמבואר כ"ז לעיל בשער טנת"א פ"א ופ' ד' ה', ופשוט הוא :

[ט] **אור** א' טעמים אור אחוריים נקודות כי הנקודות הם לעולם דין ואור רשימו תגין ואומר של ניצוצין הנופלין כו' הוא אותיות אשר מהם נעשה בחי' הכלים, והנה הם בחי' נר"נ וגוף וכמו שמבואר בשער טנת"א פ"א ופ"ה שכל טנת"א הם נר"נ וגוף, והנה מ"ש כי אור הראשון הוא טעמים כבר כתבנו לעיל אות ה' ע"ש כי אור הראשון אחר שעלה הנה הוא חוזר והפך פניו למטה להאיר להם מלמעלה בבחי' אור דנשמה וכל נשמה הוא טעמים כנ"ל בשער טנת"א, ומ"ש כי אור האחוריים שהוא האו"ח הוא נקודות והנה הוא בחי' רוח כנ"ל בשער טנת"א כי הנקודות הם הרוח להאותיות שע"י הנקודות הם מתנועעים ומתנהגים והם הרוח חיים להאותיות, ובענינינו הנה הוא כי אחר שעלו האורות העיקריים למעלה וירד האו"ח להחיותם הנה הוא עומד בהעביות והניצוצין שהם הכלים (כנ"ל אות ז') לבחי' רוח חיים להם והוא בבחי' הנקודות להאותיות, והגם שאמרנו שעיקר או"ח עולה ג"כ עכ"ז הנה נשאר ממנו הארה למטה עכ"פ להיות לבחי' רוח חיים להעביות והוא ג"כ בחי' רשימו ע"ד הרשימו דאור ישר וכנ"ל

סוף אות ז' והנה הוה האור הא' טעמים שהוא נשמה והאו"ח נקודות שהוא רוח, והרשימו דאור ישר הנה הוא בבחי' תגין שהוא נפש תוספא דגופא כנ"ל שער טנת"א פ"ה, והגם שהרשימו דאור ישר שהוא מאור הראשון העיקרי הנה הוא יותר גדול מהאור דאחוריים וא"כ איך אמר שהוא רק בבחי' תגין שהוא נפש והאור דאחוריים הוא נקודות שהוא רוח, אך היא כוונתו כי משום שהוא יותר גדול אין לו השתוות עם העביות כל כך להאיר בו בכל תוקף אורו כי הוא טמיר ונעלם ולכן אינו מקבל העביות ממנו אלא רק הארה מועטת שהוא רק אור דבחי' נפש לבד, והוא ע"ד מה שמבואר בשער מטי ולא מטי פ"ג כי אור הרשימו נחלק לשניים ואור המובחר שבה הוא יותר גדול מהאור דהתפשטות הב' ונעשים נשמה אליו כי הוא מאור הראשון עצמו אך החלק היותר עכור שבהאור הרשימו הנה זה משתתף ומתערב עם הכלי, בבחי' נפש תוספא דגופא, כי הכלי הנה היא מהעביות העיקרי דאור הראשון אשר הרשימו נשאר בו, כי נשאר מהאור הראשון רשימו ועביות, רשימו בתוך העביות, ואור המובחר שברשימו הוא בבחי' נשמה כי הוא מתייחד ונמשך עם האור הראשון, ואור הגרוע שבו הוא בבחי' נפש תוספא דגופא שהוא העביות העיקרי אשר כל הרשימו עומד בתוכה, ועומק הענין בזה הוא ע"פ מה שנודע שאבא יסד ברתא ואימא ברא, ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, וכבר אמרנו לעיל אות ז' כי אותו הרשימו הוא מסוד החכמה והאור דאחוריים הוא מסוד הבינה ולכן יצא הרוח שהוא בחי' זכר מהאור דאחוריים שהוא מאימא והנפש שהוא בחי' נוק' יצאה מהרשימו שהוא מאבא, וע' עוד למטה בסמוך: **והנה** כאן שייך הגהת מהרמ"ו ז"ל הנ"ל סוף אות ד', ודבריו סובב על מה שאמר כי הנקודות הם לעולם דין, על זה אמר מהרמ"ו ז"ל כי כל מציאת הנקודות ענינם בסוד נוק' (הוא הנ"ל אות ז' שהם מסוד הבינה [והן כל עולם הנקודות הרי הוא מהמלכיות דהבי"ן כנודע] וכל נוק' הנה היא בבחי' גבורות ודין) והענין כי הם באים מכח אור המסך (כי הרי כל האור דאחוריים דעניננו הוא מתייחד עם האור הרשימו בבחי' הכאה זב"ז כנ"ל אות ז' והוא אשר נשאר בהעקודים והרי נעשה מציאותו בעקודים בכח אור המסך, וכ"ז הוא משום שהוא מבחי' גבורות ודין כנ"ל, והוא נעשה לאורות הנקודות בעולם העקודים, וכן הוא בכל מציאת הנקודות כולם כי הם בחי' נוקבין וגבורות ודין ובאים בכח אור המסך כמו שיתבאר בסמוך) ונוצץ וחוזר ממטה למעלה, והענין הוא כי שורש הנקודות הנה הם נובעים מהחכמה אבא וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' קמ"ט ב', וגביהן דא אימא עלאה כו' דמינה כל אתוון וגבה נהם דא חכמה דמתמן נקודין, וכן בזוהר חדש שה"ש כ"ז ד' נקודין אינון נפקין מרזא דמוחא, ר"ל ממוחא סתימאה דא"א שהוא גנוז גבורה דרדל"א כמ"ש בשער א"א פ"ו והוא שורש כל הגבורות כנודע, וזהו שאמר מרזא דמוחא, והרי הוא שורש הנקודות מסוד הדינין, וכל דינין וגבורות הם בסוד נוק', ולכן נקרא ג"כ החכמה בלשון נקבה, ע' אנ"כ פ"ט, והרי עכ"פ הוא כי מציאת הנקודות הם מנוק' ודינין, וכ"ז הוא בשרשם הנעלם וכן הוא אח"כ כאשר משתלשל ויורד האור בפרצופי דאו"א הנה כאשר יורד האור מהחכמה אל הבינה דמינה אתוון כנ"ל ונכנס בה האור בסוד זיווג שהוא בבחי' הכאה ובטישת האורות כנודע הנה חוזר אח"כ ממטה למעלה כי ע"י ההכאה הוא חוזר ממטה למעלה ומתנוצץ ומתפוצץ ונעשה למציאת נקודות להאותיות וכמ"ש הרב בשער הקדמות כ"ו ע"ב, וזהו שליטת הנקודות על האותיות שהם שולטים עליהם ומנהיגים כי הם מהחכמה אבא וגם ע"י שחוזרים ממטה למעלה הם נכרין משרשם שהוא מהחכמה ע"ש, והנה מה שיורדים מהחכמה ע"ש והנה מה שיורדים מחכמה אבא הוא מבחי' הגבורות שבו כי גם בחכמה אבא יש נוק' וגבורות כמ"ש הרב בשער אנ"כ פ"ט, וע' דברינו לעיל טנת"א פ"ה אות י"ג, ונעשין הנקודות מבחי' הגבורות שבו, וכן הוא בעניננו ג"כ כי הנקודות הם מאור האחוריים שהוא דין ושרשם הוא מאור הגבורות דהחכמה הנמשכים בהבינה, וכנ"ל אות ז' שהאור דאחוריים הם יוצאים מהבינה אך שרשם הוא מהחכמה וכו', והנה הם באים מהחכמה להבינה בסוד ההכאה, יורה חץ, וכן אח"כ כאשר שהם מתייחדים עם הרשימו הם ג"כ בסוד ההכאה ועי"ז הם חוזרים ממטה למעלה ומתעוררים בשרשם ונכרין משם ונעשים למציאת הנקודות, אך הטעמים הוא אור פשוט, והוא אור הראשון עצמו שהוא האור דהתפשטות הא' אשר הוא ירד בלי הכאה והוא אור פשוט הנה אשר שחזר ועלה למעלה הוא מאיר מלמעלה למטה על העקודים כולו בדרך אור ישר והוא אורות הטעמים להעקודים שהוא בבחי' כתר להעקודים, ואמר הרמ"ו עוד וזה הענין נוהג בכל האצילות, כנ"ל, ור"ל כי בכל אורות הנאצלים כולם הם לעולם בדרך זה כי ישנם בכולם אור אחד ישר פשוט והוא בחי' הטעמים והנשמה שבו והוא מאירו מלמעלה למטה, כי אור ההתפשטות הא' שבכ"א הוא חוזר למעלה ונשאר שם לעולם כנודע בדברינו בספר הכללים והוא בחי' הטעמים והכתר ועיקר הנשמה שבו, וכן ישנם בכ"א בחי' אור דאחוריים ודין שהוא אור הנמשך ויורד בעת ההסתלקות הא' והוא בבחי' נקודות ורוח וכן מאור הרשימו המשתתף עם העביות שנשאר למטה הנה מזה הוא אור הנפש שהוא תוספא דגופא והוא אור התגין העומדים על האותיות לעולם, והוא הכל ע"ד שאמר כאן בעקודים כן הוא בכל הנאצלים כולם כי כולם הם בסדר אחד וזהו שאמר הרמ"ו ז"ל שזה הענין נוהג בכל האצי', אמנם הוא כי הגם שהאמת הוא שכולם הם בסדר אחד עכ"ז הנה נבחן מציאת הטנת"א בכל עולם ובכל פרצו' לפי ערך גילויו כי הנה ישנם באמת המה בחי' טנת"א בכל אחד ואחד כנ"ל אות ט' ונבחן הטנת"א בכ"א לפי ערך גילויו כי כל מה שהעולמות יורדים הם מתגלים ביותר כנודע ועי"ז הנה נבחן מציאת הטנת"א בכל תחתון בדרך אחר מהעליון שעליו והיינו באותן הבחי' שמתגלים בו ביותר, וע' לעיל אות ט'. והבן, וע' עוד בדברי הרמ"ז הנז', לעיל בטנת"א פ"א אות ט' ושם פ"ה אות ע"א ופ"ו אות ג':

[י] **כי** כבר היו בחי' הכלים בעולם העקודים, אך היו בכח ולא בפועל וכנ"ל פ"ג והוא מהעביות שנתגלה ונעשה בהאורות ע"י ירידתם וריחוקם ממקורם וכמ"ש הרב בשער טנת"א פ"א ע"ש דברינו אות ט"ו, ועיקר עומק הכוונה הוא ע"פ מה שכתבנו לעיל פ"א אות ה' [וכן בפ"ב אות ז' ופ"ג אות ט' ע' שם ושם ולקמן פ"ו אות י' ובמטי ולא מטי פ"ב אות ט' סימן ה' ע' שם ושם] וזהו סוד הענין ג"כ מה שאמר, כלים לשון רבים, הגם שנודע הוא כי בעקודים לא היה אלא רק כלי אחת, ע"ש ותבין:

[יא] **רק** שאלו הניצוצין נתערבו עמהן והוא בדוגמת הרפ"ח ניצוצין כו' להאורה הרי אינם כדוגמתם כלל כי שם נשארו הרפ"ח ניצוצין מהאור הראשון עצמו אבל כאן הרי הם מתולדות האור דאחוריים אשר ירד להם מהמאציל בעת עלייתם כנ"ל, ולהאורה היה נראה כי רק הרשימו הנשאר מהאור הראשון הנה הוא בדוגמת הרפ"ח ניצוצין אשר שם, כי כמו שנשארו שם ניצוצי אורות מהאורות המקריים שנסתלקו ועלו למעלה בעת מיתת המלכים המבואר בשער רפ"ח פ"א ובכ"מ כן נשאר ג"כ כאן רשימו מהאור הראשון שנסתלק והרי הוא הרשימו כאן דוגמת הרפ"ח ניצוצין אשר שם, אבל הניצוצין שנעשו כאן מהכאת אור האחוריים היורד מהמאציל ע"י שהיכה באור הרשימו הרי הוא רק בבחי' אור נוסף שניתוסף אח"כ בעת הסתלקות האורות למעלה והרי הם אינו ענין כלל להרפ"ח ניצוצין אשר שם, **אמנם** כבר אמרנו והוכחנו לדעת בכמה מקומות כי דברי הרב ז"ל הם עמוקים מאד וכל דיבור ודיבור שבו הוא כפטיש יפוצץ סלע, כי הנה אנו רואין שהרב אמר שהם בדוגמת הרפ"ח, ונודע הוא כי יש ג"כ בחי' ש"כ ופ"ר והרב אמר רק רפ"ח, וכמו שהרגיש

בזה הרח"ו ז"ל עצמו בשער ההקדמות שהובא בהגהה כאן, אך בכוונה גדולה דיבר האריז"ל, והוא ע"פ מה שבארנו בשער טנת"א פ"ה אות נ"ד בדרוש ש"ך ופ"ר ורפ"ח, כי הש"ך הם מהחכמה והפ"ר הם מהבינה והרפ"ח הם מהדעת הנולד מהזווג דאו"א ע"ש, וכבר אמרנו לעיל אות ז' הרשימו ואו"ם הם מהאו"א והם מתלבשים בהעביות שהם הכלים, והנה הם בדוגמת הש"ך ופ"ר אשר בעולם הנקודות כי כמו שבעולם הנקודות נשארו בהכלים דכל מלך ומלך אחר שמיתו ונסתלקו האורות מהם, הנה נשארו בכל כלי וכלי, ש"ך ופ"ר ניצוצין מהאו"א דכל מלך ומלך, כן נשארו כאן בעולם העקודים הרשימו והאו"ם שהם ג"כ מהאו"א ונשארו הם בהעביות שהם הכלים אחר שנסתלקו האורות העקריים והוו הרשימו ואור חוזר דוגמת הש"ך והפ"ר, ומה שהערונו כי הרי האו"ם (שהוא האור שיורד עליהם בעת שחוזרים האורות הראשונים למעלה) הנה הוא רק בבחי' אור נוסף, באמת הוא כי אינו נופל עליו שם אור נוסף כלל כי הרי הוא נמשך ומאיר תמיד וכמ"ש הרב לעיל שלעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת, וע"ש דברינו אות ד', והיינו כי הרי אמרנו לעיל אות ז' כי הרשימו והאו"ם הם מהאו"א שבהרישא דא"ק והם האו"א לכל האור דהתפשטות הא' והנה הם משפיעים בו תמיד כן בירידתו וכן בעלייתו והוא אור המאציל שאמר הרב שלא נפסק אורו אפי' רגע אחת והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ט' שהאו"ם הגם שהוא יוצא מהבינה הנה שרשו הוא מהחכמה והרי הוא נמשך ובא משניהם והוא אור המאציל שאמר ואינו נפסק אורו אף רגע אחת והרי הוא אינו אור נוסף כלל אלא שהוא מאור העקרי שבו עצמו, והוא נשאר בהעביות לעולם בבחי' רשימו ממנו ג"כ והוא רשימו דאו"ם ע"ד הרשימו שאור ישר הנ"ל אות ז', ואותן הב' הרשימות שהן מהאו"א הן בבחי' הש"ך ופ"ר כי הרשימו דאור ישר שהוא חסד הוא מבחי' אבא והוא בדוגמת הש"ך, והרשימו דאו"ם שהוא גבורה ודין הוא נמשך מבחי' אימא והוא בדוגמת הפ"ר, והרי ישנם כאן בחי' ש"ך ופ"ר ג"כ שהם מאו"א ומזווג שניהם שהוא בטישת האורות דהרשימו והאו"ם שאמר הרב הנה נולד מזווגם הניצוצין שאמר שהם בדוגמת הרפ"ח, והם בחי' הדעת הנמשך ונולד מהאו"א והרי נמצא כי יש כאן ג"כ בחי' ש"ך ופ"ר ורפ"ח אשר הם נמשכים מהחב"ד וכן הם מושפעים מהם תמיד והם נשארו בהעביות לעולם והרי הוא כדוגמת עולם הנקודות ממש, כי כמו שנשארו שם בהשברי כלים בחי' ש"ך ופ"ר ורפ"ח ניצוצין לצורך התיקון כי עי"ז היה אפשר להם להתתקן אח"כ ע"י האור דהמ"ה ולכן נשאר בהם גם מתחילה כל הניצוצין הנז' כי היה להם כ"ז בבחי' כבלי דגרמי שיוכלו לעמוד בהסת"ם ע"י האור דהמ"ה וכמו שאמר הרב בשער רפ"ח פ"א כן היה כאן בעולם העקודים ג"כ כי אחר שנסתלקו האורות ועלו למעלה ונשארו העביות למטה ריקן מאור הנה נשאר בהם ב' הרשימות דאור ישר ואור חוזר והניצוצין שנולד משניהם והם היו בהם לבחי' ש"ך ופ"ר ורפ"ח וכנז' וכדי שיתוקנו אח"כ באור דהתפשטות הב' שהוא המילואות העיקרי דהעקודים וכנ"ל אות ב' ובכ"מ והרי היה בזה גם בהעקודים כמו בהנקודות ממש, והנה נתבאר מכל הנז' כי באמת הוא שאלו הניצוצין הם ע"ד הרפ"ח ניצוצין דעולם הנקודות, ומה שהרב הרח"ו ז"ל בזה בהגהה שהובא למטה בסמוך משעה"ק כבר כתבתי לעיל אות ז' כי ב' השמועות הם אמת ודברי האריז"ל הם כולם דברי א"ח אמת ומובן הכל היטיב:

[יב] **וזה** הטעם שנקרא אספקלריא שאינה מאירה דלית לה מגרמה כלום, וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ג ב' ופ' וארא כ"ג ב' ובתיקונים תיקון מ' פ"ט ב', וכ"ז הוא משום שגרמה שהיא המלכות דעקודים היא נסתלקה כולה למעלה ולא נשאר ממנה גם רשימו כלל ועי"ז אין להמלכות דאצילות שורש מיוחד בפנ"ע בעולם העקודים ולכך הוה כל קבלתה תמיד רק מהט' ספי' העליונים שעליה, והענין בביאור הוא כי הנה ע"י הרשימו שנשאר מה"א הנה זה מורה כי גם אחר שנסתלקה למעלה עכ"ז הנה הוה עיניה ולבה למטה להשפיע שם ג"כ אבל מאחר שהמלכות היא נסתלקה כולה למעלה הנה זה מורה שאין אצלה להשאיר למטה שורש מאומה ולכן אין להמלכות דאצילות שורש מיוחד המתייחס אליה בעולם העקודים והוה כל קבלתה רק מהט' ספי' העליונים שעליה אבל היא בעצמה הנה היא עתה תמיד בבחי' אספקלריא דלא נהרא דלית לה מגרמה כלום, **אמנם** עומק הטעם מה שסידר המאציל כן הנה הוא ע"פ מה שאמרו בתיקונים תיקון ס"ט סמוך לסופה קי"ב סע"ב דכל מאן דנטיל ט' ספירן בלא מלכות איהו קוצץ בעיקר וכל מאן דנטיל מלכות בלא ט' ספירן איהו מקצץ בנטיעות, ואמר שם עוד כי המלכות איהי כלילא מכל עשר ספירן ובה צריך כולא לאכללא, ועיקר דארבע אתוון דהוי"ה פשוט ועשר אתוון דהשם ע"ה איהו מלכותא דאיהי כלילא מכל עשר ספירן, וע"ש בהגר"א כי הוא ע"פ מה שאמרו בתיקונים שם ק"ל ע"ב דכל הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה הוא אילן שלם וקומה שלימה ועולם מלא והמלכות היא שורש האילן ולכן מאן דנטיל ט' ספירן בלא מלכות איהו קוצץ בעיקר כי היא השורש והעיקר לכל, ומלכות בלא ט' ספירן איהו מקצץ בנטיעות, כי הם הנטיעות, **והענין** הוא ע"פ מה שכתבנו בספר הכללים כלל ד' כי שורש ספי' המלכות ועצמותה העיקרית הוא המלכות דא"ס וכל הי' ספי' כולם הנה הם רק גילויה, שבהם היא מתגלה, כי המלכות דא"ס נתפשטה בכחותיה והמציאה את הי' ספי' שהם אילן שלם וקומה שלימה, והם השרשים ועצמים לכל המציאות דהעולמות בי"ע להמציא אותם ולמלוך עליהם, והרי הוו כל הי' ספי' גילויי המלכות דא"ס, שבהם ועל ידיהם נתגלה מלכותו יתברך, והוא מה שיסדו שהכל ברא לכבודו, וכמו שנאמר (ישעיה מ"ג) ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, שכל העולמות כולם הם רק בשביל כבודו וכבודו הוא מלכותו, שהוא למלוך עליהם, וזה היה כוונת כל הבריאה שיתפשט אור מלכותו על כולם ושיוכללו כולם באור מלכותו, כי רק זהו עונג כל העינוגים וסעודת כל הסעודות כאשר יוכללו כולם בו להנות מזיו שכינתו עליהם והוא תכלית כל התכליות. וזהו ג"כ מה שאנו אומרים ברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו [ולא נשלם הכוונה בזה אלא רק כאשר שכל עניני התחתונים וכל מעשיהם וכוונתם הם כולם לשמו ורצונו לעשות נחת רוח לפניו ועי"ז יתגלה כבוד מלכותו יתברך ויהיה כבודו מלא עולם] והנה הי' ספי' שבכל עולם הנה הם עצמות אצילותה כי הם כחותיה הפנימים והנשמה לנשמה שבה כי כל י' ספי' הוא בחי' קומה שלימה ועולם מלא מפרצוף אדם שלם (וכנודע שכל עולם הוא כללות אדם שלם), אמנם הוא כי עיקר המציאות דהאדם והעולם הוא באמת רק הט' ספי' הראשונים אבל ספי' המלכות הנה היא רק כללותו ושורשו וסיבתו ותכליתו, והוא כי הרי אמרנו שכל הי' ספי' הם רק גילויי המלכות דאור אין סוף שמתגלה על ידם, אך ספי' המלכות הפרטי הוא זוהר עצמותה עצמה שנתגלה לבסוף להביא כולם לתכליתם, כי תחילה נתגלית המלכות דא"ס ונתפשטה בעצמות המציאות דהאדם והעולם להוציא ולהמציא את כל אותו העולם כולו שהיא ע"י האור דהט' ספי' הראשונים, ואח"כ נתגלה בכוונתה בהם שהוא לכלול כולם בה ולמלוך עליהם והוא ספי' המלכות שהיא עצמות זוהר המלכות דא"ס גופה והוא בסוד שנאמר אשת חיל עטרת בעלה וכן נאמר עליה ואת עלית על כולנה שהיא עולה לאחר דאתגזרת (וכמ"ש בשער טנת"א פ"ב אות ס"ט ופי"ו אות ל"ב) שהיא עולה עד המלכות דא"ס והוא באור עצמותה שבה, והרי הוי ספי' המלכות גילוי אור הכוונה בהם שהוא תכליתם. וכן היא שורשם שבתחילה וסיבתם, שבשבילה יצאו כולם, והסיבה עצמה הוא התכלית והוא השורש, כי הרי היא זוהר אור המלכות עצמה דא"ס אשר ממנה יצאו כולה והרי היא

שורשם

שורש, ובה הם נכללים, וכן גם הם חוזרים והרי היא תכליתם וכלולותם, וכן באשר שכל הכוונה בהם הוא רק בשביל זה הרי נמצא שאותו הכוונה הוא כללותם כי הוא כולל את כולם והוא עומד בפנימיותם תמיד ומתגלה לבסוף כי היא התכלית, והוא מ"ש האריז"ל בריש שער מיעוט הירח כי מלכות אתנטלית מכלהו (והוא כמו שאמרנו שעצמותה הוא הכוונה שבהם) דכל מה דהוי מינה לעילא בכדייהו, נטית לתתא, (שהכוונה שבהם העומד בפנימית כולם, מתפשט ומתגלה למטה, והוא המלכות) ואיהי שלימו דכלהו, כי בגילויה נשלמו כולם, שהרי רק היא הכוונה של כולם. ולכן נקרא המלכות ג"כ אבן שתיה, וכמ"ש בפ' נח מ"א ספ"ב ומ"ב רע"א ופ' ויחי רל"א א' בתיקונים תיקון ס"ט קכ"ה רע"א ובכ"מ. וכן נקראת היכל הקודש המכוון באמצע כמ"ש בספר יצירה פ"ד, כי נקרא אבן שתיה שממנה הושתת העולם כי היא סיבת הכל ושורש הכל כנ', ונקרא היכל הקודש משום שהיא כולל הכל כי כולם נכללו בה, והיא מכוון באמצע, כי היא בנקודה פנימית, הכוונה פנימית שבכולם, וכן היא הבריח התיכון המבריח מהקצה אל הקצה ממלכות דא"ס עד סוף תכלית כל האצילות, וכן מתגלה בסוף תכלית הכל שהיא זוהר אור המלכות דא"ס גופה ובה יתוקנו כולם והבן כ"ז.

אמנם כל אורה וגילויה הנה הוא רק כאשר שהם כוללים עצמם כולם בה וממשיכים את עצמם תמיד לאותה הכוונה דגילוי התכליתית המכוון בהם, כי תכלית כל דבר אינו נעשה ומתגלה אלא רק כאשר שהפעולה נמשך, בנושא התכלית לפי התכלית המכוון בו, אבל בלא זה לא נשלם התכלית כלל, ומתבטל פעולת הפועל ונפסק הדבר מסיבתו ושורשו, כי התכלית הוא עצמו הסבה והשורש לכל הפעולה כולה וכאשר לא נמשך הפעולה לפי התכלית הרי נפסק הפעולה מסיבתו, וזהו שאמר התיקונים הנ' דכל מאן דנטיל ט' ספי' בלא מלכות איהו כופר בעיקר, כי עצמות המלכות הרי הוא זוהר אור המלכות דא"ס שהיא עיקר ושורש הכל וכל הקשורים ויסודם דהט' ספי' בהמלכות דא"ס הוא תלוי רק בגילוי ספי' המלכות אשר לבסוף שהוא כאשר כל הט' ספי' כולם ממשיכים את עצמם בכל כוונתם ועניינם להגילוי דאור המלכות שהיא מזוהר אור המלכות דא"ס עצמו, והוא הכוונה הפנימית הצפונה בהם, שיתגלה כבוד מלכותו בהם ועל זה נבנו ונעשה כולם, וכאשר מבטלים את עצמם כולם אליה ונכללים כולם בה שהוא לאותו הכוונה הצפונה בהם אז מתגלה אורה למטה ומאיר אז המלכות דא"ס מן הקצה אל הקצה שהוא מתחילתן עד סופן ומתייסד אז הסבה והתכלית באחד ומאירים אז כולם באור המלכות דאור א"ס מלעילא לעילא עד לתתא תתא. **וזהו** הענין מה שסידר המאציל ית"ש את אצילות ספי' המלכות בבחי' אספקלריא דלא נהרא ולית לה מגרמה כלום אלא רק מה שמקבלת מהט' ספי' העליונים, משום שהמלכות היא רק התכלית לבד, והתכלית הרי אין לו מעצמו כלום אלא מה שהוכן לו בהפעולה אבל בו גופה אין שום פעולה כלל אלא שהוא יוצא מן הפעולה ואחר כל הפעולה דוקא, והוא תשלום הפעולה, שבו נשלם תועלת וכוונת כל הפעולה כולה, והוא סוד קדושת שבת שהוא תכלית דהששת ימים ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת ובו אין פעולה כלל, שבת וינפש, והוא המלכות דלית לה מגרמה כלום אלא שמקבלת מהט' ראשונים כי היא רק התכלית. **וכ"ז** הוא עומק סוד הדברים מ"ש הראב"ד ז"ל בספר יצירה פ"ב משנה א' כי התורה והמצוה הם מן העולם ועד העולם וגם הספי' דאצילות בעלי עבודה הם, וכן הוא מרומז בספר יצירה גופה במה שאמר שם פ"א משנה ו' ולפני כסאו הם משתחוים ע"ש, ויעשו תורה ועבודה בהספי' דאצילות ג"כ שעובדים להמאציל א"ס ית"ש, ובעבודתם מזהירים ומאירים את אור ספי' המלכות כי היא לית לה מגרמה כלום ומתפשט ומתגלה אורה רק על ידיהם, והוא מה שנודע שהמלכות מקבלת רק מהט' ראשונים, כי זהו מה שניתן להם שהם יבנו אותה ויגלו אורה, והם בונים אותה ע"י עבודתם, כי ע"י זה מתרבה ומתברך הגילוי דאור א"ס ומתפשט ומתגלה למטה בספי' המלכות, והיא עצמה הוא שכר פעולתם, וכמו שאמרנו שהיא התכלית של כולם, כי גילויה הוא עצמו עדן כל העידונים, והוא זיו אור המלכות דא"ס המתגלה בספי' המלכות ונהנים כולם מזיוה, והוא תכלית הכשרון מכוונת כל האצילות ושכר פעולתם, והנה הוא ע"ד כל שכר עוה"ב לצדיקים שנעשה ע"י המעשים טובים עצמן וכמ"ש שכר מצוה מצוה וכנודע, והרי נתבאר לנו בכ"ז דברי התיקונים הנ"ל מה שאמרו דכל מאן דנטיל ט' ספירן בלא מלכות איהו כופר בעיקר כי המלכות היא עיקר הכל כי היא סיבתם ושורשם וכן היא כוונתם ותכליתם והנ"ל בכל דברינו הנ' בארוכה די והותר, **ומה** שאמר התיקונים עוד שכל מאן דנטיל מלכות בלא ט' ספירן איהו מקצץ בנטיעות, הוא כמו שאמרנו לעיל שהט' ספירן הם הנטיעות דהמלכות דא"ס להוציא ולהאציל את האצילות דהעולמות, והוא ע"ד נטיעות האילן היוצאים מן השורש להוציא פירות, והוו הנטיעות האמצע בין השורש ובין הפירות, כי על ידם מתגלה הכח שבהשורש, ויוצא ע"י הנטיעות הם השורש מן הכח אל הפועל, אבל זולת הנטיעות היה נשאר הכל רק בכח לבד, כן הוא עד"ז בענינינו כי זולת האצילות שהם הט' ספי' הראשונים לא היה נעשו העולמות בי"ע כלל והיה נשאר הכל נעלם בא"ס בבחי' כח לבד, **ונודע** הוא כי התכוונות האדם ומחשבתו הוא עושה רושם למעלה בשורש נשמתו הקשורה ותלויה בכל הד' עולמות אבי"ע, כ"א ואחד לפי ערכו, ולכן כשהאדם קובע שכלו ולבו לכל דרכי ה' הישרים כפי מה שהורנו הזוה"ק וכל המקובלים קדושי עליון ובפרט האריז"ל, כי כל האצילות כולו הוא יצא ונעשה וכן הוא מתקיים ומתנהג תמיד, מזוהר אור א"ס המתפשט מלעילא לעילא עד לתתא תתא ע"י הט' ספירן דאצילות אשר האציל אותם באותו הזוהר אור שאמרנו לצורך האצילות דהעולמות בי"ע, ע"ד הנטיעות הנמשכים מהשורש לצורך אצילת דהפירות, והנה התחלת הזוהר אור דא"ס אשר למעלה מאצילות הוא המלכות דא"ס שאמרנו והנה הוא מתפשט בהט' ספירן דאצילות בפנימיותם ומתייסד עמהם ביסוד עליון לאחד עד שהוא והם כולו חד ומתפשט ויורד דרך הם ומתגלה לבסוף בזוהר אור מלכותו עצמו והוא ספירה הי' המלכות דאצילות, ונקראת ג"כ בשם אצילות הגם שעצמותה הוא זוהר אור דא"ס מהמלכות דא"ס הנ', והוא מב' טעמים, אחד כי מאחר שירדה דרך הט' ספירן הרי הוא האור היורד ונמשך דרך המסך שנתמעט אורה מבראשונה, ב' כי אורה הוא מלובש ג"כ באצילות האצילות והוא חיצוניותה וגילויה ולכן אינה נקראת מעתה בשם מלכות דא"ס אלא בשם מלכות דאצילות אמנם עצמותה הוא מהמלכות דא"ס עצמה אלא שנתמעטה ונתלבשה, וכן אח"כ הנה יורדת עוד ומתלבשת עוד במסכים ולבושים בהעולמות בי"ע כנודע מדרושי הרב בשער דרושי אבי"ע ובשער סדר אבי"ע ובכ"מ והוא שכינתו בתחתונים שהוא התפשטות אור המלכות דאצילות אשר היא התפשטות אור המלכות דא"ס, והאמת הוא כי כל מיעוטה ואיכות התלבשותה הוא תלוי במעשה התחתונים, וכן בעבודת העליונים הנ"ל אמנם עבודת העליונים הוא תלוי ג"כ במעשה התחתונים וע"ד שכתוב תנו עוז לאלהים, וכשהזכות מתגבר, מזדכך התלבשותה וכן התלבשות כולם ומתעלם ומתגלה היסוד ומתרבה הגילוי דאור א"ס בכל האצילות וכן יתפשט גילויו בהעולמות בי"ע ג"כ וכמו שיהיה לעתיד. **ועכ"פ** הוא כאשר האדם קובע לבו ומחשבתו לכל הנ' אז עומד ומאיר בשורש נשמתו וכן בשורש שרשו אשר למעלה למעלה, העיקר על קיומו והנטיעות על קיומם, ומתפשט ויוצא מן הכח אל הפועל כל שפע הצורך לקיום העולמות ולהנהגתם ע"פ הנתיבות והדרכים אשר יסד המאציל בהם, והרי מתקיים האצילות כולו לעילא ולתתא ע"י אותו האדם ומתנהג כולו בסיבתו וגרמתו, משא"כ אם הוסר אחד מהם ח"ו הרי גורם בשורש נשמתו, בקיצורה ואלייתה באצילת העולמות כולם, הריסה גדולה וחורבן לכולם,

כי כאשר נוטל הט' ספירן בלא מלכות, ועולה בדעתו שהכל תלוי בכל ואין צריך להמלכות מאומה, הוא כופר בעיקר קישורם ותלייתם בהמאציל א"ס ית"ש אשר רק הוא ית"ש עשה ועושה ויעשה לכל המעשים ע"י שנתגלה בהשם הוי"ה ב"ה והוא עיקר אמונת ישראל כי ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך כו' ה' מלך עולם ועד, וכאשר נוטל המלכות בלא ט' ספירן, שאינו מאמין באמונת האצילות כלל ח"ו [והיא כל אותן שאינם יודעים מהשם הוי"ה ב"ה מאומה, כי השם הוי"ה ב"ה הוא גילויו דא"ס שגילה עצמותו בשם זה ע"י שהאציל את האצילות ונתלבש שם ומתייחד עם האצילות עד שהוא עם האצילות כולו חד, ונקרא בשם הוי"ה ב"ה ע"י האצילות, וע' דברינו בהקדו"ש שער ה' ובכ"מ] הגם שמאמין שהמאציל א"ס ית"ש הוא לבדו מלך עולם ועד ועשה ועושה ויעשה לכל המעשים עכ"ז הנה בלתי אמונת האצילות הרי אמונתו אינה צודקת כלל וסותר את אמונתו מניה וביה והוא מאמין ואינו מאמין, כי האצילות הנה הוא גילויו דא"ס ית"ש אשר נתגלה להאציל את האצילות, והוא רצונו ומחשבתו ומאמרו שהם כל העשרה מאמרות דמעשה בראשית, וכשאינו מאמין באצילות ח"ו הרי הוא כופר בכ"ז ועוקר את אמונתו מכל וכל [והתבונן בזה עד כמה שמגיע הפגם והעון, רחמ"ל] וזהו שאמרו כי מאן דנטיל מלכות בלא ט' ספירן איהו מקצץ בנטיעות, ומהרס ומחריב יסוד העולם, כי כשם שאי אפשר שיוציא פירות מהשורש בלתי הנטיעה שהוא האילן כך אי אפשר לומר שיצא ונעשה המציאות מא"ס ית"ש בלתי האצילות כי הרי זולת רצונו ומאמרו ית"ש שהם העשרה מאמרות דמע"ב הרי לא היה נעשה שום דבר, וכל גילוי רצונו ית"ש ויציאת המציאות מן ההעדר אל הפועל הוא רק ע"י האצילות אבל זולת האצילות היה נשאר הכל נעלם בא"ס וכנ"ל וכנודע כי א"ס ית"ש זולת גילויו היא נעלם בתכלית ההעלם ואין לו תפיסה בשום שם ואות ונקודה כלל, וכל גילויו בהשם המיוחד ית"ש וכן בכל השמות כולם שהם כולם מסתעפים מהשם הוי"ה ב"ה ובהם מתגלה בהאצילות וכמו שאמרו לפי מעשי אני נקרא, הוא הכל ע"י האצילות, וכשאינו מאמין באצילות הוא קוצץ בנטיעות והוא דברי פרעה הרשע לא ידעתי את ה' ומהרס ומחריב את יסוד העולם רחמ"ל. **ודע** עוד כי מה שאמ"ל דכל מאן דנטיל מלכות בלא ט' ספירן איהו מקצץ בנטיען, יש בזה עוד כוונה אחרת והיינו שמכוון על המלכות דאצילות בלתי יסודה למעלה ח"ו ומכוון לקשר את עצמו רק בה לבד ולהמשיך אורה למטה בלתי יסודה למעלה רחמ"ל, והוא סוד החטא דדור הפלגה במה שאמרו ונעשה לנו שם, וכן ג"כ בכלל זה העוסקים בקבלה מעשיות ואינם יודעים לכוון בשורשי השמות וקישורם ויחודם בהשם הוי"ה ב"ה ובפרט השאינם צדיקים גמורים הגורמים היסוד מצד מעשיהם אלא שלוקחים העטרה לעצמם ומשתמשים בה, הנה הם קוצץ בנטיעות ועליהם נאמר את משכן ה' טמא רח"ל, וע' בתיקונים תיקון ס"ו ובהגר"א שם בארוכה, ובדברינו בספר הקדו"ש שער ז' ס"ו אות ד' ה' בכל זה ע"ש, ודי בזה כעת:

[יג] **אך** מן הרשימו שנשאר ביסוד לבדו מאיר ג"כ אליה, הנה לעיל אמר שהרשימו שנשאר מה"א הנה הוא להאיר להתחתון שעדיין לא עלה ואמר שם כי לכך לא השאיר אור המלכות רשימו אחריה כי אין ספי' אחרת תחתיה להאיר בה וא"כ הרי להאורה אין הנהגה להדברים כאן כלל כי הרי הוא מדבר עתה אחר שעלתה המלכות ג"כ וא"כ למי מאיר הרשימו אך פשוט הדבר שכוונתו הוא על הכלי והעביות כי אחר שעלה כל אור ונשאר העביות למטה בלתי אור הנה נשאר רשימו מה"א להאיר להעביות והיה נשאר הרשימו מה"א לב' תועליות אחד להאיר להתחתון שעדיין לא עלה והשני להאיר להעביות שנשארו למטה וכמו שמתבאר אלו ב' התועליות לעיל פ"ד אות ב' ע"ש, והנה מה שנשאר הרשימו למטה לעולם שהוא גם אחר הסתלקות האורות כולם והוא משום תועלת העביות שהוא עומד לעולם למטה ונשאר בו הרשימו וכנ"ל בדברינו אות י"א, ועל זה אמר בעניננו כי אור המלכות לא השאיר אחריו רשימו כלל להאיר להכלי שלה אלא שמהרשימו שנשאר בהעביות שהוא הכלי דהיסוד הנה נמשך הארה ממנה להכלי והעביות דהמלכות ג"כ ומשמש הרשימו דהיסוד לשניהם היינו הן להעביות דהיסוד וכן להעביות דהמלכות והרי אין להכלי דהמלכות הארה מעצמה אלא רק מה שמקבלת מהכלי דהיסוד ולכך נקרא כלי המלכות אספקלריא דלא נהרא דלית לה מגרמה כלום אלא רק מה שמקבלת מלמעלה, וע' עוד למטה בסמוך:

[יד] **עוד** יש טעם אחר כו' כי כאשר חזרו האורות כו' כו' כי הטעם הראשון הוא מחמת הרשימו וכנ"ל וטעם השני הוא מחמת האור דהתפשטות הב' שלא נכנס שם אור כלל וכמו שמפרש והולך, ונראה הוא כי אלו ב' הטעמים אחד הם כי הם תלוי זה בזה כי עיקר הרשימו אשר נשאר שם לעולם גם אחר הסתלקות האורות כולם הנה הוא ג"כ רק כדי שיהיה שורש להתפשטות הב' וכנ"ל אות ב' וי"א, ומאחר שבהתפשטות הב' לא נכנס שם אור כלל ומהטעם שאמרנו לעיל אות ב', לכן לא נשאר שם רשימו ג"כ וכמו שכתבנו שם, ועכ"ז הנה אמר הרב שהם ב' טעמים כי ענין מה שנק"א המלכות אספקלריא דלא נהרא הרי בודאי הוא שהם ב' טעמים א' משום שלא נשאר הרשימו בעת ההסתלקות הא' ואחד משום שלא נכנס בה האור בעת התפשטות הב' והרי היתה כלי המלכות אספקלריא דלא נהרא גם משורשה הראשון שהיא עת שהתחיל להתגלה העביות שבה היינו בההסתלקות הא' שאז נתגלה העביות של כולם

והתחיל מאז הויית הכלי הנה נעשית כלי המלכות מאז תיכף אספקלריא דלא נהרא כי לא נשאר בה מאז גם רשימו כלל וכן לא נכנס בה אח"כ ג"כ בהתפשטות הב' אור כלל והרי נעשית כלי המלכות אספקלריא דלא נהרא תיכף משורשה הראשון ולהבא, והוא במלכות דעקודים שהוא ראשית הגילוי דספי' המלכות כי בעקודים שם הוא רק התחלת הגילוי דהי' ספי' כנודע, ונעשית כלי המלכות שם אספקלריא דלא נהרא, ומשם הוא נוהג כן במלכות דאצילות ג"כ שהכלי שלה הוא תמיד אספקלריא דלא נהרא ואינה מקבל אורה אלא רק ע"י הט' הראשונים כמ"ש בזוה"ק בפ' בראשית ל"ג ב'. אמנם אורה הוא באמת נמשך ומתפשט מלמעלה למעלה והוא מגיע עד רזא דאור א"ס אלא שלפעמים מתמעט ומסתתר ולפעמים מתרבה ומתברך ומתגלה כנ"ל אות י"ב, אך עכ"פ הוא כי כל קבלתה הוא רק מהט' הראשונים, והמשך קבלתה מלמעלה ע"י מעשה התחתונים כי בזכותם מתברכת, ובעונם מתמעטת ח"ו, ונתייסד כ"ז שיהא תלוי בנייתה במעשה התחתונים משום שאור המלכות הוא שורש נשמת ישראל וכשמתרבה ומתברך אורה הרי נמשך להם ג"כ והוא הנאת דזיו השכינה שהוא כל השכר דעוה"ב כמ"ש ברכות י"ז א' וכשמתברך ומתגלה אורה ע"י מעשיהם הרי נעשה כל השכר דעוה"ב ע"י מעשה הצדיקים עצמן אשר זה היה כוונתו ית"ש בכל בריאת עולמו וכמו שבארנו בזה בכמה מקומות מדברינו:

[טו] **וכבר** נתבאר זה במ"א באורך, כוונתו הוא על הדרוש דמטי ולא מטי אשר לקמן, כי הרח"ו ז"ל לא סידר את כל דרושי ע"ח כמו שהוא לפנינו כי הוא רק מסידור הרמ"פ כנודע אבל הרח"ו ז"ל כתב כל דרוש ודרוש בפנ"ע, וכל פרק זה שלפנינו הרי הוא מפרקי הע"ח שהם כולם מספר אוצרות חיים אשר הוא ספר מסודר בפנ"ע, ונראה שהוא יצא מסודר מהרח"ו ז"ל עצמו, והרמ"פ ז"ל הכניס אותו כולו ג"כ בעץ חיים, וסידר את פרקי האו"ח עם שאר כל הדרושים כל פרק ופרק להדרוש השייך אליו, וזהו שאמר הרח"ו ז"ל וכבר נתבאר זה במ"א ור"ל על הדרוש דמטי ולא מטי אשר כתב הרח"ו ז"ל בספר בפנ"ע וכ"ז פשוט ונודע:

[טז] **והנה** כשעלתה המלכות במקום היסוד הלא היסוד היה

מאיר בה דרך אחור כנ"ל ואז אותו אור היסוד הנה באור הזה של המלכות ונפל מן האור היורד דרך האחוריים ניצוצין אל כלי המלכות, הנה כאן היה ההכאה באור המלכות עצמה משום שלא נשאר רשימו ממנה וכנ"ל, אמנם צריך להבין מדוע לא היה כן ג"כ בכל האורות כולם הלא היה צריך שיהיה ההכאה בכולם מאור האחוריים עם האור העיקרי דכ"א למה המתין האור דאחוריים לעשות את ההכאה בכל הס' ראשונים עד שעלה האור העיקרי שלו ואז ירד האור דאחוריים בהפניים והכלי והכה ברשימו הנשאר שם ולמה לא עשה את ההכאה תיכף האור האחוריים היורד מכל עליון עם האור העיקרי דהתחתון עצמו תיכף בעת עלייתו קודם שנגמר לעלות, אמנם הוא כי הרי כבר כתבנו לעיל אות ז' שאור האחוריים העיקרי היורד לכל ספי' וספי' הנה הוא עולה ג"כ עם עליית אור ישר כי הרי לא ירד אלא בשבילו ואליו ולכן כאשר עולה הוא הרי פשוט הוא שעולה אור האחוריים אשר ירד עליו ג"כ ועיקר ההכאה אשר מאור האחוריים עם אור הרשימו הנה הוא רק מתמצית הארת אור האחוריים אשר נשאר ג"כ למטה בהפניים בבחי' רשימו ממנו ג"כ כמו שנשאר רשימו מאור הישר ואותן ב' הרשימות הנה הם מכים ומנקשים זב"ז ומהם שניהם נולד מהם ניצוצין שהם בבחי' הרפ"ח ניצוצין כנ"ל אות י"א אבל האורות העיקריים עצמן הן האור ישר העיקרי והן האור חוזר העיקרי הנה הם אינם מנקשים זה עם זה כלל והטעם הוא כי באם שהיו הם מנקשים זב"ז ג"כ היו הניצוצין שנולד מהם גדולים יותר מדאי ולא היה מתקבל בכלי כראוי, ואולי הוא כי באמת הם מנקשים זב"ז ג"כ וכן נולד מהם ניצוצין ג"כ אלא שהניצוצין הנולד מהם הם עולים ג"כ למעלה עם עליית האורות העיקריים ומהטעם הנז' ולא נשאר למטה אלא רק הרשימין עם הניצוצין הנולד מביניהם, וכ"ז הוא בהט' ספי' הראשונות אמנם במלכות אשר בה לא נשאר רשימו מהאור הישר כלל הנה לא נשאר בה רשימו מהאור חוזר ג"כ, ונעשה בה הכאה ובטישת האורות, בהאורות העיקריים עצמן, והיה באמת הניצוצין שלה יותר גדולים והיו אותן הניצוצין במקום הג' בחי' אשר בהט' ספי' הראשונים שהם הג' רשימות וניצוצין שנשאר בכל כלי וכלי מהט' ספי' הראשונים והיה בהם אותן הג' בחי', בבחי' ט"ר ופ"ר ורפ"ח כנ"ל אות י"א, אבל בכלי המלכות אשר בה לא נשאר הרשימות כלל ולא נעשה בה אלא רק ניצוצין לבד הנה היה אותן הניצוצין שבה במקום כל הג' בחי' כולם והיו משמשים הם במקום הט"ר ופ"ר ורפ"ח כי היו אלו הניצוצין יותר גדולים משום שהם נולדו ונעשו מהכאת ובטישת דהאורות העיקריים עצמן כנז' ונעשה בה כ"ז כדי שלא תתעבה הכלי שלה יותר מדי ע"י החסרון הרשימות, **והנה** הוא בדוגמת עולם הנקודות כי גם שם היה הרפ"ח ניצוצין שבהמלכות יותר גדולים וכמ"ש הרב בשער רפ"ח פ"ב כי בשם ב"ן ירדו כל המדרגות כולם חוץ מן העליונה והראשונה ע"ש וכן היה כאן כי ניצוצי דהמלכות היו יותר גדולים כי נולדו ונעשו מהכאת ובטישת דהאורות העיקריים עצמן, ועכ"ז הנה נקרא כלי המלכות אספקלריא דלא נהרא משום חסרון דהרשימות שהם היו חסר בה מכל וכל והרשימות הנה הם מעצם האורות עצמן אבל הניצוצין הרי הוא רק תולדותם שנולדו ע"י הבטישה ואינם מעצם האורות עצמן ולכן נקרא כלי המלכות אספקלריא דלא נהרא אבל אותן הניצוצין גופה הנה הם היו בה באמת יותר גדולים מכל הניצוצין דהט' ספי' הראשונים והיה זה כדי שלא יתעבה כלי המלכות יותר מדאי ע"י החסרון דהרשימות שהם היו חסרים בכלי המלכות מכל וכל, משא"כ הט' ספי' הראשונים אשר בהם נשארו הרשימות שהם מעצם האורות עצמן לכן היו הניצוצין שלהם קטנים שנעשו בהם רק מבטישת דהרשימות לבד, והוא כי עי"ז נתעבו בעיבויים הראוי להם כי אלו שהיה גם הניצוצין שלהם מבטישת האורות העיקריים גופה לא היה אפשר להם להתעבות בעיבויים הראוי ולא היה נעשה הכלי דהעקודים כלל, **והנה** במה שאמרנו בכלי המלכות הגם שהניצוצין שבה הם היו יותר גדולים עכ"ז הנה מאחר שהיה חסר בה הרשימות שהם מעצם האורות גופה לכך היא נקרא אספקלריא דלא נהרא משום שהניצוצין הם רק תולדות האור ואינם מעצם האורות עצמן וכנז', הנה מצאנו כיוצא בזה גם בהאור דהתפשטות הב'. כי הרב אמר לעיל בסמוך בטעם השני מה שנקרא המלכות אספקלריא דלא נהרא משום שלא נכנס בה בהתפשטות הב' שום אור מאומה וכנ"ל אות י"ד ועכ"ז הנה אנו רואין כי באמת הרי נכנס בה אור ג"כ והוא האות ד' מהה' שהוא בצורת ד' ו' הנולד מהזווג שבבינה וכמבואר לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ד, ואמר שם הרב כי אותו אות ה' הנולד מהזווג שבבינה הוא יותר גדול מאור המלכות עצמה ע"ש והרי לנו כי נכנס גם אז בכלי המלכות אור יותר גדול ועכ"ז הנה אמר הרב כאן שהיא נקרא אספקלריא דלא נהרא, והוא משום כי אור הד' שנכנס בה הנה הוא רק תולדות האור מהזו"ן דהבינה דהתפשטות הב' אבל עצם האור דהתפשטות הב' עצמו הרי לא נכנס בה מאומה ולכן היא נקראת אספקלריא דלא נהרא, וכ"ז הוא בטעם השני, וכן הוא בדרך זה ג"כ בטעם הא' כי משום שהיה חסר בה הרשימות שהם מעצם האור גופה והם היו חסרים בכלי המלכות מכל וכל הנה היא נקרא עבור זה אספקלריא דלא נהרא הגם שהניצוצין שנכנס בה היו הם יותר גדולים, **ועומק** הענין בזה הוא עפ"י מ"ש הרב בשער המלכים פ"ז כי כל דבר שבא בתחילה בבחי' שורש ועיקר אינו מסתלק לעולם אך מה שבא בבחי' תוספת הנה הם מסתלקים בעת הפגם כי הם אינם בקביעות. וכ"ז הוא ג"כ בענינינו כי הרשימות אשר הם מעצם האור גופה דהאור דהתפשטות הא' וכן האור העיקרי דהתפשטות הב' הנכנס אח"כ הנה הם בבחי' שורש ועיקר והם בקביעות לעולם משא"כ הניצוצין דענינינו שהם נולדו רק מחדש ע"י בטישת האורות כנ"ל וכן האות ד' שאמר במטי ולא מטי פ"ד שהוא נכנס בכלי המלכות הנה הוא נולד רק מחדש מהזו"ן שבבינה ואינו מעיקר האור דהתפשטות הב' גופה והנה הם באים רק בתוספת והם אינם בקביעות שמסתלקים בעת הפגם ולכן הגם שאורם הוא יותר גדול עכ"ז הנה נקרא כלי המלכות אספקלריא דלא נהרא משום שמאור העיקרי דהתפשטות הב' וכן מאור העיקרי דהתפשטות הא' הרי לא נשאר ולא נכנס בה מאומה, ומה שנכנס בה ניצוצין בעת ההסתלקות הא' וכן האות ד' אשר נכנס בה בעת ההתפשטות הב' הרי הם אינם מאור העיקרי כלל והם אינם בה בקביעות כלל לכן נקרא כלי המלכות אספקלריא דלא נהרא. **ודע עוד** כי אותן הניצוצין שאמר הרב שהם נכנסו בכלי המלכות והם מבטישת האורות דאור ישר ואור חוזר דהתפשטות הא' והסתלקות הא' הנה היה כ"ז כדי שיהא כלי המלכות מקושר ודבוק עם האורות העיקריים דהתפשטות הא' והסתלקות הא' עכ"פ כי משום שלא נשאר בה שום רשימו מהאור הראשון כלל והרי אין לכלי המלכות שום קשר ח"ו עם האורות דהתפשטות והסתלקות הא' מאומה ולכן נכנס בה הניצוצין הנעשה מבטישתם כדי ליתן לה קשר ויסוד עמהם עכ"פ, והיה הניצוצין שנכנס בכלי המלכות מבטישת האורות העיקריים גופה כנ"ל כדי ליתן לה קשר עם האורות העיקריים עצמן, משא"כ כל הט' ספי' הראשונים הנה הם היו מקושרים לעולם למעלה ע"י הרשימות שנשאר בהם וכמו שכתבנו לעיל פ"ד אות ב' ע"ש אך המלכות אשר בה לא נשאר שום רשימו כלל בהכלי שלה והרי נראית כלי המלכות כאלו שנפרדה ח"ו מאורות העיקריים מכל וכל ולכן נעשה בה הניצוצין מבטישת האורות העיקריים גופה כדי שתהא גם היא מקושר עם האורות העיקריים לעולם ג"כ משא"כ הט' ספירין הראשונים היה מספיק להם הניצוצין אשר מבטישת הרשימין לבד, והוא ג"כ בכלל מה שאמרנו לעיל דלכך נעשה הניצוצין בכלי המלכות מבטישת האורות העיקריים עצמן כדי שלא תתעבה הכלי שלה יותר מדאי, כי באם שלא היה נעשה לה איזה קשר עמהם היתה מתעבה ומתעבה יותר מדאי ולכך ניתן לה קשר אמיץ עמהם לעולם ע"י

הניצוצין

הניצוצן שנכנסו בה ונעשו הם מנשמת האורות העיקריים עצמן, וכן היה עד"ז ג"כ בההתפשטות הב' שלא נכנס אז בכלי המלכות שום אור מאומה והרי היה נפרד ב"ן עי"ז מכל האור שלמעלה לכן נכנס בה האות ד' מהה' הנולד מהזו"ן דבינה כדי שתהיה עי"ז קשורה ואחודה בהאור שלמעלה שהוא בבחינת אימא עלאה ועי"ז מזדכך הכלי שלה ומתתקנת תמיד, ודע והבן כ"ז:

[יז] **ואז** אותו הרשימו היה מאיר בכלי זה מרחוק ולא נכנס בתוכו והם סוד התגין וכמו שיתבאר בעזרת השם גדלות הנקודים, הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ו' שע"י האור חוזר שהוא בבחי' גבורה ודין נפרד עי"ז העביות מהאור והוא מה שאמר כי הרשימו היה מאיר בכלי זה מרחוק כי היה האור מרוחק מהכלי. **אמנם** הוא כי הרי מאמר שאמר שהם סוד התגין א"כ הרי הוא אינו מרוחק כלל כי התגין הרי הם מחוברים ודבוקים עם האותיות לגמרי. אך אין כוונתו הוא שהוא מרוחק ממש אלא כוונתו הוא שעיקר אורם הוא מבחוץ ולא בתוכם ומאיר להם רק מלמעלה ואינו מתפשט בתוכם רק הארה מועטת כי כן הוא צורת התגין ועל זה אמר שהוא מרוחק ור"ל שעיקר אורם הוא מרוחק מהם כי הוא למעלה ואינו דבוק עמהם אלא רק בהארה מועטת לבד. **אמנם** הדברים עדיין צריך ביאור כי מאמר שאמר שהרשימו הוא בבחי' תגין והתגין הרי הם בחי' נפש וכמ"ש לעיל בטנת"א פ"ב והנפש הרי הוא אינו מבחוץ כלל ואדרבה הוא שעיקר אורו הוא רק מבפנים כי הנפש הרי הוא נכנס בתוך הגוף ממש ומתערב עמו עד שהם נעשים שניהם לאחד וכמו שהאריך הרב עצמו בכ"ז לעיל שער טנת"א פ"ב ואמר שם כי כמו שהנפש אינה נפרדת לעולם מן הגוף כן התגין אינם נפרדין מהאותיות בספר תורה לעולם משא"כ הנקודות והטעמים שאינם בס"ת רק ע"י קריאת אדם בס"ת וזהו שאמרו בתיקונים י"ג ע"ב ונשמה איהי כללא דאתוון ושותפא דגופא כי הם משתפין ומתלבשים בעצמות האותיות שהם גוף, והתגין הם כללות האותיות כו' כי הם והאותיות משתפין יחד לכן לטעמים נקראים האותיות בשם גוף כי כן הוא האמת ולטעמים נקראים בשם נפש בבחי' התגין שהם כו' ע"ש שהאריך בזה לבאר איך שהתגין עם האותיות מחוברים ונעשים לאחד וכאן אמר שהם מרוחקים זה מזה, וכן בדרושי נקודות פ"ו אמר שם ג"כ כמו"ש כאן ואמר שם כי כאשר מתו המלכים שנסתלקו האורות ונפלו השברי כלים למטה הנה היו האורות עליהם בבחי' תגין שזה מורה על הסתלקות האורות מן הכלים ונשאר האור למעלה מהם ולא בתוכם, ואמר שם עוד כי התגין מורה על זמן היות האורות ע"ג האותיות וחוץ להם ולכן אינם נרגשים בקריאת האותיות כי צורת התגין הוא שרוחניותם נסתלק מתוכם אלא שעומדים עליהם מרחוק להאיר להם הארה מועטת כדמיון התגין העומדים זקופים על האותיות ולא בתוכם כו' ע"ש והרי כ"ז הוא בהיפך ממה שאמר בטנת"א פ"ב כנז' שהתגין הם בחי' נפש שהיא שותפא דגופא והיא מתערב עם הדם והבשר ונעשית עם הגוף לאחד. **אך** באמת הרי צריכים אנו להבין כי מאמר שהתגין הם בחי' נפש והנפש הרי הוא בתוך הגוף ממש ומעורב עמו בכולו ונעשו שניהם לאחד וכמ"ש כי הדם הוא הנפש א"כ מפני מה עומדים באמת התגין רק למעלה, אמנם יש לומר כי היא הכוונת כי מאמר שנעשה הנפש עם הגוף לאחד לכן אין להתגין רמז בספ"ת בתוך האותיות כי הרי הם כלולים בהאותיות גופה ובמליאת וצורת האותיות הנה כלול שם התגין ג"כ כי אין מציאות לזה בלא זה וכנ"ל מדברי הרב שנקראו האותיות לטעמים בשם נפש ע"י התגין כי הם אחד ולכן אין להתגין רמז בספ"ת בתוך האותיות כי הם כלולים בהם גופה, ואין להם רמז רק למעלה, ור"ל כי הענין מה שהתגין הם למעלה אין הטעם משום שהם רק למעלה ולא בתוכם אלא הטעם הוא כי כל זמן שהם בתוכם הם כלולים עם האותיות והם שניהם אחד ולכן אין להם אז היכר וגילוי בספ"ת כלל אך אחר שמסתיימים האותיות בקומתם למעלה אז מתגלים התגין ומאירים למעלה כי התגין נמשכים למעלה מן האותיות הרבה ומתגלים הם אחר שמסתיים קומת האותיות, והכל צורה עם החומר שהגם שהצורה היא נעשה עם החומר לאחד עכ"ז הוה הצורה גבוה ולמעלה מהחומר הרבה כי היא תמיד קשורה בעולם העליון אשר למעלה למעלה והיא שורשו וקיומו [ע' דברינו בספר הקדו"ש שער ב'] ועל זה הם מרומזים בתגין העומדים למעלה זקופים על האותיות כי הם שורשם ויסודם ועל ידם קשורים האותיות ג"כ למעלה, ולכן אין ניכרים התגין אלא רק למעלה מן האותיות ולא בתוכם כי בתוכם הם כלולים בהאותיות עצמן וכנז'. **אך** עיקר עומק הענין בזה, וכן במה שהערנו לעיל, הענין הוא כי הנה יש ב' בחי' נפש אחד מצד אבא ואחד מצד אימא והנפש אשר מצד אבא הוא נמשך עם החומר ביחד מתחילת מציאותו כי הם מתהווים ונארגים שניהם ביחד ממש וכן אינם מתפרדים זה מזה לעולם כי הם באים ביחד מטיפה הזרע דאבא תיכף כשנזרע וכן הם גדילים ונארגים יחד וקשורים זע"ז לעולם ואינם מתפרדין זה מזה גם לאחר מיתה כי הוא בחי' הבלא דגרמי הנשאר ונקשר בעצמות לעולם עד זמן התחייה כי הוא שורה בתוך העצמות שהם ג"כ מאבא כמ"ש בנדה ל"א א' ונמשך ובא בהטיפה זרעית שלו, והנפש הזה הנה הוא רק מהמוחין דקטנות דהעיבור ולכן הוא מחובר תמיד עם העצמות שהם עיקר בנין דהגוף שהוא מהעיבור כי אין להגוף שום מציאות וקיום אלא ע"י אותה בחי' נפש דוקא והוא הנפש הנז' שמצד אבא שממש הוא עיקר החומר ג"כ, אך האשר בא הטיפה במעי האימא והיא מזרעת ג"כ טיפה אודם שבה, שממנה הוא הדם והבשר כמ"ש בנדה שם, הנה היא ממשיך ג"כ בחי' נפש בהטיפה הזרעית שלה והנפש ההוא היא יותר גדולה כי הוא מצד הגדלות דעיבור ונמשך ונשלם בהולד בכל הט' חדשי העיבור בכל גידולו ושלימותו דהגוף והשנגמר נולד, והטעם אשר הנפש דהולד אשר מצד אבא הוא יותר קטן הוא משום כי מאבא נמשך התחלת ועיקרו דהגוף לכן אי אפשר לקבל את אור הנפש ממנו הנמשך עם התחלת הגוף יחד אלא רק במיעוט היותר אפשרי דאל"כ לא היה אפשר להחומר והגוף להתהוות כלל ולכן אינו יכול לקבל אור הנפש שמאבא אשר הוא נמשך עם התחלת מציאותו אלא רק בהארה מועטת לבד, משא"כ אור הנפש אשר מצד אימא שהוא קטנה בהיותה, ועיקרו דהגוף כבר התחיל להתהוות בהטיפה הזרעית דאבא, לכן אפשר לו לקבל אור הנפש מצד אימא חלק יותר גדול ובפרט כי הרי אינו מקבל אותו אלא רק לאט לאט בכל משך זמן הט' חדשי העיבור שהולד הולך וגדל ולכן מקבל ממנה אור הנפש דמצד הגדלות דהעיבור אבל מאבא הוא רק מקטנות דהעיבור, אך עכ"פ הוא כי אותו הנפש דמצד אבא הוא שורשו ועיקרו וכמו החלק דהחומר דהאבא שהוא ג"כ שורשו ועיקרו ושורה הנפש דמצד אבא בתוך העצמות לעולם כנז' אבל הנפש דמצד אימא הוא שורה בתוך הדם והבשר שהם ג"כ מאימא ועליו נאמר כי הדם הוא הנפש וכן כי נפש הבשר בדם היא כי הוא מעורב ומחובר בהדם והבשר, אמנם אותו הנפש אינו שרוי באדם אלא כל זמן שהוא בחיים אבל כשמת היא יוצא ממנו, אלא כל זמן שהבשר קיים בקבר היא עופפת עליו מלמעלה, והוא מ"ש (איוב י"ד) ונפשו עליו תאבל, אך כשמתאכל הבשר מסתלק הנפש ההוא משם ועולה למקומה הראוי לה בגן עדן הארץ שהוא ג"ע התחתון ולא נשאר שם אלא רק ההבלא דגרמי לבד שהוא הנפש אשר מטיפה הזרעית דאבא שזה נשאר לעולם בקבר עד עת התחייה כי הוא מחובר לעולם בהעצמות ובפרט בעצם לוז שהוא קיים לעולם כמ"ש בב"ר פ' כ"ח סימן ג' ובכ"מ, והרי לנו כי ב' בחי' נפשין הם אחד מצד אבא ואחד מצד אימא והנפש שמצד אבא הוא מחובר ודבוק בהגוף והחומר תמיד ואינן מתפרדין זה מזה לעולם אבל הנפש שמצד אימא אינו מחובר עם הגוף אלא בחיים אבל לאחר מיתה מסתלק אלא שעופף עליו מלמעלה כל זמן שהבשר קיים כנז'. **והאמת** הוא כי הב' בחי' נפשין אלו הנה משרשן

אחד הם כי שניהם הם מאורות הנקודים שהם מהמלכיות דב"ן סוד נפש הכללי, והם ראשית ושורש דכל הד' עולמות אבי"ע וכל נאצליהם כנודע, ואחר מיתת המלכין קדמאין ונשברו הכלים הנה נסתלקו האורות ועלו למעלה אך נשארו מהם ש"ך ופי"ל ורפ"ח ניצוצין בהשברי כלים וירדו למטה עם השברי כלים כנודע, והנה כל מה שמתברר מאותן הניצוצין דהב"ן הנה הוא בחי' הנפש אשר מצד אבא כי כל הבירורים הוא לעולם ע"י המחשבה שהוא החכמה אבא והוא בהבלי דגרמי שהוא מאבא, וכן הוא הנפש דקטנות דעשיה הנ"ל כי הוא רק מהניצוצין לבד, אמנם הם השורש והעיקר כנז', אך מה שנמשך אח"כ מהאורות העיקריים עצמן דהב"ן שנסתלקו ועלו למעלה בעת מיתת המלכים הנה הוא הנפש דגדלות דעשיה והוא אשר נמשך ובא מצד אימא, והרי לנו כי שניהם הם משורש אחד שהוא מהב"ן דהנקודות אלא שזהו מהאורות וזהו מהניצוצין, וע' ע"ח שער טנת"א פ"ב ודברינו שם אות מ"ו ואות מ"ח, ובמוחין דקטנות פ"ב ובמבו"ש שער ב' ח"א פ' י"ג ובשער הפסוקים שמואל א' ב' בפסוק ומעיל קטן תעשה לו אמו. **ומעתה** נבוא לענינינו כי הרי נתבאר לנו כי בעוד שהאדם בחיים הוה נאמת כל הנפש כולו מעורב בו בכולו והוא עם החומר והגוף אחד הוא, וכמו שאמרנו לעיל מדברי הרב בשער טנת"א פ"ב ושם מדבר בעוד שהאדם בחיים, והנה אמר שם ג"כ שהתגין הם בחי' נפש והכוונה שם על כל הנפש הכללי כולו כי בעוד שהאדם בחיים אין הבדל בין ההבלי דגרמי שהוא הנפש דמצד אבא להנפש שבדם ובשר אשר הוא מצד האימא כי אז הם כולם כלולים באחד שהוא הנפש הכללי והם כולם מעורב עם כל הגוף כולו ומיוחדים עמו וכמ"ש כי הדם הוא הנפש ולכן אמר שם הרב שהתגין הם כללות האותיות עצמן וכנ"ל כי בעוד שהאדם בחיים הוו נאשת כולם אחד, ומה שהתגין הם רק למעלה ואין להם רמז בעצ"מ בתוך האותיות שהם הגוף הוא מהטעם שאמרנו לעיל, ונפרש לפי דברינו עתה, כי מאחר שבעוד האדם בחיים הרי הם מעורב בכל הגוף כולו א"כ הרי במציאת וצורת האותיות הנה כלול בהם אור התגין שבתוכם ג"כ כי אין מציאות לזה בלא זה, דכל המהות דהחומר הוא נאמת רק מכח הצורה והנפש שבו, וכמו שכתבנו בהקדו"ש שער ב', ולכן אין גילוי להתגין ואינם מתגלים אלא רק למעלה מהאותיות כי שם כאשר שהם לבדן יש גילוי להם ומתגלים שם, שהם השורש דהאותיות אשר למעלה והם קשורים ותלוים בעולם העליון אשר למעלה למעלה, והוא אור הנפש והכח והשורש דהגוף אשר הוא נמשך למעלה מקומת הגוף הרבה כי הוא מגיע ותלוי בעולם העליון. ולכך באו התגין רק למעלה, ומדבר הרב בשער טנת"א פ"ה בענין התגין שאמר שם, בעוד שהאדם בחיים, שאז עומדים הב' בחי' נפשין הנז' עם הגוף כולם כלולים באחד, אך בדרושי נקודות פ"ו אשר שם מדבר בענין מיתת המלכים שאז נסתלקו האורות לעילא, ומבאר שם ג"כ איך שהיה בהם אז כל בחי' טנת"א הנה אמר שם שהתגין הוא האורות שנסתלקו למעלה וחופפים על הכלים רק מבחוץ כי הוא ע"ד הנפש העיקרי אשר מצד אימא שאחר מות האדם היא חופף ומרחף על גוף האדם בקבר וכנ"ל ועומדים אז התגין שהם הנפש רק מבחוץ ולא מבפנים והם האורות העיקריים שנסתלקו מהכלים ומאירים להם רק מרחוק כי הוא ע"ד הנפש העיקרי שמצד אימא אשר לאחר מיתה היא חופף עליו ג"כ רק מבחוץ כנז', ואינו מדבר שם הרב מהניצוצין דש"ך ופי"ל ורפ"ח שהם ההבלי דגרמי הנשארים לעולם מבפנים אלא רק מהאורות העיקריים שנסתלקו ועלו למעלה ועליהם אמר שם שהם בבחי' התגין כמו שמבואר שם, ומדבר שם רק לאחר מיתה, כי לאחר מיתה מתפרדין הנפש דמצד אימא מהנפש שמצד אבא שזה נשאר לעולם בתוך העצמות מבפנים וזה מסתלק ויוצא וחופף רק מבחוץ ולכן אמר שם שהם מאירים רק מרחוק ולא בתוכם וכנז'. **והנה** כן הוא כ"ז בענינינו ג"כ, שהוא בעולם העקודים בעת הסתלקות האורות למעלה, ומבאר הרב את בחי' הטנת"א שבהם ואמר על הרשימו שהוא התגין, ואמר ג"כ כי אותו הרשימו הוא מאיר בכלי מרחוק ולא נכנס בתוכו, והוא משום שהרי גם כאן מדבר בעת הסתלקות האורות שהוא ע"ד מיתת המלכים דעולם הנקודות, כמ"ש הרב למטה, ולכן אמר שהרשימו אינו מאיר אז בהכלי אלא רק מרחוק, והוא ע"ד מה שאמרנו לעיל אות ח' כי אור הרשימו שהוא הנפש הנה הוא נחלק לשנים שחלק האור היותר זך שבו הוא נפרד מהעצמיות, והוא בבחי' אור הנפש העיקרי שאחר הסתלקות האורות הוא נפרד מהכלי שהוא הגוף וחופף עליו מלמעלה ומבחוץ, אך החלק היותר חשוך שבו הוא נשאר לעולם מבפנים והוא בבחי' הש"ך ניצוצין שנשארו לעולם בתוך הכלים וכנ"ל אות י"א, ומדבר הרב כאן רק מהחלק היותר זך שבאור הרשימו והוא נפרד מהעצמיות ועומד עליו בבחי' תגין כי הוא נמשך אחר אור העיקרי שנסתלק למעלה וכנ"ל אות ו', אך החלק היותר חשוך שבו הוא עומד לעולם בתוך העצמיות ממש ומיוחד עמו, אמנם כן החלק היותר זך והן החלק היותר חשוך שניהם הם מהרשימו שהיא אור הנפש אלא שזהו חלק הנפש שמצד אבא וזהו חלק הנפש שמצד אימא והם משרשם אחד וכנ"ל. **כלל** הדברים בזה כי באמת הוא שהתגין הם לעולם בחי' נפש, אך הנפש הנה הוא כלול משני בחי' ויש בהם חילוק בין בעוד שהאדם בחיים שאז הם כלולים באחד וכן הם כלולים אז עם הגוף כולו ג"כ באחד, לבין כאשר שהוא לאחר מיתה שאז הם נפרדים לשניים, והחלק היותר גדול שהוא עיקר האור שבו היא יוצא מהגוף לגמרי וחופף עליו רק מלמעלה, ולא נשאר בהגוף רק החלק היותר קטן והיותר ממועט שהוא ההבלי דגרמי, ועל כ"ז הנה יש חילוק בהוראת התגין ג"כ, כי בעוד שהאדם בחיים, ר"ל כאשר שהעולם הוא על שלימותו באורו הראוי לו, שהאורות הם מבפנים להאותיות והם מעורבים זע"ז ונעשים לאחד, אז באו הוראת התגין רק על שורש האורות שמבפנים שהם הולכים לסוף ג"כ ומקושרים ותלוים למעלה אבל עכ"פ הוא כי הם מאירים האורות העיקרי מבפנים וכלולים בהאותיות עצמן ולכן לא ניכר בהם אלא רק בליטתן שמבחוץ, שהוא שורשם וקישורן אשר למעלה והוא בצורת התגין אשר על האותיות, ובזה מדבר הרב בטנת"א פ"ב במ"ש שם שהתגין הם כללות האותיות ומעורבים זע"ז והם אחד, אך כאשר שהוא לאחר מיתה, ר"ל שמסתלקים האורות מהאותיות והם חופפים עליהם רק מבחוץ, אז באו הוראת התגין להורות שעיקר כל אורם הוא רק למעלה ומרחוק ואינו מאיר להם רק בהארה מועטת ומבחוץ, ובזה מדבר הרב בענינינו שהוא אחר שנסתלקו האורות, וכן בדרושי נקודות פ"ו בענין מיתת המלכים, ובהטנת"א שבהם, וזהו שאמר הרב כאן וכן בנקודות פ"ו, שהוראת התגין הוא שמאיר רק מרחוק ומבחוץ. **אמנם** הנה אחר שחזרו ונתפשטו האורות בהתפשטות הב' שבעולם העקודים וכן אחר התיקון בעולם האצילות אשר אז חזרו האורות בתוך הכלים ועומדים בתוכם ממש, הנה אז חזר כל אותו אור הרשימו שאמר הרב שהוא מרחוק להכלי הנה חזר אז להתפשט ולהכנס מבפנים, והנה שכתבנו לעיל פ"ג אות י"ב ובכ"מ שכל האור דהתפשטות הב' הוא אינו האור הראשון עצמו דהתפשטות הא' אלא רק תולדתו, אמנם האור הרשימו הנה הוא מהאור הראשון עצמו והוא חוזר בעת התפשטות הב' להכנס מבפנים, וכמו שמבואר בדברי הרב בשער מטי ולא מטי פ"ג ע"ש ותמצא, כי אז חזר להיות אז כמו בעת שהאדם בחיים, כי כל התפשטות הב' הוא בסוד תחיית המתים, והם חיים וקיימים שם לעולם, וכן הוא עד"ז בעולם האצילות אחר התיקון אשר ע"י האור דשם מ"ה בענין הטנת"א אשר שם שאמר בשער התיקון פ"ב, כי אז חזרו להיות חיים וקיימים ועומדים אז הוראת התגין שבהם ג"כ ע"ד שהוא כשהאדם בחיים כי מאז ולהלאה שהוא מאחר התיקון אשר ע"י האור דשם מ"ה הם חיים וקיימים לעד, והבן כ"ז היטיב, והרי נתבאר הנ"ל היטב כי אין שום סתירה בדברי הרב בזה וכל דבריו הם דברי א"ח אמת:

[י"ט] **חוץ** מהאור שהניח הרשימו לצורך ההכאה אבל לא עשה בחי'

בחי' כלי לפי שבגלגלתא אחר הספי' בהעלותם למעלה ע"י ההכאה [של הרשימו] בסוד שלמעלה מהם (ר"ל בהאור חוזר היורד שלמעלה הנ"ל) היה נעשית בחי' הכלים אך הכתר לא יש מי שיכה בעליונו ברשימו שלו (כ"ה הלשון בשולים) לכן לא נגמר עדיין הכלי שלו והרי כו', הנה דקדק ואמר לכן לא נגמר כו' כי באמת הנה היה קצת בחי' כלי גם בכתר והוא בהעביות אשר ישנו גם בו ג"כ עכ"פ וכנ"ל פי"ג, ע"ש אות ס', וכן היה גם בכתר בחי' אור חוזר שהוא אור היורד דרך אחוריו וכמ"ש הרב עצמו לעיל פרק זה והיה גם בו בחי' ההכאה מהאו"ס והרשימו שבו וכנ"ל אות ז', וכן היה גם בו בחי' ניצוצין וכמו בשאר כל הט' ספי' כולם, אמנם כל אלו הענינים שבו הנה היה בו במיעוט ובהעלם גדול כי הרי כל כללות הכתר כולו הוא לעולם נעלם מאד מפני זכותו ודקותו עד שהוא נקרא לפעמים ג"כ בשם א"ס וכמ"ש ברע"מ פנחס רנ"ח ע"א ובכ"מ, וא"כ הרי אין ניכר בו בחי' עביות וכלי רק בתכלית המיעוט, וכן האו"ח שבו היה ג"כ ממועט מאד וכמו"ש בדברי הרב לעיל, כי הכתר הרי הוא עומד סמוך להמאציל וכל עלייתו וסילוקו הוא רק הרגע ותיכף הוא חוזר פניו למטה וא"כ הרי אין בו או"ח רק מעט, ועוד כי הרי כל בחי' גבורה ודין הנה כל מה שהוא יותר קרוב לשרשו הוא ממותק ומבוסם ברחמים וא"כ הרי הוה גם האורות דאחוריים דכל הט' ספי' כולם בהיותם עדיין במקום הכתר סמוך להמאציל, היו כולם ג"כ ממותקים מאד, ובפרט האור דאחוריים דהכתר עצמו הרי כמעט הוא שאין בו דין כלל, וזהו מ"ש הרב שאין להכתר מי שיכה ברשימו שלו כי הרי כל ההכאה היה ע"י שהיו אורות הפכיים חסד ודין כנ"ל ובהכתר הרי היה בו הדין ממותק מאד, ומה גם כי הרי אמרנו לעיל אות ז' שהרשימו ואו"ס הנה הם בחי' חו"ב שהם דו"ן ובבטישתם שהוא זווג נעלם נולדו הניצוצין וכנ"ל אות י"א, והרי נודע הוא שהדו"ן שבהכתר הנה הם מיוחדים באחד עד שעליו נאמר (ישעיה נ"א) כי אחד קראתיו, וכן נאמר עליו (דברים ל"ב ל"ט) ואין אלהים עמדי, וכמ"ש הרב בשער עתיק רפ"ב ובשער א"א ספ"ב וא"כ הרי מובן ממילא שכל ענין ההכאה מהרשימו והאו"ס שהיה בכתר היה נעלם מאד וכל הניצוצין שם היו ג"כ בתכלית ההעלם ולכן הוא כי הנה הגם שבהעלם הנה היה גם בכתר כל הבחי' כולם כמו בשאר כל הט"ס היינו בחי' עביות ואור חוזר וההכאה ובטישה וניצוצין מכ"מ הרי היה בו כל אותן הבחי' כולם בהעלם גדול עד שבאמת שייך לומר שהיה בו כל אותן הבחי' רק בכח ולא בפועל ולא נתגלה בהכתר הכלי ממש כלל, וכן אמר הרב בשער מטי ולא מטי פ"ג כי מפאת תוקף האור שהיה בהג"ר לא נתגלה בהם הכלי ממש בעת ההסתלקות הא' אלא רק בההתפשטות הב' וכמו שמבואר שם וכן למטה בסמוך אות כ' בזה, ובפרט בהכתר הרי כש"כ הוא שלא נתגלה בו כלי ממש בעת ההסתלקות הא' והיה בו כל בחי' הכלי רק בכח לבד אבל בעת ההיא הנה היה גם בו עכ"פ אלא שלא יצא עדיין בפועל ממש וזהו שאמר הרב שלא נגמר עדיין הכלי שלו כי לא נגמר בו הכלי אלא רק בההתפשטות הב' וכמו שאמר הרב למטה בסמוך ובפרט לקמן בשער מטי ול"מ פ"ג, והוא מטעם כל אותן הדברים שאמרנו והרי נופל בזה כל מה שטרחו המפרשים בזה נכון היטיב תהל"א יע"ש:

[יט] **אמנם** אחר קבלת אלו הספי' מן המאציל, והוא אחר שעלו למעלה ונשלמו שם וכנ"ל פי"ג מאות כ"א עד סוף אות ל"ב [חזרו למקומם] והוא כל ענין דההתפשטות הב' המבואר לקמן בשער מטי ולא מטי [חוץ מן הכתר] וכנ"ל פי"ג אות י"ב עיי"ש:

[כ] **אז** הכה אור החכמה ברשימו שהניח בו הכתר במקומו והיו אלו ההכאות כפולות שלפי כו', הנה ענין הדברים כללו הוא עפ"י מה שאמרנו לעיל בזה ועפ"י מה שמבואר לקמן במטי ול"מ פ"ג כי אור הרשימו דהכתר הנשאר בעת ההסתלקות הא' הנה כאשר נסתלק האור העיקרי ועלה למעלה נעשה באותו הרשימו דהכתר ג"כ איזה בחי' עביות ור"ל כי הרי גם בכתר היה ג"כ איזה בחי' עביות עכ"פ [וכמו שכתבנו עומק הדברים בזה לעיל פי"ב אות ז' סי' א' ובכ"מ בזה] אלא משום שהעביות שבו היה זך ודק מאד וכנ"ל היה הרשימו והעביות כלולים זב"ז, שכאשר נסתלק האור ועלה למעלה ונשאר העביות למטה הנה ע"י זכות ודקות דהעביות שבכתר היה כלול העביות עם האור דהרשימו ולא היה ניכר עדיין העביות מאומה, אך כאשר ירד האור דההתפשטות הב' ונכנס שם אור החכמה [ועפ"י מה שכתבנו לעיל פי"ג אות י"ג ע"ש] הנה נחלק אותו כללות הרשימו דהכתר (שהיה כלול מאור ועביות הנה נחלק) לשנים ע"י דביקותו באור החכמה, כמו שיתבאר, והאור היותר זך שבו הוא נכנס בתוך אור החכמה דהתפשטות הב' ונעשה לבחי' זכר אליו ואור החכמה נעשה לבחי' נקבה אליו, וכן עד"ז הנה נחלק אור החכמה ג"כ לשנים ע"י דביקותה באור הרשימו דהכתר, והוא כי הרי כבר אמרנו לעיל בכ"מ שכל אור עליון כאשר שמתפשט ויורד למטה נעשה בו בחי' עביות ע"י ירידתו והתפשטותו [ובפרט עפ"י עומק הדברים שאמרנו לעיל פי"ב אות ז' סי' א' ע"ש וכן בפי"ג אות ס' ובכ"מ] אמנם אותו העביות אינו ניכר בו כי הוא מעורב וכלול בהאור, וכן היה כ"ז ג"כ באור החכמה דהתפשטות הב' כי הנה היה כלול ג"כ מאור ועביות, וכאשר ירד אל הרשימו דהכתר הנה ע"י דביקותם זב"ז נחלקה החכמה ג"כ לשנים כי נחלק ונפרד האור מהעביות שבה, ונעשה עי"ז כלים לזה ולזה כי העביות הנפרד בכ"א הם הכלים שלהם. **והענין** בביאור הוא כי ע"י האור הזך דהרשימו שבכתר שהוא בחי' זכר וחסד נעשה ההכאה ובטישה עם אור החכמה שהוא בחי' גבורה ונוק' אליו, וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ו שהכתר והחכמה הם בבחי' חסד ודין [כי כל הענין שהוא בריש דא"א עם רדל"א חסד בגולגלתא גבורה במוחא כן הוא למעלה, ע' שעה"כ רפ"ו] והם בחי' דו"ן, וכמ"ש האריז"ל בזוהר הרקיע דף ק"א ע"א וכן במאמרי רשב"י פ' תרומה כ' ע"ב, וכן הוא ג"כ בע"ח שער אנ"ך פ"ט שהחכמה הוא בחי' נוק' דלכך נקרא חכמה בלשון נקבה, והנה היה ביניהם זווג נעלם שהוא ענין ההכאה ובטישה, ולא נפרד עי"ז העביות דהחכמה מהאור שבה, כי נתקשר האור הזך דהחכמה עם האור הזך דהרשימו דהכתר ע"ד התקשרות רוחא ברוחא ובסוד אהבה דזווג הנשיקין שאמרו בפ' תרומה קמ"ו ע"ב, ואותן העביות שנפרד מהאור הזך דהחכמה ע"י ההכאה ובטישה עם האור הזך דהרשימו הנה הם הניצוצין שאמר הרב כאן, ונעשה מאלו הניצוצין כלי אחת והוא הכלי של החכמה, וזהו שאמר הרב שלפי שהרשימו של כתר להיותו בחי' עליונה מן החכמה לכן הוא מכה בחכמה ומוציא ניצוצין, והם הכלי של החכמה, ומ"ש הרב עוד וגם החכמה להיותו בא עתה מלמעלה ונמצא עומדת על הרשימו והוא גבוה ממנו לכן הכה עתה ברשימו והוציא ניצוצין אחרים לכן כו' הנה זהו אשר אמרנו לעיל כי נחלק אור הרשימו דהכתר לשנים ונעשה עי"ז הכלי של הכתר והוא ג"כ בסוד אהבה ובסוד דביקותא דרוחא ברוחא אשר בזווג הנשיקין דהרשימו דהכתר עם החכמה ונפרד אור הזך שבשניהם ונתקשרו זב"ז כי הוא ממשיך רוחו בה שהוא האור הזך הפנימי שבו והיא ממשיך רוחה בו שהוא אור הזך הפנימי שבה, וע"י שממשיך רוחה בו עי"ז נחלק אור החכמה לשנים ונפרד האור מהעביות שבה ונעשה עי"ז הכלי של החכמה, וע"י שממשיך רוחו בה עי"ז נחלק הרשימו דהכתר לשנים ונפרד האור מהעביות שבו ומזה נעשה הכלי של הרשימו והרי נעשה כלי הן לאור הרשימו והן לאור החכמה שנכנס שם והם הדו"ן שבכתר כי בכל ספי' יש דו"ן כמו שמבואר במטי ולא מטי פ"ג והיה לכ"א בחי' כלי שהוא מהעביות דכ"א הנפרד מהאור שבו והם הניצוצין שנפלו מכ"א ע"י ההכאה ובטישה שהוא הזווג דנשיקין שהיה בהם וכנז', כי זווג הנשיקין הוא בכתר וכמ"ש בפ' תרומה קמ"ו ב' הנ"ל מאן ישקני ההוא דסתים גו סתימו עלאה ע"ש וכן אמר הגר"א בספד"צ פ"א בד"ה אספתא ומודעתא כי ג' מיני

זווגים הם נישוק חיבוק זווג, נישוק הוא בא"א חיבוק הוא באו"א זווג הוא בזו"ן עכ"ל. **והוא** ענין הכתר ובחינה שאמר הרב בעניננו שהוא זווג נעלם דנשיקין שהיה בהדרין שבכתר, שהם הרשימו דהכתר דאור התפשטות הא' ואותו הרשימו הוא בחי' זכר, עם אור החכמה דהתפשטות הב' שהוא בחי' נוק' אליו, ומהכאה שביניהם נפלו ניצוצין שהם העביים דכ"א הנפרד מהאור דכ"א, ע"י התדבקות רוחא ברוחא שבסוד אהבה דנשיקין, שהוא אור הזך שבשניהם הנפרד מהעביים ונדבקים זב"ז, ונפרד העביים דכ"א מהאור הזך שבו ונתגלה ונעשה למציאות נפ"ע, והם הב' כלים אחד לו ואחד לה כנז'. **והנה** מ"ש הרב שהרשימו של הכתר היא עליון מן החכמה הרי פשוט הוא משום שהיא מהכתר שהוא למעלה מן החכמה, והענין יותר בביאור הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ"ד אות ב' ובפרט בספר הכללים כלל ו' כי הרשימו משום שהיא מהתפשטות הא' הנה היא עליון נורא וגבוה מאד מכל ההתפשטות הב' כולו כי הוא שורשו והוא הנושא אותו תמיד, אמנם ע"ש כי גם החכמה להיותו בא עתה מלמעלה הוא גבוה מהרשימו ג"כ, הנה בספר שער הקדמות ע"ו א' אמר שם בזה, שהוא משום שהרשימו שהיה מאור הכתר הנה היא רק רשימו מועט לבד ואור החכמה שנכנס בו בהתפשטות הב' הוא אור שלם בשלימותו לכן מצד זה הכח הוא יותר גדול ע"ש. **אך** עומק הדברים בזה הוא ע"פ מה שאמרנו בספר הכללים כלל ו' ענף ד' ובהכ"מ שם כי הגם שכל התפשטות הא' אשר לכל עולם הנה הוא גבוה מהתפשטות הב' באין ערך וחקר עכ"ז הנה כל רוממות מעלתו אינו נמשך למטה אלא רק בהעלם גדול ועיקר הגילוי דאור א"ס ית"ש המתגלה לצורך המציאות דכל עולם הוא רק באור התפשטות הב' דוקא ולכן יוצאים כל ההתפשטות הא' בכמה מיעוטים כמו שבארנו שם כלל ג' כי משום שהוא רק השורש העליון אשר לכל עולם ועיקר מקומו הוא רק למעלה הנה נתמעט גילויו בעת שנתפשט למטה ואינו יוצא כל ההתפשטות הא' אלא רק במיעוטים רבים וכמו שבארנו שם אבל ההתפשטות הב' הנה הגם שהוא רק תולדות האור של ההתפשטות הא' והוא במדרגה יותר קטנה הרבה עכ"ז הנה הוא יורד ויוצא בהגילוי דאור א"ס הכל הראוי להמציאות דאותו העולם שמתפשט ויוצא בו להמציא אותו בכל שלימותו הראוי אליו, וזהו שאמר הרב כי גם החכמה להיותו בא עתה מלמעלה וכן מש"כ בשעה"ק שהוא אור שלם בשלימותו ור"ל כי הוא נמשך ובא בתוספת אור ומוחין מלמעלה למעלה עד רום דאור א"ס ויוצא הוא בכל השלימות הראוי למציאות העיקרי דהעקודים ובבחי' הזה הנה הוא יותר גדול מאור הרשימו כי הוא מתגלה למטה באור יותר גדול ולכן ממשיך הוא ג"כ מהרשימו את האור הזך מהעביות שבו ע"י דיבוקא דרוחא ברוחא וכנ"ל, והרי נתבאר בזה כל דברי הרב היטיב ועי' דברינו בזה במטי ולא מטי פ"ד אות כ':

[כא] **והנה** מכאן תוכל להבין איך יש ג"כ בעולם העקודים
מציאות ביטול מלכים בצד מה כמו כו', הנה הדברים

כללו הרי מובנים היטיב ע"פ מה שכתבנו לעיל אות י"ז ואות י"א ע' שם ושם ותראה שההסתלקות אשר כאן הוא בבחי' ביטול המלכים דעולם הנקודות והיה כאן כל הבחי' ע"ד שהיה שם, וכן סיבת הסתלקות האורות ועלייתם למעלה היה ג"כ ע"י בחי' הגבורות כנ"ל אות ו' והוא ג"כ ע"ד סיבת מיתת המלכים דהנקודות שהוא משום שהיו גבורות גדולים כמו שבארנו בספר הדעה ח"א דרוש ו' ובכ"מ, וכן כמו שבעולם הנקודות היו רק המלכיות דז"ן ובהם היה מיתת המלכים כן היה כאן שכל ההתפשטות הב' היה רק אור הנפש לבד ובהם היה ההסתלקות האורות שהוא כעין ביטול המלכים והרי היה הכל בסדר אחד:

[כב] **אמנם** ההפרש אשר ביניהם הוא זה כי כאן בעקודים היה
הקלקול על מנת לתקן וסותר על מנת לבנות כו'

אבל בנקודים כו', ר"ל כי שם בעולם הנקודות הנה היה ביטול המלכים כדי לייסד עי"ז ענין הבחירה ושיהא כח ביד האדם להטות לכאן ולכאן ונעשה ע"י ביטול המלכים שורש וכח למציאת הרע וכל הקלקולים והעונשים אשר בכל משך ימי עולם עד ביאת משיח וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ו' ושם ח"ב דרוש ב' ובכ"מ שם והגם שלבסוף שהוא אחר ביאת משיח יוחזר הכל לטובה וכמו שבארנו שם בח"ב בכ"מ וכן בספר הקדו"ש שער ו' ואמרנו שם כי זהו כוונת הכתוב כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל והכוונה הוא שאז יתגלה לכל שכל פעולתו ית"ש בבריאת הרע כולו וכל הקלקולים שנעשה על ידו איך שהוא הכל לטובה ולתיקון ולזכות גדול אך זהו רק אחר שיתצרף ויתלבן הבריאה כולה מכל חלאה טומאה וזוהמא ויתבטל הרע כולו בביטול גמור והוא בזמן תחיית המתים וכמ"ש בזוה"ק פ' יתרו ס"ט ע"ב ובכ"מ אבל עד אותו הזמן הרי עומד כל מציאת הרע לחרפה ולדראון ולהרוס ולחבל והוא רק רע כל היום והרי נמצא כי כל ביטול המלכים דעולם הנקודות אשר יצא מזה כל הרע כולו וכל קלקוליו הנה הוא עתה רק לרעה רח"ל משא"כ ההסתלקות האורות דעולם העקודים הנה היה הכל לטובה תיכף כי היה ההסתלקות כדי ליתן אפשרות עי"ז לגלות אור קדושתו ית"ש וטובו למטה כי ע"י הסתלקות האורות נעשה העביים כנ"ל בכל דברינו ונעשה עי"ז בחי' כלי שהוא מציאות מקום והכנה למציאת העולמות ולגלות אור קדושתו עליהם כי זולת הכלים שלמעלה לא היה מציאה להעולמות מאומה, וכמ"ש הרב בשעה"כ פ"ב ובכ"מ כי התעלמות האור וכיסויו הוא תיקונו להתגלה למטה, והרי היה כאן כל ההסתלקות האורות רק לצורך תיקון לבד, ור"ל שנתגלה התיקון אשר מזה תיכף ולא נעשה כאן מזה שום קלקול כלל ח"ו (וע' עוד בספר הכללים כלל י"ח ענף ג' אות כ') אבל מביטול המלכים דעולם הנקודות הרי יצא מזה כל הקלקולים כולם אשר בכל משך ימי עולם עד ביאת המשיח ולא יתגלה תיקונם אשר מזה אלא רק לעתיד לבא וכנ"ל, אבל מכ"מ הוא כי כל העולמות נעשים כולם בסדר אחד אלא שבכ"א הוא לפי ערכו וענינו וכל עליון הוא שורש להתחתון, ונעשה הכל בכוונה ורצון ממנו ית"ש לצורך התיקון העיקרי דלעתיד שיתחוו בו אז כל העולמות כולם יחד והבן כ"ז, וע' עוד בזה בשער מטי ולא מטי פ"ב אות י"א, ומה שרמז לנו הרב עוד בזה להבין איך שהיה גם כאן בחי' למלוך הנה כבר בארנו כ"ז כל די הצורך לעיל פ"ג אות י"ב ובכ"מ והשי"ת יכפר:

[כג] **ודע** כי במלכות של עולם העקודים נשארו בה י' שרשים
של י' הנקודים כמו שנבאר בע"ה, להאורה יש

להקשות כי הרי נודע הוא שהנקודים לא יצאו מהמלכות דהעקודים כלל אלא שיצאו רק מהעינים דא"ק, והמלכות דהעקודים הרי היא למטה הרבה כי היא רק אצל הטבור דא"ק כי שם מסתיים העקודים כנודע, אמנם הנה לקמן בדרושי נקודים פ"ב מבואר שם שכל אורות הנקודים כאשר יצאו מהעינים דא"ק וירדו ועמדו מהטבור שבו ולמטה עד סוף רגליו והרי עברו דרך העקודים כולו הנה נבלע ונכלל אורם בהעקודים בעברם דרך הם ע"ש וא"כ הרי אפשר לומר בכוונתו מ"ש כי בהמלכות דהעקודים נשארו בה י' שרשים של י' הנקודים ור"ל כי בצאת הנקודים מהעינים ועברו דרך העקודים לירד מהטבור ולמטה אז נשארו בהמלכות דהעקודים השרשים דכל הנקודים כולם, וכן נראה שהבין הרח"ו ז"ל הכוונה בזה, כמ"ש במבו"ש שע"ב ח"ב פ"ג במה שאמר שם והנה שמעתי פעם אחד ממורי ז"ל כו' כו' גם אפשר שהוא כו' עש"ה ותמצא, אך לענ"ד אי אפשר לומר כן כלל כי הרי לפי מה שכתוב בדרושי נקודים פ"ב כנז' הרי לא נשאר שרשם בהמלכות דהעקודים לבד אלא שנשארו בכל העקודים כולו וכמו שמבואר שם שגם באורות דאוזן חוטם פגעו ונגעו ג"כ, וע' דברינו בדע"ה ח"א דרוש ג' סימן כ' אות י"א כי נשאר שרשם גם למעלה למעלה ע"ש, ונראה לי בכוונת הארי"ז ז"ל בזה כי אין כוונתו על העקודים והנקודות אשר יצאו כי אז היה גילוי שרשי הנקודים בהעקודים לא בהמלכות לבד אלא

בכל העקודים כולו כי נבלע ונכלל אורות הנקודות בהעקודים בעברם דרך הם כמ' ונודאי מה שנבלע ונכלל בהם היה מאור היותר עיקרי דהנקודות שהוא השורש שבהם וכמ"ש הרב הכלל בזה בשער הנסירה פ"ז במה שאמר שם אמנם במה שהודעתיך פעמים רבות כו' ע"ש, וזה היה נאמר בכל העקודים כולו וכנ"ל, אלא כוונת האריז"ל הוא על העקודים והנקודות בשרשם הנעלם אשר בפנימיות א"ק כי הרי העקודים והנקודות שיהם הם מהס"ג הכללי שבא"ק העקודים הוא מהע"ב דס"ג והנקודות הם מהס"ג דס"ג וכמ"ש בדרושי נקודות פ"א בסופו ובמ"ב שם והנה ישנם במלכות דע"ב וס"ג י' שרשים של י' הנקודות ע"ד הסדר דכל הפרטים והעולמות, שבמלכות דכל פרצוף ועולם עליון ישנו שם השורש דכל פרצו' ועולם התחתון, ועי"ש עומק הדברים בפרטות אשר בארנו בספר הדע"ה ח"א דרוש ד' וכן לעיל שער טנת"א פ"א, שהעקודים הוא מהס"ג שבהמ"ס דא"ק והנקודות הם מהב"ן דהמ"ס הנה ישנם במלכות דהס"ג שהוא בחי' אימא שבהמ"ס שורש להי' ספי' דהנקודות שהם מהב"ן דהמ"ס הנוק' שבהמ"ס כי במלכות דהאימא שם הוא שורש הנוק', ע' בשער מ"ן ועי"ד דרוש ט' ובכ"מ, וכן מוכח כוונתו בזה בלשון אשר בספר שער הקדמות בענין זה שאמר שם דף י"ז ע"א בלשון זה, ודע הקדמה אחת כי בספי' המלכות של הי' ספי' שבבחי' הפה של אדם קדמון יש בה נשרשים י' ספי' אחרות הנקראים י' שרשים של הי' ספי' של עולם העקודים (ע' לקמן במסי ולא מסי רפ"ג) וכן עד"ז בספי' המלכות של הי"ס דעקודים יש בה י' שרשים של הי' ספי' דעולם הנקודים ועד"ז הוא בכל העולמות כולם בכללות העולמות וכן בכל פרטיהם ובכל פרטיות י' ספי' שיש בכל בחי' ובחי' יש במלכות שבאותם הי' ספי' י' שרשים של הי' ספי' אשר בבחי' שלמטה ממנה והדברים עתיקים עכ"ל, והרי מבואר מלשון זה שאין כוונתו על מה שאמר בנקודות פ"ב שאמר שאלו האורות דעינים וירדו למקומם שהוא למטה מהטבור הנה נבלעו ונכללו בהעקודים בעברם דרך הם אלא כוונתו הוא גם על עיקר העצמות דהנקודים שהם מושרשים במלכות דהעקודים ע' העיקר בזה בספר הכללים כלל ס"י ענף י' סי' י"א אות מ"ב ע"ש, והנה הדברים כאן הם מיותרים, כי כל התחתון נשרש במלכות דהעליון כי הכתר דהתחתון שהוא השורש דכל הי' ספי' שבו, הוא במלכות דהעליון, ובעטרת היסודין שהוא המלכיות דאו"א שם נשרש השורש דהזו"ן (ע' דרושי הצלם דרוש א') ועומד במלכות דהעליון השורש דכל הי' ספי' דהתחתון גם קודם יציאתו ואצילותו כי מזה השורש נמשך ויוצא אח"כ, וכן נשאר אותו השורש שם לעולם ועי"ז נקשר תמיד כל התחתון בהעליון שעליו וכנ"ל פ"ד אות ב' וכן הוא ג"כ בעניננו והגם שהנקודים הם יצאו מהעינים אלא רק שעברו דרך העקודים ונבלעו ונכללו בהם ג"כ אבל אצילותם ויציאתם הרי היה העיקר מהעינים אך באמת ובעומק הנה נמשך עצמותם העיקרי רק מהעקודים כי משם קבלו האו"א שבא"ק [שהם כלולים בהעקודים ע"ד האו"א דאצילות הכלולין במזלין דא"א, וכמו שמבואר למבין בשביה"כ רפ"ו] ומהם עלו בבחי' מ"ן למעלה ויצאו שם דרך העינים (וכמו שבארנו כ"ז באר היטיב בספר הכללים כלל כ' ושם כלל י"ס ענף א' ב' ובספר הדע"ה דרוש א' סימן ד' ושם דרוש ב' ע' שם ושם) והיה עיקר עצמות הנקודים רק מהעקודים, ועל זה אמר הרב בעניננו היטיב כי במלכות דהעקודים נשארו בה י' שרשים של י' הנקודים והוא עי"ש שאמרנו, ומ"ש כמו שנבאר בע"ה אין הכוונה שהוא מבאר לקמן הענין הזה איך שהנקודות נשרשים במלכות דהעקודים אלא מילת, כמו שנבאר, הוא קאי על הנקודות שאמר, וכן הוא לפי הלשון שבספר אוצ"ח מילת כמו ליתא שם, ור"ל שהי' ספי' דהנקודות אשר מבאר ענינם לקמן בדרושי הנקודות הנה הם מושרשים כולם במלכות דהעקודים, **ושרשם** שם הוא בג' בחי', א' כי בכללות הרי הוה כל הא"ק כולו אשר מתחת הקרקפתא ולמטה בשם ס"ג, כמ"ש בדרושי נקודות פ"א ובטנת"א פ"א, אלא שהעקודים הוא מהע"ב דס"ג והנקודות הם מהס"ג דס"ג והוה שורש כל הי' ספי' דהנקודות שהם מהס"ג דס"ג במלכות דע"ב דס"ג אשר ממנו הוא העקודים, והוא בחי' א' שהוא בכללות, בחי' ב' הוא בפרטות כי בפרטות הנה ישנו בהמ"ס דא"ק כל הד' שמות עסמ"ב, והעקודים הוא מהס"ג שבו והנקודות הם מהב"ן שבו וישנו במלכות דהס"ג שורש הי' ספי' דהנקודות שהם מהב"ן והוא בחי' ב', ואלו ב' הבחי' שיהם הם בשרשם של העקודים והנקודות אשר בפנימיות הא"ק ולמעלה למעלה, בחי' הג' הוא אחר שיצאו ונעשו העקודים והנקודות על אצילותם והנה כל הנקודות הם מהאו"א שבא"ק העומדים בו מהגרון עד הטבור לפנים מן העקודים כי העקודים מכסה עליהם והם כלילן בהעקודים ומקבלים משם, וכל הנקודות כולם הנה הם מאותן האו"א מהנהי"י שלהם, היינו כי מתחילה היו נתפשטו האו"א בנהי"י שלהם מהטבור עד סוף רגליו לצורך אצילות שורש לנקודות והאצילות כי ע"י התפשטותם שם נעשה בנהי"י שבהם גופה השורש לזה ואח"כ לצורך תולדות הנקודות ממש חזרו והעלו את פנימיות הנהי"י שלהם בסוד מ"ן מתתא לעילא עד המ"ס דא"ק ואלו המ"ן הם אשר יצאו לחוץ דרך העינים והם הנקודות וכמו שבארנו כ"ז באריכה בדע"ה ח"א, והנה אלו המ"ן אשר העלו או"א היה רק בשפע אשר קבלו או"א מהעקודים, והרי נמצא כי כל הנקודות כולם הם באמת רק מהעקודים ושם הוא שרשן וזהו שאמר האריז"ל כי במלכות דהעקודים שם הוא השורש לכל הי' ספי' דהנקודות, וכן אמר הרב ג"כ בשער אח"פ פ"א כי האורות דהאח"פ הם שורשי דכל האצילות, והגם שנודע הוא שכל האצילות כולו הנה הוא נעשה ונבנה מהנקודות שהם מהעינים ומהשם מ"ה שהוא מהמצח ושרשו הוא מהזווג דהע"ב וס"ג הפנימיים וכמ"ש בשער התיקון פ"ב, ואמר שם הרב בפירוש ואין הכוונה על האורות היוצאין מהאח"פ אלא רק על בחי' עצמן ופנימיותן ממש, שהוא מהרישין דא"ק, וא"כ הרי איך אמר בשער אח"פ פ"א כי שורש כל האצילות הוא באורות האח"פ שהוא העקודים אך הענין הוא פשוט כי מ"ש בתיקון פ"ב הוא ללמדינו איך ששורש האצילות הוא עולה גם למעלה למעלה וע"ד שאמרו בספד"צ פ"א האי מתקלא תלוי באתר דלא הוה, אבל עיקר יציאת האצילות הוא מהאו"א שבהא"ק הכלולים בהעקודים ומקבלים משם, ע"ד הולדת הזו"ן דאצילות שהוא מאו"א דאצי' הכלולין במזלין ומקבלים משם, ע' מ"ן ומ"ד דרוש י' ובכ"מ וכנודע [ועי' דברינו בספר הכללים כלל ו' ענף כ' וכלל י"ס ענף ס' ובספר הדע"ה ח"א דרוש ו' סי' ג' אות א'] ועכ"פ הוא כי עיקרן דהנקודות והאצילות הוא רק מהעקודים, וזהו שאמר הרב כי במלכות דהעקודים ישנם שם שורש לכל הנקודות, אמנם הנה ביאור כל הדברים הללו בפרטיות הם עמוקים וארוכים למאד והרוצה לעמוד על בירורן יעיין בספר הכללים כלל י"ח ענף י' מסי' ו' ולהלאה ובדע"ה ח"א דרוש ד' מסי' ו' ולהלאה ע"ש ושם תמלא דברי א"ח ויאירו עיניך באור פני מלך חיים:

[כד] **כי המלכות של השרשים אשר בפה א"ק היא כלולה מי' והם י' שרשים של י' דעקודים,** ע' דברים הללו לקמן במטי ול"מ רפ"ג ובדברינו שם, אך עומק הדברים הללו בארנו אותן בספר הכללים כלל ט"ו ע"ש דברים נפלאים ונוראים בזה:

[כה] **וכן במלכות דנקודים יש י' שרשים והם שרשים לי' ספי' דברודים,** הנה הדיבור הזה ליתא בספר שער הקדמות דף י"ז ע"א ע"ש, וכן בספר אוצ"ח דף י"ב ע"א מדפוס קארעץ אשר כל הפרק הזה לוקח משם, וכנודע שכל פרקי המ"ת הם מספר אוצ"ח, ליתא שם ג"כ הדיבור הזה, אמנם באוצ"ח דפוס ליוורנו איתא ע"ש דף ז' ע"א, ובאמת הוא קשה מאד כי הרי נודע הוא שהי' ספי' דברודים הם הי' ספי' דאצילות אשר שנתקן בהשם מ"ה וכמש"כ בשביה"כ פ"ו סמוך לסופו וע' לעיל פ"א

אות ט', ולא יצא הע"ב אלא רק לאחר התיקון ובעולם הנקודות לא היה אלא רק הב"ן לבד וכנודע כ"ז ואין מקום כלל לומר שבי"ס דהע"ב היה נשרש בהמלכות דהנקודות בשום פנים, הן אמת דהנקודות הם היו התחלת האצילות כי הם הנטיעות הראשונים אשר כקרני חגבים והם אשר נתקנו אח"כ והגדילו ונעשו לארזי לבנון וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ב ע"ב והיו הנקודות השרשים הראשונים למציאת האצילות וכמ"ש הרב במלכים פ"ו אבל לומר שהיה שם ג"כ שורש להשם ע"ב זה קשה מאד כי הרי נודע שכל עיקרו דהע"ב הוא נתחדש ונולד רק אח"כ ע"י הזווג דע"ב וס"ג הפנימיים וכמ"ש בשער התיקון פ"ב ונתחדש לו אז שורש למעלה אשר ממנו יצא והוא האור דהדעת עלאה אשר ברזא דא"ס ית"ש והוא אשר נתחדש ונתגלה רק בעת התיקון דמעשה בראשית ועליו נאמר ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור שהוא האור הגנוז וממנו נתפשט ויצא והאיר השם ע"ב ובירר ותיקן את הנקודות דב"ן ואותו האור דהדעת עלאה לא היה מתגלה כלל וכמו שביארנו כ"ז בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ושם ענף ט' ע"ש דברים נוראים, וכן אמרו בספד"צ פ"א, עד דלא הוה מתקלא, לא הוו משגיחין אפין באפין ומלכין קדמאין מיתו וזיוניהון לא אשתכחו וארעא אתבטלת, עד דרישא דכסופא דכל כסופין לבושין דיקר אתקין ואחסין, האי מתקלא תלי באתר דלא הוי, אתקלו ביה אינון דלא אשתכחו כו' ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו כו' ע"ש ובהגר"א והוא האור דהדעת עלאה שהוא סוד המתקלא והוא השורש דשם ע"ב, ולא היה בעולם הנקודות אותו האור דהדעת עלאה שהוא סוד המתקלא כלל, וא"כ איך אמר הרב בענייננו שבהמלכות דהנקודות יש י' שרשים להי' ספי' דברודים הלא מפורש בספד"צ הנז' שבעולם הנקודות לא היה המתקלא שהוא שורש דהע"ב עדיין כלל כי לא יצא עדיין מא"ס כלל, ויותר קשה מה שאמר שהיה שורשו בהמלכות דהנקודות הרי נודע הוא כי בהמלכות היה השבירה עוד יותר מכל הט' הראשונים וכמ"ש הרב בשער רפ"ח פ"ב ע"ש והיה בה נפילת הניצוצין יותר מכולם וכן אמרו בספד"צ פ"א וארעא אתבטלת וע"ש בדברי האריז"ל בספר זוהר הרקיע דף ק"ב ע"א ובהגר"א שם, וע"י השבירה הנה ירדו ונעשו כל הקליפות והסיגים וכנודע, ואיך אפשר לומר כי היה בהמלכות דהנקודות שורש להשם ע"ב, והרי הכתוב אומר והארץ היתה תוהו כו' ואח"כ ויאמר אלהים יהי אור והרי לא היה מתגלה האור דהע"ב כלל, ועוד כי ענין השורש אשר ישנו בהמלכות הוא לעולם מהעליון להתחתון שבהמלכות דהי' ספי' דכל עליון ישנו שם השורש לכל הי' ספי' דהתחתון וכה"ל אות כ"ג בהלשון שבשער הקדמות וישנו בהמלכות דהע"ב השורש דכל הס"ג ובהמלכות דהס"ג יש שם השורש דכל המ"ה ובהמלכות דהמ"ה השורש דכל הב"ן וכן בכל פרצו' ופרצו' מהעליון להתחתון אבל לומר שבהמלכות דהב"ן ישנו שם השורש לכל הע"ב הוא דבר זר מאד לומר כן, ונראה לי שהדיבור הזה הוא הוספה איזה תלמיד שלא עמד על בירורן של דברים והוסיף בהעתקתו באוצ"ח וממנו נעתק בע"ח, **אמנם** אפשר כי פן ואולי יצא אותו הדיבור מהאר"י זללה"ה עכ"פ לכן טוב עלינו ליישב הדברים בכל האפשרי והוא בדרך זה, כי הרי נודע הוא שיציאת הנקודות היה מהעינים דא"ק ולכאורה יפלא כי הרי כל הנקודות היה יציאתם בחסרון גדול ומהם יצא ונעשה כל עולם התוהו כנודע וא"כ על מה ניתן להם מקום גבוה כזו שהוא גם למעלה מכל העקודים כולו כי העינים הם גבוהים מהאח"פ וכמ"ש הרב בשער אח"פ פ"א אמנם כבר העלינו בזה בכל"ה ית"ש דברים נפלאים ונוראים הרבה למאד בספר הדע"ה ח"א דרוש ב' ג' ובספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב' ולעיל שער טנת"א פ"א ושם פ"ב אות ע"ז ע"ש, אך ניקח עתה איזה תמצית דברים ממה שכתב שם הצורך לענייננו, כי כל עולם הנקודות כולו וכל מה שיצא ממנו הנה הוא מסוד המחשבה העליונה שהוא בחי' מחשבה הנעלמה שבהמאציל ית"ש אשר עליו אמר למשרע"ה שתוק כך עלה במחשבה לפני ועלו כל הנקודות כולם עד הע"ס שבא"ק בהע"ב דהע"ס, סוד המחשבה העליונה, ומשם יצאו דרך העינים, שהם מהחכמה כמ"ש באח"פ פ"א, וכל מה שיצא ונעשה מעולם הנקודות הוא הכל בכוונה ורצון ממנו ית"ש מסוד אותה המחשבה, על שם סוף מעשה במחשבה תחלה, ועומד בהם אותה המחשבה לעולם בסוד ומלכותו בכל משלה, להנהיג את הכל ע"פ כוונת תכלית תיקון האחרון, ועומד בהם אותה המחשבה לעולם אלא שהיא בהעלם גדול עלום למאד, והנה בזאת המחשבה הנעלמה שם היה עומד לעולם הרצון להאור הגנוז אשר בו תלוי תיקון הכל, כי כל עולם התוהו כולו הרי הוא בכוונה ממנו ית"ש לצורך תכלית כוונת כל האצילות כולו אשר רצה ורצונו ית"ש להביאם לתכלית כוונתו רק ע"י עולם התוהו שבתחלה וע"י כל מה שנעשה בהם בכל משך ימי עולם עד ביאת משיח אשר שתיקון כל קלקולם ע"י אור הגנוז שיתגלה לבסוף שהוא עת תחיית המתים והלאה והרי מוכרח הוא כי הרצון להאור הגנוז שהוא היה עומד בהמחשבה לעולם כי הרי הוא תכלית הכוונה לכל הבריאה כולו והיה עומד שם לעולם בסוד סוף מעשה במחשבה תחלה, וכל הנקודות כולם כאשר יצאו משם ונמשך בהם אותה המחשבה בכל מאורעותיהם כדי להנהיג את הכל ע"פ אותה המחשבה הנז', הנה היה נמשך בהם ג"כ הרצון להאור הגנוז אשר על ידו יתוקן כל הנקודות לבסוף, כי הרי לכך יצאו מהע"ב דהע"ס משום הירידה הגדולה שהיה עומד להעשות בהם יצאו מתחלה ממקום גבוה כזו והוא נמשך בהם תמיד להיות להם למגן ולמחסה ולשומרם על התיקון אשר לבסוף, והרי היה הרצון בהם תמיד על האור הגנוז כי הרי רק זה הוא עיקר הכוונה בהם אלא שהיה טמיר וגנוז בהם בהעלם מאד אבל הרי היה בהם עכ"פ, והרי לנו כי סוד המחשבה העליונה מהע"ב דהע"ס והרצון להאור הגנוז הנה היה נמשך בהעלם גדול בכל הי' ספי' דהנקודות כולם, ומשום שהמלכות היא כלל כולם כנודע לכן אמר הרב כי בהמלכות דהנקודות יש י' שרשים (ור"ל על סוד המחשבה העליונה דהע"ב דהע"ס) והם שרשים לי' ספי' דברודים, כי בסוד אותה המחשבה הרי היה עומד הרצון על האור הגנוז שהוא אור התיקון אשר ממנו נתפשט השם ע"ב, כי הרזא דמתקלא שהוא אוירא עלאה אוירא דלא אתפס, חכמתא עלאה סתימאה, היה עומד תמיד בהע"ב דהע"ס בבחי' רצון עליו גם קודם שנתגלה בו ממש, ע' דברינו בספר הכללים כלל י"ח ענף ב' ושם ענף ט' ותבין, וזהו מה שהאריך הרב קצת בלשונו ואמר יש י' שרשים והם שרשים לי' ספי' דברודים ולא אמר בקיצור יש י' שרשים להי"ס דברודים, והוא משום כי השרשים דהשם ע"ב עצמו לא היה אז באמת עדיין כלל ולא יצא ולא נמשך עם הנקודות אלא רק תמצית הארה מהע"ב דהע"ס אשר בו היה הרצון על האור הגנוז שממנו האיר השם ע"ב אח"כ, ומשמיענו הרב זללה"ה כי בהעלם גדול היה הכוונה על האור דהשם ע"ב גם בהמלכות דהנקודות ג"כ, והרי נתבאר לנו דברי הרב בזה כי הכוונה בהם הוא רק על העלם ועומק גדול, וע' עוד בספר הכללים כלל י"ח ענף י' בהקדמה לאו' ה' שם שכתבנו שם עוד ביאור על דברי הרב דענייננו ע"פ הדברים שהעלינו שם ע"ש :

[כו] **בכל** בחי' ובחי' יש ד' אצילות כו', הלשון בשער הקדמות דף ע"ב ע"ד, דע כי בכל בחי' ובחי' מכל ד' עולמות אבי"ע יש ד' בחי' (ר"ל לא דוקא באדם אלא גם בכל חלקי הדצח"מ וכן אמר בשער פרקי הצלם רפ"ג כי אין דבר שאין בו הנרנח"י כו' וע' בהגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' ריש אופן ד' שם משנה ב' אופן א') הא' היא בחי' הכלים, הב' בחי' נר"נ פנימים, הג' בחי' נשמה לנשמה הנקרא חיה והיא אור המקיף, הד' בחי' יחידה הנשמה אור מקיף אל המקיף הנז' עכ"ל, והנשמה שמות אשר לנשמה הם מוזכרים כולם בתורה, ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה, ונפ' גם כל אשר

נשמת רוח חיים באפיו, ובתהלים כ"ב מיד כלב יחידתי וכן שם ל"ה מהכפירים יחידתי, וכן עוד המה פסוקים בתנ"ך, והרי לנו בתורה ה' שמות להנשמה, נפש רוח נשמה חיה יחידה, וכן הוא בבראשית רבה פ' י"ד סימן ט' ובדברים רבה פ' ואתחנן סי' ל"ז, חמשה שמות נקראו לה נפש רוח נשמה חיה יחידה, ע' שם ושם וכן ברע"מ פ' תרומה קנ"ח ע"ב, והנה הם ה' בחי' מיוחדים ועליהם אמר דוד החמשה ברכי נפשי, ע' ברכות י' ע"א, ואלו הה' בחי' נשמה הנה כלול כ"א מחו"ג והם ה' חסדים וה' גבורות, והם הי' ספי' שהם חמש כנגד חמש כמ"ש בספר יצירה פ"א, כי הם ה' חסדים וה' גבורות, כתר חכמה חסד ת"ת נצח הם ה' חסדים, בינה גבורה הוד יסוד מלכות הם ה' גבורות, כי ת"ת נוטה לימינא ויסוד משמאלא כמ"ש בתיקונים תיקון ר"ג בדה"ע תשיעאה ברינה, וכלול כל מציאות מבחי' כל הי' ספי' כולם כי הוא צורת כל חומר והם המורכב שבו והמקיימו בכל זמן קיומו, וענין הה' מקיפים שאמר, ע' לקמן בשער המקיפין ובדברינו לעיל פ"ב ובפ"ג אות ל"ז, ומ"ש בטעם שנקרא יחידה משום שאין לה בחי' נוק', ע' בזה בשער עתיק פ"ג, וע' עוד בטעם שנקרא יחידה בשער אס"פ פ"א ע"ש מאות י"א עד אות י"ד.

[כז] **והמלכות** יש בה כל הה' בחי' אלו כו' וכן בת"ת כו' גם בבינה כו' גם באבא כו', כי כ"א מהה' פרצופים כלול מנרנח"י אלא שהמלכות היא הנפש הכללי והה' בחי' נרנח"י שבה הם הנרנח"י שבהנפש הכללי וז"א הוא רוח הכללי וכלול ג"כ מנרנח"י והם הנרנח"י שברוח הכללי והבינה היא נשמה הכללי וכלולה מנרנח"י והם הנרנח"י שבהנשמה הכללי, והחכמה הוא חיה הכללי, נשמה לנשמה, וכלול מנרנח"י והם הנרנח"י שבהחיה הכללי, וכן הכתר הוא יחידה הכללי וכלול מנרנח"י והם הנרנח"י שבהיחידה הכללי, וע' בזה בשער אס"פ פ"א אות י"א. **והנה** הנפש שבמלכות הוא עצמותה אבל הרוח שבה הוא אשר מקבלת מהנפש דז"א כי הנפש דז"א הוא רוח להמלכות, שהנפש דרוח נעשה הרוח להנפש, והנשמה דהמלכות היא נמשך מהנפש דהבינה, כי מהנפש שבהנשמה הכללי נעשה הנשמה להנפש הכללי, והחיה דהמלכות הוא מהנפש שבחכמה אבא כי מהנפש דהחיה נעשה החיה שבהנפש, והיחידה דהמלכות הוא מהנפש שבכתר כי מהנפש דהיחידה הכללי נעשה היחידה להנפש הכללי, והרי נמצא כי אין להמלכות מעצמותה אלא רק הנפש שבנפש לבד והוא שורשה ויסודה אבל הרוח נשמה חיה יחידה היא מקבלת מלמעלה מהנפש שבכ"א וכנז'. **וכן עד"ז** בז"א בהה' בחי' שבו כי הוא עצמו הוא רוח והוא הרוח שברוח כי זה לבד הוא עצמותו בעיקרית והוא שורשו ויסודו, אבל הנפש שבו הנה היא בו מהמלכות והוא מכלילות המלכות שכלולה בו והנשמה דז"א הוא מהבינה שהיא נשמה והיינו מהרוח שבה כי מהרוח דנשמה נמשך הנשמה שברוח והחיה שבו הוא מהחכמה שהוא חיה והיינו מהרוח שבחיה כי מהרוח דהחיה נמשך החיה שברוח והיחידה דז"א הוא מהכתר שהוא יחידה והיינו מהרוח דהיחידה כי מהרוח דהיחידה נמשך היחידה שברוח. **וכן עד"ז** בבינה בהה' בחי' שבה כי עצמותה הוא הנשמה שבה והוא שורשה ויסודה אך הנפש והרוח שבה הוא מכלילות הזו"ן הכלולים בה, והחיה שבה הוא מהחכמה שהוא חיה ור"ל מהנשמה דהחכמה כי מהנשמה דהחיה נמשך ונעשה החיה דהנשמה והיחידה שבה הוא מהכתר והיינו מהנשמה שבכתר כי מהנשמה שבכתר שהוא יחידה נמשך ונעשה היחידה דהנשמה. **וכן עד"ז** באבא שהוא חיה כי עצמותו הוא החיה שבו שהוא החיה דחיה וזהו עיקרו, שהוא שורשו ויסודו, והנר"נ שבו הוא מכלילות הבינה וזו"ן הכלולים בו והיינו בחי' החיה שבהם כי כללות הבינה וזו"ן הכלולים באבא הנה הוא הנר"נ שבאבא ומהם נמשך ונעשה החיה בבינה וזו"ן וכנ"ל, אך היחידה דאבא הוא מקבל מהכתר שהוא היחידה הכללי, ור"ל מהחיה דהכתר כי מהחיה דהיחידה נמשך ונעשה היחידה בהחיה. **ועד"ז** הוא ג"כ בא"א שהוא הכתר והיחידה הכללי, כי עצמותו הוא היחידה שבו, שהוא היחידה הפרטי שביחידה הכללי, והוא העיקרי שבו ושם הוא שורשו ויסודו, והחיה נשמה רוח נפש שבו הוא מכלילות האו"א וזו"ן הכלולים בו, ביחידה שבהם, כי כללות האו"א וזו"ן הכלולים בא"א הנה הוא החיה והנר"נ שבא"א ומהם נמשך ונעשה היחידה באו"א וזו"ן, כי מהחיה ונר"נ שביחידה הכללית נמשך ונעשה היחידה הפרטית שבחיה והנר"נ הכלליים וכנ"ל, וזהו כ"ז, ויתבאר עוד למטה:

[כח] **וכן** בת"ת יש בו בחי' רוח של מלכות נפש אליו, הנה לעיל בסמוך אמרנו כי העצמות דהמלכות היא רק הנפש שבה ושאר הד' בחי' היא מקבל מלמעלה, ומלשון זה דהרב הרי משמע שהמלכות גופה יש לה רוח ג"כ. אך ע"כ אנו מוכרחים לומר כי הרב קיצר בלשונו הרבה וסומך על המעיין שיבין מעצמו, דאל"כ הרי סותר את עצמו מיניה וביה, כי באם שהמלכות יש לה כל הה' וכן עד"ז כולם שיש לכ"א כל הה' מעצמותם א"כ אין מקום למה שהולך ומבאר ג"כ שהה' שבכ"א הוא ע"י שכ"א מקבל מכולם, אך הענין הוא כי באמת הנה זה וזה איתא כי הרי נודע הוא שכל הנאצלים כולם הם כלולים כ"א מי' ספי' והי' ספי' הרי הם הנרנח"י כנ"ל אות כ"ו וכנודע, אמנם אותן הנרנח"י הנה הם כלליים שהם הה' פרצופים, וכן הם ג"כ פרטיים והוא שכ"א הוא כלול ג"כ מכל הה', והרי ישנם לכ"א בעצמותם גופה כל הה' כולם שהרי כ"א הוא כלול מי"ס שהם הנרנח"י כנז', אמנם כל י' ספי' הנה הם נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן שעצמות כ"א הוא מכולם וכלולים כולם זב"ז, והוא כן בהכלליים וכן בהפרטיים, והרי נמצא שגם העצמות גופה דכ"א הוא נמשך זה מזה ונעשה כ"א ע"י כולם, והרי מתבאר כי זה וזה איתא ושניהם אמת כי שייך היטיב לומר שישנם לכ"א כל הה' בעצמותו, והוא במה שכ"א הוא כלול מי', וכן שייך ג"כ היטיב לומר שנמשכו בכ"א מהשאר, כי הרי הם כלולים זב"ז ונמשכו זמ"ז גם בבחי' עצמותם גופה, ואין מציאות צורה לכ"א זולת כולם כי נעשה המציאות דכ"א ע"י כולם דוקא, וכ"ז הוא משום שכולם הם באמת רק מציאות אחת אלא שנחלקו בגילויים והם בגילויים ה' כלליים וכן ה' פרטיים בכ"א. **ומה** שאמרנו לעיל כי העצמות דהמלכות הוא רק הנפש והעצמות דז"א הוא רק הרוח והעצמות דהבינה הוא הנשמה והעצמות אבא הוא חיה והעצמות א"א הוא היחידה הכוונה הוא ג"כ על גילויים ר"ל אשר שנתגלו ונעשו לה' מדרגות כלליים ויצאו וירדו זה מזה ונעשו לה' מדרגות זה למטה מזה והנה נמשך הגילוי מציאות דכל מדרגה בבחי' שורש האילן וגוף האילן, והשורש הוא מה שאנו קוראין בשם עצמותו, והגוף הוא כל הי' ספי' שהם הנרנח"י שנתגלו בו ונשלם מציאותו בהם, וזהו מה שאמרנו לעיל שהעצמות דהמלכות הוא רק הנפש והעצמות דז"א הוא רוח וכן כו' כו' כוונתינו הוא על השורש דכ"א שהשורש דפרצו' המלכות הוא הנפש שבה והשורש דפרצו' ז"א הוא הרוח שבו והשורש דפרצו' הבינה הוא הנשמה שבה והשורש דפרצו' החכמה הוא החיה שבה והשורש דפרצו' הכתר הוא היחידה שבו, והנה נמשכו הנרנח"י שבכ"א לפי כח ותכונת השורש שבו והרי הוא כל הנרנח"י שבהמלכות לפי כח ותכונת הנפש והם כולם הנרנח"י שבנפש, ונקרא הנפש שבה בשם נפש שבנפש, והוא שורשה והעצמות העיקרי שבה, והרוח שבה הוא רוח שבנפש וכן כו' עד היחידה שבה הוא היחידה שבנפש, ובזה נשלם מציאותה והיא ג"כ אילן שלם, והיא הנפש הכללי, כי כל הה' שבה הם כולם רק לפי כח ותכונת הנפש לבד שהיא שורשה ועצמות העיקרי שבה כנז' ועי"ז היא יוצאה למדרגה בפ"ע מדרגה הה' למטה מכולם שהיא הנפש הכללי, אמנם הנה אותו השורש שהוא העצמות העיקרי שבה הנה הוא באמת כלול ג"כ מי' כי אין שום דבר שלא יהא כלול מי' אך אותן הי' הכלול בהשורש הרי הם נעלמים מאד כי הרי השורש אין לו עדיין גילוי ממש ואינו נופל עליו עדיין שם מציאות ממש ומכש"כ הי' הכלולים

בו הרי הם נעלמים מאד ונקרא כולו רק בשם נפש דנפש והוא השורש והעצמות העיקרי שבה. **והנה** אותו השורש הגם שהוא יוצא ג"כ רק מז"א וכן מכל הפרצופים שלמעלה עכ"ז הנה שייך לומר עליו ג"כ שהוא נמשך ויוצא מהמאציל עצמו כי ניתן מהמאציל בכל הפרצופים העליונים שורש להמלכות והיינו בדרך זה, כי הרי אמרנו שאותו השורש הוא כלול באמת ג"כ מכל הה' אלא שהם נעלמים בו ונודע הוא כי מה שהוא למטה בבחי' העלם נחשב הוא למעלה לבחי' גילוי כי בערך העצמות דהעליון שהוא יותר נעלם נחשב ההעלם דהתחתון לבחי' גילוי אליו, והנה השורש דהמלכות אשר אמרנו שהיא כלול מה' ואמרנו שהוא נשרש בכל הפרצופים העליונים הנה היא בהם בדרך זה כי היחידה שלה הוא בהכתר שהוא א"א ועומד שם היחידה השייך להמלכות לבחי' נפש דא"א והחיה שבה הוא הוא באבא ועומד שם החיה השייך להמלכות לבחי' נפש שבו והנשמה השייך להמלכות הוא באימא והוא הנפש שבה והרוח השייך להמלכות הוא עומד בז"א והוא הנפש שבו, וכן הנפש השייך להמלכות היה מתחלה ג"כ אחור בז"א ובסוד פסיעה לבר המבואר בשער תיקון נוק' פ"ד ובירם פ"א, אך קודם יציאת המלכות הנה היו כל אותן השרשים אשר למעלה ג"כ רק ממועט מאד כי לא נמשך בהם מהמאציל אלא רק לפי ערך יציאתה ומציאותה במקומה, וכנודע שלימת האילן והשורש הם תלוים זב"ז שכל זמן שהאילן הוא בחסרון הוה השורש ג"כ עדיין איננו שלם ולכן כל זמן שלא יצאה המלכות עדיין על מציאותה כלל היה כל אותן השרשים שלה אשר למעלה ג"כ ע"ד המיעוט מאד ולא היה נשלם בהם עדיין הנפש כלל, והנה שנודע הוא שהגידול דכ"א הוא מלמטה למעלה ונעשה בכ"א הנפש שבו מתחלה אמנם הוא באמת בתחלה רק ממועט מאד ולא נשלם הנפש העיקרי גם בשום אחד מהעליונים אלא רק כאשר הגיע העת לגילוי המלכות שהיא הנפש הכללי והיא נעשית גם כל בנינה כולה רק ע"י כל העליונים שעליה כי נמשך להם אור ושפע מהמאציל מהאור השייך לבנין המלכות שהיא הנפש הכללי ונשאר מעיקר האור בהעליונים גופה לצורך בנין הנפש שבכ"א מהם גופה ורק היתרה מזה הנה הוא השייך לגילוי המלכות עצמה שהיא הנפש הכללי ואותה היתרה היורד מכ"א מהם הוא אשר נמשך אליה לגילוי מציאותה ובנה ונעשית ע"י (ע' בשער השבירה פ"ז במה שאמר שם אמנם במה שהודעתיך פעמים רבות כו') והרי נמצא כי בנין הנפש אשר בכל העליונים עם בנין המציאת דהנפש הכללי שהיא פרצו' המלכות בכללה הנה הם תלוים זב"ז שלא נשלמה בחי' הנפש בהם אלא רק בעת שנשלמה היא ולא נשלמה היא אלא רק משלימות הנפש שבהם ובאותו העת ממש, **אמנם** זהו רק בענין השלימות שבהם הנה על זה אנו אומרים שהם תלוים זב"ז ותלוי השלימות דהנפש שבהם בשלימות המלכות ושלימות המלכות הוא משלימות הנפש שבהם אבל בענין השורש דהמלכות ובכל הה' בחי' הכלולים בה הנה בזה היא נעשית בהעליונים גם קודם שנתגלית במקומה לגמרי כי הוכן שורשה למעלה תיכף בהתחלת האצילות וכן הוכן שורשה בכל פרצו' ופרצו' תיכף בהתחלת אצילותו, והוא הענין מה שנודע שתחילת אצילות כ"א הוא בבחי' הנפש שבו, אמנם גם אותו הנפש הנה הוא אז ג"כ בכ"א רק ממועט מאד ובלתי שלימות כלל אך הוא בחי' נפש עכ"פ והוא התחלת אצילת דכל פרצו' והוא שורש המלכות שבו, והטעם הוא במה שנודע שכוונת כל האצילות כולו הוא בשביל המלכות, לגלה כבוד מלכותו יתברך, וכמו שיסדו שהכל ברא לכבודו, למלוך על כל המעשים, כמו שבארנו במ"א, ונאמר סוף מעשה הוא במחשבה תחילה לכן היה תחילת אצילת כ"א משורש המלכות שבו כדי שיומשך כל אצילותו ומציאתו דכ"א תמיד רק על כוונת תכלית זה, והנה עומד אז הנפש שבהם ג"כ ממועט מאד ובבחי' שורש לשורש דהמלכות שהיה עתיד לצאת, והיינו כי הרי אמרנו שגם השורש דהמלכות היא כלולה מה' והנה אז הנפש דא"א לשורש היחידה שבה והנפש דאבא לשורש החי' שבה והנפש דאימא לשורש הנשמה שבה והנפש דז"א לשורש הרוח שבה, ושורש הנפש שבה שהוא נקודה העצמותית שבה הוא היה אז בסוד פסיעה לבר כנ"ל, וכ"ז הוא הה' שורשים להה' בחי' נרנח"י הנעלמים שבשורש המלכות העתיד, ר"ל קודם שיצא שורשה ג"כ, אבל כאשר הגיע העת שיצא השורש שלה ויתגלה במקומה והוא בעת הלידה שאחר עיבור הראשון שאז היא בבחי' צלע באחורי ת"ת דז"א, וכמ"ש בשער תנו"ק פ"ד ובירם ספ"א, הנה אז ניתוסף אור על אור בכל השורשים שלה הה' אשר למעלה ומהם נמשך הארה למטה הראויה אליה ויצא ונתגלה מציאת שורשה במקומה כלולה מה' והיא אז בבחי' ה' תתאה שהוא הצלע הנז' כמו שמבואר בדברי הרב שם ושם, ועד"ז כאשר מתגדלת המלכות מקטנות לגדלות עד שנשלמה בכל שלימותה הנה נשלמו עד"ז כל השורשים שלה אשר למעלה שהוא בחי' הנפש אשר בכ"א מהפרצופים העליונים כי הם תלוים זב"ז כנ"ל, **והרי** נתבאר מכ"ז איך שעצמות המלכות וכל שלימותה יש לה שייכות ויסוד בכל הפרצופים העליונים והוא במציאת הנפש שבהם והם כלולים זב"ז עד ששייך לומר שהנפש שלהם הם מהמלכות וכן שייך לומר שהמלכות היא מהם כי הם ממש מציאת אחת וע"פ מה שבארנו, ובאמת הרי במה שהיא מציאת אחת עם הנפש של כל העליונים ממנה שהם רוח נשמה חיה יחידה הרי היא ממולא עי"ז מציאת אחת עם כל הנרנח"י כולם וכנ"ל בריש דברינו שהם כולם מציאת אחת, **והנה** ע"ד שבארנו במציאת המלכות כי היא מיוסד בהנפש של כולם והם כלולים זב"ז ונעשים זה מזה כן הוא עד"ז במציאת הז"א עם הרוח של כולם ובמציאת האימא עם הנשמה של כולם ומהאבא עם החי' של כולם והא"א עם היחידה של כולם ולא נשלם כ"א אלא ע"י כולם דוקא אמנם השורש דכל תחתון הוא נעשה בהעליון גם קודם שיצא במקומו אלא שהיה אז בהעליון ג"כ רק במיעוט האפשרי אבל היה בו עכ"פ ולא עוד אלא שאצילות כ"א הרי היה ממטה למעלה מעיבור ליניקה ומיניקה לקטנות ומקטנות לגדלות ומגדלות לגדלות עד שנשלם, ע' דרושי הצלם בסופו ובכ"מ, והרי היה אצילת כ"א מנפש לרוח ומרוח לנשמה ומנשמה לחיה ומחיה ליחידה והרי נתגלה בכ"א השורשים דהתחתון שבו גם קודם שיצא עיקרו, והוא ג"כ רק מסיבת הדברים שאמרנו שמציאות כ"א הוא ע"י כולם כי הם נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן וכולם הם באמת מציאת אחת ונמשך ונעשה כ"א ע"י כולם, כי הרי במה שמתחיל א"א מהנפש שבו שהוא השורש דהמלכות ועכ"ז הרי הוא אותו השורש בבחי' היחידה דהנפש כנ"ל הרי נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן וכן אבא שהוא יוצא מא"א מכחו ונפשו ומתחיל אצילותו ג"כ מהנפש שבו שהוא שורש המלכות שבו ועכ"ז הנה הוא רק בבחי' החיה שבנפש כנ"ל והרי נמשך גם הוא ע"פ הסדר דנעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן, כי הרי יציאתו בבחי' הנפש שבו הרי הוא מכחו ונפשו דא"א שהוא היחידה, **וכן** עד"ז בהאימא שהיא הנשמה ויוצאת מכחו ונפשו דהאבא שהוא החיה הכלול מיחידה ג"כ והיה סדר אצילת האימא ג"כ מתחלה רק משורש המלכות שבה שהוא הנפש שבה אלא שהיא בבחי' נשמה שבנפש כנ"ל והרי נסדרה גם האימא ע"ד נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן, וכן הז"א שהוא הרוח ויוצא מכחם ונפשם דהאו"א הכלולים במזלין והם נשמה חיה יחידה וכאשר יצא הז"א היה הנוק' ג"כ כלולה עמו ובסוד צלע כנ"ל והם הרוח נפש והיו כלולים ג"כ מכל הנ"ר גם בתחילת אצילותם והרי הוא בבחי' נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן, **והרי** מתבאר מכ"ז איך שנעוץ כ"א בכולם והם כולם כלולים זב"ז והוא כמו שאמרנו כי הם באמת כולן מציאת אחת אלא שנתגלו בה' גילוים והם נראים עי"ז לה' מציאיות ולה' מדרגות אשר כלול כ"א מה', במדרגה למטה ממדרגה, שהה' שבמדרגה הזה הם למטה מהה' שבמדרגה העליונה, אך כל אלו הה' כולם, הם נפשו

ונשלמו זה מזה ומלוי שלימות ה"א בספירו ונשלמו כולם כאחד, ודי בזה ובכן כ"ז היטיב, **והנה** בדברינו כללו יומתק לנו מ"ש המקובלים הראשונים כי סדר עמידת השרשים אינו שוה בכל העולמות כי בעולם התחתון שורשם למטה ובעולם התיכון שורשם באמצע ובעולם העליון שורשם למעלה, ע' דברינו ספר הכללים כלל ט' באריכה בזה, והרי הוא ע"ד מה שאמרנו לעיל כי שורש המלכות הוא בהנפש שבה שהוא למטה מהכל ושורש הז"א הוא בהרוח שבו ושורש האימא הוא בהנשמה שבה ושורש האבא הוא בהחיה שבו ושורש הא"א הוא ביחידה שבו שהוא למעלה מהכל והרי נסדר סדר השורשים בכ"א לפי מדרגתו ומעלתו שהמלכות אשר היא נתגלה למטה מכולם הנה נתייסד שורשה למטה והוא ע"ד שהוא בהעוה"ז ששורש כל דבר הוא למטה כי שורש האילן הרי הוא למטה מהאילן והוא נמשך והולך מלמטה למעלה אבל הא"א שהוא למעלה מכולם נתייסד שורשו למעלה והוא נמשך ומתפשט מלמעלה למטה שהוא מהעלם לגילוי, וכן נבחן השורש והתפשטותו, בכל אחד ואחד לפי מדרגתו ומעלתו, וכן הוא בפרטות כל נמצא ששורש כ"א הוא נבדל וחלוק במקומו מזולתו לפי מדרגת אצילותו ולפי כל תכונותיו וערכיו וענייניו, והדברים הם עתיקים בזה וע' דברינו בספר הכללים שם :

[כט] **ורוח** בינה נשמה אליו ורוח חכמה חיה אליו ורוח מכתר והוא יחידה אליו גם בבינה כו', לעיל פ"ג מבואר כי בזיווג הבינה ניתוסף רוח לז"א וע"י החכמה נשמה לז"א וע"י הכתר חיה לז"א וע"ש עוד שהיה סדר אחר בהנה"י דה"א שהם ר"ל בה"א ואחד מהם היה סדר אחר בקבלת הנה"י שלו ע"ש וכ"ז הוא לא כמ"ש כאן, אך לא קשה כלל כי אין הכוונה שם על בחי' הנרנח"י שמקבל ה"א מאותן הה' ספי' שיצאו כי בזה פשוט הוא שנמשך הנפש ממלכות והרוח מז"א והנשמה מבינה וחי' מחכמה ויחידה מכתר, ונשלמו בזה כל הה' פרצופים כולם, שה"א נשלם בהה' בחי' נרנח"י אשר שיצאו כל הה' ספי' כולם דההתפשטות הא', כי הם עצמם הנרנח"י דההתפשטות הא' ונשלם ה"א מכולם, אלא הכוונה בכל דבריו שם הוא רק על ההארה שמקבל ה"א משורשו שלמעלה אשר עדיין לא יצא כי בזיווג כל עליון נתקרב כל התחתון אל שורשו מדרגה אחת ומקבל עי"ז תוספת הארה משורשו שהנים מבפנים ועל זה אמר שם כי בזיווג הבינה ניתוסף רוח לז"א ור"ל שניתוסף לו הארה מרוח הכללי שלמעלה ע"י שנתקרב אליו מדרגה אחת בזיווג הבינה ועד"ז נתקרב עוד מדרגה אחת בזיווג החכמה וכן עוד מדרגה אחת בזיווג הכתר ולכן מקבל ע"י כ"ז הארת רוח נשמה חיה גם מהרוח הכללי שמבפנים שהוא שורשו אשר למעלה וכמו שבארנו כ"ז תהלאית"ש באריכה הרבה לעיל פ"ג מאות כ"ה עד ל"ה ע"ש ותבין : **ומ"ש** הרב עוד והנה האדם יש לו סוד פנימי כו' כו' ע' בזה דברינו לעיל פ"ב אות ז' ח' : **ומ"ש** בענין הסילוק אשר בין המקיף דהחיה להמקיף דהיחידה, ע' לעיל אס"ע פ"א אות י"א : **ומ"ש** בענין הנר"נ שהם בסוד לב כבד, ע' לעיל טנת"א פ"ב אות ס"ג ושם רפ"ו : **ומ"ש** כי גם בצלם יש נר"נ, ע' דברינו בהקדו"ש שער ג', ובזה נשלם הפרק בישועת הקב"ה ברכות והודאות לשמו הגדול והקדוש יתברך ויתעלה אמן:

פרק ו

[א] **הנה** בעולם העקודים בעת ירידת האורות של הה' ספי' שבו למטה [שהוא התפשטות הא' אשר להעקודים] היה אור נמשך להם מן המאציל בבחי' אור ישר ואח"כ בחזרתן כו', וכמו שכתבנו ענין הדברים בזה לעיל פ"ב אות ד' ע"ש, **אמנם** מה שדקדק הרב ואמר הנה בעולם העקודים ומשמע שרק בהעקודים היה כן, הוא לכאורה אינו נכון כי היה באמת ג"כ בכל העולמות כולם, שאצילות כל העולמות כולם נעשו ע"י התפשטות א' וב' וע"י הסתלקות א' וב' וכמו שכתבנו לעיל בכ"מ ונפרש בספר הכללים ואור המאציל אינו נפסק מהם גם רגע אחת אלא שבעת ההתפשטות הוא בבחי' אור ישר אבל בעת ההסתלקות הוא בבחי' אור חוזר, ונוהג כ"ז בכל העולמות כולם, וע' לקמן פ' ז' ח', וא"כ הרי אינו מדוקדק מה שאמר הנה בעולם העקודים, הרי נוהג כ"ז בכל העולמות כולם, **אמנם** הוא כי משום שכל דברי הרב אשר בפרק הזה הוא מדבר בענין ההתפשטות וההסתלקות הראשון כמו שמבואר למעיין, ובאשר שבכל העולמות כולם הנה מתעלם מהם כל האורות שנעשו ונתגלו בעת ההתפשטות וההסתלקות הראשון אשר לכל עולם הנה נתעלם מהם אותן האורות לגמרי והם רק שרשם העליון אשר למעלה ומבפנים, אבל בעולם העקודים הנה שעיקר העקודים הוא ג"כ רק אצילת האורות אשר יצאו ונעשו בהתפשטות הב' והסתלקות הב', שע"ז הנה ע"י רוממות ומעלת העקודים הנה משתתפים עמהם האורות דהתפשטות והסתלקות הא' ג"כ ונעשו לכתר עליהם והם ג"כ מחשבון הה' ספי' הכלליים דהעקודים, ולכן כאן בפרק הזה אשר כל דבריו כאן הנה הם רק בהאורות דהתפשטות והסתלקות הא', אמר היטיב בתחילת דבריו הנה בעולם העקודים כו', כי רק בעקודים מתייחסים אותן האורות אשר מבאר והולך, ג"כ אשר העקודים היטיב, משא"כ בשאר כל העולמות אינם מתייחסים אותן האורות אשר כל עולם כלל אלא הם נכנסים רק לשורשם העליון אשר למעלה ואין מהם עצמם שום גילוי למטה באותו העולם מאומה והם נעלמים ממנו אבל באמת הנה כל הענינים הללו שאמר כאן בעקודים הנה הם בכל עולם ועולם ג"כ כי כולם נתייסדו בסדר אחד אלא שבכ"א הוא לפי ערכו ואצילותו כנודע בדברינו ובכן כ"ז, והרי נתבאר כי לכך דקדק הרב ואמר הנה בעולם העקודים, כי משום שהאור ישר והאור חוזר שאמר כאן הוא על אור ישר והאור חוזר דההתפשטות הא', ובכל העולמות כולם הנה נעלם ממנו ההתפשטות הא' לגמרי ואינו עולה שם בשם כלל כי הוא רק שורש הנעלם דכל עולם אשר למעלה משא"כ בהעקודים הנה משתתף כל האור דהתפשטות הא' אשר לו עמו ג"כ ועולה שם בשם שהוא ג"כ מכלל העקודים כמ"ש, **אמנם** מה שנראה עיקר בזה הוא כי הרי הסתלקות הא' אשר להנקודות והאצילות הנה הוא בבחי' למעוט האור כמבואר לקמן בדרושי נקודות פי"ב שהאור שהיה מתפשט מטבורו עד סיום רגליו העלהו בכלי גוף העליון מהטבור ולמעלה ונשאר מהטבור ולמטה ריקן מאור והוא הוא ההסתלקות הא' אשר להנקודות וכמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ב ע"ש והנה לא היה די באותו ההסתלקות אלא שנפרס שם פרסא להפסיק כדי להמעיט האור מלמטה בכל האפשרי וכמו שמבואר בדברי הרב שם פ"ב וכ"ז הוא משום לצורך הנקודות ועולם התוהו אשר היה בכוונת המאציל ית"ש להמציא שם וכן משום התעבות דהעולמות בי"ע שהיה בכוונתו ית"ש להוציא לכן העלים אז את אור א"ס מלמטה כדי להמעיט שם האור בתכלית המיעוט כדי להמציא שם את כל מה שגזרה רצונו ית"ש כן כל ענייני דעולם התוהו וכן כל ההתעבות דהעולמות בי"ע וא"כ הנה הגם שכל אלו אשר נעשה שם אחר שנסתלק האור למעלה ואחר שנפרס הפרסא הנה היה ג"כ ע"י איזה שפעת אור המאציל אשר היה נמשך שם עכ"פ גם בעת ההסתלקות וגם אחר ההסתלקות, וכמ"ש הרב לעיל פ"ב כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת כו' והוא בבחי' אור חוזר והיה כ"ז ג"כ בההסתלקות הנז' שהוא ההסתלקות הא' אשר לצורך עולם הנקודות, עכ"ז הנה באשר ששם הרי היה הכוונה להמעיט האור בכל האפשרי כנ"ז הנה היה האור חוזר ג"כ שם בתכלית המיעוט מאד וכנודע בדברינו שבעולם הנקודות היה ההעלם דאור א"ס גדול מאד וזהו שדקדק הרב ואמר הנה בעולם העקודים כו' כי האור חוזר אשר היה בההסתלקות הא' לא היה ניכר אלא רק בההסתלקות הא' אשר

להעקודים אבל בהסתלקות הא' אשר להנקודות הנה הגם שהיה שם ג"כ בודאי כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת אך נתמעט שם מאד ולא היה ניכר כלל ולכן דקדק הרב ואמר הנה בעולם העקודים כי כאן מדבר על ההסתלקות הא' ולא היה ניכר האור חוזר בההסתלקות הא' אשר לצורך הנקודות מאומה הגם שהיה בו ג"כ עכ"פ וכנז', כן נראה לי עיקר כוונת הרב בזה:

[ב] **נקרא** רשימו בסוד שימני כחותם על לבך, כנז' סוף פ' משפטים בסבא דף קי"ד ע"א וכן בפ' ויחי רמ"ד ע"ב בשעתא דאתדבקא כנסת ישראל בקב"ה איהי אמרת שמני כחותם על לבך אמאי דחותם כיון דאתדבק באתר חד אע"ג דאתעדי מיניה הא אשתאר רשימו בההוא אתר ולא אעדי מיניה דכל רשימו וכל דיוקנא דיליה ביה אשתאר כך אמרה כנסת ישראל הא אתדבקנא בך אע"ג דאתעדי ואזיל בגלותא שימני כחותם על לבך בגין דישתאר כל דיוקני בך כהאי חותם דישתאר כל דיוקנא בההוא אתר דאתדבק ביה ושכח דיוקני שקיק בך ותדכר לי עכ"ל שם ושם ע"ש, והגם כי הרי לפי דברי הרב בעניננו הרי נתייסד כן מהמאציל ית"ש ונעשה ענין זה לעולם וא"כ מה צריך השכינה הקדושה לבקש על זה אך מה שנתייסד מהמאציל הנה הוא רק מהעליון לתחתון שהעליון הוא שהוא האור הגדול כאשר שהוא מתפשט ויורד למטה הנה הוא מניח שם רשימו לעולם להאיר בו ועי"ז עומד לעולם האור העליון בהתחתון אבל מהתחתון להעליון אינו מוכרח שישאר רשימו בו ממנה בו אלא רק ע"י התשוקה וההשתדלות ובקשה כי אתערותא דלעילא הוא רק כפי ערך אתערותא דלתתא ולכך מבקשת השכינה הקדושה ואומרת שימני כחותם כו' כי עזה כמות אהבה תקיפא היא כפרישו דרוחא מן גופא כמ"ש בזוהר שם וע"י התשוקות והתעוררות הגדולים כאלו נשאר רשימו ממנה בו ג"כ לעולם וכמ"ש אני לדודי ודודי לי אני לדודי ועלי תשוקתו:

[ב] **כי** אילן חסד מהאב נמשך אל הבן ואינו זז ממנו לעולם, הנה אותו האילן הנה הוא בא בהטיפה הזרעית דאבא וכנ"ל שער טנת"א רפ"ה וממנו הוא ההבלי דגרמי שהוא אליה החיות הנשאר בתוך העצמות בקבר ונפרש בעצם לוז שהוא קיים לעולם וממנו הוא התחייה אשר בתחה"מ, כמ"ש במדרש הנעלם פ' תולדות קל"ז א' ובפ' וירא כ"ח ב' ובכ"מ, וכן ע"י אותו האילן הנה מקבל האדם כל שפע קיומו וחיותו וכל מה שניתן לו מלמעלה וכל מה שנגזר עליו, וכמו שכתבנו שם בשער טנת"א פ"ה אות ח"י, וע' לעיל פ"ה אות י"ז, וזהו ענין מצות כיבוד או"א, כמ"ש בשער הכוונות פ"ב וע' שער המצות פ' יתרו, ואמרו קידושין ל"א ע"ב מכבדו בחייו ומכבדו במותו כי כל שפעו תמיד הוא לעולם ע"י שורשו שבנשמת אביו ואמו, וע' במ"ן ומ"ד דרוש ח', וזהו ג"כ מ"ש סנהדרין ק"ד א' ברא מזכה אבא כי הם קשורים תמיד זב"ז לעולם וכל מה שנמשך להבן וכל כוחו הוא הכל לפי תכונת אותו האילן שהוא שורשו ולכן מחויב לכבדו תמיד וכן הוא מזכה לאו"א כי כל מה שעושה הוא בחינתם:

[ג] **כדי** להאיר ממנו לחכמה אשר תחתיו אחר שהוא עצמו יעלה ויסתלק, הנה אין הכוונה שהוא רק לצורך זה לבד כי הרי מסיק ואומר שנשאר הרשימו למטה גם אחר שעלה החכמה ג"כ והיה נשאר הרשימו לצורך העצמות והכלי שלו גופה שלא ישאר ריקם מאור מכל וכל וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב גופה לעיל פ"ה וכן כאן למטה בסמוך, והאמת הוא כי גם אחר התפשטות הב' היה משמש הרשימו ג"כ לאור גדול והיה הרשימו לאור יותר עיקר מכל האור דהתפשטות הב' כי נעשה הוא לבח' זכר בהכתר והחכמה שבו וכמו שמבואר לקמן בשער מטי ול"מ פ"ג, וע' בענין רוממות מעלת הרשימו בדברינו בספר הכללים כלל ו' ע"ש, אך מה שנוגע לעניננו הוא כי הרשימו היה משמשת לג' ענינים, להאור שלו, ולהכלי שלו, ולהאור שתחתיו, וכן היה בעניננו שהוא בעולם העקודים כי הרי הרשימו שנשאר מכל אור עליון שנסתלק, היה מאיר להאור שלמטה הימנה שעדיין לא נסתלק, וכן היה מאיר להעצמות שלו עצמו אשר היה נשאר למטה לעולם שהוא הכלי דכל ספי' גופה, שלא יתעבה ולא יתחשך יותר מדאי אחר שנסתלק האור שבו, והב' הוא כי היה הרשימו האור היותר עיקרי גם אח"כ בההתפשטות הב' כי נעשה הוא לבחי' זכר בהכתר והחכמה שבו והאור דההתפשטות הב' אשר נכנס שם היה לנוקבא אליו, והרי היה משמש הרשימו לג' תועליות, וע' עוד בענין הרשימו לעיל פ"ה אות י"א י"ז כ' ובפ"ד אות ב':

[ד] **אבל** אור המלכות כאשר מסתלקת אינה מנחת רשימו בכלי שלה לפי שאין שום ספי' תחתיה לקבל הימנה ואע"פ שעתיד להיות עולם אחר תחתיה שהוא עולם האצילות המקבלים ממנה אינה מסוג שלהם כו', הנה לפי מה שאמרנו לעיל בסמוך שהיה נשאר הרשימו לג' תועליות וכנז' הרי אינו שוה במלכות אלא רק תועלת אחד והוא מה שאין ספי' אחרת תחתיה להאיר אליה אבל שאר הב' תועליות והוא להאיר להכלי שלה גופה וכן לבחי' שורש להתפשטות הב' הרי זה צריך להאורה להמלכות ג"כ וא"כ הרי היה צריך שישאר גם בה רשימו, אמנם הוא כי מה שלא השאיר בה המאציל ית"ש על אלו ב' התועליות ולא נשאר בה רשימו כלל הוא בכוונה גדולה ורצון ממנו ית"ש, כי מטעם הכלי שלה הנה היה כוונת המאציל שלא לקבוע בה אור בפנ"ע אלא שתקבל אורה תמיד רק ע"י הט' ספי' העליונים שעליה ולכן נסדר גם כאן בכלי המלכות דהעקודים שתקבל אורה רק מהרשימו של היסוד וכמו שמבואר למטה וכן מטעם הצורך להתפשטות הב' הנה היה כוונת המאציל ג"כ שבההתפשטות הב' דהעקודים תוכלל אור המלכות ג"כ ביסוד ולא היה נכנס בכלי המלכות דהעקודים מהאור העיקרי דהתפשטות הב' מאומה אלא רק תולדתו וכמו שמבואר לקמן בשער מטי ול"מ וע"ש פ"ד והיה כ"ז בכוונה ורצון מהמאציל ית"ש לקבוע את המלכות שתהיה קבלתה עתה עד עת התיקון העתיד רק מהט' העליונים שעליה והיא עתה רק בבחי' אספקלריא שאינה מאירה וכמו שמפרש והולך וכן לעיל פ"ה, והרי נמצא כי מכל הג' טעמים שאמרנו לעיל אות ג' בענין צורך הרשימו הנה לא היה שום אחד מהם בכלי המלכות כי הרי לא הי' ספי' אחרת תחתיה שתאיר לה וגם מה שנוגע להאור והכלי שלה עצמה הרי היה הכוונה והרצון שתהיה כל קבלתה רק מלמעלה ולכך לא נשאר בכלי המלכות שום רשימו מאומה, וכבר בארנו כ"ז לעיל פ"ה בכמה מקומות שם וע"ש אות ב' וי"ד:

[ה] **אח"כ** עלתה אור החכמה במאציל וחזרו אורות שאר ספי' שתחתיה לנסוע נסיעה ב' כו', הנה מבואר מזה ובפרט למטה בפרק זה באריכה כי לא היה עלייתם במאציל בפעם אחד כולם יחד זה אחר זה אלא הוא כי בעליית כל ספי' וספי' חזרו פניהם למטה כי כאשר עלתה הכתר במאציל והיה פניה למעלה הנה אז עלו כולם יחד זה אחר זה החכמה במקום הכתר ובינה במקום החכמה וחסד במקום הבינה וגבורה במקום החסד ות"ת במקום הגבורה ונצח במקום הת"ת והוד במקום הנצח ויסוד במקום ההוד ומלכות במקום היסוד והיו אז בעת עלייתם כולם פניהם למעלה עד שנגמרו לעלות כ"א במקום העליון שעליו והוא נסיעה אחת וכאשר נגמרו לעלות אותו הנסיעה חזרו פניהם למטה ואח"כ התחילו לנסוע נסיעה ב' וחזרו עוד פניהם למעלה ועלתה החכמה במאציל ובינה במקום הכתר וחסד במקום החכמה וגבורה במקום הבינה וכן כו' כו' עד המלכות שהיא עלה במקום ההוד וכשנגמרו לעלות אותו הנסיעה הב' חזרו עוד פניהם למטה וכן עד"ז היה בהם נסיעות מופרדות והיה בהם בסך הכל עשרה נסיעות מחולקות עד שנגמרו כולם לעלות במאציל ובכל נסיעה ונסיעה אחר שנגמרה חזרו כולם פניהם למטה, והרי צריך טעם וביאור למה היה כן ולמה לא עלו כולם יחד אל המאציל זה אחר זה

בנסיעה

דנסיעה אחת, אך הטעם הפשוט הוא מפני השבירה והכלל כי אלו שעלו כולם יחד והיו מסתלקים כולם בפעם אחת היה מתמשך ומתעבה הכלי יותר מדאי אבל עתה כאשר עלו לאט לאט לא נעשה הכלי ולא נתעבה כ"כ כי הרי בכל עליה ועליה חזרו פניהם למטה והאירו בה והיה עלייתם בבחי' מטי ולא מטי שהוא בבחי' רצוא ושוב שתיכף כאשר שנסתלק כל אור מהכלי אלו חזר תיכף פניו אליה להאיר בה ובסוד דומה דודי לצבי שאמרו בזוה"ק שמות י"ד א' שהצבי בזמן שהוא בורח הולך מעט מעט ומחזיר את ראשו למקום שיצא ממנו כן היה כאן והוא מורה על אומץ החשקה להאיר בהכלי עכ"פ. וכן היה ג"ז מטעם האורות ג"כ כי תיכף כאשר עלה כל אור עליון עליית מקום אחד חזר תיכף פניו למטה להתחתונים להאיר להם בהארת פניו כי הוא מורה על יסודם הגדול זב"ז וכמו שהיה עד"ז ג"כ בהתפשטות הב' שהיו כולם תמיד בדרך מטי ולא מטי כמו שמבואר לקמן, אמנם הוא הנה יש בזה עוד טעם ב' להיפך והוא ג"כ הן מטעם האורות והן מטעם הכלים כי מצד שהאורות והכלים היו כלולים יחד זב"ז כי הרי כל אצילות הכלים כאן הנה הם רק בבחי' השבירה שהיה כלול באותן האורות עצמן ולכן אם שהיו עולים כולם בפעם אחת יחד היה עולה ונמשך עמהם השבירה ג"כ אך עתה אשר עלו לאט לאט הנה נתקלקלו השבירה בקלקול אחר לקלקול ועי"ז לא היה אפשר להם לעלות ג"כ, כי הרי בהכרח הוא שעליית השבירה שיעלו הם ג"כ הוא אינו נקל כ"כ והסברת הדבר בריש פ"ג אלא שהם נמשכים אחר האורות בכל האפשרי ולכן הוא כי כאשר עלה כל אור והיה עלייתו רק עליית מקום אחד הנה נשאר היטב השבירה למטה ממנו ובסמוך אליו כי הרי אי אפשר לו לעלות אלא ע"י שנמשך אחר האור ולכן כאשר שהוא בסמוך אליו מספיק לו ר"ל כאשר שהאור הוא עדיין סמוך להשבירה הנה נשאר השבירה היטב למטה ממנו, ועי"ז שהוא ע"י שנשאר למטה לבדו עכ"פ, הרי נתקלקל עוד והיה אפשר עי"ז שיעתק האור ממנו עוד קצת והוא עליה הב' שעלה האור למקום שלפני פניו והשבירה נשאר במקומו הראשון ונתקלקל עי"ז עוד קצת ע"י שהוא עתה רחוק מהאור אלו ב' מקומות וכן נתקלקל עי"ז לאט לאט בכל עליה ועליה עד שהיה אפשר להאור להסתלק ממנו לגמרי ולעלות למקורו ונעשה עי"ז השבירה לבחי' כלי היטב ע"י שנשאר לבדו למטה כי נתקלקלה ע"י כ"ז בכל הראוי משא"כ אם עלו האורות כולם בבת אחת אז היו נמשך השבירה אחר האורות והיו עולים גם הם ולא היה נעשה הכלי כלל.

וכן הוא עד"ז ג"כ מטעם האורות כי נאמר שבאולם העקודים נעשה השורש להי' ספי' דאצילות שיתחלקו לי' ולכן הוא כי אלו שהיו עולים כלם בפעם אחת לא היו נתחלקו לי' כלל, אך ע"י שנחלק עלייתם בי' עליות ובכל עליה ועליה היה לכ"א חזרת פנים שחזר כ"א בפרט"ע את פניו פעם למעלה פעם למטה הנה נתגלמו עי"ז להיות כל אחד ואחד לאור מיוחד בפרט"ע ונעשו עי"ז שורש לי' ספי' אמנם עיקר הגילוי דהי' ספי' הנה לא נעשה בהם אלא רק בהתפשטות הב' אבל כל האור דהתפשטות הא' לא היה נחשב כולו באמת רק לאור אחד לבד וכמו שאמר הרב לקמן במטי ול"מ פה, ע"ש דברינו אות כ' וכ"ז, אך עכ"ז הנה שורש דהי' ספי' נגלם היה בהתפשטות הא' ג"כ וזהו ענין חלוקתם בי' עליות וכנז', ועומק הדברים הוא ע"פ מה שנתבאר למטה אות י' שנגלם היה גם בהתפשטות הא' כל בחי' די' מדרגות ע"ש.

אמנם הנה עיקר עומק הטעם מה שלא עלו אל המאציל כולם יחד בבת אחת הוא ע"פ מה שכתבנו בספר הכללים כלל ע"ו ובכ"מ שם כי כל ענין עלייתם אל המאציל הנה הוא בבחי' עליית מ"ן ועי"ז הנה ניתוסף להם אור וברכה ונזדווגו והולידו כל האור דהתפשטות הב' שיצא מהם אח"כ. והנה העשר ספי' דהעקודים הנה הם בבחי' עשרה פרצופים שלימים כלול כ"א מי' כי גם הרי"ק שבהעקודים הם ג"כ בבחי' י' פרצופים גמורים כמו שכתבנו בספר הכללים שם כלל ע"ז וע"ז ולכן נתחלקו לי' עליות כי לא היה אפשר שיעלה הפרצו' התחתון למ"ן אלא רק אחר שנגמר עליית כל עליון ואחר שניתוסף באור וברכה למעלה אז השפיע הוא להתחתון ג"כ תוספות מוחין שיעלה גם הוא וכמו"ש הרב בשער מוחין דצלם פ"ו שלהעלות מ"ן צריכין לקבל הארה מלמעלה והוא ע"י הזווג דהדו"ן העליונים, ולכן לא היה אפשר שיעלה כל תחתון למ"ן בשרשו שבהפה דא"ק אלא רק אחר שנגמר עליית העליון ואחר שנתקן שם בכל שלימותו אז החזיר פניו למטה להאיר אל התחתון בהארת המאציל מלמעלה למטה ומבפנים לחוץ ואז נתקן התחתון שיעלה הוא אח"כ ג"כ, אמנם זהו רק בענין עלייתם לשרשם הראשון אשר בפה דא"ק עצמו הנה בזה לא היה אפשר שיעלה גם התחתון אלא רק אחר שנתקן ונשלם העליון והאיר אליו כנז' אבל עלייתם ממקום למקום אשר למטה גופה ומבחוץ אשר זה היה באמת ג"כ בחי' עליית מ"ן הנה לעליה כזה היה מספיק להם ההארה שקבל כל תחתון מהעליון בעודם היותם כולם למטה גופה שהאירו זה לזה וכמו שמבואר בדברי הרב בעניננו שניתוסף לכל תחתון אור גדול מכל עליון ועי"ז היה אפשר לכל תחתון לעלות ממקום למקום, כי בעליית המקום דכל עליון היה מאיר להתחתון שיעלה גם הוא עליית מקום אחד אבל עלייתם להשלים תיקון המ"ן העיקרי של כולם אשר עלו אח"כ להמאציל הנה זה לא היה אפשר להם אלא רק אחר שקבל כ"א הארת המאציל גופה והוא אחר שעלה כל עליון מהפה ולפנים ואחר שהחזיר פניו למטה להאיר להתחתון אליו, וזהו עומק הטעם העיקרי מה שלא עלו כולם יחד בבת אחת אלא שנסדר עלייתם בי' עליות מחולקות, והוא משום כי הם בבחי' עשרה פרצופים מיוחדים ולא היה אפשר להתחתון לעלות אלא רק אחר שנשלם עליית המ"ן דהעליון ונתקן הוא, אז האיר הוא להתחתון בהחזרת פניו למטה ועי"ז נעשה האפשרית שיעלה התחתון ג"כ וכנז', וע' עוד למטה אות ט':

[ו] **וגם** המאציל אינו מאיר באורות התחתונים, לעיל פ"ב אמר כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת, אמנם הוא רק אור חוזר וכמו שכתבנו שם אות ו', אבל הארת אור ישר אינם מקבלים גם מן המאציל בעת שהם עולים ומסתלקים, והנה מה שאמר שהאורות לא האירו זה לזה וגם המאציל לא היה מאיר בהם והרי היה החסרון בב' בחי', וכן מה שאמר שבהיותם מסתלקים הם מפסיקים הי', הנה כ"ז הוא מתבאר ע"פ מה שכתבנו בארוכה לעיל פ"ג מאות כ"ה עד אות ל"ה ואמרנו שם כי היו מקבלים ב' מיני אורות, אחד הנרנח"י שבהנפש הכללי עצמה והשני הארת דרוש נשמה ח"י הכלליים שלמעלה והוא אור המאציל שאמר ע"ש, ועל זה אמר עתה כי בהיותם עולים ומסתלקים היה מסתלק מהם אלו הב' מיני אורות, והסיבה היה ע"י ההפסקות וכמו שבארנו שם בארוכה בכ"ז ע"ש, כי כל הדברים כאן הוא כפול מלעיל פ"ג ופ"ה ולכן קצרנו בביאורינו כאן, אך עיקר סילוק האורות שהיה נעשה בהם הנה הוא כדי שיתגלם השבירה עי"ז שיהא ראוי להעשות לבחי' כלי, וגם מטעם האורות, שנעשה בהם עי"ז שורש לחלוקת י' ספי' כנ"ל אות ה':

[ז] **ולא** נשאר בהם רק בחי' רשימו בלבד, הנה הרשימות שאמר עתה וכן לעיל פ"ד הם הרשימות שנשארו בהאורות אבל הרשימו שאמר לעיל בריש פרק זה וכן מ"ש לעיל פ"ה הם הרשימות שנשארו בהכלים ויש חילוק גדול ביניהם כי הרשימות שבהכלים הנה בכל כלי שהיא יותר עליונה נשאר בה רשימות יותר מהכלי שתחתיה כי בכלי הכתר נשאר בה י' רשימות, שהרי כאשר יצא ממנה אור הכתר השאיר בה רשימו ממנו, וכאשר יצא הכתר הרי נכנס שם אור החכמה ואח"כ כאשר עלה גם אור החכמה השאיר בה רשימו ממנו ג"כ, וכאשר יצא גם אור החכמה הרי נכנס שם אור הבינה וכאשר

עלה ויצא ממנה גם אור הבינה השאיר בה גם הוא רשימו ממנו ג"כ, וכאשר יצא אור הבינה הרי נכנס שם אור החסד וביציאתו השאיר בה גם הוא רשימו ועד"ז כולם כי גם אור המלכות כשיצאה רשימו ממנה בכל כלי מהם בעברה דרך הם, זולת הכלי שלה משום שהיא צריך להיות בבחי' אספקלריא דלא נהרא וכנ"ל פ"ה אות י"ב י"ד אבל בשאר הט' כלים שעליה היא מנחת רשימו בכולם ע"ד כל הט' העליונים, ונמצא כי נשאר בכלי הכתר י' רשימות שהוא מכל הי' אורות שעברו דרך עליה אבל בכלי החכמה לא נשאר אלא רק ט' רשימות כי הרי בה לא נכנסו ויצאו אלא רק ט' אורות ובכלי הבינה ח' ובכלי החסד ז' ובכלי הגבורה ו' ובכלי הת"ת ה' ובכלי הנצח ד' ובכלי ההוד ג' ובכלי היסוד ב' ובכלי המלכות לא נשאר כלל וכנ"ל, ונמצא כי בכל כלי שהיא יותר עליונה נשאר בה רשימות יותר לפי ערך האורות שנכנסו בה ויצאו ממנה, אבל הרשימו דהאורות ר"ל שנשאר בכל אור התחתון מהעליון שעליו הוא להיפך שהרי כל אור שהוא יותר התחתון היה בה רשימות יותר עד שבאור המלכות היה בה נ"א רשימות ובאור הו"ק שהוא ז"א היה בו י"ב רשימות ובאור הבינה היה בה ה' רשימות ובאור החכמה היה בו רשימה אחת ובאור הכתר לא היה בו רשימה כלל, והיינו כי הרי אור המלכות זכה מהכח"ב וז"א לרום ששמה היה יסודה וכאשר עלה הכתר וכן עלו כולם אחריו כ"א במקום עליון הנה בעת עלייתם וחזרת פניהם למעלה נסתלק אז מהמלכות את הד' אורות הנז' שזכתה מהם ונשאר בה רשימו מכולם והרי הם ד' רשימות, וכאשר גמר הכתר לעלות והחזירו כולם פניהם למטה הרי זכתה המלכות אז להמקיף דהחיה ג"כ ואח"כ כאשר עלה גם החכמה במאציל וכן כולם אחריו כ"א במקום עליון הנה בעת חזרתם פניהם למעלה נסתלק אז מהמלכות כל הה' אורות שזכתה מהם ונשאר בה רשימו מכולם והם ה' רשימות ועם הד' הקודמים הרי הם ט', וכאשר גמר גם החכמה לעלות הרי זכתה אז המלכות גם להמקיף דהיחידה, ואח"כ כאשר עלה גם הבינה וכן כולם אחריה כ"א במקום עליון ונסתלק אז מהמלכות כל הו' אורות שקבלה מהם ונשאר בה רשימו מכולם הרי הם עם הט' הקודמים ט"ו רשימות וכן אח"כ בעליית החסד ו' והרי הוא כ"א ובעליית הגבורה ו' הוא כ"ז ובעליית הת"ת ו' הוא ל"ג ובעליית הנצח ו' הוא ל"ט ובעליית ההוד ו' הוא מ"ה ובעליית היסוד ו', הוא נ"א רשימות במלכות אך הז"א לא היה לו אלא י"ב רשימות ג' מעליית הכתר ד' מעליית החכמה ה' מעליית הבינה, אבל הו"ק עצמם לא הרויחו ולא הפסידו זה מזה בעלייתן כי הם לעולם כולם במדרגה אחת, והבינה היה לה ה' רשימות ב' מעליית הכתר ג' מעליית החכמה, ואור החכמה היה לה רק רשימה אחת שהוא ממה שהרויחה והפסידה ביציאת ועליית הכתר, אך אור ספי' הכתר לא היה לו שום רשימו כלל והרי לנו חילוק גדול בין רשימות האורות לרשימות הכלים, כי בהכלים נתרבה הרשימות בכל עליון ביותר אבל בהאורות נתרבה הרשימות בכל התחתון ביותר, וגם חשבון הרשימות דהכלים היו בסך הכל נ"ד רשימות, ובהאורות היו בסך הכל ס"ט רשימות, ועוד כי בהכלים לא נשאר רשימו בכלי המלכות כלל, ובהאורות לא היה רשימו באור הכתר כלל, וכן הוא עוד כי הרשימו דהאורות הנה כאשר נסתלקו האורות נסתלקו הרשימות עמהם ג"כ כי הרי עלו ונסתלקו האורות עם כל התוספות שניתוסף בהם שהוא כל מה שהרויחו מהאורות העליונים הרי עלו ונסתלקו כולם אבל הרשימו שנשאר בהכלים בהסתלקות כל אור הרי נשארו אותן הרשימות בהם לעולם והרי היה ד' חילוקים בין הרשימות דהאורות להרשימות דהכלים:

[ס] **בכל** האורות שהיה נמשכין להם ע"י אור החכמה, וכן נגרע מהם אז ג"כ בהמשכ"ה כל האורות שהיו נמשכין להם מן הכתר או מן המאציל אחר אשר גמר עליית הכתר כי אין סברא כלל שישאר בה אור העליון כאשר התחתון מסתלק וכגון המלכות שזכתה מהחכמה לחיה פנימי ומהכתר להיחידה פנימי וכן זכתה עוד אחר גמר עליית הכתר לחיה מקיף, הרי אין סברא כלל שכאשר מסתלק ממנו החיה פנימי בעת עליית החכמה, שישאר בה אז היחידה פנימי והחיה מקיף, ועוד כי הרי פשוט הדבר שכל מה שכל תחתון מקבל מהכתר ומהמאציל הנה הוא ג"כ רק ע"י אור החכמה וא"כ הרי במה שאמר הרב שנגרע מהתחתונים כל האורות שהיה נמשך להם ע"י אור החכמה הנה אין הכוונה דוקא על האורות שקבלו מהחכמה עצמה אלא הכוונה הוא גם על כל האורות שלמעלה כי כולם נמשכו להתחתונים רק ע"י אור החכמה, ועוד כי הרי פשוט הדבר ג"כ שכאשר מסתלק אור החכמה מן התחתונים שהוא בעת עלייתה וחזרת פניה למעלה הרי עולים אז כולם מדרגה אחת והם כולם אז פניהם למעלה ומסתלק אז הארת כולם מלהאיר באור ישר וכמ"ש הרב לעיל כי בהיותן עולין ומסתלקין והפכו פניהם למעלה אין רצונם להאיר למטה וגם המאציל אינו מאיר אז באור ישר אלא רק באור חוזר לבד, והרי מבואר מכ"ז שכאשר עולה אור החכמה וכן הבינה וכז"א הנה מסתלק אז מלמטה גם כל האורות העליונים כולם בהמשכ"ה ולא נשאר מכולם אלא רק רשימו לבד מכ"א וכנ"ל בדברינו אות ז' ופשוט הוא:

[ע] **אבל** בחכמה היה ב' בחי' הסתלקות כו' ובכ"א מב' ההסתלקות אלו היה לה ב' בחי' שהוא גירעון ותוספות וכעד"ז היה בבינה ג' מיני הסתלקות ויוכפלו לו' וכעד"ז כו', רצונו בזה ללמדינו שכל אור ספי' התחתונה הנה היא נתגלה בעקודים ביותר מכל ספי' עליונה שעליה כי הרי אור הכתר היה גילויו רק פעם אחת ואח"כ עלה ונסתלק ואין עוד ולא נשאר ממנו למטה אלא רק רשימו אחת לבד אבל אור החכמה היה גילויו ב' פעמים כי נתגלה ונסתלק פעם אחת במקומו ואח"כ נתגלה ונסתלק פעם ב' במקום הכתר כי הרי כאשר נגמר עלייתו הכתר חזר פניו למטה להאיר בהם ואח"כ עלה ונסתלק גם ממקום הכתר ועלה להמאציל והרי היה גילויו ב' פעמים וכן נשאר ממנו בסילוקו ב' רשימות ואור הבינה היה גילויה ג' פעמים וכן נשאר ממנה בסילוקה ג' רשימות ועד"ז כולם שכל תחתון היה גילויו ביותר וכן נשאר ממנו בסילוקו רשימות ביותר היינו אור החסד ד' פעמים וד' רשימות. אור הגבורה ה' פעמים וה' רשימות, אור הת"ת ו' פעמים וו' רשימות, אור הנצח ז' פעמים וז' רשימות, אור ההוד ח' פעמים וח' רשימות, אור היסוד ט' פעמים וט' רשימות. וכן אור המלכות הנה נשאר ממנה ג"כ ט' רשימות והוא בכל כלי וכלי בעת עלייתה ויציאתה ממנה, לבד הכלי שלה ששם לא הניחה רשימו כנ"ל בדברי הרב והרי נשאר מהמלכות ג"כ ט' רשימות כמו מאור היסוד. **אמנם** ענין מציאות פנים למטה הנה זה לא היה באור המלכות רק פעם אחת שהוא בעת יציאתה מהמאציל וירידתה למקומה אבל מאחר שהגיעה למקומה הרי בודאי הוא שחזרה תיכף פניה למעלה לקבל שפע מהמאציל ונשאר כן תמיד עד שעלתה ונסתלקה והרי היה המלכות תמיד פניה למעלה כי לא היה למטה ממנה שום מציאות עדיין ולא היה לה למי להאיר כלל להחזיר פניה למטה להאיר אליה והרי לא היתה אור המלכות פניה למטה אלא רק בעת יציאתה מהמאציל עד שירדה למקומה, אמנם נראה כי הגם שבאמת הוא שאחר שירדה המלכו' למקומה הנה חזרה פניה למעלה ולא החזירה עוד פניה למטה כי לא היה לה למי להאיר כלל וכנז' עכ"ז הנה היה להמלכות ג"כ כמה בחי' חזרת פנים למעלה ולמטה והוא מעת יציאתה מהמאציל עד שירדה למקומה, והיה בה ג"כ בחי' החזרת פנים עשרה פעמים, כי מתחילה כאשר יצאה היא ברצונה ועמדה במקום הכתר הרי בעת יציאתה היה פניה

למטה וכאשר עמדה במקום הכתר הנה חזרה פניה למעלה לקבל שפע מהמאציל, כי אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת כמ"ש הרב, והרי אחר שעמדה במקום הכתר חזרה פניה למעלה, ואח"כ כאשר יצא היסוד במקום הכתר וירדה אז המלכות למקום החכמה הרי בעת ירידתה חזרה פניה למטה, וכאשר עמדה במקום החכמה הרי חזרה פניה למעלה, ועד"ז אח"כ כאשר יצא ההוד ועמד הוא במקום הכתר וירד היסוד למקום החכמה והמלכות למקום הבינה הרי בעת ירידתם היו פניהם למטה ואח"כ חזרו פניהם למעלה, ועד"ז בכל יציאת אור ואור עד שיצאו כולם וירדו כ"א למקומו, הנה בעת ירידתם היו פניהם למטה ואח"כ חזרו פניהם למעלה כנז', והרי היה להמלכות בעת יציאתה עשרה פעמים חזרת פנים וליסוד היה ט' פעמים חזרת פנים ולהוד ח' פעמים ולנצח ז' פעמים ולת"ת ו' ולגבורה ה' ולחסד ד' ולבינה ג' ולחכמה ב' ולכתר א' וכ"ז בעת יציאתם אז היה החזרת פנים להמלכות ג"כ והיה בה עשרה פעמים כנז', אבל בעת עלייתם הנה לא היו להמלכות שום חזרת פנים כלל כי אחר שירדה למקומה הנה חזרה תיכף פניה למעלה ולא חזרה עוד פניה למטה כלל עד שעלתה ונסתלקה גם היא וכנ"ל, אך אחר כל הספי' כולם זולת המלכות הנה בהם היה החזרת פנים למטה בעת עלייתם ג"כ כי כאשר גמרו לעלות כ"א למקום העליון שעליו אז חזרו פניהם למטה להאיר כ"א להתחתונים אשר למטה ממנו וניתוסף להם אור עי"ז כמבואר וכן הניח כ"א רשימו ממנו בכל מקום שעלה ונסתלק משם והרי היה הגילוים דכל התחתון וכן הרשימות ממנו ביותר מכל עליון ולכן נשלם בעקודים כל התחתון ביותר והמלכות הנה נשלמה היא מתחילה וביותר מכולם וכן השתפה היא ביותר עם העביים והכלים של כל הי' ספי' כולם כי הרי נכנסה והיתה בכ"א מהם וכן הניחה רשימו בכ"א בעת סילוקה זולת בהכלי שלה, ועכ"פ הוא כי כל ספי' שהיא יותר התחתונה הנה היא האירה ופעלה ביותר כן בהגילוים שהאירה ונתגלית בהחזרת פנים למטה, ומהרבה בכל התחתון החזרת פנים למטה והגילוים יותר מהעליון שעליו, וכן בהרשימות שכל התחתון הניח רשימות יותר מהעליון, וכ"ז נעשה ע"י שלא עלו ונסתלקו כולם בהמאציל בפעם אחת ובנסיעה אחת אלא שהיה עלייתם בהמאציל לאט לאט ובי' נסיעות וכנ"ל אות ה' ומי"ז היה הגילוים והרשימות בכל ספי' התחתונה יותר מהעליונה, והרי נמצא כי מה שנסדר סדר עלייתם בי' עליות היה לצורך גדול בבנין העקודים. **והנה** שכל האורות כללו הרי עלו לבסוף כולם למעלה ונשארו שם לעולם, וכל העקודים העיקרי הוא רק מההתפשטות הב', עכ"ז הנה היה תועלת גדול מזה להעקודים העיקרי ג"כ, כי הרי כל אותן האורות שהוא מההתפשטות הא' הנה הם השורש להתפשטות הב' ולכן כל מה שנעשה בהם מהגילוים והרשימות כנז', הנה היה מזה תועלת גדול להתפשטות הב' ג"כ, כי הרי כל ההעדפה והתוספת שנעשה בהשורש הרי הוא תועלת להענף והפרי שיוצא ממנו וכן כל הסדר שהיה בעליית השורש נמשך אח"כ אותו הסדר ג"כ בתולדתו, ומזה הוא ג"כ כל הענין דמטי ולא מטי, ועכ"פ הוא כי מה שנסדר עלייתם בהמאציל בי' נסיעות ולא עלו כולם בפעם אחת הנה היה זה לצורך ועיקר גדול לכל בנין העקודים כולו, וע"פ מה שאמרנו כאן וכן לעיל אות ה', [בע"ס דפוס ירושלים ע"כ ת"ו וכן בדפוס ווארשא תרנ"א יש בפרק זה כמה מוקפים בנ"א אך כולם הם מנוסחא משובשת ואינם.

[יוד] **וזהו** שינוי אחד שיש בעולם העקודים משא"כ בעולם אצילות כי בעולם האצי' היו או"א יותר שלימים מהזו"ן כו', הנה לעיל פ"ג אמר עוד שינוי ב' והוא כי בעקודים יצאה המלכות תחילה כי יצאו שם אחד לאחד ומלמטה למעלה מהמלכות עד הכתר ובעולם הנקודות יצאו מלמעלה למטה מהכתר עד המלכות וגם יצאו כלולים כי יצא הכתר תחילה והיה הוא כלול מכל הי' ואח"כ יצא החכמה מהכתר כלול מכל הט' וכן עד"ז כולם עד המלכות וכמ"ש כ"ז בדרושי נקודות פ"ד, ואמר שם כי היה עוד שינוי ג' כי בעקודים יצאו האורות תחילה ואח"כ הכלים אבל בנקודות היו הכלים מתחילה, והרי אמר הרב כי היה ג' שינוים ביניהם, וכבר אמרנו לעיל פ"ג אות ה', כי באמת הנה כל הג' שינוים הללו הם ישנם בעקודים גופה ג"כ בין ההתפשטות הא' שבו להתפשטות הב' שבו, כי בהתפשטות הא' יצאו האורות מתחילה, ויצאו ממטה למעלה, והיו הזו"ן יותר שלימים, אבל בהתפשטות הב' היו הכלים מתחילה כי הם העביים הנשאר מההסתלקות הא', ויצאו אז האורות מלמעלה למטה כלולים כולם בכל עליון, והיו אז ממילא ג"כ האו"א יותר שלימים מהזו"ן כי הזו"ן נמשכו רק מהם וכן הם מקבלים לעולם רק מאו"א וכמו שמבואר כ"ז לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ב ולהלאה, והרי היה כל השינוים הללו בעקודים עצמו בין ההתפשטות הא' שבו להתפשטות הב' שבו, וכן היה באמת ב' התפשטויות וב' הסתלקיות בעולם הנקודות והאצילות ג"כ והיה גם שם כל אלו הג' שינוים בין ההתפשטות הא' להתפשטות הב' שבהם וכמו שכתבנו כ"ז לעיל פ"ג אות ה' ובפרט בספר הכללים בכ"מ שם, אך ראינו כאן להוסיף עוד כי הרי לכאורה יפלא כי מאחר שבהתפשטות הא' הוא השורש להתפשטות הב' וכמו שכתבנו לעיל בכ"מ א"כ איך אפשר שיהיה שינוים בין זה לזה כי הרי כל הסדר אשר בהשורש כן הוא בענף היוצא ממנו אלא בהשורש הוא בהעלם ובענף ותולדתו הם מתגלים אבל עכ"פ הוא כי הם בהכרח בסדר אחד לעולם ואיך אפשר שיהיה ג' שינוים בין זה לזה, **אמנם** כבר בארנו עומק הדברים הללו בספר הכללים כלל ס"ו ענף ה' אך יען כי כאן הוא המקום העיקרי בזה וגם הוא נצרך לנו לביאור דברי הרב בכ"מ לזאת ראינו לכפול כאן עיקר הדברים בזה ואין ביהמ"ד בלא חידוש, והענין בזה כי העיקר הוא שלא היה באמת שום שינוי כלל, ומה שקורא אותן הרב בשם שינוים הוא רק מפני גודל העלמתן אשר בהשורש ונראה יציאתם אשר מהעלם לגילוי בבחי' מציאת יש מאין לכן נתראו כל השינוים הללו ונקראו בשם שינוים אבל באמת לא היה שום שינוי כלל וכמו שיתבאר. **והענין** הוא כי כבר אמרנו לעיל פ"ב אות ז' ופ"ג אות ה' ובכ"מ כי כל הי' אורות כולם שיצאו מהפה דא"ק שבעניינו שהם ההתפשטות הא' אשר לעקודים הנה היה יציאתם ג"כ רק ע"י בחי' זווג ולידה מהזו"ן העליונים הפנימים אשר בהריפין דא"ק ומהמ"ס שבו וכל בחי' זווג הנה הוא נמשך ויוצא ע"י אמ"ר וק"ב כאמור בדרושי מ"ן דרוש ה' ו' שהם בחי' אור וכלים והם הכלים שהיו כלולים בהאורות שאמר הרב כאן ולעיל פ' ג' ה' כי ע"י בחי' אמ"ר וק"ב נמשך ונברא האור עם הכלי יחד מתחילת יציאתם, אמנם ענין הכלי הנעשה שם הנה הוא כי כל בחי' זווג הרי הוא נמשך ונעשה ע"י ונעשה ע"י עליות מ"ן מהנה"י לחג"ת ומחג"ת לחב"ד שהוא בחי' העלום והסתלקות האורות מלמטה למעלה וכמו שמרמז לנו הרב ומלמדינו סוד העמוק והנורא הזה בדרושי נקודות רפ"ב במה שאמר שם כי כל בחי' הולדת אורות חדשים נעשה קודם להם ענין העלום ע"ש והוא סוד שורש הכלי שנעשה מתחילה לצורך תולדות כל אור חדש כי ע"י העלום מתייסד באותו הפרצו' שורש הכלי להאור שעתיד להוולד ממנו, והרי נמצא כי שורש הכלים הם הוכנו לעולם מתחילה כי הרי בלתי זה אי אפשר לשום אור לצאת ולהתגלה למטה אלא רק ע"י התלבשות דוקא שהוא הכלי אשר בו מתלבש האור ומצמצמו ומחזיקו ועי"ז הכלי אפשר לכל אור להתגלה למטה כמו הנשמה שהיא מתגלה בעוה"ז ע"י הגוף, והרי נמצא כי לכל אור מוכרח הוא להעשות לו מקודם שורש כלי אליו ור"ל שהוכן לו מקודם מקום מוצא הכלי והוא ע"י בחי' העלום שאמרנו ויורד האור ומתפשט ומתלבש בהכלי הנמשך ונאצל מאותו העלום ואח"כ נולד ויוצא האור עם הכלי

ביסוד

ביסד שיולא האור והכלי כלולים יחד והאור הוא מלובש בהכלי ומיוסד עמו, וכן הוא ג"כ בענינינו בההתפשטות הא' שהיה ג"כ ע"י בחי' זווג ולידה ובבחי' אמ"ר וק"ב שהוא אור וכלי כלולים זב"ז כנז' הרי היה נעשה ג"כ הכנת הכלי שלו מקודם יציאת האור שבו וכמו בההתפשטות הב' אלא משום שכל אמ"ר וק"ב שבההתפשטות הא' הרי הוא מפנימית הרישין דא"ק ומהמ"ס שבו שלא ניכר שם בחי' דו"ן כלל ובחי' כלי כלל כי שם הוא כולו רק אור נעלם ולכן כאשר יצא ההתפשטות הא' מהפה דא"ק ולחוץ הנה היה נראה כולו רק אור לחוד ולא היה מתגלה בו בחי' הכלי אלא רק אחר הסתלקות הא' דוקא שהוא כאשר יצא האור הזך ונבדל מהעביות ונשאר העביות לבדן למטה אז נתגלו העביות לבחי' כלי והם הכלי להאור דהתפשטות הב' אשר חזר ויצא מהפה דא"ק ונכנס שם וגם היה עוד המה גרמות וסיבובים למציאת הכלי כנ"ל פ"ה אות ז' ה' ובמש"י ולש"ם פ"ג, והרי נראה מכ"ז כי בהתפשטות הא' היו האורות מתחילה כי הרי לא נתגלה העביות אלא רק אחר סילוקן דהאורות, ובההתפשטות הב' היה הכלי מתחילה שהרי נכנס האור דהתפשטות הב' בהעביות והכלי אשר נשאר מהתפשטות הא', אך כ"ז הוא רק בגילויהן לחוץ וכאשר שאנו מעריכים ומסתכלים על התפשטות הב' בערך ההתפשטות הא' אבל כאשר שאנו מסתכלים על ההתפשטות הא' עצמו בסדר השתוותו ואצילותו איך שנאצל ונמצא ויצא מהמ"ס דא"ק הנה מצאנו בו ג"כ שהוא אור וכלי וגם הכלי הנה הוכן לו מתחילה וכנז', והרי נמצא כי כל מה שאמרנו שהיה שינוי בין התפשטות הא' להתפשטות הב' כי בהתפשטות הא' היו האורות מתחילה ובהתפשטות הב' היו הכלים מתחילה הנה הוא רק משום גודל מעלת האצילות דהתפשטות הא' אשר כל סדר השתוותו ואצילותו מבפנים להפה דא"ק הוא נעלם מאד ויציאתו מהפה ולחוץ הוא בחי' אצילות יש מאין, והוא נראה כולו אור בהיר, לכן נראה בו השינוי בזה מהתפשטות הב' אבל באמת לא היה בהם שינוי כלל כי כ"א בערך עצמו הוא בבחי' כלי ואור ובחי' הכלי הוכן לו מתחילה וכנז' ולא היה בזה שום שינוי כלל והבן כ"ז. **וכן** הוא ג"כ בענין הב' שינויים האחרים והוא כי בהתפשטות הא' יצאו אחד לאחד וממטה למעלה מהמלכות עד הכתר ובהתפשטות הב' יצאו מלמעלה למטה מהכתר עד המלכות וכל עליון היה כלול מכל התחתונים ממנו, והשינוי הג' כי בהתפשטות הא' נשלמו הזו"ן ביותר ומקודם ובהתפשטות הב' נשלמו הג"ר ביותר ומקודם וכנ"ל והנה גם השינויים הללו הוא ג"כ רק ע"ד הנ"ל, כי משום גודל ההעלם דהתפשטות הא' באצילותו אשר מהפה ולפנים ונראה יציאתו מהפה ולחוץ בבחי' יש מאין לכן אינו מדבר הרב מענינו אלא רק מאשר יציאתו והלאה ולא מקודם לכן מאומה, וכאשר שאנו מסתכלים בו אלא מאשר יציאתו לבד אז נראים בו באמת כל השינויים הללו אבל כאשר נעמיק ונתבונן בכללו כולו שהוא באצילותו אשר מהפה ולפנים ג"כ, איך שנתהוה שם, אשר מזה יצא אח"כ מהפה ולחוץ. והוא נמשך כאחד, ר"ל שורשו אשר מבפנים עם גילויו שמבחוץ הוא אצילות אחד [והוא ע"פ עומק הדברים הנוראים שהעלינו בזה בעזרת קדוש עליון ית"ש בספר הכללים כלל ט"ו וכלל י"ט ענף י'] וכאשר שאנו מסתכלים בכל סדר ענינו אשר באצילותו הכללי הנה אז אנו רואין כי היה באמת כל סדר האצילות דהתפשטות הא' ע"ד הסדר ממש דהתפשטות הב' כי אצילת כל אור הוא לעולם רק מלמעלה למטה שהוא מהכתר עד המלכות והכלילות שכל עליון באצילותו הוא כולל את כל התחתונים ממנו, וכן נשלם כל עליון ביותר ובתחילה, אך יציאת כל אור וירידתו אשר מעולם לעולם שהוא גילויו למטה הנה נמשך בהיפך היינו ממטה למעלה שהוא ממלכות עד הכתר וכן נשלם למטה התחתון מתחילה, והוא ע"ד שמצינו גם באדם התחתון שנמשך אצילותו ממטה למעלה מעיבור ליניקה ומיניקה לקטנות ומקטנות לגדלות ומגדלות לגדלות עד היותו לאיש, אמנם סדר אצילותו בשורשו הוא מלמעלה למטה כי שורשו הוא מהמוחין דאביו ואמו ונמשך בהם מהמוחין עד טפת הבריה ועומד מוסתר שם בהעלם גדול ואח"כ הוא יוצא משם ע"י הזווג ונמשך והולך מלמטה למעלה עד שזוכה גם הוא למוחין גמורים כמו אביו ואמו אבל אלו שהיה יציאתו מתחילה מאור המוחין עלמן היה האדם רואה מסוף העולם ועד סופו. ע' בגר"א בתיקונים תיקון מ' פ"ט ע"ג, ונסדר כ"ז משום שאין הגוף והחומר וכל האצילות דהעוה"ז אין בכחה לקבל ולסבול את הנשמה שבו שהיא מלמעלה אלא רק ע"י שיורדת ונמשכת במיעוט גדול ולאט לאט וע"ז היא מתלמדת לאט לאט להתחבר ולהתייחד בהגוף והולך וגדל בדרך זה עד שאפשר לו לבוא ג"כ לתכלית הגדלות ולזכות להנשמה היותר גדולה והיותר שלימה.

וכן הוא בענינינו ג"כ כי התהוות הי' ספי' דהתפשטות הא' עצמו במקורו שהוא בהמוחין דא"ק וסדר המשכתו מהמ"ס שבו הנה היה ג"כ סדר אצילותו שם מלמעלה למטה מהכתר עד המלכות, והכלילות שכל עליון היה כלול מכל התחתונים ממנו, ואינו יוצא כל תחתון מכל עליון אלא רק ע"י תוספת אור ומוסיף שניתוסף בהעליון ע"י קישורו ויסודו במקורו והרי נשלם ג"כ כל עליון מקודם וביותר, והוא ע"ד סדר כל אצילת הי' ספי' אשר בהתפשטות הב' המבואר לקמן במטי ולא מטי ע"ש מפ"ב והלאה שיוצאים שם מלמעלה למטה ובכלילות ונשלם שם העליון מקודם וביותר וכמו שמתבאר שם ועד"ז ממש היה ג"כ סדר התהוות והמשכת כל הי' ספי' דאור התפשטות הא' במקורו שהוא מהפה ולפנים אמנם כל אצילותו שם הוא בהעלם גדול ומכש"כ שאינו ניכר שם סדר השתלשלותם והמשכתם זה מזה כלל וכלל, והוא ע"ד שאינו ניכר גם באדם התחתון סדר המשכת כחות הראיה והשמיעה והדיבור איך שנמשכים מהמוח להעין אוזן פה וכל סדר השתלשלותם ומכש"כ למעלה למעלה שהוא בהעלם גדול ובפרט בגבהי מרומים דעניננו, לכן אינו מתחיל הרב לדבר רק ביציאתם אשר מהפה ולחוץ שהוא מגילויים והלאה וסדר גילויים למטה הוא נסדר בהיפך מסדר אצילותם שמבפנים כי אין התחתונים יכולים לקבל אלא רק לאט לאט שהוא מהקל אל החמור ומהמאוחר אל הקודם ולכן הם יוצאים מהפה ולחוץ ומתגלים למטה רק ממטה למעלה שהוא מהמלכות עד הכתר ורק אחד לאחד, וגם אחר שיוצאים כל הי' כולם עכ"פ הנה כל מי שהוא יותר עליון הוא יותר מחוסר שלימות שהכתר לא היה בו אלא הנפש לבד והחכמה הוא נשלם גם בהנשמה אבל לא יותר והבינה נשלם גם בהיחידה פנימית אך לא בהמקיפים כלל ולא נשלמו בשלימות אלא הזו"ן לבד וכ"ז הוא משום שהתחתונים אינם יכולים לקבל יותר. **אמנם** אח"כ בהתפשטות הב' שהוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' וכל עיקרו לא נעשה ולא יצא אלא רק אחר שנסתלק כל האור דהתפשטות הא' כולו לגמרי והוא רק בבחי' קו דק ואור ממועט הרבה מהאור דהתפשטות הא', וכנ"ל פ"ג אות י"ב ובכ"מ, הנה הוא יצא כסדר מלמעלה למטה ובכלילות ונשלם בו כל עליון ביותר ומקודם, אך עכ"ז הנה אי אפשר באמת לאורו לעמוד למטה בקביעות אלא שהוא תמיד ברצוא ושוב מטי ולא מטי כי כן צריך להיות ההלוכות דעולם העקודים תמיד וכמו שמתבאר בדברינו שם בעה"י, וכן הוא ג"כ בעולם הנקודות שהוא החלק א' דהתפשטות הב' אשר להאצילות, וכנודע בדברינו בספר הכללים כלל י"ט, ויצאו בעולם הנקודות ג"כ מלמעלה למטה ובכלילות וכל עליון הוא נשלם ביותר (ע' דרושי נקודות פ"ב ובשעה"כ פ"ג וכן בכ"מ, ובדפ"ח פ"ב) הנה לא היה אפשר באמת להאורות להתקיים שם אלא שמיתו ונשברו ע"י ריבוי האור, ונסדר ג"כ כ"ז בכוונה ורצון מהמאציל ית"ש כנודע, ואח"כ כאשר נתקנו ע"י האור דהשם מ"ה והבי"ר דב"ן ונבנה האצילות, והוא החלק הב' דהתפשטות הב' אשר להאצילות וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל י"ט ענף א' והנה יצאו שם ג"כ מלמעלה למטה כל פרצו' עליון יצא ונתקן מקודם

וביותר ועכ"ז הרי הוא מתקיים תמיד והוא עולם חי וקיים לעד. הנה הוא מסיבת כי סדר ההתהוות דכל פרצוף עצמו היה ג"כ רק לאט לאט וע"י סיבובים רבים וכמו שמבואר בתיקון פ"ב ובז"ח פ"א וכן בכ"מ וגם עיקר הגילוי באצילות הוא רק ז"א ונוק', ונמשך אצילותם ג"כ רק ממטה למעלה בעיבור ויניקה וגדלות וכנודע בדרושים. **והרי** מכל דברינו כללו מתבאר לנו כי בזאת אין שום שינוי כלל בין התפשטות הא' להתפשטות הב' אלא השינוי הוא רק בין אצילותם העיקרי אשר בשרשם לגילויים אשר למטה כי בשרשם הם נמשכים מלמעלה למטה אבל גילויים הוא מלמטה למעלה כי אין העולם התחתון לפי מדרגתו הנצרך לו אינו יכול לעמוד בהם ולקבל אותם אלא רק אחר שנתמעטו ונתצמצמו ע"י גילויים הנמשך לאט לאט וממטה למעלה דוקא ולכן יצא ההתפשטות הא' מהפה ולחוץ שהוא גילויו רק מלמטה למעלה הגם שאצילותו בשרשו היה ג"כ רק מלמעלה למטה, ומה שהתפשטות הב' שהוא העקודים העיקרי יצא הוא מלמעלה למטה הוא משום שכל עיקרו הוא רק תולדות האור דההתפשטות הא' והוא רק אור מועט ובבחי' קו דק ממנו לכן היה אפשר לו לצאת מלמעלה למטה ג"כ, וגם באמת הוא כי משום זה הנה הוא אינו עומד למטה בקביעות כלל אלא שעולה תמיד במטי ולא מטי. וכן עולם האצילות אשר נבנה ונעשה מלמעלה למטה. מתחילה עתיק וא"א ואח"כ או"א ואח"כ זו"ן הנה באמת הוא כי עתיק א"א ואו"א הם רק בהעלם גדול כי הג"ר הם נסתרות כנודע, שאין האצילות יכול לקבל אותם בהתגלות ואינם מתגלים אלא רק ע"י לבושים שהוא הנימין והי"ג ת"ד וכן הז' תיקוני גלגלתא ואינו מתפשט אורם באצילות רק ע"י צינורות דקין ועיקר הגילוי שם הוא רק הזו"ן וכנודע כ"ז, ועוד כי הרי כל הבנין דכל פרצו' ופרצוף גופה הנה נעשה אצילותו ג"כ רק מלמטה למעלה מנפש לרוח ומרוח לנשמה ומקטנות לגדלות וכנודע כ"ז ג"כ, וע' דברינו בענינים כללו בעומק ובארוכה בספר הכללים כלל ס' וכלל ט' וכן שם כלל ס"ו ענף ט' י' וע' עוד לעיל פ"ג אות מ' בענין השינוים כללו ג"כ כי הם בסוד כוונת הבריאה בסיבתה ותכליתה ע"ש דברים עמוקים ודי בזה:

[יא] **שאינם** כ"כ שלימים בבחי' עצמן, כי הזו"ן דאצילות בבחי' עצמן הם רק הז' תחתונות וכאשר מקבלים את הג"ר שהוא השלימות שבהם כי הם המוחין והמוחין דמוחין הנה נקרא כ"ז אצלם בשם גדלות משום שהם למעלה מבחינתן העצמותית וכמ"ש בשער המוחין פ"ז, ומקבלים כל שלימותם וכן הם יכולים להתייחד זו"ן פנים בפנים רק מאו"א וכמ"ש במוחין דצלם פ"ו ובדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז' ובכ"מ אבל בענינינו שהוא בעולם העקודים הנה נשלמו הזו"ן והיו פב"פ ע"י תוספות אור שקבלו ה"א משורשו שלמעלה וכמו שכתבנו לעיל פ"ג באריכה ע"ש מאות כ"ה עד אות ל"ה:

[יב] **לכן** נשארו אחור באחור, לכאורה קשה כי הרי מבואר לעיל שאחר שנגמר עליית הכתר בהאצילות ועליית החכמה במקום הכתר הנה אז חזרו כולם פניהם למטה ונתוסף אז הנשמה להחכמה והחיה להבינה ואח"כ הרי נמצא שכאשר זכה החכמה שהוא אבא לג' פנימים ובזה שהיא אימא לד' פנימים היו כולם פניהם למטה וכנ"ל אות כ' ואות ט' והרי היו אז או"א רק פנים באחור פני אבא לאחורי אימא כי כל אותן הג' ספי' כולם הרי היה עמידתם זה למטה מזה וכשהיו כולם פניהם למטה הרי היו או"א רק פנים באחור ואיך אמר הרב שהיו אחור באחור. ועוד כי הרי מבואר לקמן פ"ט ובמטי ולא מטי פ"ב כי בהאורות לא שייך לומר פנים ואחור כלל אלא רק התפשטות והסתלקות אך בעת ההתפשטות באשר שמתפשטים להאיר למטה נקרא זה בשם האם פנים כי הרי נוטה ופונה את עצמו להאיר למטה ובעת עלותם והסתלקותם מלהאיר זה לזה נקרא בשם אחוריים כי הרי נוטה ופונה את עצמו למעלה ואח"כ הרי בענינינו כאשר זכה אבא לנשמה ואימא לחיה והוא כאשר נגמר הכתר לעלות בהאצילות והחכמה במקום הכתר הרי אז היו מאירים זה לזה היטב כי הרי עי"ז נתוסף לאבא הנשמה ולאימא החיה והכ"ל בדברי הרב ואח"כ הרי מכוונים ונקראים שהם כולם אז זה עם זה פנים בפנים ואיך אמר הרב שהיו אז או"א אחור באחור. **אך** הענין בזה הוא ג"כ ע"פ מה שאמר הרב לקמן פ"ח כי כל הזווגים הרי הוא לעולם רק פב"פ אך עיקר אור הפנים אשר ממנו הוא הזווג הוא רק אור דהחיה כי רק הוא הרחמים והחסד וממנו נמשך הזווג העיקרי הנקרא בשם פב"פ אבל כל זמן שחסר האור דהחיה אינו עדיין חסד גמור ולא רחמים גמורים כי הוא עדיין בבחי' דין ולא נמשך האור בשפע אלא במיעוט ובצמצום ונמשך כל הזווגים אשר בלתי אור דהחיה רק בבחי' דינין והיא מכונה ונקרא בשם זווג דאחור באחור כי אינם מתייחדים אז האורות זה בזה כהראוי וכל יחודם וזווגם בלתי אור דהחיה הוא רק במיעוט ובצמצום ובבחי' סילוקיותן לצד שהוא ג"כ בחי' אחוריים ולא פנים ולכן נקרא היחוד והזווג כזה בשם זווג דאחור באחור וכמ"ש הרב ג"כ בספר הגלגולים פי"ז ע"ש, וע' לעיל פ"ב אות י"ג י"ד, ולכן הוא כי בענינינו אשר לא זכה החכמה אבא לבחי' חיה הנה נקרא זווגו בשם זווג דאחור באחור והגם שבאימא זכתה להחיה ג"כ אך כל מה שזכתה הוא רק משורש הבינה שלמעלה וכנ"ל פ"ג אות ל"ג ל"ד ל"ה ע"ש באריכה ואח"כ הרי הוא רק בבחי' חיה מהבינה שהוא הנשמה הכללית ואינו עדיין החיה העיקרי אלא שהיא רק החיה דנשמה אבל החיה העיקרי הוא רק מהחכמה הכללי שהוא אבא, והחיה שבו הוא החיה דחיה, והיה צריך שהחכמה שהוא אבא אשר יצא מהפה ולחוץ שיזכה גם הוא משורשו לבחי' חיה והוא החיה דחיה, אבל כל זמן שלא זכה אבא להחיה היה כל זווגם רק אחור באחור וכנז', וזהו שאמר הרב כי או"א נשארו אז עדיין רק אחור באחור, ויתר דברי הרב עד סוף הפרק הנה הם מבוארים לעיל ספ"ג ושם בארנו ע"ש אות מ"א מ"ב ובזה נשלם הפרק שבה ותהלה לאל ית"ש:

פרק ז.

[א] **ואור** חוזר מתתא לעילא כנז' בתיקונים כו'. ע' בהקדמת תיקונים ג' ע"ב, ושם ז' ע"א אתהדר מן שכינתא תתאה אדנ"י מתתא לעילא מן אדנ"י עד אי"ן, אתהדר מעילא לתתא מעד"א כו', ובתיקון י"ט ל"ד א' ל"ב א', וכן בכ"מ, וע' בספר ע"ן ומ"ד פ' ט"ו ובפרדס להרמ"ק ז"ל בשער ממטה למעלה. והנה ראינו להרחיב קצת הדיבור בזה ונחלקיהו בדרך סימנים כדי ליתן ריווח להמעיין.

סימן א'.

אמנם הוא כי לכאורה יפלא שהרי כפי הנראה הנה ענין אור חוזר דענינינו אין ענינו כלל לכל בחי' אור חוזר הנאמר בזוהר ובתיקונים כי אור חוזר הנאמר שם הכוונה כי ישנם אצילות י' ספי' ממטה למעלה כתר למטה ומלכות למעלה כמו הי' ספי' דאור ישר אשר מלמעלה למטה, והיינו כי במלכות דאור ישר אשר היא למטה נאצל שם ספי' כתר דאור חוזר וביסוד דאור ישר נאצל שם ספי' חכמה דאור חוזר ובהוד דאור ישר בינה דאור חוזר ובנצח דאו"י חסד דאו"ח ובת"ת דאו"י גבורה דאו"ח ובגבורה דאו"י ת"ת דאו"ח ובחסד דאו"י נצח דאו"ח ובבינה דאו"י הוד דאו"ח ובחכמה דאו"י יסוד דאו"ח ובכתר דאור ישר מלכות דאור חוזר, וכמ"ש בהקדמת תיקונים ז' ע"א, עילת על כולא טמיר וגניז בכתר ומניה אתפשט נהוריה על יהו"ה דאיהו י' חכמה ה' בינה ו' כליל שית ספירן ה' מלכות והאי איהו אתפשטותא מעילא לתתא ואוף הכי אתפשט נהוריה

נקודה על י' מן אדנ"י מתתא לעילא עד אין סוף דאתרמז באדנ"י אי"ן כו' והרי לנו כי האור חוזר אשר הוא מתתא לעילא הנה הוא ג"כ ע"י האור דא"ס שבאדנ"י וגם מתחיל הכתר דאו"ח והוא בקוץ י' דאדנ"י וכן הוא מרומז באי"ן דאדנ"י ועולה מתתא לעילא עד הכתר דאור ישר וגם הוא המלכות דאור חוזר, **וכן** ע"ד שהוא בכללות הי' כולם כן הוא ג"כ מכ"א לכולם וכגון מכתר עד יסוד שהם ט' ספי' הנה הם ג"כ באור ישר ואור חוזר כי באור ישר הוה הכתר למעלה והיסוד הוא למטה שהוא הט' אליו ובהאור חוזר שבהם הוה הכתר ביסוד והחכמה בהוד וכן כו' כו' עד שהיסוד דאו"ח הוא בהכתר דאור ישר והם ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה ר"ל שהנם שהט' אשר מלמעלה למטה הוא מכתר עד היסוד כן הוא הט' אשר מלמטה למעלה הוא ג"כ מהכתר עד היסוד והוה הכתר דאו"ח ביסוד דאור ישר והחכמה בהוד וכן כו' כו' עד היסוד במקום הכתר כנז', וכן עד"ז בהכתר עם ההוד כי מהכתר עד ההוד הוא ח' ספי' והנה הם ח' מלמעלה למטה וח' מלמטה למעלה ר"ל כי הנם שהח' אשר מלמעלה למטה שהם האור ישר הוה הכתר למעלה וההוד למטה כן הח' אשר מלמטה למעלה שהם הח' דאור חוזר הוו ג"כ מהכתר עד ההוד והוה הכתר דאותו האו"ח במקום ההוד דאו"י והחכמה דאותו האו"ח בנצח דאור ישר וכן כו' כו' עד ההוד במקום הכתר, ועד"ז בהכתר עם הנצח שהם ג"כ באו"י ואו"ח ובאותו האו"ח הוה הכתר במקום הנצח והחכמה במקום הת"ת וכן כו' כו' עד הנצח במקום הכתר, וכן עד"ז בהכתר עם הת"ת שהם ו' מלמעלה למטה באו"י וכן ו' מלמטה למעלה באו"ח כתר במקום ת"ת חכמה במקום גבורה וכן כו' כו' עד ת"ת במקום הכתר שהת"ת דאו"ח הוא בהכתר דאור ישר, וכן בהכתר עם הגבורה הנה הם ג"כ באו"י ואו"ח שהכתר דאותו או"ח הוא בהגבורה דאו"י והחכמה בהחסד וכן כו' כו' עד הגבורה דאותו האו"ח הוא בהכתר דאור ישר וכן בהכתר עם החסד הנה הם באור ישר ואור חוזר כי הם ד' מלמעלה למטה וד' מלמטה למעלה ובאותו האור חוזר הוה הכתר בחסד והחכמה בבינה והבינה בחכמה והחסד בכתר, וכן בהכתר עם הבינה הם ג' מלמעלה למטה שהוא באור ישר וג' מלמטה למעלה שהוא באור חוזר ובאותו האור חוזר הוה הכתר בבינה והחכמה בחכמה והבינה בכתר, וכן הכתר עם החכמה הם באור ישר ואור חוזר ובאותו האו"ח הוה הכתר בחכמה והחכמה בכתר שהם ב' מלמעלה למטה כתר למעלה וחכמה למטה וב' מלמטה למעלה כתר למטה וחכמה למעלה והוה הכתר דאו"ח בחכמה דאור ישר והחכמה דאו"ח בהכתר דאור ישר. **וכן** ע"ד שאמרנו בהכתר עם כולם כן הוא עד"ז ג"כ בהחכמה עם כולם כי מהחכמה עד המלכות הם ט' והנה הם ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה שהחכמה דאו"ח הוא בהמלכות דאור ישר והבינה דאו"ח הוא ביסוד דאור ישר והחסד דאותו האו"ח הוא בהוד דאור ישר והגבורה בנצח ות"ת בת"ת והנצח בגבורה וההוד בחסד והיסוד בבינה והמלכות בחכמה, וכן הוא ג"כ בהחכמה עם היסוד שהם ח' מלמעלה למטה והוה ג"כ אותן הח' מלמטה למעלה שהוא באור חוזר החכמה דאו"ח ביסוד דאור ישר והבינה בהוד וכן כו' עד היסוד בהחכמה והוא ע"ד האו"י והאו"ח דהכתר עם המלכות הנ"ל אלא שכאן הוא בגילוי ושליטת דהחכמה, וכן בהחכמה עם ההוד שהם ז' והנה הם ז' מלמעלה למטה שהוא באור ישר וכן הם אותן הז' מלמטה למעלה שהוא באו"ח והוה החכמה דאותו האו"ח בהוד דאו"י וכן כו' עד ההוד בהחכמה והוא ע"ד שהוא באור ישר והאו"ח אשר בהכתר עם היסוד אלא שכאן הוא בגילוי ושליטת החכמה, וכן הוא בהחכמה עם הנצח שהם ו' והם ע"ד האור ישר והאו"ח דהכתר עם ההוד אלא שכאן הוא בשליטת החכמה, וכן הוא בהחכמה עם הת"ת ובהחכמה עם הגבורה וכן כו' כו' עד החכמה עם הבינה, והם ע"ד שהוא באו"י ואו"ח דהכתר עם החסד וכן הוא עד"ז בהבינה עם המלכות ובהבינה עם היסוד ואז הוא ע"ד שהוא באו"י ואו"ח דהחכמה עם המלכות אלא שעתה הוא בגילוי ושליטת הבינה, וכן הוא בהבינה עם ההוד וכן כו' כו' עד הבינה עם החסד, וכולם הם בגילוי ושליטת הבינה, וכן הוא עד"ז בהחסד עם המלכות ועם כולם אלא שהם בגילוי ושליטת דהחסד, ועד"ז בהגבורה עם המלכות ועם כולם אלא שהם בגילוי ושליטת הגבורה, ועד"ז בהת"ת עם המלכות ועם כולם והם בגילוי ושליטת דהת"ת, וכן בהנצח עם המלכות ועם כולם והם בגילוי ושליטת דהנצח, וכן בההוד עם המלכות ועם היסוד והם בגילוי ושליטת דההוד, וכן ביסוד עם המלכות והם בגילוי ושליטת דהיסוד, וכמו שתראה כ"ז מצוייר לפניך למטה בסמוך בסימנים, וכמבואר כ"ז מלשון התיקונים הנ"ל שהם עשרה מעילא לתתא ועשרה מתתא לעילא והוא מכתר עד המלכות, ושם בתיקון י"ט ל"ג, א' אמרו דלדיק תשיעאה איהו מעילא לתתא ומתתא לעילא והוא מכתר עד היסוד ושם ל"ב א' אמרו ושית מזלות איהון מעילא לתתא מחסד ועד יסוד ושית מתתא לעילא מיסוד ועד חסד, מחסרא דמלכות כו' תשיעאה ועד חסד, והרי לנו כי כן האור ישר וכן האור [חוזר] הם מכ"א לכולם שהאור ישר הוא מכתר לכולם וכן מחכמה לכולם ומבינה לכולם וכן כו' כו' ועד"ז האור חוזר הוא מהמלכות לכולם ומהיסוד לכולם וכן כו' כו' וע"ד שאמרנו, ולא עוד כי הנה ישנו ענין אור ישר ואור חוזר גם בכל ספי' וספי' עצמה כי כ"א הרי הוא כלול מי' כנודע ויש גם בהי' דכ"א כל ענינו דאו"י ואו"ח בפרטות ע"ד שאמרנו, ועל כל זה הוא מ"ש הספר יצירה פ"א נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כי באור חוזר עולה המלכות בהכתר ובאור ישר יורד הכתר בהמלכות וכן האו"ח דהכתר הוא בהמלכות דאור ישר והוא תחלתן בסופן והאו"ח דהמלכות הוא בכתר דאור ישר והוא סופן בתחלתן, וכמ"ש הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ט"ו והרמ"ק ז"ל בפרדס שער ט"ו, כי בתחלתן וסופן אשר באור ישר הוא מתהפך באור חוזר, שבהם נכנס תחלתן בסופן וסופן בתחלתן, והנה נצייר כל פרטי או"י ואו"ח אשר מכ"א לכולם שאמרנו לעיל וכדי שיתברר הדבר לעינינו ונציירם בסימנים כ"א בפנ"ע.

סימן ב'.

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר
מהכתר לכולם ומכולם להכתר

א' כתר מלכות	י"א כתר יסוד	כ' כתר הוד	כ"ח כתר נצח	ל"ה כתר ת"ת	מ"א כתר גבורה	מ"ו כתר חסד	נ' כתר בינה	נ"ג כתר חכמה	נ"ה כתר כתר
ב' חכמה יסוד	י"ב חכמה הוד	כ"א חכמה נצח	כ"ט חכמה ת"ת	ל"ו חכמה גבורה	מ"ב חכמה חסד	מ"ז חכמה בינה	נ"א חכמה חכמה	נ"ד חכמה כתר	
ג' בינה הוד	י"ג בינה נצח	כ"ב בינה ת"ת	ל' בינה גבורה	ל"ז בינה חסד	מ"ג בינה בינה	מ"ח בינה חכמה	נ"ב בינה כתר		
ד' חסד נצח	י"ד חסד ת"ת	כ"ג חסד גבורה	ל"א חסד חסד	ל"ח חסד בינה	מ"ד חסד חכמה	מ"ט חסד כתר			
ה' גבורה ת"ת	ט"ו גבורה גבורה	כ"ד גבורה חסד	ל"ב גבורה בינה	ל"ט גבורה חכמה	מ"ה גבורה כתר				
ו' ת"ת גבורה	ט"ז ת"ת חסד	כ"ה ת"ת בינה	ל"ג ת"ת חכמה	מ' ת"ת כתר					
ז' נצח חסד	י"ז נצח בינה	כ"ו נצח חכמה	ל"ד נצח כתר						
ח' הוד בינה	י"ח הוד חכמה	כ"ז הוד כתר							
ט' יסוד חכמה	י"ט יסוד כתר								
י' מלכות כתר									

והנה כאן שהוא בגילוי ושליטת הכתר הנה עומד הכתר דאור ישר בראש כולם והכתר דאור חוזר בסוף כולם ומתגלה ומאיר הכתר בהם עשרים פעמים, עשר פעמים בתחילת גילויו באור ישר ועשר פעמים בתחילת גילויו באור חוזר אבל החכמה לא נזכר אלא י"ח פעמים ט' פעמים באור ישר וט' פעמים באור חוזר, והבינה ט"ז פעמים ח' פעמים באור ישר וח' פעמים באור חוזר, והחסד י"ד פעמים ז' פעמים באור ישר וז' פעמים באור חוזר, והגבורה י"ב פעמים ות"ת י' פעמים ונצח ח' פעמים והוד ו' פעמים והיסוד ד' פעמים והמלכות ב' פעמים פעם אחד באור ישר ופעם אחד באור חוזר. **והנה** מראה עוד כי השורה הראשונה דאור חוזר אשר באורך שהוא מלמטה למעלה הנה היא שוה לשורה הראשונה שברוחב אשר משמאל לימין והשורה השניה דאור חוזר שבאורך אשר מלמטה למעלה היא שוה לשורה השניה דאור חוזר שברוחב אשר משמאל לימין, כי האור חוזר אשר בשורה הראשונה דמלמטה למעלה הרי הוא מכתר עד מלכות וכן הוא בשורה הראשונה דהאו"ח אשר משמאל לימין, והשורה השניה דהאו"ח שמלמטה למעלה הוא מכתר עד היסוד וכן הוא האו"ח שבשורה השניה אשר משמאל לימין הרי הוא ג"כ מהכתר עד היסוד, ועד"ז הרי שוה האו"ח דהשורה הג' שמלמטה למעלה לאו"ח דהשורה הג' אשר משמאל לימין כי שניהם הם מהכתר עד הוד, וכן שוה הד' להד' והה' להה' וכן כו' כו' עד הי' להי', כי האו"ח אשר בהשורה הי' שבאורך שהוא האות נ"ה הוא רק כתר לבד וכן הוא האו"ח שבהשורה הי' שברוחב הנרשם עליו אות י' הוא ג"כ רק כתר לבד.

אך באמת הנה יש חילוק גדול ביניהם כי כל הי' ספי' דאו"ח שבהשורה הראשונה אשר ברוחב הנה הם כלולים כולם בהכתר דאור ישר ור"ל כי נכלל כ"א בהכתר דאור היושר שבו, וכן הט' ספי' שבהשורה השניה אשר ברוחב הנה נכלל כ"א בהחכמה דאור היושר שבו ועד"ז בהח' ספי' דאו"ח שבשורה הג' שברוחב, נכלל כ"א בהבינה דאותו אור היושר, ושבשורה ד' מהרוחב בהחסד ועד"ז כולם, משא"כ הספי' דאו"ח אשר בכל השורות שבאורך שהם מסודרים מלמטה למעלה הנה נכלל כ"א בספי' מיוחדת מאור היושר, שהוא בהספי' אשר היא עומד כנגדו בסדרן אשר מלמעלה למטה, כי הכתר שהוא הראשון דמלמטה למעלה בהי' ספי' דאו"ח הוא נכלל בהמלכות שהוא האחרון דמלמעלה למטה בהי' ספי' דאור ישר, והחכמה דאו"ח שהוא השני לראשון דמלמטה למעלה הוא נכלל ביסוד דאור ישר שהוא השני לאחרון אשר מלמעלה למטה ועד"ז כולם כי נכלל הא' בהי' והב' בהט' והג' בהח' וכן כו' כו' כ"א אשר מלמטה למעלה באותו שכנגדו אשר מלמעלה למטה, והוא באור ישר ואור חוזר אשר מהכתר עד המלכות, וכן הוא באור ישר ואו"ח אשר מהכתר עד היסוד, הנה בסדרן אשר מלמעלה למטה ומלמטה למעלה והוא השורה שבאורך אשר מאות י"א עד אות י"ט הנה נכלל כ"א בספי' מיוחדת, כ"א אשר מלמטה למעלה באותה שכנגדו אשר מלמעלה למטה, הא' בהט' והב' בהח' והג' בהז' וכן כו' כו' עד היסוד בהכתר אבל בסדרן אשר משמאל לימין והוא השורה הב' שברוחב מאות נ"ד שאצל השמאלי עד אות ב' שכנגדו בימין הנה הם נכללו כל הט' בהחכמה, וכן בהשורה ג' שבאורך אשר מכתר עד הוד הנה נכלל כ"א באותה שכנגדו ובספי' מיוחדת כתר בהוד חכמה בנצח כו' כו' עד הוד בכתר אבל בשורה הג' שברוחב אשר מכתר עד הוד הנה נכללו כולם בהבינה, ובשורה ד' שבאורך אשר מכתר עד נצח הנה נכלל כ"א בספי' מיוחדת כתר בנצח חכמה בת"ת כו' כו' עד נצח בכתר אבל בשורה ד' שברוחב אשר מהכתר עד נצח הנה נכללו כולם בהחסד, ובשורה ה' שבאורך אשר מכתר עד הת"ת הנה נכלל כ"א בספי' מיוחדת כתר בת"ת חכמה בגבורה כו' כו' עד ת"ת בכתר אבל בשורה ה' שברוחב אשר מכתר לת"ת הנה נכללו כולם בהגבורה, ובשורה ו' שבאורך אשר מכתר לגבורה הנה נכלל כ"א בספי' מיוחדת כתר בגבורה חכמה בחסד כו' כו' עד גבורה בכתר אבל שורה ו' שברוחב אשר מכתר לגבורה הנה נכללו כולם בהת"ת, ובשורה ז' שבאורך אשר מכתר עד החסד הנה נכלל כ"א בספי' מיוחדת כתר בהחסד חכמה בבינה בינה בהחכמה חסד בכתר אבל בשורה ז' שברוחב אשר מכתר עד החסד הנה נכללו כולם בנצח, ובהשורה ח' שבאורך אשר מהכתר עד הבינה הנה נכללו כתר בהבינה חכמה בחכמה בינה בכתר אבל בשורה הח' שברוחב אשר מהכתר עד הבינה הנה נכללו כולם בהוד, ובשורה הט' שבאורך אשר מהכתר עד החכמה הנה נכללו כתר בחכמה וחכמה בכתר, אבל בשורה הט' שברוחב אשר מהכתר עד החכמה הנה נכללו שניהם ביסוד, ובהשורה הי' שבאורך הנה נכלל הכתר בהכתר, הכתר דאור חוזר בהכתר דאור יושר, אבל בשורה הי' שברוחב הנה נכלל הכתר במלכות הכתר דאור חוזר במלכות דהיושר, והרי לנו חילוק גדול בין סדרן דאור חוזר אשר מלמטה למעלה לסדרן אשר משמאל לימין, והנה נכללו הספי' דאור חוזר

בהאור יושר בשני בחי', אחד כ"א דמלמטה למעלה בהספי' שכנגדה אשר מלמעלה למטה, והשני בסדרן אשר משמאל לימין ושם נכללו כל הי' בהכתר ואח"כ הט' בהחכמה והח' בהבינה והז' בהחסד וכן כו' כו' וכו'. **אמנם** מה שיש להקשות בזה כי הרי בהסדרים אשר משמאל לימין שנכללו כל הט' אשר מהכתר עד היסוד בחכמה וכן כל הח' אשר מהכתר עד ההוד בבינה וכל הז' אשר מהכתר עד הנצח בהחסד וכן כו' כו' הרי להאורה אין יחס והשוות לשניהם כלל, ר"ל כי באם שהכלילות דהט' בהחכמה היה הט' אחרונים אשר מהחכמה ולמטה וכן כלילות הח' בהבינה היה הח' אחרונים אשר מהבינה ולמטה וכן הז' הנכללים בהחסד היו הז' אחרונים אשר מהחסד ולמטה היה ניחא היטיב כי כן הוא הדרך לעולם שהתחתונים נכללים בהעליון והסמוכים אליו. אבל עכשיו שהט' הנכללים בהחכמה הם הט' אשר מהכתר עד היסוד, והח' הנכללים בהבינה הם הח' אשר מהכתר עד ההוד, והז' הנכללים בהחסד הם הז' אשר מהכתר עד הנצח, והו' הנכללים בהגבורה הם הו' אשר מהכתר עד הת"ת, והה' הנכללים בת"ת הם כח"ב ח"ג, והד' שבנצח הם כח"ב חסד, והג' שבהוד הם כח"ב, והב' שביסוד הם כתר חכמה, הרי יש להקשות ולתמוה כי מה יחס ושייכות הוא להכלילות בזה אמנם לא קשה כלל כי הנה הסיבה והדרך להכלילות בזה הרי מתבאר מדברינו שהוא ע"י מליאת האור ישר והאור חוזר אשר מהכתר לכ"א, מהכתר ליסוד ומהכתר להוד וכן כו' כו', עי"ז נעשו כל הסדרים דאור חוזר אשר גם משמאל להימין, שהם הוא כלילותם כל הי' בכתר וכל הט' בחכמה והח' בבינה והז' בחסד וכן כו' כו' וכנ"ל, אך היחס והשייכות להכלילות בזה הנה זה נעשה באמת ע"י סדר כלילותם אשר מלמטה למעלה שנכלל כ"א באותה שכנגדה אשר מלמעלה למטה והרי נמצא ממילא יחס ושייכות לכל הכלילות הנ' ע"י האור ישר ואור חוזר אשר מהכתר לכ"א כי עי"ז נכללו כל הכלילות הנ' ג"כ היטיב במלמטה למעלה עם המלמעלה למטה שכנגדה, כי הרי באות י' י"ט כ"ז ל"ד מ' מ"ה מ"ט נ"ב נ"ד נ"ה בא הכתר מלמטה למעלה עם כ"א, ובאות ט' י"ח כ"ו ל"ג ט"ל מ"ד מ"ח נ"א נ"ג בא החכמה מלמטה למעלה עם כל הט' אשר מהיסוד עד הכתר, ובאות ח' י"ז כ"ה ל"ב ל"ח מ"ג מ"ז נ' בא הבינה מלמטה למעלה עם כל הח' אשר מההוד עד הכתר, ובאות ז' ט"ז כ"ד ל"א ל"ז מ"ב מ"ו בא החסד מלמטה למעלה עם כל הז' אשר מהנצח עד הכתר, ובאות ו' ט"ו כ"ג ל' ל"ו מ"א בא הגבורה מלמטה למעלה עם כל הו' אשר מהת"ת עד הכתר, ובאות ה' י"ד כ"ב כ"ט ל"ה בא הת"ת מלמטה למעלה עם כל הה' אשר מהגבורה עד הכתר, ובאות ד' י"ג כ"א כ"ח בא הנצח מלמטה למעלה עם כל הד' אשר מהחסד עד הכתר, ובאות ג' י"ב כ' בא ההוד מלמטה למעלה עם הכח"ב, ובאות ב' י"א בא היסוד מלמטה למעלה עם החכמה והכתר, וכן הוא ג"כ להיפך כי באות ט' וי"ט באו הכתר והחכמה מלמטה למעלה עם היסוד, ובאות ח' י"ח כ"ז באו הכח"ב מלמטה למעלה עם ההוד. ובאות ז' י"ז כ"ו ל"ד באו הכח"ב חסד מלמטה למעלה עם הנצח, ובאות ו' ט"ז כ"ה ל"ג מ' באו הכח"ב ח"ג מלמטה למעלה עם הת"ת, ובאות ה' ט"ו כ"ד ל"ב ט"ל מ"ה באו הכח"ב חג"ת מלמטה למעלה עם הגבורה, ובאות ד' י"ד כ"ג ל"א ל"ח מ"ד מ"ט באו הכח"ב חג"ת נצח מלמטה למעלה עם החסד, ובאות ג' י"ג כ"ב ל' ל"ז מ"ג מ"ח נ"ב באו הכח"ב חג"ת נצח הוד מלמטה למעלה עם הבינה, ובאות ב' י"ב כ"א כ"ט ל"ו מ"ב מ"ז נ"א נ"ד באו כל הט' אשר מהכתר עד היסוד מלמטה למעלה עם החכמה, וכן באות א' י"א כ' כ"ח ל"ה מ"א מ"ו נ' נ"ג נ"ה באו כל הי' מלמטה למעלה עם הכתר, והרי עכ"פ הוא כי כל הכלילות בזה הנה הוא ע"י שכל המלמטה למעלה הוא עולה ונכלל עם אותה שכנגדה אשר מלמעלה למטה והוא ע"י האור ישר והאור חוזר אשר מהכתר עם כ"א כי עי"ז באו בהשורה הראשונה אשר משמאל לימין כולם מלמטה למעלה נגד הכתר דאור הישר שבכ"א ובשורה השניה הוה כל הט' נגד החכמה דאותו אור הישר ובשורה הג' הוו כל הח' נגד הבינה דאותו אור הישר וכן כו' כו' ועי"ז נעשה כל הכלילות כללו, כי כ"א אשר הוא עולה מלמטה למעלה הוא נכלל עם אותו שכנגדו אשר מלמעלה למטה והוא כלילות האור חוזר באור הישר בכל השורות שבאורך, ונמצא כי כל הכלילות אשר משמאל לימין שבהשורות שברוחב הוא עצמו הכלילות דמלמטה למעלה עם המלמעלה למטה הנעשה באור חוזר ואור ישר שבכל שורה ושורה מהשורות שבאורך ופשוט הוא.

סימן ג'.

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר
מהחכמה לכולם ומכולם להחכמה

נ"ו חכמה מלכות	ס"ה חכמה יסוד	ע"ג חכמה הוד	פ' חכמה נצח	פ"ו חכמה ת"ת	צ"א חכמה גבורה	צ"ה חכמה חסד	צ"ח חכמה בינה	ק' חכמה חכמה
נ"ז בינה יסוד	ס"ו בינה הוד	ע"ד בינה נצח	פ"א בינה ת"ת	פ"ז בינה גבורה	צ"ב בינה חסד	צ"ו בינה בינה	צ"ט בינה חכמה	
נ"ח חסד הוד	ס"ז חסד נצח	ע"ה חסד ת"ת	פ"ב חסד גבורה	פ"ח חסד חסד	צ"ג חסד בינה	צ"ז חסד חכמה		
נ"ט גבורה נצח	ס"ח גבורה ת"ת	ע"ו גבורה גבורה	פ"ג גבורה חסד	פ"ט גבורה בינה	צ"ד גבורה חכמה			
ס' ת"ת ת"ת	ס"ט ת"ת גבורה	ע"ז ת"ת חסד	פ"ד ת"ת בינה	צ' ת"ת חכמה				
ס"א נצח גבורה	ע' נצח חסד	ע"ח נצח בינה	פ"ה נצח חכמה					
ס"ב הוד חסד	ע"א הוד בינה	ע"ט הוד חכמה						
ס"ג יסוד בינה	ע"ב יסוד חכמה							
ס"ד מלכות חכמה								

והנה כאן הוא גילוי ושליטת החכמה ועומד החכמה דאור ישר בראש כולם והחכמה דאור חוזר בסוף כולם כי כולם הם מסטרא דהחכמה, ומאיר החכמה בהם י"ח פעמים ט' פעמים באור ישר וט' פעמים באו"ח וכמספר הט' ספי' דאו"י ואו"ח שבו, והנה הוא נמשך ויוצא מהח"י פעמים חכמה אשר באו"י ואו"ח דספי' הכתר דלעיל סי' ב' אלא במקום הכלילות דהחכמה בכתר וכתר בחכמה, אשר שם אות נ"ג נ"ד. הוא כאן חכמה במלכות ומלכות בחכמה והם האות נ"ו ואות ס"ד, כי שם שהוא עליית הכתר אינו מתגלה במלכות, אשר על ידה הוא כל ההנהגה,

שום ספי' אחרת רק הכתר לבד אבל כאן שהוא שליטת החכמה הנה מתגלה הוא במלכות ולא זולתו כן באו"י וכן באו"ח והוא האות ס"ד והאות צ"ו, אבל הכתר אינו מתגלה כאן כלל כי אם יתגלה הוא יתבטל אור החכמה ע"ד שרגא בטיהרא ולכן מתעלם כאן אור הכתר לגמרי והוא גנוז בהחכמה בפנימיותו ובהעלם. **והנה** כל הכלילות כאן אשר מאות ס"ה עד ע"ב הנה ישנם ג"כ שם מאות ב' עד אות ט', וכן אשר כאן מאות ע"ג עד ע"ט הנה הם שם מאות י"ב עד אות י"ח. ואשר כאן מאות פ' עד פ"ה הנה הם שם מאות כ"א עד כ"ו, ואשר כאן מאות פ"ו עד צ' הם שם מאות כ"ט עד ל"ג, ואשר כאן מאות צ"א עד צ"ד הם שם מאות ל"ו עד ל"ט, ואשר כאן מאות צ"ה עד צ"ז הם שם מאות מ"ב עד מ"ד, ואשר כאן אות צ"ח צ"ט ק' הם שם אות מ"ז מ"ח מ"ט, והרי נמצא כי כל הכלילות כאן אשר מאות ס"ה עד סופו ממש הם כולם שם ואין חידוש כאן אלא רק השורה הראשונה אשר מאות נ"ז עד ס"ד, אך החילוק הוא כי שם הם כולם בגילוי ושליטת הכתר ולכן עומד שם הצירוף דהכתר בראש כל שיטה ובסוף כל שיטה משום שכל המערכות כולם דכל שיטה ושיטה הם כלולים בהכתר והכתר כוללן כן בראשם וכן בסופן אבל כאן הם כולם בגילוי ושליטת החכמה ועומד החכמה בראשן וסופן כי הוא כולל אותן כן בתחילתן וכן בסופן. והנה אשר כל הדברים כולם אשר כתבנו לעיל באו"י ואו"ח דהכתר הנה שייכים הם כאן ג"כ עד"ז באו"י ואו"ח דהחכמה עיין עליהם ותמצא:

סימן ד'.

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהבינה לכולם ומכולם להבינה

ק"א בינה מלכות	ק"ט בינה יסוד	קט"ז בינה הוד	קכ"ב בינה נצח	קכ"ז בינה ת"ת	קל"א בינה גבורה	קל"ד בינה חסד	קל"ו בינה בינה
ק"ב חסד יסוד	ק"י חסד הוד	קי"ז חסד נצח	קכ"ג חסד ת"ת	קכ"ח חסד גבורה	קל"ב חסד חסד	קל"ה חסד בינה	
ק"ג גבורה הוד	קי"א גבורה נצח	קי"ח גבורה ת"ת	קכ"ד גבורה גבורה	קכ"ט גבורה חסד	קל"ג גבורה בינה		
ק"ד ת"ת נצח	קי"ב ת"ת ת"ת	קי"ט ת"ת גבורה	קכ"ה ת"ת חסד	ק"ל ת"ת בינה			
ק"ה נצח ת"ת	קי"ג נצח גבורה	ק"כ נצח חסד	קכ"ו נצח בינה				
ק"ו הוד גבורה	קי"ד הוד חסד	קכ"א הוד בינה					
ק"ז יסוד חסד	קט"ו יסוד בינה						
ק"ח מלכות בינה							

והנה כאן הוא גילוי ושליטת הבינה ועומד הבינה דאור ישר בראש כולם והבינה דאור חוזר בסוף כולם כי הבינה הוא כוללם וכולם הם מסטרהא, והנה מאיר הבינה בהם ט"ז פעמים ח' פעמים באור ישר וח' פעמים באור חוזר, והנה היא נמשך ויוצא מהט"ז אורות הבינה אשר באור ישר ואו"ח דספי' החכמה דלעיל סי' ג' אלא במקום הבינה בהחכמה והחכמה בבינה אשר שם אות ל"ח ל"ט הוא כאן בינה במלכות ומלכות בבינה אשר באות ק"א וק"ח, כי שם שהוא שליטת החכמה אינו מתגלה במלכות אשר על ידה הוא כל ההנהגה אלא רק אור החכמה לבד ולכן מתפשט החכמה בה באור ישר והיא בהחכמה באור חוזר אבל כאן שהוא שליטת הבינה הנה מתגלה היא במלכות ונכללת עמה כן באו"י וכן באור חוזר ולא זולתה כלל, אך החכמה ומכש"כ הכתר אינם מתגלים עמה מאומה כי אם יתגלו הם אין מקום לשליטת הבינה שלא יהא ניכר הוראה כלל ע"ד שרגא בטיהרא ולכן מתעלם כאן אור הכתר והחכמה לגמרי ועומדים בהבינה בעת שליטתה רק בהעלם:

והנה כל הכלילות דאו"י ואו"ח אשר כאן מאות ק"ח עד סופם הנה תמצא כולם ג"כ לעיל בסי' ג', כל שורה השניה כאן אשר מאות ק"ט עד אות קט"ו הוא לעיל סי' ג' בשורה א' שם מאות נ"ז עד אות ס"ג וכל השורה הג' כאן אשר מאות קט"ז עד אות קכ"א הוא שם שורה ב' מאות ס"ו עד עד אות ע"א. וכל שורה ד' כאן אשר מאות קכ"ב עד קכ"ו הוא שם בשורה ג' מאות ע"ד עד אות ע"ח ועד"ז כולם, ע' עליהם, וכן הוא עוד ג"כ כי מאות קט"ז כאן עד סופו הנה תמצא אותן כולן גם לעיל סי' ב' כי מאות קט"ז עד אות קכ"א שהוא כאן כל השורה ג' תמצא אותן שם בשורה א' מאות ג' עד אות ח' וכל שורה ד' כאן שהוא מאות קכ"ב עד קכ"ו תמצא אותן שם בשורה ב' מאות י"ג עד אות י"ז, ועד"ז כולן ע' עליהם, אלא כי לעיל בסי' ב' הם משליטת הכתר וכלולים בו בראשן ובסופן ולעיל סי' ג' הם משליטת החכמה וכולל אותם החכמה בראשן וסופן, וכאן הם משליטת הבינה ועומד הבינה בראשן וסופן כי הוא כולל אותם בתחילתן באור ישר שבו ובסופן באור חוזר שבו, ודי בזה כי כבר הארכנו בזה לעיל סי' ב' ושייך כל הדברים כאן ג"כ אלא שבכ"א הוא לפי ענינו:

פרטי

סימן ה'.

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהחסד לכולם ומכולם להחסד

קל"ז חסד מלכות	קמ"ד חסד יסוד	ק"נ חסד הוד	קנ"ה חסד נצח	קנ"ט חסד ת"ת	קס"ב חסד גבורה	קס"ד חסד חסד
קל"ח גבו' יסוד	קמ"ה גבו' הוד	קנ"א גבו' נצח	קנ"ו גבור' ת"ת	ק"ס גבור' גבורה	קס"ג גבו' חסד	
קל"ט ת"ת הוד	קמ"ו ת"ת נצח	קנ"ב ת"ת ת"ת	קנ"ז ת"ת גבורה	קס"א ת"ת חסד		
ק"מ נצח נצח	קמ"ז נצח ת"ת	קנ"ג נצח גבורה	קנ"ח נצח חסד			
קמ"א הוד ת"ת	קמ"ח הוד גבורה	קנ"ד הוד חסד				
קמ"ב יסוד גבורה	קמ"ט יסוד חסד					
קמ"ג מלכו' חסד						

והנה כאן שהוא שליטת החסד עומד החסד דאור ישר בראש כולם והחסד דאור חוזר בסוף כולם כי החסד הוא כוללם שכולם כלולים בו, והנה כל הלבושים כולם אשר מאות קמ"ד עד סופם שהוא עד אות קס"ד הנה כולם ישנם לעיל סי' ד' ג"כ אלא ששם הם בשליטת הבינה וכאן הם בשליטת החסד שמתגלה החסד בהמלכות ומנהגת את כולם באור החסד ולכן לא הזכר כאן מהג"ר מאומה כי הם נעלמים כאן כי אם יאירו הם לא היה מתגלה אורו כלל וכנ"ל וכן שאר כל הדברים שאמרנו לעיל בסי' בג"ד הם כולם עד"ז כאן אלא שהכ"א הוא לפי ענינו וכנ"ל:

סימן ו'.

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהגבורה לכולם ומכולם להגבורה

קס"ה גבו' מלכות	קע"א גבו' יסוד	קע"ו גבו' הוד	ק"פ גבור' נצח	קפ"ג גבו' ת"ת	קפ"ה גבו' גבורה
קס"ו ת"ת יסוד	קע"ב ת"ת הוד	קע"ז ת"ת נצח	קפ"א ת"ת ת"ת	קפ"ד ת"ת גבורה	
קס"ז נצח הוד	קע"ג נצח נצח	קע"ח נצח ת"ת	קפ"ב נצח גבורה		
קס"ח הוד נצח	קע"ד הוד ת"ת	קע"ט הוד גבורה			
קס"ט יסוד ת"ת	קע"ה יסוד גבורה				
ק"ע מלכו' גבורה					

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מהת"ת לכולם ומכולם להת"ת

קפ"ו ת"ת מלכות	קצ"א ת"ת יסוד	קצ"ה ת"ת הוד	קצ"ח ת"ת נצח	ר' ת"ת ת"ת
קפ"ז נצח יסוד	קצ"ב נצח הוד	קצ"ו נצח נצח	קצ"ט נצח ת"ת	
קפ"ח הוד הוד	קצ"ג הוד נצח	קצ"ז הוד ת"ת		
קפ"ט יסוד נצח	קצ"ד יסוד ת"ת			
ק"צ מלכות ת"ת				

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר מנצח לכולם ומכולם להנצח, וכן אשר מההוד לכולם ומכולם לההוד

ר"א נצח מלכות	ר"ה נצח יסוד	ר"ח נצח הוד	ר"י נצח נצח
ר"ב הוד יסוד	ר"ו הוד הוד	ר"ט הוד נצח	
ר"ג יסוד הוד	ר"ז יסוד נצח		
ר"ד מלכות נצח			

רי"א הוד מלכות	רי"ד הוד יסוד	רט"ז הוד הוד
רי"ב יסוד יסוד	רט"ו יסוד הוד	
רי"ג מלכו' הוד		

פרטי אור ישר ואור חוזר אשר
מהיסוד והמלכות

רי"ז יסוד מלכות רי"ח מלכו' יסוד	רי"ט יסוד יסוד	ר"כ מלכות מלכות

והרי עלו החשבון אור ישר ואור חוזר דכל הי' ספי' למספר ר"כ, והם ר"כ אור ישר ר"כ אור חוזר והם בס"ה ת"מ, ובא כמספר ת"ם במלכות, והוא מ"ש האריז"ל בסוף שער הירח בסוד א"ט ב"ח כי ת"ם הוא במלכות, והוא במלכות דאור חוזר הנכללת בהמלכות דאור ישר, שהמלכות היא סוד ד' כמ"ש בספד"צ פ"ד, וכאשר היא באור חוזר היא בסוד ד' הפוכה והנכללת עם המלכו' דאו"י נעשו שניהם למ' סתומה וזהו שאמר שם האריז"ל כי ת"ם הוא במלכות. **והנה** כאשר תתבונן בכל סדר מציאותם דאור ישר ואור חוזר אשר בכ"א מהם הנה תראה כי כלילות הכתר בכתר והמלכות במלכות נמצא כ"א רק פעם אחד והוא אות נ"ה ואות ר"כ, וכלילות החכמה בחכמה ויסוד ביסוד נמצא כ"א ב' פעמים באות נ"א ואות ק', ובאות רי"ב ורי"ט, וכלילות הבינה בבינה והוד בהוד נמצא כ"א ג' פעמים באות מ"ג ל"ו וקל"ו, ובאות קפ"ט ורי"ו ורט"ז. וכלילות החסד בחסד ונצח בנצח נמצא כ"א ד' פעמים באות ל"א פ"ח קל"ב קס"ד, ובאות ק"ח קפ"ג קל"ז ר"י, וכלילות הגבורה בגבורה ות"ת בת"ת נמצא כ"א ה' פעמים באות ט"ו ע"ו קכ"ד ק"ס קע"ה, ובאות ס' קי"ג קנ"ג קפ"א ר'. **וכן** תראה עד"ז עוד כי כתר עם כל הס' שתחתיה וכן מלכות עם הס' שעליה הנה נכללו עם כ"א ב' פעמים אחד באור ישר ואחד באור חוזר, והחכמה עם בינה חג"ת נה"י וכן היסוד עם הבינה חג"ת נ"ה הנה הם שניהם נכללו עם כ"א ד' פעמים ב' באור ישר וב' באו"ח, והבינה עם חג"ת נ"ה וכן ההוד עם החג"ת נצח, הנה הם שניהם נכללו עם כ"א ו' פעמים ג' באו"י וג' באו"ח, והחסד עם גת"נ וכן הנצח עם הג"ת הנה הם שניהם נכללו עם כ"א ח' פעמים ד' באור ישר וד' באור חוזר, והגבורה עם הת"ת הנה הם נכללו זב"ז עשרה פעמים, ה' הם הגבורה דאו"י עם הת"ת דאו"ח וה' הת"ת דאור ישר בהגבורה דאו"ח, וכאשר תצרף את כל הנז' כולם יחד, תראה שהם במספר ר"כ מכוון וכנ"ל, ע' על כל זה ותמצא שכן הוא, ואין להרבות על כל הכפולות ומכופלות שבהם, כי כבר אמרנו שכל אור ישר ואו"ח דכל כללות הוא עליה מיוחדת, ובכל עליה ועליה לא תמצא באמת כפול כלל אלא רק פעם אחד באו"י ופעם אחד באו"ח.

סימן ז'.

ומעתה נחזור לענינינו ונאמר כי הנה הענין דאור חוזר הוא כי הרי כוונת המאציל ית"ש בכל המציאות כולו הנה היה להמציא את העולמות כולם במדרגות שונות, מדרגה למטה ממדרגה, וכמו שהם עתה פרצופים עולמות הנאצלים עד סוף עולם העשיה, ואח"כ לתקנם ולהעלותם מעלה מעלה ויתייחדו כולם לאחד, ולכן הוא כי הנה אלו היה נתייסד מציאותם על הם אור ישר לבד שהוא מיוסד רק על סדר דלמעלה למטה הנה היו נשאר העולמות לעולם על מדרגתם בלי שום עלייה כלל ולכן נעשה האור חוזר כדי להעלותם, כי ע"י שכל המציאות הנה יציאתו הוא מהי' ספי' שהם מיוסדים באור ישר ואו"ח הרי נשרש ע"ז בכל המציאות כולו תכונת וכח העלייה ג"כ שיחזרו לעלות מעלה מעלה כ"א למקורו עד שישובו כולם למקורם הראשון, וכמו המלכות דאור ישר שהוא סופא דכל דרגין ונתייסד בה הכתר דאו"ח לחזור ולהעלותה מעלה מעלה עד הכתר דאור ישר ג"כ וכן כל ספי' וספי' הרי נתייסד בה כח העליה לחזור למעלה ע"י האו"ח שבה ונחרת תמיד להעליון שעליה וכן מעליון לעליון עד הכתר שהוא שורש הראשון. **והנה** סדר דהאו"ח הוא כי היפך כאשר נתגלה א"ס ית"ש בגילויו הראשון שהוא הכתר אשר הוא שורש השרשים דכל המציאות כולו להתגלה על ידו ולירד על ידו ממדרגה למדרגה עד סוף כל המדרגות כולם הנה השריש בהכתר גופה כחה דאור חוזר ג"כ ונתייסד הכתר בבחי' רצוא ושוב שהוא בכח דלמעלה למטה ובכח דלמטה למעלה והוא כל האור ישר והאור חוזר אשר לעיל סי' ב' בספי' הכתר וכן עד"ז כאשר ירד המאציל לגילוי החכמה וכן מחכמה לבינה וכן הו' כו' עד המלכות דהעשיה הנה נתייסד כ"א בבחי' רצוא ושוב שהוא באו"י ואו"ח לחזור למקורו הראשון, ונמשך האו"ח מהאור ישר עצמו ע"ד אור השמש המכה ומתהפך אליו, וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ט"ו, ולכן נמשך האו"ח דהכתר ג"כ מהכתר עד המלכות הכתר למטה ומלכות למעלה כי הוא מתהפך בעלייתו ממטה למעלה מאור היושר ההוה ויורד מלמעלה למטה, ועד"ז בכל או"י ואו"ח דכל ספי' וספי' כמו שציירנו לעיל, והנה יוצא הכתר דהאו"ח ג"כ מהם ורצון דאור א"ס אשר מתפשט יסודו בפנימיות כל היושר, וכשנגמר ונשלם רצונו ית"ש בהיושר כל השיעור שרצה ורוצה בו, אז מאציל מרצונו, הכתר דאו"ח שהוא השורש לעלויים ותיקונם, וכן מתגלה בזה ג"כ מגילוי לגילוי שהוא מהכתר דאור חוזר עד המלכות דאו"ח, ועולים ע"ז בשורשם בעולם דהיושר מלמטה למעלה עד שישובו כולם למקורם הראשון שהוא להכתר דהיושר כי יתוקנו ויתעלו בכל עלייה ועלייה לעצמות כל ספי' דהיושר שיעלו בהם, וכאשר יתוקנו כולם לעלות עד הכתר הרי יתבטלו כל המסכים ויהיה אורו וקדושתו ית"ש ממלא כל עלמין והוא לבדו ימלוך נורא שהוא המלכות דא"ס שורש הכל, וכמו שבארנו בכ"מ מדברינו, והרי לנו עכ"פ כי הענין דאו"ח הוא כדי לייסד בהמציאות הם תיקונם ועלייתם, ועומד בהם התיקון כתר למטה והמלכות למעלה כי הכתר הרי הוא לעולם השורש וההתחלה לכל פעולה והמלכות היא התשלום והגמר ולכן הוא כי כמו שכל פעולת המציאות דהעולמות כולם בהשתלשלותם וירידתם אשר מלמעלה למטה הנה היה מתחיל ע"י הכתר דאור ישר והיה נמשך ויורד מגילוי לגילוי עד המלכות דאור ישר ובה נגמר פעולתם, שעל ידה נעשה כל מציאותם ככל מה שרצה בהם היוצר בראשית ית"ש וכמו שהם עתה לפנינו, וכן עומד בהם כל הי' ספי' דהיושר מהכתר עד המלכות הנה עומדים כולם בהמציאות בהעלם, שעליהם הם מתקיימים והם הם מונהגים, כן הוא עד"ז ג"כ בסדר פעולת תיקונם ועלייתם אשר מלמטה למעלה הנה מתחיל הפעולה ע"י הכתר דאו"ח ונמשך ועולה מגילוי לגילוי עד המלכות דאו"ח ועומד הי' ספי' דאו"ח בפנימיות כל המציאות להעלים בהם פעולת התיקון והעלייה עד גמר השלימות אשר יוגמר ויושלם בהעלייה האחרונה שהוא ע"י המלכות דאו"ח העומד למעלה, ונמצא כי מה שעומד בהאו"ח הכתר למטה והמלכות למעלה הוא משום שבהכתר נעשה ההתחלה והשורש לעלייתם ובהמלכות נעשה הגמר לזה, אך עכ"פ הוא כי כל ענין או"ח הוא לצורך התיקון שע"י האו"ח יהיה כל התיקון בחסרון אשר בכל המקום הפחיתה, וכן הוא באמת פועל גם עתה תמיד כי כל בירור הניצוצין וכל עליות מ"ן הנעשים תמיד ע"י התורה והמצוה הנה הוא לעולם ג"כ ע"י האו"ח כי כל העליות והתיקונים הוא לעולם רק בפעולת האו"ח הנז' כזוהר ותיקונים אשר ביארנו לעיל בסי' בנוכחי. **ואחר** כ"ז הרי קשה מאד דברי הרב בענינינו, שהוא בעקודים

רפ"ז, מה שמרכיב את האו"ח הנז' בזוהר ותיקונים עם האו"ח שאמר הוא ז"ל, כי הרי לכאורה אין ענין זה לזה כלל כי הרי האו"ח שאמר הרב הנה כל מציאותו הוא ג"כ רק מלמעלה למטה אלא שנקרא או"ח ע"ש שהוא יורד בעת שהאורות עולים למעלה אבל הוא עצמו הרי הוא יורד מלמעלה למטה והכל אור יושר משא"כ האו"ח שאמר התיקונים הכוונה הוא על או"ח ממש וכנז', ולא נזכר בעניינו כלל מבחי' הכתר למטה והמלכות למעלה אלא אותן הי' ספי' עצמן אשר הם הכתר למעלה והמלכות למטה הם חוזרים ונכנסים במקורן כתר נכנס בתחילה והמלכות בסוף וכנ"ל פ"ו וכן לעיל פ"ג בסוד אני ראשון ואני אחרון אבל מבחי' הי' ספי' דאו"ח שהם כתר למטה והמלכות למעלה לא נזכר בעניינו מאומה וא"כ הרי קשה מאד מה שמרכיב הרב את האו"ח דעניינו עם מציאת הי' ספי' דאו"ח הנודע ונזכר בתיקונים הרי אין ענין זה לזה כלל:

סימן ח'.

אך הענין הוא כי הנה כל התיקון והעלייה אשר יהיה לבסוף לכל המציאות כולו ע"י הי' ספי' דאור חוזר שאמרנו הרי פשוט ונודע הוא שהוא רק אשר שיתבטל זוהמתם ולטנפם ויטהרו לגמרי מכל הסיגים והפסולת שבהם וגם אשר שיזדככו מכל העביות והחומרי שבהם וזהו כל ענין התיקון הנזכר בכל מקום כי עי"ז יוכשרו לעלות למעלה ע"י הי' ספי' דאור חוזר אשר על ידיהם יעלו מעילוי לעילוי עד שיתייסדו במקורן, ולא עוד כי הנה בכל עלייה ועלייה צריך בירור וזיכוך חדש כדי לעלות למדרגה יותר גבוה וכנודע, כי כמו שהשתלשלות מציאותם הנה היה ע"י שירדו מדרגה אחר מדרגה ונתעבו בעיבוי אחר עיבוי עד שירדו לדיוטא התחתונה שהוא עד סוף עולם העשיה והעוה"ז שאנו בו, כן יהיה עד"ז תיקונם דלעתיד אשר מעת ביאת המשיח והלאה הנה יתוקנו ויתעלו בהדרגה גדולה ולאט לאט, כי מתחילה יתלבנו מכל זוהמתם ויתצרפו מכל סיג ופסולת ויזדככו מכל חומרי ועביות ועי"ז יתעלו ויעלו מעילוי לעילוי, ובכל עלייה ועלייה יתבררו בבירור אחר בירור עד שיתוקנו ויוכשרו לעלות למקורן ולהתייסד לעולם באור פני מלך חיים. **והנה** עלייתם הוא באמת ע"י הי' ספי' דאור חוזר שלמטה למעלה וכנ"ל, אמנם ענין הצירוף והבירור וההזדככות המוכרח להם שיעשה בהם מתחילה שהוא התיקון אשר לצורך העלייה, הנה זה יהיה רק ע"י מציאת אור חוזר שאמר הרב בעניינו [כי העלייה עצמה זה יהיה ע"י הי' ספי' דאו"ח המוזכר בתיקונים והם כל הי' ספי' דאו"ח הנ"ל סי' בגדה"ו, אבל הצירוף והתיקון אשר לצורך העלייה, זה יהיה רק ע"י מציאת האו"ח שאמר הרב בעניינו] כי אותו האו"ח שאמר הרב שהוא דין הנה הוא מצרף ומלבן כל סיג וכל פסולת ומזדכך על ידו כל חומרית ועביות דהגופות ונעשים מוכשרים על ידו להתעלות ולעלות בכל העילוים כולם ע"י הי' ספי' דאו"ח אשר מלמטה למעלה שהם הי' ספי' דאו"ח כולם הנ"ל בסימנים, אשר על ידיהם הוא כל העליות וכנז'. **וזהו** מה שלמדנו הרב בפרק הזה והתחיל ואמר [וצריך עתה לבאר מה הטעם היות נמשכים אל האורות התחתונים בעת עליית אורות העליונים מהם] ור"ל כי אורות התחתונים אשר הם ירדו ונשתלשלו למטה הרי הם נתעבו עי"ז וכנ"ל פ"ג, הנה מה הטעם היה נמשך להם כדי שיוכלו לעלות גם הם אח"כ, כי הרי כולם עלו ונסתלקו כנ"ל פ"ג ופ"ו ומאשר שירדו ונתעבו הרי איך היה אפשר להם לעלות, ועל זה אמר הרב [וכדי לבאר ענין זה יתבאר לך כלל גדול שיצטרך לך בכל שאר מקומות והוא ענין אור ישר ואור חוזר מתתא לעילא הנזכר בתיקונים ובזוהר במקומות רבים כו'] ור"ל כי בדבריו שמבאר כאן יתבאר הענין דאור ישר שהוא הי' ספי' דמלמעלה למטה אשר על ידיהם נעשה כל השתלשלות המציאות אשר מעילא לתתא כמו שהיא כולה עתה לפנינו, והאור חוזר שהוא מציאת הי' ספי' אשר מלמטה למעלה אשר על ידיהם חוזרים כולם לעלות מתתא לעילא ועולים למעלה למעלה עד מקורם הראשון והרי איך אפשר להעשות כ"ז מאשר שנתעבו כ"כ ונתפשטו ונתגשמו לאין קץ אך בדבריו שמבאר כאן הנה מתבאר כ"ז והוא כי בעת שמגיע זמן עלייתם דאור חוזר אשר פעולתו הוא לעלות ולהעלות וחוזרים על ידו כל הי' ספי' דהישר עם כל מה שיצא מהם כולם למעלה הנה בעת שעולים נמשך עליהם אור מא"ס בבחי' גבורות ודינין ובכל מציאת ספי' שהיא יותר תחתונה נמשך עליה האור בבחי' גבורות ודינין יותר גדולים, וכמו שמפרש והולך הרב בכל דבריו למטה. ומטבע הגבורות הוא שהם מצרפים ומלבנים כל סיג וכל פסולת ומבררים כל אור מהחומרית והעביות שבו וכן הם מזככים ומצחצחים כל עיבוי הראוי להזדכך ולהטהר ולעלות בקודש ועי"י כ"ז הנה יש אפשרית היטיב לכל הי' ספי' כולם ולכל המציאיות כולם שיצא מהם להטהר ולהתקדש ולעלות למקורן שיצאו משם כי הם מתצרפים בצירוף אחר צירוף ומזדככים בזיכוך אחר זיכוך ע"י אור של מעלה דבחי' גבורות ודינין הנמשך עליהם בעת הגיע זמן תור עלייתם, והרי נמצא כי בדברי הרב אשר מבאר כאן, הנה יתבאר לנו הענין דמציאת הי' ספי' אשר מלמטה למעלה שהם הי' ספי' דאו"ח הנזכר בזוהר ותיקונים איך שעושים את פעולתם בעליית הי' ספי' דאור ישר עם כל המציאיות כולם שיצא מהם, להעלותם למעלה. **וכבר** אמרנו כי פעולת דאו"ח הנה הוא נעשה באמת תמיד והוא ענין עליית ובירור הגלגולין שמתבררים והולכים לעולם כנודע והוא ע"י הי' ספי' דאו"ח אשר מלמטה למעלה כנ"ל וא"כ הרי מוכרח הוא שיומשך עליהם ג"כ תמיד אור מלמעלה כדי לצרפם ולתקנם שיהיו ראוים לעלות, והוא האו"ח שאמר הרב בעניינו שאינו נפסק אפי' רגע אחת והוא בבחי' דין, ועי"ז מתצרפים כל גלגולין ומתתקנים לעלות כ"א למקומו הראוי לו, אמנם עיקר פעולת הי' ספי' דאו"ח דמלמטה למעלה הוא רק לעתיד לעת קץ הימין כי יש קץ הימים וקץ הימין, וקץ הימים הוא קץ כל בשר והוא ע"י יצה"ר ומלאה"מ וכמ"ש בפ' בראשית ל"ד סע"א ובפ' בא ל"ד א' ובכ"מ, אבל קץ הימין הוא כאשר יגיע זמן שליטת המלכות דאצילות. שעליה נאמר והוכן בחסד כסא כמ"ש פ' תרומה קל"ג א' ופ' פקודי ר"כ ע"ב, והחסד הוא ימין ולכן נקרא המלכות ימין וכן היא בסוד נצבה שגל לימינך, ושליטתה היא בסוף כל הו"ק ולכן נקראת קץ הימין, וזה הוא הכתר דאור חוזר, והכתר הוא כולו ימינא כמ"ש באד"ר קכ"ט א' לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה כולא ימינא וכן תתגלה אז באור הכתר דאור הישר ג"כ ותתייסד בו ובסוד אנ"י ואי"ן וכן בסוד אני ראשון ואני אחרון, והכתר הרי הוא כולא ימינא כנז' ומשום כ"ז היא נקראת אז בשם קץ הימין, כי היא הסוף והקץ ויתגלה בה אור הכתר שהוא כולא ימינא, והנה אז תתעלה כל המציאות כולו בכלל, שהוא פעולת העיקרי דהי' ספי' דאו"ח אשר מלמטה למעלה, שיצאו אז בכל כחם ופעולתם, וכן יומשך עליהם אז אור מלמעלה בבחי' גבורות ודינין שהוא האו"ח שאמר הרב בעניינו כדי לצרף וללבן את כל המציאות כולו ולתקנו שיהא ראוי לעלות למקורו הנעלם, ויהיה אותו האו"ח בבחי' דינין גדולים כהראוי להצירוף הנצרך לכלל המציאות כולו להעלותו מעילוי לעילוי עד אין קץ, וזהו שנאמר על עת הצירוף של אז, ומי מכלכל את יום בואו ומי העומד בהראותו כי הוא כאש מצרף כו' וזיקק אותם כזהב וככסף. **והרי** נתבאר לנו בכ"ז כי ענין האו"ח דלמטה למעלה הנאמר בתיקונים וענין או"ח הנמשך מלמעלה בעת עלייתם שאמר הרב בעניינו שהוא אז בבחי' גבורות ודינין הנה הם באמת ענין אחד כי הם תלוים זב"ז, כי אין פעולת האו"ח דלמטה למעלה נעשה אלא רק ע"י פעולת האו"ח שאמר הרב. וכן כל מציאת האו"ח שאמר הרב שהוא גבורות ודינין ועי"ז הוא מצרף ומלבן כמו שאמרנו הרי מבואר בדברי הרב מפורש שמציאותם בבחי' דינין הוא רק ע"י שהם נתעבים ובאים בעת פעולת האו"ח

שלמטה למעלה, והרי לנו כי פעולת האו"א שלמטה למעלה שאחר התיקונים ופעולת האו"א שאחר הרב הם תלוים בזו"ן והם ענין אחד:

סימן ט'

[א] **אמנם** דע כי הרי כל מה שאמרנו עד עתה מענין הי' ספי' דאור ישר שהוא מלמעלה למטה ומהי' ספי' דאו"ח שהוא מלמטה למעלה הנה כ"ז הוא בהתפשטות הב' אשר לכל עולם ועולם שהוא האצילות העיקרי שבו ובזה הוא אלו הב' מיני ספי' מיוחדים, זה לבחי' אצילותו אשר נשתלשל וירד מלמעלה למטה ולכל אצילותו אשר עתה והוא ע"י הי' ספי' דהיושר אשר בהם הוא כתר למעלה ומלכות למטה ונשתלשל וירד מהכתר עד המלכות לצורך אצילותו אשר עתה, וזה לצורך תיקונו ועלייתו אשר מלמטה למעלה והוא ע"י הי' ספי' דאו"ח אשר בהם הוא כתר למטה ומלכות למעלה שמתחיל תיקונו ע"י הכתר ונגמר ונשלם ע"י המלכות וכנ"ל סי' ז', אמנם בהתפשטות הא' אשר לכל עולם שהוא השורש, וכלול בו הכל בהעלם, הנה בו היה ג"כ אלו ב' הבחי' דמלמעלה למטה ומלמטה למעלה אלא שהיו שם בדרך אחר דהיינו בסדר יציאתם ועמידתם, כי סדר יציאתם היה ממטה למעלה שהוא בבחי' או"ח וסדר עמידתם היה מלמעלה למטה שהוא מבחי' אור ישר, כי הרי יציאתם היה מהמלכות עד הכתר שיצאה המלכות מתחילה ויצאו אחד לאחד מהמלכות עד הכתר והוא מלמטה למעלה שהוא תכונת דאו"ח אבל אחר שיצאו כולם הרי עמדו מלמעלה למטה כתר למעלה ומלכות למטה ככל סדרן דאור ישר, והרי לא היה בהתפשטות הא' בחי' האו"ח ואור ישר בב' אצילות שהוא בב' מיני ספי' מיוחדים אלא רק בב' תכונות באצילות אחת. והנה נתגלה בהם הסטוה דלמטה למעלה קודם הבחי' דלמעלה למטה שבהם, אמנם גם אחר שיצאו כולם ועמדו מלמעלה למטה עכ"ז תיקונים ושלימותם היה נעשה בהם ג"כ רק מלמטה למעלה כי הרי נשלמה בהם המלכות מתחילה ואח"כ הז"א, וכל התחתון הוא נשלם ביותר ומתחילה כנ"ל פ"ג וע"ש והרי היה תיקונם מלמטה למעלה, ונמצא כי יציאתם שבתחילה ותיקונם שאח"כ היה בבחי' ממטה למעלה אבל אצילותם ועמידתם היה מלמעלה למטה, ועכ"פ הוא כי בהתפשטות הא' היה מתגלה ב' התכונות באצילות אחת משא"כ בהתפשטות הב' הוא המלמעלה למטה והמלמטה למעלה בב' מיני ספי' מיוחדים זה בהי' ספי' דאור יושר וזה בהי' ספי' דאור חוזר, **וכבר** אמרנו לעיל פ"ג אות ע' שכל הסדר דלמטה למעלה שהיה בהתפשטות הא', הנה הוא על היסוד דהכוונה התכליתית בתיקונם ועלייתם, וכמו שבארנו שם בארוכה ע"ש סי' ג' ד' כי משום שהתפשטות הא' אשר לכל עולם הוא השורש העליון שבו אשר למעלה, כנודע בדברינו, וסוף מעשה הרי הוא במחשבה תחילה לכן היה שם כל הסדר דתיקונם ועלייתם אשר בהתכלית דלעתיד וכמו שבארנו שם, וכן משום זה הוא ג"כ מה שנתגלה שם הבחי' דלמטה למעלה מקודם, משום שהוא הסוף מעשה אשר הוא במחשבה תחילה, והנה היה שם כל הענין דלמטה למעלה באותן הי' ספי' דאור ישר עצמו שהם השורש דהאצילות כנז', וכן עלו ונסתלקו הם עצמן כולם למעלה, כי הרי התיקון והעלייה אשר לבסוף הרי יהיה לכל האצילות כולו אשר היא עתה לפנינו, הנה היא עצמה גופה תתוקן ותתעלה לבסוף כולה למעלה, להתייחד באור פני מלך חיים ולהתעדן ולהתענג בנועם זיו אורו ית"ש בכל אצילותם גופא אשר היא עתה לפנינו, כי לא יאבדו את אצילותם ולא יתבטלו ח"ו אלא רק שיתוקנו מזוהמתם ויזדככו מעכירותם עד שיהיו ראוים להתייחד למעלה, וישאר כל אצילת העולמות שלהם עכ"פ, כי כן היה כוונת המאציל ית"ש בבריאת עולמו שישאר אצילת העולמות שבהם בהשארה נצחית לעולמים אלא שיתוקנו ויזדככו כנז', ולא יתבטל אלא רק זוהמתם לבד ואז יזדכך עכירותם ויהיה כל אצילותם במדרגת נשמה ויהיה כל האצילות גלוית עכ"פ, והוא מה שאמרו כתובות קי"א ב', עתידים צדיקים שיעמדו בלבושיהן, והוא ע"י ביטול ועיכול כל הזוהמא שנעשה במיתתם וקבורתם ואז יהיה כל האצילות כלו קודש לה', וע' עומק הדברים בזה בדברינו בדע"ה ח"ב דרוש ב' ענף ג' אות ג' ד', **והנה** כ"ז הוא מסיבת שורש ההתפשטות הא' שהוא השורש עליון דכל עולם, שנסתלקו כל הי' ספי' דיושר שבו הם עצמן כולם למעלה, והיה שם ב' הסדרים דלמעלה למטה ודלמטה למעלה הכל באצילות די' ספי' אחת. כי משום שהוא השורש הראשון נתייסדו בו הסיבה והתכלית לאחד, כי הסדר דלמעלה למטה הוא הסיבה להאצילות, ר"ל שבו נעשה האצילות כולו כמו שהוא עתה לפנינו, והסדר דלמטה למעלה הוא התכלית להאצילות, ר"ל שהוא המעלה אותם ומביא אותם לתכליתם וכנ"ל כ"ז, וכבר אמרנו לעיל פ"ג אות ע' כי כל בהתפשטות הא' הנה כמו שהוא הסיבה כן הוא עצמו גופה עיקר כל התכלית, ולכן נסדר בו גופה ב' הסדרים כולן כי הוא השורש הן להפעולה והן להתכלית, כי כל מה שהיה עתיד להעשות בהאצילות כולו עד תכליתו האחרון היינו ירידתו לכל המדרגות שהוא עתה ותיקונו ועלייתו אשר בסוף הכל, הנה הוא הכל מפעולת ההתפשטות הא' עצמו ומכחו ותכונתו הניתן בו מהמאציל ית"ש, והוא אותן ב' הסדרים אשר נסדרו בו, כי הם התכונות וההכנות לכל פעולת האצילות שהיא עתה ולכל תיקונם ועלייתם אשר בסוף, ונעשה הכל מההתפשטות הא' שהוא השורש העליון לכ"ז ולכן נעשה בו ב' הסדרים בו עצמו, והרי נתבאר לנו מכ"ז כי בהתפשטות הא' היה נעשה בו ג"כ שורש הענינים דאור ישר ואור חוזר כולם אלא שבו היה הכל בהעלם, וכל הענין דאו"י ואו"ח שאמרנו לעיל כי הם לצורך פעולת האצילות ולפעולת תכליתה, וכנ"ל סי' ז' ח' הנה נמשך כ"ז משרשם שהיה בהתפשטות הא' כי בו נתייסד השורש לכ"ז והיה שם שניהם באחדות עלום כמשפט כל שורש שכלול בו הכל בהעלם ובאחדות ועכ"פ הוא כי בהתפשטות הא' היה כלול הכל בהעלם וכנ"ל פ"ג אות ע' ודי בזה:

[ב] **כמו** שאמרו על פסוק כי רגע באפו חיים ברצונו, והוא ע"פ מה שאמרו פסחים פ"ז ע"ב אפילו בשעת כעסו של הקב"ה זוכר את הרחמים דאל"כ היה חוזר העולם לתוהו ובוהו, וזהו כוונת הכתוב ג"כ, דגם באותו עת הרגע שהוא באפו הנה חיים ברצונו שאז גופא משפיע ברצונו שפעת חיים להעולמות, ואותה שפעת חיים המוכרחת להויות התחתונים אינו נפסקת ממנו ית"ש לעולם:

[ג] **ובודאי** הוא שלא תהיה הארה זו הנמשכת מן המאציל המאיר כו' דומה כו' כי הארה הנמשכת למטה בעת ירידת האורות עליונים לתחתונים להאיר להם ולהטיב עמהם הנה הוא יורד בשפע ובחסד גדול והוא סובל הכל וטוב ומטיב לרעים ולטובים אבל הארה הנמשכת בעת הסתלקות האורות למעלה הנה הוא בצמצום והוא רק להחיות העולמות בקיום ההכרחי והוא מדקדק ומבחין בין הראוי לאינו ראוי ונותן לכ"א כמדתו, וכן האור הזה הוא בבחי' נגיף ירפוא נגוף לזה ורפוא לזה, ע"ד שאמרו בפ' בא ל"ו א', כי הוא מצרף ומלבן ודוחה כל סיג וכל פסולת והוא האור חוזר שאחר הרב אשר אמרנו לעיל שעל ידו נעשה הבירור והצירוף ובו יעשה לעתיד הצירוף האחרון אשר אמרו עבו"ז ג' נדרים ח' רשעים נידונין בה וצדיקים מתרפאים בה ור"ל שמתרפאים מזוהמתם וטומאתם וכן מתרפאין מהיסורים ועונשים העוברים על כ"א עכ"פ ע"י שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ועכ"פ הוא כי הוא בבחי' דין ג"כ כי הוא נגוף ורפוא כנז':

[ד] **זאת** דרך עלייה וזאת דרך ירידה, אמנם הנה בזמן שהעולמות עומדים על מצבם שהם עתה עד עת ביאת המשיח והוא עיקר השליטה עתה שליטת דאור ישר שהוא בדרך ירידה, הנה נבחן עתה הארה הנז' הנמשך מן המאציל לבחי' חסד והוא מה שנוהג בחסדו כל דור ומקיים את כל האצילות

המציאות עם זוהמתה ולטנפה וסובל ומעלים עין מסוררים וזן ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים, והגם שהוא באמת עתה אינו עיקר אורו כלל וכלל אלא רק שמצית הארה היורד ונמשך דרך מסכים רבים אך עכ"פ הוא כי הרי נבנין ממנו ומתקיימים על ידו והוא החסד שמנהיג את כל הדורות כולם ועומד ומתקיים כל המציאות על ידו, אך כאשר יגיע הזמן להאיר באורו העיקרי ממש ושיצא כל המציאות כולן מזוהמתה לגמרי ותתעלה ותתייסד למעלה והוא בעת שליטת האור החוזר אז יומשך האור דרך עלייה ויצרפו כולם על ידו ויתבררו ויתלבנו והוא היום הגדול והנורא אשר עליו נאמר מלאכי ג' כי הנה היום בא בוער כתנור והיו כל זדים וכל עושי רשעה קש ולהט אותם היום הבא אמר ה' צבאות אשר לא יעזוב להם שורש וענף וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא כו' כי יתרפאו מתחילה מחלאתם ואח"כ יתעדנו בנועם זיו אור העליון כדי להזדכך מכל העביות והחומרי וכדי שיהיו ראוים לעמוד במסילתו של הקב"ה וליהנות מזיו שכינתו ית"ש לעולמי עד:

[ה] **ואמנם** כאשר יש רצון וכח בתחתונים ושלימות לקבל אור העליון של המאציל אז כו', והוא כמו שהיה בדור המדבר וע"י משרע"ה והיה עומד אז שיתוקן כל העולם כולו אלו שזכו ללוחות הראשונות והיה מתתקן העולם מאז כמו שיהיה לאחר התחייה וכמו שכתוב אני אמרתי אלהים אתם וכמ"ש בעבו"ז ה' א' וכן בזוה"ק פ' שרה קל"א סע"ב, ועיי רה"ם א' [ועי' פ' יתרו צ"ד א' ומשפטים קי"ד רע"א ופ' שלח קס"ב ב'] אמנם משום שכל מה שזכו אז היה רק ע"י גילוי אור שהיה נמשך להם דרך ירידה לבד וכמ"ש וירד ה' על הר סיני וכלל העולם כולו זולת ישראל לא עלה אז בשום עלייה כלל אלא שהיה עדיין כל העולם כולו בזוהמתה ולטנפה כמקדם לכן לא היה מתקיים האור הגדול דגלויו ית"ש אשר בדברות הראשונות בישראל ג"כ משום שהיה כל הגילוי אז בלא שליטת האור חוזר והיה עדיין כל העולם כולו בלא צירוף כלל ונכשלו עי"ז ישראל ג"כ בחטא העגל ולא זכו ללוחות הראשונות וירדו גם הם ממעלתם הרבה ונשאר עדיין העולם בלי תיקון כי בלתי שליטת דאור חוזר לא אפשר להאור העליון להתקיים בגלויו ועילויו בשום אופן, ואי אפשר להאור היורד להתקיים בגילויו ועילויו בקיום עולמות אלא רק ע"י שיומשך מקודם האור העליון דרך עליית דאור חוזר דוקא שהוא מצרף ומלבן כנ"ל אבל כשהוא בדרך ירידה לבד אין העולם יכול לסובלו ואינו מתקיים אלא לפי שעה, וזהו הענין ג"כ מה שכל חמדת ישראל אשר זכו אח"כ שהוא המן והבאר וענני כבוד וכן המשכן וארץ ישראל ובית המקדש הנה לא נתקיים ולא היה אלא לפי שעה משום שכולם היו רק ממעלה ושהם האור היורד לבד ולא ע"י שליטת האור חוזר כלל והיה עדיין העולם כולו בלא צירוף וליבון מאומה ולכך לא נתקיים גילויו אצל ישראל ג"כ ואין לנו לצפות מעתה אלא על התקוה העתידה שאז יעשו כל התיקונים כולם בשליטת האור חוזר ועי"ז יהיה הצירוף והליבון בהמציאות כולו בביטול כל הטומאה והזוהמא והרע כולו ברוח משפט וברוח בער עד שיהיה כל המציאות כולו קודש לה' ואח"כ יומשך האור העיקרי דרך ירידה ג"כ וכמ"ש יואל ג' (אחר שאמר מקודם שם ב', כי בא יום ה'. יום חשך ואפלה יום ענן וערפל כו' לפניו אכלה אש ואחריו תלהט להבה כו' כו', והוא הצירוף והליבון אשר ע"י או"ח ויהיה אז ביטול הטומאה והרע כולו וכמ"ש שם עוד ואת הצפוני ארחיק מעכם והדחתיו כו' ועלה באשו כו' אמר אחר זה שם ג') והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם והוא ע"י הגילוי דהאור העליון שיורד ויומשך למטה בכל שפע מעלתו ולכן יהיה אז בקיום נצחי וכמ"ש ישעיה ס' והיה לך ה' לאור עולם:

[ו] **ואמנם** כשאין שלימות בתחתונים והאורות מסתלקים כו', ודע כי הנה היה כ"ז באמת ג"כ לצורך בנין כל עולם וכן היה בעניינו לצורך בנין הפקודים כי הרי אחר ההתפשטות הא' נעשה הסתלקות שעלו כל האורות למעלה והיה נמשך בהם אז אור מהמאציל בעת הסתלקותם ועלייתם שהוא האור הבא בעת העלייה והוא דין שהוא מצרף ומברר ולכן היה מאיר הוא בהאורות שעלו בין האור הזך להעביות ובירר האורות מהעביות ועי"ז נעשה הכלי דהפקודים, להאור דהתפשטות הב', והנ"ל פ"ג אות ו' ז' וכן היה סדר זה בבנין כל עולם ועולם כמו שבארנו בספר הכללים. וכן יהיה עד"ז ג"כ בעת התיקון האחרון שיעלו ויתעלו כל העולמות למעלה ואז יומשך עליהם אור העליון בדרך עלייה שהוא דין ועי"ז יצרפו ויתלבנו מכל זוהמתם ומעביותם כדי לעלות ולהתייסד למעלה למעלה והנ"ל, והרי נמצא כי מה שאמר הרב כשאין שלימות בתחתונים כו' הנה נוהג הענין בכמה פנים, ובכ"א לפי ענינו, אם בפשוטו ממש שהוא כאשר שהתחתונים הם בחסרון זכות ומעשים טובים הנה נשפע עליהם אז מלמעלה בחי' או"ח שהוא משפט ודין ולצורך העונש רח"ל, וכן הוא האו"ח עוד לצורך בנין כל עולם כי כל עולם התחתון לפי צורך מציאותו בהערך אליו שהוא למטה במדרגה הרבה מהעולם העליון שעליו, הנה אי אפשר לו לסבול ולקבל את אור העליון אלא ע"י צמצום ומיעוט דוקא והרי הוא מחוסר שלימות בערך העליון לכן נסדר ונעשה בנין כל עולם ע"י הסתלקות האור דהתפשטות הא' ונמשך אז עליו האור דהמאציל דרך עלייה ר"ל בעת ההסתלקות והעלייה והוא נקרא אור חוזר והוא בחי' גבורות ודין ועי"ז הוא מברר בהאור שעולה, את האור מהעביות שבו, ונשאר העביות לבדן ויתוסף בהם עיבוי על עיבוי, ונעשה עי"ז אותו העביות לגוף וכלי להאור דהתפשטות הב', ועי"ז נתצלם האור דהתפשטות הב' בהצלמים הראוי לאותו העולם, והנ"ל פ"ג כ"ז והרי נעשה בנין כל עולם ע"י האור חוזר, וכן יהיה עד"ז ג"כ בעת תיקון האחרון, כי הנה כל העולמות כולם במדרגתם שהם עתה הנה הם מחוסרי שלימות הרבה בערך מדרגתם דלעתיד ולכן כשיגיע עת תיקונם שהוא עילויים ועלייתם למעלה ע"י שליטת האו"ח הנ"ל בסימנים דאות ה' הנה יומשך אז עליהם אור מהמאציל דרך עלייה ר"ל בעת עלייתם ועי"ז יתבררו ויתלבנו ויתוקנו לעלות למקדם להתייסד בנועם זיו אור שלמעלה לעולמי עד והכוונה התכליתית שבהם והנ"ל כ"ז, והרי לנו עכ"פ כי דברי הרב דעניינו מ"ש כשאין שלימות בתחתונים והאורות מסתלקים אז נמשך עליהם מלמעלה בחי' או"ח ודין, הנה נעשה הענין הזה בכמה פנים אשר הם שנה ונוהג ג"כ, ומתבאר דברי הרב בכ"א לפי ענינו ובכן כ"ז היטב, ור"ל כי כן נוהג הענין הזה ג"כ תמיד והוא בעליית ובירור הניצוצין שעולים ומתבררים תמיד והנ"ל והם ג"כ אינם שלימים לגמרי בהראוי, כי בכל עלייה ועלייה נצרך לצירוף אחר צירוף, והנה הם מתתקנים ע"י אותו או"ח היורד עליהם בדרך עלייתם כנז' והבן:

[ז] **והנה** האור הנמשך דרך ירידה הוא אור ישר ורחמים, והיה כ"ז בעת ההתפשטות הא' וכן היה בעת ההתפשטות הב' והוא נוהג תמיד עד עת ביאת המשיח שעומדים כל המציאות כולם בזוהמתם ולטנפם והוא ית"ש מקיים ומטיב אותם בחסדו וטובו הנה כ"ז הוא הכל מבחי' אור ישר ורחמים, והגם שאורו העיקרי ית"ש אינו מתגלה באמת עתה כלל והוא רק שמצית הארה לבד הנמשך דרך מסכים עכ"ז הרי בזה אנו מתקיימים והוא החסד שמתנהג בכל דור והוא מהאור הנמשך דרך ירידה שהוא אור ישר ורחמים, ומה גם שפעת אור הנסים אשר נעשה לנו מעת יציאת מצרים והלאה הנה הם כולם מהאור הנמשך דרך ירידה שהוא אור ישר ורחמים, אמנם לא נתקיימו משום שהם מהאור הנמשך דרך ירידה לבד בלתי שליטת דאו"ח, והנ"ל כ"ז באות ד' ה':

[ח] **ואור** החוזר דרך עלייה נקרא אור חוזר ואור אחור ודין, והוא נמשך בד' בחי' אחד הוא בעת הקלקול והפגם והוא כשהעולם הוא בחסרון זכות ומעשים טובים ונמשך אז האו"ח

לעשות דין ולטובה, וג' בחי' הוא לשבח ולטובה, והיינו כי חסד הוא לצורך בנין כל עולם והוא מה שנמשך בעת ההסתלקות הא' והב' הנ"ל פ"ג וכן לקמן בשער מטי ולא מטי, כי ע"י נעשה כל מציאת הכלי שהוא ע"י ההסתלקות הא' וכן כל חיזוק וקיום הכלי והוא ע"י ההסתלקות הב' וכמו שיתבאר לקמן בשער מטי ולא מטי בעה"י, ואלו הב' ההסתלקיות הוא בכל עולם ועולם כנודע בדברינו, והנה נמשך אז בעת ההסתלקיות בחי' האור חוזר הנ' ונשלם על ידו כוונת ההסתלקות כל מה שכוון בה, והרי הוא האור חוזר לשבח ולטובה שהוא לצורך בנין העולם והוא בחי' חסד, ב' הוא לצורך תיקון עליית המ"ן שעולים תמיד מהניצוצין הנבררים והנה נצרך להם צירוף וזיכוך חדש בכל עליה ועליה כנודע והנה הם מתבררים בכל הבירור הראוי להם ע"י האו"ח הנמשך עליהם בעת עלייתם עד שנשלמים ונעשים למ"ן והרי מתתקן כל מציאת המ"ן רק ע"י אותו האו"ח והוא בחי' ב' דשבח וטובה הנעשה תמיד, ג' הוא כל העליות דלעתיד בעת התיקון האחרון שיעלו כל העולמות וכל המציאיות למקורן הנה יומשך עליהם אז ג"כ אור העליון בעת עלייתם בבחי' או"ח ודין וע"ז יצרפו ויתלבנו מכל סיג ופסולת ויזדככו מכל חומריותם עד שיתוקנו להתייחד במקורן, והרי יהיה גמר תיקונם ג"כ רק ע"י אותו או"ח והוא בחי' הג' דשבח וטובה, א' הוא אשר לצורך בנין כל עולם שמתחילה, ב' הוא לצורך כל התיקונים שהוא ע"י עליית המ"ן הנעשה תמיד, ג' הוא לצורך תיקון הכללי אשר לבסוף, והרי עכ"פ הוא כי הנה ענין אותו האו"ח הוא לצורך ד' בחי' אחד לצורך דין ממש וג' הם לחסד, והם בעבר והוה ועתיד והכ"ז, והרי נתבאר לנו כל ענין או"ח שאמר הרב, כי צורכו ותועלתו הוא רב מאד, כי עליו נתייסד בנין העולמות שבתחילה, וכן הנהגת העולמות בכל עת עליותם, וכן תיקונם אשר בתכלית האחרון :

[ט] **והנה** ב' בחי' אלו נמצאים בכל הי' ספי', והנ"ל אות א' שכולם נתייסדו באור ישר ואור חוזר כי באור ישר

שהוא בדרך ירידה הנה בו נשתלשלו כל העולמות וירדו ממדרגה למדרגה עד העוה"ז והוא חסד ורחמים להויתה ולקיומה כמו שהיא, ובאור חוזר שהוא דין הנה הוא מצרף את כל המציאות תמיד כדי לתקנה מזוהמתה ולהביאה לתכליתה בעתיד, והיא תחילתה דין ומשפט וסופה היא ג"כ רק חסד כי על ידה יתוקנו לנועם זיו העליון אשר באור פני מלך חיים, ונמצא כי האור ישר הוא הסיבה להמציאות שהוא עתה והאו"ח הוא הסיבה לתכליתה האחרון והם שניהם באמת רק חסד :

[י] **אמנם** יש חילוק ביניהן בבחי' אור חוזר והוא כו', האמת הוא כי כל החילוקים שבהאו"ח הנה כולם הם רק

מסיבת החילוקים הללו אשר באור ישר כי ע"י שנבחן האור ישר בעשר ספי' ובכ"א ישנו התפשטות והסתלקות שהוא פנים ואחור, ע"ז נעשה הריבוים ג"כ באור חוזר, וזהו החילוקים שבבחי' הכמות שמתרבה ריבוי הכמות באו"ח לפי מספר ריבוי הכמות אשר באור ישר, וכן הוא בחילוקי האיכות כי כל חלוקי האיכות שבאו"ח הרי הם רק מסיבת חלוקי האיכות שבאו"י וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב עצמו ופשוט הוא, והוא כי הרי כל מה שהאור ישר יורד ומשתלשל למטה הרי הוא מוציא וממציא עולמות ומציאיות במדרגה למטה ממדרגה וכל התחתון הוא יותר בעביות וסיגים מהעליון שעליו, והנה על זה נתייסד האו"ח אשר ענינו הוא להסיר כל סיג וכל פסולת ולטהר ולזכך והוא ע"י שהוא בחי' דינין וגבורות וע"ז הוא מצרף ומלבן ומזכך כנז' הנה מוכרח הוא שיהיה נבחן האו"ח ג"כ בחילוקים רבים בהדינין והגבורות שבו לפי ערך חלוקי המדרגות אשר נשתלשל וירד האור ישר, כי כמו אשר כל מה שירד האור ישר יותר למטה הנה הוציא מציאיות בסיגים ועביות יותר, כן נצרך לפי זה שיהיה האו"ח בתקונם, ביותר דינין ויותר גבורות כי לכל מדרגה יותר תחתונה צריך שיהא האו"ח שבה בגבורות ודינין יותר גדולים כדי להסיר ולבטל את הסיגים היותר תחתונים שהם יותר גרועים, והרי נמצא כי החילוקים שאמר הרב שהם באו"ח הנה הם בסיבת ערך כל החילוקים הללו אשר בהאור ישר, והנה ישנם החילוקים הללו בכל בחי' ובחי' מהד' בחי' דאו"ח שאמרנו לעיל אות ח', ותלוים כולם בסיבתם אשר באור ישר, כי הכלל הוא שכל המציאות דאו"ח וכל פעולותיו וענייניו כולם הוא הכל מהאור ישר עצמו והוא סיבתו בכל עניניו והבן:

[יא] **כי** הנה כאשר אור הכתר מסתלק ועולה והופך פניו למעלה כנגד המאציל ואחוריו למטה כנגד החכמה הנה אז כו',

הנה לקמן פ"ח אמר שם כי באורות לא שייך כלל לומר פנים ואחור רק התפשטות והסתלקות וכן אמר ג"כ במטי ולא מטי רפ"ב ע"ש אות ו' וא"כ הרי אין כוונת הרב כאן בכל דבריו בזה שהאחוריים דהאורות הם גורמים דין להאורות הנמשכים דרך הם אשר שאין בחי' אחוריים בהאורות כלל, אלא הכוונה הוא כי ע"י ההסתלקות ועליית האורות למעלה הנה נבחן אז בהאור הנמשך בהם מהמאציל שהוא בבחי' דין, והענין הוא כי הנה שפעת המאציל הנמשך בכל אור הנה הוא לעולם רק לפי ערך שהם משפיעים למטה ולכן כאשר שהאורות הם מסתלקים ועולים הנה ממעט אז המאציל ג"כ את שפעו בהם כי לעולם אין המאציל ממשיך שפעו לשום ספי' ואור אלא רק כאשר שגם הוא משפיע להתחתונים ממנו אמנם גם כשהאורות הם עולים ומסתלקים לגמרי מבלי להשפיע למטה מאומה דא"כ הרי היה נתבטל העולם כולו וכן היו מתבטלים אותן האורות ג"כ כי היו חוזרין למקורן שבא"ס אלא הכוונה הוא כי בעת שעולים ומסתלקים הם ממעטים את שפעם מלמטה ואינם משפיעים להתחתונים אלא כדי הכרח קיומם לבד, וממילא הוא שגם הם אינם מקבלים אז מהמאציל אלא רק במיעוט ולצמצום גדול והנה נקרא ה"ז בשם אחוריים ודינין כי הרי האורות פונים את עצמם למעלה למעט את שפעם מלמטה וכן נתמעט אז השפע גם בהם וע"י ה"ז הנה לא נמשך אז למטה אלא שפעת דינין לבד כי הרי בא בהסתר פנים ומכונה זה בשם אחוריים כי הרי נמשך השפע אז בבחי' הסתלקות ור"ל בעת שהאורות עולים ומסתלקים וכנז', אך כאשר שהכתר לבד הוא העולה, אז הוא הדין ממועט, כי נעשה השפע לבחי' דינין, לפי ערך העולים, וכפי מה שמקבלים מהמאציל כן הם משפיעים למטה (וע' לעיל פ"ו אות י"ב ופ"ב אות י"ג י"ד :

[יב] **אמנם** בעלות החכמה גם היא אל המאציל וגם היא תתהפך אז אחוריה למטה אל הבינה אז כו', ר"ל

באמרו גם היא כו', וגם היא כו', כי הרי לבד מה שנכפל פה הב' אחוריים והוא כפל מהראשונה בבחי' הכמות, הרי יש כאן חילוק בבחי' האיכות ג"כ, כי הרי אור החכמה היא למטה במדרגה מאור הכתר ומאחר שגם היא פונה את עצמה למעלה ומסתלק ועולה, הרי נתמעט מעתה שפעת המאציל המאיר בה ג"כ, יותר מערך המיעוט הראוי להכפל לבד, וכן עד"ז בעליית שאר אור הספי' כולם אשר כ"א הרי הוא למטה במדרגה וממועט מאור ספי' העליונה שעליה הרי נתוסף ע"ז בהסתלקות כ"א, חסרון בבחי' איכות ג"כ, לבד מהחסרון הנעשה ע"י ריבוי ההסתלקות בבחי' הכמות, כי הרי החסרון אשר נתרבה ע"י ריבוי ההסתלקות שהוא חסרון בבחי' כמות, זה הוא גם אם היו כולם שוים במעלה, אך עתה כאשר שהם באמת כ"א למטה במדרגה מהעליון שעליו הרי נעשה בהסתלקות כ"א, תוספת חסרון בבחי' האיכות ג"כ, שהרי אפי' האור הקטן גם הוא עולה ומסתלק, וא"כ הרי נגדל לפי זה המיעוט והצמצום בשפעת אור המאציל ג"כ לפי ערך החסרון אשר נעשה בהסתלקות כ"א גם בבחי' האיכות, והרי נתוסף ע"ז בבחי' דינין בהסתלקות כל אור, הן בבחי' הכמות וכן בבחי' האיכות לפי ערך ריבוי וגודל החסרון דכמות ואיכות הנעשה בהסתלקותם, כי לפי ערך המיעוט שנתמעט, בעליית האורות למעלה, כן נעשה בחי' צמצום ודין

בשפעת המאציל היורד עליהם אז להשפיע למטה וכנ"ל אות י"א והרי נמצא כי בכל העליות והסתלקות כל אור ואור אשר מאחר הכתר ולמטה הנה נעשה בזאת ב' חסרונות בעליית כ"א, אחד בבחי' הכמות ואחד בבחי' האיכות והוא ע"י שכל התחתון הוא למטה במדרגה מהעליון שעליו וכמ' אמנם עכ"ז הנה חושב הרב את שניהם רק לאחד וכמו שיתבאר למטה בסמוך:

[יג] **והרי** זה סילוק אחד בענין ריבוי אורות כו'. והוא בבחי' הכמות, והגם שהרי ע"י סילוק מדרגות שבהם אשר כל התחתון הוא למטה במדרגה מהעליון שעליו הרי יש בזה אפילא סילוק באיכות ג"כ וכנ"ל אך כל הסילוקים והאיכות הנעשה בריבויים ע"י שינוי המדרגות שבכל התחתון מהעליון שעליו, הנה זה עצמו הוא ענין הריבוי שבהם כי הרי רק זהו הגורם מה שהם עשר ספי' ולולא חלוקי המדרגות שבהם לא היו עשר אלא רק אחד, והוא ע"פ מה שהעלינו בספר הכללים כלל ט' ענף ו' כי עצמות הפנימית דכל הי' ספי' שהוא שורש מציאותם אשר בקו דאור א"ס הנה הם בבחי' עלה ועלול ע"ש וזהו כל סילוק מדרגות אשר בעצמותם מה שכל התחתון הוא עלול מהעליון שעליו ועי"ז נעשו לעשר, וא"כ הרי נמצא שכל חלוקי האיכות שאמרנו שהיה בהסתלקות כל התחתון ג"כ עכ"פ ע"י שהם חלוקים במדרגתם הנה זה עצמו ענין חלוקי הריבוים שאמר הרב כי אלולא שינוי המדרגות הרי היו כולם אחד ולא היה בהם מציאות הריבוי כלל, ואינו חושב הרב לשינוי באיכות אלא מה שנמצא בהם הסילוק בסוג, שזה הוא מסוג החסדים וזה הוא מסוג הגבורות, וזה נעשה בהם משורש דקו ולמעלה כי עי"ז הם חמש כנגד חמש ה' חסדים ה' גבורות והם מעתה בב' סוגים כמו שבארנו בספר הכללים כלל ט"ז ענ"ב ובכ"מ, וזה חושב הרב לסילוק בפרט והוא סילוק האיכות שאמר, משום שהסילוק הזה הוא ע"י שינויים בסוג, והוא שינוי נוסף שאינו מעיקר עצמותם, אבל שינוי המדרגות אשר ישנם בכל תחתון הנה זה כלול בסילוק דהריבוי שאמר, כי הרי רק מזה הוא כל ריבויים כמ', ולכן אינו חושב אותם הרב רק לאחד משום שסיבה אחת הוא לשניהם, שע"י חלוקי האיכות שבזה, נעשה ריבויים בכמות, והבן ודי בזה:

[יד] **שאין** אורותיו של חסד דומין לאורותיו של גבורה כו', כי שפעת המאציל הרי הוא נמשך בכ"א רק לפי תכונתו, ושפעת המאציל אשר נמשך בספי' הגבורה הרי הם לגבורות ודינין, והגם שע"י שפעת המאציל הנמשך בו הנה נעשה עי"ז כל הגבורות שבו נהפך ג"כ לשלהובין דרחימו כמו שכתבנו בכ"מ מדברינו, אך זהו רק כאשר שספי' הגבורה היא פניה למטה להאיר בתחתונים ואז הוא ספי' הגבורה עצמה ג"כ רק לדינא דקדושה אשר משם הוא כל הישועות והעיטורים וכמ"ש הגר"א בתיקונים ע"ז ע"א אבל כאשר ספי' הגבורה היא עולה ומסתלק הנה נתעלם בו אז שפעת המאציל ג"כ ואינו נמשך ממנו למטה אלא רק דינים קשים, ועד"ז כל ספי' וספי' כי כ"א היא בתכונה בפנ"ע ומתהוה שפעת המאציל בכ"א לפי תכונתה כן בעת שהיא פניה למטה וכן בעת שהיא פניה למעלה וכנ"ל אות י"א, וענין היותם לתכונות שונות הנה זה נעשה בהם מצד הנאצלים, כי נאצלו כ"א להתגלה ולהאיר בתכונה בפנ"ע כפי הצורך לפעולת האצילות ולהנהגה, והכל מה שכוון המאציל ית"ש להעשות על ידיהם ע"י שפעו ויסודו עמהם כמו שבארנו בכ"מ מדברינו.

[טו] **כי** ספי' הת"ת אשר מקבל האור דרך האורות של הגבורה יהיה אור ההוא דין קשה עד מאוד יותר כו', הגם שהת"ת הרי הוא הקו האמצעי והוא מקבל מהחסד ג"כ ואדרבא הוא שהוא נוטה לחסד יותר מהגבורה וכמ"ש בזוה"ק ח"א רכ"ב ב' ולדיק נטיל לשמאלא ועד"א מימינא, אך בעולם העקודים וכן בהתפשטות הראשון אשר לכל עולם ועולם הנה עומדים שם הי' ספי' בקו אחד והם כולם זה למטה מזה, וכמו שבארנו עומק הדברים בזה בספר הכללים כלל י"ז ע"ש, וא"כ הרי עומד החסד למעלה והגבורה למטה והת"ת למטה מהגבורה ומקבל רק ממנו ודרך עליו.

[טז] **ויוצא** בזה פרטים אחרים רבים כו', הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ה' כי הסתלקות האורות ועלייתם הוא על ד' בחי' אחד לצורך דין ממש וג' הם לצורך חנם ותיקון, ובכל בחי' ובחי' מהם הרי נעשה פעולת כל ספי' אשר נפעל ונעשה באור האורות שלה, שהוא האור אשר היא משפיע למטה עכ"פ גם בעת הסתלקותה, הרי נעשה בכל בחי', פעולת כל ספי' לפי תכונתה, והנה נעשה כ"ז ע"י האור הנמשך בהם מן המאציל בעת הסתלקותם כי בהם זה הנה פועל כל ספי' וספי' בהנהגת העולם כ"א לפי תכונתה, וכמו שאמרנו לעיל כי האור החוזר שהוא האור הנמשך בהם מן המאציל ית"ש בעת הסתלקותם ועלייתם הנה הוא נמשך בכל ספי' לפי כחה ותכונתה, ובזה הנה פועל כל ספי' את פעולותיה בכל בחי' ובחי' מהד' בחי' הנ"ל אות ה' ויוצא מכ"א פעולות שונות בהמציאות ובההנהגה לפי תכונתה, והנה הם פרטים רבים לאין חקר והם כל המאורעות המתחלפים תמיד על הכלל ועל הפרט והם כולם ע"פ אחד מהד' בחי' הנז' אם מזה או מזה ונעשה שינוייהם ע"פ התחלפות המדות ומזוגם, כי לפעמים נכללים כולם בחסד ר"ל שמתייחדים כולם בחסד ומתנהג הכל בחסד ולפעמים כולם בגבורה או כולם בת"ת וכן כו' ולפעמים הוא במזיג, וגם בזה בכמה סילוקים, וכ"ז הוא בכל בחי' ובחי' מהד' בחי' הנז', כי אותן הד' בחי' הם שולטים לעולם אם זה או זה, כי גם עליית אור ישר השולט עתה ג"כ הנ"ל אות ד' עכ"ז הנה הוא נעשה ע"י עליית המ"ן מהניצוצין שמתבררים תמיד כי עי"ז נמשך אח"כ האור ויורד למטה בבחי' אור ישר, וכנודע שכל אור היורד הוא ע"י עליית המ"ן שמקודם, ותיקון דעליית מ"ן הוא נעשה ע"י האור חוזר הנמשך מהמאציל בעת עלייתה לבררה ולתקנה, ונמשך האור חוזר לפי תכונת כל ספי' וספי' העולה עם הניצוצין שלה להעליתן למעלה וכן לפי תכונת הניצוצין העולים והרי עכ"פ כי אותו האו"ח היה שולט תמיד והוא נבחן לפרטים רבים והבן כ"ז היטיב:

[יז] **והנה** כל הענינים האלו היו באלו הי' ספי' בעולם העקודים, האמת הוא שכל הענינים כללו הנה הם בכל ההסתלקיות הא' והב' אשר לכל עולם ועולם וכן בכל הד' בחי' הנ"ל אות ה' אשר הם נעשים כולם בכל עולם ועולם, וגם הרב ז"ל אין כוונתו שהיה כ"ז רק בעקודים ולא בשאר כל העולמות אלא שיעור דבריו הוא כי אחר שביאר את חלוקי הכמות והאיכות הנמצא באור חוזר והכל מה שביארנו הנה חוזר הרב מעתה לענינו הראשון ואמר שכל החלוקות כללו הנה היו בענינינו ג"כ שהוא בהי' ספי' דעולם העקודים, וכן הוא ג"כ בכל עולם ועולם כי הסדר שהיה בעולם העקודים שהוא העולם הראשון אשר משם התחיל הוויית הכלי הנה היה הסדר הזה בכל העולמות כולם כי כולם נתייסדו בסדר אחד וכמו שבארנו בספר הכללים, אלא שבכל עולם הוה כל הענינים לפי ערכו, שהוא לפי ערך האצילות שבו, אך עכ"פ הוא כי כולם הם בסדר אחד בכל הענינים ממש, ועולם העקודים הוא הראשון להם כי למעלה ממנו הוא העולמות דא"ס, ובדיוק הנה הוא העקודים הממוצע בין העולמות דא"ס לעולמות הנאצלים, ונקרא העקודים ג"כ לפעמים מכלל כל העולמות דא"ס, והוא ע"ד הכתר שנקרא לפעמים ג"כ בשם א"ס, כמ"ש בפ' פינחס רנ"ח סע"א, והוא ע"פ מ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ"ב שהוא בבחי' ממוצע ע"ש, כן הוא העקודים לעולמות שהוא בבחי' כתר והשורש להם, ולכן אין בו רק בחי' כלי אחת, ובדיוק הנה הוא העקודים לעולמות בבחי' הדעת עלאה העומד במקום הכתר, כי הכתר עצמו הוא א"ק שהוא הכתר הכללי והעקודים הוא בחי' הי"ג ת"ד שבו שהוא הדעת עלאה הכללי דהעולמות, ור"ל על כלל אורות דהאח"פ, אך אורות הפה לבד שהוא עד טבורו, הוא הדעת המתפשט הכללי העומד בתוך הגוף וכן הוא כאן כי שם נעשה הכלי, ודי בזה, ובזה נשלם הפרק הזה והתהלה לאל ית"ש לבד:

ענין

פרק ח'

[א] **ענין** אחור ופנים וחיצוניות ופנימיות (המוזכר בכמה דרושים) הנה הנראה (מכל הדרושים הבאים) מוכרח שהכל דבר אחד, כי מה שנמשך מהעליון לתחתון מבחי' החיצונים שבו הוא נקרא בשם אחוריים כי הוא בבחי' שהעליון פונה את עצמו בפניו למעלה ואחוריו למטה וכל עיקרו ומגמתו הוא למעלה ואינו משפיע למטה אלא כדי קיומם לבד והרי הוא מכונה בשם אחוריים וחיצוניות וכן אמר הרב בספר הגלגולים פי"ז כי כאשר החיצונים דהספי' הם מזדווגים זו"ן נקרא בשם זווג דאחור באחור וכשהפנימיות דהספי' מזדווגים זו"ן נקרא בשם זווג דפנים בפנים, והרי לנו כי הפנים והפנימית והאחור והחיצונים הם דבר אחד, והנה כאשר שנמשך השפע למטה בבחי' פנים ופנימית והרי מסתכל למטה להיטיב עמהם וממשיך להם טובו בשפע אז הוא מוליד ומעליה נשמות חדשות בעולם ונקרא האור הזה בשם אור ישר וחסד ורחמים וכן הוא נקרא בשם זכר על שם שהוא משפיע להתחתונים ומייחד עמהם ועומד הוא עם התחתונים בבחי' זו"ן וביסוד דפנים בפנים אבל כאשר פונה את עצמו לעלות למעלה אז הנה הגם שהוא משפיע גם אז למטה עכ"פ כדי חיותם וקיומם ההכרחי דאל"כ יתבטל העולם ח"ו עכ"ז הנה נקרא אותו האור בשם אור חוזר כי הרי הוא חוזר ומתעלה לעלות למעלה ונקרא אור האחוריים והחיצוניות כי אינו משפיע למטה אלא מהחיצונים שבו וכן נקרא אור דין כי מאחר שאינו משפיע אלא רק ההכרח ההכרחי הנה נשקל ונמדד להם רק בצמצום ובדקדוק גדול וכן הוא נקרא בשם אור נקבה כי הרי פנייתו הוא אז למעלה שהוא לקבל ולא להשפיע, והרי נמצא כי האור חוזר הנה הוא נקבה ודין ואחוריים וחיצוניים, אבל האור ישר הוא זכר ורחמים ופנים ופנימים וכמו שמפרש והולך הרב ז"ל :

[ב] **בסוד** דומה דודי לצבי, הוא בזוה"ק שמות י"ד א' אמר ר' שמעון אין חיה בעולם עושה כמו הצבי או העופר האילים בזמן שהוא בורח הולך מעט מעט ומחזיר את ראשו למקום שיצא ממנו ולעולם תמיד הוא מחזיר את ראשו לאחוריו, כך אמרו ישראל רבש"ע אם אנו גורמים שתסתלק מבינינו יהי רצון שתברח כמו הצבי או כמו עופר האילים שהוא בורח ומחזיר את ראשו למקום שהניח הה"ד ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם, דבר אחר הצבי כשהוא ישן הוא ישן בעין אחת והאחרת הוא נעור כך אמרו ישראל להקב"ה עשה כמו הצבי שהנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל עכ"ל, וע' עוד פ' תרומה קל"ה ב' וזהו שאמר הרב כי בעונינו בהאחורות אשר גם בעת שהם מסתלקים ועולים עכ"ז אינם מסתלקים מכל וכל אלא שמשפיעים למטה כדי חיותם ההכרחי עכ"פ והנה הוא בסוד דומה דודי לצבי וכנז' :

[ג] **ובמ"ש** ותתן טרף לביתה, והכוונה הוא כי גם בעת ההעלם רחמ"ל אשר אינה מקבלת אז מז"א השפע להוליד נשמות חדשות עכ"ז הנה דוחקת את עצמה להשיג לכל הפחות שפע חיות ומזון להתחתונים וזהו מלאכתה תמיד לפרנס את ביתה ומספיק להם חיות ומזון גם בעת שליטת הדין וכמ"ש בזוה"ק פינחס רמ"ט א' בשעתא דדחיקא לה שעתא ואצטריכת לאזונא לה ולכל חיון איהי אזלת למרחיק לארח רחיקא [ור"ל ע"פ מה שאמרו בפ' אחרי מות ס' ע"א, מהרחק תביא לחמה, מהרחק ודאי, מרישא דמוחא ומעילא דרישא, והוא מהב' רישין דא"א אשר שם אין שולט שום דין כלל] ואתיאת ואובילת מזונא כו' כו' ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה כו' ע"ש. וכן בפ' אחרי הנז', כד ינקא מסיטרא דדינא ותתן טרף לביתה כו' והוא גם בעת שהוא בהסתר פנים רחמ"ל הנה הוא נוהג בחסדו כל דור ומקיים ומחיה את כל העולמות, והנה גילויו אז הוא בצמצום ובשמות אלהי"ם ובבחי' האחוריים שבו שהוראתו הוא שמתעלה תמיד לחזור לשרשו ולהסתלק כמו שמפרש והולך, ובשמות אלהי"ם הוא אורות דאימא כי היא הוי"ה דניקוד אלהי"ם אבל האור ישר הוא הגילוי דשמות הוי"ה ג"כ שהוא אורות דחכמה אבא ובו ועל ידו הוא המוחין דחיה הגורם זווג דפב"פ שהוא להוליד נשמות חדשות, וע' בזה בדברינו לעיל פ"ב וכן בספ"ו :

(ג) **כי** באורות יקראו התפשטות והסתלקות כו' ובכלים נקרא פנים ואחור דהיינו שבאור לא שייך פנים ואחור כו', הענין בזה הוא פשוט, כי הפנים הרי הוא, במקום שנעשה שם נקבים פתוחים אשר בהם נמשכים ומתפשטים כחות הנשמה ומשתמשת הנשמה על ידיהם, כי הגוף הרי לה למסך מבדיל לכל כחותיה ואינה יוצאת ומתגלה באורותיה וכחותיה אלא ע"י הנקבים שנתייסד לזה בהגוף שמתפשט ומתגלה דרך הם והם בחי' עינים שתי אזניים שני נקבי החוטם והפה ומשום זה הנה עומדת הנשמה בעיקר שרייתה ג"כ רק לצד זה ומתפשטת שם בכוח זיוה גם דרך כלי הגוף והעור, ונקרא כל אותו המקום בשם פנים, והצד שכנגדו הוא נקרא בשם אחור [כי הוראת פנים הוא מהוראת פנה כמו פנה אל תפילת הערער וכן מהוראת לפנים כמו וזאת לפנים בישראל, אבל הוראת אחור הוא מהוראת אחר כמו אחר הדברים האלה וכן מהוראת אחר כמו זרע אחר תחת הבל] וא"כ הרי פשוט הוא כי לא שייך פנים ואחור אלא רק בהגוף כי בהמקום שהנשמה עומד ומאיר שם זה נקרא בשם פנים ובמקום שהגוף חוסם אותה זה נקרא בשם אחור אבל בהנשמה עצמה לא שייך פנים ואחור כלל אלא התפשטות והסתלקות כי או שמתפשט להאיר או שמסתלק מלהאיר, וכן כתב הרב ג"כ לקמן בשער מטי ולא מטי פ"ב כי באורות לא ידבק בהם פנים ואחור רק התפשטות והסתלקות, אמנם הנה הכלל מזה מדברי הרב בכמה מקומות שמבחין בחי' פנים ואחור בהאורות ג"כ, ע' שער עתיק פ"ב ואנ"ך פ"ז ופנימית וחיצונית דרוש פ"ו ובכ"מ. **אך** הענין בזה כי באמת אין שום אור בכל הנאצלים כולם בלא מציאת כלי עליו, כי מאחר הצמצום ולמטה הנה כל אור שנתפשט שם ישנו לכ"א הם המצמצמו ומגבילו, דאל"כ היה מתפשט לא"ס וחוזר למקורו, ולכן נתייסד לכל אור הם המגבילו ומצמצמו והוא בחי' כלי אליו, והוא נמשך בו מהצמצום, כי כל האורות כולם הרי מתפשטים דרך בו ונתייסד בהם עי"ז בחי' כלי לכ"א, וע' דברינו בסגרי"י ענף ב' אות כ"א כ"ב שבארנו שם שגם הקו דא"ס הוא ג"כ בבחי' אור וכלי ע"ש, ועכ"פ הוא כי אין שום אור בכל הנאצלים כולם שלא יהא לו בחי' כלי עליו, והוא ענין הצלם שהוא לבוש על הנר"נ שאמר הרב בשער הצלם פ"א, והוא לבד הבחי' כלי וגוף העיקרי אשר יש לכל פרצו' הנה יש לו בחי' כלי ולבוש פנימי להנר"נ שלו אשר על ידו מתלבש הנר"נ בתוך הכלי והגוף העיקרי, ובערך הגוף העיקרי הוה אותו הלבוש פנימי ג"כ רק בבחי' אור. אך בערך הנר"נ עצמן הוה הלבוש פנימי ג"כ רק בבחי' כלי להם, והנה על אותו הלבוש פנימי אשר ישנו עכ"פ לכל אור ואור גופה שהוא זולת הכלי העיקרי שלו והנ"ז, הנה זהו מ"ש הרב באח"פ פ"א כי ישנם י' כלים לאור האוזן וי' כלים לאור החוטם וי' כלים לאור הפה הגם שנודע הוא שבעקודים הוא רק כלי אחד, אך הכוונה הוא על הכלים פנימים אשר ישנם לכל אור ואור עכ"פ ובזה הם י' כלים לכ"א אבל הכלי העיקרי הוא באמת לכל כללות העקודים רק כלי אחד, ועי' עומק סוד ענין י' כלים הנז', לעיל פ"ב אות ז' ופ"ג אות ח' ובכ"מ מדברינו, וזהו ג"כ עומק סוד כל הכלים פנימים שאמרנו אשר ישנם בהכרח לכל אור ואור, והבן. **והנה** מלבד אותן הכלים פנימים אשר הם לכל אור ואור הנה זהו מה שמזכיר הרב בכמה מקומות בחי' פנים ואחור בהאורות ג"כ כי בכל בחי' כלי הרי שייך לומר פנים ואחור כנ"ל אמנם בערך הכלי העיקרי דכל פרצוף הנה נחשב הכלים פנימים דהאורות עצמן ג"כ רק

לאורות ממש, והאורות הנה לא שייך לומר פנים ואחור כלל וכנ"ל, אמנם לא קשה כלל מה שנמצא בדברי הרב שמזכיר פנים ואחור באורות ג"כ הגם שבאורות ממש לא שייך פנים ואחור כלל אך הכוונה בכל אותן המקומות הוא על הכלים פנימים דהאורות עצמן שהם נקראים ג"כ אורות בערך הכלי העיקרי ובהם שייך לומר פנים ואחור ע"י האורות העיקרים שבהם, ונקראו אורות בערך הכלים העיקרים ופנים ואחור בערך האורות העיקרים, והוא מה שמזכיר הרב בכמה מקומות פנים ואחור באורות ג"כ כי כולל את האורות עם הכלים פנימים שלהם באחד ומבחין בהם בחי' פנים ואחור באותן האורות מצד הכלים שלהם אשר יש בהם פנים ואחור היטיב בכל הכונה הכלים כולם :

[ד] **ומה** שאמרו בזוהר שהנשמה של אדה"ר יצא מזווג אחור באחור, ר"ל כי אחרי שאמר שכל זווג דאחור באחור הנה הוא רק לקיום הכרסי ולחיות נגד אבל לידת הנשמות הוא אי אפשר אלא רק ע"י זווג דפב"פ דוקא וא"כ איך אפשר שיצא נשמת אדה"ר ע"י הזווג דאחור באחור ועל זה מתרץ ואומר כי עלו הזו"ן למעלה והיו שם פב"פ וכמו שמפרש והולך, ומה שאמר מדברי הזוהר הוא, כי בפ' ויקרא י"ח א' ובכ"מ מבואר כי נשמת אדה"ר יצא מזו"ן דאצי', ובפ' בראשית ל"ב א' אמרו כי עד שנתקנו אדם וחוה פב"פ לא היה נתקן הפב"פ למעלה ג"כ ע"ש, והרי יצא נשמת אדה"ר רק מזווג אחור באחור, ומ"ש כי עלו הזו"ן למעלה במקום או"א ונזדווגו על ידיהם, הוא ג"כ מדברי הזוהר פ' פקודי רנ"ח רע"ב ובראשית מ"ח ב' ע"ש א' ומבואר הוא לקמן בדרושים הבאים, במוחין פ"ח ובמ"ן ומ"ד דרוש א' ובפנימית וחיצונית דרוש ד' ז' ח', ובדברינו בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף ל"א ל"ב דברים עמוקים בזה, ואמרנו שם כי בדוגמא לזה למטה הנה הוא מה שאנו מזכירין תמיד זכות אבות וברית אבות ואנו מעלים את עצמינו למעלה להתקרב ולהתייחד בהקב"ה ע"י שאנו עולים בהאבות אברהם יצחק ויעקב להכלל עמהם ולהתרשם בזכותם, וכן הוא בדוגמא למעלה כי כשאין מעשים בתחתונים לברר ניצוצי קדושה שהם המ"ן דמלכות ולגרום זווג זו"ן דפב"פ במקומם אז עולים הזו"ן למעלה בחיק או"א ולוקחים המ"ן דידיה ומזדווגים על ידיהם למעלה בהזווג דפב"פ, וכן היה בענין נשמת אדה"ר כי היא יצא באמת רק ע"י הזווג דפב"פ וע"י המוחין דחיה אלא שלא היה זה במקומן דהזו"ן למטה כי במקומן עמדו אז הזו"ן רק אחור באחור ובלתי המוחין דחיה אלא שעלו הזו"ן למעלה בהיכלין עלאין דאו"א וקבלו שם המוחין דחיה וחזרו פב"פ ונזדווגו למעלה ונתעברה המלכות מזווג זה בסוד נשמת אדה"ר, ואח"כ חזרו למטה במקומן ושם היה עמידתן אחור באחור והוליד המלכות אז נשמת אדה"ר בהיותן למטה אחור באחור, וזהו מה שאמרו כי הנשמה של אדה"ר יצא רק בהיותן אחור באחור, וכמו שמבואר כ"ז לקמן בכמה דרושים וכן בדברי הרח"ו ז"ל בהגהה שבסמוך המתחיל וזווג אב"א, [וכאן שייך כל ההגהה זו, ומ"ש ואמנם מה הם ב' בחי' הללו כו', זה צ"ל אחר ההגהה, ובדפוס ווארשא תרנ"א הדפיסו הגהה זו בסוף הפרק לגמרי ולא יפה עשו כי היא שייך כאן קודם הדיבור ואמנם כו'] ויותר מבואר הדברים הללו במאמרי רשב"י פ' פקודי ובדברינו בדע"ה ח"ב דרוש ג' ענף ט"ז י"ט כ' ודרוש ד' ענף ל"א ל"ב :

[ה] **ואמנם** מה הם ב' בחי' הללו בין באורות בין בכלים צ"ע מה ענינם, ואפשר לומר כו', הנה הצ"ע הזה הוא כפול לקמן בשער הפרצופים דרוש א', והוא מספר אדם ישר דף כ"ח ע"ב וכן בספר ארבע מאות שקל כסף דף ל"ב ע"א, ואין מקומו כאן כלל וגם לא בשער הפרצופים שם, ומקומו הוא בדרושי פנימית וחיצונית, ע"ש דרוש א', ולענ"ד הנה כל דברי הצ"ע בזה אין לו הבנה כלל כי איזה ביאור אשר לו להרח"ו ז"ל להבין ענין הפנים ואחור, כי בכלים הרי פשוט הוא שבמקום אשר הנשמה עומד ומתקרב שם להוציא דרך שם כחה לפועל ונעשה שם נקבים פתוחים להאיר דרך שם אור הנשמה לחוץ הנה זה נקרא בשם פנים, שהוראתו הוא שהנשמה פונה את עצמה להוציא דרך שם אורה לחוץ ומוציאה דרך שם כחיה לפועל, ובמקום שהגוף סותם אותה זה נקרא בשם אחור וכנ"ל אות ג' ובפרט בדברינו לעיל בעגולים ויושר ענף ב' אות כ"א וכ"ב ע"ש, וכן ענין הפנים ואחור באורות הרי בארנו לעיל אות ג' ג"כ כי עיקר הכינוי הזה באורות הוא מצד הכלים פנימים שבהם וכנ"ל, ועוד כי הרי נודע הוא שכל פרצוף הנה הוא כליל מי' ספי' והם הנרנח"י שבו וכן כלול כ"א מכל העליונים שעליו עד עצמות אור א"ס ית"ש המתפשט ומתייחד בכולם. וא"כ הרי יש בכ"א כמה מיני פנימית וכמה מיני חיצונית, ומבואר הוא בשער הפרצופים דרוש א' ובפנימית וחיצונית דרוש ט"ו ובכ"מ, כי כל פנימית לגבי החיצונית שעליו, נקרא פנים, וכל חיצונית לגבי הפנימית שבו נקרא אחור, וא"כ הרי אחר כ"ז מה יש להסתפק עוד בענין פנים ואחור מה שהם, גם מה שחקר על ענינם מה שהוא, גם בזה לא זכיתי להבין כלל כי הרי נודע ופשוט הוא מרוב הדרושים כי כל אור פנים ופנימית הם רחמים וחסדים, ובאור פני מלך חיים, אבל הארת האחוריים הוא במיעוט ולחלוש ודין וכל מה שהוא יותר חיצונית הוא יותר דין ויותר פנימית הוא יותר רחמים והוא פשוט ונודע ואין לחקור בזה מאומה, ולא זכיתי להבין דברי הרח"ו ז"ל בזה כלל וכלל ומה שכתבו המפרשים בזה אינם מתיישבים על לבי ג"כ כלל, ואולי הוא כי כתב הרח"ו ז"ל דברים הללו בתחלת לימודו, והמעתיקים העתיקו אותן כל מה שמצאו מכתי"ק, כי אחר שקבל מהאר"י ז"ל כל תורת אלקים חיים, אין מקום לכל הצ"ע הנז':

[ו] **ואפשר** לומר שג' בחי' צלם שהם נר"נ כו', כי הנה יש צלם דנפש והוא מהמוחין דעיבור וצלם דרוח והוא מהמוחין דיניקה וצלם דנשמה והוא מהמוחין דגדלות והם כולם פנימים כי הצ' שבכ"א הוא מתלבש מבפנים והל"מ שבכ"א הם מקיפים, וכשנתעלה ז"א מתפשטים המקיפים ומתלבשים ג"כ מבפנים ונעשים לו מקיפים יותר גדולים, ולכן נקראו כל בחי' צלם בשם מוחין פנימים, אבל הכלים שלהם שהם מוח לב כבד וכן החלק חיצון תיכון פנימי דהגוף הם נקראים בשם חיצונית, והם הפנימית והחיצונית המוזכר בכל מקום ור"ל כי האורות הם הפנימית והכלים הם החיצונית, ואח"כ מיאן הרח"ו ז"ל בזה ואמר כי א"כ הרי הוה החיצונית ג"כ ג' ובכמה מקומות מבואר כי החיצונית הוא רק העיבור ויניקה אבל הגדלות כולו הוא פנימית והרי הוה החיצונית רק ב' בחי' לבד, וע' בשער הפרצופים, ובפנימית וחיצונית דרוש א' שם חקר הרח"ו ז"ל בזה הרבה, וחקירתו בזה הוא להבין דברי האריז"ל ששמע הרח"ו ז"ל ממנו כמה פעמים שיש בחי' פנימיות וחיצוניות על זה חקר להבין מהו הפנימית ומהו החיצונית, וגם בזה אני בעניי איני מבין חקירתו כלל כי כבר נודע הוא מרוב הדרושים שכן פרטי הפנימית וכן פרטי החיצונית אין חקר להם, וכל פנימי הוא חיצוני להפנימי שבו וכל חיצוני הוא פנימי להחיצוני שעליו, וכל דרוש ודרוש המדבר בענין הנוגע לחיצונית ופנימית צריך המעיין להבחין בכ"א בהשגה מיוחדת באיזה פנימית מדבר ובאיזה חיצונית שמדבר ולא שייך ליתן כללים בזה מאומה, והוא פשוט לדעתי, ומ"ש או אפשר לומר כי הפנים הוא ע"י המוחין דחיה כי על ידו הוא הזווג דפב"פ העיקרי להוליד נשמות חדשות ובלתי המוחין דחיה שהוא מחכמה נקרא זווג דאחור באחור, כבר נתבאר כ"ז לעיל בכ"מ ובפרט לעיל פ"ב ע"ש מאות י"ג עד אות כ"ג:

[ז] **וראיה** לזה כו', ר"ל והראיה לזה שכל זווג דפב"פ האמיתי אשר לצורך לידת נשמות הוא רק ע"י מוחין דחיה דוקא שהרי הזווג דז"א עם לאה אשר הוא בכוונת ויעבור כמ"ש בפע"ח שער הסליחות פ"ג וכן הזווג דיעקב עם רחל אשר הוא בנפילת אפים וכמ"ש שם וכן בנפילת אפים פ"ב ואלו ב

הזווגים הם לצורך נשמות כמ"ש שם ושם והנה לא נעשה כל הזווגים הללו אלא רק אחר שנכנסו בז"א המקיפים דצלם דאבא בפנימיותן ע"י ברכת כהנים וכמ"ש בפע"ח ובשער הכוונות בסדרת העמידה דרוש ה', והנה שהם באמת עדיין אינם זווג העיקרי כי זווג דפב"פ העיקרי הוא רק בז"א ורחל, עכ"ז מכיון שהוא לצורך לידת נשמות אי אפשר אלא רק ע"י המוחין דחיה והוא המקיפים דצלם דאבא שנכנסים בז"א ע"י ברכת כהנים, ועי"ז הנה נעשה אח"כ בכוונת ויעבור הזווג דז"א עם לאה, ואח"כ בנפילת אפים הזווג דיעקב עם רחל, שהוא ע"י טיפת החסדים שיורד אז מהיסוד דז"א עד היסוד דיעקב כמו שמבואר בדרוש נפילת אפים שם, והרי עכ"פ הוא כי נעשה כ"ז רק אחר שמקבל הז"א המוחין דחיה כי כל זווג אשר לצורך לידת נשמות הוא לעולם רק ע"י מוחין דחיה דוקא :

[ח] **ועוד ראיה** גדולה מזה (הוא באמת אותה הראיה עצמו אלא שהוא בביאור יותר) כי אפי' שנודע (ר"ל הגם שנודע) כי החיצונים והאחוריים של עליון הם הפנים של התחתון, והוא כמו שאמר בשער או"א פ"ט סמוך לסופו כי לעולם אינו יורד ומתלבש אחור העליון בהתחתון אלא רק מחיצוניותו שהוא בחי' האחוריים שבו ונעשה זה לפנימית ופנים בהתחתון, וע' עוד בפנימים וחיצונים דרוש ט"ו והוא נודע עוד מכ"מ, וא"כ הרי מה שאנו אומרים שנכנסו המקיפים דצלם דאבא שהוא המוחין דחיה והם נכנסים בז"א בפנימיותו ע"י ברכת כהנים, הרי הכוונה הוא רק על החיצונים והאחוריים דהמקיפים דצלם דאבא והרי הוא אינו עדיין המוחין דחיה העיקריים, ומה גם כי הרי כתב הרב הכלל בזה בשער הנסירה פ"ז ובכ"מ כי כל אור שיורד הנה נשאר עיקרו למעלה ורק הארתו הוא מתפשט ויורד למטה, ואותו הארתו הוא עצמו ענין החיצונים הנז', ועכ"פ הוא כי המקיפים דצלם דאבא היורדים ונכנסים בז"א בברכת כהנים למוחין פנימית שבו הוא אינו עדיין המוחין דחיה העיקרי אלא רק הארתה :

[ט] **ואז** (ר"ל עי"ז) אינו זווג בז"א עצמו אלא ביעקב ורחל, ר"ל כי משום שאינו מקבל עדיין המוח דחיה העיקריים לכן משום זה הנה אינו אז באמת הזווג העיקרי שהוא ז"א ורחל אלא רק ביעקב ורחל לבד, אבל הזווג דז"א ורחל הנה הוא רק במוסף שבת שאז עולה ז"א בכל קומת אבא ורחל בכל קומת אימא ומקבל הז"א אז המוחין דחיה העיקרי ולכן הנה נעשה אז הזווג העיקרי שהוא ישראל עם רחל כמו שמבואר בכוונת מוסף שבת דף ע"ד ע"א ע"ש, אבל בחול שאין ז"א עולה למעלה אלא המקיפים יורדים למטה, והיורדים אינם יורדים אלא רק הארתם לבד ולכן אינו נעשה אז הזווג העיקרי דישראל עם רחל אלא רק דיעקב עם רחל הנז', כי זהו החילוק אשר בין שבת לחול :

[י] **עכ"ז** יש צלם דאבא ג"כ בברכת כהנים, ר"ל הגם שבחול הוא רק הזווג דיעקב עם רחל שהוא אינו הזווג העיקרי עכ"ז הנה לא נעשה גם הזווג הזה אלא רק ע"י המקיפים דצלם דאבא היורדים בברכת כהנים והרי לנו שכל זווג אשר לצורך לידת הנשמות הנה אי אפשר אלא רק ע"י המוחין דחיה עכ"פ כי רק המוחין דחיה הוא בחי' הפנים ועל ידו נעשה כל זווג אשר דפב"פ, **ור"ל** כי הגם שבמנחה וערבית יש ג"כ זווגים כי בכל מנחה הוא זווג ישראל עם לאה בהיותה למעלה מן החזה שבו, ובערבית הוא זווג יעקב עם לאה ושניהם למעלה מן החזה, ואחר חצות לילה אז הוא ג"כ זווג דיעקב ולאה שניהם בכל קומת ז"א, אך כל אלו הזווגים אינם נעשים מהפנימיות כלל אלא רק מהחיצוניות לבד ונקראים בשם זווגי דאחור באחור וכמו שמבואר בכוונת נפילת אפים בתחלתו שהזווגים דמנחה ודערבית הוא רק זווגי דאחור באחור, וכן גם הזווג דאחר חצות לילה שאז הוא הזווג דיעקב ולאה בכל קומת ז"א עכ"ז הנה מבואר הוא בשער הכוונות דף נ"ב ע"ג וכן בפע"ח שער מנחה ומעריב פ"ו שהזווג ההוא הוא אינו לצורך נשמות אלא רק לצורך בריאת מלאכים ונודע הוא כי מלאכים הם רק מן החיצוניות שהוא בחי' אחוריים והרי הוא ג"כ רק בחי' זווג דאחור באחור. אבל הזווג דפב"פ אשר בחול הנה הוא ישראל ולאה בכוונת ויעבור, ויעקב ורחל בנפ"א ונעשה הזווגים הללו אחר שמקבלים המוחין דחיה שהוא המקיפים דצלם דאבא בכוונת ברכת כהנים כנ"ז, **אמנם** מה יש להקשות בזה כי הרי מבואר הוא בכוונת תפלת שחרית דחול שגם בתפלה לפני ברכת שים שלום נעשה אז זווג דיעקב ורחל בנה"י דז"א איהו בנצח ואיהי בהוד ואמר שם בשער הכוונות דף ל"ז רע"ד וכן בפע"ח שם פ"ה כי הוא לצורך בריאת הנשמות המתחדשות כו' ע"ש והוא בתפלת שחרית דחול והרי נעשה זווג דפב"פ אשר לצורך הנשמות גם קודם קבלת המקיפים דצלם דאבא אשר בברכת כהנים, **אמנם** הוא כי הנה בענין הזווגים דיעקב ורחל הנעשה בשים שלום דשחרית, בלחש איהו בנצח ואיהי בהוד ובחזרה איהו בחסד ואיהי בגבורה, והרי ישנם בשים שלום שני זווגים דיעקב ורחל אחד בלחש בנה"י ואחד בחזרה שנתעלו אז גם עד כל החג"ת, הנה בענין הזה יש באמת לעיין הרבה כי בהרבה מקומות שם מוכח ומבואר הפשט בהדיא שכל הזווגים דשחרית בחול הנה הוא רק בישראל ולאה בויעבור וביעקב ורחל בנפילת אפים, וכל הכוונות אשר בק"ש ותפלה הן דלחש והן דחזרה, הם כולם רק הכנות ותיקונים להזווגים דויעבור ונפ"א, ע' שער הכוונות דף ל"ט ע"א דה"מ ובזה, ע"ש כל הדבור היטב, וכן בדף מ"ב ע"ג בענין הודוי, עוד שם בדרוש א' דויעבור בתחלתו ושם ע"ד בדה"מ והנה, וכן בנפ"א תחלת דרוש ב', וכן בפע"ח בכל הדרושים הללו, והמעיין היטב בכל המקומות הנ"ז תמצא הפשט מפורש שכל מציאת הזווגים הוא רק בויעבור ובנפ"א וכל התיקונים שקודם לזה הם רק הכנות לזווגי דויעבור ונפ"א, **אמנם** הנה הרגיש הרח"ו ז"ל עצמו בהמבוכה הלז והוא בע"ח שער הזווגים ספ"א ואמר שם כי בלחש הוא הזווג בנה"י ובחזרה הוא בחג"ת וכנ"ל ובנפ"א הוא בחב"ד ע"ש, אבל המעיין במקומות הנזכרים ימצא כדברינו שכל התיקונים אשר קודם ויעבור ונפ"א, הם רק הכנות לזה, גם מה שאמר כי בנפ"א הם בחב"ד, יעקב בהכתר ורחל בבינה, הנה בשער הכוונות דף נ"ט ע"ג אמר בפירוש כי בנפ"א הוה הזווג דיעקב ורחל רק למטה מהחזה, וכן הוא בדרושי ויעבור דרוש ב' ובנפ"א דרוש ג' וכן בפע"ח שער הסליחות פ"ג ובנפ"א פ"ב, וכן משמע בהדיא ג"כ בשער הכוונות דף ל"ג ע"ב כי עליתם בחב"ד הוא רק בשחרית דשבת, והרי אין לנו לענ"ד מדברי מהרח"ו ז"ל, ארוכה כלל להמבוכה הנ"ז, וע' עוד בס' הוראת שעה דף כ"ו שהאריך ג"כ בזה ואמר כי סוד הזווג דשים שלום הוא הזווג הראשון להשוות כלי ובנפ"א הוא הזווג שני להוליד נשמות, אמנם בשער הכוונות בדרוש שים שלום אמר שם בפירוש על הזווג דשים שלום כי הוא לצורך בריאת הנשמות המתחדשות כו' ע"ש דף ל"ז רע"ד, וכן בע"ח שער מ"ן ומ"ד דרוש י' אמר שם ג"כ כי הזווג דשים שלום הוא הזווג הוא השני והוא הזווג ממש להזו"ן להוליד, ואמר שם כי הזווג הראשון להשוות כלי הוא נעשה אחר חצות לילה, ע"ש ותמצא כ"ז, והרי נשאר הקושיא במקומה כי בדרוש שים שלום אמר שנעשה זווג הן בשים שלום דלחש וכן בשים שלום דחזרה ובכל המקומות הנ"ל מבואר שעיקר הזווגים הוא רק בויעבור ובנפ"א אבל כל התיקונים דק"ש ותפלה הם רק הכנות לזה וכמ', **וע'** בזה בדברי הרב הקדוש מהרש"ש שרעבי ז"ל בנה"ש דף כ"ג ע"ג ודף ל"ב ע"ב מדפוס ווארשא תרכ"א, שהוא ז"ל אמר אשר דבר בזה ע"פ עומק דרכו בקודש, שהזווג אשר בשים שלום דלחש וחזרה הוא זווג דיעקב ורחל הפרטיים, והזווג אשר בנפילת אפים הוא דיעקב ורחל הכוללים, וע' בספר שמן ששון דרושי ק"ש דרוש א' אות ג' ד' בארוכה בזה, אך לענ"ד הרי לא נזכר מזה בדברי הרב מאומה, והרי אמר הרב מפורש שם דף ל"ח ע"א כי בשים שלום נעשה רק ירידת הטיפה מהמוחין דז"א עד מקום

החזה שלו ואינו יורדת אז עדיין עד סיום פי היסוד שבו אלא היא מתעכבת בחזה ושם היא מתחלקת לג' חלקים כמו שמבואר שם, ובדף מ"ב ע"ג אמר שהטיפה לא נתגלה עדיין גם בהחזה רק ע"י הודוי אשר קודם ויעבור וי"ג מדות ע"ש ושם בדרוש א' דויעבור האריך הרב ומבאר סדר גילוי הטיפה והתחלקותה לג' חלקים ע"י כוונת ויעבור עש"ה, וחלק אחד מאותן הג' חלקים דהטיפה הנתגלה ע"י הודוי במקום החזה היא נמשכת ועולה למעלה לז"א עצמו ונשלם עי"ז מהט' תיקוני דיקנא לי"ג ת"ד, וחלק השני הוא להזווג דישראל עם לאה אשר למעלה מן החזה, והם מזדווגים אז בויעבור באותו החלק השני דהטיפה הנ' וכמו שמבואר שם בדרוש ב' ושם סוף דרוש ז', והחלק השלישי דהטיפה היא מתעכב עדיין במקום החזה ועומדת שם עד נפילת אפים שהוא אחר הזווג דישראל עם לאה אשר בויעבור ובעת נפילת אפים יורד אז אותו החלק הג' דהטיפה ממקום החזה דז"א עד למטה ביסוד דז"א ומשם יוצא לחוץ וניתן בדעת יעקב המכוון כנגד יסוד דז"א ומשם יורד ביסוד דיעקב ונותנו לרחל בסוד זווג וכמו שמבואר כ"ז בנפילת אפים דרוש ב' ובדרושי ויעבור דרוש ב' מבואר שם הענין יותר בדקדוק, כי אותו החלק הג' דהטיפה אשר לצורך הזווג דיעקב ורחל שבנפ"א, הנה מקבלת אותו לאה ג"כ בהזווג דויעבור ואח"כ יוצאת אותו חלק דהטיפה ובוקעת דרך רגלי לאה ויוצא ליעקב ורחל העומדים למטה מהחזה דז"א שהוא בסיום רגלי לאה, והיינו כי כל טיפה הנה היא כלולה מחו"ג כנודע ויוצאין החסדים ליעקב והגבורות לרחל ואח"כ בעת נפילת אפים מזדווגים יעקב ורחל ג"כ ונותן יעקב ברחל בעת הזווג החסדים ג"כ ונתעברה רחל מאותו הזווג עד ובא לציון שאז הוא הלידה כמו שמבואר שם בדרוש אשרי ובא לציון, ועכ"פ הרי מבואר מכ"ז היטיב כי בשים שלום עדיין לא ירדה הטיפה גם בז"א אלא רק מהמוחין שבו עד החזה שבו, ולא הגיע עדיין ביעקב ורחל כלל, וא"כ הרי קשה מאד מענין הזווג דיעקב ורחל אשר אמר שם בדרוש שים שלום, הרי לא נתגלה עדיין הטיפה אז גם בז"א עצמו רק בעת הודוי אשר אחר התפלה וכנ"ל.

אמנם מה שנראה לי לומר בזה כי הזווג אשר אמר הרב בשים שלום והזווג אשר אמר בנפי"א הוא באמת רק זווג אחד והיינו שהוא מתחיל בשים שלום והוא נמשך עד סוף נפילת אפים, והיינו כי היחוד זה מתחיל באמת בשים שלום כי אז מזדווגים שניהם, ר"ל יעקב ורחל, שמתייחדים שניהם בברכת שים שלום ונעשים לאחד, אבל הורדת הטיפה מז"א ליעקב ויציאתה מיעקב לרחל, הנה כ"ז נעשה באמת רק בנפי"א, ומשום שהוא באמת רק זווג אחד אלא שהוא נמשך ומתמיד מהתחלת שים שלום עד סוף נפ"א לכן מתייחס הזווג אחר שניהם כי לפעמים אמר שהזווג הוא בשים שלום ולפעמים אמר שהוא בנפ"א כי זה וזה איתא שמתחיל בשים שלום ונשלם ומסתיים בנפי"א, והוא על דרך שאמר הרב, בדרושי ק"ש דרוש ג' דף כ' ע"א ובדרושי הלילה דרוש ד' דף נ"ג ע"ד, על זווג דיעקב ולאה שהוא מתחיל בחצות הלילה והוא מתמיד והולך כל חצות הלילה עד אור הבקר, כן הוא בהזווג דיעקב ורחל אשר בשחרית דחול הנה הוא מתחיל בשים שלום ונמשך עד סוף נפי"א, אמנם באשר כי הורדת ויציאת הטיפה הוא נעשה רק בנפי"א כנ"ל לכן הוא באמת עיקר הזווג רק בנפ"א כי עיקר הזווג הרי הוא יציאת הטיפה אשר ממנו אליה אבל היחוד דיסוד ביסוד הוא רק התעוררות לבד וזהו שאמר הרב בתחילת דרושי ויעבור כי בברכת שים שלום מתעורר היסוד ואז מתעורר טיפת הזרע כו', ועכ"ז הנה באשר שהוא זווג אחד שנמשך, לכן אמר הרב בדרוש שים שלום כי בברכה דהמברך את עמו ישראל הנה נרמז שם בחי' הה' חסדים והה"ג הניתנים ביסוד הנוק' לצורך בריאת הנשמות כו', והגם שהרי יציאת הטיפה שהיא הה"ח והה"ג הנה זה נעשה רק בנפ"א אך באשר שהוא רק זווג אחד הנה נרמז הכל בשים שלום ג"כ ונפרש שהרי אז נעשה ההתעוררות הנ', **והנה** זה שאמרנו הנה הוא בשים שלום דתפלת לחש, ומתחיל אז הזווג דיעקב ברחל איהו בנצח ואיהי בהוד והם מזדווגים בשים שלום דתפלת לחש ונמשך הזווג עד נפי"א, ומנפ"א עד ובא לציון הוא העיבור, ובקדושה ובא לציון הוא הלידה, והלידה הוא מתחיל ג"כ מיענך כי שם הוא ע' תיבות כמנין ע' קלין דיולדה אלא שנגמר הלידה בקדושה ובא לציון, ונמשך הזווג משים שלום דלחש עד נפי"א והעיבור נמשך מסוף נפי"א עד יענך והלידה נמשך מיענך עד קדושה ובא לציון, והוא בהזווג דיעקב ורחל אשר בהנה"י דז"א איהו בנצח ואיהי בהוד, **ועד"ז** הוא ג"כ הזווג דז"א עם לאה שהוא ישראל ולאה, אשר זווגם הוא למעלה מן החזה, כמ"ש בדרושי ויעבור תחילת דרוש א' וכן בדרושי נפי"א תחילת דרוש ב', והנה מתחיל זווגם משים שלום דחזרה ונמשך עד ויעבור, והגם שמבואר הוא, בחזרת עמידה דרוש ה' דף מ' ע"א ובדרושי ויעבור דרוש ב' דף מ"ג עמוד ג' ד', שלא נעשה בחי' יסוד בלאה רק בויעבור, אך ע"י עליית יעקב ורחל שעולים בחג"ת דז"א בחזרת העמידה כמ"ש שם דרוש א' ובכ"מ, והנה הג"ת הוא מקום לאה כי משם הוא בנייתה, כמ"ש בשער יעקב ולאה פ"ה, וכאשר עולה בחג"ת נכללת היא עם לאה ונעשים שניהם אחד וכן נכלל אז יעקב בז"א, ונעשה הזווג אשר בשים שלום דחזרה לזווג ז"א ולאה, והוא ע"ד מה שאמר הרב בדרושי הלילה דרוש ד', דף נ"ד סע"א, כי לפעמים נותנת רחל ללאה בדרך שאלה והלואה את הגוף והכלים שלה להגדילה ואז הכל נקרא פרצוף לאה, והוא זווג דלאה אשר בשים שלום דחזרה ע"י שלוקחת בהלואה מן רחל, אמנם כל הזווג הזה אשר גם בשים שלום דחזרה, שהוא זווג דז"א ולאה הנ' הנה הוא ג"כ רק הזווג דיסוד ביסוד ונעשה עי"ז רק ההתעוררות לבד, וכמ"ש הרב בתחילת דרוש א' דויעבור כי אז מתעוררת טיפת הזרע במוח, ונמשכת ויורדת בשים שלום רק מן המוח עד החזה, ומתעכבת שם ואינה מתגלה עדיין כלל עד הודוי שאחר התפלה, כמו שמבואר בדרוש הודוי מ"ב ע"ג וכנ"ל, אך עכ"פ הוא כי הזווג דיסוד ביסוד אשר מז"א ללאה הוא מתחיל בשים שלום דחזרה והוא ע"י הלואה דהגוף והכלים דרחל הנ', כי לצורך זה הוא כל עליית דיעקב ורחל שעולים בחזרה בחג"ת כי הוא לצורך הזווג דז"א ולאה אשר בויעבור ונעשה ההתחלה לזה בשים שלום דחזרה, והנה אחר החזרה תיכף מתחיל להעשות התיקון דיסוד דלאה עצמה והוא בעת הודוי ובויעבור, ונעשה תיקון יסודה בדרך זה, כי כל מה שנעשה מקודם, השאלה והלואה מגוף וכלים דרחל הנה נתקן ונעשה עתה מאימא, ובסוד אימא אוזיפת מאנהא לברתא, כי נמשך אור מן היסוד דאימא אל לאה ונתקן ונעשה היסוד שבה, ואז עולים ויורדים יעקב ורחל למטה מן החזה שהוא בנה"י דז"א ונחלקו לאה ורחל לשני פרצופים, ונעשה כ"ז בכוונת ויעבור שאז מזדווג ישראל עם לאה ביסוד שנתקן לה מאימא, והוא באמת אותו הזווג עצמו שהתחיל בשים שלום דחזרה אלא שנתחדש היסוד שלה בפנים חדשות ונחלף ונתעלה מכלילות רחל בה לכלילותה באימא כי מה שהיה מקודם ההלואה מרחל הוא עתה ההלואה מאימא כנ"ז, וכמ"ש בדרושי ויעבור דרוש ב' וסוף דרוש ז' :

והיסוד דז"א המזדווג עמה אז, הוא בשליש העליון של הת"ת שבו ששם הוא אור פנימי של היסוד שהוא שורש היסוד אשר בהחזה שלו, כי עד שם מתפשט היסוד דאימא המתלבש בו והוא נפתח במקום החזה ומתגלה אור הדעת שם שהוא אור הפנימי דהיסוד ושרשו. כמ"ש בשער הפסוקים בפסוק ויוסף הורד מצרימה, דף מ"ז סע"א ורע"ב, וע"ש עוד פ' ויצא ל"ח א' ובשער הקדמות כ"ב ע"ג, ובע"ח שבה"כ פ"ג ולאה ורחל פ"ב, וע' בזה היטב ותבין כי יסוד דז"א המזדווג עם לאה, למעלה במקום החזה, הנה שניהם הם בחי' אחת כי נעשים שניהם מיסוד דאימא הנפתח שם במקום החזה ומזה נעשו יסוד דז"א ויסוד דלאה, ובאותו השורש דיסוד שבו, שהוא בחי' הדעת,

הנה בזה הוא מזדווג עם לאה בויעבור, והרי הוא הזווג הזה זוג רוחני כי יסוד שבו הרי הוא רק אור פנימי, ויסוד שבה הרי הוא רק אור היסוד דאימא, ולכן הוא כי העיבור והלידה אשר מהזווג הזה הוא ג"כ אור רוחני והוא אור המוחין דיעקב ורחל שיוצאים מלאה ונתנים ליעקב ורחל לצורך זווגם העיקרי אשר בנפ"א הנ"ל וכמ"ש בדרושי העיבור דרוש ב' ע"ש, והוא עצמו החלק הג' דהטיפה שאמרנו לעיל, **והרי** נמצא כי כל הזווג דז"א ולאה אשר בויעבור הנה הוא ג"כ רק לצורך השלמת הזווג דיעקב ורחל אשר בנפ"א, אבל הזווג דישראל ולאה עצמה, הנה הוא באמת רק במנחה בחול והוא ג"כ למעלה מן החזה כמ"ש בדף נ"א ע"ד, והוא רק בבחי' אחור באחור כמ"ש בנפ"א דרוש א', וכן ישנו עוד בחי' זווג ישראל ולאה והוא במנחת שבת ואז הוא זווגם למעלה מאוד כי עולים שניהם בדיקנא דא"א וכמ"ש בדף ס' ע"א, אבל בשחרית דחול הוה כל הזווג דישראל ולאה אשר למעלה מן החזה בויעבור, עיקרו ג"כ רק לצורך לידת המוחין ליעקב ורחל להשלמת זווגם אשר בנפ"א, **וזהו** מה שנמצא בדברי הרב שאמר בתפלת ערבית דחול דרוש ב' דף נ"ב ע"ד, כי בשחרית דחול אין זווג ללאה, ולא עוד אלא שבדף נ"ח ע"ד ריש דרוש א' שם, אמר הרב כי בשחרית דחול הוה ישראל עם לאה אחור באחור, ולכאורה יפלא הרי מבואר הוא בברכת אבות דרוש ה' דף ל"ה ע"ג כי בברכת אבות נתקן לאה להיות פב"פ עם ז"א, ובויעבור הם מזדווגים כנודע וכנ"ל, וכמו שהקשו המפרשים בזה, אך הענין הוא כי כל תיקון לאה וזיווגה אשר בשחרית דחול הנה הוא רק מה שנוגע ממנה לצורך תיקון רחל וזווגה, אשר משים שלום דלחש עד נפילת אפים, אבל מה שנוגע לעצמות לאה גופה הנה היא מקבלת מז"א רק מהחיצוניות שבו לחיצוניות שבה שהיא בחי' אחור באחור וגם אינה מקבלת זה בבחי' זווג אלא רק בהארה בעלמא, ואינה מקבלת לאה מה שנוגע לעצמותה גופה מז"א, בבחי' זווג שהוא קבלת אור ממש, אלא רק בתפלת המנחה, והיינו כי במנחה דימי החול אז היא מזדווגת עם ז"א למעלה מן החזה בזווג דאחור באחור, ומקבלת אז ממנו אור ממש ג"כ אבל רק מהנשמה שלו ולמטה שזה נקרא זווג דאחור באחור כנ"ל ע"ב, אך במנחת שבת הנה אז עולים שניהם בדיקנא דא"א ומזדווגים בכל הנרנח"י שהוא הזווג דפב"פ היותר עליון, אבל הזווג דישראל ולאה אשר בשים שלום דחזרה ובויעבור, וכן כל תיקונה אשר בברכת אבות, הנה הוא רק מה שנוגע ממנה לצורך המוחין דיעקב ורחל כנ"ל, והנה נתעברה לאה מהמוחין הללו בויעבור, שהוא אותיות עיבור כמ"ש הרב שם, והלידה שלה הוא בנפ"א שאז יולדת אותן ונמשכין ביעקב ורחל כמ"ש בנפ"א דרוש ב' וכנ"ל, **והרי** נתבאר לנו מכ"ז מה שנוגע לעניננו כי הזווג דישראל ולאה הוא מתחיל בשים שלום דחזרה כי אז הוא כניסת היסוד ביסוד, ונשלם הזווג שהוא יציאת הטיפה, בויעבור, והרי נמשך הזווג דישראל ולאה, משים שלום דחזרה עד ויעבור, ובויעבור מתחיל העיבור ונמשך העיבור דלאה עד נפ"א שאז הוא הלידה דלאה, והזווג דיעקב ורחל הוא מתחיל משים שלום דלחש, כי אז הוא כניסת היסוד ביסוד, ונשלם הזווג שהוא יציאת הטיפה בנפ"א, ואז מתחיל העיבור דרחל ונמשך העיבור שלה עד קדושה ובא לציון שאז הוא הלידה, והרי עכ"פ כי המשכת המוחין שבהזווגים, שהוא יציאת הטיפה אשר ממנו אליה, הוא נעשה בשניהם רק אחר חזרת העמידה שהוא אחר שמקבל הז"א המקיפים דצל"ם דאבא בפנימיותו שהם המוחין דחיה ורק אז נעשה ונשלם הזווג העיקרי דפב"פ הן דישראל ולאה בויעבור וכן ביעקב ורחל בנפ"א, והבן כ"ז היטב כי בזה ניחא הרבה מבוכות בדברי הרב זללה"ה :

[יא] **ונראה** לי הטעם שאלו היה הזווג דז"א עצמו אז כו', הלשון הוא מגומגם לענ"ד, כי מה צורך לטעם אשר טעמים על מה שאין יחוד לז"א עצמו עם רחל בחול מאשר שאין קדושת הימים ראוי לכך, וכי צריך ליתן טעמים על הבדל הגילוי דאורות העליונים ויחודם אשר בין חול לשבת, והרי גם בשבת גופה אין יחוד לז"א עם רחל אלא רק בחזרת מוסף שבת כנודע. וכמ"ש בפע"ח שער ק"ש שעל המטה פ' י"א בהג"ה סוד הזווג בחצות הלילה, וכן בשער שבת פ' י"ח סמוך לסופו דה"מ בענין הזווג, בכוונת [illegible] אחרים שם, ובשער הכוונות דף ס' ע"א, וע"ש ע"ד עמוד א'. **אמנם** עיקר כוונת הרח"ו ז"ל כאן הוא ללמדינו על המקיפים דצלם דאבא אשר מקבל ז"א בפנימיותו בברכת כהנים, שאין הכוונה שהז"א עולה למעלה אלא הכוונה הוא רק שהמקיפים יורדים למטה, כי בכמה מקומות מסתפק הרח"ו ז"ל בזה אם שהמקיפים יורדים או שז"א עולה וכמ"ש בשער הכוונות דף ע' ע"ב וכן מסתפק ג"כ בערבית ליל שבת דף ס"ז ע"ג ובפע"ח בהקדמה לשער שבת ע"ג וכן בספר שער הקדמות דף ע"ו ע"ג, וחילוק גדול הוא ביניהם כי באם שנאמר שהמקיפים יורדים למטה אינו יורד רק הארתם ולא הם עצמם כי זהו כלל גדול לעולם שכל אור שיורד אינו יורד רק הארתו אבל באם שנאמר שז"א עולה ומלבישם הנה הוא מלביש אותם עצמם ומקבל את כולם בתוכו, ועל זה הכריע הרח"ו ז"ל כאן ואמר כי הוא אינו עולה אלא שהמקיפים הם יורדים וכאן נראה דעתו ג"כ בשער הכוונות ס"ד א' וע' ע"ב וכן הוא ג"כ בפע"ח שער חזרת העמידה פ"ו ע' שם ושם. **ודע** כי הספק הזה הוא הן על שחרית דחול וכן על ערבית ליל שבת, כי בליל שבת אין עליה לז"א אלא רק להנוק' וכמ"ש בדף ס"ד ע"א ובכ"מ כי בליל שבת אז הוא זמן עליית הנוק' דז"א דאצילות שעולה בז"א היא וג' עולמות בי"ע אשר תחתיה אבל ז"א דאצילות ומכש"כ אשר הפרצופים הגבוהים ממנו אין להם שום עליה כלל בליל שבת אלא שיש להם הארה יתירה במקום עצמם משא"כ ביום השבת כי אז הוא עיקר העליה אל ז"א אלא שאגב גררא דיליה עולה את הנוק' עמו אבל עיקר עלייתה הוא בלילה ועלייתו הוא רק ביום, והנה ההארה יתירה אשר מקבל ז"א בליל שבת הנה הוא המקיפים דל' דצלם דאו"א [וכמ"ש בדף ס"ד ע"ב וס"ח ע"ד וס"ט ע"א ע' שם ושם] אבל המקיפים דמ' דצלם דאו"א הנה הוא מקבל בשחרית שבת כמ"ש שם בדף ע"ג ע"א, והנה על זה מסתפק הרח"ו ז"ל ג"כ בכל המקומות הנז' על המקיפים דל' דצלם אשר מקבל בליל שבת אם שהמקיפים יורדים למטה במקומו או שז"א עולה למעלה ומלבישם, ואמר בדף ס"ד ע"א זה לשונו כי ענין זה אפשר להיות בב' עליות או שז"א יגדל ראשו ותעלה למעלה כנגד שיעור גובה כל מקום מוחין המקיפים ועי"כ מתלבש המקיף תוך ראשו באופן כי ראשו הוא העולה ונגדלת למעלה ומלבשת המוחין המקיפין אבל המקיפין נשארים במקומם למעלה, או אפשר שז"א ראשו תעמוד למטה במקומו והמוחין המקיפים הם היורדים למטה ונכנסים בתוך ראשו. אבל כיון שאמרנו שבליל שבת אין שום עליה לז"א א"כ מוכרח הוא שהענין נעשה באופן זה, שהמוחין המקיפים הם יורדים למטה ונכנסים בראש ז"א בהיותו למטה במקומו וראשו דז"א אינה עולה למעלה כלל ממקומו עכ"ל אמנם שם דף ס"ז ע"ג הכריע להיפך ואמר שם כי אם נאמר שהמקיפים של ל' דצלם יורדין ונכנסים תוך רישא דז"א א"כ ישאר מקום פנוי בין מקיפי מ' דצלם שנכנסים בשבת בבוקר למקיפי ל' שנכנסים בליל שבת ואיך תתחלק ויתפרסו זה מזה וישאר מקום פנוי בן מקיפי ל' למקיפי מ' הלא שניהם הם בחי' פרצו' אחד אך הענין הוא באופן זה כי ז"א נשאר במקומו ואינו עולה וגם המקיפים נשארים במקומם ואינם יורדים אמנם ראשו של ז"א היא נגדלת ועולה עד מקום המקיפי דל' דצלם ומלבשת אותן בתוכה והרי נמצא כי המקיפים נשארים במקומם וכן ז"א נשאר על מקומו ואינו עולה כלל אלא שראשו היא נגדלת ממה שהיתה קודם עכ"ל בשעה"כ שם וכן בשעה"ק דף ע"ו סע"ג, והנה שקושייתו אשר לתרץ בנקל כי גם אם נאמר שהמקיפים יורדים עכ"ז לא ישאר מקום פנוי כלל, ע"פ הכלל הנודע שכל אור שיורד אינו יורד

אלא רק הארתו אבל עיקרו נשאר למעלה וכנ"ל, ועכ"ז האמת הוא כמו שהבינם הוא ז"ל שהמקיפים אינם יורדים והוא אינו עולה אלא שראשו נגדלת כו', אך זהו רק בליל שבת, ואז הוא מקבל את כל המקיפים העיקרים כולם, מאחר שראשו נגדלת ומלבים אותן, אבל בשחרית דחול בענין המקיפים דל"מ דצלם אשר מקבל ז"א בברכת כהנים, נלענ"ד שהעיקר הוא שהמקיפים הם יורדים למטה ממקומם עד מקום הז"א וכמו שאמר הרח"ו ז"ל כאן בפנימיות, ואינם יורדים בעצם אלא רק הארתם לבד וכהכלל הנודע וכנ"ל, ויש חילוק בין שבת לחול כי בשבת הרי מלבים אותן כולן אבל בחול אינם יורדים בו רק הארתם. **ואין** להקשות כי הרי הרב אמר בדרושי הצלם דרוש ד' בענין המקיפי ל' מ' דצלם, כי הם עצמן האור העיקרי דהמוחין הנשאר למעלה, כי באשר שכל מה שיורד למטה הוא רק הארתו, ועיקרו נשאר למעלה, לכן נשארו הל' מ' למעלה כי הם האור העיקרי דהמוחין, והצ' דצלם המתלבש בפנימיותו הוא עצמו ההארה מהאור העיקרי דמקיפי ל' מ' דצלם הנשאר למעלה, וא"כ הרי כאשר אמרנו שיורדים המקיפי ל' מ' דצלם למטה הרי נמצא שיורד האור העיקרי עצמו, אך האמת לא כן הוא כי מאחר שאין עליה לז"א לא בחול ולא בערבית ליל שבת אי אפשר שיורד בו האור העיקרי עצמו אשר למעלה בשום פנים, כי הרי כל הטעם אשר נשאר למעלה בתחילה הוא משום שאינו יכול לקבלו לפי מדרגתו אשר למטה וכמ"ש הרב בדרושי הצלם שם וכנודע א"כ איך אפשר לקבלו אח"כ כל זמן שהוא עומד על מדרגתו אשר למטה, וקבלת אור העיקרי אשר למעלה בהיותו במדרגתו אשר למטה הוא באמת שני הפכים בנושא אחד, כי הרי זהו גופה הוא ענין העליה כנודע ומאחר שאמרנו כי בחול ובערבית ליל שבת אינו עולה הרי אינו מקבל את האור העיקרי גופה כי קבלתו הוא עצמו עלייתו וכל קבלתו המקיפי דל' מ' דצל"ם אשר בחול בברכת כהנים וכן בערבית ליל שבת אשר אז אין שום עליה לז"א אלא שמקבלם במקומו הנה הוה כל קבלתו רק מה שנמשך מהם בו ההארה יתירה מהם אבל אינם האור העיקרי עצמו, אמנם בערבית ליל שבת לפי הכרעתו שאמר בדף ס"ז ע"ג שמתארך ראשו ונגדלת עד למעלה ומלבישם וכנז' אז ממילא הוא שמלבים את האור העיקרי כולו אבל בחול בברכת כהנים הוא כהבנתו שם ס"ד א' וע' ע"ב וכמו שאמר ג"כ בפנימיות שהמקיפים הם יורדים ואז בודאי הוא שאינם יורדים בכל עיקרם אלא שנמשך מהם בו רק ההארה יתירה מהם לבד, והבן ודע זה:

[יז] **שעולה** בצלם דאו"א למעלה בהסתלקותן במקומם האמיתי כי בלחש דשבת שחרית עולה ז"א בנה"י דאו"א עליון ומקבל את הל' דצל"ם דגדלות ב' ובחזרת שחרית עולה בהג"ת שהוא במקיף ל' דצל"ם דגדלות ב' ובלחש דמוסף עולה בהחב"ד שהוא במקיף מ' דצל"ם דגדלות ב' ובחזרת עולה הוא בכתר אבא ורחל עולה על כל אלו העליות כולם בשלימות ואז נמלאו ז"א ורחל שוין, ז"א בכל קומת אבא ורחל בכל קומת אימא ועומדים שניהם תחת א"א והם במקומם דאו"א ממש [וכמ"ש בשעה"כ דף ע"ג עמוד ב' ג' ודף ע"ד עמוד א' ד' ודף ע"ה עמוד ב'] וכ"ז הוא בשבת שחרית ומוסף, שאז עולים באו"א עליון שהוא גדלות ב', משא"כ בערבית שבת ומכש"כ בחול, כל מה שזוכים הוא רק מגדלות א' שהוא מישסו"ת (ע' דף ס"ד ע"א ושער המוחין פ"ט סמוך לסופו) וגם ז"א אינו עולה אז כלל אלא רק שמקבל הארה יתירה כנז', וכמ"ש בשעה"כ ס"ד א' ס"ס ד' ס"ע א' וכנ"ל:

[יח] **אך** מטה (ר"ל בברכת כהנים דשחרית בחול) יורד הצלם למטה, כי אין עליה לז"א בחול כלל וכמ"ש בפע"ח בהקדמה לשער שבת פ"ג, ולכן המקיפים דל"מ דצל"ם שמקבל הז"א בברכת כהנים, הנה אינו עולה הוא למעלה אלא שהם נמשכים ויורדים למטה וכן אמר ג"כ בפע"ח שם וכן בשער חזרת העמידה פ"ו:

[יד] **ואינם** מוחין גמורים לז"א, כי כל מה שיורד מלמעלה למטה אינו יורד עיקרו אלא רק הארתו וכנ"ל אות י"א, ואינו מקבל ז"א המוחין גמורים ממש אלא רק בשחרית ומוסף שבת כנ"ל אות י"ב ולכן אין זווג לז"א עצמו עם רחל בחול כלל וגם הזווג דז"א עם לאה אשר בויעבור הוא ג"כ אלא רק לצורך הזווג דיעקב ורחל אשר בנפילת אפים כי בערך יעקב נחשבים זה למוחין גמורים ומזדווג יעקב ע"ז עם רחל בנה"א פנים בפנים וכנ"ל אות י':

[טו] **וע'** בדבר זה שהרי נודע מהתיקונים שנשמה ז"א הפנימית אשר עליו נקרא אדם הוא שם מ"ה דאלפי"ן, הוא בתיקונים בכ"מ רבו מלספר כי השם מ"ה הוא בעד"א שהוא ז"א ואמר בהקדמה שניה בתפילת אליהו זל"ש מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות (ר"ל שכל האצילות הולך עליו ומתנהג על ידו) איהו שקיו דאילנא כו', והרי לנו כי השם מ"ה הוא הפנימיות דאצילות. וא"כ הרי קשה כי הרי נודע הוא שהשם מ"ה הוא רק בחי' רוח והוא אינו עדיין עיקר הפנימיות כלל כי אפי' הנשמה שהיא שם ס"ג היא ג"כ עדיין אינו עיקר הפנימיות כלל כי בהנשמה לבד הם עדיין רק אחור באחור ועיקר הפנימיות והפנים הוא רק השם ע"ב שהוא החיה כנ"ל והרי קשה כ"ז מה שנודע בתיקונים שהשם מ"ה הוא עיקר הפנימיות, וזהו שאמר וע' בדבר זה, ור"ל כי הוא צ"ע לכאורה:

[טז] **והוא** בהחכמה כ"ש מ"ה והוא בחי' חכמה דז"א כי חכמה עלאה דאבא (בלשון הוא מסורס וכוונה הוא כי אבא עלאה שהוא החכמה) הוא ע"ב דיודי"ן, והוא המתרץ את הצ"ע הנז', כי השם מ"ה שהוא הפנימיות הוא ע"י שהשם ע"ב שהוא החכמה היא הנה הוא מתלבש בהשם מ"ה והוא כחו ועיקרו וכן הוא הורא' מלת חכמה כח מ"ה, כמ"ש בתיקונים תיקון י"ט ס"ל ע"א ובהקד"ת ה' א' ובכ"מ, ולכן הוה השם מ"ה הפנימיות דאצילות משום שהחכמה אבא הוא מתלבש בו, והרי נמצא כי עיקר הפנימיות הוא באמת לעולם רק השם ע"ב שהוא המוחין דהחיה דוקא אלא שהוא מתלבש ומתייחד בהמ"ה ונעשה הכל על ידו לפנימיות האצילות וכן הוא פנימיות הז"א אשר בשבילו נקרא אדם והוא משום הע"ב המתלבש בו והוא כחו ועיקרו, וזהו האותיות מ"ה כי הוא נמשך מתיבת חכמה, **והנה** דקדקתי ופרשתי את דברי הרח"ו ז"ל בהדיבור הזה שלא כהמשמעות המובן, כי המשמעות המובן הוא אינו כן כמו שיתבאר למטה וכדי שלא יהא דבריו סותרין להנודע ומפורסם בכל דברי האר"י ז"ל, אמנם ראיתי שגם מה שפרשתי אי אפשר ג"כ לומר כן כלל, כי הן הקושיא והן התירוץ אשר לפי מה שפרשתי הם תמוהים ואינם, כי לפי דברינו בהתירוץ הרי יהיה נמצא כי מה שאמר התיקונים שהשם מ"ה הוא הפנימיות הוא משום הע"ב שמתלבש בו והע"ב הרי הוא החכמה היא שהוא עיקר הפנימי והפנים ונעשה על ידה השם מ"ה ג"כ לפנים ופנימי, אך באמת הנה אי אפשר לומר כן בכוונת התיקונים כלל כי התיקונים שאמר שהמ"ה הוא הפנימי דאצילות הרי הוא דבר קבוע ועומד לעולם שלא ישתנה ח"ו לעולם אבל החכמה היא שמתלבש ומתגלה בז"א ומאיר בו הרי הוא אינו קבוע כלל, כי א"כ הרי היה להם להזו"ן להיות תמיד בהיסוד דפב"פ וידוע הוא שאינו כן כי היסוד העיקרי דפב"פ שהוא ע"י התלבשות החיה וגילויה בז"א הרי הוא אינו אלא רק כאשר שהז"א עולה לגדלות ב' שהוא רק לעיתים ולפרקים ואינו תדירי כלל כי הרי אפי' בליל שבת אין בו אלא רק המקיף דל' דצל"ם דגדלות א' לבד שהוא דישסו"ת לבד שהוא השם ס"ג, וכמ"ש בשעה"כ דף ס"ד ע"א, ס"ז ע"ב ופ"א ע"א בדרוש ג' שם, ולכן הוא בליל שבת ג"כ רק הזווג דיעקב ורחל, וכמ"ש שם בשעה"כ דף ס' ע"א ובפע"ח שער ק"ש שעל המטה פ' י"א, ושער שבת פ' י"ח בסופו (דהכוונה דשם שהוא העיקרי) אלא שיעקב ורחל מתארכים אז בכל אורך ז"א, ואין עולה ז"א לגדלות ב' אלא רק במוסף שבת ואז הוא הזווג

דז"א ורחל וכן הוא ג"כ בליל א' של פסח ושבועות ושמיני עצרת וכמ"ש בשעה"כ בדף פ"ד ע"א ובדף פ"א סע"ב ופ"ט רע"ב וק"ח ע"ב בדרוש ח' שם, ועי"ש עוד ק"ד א', ועכ"פ הוא כי עליית ז"א לגדלות ב' אינו אלא רק לעיתים ולפרקים, ע' עוד דף ע"ג ב' בהגהת מהרח"ו שם ובדף ע"ז בענין השינויים אשר בין יו"ט לשבת, אבל השם מ"ה שהוא הפנימית ונשמת האצילות שאמר התיקונים הרי הוא דבר קבוע וקיים לעולם והרי אי אפשר להעמיד את דברי התיקונים ע"פ הפירוש אשר לפי מה שפירשנו בו בשום פנים. **וכן** גם הקושיא אשר לפי מה שפירשנו והוא על מה שאמר התיקונים שהשם מ"ה הוא הפנימית הלא הפנימית והפנים הרי הוא רק אור החיה לבד שהוא השם ע"ב, הנה לא קשה כלל כי מה שאמר התיקונים שהשם מ"ה הוא הפנימית והוא השקיו דאילנא הכוונה הוא רק על המ"ה הכללי מהעסמ"ב הכלליים שבא"ק, והוא המ"ה אשר יצא בעת התיקון שהוא מלך הדר אשר על ידו נתקן הב"ן שיצא בעולם הנקודות ומשניהם נבנה ונעשה כל עולם האצילות בכל הה' פרצופים שבו שהם העסמ"ב והנרנח"י הכלליים והפרטיים דאצילות, שהם כולם פרטיים מהמ"ה וב"ן הכלליים דהא"ק וכנודע, ועל אותו המ"ה הכללי דהא"ק הנה עליו אמר התיקונים מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא כו' כי הוא הפנימי, והב"ן הכללי הוא החיצוני, וכל מה שאמנו בענין הזו"ן שהם ג"כ מ"ה וב"ן ותלוי יסודם דפרצופים בקבלת אור החיה שהוא השם ע"ב אשר הוא החכמה אבא, הנה הכוונה הוא על הזו"ן והאבא שהם מהעסמ"ב דאצילות הנבנה ונעשה מהמ"ה וב"ן הכלליים דהא"ק, כי כל פרצופי האצילות וכל בחי' העסמ"ב והנרנח"י שבהם הם כולם רק פרטיים מאותן המ"ה וב"ן דהא"ק הנ' וכנודע כ"ז והרי אין כאן שום ריח קושיא כלל כי התיקונים מדבר בהמ"ה הכללי דהא"ק ועליו אמר שהוא הפנימי ושקיו דאילנא להב"ן הכללי דהא"ק אבל כל דברינו בענין הפרצופים דהזו"ן שהוא תלוי בקבלת אור דאבא הכוונה הוא רק על הזו"ן והאבא שבאותן המ"ה וב"ן הכלליים דהא"ק בהם גופה, וכ"ז הוא ברור ופשוט, ואחר כ"ז הרי אין מקום כלל לא בהקושיא ולא בהתירוץ אשר לפי פירושינו הנ"ל, **ועל כרחנו** הוא לפרש את דברי הרח"ו ז"ל כהמשמעות המובן והפשטות לשונו ממש והוא זה, כי אחר שביאר הרח"ו ז"ל שכל הפנימית הוא רק החכמה חיה הנה בא אח"כ הרח"ו ז"ל לומר שגם הז"א אשר הוא נקרא אדם והוא ע"י נשמת הפנימית שלו שהוא השם מ"ה, והנודע מהתיקונים הנה הוא ג"כ מטעם שאותו המ"ה הוא החכמה דז"א והחיה שבו, כי החכמה עלאה דאבא הוא ע"ב דיודי"ן אבל החכמה דז"א הוא השם מ"ה דאלפי"ן, וזהו ג"כ אשר נקרא מ"ה, שהוא החכמה דאבא, והוא האותיות מ"ה מאותיות חכמה, כי כן הוא מלת חכמה ג"כ שהוא כח מ"ה, ועכ"פ הוא כי השם מ"ה שהוא שלימות הז"א ופנימיותו הנה הוא החכמה והחיה שבו, כי לעולם הוא שרק החכמה והחיה הוא הפנימית, כן הוא פשטות כוונת הרח"ו ז"ל והוא כמשמעות לשונו ממש וכמו שיתבאר עוד בזה למטה, אמנם הדברים הללו הם מרפסן איגרי כי הרי נודע הוא מכל הדרושים שהשם מ"ה בז"א הוא ג"כ רק בחי' רוח שבו והחכמה דז"א הוא ג"כ רק השם ע"ב, ואין מן הצורך להביא ראיות על זה כי הוא פשוט ונודע, ע' עגר"י ענ"ה, ועוד כי אם נאמר שהשם מ"ה הוא על כל החכמה שבו והוא החיה דז"א. א"כ איזה שמות הם על הנר"נ שבו, ונראה כי הרח"ו ז"ל גופה הרגיש זה ורוצה ליישב זה בדחק לשונו כמו שיתבאר למטה, אמנם הרי הוא נראה כסותר להנודע ופשוט מכל הדרושים, אך מאחר שהרי יצא דבר זה מכי"ק של מהרח"ו ז"ל קורא אני על זה ע"ד שאמרו רז"ל פסחים כ"ט זבח"ע שבקיה לקרא דאיהו דחיק ומוקים אנפשיה, **אמנם** ראיתי כי הרי גם בשער השמות פ"ג אמר ג"כ שהג' הוית דז"א הוא עם מ"ה בהמילוי דחכמה וכן בהפנימי דחיה ע"ש ועי' עוד במאמרי רשב"י ד' ד' ע"ג מדפוה"ח דה"מ מכאן אך עכ"ז הנה נראה לי לעיקר כי זהו רק מה שהוא מבחי' הז"א גופה אבל המוחין דגדלות שבו אשר מצד אבא שהוא עיקר המוחין דחיה שבו הוא לעולם רק השם ע"ב וכמ"ש בשגו"י ענף ה' שהחכמה דכל פרצו' הוא השם ע"ב וכנודע, **אך** מה שנראה לי בזה הוא כי מה שמבואר בתיקונים שהשם מ"ה דאצילות הוא השלימות דז"א דאצילות, ע' הקדמת תיקונים דף ה' ו' ז' ועוד בכ"מ, הכוונה הוא על הנרנח"י דהמ"ה עצמו והם ג"כ ד' שמות עסמ"ב שבו כי כ"א הוא כלול מעסמ"ב כנודע והשמקבל הז"א הע"ב דהמ"ה שהוא בחי' חיה שבו והוא הגדלות שני אז הוא חוזר פב"פ והוא כמו שבארנו בספר הקדו"ש שער ג' שעיקר כל פרצו' הוא הרוח שבו והשתלם לו כל הנרנח"י דהרוח אז הוא השלים שלימותו והרי נמצא כי החכמה חיה הוא באמת ע"ב דיודי"ן אלא שהוא הע"ב אשר בהמ"ה עצמו, ודי בזה כי כבר בארנו כל זה בכ"מ, כן נראה לענ"ד, ודוק כי קצרתי, אך דעת הרח"ו ז"ל כי מה שהחכמה חיה הוא ע"ב דיודי"ן הוא רק החכמה עלאה שהוא אבא, אבל החכמה חיה דז"א הוא שם מ"ה דאלפי"ן ולכן אמר התיקונים שהשם מ"ה הוא נשמת ז"א הפנימית אשר עליו נקרא אדם, וזהו ג"כ מה שמסיק הרח"ו ז"ל ואמר גם בזה תבין כו' וכמו שיתבאר:

[יז] **גם** בזה תבין ענין העלאת מ"ד ע"י שם מ"ה בז"א כנודע הוא כמו שאמר בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י"א סי' י"ד כי המ"ד דז"א הוא ע"י שם מ"ה והמ"ן דנוק' הוא ע"י שם ב"ן וכן הוא עוד שם סי' ע"ז ובשער רוח הקודש דף מ' ע"א ביסוד א' שם ע"ש, (הוא מספר שמן ששון) :

[יח] **והענין** שמ"ד שהיא הטיפה בהוצאת נשמות חדשות [והוא בעת הזווג העיקרי דפב"פ] אינו מוליד אותה אלא ע"י שם הנ"ל דמ"ה שהוא שם החכמה בז"א שהוא החיה שבו (הוא הנוסחא העיקרי וכן הוא בדפוסים ישנים), ור"ל כי הרי קשה לכאורה על מה שנודע שהעלאת מ"ד דז"א הוא ע"י שם מ"ה, הרי יציאת הטיפה בהוצאת נשמות חדשות הוא דוקא ע"י החכמה חיה שהוא ע"ב אבל במה שאמר שבז"א הוה השם מ"ה להחכמה חיה שבו הרי ניחא היטב :

[יט] **ואינה** זו החכמה בבחי' עיבור או יניקה רק החכמה הנ' בבחי' חיה דז"א, ר"ל הגם שהרי בעיבור ויניקה יש ג"כ בחי' חכמה ועכ"ז הרי נודע הוא שהם אז רק אחור באחור והזווג דפב"פ הוא רק בעת הגדלות, והפב"פ העיקרי הוא רק ע"י הגדלות ב' והנ"ל, ע"ז אמר כי החכמה אשר בעיבור ויניקה הוא אין זו החכמה אשר בעת הגדלות והוא כמ"ש בשער מוחין דקטנות פ"ב וכן שם פ"א שהמוחין עצמן הם בכמה מדרגות ע"ש, ובזה ניחא ג"כ מה שאמר שהמ"ה בז"א הוא החכמה חיה שבו הגם שנודע הוא שהמ"ה הוא רק בחי' הרוח והוא רק בבחי' הקטנות דיניקה אך אותו המ"ה שהוא החיה הוא ממדרגה אחרת כי ישנם בכל שם ושם כמה מיני מדרגות והם גבוה מעל גבוה כנודע וכמ"ש בשער אח"פ פ"ג :

[כ] **והנה** נודע כי שם ב"ן המעלה מ"ן הוא בנימין ושרשו דכורא משם ע"ב דיודי"ן שהוא חכמה. ר"ל בזה כי אחר שאמר שהשם מ"ה אשר על ידו הוא המ"ד דז"א הוא בחי' החכמה והחיה שבו ולכן נעשה על ידו המ"ד שהיא הטיפה בהוצאת נשמות חדשות והנ"ל בסמוך הנה בא עתה הרח"ו ז"ל לומר שעד"ז הוא בחי' המ"ן דהנוק' שהוא ע"י השם ב"ן הנה הוה אותו הב"ן ג"כ בחי' החכמה והחיה שבה ולכן נעשה על ידו המ"ן שהוא הטיפה דהנוק' אשר לתולדות נשמות חדשות, וזהו שאמר כי השם ב"ן המעלה מ"ן הוא בנימין, והוא הרוחא קדמאה אשר נותן לה ז"א בביאה ראשונה לעשותה כלי, ר"ל שע"ז נעשית בחי' נוקבא ראויה להעלות מ"ן להוליד, ואותו הרוחא קדמאה הוא שם בן במילוי ההי"ן אשר מקבל ז"א מאימא, והוא ברבוע פשוט כזה, י' י"ה יה"ו יהו"ה, גימ' ע"ב, ועוד ברבוע במילוי כזה, יו"ד, יו"ד ה"ה, יו"ד ה"ה ו"ו, יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, והוא גימ' קד"ם, וע"ב קד"ם הוא

גימ' רי"ו גבורה, ואותו הרי"ו מקבל אימא מאבא מהדעת שבו והוא נמשך באבא מהדעת עליון שהוא מזל הי"ג, המקבל ממזל ח' שיש שם ג' הויו"ת דע"ב דיודי"ן, וג' הויו"ת הם גימ' רי"ו ומשם הוא הרי"ו הנז' דע"ב קד"ם שהוא הרוחא קדמאה אשר מז"א לנוק', והנה אלו הג' שמות הויו"ת דע"ב שאמרנו הנה הם מהג' שמות הע"ב, שישנם בכ"ח ע"ב, כנודע בשער רפ"ח פ"ב, ולכן הגם שהם הויו"ת דע"ב שהם בחי' זכר עכ"ז הרי הם בחי' נוק' ג"כ שהרי הם מן הסמ"ג, והס"ג וב"ן הם נוקבין, וכן הגם שהם ע"ב שהוא גימט' חסד עכ"ז הרי הם רי"ו גימ' גבורה וכן הם נמשכין בז"א מן הב"ן דאימא כנז' וכל ב"ן הוא נוק' וגבורות, והרי נמצא כי הרוחא קדמאה הוא כלול מבחי' זכר ונוק' וכן מבחי' חסדים וגבורות, וזה סוד בנימין שהוא ב"ן ימין ע"ש שהוא כולל משניהם, ולכן נקרא הרוחא קדמאה שהוא הב"ן המעלה מ"ן, שעל ידו נעשית כלי להעלות מ"ן כנ', בשם בנימין, וכן היה בנימין בן יעקב הנה היה הוא ג"כ מהרוחא קדמאה דיעקב אבינו ע"ה שהמשיך ברחל בביאה ראשונה, וע' דרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז' ח' ודרוש י' ופנימית וחיצונית דרוש ז' ובנסירה פ"ו ועוד בכ"מ, וזהו שמלמדינו הרח"ו ז"ל כי הגם שעיקר הטיפה אשר להולדת נשמות חדשות הרי הוא רק ע"י החיה שהוא חכמה ע"ב דיודי"ן עכ"ז הנה הוא ניחא היטיב מה שנודע שהשם ב"ן הוא המעלה מ"ן, כי שורשו דאותו הב"ן הוא באמת מהע"ב, דיודי"ן שהוא חכמה וכמו שבארנו, **והנה** כ"ז שכתבתי הוא לפי הדרושים אשר למדנו הרב ז"ל בענין הרוחא קדמאה שהוא סוד בנימין, בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ח' ודרוש י' ובפנימית וחיצונית דרוש ז' ובלק"ת ושעה"פ פ' וישלח, וע' עוד בפע"ח שער הפורים פ"ו שאמר שם בפירוש כי בנימין הוא בסוד שם ב"ן מבחי' דין, אלא שאינו נראה במקומו שהימין מחפהו ואמר שם כי מרדכי היה ג"כ מבחי' בנימין ומשום שהוא דין לכן היה לו כל הצער הגדול בימיו, וכן הוא מבואר ג"כ בדרושי מ"ן ומ"ד סוף דרוש ט"ו כי בנימין בן יעקב היה מבחי' נוק', וכן הוא בזוה"ק ויצא קנ"ג ע"ב וקנ"ה ע"א ובהגר"א בספד"צ פ"א דכ"ע ובענין אחרים ע"ש, אך לפי מה שכתבתי הנה הרוחא קדמאה כלול מב' בחי' וכן היה בבנימין בן יעקב וכנ"ל ושניהם אמת כי שניהם ישנם בו כי לכך נקרא בנימין ב"ן ימי"ן וכנז', אמנם הרח"ו ז"ל הנה נראה בדבריו כאן שאינו מספיק עצמו במה שחשבנו כאן להעמיד את דבריו, אלא דעתו נוטה לומר ביותר שהוא חסד גמור וזכר ממש וכמו שיתבאר בסמוך ואין בעניי לירד לסוף דעתו בכל דבריו כאן ונסתרה דרכו ממני :

[כא] **והוא** המנין חסד, והנה החסד שבע"ב יכול להעלות מ"ן לצורך זווג או"א וזה נמשך אל הז"א כו' לכן נקרא רוחא כי הוא זכר ממש שהוא כו' והנה הזכר בחי' חיה שהוא ג' כו', הנה טרח הרח"ו ז"ל והאריך כ"כ, לבאר ולהוכיח על הב"ן המעלה מ"ן דהנוק', שהוא בחי' חיה ממש, הגם שהחיה שהוא החכמה הרי הוא שורש החסד כי החסד הרי הוא ענף החכמה כנודע, וכן החכמה הוא שורש הזכר כי הרי הוא שורש הז"א, משא"כ הב"ן הוא בחי' גבורות ונוק' כנודע כ"ז, הנה על זה בא לומר כי הרוחא קדמאה הגם שהוא ג"כ בחי' ב"ן, כי הוא הב"ן המעלה מ"ן, עכ"ז הנה הוא חסד ממש וזכר ממש, כי הרי שרשו הוא מהע"ב דיודי"ן שהוא המנין חסד, וכן הוא עוד כי אותו הרוחא קדמאה אשר ממשיך ז"א לנוק' לעשותה כלי כנ"ל הנה הוא נמשך לו אל הז"א מאותו הרוחא קדמאה אשר מאבא לאימא, וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י' ע"ש, והרי הוא נמשך אל הז"א מאבא, וא"כ הרי הוא זכר ממש וחסד ממש, כי אבא הרי הוא שורש החסד ושורש הזכר כנז', ולכן נקרא רוחא כי הוא מז"א שהוא רוח, וא"כ הרי הוא זכר ממש, וכן הרוחא קדמאה אשר ממשיך אבא לאימא הוא מהחסד שבע"ב ולכן נקרא ג"כ רוח כי מהחסד ולמטה שהוא הז"ק הרי הוא רוח לעולם, ועכ"פ הוא כי הרוחא קדמאה אשר ממשיך ז"א לנוק' שהוא הב"ן המעלה מ"ן, הנה הוא זכר ממש וחסד ממש, והוא נמשך בו מאבא ומהחסד שבע"ב, כי הרי שרשו הוא ממזל עליון נוצר חסד וכנ"ל, ולכן הנה הוא בחי' חיה בנוק' שהוא הנשמה לנשמה המקיף להנר"נ, וכמ"ש בשער אח"פ פ"א, ומשום שהיא החיה לכן מעלה הנוק' המ"ן על ידה לצורך הולדת נשמות חדשות כי החיה הרי היא גורם הזווג דפב"פ העיקרי כנ"ל, ואמר הרח"ו ז"ל עוד ואפשר שהוא ג' אותיות אל"ה דאבא, כי אותו החיה שאמרנו שהיא מקיף לכ"א מהנר"נ, כנ"ל באח"פ פ"א, והרי היא מתגלה לג' מקיפים, הנה הם הג' אותיות אל"ה דאבא, והוא החיה שהיא מאבא עלאה שהיא מתפשטת לג' מקיפים, והגם שהג' דצלם הרי הוא מה שנכנס מהמוחין מבפנים וכנודע מדרושי הצלם, והרי נעשה הל' לאור פנימי ולא למקיף, אך גם האור הפנימי הזה הנה הוא חוזר ויוצא ממנו ג"כ ומקיף, והוא אור מקיף החוזר שהוא החיה, וכמו שמבואר בשער המקיפים וכן לעיל פ"ב ע"ש דברינו בארוכה בזה בעה"י. ובזה נשלם הפרק והשער כולו בישועת ועזרת הקב"ה יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולם אמן, יום ב' ד' חנוכה דשנת תרס"ב והיה עוד השם יתברך עמדי ועוזרי אליו, משפ"ו דשנת"א עד כה, מהדורא בתרא, כי משם ולהלאה הפסיק המעתיק ממלאכתו והוכרחתי להעתיק ולסדר בעצמי, ונעשה ונתוסף עליו בכמה וכמה מקומות פנים חדשות לגמרי, וגמרתיו והשלמתיו בישועת ועזרת קדוש ישראל ומושיע ית"ש החונן לאדם דעת, היום יום הששי עש"ק טו"ב אלול שנת תרס"ו, והוא ית"ש יאר פניו אלינו להראינו נפלאות בתוה"ק למען שמו יתברך ויתעלה סלה :

שער מטי ולא מטי,

פרק א',

[א] **כבר** בארנו באורך בכ"מ, בשער אח"פ פ"א ובשער עקודים פ"ו ובכל דרושי הנקודות, כי האצילות העליון, ר"ל הא"ק וכן כל העולמות דא"ס שלמעלה אשר כולם הם נעלמים, ע' עליהם בדברינו בספר הקדו"ש בשער הפנה קדים המבוארים שם, התחיל להיות עקודים נקודים ברודים, עקודים הוא ממוצע בין עולמות דא"ס לאצילות, נקודים הם השרשים קטנים, והקרני סגנים, דכל הד' עולמות אבי"ע, והם כולם מהמלכיות דהב"ן הכללי שבא"ק, וברודים הוא האצילות אשר התיקון שנתקנו הנקודות ע"י המ"ל דב"ן והמ"ה כולו, וע' דברינו לעיל בשער עקודים פ"א אות ט', ואמרנו שם כי כל שם עקודים וברודים הוא רק ע"ש הכלים ע"ש :

[ב] **הנה** קודם אצילות העקודים כו' האור בלתי מתלבש בכלי, באמת הוא כי הנה נזכר בחי' כלי גם למעלה וכמ"ש בעגולים ויושר שבס"ג ושם ענף ד' ועי"ש ענף ב' בדברינו אות כ"א ואות ל"ז, כי כל האורות כולם אשר מהצמצום ולמטה הם כולם מוגבלים כל התחתון בערך העליון והם כולם בבחי' כלי, שישנם בכ"א הם המגביל אותו והוא בחי' כלי אליו, דאל"כ הרי היה מתפשט לא"ס, אמנם כל אור עולם עליון בערך התחתון היה בבחי' א"ס אליו כי אין התחתון משיג בו גבול כלל ורואה בו לפי השגתו כל רוממות מעלת א"ס ושהוא מיוסד באור א"ס ממש אך העליון גופה משיג בעצמו בחי' גבולי ושאין לו ערך עם העליון שעליו, וכן הוא מעליון לעליון עד אור א"ס שלמעלה מהצמצום שהוא אינו נידון בערכין כלל ח"ו, והוא ית"ש המאציל העליון שהאציל את הכל ואין עוד מלבדו, וכל הערכין שאמרנו הוא רק בהאורות אשר מהצמצום ולמטה, אך עכ"פ הוא כי כל האורות אשר מהצמצום הראשון הכללי, משם ולמטה, הוה כל תחתון בערך העליון בבחי' גבולי אליו והוא בבחי' אור וכלי. **אך** מ"ש הרב כי קודם העקודים לא היה מתצמצם

שום אור להיות בכלי, הכוונה הוא כי הנה ישנם ב' בחי' כלי לכל אור [הנה ע' הענין זה במבו"ש דף נ"ו ע"א מדפוה"ס ירושלים ע"ה ת"ו דשנת תרס"ד] ופרצו', אחד לצורך עצמו ואחד לצורך זולתו, ואותו אשר לצורך עצמו הוא כי על ידה הוא מקבל אור העליון, וע"ד לבוש הנשמה הנקרא בשם חלוקא דרבנן המוזכר בזוהר בהרבה מקומות [ע' נח ס"ו א', ויחי רכ"ד א' ב' רכ"ו ב', תרומה קמ"א ב' קי"ה ע"א, ויקהל ר"י א' ב', פקודי רכ"ט ב' רל"א א', ע' שלח קס"ט ב', פנחס רי"ד סע"א] כי דרך אותו הלבוש מקבל כל התחתון את אור פני מלך חיים מהאור העליון שעליו כי זולת אותו הלבוש אי אפשר לו לקבל את האור הגדול דהעליון. ואין הכוונה שהוא מצמצם את אור העליון עצמו אלא שהוא מצמצם את זיו דהעליון המגיע להתחתון והוא לבוש על התחתון כדי לצמצם את זיו דהעליון המגיע אליו, והנה נמשך ונעשה הלבוש הזה מהס' הנהורות דהעליון המתנוצץ ומזהיר על התחתון ומתנוצץ וחוזר ומתנוצץ עד שנארג ונעשה לבוש שלם אליו ועל ידו משיג ונהנה את נועם זיו העליון המאיר עליו תמיד, ומשיג את הנועם והזיו רק ע"י לבוש הזה, ועד"ז ישנם ג"כ לכל נשמות הצדיקים לבושין דיקר, כתנות אור, לכל נשמה ונשמה הנקרא בשם חלוקא דרבנן והוא נעשה ממעשי התורה והמצוה, לבוש מלכות לכל נשמה ונשמה לפי זכותה ובה יושבת בגן עדן התחתון ומקבל על ידה כל הנועם וזיו דגן עדן התחתון. וזהו בימי החול אבל בשבת ויו"ט ור"ח עולים לגן עדן העליון כמ"ש בפ' תרומה קל"ו א' קמ"א ב' ומתלבשת בלבושין יותר יקירין כמ"ש בפ' ויקהל ר"י ע"ב והם נעשין מכוונות התורה והתפלה. ואלו הלבושין כולן הם מסוד עולם המלבוש הנארג מהרל"א שערים דאותיות התורה, כמו שבארנו בספר הקו"ש בשער הפונה קדים, וכל הגילוים כולם דאור א"ס הוא הכל ע"י עולם המלבוש וכן מקבלים הצדיקים כל הזיו והזוהר דאור פני מלך חיים ית"ש הכל רק ע"י הלבושין הנז' שהם מהמעשים טובים דהתורה והמצוה, ואותן הלבושין הוא בחי' צלם האדם אשר עליו נאמר ויברא אלקי"ם את האדם בצלמו שהוא בלבושו אשר על ידו הוא נראה ומתגלה, והוא הכתנות אור דהנשמה שהיא מהתורה והמצוה הנמשך מסוד עולם המלביש הנ'. וכן היה לאדה"ר קודם החטא לבוש מלכות דכתנות אור לבושא דנהורא עלאה כמ"ש בפ' פקודי רכ"ט ב', ועד"ז הוא למעלה למעלה כי ישנו לכל אור בחי' לבוש וכלי אשר על ידו הוא מקבל זיו העליון הנז'. והרי הוא אותה הכלי רק לצורך עצמו. **והכלי** השני הוא לצורך זולתו, והוא כדי להעלים ולהמעיט את אורו שיוכלו התחתונים לקבל את אורו, וכנודע מהי"ג ת"ד שנקראו בשם לבושין ובסוד ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חור (דניאל ז') כי על ידיהם נתעלם ונתמעט האור שיוכלו התחתונים לקבל, וכן הוא כל בחי' הכלים הנאמרים בכל פרצופי האצילות והם הכלים העיקריים אשר ישנם לכל פרצו', והם בכ"א לצורך זולתו כי ע"י מתגלה להתחתונים כנודע, וכן הוא גם לבני אדם בעוה"ז כי ע"י הגוף מתעלם הנשמה ומתגלה ע"י למטה ויש לה עי"ז השוות עם כל חלקי הדומם צומח חי שבעוה"ז ומתתקנים כולם ע"י האדם כנודע. **והנה** על אותה כלי העיקרי הנה על זה אמר הרב בעניננו שאין מציאת אותה הכלי אלא רק מהעקודים ולמטה אבל קודם העקודים לא היה עדיין מציאת אותה הכלי כלל וכן גם עתה אחר שנאצל עולם העקודים לא נמצא אותה הכלי ג"כ אלא מהעקודים ולמטה, וגם זה הוא בכל עולם ובכל פרצוף לפי ערכו וכמ"ש הרב בסוף הע"ס שהכלים של עולם העליון הם אורות בערך עולם שלמטה ממנו. וע' בשער השמות פ' א' ב', אבל עכ"פ הוא כי מהעקודים ולמטה הנה ישנם בכל עולם הכלי הב' שהוא הכלי העיקרי ג"כ אלא שהיא בכ"א לפי ערכו אבל היא ישנה עכ"פ, משא"כ בכל העולמות אשר למעלה מהעקודים הנה לא נמצא שם אותה הכלי הב' כלל, אמנם הכלי הא' שהוא הכתנות אור כדי ליהנות על ידה מזיו האור העליון שעליו וכנ"ל הנה זה ישנו גם למעלה למעלה:

[ג] **עד** שהגיע התפשטות האור הגדול ההוא אל בחי' העקודים ושם נעשה מציאת כלי אחת וכו'. כי ע"י התפשטותו וריחוקו ממקורו נתעבה קצת כמ"ש בשמנ"א פ"א, ע"ש אות ט"ו, וכן אמר בשער סדר אבי"ע פ"א כי ענין התפשטות מורה התעבות האור ממה שהיה, והכוונה הוא כי א"ס ית"ש מתעלם אורו קצת בהתפשטות ועי"ז נעשה בו איזה עבות ועביות לצורך הכלי אמנם לא נעשה רק כלי אחת לבד והוא משום מיעוט העביות שבו:

[ד] **התחיל** האצילות, ר"ל העקודים, כי למעלה מהעקודים משום תוקף האור דא"ס שבהם לא נקראו בשם נאצלים כלל גם מהאצלים ולמטה אלא שנקראו בשם עולמות דא"ס ובאמת הנה הוא העקודים רק בחי' ממוצע בין העולמות דא"ס להאצילות העיקרי ולכן היא נקרא ג"כ לפעמים בשם עולמות דא"ס, וכמ"ש הגר"א בספד"ל פ"א בדה"ע אנא יתיב. וכן היא נקרא ג"כ בשם אצילות וכמ"ש הרב כאן:

[ה] **אמנם** תחלה היה האור כולו של הכלים המגיעים לאצי' כולם כו', הוא נמשך אחר הלשון הקודם שכולל את העקודים עם האצילות ביחד וע"ז אמר שהיה מתחלה כל האור דכללות העקודים והאצילות יחד היו מתחלה כולם נעלמים תוך כלי אחת לבד והוא הכלי דהעקודים, ומ"ש נעלמים הוא משום כי הרי באמת בעת התהוות העקודים עדיין לא היה ניכר אור האצילות כלל אלא שהיה כלול ונעלם בתוך האור דעקודים והיה גם כל הכלים המגיעים לאצילות העיקרי היו גם הם נעלמים וכלולים בתוך האור השייך להעקודים והיו כולם רק בכלי אחת לבד:

[ו] **כולם** נעלמים תוך כלי אחת לבד, ר"ל כי גם אח"כ שהוא בעת ההתפשטות השני אשר להעקודים אשר אז נתגלה האור דעקודים בהגילוי ד' ספי' עכ"ז הכלי דעקודים היא לעולם רק אחת אבל בהתפשטות הראשון לא היה עדיין גילוי להאורות ג"כ שהם י' אלא שהיה כולו ג"כ רק בבחי' אור אחד לבד וכמו שיתבאר בעה"י לקמן אות י"ג ב' ד"ה ל"ג ולקמן פ"ב אות ט':

[ז] **ואותו** הכלי היה בו בחי' כלי של כתר העליון. הלשון בשער הקדמות י"ד ע"א, כי האור הזה יהיה כלול מן י' אורות וכולם נכללים בהעליונה שבהם הנקראת כתר ונעשה להם כלי אחת בלבד והכלי הזה הוא בחי' כלי של האור הנקרא כתר ובו כלולים כל הט' אחרות ולכן נקראים כל אלו הי' בשם עקודים כי יצאו כולם מקושרים קשר אחד אמיץ וכלולות תוך הכתר שבהם, והנה עומק הכוונה בזה הוא ע"פ מה שמבואר בדברינו בשער העקודים כי הכלי הנה היא נעשית בההתפשטות הב' והיא מהעביות הנשאר מהאור דהתפשטות הא' אשר הסתלקותו והאור עצמו דהתפשטות הא' הוא נשאר כולו למעלה לעולם ונקרא הוא בשם כתר עליון כי הוא כולו בבחי' כתר להאור דהתפשטות הב' ומשום שהוא נשאר לעולם למעלה לכן נקרא הוא בשם כתר עליון וזהו שאמר שהכלי דעקודים הוא בחי' כלי של כתר העליון ור"ל כי הרי היא מהעביות הנשאר מהאור דהתפשטות הא' שהוא הכתר עליון, וע' דברינו בשער עקודים פ"א אות ה' באורך בזה ולמטה בסמוך אות ט', ומ"ש בשעה"ק כי האור הזה יהא כלול מן י' אורות, ר"ל כי כל הי' אורות דההתפשטות הב' הם כלולים בהאור דההתפשטות הא' כי הוא שרשם וכנודע בדברינו לעיל בעקודים פ"ג ובכ"מ ודי בזה:

[ח] **אח"כ** נתפשט האור יותר למטה כו'. והוא בעולם הנקודות ששם יצאו מתחלה בי' אורות וי' כלים כמ"ש בדרושי נקודות פ"ד, אמנם הוא כי בההתפשטות הא' אשר להנקודות והאצילות היה באמת ג"כ כמו בההתפשטות הא' אשר להעקודים כי לא היה ניכר אז בחי' כלים כלל וכן לא היה אז היכר שהם י' אורות כלל וכמו שהוא מתבאר מכל מה שבארנו בספר הכללים

כלל ה' ו' בענין האצילות דהתפשטות הא' דלהנקודות והאצילות מה שהוא ע"ש, ולא נעשה היכר לבחי' י' ספי' וגילוי להי' כלים אלא רק בעת יציאת הנקודות וכמו שמבואר שם פ"ד. והנקודות הנה הם מהתפשטות הב' וכמו שמבואר בדברינו בספר הכללים כלל י"ח ואז נעשה שם גילוי לי' אורות ולי' כלים משא"כ בהעקודים הוא נעלם רק כלי אחת אבל בהתפשטות הא' לא היה היכר לי' אורות ולא שום גילוי לבחי' כלי לא בהעקודים ולא בהנקודות:

[ט] **אך** כולם עדיין (ר"ל בעת עולם הנקודים היו אז עדיין רק) בסוד בחי' כלים דכתר, פי' שידוע הוא כי כל ספי' מהי' ספי' היא נכללת מי' ספי' (ר"ל וכן היה כל נקודה כלול ג"כ מי' ספי') ויש בכ"א בחי' כתר (ר"ל והרי יש בכל נקודה בחי' כתר) ואותו חלק של הכלים שנוגעין למציאת הי' כתרים של הי' ספי' (ר"ל של הי' נקודות) היה בהם יכולת להעשות בהם כלים ושם היו נגנזים כל הי' ספי' כולם (ר"ל כל הי' ספי' שבכל נקודה היו נגנזים בהכלי של הכתר שבכל נקודה) כי שאר חלקי הספי' (ר"ל הט' ספי' האחרונות שבכל נקודה) לא היו יכולים להעשות בהם כלים כי כו', והנה כן כתב ג"כ בשער תיקון נוקבא פ"ב כלל ט' שהכלים דהנקודות היו בחי' הכתרים שבהם. **ולכאורה** יפלא כי הרי נודע הוא שהכתר הוא אור בהיר צח ומצוחצח וכל מה שהספי' יורדים הם מתעבים ועיקר העביות הוא במלכות וא"כ הרי היה צריך שיעשה הכלים רק מהמלכות שלהם, וכן קשה עד"ז ג"כ בהכלי אחת דהעקודים שנעשה מהכתר שבה וכנ"ל אות ז' הנה קשה במכש"כ הלא הכתר דעקודים שהוא מהצחצחות הנעלמים והוא עליון נורא מאד איך יעשה ממנו עביות וכלי להאורות התחתונים ממנו והרי אדרבה הוא כי בפירוש אמר הרב לעיל בשער עקודים פ"ה שבכולם נעשה כלי חוץ מן הכתר ומבואר שם כי עיקר הכלי היה במלכות שהיא אספקלריא דלא נהרא, וכן הוא ג"כ לקמן פ"ג כי בכתר לא נעשה בחי' כלי אלא בדוחק גדול ע"ש וכן הוא מבואר עוד באח"פ פ"ג וכן שם פ"א שעיקר הכלי דהעקודים היה נעשה בסופן וסיומן שהוא בהמלכות, וכן בכללות כל האורות דאח"פ שהוא כלל כל העקודים הרי לא נעשה הכלי אלא רק בסוף האורות היינו שהוא המלכות שבהם כמ"ש באח"פ פ"א ובעקודים פ"א וכנודע, וכן באצילות הראשון דא"ס ית"ש היה ג"כ רק במלכות דא"ס, וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ' א', כי במלכות שם הוא סוד הדין ועביות הכלים וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"ג וכ"ז הוא נודע ופשוט, וא"כ הרי צריך ביאור מאד למה שאמר נעשה הכלים הן בעקודים וכן בהנקודות רק מהכתרים. **אך** הענין בזה הוא ע"ד שאמרו חגיגה י"ב א' מאי דכתיב אני אל שדי אני הוא שאמרתי לעולם די, והוא כי הנה יותר ניכר גבורתו של הקב"ה במה שנתגלה בהם גבולי מגילויו ית"ש בבלתי גבול, כי בבלתי גבול הרי כן הוא אמיתתו לעולם אך מה שנתגלה בהם גבולי ג"כ הנה בזה נתראה יכולתו שהוא כל יכול ואין מנוע לפניו, וכמ"ש הקדוש רבינו עזריאל בספר דרך אמונה בתחילתו אות ג' ע"ש, כי מפני שאורו הוא בלתי גבול לכן מתראה גבורתו במציאת הגבול ובכל הגבוליים הפרטיים כולם אשר המציא אותם רק הוא לבדו ית"ש, הגם שהם היפך מאורו הבלתי גבול עכ"ז הנה בזה עצמו המציא את הגבוליים כולם, וכן הן גבורותיו וכן הן נוראותיו במה שהמציא את הגבול מבלתי גבול, וזהו שאמרו בחגיגה שם בשעה שברא הקב"ה את העולם היה מרחיב והולך (יען שהם הם בלתי גבול) עד שגער בו הקב"ה והעמידו ועל זה נקרא אל שד"י כנז', ולכן הוא כי כל בחי' כלים אשר לכל אורות הנאצלים כולן הנה צריך שיהיה הכלי בשרשה ממקום יותר גבוה מהאור, כדי שיהא בכחה להתגבר על האור לצמצמו ולהגבילו, וכן היה בהצמצום הראשון עם הקו כי הקו הוא רק בבחי' אור דהתפשטות הב' וכמ"ש בספר הכללים כלל ב' אבל הצמצום שהוא שורש דכל הכלים כולן הנה הוא מהסתלקות הא' שהוא גילוי הם מסתיר ומגביל אשר יצא ונעשה מהאור דהתפשטות הא' עצמו, וכן הוא הענין בהכלי דהעקודים כי נעשית מהעביות דהתפשטות הא' שהוא הכתר עליון וכנ"ל אות ז', והיא היתה כלי להאור דהתפשטות הב' שהוא קטן במעלה הרבה מהא', והרי נעשית הכלי מהתפשטות הא' להאור דהתפשטות הב', כי זולת זה לא היה יכול לצמצמו ולהגבילו אלא רק ע"י שהוא ממדרגה יותר גבוה ממנו, ע' דברינו בעקודים פ"ג אות י"ד ובספר השאלות הי"ח סעי"ג וזהו הענין ג"כ בהכלים דהנקודות שהם נעשו מהכתרים שלהם והיו הם כלים לכט' ספי' אחרונות שבכל נקודה כי זולת זה לא היו יכלו לעמוד נגד האורות לצמצם ולצאת ולמלוך הרבה אלא רק ע"י שהיו הם ממדרגה יותר גבוה מהאורות, **אמנם** מה שהקשינו והוכחנו לדעת כי הכלים הם לעולם רק מבחי' המלכיות, הנה ודאי האמת כן הוא וכן היה באמת בענינינו ג"כ כי זה וזה אמת, כי כל מה שאמרנו שהם ממדרגה יותר גבוה הנה כן הוא האמת אבל עכ"ז הנה הם רק מהמלכיות דאותו המדרגה כי רק בהמלכות שבכל מדרגה שם הוא העביות של אותו האור לפי ערך האור שבו, והנה נעשה שורש כל הכלים אשר הן להעקודים וכן להנקודות מהעביות דהאור דהתפשטות הא' הנעשה בו בעת התפשטותו וכנ"ל אות ג' ובכ"מ מדברינו כי אח"כ כאשר שחזרו ונסתלקו האורות בעת ההסתלקות הא' ונשאר העביות למטה לבדן הנה נתעבו עי"ז בעיבוי אחר עיבוי ונעשו הם לבחי' כלים להאורות אשר נכנס בהם אח"כ בעת ההתפשטות הב' וכמ"ש בשער העקודים פ"ג ובדברינו שם בארוכה בכ"ז, והנה מהם הוא שורש כל הכלים דאותו העולם שנעשו בו אח"כ, והנה העביות הנאצל מן האורות ונשארו למטה לבדן הנה פשוט הוא שהם רק מבחי' המלכיות דהאור כי רק בהמלכות שם הוא סוד הצמצום והעביות וכנ"ל, **אמנם** כל אותן העביות כולן אשר הם מהאור דהתפשטות הא' הנה הם משמשים להתפשטות הב' רק לבחי' הכתרים לבד דהכלים שהוא רק שורש הכלים, ונעשה שורש הכלים אשר לכל האורות דהתפשטות הב' מהעביות דהתפשטות הא' שהיא ממדרגה יותר גבוה כנ"ל, אבל הוא עדיין אינו אלא רק שורש הכלים ואינו עדיין הכלים הגמורים כי העביות שבהאור דהתפשטות הא' הוא רק עביות מועטה ולכן הוא רק שורש הכלי לבד והוא משמש רק להכתר שבכל כלי אשר בהתפשטות הב' אבל גמר הכלים הנה הם נעשים באמת מהאורות דהתפשטות הב' עצמן. **אמנם** הוא רק בעולם הנקודות והאצילות כמו שיתבאר, ר"ל כי בהנקודות והאצילות נעשה גמר הכלים ועיקרן, בהתפשטות הב' גופה, ולא נעשה מהעביות דהתפשטות הא' אלא רק שורש הכלים, אבל הכלי דהעקודים עיקרה רק מהעביות דהתפשטות הא' לבד וכמו שיתבאר הענין בזה לקמן פ"ב אות ט' סי' ד' ה' ע"ש ולכן היא באמת כלי זכה ודקה למאד והיא רק כלי אחת והוא מפני מיעוט העביות שבה ונעשה אותה העביות ג"כ רק בהמלכות דהתפשטות הא' כנז' והיא הכלי להאור דהתפשטות הב' דלהעקודים ולכן אמר שהיא של כתר העליון כי כל ההתפשטות הא' הוא הכתר עליון לכל ההתפשטות הב' כנ"ל וכ"ז הוא בהעקודים, אבל בהנקודות והאצילות הוה גמר הכלים ועיקרם מהתפשטות הב' גופה, ומהעביות דהתפשטות הא' אשר להם הוא רק שורש דהכלים, כי כמו ששורש האור אשר לכל עולם הוא נעשה ונתגלה בהתפשטות הא' ואח"כ יוצא ונעשה אצילותו העיקרי רק בהתפשטות הב', כן הוא ג"כ בענין הכלים כי שורש העביות והכלים הוא נעשה ונתגלה בהתפשטות הא' והוא מהעביות שבו, הנשאר למטה בהסתלקות הא' ואח"כ נעשה אצילותם העיקרי דהכלים, בהתפשטות הב' עצמו ומהעביות שבו, ובארנו שהם הכתרים דהכלים, ר"ל שרשי הכלים שהוא בחי' הכתר דכל כלי, ע' דברינו בספר הכללים כלל י' ענף א' וכלל י"ג ענף א', כי מהעביות דהתפשטות הא' שהוא בחי' המלכיות שבהם, נעשה בחי' הכתרים דהכלים של

ההתפשטות הב', כי ההתפשטות הא' אשר להנקודות והאצילות ביארנו בספר הכללים כלל ה' ו' כי הוא הס"ג הכללי דא"ק אשר התפשט ממקום הטבור שבו עד סוף רגליו וכמ"ש הרב בדרושי נקודות רפ"א ושם רפ"ב אבל הנקודות הנה הם מההתפשטות הב' והם מהשם ב"ן, והרי הוא ענין כל ההתפשטות הא' מבחי' הא"ק עצמו, ולכן לא שייך להעשות ממנו כלים ממש להנקודות אלא רק שרשי הכלים לבד, אבל עיקרן דהכלים דהנקודות היו נעשים מהנקודות עצמן ומהמלכיות שבהם. **ומ"ש** הרב שהם נעשים מהכתרים שבהם, הענין בביאור הוא כי הרי כל הנקודות כולם היה כלול כ"א מי' כנ"ל והרי ישנו בכל נקודה ספי' מלכות ג"כ, וידוע הוא כי כל ספי' מלכות אשר לאחר התיקון הנה בנייתה הוא מהמלכיות דכל הספי' כולם וכמ"ש בשער מיעוט הירח רפ"א אמנם המלכות שבעולם הנקודות לא יצאה אלא רק הכתר שבה לבד וכמ"ש בשער המלכים פ' ה' ו' והיינו כי לא יצאה אלא רק במציאת המלכות אשר בהכתר לבד אבל שאר המלכיות כולם לא יצאו אז כלל, והרי היתה המלכות אז רק במציאת הכתר שבה לבד, והוא המלכות שבכתר דכל נקודה כי המלכות שבכתר הוא הכתר דהמלכות, ורק זה לבד הוא אשר יצא במציאת המלכות דכל נקודה, וא"כ הרי כאשר אנו אומרים שהכלים דהנקודות נעשו מהמלכיות שבהם הנה הוא ג"כ רק מהכתרים שבהם כי הרי המלכות דכל נקודה היה רק מהכתר דכל נקודה, וזהו שאמר הרב בענינינו שהכלים דהנקודות היו מהכתרים שבהם, והוא כי הרי לעולם היא שהכלים הם מהמלכיות, ובעולם הנקודות היה המלכות שבכל נקודה רק מהמלכות שבכתר ולא יותר וא"כ הרי כשנעשו הכלים מהמלכיות הרי הוא ג"כ רק מהכתרים ור"ל מהמלכות שבכל כתר, והרי נעשו הכלים דהנקודות מהנקודות עצמן, ומהכתרים שבהם, ור"ל מהמלכיות דהכתרים, ונעשו הם לכלים להה' אחרונים שבהם כי הכלים מוכרח להיות ממקום יותר גבוה מהאורות כדי שיהא להם כח לצמצם את האורות כנ"ל. **אמנם** מה שאמרנו כי מהעביות דההתפשטות הא' אשר להנקודות נעשה שורש דהכלים שהוא בחי' הכתר שבכל כלי הנה בדברינו בספר הכללים כלל י"ב אמרנו כי מהעביות דהתפשטות הא' אשר להנקודות נעשה הכלים להג"ר שבהם, אמנם נודע הוא כי הכתר דהז"ת הוא מהבינה כי המשלים החסרון דהת"ת דבינה הוא הכתר דז"א כמ"ש בדרושי הצלם דרוש ד' ובכ"מ, ומעין זה היה ג"כ בעולם הנקודות כי הכתר דכל כלי אשר בכ"א מהז' מלכים שמיתו היה מהג"ר דהנקודות ור"ל מהבינה שבהם כי משם יצאו הז' מלכין דמיתו כנודע, אבל עיקרן דהכלים הנה נעשה בכל מלך ומלך מאור הכתר שבו גופה כי כל מלך הוא כלול מי' ומהכתר שבו נעשה הכלי לכל הי' שבו ור"ל מהמלכות דהכתר שהיא המלכות מהי' ספי' דכל מלך וכנ"ל. **אמנם** הרי לפי דברינו יהיה נמצא שיש חילוק בין הכלים דהג"ר דהנקודות שהם נעשו בכל עיקרן מהעביות דההתפשטות הא' להכלים דהז"ת שהם נעשו עיקרן מהכתר דכל מלך ומלך עצמו, והרי הרב בענינינו אמר שכל הי' כלים כולם נעשו מהכתרים ור"ל מהכתרים דהנקודות, והרי נעשה גם הכלים דהג"ר מהכתרים שבהתפשטות הב' גופה, אך האמת הוא כי זה וזה איתא שהכלים דהג"ר נעשה משניהם אחד מהעביות דההתפשטות הא' ואחד מהעביות שבהכתרים דההתפשטות הב' גופה ומשניהם יחד נעשה הכלים דהג"ר ולכן נתקיימו הם וכנודע שהשבירה היה רק בהז"ת ולא בהג"ר וכן יצאו הם ג"כ קצת בתיקון פרצוף והוא משום שהכלים שלהם נעשה מב' הבחי' ולכן היו הם מתוקנים במקצת וכן עיקר המיתה והשבירה היה רק בהז"ת ולא בהג"ר כנודע, והרי נתבאר היטיב כל מה שהערינו בזה והבן:

[י] **ואותו** חלק של הכלים שנוגעין למציאת הי' כתרים, והוא המלכות שבכל כתר וכתר, [של הי' ספי'] ר"ל של הי' נקודות, וכגון פרצוף עתיק הנה יצא בי' נקודות כמ"ש לקמן בשביה"כ פז' וכל נקודה מהם היה כלול מי', והרי היה בפרצו' עתיק י' כתרים, והג"ר נתקיימו והז"ת נשברו, ועד"ז היה בא"א וכן באבא וכן באימא וכן בז"א וכן בנוק', כי היה י' נקודות בכל פרצו' ופרצו' כמ"ש שם וכל נקודה ונקודה היה כלול מי' והרי היה י' כתרים בכל פרצו' ופרצו', ואותן הכתרים היו ג"כ כ"א כלול מי' ונעשה הכלים מהמלכות של כל כתר והרי היה י' כלים בכל פרצו' ופרצו', והג"ר שבהם נתקיימו והז"ת שבהם נשברו, והם הז' מלכים שבכל פרצו' ופרצו' שמיתו ונשברו [היה בהם יכולת להעשות בהם כלים] כי המלכות דהכתר שבכל נקודה הנה משום שהיא מהכתר יש בה יכולת להתגבר על כל הה' ספי' אחרונות שבכל נקודה לצמצם ולהגבילם וליתן מאור לרוחם ועי"ז יצאו כולם למלוכה ר"ל שהרי גם הז"ת יצאו הם ג"כ למלוכה הרגע עכ"פ והוא ע"י שגם הז"ת דהנקודות שהם הז' מלכים שבכל פרצו' נעשה כליהם ג"כ מהמלכיות דהכתרים שבהם [ושם היו נגנזים כל הי' ספי' כולם] שבכל נקודה ונקודה מהי' נקודות שבכל פרצו, **והנה** הג' נקודות הראשונים שבכל פרצו' נתקיימו והז' נקודות התחתונים שבכל פרצו' הם הז' מלכים שבכל פרצו' שמיתו ונשברו אמנם עכ"ז הנה יצאו גם הם למלוכה הרגע והוא ע"י שגם הכלים שלהם נעשה ג"כ רק מהכתר שבכל מלך ומלך ור"ל מהמלכות דכל כתר והנז' והיו הי' ספי' דכל מלך גנוז בהכלי שנעשה מהכתר שבה ולכך יצאו למלוכה הרגע עכ"פ:

[יא] **כי** שאר חלקי הספי', ר"ל המלכיות דכל הט' ספי' האחרונים שבכל נקודה אשר מהחכמה שבה ולמטה [לא היו יכולים להעשות בהם כלים כי הכלים שלהם לא יכלו לסבול האור ההוא עדיין] כי האורות דהנקודות היו גבורות גדולים ומדרכן של הגבורות תקיפין לצאת בפעולתם בלי חק וגבול ובלי סדר כלל ויוצאים בכל כחם בכל האפשרי עד שאין כח בכלים לצמצם ולהגבילם ולא היו יוצאים למלוכה כלל ולכך היה מוכרח להעשות כל הכלים שלהם מהמלכיות דהכתרים כי הם מבוסמים בחסדים והיו מבסמים את האורות במקצת והמתיקן שלא יתגברו כ"כ וגם ע"י שהכתר הוא שורש הראשון יש יכולת במלכות שלו לסבול אותם קצת ולצמצם במעט רגע ועי"ז יצאו למלוכה הרגע וכמ"ש וימלוך וימת והרי מלכו הרגע עכ"פ משא"כ אם היה נעשה כליהם מהמלכיות דשאר הט' ספי' לא היו יכולים לסבול את רתיחת הגבורות דהאורות כלל ולא היו יוצאים למלוכה כלל וגם אם היו יוצאים באיזה רגע היה אח"כ שבירתם יותר מדאי ולכך לא נעשה הכלים שלהם אלא רק מהכתרים שלהם לבד. **וזהו** הטעם ג"כ מה שהמלכות דהנקודות לא יצאה אלא רק בבחי' אור הכתר שבה לבד שהוא מאור המלכות דהכתר (ומהעביות שבה נעשה הכלי כנ"ל) אבל שאר הט' מלכיות נשארו בשרשם שבבינה ולא יצאו בעולם הנקודות כלל, והנה היה כ"ז כדי להמעיט בה השבירה והפגם בכל האפשרי וכמו שמבואר בשער המלכים פ"ו, אמנם לאחר התיקון יצאה ונשלמה המלכו' נוק' מהמלכיות דכל הי' ספי' כולם וכן נתקנו ונעשו הכלים דכל פרצו' מהעביות דהמלכות שבו אשר היא כלולה מכל הי' מלכיות דכל הי' ספי' שבו, אך בעולם הנקודות היה הכלי דכל נקודה רק מהעביות דהמלכות שבכתר דכל נקודה והמלכות דהנקודות שהיא מלך הז' שבכל פרצוף היה ג"כ רק באור הכתר לבד שבה שהוא מאור המלכות דהכתר דהנקודות, והכלי של אותו הכתר נעשה מהעביות, ונתחלקה המלכות דהכתר שהיא הנקודה הראשונה מהי' נקודות שבכל פרצו', נתחלקה המלכות שבה לשניים, כי מהאור שבה נעשה המלכות נוק', מלך הז', שהיא הנקודה העשירית שבכל פרצו', ומהעביות שבה נעשה הכלי דהנקודה הראשונה עצמה, אבל משאר הט' נקודות שבכל פרצו' לא יצאה אור המלכות מהם, להתחבר בהמלך הז', נקודה העשירית מאומה, אמנם העביות דהמלכות הם יצאו בכ"א מהם ומהם נעשה הכלי דכל נקודה, **ונראה** לי כי היה חילוק בזה בכל פרצוף, בין הג"ר שבו להז"ת שבו, כי הג"ר שבו הנה יצא בכ"א אור המלכות שהיא ספי' העשירית ג"כ אמנם היתה ג"כ מאור

המלכות שבכתר דכ"א, ונתחלקה לשנים כנ', כי האור הוא ספי' העשירית שבכ"א מהג"ר, ומהעביות היה הכלי דכ"א מהג"ר אבל הז"ת שהם הז' מלכים שבכל פרצו' הנה בהם לא יצאה אור המלכות שהיא ספי' העשירית שבכ"א אלא שנשארו בשרשם שבבינה, שהיא אם הבנים שממנה יצאו, אך העביות דהמלכות דכ"א, היא אשר יצאה בהז"ת ג"כ, והוא הכלי דכ"א, והוא מהעביות דהמלכות דהכתר דכ"א, **אמנם** המלך הנ' שהוא נקודה העשירית דכל פרצוף. והיא אור המלכות, אשר עליה אמר הרב במלכים פ' ה' ו' שיצאה רק הכתר שבה, הנה היא מאור המלכות דנקודה הראשונה דכל פרצו' שהיא נקודת הכתר שבו, כי מהמלכות דהכתר נעשה הכתר דהמלכות, והוא אשר יצא למלך הנ' דכל פרצו' נקודה העשירית שבו, אשר יצאה רק הכתר שבה כנ'. **אמנם** הנה אותה הנקודה העשירית שהיא מאור המלכות דנקודה הראשונה הנ', והוא ע"י שכל נקודה היא כלול מי' ויש בה י' ספי' כנ"ל, צריכים אנו לדעת כי אותו אור המלכות דנקודה הראשונה הנה היא ג"כ רק מאור המלכות שבהכתר דנקודה הראשונה, כי אותה המלכות שבכתר היא נתחלקה לשנים, שהם עביות ואור, והעביות נעשה לכלי לכל אותה הנקודה ראשונה כולה, שבה נגנזים כל הי' ספי' שבה כנ"ל אות י', והאור נתפשט למלואת ספי' המלכות אשר בהנקודה ראשונה, ושמה נתפשט וירד למלואת המלך הנ' דאותו הפרצוף שהיא הנקודה העשירית שבו, והרי נמצא כי המלך הנ' מהז' מלכים שבכל פרצו' היא מאור המלכות דהנקודה הראשונה שבו שהוא הכתר הכללי שבו, ונמשכת מאור המלכות שבהכתר דנקודה הראשונה עצמה, הכתר הפרטי שבה. **והרי** לנו כי המלך הנ' דכל פרצו' שהיא הנקודה העשירית הכללי שבו, הוא מאור ספי' העשירית הפרטי, דהנקודה הראשונה הכללי דכל פרצו' שהוא הכתר הכללי שבו, ונמשכת מספי' העשיר' הפרטי פרטית, שבספי' הראשונ' הפרטי, שהוא הכתר הפרטי, אשר בהנקודה הראשונה הכללי שהוא הכתר הכללי דכל פרצוף, ושם באותה המלכות הפרטי פרטית, שם נעשה חלוקת העביות מהאור כנ"ל, ונעשה אותה העביות כלי לכל הנקודה הראשונה הכללי כולה וכנ"ל ג"כ, אמנם הכלי של המלך הנ' ג"כ הנה היא נעשית מהעביות שבהאור שבה עצמה ע"י ירידתה והתפשטותה, וע' בענין הכלי שלה, בשער תיקון נוק' פ"ב סי' ט', ויתבאר בעה"י במ"א:

[יב] **וזה** העולם הנקרא נקודים, משום שכל מה שיצא אז, שהוא בעולם הנקודות, היה רק נקודות קטנות ונקראו חגבים כי הם היו השרשים, ע"ד גרעיני פירי, לכל המציאות שבכל הד' עולמות אבי"ע, ועליהם אמרו בזוה"ק בראשית ל"ה ב' (והוא בב"ר ר"פ ט"ו) הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין כיון דאתנטעו ואתתקנו אתרביאו בנהורא ואקרון ארזי לבנון, והוא קאי על עולם הנקודות שאז מיתו המלכים ועל אור התיקון דשם מ"ה שעליו נאמר ויאמר אלהים יהי אור וירא אלהים את האור כי טוב, וכמו שיתבאר כ"ז בשער דרושי עולם הנקודות כי היו מתחילה רק שרשים קטנים למאד ואח"כ נעשה ונבנה מהם כל עולם האצילות ועל ידי זה נבראו אח"כ כל העולמות בי"ע, ועכ"פ הוא כי מה שנקראו נקודות משום שהיו אז רק בבחי' שרשים קטנים ונקראו חגבים [והוא מה שאנו קוראין לי' נקודות אצילות בבחי' (ר"ל בערך) הנקודים] וכן אמר ג"כ בעגולים ויושר ענף ה' כי עולם הנקודות הוא עולם האצילות טרם תיקונם כו' ע"ש אמנם הוא רק בערך הנקודים כי משום שהנקודים הוא נקרא לפעמים ג"כ מכלל העולמות דא"ק, וכמ"ש הרב בסדר אצי' בקיצור תחילת פ"א. הנה בערך זה נקראו הנקודות בשם אצילות אבל בדיקדוק ממש הנה לא נקרא אצילות אלא רק אחר התיקון אבל קודם התיקון הוה שמם בעיקרו רק נקודות לבד. כי שם אצילות הוראתו הוא שהם אצלו כי א"ס ית"ש מתגלה בהם ומתייחד עמהם עד שהם כולם אחד ממש על ידו והוא כולו אלהות גמור על ידו משא"כ הנקודות היה מתעלם מהם הרבה מאד, ולא שייך לקרא בשם אצילות כלל אלא רק בשאלה ועל שנעשו לאצילות אחר התיקון, [בראשונה נקרא נקודה אחת לבדה] ר"ל על עולם הנקודים שהוא נקרא נקודה אחת משום גודל העלמו, וכן כתב ג"כ בשער הכללים רפ"א ע"ש כי משום שכל עולם הנקודים הוא רק התחלת המציאות הגילוי, הרי היא בבחי' נקודה, שהיא רק התחלת ראשית דהאצילות [ואח"כ נעשה סוד האצילות] ר"ל שורש האצילות והוא עולם הנקודות שהוא השורש כנ"ל, וכן כל סדר מציאותם היה ג"כ מעין ובדוגמא מעין סדר בנין האצילות וכמו שבארנו בדע"ה ח"א סו"ד ב' ובהכ"מ שם:

[יג] **כי** אור העליון (דא"ק) אשר הוא חלק הראוי להתלבש באצילות, כי הנה יש בא"ק אורות רבים שהם ראוי להיות פנימיים להאצילות אמנם הוא רק אחר שנשתלשלו ממדרגה למדרגה לצאת מקודם למדרגת הנקודים ומשם יתפשטו לפנימית האצילות, והוא ע"פ מה שבארנו בכ"מ מדברינו כי כל האצילות הוא בבחי' הזו"ן שבא"ק והוא מהטבור ולמטה שבו ויוצא ונעשה מבחי' האו"א שבא"ק שהם מהגרון עד הטבור שבו והם מקבלים מהנקודים שהוא בבחי' הי"ג ת"ד שבא"ק, ע' לעיל שער טנת"א פ"א ובדברינו שם ובספר הכללים כלל ה' ו', והרי נשתלשל האור והשפע מהנקודים להאצי' ע"י השתלשלות אשר מהי"ג ת"ד דא"א לזו"ן שמתלבש האור בהתפשט מהי"ג ת"ד בזו"ן בפנימיותם, ועכ"פ הוא כי נתייסד א"ק באורות רבים אשר הם נצרך האצילות, כי הוא ע"ד א"א לזו"ן, ונתפשטו איתן האורות בהנקודים להתפשט משם להאצילות ומתלבשים בו:

(יג) **אשר** יש בו הם הי' ספי' אעפ"י שעדיין לא ניכר היותם י' אורות רק אחר גמר הנקודים, והנה שתחילת יציאתם הרי היה תיכף בבחי' י' אורות, כי הרי יצאו אחד לאחד ממטה למעלה ממלכות עד הכתר ויצאו בי' יציאות וכמ"ש בשער הנקודים פ"ג, ועכ"ז הנה מאחר שיציאתם מהפה ולחוץ לא היה בבחי' ניכר זה מזה כי לא יצאו בבחי' ניכר זה מזה אלא רק בההתפשטות הב' דוקא שהוא גמר הנקודים, וגם הרי לא נתגלה בהם בחי' כלי אלא רק אחר גמר הנקודים, והרי לא נשלמו כ"א להיות במדרגה בפ"ע כלל ולכן לא ניכרו שהם י' ספי' כלל אלא שהם כולם במדרגת אור אחד הנחלק לי' חלקים ויצא בי' יציאות וכמו שיתבאר עוד למטה אות כ' וכ"ז:

[יד] **מניח** רושם אותם למטה בהכתר, הנה אותו הרושם שאמר כאן, הכוונה הוא על העביות שאמר בנקודים פ"ג וכן על רשימת האור שאמר שם פ"ב ופ"ו, וכולל כאן את הרשימו והעביות יחד במילת רושם אותם שאמר, ולקמן פ"ג מחלק אותה לשניים לעביות ואור כמו שיתבאר שם, אבל כאן כולל אותן באחד, ועיקר כוונתו כאן הוא רק על חלק העביות לבד, ולכן אמר עליה כי ממנה נעשה הכלי אחר הסתלקות האור העיקרי וכמו שמפרש והולך וכמבואר בנקודים פ"ג בארוכה:

[טו] **כי** סיבת התפשטות האור והסתלקותו אח"כ גרם להעלות מציאות כלי, כי הכלי שהיא העביות הנה מתחיל התהוותה תיכף מעת ההתפשטות וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א כי ע"י התפשטותו וירידתו הוא מתעבה קצת אלא שאין ניכר העביות רק אחר הסתלקות האור הזך ממנו וכמו שמתבאר בארוכה כ"ז בנקודים פ"ג וזהו שאמר כאן כי סיבת התפשטות האור כו' גרם להעשות מציאות כלי כי מתחיל המציאת כלי כי תיכף עם התפשטותו וכנ':

[טז] **והיה** מסתלק בבת אחת וברגע אחת, אין הכוונה שעלה כל האור כולו בשרשו בבת אחת וברגע אחת, כי הרי מבואר הוא בנקודים פ"ו שהיה עלייתם רק מספי' לספי' ובעליות כי ספי' חזרו פניהם למטה, והיה עלייתם בשרשם בי' עליות מיוחדות ונעשה בהם גרעון ותוספות בכל עליה ועליה כמו שמבואר שם בארוכה וע"ש דברינו אות ה' ואות ט', אך כוונת הרב הוא על עלייתם מספי' לספי' שהוא ממקום למקום

הנה בזה עלו כולם בבת אחת כי בעת שעלה הכתר במקורו (שהוא בכתר ולפנים) לא עלה הכתר לבד ושאר הט' התחתונים נשארו במקומם הראשון אלא שעלו כולם עמו בבת אחת ונתעלה כ"א עליית מקום אחד בזה אחר זה שהכתר עלה במקורו והחכמה במקום הכתר והבינה במקום החכמה וכן כו' כו', עד מלכות במקום היסוד ואח"כ כשעלה החכמה במקורו נתעלו ג"כ כולם עמו עליית מקום אחד, הבינה במקום הכתר והחסד במקום החכמה וכן כו' כו' עד המלכות במקום ההוד, ועד"ז בכל עלייה ועלייה והיה עלייתם ממקום למקום כולם בבת אחת וברגע אחת ונמצא כי בעלייתם היו כולם מסודרים זב"ז יחדיו ידובקו כי היו אז כולם כאחת בלי הפסק בנתיים כלל ועי"ז הנה נעשה מהעביות הנשאר מהם אחר הסתלקות כולם רק בחי' כלי אחת לבד ובבחי' כלי אחת ארוכה :

[יז] **לכן** כל מליאת אור (ר"ל העביות) הנשאר מהם נעשה רק מליאות כלי אחת, שנעשה מהעביות של כולם כלי אחת לכולם, וכ"ז הוא רק ע"י שהיה עלייתם כ"א במקום עליון כולם בבת אחת וכנ"ל אבל באם שהיה עליית כ"א ואחד בפנ"ע וכגון בעת שעלה הכתר במקורו היו נשארים עדיין הט' התחתונים במקומם הרי היה נעשה העביות הנשאר מהכתר אחר הסתלקותו לכלי מיוחדת בפנ"ע. וכן עד"ז בעליית כ"א ואחד כאשר עלה העליון היה נשאר התחתון במקומו אז היה נעשה העביות דכ"א לכלי מיוחדת בפנ"ע והיו נעשים עי"ז לי' כלים אך ע"י שהיה עלייתם כ"א למקום העליון ממנו כולם בבת אחת כי בעת שעלה העליון למקום אחר נסעו כולם אחריו והיו מדובקים זב"ז בלי רווח בנתיים הנה נעשה עי"ז מהעביות של כולם רק כלי אחת לבד כי הרי לא נתמלא כ"א בפנ"ע וכן לא נפרדו העביות זה מזה להיות כ"א לכלי מיוחדת :

[יח] **והוא** נקרא בחי' כלי, ר"ל הגם שבאמת הוא ג"כ רק אור עכ"ז הנה בערך האור שנסתלק ויצא ממנו ועלה למעלה הנה נקרא אותו האור הנשאר בחי' כלי כי מה שנסתלק ויצא הוא האור היותר זך ומה שנשאר למטה הוא העביות שבו ולכן נעשה הוא לבחי' כלי להאור שנתפשט בו אח"כ הגם שבאמת הוא ג"כ אור בהיר וזך אך בערך האור שנסתלק וכן בערך האור שנתפשט בו אח"כ הנה הוא לבחי' עביות וכלי :

[יט] **הנקרא** כתר, כי משום שהיא רק מהעביות דאור ההתפשטות הא' לכן היא נקרא כתר כי כל ההתפשטות הא' כולו הוא בבחי' כתר להתפשטות הב' וכמ"ש בעקודים פ"א אות ה' ובכ"מ, וע' בסמוך אות כ"א :

[כ] **כי עדיין** לא היה ניכר היותן י' ספי' לכך נקראים בשם כתר כי היו כולם עדיין ר"ל בעת ההתפשטות הא' רק בבחי' ספי' אחת לבד ונקראים כולם בשם כתר ולכן נקרא העביות הנשאר מהתפשטות הא' בעת הסתלקותו והיא הכלי דהעקודים כנז' נקרא היא ג"כ בשם כתר, **אמנם** מה שאמר כי לא היה ניכר בההתפשטות הא' שהם י' ספי', הרי לעיל בשער עקודים פ"ג מבואר שגם בהתפשטות הא' הנה היה יציאת הי' ספי' שבו אחד לאחד ויצאו ממטה למעלה ממלכות עד הכתר, וביציאת כל עליון ניתוסף אור בהתחתון עד שזכה המלכות עי"ז לכל הה' בחי' נרנח"י, וכל עליון היה נחסר עד שהכתר לא היה אלא רק בבחי' נפש לבד וא"כ הרי היו ניכרים ג"כ היטיב שהם י', וכן אח"כ בעת הסתלקותן ועלייתן הנה היה עלייתם למעלה בד' עליות ובכל עלייה ועלייה חזר כ"א פניו למטה וכמו שמבואר כ"ז בארוכה שם פ' ה'ו'ז' וא"כ הרי עכ"ז הרי ניכרים היטיב שהם י', אמנם מ"ש הרב שלא היה ניכר בהם אז שהם י' ספי' הענין הוא כי הגם שנתחלקו בי' חלקים עכ"ז הרי לא היה בהם היכר שהם י' מדרגות כי לא היה בהם אז שום שינוי מה שגורם להבחין בהם שהם י' מדרגות זה למטה מזה והכל בחי' י' ספי' כי זה לא נעשה אלא רק ע"י שיוצאים ונולדים זה מזה אז נעשה עי"ז כל תחתון מדרגה למטה מהעליון שעליו כי הוא תולדתו והעתק היוצא מן השורש ונחתמת האור בכ"א אבל בהתפשטות הא' שהיה יציאתם ממטה למעלה ממלכות עד הכתר ויצא כ"א מהעבה הרי לא ניכרו שהם י' מדרגות כלל ולבחי' י' ספי' כלל, ועוד כי הרי בההתפשטות הא' לא היה אז עדיין בהם שום כלי מאומה והרי לא נתמלאו להיות כ"א לספי' בפנ"ע ומשום כ"ז היה אז כולו רק במליאת אור אחד לבד אשר נתחלק לי' חלקים ויצא בי' יציאות וכן חזר ועלה בי' עליות אבל להיותן י' ספי' לא היה ניכר אז עדיין בהם מאומה, ומה שקורא אותם הרב לעיל בשער עקודים בשם י' ספי' הוא רק ע"ש שורש הנעלם שבהם וכמו שכתבנו שם פ"ב אות ז' ופ"ו אות י' מש"ש אבל בעולם העקודים עצמו לא היו ניכרים לעולם שהם י' ספי' כלל :

[כא] **ומה** שנקרא כתר ולא ספי' אחרת כו', כי לכאורה היה ראוי ביותר לקרוא בשם מלכות כי כל כלי הוא מהעביות דהמלכות כנ"ל אות ט' וכן היה ראוי לקראו בשם חכמה שהוא הראשית, כמ"ש בזוה"ק בראשית ל"א רע"ב, והוא מחשבה שהוא ראשית המעשה והשורש הקרוב אליו וכן הוא האור דההתפשטות הא' שנסתלק ועלה למעלה הנה הוא בבחי' מחשבה שורש הקרוב להתפשטות הב' והם שניהם בבחי' אבא וז"א, או אימא ונוק', והרי היה ראוי לקרוא להתפשטות הא' בשם חכמה או בינה או מלכות, ועל זה אמר כי לכך נקרא בשם כתר להורות שהוא קרוב אל המאציל כי לעולם הוא שהכתר קרוב למדרגת אור א"ס, ונקרא לפעמים בשם א"ס כמ"ש ברע"מ פינחס רנ"ח סע"א, ולית סוף לנביעו דנהוריה כמ"ש בפ' בא מ"ב ע"ב, ומשום כ"ז הנה קורא לכל ההתפשטות הא' בשם כתר להורות שהוא קרוב למדרגת אור א"ס, וכן יש בזה טעם עוד כי הנה נקרא כל ההתפשטות הא' אצל העקודים בשם כתר להתפשטות הב' משום שהרי כל ההתפשטות הא' הוא נסתלק כולו ועלה למעלה בא"ק עצמו שהוא כתר הכללי ונשאר שם לעולם וכן הוא עומד שם לעולם לבחי' כתר לכל ההתפשטות הב' ומשום כ"ז הנה נקרא כל ההתפשטות הא' לעולם בשם כתר ולכן הוא כי גם הכלי דעקודים שהוא מהעביות הנשאר למטה מהאור דהתפשטות הא' אחר הסתלקותו הנה היא נקרא ג"כ לעולם בשם כלי הכתר, וע' דברינו לעיל פ"א אות ה' עוד טעם עמוק מה שנקרא ההתפשטות הא' כולו לעולם בשם כתר להתפשטות הב', ע"ש, והאמת הוא כי כל העקודים כולו, ר"ל גם ההתפשטות הב' שבו הנה הוא נקרא כולו ג"כ לעולם בשם כתר והוא באשר שהוא מהטבור ולמעלה בא"ק וכל שהוא מהטבור ולמעלה נקרא כולו על שמו והרי נקרא כל העקודים על שם הא"ק שהוא כתר הכללי, ומה גם כי כבר כתבנו בכ"מ שהעקודים בא"ק הוא בבחי' הוי"ה ח"ד הנובעין מפה"ם והם כולם בשם כתר, וכן הם כולם בשם דעת עלאה, והכל אחד כי כתר ודעת הם אחד כנודע, שמתפשט ומתגלה בהדעת, שמתחילה הוא שורש לכל העשר והוא בהעלם ואח"כ מתגלה ונעשה שורש להז"ת :

[כב] **אז** יקראו חו"ב, ע' בהמשך שאמר שהכוונה הוא על הנקודים, אמנם אפשר לפרש דברי הרב שכוונתו הוא על העקודים ור"ל על ההתפשטות הב' דהעקודים שאמר לקמן פ"ב שהוא מהחכמה ולמטה, ועל זה אמר כי מה שהאציל אח"כ עי"ז הכלי הנקרא כתר, והוא האור דהתפשטות הב' אשר להעקודים שהוא נאצל ע"י הרשימו והעביות שנשאר למטה מההתפשטות הא', ונקרא אותו הכלי בשם כתר כנ"ל, ואותו הרשימו הוא השורש לכל האור דההתפשטות הב', ע' עקודים פ"ב אות י"א ובכ"מ שם, הנה מה שהאציל עי"ז והוא האור דההתפשטות הב' הוא נקרא בשם חו"ב כי הוא מהחכמה ולמטה כנז' וזהו ג"כ מה שמסיק הרב ואמר בסמוך ואחר התפשטות הב' אז נעשה שאר חלקי הספי' ור"ל כי הרי הם הט' אחרונים אשר מהחכמה ולמטה כמ"ש לקמן פ"ב וכנז' (ומהרש"ש שרעבי ז"ל אמר שמ"ש ואחר כו', הכוונה הוא על האצילות שהוא התיקון הנעשה

אחר

אשר עולם הנקודות), ומה שאמר עוד, אך עתה עדיין כולם בסוד י' כתרים, הכוונה הוא לפי דברינו, על ההתפשטות הא' אשר להעקודים שהוא נקרא כולו בשם כתר וכנ"ל, הנה הגם שהוא נתחלק ג"כ לי' אלקים עכ"ז אינם נקראים בשם י' ספי' אלא כל האלקים שבו הם כולם הכל עדיין רק כתר לבד, והי' אלקים שבו הם י' כתרים כי אין בהם חלוקי מדרגות וכנ"ל אות כ':

[כג] **שמציאות** זה הכלי שכולל כל האור, ר"ל העביות אשר היה כלול בכל האור כולו דההתפשטות הא' והוא רק בבחי' עביות אחת וכן נעשה ממנה רק כלי אחת כנ"ל וכנודע ומה גם כי הרי גם האור הוא כולו ג"כ רק אור אחד לבד כנ"ל אלא שהוא נחלק לי' אלקים ע"י שירד בי' ירידות וכן נסתלק אח"כ בהסתלקותו ועלייתו ועלה בי' עליות ועי"ז הרי נעשה האור בי' אלקים אמנם ממילא הוא שנעשה עי"ז הכלי ג"כ בי' אלקים כי הרי העביות הוא כלול בהאור עצמו וכאשר ירד חלק אחד מהאור הרי היה היוצאה ג"כ לחלק אחד מהעביות, כי העביות נתגלה ונעשה בכל חלק אור ע"י התפשטותו וירידתו כנודע בדברינו, וכן כאשר עלה החלק הראשון מהאור ונשאר העביות שבו למטה הרי הוא נעשה ג"כ לחלק ראשון מהעביות, ואח"כ כאשר עלה גם החלק שני מהאור ונשאר העביות שבו למטה הרי הוא נעשה ג"כ לחלק שני בהעביות, ועד"ז בכולם, כי סילוקי הירידות והעליות אשר גרם להבחין עי"ז ריבוי האלקים בהאור ולהבחין בו עי"ז י' אלקים, כן הוא גורם ג"כ הבחנת ריבוי האלקים בהעביות ונעשה העביות ג"כ לי' אלקים ע"י אותו הגרם והסיבה אשר גורם להבחנת י' אלקים בהאור, והכלל הוא כי הגם שבהאור דההתפשטות הא' אשר להעקודים לא היה בו היכר לי' ספי', וכן העביות הנשאר מאותו האור אשר בהסתלקותו הנה הגם שהיא לעולם רק כלי אחת, עכ"ז הנה נעשה אותו האור לי' אלקים וכן נעשה הכלי אחת דהעקודים ג"כ בי' אלקים, **וזהו** הענין מה שמבאר הרב בשער עקודים פ"ג וכן בע"ח שם, בבחי' י' ספי' גם בהאור דההתפשטות הא' הגם שבאמת לא היה היכר לי' ספי' שם כמ"ש הרב בעניננו עכ"ז מכנה הרב שם ג"כ בשם י' ספי' והוא ע"ש הי' אלקים שבו, וכן זהו הענין ג"כ מ"ש הרב בשער אח"פ פ"ג שהיו י' כלים בהאורות דהאח"פ ג"כ ומכנה שם י' כלים הגם שנודע היא שבכל העקודים הוא רק כלי אחת אך הוא ע"ש הי' אלקים שבו כנז' (והוא תירוץ פשוט נוסף על מה שכתבנו בזה בשער עקודים פ"ב אות ז' ובכ"מ וכתבנו שם שהוא ע"פ שורש העולם שבהם ע"ש וכן בפ"ו אות י' אך יש לומר בפשיטות כנז' כי הוא ע"ש בחי' הי' אלקים אשר נעשה כן בהאור והן בהכלי ולכן מכנה בכ"מ אותם בשם י' ספי' וכן בשם י' כלים) אך עכ"פ הוא כי נעשה י' אלקים הן בהאור והן בהכלי ועל זה אמר הרב כי כל חלק מהאור אחר שנסתלק מהחלק דהכלי שלו הנה הוא עם הכלי אחור באחור אך זהו רק כל זמן שהם סמוכים זה לזה אבל כאשר מתרחק האור שיעור מקום דבחי' ספי' אחת אז חוזרת הכלי פניה למעלה וכמו שמפרש והולך, **והענין** בזה הוא כי באשר שרצון המאציל ית"ש הנה היה להעשות כלי מאותה העביות לכן היה הצורך למנוע מהם ההסתכלות זב"ז כי כל ההסתכלות גורם קירוב ודיבוק ע"ד שכתוב שה"ש ו', הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני, ולכן היה חוזר האור פניו למעלה והכלי פניה למטה שלא יסתכלו זב"ז כדי שיהא העביות על עביותו הראוי לו להעשות לכלי עי"ז, אך זה היה רק קודם שנתרחק האור ממנו אבל אחר שנתרחק האור ממנו שיעור מקום דספי' אחת וכבר ירד העביות עי"ז על שיעור עביותו הראוי אליו הנה אז אדרבה הוא כי חוזר העביות פניו למעלה וכדי לקבל הארה ממנו בכל האפשרי וכמו שיתבאר עוד למטה בסמוך:

[כד] **ואחרי** אשר נסתלק האור ההוא ג"כ עוד שיעור חלק אחד אשר יקרא אח"כ בחי' היסוד ונסתלק מכולו אז כו' ואז כו' הנה לעיל שער העקודים פ"ד ופ"ו מבואר כי תיכף כאשר נגמר עליית האור בהיסוד הנה חוזר האור תיכף פניו למטה גם בעת שהוא עומד בהיסוד עצמו ומאיר למטה בעוד תוספות אור מהראשונה ע"י שהרי הוא עתה יותר קרוב אל המאציל שיעור מקום ספי' אחת אך הכלי הרי מבואר כאן שהיא אינה הופכת פניה למעלה אלא רק אחר שנסתלק האור גם מהיסוד כולו ג"כ אמנם טעם הסילוק הוא פשוט כי הרי בהאור הנה לא נעשה בו בחי' פנים ואחור אלא רק התפשטות והסתלקות וכנ"ל בשער עקודים פ"ה, ולכן בעת שהאור הוא מתיישב במקום, אז בודאי הוא מאיר למטה כי הרי לצורך זה נתיישב שם ונקרא אז בבחי' פניו למטה כי הרי הוא משלם הארתו למטה אשר זה נקרא הארת פנים, ואינו מונע האור את הארתו אלא רק בעת שמסתלק ועולה וזה נקרא הארת אחור וכמו שמבואר לעיל בעקודים פ"ז, ואח"כ הרי כאשר עלה האור ונתיישב במקום היסוד ועמד שם הנה באותו הרגע שעומד שם ואינו עוסק אז בסילוק להיות עולה ומסתלק אז הוא מאיר למטה והוא בבחי' פניו למטה אבל הכלי אשר לא אפשר לה אז לקבל את אורו הנה היא הופכת אז פניה למטה והרי היא עומדת אז עם האור בבחי' אחור בפנים אחורי הכלי לגבי האור אשר מאיר אז בהארת פנים, ואינה חוזרת הכלי פניה למעלה אלא רק אחר שנסתלק ועלה האור גם ממקום היסוד אז חוזרת הכלי פניה למעלה ע"י שהכלי היסוד מפסיק בינה לבין האור, ולא שייך להקשות כי מאחר שהכלי אין בכחה לקבל את הארת האור א"כ למה נתעכב כלל ועמד בהיסוד כלל ולמה לא נסתלק יותר למעלה עד שיעור מקום שיהא אפשר להכלי לקבל את אורו, כי פשוט הוא שכל מה שיש בכחה לקבל אינו מונע האור את טובו ממנה להאיר אליה בכל האפשרי ולכן כאשר אפשר לה לקבל את אורו בבחי' אחור בפנים הנה מאיר אליה לכל הפחות בזה ולכן עמד בכוונה ונתעכב איזה רגע במקום היסוד כדי להאיר להכלי לכל הפחות בהארה דאחור בפנים, כי בהסילוק בעת שהאור הוא מסתלק ועולה ממנה הם שניהם אחור באחור אך כאשר נגמר עלייתו במקום העליון הסמוך אליו ועמד שם אז מאיר להכלי בהארת פנים ועומדת הכלי עם האור בבחי' אחור בפנים אמנם כאשר עלה האור ונתרחק עוד יותר וכגון כשעולה אור המלכות למקום ההוד ונתיישב שם אז היה אור המלכות עם הכלי שלה פב"פ, כי מאחר שמפסיק מקום אחד ביניהם הנה אפשר להכלי ג"כ לחזור פניה למעלה והרי הם שניהם פב"פ, אלא שהוא בריחוק מקום ביניהם, אך כאשר שהאור הולך ומסתלק עוד גם מההוד ונקרא האור אז בעת הסתלקותו בבחי' אחוריו למטה, הנה עומד אז כלי המלכות עם האור בבחי' פנים באחור פני הכלי לאחורי האור, והרי נמצא כי יש בהכלי עם האור כל הד' בחי', פב"פ, והוא בעת ההפסק מקום ביניהם וכנז', ופנים באחור, והוא בעת שהאור עולה, ואחור בפנים, והוא כל זמן שלא יש הפסק מקום בין הכלי להאור, ואחור באחור, והוא כל כלי בעת שהאור שלה עולה ממנה, והם השורש לכל הד' בחי' הללו אשר בעולם הנקודות והאצילות, ע' שער המלכים פ"ה ובשער יעקב ולאה פ"ב, אמנם הפב"פ כאן הרי הוא בריחוק מקום דוקא והוא רק בהאור עם הכלי וכדי שיהא אפשר להכלי להעשות וכנ"ל אות כ"ג אך הפב"פ אשר בהכלים זה עם זה הרי הוא בקירוב מקום:

[כה] **וכן** כאשר יסתלק בחי' אור של ההוד אז כו', אין הכוונה על החלק אור השייך להוד עצמו כי הרי הוא נסתלק ועלה ממקום ההוד תיכף בעת שעלה החלק אור דהמלכות ליסוד כי הרי עליית כולם הוא בבת אחת ובעת שנסתלק אור המלכות ליסוד הנה נסתלק אז אור היסוד להוד ואור ההוד להלאה ואז הרי חזרה חלק כלי המלכות פניה למטה כמבואר בהענין ושאר כל חלקי הכלי לא שייך אז עדיין חזרת פנים בהם כי הרי לא נסתלק האור מהם עדיין כי בנסיעה הראשונה לא היה סילוק מהאור רק לחלק כלי המלכות לבד, אלא כוונת הרב הוא כאשר שנסתלק האור דחלק כלי המלכות גם מן ההוד והוא

בעת הנסיעה השלישית כאשר עלה גם אור הבינה בשמאל ואז נתרוקנה גם חלק כלי ההוד מאור לגמרי הנה אז היו כלי ההוד עם כלי היסוד פב"פ וכלי המלכות עם כלי היסוד פנים באחור וכמ"ש הרב, אבל כל זמן שלא נסתלק גם אור המלכות מכ"א מהם הנה לא הפך כ"א את פניו למטה הגם שעיקר אורו השייך אליו כבר יצא ממנו תיכף בהנסיעה הראשונה, עכ"ז הנה לא הפך שום אחד מהם את פניו למטה אלא רק אחר שיצא גם אור המלכות ממנה ולא הפך כלי הכתר את פניה למטה מבלי להסתכל בהאור אלא רק אחר עליה העשירית דוקא שהוא כאשר שיצא ונסתלק ממנה גם אור המלכות כולו כי רק אז נחשך ונתעבה ולא היה יכול להסתכל בהאור והפכה פניה למטה, וע' כ"ז בשער הקדמות דף י"ד ע"ג בדה"ט ודע :

[כו] **כי** הכתר עם האור הם אחור באחור. אמנם זהו רק בעת ההסתלקות כי אז חזרו כל חלקי הכלי פניהם למטה עד שנתעבה כל אחד ואחד כהראוי לו להעשות לכלי עי"ז אבל אח"כ כאשר נתפשטו האורות בהם פעם ב' הנה ודאי הוא שאז חוזרים כל חלקי הכלי פניהם למעלה כדי לקבל את האורות הנכנס בהם וכן אמר הרב לקמן פ"ב כי כל נתינת אורות הוא לעולם רק פב"פ וע' דברינו שם אות ג' וכן בפ"ג אות ג' :

[כז] **כיון** שעדיין לא יש היכר להיותו י' ספי' וג"כ כי האור נסתלק ביחד, הנה מרמז כאן על ב' הטעמים שאמרנו לעיל אות כ' וי"ג כי מ"ש שעדיין לא יש היכר להיותן י' ספי' הכוונה הוא מה שלא היה יציאתם זה מזה כי הרי יציאתם [illegible] היה ממטה למעלה ממלכות עד הכתר וכנ"ל אות כ' והטעם הזה הוא מטעם האורות שלא היה היכר בהאור שהוא בי' מדרגות וי' ספי' והוא ע"י שלא היה יציאתם למטה זה מזה ולכן הנה היה כולו רק כעין אור אחד הנחלק לי' חלקים, ומ"ש וג"כ כי האור נסתלק ביחד הכוונה הוא מטעם הכלי כי לא היה לכל חלק אור כלי מיוחדת והוא ע"י שבהסתלקות האור בכל עליה ועליה היה כולו בבת אחת וכנ"ל אות ע"ז י"ז ועי"ז הרי לא נתן מקום להעביות לכנוס בין כל חלק וחלק להפסיק בין זה לזה כי היה נמשך האור כולו ביחד ולכן הגם שבכל עליה ועליה אשר נתעלה כל חלק וחלק מהאור ממקום למקום היה חוזר להאיר למטה בבחי' הארת פנים עכ"ז לא היה גורם להם חלוקי החזרות דהארת פנים לעשות אותן לי' מדרגות די' ספי' מאחר שלא היה הפסק ביניהם משום בחי' עביות וכלי כלל אלא שהיה כולו רק כעין אור אחד ארוך המתחלק לי' חלקים אבל לא לי' מדרגות די' ספי' ועי"ז כ"ז הנה לא היה כאן בחי' י' ספי' לא בהאור ולא בהכלי כי האור היה כולו כאחד כעין אור אחד ארוך המתחלק לחלקים וכן הכלי היתה ג"כ כולה כאחת וכעין כלי אחת ארוכה הנחלק לחלקים ע"י הפיכת פנים שלמעלה למטה ושלמטה למעלה כנ"ל אות כ"ד אבל היתה רק בחי' כלי אחת לבד בלי חלוקי מדרגות די' ספי' כלל כי הרי לא היה בהם שום בחי' מה שיגרום להם להיותן לי' מדרגות וכנז':

[כח] **והרי** ביארנו עליית האור והתפשטותו והסתלקותו והם ב' בחי', הנה עליית האור והתפשטותו הוא מבואר עיקרם בעקודים פ"ג, והסתלקותם הוא מבואר שם פ"ה ופ"ו, וע"ש והם ב' בחי' ר"ל על ההתפשטות וההסתלקות הנה הם ב' בחי' כי גם בההסתלקות נעשה ג"כ עליות גדולות לאורך העקודים וכמו שמבואר שם פ"ה וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל י"א וכלל ט"ו נפלאות בכ"ז:

[כט] **וזהו** שאמרו בזוהר מטי ולא מטי, בפ' בראשית ט"ו א' ט"ז ב' ופ' נח ס"ה א', וע' דברינו בספר הכללים כלל ט"ו ענף ה' (ואלו הב' בחי' נקראו התפשטות והסתלקות שניהם שבהם יושלמו כו' כנ"ל, ומ"ש שבהם יושלמו הד' בחי', ר"ל הגילוי דכד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה אשר בעולם העקודים כמו שמבואר למטה:

[ל] **כי** לסיבת היותן בכלי אחת אין כח בכלי הזה לסבול האור אם לא כו', ע' בשער הקדמות ט"ו רע"א, כי הוא משום שהכלי דהעקודים היא היה הכלי הראשונה לכל בחי' הכלים לא היתה עדיין כלי גמורה כלל כי היה זך ודק בתכלית הדקות (וכמ"ש הרב ג"כ לעיל בשער העקודים רפ"א) לכן לא היה לה כח לסבול ולהחזיק את האור בתוכה ולכך הוא תמיד במטי ולא מטי רצוא ושוב, וכן הוא הכוונה כאן כי הענין מה שהיא כלי אחת הוא ג"כ רק משום מיעוט ודקות העביות לכן אין כח בהכלי להחזיק את האור ולהעמידו בתוכו ע"ד כל גוף המחזיק את הנשמה בתוכו בכל משך ימי עולמו אבל כאן ע"י מיעוטה זכותה ודקותה אין כח להכלי לסובלו ולכך האור חוזר ועולה ממנה תמיד והוא תמיד במטי ולא מטי, והוא בכלי ואינו בכלי, ומתייחד האור דעקודים תמיד עם שרשו:

[לא] **והאורות** נקראו י', הוא בהתפשטות הב' שאז נעשים לי' אורות י' ספי' כי אז יצאו שלמעלה למטה מהכתר עד המלכות ויצאו זה מזה כל התחתון מהעליון שעליו ועי"ז נעשו לי' מדרגות י' ספי' וכמו שיתבאר לקמן פ"ב אבל בהתפשטות הא' לא היו עדיין בעליות י' ספי' ממש וכנ"ל אות י"ג כ' כ"ז אמנם הנה לעיל בשער עקודים פ' ג' ה' ו' קורא אותם בשם י' ספי' גם בהתפשטות הא' אך הוא רק ע"ש הי' חלקים שבו וכנ"ל אות כ"ג אבל באמת הנה לא נתגלו לבחי' י' ספי' ממש אלא רק בהתפשטות הב' אבל הכלי היא לעולם רק אחת וכמו שיתבאר עוד למטה בסמוך:

[לב] **לפי** שנסתלק האור אחר ע"י ההסתלקות ההוא נעשה כלים הרי היה ההסתלקות האור כולו בבת אחת ולכן כו' כנ"ל, ור"ל כי הכלי דעקודים הנה הגם שהיא נעשה עיקרה רק בהתפשטות הב' עכ"ז הנה היא כולה רק מהעביות הנשאר מהאור דהתפשטות הא' בעת ההסתלקות הא', ונאמר שהיה ההסתלקות מהאור כולו בבת אחת וכנ"ל אות ע"ז י"ז לכן היה הכלי רק אחת לעולם וכמו שבארנו שם, משא"כ האור דעקודים הנה עיקרו הוא מה שיצא בהתפשטות הב' כי האור דהתפשטות הא' הנה הוא נשאר כולו למעלה אחר הסתלקותו וכנודע בדברינו, ע' לעיל בעקודים פ"ג אות י"ב ובכ"מ, והוה עיקר העקודים רק האור דהתפשטות הב' והוא אשר נעשה לי' ספי' ממש כנז':

[לג] **הנה** אינו מתפשט בפעם אחד [בכל הכלי כולו וכעין אור אחד ארוך] אלא נכנס ויוצא י' יציאות וי' כניסות כו' כי מתחילה יצא הכתר וכל הט' היו כלולים בו ואח"כ חזר הכתר ועלה למעלה ושאר הט' ירדו בכלי החכמה, ואח"כ חזר החכמה ועלה למעלה ושאר הח' ירדו בכלי הבינה ועד"ז בכולם עד שירד כ"א למקומו, והיה יציאה וירידה לכ"א ואחד בפנ"ע, וכן לא יצא כל התחתון עד שחזר עליון ועלה למעלה, והרי היה בהם י' יציאות וי' חזרות, ועי"ז נתגלו לי' ספי' וכמו שנתבאר כ"ז לקמן פ"ב, אבל הכלי אשר היא נעשה ע"י ההסתלקות, וההסתלקות הרי היה רק אחת אלא שנסתלק לאט לאט וכנ"ל ולכן הכלי היתה לעולם רק אחת:

[לד] **והנה** ד' בחי' אלו הם עליות ד' אותיות הוי"ה כי י"ו הם ב' בחי' התפשטות וה' ה' הם ב' בחי' הסתלקות הנה האמת הוא כי גם בהתפשטות הב' לבד הנה יש בו עצמו גופה ג"כ כל הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה כי מאחר שיש שם הגילוי די' ספי' א"כ הרי יש שם הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה, כי כל י' ספי' הם הד' אותיות דהשם כנודע, ולא עוד כי גם בהתפשטות והסתלקות הא' הרי מבואר בדברי הרב בשער עקודים פ"ה כי יש שם בחי' טנת"א והם ג"כ הד' אותיות דהשם כנודע, וע' טנת"א פ"ג אות כ"ז, אמנם כוונת הרב הוא על שם הוי"ה דכללות, כי הנה הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה הנה הם בכללות ופרטות ופרטי פרטות וכמ"ש בשער דרושי אבי"ע פ' א' ב' ובכ"מ וכנודע, וע' עקודים פ"ה אות ח' ועל זה אמר הרב בעניננו כי הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה אשר בכללות כל עולם העקודים

הנה הם מרומז בהב' התפשטויות והב' הסתלקויות אבל בפרטות הנה ישנם באמת בכ"א לבד רמז ורושם לכל הד' אותיות דהשם וכנז';

[לה] **כי** י"ו הם ב' בחי' התפשטות וה' ה' הם ב' בחי' הסתלקות,

הדברים צריך ביאור כי הרי להאורה נראה כי אלו הד' בחי' לא היו ביחד בשום פעם אלא שהם כולם רק זה אחר זה ובעת שנעשה השני אין הראשון עוד במציאות כלל כי הרי התפשט האור בראשונה ואח"כ חזר ונסתלק והוא התפשטות והסתלקות א' ועד"ז אח"כ הנה נעשה התפשטות והסתלקות ב' שהוא המטי ולא מטי והרי בעת ההסתלקות נתבטל המציאות דההתפשטות ובעת ההתפשטות מתבטל הענין דההסתלקות ולא נמצאו אלו הד' בחי' ביחד בשום פנים וא"כ הרי איך אפשר לומר שהם המציאות דהד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה הרי אלו הד' בחי' אינם במציאות אלא רק בחי' אחת מהם לבד, ועוד כי הרי כל התפשטות והסתלקות א' הרי לא היו אלא רק פעם אחד שהוא בתחלת גילויו ית"ש בהמציאות דעולם הנקודים והיה נעשה פעולת הנקודים ע"י התפשטות והסתלקות הא' אבל אחר שיצא ונעשה עולם הנקודים על מציאותו הרי לא נמצא עוד אותו הפעולה כלל, כי היה כל ענין דהתפשטות והסתלקות הא' רק לצורך הגילוי של הבנין והכלי אבל אחר שנעשה הכלי ע"ז, הרי מה שהיה כבר היה ועבר ולא יהיה זה עוד בשום פעם, כי כל משך זמן דקיום העולמות כולם הנה הוא ית"ש מקיים אותם רק ע"י התפשטות והסתלקות הב' שהוא הבחי' דמטי ולא מטי, וכמו שמבואר לקמן פי"ב ופ' ד' ה' וא"כ איך שייך לחשב ההתפשטות וההסתלקות הא' במציאות הד' אותיות דהשם, הרי המציאות דהתפשטות והסתלקות הא' כבר עבר ואינם, משא"כ כל אור גילויו ית"ש אשר בשם הוי"ה ב"ה, הנה הוא קיים לעד ולעולמי עולמים, כי כן הוא הוראתו היה והוה ויהיה, או נמצא קיים (כמ"ש הגר"א באו"ס סי' ה') ור"ל שהוא ית"ש בהוה תמיד, וכמ"ש אני ה' לא שניתי, וא"כ הרי איך שייך לחשוב התפשטות והסתלקות הא' אשר הם היו רק בבחי' פעולה שכבר היה ועבר (והכל בחי' פעולה שהוא רק סיבה להמציאות ואחר שנעשה המציאות כבר עבר הפעולה ואינה) ואיך שייך לחשוב אותה במציאות הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה. **ואין** לומר שכוונת הרב הוא על סיבתם ופעולתם אשר מהם נעשו ור"ל שמציאת ההתפשטות הא' הוא יצא ונתגלה ע"י האות י' דהשם, וההסתלקות הא' הוא היה נעשה ע"י האות ה' ראשונה דהשם, וכן עד"ז ההתפשטות וההסתלקות הב' הנה הם נעשו ע"י ו"ה דהשם ויהיה הכונה על הד' אותיות דהשם אשר ישנם בהעלם בא"ק, ונעשו אלו הד' בחי' דהב' התפשטות והב' הסתלקות ע"י הד' אותיות דהשם הוי"ה שבא"ק, הנה זה אי אפשר לומר כן כלל, שהרי מכל דברי הרב מבואר שלמעלה מאלו הד' בחי' אין להבין כלל לשום מציאות אות אשר גם מהד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה וזה עצמו בא הרב ללמדינו שכל המציאות דהד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה, הנה הוא מתחיל רק מהד' בחי' הללו דהב' התפשטות והב' הסתלקות ולא למעלה מאומה, כי א"ק הוא מעולמות דאור א"ס ית"ש ולא שייך להבין שם שום שם ושום אות כי אין לו תפיסה אפי' בקוצו של י' וכמ"ש הרע"מ פ' בא מ"ב ע"ב וכנודע, ובא הרב להשמיענו כי התחלה הראשונה מהגילוי דהד' אותיות השם הנה הוא מתחיל רק מכלל עולם הנקודים ולמטה, ובכלל עולם הנקודים שהוא בהד' בחי' הללו דהב' התפשטויות והב' הסתלקות הנה בהם הוא התחלה הראשונה מהגילוי ד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה ולא למעלה, ועכ"פ הוא כי כוונת הרב הוא שהד' אותיות דהשם הנה הם בהד' בחי' הללו עצמם, וכמו שאמר בפירוש כי י"ו הם ב' בחי' התפשטות וה' ה' הם ב' בחי' הסתלקות וכן אמר למטה בסמוך שהנקודים הוא סוד י"ה הוי"ה, כי י"ה בכתר כו' וכן למטה בסוף הפרק אמר ג"כ ושם י"ה בכתר לרמז איך ממנו יצא שם הוי"ה כו'; והכי אמר בפירוש כי הד' בחי' הנזכרים הם עצמם המציאות דהד' אותיות דהשם וא"כ הרי קשה כל מה שהקשינו גם צריך ביאור כי איך שייך לומר שהב' בחי' הסתלקות הם במציאות דהב' ההי"ן, מה מציאות שייך לומר על הסתלקות כי הרי כל בחי' הסתלקות הוא לעולם היפך המציאות שהרי מה שנסתלק הוא אינו במציאות כלל, גם מה שאמר שהב' מיני התפשטיות הם האותיות י"ו וחושב אותם לשניים הלא מכל פשטות דברי הרב אשר לעיל וכן לקמן משמע, כי התפשטות השני הוא אותו אור עצמו דההתפשטות הראשון, שמה שעלה ונסתלק בראשונה הוא חוזר להתפשט בשניה, לבד הכתר שהוא נשאר למעלה אבל מהחכמה ולמטה הוא אותו אור עצמו אשר התפשט בההתפשטות הראשון ועלה ונסתלק בההסתלקות הראשון, הנה הוא עצמו אשר חזר ונתפשט בההתפשטות השני וכן הוא מסתלק ומתפשט תמיד במטי ולא מטי, ומאחר שהוא רק אותו האור עצמו א"כ איך שייך לחשבם לב' בחי' ולומר שהם הב' אותיות י"ו דהשם הרי הוא לעולם רק אור אחד לבד, **אמנם** הוא כבר אמרנו והוכחנו לדעת בכמה מקומות כי דברי הרב זללה"ה הם עמוקים מאד והנם שלשונו הוא לישנא קלילא ונראה לעינינו שכותב ומגלה את כל עמקי מחשבתו אך באמת הנה עיקר המתוק והדבש נשאר בפיו והשרשים נשאר אצלו וכל דבריו הנה הם ככל תורת ה' אשר לא כמו שנכתבו נקראו והכתיב והקרי שניהם הם דברי אלקי"ם חיים אמת, **והענין** הוא כי הנה כבר אמרנו בכל מקום מדברינו כי ההתפשטות הא' אשר להנקודים הנה הוא ע"ד שאמר בעגולים ויושר ענף ג' בהתפשטות הא' דא"ס ית"ש שהיה מתפשט בתחילה בכל המקום דהעולמות כולם באין מקום פנוי ממנו ואח"כ נתעלם ועלה למעלה ונתגלה הצמצום שהוא הכח והמקום הנושא את כל העולמות כולם אך עדיין לא היו אז העולמות כלל והכין מתחלה מקום להם והם הנושא אותם וגם גילה בזה הם גבולי מציאותם, ואח"כ הנה חזר ונתפשט שם באור קו דק מאור הראשון ובהאור הזה המציא והוציא את כל העולמות כולם מן הכח הנ' שבהצמצום אל הפועל, ומשום שנעשה כל מציאותם רק בהם הגבולי הנ' לכן היה סדר מציאותם ג"כ רק לאט לאט שהוא ממדרגה למדרגה ומגבול לגבול שכל מדרגה התחתונה הוא יותר גבולי, וכן נעשה כל עולם ועולם, כל התחתון מהעליון שעליו, ע"י בחי' צמצום שהיה בכל אור עליון לצורך התחתון, והרי נעשה המה בחי' צמצומים גם בהאור הקו עצמו מכל אור עליון להתחתון, שעלה הוא ג"כ למעלה, מאותו המקום דהתחתון ונעשה בזה מקום והם נושא להתחתון, ע"ד הצמצום הראשון שהוא המקום והם הנושא להעולמות כולם וכן אור א"ס ית"ש אשר התפשט שם בתחלה היה לבחי' היסוד להגילוי דאור א"ס להכל, כן היה עד"ז מעולם לעולם מכל אור עולם עליון להתחתון, כי בתחלה התפשט אור עולם עליון במקום התחתון לגילוי היסוד דאור א"ס שבו, (כי כל אור עולם עליון הוא בבחי' א"ס להעולם אשר למטה ממנו) ואח"כ חזר ועלה למעלה, והוא הצמצום, שהוא המקום, והם הנושא, והם גבולי להתחתון, והוא ההתפשטות וההסתלקות אשר מכל עולם לעולם המבואר בדברינו בספר הכללים, והנה האור הראשון אשר חוזר אח"כ ועולה למעלה הוא נשאר תמיד שם לעולם, והוא בבחי' אור א"ס המקיף להתחתון, וכן הוא בבחי' כתר אליו, שהוא ג"כ רק בחי' מקיף, כמ"ש בשס"פ פ"א, אלא שנקרא הוא בשם כתר עליון משום שהוא נשאר עומד לעולם למעלה, והאור אשר התפשט אח"כ במקום הצמצום של כל עולם להמציא ולהוציא את אותו העולם על כל מציאותו הראוי לו, הנה הוא רק בבחי' הארה וקו דק מעיקר אור העליון אשר חזר ועומד למעלה, וכ"ז הנה הוא נוהג בכל העולמות כולם ר"ל שמציאות כל העולם התחתון אשר הוא לעולם מהעולם העליון שעליו כן נעשה כ"א רק ע"פ סדר ההלוכות הזה בכל פרטיו, שהוא בהתפשטות והסתלקות, והתפשטות שני דקו דק.

וההתפשטות הראשון הוא נשאר לעולם למעלה, והוא בבח' הגילוי דאור א"ס (שהוא ג"כ מהגילוים כמ"ש בהקדו"ש שער

ד' ע"ג ובספר הכללים כלל ב' ובכ"מ) והצמצום והקו הגילוי הראשון דאור א"ס נעשה אז לבחי' אור א"ס המקיף שהוא לעולם למעלה, וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בכל ספר הכללים, **וזהו** הענין ג"כ מ"ש הרב בדרושי נקודות פ"ג כי לצורך המציאות דעולם הנקודות אשר הוא השורש דכל הד' עולמות אבי"ע הנה נתצמצם כל האור שסביבו ולמטה דא"ק והעלהו למעלה ונשאר למטה ריקן בלתי אור ע"ש, ושם פ"א אמר כי מתחלה היה הא"ק כולו עד סיום הרגלים שלו בבח' הס"ג אך לצורך הנקודות נתצמצם ועלה האור שמטבורו ולמטה באליו העליון אשר מהטבור ולמעלה, והוא כל אור הקו דא"ס שהיה מתפשט בו עד סיומו הוא נסתלק ועלה במציאותו העליון, והוא בחי' התפשטות והסתלקות אשר גם בהקו דאור א"ס, והרי היה ב' התפשטיות וב' הסתלקיות גם בבחי' האור דא"ס, אחד הוא ההתפשטות והצמצום אשר בעגולים ויושר ענף ב', והשני הוא התפשטות והצמצום הנז' אשר היה אח"כ גם באור הקו, ועי"ז נתגלה אח"כ מטבורו ולמטה המ"ה וב"ן ובהם נעשה כל הנקודות וכל העולמות דאבי"ע, והרי לנו כי לצורך המציאות דכל העולמות בכלל הנה נתגלה אור א"ס ית"ש בהד' בחי' כללו דב' התפשטיות וב' הסתלקיות, והנה הם נמצאים כולם זה למטה מזה והם עומדים וקיימים לעולם כי הגילוי הראשון דהתפשטות הא' דאור א"ס ית"ש הרי זה מתקיים הגילוי הזה לעולם כי ממנו הוא נעשה הגילוי דאור א"ס המקיף וכן הגילוי דההסתלקות הא' שהוא הצמצום הרי הוא קיים לעולם כי בו הוא הכח והמקום הנושא את כל העולמות כולם ועליו הם עומדים וכנ"ל והוא מה שכתוב, איוב כ"ו, תולה ארץ על בלימה, שהוא בלי מהות מושג, וכן הגילוי דהתפשטות הב' דאור א"ס ית"ש שהוא אור הקו הרי הוא קיים לעולם והוא עומד בכל תוקפו תמיד במציאותו העליון דהא"ק וממנו הוא כל האורות דאח"פ עולם העקודים שהוא בחי' הדעת הכללי דכל העולמות כולם, וכן הגילוי הרביעי שהוא ההסתלקות הב' דאור א"ס והוא הצמצום הנעשה אח"כ גם בהקו הנז' הנה הוא ג"כ קיים לעד ועומד תמיד על מציאותו למטה מהטבור ועי"ז נתגלה ונתהוה מדרגת מציאת דהמ"ה וב"ן הכלליים שבא"ק שהם עצם כל האצילות ושורש לכל המציאות דהעולמות בי"ע והרי מתקיימים כל אלו הד' הגילויים שנעשים זה אחר זה באור א"ס, בגילוי אחר גילוי ובמדרגה למטה ממדרגה, הנה הם מתקיימים כולם לעולם ויש לכ"א מקומו ופעולתו בההתהוות והקיום דהעולמות כולם, כי הרי הב' מיני התפשטות דאור א"ס הנה הם אור א"ס המקיף והמוקף כנזכר בשער סדר אצילות בקיצור פ"א, ע"ש דברינו אות ב', וכן הב' מיני הסתלקיות הנה הצמצום הראשון הנה הוא הטהירו עלאה ואויר קדמון אשר נתבאר ענינו לעיל בעגולים ויושר ענף ב', ע"ש אות י"ג י"ד ובכ"מ מדברינו, והצמצום השני הנה הוא צמצום כפול אשר נעשה גם באור הקו מטבורו ולמטה דא"ק לצורך הד' עולמות אבי"ע כי באותו הצמצום השני הוא המקום להם והנושא אותם, ועכ"פ הוא כי אלו הד' בחי' הנה הם עומדים וקיימים כולם לעד אלא שהם בבחי' זה למטה מזה, **והנה** ע"ד הד' בחי' כללו אשר הם בהגילוים דאור א"ס והם כלליים, שהם הגילוים אשר לצורך כלל העולמות כולם, הנה עד"ז ישנם כל ד' בחי' כללו בפרטיות ג"כ, ר"ל בהתהוות כל עולם ועולם בפרט, הנה נעשה ונהיה כ"א רק בסדר הד' בחי' כללו כי היה ב' התפשטיות וב' הסתלקות מכל עולם עליון להתחתון ורק עי"ז הוא נהיה ונעשה וכן הוא ג"כ בפרטי פרטות שהוא במציאות כל פרצוף מהה' פרצופים שבכל עולם הנה נעשה סדר הבנין דכ"א ג"כ רק בהד' בחי' כללו וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ס', ועומדים הד' בחי' כללו במציאות תמיד בכל עולם ובכל פרצו' וע"ד שאמרנו, כי כל מה שהוא בכללות כן הוא ג"כ בפרטות כנודע, **והנה** כן הוא כ"ז בענינינו ג"כ שהוא בסדר בנין עולם העקודים שאמר הרב שהיה ב' התפשטיות וב' הסתלקיות הנה הם ע"ד הד' בחי' כללו אשר בהגילוים הכלליים דאור א"ס והנז' והיינו כי ההתפשטות הא' אחר שנסתלק ועלה למעלה הנה הוא נשאר לעולם כולו למעלה ובבחי' אור א"ס המקיף, ולא התפשט ולא ירד בראשונה אלא כדי להצטמצם ולהעשות שורש להעקודים ואחר שנצטמצם לזה הנה חזר ועלה כולו למעלה ועומד שם לעולם והוא נעשה שורש עליון להעקודים העומד תמיד למעלה להשפיע להעקודים העיקרי אשר יצא ונעשה ממנו למטה, ונעשה ראוי להיות שורש להעקודים, ע"י התפשטותו וירידתו שבתחלה, אמנם אחר שנעשה שורש לזה הנה עלה למעלה ונשאר שם לעולם, וכל האור דהתפשטות הב' שאמר הרב הנה הוא רק תולדה, והוא רק בבחי' אור קו דק ממנו, והוא עיקר דהעקודים, אבל באור העליון שעלה למעלה אין העקודים כדאי להשתמש בו, והוא ע"ד שאמר הרב בעגו"י ענ"ב שכל העולמות משתמשים רק באור הקו דק מא"ס וכנודע, והוא מ"ש הרב בענינינו שההתפשטות הא' והב' הם בבחי' יו"ד דהשם שהוא חכמה וה"ס אבא וז"א והרי הוא ז"א רק תולדתו ורק בבחי' קו דק ממנו שהוא מתמלאת הנה"י שלו כנודע, ע' דברינו בשער סדר אצי' בקי' פ"א אות י"ג, ומ"ש הרב דעקודים פ"ג וכן לקמן, שההתפשטות הא' הוא הכתר וההתפשטות הב' הוא מהחכמה ולמטה, כבר כתבנו עומק הדברים בזה בשער עקודים פ"א אות ה' ופ"ג אות י"ב ע"ש, אבל באמת הנה כלול כ"א מכל הי"ס כולם אלא שהי"ס דההתפשטות הא' הם במדרגה גבוה הרבה מהי"ס דההתפשטות הב' ונעשה כל ההתפשטות הא' לבחי' כתר להתפשטות הב' כי הוא מכתירו ומקיפו מלמעלה. אך עכ"פ הוא כי התפשטות הא' והב' הם ב' מציאיות מיוחדים ושניהם עומדים וקיימים לעולם, ההתפשטות הא' הוא עומד למעלה מהפה ולפנים לבחי' שורש עליון להעקודים וההתפשטות הב' הוא עומד למטה מהפה ולחוץ ומתפשט עד הטבור והוא העקודים העיקרי, והרי הם שניהם קיימים לעולם זה למעלה ומבפנים וזה למטה ומבחוץ וזהו שאמר הרב שהם אותיות יו"ד דהשם כי זה בהעלם וזה בגילוי ושניהם ישנם, ועד"ז הוא ג"כ הב' הסתלקיות כי הם ג"כ ב' מציאיות מיוחדים, וקיימים שניהם לעולם, כי הנה ההסתלקות הא' הוא מציאת המקום והכח הנושא להתפשטות הב', ונעשה ונתגלה המציאות הזה בההסתלקות הא' והוא הה' ראשונה דהשם, הנושא והמקום להאות ו', וההסתלקות הב' הוא הענין דלא מטי הנוהג בעקודים תמיד והוא צמצום כפול הנעשה גם באור ההתפשטות הב' כדי שיוכלו התחתונים לקבל את האור דהעקודים, ואותו הצמצום כפול שהוא לצורך התחתונים, הוא הגילוי דהה' אחרונה שבו ע"ד הה' אחרונה דהשם הוי"ה ב"ה שבאצילות המנהגת את התחתונים, והרי הוא הב' הסתלקיות ג"כ ב' מציאיות, וע' דברינו בספר הכללים כלל כ"א, וזהו שאמר הרב שהב' הסתלקיות הם הב' ההי"ן דהשם, כי הם מציאיות מיוחדים והם במציאותם לעולם, אמנם גם אחר כ"ז הנה צריכים אנו לדעת כי מ"ש על ההתפשטות הא' שהוא האות י' הנה עומק הכוונה בזה הוא רק על הרשימו שנשאר ממנו למטה והוא אור העצמות בפנימי של ההתפשטות הב' וכמו שמבואר לקמן פ"ג אבל האור העיקרי דההתפשטות הא' עצמו אשר הוא נשאר למעלה הנה הוא באמת נעלם מאד, ומ"ש הרב על ההתפשטות הא' שהוא האות י' עומק הכוונה הוא רק על רשימת אור הנשאר ממנו למטה וכמו שנתבאר עוד לקמן אות מ':

[לו] **וכבר** ידעת כי שם הוי"ה אינו מתחיל אלא מהחכמה ולמטה הוא בזוה"ק ויקרא דף י' וי"א ע"ש כל הענין, ובפ' בראשית דף ל"א רע"ב כי חכמה אקרי ראשית בגין דהאי כתרא עלאה טמירא היא כו' ועל דלא עייל בחושבנא, תניינא הוי ראשית, וכן בפ' ויצא קנ"ד רע"ב דחכמה עלאה הוא שירותא דכלא וכן באד"ז רפ"ט ור"ל שבתחלת הגילוי הוא מחכמה והוא הי' דהשם הוי"ה ב"ה, ועי"ז אמר הרב כי כן הוא בענינינו ג"כ וכמו שמפרש והולך:

[לז] **כי** י"ה בכתר, בזוה"ק ויקרא י' ע"ב ושם י"א א' מבואר

כי בכתר הוא רק הקוצו של י', אבל השם המורה על הכתר הנה הוא השם אהי"ה שהוראתו הוא אנא זמין לאתגלייא, כי הוא במקומו נעלם, וכן הוא בפ' אחרי ס"ה רע"ב, והשם י"ה הנה מבואר הוא בפ' ויקרא הנז' כי הוא בחכמה, כי כל ספי' יש לה שם בפנ"ע והשם של ספי' החכמה הוא שם י"ה, אמנם בתיקונים תיקון ע' קמ"א ע"א מבואר שם כי השם הוי"ה ב"ה הוא מנוקד בתשעה נקודין של הט' ספי' והשם הוי"ה בניקוד קמץ הוא מספירה דכתר, ושם קנ"ג ע"ב וקנ"ד רע"א מבואר כי יש שם ס"ג ומ"ה גם למעלה מהכתר, ועי"ש בהגה"א דף קל"ט באורכה, ובדברי הרב בשער א"א פ"ד ובשער סר"א פ"ה ופ"ז ובשער השמות פ' ג' ד' ושם פ"א ושער טנת"א פ"א הרי מבואר בכ"ז כמה בחי' שמות, בכתר ג"כ, **והענין** בכ"ז הוא כי הנה כל השמות כולם הנה הם גילויין ית"ש אשר בהם מתגלה בכל אורות הנאצלים כולם אשר מאחר אמיתתו הנעלמה ולמטה, כי כל שם הוא בחי' אור אחד אשר בו מאיר ומתגלה וע"ד שאמרו שמו"ר פ"ג, לפי מעשי אני נקרא. ונודע הוא כי גילוייו ית"ש הנה הם בהשתלשלות עולמות רבות אלפי רבואות אין חקר והם מאחר אמיתתו הנעלמה עד סוף עולמות בי"ע וכל מה שיש בזה ישנו בזה אלא שבכ"א הוא לפי מהותו ועילויו ולפי עניניו המתייחסים אליו והרי הוא כל השמות כולם בכ"א מהם אלא שבכ"א הוא לפי ערכו, והם גבוה מעל גבוה וגבוהים עליהם, וכן הוא נודע ג"כ כי כל אור עולם עליון בערך התחתון הוא בבחי' א"ס נגדו, שהוא נעלם בתכלית ההעלם ואין לו תפיסה בשום שם ואות ונקודה. והרי הוא כל השמות אשר בכל עולם עליון רק בערך העליון ממנו וכן בערך עצמו אבל לא בערך התחתון ממנו, וכן הוא עוד כי הנה עיקר כל השמות כולם הם רק בז"א וכן ממנו ולמטה אבל למעלה מז"א הנה הם נבחנים רק בבחי' שורש ושורש לשורש, אבל בבחי' שרשים נעלמים הנה ישנם כל השמות בכולם אלא שהם . בכ"א לפ' ערך מהותו ולפי ערך העליון ממנו וכן בערך עצמו הנז', וע"פ דברים הללו הנה נבחן כל השמות הנ"ל בהכתר ג"כ, ומה שנודע שהכתר הוא רק הקוצו של י' הנה הוא בבחי' הוי"ה הכוללת את אותו הערכו' אבל בערך עצמו ישנו בהכתר ג"כ כל השמות כולם וע"ש שהוא השורש לכולם וכן נבחן בו השם י"ה ע"ש שהוא שורש החו"ב שהם י"ה, ובענינינו הנה נבחן בו השם י"ה על בחי' הרשימו והשערות שבו והם ג"כ שורש החו"ב ושורש החו"ג, ועל"ז הנה הוא באמת רק בהעלם גדול כי כל השמות אשר בהעקודים הם כולם בהעלם ובפרט בהכתר דהעקודים ונבחנים רק בערך עצמם ולא בערך האצילות כי בערך האצילות הוא כל השמות והאורות והספי' אשר בהעקודים רק בבחי' שרשים נעלמים כי עיקרם הוא רק באצילות ורק בז"א דאצילות וממנו ולמטה, וכן עיקר השם י"ה הוא בחכמה דאצילות, ור"ל בחכמה דז"א, וע"ש שהוא עצמו י' וכלול בו הבינה שהיא ה' כי היא שורשה, וכן ישנם בחכמה עוד כמה שמות והכל הוא לפי אורו וגילויו ולפי עניניו המתייחסים בו ועד"ז הוא בכל ספי' וספי' ישנם בכ"א כמה שמות לפי אורו וגילויו, וע"ד שאמרו לפי מעשי אני נקרא, ועכ"ז הנה הם בכל ספי' רק לפי עניניו המתייחסים אליו, ודע כ"ז:

[לח] **והטעם** הוא כי הנה למטה דהט' ספי' יש בהם ד' חסרונות ואלו הם כו'. כנ"ל, כי הגילוי דהשם אינו מתחיל אלא רק אחר שנתצמצם האור דא"ס שהוא בלתי גבול ותכלית כלל ולכן לא שייך בו שם כלל כי כל שם הוא גילוי, והוא הוראת גבולי, שבאותו השם כלול עצמותו. כי מלת שם הוא נגזר מלשון שם ע"ש שבו הוא כלול ולכן באור א"ס אשר אין לו גבול לא שייך בו שם שהוא הוראת שם אשר שאין חוץ ממנו, ולא נתגלה בשם אלא רק אחר שנתצמצם ונתעלם ונסתר באורו דא"ס, והשם המיוחד שהוא שם העצם אשר עצמותו ית"ש נקרא בו הנה הוא רק אחר שנתצמצם בצמצום אשר צמצום שהוא צמצום מיוחד לכל הוראת אות ואות שבו, כי אלו הד' אותיות הוה כל אות במדרגה למטה מהעליון שעליו ונתגלה בכ"א ביותר גילוי ע"י הצמצום הנוסף אשר אליו, כי נתעלם באור א"ס לגילוי כל אות ואות בהעלם אחר העלם, וכנודע שהתעלמות האור דא"ס וכיסויו הוא סיבת גילויו, וזהו שאמר כי יש בהם ד' חסרונות האור לצורך הגילוי הד' אותיות דהשם וכמו שמפרש והולך, כי הא' הוא, שכאשר נתפשט האור בתחלה במקום הכתר ועמד שם כרגע ולא התפשט תיכף למטה למקומו הרי נעשה בחי' גבול מחמת מקום הכתר ולמטה ולכן אח"כ כאשר נתפשט שם האור ג"כ הנה נקנה בו עי"ז בחי' גבול וצמצום ויצא עי"ז מהעלם לגילוי והוא גילוי אחד, והתחלתו הוא ממקום החכמה ולמטה, ועד"ז היה ג"כ בההתפשטות הב' והוא גילוי שני, וכן היה עד"ז במהש"כ בהג' ההסתלקות כי בכל הסתלקות נשאר העביות למטה ונתגלה בגילוי אחר גילוי, והרי נעשה ד' גילויים ע"י ד' חסרונות האור שהם בחי' ד' צמצומים ועי"ז נתגלו הד' אותיות דהשם מחמת הכתר ולמטה:

[לט] **כי** כאשר לא נאצל שום אור לא יקרא זה חסרון, כי קודם ההתפשטות הראשון אשר לכל עולם ולא היה אלא רק האור העליון לבד, הנה אדרבה זה בערך התחתון העתיד, בבחי' אמיתתו הנעלמה העצמותית אשר הוא עוד למעלה גם מהגילוי הראשון דאור א"ס ית"ש, ואשר הדיבור והמחשבה בו כלל כי הוא מופלא מכל תפיסה רעיון ומחשבה, וכמו שכתבנו בהקדו"ש שער ד' פ"ג וכן בספר הכללים כלל ב', ועד"ז הוא בכל עולם ועולם קודם ההתפשטות הא' אשר אליו, כי הוא בערכו כדוגמת קודם ההתפשטות הא' דאור א"ס האמור בעגולים ויושר ענף ב', הבן הדברים מאד ודע זה:

[מ] **אך** הג' חסרונות אחרים הם בין בכתר בין בט' ספי' והוא ג' בחי' ההסתלקות כו', הקושיא בזה נראה לעינים כי מאחר שהחסרונות דהכתר הוא רק הג' ההסתלקות א"כ הרי היה צריך שיתגלה בהכתר רק הג' הכי"ן ולא י"ה כי האות י' הוא מההתפשטות הנ"ל, אמנם הוא כי מה שאמר לעיל כי יש הם ג' בחי' ההתפשטות אין הכוונה על ההתפשטות הא' עצמו שהוא האות י', כי ההתפשטות הא' עצמו הרי אמרנו לעיל בכ"מ שהוא נשאר כולו למעלה ומבפנים ואינו יורד הוא עוד למטה כלל ומאחר שהוא מבפנים והוא נעלם א"כ הרי אין לו גילוי בשום אות ואין שייך לחשבו כלל בחשבון הגילויים של הד' אותיות השם כי הם כולם מהגילויים אשר נתגלה בהם למטה אבל האור דהתפשטות הא' אשר הוא נשאר לעולם למעלה אחר הסתלקותו הרי הוא לעולם נעלם, אך כוונת הרב הנה הוא רק על הרשימו הנשאר למטה מההתפשטות הא' וכמו שמבואר לקמן פ"ג וכן לעיל שער העקודים פ' ד' ה' ו' ואותו הרשימו הנה הוא האות י' דהשם הוי"ה הכללי דהעקודים ועל אותו הרשימו דההתפשטות הא' עם כל האור דההתפשטות הב' עליהם אמר הרב כי הב' התפשטיות הם האותיות י"ו דהשם וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל י' וי"א ענ"ב, אמנם הוא הנה אותו הרשימו הנה הוא כלול מב' בחי' היינו אור ועביות והם נחלקים ונבחנים לשניים שהוא אור וכלי כמ"ש לקמן פ"ג ומבואר שם כי בכתר לא היה נבחן העביות בההסתלקות הא' לעביות כלל אלא שם היה כל הרשימו אז רק בבחי' אור לבד וכמו"ש ג"כ בעקודים פ"ה ע"ש אות י"ט ואות כ' ולא נתגלה העביות בהכתר ג"כ אלא רק בההתפשטות הב' ובצירוף ההסתלקות הב' וכמו שיתבאר כ"ז לקמן פ"ג ונמצא כי הה' ראשונה שהוא מההסתלקות הא' הנה לא נתגלה ולא נעשה בהכתר אלא רק אח"כ שהוא בההתפשטות הב' וגם בצירוף ההסתלקות הב' ולא נעשה בכתר הה' ראשונה אלא רק מכולם יחד ולכן אינו חושב הרב בהכתר את הב' ההסתלקיות לשניים ולומר שהם ג' הכי"ן כי הכתר מפני שהוא קרוב למקורו והוא סמוך להאור שנסתלק ממנו אינו ניכר העביות הנשאר מההסתלקות הא' לעביות כלל ולכן נעשה מכל הב' ההסתלקיות שבהכתר רק בחי' עביות אחת והוא האות ה' שאמר הרב אשר נתגלה

בהכתר ג"כ, והאות י' הוא האור דרשימו הנשאר מההתפשטות הא' אחר הסתלקותו כנז', וזהו שאמר כי בכתר נתגלה האותיות י"ה ע"י הב' הסתלקות, כי האות י' שהוא רשימת אור הנשאר מההתפשטות הא' הנה הוא נתגלה בו תיכף בההסתלקות הא' והאות ה' שהוא העביות הנה הוא נתגלה ונעשה מהב' הסתלקיות בצירוף שניהם יחד וכנז', וע' לקמן פ"ג ותבין:

[מא] **ובו** כלולין כל ד' אותיות הוי"ה, הוא ע"פ מה שאמרנו שהם י"ה שבכתר הנה האות י' הוא מהרשימו הנשאר מהתפשטות הא' והאות ה' שבו הוא נתגלה ונעשה ע"י הב' הסתלקיות וע"י התפשטות הב', מכולם יחד וכנ"ל, והרי מרומז בהם י"ה שבכתר כל הב' התפשטיות והב' הסתלקיות אשר מהם הוא כל הד' אותיות דהשם שנתגלו בהט' ספי' האחרונים אשר מהחכמה ולמטה, ובזה נשלם הפרק בעזרת קדוש ישראל ומושיע יתברך ויתעלה שמו לעד:

פרק שני

[א] **שחזר** ויצא משם אור המגיע אל הכתר, היינו שחזר ועלה אל מקורו שהוא מהפה ולפנים, והנה היה חזרתו לב' תועלות, אחד כדי להתייחד למעלה לקבל שפע משם, והשני כי עי"ז נעשה אפשרית להספי' התחתונים לצאת על מדרגתם, וכ"ז הוא משום רוממות מעלת העקודים אשר כל אור דהתפשטות הב' שבו הוא מקושר תמיד עם האור דהתפשטות הא' אשר עלה ונסתלק למעלה והוא עומד מהפה ולפנים ולכן חוזר תיכף כל אור אל מקורו להתייחד עמו, וכן מסיבת זה ר"ל משום רוממות מעלתה וקישורה אל עקורה הנה אי אפשר לכל ספי' תחתונה שתרד על מדרגתה להיות למטה ממדרגת ספי' העליונה שעליה אם לא אחר שנתרחק העליונה ממנה וחוזר אל מקורו, וכ"ז הוא נעשה מסיבה אחרת עוד והוא ע"י שהם כולם בכלי אחת והרי הם מיוחדים זב"ז לכן אי אפשר שתתגלה ותרד כ"א על מדרגתה להיות למטה ממדרגתה העליון אלא רק ע"י שהעליון הוא הולך ומתרחק ממנה ועי"ז יוצא כ"א על מדרגתה ומתגלים ונעשים לי' מדרגות, י' ספי', משא"כ בעולם האצילות שעומד כל ספי' בכלי בפנ"ע הנה הכלים מצמצם ומגבילם להיות כ"א על מדרגתה הראויה לה ע"י העביות והצמצום דגוף וכלי אשר לכ"א, וכן ע"י שהם באצילות כ"א בבחי' גוף וכלי הנה הכלי מחזיקה ומעמיד אותה במקומה ואינם חוזרים למעלה אלא רק בעיתים מיוחדים שהוא בבחי' עליות מ"ן, שיש עתים מיוחדים וסיבות מיוחדים הגורמים עלייתם למעלה למ"ן כנודע אבל בעקודים אשר הם כולם בכלי אחת ולא יש לכ"א כלי מיוחדת אליו להחזיקו ולהעמידו למטה לכן הם תמיד ברצוא ושוב מטי ולא מטי ועולים תמיד למעלה, וכ"ז הוא משום רוממות מעלת העקודים אשר הם קרובים במדרגה לאור העליונה וכל עולם העקודים הוא הממוצע בין העולמות דא"ס להאצילות לכן לא נעשה בו רק כלי אחת והוו כל הי' ספי' שבו מיוחדים זב"ז בלי הפסק מסך וכלי בין זה לזה לכן אי אפשר שיצאו על מדרגתם אם לא ע"י ריחוק מקום מכל עליון שעולה למעלה, והנה הם חוזרים ועולים ומתייחדים תמיד למעלה ואח"כ הם חוזרים ויורדים ומתייחדים ג"כ זב"ז למטה, וכ"ז הוא מסיבת רוממות מעלת העקודים שהם כולם בכלי אחת, והבן כ"ז ויתבאר עוד בעה"י לקמן:

[ב] **כי** יש כח בכתר לסובלם, ועד"ז החכמה כאשר נכנסו אח"כ כולם בה וכן הבינה כאשר נכנסו אח"כ כולם בה וכן החסד וכן הגבורה וכן כו' כו' כי כל עליון היה כלול מתחילה מכל התחתונים שלמטה הימנו וכמו שמבואר לקמן בסמוך ויש בכ"א כח לסובלם, וכוונת הרב בזה הוא על הדברים שאמר לעיל בעקודים פ' ג' ה' ו' כי הכוונה בהסתלקות הא' הנה היה כדי שיתגלה העביות ולהעשות בחי' כלי ואמר שם פ"ג וא"א כאשר יחזור האור הזך לירד ולהתפשט בכלי יחזור ויזדכך הכלי בהראשונה ויתבטל מלהיות בחי' כלי הפשוטה בזה הוא כו' ע"ש ובארנו שם שהוא משום שכל האור דהתפשטות הב' הנה הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והוא רק בבחי' קו דק ממנו וכנ"ל בדברינו בכ"מ ולכן יש בכח העביות והכלי לסבול היטב את כל האור דהתפשטות הב' הנכנס בו הגם שהוא נכנס ומתפשט מלמעלה למטה ובכלילות וכמו שאמר בעניינו כי מתחילה נכנס אור הכתר וכל הט' כלולים בו ועד"ז בכולם והרי נתפשטו עתה מלמעלה למטה ובכלילות משא"כ בהתפשטות הא' שהיה התפשטותם אחד לאחד ומלמטה למעלה שהוא ממלכות עד הכתר המבואר בעקודים פ"ג ועכ"ז הנה היה אפשר היטב להעביות לקבל את האור ולא נתבטל העביות מעביותו והוא משום שכל האור כולו דההתפשטות הב' הוא כולו רק בבחי' אור קו דק מהראשון וכנז' וזהו שאמר כי יש כח בכתר לסובלם, וע' לקמן בדרושי נקודות פ"ד שאמר שם ג"כ כלשון זה, אך שם הוא הכוונה לאפוקי הז"ת שבהם היה השבירה כנודע אבל כאן הוא הכוונה כמו שאמרנו כי בכ"א הוא לפי ענינו:

[ג] **אז** ממשיך כתר אל החכמה פב"פ כנ"ל, ר"ל כנ"ל פ"א שאמר גמר ההסתלקות הא' היו הכתר, עם החכמה פב"פ, אמנם הרי לכאורה קשה כי מה שאמר שם שהכתר עם החכמה היו פב"פ הוא רק ע"י שכלי הכתר היה אז ריקן מאור לגמרי ולכן היה אפשר אז לכלי החכמה לעמוד עם כלי הכתר פב"פ וכמבואר שם אבל כאן בענינינו הרי מדבר הרב בעת שחזר האור בההתפשטות הב' ובעת שעומדים הט' אורות בכלי הכתר א"כ הרי היה נראה לכאורה שאז מוכרח לכלי החכמה להפוך פניה למטה, הן אמת כי עתה אשר מדבר בעת שממשיך הכתר את הט' אורות אל החכמה לא קשה כ"כ כי הרי כל נתינת אורות הוא רק ע"י פב"פ וכמ"ש הרב למטה בסמוך, אך עיקר הקושיא הוא על מה שאמר למטה שהחכמה אחר שקבלה את הט' אורות הופכת פניה ומאירה לבינה פב"פ גם קודם שנותנת לה את האורות, וכן הוא עד"ז בכולם (לבד מהבינה עם החסד) כמו שיתבאר לקמן, הנה על זה ודאי קשה כי ע"פ מה שמבואר לעיל פ"א הנה אי אפשר שיעמדו פב"פ אלא רק כאשר שהם שניהם ריקן מאור אבל בעת שהעליון הוא מאיר באור אז מוכרח להתחתון להפוך פניה למטה, ע' לעיל פ"א אות כ"ד, ובפרט על מה שאמר כאן מילת כנ"ל ותולה הדבר על מ"ש לעיל פ"א שהכתר עם החכמה היו פב"פ הרי צריך ביאור כי הרי בפירוש מבואר שם שכל זמן שהיה עדיין אור בהעליון הוכרח התחתון להפך פניה למטה וא"כ הרי כאן כשחזר האור להתפשט בכלי הכתר הרי היה צריך ג"כ שתהפוך כלי החכמה תיכף פניה למטה, **אך** הענין בזה הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ב' כי משום שכל האור דהתפשטות הב' הנה הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והוא רק בבחי' קו דק ממנו והרי הוא אור ממועט מאד בערכו ולכן אפשר אז לכל כלי תחתונה להסתכל פב"פ עם הכלי העליונה גם בהיות האור בהעליונה ואפשר לה לקבל הארתה היטב כי האור הזה דההתפשטות הב' אינו גורם חשש כלל להעביות וכנ"ל אות ב', וע' לעיל פ"א אות ט', ועיקר הקפידה דהסתכלות פב"פ הגורם ביטול להעביות וכנ"ל פ"א אות כ"ג הנה הוא רק על האור דהתפשטות הא' משא"כ האור דהתפשטות הב' שהוא אור ממועט אינו גורם הוא חשש ביטול להעביות הנשאר מהאור דהתפשטות הא' כלל ולכן עומד הכתר עם החכמה פב"פ היטב אחר שנסתלק האור דהתפשטות הא' וזהו שאמר הרב, כנ"ל, כי אותו הבחי' שהיה נעשה לעיל פ"א שהיה הכתר עם החכמה פב"פ זה היה אפשר להעשות גם אחר שחזר אור הכתר להתפשט בו בההתפשטות הב' וכנז', וע' עוד דברינו בזה לקמן פ"ג אות ג', **אחר** כותבי כ"ז ראיתי כי כבר עמד ע"ז בספר יפה שעה ותירץ הוא ז"ל כי אחר שנגמרו הכלים בכל צרכם ועביותם הרי הכלי נתחזקו ונתעבו ואין חשש מעתה מהתפשטות האורות בהם ע"ש דבריו, אמנם גם אנכי

עלתה מתחילה בדעתי לומר כן אך ראיתי כי הרב ז"ל אין מספיק עצמו בתירוץ הזה כלל, כי הרי הוא אמר לעיל בנקודים רפ"ג, ושם תמה לאשר יחזור האור הזך לירד ולהתפשט בכלי יחזור ויזדכך הכלי כבראשונה ויתבטל מהיות בחי' כלי עכ"ל הרי לנו מפורש סברת הרב שאם היה חוזר לירד בו אותו האור עצמו שנסתלק, היה חוזר ומתבטל הכלי גם אחר שהכתר נעשה ונתעבה אלא שהרב מתרץ שם משום שהכתר נשאר למעלה ע"ש אך גם אותן הדברים לפי משמעותן הפשוט אינו מעלה ארוכה כלל לקושייתינו עתה כי הרי כבר כתבנו והוכחנו לדעת לעיל פ"א אות כ"ה כי גם באור המלכות אינו יכול שום כלי להסתכל פב"פ אם לא ע"י הפסק כלי בינתיים ע"ש דברינו וכן הוא בשער הקדמות דף י"ד ע"ג, אלא עיקר הכוונה הוא ע"פ מה שאמרנו כי כל האור דהתפשטות הב' הוא אינו האור עצמו דהתפשטות הא' אלא רק תולדתו והוא בבחי' קו אור דק ממנו, והאור המעוט הזה יכול הכלי לסובלו היטיב הן להסתכל בו פב"פ והן לקבלו בתוכו ג"כ וכנ"ל, וזהו באמת ג"כ עומק כוונת הרב בנקודים רפ"ג בתירוצו שם מה שאמר, שאור הכתר נשאר למעלה וכמו שכתבנו שם אות י"ב ובכ"מ לעיל, ונמצא כי כל קושייתינו וכל תירוצינו כאן הם עצמן באמת רק קושיית הרב ותירוצו אשר לעיל בשער נקודים פ"ג והבן כ"ז היטיב :

[ד] **ונתנם** בחכמה, והנה מתגלה אז אור החכמה לספי' בפנ"ע ע"י שנסתלק אור הכתר ועלה למעלה, כי מתחילה היה כל האור כולו במדרגת הכתר וכמ"ש לעיל בסמוך שהתחיל האור לבא בכתר וכל הט' אורות כלולים בו, ולא היה אפשר שיתגלה אור החכמה ולצאת על מדרגתה אלא רק אחר שנסתלק אור הכתר ועלה למעלה, והנה הוא דוגמת בחי' הצלמים דא"ס האמור בעגולים ויושר ענף ב' שלא היה אפשר לצאת העולמות על מדרגתם אם לא ע"י שנסתלק האור דא"ס ועלה למעלה וכן היה כאן כי לא היה אפשר לכל ספי' התחתונה לצאת על מדרגתה אם לא אחר שנסתלק האור העליון ממנה [ומזה תראה אמיתת דברינו אשר כתבנו שם בהקדמה לענף ב', כי כל אור עליון הוא בבחי' א"ס בערך התחתון וכולם הם בסדר אחד] **והנה** מה שנתגלה אור החכמה רק אחר שעלה אור הכתר מהפה ולפנים ונתעלם במקורו הנה מזה הוא הענין מה שהחכמה נקרא ראשית, וכנ"ל פ"א אות ל"ו וכנודע וכן אמר הרב ג"כ בכוונת ראש השנה פ"א ופ"ב כי כתר וחכמה ב' ראשים הם וזהו הענין דשני ימים ראש השנה שכ"א נקרא ראש כי זה בכתר וזה בחכמה כמו שמבואר שם, וכ"ז הוא מטעם אשר בעניינינו כי הנקודים הוא שורש האצילות ונעשה בנקודים הכתר והחכמה כ"א בבחי' ראש וראשית כאשר נתגלה אור החכמה היה הכתר נעלם במקורו והרי נעשה החכמה ג"כ ראש וראשית והם ב' ראשים אחד בכתר ואחד בחכמה, ומבואר בהגר"א בספד"צ רפ"א כי הכתר הוא הראשית בהעלם והחכמה הוא הראשית בגלוי שהוא ראשית הגילויים, כי הוא הי' של שם והוא בגילוי אבל הכתר הוא רק הקוצו של י' שהוא רק ברמז והעלם והוא ע"ש הכתר שהוא רק הראשית בהעלם, **וכן** הוא עוד כי נודע הוא שכל הכלי והגוף הוא רק מהז"ת שהוא מהחסד ולמטה וכמ"ש בשנת"א פ"ב ובמוחין דצלם פ"ז ע"ש והרי הוה עיקר הגילוי רק מהחסד, והנה לא נתגלה החסד כאן שהוא בעולם הנקודים אלא רק כאשר היה לא מטי בכתר שהוא כאשר עלה ונסתלק ונתעלם הכתר במקורו הנה אז יצא ונתגלה החסד וכמו שמבואר למטה והרי אינו רואה החסד את התחלתו רק מהחכמה לבד, שכאשר עמד החכמה בבחי' ראש וראשית אז נתגלה מציאות דספי' החסד שהוא הגילוי העיקרי, וכ"ז הוא משום שהחכמה הוא ראש וראשית להגילוים הנז' :

[ה] **ומאירה** לבינה פב"פ האורה לבד אבל אינה נותנת לה עדיין את הז' אורות, הנה התועלת הנעשה מאותה ההארה דפב"פ הוא מבואר לקמן פ"ג, ומ"ש שאינה נותנת לה עדיין את הז' אורות, הוא מטעם כי אי אפשר לאור הבינה להתגלה ולצאת על מדרגתה אלא רק אחר שתתרחק אור החכמה ממנה ותעלה למעלה בכלי הכתר וכמו שמפרש והולך וכנ"ל אות ד', **ומה** שיש בזה נוסחאות שונות, בנוסח אחד ח' אורות ובנ"א ז' אורות, הענין הוא כי באמת הנה היה י' אורות גם בהתפשטות הב' אלא שאור המלכות אשר בכלי המלכות היה בא רק בסוד תוספת והיא נתוסף רק אח"כ, וכמו שיתבאר בעה"י לקמן פ"ד וכן למטה אות כ"א, והרי לא ניתן מתחילה בכלי הבינה אלא רק ז' אורות, אך עכ"ז הנה ניחא ג"כ הנוסח ח' אורות כי הוא על שם העתיד והרי ניתן בהבינה הכח להוליד ח' אורות עכ"פ, וע' לקמן פ"ד :

[ו] **וכבר** בארנו (לעיל בשער נקודים פ"ח ע"ש דברינו אות ג' אשר במוסגר) כי אין מציאת חזרת פנים ואחור רק בבחי' כלים אבל באורות עצמן [ע' דברינו שם ותבין מה שדקדק לומר מילת עצמן ע"ש] לא ידוק בהם פנים ואחור רק התפשטות והסתלקות, ר"ל בזה כי לכך אינו מזכיר ענין הפיכת פנים רק על הכלים ולא על האורות ואמר סתם כי מתחילה מתחיל האור לבא כו' שחזר ויצא משם אור כו' אור החכמה חזר להתעלם בכתר כו' ונתן לו את האור שלו כו' ואינו מזכיר בהאורות בחי' הפיכת פנים, כי לא ידוק לומר פנים ואחור דהאורות אלא רק התפשטות והסתלקות וכל מטי בהתפשטות וכל לא מטי הוא בהסתלקות :

[ז] **ודע** כי כל נתינת אורות הוא לעולם בבחי' פב"פ, הנה עומק הענין דפב"פ הנאמר בכל ענין זה, הכוונה הוא על בחי' זווג נעלם כי נזדווג כל ספי' עליונה עם התחתונה להשפיע בה האור השייך אליה ונתן לה האור שלה בבחי' זווג דפב"פ, אך זהו בכל ספי' בעת שנעשה בה בחי' מטי, הנה קבלה את האור שלה מהעליון ע"י בחי' זווג דפב"פ, אמנם כאשר נעשה בה"א הבחי' לא מטי, שחזר האור דכל תחתון בהעליון שעליו והיו אז שניהם ג"כ בבחי' פב"פ ועלה אור התחתון בהעליון שעליו, הנה היה עלייתו בבחי' עליית מ"ן וכדי לקבל תוספות אור וברכה למעלה ואחר שנשלמה בכל טוב העליונים הנה חזרה וירדה למטה בבחי' מטי, ועכ"פ הוא כי בחי' לא מטי הוא בחי' עליית מ"ן ובחי' מטי הוא מענין זווג ושניהם הם ע"י פב"פ, **והנה** ענין הלא מטי אשר בכל תחתון הנה זה היה נעשה בעת שהיה אור העליון במקומו, כי אז הנה עלה אליו בבחי' עליית מ"ן הנז' כדי לקבל ממנו תוספות אור וברכה, אבל בחי' המטי אשר בכל תחתון זה היה נעשה אחר שיצא אור העליון ממקומו, והנה הוא מענין שאמר הרב בשער המוחין פ"ג ובכ"מ בענין לידת המוחין דז"א שהוא בסוד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה וכן הוא מעין זה גם כאן כי נתרוקן האור בהעליון לצורך התהוות האור בהתחתון כי בלתי זה אי אפשר להתחתון להתגלה על מדרגתו, וכן הוא ג"כ מענין האור שנגנז וכמ"ש בספד"צ פ"א אעבר וזעיר נטיל וגניז ע"ש בהגר"א בארוכה וכן היה כאן כי נסתלק האור בכל עליון לצורך האצילות דהתחתון, והנה נוהג אלו הענינים בנקודים תמיד בלי הפסק כי הרי הם תמיד ברצוא ושוב מטי ולא מטי והיא משום רוממות מעלת הנקודים לכן הם תמיד זה עם זה בבחי' זווגא דלא פסיק והוא בבחי' המטי שבהם וכן מתחדש אורם תמיד במציאת אורות חדשים מתוספות אור וברכה מלמעלה ע"י עלייתם תמיד בלא מטי וכמבואר לקמן פ"ד, והבן כ"ז היטיב ויתבאר עוד בסמוך בעה"י :

[ח] **ואמנם** הבינה לא הפכה פניה להאיר למטה בחסד כי לא היה הם בחסד ובו"ק לקבל כו', הנה נתינת אור אשר מהבינה לחסד היה באמת ג"כ רק ע"י פב"פ כמו שמבואר למטה, אך כוונתו הוא רק על חזרת פב"פ אשר חוזר כל ספי' עליונה את פניה למטה תיכף כאשר מקבל את האור שלו והופכת אז את פניה למטה להיות פב"פ עם התחתון גם קודם שנותנת

לה

לא את האור שלה, אף זה אמר כי הבינה אינה הופכת פניה למטה להאיר אל החסד קודם שנותנת לו האור שלו כי אין החסד יכול לקבל את אורה הגדול, ומה שאח"כ כאשר הגיע העת ליתן לחסד את האור שלו הופכת אז הבינה פניה למטה ונותנת לו האור שלו פב"פ הנה הוא באמת רק אחר שיוצא אור הבינה מהכלי שלה ומסתלק ועולה למעלה וכמבואר כ"ז לקמן בדברי הרב, והנה ראינו להאריך בזה הדיבור קצת לכן נחלקיהו בדרך סימנים :

סימן א', **הנה** עיקר הענין דהפיכת פב"פ אשר הפך כל עליון פניו למטה תיכף אחר קבלת האור שלו והיה נוהג ענין זה בכל הספי' כולם לבד מהבינה עם החסד כנז', הנה הוא ע"פ מ"ש הרב בשער מוחין דצלם פ"ו כי לכל עליות מ"ן צריכין לקבל הארה מלמעלה, ולכן לצורך זה הנה היה הפיכת פנים הנז' אשר הפך כל עליון פניו לתחתון גם קודם שנתן לו את האור שלו, והוא כדי להאיר אליו ליתן לו כח להעלות מ"ן, והוא כי כבר אמרנו לעיל שער העקודים פ"ב אות י"א שבהסתלקות הראשון הנה נשאר בכל כלי. רשימו ואו"ח וניצוצין, ואמרנו שם כי אלו הג' בחי' הם בדוגמת ניצוצי ש"כ ופ"ל ורפ"ח אשר בעולם. הנקודות שהם השורש דכל פרצופי האצילות כולם כנודע, כי אלו הניצוצין הללו בסוד מ"ן ויתוסף עליהם אור וברכה מהאור דשם מ"ה דהתיקון ונעשה מהם כל פרצופי האצילות, וכן היה עד"ז בענינינו כי כל ספי' עליונה תיכף אחר שקבל את האור שלו ונשלם בכל הראוי לה הנה חזרה פניה למטה להאיר לתחתונה וע"י הארת פנים בזה הנה ניתן כח להרשימו ואו"ח וניצוצין שבה לעלות בסוד מ"ן ובעלייתם הנה ניתן להם שם תוספות אור וברכה כהראוי להתחתון וחוזר ויורד למקומו ג"כ ע"י פב"פ, **וכן** הנה הוא ג"כ ע"ד התיקון הכללי דאצילות אשר ע"י המ"ה, כי הרי מתחילה נתגלה האור דשם מ"ה בהמצח דא"ק והאיר בגילוי הארה לסוד כמ"ש בשער התיקון פ"ב ועי"ז נבררו הניצוצין דב"ן ועלו למ"ן והרי היה עלייתם רק ע"י גילוי הארה לבד. הגהה ע' ספר הכללים כלל ט"ו ענף ז' אות א' ואחר שעלו הנה נתחברו שם עם האור העיקרי דהמ"ה עצמו כי נתחבר המ"ה כולו עם הב"ן ומהם שניהם נעשה ונבנה האצילות כולו כמ"ש בתיק פ"ב וכנודע, ובארנו בארוכה בזה בספר הכללים כלל י"ח ענף ה', והרי נעשה כל האצילות מהניצוצין דהב"ן, מתחילה ע"י גילוי הארה לבד דהשם מ"ה ואח"כ ע"י שיתוף עם האור העיקרי דהשם מ"ה עצמו, וכן היה בענינינו שהוא דבנין העקודים אשר הוא במטי ולא מטי הנה נעשה מילואת כל ספי' ע"י ב' בחי' כעין זה ג"כ, מתחילה ע"י הארת פנים מהעליונה ואח"כ ע"י נתינת אורות ממש דפב"פ, כי ע"י ההארת פנים לבד היה נתקן התיקון דעליית המ"ן ואח"כ היה הפב"פ לצורך נתינת האור העיקרי שבה כי עי"ז נשלמה בכל שלימותה, והנה היה הסדר הזה בכל הספי' כולם, לבד בבינה עם החסד כי הבינה לא הפכה פניה מתחילה לגבי החסד להאיר אליו בהארה בעלמא אלא רק אח"כ כאשר הגיע העת ליתן להחסד את האור העיקרי שבה אז הפכה הבינה את פניה ג"כ להחסד ונתנה לו את האור העיקרי השייך להחסד בפב"פ, וזה היה אחר שנסתלק האור העיקרי דהבינה עצמה אז נתנה להחסד את האור השייך אליו ג"כ בפב"פ, אבל הארת פב"פ שמתחילה בעת שהיה אור הבינה במקומה, הנה זה היה חסר מהבינה להחסד ומהטעם שאמר הרב כי לא היה כח בחסד ובו"ק לקבל אור גדול כזה :

סימן ב', **וענין** השינוי אשר מהבינה עם החסד משאר כל הספי' הענין הוא כי הנה עליות המ"ן שאמרנו שהיה כאן ג"כ מספי' לספי' הרי היה משונה כאן מענין עליות המ"ן דהניצוצין דהנקודות הרבה מאד כי שם היה תחילת עלייתם כדי להתברר מהסיגים והפסולת הנעשה בהם בעולם התוהו כנודע ולכן היה תיקונם שם רק לאט לאט ובהדרגה גדולה וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד סוף דרוש ב' פי"ט, וע' עוד בתיקון פי"ב, וכ"ז הוא משום גודל וריבוי הסיגים שבהם ואי אפשר שיתוקני בפעם אחד אבל כאן בענינינו הרי לא היה בהם שום פגם ח"ו ולא היו צריכים לבירור כלל וא"כ הרי היה אפשר להם ר"ל להרשימו ואו"ח וניצוצין לקבל את האור והשלימות שבהם גם בלתי עליות מ"ן אשר מכל אחד ואחד בפב"פ כי בהסתלקות הא' אשר נסתלק אז כל האור דהתפשטות הא' כולו הנה הוא היה היטיב עליית המ"ן הכללי לגרום זווג עליון לצורך הולדת כל האור דהתפשטות הב' כראוי לכל ספי' וספי' וכמו שבארנו בספר הכללים כללי י"א ובכ"מ שם והרי היה אפשר להאור דהתפשטות הב' שיתפשט ויכנס בכל. ספי' וספי' כל חלק אור הראוי לו. בלי עליות מ"ן מספי' לספי' והיה לכ"א לקבל את אורו היטיב בכל השלימות הראוי לו ולהתייחד עמו בלי שינויים שונים כלל, **ואמנם** הנה ענין עליות מ"ן אשר נסדר כאן ג"כ מספי' לספי' הנה הוא לצורך ב' טעמים אשר שניהם הם מסיבה אחת והם אחד לצורך עליה ואחד לצורך ירידה. ושניהם הם בכוונה עמוקה מאד, והיינו כי הרי כבר אמרנו שכל גילויים אשר נתגלו לי' ספי' הנה זה היה נעשה בהם ע"י שיציאת כל תחתון היה רק אחר שעלה העליון למעלה ועי"ז נעשה האפשרית לכל תחתון לצאת על מדרגתו כי זולת זה היו כולם במדרגה אחת והאור אחד ארוך, אמנם עי"ז הרי היה אפשר שישתלם כ"א יותר מדאי ויתפרדו ח"ו והגם שאח"כ הנה חוזרים ועולים ומתייחדים תמיד זב"ז כל התחתון עם העליון שעליו כי הרי הם תמיד במטי ולא מטי, אך זה גופה לא היה אפשר להם מאחר שנפרדו מתחילה, ר"ל כי מאחר שיציאת כל תחתון היה רק אחר שנסתלק העליון ממנו ועלה למעלה הרי נשתלם התחתון ועי"ז לצאת ממדרגת העליון לגמרי וא"כ הרי לא היה אפשר להם לעלות אח"כ תמיד זה לזה במטי ולא מטי ולהתייחד כל תחתון עם העליון מאחר שנפרדו מתחילה, ולכן כדי לייסד בהם הכח היסוד הזה שיחזרו תמיד להתייחד זב"ז גם אחר שנתפסקו ונפרדו מתחילה הנה היה הענין דחזרת פנים בפנים שאמר הרב אשר תיכף כאשר קבלה הספי' העליונה את האור שלה עם כל האורות התחתונים הכלולים בה הנה חזרה את פניה למטה והאירה להתחתון ואמרנו כי נעשה עי"ז ג"כ בחי' עליית מ"ן מהתחתון להעליון והנה נתייחדו אז כל התחתון (ר"ל הרשימו ואו"ח והניצוצין שבה) עם העליון גם בהיות אור העליון במקומו, ונתייסד בהם עי"ז כח היסוד מתחילה, ולכן הוא כי הגם אשר אח"כ הנה לא יצא ולא נתגלה כל תחתון על מציאותה אלא רק אחר שעלה אור העליון ונתפסק ממנה עכ"ז הנה היה נשרש מתחילה ונשאר בהם הכח היסוד תמיד לחזור ולעלות זה בזה ומתייחדים תמיד זה עם זה ע"י המטי ולא מטי, ונמצא כי במה שנסדר בהם שלא יצא כ"א על מציאותו אלא רק אחר שמתפסק האור העליון ממנו ועלה למעלה הנה בזה נתקנו ונעשו לי' אורות מיוחדים כי נשתלם עי"ז כל תחתון על מדרגתו ונעשו לי' ספי', ובמה שנסדר בהם שחוזר כל עליון פניו למטה אחר שמקבל את האור שלו עם כל אורות התחתונים הכלולים. בו ועומד אז עם התחתון פב"פ ואמרנו כי נעשה אז ג"כ בחי' עליית מ"ן מהתחתון להעליון ונעשה כ"ז גם בהיות עדיין האור העליון במקומו הנה מתייסד בהם עי"ז כח ותכונת היסוד שיחזרו להתייחד תמיד זה עם זה גם אחר שנעשו לי' ספי' והוא מה שחוזרים אח"כ ועולים תמיד זב"ז במטי ולא מטי, **והנה** זהו הטעם והסיבה בענין השינוי אשר מהבינה להחסד משאר הספי' כי הבינה לא הפכה פניה מתחילה להאיר אל החסד אלא רק אח"כ בעת נתינת האורות וכנ"ל, והוא מהטעם כי הרי מבואר הוא בכל דברי הרב למטה שאור החסד לא התייחד לעולם עם אור הבינה, כי אשר היה מטי בבינה שירד אור הבינה למקומה אז היה ג"כ מטי בחסד וכאשר שהיה לא מטי בחסד שעלה אור החסד למעלה בבינה אז היה ג"כ לא מטי בבינה כי עלה אור הבינה למעלה בכתר, והרי לא התייחד

מעולם אור החסד עם אור הבינה, והטעם הוא כי הג"ר והז"ת הם לעולם בג' מדרגות כנודע שהג"ר הם המוחין והכתרים והז"ת הם הגוף והרגלות, וי"ל כי באשר שכן ראה המאציל ית"ש לייסד את בנין האצילות והעולמות כולם שיהא הג"ר והז"ת בג' מדרגות, אור וכלי נשמה וגוף, ובאשר שהעקודים הוא השורש דהאצילות והעולמות כולם וכל מה שנעשה באצילות הוא מהעקודים לכן נסדר בעקודים שאור הבינה ואור החסד לא יתייחדו לעולם כי אשר אור החסד עולה למקום הבינה אז מסתלק הבינה ועולה עם החכמה לכתר וכאשר יורד אור הבינה למקומה אז יורד החסד ג"כ למקומו. ולכן חסר בהם ג"כ הענין דהפיכת פב"פ שבתחילה והרי אינם מתייחדים זב"ז לא בתחילה ולא בסוף כי ע"י כ"ז נתייסד שיהא הג"ר והז"ת לג' מדרגות לעולם משא"כ אשר כל הספי' כולם אשר הם חוזרים להתייחד תמיד זב"ז גם אחר שיצא כ"א על מציאותו כי הם עולים זה לזה ע"י המטי ולא מטי ולכן נתייסד בהם מתחילה ההארת פנים מזה לזה ומתייחדים אז כנ"ל גם בעת שאור העליון במקומו והוא כדי לייסד בהם גם היסוד לבסוף ג"כ, משא"כ באור החסד עם אור הבינה שהם אינם מתייחדים לעולם כנז', וכמו שיתבאר עומק הדברים בזה למטה בסי' ג', וזהו שאמר הרב כי הבינה לא הפכה פניה להאיר למטה בחסד כי לא היה הם בחסד ובו"ק לקבל אור גדול כזה פב"פ כו' וי"ל כי לפי הסדר שראה המאציל ית"ש נסדר ולייסד בהז"ת שיהיו הם במדרגה למטה מהג"ר הרבה הנה לא היה אפשר להם לקבל את הארת פב"פ דהבינה וכדי שיעלו ע"ז על מדרגתם הראוי להם, ונתייסד כאן התכונה הזה שיהיה הז"ת במדרגה בפ"ע מהג"ר והוא במה שחסר להם כן ההארת פנים שבתחילה וכן היסוד שבסוף וכנז':

סימן ג', **והנה** כ"ז אמרנו בענין ההארת פנים שבתחילה אשר היה בכולם מזה לזה לבד מהבינה לחסד, שהוא לסיבת היחוד שיתייחדו לבסוף, הנה הוא כוונה אחת שהוא לצורך שבה ומעלה, והוא לסיבת העליה שיעלו זב"ז, דהיינו בעת שהוא מטי בהעליון יעלה התחתון אליו. אמנם יש עוד כוונה שנית והוא לסיבת ירידה, שיצא כ"א על מציאותו ויירד כל התחתון למקומו בעת שהוא לא מטי בהעליון, והיינו כי כבר אמרנו בכ"מ מדברינו כי עומק הענין מה שנעשו בהתפשטות הב' לי' ספי' הנה הוא ע"י שיצאה ונעשית כל ספי' התחתונה ע"י בחי' זווג עיבור לידה מהעליון שעליו והיה העליון אליו בבחי' או"א והתחתון היה אליו בבחי' זו"ן ועי"ז הנה ירד כל התחתון במדרגה למטה מהעליון כי הנה הוא בבחי' בן הנולד מאו"א ועי"ז נעשו לי"ס, ונודע הוא כי כל זווג הוא ע"י עליית מ"ן שבתחילה, וזה היה הענין דהחזרת פנים מה שהפך כל עליון את פניו למטה תיכף בקבלה אורו כי האיר להתחתון והשפיע בו כח ואור להעלות אלו מ"ן והוא מהרשימו ואו"ס וניצוצין שהיה שם שהם בבחי' ש"ך ופ"ר ולפ"ס כנ"ל סי' א' ועי"ז נזדווג כל עליון בבחי' הדו"ן שבו והשפיע אל המ"ן כל האור ומוחין השייך אליו ונשלם ונולד ויצא עי"ז כל התחתון על מציאותו ונעשו עי"ז לי' אורות י' ספי' וכנ"ל, ועכ"פ הוא כי הנה היה ההארת פנים אשר הוא לצורך עליית מ"ן כנז' כי עי"ז נולדו זה מזה ונעשו לי' מדרגות, וי"ל כי באשר שרצון המאציל ית"ש הרי היה לייסדם בבחי' י' ספי' י' מדרגות והוא ע"י שיהא יציאת כל התחתון מהעליון שעליו בבחי' זווג עיבור לידה, והרי צריך לזה ענין עליית מ"ן, ועליית הארה מלמעלה להעלות המ"ן, והוא הענין דההארת פנים דעניינו כנ"ל סי' א', והרי נמצא כי היה ההארת פנים מסיבה הכוונה להורידם זה מזה לי' מדרגות, וזהו ג"כ הענין מה שנוהג בהם תמיד הענין דמטי ולא מטי והם תמיד ברצוא ושוב ויורד כל התחתון למקומו בעת שהוא לא מטי בהעליון, והוא ג"כ מסיבה זה, כדי שיצומצם כ"א על מדרגתו ולכן מתרחק העליון ועולה למעלה והתחתון יורד למקומו, ועכ"פ הוא כי הנה מתבאר מדברינו עתה, שהיה ההארת פנים שבתחילה מסיבה הכוונה להורידם זה מזה שיצאו לי' מדרגות כ"א למדרגה בפ"ע, **אמנם** הנה לפי זה הרי יהיה הקושיא יותר חזקה על טעם השינוי אשר מהבינה להחסד שהיא לא הפכה פניה אליו מתחילה, הלא מאחר שההארת פנים שמתחילה היה כדי ליתן כח להעלות מ"ן א"כ הרי היה נצרך שגם הבינה תהפך פניה להחסד להאיר אליו כדי להשפיע בו שיוכל להעלות מ"ן אליה כי הרי נודע הוא שהזו"ן מעלים מ"ן לבינה תמיד, **אך** דע והבן כי הנה דקדק הרב בלשונו ואמר כי אין כח בחסד ודו"ק לקבל אור גדול כזה פב"פ רק אחור באחור, ואינו רק אב"א, הרי לכאורה שאת יתר הוא אמנם השמיענו בזה כי ההארת דאחור באחור הנה מקבל החסד ג"כ מהבינה לעולם, ר"ל גם בהיות אור הבינה במקומה, **אך** הענין והחילוק כאן אשר בין הפב"פ להאב"א הוא באמת עמוק מאד ושמע והבן, כי הנה כבר אמרנו לעיל שער עקודים פ"א אות ה' ופ"ג אות י"ב כי כל האור דהתפשטות הב' אשר להעקודים אשר הוא נמשך ויוצא מזווג הדו"ן שבכללות האור דהתפשטות הא' הנה הוא נמשך ויוצא ממנו מהחכמה ולמטה שבו כי באצילות הרי נמשך ויוצא עיקר כל התחתון מהעליון רק מהז"ת שבו ולמטה וכמו שכתבנו בשער סדר אצילות בקיצור פ"א אות י"ג אבל בעולם דעקודים שהוא האור דהתפשטות הב' הנמשך ויוצא מהאור דהתפשטות הא' הנה הוא יצא ממנו מהחכמה שבו ולמטה והוא מהטעם ע"ב שבו אמנם הנה זהו רק בכללות האור דהתפשטות הב' כולו היוצא מהאור הכללי דהתפשטות הא' הנה בזה היה הענין שיצא מהחכמה שבו ולמטה, אמנם אח"כ שהוא בהאור דהתפשטות הב' גופה אשר הוא נחלק לי' אורות ויצאו זה מזה כל התחתון מהעליון שעליו ג"כ ע"י בחי' זווג ולידה כנז' הנה בהם היה חילוק ושינוי בין הג"ר שבהם להז"ת שבהם, כי הג"ר שבהם אשר יצאו ונמשכו זה מזה כל התחתון מהעליון ג"כ ע"י בחי' זווג ולידה מבחי' הדו"ן דהעליון הנה הם היה נמשך כל התחתון מהעליון ג"כ מהחכמה דהעליון ולמטה שהוא מהע"ב שבו, והיינו כי אור הכתר כאשר שיצא הוא והיה יציאתו עם כל הט' התחתונים כולם כלולים בו, וכנ"ל בדברי הרב, והוא כלל האור דהתפשטות הב' אשר יצא מתחילה כלול בכתר, והיה נמשך ויוצא ע"י בחי' זווג ולידה מהאור דהתפשטות הא' אחר הסתלקותו למעלה, הנה הי' נמשך ממנו מהחכמה שבו ולמטה שהוא מהטעם ע"ב שבו הסיה שבו, וכן אח"כ כאשר הזדווג אור הכתר מיניה וביה בבחי' הדו"ן שבו שהוא אוירא עלאה ומ"ס והוליד ויצא ממנו אור ספי' החכמה שבהתפשטות הב' עם כל הח' התחתונים כלולים בו הנה היה המשכה מהכתר ג"כ מבחי' החכמה שבהכתר שהוא מהטעם ע"ב שבו הסיה שבו ממנו ולמטה, ואח"כ הנה הזדווג אור החכמה בבחי' הדו"ן שבו עצמו שהוא בבחי' חו"ה עלאין והוציא והוליד את אור הבינה עם כל הז"ת כלולים בה הנה היה יציאת והמשכת הבינה אשר מאור החכמה, ג"כ מהע"ב שבו הסיה שבו שהוא מהחכמה שבו ולמטה, אמנם אח"כ שהוא בלידת ויציאת אור החסד והו"ק מהבינה שהיה ג"כ ע"י בחי' זווג ולידה מהדו"ן שבבינה עצמה שהם ישסו"ת שבה ומהם יצא ונולד אור החסד עם כל הו' תחתונות כלולים בו, הנה היה יציאת והמשכת אותו אור החסד עם כללות כל הו' תחתונות מהבינה, רק מהס"ג שבה, כנשמה שבה שהוא מהבינה שבה ולמטה, אבל הע"ב שבה לא נתגלה בהז"ת ונשאר נעלם מהם והרי היה חילוק בין הג"ר להז"ת כי הג"ר יצאו כ"א מהעליון שעליו מהע"ב שבו ולמטה אבל החסד בכללות כל הו"ת אשר יצאו ונולדו מהבינה הם יצאו ונמשכו ממנה רק מהס"ג שבה ולמטה, והוא מה שכתבנו בכ"מ מדברינו כי בעולם העקודים שולט השם ס"ג כי כל עולם הוא רק הז"ת וכמ"ש בטנת"א רפ"ה, והז"ת הנה הם המ"ה ובי"ן כנודע, ובעולם האצילות אשר שם יצא כל התחתון מהעליון רק מהז"א דהעליון (כי הג"ר נקרא בו בשם גדלות כמ"ש בשער

המוחין רפ"ז) הרי שולטים שם רק המ"ה וב"ן אבל בעולם הנקודים אשר הז"ת יצאו שם מהס"ג דהבינה א"כ הרי מאיר ושולט השם ס"ג בהנקודים, ועכ"פ הוא כי הז"ת הם ירדו ממדרגת הג"ר כי הג"ר יצאו במדרגת הע"ב והז"ת יצאו מהבינה רק במדרגת הס"ג, **והנה** נודע הוא מדברי הרב בשער עקודים פ"ב ופ"ח כי עיקר הפב"פ הוא רק ע"י הע"ב אבל הס"ג ומהס"ה ממנו ולמטה הוא נקרא בשם אב"א, וזהו עומק הכוונה בעניננו מ"ש הרב כי החסד אינו מקבל מהבינה רק אב"א ור"ל שאינו מקבל מהבינה רק מהס"ג שבה ולמטה, ומ"ש שהבינה לא הפכה פניה להאיר בהחסד כו' ר"ל כי אינה משפיע בו שפעת כח להעלות מ"ן, מהע"ב שבה אלא רק מהס"ג שבה לבד והרי הינה עולה המ"ן ג"כ אלא רק מבחי' הס"ג לבד כי לא קבלו הם יותר ואין להם מהע"ב שבה כלל והרי הם שניהם רק בבחי' אחור באחור, והנה נמשך עי"ז כל יציאת ולידת החסד מהבינה ג"כ רק מהס"ג שבה ולמטה כי לפי ערך עליית המ"ן כן הוא הולד הנולד מזה, אבל הע"ב שבהג"ר הוא נשאר נעלם מהז"ת והוא מה שאמרנו כי בנקודים שולט השם ס"ג וכנ"ל, אך עכ"פ הרי נתבאר מדברינו כי באמת הנה היה עליית מ"ן מהחסד להבינה ג"כ וכן היה מקבל גם החסד מהבינה מתחלה אור ושפע שהוא כח להעלות המ"ן אלא שכן הכח וכן המ"ן עצמם הנה היו רק ממדרגת הס"ג לבד וזהו שאמר כי היו אחור באחור וכנ"ל, **וע'** עוד הרבה עיקרי דברים בזה בספר הכללים בענין מלוחים שבתחלה הספר סי' ג' אות י"ד ובסי' ד' אות ט"ז ובסי' ה' אות ה' סעי' ו':

סימן ד', **אמנם** הוא כי מאחר שאמרנו שעיקר הסיבה מה שנעשו לי' אורות י' ספי' הוא ע"י שיצאו זה מזה בבחי' זווג עיבור לידה וכנ"ל א"כ הרי בהם שנתחלקו עי"ז לי' אורות ובי' מדרגות די' ספי' הרי היה צריך שיעשו עי"ז לי' כלים ג"כ כי כל זווג עיבור לידה הוא נעשה ע"י בחי' אמ"ר וק"ב והוא בבחי' אור וכלי והרי היה צריך שיעשו לי' כלים ג"כ, וע' לעיל בעקודים פ"ב אות ז' שאמרנו כי זהו סוד מ"ש בשער אח"פ פ' א' ג' כי היה י' כלים לאור האוזן וי' כלים לאור החוטם וי' כלים לאור הפה והוא באשר שכל אור שמתחדש ויוצא הנה הוא לעולם רק ע"י בחי' זווג וכמ"ש במבו"ש שער ב' ח"א פ"ו, וכל זווג הנה הוא ע"י סוד אמ"ר וק"ב כמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה' ו', וכל אמ"ר וק"ב הנה הוא סוד אור ועביות שהם אור וכלי והרי היה סוד כלים בהתפשטות הא' ג"כ אלא שבערך האור דהתפשטות השני שהוא למטה במדרגה הרבה מהא' הנה נחשב כל ההתפשטות הא' כולו רק לאחת משום גודל העלמו וכמו שבארנו שם אות ז' סי' א' וכן בפ"ו אות י' ובכ"מ, אמנם בההתפשטות הב' דעניננו שהוא האצילות העיקרי דהנקודים והוא עומד בגילויו שם, הנה מאחר שכל יציאתו הוא ע"י בחי' זווג מחודש שבההתפשטות הא' א"כ הרי יש לו כלי לאותו האור עצמו זולת העביות הראשון, וכן מאחר שאמרנו שכל הגילוי דהי' אורות אשר נתגלו בההתפשטות הב' להיותם י' אורות י' ספי' הנה הוא ע"י מה שיצאו זה מזה בבחי' זווג וכנ"ל א"כ הרי נעשה בהם י' כלים ג"כ ואלמלא אמר הרב לעיל פ"א ובכ"מ כי הכלי דהנקודים היה לעולם רק אחת שהוא העביות הראשון לבד וכנודע בדברינו, **אך** הענין בזה הוא ע"פ המבואר בדברי הרב לקמן פ"ג, שאור הרשימו הנשאר למטה אחר הסתלקות הא' הנה הוא היה יותר עיקרי ויותר גדול במדרגה מהאור דהתפשטות הב' וכמו שמבואר שם שבהכתר והחכמה היה מתמעט אור הרשימו לבחי' הזכר שבהם והאור דהתפשטות הב' היה מתמעט לבחי' נוק' שבהם וכן אמרנו לעיל פ"א אות מ' כי הרשימו הנה הוא האות י' דהשם הוי"ה הכללי דהנקודים וכל האור דהתפשטות הב' הוא רק האות ו' דהוי"ה, והרי לנו מכ"ז כי האור דהרשימו הנה הוא יותר גדול במעלה הרבה מכל האור כולו שיצא בההתפשטות הב', **והנה** ישנו בזה חילוק גדול בין עולם הנקודים לאשר כל העולמות שלמטה, כי הנה הגם שבכל העולמות כולם הנה נשאר רשימו בכ"א מהאור דהתפשטות הא' אשר אליו, אך עומד הרשימו שם נעלם מאד שהוא הנקודה הפנימית שבו, הנושא אותו כולו ועומד בו בהעלם גדול, כי הוא רק בבחי' אור א"ס אליו [ע' דברינו בספר הכללים כלל י' ענ"ב] אמנם בעולם הנקודים אשר הוא הממוצע בין העולמות דא"ס לעולם האצילות הנה בו יש גילוי גדול לאור הרשימו ג"כ ומתגלה שם בתוקף אורו ולכן הוא ג"כ מכלל השם הכללי שבו ר"ל השם הוי"ה הכללי דעולם הנקודים, שהוא הי' דהשם וכנז', **והנה** באשר שהרשימו הוא בגילויו שם לעולם והוא האור היותר עיקרי שבו כנז', הנה לא השתמש אליו העביות הנעשה בההתפשטות הב' עצמו לעביות כלל כי אין בהם אותה העביות לצמצמו כלל באשר שהוא מתוקף האור הגדול דהתפשטות הא' וכמו שבארנו ענין זה היטב לעיל פ"א אות ט' שכן הוא לעולם שהכלי מוכרח שתהיה משורש יותר גבוה דאל"כ אין בכחה לעמוד נגד האור לצמצמו ולהגבילו וכן הוא בעניננו, ולכן נעשה עיקר הכלי דהנקודים רק העביות הראשון הנשאר מההתפשטות הא' עצמו, והוא היה כולו רק בחי' כלי אחת כי לא היה בו למטה, היכר י' ספי' כלל, משום שהוא כולו רק מהמוחין פנימיים דהא"ק וכמו שכתבנו בשער עקודים פ"ב אות ז', ועכ"פ הוא כי מטעם שאור הרשימו הוא לעולם האור העיקרי דהנקודים לכן בסיבתו עומד הנקודים לעולם רק בגילוי כלי אחת לבד כי עיקר הכלי שבו הוא רק העביות הראשון הנז' וכמו שנתבאר עוד בסמוך:

סימן ה', **עוד** יש בזה ענין שני, כי הנה בחי' הכלים אשר נעשו בהי' ספי' דהתפשטות הב' גופה ע"י שיצאו זה מזה ע"י בחי' זווג כנ"ל, הנה ע"י שעולים תמיד כל התחתון בהעליון שעליו בהענין דמטי ולא מטי והרי מקבל כל אור שפע חדשה תמיד הנה מזדכך עי"ז העביות ובחי' הכלי הנעשה בו עד שאינו נחשב עוד אליו לכלי כלל ובאמת הנה נעשה גם מתחלה כלי ממש לכ"א, כי באם שהיה כלי ממש לכ"א בפנ"ע הרי לא היה אפשר להם לעלות כל רגע זה אצל זה, ע"ד כל גוף המחזיק ומעמיד את הנשמה בתוכה כל אותו הזמן הנגזר עליה להיות למטה, ומאחר שנתייסדו לעלות תמיד זה בזה הרי ע"כ הוא שאין כלי ממש לכ"א בפנ"ע, והוא מסיבת הדברים שאמרנו לעיל כי כל כלי מוכרח שתהיה משרשה יותר גבוהה, ור"ל כי באשר שכל כלי הנה מאיכותה הוא מהעביות דהאור עצמו הרי אין בכחה להתגבר עליו ולצמצמו לאותו האור עצמו אלא רק לאור קטן ממנה והיינו כי העביות דאור העליון נעשים כלי לאור התחתון וכן הוא בעניננו כי העביות דכ"א גופה לא היה אפשר להעשות לכלי ממש עליו, אמנם כל בחי' הכלי אשר נעשה לכ"א גופה ג"כ עכ"פ וע"י יציאתו זה מזה בבחי' אמ"ר וק"ב וכנ"ל הנה הוא רק בבחי' צל"ם שהוא לבוש על הנשמה, והוא האמצע בין הנר"ן והגוף וכמ"ש הרב בשער הצלם רפ"א ובכ"מ, וכשהם עולים במטי ולא מטי כל אחד להעליון, הנה הם עולים עם אותן הלבושים ג"כ כי אינם עביות גמורה ולא כלים ממש כלל, והגם כי בכל אצילות כולו הרי נעשה לעולם ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב הכלי הגמורה דכ"א ונמשך באמת הם העביות דהכלי, אשר בהאמ"ר וק"ב, משורש יותר גבוה מהאור, ע' לעיל פ"א אות ט' ובכ"מ, והרי עכ"פ הוא כי ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב נעשה לעולם הכלי הגמורה ג"כ, אמנם הנה בעניננו מאחר שראה המאציל ית"ש לייסד בהם שיעלו תמיד זה אצל זה במטי ולא מטי הרי לא אפשר בהם שיהא כלי גמורה לכ"א בפנ"ע כי באם כן היה הכלי מחזיקו שיעמוד בה לעולם ע"ד כל גוף המחזיק להנשמה להעמידה בתוכה כנ"ל לכן נסדר כאן שלא להעשות ע"י האמ"ר וק"ב כלי גמורה ממש אלא רק הבחי' צלם לבד וכנז', **אך** סיבת השינוי בזה, ר"ל איך שנשתנה כאן פעולת הכלי שבהאמ"ר וק"ב אשר כאן, שלא נעשה כלי גמורה

על ידם אלא רק הצלם בלבד, משא"כ הכלים שבהאמ"ר וק"ב אשר בכל אצילות כולו שהם נעשה כלי גמורה על ידם, הנה אינה השינוי בזה נמשך ג"כ מהטעם דהארת פנים אשר לעיל סי' ב' ג', והיינו כי הרי אמרנו שם שהטעם דההארת פנים שהתחילה היה לצורך יחוד והפוכו, והיינו אחד לצורך יחוד שהוא לייסד בהם הם היסוד שיתייחדו זו"ן תמיד בעלייתם זו"ן במטי ולא מטי. והשני לצורך פירוד כביכול שיוצאו לי' ספי' מיוחדים וכנ"ל סי' ג', ומאחר שנעשה בהם דבר והפוכו כי יוצאים תמיד כ"א לעצמו והוא בעת שלא מטי בהעליון ומוכנים להתייחד תמיד זו"ן והוא בעת שהוא מטי בהעליון, א"כ הרי מובן ממילא שכן יסודם וכן פירודם אין מגיע כ"א להקצה אלא רק ע"ד הממוצע, ור"ל כי יסודם אשר נעשה בהם בעת עלייתם זו"ז, הנה אינו נעשה היסוד עד התכלית היותר אפשרי כי הרי הם עתידים להתפרד תיכף, וכן הפירוד אשר נעשה בהם בעת יציאתם זה מזה, הנה אינו נעשה פירוד ממש ח"ו כי הרי עתידים לחזור ולהתייחד תיכף, ונעשה כ"א רק ע"ד הממוצע, וכ"ז הוא ע"י שהם שניהם ר"ל הן היחוד וכן הפירוד הנה נעשו שניהם ע"י סיבה אחת שהוא ההארת פנים הנ', ולכן אי אפשר שיגיע כ"א עד הקצה האחרון שבו, כי תכונת היחוד ממש ותכונת הפירוד ממש הרי הם שני הפכים ואי אפשר שיהיו שניהם באצילות אחת מסיבה אחת, ולכן הנה אינו נעשה כל תכונה ותכונה שבהם כ"א רק ע"ד הממוצע, **והנה** חסרון השלימות אשר חסר בהם בענין היחוד, הוא מה שנתגלו לי' אורות י' ספי', כי באם שהיה בהם היחוד עלוי עד התכלית הרי לא היה בהם הגילוי די' ספי' כלל אלא שהיו כולם רק אור אחד, והחסרון אשר בהם בענין הפירוד. מה שלא נגמר הפירוד בהם לגמרי, הוא מה שלא נעשה לכ"א כלי ממש, אלא שהכלי דכ"א אשר עי"ז ניכר ונעשה כ"א לאור מיוחד והם עי"ז י' אורות י' ספי', הנה הוא רק ע"ד הצלם שהוא לבוש לנשמה ואינו כלי גמורה כלל, וכאשר הם עולים זה לזה במטי ולא מטי הנה הם עולים עם אותו הלבוש יחד, והוא כי ע"י ההארת פנים שהתחילה אשר עי"ז הנה נתייסד בהם תכונת והם היחוד, שיחזרו להתייחד זו"ז תמיד ע"י המטי ולא מטי וכנ"ל סי' ב' הנה יסוד היחוד בזה היה עומד לפני הם ותכונת הפירוד שבהם, שהוא נעשה ג"כ בסיבת הארת פנים הנז' כנ"ל סי' ג', ולא הניח אותו להתפרד בפירוד גמור, ר"ל שיתפרדו הי' אורות י' ספי' זה מזה בפירוד גמור ויעשה גוף וכלי ממש לכ"א, הנה על זה היה עומד היחוד כנגדו והיה מונע אותו מזה ולא היה נעשה לכ"א בחי' כלי ממש אלא רק בחי' צלם לבד שהוא לבוש על הנשמה וכדי שיהא אפשר להם לחזור ולהתייחד תמיד ולעלות זה לזה במטי ולא מטי, ולכן הוא כי הנה הגם שבכל אצילות כולו הנה נעשה לעולם ע"י האמ"ר וק"ב, עביות גמורה וכלי גמור, אבל כאן בהי' ספי' דההתפשטות הב' דהעקודים, הנה לא נעשה בבחי' האמ"ר וק"ב שבכ"א מהם, עביות גמורה וכלי גמור, כי יסוד היחוד שנתייסד בהם שיחזרו לעלות זו"ז במטי ולא מטי היה מונע בהם מלהתעבה כ"כ זה מזה ולא נעשה כלי גמורה לכ"א אלא רק בבחי' צלם לבד וכנז', והרי נמצא כי הענין דמטי ולא מטי ר"ל מה שנתייסד כאן שיהיו במטי ולא מטי הנה זה היה מעכב עליהם שלא יעשה בהאמ"ר וק"ב שבהם עביות גמורה וכלי גמורה לכ"א ולא נעשו אלא רק לי' אורות לבד והוא ע"י בחי' צלם שנעשה לכל אור ואור צלם בפ"ע ועי"ז נעשו לי' אורות י' ספי', אבל הכלי ממש שבהם הנה הוא רק מהעביות הראשונה הנשאר בההסתלקות הא' מהאור דההתפשטות הא' והנה היא רק כלי אחת לכולם שכל הי' אורות כולם עומדים בתוכה, ובה הנה הם עולים ויורדים תמיד מזה לזה במטי ולא מטי וכמו שכתבנו לעיל בשער עקודים פ"א אות ה' ופ"ב אות ז' ובכ"מ מדברינו, **והרי** נתבאר לנו כי עיקר הכלי דהעקודים הנה הוא לעולם רק העביות הראשונה לבד שהוא העביות הנשאר מהאור דההתפשטות הא' אשר להעקודים ולכן היא רק כלי זכה ודקה מאד וכן עי"ז הנה היא ג"כ רק כלי אחת לבד וכמ"ש הרב בשער עקודים רפ"א כי לא נתצמצמם בצמצום אחר צמצום לכל אור ואור בפ"ע אלא שהיא רק כלי אחת לכולם וגם היא רק כלי רכה וזכה וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל י' כי מעביות הראשונה אי אפשר להעשות כלים ממש אלא רק שרשי הכלים ורק בחי' כלי להג"ר, וכמ"ש שם כלל י"ב ענ"ב, שהם אינם כלים גמורים, וכן הוא בעניינו שהוא בענין הכלי דהעקודים שהיא אינה כלי גמורה כי כל העקודים כולה היא רק בבחי' הג"ר כי הרי היא למעלה מהפרסא ומהס"ג הכללי והיא האמצעי בין העולמות דא"ס להאצילות ולכן הוה הכלי שבה רק זכה ובהירה מאד, ובבחי' כלים דהג"ר שהם המוחין, שהכלים שלהם אינם כלים גמורים כלל ;

[ט] **כי לא** היה כח בחסד ובו"ק לקבל אור גדול כו', הנה לפי פשטות דברי הרב אשר אמר בעקודים פ"ג וכן למטה בפרק זה כי אור הכתר נשאר למעלה והחכמה נכנס בכלי הכתר והבינה בכלי החכמה ואור החסד בכלי הבינה א"כ הרי אתה אור גדול היה כאן הלא היה כאן אור החסד עצמו, אמנם יש לומר שהכוונה הוא על אור הרשימו דהבינה הנשאר בה ועל האות י' הניתן בה כמבואר לקמן פ"ג שהם הזו"ן שבכלי הבינה ועל זה אמר כי לא היה כח בכלי החסד להיות פב"פ עמה, אך עכ"ז נראה לי דוחק כי מאחר שאור החסד הוא נכנס בכלי הבינה ונשאר שם לעולם א"כ הרי נראה הסברא לומר שיש בה זכות לכלי החסד להיות פב"פ עמה היטיב, אך עיקרי הכוונה בזה הוא ע"פ מה שאמרנו בכ"מ מדברינו וכן יתבאר עוד לקמן פי"ג אות ד' כי באמת הנה היה בההתפשטות הב' עצמו ג"כ כל הי' ספי' כולם ונכנס אור הכתר בכתר ואור החכמה בחכמה ואור הבינה בבינה ואור החסד בחסד וכן כו' כו'. והרי אמר היטיב לא היה כח בכלי החסד לקבל האור הגדול דהבינה ולהיות פב"פ עמה, אך מה שאמר הרב במקומות הנ"ל כי בההתפשטות הב' באו האורות מסולפים, החכמה בכלי הכתר והבינה בכלי החכמה וכן כו', הנה הכוונה הוא על עצמות האורות ושרשם מהיכן שנמשך כ"א, וכמו שכתבנו עומק הדברים בזה בעקודים פ"א אות ה' ובכ"מ וכן יתבאר עוד לקמן פי"ג אות ד' ע"ש, **אמנם** עיקר הטעם בזה מה שלא הפכה הבינה פניה להחסד להאיר לה בהארת פב"פ, הוא כמו שאמרנו לעיל אות ח' סי' ב', כי הוא משום שרצון המאציל ית"ש הנה היה לסדר בבנין האצילות שיהא הג"ר והז"ת בב' מדרגות, זה מהנסתרות וזה מהנגלות זה בבחי' אור ונשמה וזה בבח' כלי וגוף, ולכן באשר שעולם העקודים הוא השורש דהאצילות, הנה סידר גם בהעקודים ליתן הבדל ושינוי בין הג"ר להז"ת, כי הג"ר בפנ"ע הנה הם האירו זה לזה פב"פ גם קודם שניתן האורות מכל עליון להתחתון והרי התייחדו זו"ז ביחוד עלום, וכן הוא ג"כ בהז"ת בפ"ע כי גם הם האירו זה לזה פב"פ תיכף, וכמו שכתב הרב למטה, והוא משום כי גם הם משתווים זה לזה ומתייחדים זע"ז כי הרי כל הו"ק נעשו באצילות כולם לפרצו' אחד שהוא ז"א כנודע, אך מהג"ר להז"ת נעשה הבדל ושינוי והוא מה שכלי הבינה לא האיר לכלי החסד פב"פ בהיות אור הבינה במקומה אלא רק אח"כ אחר שעלה ונסתלק אורה ממנה, וכמו שמבואר למטה בדברי הרב, והנה נעשה כ"ז בכוונה ורצון מהמאציל ית"ש, משום כי לפי ירידת המדרגה אשר רצה הוא ית"ש לייסד בבנין האצילות שיירד הז"ת מהג"ר, הנה לא היה אפשר שירדו על מדרגתם הראוי להם, אלא רק ע"י שאור הבינה יטעם את אורה מהם ושתתרחק מהם גם בהתחלת אצילותם, ועי"ז יצאו ונעשו הז"ת במדרגה בפנ"ע למטה מהג"ר, וזהו שאמר הרב כי לא היה כח בחסד ובו"ק לקבל כו' והכוונה הוא כי לפי ירידת מדרגה הצריך להז"ת שירדו מהג"ר להיות

למדרגה למטה מהם, הנה לא היה אפשר להעשות אלא ע"י שימנע אור הבינה את הארת דפב"פ מהם, משא"כ הג"ר בפנ"ע וכן הז"ת בפנ"ע, הנה הם האירו כ"א זה לזה פב"פ היטיב, כי הם כ"א יחד במדרגה אחת כנודע וכנז', אך מהג"ר להז"ת נעשה שינוי והבדל, כי זולת זה לא היה אפשר להז"ת לצאת על מדרגתם הראוי להם ע"פ כוונת המאציל ית"ש בהם, ואין להקשות ולומר הלא מהמאציל ית"ש לא יפלא ממנו שום דבר ומאי שייך לא היה אפשר בזה אך הכוונה הוא כי מאחר שרצה המאציל ית"ש להמעיט האור בהם וכדי שיהיו הם במדרגה למטה מהג"ר הרי לא היה אפשר שישתנה והיה מוכרח להתמעט, ולכך מנע הבינה את ההסתכלות דפב"פ מהם כדי להמעיט האור בהם כפי רצון המאציל ית"ש, והענין ביתר עומק הוא כי הנה מאחר הצמצום ולמטה הנה העלים המאציל ית"ש את אור הא"ס בכל מקום הצמצום ויסד בזה בכל המציאות כולו חוקים וגבולים והיא מיוסד מעתה בחיוב ונמנע ואפשר, והרי כל מה שמצינו בזה, אפשר ולא אפשר, הנה הם עצמם מה שרצה המאציל ית"ש לייסד את המציאות על אפשר ולא אפשר, וא"כ הרי לא שייך להקשות על הענין דלא אפשר שאמרנו איך יש מקום לומר כן מאחר שלא יפלא ממנו כל דבר וכנז', אך הענין בזה הוא כי בכל מה שאמרנו לא אפשר, הנה הוא מה שיסד הוא ית"ש שיהא דבר זה בלא אפשר, כי מאחר הצמצום ולמטה יסד את כל המציאות כולו בחוקים וגבולים שהוא בחיוב ונמנע ואפשר ולא אפשר והוה כל דברינו רק במה שיסד הוא עצמו ית"ש והרי אי אפשר שישתנה, וכן הוא הכוונה לעולם בכל מה שתראה מוזכר לשון הכרח ונמנע בענינים הללו והכל הכוונה ע"ד הנז' וכמו שכתבנו ג"כ בעגולים ויושר סוף ענף ג' ע"ש, אמנם כ"ז הוא רק מהצמצום ולמטה ובהנהגה דאור הקו אך מהצמצום ולמעלה הרי אין חק ואין גבול ולא שייך להשתמש שם בלשון הכרח וחיוב ח"ו ובלשון לא אפשר ונמנע ח"ו [ולא כדעת החוקרים בענין הנמנעות ונמשכו אחריהם איזה מקובלים ג"כ אך חלילה וחלילה ליתן איזה התבוננות באמתתו הנעלמה ית"ש במה שייך לכנות היכולת שם, מאחר שהוא נעלם בתכלית ההעלם ואין ידוע ממנו רק במה שנתגלה, והוא שהכל הוא מרצונו ובזה המציא הכל ומהוה אותם ומנהיג אותם, אבל זולת רצונו אסור להתבונן בו כלל, כי הרי ההתבוננות הוא לעולם בחוץ ממנו, ר"ל בחוץ מהמתבונן, ור"ל שהוא פרטי בו, והוא השכל שהוא כח פרטי במוח האדם, והרי הוא כח בגוף, וכבר נודע שהשכל והמשכיל והמושכל אחד הוא, ע' מורה ח"א פ' ס"ח, והרי הם כולם כח בגוף וא"כ הרי משולל ההתבוננות בו כי הוא ית"ש אינו כח בגוף כלל ואין חוץ ממנו ומאחר שהוא ויכלתו כולו חד א"כ הרי אין חוץ ליכלתו כמו שאין חוץ לאמיתתו] ואין לנו בו רק אלא שאין סוף לשלימותו וגם בזה אין רשות לדבר אלא בדרך שלילה לשלול את ההיפך המורה על איזה חסרון ח"ו ואין מקום להתבוננות אלא רק מהצמצום ולמטה ובהנהגת דאור הקו כי משם הוא כל החוקים וגבולים והוא אור רצונו ית"ש אשר נתגלה בו בהמציאות דהעולמות כולם ובהנהגתם תמיד ובזה הוא כל הנהגתו הגלויה אמנם הנה משתתף עמה תמיד הנהגתו הנעלמה ג"כ והוא נמשך מאור א"ס המקיף המתפשט ומתייחד תמיד בהקו ומזה הוא כל הנסים וכן כל הכבשי דרחמנא הנמצא בההנהגה ג"כ תמיד שאין כל בריה יכול לעמוד עליה ובזה תלוי כל תקותינו העתידה אשר אנו מחכים עלי' בכל יום שהוא רק בהנהגתו הנעלמה (של עתה) שיתגלה אז כי לימות המשיח יתחיל היחוד דאור הקו עם אור א"ס המקיף כי אז יתחיל להתייחד הקו בא"ס המקיף ממטה ג"כ ומצדדיו ג"כ, ע' ספר הכללים כלל י"ז, ולכן יהיה כל ההנהגה אז רק הנהגה נסיי, למעלה מן הטבע של עתה לגמרי, והוא ענין גלוי שמו וקדושתו ית"ש שיתפשט ויתגלה בחללו של עולם ובחלל כל הצמצום ויושלם תיקונו בתכלית תיקון האחרון ותחלתו הוא מימות המשיח אשר אנו מקוים על זה בכל יום והוא ית"ש יראנו נפלאות בקידוש שמו יתברך ויתעלה לעד, והארכנו בכ"ז בכ"מ מדברינו, ויצאנו מן הענין להזכיר מזה גם כאן כי כן ראוי לכל מעיין האמיתי שלא להסיח דעת מענינים לעולם.

[ט] **רק אחור באחור**, הנה נמצא כאן הגהה בשם חכם אחד שצ"ל אחור בפנים, כי הרי כלי החסד היה פניה למעלה כמו שמבואר בדברי הרב לעיל פ"א, וכנ"ל אות ג', וא"כ הרי הבינה אשר היא לא הפכה פניה למטה כלפי החסד ועמדה היא ג"כ פניה למעלה הרי היתה היא עם כלי החסד רק אחור בפנים אחורי הבינה כלפי פני החסד, והנה הגם שלפי פשוטן של דברים הרי נראה כן אמנם הוא הנה גם בשער הקדמות דף ט"ו ע"ג כתוב שם ג"כ אחור באחור כמו שהוא לפנינו בע"ח, אך הענין בזה הוא ע"פ עומק הכוונה שכתבנו לעיל אות ה' סוף סי' ג' ע"ש, כי דברי הרב ז"ל הם לעולם עמוקים מאד, ועוד כי הרי לפי פשוטן של דברים הנה אין חילוק כ"כ בענינינו אם עמדו פב"פ או אב"א ומה מלמדינו הרב בזה אבל לפי עומק הדברים שאמרנו שם הרי מלמדינו בזה ענין נפלא ועמוק למאד.

[י] **אך תחילה כו' כו'**, הנה בא הרב בהתנצלות על מה שהבינה אפשר לה לקבל הארת הפב"פ דהחכמה והאריך קצת בדבריו בזה, והוא משום כי לכאורה היה נראה שגם כלי הבינה צריך שתתמעט אורה משום שהרי היא משתתף עם הז"ת לעולם מהטבור שלה ולמטה וכמ"ש בשער לידת המוחין פ' ב' ג' ובכ"מ וע' בהגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ בראשית ברא שית עליהו ובכ"מ שהאריך לבאר איך שהבינה משתתף עם הז"ת לעולם ונחשב עמהם וא"כ הרי היה ראוי שתתמעט אורה ג"כ מלהיות פב"פ עם החכמה וכדי שיהא אפשר לה להתצמצם ולהשתתף עם הז"ת, וע"ז אמר כי עכ"ז הנה עומד הבינה במדרגתה לעולם והיא תמיד ביחודה עם החכמה וכמ"ש בשער או"א ספ"ז ורפ"ח ובמוחין פ"י ובכ"מ ולכן היא מקבל מהחכמה פב"פ היטיב.

[יא] **ואז הכתר כו'**, כי הרי הם ניתנו בה בעת שהיה מטי בכתר פעם ב' ולא מטי הא' בהחכמה ונשתהו בה עד שהיה הלא מטי ב' בהכתר ומטי הב' בהחכמה וע"ז הנה נשלמו בה ונעשו גדולים ואינם צריכים לאמא כמש"ה. אמנם לכאורה הרי יש להקשות כי הרי מבואר הוא בשער או"א פ"ח ובז"ח ספ"ב ובדרושי הצלם דרוש ח' ובכ"מ כי לצורך עיבור הזו"ן הן לעיבור א' והן לעיבור ב' נכללו או"א עלאין שהם חכמה הכללי עם ישסו"ת שהם בינה הכללי נכללים שניהם לאחד והיינו כי נעשו אבא עלאה עם יש"ס לפרצוף אחד ואימא עלאה עם תבונה לפרצוף אחד, וכאן היה הסדר להיפך כי לא ניתנו הנז' תחתונות בבינה אלא רק אחר שעלה אור החכמה למעלה ונתרחקו אור החכמה ובינה זה מזה, שהוא כאשר מטי בכתר ולא מטי בחכמה שעלה החכמה למעלה, ואז היה מטי בבינה ונגמרו אז הז"ת הכלולים בה, בסוד עיבור ונעשו גדולים שאינם צריכים לאמא וכנז'. וע' דרושי הצלם דרוש ח' שמבואר שם שלא חזרו להתחלק אבא ויש"ס ואימא ותבונה לב' פרצופים עד אחר הלידה וכאן הרי היה להיפך כי מעת שניתן הז"ת בהבינה עד אחר הלידה היו החכמה והבינה מרוחקים זה מזה ואחר הלידה אז עלה הבינה ונכלל עם החכמה, ועוד כי הרי מבואר הוא בשער הולדת או"א פ"ג ובטיבורים פ"ב כי עיבור זו"ן היה ע"י כלילות כל הג"ר שהוא ע"י א"א ג"כ וכאן בעקודים הנה לא השתתף אור הכתר בענין עיבור הזו"ן כלל וכלל, והרי נשתנה הסדר דגילוי הזו"ן שבהעקודים מהסדר גילוי הזון דהאצילות הרבה מאד. אך הענין בזה הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ח' סי' ב' ג' כי הנה הגם שכן הפרצופים דהאצילות וכן בחי' הפרצופים שבהעקודים הנה יצא כל תחתון מהעליון שעליו ע"י הענין דעליית מ"ן ובחי' זווג עכ"ז הנה היה חילוק גדול בענין סיבתם אשר באצילות לסיבתם אשר בהעקודים כי סיבת המ"ן והזווגים אשר באצילות הנה היה כדי לברר ולתקן את התחתון להעלותו ולייחדו למעלה והוא כדי לבררם מכל סיג ופסולת דעולם התוהו ולהעלותם למעלה להוסיף

בהם אור וברכה ולתקנם לקדושת האצילות ולכן מוכרח הוא שישתתף בזה החכמה והכתר ג"כ כי רק על ידם נעשה האפשרות להניצוצין הטבועים בעמקי התוהו לתקנם ולקדשם בקדושת האצילות שיהיו ראוים להתייחד למעלה ולהעשות למציאות האצילות ג"כ, משא"כ כאן הוא להיפך ממש כי מצד עצם הם בעולם יחודם תמיד ולא היו מובדלים כלל ולא היו בבחי' י' ספי' והוא כל ענין בחי' הזווגים שאמרנו שיצאו אור אחד לבד והיה צריך כאן פעולות וקיבוצים לעשותם י' אורות י' ספי' והוא כל ענין בחי' הזווגים שאמרנו שיצאו זה מזה ע"י זווג ונשלמו עי"ז לצאת כ"א במציאות בפנ"ע וגם רק ע"י שנתרחקו זה מזה שנתרחק כל עליון ביציאת כל תחתון וכנ"ל בכל דברינו וכל זה הוא משום עולם יחודם כאן וא"כ הרי אינו קשה כלל משינוי סדר קיבוצי יציאתם וגילויים שנשתנה כאן מבאצילות כי שם נעשו כל הקיבוצים והפעולות כדי לייחדם וכאן היה כל הקיבוצים והפעולות כדי לעשותם לי' וכו'. אמנם הנה בעיקר ענין דהריחוק והקירוב הנה בזה היו באמת שניהם בסדר אחד כי בכ"א נעשה בחי' ריחוק וקירוב אלא שבכ"א הוא לפי ערכו וענינו, והיינו כי הרי גם באצילות הנה כל פירודם וריחוקם זה מזה אשר נעשה להם בעולם הנקודות הנה לא היה הפירוד שבהם משרשם ח"ו כי גם הנקודות היו משרשם ג"כ מיוחדים זב"ז, כי כולם הם מפנימיות הא"ק, אשר בו הוא היחוד עלום למאד, עי' דע"ה ח"א דרוש ג' סי' ה' אות י"א, אלא שנתרחקו בזרוע, בגזירת המאציל ית"ש והוא ע"י הצמצום הגדול מסילוק והסתר דאור א"ס הנעשה בעולם הנקודות ובפרט אח"כ שהוא כל הסיבוכים הנעשה בהם בעולם התוהו, בחורבן ומיתת המלכים כנודע, ועי"ז נתרחקו ממקורם הרבה מאד עד שהם צריכים פעולות ותיקונים לקרבם ולייחדם, והוא ע"י בירורם ועלייתם למ"ן ואח"כ הם מתתקנים ע"י זיווג עיבור יניקה וגדלות כנודע, ועכ"פ הוא כי היה נעשה בהם ריחוק וקירוב והיה כ"ז כדי להוציא על ידיהם את העולמות בי"ע כמו שבארנו בכ"מ מדברינו, והנה כ"ז בענינינו ג"כ שהוא בעולם העקודים, שהוא נתייסד ג"כ על בחי' ריחוק וקירוב והוא הענין דמטי ולא מטי שהם תמיד מתרחקים זה מזה וחוזרים ומתקרבים, ונעשה כ"ז בעקודים כדי להוציא על ידו את עולם האצילות בענין הריחוק וקירוב אשר שם, שהוא לצורך עולמות בי"ע, וישנם בכ"א ריחוק וקירוב לפי ערכו וענינו, וכולם הם לכוונה אחת לצורך הגילוי דהתחתון והתחתון לתחתון ממנו עד העוה"ז, שבו הוא הבחירה אשר על ידו הוא השכר והעונש כדי לבטל את הרע ולעכל את הזוהמא ע"י מעשה האדם ומאורעותיו וכן יזדכך העריות ויתבטלו המסכים עד שיחזרו להתייחד כולם זב"ז בתיקון העתיד ונמצא כי נתייסד הריחוק והקירוב למעלה בשביל הסדר דהעולמות בי"ע אשר רצונו ית"ש לסדרם בתחלה שיירדו זה מזה בירידה אחר ירידה ע"ד שהם עתה והוא נעשה ע"י בחי' סוד הריחוק אשר למעלה ואח"כ יחזרו להתתקן ולעלות ולהתייחד זב"ז והוא ע"י סוד הקירוב אשר למעלה והרי נמצא כי ענין סוד הריחוק והקירוב אשר למעלה הוא לצורך כוונת הבריאה כולה הכוה והתכליתית שבה, וע' דברינו לעיל בעקודים פ"ג אות מ' סי' ג' ד' ובספר הכללים בכ"מ, וע' עוד עקודים פ"כ אות כ"א כ"ג.

[יב] מחמת חשק שיש לה לדבק עמה, הגם שאח"כ שהוא בכל פעם שהוא מטי בחכמה אז הוא מטי בבינה ג"כ

וכמו שמבואר למטה אך בפעם הזה הנה באשר שמעת שיצאה לעצמה לא נתחברה לא בהכתר ולא בהחכמה ויצאתה לעצמה הרי היה רק אחר שנתרחק החכמה ממנה ועלה למעלה לכן כדי שלא תתרחק ממנו יותר מדאי, אתער בלבה רחימותא עלאה, ובקניאות שלבושיה דרחימו עלאה, כמ"ש בזוה"ק קדושים פ"ד א', אשר יש לה לדבק עמו, עלתה אצלו עתה בעת שירד ומטי בחכמה, אמנם מאחר כן ולהלאה לא נהגה כן, אלא שבכל פעם שהיה מטי בחכמה היה מטי בבינה ג"כ מחמת חיבת הבנים כמו שמבואר למטה, והוא משום כי מכאן ולהלאה הרי בכל פעם שהיה מטי בכתר עלתה שם הבינה ג"כ עם החכמה ביחד אך בפעם הזה הנה בשביל שנעשה בה בחי' ריחוק מהכתר והחכמה לכן שינתה הפעם את סדרה ועלתה להחכמה כשהיה מטי בחכמה והיה זה רק בפעם הזה לבד ולא מכאן ולהלאה כנז', אמנם בשאר כל הספי' ר"ל בזו"ן היה הסדר כן לעולם, כשהיה מטי בהעליון היה עולה אצלו התחתון הסמוך אליו, כי הוא ענין היחוד מה שהיו חוזרים תמיד להתייחד זב"ז, אבל בהחכמה ובינה היה תמיד הסדר להיפך כי כשהיה מטי בחכמה היה ג"כ מטי בבינה מחמת חיבת הבנים, ולא חששה אז על תועלת עצמה, לעלות אל החכמה, כי הג"ר הרי הם לעולם חשובים כאחד ולכן אין חשש כלל כשהיא בהכלי שלה בעת שהחכמה הוא סמוך אליה בהכלי שלו, משא"כ כאשר שהוא לא מטי בחכמה והיינו בעת שעולה אל הכתר אז חוששת הבינה לתועלת עצמה שלא להתרחק ממנו, ועולה היא ג"כ אל הכתר להתייחד עמו ולהנות מאורו הגדול דהכתר, אמנם העיקר מה שעלתה הבינה עתה אל החכמה הוא כדי שיצא החסד לקצוי בפנ"ע, ולכן נתרחק הבינה ממנו ועלה אל החכמה, כי עי"ז נעשה אפשרית שיתגלה החסד לספי' בפנ"ע ועל מדרגתו הראוי לו, וכן היה הסדר בכל ספי' וספי' שלא יצא כל התחתון רק אחר שנסתלק העליון ועלה למעלה כי עי"ז נתגלו לי' ספי' וכנ"ל בכל דברינו, ולא עוד כי בזה התחתונות לפי מדרגה הנצרך להם לירד מהג"ר הנה היה בהם עוד ענין נוסף כי בכל פעם שהיה מטי בכתר וירד אור הכתר בעקודים ואז לא מטי בחכמה שעולה אל הכתר, הנה עולה אז הבינה ג"כ ולא מטי גם בבינה שהיא עולה ג"כ אל הכתר, והרי נתרחק אז הבינה ג"כ מזו"ת ומרוחקים אז כל הג"ר יחד מהזו"ת שיעור ספי' אחד, כי עי"ז יירדו הזו"ת מהג"ר להיות במדרגה בפנ"ע ככל השיעור הנצרך למדרגתם, וע' בזה עוד לקמן אות ט"ו.

[יג] לכן אור החסד עולה אז לבינה, הגם שלעיל אמרנו כי היה כאן סיבות כדי ליתן הבדל בין הבינה להזו"ת וכנ"ל אות י' וא"כ איך עולה אור החסד לכלי הבינה, אך באמת הרי גם באצילות עומדים המוחין דזו"ן בהבינה תמיד והם בה בסוד מ"ן וכמו שיתבאר לקמן פי"ג אות ו"ז ע"ש, אמנם הנה כל עליית אור החסד בה הרי הוא רק אחר שעלה אור הבינה למעלה בהכתר ונתרחקה מהחסד ב' מדרגות והרי מובדל עי"ז הזו"ת מהג"ר כל שיעור הראוי להם ולכן כאשר יורד אור הבינה למקומה ומטי בבינה אז הוא ג"כ מטי בחסד שיורד אור החסד למקומו והרי אינו מתחבר אור החסד עם אור הבינה לעולם.

[יד] ואז הופך כלי החסד את פניו ונותן הרי אורות למטה בגבורה אח"כ חזר כו', הנה מבואר בכל דברי הרב כאן כי היה כאן ר"ל בעולם העקודים יציאת הו"ק אחד לאחד והיו כ"א בפנ"ע וכן משמע ג"כ מכל הנגון לשון הרב כי היה סדר עמידת כל הו' ספי' דהעקודים כולם בקו אחד זה למטה מזה, והרי להאורה יפלא כי נודע הוא שבעולם הנקודות אשר שם יצאו בסדר זה, כ"א בפנ"ע ובקו אחד זה למטה מזה הנה נעשה מזה קלקולים גדולים ומיתו ונתחרבו וזהו כל עולם התוהו ואחר התיקון נתייחדו כל הו"ק זב"ז ויצאו כולם כאחד מאימא ונעשו כל הו"ק לפרצוף אחד שהוא ז"א והוא בסדר ג' קוין והם תיקונם כנודע ומפורסם בדברי הרב, וכן הוא בספר יצירה פ"א ולפ"ז שסדר עמידתם הוא זה כנגד זה ומכריע ביניהם שהוא בג' קוין והוא פשוט ונודע וא"כ הרי איך אפשר שבעולם העקודים שהוא העולם היותר עלה בתכלית השלימות יעמוד שם כל הו' ספי', כ"א בפנ"ע ובקו אחד זה למטה מזה, הרי בעולם הנקודות שיצאו בסדר הזה הנה נאמר עליהם שהיו בסוד רשות הרבים רחמ"ל וכנודע. אמנם הוא הנה כבר הארכנו בזה בספר הכללים כלל ע"ז וי"ז והעלינו שם בזה נפלאות רבות בעזרת החונן לאדם דעת ית"ש ע"ש ותמצא אך באשר שכאן הוא הענין הנוגע לזה הנה נזכיר כאן מאותן הדברים בקיצור נמרץ בכל האפשרי, והיינו כי באמת והעיקר הוא שהסדר היותר נכון לקדושת אור הי'

ספי' ולאחדותם העיקרי המתעלם בהם מאור א"ס שבפנימיותם, הנה הוא רק להיותם בקו אחד דוקא וזה למטה מזה, כי בזה הם עומדים כולם ישר ומכוון נגד מקורם שבא"ק ומיוחדים זה בזה ומקבלים דין מן דין ישר ומכוון וכפי אשר יצאו ונשתלשלו זה מזה עד מקורם והרי צריך שיהיו כולם רק בקו אחד, וע"ד הקו דא"ס ית"ש האמור בעגו"י ענף ב', אך ענין מה שנסדרו בג' קוין הנה הוא באמת רק משום שכל עיקרם הוא להיות יסוד ושורש להבריאה כולה אשר רצה המאציל ית"ש לייחד אותה, בכל משך זמן דקיום העולם עד התיקון האחרון, שהוא מסודר בריבויים שונים ובנגדיים והפכיים ובתמורות, והם ג' וד' הבחנות שמיוסד העולם בהם היינו ריבוי נגד היפך שהם ג', והד' הוא תמורות וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל ט"ז בארוכה, ובאשר שהי' ספי' דאצילות הם השורשים לכל הבריאה כולה לכן נסדרו הם בג' קוין והמלכות בסוף כולם כי עי"ז נעשה הבריאה על ידיהם בכל אלו הג' וד' הבחנות הנז' וכמו שבארנו שם. **והענין** הוא כי הנה אלו הד' הבחנות שהם ריבוי נגד היפך תמורה הנה הם בעצמם אינם טובים כלל כי הרי כולם הם נגד הוראת היחוד, והרי אפשר ועלול הוא שיצא מהם תולדות ותולדות מתולדות הכל בקלקולים רבים מאד, אך ע"י שנתייחדו ונסדרו ויצאו בג' קוין נעשו כולם לתועלת ולא להפסד ולברכה ולא לקללה והם כולם מעתה לטובה ולא לקללה, פי' הסדר דג' קוין מקשרם זע"ז ומחזירם ליחוד ונעשה כ"א סיוע ועזר לחבירו להוציא תולדות ותולדות מתולדות הכל לטובה, ולהתגלה ולהתראות על ידיהם גיפה היחוד האמיתי, ונמצא כי הסדר דג' קוין הוא לתקן את המעוות וליישר את העקום, שהוא להוציא יקר מזולל, כי כל החסרונות שאפשר להמצא ע"י הריבוי נגד היפך תמורה הנה הם מתתקנים והולכים ע"י הסדר דג' קוין, וכ"ז הוא כי הנה סידר המאציל ית"ש שיצא כל תוצאות הריבוי נגד היפך תמורה רק ע"י היסוד דסדר ג' קוין עצמן וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ט"ז שם ולכן שולט היסוד דג' קוין עליהם להחזירם לטובה ולהכניעם תמיד להגילוי דסוד האחדות, אמנם הנה מה שיצאו כל אלו הד' הבחנות ע"י הסדר דג' קוין הנה זה נעשה רק אחר התיקון אבל בעולם הנקודות היה יציאתם רק בקו אחד ולכן יצאו באמת עי"ז קלקולים רבים שהוא כל עניני דעולם התוהו, ולכן סדר המאציל ויסדם שיצא כל תוצאותם רק ע"י הסדר דג' קוין ומזה יהיה כל מציאותם לטובה כנז', אך באשר שמתחילה הרי היה יציאתם רק בקו אחד ויצאו עי"ז אז לקלקולים גדולים הנה נשאר בהם, ר"ל באותן ההבחנות דריבוי נגד היפך תמורה, להוציא קלקולים ג"כ וע"י שחזרו ונתייסדו אח"כ בג' קוין הנה נשרש בהם עי"ז כח התיקון לסבב את כל הקלקולים לתיקונים שהוא להוציא יקר מזולל כנז' ולהפך את הכל לטובה ולברכה, וזהו הענין דכל הרע והטוב והעונש והשכר אשר נתייסד הבריאה עליהם שהוא סוד כל הבחירה כנודע והם הכל מסוד הריבוי נגד היפך תמורה שנעשה בעולם הנקודות ובעולם התוהו וע"י שחזרו ויצאו ונתקנו אח"כ ע"י הסדר דג' קוין אשר בעת התיקון, אמנם הנה עיקר החסרון דהריבוי נגד היפך תמורה אשר יצאו בעולם הנקודות שלא בסדר דג' קוין הנה רק בהז"ת אבל הג"ר הנה הם יצאו בסדר דג' קוים גם בעולם הנקודות וכמ"ש במבוא"ש שער ב' ח"ב פ"ו ושם ח"ב פ"ח ולכן יצא אז מהז"ת כל עולם התוהו שהוא שורש כל הקלקולים אשר משך ימי עולם ולכן משום גודל הקלקול הנעשה בהם ע"י חסרון הסדר דג' קוים הנה לא היה מספיק בהם להחזיר קלקולם לתיקון, ע"י שיחזרו להתייסד בהסדר הג' קוים לבד, אלא רק ע"י שיעשו כולם למציאות אחת ולפרצוף אחד ג"כ ויצאו כל הו"ק כולם בעת התיקון במציאות פרצוף אחד ובסדר דג' קוים וע"י כ"ז נתקן בהם להחזיר את הכל לזכות ולטובה כנ"ל. **והנה** סוד הריבוי נגד היפך אשר בהבריאה הוא מסוד הו"ק וסוד כל התמורות שבהבריאה הוא מסוד המלכות, וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ט"ז, והנה ע"י שנתקנו ונעשו כל הו"ק למציאות פרצו' אחד ובסדר ג' קוין הנה עי"ז נעשה האפשרית והכח להנבראים להחזיר את כל הקלקולים היוצאים מתכונות הריבוי נגד היפך, לתקנם ולהחזירם כולם לטוב, וכן ע"י שנתקן ונעשה ספי' המלכות אשר ענינה הוא מהמלכיות דכל הי' ספי' כולם כנודע, והנה נתקנה גם היא למציאת פרצו' אחד ובסדר ג' קוין, הנה נעשה עי"ז ג"כ האפשרית והכח להנבראים להחזיר את כל הקלקולים היוצאים מהתמורות, לתקנם ולהחזירם הכל לטובה, והרי נמצא כי כל הכרח הסדר דג' קוין, וכן הענין מה שנעשו הו"ק לאחר התיקון כולם לפרצו' אחת, הנה הוא הכל רק כדי לתקן עי"ז את כל הקלקולים שנעשה בהם בעולם הנקודות. **והנם** כי הרי הסדר דג' קוין הנה היה באמת בא"ק ג"כ, וכמ"ש הרב בדרושי עגולים ויושר ענף ב' ובכ"מ וכנודע והרי היה רצונו ית"ש להמציא את כל העולמות כולם אשר מאחר הקו ולמטה שיהיו כולם בסדר דג' קוין שורש מכונת אדם, וכן נקראו כולם בשם אדם, והם אדם קדמאה אדם דאצילות אדם דבריאה אדם דיצירה אדם דעשיה, ע' תיקונים קל"ג א' קל"ח א' קנ"ה ב' קנ"ו א' ב', אך דע כי עכ"ז הנה היה חילוק גדול בין העולמות, כי הרי למעלה מא"ק לא היה בחי' הג' קוין כלל אלא שכל בחי' הי' ספי' שנתגלה שם היה הכל רק בקו אחד וע"ד הקו דא"ס (והוא לבד סוד העגולים אשר היה גם למעלה וכמו שכתבנו סוד הדברים בזה בעגו"י ענף ב' אות י' ושם אות ז') ובא"ק שהוא האמצעי להעולמות דא"ס ולהאצילות, הנה הוה הסדר דג' קוין שבו ג"כ ע"ד הממוצע, והיינו כי הרי א"ק הנה הוא ג"כ בבחי' עולם מלא ושלם מכל הבחי' כולם והרי יש בו ג"כ בחי' ה' פרצופים א"א או"א זו"ן אשר כ"א הוא כלול מי' ספי' שלימים, ע' שער הפרצופים פ"ז, והנה הה' פרצופים שבו הנה הם מסודרים בא"ק ג"כ בסדר ג' קוין, כי א"א ואו"א שבו הם בו ג"כ הענין סגולתא, אבא בימין אימא בשמאל א"א למעלה, ועד"ז בהאורות דאח"פ שבו הרי יש באזן חוטם ימין ושמאל בכ"א ושניהם מתלבשים באורות הפה שהוא למטה מהם ובאמצע, וכ"ז הוא עד הטבור ומהטבור ולמטה הוא מתלבש באצילות, וע' ספר הכללים כלל ה' ו', ועכ"פ הוא כי הוא מסודר ג"כ בג' קוין בודאי, אמנם זהו רק בסדר עמידת הפרצופים שבו בכלל, אבל כל פרצו' ופרצו' גופה אשר בו, הנה הם באמת כ"א רק בקו אחד לבד, שהי' ספי' שבכ"א מסודרים בכ"א רק בקו אחד לבד, זה למטה מזה, וכן הם האורות דאח"פ הגם שבין שלשתן הרי הם בג' קוין אבל הי"ס שבכ"א גופה הנה הם בכולם רק בקו אחד זה למטה מזה, והרי יש בא"ק ב' הבחי', בחי' ג' קוין בכללותו ובחי' קו אחד בהי' ספי' שבכל פרצו' ופרצו' גופה, וכ"ז הוא משום שהוא הממוצע בין הקו דא"ס שהוא כולו רק קו אחד לבין האצילות שהם הוא הכל בג' קוין. **והנה** הוה הג' קוין אשר בא"ק ג"כ רק להיות שורש להסדר דג' קוין אשר באצילות ובבי"ע אשר רצה המאציל ית"ש להמציאם בסדר זה דכונת אדם, משום יסוד התיקון להקלקולים דעולם הנקודות כנ"ל. אמנם הנה ענין הקו אחד אשר היה בא"ק והוא בהי' ספי' דכל פרצו' ופרצו' שבו כנז', הנה לא היה בו זה לקלקול ולחסרון ח"ו אלא אדרבא חשיבת שבח ומעלה כי הוא ע"ד הקו דא"ס וכדי שיהיו כולם ישר ומכוון כנגד שער השמים שהוא מקורם העליון אשר משם נמשכו ויצאו מא"ס וכנ"ל, והגם שהרי בעולם הנקודות אשר שם יצאו בקו אחד הרי היה זה לחסרון ולקלקול גדול רחמ"ל, אך שם היה החסרון משום שכל עולם הנקודות היה בהעלם גדול מאור א"ס, שנתעלם בו אור א"ס הרבה מאד, וכל אורות הנקודות היו כולם גבורות גדולים אשר דרכן להתפרד זה מזה ולכן יצאו בסוד רשות הרבים ונעשה בהם כל המיתה והחורבן וכל עולם התוהו וכמו שבארנו בספר הדע"ה ח"א, ומשום גודל הקלקול דהפירוד שנעשה בהם והיה עיקר המיתה ושבירת הכלים רק בהו"ק לכן לא היה אפשר שיתוקנו אלא רק ע"י שנעשו אח"כ כל הו"ק לפרצו' אחד ובסדר

דגי קוין, משא"כ עולם העקודים שהוא מעולם היחוד והזיו והזוהר דאור א"ס עצמו כי הוא הממוצע מהעולמות דא"ק לאצילות, לכן היה בו הענין דקו אחד אשר בהי' ספי' דכל פרצו' שבו כנז', היה הענין דקו אחד לשבח ומעלה בהם, וכן לא היה נצרך להעשות הו"ק בהם לפרצו' אחד מכולם יחד, אלא אדרבא הוא כי יצא כל ספי' באורו בכל תוקפו, והיה יציאת הו"ק ע"ד יציאת הג"ר, שהגם שהם כ"א בבחי' פרצו' בפנ"ע עכ"ז הנה נמשכו כל הג"ר לאחד כנודע, כן הוא בעקודים הו"ק ג"כ, והוא משום עולם היחוד שבהם, וכמו שאמרנו שכל העקודים היא קרובה במעלה למדרגת העולמות דא"ס, כלל הדברים הוא כי בא"ק הנה הגם שכללותו הוא ג"כ בגי' קוין ולכך נקרא בשם אדם אך פרטות הי' ספי' שבכל פרצו' ופרצו' שבו וכן הי' ספי' שבכ"א מהאח"פ הנה הם בקו אחד והם בו לשבח ולמעלה, ע"ד שהוא הקו דא"ס ית"ש, וכן הו"ק דכ"א עומד כ"א באורו המיוחד ועכ"ז הנה הם כולם כחד והוא ע"ד הג"ר שהגם שהם כ"א לפרצו' בפנ"ע עכ"ז הם חשובים לאחד. וזהו הענין מה שנקרא אדם קדמאה בשם אדם יותר משאר כל העולמות כולם, כי הרי גם כל העולמות כולם הם כ"א בכללותו בבחי' אדם, והם אדם דאצילות אדם דבריאה אדם דיצירה אדם דעשיה כנודע; ועכ"ז הנה יש לכ"א שם בפנ"ע, היינו אצילות בריאה יצירה עשיה, משא"כ א"ק הנה הוא מיוחד בשם אדם לבד, הגם שהוא ג"כ עולם מלא ושלם כמו כל העולמות כולם אמנם הנה הוא להורות על השינויים שנמצא בו מכל העולמות שלמטה כי בכל העולמות יש בהם בחי' אדם גם בסדר הי' ספי' הפרטיים ג"כ, שכל י' ספי' הם מסודרים בגי' קוין שהוא בחי' אדם, משא"כ בא"ק הוה כל בחי' אדם שבו רק בכללות כל עולמו כולו דוקא, שע"י כללות כל הפרצופים שבו שהם מסודרים בו ג"כ בגי' קוין הנה עי"ז נעשה הוא ג"כ בבחי' אדם, והרי נקרא בשם אדם רק ע"י כללות עולמו ביחד, שכלל עולמו כולו הוא נעשה בו בתואר אדם אבל הי' ספי' הפרטיים שבכ"א שבו, אינו עומד בו בתכונת אדם כלל, כי הי' ספי' שבכל פרצו' ופרצו' שבו הם בכ"א רק בקו אחד זה למטה מזה וכנז' ונקרא כל עולמו בשם א"ק להורות שלא נעשה בשם אדם אלא רק ע"י כל עולמו יחד. וע' דברינו בעגולים ויושר ענף ב' אות י' שאמרנו שם כי ישנם ג"כ עוד בחי' י' ספי' למעלה והם שם בבחי' עגולים לבד, והנה הוא בשורש השרשים הנעלם, אשר בהם נעשה הצמצום שהוא בבחי' עגול ע"ש, ולפי מה שהעלינו עתה הרי ישנם ג"כ בחי' י' ספי' אשר הם בקו אחד לבד, והוא דא"ק והעקודים, ונודע הוא מדברי הרב בעגו"י ענ"ב כי ישנם כמה שיטות בענין הסדר די' ספי' וכולם אמת, והרי הוא מבואר ג"כ ע"פ דברינו עתה מקומן דכ"א, אמנם הרב אמר שם בזה כי הי' ספי' דעגולים הם העגולים דכל עולם והי' ספירות שבקו אחד הוא בעולם הנקודות ע"ש, ומה שאינו אומר הרב ג"כ, כמו שאמרנו, הוא מטעם כי כל אלו שאמרנו, הן העגולים אשר לעיל בעגו"י ענ"ב אות י' וכן אותן שבקו אחד אשר בהא"ק והעקודים וכנז', הנה הם אינם י' ממש כלל אלא רק בבחי' שורשים הנעלמים לעד, כי הי' ספי' העיקריים הם רק באצילות ולכן בוחר הרב ליישב השיטות ולהעמידם, ע"פ מ"ש הוא ז"ל שם כי הם כולם באצילות עצמו.

[טו] וכבר ידעת (בזוה"ק ויצא קנ"ד ב') כי בינה נקרא הוא, וכאשר ירדה הבינה במקומה אז החסד אין צריך אליה ויורד למקומו, הקושיא בזה הרי הוא נראה לעינים כי מאחר שאמר שכל ירידת הבינה למקומה הוא רק בשביל החסד כדי להיות עמו אחר שעלה ונכנס בכלי שלה ומהטעם שאמר כי חפץ חסד הוא א"כ הרי איך הולך החסד ומתרחק ממנה, אמנם הרב עצמו הנה מבאר דבריו למטה ואמר שירידת החסד הוא משום שאינו יכול לקבל את אור הגדול דהבינה וכנ"ל אות טו, אך עכ"ז הנה באותו הרגע שיורד הבינה ומוצא את החסד במקומה היא משפיע עליו עכ"פ בשביל החפץ חסד הוא אך הוא רק הרגע לעד כי תיכף יורד החסד למקומו משום שאינו יכול לקבל את אור הגדול. **אמנם** עדיין צריך ביאור כי מפני מה בעת שהוא מטי בכתר אז אינו חושש הבינה על החסד ומסתכל ביותר על הנאת עצמה ועולה אל הכתר עם החכמה ביחד הגם שהיא מתרחק אז מהחסד בהפסק מקום ביניהם (כי החסד עולה אז אל הבינה, ומפסיק מקום החכמה בין הג"ר שהם עומדים אז כולם הכתר לבין החסד שהוא אז במקום הבינה) ובעת אשר לא מטי בכתר ומטי בחכמה אז אינו חשש הבינה להנאת עצמה להיות ביחד עם החכמה אלא שחושש על טובת החסד הגם שהחסד הוא אז בסמוך אליה בלי הפסק מקום כלל כי הרי הוא אז במקום הבינה ומה גם כי הרי החסד הוא מוכרח אז לירד עבור זה למקומו כי אינו יכול לקבל אורה כנז', אך הטעם הוא כי הנה בעת אשר הוא מטי בכתר ולא מטי בחכמה הרי אם תשאר הבינה אז במקומה יהיה הפסק מקום ממנה לבין אור החכמה ויגיע לה עי"ז הפסד גדול כי תירד עי"ז ממדרגתה כי הרי היא עם החכמה לעולם תרין ריעין דלא מתפרשין ולכן אי אפשר לה להשאר אז במקומה ועולה היא ג"כ אל הכתר כי כל הג"ר הם במדרגה אחת וכחד חשיבין, והגם שהרי עי"ז יהיה הפסק מקום בין אור הבינה לאור החסד אך זה באמת אין חשש כ"כ כי הרי החסד הרי הוא צריך באמת להיות לעולם במדרגה בפנ"ע למטה מהבינה, והגם שהרי עכ"ז הרי הוא לעולם סמוך אליה אך בעולם האצילות אשר החסד הוא סמוך להבינה עכ"ז הנה הוא רק למטה מהפרסא ומפסיק הפרסא ביניהם וכמ"ש בשער ז"א רפ"א והרי הוא ז"א בהפסק מהבינה עכ"פ ולכן הוא גם בענייננו שהוא בעולם העקודים הנה אין חשש כלל מההפסק הנעשה בין הבינה להחסד בעת שהוא מטי בכתר ולא עשה בזה שום ירידת מדרגה לאור החסד ממדרגתו הראוי אליו ואדרבה הוא כי הרי בלא"ה הרי נעשה לו עתה עליית מעלה כי הרי הוא עלה בכלי הבינה משא"כ לאור הבינה אלו שתשאר במקומה בעת עליית אור החכמה היה לה חסרון כי היה לה הפסק מקום ממנה לחכמה כנז', אך כ"ז הוא רק בעת שהוא מטי בכתר ולא מטי בחכמה אבל בעת שהוא לא מטי בכתר ומטי בחכמה הרי אז אין הפסק מקום בין הבינה לאור החכמה וא"כ לא נעשה שום הפסד לאור הבינה גם בהיותה למקומה כי הרי היא עומדת סמוך לאור החכמה, הוא במקומו והיא במקומה, והם היטיב כחדא שריין ולא מתפרשין דא מן דא לכן אז חושש הבינה ביותר לתועלת אור החסד ואינה מתרחקת ממנו ונשארת במקומה להשפיע עליו מברכתה אשר קבלה בעלייתה להכתר משום כי חפץ חסד הוא.

[טז] אז החסד א"צ אליה ויורד כו', לכאורה קשה כי הרי לעולם הוא צריך אליה הרבה וכנודע בסוד הכתוב ושמים לא זכו בעיניו כמ"ש בזוה"ק פי' ויגש ר"ז א' ופי' פנחס רל"ט א' ב' וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ד. ומה גם כי הרי אור הבינה ירדה עתה בשביל זה כדי להיות עמו ולהאיר אליו, ועיקר הטעם מה שיורד אור החסד למקומו הוא רק משום שאינו יכול לקבל אורה הגדול להיות עמה במעלה ובמדור אחד יחד וכנ"ל אות ט"ו ומ"ש כי החסד אין צריך אליה הכוונה בדקדוק הוא כי אחר שירד אור הבינה למקומה ומצאה שם אור החסד והשפיע עליו באותה הרגע שירדה עליו ומצאה אותו במקומה וכנ"ל אות ט"ו הנה די לו לאור החסד באותה השפע שקבל באותו רגע כי אינו יכול לקבל יותר וזהו שאמר כאשר ירדה הבינה במקומה [והשפיע עליו באותו הרגע שמצאה אותו] אז החסד אין צריך אליה עוד כי די לו באותו השפע דהרגע משום שאי אפשר לו לקבל יותר, כן הוא כוונת הרב בדקדוק בזה.

[יז] אך הו"ק הם בעצמם שיש להם יכולת לקבל את האור מבינו זה מזה, ור"ל כי לכך הנה מאיר כל עליון להתחתון שלמטה ממנו בהארת פב"פ גם קודם שנותן לו האור

אלו

שלו כי הם יכולים היטיב לקבל הארת דפב"פ זה מזה, אמנם הנה צורך ותועלת אותה ההארה דפב"פ שבתחילה כבר באמרנו לעיל אות ח' ע"ש, אמנם מה שיש לברר בזה כי הרי לפי עומק הדברים אשר כתבנו שם סי' ג' הרי נמצא כי אינם פב"פ רק אב"א ור"ל שהפב"פ דכאן הוא מכונה רק בשם אב"א ועי"ד שהוא בהבינה עם החסד וא"כ הרי אין חילוק כלל בין הבינה עם החסד לבין הו"ק זה עם זה, והרב אמר כי בזה עצמו הוא החילוק ביניהם שהבינה עם החסד הם בתחילה אב"א, והו"ק זה עם זה הם גם בתחילה פב"פ, אך הענין הוא פשוט, כי הרי נודע הוא שגם ברוח ונפש שהם מ"ה וב"ן יש בהם ג"כ בחי' פב"פ ואב"א הגם שבערך המוחין דחיה שהוא ע"ב הוא כולם רק אחור, וא"כ הרי ניחא היטיב, כי הבינה אשר היא נמשך מהע"ב כמו שכתבנו שם, והרי יש בה הפניה העיקרי ג"כ ולכן כשהיא מאירה להחסד אלא מהס"ג ולמטה, והרי אינה מאירה מהפנים שלה כלל ולכן הוא מכונה שהיא עם החסד רק אב"א וכמו שכתבנו שם, אבל הו"ק כולם מהס"ג ולמטה ואין בהם גילוי מהע"ב כלל ולכן כאשר שהם מאירים זה לזה מבחי' הפנים אשר בהם עצמן, הוא נקרא היטיב שהם פב"פ, וזהו שאמר הרב כי מהבינה אינם יכולים לקבל את האור הגדול דהפנים שלה, אבל הו"ק עצמן מקבלים זה מזה היטיב את הארת הפנים דכ"א, וזהו שאמר כי כל הו"ק הם שוין ור"ל שהרי כולם הם נמשכין רק מגילוי הס"ג ולמטה, ובהס"ג גופה הרי יש ג"כ בחי' פנים ואחור, ומאירים זה לזה גם בתחילה מבחי' הפנים שלהם, משא"כ הבינה אשר היא נמשך מהע"ב והוא הפנים שלה, אינה מאירה היא להחסד מבתחילה מהפנים שלה אלא רק מהאחור שלה, והרי יש חילוק בין הבינה עם החסד לבין הו"ק זה עם זה, כי הבינה אינה מאירה להחסד בתחילה מהפנים שלה והו"ק הם מאירים זה לזה גם בתחילה מהפנים שלהם, והגם שבאמת הרי הוה האחור דהבינה כמו הפנים דהו"ק אך בבחי' הפנים אשר בכ"א גופה הרי הוה חילוק ביניהם עכ"פ, כי החכמה ובינה זה עם זה הם מאירים זה לזה גם בתחילה, מבחי' הפנים אשר בכ"א גופה, וכן עד"ז ג"כ הו"ק זה עם זה, אבל הבינה עם החסד הוא אינו כן, אמנם בכלי הכתר הנה אינו מפורש בדברי הרב אם שהאיר הוא ג"כ לכלי החכמה בהארת פב"פ תיכף בקבלת האור שלו אך ע"פ הסברא נראה שגם הוא האיר לכלי החכמה תיכף בהארת פב"פ כי הרי הוא היה עומד עם כלי החכמה פב"פ גם מתחילה כנ"ל פ"א,

ועי' דברינו לעיל אות ג' ולקמן פ"ג סוף אות י"ד.

[יז] כי כל הו"ק הם שוין, יש להקשות כי לקמן דרושי נקודות פ"ה אמר שם הרב כי מאותו הטעם אשר הו"ק הם כולם שוים אין כח בכ"א לקבל את האור של חבירו עמו דדוקא הג"ר אשר הם גדולים במעלה הרבה ואור הז"ת בטלים בערכם הם יכולים לקבל היטב את אור הז"ת עמהם ג"כ ואינו מפסיד להם ריבוי האור כי אור הז"ת בטל אצלם, אבל הו"ק אשר הם כולם שוים אינו יכול כ"א לקבל אור יותר מהמגיע לחלקו ולכן כאשר נכנס בכל עליון האור של כל התחתונים ממנו לא היו יכולים לסבול את ריבוי האור ונשברו ומיתו וכנודע בכל דרושי הנקודות, וא"כ קשה כי איך היה אפשר להם להו"ק כאן בעולם העקודים לקבל כל עליון את אור של כל התחתונים ממנו, וכמו שמבואר בענינינו שנכנס בכל עליון האור של כולם, אך לא קשה כלל כי הרי אמרנו לעיל אות ח' שכל הכלי דהעקודים הנה היא רק מהעביית דאור ההתפשטות הא' וכבר אמרנו לעיל בכ"מ כי כל האור כולו דהתפשטות הב' הוא רק בחי' קו אור אחד דק בערך האור דהתפשטות הא' וא"כ העביית דההתפשטות הא' אשר היא הכלי להאור דההתפשטות הב' היא יכולה לקבל היטיב בכל חלק מהו"ק את האור של כולם כי הם כולם בטלים אצלה, ועוד כי הנה עיקר השבירה אשר היה בהנקודות היה רק מטעם שהאורות היו גבורות מקיפין יותר מדאי וכאשר נכנסו בכל כלי הנה יצאו בכל כח ותוקף לפעול בפעולתם על ידה יותר מכח הכלי הרבה, ומחמת גודל תוקף גבורתם הנה פעלו בלי חק ויצאו לפעול בכל כחם בלי סדרים כלל ולא היה בכח כל כלי לבלום את האור וליתן מעצור לרוחו אפילו האור של עצמו ובפרט כאשר נכנס בו אור יותר מחלקו, ולא עוד אלא שכל כלי שם, היה קטן מאד כי היה רק עשירית מהאור וכמ"ש בשער תנו"ך פ"ב, ולכן כאשר שנכנס בכל כלי אורות הרבה ובבחי' גבורה גדולים לא היה בכח הכלי לסבול ולעמוד נגדם, ונתבקעה ונשברה לשברים אין חקר ונתפזרה ונתדעכה לניצוצין אין קץ וכמו שבארנו בארוכה בדע"ה ח"א, ע"ש דרוש ו', וכ"ז הוא רק בעולם הנקודות אבל בענינינו שהוא בעולם העקודים אשר האורות הם חסדים גדולים וכל בחי' הגבורות אשר בהם הם ממותקים ומבוסמים הרבה מאד וח"ו לאור דהעקודים לדחוק את הכלי ולגרום לה שום הפסד והזק ושבירה ח"ו אלא כאן היה כל החשש רק שלא יזכך האור להכלי יותר מדאי עד שתתבטל מבחי' כלי כי תתהפך מכלי לאור אך באשר שכל הכלי הנה היא מהעביות הראשונה וכנז' והאור שנכנס בה הוא האור דהתפשטות הב' שהוא כולו רק בחי' קו אור דק בערך ההתפשטות הא' לכן לא היה בכח האור לזכך את הכלי יותר מדאי ובפרט כי הרי הוא יוצא ומסתלק ועולה תמיד במטי ולא מטי ועי"ז הרי מתחזק העביית דהכלי תמיד ולכן ע"י כ"ז הנה נשאר הכלי על עמידתה תמיד להיות בבחי' כלי ועומד האור והכלי בעקודים חי וקים לעד.

[יח] ואז היו מטי במלכות, הנה לפי מה שמבואר לקמן יהיה נמצא כי אור השייך למלכות נכנס בהיסוד וא"כ הרי לא היה בהמלכות אור כלל וכן אמר בעקודים פ"ה כי היה כלי המלכות בלתי אור כלל ולכך נקרא המלכות אספקלריא דלא נהרא וכן אמר ג"כ בדרושי נקודות פ"ה וא"כ הרי לכאורה אין מקום כלל למה שאמר ואז הוי מטי במלכות מאחר שלא נכנס בה אור כלל אך הכוונה הוא על מה שאמר לקמן פ"ד כי הגם שלא נכנס בה אור של עצמה עכ"ז הנה נכנס בה מתולדות הבינה, אור אות ד', והוא היה עומד בכלי המלכות, ועל זה אמר הרב כאן כי היה מטי בהמלכות, וכן הוא בדברי הרב מפורש בספר שער הקדמות דף ט"ו ע"ד, אמנם עיקר הכוונה בענין אור המלכות דהעקודים עי' למטה אות כ"א עומק הכוונה בזה. והנה אנו רואין כי אין גילוי לאור המלכות אלא רק בעת שלא מטי בכתר ובעת שהוא מטי בכתר אז הוה לא מטי במלכות והרי אינו עומד הכתר והמלכות יחד בגילויים לעולם והוא משום כי עצמות דהמלכות הוא הכתר גופה והם שניהם חד ובסוד אני ואין וכן אמר בספר יצירה פ"א משנה ז' נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן שהכתר הוא נמשך להמלכות והמלכות היא עולה בהכתר שהם שניהם אחד ולכן בעת שהכתר הוא בגילויו אז אין גילוי להמלכות ולכן אין מתגלה המלכות אלא רק בעת שהוא לא מטי בהכתר, אמנם זהו רק בעולם העקודים ומשום כי שם הם כולם בכלי אחד אך בעולם האצילות אשר שם נתלבשו כ"א בכלי בפ"ע הנה אפשר שם היטיב שיתגלו שניהם והוא א"א והנוק' אבל בעקודים אשר הם כולם בכלי אחת הנה שם אי אפשר שיתגלו שניהם ויהיו נחשבים לשניים כי כאשר שהם בלי כלי הם שניהם רק אחד, ולא עוד כי הנה היה נמשך האור מתחילתן לסופן ומסופן לתחילתן והיו נעשים כולם לאחד והיה מתבטל גילוי הב' ספי' שבהם שהם השורש להב' ספי' דהאצי' שהם השורש להעולמות בי"ע והרי לא היו העולמות כלל, ולכן נסדר בעקודים שאינו עומד שם הכתר והמלכות שניהם יחד בגילויים אלא בעת שהוא מטי בהכתר אז הוא לא מטי בהמלכות ובעת שהוא מטי בהמלכות אז הוא לא מטי בהכתר, וכן אנו מוצאין עד"ז ג"כ בא"א דאצילות כי הנה לא נמצא בו גילוי להמלכות הפרטי שבו וכמ"ש בשער א"א פ"ב בהמ"ק, והוא ג"כ מטעם הנז', כי כל הי' ספי' הפרטיים דהא"א עצמן הרי הם ג"כ בו בבחי' כלי אחת ובאשר

שהא״א שהוא הכתר הרי הוא הכתר הפרטי שבו שהוא הכתר דכתר עיקר תוקף הגילוי דעצמות הכתר ולכן אין גילוי שם למלכות בפנ״ע כי כל עצמותה הוא רק עצמות הכתר גופה, ודע זה, (ועי׳ עוד דברינו בזה בעקודים פ״ב אות ד׳ ולקמן פ״ב אות ז׳):

[יט] ואח״כ חוזר כמתחילה, הנה פשוט הוא שהכוונה הוא רק ע״ד הנז׳ כי חוזר להיות לא מטי בכתר ואז הוא מטי בחו״ב ובחסד ולא מטי בגבורה ומטי בת״ת ולא מטי בנצח ומטי בהוד ולא מטי ביסוד ומטי במלכות ועד״ז חוזר ומתחלף תמיד במטי ולא מטי לכ״א ואחד, אמנם עכ״פ הוא כי אין עלייה לכ״א אלא רק מקום אחד לבד (כי אינו יכול לעלות יותר מאשר שנתאצלה על מדרגתו) זולת אור הבינה שהיא עולה ב׳ מקומות, שכאשר שהוא מטי דכתר עולה שם אור הבינה ג״כ, משום שבג״ר נחשבים לאחד, אבל זולת אור הבינה אינה עולה כ״א אלא רק מקום אחד לבד, והוא בעת שמטי בהעליונה אז עולה התחתונה אליו, לבד החסד דהבינה הוא רק בעת שלא מטי בבינה, אבל עכ״פ הוא כי אין שום עליה לכ״א רק מקום אחד לבד, וכן אינו עולה בהמקום שהוא מצפה ולפנים אלא רק אור הכתר לבד והוא כלא מטי בכתר אבל שאר כל הט׳ זולת אור הכתר הם לעולם מצפה ולחוץ ולכל עלייתם הוא רק מקום אחד שהוא בהעליון ממנו וכנז׳. אמנם הנה הרב הקדוש בעל משנת חסידים זללה״ה, הנה יצא בזה בדבר חדש, ואמר במסכת אורות הטעמים פ״ב משנה ב׳ ג׳, זה לשונו, אח״כ עלה כתר וירדו חו״ב וכן חסד ועלה גבורה וירד ת״ת ועלה נצח וירד הוד ועלו יסוד ומלכות, שניהם להוד אח״כ ירד כתר ועלו חו״ב וכן חסד וירד גבורה ועלה ת״ת וירד נצח ועלו הוד יסוד מלכות, שלשתם לנצח, ובדרך הזה דזה נכנס וזה יוצא יצאו ועלו לת״ת ומת״ת לגבורה ומגבורה לחסד ומחסד לבינה ומבינה לחכמה ומחכמה לכתר ומכתר לשרשם, ועל ידי זה נתהווה כלי האחד ובו היו ניכרים החלקים הראוים לכל ספי׳ עכ״ל, וכן נמשכו אחריו איזה מהאחרונים, אמנם אני בעני לא ידעתי מאין לקח הדברים הללו ולא מצאתי רמז לזה. לא בע״ח ולא בשעה״ק ולא בשום מקום מדברי הרב ומכל דברי הרב שראיתי בזה משמע בהדיא שבהתפשטות הב׳ אשר הוא במטי ולא מטי הנה הוא עומד בקביעות למטה תמיד ואינו חוזר עוד למעלה במקורם אלא רק אור הכתר לבד, שהוא בעת אשר לא מטי בכתר אבל שאר הט׳ אורות כולם, הם עומדים לעולם למטה, ר״ל מצפה ולחוץ, ולכל עלייתם הוא רק מה שמתחלפים ועולים ממקום למקום למטה גופה וכנז׳, ועי״ז מתחזק הכלי תמיד ע״י הלא מטי כנעשה בכ״א, אבל עכ״פ הוא כי האור כולו זולת הכתר, עומד לעולם למטה בקביעות, וכן הוא מבואר בשער הקדמות דף י״ד ע״ד סמוך לסופו, שאחר שנשלם ההתפשטות הב׳ בכל הי׳ אורות כולם, ואז נכנס לתוכו ונשאר שם בקבע עכ״ל, והרי הוא מפורש כדברינו. וכן הוא כמעט מוכח בדבריו אשר בע״ח ג״כ כי הרי ראינו שמרחיב בדברים בענין זה ואינו מקמץ כאן בדברים כלל, ובאם שהיה דעתו כסברת המ״ח והנמשכין אחריו, איך לא היה מזכיר שאח״כ חוזרים ונכללים שניהם להוד ואח״כ שלשתם לנצח וכן כו׳ כו׳ עד שחוזרים למקורם. וביותר קשה כי הרי הרב אמר בפירוש למטה בסמוך כי אור החסד אינו יכול להתייחד עם אור הבינה משום שהו״ק הם מדרגה בפנ״ע למטה מהג״ר ולכן כאשר שהוא מטי בבינה הוא מטי גם בחסד, כי לא אפשר לו להיות עם הבינה ביחד ולכן איך אפשר לומר שיעלו אח״כ כל הו״ק לבינה ומבינה לחכמה ומחכמה לכתר ומשם להמאציל וכן חוזר חלילה תמיד שיורדים כולם למטה ע״פ הסדר דמטי ולא מטי ואח״כ חוזרים ועולים כולם למעלה ובהמאציל ג״כ ע״פ אותו הסדר דמטי ולא מטי וכמו שאמר המ״ח והמפרשים אחרונים שנמשכו אחריו, הרי הרב אמר מפורש כי הו״ק אחר שנתגלו ויצאו על מדרגתם אי אפשר להם מעתה לעלות להג״ר כלל, לכן מכל זה נראה לדעתי ברור דלא כהמ״ח בזה, וכמ״ש ג״כ בפירוש בשעה״ק דף י״ד ע״ד סמוך לסופו שם, שאחר שנשלמו לצאת הי׳ ספי׳ דההתפשטות הב׳, הנה נשאר שם האור בקבע ע״ש, ואינו חוזר להמאציל אלא אור הכתר ובעת שהוא לא מטי בכתר אבל שאר כל הט׳, כל חילופם במטי ולא מטי, הוא רק על מקום אחד לבד, או שעולה כ״א למקום העליון ממנו או שיורד למקומו, אבל הם לעולם בקבע למטה שהוא מצפה ולחוץ, ולכן משמע ג״כ כמעט בפירוש לקמן פ׳ ד׳ ה׳, שאינם חוזרים לעלות למעלה מצפה ולפנים אלא רק האורות שבכלי הכתר לבד אבל שאר כל הט׳ אורות אשר מהחכמה ולמטה הם נשארים בקביעות בעקודים לעולם, אלא שהם שם גופה תמיד ברצוא ושוב ממקום למקום והוא המטי ולא מטי שבהם כנז׳ ודי בזה.

[כ] גם דע כי שיעור הזמן אשר לא מטי האור בספי׳ הוא רגע אחד לבד וזה סוד כי רגע באפו כו׳ מחמת זעם ואף כו׳ אך המשך בחיי מטי כו׳ ואין בהם שיעור כי כפי מעשה התחתונים כך יהיה וזהו חיים ברצונו כפי הרצון שיהיה אז (נוסחא ישנה או) ר״ל כפי מעשה בני אדם כך ימשך זמן החיים בהם, הנה הדברים הללו הם לכאורה תמוהים מאד כי הרי מבואר לעיל כמה פעמים שהענין דלא מטי הוא מחמת גודל מעלת האור שהוא מיוחד לעולם למעלה ולכן הוא לא שייך לעלמין שהגם שהוא יורד למטה עכ״ז הנה הוא חוזר תמיד למעלה מפני גודל מעלתו וקישורו ויחודו למעלה והוא לעולם ברצוא ושוב וכמ״ש בשער הח״פ פ״ב כי לכך הוא מטי ולא מטי משום שהוא תמיד דבוק באור א״ס וכן לעיל פ״א אמר כי לסיבת היותן בכלי אחת אין כח בהכלי לגלות את האור ולכן הוא תמיד מטי ולא מטי וגם לעיל בפרק זה גופה הרי אמר הרב כמה פעמים כי מה שהם תמיד במטי ולא מטי הוא משום כי חשקו ותשוקתו של האור הוא להדבק למעלה וכן מבואר ג״כ בהדיא לקמן פ״ד שההסתלקות והעליות דלא מטי הוא כדי לקבל שפע למעלה ולחזור אח״כ באותו השפע למטה והרי הוא עיקר הענין דלא מטי לטובה ולשבח ולזכות וכאן אמר שהענין דמטי ולא מטי הוא בסיבת מעשה התחתונים ומה שהוא לא מטי הוא מחמת הכעס רח״ל כי נסתלק ועולה האור למעלה ע״י עון הדור והוא ע״ד שהוא ג״כ בעולמות שלמטה שמחמת עונות מסתלקים האורות למעלה ובעת רצון מתפשטים ומאירים למטה והוא ענין הסתר פנים והארת פנים שהוא תלוי בזכות ומעשי התחתונים, והרי מכל הדרושים בזה הרי מבואר שאלו ב׳ המציאות דמטי ולא מטי הוא נוהג בעקודים לעולם הן בכעס והן ברצון, אלא שלפעמים הוה ו׳ בלא מטי וד׳ במטי, והוא בעת שהכתר הוא במטי הוה אז בחו״ב והחסד והת״ת וההוד והמלכות בלא מטי, וכתר גבורה נצח יסוד במטי, ולפעמים הוא להיפך שאלו הד׳ כתר גבורה נצח יסוד הם בלא מטי, והו׳ שהם חו״ב וחסד ות״ת הוד מלכות הם במטי, והם אשר מתחלפים תמיד ממטי ללא מטי ומלא מטי למטי, והרי עכ״פ הוא כי הן המטי והן הלא מטי הנה שניהם ישנם בעולם העקודים לעולם הן בעת הכעס והן בעת הרצון ומתחלף בהם תמיד המטי ולא מטי מהו׳ לד׳ כנז׳ אבל שניהם ישנם בעקודים לעולם, וביותר קשה מה שאמר כי המטי ולא מטי הם אינם שוים בשיעור אחד כי הלא מטי הוא רק הרגע אבל במטי הוא זמן יותר ארוך, והוא תמוה מאד כי הרי הלא מטי והמטי הם תלוים זב״ז שכל זמן שבהעליון הוא מטי הרי הוה בהתחתון לא מטי וכל זמן שבהעליון הוא לא מטי הוה התחתון במטי ובאם שהלא מטי הוא רק הרגע הרי ע״כ הוא שגם המטי הוא רק הרגע ובשהמטי הוא זמן מרובה הרי הוה גם הלא מטי זמן מרובה, וכגון החסד עם הגבורה שכאשר הזמן דלא מטי שבהחסד הוא רק הרגע הרי ע״כ הוא שגם המטי דהגבורה הוא רק הרגע דאל״כ היו שניהם במטי שבמטי דהחסד הוא זמן מרובה הרי מוכרח הוא ג״כ שכל אותו הזמן יהיה הגבורה בלא מטי דאל״כ יהיו ג״כ שניהם במטי והרי הוה הלא מטי שבהגבורה

ג"כ זמן מרובה, וכן הוא מוכרח מהענין כי מאחר שכל לא מטי הוא רק כאשר שהוא מטי בהעליון וכן כל מטי הוא רק כאשר שהוא לא מטי בהעליון הרי נמצא שהשיעור זמן של שניהם הוא שוה וא"כ הרי אין מקום לדברי הרב שאמר כי כל לא מטי הוא רק כרגע אבל המטי אין שיעור קצוב אליו, אמנם הנה לשיטת הרב בעל מ"ח זללה"ה אשר לעיל אות י"ט הרי יש ליישב הדברים בנקל אבל הרי כבר הוכיח שם שלא כהמ"ח בזה, וא"כ הרי תמוהים הדברים מאד. **אך** הענין בזה הוא כי הנה יש בדברי הרב הללו רק קיצור דברים קצת כי סמך עצמו על המעיין, והכוונה הוא כי הרב בא להשמיענו וללמדינו כי כשם שאמרנו שהענין דלא מטי אשר ישנו בעולם הנקודים הוא מחמת שבח ומעלת האור ע"י קישורו ויחודו למעלה כן ישנו לפעמים בנקודים ג"כ הענין דלא מטי מטעם קלקול ופגם והוא ע"ד שנמצא בהעולמות שלמטה הסתלקות האור ע"י עונות הדור כן נמצא בנקודים ג"כ, אמנם משום שהם הוא החסד עצום למאד לכן הוה שם כל הלא מטי אשר מחמת קלקול ופגם רק כרגע כי תיכף חוזר למקומו ובסוד דומה דודי לצבי, כנ"ל בנקודים פ"ח אות ב' ע"ש, והנה הוה אז הן הלא מטי והן המטי שניהם רק כרגע כי מסתלק וחוזר, ומסתלק וחוזר, שהוא לא מטי ומטי, רצוא ושוב, בכל רגע ורגע, וכ"ז הוא רק כאשר שהוא מחמת קלקול ופגם אבל כאשר שהוא מחמת זכות ורצון אז אין שיעור קצוב הן להלא מטי והן להמטי, כי כאשר שהוא בעת זכות ורצון הרי הוה אז כל לא מטי כדי לקבל למעלה ולהשפיע למטה כי עולה הכתר למקורו להתייחד באור א"ס ויונק שם ומקבל שפע חדשה ויורד אח"כ למטה להשביעם מנועם זיו העליון דאור א"ס וכמו שמבואר לקמן פ' ד' ה' וכן מטעם זה עולים ג"כ כל הט' כולם למטה גופה מזה לזה תמיד ומתייחד כל תחתון בהעליון שעליו וחוזר למקומו להשפיע להתחתון ממנו והרי הוה כל עלייתם שהוא, הלא מטי, לקבל תוספות אור וברכה למעלה וכל ירידתם, שהוא המטי, להשפיע תוספות אור וברכה למטה ונודע הוא שכל מה שהתחתונים הם יותר זכים ובהירים, הם ראוים, ביותר לקבל יותר נועם זיו אור העליון, ולכן בעת הזכות והרצון שהתחתונים ראוים לקבל, אז אין שיעור קצוב, לא להלא מטי ולא להמטי, כי כאשר שיש להם כח לקבל הם מקבלים בשיעור גדול ומשפיעים בשיעור גדול, וכן הוא עוד כי בעת הכעס והזעם רח"ל אשר אז הוא הכוונה רק להסתלק ומה שחוזר ונכנס הוא רק משום ההכרח כדי שלא יתחרב העולם הנה נקרא אז הנקודים כולו, שהוא בלא מטי, כי הרי אין הרצון אז להשפיע כלל אלא רק להסתלק וכל המטי הוא רק בע"כ והכוונה הוא אז ג"כ להסתלק תיכף ולכן נקרא אז כל הנקודים על בחי' לא מטי, וכל ההלוכות המטי ולא מטי הוא אז רק כרגע כנז', אבל בעת הזכות והרצון שהכוונה הוא אז רק להשפיע, שגם הלא מטי הוא כדי לינק למעלה להשפיע למטה ואז הרי הוא מקבל למעלה בכל האפשרי לפי כחו וכן משפיע למטה בכל האפשרי לפי כחם ואין שיעור קצוב אז לא להלא מטי ולא להמטי כנז', ולכן נקרא אז כל הנקודים כולו, על שם המטי, כי הרי כל הכוונה והרצון אז הוא רק להשפיע למטה והרי הוה גם הלא מטי רק על הכוונה דהמטי ולכן מכונה אז כל הנקודים על בחי' המטי. **ומעתה** הרי מבואר דברי הרב היטב כי מה שאמר כי שיעור הזמן אשר לא מטי הוא רק כרגע, ר"ל כי כאשר הנקודים עומד על בחי' לא מטי והוא בעת הכעס והזעם שאז הוא הרצון רק על הלא מטי אז הוא כל ההלוכות ההסתלקות וההתפשטות דהאורות הכל רק כרגע שהן הלא מטי והן המטי הם שניהם רק כרגע וכנ"ל ומ"ש אך המשך בחי' מטי כו' אין בהם שיעור כי כפי מעשה תחתונים כו', ר"ל אך כאשר הנקודים עומד על בחי' מטי והוא בעת הזכות והרצון, ר"ל או כשמעשה התחתונים הם ראוים, או ע"ד שכתוב וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם אעפ"י שאינו כדאי והגון לכך, והוא ע"פ הבטי דרחמנא שחונן ומרחם מאוצר של מתנת חנם והוא מהנהגתו הנעלמה ית"ש הנעלם מעיני כל חי וכמו שכתבנו מענין זה בכ"מ מדברינו, ועולה אז הרצון ג"כ להשפיע למטה אור וברכה מנועם זיו העליון ועומד אז הנקודים ג"כ כמו בעת הזכות הכל רק על בחי' מטי, הנה אז הוה כל ההלוכות ההסתלקות וההתפשטות שבה שהוא הלא מטי והמטי הכל בלי שיעור קצוב כי כשעולה למעלה, שהוא הלא מטי, ויונק ומקבל שם אין שיעור קצוב לעמידתה שם כי יונק שם כל האפשר לה לפי כחה, וכן כשיורד למטה שהוא המטי הנה משפיע כל עליון לכל תחתון ג"כ בכל האפשר לה לפי כחה והרי אין שיעור קצוב ולא זמן קצוב לא להלא מטי ולא להמטי. **והרי** נתבאר לנו כי באמת אינו חסר לעולם בחי' המטי והלא מטי בנקודים הן בכעס והן ברצון, וכן שיעור המטי והלא מטי הם לעולם בשיעור אחד אלא שהחילוק הוא כי בעת הזעם והכעס רח"ל הוו שניהם רק כרגע ובעת הזכות והרצון אז נמשכו שניהם שיעור זמן מרובה, והוא לפי כחם שאפשר להם לקבל, שהוא ג"כ לפי ערך הזכות, כי לפי גודל הזכות כן הוא שיעור כחם, והנה אז שהוא בעת זכות ורצון הנה הוה הלא מטי לקבל שפע הנועם והזיו למעלה, והמטי הוא להוריד כל אותה הטובה והברכה למטה, כל עליון להתחתון שלמטה הימנו ועכ"פ הוא כי הם שניהם תמיד בעולם הנקודים וכן הם שניהם תמיד בשיעור שוה או שניהם כרגע או שניהם בלי זמן קצוב שהוא לפי ערך גודל הזכות והרצון וכנז'. **ואין** להקשות על מה שאמרנו שכאשר עומד הנקודים על בחי' המטי ומקבלים אז כ"א בכל האפשרי לפי כחו וכנ"ל, א"כ למה מתחלפים עוד אח"כ על לא מטי והוא כדי לחזור ולינק עוד, הרי אין בכחם עוד כלל לקבל יותר, אך דע כי כל שפע היורד למטה הנה יש קץ וגבול ועת וזמן לפעולתה, וכשמגיע עתה וזמנה הנה היא חוזרת ועולה לשרשה ומקורה, כי זהו תיקונה כאשר עשתה את פעולתה אשר שולחה לזה, ואח"כ חוזרת למקורה והוא תכליתה, וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל ט' ע"ש בארוכה, ולכן הנה הם חוזרים ועולים תמיד למעלה לינק ולקבל, והוא עלייתם בלא מטי, שעולים לקבל שפע חדשה, כי השפע הראשונה אחר שעשה את פעולתה חוזרת למקורה ולתכליתה, והנה הוא ע"ד נשימות האדם שאדם שואף בכל רגע נשימה חדשה כי הנשימה הראשונה דרגע שעברה היא חוזרת למקורה ולתכליתה, כי ע"י כ"ז הנה נמצא שיש לכל שפע ולכל מציאות ולכל ענין, פעולה ותכלית, ואין שום ענין שיהיה בלא תכלית, וכן נמצא עי"ז ג"כ שכל המציאות כולו בכלל ובפרט הנה הוא תלוי תמיד של המאציל עליון א"ס ית"ש שכל קיומה והנהגתה תמיד הוא רק בשפעת המאציל ית"ש המתחדש ונמשך ממנו תמיד בלי הפסק, והוא מה שיסדו ואמרו המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית.

[כא] לכן הולך שישאר אור הראשון שבכולם שהוא אור הכתר למעלה כו' ולא באו רק ט' אורות כו' אור החכמה בכלי של הכתר כו' עד שנמצאו שאור מלכות נכנס בכלי יסוד, ע' כל הדברים הללו בנקודים פ"ג ובדברינו שם אות י"ב וי"ג ואמרנו שם ובכ"מ כי באמת הוה כל האור דהתפשטות הב' אור אחר לגמרי והוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' ונמשך ממנו רק מהחכמה שבו ולמטה וזהו שאמר הרב שאור הכתר נשאר ולמטה, אמנם הנה אמרנו שם ובכ"מ כי באמת הנה ישנם כל הי' ספי' גם בהאור דהתפשטות הב' גופה אך מה שאמר הרב שהם רק ט' אורות ואור המלכות נכנס בכלי היסוד הוא באמת ענין עמוק ושמע והבן והענין הוא כי הנה בעולם האצילות אשר שם נמשך כל תחתון מהעולה רק מהז"ת שבו הנה אמר הרב בשער הולדת או"א פ"ד כי זהו הענין אשר הנה"י דכל פרצוף הם רק בבחי' תוספות והם לבר מגופא כי אין להם עיקר ומקום בהעליון ממנו כי מהז' תחתונות דהעליון נעשו הז' עליונים דהתחתון והרי אין להנה"י דהתחתון מזה להתאוות והם

באים רק בסוד תוספת כי אין להם יסוד בעצמן אמנם הם מתהווים ונעשים מהתפשטות המוחין היוצאים ומתגלים מהיסוד דבינה בהחזה דז"א וכמ"ש בפע"ח ר"ה השנה פ"ב (ועי' שער העיבורים פ"ד סי' ב' וסי' ה' ובהקירה פ"א סמוך לסופו. ושם פ"ח) ולכן הוו הנה"י לעולם רק לבר מגופא כי אינם מעיקר המציאות דהפרצוף אלא שהם מתפשטים בו ומיתוספים בו, ועי' דברינו בספר הכללים כלל ה' ענף ה' בענין בזה. והנה עד"ז הוא בענינינו שהוא בעולם העקודים בענין אור המלכות כי הרי הכלי שבו הוא מהעביות הנשאר מהאור דהתפשטות הא' אבל האור שבו הוא עיקר מציאותו רק האור דהתפשטות הב' אשר הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' ונמשך ממנו רק מהחכמה שבו ולמטה כנ"ל וא"כ הרי אין להמלכות דהתפשטות הב' מציאות ומקום ממה להתהוות כי הרי מהאור המלכות דהתפשטות א' נמשך ונעשה אור היסוד דהתפשטות הב' והרי לא נמצא שורש לאור המלכות דהתפשטות הב' ממה להתהוות. וזהו שאמר כי אור המלכות נכנס בכלי היסוד ור"ל כי הרי האור שנכנס בכלי היסוד הרי הוא נמשך ונעשה מאור המלכות דהתפשטות הא' והרי הוא רק אור דבחי' מלכות. והרי נמצא כי נכנס אור המלכות בכלי היסוד, ור"ל שהאור הנמשך מהמלכות דהתפשטות הא' נכנס בהתפשטות השני בכלי היסוד שהרי מהט' אחרונים דהתפשטות הא' נעשו הט' ראשונים דהתפשטות הב' ונעשה היסוד מהמלכות ונכנס בכלי היסוד והרי נכנס האור של המלכות (ר"ל האור היוצא מן המלכות) בכלי היסוד, וכ"ז הוא משום שהכלי שהוא העביות הרי הוא נשאר מכל הי' כולם והאורות נעשו רק מהט' אחרונים והרי נכנס אור של המלכות בכלי היסוד, אמנם הנה הגם כי לא נמצא שורש לאור המלכות דהתפשטות הב' ממה להתהוות עכ"ז הנה היא נעשית עכ"פ והיא נעשית ג"כ בסוד תוספת והוא האור דאות ד' שאמר לקמן פ"ד שיצא ונולד אח"כ מהבינה והיא אשר נכנס בכלי המלכות והרי היה גם כאן י' אורות אלא שמתחילה היה רק ט' ויצאה המלכות רק אח"כ והיא בבחי' תוספות, ועי' בזה לקמן פ"ד אות ה' ז' דברים עמוקים בזה וכן לקמן פ"ג אות ד' בארוכה קצת.

[כב] אלא הגיע לו אור אחר זולתו קטן ממנו על כן כו' והגם שבהו"ק. הרי לא שייך טעם זה כי כל הו"ק הם שוים כמ"ש הרב לעיל אך גם הו"ק דהתפשטות הב' הוא אור קטן הרבה וכמו שהיו בהתפשטות הא' וכמ"ש הרב למטה כי מתחילה הרי היה הכתר עמהם כו' והעיקר הוא ע"פ דברות ותוספות הרב שכל האור דהתפשטות הב' הוא רק בבחי' קו אור דק מהאור דהתפשטות הא' כנ"ל פ"א אות ל"ה ובכ"מ וא"כ הרי היה כל כללות התפשטות הב' אור ממועט וקטן הרבה בערך התפשטות הא' ולכן נשארה הכלי על מציאותה כנ"ל אות י"ז.

[כג] אז נכנסו הטעם אורות כו'. הגם שבאמת הנה היה אור במלכות ג"כ. וכנ"ל אות י"ח וא"כ הרי היה י' אורות גם בהתפשטות הב' אך אור המלכות הנעשה בהתפשטות הב' הוא נעשית רק אח"כ והיא רק בסוד תוספות שניתוספה אח"כ מתולדות אור הבינה כנ"ל אות כ"א וא"כ הרי יפה אמר הרב שלא נכנסו בהכתר רק ט' אורות.

[כד] ואמנם טעם למה עתה נכנסו כל הט' אורות יחד בכלי הכתר. משא"כ בהתפשטות הא' כי נכנסו אחד לאחד שנכנס אור המלכות בכלי של כתר (ר"ל במקום העתיד להכתר) ואח"כ נדחה אור הזה כו' הטעם הוא כו', הנה אינו מבואר בדבריו אלא רק טעם על ההתפשטות הא' על מה שיצאו אז אחד לאחד והמלכות מתחילה אבל על ההתפשטות הב' על מה שיצאו בו מלמעלה למטה שהוא מכתר עד המלכות וגם יצאו בכלילות שכאשר יצא הכתר יצא כלול בכל הט' וכן אח"כ יצא ממנו החכמה כלול מכל הח' ועד"ז כולם כנ"ל ריש פרק זה הנה על זה לא אמר שום טעם כלל, והוא משום כי כן הוא הסדר הנכון שיצאו מלמעלה למטה כי הכתר הרי הוא הראשון לכולם וממנו נאצלו כולם והרי צריך בודאי שיצא הוא מתחילה לכולם, וכן מאחר שהוא השורש לכולם הרי צריך בודאי שיצא הוא כלול מכל הט' כי הרי לעולם הוא שבהשורש כלול הכל, וכן היה הסדר הזה ג"כ בעולם הנקודים כמו שמבואר בדרושי נקודות פ"ד וכן עד"ז יצאו אח"כ בעולם התיקון שיצאו מלמעלה למטה וכל עליון היה כלול מכל התחתונים שבתחילה יצא א"א ואח"כ או"א ואח"כ זו"ן והג' רישין דא"א אוירא ומו"ס הם השורש לאו"א והז' תיקוני דגלגלתא הם השורש לזו"א והי"ג תיקוני דיקנא הם השורש להנוק' וכנודע בספד"צ פ"א ועי' שביה"כ רפ"ו והוא פשוט ונודע ולכן אין צריך טעם כלל בהתפשטות הב' על יציאת מלמעלה למטה ובכלילות כי כן הוא הסדר הנכון. וכן צריך להיות אלא שצריך טעם על התפשטות הא' על מה שיצאו בו אחד לאחד וממטה למעלה שהוא היפך מן הסדר הראוי ועל זה מבואר ואמר כי משום שהרי היה הרצון להמציא בחי' כלי ולעשות איזה גילוי לאורו ית"ש לכן היה הצורך להמעיט מתחילה האור בכל האפשרי כי עי"ז נעשה בו איזה בחי' עביות ואח"כ חזר ונסתלק גם אותו האור הממועט ונסתלק ועלה האור הזך שבו למעלה והעביות נשאר למטה לבדו ונתעבה ביותר ונעשה עי"ז לבחי' כלי להאור שנתפשט בו אח"כ שהוא האור דהתפשטות הב' ועי"ז נעשה האפשרית להתגלות אורו ית"ש כי התעלמות האור העליון וריקונו הוא סיבת תיקונו וגילויו שיתגלה למטה ונתגלה עי"ז המאציל ית"ש במציאות כל הד' עולמות אבי"ע אשר הם מאחר עולם העקודים ולמטה, ועכ"פ הוא כי כן היה הצורך שאור הראשון לכל, יצא בתחילה בתכלית המיעוט כי עי"ז נעשה האפשרית להתהוות העולמות ולכן יצא ההתפשטות הראשון אחד לאחד וממטה למעלה כי הוא האור הראשון והגילוי הראשון לכל המציאות כולו ויצא הוא בתכלית המיעוט משום שהוא השורש הראשון לכל, וכבר נתבאר כ"ז בדברינו לעיל בשער עקודים פ"ג במה שאמר שם הרב כי יצא מתחילה רק בבחי' נפש לבד ע"ש דברינו בכ"ז ועי' עוד בדברינו בספר הכללים כלל ג' שם מתבאר עיקר הדברים בזה ובארנו שם כי כל התפשטות הא' יצא מתחילה בג' מיעוטים ומהטעם הנז' והיה הסדר הזה בכל התפשטות הא' אשר לכל עולם ועולם כי כל העולמות כולם יצא כ"א בהתפשטות א' ובהתפשטות ב' וכן הוא בפרטות גם בסדר מציאות דכל פרצוף ופרצוף כמו שבארנו שם כלל ה' וכולם הם בסדר אחד אלא שכ"א הוא לפי מדרגתו וענינו ע"ש דברינו בארוכה בכ"ז, אמנם הוא הנה שם כלל ט"ו העלינו כי בעומק ובהעלם היו גם בהתפשטות הא' והב' ג"כ רק בסדר אחד בלי שינוי ביניהם כלל וכמו שכתבנו ג"כ בקיצור בזה לעיל שער עקודים פ"ו אות י' ע"ש. אמנם הוא כי הגם שאמרנו שהאור דהתפשטות הא' היה כל גילויו בתכלית המיעוט, והאור דהתפשטות הב' הוא יצא בשלימות, ועכ"ז הרי אמרנו לעיל שכל האורות דהתפשטות הב' הוא רק בבחי' קו אור דק מההתפשטות הא' וא"כ הרי אדרבא הוא שהוא רק אור ממועט וקטן הרבה, אך הענין הוא כי הכל נידון בערכין כי האור דהתפשטות הא' בערך עצמותו העיקרית שהוא האור שלמעלה אשר ממנו נתפשט ויצא הנה הוא רק אור ממועט בתכלית המיעוט ולא נתפשט מהאור שלמעלה אלא רק בבחי' אור ממועט בתכלית המיעוט אמנם כי הוא אינו נבחן לבחי' אור ממועט אלא רק בערך האור שלמעלה והוא משום שהרי ממנו יצא וכן אח"כ הוא חזר ונסתלק ועלה אליו ולכן הוא נבחן לעולם רק בערכו כי הרי ממנו יצא בתחילה ואח"כ חזר אליו בסוף והרי הוא רק חלק ממנו והוא אחד ממש עמו ולכן נבחן לעולם בערכו והוא רק אור ממועט ממנו, משא"כ האור דהתפשטות הב' אשר הוא נשאר לעולם למטה והנה הוא יצא גם בתחילה בשלמותו הראוי לו ובכל הצורך להעולם שיצא בו ולכן הוא כי הנה הגם שכל עיקרו הוא רק בבחי' אור קו דק מההתפשטות הא' עכ"ז הנה הוא נקרא שלם ומלא כל טוב לאותו העולם אשר יצא בו כי הוא נבחן רק בערך שלמטה משום שבו נשאר

לעולם והוא עיקר האור שבו ולכן כאשר שיצא הוא בסדר הראוי שהוא מלמעלה למטה ובכלילות כל הט' הצריך לאותו העולם שיצא בו הנה אנו קוראין אותו שלם ומסודר כי הרי הוא יצא ונמצא על השלימות והסדר הראוי לאותו העולם משא"כ ההתפשטות הא' אשר יחודו ומקומו הוא לעולם למעלה ולכן כאשר שנתפשט ויצא פעם אחד למטה והיה רק חלק קטן היותר אפשרי מהאור העליון העיקרי הנה נקרא הוא אור ממועט מאד כי הרי הוא נבחן לעולם רק בערך האור העיקרי שלו העומד למעלה כנז'. **והעיקר** בזה הוא ע"פ מה שכתבנו בספר הכללים בכמה מקומות שם, ע"ש כלל ו' י"א ט"ו, שהגם שכל האור דהתפשטות הב' הוא רק קו דק מהאור דהתפשטות הא' עכ"ז הנה פתיחת המקור להגילוי דאור א"ס ית"ש הוא נפתח ומתגלה רק בהתפשטות הב' כי הרי בהתפשטות הא' היה הכוונה להתמעט ולהתצמצם כדי להתגלה ולהעשות העביית והכלי וכמ"ש בעקודים רפ"ג אבל ההתפשטות הב' הוא הרצון והכוונה להאיר ולהתגלה בהעולם שיצא בו במציאותו ופעולתו וכן מתגלה בו אור א"ס תמיד להאיר בו לכל צורכו ולכן נקרא הוא אור שלם בכל שלימותו, וכבר כתבנו בזה לעיל בעקודים פ"ה אות כ' וכן לקמן פ"ג אות כ"ז ודי בזה.

[כה] **לכן** לא היה כח בשום כלי מהם לקבל בתוכו רק אור אחד לבד, הנה האמת הוא כי בעת התפשטות הא' לא הי' עדיין הכלים כלל כי הכלי נעשה רק מהעביית הנשאר למטה אחר הסתלקותו וכמו שמבואר בשער עקודים פ"ג ופ"ה וכנודע אך כוונת הרב הוא כי באם שהיה יציאת האור דהתפשטות הא' ג"כ מלמעלה למטה ובכלילות לא היה אפשר ע"י ריבוי האור להעשות העביים כלל וגם כח העביית הנעשה בהאור עכ"פ ע"י התפשטותו וירידתו כמ"ש בעת"א פ"א היה מזדכך ג"כ ע"י ריבוי האור וכשחוזר ומסתלק היה עולה העביית עמו ג"כ והרי לא היה נעשה שום בחי' כלי כלל ולכן יצא האור בהתפשטות הא' רק אחד לאחד וממטה למעלה שהוא בהמיעוטים הנ"ל כדי שיעשה העביית עי"ז ואח"כ כאשר חזר האור לעלות ולהסתלק לא היה אפשר להעביית לעלות ג"כ מאחר שנתעבה ונשאר העביית למטה לבדן וניתוסף בה עי"ז עיבוי אחר עיבוי ונעשים לבחי' גוף וכלי להאור שנתפשט בה אח"כ וכמבואר כ"ז בשער עקודים פ"ג ובכ"מ בדברינו, וכן הוא ג"כ כוונת הרב כאן במה שאמר כי לא היה כח בשום כלי כו' ור"ל שלא היה אפשר להכלי להתהוות אלא רק ע"י שיצאו בתחילה במיעוט גדול והיינו שיצאו ממטה למעלה ורק אחד לאחד כי ע"י שיצא האור במיעוטו נתגלה העביית שבו ונעשה הכלי כנז', וכבר נדפס כ"ז בשמי בע"ח דפוס ווארשא תרנ"א דף נ"ב ע"א בהגהות וביאורים שם אות א' ע"ש בקיצור, ומ"ש הרב עוד והופך אחוריו למטה ע' לעיל פ"א בזה וכן יתבאר בעה"י עוד לקמן פ"ג אות י', ובזה נשלם הפרק ברוב ברכות והודאות לשמו יתברך ויתעלה כן יוסיף חסדו ית"ש להאיר פניו אלינו סלה.

פרק ג

[א] **דע** כי הלא קודם בחי' העקודים אלו יש למעלה מהם שרשי אלו הי', ר"ל כי בהפה ולפנים יש שם בחי' י' שרשים להי' ספי' דהעקודים ואלו הי' שרשים הם למעלה גם מהתפשטות הא' כי מהמלכות של אותן השרשים הנה ממנה יצא כל ההתפשטות הא' ואלו הי' שרשים הם לעולם מהפה ולפנים ולא יצאו הם מבחוץ בשום פעם ח"ו, ובספר שער הקדמות ע"ו סע"ד אמר שם בזה, זה לשונו והנה נודע כי בהפה עצמה יש בתוכה י' ספי' ובספי' הי' שבה הנקרא מלכות יש שם י' שרשים של אלו הי' ספי' שיצאו לחוץ כי כן הוא בכל העולמות כולם [שבהמלכות דהעליון יש בה י' שרשים להי' ספי' אשר למטה וכמ"ש בעקודים פ"ה ע"ש אות כ"ג כ"ד] וא"כ נמצא כי מה שאמרנו לעיל שכאשר נסתלקו האורות אל המאציל הנה נשאר אור הכתר תמיד דבוק עם המאציל ולא חזר לירד, הענין הוא כי עמד שם למטה מספי' המלכות הנקרא שרשים (ר"ל אשר בה יש הי' שרשים) של העקודים אשר כל העשר (שרשים) ההם הם בספי' המלכות אשר מכלל הי' ספי' של הפה עצמו דאדם קדמון, ונמצא כי הי' שרשים הנז', בחי' המלכות שבהם, היא אשר האצילה אלו הי' ספי' הנקרא עקודים והיא נקראת מאציל אליהם, והנה כל הי' שרשים הנז' פניהם כלפי מטה להאיר בעולם העקודים ע"י אותו הכתר של העקודים שנשאר שם תמיד תחת המלכות של השרשים כנז'. וכן הכתר עליון של השרשים גם הוא חושק להשפיע בכתר של העקודים שעלה שם עכ"ל לעניינו, וע' לקמן פ"ד בענין השרשים הללו בארוכה, ובדברינו בספר הכללים כלל א' ענף י בסימן א' ב' כי שם בארנו את מציאת השרשים הללו מה שהם בעומק נפלא ונורא מאד מאד ע"ש ותראה נפלאות בעה"י.

[ב] **ולמטה** משורש מלכות זו (ר"ל למטה מהמלכות דהשרשים) שם הוא התחלת אור הכתר הנ"ל כו', הנה אור הכתר שאמר הוא ההתפשטות הא' וכמו שאמרנו לעיל כמה פעמים שכל ההתפשטות הא' הוא נקרא בשם כתר ואחר שחזר ההתפשטות הא' ועלה ונסתלק למעלה הוא נשאר שם לעולם, וכל העקודים כולו הוא רק מהאור דהתפשטות הב' שהוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' ורק בבחי' קו דק ממנו, אבל ההתפשטות הא' הנשאר למעלה לעולם, הוא רק שורש העקודים ולא יצא מתחילה אלא רק להעשות שורש אליו וכן כדי להאציל ממנו את בחי' הכלי, כי הכלי נעשה מהעביית הנשאר מהתפשטות הא' אחר הסתלקותו, ומשום שההתפשטות הא' הוא שורש עליון להעקודים העיקרי שהוא ההתפשטות הב', לכן נקראת כל התפשטות הא' בשם כתר כי הוא עומד למעלה על התפשטות הב' ומכתירו ומאיר עליו תמיד, והנה אותו הכתר שהוא ההתפשטות הא' אחר שנסתלק ועלה למעלה הנה הוא עומד שם בסוף השרשים למטה מהמלכות של השרשים ועומד שם בבחי' אחוריו למטה כי עי"ז מהעבה העביית אשר השאיר למטה ע"י שהופך את פניו ממנו ונעשה העביית עי"ז לבחי' כלי, והנה הגם שהוא כולו בבחי' כתר והוא אור אחד וכן העביית אשר נשאר ממנו הוא רק בבחי' כלי אחת עכ"ז הנה נבחן הן האור והן הכלי כ"א בי' חלקים והם עי"ז בבחי' י"ס וכל חלק וחלק מהאור הפך פניו למעלה בעת הסתלקותו ועי"ז נעשה החלק עביית שממנו לבחי' כלי כהראוי וכנ"ל פ"א וזהו שאמר כי היה אור הכתר (ר"ל החלק עליון מהאור שהוא בבחי' הכתר הפרטי שבו) פניו למעלה ואחוריו למטה נגד כלי הכתר של בחי' העקודים, ור"ל נגד החלק העליון דהעביית שהוא נעשה כלי לאור הכתר דהתפשטות הב', אמנם הנה למטה יתבאר כי באמת לא נעשה החלק העליון דהעביית לכלי גמורה כלל משום שהרי היא עדיין קרובה וסמוכה להאור העליון, ולא נעשה היא לבחי' כלי ג"כ אלא רק אחר עוד איזה גרמות וסיבובים וכמו שיתבאר למטה, ועי' לעיל שער עקודים פ"ה ובדברינו שם אות י"ח ואות כ' ע"ש.

[ג] **וצריך** להבין א"כ מה ענין הפיכת פב"פ אלו כו', הנה באמת הרי מבואר לעיל פ"ב שגם בהו"ק היה ג"כ הפיכת פב"פ מזה לזה גם קודם שניתן בו האור שלו וע' דברינו שם אות ג' ואות ט"ז הב', שהפיכה פב"פ שבתחילה היה בכולם זולת מהבינה אל החסד כמו שמבואר שם וא"כ הרי צריך ביאור כי מפני מה שואל הרב על הפיכת פב"פ שבתחילה אשר מהחכמה אל הבינה יותר מכולם, אך הענין הוא כי ענין הפיכת פב"פ אשר היה בהו"ק הרי אמרנו לעיל פ"ב אות א' סי' ב' שהוא משום שהרי לא נתגלה כל אור התחון על מציאותו אלא רק ע"י שנתרחק האור העליון ממנו ועלה למעלה בלא מטי ולכן כדי שלא יתפרדו זה מזה יותר מדאי ויהיה אפשר להם לחזור ולהתייחד אח"כ שהוא כל עלייתם זב"ז שעולים תמיד במטי ולא מטי לכך היה ההפיכת פנים מזה לזה גם בעוד שהיה האור העליון במקומו כי עי"ז הנה נשרש בהם כח היחוד שיהא אפשר להם לחזור ולהתייחד אח"כ תמיד זב"ז וכמו שכתבנו שם ע"ש, אמנם בהחכמה עם הבינה הרי אין צורך להסיבה דהפיכת פנים כדי לייחדם כי הרי אנו רואין שהבינה עולה גם בהכתר הגם שכלי החכמה מפסיק ביניהם ומהטעם שאמר הרב לעיל פ"ב כי הג"ר

נחשבים לאחת וא"כ הרי לנו כי אין צורך להבינה לגרמות וסיבובים כלל להתייחד עם החכמה כי הם מיוחדים זב"ז מעיקרם לעולם ולכן שואל הרב היטב על אותו הפיכת פב"פ שבתחילה שהיה מהחכמה לבינה לאיזה צורך היה, **אמנם** הנה לעיל פ"ב אות ט"ז אשר בהמוסגר, אמרנו שם כי גם מהכתר להחכמה היה ג"כ ההפיכת פנים שבתחילה, והנה אינו מזכיר זה הרב כלל וגם אינו חוקר עליו מאומה, לכן נראה לי כי באמת הנה עיקר הפיכת פנים שבתחילה אשר היה בכולם מזה לזה הנה עיקר הטעם והצורך הוא כדי להאיר כל עליון להתחתון להמשיך בו הארה ושפע לעליית מ"ן וכמו שכתבנו לעיל פ"ב אות ח' בארוכה בזה, וכל דברי הרב כאן בחקירתו בענין ההפיכת פנים אשר מהחכמה להבינה הנה הוא רק משום שכאן היה עוד תועלת נוסף ע"י ההפיכת פנים והוא בענין לידת האור דאות יו"ד שמבואר למטה, וזהו אשר משמיענו הרב ומלמדינו שכאן היה עוד תועלת נוסף, משום שהחכמה ובינה הרי הם דו"ן גמורים בכ"א ר"ל שכ"א הוא כלול מדו"ן ממש וכנודע מענין או"א עלאין וישסו"ת, והנה נעשה כאן הבינה בבחי' ישסו"ת ע"י האור חדש דאות יו"ד וכמו שמבואר למטה, והרי היה כאן תועלת נוסף מהענין דהפיכת פנים, וזהו אשר מלמדינו הרב שכאן היה תועלת נוסף על כל עניני דהפיכת פנים שמכל עליון להתחתון שבכולם, כי הגם שבכולם היה ההפיכת פנים שבתחילה מזה לזה והיה בכולם לצורך תועלה דעליית המ"ן כנ"ל פ"ב אות ח' אבל כאן הנה היה ההפיכת פנים לעוד תועלת נוסף כנז', והרי נמצא כי כל דברי הרב כאן בקושייתו ותירוצו הנה עיקר הכוונה הוא רק על תירוצו להשמיענו החידוש שיש כאן עוד תועלת נוסף כנז', אבל הקושיא הרי בלא"כ אינו קשה כי הרי היה הפיכת פנים שבתחילה גם בכולם ומהטעם הנ"ל פ"ב אות ח' בכל דברינו שם ע"ש היטיב ודי בזה, [ובמהדורא קמא כתבתי כי ענין ההפיכת פנים שבתחילה אשר מהכתר להחכמה הנה הוא מסיבת כלי הכתר עצמו, כי כלי הכתר הוכרחה לעמוד פניה למטה בכל האפשרי כי אין יכולה להסתכל באור העליון כדי שלא יגרום ביטול למציאותה ר"ל לעביותה כמו שמבואר לעיל פ"א וכנ"ל פ"ב אות ג', ולכן תיכף אחר שקבלה האורות מלמעלה שאז הפכה פניה למעלה עכ"פ משום שכל קבלת אורות הרי הוא לעולם ע"י פב"פ כנ"ל פ"ב אבל אח"כ הפכה תיכף פניה למטה ואחוריה למעלה כי אי אפשר לה להסתכל באור של מעלה כנז' ולכן הפכה תיכף פניה למטה והרי היתה עם החכמה פב"פ, כן כתבתי במהדורא קמא והוא נכון ג"כ והבן, וע' העיקר בזה למטה סוף אות י"ד.

[ד] **נמצא** כי אור החכמה ניתן בכתר ואור הבינה ניתן בחכמה ואור החסד ניתן בבינה א"כ קשה כי העולמות נהפכו כי במקום כו', הנה לפי דברינו שאמרנו לעיל בכ"מ שכל ההתפשטות הב' הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והיה באמת גם האור דהתפשטות הב' ג"כ בי' ספי' א"כ הרי אין מקום כלל לדברים הללו ואין כאן הפיכת העולמות כלל כי ניתן היטיב הכתר דהתפשטות הב' בכלי הכתר שהוא העביית דהכתר דההתפשטות הא' וכן החכמה בחכמה והבינה בבינה וכן כו' כו' עד המלכות במלכות, אמנם הוא הנה דברי הרב הם ניחא מאד והם מאירים ומזהירים ע"פ מה שאמרנו בעקודים פ"א אות ה' ועוד בכ"מ כי מה שאמר הרב על ההתפשטות הב' שהוא מהחכמה ולמטה הכוונה הוא ע"ד שמבואר ברוב דרושי הרב בענין סדר תולדות פרצופי האצילות שנולדים ונמשכים זה מזה ומבואר הוא ברוב הדרושים כי באצילות הנה נמשך כל התחתון מהעליון רק מהז"ת דהעליון, ואמר הרב בכ"מ כי מתלבש כל עליון בתחתון מהז"ת שבו ולמטה והרישין הם מגולין, והוא משום כי נמשך המציאות דכל תחתון רק מהז"ת דהעליון, שכח והארת הז"ת דהעליון הם מתגלים בהתחתון, כי כל מציאותו והויתו דהתחתון נעשה עם הארת ותמצית הז"ת דהעליון, שהארת הז"ת מתפשט ומתלבש בהתחתון ומתגלה במציאותו כי נעשים בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו, אבל כח הג"ר דהעליון הם נעלמים בהתחתון מאד כי גם בהעליון עצמו הוה הג"ר שלו ג"כ רק מכלל הנסתרות ומכונים בו בשם גדלות שהם למעלה מעצמותו העיקרים, וכמו שבארנו כ"ז היטיב לעיל שער סדר אצילות בקיצור פ"א אות י"ג בעגולים ויושר ענף ד' אות י"ד, וע' עוד דברינו בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כ"ג סי' ג', **אמנם** בעולם העקודים שהוא גבוה ונעלה הרבה מאד הנה שם נסדר שכל כללות האור כולו דהתפשטות הב' אשר הוא יצא ונולד מהאור דהתפשטות הא' הנה הוא נמשך ממנו מהחכמה שבו ולמטה, וכשיצא אור הכתר והיה כלול מכל הי' ספי' שלם וכנ"ל רפ"ב הנה היה המשכת כל אותן הי' ספי' דההתפשטות הב' רק מהט' אחרונים דאור ההתפשטות הא', שהוא מן החכמה שבו ולמטה, והרי לא נשאר בו רק הכתר שבו לבד מגולה, והרי נתעלה העקודים על האצילות כי באצילות הוה כל הרישין שהוא כל הג"ר כולן מגולין שהם למעלה מן התחתון, אבל בהעקודים מההתפשטות הא' להתפשטות הב' שבו, הוה רק הכתר שלו לבד מגולה, והנה באצילות אשר שם נמשך כל תחתון מעליון מהז"ת שבו הנה הוא הסדר שם כי מהדעת דהעליון הוא הכתר דהתחתון ומהחסד דהעליון החכמה דהתחתון ומהגבורה דהעליון הבינה דהתחתון, ע' שער א"א פ"א, ומהת"ת דהעליון הדעת דהתחתון ומהנה"י דהעליון החג"ת דהתחתון, והנה"י דהתחתון הם בסוד תוספת כי אין מקום בהעליון ממה להתהוות וכמ"ש בהולדת או"א רפ"ד (וע' נסירה פ"א סמוך לסופו ושם פ"ח ובעיבורים פ"ד אות ב' ואות ה' ובשער הכוונות ראש השנה דף ל"ב ע"ד) והמלכות דכ"א היא נכללת ביסוד דכ"א שהיא העטרה שבו כנודע, והנה כאשר שהם נעשים עד"ז הרי נמשך כל תחתון מהעליון שעליו, מכוון אבר כנגד אבר, כי הכתר עם הדעת הרי הם מתייחסים זב"ז וכן החכמה עם החסד והבינה עם הגבורה ועד"ז כולם וכנודע והרי יוצא כל תחתון מהעליון שעליו כל ספי' דהתחתון מהמתייחס אליו כנגדו בהעליון, אבל בעולם העקודים אשר אמרנו כי נמשכו הי' ספי' דההתפשטות הב' מהחכמה ולמטה דההתפשטות הא' והרי נמשך כתר מהחכמה וחכמה מהבינה והבינה מהחסד והחסד מהגבורה וגבורה מת"ת ות"ת מנצח ונצח מהוד והוד מיסוד והיסוד מהמלכות והרי יש כאן היפוך המידות, מדכורא לנוק' ונוק' לדכורא, ולא עוד כי הרי הכלי דעקודים הנה היא מהעביית דההתפשטות הא' מכל הי' ספי' כולם שבו וכנ"ל פ"א, וא"כ הרי הי' ספי' דהתפשטות הב' אשר הם נמשכו רק מהחכמה ולמטה דהתפשטות הא', הרי נמצא כי האור הנמשך מחכמה מתלבש בהעביית הנשאר מהכתר והאור הנמשך מבינה מתלבש בהעביית הנשאר מהחכמה והאור הנמשך מהחסד מתלבש בהעביית הנשאר מהבינה והאור הנמשך מהגבורה מתלבש בהעביית הנשאר מהחסד והאור הנמשך מת"ת מתלבש בהעביית הנשאר מהגבורה והאור הנמשך מהנצח מתלבש בהעביית הנשאר מהת"ת והאור הנמשך מן ההוד מתלבש בהעביית הנשאר מהנצח והאור הנמשך מן היסוד מתלבש בהעביית הנשאר מההוד והאור הנמשך מן המלכות מתלבש בהעביית הנשאר מהיסוד והרי נמצא כי אור הנמשך מנוק' ושרשי נוק' מתלבש בכלי דכורא והרי מתחלף הגוף וכלי דבחי' נוק' לאור הזכר וגוף וכלי דבחי' זכר להאור דנוק', ור"ל כי בענין המשכת האורות שאמרנו בתחילה הנה באמת אינו קשה כ"כ כי הרי ידוע הוא שכל אור וספי' היא כלולה מעשר וכשנמשך הכתר מהחכמה הנה הוא נמשך מבחי' הכתר שבחכמה, והחכמה מהבינה היה המשכתו מהחכמה שבבינה וכן הבינה שנמשך מהחסד הוא מבחי' הבינה שבחסד ועד"ז בכולם כי הרי כל ספי' היא כלולה מכולם כנודע וא"כ נמצא כי מבחי' אבא שבאימא דהתפשטות הא' נעשה האבא הכללי דהתפשטות הב' ומבחי' האימא שבז"א דהתפשטות הא' נעשה האימא הכללי דההתפשטות הב', וע' למטה אות י"א ט"ו י"ז, ומהחסד שבגבורה דהתפשטות הא' נעשה החסד בהתפשטות הב' ומהגבורה שבת"ת נעשה הגבורה ומהת"ת שבנצח נעשה הת"ת ומהנצח שבהוד נעשה הנצח ומההוד שביסוד נעשה ההוד ומהיסוד שבמלכות נעשה היסוד, והמלכות דהתפשטות הב' היא באה בסוד תוספת שניתוסף אח"כ מהבינה כמ"ש לקמן רפ"ד. וא"כ נמצא כי בענין האורות מה שאינם מכוונים הי' ספי' דהתפשטות הב' כנגד בחי' הי' ספי'

דהתפשטות הא' לא קשה כ"כ כי מאחר שכ"א הוא כלול מכולם הנה נמשך היטב כללות התחתון שהוא כל ספי' אשר בהתפשטות הב' מהפרט שכנגדו בהספי' שבהתפשטות הא' הגם שבכללותו אינו שוה אליו, אך בהתלבשות הספי' דההתפשטות הב' אשר נתלבשו בהכלים שמהעביים דהתפשטות הא' והרי נשאר העביית דכל ספי' מכל כלילותה הנה כאשר שההתלבשות אינם מכוונים זה כנגד זה הנה בודאי שזה קשה הרבה כי הרי נמצא שמתלבש אור דבחי' זכר בכלי הנוק' ואור דנוק' בכלי הזכר וכגון אור דספי' היסוד שבהתפשטות הב' שהוא מהמלכות דהתפשטות הא' הגם שאמרנו שהוא מהיסוד דהמלכות עכ"ז הרי הוא בחי' נוקבא עכ"פ מאחר שהוא מהמלכות וא"כ איך אפשר שיתלבש הוא בהעביית הנשאר מספי' היסוד דהתפשטות הא' שהרי הוא בחי' גוף וכלי דזכר ממש והרי מתלבש נוק' בבחי' גוף וכלי דזכר ועד"ז בכולם, וזהו מה שמתמה הרב ואמר כי הרי העולמות נהפכו כי במקום דכורא נכנס הנוק' ובמקום הנוק' נכנס דכורא.

[ה] **עד** שנמצא כי בהתרחק אור החסד על הכתר שהם ג' מרחקים אז נגמר הכלי של חסד, אין הכוונה על אור החסד עצמו אלא הכוונה הוא גם על כל אור שנכנס בו ור"ל כי לא נעשה כלי החסד לכלי רק אחר שנתרוקנה מאור לגמרי שהוא אחר שנסתלק גם אור המלכות ממנה, ואחר שנתרחק גם אור המלכות ממנה ג' מרחקים שהוא כאשר שיצא ונסתלק האור המלכות גם מהכתר ועלה מהפה ולפנים אז נגמר כלי החסד להעשות, וכן הוא מבואר בשער הקדמות דף י"ד ע"ג שלא נעשה שום כלי רק אחר שנתרוקנה משום אור לגמרי והיינו אחר שנסתלק גם אור המלכות ממנה ונתרחק ממנה ג' מרחקים אז נעשית לכלי, ומסיק שם ואמר, עד שנמצא כי כשנסתלק אור המלכות לגמרי מתוך כלי הכתר התחיל כלי הכתר להתעבות קצת וכלי החכמה נתעבה מעט יותר וכלי הבינה עוד מעט יותר ואז נגמר כלי החסד להתעבות ונעשה כלי גמור וטעם הדבר כי כל פחות מג' כלבוד דמי כו' ע"ש בארוכה קצת.

[ו] **ובזה** מתורץ קושיא אחת והוא שהרי כו', ר"ל כי בזה שאמרנו שלא נגמר להעשות שום כלי אלא רק אחר שנתרוקנה מכל אור לגמרי ונתרחק גם אור המלכות ממנה ג' מדרגות, הנה מתורץ בזה קושיא אחת, והיינו שהרי לכאורה קשה כי הרי מבואר לעיל בעקודים פ"ו שלא נסתלקו האורות בפעם אחד לגמרי אלא שהיה סילוקן בי' עליות ובכל עלייה ועלייה חזרו האורות פניהם למטה ויתוסף למטה עי"ז עוד אור יותר מבראשונה וכמו שמבואר שם וא"כ הרי קשה כי איך נעשית לכלי בעת ההסתלקות מאחר שבכל עלייה ועלייה הרי היה ניתוסף להם אור עי"ז וא"כ הרי איך היה אפשר להכלי להתעבות ועוד כי הרי איך אנו קוראין להתפשטות הב' בשם אורות בערך ההסתלקות מאחר שגם בעת ההסתלקות היה מאיר להם האור הראשון וההתפשטות הב' הרי הוא רק מהאור השני שהוא רק בבחי' קו דק מהאור הראשון כנודע בדברינו, ועי"ז אמר כי האמת הוא כי לא נעשה כלי בעת ההסתלקות אלא רק אחר שנתרוקן מהאור לגמרי והיה האור רחוק למעלה מג' וזהו ג"כ מה שאנו קוראין להתפשטות הב' בשם אורות כי לבחי' אותו המקום אשר נתרחק האור הראשון משם למעלה מג' והרי נתחשך אותו המקום לגמרי הנה יצדק היטיב לקרוא את ההתפשטות הב' בשם אור כי הרי הוא אור עכ"פ אמנם בהג"ר אשר בהם לא נתרחק האור הראשון כ"כ לעולם הנה בהם תצדק הקושיא היטיב וכמו שמפרש והולך, והנה הגם כי לעיל פ"א אמר כי לכך היה עומד כל אור עם הכלי שלו אחור באחור כמבואר שם אמנם אינו מספיק עצמו הרב בזה לבד כלל ומשמיענו כאן כי העיקר הוא ע"י שנתרחק האור ג' מדרגות ולא נעשה כל עביית לכלי אלא רק אחר שנתרחק האור ממנה ג' מקומות שלימות וזה אינו שייך באמת אלא רק בהז"ת אך בהג"ר הנה היה בזה סבות וגרמות אחרות לעשיית הכלי שלהם וכמו שמפרש והולך.

[ז] **כי** לעולם סוד הסתלקות עושה כלי בהפיכתן פנים מהכלי, מה שאמר סוד הסתלקות, ואמר סוד, הכוונה הוא ע"פ מה שאמר לעיל בעקודים פ' ז' ח' כי בכל הסתלקות נמשך אור מלמעלה בבחי' דין ובארנו שם כי על ידו הנה נברר ונתגלה העביית שהיה כלול בהאור שמסתלק, ונעשה עי"ז בחי' הכלי, ומפני שבהאור היורד מהמאציל קשה להזכיר בחי' דין ובפרט בעניננו שהוא ברום גבוהים מאד כי הרי האור היורד בעת ההסתלקות דעניננו הרי הוא למעלה מהעקודים כי הרי יורד מלמעלה בעת שאור העקודים מסתלק ועולה והוא יורד עליהם, וא"כ הרי קשה מאד להזכיר עליו בחי' דין כי כל מה שהוא יותר למעלה הוא חסד פשוט ולכן אומר עליו לשון סוד משום שלא ניתן להאמר אלא ברמיזה ובהעלם, **אמנם** כי כל מה שגרם האור היורד שהוא האור חוזר לעשיית הכלי הנה היה עיקרו רק להז"ת, כי בהם נשלם העביית כהראוי לבחי' כלי דעקודים, ע"י שנסתלק האור מהם למעלה מג', אבל בהג"ר שלא נשלם בהם העביית עדיין כלל א"כ לא היה יכול האור חוזר להועיל בזה ג"כ. אך עכ"ז הנה כאשר שענין הפיכת פנים הנה היה בהג"ר ג"כ וכמ"ש לעיל פ"א שגם הכתר עם האור היו אחור באחור, וא"כ הרי נעשה עי"ז גילוי קצת להעביית גם בהג"ר וזהו שאמר כי לעולם סוד הסתלקות עושה כלי בהפיכתן פנים מהכלי וא"כ הרי התחיל בזה קצת גילוי להעביית גם בהג"ר והוא ע"י עמידתם אחור באחור, והרי היה אפשר להאור חוזר לברר בהם ג"כ קצת, ועי"ז הנה נעשה ונשלם בהם בחי' כלי עכ"פ ע"י גרמות וסיבובים עוד אשר מפרש והולך והוא במה שאמר והנה כאשר כו', **אך** דע כי גם אחר כ"ז הנה לא היה באמת בהכת"ב כלי גמורה לעולם ובפרט בהכתר וכמו שאמר הרב בעקודים פ"ה וע"ש דברינו אות י"ח ואות כ'.

[ח] **ואז** אור הכתר שבתוכו (ר"ל אור הרשימו) שנשאר בעת הסתלקות כנ"ל (בעקודים פ"ה) כי אין הכלי נגמר כו', ור"ל והרי היה הרשימו שנשאר, זך מאד, וכן היה אור רשימו דהכתר אור מרובה, משום שהרי הוא קרוב וסמוך אל מקורו שהוא אור דההתפשטות הא', ולכן נעשה הוא לבחי' נשמה ובחי' זכר להאור דהתפשטות הב' הנכנס שם והם שניהם דו"ן שבכתר, והנה הם בבחי' אוירא ומ"ס שברישא דא"א דאצילות שהם ג"כ בבחי' דו"ן והם הב' רישין אין וא"א כנודע, ומה שאמר כי נכנס אור הכתר שנשאר שם תוך אור החכמה הנכנס עתה ומתלבשת בתוכה, הוא בסוד נקבה תסובב גבר ובסוד ביתו זו אשתו, והרי עכ"פ כי אור החכמה שנכנס עתה הוא נעשה לבחי' נוקבא לאור הרשימו דהכתר הנשאר מההתפשטות הא' שהוא נשאר לבחי' זכר לאור החכמה והרי לא נתחלפו אור הכתר והחכמה מתכונתן כלל:

[ט] **ואז** אור המובחר יותר מתלבש תוך החכמה ומה שהמשיך כו', הנה הגם שבכל הו"ק הרי נשאר ג"כ רשימו בכ"א מהם וכנ"ל בשער העקודים פי' ד' ה' ו' עכ"ז הנה לא היה ענין זה אלא רק בהג"ר לבד והוא משום כי הו"ק אשר נתרחק מהם האור העיקרי ג' מדרגות ונתגלה בהם העביית כהראוי הנה היה עומד בהם רשימת אור הנשאר, בפנ"ע, ולא היה מתערב עם העביית כלל כי אין להם השתוות זה עם זה, ונעשה העביית היטב לבחי' כלי על הרשימו, ובסיוע דאור חוזר אשר בארנו שם פ"ה אות ו', ועי"ז נעשים הרשימו עם העביית היטיב לבחי' אור וכלי, משא"כ בהג"ר אשר האור הראשון היה עדיין קרוב להם והרי היה בהם העביית ממועט והרשימו אור גדול ומתבטל העביית בהאור ולא היה ניכר כלל אלא רק אחר שבא אור החכמה שהוא אור החדש דהתפשטות הב' ונדבק עמו הרשימו דאור הראשון בדביקות דרוחא ברוחא ועי"ז נברר האור הזך ממנו ונבדל אז העבייה לעצמו ונעשית לבחי' כלי ונמצא כי בהג"ר נעשה הכלי רק בההתפשטות הב'. ועי' לעיל בעקודים פ"ה ובדברינו שם אות כ' שמבואר שם שנעשה עי"ז בחי' ב' כלים אחת להזכר שבו ואחת להנוק' שבו ע"ש אמנם עכ"ז הנה אמר בשער הקדמות ט"ו ע"א כי שניהם נקראים רק כלי אחת לבד שהוא כלי של כתר הכלול מדו"ן, והוא ע"פ דברינו לעיל פ"ב אות ח' ס' ה' כי עיקר הכלי דעקודים הוא לעולם רק מהעביית הראשונה ואין בהאור דהתפשטות הב' ממה להעשות כלי גמורה כלל ולכן הוה באמת הכלי לעולם רק אחת ובפרט בהכתר

בהכתר

שבכתר הנה לא נעשה בה כלי גמורה לעולם וכמ"ש בעקודים פ"ה אות י"ח ע"ש.

[י] **ועוד** טעם אחר כו' והפך אחוריו למטה לכן האורות עתה הם מועטים יותר מבתחילה ואפי' מבעת הסתלקותם. לכאורה אין הבנה להדברים הללו כלל, כי הרי הענין דהפיכת פנים והיו אחור באחור הרי היה תיכף בעת הסתלקותם וכנ"ל פ"א שהכתר עם האור היו אחור באחור. והרב אינו מספיק עצמו בכ"ז וכנ"ל אות ו' כי א"כ הרי היו כל דבריו כאן מיותרים, אך הבנת הדברים הוא ע"פ מ"ש בשער הקדמות דף ט"ז ע"א זה לשונו, הנה בפעם ראשונה כשנאצלו אי אפשר לומר שנסתלקו לגמרי דא"כ היה מיתה גמורה אל הכלים ההם אמנם היה הדבר כדמיון השינה שמסתלקת נשמת האדם ונשאר בגופו קיסטא דחיותא, כמ"ש בזוה"ק פ' לך לך פ"ג ע"א עכ"ל, והרי לנו כי הגם שאמרנו שהיו אחור באחור עכ"ז היו מיוחדים עדיין זכ"ז והיתה מתייחסת עדיין אחריו ר"ל שהרשימו הנשאר היה מתייחס עדיין אחר האור הראשון והיתה קשורה עדיין עמו ולכן לא היה אפשר לה אז להתעבות כראוי ולהעשות לבחי' כלי, אך כ"ז היה בעת ההסתלקות כל זמן שלא נכנס שם האור דהתפשטות הב' אבל מאחר שנכנס שם האור דהתפשטות הב', הנה מתייחד הרשימו מעתה עמו ואינה מתייחסת עוד אחר האור הראשון מאומה ויצאה אז ממדרגתה לגמרי, וזהו שאמר הרב כי כאשר אור הכתר נשאר למעלה ומעולם לא נכנס עוד תוך הכלים ור"ל כי אחר ההתפשטות הב' אשר לא נכנס שם עוד האור הראשון מאומה אלא שנכנס שם אור אחר תחתיו אשר הוא קטן הרבה מהאור הראשון ומתייחדת מעתה הרשימו עמו הנה קנתה הרשימו עתה פנים חדשות ומתייחס הרשימו מעתה רק אחר האור השני כי מקבלת עתה רק על ידו ר"ל לפי מדרגתו וערכו ולכן הנה מתגלה מעתה העביות שבה היטיב ונעשית מעתה לבחי' כלי משא"כ בעת ההסתלקות הנה היתה הרשימו קשורה עדיין באור הראשון והיתה מקבלת ממנו הארת דאחור באחור עכ"פ ע"י קיסטא דחיותא הנ' ולכן לא היה אפשר לה אז להתעבות כלל ר"ל להתגלה העביות שבה ולהעשות לכלי כלל, ונמצא כי לא נתגלה העביות שברשימו ולא נעשית לכלי אלא רק בהתפשטות הב' דוקא כי אז יצאה ממדרגתה הראשונה ונעשית לפנים חדשות כנז' משא"כ בעת ההסתלקות שהיתה קשורה עדיין באור הגדול דהאור הראשון ומקבלת ממנו הארת דאחור באחור, וזהו שאמר לכן האורות עתה הם מועטים יותר מבתחילה ואפי' מבעת הסתלקות כי כל סיבת גרם התגלות העביות אשר נעשה ע"י ההפיכת פנים ועמידתם אחור באחור היה נעשית רק בעת התפשטות הב' דוקא כי רק אז נעשה בה סילוק גמור מהאור דהתפשטות הא' וכנז'.

[יא] **וכן** עד"ז בכלי הב' של חכמה שנכנס בתוכו אור הבינה ואז אור החכמה מתלבש בתוכה כו' כו', כי גם שם הרי לא היה ג' מרחקים בין העביות שנשאר למטה לבין האור שנסתלק למעלה ועי"ז היה העביות הנשאר עביות פחותה וזכה ודקה למאד אבל האור שברשימו היה רב וגדול כי הרי הוא עדיין סמוך לעיקרו העומד למעלה ולכן לא היה ניכר אז העביות שבו לבחי' בפ"ע כלל כי היה מעורב וכלול באור אך כאשר בא בהתפשטות הב' ונכנס שם אור הבינה שהיא הנוק' לאור החכמה הנה ע"י תשוקת ודביקות רוחא ברוחא אשר מזה לזה הנה נפרד עי"ז האור הזך שברשימו מהעביות שבו ונבדלו זה מזה האור הזך בפ"ע והעביות בפ"ע ונעשה האור הזך דהרשימו שהוא מהחכמה לבחי' זכר לאור הבינה שנכנס עתה שהיא הנוק' אליו ונתלבש הוא בתוכה, ובסוד ביתו זו אשתו וכן בסוד נקבה תסובב גבר, והעביות שנפרד מהאור הזך נעשית לכלי להם והרי ישנם עתה בחי' דו"ן גם בהחכמה דהעקודים, והנה הוא ע"ד שהוא באצילות בחי' דו"ן בהחכמה שהם או"א עלאין, ועכ"פ הוא כי לא נעשה הכלי דהחכמה אלא ג"כ רק בההתפשטות הב' שהוא כאשר שנכנס שם אור הבינה וכנז', וכן היה נעשה באמת בחי' כלי בפ"ע גם לאותו אור הבינה, וע"פ מה שכתבנו בשער עקודים פ"ה אות כ', אמנם אותם שני הכלים יחד נקראים כלי אחת כי הרי הבינה עם הכלי שלה עומדת בכלי החכמה ונכללה עמו ונעשו שניהם לכלי אחת והוא כלי של חכמה שכלול מדו"ן כי עיקר הכלי הרי הוא רק מה שנעשה מהעביות הראשונה וכנ"ל אות ט'. **והרי** נתבאר לנו מכ"ז כי הנה הגם שהרי נכנס בההתפשטות הב' אור דהחכמה בכלי הכתר ואור דהבינה בכלי החכמה עכ"ז לא נתבטלו ולא נשתנו ממציאותם הראשונה כי הרי נשאר לעולם אור החכמה בבחי' נוק' לאור הכתר ואור הבינה בבחי' נוק' לאור החכמה ועיקר האור אשר הוא שולט בכלי הכתר הוא לעולם מאור הכתר הראשון וכן עיקר האור אשר שולט בכלי החכמה הוא לעולם מאור החכמה הראשונה כי הרי הזכר הוא האיש השורר בביתו והוא השליט והמושל לעולם כי הוא העיקר וא"כ הרי לא נעשה בזה היפוך המידות וכסברת הקושיא אשר לעיל אות ד' כי הרי לעולם היה שם באמת עיקר האור והמאיר אור הכתר בכלי הכתר ואור החכמה בכלי החכמה וכנז', **אמנם** דע כי הנה כפי מה שבעלינו שכל ההתפשטות הב' הנה הוא רק תולדות האור דההתפשטות הא' ומה שאמר הרב שיצא ההתפשטות הב' מהחכמה ולמטה הכוונה הוא כי האור הנכנס בההתפשטות הב' בכלי הכתר הוא נמשך ויצא מאור החכמה דהתפשטות הא' והוא נעשה לבחי' נוק' להרשימו דהכתר וכנ"ל אות ח' ואור הנכנס בהתפשטות הב' בכלי החכמה הוא נמשך ויצא מאור הבינה דהתפשטות הא' והוא נעשה לבחי' נוק' להרשימו דהחכמה וכנ"ל בסמוך, והנה אמרנו לעיל אות ד' שהאור הנכנס בכלי הכתר אשר הוא נמשך מאור החכמה הנה הוא נמשך ויצא מהכתר שבחכמה ואור הנכנס בכלי החכמה הנמשך מאור הבינה הוא מהחכמה שבבינה א"כ הרי יהיה נמצא כי הדו"ן דהכתר אשר אמרנו לעיל אות ח' שהם בבחי' אוירא ומ"ס הנה הוא כי האוירא הוא מהרשימו דאור הכתר עצמו והמ"ס הוא מהכתר דהחכמה כי המ"ס הרי היא בחי' חכמה בהכתר שהיא חכמתא סתימאה כנודע ונמצא כי נעשה החכמה שבהכתר מהכתר דהחכמה, וכן עד"ז בהדו"ן שבכלי החכמה אשר הם בבחי' או"א עלאין כי האבא עלאה הנה הוא מהרשימו דאור החכמה עצמו אבל האימא עלאה שהיא הבינה דהחכמה הנה היא מהחכמה שבבינה כי החכמה דהבינה נעשה לבינה דהחכמה, והנה החכמה שבבינה הוא יש"ס שהוא האות י' דמילוי ה"י כנודע ונעשה יש"ס שהוא הזכר שבבינה לאימא עלאה שהיא הנוק' דהחכמה. **והנה** נמצא כי בהתפשטות הב' הנה נתקן הכתר בבחי' הב' רישין שהוא אוירא ומ"ס והם בבחי' דו"ן שבכתר וכן נתקן החכמה בבחי' או"א עלאין וכן ג"כ הבינה בבחי' ישסו"ת כמו שיתבאר למטה אות ט"ו והם הדו"ן שבתו"ב ובסוד הבן בחכמה וחכם בבינה, וכן הוא עוד כי הרי נתייחדו הכתר והחכמה דההתפשטות הא' הנה נתייחדו עתה שניהם זכ"ז כי הרי מהם שניהם נעשה בההתפשטות הב' הדו"ן שבכלי הכתר וכן נתייחדו עד"ז החכמה עם הבינה והבינה עם החסד והחסד עם הגבורה והגבורה עם הת"ת וכן כו' כו' עד היסוד עם המלכות, והיה כ"ז סיבה גדולה לעלייתם במטי ולא מטי שעולים זכ"ז תמיד, ונעשה כל התיקונים הללו רק בההתפשטות הב' וע"ד התיקון הנעשה באצילות שהיה כל תיקונו רק ע"י שם מ"ה שהוא ג"כ האור דהתפשטות הב' אשר באצילות כמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ח ענף ח' והבן כ"ז.

[יב] **זכר** ונקבה בחכמה, הנה אמרנו לעיל בסמוך שהם בבחי' או"א עלאין אשר באצילות, והנה זהו הענין ג"כ מה שאנו רואין כי יש חילוק בזה בין האור להכלי כי באור הרי מתלבש אור החכמה בתוך אור הבינה ובסוד נקבה תסובב גבר כנ"ל אבל בהכלי הרי מתלבש הבינה עם הכלי שלה בכלי החכמה ונכללה עמו וכנ"ל בסמוך והרי נעשה כלי החכמה הכלי לשניהם והם הדו"ן שבכלי החכמה וזהו שאמר הרב זכר ונקבה בחכמה ור"ל בכלי החכמה ונמצא כי בהאורות מתלבש החכמה בהבינה אבל הכלי מתלבש הבינה בהחכמה, וכ"ז הנה הוא ע"ד שהוא באו"א עלאין דאצילות כי בבחי' האורות הרי מתלבש אבא גו אימא כי כן הוא לעולם שהוא מתלבש בה כי הוא סוד נקבה תסובב גבר אבל בבחי' הכלי הרי הוא או"א עלאין שניהם באות י' של שם שהוא הכלי של חכמה כי הרי הו"ד דמילוי יו"ד שהוא אימא הרי היא כלולה בהי' פשוט שהוא אבא ונמצא כי בהאורות הוה אבא טמיר יתיר כי הוא

מתלבש בה אבל בהכלי הרי הוא אימא עלאה עמירא יתיר כי הגם שהיא יש לה ג"כ כלי בפנ"ע והוא הו"ד דמילוי יו"ד עכ"ז היא עמירא יתיר כי היא מתלבשת ונכללה בהכלי שלו שהוא האות י' פשוט שהוא חכמה והרי אינו ניכר שם אלא רק החכמה לבד אבל הבינה היא נעלמת בו, אמנם כ"ז הוא רק בא"א עלאין אבל ביששו"ת הנה מתלבש יש"ס וכלול בהתבונה הן בהאור והן בהכלי והוא טמיר יתיר בכל, וכמ"ש בשער הזווגים פ"ה ובאנ"כ פ"ח ע' שם ושם, כי יש"ס אשר הוא מרומז בהי' דמילוי ה' וכן העוקץ ימין של ה' מאחוריו והוא בחי' י', וכמ"ש בזוה"ק פ' ויקרא י"א סע"א, והוא מרומז ג"כ על יש"ס, הרי כלול כ"ז בהה' ראשונה שהוא כלי התבונה, וכנודע שהאות ה' הוא כללות האימא הכללי הכולל ישסו"ת, והוא טמיר יתיר שהוא כלול בה מכל וכל ר"ל הן בהאור והן בהכלי, וזהו הענין מה שיש"ס הוא מרומז באות ה' בב' מקומות אחד במילוי ואחד בעוקץ והוא משום שכלילותו בה הוא בשני ענינים שהוא הן בהאור והן בהכלי, וכן הוא ג"כ בענינינו שהוא בהבינה דעקודים הנה הוא ג"כ עד"ז וכמו שיתבאר למטה אות ט"ו, והרי נתבאר לנו כי הנה ישנו כאן בעולם העקודים כל הבחי' והסדרים כמו שהוא באצילות.

וע"פ דברינו הללו הנה נתיישב לנו היטיב מה שנראה לכאורה סתירה בדברי הרב בענין או"א עלאין כי בשער א"א פ' י"ג אמר שם על או"א עלאין כי אבא טמיר יתיר אבל בשער אנ"כ פ"ח אמר באו"א עלאין שאימא עלאה טמירא יתיר שהיא נעלמת ומלובש בתוכו, וע' במפרשים שם שטרחו בזה, אך באמת הנה לא קשה כלל כי זהו באורות וזהו בכלים וכנז' כי הרי כן הוא ג"כ בענינינו שהוא בעולם העקודים וככל מה שבארנו.

אעפ"י שאינם גמורים כמו מתחילה, ר"ל שהרי הם רק מהרשימו לבד אך עכ"פ הוא כי הנה הם מהאורות הראשונים והם נשארו זכרים כבתחילה והם העיקר.

[יג] **בעת** שניתנין אליה הח' אורות, נ"א קודם שניתנין, הנה לפי הנוסח אחר שכתוב קודם שניתנין נ"ל ז' אורות, כי לפי הנוסח שכתוב בעת שניתנין הוא קאי על החכמה שכאשר ניתנין הח' אורות בהחכמה אז הפך כלי החכמה את פניה לכלי הבינה וכנ"ל פ"ב אבל לפי הנוסח שכתוב קודם שניתנין קאי על כלי הבינה, שהפך כלי החכמה את פניה לכלי הבינה גם קודם שניתנין בה הז' אורות וכמ"ש כ"ז לעיל פ"ב, כי הרי בכלי החכמה ניתן רק ח' אורות ובכלי הבינה ניתן רק ז' אורות, והגם שנכנס גם בכלי המלכות אור אות ד' וכמ"ש לקמן פ"ד אך אותו אות ד' הרי הוא עלה רק אח"כ אחר שנשלמה הבינה בהזו"ן שבה וכמבואר לקמן פ"ד אבל מתחילה הרי לא ניתן בכלי החכמה אלא רק ח' אורות ובכלי הבינה רק ז' אורות, וע' לעיל פ"ב אות ה'.

[יד] **ומוציאין** ע"י זווגם אור אחד הנקרא יו"ד, כי משום שהוא יוצא מהחכמה שהוא י' של שם לכן הוא מוציא ג"כ דוגמתו והוא אות י' וכן כמו שהי' דהחכמה הרי יש במילואו ו"ד כן נעשה ג"כ אותו הי' שיוצא ממנו ג"כ יו"ד במילוי, והנה היו"ד שבהחכמה הרי הוא או"א עלאין והיו"ד שיוצא ממנו הנה הוא ישסו"ת ונכנס לכלי הבינה שהוא ה' שכלול בתוכה ישסו"ת כנודע אך כאשר שהיו"ד במילוי אשר בחכמה שהם הזו"ן שבו שהם או"א עלאין הנה שם הרי לא ניכר בחי' הנוק' כלל כי הוא הענין דאימא עלאה טמירא יתיר שהם שניהם בכלי הזכר כנ"ל אות י"ב משא"כ ישסו"ת שם הוא הנוק' עיקר כי שם הוא לעולם אבא טמיר יתיר וכנ"ל שם בדברינו לכן לא נתגלה בחי' הנוק' באותו היו"ד שיצא מהחכמה רק אחר שניתן בכלי הבינה שהוא הה' והוא מגלית כלי נוק' וגם הרי מלא שם הרשימו דאור הראשון שהוא אור הבינה שהוא בחי' נוק' ממש ועי"ז הנה נעשה האות יו"ד לבחי' דו"ן דישסו"ת אשר הם בגילוי נוק' והוא ע"י הכלי דאות ה' וע"י הרשימו דאור הבינה כי ע"י כ"ז נעשה כל גילויו לבחי' נוק' שהוא האימא הכללי כנודע אך עכ"ז הנה יש שם בחי' זכר ג"כ כי הרי אותו אות יו"ד שנכנס שם הרי הוא עיקרו זכר והרי כלול שם דו"ן שהוא ישסו"ת אלא שהוא טמיר בה וגילויים הם נוק' אבל באמת הרי הם דו"ן עכ"פ והרי נעשה בעקודים כמו שהוא באצילות ממש, **והנה** הענין מה שהו"ד דמילוי יו"ד הוא האימא עלאה וכן האות ה' שהוא צורת ד"ו הוא האימא הכללי, כי אותיות ו' ד' הם זו"ן, וקודם שילדו ונולדו הרי הם כלולים באימם כי אין אשה אלא לבנים, וזהו הו"ד דמילוי יו"ד וכן האות ה' שהוא ד"ו, כי כ"ז הוא הוראת כללות האימא הכלולה מהזו"ן, ר"ל שהיא כוללת אותם בתוכה וכל בנייה הוא מהם, ע"י מה שהם כלולים בה, אלא שבאימא עלאה שם הוא הזכר העיקר הוא הו' קודם להד' ובישסו"ת שם הוא הנקבה העיקר, ור"ל כי הרי שם הוא עיקר הגילוי דבחי' נוק' כנז', הנה שם הוא הד' קודם להו',

ודע כי סוד אותו האות יו"ד הניתן מהחכמה לבינה שאמר הרב בענינינו הנה הוא סוד הג' הוי"ה דיודי"ן שאמר הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י' כי נותן אבא לאימא בביאה ראשונה לעשותה כלי ג' שמות ע"ב דס"ג מ"ה ב"ן וכמבואר בדרושי פנימים וחיצונים דרוש ז', ואלו הג' ע"ב הם נמשכין מן הג' ע"ב דיודי"ן אשר במזל עליון תיקון ח' ומשם למזל תחתון תיקון י"ג ומשם לדעת דאבא ומשם ליסוד דאבא, ומהמשכתם מדעת דאבא ליסוד דאבא דרך הז"ת שבו הנה מתחלפים לג' ע"ב דס"ג מ"ה ב"ן, כי הם הסמ"ב דהע"ב עצמו מהכנר"כ שבו, והוא הרוחא קדמאה הניתן מאבא לאימא בביאה ראשונה לעשותה כלי, כי הוא מחלקי הכנר"כ דהנוק' עצמה, עי' מ"ן ומ"ד דרוש י"א סי' י"ז וסי' כ', וכן הוא הענין באותו האות יו"ד שאמר, כי הוא חלקי הכנר"כ השייך להבינה עצמה עיקר הפנימית שבה, והוא נמשך מלמעלה למעלה לכן נעשה הוא לבחי' זכר אליה והוא יש"ס שהוא זכר להתבונה, וכן הוא באמת ג"כ מעיקר עצמותה גופה וכנודע שישסו"ת הם שניהם רק האימא הכללים הדו"ן שבבינה גופה, אך עכ"פ הוא כי זה האות יו"ד הנולד והוא יו"ד במילוי שהוא ג' אותיות הנה הם בחי' הג' שמות ס"ג מ"ה ב"ן דע"ב, ומאותן הו' ד' יצא האות ה' שהוא ד' ו' האמור לקמן רפ"ד. **וראיתי** בספר יפה שעה כאן שהקשה כי איך היה אפשר להזו"ן שבחכמה להזדווג ולהוליד הרי הזכר שהוא מאור הרשימו דהחכמה דהתפשטות הא' הרי היה חסר מהמוחין דחיה ובלתי חיה הרי אי אפשר להזדווג ולהוליד כראוי כלל והם רק בבחי' אחור באחור וכמבואר כ"ז בעקודים פ"ג ופ"ז, אך נראה לומר כי הנה מ"ש הרב שם שהיו אחור באחור הרי הוא רק משום שיצאו אז שלא בשלימות אבל עתה בהתפשטות הב' הרי יצא האור בשלימות ככל הראוי לעקודים ולכן כאשר יצא אור החכמה ונכנס בכלי הכתר והיה יציאתו בכל השלימות הראוי לו הנה פשוט הוא כי נשלם ממנו ממילא ג"כ הרשימו דהחכמה אשר בכלי החכמה ואפשר לו מעתה להזדווג היטיב, וכן כתב ג"כ השמן ששון כאן אות ז'. **אך** הענין בזה הוא עוד יותר עמוק ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ג' כי היה הפיכת פנים מכלי הכתר לכלי החכמה תיכף אחר שנכנס האור לכלי הכתר והפך הכתר אז את פניו לכלי החכמה גם קודם שנתן בו את האור שלו וע"ש דברינו שחקרנו בזה איזה תועלת היה מאותו ההפיכת פנים אך ע"פ דברינו עתה הנה היה התועלת מההפיכת פנים כי עי"ז הנה השפיע המוחין דחיה לאותה הרשימו ונשלמה אז גם הרשימו שבכלי החכמה בהמוחין דחיה ג"כ ואח"כ הרי אח"כ כאשר נכנס אור הבינה בכלי החכמה ונעשה הרשימו לבחי' זכר אליה והם הדו"ן שבכלי החכמה הרי אפשר להם מעתה היטיב להזדווג ולהוליד ככל הראוי.

[טו] **ואז** ניתן למטה בהפיכת פניהם לבינה [שהוא קודם שניתנין הז' אורות אליה וכנ"ל פ"ב] ואז אותו היו"ד מתלבש תוך אור הבינה [ר"ל בתוך הרשימו דאור הבינה שנשאר שם] ונעשה הי' זכר והבינה נוק', והם הדו"ן שבכלי הבינה, והנה ע"י תשוקת ודביקות רוחא ברוחא שנעשה בהם הנה נחלק הרשימו דהבינה לשניים ונפרד האור הזך שבו מהעביות שבו, ע"ד הנ"ל אות ט' ואות י"א, ונעשה האור הזך לבחי' נוק' להאות י' שהוא הזכר, והעביות נעשה לבחי' כלי לשניהם, והנה אותו היו"ד הוא בבחי' יש"ס והאור הזך דהרשימו של הבינה שנעשה לנוק' הוא תבונה והם שניהם האות ה'

ראשונה, דהשם הוי"ה ב"ס הכולל את כל העקודים, שהוא כלול מישסו"ת שהם הדו"ן שבבינה, והם שניהם בכלי הבינה שהוא האות ה' והרי הם שניהם בגילוי נוק' וכנודע שישסו"ת הם האימא הכללי שהיא בחי' נוק' להאבא הכללי וכנ"ל אות י"ב וי"ד, והגם שישנו באמת בחי' כלי ליש"ס בפנ"ע ג"כ כי הרי כל מציאותו הוא מה שנולד מהזווג הדו"ן שבחכמה וכמו שאמר הרב על אותו היו"ד שהוא נולד מזווגם וכל מה שנולד מזיווג הרי הוא בבחי' אמ"ר וק"ב שהוא אור וכלי והרי ישנו בחי' כלי מיוחדת ליש"ס בפנ"ע ג"כ, אך הוא עם הכלי שלו יחד הנה הוא מתלבש בתוך הבינה בתוך הכלי שלה ונעשה הכלי שלה כלי לשניהם והם הדו"ן שבכלי הבינה שהוא בחי' ישסו"ת כנז', **והנה** יש הפרש ושינוי בהבינה מהכתר והחכמה כי בהכתר והחכמה הוה בחי' הזכר שבהם מההתפשטות הא' שהוא מהרשימו הנשאר והנוק' שבהם הוא מההתפשטות הב', והטעם הוא כי בהם הוא הזכר העיקר כי עיקרם הוא דכורא לכן נעשה הוא מההתפשטות הא' שהוא יותר עיקרי אבל הבינה אשר בה הוא הנוק' העיקרי הנה בה נעשה להיפך כי מהרשימו הנשאר מההתפשטות הא' נעשה הנוק' שבה והזכר שבה הוא מהאור הנולד מחדש, כי בה הוא הזכר החידוש אבל בכתר וחכמה הוה הנוק' החידוש.

[טז] **ואח"כ** כאשר ניתנו הז' אורות בכלי הבינה אז כו', הרי מבואר מכ"ז כי נשלמה הבינה עצמה על מציאותה הראוי לה שהוא בכל בחי' הדו"ן שבה גם קודם שניתן בה הז' אורות אמנם בהכתר והחכמה הרי לא הי' כן כי שם נעשה מציאותם שהוא הדו"ן שבהם רק בעת שניתן בהם כללות כל האורות כולם, והטעם הוא כי בהבינה שהיא אם הבנים הנה בה נשלמו הז"ת שהם הזו"ן ע"ד הולד שנגמר במעי אמו בעיבור ולידה ומשום שהזו"ן הם במדרגה בפנ"ע למטה מהבינה שהיא הג"ר, ע' לעיל פ"ב אות ח' סי' ב' ג', לכן ניתנו הם בה אחר שנשלמה היא עצמה משא"כ הכתר והחכמה אשר שם עומדים בחי' הזו"ן רק בכח לכן ניתן בהם כח הזו"ן עם עיקר מציאותם יחד כי כן הוא לעולם שבכל עליון יש בו כח כל התחתונים והם מושרשים בו כולם בהעלם תיכף עם התחלת מציאותו, ובאמת כי גם בהבינה הנה נשרשו בה הזו"ן בכח ג"כ בעיקר מציאותה זולת מה שנגמרו בה אח"כ בעיבור כי הוא ענין צורת אות ה' שהוא ד' ו' וכן הו' ד' דמילוי יו"ד אשר כ"ז הוא הוראת כח הזו"ן ושורשם שבאימא בעיקר עצמותה גופה כנודע וזה נעשה בה ג"כ מתחילה עם התחלת מציאותה גופה עצמה אך גמר שלימותם דהזו"ן אשר נשלמו בה בבחי' עיבור הנה זה נעשה בה רק אח"כ היינו אחר שנשלמה היא גופה על כל מציאותה הראוי לה, וזהו הענין אשר ניתן בה הז' אורות רק אחר שנשלמה הדו"ן שבה עצמה שהוא מציאותה העיקרי שבה כי משום שבבינה הנה נגמרו בה הזו"ן בכל שלימותם אשר בסוד עיבור ובאשר שהרי הם צריכים להיות במדרגה בפנ"ע למטה מהבינה שהיא מהג"ר לכן ניתן בה הז' אורות שהם הזו"ן רק אחר שנשלמה היא עצמה בכל הראוי לה משא"כ בהכתר והחכמה וכנז'.

[יז] **אז** ניתן בה אור של החסד ונשאר בה אור החסד תמיד בבחי' מ"ן, הנה עומד בה האור החסד שהוא מהז"ת בבחי' מ"ן לעולם כדי לעורר אותה להזיווג אשר בדו"ן שבה וכן בהדו"ן שבהחכמה והכתר, אשר הבינה עולה ומתייחד בהם בעת שהוא מטי בהכתר, וע"י אותו המ"ן הנה הם מזדווגים תמיד ומשפיעים מוחין להזו"ן, וכבר אמרנו לעיל אות ד' כי אותו אור החסד הנכנס בכלי הבינה הנה הוא נמשך מן הבינה שבחסד דהתפשטות הא', והרי הוא אותו החסד ממות הבינה שבז"א דהתפשטות הא' ולכן הוא נכנס ועומד בהרשימו דהבינה דהתפשטות הא', כי הרי הוא ממנה עצמה, שהרי מות הבינה שבז"א הרי הוא מהבינה, ולכן הוא עולה אצלה ועומד בה בבחי' מ"ן לעולם, כי כן הוא באצילות שהמוחין דז"א עומדים תמיד בהבינה, ורק הארתם הוא מתפשט ונמשך בז"א עצמו וכמ"ש בנסירה פ"ז, אבל עיקר המוחין דז"א הם נשאר בהבינה לעולם ומשתמשים שם לסוד מ"ן, וכן אמר הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י"א סי' י"ב כי זו"ן הניחו שרשם באימא עלאה והם שם בסוד מ"ן ע"ש וכן הוא עד"ז בעניננו במה שנשאר אור החסד בכלי הבינה לעולם.

[אות יח] איך נעשה הבינה שהיא השורש, נקבה אל זה האור המחודש כו', הגם שהבינה הרי היא מעצמותה רק נוק' לעולם אך הקושיא הוא רק כי כל נוק' היא לעולם למטה במדרגה מהזכר וכאן הוא להיפך כי הרי היא מעיקר האור דהתפשטות הא' והוא רק תולדה ממנו, וע"ז אמר והתשובה הוא כו' כי הרי היא נתמעטה הרבה מעיקר אור הראשון שבה ולכן ראויה היא עתה להיות לבחי' נוק' להאות יו"ד הנולד מהדו"ן דחכמה וכמו שיתבאר בזה עוד למטה.

[יח] **ועוד** כי אור הבינה הזו נשארה כאן בעת הסתלקות אשר לא היתה כוונתה להאיר, הנה הגם שהרי אור הרשימו שנשאר בהכתר והחכמה הנה הם ג"כ רק מה שנשארו בעת ההסתלקות ועכ"ז הרי נעשו הם לבחי' הזכר להאור דהתפשטות הב' שבהם, אך משום שהם קרובים לאור העליון שהוא אור הראשון שבהם בפחות מג' לא נחשב להם להסתלקות כ"כ, וגם אור הרשימו שבהם הוא אור מרובה וכנ"ל אות ט' וי"א לכן הנה נעשה בהם האור רשימו היטיב לבחי' זכר, ומה גם שהם מהכתר והחכמה שהם זכרים מעיקרם משא"כ בכלי הבינה שהיא המרחק הג' מהאור העליון ונתמעט בה הרשימו הרבה כנ"ל לכן נעשית היא לבחי' נוק' לאור היו"ד הנכנס בה כי היא קטנה ממנה במעלה כמו שמפרש והולך, **אמנם** הנה מתבאר לנו מכל דברי הרב בזה כי היה ג' בחי' בהרשימו כי בהכתר והחכמה נעשה הרשימו לבחי' זכר ובהבינה נעשה הרשימו לבחי' נוק', ובהז"ת הגם שהיה בהם רשימו ג"כ אך לא היה שום גילוי להרשימו שבהם מאומה ולא נשתמש בהם האור דהרשימין אלא רק לשורש נעלם להאור שנכנס בהם וכמו שכתבנו בעקודים פ"ד אות ב' ושם פ"ה אות י"א וי"ז.

[יט] **אך** הנוק' העליונה שבחכמה באתה בעת התפשטות שכוונתו להאיר, הנה מכאן הוא ג"כ ראיה גדולה לדברינו שאמרנו לעיל כמה פעמים שכל האור דהתפשטות הב' הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' כי אם נאמר כפשטות דברי הרב שההתפשטות הב' הוא אותו האור עצמו דהתפשטות הא' אשר נסתלק אלא שהוא מהחכמה ולמטה שבו ונכנס אור החכמה בכלי הכתר ואור הבינה בכלי החכמה, והיא הנוקבא העליונה שבחכמה, א"כ מה צורך להרב להאריך וללמדינו הסבר וסברא במה שהנוקבא העליונה דהחכמה היא גדולה במעלה מהנוקבא שבבינה הרי פשוט הדבר שהיא גדולה ממנה באין ערך, כי הרי הנוקבא העליונה שבחכמה הרי היא עיקר כל אור הבינה כולה עצמה דהתפשטות הא', שאחר שנסתלק חזרה להתפשט ונכנס בכלי החכמה, והיא הנוקבא העליונה שבחכמה שאמר, משא"כ הנוקבא שבבינה הנה היא רק הרשימו לבד ממנה אשר נשאר ממנה בעת הסתלקותה, וא"כ הרי פשוט הדבר שהיא גדולה ממנה לאין קץ כי הרשימו כנגד האור העיקרי כולו הרי הוא רק בערך כמר מדלי, ומה צריך להסברת דברים בזה, והרי ראיה גדולה לדברינו שאמרנו שכל התפשטות הב' הוא רק תולדות האור דהתפשטות הא', וכל תולדות אור הנה הוא לעולם רק תמצית והארה לבד מהאור העיקרי כי הוא רק מהמלכות דהמלכות שלו, וכמ"ש בתו"א ספ"ט ובמוחין דצלם ספ"ד, אבל אור הרשימו הרי היא עכ"פ מהאור הראשון עצמו, ולכן צריך ודאי הסבר דברים בזה ללמדנו איך שהאור דהתפשטות הב' הנכנס בכלי החכמה והיא הנוקבא העליונה שבחכמה שאמר, הנה היא גדולה במעלה מהנוקבא שבכלי הבינה הגם שהיא הרשימו מהאור הבינה דהתפשטות הא' עצמה, והוא ע"י כי אותה הרשימו הנה מאחר שכל מציאותה הוא מהאור הראשון שנסתלק אשר בעת שנסתלק לא היה כוונתו להאיר ולכן גם אותה הרשימו אשר נשאר ממנה הנה נתצמצמה ג"כ מעצמה אל עצמה ע"י תכונת אור העיקרי שלה אשר נסתלק ועלה, ונעשה אור הרשימו עי"ז ממועט ומצומצם הרבה, משא"כ הנוקבא עליונה שבחכמה שהיא האור דהתפשטות הב', הנה הגם שמציאותה היא רק תולדות האור הנמשך מהאור הבינה הראשונה כנ"ל אות ד' וי"א, עכ"ז מאחר

שהיא באה ע"י התפשטות אשר כוונתו ותכונתו הוא להשפיע ולהאיר ולא להתעלם לכן הנה היא גדולה במעלה מאור הנוק' שבכלי הבינה הנה שהיא רשימת אור מעיקר הבינה הראשונה עצמה, משום שהיא, ר"ל אותה הרשימו, הרי היא מתמעט ומתעלם, אבל היא ר"ל הנוקבא העליונה שבחכמה הרי היא מתפשט ומתגלה ומאיר, אך עכ"פ הוא כי הנה גם מכאן הרי הוא ראיה גדולה לדברינו וכו'.

[כ] **בכתר** עליון יש שם י"ה, הוא אותו השם י"ה שאמר לעיל פ"א וע"ש דברינו מאות ל"ז עד סוף הפרק שם ובפרט שם אות מ', אך כאן מלמדינו הרב כי גם בחכמה ובינה יש ג"כ שם י"ה, והיינו כי הי' הוא הרשימו הנשאר מהסתלקות הא' והה' הוא האור דההתפשטות הב', והוא בכתר וחכמה אך בבינה הוא הי', המתחדש ונולד מהדו"ן דהחכמה, והה' הוא הרשימו שנעשה לנוקבא אליו וכנ"ל, אך עכ"פ הוא כי יש שם י"ה בכ"א מהג"ר, **והנה** אלו הג' פעמים י"ה הם גימ' מ"ה ומהם יוצא השם מ"ה אשר בזו"ת שהם ז"א אשר בו הוא השם מ"ה כנודע, וע' שער הכוונות דף ע"ד עמוד ב' וכן בפע"ח שבת פ' כ"א שמבואר שם שאלו הג' י"ה הם במילוי ההי"ן והם גימ' נ' והם שורש הט' יודי"ן אשר בכד' שמות עסמ"ב ע"ש, אמנם לקמן פ"ה מבואר כי לפעמים הם מתמלאים במילוי יודי"ן ג"כ ולפעמים במילוי אלפי"ן ג"כ, וע"ש דברינו אות ז' בארוכה קצת:

[כא] **כתר** וחכמה, והוא סוד אוירא ומ"ס:

[כב] **והוא** חו"ב, והוא סוד או"א עלאין:

[כג] **והוא** החכמה כו' ובינה כו', והוא סוד יש"ס ותבונה:

[כד] **ועוד** יש בה אור החסד שהוא בחי' בן, והוא ע"ד שאמר בדרושי מ"ן דרוש י"א סי' י"ב כי זו"ן הניתו שרשם באימא עלאה וכנ"ל ריש אות י"ז:

[כה] **גם** כ"א מאלו ג"ר נקרא אות יו"ד במילוי, והוא ג"כ ע"ד שהוא באצילות שכל הג"ר הם כלולים כולם באות יו"ד וכמ"ש בזוה"ק פ' ויקרא י' ע"ב וי"א ע"ב ופ' אחרי ס"ה ב' ובפע"ח שער התפילין פ' ט"ו ט"ז, וכלולים כל הג"ר בהי' דהוי"ה הכללית אלא שאח"כ מתפשט הבינה ומתגלה באות ה', והוא ג"כ צורת ד"ו הנמשך ממילוי יו"ד כנודע, והרי עכ"פ הוא כי כל הג"ר הם כולם כלולים באות י' והנה הוא משורשם אשר בעולם העקודים אשר ישנו בחי' יו"ד בכ"א מהם כמבואר כאן:

[כו] **כי** הכתר יש בה זו"ן י"ו והכלי כו' הוא ד' כו', לכאורה קשה כי הנוק' הרי היא רק אות ה' או אות ד' ולא ו', אך נודע הוא כי מה שהנוק' היא אות ה' הוא משום בחי' הזו"ן הכלולים בה כי אות ה' הוא צורת ד' ו' וזהו הזו"ן הכלולים בה וכמו שמבואר בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ח' סמוך לסופו, והרי ישנו עכ"פ מציאת ו' בהנוק' ג"כ, וכן גם הו"ד דמילוי יו"ד הנה הם ג"כ בחי' ה' שהוא שורש זו"ן וכמ"ש בזווגים ספ"ד והרי עכ"פ כי ישנו בחי' ה' בהזכר ג"כ והוא הו"ד דמילוי יו"ד ובחי' ו' בהנוק' ג"כ והוא הו' שבצורת ה' והם כלולים ומרומזים זב"ז, וכן הרי מצינו עוד בדברי הרב בזווגים פ' ד' ה' שהו"ד דמילוי יו"ד הנה הם הי' ספי' דאימא עלאה והיינו כי הו' הוא האימא עלאה עצמה והד' הוא המלכות דאימא המלבשת על הד' תחתונות שלה כמבואר שם בארוכה וכן בשער או"א פ"ו ופ"ט, והרי לנו עכ"פ מדרושי הרב בכ"מ כי נדרש האות ו' על הנוק' ג"כ והוא בבחי' מציאותה גופה כי מציאות כל פרצוף הרי הוא בבחי' אות ו' אך פרצוף אבא שהוא בהעלם הוא מרומז באות י' כי הכל נידון בערכין כנודע ופשוט הוא, ועכ"פ הוא כי מ"ש כאן שהו' הוא הנוק' שבכ"א, הרי הוא דוגמת האצילות שהו' דמילוי יו"ד הוא אימא עלאה שהיא בחי' נוק' כי הרי היא הנוק' דאבא עלאה, וכן מ"ש כי הד' היא הכלי הרי הוא ג"כ דוגמת האצילות, שהד' דמילוי יו"ד הוא המלכות דאימא המלבשת על הד' תחתונות שלה ובאותו הד' נמשכים ומתלבשין המוחין כדי להתפשט בהה' ראשונה שהוא האימא הכללי כמבואר בזווגים פ"ד והרי הוא גם שם הד' בבחי' כלי, וע' באו"א פ"ז ופ"ט, וכן הוא הענין עוד כי הי' הוא בחי' א"א ואבא שבכ"א והו"ד הוא אימא עלאה ותבונה שבכ"א, כי כ"א הוא כלול מכולם כנודע והרי הוא כאן דוגמת האצילות ממש, **והנה** זהו הענין ג"כ מ"ש הרב כאן עוד כי, היו"ד דהבינה הנה הוא בסדר יד"ו, והנה הוא ג"כ ע"ד האצילות בהה' ראשונה שבו, וכמ"ש הרב שם בזווגים רפ"ה, כי הה' ראשונה הנה יש לו בעוקץ סימני בחי' י' והוא יש"ס ואח"כ הוא האות ה' עצמו שהוא ד"ו ושם הוא הד' קודם להו', כי הד' הוא מרמז על המוחין חו"ב וחו"ג דהדעת שהם למעלה על הו' שהיא התבונה כמ"ש שם פ"ד, וע"י אלו המוחין הנה נעשה בה שורש זו"ן המרומזים ג"כ בד"ו כמבואר שם, והרי הוה הה' ראשונה עם העוקץ שבו בבח' יד"ו, וכן הוא בענינינו כאן מה מ"ש הרב כי היו"ד דהבינה הוא בסדר יד"ו כי הוא דוגמת האצילות ממש, **אמנם** עכ"ז הנה נשתנה כאן למעליותא משם כי שם הרי הוה הו' שבצורת ה', ו' קטיעה בלי ראש שהוא מרמז שאין להתבונה עדיין מוחין פנימים ממש אלא שהם עליה רק בבחי' או"מ ובסוד כי ימלא מלל באדמה כמבואר שם פ"ד משא"כ כאן בהיו"ד דהבינה שהוא בסדר יד"ו הרי יש להו' ראש שלם כי כאן מתפשטים בו המוחין בפנימיותו ג"כ והרי נשתנה כאן למעליותא עכ"פ והוא מפני רוממות מעלת העקודים על האצילות, **והנה** נשתנה כאן לשבח ולטובה בב' בחי' היינו הן בבחי' התבונה אשר כאן והן בבחי' הז"א אשר כאן כי שם באצילות אשר הו' שבאות ה' הוא בלתי ראש, ואותו הו' הרי הוא מרמז על התבונה וכמ"ש שם פ"ד בסוד כי ימלא חלל באדמה וכן הוא מרמז ג"כ על ז"א כמבואר שם בסוף הפרק והוא ג"כ בלתי ראש כי הוא בעצמותו רק ו"ק ואין לו המוחין בקביעות עתה, ובפרט המוחין דגדלות שני, אין בו רק לפרקים רחוקים, כי הם בו רק במוסף שבת שבועות שמיני עצרת ובליל א' של פסח ויומו וכנודע, משא"כ כאן בעקודים הנה נכנסים בו המוחין כולם ולכן הוה כאן הו' בראש שלם, והוא הו' דמילוי יו"ד שבבינה אשר סדרן הוא יד"ו שהם חכמה בינה חסד כמ"ש הרב בענינינו והוא בחי' אות ה' ראשונה כנ"ל, ר"ל שאותן יד"ו הם בבחי' כמו הה' ראשונה דאצילות כנ"ל בדברינו, ועכ"ז הרי הוה כאן הו' ג"כ בראש שלם, והוא להורות שכאן בעקודים הנה מתפשטים בו המוחין כולם בשלימות, ולכן הוה כאן גם הו' דאות ה' ראשונה, ר"ל אשר כנגד אות ה' ראשונה דאצילות, ג"כ ו' שלם בראש שלם, והרי נשתנה כאן לשבח ולטובה הן בבחי' התבונה והן בבחי' הז"א שהם שניהם שלימים בעקודים, כי הו' דמילוי יו"ד הרי הוא מרמז הן על התבונה והן על ז"א כנ' וכאן בעקודים אשר גם הבינה הכללי היא כמו הכתר והחכי' והיא ג"כ באות יו"ד המסודר בי"ד"ו והרי הוה הו' שבה ג"כ בראש שלם והוא להורות שהן התבונה והן הז"א הם שניהם כאן שלימים במוחין, **אמנם** הנה לקמן פ"ה אות ב' מתבאר שם כי גם הז"א דעקודים אין המוחין בו בקביעות ע"ש, אך הענין בזה הוא כי עכ"ז הנה יש חילוק גדול בין העקודים להאצילות כי באצילות הוה עיקרו דז"א רק ו"ק וכשנשלם בהמוחין הנה נקרא זה אצלו בשם גדלות כי הוא למעלה ממדרגתו העיקרי וכמ"ש הרב בשער המוחין רפ"ז ע"ש אבל בעקודים הוא להיפך כי שם הוה ז"א מעיקרו במוחין שלימים וכמו שאמרנו והוה המוחין עצמותיו בו אלא שלפעמים מתמעט רח"ל ע"י מעשה התחתונים ויורד ממדרגתו והרי הוה חילוק גדול בין העקודים להאצילות עכ"פ כי בעקודים הוה ז"א מעיקרו במוחין שלימים והוא הו' שבמילוי יו"ד דבינה שהוא ו' שלם משא"כ באצילות הרי הוא בהו' שבצורת ה' שהוא ו' קטיעה, וזהו הענין ג"כ מ"ש הרב כאן, אך הכלי לא מכר עתה, ור"ל בהאות יו"ד שבה כי פעולת הכלי הוא לעולם להשפיע דרך בה אורה למטה ולהוציא שם דוגמתה ולכן הכתר והחכמה אשר הם הוציאו דוגמתם באצילות ג"כ כי הרי גם באצילות הוה החכמה באות יו"ד שלם ומכש"כ הכתר שבהאצילות וכנודע שהיו"ד דמילוי כל שם הנה הוא בהכתר ובהחכמה שבו והוה לעולם הכתר והחכמה בו' שלם, כי הו' דכל מילוי יו"ד הוא ו' שלם עם ראש, והנה נעשה כ"ז באצילות מהכתר והחכמה דהעקודים והוא מהדי דהמילוי יודי"ן שבהם שהוא הכלי הנה מזה נתפשט להעשות באצילות ג"כ מילוי יודי"ן בהכתר והחכמה דכל שם שבאצילות, כי ע"י הכלי שבעולם העליון מוציא דוגמתה בהעולם התחתון (ע' דרושי נקודות פ"ה),

משא"כ הבינה דהעקודים הנה לא נזכר שום כלי בהיו"ד שבה ולכן לא הוציא דוגמתה באצילות כלל, והוא הבינה באצילות לעולם רק באות ה', אשר הו' שבצורת ה' הוא ו' קטיעה בלתי ראש ולאורות על בחי' ז"א המרומז בה שהוא רק ו"ק מעיקרו, משא"כ בהעקודים וכנ"ל, וזהו שאמר הרב אך הכלי לא נזכר עתה, והגם שבאמת הרי יש כלי בהבינה דעקודים ג"כ ואדרבה הוא כי הכלי דהבינה הנה היא יותר גמורה מהכלי דהכתר והחכמה וכנ"ל בדברי הרב, אך הכלי שבה הנה היא באמת ג"כ רק אות ה' ולא יו"ד וזהו שאמר אך הכלי לא נזכר עתה ר"ל באות יו"ד שבה כי הכלי דהבינה הנה היא בעקודים ג"כ רק אות ה' וכנ"ל בסמוך בדברי הרב שהבינה היא אות ה', והגם שהרי אמר שם שגם בכתר וחכמה יש שם י"ה, אך עכ"ז הנה הוא חילוק גדול בין השם י"ה שבהכתר והחכמה להשם י"ה שבבינה כי בהכתר והחכמה אשר הכלי שבהם היא מרומז באות יו"ד ג"כ, הנה הוא האות ה' אשר שם, שהיא צורת ד"ו, הוא הו' אשר שם ג"כ בראש שלם, משא"כ האות ה' דהבינה, הוא הו' אשר בצורת ה', ו' קטיעה בלא ראש, והגם שהאורות שבה הנה הוא גם בהבינה אורות שלימים וכנ' אבל הכלי שבה הנה היא נתצמצם ומסתתר והוא הו' שבצורת ה' דהבינה ג"כ רק ו' קטיעה בלי ראש, וזהו מה שגורם מה שגם שלימות הז"א אשר בעקודים הנה הוא ג"כ אינו בקביעות גמור וכנ"ל, והוא ע"י שגם האות ה' דהבינה דהעקודים הנה הוא הו' שבצורת ה' שהוא שורש הז"א ג"כ רק ו' קטיעה בלא ראש שהוא נתצמצם כנז', וזהו עומק הכוונה מ"ש הרב אך הכלי לא נזכר עתה, ור"ל עד לעת"ל כי לעת"ל כאשר יתוקן ז"א במוחין שלימים הנה אז יהיו כל הווי"ן שבההוי"ן דהשם הוי"ה ב"ה ווי"ן גמורים בראש שלם והוא רזא דיהיה"ה שאמר בזוה"ק פ' ויקהל רע"ז ע"ב וכמו שכתבנו בספיקות דעגולים ויושר סי' ב' אות ח' ע"ש, והרי אז יהיה הכלי שהוא האות ה' שוה כמו האורות דהיו"ד, בהבינה ג"כ כמו שהוא בהכתר והחכמה, אבל עתה אינו שוה בהבינה הכלי שלה להאורות שלה כי האורות שלה שהוא היו"ד דהבינה שם הוא הו' שלם אבל הכלי שלה שהוא הה' והוא בצורת ד"ו שם הוא הו' ו' קטוע וכמו שהוא באצילות עתה ולכן הוא עתה גם בהז"א דעקודים המוחין שבו אינו בקביעות לעולם וכנז', והנה נתבאר לנו כי הגם שבעקודים הרי שוה הבינה להכתר וחכמה שהיא ג"כ באות יו"ד והיא ג"כ בשם י"ה עכ"ז הנה יש בה שינוי בכ"א, כי האות יו"ד שבה הוא עומד בה בסדר י'ד'ו', שהוא ג"כ רק תמונת ה' כנ"ל, וכן האות ה' אשר בשם י"ה והרי הוא כל ה' בצורת ד"ו, הנה בהכתר והחכמה דהעקודים הוא אותו הו' שבצורת ה' ג"כ ו' שלם עם ראש אבל בהבינה שבהעקודים הוא הו' שבצורת ה' רק ו' קטוע בלי ראש וכמו שהוא עתה באצילות, וזהו שאמר אך הכלי לא נזכר עתה, בהאות יו"ד, שיהא הכלי ג"כ ו' שלם עם ראש שהוא במוחין שלימים (המרומזין באות ד' דמילוי יו"ד, שהם הד' מוחין כנודע) הנה לא נזכר עתה גם בהבינה דהעקודים עד לעתיד לבוא שאז יהיה כל הצורת ווי"ן אשר בההוי"ן דהשם, כולם ווי"ן שלימין גם באצילות וכנז', ודי בזה.

[כז] **גם טעם אחר כו' לפי שבהזדווג זו"ן שבחכמה אין מוציאין כו' רק מלמעלה שהוא מן הכתר לכן כו',** אמנם לכאורה אין טעם זה מספיק כלל כי הרי עכ"ז הנה אורות הראשונים שהוא האור דהתפשטות הא' היה יציאתו ממקום יותר גבוה הרבה, וכמבואר בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ד' בסימני גד"ה וכן בספר הכללים כלל י"א ענף י' ע' שם ושם ותראה כמה שגבהו האורות דהתפשטות הא' מהתפשטות הב', כי זה היה מהע"ב וס"ג וזה היה מהמ"ה וב"ן ע"ש ותמצא, וכן הרי אמרנו לעיל כמה פעמים שכל האור דהתפשטות הב' הוא רק בבחי' אור קו דק מהראשון, וא"כ הרי פשוט הוא שאין ערך לגבהות המעלה והמדרגה להרשימו שנשאר מהאור הראשון להאור המחודש שנולד אח"כ בהאור דהתפשטות הב', אך עיקר כוונת הרב הוא ע"פ מה שכתבנו בספר הכללים כלל ו' וכלל י"א כי הנה הגם שהאור דהתפשטות הא' הוא גבוה ונעלה מהאור דהתפשטות הב' עכ"ז הנה פתיחת פי המקור והנביעו דאור א"ס הנה הוא נפתח ונתגלה רק בהתפשטות הב' דוקא, כי כל ההתפשטות הא' היה הכוונה והרצון להתצמצם וכדי לעשות שורש לאותו העולם והמציאות שרצה להתגלות בו שהוא למטה במדרגה הרבה מהעליון, והרי היה הכוונה אז להתצמצם ולהתמעט וכמו שבארנו בספר הכללים כלל ג', משא"כ בהתפשטות הב' הנה הגם שלא נתפשט בו אלא רק באור קו דק ובשיעור שיהא אפשר לאותו העולם להתהוות ולצאת ממנו, עכ"ז הנה עומד אז המקור למעלה פיו פתוח והמעין נובע מאור א"ס מוכן לנביעו תמיד ועומד הרצון למעלה תמיד להשפיע כל טוב וכל אור והוא ממתין תמיד על התחתונים שיהיו ראוים לקבל טובו ואורו, והרי היה כל ההתפשטות הב' שבתחילה אשר היה רק בבחי' קו אור דק, רק ע"ד זרע וזרוע ונטיעות גרעיני פרי, שהם מתחילה כקרני חגבים ואח"כ נתרבו ונעשו לארזי לבנון ולקרן בן שמן, והנה עומד תמיד הרצון והכוונה ופתיחת פי המקור והנביע דאור א"ס מוכן תמיד מאחר התפשטות הב' ולהלאה שישלם חפצו ורצונו ית"ש לתיקון העתיד ושיתבטלו כל הצמצומים ושיתפשטו ויתרחבו כל הקוים לאין קץ וכמ"ש ישעיה מ"א, אפתח על שפיים נהרות ובתוך בקעות מעינות, אשים מדבר לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים, והרי נמצא כי בהתפשטות הב' ומאז ולהלאה הנה עומד הרצון והכוונה תמיד על תכלית התיקון וכן מנהיג אותה תמיד להכוונה התכליתית וכמו שכתבנו בזה בכ"מ מדברינו, וא"כ הרי מצד זה הנה אפשר שיטיב שיתגלה ויתפשט אחר התפשטות הב' איזה אור, גבוה יותר הרבה מהתפשטות הא', וכן אמרו ג"כ בתנא דבי אליהו רבה פ"ג, שכל דבר שעתיד להיות לעתיד נעשה לפעמים מקצת מזה גם עתה, והרי ע"פ זה כי אפשר שיטיב לאותו היו"ד המחודש ונולד מהזו"ן דהחכמה שבעניננו, הגם שהוא מהתפשטות הב', הנה אפשר שיהיה הוא יותר גדול ושיומשך ממקום יותר עליון, מהרשימו דאור הבינה הגם שהיא מהתפשטות הא' ויעשה הוא לבחי' זכר אליה, אמנם הנה הגם שהוא נמשך ממקום יותר עליון עכ"ז הנה המשכתו ויציאתו הוא רק מהאור דהתפשטות הא' אשר עומד למעלה ומבפנים, שהוא הכתר לכל התפשטות הב' כנודע בדברינו, כי אותו הכתר אחר שעלה למעלה הנה הוא מיוחד בא"ס וכל נביעו דאור א"ס הוא רק ע"י הכתר הזה, וזהו שאמר הרב בענינינו כי אותו אור המחודש הוא נמשך מן הכתר וכמו שיתבאר עוד למטה בסמוך.

[כח] **מלמעלה שהוא מן הכתר,** אין הכוונה על אור הכתר העומד בכלי הכתר ור"ל על אור הכתר הנכנס בהכלי בהתפשטות הב', כי הרי אותו אור המחודש הנולד מזווג הזו"ן שבחכמה וניתן בהפיכת פנים להבינה הרי היה נעשה כ"ז רק בעת אשר לא היה מטי האור בכתר וכמבואר לעיל תחילת פרק זה וכן לעיל רפ"ב וא"כ איך אמר הרב כאן שנמשך אור המחודש מהחו"ב ע"י השתתפות אור הכתר הרי אור הכתר כבר עלה ונסתלק והיה אז לא מטי בכתר, אך כוונת הרב הוא כמו שהעלינו לעיל בסמוך כי נמשך אור המחודש הזה מהנביעו דאור א"ס ית"ש המתייחד בהאור דהתפשטות הא' העומד למעלה לעולם אחר שנסתלק שהוא הכתר הכללי דהעקודים וכמו שבארנו בשער עקודים פ"ג אות י"ב ובכ"מ מדברינו וזהו שאמר שהוא נמשך מלמעלה שהוא מן הכתר ור"ל מהכתר הכללי דהעקודים העומד למעלה ומנביעו דאור א"ס שבו כנז' ולכן נעשה הוא לבחי' זכר להרשימו דאור הבינה העומד למטה, ובזה נשלם דברינו בהפרק הזה, שבח ותהלה לאל עליון ית"ש קדוש ישראל ומושיע יתברך ויתעלה שמו לעד אמן ואמן.

פרק ד'

[א] **אמנם בשאר ספי' לא היה בהם שום מציאות זו"ן כי כולם זכרים,** לכאורה אין טעם זה מספיק כלל, כי הרי גם החכמה שהוא אבא שהוא זכר בודאי הוא ועכ"ז הרי נעשה הוא כלול מזו"ן ומה גם כי הרי הכתר אשר הוא כולו בחי' זכר ועליו נאמר ואין אלהים עמדי, כי אחד קראתיו, וכמ"ש הרב בעתיק פ"ב, עכ"ז הרי נעשה גם הוא כלול מזו"ן וכנ"ל פ"ג, אך כוונת הרב הוא על

האורות שנכנסו בכ"א מהחג"ת נ"ה, הנה הם ג"כ זכרים מעיקרם וכמדע שכל הו"ק הם זכרים, ולכן לא היה בהם ממה להעשות בחי' נוק' כלל, משא"כ בהכתר והחכמה הרי נכנס בהכתר אור החכמה שהוא סוד חכמתא סתימאה שהוא בחי' נוק' לאוירא עלאה וכנ"ל פ"ג אות ח', וכן נכנס בהחכמה אור הבינה שהיא נוק' אליו והם בסוד או"א עלאין וכנ"ל פ"ג אות י"א, והרי היה האור הנכנס בהכתר והחכמה בחי' נוקבין עכ"פ, משא"כ בחג"ת נלא הוד כאשר נכנס אור הגבורה בהחסד ואור הת"ת בהגבורה וכן כו' כו', ע' לעיל פ"ג אות ד', הרי נכנס זכר בזכר והרי אין בהם בחי' נוקבא כלל, והרי לא היה בהם התחלפות האורות מבחי' זכר לנוק' ע"ד שהיה בהג"ר וכנ"ל פ"ג אות ד', ופשוט הוא.

[ב] **ונם** שהם כלים גמורים ואין בהם אור רק כו', הנה האמת הוא שגם בהם היה נשאר ועומד בכ"א רשימת אור מהאור דהתפשטות הא' וכמבואר בעקודים פ"ה ואמר שם בפירוש שבכל הספי' כולם היה רשימו וכלי זולת המלכות שהיה כלי בלא רשימו, וע"ש בדברינו בענין הרשימו שבכ"א כי היתה משמשת בו לעיקר גדול ע"ש בארוכה וכן שם פ"ד ופ"ו, אך הכוונה כאן הוא רק כי לא נעשה בהם מהרשימו שבכ"א פרצו' בפנ"ע עד שנעשה בהכח"ב שהשתמש הרשימו בכ"א לפרצו' גמור כנ"ל אלא הרשימו שבכ"א מהו"ק הוא נתייחד עם האור חדש שנכנס בו ונעשו שניהם לאחד כי הרשימו שבכ"א מהו"ק היה אור ממועט כי היה נתרחק ממקורו למטה מג', וגם כי הן הרשימו והן האור חדש הם שניהם בחי' זכר ולכן נעשו שניהם לאחד, משא"כ בהג"ר כי הרשימו עם האור חדש היה שלא ממינו וגם היה בהרשימו אור מרובה כי היה קרוב למקורו לכן נעשה הרשימו שבכ"א מהם לפרצו' בפנ"ע, אך עכ"פ הוא כי מה שאמר ואין בהם אור רק כו' הכוונה הוא כי לא היה בהרשימו שבהם אור כ"כ להעשות מהם פרצו' בפנ"ע.

[ג] **נמצא** אור הגבורה נכנס בחסד וכעד"ז כו', ולא שייך כאן לומר כי העולמות נהפכו ע"ד שאמר לעיל פ"ג, כי כן הסדר הנכון גם באצילות לאכללא שמאלא בימינא וימינא בשמאלא, כמ"ש בעה"א פי"ז וכנודע, ומה גם כי הרי אמרנו לעיל פ"ג אות ד', שאור הגבורה הנכנס בכלי החסד הוא רק מהחסד שבגבורה ואור הת"ת הנכנס בכלי הגבורה הוא מהגבורה שבח"ח וכן עד"ז כולם וא"כ הרי נכנס בכ"א ממינו ומתכונתו עכ"פ.

[ד] **ובכאן** יש קושיא ראשונה איך יעשה מזכר נקבה, הנה לאורה הרי יש לתרץ כאן ג"כ תירוץ הראשון כי אור הרשימו הנשאר ביסוד השתמש הוא לבחי' זכר ואור הנכנס בו שהוא המלכות הוא הנוקבא אליו וע"ד שהיה בהכתר והחכמה, אך משום שאור הרשימו הוא כאן ג"כ אור ממועט וכנ"ל אות ב' לכן אין מספיק אורו כלל להעשות לפרצו' בפנ"ע, אך מה שיש להקשות בזה כי הלא יסוד הוא הנקרא, כל, משום שהוא כללות כל הו"ק ומקבל מכולם וכמ"ש בעקודים פ"ג וכנודע וא"כ הרי יש בו די באורו אשר מקבל מכל הו"ק שהם כולם זכרים להעשות לבחי' זכר לאור המלכות הנכנס בו בההתפשטות הב', אך הענין הוא כי הרי מה שהיסוד הוא נקרא כל וכולל כל הו"ק הנה הוא ג"כ רק משום שמתפשט ויורד בו אור הדעת שהוא מעטרין דאו"א, ע' דרושי הללם דרוש א', ועי"ז נעשה בו הכנה וכח לקבל ג"כ מכל הו"ק כולם תמיד, והוא משום שהדעת הנה הוא נשמת פנימית דהו"ק וע"י שנמשך הוא בהיסוד ומתלבש בו, נעשה עי"ז כלי מוכשר לקבל מכל הו"ק כולם, וכמ"ש הרב במבו"ש בסופו בדרושי סוכות שם, והוא בדפוה"ח ירושלים ע"ה ת"ו תרס"ד, בדף ס"ב עמוד ג' ד' ע"ש, והנה זהו עצמו הוא עומק הענין מה שאמר הרב בענינינו כי נמשך מהבינה סוד ד"ו בהיסוד, ואותן הד"ו הוא עצמו בחי' הדעת, העטרין דחו"ג, ועי"ז נעשה היסוד לבחי' זכר וכן עי"ז נעשה המלכות לנוק', כי הו' הוא לצורך היסוד ונעשה הוא עי"ז, כל, הכולל כל הה' חסדים, והד' הוא לצורך המלכות ונעשית היא עי"ז, כלה, הכולל כל הה' גבורות, והרי נמצא כי כל שורש הענין מה שהיסוד הוא, כל, זכר, והמלכות היא נוק', כלה, הוא הכל רק מסוד הד"ו, היוצא מהבינה להם המבואר בענינינו, וא"כ הרי הקושיא שהקשינו אינו קושיא כלל כי זה עצמו הרי הוא עומק כוונת הרב בפירושו, והבן.

[ה] **להוציא** ה' אחד דוגמתה ונחלק לב' כו', והוא ע"ד הדו"ן דהחכמה שהוציאו אור אחד הנקרא יו"ד דוגמתו וכנ"ל פ"ג אות י"ד כן הוציאו הדו"ן דהבינה אור אחד הנקרא ה' דוגמתה, והנה אותו הה' הוא עצמו מהו"ד דמילוי היו"ד הניתן בה, **והנה** נשלם היסוד כאן רק ע"י תוספות אור מהבינה והנה הוא ג"כ ע"ד היסוד דז"א דאצילות שנעשה ג"כ רק ע"י תוספות אור מהבינה כמ"ש בעיבורים פ"ד סי' ב' וסי' ה' וע' בנסירה פ"ח, וכן הוא ג"כ בהיסוד דנוק' דאצילות שהוא נעשה בה ג"כ רק ע"י תוספת, וכמ"ש בשער הכוונות ראש השנה דף נ"ב סע"ג ורע"ד, והוא ענין מה שנקרא היסוד, מוסף, וכן יוסף הצדיק הוא יסוד, והוא משום כי כל עיקרו נעשה רק ע"י תוספת אור, וע' זוה"ק בראשית ע"ז סע"ב כל הענין בזה, וזהו ג"כ הענין מה שכל אותן שהן מרכבה ליסוד נקראו בשם נער, וכגון יוסף הצדיק והוא נער כו' וכן מטט' נער הייתי כו', כי היסוד כשהוא בלא זווג הרי הוא אבר מת ובעת הזווג הוא מתחדש ונולד ע"י תוספת אור שניתוסף בו מהמוחין ולכן הוא תמיד בשם נער ובשם מוסף, וכמ"ש הרב כ"ז במבו"ש בסופו בדרושי סוכות ולולב ע"ש, וכן הוא גם כאן בענינינו שהוא בעולם העקודים הנה נשלם גם כאן היסוד רק ע"י תוספת אור וכנז', **אמנם** הוא כי הרי נודע שהיסוד הוא כלול מדו"ן ובסוד צדיק כתמר יפרח כמ"ש בזוה"ק פ' לך לך פ"ב א' ובאד"ר קל"ה ב' ואד"ז רל"ב א', והוא יסוד ועטרה שהעטרה הוא נוק' כמ"ש הרב בכסא הכבוד פ"ג וכנודע, וכן הוא כאן, כי האות ו' שנכנס ביסוד הוא הזכר שבו ואור המלכות שהוא האור העיקרי הנכנס בו בההתפשטות הב' הוא הנוק' שבו והוא העטרה שבו והם הדו"ן דהיסוד שבענינינו, והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ"ג אות ד' כי אור המלכות הנכנס בהיסוד הנה הוא מהיסוד שבמלכות ע"ש, ולכן נעשה היא לעטרת היסוד שבו כי הרי היא ג"כ בבחי' יסוד עכ"פ, **אמנם** הוא כי הנה אנו רואין כי מה שנעשה בו בסוד תוספות הוא רק בחי' הזכר שבו כי הוא אשר ניתוסף ונולד מחדש מהדו"ן שבבינה וכנ"ל אבל הנוק' שבו שהיא העטרה הרי היא מהאור העיקרי שנכנס בו בהתפשטות הב', והרי הוה כאן בשורש השרשים שהוא עולם העקודים האור הזכר שביסוד בבחי' תוספות ואור הנוק' שביסוד בבחי' עיקר, **וזהו** שורש הענין מה שאמרו, בזוה"ק ח"א רנ"ב ע"ב וכן בתיקונים תיקון י"ג ל' ע"א, ולדיק נטיל משמאלא ועד"א מימינא, כי הרי כאן בשורש השרשים הוה הת"ת מאור הגלת (שהוא ענף החסד) דהתפשטות הא', והאור העיקרי דהיסוד רק מהאור המלכות דהתפשטות הא', **אמנם** מה שיש להתבונן בזה כי הרי בעולם האצילות הנה נעשו תמיד כל הנה"י כולם בסוד תוספות וכמ"ש בשער הולדת או"א פ"ד ושם ספ"ו בענין הנה"י דאו"א שהם נעשו בסוד תוספות ע"ש וע' נסירה פ"ח, וכן הנה"י דז"א הם נעשים בסוד תוספות כמ"ש בנסירה פ"א בהמ"ק שם ובשער העיבורים פ"ד ובפע"ח שער הקריאת שמע ר"פ כ"ז, וכן הנה"י דנוק' הם נעשים ג"כ ע"י תוספות, וכמ"ש הרב הכלל בזה בכל הפרצופים כולם, והוא בשער א"א פי"ו שאמר שם והנה כ"א מן הפרצופים בין א"א בין או"א בין זו"ן כולם יש בהם י"ג כי אחר שכבר ידעת שאין העליון מתלבש בתחתון רק ז"ת שבו וצריך שיהיה בתחתון סוד ג' אחרים לקבל מג"ר איזה לך האדרה כו' ע"ש, והנה עומק הכוונה בזה הוא ג"כ על הנה"י דכל פרצו' שהם מהארת הג"ר דהעליון, כי הנה"י הם האחרין ביעין ואמה שהם בסוד תוספות אור ומוחין מהי"ג ת"ד וכמ"ש בשער הנסירה ספ"ג, וכן אמר הרב ג"כ בשער הולדת או"א רפ"ד כי לעולם כל בחי' נה"י הם סוד תוספת ואינם עיקרין ולכן הם לבר מגופא והטעם כו' וכעד"ז בכל האצילות ע"ש, והרי הוא מפורש כי בכל הפרצופים כולם הוו הנה"י בכ"א רק בסוד תוספות ואינם מעיקר הפרצוף שבו, והוא מה שידוע שהם לבר מגופא וכן אמר הרב ג"כ בנסירה פ"א בהמ"ק שם, אבל כאן בעולם העקודים הנה הוה רק היסוד לבד בסוד תוספות וגם רק

אור הזכר שבו ולא אור הנוק' שבו, אמנם אור המלכות הנה היא נעשה כאן כולו בסוד תוספות והוא האות ד' שנכנס כאן בכלי המלכות והוא אור נוסף אשר נתחדש ונולד מהזווג הדו"ן שבבינה ולא היה בספי' המלכות אור אחר כלל אלא רק אותו האור דאות ד' שהוא בבחי' תוספת, והנה כל אותן אור התוספות שהם באים מהזו"ן דבינה הנה הוא אור יותר גבוה כמה מדרגות מהאור העיקרי כמ"ש הרב בענינינו למטה בסמוך, אמנם הוא כי כל שהוא בסוד תוספות הנה הוא תלוי במעשה התחתונים ואינו בקביעות כי הוא מסתלק בעת הפגם כמ"ש בשער המלכים פ"ו וכנ"ל בדברינו בזה בשער עקודים פ"ה אות ט"ז ע"ש, אך עכ"פ הוא כי כאן שהוא בעולם העקודים הרי לא נעשה בסוד תוספות אלא רק אור הזכר שביסוד ואור המלכות, משא"כ בעולם האצילות הנה שם נעשו כל הנה"י כולם רק בסוד תוספות, אך עומק הענין בזה, הנה הוא משום רוממות מעלת העקודים על האצילות והוא ע"פ מה שאמרנו בעקודים פ"א אות ה' ולעיל פ"ג אות ד' ובכ"מ כי הנה ישנו שינוי גדול בענין התלבשות הפרצופים זב"ז בין העקודים לאצילות כי בעולם האצילות הנה לא נתלבש העליון בתחתון אלא רק בהז"ת שבו והרי אין יסוד להמציאות דהתחתון אלא רק להג' ראשונות שבו לבד כי הם נעשים מהז"ת דהעליון ולכן אין לכל הנה"י דכל תחתון בחי' יסוד ממה להתהוות ולכך הם באים רק בסוד תוספות, וכמ"ש הרב בהולדת או"א רפ"ד ע"ש, ולכך הוה באצילות לעולם כל הנה"י כולם בסוד תוספות כי אין להם בהעליון על מה לסמוך, אבל בעולם העקודים ובענינינו שהוא בתולדות ההתפשטות הב' מההתפשטות הא' והתלבשם זב"ז, הנה נמשך ההתפשטות הב' מההתפשטות הא', מהחכמה שבו ולמטה ומתלבש בהתפשטות הא' בההתפשטות הב' בהט' אחרונות שבו ונעשה מהט' אחרונות דהתפשטות הא' הט' ראשונות דהתפשטות הב' והרי לא נצרך לבא בסוד תוספות אלא רק אור המלכות לבד וכנ"ל בדברינו פ"ב אות כ"א. אך מה שנעשה אור הזכר דהיסוד ג"כ בסוד תוספות, הענין הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ"ב אות ח' בסי' ג' שם, כי הנה הגם שכללות האור דהתפשטות הב' אשר יצא מההתפשטות הא' הנה היה יציאתו מהחכמה שבו ולמטה כנז' אבל הי' ספי' דהתפשטות הב' עצמו אשר הם יצאו ג"כ זה מזה ונתלבשו זה בזה, הנה היה בהם חילוק בין הג"ר להז"ת כי הג"ר הם יצאו ג"כ זה מזה מהחכמה דכל עליון ר"ל מהחכמה שבו ולמטה אבל הז"ת הנה היה יציאתם זה מזה וכן יציאתם מהאימא רק מהבינה שבה ולמטה ואם כן הרי מצד זה הרי נצרך בהז"ת שיבוא בהם אור היסוד ג"כ בסוד תוספות כי אין לו על מה לסמוך בהג"ר מאחר שאין הג"ר מתלבשים ומתגלים בהז"ת אלא רק מהבינה ולמטה ונעשו הח' ראשונים, דז"א מהז"ת הכלליים; מהח' אחרונות דהג"ר הכלליים, והרי אין להיסוד ומלכות מקום בהג"ר על מה לסמוך ולכן מצד זה באים היסוד ומלכות שניהם רק בסוד תוספות. **אמנם** הנה הוא רק בהזכר לבד דהיסוד משא"כ הנוק' שבו הנה היא יש לה מקום היטיב על מה לסמוך וישנו שורש מיוחד אליה ממה להתהוות בעיקר ג"כ, והיינו כי באשר שהרי כללות האור כולו דהתפשטות הב' היוצא מכללות האור דהתפשטות הא' הנה הוא יוצא ונמשך ממנו מהחכמה שבו ולמטה וכשיצא הכתר דהתפשטות הב' בכללות כל הט' וכנ"ל רפ"ב והיה יציאתו מהאור דהתפשטות הא' שעלה למעלה כנודע בדברינו ויצא ממנו מהחכמה שבו ולמטה, והרי נמשך אור היסוד דהתפשטות הב' מהמלכות דהתפשטות הא' וכנ"ל פ"ג אות ד' והוא היה נעשה להנוק' שבו, כי הרי היא מהמלכות, והוא העטרה שבו וכנז', והרי נמצא כי העטרה שבו שהוא הנוק' דהיסוד הנה היא היה לה שורש מיוחד ממה להתהוות והוא מאור המלכות דאור ההתפשטות הא' ולכן באה היא בבחי' עיקר משא"כ בחי' הזכר שבו הנה הוא לא היה לו שורש מיוחד אליו באור ההתפשטות הא' כלל וכן לא היה לו שורש מיוחד גם בהג"ר דהתפשטות הב' ג"כ משום שגם הם אינם מתלבשים בהז"ת אלא רק מהבינה שלהם ולמטה והרי אין להזכר דהיסוד שורש מיוחד אליו כלל לא בהתפשטות הא' ולא בהג"ר דהתפשטות הב' ג"כ ולכן נעשה הזכר דהיסוד ג"כ רק בסוד תוספות, ור"ל כי באם שהיה ההתלבשות דכל הי' ספי' דהתפשטות הב' זב"ז ג"כ מהחכמה דכ"א ולמטה והרי היה מגיע המלכות דהאבא שהוא העטרה שבו והוא זכר היה מגיע הוא בספי' היסוד והרי היה לספי' היסוד מקום לסמוך לאור הזכר שבו ג"כ והוא בעטרה דאבא שהוא זכר, משא"כ כאשר שהתלבשות הג"ר בהז"ת אשר בהי' ספי' דהתפשטות הב' עצמן אינם אלא רק מהבינה שלהם ולמטה והרי אין לאור הזכר דספי' היסוד על מה לסמוך בהג"ר כלל, ולא נכנס בספי' היסוד אלא רק מאור המלכות הכללי דהתפשטות הא' ואותה המלכות הכללי הגם שהיא כלולה מכל הי' וכנודע שהמלכות היא כללות כל הי' אך עכ"ז הרי היא רק נוקבא לבד כי הרי היא הנוק' הכללי כנודע, והיא אשר מתפשט באורה ונכנס בספי' היסוד דההתפשטות הב' והרי אין לו אור עיקרי אלא רק בחי' אור נוק' לבד והיא נעשית להעטרה שבו שהיא הנוק' שבו, אבל אור הזכר שבו אין לו על מה לסמוך והוא בא רק בסוד תוספות, והבן זה מאד, **אמנם** הנה נתבאר מדברינו כי הו"ק חג"ת נה"י דהתפשטות הב' הנה יש בהם ב' בחי' כי בהתפשטות הא' הם אחוזים ומיוחדים שם מהחכמה ולמטה, אמנם הוא רק שורשם העליון הנעלם כי הרי כל התפשטות הא' הוא נסתלק והוא עומד למעלה תמיד וכנודע בדברינו, אבל בשורשם העיקרי הנגלה שהוא הג"ר דהתפשטות הב' עצמו שהם השורש דהז"ת שבהעקודים, כי עיקר אור העקודים הוא רק ההתפשטות הב' כי הוא אשר עומד תמיד למטה, וכנ"ל פ"ב אות י"ט, ועיקר העולם הוא הז"ת כי בהם נתגלה הכלי, והג"ר הם המוחין והם השורש וכנודע, והנה בהם הנה ישנם להו"ק שורש ואחיזה רק מהבינה ולמטה, (משא"כ באצילות הנה מתלבשים הג"ר בהז"ת רק מהחסד שבהם שהוא מהז"ת שבהם ולמטה, וכמ"ש בפנימים וחיצונים דרוש ט' ובהולדת או"א רפ"ד ובכ"מ וכנודע) והרי יש ב' בחי' בהו"ק חג"ת נה"י דעקודים, וכן יש ב' בחי' בהמלכות דעקודים ג"כ כי מהשורש העליון הנעלם שהוא מההתפשטות הא' הרי אין לה אור כלל כי האור שלה נכנס בהיסוד ונעשה שם להעטרה אליו וכנ"ל וכן לא השאיר בה בעת סילוקו גם רשימו כלל וכמ"ש בשער עקודים פ"ה ומשום כ"ז הנה היא נקרא אספקלריא דלא נהרא וכמ"ש הרב שם, אבל מהשורש התחתון הנגלה שהוא מהג"ר דהתפשטות הב' הנה יש להמלכות אור ג"כ והוא האות ד' שהוא האור הנולד מהזו"ן שבבינה הנכנס בה בבחי' תוספת כנז'. **והרי** יש לנו ג' חלוקות בהז"ת דעקודים כי הה' ספי' חג"ת נ"ה הנה שם יש להם מקום ואחיזה הן בהתפשטות הא' והן בהתפשטות הב', ר"ל בהג"ר דהתפשטות הב' אשר הם מתלבשים בהז"ת מהבינה שלהם ולמטה והרי מגיע התלבשותם בהז"ת עד סוף ההוד, והוא שורש הענין מ"ש בהקדמת תיקונים ח' ע"א וי' סע"ב כי בינה עד הוד אתפשטת, והיסוד הוא יש לו מקום ואחיזה בהתפשטות הא' באור הנוק' שבו לבד ולא בהדכורא שבו ובהתפשטות הב' אין לו מקום ואחיזה כלל ומקבל משם את אור הדכורא שבו רק בסוד תוספות לבד. והמלכות הנה היא אין לה מקום ואחיזה לא בהתפשטות הא' ולא בהתפשטות הב' אלא שמקבלת משם איזה אור עכ"פ והוא האור דאות ד' שהוא ג"כ רק בסוד תוספות לבד. **והנה** בטעם מה שנסדר בעולם העקודים שהמלכות העיקרי היא נשארה לעולם רק בבחי' ד' לבד, משא"כ באצילות הרי היא נעשית אח"כ לה' והיא הה' אחרונה דהשם הוי"ה ב"ה וכן היא השם ב"ן שהוא הוי"ה שלימה משא"כ כאן היא נשארת לעולם רק בבחי' ד', וכן גם אותו הד' הוא בא לה ג"כ רק בסוד תוספות משא"כ באצילות הוה הד' עיקר בה כי כן היא משורשה הראשון שהרי היא רמוז בהד' דמילוי יו"ד שבחכמה ואח"כ בהד' שבצורת ה' שבבינה ואח"כ היא נבנית ונעשית מהד' ספי' תחתונות דז"א, והוה הד' עיקרי בה, וכמ"ש בספד"ל פ"ד, ה', ד' הוא בקדמיתא וכן שם פ"ב ארבע בלאודוי אסתמכו ע"ש בהגר"א, וכ"ז הוא באצילות משא"כ כאן בעולם העקודים הנה הוא גם הד' שבה רק בסוד תוספות, **אך** הענין בזה הוא מהטעם שאמרנו בשער עקודים פ"ה אות ב' וכן לעיל פ"ב אות ח' סי' ג' כי בהעקודים הנה שולט שם השם ס"ג ומשתמשים שם השם ס"ג וסמ"ה כמו המ"ה וב"ן באצילות ולכן נכלל בהעקודים המלכות בהיסוד

ונעשה שם עיקר אור המלכות הכללי להעטרה שבו כנ"ל ולא נתגלה שם המלכות לפרצוף בפנ"ע כלל אלא שנכללה בז"א ונעשית עמו לאחד ממש והיא העטרה שבו, והרי נכלל שם הב"ן בהמ"ה, ולא יצאה הנוק' לפרצו' בפנ"ע אלא רק באצילות ומשום צורך הבי"ע, וע' דברינו בספר הקדו"ש שער ז' פ"ה אות א' ע"ש, כי בעולם האצילות שהוא למטה מהטבור דא"ק ואחר שנפרס הפרסא הנה רק שם נתגלה המלכות הכללי לפרצוף בפנ"ע, והוא ע"י המ"ה וב"ן הכלליים שיצאו למטה מהטבור ויצא הב"ן מתחילה כנודע, הנה עי"ז נתגלה שם ב"ן לגילוי בפנ"ע, ונתגלה המלכות הכללי דאצי' לפרצו' בפנ"ע ומשום צורך אצילות העולמות בי"ע כנז', אבל בעולם העקודים שהוא למעלה מהפרסא ושם הוא שליטת הס"ג הנה שם לא יצאה המלכות הכללי לפרצו' בפנ"ע כלל אלא שהיא נכלל בז"א בבחי' העטרה שבו והם אחד ממש וכל גילויה בפנ"ע אשר בהעקודים הנה הוא רק באור אות ד' הנכנס בכלי המלכות והוא עומד שם ג"כ רק בסוד אור נוסף והוא לצורך גילויה שבאצילות, ע' דרושי נקודים פ"ה, אבל יותר מהגילוי הזה אין לה בעקודים גילוי בפנ"ע כלל, וזכור ודע זה, **והנה** אנו רואין ג"כ כי הבינה והיסוד אשר בענינינו הנה שניהם יש להם השתוות זה עם זה כי הרי בשניהם הוה אור הנוקבא שבהם מהאור העיקרי אלא שבבינה נעשה הנוק' שבה מהרשימו הנשאר בה מהאור דהתפשטות הא' וכנ"ל פ"ג וביסוד הנה נעשה אור הנוק' שבו מהאור המלכות הנכנס בו בהתפשטות הב', אבל בשניהם הרי הוה אור הנוק' שבהם לאור העיקרי אך הזכר שבהם הנה בא בשניהם רק בסוד תוספות כי בבינה בא אור הזכר מה שנולד מהזווג הדו"ן שבחכמה וביסוד הוא מה שנולד מהזווג הדו"ן שבבינה והוא בשניהם בסוד תוספות והוא מה שנודע כי הבינה והיסוד שניהם נקראים בשם אחד כי הבינה נקרא אלהים חיים והיסוד נקרא אל חי, ע' שער הכוונות דרושי לולב סוף דרוש ה' דף ק"ז ע"ב, והוא משום כי הרי בשורשם שהוא בעולם העקודים הרי שניהם שוים באור הפנימי שבהם שהוא בבחי' הדו"ן שבהם, ומשום שהבינה הרי היא מקבל ומתלבש בה כל הג' אותיות דמילוי היו"ד כולו הנולד מהזווג הדו"ן שבחכמה לכך נקרא היא אלהים חיים משא"כ היסוד כי הוא מקבל ומתלבש בו רק האות ו' לבד מהה' הנולד מהזווג הדו"ן שבבינה לכך נקרא הוא אל חי כי הרי אור הזכר שבו הרי הוא רק אור אחד לבד, וכן משום שהבינה מקבל כל הג' אותיות כולם דמילוי יו"ד לכך הוה שם הזווג תדיר ולא פסיק לעלמין, וכמ"ש בשער הזווגים פ"א ובמוחין דצלם פ"ו ובנסירה רפ"ב, משא"כ היסוד אשר לא נכנס בו רק האות ו' לבד והה' נפרד ממנו ונכנס בכלי המלכות לכן הוה בו הזווג אינו תדירי והוא רק לפרקים, ודי בזה וע' עוד למטה בסמוך.

[ו] **ונחלק** לב' שהם ד' ו', וכן הוא ג"כ באצילות שההי' תתאה
דאימא נחלקת לד' ו' שהם זו"ן כמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד

דרוש ח' אלא ששם נעשה אח"כ האות ד' לפרצו' בפנ"ע שהיא נוק' הכללי וכאן נשארה לעולם בבחי' ד' כי עיקר אורה נכלל בז"א והוא עטרת היסוד שבו ולא נתגלה בעקודים בחי' הנוק' הכללי כלל משום שבהעקודים שולט השם ס"ג ומשתמש שם הס"ג והמ"ה כמו המ"ה וב"ן באצילות, והאות ד' הנכנס בכלי המלכות הנה היא רק לשורש האצילות, והוא בסוד האדם היושב על הכסא אשר מהאצילות להבריאה, ואמר בשער כסא הכבוד פ"א כי מאירין ד' אורות כו', כן הוא עד"ז כאן מהעקודים להאצילות אלא שבכל עולם הוא לפי ערכו כנודע אך עכ"פ הוא כי הוא עומק סוד אות ד' שאמר כאן והבן מאד והשם יתברך יכפר וינחנו במעגלי צדק למען שמו, וע' למטה בסמוך סוף אות ז'.

[ז] **הרי** כי בד' בחי' יש בהם זו"ן והם כח"ב יסוד, אמנם הוא כי
יש בהם חילוק כי בהכתר והחכמה שם הוא הזכר

בתחילה כי הוא מהרשימו הנשאר בהם מהתפשטות הא' עצמו והנוק' שבהם הוא מה שבא להם אח"כ בעת ההתפשטות הב', והם שניהם בעיקר אלא שהזכר בא להם מתחילה, אבל בהבינה שם הוא הנוק' מתחילה כי היא מהרשימו כנ"ל פ"ג, והיא האור העיקרי אבל אור הזכר הוא נכנס בה רק אח"כ והוא בה רק בסוד תוספות וכנ"ל בדברינו, ועד"ז הוא ביסוד שהנוק' שבו הוא בעיקר ואור הזכר שבו הוא בסוד תוספות וכנ"ל והרי יש חילוק גדול בין הזו"ן שבכתר והחכמה להזו"ן שבבינה והיסוד כי בהבינה והיסוד הוה בחי' הנוק' העיקר בהם, כי גם כל עיקרו דהיסוד הרי הוא רק לצורך הנוק'. **והנה** אומן הד' בחי' זו"ן, הנה הם ע"ד שהוא באצילות, וכאן הוא השורש לזה, כי הרי גם באצילות ישנם ג"כ אומן ד' בחי' זו"ן, ג' בהג"ר והם א"א ונוק' בכתר וכמ"ש בעתיק פ"ב, או"א עלאין בחכמה, ישסו"ת בבינה, זו"ן בהז"ת, אלא שכאן הוה כל הנוק' הכללי דהז"ת, כלולה ביסוד והיא העטרה שבו והיא העיקר שם וכנז', **והאמת** הוא כי כל מה שאמרנו כאן ולעיל אות ה' כי כל הנוק' שכללי דהעקודים היא נתייסדה להיות כלולה עמו ואינה פרצוף בפנ"ע אלא שהיא עטרת היסוד שבו הנה כ"ז הוא עומק סוד שורש לכל תהלוכות האצילות ולכל ההנהגה דהעולמות בי"ע אשר מעת מעשה בראשית עד התיקון האחרון, והיינו כי הרי נודע הוא כי כל תהלוכות האצילות והנהגת דהעולמות בי"ע הנה הוא הכל רק ע"פ המאורע דמקרה המלכים אשר בעולם הנקודות כי שם הוא סוד המחשבה הנעלמה של המאציל עליון ית"ש לכל ההנהגה כולו אשר הוא לתכלית כוונתו ית"ש בכל בריאת עולמו, וכוונת כל הבריאה הרי הוא בשביל גילוי כבוד מלכותו ית"ש וכמו שיסדו, שהכל ברא לכבודו, וכל הנברא לכבודו ברא, ולכבודי בראתיו, ולכן היה כל עולם הנקודות ששם יצאו כל שרשי המציאיות כולם ושם נתייסד כל שורש ההנהגה כולו, הכל רק מהמלכות, המלכיות דב"ן, והיא יצאה ונתגלה אז מסוד המחשבה הנעלמה, חכמתא סתימאה, ה' בחכמה יסד ארץ אבא יסד ברתא, והמלכות שלה שהיא שורש כל העולמות בי"ע, הנה היא יצאה אז, ר"ל בעולם הנקודות, ג"כ רק בחי' העטרה לבד, ר"ל מה שנעשה לאחר התיקון דמעשה בראשית לעטרת היסוד הנה רק היא יצאה בעולם הנקודות למלכות הכללי והיא היתה אז המלך הז', ולאחר התיקון דמע"ב נעשית היא לעטרת היסוד דז"א והיא רק הכתר דהמלכות הכללי, וזה היה הקלקול הגדול הנעשה בעולם הנקודות, מה שיצאה היא אז למלך בפנ"ע ולא יצאה אז כלולה בו לעטרת היסוד שלו כהראוי לה אלא שנפרדה ממנו ויצאה למלך בפנ"ע, ומשום שהיא התחתונה מכולם ויצאה היא ג"כ בפנ"ע לכן היה בה הקלקול יותר מכולם, כמ"ש בשער רפ"ח פ"ב, כי היא יותר גבורות מכולם והיה עי"ז שבירתה יותר מרובה ונפילתה יותר גדולה, ועי"ז הנה הוא כל התלאות הנוראות אשר בכל משך זמן דהעוה"ז עד עת התיקון הנה הוא הכל מסיבת גודל הקלקול דנפילת המלכות, והנה היה כ"ז משום שיצאה אז למלך בפנ"ע ולא יצאה כלולה עמו כהראוי לה, והגם שלאחר התיקון הרי נעשית המלכות ג"כ לפרצו' בפנ"ע, אך שרשה שהוא הכתר שלה הרי היא לעולם דבוקה עמו וכלולה בו והיא עטרת היסוד שלו משא"כ בעולם הנקודות הנה יצאה אותה העטרה למלוכה בפנ"ע כי לא יצא אז מהמלכות שום בחי' אחרת אלא רק אותו העטרה שהוא הכתר שלה והוא יצא אז למלך בפנ"ע נפרד ממנו לכך נעשה בה כל מה שנעשה, **והנה** שורש כל הדברים הללו הנה הוא מסוד העקודים והוא כאשר כי בעולם העקודים לא יצא המלכות הכללי לפרצוף בפנ"ע כלל ולכן לא היה להשם ב"ן הכללי אשר יצא בעולם הנקודות, הוא לבד ובפנ"ע, לא היה לו שורש על מה להאחז בעולם העקודים ולכן אירע בו כל מקרה המלכים, ובפרט להמלכות הפרטי דהב"ן אשר היא יצאה ג"כ בפנ"ע בלתי אחוז בהיסוד דהב"ן, הנה היה בה השבירה יותר גדולה מכולם כי לא היה שורש למעלה על מה להאחז, וכמ"ש הרב בנקודות פ"ה, ולכן היה כל תיקוני דהב"ן ג"כ רק ע"י המ"ה כאשר נכללה עמו, כי עי"ז מקבלים תמיד משורשם שבהעקודים אשר שם נכללה המלכות ביסוד כנז', וכן נעשה לאחר התיקון בהמלכות הפרטי, שהכתר שלה דבוק לעולם ביסוד דז"א והוא עטרת היסוד ועי"ז היא מתתקנת תמיד, והוא ג"כ הנקודה העיקרי שבה אשר נשאר לעולם באצילות תמיד, כמ"ש הרח"ו ז"ל בשער תיקון נוק' רפ"ב ובשער הכוונות דף כ"ח ע"ד, וע' דברינו בספר הדע"ה ח"ב דרוש ה' ענ"א סי' בג"ד, **והנה** ע"ד שאמרנו

בעולם העקודים כי לא נתגלה שם מציאת הנוק' הכללי כלל, כן היה ג"כ בא"א דאצילות, וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ב בהמ"ק שם כי המלכות דא"א לא היתה ניכרת, והוא משום כי גם בא"א הוא שליטת הס"ג ולכן אין גילוי שם להנ"ן כלל ע"ד שאמרנו בעקודים, כי א"א הוא באצילות ע"ד העקודים בכלל העולמות, ובשניהם הוא שליטת הס"ג ולכן אין גילוי שם לפרצו' נוק' הכללי, וכמו שכתבנו בשער עקודים פ"ה אות כ', **ועפ"ז** דברינו הנ"ל הנה אפשר לנו להעמיס הדברים בכוונת הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ וארעא אתבטלת שאמר שם, כי סיבת מיתת המלכים היה משום שלא היה להם שורש למעלה, וע' דברינו בזה בספר הדע"ה ח"א דרוש א' סי' א' אות ד' ה' ו' ודרוש ב' סי' ג' אות א' ב', אך ע"פ דברינו הנ"ל הרי אפשר לומר ג"כ כי משום שלא היה להם שורש בעולם העקודים, שלא נתגלה שם המלכות הכללי לגילוי בפנ"ע כלל, והרי לא היה להנ"ן הכללי שיצא בעולם הנקודות הוא לבדו, על מה לסמוך בהעקודים, ולכן מיתו המלכים שבו וכנ"ל, והרי נמצא כי הענין אשר נכנס אור המלכות דהעקודים ביסוד שבו ולא יצא שם אור המלכות לגילוי בפנ"ע כלל הנה זה היה השורש והסיבה לכל מקרה המלכים דהנקודות, **וכן** הוא עוד, כי גם מה שיצא בעולם הנקודות המלכות הפרטי, הכתר שלה, שהוא הבחי' דהעטרה דז"א, אלא שאז יצאה היא בפנ"ע כנז' אבל הרי יצאה היא עכ"פ, ונודע הוא כי כל מה שיצא בעולם הנקודות, היא בבחי' עיקר ואינו חסר לעולם, הנה נעשה כ"ז ג"כ משורש העקודים והוא ע"י מה שיצאה שם כל עיקרה דהמלכות במציאת העטרה, ועי"ז יצא בחי' העטרה ג"כ בעולם הנקודות, ואינו חסר מציאות הזה לעולם, אמנם אור הד' הנכנס בכלי המלכות דהעקודים והיא רק בסוד תוספות כנ"ל אות ה', כן הוא ג"כ כל תיקוני המלכות אשר נשלמה בהם ובאו לה בעת התיקון הנה הם כולם בה ג"כ רק בסוד תוספות, **וכן** כמו שהוא בהעקודים כן הוא עד"ז בא"א דאצילות כי העטרה שבו נעשה בו מעיקרו אבל המלכות הכללי שבו נעשה בו ג"כ רק ע"י התפשטות נה"י דדל"א, וכמ"ש בשער א"א פ"ב בהמ"ק שם בסופו וכן בשער המלכים פ"ד, והנה היא ג"כ בו רק בסוד תוספות, והוא ע"ד שהיה כ"ז בעקודים, כי הא"א באצילות הוא בבחי' העקודים בכלל העולמות ובשניהם שולט השם ס"ג וענין אחד לשניהם, **והנה** בעיקר הדברים שאמרנו כי מה שלא יצאה בעקודים המלכות הכללי לפרצו' בפנ"ע ונתעלם שם אור המלכות כי נכללה ביסוד הנה היה כ"ז לסיבה לצורך תולדות עולם הנקודות וכנז' הנה הגם שהאמת עד לעצמו ואין אנו צריכים לראיות על זה עכ"ז הנה אנו מצינו סמוכות להדברים עכ"פ, והוא במה שאנו רואין כי כל הו"ק כולם הנה הגם שבאצילות נעשו כולם לאחד ולא יצא באצילות כ"א בגילוי בפנ"ע אך בעקודים הנה שם יצאו גם הו"ק כ"א בפנ"ע ויצא שם כ"א בגילויו, וכמו שכתבנו לעיל פ"ב אות י"ד ע"ש, והרי לנו כי כל הס' ספי' העליונים כולם הנה הם יצאו בעולם העקודים כ"א בגילויו, והוא עוד יותר הרבה מבאצילות כי באצילות יצאו רק הג"ר כ"א לפרצו' בפנ"ע [משום תוקף ועוצם האחדות שבהם גם כשהם כ"א לעצמו] אבל הו"ק יצאו שם כולם לפרצוף אחד משא"כ בהעקודים, ורק המלכות אשר היא יצאה באצילות לפרצוף בפנ"ע, הנה בעקודים נכלל היא ביסוד, ואין זה אלא רק מהטעם שאמרנו כי נתעלם אורה שם, משום צורך תולדות עולם הנקודות וכנ"ל, **אמנם** הנה היה כ"ז לצורך שבח ותועלת ג"כ והיינו כי נתייסד עי"ז שורש להמלכות ביסוד דז"א שהוא נשרש בו לעולם ולא יחסר ממנה השורש הזה בשום פעם והוא מה שיצא השורש הזה בעולם הנקודות ג"כ, אלא שע"י תוקף הגבורות שבהם נתפרדה אז ויצאה בפנ"ע אבל הרי יצאה עכ"פ, וכן מאחר התיקון והלאה הנה דבוק אותו השורש תמיד עמו, והוא הכתר שלה שהוא עומד לעולם דבוק בו והוא עטרת היסוד שלו שהוא אינו מסתלק לעולם גם בעת הפגם, וכמ"ש בשער המלכים פ"ו ובספר שער הכוונות דף כ"ח ע"ד בדרוש ב' שם, והנה נעשה כ"ז משורש המלכות אשר בהעקודים שנכללה שם ביסוד שלו כנ"ל והרי הוא כל ענינה שבהעקודים סיבה ושורש לכל מה שנעשה בה בעולם הנקודות ולכל תהלוכותיה אשר לאחר התיקון, **אמנם** בהעקודים עצמו הנה גם מה שאמרנו שנעשה שם לסיבת עולם הנקודות וכנ"ל עכ"ז הנה בהעקודים עצמו לא היה כ"ז בבחי' חסרון ופגם ח"ו אלא אדרבה כי שם היה לסיבת שבח ומעלה, והוא משום רוממות ומעלת העקודים ובאשר כי שם הוא שליטת הס"ג וכנ"ל כדברינו ולכן נתפשט הבינה עד היסוד דז"א ומתגלה שם והוא האות ו' הנולד מזווג הדו"ן שבבינה שנכנס בכלי היסוד ונכנס שם אור המלכות ג"כ להכלל עמו שנעשית נוק' אליו והוא עטרת היסוד כנ"ל והרי נמצא כי מה שלא יצאה המלכות בעקודים לגילוי בפנ"ע הוא אינו בסיבת חסרון ופגם ח"ו אלא שהוא בסיבת שבח ומעלה כי הרי היא נכלל ג"כ באור הבינה המתפשט ומתגלה ביסוד, **אמנם** כלי המלכות אשר היא נתרוקנה מהאור לגמרי כי הרי אור הראוי לה הוא נכנס ביסוד וכן לא נשאר בה רשימו ג"כ מהאור הא', הנה כ"ז הוא בודאי חסרון אליה וכמ"ש הרב בעקודים פ"ה. והוא לצורך תולדות עולם הנקודות כמ"ש בדרושי נקודות פ"ה. והגם שהרי נכנס בכלי המלכות ג"כ האור דאות ד' הנולד מזווג הדו"ן שבבינה וא"כ הרי מתגלה שם אור הבינה עצמה ג"כ ע"ד שאמרנו ביסוד, אך דע כי מאחר שלא נשאר בה רשימו כלל וכן הרי לא נכנס בה מאור עצמותה כלל הנה אין להאור דאות ד' שנכנס בה השתוות עמה להתייחד עמה, ר"ל להעשות לאחד עמה. ולכן אמר הרב כי אותה כלי המלכות, היא נקרא לעולם בשם אספקלריא דלא נהרא, **והעיקר** מה שנראה לי הוא כמו שכתבתי לעיל אות ו' כי אותו הד' הנמשך מן הבינה הנה הוא רק בסוד הכסא, וכמו שהוא באצילות שמתפשטים ונמשכים ד' אורות מהד"ת דהמלכות דאצילות להעשות לסוד כסא, והמלכות עצמה הוא האדם היושב על הכסא ומתלבש שם להנהיג את העולמות בי"ע, ע' שער כסא הכבוד פ"ה סמוך לסופו ובשער הכוונות דף י"ד עמוד ד', כן הוא עד"ז כאן [שהוא בהעקודים אשר שם הוא שליטת הס"ג שהוא הבינה] שאותו האות ד' הנמשך מן הבינה, הוא בסוד כסא אליה, והבינה עצמה הוא האדם היושב על הכסא, ומתלבש שם לצורך הנהגת האצילות, וכל ההתלבשות הזה הוא הכל בכלי המלכות דהעקודים, ולכן נקרא המלכות אספקלריא דלא נהרא, כי הרי היא מגרמה לית לה כלום כי הכל הוא רק ע"י הבינה, והוא שליטת הס"ג שבהעקודים, כן נראה לי והשם יכפר, והבן כ"ז מאד ודי בזה.

[ח] **והוא** לטעם הנ"ל שיש באלו הד' משא"כ בשאר, כי באלו הרי באו האורות שלא ממינם ונתחלף בהם מזכר לנקבה ומנקבה לזכר וכנ"ל פ"ג אות ד' משא"כ בחג"ת נצח הוד ומלכות וכנ"ל כ"ז, **אמנם** עומק הכוונה מה שסידר המאציל ית"ש את הסדר הזה שהכח"ב הם כ"א בבחי' זו"ן והם ג' בחי' זו"ן, הגם שבהם הרי הוא האחדות עצום למאד ועכ"ז הרי יש בכ"א בחי' זו"ן עכ"פ, והחג"ת נצח הוד שהם למטה מהם הם כולם זכרים ואח"כ היסוד חוזר להיות בו בחי' דו"ן ואח"כ המלכות הנה היא רק נוק' לבד, הנה הטעם הוא כי הרי כל עולם ועולם הוא מיוסד בג' בחי', אחד עיקר עצמותו גופה, שנית קישורו למעלה, והוא ג"כ לב' תועליות היינו א' הוא כדי שיקבל מלמעלה תמיד שפעת חיותו וקיומו הנצרך לו לעצמותו תמיד, ב' כי ע"י קישורו ויחודו למעלה וע"י שמקבל משם אור וברכה הנה אפשר לו עי"ז להתעלה ולהתגדל עוד יותר ממדרגתו ולעלות גם הוא למדרגת העליון, כי זה הוא עיקר כוונתו ית"ש בכל המציאות כולו שיעלה כ"א תמיד מעילוי לעילוי כמו שבארנו בכ"מ מדברינו וכנודע, שלישית הוא קישורו למטה, להמציא ולהוציא את התחתון ממנו, והרי מיוסד כ"א על ג' בחי', והנה אלו הג' בחי' הנה הם הג"ר והו"ק והמלכות שבכל עולם ובכל פרצו' כי הג"ר הם הבחי' אשר על ידם הוא קשור למעלה והו"ק הם עיקר עצמותו גופה, וכמ"ש בשנה"א רפ"ה, והוא הרוח שבו והוא עיקר מדרגת כל פרצו', ובדיוק הוא עיקר עצמותו והרוח שבו רק החג"ת אבל הנה"י הם שייכים להמלכות ובסוד והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה, וכמ"ש בסתרי תורה פ' ויצא קנ"א ב', והוו הנה"י מדרגה אחת עם המלכות והם כולם לצורך התחתון, שהם שורש להתחתון,

ובהם קשור כל עליון בהתחתון אשר למטה הימנו, והם הבחי' השלישית. **וכבר** כתב הרב, במבו"ש שער ב' ח"ג פ"ה דף י"ג ע"ד מדפוה"ח תרס"ד, כי כל אור עולם עליון הוא בבחי' א"ס להעולם אשר למטה ממנו, ולכן צריך שיהא הכח"ב כ"א בבחי' זו"ן, ויצא כל התחתון מהעליון רק ע"י זווג ולידה דבחי' דו"ן, והוא ע"פ מ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ' י"ג ובכ"מ, כי כל מה שנולד ע"י זווג דבחי' דו"ן הנה הוא אינו האור עצמו כמו שהוא למעלה אלא רק תמונת הארה לבד והנה אי אפשר שיצא כל תחתון על מדרגתו הראוי לו, שהוא בחי' התג"ת שבו, אלא רק אחר שמתחלף ממדרגת האור העליון, שהוא בחי' א"ס נגדו, ע"י זווג ולידה דבחי' דו"ן ג' פעמים, כי כל פחות מג' הוא כלבוד, ע"ד שכתב הרב לעיל פ"ג, והרי הוו עדיין כל הכח"ב בבחי' לבוד להאור דעולם העליון לכן לא היה אפשר שיצא התחתון על מדרגתו הראוי אליו אלא רק למטה מהכח"ב והוא אחר שנעתק ומתחלף ההארה ג' פעמים דוקא שהוא דרך כל הג' בחי' דו"ן דהכח"ב ואחר שיצא מתורת לבוד להאור העליון שהוא בחי' א"ס נגדו הנה רק אז נעשה האפשרים להמציאות דהתחתון לצאת ולהתהוות שהוא בחי' התג"ת שבו, וכן מצינו עד"ז עוד כי גם מהגב"ר להתג"ת הנה מתחלף ונעתק האור דרך ג' מקומות שלימים ג"כ, והוא מ"ש הרב בשער או"א ספ"ח, ד' בחי' נשים באימא עלאה כו' ומלכות שלה נקרא תבונה שלישית והיא רביעית בערך בינה ובה מתלבש כל צלם דז"א, והרי יש ג' תבונות בין בינה לז"א עצמו, והוא ג"כ מאותו הטעם כי כל פחות מג' הוא כלבוד ויש גם ג' מציאיות בין מדרגה למדרגה. ולכן הוא כי בין אור עולם עליון להתחתון שהוא בבחי' א"ס נגדו הנה מוכרח שיהיה ג' בחי' זו"ן בינתיים, ונעתק ונתחלף האור ע"י ג' פעמים דזווג ולידה וכנז', והנה נסדר הג' בחי' זו"ן שהוא ירידת המדרגה ג' פעמים ע"י זווג ולידה בכ"א, בראשית דהתחתון, ולא בסופו דהעליון, כדי שיהא אפשר לכל התחתון להתעלה ולעלות למדרגת העליון ג"כ, והוא ע"י שראשיתו שהוא שורשו דהתחתון, והם הכח"ב אשר הם הראשית והשורש דהתחתון העומדים למטה, והנה הם קרובים וסמוכים להעליון עצמו, הנה עי"ז יש אפשרים לכל תחתון להתעלה ולעלות להעליון ג"כ. והוא ע"י הכח"ב שהם שורשו אשר על ידם הוא קשור למעלה הרי הם אתו עמו, והרי הם אליו בבחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והרי יכול הוא ג"כ לעלות על ידיהם למעלה, והוא כמו שאמרנו לעיל, שהכח"ב הוא בחי' קישורו למעלה וכדי להתעלה על ידם מעילוי לעילוי, **ועכ"פ** הרי נתבאר לנו ענין מה שנתייסדו הכח"ב כ"א בבחי' זו"ן, כי הוא משום שכל אור עולם עליון הוא בבחי' א"ס להתחתון ואי אפשר שיצא התחתון על מדרגתו הראוי אליו אלא רק אחר שנתחלף ע"י ג' בחי' דזווג ולידה כי כל אור היוצא ע"י זווג ולידה הוא רק תמונת הארה לבד מהאור העליון ומתחלף מתמונה לתמונה ג' פעמים ויוצא בזה מתורת לבוד וע"י כ"ז הנה נעשה האפשרים להגילוי והתהוות דמציאות התחתון שהוא התג"ת שבו, **ומה** שהתג"ת נ"ה הם כולם זכרים והיסוד הוא חוזר להיות דו"ן והמלכות היא כולה נוק', כי התג"ת נ"ה הם עיקר העולם והפרצו' ולכן הם כולם זכרים כי הזכר הרי הוא העיקר, אמנם הנצח הוד שבו הנה הגם שהם ג"כ באמת רק זכרים עכ"ז הנה הם אינם לצורך עצמו, ע' דברינו ספר הכללים כלל ח' ענף ח', אלא הם התפשטותו אשר מתפשט בהם להאציל את התחתון ממנו והוא מה בנודע שהם לבר מגופא כמ"ש באד"ר קמ"ג א' ובכ"מ, והנה הם מתפשטים ביסוד, כי הנה הם סוד השחקים ששוחקים מן לצדיקים, שאמרו בחגיגה י"ב ב', והוא לצדיק וצדק כנודע, והרי הם התפשטות התג"ת המתפשטים ביסוד, והיסוד הנה הוא כולו לצורך הנוק' ולהאציל את התחתון, ולכן נתייסד בו בחי' דו"ן כדי שיהא לו קשר עם הנוק' להתייחד עמה וכדי להאציל את התחתון על ידה והרי נמצא כי הדו"ן אשר בהכח"ב, הנה הם לצורך אותו העולם עצמו, והדו"ן אשר ביסוד הנה הם לצורך התחתון, **אך** המלכו' הנה היא כולה נוק' כי היא האם לכל התחתון כולו, לשורשו, שהם הכח"ב שבו, ולעקרו, שהוא התג"ת שבו, ולהתפשטותו וגילויו אשר גם להתחתון ממנו, שהם הנהי"ת שבו, והרי נתבאר ענין הסדר דבחי' דו"ן הנתייסד בהי' ספי' שבכל עולם, **אמנם** בענינינו שהוא בעולם העקודים הנה לא נתייסד שם המלכות הכללי לפרצו' בפנ"ע שהוא פרצו' נוק' אלא שהיא כלולה שם ביסוד כנ"ל אות ה' ו', והוא באשר כי תולדות העקודים הנה הוא עולם האצי' והנה לא יצא האצילות מהעקודים להדיא, כי כל עולם העקודים לגבי האצי' הנה הוא ע"ד הי"ג ת"ד דא"א לגבי הזו"ן והרי לא יצא הזו"ן מהי"ג ת"ד להדיא אלא רק מאו"א הכלולים בהם, כי או"א כלילן במזלין כנודע, וע' דרושי מ"ן ומ"ד ריש דרוש י', **והנה** כן הוא עד"ז ממש בענין התהוות דכלל האצילות כי כל האצילות יצא ונעשה רק מהאו"א שבא"ק אשר הם כלולים בהעקודים ומקבלים משם, ע' שביה"כ רפ"ו ובדברינו בספר הדע"ה ח"א דרוש א' סי' ד' ובספר הכללים כלל ה' ו', והרי יצא כל האצילות רק מהאימא שבא"ק ע"י קבלתה מהעקודים מבחי' המזל תחתון אשר שם, ע"ד הז"א דאצילות היוצא מאימא דאצילות ע"י קבלתה מהמזל תחתון ונקה, והנה כשם שאין בחי' נוק' הכללי בהי"ג ת"ד כן אין בחי' נוק' הכללי בעקודים ובשניהם הוא הטעם כמו שאמרנו לעיל אות ז', ודי בזה, וע' עוד במבו"ש בדרושי א"א פי' י"ב בענין הסדר דהי' ספי' בהי"ג ת"ד, הובא שם ב' נוסחאות, אחד מספר הכוונות ואחד מספר הליקוטים, ע' מבו"ש כ"ח ע"ב מדפוס ירושלים תרס"ד [אמנם בהנוסח דספר הליקוטים יש שם ט"ס וחילוף מהמקיפים לפנימים כי במקום הנרשם שם תיבת, מקיפים, צ"ל פנימים, ובמקום הנרשם שם תיבת, פנימים, צ"ל מקיפים, כי הרי הנוסח דספר הליקוטים הוא ע"פ שיטה השניה דהרח"ו שם שהפנימים הם כולם רק מעילא לתתא הן בכללות והן בפרטות, וכן הוסיף עוד הספר הליקוטים שנותן סדר לעשרים ספי', בהפנימים, וכמ"ש הרח"ו שם דף כ"ח רע"א וכן הוא בשער הכוונות דף מ"ד ע"ב, כי הפנימים הם עשרים, וכן הוא ג"כ בע"ח שם פ"ח (אלא שיש שם היפך באותו דיבור ט"ס קצת, שמ"ש שם ואמנם עשר פנימים צ"ל עשרים פנימים, וע' נ"י ובספר שפת אמת שם) ועכ"פ הוא כי בדברי המבו"ש שם אשר בשם ספר הליקוטים יש שם ט"ס וחילוף, מהמקיפים לפנימים ומפנימים למקיפים, וע' ספר קול ברמה דף ל"ד ע"ב מדפוס קארעץ תקמ"ה שם הוא כהוגן בזה] אך מה שנוגע לענינינו, כי באמת הנה יש מקום להעמיד, את הסדר דספר הכוונות והסדר דספר הליקוטים, שהם שניהם אמת, והיינו כי הרי החילוק אשר בין הסדר דשער הכוונות להסדר דספר הליקוטים הרי הוא רק בהפנימים אבל במקיפים אין שינוי ביניהם ע"ש, אך בהפנימים, הנה השעה"כ וכן הע"ח סידר גם הפנימים רק י"ג, והה' דחכמה למעלה והה' דכתר למטה, והספר הליקוטים מסדר שם כ' ספי' כל הי' דכתר וכל הי' דחכמה וכמעט כולם כסדר והם עומדים כולם בהי"ג תיקונים, ע"פ הסדר המבואר שם ע"ש, והנה האמת הוא כי למעלה במקומם, הם ע"פ הסדר שאמר בספר הליקוטים, אך בגילויים והתפשטותם למטה, הנה הם מתחלפים ומתהפכים, והם מתגלה למטה רק ע"פ סדר דשעה"כ, וכן הם רק י"ג לבד, כי אין התחתונים יכולים לקבלם אלא רק י"ג וע"פ הסדר דשעה"כ דוקא, והוא ע"ד שאמר הרב בע"ח שם פ"ח, ע"ש היטיב כל דברי הרב שם, ודוק כי קצרתי כי אין כאן עיקר המקום לזה, ועכ"פ הוא כי הם שניהם אמת כי למעלה במקומם הם עשרים ספי' והם כמעט כולם כסדר ומלמעלה למטה, וכמ"ש בספר הליקוטים, **ובאמת** הנה ישנו בהי"ג תיקונים עוד בחי' שלישית כי נחשבים הם עצמם ג"כ לבחי' פרצוף בפנ"ע הכלול בו"ק חג"ת נה"י, והם הו' תיקונים האחרונים אשר מתיקון ח' ולמטה שהם משיבולת הזקן ולמטה, אלא שהשפתיים שהוא תיקון י"ב נכלל ג"כ עמהם, והם הו' תיקונים האחרונים אשר מהמזל עליון ולמטה שבהם כלולים זו"א, אבל הז' תיקונים הראשונים הם נשאר לא"א עצמו ולכן הם כולם בכלל מוחין אך הו' התחתונים שהם לזו"א הנה הם הו"ק חג"ת נה"י [ומה שכל הז' הם מוחין, כי הג' הנה הם הצחצחות העליונות אשר הם למעלה מהי' כנודע והד' שהם כחב"ד הם מוחין, ושאר הו' אשר בהם כלולים זו"א, הם החג"ת נה"י] כי המלכות לא יצאה שם בפנ"ע אלא שהיא כלולה שם ביסוד, וכן אלו הו' תחתונות הנה הם ע"ד ההיכלות, שהיכל ת"ת, היכל רצון,

הוא למעלה מהיכלי אהבה וזכות, שהם היכלי חו"ג, כן הוא כאן שהמזל עליון שהוא תיקון ח' ואת ט"ח ושאר הה' תיקונים שהם תיקון ט' י' י"א י"ב י"ג הם חסד גבורה נצח הוד יסוד, והוא ע"פ עומק דברי הרב בשער הכוונות במנחת שבת דף ע"ה עמוד ב' ע"ש, והרי לנו עוד בחי' שלישית בהי"ג ת"ד, והם כולם אמת כי כולם ישנם, וע' עוד איזה בחי', בשער א"א ר"פ י"א, ושם פ' י"ג, ובשער רוח הקודש דף מ"ב ע"ב ביחוד ח' שם. אך מה שנוגע לענייננו כי הרי מתבאר בהג' בחי' שאמרנו, שהתיקון י"ג שהוא מזל תתאון ונקה והוא היסוד [כאשר נחשוב את הי"ג ת"ד לבחי' פרצו' בפנ"ע, כמ"ש בשעה"כ דף ע"ה ב' כנז'] הנה הוא כלול מג' בחי' אורות, אחד יסוד, והוא יסוד דכתר המתפשט בו בפנימיותו, והוא לפי הסדר דספר הכוונות, ואחד מלכות, והוא מלכות דכתר בפנימיותו והוא לפי הסדר דספר הליקוטים, ואחד חסד, והוא חסד דכתר, אור מקיף שבו, והוא כן להסדר דספר הליקוטים והן להסדר דספר הכוונות והע"ח, כי בהמקיפים אין שינוי ביניהם וכנ"ל, ע' מבו"ש דף כ"ח ב' ובספר קול ברמה דף ל"ד א' ב', ועכ"פ הוא כי הוא כלול מג' בחי' היינו חסד יסוד מלכות, והנה כ"ז היא משורשם אשר בהעקודים, כי העקודים בא"ק הם בבחי' הי"ג ת"ד בא"א [וכמו שהוכחנו ובארנו באריכה בזה בספר הכללים כלל י"ח ענף י' באבני מלואים שם] וביסוד דעקודים הרי ישנם בו אותן הג' בחי' כנ"ל, כי הוא עצמו יסוד, ונכנס בו האות ד הנולד מזווג הדו"ן שבבינה והוא הוא חסד יומא דכולא יומין, כמ"ש בפ' בלק קפ"א ב', וכן נכנס בו אור המלכות בהתפשטות הב' והוא העיקרי שבו כנ"ל, והרי כלול היסוד דעקודים מג' מיני אורות שהם חסד יסוד מלכות, ומזה נמשך בהמזל תתאון שהוא תיקון הי"ג ונקה שהוא כלול ג"כ מאותן הג' אורות עצמן כנז', וכלל המלכות ביסוד הן בהעקודים והן בהי"ג תיקוני דיקנא, ודע כ"ז והבן:

[ט] **ועתה** צריכין אנו לבאר מציאות לא מטי בכתר מה ענינו, ר"ל את הסדר הסלוקות דלא מטי איך שהוא, ואמר והענין כו', ועיקר הענין דעלייתם למעלה הנה הוא נוהג בעולם האצילות ג"כ כי גם שם עולים תמיד האורות למעלה לינק כנודע וכן סידרם שם הוא נמשך מהסדר אשר כאן אלא שבכל עולם הוא לפי ענינו ומציאותו אבל בעומק הנה הוה סדר אחד לכולם, ובעולם העקודים הוא שורש לכולם:

[י] **אז** אותו הכתר דעקודים הנשאר בסוף השרשים הוא הופך כו', הנה הכתר שאמר, הכוונה הוא על כלל האור דהתפשטות הא' הנשאר למעלה אחר הסתלקותו שהוא הנקרא בשם כתר לכל כלל האור כולו דהתפשטות הב' וכנודע בדברינו, והשרשים שאמר, הם הי' שרשים העמדים כפה שלא יצאו מעולם לחוץ, והם י' שרשים להי' ספי' הפרטיים אשר בהתפשטות הא' עצמו הנקרא כולו בשם כתר כנז', וכמבואר לעיל פ"ג מענין הי' שרשים, ע"ש בדברינו אות א' ב':

[יא] **בסוד** חיות לבד (אמר לשון, בסוד, כי הוא כעין לשון כביכול, משום שקשה להזכיר לשון שפע חיות על עולם העקודים) ולא לצורך זווג, כי שפע החיות הוא לא נפסק כנודע אבל שפע אשר לצורך זווג הוא תלוי במעשה התחתונים וכמ"ש בנסירה רפ"ד, וכן גם כשהתחתונים הם ראוים הנה אי אפשר עתה ג"כ שיומשך השפע אשר לצורך זווג בלי הפסק כי יתבטלו כליהם עי"ז, ולכן הוא כי השפע הנמשך תמיד בלי הפסק הוא רק שפע החיות לבד ולא שפע אשר לצורך זווג, וכמו שיתבאר עומק הענין בזה למטה בסמוך באורכה, ומ"ש גם שורש הכתר עליון כו' הכוונה הוא על הכתר הפרטי מהי ספי' שבהתפשטות הא' עצמו, כי כל כלל התפשטות הא' כולו אשר הוא נשאר למעלה הוא נקרא כולו בשם כתר סתם וכנ"ל אות י', אך הכתר הפרטי אשר בו נופה, הוא נקרא בשם כתר עליון, והשורש שלו מהי' שרשים שלמעלה הנ"ל אות י', הוא הנקרא בשם שורש הכתר עליון, וכל דברי הרב למטה במה שמזכיר שורש, שורש של המלכות שורש של היסוד, הכוונה הוא על שרשי של הי' ספי' הפרטיים אשר בהתפשטות הא' עצמו וכמו שיתבאר עוד למטה:

[יב] **אך** סיבת הדבר כו', הנה לכאורה משמע מדבריו שגם על השפע דהחיות הנה הופך הכתר תמיד אחוריו למטה והוא נפסק ג"כ והוא קשה מאד, כי נודע הוא שהשפע דהחיות הוא לא נפסק לעולם אף רגע אחת כי היה מתחרב ומתבטל מציאת כל העולמות כולם (והוא ע"ד נשימת האדם ששואף כל רגע אויר חדש) וכמ"ש במוחין דצלם פ"ו ובכ"מ, ועוד קשה אלמה אינו מזכיר כאן באמת מענין השפע אשר לצורך הזווג ג"כ וגם צריך ביאור כי הרי מתחלה מתחיל לדבר מכל השרשים, שהרי אמר כל הי' שרשים כולם כו', כי הנה כל השרשים העליונים כו' ואח"כ מסיים הדיבור רק בהשורש דהכתר עליון לבד, וגם הנה יש כאן אריכות לשון שלא צורך, כי אחר תיבות להאיר בעקודים, היה צ"ל גם שורש הכתר עליון כו' וכל הלשון שבנתיים שפת יתר הוא ויש כאן כפול לשון הרבה שלא צורך, וגם צריך ביאור על מה שאמר שאור הכתר אשר בסוף כו' הופך אחוריו למטה, הלא באורות לא שייך פנים ואחור כלל כנ"ל פ"ב ע"ש דברינו אות ו', **אמנם** דברי הרב ז"ל הם עמוקים מאד וכוונתו הוא כאן באמת על הב' מיני שפע אחד לצורך חיות ואחד לצורך זווג, והשפע אשר לצורך חיות הוא מבחי' חיצוניות ואחוריים וכן הוא ג"כ רק מהגילוי דהט' שרשים התחתונים אשר מאחר הכתר ולמטה וכמו שיתבאר, והשפע אשר לצורך זווג הוא מבחי' פנימית וכן הוא מהגילוי דהשורש דהכתר עליון עצמו, והנה השפע דהחיות הוא באמת אינו נפסק לעולם אך השפע דהזווג אשר הוא מהפנימיות ומגילוי השורש דהכתר עליון הנה הוא רק לפרקים והוא ענין מ"ש שהופך הכתר את אחוריו למטה ור"ל שאינו מגלה ומשפיע גם הוא אלא רק מהחיצוניות שבו לבד המכונה בשם אחוריים, וכמ"ש בדרושי פנימית וחיצו' דרוש ע"ו כי כל חיצוניות נקרא אחוריים, ולא נמשך אז אלא השפע דחיות לבד כי הוא לא נפסק לעולם, אבל כשהחזיר את פניו למטה ור"ל שמגלה וממשיך שפעו גם מפנימיותו אשר הוא מכונה בשם פנים והוא השפע אשר לצורך זווג הנה נולדים מזה אורות ונשמות חדשות כי ע"י השפע דפנימית ניתוסף מוחין חדשים בכל פרצופי העקודים ומזדווגים ומולידים אורות ונשמות חדשות והוא רק ע"י הגילוי והשפע אשר מהשורש דהכתר עליון, וזהו מה שמתחיל הרב את הדיבור מתחילה בהשפע אשר מכל השרשים כולם ועליהם אמר כי הוא רק לצורך חיות לבד ולא לצורך זווג, והשפע הזה הנה הוא אינו נפסק לעולם, ואח"כ אמר אמנם גם שורש הכתר עליון יש לו חשק להשפיע כו' ור"ל כי בגילויו הנה נמשך השפע אשר גם לצורך זווג אבל הוא אינו תדירי כי השפע הזה הוא מהיותר פנימיות ואין התחתונים יכולים לקבלו בתמידית וכמו שמפרש והולך, **והענין** הוא כי הנה השפע הנמשך מכל עליון לכל תחתון לצורך חיותו וקיומו לבד הנה הוא נמשך רק ממדרגת העליון עצמו ולא ממדרגה יותר גדולה וכן הוא נמשך להתחתון ג"כ רק לפי מדרגתו לבד ולא להתעלה עי"ז למדרגה יותר גדולה אבל הנמשך לצורך זווג הנה הוא מלמעלה למעלה עד שנביעו דאור א"ס וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז' וכן מתעלה עי"ז התחתון ג"כ למעלה ממדרגתו וכנודע שכל הזווגים אשר לצורך נשמות חדשות הנה הם ע"י מוחין דגדלות, וזווגים דפב"פ העיקרי הרי הם רק ע"י מוחין דגדלות שני שהם המוחין דחיה כמ"ש בעקודים פ"ב ופ"ח, וכ"ז הוא למעלה ממדרגתו כמ"ש במוחין פ"ז וכנודע, וע' במוחין דצלם פ"ו עש"ה, ולכן הוה כל המשכת השפע הזה עתה רק לפרקים ואינו בתמידית, כדי שלא יתבטל ממדרגתו, המיוסד בו עתה עד עת התיקון העתיד, **והנה** מדרגת האצילות הנה הוא רק הז"ת, כי הזו"ן דאצילות שהם כלל האצי' כי רק בהם נתגלה השם הוי"ה ב"ה והם עיקר שמו וגילויו כנודע, הרי הם הז"ת הכללים דאצילות, וכשמתגלה הג"ר בהם הוא נקרא בשם גדלות כי הוא למעלה ממדרגתם, והנה נמשך באצילות שפע החיות מכל עליון להתחתון רק מהז"ת דכל עליון כי באצילות הוה ההתלבשות דכל עליון בהתחתון רק הז"ת שבו וכנודע כי באצילות הוה הרישין מגולין ע' סדר אצי' בקי' פ"א, ועולה מדרגת התחתון עד כל הז"ת דכל עליון ומשם הוא שפע החיות דכל תחתון אבל

השפע אשר לצורך זווג הוא מהג"ר דכל עליון ומשם הוא המוחין דגדלות, וכ"ז הוא באצילות אשר שם הוא ההתלבשות דכל עליון בהתחתון מהז"ת שבו. **אמנם** בעולם העקודים ובפרט בענין ההתלבשות אשר מהתפשטות הא' בהב', הרי כבר אמרנו, ע' לעיל אות ה' ובכ"מ, כי שם הוא ההתלבשות מהחכמה ולמטה ורק הכתר שבו הוא מגולה וא"כ נמצא כי שם נמשך שפע החיות לכלל האור דהתפשטות הב' מכל הט' אחרונים דהתפשטות הא' והשפע אשר לצורך זווג הוא מהכתר דהתפשטות הא', כי שם עולה מדרגת התפשטות הב' עד כל הט' אחרונים דהתפשטות הא' ולכן נמשך שם שפע החיות מכל הט' אחרונים כולם אך השפע אשר לצורך הזווג הנה נמשך ובא מהגילוי אור דהכתר עליון שבו, **וזהו** מ"ש הרב בענין המשכת אור אשר מכל הפרצופים כולם אמר כי הוא רק בסוד חיות לבד שלהם, והשפע הזה הוא באמת אינו נפסק לעולם, והוא נמשך רק בבחי' מדרגתם עצמן, והגם כי באמת הנה משתתף בהשפע הזה הכתר עליון ג"כ. כי כל שפע הנשפע הוא לעולם נמשך ובא רק מלמעלה למטה עד א"ס ית"ש כי הוא לבד המחייה ומקיים את כולם בשפעו תמיד, ע' לעיל עקודים פ"ה במ"ש הרב שם כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת כו' וע"ש דברינו אות ד' וכן שם בדברי הרב רפ"ג בזה, אך עכ"ז הנה כל שפע אשר הוא רק לבחי' חיות וקיום לבד הוא מכונה רק בשם שפע דאחוריים והסתרת פנים ולכן הגם כי משתתף הכתר עליון גם הוא בהשפעת אותה השפע. ג"כ אך הוא מכונה אצלו בשם שפע דאחוריים ממנו כי הוא רק מהחיצוניות שבו, ונקרא שהוא הופך אחוריו למטה, אמנם הט' ספי' האחרונים, הנה עליהם נקרא שהם כולם אז גם פניהם למטה, והוא באשר שהוא נמשך ממדרגתם העיקרי גופה. כנז' הגם שבאמת הנה הוא ג"כ רק מהחיצונית שבהם לבד כי כל שפע החיות והקיום הנה הוא לעולם רק מהחיצונית לבד, אשר הוא רק בבחי' אחוריים וכנ"ל, אלא משום שהוא ממדרגתם עכ"פ הנה נקרא הוא אצלם היטיב ג"כ בשם מדרגת פנים, אבל השתתפות הכתר עליון אשר בזה, הנה אליו נקרא כל ההשתתפות הזה רק בשם אחוריים מכל וכל ומכונה בו אז שהוא הופך אחוריו למטה כי הארת פניו אשר ממדרגתו הוא לעולם רק השפע אשר לצורך זווג והוא באמת אינו תדירי כי אין התחתונים יכולים לקבלו בתמידות וכמו שאמר הרב למטה, ועכ"פ הוא כי כל מה שמדבר הרב בענין השפעת הכתר עליון הנה הוא רק על השפע אשר לצורך זווג, והקדים מקודם את הדיבור בהשפעת כל הפרצופים כולן ועליהם אמר כי הוא רק בסוד החיות לבד שלהם וא"כ אמר אמנם גם שורש הכתר עליון יש לו חשק להשפיע ור"ל כי ממנו הוא השפע אשר לצורך זווג ג"כ וע' עוד למטה בסמוך אות כ"א ואין להרהר כי הרי לפי מה שאמרנו יהיה נמצא שיש מעלה להאצילות על העקודים כי באצילות נמשך שפע הזווג מכל הג"ר כולן ובעקודים לא נמשך שפע הזווג אלא רק מהכתר עליון לבד, אך לא קשה כלל כי שפע החיות אשר להעקודים הוא יותר גבוה ומעולה הרבה משפע הזווג אשר להאצילות כי שפע החיות הוא נמשך באמת ג"כ רק ע"י זווגים וכן הוא גורם זווגים למטה ר"ל בכל אופן אשר הוא נמשך בהם וכמבואר בדברי הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ד' עש"ה וכן אמר הרב עוד בשער טנת"א ספ"ג, וע' דברינו שם ובספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כ"ג סי' ב' בעומק ואריכה בזה, אלא שהוא בבחי' זווגא דלא שלים וכמ"ש בשער הזווגים פ"א ומכונה זה רק בשם זווגים דאחור באחור אבל הוא ג"כ בבחי' זווגים עכ"פ, וכן הוא ג"כ בענינינו שהוא בעולם העקודים, והנה הוא שם השפע אשר לצרך חיות שהוא מזווגא דלא שלים, יותר גדול ומעולה מהשפע אשר לצורך זווג דהאצילות שהוא ע"י זווגא שלים אשר שם, ונמשך בעקודים השפע דהחיות שלהם מכל הט' אחרונים דהתפשטות הא' אבל השפע אשר לצרך זווג הנה הוא נמשך בעקודים רק מגילוי הכתר דהתפשטות הא' שהוא הכתר עליון וכנ"ל והבן כ"ז, **ואגב** דאתי לידן הדך גררא הנה נאמר עוד דבר אחד ונרמזת בקילור גמרך כי הוא נעלם ונורא מאד, והשם יכפר, כי ענין זווגא דלא שלים הרי נודע הוא שהוא תועלתו ג"כ לחדש את הנשמות הישנות, שהם אותן אשר נכללו באדם הראשון, והזווג שלים הוא להמשיך עטרות ומוחין לזו"ן להוליד נשמות חדשות, מאותן אשר לא נכללו באדה"ר, ע' ספר הגלגולים פ"ז ובדברינו בספר הדע"ה הנ"ל, והנה לכאורה הרי לא שייך כ"ז בעקודים כלל, כי כל אותן שנכללו באדה"ר ואותן שלא נכללו בו, הרי הם כולם רק מעולם הנקודות ולמטה, ור"ל בהד' עולמות אבי"ע שהם כולם נעשו מהתיקון דהנקודות, וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד ריש דרוש ד' ובכמה וכמה מקומות וכנודע, אבל בעולם העקודים הרי לכאורה אין שייך להזכיר שם כלל החילוק מישנות לחדשות, כי אדה"ר לא הגיע עד שם כלל, וא"כ מה שייך לחלק בעקודים בין זווג זה לזווג זה הרי שם הם כולם להמשיך עטרות ומוחין לאורות ונשמות חדשות להעקודים, וא"כ הרי מהו שאמר הרב כי השפע הנמשך מכל הפרצופים כולן, הוא לצורך חיות לבד ולא לצורך זווג, הרי מבואר הוא בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ד' כי כל שפע החיות הוא ג"כ בבחי' זווג ולהוליד נשמות ג"כ, **אך** הענין הוא ע"פ מה שאמרנו בשער עקודים פ"ג אות מ' סי' ה' כי הרזא דמתקלא שהוא סוד הדעת עלאה אשר הוא מפתיחת פי המקור והבקיעו דאור א"ס הנה תולה גילויו בעקודים בגילויו אשר באצילות, ע' דברינו שם, וא"כ הרי כאשר עומד באצילות בבחי' זווגא דלא שלים והוא שם רק בבחי' אחוריים ומחיצוניות לבד הנה כן הוא עד"ז בעקודים ג"כ לפי ערך ~~המתייחס שם כי~~ גם בעקודים שייך להזכיר ג"כ בחי' אחוריים וכמבואר בדברי הרב בשער עקודים פ"ה ופ"ז, וכ"ז הוא ע"פ דרך פשוט ונודע, **אמנם** הנה יש בזה עוד ענין נעלם ונורא והוא ע"פ קבלת ר"י סרוק אשר בארנו בספר הקדו"ש שער הפוגה קדים ע"ש מפרק ל"ז והלאה, כי היה עוד ענין מיתת המלכים ושבירת הכלים גם למעלה מא"ק והם היו מהב"ן דעולם המלבוש, ומתיקונם נעשה הא"ק והעקודים, וכמבואר שם ע"ש, והנה נודע הוא כי א"ק הנה הוא כולל בתוכו את כל האורות דכל הד' עולמות אבי"ע, ע"ד שאדם הראשון היה כלול בו כל הנשמות כולם, והנה כשם שהיה נשאר עדיין חלק גדול מהנשמות דכל הד' עולמות אבי"ע, אשר נאצלו ג"כ בעולם הנקודות ולא נכללו הם באדה"ר, כי לא נתקנו הם בעת התיקון דמעשה בראשית לחזור ולצאת פב"פ ע"י המ"ה, וכמ"ש בספר הגלגולים פ"ז, והיה כ"ז, כי היה תולה תיקונם באדם הראשון שהוא יתקן כ"ז, וכמו שבארנו בספר הדע"ה ח"ב דרוש ג' ענף י"ד וי"ט ושם דרוש ד' ענף כ"ג סי' ב', הנה כן עד"ז הנה נשארו עדיין כמה חלקי אורות השייכים להד' עולמות אבי"ע והם נאצלו בסוד הנקודות הראשונים אשר מהב"ן דעולם המלבוש, ונשארו עדיין כמה חלקי אורות מהם, שהם לא נכללו בא"ק הנעשה מתיקונם כנז', כי היה תולה תיקונם וכלילותם בו, בתיקון וכלילות הנשמות אשר לא נכללו עדיין באדה"ר שהיה תולה תיקונם וכלילותם בו, במעשיו כנז', והרי שייך להזכיר בחי' חדשות וישנות באורות הא"ק והעקודים ג"כ והבן כ"ז מאד כי הוא נעלם ונורא והשם יתברך יכפר:

[יג] ואז כראות השורש העליון בכתר עליון כי אור הניתן שם אינו משפיע למטה אז כו'. כי הגילוי דכתר עליון שהוא הכתר הפרטי דהתפשטות הא' הוא למעלה ממדרגת העקודים ואי אפשר להשפיע שפעו בתמידות כדי שלא תתבטל מדרגת העקודים מכל וכל, וכנ"ל שמדרגת העקודים הרי הוא רק מהט' אחרונים דהתפשטות הא', ולכן אי אפשר להעקודים לקבל את הגילוי אור מהכתר הפרטי דהתפשטות הא' שהוא הכתר עליון, אלא רק לפרקים, **אמנם** מה שמשמע מהדברים כי המשגיח והמסתכל על זה אם שהעקודים יכול לקבל או לא, הוא רק הכתר עליון, ולמה אין מסתכל על זה גם השורש עצמו ג"כ, הנה הסיבה בזה הוא ע"פ מה שנודע בדברינו כי כל ענין דהתפשטות הא' אשר ירד בתחילה במקום העקודים הוא כדי להתאצמם להעשות שורש אליו ועי"ז הנה הוא משפיע תמיד בעקודים רק לפי כחם, משא"כ השורש דהתפשטות הא' אשר הוא לא ירד לעולם למטה ולא יצא לחוץ כלל, וכנ"ל רפ"ג ובכ"מ, הנה אין לו הבחנה כלל במדרגת העקודים, כי כן סידר המאציל ית"ש בכל הנאצלים כולם שהבחנה דכ"א הוא רק במה שירד בו ובמה שהוא שורש אליו, אבל במה שלא ירד בו

לעולם והוא רק שורש השרשים אליו, הנה הוא בבחי' אור א"ס נגדו, וגילויו אליו הוא רק בבחי' אור הנסיי לבד, שהוא לא לפי סדריו אשר נסדר בו, וכן הוא בעניינו כי המסתכל על הסדר העקודים, שיתנהג לפי סדריו, הנה הוא רק הכתר עליון הנז', אבל השורש דהכתר עליון אין לו הבחנה בעקודים עצמו וכל הסתכלותו הוא רק על הכתר עליון לבד, ועיקר הכוונה בזה הוא, כי המאציל ית"ש, אשר הוא לבדו פועל ומנהיג את הכל ע"י התלבשותו בהנאצלים, הנה נמשך פעולתו והנהגתו בעקודים לפי הסדר שסידר בהם, רק ע"י הכתר עליון, אבל פעולתו והנהגתו אשר ע"י התלבשותו בהשורש דהכתר עליון הנה הוא לאור הנסיי דהעקודים, ואז הנה אינו מתלמלם בהכתר עליון כלל, אבל זולת אור הנסיי אינו מתגלה ממש בעקודים עצמו כלל וכל גילויו ממש הוא רק בהכתר עליון לבד ולכן הוה כל הסתכלותו ממש רק על הכתר עליון אבל לא על העקודים עצמו כלל, ודי בזה, ומ"ש הרב בסוד הצדיק אבד, הוא בזוה"ק בראשית כ"ה ב', נח ס"ז א', ופ' שמות ט' ב', י"א א', פ' בשלח כ"ז סע"א. פ' בהעלותך ק"נ ע"ב, וע' פ' ויקרא י"ז א', ופ' אחרי ע"ד ב':

[יד] כי אין נותנים לו או"א רק כאשר ישפיע למטה וכעד"ז כו', אמנם הנה קשה ממה שאמר הרב בשער קליפת נוגה ספ"ב בסוד הכתוב שאג ישאג על נוהו ע"ש, והרי קשה כי מאחר שנעשה אז בסוד הצדיק אבד, א"כ מאָן ומאַין נעשה הענין אשר אמר שם, אך הוא נעשה אז ע"י פגם התחתונים, כי כאשר התחתונים מגרים ילה"ר אנפשייהו ונכשלים בזה, אז גורמים שיומשך שפע לזה למעלה ג"כ כדי להמשיך לקליפה רחמ"ל, וכמ"ש בספד"ל בסופו בסוד הכתוב ויהי כי החל האדם לרב ע"ש בהגר"א, וכן בשער הכוונות דף נ"ו ע"ב ומבואר שם כי החטא הזה הוא גורם להמשיך הטיפה מן הדעת ע"ש, וע' בזוה"ק אחרי מות, ע"ד ב' ע"ה א', ואמר שם וה' עלאה נגיד מבועי לס"א ע"ש, והרי נעשה אז למעלה המשכת השפע לצורך הס"א והוא ע"י פגם התחתונים רחמ"ל, אמנם בעיקר הענין דמניעת השפע בכל אור עליון כאשר שאינו משפיע להתחתון, ובפרט כאשר שאינו נעשה העיכוב ע"י החטא אלא רק משום שאין כח בהתחתון לקבל יותר וכדי שלא יתבטל הכלי שלו, וכמ"ש הרב למטה בענינינו, הרי קשה לכאורה כי למה יפסיד העליון בשביל זה מאחר שהוא יש לו כח לקבל עוד יותר. ולמה נתייסד שיהיו תלוים זה בזה, אך הענין בזה הוא ע"פ מה שכתבנו בכ"מ כי הנה כל המציאיות כולם הן בכלל, שהוא כל העולמות כולם, והן בפרט, שהם המציאיות שבכל עולם, הוה כל עליון עם התחתון הנמשך ממנו, בבחי' סבה ותכלית, הן בכל מציאותם כולן והן בכל תהלוכותיהם כולן, כי כל עליון, בכל מה שהוא ובכל מה שיש בו, הנה הוא בכל מלואו רק בבחי' היותו סבה להתחתון והוא כאשר שכל התחתון כולו בכל מה שהוא ובכל מה שיש בו הנה הוא תכליתו וכן הוא עוד כי תכלית כל תחתון הוא ג"כ להתייחד עם העליון והרי הוה העליון ג"כ התכלית דהתחתון וסבת דהתחתון, וכן הוה התחתון ג"כ סבת דהעליון, כי מאחר שהוא ג"כ תכליתו כנז' הרי הוא ג"כ סבתו, כי כל תכלית הוא עצמו הסבה, שלצורך זה נמצא, והרי לנו עכ"פ כי כל עליון עם תחתון הנה הם סבות זה לזה, ותכליות זה לזה, ע' דברינו בעקודים פ"ג אות מ' סי' נ"ד, וא"כ הרי הם תלוים זב"ז בהכרח בכל עניניהם, כי הרי אם יעָשה איזה שינוי בהסבה יהיה בהכרח אותו השינוי ג"כ בהמסובב ממנו, וכ"ז הוא משום שורש האחדות שבהם, אלא שהתכליות שבהם יתגלה בכולם רק לעתיד כי אז יתאחדו כולם זב"ז, אבל כל תהלוכותיהם אשר עד עת תיקון העתיד הנה הם כולם סבות להתכלית, שהוא לתיקון האחדות העתיד, ולכן הם תלוים זב"ז בכל עניניהם תמיד, כי אם יעשה איזה שינוי בין אחד להשני הרי יחסר באותו רגע השלמת הסבה להתכלית העתיד, וכל הרגעים דכל הזמן הזה כולו הם במנין ומפקד להיותם סבה להתכלית, וזהו הענין ג"כ דהעבודה צורך גבוה, והגם כי פגם החטא מגיעת הסטרא אחרא אינו מגיע למעלה ח"ו כי שם הוא והזר הקרב יומת, וכמ"ש ברע"מ פנחס רכ"ה א' כי באצילות לא מטי ביה חובין כו', אבל בענין הגילוי דאור א"ס ותוספות אור וברכה הנה זה מגיע ע"י מעשה בני אדם גם למעלה למעלה, ע' זוה"ק ויקרא ק"ט ב' ובדברי הגר"א בספד"ל פ"א בדה"מ וארעא אתבטלת ע"ש בסופו ובכל הענין שם, וכל זה הוא ע"פ הדברים הנז', כי כל העולמות כולם הם סבות ותכליות זה לזה ותלוים זב"ז בכל עניניהם, והעולם הזה שהיא האחרון לכולם הרי היא גמר התכלית לכולם ר"ל שבה נשלם תכלית כולם וכן היה היא כוונת הסבה לכולם, כי גמר התכלית הוא תחלת הסבה, ולא עוד כי הנה יסד בה המאציל ית"ש שינוי גדול, מבכל העולמות כולם, והוא יסוד הבחירה אשר ניתן להאדם בהעוה"ז לעשות הכל לפי רצונו והוא בעוה"ז חפשי ברצונו ובכל מעשיו אם לקלקל אם לתקן, משא"כ כל העולמות כולם וכל האורות כולם אשר למעלה למעלה הם כולם מיוסדים בחוקים וגבולים בכל עניניהם שכל פעולתם תמיד הוא הכל לפי רצונו ית"ש בהם וע"י שפעו שבהם, ולא ניתן אפשרית הבחירה אלא רק להאדם בעוה"ז [וע' דברינו בספר הדע"ה ח"א דרוש ו' סי' ד' אות ג', שאמרנו שם כי ע"י מעשים רעים של האדם הנה גורם תערובות הרע באיזה מלאכים ג"כ ונעשים הם ג"כ בעלי בחירה והם ג"כ עי"ז בשכר ועונש, והוא מ"ש הכתוב, איוב ד' י"ח, ובמלאכיו ישים תהלה, והוא רק בגרמת האדם] וע"י הבחירה הניתן להאדם הרי הוה הוא האופן והסובב אשר על ידו מסבב תהלוכות כל העולמות כולם, וא"כ הרי היה הוא ג"כ הסבה הראשונה לכולם כי תכלית האחרון הוא בהסבה, ראשונה, סוף מעשה במחשבה תחלה, והוא מ"ש במדרש ב"ר פ"א סי' ד', מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, ועכ"פ הרי נתבאר לנו מה שנוגע לענינינו מ"ש הרב כי כאשר אין התחתון יכול לקבל הנה נפסק השפע גם מהעליון כי הוא משום תיקון האחדות שבהם כי תיקונם העיקרי שהוא תכליתם העיקרי, שיהיו כולם אחד ממש כי רק בזה יתעלו כולם לבא בתכליתם, לאור א"ס, וכמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ז ובכ"מ, ולכן הם תלוים זב"ז תמיד בכל עניניהם לעולם, כי לצורך תיקון אור האחדות שיתגלה בכולם ויתאחדו כולם בו, הנה נתייסד כ"א שעומד בכל עניניו שבו, לסבה לזולתו, ולכן הם תלוים זב"ז לעולם בכל עניניהם, ודי בזה:

[טו] כי רצונו להשפיע רק בשביל חסרון התחתונים שאינן יכולים לקבל, והוא בסבת עון הדור ומתמעט השפע עי"ז גם למעלה למעלה וכנ"ל שכולם תלוים זב"ז והוא בסוד העבודה צורך גבוה ולכן אין מקבלים אז אלא שפע דחיות וקיום לבד, וזהו מה שאמר כי הפסק השפע, הוא שלא ברצונו, והוא משום שהוא ע"י חסרון הזכות מהתחתונים, משא"כ לטעם השני אשר למטה בסמוך, שלא יתבטלו הכלים, הרי לא שייך לומר על זה שהוא שלא ברצונו כי הרי הוא לטובתם:

[טז] אבל עתה שאין אור נמשך בכלים רק אחר עליית אור הכלים למעלה כו', לכאורה הרי הוה הדיבור הזה שלא כענין כי הרי אינו מדבר עד עתה אלא רק בטעם מה שמוכרח שיופסק השפע לצורך זווג איזה זמן ולא נמשך בתמידות אבל בטעם מה שנסדר שקבלת השפע אשר לצורך זווג הוא רק ע"י שיוצאים האורות מהכלים ועולים למעלה ולא נמשך אותה השפע מלמעלה למטה בהיות האורות במקומם בהכלים למטה גופה, הנה מזה הרי לא דיבר הרב מאומה, והיה אפשר להיות כי בעת שהם ראוים לקבל, ויכולים לקבל, יומשך השפע אשר לצורך זווג, מלמעלה למטה בהיות האורות בתוך הכלים במקומם גופה, אמנם הוא הנה הרב ז"ל בא באמת לרמז לנו להשכיל ולהבין מדבריו בטעם מספיק גם על זה, בכוונה מרובה על הכתב, והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות י"ב שכל שפע אשר הוא לצורך חיות וקיום לבד הנה הוא נמשך ממדרגתו עצמו שהוא רק מההתלבשות דהעליון המתלבש בו, ובאצילות הוא מהז"ת דהעליון ובעקודים הוא מהט' אחרונים דהעליון, אבל השפע אשר לצורך זווג הנה הוא נמשך ובא מלמעלה ממדרגתו, היינו באצילות הוא מהג"ר דהעליון ובעקודים הוא מהכתר הפרטי דהתפשטות הא' שהוא הכתר עליון שאמר הרב וכנ"ל בדברינו אות י"ב, ולכן נסדר כי השפע אשר הוא רק לצורך חיות וקיום הנה הוא

נמשך באמת מלמעלה למטה ומקבל כ״א גם בהיות האורות שלו בהכלים שבו והוא במקומו גופה כי כאשר שהרי אותה השפע הוא רק ממדרגתו לבד הנה אין גורם לו שום ביטול כלל ומקבל על ידה רק תועלת ולא הפסד, משא״כ השפע אשר לצורך זווג שהוא נמשך מלמעלה למעלה עד הגביעו דאור א״ס ית״ש הנה אי אפשר להם לקבל אותה השפע במקומם למטה שהוא בהיות האורות בתוך הכלים כי היה גורם ביטול להכלים ולכל מדרגתה כולה ולכך מוכרח הוא שיעלו האורות למעלה ויוצאים האורות מהכלים ועולים למעלה ומקבלים שם את השפע הגדולה הזה והנה ע״י שיוצאים האורות ונשאר העביים לבדן למטה הנה עי״ז מתחזקים ומתעבים כי ניתוסף בהם עיבוי על עיבוי ואח״כ יורדים האורות למקומן עם תוספת האור והברכה שקבלו למעלה ואז יש יכולת בהכלים לקבל אותם היטיב וכן הוא תמיד כי לכל קבלת השפע אשר למעלה ממדרגתה הנה צריך לזה חיזוק חדש להכלים והוא ע״י שיוצאים האורות מהם ועולים למעלה כי עי״ז ניתוסף בהם עיבוי על עיבוי ומתחזקים והוא ע״ד שאמר הרב בעקודים רפ״ג וכן בעגולים ויושר סע״ג כי ע״י הסתלקות האורות ועלייתם למעלה עי״ז מתחזקים ונעשים הכלים, והוא ג״כ מ״ש הרב בדרושי נקודות רפ״ב כי לכל תולדות אורות חדשים צריך להיות מקודם צמצום חדש ע״ש, והוא ג״כ מאותו הענין והטעם שאמרנו, וזהו שאמר הרב בענינינו אבל עתה שאין אור נמשך בכלים רק אחר עליית אור הכלים למעלה לינק ובזה אין הכלים בטלים ור״ל כי עי״ז הם מתחזקים ומתחדשים וכו׳, **אמנם** הוא כי באמת הנה יש בזה עוד ענין ג״כ יותר עמוק, והוא לצורך תועלת האורות עצמן ג״כ, כי כל שפע אשר לצורך זווג הוא אינו נמשך ובא אלא רק ע״י עליית מ״ן כנודע והוא עיקר הענין דעליית האורות למעלה שבענינינו, וכן הוא ג״כ סוד כל ענין הצמצומים הנעשים לצורך תולדות כל אור חדש אשר אמר הרב בנקודות תחילת פ״ב, כי הוא סוד עליית מ״ן, וזהו כל ענין הסתלקות ועליית האורות למעלה גם בעת הזכות והרצון, כי הוא לצורך עליית מ״ן, והרי הוה עליית האורות דענינינו לצורך ולתועלת הן להאור והן להכלי וכמו שבארנו כל זה בארוכה בספר הכללים בכ״מ שם, כי כל תולדות אורות חדשים הוא ע״י בחי׳ זווגים מלמעלה למעלה, וכמ״ש בדרושי מ״ן ומ״ד דרוש ז׳, ולכל זווג הרי צריך לזה עליית מ״ן מלמטה, וכמ״ש במוחין דצלם פ״ו, וזהו ענין עליית האורות אשר גם בעת הזכות והרצון שעולים תמיד למעלה כנודע בכל דרושי הרב, וכן הוא ג״כ כל ענין עליית האורות דענינינו:

[יז] **ואז** יורדים למטה בעל כרחם כי אין להם מה לינק, הלשון הזה של הרב הוא על דרך דברה תורה כלשון בני אדם, כי פשטות הלשון הרי הוא מוקשה מאד, כי מאי בע״כ שייך לומר על סדר תהלוכות דהאורות העליונים כי ודאי ופשוט הוא שהם ששים ושמחים לעשות רצון קונם המאציל עליון ית״ש אם לעלות אם לירד, ועוד מה טעם הוא מה שאמר כי אין להם מה לינק, כי עכ״ז הרי הוא יותר תועלת ושבח ומעלה להם להשאר למעלה ולישב בסתר עליון להיות יותר קרוב לזיו אור א״ס ית״ש מלירד למטה ולהתרחק ממנו, אך עיקר הכוונה הוא כי כאשר הכתר הופך פניו מהם עי״ז הם רואים שרצון המאציל ית״ש שירדו למטה, ולזאת הנה הם מקיימים ועושים את רצון מאצילם ומבטלים את רצונם מפני רצונו ויורדים תיכף למטה ונכנסים בהכלים, ומ״ש כי אין להם מה לינק ר״ל שהרי רואים שרצון הכתר הוא שיירדו למטה כי אינו מקבל עוד מלמעלה עתה, ואח״כ אמר ועוד טעם אחר כו׳ ור״ל שגם רצונם גופה הוא ג״כ לירד למטה אחר שיינקו, כי יש להם חשק ג״כ לחזור אל הכלים להאיר להם ולתקנם, כי הרי בשביל זה נאצלו וירדו מתחילה ועי״ד הנשמה עם הגוף:

[יח] **ואינם** יכולים להיות שם ביחד כי הוא גדול מהם, הגם כי לעיל פ״ב מבואר שכאשר שהוא מטי בכתר אז עולים אלו אורות החו״ב הם שניהם ועומדים כולם יחד בכלי הכתר עם אור הכתר, הגם שהוא גדול מהם הרבה, אך שם הוא הטעם משום שהם כולם במדרגה אחת עכ״פ כי הרי גם אור הכתר הרי נצמצם גם הוא בבחי׳ כלי, משא״כ בענינינו כאשר שעולים הזו״ן שבכלי הכתר למעלה, שהוא להאור דהתפשטות הא׳ העומד מבפנים להפה, ולא נצמצם הוא מעולם להיות בבחי׳ כלי כלל, וגם העביות שהיה נכלל בו בעת התפשטותו למטה הרי נפרד ממנו ונשאר למטה בעת הסתלקותו, ועלה למעלה רק אור הזך לבד כנודע בדרושי העקודים פ״ג ופ״ה, והרי היה אור נא ומעולה מאד לכן אינם יכולים להיות עמו ביחד, ולכך עולה הוא למעלה וכמו שמפרש והולך, **אמנם** הוא כי עכ״ז הנה באותו הרגע שהם עולים אלו הנה הם מתייחדים עמו רגע אחת עכ״פ ומקבלים עי״ז אור גדול, והנה הוא ע״ד שאמר הרב לעיל פ״ב בענין הבינה עם החסד כי בעת שהוא מטי בבינה אז הוא ג״כ מטי בחסד שהחסד יורד למקומו כי אינו יכול להיות עם הבינה ביחד בקביעות ודי לו באותו ההארה אשר מקבל ממנה באותו הרגע שמצאה אותו במקומה, ע״ש דברינו אות ט״ו ט״ז, כן הוא עד״ז בענינינו שכאשר עולים הזו״ן של הכתר למעלה אצל אור הכתר שבסוף השרשים לינק ממנו והוא עולה אז מהם, משום שאינם יכולים להיות ביחד, עכ״ז הנה באותו הרגע שעולים אלו הנה הם מתייחדים עמו רגע אחת עכ״פ ומקבלים עי״ז אור גדול, **ודע** עוד כי מ״ש הרב שאינם יכולים להיות ביחד, הנה הוא רק בתחילה שהוא בעת שעולים, קודם שנזדככו, אבל אח״כ ע״י עלייתם שם הנה הם מזדככים ואז יכולים הם היטיב להתייחד עמו ג״כ ונעשים שוים עמו, וכמו שמבואר בדברי הרב למטה, שאמר שנמצאים עתה ג׳ בחי׳ אלו שוים כו׳, והרי לנו כי מה שאמר שאינם יכולים להיות ביחד הנה הוא רק בתחילה שהוא בעת עלייתם אבל אחר שעמדו שם וינקו הנה מזדככים ואז הם מתייחדים עמו היטיב:

[יט] **ואז** גם השורש של המלכות עולה בשורש של היסוד, הנה למטה אמר הרב כי הוא מטעם שאי אפשר להשורש דהמלכות להיות ביחד עם אותו הכתר שעלה בו, ע״ש דברינו אות כ״ח, והוא ג״כ ע״פ מה שאמרנו לעיל, והיינו כי הרי אותו הכתר הנה הוא האור דהתפשטות הא׳, אשר הוא יצא בתחילה מהפה ולחוץ וירד למטה, משא״כ השורש של המלכות הרי הוא לא יצא לחוץ ולא ירד לעולם, ועי״ז הנה הוה אותו הכתר מדרגה אחרת למטה ממדרגת השורש, ולכן לא אפשר להם להיות ביחד, משא״כ השורשים עצמן זה עם זה, הרי הם במדרגה אחת ולכן אפשר היטיב לשורש המלכות להיות ביחד עם שורש היסוד, הגם שהיסוד הוא גבוה ממנה במעלה אך הם במדרגה אחת עכ״פ, משא״כ אותו הכתר עם השורש כנז׳:

[כ] **ושם** נשארים שניהם בסוד היסוד שהם זו״ן, והוא יסוד ועטרה כנ״ל אות ה׳ ז׳ בהמלכות דעקודים שהיא נכללת בהיסוד כן הוא כאן, אמנם כאן הוא רק בעת שהזו״ן שבכלי הכתר עולין למעלה לינק ולקבל שם שפעת אור הזווג והוא בעת שלא מטי בכתר אבל כאשר יורדים למטה והוא מטי בכתר ואינו נמשך אז רק שפעת אור החיות והקיום לבד אז הרי יורד שורש המלכות למקומה והיא בגילויה בפנ״ע, והטעם הוא כי כל אלו הי׳ שרשים הרי הם שרשים להי׳ ספיי׳ דההתפשטות הא׳ ושם הנה יצאה באמת המלכות בגילוי בפנ״ע כי הרי יצאה אז היא מקודם כנודע וכל כלילות המלכות בהיסוד הנה הוא נעשה רק בההתפשטות הב׳, **והענין** בזה הוא כי מה שהיה המלכות בהתפשטות הא׳ בגילוי בפנ״ע הרי כבר מתבאר מדברינו בדרושי עקודים פ״ג כי היה זה בכוונה עמוקה הן לצורך הסבה דהעקודים והן לצורך התכלית דהעקודים כי כל מציאת העקודים בהמדרגה שרצה המאציל בה, הנה היא יצא ונעשה רק ע״י שיצאה המלכות בגילויה בפנ״ע, וכמו שבארנו שם פ״ג אות ט״ו כ״א ל״ח ובכ״מ שם, וכן התכלית דהעקודים אשר כל תכלית הוא בבחי׳ אור חוזר וממטה למעלה, וכמו שבארנו שם אות מ׳ סי׳ ג׳ ד׳ ושם פ״ז אות א׳ סי׳ ט׳, הרי הוא ג״כ רק ע״י שהמלכות היא בגילויה בפנ״ע כי היא השורש לכל מה שלמטה ממנה ובה יחזרו כולם בהתיקון העתיד לעלות על ידה למעלה, וכשם שנעשים סבה לכולם רק ע״י גילויה בפנ״ע כן הוא ג״כ אי אפשר שיתוקנו לבא לתכליתם אלא רק ע״י שיחזרו מתחילה כולם בה בהיותה

בגילויה בפנ"ע [והוא ע"ד בירור ותיקון הניצוצין שהם תמיד ג"כ רק ע"י המלכות בהיותה בגילויה בפנ"ע ואח"כ היא מעלה אותם למ"ן למעלה וכמ"ש במלכים פ"ז ובכ"מ וכנודע] ואח"כ היא מעלה אותם למעלה, והרי עכ"פ הוא כי בהתפשטות הא' הנה נסדר המלכות בגילוי בפנ"ע דוקא כי כן הוא הצורך הן להסבה והן לצורך התכלית וכו', **אמנם** הנה יש בזה עוד ענין עמוק כי הנה כלילות המלכות ביסוד להעשות חד עמו הנה הוא תלוי בהגילוי אור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס, והוא האור דשם מ"ה שהוא מהנביעו דאור א"ס, הנה על ידו נכלל הכתר דהמלכות ביסוד ונעשית לבחי' עטרה שבו, והוא סוד צדיק וצדק דלא מתפרשין לעלמין כמ"ש בפ' וישב קפ"ב ע"ב, כי בעולם הנקודות יצא העטרה למלך בפנ"ע וע"י המשכת אור הדעת עלאה שהוא מהנביעו דאור א"ס נתייחד העטרה עם היסוד ולא מתפרשין לעלמין, אמנם אינו עושה את פעולתו אלא רק כשמתייחד עם המלכות הכללי כי אז נעשה בסוד אל חי אבל זולת זה הרי אינו ניכר כלל, אך ההתעוררות להפעולה והיחוד הנה הוא ע"י אותו השורש שלה שנשרשה בו שהוא העטרה כנז', והוא נעשה רק ע"י הגילוי דאור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס שהוא אור דשם מ"ה דהתיקון, **וכבר** אמרנו בפ"ג אות כ"ז ופ"ב סוף אות כ"ד ובכ"מ, כי עיקר הגילוי דאור הדעת עלאה ופתיחת פי המקור להנביעו דאור א"ס הנה הוא רק בההתפשטות הב' אבל בהתפשטות הא' הנה אז נתצמצם ונתמעט וכמו שבארנו שם ובכ"מ, ולכן הוא כי כלילות המלכות ביסוד להעשות בסוד העטרה שבו שהוא ע"י הגילוי דאור הדעת עלאה, הוא נעשה רק בההתפשטות הב' אבל בהתפשטות הא' וכן בהי' שרשים שבפנים עומד שם המלכות, בפנ"ע, ואינו עולה שם המלכות ביסוד להכלל עמו, אלא רק כאשר עולה שם אור הכתר דהתפשטות הב' לקבל אור השפע אשר לצורך זווג והוא נעשה רק ע"י פתיחת פי המקור אשר מרזא דאור א"ס וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז', הנה אז נכלל המלכות ביסוד ועולה אצלו בסוד העטרה שבו גם למעלה ג"כ אבל זולת זה הנה עומד שם המלכות בגילויה בפנ"ע, **והגם** כי הרי לפי מה שכתבנו בדרושי עקודים פ"ג אות מ' סי' ה' הנה מתבאר מהדברים שם, כי גם בהתפשטות הב' הנה תלוי שם הגילוי דאור הדעת עלאה אשר מהנביעו דאור א"ס רק בהתיקון דהאצילות וכל זמן שלא נתקן האצילות בהתיקון דשם מ"ה, לא נתגלה בכל העקודים ג"כ, וא"כ הרי בענינינו שהוא במציאות בנין העקודים ועדיין לא נעשה האצילות איך נעשה שם סוד העטרה הנזכר לעיל אות ה' ז', **אך** הענין הוא כי מה שאמרנו בפ"ג דעקודים אות מ' כי המציאות דאור הדעת עלאה בעקודים הוא תלוי בהתיקון דאור המ"ה שבאצילות, הכוונה הוא רק על גילויו ומציאותו שם בקביעות שזה לא נעשה ולא נתגלה גם בעקודים רק אחר התיקון דאור המ"ה אשר באצילות, אבל מה שנוגע לעיקר בנין ההתפשטות הב' דהעקודים הנה אדרבה הוא כי נתייסד כל המציאות דהתפשטות הב' רק על היסוד דאור הדעת עלאה דוקא לא זולת, אלא שגילויו ואורו שיאיר שם ויתגלה שם בקביעות זה היה תלוי בהתיקון דאור המ"ה שבאצילות אבל בניינו ויסודו הנה נתייסד באמת כל ההתפשטות הב' רק עליו, (הגהה. ע' דברינו בספר הכללים כלל ח"י ענף י' סי' ה' אות י"ט סעיף ב' בסופו ושם סי' ז' אות כ"ה בארוכה קצת), והוא כדי שיהא מוכשר ומוכן לקבל אח"כ את גילויו ג"כ בקביעות בו תמיד, וכמו שהוכחנו לדעת ובארנו בכמה מקומות מדברינו שסדר המציאות דההתפשטות הב' הוא נסדר ונעשה רק על היסוד דאור הדעת עלאה דוקא, וכמו שכתבנו לעיל בדרושי עקודים פ"ה אות כ' וכן לעיל פ"ב אות כ"ד ולעיל פ"ג אות כ"ז, ע' שם ושם ותמצא, וכן הוא בענינינו ג"כ כי הנה נתייסד בהתפשטות הב' כלילות המלכות ביסוד ונעשית כולה לסוד העטרה שבו ובסוד צדיק וצדק דלא מתפרשין לעלמין כדי שיהא כלי מוכן לקבל בתוכו את הגילוי דאור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס שיתגלה שם אח"כ בעת התיקון דהאצילות, משא"כ ההתפשטות הא' וכן בהשרשים שבפנים הנה שם נתייסד בתחילה בסוד המיעוט והצמצום והוא מהטעמים שאמרנו לעיל ובדרושי עקודים פ"ג אות ס"ו ל"ח ובכ"מ שם ואינו עולה גם שם המלכות ביסוד להכלל בסוד עטרה שבו אלא רק בעת שלא מטי בכתר שעולים לקבל השפע אשר לצורך זווג הנה אז נפתח המקור דהנביעו דאור א"ס ומתגלה אור הדעת עלאה מלמעלה למטה ונכלל לצורך זה המלכות ביסוד ובסוד העטרה שבו בהשרשים ג"כ אבל זולת זה הנה עומד שם המלכות בגילוי בפנ"ע כי כן הוא הצורך להמציאות דההתפשטות הא' וכנז' אבל ההתפשטות הב' הנה הוא נתייסד לעולם להיות כלי מוכן לקבלת השפע דאור הדעת עלאה, ונכלל שם המלכות לעולם כל כללותה כולה רק בסוד העטרה, הגם שבאמת הנה אינו עומד שם ג"כ הגילוי דאור הדעת עלאה בקביעות תמיד ואינו נמשך שם השפע אשר לצורך זווג אלא ג"כ רק כאשר שהוא לא מטי בכתר [ואז הרי נשלם באמת למעלה ג"כ כנז'] אבל עכ"פ הוא כי הכלי שלו הנה הוא נתייסד שם להיות כלי מוכשר לזה לעולם, **אמנם** הוא הרי דברינו אשר בהדיבור הזה הנה הוא כולל באמת ב' טענות אך שניהם עולים לענין אחד, והיינו כי הרי מצינו בהמלכות דהתפשטות הב' ב' שינוים, אחד מה שנשתנה מהמלכות דהתפשטות הא' ואחד מה שנשתנה ג"כ מהמלכות דהאצילות, כי בההתפשטות הא' הרי יצא שם אור המלכות בגילוי בפנ"ע לגמרי וכנודע ששם יצאו אחד לאחד והמלכות בתחילה, אבל בהתפשטות הב' הנה שם יצא אור המלכות כולו כלולה ביסוד בבחי' עטרה שבו וכנ"ל אות ה' ז' והרי נשתנית בזה גם מהמלכות דהאצילות כי באצילות לא נעשית לעטרה שבו רק הכתר שלה לבד, כמ"ש בשער תיקון נוק' פ"ב והגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ה', אבל כל כללותה היא באצילות לפרצו' בפנ"ע, אבל בהתפשטות הב' דעקודים הרי שם נעשית כל כללותה כולה רק לעטרת היסוד שבו, והרי נשתנה אור המלכות דהעקודים בב' שינוים אחד מההתפשטות הא' ואחד גם מהאצילות, **והנה** השינוי אשר מהאצילות כבר אמרנו לעיל אות ה' ז' ח' כי הוא משום רוממות מעלת העקודים כי כל העקודים הוא בבחי' הי"ג תיקוני דיקנא שבא"א ששם הוא שליטת הס"ג ואין שם גילוי לפרצוף נוק' הכללית כלל וכמ"ש הרב בכוונת מנחת שבת שב' המזלות, הם ת"ת ויסוד, ונכלל שם המלכות ביסוד ואין לה גילוי בפנ"ע כלל, כי שם שולט הס"ג ומשתמש שם הס"ג ע"י המ"ה ע"ד הזו"ן שמשתמש המ"ה ע"י הב"ן, וכן הוא בעקודים כמו בהי"ג ת"ד דא"א, ולכן נכלל בעקודים כל אור המלכות כולו ביסוד והיא כולה רק בבחי' עטרה שבו, **והנה** כ"ז נעשה הן בעקודים והן בהי"ג ת"ד דא"א מסוד המתקלא שהוא אור הדעת עלאה אשר הוא נמשך ובא מהנביעו דאור א"ס והוא אשר מתגלה בהעקודים ובהי"ג ת"ד דא"א ולכן נכלל בהם שניהם, כל כללות הנוק' ביסוד והם אחד ממש, אך כ"ז הוא רק בההתפשטות הב' דעקודים אבל ההתפשטות הא' דהעקודים הנה הוא יצא במיעוט ובצמצום ולכן יצאה שם המלכות בגילויה בפנ"ע ומתחילה לכולם, **אמנם** הוא כי הנה קודם שנתקן האצילות, הנה לא היה הגילוי דאור הדעת עלאה העיקרי גם בההתפשטות הב' דהעקודים ג"כ ולא נתגלה האור הדעת עלאה בכל שלימותו, גם בההתפשטות הב' דעקודים, רק כאשר הגיע עת התיקון דהאצילות, וכל מה שנתייסד בההתפשטות הב' דעקודים כל כללות אור המלכות ביסוד בסוד העטרה שבו גם מתחילה, הנה היה כ"ז אז עדיין רק בבחי' כלי לבד, להיות כלי מוכשר לקבל את הגילוי דאור הדעת עלאה העיקרי, שהיה עומד להתגלה שם אח"כ, כאשר הגיע עת התיקון דהאצילות וכן מאז ולהלאה תמיד, וכן הוא עוד כי בכל פעם ופעם שנמשך השפע אשר לצורך זווג בזווגא שלים, לההתפשטות הב' דהעקודים והוא כאשר שהוא לא מטי בכתר שלו, שעולה למעלה לינק ולקבל השפע לצורך הזווג דזווגא שלים, הנה אז נכלל המלכות ביסוד ועולה אצלו לסוד העטרה שבו, גם למעלה למעלה שהוא גם בהשרשים דהתפשטות הא' אשר מבפנים, כי כל שפע דזווגא שלים הוא ע"י הגילוי דאור הדעת עלאה העיקרי המתגלה בכולם והוא נמשך מלמעלה למטה ולכן נכלל אז המלכות ביסוד גם בהשרשים דהתפשטות הא' ג"כ, אבל זולת זה, הנה עומד

שם המלכות בגילויה בפנ"ע כי כן הוא הצורך להתפשטות הא' כנ"ל, **אמנם** בהתפשטות הב' דלעקודים שהוא העקודים העיקרי, **הנה** שם עומד כללות אור המלכות כולו תמיד בסוד העטרה שבו, והמעלה בזה הוא, ע"פ מה שאמרנו לעיל אות י"ב כי גם השפע אשר לצורך חיות אשר הוא לא נפסק לעולם והוא בבחי' זווגא דלא שלים אשר בהעקודים, הנה הוא יותר גדול ומעולה מהזווגא דשלים אשר באצילות ולכן נכלל שם לעולם כל כללות אור המלכות ביסוד, והם בסוד צדיק וצדק דלא מתפרשין לעלמין ויחודם הוא תמיד עצום למאד, ונעשים שם עי"ז הזווגים הנז' בעקודים שהם ג"כ מעולים מאד והם נעשים עי"ז בלא הפסק לעולם, **והעיקר** בזה הוא כי גם המציאות והגילוי דאור הדעת עלאה אשר בכל מדרגה ומדרגה הנה הוא ג"כ בערכין וכן הוא עד"ז הזווגא שלים ודלא שלים, כי מה שנחשב במדרגה זו לגילוי אור הדעת עילאה ולזווגא שלים הנה הוא למדרגה העליונה ממנה להעלם האור ולזווגא דלא שלים, ור"ל כי הנה מאחר שנתקן האצילות ומאז ולהלאה הנה נמצא באמת תמיד הגילוי דאור הדעת עלאה בהתפשטות הב' דלעקודים והוה כל הזווגים שם בבחי' זווגא שלים תמיד, ולכן נתייסד לזה שם, כל כלילת אור המלכות כולה ביסוד ע"ד שהוא במזל תחתון ונקה כי הם שם ושם בבחי' צדיק וצדק דלא מתפרשין לעלמין, אמנם כל אותו הגילוי דאור הדעת וכל אותן הזווגין שלים, הנה נחשב כ"ז, במדרגה ההתפשטות הא', אשר כל קבלת ההתפשטות הב' הוא ממנו, הנה נחשב כ"ז אצלו, להעלם אור הדעת ולזווגין דלא שלים, ולכן עומד שם בכל המשכת השפע הזה, אשר הוא לא נפסק ממנו לעולם, הנה עומד בו אז אור המלכות רק למטה מהיסוד ובפנ"ע, אבל כאשר שנתגלה גם בו האור הדעת עלאה אשר גם לפי מדרגתו, והוא בעת אשר לא מטי בכתר שעולים אצלו לינק, הנה אז עולה גם בו אור המלכות להכלל ביסוד שלו ובסוד עטרה, ומשפיע הוא אז השפע אשר לצורך זווג דזווגא שלים אשר גם לפי מדרגתו, וזהו שאמר הרב בעניינו ואז גם השורש של המלכות עולה בשורש של היסוד ושם נשארים שניהם בסוד היסוד, ור"ל בסוד העטרה שבו, אמנם הוא רק בעת שלא מטי בכתר אבל זולת זה הנה עומד שם אור המלכות בפנ"ע כי כן הוא נצרך להתפשטות הא' ולהשרשים, שיהא שם אור המלכות בגילויה בפנ"ע וכנ"ל בכל דברינו, והבן כ"ז היטיב:

[כא] **שהם** זו"ן, והוא הזו"ן שבפה דא"ק ע"ד הזו"ן שבפה דא"א כמ"ש בשער א"א פ' י"ב וכן בעולדת או"א פ' א' ב' ד', **ועי'** בזה בדברי הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ והחיות רצוא ושוב, ואמר שם כי הנה הם ב' זווגים בפה אחד בחיך וגרון והוא זווג נעלם מאד כי הם בבחי' או"א עלאין שבפה והוא נמשך מאוירא ומ"ס לחיך וגרון שהם חו"ב, והדעת הוא רוחא שביניהם דנביעו תדיר מא"ס ומייחדם והוא בחשאי ולא שכיח לעלמין, כי הוא תמיד רצוא ושוב כי בכל רגע ורגע הוא חזר למעלה וחוזר למטה, למעלה לקבל ולמטה להשפיע, וממנו הוא החיות לכל העולמות, וכן מאותו הזווג נמשכו נשמות ג"כ, אלא שהנשמות הנמשך ממנו הוא אינו תדירי אבל החיות הנמשך ממנו הוא תדירי, והרי משמש הזווג הזה לשני דברים לחיות ולנשמות, והוא תדירי ואינו תדירי, ור"ל שהוא משמש לשני פעולות, לפעולת החיות ולפעולת הנשמות, ולפעולת החיות הוא תדירי כי זה הוא פועל תמיד ומחיה את כל העולמות אבל פעולת הנשמות הוא אינו פועל תמיד אלא רק בעת הזכות והרצון, **והנה** הזווג הזה הוא בבחי' רוחא ברוחא ובסוד אהבה שאמרו בזוה"ק פ' תרומה קמ"ו ע"ב וכמו שיתבאר למטה, ואמרו שם בזוה"ק, ואיהו סתים, לזמנין אתגליא, והוא ע"פ דברינו על אלו ב' הפעולות שאמרנו, כי הרוחא דנביעו תדיר אשר לצורך חיות העולמות הוא סתים, כי השפע הזה הוא מיחודו ית"ש המתייחד בכל העולמות כולם בסוד נשמה לנשמה וכמ"ש ואתה מחיה את כולם, והוא כל הנהגת הטבע וקיום העולמות והרי אינו ניכר אורו ית"ש בזה מאומה הגם שהכל הוא ממנו תמיד, אבל הפעולה הב' אשר לצורך נשמות והם אורות וגילוים חדשים, ומזה הוא ג"כ הנהגה הנסיית והוא באתגליא, וזהו שאמר ואיהו סתים (והוא תדירי) לזמנין סתים לזמנין אתגליא, **והנה** שעיקר דברי הזוה"ק הנז' הנה הוא על הזווגים דהזו"ן ממש, כאשר שמתייחדים כולם כל זכר בהנוק' שלו ונמשך להם המוחין מזה לזה מא"א לאו"א ומאו"א לזו"ן, ע' דרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז' ע' י"ד ובהגר"א בספד"צ פ"א דה"מ אתפשטא ומודעתא, אך נודע הוא כי בכ"א הוא כל הבחי' וישנם ג"כ אותן הענינים דזווג החיות וזווג הנשמות, בהזווג העליון אשר בפה דא"א עצמו מחיך וגרון שבו, והוא הזווג דרוחא ברוחא, והנה נעשה באותו הזווג ההוא גופה שני פעולות, אחד תדירי והוא פעולת החיות והקיום לכל העולמות והוא תדירי ומזה הוא כל הנהגת הטבע והוא נעלם, ר"ל כי אורו ית"ש הוא נעלם בזה, ופעולה השני הוא אינו תדירי, כי לפעמים הוא משפיע בזה אורות ונשמות וגילוים חדשים, והוא הנהגה הנסיית, אשר בזה מתגלה אורו וקדושתו וכבודו ית"ש בכל העולם כולו והרי הוא באתגלייא אך פעולה הזה הוא אינו תדירי כי לא נמשך ממנו השפע לזה תמיד, ומה שנמשך ממנו תמיד הוא רק שפע החיות והקיום והוא ע"י כי הזווג הזה העליון דחיך וגרון הנה הוא עצמו תדירי ולא פסיק לעלמין, **והזווג** השני אשר בהפה הנה הוא בחיך ושיניים ולשון, חיך חכמה שיניים בינה לשון דעת, והוא הדיבור, והזווג הזה הוא בבחי' ישסו"ת שבפה דא"א, והוא באתגלייא, כי הדיבור הוא בגלוי, והוא אינו תדירי כי הרי הוא רק בשעת הדיבור, והנה הזווג הזה הרי הוא יותר חיצון והוא רק לנשמות לבד, **אמנם** דע כי הנשמות הם שתים שהן ארבע, והם נשמות בני אדם ונשמות מלאכים, והם שתים, ובכ"א מהם הנה ישנם ג"כ שני מינים, כי ישנם נשמות בני אדם ומלאכים שהם מפנימית העולמות אשר כל העולם כולו לא נברא אלא בשבילם והם נשמת כל הקדושים והצדיקים והתלמידי חכמים שבכל דור וכן ישנם עד"ז מלאכים ג"כ הטפלים להם והם שרי התורה וכגון המלאך רזיאל שעל ידו ניתן לאדם הראשון ספר אחד מכל רזין עלאין וכמ"ש בזוה"ק פ' בראשית נ"ה ב' ול"ז ב'. וכן כמה מלאכים עד"ז כמ"ש הראב"ד בסוף הקדמה לספר יצירה ע"ש וכן בספר ברית מנוחה בדף ב' עמוד ג', והנה גם אלו המלאכים הם טפלים לאותן הנשמות בני אדם והם מהחיצונית שלהם, אלא כאשר שנשמת האדם הוא מלובש בגוף ונפש מעולם הזה שהוא עולם העשיה שהוא למטה מכולם הנה הוא מקבל דרך הם הגם שנשמתו הוא למעלה מהם הרבה והוא מהפנימיות, והוא ע"פ מ"ש הרב בדרושי פנימית וחיצונית דרוש י' כי הגם שנשמות הצדיקים הם נמשכו מן הפנימית עצמן עכ"ז הנה אי אפשר להתהוות ולצאת בלתי החיצונית (כי הפנימית אינם מתגלים אלא דרך החיצונית) אבל החיצונית לבד אפשר להתהוות ולצאת היטיב ע"ש [וזה הענין מה שנמסר לאדה"ר ע"י רזיאל ולשם ע"י יופיאל ולאברהם ע"י צדקיאל וליצחק ע"י רפאל וליעקב ע"י פליאל וליוסף ע"י גבריאל ולמשה רבינו קודם מתן תורה ע"י מטט' ולאליהו ע"י מלכיאל כמ"ש הראב"ד בסוף הקדמה לספר יצירה כי כל אלו המלאכים היו מהחיצונית דשורש נשמתם ונמסר להם בהיותם בעוה"ז דרך הם, וכן הוא הענין בכל המגידים כמו המגיד של הבית יוסף וכיוצא מהקדושים שהיה להם מגידים כי הוא תועלת ותיקון גדול לאותן המלאכים כי עי"ז הם נכללים עם אותן הנשמות הצדיקים שהם מהפנימית והם למעלה מהם הרבה ונכלל החיצונית בהפנימית] **והנה** כל אלו הקדושים אשר הם מרכבתו של הקב"ה וכן המלאכים הטפלים להם הממונים על רזי התורה הנה כולם הם מהזווג העליון הנ"ל דחיך וגרון שהם בחי' או"א עלאין שבפה, והרי הם ב' מיני נשמות שהם נשמות הצדיקים ונשמות המלאכים אשר שניהם הם מהזווג העליון הפנימי, ונקראו אותן המלאכים ג"כ בשם מלאכים כי הרי הם שלוחים לגלות רזי התורה לאותן הצדיקים כנז' אבל אותן הצדיקים עצמן אינם נקראים בשם מלאכים כי הרי הם עיקריים אשר כל העולם כולו לא נברא אלא בשבילם, אמנם לפעמים הנה הם נקראים ג"כ בשם מלאכים וכמ"ש וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים והוא על מרע"ה וכן במלאכי ב' ז' כי מלאך ה' צבאות הוא ועוד כמה פסוקים, אך כ"ז הוא רק ע"י שהקב"ה השתמש על ידיהם

ג"כ לאיזה צורך אשר לכבודו וקדושתו ית"ש ובבחי' הזה הנה נקראו גם אורות האצילות ג"כ בשם מלאכים כי כל אור התחתון הוא בבחי' מלאך להאור העליון, וכנודע בסוד המלאך הגואל, אבל עיקר שם מלאך הנה הוא רק מה שהוא טפל לזולתו בכל עצמותו ועיקרו ג"כ ולכן כל הקדושים שאמרנו אינם מלאכים כלל אלא הם עיקריים וכו', **אמנם** הזווג הב' דהפה אשר מחיך ושיניים ולשון ואמרנו כי הוא יותר חיצון והוא רק לנשמות לבד והנה הם ג"כ ב' מיני נשמות היינו נשמות בני אדם ונשמות המלאכים אך אלו הב' מיני נשמות הם עיקרם רק לשימושי העולם לבד כי אותן המלאכים הם הממונים על עניני העולם עצמו וכגון שר של אש ושר של מים וכן על כל הכוחות כולם ע"ד שאמרו ב"ר פ"י, אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל ברקיע כו', וע' זוה"ק שמות ט"ו סע"ב, תרומה קע"א ב', קדושים פ"ו סע"א ורע"ב, וכן הם המלאכים הממונים על השכר ועל העונש כמ"ש בהיכלות בראשית ופקודי, ועד"ז הנה ישנם ג"כ נשמות בני אדם למטה שהם ג"כ רק משמשי העולם, להספיק כל ההצטרכות, אם ע"י מלאכה או ע"י מסחר, ככל הצורך לישוב העולם, והם כולם משמשי העולם, ע"ד שאמרו ברכות נ"ח א', כמה יגיעות יגע אדה"ר עד שמצא פת לאכול, חרש וזרע וקצר כו' ואני משכים ומוצא כל אלו מתוקנין לפני כו' כו', וכל אלו הנשמות הם ג"כ מבחי' המלאכים הנז' כי הם שלוחים ומשמשים להספיק ההצטרכות להקדושים שעומדים לפני ה' תמיד, וכמ"ש שם, ברוך שברא כל אלו לשמשני, וכל הנשמות הללו הן הנשמות דמלאכים הנז' והן הנשמות דבני אדם הנז' הנה כולם הם מהזווג הב' החיצוני כי הם כולם בבחי' מלאכים ושלוחים וכנז', **והרי** לנו עכ"פ כי הזווג הזה הב' הנה הוא חיצוני והוא אינו תדירי, והזווג הא' שהוא עליון ונעלם הנה יש בו ב' בחי' אחד תדירי ואחד אינו תדירי כי הוא כלול ג"כ מחיצונית ופנימית, והחיצונית שבו הוא לצורך החיות והקיום והוא תדירי, וכן הפנימית שבו הנה הוא גופה כלול ג"כ מחיצונית ופנימית שהם לנשמות מלאכים ובני אדם ושניהם הם אינו תדירי, והנה כל חיצוני ופנימי בכל מקום שהם, הוה החיצוני בבחי' ישסו"ת והפנימי בבחי' או"א עלאין כי בכ"א ישנם כל הבחי', והם בבחי' הג"ר שלהם והו"ק שלהם, כי הו"ק דאו"א עלאין נקראו ג"כ בשם ישסו"ת וכן הג"ר דישסו"ת נקראו הם ג"כ בשם או"א עלאין, **והנה** שפע החיות הנה זה נמשך מהו"ק דאו"א עלאין והוא לא נפסק לעולם, והוא מהזווג העליון הנעלם ונמשך השפע הזה תמיד מא"ס, ועל זה אמר הרב בדרושי עקודים פ"ה כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע אחת כו', והוא מה שאמרו בפ' בשלח נ"ה ע"א, עזי וזמרת יה', (והוא או"א) איגון דכלילן דא בדא, ולא אתפרשן דא מן דא, ולעלמין איגון בחביבותא ברעותא חדא, דמתמן אשתכחו משיכן דנחלין ומבועין לאסתפקא כולא ולברכא כולא, לא כדיבו מימי מבועין, כד"א וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, והרי מבואר כי הוא לשפע החיות והמזון הוא אשר לא נפסק לעולם, ומה שאמרו שם דף כ' ע"ב על אותו הזווג דאו"א דלא מתפרשן לעלמין אמרו שם, מאן זכי להאי זווגא, מאן דאית ליה חולקא בעלמא דאתי ע"ש, ר"ל כי לא הכל זוכים לקבל ישר משם, וכמ"ש בפ' תרומה קכ"ב ב' (ע"ש קכ"ג א', **ומה** שאמרו בפ' אחרי מות ס"א ב', ונהר יוצא מעדן כו' בשעתא דמזדווג עמיה בזווגא שלים האי עדן בההוא נהיב כו' ואשתכחו ברעותא דלא מתפרשן תדירא חד מחד, כדין נפקין מבועין ונחלין ומעטרי כו' ובההוא שעתא ירית כו', הנה שם הכוונה, על הזווג שלהם אשר לצורך הנשמות שהוא אינו תדירי, כי אע"ג דלא מתפרשן דא מן דא לעלמין הנה הוא רק לצורך השפע אשר לחיות וקיום לבד אבל השפע אשר לצורך הנשמות הוא אינו תדירי וכנ"ל וזה נקרא זווגא שלים וזהו שאמר בשעתא דמזדווג עמה בזווגא שלים כו' כדין כו' ובההיא שעתא כו', כי הזווג אשר לצורך השפע הזה הוא מהג"ר דאו"א עלאין והוא אינו תדירי, אבל הזווג אשר לצורך החיות והקיום הוא מהו"ק דאו"א עלאין ועל זה אמרו דלא מתפרשן לעלמין ונמשך מהם השפע הזה תמיד, **והנה** אמרנו לעיל בסמוך כי הו"ק דאו"א עלאין נקראו ג"כ בשם ישסו"ת, והנה זהו מה שנמצא לפעמים בדברי הרב שאמר כי או"א עלאין לא מתפרשין אבל ישסו"ת הם מתפרשין, ע' שער או"א רפ"ח ושער המוחין פ"י וכן אמר ג"כ הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ והחיות רצוא ושוב, ולפעמים אמר להיפך כי ישסו"ת הם לא מתפרשין ואו"א עלאין הם מתפרשין, ע' זווגים פ"א ובאנ"כ ספ"א, כי העיקר בזה הוא כי הו"ק דאו"א עלאין הוא מה שלא פסיק, והם נקראים ג"כ בשם ישסו"ת וזווגם הוא לצורך החיות והקיום ההכרחיי, וזה לא נפסק לעולם כדי שלא יתחרב העולמות, ונמשך השפע הזה מהו"ק דאו"א עלאין, כי שם אינו נוגע מעשה בני אדם, והוא מה שנוהג בחסדו כל דור וזן בחסדו כל בשר מקרני ראמים עד ביצי כנים, אבל זווג הג"ר דאו"א עלאין הכלליים זהו נפסק כי משם הוא כל הנשמות הפנימיים הנ"ל והוא אינו תדירי, וכן הזווג דישסו"ת הכלליים הוא ג"כ נפסק כי הוא ג"כ רק לנשמות דמלאכים ושלוחים והוא אינו תדירי וכנ"ל כ"ז, **אמנם** הוא כי השפע החיות אשר אמרנו שהם מהו"ק דאו"א עלאין הנה הם ג"כ מהו"ק דהג"ר דישסו"ת הכלליים וכן מהו"ק דהג"ר דכל הפרצופים כולם כי הג"ר דכל פרצו' הם בבחי' או"א הכלליים, והבן זה היטיב, ומהם כולם נמשך שפע החיות והקיום תמיד, מהו"ק דהג"ר דכל עליון להו"ק דהג"ר דכל התחתון, וכ"ז הוא לא נפסק לעולם והוא מה שנוהג בחסדו כל דור וכנז', **והנה** בהזווג אשר לצורך הנשמות הפנימיים שהוא נמשך מהג"ר דאו"א עלאין הנה נכללים אז או"א וישסו"ת לאחד כי הפנימית בלתי חיצונית אי אפשר כמ"ש הרב בפנימית וחיצונית דרוש י' אבל נשמת המלאכים שהם ממדרגת החיצונית לבד זה אפשר היטיב כמו שמבואר שם, אבל שניהם הם אינו תדירי כי לא נמשך להם השפע תמיד מלמעלה שהוא מא"ס ית"ש להוציא נשמות אלא רק לשפע החיות והקיום לבד כי השפע הזה הוא נמשך להם תמיד ולכן לא פסיק זווגייהו לעלמין, ונמשך השפע הזה מהם, מהו"ק דהג"ר שלהם, והוא הדעת המתפשט, ואותו הדעת הוא בחי' ישסו"ת דאו"א עלאין, ושפע דאותו הדעת הוא לא נפסק לעלמין, **אמנם** הנה בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ד' מבואר כי גם בשפע החיות יוצאים ג"כ נשמות, הן נשמות בני אדם והן נשמות מלאכים ע"ש, אך הכוונה הוא רק כמ"ש בזווגים פ"א כי בהזווגים אשר להמשיך חיות ומזון הנה נמשך ג"כ אור ושפע לתת כח לזו"ן שיזדווגו ויולידו נשמות ישנים כו' ולחזור ולחדשם ע"ש וכן אמר ג"כ בשער טנת"א ספ"ג, והנה אין הכוונה שיוצאים אותן הנשמות ג"כ תמיד ע"ד החיות והמזון עצמן, אלא הכוונה הוא רק, שניתן כח להזו"ן תמיד להוציא אותן הנשמות בעת הצורך, כי אותן הנשמות הנה הם ג"כ רק מבחי' המלאכים ושלוחים להספיק כל ההצטרכות הנצרך להעולם, והם מהזווג החיצוני כנ"ל בדברינו, והנה נמשך תמיד עם שפע החיות והמזון, אור וכח לזו"ן להמציא ולהוליד את אותן הנשמות המשמשים לזה, ולהוציא אותם בעת הצורך, אבל אינם יוצאים אותן הנשמות ג"כ תמיד כמו החיות והמזון עצמן, כי כל זווג ולידה אשר לנשמות הרי הוא אינו תדירי. ולפי מה שאמרנו לעיל כי באו"א עלאין יש חיצוני ופנימי, והוא שפע החיות ושפע דהנשמות, ובישסו"ת הוא חיצוני והוא השפע דהמלאכים והשלוחים כנ"ל, הנה לפי דברינו עתה יהיה נמצא, כי עם השפע החיצוני דאו"א עלאין, נמשך וניתן אור וכח לישסו"ת, שהם בבחי' זו"ן לאו"א כנודע וכמ"ש בשער אנ"כ פ"ט, להוציא ולהוליד את המלאכים והשלוחים המשמשים לזה, והנה הם ג"כ מהו"ק דהג"ר דישסו"ת, אבל השפע הפנימי דאו"א שהוא מהג"ר דהג"ר, הנה נכללו כל או"א וישסו"ת לחד וכנ"ל, והנה נמשך השפע הפנימית הן מהג"ר דהג"ר דאו"א והן מהג"ר דהג"ר דישסו"ת, וכן הוא באמת ג"כ בהשפע החיצוני הנז' שהוא מהו"ק דה"ר דכא"א, הנה נכללו ג"כ או"א עלאין עם ישסו"ת לחד, כי לעולם הוא שבכל המשכת טיפת הזווג נכללו שניהם באחד, וכמ"ש בדרושי הצלם דרוש א' ז' ח' וע' דברינו בספר הדע"ה ח"ב ענף כ"ג סי' ו' ז', אלא שבהמשכת השפע הפנימית נכללו זב"ז גם בהג"ר דהג"ר ובהשפע החיצונית הוא כלולים זב"ז בהו"ק דהג"ר, ומזה הוא השפע החיות דלא פסיק לעלמין, ונמשך שפע החיות מכל הפרצופים כולם והוא מהו"ק דהג"ר דכ"א כנ"ל, וכן נמשך עם זה ג"כ כח ואור מכל עליון

להתחתון להוליא ולהוליד בעת הצורך נשמות המלאכים ושלוחים המשמשים לאותו השפע וכמ', והבן כ"ז מאד, **והנה** כל אלו הזווגים דהפנימית והחיצונית דאו"א עלאין וישסו"ת והשפע הפנימית והחיצונית הנמשך מהם וככל מה שאמרנו הנה ישנם כל אלו הבחי' בהשני זווגים שבפה דא"א, הנ"ל בריש דברינו מדברי הגר"א בספד"צ פ"א, וכן הם ג"כ בענינינו שהוא בהפה דא"ק אלא שבזה חלוק הא"ק מהאצילות כי באצילות הוה החילוק אשר בין הפנימית להחיצונית בין הג"ר להו"ק כי הפנימית הוא מהג"ר והחיצונית הוא מהו"ק וכנ"ל אבל בא"ק הוה החילוק, בין הכתר עליון להט' אחרונים, כי שפע החיות והחיצונית הוא מהט' אחרונים, שפע הפנימית הוא מהכתר עליון וכנ"ל אות י"ב, אך נודע הוא כי כל מה שהוא יותר למעלה הוה האחדות יותר עצום, וכל מה שנבחן למטה בפרצופים נחולקים, הנה נבחן אותן הענינים למעלה, בבחי' פנים ואחוריים שהוא גילוי והסתר, הארת פנים, והסתר פנים, וכן בבחי' עליה וירידה ופנימית וחיצונית, והיינו כי הנה הט' אחרונים שאמרנו הם שם בבחי' ישסו"ת והכתר עליון הוא בבחי' או"א עלאין, אמנם הנה ישנם בו גופה ב' בחי' כי בהיותו במקומו אז הוא בבחי' הו"ק דהג"ר דאו"א עלאין אך כאשר עולה למעלה אל השרשים אז הוא בבחי' הג"ר דהג"ר דאו"א עלאין, והנה בהיותו במקומו אז אינו משפיע רק שפע החיות לבד כי אז הוא בבחי' הסתר פנים ונקרא שהוא הופך אחוריו למטה כי עומד אז רק בבחי' הו"ק דהג"ר שהוא החיצונית שבו ולא נמשך אז ממנו רק שפע החיות לבד וכנ"ל אות י"ב אבל כשעולה למעלה אל השרשים אז הוא עומד בבחי' הג"ר דהג"ר ומשפיע אז שפע דהנשמות ג"כ, וכן הוא עד"ז בהשרשים ג"כ, כי הכל הרי נמשך רק מהם, והנה בערך השרשים נקרא כל ההתפשטות הא' כולו בשם ישסו"ת והם בבחי' חיך ושיניים ולשון, והמלכות והיסוד דהשרשים הם בערכם, בבחי' או"א עלאין והם חיך וגרון, ומהם הוא הזווג הפנימי דהפה, והנה בהיות השורש של המלכות במקומה, שהוא למטה משורש של היסוד, אז הם בבחי' הו"ק דהג"ר ולא נמשך מהם אז רק שפע דהחיות לבד, אבל לצורך השפע דהנשמות הנה עולה אז השורש של המלכות בהשורש של היסוד בסוד העטרה שבו ונכלל עמו ממש וכנ"ל אות כ', ואז הנה הם נעשים בבחי' הג"ר דהג"ר כי כלילותם זב"ז הרי הוא ע"י הגילוי דאור הדעת עלאה אשר מרזה דאור א"ס וכנ"ל בדברינו ולכן הם מתעלים ועולים ונעשים אז בבחי' הג"ר דהג"ר ונמשך אז מהם שפע הפנימית להוליא נשמות פנימיים וכנ"ל, ועלייתם זב"ז הרי הוא ע"י עליית הכתר עליון במקום שורש המלכות וכנ"ל אות י"ט, והוא כמו שאמרנו לעיל סוף אות ע"ז כי כל ענין עלייתם שאמר הרב בענינינו, הנה הם סוד עליית מ"ן אשר בכל הזווגים שעולים האורות למעלה לקבל תוספות אור וברכה כדי להוליא נשמות חדשות כנודע ולכן הוא כי ע"י עליית הכתר עליון בשורש של המלכות הנה עולה ג"כ השורש דהמלכות בהשורש דהיסוד ונכלל עמו בסוד עטרה שבו ועי"ז נפתח ומתגלה להם הגניזו דאור א"ס ונמשך בהם אור ושפע פנימית להמציא ולהוליא נשמות פנימיים, **ועכ"פ** הרי נתבאר לנו ענין הב' זווגים אשר בפה דא"ק ע"ד הב' זווגים אשר בפה דא"א, וכן נתבאר לנו ג"כ כי השפע דהחיות אשר אמרנו לעיל אות י"ב כי הוא רק מהט' אחרונים דההתפשטות הא' ומהאחוריים דהכתר עליון שבו עכ"ז הנה בעומק ובאמת הוה השפע דהחיות ג"כ רק מלמעלה למעלה שהוא מהזווג העליון הפנימי, אלא שהוא מהחיצונית שבו שהוא מהו"ק דהג"ר וכנ"ל אבל הוא מהזווג העליון הפנימי עכ"פ וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א וכנ"ל, והנם שהשפע דהחיות הרי הוא רק שפע חיצוני אך משום שענייניה וצורכה הוא שלא יתחרב ושלא יתבטל העולם לכן נסדר המשכת השפע הזה, מלמעלה למעלה דוקא, שהוא ממקום שאינו נוגע שם מעשה בני אדם כלל, והוא החסד שמתנהג בה כל הדורות כולם וזן ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כנים, ומעמיד ומקיים את כל העולמות על מציאותם וקיומם עכ"פ, בין בזכות בין בחובה ונוהג בחסדו כל דור :

[כב] **ואז** שורש כתר עליון משפיע למטה אחר שכבר יש הכנה לתחתונים לקבל, הנה הוא ע"ד שאמר הרב בנסירה ספ"א,

וכן בזוהר הרקיע דף י"ז ע"ב ובשער הקדמות דף מ"ג ע"א, וכן הובא קצת באמרי רשב"י דף י"א ע"ד מדפוס"א (ונשתבש הלשון קצת בכ"א מהם ונעתיק ונתקן מזה על זה), כי עד שלא נתהוו זו"ן פב"פ, ולא נגלה ונעשה סוד אצילות עד היסוד, לא נתגלה ג"כ מציאות הדעת העליון אשר בין או"א, ולכן לא נזכר הדעת בכלל הי' ספי', וזה סוד ענין גילוי אבר מאברהם [כי אברהם הוא אותיות אבר מ"ה, כמ"ש בהקדמת זוהר בראשית דף ד' א', והוא כי היסוד הנה הוא נעשה ע"י התפשטות שפעת אור החסד דהשם מ"ה, והוא אבר מ"ה, וכן נעשה פעולתו תמיד ע"י שלהובין דרחימו, שהם גבורות הנמתקים באור החסדים, המתגלה בהמוחין, ומתפשטים משם בהיסוד, ועי"ז נעשה פעולתו תמיד בעת הצורך, והרי נעשה עיקרו רק ע"י ריבוי שפע דאור החסד שהוא השם מ"ה, ופעולתו הוא נעשה ע"י המוחין שהם ע"ב וס"ג, שורש החו"ג המבטשין ומשלהבין זה בזה, והם מתפשטים ומתוסף בו, הנה עי"ז נעשה פעולתו, ומתגלה החסד בפומא דאמה, ועכ"פ הוא כי כן מציאותו וכן גילויו הנה הוא רק מלמעלה, כי מציאותו הנה הוא מהשם מ"ה שהוא החסד, וגילויו, ר"ל פעולתו, הוא מהע"ב וס"ג, שהם המוחין, והוא מאו"א המתלבשים ומתגלים בהמוחין דז"א, אמנם גם או"א, הנה הם מקבלים כל האור והשפע והפעולה הזה, ג"כ רק, מהב' מזלין, שהם נוצר ונקה, אשר בהם כלולים או"א, והב' מזלין הם הדעת עלאה, עטרין דחו"ג, מאוירא ובוצינא, הב' רישין דא"א. גלגלתא ומ"ס, אשר בהם הוא החו"ג דרדל"א, אשר בו הוא הגילוי דאור א"ס, ומתגלה החו"ג דרדל"א, בגלגלתא ומ"ס, ומהם נמשכו העטרין נוצר ונקה, והם הדעת עלאה המייחד או"א, ועל זה אמר הרב בהלשון הנז', כי עד שלא נתהוו זו"ן פב"פ, ולא נגלה ונעשה סוד אצילות עד היסוד, לא נתגלה ג"כ מציאות הדעת העליון אשר בין או"א, כי כל גילוי אור השפע למעלה, ומלמעלה למעלה הנה הוא רק כדי להשפיע למטה, וכנ"ל בסוד הצדיק אבד, ע' לעיל אות י"ד, ולכן לא נתגלה ולא האיר הדעת עלאה גם דאו"א, אלא רק כאשר נתקנו הזו"ן פב"פ, והגיע העת שיתייחדו יחד בהיחוד הראוי, ולכך לא נזכיר הדעת ג"כ בכלל הי' ספי', משום שהוא לא נתגלה אלא רק אח"כ, וכן אין גילויו בקביעות תמיד, אלא רק בעת היחוד דוקא, ותלוי גילויו במעשה התחתונים]. **ואמר** שם הרב עוד, ובמקום שלא נתהוו זו"ן פב"פ (והוא ענין בפנ"ע, ובזוהר הרקיע וכן בשעה"ק הלשון הוא, ודע כי קודם שנתהוו זו"ן פב"פ) לא נתגלה מציאת אות יו"ד במלוי השמות [ור"ל כי הרי אחר התיקון, שהוא ע"י הגילוי דשם מ"ה, ונעשה מציאת היסוד, שהוא אבר מ"ה כנ"ל, אז נתגלו הע"ב וס"ג ג"כ, אשר הם במילו יודי"ן, כי גם הס"ג הרי הוא ההיה"ן שבו במילוי יודי"ן והטעם הוא] כי סוד יו"ד (כן הוא בשעה"ק ובזוהרקי"ע, ובע"ח כתוב כי סוד היסוד, והוא ט"ס) לעולם מסוד מות (כן הוא הלשון בזוהרקי"ע והוא יותר נאות) ובשאין זווג א"ל למות, לכן לא נמצא) כן הוא הלשון בזוהרקי"ע והוא יותר נאות, ור"ל לכן לא נמצא אז קודם התיקון) רק יו"ד ראשונה שבשם ב"ן (כ"ה בזוהרק"י, ור"ל כי הרי קודם התיקון לא נתגלה רק אלא השם ב"ן לבד) וזה סוד מילוי ההי"ן שהוא סוד (כ"ה בזוהרק"י) אב"א, ולכן אין בה רק י' ראשונה עכ"ל, ור"ל כי לא נתגלו השמות דמילוי יודי"ן שהם ע"ב וס"ג, שהוראתם הוא על גילוי המוחין, והתפשטות השפע מהם בכל הי' ספי' כולם, אלא רק אחר הגילוי דהשם מ"ה, ונעשה אבר מ"ה שהוא מציאות היסוד אשר על ידו הוא היחוד דפב"פ, הנה אז נתגלה השמות דמילוי יודי"ן ג"כ, אבל כל זמן שלא נתגלה שמ"ה ולא היה עדיין המציאות דבחי' יסוד, לא נתגלו אז הע"ב וס"ג ג"כ, כי בלתי היסוד הרי אין צריך למוחין להתפשט למטה, ולכן לא היה אז רק הי' ראשונה לבד, שהוראתו הוא רק על המוחין במקומן ובהעלם, כי זולת זה הרי לא היה יוצא גם השם ב"ן כלל, וכמבואר בטנת"א פ"א בהמ"ב וכן בשביה"כ פ"ו כי גם כל עולם הנקודות היה יציאתו ע"י זווגי דהמוחין וכן היה תלייתו שם אח"כ, ועי"ז נתקיימו לפי שעה. וכמ"ש האריז"ל בזוהר הרקיע דף ק"ז ע"א, וזהו הי' ראשונה דשם ב"ן שהוא המוחין הנעלמים, אשר היו גם בו, אבל התפשטות המוחין לא היה עדיין בו, כי היה חסר אז הגילוי דע"ב וס"ג, ולא היה גילוי בהנקודות רק

הי' ראשונה לבד, ולכך היו אז רק אב"א כמודע וכנז'. **ועכ"פ** הוא כי מ"ש הרב לא נתגלה מליאת אות יו"ד במילוי השמות, ר"ל על השמות דמילוי יודי"ן שהם ע"ב וס"ג, הנה הם לא נתגלו ולא נתפשטו למטה, אלא רק אחר התיקון ואחר שהגיע העת שיתייחדו הזו"ן פב"פ, והוא אחר שנשלם השם מ"ה שהוא כולל זו"ן, וכמ"ש זכר ונקבה בראם כו' ויקרא את שמם אדם, מ"ה, הנה אז נתגלה בהם המילוי שמות דיודי"ן ג"כ, שהם ע"ב וס"ג וכנז', **והנה** שורש הדברים הללו הנה הוא מעולם העקודים, והוא מה שנתבאר בעניינו כי שורש הכתר עליון, שהוא סוד הדעת עלאה דהעקודים, והוא ע"ד החו"ג דרדל"א שהוא שורש אוירא ובוצינא וכנ"ל, הנה הוא אינו משפיע למטה אלא רק אחר שעלה שורש המלכות בשורש של היסוד, להכלל עמו בסוד העטרה שבו, והרי נעשה סוד היסוד כהראוי, להוליד תולדות ואורות ונשמות חדשים, הנה אז מתגלה השורש כתר עליון להשפיע למטה, אחר שכבר יש הכנה לתחתונים לקבל, והוא ממש אותו הענין עצמו ע"ד שאמרנו לעיל באצילות, וכאן הוא השורש לזה.

[כג] **ואז הנוק'** של הכתר נכללת בזכר, כי כשם ששורש המלכות עלה בשורש של היסוד כן הוא בהזו"ן שעולים, הנה נכללת הנוק' בהזכר לקבל גם היא משורשו, ור"ל כי הגם שכל בחי' דו"ן הנה מקבל כ"א לעולם רק משורשו המיוחד אליו, כי הרי הזו"ן דאצילות שהם בנצח הוד דא"א איהו בנצח ואיהי בהוד הנה מקבל כ"א רק משורשו, וכן או"א אבא אחיד ואליא בחסד דא"א ואימא אחיד ואליא בגבורה הנה מקבל כ"א רק משורשו, וכן הב' רישין דא"א גלגלתא ומוחא שהם שורש זו"ן הנה מקבל הגלגלתא מחסד דרדל"א והמוחא מגבורה דרדל"א וכנודע כ"ז, אך כאן בעניינו הוא אינו כן, והטעם הוא כי קבלת כ"א משורשו הוא רק בעת שהם בהכלים שלהם או כאשר שעולים למ"ן כ"א בפנ"ע אבל כאשר שעולים למ"ן ביחודם זה עם זה וכמו שהוא בעניינו אז נכללים שניהם זב"ז בעת קבלת כ"א, ונכללת היא בו לקבל משורשו ג"כ בעת שמקבל הוא, ואח"כ נכלל הוא בה לקבל משורשה ג"כ בעת שמקבלת היא וכמו שמפרש והולך, כי בעת שאינם בהכלים ומתייחדים שניהם ועולים למעלה, אז נעשים שניהם לאחד ממש ונכללים זב"ז בעת קבלת כ"א ומקבלים שניהם משורש אחד כי נכללת היא בו בעת שמקבל הוא ונכלל הוא בה בעת שמקבלת היא, **והנה** מזה נמשך מה שנעשה באצילות התחלפות האורות דחו"ג מאבא לאימא ומאימא לאבא, וכמ"ש בז"א פ"ג ובאנ"כ פ"ו ובכ"מ, הנה נמשך כ"ז משורש הדברים אשר כאן בעולם העקודים כי נכללו הזו"ן זב"ז היא בשורש החסדים והוא בשורש הגבורות וכנ"ז.

[כד] **באשר** יהיו ב' אורות בב' כלים כ"א בפנ"ע ואח"כ כאשר יכנסו ב' האורות בכלי אחד כו', המליאות הזה הרי הוא בכל הענין דמטי ולא מטי, שכאשר שהוא מטי בהעליון אז הוא לא מטי בהתחתון ונכנס האור תחתון בהעליון והם שניהם בכלי אחת, וכן הוא עוד במה שאמר הרב בשער הכוונות דף ע"ז ע"ג בההבדל שבין שבת ליו"ט כי ביו"ט נכנסים המוחין דאבא, בלתי הכלים דנה"י דאבא, ומתלבשים המוחין דאבא בהמוחין דאימא בתוך הנה"י שבה, והרי הם ב' אורות בכלי אחת, וכן הוא הענין הזה ג"כ בכל הזווגים כולם כי המ"ד שלו נכנס בה והוה המ"ד והמ"ן שניהם בכלי אחת.

[כה] **בהיות** בחי' ב' אורות אלו זו"ן שאז אירע להם מ"ש בפ' תרומה דף קמ"ו ע"ב בסוד אהבה כו', ר"ל שכל ב' אורות אשר הם בבחי' זו"ן הנה נוהג בהם הענין דסוד אהבה והוא בסוד הנשיקין שאמרו בזוהר שם כי ד' רוחין אינון בנשיקין וכל חד כלול בחבריה, כי הרי ענין הנשיקין הוא התדבקות רוחא ברוחא ונמשך רוחא מזה לזה ומזה לזה ונעשים עי"ז לד' רוחין, כי הרי מנשיקות הזכר לנוק' הרי נמשך ההבל שבו שהוא זכר לתוך פיה שהיא נוק' ומתערב שם עם ההבל שלה והרי יש כאן ב' רוחין, אחד עצמות ההבל שלו שהוא זכר והשני מה שנתערב עם ההבל שלה שהיא נוק' ונתהפך בה מזכר לנוק' אלא ששורשו הוא זכר והרי הם ב' רוחין הנעשים מנשיקות הזכר אליה, ועד"ז הוא ג"כ ב' רוחין אשר מנשיקות הנוק' להזכר אחד עצמות ההבל שלה שהוא נוק' והשני מה שנתערב עם ההבל שבו ונתהפך בו מנוק' לזכר אלא ששורשו הוא נוק', והרי נעשה מהנשיקין אשר הוא משלהובין דרחימו ומתוקף התעוררות האהבה, ד' רוחין, אחד עצמות הבל זכר לבד הנתגלה בו מתשוקת האהבה ונמשך ממנו אליה, והשני מה שנתערב בתוך פיה בההבל שלה ונתהפך בה מזכר לנוק' אך שורשו הוא זכר, ואחד עצמות הבל הנוק' לבד הנתגלה בנשיקות הנוק' להזכר ונמשך ממנה אליו, והשני מה שנתערב בתוך פיו בההבל שלו ונתהפך בו מנוק' לזכר אלא ששורשו הוא נוק', והרי הם ד' רוחין הנעשה בנשיקין, והם נכללים זה בזה ונעשים אחד, והם הד' אותיות אהבה, א"ה הוא העצמות שלו והתערובות הנעשה בה, ב"ה הוא העצמות שלה והתערובות הנעשה בו, ונעשים כולם אחד, והוא אהבה שהוא גימ' אחד

אמנם הנה דברינו הנז' הרי הם רק ע"פ דברי הרב שאמר בזה בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ט' ואמר שם זה לשונו, כי בנשיקות הזכר יש בו ב' בחי', אחד הוא ההבל עצמו שנמשך ע"י הנשיקה והוא שורש ההבל עצמו, והב' מה שנתערב עם ההבל של הנוק' תוך פיה ונעשה בחי' נקבה ושרשו הוא זכר, וכעד"ז הנשיקות הנוק' אל הזכר שהרי כשנושקת אותו, בהכרח נשאר בה שורש הבל של הנשיקה, והב' מה שנתערב עם הבל של הזכר שניתן בו מפי הנוק' אליו ונעשה בחי' זכר ושרשו היא נוק', והרי נתבאר ענין ד' רוחין דאית בנשיקין עכ"ל שם והוא כדברינו הנ"ל, אך לשון הרב אשר בעניינו הרי לכאורה אינו כן שהרי אמר, סוד אהבה, כי נכלל זכר בנקבה ושניהם בכלי אחד, וכן חוזר האורה נוק' להכלל בכלי של הזכר, הרי הם ד' אורות, שניים בכל כלי כלולים זב"ז והם סוד ד' אותיות של אהבה עכ"ל בעניינו, והרי מלשון הזה מבואר שחשבון הד', הוא רק ב' התערובות, כי כל תערובות הוא שניים, וב' המתערבים בפיו, וב' המתערבים בפיה הם הד', והרי הוא לא כהנ"ל כי לעיל חשבנו את השניים שבכ"א, העצמות ההבל אשר מתגלה מקודם מכ"א גופה ואח"כ החלק ממנו אשר מתערב בהפה של השני בההבל אשר בו, **אך האמת** הוא כי אין סתירה בדברי הרב מזה לזה והכל אחד, כי הרי אותו החלק אשר נמשך מהאחד לחבירו ומתערב, הוא עצמו מהשורש שנשאר בפיו, ואינו חלק בפנ"ע נאצל ממנו אלא שהשורש עצמו דכ"א מתפשט בפיו של חבירו, ונעשה שם לשניים שהוא התערובות הנז', והרי נחשב עיקר הד' באמת רק ב' הכלילות והתערובות הנעשה בכ"א, והטעם הוא כי הרי השורש עצמו הנעשה ומתיילד בכ"א ונשאר בכ"א, הרי הוא גופה נעשה רק ע"י הכלילות כי ע"י שנכללים זב"ז ומתדבקים זב"ז שהוא ההתדבקות דרוחא ברוחא עי"ז מתיילד ההבל דהנשיקה בכ"א והוא עצמו אשר נתפשט מהאחד לחבירו ונכללים זב"ז בפיו דכ"א והם הב' פעם ב' שהוא הד', ר"ל ב' התערובות כנ"ז וכמ"ש הרב כאן, ולא שייך לחשוב השורש לחשבון בפנ"ע יען כי הרי כל עיקרו נעשה ע"י הכלילות וכן הוא עצמו אשר מתפשט ונכלל ועכ"פ הוא כי עיקר הד' הוא, ב' הכלילות שהוא ב' התערובות שאמרנו וכמו שאמר הרב בעניינו, ודי בזה:

[כו] **כי כללותם** אז יהיה בבחי' שיקבל האורה זו מזה, ר"ל כי הגם שהרי לכאורה אינו שייך לשון כלילות אלא רק כאשר שנכללים שניהם בכלי אחת ע"ד הב' בחי' כלילות הקודמים כי נעשה איחוד בהם שנכללים שניהם בכלי אחת אבל באלו הזו"ן דהכתר אשר היו באמת גם מתחילה רק בכלי אחת והרי היו כלולים זב"ז גם מתחילה כי הרי הם שניהם יחד בכלי הכתר וא"כ הרי מה נתחדש בהם עתה, וע"ז אמר כי החידוש בהם הוא שמקבלים עתה משורש אחד כי מתחילה נכללה היא בו ומקבלת היא משורשו ג"כ ואח"כ נכלל הוא בה ומקבל הוא משורשה ג"כ, והנה נעשה כ"ז בהם רק אחר שעלו למעלה לקבל השפע אשר לצורך זווג להוליד נשמות חדשות וכנ"ל אות י"ב. והרי צריך הוא להיות לו כח להוליד נקבות ג"כ וכן היא צריכה לקבל כח להוליד זכרים ג"כ ולכן מקבלים שניהם עתה משורש אחר, היא משורשו והוא משורשה וכנז' ועי"ז יש לשניהם כח להוליד זו"ן משא"כ כל זמן שעומדים למטה בהכלי ואינם מקבלים אז רק שפע החיות לבד הנה אז מקבל כ"א רק משורשו המיוחד אליו לבד:

[כז] **וזה** נמשך לו ע"י כו', ר"ל הסיבה מה שנכללת היא בו להעשות אליו כמו הוא ממש שתקבל היא אז ג"כ מהשורש שלו כמו הוא, ועל זה אמר כי הסיבה בזה הוא ע"י הזדככות הכתר (שהוא כללות האור דהתפשטות הא') העומד למעלה שהוא נזדכך מאוד ולכן כאשר אלו הזו"ן אצלו נזדככו הם על ידו ונעשו כולם שוים ועי"ז נכללת היא בו ונעשית אז כמו הוא ממש לקבל אור וכח דתכונת זכר, ואפשר לה עי"ז להוליד מעתה זכרים ג"כ כנ"ל:

[כז] **ואז** צריך שהנוק' של הכתר תקבל גם היא כו', כי אל"כ הרי תתבטל עצמותה מכל וכל ותעשה לזכר ממש, ומה גם כי הרי כל עלייתם הרי הוא לצורך זווג להוליד נשמות והוא ע"י קבלת ב' עטרין דחו"ג שהם מ"ד ומ"ן כנודע והרי מוכרח הוא שתקבל גם היא עטרה דגבורה שהוא בחי' נוק' מ"ן ולא עוד אלא שצריך שיוכלל הוא בזה ג"כ כדי שיהא לו כח להוליד נקבות ג"כ וכנ"ל ועל זה אמר ואז צריך שהנוק' כו' כו' ואז הזכר נכלל בנוק' כו':

[כח] **כי אין** לו דמיון כו', ר"ל כי הרי לכאורה יש סברא לומר, כי כשם שהועיל הארת השורש דהכתר עליון לזכך את הזו"ן שלו שיהיו שלשתן שוה, הם שניהם עם הכתר שבסוף הפרסים, כן היה צריך ג"כ שיועיל הארת השורש דכתר עליון לזכך את הכתר שבסוף הפרסים שיהיה אפשר לו להיות ביחד עם השורש דהמלכות שעליו, על זה אמר כי זה אי אפשר, כי אין לו דמיון עמו, כי הם אינם במדרגה אחת וכנ"ל אות י"ט, וזהו שאמר כי הוא ענף והמלכו' היא שורש, אמנם אמר כאן עוד טעם פשוט, כי אין לו דמיון עם שורש המלכות, ור"ל כי המלכות הרי היא בגילוי הגבורות וכנודע שהיא מעטרה דגבורה והכתר הוא שורש החסדים (ומ"ש אעפ"י שהוא מקבל מן הכתר, ר"ל מן השורש דכתר עליון, עכ"ז הוא גרע ממנה ומהטעם שאמרנו לעיל אות י"ט ע"ש:

[כח] **ואז** הזכר נכלל בנוק' כו', כי ע"ד שנעשה בהפרסים שהרי יורד עתה שורש החכמה בשורש הבינה, ושורש היסוד בשורש המלכות כן הוא עד"ז בהזו"ן של הכתר שעלו, הנה נכלל עתה הזכר בהנוק', ומתחילה עלתה היא אצלו ונכללה היא בו וכנ"ל אות כ"ג, ואח"כ יורד הוא אצלה ונכלל הוא בה, **והנה** הוא ע"ד סדר היחוד דכל בחי' דו"ן, וכמ"ש בזוה"ק בראשית דף מ"ט ע"א בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע ויביאה אל האדם, דבעלן אבא ואימא דכלה, לאעלה ברשותיה דחתן כד"א את בתי נתתי לאיש, והרי עולה היא מתחילה אצלו, וזהו ענין סוד החופה, אבל אח"כ, מכאן ואילך בעלה ייתי לגבה, דהא ביתא דילה היא, שהיא בית אליו היכל אליו, דכתיב ויבא אליה כו' ויפגע במקום וילן שם כו' וישכב במקום ההוא ע"ש, כי מתחילה צריך אתערותא מתתא לעילא ולכן עולה היא מתחילה אצלו ואח"כ עי"ז יורד האור והשפע מעילא לתתא ונכלל בה, ועי' פ' תזריע מ"ה סע"א, **והרי** מתבאר ממילא מדברינו כי עיקר קבלת וירידת השפע הוא נעשה בהכלילות השני אשר נכלל הוא בה, וזהו מה שאמר בזוה"ק הנז', דהא ביתא דילה הוא, ואמר שם עוד וכל ביתא דילה הוא כו' דכתיב ויפגע במקום כו', כי היא הבית וההיכל והמקום אשר שם מתכנס כל השפע כולה, וזה נעשה בהכלילות השני כנ"ז:

[כט] **אינה** יכולה להאיר ואורה מתבטל באור הנמשך מן הכתר, הנה לכאורה היה נראה לומר כי הוא ע"ד שמבואר לעיל פ"ד בענין המציאות דהי' ספי' שבהתפשטות הב' שלא היה אפשר שתתגלה כל ספי' על מדרגתה אלא רק אחר שעלה אור העליה למעלה ונתרחק ממנה. ע"ש דברינו אות א' ובכ"מ שם, וכן הוא עד"ז כאן כי לא אפשר להשורש דהחכמה להשפיע במדרגתה אלא רק אחר שירד ונתרחק מהשורש דהכתר כי עי"ז היא מתגלה לעצמה, כי אל"כ לא ניכר אורה כלל והיא אחת עם מדרגת השורש דהכתר, **אמנם** הוא הרי עדיין צריך ביאור על השינוי, שנעשה מכאן לשם, כי הרי שם עלה העליון ונסתלק וכאן ירד התחתון ונתרחק, ועוד כי הרי הגלוי דכל אור וספי' על מדרגתה הרי הוא לעולם במקומה דוקא אבל אחר שיורדת ממקומה הרי היא אינה מעטה במדרגתה כלל וא"כ איך אפשר לומר כי לכך ירדה שורש החכמה למטה ממקומה כדי להשפיע ממדרגתה הרי מאחר שירדה אינה מעטה במדרגתה כלל, **אך** הענין בזה הוא באמת ענין עמוק, והיינו כי הרי השורש דהחכמה הרי היא שורש לעיקר אור החכמה דהתפשטות הא' עצמה, אבל הנוק' שבכתר שהיא צריך עתה לקבל השפעה ממנה משום שהיא מהחכמה הרי היא מהתפשטות הב' שהוא רק תולדות האור דהתפשטות הא' והיא במדרגה למטה הרבה, כנודע בדברינו, ולכך כאשר צריך שתקבל היא השפע הראוי לה, מהשורש דהחכמה, שהיא באמת שורשה עצמה, אלא היא אליה רק בבחי' שורש שורשה, הנה לא היה אפשר לה לקבל ממנה השפע הראוי למדרגתה, אלא רק אחר שירד, השורש דהחכמה העיקרי, למטה ממקומה דוקא ויורדת עי"ז גם היא ממדרגתה העיקרית שבה ונתצמצמה ונעשית ראוי להשפיע להנוק' דהכתר אשר היא מהתפשטות הב' ומשום שהיא מהשורש דהחכמה עכ"פ, משא"כ הזכר שבהכתר, שהוא מהתפשטות הא' עצמו, כי הרי הוא הרשימו דהאור הכתר דהתפשטות הא' וכנ"ל פ"ג אות ח', ולכן היה אפשר לו לקבל היטיב מהשורש דהכתר עליון כאשר הוא במקומו גופה כי הרי הוא שורשו ממש, אבל הנוק' שבכתר שהיא רק מאור ההתפשטות הב' הנה הגם שהיא מהחכמה דהתפשטות הא' אך היא אינה החכמה עצמה אלא רק תולדתה והרי הוה השורש דהחכמה אליה רק בבחי' שורש השרשים ולכן אי אפשר לה להנוק' שבכתר לקבל אור הראוי למדרגתה מהשורש החכמה במכוון אלא רק אחר שיורד השורש ממקומו ונתצמצם עי"ז ומתמעט כנז', **וכן** מטעם זה הנה יורדים אז באמת כל השרשים כולן, כמ"ש הרב, לבד השורש דהכתר עליון שרק הוא נשאר במקומו, ומתרחקים כל הט' השרשים התחתונים מהשורש דכתר עליון, וכמבואר בדברי הרב, וכ"ז הוא משום שהרי כן נעשה עיקר כל המציאות דהתפשטות הב' ג"כ רק מהחכמה ולמטה דהתפשטות הא', וכנ"ל פ' ב' ג' ע"ש דברינו אות ד' ונעשה כל ספי' אשר בהתפשטות הב', מהספי' התחתונה ממנה אשר בהתפשטות הא', החכמה מהבינה והבינה מהחסד והחסד מהגבורה וכן כו' כו' כמו שבארנו שם, אמנם הנה אמרנו שם כי עכ"ז הנה נמשך כ"א מבחינתה עכ"פ והיינו כי הרי כ"א הוא כלול מי' וכשנעשה החכמה מהבינה הנה המשכתה הוא ג"כ מהחכמה הפרטי אשר בהבינה וכן יציאת הבינה מהחסד הוא מהבינה שבחסד וכן החסד מהגבורה הוא מהחסד שבגבורה וכן כו' כו' וכמו שבארנו שם (לעיל פ"ג אות ד' ובכ"מ שם) ולכן כאשר עולים לקבל למעלה את השפע הראויה להם להשפיע למטה, והוא בעת שנכלל הוא בה וכנ"ל אות כ"ח, הנה יורדים אז השרשים ג"כ כ"א למקום התחתון השני אליו, ומשפיע שורש החכמה דרך מקום שורש הבינה ושורש הבינה דרך מקום שורש החסד ועד"ז כולם, והוא משום כי הרי כן הוא באמת כל עיקר המציאות דהתפשטות הב', שנעשה כל ספי' שבה רק מבחינתה אשר בהספי' השניה אליה שבהתפשטות הא' וכנז', ולא עוד, כי היורדים הנה הם רק הט' אחרונים, ושורש הכתר עליון הרי הוא נשאר במקומו, והרי נתרחקו מהשורש דכתר עליון, אשר בו הוא עיקר הגלוי דאור א"ס, והוא מהטעם שאמרנו לעיל בסמוך, משום שכל ההתפשטות הב' הוא למטה במדרגה הרבה מהתפשטות הא' ולכן ע"י שמתרחקים ממנו הנה נתצמצם השפע בהם ונתמעט ונעשה עי"ז רק כשיעור הראוי למדרגת ההתפשטות הב'. **והרי** לנו עכ"פ כי ענין ירידתם, כ"א להמקום השני שתחתיו, וענין ריחוקם מהשורש דהכתר עליון, הנה נעשה כ"ז מסיבת המיעוט דהתפשטות הב' אשר יש בו, הן בכללו והן בפרטיו, כי הרי בכללו הוא רק קו דק מהאור דהתפשטות הא' והוא למטה ממנו במדרגה הרבה כנודע בדברינו, ובפרטיו הרי נעשו כל הי' ספי' שבו כל ספי' וספי', מבחינתו שכנגדו אשר בהספי' השניה אליו דהתפשטות הא', והרי יצא ההתפשטות הב' ממועט מהתפשטות הא' בשני בחי', אחד מיעוט ואחד ירידה, ולכן כאשר עולה ההתפשטות הב' אצל התפשטות הא' לקבל שפע מהשרשים, הנה נעשה בהשרשים ג"כ אלו הב' מיני מיעוטים והוא הירידה והריחוק כנז' כי עי"ז אפשר להתפשטות הב' לקבל משם, השפע הראוי לה למטה, והבן כל הדברים הללו מאד, ועי' עוד למטה אות ל"ד:

[ל] ועוד כי צריכה היא להתקרב למטה כדי שתוכל הנוק' שבכתר לקבל תחילה ממנו כנ"ל וזהו גורם כו', הדברים צריכים ביאור כי הרי הזו"ן שבכתר הם עומדים עתה שוים והרי היא מתקרב אל הזכר ג"כ, אך פשטות הכוונה הוא כי מאחר שהנוק' הרי היא מהחכמה אלא שנכללה עתה בהכתר ע"י שהיא בכלי הכתר וגם נכללה בהזכר שבו וכנ"ל אות כ"ז ולכן כי כדי שתחזור קצת לעצמותה העיקרי שבה הנה יורד שורש החכמה להתקרב אליה כדי שתחזור וניעור ע"ז לעצמותה העיקרי שלה, כי ע"י התקרבות השורש אליה היא חוזרת וניער' והגם שנעשה קרוב ע"ז אל הזכר ג"כ אך מאחר שאינו שורשו אינו גורם ההתקרבות אליו יחוד כלל ועיקר היחוד הוא רק להנוק' שבכתר כי היא ממנו, כן הוא הכוונה בפשטות. אך עומק הכוונה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל כי כל זמן שלא ירדה השורש דהחכמה למטה ממקומה לא היתה אז עדיין שורש להנוק' שבכתר אלא רק בבחי' שורש השרשים וכנ"ל אות כ"ט, אך ע"י ירידתה, היא מתמעט ונעשית שורש אליה וכנ"ל, ועוד כי כשם שיורדת היא ומתרחק משורש הכתר כן יורדת עתה הנוק' מכלילותה בהזכר ואדרבה הוא כי נכלל עתה הוא בה וכנ"ל אות כ"ח, וזהו שאמר כי צריכה היא להתקרב למטה (ר"ל להתצמצם ולהתמעט ולהעשות ע"ז שורש להנוק' שבכתר) כדי שתוכל הנוק' שבכתר לקבל תחלה ממנו, כי מאחר שנעשה שורש אליה, ממילא שהיא מקבל עתה תחילה כי כל ענף נמשך אחר שורשה ומאחר שמקבלת היא עתה תחילה הרי ממילא הוא שנכלל עתה הוא בה, ונעשה כ"ז ע"י ירידת השורש דהחכמה מכלילותו בהשורש דהכתר, וזהו שמסיים ואומר, וזהו גורם קריבת השורש אליה מדרגה אחת יותר מקורבת הזכר אל שורשו, כי ע"ז יוצאת היא לעצמה ומקבלת היא עתה תחילה ונכלל הוא עתה בה, וכבר אמרנו לעיל אות כ"ח כי עיקר הזווג והורדת השפע אשר לצורך לידת נשמות חדשות הנ"ל אות י"ב הנה הוא רק בהכלילות השני כאשר נכלל הוא בה וזהו הענין מה שאז מקבלת היא תחילה כי כל הזווגים הוא לעולם ע"י התעוררות הגבורות, וכמ"ש בזוה"ק פ' וארא ל' ע"א כד מלכא אתי לערסיה כו' רוחא דצפון אתער, דאיהו אתער חביבותא כו' דאלמלא אתערותא דצפון לא אתחבר מלכא בהדה בגין דצפון שארי חביבותא, כמה דאתמר שמאלו תחת לראשי כו', וכן הוא בכ"מ בזוה"ק, ועכ"פ הוא כי בעת הזווג הנה צריכה לקבל היא תחילה, וע' פ' קדושים פ"ד א' ופ' תזריע מ"ה סע"א וכנודע מכ"מ וע' למטה בסמוך:

[לא] כי לעולם השרשים אינם נמנעים מלהשפיע כו' לכן שורש הכתר כו', ור"ל כי עתה אשר עלייתם הוא לקבל השפע אשר לצורך זווג להוליד נשמות, כנ"ל אות י"ב, והשפע הזה הרי הוא נמשך מהשורש דכתר עליון שהוא הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס וכנ"ל אות כ"ב, וא"כ הרי משפיע עתה השורש דכתר עליון בלי הפסק, והנה שפעו הוא רק אורות דחסדים גדולים והרי היה מסבב ע"ז העדרה דגבורות הנצרך להזווג וכנ"ל בסמוך. ועומק הענין דצורך הגבורות להזווג הוא, כי הם מצמצמים את השפע לצורך הולד, כי אלולא זה היה נמשך השפע בלי גבול, כי הדעת עלאה הוה מאור הגנוז אשר אין הגוף יכול לקבלו ולכן נצרך מציאת הגבורות בהזווג כדי לצמצם את אור הנשמה לפי כח הגוף, ע' הגר"א בתיקונים תיקון מ' דף פ"ט ע"ג, וזהו הענין ג"כ מה שאמרו בזוה"ק פ' נח דף ס"ה ע"א בסוד היחוד דגלגלתא ומ"ס, חד פריסו אתפריס ומגו ההוא פריסו כו' מטי ולא מטי כו' ע"ש, וכדבריו בזה בספר הכללים כלל פ"ו ענף ח', כי אלולא הפריסא היה יוצא האור דגלגלתא אשר שם הוא החסד דרדל"א, היה יוצא ונמשך בלי צמצום כלל, אך בהפריסא הנה שם נגנז האור, וכן מקבל המ"ס ממנו ג"כ רק ע"י מטי ולא מטי, והוא ע"י הגבורה דרדל"א הגנוז בהמ"ס, ומתצמצם ע"ז האור ונמשך הנשמה רק לפי כח הגוף, והרי לנו עכ"פ כי מציאת הגבורות בהזווג הם לצורך גדול, ולכן הוא בענינינו הנה יורד החכמה ומתרחק כדי שלא יתבטל שפעו שהוא שפע דהגבורות הנצרך להזווג, ע"י שפעת אור החסד דהכתר המשפיע עתה בלי הפסק, כי הרי הוא הדעת עלאה אשר כל אור שפעת הזווג הוא ממנו, אך ע"י ירידת החכמה הנה נעשה גילוי הגבורות ג"כ ככל הנצרך, והרי מתגלים ומתקיימים זה וזה:

[לב] ואח"כ אין החכמה יכולה להשפיע, כבר אמרנו לעיל אות כ"ט כי הנוק' שבהכתר שהיא מההתפשטות הב' הנה לא אפשר לה לקבל את שפעה הראוי לה אלא רק ע"י ירידת שורש החכמה ממקומה דוקא אבל כל זמן שעומד שורש החכמה במקומה סמוך לשורש הכתר הנה היא אז השורש רק להתפשטות הא' ואי אפשר אז להנוק' שבכתר לקבל ממנה את שפעה הראוי לה כלל, וזהו שאמר כי אז אין החכמה יכולה להשפיע ור"ל שאי אפשר לה לצמצם את שפעה כהראוי להנוק' שבכתר שהיא מההתפשטות הב' כל זמן שהיא עומדת סמוך אל שורש דהכתר, והנה מוכרח ירידת שורש החכמה ממקומה מצד ג' סיבות אחד מצד המשפיע ואחד מצד המקבל ואחד מצד השפע, כי מצד המשפיע והוא שורש החכמה שהוא משפיע להנוק' עטרה דגבורות כנז' הנה אלולא שירד ממקומו היה מתבטל אורו ר"ל בחי' הגבורות שבו באור החסדים הנמשך משורש הכתר ור"ל כי כל זמן שהוא עומד סמוך לשורש הכתר אי אפשר לשורש החכמה להשפיע אור דבחי' גבורות כלל וכנ"ל אות ל"א, והוא הטעם הראשון שאמר הרב, לפי שבהיותה קרובה לשורש כתר אינה יכולה להאיר ואורה מתבטל באור הנמשך מן הכתר, והוא הטעם אשר מצד המשפיע, ואח"כ אמר הרב טעם שני והוא מה שאמר ועוד כי צריכה היא כו' והוא הטעם אשר מצד המקבל, שהיא הנוקבא שבכתר אשר היא יצאה עתה מכלילותה בו ואדרבה הוא כי עתה נכלל הוא בה, והנה נעשה כ"ז ג"כ רק ע"י ירידת שורש החכמה והתקרבותה אליה וכנ"ל אות כ"ח (אשר בהמוסגר) ואות ל' ע' שם וגם, ואח"כ אמר הרב טעם ג' והוא מה שאומר ועוד כי באמרנו כו', והוא הטעם אשר מצד השפע, כי אי אפשר שתתגלה השפע כראוי להנוק' שבכתר אשר היא רק מההתפשטות הב', ותתצמצם השפע כהראוי לה, בהב' מיעוטים שהם אחד מיעוט ואחד ירידה כנ"ל אות כ"ט, אלא רק ע"י שירדה שורש החכמה ממקומה וכמו שבארנו שם באר היטיב ע"ש, וזהו שאמר וא"כ אין החכמה יכולה להשפיע ור"ל שאי אפשר להשפיע השפע הראוי להתפשטות הב', שתתצמצם בהב' מיעוטים הנז' אלא רק ע"י ירידת שורש החכמה ממקומה דוקא כי רק ע"ז נתמעט ומתצמצם השפע כהראוי להתפשטות הב' ואז מקבל הנוק' שבכתר את השפע הראוי לה, והרי מבואר כי הג' טעמים שאמר הרב הגם שנראה שהם כולם אחד עכ"ז הם מתפרשים לג' והם אחד מצד המשפיע ואחד מצד המקבל ואחד מצד השפע וכמו שבארנו, וע' עוד למטה בסמוך:

[לג] ולכן כאשר תתרחק החכמה ותרד למטה כו', כי ע"ז הנה מתתקן כל הג' חששות הנ"ל כי החשש אשר מצד המשפיע, הרי ע"י שמתרחק משורש הכתר אינו מתבטל אליו ומשפיע מבחינתו היטיב בחי' אורות דגבורות, כי כן הוא החכמה בערך הכתר הוא בבחי' גבורות, ע' שער א"א פ"ו וכנודע מהחכמה מ"ס שהיא בולד"ק, וכן החשש אשר מצד המקבל הרי בירידת החכמה למקום הבינה. ושורש היסוד למקום שורש המלכות הרי יוצאת בזה ג"כ היטיב הנוק' שבכתר מכלילותה בו ואדרבה הוא כי אתה נכלל הוא בה, וכן החשש אשר מצד השפע הנה ע"י ריחוקה וירידתה הנה מתמעט ע"ז השפע כשיעור הראוי להתפשטות הב' והרי מתתקן ע"י ריחוקה וירידתה כל הג' חששות כולם:

[לד] אז ישאר המקום שלה פנוי, הנה אמרנו לעיל אות כ"ט, כי ירידת החכמה וריחוקה משורש הכתר עליון הנה הוא כדי להעשות ע"ז לבחי' שורש למדרגת ההתפשטות הב', ולכן הוא כי כשם שכל ההתפשטות הב' הנה לא יצא ולא נעשה אלא רק אחר ההסתלקות הא' שהוא אחר שנתרוקן מאור ואז יצא ההתפשטות הב', הנה כן היה נעשה עד"ז עתה בהשרשים כי לא נתגלו ולא נעשו לבחי' שורש להתפשטות הב' אלא רק אחר שנתרוקן מאור, ונעשה כעין מקום פנוי וחלל והפסק, וע"ז נעשה האפשריה שיתגלו ויעשו לבחי' שורש להתפשטות הב', אמנם הנה שם בעת צורך המציאות דהתפשטות הב' העיקרי היה נעשה התרוקנות האור ע"י עלייתו

למעלה ואכן הרי נעשה המקום פנוי ע"י ירידתם למטה, וכן הוא שינוי עוד כי שם נעשה והיה כל ההתפשטות הב' רק תולדות האור מהתפשטות הא', וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ד' וכן בספר הכללים כלל י"א ענף י' שההתפשטות הא' היה מבחי' ע"ב וס"ג וההתפשטות הב' היה מבחי' המ"ה וב"ן שהם תולדתם, אבל כאן הרי הם אותן האורות עצמן אלא שע"י ירידתם נתצמצמו ונעשו לשורש דההתפשטות הב' אבל הם אותן האורות עצמן עכ"פ, **אך** הענין בזה הוא כי הרי עתה כאשר עלו הזו"ן דהכתר למעלה אלא הכתר העומד בסוף הפרצים, שהוא האור הכללי דהתפשטות הא' כנודע בדברינו, ונזדככו עי"ז ונעשו שלשתן שוים כנ"ל בדברי הרב, ולכן הוא כי גם אח"כ שהוא גם בעת שיוצאת הנוק' מכלילותה בהזכר וחוזרת למדרגתה שהיא מההתפשטות הב', וכן נצרך עתה להפרצים ג"כ לצמצם את שפעם כהראוי למדרגת התפשטות הב' עכ"ז הרי ע"י עליית זו"ן דהכתר למעלה הרי נזדככו עי"ז, ונתעלית הנוק' ג"כ ר"ל שנתעלה מדרגתה עצמה ג"כ, שהוא גם שההתפשטות הב' גופה ג"כ ולכן נשתנה בו לעילויא הרבה, כי לצורך השפע הנמשך לו עתה מלמעלה הנה אינו עולה עתה השורש דהכתר עליון להסתלק למעלה ח"ו אלא שהוא נשאר על מקומו כבתחילה ואינו פוסק את שפעו ג"כ אף רגע אחת אלא ששורש החכמה היא יורדת למטה ממקומה, להשפיע את השפע הראויה למדרגת ההתפשטות הב'. ועי"ז הנה נמצא כי נמשך אותו השפע ג"כ בעילוי הרבה ממדרגת ההתפשטות הב' הקודמות, ור"ל כי הגם שע"י ירידת שורש החכמה למטה הנה מתצמצם השפע רק למדרגת ההתפשטות הב' כי נתצמצמה החכמה עצמה ג"כ ע"י ירידתה וכנ"ל, אך ע"י ששורש הכתר עליון הוא נשאר על מקומו ואינו פוסק שפעו אף רגע אחת הנה מתעלה עי"ז השפע דהחכמה ג"כ אשר עתה עכ"פ. והוא ע"י שהשורש דהכתר עליון הוא נשאר על מקומו והרי נשאר הוא לשורש להתפשטות הא' כמו שהיה, ולכן הגם ששורש החכמה הוא ירד, ונתצמצם, עכ"ז הנה נתעלה עתה שפעו ג"כ ע"י שפעת דשורש הכתר עליון שהוא שפע הראוי להתפשטות הא', וכ"ז הוא משום שהנוק' שבכתר אשר היא מקבלת את אותו השפע והיא מההתפשטות הב' הנה היא נזדככה ונתעלה ג"כ וכנ"ל, והרי נמצא כי הנה נעשה כאן ב' פעולות אשר הם לכאורה בהיפוך זה מזה כי שורש החכמה הוא יורד ממקומו כדי לצמצם את שפעו כהראוי למדרגת התפשטות הב', ושורש הכתר הוא נשאר במקומו ושופע תמיד ואינו פוסק את שפעו אף רגע אחת, ושפעו הרי הוא כהראוי למדרגת ההתפשטות הא', והרי נעשה ב' פעולות אשר הם סותר זה את זה כי שורש החכמה יורד כדי להמעיט את השפע, ושורש הכתר עליון הוא שופע ממקומו כדי להגדיל את השפע, אך שניהם הם לתועלת גדול והוא כי מבין שניהם יוצא ונעשה פעולה אחת ממוצע ר"ל שפע אחת ממוצע, קטן ממדרגת ההתפשטות הא' וגדול ממדרגת התפשטות הב', והוא באשר כי הנוק' שבכתר אשר כל השפע עתה הוא בשבילה, והיא מהתפשטות הב', הנה היא נתעלית עתה ג"כ הרבה וכנ"ל, הנה כן הוא עומק כוונת הענין בזה, **אמנם** ממה שאמר הרב אז ישאר המקום שלה פנוי ואז בעוד כו' נמצא כי אז גם כו' הרי מבואר מזה כי יש איזה משך זמן עכ"פ שניכר שפעת כ"א לעצמו, שפעת החכמה לעצמה ושפעת הכתר לעצמו, והוא ע"ד שאמרנו לעיל אות ל"א כי יש הפסק בין שפעת הגלגלתא, שהוא הכתר, לשפעת המ"ס, שהוא החכמה, והוא הפריסא שהוא הקר"א, כי עי"ז מתגלה שפעת כ"א לעצמו ונעשה מכ"א הפעולה היוצא ממנו וכן הוא כאן בענינינו שיש הפסק איזה זמן שנמשך שפעת כ"א לעצמו ועי"ז נעשה מכ"א תועלת מיוחד, ומה שאמרנו שנעשה מבין שניהם שפע ממוצע, הוא אח"כ יותר שנמשך בהנוק', והוא ע"ד כל שפעת או"א שהם אורה דכיא ואשא דכיא, ומשניהם נעשה הדעת שהוא ממוצע, ע' נסירה פ"ז, וכן הוא בענינינו ודי בזה והבן כ"ז היטב:

[לה] **ואמנם** ירידת החכמה למטה לא הפסיד הארתה בהתרחק כו', לכאורה היה נראה שהדיבור הזה הוא תמוה קצת, כי הרי ההערה הזה הנה יש להעיר על כל האורות כולם שירדו למטה כגון הקו דא"ס שנתפשט וירד בהצמצום וכן כל האורות דא"פ שנתפשטו ויצאו מהא"ק ולחוץ וכן כל האורות דאצילות שירדו למטה ונתרחקו מן המאציל הרי יש להעיר בכולם ההערה הזה כי איך יוצאים ויורדים הלא הם מפסידים בההרחקם מן המאציל מזיו אור פניו ית"ש, ובאמת הרי פשוט הוא כי אין כאן ריח קושיא כלל כי כ"ז הנה הוא ע"ד שאמרו בספרא פרשה ב' כי מחמת חיבתם של ישראל, דחק להיות מדבר מעל הכפורת מבין שני הכרובים, ובמגילה כ"ט א' חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו, שכינה עמהם, וכן היה עד"ז בכל גילוייו ית"ש אשר לצורך מציאת העולמות, הנה צמצם את עצמו כביכול להתגלה למטה והוא מחסדו וטובו ית"ש שמגלים את אורו לצורך התחתונים, וא"כ מאי קושיא אם היה מפסיד החכמה ע"י ירידתה לצורך התחתונים הלא זהו מדרכן תמיד של כל האורות העליונים שאינם חוששים על עצמן בשביל תועלת התחתונים, **אמנם** כוונת הרב בזה הנה הוא רק ללמדינו את האמת, כי כאן אין הפסד גם לשורש החכמה ע"י ירידתה והוא ע"י ששורש הכתר עליון אינו פוסק את שפעו ג"כ גם אחר ירידת השורש דהחכמה, ורצונו בזה הוא ללמדינו כי הגם שירידת החכמה הנה הוא כדי להצטמצם ולהעשות לבחי' שורש להתפשטות הב' עכ"ז הנה אינה נעשית ואינה מתמעטת להתפשטות הב' לגמרי אלא שמיעוטה הוא רק בדרך ממוצע לבד והוא ע"י ששורש הכתר עליון הוא משפיע וממלא את כל אותו מקום החלל כולו והרי מקבל ממנו השורש דהחכמה תמיד וכנ"ל בכל דברינו, והרי נמצא כי דברי הרב בזה הנה הוא רק ללמדינו בזה כי הצמצום והמיעוט הנעשה בשורש החכמה ע"י ירידתה הנה הוא רק ע"ד הממוצע וכמו שאמרנו, **אמנם** מה שמשמע מדברי הרב שקבלת שורש החכמה הוא מן המאציל עצמו ושפע דהכתר הוא רק בבחי' דרך ומעבר לבד, הנה הוא משום כי הרי באמת כל מה שמשפיע השורש דהחכמה הוא שפע דבחי' מ"ן שהוא שפעת הגבורות אבל השפע אשר משפיע השורש דהכתר עליון הוא שפע דבחי' מ"ד שהוא שפעת החסדים כי הם שניהם בבחי' גלגלתא ומ"ס שורש עטרין דחו"ג, וכנ"ל אות ל"א ל"ג, וקבלת שניהם הוא מן המאציל עצמו כי כל שפעת הזווג אשר לצורך לידת נשמות הרי הוא מן המאציל עצמו כמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ז', אמנם גם העטרה דגבורות יורד ג"כ דרך בו כי הוא נוטל ב' עטרין כנודע, וכן כל קבלת המ"ס הוא ג"כ רק דרך הגלגלתא, וכן הוא כאן כי עיקר שפעת החכמה הוא נמשך לה באמת מן המאציל עצמו ועכ"ז הנה הוא עובר רק דרך הכתר, אמנם הנה מה שהכתר הוא משפיע וממלא את כל אותו המקום דהחלל כדי שלא יהא הפסק ממש בינו לבין החכמה גם אחר שירד הנה הוא כדי שיעשה עי"ז ירידת החכמה רק ע"ד הממוצע וכנ' והבן כ"ז, (אמנם הנה במהדורא קמא כתבתי אותן הדברים בסגנון אחר והעתיק אותו ג"כ והוא בדיבור הסמוך כי בהם יתבאר לשון הרב היטב:

[לו] **ויותר** טוב היה להשאר במקומה, והגם כי באם שהיה נשאר במקומה לא היה אפשר לה להשפיע אל הנוק' ולא היה נעשה התועלת הנ"ל באות כ"ט ל', והרי אמרו (פסחים קי"ב ע"א) יותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק ולעולם הוא דרך אורות העליונים שיורדים ומצטמצמים לצורך התחתונים שכן צמצם שכינתו ית"ש בין שני בדי הארון מחמת חיבתן של ישראל וכמ"ש בין שדי ילין ע' שבת פ"ח ב', יומא נ"ד א' ובשהש"ר שם, ומה גם כי הנה הוא תועלת ושבח גדול לכל אור עליון כשמשפיע להתחתון הגם שבתחילה הוא נצרך להצטמצם עי"ז אבל לבסוף הוא עילוי ושבח גדול אליו כשנתקן התחתון על ידו, וכמו שבארנו בכ"מ מדברינו, ע' לעיל עקודים פ"ג אות מ' ובכ"מ, וא"כ איך אמר הרב בענינינו כי באם שהיה מפסיד, ר"ל נתמעט, ע"י ירידתו, היה יותר טוב לו להשאר במקומו ולא לחוס על התחתון הלא הוא נגד הסדר הנהוג דכל האורות העליונים כולם, **אך** הענין בזה כי הרי אמרנו (לעיל אות ל"ד

ל"ד) בכוונת הרב אשר אמר בענין שפעת הכתר אשר ממלא אותו מקום החלל, כי הוא לצורך כדי שיעשה עי"ז השפע ממולא, וכנ"ל בדברינו שם, ועל זה הולך הרב ומבאר את דבריו ואמר, כי אם לא כן ר"ל כי באם שלא היה נמשך השפע דהכתר, כדי להגדיל את השפע דהחכמה ולעשותה ממולא, לא היה יורד באמת השורש דהחכמה כלל אלא שהיה נשאר במקומו, ואם מחמת טענה כי הוא מוכרח לירד כדי להתמלאות להיות שורש להתפשטות הב' ולהשפיע להנוק' שבכתר וכנ"ל אות כ"ט, הנה זה באמת אינה טענה כלל כי הרי כל התפשטות הב' הנה כבר ניתן לה שורש היטיב אשר ממנו שואב את כל השפעתה תמיד והוא הכתר העומד בסוף הסרטים שהוא כלל האור דהתפשטות הא' והוא השורש לכל ההתפשטות הב' כנודע בדברינו, וא"כ למה צריך השורש דהחכמה לירד ממקומה כדי להעשות שורש להנוק' שבכתר הרי היא יש לה שורש היטיב מהיכן לשאוב את שפעה תמיד והוא הכתר העומד בסוף הסרטים וא"כ למה צריך לשורש החכמה לירד ולהתמלאות בשבילה, אך ע"פ כל דברינו הנ"ל הרי הוא ניחא פשוט כי עתה הרי נתעלית הנוק' שבכתר כנ"ל אות ל"ד ולכן צריך לייסד לה עתה שורש יותר גבוה ולכך ירד שורש החכמה ממקומה כדי להתמלאות ולהעשות שורש אליה ר"ל להנוק' שבכתר אשר היא צריכה עתה לשורש חדש והוא לפי ערך עילוי מדרגתה של עתה אחר שנתעלית ע"י עלייתה למעלה, והוה שפעה עי"ז עתה בדרך ממולא, גדולה מההתפשטות הב' הקודמת וקטנה מערך ההתפשטות הא', ונעשה כ"ז ע"י ירידת שורש החכמה וע"י המשכת שפעת השורש דהכתר עליון אשר ממשיך שפעו וממלא את כל מקום החלל וכנ"ל אות ל"ד, וזהו שאמר הרב כי באם שהשורש דכתר עליון לא היה ממשיך שפעו בהמקום דהחלל, והרי היה גורם ירידת שורש החכמה ממקומה, מיעוט ומלוא גדול אליה, עד שהיתה נעשית עי"ז שורש להתפשטות הב' העיקרי ממש, הנה אז לא היתה יורדת השורש דהחכמה ממקומה כלל ויותר טוב היה לה להשאר במקומה, כי להעשות שורש להתפשטות הב' ממש הרי אין מן הצורך כלל שתרד בשביל זה השורש דהחכמה ממקומה כי כבר נתייסד לזה שורש היטיב מאד ומקדם והוא הכתר העומד בסוף הסרטים וא"כ למה צריך לירד בשביל זה השורש דהחכמה ממקומה ולהתמלאות ולהתמעט אבל במה שאמר שהשורש דהכתר עליון הוא ממשיך את שפעו וממלא את מקום החלל והרי נתגדל עי"ז השפע דהחכמה להיות בבחי' ממולא כנז' הרי יהיה ניחא היטיב ענין ירידתה כי הרי היא נעשית עי"ז לשורש חדש והוא משום כי נתעלית הנוק' שבכתר ע"י עלייתה וצריך לייסד לה עתה שורש חדש לבחי' שפע ממולא כנ"ל והוא ע"י ירידת השורש דהחכמה והמשכת השפע דהשורש הכתר עליון והרי ניחא בזה ענין ירידת השורש דהחכמה ממקומה כי צריכה היה לירד בשביל תועלת הנוק' כדי לייסד לה שורש חדש הנצרך לה לפי עילוי מדרגתה של עתה, ויורד ומתמלא השורש דהחכמה היטיב בשביל תועלת הנוק', והבן כ"ז:

[ל"ז] **אמנם** שורש כתר עליון נקרא לא מטי למטה בעקודים, הלשון הוא מגומגם קצת כי הרי גם הכתר העומד בסוף הסרטים הוא ג"כ לא מטי בעקודים כי הוא נשאר לעולם למעלה ובפרט הסרטים הרי כל הי' סרטים כולן שם לא יצאו מעולם לחוץ כלל, וע' בע"ח דפוס ווארשא תרנ"א בהגו"ב שם שהגהתי שם בזה וכתבתי, מלת שורש הוא מיותר, וכוונת הרב הוא באמת רק על הכתר העומד בסוף הסרטים כי הוא לא מטי בעקודים כי אחר הסתלקותו בהסתלקות הא', נשאר לעולם למעלה, אמנם בספר שער הקדמות דף ט"ז ע"ד סוף דרוש ד' הלשון שם, והנה עתה אור הסרטים לא מטי בעולם העקודים, וזו"ן דכתר דעקודים מטי בכתר העקודים עכ"ל, ור"ל כי אחר שחזרו הזו"ן שבהכתר לירד למטה הנה הם אינם מקבלים עתה אלא שפע דהחיות לבד כי זה מקבלים תמיד כנ"ל אות י"ב וקבלת שפע דהחיות הנה הוא מהכתר העומד בסוף הסרטים כמו שכתבנו שם אבל הסרטים עצמן ובפרט השורש דכתר עליון הנה אינם מתגלים להם עתה מאומה וזהו שאמר כי הם לא מטי בעקודים כי גילויים ואורם הנה הוא רק להשפע אשר לצורך זווג דלידת נשמות חדשות והוא רק כאשר עולים הזו"ן שבכתר למעלה לינק וכנ"ל בכל דברינו, וזהו שאמר ג"כ בהלשון דע"ח כי השורש דכתר עליון, שהוא אור הדעת עלאה כנ"ל אות כ"ב, הוא לא מטי בעקודים, ור"ל שאינו מתגלה שם, כי שפעו הוא רק לצורך זווג דלידת נשמות חדשות והוא רק כאשר עולים הזו"ן דהכתר למעלה:

[ל"ח] **הרי** העליון מכל זה שהאור שבכלי ראשון נקרא כתר ואין בו רק אור החכמה כי אור הכתר נשאר למעלה בסוף כו', הלשון בשער הקדמות בזה הוא יותר מתוקן, וזה לשונו שם דף ט"ז ע"ד סוף דרוש ד', יצא לנו מכ"ז כי אור הכתר העיקרי נשאר תחת מלכות הסרטים (והוא כללות האור דהתפשטות הא' שהוא נשאר כולו למעלה אחר הסתלקותו והוא הכתר העיקרי דהעקודים שהוא הכתר הכללי אליו כנודע בדברינו) ואור החכמה הוא העיקרי בכלי כתר העקודים כי אור הזכר הוא רשימו לבד (ר"ל כי עיקר הגילוי בכלי הכתר דעקודים הנה הוא אור החכמה הנכנס בו בההתפשטות הב' שהוא הנוק' שבו כי אור הזכר שבו הרי הוא רק רשימו לבד, והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ"ג אות י"א כי הדו"ן שבכלי הכתר דעקודים הם בבחי' אוירא ומ"ס אשר בא"א דאצילות, וכמו שעיקר הגילוי שם הוא רק המ"ס ובו נכללין כל הג' רישין, מוחא חדא דכליל ג', ונפקין ממ"ס ג' פעמים י"ג, הי"ג נימין והי"ג חוורתי והי"ג ת"ד, הגם שעיקרם הם מהג' מוחין שברישא, גלגלתא ואוירא ומ"ס, אך כולם מתגלים ויוצאים ממ"ס, כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בסוף דה"מ רישא דכסופא, כן הוא כאן כי עיקר הגילוי אשר בכלי הכתר דהעקודים הוא החכמה שבו שהוא הנוק' שבו אבל אור הזכר שבו שהוא הרשימו מהאור דהתפשטות הא' הנה הוא בבחי' אוירא עלאה שברישא דא"א שהוא נעלם מאד, אוירא דלא אתפס כנודע) ואמר שם בשער הקדמות עוד, וזה סוד כולם בחכמה עשית כי בחכמה זו, נאצלו כל העולמות אשר למטה ממנו עכ"ל, כי הוא ע"ד המ"ס שכל הוא ממנה כנז' וכמ"ש הספד"צ פ"א ביה סליקו וביה סלקו דלא הוו והוו ויהויין, **אמנם** הנה יש להעמיס עוד בסוד הכתוב כולם בחכמה עשית, על כלל עולם העקודים כולו שהוא ההתפשטות הב' והיא מהחכמה ולמטה דאור ההתפשטות הא' וכמו שכתבנו בשער העקודים פ"א אות ה' ובכ"מ וכנודע בדברינו והרי הוה כלל העקודים כולו מבחי' החכמה דא"ק, וכנודע ג"כ שהוא הע"ב דס"ג וכמ"ש בדרושי נקודות ספ"א בהמ"ב, וזהו שאמר כולם בחכמה עשית כי העקודים שהוא החכמה היא שורש הכל, וכן הוא בעומק עוד על החכמה ממש דא"ק וכמ"ש בשער סדר אצילות בקיצור פ"א וכן בשער סדר אבי"ע פ"ד, ור"ל על סוד החכמה מ"ס דא"ק, וכמו שכתבנו לעיל בשער טנת"א פ"א מאות ג' עד אות י' ע"ש ואותו המ"ס שבא"ק שהוא החכמה דא"ק הנה היא שורש הכל והוא סוד הכתוב כולם בחכמה עשית, וע' דברינו בשער סדר אצילות בקיצור פ"א אות כ"ד ע"ש, ובזה נשלם דברינו בהפרק הזה רוב ברכות והודאות לשמו הגדול והקדוש יתברך ויתעלה שמו לעד אמן ואמן:

פרק ה'

[א] **הנה** כבר ביארנו, לעיל ספ"ג, שיש ה' אורות כו' ובכלי של בינה יש זו"ן וכן, ועליית אלו תלוי במעשה התחתונים והוא כי הרי אמר לעיל פי"ג כי אותו הבן הוא שורש ז"א העומד בבינה לבחי' מ"ן לעורר אותם לזווג, ע"ש ריש אות י"ז, ולכן תלוי עלייתו במעשה התחתונים כי כל עליית מ"ן והזווגים הם תלויים לעולם במעשה התחתונים כנודע, ונוגע מעשה התחתונים גם בעקודים וכמבואר ג"כ לעיל פ"ב אות כ', כי בענין הגילוי וההסתר והריבוי והמיעוט הנה נוגע מעשה התחתונים בכל העולמות כולם וכמו שכתבנו בכ"מ בזה:

ואור

[ב] **ואור** החסד שהוא בן נשאר למטה, והרי נסתלקו המוחין ממנו ונשאר בסוד הקטנות, רחמ"ל, אמנם הוא הנה אותו אור החסד שהוא בן שאמר הרב הרי הוא אינו ז"א העיקרי עצמו אלא רק שורש ז"א העומד בהבינה תמיד והוא מרומז בהו' אשר בצורת ה', וכאן בעולם העקודים הוה אותו הה' בצורת יד"ו כמ"ש הרב לעיל ספ"ג, ואמרנו שם כי הוא להורות על השינוי לשבח ומעלה אשר הוא בעקודים יותר מבאצילות כי באצילות הרי הוה הו' שבצורת ה', ו' קטיעה בלתי ראש אבל בעקודים הוה שם אותו הו', נ' שלם עם ראש וזהו צורת יד"ו אשר בהבינה דעקודים, והנה על זה מלמדינו הרב כאן כי הנה הגם שהאמת הוא שבעקודים הוה עיקרו דאותו הו', ו' שלם אך לפעמים הנה גורם גם שם מעשה התחתונים ומסתלקים המוחין למעלה ונשאר אותו אור החסד שהוא הבן שבצורת יד"ו' שבבינה, למטה לבדו, ונעשה הוא ג"כ בבחי' ו' קטיעה בלי ראש רחמ"ל, כן הוא עומק כוונת הרב ז"ל בזה, והוא רחום יכפר, וע' דברינו בזה ג"כ לעיל פ"ג אות כ"ו ע"ש בארוכה קצת:

[ג] **לפעמים** נכללין בנוקבא לפעמים בדכורא ולפעמים קצתם בנוקבא וקצתם בדכורא, הנה לא ביאר לנו הרב בזה פרטי הזמנים אימתי שהוא כך ואימתי שהוא כך וגם סיבתם כי איזה סיבה גורם שיעלו בזה או בזה, אמנם הוא כי זהו ג"כ בכלל מה שאמר לעיל בסמוך, ועליית אלו תלוי במעשי התחתונים, כי בזה תלוי כל חלוקי פרטי עלייתם שאמר, **והענין** הוא כי כבר אמרנו לעיל פ"ג אות ח' ואות י"א כי הדו"ן שבכתר הנה הם בבחי' הב' רישין דא"א שהם אוירא ומ"ס, והם שורש החו"ג אוירא דכיא ואשא דכיא כנודע כי האוירא שהוא הזכר הוא שורש כל החסדים והמ"ס שהוא הנוק' הוא שורש כל הגבורות בולד"ק, והנה בעת הזכות והרצון אז נכללים כולם בדכורא ומקבלים כולם שפעת החסדים והאור והברכה, אבל בעת הכעס והזעם רח"ל הנה אז נכללים כולם בהנוקבא לבד שהיא המ"ס בולד"ק ושואבים משם כל שפעת הגבורות ונעשה אז שליטת הדינין, וזה היה ג"כ סוד כל עולם הנקודות כי אז היה עליית כולם בהמ"ס דא"ק, וכמו שבארנו בארוכה בזה בספר הדע"ה ח"א דרוש ב' ג' וכן בספר הכללים כלל י"ח ענף א' ב', כי לא נתייחדו אז הב' רישין עלאין דא"ק שהם אוירא ומ"ס שבו, ויצאו הנקודות מהמ"ס לחוד, וכן היה עד"ז בהדו"ן דהכתר דעקודים שבענינינו שהם ג"כ בבחי' אוירא ומ"ס כנז' הנה לא נתייחדו גם הם זב"ז בעת עולם הנקודות ונכללו אז הד' אורות רק בהנוק' ולכן היה אז שליטת הדינין מאד, ועד"ז היה ג"כ בעת גלות מצרים וכן בעת חורבן ביהמ"ק, אך בעת התיקון דמעשה בראשית וכן בעת גאולת מצרים ומתן תורה וכן בכל עת זכות ורצון הנה אז נעשה כלילות כל הה' אורות כולם בהדכורא, ונתייחדו אז הב' רישין שהם אוירא ומ"ס זב"ז הן בהכתר דעקודים שבענינינו וכן בא"ק, כי הם תלוים זב"ז ונמשך אז אור וברכה ושפעת חסדים גדולים בכל העולמות כולם, ועכ"פ הוא כי עלייתם בהנוק' לבד שהוא המ"ס הנה זה מורה על חסרון היחוד דהאוירא ומ"ס, ונעשה אז שליטת הדינין, אבל כאשר שעולים ונכללים בדכורא שהוא באוירא, הנה אז מתייחדים שניהם, ר"ל האוירא ומ"ס זב"ז, ומזה נמשך כל התיקונים, וכן הוא עוד כי כלילותם בדכורא, שהוא מהרשימו דהתפשטות הא' ושרשו הרי הוא השורש דכתר עליון, הנה זה גורם שיעלו הזו"ן דהכתר למעלה ומקבלים מהשורש דכתר עליון שפעת הזווג וכנ"ל פ"ד אות י"ב וכ"ב, כי כשהם עולים ונכללים בדכורא אז נכלל בו הנוק' ג"כ ועולים ע"י שניהם למעלה לקבל משם תוספות אור וברכה לשפעת הזווג, אבל כשעולים ונכללים רק בהנוק' לבד שהיא מההתפשטות הב' הנה אינם מעוררים למעלה ונמשך להם אז רק השפע דהחיות והקיום לבד, **והנה** תלוי ענין עלייתם וכלילותם בהנוק' שהוא המ"ס, ג"כ לפי ערך הכעס והזעם רח"ל, כי בעת שהכעס הוא גדול, אז אינם עולים אלא רק ד' אורות ואור החסד שהוא הבן הוא נשאר למטה וכנ"ל אות ב' ואז הנה יוצא ומתגלה שפעת דינין ג"כ, **אבל** בעת שהכעס הוא אינו גדול אז לא נפרד אור החסד מהם ועולים כל הה' אורות כולם אלא שעלייתם הוא רק בהנוק' לבד ואינם מקבלים רק שפע החיות והקיום לבד, ואינם עולים בדכורא לגרום עי"ז עליית הזו"ן למעלה ולקבל שפעת הזווג מהשורש דכתר עליון הנ"ל פ"ד אלא רק בעת הזכות והרצון, והנה אז עולים באמת כל הה' אורות כולם כי לא נפרד אז אור החסד מהם, כי הוא עומד בבינה בסוד מ"ן לעורר זווג עליון וכמ"ש לעיל פ"ד ריש אות י"ז ולכן כאשר עולים בדכורא והוה עלייתם לגרום זווג אז בהכרח שעולה אור החסד ג"כ כי הוא המ"ן, אבל כאשר שעלייתם הוא רק בהנוק' והוא באין זכות ורצון אז לפעמים עולים שם כל הה' אורות ולפעמים רק ד' ונפרד אור החסד מהם וכנ"ל אות ב', והוא לפי ערך הכעס והזעם רח"ל וכנז', **ועי'** לעיל פ"ב אות כ' שמבואר שם כי לפעמים עולים גם הזו"ן דהכתר למעלה לא לקבל שפע שם אלא אדרבה רק כדי להסתלק והוא מחמת זעם ואף רח"ל ע"ש, והנה בעת שהוא כן, ובעת שהוא אז מטי בכתר ולא מטי בחו"ב, הנה עולים אז ג"כ רק ד' אורות, כי אור החסד שהוא הבן נשאר למטה בלתי מוחין רח"ל וכנ"ל אות ב', ועליית הד' אורות הוא אז ג"כ רק בהנוק', אמנם הענין הזה הוא נוהג בעקודים רק כרגע ובסוד כי רגע באפו כמבואר שם, ואין בעקודים הסתלקות המוחין מהבן רק כרגע כי עיקרו בעקודים הוא ו' שלם עם ראש כמו שכתבנו לעיל פ"ג אות כ"ז, **ודע** עוד כי מה שאמרנו כי בעת הזכות והרצון אז נכללים כולם בדכורא ואמרנו כי גם הנוקבא עצמו נכלל בו ג"כ, הנה זהו רק בתחילה כי בתחילה עולים ונכללים כולם בו לעורר שם כדי להמשיך שפעת החסד והאור והברכה לצורך הזווג, אך כל עלייתם שם הנה הוא רק בבחי' אתערותא מתתא לעילא, אמנם אח"כ הנה חוזרים ונכללים גם אז כולם בהנוק' דוקא ור"ל כי גם הזכר עצמו הוא ג"כ חוזר ונכלל בה כי כל היחוד והזווג הוא רק כאשר שנכלל הוא בה וכנ"ל פ"ד אות כ"ח (דהמוסגר) ע"ש, ודע זה, **ומ"ש** כי לפעמים הוא קצתם בנוקבא וקצתם בדכורא הנה הוא ג"כ רק בעת הזכות והרצון, כי הנה כל החילוקים הללו הנה הנו מוצאין באצילות ג"כ בענין עליית הפרצופים בשבתות וימים טובים וכן בכל תיקוני התפילות, ואמר הרב בשער הכוונות דף ע"ד ע"ב כי כפי עליית פרצופי האצילות כן עולים בדרך זה בכל העולמות שלמעלה, והנה הנו מוצאין באצילות כל אלו חלוקות הללו כולם כי הרי לפעמים הם עולים רק בישסו"ת לבד וכמ"ש הרב בשער המוחין פ"ט כי בלחש דחול הם בבינה דישסו"ת ובחזרה הם בחכמה דישסו"ת ובראש חודש הם בכתר דישסו"ת, והרי הוה כ"ז העליה בהנוק' שהוא האימא הכללי דאצילות, ובשבת מוסף עולה הוא עד כתר דאבא והיא עד כתר דאימא, והרי הוא קצתם בדכורא וקצתם בנוק', ובמנחת שבת עולה הוא בתיקון ח' דא"א והיא עולה באבא והרי הם שניהם בדכורא, והרי לנו כל בחי' חלוקי עליות הללו באצילות שהוא בתיקוני התפילות דחול והשבתות והימים טובים וכן נעשה אז כל חלוקי העליות הללו בענינינו ג"כ כי כפי העליות אשר למטה כן הוא ג"כ עד"ז למעלה כנז', **אמנם** מה שאמרנו מענין עלייתם בהג"ר דישסו"ת, בשער המוחין פ"ט, והוא עלייתם בהנוק' בתיקוני התפילות, והרי לעיל אמרנו כי עלייתם בהנוק' לבד הוא אינו לשבח ומעלה כלל, אך דע כי זהו רק כאשר שאינם מקבלים אלא מהו"ק דישסו"ת, והוא מוחין דעיבור ויניקה שהם דינין, וכן היה בגלות מצרים ובחורבן בית המקדש רח"ל ואז היו גם המוחין דיניקה נעלמים ודוממים ובסוד דומיה דום י"ה, ע' מבו"ש שער ה' ח"א פ' ט"ו דף מ"ג עמוד ג' מדפוס החדש תרס"ד, והמוחין דיניקה הם מתתקנים בק"ש, וכמ"ש בשער הכוונות דרוש ו' דק"ש ע"ש דף כ"ב כ"ג ובמוחין דצלם פ"ו, ומהם ר"ל מהמוחין דיניקה הוא שפע החיות והקיום כי כשהם נשלמים אז נמשך שפע החיות והקיום כהראוי וכשהם אינם נשלמים אז הם בדינין, והוא ענין עלייתם בהנוק' לבד אשר אמרנו לעיל שהם לשליטת הדינין וכן לשפע החיות והקיום כי זה תלוי לפי ערך שלימות המוחין דיניקה וכנז', אך קבלתם מהג"ר דישסו"ת הנ"ל משער המוחין פ"ט והוא המוחין דגדלות ראשון וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י"ב סמוך לסופו, הנה הוא באמת אינו

מישסו"ת לבד אלא שבזה משתתפים או"א עלאין ג"כ וכמו שכתבנו בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כ"ג סי' ו' ז' ע"ש, ועכ"פ הנה נתבאר לנו מה שנוגע לענינינו כי כל חלוקי העליות שאמר הרב כאן הם ע"פ סדר עליות הפרצופי דאצילות כי ע"ד שהוא באצילות כן הוא למעלה וכולם הם ע"פ מעשי התחתונים וע"פ תיקוני התפילות אשר בחול וכן בשבתות וימים טובים, וכן הענין מה שאמר כי לפעמים אינם עולים רק ד' אורות ואז אינם נכללים רק בנוק' ואור החסד שהוא הבן הוא נשאר למטה, הנה הוא באצילות, הענין שאמר בשער הזווגים פ"ד בסוד כי ימצא חלל באדמה כי כרעא דה' תלויה ואינה דבוקה עם הד' ונשאר מקום פנוי וחלל בלתי מוחין, והוא בענינינו הסתלקות הד' אורות למעלה בה' עלאה דשם י"ה שבכתר שהיא הנוק' שבכתר, ואור החסד שהוא הבן הוא נשאר למטה בכלי הבינה שהיא התבונה, כי הבינה שבכלליות הכולל ישסו"ת הרי היא התבונה הכללית בערך החכמה הכללי הכולל או"א עלאין כנודע, והרי הוא ממש אור החסד שהוא הבן והוא הו' דיו"ן אשר בבינה דענינינו כנ"ל פ"ד, כאשר נסתלקו ממנו הד' אורות למעלה והוא נשאר למטה לבדו בכלי הבינה, הרי הוא בבחי' כרעא דה' תלויה ואינה דבוקה עם הד' והוא עתה בלתי מוחין רח"ל וכנ"ל אות ב', והבן כ"ז היטיב, והרי לנו עכ"פ כי כל בחי' אותן העליות שבענינינו הנה כולם הם ע"ד שהוא באצילות, וכפי חלוקותיהם אשר באצילות כן הוא כאן כי הם תלוים זב"ז, וכולם הם ע"פ מעשה התחתונים כנ"ל, וכן הם ג"כ לפעמים בכבשי דרחמנא אשר נעלם שבחם מכל בריה כי הוא בהנהגתו הנעלמה ית"ש המנהיג את הכל תמיד לכוונה התכליתית, וכמו שכתבנו בכמה מקומות מדברינו, [וע' בזה עוד למטה אות ז']:

[ד] **ונבאר** עתה חלוקה זו, כאשר שאין עולין אלא ד' אורות ואז הוא עלייתם רק בנוק' וכמו שמפרש והולך, והשאר חלוקות לא זכינו לביאורם וחסר לנו כל עיקר הדרוש הזה, ומי יגיד לנו תעלומות חכמה עד עת קץ הימין, ועכ"ז נבאריהו בחזקת היד והשם יתברך ינחנו במעגלי צדק למען שמו:

[ה] **אז** שם י"ה שבכתר הוא פשוט, כי ענין המילוי הוא, שאורו מתפשט ומתגלה, והוא ע"י אתערותא דלתתא שהוא עליית המ"ן, ואז עי"ז מתגלה אורו וכחו ומתמלא השם שלו, אבל בלתי עליית מ"ן הנה עומד העליון כחו בעצמותו בלי גילוי והוא רק פשוט לבד שהוא רק עיקרו לבד, וכמ"ש בשער רפ"ח ספ"א, וכן הוא מבואר בזוה"ק משפטים ל"ד ע"ב, כי הוי"ה במילוי הוא בשלימו יתיר, ע"ש במ"ש זכה יתיר יהבין ליה יהו"ה בשלימו דאתוון כו' ע"ש, וע' מבו"ש שע"ב ח"ב פ"ט דף י' רע"ד מדפוה"ח ובהגהת מהר"ל שם, כי הגם שהאמת הוא שהוי"ה פשוט הוא העיקר, וכמ"ש ג"כ בשער לאה ורחל רפ"ב, וכן הוא באו"א פ"ה ופ"ז כי הוי"ה פשוט הוא בכתר והמילואים הם בחו"ב, והרי הוא הפשוט יותר גבוה, אך היא הנותנת כי הרי נודע הוא שכל מה שהוא יותר גבוה הוא יותר בהעלם ואינו מתגלה למטה והרי נמצא שעיקר התועלת לתחתונים הוא מהמילוי דוקא כי משום שהוא יותר תחתון הוא מתגלה ומאיר למטה, **אמנם** העיקר בזה הוא כי הנה יש בזה ג' חלוקות כי לפעמים עומד הספי' או הפרצו' רק בהארת השם פשוט שבו לבד, ואז הוא הארתו מועטה מאד כי הוא מורה שכחו נעלם בעצמותו בלי גילוי כלל וכנ' והוא בחי' אחד, ולפעמים עומד הספי' או הפרצו' בהארת המילוי שבו לבד והשם פשוט שבו הוא נעלם, שעומד בו רק בבחי' שורש נעלם, והנה אז הוא הארתו יותר גדול כי הרי הוראת המילוי הוא שאורו מתפשט ומתגלה ויוצא מן הכח אל הפועל וכנ"ל והוא בחי' ב', אך לפעמים עומד הספי' או הפרצו' באור השם כולו כי מאיר ומתפשט השם פשוט למילואו ומתגלה הפשוט גופה ג"כ שהוא בגילוין ומילואו, והוא הבחי' ג', והוא השלימות העיקרי, ועל זה אמרו בזוה"ק משפטים ל"ד ב' הנ"ל זכה יתיר יהבין ליה יהו"ה בשלימו דאתוון יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו כו', והרי לנו כי הם ג' חלוקות, וכן אמר הרב בשער אנ"כ פ"ג ודע כי לעולם כשהשם לבדו בלתי מלוי אז הוא יותר גרוע (והוא הבחי' א') מהמלוי עצמו שהוא לבדו (שהוא הבחי' ב') אמנם בהיות שניהם יחד השם והמלוי (והוא הבחי' ג') אז השם בעצמו בפשוטו הוא יותר חשוב ומעולה מן מלוי שבו, כי הרי הוא לעולם עיקרו ושרשו, ומאחר שהם מאירים יחד, ר"ל שהוא עצמו מאיר במילואו, הרי הוה המילוי טפל אליו שהוא רק תולדתו, **והנה** נמצא בזה עוד בדברי הרב בשער מאמרי רשב"י דף ד' ע"ג מדפוה"ח שאמר שם, כי המלוי מורה על יותר העלם מהאותיות לבדם, כי הנה ההוי"ה במלוי אלפין מורה על החכמה וההוי"ה אותיותיו לבד מורה על הת"ת, וע' שמן ששון שם, כי ר"ל, על מה שאמר בשער השמות פ"ג, כי החיצון דחכמה הוא השם מ"ה והחיצון דת"ת הוא הוי"ה פשוט, ומביא הרב ראיה מזה כי המלוי הוא יותר בהעלם מהפשוט, שהרי המלוי הוא בחכמה שהוא נעלם, והפשוט הוא בת"ת שהוא בגלוי, כי הג"ר הם נסתרות והז"ת הם הנגלות כנודע, והרי אמר הרב שם שהמילוי הוא יותר נעלם מהפשוט והוא לכאורה תמוה מאד, אמנם לא קשה כלל כי כוונת הרב שם הוא רק על אותו הענין שמדבר שם, מאצילות לבריאה, ועל זה אמר שם כי אין ספק הוא שהמילוי דאצילות הוא יותר נעלם מהפשוט שבבריאה, ועל זה מביא שם ראיה, כי הרי גם באצילות עצמו הנה הוא ג"כ, שהמילוי דעליון הוא יותר העלם מהפשוט דהתחתון שהרי חכמה שהוא מהנסתרות, הנה בו הוא החיצון שבו, האור דשם מ"ה, והת"ת שהוא מהנגלות הנה הוא החיצון שבו השם הוי"ה פשוט, והרי הוא גם באצילות המילוי דהמדרגה העליונה יותר בהעלם מהפשוט דהמדרגה התחתונה וא"כ הרי כש"כ הוא מאצילות לבריאה שהמילוי דאצילות הוא יותר בהעלם מהפשוט שבבריאה, והוא לאותו הענין שמדבר שם בזה ע"ש, **והנה** בשער השמות פ"ג הנז' בענין הג' כלים דת"ת דז"א הנה אמר שם, כי החיצון שבו הוא הוי"ה פשוט, והוא הבחי' א' שאמרנו כי כשהוא בפשוטו לבד הוה כל אורו סתום בתוכו והוא בהארה מועטת מאד ולכן הוא בכלי החיצון שבו, ומה שאמרנו לעיל בסמוך כי דת"ת הוא יותר נגלה, הנה כל גילויו הוא רק בבחי' גוף וכלי, אבל הכלי הפנימי דת"ת אמר שם ג"כ שהוא השם מ"ה (כי החיצון דהחכמה הוא הפנימי דת"ת ע"ש) והוא הבחי' ג' שאמרנו, ומה שאמרנו לעיל בסמוך שהוא נעלם, הכוונה הוא רק שהוא נעלם מלמטה כי החכמה הרי היא מהג"ר שהם נסתרות אבל במקומו הוא מאיר ומתגלה כי הוא המוח וחכמה המלמד לאדם דעת, והוא ג"כ הפנימי דת"ת כי המוח הוא המתפשט בכל הגוף, דעת המתפשט, ודי בזה, **ועכ"פ** מה שנוגע לענינינו כאן כי כל שם כאשר שהוא בפשוטו לבד הנה עומד אורו סתום בתוכו והוה הארתו מועטת מאד ולכן אמר בענינינו כי קודם שיעלו האורות דהחו"ב למעלה להכלל בהכתר והוא כל זמן שהוא מטי בחו"ב אז עומד השם י"ה שבכתר, פשוט בלי מילוי, והוא סתום באורו, ר"ל שאורו סתום בתוכו, כי אינו מתגלה אלא רק ע"י אתערותא דלתתא והוא כאשר שיעלו אורות דהחו"ב אלו בבחי' מ"ן ועולים לינק ולקבל תוספות אור וברכה אז מתגלה העליון ומתמלא בכל מלואיו כמו שמפרש והולך:

[ו] **והנה** כשאין עולים רק ד' אורות הם כולם נכללין בנוק' שהיא ה' כו' ואז מילוי אותו ה' הוא בי' כו', כבר אמרנו לעיל אות ג' כי עלייתם בהנוק' לבד הוא אינו לצורך שפעת הזווג, ומכש"כ כשאינם עולים רק ד' אורות ונשאר הבן שהוא המ"ן (כנ"ל פ"ג) למטה, הנה הוה עלייתם רק לצורך שפע החיות והקיום לבד, כי זה לא יחסר לעולם וכנ"ל פ"ד אות י"ב ואמרנו שם כי שפע החיות והקיום הוא נמשך להם רק משרשם לבד, שהוא מהחכמה ולמטה דהתפשטות הא' ולא מיוחד למעלה ולכן נתמלא אז הה' במלוי י' שהוא חכמה, כי הרי אמרנו לעיל בסמוך כי ענין המילוי הוא גילוי כחותיו שמתגלים ויוצאים מן הכח אל הפועל, ולכן עתה בעת שמתגלה לצורך שפע החיות והקיום שהוא רק מהחכמה ולמטה, הנה מתמלא הה' במילוי י' שהוא חכמה כי הרי כן הוא גילויו עתה, באור שפעת החכמה דוקא, והוא החכמה שהיא תחיה את בעליה וכן חכם גימ' חיים וממנו הוא החיות והקיום, וע' לעיל פ"ד אות כ"א, **והנה** נעשה כ"ז ע"י שגם אלו הד' אורות שהם הדו"ן דכלי החכמה והדו"ן

דכלי הכיסא השלים, הנה הם מכשלים את עצמם לאור העליון שבהם שהוא הי' מהשם י"ה שבחכמה והוא האבא עלאה כנ"ל פ"ג אות כ"ב והרי נכללים הם עצמם ג"כ, בעיקר החכמה שהוא י', וכן עליית כולם עתה הרי הוא בהנוק' שבכלי הכתר שהיא החכמה מ"ש כנ"ל פ"ג אות כ"א והיא מהחכמה דהתפשטות הא' כמו שכתבנו שם אות ד', ועי"י כ"ז הנה נתעורר במקור המקורות שלהם הכל רק לצורך הגילוי דשפעת אור החכמה, כי לפי עלייתם אשר מלמטה למעלה, שהוא האתערותא דלתתא, כן נעשה ההתעוררות למעלה, ומאחר שכל האתערותא דלתתא שהוא כל כלילות שלהם ועליית כולם היה עתה הכל בבחי' חכמה לכן נתעורר במקור המקורות כולם ג"כ רק להגילוי דשפעת אור החכמה, ור"ל בהשורש העיקרי דהתפשטות הב' שהוא ג"כ רק בהחכמה ולמטה דהתפשטות הא', והוא רק לגילוי השפע דהחיות והקיום שהוא מהחכמה, החכמה תחייה את בעליה כנז', ולכן נתמלא עתה האות ה' דהשם י"ה שבכתר, במילוי י' שהוא הגילוי דאור החכמה, והוא רק מדרגת ההתפשטות הב' עצמה, ובכ"ז הוא כאשר שמעשה התחתונים הם מקולקלים רח"ל עד שגם שפע החיות והקיום הוא רק בחסדו של הקב"ה שאינו חפץ בהשחתת עולם ולכן אין גילוי אז גם בעקודים, יחודה למעלה, ר"ל היחוד דהתפשטות הא' עם ההתפשטות הב' ועומד ההתפשטות הב' רק במדרגתו לבד שהוא מהחכמה ולמטה ולכן כאשר שהוא מטי בכתר ולא מטי בחו"ב כי עולים החו"ב אצלו הנה הוא אז עלייתם רק בהנוק' לבד וכן אינם עולים אז אלא רק ד' אורות לבד ונעשה אז המילוי ה' שבכתר במילוי י' והוא מהטעם והסיבה שאמרנו, וע' עוד למטה:

[ז] כי ד' אורות כשעולין בנוק' הנה הו' לכן מלוי ה' אז היא בי', הנה לעיל אות ג' מתבאר כי ענין עלייתם בהנוק' לבד הוא מורה על שלימות הדינין, וענין החילוק בין אם עולים ד' אורות לבין אם עולים ה' אורות הנה הוא כי כאשר שפע החיות והקיום הוא לא יחסר לעולם ועכ"ז הנה לפעמים נמשך גם זה בשפע גדול ולפעמים הוא אינו בשלימות כ"כ והשפע, ובאצילות הנה תלוי כ"ז בהשלמת המוחין דיניקה וכמבואר בכוונת ק"ש דף כ"ב כ"ג, ובענינינו שהוא בעולם העקודים הנה הוא תלוי בהחילוק בין אם עולים רק ד' אורות לבד לבין אם עולים כל הה' אורות כולם, כ"ז הוא מה שמתבאר מדברינו לעיל אות ג' ע"ש, **אמנם** הנה יש בזה ענין עוד, והוא כי הנה אמרנו לעיל פ"ד אות כ"א כי בכל שפע החיות והמזון אשר הוא נמשך ובא מלמעלה למטה כמו שאמרנו שם הנה נמשך עם זה ג"כ כח ומוחין להזו"ן להוליד נשמות אשר הם בבחי' מלאכים ושלוחים להמציא את כל ההצטרכות דבני אדם אשר מאותו השפע המגיע לקיום העולם, ואמרנו שם כי הנה אגם שאותו השפע עצמה אשר להחיות והקיום היא נמשך לעולם ואינו נפסק אפי' רגע אחת והיא שפע תדירי אך לידת הנשמות הנז' הוא אינו תדירי כ"כ אלא הם רק בעת הצורך, ע' דברינו שם באריכה, והנה כ"ז הוא ענין החילוק אשר בענינינו בעלייתם בהנוק' בין אם עולים בה רק ד' אורות לבין אם עולים בה כל הה' אורות כולם כי לצורך לידת הנשמות הנז' הנה עולים בה כל הה' אורות כולם, כי אור החסד שהוא הבן והוא המ"ן הנה כשעולה גם הוא, אז מזדווגים החו"ב העליונים, להוליד נשמות ג"כ, אבל כאשר שאין עולים רק ד' אורות לבד ואור החסד, שהוא הבן והמ"ן הוא נשאר למטה, אז לא נמשך רק שפע החיות והקיום לבד אמנם גם כשעולים כל הה' אורות הנה מכיון שעלייתם הוא בהנוק' לבד, הרי הוא אינו עדיין השפע לנשמות עיקריים פנימיים אלא רק נשמות חיצוניות אשר הם ג"כ רק משפע החיות והמזון וכנ"ל בדברינו פ"ד אות כ"א, והנה נמשך כ"ז רק מהשורש העיקרי דהתפשטות הב' לבד שהוא רק מהחכמה ולמטה אבל לא מיותר למעלה וכנ"ל פ"ד אות י"ב ולכן נתמלא עתה האות ה' דשם י"ה שבכתר במילוי י' וכנ"ל בסמוך אות ו', **אמנם** כאשר שעולים כל הה' אורות ובדכורא ג"כ הנה נמשך אז השפע לצורך הזווג דנשמות פנימיים וכנ"ל אות ג', והנה אז נתמלא האות ה' דשם י"ה שבכתר במילוי ה', כי לפעמים הוה במילוי ההי"ן גבוהים במעלה ממילוי יודי"ן מאוד מאד כמ"ש הרב בשער הכוונות דף ע"ד סע"ב, והוא כאשר שעולים ג"כ בדכורא אשר בענינינו והנה נמשך אז השפע להוליד נשמות פנימיים ולכן נתמלא אז האות ה' שבשם י"ה במילוי ה', כי האות ה' מורה על עיבור, ולכן הוא השם דמילוי ההי"ן לעולם בהנוק' כי אין אשה אלא לבנים וכן הוא נודע כי הה' הוא מזל בנים ובסוד מ"ש הא לכם זרע וכמ"ש ברע"מ פנחס רע"ז ב', ולא הולידו אברהם (ע' זוה"ק ח"א ל' ע"ב) ושרה, עד שניתן להם ה' בשמם, עי' פרע"ח שער חג המצות פ"ו בכוונת מגיד, כי ה' הוא ד"ו והוא חיבור דו"ן והד' מקבל מהו' ובספד"צ פ"ד, ה' ד' הות בקדמיתא ומדאתעברת ביה בגווה אפיקת ו' כו', והרי עכ"פ הוא כי ה' מורה על עיבור ולכן כאשר שעולים בדכורא ג"כ ונמשך אז השפע להוליד נשמות עיקריים אז נתמלא האות ה' שבשם י"ה במילוי ה', וזהו שאמר הרב בשעה"כ דף ע"ד ב' כי בסעודת שבת שחרית עולה עתיקא קדישא דאצילות עד אוחס ההי"ן אשר בשמות י"ה דהכח"ב שבהעקודים, והוא כי בשבת שחרית הרי עולים אז הא"ן, בכתר דאו"א כמבואר שם, וכן הוא בענינינו ג"כ כי עולים אז, קצתם בדכורא וקצתם בנוק' וכנ"ל אות ג'. ונעשה אז בחי' היחוד והזווג העיקרי, גם בהכח"ב דהעקודים לצורך נשמות פנימיים, ע"ד הזווג העיקרי שנעשה אז בזו"ן דאצילות ועי"ז הנה נתמלא אז השמות י"ה שבהעקודים במילוי ההי"ן. ושם עולה עתיקא קדישא בסעודת שחרית שבת, והנה שם בשעה"כ אמר הרב כי כאן בדרושי מטי ולא מטי הנה ביאר הענין דשמות י"ה במילוי ההי"ן ובאמת הנה לא נמצא לפנינו כלל מזה כי כאן אינו נזכר אלא רק המילוי יודי"ן, והוא כמו שכתבתי לעיל אות ד' כי חסר לפנינו כל עיקר הדרוש בזה, אך עכ"פ הרי אמר שם כי אותן הי"ה הם במילוי ההי"ן וכאן אמר שהם במילוי יודי"ן, אך הענין בזה הוא ע"פ מה שאמרנו כי כאשר עולים כולם בהנוק' לבד אז הם במילוי יודי"ן ומהטעם שאמרנו לעיל אות ו' אבל כאשר שהם עולים קצתם בדכורא וקצתם בנוק' או כולם בדכורא אז הם במילוי ההי"ן ומהטעם שאמרנו כאן כי אז נמשך השפע, להעיבור דנשמות פנימיים, והוא הוראת דאות ה' וכנ"ז, ודע עוד כי מה שאמרנו שכאשר עולים כולם בדכורא הנה הם ג"כ במילוי ההי"ן, הוא רק ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ג' כי גם כשעולים בדכורא הנה חוזרים אח"כ ונכללים כולם בהנוק' ור"ל שגם הזכר עצמו הוא נכלל בה ג"כ, וכנ"ל פ"ד אות כ"א הב'. שכן הוא דרך כל היחודים, שמתחילה עולה היא אצלו, והוא סוד החופה שהוא בסוד אתערותא מתתא לעילא סוד עליית המ"ן, ואח"כ יורד הוא אצלה ונכלל בה וזהו עיקר הזווג, והנה אז נתמלא הה' במילוי ההי"ן והוא כאשר נכלל הוא בה, כי אז נעשה העיבור שהוא הוראת דמילוי ההי"ן וכנ"ל, אבל מתחילה בעת שהיא עלה אצלו וכלולה בו, הנה אז היא אינה במילוי ההי"ן, אלא רק במילוי אלפי"ן, כי כאשר עולים כולם בדכורא אשר הוא מהרשימו דהכתר דהתפשטות הא' וקבלתו הוא מהשורש דכתר עליון כנ"ל פ"ד הנה בעת שעומדים כולם בו אז מאירים כולם באורו שהוא באור השורש דכתר עליון, והוא בבחי' אל"ף, פל"א מופלא ומכוסה וכמ"ש בתיקונים ריש תיקון ע', ועי"ז הנה עומדים אז כל השמות י"ה דהכח"ב דהעקודים במילוי אלפי"ן, ולא נעשו במילוי ההי"ן אלא אח"כ כאשר שחוזרים ונכללים כולם בהנוק' שבכתר ונכלל הוא ג"כ בה ע"ד כל בחי' זווג ואז מתמלא היא בהשפע מהשורש דכתר עליון שהוא שפע דהעיבור אשר לצורך לידת דנשמות פנימיים, וכנ"ל פ"ד אות י"ב וכ"א, ואז נתמלא השמות י"ה במילוי ההי"ן, והרי נתבאר לנו עכ"פ כי ישנם כאן ג"כ כל הג' מלואים דיודי"ן ההי"ן אלפי"ן אשר סימנם יה"א, והם כולם ע"ד שאמר הרב בכוונת שבת, ואמר שם כי בערבית שבת הוה השמות י"ה שבהזו"ן במילוי יודי"ן, וכמבואר שם דף ע"א עמוד א', וכן הוא בענינינו כשעולים כולם בנוק' כנ"ל, כי הוא דוגמת ערבית שבת שהוא שלימות הנוק' כי אז אין עלייה לז"א כמ"ש שם דף ס"ד ע"א ובכ"מ שם, ובשחרית שבת כשעולה הוא באבא והיא באימא ונתמלא אז השמות י"ה דהזו"ן במילוי ההי"ן כמבואר שם דף ע"ד ב'

ב', וכן הוא במניינו כשעולים הה' אורות קאתם בדכורא וקאתם בנוק', ובמנחת שבת שעולה ז"א בא"א ונוק' באבא הנה נתמלאו השמות י"ה דזו"ן במילוי אלפי"ן כמבואר שם דף ע"ו עמוד א', הנה כן הוא במניינו כשעולים כולם בדכורא הנה בעת שעומדים כולם בו הוא השמות י"ה שבהם במילוי אלפי"ן וכנז' והרי עכ"פ הוא כי ישנם גם כאן בהשמות י"ה כל הג' מלואים דיה"א, **וכל זה** הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ג' כי הנוק' דהכתר הנה היא בבחי' המ"ס דא"א ומ"ס הוא כי המ"ס הנה יש בה ג' בחי' כי במרך שכל הג' רישין כלולים בה והיא כללות כולם הנה היא בסוד א', אל"ף פלי"א, כתרא עלאה, אבל בבחינתה גופה הנה היא בסוד י' כי היא חכמה קדומה חכמתא סתימאה, אך בפרטות הג' רישין הנה היא בסוד בינה כי הג' רישין הם כח"ב דא"א כנודע והיא בסוד ה'. ולכן יש בה כל הג' מלואים דיה"א וכמו שאמרנו. **אמנם** כאשר שהיא במילוי אלפי"ן או הס"ין הנה זה מורה על יחודה עם האור דהתפשטות הא' ומקבלים או מהשורש דכתר עליון שהוא השפע אשר להנשמות הפנימיים העיקרים וכנ"ל בכל דברינו והבן כ"ז היטיב:

[ח] **ונשארים** למטה במקומם ב' המלכיות כו'. הטעם שנשארו מבואר בשער הקדמות דף ט"ז סע"א כי באם שהיו מסתלקים לגמרי היה כעין מיתה גמורה אל הכלים לכן נשארו המלכיות והוא כדמיון השינה שמסתלק נשמת האדם ונשאר בגופו קיסטא דמיותא להחיות את הגוף כמ"ש בזוה"ק לך לך פ"ג א', **ומ"ש** בב' כלים כו' עי' בעקודים פ"ה שאמר שם ג"כ כי נעשה להם ב' כלים וע"ש דברינו אות כ' ולעיל פ"ג אות ט' וע' למטה אות ט"ז בארוכה בזה, **ומ"ש** בהיותם פשוטים בלי מילוי, כי מאחר שהע"ב דזו"ן עלו למעלה הרי הם אז בודאי רק פשוטים לבד כי המילוי הוא רק ע"י שמאירים ומתפשטים ומתגלים בכחותיהם וכנ"ל אות ה' אבל כאשר שעלו עיקר האורות למעלה הנה הם אז רק פשוטים לבד בלי מילוי. והוא רק בעת כאשר שהוא לא מטי בכתר ומטי בחו"ב:

[ט] **דע** כי אז ב' מלכים אלו שוין (נ"א, ב' המלכיות אלו שוות, והיא היא), הנה לכאורה הרי לא ידענו מה חילוק הוא אם שהם שוים או שהם אינם שוים ולא משמיענו הרב בזה דבר, אך פשוט הוא כי הוא חילוק גדול ונפק"מ גדולה בהדבר, כי נודע הוא שכל ההנהגה הוא בהנוק' וכפי מה שמקבלת ממנו וכאשר שהם שוים, אז היא מקבל מכל מה שיש בו ונמשך ההנהגה מתוקן כהראוי והוא על צד היותר שלימות, אבל כשאינם שוים אז הוא בחסרון הרבה וכנודע בהזו"ן דאצילות, ע' מיעוט הירח פ"א, וכן הוא בכל בחי' זו"ן אשר למעלה, כי כ"א מקבל מהזו"ן שעליו ויש חילוק גדול בין אם שהם שוין לבין שהם אינם שוים, כי כאשר שהם אינם שוים ואין בכחה לקבל מכל מה שיש בו אז הרי נתמעט השפע ומתמעט. לפי ערך מיעוטה ממנו. אבל כאשר שהם שוים אז היא מקבלת מכולו ומאיר ומשפיע למטה בכל שפעו ופשוט הוא:

[י] **ואור** הנוק' שבכתר היה בסוד הכניסה, כן הוא הנוסח בדפוסים הישנים וכן הוא ג"כ בדפוס ירושלים בפנים הספר, ור"ל כי הרי היא באה בבחי' התפשטות, שנתפשט ונכנס בתוך הכלי כי הוא ההתפשטות הב' שהוא העקודים העיקרי, ובדפוס ורשא תרנ"א נדפס ע"פ נוסח כת"י, בסוד הפנים, והכונה הוא ג"כ כי הרי כל הסתלקות הוא בסוד אחוריים שהופך פניו למעלה, וכל התפשטות הוא בבחי' פנים שהופך פניו למטה וכמ"ש לעיל פ"א ובשער עקודים פ' ה' ז' ח':

[יא] **אך** הנוק' שאין לה למעלה שורש כו', ר"ל שהרי היא ירדה למטה בכל אורה העיקרי גופה:

[יב] **אז** בא הזכר בכל אורו, ר"ל שהוא נעשה עתה ג"כ בבחי' התפשטות להיות שורש למטה, וקנה עתה מקומו למטה וחפצו ותשוקתו הוא להאיר שם בכל כחו:

[יג] **וגם** כי הוא לוקח אור גדול משורש הכתר שלמעלה ממנו, ר"ל מהכתר עליון העומד בסוף השרשים, וכן הוא הלשון בשער הקדמות ט"ז ב', וגם כי עתה קבל אור גדול נוסף, מן הכתר הנשאר למעלה תמיד, שהוא שורשו של זה הזכר, עכ"ל, ור"ל כי הרי הוא רשימו ממנו, והוא מקבל בעת עלייתו, מהכתר הפרטי שבו שהוא הכתר עליון, ועכ"פ הוא כי אינם מקבלים אלא רק מהכתר העומד בסוף השרשים, ועיקר המקבל ממנו הנה הוא הזכר שהוא הרשימו מאור הכתר הפרטי שבו והוא הראש והראשון לקבלה, ומשום כ"ז הנה הוא עתה גדול ממנה הרבה. **והגם** כי לעיל פ"ד אמר שנעשו ע"י עלייתם שניהם שוים ואמר שם בפירוש כי היא נשוה למעלה עם הזכר ושניהם שוים ע"י קבלתם משורש הכתר עליון, **אך** עתה הרי מדבר הרב כאשר שאינם עולים אלא רק ד' אורות וכללים כולם רק בהנוק' וכנ"ל אות ד', ואז כאשר שעולים, אינם מקבלים כלל מהשורש דכתר עליון אלא רק מהכתר הכללי העומד בסוף השרשים שהוא השורש דהתפשטות הב' לבד, וכנ"ל אות ו', אך הזכר הנה הוא מקבל מהכתר הפרטי שבו שהוא הכתר עליון (וכנ"ל פ"ד אות י"א) כי הוא הרשימו ממנו והרי לוקח הוא בעלייתו אור גדול יותר מהנוק', כי היא מקבל רק מהחכמה ולמטה שבו, ולכן הוא עתה גדול ממנה הרבה, אך עכ"פ הוא כי קבלת שניהם הוא עתה רק מהכתר העומד בסוף השרשים לבד. ר"ל בעת שעולים בה רק ד' אורות ועלייתם הוא אז רק בהנוק' לבד הנה אז כאשר עולים הזו"ן דהכתר לינק למעלה, אינם מקבלים אז אלא רק מהכתר העומד בסוף השרשים ולא מהשורש דכתר עליון הנ"ל פ"ד:

[יד] **אין** יכולת בנוק' לקבל אור הזכר שלו רק מסוד ו"ק לבד, והוא נקרא זווגא דלא שלים שהוא רק להוריד חיות ומזון אל העולמות כמ"ש בשער הזווגים פ"א, וכ"ז הוא רק כאשר שאין עולים אלא רק ד' אורות ועלייתם הוא רק בהנוק' לבד וכנ"ל בכל דברינו, כי כל דברי הרב עתה הוא רק בחלוקה זו וכנ"ל אות ד':

[טו] **כי** יש חילוק בפעם ראשונה בעת אצילותם לזמן שלאחריו, ר"ל כי הרי גם אצילותם הראשונה דהי' ספי' דההתפשטות הב' הרי הי' נעשה ג"כ רק ע"י מטי ולא מטי, כי עד שנאצלה אור המלכות (שהוא האות ד' שנכנס בכלי המלכות). הרי היה ה' פעמים מטי ולא מטי בכלי הכתר (ר"ל ה' פעמים מטי וה' פעמים לא מטי) כנ"ל פ"ב, וכן אח"כ הנה הם ג"כ תמיד במטי ולא מטי כי עולים הזו"ן שבכתר למעלה לינק וחוזרים למטה כנ"ל פ"ד, וע"ז אמר כי היה חילוק בין פעם ראשונה לאח"כ, כי בפעם ראשונה (כנהה, והוא מ"ש ואח"כ בהתפשטו' ב' ור"ל בעת המטי הראשונה דהתפשטות ב') בעת שנאצלה אור החכמה וירדה בכלי הכתר להעשות נוק' להרשימו שנשאר שם, הנה היה ירידתה בכלי בפנ"ע, כי נעשית לה אז כלי בפנ"ע, וכנ"ל בשער עקודים פ"ה אות כ', והיתה עומדת הנוק' בכלי הכתר בכלי בפנ"ע והוא האות ה' דשם י"ה, כי הרשימו שהוא הזכר היה עומד בכלי בפנ"ע שהוא האות י' דשם י"ה, והחכמה שהיא הנוק' אליו, נעשה לה כלי בפנ"ע והוא האות ה' דשם י"ה ושם היתה עומד הנוק' כולה ר"ל בכל הי' ספי' שבה, אמנם זה היה רק בפעם ראשונה לבד בעת שנאצלה וירדה ונכנסה להעשות נוקבה להרשימו וכנז', אבל אח"כ כאשר חזרו ועלו אותן הזו"ן למעלה בבחי' לא מטי וכנ"ל פ"ב אות א', והנה לא היה עלייתם והסתלקותם לגמרי אלא שנשארו ב' המלכיות שלהם כ"א בהכלי שלו וכנ"ל אות ח', הנה כאשר חזרו הזו"ן אח"כ וירדו בבחי' מטי, וכנ"ל תחלת פ"ב, הנה לא נכנסה אז הנוק' בהכלי שלה שהוא האות ה' אלא שנכנסה אז עם הזכר ביחד בהכלי שלו שהוא האות י' וכמו שמפרש והולך, אך המלכות של הנוק' הנה היא נשאר לעולם באות ה' וכמו שיתבאר:

[טז] **והיה** זו"ן בב' כלים, הוא בהאות י' והיא באות ה' כנ"ז, והוא מטעם כי עי"ז יצא כ"א למציאות בפנ"ע הוא לבחי' זכר והיא לבחי' נוק' כי הכלי מגביל לכ"א ומצמצמו על מציאותו הראוי אליו כנודע, ולכן נכנסו בפעם ראשונה כ"א בכלי בפנ"ע, **אמנם** לכאורה הוא קשה מאד כי הרי מבואר לעיל פ"ג שכל הכלי דהזכר שבכתר הנה הוא נעשה רק ע"י שנכנס אור החכמה שהיא הנוק' בתוך הרשימו עצמו והיה מפסיק בין אור הזך שבו לבין העביות שבו ונתלבש אור הזך שבהרשימו בתוך אור החכמה

ונעשה נשמה אליה, והעביית שבהרשימו נשאר מבחוץ לשניהם ועי"ז נעשית לבחי' כלי והוא הכלי דהכתר ע"ש, וא"כ הרי מבואר מזה כי העביית דהרשימו הנבדל מהאור הזך שבו הוא הכלי לשניהם כי הם שניהם עומדים בתוכה, אמנם אופן כניסת אור החכמה בתוך הרשימו להפסיק בין אור הזך שבה להעביית שבה, הנה בארט בספר עקודים פ"ה אות כ', שזה נעשה, ע"י בחי' התדבקות רוחא ברוחא, כי כאשר בא אור החכמה על אור הרשימו היה נעשה בהם בחי' זווג דנשיקין שהוא התדבקות רוחא ברוחא ונכללו ב' האורות זב"ז, ועי"ז נבדל אור הזך דהרשימו מהעביית שבו, ואמרנו שם כי כן נעשה ג"כ באור החכמה והוא במה שנודע כי כל אור ע"י התפשטותו וירידתו הוא נתעבה קצת והרי יש עביית באור החכמה ג"כ וע"י התדבקות דרוחא ברוחא הנ' הנה נפרד העביית דאור החכמה ג"כ ונתייחד האור הזך שבשניהם זה עם זה ונבדלו העביית מהאורות שבשניהם ונשארו לעצמן, וע"ד שכתוב נפשי יצאה בדברו, ונעשית כלי לאור החכמה ג"כ והיה ב' כלים אחד לו ואחד לה, והם הב' כלים שאמר הרב בעקודים פ"ה הנ', אבל עכ"ז הנה כל אור החכמה כולו עם הכלי שלה ג"כ, הנה היא עומדת בתוך הכלי של הזכר וכנ"ל מדברי הרב פ"ג, שהעביית דהרשימו שהוא הכלי שלו הוא מבחוץ לשניהם, והרי עומדים שניהם בכלי שלה, כי הרי הוא מתלבש בה בבחי' נשמה, ושניהם בכלי שלו, שהוא מבחוץ לשניהם, וא"כ הרי אין מקום להדברים שאמר כאן, שמתחילה היה כ"א בכלי בפנ"ע, הוא בהי' והיא בה', ואח"כ נכנסה היא ג"כ בהכלי שלו שהוא הי', והמלכיות נשארו כ"א בכלי בפנ"ע, הלא לפי מה שאמר לעיל פ"ג הוה לעולם, ב' האורות זה בתוך זה, אור הזך שלו בתוך אור הזך שלה וכן ב' הכלים זה בתוך זה, הכלי שלה עם ב' האורות שבה, בתוך הכלי שלו, שהוא מבחוץ לכולם כנ"ל וא"כ הרי הם שניהם בהכלי שלה, והם שניהם עם הכלי שלה בתוך הכלי שלו, והרי מפסיק אור החכמה עם הכלי דהחכמה, בינו לבין הכלי שלו, ואינו עומד אור הזכר בהכלי שלו הוא עצמו לעולם, וא"כ הרי אין מקום להדברים שאמר כאן כי מתחילה היו הזו"ן בב' כלים, **אך** הענין בזה הוא כי כבר אמרנו לעיל בכ"מ כי הזו"ן שבכתר דעניינו הם בבחי' אוירא ומ"ס שברישא דא"א, ונודע הוא כי הם שניהם בקרקפתא שהיא הכלי לשניהם ועכ"ז הנה עומד המ"ס גופה ג"כ בבחי' כלי בפנ"ע שהוא קרום של המוח וכמ"ש באדר"ר קכ"ח ב' והאי קרומא אתחפייא על מוחא דאיהו חכמתא סתימאה ובגין דאתכסייא האי חכמתא בההוא קרומא דלא אתפתחא בג"ד אקרי חכמתא סתימאה כו' והרי לנו כי יש כלי להמ"ס ג"כ בפנ"ע אלא שהיא עם הכלי שלה עומד בתוך הקרקפתא שהוא הכלי לשניהם, וכן הכלי שלה שהוא הקרום אינה כלי גמורה כלל כי הוא הקד"א שהוא אזדכך מאד כי האוירא מזכך אותו תמיד ע"י שהוא מתייחד תמיד עם המ"ס, וכמו שמבואר בזוה"ק פ' נח ס"ה ע"א (ע' דברינו בספר הכללים כלל ט"ו ענף ת' ביאור עמוק על כל דברי הזוה"ק שם) והרי הוה הכלי של המ"ס אינו כלי גמורה כלל ועיקר הכלי הוא רק הקרקפתא שהיא הכלי לשניהם, וכן הוא בענינינו בענין הכלי דהנוקבא דהכתר כי היא אינה גמורה כלל וכמו שהעלינו לעיל פ"ב אות ת' כי עיקר הכלי הוא רק העביית הראשונה שהוא מההתפשטות הראשון שהוא הכלי של הזכר כי בעולם העקודים נכלל הנוק' בדכורא כנ"ל פ"ד אות ה' ז', **אמנם** נודע הוא מדברי הגר"א בספד"צ פ"א כי האוירא עלאה [שהוא האוירא העומד על המ"ס ונקרא עלאה משום שהוא מרדל"א כמ"ש בשער א"א פ"ד ופ"ו, ודוגמתו באדם הוא עיקר הנשמה שבו, ובענינינו הוא אור הרשימו שהוא הזכר שבכתר] הנה הוא אינו מתלבש כלל, ור"ל הגם שהוא עומד בהקרקפתא שהיא הכלי עליו, אך אינו נכלל בו כלל (ע"ד הנשמה הנכלל בהגוף שנעשו שניהם לאחד) להמשיך אורו על ידו, ע"ד הנשמה שהיא ממשיך אורה ע"י הגוף, משא"כ האוירא עם הקרקפתא אינה נכלל האוירא עמו כלל ואינה מתלבש בה כלל אלא שהיא רק כעין מסך ומחיצה לפניו להסתיר אורו, והאוירא עם הקרקפתא הוא רק כמו אדם היושב בתוך הבית שהבית הוא אינו לבוש עליו אלא שהוא כמסך ומחיצה לפניו ואינו מתלבש האוירא עצמו כלל בשום לבוש להכלל עמו אמנם היא עומד ומרחפת על הקרום שעל המוח בבחי' נוגע ואינו נוגע ומזדכך הקרום עי"ז תמיד, ולכן הוא נקרא קרומא דאוירא הגם שעיקרו הוא להיות לבוש על המ"ס ועכ"ז נקרא על שם האוירא, קד"א, כמ"ש בספד"צ פ"א, משום שהאוירא שהיא העיקרי כי היא, אחת רוח אלהים חיים שאמר בספר יצירה פ"א מ"ט, והיא חיות של כל העולמות, הנה היא מרחפת על הקרום ועי"ז מקבל המ"ס תמצית הארה ממנו ומחיה את כל העולמות, ומסבב הקרום את כל המ"ס וסותמו כי אי אפשר להמ"ס לקבל את אורו עצמו אלא רק תמצית הארתו ע"י הקרום ולכך נקרא קד"א כי רק על ידה שורה האוירא בגולגלתא להחיות את כל העולמות, **והנה** אותה ההזדככות ותמצית הארה אשר המ"ס מקבל ממנו הנה זה נקרא שמתלבש בתוך המ"ס ונעשה נשמה אליו ועי"ז יש קשר להאוירא עם המ"ס לעמוד בתוך הגולגלתא כי אלולא זה לא היה אפשר להאוירא לעמוד שם כלל ורק ע"י אותה ההזדככות ותמצית הארה הנמשך ממנו אל המ"ס ע"י הקד"א, והמ"ס מקבל אותה ונעשית חד עמו, הנה זהו הקשר שמתקשר עי"ז האוירא עם המ"ס לעמוד בתוך הקרקפתא, והרי נמצא מכ"ז כי הגם שהאוירא היא עומד בתוך הקרקפתא עכ"ז אינו נחשב הקרקפתא לכלי אליה אלא רק ע"י המ"ס כי ע"י שמתייחדת עם המ"ס ע"י הקד"א ונעשה נשמה אליה עי"ז היא עומד בתוך הקרקפתא להאיר ולהחיות את כל העולמות, והרי נחשב נעשה הקרקפתא לכלי אליה ג"כ ע"י המ"ס, והגם שהמ"ס הרי יש לה כלי זולת זה שהוא הקרום אך היא אינה כלי גמורה אליה כלל כי הקרום הוא רק להסתיר ולהמעיט את אור האוירא ממנה וכנז' ועיקר הכלי דהמ"ס הוא הקרקפתא והיא מעתה הכלי להאוירא ג"כ ע"י המ"ס כי הרי היא נשמה להמ"ס שבתוך הקרקפתא והרי הוה הקרקפתא כלי לשניהם, אלא מה שהיא כלי להאוירא הוא ע"י המ"ס, אמנם משום כי כל קבלת המ"ס ממנה הוא רק תמצית הארה לבד ע"י הקד"א אבל עיקר כל אורה נשאר למעלה לכן אמר הגר"א בספד"צ פ"א בליקוט שם, כי האוירא אינו מתלבש כלל, אך במה שהיא נעשית נשמה להמ"ס שהוא בהתמצית הארה הנז' הרי נעשה הקרקפתא באמת הכלי לשניהם, **והנה** כ"ז הוא ג"כ בענינינו שהוא בענין אור הרשימו עם אור החכמה כי הגם שישנו באמת כלי בפנ"ע לאור החכמה ג"כ אך היא עם הכלי שלה עומדת בתוך הכלי דהרשימו שהיא הכלי העיקרי והיא הכלי לשניהם וכן לא נעשית הכלי דהרשימו אלא רק ע"י החכמה וכנ"ל מדברי הרב לעיל פ"ג והרי שוה בזה אור הרשימו ואור החכמה דעניינו עם האוירא והמ"ס שברישא דא"א, וכמו שהאוירא הגם שהיא נעשה נשמה להמ"ס עכ"ז הנה עומד עיקרה בפנ"ע למעלה מהמ"ס על הקרום שבה והיא בקרקפתא בפנ"ע כן הוא ג"כ באור הרשימו דעניינו הנה הוא עיקרו ג"כ בפנ"ע והוא זכר לאור החכמה אלא שמשפיע אורו בה ועי"ז הוא נשמה אליה אבל עיקרו הוא בפנ"ע ועומד בכלי שלו אשר הוא בבחי' קרקפתא אשר בה עומד אור החכמה עם הכלי שלה ג"כ כי הקרקפתא שהיא הכלי שלו הנה היא מקפת לשניהם והיא עיקר הכלי לשניהם וכנז', אמנם היא נעשית ע"י אור החכמה ע"י התדבקות רוחא ברוחא כנ"ל, ולא עוד כי כאן בענינינו הנה נשתנה לעילויא בב' דברים, אחד בהכלי של הזכר ואחד בהאור של החכמה, כי משום שהכלי שלו הרי היא נעשה ממנו גופה ר"ל מהעביית שהיה כלול בו לכן אחר שנעשית לכלי הנה יש לו השתוות עמה והיא בבחי' לבוש ממש אליו, משא"כ האוירא עם הקרקפתא כנ"ל, וכן ישנו כאן שינוי ג"כ באור החכמה, כי הרי המ"ס עם האוירא הרי אי אפשר לעולם עתה שיתייחדו יחד לגמרי (ע' דברינו בספר הדעה ח"ב דרוש ד' ענף כ"ה סי' ג' ד', פלאים בזה) וכל יחודם הוא עתה רק ע"י הקד"א ובדרך מטי ולא מטי, ע' זוה"ק פ' נח ס"ה א', משא"כ כאן באור החכמה הנה הגם כי נעשה לה ג"כ כלי בפנ"ע, בעת ההתפשטות הא' שלה והיא עומדת כולה אז רק בהכלי שלה ג"כ, אך אחר שחזרו ועלו למעלה לינק ונשתווה אז במעלה עם הזכר ונעשו שניהם שוין כנ"ל פ"ד, הנה

אחר שחזרו וירדו למטה בבחי' מטי הנה נכנסה היא אז ג"כ בהכלי שלו והיא עמו ביחד שם בהכלי שלו וכמו שמפרש הרב והולך ומה שנכנסה מקודם בהכלי שלה לעצמה הוא רק בתחילה שהוא בעת שנאצלה ובההתפשטות הראשון שלה והיה זה מעט כדי שתשלים ותבא על מציאותה הראוי לה וכנ"ל בריש דברינו אבל אח"כ הנה בכל ההתפשטיות שהוא המטי אשר אחר ההתפשטות הראשון והמטי הראשונה, הנה נכנסה לעולם אור החכמה בהכלי שלו ביחד עמו וכמו שמפו"ה וכמו שיתבאר, **ועכ"פ** הוא כי הנה נתבאר לנו מעתה היטיב דברי הרב שאמר, כי בההתפשטות הראשון (של ההתפשטות הב' אשר אחר ההסתלקות הא') שהוא המטי הראשונה, הנה נכנסה אז אור החכמה בהכלי שלה עצמה והיה זו"ן בב' כלים. הנה הכוונה הוא ע"ד האוירא והמ"ס, שהאוירא עומד בהקרקפתא והמ"ס עומד בהקרום, אלא שכאן נשתנה לעילויא כי הכלי שלו הוא כלי עליו ממש כי יש לה השתוות עמו ומתלבש בה, וכן אור החכמה הוא נכנס בכלי לעצמה, ע"ד המ"ס שעומדת בקרומא. והכלי שלו הוא מקיף על הכלי שלה ג"כ, ע"ד הקרקפתא שהוא מקיף להמ"ס והקרומא ג"כ, והוא משפיע בה ומתלבש אורו בה לבחי' נשמה, ועכ"ז הנה עיקרו עומד לעצמו בהכלי שלו והוא זכר אליה אשר עומדת בהכלי שלה, וזהו שאמר והיה זו"ן בב' כלים, אך כ"ז הוא רק בעת המטי הראשונה שהוא תחילת וראשית אצילותה וכדי שיצא ויתגלה כ"א לעצמו וכנ"ל אבל אח"כ כאשר עולים למעלה לינק כנ"ל פ"ד והוא הלא מטי וחוזרים למטה בבחי' מטי הנה אז נשווה היא עמו ונכנסה עמו יחד בהכלי שלו ורק המלכות שלה היא נשאר לעולם בהכלי שלה וכמו שיתבאר והבן כ"ז היטיב: **ומ"ש אך בהסתלקות ב'**, ר"ל על הלא מטי הראשונה:

[יז] **וקבלו** כולם ביחד הארה מן כתר עליון, ר"ל מן השורש של כתר עליון, וכמ"ש לעיל פ"ד, כי אז שלשתן שוין אחר שכולן שוין בקבלתן משורש הכתר עליון כו' ע"ש, ואין להרהר ולומר שבדקדוק כתב הרב בעניינו, מן כתר עליון (ולא אמר מן שורש כתר עליון) כי בענינינו הרי מדבר הרב בעת שעליית האורות הוא רק בהנוק' לבד ואז כאשר עולין בעת לא מטי למעלה, אינם מקבלים אז רק מן הכתר עליון ולא מן השורש וכנ"ל אות י"ג ע"ש, והוא כאשר שאין עולין בה רק ד' אורות לבד, ולכן אחר שירדו למטה, אינה יכולה לסבול אורו אלא רק מהו"ק שלו לבד מאחר שכל קבלתם למעלה היה רק לשפע החיות והקיום, וכנ"ל פ"ד אות י"ב שהשפעת הכתר עליון הוא ג"כ אז רק מבחי' אחוריים שבו ולכן כאשר ירדו למטה הוה זווגם אז רק בבחי' זווגא דלא שלים וכנ"ל אות י"ד, אמנם אי אפשר לומר כן כי הרי לעיל בסמוך סוף אות ט"ז אמרנו כי מ"ש אך בהסתלקות ב', הכוונה הוא על הלא מטי הראשונה הנ"ל רפ"ב, וא"כ הרי אז עדיין לא נאצלה אור הבינה כלל כי בעת הלא מטי הראשונה נאצלה אז רק האור שנכנס בכלי החכמה וכנ"ל רפ"ב אות ד' ולא נאצל אור החסד הניתן בכלי הבינה אלא רק בעת המטי הב', וא"כ הרי בעת הלא מטי הראשונה הרי לא שייך לומר אז ענין החלוקות הנ"ל אם שעלו ד' אורות או ה' אורות כי אז הרי נאצל ונעשה רק הזו"ן שבכלי החכמה ועמדו אז שניהם בכלי החכמה, אך עומק כל דברי הרב כאן בביאור הוא, כי הנה מ"ש אך בהסתלקות הב' אשר היו עולין כו' עד הדיבור וכן הענין תמיד כו' הוא רק דרך אגב וכדי לבא לענייננו, וזהו מה שאנו רואין שהרי לכאורה הנה סותר הרב את עצמו באותו ענין גופה כי הרי לעיל בסמוך אמר וגם כי הוא לוקח אור גדול משורש הכתר שלמעלה ממנו ואז כשחוזרין כו' והרי אמר שם כי בעת הלא מטי הנה לוקח הוא אור יותר הרבה, וכאן אמר כי בעת הלא מטי אשר היו עולין זו"ן שניהם למעלה אז נשתוו שניהן יחד וקבלו כולם ביחד הארה מן כתר עליון, והרי סותר את עצמו באותו הענין גופה, אך העיקר בזה הוא כי לעיל מדבר הרב, באותו הענין שעומד בו, והוא כאשר עולין בהנוק' רק ד' אורות לבד וכנ"ל אות ד' ואז כאשר עולין הזו"ן דהכתר למעלה לינק הנה מקבל הוא הרבה יותר ממנה וכנ"ל אות י"ג שאין מקבלים אז אלא רק מן הכתר הכללי העומד בסוף השרשים והוא מקבל מן הכתר הפרטי שבו שהוא הכתר עליון, אך עתה הנה מדבר הרב דרך אגב את החילוק בין המטי הראשונה לאחר כך כמאחר המטי הראשונה הנה מאז ולהלאה. בכל מטי שאח"כ, הנה נכנסה היא בהכלי שלו, ומדבר הרב כ"ז דרך אגב כדי לבא לענינינו שכאשר עולים בהנוק' רק ד' אורות אז אינה יכולה לקבל את אורו הגדול כשהיא עמו ביחד בכלי אחת אלא רק מהו"ק שלו, כי הענין דכניסתה בהכלי שלו הנה הוא לעולם תמיד ומאחר המטי הראשונה ולהלאה שהוא גם בעת אצילותם והיינו מהמטי השניה ולהלאה, **והנה** בעת ההסתלקות ב' שהוא הלא מטי הראשונה כנ"ל סוף אות ט"ז הנה כאשר עלו אז למעלה הרי ודאי הוא שהיה אז יניקתם גם מהשורש דהכתר עליון וככל הנ"ל פ"ד והרי אז נשתוו שניהם יחד בודאי וקבלו שניהם הארה מן כתר עליון ור"ל מן השורש דכתר עליון, והנה מאחר שנשתוו שניהם אז בעת אצילותם הראשונה דכל הי' ספי' דעולם העקודים, הנה זה גורם אשר בכל מטי ומטי דאח"כ, נכנסה היא לעולם עמו יחד בהכלי שלו. אמנם בעת שהעולם עומד באינו זכות ורצון רחמ"ל אז היא אינה יכולה לקבל אורו אלא רק מהו"ק שלו לבד והוא בעניינו כאשר שאינם עולים אלא רק ד' אורות ועלייתם הוא אז רק בהנוק' וכאשר עולים אז למעלה בעת לא מטי הנה הוה אז אורו יותר גדול ולכן כאשר חוזרים למטה ונכנסה היא ג"כ בהכלי שלו אינה יכול לסבול אור הזכר אלא רק מן הוק' שלו וכנ"ל אות י"ג י"ד, **ועכ"פ** הרי נתבאר כי מ"ש וקבלו כולם יחד הארה מן כתר עליון הכוונה הוא באמת גם מן שורש הכתר עליון ואז נשתוו באמת שניהם יחד, כי כל הדיבור הזה הוא רק לבאר לנו את הסיבה מה שהיא נכנסת לעולם בהכלי שלו עמו יחד, והוא ע"י שנשתוו שניהם מתחילה בעת כל אצילת דעולם העקודים, ולכן נמשך מזה בעניינו שכאשר עולים בה רק ד' אורות ואז בעת שהוא לא מטי הנה מקבל הוא אור יותר ממנה, הנה כאשר שיורדים למטה בעת שהוא מטי, ונכנסים שניהם בכלי אחת שהוא בכלי שלו, הנה כאשר שהוא קבל אור יותר גדול, והיא אינה בכלי בפנ"ע (להשלמם עי"ז) הנה אינה יכולה לסבול אורו אלא רק מן הו"ק שלו וכמו שמפרש והולך, והבן כ"ז היטיב:

[יח] **אז** נכנסין שניהן בכלי של הזכר, שנכלל אור החכמה עם אור הרשימו והרי מאיר אור הרשימו באור החכמה בלתי הפסק הכלי דהחכמה ולכן כאשר שהעולם עומד באין זכות ורצון ואז בעת שהוא לא מטי הנה מקבל הוא אור יותר גדול ולכך כשחוזרים למטה בעת שהוא מטי, אינה יכולה לסבול אורו אלא רק מן הו"ק שלו והרי לנו עכ"פ כי נשתנה כאן לעילויא הרבה ממה שהוא באצילות כי הרי באצי' אינה יוצאת המ"ס מן הקרומא לעולם והיא תמיד סתים ואינה מקבל אור האוירא אלא דרך הקרומא, והוא הענין דאור הגנוז כי נגנז האור למעלה ואינו מאיר אלא דרך הקרום אבל בעקודים הוא אינו כן כי שם נכנס אור החכמה עם אור הרשימו יחד בהכלי שלו והרי לא נגנז ממנה האור כלל, **ושורש** וסיבת הדברים הנה הוא מסיבת שינוי עוד לעילויא הרבה אשר היה בעקודים ממה שהוא באצילות, כי הרי באצי' הנה נעשה מסך ופרגוד בין האור דהתפשטות הא' שבו לבין האור דהתפשטות הב' שבו והיינו כי הרי התפשטות הא' דלאצילות הנה הוא האור דהס"ג הכללי דא"ק אשר היה מתפשט בתחילה עד סוף רגליו, וכמ"ש בדרושי נקודות רפ"א ורפ"ד, ואח"כ הנה נסתלק ועלה הוא למעלה ממקום הטבור ונפרס שם פרסה ונעשה האצי' מהמ"ה וב"ן הכלליים אשר ירדו דרך הפרסה ונתפשטו עד סוף רגליו, והוא ההתפשטות הב' דלאצילות שהוא האצילות העיקרי אשר מקומו הוא ממקום הטבור שהוא מתחת הפרסה עד סוף רגליו, וכמבואר כ"ז בסנת"א פ"א בהמ"ב ובנקודות פ' א' ב' ג' ובשביה"כ פ"ו ובתיקון רפ"ג ובכ"מ, והרי נעשה האצילות רק ע"י הפסק פרסה, בין ההתפשטות הא' אשר אליו, לבין ההתפשטות הב' שהוא המציאות העיקרי דהאצילות, ולא נעשה

האצי' אלא רק מהארה היוצא דרך מסך ופרגוד, שהוא הפרסה המפסיק בין הא"ק העיקרי, שהוא למעלה מהטבור, לבין האצילות שהוא למטה מהטבור. וזהו הענין מה שמבואר בדברי הרב בשער סדר אצילות בקיצור פ"ב, שהעתיק דאצילות הוא רק מהארת הז"ת דהמלכות דהא"ק. והוא משום כי הרי הא"ק העיקרי הוא מסתיים במקום הטבור למעלה מן הפרסה, ע' דברינו בספר הכללים כלל ה' ו', וכל בנין האצילות הוא נעשה רק מהארה היורד דרך הפרסה שהוא מסך ופרגוד המפסיק בין הא"ק העיקרי לבין האצילות, ונודע הוא כי כל הארה הנמשך דרך מסך הנה הוא רק תמונות ותולדות האור, כמ"ש בדרושי אבי"ע פ' י"ג, ולכן הוא כי הגם שבאמת הרי מלביש האצילות מטבורו דהא"ק ולמטה, אבל משום שכל האור אשר שם הרי נסתלק ועלה כולו למעלה ונפרס פרסה ביניהם ולא נעשה כל האצילות אלא רק מהארה הנמשך דרך מסך הפרסה, והנה הוא רק הארת הז"ת דהמלכות העיקרי דהא"ק, כי אחר ההסתלקות הא' אשר להאצילות הנה עלה כל האור כולו למעלה ונתרוקן למטה מהאור כמ"ש בנקודות פ"ב, והרי נעשה כל האצילות רק מהארת הז"ת דהמלכות דהא"ק הגם שבאמת הנה הוא מלבישו מטבורו ולמטה.

והנה סיבת כ"ז הנה הוא משום שעדיין לא נשלם להתברר כל הבירורים מהסיגים דעולם התוהו אשר נפלו בירידתם לבי"ע, וזהו עומק הכוונה מ"ש הרב בנקודות פ"ב, שהפרסה הוא בשביל העולמות בי"ע ור"ל שלא נשלם הבירור עדיין וישנם שם עדיין כמה נצו"ק והרי לא נשלם השם ב"ן בשלימות ולכך נעשה כל האצילות רק מהארה הנמשך דרך הפרסה. **והנה** זהו מה שניתן לאדם הראשון לתקן, והיה אפשר לו לתקן אילולא החטא להשלים הבירורים, ואז היה מזדכך הפרסה והיה נמשך האצילות עם א"ק לאחד ממש, ואין הכוונה שהיה עולה האצילות ג"כ למעלה מהטבור כי זה אי אפשר רק אחר שיתבטל המ"ה וב"ן ויחזרו לשרשם לע"ב וס"ג, כי למעלה מהטבור הוא מדרגת ע"ב וס"ג ולמטה מהטבור הוא מ"ה וב"ן, אלא הכוונה הוא שהיה נשלם המ"ה וב"ן גופה בכל שלימותם והיו נמשכו עם הס"ג וע"ב כאחד, וכ"ז היה אפשר להתתקן ע"י אדה"ר אילולא החטא כי היה מזדכך הפרסה והיה מתבטל מבחי' מסך כלל. וזהו ג"כ כוונת הרב במאמרי רשב"י קדושים ובלק"ת בראשית שאמר שם כי אילולי החטא היה מתתקן ע"י אדה"ר כי עולם האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון שהוא במקום א"ק, ולכאורה הוא הדברים תמוהים כי איה הוא מקומו הראשון ואיה הוא מקומו האחרון, כי הרי מעולם לא היה האצילות למעלה מהטבור וכן מעולם לא ירד האצילות למטה מרגליו ח"ו, כי שם הוא רק מדרגת הבריאה ולא האצילות ואם היה יורד שם היה מתבטל ממציאת האצי' ח"ו, ומקום ומדרגת האצילות הנה הוא לעולם מהטבור עד סוף רגליו, אך הכוונה הוא רק על עליית מדרגה ומעלה, כי היה מתבטל הפרסה מבחי' מסך והיה נמשך האצילות עם הא"ק לאחד ומ"ש כפי מקומו הראשון ר"ל מקומו הראשון הראוי אליו להיות עם א"ק כאחד [אמנם בענין עליית הפרצופים ועליית העולמות בי"ע שאמר שם, הכוונה הוא על עליית מקום ממש ג"כ, כי אז היה העלייה גם בחיצונית דהעולמות וכמו שבארנו בספר הדע"ה דרוש ג' ענף ט' וי"ד ושם דרוש ד' ענף ח' סי' ב' וענף י"א סי' ב'] אבל המקום ממש דכל האצילות הכללי הנה הוא לעולם רק מהטבור עד סוף רגליו, ולא אפשר לו לעלות יותר למעלה כי שם הוא מדרגת דהא"ק שהוא מכלל העולמות דא"ס (ולא יהיה זה אלא רק אחר שיתבטל המ"ה וב"ן כנז') ואז אינו אצילות כלל, וכן אי אפשר לירד למטה מרגלי א"ק ח"ו כי שם הוא אינו אצילות אלא בריאה, אלא הכוונה הוא כי אלולא החטא היה מתתקן ע"י אדה"ר, הזדככות הפרסה, והיה מתבטל הפרסה מבחי' מסך והיה נמשך האצילות עם א"ק כאחד, **כי** כל ערך הפרסה הנה הוא, משום הסיגים שבהעולמות בי"ע והרי לא נשלם הב"ן עי"ז ונתמעט האצילות בשביל הבי"ע, ור"ל כי הגם שהפרסה הרי נעשה גם קודם עולם הנקודות שלא היה עדיין סיגים כלל אך הכוונה הוא כי באשר שרצונו וכוונתו ית"ש הנה היה להמציא הסיגים וכל העביות דהבי"ע כמו שהוא עתה עד עת התיקון העתיד, לכך נתייסד הפרסה להמעיט את האצילות ג"כ בשביל צורך כוונתו ורצונו ית"ש אשר במציאות הבי"ע, וכל זה היה אפשר להתתקן ע"י אדה"ר להשלים כל הבירורים דהב"ן וביטול הסיגים והזדככות הפרסה ושלימות האצילות שהיה נמשך עם הא"ק כאחד, והבן כ"ז מאד וע' ספר הגלגולים פ' י"ז ותמצא עיקר דברינו בזה, ואין להקשות כי הרי מבואר הוא בדרושי אבי"ע פ' י"ג וכן בסדר אבי"ע פרק א' ב' ובכ"מ כי האצילות מקבל אור א"ס בלתי מסך כלל (אמנם שם פ"ו, מזכיר מסך גם על האצילות) והרי הוא קשה לכאורה מאד מענין הפרסה שהוא מסך ופרגוד כנ"ל, אך הענין מה שאמר בכ"מ שהאצילות מקבל האור בלתי מסך הכוונה הוא ע"פ מה שנודע בדברינו שכל הבחי' אשר ישנם בא"א הנה הם ג"כ בא"ק פ' שביה"כ רפ"ו, וכל הענינים אשר מא"א לז"א, הנה כן הוא כ"ז ג"כ מהא"ק להאצילות. ונודע הוא כי כל מציאות ז"א בא"א הנה הוא מטבורו ולמטה ומתחת הפרסה שבו ומפסיק הפרסה בין עיקר הא"א שהוא ממקום הטבור ולמעלה, לבין ז"א שהוא ממקום הטבור ולמטה, וכמ"ש בספד"צ פ"ה, יהי רקיע בתוך המים להבדיל בין הקודש ובין קודש הקדשים עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק כו', והרי נעשה כל מציאת ז"א רק מהאור הנמשך דרך הפרסה, ועכ"ז הרי נודע הוא כי ישנם כמה אורות רבים וגדולים אשר מקבל ז"א מא"א בלי שום מסך כלל. והם אורות נוספים על מציאותו העיקרי בתוספת מרובה על העיקר, והוא הענין דקטנות וגדלות כנודע, והיינו הג' מיני אורות דהחוורתא והנימין ותיקוני דיקנא, והס"ע נהורין דהפנים ואור הרעוא דרעוין דהמצח, ואור העיינין דאשגחא פקיחא, והרוחא דחיי מנוקבין דפרדשקא, וכנודע כ"ז, וכל האורות הללו הנה מקבל ז"א מא"א בלתי מסך כלל, **והנה** עד"ז ממש הוא בענין כלל האצילות עם א"ק, כי כל האורות הנזכרים הנה ישנם כולם בא"ק ג"כ ומקבל אותם האצילות מהא"ק בלתי מסך כלל, משא"כ העולמות בי"ע הנה הגם שגם הם מקבלים הארה דהארה מכל אותן האורות אשר מקבל ז"א מא"א והאצילות מא"ק אבל כל קבלתם הוא רק ע"י מסכים, דרך המסך אשר בין האצילות לבריאה ואשר בין בריאה ליצירה ובין יצירה לעשיה, והנה על אותם האורות הגדולים והרבים ההם שאמרנו הנה עליהם אמר הרב שהאצילות מקבל האור שלמעלה בלתי מסך כלל, אבל עיקר בנין האצילות מא"ק וכן ז"א מא"א הם באמת ג"כ רק מהאור הנמשך דרך הפרסה שהוא מסך ופרגוד כנ"ל,

ומעתה נחזור לענין ראשון, כי הנה אנו רואין שמפסיק פרסה בין הא"ק העיקרי להאצילות והרי ישנו מסך ופרגוד בין ההתפשטות הא' דלאצילות, אחר שנסתלק ועלה למעלה, לבין ההתפשטות הב' דלהאצילות, והנה זהו השורש והסיבה דהקרומא דחפיא על מוחא, ואינו מקבל המ"ס אור האוירא אלא דרך הקרומא, כי הנה אור האוירא הנה הוא מרדל"א דאחזי נהוריה בהאי אוירא שבין גלגלתא ומ"ס כמ"ש בא"א פ"ז, והרדל"א הנה הוא מהמלכות דא"ק, ולכן הוא כי כשם שבנין עיקר האצילות אינו נעשה מאור הא"ק אלא רק ע"י מסך ופרגוד שהוא הפרסה, כי היה מוכרח להתמעט אורה כנ"ל, כן אי אפשר להמ"ס שהוא עיקר הא"א לקבל אור האוירא עצמו אלא רק דרך הקד"א ומפסיק הקרום בין האוירא להמ"ס, ונמשך הקד"א שהוא הקרום המפסיק בין האוירא להמ"ס בא"א, מסוד הפרסה המפסיק בין עיקר הא"ק להאצילות, וכן הוא אלו הב' פרגודין תמיד בכל פרצו' ופרצו', ע' הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ה' וכן שם משנה י', כי הם הב' פרגודין המפסיק, אחד בין הג"ר להז"ת והוא הקרום של מות ואחד בין חג"ת לנה"י ששם הוא התחלת הנוק' והוא הפרסה שהיא בין חג"ת לנה"י, וכ"ז הוא רק מהתחלת האצילות ולמטה, אבל בעולם העקודים הרי לא נעשה שם הפסק כלל בין התפשטות הא' אשר להעקודים לבין ההתפשטות הב' אשר להעקודים, כי הרי אחר הסתלקות הא' אשר להעקודים שנסתלק האור ועלה למעלה מהפה ולפנים ונשאר שם למעלה כנודע בדברינו ואח"כ חזר ונתפשט

בהתפשטות הב׳ הרי לא נעשה שום הפסק ח״ו ביניהם כלל ואדרבה הוא כי הזו״ן דהכתר דהתפשטות הב׳ עולה תמיד למעלה במטי ולא מטי ולכן הנה לא נעשה הפסק ג״כ בין הזו״ן עצמן בין זה לזה, שהם הרשימו ואור החכמה אשר הם בבחי׳ אורח ומ״ס כנ״ל בדברינו, הנה מאחר המטי הראשונה ומאז ולהלאה נכנסו שניהם תמיד בכלי אחת והוא בהכלי של הזכר והרי עומד שם תמיד בחי׳ המ״ס עם האורח ביחד בלי שום הפסק ביניהם כלל, וכ״ז הוא מהטעם והסיבה אשר בעצמותם העיקרי כי עצמות העיקרי דהזכר הרי הוא מהאור דהתפשטות הא׳ כי הרי הוא הרשימו ממנו והעצמות דהנוק׳ הרי הוא מההתפשטות הב׳, ולכן הוא כי כשם שאין שום הפסק מסך ופרגוד בין האור דהתפשטות הא׳ דלהעקודים לבין התפשטות הב׳ שבו אלא שאדרבה הוא שעולים זה לזה תמיד במטי ולא מטי כן אין הפסק ג״כ בין אותן הזו״ן עצמן, מאחר המטי הראשונה ולהלאה, אלא שהיא נכנס עמו יחד בכלי שלו ועומדים שם שניהם ביחד בלי הפסק ביניהם, ומה שנכנס היא בכלי בפנ״ע בעת המטי הראשונה הוא מהטעם שאמרנו לעיל בריש אות ט״ז, כדי שתצא ותתגלה על מציאותה, למציאות נוקבה אליו, אבל מאחר המטי הראשונה והלאה הנה היא לעולם עמו יחד בלי שום הפסק ביניהם כלל והוא מהטעם והסיבה הנז׳, משא״כ באצילות וכנ״ל בכל דברינו, **והנה** נתבאר בדברינו ג״כ כי בעולם האצילות נעשה הענין דאור הגנוז בכפליים (וכן הוא ג״כ בכל פרצו׳ ופרצו׳) אחד הוא ע״י הפרסה שבא״ק כי הרי נסתלק האור ועלה למעלה ונפרס פרסה להפסיק ביניהם, והוא שורש הראשון דאור הגנוז, ואחד הוא הקד״א המפסיק בין האורח להמ״ס והרי נגנז עיקר האור למעלה, ואלו הב׳ הפסקות היה ניתן לאדם הראשון לתקן, לזכך את הפרסה ולבטלה מבחי׳ מסך כלל, ולזכך את הקד״א ולבטלו מבחי׳ הפסק כלל, אך בעולם העקודים הנה לא נעשה שם אלו ב׳ הפסקות כי לא נעשה שם שום מסך להפסיק בין האור דההתפשטות הא׳ אשר לעקודים לבין ההתפשטות הב׳ דלהעקודים וכן לא היה הפסק בין אור הרשימו להאור החכמה, כי הרי מאחר המטי ראשונה ומאז ולהלאה הנה נכנס אור החכמה בהכלי שלו והם לעולם ביחד, **אמנם** הנה בא״ק עצמו הנה יש בו ג״כ סוד הקד״א המפסיק בין האורח שבו להמ״ס שבו, (הגהה. וסוד הדברים בזה הנה הוא ע״פ מה שהעלינו בספר הכללים כלל י״ז ענ״ד ע״ש מאות ו׳ עד סופו נפלאות בזה. וע׳ עוד בספר הדע״ה ח״ב דרוש ד׳ ענף כ״ה סי׳ ד׳ בסופו ע״ש, ע״כ ההגהה.) כי יש בו ג״כ כל סוד הג׳ רישין ע״ד שהוא בא״א דאצילות, וכל העקודים כולו הוא רק מבחי׳ המ״ס שבו ע״ד הי״ג תיקוני דיקנא שבא״א, וכמו שבארנו כ״ז בכמה מקומות מדברינו ודי בזה:

[יט] **והמלכות** של הנוק׳ נשאר בכלי של הה׳, והרי עלו כל הט׳ ראשונות בהכלי שלה ונשאר הכלי שלה רק באור המלכות לבד, והנה הוא ע״ד כלי המלכות הכללי של העקודים, שנכנס האור הראוי לה בכלי של יסוד ונכללה שם אור הנוק׳ בהזכר ואינו עומד בה רק האור דאות ד׳ לבד וכנ״ל רפ״ד, כן הוא עד״ז כאן בהנוקבא דהכתר, הנה נכנסו כל הט׳ ראשונות שלה בהכלי שלו ונכללו עמו ונשאר הכלי שלה רק באור המלכות שבה לבד, והרי כל מה שנעשה בהמלכות הכללי, הנוק׳ הכללי, שבהעקודים, הנה נעשה כמו כן בהנוק׳ דהכתר דהעקודים, ומקרה אחד לשניהם כי הם אחד מעיקרן ובסוד אנ״י ואי״ן, אני ראשון ואני אחרון, והנה כאשר שאינם עולים אלא רק ד׳ אורות לבד אז אינם עולים אלא רק באותה הכלי של הנוק׳ שהיא האות ה׳ אשר שם הוא רק אור המלכות לבד וכמ״ש הרב למטה לכן לא נמשך אז רק שפע החיות והקיום לבד וכנ״ל אות י״ג י״ז, **אמנם** כאשר עולים כל הה׳ אורות ובעת הזכות והרצון אשר עולים בדכורא ג״כ והוא באות י׳ שהוא הכלי של הזכר, אשר שם עומדים הזו״ן העיקריים דהכתר בכל אורם, אז מעוררים בעלייתם, עליית מ״ן, לצורך הזווג דנשמות פנימיות, ומתמלא אז האות ה׳ במילוי אלפי״ן וההי״ן, כי נמשך האור והשפע מהאות י׳ לאות ה׳, אשר שם הוא המלכות ובה נגמר השפע לצאת לגמר פעולה ולכן נתמלאה אז במילוי אלפי״ן וההי״ן כנ״ל אות ז׳, אבל כאשר שאין עולים אלא רק ד׳ אורות ועלייתם הרי הוא רק בהאות ה׳ הנה נתמלא אז האות ה׳ במילוי י׳ שהוא רק לשפע החיות והקיום לבד וכנ״ל אות ו׳ ז׳ באריכה, והרי יש ד׳ בחי׳ בהאות ה׳, כי לפעמים הוא פשוט בלי מילוי, והוא בעת שאין עולים בה אורות החו״ב כלל וכנ״ל אות ה׳ ואות ח׳ שהוא בעת אשר לא מטי בהכתר ומטי בהחו״ב, ולפעמים הוא במילוי י׳, והוא בעת שהוא מטי בהכתר ואז הרי הוא לא מטי בהחו״ב שעולים אורות החו״ב אליו אך כאשר שאינם עולים רק ד׳ אורות לבד ועלייתם אז הרי הוא רק באות ה׳ נתמלא אז במילוי י׳, אבל בעת הזכות והרצון ועולים כל הה׳ אורות כולם בהכלי של הזכר שהוא האות י׳ דשם י״ה, הנה כאשר נכללים כולם באור הזכר אז נתמלא האות ה׳ דשם י״ה במילוי א׳, וכאשר נכללים באור הנוק׳ אז נתמלא האות ה׳ במילוי ה׳, וכנ״ל אות ז׳ כ״ז, כי כפי ערך עלייתם שהוא עליית מ״ן כן נתעורר להמשיך השפע מלמעלה בהאות י׳ דשם י״ה ומשם מתפשט להאות ה׳ דשם י״ה אשר שם הוא המלכות דהנוק׳ ובה נגמר ויוצא השפע לגמר פעולה ולכן נשתנה מילויה שהוא גילוי פעולתה לפי ערך השפע אשר מתפשט בה שהוא לפי ערך עלייתם, **אמנם** הנה קשה בזה לכאורה כי הרי לעיל אות ז׳ אמרנו בענין המילוי דההי״ן כי הוא רק ע״י שגם אור הזכר גופה הוא נכלל ג״כ בהנוק׳ ונכללים כל האורות בהנוק׳ שהוא אור החכמה והרי לכאורה קשה כי מאחר שאמרנו שכל עיקר אור החכמה בכל הט׳ ראשונות שלה הנה מאחר המטי ראשונה נכנסת היא לעולם בהכלי שלו א״כ הרי אדרבה הוא שהיא כלולה עמו ונכללת בו ואז הרי הוא רק במילוי אלפי״ן ולא בההי״ן וכנ״ל אות ז׳, אך לא קשה כלל כי הרי אמרנו לעיל אות ט״ז כי הכלי שלו הנה היא באמת עיקר הכלי גם לה ולכן גם כאשר שניהם עומדים בהכלי שלו שייך ג״כ חילוק הכלילות אם שנכלל הוא בה, אורו באורה, או שנכללת היא בו, אורה באורו, כי גם באורות שייך ענין הכלילות מזה לזה כנ״ל פ״ד, ולכן בעת שעולים כל הה׳ אורות דכלי החו״ב בכלי הכתר ובאות י׳ דשם י״ה שבכתר אשר שם עומדת אור החכמה ג״כ הנה כאשר שנכללים כולם באור הזכר שהוא האור דרשימו אז נעשה האות ה׳ דשם י״ה במילוי אלפי״ן ואח״כ כאשר שנכללים כולם באור החכמה שהיא הנוק׳ ונכלל גם הוא בה אז נתמלא האות ה׳ דשם י״ה שבכתר במילוי ההי״ן:

[כ] **ואז** כאשר הם מזדווגים אין הנוק׳ כו׳, הנה כאן חזר הרב לענין ראשון כי אחר שלמדנו כי בכל מטי אשר אחר המטי הראשונה הנה נכנסת היא לעולם בהכלי שלו שהוא האות י׳ והרי הם מעתה שניהם יחד בלי הפסק ביניהם ולכן הוא בענינינו כאשר שעולים רק ד׳ אורות לבד, והבן שהוא המ״ן הוא נשאר למטה וכנ״ל אות ב׳ ג׳ ו׳, ועי״ז כאשר עולים אז בעת לא מטי לינק למעלה, הנה מקבל הוא אור יותר גדול וכנ״ל אות י״ג וי״ז, ולכן כאשר שחוזרים למטה בכל מטי ומטי הנה כאשר שנכנסים שניהם בהכלי שלו והם שניהם יחד בלי הפסק ביניהם, אין הנוק׳ סובלת אורו רק מן הו״ק שלו והוה זווגם אז רק בבחי׳ זווגא דלא שלים והוא רק לשפע החיות והקיום (משא״כ כשעולים כל הה׳ אורות כולם ובעת הזכות והרצון, הנה אז כאשר שהם עולים למעלה בכל לא מטי, הנה נשתוו שניהם בקבלתם מן השורש דכתר עליון וכנ״ל פ״ד ואז כשיורדים למטה בכל מטי, מזדווגים בזווגא שלים ולצורך נשמות פנימיות, כי אחרי שנשתווית עמו בקבלתם למעלה הנה יכולה לסבול אורו ולהיות פב״פ עמו בכל קומתו היטיב:

[כא] **אשר** נכללו באות י׳ פשוטה, כי המילוי נעשה רק ע״י עליית אורות החו״ב וכנ״ל ולכן כאשר שאין עולים אלא רק ד׳ אורות לבד ואז הוה עלייתם באות ה׳ ונתמלא הוא במילוי י׳ אבל האות י׳ דשם י״ה הרי הוא עדיין בלי מילוי והוא י׳ פשוטה אמנם ע״י עלייתם באות ה׳ הנה מעוררים עליית מ״ן להמשיך השפע דמזון לצורך החיות והקיום עכ״פ והנה גם השפע הזה הוא נעשה ויוצא ג״כ ע״י זווג אלא שהוא בבחי׳ זווגא דלא שלים כנ״ל אבל הוא ע״י זווג עכ״פ כי אין שום שפע שיוולד בלתי זווג, והיינו כי מזדווגים הזו״ן דהכתר העומדים בהאות י׳ פשוטה כדי להמציא

ולהוליד אותה השפע ואז נתמלא עי"ז האות י' ג"כ וכמו שמפרש והולך:

[כב] **אז** יוצא מהם דוגמתן ב' בנים זו"ן סוד וד' מילוי יו"ד, כי ע"י לידת השפע ומליאותה הנה נתמלא הי' ג"כ ונעשה עי"ז גם האות י' דשם י"ה יו"ד במילוי, אמנם הוא הנה אותן הזו"ן שנולדו הנה הם רק בסוד אפרוחים שהוא רק מבחי' מוחין דיניקה לבד שהם סוד גדפין והוא רק בבחי' ו"ק לבד וכמ"ש בשער הזווגים פ"ג סמוך לסופו וכן שם פ"ב כי הם רק מזווגא דלא שלים שהוא רק לצורך שפע החיות והמזון כנ"ל:

[כג] **לכן** גם הבן שלו הוא צורת ו', אמנם הנוק' היא צורת ד' לפי (ר"ל אעפ"י) שיש לה כל הי' כולם, רק שהו"ק שלה הם בטלים כד' ראשונים שלה, שהם הד' מוחין חו"ב חו"ג שבדעת, וכן הוא ג"כ הו' שלו, הגם שהוראתו הוא על הו"ק, עכ"ז הוא כלול מי' והוא הראש דהו', כי הרי ו' זו דמילוי יו"ד יש לו ראש, והוא הוראת המוחין שבו, **אמנם** מ"ש הרב כי לכך הוא צורת ו' משום שהזו"ן שבאות י' אינם מזדווגים רק בהו"ק שלו שהוא זווגא דלא שלים כנ"ל, הרי קשה לכאורה מאד כי הרי גם כשהם בזווגא שלים ומזדווג עמה בכל קומתו הרי לא נשתנה ג"כ אותו הו' דמילוי יו"ד מצורתו לעולם כי לא מצינו לו צורה אחרת כלל, וכן גם מ"ש בטעם מה שהיא בצורת ד' משום שהאור ו"ק שלה בטלים כד' ראשונים שלה, הנה גם זה קשה כי א"כ מפני מה נקראת אבא בשם י' שהוא האות י' דהשם הוי"ה ב"ה אלמא אינם בטלים גם בו הו' תחתונות בהד' ראשונות שלו ויהיה נקרא גם הוא רק בשם ד' ומפני מה נשתנה בזה רק הנוק' לבד ולא שום פרצוף אחר, וע' דברינו לעיל פ"ד סוף אות ז' שכתבנו שם עשרה טעמים עיקריים מה שהיא נקראת בשם ד' והם כולם אינם שייכים אלא בהנוק' ע"ש אבל דברי הרב כאן הרי הוא שייך לכאורה בכל הפרצופים כולם, **אמנם** הוא הנה דברי הרב כאן הם באמת רק על אותן הזו"ן דעניינו לבד אשר נולדו ויצאו מזווג זו"ן דהכתר אשר נכללו באות י' פשוטה, וכן הוא ג"כ רק, בעת אשר עולין רק ד' אורות לבד אשר אז הוא זווגם רק בחי' זווגא דלא שלים וכנ"ל, אבל בעת אשר הם בזווגא שלים ונמשכו אז המוחין מלמעלה למטה שהוא משורש הכתר עליון, הנה אז נכלל הבן הנולד, באות י' פשוטה עצמו, וכמו הרשימו ואור החכמה הכלולים בו שניהם יחד ע"י עולם יחודם, כן נכלל עמהם אז ג"כ הבן הנולד, כי עולה אז אבא עצמו ונעשה כמוהו והוא אז ג"כ בהי' פשוטה, והוא ע"ד רזא דיהיה אשר לעתיד לבא שאמרו בזוה"ק ויקהל רט"ז דע"ב, ואמר האריז"ל במאמרי רשב"י שם כי זו"ן יהיו אז ג"כ בסוד י"ה כמו או"א ע"ש, כן הוא עד"ז בעת הזווגא שלים דעניינו, הנה הז"א ג"כ באות י' פשוטה עצמה כמו אור הרשימו ואור החכמה, משא"כ כשהם בזווגא דלא שלים הנה אז הוה הבן הנולד רק באות ו' דמילוי יו"ד, שהוראתו הוא שהוא ו"ק והמוחין נעלמים בו, ע' נסירה פ"ד סמוך לסופו ופע"ח שער העמידה פ"י. והוא בעניינו רק בבחי' מוחין דיניקה וכנ"ל אות כ"ב, וכן הוא עד"ז בהנוק' כי עתה שהוא בעת זווגא דלא שלים הנה היא רק בהאות ד' דמילוי יו"ד והוא רק על הוראת דבחי' קטנות, אמנם כאן בעניינו שהוא באות י' דהכתר דהעקודים הנה הוא אינו ע"ד הקטנות אשר באצילות כי שם הנה הוא מליאות קטנותה, עמידתה ואחיזתה בהד' תחתונות דז"א, וע"ש זה נקרא ד', והנה היא אז דלה ועניה דלית לה מגרמה כלום, ע' זוה"ק בראשית ל"ג ב', ושם בהשמטות סי' כ"ג רכ"ו ב', כי המוחין נעלמים בה אז למאד, אבל כאן ברום גבוהים דעניינו הנה הוא מליאת קטנותה ושם ד' שבה להיפך, והוא על שורשה והתחלתה אשר מהמוחין. וכנודע שהיא רביעית לכל תלת, ובראש, הנה היא הפה, שהוא המלכות שבראש וכמ"ש אליהו זל"ם, מלכות פה, ועי' ענת"א פ"ו, ונקרא בעניינו, קטנותה בשם ד', כי מליאותה אז, הוא רק בגילוי הד' מוחין שבה, והו' תחתונות שבה כלולים בה אז בהעלם, וע"ש זה נקראת אז בשם ד', וזהו שאמר שהאור ו"ק שלה בטלים כד' ראשונים שלה, ור"ל כי הנה הו"ק עצמן שהם בחי' גוף וכלי, לא ניכר בה בקטנותה כי הם בה רק בכח ובהעלם, והם רק בבחי' עביית הכלולה בהאור עצמו, והאור דהו"ק, הנה הוא בטל בהאור דהמוחין ע"ד שרגא בטיהרא, וכ"ז הוא רק כאן אשר התחלת גילויה הוא מלמעלה למטה ולכן בקטנותה לא ניכר בה הכלי כלל ונקראת ד' ע"ש הד"ר שלה כנ', משא"כ בפרצופי האצילות אשר שם הוא התחלתם ממטה למעלה ועיקר הכלי דכל פרצוף הוא נמשך לו מקטנותו, וכן גם בגדלותם הוה הג"ר בהעלם והז"ת בגלוי, כי גופא ורישא מלבר ומוחא ולבא מלגאו, וכמ"ש במוחין דצלם פ"ז, ולכן לא שייך לומר שם שיתבטל הו"ק להג"ר, כי שם הוא הג"ר בהעלם, משא"כ בהעקודים הנה שם הוא, האור, העיקר בהם והוא מתחילה להכלי, כי הרי הכלי נעשה רק באורות הפה, שהם באו אחר האורות דאזן חוטם שהם נשמה לאור הפה וכן גם באורות הפה הרי נתגלה הכלי רק אחר הסתלקות הא', ומתייחד שם תמיד ההתפשטות הא' והב' ע"י עליית מטי ולא מטי, והרי הוה שם האור מתחילה והעיקר בהם, ולכן נקראת שם הנוק' בעת קטנותה בשם ד' ע"ש הד' מוחין שלה כי הכלי הוא אז בהעלם בה, משא"כ בפרצופי האצילות ששם הוא המוחין בהעלם וכנז' [ודע כי ע"ד שאמרנו בהעקודים כן הוא ג"כ בא"א דאצילות כי העיקר בו הוא ג"כ רק הג"ר שהם התלת רישין ולכן אמרו באדר"ז רפ"ח א', ודאי בהאי עתיקא לא אתגלייא אלא רישא בלחודוי, ע' שער א"א פ"ז והבן], **אמנם** כ"ז הוא רק בעת שהזו"ן דהכתר הם בזווגא דלא שלים והוא כאשר עולים רק ד' אורות לבד וכנ"ל, אבל כאשר עולים כל הה' אורות, ובדכורא ג"כ והם אז בזווגא שלים, ואז הנה נשלם הבן שנולד והוא עומד אז ג"כ בהי' פשוטה עצמה וכנ"ל, הנה נשלם אז גם הנוק' הנולדת, והיא אז בכל הכ' אותיות וד' דמילוי יו"ד כולן, כי היא אז ע"ד אימא עלאה שהיא הו"ד דמילוי יו"ד וכמ"ש בזווגים פ"ד וכנודע והוה הוא אז, בהי' פשוטה עצמה כמו אבא עלאה, והיא בכל הו"ד דמילוי יו"ד כמו אימא עלאה, כי הו' הוא הי' ספי' שלה, כי ראש הי"ו הוא הג"ר וגוף הוי הוא הו"ק, והד' הוא הד' מוחין הנמשכין ממנה מהד' תחתונות שבה ומתלבשים באות ה' של השם י"ה שבכתר אשר שם הוא המלכות דאור החכמה, ועי"ז נתמלא אז האות ה' אם במילוי אלפי"ן או במילוי ההי"ן, **והנה** ניכר בה אז הו"ק ג"כ, כי ע"י שנשלמה אז בהמוחין דגדלות ע"י זווגא שלים, הנה נעשה בערכם העביות הראשונה אשר היה כלול מתחילה בהאור הקטנות שבה וכנ"ל הנה נעשה עתה אותה העביות לבחי' כלי דהו"ק שבה ולכן ניכר בה עתה הו"ק היטיב, ועוד כי הנה נתגלה בה עתה הו"ק ג"כ, ברצון ובכוונה מהמאציל ית"ש, כדי להמשיך ולהלביש אור ומוחין בהד' תחתונות שבה ולהמשיכם לאות ה' אשר שם הוא המלכות דאור החכמה וכנז', אך עכ"פ הוא כי בעת שהוא זווגא שלים אז הוה המליאות דהנוק' הנולדת, בכל הכ' אותיות כולן דהמילוי יו"ד שהם ו"ד, כי היא אז ע"ד האימא עלאה ממש כמ"ש בשער הזווגים פ"ד ע"ש, אבל הבן הנולד הנה הוא אז באות י' פשוטה עצמה וכמו אבא ממש וכנ"ל, **והרי** נתבאר לנו כי מ"ש הרב כי הוא בהו' דמילוי יו"ד, והיא בהד' דמילוי יו"ד, ואמר כי הוא רק בסוד הו"ק והיא בסוד הד' ראשונות שלה, הנה כ"ז הוא רק בבחי' הזווגא דלא שלים והוו אז הבנים בסוד אפרוחים ובמוחין דיניקה, ועכ"ז הנה בו ניכר אז ג"כ כל הי' כי הרי ו' זו דמילוי יו"ד הרי יש לו ראש, והוא ג"כ בבחי' פרצוף שלם עכ"פ אבל היא אינה עדיין בפרצוף שלם כלל אלא רק בהד' ראשונות שבה לבד שהוא בחי' הקטנות שבה והגם שהרי גם בעת הקטנות יש לה ג"כ כל הי' אך הו"ק שהם הגוף לא ניכר בה אז כלל כי הם העביית הכלול בהאור עצמו, כי כן הוא בעקודים וברום גבוהים כזו שהוא בהכתר דעקודים, נמשך שם מליאותם מלמעלה למטה. ונעשה שם האור קודם להכלי, שהרי האורות דאזן חוטם, שהם נשמה לאורות הפה, וכמ"ש בענת"א פ"ב, הם קודמים לאורות הפה אשר שם הכלי, וכן האור דכל ההתפשטות הא' אשר הוא מתייחד תמיד בהעקודים בלי הפסק ביניהם כנ"ל אור י"ח הרי הוא קודם לכל, וכן אור הרשימו אשר ממנו נעשה הכלי ע"י התפשטות אור החכמה כנ"ל פ"ג הרי היה הוא מקודם, ולכן

הוא ג"כ בעניינו בענין הבת הנולדת מהזו"ן שבכתר, בעת הזווג דלא שלים והיא אז רק בבחי' הקטנות, הנה ניכר בה אז רק הד' ראשונות שלה, וכ"ז הוא רק בעת הזווגא דלא שלים והיינו כאשר שאין עולים רק ד' אורות לבד, כי בזה מדבר הרב בענינינו וכנ"ל אות ד' י"ג י"ז, אבל בעת שעולים כל הה' אורות כולם, ובדכורא ג"כ, אז נעשה זווגא שלים ואז יוצאים הזו"ן שנולדים בתכלית הגדלות והשלימות, ואז הנה עומד הוא בהי' פשוטה עלמה וכמו הזו"ן דהכתר גופה, והיא תופסת אז כל הב' אותיות דהמילוי יו"ד שהם הו"ד כולן, כי היא אז ע"ד אימא עלאה וככל מה שאמרנו והבן כ"ז היטיב:

[כד] **וכל** זה נקרא יו"ד שהם זו"ן, כוונת הרב בזה להשמיענו כי עיקר הדברים אשר אמר בענין הזו"ן הנולדים הן כאשר שהוא בבחי' זווגא דלא שלים אשר מזה מדבר הרב והן כאשר שהוא בבחי' זווגא שלים וככל הנ"ל בדברינו הנה אין הכוונה כי הם ממש ע"ד הזו"ן דאצילות היוצאים מאו"א, כי הרי כאן לא נתגלה רק האותיות י"ה לבד וכנ"ל פ"ג וכן בפ"א סמוך לסופו, ועוד כי הרי מציאת הזו"ן וגילויים הנה הוא רק מהה' ראשונה ולא מהי', וכן הז"ת דהעקודים שהם הזו"ן דהעקודים לא התחילו להמצא ולהתגלה רק אחר שנשלמה הבינה וכנ"ל פ"ב, אך ענין הזו"ן הנולדים שאמר עתה באות יו"ד, הנה הם רק ע"ד אריגת אימא עלאה שנמשך ונארג מאבא עלאה ומתפשטת ממנו והיא הו"ד דמילוי יו"ד, ע"ש שהיא שורש השרשים דהזו"ן שהם ו"ד, כי שורש העיקרי דהזו"ן הוא התבונה ה' ראשונה שהוא ג"כ ד' ו' בצורתו אבל האימא עלאה היא רק שורש השרשים וכנודע כ"ז, והוא באמת רק שורש השרשים דהזו"ן אשר בהי' עצמו, אלא שהי' פשוט הוא כללות הנ"ר שבו והם בהג' קוצין שבו, וכמ"ש בזוה"ק ויקרא דף י' ע"ב, והאותיות ו' ד' שבמילואו הם כללות הזו"ן שבו הכלולים בו בבחי' שורש השרשים, וכאשר נתגלה בו אותו השורש השרשים להזו"ן אז הוא נתמלא במילויו שהם ו' ד', ור"ל שהם עצמן הוא הגילוי, וכן הם עצמן הוא המציאות הנקרא בשם אימא עלאה, ור"ל כי הגילוי דשורש השרשים דהזו"ן היוצא ומתגלה באבא הוא האימא עלאה, והרי נמצא כי כ"ז הוא הכל באמת רק אבא לבד שהוא היו"ד לבד אלא שהם הגילוי דשורש השרשים דהזו"ן הנתגלה בו, וכנודע שנתייסד כל עליון להיות שורש לכל התחתונים כולם אבל הוא באמת רק מציאות אחת שהוא מציאותו לבד לא זולת, וכן הוא בעניינו ג"כ כי אותן הזו"ן הנולדים, הן כאשר שהוא ע"י זווגא שלים והם אז בבחי' אורות ונשמות פנימים והן כאשר שהוא ע"י זווגא דלא שלים והם שפע החיות והמזון, הנה אין הכוונה שהם עצמם אותן הנשמות או אותה השפע דהחיות, כי כ"ז הנה יוצא ונעשה רק מהה' ראשונה, שהוא בעניינו האות ה' דשם י"ה, כי משם יוצא הן הנשמות פנימיים לכל העקודים והן החיות לכל העקודים, אבל באות יו"ד דשם י"ה הנה הוה כ"ז רק בבחי' שורש השרשים לבד, אלא שכאשר מתגלה בו הגילוי לזה ר"ל להיות שורש השרשים לאותו האור והשפע, אז הוא נתמלא במילויו ונעשה יו"ד במילוי, אבל עכ"ז ר"ל גם אחר שנתמלא, הנה הוא ג"כ רק מציאותו עצמו לא זולת, וזהו שאמר הרב וכל זה נקרא יו"ד שהם זו"ן ור"ל שגם אחר שנתמלא הנה הוא ג"כ רק היו"ד עצמו, שהוא מציאותו גופה, אלא שנתגלה מציאותו עצמו, ע"י הזווג דאור הרשימו עם אור החכמה הכלולים בהי' פשוטה, להיות שורש השרשים לאותו השפע, ואותו שורש השרשים הם הזו"ן שבו, והם הו"ד אשר נתמלא בהם, אבל באמת הוא הכל עדיין רק מציאותו עצמו אלא שהם גילויו, אשר נתגלה בו להיות שורש השרשים לזה, וזהו שאמר וכל זה נקרא יו"ד, ור"ל שכ"ז הוא הכל עדיין הי' עצמו, שהם זו"ן, והוא אור הרשימו ואור החכמה הכלולים בו שהם הזו"ן שביו"ד עצמו. אוירא ומ"ס שבו:

[כה] **והנה** כאשר עולין הד' אורות התחתונים באות ה' זו אז כו', ר"ל שכאשר עולים רק ד' אורות אז הוה עלייתם רק באות ה', אשר שם הוא אור המלכות דהחכמה, ולכן נתמלא אז אותו הה' במילוי י' כי לא נמשך אז רק שפע החיות לבד, שהוא רק מעולם ההתפשטות הב' לבד שעיקרו הוא מהחכמה ולכן נתמלא אז במילוי י' משא"כ כאשר עולים כל הה' אורות ובעת זכות ורצון, הנה הם עולים לפעמים בדכורא שהוא באור הרשימו ולפעמים בנוקבא שהוא באור החכמה ולפעמים קאתא בדכורא וקאתא בנוק', והנה אז נתמלא האות ה' מתחילה במילוי א' ואח"כ במילוי ה', כי נתגלה אז היחוד דאור ההתפשטות הא' עם הי' שרשים שלמעלה בכל ההתפשטות הב', ומתייחדים וכ"ז מתתא לעילא ומעילא לתתא, מתחילה הוא היחוד דהתפשטות הב' עם האור דהתפשטות הא' בבחי' אתערותא דלתתא, אז מאיר ומתגלה הה' במילוי א', ע"י האור הגדול דהתפשטות הראשון שהוא אור מופלא ומכוסה ומזה נעשה הה' במילוי א' שצורתו הוא, אל"ף פל"א, ואח"כ נעשה היחוד מעילא לתתא והוא היחוד דאור התפשטות הא' עם ההתפשטות הב' ואז נתמלא הה' במילוי ה', ובסוד ה"א לכם זרע, שאמרו ברע"מ פנחס רנ"ז ב', והוא על הוראות המשכת השפע דעטרות ומוחין להוליד נשמות פנימיות, וכנ"ל כ"ז באות ג' ו' ז' וככ"מ לעיל, וכל השפע חיות שאמרנו וכן השפע דנשמות פנימית שאמרנו, הוא בעקודים עצמו ג"כ, וכמ"ש בשער עקודים פ"ה וכן שם רפ"ז, כי לעולם השגחת והשפעת המאציל בנאצלים אינה נפסקת אפי' רגע אחת כדי להחיות כו', וכן עד"ז הוא השפע אשר לאורות ונשמות אשר ניתוסף בעקודים תמיד ג"כ להתחדש אורות ונשמות חדשות בעקודים גופה ג"כ, כי על כל זה הוא עלייתם תמיד למעלה לינק אשר עולים תמיד במטי ולא מטי כנ"ל פ"ד, אמנם כי מהעקודים הנה נמשך כ"ז להאצילות ומשם להעולמות התחתונים ג"כ, אבל עכ"פ הוא כי אלו הב' מיני ההשפעות הנה שייכים וישנם גם בעקודים גופה ועל זה סובב כל דברי הרב בענין הג' מלואים דיודי"ן ההי"ן אלפי"ן אשר בהשם י"ה דהכתר דהעקודים וככל מה שאמרנו:

[כו] **אמנם** צורת ה' זו כזה לפיכך כו', כן הוא בהדפוסים הישנים ומסתיים הפרק במלת כו' כי חסר לפנינו כל עיקר הדרוש בזה וכנ"ל אות ד', אמנם בהשמטות ע"ח דפוס ירושלים תרכ"ו, וכן נתקן בדפוס ווארשא הרנ"א, בלשון זה אמנם צורת ה' זו כזה ו"ד לפיכך הוא עשרה עכ"ל, והכוונה ע"פ מה שנודע כי הה' יש לו ב' צורות כי לפעמים הוא בצורת ד"ו ולפעמים הוא בצורת ד"י וכמ"ש בשער אח"פ פ"ג ופ"ה, ובדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה' אמר שם, כי ה' בצורת ד"ו הוא מורה על עיבור ראשון דו"ק וה' בצורת ד"י הוא מורה על עיבור שני דמוחין, ועד"ז נמצא ג"כ בשער חג המצות פ"ו בכוונת יחץ בענין צורת הי' דאלהי"ם, כי ה' בצורת ד"י הוא מורה על מוח החכמה וה' בצורת ד"ו הוא מורה על מוח הבינה וכן הוא ג"כ שם פ"ב, אמנם שם בכוונת הא לחמא עניא אמר להיפך כי ה' בצורת ד"י הוא מורה שהיא דלה ועניה ואינה מקבלת אלא רק מיסוד לבד ור"ל שהם רק בזווג דנה"י, אבל הה' בצורת ד"ו הוא מורה על קבלתה מת"ת שהוא זווג האמיתי דזו"ן שהם אז בזווגא שלים, אך הענין הוא פשוט כי החילוק בזה הוא, בין ה' עלאה שהוא בינה לה' תתאה שהוא מלכות כי הבינה הרי היא מקבל מהחכמה שהוא י' אבל הה' תתאה מלכות הרי היא מקבל מת"ת שהוא ו', ולכן הוא כי הה' עלאה כשהוא בצורת ד"י הוא מורה על העיבור דמוחין שהוא מהחכמה אבל כשהוא בצורת ד"ו הוא מורה על עיבור ראשון דו"ק משא"כ הה' תתאה שהוא מלכות אשר לפעמים היא עולה בכל קומת ז"א שהוא ו' ואז הוא הוראת הה' שלה בצורת ד"ו משא"כ כשיורדת בנה"י אז הוא הוראת הה' שלה רק בצורת ד"י כי מקבלת אז רק מיסוד לבד, ומהעטרה שבו אשר הוא כתר דהמלכות, והוא י' זעירא כמ"ש בזוה"ק פנחס רנ"ו ע"ב ע"ש, והוא הוראת ד"י אשר ישנו בצורת ה' תתאה שהיא המלכות, והוא אותו הי' אשר בצורת ד"י דהה' תתאה שהיא המלכות, רק ע"ש הי' זעירא שהוא העטרה והוא חכמה זעירא, כמ"ש בפ' אחרי ס"א א' ובאד"ז רנ"ו א', והוא למטה במדרגה מאד, משא"כ הי' אשר בצורת ד"י דהה' עלאה הנה הוא על החכמה עלאה שהוא מעלה במדרגה הרבה מאד, ושם מורה הו' על עיבור ז"א שבתוכה, והי' מורה שם על המוחין דגדלות שהוא מהחכמה להמשיכם לז"א, אבל בה' תתאה הנה מורה הי' על קבלתה מהנה"י שהוא בחי' קטנות,

והו' מורה על שהיא עולה בכל קומת ז"א כולו, **והרי** לנו עכ"פ כי בה' עלאה הוה צורת ד"ו שבו למטה במדרגה הרבה מצורת ד"י שם, ולכן הוא בענינו בהאות ה' דשם י"ה שבכתר דהעקודים, כאשר שעולין בה רק ד' אורות לבד והם אז רק בבחי' זווגא דלא שלים שהוא בהו"ק שלו לבד וכנ"ל אות כ' הנה אז עומד האות ה' דשם י"ה רק בצורת ד"ו וזהו שאמר הרב כי צורת ה' זו הוא עתה בציור ד"ו, והוא משום שהיא אינה מקבל ממנו רק מן הו"ק שלו, **ומ"ש** לפיכך הוא עשרה, ר"ל כי במה שהיא אז רק בצורת ד"ו שהוא עשרה הנה מזה נמשך ג"כ מה שמילוי אותו הה' הנה הוא אז במילוי י' והוא להורות שקבלתם הוא אז רק מעצם ההתפשטות הב' לבד שעיקרו הוא מהחכמה וכנ"ל אות כ"ה, והוא משום כי אז לא נמשך להם רק שפע החיות והקיום לבד, משא"כ כאשר עולים כל הה' אורות ובעת זכות ורצון כנ"ל והם אז בזווגא שלים הנה נעשה אז הצורת ה' דשם י"ה בציור ד"י שצורתו הוא על עטרות ומוחין הנמשך לו מהשורש דכתר עליון ואז נתמלא האות ה' במילוי א' ע"ש הגילוי דאור מופלא ומכוסה שנתגלה אז, וכמו כן נתמלא אח"כ באות ה', והוא השפע אשר לצורך לידת נשמות פנימיים ובסוד ה"א לכם זרע וכנ"ל אות ז' ע"ש, כי נמשך להם כ"ז מהשורש דכתר עליון והם אז בזווגא שלים ועי"ז הנה נעשה אז ה"ה דשם י"ה בצורת ד"י וכן הוא נתמלא אז במילוי אלפי"ן וההי"ן, כי הם לפעמים גבוהים מהמילוי יודי"ן הרבה מאד כמ"ש בשעה"כ דף ע"ד סע"ב וכנ"ל אות ז' והבן כ"ז היטיב, ובזה נשלם הפרק ונשלם השער בעזרת וישועת הקב"ה שהוא קדוש ישראל ומושיע יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים אמן ואמן, **סיימתיו** היום יום ג' ערב חג השבועות דשנת תרס"ט שנת ששים ושמונה לימי חיי תהלאית"ם והוא ברחמיו יחנני עוד ועוד ויעזרני על דבר כבוד שמו כזאת וכזאת כחפצי ומגמתי ממנו ית"ש למען שמו יתברך ויתעלה אמן ואמן:

דרושי נקודות פרק א' אות א' ב' ג' ד' ה' ו'

[א] **ונבאר** עתה עולם הנקודים והם בחי' אורות היוצאין דרך נקבי עינים דא"ק, הנה נקרא בשם נקודים ע"ש הכתוב עקודים נקודים ברודים וכמ"ש הרב לעיל בשער העקודים פ"א. אך מה שקורא הכתוב את אותן האורות דהעינים בשם נקודים, הוא משום כי הנה אז יצא שרשי כל המציאות כולם של כל הד' עולמות אבי"ע והנה יצא אז השרשים הראשונים שבהם ע"ד גרעיני פירי שהם השרשים והזרעים של האילנות והפירות, והנה היו אז רק בבחי' שרשים קטנים וכקרני חגבים, ולכן הם נקראים בשם נקודים כי היו אז רק בבחי' נקודות קטנות לבד, והוא סוד שאמרו בזוה"ק פ' בראשית ל"ה ב', הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין, כיון דאתנטעו ואתתקנו (שהוא ע"י השם מ"ה דהתיקון) אתרביאו בנהורא ואקרון ארזי לבנון, וכן הוא ג"כ במדרש ב"ר ריש פ' ט"ו, אמר ר' חנינא כקרני חגבים היו, והוא על סוד עולם הנקודות כנז':

[ב] **היוצאין** דרך נקבי עינים דא"ק, כי הם אינם אורות העינים עצמן אלא רק שיצאו דרך שם, כי אור העינים גופא הם מן המוח והם גבוהים מאד כי הם מהחכמה וכמ"ש באח"פ פ"א, אבל אורות הנקודים דעניננו הם באמת רק אורות תחתונים, מהה"י דא"ק שעלו מלמטה למעלה, ויצאו דרך העינים כמבואר לקמן פ"ב: [בע"ח דפוס ירושלים צ"ה ח"ו משנת תרכ"ו, הובא כאן דיבור אחד מספר שעה"ק דף י"א ודף ח"י המתחיל, עוד נלע"ד כי אור ראש א"ק הוא כו', והנה בארתי תהלאית"ם כל הדיבור הזה, לעיל סוף שער עגו"י, בדרוש ספיקות דעגולים ויושר סי' ד', ע"ש ותמצא]:

[ג] **ומן** בחי' האזנים ולמטה כו' הוא בחי' ס"ג עד סיום הרגלים שלו, הכוונה הוא שמהאזנים ולמטה מלביש הס"ג על הע"ב והוה הע"ב נעלם והס"ג נגלה כי הס"ג מתחיל רק מהאזנים ולא יותר למעלה, אבל הע"ב הוא מתפשט באמת ג"כ בכל א"ק שלו מראשו עד רגליו אלא שמן האזנים ולמטה הוא נעלם ועומד שם רק בגילוי הס"ג וכן הוא הדרך לעולם שכל אור עליון מתפשט עד למטה כולו אלא שהוא שם נעלם מאד ובבחי' נשמה לנשמה, וכן כתב הרב בספר הגלגולים פ' י"ט, וכנ"ל בדברינו שער טנת"א פ"א אות ד':

[ד] **אמנם** ענין זה היה בתחילה קודם מיתת מלכים בעולם הנקודות, לשון זה הוא לישנא קלילא, כי היה לו להרב לומר, קודם יציאת המלכים שהוא קודם שנעשה עולם הנקודות, כי הרי יציאת המלכים היה ע"י הגילוי דשם ב"ן כמ"ש הרב בשער טנת"א פ"א בהמ"ב ובשבירת הכלים פ"ו וא"כ הרי היה לו לומר קודם יציאת המלכים, ואין לומר כי לא היה אז באמת עדיין השם ב"ן ממש אלא רק הבחי' האחרונות דהס"ג וכמו שמשמע בשער התיקון פ"ב וכן בפ"ג בהמ"ק שם, וכן אמר בפירוש בזוהר הרקיע דף קנ"ד ע"א, כי כל המלכים היו מהבחי' האחרונות דהס"ג ואותן הבחי' האחרונות הוא אשר קורא בשם ב"ן, אך א"כ הרי לא ניחא ג"כ מ"ש, מיתת המלכים, כי כל מיתת המלכים הרי היה ג"כ רק באותן בחי' אחרונות דהס"ג, ולא נתגלה השם ב"ן אלא רק לאחר התיקון כי אז נתעלמו הע"ב וס"ג ונתגלו המ"ה וב"ן, ולכן העיקר הוא כי לשון הרב כאן הוא לישנא קלילא והכוונה הוא באמת על מציאת המלכים כי כל מציאתם היה בשם ב"ן וכמו שמפורסם בדברי הרב ברוב הדרושים, לקרוא את המלכים וכל עולם הנקודות בשם ב"ן ופשוט הוא:

[ה] **ואח"ב** (ר"ל לאחר התיקון) היה בחי' מ"ה וב"ן ממקום הטבור שלו עד למטה כו', ר"ל ג"כ שהם היו מלבישים מהטבור ולמטה על הס"ג וע"ב ונתעלמו הס"ג וע"ב ע"י התלבשות דמ"ה וב"ן והוה כל הגילוי מהטבור ולמטה רק המ"ה וב"ן אבל הס"ג וע"ב הם לעולם בפנימיותם אלא שנתצמצמו ונתעלמו וכנ"ל אות ג', והנה נקרא מהטבור ולמטה שהוא הגילוי דמ"ה וב"ן, בשם עולם האצילות, ומהטבור ולמעלה שהוא הגילוי דס"ג וע"ב הוא נקרא בשם א"ק, אבל באמת הנה כולל א"ק את כל האצילות ג"כ והוא ע"י הס"ג וע"ב שבפנימיותם והוא הנשמה להם, וכ"ז הוא ע"ד א"א שכולל את כל האצילות כמ"ש בשער א"א פ"ז ובשער הכללים פ"ט והרי מתלבש א"א בתוך הזו"ן וכולל אותם, וכנודע כי איהו בנצח ואיהי בהוד וכולל א"א את כל הזו"ן, כן הוא כאן כי א"ק הוא כולל את כל האצילות ועומד כל האצילות מטיבורו דא"ק ולמטה וכמ"ש בשער התיקון רפ"ג, **אמנם** לקמן פ"ב מבואר כי עלו כל האורות אשר מהטבור ולמטה ונסתלקו ועלו למעלה ונשאר למטה ריקן מאור ושם יצאו הב"ן והמ"ה שהוא עולם הנקודות והאצילות כנודע וא"כ הרי מבואר מזה כי אין למטה מהטבור אלא רק הב"ן והמ"ה לבד, אך דע כי הגם שאמת הוא כי לצורך יציאת הב"ן והתהוות דעולם הנקודות הנה נסתלקו מתחילה ועלו משם כל האורות כולם כי הוא סוד הסתלקות הראשון אשר להאצילות וכמו שבארנו בספר הכללים כלל י"ב, אבל אח"כ בעת התיקון אשר ע"י שם מ"ה והע"ר דב"ן הנה חזרו ונתפשטו בפנימיותם האור דס"ג והע"ב ג"כ עם המ"ה והע"ר דב"ן כי רק מהם הם נמשכים כמ"ש בשער התיקון רפ"ב, ועי' דברינו בספר הכללים כלל ה' ו' ח' ובכ"מ שם ודי בזה:

[ו] **הנקודות** הם בחי' אורות הנמשכים מן העינים שלו, הדברים צריך ביאור כי הרי אמר לעיל בסמוך באותו דיבור שהס"ג מתחיל רק מהאזנים ולמטה והאזנים הרי הם למטה מן העינים וכמ"ש באח"פ פ"א וא"כ מה שייכות להנקודות דס"ג לצאת מהעינים הרי אין הס"ג מגיע שם כלל, ועוד קשה כי הרי הטעמים הם גבוהים מהנקודות שהטעמים הם כתר והנקודות הם חכמה וא"כ מפני מה יצאו הטעמים רק מן אזן חוטם פה והנקודות שהם למטה מהם הם יצאו ממקום גבוה מכולם שהוא מהעינים, וכן קשה עוד כי הרי אמרנו לעיל אות ד' מדברי הרב שכל המלכים היו רק מהבחי' האחרונות דהס"ג, והבחי' האחרונות הרי הם אינם הנקודות כלל אלא רק התגין או האותיות כנודע, **אך** הענין בכ"ז הוא באמת עמוק מאד והוא ע"פ הדרושים שבארנו בזה בספר הכללים ובספר הדע"ה ח"א וכן כתבנו ג"כ כמה דברים בזה לעיל שער טנת"א פ"א

פ"א אך עכ"ז הנה נכתב גם כאן בכל דיבור ודיבור הענין בקיצור נמרץ מה שנוגע לביאור דברי הרב, ומה שנוגע לעניינו הוא, כי האמת הוא שהנקודות אשר יצאו מהעינים הם רק הבחי' האחרונות דהס"ג אשר מהטבור ולמטה שעלו מלמטה למעלה ויצאו דרך העינים ומה שנקראו בשם נקודות ולא בשם תגין ואותיות הוא משום כי כל זמן שלא נפרס הפרסא ולא נתגלו הב"ן ומ"ה הכללים שהם האותיות והתגין הכלליים הנה לא נתגלה עדיין הב"ן ומ"ה הפרטיים אשר בהס"ג עצמו ג"כ ונקרא עדיין כולו, בשם ס"ג ונקודות וכמ"ש הרב בענינינו כי אז היה מן האזניים ולמטה עד תשלום כל סיום א"ק, כולו בחי' ס"ג ונקודות, עד סיום הרגליים שלו, כי כל זמן שלא נפרס הפרסא הרי לא היה עדיין הפסק בו והיה נמשך אור הס"ג כולו כאחד עד סיומו כולו ונקרא כולו בשם ס"ג ונקודות והוו האורות שעלו בו מלמטה למעלה בשם הבחי' האחרונות דהס"ג והם אשר יצאו דרך העינים, והנה היה עלייתם ממטה למעלה לבחי' עליית מ"ן, וכדי לקבל שם תוספת אור וברכה (כי כן הוא כל ענין עליית מ"ן כנודע) וכדי להבנות ולצאת לעולם מלא ושלם, והנה כל עליית מ"ן הנה הוא בהמ"ס וכמ"ש בספר"ל פ"א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו כו', והמ"ס עצמו הנה הוא כלול ג"כ מד' שמות עסמ"ב כי הוא מוחא חדא דכליל תלת כנודע, והוה העליית מ"ן בהע"ב שבו כי שם הוא ראשית הגילוי דאור א"ס ועולים המ"ן עד שם כדי לקבל שם תוספות אור וברכה, והע"ב דהמ"ס הנה הוא שורש אור העינים והס"ג דהמ"ס הוא שורש אור דאח"פ, וכמו שבארנו כ"ז בספר הדע"ה ח"א דרוש ד' ובספר הכללים בכ"מ שם, והנה אורות האח"פ כאשר עלו הם למ"ן, והוא סוד ההסתלקות הראשון אשר להעקודים כמו שבארנו בספר הכללים כלל י"א, והנה היה עלייתם ג"כ בהע"ב דהמ"ס כי שם הוא עליית כל המ"ן כנז', ועלו שם האורות דאח"פ למ"ן כדי לקבל תוספות אור וברכה לצורך הבנין דעולם העקודים, הנה היה עלייתם ע"י בחי' זווגים כהראוי ולכן עלו לשלום וירדו לשלום כי עלה המ"ן שלהם בהע"ב דהמ"ס וקבלו שם תוספות אור וברכה ואח"כ ירדו למקומם ויצאו דרך האח"פ שלימים ומלאים מכל טוב שלמעלה ונבנה בהם כל עולם העקודים בשלימות, **אמנם** אורות הנקודות דענינינו שהם מהבחי' האחרונות דהס"ג כאשר עלו הם ממטה למעלה למ"ן הנה לא היה עלייתם כהראוי כלל, והוא ע"פ מה שבארנו בספר הדע"ה ובספר הכללים שכל אורות הנקודות והאצילות הנה כל מציאותם הוא מהאו"א שבא"ק העומדים גם בו עיקרם מהגרון ולמטה, ובעת ההתהוות דעולם הנקודות לא היה יחוד אז בהם כלל, והעלה אז האבא המ"ן שלו בפנ"ע וכן אימא המ"ן שלה בפנ"ע, ואורות הנקודות דענינינו הנה הם המ"ן דאימא (והמ"ן דהאבא יתבאר בעה"י לקמן מה נעשה בהם) ומשום שהיה כל אותן המ"ן שלא ע"י זווג כלל והרי הם אינם בשלימות כלל לכן כאשר עלו אותן המ"ן דהאימא בהע"ב דהמ"ס, כי שם הוא עליית כל מ"ן לקבל שם תוספת אור וברכה כנז', הנה כאשר שלא היו מ"ן שלם כלל, לכן הוציא אותן הע"ב דהמ"ס, ממקומו גופה לחוץ תיכף, והוא יציאתן דרך העינים, וכנ"ל שהע"ב דהמ"ס הוא שורש דאור העינים, והרי נמצא כיציאתן דרך העינים הוא אינו להם לשבח ולטובה אלא אדרבה הוא כי לא זכו לירד למקומם ולהבנות ולצאת כהראוי, משא"כ אורות האח"פ אשר עלו הם מתחילה ג"כ להע"ב דהמ"ס בבחי' מ"ן הנה הם קבלו שם כל האור והברכה כהראוי ועלו לשלום וירדו לשלום וכנז',

ודע חבור כ"ז כי הוא עומק הענין דיציאתן דרך העינים :

[ז] **והענין** הוא כו' כו', הנה לכאורה נראה מפשטות לשונו כי הרב בא להסביר לנו הענין ולתרץ קושייתינו הנ"ל בסמוך הלא אורות הנקודות הם למטה מהאורות האח"פ ואיך יצאו הם ממקום גבוה יותר מהם וע"ז מתרץ כי יציאתם מהעינים היה באמת רק הבל מועט והוא משום כי לא היו כדאי ליקח משם הבל ממש, אך באמת אין תירוץ זה מספיק כלל כי עדיין קשה למה יצאו ממקום גבוה כזו, ובאמת הנה אין זה כוונת הרב כלל כי הרי אמר גם על אורות האזנים, שהם הבל ממועט מאור החוטם ומהחוטם הוא הבל ממועט מהפה, ושם הרי הוו באמת כל אור עליון יותר גדול והיה צריך שיהא נרגש ההבל בכ"א לפי ערכו כי הרי כן הוא ראוי לכל אור להאר לפי מעלתו, אך כוונת הרב בכל הדיבור זה הוא להיפך כי בא ללמדינו שכל אור עליון נתמעט התפשטותו למטה, כי אין התחתונים יכולים לקבל אורו, ונתמעט הרגש ההבל בכל אור שהוא יותר עליון בכ"א לפי ערכו, ונתמעט הרגש ההבל דאור החוטם מהפה ואור האזנים מאור החוטם ואור העינים מאור האזנים, אמנם לפ"ז הרי חזר קושייתינו עוד יותר גדולה כי הלא אורות העינים שהם הנקודות דהס"ג, וגם הם רק מהבחי' אחרונות דהס"ג כנ"ל, הרי הם קטנים ופחותים הרבה מהאורות דהאח"פ, שהם הטעמים דהס"ג, והרי היה צריך שיהא הרגש ההבל דהעינים יותר מרובה ויותר חזקה גם מכל האורות דהפה, **אך** הענין בזה הנה הוא ג"כ רק ע"פ דברינו הנ"ל, ובעוד יותר עמוק מאד, והוא זה, כי בענין יציאת הנקודות דרך העינים אשר אמרנו לעיל אות ו, כי עלו שם בסוד מ"ן ולא היו מ"ן שלם כלל ולכן הוציא אותן הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה לחוץ, והוא יציאתן דרך העינים כי שם הוא המקום מוצא דהע"ב דהמ"ס וכנ"ל, הרי יש להבין כי לאיזה טעם סידר המאציל ית"ש כ"ז, שהנקודות כולם אשר מהם יצא ונעשה כל עולם התוהו, יעלו הם לרום גבוהים כזו, כי מאחר שלא היו מ"ן שלם כלל, כי אם שהיו מ"ן שלם כהראוי הרי לא היה נעשה התוהו מהם, כלל וכלל ח"ו, אלא שהיה נעשה מהם כל עולם האצילות תיכף על תכלית התיקון דלעתיד, אבל מאחר שלא היו מ"ן שלם כלל והיה עומד להעשות מהם כל התוהו כולו. א"כ למה סידר המאציל ית"ש שיעלו מתחילה לרום גבוהים כזו, אך האמת הוא כי הם תלוים זב"ז כי באם שלא עלו שם ולא יצאו משם לא היה נעשה מהם התוהו כלל. כי כל עולם התוהו הוא בסוד מה שאמר הקב"ה למשה רבינו (מנחות כ"ט ב') שתוק כך עלה במחשבה לפני. והוא אותה העלייה שאמרנו. שעלו מלמטה למעלה. בסוד המחשבה העליונה, מחשבה סתימאה. ועלו בהע"ב דהמ"ס שהוא מחשבתו הנעלמה ית"ש. ושם יצא הגזרה כבושה על כל המציאות דעולם התוהו שהוא סיבת כל המאורעות כולם, וכל התלאות הנוראות הנעשים בעולם מיום ברוא ה' אדם על הארץ עד עת התיקון האחרון, הנה כולם הם מסוד מחשבתו הנעלמה ית"ש, שהוא סוד כך עלה במחשבה לפני, שהיא עלייתם בהע"ב דהמ"ס כנז', וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בספר הדע"ה ח"ב. והרי נמצא כי עלייתם בהע"ב דהמ"ס ויציאתם משם, שהוא יציאתם דרך העינים, הנה הוא סיבת כל ההנהגה כולו. כי הכל הוא נחקק ונגזר משם, וכל מה שנעשה תחת השמש הנה הוא נודע ונמשך תמיד רק משם, והרי היה יציאתם דרך העינים, סיבת כל מה שנעשה עתה תחת השמש. וכל ההנהגה כולו עתה הרי היא נעלמה מעיני כל חי כי הרי היא יוצא ונמשך מעוד יותר למעלה. מכל עולם העקודים. כי כל עולם העקודים שהם האורות דאח"פ. הרי הם רק מהס"ג דהמ"ס הטעמים דס"ג שהוא הע"ב דס"ג, וכמו שכתב הרב לקמן בס"פ זה, ועכ"פ הוא כי הם רק מהס"ג דהמ"ס שהוא הבינה דהמ"ס אבל אורות הנקודות שיצאו דרך העינים הרי היה יציאתם מהע"ב דהמ"ס שהוא הכתר והחכמה דהמ"ס. ושם הנה נחקק הגזרה על כל ההנהגה כולו של עתה. והרי היא נעלם יותר. גם מעולם העקודים, והיא נעלם גם מהעקודים. וזהו עומק סוד כוונת הרב דענינינו במה שהולך ומבאר כי הסתכלות העין הנה מתמעט ההרגש בהבל הנמשך ממנו בתכלית האפשרי והוא עוד יותר ממועט גם מהרגש ההבל דהאזנים. והוא ללמדינו על כל ההנהגה של עתה. אשר היא מסוד אורות הנקודות שיצאו דרך העינים. והנה היא כולה בסוד כך עלה במחשבה לפני כי היא למעלה גם מהעקודים. והיא נעלם גם מהעקודים. וע' דברינו בספר הדע"ה בתחלתו במאמר הכללי שם אות ד' ה' :

[ח] **ירגיש** קול הברה בתוכו כו', הקול הזה הוא מסוד בינה המתפשט בכל הגוף, והוא קלא דלא אשתמע. ועליו נאמר קול גדול ולא יסף. כי אין להקול הזה הפסק, שהוא החיות דכל הגוף והוא נמשך מן החכמה והם המוחין המתפשטים בכל הגוף, וע' בזה בזוה"ק בראשית ג' ע"ב ובתז"ח דף י"ח ע"א ובדף כ' ג"א ובהגר"א

ובהגר"א שם ושם, והנה הקול הזה יוצא לחוץ דרך האזניים והוא שואב וממשיך אליו את הקול הנשמע שהוא מסוד ת"ת (כמ"ש בזוה"ק בראשית שם ובפ' ויגש ר"י ע"א ופ' פקודי רכ"ו ב' ורס"ב ב') ומזה הוא השמיעה הנמשך לאזן, כי הקול הפנימי הנ' שהוא קלא דלא אשתמע שבתוכו, הוא ממשיך אליו את הקול החיצון שהוא קלא דאשתמע ומזה הוא השמיעה. **והבל** החוטם שאמר הרב הנה הוא מת"ת שהוא רוח, והוא יוצא מהחוטם ומתחבר עם רוח הכללי שהוא האויר ושואב וממשיך אותו תמיד בתוכו. והרי זה פעולת ההבל היוצא מכ"א, כי על ידו הנה הוא מתחבר עם זולתו, שהוא כלל העולם. וכן הוא למטה למעלה, כי הנה הם הי' ספי' דאור האזנים, והי' ספי' דאור החוטם אשר בעולם העקודים, וכן בא"א דאצילות, הנה הם הי"ג תיקוני דיקנא, אשר הם יוצאים ג"כ מהאזניים, וכמ"ש בספד"צ רפ"ב מאודנין נפקא, והבל החוטם הנה הוא, מהז' תיקוני דגלגלתא, תרי נוקבין דפרדשקא ואתער רוחא לכלא כמ"ש בספד"צ פ"א. בא"א. וספ"ב בז"א. וכן באד"ר ק"ל רע"ב וקל"ז ב', ובא"ז רפ"ט א' ורל"ד א', **והבל** הפה שאמר הרב. הנה הוא הקול ודיבור, ולמעלה למטה. הנה הוא הי' ספי' דהפה שבעולם העקודים, שהם עיקר העקודים. וכן הפה דא"א הנה הוא כלל הי"ב ת"ד, כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א דה"מ היתה תוהו, ובהפה הוא סוד הנשיקין והשני זווגים דחו"ל. אשר בדברי הגר"א שם דה"מ והחיות רצוא ושוב. וכן הוא דעת גנוז בפומא דמלכא, והוא סוד כל הה' מוצאות הפה, כמ"ש בפ' משפטים קכ"ג ובדברי הרב ענת"א פ"ג, וכן הפה הוא המלכות שבראש. כמ"ש הרב שם בענת"א פ"ו, ומשם הוא כל תורה שבע"פ, כמ"ש אליהו זל"ט, מלכות פה (ר"ל ששם הוא המלכות דהי' ספי' שבראש) תורה שבע"פ קרינן לה, והרי נתבאר בדרך כלל, כל אלו ההבלים דהאח"פ שאמר הרב בענינינו על מה שהם משמשים, **אמנם** ההסתכלות העין הנה אינו יוצא משם הבל ממש, והוא משום כי עיקר הראייה וההסתכלות הנה הוא נמשך מן המוח היותר עליון אשר אי אפשר להתגלה למטה, ואינו יוצא ממנו אלא רק תמצית הארה לבד, ולכן אין בהעינים נקבים פתוחים וחלולים כמו שיש בהאח"פ, וגם אותו התמצית הארה שיוצא, הנה היא מלובש בהאורות דהתנה"י שעלו באור חוזר ממטה למעלה ויצאו דרך העינים שהם הנקודות העיקריים כמבואר לקמן פ"ב, וכן הוא לעולם תמיד כי האורות דהתנה"י, הנה הם חוזרים ומתפשטים ועולים מלמטה למעלה תמיד, בבחי' עליית מ"ן לצורך השפע הנצרך להתנה"י, וכאשר הם עולים הנה יוצא איזה חלק מהם דרך העינים ובהם מתלבש התמצית הארה דאור הראיה העיקרי ועי"ז הוא כל הראיה דהאדם, והרי נמצא כי כל אור הראיה הנה הוא רק תמצית הארה לבד מאור המוח וגם הוא רק ע"י התלבשות באורות התנה"י (ע' הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ תרין נוקבין דפרדשקא, שם בסופו במ"ש שם, ואמר במצחא אתגליא כו' ובעינא פקיחא תדירא לפי כו' ע"ש והבן) והנה פשוט הוא כי גם התלקי אור דהמ"ן דתנה"י היוצא דרך העינים הנה הם ג"כ רק תמצית הארה לבד, כי כן היו כל אורות הנקודות רק המלכיות דהב"ן כנודע, ומשום כ"ז אין בהסתכלות העין הבל ממש אלא רק כח לבד כמ"ש הרב, וע' עוד דברינו בזה בשער ענת"א פ"ו אות י"ד, ויתבאר עיקר הדברים בזה למטה בסמוך אות ט':

[ט] **כי** אינו דומה אור הנקודים הקטן כמו הטעמים. הנה אין הכוונה שהוא קטן באיכות. כי הרי אדרבה הוא כל מה שהוא יותר קטן באיכותו ובמדרגתו, הרי הוא יותר נרגש, כי לכך הוה הבל החוטם יותר נרגש מהבל האזנים והבל הפה הוא יותר נרגש מהבל החוטם, אלא הכוונה הוא שהוא קטן וממועט בכמותו, כי הוא רק תמצית הארה לבד וכנ"ל, אמנם מיעוט כמותו, הוא אינו ע"ד המיעוט הכמות אשר באור האזניים כי שם הנה אינו נוגע המיעוט, בו גופה, אלא רק לזולתו, כי הי' ספי' דאור האזנים הם עומדים בעצמם בכל כחם האפשרי אלא שמתמעט גילויים מלמטה כי אין התחתונים יכולים לקבל את אור האזנים כמו שהם במקומם, אבל כאן באור העינים הנה נוגע המיעוט בו גופה ובמקומו גופה, כי הוא אינו כלל כמו שראוי לו משורשו, והוה עצם האור אשר בהעינים גופה ג"כ רק תמצית הארה ממה שראוי לו משורשו, והרי הוה כל המציאות דאור העינים ממועט בכמות אלא שאותו המיעוט מספיק לאור הראייה כולו והוא משום גודל איכותו שהוא גדול מאד ומספיק ניצוץ קטן ממנו לכל המציאות דאור הראיה כולה אך משום שהוא רק ניצוץ קטן והוא ממועט בכמותו לכן אינו נרגש שום הבל מהסתכלות העינים ע"ד שנרגש מהאח"פ. וע' במפרשים מה שפרשו בדברי הרב בכ"ז אבל בדברינו יבוא הכל על נכון בפנים חדשות יפות ומסבירות בעהית"ש. **ודע** כי בענין הראיה והשמיעה יש מחלוקה בזה כי הרמב"ן ז"ל בספר האמונה והבטחון פ' י"ח דף י"ט ע"ב וכן שם ר"פ כ"ד אמר שם כי מדרגת השמיעה היא גדולה מהראיה וכן נמשך אחריו רבינו בחיי האחרון בספר כד הקמח אות ד' וכן בפירושו על התורה פ' שמות בפסוק ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים, ודבריו שם הם מדברי הרמב"ן בספר האמוה"ב פ' י"ח, וכן בפ' ויצא בפסוק ותקרא שמו ראובן, והוא מדברי הרמב"ן בספר האמוה"ב פ' כ"ד, וכן הוא ג"כ ברקאנטי פ' ויצא בפסוק ותהר לאה, כי הם שניהם נמשכים תמיד אחר דברי הרמב"ן ז"ל ומתלמידיו נחשבים כנודע, אמנם דעת האריז"ל בשער אח"פ פ"א וכן הגר"א ז"ל בתיקונים תיקון מ' דף פ"ט ע"ד כי הראיה הוא למעלה מהשמיעה כי הראיה היא מהחכמה והשמיעה מהבינה, וכן הוא בתיקונים תיקון ע', קמ"א ע"א, כי ראיה שמיעה ריח דיבור הם בהד' אותיות השם, י' ראיה, ה' שמיעה, ו' ריח, ה' דיבור, וכן בזוהר חדש פ' יתרו ל"ד ד' בסופו אמרו שם ג"כ, ד' תיקונין דאינון ראיה שמיעה ריח דיבור כו' על אלין ארבע תיקונין שריא יהו"ה כו', וע' עוד בתיקונים סוף תיקון כ"א ובהגר"א שם וכן ברע"מ פנחס ר"ל ע"א, וכן מסכים ג"כ הרמ"ק ז"ל כי עיקר ראיה היא בחכמה ועיקר שמיעה היא בבינה וכמ"ש בפרדס שער ערכי הכנוים פ' כ"א ערך שמיעה, וכן שם ר"פ כ', **אמנם** משום שהראיה היא מהחכמה הנשמה לנשמה אשר היא אינה מתלבש בהגוף כלל כנודע לכן לא נמשך ממנה להעינים אלא רק תמצית הארה לבד וגם אותה התמצית הארה היא מתלבש בהבחי' האחרונות דהגוף אשר עולים שם למ"ן כנ"ל ועי"ז נעשה אפשרית להגוף להשתמש בה והוא כל מציאת הראיה וההסתכלות, וזהו הענין ג"כ מ"ש בשער א"א פ"ו כי האזנים הם מהנצח הוד הפנימים דרדל"א והעינים הם מהנצח הוד החיצונים וכן בשער ענת"א פ"ו בענין ז' נקבי הראש חושב שם האזניים לחו"ב והעינים לנ"ה והוא משום כי מחמת גודל מעלת כח הראיה שהיא מהנשמה לנשמה, אי אפשר להגוף להנות ממנה ולהשתמש בה אלא רק אחר שנתלבש בהבחי' האחרונות דהנצח הוד ונתצמצם בהם, משא"כ השמיעה שהיא מהבינה והיא הנשמה השרויה במוח הנה מתגלה היא עצמה בהאזנים ומשתמש האדם בכל כחה כולה, והאמת הוא כי גם היא מתלבש ג"כ בת"ת ועל ידו הוא השמיעה והוא כמו שאמרנו לעיל אות ח' כי הבינה עצמה היא קלא דלא אשתמע, ואי אפשר להאדם להשתמש בה עצמה מאומה כלל אלא שהיא ממשיך אליה את הקלא דאשתמע שהוא מת"ת ומתלבש בו ומזה הוא השמיעה, והוא מה שנודע בחכמת הטבע, שהשמיעה הוא תלוי בהאויר כי כאשר מסתלק האויר אי אפשר לשמוע כי בלתי אויר אין קול כלל, כי הקול הוא בת"ת שהוא רוח והוא האויר, וכנודע בספר יצירה בסוד אמ"ש, ולכן אין קול בלי אויר, ע' ספר הברית מאמר י"ז פ"ד ופ"ה, ועכ"פ הוא כי השמיעה שהוא בבינה הנה הוא ע"י התלבשות בהת"ת, והוא כמו שנודע בסוד מי ברא אלה שאין גילוי להבינה אלא ע"י ז"א, אבל הראיה שהיא מחכמה והוא יותר למעלה הנה הוא אינו מתגלה אלא ע"י הנצח הוד שהם במלכות, כי הנה"י הם זידה כנודע, והוא משום שהוא יותר עליון צריך צמצום יותר גדול כי אין התחתונים יכולים לקבלו, **וזהו** מה שאמרו באד"ז רל"ד ע"ב בהאי נוקבא דאודנין תליין נוקבין אחרנין, נוקבא דעיינין, נוקבא דפומא, נוקב' דחוטמא, כו' כו' ע"ש, ומתפעלים העיינין ע"י האודנין, הגם שהם נמשכים ממקום יותר גבוה והוא משום שכל גילויים הוא רק ע"י התלבשות בכל הי' ספי' כולם, וזהו שנמצא בכ"מ בדברי האריז"ל שחושב העינים למטה מהאזנים, שער ענת"א פ"ו, שער א"א פ"ו, מאמרי רשב"י

דף ז' ע"ג ודף כ"ד ע"ב וכ"ה ע"ד וכן בשער הכוונות דף ל' ע"ד, משום שגילויים הוא ע"י ספי' יותר תחתונים (אשר עולים תמיד למ"ן בהמוחין, ומתלבש בהם כח הראיה ומשתמש על ידיהם כנ"ל) ולכן חושב בכ"מ את העינים למטה מהאזנים הגם שבאמת הנה נמשך כח הראיה ממקום יותר גבוה מהשמיעה כי הראיה הוא מהחכמה והשמיעה הוא מהבינה והוא הראיה ביותר מעלה:

[י] **יצאו** הנקודות, שהם הנקודות דס"ג ולכך נקרא עולם הנקודות משום שהם הנקודות דס"ג, ולעיל אות א' אמרנו שנקרא עולם הנקודות מטעם שהם השרשים הראשונים אשר בקרני תגבים לכל המציאות כולם וכנ"ל שם, הגם שבאמת הרי נקרא עולם הנקודות דס"ג, אך כוונתינו הוא, כי הרי עולם העקודים שהוא הטעמים דס"ג עכ"ז הרי לא נקרא בשם עולם הטעמים וכן האצילות שהוא המ"ה וב"ן הרי לא נקרא בשם עולם דמ"ה וב"ן ולכך אמרנו כי מה שנקראו הם ע"ש הנקודות עצמן, הוא משום מציאותם כי כל מציאותם היה רק נקודות קטנות ובקרני תגבים, וזהו ג"כ מ"ש הרב כאן כי הם סוד הוי"ה בצורת עיינין, ע"ש יציאתם מהעינים, ולכאורה קשה כי א"כ מפני מה לא נמצא עד"ז בעולם העקודים הוי"ה בצורת אח"פ או בצורת טעמים וכן בעולם אצילות שם הוי"ה בצורת תגין, הגם שבאמת הנה ישנם כולם בכל עולם ועולם, ע' לעיל שער טנת"א פ"ד, אך עכ"ז הרי לא נמצא בשום מקום מדברי הרב ובזוהר ותיקונים שם מיוחד על כל עולם, כגון הוי"ה דטעמים על עולם העקודים והוי"ה דתגין על עולם האצילות, אך הענין בזה הוא כי משום שהם נשלמו בכל שלימותם וכלולים מהכל לכן נמצא שם מיוחד עליהם, והוא כמ"ש אליהו ז"ל, וכל ספירן כל חד אית ליה שם ידיע ואנת לית לך שם ידיע כו' וכמ"ש לפי מעשי אני נקרא שהוא לפי גילויו ית"ש ולכן כולל האצילות את כל השמות כולם, משא"כ עולם הנקודות שלא נשלם כלל והיה כולו רק השרשים קטנות בבחי' נקודות קטנות ובקרני תגבים שהם השרשים הראשונים לכל המציאות כולם לכן הנה מיוחד בו שם הוי"ה דעיינין שהוא מרמז על הנקודות, כמ"ש בתיקונים תיקון ע' קמ"ט סע"א, והבן כ"ז היטיב:

[יא] **בציור** עינים ונקודות, והנה ישנם כאן כ"ד עיינין, והוא כי הנה הגם שאמרנו לעיל אות ו' כי כל הנקודות כולם שהם מהבחי' האחרונות דהס"ג אשר עלו מלמטה למעלה בבחי' עליית מ"ן לקבל שם תוספות אור וברכה הנה לא קבלו שם מאומה וכנ"ל בדברינו עכ"ז הנה בארנו בספר הדע"ה דרוש ב' סי' ד' אות ב' ג' ושם דרוש ג' סי' ה' אות י"א כי מעין ובמקצת הנה קבלו ג"כ בכל מקום שעלו ועברו דרך הם וקבלו תמצית הארה מכולם לצורך מלוכתם אשר מלכו כרגע, ואמרנו שם כי העינים שהם ממוח החכמה כנ"ל בסמוך הנה הם סוד או"א עלאין, והם הב' עיינין ימין ושמאל, הנה קבלו שם ג"כ תמצית הארה, והם המוחין דהמלכים אשר עי"ז יצאו למלוכתם ומלכו כרגע והגם שלא היו מוחין ממש ולכך מיתו לאלתר אך מעין ובמקצת הנה היה עכ"פ, והנה הם בפרטיות שמונה מלכים ולכ"א ג' מוחין והם כ"ד, והנה הם הכ"ד עיינין אשר בהציור דאותו ההוי"ה, כי הם על הג' מוחין אשר בכל מלך ומלך אשר קבלו מהעיינין, והתגין הם ע"ב, הם מרמזים על בחי' ניצוצי אורות מהע"ב דהמ"ס שעלו בו כנ"ל אות ו', שהיה מתנוצץ עליהם מרחוק והרי קבלו מאותו הע"ב ג"כ, וע"ז הוא מרמז הע"ב תגין, וכ"ז הנה הוא ע"פ מ"ש האריז"ל בפירושו לספד"צ פ"א במאמרי רשב"י דף כ"ב סע"ד וכן בזוהרקי"ע דף ק"ז רע"א, כי גם המלכים הגם שהיו בהעלם גדול מאור א"ס עכ"ז הרי פשוט הוא שהיה להם איזה תלייה בו עכ"פ כי זולת זה הרי לא היה להם מציאות אפי' כרגע, ובכן הנה ישנם בהוי"ה דעיינין ג"כ י"ח משחתין, והם שורש סוד ח"י עלמין שביסוד שהוא טיפת הזרע הנמשך בו מח"י חוליין שבשדרא, ע' הגר"א ספר יצירה פ"א משנה א' אופן ג' ובדברי הרב שער השמות פ"ה בסוד ט"ט דמטטרו"ן, והנה הוא סוד הזווג הנמשך ממוח החכמה דרך ח"י חוליין שבשדרא ונמשך ביסוד ומתמלא בח"י אותיות ד"ו צירופי שם שד"י שהם מח"י אותיות דו' צירופי שם יה"ו והם הח"י עלמין דיסוד, כמ"ש הגר"א בספי"צ פ"א משנה י"ג סוף אופן א', ועכ"פ הוא כי אלו הי"ח משחתין הם על שורש סוד הזווג, והנה מרמז כ"ז בענינינו על מה שכתבנו בספר הדע"ה ח"א סוף דרוש ב' ובכ"מ שם כי הגם שעיקר הזווג היה חסר בעולם הנקודות ויצאו כל המלכים שלא ע"י זווג העיקרי עכ"ז הנה מעין ובדוגמא היה שם בחי' זווגים ג"כ, וכמו שמבואר בדברי הרב בשעה"כ פ"א וכן בנקודות פ"ב ופ"ד וכמו שבארנו שם בארוכה וכן יתבאר בעה"י בדברינו לקמן, וכל אלו הזווגים היה נמשך להם משורש הח"י משחתין אשר בהוי"ה דעיינין שאמר הרב כאן, והרי נתבאר לנו עכ"פ כל הציור דהוי"ה דעיינין בעולם הנקודות איך שהיה משתמש כולו או בפרטיות, הכ"ד עיינין שבו והע"ב תגי"ן שבו והי"ח משחתין שבו, והנה אמר הגר"א שם בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ג' כי באלו הי"ח משחתין הוא שורש שם של י"ח שהוא ממונה על גשמי רצון ברכה ונדבה עכ"ל והנה לא מצאתי בשום מקום שם מיוחד ומיוחס על מספר י"ח ע"ד שנמצא שם ע"ב שם מ"ב שם כ"ב שם י"ב אבל שם של י"ח לא מצאתי נזכר בשום מקום, ואולי כוונתו לפי הענין שמדבר שם בסוד ט"ט דמטטרו"ן, על הששה צרופים דשם שד"י שיש בהם ח"י אותיות והם כזה שד"י שי"ד, דש"י די"ש, יש"ד יד"ש, והם מסודרים בסוד ט"ט דמטט' ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה, האות ראשון מהצירוף הראשון עם האות האחרון מהצירוף האחרון, כמ"ש בספר אמת ליעקב ערך כ' אות פ"ג והם כזה, ש"ש ד"ד י"י, ש"ד י"ש ד"י, ד"ש ש"י י"ד, והם ח"י אותיות והוא שם של ח"י אשר בשם שד"י, ועד"ז הוא בהששה צירופים דשם יה"ו והם כזה, יה"ו יו"ה, הי"ו הו"י, וי"ה וה"י, והם ח"י אותיות ומסודרים ג"כ ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה וכזה, י"י ה"ה ו"ו, י"ה ו"י ה"ו, ה"י י"ו ו"ה, והוא שם של ח"י אשר בשם יה"ו, ובע"ח שער השמות פ"ה דה"מ ז"א דיצירה נדפס כ"ז בשיבושים לכן אגב דאתי לידינו כתבתי אותם כאן כהוגן, ועד"ז הוא ג"כ במה שאמר בע"ח שם דה"מ ז"א דעשיה, הו' צירופים דשם אל"י ע"ש, והנה הם כזה, אל"י אי"ל, לא"י לי"א, יא"ל יל"א, והם ח"י אותיות ומסודרים ג"כ ע"ד הנ', א"א ל"ל י"י א"ל י"א ל"י ל"א א"י י"ל, כי הם ג"כ ט' מלמעלה למטה עם ט' מלמטה למעלה והם שם של ח"י אותיות אשר בשם אל"י, וכל אלו השמות דח"י אותיות הם כלולים בהיסוד, שלכן נקרא היסוד ח"י עלמין, כמ"ש הגר"א בספר יצירה שם פ"א משנה י"ג סוף אופן א', וכן הוא בזוה"ק פ' ויקרא י"ז ע"א ופ' פנחס רמ"ג ב' ובתיקונים ע"ז ב', ושורש כל אלו הי"ח הוא הח"י משחתין דשם הוי"ה דעיינין, וע"ש עוד בהקדמת תיקונים ט"ז ב' שם בן י"ח אותיות אשר במטט', והם האותיות המאוחרות דהג' שמות דשמע ישראל. שהם י"ד אותיות עם הד' אותיות דחילוף הוי"ה באתב"ש, שהם י"ח אותיות והם השמות הנודעים, כוז"ו במוכס"ז כוז"ו מצפ"ץ, ובספר שושן סודות דף י"ד ע"ב אמר שם כי אלו השמות הם מסוגל לעצירת גשמים, ואולי כוון הגר"א עליו וזהו שאמר שהוא ממונה על גשמי רצון ברכה ונדבה:

[יב] **בסוד** וגבותם מלאות עינים, הוא ברע"מ פנחס רכ"ט א' וכן בתז"ח דף ג' ע"א, וע' עוד בתיקונים תיקון ע' קמ"ט סע"א, ובהנדפס עם כסא מלך הוא דף קע"ב ע"ש, אך כוונת הרב הנוגע לענינינו כי הד' חיות שבמרכבה שרשם הוא בהד' מוחין ושורש שרשם הוא בהמוח העליון הנקרא חי"ה ולכך נקראו הם ג"כ בשם חיות וכמ"ש הגר"א בס' יצירה פ"א מ"ח, ולכן נאמר עליהם וגבותם מלאות עינים כי הם משורש הוי"ה דעיינין שהוא בחכמה, וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ט' כי העינים הם מסוד החכמה כי שם הוא סוד כל ההנהגה כולו [ובסוד אשגחא פקיחא, בספד"צ פ"א] וכנ"ל אות ז', ולכן הוא בחכמה סוד הוי"ה דעיינין וכן החיות שבמרכבה הנמשכים משם, הנה גבותם מלאות עינים:

[יג] **כי** כל בחי' עינים הם נקודות, כי העינים שהוא סוד כל ההנהגה כולו הוא מסוד מחשבה עלאה סתימאה שהם הוא שורש הכל בבחי' שרשים קטנים כקרני חגבים שהוא בחי' נקודות קטנות וכן התפיסה והשגה במה שנמשך משם הוא ג"כ רק מעט מן המעט ובבחי' נקודות קטנות ומשום כ"ז הוו העינים בסוד נקודות, והם כ"ד עיינין כי הם שורש הי"ב תיקוני דיקנא דא"א והי"ב ת"ד שבז"א הנמשכים בהכ"ד לצרופי אדנ"י שמשם הוא כל ההנהגה כולו למטה, וישנו בהם ע"ב תגין כי הוא החסד עלאה שורש כל החסדים, וחסד הרי הוא גימט' ע"ב, והם תגין ע"ש לפייתם ותלייתם למעלה שהוא באור א"ס אשר ברדל"א, ולכך הם ג"כ במספר ע"ב כי הם מהח"ת דרדל"א המתלבש בא"א והם כלולים כ"א מי' והם ע', ועם החוי"ב דרדל"א המאיר עליהם הם ע"ב, וישנו בהם ח"י משחתין כי שם הוא מקור החיים, המושך חיים לכל חי ושם הוא גילויו ית"ש שהוא חי העולמים כולם, וכן משם הוא כל הזווגים ר"ל ההתהוות ופעולת כל האורות והנשמות כולם אשר נמשכים ומתהווים ביסוד ח"י עלמין כנ"ל אות י"א, הם כולם משורש הח"י משחתין דהוי"ה דעיינין שבחכמה, והבן כ"ז מאד, כי לעיל אות י"א, בארנו ענין הוי"ה דעיינין אשר בעולם הנקודות, וכאן הרי נתבאר תהלאית"ש ענין אוי"ה דעיינין אשר בהחכמה הכללי דאצילות:

[יד] **כשתמנה** מן ע"ב יהיה כו' כו', כי כל א"ק כולו הוא כללות הוי"ה אחת אלא שאין לנו רשות לדבר בו רק מן הס"ג שבו ולמטה וכנ"ל בטנת"א פ"א, ומ"ש כשתמנה מן ע"ב כו' ר"ל מן התחלתו בהעלם כי התחלתו בהעלם הרי הוא מהע"ב שבו אבל התחלתו בגלוי הנה הוא רק מהס"ג שבו, והוא הה' ראשונה מהוי"ה הכללית שבו אלא שאותו הס"ג עצמו הרי הוא כולל ג"כ הוי"ה שלימה וכללות פנת"א, והוה הטעמים שהוא אורות אח"פ האות י' דהס"ג והוא הע"ב דהס"ג, וכמ"ש ג"כ לקמן בסוף הפרק בהמ"ב, והנקודות הם האות ה' ראשונה דהס"ג והם הס"ג דס"ג כמו שמפרש והולך:

[טו] **ותגין** אות ו', ואותיות ה' אחרונה, כל זה הוא ג"כ גם בהוי"ה הכללי אשר מהתחלתו בהעלם כנז' כי הרי עדיין לא נתגלה בו המ"ה וב"ן הכלליים שהם התגין ואותיות הכלליים וכמו שאמר לעיל כי מן בחי' האזנים ולמטה עד סיום הרגלים היה אז עדיין כולו ס"ג, ולא נתגלו המ"ה וב"ן הכלליים אלא רק אחר פריסת הפרסא שהיה אחר הסתלקות האורות למעלה כמ"ש לקמן פ"ב ונתעלמו ע"י האורות דע"ב וס"ג ואז נתגלו ויצאו מהטבור ולמטה המ"ה וב"ן הכלליים דהא"ק שהם התגין ואותיות הכלליים שבו אבל קודם הסתלקות האורות ופריסת הפרסא הרי לא נתגלה בו כלל התגין ואותיות הכלליים שבו והיה אז גם מהטבור ולמטה רק התגין ואותיות אשר דהס"ג עצמו, ובתוכם ובפנימיותם היה ג"כ התגין ואותיות דהע"ב עצמו, ע' לעיל אות ג' ה', ועכ"פ הוא כי מ"ש כאן, ותגין אות ו', ואותיות ה' אחרונה, הנה כ"ז הוא ג"כ גם בשתמנה הוי"ה הכללית מן התחלתו בהעלם, שהוא מן הע"ב שבו, הנה יהיה אז ג"כ האותיות ו' ה' שהם התגין ואותיות, רק הו"ה הפרטיים שהם התגין ואותיות הפרטיים שבהס"ג עצמו כי הכלליים הרי לא נתגלו עדיין אז כנז' ופשוט הוא:

[טז] **ואות** ה' אחרונה בעינים, והוא משום כי באמת הם רק מהבחי' אחרונות דהס"ג שעלו מלמטה למעלה ויצאו דרך העינים כמ"ש לקמן פ"ב ולא יצאו רק המלכיות דב"ן כמבואר לקמן והרי הם רק מהה' אחרונה, אמנם עכ"ז הנה הם ג"כ הה' ראשונה, כי הם המ"ן דאימא שבא"ק וכנ"ל אות ו וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש בג"ד באורכה והרי הם מהה' ראשונה, ונמצא כי הנקודות הנה הם הה' אחרונה והה' ראשונה והרי הם הב"ן דס"ג והס"ג דס"ג, ועכ"ז ע"י שיצאו דרך העינים ובהשתתפות אור הראיה שהיא חכמה כנ"ל אות ז' ח' ט' והרי יש בהנקודות אור החכמה ג"כ, והרי הם מחכמה בינה מלכות, אמנם הנה אמרנו כי הכח הראיה שהיא חכמה היא מתלבש באותן המ"ן שעלו שהם הה' ראשונה, והרי לא נתגלה כאן אור החכמה שהוא אור הראיה אלא רק בהגילוי ה' ראשונה, וכ"ז הוא משום כי אינה מתפשט בהעינים אלא רק תמצית האורה לבד והיא קטן וממועט מאורות כל האח"פ וכנ"ל אות ט', ולכן עומדים אורות האח"פ בבחי' טעמים וכתר, ואורות העינים בבחי' חכמה ונקודות, ובזה הרי מבואר כל דברי הרב אשר בכל דיבור זה אשר אמר, שהם ה' אחרונה, והם ה' ראשונה, והם חכמה, והם שניים להאח"פ, והבן:

[יז] **והתגין** הם בינה ואותיות ז"ת, לעיל בסמוך אמר ותגין אות ו' ואותיות ה' אחרונה, כי בהס"ג עצמו הרי נעשה הנקודות ממנו, מהבינה שבו ומהמלכות שבה כי הרי הם הבחי' אחרונות דאימא המ"ן שלה כנ"ל, ולכן אמרנו כי הם הה' ראשונה והה' אחרונה, ור"ל הה' אחרונה דאימא שבס"ג שהוא המלכות דאימא, והרי נשאר עדיין הו' והה' אחרונה העיקרי דהס"ג גופה, והם התגין ואותיות שבו, והוא מה שאמר לעיל בסמוך ותגין אות ו' ואותיות ה' אחרונה, וחושב שם האותיות י"ה דהס"ג לאורות אח"פ ולהנקודות, והו"ה דהס"ג להתגין והאותיות, אבל כאן אשר חושב הנקודות לחכמה משום תמצית אור הראיה המשתתף בהם, וחושב האורות אח"פ לכתר והנקודות לחכמה ומייחס האות ה' ראשונה דהס"ג להחכמה ע"ש תמצית אור הראיה המתלבש בה, והרי נשאר עיקר עצמות הבינה דהס"ג, אשר זולת חלקה המשתתף באור הראיה, הנה נשאר היא למציאת התגין, וכל הז"ת כולם דהס"ג הם האותיות, **קיצור** הדברים הוא כי לעיל בסמוך חושב את כל הבינה כולה דהס"ג להנקודות, כי הרי כן הוא האמת שכל הנקודות הם ממנה, המ"ן שלה כנ"ל, וחושב שם את הנקודות רק למדרגת הבינה כי כן הוא האמת כנז' שהרי הם הס"ג דס"ג, אבל כאן חושב את הנקודות לחכמה משום תמצית אור הראיה המתלבש בהם ומשתתף עמהם ולכן חושב אותם ממדרגת החכמה, והרי נשאר עיקר הבינה, אשר זולת חלקה המשתתף בהנקודות, הנה נשאר היא למציאת התגין דהס"ג, כי הכל נידון בערכין כנודע, אמנם גם באופן זה אשר חושב הנקודות למדרגת החכמה, הנה אמר ג"כ שהם הה' ראשונה, והוא משום שעיקר מציאותם הרי הם המ"ן דבינה והרי הם חלקה כנז':

[יח] **כי** הארץ היא ה' אחרונה שהיא בחי' העין, כי היא מהמלכות דאימא כנ"ל אות ט"ז, והוא האישון בת עין שמשם הוא הראיה, כמ"ש במדרש בהעלותך סי' ז', והוא השחור שבעין שהוא מאימא כמ"ש בנדה ל"א ע"א, אמנם האור נמשך לה מהחכמה אבא, דרך הלובן שבעין שהוא מאבא, כמ"ש בנדה שם, וזהו מה שתיקנו בברכת המפיל, ברכות ס' ע"ב, ומאיר לאישון בת עין, כי האור נמשך לה מהמוח דהחכמה דרך הלובן שהוא בחי' המלכות דחכמה, והוא כללות הענין המלכות דאו"א, וזהו ג"כ מ"ש בשער א"א פ"ו שבהם מתלבשים הנצח הוד דרדל"א, והם ג"כ בחי' המלכיות כמ"ש במלכים תחילת פ"ד ע"ש, ומתלבשים הם בהמלכיות דאו"א דהמוחין, שהוא בהלובן והשחור שבעיינין, ועכ"פ הוא כי כל העינים הם בחי' מלכיות כי הרי הלובן והשחור שבעין הם המלכיות דהמוחין שהם מאו"א וכן הם מהמלכות דרדל"א אשר באו"א והם בפנימית דאו"א, ונתצמצם בצמצום אחר צמצום מהעליון להתחתון עד המלכות דאימא ונתגלה כח הראיה בהשחור שבעין שהוא מאימא, וזהו שאמר שהעין הוא ה' אחרונה והיא הארץ אשר היתה תוהו, כי המלכים שמיתו הרי הם המ"ן דאימא שיצאו דרך העינים, והיו ו' מיני מלכים, עתיק א"א או"א זו"ן, כי כן הוא כל אלו המלכיות הם כלולים בהעינים תמיד, ע' לעיל סוף אות ח' וסוף אות ט' והבן:

[יט] **ואז** נאמר יהי אור ויהי אור, והוא האור דשם מ"ה אשר נתגלה ויצא בעת התיקון אשר לצורך מעשה בראשית וממנו נתקנו כל המלכים כולם כמבואר לקמן בשער התיקון ונבנה על ידו כל העולמות כולם, והנה שורשו הוא מהרישא תניינא דא"א שהוא אוירא עילאה אוירא דלא אתפיס אשר בא"א וכן מלמעלה למעלה שהוא מהרישא תניינא דא"ק, וממנו היה מתפשט ויוצא השם מ"ה והיה נמשך מהאור דהאוירא עלאה עצמו אמנם הגילוי הגדול הזה היה לו (ר"ל להשם מ"ה) רק ביום ראשון דמע"ב כי אז היה מאיר השם מ"ה מהאור דהאוירא עלאה עצמו והנה הוא האור דמצח הרצון שאמר בתיקון פ"ב והוא האור דיום ראשון אבל הוא נגנז תיכף בהקד"א והיה נמשך אורו רק דרך הקד"א והיה משמש בדרך זה כל הג' ימים

הראשונים עד יום ד' שנתלו המאורות ברקיע כי מאז ולהלאה נסתם אור האוירא עלאה עצמו לגמרי ע"י הקד"א ולא שימש אלא האור דהמ"ה לבד, הוא עצמו, באורו וכחו שקבל מתחילה, והיה נמשך כן עד יום ו' שאז חזר להאיר ולהתגלה ע"י הקד"א כמו עד סוף יום ג' ושימש אדה"ר באותו האור ל"ו שעות שהוא עד סוף שבת בראשית, כי חלק הקב"ה כבוד לשבת ולא ניטל ממנו האורה גם אחר החטא עד סוף שבת בראשית, אבל אח"כ הנה נסתלק ונסתם לגמרי ע"י החטא, ונסתם גם האור דהמ"ה עצמו ג"כ, ואינו מאיר מאחר החטא ולהלאה אלא רק בחינת תמצית הארה לבד ובו מתקיים העולם, כמ"ש בזוה"ק פ' תרומה קמ"ט רע"א, וקס"ו ב', ופ' פקודי ר"כ ע"ב, ובארנו כ"ז בעומק וארוכה בספר הדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כ"ה סי' ג' ד' ע"ש, ובארנו שם ג"כ כי לעתיד לבוא יתוקן ויתגלה אור הגנוז, בעוד יותר עילוי הרבה גם ממה שהיה ביום ראשון ע"ש ותמצא כ"ז, **והנה** ע"פ דברינו תבין כי מ"ש הכתוב יהי אור ויהי אור הנה עיקר הכוונה מ"ש יהי אור, הנה הוא על הגילוי אור דהאוירא עלאה עצמו שהוא העיקר דאור הגנוז, אבל מ"ש ויהי אור, הנה הוא על האור דשם מ"ה שהוא אינו האור הגנוז העיקרי אלא תולדתו (וכן מחלק ג"כ הספד"צ את הכתוב, לשני בחי' אור ע"ש פ"א ובהגר"א שם וכן בפ' תרומה קס"ז א' ע"ש והחילוקים שאמרנו בענין שימוש האור הראשון בין יום ראשון ליום ב' וג' וכן אח"כ חזר ביום ו' כמו ביום ב' ג' כנ"ל, הנה זהו רק בהאור דהאוירא עלאה עצמו אבל האור דשם מ"ה הנה הוא שימש בכל הששת ימי בראשית כולם והיה שימושו לפי ערך הגילוי דהאוירא עלאה, אמנם אחר שבת בראשית הנה נגנז ע"י החטא דעהד"ע גם כל האור העיקרי דהמ"ה ג"כ ולא נשאר ממנו אלא רק תמצית הארה לבד וכדי שיתקיים העולם אבל עיקר אורו נגנז גם הוא והוא ג"כ מכלל אור הגנוז, וגניזתו הוא בגן עדן. כמ"ש בשמות רבה פ' ל"ה סי' א' וכן הוא בזוה"ק תרומה קס"ו ע"ב, והוא סוד עה"ח שבתוך הגן ובסוד אור זרוע לצדיק, ועי' הגר"א בתיקונים תיקון מ' דף פ"ט ע"ג ובספד"צ פ"א דף י"ט סע"ג ובהגדמ"ח הוא דף י"ב ע"ב וכן בדברי הרב בהארת המוחין פ"ט, ועי' דברינו העיקר בזה בספר הכללים כלל ח"י ענף ח' אות ג' ד' ע"ש:

[כ] **כי** הנקודות הם ט', והם בהט' ספי' העליונים, קמץ בכתר פתח בחכמה צירי בבינה וכן כו' ומלכות היא בלא נקודה, כי היא כלילא דכלהו, כלולה מכולם, ולכן אין בה נקודה מיוחדת, כי היא לפעמים בנקודה זו ולפעמים בנקודה זו לפי קבלתה, איזה ספי' שמתגבר בה, ע' תקונים תיקון ע' דף קכ"א ובסוף תיקון י"ט, **והנה** נמשכו סוד שורש נקודות התורה מהעינים כי משם הוא הגילוי דמוח החכמה אשר משם הוא עיקר כל הראיה כנ"ל, וכן הנקודות הנה הם ג"כ ממוח החכמה, וכמ"ש בזוה"ק שיר השירים כ"ז ע"ד, נקודין אינון נפקין מרזא דמוחא, וכן בתיקונים תיקון ע' קמ"ט ע"ב, וגבה להם דא חכמה דמתמן נקודין, ובהקדמת תיקונים י"ג סע"ב, רואת איהי כללא דנקודי דנהרין בעיינין, כי האותיות מתנהגים ע"י הנקודות כמו האדם שמתנהג ע"י ראיית העינים, והרי לנו מכ"ז כי הנקודות הם ענין אחד עם אור הראיה דעינים והם ממוח החכמה המתגלה ויוצא דרך העינים, ועי' בכ"ז עוד לקמן אות כ"א כ"ב:

[כא] **יש** בהם בחי' עליונות כו' ואמצע כו', וכמו שיתבאר לקמן פ"ג, והם כולם מחכמה כמו שיתבאר שם בעה"י אמנם רובם הם מתחת לאותיות שהם מבינה וכמ"ש בתיקונים קמ"ט ב' ובגיהן דא אימא עלאה כו' דמנה כל אתוון, כי אור החכמה אי אפשר להתגלה למטה אלא רק ע"י הבינה דוקא והוא כמו שאמרנו לעיל אות ט"ז י"ז שאור הראיה שהיא מחכמה היא מתלבש בהה' ראשונה שהיא בינה ומתגלה רק על ידה, אמנם נקודת חולם שהוא ת"ת הנה הוא למעלה, כי ת"ת הרי הוא קו האמצעי המבריח מן הקצה אל הקצה שהוא מראש לסוף ולכן הוא מרמז מה שיהיה בסוף, שלעתיד יתגלה אורו ג"כ ויתגלה אורו בראש כולם, אמנם עתה הנה הוא באמת גם גילוי החולם ג"כ רק ע"י האותיות דוקא, כי הרי אין שום הברה והנועה והרגש לשום נקודה אלא רק ע"י האותיות, וכשם שאין להאותיות שום תנועה אלא רק ע"י הנקודות כן אין להנקודות שום הברה והרגש אלא רק ע"י האותיות דוקא, והרי אין שימוש להאותיות אלא ע"י הנקודות כי בלתי הנקודות הם כגוף בלא נשמה והנקודות הוא חיותם, כן אין גילוי להנקודות אלא ע"י האותיות כי רק ע"י האותיות מתגלה כל מציאות דהנקודות וזולת האותיות אין גילוי למציאת דהנקודות כלל, וכ"ז הוא משום שהם שניהם הם מחכמה ובינה, והחכמה הוא נשמה להבינה, והבינה הוא הגילוי דהחכמה, כי ע"י העיבור והלידה דאימא נתגלה מציאת האבא:

[כב] **ונשאר** קמץ פתח כו' שמהם נעשו הכלים כו', דברי הרב הללו צריכים ביאור הרבה, כי הרי לקמן פ"ד מבואר שאחר שיצאו הכלים והונחו במקומן, שהוא למטה מהטבור, זה תחת זה, אז יצאו האורות, ויצא הכתר ונכנס בכלי שלו ואח"כ יצא אור החכמה מהכתר ונכנס בכלי החכמה וכן כו' כו' והרי לא היה שום חילוק בזה בין הכתר והחכמה שהם הקמץ פתח לשאר הז' נקודות כי בכולם נעשה להם הכלים מתחילה ומבואר שם כי הכלים נעשה לכולם ע"י הסתכלות העינים בהאורות דהאח"פ, ועוד כי הנה כאן אמר הרב שרק הכתר והחכמה לא נשבר כליהם ונשארו הם עם הכלים שלהם ושם מבואר כי כלי הבינה נשארה ג"כ, אמנם הקושיא הזה, הנה כבר הקשה הרח"ו ז"ל בעצמו לקמן סוף פרק זה בהמ"ק ע"ש, וכן הנה צריך ביאור עוד הן על דברי הרב כאן אשר אמר שהכלים נעשו, מהנקודות דקמץ פתח שהם כתר חכמה, והן על מ"ש לקמן פ"ד, וכן אמר ג"כ לקמן פ"ב וכן ספ"ה, שהכלים נעשה מהסתכלות אור עינים בהאורות דהאח"פ, ואמר לקמן פ"ב כי כל מה שהיו לוקחים מאור יותר עליון לצורך עשיית הכלים שלהם היה מתקיים הכלי ביותר, ועי"ז צ"ב גדול הלא נודע הוא כי הכלים הם רק מהאורות היותר קטנים במעלה ומהיותר עבים וכל מה שהאור הוא יותר עליון ויותר גדול במעלה המה נתמעט הבחנת הכלי שבו, ע' מטי ולא מטי רפ"א ובעקודים רפ"ה ורפ"ג ובעגולים ויושר סוף ענף ג', והוא נודע ופשוט מכ"מ, וא"כ איך אמר הרב בכל הנז', להיפך ממש, כי הכלים נעשו מהאורות היותר עליונים וגבוהים ומהיותר מעולים במדרגה ומעלה הרבה מאד על האורות עצמן, שהרי אמר שהכלים דהז"ת נעשו מחכמה וכתר ולא עוד אלא שנעשו גם מהעקודים, **אמנם** כבר הוכחנו לדעת בכ"מ כי דברי הרב זללה"ה הם עמוקים מני ים, כי האמת והעיקר הוא כי העצמות והשורש דמציאות הכלים הנה הוא לעולם מהאורות עצמן כי כל אור כאשר נתפשט ויורד ממקומו הנה ע"י ירידתו וריחוקו ממקורו נעשה ונקנה בו איזה חשכת ועביות, ואותו הקנין הוא נעשה בכל אור, בסיבת הצמצום האמור בעגו"י ענ"ב כי הוא המקום דכל העולמות כולם, ובסיבתו הנה נקנה בכל אור שנתפשט שם, כאשר יורד ממקורו, איזה חשכה ועביות, אמנם הוא מעורב ומיוחד בהאור עצמו ואין להעביות מציאות בפנ"ע כלל אלא שנעשה האור כעין אור חשוך קצת. והרי צריך לזה עדיין סיבובים וגרמות להפריד העביות מן האור למציאות בפנ"ע ולהיותו לגוף וכלי להאור, **אמנם** הוא כי בעולם האצילות מאחר התיקון אשר ע"י שם מ"ה, הנה מאז ולהלאה הנה תיקון המאציל ית"ש, סדר אחר בענין הגוף וכלי אשר לכל אור ופרצוף, כי נמשך ההתהוות דכל מציאת כלי להאור, בכל תיקוניו ובכל סדריו כהראוי לו, מתחילת המציאות דהאור וכלי יחד, כי נארגו שניהם יחד בכל תיקוניהם מתחילת יצירתם וכמ"ש הרב בטנת"א רפ"ה כי נמשך הטפה הזרעית מכל או"א אשר לצורך הולד כלול מחומר וצורה וכן הולכים ומתתקנים שניהם יחד בכל משך ימי העיבור וכן אח"כ בהלידה והיניקה, והולכים וגדילים יחד האור והכלי בכל תיקוניהם הנצרך מזה לזה, וכמ"ש הרב ג"כ בארוכה בשער המוחין מפ"ה והלאה וכן בשער פרקי הצלם ועוד בכמה דרושים, אך כל זה הוא רק בעולם האצילות אשר מאחר התיקון דשם מ"ה, אבל בעולם הנקודות אשר היה כל יציאתו ומציאותו בלא תיקון ושלימות כלל, וכן עולם העקודים מחמת גודל רום מעלתו לא היה אפשר להעשות

שם בחי' כלי שישתווה עם האור שבו ושיתיחדו זב"ז כהנשמה עם הגוף, הנה בהם היה נצרך סיבובים מסיבובים שונים למציאות הכלי שבהם, אשר הוכרח מציאותו עכ"פ כי בלתי כלי אין תועלת מהאור כלל כי כל אור משתמש רק ע"י כלי כמו הנשמה ע"י הגוף ומתתקן הגוף ע"י הנשמה וכן מתחבר ומשתווה עי"ז כל עליון עם התחתון ומתתקן עי"ז כל תחתון ע"י העליון שעליו, ועל זה היה כוונתו ית"ש בכל המציאות כולו כנודע, והרי מוכרח מציאת הכלי בכל עולם דאל"כ אין תועלת ממציאותו כלל והוה כל מציאותו לבטלה ח"ו, אך בעולם הנקודות מחמת חסרונו ובעולם העקודים מחמת רום מעלתו הנה בהם שניהם היה נצרך לסיבובים שונים למציאות הכלי שבהם שיהא אפשר להאור להשתמש על ידו, בהנקודות כהראוי להם ובהעקודים כהראוי לו, **והעיקר** בזה הוא כי גם מה שאמרנו כי באצילות הנה נמשך ונארג לעולם האור עם הכלי ביחד הנה שורש שניהם ר"ל הן שורש האור דאצילות והן שורש הכלי דאצילות הנה הוא מעולם הנקודות, ושורש שרשם הוא מעולם העקודים, ובהם שניהם הנה היה איזה משך זמן שהיו הכלים בפנ"ע בלתי אור כי עי"ז נתייסדו יסוד מציאות הכלים, ר"ל אפשרית מציאותם כי בלתי זה לא היה אפשר להמצא מציאות גוף וכלי כלל, ועל זה אמרנו לעיל כי הנה שורש התהוות דבחי' כלי הנה הוא מהאור עצמו כי ע"י ירידתו וריחוקו ממקורו נקנה בו איזה בחי' חשכת ועביית בסיבת הצמצום כנ"ל, אמנם הנה צריך איזה סיבות וגרמות להפריד האור מהעביית כדי שיעשה העביית למציאת כלי כהראוי, והיינו כי ע"י העקודים ר"ל כאשר עברו אורות העינים דרך העקודים הנה ע"י גודל מעלת אור העקודים נברר באורות העינים האור הזך מהעביית, כי אור העקודים קלטו אצלו את האור הזך ונברר מהעביית ועי"ז נבדלו העביית לעצמן ונעשו לבחי' כלים, וירדו הכלים למטה מהטבור והונחו במקומן זה תחת זה, והאורות היו נשארים עדיין למעלה, וע"י שהיו הכלים לעצמן נתעבו עוד ביותר ונעשו ראוים לבחי' כלים ואח"כ ירדו האורות ג"כ ונכנסו בהם כמבואר לקמן פ"ד, אך כל מה שנעשו לכלים ע"י העקודים הנה הוא רק בדרך כלל, כי נעשו י' כלים, ולא היו עדיין בתיקון הראוי לכ"א כי הכלי דכל ספי' הרי צריך שתהא מתוקן לכל ספי' וספי' כהראוי לה, וכמ"ש הרב בשער העיבורים פ"ד בהמ"ק שם אות ג' סמוך לסופו ע"ש, והנה התיקון הזה, שיהא ראוי לכ"א להתלבש בהכלי שלו, הנה זה נעשה להם ע"י נקודות דקמץ פתח שהם כתר חכמה, כי כאשר נכנס אור הכתר בהכלי שלו הנה תיקן הוא את הכלי שלו ואת הכלי של החכמה וכן אח"כ כאשר יצא אור החכמה מהכתר ונכנס בהכלי שלו הנה תיקנו הם את הכלים דהח' נקודות התחתונים וזה שאמר הרב בעניינו כי מהב' נקודות הראשונים דכתר חכמה מהם נעשו כלים אל השאר ור"ל שהם תיקנו את הכלים להח' התחתונים שיהיו ראוים לכנוס בהם ולהתלבש בהם, והגם כי באמת הרי לא היו הכלים דהנקודות מתוקנים כהראוי כלל כנודע עכ"ז הרי איזה תיקון קצת, שיהיו ראוים לכנוס בהם ולהתלבש בהם באותו הרגע שמלכו, הרי היה מוכרח להם עכ"פ, ונעשה להם זה התיקון, ע"י הנקודות דקמץ פתח שהם כתר חכמה, והרי נתבאר כי מה שאמר הרב בעניינו שנעשו הכלים ע"י הכתר וחכמה דהנקודות עצמן, ולקמן פ"ב ופ"ד אמר כי הכלים נעשו ע"י אורות העקודים, הנה שניהם אמת, כי ע"י העקודים נפרדו העביית מהאורות שיהיו ראוים להעשות לכלים, וע"י הכתר וחכמה דהנקודות עצמן נעשה תיקוניהם המוכרח להם כנז', ולקמן יתבאר בעה"י עוד כי ע"י העקודים נעשה להם עוד תועלת גדול לענין קיום כלי הג"ר וכן גם לכלי הז"ת מה שיצאו למלוכה כרגע, הנה כ"ז, הוא ע"י שקבלו התבסמות גדול מאורות האח"פ וכמו שיתבאר לקמן בעה"י, **והנה** מבואר לקמן פ"ד ובמבו"ש שע"ב ח"א פ"ו כי הז' נקודות יצאו ע"י הזווג דהחו"ב וכן החו"ב יצאו ע"י הזווג דהכתר מיניה וביה, ע' שם ושם, אמנם כל הזווגים הללו היו לצורך האורות דהנקודות ולא להכלים דהנקודות כי הכלים הובדלו מתחילה לעצמן והונחו במקומן זה תחת זה כנ"ל והיה מציאת ויציאת הכלים שלא ע"י זיווג כלל, וכמו שיתבאר בעה"י עוד למטה בזה, והנה בענין האורות שהם יצאו ע"י זווג הנה בזה היה הבינה שוה להחכמה כי מזווג שניהם יצאו הז"ת והיה הבינה אם הבנים כמו החכמה שהוא אב להם אבל בענין הכלים שהם נעשו שלא ע"י זווג כלל והם נתקנו בהתיקון המוכרח להם כנ"ז רק ע"י הכתר והחכמה כמ"ש הרב ולא נשתמש בזה הבינה מאומה, והוא משום כי התיקון המוכרח להם הנה היה כדי שיצאו למלוכתם כרגע הגם שהיו עדיין מחוסר שלימות הרבה כי עי"ז הרי מיתו ונשברו, ומשום שהחסרון הזה הנה היה בכלי הבינה ג"כ כי הרי גם בה היה איזה צד מיתה ושבירה וכמו שיתבאר בעה"י לקמן בסוף פרק זה, והרי היה צריכה כלי הבינה ג"כ התיקון מוכרח לצורך המלוכה כרגע כמו הכלים של הז"ת הנה היה כלי הבינה שוה בזה לכלי הז"ת וקבלו כולם תיקוניהם המוכרח מהכתר והחכמה, ועכ"פ הוא כי בענין מה שנוגע להכלים היה שוה הבינה להז"ת ובמה שהיה נוגע להאורות היה שוה הבינה להג"ר, **ודע** כי עיקר התיקון המוכרח אשר אמרנו שהיה נצרך להכלים ונתקנו ע"י הנקודות דכתר חכמה, הנה הוא כי הרי אמרנו שהכלים הוא מהעביית הנפרד מהאורות, כאשר יצאו מהעינים ועברו דרך אורות האח"פ ונפרד העביית מהאורות ע"י אורות האח"פ שקלטו את האור הזך מהם והמשיכו אותו לעצמו וכנ"ל, והנה מבואר הוא מדברי הרב לקמן פ"ד שלא יצאו ולא נעשו לבחי' י' ספי' י' אורות, כח"ב חג"ת נהי"מ, אלא רק אחר שירדו מהטבור ולמטה ואחר שנכנסו הכח"ב בהכלים שלהם אבל מקודם הנה היו כולם כלולים בכתר, וא"כ הרי כל זמן שהיו עומדים מהטבור ולמעלה והיו עוברים דרך אורות האח"פ הרי היו אז עדיין כולם כלולים בהכתר, ולא היו ניכרים עדיין לי' ספי' כלל כי לא נתגלו ולא יצאו לבחי' י' ספי' אלא רק אחר שנכנסו הכח"ב בהכלים שלהם, וע"י זווגם וכנ"ל, והרי היו כל זמן היותם במקום האורות דהאח"פ רק כולם כלולים בהכתר לבד, וא"כ הרי כאשר נבדל אז מהם העביית מהאורות להעשות לי' כלים, והוא ע"י שהיה גם אז כלול בו כל הי' עכ"פ, עכ"ז הנה היה כל העביית הנפרד אז ממנו ונעשו לי' כלים הנה היו כולם מבחי' גילוי הכתר לבד, וכן אמר הרב באמת בשער מטי ולא מטי פ"א כי כל הי' כלים דהנקודות היו כולם בסוד בחי' כלים דכתר, והוא מסיבת הדברים שאמרנו שהרי כל העביית הנפרד מהאור הנה היה אז כל האור כולו רק בגילוי כתר לבד, וע' דברינו שם אות ט' עוד בזה בארוכה, ועכ"פ הוא כי כל הי' כלים אשר הם רק מהעביית הנפרד מהאור הנה היו כולם אז רק מבחי' כתר לבד והרי היו צריכים תיקון, שיהיו ראוים להיות לכלים לכל ספי' וספי' מכל הי' ספי' כולם, וזהו אשר נתקנו אח"כ ר"ל אחר שירדו האורות ג"כ מהטבור ולמטה הנה אז נתקנו הכלים להיות ראוי לכל ספי' וספי' דהי' כולם ונעשה להם התיקון זה ע"י הנקודות דקמץ פתח שהם הכתר והחכמה דהנקודות גופה, **אמנם** מה שראוי לנו לדעת מאד כי מה שאמרנו שעיקר מציאת הכלים הנה הוא מהעביית הנפרד מהאורות, על זה ראוי לנו לדעת כי היה כאן ב' מיני עביית והם ב' מיני כלים, אחד הוא מה שאמר הרב לקמן פ"ב כי היה נעשה בא"ק למקום אחד שכל האורות שהיו מטבורו עד סיום רגליו עלו בחצי גוף העליון ונשאר מהטבור ולמטה ריקן מאור, והוא עביית אחד, ומבואר במבו"ש ש"ב ח"א פ"ג וכן בשעה"ק דף י' ע"א, כי אותו העביית נחלק לשתיים שהן ארבע כי הם פנים ואחור וחיצונית ופנימית כי ישנם פנימית דהפנים וחיצונית דהפנים וכן פנימית דהאחור וחיצונית דהאחור, והרי הם בפרטיות ד' מיני עביית וכולם הם מתנה"י דא"ק אחר שנסתלקו האורות מהם ועלו למעלה, והנה בארנו בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ה' ו' וכן שם דרוש ו' סי' ג' אות ו' ואות ח', כי הב' מיני פנימית שהוא פנימית דהפנים ופנימית דהאחור, הם שניהם להכלים דהג"ר דאצילות אשר הם לא ירדו למטה ולא נשברו ח"ו, והיינו כי הרי היו ו' מיני מלכים בעתיק וא"א ואו"א זו"ן, והנה המלכים דעתיק וא"א ואבא הם לקחו להג"ר שלהם מהפנימית דהפנים, והמלכים דאימא זו"ן הם לקחו להג"ר שלהם מהפנימית דהאחור (כי כל מה שנוגע להכלים הנה שוה אימא להזו"ן כנ"ל) אך כל זה הנה לא ירדו

למטה ולא נשברו ח"ו כי הם הכלים דהג"ר. אשר הם נעשו מהעביית הפנימית הפנים דתנה"י ומהפנימית דהאחור דתנה"י וכנז', אך הב' מיני חיצוניות שהם החיצונית דהפנים והחיצונית דהאחור הנה אמרנו שם כי הם השרשים העליונים דהעולמות בי"ע. ההתפשטות הראשון אשר להם, וע' ספר הכללים כלל ז', והם התחברו עם הנקודות והיה בהם שבירה ג"כ, ע' כ"ז דברינו בדע"ה הנ"ל בארוכה. אמנם כל אלו הד' פרטים הפנים והאחור והפנימית והחיצונית, הנה הם כללות עביית אחד. מהתנה"י דא"ק, ע"י שעלו האורות למעלה ונשאר מהטבור ולמטה ריקן מאור וכנ"ל, **והעביית השני** הנה הוא, מהאורות דהנקודות עצמן, שהם מהמלכיות דהא"ק. הבחי' אחרונות דהס"ג וכנ"ל אות ו', וכאשר יצאו מהעינים הנה ביציאתן והתפשטותן נעשה בהם עביית ג"כ וכנ"ל בדברינו, ועל אותו העביית אמרנו לעיל כי הם נפרדו ויצאו לעצמן, האורות לעצמן והעביית לעצמן, ע"י אורות האח"פ בעברם דרך הם וכנ"ל, והם הי' כלים דהנקודות אשר ירדו מתחילה למטה מהטבור והונחו שם זה תחת זה כל אחד לבדו ואח"כ ירדו האורות ג"כ ונתלבשו באותן הכלים, שהוא העביית השני והוא העביית אשר מהאורות דהנקודות עצמן כנז', ובהם היה המיתה והשבירה בכולם, כי הם, ר"ל אותן הכלים אשר מהעביית דהנקודות עצמן, הם הכלים דהז"ת דכ"א שהם הז' מלכים דכ"א אשר מיתו ונשברו, אבל העביית הראשונה אשר מהתנה"י הנ"ל הנה לא היה מיתה בהפנימית שלהם כי הם הכלים דהג"ר דכ"א אשר הם לא מיתו, והנה נודע הוא כי הז' מלכים דכ"א שמיתו הם השרשים הראשונים דכל הד' עולמות אבי"ע אחר שנבררו ונתקנו ע"י השם מ"ה, והיינו כי גם הכלים דאותן הז' מלכים שהם מהעביית השני (והוא העביית דהנקודות עצמן שהם מהמלכות דא"ק. כי העביית הראשון הוא מהתנה"י דא"ק כנ"ל, והעביית השני שהוא העביית דהנקודות עצמן, הוא מהמלכות דא"ק אשר עלו מלמטה למעלה ויצאו דרך העינים, והנה גם אותו העביית השני) הנה הוא נחלק ג"כ לשתיים שהם ארבע, ע"ד הנ"ל ממש, והם פנים ואחור ופנימית וחיצונית, וכמ"ש בשער אנ"כ ספ"ה עש"ה, והנה הפנימית דפנים ואחור הוא לאצילות, שהם השרשים הראשונים להאצילות, הפנימית דהפנים הוא מהז' מלכים דעתיק וא"א ואבא, והפנימית דהאחור הוא מהז' מלכים דאימא וזו"ן, והחיצונית דהפנים ואחור הוא להעולמות בי"ע, שהם השרשים הראשונים מההתפשטות הב' אשר להעולמות בי"ע, ע' ספר הכללים כלל י"ט, כי החיצונית מהעביית הראשון, הם השרשים העליונים להבי"ע העומדים למעלה באצילות, כי הם מההתפשטות הא' דלבי"ע, אבל החיצונים דהעביית השני הנה הם השרשים הראשונים דהבי"ע העיקרים אשר במקומם גופה, ע' שביה"כ פ"ז, והם מהתפשטות הב' דלבי"ע, ועכ"פ הרי נתבאר לנו כי היו להנקודות ב' מיני עביית והם הכלים דהג"ר והכלים דהז"ת אך הכלים אשר מדבר הרב בענינינו הנה עיקר הכוונה הוא על העביית אשר דהנקודות עצמן אשר יצאו דרך העינים, ונפרד העביית מהם ונעשו לכלים, ע"י אורות דהאח"פ בעברם דרך הם וכנ"ל:

[כג] **והם** אשר הולידו והוציאו כלים לספי' אשר כו', הנה אין הכוונה כפשטות הלשון ממש, כי הרי הכלים נעשו מתחילה קודם שהיה נקודת הפתח שהוא חכמה כלל כי הרי החכמה לא נעשה ולא יצא אלא אחר שירד הכתר למטה מהטבור ונכנס בהכלי שלו כלול מכל הט' הנה אח"כ יצא החכמה ממנו כלול מכל הח' ונכנס בהכלי שלה, אבל הכלים הם היו שם מתחילה, כל הי' כלים זה למטה מזה. קודם שירד גם הכתר כלל, וא"כ איך אפשר לומר שנולדו הכלים מהכתר והחכמה, הלא כל הי' כלים כבר נעשו והונחו במקומן קודם שיצא החכמה כלל וכמבואר כ"ז בדברי הרב לקמן פ"ד, ועוד כי הרי לא מצינו זווג ממש מהכתר עם החכמה אלא רק התלהטות חוזרי אור המזהירים מזה לזה ונקרא זה בשם, בטישו, שהוא זווג נעלם כי הוא אינו זווג ממש אלא כעין זווג, המתלהטים זב"ז, והוא מה שאמרו בזוה"ק בראשית ט"ו א' בטש אוירא דיליה (שהוא כתר ור"ל על אוירא עלאה שבא"א, שהוא שורש אבא) בהאי נקודה, שהוא חכמה, וע' בדברי הרח"ו ז"ל בשער אנ"כ פ"ט, אבל זווג ממש ולידה ממש כראוי לכלים, זה לא שייך בכתר וחכמה כלל כי הם שניהם רק שורש דוכרין, אמנם הכוונה מה שאמר והם אשר הולידו והוציאו כלים כו', על תיקוני הכלים, שיהיו ראוים להיות לכלים לכל ספי' וספי' מהי' נקודות לכ"א כראוי לה, כי הרי כל הכלים הללו הם נעשים מתחילה מהעביית דהכתר לבד אלא שהיה כלול מכל הט' אבל הרי היה רק בגילוי הכתר לבד, וא"כ הרי העביית שנפרש ממנו ונעשה מהעביית י' כלים הרי היו כולם רק בבחי' כתר לבד והרי צריכים תיקון שיהיו ראוים להיות לכלים לכל ספי' וספי' כהראוי לה ועל זה אמר הרב שאותן התיקונים הנה נעשה להם אחר שירד הכתר ונכנס בהכלי שלו ואז תיקן הוא את כלי החכמה שתהא ראויה לקבל בתוכה אור החכמה ולהיות לכלי אליו כהראוי להחכמה ואח"כ כאשר נכנס אור החכמה ג"כ בהכלי שלו אז תיקנו הם שניהם את שאר הח' כלים שיהיו ראוים לכל ספי' וספי' כהראוי לה להתלבש בה, ומ"ש והם אשר הולידו כו' ר"ל על האור והשפע הנצרך לתיקוני הכלים לתקנם להיות ראוים לכל ספי' וספי', הנה נולד ויצא אותו האור והשפע מהבטישו דהכתר והחכמה, אבל עיקר הכלים גופה הם נעשו שלא ע"י זווג כלל וכנ"ל: **שהוא** בחי' הנקודות, בלי אותיות שהם הכלים, ולא היה להם באמת קיום כלל כי חזרו לשרשן כמו שיתבאר לקמן בדרושים, ולכן לא נרמז בהם האותיות כלל: **הקמץ** מורה על הכתר כנודע, בתיקונים תיקון ע' דף קכ"א ע"א, שאמר שם, קמץ אתקרי כו' מסטרא דכתר עלאה דאיהו סתים כקמן, דאיהו סתים במחשבה כו' ע"ש וע' עוד תיקון ה': **והכתר** הוא טעמים, כן הוא בתיקונים תיקון ע', קמ"ט ב', כתרא דתמן טעמי, וכן בהקדמ"ת ט' רע"א וטעמי מכתר כו': **והפתח** מורה על החכמה והם הנקודות, הוא בתיקונים הנז' קכ"א ע"א, פתח כו' מסטרא דחכמה דבה אתפתח ואתגלייא כו', ושם קמ"ט ב', חכמה דתמן נקודין, וכן בהקדמ"ת ט' רע"א דכל נקודי מחכמה: **עדיין** היו האורות סתומים וקמולים, כי שם היו כולם בכלי אחת, ונקרא כל עולם העקודים בשם כתר כי הוא עדיין בכלל א"ק שהוא הכתר הכללי דכלל העולמות והוא נעלם **אז הם** נפתחו בפתיחו דעיינין, כי כל האורות שיצאו מן העינים הרי הם די' כלים ומשם התחיל הגילוי כי הם השרשים הראשונים דכל הד' עולמות אבי"ע כנודע בדברינו, **ומ"ש** פקח עיניך וראה שוממותינו, כי מתחילה הרי יצא מן העינים כל הנקודות אשר בהם היה המיתה והשבירה וכל החורבן דעולם התוהו אבל לאחר התיקון הנה נמשך מן העינים כל אור עולם וכל טוב עולם ועל זה נאמר הנה עין ה' אל יראיו וכן אשר עין בעין נראה אתה ה' ונאמר טוב עין הוא יבורך אל תקרי יבורך אלא יברך, וכמ"ש באד"ר קכ"ט ב' ק"ל ע"א, ועל זה נאמר פקח עיניך וראה כו': **על שם** ס"ג כמו אח"פ הנ"ל, בשער אח"פ פ' ג' ד' ובשער עקודים פ"א ובשער טנת"א פ"ב:

[כד] **אמנם** בעין כו' הוא ס"ג של ג' פעמים אהי"ה, והוא כי לעולם הוא שם אהי"ה מורה על העתיד, אנא זמין לאתגלייא וכמ"ש בזוה"ק ויקרא י"א ע"א, ומשום שאורות הנקודות הם לא נתקיימו כלל אלא כל יציאתם היה רק להיות שרשים על העתיד כי מהם נתקנו ונעשו כל הד' עולמות אבי"ע לכן הם רק בשם אהי"ה, ולא בשם הוי"ה ב"ה שהוראתו הוא על גילויו יה"ש בהוה תמיד אבל בעולם הנקודות הרי לא היה כן כי לא אתקיימו כלל ולכן היה כל גילויים רק בשם אהי"ה, ומה שהם ג' אהי"ה, הוא ע"ש הג' מוחין שהיה להם מנה"י דאימא, וכמ"ש בשער המלכים רפ"ט, והגם שלא היה להם מוחין ממש אך מעין ובמקצת הנה היה להם עכ"פ דאל"כ לא היו יצאו למלוכה כלל וכנ"ל ריש אות י"א, והם ג' אהי"ה דנה"י דאימא לבחי' המוחין שלהם, אך משום שעתה היו כולם מבחי' דינין וגבורות לכן מרמזים כאן הג' אהי"ה ע"ש ס"ג שהוא שרשם:

[כה] **והנה** כל אהי"ה מאלו הג' לוקח כל בחי' כ"ב אתוון כדי כו', כי הג' אהי"ה שהם הג' מוחין כנז' הנה כל מוח מהם לוקח את הכלים הנעשים ע"י הסתכלות העין, להתלבש בהם, והכלים

הרי הם נרמזים בקמץ פתח והם נעשים ע"י הסתכלות העין באורות האח"פ כנ"ל אות כ"ב, ולוקח כל מוח ומוח את הכלים שהם הכ"ב אותיות, להתלבש בהם, ומ"ש כדי לעשות מהם כלים, הוא כאלו שאמר כדי להתלבש בהם ור"ל כדי לעשות להם כלים לעצמן, ואולי הוא כי כל מוח מהג' מוחין הרי הוא מתפשט ומתלבש בכל הגוף, ובבחי' פנימי תיכון חיצון שהם הג' כלים שבגוף כנודע, והנה נעשה תיקוני הכלי כהראוי לכ"א מהם ע"י המוחין עצמן, וזהו שאמר כדי לעשות מהם כלים, ור"ל על תיקוני הכלים הראוי לכ"א מהם להתלבש בו, ומ"ש ע"י הסתכלות העין בהם, כי כל אלו הג' מוחין הנה הם נמשכים בהנקודות, מתמצית אור הראיה, שהוא מהע"ב דהמ"ם אשר השתתף בהנקודות ג"כ באיזה תמצית הארה עכ"פ וכנ"ל בדברינו אות י"א, והרי נעשו כל הג' מוחין הנז' ע"י הסתכלות העין בהם, ובזה יובן לנו ג"כ מה שאמר למטה בסמוך כי אלו הג' אהי"ה הם כולם אהי"ה דיודי"ן והרי לכאורה קשה כי מאחר שאמרנו שהם מנה"י דאימא כמ"ש במלכים רפ"ט, ונודע הוא כי השמות אהי"ה אשר בנה"י דאימא הם לעולם קס"א קנ"א קמ"ג, אך הענין הוא כי משום שכאן הם נמשכים ונעשים מתמצית הארה דהשם ע"ב דמוחין לכן הוו כאן כל הג' אהי"ה כולם דיודי"ן: **כי** באח"פ יש ג' פעמים ס"ג, ע' שער אח"פ פ"ה, וכן הוא הכוונה עוד כי באוזן יש ס"ג כמ"ש שם פ' ג' ד', ובחוטם יש ס"ג כמ"ש בשנת"א פ"ב, ובפה יש ס"ג כמ"ש בעקודים פ"א, והרי הם ג' פעמים ס"ג אחד באזן ואחד בחוטם ואחד בפה:

[כו] **כבר** נתבאר לעיל בדרוש עגולים ויושר ענף ד' (ע' שם דברינו אות ע') כי אותן האורות שיצאו מאח"פ אין בהם בחי' עיגול רק הכל יושר, כי העגולים שבכל עולם הנה הם ע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם היסודות הכלליים דכל הנמצאות כולם, והם עגולים כמ"ש הרמב"ם ביסודי התורה פ"ג הלכה י', ומשום שהאורות אח"פ שהם העולם עקודים הוא נכלל בא"ק, כי הוא בו בבחי' הי"ג תיקוני דיקנא שבא"א דאצילות, ולכן אין בהם עגולים כי אין להם יסודות כלליים בפנ"ע אלא שהם משתמשים בעגולי הא"ק עצמו כי הם ג"כ ממנו וכלולים בו ולכן הם כולם יושר, כי היושר הוא בחי' הנמצאות הפרטיים היוצאים מהד' יסודות הכלליים, והד' יסודות שהם העגולים הם העולם עצמו, והנמצאות הפרטיים שבהעולם הם היושר, וכן הוא כל אורות האח"פ הם ג"כ רק האורות והגילוים הפרטיים היוצאים מא"ק ולכן הם כולם יושר כי העגולים שלהם הם רק העגולים דהא"ק עצמו, משא"כ עולם הנקודות שהוא למטה מהטבור דא"ק ומתחת הפרסא, הנה הוא עולם בפנ"ע ולכן יש לו יסודות כלליים בפנ"ע והם העגולים שבו, ופרטיים בפנ"ע והם היושר שבו, והנה היה באמת עגולים ויושר בעולם הנקודות גם קודם התיקון והם מלכי העגולים ומלכי יושר וכמו שיתבאר בעה"י לקמן, אמנם דברי הרב כאן שמזכיר אור המצח והעין, שהוא אור המ"ה והב"ן הרי הוא מדבר על לאחר התיקון, שהב"ן הוא העגולים והמ"ה הוא היושר, וכמו שבארנו כ"ז בעומק וארוכה ובביאור היטיב לעיל בדברינו דרוש ספיקות עגולים ויושר ובספר הדע"ה ח"א דרוש ד':

[כז] **ויוצאין** מנה"י וחצי ת"ת של זה הא"ק ולמטה, מבחי' היושר של א"ק, ושם יוצאין תחילה כו', שהנקודות הם מעגלים על היושר דא"ק מחצי ת"ת שבו ולמטה, לקמן פ"ב ורפ"ג אמר שהם מהטבור ולמטה, שהוא מב' שליש ת"ת, וכאן אמר שהם מחצי ת"ת, ועד"ז יש סתירות רבות מזה לזה בדברי הרב בענין התלבשות הפרצופים כל תחתון להעליון כי פעם אמר שהוא מהטבור ולמטה, ע' שער ז"א פ"א ובכ"מ, ופעם אמר שהוא מחצי ת"ת ולמטה, ע' תולדות אד"ם פ"ה ופ"ז ובהערת מהרח"ו שם בזה, ופעם אמר שהוא מן החזה ולמטה שהוא ב' שליש ת"ת, ע' אח"פ פ"ג, ופעם אמר שכל הז"ת דהעליון מתלבש בהתחתון, ע' שער סדר אצי' בקיצור פ"א, אך הענין בכ"ז הוא כי עיקר ההתלבשות מכל עליון בהתחתון הנה הוא רק בהנה"י שלו לבד כי הג' פרקי דהנצח דהעליון הוא בכל הקו ימין חח"ן של התחתון והג' פרקי הוד בהקו שמאל בג"ה והיסוד בקו האמצעי דת"י (ע' שער הכללים פ"ד, דרושי הצלם דרוש ג' נסירה פ"ד, פרצופי זו"ן פ"ג) והכתר דהתחתון הוא בהשליש תחתון דת"ת דהעליון מטבורו עד סוף הגוף, אמנם הכתר הנה יש בו ג' בחי', שהם רדל"א וגלגלתא ומ"ס ובפרטות הם ד' רדל"א וגלגלתא ואוירא ומ"ס, וכ"ז הוא בכל פרצו' ופרצו', והנה הרדל"א דהתחתון התחלתו הוא מראשית הז"ת דהעליון, והגלגלתא הוא מהחזה דהעליון, והאוירא הוא מהחצי ת"ת דהעליון שהוא שליש וחצי שבו, והמ"ס הוא מהטבור דהעליון שהוא השליש התחתון דהת"ת, ומה שלא יש מקום מסוים בחצי ת"ת, שאם הוא התחלת האוירא, כמו שיש מקום מסוים להתחלת הג' רישין, שהוא ההתחלה הז"ת והחזה והטבור, הוא משום כי אין האוירא באמת רישא ממש בפנ"ע כלל כנודע, ע' שער א"א פ' בג"ד, כי היא נכלל עם הגלגלתא ברישא חדא, לכן לא יש לה מקום מסוים בהפרצו' להתחלתה אבל באמת הנה ההתחלה הוא בחצי ת"ת ממש שהוא בשליש וחצי דת"ת דהעליון וכנ"ז, **ודבר** זה למדתי מדברי הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' אופן ה' שאמר שם, ועיקר בנייתה נה"י דז"א כו' כי ב' השלישים דת"ת הן כתרה שהן ב' בחי' שבכתר כו', וכן הוא בכל פרצו' ופרצו' כנודע, ומזה למדתי על כל הפרטים שבכתר כי הרי הם באמת ד' בחי', אך עכ"פ הוא כי אין סתירות בזה כלל וכולם ישנם וכולם אמת, וכן הוא עד"ז ג"כ בכלל הנקודות והאצילות על הא"ק, **אמנם** כבר נודע בדברינו בעגולים ויושר ענ"ד ובכ"מ כי כל עומק ענין דהתלבשות הנאמרים בדברי הרב, הוא רק על תמצית הארה מהמלכות דהעליון הנמשך בהתחתון, ונודע הוא כי המלכות הנה היא כלולה בכל הפרצוף כולו, וכל אלו חלוקי הד' בחי' שאמרנו, הוא הכל רק בהארת המלכות דהעליון, המתפשט מלמעלה ומתלבש בהתחתון, מאיזה מקום שנמשך, אם מהז"ת דהעליון והוא ברדל"א דהתחתון, אם מהחזה דהעליון והוא בהגלגלתא דהתחתון, אם מהחצי ת"ת דהעליון והוא באוירא דהתחתון, אם מהטבור דהעליון והוא בהמ"ס דהתחתון, אך כל עיקרו דהתחתון הוא למטה לגמרי מהעליון, אלא משום ההתלבשות הנז' נחשב עמו לפרצוף אחד, זה מטבורו (או מהחצי ת"ת או מהחזה או מהז"ת) ולמטה, וזה מטבורו (או מהחצי ת"ת או מהחזה או מהז"ת) ולמעלה, ונחשבים כולם לאחד, כמ"ש בשער סדר אצילות בקיצור פ"א ע"ש, והבן הדברים וכמו שיתבאר עוד בסמוך:

[כח] **ומקיפים** אותו יושר והוא באמצע, וכן הוא לעולם ר"ל גם לאחר התיקון הנה עומד האצילות מטבורו דא"ק ולמטה עד סוף רגליו, וכמ"ש הרב בשער התיקון רפ"ג, אמנם עומק הדברים בזה הוא כי עיקר א"ק הנה הוא רק הע"ב והס"ג הכלליים, והם מסתיימים באמת במקום הטבור שהוא למעלה מן הפרסא, ומשם ולמטה הוא המ"ה וב"ן הכלליים והם עולם האצילות, והרי עומד כ"א בפנ"ע כי הפרסא מפסיק ביניהם, ומה שמתפשט בתחילה הס"ג עצמו עד סוף רגליו כנ"ל אות גד"ה, הנה כ"ז היה רק לצורך ההתפשטות הראשון אשר להאצילות, וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל ה' ו', ולכן חזר ונסתלק ועלה למעלה כמ"ש לקמן פ"ב, כי כן הוא הדרך לעולם שכל התפשטות הראשון חוזר ומסתלק למעלה כי שם הוא מקומו, ומסתיים מעתה כל הס"ג שהוא עיקר הא"ק רק עד טבורו וכמ"ש ג"כ בשביה"כ רפ"ו, ומה שאמר הרב בענינינו וכן לקמן פ' ב' ג' ובתיקון רפ"ג ובכ"מ, כי הנקודות והאצילות הוא למטה מהטבור שבו, ונשמע מזה כי עומד א"ק ממש בכל חצי גוף התחתון שבו (אחר שעלו האורות ונתרוקנו הכלים דהתנה"י כמ"ש לקמן פ"ב) בתוך הנקודות והאצילות, הנה עומק הכוונה בזה הוא, ע"פ מה שבארנו בכ"מ, כי התהוות כל התחתון מעליון הוא בשני בחי', אחד הוא מהמלכות דהעליון, שהוא העטרה שבו, ושם הוא טמיר וגנוז השורש העיקרי דהתחתון השייך אליו, נקודתו הראשונה העצמותית שבו, והשני הוא השתתפות העליון עצמו בהתחתון כי משתתף כל עליון ונותן חלק מגופו ונפשו בהתחתון ונעשה בו אותו החלק ג"כ לבשר מבשרו ועצם מעצמיו, והנה אותו החלק הנה הוא נמשך מהתנה"י דהעליון, ור"ל הגם שבאמת הנה הוא נמשך ובא מכל פרצופו כולו דהעליון, אך חלקי החג"ת ומכש"כ חלקי החב"ד הם

נעלמים אחד ומתלבשים כולם רק בחלקי התנה״י שהוא מהטבור ולמטה שבו והם אשר משתתפים ונמשכים בהולד ונעשים בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו, והם הם ההתלבשות התנה״י דכל עליון המתלבש בהתחתון שהוא מטבורו ולמטה שבו, והכוונה הוא על השתתפות דהעליון, שהוא בבחי׳ או״א, המשתתף בהתחתון שהוא בחי׳ זו״ן, ונותן כל או״א חלק מגופם ונפשם להשתתף בהולד, ואותו החלק הוא מהתנה״י שלהם וכנ״ז, ע׳ שער המוחין פ״ה ושער מנת״א רפ״ה, והוא ענין ההתלבשות המוזכר בכל מקום, אבל באמת הנה עומד העליון במדרגה בפנ״ע, ועיקרו דכל תחתון הוא רק מהמלכות דהעליון, וכן הוא כ״ז בא״ק עם האצילות, כי הא״ק הוא הע״ב וס״ג הכללים, והאצילות הוא המ״ה וב״ן הכלליים אשר התחלתם הוא למטה מהע״ב וס״ג לגמרי, והוא מה שאמר בשער סדר אבי״ע בקיצור פ׳ א׳ ב׳, שכל האצילות הוא רק מהמלכות דהא״ק, אמנם הנה הע״ב וס״ג עם המ״ה וב״ן, הם כולם כללות קומת פרצוף אחד, שע״ב וס״ג הוא בבחי׳ צורת חצי פרצוף העליון אשר מטבורו ולמעלה, והמ״ה וב״ן (הם בערכו) בבחי׳ צורת חצי פרצוף התחתון אשר מטבורו ולמטה, ולא עוד כי הרי באמת הנה משתתף הא״ק עצמו ג״כ בבנין האצילות ונותן חלק מגופו ונפשו והוא מתנה״י העיקרים שבו אשר למעלה, והוא מאותן התנה״י עצמן אשר התפשט שם בתחילה לצורך התפשטות הראשון דלהאצילות וכנ״ל, ומהם עצמן הנה הוא מתפשט ועומד בתוך האצילות לעולם ומשתתף בזה עם האצילות ממש, ומשום כ״ז הרי נחשב כל האצילות, שהוא מטבורו ולמטה שבו ממש, ודי בזה ודע כ״ז:

[כט] **והנה** אלו העגולים של הנקודות הם מפסיקין בין אור המקיף כו׳ ובין אור פנימי עם הכלים כו׳, הנה לקמן פ״ב מבואר שכל האור פנימי שהיה שם עלה כולו למעלה ונשאר שם ריקן בלתי אור, אך הנה מבואר שם ג״כ כי אח״כ נולד אור חדש והוא חזר ויורד למטה ע״י בקיעת הפרסא כמבואר שם, וא״כ מ״ש כאן אור פנימי הכוונה הוא על אותו אור חדש אשר חזר וירד שם, **אמנם** הנה הענין אשר הנקודות וכן האצילות הם עומדים בין אור פנימי וכלים לבין אור המקיף, ומפסיקים ביניהם, הוא משום כדי שייצא הנקודות והאצילות על מדרגתם הראוי להם, כי נודע הוא שאור המקיף הוא גדול מאד והוא מעלה את הארתו תמיד להכלים והאור פנימי, ומשום שכל התהוות הנקודות והאצילות הוא רק מהנהי״מ דא״ק שהוא מטבורו ולמטה וכנ״ל בסמוך, לכן עומד שם האור המקיף מרוחק מהכלים ואור פנימי, ומפסיקים הנקודות והאצילות ביניהם, כדי להתמעט האור מאותן הנהי״מ כשיעור הראוי למדרגת הנקודות והאצילות לצאת מהם, אמנם עכ״ז הנה יש בזה צד מעלה ג״כ כי ע״י שעומד אור המקיף דהתנהי״מ דא״ק והוא מקיף גם על האצילות הנה מזדכך האצילות ע״ז תמיד לאט לאט עד שיתעלה לעתיד למדרגת הא״ק עצמו גופה, וכן הוא לפעמים גם עתה בכל עת רצון, ועי״ד שאמרו דכל דבר שיהיה לעתיד הוא עתה לפרקים, ע׳ מדרש ויק״ר פ׳ כ״ז סי׳ ד׳, וכן בתנא דבי אליהו רבה פ״ג, ונמשך לפעמים אור גדול בעולם, וכמו בזמן הרשב״י ז״ל והארי ז״ל, הנה הוא הכל מסיבת זה, ע״י שאור המקיף, אשר ממנו הוא כל אור הנסיית כמו שכתבנו בכ״מ לעיל, ועומד אור המקיף דהתנהי״מ דכל עליון ומקיף על התחתון ובפרט אותו אור המקיף דהתנהי״מ דא״ק אשר הוא מקיף על כולם, ע׳ דברינו בספר הדע״ה ח״א דרוש ה׳ סי׳ ה׳ בארוכה בזה, הנה ממנו ובסיבתו נעשו כל הנסים כולם וכן יעשה לעתיד על ידו כל התיקונים כולם, ונמצא כי ע״י ההפסק אשר בין אור הפנימי והכלים לבין אור המקיף, הנה ע״ז יצאו העולמות כולם על מדרגתם שהם עתה, וע״י שאור המקיף הוא מקיף על כולם ויתוקנו ע״ז כולם בתיקון העתיד כי יתקרב אליהם ויאיר בהם בכל התיקונים דלעתיד:

[ל] **מכל** סביבותיו, אין הכוונה שהם מקיפין וסובבין מכל הצדדים ממש, כי הרי תיכף בסמוך מסיק ואומר ואמנם יש הפרש והוא שאלו העגולים כו׳ אינם מקיפים אותו מב׳ הצדדים כו׳, אלא הכוונה כאן הוא ג״כ רק על כל סביבותיו דלצד הפנים, ועיקר הכוונה הוא להוכיח על אור המקיף שהוא מחוץ להם, כי הם מסבבים את כל הצד הפנים שלו והרי עומד כל אור המקיף דלצד הפנים רק מחוץ להם, כי הם מפסיקים ביניהם וכנ״ל, **ויותר** נראה שכוונתו הוא באמת מכל סביבותיו ממש, וזהו מה שמסיק ואומר ואמנם יש הפרש אחד כו׳ ור״ל כי הגם שאמרנו שהם מקיפים אותו מכל סביבותיו עכ״ז הנה יש הפרש בזה בין צד הפנים לבין צד אחוריו כי בצד הפנים שם הוא עיקרן דהנקודות אבל מצד אחוריו הוא רק הארתן לבד וכמו שמסיק בסמוך, והטעם בזה הוא כי צד האחוריים הוא שורש השרשים ליניקת ואחיזת החיצונים כנודע ולכן נתייסד עיקר מציאותם לצד הפנים כדי להמעיט יניקת החיצונים מהם, וע׳ עוד כענין זה במנת״א פ״ב אות ה׳ ובעקודים פ״א אות י״ז באורות העקודים, אך עכ״פ הוא כי הן העקודים שהוא מהטבור ולמעלה והן הנקודות והאצילות שהם מהטבור ולמטה, הנה עיקרם הוא רק לצד הפנים, ובכולם הוא הטעם כנז׳ ודע וזכור זה:

[לא] **ואמנם** זה שאמרו כו׳ לא היה זה מתחילה כו׳ בלתי יושר כו׳, כבר אמרנו כי באמת היה בהנקודות יושר ג״כ וכמו שיתבאר בעה״י עיקר הדברים בזה לקמן אמנם כל היושר של הנקודות הנה לאחר התיקון נחשב ונעשה הוא ג״כ לעגולים ממש וכמו שבארנו בספר הדע״ה ח״א דרוש ד׳ באר היטב ע״ש וזהו שאמר כאן כי הנקודות היו רק עגולים בלתי יושר, כי הרי גם היושר שלהם הם נעשו לאחר התיקון לעגולים ממש. אמנם העיקר בזה הוא כי הנה הרח״ו ז״ל היה מסתפק בזה ספיקות רבות אם שיצא בעולם הנקודות היושר ג״כ, ומה שאמרנו בהחלט כי יצא בודאי, הוא ע״פ מה שמצאנו הכרעת הרח״ו ז״ל לקמן בשער התיקון ספ״ד ובפרט בספר שער הקדמות דף י״ט ע״ד סוף דרוש ה׳ כי יצא בעולם הנקודות היושר ג״כ, אבל מתחילה הנה היה מסתפק הרח״ו ז״ל בזה ספיקות רבות וכמו שבארנו בדרוש ספיקות עגולים ויושר בארוכה בזה וכן בספר הדע״ה דרוש א׳ ב׳ ובכ״מ, והנה אין ספק הוא, כי הסיבה מה שהיה הרח״ו ז״ל מסתפק בזה הוא משום כי שמע בזה שמועות שונות מהארי״ל שהיה משמע לו פעם כך ופעם כך, וכן הוא הדרוש הזה דעניננו הוא אחד מהם, אשר הוא נראה לכאורה מפורש שלא היה בעולם הנקודות היושר כלל, אך האמת והעיקר הוא כי משום שגם היושר דהנקודות הוא נעשה לאחר התיקון לעגולים ממש לכן אמר כאן, שאין בהנקודות יושר כלל, אבל בעולם הנקודות גופה הנה היה באמת יושר ג״כ וכנ״ל ויתבאר בעה״י עוד לקמן בדברינו:

[לב] **ואלו** הם בחי׳ נפש של הנקודים ולכן היתה שבירתן כו׳, והוא כי הנה לא היו אלא רק המלכיות דהב״ן לבד וכמ״ש לקמן בשביה״כ פ״ח ובכ״מ ואחר התיקון הנה יצאו הט׳ ראשונים דהב״ן עם השם מ״ה כולו שהוא רוח הכללי, והמלכיות דב״ן הרי הם רק הנפש דב״ן, ונודע הוא כי הב״ן הוא דינין וגבורות ובפרט המלכיות דב״ן הם גבורות גדולים ודינין תקיפין ומדרכן של הגבורות הוא שלא לשקוט ושלא לנוח אלא לצאת בכל כחם ולהאיר ולפעול בתכלית האפשרי, ועי״ז הנה פעלו אז בלא סדרים כלל, ופעולתם היה, כי הנה הם היו השורשים הכלליים של כל העולמות כולם, והיה פעולתם כי הוציאו את כל המציאיות כולם מן הכח אל הפועל, אמנם יציאתם היה רק בבחי׳ נקודות קטנות וכקרני תגבים משום שהיו רק מהמלכיות דב״ן, וגם הוציאו בלא סדר כלל, והיינו כי כל המציאיות כולם אשר היו עתידים לצאת בכל משך זמן דששת אלפים שנה, תולדה מתולדה ופרי מפרי, הנה הוציאו אותם אז כולם ברגע אחת, והיה כ״ז מחמת תוקף גבורתם כנ״ז ומשום כ״ז לא היה אפשר להם להתקיים ונתדעכו לאלתר ונתבטלו, והיה לזה עוד כמה סיבות וכמו שיתבאר בעה״י לקמן, ומ״ש כי לא יצא להם רק בחי׳ נפש לבד שהם עגולים, ר״ל כי הנה לא יצאו אז רק השורשים לבד וכנ״ל, וכל שורש הוא בבחי׳ עגול כנ״ל אות כ״ו, כי הוא כולל בתוכו את כל הענף והפרי ומקיף אותו, כי הוא בתוכו ובפנימיותו, וכן השורש הוא בבחי׳ נפש, ר״ל שהשורש דכל תחתון הוא בהנפש דהעליון, כי

בהנפש דהעליון שהוא בהמלכיות שבו שם הוא ניתן השורש להתחתון וכנ"ל אות כ"ח, וכן יוצא ונעשה המילואות דכל תחתון וניזונו רק ממטה למעלה שהוא ג"כ רק מבחי' הנפש שבו ועומד בעיבור רק בצורת דנה"י, וכמ"ש בנדה דף ל' ע"ב, ע' פרקי הצלם ספ"א ובכ"מ וכנודע, כי שם הוא שורשו, ר"ל שהשורש של כ"א עצמו הוא גנוז וטמיר ג"כ בהנפש שלו ולכן יוצא מתחילה רק בצורת נפש, והבן כ"ז, וזהו הענין מה שהיו כל הנקודות בחי' נפש כי לא יצא אז רק השורשים לבד אשר כל מילואתם הוא גנוז וטמיר ועומד בתחילה רק בבחי' נפש, וכלול הנפש מב' בחי', כי הוא גופה הוא החיצונית לכולם, ובו הוא גנוז וטמיר השורש העיקרי שהוא הפנימי לכולם, וכן מתחיל יצירת הולד מאותן ב' הבחי' יחד שהוא משורשו הפנימי ונפשו החיצוני כי הרי גם שורשו הפנימי אינו אז אלא רק בנפשו, והוא מ"ש הרב במוחין פ"ה שמתחיל יצירתו מן הכבד, שהרי כן הוא אז בצאת כולו רק בבחי' נפש וכנז', אמנם כללות דאותו הנפש עצמו, מתחיל יצירתו מאמצעיתו, שהוא מטבור הלב שבו עד טבור הגוף שבו וכמ"ש בספר הקדו"ש שער ג' פ"א והבן כ"ז, והנה הן הנפש שהוא מתוך לכולם ומקיף לכולם והן השורש העיקרי הגנוז בו שהוא לעולם מבפנים לכולם וכולל את כולם שניהם הם בבחי' עגולים, זה באיכותו וזה בכמותו, וזהו שאמר כי לא יצא להם אז רק בחי' נפש לבד שהם עגולים:

[לג] **ולא** יכלו לקבל אור העליון ואז היה כל בחי' מיתת המלכים וביטולם, הנה הדברים הללו נשנו בדברי הרב בכ"מ, במלכים פ"א אמר ואמנם אור אלו י' נקודים היה רב מאד וגם נתוסף בהם אור העליון ולא היה בהם כח לקבל כו' וכן בשער א"א רפ"ג אמר כי מתחילה היה האור שלהם רב ועצום ואין כח בתחתונים לסובלו וכאשר נתקנו בבחי' פרצו' צלם שאז נמשך האור דרך מסכים והתלבשות בתוך הלבושים הנה נתעבה האור וגם נתמעט ויצא ונמשך דרך נקבים וצינורות וחלונות דקים ושערות דקים בסוד הפרצו' הנה ע"י ב' דברים אלו שהם התעבות האור וגם מיעוטו אז היה כח בתחתונים לקבל אור העליון, ובמאמרי רשב"י פ' פקודי דף ל"ג ע"א מדפוה"ת אמר שם כי כאשר היה אור א"ס יורד ובוקע בתוכם כו' הנה בהתפשט האור ההוא העליון אשר הוא סוד רחמים גמורים וחסד גמור ובהגיעו אל הז"ת אשר הם דינים כו' לא היו יכולים לקבלו כי הם הפכיים זה חסד וזה דין והיו מתבטלים ע"י אור העליון כו', ובשבירת הכלים רפ"ה אמר כי הז"ת לא היו יכולים לקבל אור העליון כי אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצו' צלם כו', וע' עוד שער המלכים פ"ו בהמ"ק שם בתחילתו אמר שם ג"כ כדברי מאמרי רשב"י הנז', והנה כל הדברים הללו הרי הם יפלא מאד כי איזה אור העליון היה נמשך להנקודות הרי נתעלם אז מהם האור דא"ס הרבה מאד ולא היו כולם רק אלא מהמלכיות דב"ן, עי' שביה"כ רפ"ת, שער התיקון פ"ג ופ"ה, מלכים פ"ה, שער המוחין פ' י"א, פרטי עי"מ פ"ג, תיקון נוק' פ"ב כלל ט', שער סדר אצי' בקיצור פ"ב, ונתעלם מהם האור דא"ס הרבה מאד, ע' שער מאמרי רשב"י בביאורו לספד"צ דף כ"ב ע"ב, כי לא היה להם אחיזה למעלה כו' לא היה להם שורש בעתיקא וגם בהחכמה שיצא מעתיקא לא היה להם שורש ואחיזה בה כו' ע"ש וכן שם סוף ע"ד, וא"כ הרי איזה אור העליון היה נמשך להם, והרי אדרבה הוא כי הרי מבואר לקמן פ' ב' ג' ובכ"מ שסיבת שבירתם היה משום שלא קבלו מאור האזן, וכאן אמר להיפך שסיבת שבירתם היה משום שהיה נמשך להם אור הרבה, יותר מכחם, **אמנם** הוא הנה כבר בארנו תהלאית"ש הענין הזה בספר הדע"ה ח"א בכ"מ, ע' שם דרוש א' סי' ה' אות ה', ודרוש ג' סי' ה' אות י"א, ודרוש ו' סי' ב' אות א', ע' שם ושם ויונעם לך, והענין בקיצור נמרץ כי האמת הוא שבערך האורות אשר לאחר התיקון היו כל האורות אשר בעולם הנקודות רק בקרני חגבים, וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ה ב' הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין, כיון דאתנטעו ואתתקנו אתרביאו בנהורא ואקרון ארזי לבנון, וכן היו בעולם הנקודות בהעלם גדול מאור א"ס, וכמ"ש בתז"ח דף ט"ל ע"ד, דההוא אדם קדמון הוה בכי עלמין ומתריכן בגין דעילת העילות לא הוה משתתף תמן, והוא כמו שאמרנו כי לא היו אז רק המלכיות דב"ן לבד והם המ"ן דהאימא שבא"ק אשר העלתה אותן למעלה ויצאו דרך העינים וכנ"ל אות ו' שהיה עלייתם בהמ"ם דא"ק שהוא הא"א שבא"ק, כדי לקבל שם תוספות אור וברכה כדי להבנות ולהשתלם אמנם הנה לא נעשה שם כוונתם כלל אלא שהוציא אותם המ"ם דא"ק ממקומו גופה לחוץ והוא יציאתם דרך העינים, והרי היה בצאת אורם ממועט מאד, וכנ"ל מזוה"ק בראשית ונהורא דלהון דקיק, וכן לא קבלו מלמעלה וכנ"ל מתז"ח דעילת העילות לא הוה משתתף תמן, **אמנם** עכ"ז הנה העליתי ג"כ בספר הדע"ה ח"א סוף דרוש ב', כי הגם שעיקר כל התיקונים היה חסר בעולם הנקודות עכ"ז הנה מעין ובמקצת היה בהנקודות ג"כ ע"ד כל התיקונים כולם, כי בלתי זה לא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל גם באותו הרגע שמלכו, אמנם הנה היה בהנקודות חסרון גדול עוד, כי הגם שהאורות שלהם היו קטנים מאד כי היו רק המלכיות דב"ן אך הכלים שלהם היו עוד יותר קטנים הרבה כי היו אלא רק עשירית מהאור, וכמ"ש בשער תיקון נוק' פ"ב כלל ט', וע' שער התיקון פ"ה, והסיבה בזה הוא כי הכלים הם עיקרם לצורך העולמות בי"ע, וכמו שבארנו בכ"מ מדברינו שמהשברי כלים יצא ונעשה כל שרשי הראשונים דהבי"ע, וכל הבי"ע כולם הם רק מהמלכיות דהאצילות כנודע לכן נתיסדו מציאת הכלים דהנקודות רק עשירית מהאורות שלהם, כשיעור הראוי למציאות דהבי"ע, והרי עכ"פ הוא כי היו הכלים קטנים מאד ולא היו בכחם לסבול גם את האורות שלהם עצמן ובפרט אחר שניתוסף להם מעין ובמקצת מכל אורות התיקונים שלמעלה וכנז', וזהו שאמר האריז"ל בכמה מקומות כי היה האור שלהם רב ועצום וכנ"ל ור"ל בערך הכלים שלהם, ולא עוד כי לא היו אותן הכלים בתיקוני פרצוף כלל כהראוי לכל כח וכח דהאור והנשמה, וכגון האוזן לשמיעה והעין לראיה, וכמ"ש הרב בשער עיבורים פ"ד אות ג' ע"ש, והיה חסר בהכלים דהנקודות כל התיקוני פרצו' ולכן לא היו יכולים לסבול את האורות שבתוכם, וכן מ"ש הרב בעניננו שלא היו יכולים לקבל את האור העליון, הכוונה הוא ג"כ על האורות שהיה נמשך גם בהנקודות עכ"פ מעין כל אורות התיקונים כנז' הנה לא היה כח להנקודות לקבל אותם, כי לא היה להם השתוות עמהם כלל כי הם היו רק מהמלכיות דב"ן והיו גבורות גדולים ועי"ז הנה לא היה להם השתוות עם האורות אשר היה נמשך להם מלמעלה מעין כל התיקונים כנז' ולא היה להם כח לקבל אותם, והנה מבואר הוא לקמן פ"ב ופ"ג כי אורות הנקודות כשיצאו מן העינים ועברו דרך אורות האח"פ הנה קבלו מהם הארת אור כדי להתבסם במקצת לצורך מלוכתם כרגע, וכמו שאמרנו לעיל אות כ"ב, ויתבאר עוד לקמן בעה"י, אמנם לא קבלו אלא רק מאורות חוטם פה לבד אבל לא מאורות האוזן ועי"ז הנה לא נתבסמו רק במקצת שהוא רק כשיעור מלוכתם כרגע, והנה ע"י שלא קבלו מאור האוזן ג"כ נשארו עי"ז בבחי' דינין גדולים ולא היה להם השתוות עם ההארות הנמשך להם מלמעלה עכ"פ ולכן נתבטלו ומיתו כמ"ש הרב בעניננו, והרי נתבאר בכ"ז כל מה שהערינו לעיל, אך עיקר הדברים בזה ע' בספר הדע"ה בהמקומות שציינתי לעיל ותמצא שם הכל באר היטיב בעה"י.

[לד] **ולא** נעשה להם בחי' יושר ולכן נשברו ומיתו, אין הכוונה שהעגולים גורם המיתה והשבירה, ח"ו וח"ו כי אין בזה לא טעם ולא ריח, אלא הכוונה הוא כי העגולים הם בחי' נפש לעולם והם המלכיות ולכן בעולם הנקודות אשר היה כולו רק המלכיות דב"ן ונודע הוא שהשם ב"ן הוא גבורות, והמלכיות דב"ן הרי הם גבורות דגבורות והם גבורות תקיפין, ואילו שיצא להם היושר ג"כ שהוא הרוח והשם מ"ה, היו מתבסמין הגבורות והיו מתקיימים, כי כן הוא כל עולם האצילות שהוא מ"ה וב"ן ביחד ועי"ז הוא עולם חי וקיים לעד, משא"כ עולם הנקודות שהוא היה רק העגולים שלו לבד, ורק הנפש דעגולים, שהוא רק המלכיות דהב"ן והרי היה כולו גבורות תקיפין, ומדרכן של הגבורות שלא לשקוט ושלא לנוח והוא מתגלה ומאיר ויוצא לפועל בכל כחותיו וכח כחותיו בכל

האפשרי, עד שלא היה בכח הכלים שלהם לצמצמם ולהגבילם, ובפרט כי הרי היו הכלים קטנים ובלא תיקוני פרצו' וכנ"ל, ולכן לא היה בכח הכלים לסבול את האורות שבתוכם ונשברו ונתפזרו לשברים אין קץ והאורות חזרו ועלו למעלה, והוא מיתת המלכים ושבירת הכלים אשר היה בעולם הנקודות, ועכ"פ הוא כי אין העגולים גורם המיתה והשבירה ואין הנפש גורם המיתה והשבירה אלא רק מציאת האורות עצמן מאיזה תכונה שהם, ולא גרמו בחי' הנפש והעגולים המיתה והשבירה, אלא רק בעולם הנקודות משום ששם היו הנפש והעגולים רק מהמלכיות דהב"ן הכללי והיו גבורות תקיפין כמ', וכ"ז הוא פשוט ונודע בדברינו ויתבאר עוד בעה"י לקמן, ובחנם טרחו איזה מפרשים בזה, וזהו ג"כ כוונת הרב מה שאמר כי על הנקודות, הוא סוד הכתוב והמה בקשו חשבונות רבים, כי משום שהיו גבורות תקיפין, היה חפצם ותשוקתם לצאת בכל כחם, והוציאו אז את כל שרשי המציאיית כולם שהם המון ברואים לאין תכלית הכל ברגע אחת, כל מה שהיה עומד לצאת בכל משך זמן דקיום העולם כולו, והרי בקשו חשבונות רבים שהוא בלא סדרים כלל, וזהו מ"ש הכתוב האלהים עשה את האדם ישר, והכוונה הוא ע"פ מ"ש הרב בשער סדר אצילות בקי' פ"ב, כי בא"ק שם הוא כלול ומסודר כל המציאות כולו בכללות ופרטות ופרטי פרטות והם כולם כללות קומת פרצו' אחד שהוא א"ק הכללי, ומסודר בו מציאת ויציאת כ"א בעתו וזמנו וע"פ סדר האברים שבו, וכנודע שגם הזמן כולו הוא ג"כ בבחי' קומת פרצו' אדם שלם, וכל עתיו ורגעיו דהזמן הם בבחי' האברים הפרטיים אשר בהפרצו' הכללי, ויוצא כ"א בעתו וזמנו ע"י גילוי אור דאותו אבר השולט באותו הזמן ומאיר ומתגלה בו, וזהו שאמר הכתוב, האלהים עשה את האדם ישר, שהאציל ית"ש סידר את כל המציאות כולו בא"ק, שיוצא כ"א בעתו וזמנו, הכל בסדרים נכונים, ע"פ דרך הישר שהוא כראוי וכהוגן, אבל, והמה, שהם הנקודות, בקשו חשבונות רבים, שהם הוציאו, את כל חשבון פרטי המציאיית כולם הכל ברגע אחת ובבת אחת, ועי"ז לא היה אפשר להם להתקיים ומיתו ונתבטלו, והסיבה הוא משום תוקף גבורתם וכנז': **מ"ש** ואח"כ נבאר איך הם כו', הוא בדיבור הסמוך המתחיל ונבאר עתה הטעם כו': **מ"ש** גם תבין כו', הוא לחזק את דבריו כי השם מ"ה הוא בחי' זכר, כי הרי הוא ז"א שהוא רוח וזכר והוא היושר אשר בא בעת התיקון דמעשה בראשית, והוא יצא מהארת המצח כמו שיתבאר לקמן בשער התיקון, ועל ידו נתקנו הנקודות שהם בחי' עגולים ונפש ונוק' והם מהשם ב"ן, ונתחברו יחד הב"ן והמ"ה ונעשה כל פרצו' בחי' אדם שלם הכולל דכר ונוק', ועכ"ז הנה נקרא כל פרצו' בשם אדם שהוא גימט' מ"ה, הגם שהוא כלול משניהם, ממ"ה וב"ן ביחד, כי במקום הדכורא אינו עולה הנוק' בשם וכמ"ש בזוה"ק פ' תרומה קל"ח א' קמ"ז ב': **מ"ש** ואני מסופק כו', הנה כל הדיבור זה בארנו תהלא"יתא לעיל בדרוש ספיקות עגולים ויושר סי' ג' ע"ש:

[לה] ונבאר עתה הטעם למה יצאו כו', הנה דברי הרב הללו הם קשה להולמם מתחילתן ועד סופן, כי בעיקר הטעם מה שחקר בזה מה שיצאו הנקודות עגולים יותר מהאורות דאח"פ כבר אמרנו לעיל אות כ"ו שעיקר הטעם הוא כי העגולים והיושר הנה הם ע"ד היסודות ארמ"ע והגלגלים שהם כולם עגולים, והם כלל העולם ר"ל שהם העולם עצמו, אך היושר הם כלל כל פרטי הנמצאות שבהעולם, ע"ד הד' מיני דצח"מ היוצאים מהד' יסודות והגלגלים, וכל פרטי הנמצאות הם כולם יושר, ולכן העולם הנקודות שהוא עולם בפנ"ע למטה מא"ק העיקרי, כי הוא למטה מהטבור שבו והפרסה מפסיק בינהם, ומהנקודות נעשו כל הד' עולמות אבי"ע, לכן יצאו הנקודות עגולים כי הם היסודות, ור"ל שמהם נעשו לאחר התיקון היסודות דהד' עולמות אבי"ע, וכן הם ג"כ השורשים הראשונים דכל הנמצאות הפרטיים שבכל האבי"ע, משא"כ האורות דאח"פ שהם למעלה מהפרסה הנה הם מכלל הא"ק גופה ואינם עולם בפנ"ע אלא שהם רק פרטי האורות שבו, ולכן הם כולם יושר כי הם פרטי הנמצאות שבא"ק, והעגולים שלהם הם העגולים דהא"ק עצמו, וזהו עיקר הסיבה והטעם מה שהנקודות הם עגולים, והאח"פ הם יושר, אבל דברי הרב בזה בכל הדיבור כאן הרי משמע כאלו שבא ליתן טעם בזה על דרך הטבע, מסדר המשכתם ויציאתם, ואין בזה טעם מתוק לחיך כלל וכלל, וגם עיקר דבריו בזה הם כמעט כולו מוקשה, כי מה שאמר כי לכך הם עגולים משום שהרי הם יצאו מהעינים, והסתכלות העינים הרי נמשך לצדדין ג"כ, והוא תמוה מאד כי הרי עכ"ז הנה נמשך עיקר ההסתכלות ביושר וא"כ הרי היה צריך שיהיו עיקר הנקודות ג"כ רק יושר, וכן מ"ש בטעם ב' ג' משום שהם נמשכים ג"כ דרך נקבי העור מכל צדדיו וכן משום שהוא בוקע ויוצא בחוזק עי"ז מתפשט לצדדין ג"כ ונעשה עגולים, כ"ז הוא מוקשה מאד כי עכ"ז הרי נודע הוא שעיקרם הוא רק האורות שיצאו מהעינים, ומה שיצא משם הוה עיקר המשכתם והילוכם רק ביושר, וכן גם מה שבוקע ויוצא בחוזק הוה עיקר הילוכו וראשיתו והתחלתו ג"כ רק ביושר וא"כ הרי היה צריך שיהא עיקר כל הנקודות ג"כ רק יושר, גם מ"ש עוד כי לכך הם עגולים משום שהם מתפשטים כל סביבות הא"ק גם זה הוא תמוה מאד כי הרי גם באורות האח"פ מבואר הוא ג"כ בדברי הרב, בשער טנת"א פ"א באורות האוזן, ושם פ"ב באורות החוטם, ובשער עקודים פ"א באורות הפה, כי הם כולם מתפשטים ג"כ בכל סביבות הא"ק, ולא עוד כי בדרושי נקודות רפ"ב מבואר שגם הם בוקעים ויוצאים דרך כותלי דופני הא"ק וכן הוא ג"כ בטנת"א פ"ח, והרי מכ"ז היה צריך שגם אורות האח"פ יהיו ג"כ עגולים כמו הנקודות, כי הרי הם אותן הטעמים עצמן אשר אמר הרב בענינינו שמשום זה הוה הנקודות עגולים, ומחלק הרב כאן משום אותן הטעמים בין הנקודות לאורות האח"פ, אשר באמת הנה ישנם אותן הסיבות הגורמים להיותן עגולים באורות האח"פ ג"כ, והרי לנו עכ"פ כי כל דברי הרב בזה הם תמוהים מאד וכן גם זולת כל התמיהות הנז' הנה גם פשטות דבריו אין להם טעם כלל וצריכין מלח ותבלין הרבה, **אמנם** כבר הוכחנו לדעת בכ"מ כי דברי הרב ז"ל הם עמוקים מיני ים וגבהו עד רום שמים והם ככל תורת ה' אשר הפשט שבה הוא מדבר בלשון בני אדם והעומק שבה הוא עולה בגבהי מרומים, וכבר הארכנו בדברי הרב הללו בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סי' א' ע"ש, אמנם באשר כי הרי כאן הוא עיקר מקומו לכן נכתוב כאן ג"כ כל מה שהעלינו שם בזה, אך נקדים תחילה הענין בכלל ואח"כ נבאר אותו על דברי הרב כל דיבור ודיבור בפרט, והענין הוא כי עומק כוונת הרב הוא לבאר את גודל ההבדל והחילוק אשר בין האורות דאח"פ להאורות דהנקודות כי ההבדל שבינהם הוא רב ועצום למאד והגם שהם שניהם הרי הם נמשכים ויוצאים מהראש דא"ק ויציאת הנקודות שהם יצאו מהעינים הרי הוא מקום יותר גבוה מהאורות דאח"פ עכ"ז הוו האורות דאח"פ יותר נעלה ומרומם מהם לאין שיעור וחקר, והענין הוא כי כבר בארנו בספר הדע"ה ח"א דרוש א' סי' ד' כי א"ק הנה הוא נבחן ג"כ בג' רישין, רדל"א וגלגלתא ומ"ס, וכן גלגלתא ואוירא ומ"ס, ע"ד הא"א דאצילות ממש, ונודע הוא כי המ"ס הנה היא בוצד"ק שורש כל הגבורות ועיקר הגילוי דאור א"ס ית"ש הנה הוא באוירא שהיא הרישא תניינא, ומשם הוא הרזא דמתקלא, הדעת עלאה המכריע מן הקצה אל הקצה, סוד לויתן נחש בריח, אשר משם יצא אור התיקון דעולם הנקודות כי הוא נמשך מרזא דאור א"ס, ומשם הוא כל התיקונים דלעתיד, אמנם הוא הנה כל מה שנמשך משם הוא הכל ע"י המ"ס כי המ"ס היא המוחא חדא דכליל תלת והיא כולל כל הג' רישין, וכל מה שיצא ונעשה וכן כל מה שעתיד להעשות מן העולם ועד העולם, הוא הכל מהמ"ס, וכמ"ש בספד"צ פ"א ביה סליקו וביה סלקין דלא הוו והוו ויהוין, אמנם בעולם הנקודות הנה העלינו בספר הכללים כלל י"ח ענף ב' וכן בספר הדע"ה ח"א דרוש ב' ג' ובכ"מ שם כי לצורך עולם הנקודות אשר משם יצא כל עולם התוהו ומשם נמשך כל ההנהגה של עתה אשר עד ביאת המשיח, הנה נתעלם אור האוירא מהמ"ס, והיו כביכול בלא יחוד הראוי [והוא מה שמבואר בשער התיקון פ"ה כי בעולם הנקודות לא היה מתלבש עתיק בא"א], וכאשר עלו

הנקודות, שהם המ"ן דאימא שבא"ק מבחי' הגה"י שלה, למעלה בהמ"ס דא"ק לקבל שם תוספות אור וברכה כי שם הוא עליית כל המ"ן, הנה ע"י שלא היו אז האוירא עם המ"ס ביחוד הראוי, הוציאם המ"ס ממקומו גופה ולחוץ, והוא יציאתם דרך העינים וכנ"ל אות ו', וזהו שאמרנו בכ"מ שהיו הנקודות בהעלם גדול מאור א"ס, והוא כי היה יציאתם מהמ"ס בלתי יחוד עם האוירא אשר שם הוא עיקר הגילוי דאור א"ס, וזהו ג"כ מה שהיו הנקודות דינין גדולים כי הרי עיקרם הוא רק המ"ן דאימא אשר מינה דינין מתערין וכמ"ש בזוה"ק ויקרא י' סע"ב, וכן היה יציאתם רק מהמ"ס לחוד שהוא בעצמו בולד"ק לכן היו כל הנקודות דינין גדולים, והמה היו רק מבחי' החיצונית והאחוריים לבד והיו חסרים מאור הדעת הפנימי, וכמ"ש עליהם הספד"צ פ"א כי היה יציאתם בלתי מתקלא ובלתי היחוד דפב"פ מהאו"א שבא"ק, והיו רק בבחי' חיצוניית ואחוריים לבד, וכמו שמבואר כ"ז בדברינו בספר הכללים ובספר הדע"ה הנ"ל בארוכה ובאר היטיב, **אמנם** כ"ז הנה היה רק בעולם הנקודות, אבל עולם העקודים שהוא למעלה מהטבור דא"ק והוא מכלל הא"ק עצמו כנ"ל, וכן הוא שורש הי"ג תקוני דיקנא שבא"א שנקראים כל טובי, הנה היה המשכת כל העקודים שהוא האורות דאח"פ, ע"י היחוד דהאוירא ומ"ס כהראוי, ויצאו כל האורות דאח"פ ברזא דמתקלא ובהגילוי דאור הדעת עלאה, והנם שאמרנו בשער עקודים פ"ג אות מ' סי' ה', שגם בעקודים לא נתגלה האור דהדעת עלאה העיקרי רק בעת התיקון אשר לצורך האצילות, אך זהו רק על גילויו בכל תוקפו ובקביעות הנה זה לא נתייסד בעקודים ג"כ עד עת התיקון אשר להאצילות אבל מציאותו. העיקרי שבו הנה הוא בהעקודים לעולם כי הרי כל עצם העקודים הנה הוא האור דהדעת עלאה עצמו והוא גופה הוא הרזא דמתקלא, וכמ"ש בשער מטי ולא מטי פ"ד אות כ', אלא שגילויו הוא מתנהג ג"כ בחסר ויתר כי לפעמים מתמעט ולפעמים מתגדל אבל עיקרו הוא בעקודים לעולם, כי הוא עצם העקודים עצמו, שכן הם הי"ג ת"ד שבא"א הם הדעת עלאה הפנימי נוצר ונקה כנודע, וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד ריש דרוש י', ועכ"פ הוא כי כל האורות דאח"פ הם עיקר אור הדעת עלאה גופה אשר מרזא דאור א"ס, והרי לנו גודל ההבדל בין האורות דאח"פ להאורות דהנקודות והנה כ"ז הנה הוא מתבאר בעומק דברי הרב אשר לפנינו וכמו שנבאר בעה"י עומק כוונתו בכל דיבור ודיבור שבו:

[לו] **כי** אין דומה אור של העינים לשאר אורות כי העין כו', עומק הכוונה הוא במה שנודע כי תכונת כל אבר ואבר וכחו וטבעו הוא מאיכות האור והנשמה שבו, והנה אור של העינים אשר תכונתם הוא משונה מהאור של האח"פ, שאפשר לו לנענע ראייתו ולהסתכל לצדדין ג"כ, הוא מסיבת כי הנה הגם שעיקר אור הראיה הנה הוא נמשך מאור החכמה שהוא המוח הראשון, הנשמה לנשמה, והוא מאוירא עלאה אוירא דלא אתפס רישא תניינא שהוא שורש אבא כי הג' רישין הם כח"ב כנודע ושם הוא עיקר הגילוי דאור א"ס, עי' שער השמות ספ"ז, והרי נמשך עיקר הראיה ג"כ מרזא דמתקלא אשר מרזא דאור א"ס אמנם הנה הוא רק בבחי' שורש השרשים הנעלם, ואינו נמשך שורש השרשים הזה בהראיה ממש אלא רק תמצית דתמצית לבד, אבל מציאת הראיה עצמה וכחה וגילויה הנה הוא מורכב מב' בחי', כי היא מהגה"י דבינה שבכל פרצו', העולים למ"ן בהע"ב דמ"ס רישא תליתאה שבכל פרצו', ומוציא אותן הע"ב דהמ"ס דרך העינים ומזה הוא כל מציאות ההסתכלות ואור הראיה וכנ"ל בדברינו אות ו', ואות ט' בארוכה, ונמצא כי בהעלם הנה הוא אור הראיה מג' בחי', מהאוירא והמ"ס שהם הב' רישין ומהמ"ן דגה"י דבינה, כי הם מתלבשין בהמ"ן דגה"י דבינה העולים שם ומשלשתן יוצא אור הראיה דרך העינים, וזהו בהעלם אבל גילויו הנה הוא רק מב' בחי', מהע"ב דהמ"ס ומהמ"ן דגה"י דבינה העולין שם, ושניהם הם שורש אחת כי המ"ס הוא שורש בינה כנודע, והוא מה שנודע כי עיקר הראיה הוא מהשחור שבעין, כמ"ש במדרש רבה פ' בהעלותך סי' ז', והוא מהאם, כמ"ש בנדה ל"א ע"א, ואמרו שם כי ראיית העין הוא מהקב"ה והוא הבחי' הג' הנעלם שאמרנו, אבל מציאותה הוא בהשחור שבעין שהוא מהאימא בינה הנמשך מהמ"ס ושניהם הם דינין בולד"ק, וע"י שאור האוירא הוא נעלם שם הנה הוה כל אור הראיה רק בבחי' חיצונייה ולכן אפשר לנענע ראייתו ולהסתכל לצדדין ג"כ כי משום שכל גילויה הוא מהחיצונית הנה היא מתפשט לחוץ ולצדדין, והגם שעיקר הראייה הוא באמת ג"כ לנוכח וביושר אך הוא מתפשט לצדדין ג"כ משום שכל גילויו ומציאותו אשר גם לנוכח וביושר הרי הוא עיקרו ג"כ רק מהחיצונית, ולכן יצאו כל האורות דהנקודות מהעינים דא"ק רק עגולים לבד משום שהם רק דינין ומהאחוריים, ונמצא כי מה שאמר הרב בסיבת הטעם אשר יצאו הנקודות עגולים משום שאפשר לנענע ראייתו ולהסתכל לצדדין, הנה עיקר כוונתו הוא רק להוכיח לנו מזה על מציאת הראייה שהיא מחיצונית ודינין וכנ"ל אות ל"ה וזהו הסיבה מה שיצאו כל הנקודות עגולים והאמת הוא כי בעולם הנקודות היה ההשתתפות אשר גם מהמ"ס ג"כ ממועט מאד והיה עיקרם רק מהמ"ן דבינה לבד שהם היו אז רק מהמלכיות דב"ן שהם החיצונית דחיצונית והם רק עגולים וכנ"ל אות ל"ב ל"ג:

[לז] **אך** הנקודות שיצאו מעינים הם מתפשטים סביבות א"ק בדרך עגולים, משא"כ האורות דאח"פ הגם שהם מתפשטים ג"כ להאיר סביבות כל הא"ק אמנם כל אורם הוא רק ביושר ולא בעגולים משום שהם מאור הפנימי העיקרי רזא דמתקלא והוא הדעת עלאה לויתן נחש בריח וכנ"ל אות ל"ה ולכן הוא כולו יושר, כי כל רזא דמתקלא הוא יושר, ע"ד הקו דאור א"ס, משא"כ העגולים שורשם הוא מהצמצום וכל החלל דהצמצום הרי הוא עגול כי הוא בסוד נקבה תסובב גבר, והבן כי זהו סוד כל יושר ועגולים כי הם בבחי' דו"ן ושרשם הוא מהקו וצמצום שהם מסוד אור א"ס המקיף והמוקף:

[לח] **לפי** שהאורות עליונים יוצאים דרך צינור הפה או החוטם או האזן לכן כוי משא"כ בנקודות שהבל היוצא מנה"י של הא"ק הוא בוקע בכלים של א"ק ויוצא לחוץ בסוד ואחר עורי נקפו זאת (הוא פסוק באיוב י"ט כ"ו) שהאור הוא בפנים ונוקף ומכה בעור ויוצא לחוץ. מכל צדדי האדם כולו ואם היה עבורו פתוח כו', פשטות הדברים הרי הם תמוהים מכמה פנים, א' כי הרי גם באורות האח"פ אמר ג"כ לקמן רפ"ב שהגם שעיקר האורות יוצאים דרך האח"פ עכ"ז הנה הם יוצאים ג"כ דרך כותלי דופני של הא"ק ובוקע ויוצא האור מהם. ב' כי הרי גם אורות העקודים הנה עיקרם הוא ג"כ מה שיוצאים דרך העינים וכמ"ש לעיל שער טנת"א ספ"א בהמ"ב וכן במבו"ש ש"ב ח"א פ"ג וכן בכ"מ וא"כ הרי הוו אורות הנקודות עם אורות העקודים שוים. שאור העיקרי של שניהם יוצא בעקודים דרך האח"פ ובהנקודות דרך העינים אך הארתם נמשך ויוצא דרך כותלי הגוף בכל סביבותיו, וכן אורם העיקרי אשר הן של העקודים והן של הנקודות הנה הוא רק לצד הפנים של הא"ק ומה שמתפשט משניהם בכל סביבותיו הוא רק הארתם, ע' טנת"א פ"א ופ"ב ובעקודים פ"א ובמבו"ש ש"ב ח"א פ"ה וכן בדברינו לעיל אות ל', אך עכ"פ הוא כי הנקודות והעקודים הם שוים בכ"ז, ג' כי כאן אמר הרב ואם היה עבורו פתוח כו' אך אור ההוא יוצא מכל צדדי העור דרך גומות ושערות שבעור לכן כו' (ע' שעה"ק דף ט' ע"ג הלשון משונה קצת, אך גם שם צריך ביאור אלא שאין הענין סובל אריכות כ"כ) ובספר שער הקדמות דף י"ט ע"ג אמר בהיפך כי אמר שם זה לשונו אמנם ב' אורות גדולים בגלוי יוצאים כו' והוא אור יוצא מן נקב הטבור ולחוץ ואור היוצא מנקב פי היסוד ולחוץ והרי הוא בהיפך ממש ממה שאמר כאן, וע"ש בסוף הדרוש שמסיק שם הרחו"ל כי היה באמת יושר בהנקודות ג"כ וכנ"ל אות כ"ו, **אמנם** הנה דברי הרב ז"ל מ"ש שיוצא הבל מנה"י של א"ק ובוקע ויוצא לחוץ, אין הכוונה על אורות הנקודות עצמן אשר הם מהנה"י של א"ק, כמבואר לקמן פ"ב, כי הרי אמר שם שהם עלו כולם למעלה ונסתלקו מהנה"י לגמרי ונשארו הנה"י ריקן מאור, אך פשוט הוא כי כוונת הרב כאן הנה הוא רק על האור החדש אשר אמר שם כי הוא נולד מהזווג דהע"ב שבגלגלתא עם הס"ג דהשערים הפנימים דהאח"פ

והוא אשר חזר וירד דרך הפרסה בהנה"י של א"ק כמבואר שם, ועל אותו האור החדש הנה אמר כאן שהוא בוקע ויוצא דרך כותלי הנה"י ומאיר להנקודות שיצאו דרך העינים, שהם הנקודות העיקריים, העגולים העיקריים, אשר נתפשטו וירדו מטבורו דא"ק ולמטה מבחוץ, ואותו אור החדש הנה הוא המלכי יושר שאמר הרח"ו ז"ל בשער הקדמות דף י"ט ע"ד סוף דרוש ה' שם, והוא היושר דהנקודות שאמרנו לעיל אות כ"ו ואות ל"א ע"ש, **והנה** עומק הענין דאותו אור החדש באמרנו בספר הדע"ה ח"א דרוש ב' ג' כי הוא מסוד פרצו' אבא שבא"ק. והיינו כי ע"ד שאמרנו לעיל אות ו' על אורות העינים שהם מהמ"ן דאימא שבא"ק אשר העלתה אותם למעלה לקבל שם תוספת אור וברכה כדי להבנות ולהשתלם. כן עלה ג"כ מ"ן מאבא שבא"ק, והנה שורש אבא הנה הוא בהע"ב שבגלגלתא כנודע וזהו שאמר הרב בנקודות פ"ב כי היה העלייה בבחי' מ"ן וזווגו ע"י הע"ב עם הס"ג ונולד מזה האור חדש, והנה היה שינוי גדול בין עליית המ"ן דאימא לעליית המ"ן דאבא, כי המ"ן דאימא לא גרמו בעולם הנקודות שום זווג למעלה ולא נתייחדו הב' רישין האוירא והמ"ס דא"ק זכ"ז כלל, והוא סוד מ"ש הרב בשער התיקון פ"ה כי לא התלבש אז עתיק בא"א, והוציא אותן המ"ס ממקומו גופה לחוץ והוא יציאתן דרך העינים כנ"ל אות ו', אבל המ"ן דאבא אשר שורשו הוא מהאוירא רישא תניינא הנה הוא גרם בעלייתו יחוד קצת בהב' רישין ומזדווגו ע"י הע"ב והס"ג שבגלגלתא ונולד מזה האור חדש, והנה עיקר הסיבה בזה היה, כי לא התייחדו אז האו"א שבא"ק זכ"ז, והוא סוד מ"ש בשער התיקון פ"ה כי לא התלבשו אז או"א זכ"ז, וכן הוא בספד"צ פ"א שלא היו משגיחין אפין באפין, והעלו כ"א את המ"ן שלו בפנ"ע, ולכן הוא כי האימא אשר שורשה הוא בהמ"ס לא גרם עלייתה למ"ן שום יחוד בהב' רישין והוציא אותן המ"ס ממקומו גופה לחוץ והוא יציאתן דרך העינים כנ"ל אות ו', והנה היה יציאתן מהעינים בסוד טפ"ק מהע"ב דהמ"ס כי לא התייחד עם האוירא כנ"ל, מה שאין כן המ"ן דאבא הגם שהיה עלייתן ג"כ בפנ"ע אך באשר ששורשו הוא באוירא רישא תניינא גרם הוא יחוד למעלה וקיבלו המ"ן שלו בעלייתם תוספות אור וברכה ואח"כ חזרו לירד בהאבא שבא"ק בהמוחין שבו וכן אח"כ דרך כל הקומה שלו בסוד אמ"ר לצאת בהזווג בהאימא שבא"ק אך באשר כי היו אז או"א בלא זווג ובסוד אב"א הנה יצאו מאבא ג"כ בסוד טפ"ק והוא יציאתם מהטבור והיסוד, והרי נמצא כי המ"ן דאבא הנה הם נתקנו באבא בסוד אמ"ר כי הרי נכנסו בו ונתפשטו בכל קומת פרצו' שבו אלא שאח"כ יצאו ממנו גופה בסוד טפ"ק אבל המ"ן דאימא לא חזרו לירד בה כלל אלא שיצאו מלמעלה גופה דרך העינים. **והנה** המ"ן דאבא אשר יצאו מהטבור והיסוד שבו הוא הז"א הכללי דהנקודות והמ"ן דאימא אשר יצא דרך העינים הוא הנוק' הכללי דהנקודות, ובאשר שהיה חסר הזווג בהאו"א כנז' הנה היה חסר הזווג ג"כ בהזו"ן הכללים דהנקודות ולא נזדווגו זכ"ז אלא שכל הטיפין הראוים להנתן מהז"א לנוק', הנה הם יצאו ממנו ג"כ בסוד טפ"ק, אך לא היו טפ"ק ממש מהיסוד שבו אלא שיצא ממנו מהלפר"ג שבו כמ"ש לקמן פ"ג והם אינם טיפין ממש אלא רק תמליח הארה לבד. ונמצא כי מה שיצא מהטבור והיסוד הנה הם אורות גלוים ממש והיה יציאתם מהאבא שבא"ק ומהם היה הז"א דהנקודות אבל מה שיצא מהלפר"ג הם אשר יצאו מהז"א והם אינם אורות גלוים כלל וכמו שיתבאר בעה"י לקמן בדברינו, והנה הז"א דהנקודות אשר היה יציאתו מהטבור והיסוד שהם אורות גלוים הוא היושר דהנקודות. וכן מה שיצא ממנו דרך הלפר"ג כנז' הם המלכי יושר אבל מה שיצא מהעינים הם המלכי עגולים, והנה הגם שלא הזדווגו היושר בהעגולים שהם הזו"ן דהנקודות זכ"ז כנז' עכ"ז הנה האירו זה לזה בחיזה הארת עכ"פ והיה מאיר הז"א להנוק' שהוא היושר בהעגולים בחיזה הארה, ועי"ז יצאו **למלוכתם** כרגע כי אלולא אותה ההארה לא היו יוצאים למלוכה כלל, **והנה** הז"א אשר הוא יצא מהאבא עצמו מהטבור והיסוד שבו הנה הוא עומד ומקיף להאבא והא"א שבא"ק, ע"ד הז"א דאצילות וכמ"ש לקמן פ"ג, אבל הנוק' שהם המלכי עגולים הנה הגם שהם ג"כ מהמ"ן דאימא ומהנה"י שבה אך משום שהם לא יצאו מהאימא עצמה כי הרי הם יצאו מהעינים כנ"ל, הנה אינם עומדים הם על הא"ק עצמו שהוא על האימא שבא"ק ומלך שמאל שבו, ע"ד שעומדים הזו"ן דאצילות על הא"א ואו"א, שאיהו בנצח ואיהי בהוד, אלא הוא כי בעולם הנקודות עומדת הנוק' שהיא מלכי העגולים, מחוץ להז"א דהנקודות שהוא היושר, ואינו עומד העגולים על הנה"י דא"ק עצמו אלא שהז"א הוא מפסיק ביניהם, ומלביש הז"א על הא"ק עצמו מטבורו שבו ולמטה, ועל הז"א שהוא היושר דהנקודות הנה עליו ומבחוץ אליו, הנה עומדים ומסבבים האורות שיצאו מהעינים שהם עגולים, ומקבלים הארה מהם כנ"ל, **והנה** ההארה מהם אשר מקבלים, הוא דרך העור שבו, דרך גומות ושערות שבעור כמ"ש הרב, וסוד העור הנה הוא בחי' מלכות, והוא מלכות המקפת ונעשית כמין בית בסוד אין בית אלא אשה, כמ"ש הרב בפרקי הצלם פ"ב, והוא המלכות דז"א עצמו, והיא אשר מאיר להנוק' הכללי דהנקודות שהם העגולים, ומקבלים העגולים דהנקודות הארה מהיושר דהנקודות ע"י המלכות דהיושר, וכל מלכות הנה היא לעולם ג"כ רק בסוד עגולים כי היא המקפת כנז', וזהו מ"ש הרב שסיבת העגולים הוא, ע"י שמקבלים מהעור, ור"ל כי הרי גם מה שמקבלים מהיושר הוא ג"כ רק מהמלכות המקפת שהיא ג"כ רק בחי' עגולים, והעיקר הוא כי הרי גם כל אותו היושר עצמו שהוא הז"א דהנקודות הנה לאחר התיקון היה הוא ג"כ רק בבחי' עגולים, כי היה הוא כולו ג"כ רק מהמלכיות דהב"ן שבאבא, אלא שבעולם הנקודות היה נחשב הוא לז"א וליושר משום שהוא מהמ"ן דאבא כנז', והוא ז"א ויושר בערך המ"ן דאימא שהם נוק' ועגולים בערכו, אבל לאחר התיקון נחשב כל הנקודות כולם לנוק' ולעגולים כי הם כולם רק מהמלכיות דב"ן, ולכן הוא כי כל מה שמקבלים העגולים מהיושר, מהעור המקפת שהיא המלכות, היה זה ג"כ בבחי' עגולים גם בעולם הנקודות, מאחר שעיקרם הם באמת רק עגולים, משא"כ בעולם העקודים אשר הם יושר מעיקרם וכנ"ל אות ל"ה וככ"מ לעיל, ולכן הוא כי הגם שהארת העקודים מתפשט ג"כ דרך כל סביבות א"ק עכ"ז הנה הם לעולם רק יושר כי עיקר סיבת היושר והעגולים הוא תלוי לעולם באיכות האורות עצמן שאלו הם יושר מעיקרן, שהם אורות פנימים ומאור הדעת עלאה סוד לויתן נחש בריח, ואלו הם עגולים מעיקרן שהם החיצונית המקפת ומסוד הצמצום המקיף להקו בסוד נקבה תסובב גבר וכנ"ל אות ל"ז ודי בזה, והרי נתבאר לנו עכ"פ עיקר דברי הרב בזה ויתבאר עוד למטה בעה"י בכל דיבור ודיבור בפנ"ע:

[לט] **שהבל** היוצא מנה"י של א"ק, הוא האור חדש שירד דרך הפרסה בהנה"י, ויצא מהטבור והיסוד, והוא הז"א הכללי דהנקודות, שמלבים על הנה"י של א"ק, ר"ל על הנה"י דאבא וא"א שבא"ק ונעשים בו לעצם מעצמיו ונקרא עתה הז"א בשם הנה"י דא"ק כי נעשה חד עמהם, ונמשך ומתפשט הבל, ר"ל הארה, מהז"א ובוקע בהכלים שלו ויוצא לחוץ דרך העור שבו שהוא המלכות שלו, ומאיר להאורות שיצאו מהעינים שהם הנקודות העיקריים העומדים מבחוץ להז"א נגד הטבור ולמטה:

[מ] **ואם** היה טבורו פתוח והיה יוצא אור משם אל הנקודים, ר"ל כי באם שאותו אור חדש היוצא מהטבור והיסוד שהוא אור ממש והוא יוצא בגלוי, וכמ"ש בשעה"ק דף י"ט ע"ג שאורות היוצאים מהטבור והיסוד הם אורות גדולים ובגלוי, ובאם שהיו נמשכים הם עצמם להנקודים, וזהו שאמר ואם היה טבורו פתוח והיה יוצא אור משם אל הנקודים, ור"ל כי אם שהיה נמשך האור אל הנקודים מאותו הטבור הפתוח עצמו, ור"ל שהיה נמשך כל האור חדש אל הנקודים גופה, אז היה בהנקודים יושר ג"כ כי הרי אותו אור חדש הוא נמשך ונעשה ע"י זווג הע"ב והס"ג שבגלגלתא כמ"ש לקמן פ"ב, והרי הוא בבחי' יושר עכ"פ, וכן אמר מהרח"ו ז"ל בשעה"ק דף י"ט ע"ד סוף דרוש ה', כי האור חדש הוא באמת היושר דהנקודים. וכן הוא ג"כ במבוא"ש שע"ג ח"א פ"ה דף ד' ע"א מדפוס ירושלים ת"ו ע"ש, אמנם הוא כי אותו האור חדש הנה הוא עצמו אינו נמשך אל הנקודים כלל אלא כי ממנו נעשה הז"א הכללי דהנקודות והרי נעשה כל האור חדש לפרצוף בפנ"ע שהוא ז"א הכללי דהנקודות והוא באמת בבחי' יושר, היושר דעולם הנקודות, אך מה

שנמשך ממנו אל הנקודים העיקריים שהם האורות, שיצאו מהעינים הנה הוא רק הבל והארה מבחי' העור שבו שהוא המלכות המקפת אותו בסוד נקבה תסובב גבר וכל מלכות היא ג"כ רק בבחי' עגולים. וממנה נמשך אל הנקודים העיקריים שהם האורות שיצאו מהעינים ולכן נשארו הנקודים העיקריים עגולים לעולם:

[מא] **כי הלא** בארנו במ"א, הוא בספר אוצרות חיים והוא המ"ת אשר לקמן פ"ב, כי הרמ"פ ז"ל שהוא סידר את הע"מ הביא בו את כל הס' או"ח והוא כל פרקי המ"ת אשר בע"ח:

ענין צמצום ב' של א"ק כו', כי הצמצום המבואר בשער עגולים ויושר ענף ב' שהוא הצמצום דא"ס, הוא הצמצום הראשון, והצמצום המבואר לקמן פ"ב שהוא הצמצום שהיה בא"ק לצורך הנקודות הוא הצמצום הב':

[מב] **ובהעלות** אור זה למעלה היה בדרך מ"ן, והוא המ"ן דהאו"א שבא"ק ששניהם העלו את אורות הנה"י שלהם למעלה למ"ן, והוא מ"ש לקמן פ"ב כי נשאר המקום שמן הטבור ולמטה ריקן בלתי אור, והנה המ"ן דאימא כאשר עלו למעלה הנה יצאו הם עצמן משם לחוץ והם האורות שיצאו דרך העינים, אבל המ"ן דאבא הם גרמו זווג למעלה לצורך תוספת אור ומוחין בהאבא, ויצא מזה האור חדש והוא ז"א הכללי דהנקודות שהוא היושר דהנקודות וכנ"ל בכל דברינו:

[מג] **נמצא** כי הנקודות נעשה ע"י ב' אורות כו', האמת הוא כי עיקרן ומציאותן דכל הנקודות הוא רק האורות שיצאו מהעינים שהם המ"ן דהאימא, אך משום שאלולא ההארה אשר קבלו מהמלכות דהז"א הכללי שהוא האור חדש, מבחי' העור שבו וכנ"ל, לא היה אפשר להם לבא למלוכה כלל ולהתקיים כלל, לכן אמר שנעשו מב' אורות, כי הרי אלולא אותו ההארה מהעור שהוא המלכות דאור חדש לא היה אפשר להם לבא לידי קיום כלל. כי היו מתבטלים כרגע ע"י תוקף גבורתם, וכמו שיתבאר עוד לקמן בעה"י:

[מד] **היה** במקום החזה ושם נשאר שורשו כו', כי משום שהמ"ן אשר העלו האו"א היה בלתי זווג, והעלה כ"א את המ"ן שלו בפנ"ע וכנ"ל אות ל"א, לכן לא היה בכחם לעלות למעלה בכל שלימותם אלא שנשאר עיקרם במקום החזה, והוא במה שנודע כי נה"י הוא רק לבר מגופא ועיקרו דכל פרצו' הוא החג"ת שלו ולכן כאשר עלו המ"ן מהנה"י שלהם, הנה נשאר עיקרם במקום החזה שהוא בהפרצו' העיקרי שלהם גופא, כי לא היה בכחם לעלות למעלה בכל שלימותם כמו שהם, ולא עלה למעלה אלא רק תמצית ההארה מהם לבד וכמו שיתבאר לקמן פ"ב:

[מה] **נפגעו** יחד שם הג' אורות כו' ולכן הם דחוקים הרבה ובפרט כו', גם כאן הוה כל דברי הרב זללה"ה לא כמו שנכתבו נקראו והם עמוקים מאד ועיקר כוונתו הוא רק ללמדינו איך שכל עולם הנקודות הוא נתייסד בתחילה בדרך צר ומצוק וכל התלבשותיה היה בשאון ורעש והיה כל יציאתם מבוהלים ודחופים ע"י גודל המצר ומצוק הנעשה להם מכל צד כי נסתם מהם המקור דאור העליון וככל הראוי לעולם התוהו שיצא מהם, ועי"ז הנה היה כל האורות אשר יצאו אז עכ"פ, רק מבחי' חיצוניות לבד והם העגולים אשר כל תכונתם הוא רק לסבב את האור הפנימי שבתוכו ולהיות לשימוש אליו והנה יצא אז רק העגולים לבד, **והענין** הוא כי הנה כל אור ואור מהנאצלים כולם, כל תשוקתו ומגמתו הוא להמציא ולהוציא אורות חדשים תמיד, כי על זה נאצל ונמצא ושולט בעולמו לחדש ולפעול למטה הימנו, וע"ד שאנו רואין בעוה"ז שתשוקת כ"א להוליד בנים ומי שאין לו בנים הרי חייו אינם חיים, כמ"ש בעבו"ז ה' א', ד' חשובים כמתים ואחד מהם הוא מי שאין לו בנים, ואמרו אבות פ"ו הבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם, וכן הוא בענינינו כי או"א שבא"ק דחקו את עצמן והעלו מ"ן למעלה כדי לקבל תוספות אור וברכה שהוא תוספות אור ומוחין כדי להמציא ולהוליד אורות חדשים, אמנם הוא כי באמת הנה לא הגיע העת עדיין, כי לא היה נמשך להם הרצון דמתקלא שהוא אור הדעת עלאה שהוא מהיחוד דב' רישין אוירא ומ"ס, כי עתיקא קדישא היה מעכב תיקונו עליהם בכוונה ורצון וכדי להמציא את עולם התוהו, ולא היה נתגלה אליהם האור הדעת עלאה כלל והיו עדיין אותם האו"א אחור באחור, והעלו את המ"ן שלהם כל אחד לעצמו כנ"ל, ועי"ז לא היה בכח המ"ן לעלות למעלה בכל מציאותם אלא שנשאר עיקרם בהם גופה וכנ"ל אות מ"ד, והנה המ"ן הם מנה"י, וכאשר נשאר עיקרם בהם גופה, הוא בחג"ת, ולא עוד אלא שגם התמצית הארה מאותן המ"ן אשר עלו למעלה עכ"פ הנה המ"ן דהאימא הם יצאו דרך העינים, וגם המ"ן דאבא אשר הם קבלו תוספות אור ומוחין להאבא וירדו דרך עליו ונעשה מזה האור חדש, הנה כאשר נתפשט לירד בנה"י שלו, וכדי לצאת משם כהראוי ובדרך הולדה, הנה ננעל השער לפניו ונפרס פרסה מתחת החג"ת וסגר עליו הדרך, ונשאר הוא ג"כ בחג"ת, והרי היו כולם, המ"ן, והאור חדש, והחג"ת גופה, בצער גדול ובמצור ובמצוק על כי ירט הדרך לנגדם וכל יגיעתם ופעולתם הוא לאפס ותוהו, וזהו שאמר הרב כי היו דחוקים הרבה ור"ל שהיו בצער גדול על כל מה שנעשה בהם, והנה המ"ן דהאימא כאשר ראו כ"ז הרי ידעו והבינו שעשו שלא כהוגן במה שדחקו את השעה לעלות למעלה שלא בעת הראוי, שהוא כל זמן שלא נתגלה להם עדיין האור הדעת עלאה מהתרין רישין אוירא ומ"ס, כי הרי ראו שגם התמצית הארה מהם אשר עלו למעלה הנה הוציא אותן הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה לחוץ, ולא חזרו לירד בתוכה בתוספות אור ומוחין כלל אלא שיצאו דרך העינים משם לחוץ, והרי ידעו מזה שהיה עלייתם שלא כהוגן, ולכן מאחר שראו שנפסק להם הדרך לחזור להנה"י, ע"י הפרסא שנפסק בין החג"ת להנה"י, הנה לא דחקו את עצמן לבקוע את הפרסא ולחזור למקומם, כדי להאיר לאורות העינים שירדו כנגד הנה"י מבחוץ. כי ראו בעצמם שחלילה להם לעשות כ"ז מאחר שנפסק להם מהמאציל ית"ש, אמנם היו מאירים להם מאותו המקום גופה שהיו עומדים עתה שהוא מהטבור ולמעלה וכמ"ש הרב לקמן פ"ב ומשם גופה היו משלחים הארתם דרך העינים ג"כ להאיר להנקודות, אך המ"ן דהאבא אשר הם ראו כי הם קיבלו למעלה תוספות אור ומוחין להאבא וירדו דרך עליו ונעשה מזה האור חדש כהראוי למציאת הז"א הכללי דהנקודות, וכל ז"א הנה מקומו הוא רק מהטבור ולמטה לעולם. ולכן הבין הוא כי הוא מוכרח לבקוע את הפרסא וכדי להוציא תולדתו לפועל, כל מה שניתן לו מהמאציל ית"ש, כי מה שנפרס הפרסא גם לפניו הנה הוא רק כדי להמעיט את אורו שיצא במיעוט, כי כל מה שנמשך ונעשה ע"י בקיעה הוא מתמעט וכמ"ש בסדר אבי"ע פ"ו וכנודע, והיה הכוונה במה שנפרס הפרסא גם לפניו, כדי להמעיט את אור הז"א, שיצא במיעוט כפי הראוי להנקודות, ועל זה הנה היה גם האור חדש בצער גדול על שמוכרח להמעיט אורו, וזהו שאמר שהיו דחוקים הרבה ובפרט כו', כי היה הצער בכפליים אחד על מה שלא זכו לעליית המ"ן כהראוי כי הרי נשאר עיקרם בחג"ת כנז' וממילא הוא שלא זכו לתוספת אור ומוחין כהראוי, ואחד הוא כי גם אותו המעט אשר קבלו לא אפשר להם ג"כ להוציאו בשלימות כל מה שקיבלו אלא הוצרך להתמעט עוד ולהוציא אותו רק ע"י יגיעה רבה ובחוזק נמרץ והוא ע"י בקיעת הפרסה דוקא וא"כ הרי מכ"ז אינו יוצא אלא רק במיעוט האפשרי, שהוא רק התמצית לבד והוא החיצונית והעגולים, וזהו שאמר ובפרט כו' צריך לבקוע בחוזק כו' והוא יוצא בחוזק נמרץ (ר"ל רק ע"י יגיעה רבה וכח גדול וממילא הוא שאינו יוצא רק במיעוט היותר אפשרי שהוא התמצית והחיצונית לחוד) והוא נעשה עגול, ר"ל שהוא רק העגולים לבד, והגם כי אותו אור החדש הרי אמרנו שהוא הז"א הכללי דהנקודות והוא היושר דהנקודות, אך האמת הוא כי לאחר התיקון הנה הוא נחשב ונעשה ג"כ רק לעגולים לבד, כי גם הוא רק המלכיות דהב"ן דהאבא, אלא בעולם הנקודות נחשב הוא בערך המ"ן דאימא, לז"א וליושר, והוא הז"א הכללי והיושר הכללי דהנקודות, אבל לאחר התיקון הנה הוא ג"כ לעגולים כי כן הוא מעיקרו, ועכ"פ הוא כי הרי ע"י כל אותו המאורע כולו אשר אירע לאותן המ"ן, שלא עלו כהוגן ולא ירדו כהוגן, הנה עי"ז לא נעשה מהם רק העגולים לבד, כי לא נמשך להם אז מאור הפנימי מאומה אלא רק אור דבחי' חיצונית לבד שהם העגולים, וכנ"ל סוף אות ל"ח ע"ש:

[מו] **וטעם** הג' הוא ט', כי טעם הא' הוא הנ"ל אות ל"ו, אשר בא להוכיח שם כי כל אור הראיה עלמה היא

רק מהחיצונית דהמ"ס אבל פנימיותה היא בה רק בהעלם מאד ולכן יצאו האורות דעינים רק עגולים לבד, וטעם הב' הוא, כנ"ל אות ל"ח ט"ל מ', שמתבאר שם כי גם מה שמקבלים אורות העינים מהאור החדש הנה הוא רק מבחי' עור המקפת שהוא המלכות שבו שהיא ג"כ רק בחי' חיצונית ועגולים, ולא עוד אלא שגם כל אור החדש עצמו הנה הוא מעיקרו ג"כ רק עגולים ובפרט אחר שנתמעט ע"י בקיעת הפרסה וכנ"ל אות מ"ה, ועתה בא במעט הג' להוכיח עוד על האורות דעינים שהם רק מבחי' החיצוניות שהוא העגולים, כי הרי עיקרן הוא מהמ"ן דאימא שבא"ק אשר עלו למעלה כדי לקבל שם תוספות אור וברכה ולחזור באימא בתוספות אור ומוחין כדי להבנות ולהשתלם ולצאת ממנה לולד שלם וכדרך כל מ"ן, אך כאן הרי לא זכו לכ"ז כי לא עלו למעלה בשלימות כל המ"ן כולו אלא שנשאר עיקרם בה גופה שהוא בתנ"ה, דהאימא עצמה ולא עלה למעלה רק התמצית הארה מהם לבד, וגם אותן שעלו לא חזרו לירד בה לתוספות אור ומוחין, אלא שהע"ב דהמ"ס, אשר שם היה עלייתן, הוציא אותם ממקומו גופה לחוץ והוא יציאתן דרך העינים, והרי לא קבלו תוספות אור וברכה בעלייתן כלל אלא שיצאו מהעינים כמו שעלו שהוא רק התמצית הארה לבד מהמ"ן דהאימא שהוא רק הב"ן החיצונית שבה שהם המלכיות החיצונית אשר הם רק עיקרן דהעגולים ממש, ומ"ש מחמת אור הראשון, ר"ל המ"ן דאימא אשר עלו מלמטה למעלה, ומ"ש, הוא בדוחק גדול, ר"ל בצער גדול, כי לא היה אפשר לו לעלות בכל שלימותו אלא שנשאר עיקרו בחג"ת כנ', והחג"ת הוא עיקרו דהפרצו' והוא אשר רצה ועשה הפעולה דעליית מ"ן ולא נשלם פעולתו כלל והרי היה ג"כ בצער גדול על זה, ומ"ש וכשיצא מן העינים יצא בחוזק. ר"ל בעל כרחו. כי הרי היה רצונו לקבל שם תוספות אור וברכה ולחזור בתוך האימא לתוספות אור ומוחין, ולא נעשה רצונו כלל כי הע"ב דהמ"ס הוציא אותו דרך העינים תיכף בעלייתו בו, ולא השפיע בו תוספות אור וברכה, והרי היה יציאתו מהעינים בחוזק ר"ל בע"כ, ועי"ז נעשה עיגול, כי נשאר רק על מציאותו לבד שהוא החיצונית דהב"ן כנ':

[מז] **ואמנם** האור פנימי הבוקע מכל צדדיו רצה כו', הנה כאן בא ללמדינו עיקר הדברים אשר אמרנו לעיל כי כל ההארה אשר מקבלים הנקודות מעור המקפת שהוא המלכות דאור החדש הנה הוא ג"כ רק עגולים מעיקרן כי היא בסוד נקבה תסובב גבר ועל זה מלמדינו כאן טעם והסברת הדברים, כי כל ענין נקבה תסובב גבר הוא, כי היא רוצה לקבל ממנו בכל עצמותה כולה בכל חלקיה שוים וכן הוא רוצה להשפיע בה בכל חלקיה כדי שתשתתף גם היא ליתן חלק בהולד מכל עצמותה כולה, ולכן היא מסבב אותו בבחי' עגול (כי כן הוא כל הזווגים, ריבוע בגו עגולא) כי אין השואה גמורה אלא בעגול דוקא, ולכן הוה המלכות שהיא הנוק' בבחי' עגול לעולם, כי המלכות שהיא היסוד והשורש דכל העולמות התחתונים וכן היא נושא אותם תמיד, וכ"ז הוא ע"י קבלתה וכלילותה תמיד מכל העליונים, ולכך היא בבחי' עגול כדי שתקבל מלמעלה בכל חלקיה שוים וכן תשפיע למטה, מכל חלקיה שוים, ולכן הוה המלכות לעולם בבחי' עגול, אמנם הנה כל בחי' ותכונת עגול אשר אמרנו עתה הנה הוא באמת שבח ומעלה גדולה, כי היא מקבלת מכל העליונים ומשפעת לכל התחתונים והוא היחוד דהזו"ן, ונעשה כ"ז רק בעת התיקון דמעשה בראשית ע"י האור דשם מ"ה, והגם כי גם בכ"ז הנה הוה המלכות החיצונה לכולם, אך הוא רק לטובתה ומעלתה כי נעשית בית קיבול לקבל בתוכה כל אור קדושה טוב העליונים והרי היא חיצונה לכולם שכולם שרוים בה ומיוחדים בה ומוצאים בה עונג ונחת והיא שבח כולם כי היא תכליתם סוף מעשה אשר במחשבה תחלה, וכן היא הנושא את כל העולמות התחתונים בתוכה והיא חצונה לכולם ג"כ, פריסת סוכת שלום לכולם, שכולם חוסים בצלה ובסתר צל כנפיה, והוא הכל בהמלכות דאצילות בעת תיקונה, והאמת הוא כי אז הנה כשם שהיא החיצונה לכולם כן היא ג"כ הפנימית לכולם כי היא נושא את כל העולמות כולם מבפנים ומבחוץ, וכמ"ש ברע"מ פ' בהר ק"ס ב' אנת הוא לבר מכלא ולגו מכלא ולעילא מכלא ולתתא מכלא ולכל סטרא כו' דאנת הוא נשמה לנשמות כו' וכן בפ' פינחס רכ"ה א', ועכ"פ הוא כי מה שהמלכות דאצילות היא לאחר התיקון ג"כ החיצונה לכולם הנה הוא לה שבח ומעלה גדולה וכן הוא טובה ושבח גדול לכל העולמות כולם, **אמנם** בעולם הנקודות אשר אז לא נתלבשו זב"ז וכמ"ש בשער התיקון פ"ה וכנ"ל אות ל"ח הנה כאשר לא נמשך אז רק מהחיצונים שהוא העגולים לבד והיו רק המלכיות דהב"ן לחוד הרי הוא ודאי חסרון גדול כי חיצוני בלתי פנימי הרי הוא כגוף בלא נשמה ואין תועלת ממנה וזהו החסרון דעולם הנקודות מה שהיו רק העגולים לבד, אמנם הנה מעין ובמקצת ובהעלם גדול היה באמת גם בהם מאור הפנימי ג"כ, וכמו שבארנו בדע"ה ח"א דרוש ב' ובכ"מ מדברינו, דאל"כ לא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל אפי' כרגע, אבל עכ"פ הוא כי מעיקרם היו אז רק העגולים לבד, אלא שהמ"ן דאבא שהוא האור החדש והוא הז"א הכללי דהנקודות היה נחשב הוא לבחי' יושר בערך המ"ן דאימא שהם האורות שיצאו מהעינים, וקבלו המ"ן דאימא הארה מהם לצורך מלוכתם כרגע, אך מה שקבלו, הוא רק מעור המקפת שהוא מהמלכות החיצונה והוא ג"כ רק בחי' העגולים וכנ"ל בכל דברינו, אך עכ"פ הוא כי נתייסדה כל מלכות אשר היא הסוף דכל מדרגה ומדרגה, להיות חיצוני לכולם ר"ל לבחי' לבוש עליהם ובתכונת עגולים, משום שהיא בסוד נקבה תסובב גבר וכדי לקבל מכל מה שלמעלה ממנה ולהשפיע לכל מה שלמטה ממנה וכנ"ל, וכ"ז הנה מלמדינו הרב כאן בענין האור חדש המאיר לאורות העינים דרך העור שבו שהוא המלכות שבו, איך שאותה המלכות היא ג"כ רק עגולים לבד, ואמר כי הוא ע"י שהאור פנימי שהוא הז"א הרי הוא בוקע מכל צדדיו, ור"ל שהמלכות שלו שהוא העור היא מקבל ממנו בכל חלקיה שוים, וכדי להאיר לאורות העינים ג"כ מכל חלקיה שוים, וזהו שאמר רצה להדביק כל צינורות הארה זו בזו, ור"ל שימשך ההשפעה באחדות האפשרי, כי כן הוא הצורך לכל ולד הנולד שיהא כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו מיוחדים זב"ז, וכן היה הרצון כאן, להשפיע לאורות העינים שיצאו נפרדות זו מזו, לייחדם באיזה יחוד עכ"פ, שיצאו למלוכתם כרגע, ואמר ומכה בחוזק כנ"ל, ר"ל כי במה שאמר הא"פ הבוקע כו' הרי הוא משמע שהוא אור פנימי ממש וא"כ הרי הוא אינו עגולים אלא רק יושר, ועל זה אמר ומכה בחוזק כי כל שפעו שמשפיע הנה הוא רק ע"י כובד גדול ושלא ע"י פתח פתוח כלל אלא רק ע"י התגברות ויגיעה רבה וממילא הוא כי הוא רק במיעוט גדול ותמצית הארה לבד שהוא רק אור היותר חיצוני, והם המלכיות דהב"ן דאבא שהם העגולים שבו לבד, והענין מה שאמר ומכה בחוזק שהוא רק בכובד גדול וכנ', כי הרי הדרך הישר והראוי הנה היה, שהאור חדש שהוא הז"א הכללי דהנקודות יזדווג הוא בזווג גמור עם האורות העינים שהם הנוק' הכללי דהנקודות אבל לא נזדווגו כלל אלא שהאור חדש האיר בו בהארה בעלמא דרך העור שבו כנ' וזהו שאמר ומכה בחוזק ר"ל כי דחק את עצמו להאיר בו באיזה הארה עכ"פ, וא"כ הרי ממילא הוא שהיה רק תמצית הארה לבד וכנ', אך העיקר הוא, כי מ"ש ומכה בחוזק, הוא סובב ג"כ רק על הסברת הדברים איך שנעשה לעגולים, כי הוא מכה בחוזק כדי להגיע לכל חלקיה שוים, וזהו שאמר לכן מתעגלין אור הצינורות היוצאים דרך פנים (כנ"ל וכ"ה בשעה"ק דף ט' סע"ג) ומקיפין ופוגעין עם צינורות היוצאים מהאחור ונעשה האור עגול, כי מדחיק את עצמו לייחד את האורות זב"ז הפנים עם האחור והאחור עם הפנים ונעשים עגולים. וכ"ז כדי שיומשך בה בכל חלקיה שוים, ועי"ז נעשה כל נוק' בבחי' עגול, כי היא צריכה לקבל בכל חלקיה שוים וכדי להוליד ולהשפיע מכל חלקיה שוים, וכדי לייסד את הכל על כח האחדות והוא ע"י בחי' עגול דוקא כי כל השואה והאחדות הוא רק בבחי' עיגול, ועכ"פ הוא כי כל דברי הרב כאן הנה הוא רק להכריח הענין איך שכל נוק' הוא בבחי' עגול דוקא, והוא משום שהרי היא לעולם החיצוני לכולם אלא שלאחר

התיקון נעשית כלולה גם מכל הפנימית כי כל המלבושים הם בפנימיותה וכן היא בפנימית כל ההחוצים ג"כ, והיא חיצוני לכולם ופנימים לכולם, אך בעולם הנקודות שלא נתלבשו זב"ז, היתה היא רק בחי' החיצונים לבד שהוא העגולים לבד וכנ"ל בכל דברינו,

ועל זה סובב כל דברי הרב כאן והבן כ"ז:

[מח] ובזה תבין איך העינים רומז לנ"ה (ע' טנת"א ובא"א פ"ו ובכ"מ) כי האור של נ"ה כו', הוא כמו שאמרנו לעיל אות מ' ע' ובכ"מ כי גם עיקר כל הראיה הגם שנשרשה היא מהמוח היותר עליון אך היא מתלבש באורות הנה"י של כל פרצו' העולים למעלה תמיד בסוד מ"ן ועי"ז יוצא אור הראיה כי כח הראיה עצמה כמו שהיא מהמוח העליון אי אפשר להשתמש בה כלל כי היא האור העליון שאדם מביט וצופה בה מסוף העולם ועד סופו ואינה משמשת אלא רק ע"י התלבשותה באורות הנ"ה העולים שם תמיד למ"ן ויוצא חלק מהם באור הראיה, והרי יש שייכות להעינים עם הנ"ה, אמנם עיקר עומק הטעם הוא משום שהנצח הוד דרדל"א הם בעינים דא"א וכמ"ש בשער א"א פ"ו והרי הוא כל כח הראיה רק מהנ"ה דרדל"א המתלבשים בהעינים, אך באמת הנה אלו ב' הטעמים הם שייכים זב"ז כי לכך היה אפשרית להנקודות שהם מהתנה"י אשר עלו למעלה, לצאת מהעינים, משום שיש להעינים שייכות להנ"ה ע"י הנ"ה דרדל"א המתלבשים שם, ואין להרהר כי הרי אמרנו לעיל בכל דברינו כי מה שיצא מהעינים הוא רק המלכיות לבד, כי המלכיות הנה הם מהנה"י, כנודע בסוד והנה שלושה עדרי צאן רובצים עליה, וגם אין להרהר כי הרי היה צריך שיהיה רמוז בהעינים היסוד ג"כ כי המלכיות. הרי הם מכל הנה"י אמנם הוא כי בעולם הנקודות הנה לא היה משתמש היסוד העיקרי שהוא מהדעת קו האמצעי מאומה והיה עיקר שימושם אז רק הנצח הוד, וכן הוא באמת גם עתה כל זמן הגלות, הרי שימוש היסוד ופעולתו עתה אינו אלא לפרקים שהוא בעת הזווג ואינו תדירי, ולכך נקרא היסוד נער, כי הוא מתחדש בכל עת הצורך, ולכן בעולם הנקודות שאז היו בלא זווג ובלא שימוש היסוד לא היה מתייחס המלכיות אלא רק על הנ"ה לבד:

[מט] ע"ב דא"ק הוא ברישא דיליה, והוא כללות הכתר והחכמה, אח"כ בא הס"ג דיליה והתחיל מן אח"פ, והוא כללות הכו"ב, כי בא"ק ע"י רום מעלתו ורוממות האחדות שבו, נכלל כ"א למעלה ולמטה, ונכלל הע"ב בכתר והחכמה והס"ג בחכמה ובינה, והמ"ה בבינה וז"א, והב"ן בז"א ומלכות, וכן נכלל החכמה בכתר והבינה, ונכלל הבינה בחכמה וז"א, ונכלל ז"א בבינה ומלכות, וכן נכלל המלכות שהיא למטה מהו"ק גם בהבינה שהיא למעלה מהו"ק, ומתייחס בו הע"ב הן על הכתר והן על החכמה, והס"ג הן על החכמה והן על הבינה, והמ"ה הן על הבינה והן על ז"א, והב"ן הן על ז"א והן על מלכות, ולא עוד כי מתייחס בו הב"ן על הס"ג ג"כ ונקרא בשם הבחי' אחרונה דהס"ג, ודע כ"ז:

[נ] אח"ב בא הס"ג דיליה והתחיל מן אח"פ, כי אורות האח"פ הם מהמ"ס דא"ק, ומהס"ג שבו, ר"ל שהם רק מהס"ג דהמ"ס, והמ"ס שהוא רישא תליתאה הוא כללות הבינה כי הג' רישין הם כח"ב והרי הוה המ"ס שהיא רישא תליתאה כללות הס"ג דהא"ק, ואותו הס"ג לא התחיל להתגלה מהע"ב שבו אלא רק מהס"ג שבו, והוא שאמר והתחיל מן אח"פ, ור"ל שהמ"ס שהוא כללות הס"ג שבו והוא כולל ג"כ ד' שמות עסמ"ב, לא התחיל להתגלה מהע"ב שבו אלא רק מהס"ג שבו והוא הגילוי דאורות האח"פ, כי הע"ב שבו הוא השורש הפנימי דאור העינים ולא נתגלה הוא עצמו כלל כי הוא האור שאדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו והוא האור הגנוז, והרי הם כל האורות דהאח"פ רק מהס"ג דהמ"ס שהוא באמת רק הס"ג דס"ג, אמנם באשר כי הרי הב' רישין עלאין דהא"ק הנה הם הרי לא נתגלו מאומה כלל, וגם הרי נודע הוא כי המ"ס הוא מוחא חדא דכליל תלת, ולכן הנה משמשת היא ע"ש החכמה, ונקרא בשם חכמתא סתימאה והיא רישא לכל רישיה דשאר חכמות, כמ"ש באד"ז רפ"ח סע"א, כי היא נקרא ע"ש מוח החכמה הכלולה בו, והעיקר הוא כי משום שהרישא הא' שהוא רדל"א הוא נעלם מאד לכן נחשב הרישא תניינא שהוא הגלגלתא לכתר והרישא תליתאה מ"ס לחכמה, וכן נקראו ג"כ כל הג' רישין כולן בשם כתר כי עיקר הגילוי דהחכמה הוא רק אבא, והרי נמצא כי בפרטות הג' רישין, הוה המ"ס בבחי' בינה, ובהב' רישין הוה המ"ס בבחי' חכמה, ובכללות הוה המ"ס בבחי' כתר, כי החו"ב הם רק או"א שהם מהגרון ולמטה, והנה עכ"ז הוא באורות האח"פ שהם מהמ"ס, כי בפרטות הד' שמות עסמ"ב שבהמ"ס, הוה אורות האח"פ רק מהס"ג שבו, כי הרי הם מתחילים מן האזניים שהוא בינה, והרי הם הס"ג דס"ג, אך באשר כי הע"ב והמ"ס הוא נעלם מאד כי הוא נכלל עם הגלגלתא שהוא הכתר ומתחיל המ"ס שהוא החכמה רק מהס"ג שבו, הנה נחשב אורות האח"פ להע"ב והם הע"ב דס"ג, כי המ"ס עצמו נחשב לס"ג בערך העליון ממנה, אבל אורות האח"פ שהם יוצאים ויורדים ומתפשטים למטה עד הטבור והרי הם מלבישים מהגרון ולמטה הנה הם בגילוי הע"ב בערך הגרון ולמטה, והרי הם הע"ב דס"ג, ומשום שהם מהמ"ס שהוא כתרא עלאה (כמ"ש בתיקונים סוף תיקון כ"ב וכנודע) נקראים האורות אח"פ ג"כ בשם כתר כמו המ"ס והם הע"ב דס"ג כי הם כללות הכתר והחכמה דהמ"ס, אשר מהאזניים ולמטה, ולכן הם נקראים בשם ע"ב כי הם כללות הכתר והחכמה, והנה הוו אורות האח"פ שהוא העקודים כולו, ג"כ מכלל הע"ב הכללי דהא"ק, אבל הס"ג הכללי העיקרי שבו הנה הם ג"כ רק האו"א שבא"ק, העומדים בו ג"כ מהגרון עד הטבור וכלולים בהמזלין דהעקודים, והם הס"ג הכללי העיקרי שבא"ק, אבא הוא הע"ב דס"ג ואימא היא הס"ג דס"ג, וממנה הוא האורות דהנקודות שיצאו דרך העינים, ולכן נקראים הנקודות בשם ס"ג דס"ג, כי הם מהאימא שבס"ג אשר מהגרון ולמטה, והעקודים שנקרא בשם ע"ב דס"ג כי הוא מהע"ב דהמ"ס אשר מחלק האזניים ולמטה, והוה העקודים בשם ע"ב בערך הס"ג העיקרי אשר מהגרון ולמטה, כ"ז הוא לפי פשוטן של דברים אשר בדברי הרב דענינינו אך עומק כל פרטי הדברים בזה ע' דברינו בספר הדע"ה ח"א דרוש ד' ובספר הכללים כלל י"ח ענף י' בארוכה הרבה וכן לעיל שער טנת"א פ"א אות ג' ד' ט':

[נא] והם ט' נקודות, כי מלכות היא בלי נקודה משום שהיא כללות כולם והיא מתגלה פעמים בזה ופעמים בזה, וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' קנ"א ע"א ובסוף תי' י"ט, ולכן הם רק ט' נקודות לבד, אך בענינינו הנה העיקר הוא כי המלכות הנה היא יצאה במלכים בפנ"ע כי היא פרצו' בפנ"ע ויצאו בה מלכים בפנ"ע והם המלכים הנאמר בדברי הימים, וע' דברינו בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש א', אמנם לכאורה הרי צריכים להבין כי מה שייך לנקודות התורה, לעולם הנקודות אשר שם היה כל המיתה והחורבן, אבל נקודות התורה הם הרוח דהאותיות וכל חיותן והנהגתם הוא רק מהנקודות כי בלתי הנקודות אין להאותיות שום תנועה והם כגוף בלא נשמה, וא"כ מה שייך לנקודות התורה עם עולם הנקודות, אך כבר אמרנו כי עולם הנקודות הנה הם השרשים הראשונים העיקריים לכל המציאות כולו בכלל ובפרט וכל מה שנעשה מן העולם ועד העולם הוא הכל מהם, והמיתה והשבירה שהיה בהם הרי הוא רק בהכלים ולא בהאורות כנודע, והיה כ"ז רק מהסיבות והגרמות אשר בארנו בדע"ה ח"א דרוש ו', אבל עכ"פ הוא כי הם השרשים הראשונים לכל דבר, הכלים להכלים והאורות להאורות, והם באמת אחד כי הכלים נעשו מהאורות עצמן וכנ"ל אות כ"ב כ"ג, והנה הם באמת כל נקודות התורה וכל אותיות התורה כי הכלים הם האותיות והנקודות הם האורות, והביטול והשבירה הנה היה בהאותיות ולא בהנקודות, וכל זמן שהיה הנקודות עם האותיות יחד אז היה מלוכתם אך כאשר נסתלקו נשארו האותיות כגוף בלא נשמה ונשארו רק בדגש ורפה שהוא הבלי דגרמי, וכן בתגין, שהוא הארת האורות שהיה מאיר עליהם מרחוק, וכמ"ש לקמן פ"ו ובטנת"א פ"ה, וכ"ז הנה הוא במה שנודע כי התורה בכל חלקי הטנת"א שבה הנה היא השורש העיקרי והכח הפנימי דכל העולמות כולם, וזהו מה שביאר הרב מציאת הטנת"א, בעולם העקודים וכמ"ש שם פ"ה וע"ש דברינו אות ח', וכן ביאר מציאת הטנת"א בעולם הנקודות כמ"ש

לקמן פ"ו וכן לאחר התיקון כמ"ש בשער התיקון פ"ד וכן בכלל העולמות אבי"ע כמ"ש בשער דרושי אבי"ע רפ"א, וכ"ז הוא משום שעצם המציאות של כל עולם ושורשה בקודש הוא התורה הקדושה בכל חלקי הטנת"א שבה, וכן הוא בעניננו כי כל עולם הנקודות כולו הנה הוא מהטנת"א דהתוה"ק, כי מציאת האורות אשר קבלו הנקודות מהאח"פ בעברם דרך הם כמ"ש לקמן פ"ב והוא כדי שימתקו ויתבסמו לצורך מלוכתם כרגע וכמו שיתבאר בעזה"י בדברינו לקמן פ"ב, הנה זהו הטעמים דהנקודות, ואורות הנקודות עצמן אשר יצאו מהעינים הם הנקודות גופה. ר"ל שהם הנקודות התורה מהטנת"א אשר בעולם הנקודות, וזהו שאמר הרב בטנת"א פ"א וכן בעקודים פ"ה כי הנקודות הם נוק' ואור חוזר כי הרי הם בעניננו מהמלכיות דב"ן שעלו מלמטה למעלה ויצאו דרך העינים והרי הם נוק' ואור חוזר, וכן אפשר לומר עוד בענין הטעמים והנקודות דעניננו, כי הרי היו ב' מיני מלכים מלכי יושר שמאבא כנ"ל אות ל"ה ול"ת והם לא יצאו ע"י אור חוזר, והם הטעמים שבעולם הנקודות, אבל מלכי העגולים שמאימא שהם יצאו מעינים וע"י אור חוזר הם הנקודות שבעולם הנקודות, אמנם הנה הן הטעמים והן הנקודות שניהם הם בהיות האורות בתוך הכלים כמ"ש הרב לקמן פ"ו, אך התגין הם אחר שיצאו האורות מהכלים ומאירים להם מרחוק באיזה הארה מועטת כמ"ש לקמן פ"ו וכן בשביה"כ פ"ג, והאותיות הם הכלים דהנקודות, והדגש ורפה הם ההבלי דגרמי שהוא הגילוין דש"ך ופ"ר ורפ"ח הנשאר בהם, ועכ"פ הוא כי כל עולם הנקודות כולו הוא ג"כ רק מעצמות הטנת"א דהתוה"ק, כי רק מהם הוא המציאות דכל עולם ועולם, אלא שהטנת"א שבכ"א הוא לפי עניינו ומציאותו. כי הם עצמם עיקר כל המציאות שבו, וזהו שאמר הרב בעניננו והם ט' נקודות כי הרי הם הנקודות בעצמן וזה היה כל עיקר מציאותן כנז', **אמנם** מ"ש והם ט' נקודות, הכוונה הוא על כל נקודה ונקודה מהה' נקודות הכוללים שיצא כ"א בה' פרצופים והיה מקרה המלכים בכ"א מהם כמבואר בשביה"כ פ"ו ויתבאר בעה"י בדברינו לקמן באריכה. והרי יצא כל נקודה ונקודה מהעינים בפנ"ע כלולה מה' פרצופים, והנה אלו הה' פרצופים שבכ"א הם הט' נקודות התורה שאמר הרב כאן, והבן כ"ז הגם שפשוט הוא:

[נב] **ה'** מלכים ד' עבדים, הנה לכאורה הרי פשוט הוא שהמלכים הם התנועות גדולות והעבדים הם הה' תנועות קטנות, והם נכללים בד' שהם פתח סגול קבוץ חטף קמץ, אבל החירק קטן הוא נכלל בחירק גדול, אך השוא הוא לא נחשב מהעשר תנועות כלל ונקרא עבד לעבדים, ע' פרדס שער הנקודות, אמנם בעניננו הרי לכאורה אי אפשר לומר כן כי הפתח בעניננו הוא בחכמה והוא לא מת ולא נשבר, והחולם והשורק שהם מה' מלכים הנה הם בת"ת ויסוד, והם מיתו ונשברו והרי נתהפך כאן עליונים למטה ותחתונים למעלה, וכן הוא קשה על השבא, שהוא לא נחשב בחשבון התנועות כנז', ובהספירות הרי הוא מהעיקריים כי הוא בספי' גבורה, כמ"ש בתיקונים דף קכ"א ע"א ובכ"מ וכנודע, וכן בעניננו הרי הוא מכלל הט' נקודות שאמר הרב, כי הרי אמר לעיל שבהז' נקודות התחתונים הוא י"ג יודי"ן גימ' ק"ל כמנין עי"ן כו' והרי הוא רק כשנחשוב השבא מכלל הט' וכן אמר שם בפירוש כי הט' הם, קמץ פתח צירי סגול שבא חולם שורק חירק קיבוץ, והרי הוא קשה כי השבא הרי הוא לא נחשב מהעשרה תנועות כלל, ובהספירות הרי הוא מהעיקריים וכן קשה על הפתח שהוא בחכמה והוא נחשב רק מהתנועות קטנות שהם העבדים, אך הענין בפתח הוא משום רום מעלתו כי משום שהחכמה הוא מיוחד בהכתר שהוא קמץ לכן נחשב הוא לתולדות הכתר כי הפתח הוא תולדות הקמץ והוא התנועה קטנה נגדו והעבד שלו שמשתמש בו והרי הוא הפתח לתנועה קטנה ולבחי' עבד רק להקמץ שהוא בכתר אבל לכל השאר הוא הפתח ג"כ רק לבחי' מלך, והוא מלך מלכים ר"ל לשאר הה' מלכים כי הוא השני לכתר ולכן לא מת ולא נשבר גם הוא, **אמנם** השבא הנה הגם שהיא מהספי' העיקריים, ועצמותה היא תולדות הצירי בעצם וראשונה, כי הרי הגבורה היא ענף הבינה והיא שני לה, עכ"ז הנה לא נמנה היא ע"פ חכמת הדקדוק מכלל העשר תנועות והיא אצלם רק עבד לעבדים המשמשת לכל התנועות, אך כ"ז הנה הוא אינו מצד עצמותה, מצד הפתיחות שבה, כי מצד עצמותה הנה היא עיקרית ג"כ כמו הסגול ועוד יותר ממנו כי הרי היא תולדות הצירי בעצם וראשונה כנז', אך מה שלא נחשב היא בחכמת הדקדוק מכלל העשר תנועות, כי חכמת הדקדוק היא מיוסד על הכרת הלשון, איך שכל מלה ותיבה הנמצא בתנ"ך, הנה ע"י שינוי התנועות והנגינות והדגושים והרפוים אשר משתנה זה מזה. הנה מגלה עי"ז את עומק הכוונה שבה בכל צפוניה, והרי מיוסדים הם כל התנועות והנגינות, על הראות הגילוי בתכלית האפשרי, ובזה הנה משונה השבא מכל התנועות כולם כי אין שום גילוי לה לעצמה מאומה כלל אלא רק כאשר שהיא נסמכת אל איזה תנועה זולתה אבל היא בעצמה הרי אין לה תנועה כלל כי אין לה הברה נמשכת והרי אין לה גילוי לעצמה כלל, וכ"ז הוא משום ששורש השבא הוא בספי' הגבורה, והגבורה כאשר היא לעצמה אין לה גילוי כלל ולא מציאות כלל, וע"ד שאנו רואין במציאת האש שכל מציאותו הוא רק כשיש לו במה להאחז אבל הוא לבדו א"א להמצא כלל. והגם שיסוד האש הוא הראשון לכל הד' יסודות ובו תלוי כל החיות, שהוא חום הטבעי ואש היסודי שבלב, עכ"ז הנה הוא בעצמו אין לו גילוי ומציאות כלל אלא רק ע"י זולתו כשיש לו במה להאחז, וע' דברינו בספר הדע"ה ח"א דרוש א' סי' ב' אות ד', וכ"ז הוא בענין השבא כי משום שהוא מהגבורה אין גילוי לה כשהיא לעצמה כלל ולכן לא נחשב היא בחכמת הדקדוק מכלל העשר תנועות כי הם כולם הם גילוים, אשר כל חכמת הדקדוק הוא מיוסד על זה לבאר פרטי שימושיהם, משא"כ להשבא כנז', אבל באמת הנה הוא השבא ג"כ מהעיקריים, ולא עוד כי בעומק הנה מקבלים כולם כח ממנה והיא משתתף בכולם ומה שקורא אותה חכמת הדקדוק בשם עבד ומשרת לכולם, משום שכן היא בגילויה, אבל בעומק הנה משתתף היא עם כל הז"ת כי כולם נבנו מחו"ג כי בלתי זה אי אפשר וכמו שבארנו בדע"ה שם בהנ"ל ע"ש, והרי היא עיקרי באמת כמו הסגול, כי מהם שניהם שהם החו"ג הוא בנין כל הז"ת (שהם מעטרין דחו"ג כנודע), והם שניהם תולדות הצירי שהיא הבינה אם הבנים, אלא שאין גילוי להשבא בעצמה וכל גילויה הוא רק ע"י זולתה כשהיא נסמכת לאיזה תנועה, והוא משום תכונתה וכמו שאמרנו, ולכן לא נמנה היא בחכמת הדקדוק בכלל הט' תנועות, ואינה עולה היא בפנ"ע בהם בשם, אלא ג"כ רק ע"י זולתה, והוא חטף קמץ הנקרא ג"כ בשם קמץ קטן כנודע, והוא תולדות החולם שהוא בת"ת, בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה, ובו ועל ידו מתגלה השבא בסוף כולם נסמכת להקמץ שבכתר שהיא בראש כולם, והוא משום שהיא כלולה בכולם והיא עיקרת בהם, ודי בזה והבן:

[נג] **והמלכות** שהיא מלך בלתי נקודה, הגם כי לפי מה שאמרנו לעיל אות נ"א שהאורות הם הנקודות א"כ הרי צריך שיהא להמלכות נקודה ג"כ כי היה לה ג"כ אור כמ"ש לקמן פ"ה וכן בשביה"כ פ"א סמוך לסופו ושם פ"ג וע' שם עוד פ"ו ופ"ז, אך מה שאמר שהיא בלתי נקודה ר"ל שאין לה נקודה מיוחדת כי היא מתראה לפעמים בזה ולפעמים בזה משום שאורה היא כלולה מכולם, וכן הוא לאחר התיקון הוה נקודתה בניקוד צבאות משום שהיא כלולה מנה"י, כמ"ש בהקדמת תיקונים י"א סע"ב, כי נצח, הוא כלול מחסד ועולה עד הכתר שהוא קמץ, והוד הוא כלול מגבורה שהוא שבא ויסוד הוא כלול מת"ת שהוא חולם, והוא שבא קמץ חולם שהוא ניקוד צבאות, וקדמה בה השבא משום שהיא מסטרא דגבורה, והיא יראה שקודם לאהבה, שס"ה ל"ת שהם קודמין לרמ"ח מ"ע, וכמ"ש סור מרע ועשה טוב בתחילה סור מרע ואח"כ ועשה טוב וכמ"ש כ"ז בהקד"ת דף ו' ע"א, ולכן בא בה השבא מתחילה, ואח"כ קמץ שהוא בכתר כי הוא שורש המלכות ביחוד וכמ"ש אליהו זל"ט שעל זה נאמר מגיד מראשית אחרית, ואח"כ החולם שהוא בת"ת כי ממנו היא לוקחה, כי מאיש לוקחה זא"ת, וזהו ניקוד צבאות אשר בהמלכות ע"ש שהיא כלולה מכולם, וכמ"ש בהקד"ת הנז' י"א סע"ב כי היא כלילא מכל סגולות ע"ש וכן שם י"ב א', דאיהי

יראת ה' מסטרא דגבורה אהבת ה' מסטרא דחסד תורת ה' מסטרא דת"ת, ולכן אין בה נקודה מיוחדת כי תורה הוא אור כללי שכלול מכולם, **ובענינינו** הנה הוא הענין בסוד יותר עמוק, כי הנה הט' נקודות שהם קמץ פתח צירי סגול שבא חולם חירק קבוץ שורוק. אשר בהם משתמשים הכ"ב אותיות בכל התורה כולה, הרי הם מתחלפים תמיד בכל אות ואות אשר בכל תיבה ותיבה, כי רק עי"ז נעשה ונתגלה הכוונה של כל מלה ותיבה והוא ע"י התחלפות הנקודות שמתחלפים תמיד בכל אות ואות, אבל הנקודות בעצמם וכן האותיות בעצמם, הנה הם רק כחומר היולי המקבל כל צורה ונעשה הצורה שבהם ע"י חילופם וצירופם, והנה כ"ז נעשה ע"י ספי' המלכות כי רק היא המוציא אותם מן הכח אל הפועל ומחלף אותם ומצרף אותם פעמים בצירוף זה ופעמים בצירוף זה ומחלף אותם מצורה לצורה, ויוצא כל כחם לפועל ונתגלה כל צורתם רק על ידה, וכל זה הנה היא פועלת תמיד בלי הפסק רגע, כי כל שימושי התורה והארתה וגילויה, שמתגלה ומתראה תמיד בכל דור ודור ובכל איש ואיש שעוסקים בה בכל עת בכל משך ימי עולם ומן העולם ועד העולם, והרי הוא כל שימושם בה תמיד רק ע"י חילופם וצירופם דהאותיות והנקודות וכמ' ונעשה כ"ז ר"ל כל חילופם וצירופם רק ע"י אור המלכות וכן היא משפיע שפע הדעת תמיד, לכל איש ואיש בפרט, ובכל רגע ורגע בפרט, איך להשתמש בהם לצורך הכוונה והרצון הנצרך לו לכ"א ואחד בכל רגע ורגע אשר בכל הזמן שעוסק בה, **והעיקר** הוא כי כל הנקודות והאותיות הרי הם מהאורות והכלים של עולם הנקודות וכנ"ל אות נ"א, ובמיתת המלכים הרי ירדו כמה מיני ש"ב ופ"ר ורפ"ח ניצוצין מהאורות וכן כמה מיני שברים אין חקר מהשברי כלים, והנה הם עולים ומתבררים תמיד ע"י עסק התורה והתפילה וע"י הברכות והודאות אשר לשמו יתברך אשר כולם הם רק ע"י אותיות ונקודות המתחלפים בכל מלה ותיבה בחילופים שונים ובצירופים שונים כי רק עי"ז משתנה הכוונה בכ"א מהם וכל כוונה הוא מסוד הטעמים שבכתר המיוחד באור א"ס, ע' רע"מ ח"ב מ"ב ב', ות"ג רנ"ח סע"א ובתיקונים סוף תיקון כ"ב. והרי מתבררים ומתתקנים עי"ז כל אותן הניצוצין והשב"כ דהנקודות והאותיות בתכלית תיקונם, ונעשה כ"ז ע"י המלכות כי על ידה הוא כל הבירורים כמ"ש בספר הגלגולים פ"א, ומתברר בכל דור ודור ובכל איש ואיש בירורים שונים וכן בכל רגע ורגע הוא בירור חדש כנודע, ונעשה כל חילופם וצירופם תמיד לפי הבירור הנצרך לאותו הרגע ולפי התיקון הנצרך לאותו האיש, וכ"ז הוא מפעולת אור המלכות הפועלת תמיד, והרי הוא כל אור המלכות הגילוי והפעולה של כל הט' נקודות כולם, ולכן אין בה נקודה מיוחדת כי היא הפעולה והצורה של כולם המוציא אותם מן הכח אל הפועל ובכל מה שכוון עליהם המאציל ית"ש וכן היא המברר אותם מנפילתם בעולם התוהו בכל משך ימי עולם ומתתקנים כולם רק על ידה בכל משך ימי סוה"ז וכן מתגלים כולם רק על ידה מן העולם ועד העולם, והבן ודע כ"ז:

[נד] **שהפנים** של או"א כו', ור"ל כי מ"ש בכ"מ שהג"ר לא מיתו, הכוונה הוא על הכתר ועל הפנים דאו"א, ונכללו הב' פנים דאו"א בנקודה אחת שהוא פתח, וכמו שנכללו או"א עלאין באות אחת שהוא י' שבשם, ומ"ש שרק הכתר וחכמה לא מיתו, הכוונה הוא, כי האחוריים דאו"א והם שניהם נכללו בנקודת צירי שהוא בבינה והיה בה מיתה ג"כ, ואח"כ מוסיף ואמר ואפשר כו' כי הפנים שלא מיתו הוא או"א עלאין, והאחוריים שהיה בהם מיתה ג"כ הוא ישסו"ת, וכן אמר הרח"ו ז"ל עוד בשביה"כ פ"א בהמ"ק כי כל הד' אחוריים של או"א עלאין וישסו"ת הם כולם בכלל ישסו"ת וכל הד' פנים הם כולם בכלל או"א עלאין, ועכ"פ הוא כי הפתח שלא מת הוא הפנים דחו"ב, והצירי שמת הוא האחוריים דחו"ב, וכל הפנים נקרא בשם חכמה והוא או"א עלאין והוא נקודת פתח, וכל האחוריים נקרא בשם בינה וישסו"ת והוא נקודת צירי, וע' חסדי דוד אות ק', וכן נפלו באמת גם אחורי נה"י דכתר ג"כ וכמבואר לקמן פ"ב אלא משום שהם נעשים מוחין לאו"א נקראים הם ג"כ על שם או"א, כמבואר לקמן פ"ו, והגם שכל אלו האחוריים דהג"ר הם לא נפלו ממש ולא מיתו ממש, כי נשארו במקום האצי' גופה ובמקום הזו"ן דאצי', כמ"ש בשביה"כ פ"ב ובמלכים פ"ת, עכ"ז מאחר שירדו ממקומם עכ"פ ובמקום הז"ת הנה תכונה עליהם בחי' מיתה ג"כ, וכן אמר לקמן פ"ב כי גם עליהם נאמר והארץ היתה תוהו ע"ש, וכ"ז הוא נקודת צירי שהיא מהז' נקודות שמיתו והוא כללות האחוריים דהג"ר שכולם נכללים בהבינה שהיא נקודת צירי, **אמנם** העיקר בזה הוא כי מאלו האחוריים דהג"ר היה נמשך מוחין להז"ת כי גם בעולם הנקודות היה נמשך ג"כ איזה בחי' מוחין להמלכים, וכמ"ש במלכים פ"ט ובתיעו"ק פ"ב כלל ט' וכן בשער המצות פ' תרומה דף י"ז ע"ב מדפוס החדש תרס"ה, כי אל"כ לא היה אפשר להם לצאת למציאה כלל, והנה אלו המוחין הנמשכין בהם הם נפלו ומיתו ג"כ, וכמ"ש בשעה"מ פ' תרומה הנז' וכן הוא במבו"ש שער הקליפות פ"א, וכל אלו המוחין הם כללות מלך הדעת שהוא המלך הראשון מהז' מלכים שמיתו, והוא נשמת הו"ק והוא נמשך ובא עם הנה"י דאימא המתלבש בהם, ואותן הנה"י והמוחין הם כלולים מהאחוריים דכל הג"ר (ע' דרושי נקודות פ"ו) והוא כללות הנקודת צירי שהיא מהז' נקודות שמיתו כי הנקודת צירי הוא בבינה וכל אלו המוחין שהם מהאחוריים דהג"ר הם באים כולם מנה"י דבינה, והוא המלך הדעת כנז', וזהו מ"ש הרב לעיל כי הנקודת צירי היא ג"כ מכלל הז' נקודות שמיתו, כן הוא העיקר בזה והבן:

[נה] **בסוד** יעקב ולאה שהם אחוריים שלהם, כי מהד' אחוריים דאו"א וישסו"ת (אשר נקראו כולם בשם ישסו"ת כמ"ש הרח"ו ז"ל בשביה"כ פ"א בהמ"ק שם וכנ"ל) הנה נעשה מכל אלו האחוריים לאחר התיקון, פרצופי דיעקב ולאה, כי מאחוריים דאבא ויש"ס, נעשה פרצו' יעקב העומד מהחזה דז"א ולמטה מצד הפנים, ומאחוריים דהמלכות דאימא ותבונה, נעשה פרצו' לאה, שהיא סוד קשר של תפילין של ראש אשר מצד אחוריו דז"א, כנגד מוח הדעת שבו ומתפשטת עד כנגד החזה שבו עד ראש רחל, וכמבואר כ"ז בשער יעקב ולאה פ' א' ב' ושם פ"ד ובלאה ורחל פ"ב וכן בשער הקדמות דף מ"ח עמוד ג' ד' ובדף מ"ט, **אמנם** דע כי כל מה שאמרנו כי נעשו כל יעקב ולאה מאותן האחוריים דאו"א וישסו"ת, הנה הוא רק על בחי' הכלים דיעקב ולאה, כי הכלים שלהם, נעשו מאותן האחוריים דאו"א וישסו"ת אשר ירדו הם ג"כ במקום הזו"ן דאצילות בעת מיתת המלכים דעולם הנקודות, והנה נעשה ונתקן לאחר התיקון מאותן האחוריים, הגוף וכלים דפרצופי יעקב ולאה, אבל האור והנשמה שבהם שהוא עיקר כל פרצופם, הנה זה נעשה מהאורות דאו"א עצמן אשר לאחר התיקון, וכמבואר סדר התהוותם והתפשטותם דיעקב ולאה מהאו"א, בשער פרצופי זו"ן פ"ה ובהארת המוחין פ"א וביעקב ולאה פ"ג ופ"ה ובלאה ורחל פ' א' ב' ובכ"מ, וכל מה שתמצא בדברי הרב שאמר בכ"מ, שיעקב ולאה נעשו מהאחוריים דאו"א אשר ירדו בעת מיתת המלכים במקום הזו"ן דאצילות, הכוונה הוא רק על הגוף וכלים דיעקב ולאה, שזה נעשה להם מהאחוריים הנז', אבל לא על האור והנשמה שבהם, וכמ"ש הרב כ"ז בלק"ת פ' יתרו וכן בספר הליקוטים שם דף ע"ב עמוד ג' סמוך לסופו, ע' שם ושם ותמצא, ודע וזכור כ"ז, ועמדתי על זה מספר שמן ששון בשער יעקב ולאה פ"א ד"ה אח"כ מצאתי בשער הליקוטים פ' יתרו כו', כי הוא זלה"ה בבקיאתו הנפלאה בכל דברי האריז"ל אורו עיני עי"ז בכמה וכמה מקומות, ובזה הנה נשלם הפרק בעזרה וישועת הקב"ה יהי שמו הגדול מבורך מן העולם ועד העולם:

פרק שני

[א] **אבל** ודאי שגם דרך כותלי דופני של זה הא"ק בוקע ויוצא אור ומאיר תדיר בהם, והוא כי כל מה שיוצא מאורות הא"פ הנה הוא רק חלק קטן מאד מעיקר האור שנשאר מבפנים,

ולכן יוצא איזה תמצית הארה דרך הכתלים ג״כ והוא מעיקר האור שמבפנים, ועומק הענין בזה הנה הוא, ע״ד שאמר הרב בעגולים ויושר ענף ג׳, כי הנה שעיקר התהוות כל העולמות כולם וכל חיותם ועיקר ההנהגה שבהם, הנה הוא רק מהאור והשפע הנמשך דרך הקו, אך עכ״ז הנה נמשך להם לעולם ג״כ איזה הארה תמיד גם מא״ס המקיף. וע״ש דברינו אות ז׳, כי האור היוצא דרך הקו הנה ממנו הוא התהוות כל העולמות כולם והנהגתם אשר בכל משך זמן דהעוה״ז, אבל ההארה הנמשך להם תמיד ג״כ מהאור המקיף, הנה הוא לצורך ההנהגה הנסיית דלעתיד, ור״ל כי ע״י ההארה דאור המקיף הנה נסבב והולך כל ההנהגה של עתה תמיד ג״כ, רק להכוונה התכליתית שבה שהוא להנהגה דלעתיד, ומזה הוא כל הכבשי דרחמנא הנעשה תמיד, כי הם מהנהגתו הנעלמה ית״ש המנהיג את הכל תמיד להכוונה התכליתית, ונמשך כל אותה הנהגה הנעלמה, מהארת האור א״ס המקיף הנמשך הארתו ג״כ תמיד כנ״ז, והנה עד״ז הוא ג״כ בענינינו כי האור היוצא דרך האח״פ הוא העקודים העיקרי שהוא רק דרך קוים וצינורות דקים, כמ״ש הרב בעגו״י סוף ענף ב׳, והוא מדרגת העקודים של עתה והוא רק אור מצומצם, ולכן הנה נמשך ויוצא הארה ג״כ תמיד מאור העיקרי שבו אשר מבפנים ומאיר בעקודים תמיד, לסבב את כל הנהגת העקודים ע״פ הכוונה התכליתית, **אמנם** כל הסבת והמעלה הזה אשר בהאור היוצא דרך הכותלים וכל סביבותיו הנה הוא רק כאן בהעקודים, וכן הוא עד״ז ג״כ בהא״א דאצילות בהי״ג ת״ד, שהם ג״כ רק דרך קוים וצינורות דקים, והוא לצורך הנהגת דהעוה״ז, הנה נמשך בהם ג״כ הארה מכל סביבותיו והוא מאור העיקרי שמבפנים, וכדי לסבבם להכוונה התכליתית, אך בעולם הנקודות כאשר ירדו הנקודות מהטבור ולמטה ונמשך להם ג״כ הארה מכותלי דופני הנה״י וכנ״ל פ״א, הנה שם אינו ההארה הזה מענין הנז׳, כי הרי נתרוקן האור משם ועלה למעלה וגם נפרס פרסה ביניהם, אלא ההארה הנמשך משם, הנה הוא מכללות הז״א דעולם הנקודות שהוא המלכי יושר ולצורך מלוכתם כרגע, וכמו שכתבנו בכל דברינו שם:

[ב] **כוונתו** היה לעשות בחי׳ כלים כו׳, ר״ל כי לכך סידר המאציל ית״ש להוציא מתחילה רק נקודות קטנות וקרני חגבים שהוא רק אור ממועט מאד, והוא כדי ליתן אפשרית להתהוות הכלים, שהם כל העביות והדינין, כי ע״ז יצא כל התוהו כולו ונעשה ע״ז כל הגשם והחומר דהעוה״ז וכן כל ההנהגה של עתה וכנודע כ״ז, אמנם לא היה מספיק בזה לבד, ר״ל במיעוט האור לבד אלא שהיה נצרך לעשות עוד ב׳ גרמות לזה, והוא משום כי כל אלו הנקודות הנה קודם מיתתם ושבירתם היו רק בבחי׳ אצילות לבד ר״ל שהיו אז עדיין כולם רק השרשים דהאצילות ולא היה נתגלה בהם עדיין בחי׳ השרשי דהעולמות בי״ע מאומה כלל כי הרי לכך עמדו כל הנקודות מהטבור עד סוף רגליו כי שם הוא המקום דהאצילות וכל הנה״י דא״ק הוא שורש האצילות והוא מתלבש באצילות להיות עצם מעצמיו ובשר מבשרו, וא״כ הרי הנקודות כולם כאשר ירדו והתלבשו על הא״ק מהטבור עד סוף רגליו ונתייחדו עמו, הנה לא היה אפשר להם עדיין להתעבות כשיעור הראוי לצאת מהם התוהו כולו וכל העביות דהעולמות בי״ע אשר רצה בהם המאציל ית״ש בכל משך זמן הנהגת דהעוה״ז, לכן היה הצורך לעשות בזה עוד ב׳ גרמות, אחד צמצום האור והשני הוא הפרסה וכמו שמפרש והולך כי ע״ז נעשה בהנקודות כל מה שרצה רצונו ית״ש להוציא מהם, שהוא כל התוהו כולו וכל ההנהגה של עתה, וכמו שיתבאר עוד עיקר כוונת הדברים למטה בסמוך:

[ג] **כי** עדיין לא היה כח כו׳, אין הכוונה שהנקודות שהם האורות של העינים הם מציאות בפנ״ע זולת הצמצום אשר מפרש והולך, הרי האמת הוא שכל הנקודות שהם האורות אשר יצאו דרך העינים, הם עצמם רק מהצמצום עצמו, שהוא מאותן האורות דהתנה״י דא״ק שעלו למעלה מהטבור, ומהם נתפשטו ועלו עוד ויצאו דרך העינים, וכמבואר בהדיא בדברי הרב עצמו למטה, אמנם הוא הנה דברי הרב זללה״ה הם עמוקים מאד, כי הרי לכאורה הנה יש להקשות עוד בזה כי הרי מאחר שהיה הצורך שיסתלקו כל האורות דהתנה״י שלו ויעלו למעלה ונשארו שם לעולם, כמו שמבואר בדברי הרב למטה, א״כ הרי למה נתפשטו מתחילה מאחר שסופם להסתלק, ואמר הרב לעיל רפ״א כי מתחילה היה מתפשט הס״ג הכללי ג״כ עד סיום הרגליים שלו, והרי הוא קשה כי הרי מאחר שסופו להסתלק א״כ למה נתפשט בתחילה, אך הענין בזה הוא ע״פ מה שבארנו בספר הכללים, כי כל התפשטותו מתחילה אשר מהטבור ולמטה, היה כ״ז לצורך התפשטות הראשון שהוא להעשות שורש עליון להאצילות, והנה היה ההתפשטות עד סיום הרגליים, כי שם ר״ל מהטבור עד סוף רגליו הוא היה המקום העתיד לאצילות ולכן נתפשט עד שם כדי להעשות שורש להאצילות, והיה ההתפשטות מהס״ג הכללי ובתוכו הוא הע״ב הכללי ובתוכם ובפנימיותם הוא הקו דא״ס אשר בפנימיות הא״ק הנה כ״ז היה מתפשט עד סוף המקום העתיד לאצילות וכדי להעשות שורש אליו, ואחר שעשו את פעולתם הנה חזרו ועלו למעלה למקומם הראוי להם, כי עיקר הא״ק הוא רק הע״ב וס״ג הכלליים, אשר מקומם הוא רק למעלה מהטבור ועד הטבור, ולכן נסתלקו ועלו למקומם, והנה הע״ב וס״ג הרי נודע הוא שהם א״א ואו״א, והם הא״א ואו״א שבא״ק ובתוכם הוא הקו דא״ס, והנה האורות שיצאו דרך העינים הענין הוא כי אחר שנעשה שורש האצילות שהוא המ״ה וב״ן הכלליים ע״י התפשטות הנה״י דא״א ואו״א שהם הע״ב וס״ג הכלליים ונעשה בהנה״י שלהם שורש להמ״ה וב״ן הכלליים, התחילו האו״א להעלות מ״ן לקבל תוספות מוחין חדשים להשלים את פעולתן, להמציא ולהוליד את המ״ה וב״ן הכלליים שהם כלל האצילות על מציאותו הראוי לו, והנה כל עליית מ״ן הוא לעולם בהמ״ס, וכמ״ש בספד״ל פ״א ביה סליקו וביה סלקן כו׳, כי המ״ס שהיא רישא תליתאה היא מקבל מהאוירא שהיא רישא תניינא ע״י הקד״א, ובהאוירא שם הוא האור דא״ס ומקבל המ״ס מהאוירא תוספות אור ומוחין חדשים לצורך המ״ן שעלו בה, אמנם כאן בענינינו הנה משום צורך עולם התוהו אשר רצה המאציל ית״ש להוציא אותו ולהמציא אותו בכל משך זמן דהנהגת עוה״ז, הנה לא התייחד אז האוירא בהמ״ס ולא קבלה המ״ס אז תוספות מוחין חדשים לצורך אותן המ״ן שעלו בה ועי״ז הוציא המ״ס את אותן המ״ן שעלו בה. ממקומה גופה ולחוץ, והוא יציאתם דרך העינים, אמנם הוא כי הנה כמו שאמרנו שלא התייחדו אז האוירא והמ״ס, הרי מכש״כ הוא שהיו אז האו״א שבא״ק ג״כ בלא יחוד כלל והיו אז רק אחור באחור. ועי״ז הנה היה עליית המ״ן שלהם כ״א בפנ״ע, ומה שאמרנו שיצאו דרך העינים הוא רק המ״ן דאימא אבל מציאת המ״ן דאבא זה יתבאר בעה״י לקמן פ״ג, והיו האורות שיצאו דרך העינים רק המ״ן דאימא והם הנקודות העיקריים. אמנם הצמצום שהוא הסתלקות ועליית האורות שאמר הרב שעלו מלמטה ונשארו למעלה מהטבור, הנה היה ההסתלקות מכל האורות כולם שהתפשטו שם, שהוא כל הס״ג הכללי והע״ב הכללי והקו דא״ס שבתוכם, הנה כולם הסתלקו ועלו למעלה וכמ״ש הרב שנשאר למטה ריקן מאור, וזהו מ״ש הרב כי עדיין לא היו כח במקבלים לקבל האורות של העינים כו׳ אלא רק ע״י הצמצום דוקא, והרי משמע מזה שאורות העינים שהם הנקודות, הם מציאות בפנ״ע זולת הצמצום, הגם שבאמת הוו כל הנקודות כולם רק מהצמצום עצמו כי הרי הם רק מאותן האורות שנסתלקו ועלו למעלה, וזולת הצמצום הזה הנה לא היו הנקודות כלל, אך כוונת הרב הוא כי הנה אורות הנקודות הרי הם רק מהמ״ן דאימא לבד, אבל הצמצום והסתלקות האורות הנה היה בכל האורות כולם אשר גם מהתפשטות האבא שבא״ק והא״א שבא״ק וכן מהתפשטות הקו דאור א״ס שבתוכו, וכוונת הרב הוא כי אם שלא היה צמצום בכל האורות כולם אלא רק מהמ״ן דאימא לבד אבל עיקרן דכל האורות היו נשארים כולם למטה, הנה באשר שהמקום של הנקודות והתפשטותן, הנה הוא ג״כ רק מכנגד מקום הטבור דא״ק עד סיום הרגלים שלו, כי שם הם מתפשטים ומלבישים, ולכן הוא כי אם שלא היה הצמצום ולא היו מסתלקים כל האורות כולם משם, הנה היו

מקבלים הנקודות אור גדול מהם, ולא היה אפשר לצאת מהם כל התוהו כולו וכל העביות והכלים אשר רצה רצונו ית"ש להוציא מהם בכל משך זמן דעוה"ז עד עת התיקון, ולכן היה הצורך שיהיה צמצום והסתלקות האורות משם מכל וכל ונשאר מהטבור ולמטה ריקן מאור ושם הלבישו הנקודות, ועי"ז יצא מהם מה שיצא, ונעשה מהם כל הכלים והעביות וכפי רצונו ית"ש בכל ההנהגה של עתה עד עת התיקון, וע' עוד למטה בסמוך:

[ד] **ולכן** מה עשה כו', הנה לכאורה אינו מדוקדק הדברים כי הרי לפי דברינו שכל התפשטות הא"ק אשר התפשט ממקום הטבור ולמטה הנה היה רק כדי להעשות שורש להאצילות כי הוא ההתפשטות הראשון דלהאצילות וכנ"ל וכנודע בדברינו, וא"כ הרי צריך בודאי שיסתלק האור ויעלה למעלה גם מצד עצמו כי שם הוא מקומו לעולם, ולא התפשט מתחילה אלא רק להעשות שורש אליו אבל מאחר שעשה את פעולתו הרי הוא מקומו רק למעלה וכנודע בדברינו, אך האמת הוא כי כן הן הדברים שאמר הרב והוא כוונת הרב עצמו, כי הרי העיקר מה שאמרנו שכל התפשטות הראשון מקומו הוא למעלה ולכן הוא מסתלק ועולה, שהוא הסתלקות הראשון, הרי הוא ג"כ רק משום שצריך ליתן מקום להעולם שתחתיו שהוא למטה ממנו במדרגה הרבה, ויש לכל עולם מקום ומדור בפנ"ע, ע' דברינו בספר הקדו"ש שער ה' פ"א, ולכן אמרנו כי התפשטות הראשון דכל עליון אשר מתפשט ויורד לצורך התחתון ובמקום העתיד להתחתון וכדי להעשות שורש אליו, הנה מקומו הוא למעלה, הרי כ"ז הוא משום שהרי יש לכל עולם ועולם ולכל מדרגה ומדרגה גבול וקצה, ומשם ולמטה הוא רק מקומו של התחתון, ולכן צריך ההתפשטות הראשון, שהוא מהעליון, להסתלק ולעלות למעלה, והוא כדי ליתן מקום להתחתון שהוא למטה ממנו במדרגה הרבה, וכן הוא בענינינו, כי ההתפשטות של הא"ק אשר הוא הע"ב והס"ג הכלליים, הנה מקומו למדרגתו העיקרי, הוא רק למעלה ממקום הטבור ועד הטבור, כי כן הוא לעולם, המקום העיקרי דהג"ר רק עד הטבור, ומשם ולמטה עד סיום הרגליים דהא"ק הוא המקום למדרגת המ"ה וב"ן הכלליים שהוא הנקודות והאצילות, וכל התפשטות א"ק שהוא הע"ב וס"ג הכלליים שהיה מתפשט ממקום הטבור ולמטה עד סוף רגליו, הנה הוא רק כדי להעשות שורש עליון להנקודות והאצילות שהם המ"ה וב"ן הכלליים, ולכן כאשר הגיע העת להוציא את עולם הנקודות הנה נסתלק ועלה כל אותו ההתפשטות דא"ק אשר מהטבור עד סוף רגליו, ועלה כל התפשטות דאותן האורות מהטבור ולמעלה, כדי ליתן מקום להנקודות, למציאותם, ולכל תולדותיהן, ולכל פעולתם, אשר רצה המאציל ית"ש להוציא מהם ולהעשות על ידיהם, שהוא כל עולם התוהו וכל הכלים וכל העביות אשר בכל משך זמן דהעוה"ז וכנ"ל אות ג'. ולכך עצמו הנה נסדר המקום העיקרי של כל ההתפשטות הראשון רק למעלה מהטבור ושם הוא הקצה והגבול לכל הע"ב והס"ג הכלליים והוא כדי ליתן מקום מהטבור ולמטה לכל הנקודות לצורך תולדותיהן ופעולתם אשר רצה המאציל ית"ש להעשות מהם, והרי לנו עכ"פ כי דברי הרב בענינינו הן הן עצמן עיקר הדברים אשר אמרנו בכל הסתלקות ועליית האורות דהתפשטות הראשון למעלה, שהוא משום כי שם הוא מקומו, כי הרי משם ולמטה הוא רק המקום למדרגת התחתון למציאותו ולכל תולדותיו ופעולתו, ומוכרח הוא משום זה להיות לכ"א מקום ומדור בפנ"ע ולכך הוא המקום העיקרי של כל ההתפשטות הראשון רק למעלה כדי ליתן למטה מקום להנקודות ולכל תולדותיהם ופעולתם, וזהו מ"ש הרב ולכן כו' והבן:

[ה] **ריקן** בלתי אור, הנה מבואר מזה שנסתלקו רק האורות אבל בחי' הגוף והכלים שמן הטבור ולמטה הם נשארו במקומן, והגם כי הרי לפי דברינו אשר אמרנו שכל ההתפשטות הזה הוא היה מהס"ג הכללי אשר בתוכו הוא הע"ב הכללי, אשר מקומם הוא באמת רק מהטבור ולמעלה, וא"כ הרי היה צריך שיסתלקו ויעלו כל בחי' הכלים שלהם ג"כ, אך הענין הוא כי הנה כל מציאת הכלים שנעשה בהם הנה לא נעשו רק ע"י ההתפשטות עצמו כי ההתפשטות היה רק מהאורות לבד ור"ל מבחי' הנה"י דהס"ג הכללי אשר בתוכו הוא הנה"י דהע"ב הכללי הנה נתפשטו אותן האורות דהנה"י בהמקום העתיד להאצילות וע"י ירידתם וריחוקם ממקורם נתחשכו ונתעבו, כמ"ש בשער סדר אבי"ע פ"א ובטנת"א פ"א, ואחר שעלה האור למעלה כנ"ל הנה לא היה אפשר להעביות לעלות ג"כ, ע"ד שאמר הרב בשער עקודים רפ"ג, מאחר שהרי כל מציאותם נעשה רק ע"י ירידתם למטה, וע' עמוקות בזה בספר הכללים כלל י"א ענף ז' אות ו', והנה אחר שנסתלקו האורות משם ונשאר העביות למטה לבדן הנה נתחשכו עוד יותר וניתוסף להם עיבוי על עיבוי ונעשו לכלים, ומהם הוא הכלים דהג"ר דהנקודות, כמו שכתבנו בספר הכללים הנז' וכן בספר הדע"ה ח"א דרוש ו' סי' ג', והוא כמו שאמרנו שכל ההתפשטות הזה דהנה"י דא"ק אשר התפשט ממקום הטבור ולמטה, הנה היה כ"ז לצורך התפשטות הראשון להאצילות, ונודע הוא בדברינו בספר הכללים, כי כל התפשטות הראשון אשר לכל עולם הנה הגם שעיקרו הוא רק לצורך העשות שורש עליון אליו, אך עכ"ז הנה נעשה ממנו עוד תועלת גדול עיקרי, כי ממנו נעשה יסוד הכלים לאותו העולם שהתפשט בשבילו, והוא מאותה העביות אשר נעשה ע"י ההתפשטות, ע"י ירידתו וריחוקו ממקורו, ואח"כ ניתוסף בעיבוי אחר עיבוי ע"י ההסתלקות, וממנו הוא יסוד הכלים לאותו העולם אשר התפשט בשבילו, והוא מ"ש הרב בענינינו שנשאר מהטבור ולמטה ריקן בלתי אור, ועומק הכוונה הוא כי הוא השתמש להעבות ממנו יסוד הכלים דהנקודות והאצילות, וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז, בספר הכללים כלל י"א ענף ז', **אמנם** הוא הנה יש לאלו"ה עוד מילין קדישין בזה, ובארנו אותם ג"כ בספר הכללים כלל ז' ובספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ה"ו בארוכה הרבה, ונכתוב כאן ג"כ את קוצב הענין מזה ובקיצור נמרץ, והם אותן הדברים אשר הביא מהר"ש שרעבי ז"ל בהגהת השמש כאן, והוא במבו"ש שער ב' ח"א פ"ג וכן בשעה"ק דף ס' סע"ד, כי כאשר נסתלקו האורות ועלו למעלה ונשאר מהטבור ולמטה ריקן מאור והוא העביות והכלים שאמרנו אשר נעשו ע"י ההתפשטות כנ"ז, הנה נתחלקו אותן הכלים לשתיים שהם ארבע, והיינו כי הרי יש בהם פנים ואחוריים, והם השתיים, ונתחלק כ"א לב', שהם פנימית וחיצונית, פנימית דהפנים וחיצונית דהפנים, וכן פנימית דהאחוריים והחיצונית דהאחוריים, והרי הם ארבע, והנה הב' בחי' פנימית שהם הפנימית דהפנים והפנימית דהאחוריים הם נשארים במקומן, שהוא במקום העתיד להאצילות אשר הוא מהטבור עד סוף רגליו, אך הב' בחי' החיצוניות, נפרדו מהם וירדו למטה מרגלי א"ק, החיצונית דהפנים ירדו למקום העתיד לעולם הבריאה, והחיצונית דהאחוריים ירדו למקום העתיד לעולם היצירה, וכאשר ירדו שם, נחשכו עוד יותר ונתחלקו גם הם לשניים, חיצונית, וחיצונית דחיצונית, וירדו החיצונית דחיצונית למקום העתיד לעולם העשיה, ובארנו בדברינו בספר הדע"ה ובספר הכללים שם ושם, כי ענין ירידתם למקום העתיד לעולמות בי"ע הנה היה כ"ז להתפשטות הראשון להם, שהוא להעשות שורש עליון להם, וככל ענין התפשטות הראשון אשר לכל עולם ועולם כנודע בדברינו, והנה כל התפשטות ראשון הרי הוא חוזר ועולה למקומו, והוא ההסתלקות הראשון כי הוא חוזר ועולה למעלה למקומו ועומד שם בבחי' שורש עליון להעולם שהתפשט בשבילו, להשפיע אליו כל די צורכו, וכן הוא כאן כי אחר שנעשו כל אותן החיצונית שירדו, להתפשטות הראשון להעולמות, בי"ע, הרי הצורך הוא מעתה שיחזרו למעלה למקומם, אמנם הוא הנה בארנו בספר הכללים כלל י"א ענף ז' וכן בכ"מ מדברינו כי כל חזרת עליית דהתפשטות הראשון שהוא ההסתלקות הראשון, הנה הוא לעולם רק ע"י איזה סיבה וגרם דוקא כי מאחר שנתעבה ע"י ירידתו הנה אי אפשר לו לעלות למקומו אלא רק ע"י איזה סיבה דוקא, וכן היה כאן והיינו כי כאשר ירדו אורות העינים לירד מהטבור ולמטה ולא מצאו שם את כל אותן החיצוניות, הנה ירדו אצלם והעלו אותם, אמנם מאחר, שנתעבו להעשות שורש עליון להבי"ע הנה לא היה אפשר להם מעתה לחזור למקומם הראשון להלביש על הפנימית

דהנה"י

דתנה"י להיות לחיצונית להם, אלא שהנקודות הפסיקו ביניהם ועמדו מאחורי הנקודות, ומכ"ז הנה היה נעשה עולם הנקודות, והיה מג' בחי', אחד, הפנימית דהפנים והאחוריים דהתנה"י דא"ק, ואחד החיצונית שלהם, ואחד אורות הנקודות עצמן אשר יצאו מהעינים ונתלבשו בהכלים שלהם מהטבור ולמטה, כי היו עומדים הם על הפנימית דהתנה"י דא"ק וכנז', והנה כל אותן הפנימית והחיצונית דהתנה"י דא"ק המה הם חלקי א"ק המשתתף בהנקודות ובכל הד' עולמות אבי"ע, והיינו כי בעת עולם הנקודות הנה נעשה מהפנימית דהתנה"י דא"ק כלי הג"ר דהנקודות, והחיצונית דהתנה"י דא"ק אשר עמדו מאחוריהם והם היו השרשי עליונים דהעולמות בי"ע, וכנ"ל, הנה השתתפו הם ג"כ עם הנקודות וקבלו הנקודות תועלת מהם לצאת למלוכתם כרגע וכ"ז הוא בעולם הנקודות, ואח"כ בעת עולם התוהו שירדו כלי הנקודות למטה ונשברו, ונודע הוא כי המיתה והשבירה היה רק בכלי הז"ת ולא בהג"ר, כי הם מהפנימית דהתנה"י דא"ק כנז'. והם אשר לא ירדו למטה כלל ונתקיימו, אך כלי הז"ת דהנקודות אשר ירדו ומיתו, הנה נתחלקו הם ג"כ לשתיים שהם ארבע וחמש, והיינו לפנים ואחוריים והם שתיים, ופנימית ותיצונית דהפנים ופנימית וחיצונית דהאחוריים והרי הם ארבע, וב' הפנימיות הם לאצילות כי הם נתבררו אח"כ לחלקי האצילות, אבל החיצונית דהפנים מהם נתקן אח"כ עולם הבריאה, והחיצונית דהאחוריים הם ירדו במקום עולם היצירה, וכאשר ירדו שם נתחלקו עוד וירדו החיצונית דהחיצונית למקום שהיה עתיד לעולם העשיה, ומהם שניהם נתקן אח"כ, בעת התיקון דמעשה בראשית, היצירה והעשיה, והרי היה הירידה למטה, שהוא המיתה והשבירה אשר בכלי הז"ת דהנקודות, בכל הה' בחי' כולם שבהם שהם הב' פנימית והג' חיצונית, כולם ירדו למטה ומיתו ונשברו, ומהם נתקנו אח"כ כל הד' עולמות אבי"ע, וכן הם עולים ומתבררים להם תמיד עד ביאת המשיח, כי הב' פנימית הוא לאצילות, כי הפנימית דהפנים הוא לעתיק וא"א ואבא, והפנימית דאחוריים הוא לאימא וזו"ן, והג' תיצוניות הם לעולמות בי"ע, **אך** הה' בחי' הנ"ל אשר בהתנה"י דא"ק, הנה הב' פנימית שבהם הרי אמרנו שהם לא ירדו מעולם גם בעולם הנקודות, כי הם להג"ר דאצילות, הפנימית דהפנים להג"ר דעתיק וא"א ואבא, והפנימית דאחוריים להג"ר דאימא וזו"ן, אמנם הג' חלקי החיצונית שבהם, אשר הם ירדו בעולם הנקודות לבחי' התפשטות הראשון להעולמות בי"ע ואח"כ חזרו ועלו ע"י אורות הנקודות שהעלו אותם ועמדו באחורי הנקודות וכנ"ל, הנה בעת מיתת המלכים שהוא בעולם התוהו הנה היה גם בהם מיתה ושבירה, והיינו כי ירדו המלכיות שבהם ומיתו ונשברו ג"כ, כי המלכיות דהחיצונית דהפנים ירדו לעולם הבריאה, והמלכיות דהחיצונית דהאחור ירדו ליצירה, והמלכיות דחיצוניות של החיצונית דהאחור ירדו להעשיה, והיה בהם מיתה ושבירה ג"כ כמו בכלי הז"ת דהנקודות, וכן בעת התיקון דמעשה בראשית הנה נתתקנו ועלו להיות לשרשי העליונים דהבי"ע וכן הם עולים ומתתקנים תמיד ע"ד הנקודות ממש, והרי נשתתפו כל התנה"י דא"ק עם הנקודות, הן בכל מאורעותיהם אשר קודם התיקון והן בכל תיקונם, ובכל המציאות הד' עולמות אבי"ע הנעשה מהם, וזהו מ"ש הרב בכל הדרושים הללו, כי הנקודות הם יוצאין מהתנה"י דא"ק, וכן אמר על כל עולם האצילות, בשער התיקון רפ"ג, שהוא בהתנה"י דא"ק, כי התנה"י דא"ק השתתף עמהם בכל עניניהם, והם עם האצילות לעלם מעלמיו ובשר מבשרו, והוא ע"י הצמצום ופריסת הפרסא אשר אמר הרב בענינינו ועי"ז נעשה התנה"י דא"ק לעלם מעלמות האצילות לעולם, הנה כ"ז הוא קוטב הדברים ממה שכתבנו בארוכה בזה בספר הכללים כלל ה' ו' ז' וכלל י"ת ענף ז', ובספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ה' ו' ודרוש ו' סי' ג' ע"ש ושם:

[ו] **אך** בכל אצילות בחי' חצי ת"ת ונה"י הם תמיד המאירין בעולם שלמטה כי נה"י דז"א כו', ובמבו"ש ש"ב ח"א ספ"ג הלשון הוא, אך בכל העולמות, בחי' נה"י וחצי ת"ת שבפרצו' אחד הם המולידים כנגדם פרצו' האחר כי הרי נה"י דא"ק הם המוציאין האורות כל עולם האצילות ששרשו הוא פרצו' עתיק יומין ונה"י דעתיק לא"א כו', והוא משום כי הרי עצם מציאת כל ולד וכל אור ונשמה שהוא מטיפה הזרעית דהעליון, הרי הוא מהנה"י דהעליון, כי הנצח הוד שהם התרין ביעין, הם השחקים ששוחקים מ"ן לצדיקים, שהם צדיק וצדק כמ"ש בפ' ויקרא כ"ו א' וכן בפ' פנחס רל"ו א', והתחלת היסוד הוא מהטבור על כי הכליות כמ"ש הגר"א בתיקונים דף כ' ע"ד, והרי נמשך מציאת טיפה הזרעית מהטבור ולמטה והגם שבאמת הנה היא נמשך מכל קומת הפרצו' העליון כולו, וכנודע בסוד אור מים רקיע, בזוה"ק תרומה קס"ז סע"א ורע"ב, אך מציאותה בסוד רקיע שאז נעשה ראויה להיות ולד ממנה, הוא נגמר ונעשה רק בנה"י, ע' דרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה' ובפרקי הצלם פ"א ובשער המוחין פ"ה, ומבואר שם ושם וכן בכ"מ, כי בכל טיפה הזרעית יש חלק מגופם ונפשם דאו"א ג"כ, והוא הוא ענין ההתלבשות דנה"י דהעליון בהתחתון המוזכר תמיד בדברי הרב והכוונה הוא על חלקי או"א המתלבשים בהטיפה הזרעית שעיקרה הוא מנה"י שלהם, וכן הוא נודע ג"כ שכל אור עליון המתלבש בהתחתון הנה נשאר עיקרו בהעליון עצמו ואינו מתלבש בהתחתון אלא רק תמצית הארתו לבד, ומעיקרו הנשאר בהעליון הוא מאיר להתחתון תמיד בבחי' אור מקיף כי כ"ז הוא סוד הצלם כנודע, וע' שער הנסירה רפ"ז, וזהו שאמר הרב בענינינו כי הנה"י דכל עליון הוא מאיר לכל תחתון ובמבו"ש אמר שהנה"י דהעליון הם מולידים להתחתון, כי במבו"ש הכוונה הוא על הטיפה הזרעית הנעשית בהנה"י דהעליון אשר ממנה נעשה כל המציאות דהתחתון, וזהו שאמר מולידים, אך בדברי הרב בענינינו הכוונה הוא על עיקר אור העליון הנשאר לעולם בהנה"י שלו עצמו והוא מאיר להתחתון תמיד בבחי' אור מקיף, ועל זה אמר, שהנה"י דהעליון הם מאירים תמיד להתחתון:

[ז] **בחי'** חצי ת"ת ונה"י כו', כן אמר הרב ג"כ בשער א"א פ"ה במ"ב א' כי או"א מלבישים לא"א עד חצי ת"ת ומשם ולמטה מלבישו ז"א וכן הוא שם פ"ז כי ת"ת נחלק לב' חצאין חציו למציאת או"א וחציו לכתר ז"א גם ת"ת דז"א נחלק לב' חצאין חציו לגוף דז"א וחציו לכתר דנוק' ולעולם כל הת"ת נחלק לחצאין כו' ע"ש, וכן הוא ג"כ בהולדת או"א רפ"ה וכן שם בסופו ובפ"ו שם, וכן הוא במוחין דצלם פ"א ושם רפ"ב ורפ"ג וכן בדרושי הצלם דרוש ג', אמנם בשער או"א פ"ב ופ"ג מבואר כי או"א עלאין עם ישו"ת מלבישים לא"א עד טבורא דגופא שהוא ב' שליש דת"ת וכן הוא מפורש בהולדת או"א פ"ג כי או"א מסתיימים בסוף ב' שליש דת"ת ואין לז"א בת"ת של א"א רק שליש לבד ע"ש וכן הוא ג"כ בשער ז"א תחילת פ"א, והנה כבר העיר הרח"ו ז"ל עצמו בזה בדרושי הצלם דרוש ג' וע' שם דרוש ד' וכן שם דרוש ה', וע' עוד בדבריו ז"ל במבו"ש ש"ה ח"א פ' ט"ז, הובא בע"ח, דפוס ירושלים ע"ה ת"ו וכן בדפוס ווארשא, בשער הולדת או"א פ"ז בהגה שם, אמנם הנה בא"פ פ"ג מבואר כי יציאת הנוק' מז"א הוא מהחזה שבו וכן הוא באד"ר קמ"א ע"ב, שארי מחדוי מבין תרין דרועין כו' כו' ע"ש כל הענין, וכן הוא עד"ז בכל הפרצופים כולם כי יוצא כל תחתון מהעליון מהחזה שבו ולמטה שהוא מב' שליש דת"ת, ע' דרושי הצלם דרוש ג' ד' ה', וכן הוא בשער תיקון נוק' פ"א ועוד בכ"מ, עוד נמצא שיטה ד' בדברי הרב והוא בשער סדר אצילות בקיצור פ"א מבואר שם שכל הז"ת דהעליון מתלבש בהתחתון וכן הוא בשער א"א פ"ו סמוך לסופו ובהולדת או"א רפ"ד, והרי לנו מדברי הרב ד' שיטות שסותרים זה את זה, כי בכ"מ אמר שרק השליש תחתון דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון, ובכ"מ אמר כי מחצי ת"ת דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון, ובכ"מ אמר כי מהחזה דהעליון שהוא מב' שליש דת"ת הוא אשר מתלבש בהתחתון, ובכ"מ אמר שכל הז"ת דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון, וכן הארכתי במבו"ש ש"ב ח"ב פ"א ומבואר שם כי כל הפרצופים כולם הם בכללות רק פרצו' אחד כי כל ז"ת דהעליון מתלבש בהתחתון והם כלולים זב"ז ואינו מגולה רק הראשון לבד,

אך הענין בזה כי האמת והעיקר הוא שכל מילואות דהתחתון הנה הוא רק מהנה"י לבד דהעליון, שמהגלא דהעליון מהג' פרקין שבו, נעשה כל הקו ימין חח"ן דהתחתון, ומהג' פרקין דהאוד דהעליון נעשה הקו שמאל בג"ה דהתחתון ומהג' פרקי היסוד דהעליון (כי גם היסוד נחשב לג' פרקין כמ"ש בשער פרצופי זו"ן פ"ג עש"ה) נעשה הקו אמצעי דת"י דהתחתון, ונעשה כל המילואות דהתחתון רק מהנה"י דהעליון. ע' דרושי הצלם דרוש ג' ופרצופי זו"ן פ"ב ובתיקון נוק' פ"א ובכ"מ רבו מלספר, אבל מהת"ת דהעליון הנה הוא להכתר דהתחתון. ע' שער א"א פ"ז ומוחין דצלם פ"ב ופ"ג ושם רפ"ה ובכ"מ, והנה הכתר הוא כולל ג' רישין שהם אפ"ם אי"ן א"א, רדל"א גלגלתא ומ"ס, ובפרטות הם ד', רדל"א גלגלתא אוירא ומ"ס, וכמ"ש בשער א"א פ' ג' ד'. וכן הוא עד"ז בכל פרצו' ופרצו', שהכתר דכל פרצו' הוא כולל ג' רישין שהם בפרטות ד', וכולם נעשו מהת"ת דהעליון, והם הם הד' בחי' דההתלבשות שנמצא בדברי הרב, כי הם על אותן הד' בחי' שבכתר דכל תחתון הנמשך מהת"ת דהעליון ומלביש עליו, כי הרדל"א דהתחתון הוא נמשך מהשליש העליון דת"ת דהעליון, ומתלבש הארת השליש עליון דת"ת דהעליון בהרדל"א דהתחתון, וזהו שאמר האריז"ל בכ"מ שכל הז"ת דהעליון מתלבש בהתחתון, אך כללות הרישא תניינא שהוא הגלגלתא ואוירא הנקרא אי"ן, הנה הוא נמשך מהשליש האמצעי דהת"ת דהעליון, שהוא מהחזה עד הטבור, ומתלבש הארת השליש האמצעי דהת"ת דהעליון, בכללות הרישא תניינא דהתחתון, וזהו שאמר האריז"ל להרח"ו ז"ל כמה פעמים ג"כ, שמהחזה ולמטה דהעליון מתלבש בהתחתון, אמנם באשר שהרישא תניינא הנה בפרטות נחלק היא עצמה לשניים שהם גלגלתא ואוירא, ונמשך הגלגלתא מהחצי שליש העליון דהשליש האמצעי דת"ת דפרצו' העליון, אבל האוירא הנה היא נמשך רק מהחצי שליש התחתון דהשליש אמצעי דהת"ת דהעליון וזהו שאמר האריז"ל להרח"ו ז"ל כמה פעמים, שהתלבשות העליון בהתחתון הוא מהחצי ת"ת שבו ולמטה, והכוונה הוא על האוירא, פרטית הרישא תניינא דהתחתון, שהתחלתה הוא מכוון מהחצי ת"ת דהעליון ולמטה [ומשום שהגלגלתא והאוירא הנה הם שניהם בכלל בחד רישא, לכן לא נמצא שום היכר בהחצי ת"ת דהעליון להתחלת האוירא הנמשך ממנה, ע"ד שיש היכר להתחלת הגלגלתא שהוא החזה וטבורא דליבא] אך כללות הרישא תליתאה שהוא המ"ס ובחי' א"א דכל פרצו', הנה הוא מתחיל ונמשך מטבורא דגופא דהעליון שהוא השליש התחתון דהת"ת, וזהו שאמר בכמה מקומות שהכתר דהתחתון הוא מהטבור דהעליון, והרי נמצא כי כל הד' שיטות הנמצא בזה בדברי האריז"ל הנראים כסותרים זה את זה הם כולם דברי אלהי"ם חיים אמת:

[ח] ונה"י דא"א לאו"א, הקושיא בזה הוא מפורסם, כי הרי נודע הוא בכל דרושי או"א שהם מלבישים על א"א רק מהגרון עד הטבור שבו שהוא רק על החג"ת, ובאמת כי בשער הקדמות דף י"ט רע"א ליתא שם אלו הג' תיבות כלל, אמנם במבו"ש ש"ב ח"א ספ"ג איתא ג"כ, וע' לקמן פ"ג בהמ"ק ובהשמ"ש שם ובמוחין דצלם פ"ב סמוך לסופו וכן בשער תיקון נוק' פ"ב אות י"ד ובשער סדר אצילות בקיצור פ"א, אמנם כאשר נתבונן בזה בעיקר הענין דהתלבשות או"א על החג"ת דא"א הנה לכאורה יש להפליא כי הרי נודע הוא בדברינו, דכל ענין התלבשות מהעליון בהתחתון המוזכר תמיד בדברי הרב, הכוונה הוא על חלקי החומר והלבוש דפרצו' העליון שנמשך בטיפה הזרעית אשר לצורך הולד וכמ"ש בטנת"א רפ"ה ובשער המוחין ספ"ה, וכל טיפה הזרעית הנה עיקרה הוא לעולם רק מהנה"י, וא"כ הרי איך אפשר לצייר שיהא ההתלבשות העליון בהתחתון מהגרון עד הטבור שהוא רק מהחג"ת ולא מהנה"י, אמנם הוא הנה בשער או"א פ"א מבואר כי נעשו או"א מהחו"ג דיסוד דעתיק המתלבש בחג"ת דא"א, והרי נעשו מהטיפה הזרעית דהנה"י דעתיק ולא מהנה"י דא"א, אמנם גם על זה יש לתמוה כי הרי לעולם הוא שכל תחתון נעשה רק מהנה"י דפרצו' העליון שעליו ולא מהעליון דעליון, וכן אמר בעניינו שאו"א הם מהנה"י דא"א, **אך** הענין בזה הוא כי עצמות העיקרי דאו"א שהם החכמה ובינה הכלליים דאצילות הנה עיקרם הוא באמת רק מהנה"י דא"א שהוא הכתר הכללי, אך כ"ז הוא רק על הנקודה העצמותית שבהם, וכל נקודה היא בבחי' ראש תוך סוף שהם ג' קוצין ג' קוין והם שורש הט' ספי' שבו חח"ן בג"ה דת"י, וכמ"ש הרב בפרקי הצלם פ"ה, והיכל הקודש שבאמצע הוא סוד המלכות, והם שורש הי' ספי' שבכל נקודה העצמותית, ונמשך הנקודה העצמותית דכל פרצו' מהנה"י דהעליון וכן הוא באו"א עם א"א כי הנקודה העצמותית דאו"א הוא מהנה"י דא"א וכמ"ש לקמן פי' ג' ד' ו' ובמבו"ש הנדמ"ח בירושלים ע"ה ת"ו דף ד' ע"ג, והוא מ"ש הרב בשער הפרצופים דרוש ב' כי אבא הוא מחכמה דא"א ולמטה, שהוא מסוד רישא תניינא שבו, ואימא היא מהבינה דא"א ולמטה, שהוא מסוד רישא תליתאה שבו, ואמר שם כי כתר א"א שהוא רישא עלאה שבו הוא גבוה ולמעלה מהם, ונמשך הנקודה העצמותית דאו"א מהב' רישין אוירא ומ"ס דא"א מהנה"י שבהם, וזהו שאמר הרב בשער רפ"ח פ"ב כי מהראוי היה שאו"א יהיו למעלה במקום חו"ב דא"א, כי הרי משם הם נמשכים ומתהוים, וכמ"ש בזוה"ק בראשית ט"ז ע"ב ע"ש אמנם כ"ז הוא רק על עיקר הנקודה העצמותית לבד דהאו"א, שנמשך עיקרם מהב' רישין אוירא ומ"ס מהג' רישין דהא"א העיקרי, ור"ל כי א"א העיקרי הוא ג"כ רק נקודה אחת מג' קוצין ראש תוך סוף והם הג' רישין שבו וכ"ז הוא הא"א העיקרי שהוא גלגלתא אוירא ומ"ס, ומהאוירא ומ"ס הוא סוד או"א שהוא הנקודה העצמותית שבהם שנעשה ע"י הנה"י דאוירא ומ"ס, והרי הם באמת רק מהנה"י דהא"א העיקרי, אמנם באשר שהרי הנקודה עצמותית לבד אין גילוי לה כלל ואין תועלת ממנה והיה הצורך להעשות כל נקודה עצמותית לסוד פרצוף שלם, ונעשה הנקודה עצמותית דא"א לפרצו' שלם וכן הנקודה עצמותית דאו"א לפרצופים שלימים, והנה נעשו הפרצופים דאו"א ע"י עתיק וא"א ביחד כי הם שניהם באמת אחד שהם הכתר הכללי, אלא שעתיק שהוא מהז"ת דרדל"א, מלכות דא"ק, הוא הפנימית, וא"א הוא החיצונית, והם שניהם אחד ומשניהם יחד נעשו פרצופי או"א, אמנם לא היה אפשר להעשות לפרצופים גמורים באותו המקום עצמו דשורש הנקודה עצמותית שבהם, שהוא במקום הב' רישין אוירא ומ"ס, כי הוא מקום גבוה מאד ואי אפשר שם לגילוי פרצופים כלל, לכן נעשה התהוות פרצופיהם רק למטה מהג' רישין, ונעשה מילוי פרצופם ע"י הנה"י דעתיק וחג"ת דא"א, וזהו שאמר הרב בשער רפ"ח פ"ב, כי מהראוי היה שאו"א יהיו למעלה כו' אבל לא כך היה אלא שהלבישו את חג"ת דא"א, כי שם הוא נה"י דעתיק ונעשו או"א לפרצופים ממש ע"י נה"י דעתיק וחג"ת דא"א, ושם הוא מקומם לעולם, כי הגם ששרשם ועיקר עצמותם הוא מהנה"י דהב' רישין אוירא ומ"ס, ששם הנקודה העצמותית דהא"א העיקרי, אך התהוותם לפרצופים גמורים הוא רק למטה מהרישין לגמרי, שהוא בהחג"ת דא"א אשר שם הוא הנה"י דעתיק, והוא מ"ש בספד"צ פ"א, מתקלא קאים בגופיה והוא ע"י התלבשות או"א כמ"ש הגר"א שם עש"ה, והרי נתבאר לנו עכ"פ כי עיקרן דאו"א הם באמת ג"כ רק מהנה"י דעצמות הא"א, כי משם הם נמשכים ולקחים אך יציאתם לפרצופים ממש הוא רק בחג"ת דא"א וע"י נה"י דעתיק, והוא ע"ד הא"א עצמו שעיקרו הוא ג"כ רק הרישין אלא שלצורך גילויו למטה נמשך ונעשה לו בחי' גוף ג"כ ולפרצוף גמור ונמשך פרצופו עד סוף כל האצילות, כן הוא ג"כ בהאו"א הגם שעיקרן הוא רק מהנה"י דהרישין והרי היה הראוי שייגלאו ויתהוו למעלה אמנם לא כן היה כי לצורך גילויים למטה יצא כל התהוותם רק למטה מהרישין לגמרי, ולא עוד אלא שנעשה באו"א עוד בחי' העלם אחת, לעצמותן העיקרי, עוד יותר מא"א, כי הרי הא"א הנה הגם שנתפשט ג"כ לבחי' פרצו' גמור הכולל את כל האצי' עכ"ז הנה יש לו מילואות ומקום לעצמותו העיקרי ג"כ, והוא הג' רישין שבו ששם הוא א"א עצמו בכל מעלתו ומדרגתו, אלא שנתפשט לפרצוף גמור ג"כ לצורך גילויו למטה כנ', משא"כ או"א הנה אין להם גילוי מיוחד ומקום כלל לעצמותם העיקרי, שהוא מהנה"י דהב' רישין כנ"ל, והרי אין להם שם שום מילואות ומקום

ומקום כלל, אלא כל מציאותם ומקומם הוא רק למטה מהרישין לגמרי, והרי יש באו"א העלם לעצמותן העיקרי אשר אין כן בא"א, והטעם בזה הוא כי כל מציאת דאו"א הנה הוא רק לצורך הזו"ן, ולכך אין להם ג"כ תואר בפנ"ע כלל אלא שנקראים או"א, שהם שמות מצטרפים, כי אין אב ואם אלא לבנים, משא"כ א"א, כל מציאותו ומדרגתו הוא לצורך הגילוי דאור א"ס באצילות, וכמ"ש ברע"מ פנחס רנ"ח סע"א, דכתר אין סוף אתקרי וכן הוא בפ' בא מ"ב ב' ע"ש, ולכן נתייסד מציאות ומקום לעצמות העיקרי דהא"א כי על ידו נתגלה אור א"ס באצילות, משא"כ או"א אשר כל מציאותם הוא רק לצורך הזו"ן, שהם למטה מהטבור ולמטה מהפרסא, לכן לא נעשה שום גילוי לעצמות העיקרי דאו"א, שהוא מהנה"י דהרישין, ולא ניתן להם שם שום מקום כלל, כי באם שהיה נעשה להם גילוי ומקום למעלה, לא היה אפשר לצאת מהם הזו"ן על מדרגתם הראוי להם, ודע והבן כ"ז, וע' עיקר עומק הדברים בזה בארוכה בספר הכללים תחילת כלל ח' ושם באבני מלואים שבסוף הספר סימן ח' מערכת המ"ה סעיף ה' ו' ז' עיין שם ושם ותמצא נפלאות בעה"ש:

[ט] **ונה"י דעתיק לא"א,** הדברים צריכים ביאור כי הרי נודע הוא מכל דרושי א"א, שעתיק מתלבש בא"א בכל הז"ת שלו, ועיקר א"א שהוא הב' רישין, גלגלתא ומו"ס, הנה שם הוא חסד וגבורה דרדל"א, חסד בגלגלתא וגבורה במוחא ות"ת הוא בקד"א. וכמבואר שם כ"ז בביאור ובפרטות בפ' ו' ז', ואמר שם פ"ז, כי אעפ"י שאמרנו שכל הז"ת מתלבשין ברישיה דא"א אך עיקר מה שהם ברישיה אינם אלא רק החסד וגבורה אבל מהת"ת ולמטה אינם מתגלים ברישיה אלא רק הארה בעלמא ועיקר התלבשותם הוא רק מהגרון ולמטה שבו וכן הוא שם פ"א ע"ש, וע' עוד שער המלכים פ"ח שמבואר שם כי עיקר מה שנקרא בשם עתיק הוא הז"ת דרדל"א המתלבשים בא"א והם אשר נקראים עתיק יומין שהם הז' ימי קדם ע"ש, וא"כ הרי קשה מאד מה שאמר כאן כי הנה"י דעתיק הם המאירין לא"א, הלא עיקר א"א שהם התרין רישין הנה הם על החג"ת דעתיק, אמנם הדברים יתבאר ע"פ הכלל שאמר הרב בנסירה פ"ז, כי כל ענין אור העליון המתלבש בהתחתון, אין הכוונה שנעתקין ממקומן ויורדין מדרגה אחר מדרגה, אלא עיקרם נשאר לעולם קיים למעלה במקומן, אלא מכח ריבוי הארה שניתוסף בהם הם מתפשטים ומאירים למטה, וכן אמר ג"כ בשער אח"פ פ"ג הכלל בזה, כי לעולם הוא כל אור שיורד למטה, נשאר למעלה שלם ואין שום דבר נגרע ממנו ע"ש, והנה עד"ז הוא ג"כ בענין התלבשות הז"ת דרדל"א בא"א, הנה נשאר עיקרם לעולם ברדל"א עצמו, אלא מכח ריבוי ההארה שבהם נמשך ומתפשט הארת כל הז"ת בא"א, הארת החסד בגלגלתא והארת הגבורה בהמו"ס ועד"ז כולם, והנה נמשך אותן כל ההארות דהז"ת דרדל"א בא"א, דרך הנה"י העיקרים דהרדל"א, וזהו שאמר הרב בעניננו כי נה"י דעתיק הם מאירין לא"א ור"ל כי הז"ת דרדל"א הנקראים עתיק יומין, כי הם הז' ימי קדם כנ"ל הנה מתפשט הארתם להתלבש בא"א דרך הנה"י שבו, ונמצא כי המאירים בא"א הוא באמת רק הנה"י דהעתיק, אך המתלבשים בו הם באמת הארת כל הז"ת, כי נמשכים הארת כל הז"ת דהעתיק דרך הנה"י שבו ומתלבשים בהא"א, והרי נתבאר בזה בעה"י, דברי הרב על נכון:

[י] **ונה"י דא"ק לעתיק ולכל האצילות, כי כל האצילות הוא מטבורו ולמטה דהא"ק ונעשה מטבורו ולמטה לעצם מעצמיו** דהאצילות, כי עיקר הא"ק עצמו הוא רק הע"ב וס"ג הכללים אשר מקומם הוא מהטבור ולמעלה ולא נתפשט בבחי' הנה"י שלו אלא רק לצורך האצילות ולהשתתף עמהם, ונקרא מהטבור ולמטה בשם האצילות ומהטבור ולמעלה בשם א"ק, כי הרי חזר ההתפשטות והסתלק למעלה ונשאר למטה רק העביות לבד, אשר הוא נעשה ג"כ רק ע"י ההתפשטות עצמו וכנ"ל ריש אות ה' אבל האור כולו הרי חזר והסתלק למעלה מהטבור ונשאר שם לעולם, כי הרי הוא מהע"ב והס"ג הכלליים אשר מקומם הוא רק למעלה מהטבור, ובזה הרי נמצא כי מהטבור ולמעלה הוא באמת כולו א"ק ומהטבור ולמטה הוא באמת כולו אצילות. ומה שאמרנו כי הוא על הנה"י דא"ק, הוא משום כי הרי הוא (ר"ל האצילות הרי הוא) מלביש על העביות דהנה"י דא"ק הנשאר שם לעולם, והם נקראים לעולם בשם נה"י דא"ק, ועוד כי הרי גם אחר שהסתלק האור משם ונשאר שם ריקן מאור עכ"ז הרי נודע הוא כי כל אור שמסתלק הנה נשאר ממנו רשימו לעולם ולכן נקראו אותן העביות שנשאר שם בשם נה"י דא"ק, ונקרא שהאצילות מלביש על הנה"י דא"ק וכנ"ל אות ה', אבל באמת ובדיוק הוא כמעט כולו שם, רק אצילות לבד, כי הרי כל מציאת אותן העביות עצמן הנה נתהוו ונעשו ג"כ רק ע"י ההתפשטות בתחילה במקום העתיד להאצילות והרי אינם מעיקר הא"ק כלל, אמנם הרשימו אשר אמרנו שהוא נשאר שם לעולם הנה הוא באמת מאור הא"ק עצמו, וע"ד הרשימו הנשאר בעקודים שהוא מאור הראשון עצמו כמ"ש שם פ"ה, אך כל רשימו הנה הוא רק מהמלכות דמלכות, והרי נעשה כל האצילות רק ממלכות דמלכות דא"ק, וכמ"ש בשער סדר אבי' בקיצור פ"ב, והבן וזכור כ"ז, **אמנם** בספר הכללים כלל י"ח ענף ז' אות ו' העלינו שם, כי אורות הנקודות שיצאו דרך העינים, הנה הם בבחי' הרשימו אשר בהעקודים, ע' דברינו שם, וא"כ הרי נסתלק ויצא מהתנה"י דא"ק כל הרשימו ג"כ, אמנם כל אור עליון הנה הוא כפטיש יפוצץ סלע שמתחלק לכמה ניצוצין, ונשאר רשימו עכ"פ למטה גם אחר שעלו אור השייך להנקודות שיצאו דרך העינים, והעיקר הוא ע"פ מה שנודע בדברינו, כי אורות הנקודות שיצא דרך העינים הנה הם רק המ"ן דאימא שבא"ק, וכנודע שהאורות שיצאו דרך העינים הם מהס"ג דס"ג, והרי ישנם עדיין האבא שבא"ק שהוא הע"ב דס"ג, וכן הע"ב הכללי, וכן אור הקו דא"ס שבפנימיותם, אשר כולם התפשטו מתחילה עד סוף רגליו, ואחר אשר נסתלקו ועלו למעלה הנה נשאר מכולם רשימו למטה, והוא אור דא"ק המשתתף באצילות, ומשום אותו אור הרשימו שהוא מהא"ק עצמו, הנה נקרא אותו המקום לעולם על שם הא"ק, והוא מה שנזכר תמיד בדברי הרב כי האצילות מלביש על מהטבור ולמטה דא"ק, אבל באמת הנה מסתיים הא"ק העיקרי רק עד הטבור כי כל עיקרו הוא רק מהפרסא למעלה, ודי בזה:

[יא] **כי כל בחי' הוצאות אורות חדשים היה קודם להם ענין הצמצום** הנה סוד הענין הוא כי הוא אותן הדברים עצמן אשר אמר במבו"ש ש"ב ח"א פ"ו כי אי אפשר להוציא אורות חדשים אלא בכח זווג כו' ע"ש, ונודע הוא כי בחי' זווג הוא לעולם ע"י עליית מ"ן, והנה הוא עצמו סוד הצמצום שאמר הרב, והענין הוא ע"פ מה שבארנו לעיל בכ"מ כי כל הסתלקות האורות דהנה"י דא"ק שעלו מלמטה למעלה שאמר הרב בענינינו, הנה הוא עליית המ"ן דאו"א שבא"ק שהעלו מ"ן למעלה בהמוחין דא"ק שהם הע"ב וס"ג שבגלגלתא, אוירא ומ"ס, חו"ב שברישא, כדי שיתייחדו הם וישפיעו בהמ"ן שעלו, תוספות אור וברכה להוציא תולדות, אמנם הוא כי הנה אותן האו"א היו אז עדיין ג"כ בבחי' אחור באחור, והוא סוד מ"ש בספד"צ פ"א לא הוו משגיחין אפין באפין, ועי"ז הנה העלו את המ"ן שלהם כ"א לעצמו, והנה המ"ן דאימא שבא"ק עלו בהמ"ס דא"ק כי המ"ס הוא שורש אימא, והמ"ן דאבא שבא"ק עלו בהאוירא שהוא שורש אבא, ובאשר שהעלו המ"ן כ"א לעצמו לכן לא היה אפשר להמ"ן דאימא להתעורר בעלייתם, יחוד בהאוירא ומ"ס, ולא התייחדו זב"ז לצורך תוספות אור וברכה בהמ"ן דאימא כלל, ולכן כאשר עלו המ"ן דאימא בהמ"ס, הוציא אותן המ"ס ממקומו גופה ולחוץ והוא יציאתן דרך העינים, כי הוא מקום מוצא דהמ"ס, ויצאו המ"ן דאימא בסוד טפ"ק מהמ"ס ולחוץ, אמנם המ"ן דאבא אשר הם עלו באוירא, הנה נתעורר ע"י עלייתם איזה יחוד דהאוירא עם המ"ס, והגם שלא היה יחוד גמור גם מפנימיותם, והוא ע"י שהרי גם כל עליית המ"ן דאבא היה ג"כ רק ממנו בפנ"ע בלתי אימא והרי היה חסר ההתעוררות מצד המ"ס כי הוא הוציא את שלו בסוד טפ"ק כנ', אך באשר ששורש אבא הוא באוירא אשר שם הוא הגילוי דאור א"ס גדול מאד הנה התעורר הוא לאיזה יחוד עכ"פ, והוא הזווג דהע"ב והס"ג שבהגלגלתא שאמר הרב למטה וכמו שיתבאר בעה"י

בעצ"י שם עוד, ויצא ע"י זווג זה, האור החדש כמבואר לקמן, והרי עכ"פ הוא כי ענין הלבוש שאמר הרב בעניינו, עומק הכוונה הוא על סוד עליית המ"ן דהאו"א שבא"ק לצורך זווג וכנז', וזהו שאמר כי כל בחי' הוצאת אורות חדשים היה קודם להם ענין הלבוש, ור"ל כי הרי כל הוצאות אורות חדשים הוא לעולם רק ע"י זווג דוקא, וככ"ל ממבוא שערים, וכל זווג הרי הוא ע"י עליית מ"ן, והוא האור הפנימי דהנה"י, שהם תרין כוליין תרין ביעין ואמה, שעולין למ"ן עד המוחין והוא הלבוש שאמר, וכן הוא לעולם וכמבואר בדברינו בכל ספר הכללים בענין הסתלקות הא' והב' אשר לכל עולם ועולם, והבן כ"ז, ועי' עוד למטה בעה"י:

[יב] **כי כן מצינו בא"א שלבש נה"י שלו כדי לאפקא לזו"ן כנז' במקומו** (בשער הולדת או"א פ"ג ובשער העיבורים פ"ב) וכן היה בזה הא"ק, לכאורה אין דוגמא כלל, כי שם נתעלו הכלים דהנה"י ג"כ בחג"ת, שהוא במקום או"א וכדי לעשות בהם העיבור דהזו"ן, וכמבואר שם ושם, ועי' עוד במבו"ש ש"ה ח"א פ"ו, ל"ת ע"א מדפוס"ת תרס"ד, שאמר הרח"ו ז"ל כי פ"א שמע מהאריז"ל שרק הכלים עלו שם ולא העצמות ע"ש, ואמר שם עוד במבו"ש שם פ"ת דף מ' ע"א, כי אחר שנולד ז"א הנה חזר א"א והפשט רגליו למטה, כי היה שם כל עליית הנה"י בחג"ת רק לצורך העיבור דהזו"ן וכנז' והנה נעשה ונשלם שם ע"י אותו העלייה, כל התיקון דעיבור זו"ן כהראוי, אבל כאן בעליית הנה"י דא"ק הרי היה כל העלייה רק להאורות ולא להכלים, וכמו שאמר שנשאר המקום שמן הטבור ולמטה ריקן בלתי אור, וגם האורות בעצמן, הרי נשאר עיקרם שם לעולם, ולא ירדו עוד למטה כלל, וכמבואר בדברי הרב למטה בפרק זה גופה, וכן הוא עוד כי הגם שאמרנו לעיל בדברינו, כי היה עליית כל האורות הללו ג"כ בבחי' עליית מ"ן ולצורך תיקון זווג ועיבור, אמנם הרי אמרנו שם כי לא נשלם אז פעולתם כלל וככ"ל בדברינו, והיה כל עליית האורות דהנה"י דא"ק רק בבחי' הסתלקות ממש וכדי לעשות מקום להנקודות והאצילות וככ"ל אות י', והרי לנו עכ"פ כי אין דוגמא כלל לפעולת הלבוש דהנה"י דא"ק אשר בעניינו, לפעולת הלבוש דהנה"י דא"א אשר לצורך תיקון זו"ן, והיה החילוק ביניהם בג' בחי', א' כי שם היה העלייה בהכלים וכאן היה העלייה בהאורות, ב' כי שם הנה נשלם הפעולה אשר לצורך זה עלו, כי היה העלייה להעשות עי"ז תיקון העיבור להזו"ן וכן היה באמת כי נתקן ונעשה עי"ז העיבור דהזו"ן בכל הראוי, משא"כ כאן שלא נשלם כלל כי יצאו המ"ן שעלו, בסוד טפ"ק דרך העינים וככ"ל, ג' כי שם הנה חזר אח"כ ההתפשטות למקומה, משא"כ כאן כי עיקר האור נשאר לעולם למעלה, וכיון שעלה לא ירד, והרי היה כאן העלייה לבחי' הסתלקות ממש, כי עי"ז נסתלק מלמטה מדרגת הא"ק ונעשה ע"י אותו ההסתלקות המקום להנקודות והאצילות, והרי היה ג' חלוקות בין הלבוש דהנה"י דא"ק לבין הלבוש דהנה"י דא"א דאצילות, **והרב** זללה"ה הרחיב הדיבור כאן להשוות הדברים, ואמר והמשכיל יבין וידמה מלתא למלתא אך בכל אלו בחי' אלו ת"ת ונה"י כו' כי נה"י דז"א מאיר אל הנוק', ונה"י דאו"א מאיר אל הז"א, ונה"י דא"א לאו"א, ונה"י דעתיק לא"א, ונה"י דא"ק לעתיק ולכל בחי' האצילות, גם הבין כי כל בחי' הוצאות אורות חדשים היה קודם להם ענין הלבושים כי כן מצינו בא"א שלבוש נה"י שלו כדי לאפקא זו"ן וכן היה בא"ק עכ"ל, והרי מדמה ומשוה הרב ענין עליית האורות דהנה"י דא"ק אשר היה כאן לצורך האצילות, ע"ד שהוא באצילות עצמו מהנה"י דכל עליון להתחתון, והרי לכאורה אינם שוים כלל. כי הרי כאן היה הסתלקות ממש לכל עיקר האור דהנה"י כולו, גם קודם שנעשה האצילות כלל, וכן גם הכלים דהנה"י דא"ק אשר הם נשארו במקומן הרי אמרנו לעיל ג"כ כי כל מציאותם הנה נעשה ע"י ההתפשטות אשר ירד ממקום הטבור ולמטה שהוא רק המקום הראוי להאצילות ועי"ז הנה נתלבשו להעשות לשרשי הכלים דהאצילות והרי אינם באמת מעיקר הא"ק כלל, וא"כ הרי איה הוא הנה"י דא"ק המאיר לאצילות, **אמנם** הדברים יתבארו היטיב מאד עפ"י דברינו לעיל אות ג' ובכ"מ כי כל ההתפשטות דהנה"י דא"ק אשר התפשט מתחילה מהטבור ולמטה, היה רק לבחי' התפשטות ראשון להאצילות, וכל התפשטות ראשון הנה הוא חוזר באמת ועולה למקומו ונשאר שם לעולם והוא ההסתלקות ראשון, אך ע"י התפשטותו מתחילה במקום העתיד להתחתון הנה הוא נעשה לשורש עליון אליו, ר"ל שהוא עומד בעולם העליון ומשפיע להתחתון, כי רק לזה היה כל התפשטותו מתחילה להעשות שורש עליון אליו, וכל קבלת התחתון מלמעלה הנה הוא לעולם רק דרך בו, והרי נמצא כי הגם שעלייתו וחזרתו למעלה הוא באמת הסתלקות ממש כי הרי הוא נשאר לעולם למעלה, עכ"ז הרי הוא מאיר עליו תמיד, וזהו שאמר הרב, כי הנה"י דא"ק הוא מאיר לכל האצילות ור"ל על אותן האורות שנסתלקו כי הנה הם מאירים מלמעלה לעולם על האצילות כולו תמיד כי רק לזה הנה היה כל אותו ההתפשטות דהנה"י דא"ק אשר התפשט מתחילה ממקום הטבור ולמטה, כדי להיות לעולם לשורש עליון אליו מלמעלה להאיר עליו, ולא עוד כי הנה נשאר ממנו רשימו למטה תמיד ג"כ וככ"ל אות י' והוא מאיר ג"כ לכל האצילות לעולם והוא למטה גופה, ומשתתף עמו, ומכ"ז הרי נמצא היטיב כי הנה"י דהא"ק הוא מאיר באמת תמיד לכל האצילות **אמנם** מה שהערינו בענין מה שמדמה הרב את אותו הלבוש דהנה"י דא"ק להלבוש דהנה"י דא"א אשר לעיבור זו"ן והערינו בזה כי הרי אינם דומים כלל ויש ג' חלוקות ביניהם וכנ"ל, הנה גם זה לא קשה, כי כוונת הרב הוא רק ללמדינו שפעולת כל תחתון הוא נעשה לעולם רק ע"י הנה"י דהעליון הן בכלל והן בפרט הגם שבכ"א הוא בבחי' שונות, ובאמרינו בכלל ובפרט, ר"ל כי זולת מה שכל פרצוף התחתון נעשה מהנה"י דהעליון הפרטי שעליו, כי הנוק' היא מהנה"י דז"א וז"א הוא מהנה"י דאו"א ואו"א מהנה"י דא"א וא"א מהנה"י דעתיק ועתיק הוא מהנה"י דא"ק, וכ"ז הוא פרטית, שכל התחתון הרי הוא מהנה"י דהעליון הפרטי שעליו, אלא שגם בכללות הוא כן, כי א"א שהוא כולל את כל האצילות, כי הוא מתפשט עד סוף הזו"ן הנה נעשה המציאות דהזו"ן רק ע"י הנה"י דהא"א ג"כ ונשתתף הנה"י דהא"א ג"כ בפעולת הזו"ן, וכן הוא עד"ז בהנה"י דא"ק עם כלל האצילות, כי כלל האצילות הרי הוא מהב"ן ומ"ה הכלליים אשר שניהם הם רק תולדות הנה"י דא"ק, וכמבואר בטנת"א פ"א בהמ"ב, ע"ש דברינו בארוכה, ונעשה כל האצילות כולו הן האורות והן הכלים רק מהנה"י דא"ק ר"ל מאורות הנקודות והתיקון שהם תולדות דהנה"י דא"ק והרי נעשה כל תחתון מהנה"י דהעליון הן בכללות והן בפרטות, **אמנם** ענין הלבוש והפרסא שהוא הסתלקות האורות דנה"י למעלה ופריסת הפרסא להפסיק ביניהם הנה כ"ז נעשה מהא"ק לכלל האצילות, וכן נעשה ג"כ מא"א לכלל הזו"ן, ועי"ז הנה אינו עולה לעולם כלל האצילות, ר"ל עם הכלים שלו, למעלה מהפרסא דא"ק, וכן לעולם אינם עולים הזו"ן עם הכלים שלהם, למעלה מהפרסא דא"א ולכן הנה נתלבש עיקר האור דהנה"י דא"ק ועלה למעלה ונעשה שם פרסא להפסיק את האור מלמטה, גם קודם שנעשה האצילות כלל, וכמבואר בדברי הרב בעניינו וכן נתלבש ג"כ עיקר האור דהנה"י דא"א ועלה למעלה ונעשה שם פרסא להפסיק את האור מלמטה, גם קודם שנעשו הזו"ן כלל, ואינו מקבל האצילות מא"ק אלא רק דרך הפרסא שהוא רק תמצית הארה לבד וכן ג"כ רק דרך היסוד שבו שהוא רק קו דק ומלובש בו האור הרבה, ועד"ז הוא ג"כ בא"א עם הזו"ן כי כל קבלת הזו"ן מא"א הוא רק מהאור הנמשך דרך הפרסא שהוא רק תמצית הארה לבד וכן מקבלים ג"כ דרך היסוד שבו שהוא רק קו דק ומלובש בו האור הרבה, אמנם הנוק' הנה קבלתה הוא רק מה שמאיר בה דרך דופן העטרה, עי' שער הארת המוחין פ"ט, ובהגר"א בספד"צ פ"א, י"ט סע"ג, ובדה"ת י"ב ע"ב סמוך לסופו, **וענין** הפרסא הנה הוא מה שנאמר במעשה בראשית יום שני, יהי רקיע כו' ויהי מבדיל כו' כמ"ש בספד"צ פ"ה, וענין קבלתם רק דרך היסוד המלובש, הנה הוא סוד מה שנאמר ביום ג' יקוו המים אל מקום אחד ואמרו בזוה"ק בראשית ל"ג א', אל מקום אחד דא איהו אתר דכתיב ביה וברית שלומי כו' אמרו צדיק כי טוב, וכמ"ש הגר"א כ"ז בספד"צ פ"ג בדה"מ כתיב ויאמר, וזהו שאמרו בזוה"ק בראשית ל"ב ב', אינון מיין אעדו ואולידו חשוכא (ור"ל שהאורות אשר מהטבור ולמטה נסתלקו ועלו מהטבור ולמעלה ונשאר למטה ריקן מאור) ועל רזא דא

כתיב

בכתי והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים, והוא סוד הפרסא שמפסיק בין הטבור ולמעלה דא"א, לז"א, וכן אמרו ג"כ בספד"ל פ"ה בדה"מ יהי רקיע, ע' הגר"א שם ושם, והרי לנו מכ"ז כי גם בא"א היה ג"כ כל הענין דהסתלקות האור מלמטה למעלה, שהוא כל האורות שמהטבור ולמטה הנה נסתלקו ועלה למעלה מהטבור ואח"כ נפרס הפרסא להפסיק האור מלמטה, והיה נעשה כ"ז בא"א גם קודם שנתקן ז"א כלל, ע"ד שהיה כ"ז בא"ק קודם שנעשה האצילות כלל, **והנם** שלא מצינו ענין זה דהסתלקות אורות בא"א, שעלו בו מלמטה למעלה ע"ד שעלו בא"ק, הנה לא מצינו ענין זה מפורש בדברי האריז"ל אמנם הם מבוארים לנו מדברי הגר"א הנז' כי הם היו בא"א ג"כ ע"ד שלמדינו האריז"ל כ"ז בא"ק, אמנם הנה התפשטות א"א מתחילה, ר"ל גם קודם שנאצל ז"א הנה נתפשט א"א עד סוף האצילות, הנה זה אנו מוציאין בפירוש גם בדברי האריז"ל עצמו, והוא בשער המלכים פ"ד וכן בשעה"ק דף ח"י ע"ב שאמר שם ושם וכן במבו"ש שע"ג ח"ב פ"ב, כי כל המלכים קודם שנתקנו, והיו בעולם הבריאה, היו יונקים או מסוד דדי בהמה, אשר ישנם בהמלכות דעתיק והמלכות דא"א, אחר שמתלבשים זב"ו, ויש בהם סוד דדי בהמה בהתפשטותם בגבול עולם הבריאה [כי עולם הבריאה הוא בסוד בהמה, ולכן כאשר שמתפשטים בגבול הבריאה לינק להמלכים, והרי נעשה בהם אותו המקום לינק להם, רק בסופם, והרי הוא בבחי' דדי בהמה] והרי לנו עכ"פ מדברי האריז"ל כי נתפשט א"א עד סוף האצילות, גם קודם שנתקן ז"א, והוא ע"ד ההתפשטות א"ק מהטבור שלו עד סוף רגליו קודם שנעשה האצילות, וכן הרי מבואר ג"כ בדברי האריז"ל בשער א"א פ"ג ובז"א רפ"א, כי גם בא"א יש פרסא כמו בא"ק וכן הוא בכל הפרצופים כמ"ש במבו"ש שער ה' ח"ב פ"ב ועל זה הנה למדנו מדברי הזוה"ק והגר"א ז"ל כי גם בא"א היה ג"כ ענין ההסתלקות האורות דנה"י, למעלה מהטבור, כמו בא"ק, ולא נעשה בו ענין הפרסא ג"כ אלא רק אחר הסתלקות האור וכדי להפסיק את האור מלמטה וע"ד שהיה בא"ק, וא"כ הרי נתבאר לנו כי היה באמת כל ענין הצמצום בהנה"י דא"א, כמו שהיה בא"ק ממש, וא"כ הרי היה בא"א גופא ג"כ מעין החלוקות שאמרנו לעיל, הנה היה מעין אותן החלוקות בא"א עצמו ג"כ בין הצמצום הראשון שבו לבין הצמצום אשר היה עוד פעם בהנה"י שבו לצורך עיבור ראשון דז"א, כי בהצמצום הראשון עלו האורות אבל הכלים נשארו למטה וכן האורות שעלו לא ירדו עוד אלא רק תמצית הארה דרך הפרסא והרי היה עלייתם בבחי' הסתלקות ממש, משא"כ בהצמצום השני אשר לצורך עיבור זו"ן, היה העלייה רק להכלים, וכן אח"כ הנה חזרו ונתפשטו וכנ"ל, וכמו שנודע שא"א מתפשט לעולם עד סוף האצילות (עי' ז"א פ"א ונסירה רפ"ה ובהשמט שם ושם ואין כאן המקום לזה) **ובאמת** הנה היה עוד חילוק גדול ועיקרי בין הצמצום הראשון, לבין הצמצום השני אשר לצורך תיקון עיבור דהזו"ן, כי עליית הנה"י בחג"ת דא"א אשר עלו לצורך תיקון העיבור, הנה לא היה העליה למעלה מן הפרסא, אלא לפנים מן הפרסא, בהחלל שבין השדרא להפרסא, כי המשך הפרסא הוא מתחיל מהחזה שהוא מצד הפנים ונמשך ומתעקם לצד האחור עד כנגד הטבור, והריאה והלב הם למעלה ומבפנים אליו והכבד והמעים והטחול הם מבחוץ אליו, ובכל אותו המשך הפרסא הנה החלק שבו אשר מבפנים לצד חוט השדרא הנה נקרא כ"ז ג"כ בשם חג"ת הגם שהוא למטה מן החזה, אבל הצד החוץ אשר כנגדו לצד הפנים שהוא מקום הכבד והמעים והטחול, הנה כ"ז הוא מכלל הנה"י, והרי נמצא כי לצד הפנים הנה מסתיים החג"ת בסוף החזה שהוא בטבורא דליבא אבל מצד האחור שהוא לצד חוט השדרא, אשר הוא לפנים מן הפרסא, ר"ל בין הפרסא לחוט השדרא, הנה שם נמשך בחי' החג"ת עד גבול טבורא דגופא שהוא הטבור ממש. **אמנם** התרין כוליין ותרין ביעין ואמה, שהם כולם ממקום הטבור ולמטה, הנה הם הנה"י העיקרים והנה עליית נה"י דא"א בחג"ת שלו אשר עלו לצורך תיקון עיבור זו"ן, הנה היה רק באותן החג"ת, אשר כנגדם ובחיצוניותם הוא מכלל הנה"י, והוא בכל המשך הפרסא, הנה שם מבפנים היה עליית הנה"י דא"א על החג"ת שלו, שהוא כל גבול המקום דישסו"ת כי שם מכנגד עומד ישסו"ת כלול במזל תחתון שהוא מן החזה עד הטבור ושם מקבלים ישסו"ת מהחג"ת דא"א ג"כ וקבלתם הוא דרך החזה, והנה שם באותו המקום דהמשך הפרסא, מבפנים, שהוא ג"כ בחי' חג"ת כנז', הנה שם היה עליית נה"י דא"א בחג"ת לצורך התיקון דעיבור זו"ן, והיינו כי הנה עלו שם התרין כוליין ותרין ביעין ואמה, ונעשה בו זווג מיניה וביה כמ"ש בעיבורים פ"ב, וכן נזדווגו ע"ז כללות או"א (ר"ל שנכללו ישסו"ת באו"א עלאין) ג"כ, והוא ע"י שנתלבש בהם אותן הנה"י דא"א שעלו שם עד החזה ונתלבשו ונכללו בישסו"ת דרך נקב החזה, ונעשה ע"י כ"ז, העיבור דז"א בהתבונה, וכמ"ש בהולדת או"א פ"ג, והרי עכ"פ הוא כי היה עליית כל אותן הנה"י דא"א, לא למעלה מן הפרסא ממש שהוא למעלה מן החזה, אלא מבפנים להפרסא בהחלל אשר בין הפרסא לחוט השדרא, בכל המשך מקום הפרסה, ושם הנה היה עליים נה"י דא"א לתג"ת שלו, בהשליש האמצעי דהת"ת שבו, שהוא ממקום הטבור עד החזה, וממש הנה ילאו ונתלבשו באו"א ונעשה שם העיבור דז"ן, וחזר אח"כ ההתפשטות דא"א למקומה, והוא הנה"י דא"א המתלבש בזו"ן, ועומד הז"א לעולם רק מהטבור ולמטה שבו. משא"כ הצמצום הראשון דעליית האורות דהנה"י שנסתלקו ועלו למעלה ונפרס אח"כ הפרסא ביניהם להפסיקם מלמטה, הרי היה עלייתם בחג"ת ממש והם האורות העיקריים שעומדים לעולם לפנים מן הפרסא ולמעלה והרי אין דוגמא כלל לענין הצמצום הראשון להשני אשר לצורך תיקון עיבור זו"ן, ומה שמביא הר"ב בעניננו הדוגמא מזה על זה. הנה הוא רק בדרך כללות לבד, כי הרי בדרך כלל הנה היה בשניהם צמצום בהנה"י, כי לעולם הוא שכל פעולת עניני דהתחתון הוא ע"י צמצום בהנה"י דהעליון, וכן מצינו ג"כ בענין הלידה שלא נעשה כל לידה אלא רק ע"י צמצום האורות דהנה"י ובסוד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה וכמ"ש בגוונין דצלם פ"א וכנודע, והרי נעשה לעולם כל פעולת התחתון רק ע"י צמצום בהנה"י דהעליון, אבל ודאי הוא כי בכ"א הוא לפי ענינו, **והנה** צריכים אנו להזכיר עוד דבר אחד. כי מה שאמרנו לעיל שענין הצמצום והפרסא הוא מא"ק לכלל האצילות וכן מא"א לכלל הזו"ן, הענין בדיוק הוא, כי הוא רק מהג"ר לכלל הז"ת, אבל בהג"ר עצמו וכן בהז"ת עצמן הוא אינו כן. ור"ל כי הרי נודע הוא שישנם צמצום ופרסא בכל פרצוף ופרצוף, וכמ"ש במבו"ש שע"ה ח"ב פ"ב, שכל האורות הראוים להנה"י הם עלו בחג"ת ועומדים עיקרם לעולם למעלה מהפרסא ואינו מתפשט למטה אלא רק המצית הארה מהם דרך הפרסא וכן רק דרך קו דק אחד וכנ"ל, וכל זה הוא בכל פרצו' ופרצו', והנה אינו עולה כל פרצוף התחתון למעלה מהפרסא דהעליון אלא רק או בהג"ר עצמן, כי או"א הרי הם למעלה מהפרסא דא"א, או בהז"ת עצמן כי הרי יעקב ורחל הגם שעיקרם הוא רק מהנה"י דז"א, שהוא למטה מהפרסא שבו, עכ"ז הנה הם עולים לפעמים גם למעלה מהפרסא שבו ונגדלים בכל אורך ורוחב ז"א, וכן לפעמים עולה יעקב כולו, למעלה מן החזה שבו, ע' דברינו בספר הקדו"ש בסופו בליקוטים ליקוט ב', והרי לנו כי בהז"ת עצמן הנה עולה היטיב כל פרצוף תחתון למעלה מהפרסא דהעליון ג"כ, וכן בהג"ר עצמן הרי הוה או"א לעולם למעלה מהפרסא דא"א, אך מהז"ת להג"ר הנה בזה אינם עולים למעלה מהפרסא בשום פנים, כי לעולם אינו עולה ז"א, גם בהכלים שלו, למעלה מהפרסא דא"א וכן לא למעלה מהפרסא דאו"א, וכמבואר בנסירה פ"ט שגם אחר כל העליות עומד ז"א רק מהטבור ולמטה, אלא שנמשכים ומתפשטים בו אורות העליונים מלמעלה למטה וזו היא עלייתו, וכמו שיתבאר בעה"י במ"א וכנודע ג"כ מתורת מהר"ש שרעבי ז"ל, **אך** עכ"פ הוא כי אינו עולה הז"א לעולם למעלה מהטבור שהוא למעלה מהפרסא דא"א ואו"א, ומפסיק הפרסא ביניהם שהוא בין הג"ר להז"ת, וכן הוא בא"ק עם אצילות, שהוא כולו לעולם רק למטה מהפרסא דא"ק,

כי כל האצילות הוא לעולם רק כללות הזו״ן לגבי א״ק שהוא כללות הג״ר להאצילות וכנודע, אבל הז״ת דאצילות גופה הנה בהם עצמם עולים היטיב כל תחתון להעליון, למעלה מהפרסא ג״כ, וכל הפסק והבדל הפרסא הנה הוא רק מהג״ר הכלליים להז״ת הכלליים שהוא בין א״א עם או״א, לבין הזו״ן וכנו׳, והנה ילאתי בהדיבור הזה מהענין הרבה, ומעתה נחזור לביאור דברי הרב כמה״י:

[יג] **הניח** חד פרסא באמצע גופו כדי שיפסיק בנתיים, הנה כאשר אנו מסתכלים בענין הפרסא אשר באדם התחתון אנו רואין כי שימושו וצרכו הוא, כדי להפסיק בין אברי הנשימה שהחיים תלוים בהם, לבין אברי העיכול המעכל את המאכל, שהם איסטומכא קורקבן קיבה דקין, כי אברי הנשימה שהם הלב והריאה, אינם יכולים לקבל ולסבול את חומרית המאכל ווהמתו ולחנתו, לכך הושם הפרסא בנתיים להפסיק ביניהם, כי בנין האדם הוא מסודר לקשר את עולם העליון עם התחתון והתחתון בהעליון והוא ע״י כלי הנשימה שבו שהם משכן לאור העליון, וכלי המאכל שבו שבהם מתייחד חומרית העולם בהאדם להעשות עמו לעצם אחד, ומתקשר ומתייחד ע״ז עולם התחתון בהעליון והעליון בהתחתון אמנם כאשר שאי אפשר להשתוות זה עם זה ולהתייחד זה בזה אלא רק ע״י לאט לאט דוקא, לכן הושם הפרסא להפסיק ביניהם, כי ע״ז נמשך יחודם זב״ז בסדר הראוי, והנה עד״ז הנה הוא ג״כ למעלה למעלה כי הושם פרסא בין כללות הג״ר לכללות הז״ת, ואינם עולים לעולם הז״ת הכללים למעלה מהפרסא דהג״ר הכלליים וכנ״ל, כי משום שהם ב׳ מדרגות הנה אי אפשר להמשיך יחודם זב״ז אלא רק לאט לאט, שהוא ע״י המצית האורה אשר דרך הפרסא דוקא, וכן הוא בכלל האצילות עם א״ק, אמנם כ״ז הוא רק בכל משך זמן דהעוה״ז עד עת התיקון העתיד כי אז יתבטל ר״ל יזדכך כל המסכים ויתפשט ויתייחד האור בכולו, וכן יהיה גם למטה באדם התחתון, וכמ״ש רז״ל במדרש ב״ר פ׳ כ״ו, סי׳ ו׳, בעוה״ז הרוח היא נבוקת (ר״ל מאירה, ומלשון כמראה הבזק ור״ל שהיא נתנוצץ ומאירה רק) באחד מאיבריו, כי עתה הרי יש להרוח ונשמה רק מקום מיוחד וחדר מיוחד בהגוף, אבל לעתיד לבוא היא נבוקת בכל הגוף, כי יזדכך הפרסא ויתמלא כל הגוף באור הנשמה, וכן ימלא כבוד ה׳ את כל הארץ ונשגב ה׳ לבדו בב״א:

[יד] **והיה** שם דחוק ומהודק, הנה פשוט הוא שדברי הרב בזה הוא רק על דרך לשון בני אדם כי מה שייך דחיקת מקום באור עליון כזה, אך הכוונה הוא כי מאחר שאותו האור התפשט מתחילה למטה כדי להתגלה ולהוציא תולדות הנה הוא לא נח ולא שקט להוציא את פעולתו לאור: [א.ה. עיין ההשמטה שנדפסה בסוף הספר.]

[טו] **היה** מספיק כו׳, כי ע״י הצמצום יצא ממדרגת א״ס למדרגת האצי׳ שהוא הגילוי דשם הוי״ה וכל השמות הכלולים בו ית״ש והגם שהוא ושמותיו חד אך זהו בהעלם, ונקרא א״ס, וזהו הגילוי, ר״ל גילויו דא״ס, ונקרא אלהות והם כל השמות וכינויים שכולם הם גילויו דא״ס ית״ש אשר נתגלה אלינו ע״י הצמצום, וע׳ לעיל פ״א אות כ״ז בהגהה:

[טז] **אבל** לא היה מספיק לתת כח לעולם הבריאה, ר״ל להסתיר שם בחי׳ אלהותו לגמרי ולהוציא משם ולמטה נבראים מחודשים ומוגשמים כמו שהם וכדי להסתתר אורו כ״כ עד שיהא אפשר להוציא דברים פחותים כאלו הוצרך להפרסא, והנה ידוע הוא שכח התהוות כל הבריאה כולו הוא באצילות ור״ל במלכו׳ דאצי׳ כי היא אדון כל הארץ המהוה הכל ומחיה הכל בהכח אשר מקבלת מלמעלה ולמעלה עד א״ס ית״ש ומחמת שעיקר קבלתה הוא מז״א כנודע ולכן הוצרך להפרסא להמעיט האור מאצי׳ כולו בשביל הבריאה וזה מ״ש שהפרסא הוא לצורך עולם הבריאה וע׳ לעיל אות ט׳ י״א י״ב ובדברינו בפקודים ספ״ו:

[יז] **אפי׳** שהוא משם ס״ג עצמו, לכאורה משמע שכוונתו הוא שהגם שהאור החדש הוא מהשם ס״ג עצמו עכ״ז הוא ממועט כי נתמעט ע״י הפרסא, אמנם היה לי מזה קושיא גדולה על דברי מ״ש בדע״ה [ח״א] דרוש ב׳ כי אותו האור החדש הוא מהע״ב דס״ג והוא הנולד ע״י זווג ולכך יצא הוא לשם בפנ״ע שהוא הנקרא בשם ב״ן ע״ש והרי כאן אמר האריז״ל שהוא משם ס״ג עצמו ומייחסו אותו ג״כ עדיין לשם ס״ג ומאותה קושיא היה לי מזה צער גדול עד שהאיר השי״ת את עיני ומצאתי במבוא שערים דפוס קארעץ ודפוס קראקא דע״ם יש כאן כי שם כתוב אותו הדיבור ג״כ כמו בע״ח רק חסר שם מילת שהוא וכ״כ שם, ממועט אפי׳ משם ס״ג עצמו, ור״ל כי הגם שאותו אור החדש הוא מזווג דהס״ג עם הע״ב דגלגלתא עכ״ז הוא ממועט אפי׳ מהס״ג עצמו והוא משום כי מאחר שנולד ע״י זווג א״כ יצא בזה למדרגה בפנ״ע והוא קטן מהם ע״ד ז״א הנולד מאו״א והוא קטן במדרגה אפי׳ מאימא כידוע ולכן הוא כי הגם שהס״ג עלה למעלה מהטבור משום שהאצי׳ אינו יכול לקבלו אך האור חדש הנולד ממנו הוא ממועט ממנו והוא יצא לשם בפנ״ע שהוא השם ב״ן ור״ל הב״ן דע״ב דס״ג וכמ״ש בדע״ה שם, וא״כ הרי הוא אדרבה ראיה לדברינו:

[יח] **איך** יש פרסא כו׳, ע׳ בהשמטות כאן (מדפוס ירושלים ע״ה חוב״ב) בשם כ״י שאמר פי׳ ענין פרסא שיש בין עולם לעולם (שהוא המסך שכתבתי לעיל אות י״ב) ולא פרסא זו עכ״ל, אמנם כבר ביארנו לעיל אות ט׳ כי הפרסא שהוא הקרומים שבאדם הם השורש להמסכים שבעולמות וא״כ נמצא שבעומק הוא ענין אחד כי האדם והעולם הוא אחד שכל מה שיש בזה יש בזה כנודע, ומ״ש ותבין והשכיל ר״ל שבזה תבין הענין מ״ש בשער סדר אבי״ע פ״א ב׳ כי בין אצי׳ לבריאה יש מסך אבל ע״ג האצי׳ לא יש שום מסך כלל והוא ע״פ שאמר כאן כי אפי׳ הפרסא שהוא הקרום שע״ג האצי׳ אשר הוא מזוכך הרבה מענין המסך כנ״ל אות י״ב ועכ״ז הוא אינו מעכב האצי׳ רק בשביל הבריאה לבד, כ״ה מבואר כוונתו במבו״ש ש״ב ח״א ספ״ב ומסיק שם כי האצי׳ (מצד עצמו) אין צריך רק ריחוק מקום שהוא הצמצום לבד והיינו במה שעלה האור למעלה מהטבור ונתרחק מן הנקודות אשר מכנגד הטבור ולמטה מבחוץ עכ״ל:

[יט] **אז** נתרבה אור כו׳ כבר ביארנו לעיל אות ד׳ כי עיקר עליית האור מה שעלה למעלה מהטבור הוא בחי׳ תגין ואותיות דהס״ג הכללי שמהגרון ולמטה אשר הוא האור דהתפשט׳ האצי׳ דאצי׳ שהוא שורש האצי׳ ולכן עלה למעלה כי כן הוא המקום דהשורש לעמוד למעלה ואחר שעלה אותו השורש למקומו אז עלו עוד אותן הבחי׳ האחרונות שבאותו השורש אשר בהם נרשמים כל תכונת האצי׳ והם עתידים להתפשט למטה בהתהוות האצי׳ ממש עלו הם עוד למעלה ולמעלה לקבל משם תוספת אור כהשיעור הראוי לאצי׳ ובדע״ה ח״א ביארנו כי אלו הבחי׳ האחרונות הם הבחי׳ האחרונות דהע״ב דס״ג והס״ג דס״ג והם אשר עלו לבחי׳ מ״ן מתחילה בהמוחין שלהם עצמם והיינו בהמוחין דע״ב דס״ג וס״ג דס״ג, ונתלבשו הבחי׳ האחרונות שלהם בהמוחין שלהם כדי לקבל תוספת אור מלמעלה וכדי שיצאו אותן הבחינות האחרונות לקומה שלימה בפנ״ע שהוא עולם האצילות וכן הוא הדרך לעולם דכאשר צריך איזה (דגם בספי׳ מיוחדת הוא נוהג ג״כ ענין זה כמ״ש בשער מאמרי רשב״י פ׳ שלח ד׳ מ׳ ע״ד,) ספי׳ לקבל תוספת אור מלמעלה להוציא כחו לפועל אז עולה אותה הספי׳ ומתלבש בהמוחין דאותו הפרצו׳ וע״י המוחין עולין עוד למעלה למעלה עד המ״ם דא״א לקבל משם כל מה שראוי להם וכמ״ש בזוהר הרקיע בביאור זהר בראשית ג׳ ע״ב בד״ה ר׳ יודאי אמר וכ״ה בשער מאמרי רשב״י שם ע״ש והנה המוחין דע״ב דס״ג וס״ג דס״ג הם מהטבור ולמעלה כי הם האו״א העקריים דא״ק אשר מקומם הוא מהגרון עד הטבור וכמ״ש בדע״ה ח״א ולכן כאשר עלו הבחי׳ אחרונות שם באותן המוחין נתרבו בהם ע״ז אור רב והיו שם לבחי׳ מ״ן וגרמו התעוררת הזווג להבחי׳ מוחין ג״כ ואח״כ עלו כולם למעלה למעלה לבחי׳ המ״ם דא״ק שהוא השרשים הפנימים דאו״א וכמ״ש בדע״ה ח״א ונתעורר גם שם בחי׳ זווג וזהו מ״ש אז נתרבה אור גדול כו׳ ואז נעשה כו׳ נזדווגו כו׳:

[כ] **אל** טעמים דס״ג שהם הא״פ. הטעמים דס״ג הוא הע״ב דס״ג ונקרא בשם ס״ג משום שהכוונה הוא על בחי׳ המ״ם רישא תליתאה והוא בחי׳ נוק׳ ושם ס״ג, נגד הרישא תניינא שהוא בחי׳

בחי' דוכרא ושם ע"ב, כי הב' רישין הם בחי' חו"ב כמ"ש הגר"א בס"ד פ"א בסד"ה קד"א וכ"ה ג"כ בדברי האריז"ל בזהר הרקיע ד' ק"א ע"א מדפוס קארעץ, ועיקר הכוונה בעומק הוא על בחי' הבינה דהמ"ם כי גם בהמ"ם יש בחי' חו"ב וכמ"ש הגר"א שם וכ"ה גם בדברי האריז"ל שם ומהבינה דהמ"ם נפקין הי"ג ת"ד בא"א וכן הוא עד"ז בא"ק בבחי' אח"פ שבו ולכך נקרא בשם ס"ג:

[כא] **ואז** ע"י מ"ן אלו כו' מזדווגו כו', כי כשעולים מ"ן מלמטה למעלה לקבל תוספת אור וברכה וכל תוספת אור אי אפשר לבא אלא ע"י זווג דוקא (וכמ"ש במבו"ש ש"ב ח"א פ"ו, כי כל אור צריך להיות כלול מקומה שלימה ומבחי' חו"ג וכ"ז לא נעשה רק ע"י זווג דוקא) ולכן כשמקבל העליון המ"ן מהתחתון הוא מזדווג עם נוקביה וע"י הזווג הוא מתמלא מעצמותו מכל הקומה שלו וכן מקבל ג"כ הוא תוספת אור מלמעלה ונתוסף באור המ"ן שעלה בו עד שנתקן להיות גם הוא לפרצו' שלם כי המ"ן כשעולה הוא לא נח ולא שקט עד שניתן לו כל מה שצריך לתיקונו ולכן מעורר הוא את הזווג וכנ"ל אות י"ב:

[כב] **נזדווגו** שם ע"ב כו' עם בחי' הס"ג שבו שהם שרשים כו', זה שע"ב והס"ג הוא החו"ב דהמ"ם והוא בחי' ישסו"ת שברישא כי הקד"א הוא בחי' או"א עלאין שברישא ומשם היה נמשך הזווג השני שהוא הזווג הפנימי הנמשך מרזא דח"ס והוא הזווג השני אשר לצורך התיקון המבואר לקמן בשער התיקון פ"ב משא"כ עתה בהזווג אשר לעולם התהו האמור כאן הוא הזווג הראשון והוא הזווג החיצוני אשר מישסו"ת לחוד ולכך לא היו האורות שיצאו מזה הזווג רק בחי' גבורות לבד וכמ"ש בדע"ה ח"א והנה ע"י הזווג הזה דהחו"ב דהמ"ם יצאו מהם ב' עטרין דחו"ג והוא התוספת מוחין ואור אשר נתוסף להמוחין דאו"א העקריים דא"ק שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג אשר מהגרון שלו ולמטה אשר עלו בהמ"ם כנ"ל אות י"א והעיקר התוספת מוחין מהזווג הזה היה רק לבחי' אבא דא"ק שהוא הע"ב דס"ג העיקרי כי הוא היה העיקר המקבל את העטרין דחו"ג שמזווג החו"ב דהמ"ם האמור כאן והשפעת הב' עטרין אשר השפיעו עתה החו"ב דהמ"ם הוא מהמ"ה וב"ן דהמ"ם כי מהס"ג דהמ"ם הוא האורות אח"פ שהוא העולם העקודים ומהמ"ה והב"ן דהמ"ם הוא לעולם האצילות מהמ"ה לאבא דא"ק שהוא הע"ב דס"ג העיקרי שמהגרון שלו ולמטה ומהב"ן לאמא שהיא הס"ג דס"ג העיקרי שמהגרון שלו ולמטה ועתה בהזווג הזה אשר לצורך הנקודות ועולם התהו אשר היה רק זווג החיצוני כנ"ל היו העטרין רק מהב"ן דמ"ה לאבא, ומהב"ן דב"ן לאמא והם בחי' הב"ן דמערכות הב' כי המ"ה וב"ן דהמ"ם אשר אלו העטרין יצאו מהם הם המ"ה וב"ן דהמערכה הא' ר"ל הפרט הראשון אשר נתפרט המ"ם לד' שמות הוא אנו קוראין בשם מערכה הא' ואותן המ"ה וב"ן אשר נתפרטו ג"כ לד' שמות הוא אנו קוראין בשם מערכות הב' והב"ן מהם שהוא הב' עטרין של עתה אשר קיבלו עתה או"א לתוספת מוחין שלהם הרי הוא הב"ן דהמערכות הב' והנה ידוע הוא כל תוספת מוחין שהוא העטרין אשר מקבלים או"א לצורך הולד אינו יוצא אותן הב' עטרין עצמן בהולד אלא שנתחלף ממדרגה למדרגה כנודע בסוד אור מים רקיע וק' ברכאן שהם ג"כ בחי' ד' שמות עסמ"ב ורק הבחי' האחרונה שהוא השם ב"ן הוא אשר נתגלה בהולד וא"כ נמצא שבחי' הב"ן דמערכות הב' הנ"ל אשר קיבלו או"א לתוספת מוחין שלהם נתפרט עוד בהם עצמן ג"כ לד' שמות עסמ"ב (שהם הד' בחי' אמ"ר וק"ב) והוא מערכה הג' והב"ן מהם הוא אשר יוצא בהולד וא"כ נמצא שמה שהיה נולד מאו"א דא"ק לצורך הנקודות לא היה אלא רק הב"ן דמערכות הג' לבד, וכבר אמרנו שעיקר המקבל היה רק אבא לבד שהוא הע"ב דס"ג העיקרי אשר מהגרון של א"ק ולמטה וממנו מיירי כאן כי האמא שהיא הס"ג דס"ג היא הוציאה את אורותיה דרך העינים כמו שיבואר למטה אבל עתה מיירי מהע"ב דס"ג שמהגרון ולמטה שהוא בחי' אבא דא"ק וממנו נולד אותו אור חדש שאמר והוא מהב"ן דהמערכה הג' שהוא ב"ן דב"ן דמ"ה דהמ"ם וכמ"ש כ"ז בדע"ה ח"א דרוש ג':

[כג] **ואז** נמשך אור חדש מלמעלה, הוא העטרה דחסדים אשר היה נמשך לאבא לתוספת מוחין שלו שהוא הב"ן דהמערכה הב' שהוא הב"ן דמ"ה דמ"ם כנ"ל ומשום שהוא מהמ"ה, הוא ע"כ בחי' חסדים עכ"פ לכך נעשה מזה המלכים דיושר והם מאירים ומבסמים קצת לאורות העינים שהם המלכים דעגולים והנה עיקר לידתו של זה האור הוא מאבא דא"ק אשר מהגרון ולמטה ומה שמקבל מהמ"ם שהוא השרשים הפנימים דאח"פ הוא רק בחי' התוספת מוחין לבד לצורך הזווג וכדי להשפיע בחי' טפת מ"ד ולכך יצא זה האור מהפרסא ולמטה משום שהוא יוצא מאבא אשר הוא מהגרון עד הפרסא משא"כ אורות אח"פ שהוא העולם העקודים שעיקר לידתו הוא מהמ"ם בעצמו (וגם הוא מהס"ג דהמ"ם כנ"ל) לכך יצא הוא דרך אח"פ כי כן הוא הוצאות אורות המ"ם לעולם וכמו שמצינו ג"כ בי"ג ת"ד דאצילות והנה זה האור אשר נולד מאבא דא"ק שהוא הע"ב דס"ג שמהגרון שלו ולמטה הנה עיקרו הוא הבחי' האחרונה של אותו הע"ב דס"ג בעצמו אלא שאחר שעלה למ"ן ונתוסף בתוספת אור וברכה אז נתקן עי"ז להיות גם הוא לקומה שלימה בפנ"ע וכנ"ל אות ט"ז וי"א ואז קנה לו שם בפנ"ע שהוא שם ב"ן כי משום שהוא מהבחי' אחרונה אשר הוא לעולם בחי' ב"ן כנודע וגם התוספת אור אשר קיבל היה ג"כ מבחי' ב"ן שהוא הב"ן דמ"ה דהמ"ם וכנ"ל לכך הוא השם אשר קנה לו בפנ"ע הוא שם ב"ן והוא הב"ן דס"ג כי מהגרון ולמטה הוא הס"ג הכללי דא"ק ואותו האור הנולד מחדש הוא נקרא ב"ן דס"ג והוא מה שנזכר בדברי הרב בכמה דרושים כי בעולם התהו יצא השם ב"ן הכוונה הוא על אותו אור החדש הנולד מהע"ב דס"ג כי הוא אשר קנה לו שם בפנ"ע להקרא בשם ב"ן וכמ"ש בדע"ה ח"א דרוש ב' אמנם משום שהוא מהע"ב דהס"ג הכללי שהוא בחי' אבא וגם התוספת מוחין שלו הוא מהמ"ה דהמ"ם לכך נעשה ממנו המלכים דיושר כנ"ל ונקרא הוא בשם ב"ן דמ"ה בערך אורות העינים שהם המלכים דעגולים שהם נקראים ב"ן דב"ן:

[כד] **ובוקע** ויורד דרך הפרסא, הנה עתה התחיל לידת בחי' המ"ה הכללי אשר נחלק אח"כ לכל פרצופי האצילות כנודע והוא נחשב ג"כ לבחי' ז"א בא"ק ומקומו הוא מהפרסא ולמטה וכמ"ש בשער ז"א רפ"א כי עד עתה לא היה שום גילוי בא"ק רק להע"ב וס"ג בלבד וכמ"ש הרב לעיל רפ"א אבל עתה באותו הבקיעה והירידה דאור החדש אשר ירד למטה הנה התחיל בזה לידת הז"א אשר בא"ק שהוא בחי' המ"ה הכללי כי הרי הוא מהע"ב דס"ג שהוא בחי' אבא כנ"ל וכן שורשו הוא מהמ"ה דהמ"ם כנ"ל אמנם לא היה עדיין לידה גמורה כלל כי לא היה עתה רק בבחי' הוצאת טיפת מ"ד לבד והוא כבחי' הרקישא אשר אמר הגר"א זללה"ה בס"ד פ"ב בסד"ה בהאי זמנא ע"ש וגם לא היה עדיין רק לבחי' הנוק' שבו לבד ור"ל שגם אותו הרקישא לא היה עתה רק לבחי' הנוק' שבו ור"ל הנוק' שבז"א עצמו, לא הנוקבא הפרטית כי היא אשר יצאה מהעינים כמו שיבואר, אבל עיקר הז"א שהוא השם מ"ה העיקרי וכן עיקר לידתו לא היה אלא רק מהזווג הב' דע"ב וס"ג אשר לצורך התיקון האמור בשער התיקון פ"ב אבל עתה הוא אינו אלא רק הב"ן דמ"ה לבד ור"ל הב"ן דמ"ה אשר לאחר התיקון שאותו המ"ה אשר יצא לאחר התיקון יצא עתה ממנו בחי' הב"ן שבו והוא נקרא עתה בשם ב"ן דס"ג כנ"ל אות כ"ב ומשום שהוא מהס"ג הכללי שמהגרון ולמטה ובדברי הרב נזכר הוא ע"פ רוב בשם ב"ן סתם כי מהס"ג הרי יצא לבחי' בפנ"ע והמ"ה אשר לאחר התיקון הרי לא נתגלה עדיין לכך לא נזכר בדברי הרב בשם ב"ן דמ"ה רק בשם ב"ן סתם אמנם נקרא בשם ב"ן הפנימי וכמ"ש בטנת"א פ"א בהמ"ב שם ובשביה"כ פ"ו והוא משום כי יציאתו ולידתו היה מהבקיע דרך הפרסא ולא היה לידתו חוץ ממקומו אלא שנולד בהע"ב דס"ג (שמהגרון ולמטה) עצמו משא"כ האורות דס"ג דס"ג (שמהגרון ולמטה) לא נולדו במקומם בהס"ג דס"ג עצמו אלא שיצאו מהעינים והרי נולדו חוץ למקומם וגם אח"כ כשנתלבשו בהנהי"מ דס"ג הרי היה ג"כ הע"ב דס"ג בפנים

והס"ג דס"ג מבחוץ ולכך נקראו האורת דע"ב דס"ג בשם ב"ן פנימי אבל עיקרו של אותו הב"ן הוא באמת מהמ"ה שלאחר התיקון ולכך נעשה מאותו הב"ן המלכים דיושר והוא הנוק' דז"א דא"ק:

[כה] **אמנם** האור הראשון כו', הכוונה הוא על כל עיקר האור דהתפשטות הא' אשר לצורך האצילות אשר היה נתפשט מתחילה מטבורו ולמטה משום שהוא המקום שעתיד להיות האצי' וכדי להתלבש להיות ראוי לשורש האצילות וכנ"ל אות ד' ולכך נשאר הוא למעלה ולא ירד עוד כי יסוד הבנין הוא למעלה מהבנין כמ"ש שם:

[כו] **ומשם** נתפשט ויצא דרך העינים, הוא הבחי' האחרונה דס"ג דס"ג שמהגרון ולמטה אשר הוא בחי' האמא דא"ק ור"ל כי האור שמהטבור ולמטה אשר אמרנו שהוא האור דהתפשטו' הא' דאצי' הנה היה הוא מבחי' התגין ואותיות דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שמהגרון ולמטה והבחי' האחרונות מאותן התגים ואותיות דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג הנה הבחי' האחרונה מהע"ב דס"ג הוא האור החדש אשר נולד ויצא לבחי' בפנ"ע כי הוא בחי' הז"א דא"ק כנ"ל אות כ"ג אבל הבחי' האחרונה מהס"ג דס"ג כאשר עלתה היא ג"כ לבחי' מ"ן למעלה ולמעלה עד בחי' החכמה דהמ"ס דא"ק הנה לא קיבלה משם הוספת אור הראוי לה אלא שהוציאה אותה המ"ס ממנה ולחוץ והוא אשר יצאה דרך העינים כי שם הוא מקומה של החכמה דהמ"ס ור"ל כי הוצאת האורות של החכמה דהמ"ס הוא מהעינים וכמ"ש בדע"ה ח"א שביארנו שם שהגם שלא קבלה תוספת אור ממש עכ"ז אותה הארה קבלה עכ"פ כי עי"ז היה להן כח לצאת למלוכה כרגע ואותה ההארה אשר קבלה משם הוא הב"ן דהמערכה הג' שהוא ב"ן דב"ן דהמ"ס ונמצא כי היו האורות העינים מב' בחי' כי עיקרם הוא מהבחי' האחרונה דהס"ג ויש בהם ג"כ מבחי' ב"ן דהמערכה הג' דהמ"ס ומשום אותן הב' בחי' נקראו בשם נקודות כמ"ש לעיל פ"א אות ח' ע"ש וכן שם אות כ"ז ביארנו עוד כי מה שקיבלה מהמ"ס לא היה רק בחי' ראיה הצדדיית לבד ולא מקו האמצעי שבו אשר הוא מגילוי דא"ס ית"ש ולכך לא נעשה מאותן אור דעינים רק העגולים לבד וכמ"ש בפ"א מאות כ"ז עד אות פ"ט והנה אותן אור העינים שהם העגולים הוא מבחי' ב"ן הכללי העיקרי אשר נחלק אח"כ הוא עצמו גופה לכל פרצופי האצי' כנודע והוא נחשב ג"כ לב"ן שהוא מלכו' נוק' דא"ק (כי הכלל הוא דהמ"ה וב"ן הכלליים דא"ק הם עצמן נחלקו ונעשה מהם עצמן כל פרצופי האצי', ונמצא כי כל האצילות כולו הוא עצמו (לא זולת) נקרא בשם מ"ה וב"ן הכלליים וכן זו"ן הכלליים דא"ק וזכור זה) אמנם משום שלא נולדה ע"י זווג אלא אותה הבחי' האחרונה דס"ג אשר עלתה למעלה היא אשר יצאה מהעינים לכך לא נעשית עדיין לבחי' בפנ"ע ולשם בפנ"ע שהוא שם ב"ן אלא שנקראת עדיין עתה על שם ס"ג עד אחר הזווג הב' דע"ב וס"ג דא"ק שאז יצאה לבחי' בפנ"ע ולשם בפנ"ע שהוא שם ב"ן הכללי וכמו שיבואר שם בעה"י אבל עתה נקראת עדיין על שם ס"ג והוא שם ס"ג שיצאה מעינים אבל באמת היא מבחי' המלכו' הכללי דא"ק אשר עתידה להתגלות אח"כ בגילוי גמור וזו היא התחלת לידת המלכו' הכללי דא"ק ור"ל המלכו' שהוא הב"ן הכללי שבא"ק אמנם לא יצא הענין מהכח אל הפועל כי לא נולדה עדיין כלל כי הרי יצאו הנקודות מהעינים ולחוץ ולכן לא יצאו אפי' בחוץ לשם בפנ"ע כלל וכמו שאמרנו וא"כ נמצא כי בעולם התהו היה חילוק גדול בין בחי' לידת הז"א דא"ק ללידת המלכו' דא"ק כי הז"א יצא גם בעולם התהו לבחי' בפנ"ע כנ"ל אות כ"ב אבל המלכו' לא יצאה עדיין לבחי' בפנ"ע כלל וגם הז"א היה עיקר לידתו בא"ק עצמו כי בקע הפרסא וירד למטה מטבורו ונשאר שם עיקרו בפנים ורק הארתו יצא דרך הטבור ויסוד ולפר"ג כמ"ש בדברי הרב למטה אבל המלכו' לא נולדה בפנים כלל אלא כל יציאתה הוא רק בחוץ לבד וזהו מ"ש האריז"ל בפירושו לספרא דצניעותא ד' ק"ג ע"ב כי המלכים דעולם התהו לא הוה להו שרשא וגזעא לעילא וכן אמר שם עוד בד' ק"ד ע"ב וק"ה ע"א כי סבת מיתת המלכים היה משום שלא היה להם שורש ואחיזה למעלה ושרשיהן וגזעיהן העליונים לא נמצא עדיין ומשום שלא היה שרשם שם לכך לא האיר והשפיע בהם וכן אמר גם הגר"א זללה"ה בס"ד פ"א בד"ה וארעא אתבטלת כו' כו' כי לפיכך מתו המלכים לפי שלא היה להם שורש למעלה, וזהו ג"כ הטעם מ"ש הגר"א זללה"ה שם וכן האריז"ל בפי' הס"ד ד' ק"ה כי המלכו' לא מלכה כלל ולא באה לכלל הויה וכמאן דליתא דמיא, והוא מבואר ע"פ דברינו כי לא נולדה עדיין בא"ק עצמו לכאורה לפי מ"ש לעיל וסמוך אין מקום להדברים אולם האמת הוא כי המלכים דעגולים לא קבלו תוספת מוחין ממש למעלה אבל המלכים דיושר הרי קבלו היטיב ולכך לא היה להמלכים אשר יצאו מהעינים שורש למעלה ומשום שלא יצאה המלכו' הכללי דא"ק לבחי' בפנ"ע לכך לא באה המלכו' דהנקו' לכלל הויה כלל, וע' בדברינו עוד בזה בדע"ה ח"א דרוש ה':

[כז] **עד** סיום רגליו דא"ק ע' בדע"ה ח"א שכל אותה ההלבשה אשר הלבישו הנקודות לא"ק הוא רק החלק דא"ק אשר מתפשט להשתתף בבנין האצי' ונעשה לעצם מעצמיו (אלא משום שלא היה יציאתם עתה ע"י הזווג דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג וגם לא היה מתגלה עדיין היחוד דאור א"ס בהם לכן לא היה נתייחד אותו החלק דא"ק עמהם ביחוד גמור להיות עצם מעצמיהם ולכך לא נקראו אלא בשם הלבשה בלבד וע' לעיל פ"א אות מ"ד) אבל עיקרו דא"ק עצמו הוא נסתלק ועלה למעלה מהטבור לגמרי:

[כח] **נבלע** ונכלל בעקודים והיינו האור היותר זך מהם הוא נשאר בעקודים והוא משום שהעקודים הוא שרשם וכמ"ש בעקודים פ"ה כי במלכו' דעקודים יש י' שרשים אל י"ס דנקודים כי משום שהאורות שמהטבור ולמטה הם מהמלכו' דהטבור ולמעלה והאורות דמהטבור ולמעלה הם נכללים בהאורות דאח"פ ונמשכים זה מזה וא"כ נמצא שהשורש דהנקודות אשר הם מהטבור ולמטה הם בעקודים שהוא האורות דאח"פ. וכמ"ש בכללי התוה"ם כלל ה':

[כט] **ומאיר** באלו הנקודים, בדרך הארה בעלמא כדי לבסמם ולהמתיקן שיצאו למלוכה כרגע אבל לא ביחוד גמור כי זהו עיקר הזווג אשר היה חסר בעולם התהו:

[ל] **הנה** הוא מסתכל כו' ולוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים כו', לכאורה קשה כי מאחר שהעקודים הוא שרשם כנ"ל א"כ מה צורך לטעם משום שעוברים דרך הם הלוא פשוט הדבר שהענפים הם יונקים לעולם מן השורש ועוד קשה כי איך אפשר לומר שאותו האור הוא לצורך עשיית הכלים הרי הכלים הם לעולם גרועים מהאור ואיך אפשר לומר שמהאור הגדול דעקודים יומשך להכלים דנקודות הלוא האור הגדול דעקודים הוא צריך להיות לבחי' נשמה לנשמה להנקודות וכמ"ש גם הגר"א זללה"ה בזהר פקודי רס"ח ע"ב כי מהסגוללת הז"ת דמלכו' דעקודים נעשה כדל"א דאצי' ע"ש אמנם כל אלו הקושיות כבר נתבארו היטב בעה"י בדע"ה ח"א דרוש ו' באורכה יעו"ש ובדברינו שם מדוייק היטיב הלשון שאמר לצורך עשיית הכלים ולא לעצמות הכלים כי העצמות העיקרי של הכלים הרי הם נעשית רק מהצמצום החזק שהוא העביות הנשאר אחר הסתלקות הא"ק כנ"ל אות ד' אלא משום שאותו העביות הוא מעצם הגבורות אשר דרכם להפרד ולכן היה מוכרח להמשיך בהם אור מהעקודים שהם חסדים גמורים כדי שיתבסמו קצת שיוכלו להתדבק פירודי העביים זה לזה כל שיעור הפירודים הצריך לכל כלי וזהו מ"ש שלוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים כי ע"י אותו האור דאח"פ נתבסמו עצם הגבורות העביות ונתדבקו זב"ז ונעשו לכלים ועוד כי אלולא האור דעקודים לא היה אפשר לאורות העינים אשר הם ג"כ רק גבורות חזקים אשר דרכם להתפרר ולהתפרד לא היה אפשר להם להתצמצם ולהתלבש בכלי בשום אופן ורק ע"י קבלת אור דעקודים נמתקו ונתבסמו אור הגבורות דהעינים וניתן מעצור לרוחם שינוחו מרתיחתם ושיתלבשו בהכלים באותו הרגע שיצאו למלוך לכשיוכלו להתקיים כרגע כי אלולא שנמתקו מהאור דהעקו' לא היה אפשר להעשות כלים להם בשום אופן כי לא היה כח בשום כלי לצמצם ולהגבילם, וכ"ז הוא הכל לפי דברינו בדע"ה ח"א דרוש ו' סי' ג' אמנם עתה באנו בשביל דבר שנתחדש קצת ובפרט שהקושיא הראשונה הנ"ל

הנ"ל אינו מתיישב עדיין אך הענין הוא כי כבר כתבנו בטנת"א רפ"א כי אורות אח"פ הם מהבינה דהמ"ס אבל כח ההסתכלות הוא מהחכמה דהמ"ס ובאורות הנקודות הנה אמרנו לעיל אות כ"ה ובפ"א אות ח' שיצא עכ"פ איזה בחי' אור גם מהחכמה דהמ"ס ג"כ והנה הכלים דהנקודות אשר אמר לקמן פ"ד שהם הונחו שם בתחלה הם היו נעשים מהבחי' התחתונה והתיכונה דא"ק אחר שנעלם ונסתלק האור למעלה כנ"ל אות ד' והנה פשוט הדבר שאותן הכלים אשר היו נעשים מהבחי' התחתונה והחיצונה דא"ק אי אפשר שיהיו הם כלים גם לאור החכמה דא"ק וכמו שידוע שיש ג' כלים לג' אורות נר"ן הרי שאי אפשר לכלי הנפש להיות כלי לרוח ולנשמה אלא שצריך לכ"א כלי לפי ערכו, והוא פשוט ולכן לצורך עשיית הכלים גם לבחי' אור החכמה דהמ"ס דא"ק אשר היה משתתף ג"כ באורות דנקודות הוצרך ליקח לזה מאור האח"פ שהוא מהבינה דהמ"ס שבו כי אור הבינה הוא בחי' גוף וכלי לאור החכמה וכמ"ש בשער דרושי אבי"ע פ"ב וכמו שידוע שהבינה היא הבוצד"ק דמדיד משחתא ונותנת גבול ומדה לכל, וזהו מ"ש הנה הוא מסתכל באורות אח"פ ודייק לומר מסתכל משום שכוונתו הוא רק על עצם אור הראיה עצמה אשר רק לזה נעשה הכלי מהאור דאח"פ אבל לא לבחי' האורות אשר עלו מלמטה להטבור למעלה ויצאו דרך העינים כי להם נעשו כליהם מהעביות הנשאר למטה אחר שנסתלק האור למעלה כנ"ל אות ד' אבל האור אשר לקחו מהאח"פ נעשה זה בהם לבחי' נשמת **פנימיות** ולא לבחי' כלים חלילה וחלילה כי האורות האח"פ הוא שרשם ושואבים משם עיקר חיותם כמו שהוא הדרך לעולם בכל ענף עם השורש שלו אבל אור החכמה דהמ"ס דא"ק שהוא למעלה מאורות דאח"פ (אשר הם רק מהבינה דהמ"ס שבו) כאשר שהיתה צריכה לירד למטה להשתתף באורות הנקודות כדי שיצאו למלוכה כרגע הנה כאשר ירדה למטה ועברה דרך האח"פ לקחה מהאור דהאח"פ לצורך הכלי שלה (כדי שיהא לה לכסות ולבוש לצורך ירידתה למטה) כי אור האח"פ שהוא בינה נעשה גוף וכלי להאור ההסתכלות שהוא החכמה דהמ"ס ודעת לנבון נקל שדברינו הללו אינם סותרים למ"ש בדע"ה ח"א דרוש ו' כי הא והא איתא שכח הראיה שהיא מהחכמה דהמ"ס לקחה מאח"פ הכלי שלה ממש אבל האורות דנקודות (אשר עקרם הם מהס"ג דס"ג שמהגרון ולמטה כמ"ש כ"פ בדברינו) וכן הכלים דנקודות אשר נעשו מהעביות כנ"ל והם אשר הונחו שם בתחילה הם לקחו מאח"פ אור פנימיות וחסדים כדי שיצאו לבחי' ההתהוות כרגע, אמנם בשער אח"פ פ"א בדרוש הר"ג וכן שם פ"ג (וע"ש בדברי השמש שכתב שגם הפ"ג הוא אינו מקבלת הרח"ו ז"ל) מבואר לכאורה היפך מדברינו כי אמר שם שכלי האח"פ הוא נעשה מאור ההסתכלות וא"כ הרי היפך ממה שאמרנו שמהאור האח"פ נעשה כלי לאור ההסתכלות ובאמת לא עלינו תלונותינו כ"א על דברי הרב בעצמו כי הרי הרב בעצמו אמר בפירוש כאן על אור העין כי הוא מסתכל באורות אח"פ ולוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים ושם אמר כי מההסתכלות נעשה הכלי לאורות האח"פ אך גם בקצת התבוננות בהלשון שם נמצא מבואר כי הרי אינו אומר שם כלל שנעשה הכלי דאח"פ מאור ההסתכלות כי ח"ו לומר כן כי היעלה על הדעת שמאור הראיה שהוא חכמה יעשה גוף וכלי להאח"פ שהוא בינה וזו"ן (וע' לעיל פ"א אות י"ז ואות כ"ה) אלא שעיקר הכלי דעקודים הנה הוא נעשה מהעביות הנשאר אחר הסתלקות הא' וכמ"ש בעקודים פ"ג ובדברינו שם ספ"ו ובכ"מ אך התועלת מהאור הסתכלות היה להפריד האור מהעביות כי ע"י אור דהסתכלות שהוא אור החכמה שהוא השורש דאור אח"פ שהם בינה וזו"ן ולכן כאשר הבריק והאיר אור החכמה באח"פ אז מצא מין את מינו ונתדבק אור האח"פ באור ההסתכלות שהוא אור החכמה ויצא ונפרד מהעביות שלו וע"ד הכתוב נפשי יצאה בדברו, ונשאר העביות למטה לבדו כי העביות אחר שנתעבה לא היה יכול לעלות וכמ"ש שם פ"ג וכנודע וע"י נעשה העביות לבחי' כלי והוא מ"ש שם בשער אח"פ פ"א דרוש הר"ג ובהכאה שהכה כו' נעשה הכלים ור"ל כי ע"י התקרבותו והתדבקותו באור האח"פ ע"י המשיך את האור היותר זך שבו אצלו ונפרד האור מהעביות ונעשה מהעביות הנשאר לבחי' כלי וזהו ג"כ מ"ש שם שנעשה הכלי ע"י אור חוזר, ולשונו שאמר ובהכאה שהכה כו', הוא ע"ד שאמר ג"כ בסדר אבי"ע פ"א בענין הכלים דאצילות כי הכה אור א"ס ית"ש המתפשט כו' ואז בכח ההכאה של הירידה ופגע שם חזר לעלות בסוד או"ח למעלה ואז נגמר עולם האצילות בבחי' הכלים עכ"ל וע' בעקודים ספ"ו מה שפירשנו בזה ע"ש ועד"ז הוא ג"כ הכוונה ממש בענין ההכאה אשר אמר באח"פ פ"א בדרוש הר"ג שהכה אור ההסתכלות באור האח"פ וכן מפורש כוונתו ביותר שם פ"ג בסוף אותו הענין במ"ש שם וע"י הסתלקות (מ"ש הסתלקות ב' הוא אינו מדויק כי הוא רק הסתלקות הא' אבל הסתלקות הב' הוא ההסתלקות דמטי ולא מטי וכמ"ש **במול"מ** פ"א אמנם יש לומר דקריה ליה ההסתלקות ב' לגבי ההסתלקות דא"ס ית"ש שהוא הצמצום האמור בעו"י ענ"ב) ב' מלמטה למעלה שהם אור העקודים ואור העין היה האור חוזר ומלביש את הז"ת ור"ל כי ע"י עליית האור וחזרתו למעלה ע"י אור ההסתכלות שהעלה אותן ע"י נשאר העביות לבדו ונעשה לבחי' כלי, ומה שמחלק שם בין הכלי דהג"ר להכלי דהז"ת הענין הוא כי הכלי דג"ר שהוא יותר זך היא נעשה גם בירידת האור לבד כי הנה ע"כ הוא שגם בירידת האור לבד התחיל תיכף פרידת האור הזך דאורות האח"פ מהעביות שלהם כי תיכף כשירד אור ההסתכלות והכה בהאורות אח"פ נתדבקו תיכף האור הזך מהאח"פ עם האור דהסתכלות והיה ע"כ תיכף איזה פרידה עכ"פ מהאור הזך דאח"פ להעביות שבהם והנה להג"ר היה מספיק זה העביות להיות להם לבחי' כלי והגם שלא היו עדיין עביות ממש כי היו עדיין קרובים להאור עכ"ז היו נכרים תיכף לבחי' כלי להג"ר ומכש"כ כשפגע אור הראיה באור הנפש דאח"פ כי באור הנפש הוא עיקר דהעביות (ע' לעיל אות ד') ולכן בהגיע אור ההסתכלות לשם ודאי הוא שהיה הפרידה יותר ניכר לכך היה מספיק זה להעשות כלים להג"ר דאח"פ אמנם הכלי דהז"ת לא היה ניכר אלא דוקא ע"י חזרת ועליית האור למעלה לגמרי שהוא הסתלקות הא', וע"י נשאר העביות למטה לבדן ואז נעשה לבחי' כלי גם להז"ת ג"כ, והכל הוא ע"י האור דהסתכלות כי כאשר יצא הוא נתדבק בו האור הזך דאח"פ ועלה עמו למעלה שהוא הסתלקות הא' האמור בעקודים פ"ג, ומה שאמר שם באח"פ פ"א בדרוש הר"ג וכן שם פ"ג כי לפי שאין בראיית עינים הבל ממש אלא הסתכלות לבד לכך אינו נעשה ממנו אלא הכלים, ר"ל בזה ללמדינו כי הגם שאמר שאור העינים שהוא בחי' חכמה ירד ונמשך באור האח"פ שהוא העולם העקודים אל נטעה לומר שהעולם העקודים יש בו מאור החכמה ג"כ ע"ז משמיענו שלא כן הוא כי לא השתתף אור החכמה בעקודים כלל שכל העקודים הוא רק מאח"פ שהוא בחי' בינה וזו"ן לבד והם אשר נתלבשו בבחי' כלי שהוא כלי דעקודים כנודע אבל אור החכמה לא נתצמם להתלבש בשום כלי כלל ומה שירד אור דעינים בעקודים הוא רק כח הראיה והסתכלות לבד ולא הבל ממש ולא היה מזה שום תוספות אור בעקודים רק תועלת עשיית הכלי לבד כמו שאמרנו אמנם לצורך הנקודות ירד ג"כ כח ההסתכלות וכנ"ל ושם היה מספיק אותו הכח להיות בהם לתוספת אור כי על ידו נמתקו ונתבסמו כנ"ל פ"א אות ח' ונמצא כי בעולם העקודים היה התועלת מאותו הכח רק לצורך הכלים שלהם לבד אבל בעולם הנקודות היה זה לתועלת גם להאורות שלהם, והנה לצורך ירידתו בהנקודות לקח מאור העקודים להתלבש בו כי אור האח"פ שהוא בינה וזו"ן (כמ"ש באח"פ פ"א) הם בחי' גוף וכלי להכח ההסתכלות שהוא מבחי' חכמה, ואולי מה שלקח לבחי' כלי היה באמת רק מהכלי דעקודים וכמ"ש הרב בפנימיות וחיצונית רד"א כי לא נעשה מאורות כלים ומכלים אורות אך אולי מאח"פ לבחי' ההסתכלות יכול להעשות כי הוא נחשב לעולם בפנ"ע ומעולם לעולם יכול להעשות ול"ע בזה אך יצא לנו מדברינו עכ"פ שמה שנעשה כלים מאח"פ לאורות העינים הוא רק לבחי' הכח דהסתכלות לבד אשר הוא מבחי' החכמה דהמ"ס דא"ק אבל לא להבחי' האחרונה אשר עלה מהטבור ולמטה, והנה יש לומר עוד באופן אחר בהא דאמר באח"פ פ"א ופ"ג כי נעשה מהכח דהסתכלות הכלים דאח"פ שכוונתו הוא על ציורי הכלי ועל תיקון עביותה כי כל כלי

דהתחתון הנה הגם שעלמותה הוא ממדרגת אותו התחתון גופה ומהעצביות שבו אך ציורה ותיקון עשייתה הוא לעולם ע"י העליון ולכך נעשה מהכח דהשכלות אשר הוא מהחכמה דהמ"ס הכלי דאח"פ שהוא בינה דהמ"ס כי כל ציורה ותיקון עשייתה הוא רק מכח החכמה וזהו מ"ש הרב שם פ"ג כי מסוד הראייה נעשה י' כלים להבל האוזן וי' כלים להבל החוטם וי' להבל הפה ע"ש כי הגם שידוע שבעקודים הוא רק כלי אחת אך כוונתו הוא כמ"ש במול"מ פ"א שהוא כדמיון כלי אחד ארוך אשר החלקים שלו אינם שוים והנה כל תיקוני החלקים וציורם שיהיו ראויים להלביש כל ספי' וספי' מי"ס האוזן והחוטם והפה זה נתקן ונעשה מכח החכמה ע"י השכלותו בהם וכמ"ש וירא אלהים את האור כו' ויבדל כו' וכמו שמפורש בדברי הרב שם, ועד"ז הוא ג"כ כוונת הרב מ"ש כאן בנקודות פ"ב שהנקודות בעברם דרך האח"פ לקחו משם אור לצורך הכלים שלהם הכוונה הוא ג"כ על עשיית תיקונם וציורם של הכלים דהנקודות שהוא ע"י האור דאח"פ דוקא כי כל תיקוני דהתחתון הוא לעולם רק ע"י העליון ולכן בעברם דרך הם נשתתף עמהם איזה בחי' אור מהאור דאח"פ וירד עמהם להתעסק בהם בעשיית תיקונם ונמצא כי לבד מה שעוברים עיקר תיוחס משם משום שהעקודים הוא שרשם הנה לוקחים משם עוד אור ג"כ לצורך הכלים שלהם ג"כ והיינו לציירם ולתקנם בכל תיקונם הצריך להם ואולי הוא כי אותו האור אשר לוקחים הנקודות מאח"פ לצורך תיקון כליהם הוא אור דהג' אהי"ה אשר אמר לעיל פ"א שהם מבחי' השם ס"ג דאח"פ ונמשכו בהנקודות לצורך עשיית כלים שלהם, וע"ש בדברינו אות י"ז:

[לא] **וא"כ** מוכרח הוא כו' יתערב עמהם כו' כי ירידתם דרך אח"פ ויציאתם משם הוא מעין עיבור ור"ל השהות וזמן העיבור אשר שוהה הולד בבטן אימא ולידתו ממנה והנה ע"י העיבור חוג ולידה נותנים או"א חלק מכל חלקי הקומה שלהם בהולד וכמ"ש במוחין פ"ה ובכ"מ מדברינו וכבר כתבנו בדע"ה ח"א שכל עניני התיקונים אשר היה ע"י יציאת המ"ה היה ג"כ קצת ומעין זה גם בעולם התהו עכ"פ דאל"כ לא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל באותה הרגע שמלכו ולכן ירדו דרך אח"פ ולקחו אור משם כי הנה אורות אח"פ הרי הם מהבינה דהמ"ס שהוא הס"ג שבה והוא בחי' אמא וכנ"ל אות כ"א והנקודות הם מהמ"ה וב"ן דהמ"ס והם בחי' זו"ן ולכך יצאו דרך אח"פ ולקחו אור משם כי אותו האור הוא החלק דאמא הנותנת בהולד, ואל יקשה קצת להמעיין לומר האיך יתקשר בדברינו הללו עם מה שכתבנו לעיל אות ל' כי הרי ביארנו בדע"ה ברוב דברינו שם איך שכל עניני התיקונים עולים כולם לקנה אחד כי כולם תלויים ביציאתם ע"י עניני הזווגים דהעליון ודי בזה:

[לב] **ואינם** מקבלים אותם רק בשיבולת הזקן שהוא אחר שנתלבש אור האוזן באורות חוטם ופה ונמצא שאפי' הג"ר לא קיבלו מאור האוזן עצמו אלא רק ע"י לבושים, (ועפ"י דברינו הנ"ל בסמוך יהיה הענין כי כל ולד שמקבל מאו"א הוא רק מהנה"י שלהם כנודע ועיקר הכוונה הוא לעולם רק מהמלכו' העומדת נגד הנה"י ולכן אינם מקבלים רק בשיבולת הזקן כי שם הוא המלכו' דאורות אח"פ וכמ"ש באח"פ פ"א בדרוש הר"ג שם) אמנם קבלת כל הפרצופים שלאחר התיקון הנה מקבל כל עליון בעלותו למעלה בסוד מ"ן ממנו עצמו בעברו דרך בו אלא שאח"כ מתלבש כל בחי' העליונה בהתחתונה עד שנכללו כולם בטפה הזרעית של אותן או"א מהפרצו' הנולד אבל כאן בעולם הנקודות לא קיבלו אפי' הג"ר מאור האוזן בעברם דרך בו אלא רק מסיומו, וע' לקמן פ"ג בסו' אות י"ג:

[לג] **דק** מב' אורות לבד, ופשוט הדבר ג"כ דאין לוקחים בשוה כי הו"ק מאותן הז"ת לוקחים מאור החוטם שהוא שורש הז"א והז' שהוא המלכו' לוקחת מאורות הפה שהוא שורש הנוקבא כנודע כ"ז:

[לד] **כבר** נגמרה כו', ר"ל שמשם ולמטה לא ניכר אורה אבל אה"נ שהיא מתפשטת ג"כ עכ"פ עד סוף אורות הפה **וע"ד** אור הנשמה שהיא מתפשטת ע"כ בכל הגוף וע' מ"ש בענ"א פ"א אות כ"ב ע"ש וזהו מ"ש ונסתמה ור"ל שמשבולה ולמטה נתעלם אור האוזן באורות החוטם והפה:

[לה] **גדולה** היא הארה ג' נקודות כו' ולסבה זו כו', הנה לקמן פ"ד ובכ"מ מבואר שריבוי האורות היה גורם השבירה וכן אמר ג"כ לעיל פ"א כי משום שלא היו אז רק בבחי' נפש שהם העגולים לא היו יכולים לקבל האור העליון ולכך מיתו וא"כ איך אמר כאן שבמה שהיה ההארה בהג"ר יותר גדולה לכך נתקיימו אך כבר ביארנו ת"ל ענין זה בדע"ה ח"א דרוש ו' סי' ג' ד' שריבוי דאורות אשר היה מזיק להם הוא רק באורות דגבורות ומשום שהיה חסר להם הזווג דו"ן שהוא התבסמות החסדים וגם היה חסר להם התפשטות הדעת עלאה שהוא הקו האמצעי הנמשך מרזא דא"ס וכמ"ש בדע"ה ח"א והאורות אח"פ הוא הקו האמצעי אשר ברזא דא"ס, להאצי' (וע' לעיל פ"א אות כ"ז) ואלו שהיו מקבלים הארה משם ככל צורכם לא היו מיתו כלל כי היו נתבסמו ונמתקו על ידיהם וכמ"ש בדע"ה שם דרוש ו' ולכן הג"ר דהנקודות אשר קיבלו מאור האוזן עכ"פ לכך לא היו בהם מיתה:

[לו] **מעולה** מאד לפי כו'. ע' לעיל אות כ"ט ובדע"ה ח"א דרוש ו' שם שביארנו כ"ז היטיב בעה"י:

[לז] **והיה** חסר מהם אור האוזן, הנה ידוע הוא שאזן חוטם פה הן נשמה רוח נפש שהן בחי' גדלות יניקה קטנות וזהו הענין מ"ש במוחין דצלם פ"ו ובשער מ"ן דרוש י"א סי' ח' כי לעולם לא יחסר מז"א המוחין פנימים דיניקה דאמא והוא משום כי גם בעולם התהו היה להם מאור החוטם שהוא בחי' רוח דאמא וכמ"ש בדע"ה ח"א דרוש ג' שאורות אח"פ הם מהס"ג דהמ"ס מהס"ג מ"ה ב"ן שבאותו הס"ג וא"כ הוה אור החוטם הרוח דהס"ג שהוא בחי' היניקה דהס"ג וכמ"ש לעיל אות כ"ט שאלו האורות אשר קבלו מהאח"פ הוא בחי' מוחין להנקודות וא"כ הרי היה להם גם בעולם התהו המוחין דיניקה דאמא ומה שהיה להם בעולם התהו הוא לא יחסר לעולם כנודע וזהו ג"כ מ"ש בפנימיות וחיצו' דרוש ח' כי בזמן היניקה חזרו להתתקן כל מה שהיה טרם מיתת המלכים כו', ובהכרח כו' ולכן אלו הב' בחי' אינם חסרים כו' והוא ג"כ ענין מיתתם משום דעד בחי' רוח יש שליטה לחיצונים כנודע אבל הג"ר אשר קיבלו אור אוזן לא מיתו משום דבאור הנשמה אין שליטה להם כלל:

[לח] **האחוריים** של נה"י בלבד, והיינו אותן בחי' הנה"י המתלבש מהכתר באו"א כמ"ש לקמן פ"ו דף ל' ע"א:

[לט] **וענינו** הוא כו' הנה האמת הוא כי באורות הנקודות גופה יש בהם עצמם או"פ ואו"מ ומה שלוקחים מאח"פ הוא רק לבחי' תוס' אור לבד לתועלת מלוכתם כרגע וכמ"ש בדע"ה בכ"מ אך הכוונה הוא כי לכל הבחי' אשר ישנם בהנקודות שהם או"פ ואו"מ ופנימית הכלי וחיצונית הכלי אשר יצאו והאירו ומלכו באותה הרגע שמלכו הנה צריך שכולם יקבלו התוספת אור לזה מאורות האח"פ והם אלו האו"פ ואו"מ שמפרש והולך:

[מ] **בנגד** כו' הוא חיצוניית הכלי ע' בהשתלשלות י"ס ענ"ג במ"ש שם ולתקן הענין הזה הוצרך להיות חיצונית הכלי יותר מעולה וזך כו' כו' עד סופו ע"ש אמנם לפי הדברים שביארנו בדע"ה ח"א דרוש ו' ניחא בפשיטות כי משום שהחיצונית הכלי הוה הגבורות שבה יותר חזקים לכך צריך שיהא האורות הנכנס בהם לבסמם יותר מעולים דאל"כ לא היה בכח האורות לפעול בהם מאומה:

[מא] **הוא** באופן אחר, הענין בזה הוא כי כבר כתבנו לעיל פ"א אות כ"ז כי עלם בחי' הראייה שהוא מהחכמה היה אשר נתפשטה ג"כ בהנקו' לא היה מהקו האמצעי שבה אלא רק מהקצוות שבה שהוא הראייה הצדדית לבד, והנה עד"ז היה ג"כ באור האוזן שהוא בחי' בינה לא היה ג"כ בכח הנקודות לקבל הארתה אלא ההארה הצדדיית לבד אבל אור היושר דהאוזן לא היה יכול לכנוס בפנימיית הנקודות אלא רק לאור מקיף שלהם בלבד ומשום שהבינה היא במדרגה למטה מהחכמה היה נעשה האור היושר דהאוזן עכ"פ לאור המקיף להנקודות אבל מהחכמה לא יצא האור היושר כלל בעולם התהו משא"כ בחוטם

פה היה כח בהנקודות לקבל האור היושר שבהם ג"כ אמנם לא היה רק הבחי' התחתונה דכ"א שהוא בחי' הנה"י שבהם לבד כי מה שמתפשט מהחוטם להפה הוא רק בחי' הנה"י שבו וכנודע שרק הנה"י דהעליון הוא מתפשט בהתחתון כי חוטם פה הם בחי' זו"ן וכל בנין הנוקבא הוא מהנה"י דז"א וכידוע כ"ז וכן מהדיקנא ולמטה הוא ג"כ רק בחי' נה"י וכנודע והם אשר מקבלים הנקודות בחי' היושר שלהם ג"כ והוא משום כי הרי גם עצם הנקודות אשר הם מהבחי' האחרונה דהס"ג ומבחי' המלכיות עכ"ז הרי הם מכל הז"ת שהוא בחי' זו"ן וכנודע שהם ז' מלכים אשר הוא בחי' מ"ה וב"ן ולכך היה להם כח לקבל מהחוטם פה שהם שורש מ"ה וב"ן גם מבחי' היושר שלהם כי כל ענף יש לו כח לקבל בהדיא מהשורש הקרוב לו, וכן מה שהיה להם אור היושר דהאזן לאוה"מ הוא ג"כ ע"ד האחוריים דאו"א (שהם בחי' יש"ס ותבו' כמ"ש לקמן פ"ג בהמ"ק) שנשארו באצילות עצמו והאירו להכלים הנשברים מרחוק אבל הפנים שהוא או"א עלאין הם לא ירדו כלל ונמצא מכ"ז כי מה שלא נתפשט אור היושר דעינים כלל הנה עד"ז לא היה דוגמתם בעוה"ת ג"כ כי האיר העינים הוא חיה חכמה והפנים דאו"א שהוא או"א עלאין, חכמה הכללי נשארו במקומם ולא ירדו כלל בירידת הנקודות והאור היושר דהאזן שהוא שורש בינה אשר ירד לאוה"מ הנה עד"ז היה ג"כ בעוהת"ו כי האחוריים דאו"א שהוא ישסו"ת בינה הכללי ירדו ג"כ בעת שביה"כ והיושר והבחי' האחרונות דחוטם פה אשר ירד ונכנס בפנימיותם הוא משום כי הרי עצמות כל המלכים גופה הרי הם מבחי' הז"ת שהוא בחי' החוטם פה :

[מב] **ומהפה** ולמטה, ע' בשער טנת"א ספ"ב בד"ה ודע :

[מג] **ובוקע** דרך העור כו', הנה האמת הוא שאותו אור חדש הוא יוצא ג"כ ביציאה להדיא דרך הטבור ודרך היסוד אלא שמה שיוצא משם הוא אור ממש אשר מזה נעשה המלכים דיושר אבל מה שיוצא דרך בקיעת העור שהוא רק הארה קטנה ומועטת הוא ההארה אשר נכנס בהמלכים דעגולים לצורך תועלת מלוכתם כרגע וכמ"ש בדע"ה ח"א דרוש ג' :

[מד] **אור** ב' כו' והוא עיקר המלכים דעגולים :

[מה] **ומזה** האור הג' נעשו כלים ומב' ראשונים כו', הוא באמת לישנא קלילא דלא דייק (וכמו שידוע שכל מאמרי המ"ק הם בלשון קצר ומשונה) כי כבר מבואר לעיל בסמוך שמזה האור הג' היה ג"כ או"פ ואו"מ וכן הכלים היה עיקרם מאור הנקודות עצמם שהוא האור הב' וכבר נתבאר בדברינו כמ"פ :

סליק פ"ב בעזרת החונן לאדם דעת יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים.

פרק ג

[א] **באשר** נתפשטו כו' היה בוקע כו' ומאיר אל הנקודות משמע מזה שהנקודות שהם האורות העינים הם היו יוצאים מתחילה להאור החדש וכמ"ש ג"כ בטנת"א פ"א בהמ"ב ואז מולידין בחי' ב"ן דחיצוניות כו' הרי נולדה הנקבה עתה תחילה ואמנם כו', כי האורות דעינים הם בחי' נוק' וב"ן נגד האור החדש שהוא בחי' יושר ודוכרא ומ"ה נגדו ומשום שבעולם הנקודות היה כל ההנהגה דבחי' הגבורות לכן יצאה הנוקבא מתחילה כי כל מין מוציא את מינו והוא ע"ד שכתב האר"י זללה"ה בשער הכוונות דרושי ר"ה ד' פ"ע ע"ד בד"ה ויראה לי כי בהיותם בבחי' דין יוצא תחילה מוח הגבורה שהוא בינה ואח"כ מוח החסד שהוא חכמה ע"ש וכ"ה ג"כ בספי' העומר (בפע"ח רפ"ד ע"ש) ובשער הכוונות שם ר"י דרוש ז' וכן היה עד"ז ג"כ עתה בעולם התהו כי נולדה בחי' הנוקבא מתחילה והוא האורות אשר יצאו מהעינים מתחילה וקודם בקיעת האור החדש דרך הפרסא וזהו מה שמדייק הרב בלשונו שם לומר הרי נולדה הנקבה עתה תחילה ואמרו עתה ר"ל דוקא עתה בעולם הנקודות שהיו אז הגבורות שולטין אז הוציאה את הנוקבא מתחילה משא"כ לאחר התיקון הוה לעולם הז"א קודם להנוקבא בכל הענינים כי האיש גדול מהאשה בשנים וכמ"ש בירח רפ"ב ובכל דרושי הנוקבא אמנם כ"ז הוא רק בהאורות שיצא לחוץ אבל בא"ק עצמו ר"ל בפנימיותו התחיל לידת הז"א מתחילה וכנ"ל פ"ב אות כ"ג והוא משום כי בא"ק גופא שולט החסדים עכ"פ ועכ"ז לא היה רק בחי' הב"ן דז"א לבד כמ"ש באות כ"ג שם והטעם הוא כי מנה"י שבו ולמטה שם היו שורש הנקודות שהם גבורות :

[ב] **למטה** מטבור כו' ובוקע דפנות הגוף, הנה לקמן באותו פרק מבואר שגם מהטבור יוצא אור ואדרבה הוא כי משם יוצא הכל ממש שהוא עצמות האור אמנם האור ממש שיוצא משם הנה מהם נעשים מלכים בפנ"ע שהם המלכים דיושר וכמ"ש לעיל פרק א' מאות ס"ד עד אות ע' אבל מהארה שיוצא דרך בקיעת הגוף הוא להאיר להמלכים דעגולים לבסמם שיוכלו למלוך כרגע אמנם למטה באותו הפרק מבואר שגם הנקודות שהם האורות שיצאו מהעינים והם המלכים דעגולים לוקחים ג"כ הארה מאורות הטבור ויסוד וליפר"ג שהם המלכים דיושר כמ"ש בפ"א אות ס"ד וא"כ יש לדקדק במ"ש כאן שהאור החדש המאיר להנקודות הוא מלמטה מהטבור ודרך דופני הגוף אך יש לומר שהם באמת ב' בחי' אחד מדופני הגוף והשני מהארת אור הטבור ויסוד ולפר"ג וכאן מלמדינו על הארת דבקיעת הגוף ולמטה מלמדינו על ההארה דאור הט' ויסוד ולפר"ג וכמ"ש כמה פעמים בדברינו שאלו הב' בחי' אור לוקחים המלכים דעגולים מהאור החדש שהוא המלכים דיושר וכן אמר הרב להדיא בטנת"א פ"א בהמ"ב שם זה לשונו וגם יש לו אור ישר שהוא נקב ועובר דרך העור מן הטבור ולמטה ומאיר בנקודים דרך נקבי העור ודרך פי יסוד ודרך הטבור ודרך נקב כו' ע"ש הרי לנו שאלו הב' מיני הארות מקבלים האורות דעינים שהם המלכים דעגולים מהאור החדש שהוא המלכים דהיושר כי הג"ר דהנקודות הם קבלו אור והבל ממש דרך הטבור והיסוד (ועי' לקמן באות י"ח) אבל הז"ת דהנקודות הם לא קבלו רק דרך סתימת דופני הגוף (וע' לקמן אות נ"ג דברים עמוקים בזה) ומהלפר"ג כמו שמבואר למטה וע"ש בדברינו לקמן סוי' אות כ"ו:

[ג] **הוא** כתר דנקודים אשר עומד מבחוץ כנגד הטבור, ומשום שהטבור יש בו נקב פתוח לכך שוי הפרסא למעלה מהטבור כדי להפסיק בין האור העליון להתחתון וכדי שלא ינקו התחתונים מהאור העליון אלא רק ע"י מחילת הפרסא אמנם עומק הענין הוא (ע"פ מה שביארנו לעיל פ"ב אות ע') כי לא הושם הפרסא בשביל אלו הנקודות אשר יצאו לחוץ לבד אלא גם להפסיק אפי' בפנימיותו גופא בין חציו העליון אשר הוא בחי' א"ק עצמו לחציו התחתון אשר הוא השורש והפנימיות דאצילות :

[ד] **כסדר** זו"ן כו' ע' בדברינו לעיל פ"ב אות ד':

[ה] **אינו** אלא כו', לבאר ענין השינוי כי מפני מה נשתנה באמת ההתלבשות הזה שעיקרו הוא רק לפנים לבד צריכים אנו לבאר מקודם ענין האחוריים מה עניינו, ונאמר כי ענין האחוריים הוא נמשך עם אותה הכוונה עצמה אשר כוון המאציל ית"ש לסדר את כל העולמות על בחי' עגולים ויושר ועיקרם הוא רק היושר לבד כי הרי התוש דא"ס שהוא קו היושר הנה ממנו נמשך עיקר האור שהוא הרצון והכח בפעולת ובנין כל העולמות כולם והגם שעצמות הצמצום הוא בחי' עגולים וממנו הוא כל הכלים כולם עכ"ז הרי בלתי אור דקו היושר לא היה פועל העצמות הצמצום מאומה אפי' ההתהוות דבחי' כלים כלל כי כשהוא בעצמו בלתי האור דקו היושר הרי הוא כגוף בלא נשמה והגם שבחינתו הוא בבחי' מקיף להעגול ולהקיף את הקו והוא מבחי' א"ס המקיף אך היא הנותנת כי מא"ס המקיף אינם יכולים לקבל ולכך נתצמצם אותה העצמות בצמצום חזק כ"כ שלא לפעול מאומה אלא רק בכח הארת הנמשך בו מהקו דק דא"ס שהוא הקו היושר ואפי' כל העגולים אשר נתהוו שם אח"כ הוא רק בכח ואור דקו היושר לבד וכמ"ש בעו"י ענ"ב וכנודע וכן הוא בכל עולם ועולם

ושלם זה היושר שבו העיקר והתכלית שבו שגם כל העגולים דאותו עולם הוא רק בשביל היושר וכולם טפלים אליו, וכהשורש של האילן אשר התכלית שלו הוא האילן והפרי (וע' בפ"א לעיל באות כ"ז שם ושבין) וכהגוף שהוא טפל להנשמה, והבן, והנה הכוונה במה שכוון המאציל ית"ש לייסד את בנין כל העולמות רק מהיושר לבד הנה מבואר הוא מדברי הרב בעו"י ענ"ב שהוא כדי לסדרם בגבול ומדה כמו שהם ומשום דאלולא הגבול לא היה אפשר להיות הברואים שניים אלא רק אחד לבד דאם היה אחד מתפשט בלי גבול לא היה מקום להשני וכמובן וא"כ הרי ממילא כל מה שנמצא בחי' הגבול ביותר יכול להיות הריבוי ביותר וכמו שהוא עתה באמת המון ברואים לאין תכלית ולכן רצה המאציל ית"ש לייסד את כל בנין הבריאה רק ע"י גילוי דקו היושר לבד כי אי אפשר למצוא בחי' גבול מכל צדדיו רק בקו היושר דבעיגול לא נמצא בו גבול רק בשטחו שהוא הפנים ואחור שלו אבל לא בהיקפו וזהו ג"כ הטעם מה שלא היה נמשך החוט דא"ס עד תחתיתו לגמרי כדי להעשות בבחי' גבולי מכל צדדיו ור"ל דהנה עתה אשר לא נמשך להיות נוגע בא"ס המקיף שבתחתיתו ויש לו סיום ותכלית א"כ נמצא כי האור אשר נמשך באותו הקו הוא יוצא מבחי' בלתי גבול ונגבלה לבחי' גבול וא"כ הרי יש לו ראשית ותכלית דהיינו התחלת המשכתו מא"ס שהוא הראשית שבו וסיומו שהוא התכלית שבו אבל אם היה נמשך למטה ג"כ להיות נוגע גם שם לא"ס המקיף וא"כ הרי היה נשפך דרך בו מימי אור א"ס מצד זה לצד זה ומזה לזה א"כ הרי לא היה יוצא האור שבו מבחי' א"ס לגמרי כלל כי הרי היה יוצא מא"ס וחוזר לא"ס ולא היה נעשה מאותו האור בחי' גבולי כלל ולא היה לו לא ראשית . ולא תכלית כי הרי הוא חוזר לא"ס מב' צדדיו אבל עתה כשאינו חוזר למטה לא"ס ויש לו סיום ותכלית הרי יש לו ראשית ג"כ כי היכף מהתחלת המשכתו מא"ס הרי היה גילויו לבוא לידי גבול והוא ההתחלה והראשית מאותו גילוי הגבול שבו ונמצא שע"י שלא היה מגיע למטה עד א"ס המקיף יש לו ראשית ותכלית (ור"ל לגילוי הגבול שבו, והבן) והוא המעלה ומטה שבו וא"כ הרי יש לו גבול מכל צדדיו, הרי נתבאר שכאשר רצה המאציל ית"ש לגלות מדת טובו יתברך להמון ברואים לאין תכלית אשר הם בריבוי וגבול היה שצריך לעשות הגילוי הראשון בבחי' קו יושר דוקא, והנה רצה המאציל ית"ש עוד שכדי לבוא לכוונתו להוציא את אותן ההמון ברואים אשר הם בריבוי וגבול מאותו הקו היושר צריך ג"כ שיהא סדר המשכתם ויציאתם מאותו הקו ע"ד שהוא ההמשכה ויציאת הקו מא"ס המקיף והיינו דרך פתח קטן וצינור דק לבד דאם שהיה מוציא ומשלח את השפעתו דרך כולו לא היה מוציא ג"כ אלא רק דבר אחד לבד ובבחי' עגול כי הרי היה נמשך השפעתו ממנו מכל סביביו ובלי הבחנת פרטיים כלל וא"כ הרי לא היה יוציא ממנו אלא רק דבר אחד עגול שהיה מלבישו מכל סביביו והיה ממלא את כל החלל כי אין דבר אשר יגרום להפסיק השפעתו וא"כ לא היה בכל החלל כולו רק דבר אחד לבד ובבחי' עגול ולכן רצה המאציל ית"ש לסדר את ההמשכת ההשפעה מהקו שיהיה ג"כ רק דרך חלונות וצינורות דקים ע"ד שיצא אותו הקו מא"ס המקיף ית"ש וגם סידר אותו בד' בחי' שונות שהוא פנים ואחור ימין ושמאל ושורש אלו הד' בחי' הוא כי הפנים והימין שהם ב' בחי' הנה שרשם הוא אחד הוא פתיחת הפתח אשר פתח א"ס ית"ש אחר שנצמצם וא"כ מה שחזר ופתח ועשה מקום ביאת אורו אשר הוא כעין חלון להמשיך דרך שם אורו למטה הנה אותו המקום של גילוי הרצון אשר רצה משם להתגלות ולהאיר למטה הוא מכונה בשם פנים כי הרי שם הוא פנייתו אשר פנה להתגלות בטובו ית"ש א"כ הרי הוא בחי' פנים בודאי ומזה נמשך ג"כ בחי' הפנים בהקו היושר, שנתהוה בו ג"כ מקום אשר דרך שם הוא פונה תמיד להיטיב לזולתו והם ג"כ בחי' חלונות ופתחים כגון נקבי העין והפה וכיוצא ומשום שכל כח השורש נתגלה אח"כ בענף לכך נתגלה אח"כ בהקו ונסדר בו ג"כ בחי' פנים (ור"ל שלא להמשיך את עיקר הארתו אלא רק דרך שם בלבד) בחי' השנית שהוא בחי' ימין, הנה שרשו הוא שבחי' השנית דא"ס וסיום האור דא"ס אשר ירד ועומד בהקו והוא עצמותו ית"ש המתפשט בכל העולמות כולם בבחי' נשמה לנשמה והוא בחי' שנית להקודמת כי הקודמת הוא המקום דגילוי הרצון אשר שם פנה עצמו להאיר והוא השורש דבחי' פנים שאמרנו אבל השורש דבחי' השנית הוא ההארה בעצמה ולכך הוא מכונה בשם ימין אשר הוא עיקר עצמות הפרצוף בעצמו כי הפנים הוא מהג"ר אשר הוא למעלה מבחינתו וכמ"ש בספר המוחין רפ"ז אבל הימין הוא עצמות הפרצו' גופה אשר עיקרו הוא בימין שבו, וכן הוא ג"כ הוראת אותיותיו כי י' הוא חכמה שהוא שירותא דכל פרצו' כנודע ואותיות מי"ן הוא בינה שנקראת מ"י ומתפשטת בהז"ת בב' תרעין שלה שהוא הב' של ימין ועוד כי הב' של ימין הוא נ"ן פשוטה דמנצפ"ך שהוא ז' מאות כנודע והוראתו הוא על התפשטו' הב' תרעין דבינה בהז"ת שהם ז' מאות כמ"ש בא"א פ' י"ד ונמצא שהוראת אותיות ימי"ן הוא מורה על פנימיות הז"ת שהם הג"ר המתפשטים בהז"ת ולכך הוה הימין לעולם עיקרו דכל פרצו' ושרשו הוא מעצמות האור א"ס ית"ש המתפשט בהקו כמו שאמרנו, שורש הב' בחי' השניים שהם שמאל ואחור הנה שורש השמאל הוא ג"כ בהקו גופה אלא שהוא בבחי' החיצוניית שבו כי הקו הוא מסודר בב' בחי' פנימית וחיצונית שהוא נשמה וגוף או אור וכלי וכמו שמוכח מדברי הרב בעו"י ענ"ב כמ"ש שם המשיך מן אור א"ס קו אחד ישר כו' ודרך הקו הזה נמשך ונתפשט אור א"ס למטה כו' וקו זה כעין צינור דק אחד אשר בו (ובספר הקדמות ד' ו' ע"ב אמר אשר דרך בו) מתפשט ונמשך מימי אור העליון של א"ס אל העולמות כו', הרי לנו שהקו הוא מסודר מב' בחי' הקו בעצמו שהוא בחי' גוף וכלי ומימי אור העליון המתפשט בו שהוא בבחי' אור ונשמה וכן כתב ג"כ בספר דב"ש שם שהקו הוא לבוש אל האור דא"ס והם ב' בחי' ועי' עוד בדב"ש בענין הזה בד' כ' ע"ב בד"ה לא פנים ולא אחור אמנם מ"ש שם שהקו היה נמשך ובא אחר ההתגלות הכלים דיושר ועגולים דא"ק הוא תמוה מאד וח"ו לומר כן וכן מ"ש שם עוד כי אור א"ס המתפשט בהקו הוא בחי' הנרנח"י דא"ק והקו הוא הצלם אשר אותן הנרנח"י מתלבש בו הוא ג"כ אינו כי אור א"ס הנמשך בהקו עם הקו עצמו הם גבוהים במדרגה הרבה מבחי' הנרנח"י והצלם דא"ק (אחר כמה ימים ראיתי שגם הדב"ש ז"ל עמד על זה ע' שם ד' כ"ד ע"ב) והענין הוא כי הנה קודם שנתפשט הקו לא היה רק הצמצום בלבד ואותו הצמצום הי' בחי' כח מסתתר וכמ"ש בדברינו בעו"י ענ"ב ובכ"מ מדברינו ולא היה אז עדיין מאותו הכח שהוא הצמצום שום גילוי לשום ענין כלל וכלל ור"ל כי הגם שודאי האמת הוא כי הכלי דא"ק נעשים רק מעצם הצמצום אבל לא היה שום גילוי אם הם כלים או לא ומכש"כ שלא היה שום גילוי לבחי' יושר או עגולים עד אחר התפשטות הקו כי רק אחר שהתחיל להתפשט הקו באור א"ס שבו היה משפיע ממנו דרך הקו בחי' אורות דנרנח"י דא"ק דבחי' עגולים ויושר שלו וכן היה נעשה אז (בכח א"ס אשר השפיע דרך הקו) מאותו הצמצום שהוא הכח המסתתר כלים לכל הי"ס דעגולים וכלים להי"ס דיושר כי הקו והצמצום הם בחי' דו"ן ומהם נולד א"ק וכמ"ש הגר"א בהליקוטי' שבסו' ספ"ד (הנדפס בווילנא תרמ"ב בד' ל"ח סע"ג) ואמר שם כי הקו הוא שורש רעותא אוירא ע"ש ור"ל כי הקו הוא כבחי' אוירא עלאה אוירא דלא אתפס הנקרא חכמתא עלאה סתימאה והצמצום הוא כבחי' הגלגלתא אשר אותה האוירא שורה בתוכה, והענין בפרטות הוא כי הנה אמרנו שהקו הוא מב' בחי' אור ולבוש כנ"ל והם כבחי' אוירא עלאה עם קרומא דאוירא אשר הם שניהם שורים בהגלגלתא וכן הוא הקו שהוא אור ולבוש המתפשט בהצמצום, והנה אוירא וקד"א הם תרין רישין הנקראים אפס (ומשום שהוא נהירו דרדל"א כנודע) וא"ין ומהם מתפשט המ"ם שהוא רישא תליתאה שנקרא א"א כן הוא ג"כ בעניינינו כי מהב' בחי' שבקו שהוא אור ולבוש שבו הנה ממנו נתפשט א"ק שהוא הבחי' השלישית וכן הוא ידוע ג"כ כי א"ק הוא בכלל העולמות כבחי' א"א באצילות, והנה הג' רישין אפס אין א"א כולם שרויים בהגלגלתא שהגלגלתא מקפת אותם (והגם שעיקר בחי' אפס הוא רדל"א

רדל"א שהוא למעלה מהגלגלתא, אך כוונתינו הוא על נהירו דרדל"א השורה בהגלגלתא כמ"ש בשער א"א פ"ד ופ"ו) ונעשה גוף וכלי להם כן הוא ג"כ בענינינו שהב' בחי' שבקו עם א"ק שהוא הבחי' השלישים להם הם כולם מוקפים מהצמצום שהצמצום הוא הגוף והכלי שלהם אמנם כבר כתב הגר"א זללה"ה בתיקונים תי' ע' ד' קל"ח עג"ד שהגם שהגלגלתא היא מקפת על כל הג' רישין עכ"ז נחלקת היא לב' בחי' כי חלק הגלגלתא שלמעלה מהמ"ם נקרא בשם כתר והוא גבוה במדרגה מהמ"ם כי הגלגלתא הוא כתר והמ"ם הוא חכמה אבל אותו החלק דגלגלתא המקיף להמ"ם אשר מצד הפנים היא קטנה במדרגה מהמ"ם כי המ"ם הוא חכמה והגלגלתא המקיף אותה היא אינו אלא בחי' בינה וכן הוא ג"כ בענינינו כי הגם שאמרנו שמהצמצום נעשה הכלים גם לא"ק עכ"ז הוא אינו אלא רק מאותה חלק הצמצום אשר הוא כנגד א"ק אבל החלק הצמצום אשר למעלה הוא בחי' הנוק' להקו וכנ"ל שהקו והצמצום הוא בחי' דו"ן והם גבוהים הרבה ממדרגת א"ק העיקרי כי רק מהם נתהווה הא"ק והם מתפשטים בו באיזה חלק מהם כבחי' או"א המתפשטים בז"א אבל עיקר הקו והצמצום הם למעלה מא"ק ונקראו בשם אויר קדמון (כמו אוירא עלאה הנ"ל) וטהירו עלאה (כמו בגלגלתא דמליא טלא דבדולחא) וכמ"ש הגר"א בתז"ח ד' כ' ע"א, והגם שמדברי הרב בעו"י עכ"ב משמע משם שלא היה בחי' קו זולת א"ק כלל כי הרי אמר שם כי בתחילה התחיל קו האור להתפשט שם ותיכף בתחילת התפשטותו בסוד קו נתפשט ונמשך ונעשה כעין גלגל אחד עגול כו' כו' והנה העגול הזה האחד היותר דבוק עם א"ס הוא הנקרא כתר דא"ק ואח"כ כו' כו' וכן אמר שם בפירוש שהי"ס דא"ק הם ממלאין את כל החלל הזה וא"כ משמע מזה שכל הקו כולו הוא רק כולו טמון בא"ק וכמ"ש הדב"ש אמנם האמת הברור הוא כי כל דברי הרב זללה"ה בכאן הוא רק בדרך כלל וכולל כל האורות כולם בשם א"ק וע"ד שנכללו כל הג' רישין דאצי' בשם כתר הכללי הגם שיש כמה דרושים ארוכים וכמה בחי' פרטים רבים בכ"א מהם וכמו שידוע מכל דרושי עתיק בשער עתיק וכן מכל דרושי הג' רישין שבא"א עצמו הי"ג חוורתא וי"ג נימין ושאר הדרושים שבהם וכמו שמבואר בשער א"א מפ"ב עד פ"ח וכן עד"ז הוא בכאן בעו"י עכ"ב כי כולל כל האורות שמתחלת הקו עד העקודים והאצילות הכל בשם א"ק לבד אבל באמת הי' כמה וכמה בחי' שונות מהתחלת התפשטות הקו עד התגלות הא"ק העיקרי ומהתחתונים נלמוד להעליונים ור"ל מכל בחי' הג' רישין המוזכרים בכתר הכללי שהוא א"א נילמוד כ"ז גם בא"ק אלא ששם היה הכל בהעלם והסתר מאד מאד אבל בבחי' כח לכח ושורש לשורש השרשים היה עכ"פ גם שם וכמו שנבאר למען שמו יתברך והוא רחום יכפר, וראיה לדברינו כי הרי אמר הרב מפורש בשביה"כ רפ"י א"ק כו' ולעילא מגלגלתא דיליה יש בו דוגמת עתיק דאצי' ובשער הקדמות ד' י"א ע"א יוצא מפורש מהרב זללה"ה והובא דבריו בנה"ש ד' ב' ע"ב כי א"ק הוא בחי' ז"א ונוק' מ"ה וב"ן בערך הקודש אליו ודי בזה עכ"ל הרי לנו איך שמלמדינו הרב להתבונן בענין הנורא הזה על כמה בחי' שיש בין א"ק העיקרי עד א"ס המקיף ית"ש אלא שדברי הרב בעו"י עכ"ב הם בקיצור נמרץ למאד, וכמו שכתוב הרח"ו ז"ל בהקדמת ע"ח שהוא מגלה טפח ומכסה אלפיים, והוא כולל כל האורות שמהקו עד האצי' הכל בשם א"ק וזהו ג"כ הטעם מה שאינו מבאר את דבריו אם הקו הוא רק אור או שהוא אור ולבוש ואם שהוא איזה בחי' זולת א"ק או שהוא א"ק בעצמו וכמו שטרח בדב"ש בדיבור הנ"ל בכ"ז הכל הטעם הוא משום שאינו מדבר רק בכללי כללות לבד אבל בפרטיות הנה יש ב' בחי' מא"ס המקיף עד א"ק העיקרי והם האור המתפשט בהקו עם הקו בעצמו ואלו הב' בחי' הם כבחי' רדל"א שהוא הרישא עלאה והגלגלתא חוורתא שהוא הרישא תניינא הנקרא בשם אי"ן או שהם אוירא וקד"א וכנ"ל ואולי יש באמת כל הבחי' כולם כמו שם אלא שכאן בהעלם והסתר גדול מאד מאד והשי"ת יכפר, וא"ק העיקרי הוא נגד בחי' המ"ם רישא תליתאה שמשם הוא ההתחלה הא"א העיקרי וכמ"ש הגר"א בתז"ח ד' י"ח סע"ג והנה נודע הוא כי התלבשות רדל"א בא"א הוא רק מהז"ת שלו ולמטה וגם אינו הז"ת ממש אלא רק הארת הז"ת לבד וכמ"ש בסדר אצי' בקיצור פ"ב ושם פ"א בהגהות הר"ן וכמו שהארכנו בזה בעו"י עכ"ד והנה עד"ז הוא ג"כ בהתלבשות הקו בא"ק כי כל עיקרו הוא למעלה ונקרא בשם אויר קדמון וטהירו עלאה ורק ההארה מהבחי' התחתונה שלהם לבד מתלבש בפנימית הא"ק בבחי' הנרנח"י והצלם שבו והנה ביארנו בנקודות פ"א אות כ"ז כי יש ב' מיני התלבשות מהעליון בהתחתון אחד מה שנעשה בו לצלם מעצמיו והוא נמשך ובא לו מהיושר דהעליון והוא בחי' הרוח שבו אשר הוא עיקר עצמות הפרצו' גופה כנודע וממנו בא שורש בחי' הימין דהתחתון ובחי' השנית הוא מה שבא לו אח"כ בבחי' תוספת שהוא הנשמה והנ"ר שלו והוא מכונה בשם גדלות ונמשך מלמעלה ולמעלה עד רזא דא"ס ית"ש וכמ"ש בשער מ"ן ומ"ד רד"י ושם ד"ז וכן במוחין דצלם ספ"ו ובחי' זו השנית הוא עומד בכל פרצו' באמצעיתו ובהיותר פנימית שבו וכן הוא עד"ז גם בהקו המתפשט בא"ק כי מתפשט בו מב' בחי' אחד מעצמותו גופא ונעשה לצלם מעצמיו בא"ק וממנו הוא היושר דא"ק ועיקרו ושורשו הוא בבחי' ימין שבו וזהו מה שמשמע בלשון הרב שהקו הוא עצמו היושר דא"ק בעצמו וכמ"ש בעו"י עכ"ד והנה אעפ"י שראשית הקו הזה שהוא צורת יושר דא"ק כו' וכמו שנתקשה בזה הרב דב"ש ז"ל בדיבור הנ"ל ע"ש ובחי' השנית הוא מה שנמשך בא"ק מאור א"ס גופה והוא נמשך בו ג"כ דרך הקו המתלבש בו אמנם הוא אינו מעצמות הקו לבד אלא רק אחר שניתוסף בו אור מא"ס המקיף וכדי להמשיך אור א"ס גם בא"ק וכזו הבחי' הב' הוה הקו רק בבחי' צלם המתלבש בא"ק אשר בתוך אותו הצלם עומד שם האור א"ס אשר מתלבש בא"ק והוא עומד בו באמצעיתו ובהיותר פנימי שבו וכזו הבחי' הוה הקו זולת א"ק כי הוא גבוה במעלה מעצמות הא"ק כי הוא רק בבחי' תוספת שניתוסף בו להמשיך בו בחי' אור א"ס ית"ש ואותו בחי' דאור א"ס המתפשט בהקו ומתלבש בו הוא כבחי' אוירא עלאה וקד"א וכנ"ל וע' בדברי הגר"א בסד"צ פ"א בהליקוט המתחיל בענין ז' תיקוני גלגלתא כו' ע"ש אך יראה ורעד נופל עלי להתבונן כאן יותר ומוכרח אני להפסיק והשי"ת יושיעני לגמור את הענין לעומקה ולאמיתה של תורה למען שמו ונחזור להענין ונדבר דרך כלל כי יראתי מאד לדבר כאן בפרטיות ונחזור לבאר השרשים דשמאל ואחור הנה שורש השמאל הוא ג"כ בהקו עצמו אלא שהוא בבחי' כח הממועט שבו כי במה שנמשך האור מצומצם ומוגבל שהוא רק בבחי' קו דק לבד הנה נשרש בזה באותו האור בחי' כח הממועט עד שאפי' האור עצמו הגם שהוא מאור א"ס המקיף עכ"ז הוא אינו במדרגתו עצמו כמו שהוא למעלה כי הרי המשכתו היה להיות מצומצם וא"כ הרי נשרש באותו האור עצמו כח ממועט ומאותו כח ממועט נתהווה בו בחי' השמאל כי כמו שהיה כל עיקר המשכת האור מלמעלה על ב' בחי' דהיינו שיהא הולך ומאיר להמציא את המציאות ויהיו בגבול ומדה שהוא בכח ממועט כן נמשכו מזה ונתהוו אח"כ אלו הב' בחי' בהקו עצמו שהוא השורש דכל המציאות והיינו כי נתהווה בו בחי' הימין שהוא עיקרו של המציאות ובחי' השמאל שהוא כח החלש שבו, והנה כח הממועט שבהאור הנה הוא בא לו מצד החיצוניות דהקו שהוא בחי' הלבוש שבו כי ע"י מה שנמשך האור דרך צינור דק ניצמצם להיות ממועט וא"כ נמצא ששורש השמאל הוא בא מצד חיצוניות הקו כי ע"י חיצוניות דהקו נשרש בחי' כח ממועט בהאור עצמו ומזה בא בחי' השמאל ונמצא ששורש השמאל הוא בא ג"כ מהאור עצמו אלא ששורשו שבהאור הוא מגרמת הלבוש וא"כ נמצא שהן הימין והן השמאל שניהם באים מן האור עצמו אלא שזה מכח הארתו וזה מכח מיעוטו, אמנם יש להעמיק בזה עוד יותר כי הנה אמרנו שבחי' השמאל הבא מכח הממועט שבאור הנה שורשו הוא מהחיצוניות דהקו וכאשר נעמיק להתבונן בשורש השרשים דהיינו על אותה בחי' החיצוניות דהקו עצמו שהוא בחי' הלבוש שבו מהיכן שנתהווה הנה אנו רואין שהוא נמשך ובא מבחי' א"ס המקיף ור"ל

מהמקיף דא"ס כי הנה כאשר עלה אור א"ס ונעלם להעשות באמצעותו כמו חלל עגול הנה ע"כ הוא שגילה בו ית"ש בחי' כח אחד להגביל את האור דא"ס שלא יחזור להחלל כמו שהיה והוא בחי' המקיף שבו (ר"ל אותו הכח שמעכב בעצמו שלא יחזור להתפשט בהחלל שהוא בחי' פרגוד הטדע הוא אנו קוראין בשם המקיף דא"ס) והחיצוניות שבו ועי' בספר שערי גן עדן בח"א פתח ג' דרך א' ודרך ג' ואמר שם כי נעשה כמו שפה סביב בעיגול אל המקום פנוי שלא יחזור שם האור והוא בחי' לבוש כהדין קמצא דלבושא מיניה ואמר שם שזה נעשה משורש ספי' בינה כי היא שורש הגבורות כנודע וממנה נעשה אותה הכח להגביל את האור שלא יחזור למטה וכן הוא מבואר ג"כ בספר ע"ב ידיעות להרמ"ע מפאנו ז"ל ע"ש בסימן ס"ז וכן הוא ג"כ בעמק המלך בשער שעשועי המלך פ' כ"ז ואח"כ האיר הש"י את עיני וראיתי שגם הרח"ו ז"ל כתב כן והוא בספר מבוא שערים בתחילתו בפ"א שאמר שם זה לשונו ואמנם הבט נא וראה ענין הצמצום הזה מה ענייננו ויובן כו' כי הבינה היא נקראת בולד"ק לכן כל מדידת האצי' היה על ידה עכ"ל והוא ע"פ שכתב בשער דרושי אבי"ע פ"ב כי בינה היא בחי' גוף ע"ש ולכן נעשה ממנה הכח המקיף שהוא בחי' לבוש לעכב את האור שלא יתפשט למטה הרי לנו שגם הרח"ו ז"ל כוון על דבריהם ז"ל אלא שלא רצה לדבר מזה בביאור וכמ"ש ג"כ בספר שמן ששון בשע"י ענ"ד אות א' ע"ש והנה מאותו בחי' החיצו' שהוא בחי' המקיף דא"ס נמשך החיצונית דהקו כי כשנמשך האור מלמעלה נמשך הוא ונרתקו עמו דהיינו האור עם השפה ביחד ונמשכים שניהם בבחי' קו דק האור עם הלבוש ונמצא שהאור והלבוש דהקו שניהם נמשכים מא"ס המקיף זה מבחי' הפנימית וזה מבחי' החיצו' והבן זה והנה אמרנו לעיל שהמקום דגילוי הרצון שהוא פתיחת הפתח להמשיך האור להקו הוא מכונה בשם פנים וממנו נשרש בחי' הימין בהקו וכן נאמר עד"ז ג"כ כי הנה בחי' המקיף שהוא הכח המעכב את אור א"ס שלא יחזור להחלל הוא מכונה בשם אחוריים כי הרי כביכול פנה אורו למעלה ואחוריו למטה ומזה האחוריים נמשך החיצוניות דהקו ונשרש עי"ז כח הממועט שבהאור שבו כמו שאמרנו שמזה נמשך שורש בחי' השמאל כנ"ל הרי נמצא כי מהפנים ואחוריים אשר כביכול בבחי' א"ס המקיף נמשך בחי' הימין והשמאל אשר בהקו עצמו כי בדבר עגול לא שייך להבחין אלא פנים ואחור אבל בהקו היושר הנה נתגלה מזה בחי' ימין ושמאל והנה אמרנו כי המקיף דא"ס הוא בבחי' בינה ומזה נמשך בחי' השמאל והנה על זה יבוא היטיב הוראות אותיות שמאל כי הג' אותיות הראשונות הוא שמ"א אשר הוא מורה על כח הגבורות ובחי' הנוקבא וכמ"ש בספר יצירה ספ"ג ובדברי הרב בשער טנת"א ספ"ז והגם דשם אמר דנקבה הוא שא"מ אך משום שזה נמשך מבינה שהיא עלמא דדכורא כנודע וכן בחי' השמאל הרי הוא גם בזכר עצמו ובפרט לפי מ"ש שאין השמאל נמשך בהדיא ובמכוון מאותה האחו' אלא רק מהכח הממועט שבהאור אשר נתהווה בו ע"י האחוריים וא"כ הרי שורשו בהאור עצמו וכנ"ל לכך הקדים בו המ' אל הא' והוא הוראת אותיות שמ"א שהוא כח הדין ועכ"ז הוא עדיין זכר כי הרי שורשו הוא בהאור עצמו ומשום שהוא נמשך מבינה לכך בא ג"כ בו הוראת האות ל' שהוא בבינה כנודע בסוד מגדל הפורח באויר וכמ"ש הקהלת יעקב בשם התקו' תי' כ"ה שאמר שם ל' אימא עלאה מגדול עוז שם ה' הרי נתבאר שורש בחי' השמאל, והנה שורש בחי' האחוריים בהקו הנה הוא נמשך ג"כ מבחי' המקיף דא"ס ית"ש כמו שורש השמאל אלא ששורש השמאל הוא נמשך מהכח המצומצם והממועט שבהאור אשר נעשה בו ע"י המקיף כנ"ל ולכך נתהווה בחי' השמאל גם בהאור עצמו כי גם באור שייך הבחנת דימין ושמאל אבל שורש דבחי' אחוריים הוא נמשך מבחי' המקיף במכוון כי כמו שנסדר בחי' המקיף להיות למעכב ומסך לאור א"ס והוא מכונה בשם אחוריים כנ"ל כן נסדר ג"כ בחי' האחוריים בהקו כי במקום אחד יש בו בחי' פנים אשר שם פונה עצמו לזולתו להשפיע אורו בהם ובמקום אחד יש בו בחי' מסך ומעכב להעלים אורו מהם ושלא להשפיע בהם רק דרך הפנים לבד וכמו שאמרנו לעיל ואותו המקום דהמסך הוא מצד כנגדו של הפנים משום שהוא הפכו והוא הנקרא בשם אחוריים מהטעם שיבואר בסמוך ונמצא כי בחי' האחוריים הוא נמשך רק מהמקיף שהוא החיצוניות והלבוש לבד ולא מהאור. וזהו הענין מ"ש הרב בעקודים פ"א כי בהאורות לא יש שם בחי' אחור ע"ש והנה הגם שאמרנו לעיל שכל החיצוניות דהקו הוא כולו נמשך מאותו השפה המקיף דא"ס כי היה נמשך בהקו האור ונרתקו עמו והם הב' בחי' הפנימיות והחיצו' שבו ועל השפה המקיף הרי אמרנו שהוא נקרא כולו בשם אחוריים א"כ היה צריך לפי"ז שיהא כל החיצוניות דהקו כולו ג"כ רק בשם אחוריים לבד כי הרי הוא מהאחוריים בעצמו הנמשך למטה אך הענין הוא כי בא"ס המקיף ית"ש אשר הוא כולו מוקף וסתום מאותה כח המקיף בלי פתיחת פתח כלל, זולת הקו, הנה לכך נקרא שפיר כל אותו כח המקיף הוא כולו רק בשם אחוריים לבד כי הרי הוא כולו באמת האחוריים להאור שבפנים אשר פנה ועלה למעלה אבל בהקו הנמשך למטה הרי אמרנו כי נפתח בו פתחים וחלונות להאיר ולהשפיע דרך שם והוא בחי' הפנים שבו שאמרנו לעיל וא"כ הרי פשוט הדבר כי בחי' הכתלים אשר הם קרובים להפנים הם מקבלים קצת הארה מהפנים אף שאינם מהפנים ממש והם ודאי מעולים מהאחוריים עכ"פ כי הוא רחוק מהפנים מכל וכל ועומד כולו באחוריו ואינו מקבל הארה ממנו כלל ולכך נשתנו למעליותא הכותלי הצדדיים להקרא בשם ימין ושמאל ולא בשם אחוריים כלל ת"ו משא"כ המקיף דא"ס אשר הוא כולו סתום כי אפי' אותו המקום שנפתח בו להמשכת הקו הוא ג"כ סתום מכל סביבו כי הרי נמשך אותו המקיף עם האור להיות לו ללבוש גם בבחי' הקו וכמו שאמרנו כי היה נמשך האור ונרתקו עמו ולכן אין בו חלוקת מקומות כלל אלא הוא כולו רק אחוריים לבד אבל בהקו נבחן בו היטיב חלוקת מקומות ואין נקרא בו אחוריים אלא אחוריו ממש שהוא היפך לגמרי מהפנים וכנ"ל. והנה מלת אחוריים הנה בעניינו הוא מג' מלות שונות ויש בו כל הג' ההוראות כולם אחד הוא מלשון אחרית כמו מראשית שנה ועד אחרית שנה ומשום שבו נסתיים הגוף והוא סיומו כי התחלתו הוא מצד הפנים ומסתיים באחוריים, ואחד מלשון אחר כמו זרע אחר תחת הבל ואחד מלשון אחרי כמו אחרי ה' אלהיכם תלכו ור"ל להמשך ולהלך אחר מדותיו של הקב"ה וכמו שאמרו רז"ל והנה הוראת אחר הוא פשוט כי משום שבו נסתיים הוא וא"כ כל מה שנמצא משם ולהלאה הרי הוא אחר ולא הוא אמנם זהו דוקא בבחי' אחוריים אבל בבחי' הפנים הנה מכיון שהוא פונה אליו להדבק עמו באיזה ענין אם בראייתו ודיבורו או באיזה השפעה הנשפע מהאחד לחבירו א"כ הרי נתייחדו שניהם עכ"פ כי נעשו שניהם לאחד ומתדבקים זה בזה באותו הענין ע"ד התדבקות רוחא ברוחא אבל כשפונה פניו ממנו א"כ הרי נעשה זולתו לאחר לגמרי אמנם זהו רק כשפונה כ"א את פניו מחבירו זה פניו למזרח וזה פניו למערב אז נתהווה ההוראה דמילת אחר אבל אם נמשך האחד אחר חבירו הנה בזה אינו נופל ההוראה דמילת אחר רק ההוראה דמילת אחרי כי הרי יש בזה יחוד עכ"פ והיינו במה שנמשך אחר דעתו (והוא יחוד דפנים ואחור) אמנם עכ"ז הוא אינו כיחוד דפנים בפנים כי היחוד דפנים בפנים היא בעת אחת ובלי המשכה כלל אבל היחוד דפנים ואחור הוא בא בהמשכה שהוא מהמוקדם אל המאוחר ואינו בעת אחת ממש וא"כ הרי הוא אינו יחוד גמור וא"כ הרי אינו יוצא לגמרי מהוראות אחר והכל הוא משום שאחוריו הוא אחרית וסיום של הגוף וא"כ כשהולך היחוד דרך האחוריים דהיינו היחוד דפנים ואחור הרי הולך דרך המשכה מהמוקדם אל המאוחר ולכן הוא אינו בעת אחת כי הרי נסתיים בו קודם שמגיע לחבירו וכן לא נמשך מהשני אלא רק דרך סיומו של הראשון ומקבל הראשון דרך סיומו שהוא מהמאוחר אל המוקדם והוא אינו בעת אחת ואינו יוצא מהוראת דמילת אחר לגמרי הרי נתבאר כי מילת אחוריים הוא נושא ג' הוראות, אחרית, אחר, אחרי, והוא לומר שהוא סיומו ואחריתו ומה שממנו ולהלאה הוא בחי' אחרת ועכ"ז הוא דבוק עמו ונמשך אחריו והנה כל אלו הג' הוראות נתגלו בהמקיף דא"ס כי הרי שם נסתיים

אור א"ס וממנו ולהלאה הוא בחי' אחרת שהוא הצמצום וכל העולמות ועכ"ז הם כולם תלויים בו שכל התהוותם וכל עניניהם הוא רק ממנו וא"כ הרי הוא ית"ש ממשיך את כל המציאות אחריו וא"כ נמצא שבחי' כח המקיף בעצמו הוא בחי' האחוריים והצמצום (עם כל אשר בו) הוא בחוזר אחריו כי הצמצום הוא המדרגה השניה הנמשך מסיומו שהוא המדרגה הא' ועכ"ז הוא כל בחי' אחוריים המוזכר בדברי הרב ואמר באו"א פ"ו כי לעולם אין העליון מתלבש בתחתון רק באחוריים שבו לבד ואמר שם עוד דאין העליון מתלבש בתחתון רק המלכו' שבו לבד כו' ע"ש ושניהם הם ענין אחד כי האחוריים שהוא סיומו דהעליון והוא ג"כ בחי' המלכו' שלו כנודע הוא אשר מתלבש בהתחתון אמנם אותו הסיומו דהעליון הכוונה הוא על הסיום והסוף של כל בחי' ובחי' שלו וכאלו שנאמר דהמלכו' של כל בחי' שלו מתלבשים אותן כל המלכיות כולם (מכל ספי' וספי' דהעליון) בהתחתון וכמ"ש במ"א דהעליון נותן בהתחתון מכל בחינותיו שבו עד ששייך ג"כ לומר דכל האחוריים דהעליון מתלבשים בהתחתון ונעשים שם לפנימיות כי כל תחתון נמשך כולו רק מעליון ונמשך אחריו בכל עניניו והוא כבחי' היחוד דפנים ואחור שאמרנו והוא הענין ג"כ מה שהולך הורדת הטפה הזרעית מהמוח דרך החוט השדרה שהוא האחוריים, כי מפני שכל טפה זרעית היא נלקחת מכל הקומה כולו דהעליון כידוע בסוד אור מים רקיע שהוא חב"ד חג"ת נה"י אשר נמשכת מכולם חלק בטפה הזרעית לצורך הולד ואי אפשר ליטול החלק רק מסיומו דכל בחי' שהוא האחוריים דכל בחי' כי רק באחוריים נתגלם ונתעבה כשיעור הראוי להשתוות דהתחתון ולכן יורדת דרך אחוריים דוקא אמנם בסופו אחר שנתעבה ככל הראוי לה אז נמשכת דרך הפנים דוקא כי בסופו של האחוריים שם הוא יניקת החיצונים ולכך נמשכת דוקא דרך פנים ומשום שהוא מסופו יכולה לקבלה מבחי' הפנים ג"כ אבל מלמעלה לא נמשך דרך הפנים רק הארה בעלמא לא ממשית כלל וכידוע מהזווג דנשיקין שהוא רק זווג רוחני והתדבקות רוחא ברוחא כי יותר מזה אין בכחה לקבל מהפנים כלל וכמו שמבואר מענין הב' זווגים שהם זווג עליון וזווג תחתון בהולדת או"א פ"ג ובדרושי מ"ן דרוש ד' ואמר שם כי נשמות בני אדם הוצרכו לחזור ע"י זווג תחתון והוא ע"פ מה שאמרנו כי אי אפשר שיהיה להם השתוות עם הגוף ולהתלבש בו עד שילכו דרך אחוריים דוקא כי בהליכתם דרך שם נתלבשו באיזה בחי' לבוש מבחי' האחוריים כידוע בסוד אמ"ר ונתעבו עי"ז כהראוי לבני אדם ובדברינו הללו ניחא מה שלכאורה קשה טובא במה דאמר הרב שכל התלבשות מהעליון בהתחתון הוא רק באחוריים שלו הלא ידוע הוא שמהאחוריים הוא רק יניקת החיצונים רח"ל אבל בדברינו ניחא היטיב כי יניקת החיצונים הוא רק מנקב האחור אשר משם יוצא רק הפסולת והמותרת אשר מהפרסא ולמטה מה שאין הפרצוף יכול לסובלם בתוכו אבל ההתלבשות האחוריים דכל עליון בהתחתון הכוונה הוא על טפת ההולדה הנמשכת מהמוח דרך חוט השדרה שהוא האחוריים דכל הגוף ולוקחת אותה הטפה מכח ועצמות דכל הקומה העליונה וכידוע שהחוט השדרה הוא המעמיד את כל הגוף כי הרי נפסק החוט טרפה משום ששם הוא עיקר קיום כל הגוף כי שם הוא הקשר דכל בחי' האחרונות שבהגוף שנתקשרו כולם להיות לקומה אחת וכאשר נפסק החוט ונתפרדה החבילה ואי אפשר להגוף להתקיים ומאלו הבחי' האחרונות לוקחת הטפה מכולם ומתלבשים בהולד וזהו האחוריים דהעליון המתלבשים בהתחתון ובאמת יוצאת אותה הטפה הוא דוקא דרך פנים אלא שהוא מסופו דהפרצו' וכנ"ל הרי לנו שהתלבשות האחוריים דהעליון בהתחתון אין זה ענין כלל לבחי' האחוריים אשר החיצונים יונקים מהם ח"ו, ונחזור להענין כי הרי בארנו בעה"י ענין הששה גבולים מעלה מטה פנים ואחור ימין ושמאל איך שנתגלה בהקו היושר (וע' מ"ש עוד בזה בכללי התפשטו' ר"י כלל י"ד) והוא עצמו בחי' הו"ק כנודע וכמ"ש במנח"א רפ"ה והוא מ"ש הגר"א זללה"ה בהליקוט הנדפס מחדש בסו' ספ"ד ד' ל"א סע"ג ורע"ד כי הקו הוא ו"ק ע"ש ומאלו הששה גבולים שבקו נתהוה אח"כ בחי' הששה גבולים ג"כ בא"ק ובכל העולמות והפרצופים כולם כי הקו נתלבש בא"ק בבחי' התחתונה שבו וכמ"ש לעיל ונעשה בא"ק לבחי' צלם ומוחין כמ"ש הרב דכ"ש זללה"ה ורשם את בחי' הגבולים והו"ק בא"ק ובכל העולמות כולם והנה עי"ז נתהווה כל חלוקי ההבחנות וכל הריבויים בכל העולמות שלמטה והיינו כי הנה אמרנו כי נסדר באותו הקו בחי' פתחים וחלונות להשפיע דרך הם לחוץ והם בחי' הפנים שבו והנה יש בהם חלוקי הבחנות כי מאחר שנסדר בו ג"כ בחי' מעלה ומטה והיינו התחלת יציאתו מא"ס המקיף שהוא בחי' המעלה שבו ומקום שנסתיים הוא המטה שבו כנ"ל א"כ ממילא הוא כי פתיחת הפתחים אשר נפתחו בו למעלה סמוך להתחלת יציאתו מא"ס המקיף הנה ודאי הוא שהאור היוצא משם הוא יותר מעולה ומזוכך הרבה וגם בריבוי שפע מהאור היוצא דרך הפתחים שלמטה אשר סמוך לסיומו כי כשם שנסדר בו בעצמו מעלה ומטה כן נסדר בו ג"כ בחי' פתחים שהוא המשכת ההשפעה ממנו, למעלה ולמטה אלא שהפתחים שלמעלה הם יותר מעולים וא"כ נמצא שהאורות היוצאים מהפתחים התחתונים הם נבחנים במדרגה אחרת למטה ממדרגת ההשפעה היוצא דרך פתחים העליונים אמנם כאשר שהאור שבפנים הוא אור אחד כי הולך ונמשך כאחד מא"ס המקיף עד סיומו של הקו ולכן תלויים האורות שיוצאים מלמטה בהאורות שיוצאים מלמעלה שהאורות העליונים מאירים תמיד להתחתונים ומתייחדים זב"ז וכן כשם שנסדר בהקו בחי' ימין ושמאל כן נסדר ג"כ בההשפעה הנמשך ממנו דהיינו כי יש בחי' פתחים בימין ויש פתחים בשמאל כמו הב' עינים ואזניים ותרין נוקבין דפרדשקא וכנודע וכל אחד משפיע מתכונתו והנה אמרנו לעיל שבחי' השמאל הוא מכח המומעט שבאור והוא מבחי' הגבו' כי החסדים דרכם להתפשט והגבורות דרכם לצמצם ולהמעיט וא"כ נמצא שהאורות היוצאים מימין הם חסדים ומשמאל הם גבו' וכאשר שבפנים הוי האור אחד לכן גם בצאתם מבחוץ מתייחדים החו"ג ביחד (ואין להקשות הלא אפי' בעתיקא קדישא אמרינן ג"כ דלית שמאלא אלא כולא ימינא וא"כ האיך אנו מכנים כאן בחי' ימין ושמאל ח"ו אך האמת הוא דשורש אלו הבחי' ישנם למעלה למעלה וכמ"ש באד"ר ד' ק"ל רע"ב דבחוטמא דעתיקא מחד נוקבא חיין ומחד נוקבא חיי דחיין הרי לנו ששורש דכל חלוקי הבחנות ישנם למעלה ולמעלה דאל"כ לא היה אפשר למצוא למטה כלל אלא שבכ"א הוא לפי ערכו והוא פשוט ואין להאריך בזה) אמנם הפתחים שבימין ושמאל אינם בימין ושמאל ממש דזה אי אפשר דכל יציאת האור הוא רק מהפנים לבד כנ"ל בריש דברינו אלא מהפתחים שבצד ימין דהפנים נמשך האור מבחי' החסדים שבו ומלבים ומקיף את הצד ימין ומהפתחים שבצד שמאל דהפנים נמשך האור דבחי' הגבורות שבו ומלבים ומקיף את הצד שמאל וכמ"ש אבא אחיד ותליא בחסד אמא אחיד ותליא בגבו' וכן איהו בנצח ואיהי בהוד, והנה השפעת האורות שיוצא מהפתחים העליונים שהם עינים אזנים חוטם פה הנה עיקר התפשטותם הוא רק לצד הפנים לבד כי הם אורות מעולים מאד ואין בכח האחוריים לקבל אותם ולכן הוא כל האורות אח"פ שהוא העקודים וכן הי"ג ת"ד דא"א הם עומדים רק לצד הפנים כי אין להאחוריים חלק בהם אבל האורות היוצאים מן נקב החזה והטבור להיסוד הם יכולים להתפשט היטיב באחוריים ג"כ ולכן או"א אשר יציאתם הוא מהחזה דא"א ומהיסוד דעתיק וכמ"ש באו"א פ"א לכן הם מלבישים את א"א מכל סביבותיו פנים ואחור כמ"ש שם פ"ב וכן זו"ן אשר יצאו מזווג היסוד דא"א וע"י עיבור באימא כמ"ש בעיבורים פ"ב ולכן מלבישים ג"כ את א"א מכל סביבותיו שהוא גם באחוריים שלו וכמ"ש הרב כאן בנקודות פ"ג ובשער ז"א ספ"א וכן כתוב בספר שמן ששון בשער או"א פ"ב אות ג' ומרן השמ"ש ברחובות הנהר ד' ה' רע"ד וכן מוכח ג"כ בכוונת ויעבור במ"ש שם שהד' חוורתא שבאחורי רישא דא"א בהעורף הם מגיעים עד העורף דז"א ובפרט בהנוקבא הרי נודע שתחילת בריאתה הוא אחור באחור עם ז"א וכמ"ש בתי' נוק' פ"א וכנודע והטעם הוא כי כל מה שנולד ע"י זווג תחתון

דיסוד הנה היה המשכתו מלמעלה דרך האחוריים שהוא דרך חוט השדרה כנ"ל ועי"ז נתמעט כחו וירד ממדרגתו להיות מקבל מהארת אחוריים ג"כ וכן להאיר למטה ג"כ בהארת אחוריים והגם שאו"א יציאתם הוא מהחזה דא"א וכן גם הנוקבא הרי יציאתה הוא מהחזה דז"א אך נודע הוא שסבת יציאתם מהחזה הוא מחמת ששם מסתיים היסוד דאימא שבז"א והיסוד דעתיק שבא"א וא"כ הרי היה עיקר יציאתם מהיסוד ולכך היה בהם תכונת אחוריים ג"כ ולכן כל האורות שיוצאים מהחזה הם מתפשטים גם באחור משא"כ כל האורות היוצאים מהפתחים העליונים לבד שהם העינים והאזנים והחוטם והפה שכולם הם בחי' פנים לבד הנה הם אינם מתפשטים בכל עיקרם רק מצד הפנים כי הם עיקר הארת הפנים דכל פרצו' ואין האחוריים כדאי להשתמש באורם כי הם עיקר הארת הפנים אשר אמרנו לעיל כי נסדר כל פרצוף בחלוקי הבחנות להבחין בו בין פנים לאחור כנ"ל בריש דברינו וזהו הענין מ"ש הרב כאן כי הנקודות לא היו מקיפין את א"ק מכל סביבותיו כדרך הזו"ן לא"א אלא עיקר הארתן לא היה רק דרך פנים לבד והוא משום כי הרי הנקודות היה יציאתם מהעינים שהם הפתחים העליונים דהפנים ולא היה עדיין להאחוריים חלק בהם ולכך לא היו מקיפים אלא רק הצד הפנים לבד כמו האורות אח"פ משא"כ בזו"ן לא"א כנ"ל והענין בביאור הוא כי הנה נודע שכל עולם הנקודות הוא התגלות השרשים של כל הד' עולמות אבי"ע והיינו כי אחר שנתצמצם א"ק מטבורו ולמטה המבואר לעיל רפ"ב ונתרוקנו הכלים דתנה"י דא"ק מהאור אז עי"ז נתגלו אותן הכלים כביכול על י' בחי' נפרדות והיינו הפנים דהפנימית דתנה"י א' והאחוריים [אלו הב' בחי' שהם הפנים דפנימית והאחוריים דפנימית הם לאצילות וכמו שמוכח ממבו"ש ש"ב ח"א פ"ג שאמר שם כי החיצונית דהפנים הם לבריאה והחיצוניית דאחוריים הם ליצירה א"כ מוכח שהאחוריים דהפנימית וכן הפנים הפנימים הוא לאצילות, ופשוט הוא, והנה הפנים דהפנימית הוא הפנים דב"ן והאחוריים דהפנימית הוא האחוריים דב"ן ואותן האחוריים הוא ג"כ אצילות ממש וכמו שידוע שבכל פרצופי האצילות יש בחי' פנים ובחי' האחוריים שבהם (וע' למטה בסמוך) ואותן האחוריים הם לא ירדו כי לא ירדו רק הג' בחי' דהחיצוניית לבד וכמ"ש במבו"ש שם] דהפנימית ב' והחיצוניית דהפנים ג' והחיצוניית דהאחוריים ד' והחיצוניית דהחיצונית של האחוריים ה' וכמ"ש כ"ז לעיל פ"ב אות ה' ופ"א אות מ"ד [מה שנחלק החיצו' דאחוריים לב' בחי' משא"כ החיצוניית דהפנים הטעם הוא כי ידוע הוא שכל היחוד הוא לעולם רק ע"י האור הפנימי וכמ"ש אליהו זל"ט ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ולכן כאשר נתרוקנו הכלים דתנה"י הנה ודאי הוא שכל מה שהוא יותר אחוריים ויותר חיצוני נתרוקן שם מהאור ביותר ולכן נתפרדו החיצונית דאחוריים ביותר פירוד ונתחלקו הם עצמם ג"כ לב' בחי' והיינו חיצוניית וחיצוניית דחיצוניית משא"כ החלק הפנים ששם לא נתמעט האור כ"כ ולכן לא נתרבו בריבוי כ"כ] וכל אלו הה' בחי' הם בהנה"י וחצי ת"ת דא"ק ועד"ז היה ג"כ ה' בחינות עד"ז ממש בהמלכו' דא"ק והה' בחי' שבהמלכו' הם העולמות העיקריים של הד' עולמות אבי"ע גופה אבל הה' בחי' שבהתנה"י הם החלקי דא"ק המתפשט בהם ומשתתף עמהם להיות עצם מעצמיהם ובשר מבשרם הרי נמצא כי בעולם הנקודים נתגלו הכלים דהתנהי"מ דא"ק לי' בחי' שונות הנזכרים כי כ"ז הוא צריך להתהוות העולמות אבי"ע אשר נתהוו אח"כ מאותן הי' בחי' עצמן כי הם שרשיהם וע"י חלוקי ההבחנות שבאותן הי' בחי' הנה עי"ז נתחלקו למדרגות שונות כל עולם ועולם בפנ"ע וכמו שהם עתה וכן עי"ז הולך הנהגתם ג"כ על הבחנות שונות פעם לחסד פעם לדין וכיוצא בזה הבחנות רבות כי הוא תלוי בהמשכה השפע אם מפנים והפנימית או מהאחוריים והחיצוניית אמנם הנה בכ"ז לא היה עדיין כל העולמות אבי"ע בגילוי גמור ובפועל ממש כלל כי מאחר שהרי יצא האור מהם כי הרי נתרוקנו הכלים כנ"ל וכלים בלא אור הוא כגוף בלא נשמה ואי אפשר להתהוות מהם מאומה וכמ"ש אליהו זל"ע וכד אנת תסתלק מנהון אשתארו כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא (ואמר עוד שם) ואנת הוא שלימו דכלהו, ולכן לא היה נעשה עתה ע"י התרוקנות האור רק הכלים לבד דעולם האצילות וכן שרשי הכחות דהעולמות בי"ע וכמ"ש לעיל פ"ב אות ד' בארוכה וכן שם אות ה' ע"ש ולכן המשיך המאציל ית"ש אח"כ אור בהם אמנם לא המשיך מתחילה רק אור הפנים לבד כדי שלא יקבלו ממנו תחילה רק כלי הפנים והפנימית דהתנהי"מ כי עי"ז יבדלו כלי האחוריים והחיצוניים לצאת למדרגה בפנ"ע ולכן יצא מתחילה האור דעינים שהוא אור דבחי' העליונה מהפנים והם מבחי' חכמה כנודע ועי"ז לא היה באותו האור מבחי' האחוריים מאומה כי כל יציאת אור חדש הוא לעולם ע"י זווג כנודע וכל בחי' זווג יש בו מבחי' אחוריים עכ"פ כי נמשך מהיסוד של אותו הבחי' דרך חוט השדרה של אותו הבחי' ולכן האור אשר יצא מהעינים שהוא המקום היותר עליון דא"ק לא היה בו מבחי' אחוריים דא"ק כלל והיה אור זך מאד והנה הה' בחי' כלים (עי' לקמן אות י"ח) דהתנה"י דא"ק הנה הם קיבלו להם אור לעצמם והוא האור החדש האמור לעיל פ"ב אשר בקע הפרסא וירד מטבורו ולמטה אשר ממנו יצאו מהטבור ולחוץ המלכים דיושר אמנם עיקרו נשאר לפנים להכלים דתנה"י והאור הזה הם קיבלו אותו ע"י זווג (והבן זה) ולכן לא מיתו ולא נשברו אלו הכלים דתנה"י מאומה (ומ"ש בדע"ה שהמלכים דיושר מיתו כוונתינו הוא על אורותיהן שיצאו לחוץ אבל עיקר האור הנשאר לפנים והכלים דהתנה"י עצמם הם לא מיתו ולא נשברו וכמ"ש ג"כ לעיל פ"ב אות ה' אך הה' בחי' כלים דהמלכו' שהם הנקודות כנ"ל הנה להם יצא אור דהעינים שהוא ג"כ מהבחי' האחרונה דס"ג דס"ג, הב"ן שבו, ומחמת שהיה אור זך מאד כנ"ל לא היה להכלים השתוות עמו כ"כ ובפרט שהיה רק גבורות כנודע לכן מיתו ונשברו והנה פשוט הדבר כי כל הפנימיית דהיינו הפנים דהפנימית והאחוריים דהפנימית אשר אלו הב' בחי' הם אצילות הם היו יכולים יותר לקבל ולא נשברו כ"כ משא"כ החיצוניית דהפנים שהוא בחי' הבריאה הם נשברו יותר והחיצוניית דאחוריים שהם בחי' יצירה הם נשברו עוד יותר והחיצונית דחיצוניית שהוא לעשיה הנה בהם גדלה השבירה מאד ולפי ערך השבירה שהיה בכ"א כן יצא מהם בחי' הקליפה והרע ככל הצורך לכל עולם ועולם ונמצא מזה כי ע"י שיצא רק אור הפנים ומהפתחים העליונים שבו שהוא מהעינים נבדלו כל עולם ועולם על מדרגתה כי כל מי שהוא יותר חיצון ויותר אחוריים לא קיבלה ממנו רק יותר מועט ונתעבה ביותר וגם עי"ז יצאה השבירה על מתכונתה וככל מה שכוון בו המאציל ית"ש והנה ע"י שהיה האור רק אור הפנים לבד לכן כאשר שנכנס הוא בהכלים הסיב אותם ג"כ והעמיד את רובם ג"כ לצד הפנים בכל האפשרי אך עכ"ז לא הסיב את כולם לצד הפנים משום שהכלים היו רובם מהאחוריים כי מהאחוריים היו ג' בחי' כלים ומהפנים לא היו רק ב' בחי' כלים וכנ"ל ועוד כי הרי האור לא היה לו השתוות עמהם כ"כ ולכן הגם שהאור שהוא הנשמה הוא המושל והשליט על הגוף עכ"ז לא הסיב אותם לצד הפנים רק רובם ולא כולם ונשארו עכ"פ מקצת הכלים עם קצת האור הנכנס בהם עכ"פ באחוריים ג"כ, וזהו מ"ש הרב כי עיקר הנקודות האורות עם הכלים היו לצד הפנים אלא שנתפשטו קצת מהם לאחוריים ג"כ ובאמת היה גם בזה כוונה גדולה דמשום שמהם יצא אח"כ כל בריאות החיצונים אשר יניקתם הוא רק מהאחוריים לבד ואלו שהיה עמידתם בהאחוריים היה להרע שורש גדול ח"ו למעלה שהוא באחוריים דא"ק והיה להם יניקה גדולה יותר מדאי ולכך לא יצאו הנקודות רק מהפתחים היותר עליון שבהפנים שהם העינים אשר הם למעלה גם מהאזנים כי הם מבחי' חכמה כנודע ועי"ז לא היה בהם מבחי' האחוריים דהג"ר שבא"ק מאומה וגם עמידתם וקביעתם היה ג"כ רק מצד הפנים שמהטבור ולמטה לבד ובהפנים הרי אין להחיצונים אחיזה כנודע ובזה נמצא שאין להם שורש באחוריים דא"ק ועל מה שיסמוכו, והוא ע"ד שכתב הרב במבוא שערים שער א"א פ"י בטעם מה שהוסם בא"א ד' נימין באחוריו לכסות על המורף שלא יזונו עיניהם משם ע"ש וכן אמר עוד שם פ"ז ובע"ח שער א"א פ"ו בטעם מה שצריך לבער שערי מעל האודנין כדי שלא יהא להם כח וחזק גדול כי בהתאחזם בשרשם

יתחזק כוחם ח"ו ע"ש אמנם עכ"ז מתפשט עכ"פ קצת הארה מהנקודות וכן מהאורות אח"פ גם בהאחוריים וכמ"ש הרב כאן והוא כדי ליתן להם איזה שורש ואחיזה עכ"פ דאל"כ לא היו נבראו כלל וגם עי"ז יש להם יניקה וחיות כדי צורכם עכ"פ עד בא עיתם שיתבטלו מכל וכל בב"א והנה בהטעם שאמרנו בסיבת עמידתם בהפנים שהוא כדי להמעיט אחיזתם הנה ניחא בזה ג"כ גם על המלכים דהיושר אשר ביארנו בכמה מקומות מדברינו שהם יצאו ונולדו מהע"ב דס"ג שמהגרון ולמטה שהוא בחי' אבא שבא"ק והם נולדו ע"י זווג מבחי' היסוד שבו ולכך היה עיקר יציאתם מהעבור והיסוד דא"ק והנה עליהם היה קשה על מה שלא הלבישו הם את האחוריים דא"ק ג"כ כי הלא אמרנו שכל מה שיצא מבחי' היסוד וע"י זווג יש בהם מבחי' אחוריים ג"כ ומלבישים גם את האחוריים אך לפי הטעם שאמרנו ניחא גם על המלכים דהיושר כי הגם שיש בהם מבחי' אחוריים עכ"ז לא העמיד המאציל אותם ולא קבע להם מקום רק לנגד הפנים לבד כדי שלא ליתן אחיזה להחיצונים אמנם גם לדברינו הראשונים ניחא ג"כ כי משום שהאורות דעינים שהם מהס"ג דס"ג שהם מבחי' אמא שבא"ק לא עמדו רק לנגד הפנים לכך היו גם המלכים דהיושר גם כן רק לנגד הפנים לבד כדי להדבק בכל האפשרי עם המלכים דעגולים שהם בחי' הנוקבא וכמ"ש בזהר ויחי ד' רמ"ה ע"א ת"ח בכל אתר דכורא רדיף בתר נוק' ואתעביר לגבה כו', אמנם כ"ז לא היה רק בעולם הנקודות לבד ומשום שיציאתם היה שלא ע"י זווג אבל לאחר התיקון כאשר חזרו כל האורות וכן הכלים למעלה ונתקנו כולם בסוד זווג ועיבור ולידה כמ"ש בשער הת' פא"ב ובשער אנ"ך פ"א ובעיבורים פ"ב הנה אז היה באמת ההתלבשות האצילות לא"ק מכל סביביו וע"ד זו"ן המלבים לא"א וכן כל פרצו' תחתון לעליון וכן כל עולם תחתון להארת העליון המתפשט בו דכבר כתבנו בכ"מ דענין ההתלבשות מהעליון להתחתון הוא מה שהעליון אשר הוא בבחי' או"א להתחתון נותן חלק מעצמותו מהחומר והצורה שלו מתחברים בטפה הזרעית עם בירורי הולד עצמו ומהם נבנה התחתון שהוא הולד דהעליון ועומדים החלקי דחומר וצורה דהעליון בתוך בירורי הולד שהוא העצמות העיקרי דהתחתון בתוכו ובאמצעיתו וכמ"ש בשער המוחין ספ"ה ורפי"ב וא"כ נמצא שהתחתון הוא מקיף להעליון מכל סביביו ממש והוא משום כי הטפה נמשכת מהמוח שהוא חכמה שהוא הפנים והפנימיות ונמשכת דרך חוט השדרה שהוא האחוריים והחיצוניות וע"ש והרי יש בה מכל הקומה כולה דהעליון ולכך כשמתחברת עם בירורי הולד עצמו ונתלבש בתוכה ונעשה מכולם בנין הולד הנה נמצא שהולד שהוא התחתון מלביש לחלקי הקומה דהעליון מכל סביביו ואין שום הבדל כלל בין הפנים דהעליון להאחוריים שבו כי הוא כולו מוקף מהתחתון בשוה ועד"ז הוא בעניננו כי אחר התיקון כשהיה בנין האצילות ע"י הזווג כנ"ל היה מלביש האצילות לנה"י דא"ק מכל סביביו ממש וכמו שכתבנו כ"ז לעיל פ"א אות מ"ד ע"ש. ועד"ז היה ג"כ בהתלבשות האצי' בבריאה ובבריאה ביצירה ויצירה בעשיה כי הבריאה מלביש להאצילות מכל סביביו וכן היצירה לבריאה והעשיה ליצירה והכל הוא הטעם ע"ד שאמרנו וכן מבואר ג"כ בעו"י עג"ד ובסדר אצילות בקיצור רפ"ג ובדרושי אבי"ע פ"ג ושם פ"ב וכן בכ"מ יעוש"ה שמוכח שכן א"ק באצילות והן כל העולמות וכל הפרצופים בכולם הסדר שוה שהתחתון מלביש להעליון מכל סביביו באין הבדל בין הפנים להאחוריים ומ"ש כאן שהנקודות אינן מקיפין לא"ק רק מהפנים שלו לבד הוא דוקא בהנקודות שהוא קודם התיקון ומשום שיצאו בלא זווג וכנ"ל אבל לאחר התיקון לא היה כן וכמו שאמרנו אמנם יש להקשות כי הרי לעיל פ"א בהמ"ב אמר שם הרב בפירוש שגם היושר דהנקודות אשר בא רק בעת התיקון היה ג"כ הסדר כמו בהעגולים דהנקודות שעיקרו הוא רק לפנים ורק קצת הארה ממנו מתפשט לאחוריו ג"כ והוא שלא כדברינו כי אנחנו אמרנו שלאחר התיקון אשר חזרו לשרשן ויצאו ע"י זווג היו הנה"י דא"ק בתוכם ממש והאצילות מקיף אותן מכל סביבותיהם באין הבדל בין פנים לאחור וע"ד הזו"ן המקיף לא"א אך כבר כתבנו שם לעיל פ"א בדברינו מאות מ' עד אות מ"ד

שהכוונה הוא שגם שבאמת מקיף אותם האצילות מכל סביבותיהם עכ"ז מכיון שבחי' האחוריים אינו לוקחם האצילות לעצמו אלא רק בשביל הבי"ע א"כ שייך לומר היטיב שהאצילות אינו מקיף רק את הפנים לבד כי רק הפנים הוא לוקח אותם להיות בו לעיקר פנימיותו אבל מה שלוקח האחוריים ג"כ בתוכו הוא אינו לעצמו כלל והגם שרק החיצוניות דאחוריים הוא ליצירה ועשיה אבל הפנימיות דאחוריים הוא ג"כ לאצילות וכמו שמוכח במבו"ש ש"ב ח"א פ"ג אך פשוט הדבר שגם האחוריים אשר לאצילות הוא ג"כ רק לאותו חלק האצילות אשר הוא השורש לבי"ע אבל עיקר האצילות עצמו הוא רק הפנים דהפנימית לבד שהפנים דהפנימית דהתנה"י דא"ק הוא אשר מתפשט באצי' ונעשה לעצם מעצמיו אבל האחוריים דהפנימית דהתנה"י הוא רק לחלק האצי' אשר הוא שורש להבי"ע ולכן אמר כי עיקר האור הוא רק לנגד הפנים לבד והנה ידוע הוא שכל עליון המתפשט בהתחתון הוא רק בהארתו לתוך וזהו שאמר שם לעיל פ"א אך מהארה זו מתפשט אל אחוריו ג"כ ור"ל שהארתו אשר הוא השורש לבי"ע הוא לוקח את האחוריים ג"כ בתוכו בשביל צורך הבי"ע (וכ"ז הוא לבד החיצוניות דאחוריים אשר לבי"ע עצמם כי א"ק מתפשט בכל העולמות כולם) והם באמת ג"כ אצי' כי הם השרשי דבי"ע אשר עומדים באצילות והם במדרגת אצילות כי כן הוא לעולם שהשורש דהתחתון עומד בהעליון והוא במדרגת העליון אלא שהאחוריים דהפנימית הוא להאצילות אשר לצורך הבי"ע והבן זה מאוד, גם מה שכללתי הבריאה עם יצירה ועשיה הגם שהבריאה הוא רק מהחיצו' דהפנים וכמ"ש במבו"ש ש"ב ח"א פ"ג לא דקדקתי עתה בזה ואין חשש בזה כי כל החיצו' נקראו בשם אחוריים וכן הוא לשון הרב ג"כ בשער אנ"ך ספ"ה ע"ש ותמצא) ונמצא מדברינו כי הנה הגם שהרב (לעיל פ"א) כלל את העגולים והיושר בכללא חדא ואמר על שניהם כי עיקר האור הוא לנגד הפנים אלא שהארתם מתפשט אל אחוריו ג"כ עכ"ז יש בכ"א כוונה בפנ"ע כי בהעגולים ר"ל בעולם התהו הכוונה הוא על הכמות אבל בהיושר ר"ל לאחר התיקון הכוונה הוא רק על האיכות כי להעגולים הכוונה הוא בפשטות שהאור העינים משום שהוא אור הפנים הסיב את כל כלי הנקודות והעמיד אותם לנגד הפנים בכל האפשרי וכנ"ל אבל בהיושר הכוונה הוא רק בבחי' האיכות לבד כי רק לנגד הפנים היה לוקח האצי' לעצמו ובפנימיותו העיקרי שלו ונעשה לעצם מעצמיו אבל מה שלוקח האחוריים ג"כ הוא רק להתפשט לזולתו אבל בבחי' הכמות מקיף באמת האצי' להתנה"י דא"ק מכל סביבותיו באין הבדל בין הפנים להאחוריים וכמ"ש לעיל פ"א מאות מ' עד אות מ"ד ע"ש וכן הוא ג"כ כי כל הד' עולמות אבי"ע ביחד הנה מקיפים הם את כל התנה"י דא"ק מכל סביבותיו הן בכמות והן באיכות שהאצילות לוקח עיקרו להפנים והעולמות בי"ע לוקח עיקרם להאחוריים והוא ע"ד הזו"ן לא"א שז"א לוקח עיקרו להצד ימין והנוקבא לצד שמאל וכנודע שאיהו בגלא ואיהי בסוד וכמ"ש בשער הכוונות בר"ה דרוש ה' והגר"א בס"ד פ"א ד' ב' ע"ג ובפע"ח שער ראש השנה פ"ו ונמצא שכל הד' עולמות אבי"ע ביחד הם מקיפים את א"ק כמו הזו"ן לא"א הן בכמות הן באיכות אבל בבחי' הכמות לבד מקיף גם האצילות לבד להתנה"י דא"ק מכל סביבותיו וכן הבריאה להאצי' והיצירה להבריאה והעשיה להיצירה ומ"ש הרב שהנקודות היו רק לנגד הפנים והבריאה הוא בחיצוניות הפנים והיצירה בחיצוניות דאחוריים והעשיה בחיצוניות דחיצוניות כ"ז לא היה רק בעולם התהו לבד וע' למטה בסמוך אות ז' עוד תירוץ נכון ע"ז בעה"י וע' לעיל רפ"ב בהגהת מרן השמש זצוק"ל שמביא שם בקצרה דברי המבו"ש אשר בש"ב ח"א פ"ג וא"כ מוסיף מדליה ומסיק והיו שם עד היום הזה ע"ש אבל לפי דברינו לא כן הוא אלא לאחר התיקון הנה מקיף כל עולם תחתון להעליון מכל סביבותיו (של התנה"י שלו) אמנם הנה על עיקר העולמות בי"ע עצמם אין לחשוב כלל על מרן השמש הקדוש שיפלוג עליה ח"ו כי חלילה לחשוב שיסבור שהבריאה עומד לפני האצי' והיצירה מאחור האצי' והעשיה באחוריים דאחוריים ויהיה האצי' מפסיק בין

הבריאה ליצירה כי לבד מה שאין זרות גדול מזה לומר כן הלא הוא ז"ל בעצמו הצריך בזה בעו"י עכ"ד בהגהתו שם להוכיח איך שכל העולמות עומדים טלם רק זה תחת זה וודאי שכוונתו ז"ל הוא רק על שרשיהם העליונים שבא"ק ובאמ' ששורש הבריאה הוא בחיצוניית דהפנים ושורש היצירה בחיצוניית דאחוריים ושורש העשיה בחיצו' דחיצוניית דאחוריים ועי"ז יסבור מרן ששרשיהם עומדים גם עתה כן אבל לפי דברינו לא היה כ"ז רק בעולם התהו אבל בעת התיקון חזרו כל הבחי' כולם שמהטבור ולמטה הן כל הפנימית והן כל החיצוניית חזרו כולם לשרשן (ע' בשער התיקון פ"א במ"ש הרב שם אך לא נתחברו יחד וא"כ הרי מבואר שם כי רק האורות עלו בבחינה דא"ק ולא הכלים ע"ש) וכמו שיתבאר בעה"י בשער התיקון ואח"כ יצא כל תחתון מהעליון שעליו ע"י בחי' התפשטות והסתלקות (וכנ"ל פ"ב אות ד' ה') ועיבור ולידה ור"ל העגולים שהם העולמות עצמן נעשו ע"י התפשטות והסתלקות והנשמות שהם הפנימיים יצאו ע"י סוד עיבור ולידה וקודם ההתפשטות הראשון אשר לכל עולם היה נכלל בהעליון שעליו בהבחי' האחרונה שבו וכן נשאר שם את"כ שרשו לעולם וכנ"ל פ"ב אות ה' וא"כ נמצא כי לאחר התיקון עומדים שרשי הבריאה בהמלכו' דאצילות ושרשי היצירה בהמלכו' דבריאה ושרשי העשיה בהמלכו' דיצירה אמנם נראה לי לומר שמ"ש מרן הקדוש והיו שם עד היום הזה אין כוונתו על סדר עמידתן שנשארו השרשי הבריאה בחיצוניית דהפנים ושרשי היצ' בחיצו' דאחוריים וכן שרשי העשיה בחיצו' דחיצו' אלא שכוונתו הוא רק על השארותם למעלה ור"ל שאחר שחזרו לעלות למעלה לא ירדו עוד כי בהשבירה לא נשברו הם וכמ"ש לעיל פ"ב אות ה' שלא נשברו רק הה' בחי' שבמלכות אבל הה' בחי' שבתנה"י לא נשברו ח"ו וגם לאחר התיקון לא ירדו הם עוד למטה כי אלו החיצו' הם שרשיהם העליונים דהבי"ע וירידתם הראשונה אשר ירדו למטה מרגלי א"ק המבואר במבו"ש ש"ב ח"א פ"ג הוא בחי' התפשטו' הראשון דלבי"ע וכאשר חזרו לעלות אח"כ בהסתלקות הא' לא ירדו עוד למטה כי ההתפשטות הב' נשאר לעולם למעלה וכמ"ש כ"ז לעיל פ"ב אות ה' ועי"ז מכוון מרן הקדוש במ"ש והיו שם עד היום הזה עוד יש לומר בכוונתו שר"ל על עמידתם באחורי הנקודות ולא על א"ק עצמו כי הנקודות הפסיקו ביניהם דע"י הצימצום הרי יצאו כ"א לשם בפנ"ע הנקודות לשם בפנ"ע והחיצו' לשם בפנ"ע וא"כ הרי הפסיקו הנקודות אשר הם מהמלכו' הפנימית דהפנים והאחוריים בין החיצוניית לא"ק שהוא התנה"י הפנימית דהפנים והאחורים וכמו שביארנו כ"ז ג"כ לעיל פ"ב אות ה' ועי"ז אמר והיו שם עד היום הזה כי גם לאחר התיקון הרי אמרנו שאצילות מלביש להתנה"י דא"ק מכל סביביו ואותן החיצוניית הם נכללו בהבחי' האחרונה דאצי' שהוא בהמלכו' דאצי' (דמה שאמרנו שהבריאה מלביש ומקיף להאצילות (וכן היצירה להבריאה והעשיה להיצירה) הוא על הבריאה עצמה כי היא מלביש לבחי' התחתונה דהמלכו' אשר ירדה שם וכמ"ש בשער סדר אבי"ע פ"ו אבל החיצוניית דהתנה"י דא"ק אשר הם שרשי הבי"ע הם עומדים לעולם באצילות עצמו בהמלכו' שבו אשר למעלה שהוא הה' אחרונה דהשם הוי"ה ב"ה דמה שירדה למטה הוא רק מהשם אדנ"י כנודע) וא"כ נמצא שאינם חוזרים לעולם למקומם הראשון שהוא בא"ק עצמו ועי"ז אמר מרן והיו שם עד היום הזה ור"ל שלא ירדו עוד למטה (והוא כפי תירוצינו הראשון) וגם לא עלו עוד למעלה בא"ק:

[ו] **קצת הארה,** ע' מ"ש לעיל פ"ב אות ה' כי באמת הוא אור גמור והתלבשות ממש גם מאחוריו אלא משום שהעיקר מהם נשאר לצד הפנים קורא להתפשטות שלצד אחוריו בשם קצת הארה:

[ז] **מאלו הנקודות כו',** הנה לעיל פ"א בהמ"ב וכן בשער הקדמות ד' ע' רע"ג וכן במבו"ש ש"ב ח"א רפ"ג מבואר שם שגם היושר דנקודות היה ג"כ עד"ז וכמ"ש בסמוך אות ה' בארוכה ע"ש אמנם אפשר לומר עוד שמה שאמר על היושר שהוא ג"כ עיקרו רק לצד הפנים הכוונה הוא רק על אור המצח לבד ור"ל דכבר אמרנו ע' בכללי התוה"ס כלל י"א ענף ח' בדע"ה ח"א דהמ"ה אשר יצא בעת התיקון היה יציאתו בב' בחי' א' הארת המצח דהיינו מה שיצא דרך המצח עצמו ולחוץ והשני האור הפנימי אשר מהמצח ולפנים אשר יציאתו היה דרך פנימיית א"ק ע"י בחי' כל הזווגים, שבכל הקומה שלו והוא תולדות היסוד דא"ק וכמו שביארנו שם בדע"ה ח"א ע"ש והנה המ"ה הפנימי אשר יצא ע"י כל בחי' הזווגים הנה הוא מלביש לא"ק מכל סביבותיו ממש משום שהוא כלול בעצמו הן מצד הפנים דא"ק והן מצד האחוריים שלו כי הרי הוא טיפת הזווג הנמשך מהמוח שהוא עיקר אור הפנים ונמשך דרך חוט השדרה שהוא עיקר אור האחוריים ולכן כלול הוא מכל פנימיותו ולכך מלביש הוא אח"כ ג"כ להתנה"י דא"ק מכל סביבותיהם ממש וכנ"ל אות ה' אבל הארת היוצא דרך המצח עצמו ולחוץ הן האור אשר יצא מתחילה בעת התחלת התיקון כדי לברר את הכלים הנשברים והן אותו האור אשר יוצא גם עתה תמיד כאשר שאנו זוכין ליהנות מאור פני מלך חיים כמבואר באדרא ובדברי הרב בשער א"א ס"פ י"ג (והבן) הנה אותו האור משום שהוא רק אור הפנים לבד וכמו אור העינים ואורות האח"פ וכנ"ל אות ה', הנה עליו אמר הרב שעיקרו הוא רק מצד הפנים לבד אלא שהארתו מתפשט לאחוריו ג"כ:

[ח] **מן הטבור כו',** משום שעד הטבור הוא אורות אח"פ שהוא העקודים וע' לעיל פ"ב אות י' שנתבאר שם כי יש ב' בחי' בכתר והם עתיק וא"א כנודע והתחלת העתיק הוא באמת מן החזה אך משום שעתיק הוא נכלל בעולם העליון לכך אינו חושב רק מא"א ולמטה שהוא מן הטבור ובפרט בעולם הנקודות דעדיין לא הוו מתקלא כמ"ש בס"ד פ"א וע"ש בבי' הגר"א בד"ה אי מתקלא ששורש המתקלא הוא מרדל"א ובעולם התהו לא היו נתקשרו זב"ז וכמ"ש בהו"ת ל"ו בסי' ל"א שם (וע"ש בסי' ל' ול"א ול"ב עש"מ) ולכן לא נחשב רדל"א להנקודות כלל ולכך לא קחשיב עיקר הנקודות רק מהטבור ולמטה אבל לפי מ"ש בשביה"כ פ"ז שחושב שם גם עתיק מכלל הנקודות הנה הוא באמת התחלתו מהחזה:

[ט] **עד** סיום הגוף, ר"ל עד סיום הח"ת והוא עד התחלת היסוד וכמ"ש בשער ז"א ספ"א:

[י] בג"פ אמצעין ונה"י בג"פ תתאין ע' בס' שמן ששון שכתב בזה ראיתי מקשים בספר אור זרוע ובס' יפה שעה דל"ע שהרי הג"ר הם דוקא דרך קוים אבל ז"ת הרי הם רק זה למטה מזה וא"כ איך יהיה סדר ההתלבשות המז' ול"ע עכ"ל ע"ש אמנם האמת הוא כי (עיקר הענין בזה ע' מ"ש בכללי התפ' והסת' כלל י"ז עש"מ) דברי הרב זללה"ה הם עמוקים מאד דכבר כתבנו לעיל פ"א אות מ"ד וכן בכ"מ מדברינו דכל ענין התלבשות הנקודות על נה"י ואמ' ת"ת דא"ק הכוונה הוא רק על אותו הבחי' דא"ק העתיד להתפשט ולהשתתף באצי' אבל מה ששייך לא"ק עצמו הנה אחר שנצמצם בהצימצום האמור לעיל רפ"ב (האמת הוא כמ"ש בכללי התפ' והס' כלל י"ב וכלל ח' ובכ"מ שם כי באמת לא הי' לעולם א"ק למטה מהטבור כלל כי כל עיקרו הוא לעולם למעלה מהטבור ורק בההתפשטות הא' אשר לצורך האצי' ירד בהבחי' האחרונות שבו ממקום הטבור ולמטה לצורך העשות שורש להאצילות לבד ע"ש כלל ו' ז' אבל א"ק עצמו הוא מן העולם ועד העולם רק למעלה מעולם הע'.) הנה עלה כולו למעלה וכמ"ש בהו"ת אות כ' ע"ש והנה כאשר עלה האור למעלה ונשאר למטה ריקן הנה באמת נתפרדה החבילה מאותן הנה"י דא"ק ג"כ ונפרדה הרכבתם שהוא קישורים אשר בדרך קוים וירדו כל אותם הבחי' הנשארו למטה מהפרסא ועמדו זה תחת זה כי כל קישורם אשר בדרך קוים הוא רק ע"י המתקלא שהוא הדעת עלאה הקו האמצעי הפנימי הנמשך מרזא דא"ס רזא דיחודא וכמ"ש אליהו זל"ט ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ואמר עוד שם ואלין עשר ספירן איהון אזלין כסדרן חד ארוך וחד קציר וחד בינוני שהם הקישורים בג' קוין כנודע ואמר שם עוד ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא ת"ת גופא נצח והוד תרין שוקין יסוד סיומא דגופא מלכו' כו' וכ"ז הוא הכל רק ע"י אור א"ס שמתייחד בהם אבל כאשר נסתלק האור מהם נפרדה הרכבתם וירדו זה למטה מזה כי נשארו כ"א רק בעצמותית

העיקרים

העיקרית שבו לבד ולא נכלל האחד מחבירו כלל כי כלילת כ"א מכולם הוא רק ע"י יציאתם בזוג ועיבור (וכ"ש בשער המלכים פ"ז ובס' שער הכונות דרוש לילה דרוש ג') וכמ"ש בדע"ה סי' ג' ד"ה וע"י הראה דמתקלא אבל תחילת אצילותם הוא תמיד רק העצמותית העיקרית דכ"א ונאצלו זה מזה דהיינו חכמה מכתר ובינה מחכ' וחסד מבינה וגבורה מחסד ות"ת מגבו' וכן כו' כו' וכ"ש במטי ולא מטי פ"ב ובעקודים פ"ג ובעגולים ויושר ענ"ב והוא פשוט למבין והוא בבחי' זה למטה מזה ולכן כאשר היה הצמצום דא"ק האמור לעיל רפ"ב ונשאר למטה אותן הבחי' דא"ק העתידים להתפשט בחצי' ולהעשות לעצם מעצמיו כנ"ל פ"א אות מ"ד ונשארו הם ריקן מאור אז נפרדה הרכבתם וקישורם שבדרך קוים ועמדו כולם רק זה למטה מזה וכמו שהיו הנקודות ג"כ ומ"ש בג"פ אמצעין וג"פ תתאין אין כוונתו על עמידתם בסדר ג' קוים אלא עומק הכוונה הוא באמת שהם כולם בקו אחד כי גם הג' פרקין אמצעין עצמן וכן הג' פרקין תתאין הם עומדים עתה כולם ג"כ רק זה למטה מזה אלא שלא נחית עתה לפרש כ"ז משום שאינו מדבר עתה מזה כלל איך שהיה עמידתם בעולם התהו אם בדרך קוים או לא עד לקמן בשער התיקון פ"ה וכן במלכים פ"ה ופ"ז וכן בשער זה לקמן רפ"ד ויתבאר שם בעה"י וממילא יובן שכן היה כ"ז ג"כ בהג"פ אמצעין והג"פ תתאין דהנה"י דא"ק שהם היו ג"כ בעולם התהו רק זה למטה מזה וכמו שאמרנו :

[יא] ע"ד הנ"ל בזו"ן כו', ר"ל כמו שהוא בזו"ן שחב"ד דזו"ן הוה שרשם מהג"פ קדמאין דנה"י דא"א וחג"ת דזו"ן מהג"פ אמצעין דנה"י דא"א ונה"י דזו"ן מהג"פ תתאין דנה"י דא"א וכן הם מלבישים אותם ג"כ עד"ז כן היה עד"ז ממש גם בהי"ס דנקודות עם הנה"י דא"ק אמנם סדר עמידתם הן הנקודות והן הפרקין דנה"י דא"ק היה עתה בעולם התהו רק זה למטה מזה וכנ"ל והיינו שהפרק האמצעי דהוד היה תחת הפרק האמצעי דנצח ועליהם היו מלבישים החסד וגבו' דנקודות ותחת הפרק האמצעי דהוד היה עומד הפרק האמצעי דיסוד ועליו היה מלביש ת"ת דנקודות ותחתיו הפרק תחתון דנצח ועליו היה מלביש הנצח דנקודות ותחתיו הפרק תחתון דהוד עם ההוד דנקודות ותחתיו הפרק תחתון דיסוד עם היסוד דנקודות וע' כ"ז בכללי הס' וה' ס' כלל י"ז ונמצא שהיה עמידתם רק זה למטה מזה:

[יב] ובפי הראוי כו' כנגד ג"ר שקבל מאח"פ. לכאורה אין זה הכרח כלל וכי משום שקבלו למעלה מהג' אורות אשר שם לכך נאמר שיוכרח ג"כ שיקבלו למטה ג"כ מג' מקומות ויותר היה לו לומר כי היה ראוי שיהא ג' הבלים כנגד הג' אורות שהם כח"ב דהיינו לכ"א הבל בפ"ע כי היה ראוי שיהא או הבל אחד ומשם יקבלו כולם או ג' הבלים לכ"א הבל בפ"ע ומהו הענין דהב' הבלים כן היה לו להרב לומר אבל מה שתלה קושייתו במה שקבלו מאח"פ אין זה טעם כלל אך עומק כוונתו הוא דכבר כתבנו כמה פעמים דאלו האורות שיצאו מהטבור והיסוד הנה הם היו באמת מלכי' בפ"ע והם המלכים דיושר והם אשר יצאו מהזווג דע"ב וס"ג הכלליים שהם השרשים הפנימיים דאח"פ וא"כ הרי היה ראוי שיצאו ג"כ ג' הבלים מג' מקומות וכמו האורות דאח"פ כי התגלות הענפים והתולדות צריך שיהיה ע"ד השורש אשר יצאו מהם אלא שיש לומר לכאורה כי הרי אורות אח"פ לא נתגלו שלשתם כי כל הגילוי הוא רק בהפה לבד וכמו שנודע שאורות האזן והחוטם נתלבשו באורות דהפה ומשם הוא הגילוי וע"ז בא הרב להכרית קושייתו ואמר כנגד ג"ר שקבלו [מ]אח"פ ור"ל הרי אנו רואין שכל אלו הג' אורות אזן חוטם פה כ"א האיר למטה כי הרי הג"ר דהנקודות קבלו עכ"פ גם מהארת אור האזן וכנ"ל פ"ב וא"כ הרי שייך להקשות היטיב שהיה צריך שיהיה יציאת המלכי' דיושר מג' מקומות וג' הבלים ג"כ כמו אורות האח"פ שיצאו מג' מקומות וכ"א האיר למטה כן היה צריך שיהיה ג"כ בהענפים והתולדות אשר נולדו מהם וע' בסמוך סוד עיקר עומק כוונת הרב בביאור.

[יג] אבל לפי כו', הדבר צריך ביאור כי הנה או"א אשר היה חסר להם אור האזן הרי הם האו"א אשר יצאו מהעינים שהם האו"א דהעגולים וא"כ מהו הטעם שעי"ז לא יצאו המלכים דיושר מג' נקבים פתוחים כמו האורות אח"פ ואין לומר שכוונתו בזה ע"ד שאמרנו לעיל בסמוך והיינו כי בא להוכיח ולומר כי אור האזן לא נתגלה כלל כי הרי לא קיבלו ממנו רק קצת הארה ומרחוק וא"כ הרי לא נתגלה גם בהשורש רק ב' אורות לבד הנה זה אין סברא כלל כי הרי מה שלא קיבלו עצמות אור האזן ומקרוב הוא באמת נחשב לחסרון וכ"ש לעיל אבל אם היה הדבר הולך לפי הסדר הנכון היה צריך שיקבלו אפי' הז"ת גם מאור האזן וכמו שמשמע מכל דבריו לעיל פ"ב הרי שהיה תחילת גילויים העיקרי דאח"פ שיתגלו באמת כולם למטה וכמו שהוא לאחר התיקון וכמו שביארנו בהו"ת ל"ו מסוף סימן כ"ד והלאה וא"כ היה צריך ג"כ שיהא יציאת וגילוי הענפים ג"כ מג' מקומות ועוד כי הרי מה שלא קיבלו עצמות אור האזן הוא רק משום שאורו הוא גבוה הרבה ולא היה כדאי להנקודות להשתמש באורו כי אלו שקיבלו ממנו לא היה הסבירה ולא יצא מה שיצא וכ"ש בדע"ה סי' י"ב ועכ"ז הרי ראינו שעכ"פ יצא גם הוא ונתלבש באורות חוטם פה ונשאר אורו בעקודים וכמ"ש בשער טנת"א ספ"ב וע' בדברינו במטי ולא מטי פ"ג אות י' שהעלינו שם בעה"י כי בעולם העקודים שולט השם ס"ג ע"ש והוא ע"י אור האזן אשר נתלבש שם בבחי' נשמה שהוא הכלי הפנימי דהפרצוף כנודע וא"כ הרי נתגלה אור האזן בעקודים גם בבחי' כלי עכ"פ וכן מוכח ג"כ בשער אח"פ פ"א בדרוש הר"ג ושם פ"ג ע"ש הרי נמצא מכ"ז שעכ"פ יצאו ג' אורות בהשורש שלמעלה ונתגלו שם במקומם וא"כ הרי היה צריך שגם תולדותיהם וענפיהם שהוא האור החדש אשר יצא ונולד מהם יהיה יציאתו ג"כ בג' מקומות כמו השורש ועוד כי הרי מה שחסרו או"א ליקח מאור האזן לא היה החסרון הזה אלא רק בעולם התהו אבל לאחר התיקון קיבלו גם מאור האזן וכמ"ש בהו"ת ל"ו מסימן כ"ד והלאה וכאן באור החדש לא מצאנו יותר מב' נקבים פתוחים שהם הטבור והיסוד גם לאחר התיקון ולא עוד כי הרי לכאורה אינם מתאימים אלו הב' נקבים דהטבור והיסוד ע"ד נקבי האח"פ כלל אפי' לאחר התיקון כי הרי אורות דאח"פ הרי ידוע הוא שהם בבחי' בינה זו"ן שהם נשמה רוח נפש דעולם העקודים אבל אור הטבור והיסוד הנה אור הטבור הוא לעולם בחי' הכתר דהתחתון המכתירו ומקיפו מבחוץ אבל כל שאר האורות שהם חיה נר"ן הם כולם יוצאים רק דרך היסוד לבד דהיינו ע"י הזווג דכל פרצופי העליונים וכמ"ש בשער המוחין ספ"ה ופ"ו ופ"ז ורפ"ח וא"כ נמצא כי המוחין דחיה נר"ן אשר הם בבחי' או"א זו"ן הם כולם יוצאים רק מבחי' היסוד ובאמת כי גם המוחין דיחידה הוא ג"כ ע"י הזווג ומבחי' היסוד דא"א וכמ"ש שם ברפ"ח ומ"ש שהכתר הוא מאור הטבור ר"ל על הכתר דכל בחי' כגון בעת שמשפיע א"א בחי' היחידה מהיסוד שלו הנה אותו בחי' היחידה נכנס בזו"ן ונעשה לעצם מעצמיו ועי"ז עולה ז"א לבחי' א"א אמנם גם א"א עולה אז למעלה וכנודע ונחשב לעולם ז"א נגדו לבחי' ז"א לבד ואור דבחי' הטבור דא"א מכתירו ומקיפו לז"א מבחוץ ונחשב לבחי' כתר עליו ממדרגת א"א של עתה והוא מקשר את א"א עם ז"א, ויתבאר זה במ"א בעה"י ונחזור להענין כי הרי אנו רואין עכ"פ שאורות האח"פ אינם שוים כלל עם אורות הטבור והיסו' אפי' לאחר התיקון כי הרי מהיסוד יוצאים כל האורות דנרנח"י שהם בבחי' א"א או"א זו"ן כולם ממקום אחד ובעולם העקודים יצאו בחי' הנשמה רוח נפש מג' מקומות שהם אח"פ אמנם האמת הוא כי ע"פ דברינו הללו עצמן נבא עתה לעומק כוונת הרב זללה"ה, ונתחיל ונאמר כי הנה באמת כי בחי' הנרנח"י הנמשכים ע"י זווגי דהפרצופי העליונים ומבחי' היסודות שלהם הרי הוא ע"כ אינם ממקום אחד כי הרי זה הוא מהזווג דישסו"ת וזה מהזווג דאו"א עלאין וזה מהזווג דא"א וכמ"ש בשער המוחין שם והגם שהזו"ן מקבלים לעולם אפי' המוחין דא"א רק ע"י ישסו"ת וכמ"ש בשער המוחין פ"ה וכנודע עכ"ז הרי עיקר יציאת אותן המוחין ממקומם הרי הוא כל מית

ממקום מיוחד זה מישסו"ת וזה מאו"א וזה מא"א אלא שע"י התלבשות הפרצופים זב"ז נמשך גם המוחין דא"א דרך או"א ודרך ישסו"ת עד שנמצא שלשלם אינם מקבלים זו"ן רק מישסו"ת אבל עיקר יניקתם של המוחין הרי הוא כל אחד ממקום בפ"ע וכבר בארנו בהו"ת ל"ד ובכ"מ מדברינו (וכן כתבתי ג"כ בהערותי לשה"ש להארי"ל הנדפס על ידי בשנת תרמ"ז בסוף קאפיטל ז' בההערה המתחיל כי המ"ד ומ"ן כו') כי כל בחי' מוחין הנמשך מלמעלה הוא ע"י עליית בירורי התחתון במקום היותר עליון ונותן בו כ"א חלק מעצמותו ונפשה לעלם מעצמיו וכאשר חוזר לירד למטה ויורד ממדרגה למדרגה נתלבש כל בחי' הנמשך מהעליון בהבחי' הנמשך מהתחתון עד בואו למטה למקום תולדתו ויציאתו משם שהוא בחי' או"א שלו בהטפה הזרעית שלהם אשר ממנו נבנה הולד ועי"ז נמצא שכלול הולד מכל העליונים כולם וא"כ נמצא שהגם שכל בחי' עליונה לוקח ממקום כל עליון בעצמו בעת עלייתו לשם עכ"ז הרי מתלבשים כל הבחי' כולם זה בזה ונכללו כולם בהטפה זרעית דהתחתון ויוצא מהיסוד שלו והנה עד"ז ממש הוא באמת גם באורות אח"פ ג"כ כי הרי אוזן האורות אשר יצאו מאוזן חוטם פה ולחוץ הרי הם מתלבשים זב"ז וכמ"ש בעה"ח ספ"ב ויוצא האורות למטה רק מאור הפה לבד וכנודע וא"כ הרי שכל הארת האח"פ אינו יוצא רק מהבחי' התחתונה שלהם לבד וכן לאחר התיקון כאשר לקחו כל האצי' מאורות האוזן ג"כ דהיינו מפנימיותם וכן לקחו עוד גם מלמעלה ולמעלה עד רזא דא"ס ית"ש הנה מתלבש כל בחי' עליונה בהבחי' התחתונה שלמטה הימנה עד בואם לאו"א דא"ק (שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שמהגרון ולמטה) ויוצאים מיסוד דאבא ליסוד דאמא ונשהו שם כל זמן העיבור עד שנגמרו ונולדו ממנה ויצא כל האצי' רק מיסוד דאמא דא"ק הרי נמצא שהמשכת האור דאח"פ לכל העולמות התחתונים הוא על אותו הסדר ממש ע"ד שנמשך כל פרצוף תחתון מעליון בפרצופי האצי' וע"ד שנמשך כל הנרנח"י דכל פרצו' ופרצו' מכל העליונים ממנו כי בכולם הסדר שוה שמתלבש כל בחי' עליונה בהתחתונה עד שנכללו כולם בהטפה הזרעית דהתחתון ויוצאים מהיסוד שבו וא"כ הרי לכאורה אין מקום כלל לקושיית הרב מה שהקשה שהיה ראוי להיות ג' הבלים כי הרי לפי מה שביארנו הנה ההבל היסוד הוא אינו הבל אחד כלל כי הרי ישנם בחי' היסוד בכל בחי' פרצו' ופרצו' שבבחי' פרצופי דא"ק וע"ד פרצופי האצי' ונתלבש כל עליון בתחתון עד שיוצא מהיסוד האחרון וכן הוא עד"ז בהאורות אח"פ ג"כ וכנ"ל כי בכולם הסדר שוה שבמקומם למעלה הוא כ"א מיוחד בפ"ע אבל בהמשכת אורם למטה מתלבשים זה בזה ויצא למטה רק כולם ממקום אחד אך האמת הוא כי הנה דברי הרב זללה"ה הם עמוקים מאד ועומק כוונתו הוא ע"פ מה שכתבנו בדע"ה חלק א' דרוש ג' ד' כי אורות אח"פ הם מהס"ג דהמערכה הא' שבע"ב דס"ג (אשר מהאזניים עד הגרון) ואורות הטבור והיסוד ולפר"ג הם מהמ"ה דהמערכה הא' ואורות העינים הם מהב"ן דהמערכה הא' וביארנו שם כי הם עד"ז כי כ"א מאותן הג' שמות ס"ג מ"ה ב"ן דהמערכה הא' נתפרטו כ"א ג"כ לד' שמות עסמ"ב והם מערכה הב' שבכ"א מהם והנה אורות אח"פ הם הס"ג מ"ה ב"ן דמערכה הב' שבס"ג והיינו כי אורות האוזן הוא מהס"ג דהמערכה הב' ואורות החוטם הוא מהמ"ה דהמערכה הב' ואורות הפה הוא מהב"ן דהמערכה הב' וכולם הם מהמערכה הב' שבס"ג, וכן אורות הטבור והיסוד ולפר"ג אשר הם מהמ"ה דהמערכה הא' הנה אותן האורות דהטבור ויסוד ולפר"ג אשר יצאו בעולם התהו הנה הם מהב"ן שבאותו המ"ה שהוא הב"ן דמערכה הב' ולאחר התיקון יצא גם המ"ה שבו שהוא המ"ה דמערכה הב' והם מהמערכה הב' שבמ"ה וכן אורות העינים שהם מהב"ן דהמערכה הא' הנה בעולם התהו יצא רק הב"ן שבאותו הב"ן לבד והוא הב"ן דהמערכה הב' והוא אותן האורות דעינים ואחר התיקון יצא גם המ"ה שבאותו הב"ן והוא המ"ה דמערכה הב' ושניהם מהמערכה הב' שבב"ן יעו"ש שביארנו כ"ז בארוכה ונמצא כי מהס"ג דמערכה הא' יצא ג' בחי' ממנו והם ס"ג מ"ה ב"ן דהמערכה הב' שבו והם הג' אורות דאזן חוטם פה וכנ"ל אבל מהמ"ה וב"ן דהמערכה הא' לא יצא מהם רק ב' בחי' לבד דהיינו הב"ן דכ"א מהם שהוא הב"ן דהמערכה הב' אשר יצא בעולם התהו והמ"ה דכ"א מהם שהוא המ"ה דהמערכות הב' דכ"א מהם אשר יצא לאחר התיקון וזהו כוונת הרב בקושייתו במ"ש וכפי הראוי כו' על מה שלא יצא גם מהמ"ה וב"ן דהמערכה הא' ג"כ ג' בחי' שהם ג' הבלים ס"ג מ"ה ב"ן מכ"א מהם ע"ד שיצא מהס"ג דהמערכה הא' הס"ג מ"ה ב"ן ממנו שהם ג' אורות דאח"פ ומ"ש וכפי הראוי כו' כנגד ג"ר שקבל מאח"פ ואלה קושייתו בקבלת ג"ר מאח"פ הטעם הוא כי הרי בלא"ה אין מקום להקושיא כלל כי הרי יכול לומר דמשום שאין העולם כדאי עתה להשתמש באותו אור העליון (וכמו שיבואר למטה שכן הוא האמת) וכדאי הוא עתה להשתמש רק בשתי אותיות לבד שהם המ"ה וב"ן לחוד משא"כ העקודים שהוא כדאי גם עתה להשתמש בהשם ס"ג ג"כ, ע"ז בא להכריח את קושייתו ואומר כי הרי הג"ר דהנקודות הם מקבלים מאח"פ וא"כ הרי ע"כ שיש כח בהנקודות להשתמש גם באור העקודים אשר מאיר בו הס"ג דהמערכה הב' שבס"ג ומכש"כ שהיה ראוי שיצא ג"כ הס"ג דהמערכה הב' שבמ"ה וב"ן ומה שמשמע מדברי הרב שהב' הבלים הם אור הטבור והיסוד ולפי דברינו הוה כוונתו בהב' הבלים רק על הב"ן שמעולם התהו והמ"ה שלאחר התיקון הוא משום כי הנה אור הטבור אשר משם הוא הכתר דנקודות הנה הוא המלכות דחג"ת דא"ק שהוא שורש דהמ"ה אשר לאחר התיקון ונמצא שהב' הבלים דהטבור והיסוד הם בחינת דמ"ה וב"ן וזהו מ"ש והנה ב' מיני אורות יוצאין מתוך הגוף (שהוא הז"ת שהם מ"ה וב"ן כנודע) דא"ק והם א' מהטבור שהוא שורש מ"ה כנז' והב' מפי היסוד שהוא בחי' ב"ן וכנודע שנה"י הם בחי' ב"ן ויוצאים דרך שם ב' הבלים. שהם רק מ"ה וב"ן לחוד וכפי הראוי היה שיהיה ג' הבלים שהוא גם מאור הס"ג ג"כ כנגד ג"ר כו' וכמו שביארנו והנה ע"ז בא הרב בתירוצו ואמר אבל לפי שחסר אור אזן מן או"א כו' ור"ל כי הרי או"א לא קיבלו באמת אור האוזן ממש וכמ"ש לעיל פ"ב שהם לא קיבלו עצמות אור האוזן אלא רק ההארה ממנו לבד ומרחוק ואפי' הכתר אשר קיבל עצמות אור האוזן עכ"ז הרי לא קיבל אותו ג"כ אלא רק מסיומו והכל הוא מהטעם כי אין הס"ג שולט עתה בעולם האצילות כלל אלא רק שקשור ותלוי בו מרחוק על שם שליטתו דלעתיד שהוא לאחר תיקון האחרון וגם לעתה מתנוצץ לפעמים באיזה הארה כדכתיב וחנותי את אשר אחון כו' וכמ"ש הגר"א בליקוטים שבסוף ס"ד הנדפס מחדש בד' ט"ל ע"ב וכן כתב ג"כ בתיקונים תי' כ"א דף מ"ב סע"ב אבל עיקר ההנהגה של עתה הוא רק הנהגת מ"ה לבד וכמ"ש הרב בשער התיקון ספ"ג ובשער הזווגים ספ"ה וכנודע ולכך לא יצא המערכות הב' דמ"ה וב"ן רק המ"ה וב"ן שבהם לבד הב"ן בעולם התהו והמ"ה לאחר התיקון והם הם ג"כ הב' הבלים דהטבור והיסוד כנ"ל וזהו הטעם ג"כ על מה שגם מהמערכה הא' לא שמשו בהנקודות והאצילות רק המ"ה וב"ן דהמערכה הא' לבד הוא ג"כ משום שכל עיקר שליטת האצי' הוא רק שליטת המ"ה וב"ן לבד משא"כ עולם העקודים כי הוא מהס"ג דהמערכה הא' וכן יצא בו מאותו הס"ג הג' בחי' שהם ס"ג מ"ה ב"ן דהמערכה הב' שבו והם הג' אורות דאח"פ והוא משום כי בהעקודים שולט בו גם עתה שליטת הס"ג וכמ"ש במ"י ולא מפי פ"ג אות י', ומה שהקשינו לעיל כי הלוא מה שלא קיבלו או"א מאור האוזן הרי הוא נחשב באמת לחסרון ולפי דברינו של עתה הרי צריך להיות כן גם באמת וכן הקשינו עוד כי הלוא לאחר התיקון מקבלים גם מאור האוזן ג"כ ולפי דברינו של עתה אי אפשר להיות כן אפי' לאחר התיקון (ר"ל לאחר התיקון דמעשה בראשית שהוא כל משך זמן דהעולם הזה עד התיקון האחרון שהוא באלף הז' דוקא) אך הענין בזה הוא דהנה פשוט הדבר דמה שאמרנו שהס"ג אינו שולט עתה אין הכוונה שהוא אינו מאיר כלל ת"ו כי זה אי אפשר דכל כח והארת המ"ה הוא רק מה שמקבל מהס"ג וכמו שידוע. דכל הארת וכח התחתון הוא לעולם רק מה שמקבל מהמדרגה שלמעלה ממנו

ואותו המדרגה מקבל כמו כן מהעליון שעליו וכן למעלה ולמעלה עד א"ס ית"ש (כי רק הוא לבדו ית"ש מהוה הכל ומקיים הכל בהשגחתו ורצונו התמידית בלי הפסק כלל וכלל) וכן הוא כל ענין שליטת דהמ"ה הרי הוא רק ע"י מה שמקבל מהס"ג וכן הס"ג מהע"ב עד א"ס ית"ש אלא שהכוונה היא שהס"ג אינו שולט עתה בכוחו וכמו שהוא במדרגתו בלי לבוש אלא רק שמתלבש בהמ"ה ואינו פועל פעולתו למטה אלא רק לפי כח המ"ה כי הוא מתלבש בו ונתעלם לפי כחו ע"ד הנשמה המתלבש בתוך הגוף וכמ"ש הרב בשער א"א רפ"ו דכל דבר שהוא גבוה מחבירו מתלבש בחבירו להאיר בו ולהחיותו אמנם הנה ממילא הוא כשאין העליון מאיר במדרגתו הנה גם הוא אינו מקבל מלמעלה אלא רק לפי כח התחתון לבד וכמ"ש דלא נחית עילות העילות ביה עד דאפיק ליה בת זוגיה ונעשה כל כחו מוסתר בעצמותו עד עת בא זמן שליטתו שאז מקבל מלמעלה לפי כחו ומאיר אז למטה במדרגתו ונמצא כי מה שאמרנו שהס"ג אינו שולט עתה הכוונה הוא כי גם הארתו אשר מאיר בהמ"ה הוא רק לפי כח המ"ה לבד וגם אפי' במקומו הוא ג"כ מוסתר בעצמותו עד עת בא זמנו משא"כ בעולם העקודים אשר שם שולט הס"ג הנה מקבל הוא מלמעלה מלמעלה לפי כל הכח שיש בו לקבל ומאיר באותו הכח עד סוף כל העקודים וכמ"ש בכללי התפ' והסת' כלל ד' ע"ש וכבר אמרנו לעיל וכן בכ"מ שכל אור קודם שיולד הוא עולה למעלה ולמעלה לקבל מכל העליונים כי עי"ז נכלל כל תחתון מכל העליונים שעל גביו אבל באורות העינים כתבנו בדע"ה חלק א' דרוש ה' כי כאשר עלו הם למעלה לא קיבלו שם מאומה אלא שיצאו משם גופה ולחוץ והוא יציאתם דרך העינים כי כל קבלתן הוא רק דרך ירידה דבעלייתן הם רק מעוררים בסוד מ"ן להמשיך המוחין מא"ס ית"ש ולכן אורות העינים אשר לא ירדו למטה דרך פנימיות הא"ק אלא שיצאו אחר עלייתם להמ"ס שהוא פנימית העינים משם גופה ולחוץ לא קיבלו מלמעלה מאומה והנה בירידתם מחוץ לא"ק דרך העקודים הנה היה צריך שיקבלו עכ"פ אז לכהפמ"ו מכל האורות דאח"פ אשר עברו דרך הם אמנם לא קיבלו גם שם מעין צורכם כלל כי הז"ת לא קיבלו מאור האוזן כלל וגם הג"ר אשר קיבלו גם מאור האוזן לא קיבלו ממנו עצמו בעברם דרך בו אלא רק מסיומו שהוא במקום שמתלבש באורות חוטם והפה ונמצא שלא קיבלו ממנו אלא ע"י התלבשות בלבושים דחוטם פה וזה היה חסרון בודאי אמנם החסרון הזה לא היה רק בעולם הנקודות לבד כי אחר התיקון לא הי' כן דאחר שחזרו ועלו למעלה בסוד מ"ן בע"ב ס"ג דא"ק וכמ"ש בשער התיקון פ"א הנה לקחו שם מכל הבחי' כולם אשר עלו שם דהיינו שלקחו גם מפנימיות הע"ב והס"ג שהוא שורשה הפנימי דהאורות אח"פ ולקחו מכ"א דהיינו גם משורש האור הפנימי דאור האוזן וכן למעלה ולמעלה מכ"א בעצמו במקומו ממש בלי שום לבוש כלל דזהו הכלל לעולם דכל בחי' שעולה בסוד מ"ן הנה לוקח מאותו המקום שעולה בו ממנו עצמו בלי שום לבוש כלל (אמנם כל בחי' תחתונה דכל פרצו' אי אפשר לעלות להפרצו' העליון אלא ע"י התלבשות בהבחי' העליונות דאותו הפרצו' עצמו וכמ"ש הרב בזוהרק"י וכן בשער מאמרי רשב"י בזהר בראשית ד' ג' ע"ב ר' יודאי אמר כו' עש"מ ונמצא שהבחי' התחתונה אינה מקבלת עכ"פ אלא ע"י התלבשות דוקא כי בלא זה אי אפשר לה לעלות למעלה כלל ומה שאמרנו שמקבלת בלי התלבשות ר"ל שאותו העליון אשר עולה בו הוא אינו מתלבש אלא שהוא משפיע ממנו עצמו וממקומו ממש לאוזן שעלו בו מכחו ומדרגתו עצמו וממילא הוא שהוא מקבל ג"כ מא"ס ית"ש לפי כל כחו הגדול כי לפי ערך שמכין את עצמו להשפיע כן הוא מקבל מלמעלה כנ"ל) ונמצא שבעת התיקון כאשר עלו כל האורות בסוד מ"ן בע"ב וס"ג דא"ק הנה קיבלו גם משורש הפנימי דאור האוזן וכן מלמעלה ולמעלה ממנו עצמו ובמקומו גופה בלי שום לבוש כלל אמנם אחר שחזרו לירד למטה למקומם שבאצילות וירדו ממדרגה למדרגה הנה נתלבש כל בחי' היותר עליון בהבחי' שתחתיו וכן הבחי' שתחתיו בשלמטה ממנו וכן כולם זו"ז עד שנכללו כולם במפה הזרעית של או"א שבא"ק אשר מהם נולדו המ"ה וב"ן דא"ק אשר מהם נבנה כל האצילות ונתלבשו כולם באותן המ"ה וב"ן ומאירים שם כל הבחי' העליונים כולם רק לפי כח ומדרגת דמ"ה וב"ן לבד כי רק הם השולטים עתה ונמצא כי הגם שבעלותם למעלה קיבלו מכל העליונים מהם עצמם ור"ל שהאירו בהם כל העליונים כולם בכחם הגדול עצמם עכ"ז אחר שירדו למטה אינם פועלים האורות העליונים בהם אלא רק לפי כחם דהמ"ה וב"ן כי נצמצמו בהם להאיר לפי כחם אבל בעולם העקודים מאיר בכולו הס"ג עצמו לפי כחו הגדול בלי צמצום כלל, הרי נתבאר כי בעולם הנקודות לא הי' בהם מאור הס"ג ממקומו וממדרגתו אפי' מחיצוניותו כלל כי אפי' הג"ר לא לקחו מאור האוזן בעברם דרך בו רק מסיומו כנ"ל אבל אחר התיקון דמע"ב קיבלו עכ"פ אור הס"ג וכן מלמעלה ולמעלה ג"כ מהם עצמם ופועלים בכל האצי' ע"י התלבשות עכ"פ אבל אחר התיקון האחרון שיהי' בב"א וכן בעולם העקודים גם עתה ישלוט ויאיר הס"ג במדרגתו עצמו ובלי צמצום כלל, והנה הטעם מה שלא קבלו הנקודות מאור האוזן בעברם דרך בו ולא התפשט בהם אפי' בבחי' התלבשות וכמו שהי' אח"כ לאחר התי' וכנ"ל הנה הי' זה מחמת שני טעמים אחד הוא דאלו שקבלו מאור האוזן הי' נתבסמו עי"ז ולא הי' השבירה אשר הוא לצורך ובכוונה מהמאציל ית"ש וכמ"ש בדע"ה סי' י"ב ובכ"מ שם והטעם השני הוא דהרי כל מה שיצא בעולם הנקודות הוא לא יחסר לעולם וכמ"ש הרב בשער המלכים פ"ו ולכן לא נשרשו בחי' הס"ג ומכש"כ האורות שמהס"ג ולמעלה בהנקודות אלא רק שהם באו לאחר התיקון בבחי' תוספת לבד והם מכונים רק בשם גדלות משום שהם למעלה מבחינתם העקרית כדי שיכולים להסתלק בעת הפגם, ואלו ב' הטעמים הם בשורש אחד הוא כי גם עתה הוא העולם תהו (וכנודע, ויתבאר במ"א בעה"י) דכן צריך להיות עד התיקון האחרון ולכן לא הי' אפשר להמשיך שם הס"ג בבחי' עיקר אפי' ע"י התלבשות אלא רק בבחי' גדלות ותוספת לבד כדי שיהא ההנהגה דכל ששת אלפי שנין כמו שהוא ולא באופן היותר מעולה דהכלל הוא כי הס"ג בלא לבוש אינו שולט עתה כלל ואפי' בבחי' לבוש שהוא ע"י התלבשות בבחי' אחרונות הנה בעולם הנקודו' לא הי' אפי' בחי' הזאת נמי לא וכנ"ל אות י"ג ואפי' אחר התיקון דמע"ב לא הי' אותה הבחי' דע"י התלבשות בבחי' עיקר אלא רק בבחי' תוספת לבד והנה שורש הסבה דחסרון אור האוזן ושליטת הס"ג ור"ל עקב הסבה מה שלא לקחו באמת מאור האוזן בעברם דרך בו הוא אותן הדברים אשר ביארנו בהו"ת ל"ו בסי' כ"ג שם כי בעולם התהו לא היו מתייחדים השרשים העליונים לצורך הנקודות כלל ולא הי' נמשך בהם אור א"ס וכמ"ש שם בסי' כ"ד ובסי' ל"ב ולכך לא הי' נמשך בהם ג"כ בחי' הס"ג ואור האוזן כי הם בערך אצילות בבחי' א"ס (המקיף וע' לעיל פ"א אות כ"ז והבן זה מאד) ולכך לא באו בהנקודות כלל (שכן הוא הצורך לפי ההנהגה של עתה כמו שאמרנו) כי אפי' באצי' שהוא אחר התיקון דמע"ב אינם נמשכים ג"כ אלא רק בההתפשטות דבחי' תוספת לבד אשר הוא רק לפעמים ואינו תדיר דהיינו ע"י זווגי הפנימיים דוקא וכמ"ש כ"ז בארוכה לעיל פ"א אות כ"ז בעה"י עש"ה:

[יד] **אשר מהן קבלו** כו' וגם כאן כו' כי כמו שלמעלה אינן מקבלין רק מהמ"ה וב"ן בהמערכה הב' שבס"ג כן לא יצא למטה ג"כ רק מהמ"ה וב"ן דהמערכה הב' שבמ"ה והוא האור החדש שהם המלכים דיוסף ומהם מקבלים או"א דהעינים שהם מהמ"ה וב"ן דהמערכה הב' שבב"ן שהם המלכים דעגולים וכמ"ש כ"ז בהו"ת ל"ז ע"ש:

[טו] **רק** מן הגוף ולמטה כו' לכאו' אין שום ביאור וטעם להדברים כלל וכי משום שלא קיבלו משיבולת הזקן לכך יצא האור שלהם למטה רק מלפר"ג דמה שייכות ויחס הוא מזה לזה דמה שלא קיבלו משיבולת הוא משום דעד השיבולת מגיע שם אור האוזן ולא קבלו הנקודות ממנו כלל אבל מהטבור והיסוד הרי הי' יכולים לקבל היטב וכמו שמבואר בדברי הרב כאן דהרי קבלו גם מחוטם פה אשר הגיעו עד החזה והטבור כנ"ל פ"ב וא"כ הרי הי' יכולים לקבל

מהטבור ובפרט מהיסוד במכש"כ וא"כ למה יצא האור דהז"ת דרך הצפר"ג הרי הי' יכול לצאת היטב אורותיהם ג"כ דרך היסוד אך כבר ביארנו בדע"ה סי' י"ב וכן לעיל פ"ב אות ל"ד דחסרון קבלת אור האוזן הי' הסבה לחסרון הזווג בין המלכים דעגולים עם המלכים דיושר דע"י שלא קבלו מאור האוזן לא הי' אפשר להם להזדווג זו"ן ולכך יצאו אורותיהם בסוד טפ"ק שהוא מצפר"ג והגם דעיקר חסרון דתיקון הדו"ן והזווג שבהם הי' תלוי בסבה עוד יותר עליונה וכמ"ש בהו"ת ל"ד ובהו"ת ל"ו לסי' כ"ג שם אך המעיין שם היטב רואה דהכל דבר אחד כי הזווג דכל תחתון הוא ע"י התיחדות כל האורות העליונים וע"י מה שמקבל מכולם תוספת אור וברכה להוציא גם הוא פרי למינהו וכאן בעולם התהו לא הי' מתיחדים השרשים העליונים וכמ"ש בהו"ת ל"ו לסי' כ"ג ולא הי' מקבל מהם את הצורך לזווגו וכמ"ש בהו"ת ל"ד והיינו כי לא קיבל מהחכמה דהמ"ס, והוא מה שיצא מהעינים וגם לא קיבל מהבינה דהמ"ס והוא חסרון דקבלת אור האוזן (וע' בהו"ת ל"ה) וא"כ הרי לא קיבל מהג"ר כולם כי חסרון קבלת הכתר הוא מה שחסר יחוד הקד"א עם המ"ס וקד"א הוא הכתר וכמ"ש בהו"ת ל"ו לסי' כ"ד והוא היחוד דהשרשים העליונים שאמרנו וזהו מ"ש הרב כאן שלא לקחו רק מן הגוף ולמטה ור"ל דלא לקחו מן הג"ר כמו"ש, ולכך לא הי' אפשר להס"ג דס"ג להזדווג עם הע"ב דס"ג ולכן יצאו האורות אשר להם מהע"ב דס"ג מצפר"ג שהוא בסוד טפ"ק ולא עוד אלא שאפי' הם עצמם לא הי' מתיחדי' זו"ן כלל והי' בסוד רשות הרבים כנודע וכמ"ש בדע"ה סי' י"ט אבל אם שהי' מקבלים מאור האוזן הגם שלא קיבלו מלמעלה הנה משום שאור האוזן הוא מהג"ר אשר הם כולם חשובים כאחד כנודע הי' נעשה בהם איזה זווג במקצת עכ"פ וגם לא הי' השבירה בכל אותו הסדר שהי', ועיקר הענין בזה הוא באמת עוד יותר עמוק דאם שהי' מקבלים משיבולת הזקן שהוא מאור האוזן הי' אפשר להם להזדווג עכ"פ גם בלא היחוד דשרשיהם העליונים והוא ע"ד שכתב הרב במ"ן ומ"ד דרוש א' וכן בפני' וחיצו' דרוש ח' בסוד אמא אוזפת מנהא לברתא ואמר שם במ"ן ומ"ד דרוש א' שהזווג הראשון דאצילות הי' עד"ז כי השתמשו במ"ן והפנימים דאמא ע"ש וכן הוא כאן כי הגם שהנקודות לא קיבלו העטרין מלמעלה עכ"ז אלו שהי' מקבלים מאור האוזן הי' אפשר להם להזדווג עכ"פ בהעטרין והפנימיות דאור האוזן כי העקודים הי' נשלם לגמרי בכל שלימותו וכנ"ל אות י"ג ולכן הגם שלא הי' מתיחדים השרשים העליונים לצורך העטרין דהנקודות עצמם הי' משתמשים בהעטרין דאור האוזן אשר הם לא הי' חסרים מכלום ח"ו ובפרט לפי מה שביארנו לעיל פ"א אות כ"ז כי הי"ג תיקו"ד דא"א וכן השם ס"ג הם משמשים באצילות לצורך התפשטות הדעת עלאה הנמשך מרזא דא"ס אשר בזה תלוי עיקר כל כח הזווג וכל התחדשות ולידת כל האורות וכן הוא עד"ז במכש"כ אורות השא"פ לכלל האצילות ולכן אלו שהי' מקבלים הנקודות מאור האוזן אף שלא הי' מקבלים אלא מסיומו הי' נמשך בהם אור הדעת עלאה עכ"פ והי' אפשר להם להזדווג עכ"פ אבל משום שלא קיבלו מאור האוזן כלל לא הי' בהם הזווג, ויצאו האורות בסוד טפ"ק שהוא מצפרנ"י, ולבאר זה עוד קצת ביתר ביאור דהנה נודע הוא שכל הזווגים הוא נמשך מאו"א והם מקבלים מהמזל שתחתון ומזל התחתון ממזל עליון והמזל עליון מהדעת דעתי"ק ומשם עד א"ס ית"ש וכמ"ש במ"ן ומ"ד רי' ד"י ובכ"מ וכן עד"ז הוא ג"כ בא"ק אבל בעולם התהו כאשר העלה האמא שהיא הס"ג דס"ג שמהגרון ולמטה דא"ק את המ"ן שלה למעלה לקבל העטרין דאו"ג ויצאו אותן המ"ן מהעינים ולא קיבלו מהדעת עלאה שהוא מקד"א וכן לא קיבלו משיבולת הזקן אשר הוא שורש המזלין וא"כ לא הי' לאמא שבא"ק במה להזדווג ולכך הוציא האבא שבא"ק שהוא הע"ב דס"ג שמהגרון ולמטה הוציא את אורותיו שהוא בחי' המ"ד שלו בסוד טפ"ק [ומצפר"ג (?)] וכ"ז הוא רק בהז"ת דנקודות אבל הג"ר דנקודות הנה משום שקבלו אור האוזן הי' בהם יחוד וזווג בהם עצמם, עכ"פ וכמ"ש בשבה"כ פ"א וכנודע וגם קבלו הארה מאורות הטבור ויסוד שהם הבלים ממש והוא מעין בחי' זווג ולכך לא הי' בהם מיתה ח"ו וכנודע אך זווג גמור לא הי' גם בהג"ר ר"ל זווג הג"ר דעגולים עם הג"ר דהיושר משום שגם הם לא קבלו האור דאוזן ממש:

[טז] **לכן** ג"כ לא יש להם הבלים להאיר להם, ר"ל שהמלכים דהיושר אינם מאירים להז' מלכים דעגולים באור דהבל ממש כי אור דהבל ממש הוא מעין בחי' זווג ובהז' מלכים דהנקודות לא הי' בהם זווג כלל ור"ל שלא הי' זווג כלל בין הז' מלכים דהעגולים שהם הנקודות עם הז' מלכים דהיושר כי אפי' בהם עצמם לא הי' ג"כ קשר ויחוד בין זו"נ כי יצאו בסוד רשות הרבים כנודע וע' מ"ש בהו"ת ל"א ול"ד ול"ו (בסי' כ"ג שם) שמעין בחי' זווג קבלו עכ"פ כדי שיוכלו למלוך כרגע אך זה הי' רק בהג"ר דהנקודות שהם קבלו באמת מעין הי' דו"ן וזווג נכלל הבחי' כולם אבל הז"ת דנקודות הנה הם בעצמם באמת לא קבלו כי מאור האוזן לא קבלו כנ"ל פ"ב וכן האור הראוי להם מהמלכים דיושר הרי יצאו מצפר"ג ולא עמדו כנגדם להאיר להם אלא שקבלתם הי' ע"י הג"ר דהנקודות כי במה שנולדו ויצאו מהג"ר קבלו תיקוניהם מהם לשיעור שיוכלו למלוך כרגע ע"י מה שקבלו הג"ר מעין הי' דו"ן וזווג מכל הבחי' כולם, וע' בהו"ת ל"ד בד' ח' ע"א שם:

[יז] **בנזכר** תי' ס"ם ע"ש בד' קכ"ח ע"א מדפוס ווילנא הנדפס עם ביאור הגר"א ע"ש ותמצא מוכח שהכוונה הוא כמ"ש בהגה כאן בשם הר"ש וכ"כ הגר"א ביהל אור פ' פקודי ד' ל' כע"ג וע"ש בדברי הגר"א בד"ה וגען מבואר שם שהגם שמצפר"ג אינו יוצא רק הארה מועטת עכ"ז נעשה מזה נשמות קדושים, והוא רק הארה בעלמא והוא ע"פ דברינו לעיל פ"א אות ס"ד ובכ"מ כי מה שיצאו מהטבור והיסוד שהוא הבל ממש וכן ההארה דצפר"ג הנה מהם נעשה המלכים דיושר שהם מלכים בפ"ע:

[יח] **כי** הם עצמם בחי' המלכים הנה לכאו' משמע שמה שיצא מהטבור ויסוד הם הג"ר דהמלכים דיושר שהרי כנגדם עמדו הג"ר דהמלכים דעגולים ומה שיצא מצפר"ג הוא הז"ת דהמלכים דיושר וצ"ב למה נתחלקו המלכים דיושר לצאת מב' וג' מקומות משא"כ המלכים דעגולים שכולם יצאו מהעינים ועוד כי המלכים דעגולים יצאו ונולדו הז"ת מהג"ר וכן כולם יצאו זמ"ז וכמ"ש הרב לקמן פ"ד ה' ובשבה"כ פ"א משא"כ המלכים דיושר הנה הכתר יצא מהטבור והחו"ב מהיסוד וא"כ לא יצאו החו"ב מהכתר כלל וכן הז"ת אשר יצאו מהצפר"ג וא"כ הרי לא יצאו מהג"ר כלל וגם יצאו כ"א ממקום מיוחד בפנ"ע וכמ"ש הרב למטה בסמוך כי הצפרניים הם י' והבחי' היו ג"כ י' ויצאו כ"א מציפורן בפנ"ע ועוד כי הרי נודע הוא שכל היציאה דצפר"ג הוא כענין תיקון קצת לכל טפה היוצאת בלא זווג כדי שלא יהא בחי' טפ"ק ממש, וא"כ יהא כמצא שהג"ר אשר יצאו מהטבור והיסוד הם בבחי' טפ"ק ביותר והם יותר גרועים מהז"ת אשר יצאו מצפר"ג ואינם טפ"ק ממש ועוד צ"ב להבין כי הרי כל ענין יציאת דצפר"ג הוא לא שייך אלא רק כשמעכב א"ע מבלי להוציא דרך היסוד אז יוצא מחמת הכרח ודוחק ובוקע כח והארה מועטת דרך הצפר"ג אבל בכאן מאחר שיצא גם מהיסוד במכוון ובהדיא א"כ מי גרם להם לדחוק את עצמם שלא ילכו גם הם דרך היסוד שהוא מקום פתוח אלא שירדו למטה וידחקו א"ע לבקוע דרך הצפרניים שהוא מקום סתום דוקא ועוד יש לתמוה בזה כי הרי ביארנו בהו"ת ל"ז כי יציאת המלכים דיושר אשר יצאו מהטבור ויסו' וצפר"ג הי' מהע"ב דס"ג שמהגרון ולמטה שהוא בחי' אבא שבא"ק ויצאו מהטי' ויסו' וצפר"ג שבו והרי בהו"ת אות כ' (בגליון אות ט') נתבאר שם כי אחר הצמצום האמור לעיל פ"ב הנה עלו כל הבחי' דאותו הע"ב והס"ג למעלה מהטבור ולא נשאר למטה רק אוזן הבחי' דא"ק העתידים להתפשט ולהשתתף באצילות ולהעשות לנגד מעצמות האצי' גופה וא"כ איך אמרנו בהו"ת ל"ז שיציאתם מהטי' ויסו' וצפר"ג הוא מאבא ובבחי' טפ"ק ממנו הלא מאחר הצמצום לא הי' אבא עוד שם ואין לומר כי הכוונה הוא באותו המקום שעלה שם כי הרי מבואר הוא בדברי הרב כאן וכן לעיל פ"א וכן בטנה"א פ"א בהמ"ב כי אוזן האורות דהטי' והיסוד הי' כנגד האורות דעינים אשר ירדו שם והאורות דעינים הנה פשוט הוא שהם ירדו מהטבור ולמטה דא"ק ממש כי כל עליית וצמצום האור למעלה מהטבור לא הי' אלא רק

בשביל האורות דעינים הצריכים לעמוד שם למטה וכמ"ש לעיל פ"ב אות ד' ה' ובפ"א אות מ"ד וכנודע אמנם פשוט הדבר כי אותן הבחי' דא"ק הנשארים למטה הנה הם עצמם מהע"ב דס"ג וס"ג דס"ג שמהגרון ולמטה שהם האו"א שבא"ק וכמו שנודע שנה"י דאו"א הם מתפשטים בזו"ן אשר הם מהטבור ולמטה דא"א וכן הוא עד"ז בכללות האצי' שהוא מהטבור ולמטה דא"ק הנה מתפשטים בחי' הנה"י דאו"א שבא"ק באצילות ונעשים לעצם מעצמיו דהאצילות ואותן בחי' הנה"י הם אשר נשארו למטה אחר הצמצום וכמ"ש לעיל פ"א אות מ"ד ובפ"ב אות ד' ואות ה', וכל בחי' הטבור והיסוד וכן כל בחי' הנה"י דא"ק הנאמרים בדברי הרב שהם מתלבשים בהנקודות הכוונה הוא על אותן הבחי' דהס"ג דס"ג והע"ב דס"ג אשר הם עתידים להתפשט ולהשתתף באצי' וכפי מ"ש בפ"א אות מ"ד וכן בפ"ב שם וכן גם מהם עצמם נעשה הטביית להאורות דהנקודות שהם המלכים דהעגולים והיושר כמ"ש שם ושם והוא עד"ז כי מהמלכות דהס"ג דס"ג שהיא בחי' אמא שבא"ק נעשה הכלים דהמלכים דעגולים ונה"י דהס"ג דס"ג הוא הבחי' דא"ק המתפשט ומשתתף בהם להעשות עצם מעצמיו ומהמלכו' דע"ב דס"ג שמהגרון ולמטה שהוא בחי' אבא שבא"ק נעשה הכלים דהמלכים דיושר והנה"י דאותו הע"ב דס"ג הוא הבחי' דא"ק המתפשט ומשתתף בהם להעשות לעצם מעצמיו וכן יקנם באמת גם בחי' הנה"י דבחי' א"א שבא"ק כי גם הם מתפשטים ומשתתפים להעשות לעצם האצילות ע"ד א"א דאצי' בזו"ן דאצי' וכמ"ש בשער המוחין פי"ב וכנודע וגם הם נשארים במקומם למטה מהטבור ולא עלו למעלה בעת הצמצום וכנ"ל פ"א אות מ"ד ובפ"ב אות ד' ה', והנה האורות דהמלכים דהיושר אשר נולדו ע"י זווג וירדו דרך כל פנימיית הקומה כמ"ש בהו"ת ל"ד ובכ"מ בדע"ה כאשר בקעו את הפרסא לירד למטה הי' ג"כ כל הי' אורות כולם כלולים בכתר שלהם לבד וכאשר בקעו את הפרסא לא הי' אז עדיין אלא רק הכתר לבד וכל שאר הט' אורות לא הי' עדיין רק כלולים בהכתר וכאשר הגיע הכתר לשליש התחתון דת"ת שהוא במקום הטבור הנה נתלבשה בהכלי שלה שהוא השליש תחתון דת"ת ואח"כ נזדווג אז הכתר מניה וביה והוליד את החכמה ובה הי' כלול שאר הח' אורות וכן החכמה את הבינה ובה הי' כלול שאר הז' אורות שמהדעת ולמטה וכן יצא אח"כ הדעת מהזווג דחו"ב ובו הי' כלולים כל הו' אורות מהחסד ולמטה והנה אלו הג' חב"ד לקחו כליהם מהג"פ קדמאין דנה"י והוא הכל ע"ד שכתב הרב כ"ז בהאורות דעינים שהם המלכים דעגולים אלא שהעגולים לקחו כליהם מהתנהי"מ דהס"ג דס"ג והמלכים דהיושר לקחו עד"ז ממש מהתנהי"מ דע"ב דס"ג (שמהגרון ולמטה שהוא בחי' אבא כנ"ל) והענין בביאור הוא כי עיקר עצמות הכלים הן דהאורות עינים והן דהאור החדש הוא רק מהמלכו', זה מהמלכו' דס"ג דס"ג וזה מהמלכו' דע"ב דס"ג, וכמ"ש בהו"ת ל"ו בסי' כ"ז שם שהעצמות דהתחתון הוא בהמלכו' דהעליון ובהמלכו' יש בה י"ס ולקח כל אור ואור מהי' אורות את הכלי שלה מהי"ס שבמלכו' אשר נתעבו ע"י הצמצום להעשות לכלים דאבי"ע וכמ"ש לעיל פ"ב אות ד' ה' אבל בחי' התנה"י דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג הגם שהם ג"כ בחי' כלים אבל הם רק בחי' הכלים הפנימיים כי הם רק בחי' א"ק המתפשט באצילות להשתתף בה (והשבירה הי' רק בהכלים דהמלכו' ולא בהכלים דהתנה"י וכמ"ש לעיל פ"ב אות ה') והנה המלכו' בכל הי"ס שלה היא עומדת מהטבור ולמטה כנודע וכאשר ירד אור החדש ובקע את הפרסא וירד מטבורו ולמטה והי' אז עדיין בבחי' אור לבד בלי התלבשות כלי אך כאשר ירד למטה מהטבור הנה נתלבש הכתר בהשליש התחתון דת"ת דא"א שבא"ק וכן נתלבש ג"כ בהשליש התחתון דת"ת דהע"ב דס"ג שמהגרון ולמטה שהוא בחי' אבא שבא"ק (ור"ל על אותן הבחי' שלהם העתידים להתפשט ולהשתתף באצי' אבל עיקרם הם למעלה מהטבור וכנ"ל פ"א אות מ"ד וכמ') אך כ"ז הוא עדיין אינו הכלי העקרית שלו אלא רק המלכו' דע"ב דס"ג אשר היא מתחלת מאותה הטבור ולמטה ומלביש הכתר שלה על אותה השליש התחתון דת"ת היא הכלי העקרית על אור הכתר דהאור החדש, וכן עד"ז בהכלים דחב"ד דהאור החדש אשר הם בהג"פ עלאין דהנה"י עיקר הכלים שלהם הוא ג"כ רק החב"ד דהמלכות המלביש על אותן ג' פרקין עלאין דהנה"י וא"כ יהי' נמצא לפ"ז שהגם שמהטבור והיסוד יוצא אור והבל ממש וכמ"ש לעיל פ"א אות ס"ח עכ"ז אינו מקבל האור דעינים אותו האור וההבל כמו שיוצא מהטבור והיסוד כי הכחב"ד דהמלכו' דהע"ב דס"ג מלבישים אותם ומכסים עליהם כי הם נעשים לכלים העקרים שלהם ואינו מקבל האור דעינים רק תמצית האור היוצא דרך אותן הכלים לבד והגם שהכלים דהג"ר הם מזוכך מאד וכמ"ש הרח"ו בדרושי הצלם דרוש ד' עכ"ז הרי הם כלים עכ"פ ואינם בגילוי גמור ומה שכתבנו בפ"א אות ס"ד ס"ו ס"ת כי מהטבור והיסו' יוצא אורות גלויים ומהם נעשים המלכים דהיושר הכוונה היא עפי' מ"ש כאן שהמלכו' דע"ב דס"ג היא מקבלת אותם והי' ספי' שלה הם המלכים דהיושר וכן הוא עד"ז בהאורות דעינים שעיקר הכלים שלהם הוא מהמלכו' דס"ג דס"ג אשר היא מלבשת מהטבור ולמטה דהס"ג דס"ג והי"ס שלה הם המלכים דעגולים אמנם אלו המלכים דעגולים בהאורות העינים אשר בהם הם מקבלים הארה ג"כ מהאור החדש אשר בהמלכים דהיושר וכמ"ש בהו"ת ל"א ובכ"מ אך קבלתם הוא רק דרך הגוף והכלים דהי"ס דמלכו' דע"ב דס"ג שהם הכלים דהמלכים דהיושר, והנה שאר השבה מלכים דהיושר הם יצאו ג"כ זה מזה ע"ד שכ' לקמן פ"ה בהמלכים דעגולים והם מתלבשים ג"כ בהג"פ אמצעין והג"פ תתאין דנה"י דא"ק ע"ד הנ"ל (אות י' וי"א ע"ש) בהמלכים דעגולים אלא שהעגולים הם בהנה"י דס"ג דס"ג והמלכים דהיושר הם בהנה"י דע"ב דס"ג ואותן הנה"י הם בחי' הכלים הפנימים דא"א ואו"א שבא"ק העתידים להתפשט ולהשתתף באצי' אבל הכלים העקרים שלהם הן דהיושר והן דהעגולים הוא רק מהחג"ת ונה"י דהמלכיית דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג המלבשת על הג"פ אמצעין ותתאין דהנה"י דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג אלא שהאורות דעגולים יצאו מעינים ונתלבשו בהנהי"מ דהס"ג דס"ג והאורות דהמלכים דיושר יצאו דרך פנימיית א"ק ובקעו את הפרסא ונתלבשו בהנהי"מ דהע"ב דס"ג ומ"ש שיצאו מהטבור והיסוד ר"ל כי יצאו להתלבש בהי"ס דהמלכו' שהם הכלים העקרים שלהם וכמו שיתבאר עוד בסמוך ונמצא כי בסדר יציאת המלכים איך שיצאו זה מזה וכן בסדר התלבשותם בהכלים דהנהי"מ דא"ק הוו העגולים והיושר שניהם שוים ממש כזה כן זה אלא שהמלכים דהעגולים הן בהס"ג דס"ג והמלכים דהיושר הם בהע"ב דס"ג, והנה בכל העולמות והפרצופים הנה הסדר הוא כי ע"י ההתלבשות דהנה"י דהעליון בהתחתון הנה נרשם בהתחתון כל תכונת הפרצו' ובנייני שיהא מסודר בכל הענינים כמו העליון וכנודע כ"ז וא"כ הרי הי' צריך שכאשר הלבישה המלכו' דע"ב דס"ג על הנה"י שתשפיע אורותי' ג"כ דרך היסוד שלה להמלכו' דס"ג דס"ג כהראוי לפעולת היסוד, אמנם משום שלא הי' אפשר עדיין שיזדווגו הע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג מהטעם שכתבנו בהו"ת ל"ו בסי' כ"ג וכנ"ל אות ע"ו ולכן אלו שהוציא אורותיו דרך היסוד הי' טפ"ק ממש ח"ו מכיון שהוא בלא זווג ולכן התעכב את עצמו בכל האפשרי שלא להוציא דרך שם אמנם משום שכל אור אשר כבר יצא ממקורו לירד למטה אין בכח התחתון ליתן מעצור לרוחו מכל וכל ולכך דחק א"ע לצאת באיזה יציאה עכ"פ ויצא דרך הצפר"נ שהוא בקיעה והארה מועטת עכ"פ וכן האור אשר יצא להג"ר דהנקודות מהטבור והפרק עליון דהיסוד הוא ג"כ אינו טפ"ק ממש ח"ו כי הרי הנקבים דשם אינם פתוחים כלל כי הכחב"ד דהמלכו' מכסה עליהם ומלבישם כנז' ומבשרי אחזה שהטבור הגם שבשורשו ותחילת יצירתו הוא פתוח אבל אחר שנולד הולד נקשר ונסתם בעורו, וידוע הוא כי העור הוא בחי' המלכו' והוא כמו"ש, כי הכתר דהמלכות הוא עומד עליו וסותמו וזהו מ"ש לעיל פ"א ואם הי' טבורו פתוח כו' וע' שם בדברינו אות ס"ת ואות ס"ו והוא כמו"ש כאן כי ספי' הכתר דהמלכו' עומד עליו וסותמו וכן הוא ג"כ עד"ז באור הדעת היוצא מהפרק העליון דהיסוד הגם שהוא ג"כ חלול פתוח כמ"ש לקמן אות מ"א ובאות נ"ג אך הוא נסתם ג"כ בספי' הדעת דהמלכו' אשר עומד עליו ומלבישו וא"כ הרי אינם מקבלים הנקודים דעינים מהם רק הארה דרך סתימת כלי הי"ס דהמלכו'

לחוד ואינם ספ"ק גמור ח"ו והוא הכל משום שלא הי' אפשר להם להזווג ולכך נתעכב א"ע בכל האפשרי שלא להוציא רק הארה בעלמא לבד ומכ"ז ג"ז הארה נחשב ג"כ לספ"ק וכמ"ש הרב בסוד ויפוזו זרועי ידיו והאמת בעומק הוא כי כל הי"ס כולם דהמלכות דהע"ב דס"ג עם כל האור אשר קבלה בתוכה וכנ"ז הנה מה שיצאה אותה המלכו' (עם האור אשר קבלה) לבחי' בפנ"ע ונעשה ממנה מלכים בפ"ע שהם מלכים דיושר הוא כולו נחשב לבחי' ספ"ק ממש כי הרי לפי הסדר האמיתי הי' צריך שתתחבר אותה מלכו' דהע"ב דס"ג עם המלכות דהס"ג דס"ג ולהעשות משניהם יחד מלכים גמורים אבל עתה אשר יצאה כ"א בפ"ע הוא באמת ספ"ק ממש וכמ"ש בשו"ת ל"א ול"ד ול"ז אמנם האור דלפר"ג הוא בחי' ספ"ק מהמלכים דיושר עצמו וכן מהמלכים דעגולים עצמן אחר שנתלבשו בהי"ס דהמלכו' דכ"א ועי' לקמן אות כ"ו כ"ז עש"מ והם הנצוצין אשר ירדו ונתלבשו בהקלפות רח"ל כי אחיזתם הוא בלפרניים כנודע אמנם מה שיצא מהלפר"ג דהמלכו' בהקליפות הוא ג"כ רק ההארה מהם לבד אבל עקרן דהי"ס דהמלכים הן דהיושר והן דהעגולים הנה אורותיהם לא ירדו למטה וגם מהכלים שלהם (אשר הם ירדו) הנה נעשה מהם כל שרשי הפרטיים דכל השלמות בי"ע וכמ"ש בדע"ה סי' י"ב ולעיל פ"ב אות ה' אמנם בעיקר הענין עדיין צריך ביאור כי הרי אמרתי שהמלכו' דהע"ב דס"ג היא מלבשת מהטבור ולמטה ועל הט' פרקין דהנה"י כי הם הכלים הפנימיים והי"ס של המלכו' הם הכלים החיצונים ועומדים זה בתוך זה והאורות בתוך הפנימיים וא"כ איך יצדק לפ"ז מה שאמרתי שהאורות אשר יצאו מהטבו' והיסו' הכוונה הוא כי יצאו להתלבש בהי"ס דהמלכו' הלוא לאן יצאו ולהיכן יצאו כי הרי הי' צריך שהאורות כאשר בקעו את הפרסא ירדו ויתפשטו דרך פנימית הגוף עצמו ויכנסו בתוך הט' פרקין דהנה"י ולא לצאת חוץ כלל ועליהם יתלבשו הי"ס דהמלכו' מחוץ להם אך ביאור הענין הוא באמת עמוק מאד והוא ע"פ דברי הגר"א זללה"ה בס"ד פ"ג בד"ה כתיב ויאמר וע"פ מה שפירשנו את דבריו לעיל פ"ב אות י"א והעולה משם הוא כי הנה המלכו' הגם שמקומה הוא מהשליש התחתון דת"ת כנגד כל הנה"י שהם כולם הם מאירים לה ומהם היא נבנית עכ"ז עיקר קבלתה הוא לעולם רק דרך היסוד לבד כי נצמצם האור שבכל הנה"י ביסוד לבד ואינה מקבלת רק אותו האור המצומצם לחוד וכמו שהזווג העקרי כשנשלמה פרצופה ומזדווגת עם ז"א הוה קבלתה רק מהיסוד לחוד הגם שהטפה היא נלקחת מכל הנה"י כולם ובהעלם מכל הקומה כולה וכמ"ש לעיל פ"א אות ל"ה ע"ש כן הוא עד"ז תחילת יצירתה וכל בנייתה אשר היא נבנית מהנה"י דז"א כנודע הנה לא נמשך לה כל מה שמקבלת מהנה"י רק דרך היסוד דידי' לבד ור"ל כי גם הנצח והוד עצמן המתלבשים בה וכמו שנודע שהט' פרקים דהנה"י דהעליון הם מתלבשים בכל תחתון ובתוכם הוא אור הנר"ן ועומדים הנה"י דהעליון בתוך התחתון בבחי' כלים פנימי ם שבו הנה גם אותן הנה"י ג"כ אינם יורדים בהתחתון אלא רק דרך היסוד דהעליון לבד והוא ע"פ מה שמבואר בדברינו בכ"מ שענין ההתלבשות הפרצו' עליון בהתחתו' הנאמר בדברי הרב הכוונה הוא על חלקי או"א (שהוא הפרצו' העליון) הנותנים מהחומר והצורה שלהם בטפה הזרעית ומשתתפים עם בירורי הולד עצמו אשר בטפה הזרעית ג"כ ומהם כולם נבנה הולד והיינו כי נתלבשו אותן החומר וצורה שהם חלקי או"א מהנה"י שלהם אשר הם בחי' ג' קוין נתלבשו הם בהחלק דבירורי הולד ומציירים בהם ג"כ ציור דג' קוין ונתלבשו אותן הג' קוין דחלקי או"א בהג' קוין אשר בבירורי הולד עצמו וכמו שמבואר ענין התלבשותם זכ"ז בשער המוחין ספ"ה ושם פי"ב והנה אינו הולך ההתלבשות מכל קו לקו שכנגדו להדיא דהיינו מהקו ימין שבחלקי או"א להקו ימין דבירורי הולד וכן משמאל לשמאל ומאמצע לאמצע אלא בתחילה נצמצמו כל הג' קוין אשר בהחלק דאו"א בהקו האמצעי אשר בהם עצמו וכן ממשיכים ג"כ את כל תכונת הג' קוין אשר מהחלק דבירורי הולד להצמצם ג"כ בבחי' הקו האמצעי שבו לחוד ומתלבש אותו הקו האמצעי דחלקי או"א עם הב' קוין הכלולין בו בהקו האמצעי דבירורי הולד הכלול ג"כ מכל הג' קוין ובכח אותו הקו האמצעי בהב' קוין הכלולים בו אשר מחלקי או"א נתפשטו ונצטיירו החלקי דבירורי הולד לג' קוין ממש בהמשך הזמן דימי העבור ונעשו מלובשים הג' קוין דחלקי או"א בתוך הג' קוין דחלקי בירורי הולד ונמצא כי סדר ההתלבשות החלקי דאו"א בהחלק דבירורי הולד הוא ע"ד סדר הזווג שהוא רק ע"י יסוד ביסוד הקו האמצעי שבו בהקו האמצעי שבה ונצמצם כל השפעת הזכר ואינו משפיע בנוק' רק ע"י יסוד מהקו האמצעי לבד וכן גם היא אינה מקבלת ג"כ רק דרך שם כן עד"ז ממש הוא הסדר דהתלבשות החומר והצורה שהחלקי דאו"א אשר בטפה הזרעית בהחלקי דבירורי הולד אשר בטפה הזרעית כי כל המסכת פרצו' תחתון מעליון וכל סדר בניינו הוא הכל רק בדרך זה וכן מוכח ג"כ בדברי הרב בשער תיקון נוקבא פ' א' ג' ד' ע"ש דכל כח והארת הב' קוין ימין ושמאל דז"א הנמשכים בה לצורך בנין הב' קוין ימין ושמאל דידה הוא רק ע"י יסוד שלו לבד וכן ג"כ רק ע"י השורש דהקו האמצעי שלה לבד וכמ"ש שם כי ע"י שורשה הראשון שביסוד שלו היא עולה בכל הקו האמצעי שבו ומתפשטת גם בהב' קוין ימין ושמאל דידה כי לוקחת מכולם ע"י היסוד שלו ועל ידו היא נבנית בכל הג' קוין שבה, אמנם זהו רק בעיקר פרצופה שהוא מהחכמה שלה ולמטה וכנודע שהתחלת כל פרצו' הוא מחכמה אך בהכתר שבה שהוא ב' בחי' עתיק וא"א כנודע הנה לוקחם מהחזה ומהטבור שלו וכמ"ש לעיל פ"ב אות י' כי משום שהם למעלה מעיקר הפרצו' ולכך נמשכים הם מהחזה והטבור שהוא למעלה מהיסוד ועתה הרי נתבאר היטיב מה שאמרנו בכוונת דברי הרב ביציאת האור דהטבור והיסוד כי הכוונה הוא על כל בחי' התנה"י דא"ק העתידים אח"כ להתפשט בטפה הזרעית ולהשתתף בבנין האצי' וכנ"ל פ"א אות מ"ד ופ"ב אות ד' ה' הנה כל אותן התנה"י אשר נתלבשו בהי"ס דהמלכו' המלבשת עליהם הנה נצמצמו מתחילה ונכללו כולם בבחי' היסוד ודרך היסוד יצאו כולם להתלבש בהמלכו' (לבד הכתר שהוא יצא דרך הטבו' כנ"ל כי הוא נשאר עומד למעלה בסוד אור מקיף מבחוץ כנודע) וזהו מ"ש שיצאו דרך הטבו' והיסוד ור"ל על כל אותן בחי' התנה"י עצמם האורו' והכלים שלהם כולם נכללו מתחילה ביסוד ודרך היסוד יצאו להתלבש בהי"ס דהמלכו' כי כמו שאנו אומרים על אותן הבחי' דהטבור והיסוד מהתנה"י דא"ק העתידים להתפשט בטפה הזרעית ולהשתתף בבנין האצי' וכנ"ל פ"א אות מ"ד ופ"ב אות ד' ה' והגם שכל הנה"י כולם הם עתידים להתפשט עכ"ז אמר שיצאו מהט' והיסו' כי גם הנצח והוד עצמן הם יוצאים ג"כ דרך היסו' ור"ל כי כמו שאנו אומרים על הנה"י דהעליון המתלבשים בהתחתון שיוצאין אותן הנה"י מהיסוד דהפרצו' העליון שהוא בהטפה הזרעית כנ"ל כן הוא גם אותן הנה"י עצמן אשר בטפה הזרעית הנה נכללין בחי' הנצח הוד דבטפה הזרעית בבחי' היסוד דבטפה הזרעית ויוצאין ע"י אותו היסוד דבטפה הזרעית להמלכו' אשר בהטפה הזרעית שהוא העצם הולד עצמו ומקבלת אותן רק ע"י בחי' יסוד שלה ג"כ וכמו שביארנו והעצם הולד עצמו שבעניננו הוא עצם כל המלכים דהיושר כי המלכים דהיושר הם מהי"ס דהמלכו' דהע"ב דס"ג וכמ"ש בהו"ת ל"ז ובכ"מ הרי נתבאר כי מ"ש הרב שיצא מהט' והיסוד הכוונה על בחי' הט' והיסו' העתידים להתפשט באצילות והוא מבחי' הע"ב דס"ג וכנזכר ויצא דרך אותו הט' והיסו' כל האור שבקע את הפרסא וגם בחי' הנצח וההוד ג"כ כי אותן הנה"י הם הכלים להאור ומתלבש מתחלה כל האור באותן הט' פרקין דנה"י ואח"כ יוצאים כולם דרך הט' והיסו' דאותן הבחי' (דתנה"י העתידים להתפשט באצי' כנ"ל פ"א אות מ"ד ע"ש והבן) להמלכו' דהע"ב דס"ג ומתלבשים הי' פרקין דתנה"י שמהטבור ולמטה (בבחי' הכלים פנימיים דא"א ואו"א) בהי"ס דהמלכו' שהוא הכלים העיקרים דהמלכים דהיושר ונמצא שמה שאמר הרב שיצא האור מהט' והיסו' הנה עומק הכונה הוא באמת על הכלים פנימ ים ג"כ שכל הט' פרקין דנה"י יצאו ג"כ רק דרך היסוד דהיינו שנתלבש האור בהט' פרקין דהנה"י ויצא עמהם דרך היסוד להמלכו' ומכל אלו נעשו כל המלכים דהיושר וזהו הענין מה שנצח והוד הם סתומים לעולם וכן בהתלבשות העליון בהתחתון עומדים הנצח והוד סתומים בתוכו ואינו פתוח רק היסוד לבד שהוא נפתח בדעת או בחזה כנודע והוא משום שכן סידר המאציל ית"ש

יה"ש בסדר בנין העולמות שלא יקבל התחתון מהעליון את האור המתלבש בו ע"י כל הנה"י שלו בהרחבה כמו שהוא אלא רק שיצומצם ויתמעט שלא להאיר בו אלא רק דרך קו דק לבד וכמ"ש לעיל פ"ב אות י"א ולכן אינם מתפשטים אפי' הנצח הוד עצמם ג"כ רק דרך היסוד לחוד, והנה בדברינו הללו הרי נתבאר בעה"י כל ההערות שהערינו לעיל דנה שהערינו למה נשתנו המלכים דהיושר לצאת מב' וג' מקומות ולא יצאו כולם ממקום אחד וזה מזה ע"ד האורות דעינים הרי לפי מה שביארנו היה באמת יציאת דהמלכים דהיושר ג"כ רק ממקום אחד שהוא מהבקיעה דרך הפרסא וכמו שהמלכים דהעגולים יצאו ממקום אחד שהוא דרך העינים כן עד"ז יצאו המלכים דהיושר ג"כ רק ממקום אחד לבד דהיינו מהבקיעה דרך הפרסא וכן היה יציאתם ג"כ רק זה מזה ע"ד האורות דעינים כי האור שיצא מהפרסא היה אור הכתר ובו היו כלולים כל הט' אחרים ואח"כ יצאו כולם זה מזה ע"ד שמבאר הרב לקמן פ"ד ופ"ה באורות דעינים ומ"ש שיצאו מהטבו' והיסוד הוא היה אחר שיצאו זה מזה ונתלבשו בהט' פרקין דהנה"י אז יצאו הכתר מהטבור ושאר הט"ס יצאו כולם מהיסוד כדי להתלבש בהי"ס דהמלכו' העומדת ומלבשת מהטבור ולמטה כי הם הכלים העיקרים שלהם ושם נתגלו למלכים בפנ"ע שהם המלכים דהיושר ומ"ש שיצאו מצפר"ג הוא רק ההארה לבד מאותן המלכים דהיושר אחר שנתלבשו בהי"ס דהמלכו' ויצאו ומלכו כ"א ואחד בשעתו אז יצא מכ"א ואחד איזה בחי' הארה ממנו דרך בקיעת דצפר"ג דהמלכו' והם הניצוצין שירדו למטה וכמו שיבואר עוד בעה"י וכן שאר כל ההערות שהערינו בזה בריש דברינו הנה ע"פ מה שביארנו הם כולם מבוארים בפשיטות היטיב ממילא בעה"י.

[יט] **כי הם** עצמם בחי' המלכים, אין הכונה שרק הם המלכים הנודעים דזה אי אפשר לומר דהרי עיקר המלכים הוא מה שיצאו מהעינים והם הלבישו מהטבור ולמטה וכן המלכים דיושר הם יצאו מהטבו' והיסוד וכנ"ל וכמו שנודע ומפורסם בדברי הרב ובדברינו אלא הכונה הוא שעיקר המיתה והביטול אשר היה בהמלכים הוא רק באותן ס' אורות אשר יצאו מצפר"ג וכן הוא מבואר בהלשון שבשער הקדמו' ד' י"ט ע"ג שאמר שם צפר"ג והם עצמם בחי' המלכים שמתו כנודע כי ביטול המלכים היה כו' כי רק הם מיתו ונתבטלו ור"ל שירדו למטה להקליפות רח"ל אבל כל האורות העיקריים של כל המלכים הם לא ירדו למטה וכנודע שהאורות נשארו למעלה וכמ"ש בשבי"הכ פ"ג ובשער רפ"ח פ"ב ע"ש וכן גם הכלים שלהם הגם שהם ירדו כולם עכ"ז הנה מעקרן ורובן נתהוו כל העולמות דאבי"ע עצמם ורק מהשמרים והעכירות שבהם נתהוה כל הקליפות והס"א אשר אחיזתם הוא רק בציפורניים לבד וכמ"ש בזהר אחרי מות ד' ס' ע"ב ובדברי הגר"א בס"ד פ"ג בד"ה וענין כלל ופרט.

[כ] **וזהו** עצמו סוד טפה"ז של יוסף כו' כי נודע הוא שיוסף היה מרכבה למדת היסוד ובפרט אחר שירד למצרים אז אסתלק ליסוד דדכורא וכמ"ש הגר"א בס"ד פ"א בד"ה וענין אפרים ולכן הוא כי משום שבשורש השרשים שהוא המלכין קדמאין אשר נפקו מא"ק שהם השורש של כל העולמות כולם, היה הקלקול שיצאו אורותיהם בלי זווג ובבחי' טפ"ק מצפר"ג ועי"ז נתהווה כל הס"א (וע' בספ' הגלגו' הנ"ל בפ' מ"ב ד' מ"ז ע"ד שאמר שם כי פוטיפר הוא גימ' שכינה שהוא מלכו' דקליפ' ובמלכו' זו היתה נאחזת אשת אדוניו והיא אשת זנונים שפחה בישה ורצתה להזדווג עמו כו' ע"ש בד' מ"ח ע"א ושם אמר כי היו ב' פעמים י' טיפין א' מבין ידיו וא' מצפר"ג יעיש"מ) לכן הי' כח לאותו הס"א להתגבר מכח שורשם ולגרום ליוסף אשר הוא ממדת היסוד שיצא ממנו ג"כ י' טיפין מצפרני רגליו כדי להיות להם יניקה מהם וידוע בסוד שן זה רח"ל בשער קליפות נוגה ספ"ב ועי' בס' הגלגולים הנדפס בשנת תרל"ה מכ"י בפ' מ"ג ובשער הגלגולים הקדמה כ"ו, וע' למטה אות כ"ב ובדברי הגר"א בסו' ס"ד, וכמו שסיבת חסרון הזווג בהמלכין קדמאי' היה משום שלא היה נתפשט בהם אור דא"ס ית"ש וכמ"ש בהו"ת ל"ו בסי' ל"ב שם, כן הוא ג"כ כי כל זמן שאינו מתנהג העולם בשלימת השם ס"ג אשר הארתו הוא מבחי' א"ס ית"ש וכנ"ל אות י"ג ולעיל פ"א אות כ"ז הנה חסר עדיין הזווג התדירי בין זו"ן ושאוג ישאג על נוהו וגרם מה שגרם אמנם זהו רק כשההתעוררת הוא מלמטה דאל"כ הצדיק אבד וביתו ריקן דעילת העילות לא נחית עליה ואינו משפיע ביה עד דאתתקן בנוק' אך כשההתעוררת הוא מלמטה ומכש"כ מאדם גדול אשר הוא מרכבה לאותה מדה אז ממשיך בע"כ וממשך מבחי' עצמותו גופו וכן גם מלמטלה ולמעלה מבחי' התחתונות אשר שם הוא קשור ותלוי עכ"פ וזה לא יחסר לעולם וכנודע ומעשה מה שנעשה רח"ל.

[כא] **שיצאו** בלתי נקבה, ע' בדע"ה סי' ה' ובהו"ת ל"א.

[כב] **והם** הם י' הרוגי מלוכה, ע' בשער קיצור אבי"ע פ"ה שאמר שם שאלו הי' טיפין דיוסף הם היו הי' לבושי נשמותיהן של העשרה הרוגי מלוכה ולא נשמותיהן ממש ע"ש והוא ע"פ מ"ש בשער הגלגולים הקדמה כ"ו וכן בספר הגלגולים הנדפס כעת מכ"י בפ' מ"ג כי כל מה שאירע ליוסף הצדיק בעוה"ז הנה כמו כן אירע למעלה ביוסף הצדיק העליון שהוא ספי' היסוד שמכל בחי' הפרצופים התלויים בזו"ן ויצאו מכל בחי' יסוד דז"א מהם עשר טיפות וגלולות והם היו לבושי הנשמות דעשרה הרוגי מלוכה כי נשמותיהם היו מעלתם גבוה מאד דהיינו שהיה מהדעת שבראש ולא מהדעת שבגוף וכן אלו הטפות וגלולות שיצאו מיסוד העליון שהם הלבושים כנזכר הנה משום שהיו ע"י אתערותא דדכורא לבד כי ההתעוררת היה ע"י יוסף התחתון שהוא זכר בלי נקבה והגם שההתעוררת של יוסף התחתון היה ע"י נקבה אשת אדוניו אך היא לא גרמה למעלה בהנוקבא עליונה ח"ו וכנודע שמעשיהם אינם גורמים למעלה ח"ו וא"כ לא היה ההתעוררת למעלה רק מיוסף לבד שהוא זכר בלי נקבה והיה למעלה רק אתעורותא דדכורא לבד וכשהוא אתעורותא דדכורא לבד יוצא הטפה מהדעת שבראש ולא מהדעת שבגוף *) וכמו שמבאר שם הרב הטעם בזה ולכך נעשו הם לבושים להנשמות די' הרוגי מלוכה שהיו ג"כ מהדעת שבראש

הגהה **יעו"ש** בדברי הרב שהאריך שם קצת ליתן טעם בזה כו' וע"ש עוד (בספ' הגלגולים) בפ' ל' בד' ל"ב ע"ב ע"ש אמנם לענ"ד קשה לי להבין החילוק כי הרי התעוררת הזווג הוא לעולם רק מהדעת שבראש וא"כ מפני מה כשהוא ע"י נוקבא בא הטפה בהתלבשות הדעת שבגוף וכשהוא בלא נוק' אינו מתלבש כלל ויוצא מהדעת שבראש לבד ועובר דרך הו"ק ואינו מתלבש בהם וכן משמע להדיא ג"כ בפע"ח בפסח פ"א וכן בשער הכוונות שם דרוש א' שאין חילוק כלל עש"ה (אמנם שם בק"ש שעל המטה פ"ה הנה מבואר שם כמ"ש בספ' הגלגו' ול"ע וצ"ע) ונראה לי לומר שכוונת הרב הוא רק על אותן הטפות שמדבר שם באותו הענין והיינו הטפות שיצאו מצפר"ג כי הרי משם לא יצאו טפות ממש כי הרי אין שם נקב כלל אלא רק בקיעה בעלמא וכמ"ש הגר"א בתיקונים קכ"ח ב' בד"ה ונטן ע"ש והנה כל טפת הזרע הנה השורש שבה הוא מהדעת שבראש וכאשר נמשכה דרך כל הו"ק הנה מתמלא מכל הגוף ולוקחת חלק מהם ונתעבה בבחי' טפה הזרעיה וכמ"ש הגר"א בס"ד פ"א בד"ה שאת נפקין וכמו שנודע ג"כ בדברי הרב בסוד אור מים רקיע אך זהו רק כאשר יוצא ע"י אות ברית ובשפע, אבל כאשר מעכב את עצמו מבלי להוציא דרך אות ברית אלא רק דרך צפר"ג אשר משם אינו יוצא אלא רק הארה מועטת לבד כי אין שם נקב כלל ולכן אי אפשר שיצא משם תמצית התעבות מהגוף אלא רק הכח והשורש לבד שבאותה הטפה והיינו החלק שלקח מהדעת שבראש שהוא רק בחי' אור לבד זהו לבד אשר יצא מצפר"ג ולכן הוא מעלתו יותר גדולה מכאשר יוצא דרך אות ברית ובהתעבות ועכ"ז הוא זכות וטובה והכרת לעשות כן לעכב א"ע מבלי להוציא רק דרך צפר"ג כי משום שהוא רק ההארה לבד מהדעת שבראש בלי התעבות אין להחיצונים אחיזה בזה כ"כ כן נראה לי לומר בזה הגם שמלשון הרב שם לא משמע כן שיהיה קאי רק על בחי' דצפר"ג וכן יהיה קשה ג"כ לפ"ז מ"ש הגר"א בתיקונים שם בד"ה ונטן בענין מ"ש רז"ל טובה ציפורנן של ראשונים מכריסן כו' ע"ש כי הלא לפי דברינו הרי הוא באמת הטיפה דצפר"ג מעלתו יותר גדולה גם מהראשונים גופה כי הוא רק מהדעת שבראש לבד וכמ"ש הרב וכנז', והשי"ת יאיר עיני.

שבראם, ומה שנעשה מאלו הטפות רק לבושים ולא נשמות עצמן הטעם הוא ג"כ משום שהיו מזכר לבד בלתי נקבה דהנה נשמה חדשה אי אפשר להתהוות אם לא ע"י שמקבל מלמעלה ולמעלה עד א"ס ית"ש וכמ"ש בדרושי מ"ן דרוש ז' וכשהוא בלי נוק' אינו משפיע א"ס ית"ש אלא לצורך עצמו בלבד וכמ"ש בתיקונים דעילת העילות לא נחית עליה עד דאתתקן עם נוקביה וא"כ הרי לא יצאו הטיפין רק מעצמותם גופה והיינו מהב' עטרין הראשונים אשר נפלו לצורך עצמן וגופם ומזה נעשה בחי' הלבושים לנשמות וכמ"ש בדרושי מ"ן דרוש ח' ע"ש וכן אמר בשער הגילגולים שם באותו ענין צד' כ"ז ע"ב כי הלבושים אינם כי אם מהחסדים הראשונים ולא מהחסדים שלאח"כ והוא כמו שאמרנו כי משום שיצאו בלי טיק לא קבלו חו"ג חדשים כלל ולא יצאו רק מהחו"ג הראשונים ומשם לא נעשה רק בחי' לבושים לבד ומשום שהיו מהדעת שבראם לכך נעשו הם לבושים להנשמות די' הרו"מ אשר היו ג"כ מהדעת שבראם כנזכר. והנה באותן הלבושין משום שיצאו בסוד טפ"ק מלפר"ג שלטה בהם הס"א (שאחיזתן הוא בלפורניים) ועשו בהם כרצונם רח"ל.

[כג] **כי** הם ממש אלו הז' מלכים שנשברו כו' כוונתו הוא ע"ד שכתבנו לעיל אות כ' כי הס"א אשר שלטה בי' הרו"מ הוא ע"י שרשם בהמלכין קדמאין שיצאו מלפר"ג דא"ק ומשום שעדיין לא נבררו מהם לגמרי ולכך נתגברו על יוסף הצדיק בעוה"ז וגרם כמו כן למעלה ביוסף הצדיק העליון וכנ"ל ונתערב טוב ברע ולא היה אפשר להוציא אותו הטוב מהם אם לא ע"י שנעשו אלו הי' טיפין לבושין לאותן הנשמות הקדושים ובכח אותן הנשמות נברר אותו הטוב מהרע לגמרי כי ע"י היסורים הגדולים שסבלו על קדושת שמו יתברך נתגברו על הרע להוציא בלעם (שהוא אותן הניצוצין והלבושין הנ"ל) מפיהם ועכ"ז נטלו הס"א חלקם ג"כ במה ששלטו בגופם לעשות בהם אותם היסורים וגם אח"כ נשאר גופם אצלם וכמ"ש בזהר פקודי רנ"ד ב' וגופם דילהון יתמסר למלכו חייבא כל חד נטיל חולקיה כו' (וע' בזה בס' יהל אור להגר"א בפ' פקודי ד' ל' ול"א שם ובשער מאמרי רשב"י בפ' פקודי בד' כ"ד ע"ג ובד' ס"ב ע"ג וס"ג ע"ב ובספר הגלגולים החדש פי' ט"ל ומ"ב ומ"ג) וע' לקמן בדרושי מ"ן דרוש י"א ומבואר שם שגם גופיהם ג"כ הם עולים תמיד בבחי' מ"ן והם מעלים כל המ"ן ומבררים כל הבירורים עד ביאת המשיח כי הלבושין הנ"ל אות כ"ב הם נתבררו ועלו תיכף כולם בשלימות ע"י נשמותיהם שהיו בתכלית הקדושה וע"י היסורים הגדולים שסבלו והם אשר העלו המ"ן דבינה כמ"ש בדרושי מ"ן דרוש ח' כי הלבושים הם מבינה כמ"ש שם דרוש ח' והגם שאמרנו שהם מהדעת שבראם אך נודע הוא כי הדעת שבראם הוא מאו"ת דבינה שהם הב' עטרין הראשונים אבל הגופים שלהם הם לא עלו תיכף אלא נמסרו בכוונה להס"א בסוד עת אשר שלט האדם באדם לרע לו כדי להוציא כל בלעם מפיהם שהוא לברר גם את כל המ"ן דנוק' דאצי' הצריכים להתברר עד ביאת המשיח כי הנה כל המ"ן דנוק' אשר הם צריכים עדיין להתברר הם הנצוצי י' אורות דלפר"ג דא"ק אשר ירדו עם הכלים הנשברים מהמלכין קדמאין אשר מזה נעשה כל הס"א וכמ"ש בדע"ה סי' י"ב וכן עי"ז ג"כ היה כח לאותה הס"א עצמה לגרום יציאת הי' טיפין ג"כ מיוסף הצדיק התחתון וכן נסבב ביוסף הצדיק העליון להוציא י' טיפין מלפר"ג שהם הלבושין דנשמות די' הרו"מ ונאחזו עי"ז הס"א בהם לשלוט בגופם ולכן הוא כי אח"כ כאשר נתגברו עליהם אלו העשרה קדושי עליון לקדש את השם יתברך ע"י ששלטו בגופם הנה מוציאים בגופיהם הקדושים את כל כוחם וחיותם של הס"א שהם כל הבירורים דהמלכין קדמאין הנבלע בהם אשר בזה היה כל כוחם וכלי זיונם לגרום כל זאת הנה אח"כ כאשר התגברו הקדושי עליון עליהם לעמוד בנסיונם מוציאים באותן גופיהם הקדושים עצמם את כל כחם וזיונם מהם ויתבטלו מכל וכל בב"א, וזהו מ"ש הרב כאן והבן מילת מלוכה ור"ל דלכך נקראו י' הרוגי מלוכה כי הם ממש אלו הז' מלכים ר"ל כי אלו הז' מלכים ממש הם אשר הרגו אותם ואמר כי הם ממש אלו הז' מלכים שנשברו כליהם וגופם ור"ל דאין הכוונה על כל עיקרן של הז' מלכים עצמן ח"ו כי הרי אורותיהם עלו למעלה וגם מעיקרן של הכלים נעשו כל העולמות דאבי"ע אלא הכוונה הוא רק על מה שיצא ונולד מסיבת השבירה שהוא הסיגים והס"א שהוא מלכו' הרשעה אשר יצאה ונתהוה משבירת הא"ק היא אשר הרגה אותן הקדושי עליון ז"ע, או כוונת הרב במ"ש כי הם ממש אלו הז' מלכים שנשברו כליהם וגופם כוונתו הוא על אלו העשרה קדושי עליון, ור"ל כי כמו שהז' מלכים נשברו ועלו אורותיה' למעלה ומתמצית שבירת כליהם נעשית הס"א כן היו בי' הרו"מ כי נשמותיהם עלו למעלה וגופם שלהם נשברו ונהרגו ונמסר להס"א כנ"ל מדברי הזהר וכן אמר בשער קיצור אבי"ע פ"ה ע"ש במ"ש שם וכמו בשער קיצור אבי"ע פ"ה שאמר שם וכמו שהכלים ההם כו' ע"ש (אך מ"ש שם כך אלו הגופים כו' הכוונה הוא על הגופים הפנימית שלהם שהם הלבושין הנ"ל ע"ש ותמצא מוכח כן) אך לפי פי' זה אינו מדויק מ"ש כי הם ממש ועוד כי הרי אלו העשרה קדושי עליון לא היו הז' מלכין קדמאין כלל כי הרי הם נתהוו כמה שנים אח"כ דהיינו בעת המעשה דיוסף הצדיק התחתון אז נולדו מיוסף הצדיק העליון העשרה בחי' לבושין הנ"ל שהם היו העשרה הרוגי מלוכה כנ"ל אות כ"ב אלא שהז' מלכין קדמאין הם גרמו זאת וכנ"ל ולכן נראה עיקר כפי' הראשון.

[כד] **הדר** מלך הח' ע' הו"ת ל"ו בסי' כ"ז.

[כה] **וזה** ג"כ סוד כו' נטמאתי כו' ור"ל דכן היה ג"כ בשורש השרשים כי משום דאלו המלכים היה השורש דהתהוות הטומאה והרע (וכמ"ש בדע"ה סי' י"ב) ובפרט בהס"ג דס"ג שהוא עיקר הגבורות והדינים לכך לא היה אפשר להיות זווג בין הע"ב דס"ג להס"ג דס"ג שהם בחי' או"א שבא"ק מהגרון שלו ולמטה (כמ"ש בהו"ת ל"ה) וכמ"ש בהו"ת ל"א וזהו מ"ש מי שאמרה לו אשתו בשעת תשמיש נטמאתי והיא הס"ג דס"ג שהיא בחי' אמא אשר בה הוא עיקר הגבו' והדינים ומ"ש בשעת תשמיש כי הרי כבר התחילו לעשות פעולת הזווג דהיינו עלייתם למ"ן וכמ"ש בהו"ת ל"ד ובהו"ת ל"ו ברי' סי' כ"ג ומחמת השורש דהתהוות הטומאה והרע שהיה נשרש שם לא היה אפשר להם לגמור את פעולת הזווג כי היה הנולדה ח"ו רע מאד ולכן לא הזדווגו כלל וגם התעכבו את עצמו שלא להוציא טפה הזרעית דרך היסודו' שלהם כדי שלא יצא בשפע וגם שלא יהא להם יניקה ממקום גבוה שהוא מהיסוד ולכך יצא רק מלפר"ג שהוא תחתיתו התחתון שאין למטה ממנו וגם אינו יוצא משם רק הארה מועטת במיעוט האפשרי וזהו ג"כ מ"ש ויפרוש באבר מת כדי שלא יהא שום יניקה משם, וע' לעיל אות כ"ב בהגה שם.

[כו] **להמלכים** אלו ז', ר"ל להז' מלכים דהנקודות שהם האורות דעינים שהם העגולים והם העיקר דהנקודות שהוא מהס"ג דס"ג והנה ההבלים הראויים להם לקבל מהע"ב דס"ג ור"ל מהמלכים דיושר מבחי' היסוד שבהם לא קיבלו מהיסוד אלא שיצא אותו האור רק דרך לפר"ג לבד וכנ"ל אות י"ח, והנה האמת הוא כי האור שיצא מלפר"ג לא היה בהע"ב דס"ג שהם המלכים דיושר לבד אלא גם מהס"ג דס"ג שהם המלכים דעגולים הנה גם מהם יצא ג"כ האור מלפר"ג ע"ד שיצא מהמלכים דיושר כי הכלל הוא דהמלכים דעגולים והמלכים דיושר היו שוים בכל עניניהם כזה כן זה אלא שזה יצא מהעינים וזה יצא מהבקיעה דרך הפרסא וכן היה באמת גם בהס"ג דס"ג כל הענין דיציאת האורות מהט' והיסוד על אותה הדרך וע' מ"ש בכללי התפשטו' והסתלקו' כלל י"ז בד' פ"ב ע"א ממש שכתבנו לעיל אות י"ח בהמלכים דיושר כי כאשר יצאו האורות מהעינים הנה נתלבשו מהט' ולמטה ובהנה"י דהס"ג דס"ג שהוא הבחי' מהס"ג דס"ג שבא"ק העתידים להתפשט באצי' והם בחי' הכלים פנימיים להאורות דעינים ואח"כ יצאו אותן האורות עם הכלים פנימיים דרך הטבו' והיסוד שבהם ונתלבשו בהמלכו' דהס"ג דס"ג בהי"ם שבה ואלו הי"ם הם הם המלכים דעגולים והנה היה צריך שאותן המלכי' דעגולים יזדווגו בבחי' היסוד שבהם עם היסוד דהמלכים דיושר והיה מוציא זה טפת מ"ן וזה טיפת

מיד אבל בשביל שהיו שניהם עדיין מבחי' דינין וגבורות החזקים שהוא השורש ההתאוות דכל הס"א ובאם שהיו מזדווגים היה העולם חרב לכך שלטו בעצמן שלא להוציא אורותיהם מהיסודות שלהם וע"י זווג אלא יצאו מכ"א ואחד הארה מועטת ממנו שהוא דרך בקיעת הציפרניים דכ"א לבד ומה שאינו מזכיר הרב מיציאת האורות דהטבו' והיסוד וצפר"ג רק בהאור החדש לבד שהוא הע"ב דס"ג ואינו מזכיר מזה מאומה בהאורות דעינים שהוא מהס"ג דס"ג הנה בהאורות דהט' והיסוד הרי אנו רואין שגם בהאור החדש אינו מזכירו הרב אלא רק מה שבא ללמדינו מה שהיה נמשך מהם לתועלת האורות דעינים וכמו שאמר שהכת"ב דהנקודות היו מקבלים מאורות הטבו' והיסוד (ומשום שהכלים דהג"ר דהמלכו' אשר היה מלביש עליהם הם מזוכך מאד ויכול הג"ר דהנקודו' לקבל ההארה דרך הם וכנ"ל אות י"ח) אבל בסדר ואופן יציאתם אינו מזכיר הרב מאומה אלא רק מה שהעלינו אנחנו בעה"י ממה שאמרנו מעומק דבריו לבד וכנ"ל אות י"ח ומאותן ההוכחות עצמן יש לנו להוכיח ג"כ שכן היה כ"ז גם בהאורות דעינים וכדי להשוות הסדר דעגולים והיושר בכל עניניהם כי בזה יהיו ניחא כמה קושיות אשר הקשו האחרונים וכמו שתמצא בספר שמן ששון ובדברינו יהיה ניחא כמעט הכל בעה"י דוק ותבין ומה שאינו מזכיר הרב מענין יציאת מהצפר"ג בהאורות דעינים הנה הטעם הוא ע"פ מה שכתבנו בהו"ת ל"ד כי כל עיקרן דהאורות דעינים לא יצאו בבחי' לידה כלל ולא היו מבחי' טפה הזרעית כלל ע"ש היטיב וא"כ לא היה בהמלכים שנעשה מהם הכח דבחי' הזווג וטפה הזרעית מאומה כי אין בענף אלא מה שבכח השורש ואחר שהשורש לא יצא מבחי' הזווג וטפה הזרעית א"כ הרי היה חסר אותו הכח לגמרי בהמלכים שנעשה מהם וזהו טעם ג"כ מה שלא נזדווגו המלכים דעגולים עם המלכים דיושר וכמ"ש בהו"ת ל"א כי היה חסר בהעגולים כל הכח דבחי' הזווג לגמרי (אמנם זהו רק בהמלכו' דס"ג דס"ג, אבל בהנה"י דהס"ג דס"ג שהוא מבחי' א"ק העתיד להתפשט מהס"ג דס"ג שבו באלו' והם היו בבחינתם הראשונה וכמ"ש לעיל פ"א אות מ"ד הנה בהם היה הכח דבחי' הזווג עכ"פ מבחי' עצמותם גופה כי הרי הם מא"ק אשר הוא היה מתוקן ונשלם בכל הענינים ולכך היה גם בהם הענין דיציאת הטבור והיסוד כנזכר. וע"ד שכתבנו לעיל אות י"ח וממילא שנתנו איזה כח דבחי' זווג עכ"פ גם בהמלכו' המתלבשים בה וכמ"ש לעיל אות י"ח עש"ה) וא"כ מאחר שהיה חסר בהמלכים דעגולים עיקר כח הזווג ובחי' נתינת טפה הזרעית ביסוד שלהם א"כ ממילא הוא שלא שייך בהם הענין דיציאת בחי' טפה הזרעית דרך צפר"ג מאומה ולכך אינו מזכיר הרב מענין יציאת דצפר"ג רק בהמלכים דהע"ב דס"ג שהם המלכים דהיושר ולא בהמלכים דעגולים וכן לא נזכר בש"ס ובשום מקום הענין דנעץ צפרניו בקרקע רק בזכר ולא בנקבה משום דכן היה גם בשורש השרשים וכמו שאמרנו אך מה שאנו אומרים דיציאת האורות מצפר"ג היה גם בהמלכים דהעגולים כוונתינו הוא רק על הארת דעצמותם גופה וכמ"ש הרב בספר פרצופי זו"ן פ"ב בענין בקיעת הבשר שתחת הצפרנים כי משם יונקים החיצונים בההארה היוצאת משם וכמ"ש הגר"א בס"ד פ"ג בד"ה וענין כלל ופרט וכולן נאחזין בטופרי דידין ורגלין כו' ע"ש ובזוהר אחרי מות ס' ע"ב וע"פ ע"א וכידוע והוא ההארה דעצמות הפרצו' גופה ולא ההארה מבחי' הזווג ואותה בחי' ההארה דצפר"ג הוא אשר יוצא גם מהמלכים דהעגולים ואותה ההארה ירדה למטה עם הכלים הנשברים ובהס"א אשר יצאה משם והם הנצוצי אורות מהמלכין קדמאין הנבררו תמיד בכל עת עד ביאת המשיח בב"א ע"ד שאמרנו ביציאת האורות דצפר"ג מהמלכים דהיושר כי גם בהס"א יש ג"כ בחי' יושר ועגולים וחיותם הוא מאלו הב' האורות דצפר"ג מהמלכים דהעגולים והיושר דהמ"ק וכאשר יגמרו להתברר אז תתבטל הס"א מכל וכל ויהיה כל העולם כולו כולו קודש להש"י ונשגב ה' לבדו ביום ההוא בב"א והנה לעיל אות ב' (והוא בהו"ת אות כ"ו השייך לשם ע"ש) אמרנו כי האור אשר יצא דרך סתימת דופני הגוף הוא ג"כ לצורך הז' מלכים וצריך ביאור מהו הענין דאלו ב' האורות ונראה לומר כי הנה הם הב' בחי' דעגולים ויושר אשר ישנם לעולם בכל שלם ובכל מקום כמ"ש הרב בעו"י ענ"ג שאלו הב' בחי' ישנם בכל העולמות כולם וכמ"ש בהו"ת ל"א שגם בעולם התהו היה ג"כ מעין אלו הב' מיני מלכים הן בהע"ב דס"ג והן בהס"ג דס"ג כי אפי' הס"ג דס"ג הגם שהם העגולים העקריים אך מכיון שהם ז' מלכים הרי יש בהם עכ"פ שורש מבחי' היושר ג"כ כי הו"ק מכל מין שהם הם בחי' היושר שבאותו המין והמלכו' היא בחי' העגולים שבאותו המין כי לעולם אינו חסר מאלו ב' הבחי' כי משום שכל האורות הם יוצאים מהקו ונמצים שהם שורש השרשים דעגו' ויושר לכן יש בכל אור ואור מאלו הב' בחי' עכ"פ והם הו"ק ומלכו' דכל אור ולכן יצאו הב' האורות בהנקודות אחד דרך סתימת דופני הגוף והוא האור שהיה יוצא דרך נקבי השער ודרך צינורי השערות והוא הארת דבחי' העגולים וכמ"ש לעיל פ"א אות ס"ו ובדעה סי' י"א והיה מאיר אותו ההארה להעגולים דהנקו' והארה השני יצא מצפר"ג והוא הארה דבחי' יושר ומזה היה מאיר להיושר דהנקודות ואלו הב' מיני האורות היו יוצאים מהמלכים דהיושר והעגולים דהע"ב דס"ג כדי להאיר בהמלכים דיושר והעגולים דהס"ג דס"ג כי בכ"א היו ב' מיני מלכים כנ"ל ולפי מ"ש שהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג היו שוים בכל עניניהם יהיה נמצא שגם מהמלכים דס"ג דס"ג יצאו ג"כ אלו הב' מיני האורות והיו מהחברים ההארת העגולים שבשניהם (שהוא הארת היוצא דרך סתימת הגוף דכ"א שבשניהם) זע"ו, וכן הארת היושר שבשניהם (שהוא הארת דצפר"ג שבכ"א) וכ"ז והוא מעין בחי' דו"ן וזווג אשר היה גם בהם עכ"פ וכמ"ש בהו"ת ל"א ובכ"מ בדע"ה וזה הרושם דבחי' הזווג אשר היה באלו ב' מיני הארות היה ג"כ גרם וסיבוב באופני סדר השבירה וכמ"ש בהו"ת ריש אות למ"ד שהיה כמה גרמות וסבובים בזה ע"ש ותבין, אמנם היה עוד הארה אחת אשר יצא ג"כ (הן בהמלכים דע"ב דס"ג והן בהמלכים דס"ג) ולא נזכר כאן בפרק זה רק לעיל בשער מנת"א פ"א בהמ"ב והוא הארת נקב האחור והנה ידוע הוא שמשם הוא אחיזת החיצונים, רח"ל, ולפי מ"ש לעיל אות ב' שהארת הטבור והיסוד אשר הוא ממקום פחות ויוצא משם אור והבל ממש הוא להג"ר דהמלכים ולכך יצאו הג"ר מתוקנים כן עד"ז יצא ג"כ אור מנקב האחור לצורך יניקת החיצונים אמנם לא יצא רק אור אחד לבד שהוא לבחי' הו"ב שבהם אבל לאור הכתר שלהם לא יצא כלל וכדי שלא יוכל לעלות ולהתקן בבחי' א"א דיליה וכמ"ש הרב בשער הקליפות פ"ג בסוד אם תגביה כנשר משם אורידך ע"ש,

[כז] יצאו דרך צפר"ג הנה לפי דברינו לעיל אות כ"ו ואות י"ח לא היה היציאה דצפר"ג רק בהמלכים לבד שהוא בהמלכים דהיושר שמע"ב דס"ג ובהמלכים דעגולים דהס"ג דס"ג אבל בהע"ב דס"ג עצמו וכן אס"ג דס"ג עצמו לא היה בהם בחי' היציאה דצפר"ג אלא שבהם היה היציאה בסוד טפ"ק ממש והוא כל עיקרן של כל המלכים עצמם אשר יצאו מכ"א בפנ"ע הוא סוד טפ"ק גמור וכנ"ל אות י"ח ובהו"ת ל"א ול"ד אמנם בהמלכים אחר שיצאו ומלכו כ"א והיה צריך שיזדווג כ"א עם אותו שכנגדו דהיינו החסד דהיושר עם החסד דהעגולים *) וכן הגבורה בגבורה והת"ת בת"ת וכן כולם ומחמת שהיה חסר הזווג בהם הוציא כ"א את אורו דרך בחי' הצפורן שבו והגם שלא היו עדיין בסוד פרצו' עד אחר התיקון עכ"ז שייך לומר בחי' ציפורן ע"ש אח"כ דהרי ע"כ הוא דתכונת ושורש הפרצו' היה גם בהנקודות דהרי יצאו מא"ק שהוא היה מתוקן בכל התיקונים וכמ"ש בהו"ת אות ל' וכן גם הג"ר דהנקודות הרי היו בסוד קוין שהוא ג"כ תכונת פרצו' ועוד דאל"כ היה צריך בעת הפגם להתבטל בחי' הפרצו' ג"כ אלא

דהרי

---

*) **הגהה**, ובאמרינו יושר ר"ל שהוא הע"ב דס"ג ועגולים ר"ל הס"ג דס"ג אך זהו רק בכללות אבל הכוונה בדיוק הוא כמ"ש בהו"ת ל"א שבהע"ב דס"ג עצמו וכן בהס"ג דס"ג עצמו ישנם בכ"א בחי' עגו"י כי הו"ק דכ"א הוא בחי' היושר שבו והמלכו' דכ"א הוא בחי' העגולים

דהרי כל מה שניתוסף רק בעת התיקון הוא נתבטל בעת הפגם ח"ו כנודע אלא ע"כ דתכונת ושורש הפרצו' היה גם בהנקודות בכל מלך ומלך שבו ולכך נשאר בנין הפרצו' לעולם והנה אותה הבחי' מהאור והכלי אשר עתיד להתהוות אח"כ ממנו בחי' בקיעת הליפורן הנה משם יצא ההארה דכל מלך ומלך בעת שיצאו ומלכו כ"א בשעתו ונתחברו אותן ההארות דלפר"ג אשר מהמלכים דהיושר עם ההארות דלפר"ג אשר יצאו מהמלכים דעגולים כ"א זה בזה וירדו למטה ונעשו מהם מה שנעשה וע' לקמן באות מ"ג מה שכתבנו בזה ע"ש, והנה אותה ההארה דלפר"ג הוא זולת האור דרפ"ח ניצוצין הידועים והם קודמים להם כי הרפ"ח ניצו' לא ירדו רק אחר השבירה אבל האורות דלפר"ג הם יצאו וירדו למטה בעת שיצאו ומלכו ואלו הי' אורות עם השורש שלהם הנשאר למעלה קשור ותלוי בהנפר"ג עלאין הם הי"א אורות אשר הם עיקר חיות החיצונים וכידוע בסוד י"א סימני הקטורת שע"י י"א סימני הקטורת נבררו ועולים אלו הי"א אורות כי הי"א סימני הקטורת הנה שרשם הוא אותן הי"א אורות אשר בלפר"ג וכמו שנודע וכמ"ש זהר ויחי ר"כ סע"א ורע"ב שכל המציאות שבעוה"ז בכל פרטי הדצח"מ יש לכל פרט ופרט שורש בהאורות העליונים אשר הוא שורש התהוותו ולכן כאשר שאנו מעלים ומקטירים אותן הי"א סימני הקטורת בביהמ"ק להשי"ת הנה עי"ז נבררו ועולים אותן הניצוצין דלפר"ג וחוזרים לשרשם בקודש וכנודע כ"ז, וענין מה שהם י"א יתבאר למטה אות ל' ע"ש, וע' מ"ש לעיל פי"ב אות ה' ופ"ג אות ה' ובהו"ת נ"ג בענין השרשי דבי"ע אשר הם מהחיצוניית הפנים ומהחיצוניית והחיצוניית דחיצוניית דאחוריים אשר ירדו מתחילה למטה ואח"כ ע"י אור העינים חזרו ועלו למעלה כמ"ש שם והנה האירו ומלכו גם הם ע"י קבלת אור דעינים והיה גם בהם הענין דיציאת אורות מלפר"ג כי אלו הג' בחי' דחיצוניית היה הן בהע"ב דס"ג והן בהס"ג דס"ג כי כשם שיש יושר ועגולים ובחי' דו"ן באצי' כן יש יושר ועגולים ובחי' הדו"ן בבי"ע כנודע והם הג' בחי' דחיצוניית דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג כי הם היושר והעגולים ובחי' הדו"ן שבעולמות בי"ע והיה צריך ג"כ שיזדווגו כ"א זה בזה ומאחר שבעולם התוהו היה בלא זווג הוציאו כ"א ההארה שלו דרך הלפר"ג והוא חיות החיצונים והקליפות דהעולמות בי"ע וא"כ נמצא כי היה ח' בחי' הארות דלפר"ג והיינו בהמלכים דע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שבכל עולם ועולם מאבי"ע וע' בהו"ת נ"א שכתבנו שם כי באמת יש בהע"ב דס"ג עצמו וכן בהס"ג דס"ג עצמו יש בכ"א לבד עגולים ויושר ע"ש וא"כ נמצא שהם ד' בחי' בכל עולם ועולם ובכ"א היה הענין דלפר"ג וא"כ הרי היה בפרטיות ט"ז בחי' דלפר"ג, והנה אמרנו כי ההארות דלפר"ג הוא מה שיצאו מהמלכים דכ"א גופה אבל המלכים עצמן הם היו בחי' עפ"ק ממש מהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג כנ"ל וכן היה כ"ז ג"כ גם בכל עולם ועולם מבי"ע אלא שהמלכים דאצילות הוא מהפנימיות והמלכים דבי"ע הם מהג' בחי' דחיצוניית וא"כ נמצא שהיה ב' מיני מלכים שהם ב' בחי' עפ"ק ממש בכל עולם ועולם והם ח' מיני מלכים בהד' עולמות דאבי"ע ונמצא כי היה ט"ז בחי' דלפר"ג וח' בחי' עפ"ק ממש (כי היושר והעגולים דכ"א אשר חשבנו לשניים הוא לא שייך רק בהארת דלפר"ג אשר יצאו מהמלכים גופה כי ההארת דלפר"ג אשר יצא מהיושר שהוא בחי' ז"א דהמלכים הם בחי' בפ"ע מההארת דלפר"ג אשר יצאו מהעגולים שהוא בחי' המלכות מהב' דהמלכים לכך שייך זה לחשוב לב' בחי' ולכן הם ט"ז בחי' אבל המלכים עצמן דהעגולים והיושר שהם כל הז"ת אשר יצאו מהס"ג דס"ג וכן מהע"ב דס"ג הנה נחשב בכל אחד רק לבחי' אחת לבד כי הרי יצאו כלם רק בבחי' טפה אחת מכ"א מהם זה מהעינים וזה מהבקיעה דרך הפרסא אבל היו בכ"א רק בבחי' טפה אחת כי הרי יצאו כולם בכ"א כלולים מתחילה רק בהכתר לבד וכנ"ל אות י"ח וא"כ הרי הוא רק טפה אחת בכ"א לבד, והם בהד' עולמות אבי"ע ח' טיפות ד' מהע"ב דס"ג בכ"א אשר יצאו מהבקיעה דרך הפרסא וד' בהס"ג דס"ג דכ"א אשר יצא מהעינים).

[כח] **ואעפ"י** כו'. ור"ל כי אמרנו כי הי"ם דהמלכו' דהע"ב דס"ג והי"ם דהמלכו' דהס"ג דס"ג הם המלכין קדמאין ומהם יצאו הי' אורות מהלפר"ג דכ"א מהם על זה מקשה ואומר דהרי נודע הוא כי הנ"ר דהמלכים לא נשברו וא"כ הרי לא הי' צריך לצאת מכ"א אלא רק ז' בחי' הארת דלפר"ג לבד.

[כט] **הענין** הוא כו' ור"ל כי על כרחינו צריכים אנו לומר שבהז' מלכים שנשברו הי' בהם אור מהנ"ר ג"כ דאל"כ לא הי' אפשר להם לצאת למלוכה כלל וכמ"ש בהו"ת ל"א ול"ד ובכ"מ והוא מבחי' האחוריים דאו"א ומהנה"י דכתר אשר היה בהם ג"כ ביטול ופגם והגם שהם נשארו באצי' אך מ"מ הארה מהם ירדו בתוך הז' מלכים עצמם להיות להם לבחי' מוחין וירדו ג"כ לבי"ע והוא מלך הראשון שהוא הדעת אשר נשבר ג"כ והוא מכללות הנ"ר כנודע והוא נלקח מהאחוריים דאו"א והנה"י דכתר וכמ"ש לקמן פ"ד כי המלך הראשון דעת כולל פגם כתר וביטול חו"ב כו' ע"ש ור"ל שהוא נלקח ונבנה מהם והוא ירד ונשבר ג"כ וזהו מ"ש הרב כי גם יש ב' מיני אחוריים דאו"א שנשברו כו' והעשירית הוא כי גם מן הכתר כו' וגם הם נשברו ולכאורה קשה כי הרי נודע הוא שאחוריים דאו"א והנה"י דכתר הם לא נשברו אלא שנשארו באצילות עצמו אך כונתו הוא על מלך הראשון דעת אשר האור שלו וכן הכלי שלו הוא נלקח ונבנה מאותן הנ"ר והוא נשבר ג"כ וע' במבו"ש שער הקליפות פ"א והובא (בע"ח דפוס ירושלים) בשביה"כ רפ"ב בהגהה ע"ש.

[ל] **והעשירית** הוא, הנה בשער מנח"א פ"א בהגה"ב וכן במבו"ש שער הקליפות פ"א וכן בכ"מ אינו חושב הכתר רק שחושב הד' אחוריים והם מאו"א ווישסו"ת ואמר שהם י"א בחי' אך האמת הוא כי הוא הכל דבר אחד והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות כ"ט שעיקר הכוונה בכאן הוא על המלך הראשון דעת שהוא המוחין דהז' מלכים וידוע הוא שהמוחין הם ג' חב"ד ובפרטן הם ד' כי הדעת הוא כלול מב' שהם חו"ג וכן ידוע ג"כ כי הדעת הוא במקום הכתר אשר הוא כולל ג"כ ב' שהם חו"ב כי הכתר הוא שרשם והכתר והדעת הם שניהם מהקו האמצעי זה למעלה וזה למטה וכ"א כלול משניים והנה מבואר הוא בכוונת הקטורת ובמבו"ש שער הקליפות פ"א שענין הי"א הוא כי הם י' פנימים וי' מקיפים אך משום שהמקיף אינו מצומצם נקרא אור אחד אע"פ שבאמת הוא כולל ג"כ י"ס מ"מ נקרא אחד לבד והמקיף עם הפנימיים הם י"א והנה מוח הדעת הוא הי"ס הפנימיים וכידוע שהדעת הוא המתפשט בתוך הגוף והוא מיסו"ת אבל המקיפין הם מהכח"ב וכמו שנודע דעיקר הנ"ר הם נשארין מבחוץ ובסוד מקיף והם נחשבים כולם לאחד וכנזכר והנה כאן הוא חושב או"א והכתר ואינו מחלק בין או"א ליסו"ת וגם אינו מזכיר רק י' לבד משום שעיקר כוונתו בכאן הוא רק על המוח דעת לבד הנלקח ונמשך מהם כנ"ל והוא הי"ס פנימיים שהוא הדעת הנלקח מכללות הנ"ר ומשום שעיקר הדיבור בכאן הוא רק ליישב קושייתו איך שהם י' ולא ז' לכך בא להורות על הנ"ר איך שהם משתתפים ג"כ בהמלכים ועמהם הם י' וכוונתו הוא על מלך הראשון דעת הנמשך מהם והוא הי"ס פנימיים דהמלכים אבל לעיל בענת"א ספ"א ובמבו"ש שער הקלי' פ"א וכן בשאר מקומות שם מזכיר ומדבר איך שהם בפרטיות שהוא י"א בחי' ומוכרח שם להזכיר ולחלק בפרטיות בין או"א עילאין ליסו"ת כי מאו"א עלאין הוא המקיפין והם אחד ומיסו"ת הם הפנימיים והם י' ועי"ז הם י"א בחי' ומה שאין מזכיר שם הכתר הוא משום כי כאשר שמדבר מהמקיפים הנה הכתר אינו מעלה ואינו מוריד כי כל הי"ס דמקיפים אשר הם מהכתר ואו"א עילאין הם מהנ"ר הם כולם נחשבים לאחד כנזכר ומשום כי באמת לא היה משתתף הכתר בהמלכים

העגולים שבו והזווג הי' צריך להיות בהיושרים דשניהם וכן בהעגולים דשני' כגון החסד דהיושר דהע"ב דס"ג עם החסד דהיושר דהס"ג דס"ג וכן הגבו' בגבור' ות"ת בת"ת וכן כולם ועד"ז כל ספי' וספי' מהעגולים דהע"ב דס"ג הי' צריך שתזדווג עם אותה שכנגדה בהעגולים דהס"ג דס"ג ופשוט הוא ע"כ הגהה.

בהמלכים אלא שמעט מן המעט כי לא היה בו אלא רק קצת פגם בסנה״י שלו לבד וגם רק בהיותם מתלבשים באו״א אשר אז הם באמת נקראים רק על שם או״א לחוד וכמ״ש הרב לקמן פ״ו ולכך במקום שאין מעלה ומוריד בהחשבון אינו מזכירו כלל ומזכיר רק ישסו״ת אשר מהם הוא ה״ם פנימיים ואו״א עלאין אשר מהם הוא בחי׳ הי״א שהוא המקיף: והוא בחי׳ נה״י שלו כנ״ל: כנגד י׳ הבלים שיצאו מצפר״ג, כנ״ל: יציאת אלו הי׳ הבלים, כנ״ל:

[לא] **לסיבת** חסרון קבלתן כו׳ כי ע״י שלא קבלו מהג״ר דא״ק בחי׳ תוספות אורות שהוא עטרין דחו״ג הצריכים לכל הוצאת אורות חדשים לא היה אפשר להם להזדווג ולכך הוציא כל אחד את אורותיו דרך הצפר״ג שלו שהוא בבחי׳ טפ״ק כנ״ל אות ע״ו וכן בכל דברינו לעיל בסמוך.

[לב] **ולביטול** המלכים, ר״ל כי לבד מה שלא היו יכולים להזדווג זה בזה בעת שיצאו ומלכו כדי להוציא אורות חדשים אלא שגם נתבטלו הם עצמם ג״כ אח״כ מכל וכל דהיינו שמיתו ונשברו והנה עיקר הסיבה היה משום שכל ההוויה של כל המלכים לא היה אלא רק מכח המ״ס לחוד בלי השתתפות הקד״א בהם וכמ״ש בהו״ת ל״ו לסי׳ כ״ג ולכך לא היה אפשר להם לחיות כי הקד״א הוא עיקר שורש החכמה אשר עליה נאמר והחכמה תחיה בעליה ורק ע״י שיצאו מכח המ״ס עכ״פ אשר היא שורש הבינה (יעו״ש בהו״ת לסי׳ כ״ד) והיא ג״כ שורש החיים ונקראת אלהים חיים (וכמ״ש הגר״א בס״ד פ״א בסד״ה וזוגיהון ע״ש) לכך יצאו כרגע עכ״פ אבל לא היה אפשר להם להתקיים ועכ״ז אלו שקבלו מאור האזן אשר הוא בחי׳ בינה דעולם העקודים והעולם העקודים הרי הוא מתוקן בשלימות ומושרש בשורש החיים מכל וכל עד א״ס ית״ש והיו מקבלים המלכים דהנקודות חיותם וקיומם משם והיה אפשר להם לחיות ולקיים עכ״פ אבל משום שלא קבלו גם מאור האוזן לכך מיתו ונתבטלו:

[לג] **כי** או״א מלבישין חג״ת דא״א, הנה לפי מה שביארנו בכ״מ שענין ההתלבשות הוא על בחי׳ חלקי או״א דכל תחתון הניתנים בטפה הזרעית להשתתף בבנין הולד וא״כ הרי תמוה לכאורה ענין ההתלבשות דאו״א על חג״ת דא״א כי החלקי דאו״א הניתנים בטפה הזרעית הרי הם העיקר מבחי׳ הנה״י וכמ״ש לעיל פ״א אות ל״ה ובכ״מ וא״כ אצילות דאו״א אשר נתאצלו מא״א הרי הוכרח הוא שנתאצלו מהנה״י דא״א כי הרי א״א הוא (בבחי׳ הדו״ן שבו) בחי׳ או״א דאבא ואמא דאצי׳ דאו״א דאצי׳ הם בחי׳ הולד הנולד ע״י הנה״י דא״א והנה״י דא״א מתלבשים באו״א ונעשים בהם לצלם מעצמיו וא״כ איך אפשר לומר דמתלבשים על חג״ת דא״א הלא עיקר טפה הזרעית הרי הוא לעולם מהנה״י אך הענין הוא כי עיקר אצילות דאו״א הוא מהנה״י דעתיק וכמ״ש בשער או״א פ״א וכן מהנה״י דרישא דא״א כמ״ש בהולדת או״א פ״א ושם פ״ד והוא ע״ד אצילות א״א אשר הוא מהנה״י דרדל״א שהוא הרישא דעתיק והוא הענין מה שהג״ר הם כחדא חשיבין כי או״א הם הגוף של א״א ומ״ש הרב בשער א״א פ״ז שגם א״א עצמו יש לו ג״כ בחי׳ גוף הכוונה הוא רק על הז״ת דהג״ר וכמ״ש הרב בשער מוחין דצלם ספ״א דהז״ת של הג״ר הם מתפשטין בהגוף וזהו הענין מ״ש דבעתיקא לא אתגליא אלא רישא בלחודוי הגם שכן הוא הסדר ג״כ בכל הפרצופי׳ כולם וכמ״ש הרב במבו״ש בשער א״א פ״א אך הכוונה הוא משום דהגוף של א״א הוא עולה בשם פרצו׳ בפנ״ע שהוא או״א כי רק הם עיקר הגוף של א״א אבל הגוף שלו עצמו הוא התפשטות הג״ר שלו לבד והוא משונה מכל שאר הפרצופים דיש לכל אחד גוף עיקרי בפנ״ע ובתוכו מתלבשים הז״ת דהג״ר ויתבאר זה במ״א בארוכה בעה״י.

[לד] **שהנקודות** נחלקים לשלשה חלקים כו׳, הנה בהג׳ חלקי טעמים הרי נודע הוא שהם אורות אזן חוטם פה אבל בהג׳ חלקי נקודות לא נתבאר בדברי הרב מהענין דכ״א מהם מה שהוא והאמת הוא כי הם אינם ג׳ בחי׳ נפרדות ע״ד שהם הטעמים וכמ״ש בהו״ת ל״ז כי אורות האח״פ הם מהג׳ שמות ס״ג מ״ה ב״ן ולכך יצאו מג׳ מקומות אבל אורות הנקודות הם כולם מהב״ן לבד ולכך יצאו כולם ממקום אחד שהוא מהעינים לחוד, וע׳ לעיל אות י״ג ואות י״ח, ומה שהם ג׳ בחי׳ עליונים ואמצעים ותחתונים הוא הג׳ בחי׳ אשר יש בכל ע״ס גופה כי כל עשר ספי׳ הם נבחנים בד׳ כמות עסמ״ב והע״ב שבהם הוא נעלם לשלם וכמ״ש בהו״ת ל״ז והס״ג מ״ה ב״ן שבהם הם הנגלים כי הם הנר״ן המתלבשים בג׳ כלים וכנודע כ״ז וא״כ נמצא מזה שהג׳ חלקי הנקודות הם באמת כולם מבחי׳ אחת כי הם הע״ס אשר יצאו מהעינים אלא שהם פרטיית הג׳ בחי׳ אשר יש בכל ע״ס עצמם.

[לה] **העליונים** על האותיות כמו החו׳, הנה פשוט הדבר שהעליונים הם גבוהים במעלה מכולם כי הם מבחי׳ הס״ג כנ״ל וא״כ קשה מה שאמר כמו החולם הלא החולם הרי הוא בת״ת כנודע והוא למטה במעלה מן קמץ פתח צירי סגול שבא שהם בכח״ב ח״ג כנודע וא״כ קשה על מה שעומדים הם למטה והחולם שהוא רק בת״ת עומד הוא למעלה וכן קשה ג״כ על השורק שהוא באמצע והוא ביסוד והוא למטה במדרגה מכל הח׳ העליונים ועכ״ז עומד הוא באמצע וכל הז׳ הקודמים עומדים למטה והרי הוא עולם הפוך עליונים למטה ותחתונים למעלה אמנם הנה אלו הג׳ חלוקות עליונים ואמצעין ותחתונים אשר בהנקודות הם באמת בכל הט׳ הנקודות כולם כי לפעמים הם כולם למעלה ולפעמים הם כולם באמצעין ולפעמים כולם למטה והוא ע״פ מה שמבואר בשביה״כ פ״ז ושם פ״ו כי היה ששה מיני מלכים בעתיק וא״א ואו״א וזו״ן והנה כל המלכים שהם הנקודות אשר מהבינה ולמעלה הם כולם למעלה וכל המלכים שהם הנקודות אשר בז״א הם כולם באמצע וכל המלכים שהם הנקו׳ אשר בהמלכו׳ הם כולם למטה, וע׳ בדברי הגר״א בתיקונים תי׳ ס״ט ד׳ קכ״א ע״ג במ״ש שם ובה השם בהפוכא כו׳ ולכן כתובים הנקודים למטה מהאותיות כו׳ ע״ש והענין הוא כי הנקודות אשר הם מסטרא דחכמה וכמ״ש בתיקונים שם אי אפשר שיתגלו בהמלכות אלא רק אחר שמתלבשים בכל בחינותיה ואז יש להם גילוי למטה שהוא אחר שמתלבשים בלבושהא דוקא גם יש בזה ענין אחר כי הנה החכמה הוא היסוד והשורש של המלכו׳ וכמ״ש ה׳ בחכמה יסד ארץ וכנודע לכך עומדים הנקודות בה למטה ממנה כי הם שורשה ויסודה כי בעולם התחתון שהוא המלכו׳ הוא יסוד הבנין למטה מהבנין וכמ״ש הקדוש מהרי״ג בסוד הניקוד וכמ״ש לעיל פ״ב סוף אות ד׳ יעו״ש והטעם הוא דאלו שלא ניתן לה יסודה למטה לא היתה יורדת למטה כל כך ואפי׳ אם היתה יורדת היתה חוזרת תמיד למעלה ולכן כדי שתתקיים על מדרגתה התחתונה כל הזמן הצריך לה ניתן יסודה למטה כדי שתעמוד שם כל הזמן הנצרך לה גם יש בזה עוד ענין אחר כי ע״י הנקודות אשר הם מהחכמה ועומדים בה למטה הנה עי״ז יש לה כח לעלות בסוד אור חוזר לשרשה העליון אשר לוקח משם וכמ״ש לעיל פ״ב אות ד׳ כי ע״י אור הגדול הזה אשר ירד עמה למטה ממנה יש לה כח לעלות היא עצמה וגם להעלות עמה את כל פרי מעשיה אשר הולידה והצמיחה לשורש העליון ומחמת כל אלו הטעמים עומדים בה הנקודות למטה אמנם החולם והשורק שהם נקודות ת״ת ויסוד עומדים גם בהמלכו׳ למעלה ובאמצע כי משום שהם מהקו האמצעי אשר הוא המבריח מהקצה אל הקצה והוא קשור ותלוי למטה ולמעלה עד רזא דא״ס וכמו שיתבאר זה בארוכה לקמן אות כ״ב ולכך נתגלה בהקו האמצעי אשר שם הוא עיקר יחודה עם כל העליונים וכמו שבארנו שם נתגלה ונמשך שם כח ורושם מהבחי׳ העליונים ממנה כדי שתהיה כלולה מכולם עכ״פ וכמו שנודע שהמלכו׳ היא כלל הכל ויש בה רושם מכל העליונים ממנה ע״י קישורה בהקו האמצעי כנודע כ״ז אך זהו רק בהת״ת והיסוד אשר הם מעיקר הגוף שבה אבל הקמץ שהוא נקודת הכתר לא היה אפשר שיתגלה בה אלא למטה דוקא ומחמת כל אלו הג׳ טעמים הנ״ל שאמרנו, כי רק בהת״ת והיסוד שם היה כח בהמלכו׳ לקבל שם גילוי רושם מהנקודות העליונות שבהג״ר ומהנקודות האמצעים שבז״א, והנה בדברינו הללו יובן לך דברי הרי״ג בסוד הניקוד מה שמגביה מעלת החולם והשורק על כל הנקודות כולם

ואף על הקמץ והפתח וכמ״ש שם והוא משום שהנה שהקמץ והפתח הם בכתר וחכמה עכ״ז לא נתגלו הם בהמלכו׳ אלא רק לפי כוחה לבד ולכך עומדים גם הם למטה משא״כ החולם והשורק הם נתגלו בה מבחי׳ הג״ר והז״א ולכן הוא כי הנה שמצד עצמם הם רק מהת״ת והיסוד שבה אבל בפנימיותם הם נמשכו מהג״ר והז״א ומתגלים בהם ולכן עומדים הם גם בהמלכו׳ למעלה ובאמצע, והנה ע״ד שאמרנו בהג׳ חלקי הנקודות הנה פשוט הדבר שכן הוא ג״כ בהג׳ חלקי הטעמים כי באורות האוזן הוו הטעמי׳ כולם למעלה ובאורות החוטם הם כולם באמצע והטעמים דהפה הם כולם למטה משום שכל האורות דהפה הם מהמלכו׳ הכללי דעקודים ומה שיש בהטעמים שלנו אשר הם כולם מבחי׳ אורות דהפה לבד ועכ״ז יש בהם כל הג׳ מינים כולם הוא ג״כ ע״ד הנ״ל כי העליונים והאמצעים הם מהגילויים דאורות האוזן והחוטם אשר נתגלו בהמלכו׳ ובפרט בעולם העקודים אשר שם הוא שליטת הס״ג וכמ״ש לעיל אות י״ב ויש באורות הפה גילוי גדול מאורות האוזן וכבר כתב הרב בע״ח ספ״ב שאורות האוזן הם בבחי׳ נשמה לאורות הפה והנה שבכל העולמות בהפרצופים אשר שם, אין גילוי לאור הנשמה רק מעט מן המעט אבל בעולם העקודים ששם הוא שליטת הס״ג נתגלה שם אור נשמת האוזן בגילוי גדול מאד ולכן הוו רוב הטעמים למעלה הגם שמצד אורות הפה לחוד הוו כל הטעמים שלה רק למטה, ובדברינו מדויק לשון הרב מ״ש העליונים כו׳ כמו החולם ובאמצע כמו השורק, הגם שאין בכל הנקודות שיהא למעלה רק החולם לבד ובאמצע רק השורק לבד וא״כ מהו הלשון כמו, כמו החולם, כמו השורק, והיה ל״ל שהוא החולם ובאמצע שהוא השורק אך משום כי יש באמת מין אחד של נקודות שהם כולם למעלה כמו החולם אצלינו וכן יש מין אחד של נקודות שהם כולם באמצע וכמו השורק אשר אצלינו והיינו הנקודות דהג״ר והנקודות דז״א כנ״ל לכך אמר היטיב לשון כמו :

[לו] **והנה** נקודת החולם הוא ההבל כו׳, למטה בסמוך אמר ואין כוונתינו כו׳ וא״כ הרי משמע לכאורה שכוונתו הוא שההבל היוצא מהטבור הוא לצורך נקודת החולם אשר יצא מהעינים וא״כ קשה מאד מ״ש אשר שם עומד הכתר כו׳ כי הרי נקודת הכתר הוא קמץ וכמ״ש לעיל פ״א וכנודע ועוד כי הרי נקודת החולם מהנקודות שהוא ת״ת הרי הוא מהז״ת אשר ינקו מלפר״ג ומקום עמידתו הוא רק בהפרק האמצעי דהיסוד כנ״ל אות י״א אמנם האמת הוא כי כוונתו הוא בפשטות כי ההבל היוצא מן הטבור הוא עצמו נקודת החולם והוא יוצא ומאיר להכתר שהוא נקודת הקמץ אשר יצא מהעינים כי הטבור הרי הוא מהת״ת א״כ הרי יש בו נקודת החולם עכ״פ כי הרי החולם הרי הוא בת״ת וא״כ הרי ההבל היוצא ממנו הוא אור החולם בודאי וכאשר מתלבשים התנה״י דע״ב דס״ג והתנה״י דס״ג דס״ג בתוך הי״ס דהמלכיות שלהם כנ״ל אות י״ח א״כ נמצא כי הד׳ נקודות חולם חיריק קובץ שורק אשר בהתנה״י דכ״א הם מתלבשים בכל הי׳ נקודות כולם אשר בהי״ס דהמלכיות דכ״א ונעשים הד׳ דתנה״י לכלים פנימיים לכל הי״ס דהמלכו׳ כנ״ל אות י״ח ומה שאמר למטה ואין כוונתינו לומר שאלו הם הנקודות עצמן כו׳ ר״ל שאלו הנקודו׳ חולם שורק שאמר אין הכוונה שהם עצמם הנקודות שיצאו מהעינים אלא הכוונה הוא רק כי אלו החולם שורק אשר יצאו מהת״ת והיסוד דא״ק הם מאירים להי׳ נקודו׳ דהעינים המלבישים מטבורו ולמטה, ולפי מ״ש לעיל אות י״ח כ״ו כ״ז יהיה באמת הענין הזה ג״כ הן בהע״ב דס״ג והן בהס״ג דס״ג בהתנה״י דכ״א אשר נתלבשו בהי״ס דהמלכו׳ דכ״א והיינו כי מהת״ת והיסוד דהע״ב דס״ג יוצא הבל דחולם שורק להג״ר דהמלכו׳ דע״ב דס״ג ומהת״ת והיסוד דס״ג דס״ג יוצא הבל דחולם שורק להג״ר דהמלכו׳ דס״ג דס״ג (אלא שהרב הקדוש זללה״ה קיצר מאד בכל הענינים הללו ולא זכינו לתורתו בביאור מענין המלכים דהיושר והעגולים כלל אלא שפעם משמע שמדבר בהיושר ופעם משמע שמדבר בהעגולים וכמו שהרגיש והעיר הרח״ו זללה״ה בעצמו בשער התיקון ספ״ד וכ״מ אבל מי שזוכה לסוד ה׳ ישכיל ויבין כי הם ב׳ מיני מלכים באמת וכמו שהעלינו בעה״י בהו״א ל״א ובכל דרוש דע״ה וכל מה שאירע בזה אירע בזה ונלמד אחד על חברו וכמו שהארכנו בזה ברוב דברינו ממה שחננני החונן לאדם דעת ית״ש ואתה תן לבך להדברים ובין תבין את אשר לפניך ונחזור לענין כי הנה מדברינו נתבאר) כי אותו אור ההבל דחולם ושורק היוצא מהת׳ והיסו׳ שאמר הרב כאן אין הכוונה על האור החדש אשר אמר לעיל בפרק זה וכן לעיל פ״ב אלא שכוונתו הוא רק על האור העצמותית אשר בהת״ת והיסוד עצמו, ועי׳ לקמן אות כ״ג, וכל זה היה הן בע״ב דס״ג אשר ממנו הוא האור החדש שהם המלכים דיושר והן בהס״ג דס״ג אשר ממנו הוא האור דעינים שהם המלכים דעגולים התנה״י דכ״א אשר האור העצמותית שבהם הם חולם חיריק קובוץ שורק הם נתלבשו בהי״ס דהמלכו׳ דכ״א ע״ד ההתלבשות התנה״י דז״א בהי״ס דהמלכו׳ רחל והחולם שורק מאותן התנה״י דכ״א היו מאירין להג״ר דהמלכו׳ דכ״א, וכן האירו א״כ הג״ר דהמלכו׳ דע״ב דס״ג באותו ההארה דהטבור והיסוד מהע״ב דס״ג להג״ר דנקודות דהעינים שהוא הס״ג דס״ג המלבישים עליהם (ר״ל על הע״ב דס״ג) ועי׳ לקמן אות כ״ג ואות מ״א ואות נ״ו ובכו׳ אות כ״א :

[לז] **לפי** שהכתר איהו חולם על הת״ת, הנה כהלשון הזה כתוב ג״כ בשער ההקדמות ד׳ י״ט ע״ד אמנם מצאתי באורות חיים כת״י שכתוב להיפך לפי שהת״ת איהו חולם על הכתר, והגירסא הזאת נכונה מאד לענ״ד וכנ״ל ג״כ בע״ח ובשער הק׳ כי הרי לפי נוסחא זו הוא נתינת טעם היטיב למ״ש שההבל היוצא מהת״ת דא״ק אל הכתר דהנקודות הוא נקודת חולם משום שהת״ת איהו חולם על הכתר ור״ל כי כן הוא הדרך בכל הפרצופים שהכתר דכל תחתון יוצא מהת״ת דהעליון ומאיר עליו הת״ת כמו חולם וכמ״ש בשער א״א פ״ז ואם תדקדק תמצא כי תמיד תפארת נעשה ממנו הכתר כו׳ ע״ש וכן הוא כאן בא״ק עם הנקודות לכך הוא ההבל היוצא מהת״ת שלו אל הכתר דנקודות נקודת חולם :

[לח] **כי** עיקר חולם בת״ת, ר״ל בזה טעם נוסף על הנ״ל והוא כי הרי גם מצד עצמו הוה נקודת החולם רק בת״ת וא״כ הנקודות אשר מלבישים אותו מטבורו ולמטה א״כ נמצא שאותו החולם שבהת״ת הוא הכתר עליהם וכמו שמסיק אמנם נעשה כתר להנקודות והוא על דרך שכתב הרב במוחי׳ דצלם פ״ג שהת״ת דאמא נעשה כתר על ז״א וכנודע והנה עיקר כוונת הרב בכ״ז הוא ללמדינו טעם על מה שנקודת החולם הוא לעולם למעלה גם בהנקודות דהמלכו׳ וכנ״ל אות ל״ה והוא משום שכל הנקודות הם עומדים על הת״ת דא״ק מטבורו ולמטה שלו כנודע וא״כ נמצא שהם מושרשים כולם בהת״ת שלו שהוא מכתיר עליהם ומשפיע בהם ומחמת ששם בא״ק הוה כל הנקודות כולם רק למעלה וכנ״ל אות ל״ה ולכן נמצא איזה רושם וגילוי מהנקודות שלמעלה אפי׳ בהמלכו׳ כי הוא מהשפעת אור הגדול דא״ק הנמשך בכולם עכ״פ ומחמת שעיקר שרשם בא״ק הוא בהת״ת שבו אשר שם הוא נקודת חולם ולכך נרשם בכולם הרושם מגילוי אור דא״ק רק בהת״ת דכ״א לבד ולא נתגלה בהם מהנקודות שלמעלה רק הנקודת חולם אשר בת״ת לבד וכמ״ש עומק הענין בזה לעיל אות ל״ה והנה סגנון לשון הרב זללה״ה הוא כך שמתחיל ואומר כי הנה באמרנו כו׳ כמו החולם אשר הוא גם בנקודות המלכו׳ למעלה והולך ומבאר סיבת הדבר ואומר והנה נקודת החולם כו׳ ומשום שאותו ההבל הוא נמשך לכל הנקודות כולם לכך נרשם בכולם גילוי בהת״ת דכל אחד מהם מאותו ההבל דת״ת דא״ק ועומד נקודת החולם אשר בהת״ת דכ״א מהם בכולם למעלה :

[לט] **כי** חולם כתר באתוון, הגם שלפי דבריו הוה החולם כתר גם על כל הנקודות ור״ל כי הוא נמשך מהת״ת דא״ק שהוא הכתר על כל הנקודות כולם וכנ״ל אך זהו באמת כוונת התיקונים כי החולם אשר הוא עומד למעלה על האותיות משא״כ שאר הנקודות שכולם הם למטה הוא משום שהחולם הוא מהכתר עליון שעל כל הנקודות כולם וכן הוא מדויק לשון התיקוני׳ שם בתיקון ה׳ ד׳ כ״א סוף ע״א (מדפוס ווילנא הנדפס עם ביאור הגר״א) במה שאמר שם איהו כתרא עלאה כו׳ הרי מדקדק לומר כתרא עלאה ולא אמר

כתרא סתם וכן שם ד' ז' ע"ב חולם לעילא כתר עליון כו', וכ"ה ג"כ ברע"מ פנחס רמ"ז ע"ב, הרי שאמר ג"כ כתר עליון ולא אמר כתר סתם והוא משום כי הכתר דהנקודות הרי הוא רק נקודת הקמץ ולא החולם כי החולם הוא רק בהת"ת דהנקודות אלא שעכ"ז יש בו מעלה גם על נקודת הקמץ משום שנשמת פנימיית שבו הוא מלמעלה ולמעלה שהוא מהכתר עלאה שעל כל הנקודות כולם והיינו מהת"ת דא"ק וכנ"ז, וזהו בכלל העולמות וכן הוא בפרטיות ג"כ כי כל התורה כולה בכל חלקי הטנת"א שבה וכן כל המציאות כולה הרי הוא הכל מהמלכות דאצילות כי היא ארון הכל, ע"י כלילותה מכל העליונים ביחוד א"ס ית"ש שבהם, והנה הנקודות כולם הגם שהם ג"כ רק מהמלכו' (ולכך עומדים כל הנקודות שלנו כולם למטה מהאותיות כנ"ל אות ל"ה) אך הנשמת פנימיית דהנקודת החולם שבה היא מלמעלה ולמעלה דהיינו מהת"ת דאמא, אשר בה הם כל הנקודות כולם רק מלמעלה על האותיות וכנ"ל אות ל"ה ואותה הת"ת דאמא היא הכתר עליון על כל כללות זו"ן כולו וכמ"ש בשער מוחין דצלם "ג וכנודע ולכך הוה אפי' נקודת החולם שבהמלכו' ג"כ מלמעלה, והרי נתבאר שמה שאמר הרב כי חולם כתר באמת הכוונה הוא שהוא מהכתר עליון אשר מלמעלה דהיינו מהת"ת דאמא, ובכללות העולמות מהת"ת דא"ק, ולכך עומד החולם על גבי האותיות ככתר על ראשם:

[מ] **שהוא** באמצע, הגם שבא"ק הוה כל הנקודות שבו כולם למעלה וכנ"ל בדברינו אך כבר אמרנו לעיל אות י"ח ובפ"א אות מ"ד ובכ"מ שכל התנהגו"י דא"ק האמור בענין זה הכוונה הוא רק על הבחינות העתידים להתפשט באצילות ולהעשות לעצם מעצמות האצי' אבל כל עיקר עצם א"ק גופה הוא רק כולו למעלה מהטבור וכמ"ש בהו"ת אות נ' ובכ"מ וכאשר נחלקם התנהגו"י דא"ק להי"ס דהנקודות וכמ"ש לעיל אות י"א יהיה נמצא כי השליש התחתון דת"ת דא"ק הוא להכתר שהוא א"א דאצילות והב"פ קדמאין דנ"ה הוא לחו"ב שהם או"א דאצי' והפרק העליון דיסוד הוא להדעת שהוא הראשון מהז' מלכים והוא מבחי' ז"א דאצי' כנודע ומאותו הפרק עליון דיסוד יצא ההבל דבחי' מלאפום שאמר כי נקוד המלאפום הוא ביסוד כנודע ולכך אמר שפיר היטב שהוא באמצע כי כל הנקודות שבז"א הם כולם באמצע וכנ"ל אות ל"ה:

[מא] **הוא** ההבל היוצא מהיסוד לאו"א. הנה גם בכאן הכוונה הוא רק על האור העצמים אשר ביסוד גופה שהוא הבל דנקודת שורק לבד וע"ד שכתבנו לעיל אות ל"ו וע' למטה אות נ"ג ולא על האור החדש אשר יצא מהבקיעה דרך הפרסא כי האור החדש אשר יצא מהיסוד הנה יצא כלולה מכל הט' נקודות כולם דהיינו מכל הט' אשר מחכמה ולמטה (כי אור הכתר שהוא נקודת הקמץ הנה הוא נשאר בשליש התחתון דת"ת והאיר דרך הטבור וכנ"ל אות ל"ו) והם כל הט' נקודות אשר מהפתח עד סופם אבל האור השורק שאמר כאן הוא על העצמים דאור היסוד גופה אשר הוא רק שורק לבד, והנה האו"ר החדש דהבקיעה דרך הפרסא אשר יצא מהיסוד הנה היה יציאתו מפרק התחתון דהיסוד שהוא מפומא דאמה וכמ"ש לעיל אות י"א עש"מ (וכן עד"ז היה כל זה ממש גם באור העינים אשר יצאו מהטבו' והיסוד דס"ג דס"ג וכנ"ל אות כ"ו ול"ו עש"ה) אבל אור השורק אשר אמר כאן הנה היה יציאתו רק מהפרק העליון דהיסוד לבד כי לא יצא רק להאיר לאו"א לבד אשר הם בהפרקין קדמאין דנ"ה אבל מהפרק האמצעי דהיסוד אשר מתלבש בהת"ת דהמלכים וכן מעטרת היסוד אשר בהמלכו' דהמלכים לא יצא אור השורק בהם כלל כי רק להחו"ב אשר הם מהג"ר יצא להאיר בהם כדי שיצאו מתוקן קצת כנודע ולכן לא יצא רק מהפרק עליון שהוא מהדעת עלאה לבד ואין להקשות כי הרי הפרק עליון דיסוד אין בו מקום פתוח כלל דכבר כתבנו לעיל אות י"א דבעולם התהו היו כל הו' פרקין תתאין דנה"י ג"כ מופרדין זה מזה וכיון שהיה נפרד הפרק אמצעי מהפרק העליון א"כ הרי היה נקב פתוח גם בהפרק העליון דהרי כל היסוד הוא עמוד חלל כנודע אבל הפרקין קדמאין דהנ"ה הגם שהם היו מלובשים באו"א גופה עכ"ז לא יצא מהם האור העצמות דחיריק וקיבוץ שבהם משום שהם סתומים וכנ"ל אות י"ח:

[מב] ו' י' באמצע, דקדק לומר באמצע ולא אמר ו' י' סתם כי מלמדינו בזה שהגם שכפי מה שמצוייר לפנינו צורת מלאפום הוא ו' בימין והי' בשמאל לא נטעה לומר שכן הוא באמת כי האמת הוא שהי' הוא באמצעיתו ובפנימיותו של הו' כי אבא הוא לעולם טמיר וגניז בגו אמא קוטרא בגולמא נעיץ בעיזקא, נקודה בהיכלי' כנודע ורק משום שבכתב אי אפשר לצייר פנימיות וחיצוניות כמובן ולכן הם מצויירים זה בצד זה ומה שכתוב הי' בשמאל ולא כתוב בימין משום שגילויו דהחכמה הוא רק ע"י אמא לכך כתוב הו' קודם ואח"כ הי' כי הוא לא נתגלה רק על ידה והגם שבאותיות דהויה ב"ה כתוב הי' קודם כי באותיות שהם הכלים יכול להתגלות גם הי' בפ"ע אבל בהנקודות שהם רוח כמ"ש בטנת"א פ"ה, וכן בהג"ר, הוה הנקודות חכמה והאותיות בינה כנודע כ"ז ולכן לא אפשר שיתגלה שם החכמה אלא ע"י הבינה דוקא, וכן הוא ג"כ בנקודת הקמץ שהו' הוא קודם ואח"כ הי' אבל אין לומר כי הכתב אשר הוא כנג' הקורא הנה שם הוא הי' בימין והו' בשמאל כי הרי הימין דהכתב הוא כנגד שמאל דהקורא ח"ו לומר כן דא"כ יהי' נמצא שהכ"ב אותיות דא"ב הוה הא' בימין והב' בשמאל וכן השם הוי"ה ב"ה יהיה הי' בשמאל והה' בימין וכן בעשרת הדברות אשר היו חמש כנגד חמש ה' ימינים וה' שמאלים כנודע יהיה הכל להיפך ח"ו וכן בכל התורה כולה אבל הענין הוא כי התורה והאדם אינם שני דברים נפרדים זה כנגד זה אשר הימין של זה כנגד השמאל של זה אלא שהתורה היא עיקר נשמת פנימיות דהאדם וכן דכל העולם בכללו ועי' בדברי הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל ברחובות הנהר ד' ז' ע"ב בנ"ש ידוע כי התורה עצמה כו' כו' ע"ש וא"כ הרי ימין של התורה וימין דהאדם הכל דבר אחד כי הימין דהתורה הוא עיקר שורש הפנימי דימין האדם וימין של העולם בכללו וא"כ נמצא שמה שהוא מצד ימין של האדם הוא גם בהתורה ג"כ הצד ימין שלה:

[מג] **הנקרא** י' ראשונה כו', ר"ל כי הגם שהי' שבשורק אשר הוא מהפרק העליון דהיסוד הרי הוא בחי' הדעת אשר לז"א דאצי' וכנ"ל אות מ' והז"א הוא האות וי"ו דהוי"ה הכללים וא"כ הרי היה לכאורה סברא לומר דאותה הי' שבשורק הוא רק הי' דמלוי אות וי"ו שהוא הי' השלישי דהוי' (במילוי יודין) ולא היה צריך לצאת אלא רק להדעת שהוא ראשית הז"א דאצי' על זה בא הרב להשמיענו שעכ"ז לא היה כן כי לא יצא אותה הי' שבשורק אלא רק להי' ראשונה דהוי"ה שהוא אבא אבל הדעת שהוא ראשית הז"א לא קיבל עתה מאותה השורק כלום, וכדי שיסבר גם הוא כי השבירה היה בצורך ובכוונה כנודע כ"ז אך עכ"ז צריך ביאור כי מאחר שעיקר מה שמלביש על הפרק העליון דהיסוד הוא רק הדעת וכנ"ל אות י"א אבל החו"ב הרי הם אינם מלבישים אלא רק על הפרקין קדמאין דנ"ה א"כ איך אפשר שההארה היוצא מהפרק עליון דהיסוד יקפוץ וידלג את הדעת העומד ומלביש עליו ממש וילך להצדדים שהוא לחו"ב העומדים רק בנ"ה אך הענין בזה הוא דכבר כתבנו בהו"ת ל"ו בסי' ל"ב (וע' שם בסי' כ"ג) דהדעת דהנקודות לא היה הדעת העיקרי כלל כי הדעת העקרי שהוא הקו האמצעי אשר הוא הרז"א דמסקלא הנמשך מא"ס ית"ש הוא היה חסר בעולם התהו מכל וכל ולא שלטו בעולם ההוא רק בחי' הקוים לבד (וכמ"ש שם בארוכה וע' לקמן אות נ"ב ונ"ג מה שהארכנו עוד בזה בעה"י וכן לעיל פ"א אות כ"ז באריכות הרבה ושם אות נ"ט ס"ב ס"ג ובפ"ב אות מ') אבל היסוד דא"ק אשר בעינינו הרי בארנו לעיל פ"א אות מ"ד ובכ"מ כי הוא מהבחי' דא"ק העתידים להתפשט באצילות אחר התיקון ומשום שהוא מא"ק אשר הוא מתוקן בכל מיני התיקונים א"כ הרי כל בחי' יסוד שבו הרי הוא מהקו האמצעי כו' [כצ"ל] העיקרי ממש אשר דרך בו יתפשט וימשך אח"כ אור הדעת העיקרי הנמשך מרז"א דא"ס ית"ש וא"כ נמצא שהדעת דנקודות אשר היה עומד ומלביש על אותו היסוד לא היה מקומו האמיתי שלו כלל כי הרי אותו הדעת הוא רק הדעת דהקוים לבד

וכמ"ש בסי' ל"ב הנ"ל ועוד כי הרי כבר כתבנו לעיל אות י"ח וכ"ו כי התנה"י דא"ק הנאמר בענינינו הרי הוא מהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שבא"ק (הבחי' מהם העתידים להתפשט באצי') אשר הם בחי' האו"א שבא"ק והנה היה צריך שיזדווגו הם זו"נ וכמ"ש בהו"ת ל"א ובכ"מ והיה מתלבש היסוד דע"ב דס"ג בהיסוד דהס"ג דס"ג וכן היה מתייחדים ומזדווגים המלכים דהיושר עם המלכים דהעגולים וכמ"ש בהו"ת ל"ו בסי' כ"ט שם ובהם היה מתלבשים התנה"י דס"ג דס"ג עם התנה"י דע"ב דס"ג שבתוכם בהתלבשות גמור ע"ד שביארנו בהו"ת ל"ו מסי' כ"ז והלאה אבל עתה בעולם התהו אשר היה חסר הזווג בין הע"ב דס"ג להס"ג דס"ג וכן היה חסר היחוד בין המלכים דהיושר להמלכים דעגולים א"כ נמצא שאותן בחי' היסודות דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג אשר היו מלובשים עתה כ"א בפנ"ע בהדעת דהמלכים שלו אין זה התלבשותם האמיתי כלל וא"כ נמצא כי כאשר יצא בחי' השורק מהיסוד דהע"ב דס"ג הרי היה יציאתו להתחבר ולהתאחד בתחילה עם אור השורק הנמשך מהיסוד דהס"ג דס"ג אלא משום שעתה היה חסר בהם הזווג לא היה מתחברים השני אורות דהשורק ביחד ויצא כ"א בפנ"ע והנה הדעת יען שהוא היה עדיין מעורב בסיגים כי הרי הוא מהז' מלכים וכמו שיתבאר בעה"י בשביס"כ רפ"ב וגם לא היה כלול מי' וכמו שנודע שהז' מלכין קדמאין היו חסרים מהג"ר לכן לא היה בכחו לקבל את אור השורק היוצא משם ועכ"ז אלו שהיה התלבשות שלו התלבשות גמור היה מקבל ממנו איזה אור עכ"פ אבל משום שלא היה זה התלבשות העיקרי כלל כי הרי היה צריך שהב' היסודות יתיחדו זב"ז כנ"ל וכן הב' בחי' הדעת של המלכים דעגולים והיושר יתאחדו ג"כ זה עם זה ואח"כ יתלבשו על היסוד דהס"ג דס"ג אשר מלביש על היסוד דע"ב דס"ג אבל עכשיו שהיסודות היו מופרדים וכן הדיעות היו מופרדים ולא היה שייכות גמור להיסוד עם הדעת שישפיע בו ולכן לא קיבל ממנו רק בחי' הארה דצפר"ג לבד כנ"ל באות כ"ז וזהו הטעם בכל הז' מלכים מה שלא קיבלו רק ההארת דצפר"ג לבד הגם שהיו מתלבשים ועומדים על הז' פרקין תתאין דנה"י כנ"ל אות י' וי"א משום שלא היה עדיין שייכות גמור עמהם כלל כי היה חסר עדיין כמה בחי' ביניהם לשיתלבשו עליהם בהתלבשות גמור ולהאיר בהם מכל עקרם כנזכר אבל החכמה ובינה דהנקודות הנה הגם שגם בהם היה חסר ג"כ ההתלבשות האמיתי ע"ד הנזכר עכ"ז הנה משום שבהם לא היו סיגים ח"ו וגם היו כלולים מי' היה בהם כח לקבל אור השורק דיסוד הגם שלא היו מתלבשים עליו ומשום שהדעת העיקרי אשר הוא הרזא דמתקלא היה חסר בעולם התהו ולכן הגם שהיסוד דא"ק היה בו מהקו האמצעי העיקרי (ור"ל כי ע"כ הוא שאותן הבחי' התנה"י דא"ק הנה הגם שבעולם התהו לא היו רק התנה"י היושר תילויות שבהם עכ"ז מאחר שהם מהתפשטות א"ק גופה א"כ הרי יש בהם עכ"פ גילוי דא"ס עצמו והם מרזא דמתקלא העיקרי) עכ"ז קיבלו ממנו החו"ב היטיב כי הג"ר הם לעולם קשורים בשרשם והיה אפי' בהג"ר דהנקודות ג"כ איזה בחי' גילוי מא"ס ית"ש וכמו שראינו שהיו כלולים כ"א מי' והיה בהם הג"ר שבהם וכן קבלו מהאור האוזן ולכך היה בהחו"ב כח לקבל אור השורק דיסוד ומשום שהדעת העיקרי היה חסר לכך קיבלו הם את האור שלו וזוהי ג"כ ע"פ מ"ש לעיל פ"א אות כ"ז ובהו"ת ל"ו בסו' סימן ל"ב כי בעולם התהו הוה שליטת הב' קוות לחוד לכך קבלו החו"ב האור השורק דהיסוד אבל הדעת העיקרי היה חסר אז וע' לקמן אות נ"ג עוד דברים עמוקים בזה.

[מד] **להוציא** ולהוליד הו"ק דז"א, הנה הי' אשר לאבא הרי הוא לאבא גופה אבל לאמא הרי הוא אינה לאמא עצמה אלא רק לצורך הז"א והוא משום כי אמא עצמה הרי היא כלולה באבא ואינה מקבלת מלמעלה קבלה מיוחדת לצורך עצמותה גופה כי כל הקבלה אשר לצורך עצמותה הוא רק מאבא וכמו שהארכנו בזה בהו"ת מ"א בסי' ג' בד' ע"ז ע"א אך כדי להוציא ולהוליד את הו"ק לזה צריכה אור ומוחין בפ"ע מלמעלה ג"כ, וזהו מה שמסיק ואומר וזהו בחי' הו' ז שלוקחת אמא ור"ל כי הרי לכאורה היה צריך שאמא תקבל אות ה' אך משום שכל קבלתה מלמעלה בפנ"ע הוא רק לצורך הז"א לכך מקבלת אות ו'.

[מה] **כי הנקודה** שהוא כעין יו"ד, ר"ל כי הי' שהוא בחי' נקודה בעלמא הוא מרמז על אבא שהוא חכמה ונקודות כנודע ולכן יונק ממנו אבא אבל הו' שיש לו יותר צורה והוא מורה יותר על בחי' האותיות לכן הוא מרמז על בינה אשר היא שורש האותיות ולכך היא יונקת מהו' והגם שהבינה היא ה' אך משום שהרי כאן אינו מרמז רק על שורש יניקתה מלמעלה וכל מה שלמעלה הנה הוא יותר בהעלם כנודע לכן בא הרמז של יניקתה רק באות ו' כי אין בהוראת האותיות יותר מעוטה ממנו (כי הי' הוא רק הוראת נקודה לבד כנז), וכאן בהטעם השני דקדק לומר יונק אבא כו' יונקת אמא כו' כי משום שבטעם השני הרי אמר שגם הו' מרמז על קבלה דעצמות האמא גופה ועצמותה הנה באמת היא כלולה באבא ואינה מקבלה בקבלה מיוחדת בפ"ע וכנ"ל אות מ"ד לכך אמר הלשון יונקת (ולא אמר כי הי' הוא לאבא והו' הוא אל אמא וכמ"ש בהטעם הא') שזה היה מורה שהם מקבלים כ"א בקבלה מיוחדת גם למטה אלא אמר לשון יונקת) שהוראתו הוא רק על שורש והמשכת קבלתם מלמעלה והוא משום כי בשורשם למעלה יש באמת שורש לשניהם אלא שכאשר נמשכו למטה נמשכו מקודם שניהם כלולים באבא לבד ואח"כ מתגלית אמא ג"כ ויוצאת בפנ"ע וכמו שנתבאר כ"ז בביאור היטיב בהו"ת מ"א בד' ע"ז ע"א ע"ש ולכך אמר בפיר כי מהו' (שבשורק אשר ביסוד דא"ק) יונקת אמא כי בשורש קבלתה מלמעלה הרי היא משורש מיוחדת ג"כ, וע"פ דברינו שם הנה יש באמת טעם נכון מאד מה ששרשה למעלה הוא אות ו' שהוא בחי' דוכרא ולא אות ה' שהוא נוקבא כי בהשורש העליון לא ניכר שם בחי' נוקבא כלל וכמ"ש שם מדברי הגר"א והארי"ז"ל ולכך בא הרמז עליה באות וי אשר בחינתו הוא רק התפשטות הי' ויציאתו ליותר גילוי כי הו' הוא נמשך ויוצא מהי' כנודע אבל אינו מורה עדיין על הוראת נוקבא כלל והוא מה שידוע ג"כ שהבינה נקרא עלמא דדכורא משום ששורשה למעלה (ביסוד דא"ק) הוא באות ו' אלא רק אחר שיצאה למטה מאבא להתגלה לפרצו' בפנ"ע אז נתגלה הבחי' נוקבא שבה.

[מו] **וז'** נקודות התחתו' כו'. ר"ל הגם שגם הם עומדים ומלבישים על נה"י דא"ק כנ"ל בדברי הרב עכ"ז אינם מקבלים הארה ממש מהם כלל אלא רק מבחי' הצפר"ג שלהם לבד וכנ"ל אות כ' כ"ו כ"ז מ"ג נ"ג (וע' סו' אות כ"ו).

[מז] **ג'** בחי' שהם כו' הנה אלו הג' בחי' הנה הם עצמם הם נשארים באמת באצי' גופה כנודע והם מקבלים ג"כ עיקר הארה ממש מהטבור ומהפרק עליון דהיסוד (וע' לקמן סו' אות נ"ג בהגליון שם) אך מ"ש שהם יונקים ג"כ רק מהצפר"ג הכוונה הוא רק על הדעת דנקודות שהוא המלך הראשון והוא נמשך וכלול מהג"ר כנודע וכמ"ש כ"ז לעיל אות כ"ט.

[מח] **שיצאו** דרך צפר"ג, כנ"ל ר"ל שאלו הי' הם מקבלים (רק) האור היוצא מהצפר"ג וכמו שמפ' והו' ואין כוונתינו כו'.

[מט] **היסוד** הוא בחי' הדעת ר"ל והרי הדעת הרי הוא רק מהז"ת שהוא ז"א דהרי לכך הוה הנקודה שלו נקודת שורק שהוא באמצע משום שהוא רק לבחי' ז"א דאצי' וכנ"ל אות מ' וא"כ איך אמרנו שאו"א מקבלים משם.

[נ] **לעולם** הוא גבוה מב' פרקין עלאין דנה"י כי התחלתו הוא מהטבור (וכמ"ש הגר"א בתיקונים ד' כ' ע"ד) אשר שם הוא הכתר וכמו שנודע ג"כ כי הדעת עומד כמ"פ במקום הכתר,

[נא] **למעלה** מאו"א, הגם שגם הם נמשכים ויוצאים מהכתר והם מכוסים ומסוככים לו אך משום שהם עומדים רק כנגד לצדדין והדעת הרי הוא עומד כנגד אמצעיתו א"כ הרי הדעת מתייחס ומתייחד עם הכתר יותר מאו"א וכמו שנודע שהדעת הוא עומד במקום הכתר כמה פעמים והטעם לכל זה הוא כי בקו האמצעי הוה

ההתגלות דאור א"ס ית"ש יותר מבהקלוות ולכך מיוחד הקו האמצעי עם מה שלמעלה יותר מהקלוות וא"כ נמצא שמצד הקשר אשר נקשר הדעת עם הכתר הוה הדעת יותר למעלה מקשר של או"א עם הכתר ולכן הוא כי הגם שאח"כ נמשך הדעת יותר למטה מהם הרבה ונעשה לבחי' ז"א אבל בהתחלתו הרי יש בו עכ"פ מה שראוי לאו"א לקבל ממנו ומשום שבעולם התהו היה הו' פרקין תתאין דנה"י מופרדים זה מזה וכמ"ש לעיל אות י' וא"כ נמצא שהאור אשר היה בהפרק העליון דהיסוד שהוא בחי' הדעת עלאה הוא נשאר במעלתו הראשונה שהרי לא נתעבה לירד למטה כי הרי יצא מהפרק העליון דיסוד עצמו ולכן ראוי הוא שאו"א יקבלו ממנו הגם שהוא מבחי' ז"א והגם שלפי דברינו דלעיל אות י' הרי לא נתגלה בעולם התהו מאור א"ס כלל וא"כ הרי אין להדעת מעלה כלל על או"א אך כבר אמרנו לעיל אות מ"א שהאור הסורק דהיסוד הנאמר כאן הכוונה הוא על האור העצמותית דהיסוד עצמו אשר הוא מבחי' א"ק עצמו (ור"ל מהתפשטות א"ק העתיד להתלבש ולהסתתר באצי' וכמ"ש כמ"פ) ואחרי שהאור הסורק הזה הוא בא מכח הא"ק עצמו (אשר היה נמשך שם מתחילה) א"כ הרי יש בו עכ"פ אור מעולה יותר מאו"א עד שראוים הם לקבל ממנו, וזהו מ"ש הרב וכן היה הענין כאן ור"ל הגם שכאן בענינינו בעולם התהו שאין גילוי לאור א"ס שם אין להדעת מעלה כלל על או"א אך עכ"ז באור הסורק שביסוד היה הענין הזה עכ"פ משום שהוא נמשך ובא מכח א"ק עצמו וכמו שאמרנו.

[נג] אבל שם בז"א אינו כן לפי כו', הנה דבר גדול מלמדינו הרב ז"ל עתה בכל ענין סדר דעשר ספירות כי הרי לכאורה קשה מאד כי הרי למה באמת נחשב הדעת למטה מחו"ב לעולם ואי משום שהוא אינו נמשך ויוצא רק מהם וכידוע שהוא המוח השלישי היוצא מהב' מוחין דחו"ב וע"י נזדווגו ומתייחדים הם כי הוא בחי' היסוד שלהם אבל עדיין תמוה על עיקר הענין כי אחרי שהכתר הוא השורש לכל הי"ס ועיקרו הרי הוא השורש דהקו האמצעי א"כ למה אינו משפיע את השני הסמוך לו ויותר קרוב אליו במעלה שיהיה ג"כ באמצע וכנגדו תיכף למטה סמוך אליו אלא שמשפיע רק לצדדיו התחתונים לבד וכן יהיה קשה ג"כ על חג"ת ועל נה"י שהת"ת נמנה למטה מחו"ג וכן היסוד למטה מנ"ה הלא יותר ראוי היה שהאמצעי יהיה יותר עליון ויותר קרוב לשורש הראשון שהוא הכתר מהשנים שבצדדיו ולמה הוא כי בהג"ר נתגלה הכתר שהוא השורש דהקו האמצעי יצא ונתגלה הוא מקודם ובהג' אמצעיית וכן בהג' אחרונות יצאו ונתגלה קוי הצדדיים מקודם, ובפרט כי הרי אנו רואין שהחוט השדרה שהוא הקו האמצעי והוא נמשך מן המח הנה עיקרו הוא בהגוף שהוא ת"ת והוא נמשך עד היסוד וא"כ הרי היה ראוי שהת"ת יהיה קודם להחו"ג וכן היסוד יהיה קודם להנ"ה כי הרי הם מיוחדים עם המח ועם הכתר בהקו האמצעי המיוחדים יותר מקוי הצדדיים ובפרט היסוד הרי אמרנו שהתחלתו הוא מהטבור אשר הוא באמת למעלה מהנ"ה ע' כ"ז לעיל בעגו"י ענ"ה אות ב' ואות ד' אך בענין השפעות חו"ב מהכתר הנה פשוט הדבר כי ודאי הוא שהשפעת הכתר הנה עיקרו הוא ג"כ רק מאמצעיתו שבו ולמטה ויצאו החו"ב שניהם רק מהקו האמצעי שבכתר אלא כאשר שהרי ע"כ הוא שיש בו השורש דחסד ודין עכ"פ כי הרי הוא השורש לכל הי"ס כנודע ולכן כאשר משפיע אותם ממנו שיתגלו כ"א בפנ"ע (ע' לעיל אות מ"ה) הנה משום שהם שני הפכים והם שניהם במדרגה אחת הם עומדים זה כנגד זה זה לימין וזה לשמאל, ועומדים שניהם תחתיו משום שהרי הם נשפעים רק ממנו, אבל עיקר המשכתם הוא באמת רק מאמצעיתו שבו וכן הם מקבלים השפעתם ממנו תמיד רק מהקו האמצעי שבו אלא משום שהם ב' בחי' מתנגדיים נתהוו ונתגלו לבחי' ימין ושמאל מכנגד הכתר ולמטה והענין בזה הוא כי הנה מאחר שרצון המאציל ית"ש הרי היה לסדר ולבנות את כל התהוות והנהגת העולמות על רזא דמתקלא שהוא על תלת תלת כף זכות וכף חובה ומכריע כנודע לכן היה הצורך שתיכף אחר התגלות השורש דהקו האמצעי שהוא הכתר שורש המכריע יצאו ויתגלו ממנו השורש דהכף זכות והכף חובה שהם שורש ב' קוין ימין ושמאל, והנה היה בהג"ר התגלות הקו האמצעי שהוא שורש המכריע מקודם להב' קוין ימין ושמאל משום שהרי יציאתם היה מא"ס ית"ש שהוא שורש האחדות ולכך יצא משם האמצעי מקודם משום שבו הרי מיוחדים כל הב' קוין ביחד וכנודע מדברי הראשונים כי מפשוט יצא פשוט (וע' בדברינו בסדר אצי' בקיצו' רפ"א) ובו מתייחד אור א"ס והוא המושל ושליט ומנהיג את הכול ובו שוקל ומכריע ברצונו כ"ש תמיד לאיזה צד מן הצדדים אשר הוציא ממנו, אמנם הנה משום שהחו"ב הם שניהם משורש אחד ולכך אע"פ כי הם בבחי' מתנגדיים זל"ז וכנז' שהם השורש דכף זכוי וכף חובה עכ"ז מאחר שהם משורש אחד אשר שם הם מיוחדים א"כ ע"כ הוא שיש בכ"א איזה בחי' והכנגדו ג"כ כי הרי בכל ענף יש בו כח ותכונת מהשורש עכ"פ וכן כאשר יצאו החו"ב שהם השורש דהחסד והדין כ"א בפנ"ע הנה ניכר ונתגלה בכ"א הבחי' שיש בה מזולתו כי כאשר יש בהחסד הגמור איזה דין קלה הרי ניכר בו ומתגלה לבחי' בפנ"ע וכן עד"ז ניכר בהדין הגמור בחי' החסד קלה שיש בו והנה החסד קלה מהדין הגמור והדין קלה מהחסד הגמור הנה הם שניהם אינם הפכיים כ"כ עד שיצאו לב' בחי' נפרדות ואדרבה הוא כי הרי עיקרם הוא רק משום שאביהם שהם החסד והדין הגמורים באו משורש אחד כנזכר ולכן אלו הב' בחי' הקלתיים הנה הם מתחברים שניהם ונעשים שניהם לבחי' אחת מיוחד והוא הוא בחי' הדעת אשר הוא כלול מחו"ג והנה בחי' הדין קלה אשר יש בהחסד הגמור אף שבערך החסד הגמור הוא בחי' דין וכן החסד קלה אשר בהדין הגמור אף שהוא בו לבחי' חסד עכ"ז הנה נחשב אותו הדין קלה שבחסד הגמור לבחי' חסד בערך החסד קלה שבהדין הגמור כי אותו החסד קלה הוא בחי' דין נגדו, כי אותו שבא מהחסד הגמור אף שהוא דין בערכו עכ"ז הוא באמת בחי' חסד נגד אותו שבא מהדין הגמור אף שהוא חסד בערכו, א"כ נמצא כי הדעת אשר הוא כלול מחו"ג הנה באמת בחי' החסדים שבו הוא לעולם מהחסד הגמור שהוא חכמה ובחי' הגבו' שבו הוא לעולם מהדין הגמור, שהוא מבינה והנה אותו הדעת היוצא מחו"ב הנה משום שעיקר התהוותו הוא מכח השורש של החו"ב שהוא הכתר הנשרש בהם וכנ"ל ולכן עומד הדעת במקום הכתר כי הוא הגילוי של הכתר כי הכתר אשר הוא למעלה מהחו"ב הוא נעלם אבל הדעת אשר הוא למטה מחו"ב הוא גילויו וכן כשם שהכתר אשר הוא למעלה מהם הוא השורש של החו"ב ובו הם מיוחדים שניהם באחדות גמור קודם יציאתם ממנו כן הוא הדעת אשר הוא למטה מהם כי הוא מייחד ג"כ את שניהם באחדות תמידי שיהיו הרין ריעין דלא מתפרשין כנודע ומטעם זה לא נחשבו הדעת והכתר שניהם בהספי' אלא רק או הכתר או הדעת משום שהדעת הוא המשכת הכתר בעצמו כי הוא מבחי' הכתר אשר יש בהחו"ב והכתר הוא שורשם אשר בו מיוחדים שניהם למעלה והדעת הוא יסודם אשר על ידו מתייחדים שניהם למטה ולכן לא נחשבו אלו הד' רק לג' לבד והנה נתבאר ממילא על ידי דברינו ג"כ שאלו הג"ר הם מיוחדים באחדות גמור והם כולם במדרגה אחת כי הרי החו"ב אשר הם הב' קוין ימין ושמאל הם מיוחדים מלמעלה ומלמטה ע"י הקו האמצעי שהוא הכתר והדעת ומיוחדים אלו הג' קוין זב"ז והם הג"ר אשר הם במדרגה אחת כנודע והנה כל אלו הד' שהם הכחב"ד הם כולם עדיין למעלה מבנין העולם כי הם קרובים לאור א"ס ונקראים בשם נסתרות וכנודע כ"ז והנה בנין העולם שהוא הו"ק הנאצל מהם הנה לא יצא ונתפשט מהקו האמצעי שהוא משורש הכתר שבחו"ב כי אלו שיצא משם להדיא לא היה אפשר להיות מוגשם ועב על הדרך שהוא עתה משום שהרי בהקו האמצעי מהג"ר הוה שם גילויו דאור א"ס ביותר וכמ"ש שהדעת הוא במקום הכתר ואלו שיצא משם היה העולם בלתי גבול ועוד כי הרי שורש הכתר שבחו"ב הרי הוא אינו נגלה בפנ"ע כלל כי הרי על ידו מתייחדים החו"ב תמיד והוא עומד בתוכם תמיד ונעלם ביניהם וכידוע שהדעת הוא בחי' היסוד המייחד חו"ב אבל עיקר ההתגלות הוא רק החו"ב שהם הב' קוין דימין

ושמאל שהרי לזה היה כל עיקר כוונת המאציל ית"ש בהאצלת הספי' להוציא ב' בחי' נפרדות והפכיים זה מזה אחד לעומת זה, ימין ושמאל, חסד ודין, זכות וחובה, ולסדר כל הבריאה כולה באלו ב' הבחי' כי מזה נמשך כל ענין הבחירה אשר ניתן רשות ביד האדם לבחור באיזה דרך שירצה אמנם בתוכם ובפנימיותם נוקב ויורד הקו האמצעי משורש רום גבוהים עד תחתית התחתון והוא שליטתו ית"ש אשר הוא מושל ושליט על הכל וע"י אותו הקו האמצעי מתייחדים הב' קוין לענין אחד ולכוונה אחת שיוחזרו שניהם לאותה כוונה המיוחדת אשר כוון בהם המאציל ית"ש בבריאת עולמו (ועיקר נשמת פנימיות דהקו האמצעי וגילויו ית"ש אשר בתוכו להיותו מושל ושליט על הכל והיותו מקיים ומחיה ומנהיג את הכל לאותה הכוונה המיוחדת לו הוא תורתינו הקדושה ושכינתו ית"ש השוכן בנו כי ע"י יזדכך כל הבריאה כולה ויתאחדו כל הפרטים ויחזרו כולם לשרשן המיוחד, ובאמרי תורה ושכינה אין הכוונה שהם שני ענינים ח"ו כי אור קדושת התורה הוא השכינה בעצמו וכמאמרם ז"ל שכל התורה כולה הוא שמותיו של הקב"ה והוא השכינה שהוא פנימיות וקדושת התורה ופנימיות קדושת ישראל והוא הקו האמצעי הנמשך מא"ס ית"ש ומתלבש בתורה וישראל ועל ידו יזדכך כל הבריאה ויתאחדו כל הפרטים לענין אחד ולכוונה אחת ויחזרו כולם לשרשן והבן כ"ז מאד) אמנם אותו הקו האמצעי הנה הוא רק בפנימיות הב' קוין והוא נעלם מאד כי הרי הוא נמשך מא"ס להנהיג את כל הבריאה כולה לאותה התכלית אשר כוון בערך הבריאה ולא יתגלה אותה התכלית רק אחר תיקון האחרון וכשיחזרו כולם לשרשן, אבל עד התיקון האחרון לא נתגלה תכליתה ונעלם אותה ההנהגה ג"כ כי לא נגלה ולא ניכר איך שהולך ההנהגה להחזיר כל הדברים לשרשן ולהחזירן כולם לאחד והוא משום כי הוא מאור א"ס ית"ש אשר אורו נעלם מאד והגם שהוא מתייחד ע"י אותו הקו האמצעי בכל הבריאה כולה ממש ועיקר ההנהגה הוא רק ממנו כי הרי הוא תמיד סובב על אותה התכלית אשר כוון בה אבל הוא רק בהעלם גדול לבד כי אותו הקו האמצעי הוא רק בתוך פנימיות כל הבריאה נעלם בתכלית ההעלם כי כן ראה רצונו ית"ש שזה גופה הוא סיבוב לבוא לתכלית האחרון שיהא כל סדר בנין העולמות וכל ההנהגה של השית אלפי שנין רק בגילוי דהב' קוין לבד והקו האמצעי אשר הוא המושל ושליט עליהם ומסבב אותם לתכליתו לא יהיה רק בהעלם גדול והנה מטעם כ"ז לא יצא בנין העולם שהוא מהחסד ולמטה הנה לא יצא מהקו האמצעי דהג"ר שהוא מהכתר והדעת, מהם להדיא, כי הרי הם צריכים להשאר בבחי' העלם לבד ואי אפשר שיתפשטו הם בגילוי העולם להדיא ולכן לא יצא בנין העולם רק מקוי הקצוות לבד שהם חו"ב וגם לא יצאו מהקו ימין שהוא חכמה רק מהקו שמאל שהוא בינה ומשום שהיא יותר רחוקה מאמתת א"ס ית"ש מכל הג"ר כולם והיא יותר בחי' דין מכולם ועיקר הבריאה הוא צריך להיות דוקא מבחי' דין וגבורות וכמ"ש בדע"ה סי' ב' ובהו"א סי' כ"ה, והיה סדר הבנין ג"כ ההתחלה מקווי הקצוות שהם חסד וגבורה בתחילה ואח"כ ת"ת הקו האמצעי והוא כמו שאמרנו שכל הגילוי העיקרי דכל בנין וסדר העולמות הן בעצם התהוותם והן בכל סדר הנהגתם בכל משך זמן דשית אלפי שנין הוא הכל רק בקוי הקצוות לבד (ומקוי הקצוות גופה איזה מהם שיצא תחילה יבואר בעה"י לקמן פ"ד) אמנם אחר שיצאו קוי הקצוות יצא אח"כ קו האמצעי ג"כ כדי לייחד את ב' קוי הקצוות בכל האפשרי גם בבחי' גילויים ומשום שכולם יצאו רק ממקור האחדות נתייחדו עכ"פ גם למטה, וכן הוא הצורך, כי ע"ז יש אפשרות להנבראים להטות לכאן ולכאן שזה הוא כל עיקר הבחירה וגם כי ההנהגה הגלויה צריך ג"כ להיות ע"י מכריע דוקא וכמו שהאריך הגר"א ז"ל בריש ס"ד והאמת הוא כי אותו הענין גופה מה שצריך שיהא כל תהלוכות ההנהגה בכל הענינים ע"י מכריע דוקא ואי אפשר בלעדו הוא ג"כ רק מטעם כי מפני שכולם יצאו ממקור האחדות לבד ולכן אי אפשר בשום אופן נהיות הנטיה לצד אחד לגמרי והבן זה מאד, והנה בהג"ר אשר הם קרובים למדרגת א"ס ית"ש הוא שם הקו האמצעי שהוא הכתר העיקר והראשון לכולם כי שם הוא הנהגת א"ס ית"ש בגילוי גדול ולכן הוא כי הנה הגם שיש שם גילוי לקוי הקצוות שהם חו"ב ג"כ עכ"ז הולך שם עיקר ההנהגה ע"פ אחדות הפשוטה ומתייחדים הב' קוין דחו"ב ביחודא שלים תמיד גם בבחי' הגילוי שבהם ע"י הכתר קו האמצעי שהוא הרא"ש והראשון שבהם אבל מהג"ר ולמטה אינו הולך שם גילוי ההנהגה ע"פ האחדות הפשוטה אלא עיקר הגילוי הוא שם רק מקוי הקצוות שהם נפרדות זו מזו ולכן הוו הם התחלה והראשית כי מהג"ר ולמטה הוא עיקר הבנין והצורך רק בהם כי הרי רק לזה היה כל כוונת המאציל ית"ש בבריאת עולמו לעשות בחי' נפרדות ולהשהותם כל משך דשית אלפי שנין ולהחזירם אח"כ למקור האחדות ע"י שורש הנעלם דהקו האמצעי העומד מבפנים לכולם והוא ע"י תורה ומע"ט וכנ"ל ולכן היה שם ההתחלה והראשית רק מקוי הקצוות שהם החסד וגבו' אלא שאח"כ הוציא ג"כ את הקו האמצעי שהוא ת"ת כדי להתגלות גם בהם מבחי' האחדות ג"כ עכ"פ ונמצא כי בהג"ר הוה עיקר הגילוי מהאחדות אלא שיש שם גילוי מהקצוות ג"כ אבל מהג"ר ולמטה הוה עיקר הגילוי מקוי הקצוות שהם בחי' הפירוד אלא שיש שם גילוי מהאחדות ג"כ ולכן הוא כי בהג"ר נתגלה הכתר מתחילה ומהג"ר ולמטה שהם חג"ת ונה"י הוו הב' קוין דימין ושמאל מתחילה, והנה פשוט הדבר כי גם כל הקצוות שבהז"ת הנה הגם שיציאתם היה מבחי' הקצוות שבהג"ר שהם חו"ב עכ"ז היה יציאתם רק בכח השורש הנעלם דהקו האמצעי דוקא וכמ"ש לעיל כי יש בפנימית דהחו"ב משורש דהכתר ואמרנו ג"כ דעקר המהוה הכל ומנהיג הכל הוא רק אותו השורש הנעלם לבד כי הוא מושרש בכולם אלא שהוא נעלם בתכלית ההעלם וא"כ נמצא כי גם החסד והגבו' אשר יצאו מהבינה הוא מקו האמצעי הנעלם אשר בבינה והוא הדעת הנעלם בתוכה כנ"ל ומאותו הדעת יצאו החו"ג מהבינה וא"כ נמצא שגם בחו"ג יש ג"כ מהשורש הנעלם שהוא הדעת קו האמצעי כי בכל ענף והפרי יש בו כח השורש ואותו הכח דהקו האמצעי אשר גנוז בהם הנה ממנו נמשך בהם כח היחוד להתייחד זב"ז גם הם וכמ"ש הרמ"ק זללה"ה בשער הצינורות פ"ב שהחסד וגבו' מתייחדים זב"ז בצינור אחד זולת יחודם שע"י הת"ת וכן כתב גם הגר"א בס"י פ"ה מ"ב וכן מתייחדים אח"כ ביחוד גמור ממש ע"י הת"ת שהוא קו האמצעי גמור הרי נתבאר שהחו"ג הגם שעיקרם הם רק קווי הקצוות לבד וגם כל יציאתם הוא מבינה שהיא הקו השמאלי עכ"ז הנה יש בהם בהעלם כח ושורש דהקו האמצעי ג"כ והוא משום שכל יציאתם הוא רק מכח הקו האמצעי אשר בבינה שהוא הדעת הנעלם בתוכה, והנה אחר שהוציאה הבינה את החו"ג אשר עיקרם הם קוי הקצוות כבחי' עצמותה הוציאה אח"כ את הת"ת שהוא קו אמצעי ממש גם בגלוי והוא ע"י שבהג"ר הנה עיקר הגילוי שם הוא הכתר שהוא שורש האחדות והקו האמצעי וכל הג"ר הנה הם כולם במדרגה אחת כנ"ל וא"כ נמצא שעיקר הגילוי בכל הג"ר הוא שליטת דהקו האמצעי ולכן מבחי' הגילוי הזה הוציאה הבינה את הת"ת שהוא קו אמצעי בגילוי ממש אלא שקודם הוציאה את החו"ג שהם קווי הקצוות מבחי' עצמותה משום שבהז"ת הוה עיקר השליטה בגלוי רק שליטת הקצוות לבד אבל אח"כ הוציאה עכ"פ קו אמצעי בהז"ת ג"כ והוא מכח גילוי האור דקו האמצעי שבה וזהו הענין מה שהת"ת הוא מחובר עם המוחין ע"י חוט השדרה משא"כ קוי הקצוות שאינם מחוברין זב"ז בהדיא כי הרי החו"ג שהם הדרועין אינם מחוברים עם החו"ב וכן הנ"ה אינם מחוברים עם החו"ג והוא משום כי הת"ת הגם שהוא יוצא ג"כ רק מהבינה קו השמאלי כמו החו"ג אך עיקר המשכתו הוא מכח שליטת הקו האמצעי וגילוי האחדות שבה ולכן הוא קשור ומתייחד עם כל הג"ר גם בגלוי משא"כ החו"ג אשר יציאתם הוא רק מכח גילוי הקצוות שבה (וכנ"ל שיש בהג"ר גילוי האחדות וגילוי הקצוות ג"כ) וגילוי הקצוות הוא בחי' פירוד ולכן עומדים החו"ג מופרדים מהג"ר וכן הנה"י הם מופרדים מהחו"ג אמנם בהעלם מתייחדים גם כל הקצוות כולם בצינורות זב"ז ומיוחדים כולם באחד וכמ"ש הרמ"ק והגר"א וכנ"ל והוא משום כי עיקר המהוה והמנהיג בכולם הוא באמת רק בכח הקו האמצעי לבד אלא שבהז"ת הוא רק בהעלם וכנז', והנה ע"ד שביארנו בחג"ת עד"ז הוא ג"כ בנה"י כי הנ"ה יצאו תחילה וקודם

להיסוד משום ששם הוא עיקר השלימה דהקוין במכש"כ מהחג"ת והם יצאו ג"כ מבחי' גילוי הקוין שבבינה ועכ"ז ע"כ הוא שכל יציאתם הוא רק מכח השורש הנעלם שהוא הקו האמצעי שבבינה כי רק ממנו הוא כל ההתהוות כנז' ויש עכ"פ גם בהם שורש הנעלם דהקו האמצעי ולכן יש בנ"ה ג"כ ציורות מזה לזה וכן ציורות מהם לחו"ג כי ע"י כח השורש הנעלם שבהם הם מיוחדים כולם וכ"ז עכ"פ אבל עיקר הגילוי בהם הוא רק מגילוי הקוין לבד והם נפרדות בבחי' הגילוי ומה שמייחד אותם בגלוי הוא רק היסוד אשר יצאו אחריהם ולמטה מהם ומשום שכל יציאת כולם הוא רק בכח דהקו האמצעי לכך מוכרח הוא שיתייחדו הקוין ג"כ באיזה גילוי עכ"פ והוא היסוד אשר על ידו מתייחדים גם הנה"י אלא משום אשר שם הוא עתה שליטת הקוין לכך יצא הוא למטה מהם כי הם העיקרים והראשים השולטים עתה ויציאת היסוד הוא מגילוי הקו האמצעי שבבינה ולכך התחלתו הוא מהטבור שהוא למעלה מנה"י משום ששורשו הוא מהשורש הנעלם דהקו האמצעי שהוא הכתר אלא שיצא באחרונה משום ששליטתו בגילוי הוא עתה רק כטפל להקוין ולא ישלוט אלא באחרונה הרי נתבאר בעה"י ענין הסדר דהקו האמצעי שהם כדת"י מה שבהג"ר הוה הכתר למעלה מהקוין ובהז"ת הוה הקו האמצעי באחרונה ולמטה מכל אלה. והנה ע"ד שביארנו בי"ס הפרטיים שבכל פרצו' הנה עד"ז הוא ג"כ בהפרצופים הכוללים ובעוד מעלה יתירה, כי בהי"ס הפרטיים הרי אמרנו שיש עכ"פ איזה גילוי ושליטה גם לקוי הקוין שבהג"ר דהיינו להחו"ב שבהם ולכך הוה הדעת נעלם בהם וכנ"ל אבל בא"א ואו"א אשר הם הג"ר דכללות האצילות הוה כל הגילוי בהם רק הגילוי דהקו האמצעי לבד כי גם עתה שולט שם רק הקו האמצעי והאחדות לבד וזהו הענין מה שאו"א הם כחדא נפקין וכחדא שריין ולא מתפרדין דא מן דא כי היחוד הוא תמידי בהם ובא"א הוה הזכר והנוק' שבו שניהן פרצו' אחד לבד וההבחנה הוא רק בין ימין ושמאל שבו וכמ"ש בפ"ב דא"א וכנודע והכל הוא משום ששם הוא שליטת דהקו האמצעי וכל הגילוי שם הוא רק בבחי' היחוד לבד וזהו הענין ג"כ מה שכל פרצו' א"א נקרא בשם כתר וכן או"א הגם שהם החו"ב אשר הם השורש דקוי הקוין אך עכ"ז הנה הם לא נגלו כלל כי הם אתכלילן במזלא שהדיקנא מכסה את כל גופם ובו נכללין וכמ"ש הגר"א בס"ד פ"א בד' כ"א ע"ב דלכך אין להם שם מיוחד בההגלות משום דנכללין במזלא ע' שם וידוע הוא כי המזלין הם בחי' דעת עלאין (וכמ"ש בהולדת או"א פ"ו דעת עלאה שהוא מזל הי"ג כו' ובנסירה ספ"ג הדעת שהוא מזל ח' כו' וכן הוא בדרושי מ"ן ד"י ובכללי חו"ג רי' כלל ט"ו במזל הראשון דעתיקא דעת העליון כו' ובספר זוהרק"י ד' ק"פ ע"א וכן בשער מאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ט' ע"ב אמר שם האריז"ל שמ"ש באד"ז ד' רפ"פ ע"ב אתאחידו ג' רישין עלאין תרין רישין (ר"ל חו"ב שהם או"א) וחד דכליל לון (ר"ל שהדעת שהוא המזלא. וכמ"ש בתר הכי) ובמזלא תליין ואתכלילן ביה ע"ש) הרי לנו שאפי' או"א שהם הקוין עכ"ז אינם עומדים מגולים כלל אלא שנכללין בהדעת קו האמצעי ולא נתגלה מהם רק הדעת לחוד וא"כ נמצא שכל הג"ר הכללים אינם עומדים רק בגילוי דהקו האמצעי לבד והוא א"א שהוא הכתר והמזלין שהוא הדעת והנה ידוע הוא ג"כ מ"ש הרב בהולדת או"א פ"ד שכל התפשטות פרצופי או"א הוא ע"י התרין מזלין וא"כ נמצא כי התרין מזלין שהוא הדעת הכללי נתהווה בעצם ובראשונה לאו"א כי הרי הם נשפעים ממנו הרי לנו שהדעת הכללי, מהג"ר הכלליים לא נמשך התהוותו ע"י קוי הקוין שהם החו"ב ע"ד הדעת הפרטי שבכל פרצו' וכנ"ל אלא אדרבה הוא כי הם נמשכים ונשפעים ממנו כי הוא גבוה מהם והם למטה ממנו וא"כ נמצא מזה כי כאשר אנו מחשבים הדעת בהי"ס הפרטיים שבכל פרצו' נחשב הדעת למטה מהחו"ב שהוא כחב"ד כנודע והוא משום שהדעת הפרטי שבכל פרצו' הוא נמשך מהשורש הכתר שבחו"ב ונמשך גילויו רק על ידיהם ולכך נחשב למטה מהם וכנ"ל אבל כאשר אנו נחשב ונכנה בשם להדעת הכללי שבכל פרצופי האצילות בכלל אז יחשב הדעת למעלה מהחו"ב כי הדעת הוא התרין מזלין והחו"ב הם או"א הנשפעים מהם והטעם לזה הוא ע"פ הדברים שאמרנו לעיל כי כל פרצו' פרטי הנה כל בחינתו הוא להיות בגילוי דתלת תלת שהוא שני קוין ומכריע ועיקר יציאתו הוא לבא לגילוי הקוין וכנ"ל לכך הוכרח הוא שיהיה לחו"ב ג"כ איזה גילוי עכ"פ כי הרי לזה יצאו לירד ולהתגלה מדרגא לדרגא עד גילוי הקוין העיקרי ולכן נתגלו החו"ב קודם להדעת והדעת הוא רק נעלם בהם ומייחד אותם שהוא מכח הכתר המושרש בהם וכ"ז הוא רק אחר שנתגלה בחי' הפרצו' אבל בא"י בכללו הוא אינו כן כי לא נתגלה הבחי' פרצו' תיכף מעת ההתחלת הא"י אלא כדי שיתגלה כל עיקר דבחי' פרצו' עצמו היה צריך ג"כ לירד כמה מדרגות והיה שם ירידת המדרגות הכל רק בגילוי שליטת הקו האמצעי גופה והיינו כי ירד מא"ק לעתיק ומעתיק לא"א וא"א נתפשט בהמזלין שלו עד טבורא ומשם נתגלה בחי' פרצו' שהוא גילוי דתלת תלת וידוע שעיקר פרצו' הוא רק מז"א ולמטה אבל קודם ז"א אין גילוי להקוין כלל ואין גילוי לבחי' פרצו' כלל כי או"א כלילן במזלא כנ"ל והם נקראים כתרות כנודע ומכש"כ א"א וכמ"ש הגר"א בס"ד פ"א בד"ה סתרא גו סתרא ומכש"כ למעלה למעלה כי בא"א אין תק' ניכרת שם כלל ובעתיקא לית שמאלא וע' בדברי הגר"א בס"ד פ"א בד"ה קאים שאמר שם בסופו שענין המתקלא אשר בחג"ת דא"א הוא רק בהתלבשות או"א ע"ש והרי אמרנו כי או"א הם מכוסים בהמזלא ואינם נגלים כלל א"כ הרי נמצא שהמתקלא אשר שם הוא אינו נגלה עדיין והגילוי דתלת תלת הוא רק מז"א ולמטה אבל קודם ז"א הוה ירידת המדרגות הכל בגילוי הקו האמצעי לבד כי אינו דומה רוממות ומעלת האחדות אשר בהמזלין אל מעלת האחדות אשר ברישא דא"א וכן א"א לעתיק ועתיק לא"ק ולכן לא נתגלה בחי' פרצו' שהוא הגילוי דתלת תלת רק מסיום המזלין ולמטה ולכן הוא כי מז"א ולמטה נחשב הדעת למטה מחו"ב כי הרי שם יצאו החו"ב לגילוי קוין עכ"פ אבל למעלה מז"א אשר אין שום גילוי להקוין כלל הוא המזלין שהוא הדעת למעלה וקודם לאו"א שהם חו"ב כי הם ר"ל המזלין נמשכו מא"א שהוא הכתר בעצם וראשונה ובבחי' גילוי אבל או"א הם נשפעין רק מהם (ר"ל מהמזלין) וגם הם רק בהסתר ולכך הם למטה מהדעת. וכ"ז שאמרנו הוא כאשר אנו חושבים ומכנים בשם להדעת ג"כ וכן יש ע"פ דברינו הללו חילוק גדול ג"כ כאשר לא נחשב הדעת דהנה כתב הגר"א בס"ד פ"א בד"ה ועד דלא הוה מתק' דלכך לא נחשב הדעת בספי' משום דהוא טמיר באמת ע"ש בסופו ושם בסד"ה שתא נפקין אמר שם טעם עוד משום דהוא פנימית הת"ת ע"ש וכ"ז הוא רק בהדעת הפרטי שבכל פרצו' אבל בהדעת הכללי העליון שהוא המזלין יהיה הטעם ע"פ דברינו משום שהוא נכלל בהכתר עצמו שהוא א"א כי כן נקראים בשם י"ג ת"ד דא"א והם חילוקייתו של הכתר שהרי א"א מתלבש בהי"ג ת"ד שלו וכמ"ש הגר"א בס"ד פ"א בד"ה לבושין דיקר ע"ש ונמצא כי בהדעת הפרטי שבכל פרצו' הוה הטעם משום שנכלל בהת"ת והוא פנימית הת"ת ובדעת עלאה הכללי הוה הטעם משום שנכלל בהכתר והוא חילוקיותו ועתה נלך ונשוב לבאור דברי הרב זללה"ה כי הרי אמרנו דלכך הוה הת"ת קשור בהמוח ע"י חוט השדרה וכן היסוד הוא התחלתו מהטבו' משום דכל התהוותם הוא מהגילוי דהקו האמצעי שבבינה הקשור בח"ס אלא משום שאין העולם (שהוא הז"ת, עולם חסד יבנה) כדאי להשתמש עתה באור הזה לכך יצאו הם למטה מהקוין הת"ת למטה מחסד וגבו' והיסוד למטה מנצח הוד משום ששם שולטים עתה בעיקר וראשונה רק הקוין לחוד ולכן לא היה אפשר שיתגלה הת"ת והיסוד אלא רק באחרונה ולמטה מהקוין הגם שעיקר התהוותם הוא מלמעלה וזהו מ"ש הרב כי בחי' היסוד לעולם הוא גבוה למעלה מב' פרקין עלאין דנ"ה ט' והוא משום כי התהוותו הוא משורש הקו האמצעי הקשור בח"ס (ואמר עוד) וא"כ מוכרח הוא שהדעת יהיה גבוה למעלה מאו"א ור"ל כי הגם שלפי מה שאנו רואין בחוש (ע"ד ומבשרי אחזה) הוה הדעת למטה מהחו"ב כי הרי הדעת היא החללא תליתאה דמוחא הנמשך לעורף כנודע עכ"ז הרי ע"כ מוכרח הוא שעצם הדעת הוא מלמעלה מהחו"ב כי מאחר שכל כחב"ד דהתחתון הם מהג' פרקין עלאין דנה"י דהעליון ומאחר שהיסוד עיקרו

הוא למעלה מהבינה א"כ ע"כ הוא שגם הדעת עיקרו הוא למעלה מהחו"ב והוא כמ"ש כי הדעת הוא מהשורש הכתר אשר בחו"ב והוא נמשך מהכתר דרך החו"ב והוא גילויו ועומד במקומו כנ"ל וכמו שראינו ג"כ כי באו"א הכלליים נתגלה באמת הדעת הכללי בכל התהוותו ומציאותו מקודם ולמעלה מאו"א ואדרבה הוא כי אין להם גילוי כלל אלא שהם נכסין וכלולין בו והם נשפעים ממנו וכל הגילוי שם הוא רק ממנו שהוא המזלין וכנ"ל כ"ז הרי לנו כי עיקר עצם הדעת הוא למעלה מהחו"ב (וז"ש עוד) וכן היה הענין כאן ר"ל בהחו"ב דהנקודות המלבישים על הפרקין עילאין דהג"ה דא"ק הנה הם מקבלים ונשפעים מהדעת דנקודות המלבישים על הפרק עליון דהיסוד דא"ק כי הוא למעלה וגבוה מהם (ואמר עוד) אבל שם בז"א אינו כן, ור"ל כי הרי לפי זה הנה באמת קשה מאד כי מאחר שבהחב"ד דנקודות היה הדעת גבוה מהחו"ב וכן בהחב"ד הכלליים שהם או"א והמזלין הוה הדעת הכללי גבוה ולמעלה מהחו"ב א"כ למה באמת הוא שבז"א וכן בכל פרצ' פרטי (כי כל פרצו' פרטי הוא בבחי' ז"א נגד העליון וכידוע מדברי הרב הקדוש מהרש"ש שרעבי ז"ל) הוה הדעת למטה מהחו"ב כי הרי הדעת היא החללת אליתאה כנ"ל וכנודע ע"ז מתרץ ואומר שהטעם הוא לפי שכשהבינה נכנסת בו לתת אליו מוחין היא משפלת עצמה ומרכנת עצמה כו' כו' ועומק כוונתו בזה הוא ע"פ מה שביארנו לעיל כי יש בכל י"ס בתיקון שתיים שהן ד' כי בהנ"ר הוה עיקר השליטה והגילוי בהם מהנהגת דקו האמצעי ועכ"ז יש גם בהם גילוי לבחי' הקצוות ג"כ ובהז"ת הוא להיפך כי עיקר השליטה והגילוי בהם הוא הנהגה דהקצוות אלא שיש בהם גילוי להקו האמצעי ג"כ ואמרנו כי אותן הב' בחי' דהז"ת הוא נמשך מהב' בחי' דהנ"ר ועיקר הוא מהבינה כנ"ל כי הם אם הבנים כנודע ובחי' הקצוות דהז"ת היא מוציאה בכח גילוי הקצוות אשר בה ובחי' הקו האמצעי דהז"ת היא מוציאה בכח הגילוי העיקרי שבה שהוא הקו האמצעי שנתגלה בה וא"כ נמצא כי כאשר הוצרכה הבינה להוציא את הז"ת ולסדר בהם שיהא עיקר השליטה בהם רק מהקצוות הוצרכה לשנות את דרכה ולהסתיר את האור העיקרי שבה שהוא האור דקו האמצעי ושלא להשפיע בו רק לבסוף והנה היא דוחקת את עצמה לפעול ולהאיר מתחילה בהאור הקטן שבה לבד והוא האור דבחי' הקצוות שבה וכדי לסדר ולייסד את הבנין דז"ת שיהא עיקר הגילוי שבהם רק השליטה דהקצוות בראשונה ומוציאה מתחילה את החסד וגבורה שהם קוי הקצוות ואח"כ מאירה באור העיקרי שלה ג"כ להוציא גם בהם הגילוי דהקו האמצעי עכ"פ והוא הת"ת אשר מוציאה אחר החו"ג וכן עד"ז הוא ג"כ בהאצילות דנה"י והוא משום כי לצרך ההנהגה אשר רצה המאציל ית"ש לסדר בבנין העולם, כל משך זמן דשית אלפין שנין עד התיקון האחרון שיהא גילוי שליטתו העיקרי מהקצוות הוצרך הבינה לצמצם את עצמה שלא לפעול ולהאיר מתחילה רק בכחה הקטן שהוא גילוי דהקצוות שבה בראשונה והנה כ"ז הוא מהבינה דכל פרצו' להז"ת דכל פרצו' וכן עד"ז הוא ג"כ מהבינה הכללית שהיא אמא דאצילות להז"א דאצי' כי הרי אמרנו שבהנ"ר הכלליים לא נתגלו גילוי הקצוות כלום כי או"א הכלליים הם כלולים במזלא ונכסים בו וא"כ הרי עומדים בחי' הקצוות שם רק בהסתר וכאשר הוצרכה הבינה שהיא אמא הכללית להאציל את בחי' ז"א אשר בו יש איזה גילוי להקצוות אפי' בהנ"ר שלו ג"כ הוצרכה להוציא את אורה הנעלם שהוא בחי' הקצוות שבה ולהעלות אותם ברשפי אש שלהבת י"ה שיאירו הם ויפעלו את החב"ד דז"א וא"כ הרי הוכרחה לצמצם את האור הגדול שבה שהוא האור דקו האמצעי ולהסתיר אותו שלא יאיר ויפעול אלא לבסוף ובזה הנה הוציאה את החו"ב דז"א שיהיו הם בגילוי הקצוות עכ"פ ואח"כ האירה באור העיקרי שבה ג"כ והוציאה את הדעת למטה מהם ומאמת שהוא באור העיקרי שבה שהוא הקו האמצעי והמייחד מהבינה הכללית לכן מתייחדים על ידו חו"ב ביחוד תמידי וא"כ נמצא שכדי להוציא את החו"ב הוצרכה לדחוק בעצמה שיהיה בחי' הקצוות שבה הם השולטים והמאירים והוא הענין הגבהת רישי ירכין לעילא שאמר הרב זללה"ה כי הגביה והעלה את בחי' הקצוות שבה שיהיו הם השולטים והמאירים וזהו שאמר לפי שכשהבינה נכנסת בו לתת אליו מוחין היא משפלת עצמה ומרכנת עצמה, ור"ל שמצמצמת את אורה הגדול שהוא האור דקו האמצעי אשר הוא עצמותיה בה ומונע ומעכב אותו שלא יאיר אלא לבסוף ולמטה, ואמר משפלת ור"ל על בחי' הקו האמצעי אשר בג' תחתונות שבה שהוא היסוד אשר על ידו נעשה הדעת הנה דוחקת בעצמה שלא להאיר בו אלא אחר הארת הקצוות שבה ולמטה מהם, ואמר מרכנת ור"ל על הנ"ר שבה שהוא הראש שלה וכן החג"ת שהוא הגוף שלה הנה מרכין ומטה אותם כמי שמרחיק ומסלק את עצמה מקבלת הארת המזלין הכלולה בו וכדי שתוכל לפעול ולהאיר בבחי' הקצוות שבה, ואמר עוד בסוד האם רובצת על האפרוחים ור"ל כי האפרוחים הוא נקרא בעת שהז"א הוא רק בבחי' ו"ק לבד וכמ"ש בזווגים פ' חב"ג וכ"ה בהקדמת התיקונים דאפרוחים לאו אינון גמר פרי וכוונת הרב בכאן הוא לא כוונתו בזה בשער הזווגים שם וכן בכוונת חזרת עמידה פ"א אלא כוונתו בכאן הוא על בחי' הכללות כי כל כללות ז"א בכל משך זמן דשית אלפין שנין אשר כל משך זמן הזה הנה ניכר בו האור דשם מ"ה הוא לעולם רק בבחי' ו"ק לחוד ור"ל ו"ק הכוללים כי אפי' כאשר נתגדל בהנ"ר דגדלות הוא ג"כ רק הנ"ר הפרטיים מבחי' ו"ק גופה כי כל כללות הפרצופים של עתה הם רק מ"ה וב"ן הכוללים אשר הם רק הז"ת הכללים לבד וכמ"ש מהרש"ש שרעבי זללה"ה ברחוה"כ כי לא נתגלו עדיין הע"ב וס"ג הכלליים כלל אבל אחר התיקון האחרון כשיתגלו הע"ב וס"ג הכוללים ג"כ ואז יהיו כל הפרצופים שלמים וגם יהיו מיוחדים כולם זה בזה ביחוד יותר עצום הרבה משל עתה כי הע"ב וס"ג הכוללים הם מאירים בהארת א"ס אשר על ידו מתייחדים כולם וכמ"ש אליהו זל"ע ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ויהיה כ"א מיוחד בשורשו ויהיה ז"א במדרגת א"א שהוא שורשו ובעוד יותר הארה הרבה כי יהיה בע"ב וס"ג הכללים כנז' וא"א יהיה במדרגת הכתר דא"ק שהוא שורשו ובעוד הארה יותר הרבה, כי עתה עומד הכתר דא"ק מוסתר ונעלם מאד וכנודע שאין לנו רשות לדבר שם אבל אז יהיה מאיר בהארה ובגלוי ועד"ז יתעלו כל הפרצופים כ"א למדרגת שורשו של עתה וע"ד שכתב ברחוה"כ כד' ו' ע"ש ושם כד' ג' ע"ב ובעוד הארה יותר הרבה כי יאירו כולם בהתגלות הארת דהע"ב וס"ג הכוללים ואז יתבטל שם מ"ה ור"ל שיתבטל אורו בהארה הגדולה דהע"ב וס"ג ע"ד שרגא בטיהרא והוא ע"ד שאנו מוצאין בא"ת של עתה שלא ניכר בו אור דמ"ה שבו הגם שכ"א הוא כלול מעסמ"ב (הפרטיים) עכ"ז לא ניכר אור דמ"ה רק בז"א לחוד וכידוע שא"א ואו"א הם הע"ב וס"ג (מהמ"ה וב"ן דא"ק, שהם המ"ה וב"ן הכוללים, והוה א"א ואו"א הע"ב וס"ג מהם והם הע"ב וס"ג הפרטיים שאמרנו) וכ"ז הוא רק אחר התיקו' האחרון כשיתגלו אור דע"ב וס"ג הכוללים דא"ק אבל כל משך זמן דשית אלפי שנין עד זמן התיקון אשר לא נתגלו עדיין רק המ"ה וב"ן הכוללים דא"ק אשר הם הז"ת הכלליים עומדים כל הפרצופים כולם רק בבחי' זו"ן לבד ואינו מתגלה עדיין אור א"ס ית"ש בגילוי גמור וכמ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ' י"ג שבז"א אינו מתגלה אור דא"ס אלא רק דרך חלון וכן הוא עתה כל הפרצופים כולם שהם כולם בבחי' ז"א לבד נגד הע"ב וס"ג הכוללים, והמוחין שהוא הנ"ר אשר מקבל כל פרצו' תחתון מהעליון הוא רק מבחי' הנ"ר הפרטיים אשר בהמ"ה וב"ן הכוללים דא"ק וזהו עצמו הענין דשליטת הקצוות שאמרנו כי המ"ה וב"ן הכוללים הם הז"ת הכוללים ובהז"ת שם הוא שליטת הקצוות כמו שביארנו אבל הע"ב וס"ג שהם מהנ"ר הכוללים ושם הוא שליטת דקו האמצעי כי הם קשורים בא"ס ית"ש ולכן כשיתגלו הם יתייחדו הכל בשרשן ויתגלה האחדות האמתי ויהי' ה' אחד, ור"ל יחוד ז"א בא"ס, שכל האצילות בכללו יתגלה בגילוי א"ס ית"ש, ושמו אחד, ר"ל שגם כל העולמות בי"ע אשר שם הוא שמו ומלכותו יזדככו ויתעלו להתייחד ג"כ כ"א בשרשן ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, ונחזור להענין כי כל האצילות עתה הוא רק מהמ"ה וב"ן דא"ק והם כולם בבחי' זו"ן לבד וכדברי הרב הקדוש מהרש"ש שרעבי זללה"ה ועכ"ז הנה פשוט הוא שנבחן כ"א בבחי'

בפנ"ע, לפי מקומו ושורשו בהמ"ה וב"ן הכוללים גופה, כי הרי א"א הוא מהחכמה דמ"ה ואו"א מהבינה דמ"ה וכן עד"ז מהב"ן כנודע וא"כ הרי הם הע"ב וס"ג הכוללים דאצילות (שהוא הע"ב וס"ג הפרטיים דהמ"ה הכללי) והזו"ן דאצילו' הם המ"ה וב"ן דאצילות ג"כ ושם הוא עיקר הגילוי דשליטת הקטנות שאמרנו כי הרי הם הז"ת דמ"ה וב"ן הכוללים שהוא המ"ה וב"ן דמ"ה וב"ן ולכן הם נקראים אפרוחים דלאו איכון גמר פירי בכל משך דשית אלפי שנין כי כל שליטת הקטנות והתגלות הפירוד אשר בעולמות בי"ע שהם המון ברואים לאין תכלית ונפרדות זו מזו, הוא רק מהנהגת זו"ן כנודע ולכן נקראים אפרוחים אפי' אחר קבלת המוחין שהוא הג"ר שלהם כי הרי עדיין שליטת הקטנות קיימת עכ"פ שהרי תולדותיהם וצבאותיהם שהם כל העולמות בי"ע הם לעולם בפירודא כל המשך דשית אלפי שנין אפי' אחר קבלת המוחין משא"כ כשיהיה העולם מתנהג ע"י בינה עלמא עלאה וכמו שיהיה באלף הז' ומכש"כ באלף השמיני והעשירי וכמ"ש בברית מנוחה בהקדמה ד' ד' ע"א אז יתעלו העולמות כולם בעילוי גדול מאד במדרגה אחרת משל עתה כי יתעלה כל ההתהוות כולה בהנהגת דשליטת קו האמצעי והאחדות והגם שאמרנו שכל הפרצופים כולם יען שהם מהמ"ה וב"ן דא"ק הם כולם בגילוי הקטנות עכ"ז הנה מאחר שא"א ואו"א הם מהג"ר דהמ"ה וב"ן וידוע הוא כי הג"ר דכל תחתון הוא מהפרצו' העליון דהרי לכך נקרא בשם גדלות משום שהוא למעלה מבחינתו וכמ"ש בשער המוחין רפ"ז וא"כ הרי יש בא"א ואו"א מהארת הס"ג הכללי עצמו עכ"פ וא"כ הרי ניכר בהם הגילוי דקו האמצעי העיקרי ג"כ ולכן כשיגיע אלף הז' שיתנהג העולם ע"י בינה עלמא עלאה יתחיל להתנוצץ הגילוי דקו האמצעי העיקרי שהוא גילוי האחדות וז"ש הברי' מנוחה שם שבאלף הז' יתראה יחוד הקב"ה שהוא בחי' גילוי הוי"ה אחד ושמו אחד שאמרנו והוא רק בזמן תקון האחרון אשר יתחיל תיכף עם אלף הז' אבל כל המשך דשית אלפי שנין נקראים זו"ן בשם אפרוחים לעולם משום שכל הזמן הזה הוא רק גילוי הקטנות לחוד ולכן כאשר הוצרכה אמא להשפיע המוחין בז"א אשר יש בו גילוי הקטנות אפי' בהמוחין שלו ג"כ היא בבחי' האם רובצת על האפרוחים כי הוכרחה להרכין את עצמה ולהשפיל את האור העיקרי והעליון שבה שהוא הקו האמצעי שלה שלא יאיר רק למטה מהחו"ב ועל ידיהם וכנ"ל, ואמר עוד הרב, ואז מוכרח הוא שתגביה רישי ירכין לעילא, ובחי' היסוד שלה נשפל למטה מהם, ור"ל כי הוכרחה לדחוק את עצמה להעלות את האור הקטן והמוסתר שבה שהוא האור הקטנות שבה להעלותם בעילוי של מעלה שיהיה הם השולטים להאיר ולפעול בתחילה את החו"ב בז"א וכדי לגלות בו בחי' גילוי הקטנות אפילו במוחין שבו וא"כ משפעת בקו האמצעי שבה ג"כ ומוציא בו את בחי' הדעת עכ"פ ומחמת שהוא נמשך מהקו האמצעי שהוא העיקרי שבה לכן הוא מייחד את החו"ב שיהיו ביחודא שלים תמיד והגם שהכתר שבו היא מוציאה מקודם ומתחילה להחו"ב וא"כ הרי מוציאה באמת הקו האמצעי שבו מקודם אך ידוע הוא כי הכתר דז"א הוא מאמא עצמה הן האור שבו והן הכלי שלו ונשאר לעולם בה וכמ"ש במוחין דצלם פ"ב ובכ"מ והאמת הוא כי גם הכתר לא ניתן לו רק ע"י בחי' ההרכנה ג"כ ואמר במוחין דצלם שם פ"א ופ"ב כי יורדת ומשפלת עצמה להיות כתר על ראשו והכוונה הוא ג"כ ע"ד שביארנו והוא משום כי אותה הת"ת דאמא הנעשה כתר על ז"א הנה אין הארתו אז כמו שהיה בתחילה כי הרי הוצרך לצמצם את הארתו בז"א ליתן שם מקום לגילוי הקטנות ג"כ והוא בבחי' רובצת על האפרוחים כי הוכרחה להרכין את עצמה לסלק ולהרחיק קצת מכלילותה בהמוחין וליתן מקום לגילוי הז"א שהוא גילוי הקטנות ולכן הגם שמתחברת עמו בהת"ת שבה ונעשית כתר על ראשו אך כ"ז הוא רק משום ששורש הכל הוא רק הקו האמצעי עכ"פ כי הרי רק משם נמשך הכל כי בלא זה אי אפשר לשום מציאות שיתהוו וכמ"ש הס"ד האי מתקלא תלי באתר דלא הוי שהוא א"ס ית"ש וכמו שביארנו לעיל בטעם התהוות הכתר מתחילה ועכ"ז הנה לא נעשית לבחי' כתר עד שנצמצם ממדרגתו הראשונה בסוד יורדת ומשפלת וכדי להאציל את ז"א בשליטת הקטנות ושלא יתגלה בו הקו האמצעי מציאותו ושליטתו רק למטה ולבסוף כי כן הוא הצורך להנהגה בכל משך זמן דשית אלפי שנין עד התיקון האחרון בב"א, וזהו כוונת דברי הרב זללה"ה כמ"ש אבל שם בז"א אינו כן לפי כו' ואז נמצא שהדעת למטה מחו"ב:

[נג] **אמנם** א"ק הוא עומד ולא רובץ, הכוונה הוא דכבר כתבנו לעיל פ"א אות מ"ד ובכ"מ. דענין הנה"י דא"ק הנאמר בענינינו הכוונה הוא על אותן הבחי' דא"ק העתידים להשתתף בצלם האצי' ולעיל אות י"ח כ"ו כ"ז ביארנו כי צלם האצי' והנקודות הוא מהמלכיות דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג והתנה"י המתפשט בהם הוא התנה"י מהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג ע"ד התנה"י דאו"א המתלבש בהזו"ן וע"ז מלמדינו הרב שהגם שהתלבשות או"א דאצי' בהזו"ן דאצי' הוא רק בסוד האם רובצת כנ"ל אבל בא"ק עם הנקודות הוא אינו כן שלא הסתיר ולא השפיל את האור דקו האמצעי שלו כדי להתייחד בהנקודות כלל והטעם הוא כי כל ענין השפלה והרכינה הוא כדי שיהא יכולת להתחתונים אשר גילויים הוא בגילוי הקטנות לקבל את האור דקו האמצעי ג"כ וכ"ז הוא רק באצי' אשר שם הוא הרצון דהמאציל ית"ש שיהא גילויו דא"ס ית"ש מתייחד עמהם ביחוד אמיתי והגם שאמרנו שעיקר הגילוי והיחוד הוא רק לאחר התיקון האחרון הנה אמת הוא שאז יתגדל גילויו ית"ש ביותר הרבה משל עתה בלי שיעור ותכלית אך עכ"ז הנה ידוע הוא שגם עתה מתייחד א"ס ית"ש באצילות ומתגלה שם בגילוי ממש בפנימיותם בלי שום מסך וכמ"ש בדרושי אבי"ע פי י"ג ובכ"מ וכמ"ש אליהו זל"ט ובגין דאנת מלגאו כו' והוא פשוט ונודע ולכן הוא שאפי' הכתר אשר עיקרו הוא מהפרצו' העליון עכ"ז מתחבר ומתדבק עם הפרצו' התחתון עד שנחשב כאלו הוא מעצמותו גופה ולכך יורדת אמא ומשפלת את עצמה להעשות לכתר על ראשו והכל הוא כדי לייחדו באור א"ס ולהשריש בו השורש דקו האמצעי ממקום יותר עליון בכל האפשרי וכ"ז הוא רק באצי' אשר שם נתגלה יחודו של א"ס ית"ש אבל בעולם התהו שהוא הנקודות אשר שם הוא ההיפך כי שם נסתתר אור א"ס ית"ש בכל האפשרי לכן היה שם א"ק עומד ולא רובץ ונשאר גופו שהוא ת"ת עומד למעלה זקוף בלתי מוטה על הנקודות כי לא רצה להטות עצמו עליהם להיות כתר על ראשם, ושימש אז הדעת במקום הכתר והדעת היו יכולים לקבל כי הדעת הוא רק חיצוניית הכתר וכמ"ש במוחין דצלם פ"ח כי הוכרח הוא להאיר גם להנקודות באיזה הארה מהקו האמצעי עכ"פ כי אם שלא היה להם אור כלל מא"ס ית"ש לא היה אפשר להם להתהוות כלל אפי' כרגע וכמ"ש האריז"ל בזהר הרקיע בפי' ס"ד בד' ק"ז ע"א ולכן קבלו אז הארה מהדעת אשר הוא רק חיצוניית הכתר וגם אותו הדעת לא היה מתייחד עמהם ביחוד גמור וכמו שהוא לאחר התיקון אשר אז הוא בתוכם ובפנימיותם ממש כנ"ל אות נ"ב אלא עומד בפנ"ע וכמו שהוא בהמשכתו מהכתר ולכן ניכר אז איך שהוא למעלה מהחו"ב כי הרי הוא באמת מבחי' הכתר עצמו אלא שהוא חיצוניותו המתפשט ממנו ולמטה ולכן הוא למעלה מהחו"ב דוקא באצי' אשר הכתר מתייחד ומתדבק עם החו"ב הנה ממשיך בהם את חיצוניותו שהוא הדעת כדי להשריש בהם מעצמותו גופה ונעשה הוא והם חד ואינו מתגלה הדעת לבחי' בפנ"ע רק מאחר החו"ב ולמטה אבל במקום החו"ב עומד הדעת נעלם בפנימיותם עצמו וכנ"ל אות נ"ב אבל בהנקודות אשר הכתר אינו מתדבק עמהם ואינו מתייחד עמם כלל הנה עומד הדעת בבחי' בפנ"ע וניכר לעולם שהוא חיצוניית הכתר ולמעלה מהחו"ב ומקבלים החו"ב יניקתם ממנו וזהו מ"ש הרב כי א"ק הוא עומד ולא רובץ ור"ל כי אינו מתחבר עם הנקודות להתייחד עמהם כלל, ואז, ר"ל עי"ז, הנה פרקא קדמאה דיסוד הקבועה בתוך הת"ת הוא הגוף ודאי שהוא גבוה מנה"י ר"ל כי מה שהדעת הוא למטה מהחו"ב הנה פשוט הוא כי זה אינו מחמת ששורשו הוא באמת למטה מהם כי זה אי אפשר כי הרי שורש הדעת הוא בפרק העליון דיסו' דהפרצו' העליון ושורש החו"ב הם בפרקין עלאין דנ"ה דהפרצו' העליון והפרק העליון דהיסוד הרי הוא למעלה מהם כי הרי הוא קבוע בתוך הת"ת עצמו שהוא הגוף וכמו

שנודע שהתחלתו הוא מהטבור וא"כ הרי מה שהדעת הוא למטה מהחו"ב הוא אינו מחמת שורשו אלא רק מסבת וגרמת התחברות והתייחדות הכתר בהם כי ע"י שמתחבר הכתר להתייחד עמהם הנה ממשיך את חיצוניותו שהוא הדעת בהם עצמם ונעלם בפנימיותם ואינו מתגלה רק למטה מהם אבל בא"ק אשר אינו מתחבר להתייחד עם הנקודות ונשאר הכתר זקוף למעלה והדעת (שהוא החיצוניות הנמשך מהכתר) עומד וניכר בבחי' בפנ"ע וא"כ הרי הוא ממילא למעלה מהחו"ב וכמו שהוא באמת והו שאמר ונמצא כי בנקודים הדעת שלהם גבוהים למעלה מהחו"ב ושימש הדעת אצלם במקום הכתר ומקבלים יניקתם ממנו והו שאמר ונמצא כי מסיום כו' משם מסופו יוצא הבל והארה לחו"ב דנקודות שהם תתאין מניה, אמנם כ"ז הוא רק בעולם התהו לבד וכמו שדקדק הרב ואמר כי בנקודות הדעת שלהם גבוהים למעלה מחו"ב כו' לחו"ב דנקודות שהם תתאין כו' אבל לאחר התיקון דמע"ב שהוא עולם האצילות הוא אינו כן כי כאשר חזרו ועלו כל האורות וכל הכלים כ"א למעלה וכמ"ש בשער התיקון פ"א הנה אז מתחברים כל התנה"י דא"ק עם האורות והכלים דהמלכיית שהם הנקודות שעלו ומתייחדים עמהם בבחי' טפה הזרעית ועבור ולידה להעשות לגוף אחת ממש וכמ"ש בדע"ה מסי' כ"ז והלאה ונעשים אז הע"ב והס"ג דא"ק עם האצי' שהם המ"ה וב"ן דא"ק כמו או"א דאצי' עם הזו"ן ומתחברים ומתייחדים עמהם ג"כ בסוד האם רובצת שהת"ת מכתירם מסביב להיות כתר על ראשם ממש והפרק עליון דהיסוד בהדעת אשר שם מתייחד ונעלם בתוך החו"ב ממש ואינו מתגלה רק למטה מהחו"ב ע"ד הנ"ל ממש, אמנם כ"ז הוא רק בכל פרצו' פרטי שבאצי' עם התנה"י הפרטיים אשר כנגדו בא"ק המתייחסים אליו ומתלבשים בו אבל בהפרצופים הכלליים כבר אמרנו לעיל אות נ"ב כי הנ"ר שהם א"א ואו"א לא נגלו שם הקצוות שהם או"א (חו"ב הכלליים דאצי') כלל כי הם מכוסים במזלא שהוא הדעת הכללי ולא ניכר רק הכתר והדעת לבד והוא א"א והמזלא והטעם הוא כי כל פרצו' פרטי הוא נבחן לפי מדרגתו ועולמו שעומד שם *) ויש בו בהכרח גילוי קצוות לפי הערך המתייחס אליו היינו הז"ת שלו עומדים בגילוי הקצוות העיקרי שבו והנ"ר הם בגילוי דהקו האמצעי אבל יש בהם גילוי להקצוות ג"כ והדעת הוא למטה מהחו"ב וכמ"ש לעיל אות נ"ב אבל הנ"ר הכללים בערך הז"ת הכללים הם כולם בגילוי דקו האמצעי לחוד ולכן לא ניכר רק הכתר והדעת לבד שהם א"א והמזלא, והבן זה מאד.

ואין להקשות על כל דברינו כי הרי אמרנו לעיל אות מ"נ ובכ"מ כי הדעת דהנקודות לא היה הדעת דהקו האמצעי כלל אלא רק הדעת דהקצוות לחוד והוא ודאי אינו מיוחד עם הכתר להיות עומד במקומו ולהשתמש בשרביטו כלל כי הגילוי דא"ס הוא רק בקו האמצעי לבד וא"כ איך אפשר לומר עליו שהיה למעלה מחו"ב ובפרט שהרי אנו רואין שאותו הדעת הוא נשבר ג"כ כי הרי הדעת הוא מהז' מלכים שנשברו והחו"ב הרי הם לא נשברו וא"כ איך אפשר לומר שהדעת דעולם התהו היה ממש במקום הכתר והיה למעלה מהחו"ב והם ינקו ממנו, אך האמת הוא כי אותו הדעת אשר אמרנו שהיה ממש במקום הכתר הנה הוא לא נשבר כלל כי הוא אור הדעת הפנימי אשר הוא מלובש בתוך הפרק העליון דהיסוד דא"ק והתנה"י דא"ק הם לא נשברו כלל וכמו שאמרנו לעיל אות י"ח כי עיקר הנקודות והמלכים שנשברו הוא רק בהי"ס דהמלכות דע"ב דס"ג שהם המלכים דהיושר ובהי"ס דהמלכו' דס"ג דס"ג שהם המלכים דעגולים ואלו הי"ס דהמלכו' דכ"א היו מלבישים על התנה"י דכ"א (ובעולם התהו לא היו רק בבחי' הלבשה לבד אבל לא היו מתייחדים עדיין להיות לגוף אחד ממש ע"ד שהיו אחר התיקון אלא שהיו מלבישים עליהם וינקו מהם) והשבירה היה רק בהז"ת דהמלכו' דכ"א ולא בהתנה"י המתלבש בתוכם ח"ו וכתבנו שם כי הי' אורות אשר יצאו מהנקבים דרך הפרסא היו מתלבשים בהתנה"י דע"ב דס"ג ואותן התנה"י הם הכלים פנימים שלהם ועליהם היו הי"ס דהמלכו' דע"ב דס"ג שהם הכלים החיצונים וכן הי' אורות דהעינים היו נתלבשו בהתנה"י דהס"ג דס"ג שהם הכלים פנימים ועליהם הי"ס דהמלכו' דהס"ג דס"ג והם הכלים החיצונים וא"כ הרי נמצא לפי"ז כי אור הדעת דהיושר אשר יצא מהנקבים דרך הפרסא וכן אור הדעת דעינים היו מלובשים בתוך הפרק העליון דהיסוד זה בהע"ב דס"ג וזה בהס"ג דס"ג והם לא נשברו ח"ו אך הדעת דהמלכו' דכ"א אשר היו מלבישים על הפרק העליון דהיסוד מחוץ להם הם הדעת אשר נשברו והנה בזה נתבאר ג"כ מ"ש הרב למטה בסמוך בפרק זה כי היסוד דא"ק הנתון בדעת דנקודים כו' אשר לכאורה יפלא כי הרי הוא ההפך ממה שנודע בכ"מ שהדעת דהתחתון הוא בתוך היסוד דהעליון וכאן אמר הרב שהיסוד הוא בתוך הדעת אך לפי דברינו הוא ניחא היטב כי עיקר אור הדעת הן אשר יצאו מהעינים והן אשר יצאו מהנקבים דרך הפרסא שם באמת מלובש בתוך היסוד דא"ק בהפרק עליון שבו שאותן האורות היו עומדים בתוך הפרק' העליונים דהיסודות דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג והיו אותן האורות מבפנים והפרקים העליונים דהיסודות מבחוץ, וכמו שהוא הסדר לעולם שבתוך היסוד דהעליון נמשך ומתלבש שם אור הדעת דהתחתון אך מ"ש שהיסוד דא"ק הוא נתון בתוך הדעת דנקודים הכוונה הוא על הדעת דהי"ס דהמלכות דכ"א, אשר הם עיקר הנקודים שנשברו ואותה הדעת דהמלכיו' הייתה מלבשת על הפרקי העליונים דהיסודות והפרקי' העליונים דהיסודות היו מבפנים והדעת דהמלכיות היו מלבישים אותם מבחוץ, והנה החו"ב אשר ינקו מהבל היסוד עיקר הכוונה הוא (גם) על החו"ב מהי"ס דהמלכות ואותן החו"ב לא נשברו וכידוע שהג"ר לא נשברו וינקו אותן החו"ב מהבל היסוד דא"ק אשר בתוכו היה אור הדעת מהי' אורות שיצאו מהעינים וכן בהי' אורות אשר יצאו מהנקבים דרך הפרסא ואותן אורות הדעת עם הפרק' העליונים דהיסודות דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שהם הכלים פנימים שלהם הם לא נשברו ח"ו והם ודאי גבוהים במעלה מהחו"ב דהמלכו' כי אלו הם מהיסוד ואלו הם מהמלכו' ולכן ינקו מהם היטיב והאמת הוא כי גם החו"ב הפנימיים אשר בתוך הפרקי עליונים דהנ"ה הפנימיים ינקו מהם ג"כ ומהטעם שכתב הרב כי היסוד הוא למעלה מהם ושימש אז אותו אור הדעת הפנימי במקום הכתר וכמו שהארכנו בזה בכל דברינו בעה"י והגם שהדעת דעולם התוהו לא היה מהקו האמצעי העיקרי וכנ"ל אות מ"נ וא"כ איך שימש הוא במקום הכתר אמנם הרי גם הכתר שבעולם התהו לא היה ג"כ מהקו האמצעי העקרי כי לא היה נתגלה בהם יחודו של א"ס ית"ש שכולם היו רק מזווג דחיצוניות לבד וכמ"ש בהו"ת ל"ו בסי' ע"ג ובכ"מ שם וע"ש בסי' ל"ב וא"כ הרי גם הכתר אשר היה בהשליש התחתון דת"ת דא"ק לא היה ג"כ האור העיקרי שלו עדיין כי האור העיקרי היה ממקום יותר גבוה ויותר עליון וכמ"ש בהו"ת ל"ז וא"כ הרי גם הכתר דעולם התהו לא היה רק אלא מהבחי' החיצוניית דקו האמצעי אשר לאחר התיקון לא היה זה אלא בחי' קו האמצעי דהקצוות גופה וא"כ נמצא כי הדעת והכתר היו שניהם מבחי' אחת ובעולם התהו שימשו הם בבחי' קו האמצעי העיקרי אשר שם כי בהעלם הם באמת קשורים ומיוחדים בהשורש דקו האמצעי האמיתי הנמשך מא"ס ית"ש דאילולא זה לא היה אפשר לעולם התהו שיצאו לבחי' מציאות כלל וכמ"ש לעיל אות נ"ב דגם כל הקצוות עצמן עיקרן הם ג"כ רק מהשורש הנעלם

---

*) **הגהה,** מ"ש פרצו' פרטי כו' לפי מדרגתו ועולמו כונתי הוא כי ידוע הוא כי כמו שאנו רואין בעוה"ז הנה הגם שבכללות נקרא כל העולם כולו בשם אדם אחד שהוא אדם דעשיה אך בפרטיות הם פרצופים לאין תכלית כי כולם הם מקומה אחת מאיזה בחי' פרטיי שבאותה הקומה זה מנימין וזה מעיינין וזה מאודנין וכן כו' כו' כנודע כן הוא בכל עולם ועולם נבחנים לפרצופים לאין מספר והם השרש והנשמות לאותן הפרצופים שבעוה"ז וכ"ז הוא במלכו' רחל וכן בז"א וכן באו"א וכן בהי"ג תא"ד וכן בא"א וכן בעתיק כי הפרטים הם למטה ולמעלה והבן.

דקו האמצעי ומכש"כ בחי' הדעת שבהם אמנם אפי' אותו הקו האמצעי הגם שהוא אינו הקו האמצעי העיקרי עכ"ז לא היה מתייחד בהנקודות להתפשט בפנימיותם אלא שהכתר היה עומד זקוף למעלה וגם הדעת הנמשך ממנו מחיצוניותו לא היה נכנס בתוך החו"ב להתעלם בתוכם אלא היה עומד בפנ"ע ושימש הוא במקום הכתר להיות חופף עליהם מלמעלה ולהאיר להם וכנ"ל, אמנם עדיין מוכרח לנו לבאר כי הרי לעיל אות מ"א ול"ו אמרנו כי הארת הת"ת והיסוד הנאמר בכאן הכוונה הוא רק על אור עצמותם גופה ולא על האור החדש המתפשט בהם כי האור החדש הנה יש בו ג"כ י"ס ומתלבש הכתר שלו בהשליש תחתון דת"ת והדעת שלו בהפרק עליון דהיסוד וכן כל הי"ס בהי' פרקין דתנה"י ויונקין כולם דרך היסוד וכנ"ל אות י"ח ונודע הוא שנקודת הכתר הוא קמץ ונקודת הדעת הוא חולם צירי קמץ צירי וא"כ מ"ש הרב שמקבלים הארת חולם מהת"ת והארת שורק מהיסוד ע"כ כוונתו הוא על ההארה העצמותית אשר בהת"ת והיסוד עצמו דאלו שהיו מקבלים מהאור שבתפארת ומהאור שבפרק העליון דהיסוד לא היה רק נקודת קמץ ונקודת חולם צירי קמץ צירי ועוד כי הרי כל הט' אורות שמחכמה ולמטה שהם כל הנקודות מפתח עד השורק הם כולם יוצאים מהיסוד (מהפרק תחתון שבו) להמלכו' וכנ"ל אות י"ח וא"כ הרי אינו אור השורק לבד אלא אורות של כל הט' נקודות כולם אלא ע"כ הוא כי כוונתו הוא רק על האור העצמותי שבת"ת ויסוד עצמו כנ"ל אות ל"ו וכן מוכח ג"כ מדברי הרב עצמו כי הרי אמר וניקוד שורק כו' הוא ההבל היוצא מן היסוד (לא"ת) לאו"א כו' ואמר עוד נמצא כי מסיום היסוד דא"ק הנתון בדעת דנקודים משם מסופו יוצא הבל והארה לחו"ב כו' הרי אמר כי היוצא הוא השורק שהוא הבל היסוד עצמו אבל לפי דברינו אשר כתבנו לעיל יהיה נמצא כי גם אור הדעת עצמו אשר בהפרק העליון דהיסוד גם הוא מאיר להחו"ב כי הרי אמרנו שאותו אור הדעת שימש עתה במקום הכתר אך האמת הוא כי הגם שכוונת הרב בהבל החולם והשורק שאמר הכוונה הוא על האור העצמותית אשר בהת"ת והיסוד עצמו עכ"ז האמת הוא כי גם אור הכתר שהוא נקודת קמץ וכן אור הדעת שהוא נקודת חולם צירי קמץ צירי המתלבשים בהשליש תחתון דת"ת ובפרק העליון דהיסוד הנה יוצא הארתם ג"כ להאיר בהג"ר דהי"ס דהמלכו' המתלבש שם והענין הוא כי הרי אמרנו לעיל ובכ"מ כי אותן התנה"י דא"ק הם בחי' החלקי דאו"א מחומר ונוגה המתלבשים בהמ"ה וב"ן שהם הזו"ן והבנים להע"ב דס"ג והס"ג דס"ג ועי"ד שכתוב במוחין ספ"ה ושם פ' י"ב והנה החומר הוא ספירות התנה"י בעצמם, והנוגה הוא ההבל דנקודות חולם חיריק קיבוץ שורק שהם האור העצמותית אשר באותן התנה"י ואותן החומר והנוגה הם שניהם מתלבשים בהי"ס דהמלכו' המלבישים עליהם כי הי"ס דהמלכות (של הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג) הם בחי' המ"ה וב"ן (של הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג כנ"ל אות י"ח) שהם עצם הולד אשר החומר והנוגה הנז' מתלבש בו אמנם אותה הנוגה שהוא ההבל העצמותית דנקודת חולם חיריק קיבוץ שורק שאמרנו אינם מאירים כולם בעולם התהו אלא רק החולם והשורק לבד כי אינו מאיר רק הקו האמצעי לחוד כי בלעדו אי אפשר לשום מציאות שיתהווה כנ"ל ולכן אינם מאירים בעולם התהו רק החולם והשורק שהם נקודות הת"ת והיסוד להג"ר דהי"ס דהמלכו' לבד ור"ל כי גם השורק שביסוד אינו מאיר כולו כמו שהוא בכל הג' פרקין דיסוד אלא שאינו מאיר רק אותו בחי' השורק אשר בהפרק העליון שבו לבד וגם אינו מאיר להדעת דהמלכו' המלביש עליו אלא רק להחו"ב אשר בהפרקי העליונים דנ"ה וכמ"ש לעיל אות מ"ג ומ"א כי הז"ת דהמלכו' הגם שהיו מתלבשים גם הם על התנה"י כולם שהוא בחי' החומר מחלקי או"א אבל מהאור העצמותית שבהם שהוא בחי' הנוגה מהחלקי או"א לא יצא להם הבל דרך נקב פתוח כלל אלא רק תמונת הארה דרך סתימת דופני הגוף לבד ור"ל דרך סתימת הכלים פנימיים אשר בהם, והנה כל סדר הזה שאמרנו בהאור עצמותית דהתנה"י דא"ק שהוא בחי' הנוגה דחלקי או"א הנה ע"ד זה היה ג"כ בכל אור הי"ס דאור החדש אשר יצא מהבקיע דרך הפרסא שהוא עיקר האור דהי"ס דהמלכים דע"ב דס"ג וכן באור העינים אשר הם עיקר האור דהמלכים דס"ג דס"ג אשר הם מלובשים ג"כ בהתנה"י דכ"א מהם כי אלו השני מיני אורות הם בחי' הנר"ן ח"י העיקריים דהולד עצמו שהוא הי"ס דהמלכו' דכ"א מהם ואותן הנר"ן ח"י דעיקר הולד הם מלובשים בתוך הנוגה והחומר דחלקי או"א וכמ"ש במוחין ספ"ה ושם פ' י"ב ע"ש והנה באותו הסדר שהאירו האור העצמותית דהתנה"י שהוא בחי' הנוגה דחלקי או"א החולם והשורק דרך נקבי פתוח להג"ר דהמלכים ושארי הנקודות להז"ת דהמלכים רק דרך סתימת דופני הגוף כן בסדר הזה האירו ג"כ עיקר האורות דנרנח"י דהמלכים עצמם אשר היו מלובשים בתוך החלקי דאו"א שהוא בפנימיות הנוגה והחומר דתנה"י דא"ק הנה אור הכתר שלהם אשר הוא מלובש בתוך הנוגה והחומר דהשליש תחתון דת"ת (אשר אותו אור הכתר הוא נקודת קמץ) וכן אור הדעת (אשר הוא נקודת חולם צירי קמץ צירי) אשר הוא מלובש בתוך הנוגה והחומר דהפרק עליון דיסוד הנה הם האירו להג"ר דהמלכים שלהם דרך נקב פתוח והיינו דרך הטבור ודרך החלל דהפרק עליון דהיסוד (וכנ"ל אות מ"א) וכמו שהאירו אותן חלקי הנוגה דאו"א אשר שם אשר אור הכתר והדעת מתלבש בתוכם אבל שאר הט' אורות שהם חו"ב חג"ת נהי"מ אשר הם מלובשים בתוך הנוגה והחומר דנ"ה וב' פרקין תתאין דהיסוד הם לא האירו בהט' ספי' דהמלכו' שלהם רק דרך סתימת דופני הגוף לבד שהם הכלים הפנימיים ע"ד חלקי הנוגה דאו"א שהם הב' נקודות חירק קיבוץ שבנ"ה והב' חלקי שורק מהב' פרקין תתאין דהיסוד אשר אותן הט' אורות מתלבש בהם (והנה על אותו אור הדעת אשר היה מלובש בתוך הפרק העליון דהיסוד בתוך הנוגה והחומר שבו הנה עליו אמרנו שהוא אשר שימש בעולם התהו במקום הכתר כי הוא גבוה מהחו"ב והיו יונקים הם ממנו וכמו שהארכנו לעיל בזה) הרי נתבאר כי הגם שעיקר כוונת הרב בהבל החולם והשורק שאמר הוא על האור העצמותית דת"ת ויסוד עכ"ז הנה באמת היו יונקים גם מאור הכתר ומאור הדעת הפנימיים אשר היו מלובשים באותן האור העצמותית ג"כ וזהו מה שהרכיב הרב הדעת והיסוד ביחד כי פעם אמר שהיניקה היה מהיסוד עצמו וכמו שהעתקנו לעיל את לשונו ופעם משמע שגם מהדעת היו יונקים כי הרי הרכיב היסוד והדעת ביחד במ"ש כי לעולם היסוד הוא בחי' הדעת כו' כי בנקודים הדעת שלהם גבוהים כו' כי האמת הוא שמשניהם היו יונקים וכנזכר, ומ"ש, גבוהים, לשון רבים, אם לא נידון זה בט"ס (כי במבו"ש כתוב באמת גבוה בלשון יחיד) נוכל לומר כי כוונתו בעומק הוא על הב' בחי' שהם הס"ג דס"ג והע"ב דס"ג כי אור הדעת דכ"א מהם היה בעולם התהו גבוה מהחו"ב דכ"א מהם וכנ"ל. ואין להקשות הלא אמרנו כי בעולם התהו לא היה שום גילוי רק מהקצוות לחוד וכאן אמרנו להיפך שהת"ת והיסוד אשר הם מהקו האמצעי הם האירו הן בהאורות העצמותית שבהם והן בהאורות הנמשכים בהם מלמעלה והקוי הקצוות שהם נ"ה היו אורותיהם סתומים מכל וכל אך לא קשה כלל כי הנה ענין החסרון דקו האמצעי שאמרנו הוא ע"ד חסרון דהזווג אשר היה חסר בעולם התהו כי הרי ידוע הוא שכל סיבת מיתת המלכים הוא משום שיצאו בלא זווג ועכ"ז הרי ידוע הוא ג"כ להיפך שכל יציאתם היה ע"י זווג דווקא וכמ"ש לעיל פ"ב ובשבה"כ פ"א ובכ"מ כי בלא זווג אי אפשר לשום אור לצאת כלל וכמו שהרחבנו הדיבור בזה בכל דרוש עולם התהו אשר העלינו בעה"י וע"ש סי' ו' וסי' ז' וע"ד זה הוא ממש הענין דקו האמצעי כי בחי' הזווג ובחי' הקו האמצעי הוא הכל ענין אחד ממש וכמ"ש בדע"ה סי' ד' ה' ובהו"ת ל"ו סי' ל"ב והענין בקיצור נמרץ מה שנוגע לענינינו כי הקו האמצעי העיקרי אשר בו הוא הגילוי דא"ס ית"ש והוא ההתפשטות הב' דבחי' תוספת אשר בארנוהו לעיל פ"א אות כ"ז ובהו"ת ל"ו סי' ל"ב ע"ש ושם, הוא אשר חסר בעולם התהו לגמרי אבל בחי' הקו האמצעי הנעלם בהקצוות עצמן וכמ"ש לעיל כי יש שורש נעלם מהקו האמצעי בכל הגוף כולו ממש והוא ע"ד שאמרו דמליא איד' ואכסדרא כנודע כי בלעדו אי אפשר

שום מציאות שימצא ושיתקיים אפי' רגע אחת הנה הוא אשר היה בעולם התהו ג"כ בודאי והוא דעת הקטנות שאמרנו לעיל אלא שבעולם התהו אפי' אותו הדעת לא היה מתייחד בהם ביחוד ממש להיות הוא והם חד ממש ומשום שהיה בהם עכ"פ לכך יצאו ונתהוו אך משום שלא היה מתייחד בהם לכך לא היה אפשר להם להתקיים וע"י אותה הדעת דהקטנות אשר היה גם בעולם התהו עכ"פ, היה הזווג בהע"ב דס"ג בפנ"ע ובהס"ג דס"ג בפנ"ע כמ"ש בדע"ה סי' ז' ועי"ז יצאו המלכים דכ"א בפנ"ע, והנה הדעת דהקטנות הוא ספי' הדע' מהי"ם דהעינים ומהי"ם דאור החדש והדעת העיקרי הוא הדעת אשר היה מחבר אלו הב' מיני י"ם ביחד ומשום שהוא היה חסר בעולם התהו לכך היה חסר גם כן בחי' הזווג בין אלו הב' מיני י"ם אבל הדעת אשר בכ"א גופה זה היה גם בעולם התהו ולכן היה גם כן בחי' הזווג בכ"א ואחד בפנ"ע וכמ"ש בדע"ה סי' ז' והנה היה ד' חלוקים בין עולם התהו לאחר התיקון בענין הקו האמצעי א' כי לא היה רק הקו האמצעי אשר בהקטנות עצמו דהרי משום זה היה חסר הזווג אשר בין ב' הקטנות ביחד שיזדווגו הב' הקטנות שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג, היושר והעגולים זה בזה והוא עיקר הזווג שהיה חסר בעולם התהו כנ"ל, ב' כי גם הדעת דקטנות אשר יצא עכ"פ הנה לא היה מתייחד עמהם ביחוד גמור כלל דאלו שהיה מתייחד עמהם כמו לאחר התיקון הרי היה הדעת דעולם התהו ג"כ נעלם בתוך התו"ב ולא היה נתגלה רק מלמטה מהם וכמו שהוא לאחר התיקון וכנ"ל אות נ"ב ומזה נמשך עוד חילוק ג' והוא כי בעולם התהו שימש הדעת במקום הכתר כי הקו האמצעי לא היה מתחבר עמהם כלל ונשאר הכתר שלהם עומד מלמעלה זקוף והדעת אשר מתפשט ממנו שימש אז במקומו ועומד למעלה מהחו"ב ומניק להם, חילוק ד' הוא כי לא השפיע אותו הדעת בהם רק לקוי הקצוות לבד כי לא היו מקבלים מאותו הדעת רק התו"ב דהנקודות שהם קוי הקצוות דהנקודות אבל הקו האמצעי דהנקודות שהוא ספי' הדעת מהי"ם דהמלכו' דע"ב דס"ג ודס"ג דס"ג הם לא קבלו מאותו אור הדעת דהאור החדש ודעינים כלום ולכן נשברו אותן הדעת דהי"ם דהמלכיית ג"כ וכמ"ש לעיל בסמוך וכן לעיל אות מ"ג וזו היא הענין דשליטת הקצוות אשר אמרנו שהיה בעולם התהו כי האור אשר היה נמשך להם מלמעלה לא היו מקבלים רק הקצוות שהם חו"ב לבד ולא היו רק בבחי' גילוי הקצוות לחוד והוא משום כי כל עיקרו דאותו האור עצמו לא היה ג"כ רק הקו האמצעי דהקצוויות כנ"ל ולכן כשירד למטה לא קבלו ממנו רק הקצוות ממש והם החו"ב שהם שורש הקצוות והנה המשכת האורות וכן קבלת הכלים היה הכל בהדרגה כי האור דקו האמצעי העיקרי הוא לא ירד כלל, ומהקו האמצעי דהקצוויות אשר ירד עכ"פ נשאר הכתר עומד למעלה זקוף ואור הדעת אשר ירד גם בהם עכ"פ היה חסר ג"כ יחודו בהם אך עכ"ז היה מאיר בהם בגילוי ממש דרך נקב פתות דהפרק העליון דהיסוד, והאור דת"ת ויסוד אשר בהב' פרקין תתאין דהיסוד הם לא האירו אלא רק דרך סתימת הדופן לבד, וכן קבלת דהכלים הנה כלי הכתר קיבל את אור הכתר במכוון ובהדיא דרך נקב הטבור אשר כלי הכתר מלביש שם אבל כלי החו"ב לא קיבלו את אור הדעת במכוון ובהדיא אלא רק מן הצד כי הרי הם אינם מלבישים רק על הפרקי עלאין דנ"ה וקבלו את אור הדעת המלובש בהפרק עליון דהיסוד א"כ הרי היה קבלתם דרך צדדים אבל שאר כל הכלים מן הדעת ולמטה קבלו כולם רק דרך סתימת דופני הגוף לבד וכנ"ל ולפי ערך קבלתם מהאורות כן היה עד"ז השבירה בכ"א ואחד וכמו שיתבאר בדברינו עוד בעה"י, הרי נתבאר מדברינו כי מה שהיו מאירים אורות הת"ת, והפרק עליון דהי' הוא אינו מטעם שליטת הקו האמצעי כי הרי אדרבה (בכאן נמחקו בכת"י איזה תיבות) החו"ב שהם שורש (נמחק תיבה א') וזהו עיקר שליטת הקצוות מה שאין מקבלים את האור העליון רק הקצוות לחוד ובזה נמצא שעומד האור העליון בהם רק בגילוי הקצוות אך מה שהאירו אורות דת"ת ויסו' הוא רק משום שזולת האור האמצעי לגמרי אי אפשר בשום אופן שיהא שום מציאות והוא ע"ד שאמרנו בענין הזווג שבלא זווג כלל א"א שיהא שום אור ועכ"ז האמת הוא שכל אותו האור (נמחק תיבה א') רק אלא מבחי' הקו האמ' שבהקצוות עצמו (והוא נמשך מהשורש המ' דקו האמצעי) ומה שלא האירו גם האורות דקוי הקצוות הוא כדי להמעיט בהם האור בכל האפשרי וכדי שיהי' השבירה אשר הי' בצורך ובכוונה מהמאציל ית"ש.

[נד] **מסיום** היסוד דא"ק הנתון בדעת דנקודים משם מסופו כו', ר"ל מהפרק העליון דהיסוד אשר הוא מלובש בתוך הדעת דנקודים הנה מסיומו ומסופו יוצא הכל והארה לחו"ב דנקודו' אבל הב' פרקין תתאין דהיסוד הם מלובשים רק בהת"ת והיסוד דהנקודות וכמ"ש לעיל אות י"א והם למטה מהחו"ב בודאי וממה שמלין ואומר הנתון בדעת דנקודים ע"כ שכוונתו הוא רק על הפרק העליון דהיסוד וכמו שהארכנו לעיל וכן מ"ש שהיסוד הוא הנתון בתוך הדעת והוא היפך מהנודע בכ"מ נתבאר זה ג"כ לעיל אות נ"ג ע"ש.

[נה] **יוצא** הכל והארה, הכל הוא בחי' העלמותית דהיסוד עצמו שהוא נקודת השורק שאמר לעיל, והארה, הכוונה הוא על האור הדעת המתלבש שם וכנזכר לעיל אות נ"ג שיצאו ב' בחי' אור.

[נו] **ובכבר** ידעת כו' ולכן אמרנו כו' בא בזה לאמת ולחזק את דבריו מ"ש שמה שיצא מהיסוד הוא השורק כי לכאורה הוא אינו לפי המשך הענין כי הרי כל המשך הענין בכל סיבוב דבריו הוא משמע שבא ללמדינו על ההארה שיצא מהאור החדש הבא מהבקיע דרך הפרסא להאיר להנקודות דעינים והנה אותו ההארה הרי הוא רק אור הכתר שהוא נקודת קמץ מהטבור ואור הדעת שהוא נקודות חולם לירי קמץ מהפרק העליון דהיסוד וא"כ הרי מ"ש כי יצא מהיסוד אור דנקודת שורק הוא לכאורה אינו לפי המשך הענין כלל וכמו שהערינו בזה לעיל אות ל"ו וע"ז בא הרב לאמת את דבריו ואמר ובכבר ידעת כי נקודת שורק הוא ביסוד כנז' בתיקו' וא"כ הרי ע"כ הוא כי כאשר האיר היסוד באור הדעת אשר נכנס בו הנה האיר ע"כ עכ"פ ג"כ בהאור השורק אשר הוא עלמותית בו וזהו מ"ש ולכן אמרנו כו' ור"ל כי בא להטעים את דבריו איך שהשורק הוא אור העלמותית דהיסוד כי הרי השורק הוא הנקודה האמצעית כמו היסוד שהוא באמצע הנ"ה וא"כ מאחר שהשורק הוא האור העלמותית דהיסוד א"כ ע"כ הוא שכאשר מאיר היסוד באור הדעת הנכנס בו הנה מאיר ג"כ בהאור העלמותית שבו וז"ש והכל היוצא ממנו נקרא שורק, והוא קאי על מ"ש לעיל בסמוך ולכן אמרנו ור"ל ולכך אמרנו היטיב שיוצא מהיסוד הכל דנקודת שורק כי הוא יוצא ג"כ ביחד עם האור הדעת הנכנס שם וכמ"ש לעיל אות נ"ג כי הם שניהם יוצאים להאיר וכן עד"ז הוא ג"כ בהחולם שבהת"ת עם אור הכתר אשר שם כי האור העלמותית שבת"ת ויסוד יוצאים ביחד עם האורות אשר נתלבשו בהם וכ"ז הוא הן בהע"ב דס"ג והן בהס"ג דס"ג וכמ"ש לעיל אות נ"ג ול"ו וא"כ מקבלים הג"ר דהס"ג דס"ג שהם הנקודות דעינים את הארת הטבור והיסוד דהע"ב דס"ג דרך הג"ר דהמלכו' דהע"ב דס"ג וכמו שמורה כל סיבוב דבריו דהרב בכל המשך הענין דפרק זה וכמ"ש בפירוש במנה"א פ"א בהמ"ב וכנ"ל אות ב' שהאור החדש מאיר להנקודות דעינים דרך הטבור והיסוד והוא ע"פ מ"ש כאן ולעיל אות י"ח כ"ו ל"ו נ"ג כי מהת"ת והיסוד דהע"ב דס"ג מקבל בתחילה הג"ר דהמלכו' דע"ב דס"ג ומהת"ת והיסוד דס"ג דס"ג מקבלים בתחילה הג"ר דהמלכו' דס"ג דס"ג וא"כ מאירים הג"ר דהמלכו' דע"ב דס"ג באותה ההארה אשר קיבלו מהטבור והיסוד דע"ב דס"ג להג"ר דהמלכו' דס"ג דס"ג כדי לבסמם ולתקנם במקצת והוא מעין בחי' זווג שנתבסמו הגבורות דהנוק' ע"י החסדים דדכורא והגם שעיקר הזווג הי' חסר בעולם התהו אך רושם ומעין הי' גם בהם כי עי"ז היו הג"ר שבהם מתוקנים במקצת וגם הז"ת הי' אפשר להם עי"ז לצאת ולמלוך כרגע וכמ"ש בהו"ת ל"א ול"ו בסי' כ"ג ובכ"מ בדע"ה וזהו מה

שמסיק הרב ואמר, והרי ביארנו הויות דנקודות, ור"ל אפשרות התהוותם, כי ע"י אלו האורות דחולם שורק אשר קבלו מהת"ת והיסוד דא"ק שהם בחי' הצורה והחומר דתנה"י דא"ק אשר הם מהע"ב והס"ג הכלליים דא"ק וכנ"ל אות י"ח והם בחי' החלקי דאו"א הכלליים כהחומר והצורה שלהם העתידים להתפשט באצילות וכנ"ל אות כ"ב ועי"ז שהאירו הם ג"כ גם בהנקודות ע"ז הי' אפשר להם להתהוות.

סליק פ"ג בישועת הקב"ה:

יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים אמן:

(– דבר זה שייך לדרושי נקודות פ"ב אות י"ד, כי ליתר ביאור אנו מדפיסים כאן מה שנמצא כתוב מהמחבר ז"ל בכתב ידו הראשון באות זה —)

דחוק ומהודק, לפי פשוטו אין לזה הבנה כלל כי מה שייך לומר על האור הזך העליון לשון דחוק כי אין תופס מקום ח"ו ומכש"כ שיבקע את הפרסא כי אפי' האור והאויר התחתון הם מופסקים ונדחים מפני כל גשם אך הענין הוא כי משום שעלייתם שם הי' בבחי' עליית המ"ן כמ"ש בסמוך וכל עליית מ"ן כשעולה הוא לא נח ולא שקט עד שמקבל את השפעת המ"ד כדי להוציא את פעולתו אשר עלה בשביל זה, וזה מ"ש שהי' דחוק ומהודק ור"ל שהי' מדחיק את עצמו בכל כחו לקבל את אור המ"ד כדי להוציא את פעולתם לאור ואחר שקיבל ונולד מהם האור חדש כמ"ש בסמוך אז בקע את הפרסא וירד למטה כמשו"ה:

ואלה יזכרו לטובה שסייעו בהדפסת הסה"ק הזה (עד דף ס')

האשה מרת אסתר רבקה תחי' בת ר' מרדכי פלטיאל ז"ל

ר' כתריאל ארי' ב"ר אברהם הלוי ז"ל

וזוגתו מרת פייגא קיילא בת ר' אורי ז"ל

האשה מרת אסתר חי' חוה תחי' בת ר' נחמן ז"ל

הכתבת להשיג את הספר:
הרב עליאשאוו, מאה שערים, ירושלים.